روح البيان في تفسير القرآن

തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാൻ ഫീ തഫ്സീറിൽ ഖുർആൻ

~ ഭാഗം **6** ~

✍ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി അൽ-ബുർസവി الله رحمه

Book Title: തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാൻ ഫീ തഫ്സീറിൽ ഖുർആൻ
Author: ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി അൽ-ബുർസവി الله رحمه
Prepared by: HMR വാളോറിങ്ങൽ
Publisher: MR Books പ്രസ്സ്
Year: 2026

Digital Typesetting & Scholarly Compilation Series.

ഈ ഗ്രന്ഥം ആർക്കും സ്വതന്ത്രമായി ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിൽ എന്തെങ്കിലും തെറ്റുകൾ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടാൽ തിരുത്താനായി ഞങ്ങളെ അറിയിക്കുക.

പ്രസാധനം: MR Books പ്രസ്സ്
തയ്യാറാക്കിയത്: HMR വാളോറിങ്ങൽ

ഉള്ളടക്കം

സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ ആദ്യ അഞ്ച് വചനങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള.....

ഭാഗം ആറ്.....

സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിന്റെ വ്യാഖ്യാനം.....

അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ അറിവില്ലാതെ തർക്കിക്കുകയും, ധിക്കാരിയായ പിശാചിനെ.....

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടാമത്തെ അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ.....

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ.....

മനുഷ്യരിൽ ചിലരുണ്ട്; യാതൊരുവിധ ബുദ്ധിപരമായ അറിവോ (علم),.....

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ.....

സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ പതിനൊന്ന് മുതൽ പതിനഞ്ച് വരെയുള്ള... .....

അല്ലാഹുവിനെ കൂടാതെ തനിക്ക് ഉപകാരമോ ഉപദ്രവമോ ചെയ്യാൻ.....

ആരെങ്കിലും അല്ലാഹു ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും അവനെ (നബി.....

അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്താൽ പ്രകാശിതരായവർക്ക് ഈ ആയത്തുകൾ നൽകുന്ന.....

തീർച്ചയായും, വിശ്വസിച്ചവരും (ആമനൂ), യഹൂദമതാനുയായികളും, സാബിയാക്കളും, ക്രിസ്ത്യാനികളും,.....

അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തെയും അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള.....

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ 19 മുതൽ.....

തീർച്ചയായും വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തവരെ അല്ലാഹു.....

തീർച്ചയായും സത്യനിഷേധം കാണിക്കുകയും, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഭവനമായ കഅ്ബയെ ഇബ്റാഹീം നബി... .....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഭവനത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി യാത്ര തിരിക്കുന്നവർക്ക്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഭവനത്തെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുന്നതിലൂടെയും, അശുദ്ധമായ.....
അല്ലാഹു കല്പിച്ച കാര്യങ്ങൾ ഇപ്രകാരമാകുന്നു. ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവിന്റെ.....
അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം തിരിഞ്ഞവരും (حُنَفَاءَ لِلَّهِ) അവനിൽ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളെ ആദരിക്കുക എന്നത് ഹൃദയത്തിലെ ദൈവഭക്തിയുടെ.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ 34 മുതൽ.....
അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ വിറകൊള്ളുകയും (توجل.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ചിഹ്നങ്ങളെ ആദരിക്കുക എന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ.....
ശൈഖ് ഇസ്മായിൽ ഹഖ്ഖി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ.....
തീർച്ചയായും അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളെ പ്രതിരോധിക്കുന്നു. അല്ലാഹു വഞ്ചകരായ.....
അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു (أذن) - അക്രമം നേരിട്ടവർക്ക് യുദ്ധം.... .
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജ് 40 മുതൽ.....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ഭൂമിയിൽ നാം അവർക്ക് അധികാരം.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ 42...
അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് ഭൂമിയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ സത്യത്തെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ അജയ്യമായ വിധിനിർണ്ണയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ സൂക്തം ആത്മീയമായ.....

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടാമത്തെ അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ ആജ്ഞയാൽ പിശാച് പ്രവാചകന്മാരുടെ മനസ്സിലേക്ക് ഇടുന്ന.....
അല്ലാഹുവിന്റെ പരമാധികാരത്തെയും വിധിനിർണ്ണയത്തെയും കുറിച്ചുള്ള ഈ സൂക്തങ്ങൾ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ഹിജ്റ പോവുകയും, പിന്നീട് കൊല്ലപ്പെടുകയോ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ അക്രമം നേരിട്ടവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന.....
അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെയും അവന്റെ അനിഷേധ്യമായ അസ്തിത്വത്തെയും.....
അല്ലാഹു ആകാശത്തുനിന്ന് മഴ വർഷിപ്പിക്കുകയും, തൽഫലമായി ഭൂമി.....
അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ അധികാരത്തെയും അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതങ്ങളെയും.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജ് 67 മുതൽ.....
അല്ലാഹുവിനു പുറമെ അവർ ആരാധിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അല്ലാഹു.....
സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ ഈ വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അനിഷേധ്യമായ.....
അല്ലാഹുവിനെ അവർ വിലമതിക്കേണ്ട മുറയ്ക്ക് വിലമതിച്ചില്ല. തീർച്ചയായും.....
അല്ലാഹു മലക്കുകളിൽ നിന്നും മനുഷ്യരിൽ നിന്നും ദൂതന്മാരെ.....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'വിശ്വസിച്ചവരേ, നിങ്ങൾ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിങ്ങൾ അർഹമായ വിധത്തിൽ സമരം.....
വിജയം കൈവരിച്ചവരാണ് സത്യവിശ്വാസികൾ (المؤمنون). തങ്ങളുടെ നമസ്കാരത്തിൽ.....

സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ സത്യവിശ്വാസികളുടെ വിജയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മംഗളവാർത്തയോടെയാണ് ആരംഭിക്കുന്നത്.....
വിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ നമസ്കാരത്തിൽ അങ്ങേയറ്റം വിനീതരും ഭയഭക്തിയുള്ളവരുമാണ്.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ അഞ്ച് മുതൽ... .....
അവരുടെ അമാനത്തുകളെയും (أمانات) കരാറുകളെയും (عهد) അതീവ.....
സത്യവിശ്വാസികൾ വിജയിച്ചിരിക്കുന്നു (قد أفلح المؤمنون). അവർ...
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല മനുഷ്യന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിനെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്നു:.....
അതിനുശേഷം തീർച്ചയായും നിങ്ങൾ മരണപ്പെടുന്നവരാണ്. പിന്നീട് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപിന്റെ.....
അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നാം നിങ്ങളുടെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ അനുഗ്രഹങ്ങളെക്കുറിച്ച് റൂഹുൽ ബയാൻ വിവരിക്കുന്നു:.....
തീർച്ചയായും കന്നുകാലികളിൽ നിങ്ങൾക്കൊരു പാഠമുണ്ട്. അവയുടെ ഉദരങ്ങളിലുള്ളതിൽ.....
അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'അവയുടെ പുറത്തും കപ്പലുകളുടെ....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നൂഹ്... .....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ 25.....
അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപന പ്രകാരം നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം കപ്പൽ... .....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'പിന്നീട് അവർക്ക്....
സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ 34 മുതൽ 38 വരെയുള്ള.....
സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ 39 മുതൽ 44 വരെയുള്ള.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ വചനങ്ങളിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു: 'പിന്നീട്.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ 45 മുതൽ.....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'അപ്പോൾ അവർ.....

അല്ലാഹു തആല തന്റെ പ്രവാചകന്മാരോട് കൽപ്പിക്കുന്നു: 'ഹേ.....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നിങ്ങളുടെ.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ 53 മുതൽ.....
തീർച്ചയായും തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയത്താൽ നടുങ്ങുന്നവരും (خشية),.....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'അക്കൂട്ടർ നന്മകളിലേക്ക്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ വചനങ്ങളിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു: 'ആരെയും.....
സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ 67 മുതൽ 70 വരെയുള്ള.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ 69-ാം.....
സത്യം അവരുടെ ഇച്ഛകളെ പിന്തുടരുകയാണെങ്കിൽ, ആകാശങ്ങളും ഭൂമിയും.....
തീർച്ചയായും അവിടുന്ന് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അവരെ നേർവഴിയിലേക്ക്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ 75.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ 76-ഉം.....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവനത്രെ നിങ്ങൾക്ക് കേൾവിയും കാഴ്ചകളും.....
സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ 81 മുതൽ 88 വരെയുള്ള.....
അല്ലാഹുവിന്റെ പരമാധികാരത്തെയും സൃഷ്ടിപ്പിനെയും കുറിച്ചുള്ള ഈ വചനങ്ങളിൽ,.....
അല്ലാഹു ഒരു സന്താനത്തെയും സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല. അവനോടൊപ്പം മറ്റൊരു.....
അദൃശ്യവും ദൃശ്യവുമായ കാര്യങ്ങളെ അറിയുന്നവനാണ് അല്ലാഹു. അവർ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ 96.....

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തങ്ങൾ മരണാനന്തര ജീവിതത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെയും.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ 101-ാം.....
സത്യവിശ്വാസികളേ, അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുക. പരലോകത്ത് നന്മകളുടെ തുലാസ്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം: 'എന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ നിങ്ങൾക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ലേ?.....
അല്ലാഹു ചോദിക്കും: 'എത്ര വർഷമാണ് നിങ്ങൾ ഭൂമിയിൽ.....
അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'ഞാൻ നിങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചത് വെറുതെയാണെന്നും,.....
അതിനാൽ, അത്യുന്നതനാണ് അല്ലാഹു! പരമാധികാരിയും (അൽ-മലിക്) പരമസത്യനുമായവൻ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ വചനമായ 'നീ പറയുക: എന്റെ.....
സൂറത്തുന്നൂർ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടത് ഒരു അധ്യായമാണ് (سورة), അത്.....
സൂറത്തുൻ നൂർ (سورة النور) അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധമായ.....
വ്യഭിചരിക്കുന്ന സ്ത്രീയും വ്യഭിചരിക്കുന്ന പുരുഷനും - അവരിൽ.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ മൂന്നാം വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ.....
സത്യവിശ്വാസികളായ സ്ത്രീകളെക്കുറിച്ച് അപവാദങ്ങൾ പറയുകയും, പിന്നീട് അതിന്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിനാലാം അധ്യായമായ സൂറത്തുന്നൂറിലെ.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ 6 മുതൽ 10.....
സൂറത്തുന്നൂറിലെ 7 മുതൽ 10 വരെയുള്ള വചനങ്ങൾ.....
സൂറത്തുന്നൂറിലെ 11 മുതൽ 15 വരെയുള്ള വചനങ്ങൾ.....
ഈ സൂക്തത്തിൽ, വിശ്വാസികളുടെ മാതാവായ ആഇശ റളിയള്ളാഹു.....
സൂറത്തുന്നൂറിലെ 13 മുതൽ 15 വരെയുള്ള വചനങ്ങൾ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ 16 മുതൽ.....

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ 19-ഉം 20-ഉം.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ 21 മുതൽ.....
സൂറത്തുന്നൂറിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടാം വചനത്തിൽ, അല്ലാഹു വിശ്വാസികളോട് ഉണർത്തുന്നത്.....
തീർച്ചയായും, സദ്വൃത്തരായ, അശ്രദ്ധരായ, സത്യവിശ്വാസിനികളായ സ്ത്രീകളെ അപവാദങ്ങൾ.....
ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിനാലാം അധ്യായമായ സൂറത്തുന്നൂറിലെ ഇരുപത്തിനാല്, ഇരുപത്തിയഞ്ച്.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ 26 മുതൽ 30.....
സത്യവിശ്വാസികളേ, നിങ്ങൾ സ്വന്തം വീടുകളല്ലാത്ത വീടുകളിൽ പ്രവേശിക്കരുത്;.....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിനാലാം അധ്യായമായ സൂറത്തുന്നൂറിലെ.....
വിശ്വാസികളായ പുരുഷന്മാരോട് പറയുക: അവർ തങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടികളെ.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ 31 മുതൽ 35.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ 32-ാം വചനത്തിന്റെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ പ്രകാശത്തിന്റെ അധ്യായമായ സൂറത്തുന്നൂറിലെ.....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നാം നിങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായ.....
അല്ലാഹു ആകാശഭൂമികളുടെ പ്രകാശമാകുന്നു (الله نور السماوات...
.....
അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശം പ്രകാശിക്കുന്ന ഭവനങ്ങളെക്കുറിച്ച് സൂറത്തുന്നൂറിലെ 36-ാം.....
അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിലും നമസ്കാരം നിലനിർത്തുന്നതിലും സകാത്ത് നൽകുന്നതിലും.....

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ 38-ാം വചനത്തിൽ.....
അവിശ്വാസികളുടെ കർമ്മങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് അല്ലാഹു ഉദാഹരണം വിവരിക്കുന്നു:.....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല അവിശ്വാസികളുടെ അവസ്ഥയെ ഉപമിക്കുന്നത്.....
അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുന്നതിലും അവന്റെ മഹത്വം വാഴ്ത്തുന്നതിലും ആകാശഭൂമികളിലുള്ള.....
ആകാശഭൂമികളുടെ ആധിപത്യം അല്ലാഹുവിനാകുന്നു (لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ.....
അല്ലാഹു ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയെയും നിയന്ത്രിക്കുന്നതിലെ അത്ഭുതകരമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ.....
അല്ലാഹു രാവിനെയും പകലിനെയും പരസ്പരം മറിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും.....
അല്ലാഹു എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളെയും വെള്ളത്തിൽ നിന്നാണ് സൃഷ്ടിച്ചത്.....
സൂറത്തുന്നൂറിലെ 46 മുതൽ 52 വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ.....
വിശ്വാസികളേ, 'ഞങ്ങൾ അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ പ്രവാചകനിലും വിശ്വസിക്കുകയും.....
സൂറത്തുന്നൂറിലെ 49 മുതൽ 52 വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ.....
സൂറത്തുന്നൂറിലെ 53 മുതൽ 57 വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശിഷ്ട പണ്ഡിതനായ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി.....
അല്ലാഹു വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തവരോട് വാഗ്ദാനം.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ 56, 57 ആയത്തുകളുടെ...
സൂറത്തുന്നൂറിലെ 58 മുതൽ 64 വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ 59-ാം വചനത്തിൽ,.....
വിവാഹപ്രായമെത്തിയവരും, ആർത്തവവിരാമം സംഭവിച്ചവരുമായ സ്ത്രീകൾ, തങ്ങളുടെ അലങ്കാരങ്ങൾ.....

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ 61-ാം വചനത്തിൽ,.....
സത്യവിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവരുടെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതരെ (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) സാധാരണക്കാരെ വിളിക്കുന്നത്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിന്റെ വിശാലതയെയും അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലെ സൂക്ഷ്മതയെയും.....
പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. 'സത്യത്തെയും അസത്യത്തെയും.....
സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ പ്രതാപത്തെയും, സത്യത്തെയും.....
ആകാശങ്ങളുടെയും ഭൂമിയുടെയും ആധിപത്യം ആർക്കാണോ അവനാണ് അത്യുന്നതൻ.....
സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ മൂന്നും നാലും ആയത്തുകളിൽ അല്ലാഹു.....
സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ 5 മുതൽ 10 വരെയുള്ള.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയഞ്ചാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ അൽ-ഫുർഖാൻ അധ്യായത്തിലെ 8.....
സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ 11 മുതൽ 15 വരെയുള്ള.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ 13.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ 16.....
അവർ പറയും: 'ഞങ്ങൾക്കപ്പുറം മറ്റാരെയും രക്ഷകരായി സ്വീകരിക്കുക.....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർ നിങ്ങളെ നിഷേധിച്ചു തള്ളിയിരിക്കുന്നു.....
അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുമുട്ടുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കാത്തവർ പറഞ്ഞു: 'ഞങ്ങളുടെ അടുക്കൽ.....

അന്ന്, അതായത് പരലോകത്ത്, മലക്കുകളെ കാണുന്ന ദിവസം,....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർ പ്രവർത്തിച്ച കർമ്മങ്ങളിലേക്ക് നാം....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ അൽ-ഫുർഖാൻ അധ്യായത്തിലെ 25.....
അന്ന് അക്രമകാരി തന്റെ കൈകൾ കടിച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ട് ഇപ്രകാരം.....
ഖുർആനിക വ്യാഖ്യാന ഗ്രന്ഥമായ റൂഹുൽ ബയാനിൽ (روح.....
ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയഞ്ചാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ ഇരുപത്തിയൊൻപതാം.....
അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുദൂതർ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അന്ത്യദിനത്തിൽ തന്റെ.....
സത്യനിഷേധികളായവർ പറഞ്ഞു: 'ഇദ്ദേഹത്തിന് ഖുർആൻ ഒറ്റയടിക്ക് ഇറക്കിക്കൊടുക്കാത്തതെന്താണ്?'.....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'നിനക്ക് അവർ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ 35.....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അങ്ങനെ, നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിച്ചു.....
അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'ആദും, സമൂദും, റസ്സിലെ.....
ഓരോ സമുദായത്തിനും നാം വ്യക്തമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ (أمثال).....
സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ 41 മുതൽ 45 വരെയുള്ള.....
അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഭൂരിഭാഗവും കേൾക്കുകയോ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്തയിലേക്ക് ഖുർആൻ നമ്മെ.....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'പിന്നീട് നാം അതിനെ (നിഴലിനെ).....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവനാണ് രാത്രിയെ നിങ്ങൾക്ക് വസ്ത്രമായും.....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവനാണ് കാറ്റിനെ സന്തോഷവാർത്തയുമായി (ബുശ്ര).....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിർജീവമായ ഒരു നാടിനെ നാം.....

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർ പാഠം ഉൾക്കൊള്ളാൻ വേണ്ടി.....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'നാം ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ അൽ-ഫുർഖാൻ അധ്യായത്തിലെ 52-ാം.....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവൻ തന്നെയാണ് രണ്ട് കടലുകളെ.....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവനത്രെ വെള്ളത്തിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനെ.... .
അല്ലാഹുവിനു പുറമെ തങ്ങൾക്ക് ഉപകാരമോ ഉപദ്രവമോ ചെയ്യാൻ.....
അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ളവരോട് ചോദിക്കുക (فَاسْأَلْ بِهِ خَبِيرًا).....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയഞ്ചാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ.....
അത്യുന്നതനായ അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ആകാശത്ത് നക്ഷത്രസമൂഹങ്ങളെ (بروج).....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'രാവിനെയും പകലിനെയും.....
പരമകാരുണികന്റെ ദാസന്മാർ (عباد الرحمن) ഭൂമിയിലൂടെ വിനയത്തോടെയും.....
അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരായ അവർ, തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിന് സുജൂദ്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരായ ഇബാദുറഹ്മാൻ (عباد الرحمن) പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരുടെ വിശേഷണങ്ങൾ വിവരിക്കുമ്പോൾ, അവർ ചെലവഴിക്കുമ്പോൾ.....
അല്ലാഹുവിനോട് പങ്കുചേർക്കുന്നവരും (ശർക്ക് - شرك), അന്യായമായി.....
ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയഞ്ചാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ 69-ഉം.....
സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ (25) : ആയത്തുകൾ 71.....
സത്യവിശ്വാസികൾ അസത്യത്തിൽ (باطل) സാക്ഷ്യം വഹിക്കാത്തവരാണ്. അല്ലാഹുവിനോട്.....

സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ 73, 74 വചനങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടവരും,
അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അചഞ്ചലമായ ഭക്തിയും.....
“അവർ അതിൽ ശാശ്വതമായി വസിക്കുന്നവരാണ് (خالدين فيها).....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ അൽ-ഫുർഖാൻ
അധ്യായത്തിലെ അവസാന.....
പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ
നാമത്തിൽ. 'ത്വാ-സീൻ-മീം' (طسم).....
സൂറത്തുശ്ശൂഅറാഇന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, വിശുദ്ധ ഖുർആനിന്റെ
അത്ഭുതകരമായ വചനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള.....
ഈ ആയത്തുകൾ വ്യക്തമായ ഗ്രന്ഥത്തിലെ (الكتاب المبين).....
നാം ഉദ്ദേശിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ആകാശത്തുനിന്ന് അവർക്കൊരു
അമാനുഷിക ദൃഷ്ടാന്തം.....
അവർ സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചു കളഞ്ഞു. അതിനാൽ, അവർ.....
നിശ്ചയമായും, താങ്കളുടെ രക്ഷിതാവ് (ربك) - അവൻ.....
നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് മൂസാ നബിയെ (അലൈഹിസ്സലാം) വിളിച്ച്...
.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ് 14 മുതൽ 16 വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 17 മുതൽ 23 വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകൻ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഫിർഔന്റെ
അഹങ്കാരത്തോടെയുള്ള.....
(മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പ്രതിവചിച്ചു): "അവൻ കിഴക്കിന്റെയും
പടിഞ്ഞാറിന്റെയും,.....
ഫറോവ പറഞ്ഞു: "എന്നെക്കൂടാതെ മറ്റേതെങ്കിലും ദൈവത്തെ നീ...
.....
അനന്തരം മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ കൈ.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 37 മുതൽ 39 വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 40 മുതൽ 45 വരെയുള്ള
തിരുവചനങ്ങളുടെ.....
അപ്പോൾ ആ ജാലവിദ്യക്കാർ സാഷ്ടാംഗം പ്രണമിക്കുന്നവരായി
വീഴ്ത്തപ്പെട്ടു.....
അവർ പറഞ്ഞു: 'യാതൊരു കുഴപ്പവുമില്ല. തീർച്ചയായും നാം.....

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ് 52 മുതൽ 58 വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 54 മുതൽ 58 വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങളുടെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 59 മുതൽ.....
അപ്പോൾ നാം മൂസാ നബിക്ക് (അലൈഹിസ്സലാം) ദിവ്യബോധനം...
.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ് 65 മുതൽ 68 വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങളുടെ...
.....
അവരോട്, അതായത് സത്യനിഷേധികളായ ജനങ്ങളോട്, ഇബ്റാഹീം നബി.....
ഇബ്റാഹീം നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയോട് ചോദിച്ചു:.....
അവൻ എന്നെ സൃഷ്ടിച്ചു, എന്നിട്ട് അവൻ എന്നെ.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാ (26) : 80 മുതൽ 86.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശിഷ്ട ദാസനായ ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം.....
എന്റെ നാഥാ, എനിക്ക് ദിവ്യജ്ഞാനം (حكمًا) പ്രദാനം.....
ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തങ്ങൾ ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം.....
ദൈവഭക്തർക്കായി (المتقين) സ്വർഗ്ഗം അടുപ്പിക്കപ്പെടും. അതായത്, അവർക്ക്.....
അന്നേ ദിവസം, ആ ദുർഘട സന്ധിയിൽ, അവരോട്.....
പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 101.....
103: നിശ്ചയമായും ഈ സംഭവത്തിൽ ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് വ്യക്തമായൊരു.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 108 മുതൽ 113 വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങളുടെ.....
നൂഹ് നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയോട് തുടർന്നു:.....
ആദ് സമൂഹം തങ്ങളുടെ പ്രവാചകന്മാരെ നിഷേധിച്ചു. അവരുടെ...
.....

നിങ്ങൾ വലിയ നിർമ്മിതികളും (مصانع) കൊട്ടാരങ്ങളും പടുത്തുയർത്തുന്നു,.....
“നിങ്ങൾ ആഞ്ഞടിക്കുമ്പോൾ, അഹങ്കാരികളായ (ജബ്ബാറീൻ) ക്രൂരന്മാരെപ്പോലെയാണ് ആഞ്ഞടിക്കുന്നത്.”.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ് (26): 141 മുതൽ 147 വരെയുള്ള.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ്, 148 മുതൽ 152 വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങൾ:.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 153 മുതൽ 159 വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ,.....
അങ്ങനെ അവർ ആ ഒട്ടകത്തെ വധിച്ചു. അതോടെ.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ് 160 മുതൽ 166 വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ.....
ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയോട് അല്ലാഹുവിന്റെ.....
മദ്യൻ നിവാസികൾ (അസ്ഹാബുൽ ഐക) തങ്ങളുടെ പ്രവാചകനായ.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 185 മുതൽ 190.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 191 മുതൽ 197 വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ.....
ഈ ദിവ്യവെളിപാടുകൾ അങ്ങയുടെ പരിശുദ്ധമായ ഹൃദയത്തിലേക്കാണ് (على).....
ഖുർആൻ മുൻകാല പ്രവാചകന്മാരുടെ വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ (زبر) പരാമർശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.....
ഈ മഹത്തായ വേദഗ്രന്ഥം (ഖുർആൻ) ഏതെങ്കിലും ഒരു.....
ഒരു ജനപദത്തെയും നാം നശിപ്പിച്ചിട്ടില്ല, അവർക്ക് മുന്നറിയിപ്പുകാർ.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 212 മുതൽ 215 വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 215- ാം വചനത്തിൽ,.....
അല്ലാഹു തആല തന്റെ പ്രിയ ദൂതരോട് കൽപ്പിക്കുന്നു:.....
സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ 219, 220 വചനങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ റൂഹുൽ.....

അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'പിശാചുക്കൾ ആരുടെ അടുത്തേക്കാണ് ഇറങ്ങിവരുന്നത്.....
അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'കവികളെ പിൻപറ്റുന്നത് വഴിപിഴച്ചവരാണ്'.....
പരമകാരുണികനായ അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുനാമത്തിൽ. 'തീർച്ചയായും അവർ പ്രവർത്തിക്കാത്ത.....
പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. 'ത്വാ-സീൻ' (طس).....
സൂറത്തു നംല് (നറുമ്പ്/ഉറുമ്പ്) വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ അത്യുന്നതമായ...
സൂറത്തുന്നംലിലെ 3 മുതൽ 5 വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ.....
സൂറത്തു നംലിലെ ഈ വചനങ്ങൾ പ്രവാചകൻ മൂസാ.....
അങ്ങനെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആ പ്രകാശത്തിനരികിലേക്ക് എത്തിയപ്പോൾ.....
മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യപ്രകാശത്തെ ദർശിച്ച.....
സൂറത്തുന്നംലിലെ 11 മുതൽ 15 വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങളുടെ.....
നിങ്ങളുടെ കൈ നിങ്ങളുടെ കുപ്പായക്കോളറിനുള്ളിലേക്ക് പ്രവേശിപ്പിക്കുക; യാതൊരു.....
തീർച്ചയായും ദാവൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനും സുലൈമാൻ നബി.....
സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം ദാവൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ.....
സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം അവർകൾക്ക് വേണ്ടി ജിന്നുകളും.....
അങ്ങനെ അവർ ഉറുമ്പുകളുടെ താഴ്വരയിലെത്തിയപ്പോൾ, ഒരു ഉറുമ്പ്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശിഷ്ട ദാസനായ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം.....
സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം പക്ഷികളെ പരിശോധിച്ചപ്പോൾ, ഹുദ്ഹുദ്.....
സൂറത്തു നംലിലെ ഈ വചനങ്ങളിൽ, സുലൈമാൻ നബി.....

ഹുദ്ഹുദ് പക്ഷി സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം സന്നിധിയിൽ.....
ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തങ്ങൾ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം.....
അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കാതെ, ആകാശഭൂമികളിലെ മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നവനും,.....
അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുദൂതർ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ.....
സൂറത്തുന്നംലിലെ 30 മുതൽ 35 വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ,.....
ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തങ്ങളിൽ, ബ‍ില്ീസ് രാജ്ഞി തന്റെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശിഷ്ട ദാസനായ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം.....
സൂറത്തുന്നംലിലെ 36 മുതൽ 40 വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തു നംലിലെ 37-ാം...
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല ചോദിച്ചു: 'ജിന്നുകളിൽ നിന്നുള്ള.....
സൂറത്തു നംലിലെ 39-ഉം 40-ഉം ആയത്തുകളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ,... .....
അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'അവളുടെ സിംഹാസനത്തെ അവൾക്ക് തിരിച്ചറിയാൻ.....
ഖുർആനിലെ ഈ വചനത്തിൽ, സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം.....
സൂറത്തു നംലിലെ 45 മുതൽ 48 വരെയുള്ള.....
ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തത്തിൽ, സമുദായങ്ങൾക്കിടയിൽ നന്മയും തിന്മയും.....
സൂറത്ത് അൻ-നംലിലെ 49 മുതൽ 55 വരെയുള്ള.....
സൂറത്തു നംലിലെ 53 മുതൽ 55 വരെയുള്ള.....
സൂറത്തു നംലിലെ 56 മുതൽ 60 വരെയുള്ള.....
അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുക (الحمد لله) എന്നും, അവൻ.....
അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: ഭൂമിയെ വാസയോഗ്യമാക്കുകയും, അതിനിടയിലൂടെ നദികളെ.....

അല്ലയോ മനുഷ്യരേ, നിസ്സഹായനായ ഒരു അടിമ പ്രയാസത്തിലായിരിക്കുമ്പോൾ.....
അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: കരയിലെയും കടലിലെയും അന്ധകാരങ്ങളിൽ നിങ്ങളെ.....
ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിന്റെ പരിധിയെക്കുറിച്ചുള്ള.....
അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിനെ സംബന്ധിച്ചും പരലോകത്തെക്കുറിച്ചുമുള്ള അവിശ്വാസികളുടെ അജ്ഞതയെ.....
സൂറത്തു നംലിലെ 67 മുതൽ 70 വരെയുള്ള.....
സൂറത്തുന്നംലിലെ 71 മുതൽ 75 വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങളുടെ.....
അല്ലാഹുവിനെക്കൂടാതെ അദൃശ്യമായ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിയുന്നവനായി ആരുമില്ല. ആകാശങ്ങളിലും.....
തീർച്ചയായും ഈ ഖുർആൻ ഇസ്രായീൽ സന്തതികൾക്ക് (ബനൂ.....
സൂറത്തുന്നംലിലെ 81 മുതൽ 86 വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ,.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം: 'ആ വാക്ക് (ശിക്ഷയെക്കുറിച്ചുള്ള വിധി)... .....
സൂറത്തു നംലിലെ 83 മുതൽ 86 വരെയുള്ള.....
സൂറത്തുന്നംലിലെ 87 മുതൽ 93 വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ,.....
ആർക്കെങ്കിലും നന്മയുമായി (ഹസനത്ത് - حسنة) വരാൻ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തു നംലിലെ 90-ഉം.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമായ 'ഞാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് ഈ നാടിന്റെ.....
സത്യം പറയുക: 'സർവ്വ സ്തുതിയും അല്ലാഹുവിനാണ്. അവൻ.....
പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. (ത്വാ-സീൻ-മീം) (طسم).....
സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ് (സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ്) അല്ലാഹുവിന്റെ അഗാധമായ.....
ഭൂമിയിൽ ദുർബലരാക്കപ്പെട്ടവർക്ക് നമ്മുടെ അനുഗ്രഹം വർഷിക്കുവാനും, അവരെ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ അഗാധമായ ജ്ഞാനത്തെയും നിശ്ചയത്തെയും കുറിച്ചുള്ള ഈ.....

അല്ലാഹുവിന്റെ അചഞ്ചലമായ തീരുമാനവും അനിവാര്യമായ വിധിനിർണ്ണയവും (قضاء).....
ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയെട്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസിലെ ഒമ്പതാം.....
മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) ജനിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവിന്റെ.....
ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തങ്ങൾ മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം)....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'അങ്ങനെ നാം.....
ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തം മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം).....
മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) പറഞ്ഞു: 'എന്റെ റബ്ബേ, തീർച്ചയായും....
ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ് 19 മുതൽ 21.....
മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം മദ്യാനിലേക്ക് യാത്ര തിരിക്കുമ്പോൾ, തന്റെ.....
മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം മദ്യൻ എന്ന സ്ഥലത്തെത്തിയപ്പോൾ, അവിടെയുള്ള.....
അങ്ങനെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവർകൾക്ക് വേണ്ടി വെള്ളം...
.....
അങ്ങനെ ആ രണ്ടു സ്ത്രീകളിൽ ഒരാൾ ലജ്ജയോടും.....
ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തം വിശുദ്ധമായ ഒരു പാഠം.....
അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയദാസനായ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം മദ്യൻ നാട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ,.....
അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ഇത് എനിക്കും നിനക്കും ഇടയിലുള്ള.....
മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ കുടുംബവുമായി മദ്യൻ.....
അങ്ങനെ അദ്ദേഹം (മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം) ആ അഗ്നിജ്വാലയുടെ.....
ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വിലെ 31 മുതൽ 35.....
മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിനോട് അപേക്ഷിച്ചു: 'നാഥാ,.....
ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്സ് 36 മുതൽ 42.....
ഫിർഔൻ പറഞ്ഞു: 'ഹേ പ്രമാണിമാരേ, എനിക്കല്ലാതെ മറ്റൊരു....
ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ് 39 മുതൽ 42.....

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നാം...
ഖുർആൻ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്സ് 44 മുതൽ 46.....
അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ അനുഗ്രഹത്താൽ, ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയെട്ടാം അധ്യായമായ.....
സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വിലെ 48 മുതൽ 54 വരെയുള്ള.....
അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയദാസനായ ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ.....
അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നാം അവർക്ക്.....
സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ് 55 മുതൽ 61 വരെയുള്ള.....
തീർച്ചയായും, നീ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവരെ നിനക്ക് നേർവഴിയിലാക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല.....
അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'അവർ പറയുന്നു: ഞങ്ങൾ.....
ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയെട്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഖസസിലെ 58,.....
ഖുർആൻ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്സ് 60-61 വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ.....
അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്ന ആ ദിനത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക: 'എനിക്ക്...
.....
ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്സ് 66-ാം വചനം മുതൽ.....
ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയെട്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഖസസിലെ 68.....
സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ് 69-ാം വചനത്തിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു:.....
അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'പറയുക, അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് രാത്രിയെ...
.....
അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്താൽ അവൻ നിങ്ങൾക്കായി രാവും പകലും.....
ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്സ് 74 മുതൽ 78.....
ഖാറൂൻ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനതയിൽ പെട്ടവനായിരുന്നു.....
അല്ലാഹു നിനക്ക് നൽകിയ സമ്പത്ത് കൊണ്ട് പരലോകത്തെ.....
ഖാറൂൻ പറഞ്ഞു: 'ഇതൊക്കെയും എനിക്ക് നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് എന്റെ.....

ഖാറൂൻ തന്റെ അലങ്കാരങ്ങളോടും ആഡംബരങ്ങളോടും കൂടി ജനങ്ങൾക്കിടയിലേക്ക്.....
ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസിലെ 80-ഉം 81-ഉം വചനങ്ങളുടെ...
.....
അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹം കൊണ്ട് മാത്രം ഉപജീവനം ലഭിക്കുന്നവരാണെന്ന്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വിലെ 83- ാം.....
സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വിലെ അവസാന വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹു അത്യുന്നതൻ.....
തീർച്ചയായും, ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യാനും അത് ജീവിതത്തിൽ.....
ഖുർആൻ അവതരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ സൂക്തങ്ങളിൽ, അല്ലാഹു തന്റെ.....
അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവത്തെയും നീ ആരാധിക്കരുത്. അവനല്ലാതെ.....
അലിഫ്-ലാം-മീം (الم). ഈ അക്ഷരങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനും അവന്റെ...
.....
സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്ത് (സിലന്തി) അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും അവന്റെ.....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നാം...
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ 4-ഉം.....
അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ പരിശ്രമിക്കുന്നവനെ സംബന്ധിച്ച് റൂഹുൽ ബയാൻ.....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'മനുഷ്യനോട് തന്റെ...
.....
അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലാത്തവരും, തങ്ങളുടെ ഇച്ഛകൾക്ക് അടിമപ്പെട്ടവരും പറയുന്നതിനെക്കുറിച്ച്.....
വിശ്വാസികളുടെ പരീക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ സൂക്തങ്ങളിൽ, അല്ലാഹു തആല.....

അല്ലാഹുവിനെ നിഷേധിക്കുന്നവർ സത്യവിശ്വാസികളോട് പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ.....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നൂഹ്...
.....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'അദ്ദേഹത്തെയും (നൂഹ്.....
ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് പറഞ്ഞു:....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയൊമ്പതാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ 20-ാം.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശാലമായ ഭൂമിയിലും ആകാശങ്ങളിലും അവനെ തോൽപ്പിക്കാൻ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ ഇരുപത്തിനാലാം.....
ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് പറഞ്ഞു:....
ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് സത്യം.....
ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയോട് ഇപ്രകാരം.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ 29-ാം.....
ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാം പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ നാഥാ,.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ 34.....
മദ്യൻ (مدين) ജനതയിലേക്ക് അവരുടെ സഹോദരനായ ശുഐബ്.....
അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ഖാറൂനെയും ഫിർഔനെയും ഹാമാനെയും നാം.....
അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരെ രക്ഷാധികാരികളായി സ്വീകരിക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥ, ചിലന്തി.....
അല്ലാഹു അത്യുന്നതനാണ്. അവൻ പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും അല്ലാഹു.....

ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയെയും അല്ലാഹു സത്യത്തോടെ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമായ ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തം വിശ്വാസിയുടെ.....
വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ 46 മുതൽ....
അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'ഇതിന് മുമ്പ്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് ഹൃദയങ്ങളിൽ ആഴത്തിൽ പതിഞ്ഞവരാണ്.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവർ ചോദിക്കുന്നു: 'അദ്ദേഹത്തിന്റെ രക്ഷിതാവിങ്കൽ.....
അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് അവർ ധൃതി കൂട്ടുന്നു. നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ 55.....
എല്ലാ ആത്മാവും മരണത്തെ രുചിക്കുന്നതാണ് (كل نفس.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശാലമായ ഭൂമിയിൽ ഉപജീവനത്തിനായി അലയുന്ന എത്രയോ.....
അല്ലാഹു തആല തന്റെ അടിമകളിൽ നിന്ന് താൻ.....
ഈ ഐഹിക ജീവിതം കേവലം ഒരു വിനോദവും.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ 65.....
അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ 67-ാം.....
അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ തങ്ങളുടെ ആത്മീയ പോരാട്ടത്തിൽ (جاهدوا).....

[سورة الحج (22) : الآيات 1 إلى 5]

സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ ആദ്യ അഞ്ച് വചനങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അചഞ്ചലമായ ഭക്തിയെയും *(تقوى)* അന്ത്യദിനത്തിന്റെ ഭയാനകതയെയും കുറിച്ചുള്ള ഉണർത്തലാണ്. 'ജനങ്ങളേ, നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ സൂക്ഷിക്കുക' എന്ന ആഹ്വാനം വിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ദൈവഭയം *(تقوى)* ജനിപ്പിക്കുന്നു. അന്ത്യദിനത്തിലെ ഭൂകമ്പം *(زلزلة)* എത്രമാത്രം ഭയാനകമാണെന്നാൽ, മുലയൂട്ടുന്ന മാതാവ് പോലും തന്റെ കുഞ്ഞിനെ മറന്നുപോകുന്ന അവസ്ഥയായിരിക്കും അത്. മനുഷ്യന്റെ ഉത്ഭവം മണ്ണിൽ നിന്നാണെന്നും, പിന്നീട് ബീജത്തിൽ നിന്നും *(نطفة)* രക്തപിണ്ഡത്തിൽ നിന്നും *(علقة)* മാംസപിണ്ഡത്തിൽ നിന്നും *(مضغة)* അല്ലാഹു അവനെ രൂപപ്പെടുത്തിയെന്നും ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത് അവന്റെ അഹങ്കാരത്തെ തകർക്കാനാണ്. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലും മനുഷ്യന്റെ പരിണാമത്തിലും അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവ് *(قدرة)* പ്രകടമാണ്. മരിച്ചവരെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാൻ അല്ലാഹുവിന് സാധിക്കുമെന്നതിന് ഈ പ്രകൃതിയിലെ മാറ്റങ്ങൾ തന്നെ വലിയ തെളിവാണ്.

الجزء السادس

ഭാഗം ആറ്

റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന വിഖ്യാതമായ തഫ്സീറിൽ (تفسير) നിന്ന്.

تفسير سورة الحج

സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിന്റെ വ്യാഖ്യാനം

ഈ സൂറത്ത് മക്കയിൽ അവതരിച്ചതാണ്. 'ഹദാനി ഖസ്മാനി' മുതൽ 'അൽ-ഹമീദ്' വരെയുള്ള ഭാഗം എൺപത്തിയെട്ട് ആയത്തുകളാണ്. പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. 'ജനങ്ങളേ, നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ നിങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുക (تقوى).' അതായത്, നിങ്ങളുടെ കാര്യങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുകയും നിങ്ങളെ പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവന്റെ ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടുക, അവനെ അനുസരിച്ചുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ ജീവിതം ക്രമീകരിക്കുക. 'തീർച്ചയായും അന്ത്യനാളിന്റെ പ്രകമ്പനം (زلزلة) ഭയാനകമായ ഒന്നാണ്.' 'സൽസല' എന്നാൽ ആവർത്തിച്ചുള്ള ശക്തമായ ചലനമാണ്. അക്ഷരങ്ങളുടെ ആവർത്തനം തന്നെ ഇതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'സാഅഃ' (അന്ത്യനാൾ) എന്നത് ഖിയാമത്ത് നാളിനെ കുറിക്കുന്നു. കണക്കെടുപ്പിന്റെ വേഗത കാരണമാണ് അതിന് ആ പേര് ലഭിച്ചത്. ഈ പ്രകമ്പനം എപ്പോഴാണെന്നതിൽ പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. സൂര്യൻ പടിഞ്ഞാറ് ഉദിക്കുന്നതിന് തൊട്ടുമുമ്പ് ദുനിയാവിൽ വെച്ചായിരിക്കും ഇത് സംഭവിക്കുകയെന്നും, അപ്പോൾ പരാമർശിക്കപ്പെടുന്ന അമ്പരപ്പും ഗർഭസ്ഥ ശിശുക്കളുടെ അവസ്ഥയും യഥാർത്ഥത്തിൽ സംഭവിക്കുമെന്നും ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ ഇത് ഖിയാമത്ത് നാളിൽ സംഭവിക്കുന്നതാണെന്നും, അതിനാൽ ഈ വിവരണങ്ങൾ ഉപമകളാണെന്നും മറ്റു ചിലർ പറയുന്നു. ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാ പ്രസ്താവിച്ചതാണ് കൂടുതൽ പ്രബലം; അതായത്, അന്ത്യനാൾ സംഭവിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന പ്രകമ്പനം അത്യന്തം ഭയാനകമാണ്, അത് വാക്കുകൾക്ക് അതീതമാണ്. അതിനാൽ, ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് ആത്മാവിനെ രക്ഷിക്കാൻ

ദൈവഭയം (تقوى) അനിവാര്യമാണ്. 'അതൊന്ന് നിങ്ങൾ കാണുന്ന ദിവസം' - ഈ പ്രകമ്പനം നിങ്ങൾ കാണുന്ന സമയത്ത്, 'മുലയൂട്ടുന്ന ഓരോ സ്ത്രീയും താൻ മുലയൂട്ടുന്ന കുഞ്ഞിനെ മറന്നുപോകും.' 'ദഹ്ൽ' (അമ്പരപ്പ്) എന്നാൽ അമിതമായ ഭയം കാരണം കാര്യങ്ങൾ മറന്നുപോകുന്ന അവസ്ഥയാണ്. 'മുർദിഅഃ' (മുലയൂട്ടുന്നവൾ) എന്നത് ഇപ്പോൾ മുലയൂട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്ത്രീയെ കുറിക്കുന്നു. കുഞ്ഞിനെ സൂചിപ്പിക്കാൻ 'മാ' (എന്ത്) എന്ന് പ്രയോഗിച്ചത് അവളുടെ അമ്പരപ്പിന്റെ തീവ്രതയെ കാണിക്കാനാണ്. സ്വന്തം ജീവനെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയത്താൽ, താൻ മുലയൂട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കുഞ്ഞിനെപ്പോലും അവൾ മറന്നുപോകുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, 'ഓരോ ഗർഭിണിയും തന്റെ ഗർഭസ്ഥ ശിശുവിനെ പ്രസവിക്കുന്നു' (وَتَضَعُ كُلُّ ذاتِ حَمْلٍ حَمْلَها) എന്ന വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ അർത്ഥം അത്യന്തം ഗഹനമാണ്. ഭയങ്കരമായ ആ വിറയലിന്റെ തീവ്രതയിൽ, ഗർഭസ്ഥ ശിശുക്കൾ പൂർണ്ണ വളർച്ചയെത്തും മുമ്പേ പുറത്തുവരുന്നു. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ ഇതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് വസ്തുക്കളുടെ മൂലപദാർത്ഥങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ് (هيولى). ഓരോ വസ്തുവിനും അതിന്റെതായ ഒരു അസ്തിത്വമുണ്ട് (ملكوت). ആ അസ്തിത്വം അതിന്റെ പോഷണത്തെ ആത്മീയ ലോകത്തുനിന്നും സ്വീകരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ആ ഘട്ടത്തിൽ ആത്മീയമായ സന്നദ്ധത നഷ്ടപ്പെടുന്നതോടെ അത് തന്റെ പോഷണത്തിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുന്നു. 'ജനങ്ങളെ നീ ലഹരി ബാധിച്ചവരായി കാണും' (وَتَرَى النَّاسَ سُكارى) എന്ന് അല്ലാഹു പറയുമ്പോൾ, അത് അവരുടെ ബുദ്ധിയെ മറയ്ക്കുന്ന ഭയത്തെയും വിസ്മയത്തെയുമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ജഅ്ഫർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതാപത്തിന്റെയും (كبرياء) മഹത്വത്തിന്റെയും (جبروت) സാക്ഷാത്കാരം അവരെ അത്രമേൽ ലഹരിയിലാഴ്ത്തുന്നു. ആ ഭയാനകമായ ദിനത്തിൽ പ്രവാചകന്മാർ പോലും 'എന്റെ ആത്മാവ്, എന്റെ ആത്മാവ്' (نفسي نفسي) എന്ന് വിലപിക്കുന്നു.' എന്നാൽ അവർ യഥാർത്ഥത്തിൽ ലഹരി ബാധിച്ചവരല്ല; മറിച്ച്, അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയുടെ കാഠിന്യം (عذاب الله شديد) അവരുടെ

ബുദ്ധിയെയും വിവേചനത്തെയും തൽക്കാലത്തേക്ക് മറയ്ക്കുന്നു. ഈ ശിക്ഷയിൽ നരകത്തിന്റെ അഗ്നി മാത്രമല്ല, അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള അകൽച്ചയുടെയും (فـــراق) വിരഹത്തിന്റെയും അഗ്നിയുമുണ്ട്. യഹ്യ ബിൻ മുആദ് അർ-റാസി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു എന്നോട് ശിക്ഷയെ സൃഷ്ടികൾക്കിടയിൽ വിഭജിക്കാൻ കൽപ്പിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, പ്രേമികൾക്ക് (عاشـقين) ഞാൻ യാതൊരു ശിക്ഷയും നൽകില്ലായിരുന്നു.' ഈ വചനങ്ങൾ കേൾക്കുമ്പോൾ സ്വഹാബികൾ അനുഭവിച്ച ആത്മീയമായ വിറയലും ഭയവും അത്രമേൽ വലുതായിരുന്നു.

[سورة الحج (22) : الآيات 3 إلى 4]

അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ അറിവില്ലാതെ തർക്കിക്കുകയും, ധിക്കാരിയായ പിശാചിനെ പിന്തുടരുകയും ചെയ്യുന്ന ചില മനുഷ്യരുണ്ട്. അത്തരക്കാർക്ക് വിധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത് ഇതാണ്: ആരെങ്കിലും അവനെ സ്നേഹബന്ധത്തിലാക്കിയാൽ, അവനെ അവൻ വഴിതെറ്റിക്കുകയും ജ്വലിക്കുന്ന നരകത്തിന്റെ ശിക്ഷയിലേക്ക് നയിക്കുകയും ചെയ്യും. ഈ സൂക്തങ്ങൾ അഹങ്കാരത്തിന്റെ അന്ധകാരത്തിൽ അകപ്പെട്ടവരെയും, അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനിനെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലാതെ വാദപ്രതിവാദങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്നവരെയും കുറിച്ചാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. ഇവിടെ 'പിശാചിനെ പിന്തുടരുക' എന്നത് അവന്റെ ദുർബോധനങ്ങൾക്ക് *(وسوسة)* വഴങ്ങുകയും, സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുന്നതിൽ അവനോടൊപ്പം ചേരുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള യഥാർത്ഥ അറിവില്ലാത്തവർ *(علم)* തങ്ങളുടെ യുക്തിയെ മാത്രം ആശ്രയിച്ച് സത്യത്തെ തള്ളിക്കളയുന്നു. അത്തരം ആളുകൾക്ക് പിശാച് ഒരു വഴികാട്ടിയായി മാറുകയും, ഒടുവിൽ അവർ നരകത്തിന്റെ തീജ്വാലകളിലേക്ക് *(سعير)* എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് ആത്മീയമായ ഒരു മുന്നറിയിപ്പാണ്; അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ അറിവില്ലാത്ത തർക്കങ്ങളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുകയും, ഹൃദയത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കുകയും *(تزكية)* വേണം.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'ജനങ്ങളെ നീ ലഹരി ബാധിച്ചവരായി കാണും' എന്ന സൂക്തം പരാമർശിക്കുമ്പോൾ, അത് ഭയം (خوف) നിമിത്തമുണ്ടാകുന്ന അവസ്ഥയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. മദ്യപാനം കൊണ്ടുള്ള ലഹരിയല്ല അത്, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയുടെ കാഠിന്യം (عذاب الله شديد) നിമിത്തം സംഭവിക്കുന്നതാണ്. ഈ വചനം കേട്ടപ്പോൾ സ്വഹാബികൾക്ക് വലിയ പ്രയാസം അനുഭവപ്പെടുകയും അവർ കരയുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവരെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു: 'നിങ്ങൾ സന്തോഷിക്കുക, യാജൂജ്-മാജൂജുകളിൽ നിന്ന് ആയിരം പേരും

നിങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒരാളും എന്ന നിലയിലാണ് ആ അനുപാതം'. തുടർന്ന് അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'എന്റെ ആത്മാവ് ആരുടെ കൈകളിലാണോ അവനാണ് സത്യം, സ്വർഗ്ഗവാസികളിൽ മൂന്നിലൊന്ന് നിങ്ങളായിരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ പ്രത്യാശിക്കുന്നു'. അവർ അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിച്ചു. പിന്നീട് അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'സ്വർഗ്ഗവാസികളിൽ പകുതി നിങ്ങളായിരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ പ്രത്യാശിക്കുന്നു'. ഒടുവിൽ അവിടുന്ന് അരുളി: 'സ്വർഗ്ഗവാസികളിൽ മൂന്നിൽ രണ്ട് ഭാഗവും നിങ്ങളായിരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ പ്രത്യാശിക്കുന്നു'. സ്വർഗ്ഗത്തിലെ നൂറ്റിയിരുപത് നിരകളിൽ എൺപത് നിരകളും എന്റെ സമുദായമായിരിക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഈ സമുദായം ഒരു ഒട്ടകത്തിന്റെ ശരീരത്തിലെ മറുകുപോലെയോ, കഴുതയുടെ കൈയിലെ അടയാളം പോലെയോ, വെളുത്ത കാളയിലെ കറുത്ത രോമം പോലെയോ ആണ്. തുടർന്ന് അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'എന്റെ സമുദായത്തിൽ നിന്ന് എഴുപതിനായിരം പേർ വിചാരണ കൂടാതെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കും'. ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു ചോദിച്ചു: 'എഴുപതിനായിരമോ?' അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'അതെ, ഓരോ ആയിരത്തോടൊപ്പവും എഴുപതിനായിരം പേർ വീതമുണ്ടാകും'. അപ്പോൾ ഉക്കാശ ബിൻ മിഹ്സൻ റളിയള്ളാഹു അൻഹു എഴുന്നേറ്റ് തനിക്ക് വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അവിടുന്ന് 'നീ അവരിൽ പെട്ടവനാണ്' എന്ന് മറുപടി നൽകി. മറ്റൊരു അൻസാരിയും ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ 'ഉക്കാശ നിനക്ക് മുൻകടന്നുപോയി' എന്ന് അവിടുന്ന് അരുളി. ആത്മജ്ഞാനികൾ (ارباب الحقائق) പറയുന്നു: ഈ സമുദായം എൺപത് നിരകളാകാൻ കാരണം, അല്ലാഹു അവരെ 'അവരാണ് അനന്തരാവകാശികൾ' എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചതാണ്. സ്വർഗ്ഗം അവരുടെ പിതാവായ ആദം അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഭവനമാണ്. പിതാവിനോട് ഏറ്റവും അടുത്തവർക്ക് മുൻഗണന ലഭിക്കും. ആദമിനോട് ഏറ്റവും അടുത്തവരും ഉത്തമരുമായത് മുഹമ്മദ് സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയും അവിടുത്തെ സമുദായവുമാണ്. അതിനാൽ സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ മൂന്നിൽ രണ്ട് ഭാഗം അവർക്ക് ലഭിക്കുന്നു. ആത്മീയമായി മുഹമ്മദ് സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ആത്മാക്കളുടെ പിതാവാണ് (ابـو الأرواح), ആദം മനുഷ്യരുടെ പിതാവും. 'ജനങ്ങളിൽ ചിലർ' (ومـن النـاس) എന്നത് നളർ ബിൻ ഹാരിസിനെപ്പോലെയുള്ളവരെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. അവർ

അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലാതെയും (بغير علم) തെളിവില്ലാതെയും തർക്കിക്കുന്നു. അവർ പിശാചിനെ (شيطان مريد) പിന്തുടരുന്നു. പിശാച് എന്നാൽ നന്മയിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നവനും തിന്മയിൽ മുഴുകിയവനുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയാൽ (كتب عليه) അത്തരം പിശാചുക്കൾക്ക് വഴികേട് നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

[سورة الحج (22) : آية 5]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടാമത്തെ അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ അഞ്ചാം വചനത്തിൽ, മനുഷ്യന്റെ ഉത്ഭവത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അഗാധമായ ചിന്തകളാണ് റൂഹുൽ ബയാൻ *(روح البيان)* വിവരിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'മനുഷ്യരേ, ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിനെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾക്ക് സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ, നാം നിങ്ങളെ മണ്ണിൽ നിന്നും, പിന്നീട് ബീജത്തിൽ നിന്നും, പിന്നീട് ഭ്രൂണത്തിൽ നിന്നും, പിന്നീട് പൂർണ്ണരൂപം പ്രാപിച്ചതും അല്ലാത്തതുമായ മാംസപിണ്ഡത്തിൽ നിന്നും സൃഷ്ടിച്ചു എന്ന് ഓർക്കുക.' ഈ വചനം മനുഷ്യന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ ഘട്ടങ്ങളെ *(أطوار الخلق)* വിവരിക്കുമ്പോൾ, അത് കേവലം ജൈവികമായ വളർച്ചയല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവ് *(قدرة)* പ്രകടമാക്കുന്ന ഒരു ആത്മീയ പാഠമാണ്. ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഇവിടെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത്, മണ്ണിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട മനുഷ്യൻ തന്റെ അഹങ്കാരത്തെ *(كبر)* വെടിഞ്ഞ്, അല്ലാഹുവിന്റെ മുന്നിൽ വിനയാന്വിതനാകണം *(تواضع)* എന്നാണ്. നാം മണ്ണിൽ നിന്ന് വന്നവരാണ് എന്ന ബോധം, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയഭക്തി *(تقوى)* വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പ് *(بعث)* എന്നത് അസാധ്യമാണെന്ന് കരുതുന്നവർക്ക്, ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് ജീവൻ നൽകിയവന് മരണം സംഭവിച്ചവരെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാൻ എളുപ്പമാണെന്ന സത്യം ഈ വചനം ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

അല്ലാഹുവിനെ വിട്ട് പിശാചിനെ മിത്രമാക്കുന്നവനെ (തവല്ലഹു - تولاه) അവൻ വഴിതെറ്റിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'അവനെ വഴിതെറ്റിക്കുന്നു'

(ഫഇന്നഹു യുദില്ലുഹു - فَإِنَّهُ يُضِلُّهُ) എന്നത് പിശാചിന്റെ സ്വഭാവത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവൻ അവനെ സത്യമാർഗത്തിൽ നിന്ന് തടയുകയും, നരകത്തിന്റെ തീജ്വാലകളിലേക്ക് (സഈർ - سعير) നയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പിശാച് രണ്ട് തരത്തിലുണ്ട്: ഒന്ന് ജിന്നുകളിൽ നിന്നുള്ള പിശാച്, അവൻ ദുർബോധനങ്ങളിലൂടെയും (വസാവസ് - وسواس) സംശയങ്ങളിലൂടെയും മനുഷ്യനെ വഴിതെറ്റിക്കുന്നു. രണ്ട്, മനുഷ്യരൂപത്തിലുള്ള പിശാച്; ഇവർ തെറ്റായ ആശയങ്ങളിലേക്കും ബിദ്അത്തുകളിലേക്കും (بدع) മനുഷ്യരെ നയിക്കുന്നു. ആത്മീയ യാത്രക്കാരൻ (സാലിക് - سالك) തന്റെ ആത്മീയ ഗുരുവിന്റെ (മുർഷിദ് - مرشد) സഹായത്തോടെ സത്യസാക്ഷാത്കാരത്തിന്റെ (അയാൻ - عيان) പദവിയിൽ എത്തണം. അവിടെയെത്തിയാൽ പിന്നെ തെളിവുകൾ ആവശ്യമില്ല, കാരണം ലക്ഷ്യത്തിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ വഴികാട്ടിയുടെ ആവശ്യമില്ല. അല്ലാഹു നമ്മെ ആന്തരികവും ബാഹ്യവുമായ ശത്രുക്കളിൽ നിന്ന് കാത്തുരക്ഷിക്കട്ടെ. സത്യനിഷേധികളോട് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'മനുഷ്യരേ, പുനരുത്ഥാനത്തെക്കുറിച്ച് (ബഅ്സ് - بعث) നിങ്ങൾക്ക് സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ, നിങ്ങളുടെ ഉത്ഭവത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക.'

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിലെ ഈ ഭാഗം മനുഷ്യന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതകരമായ ഘട്ടങ്ങളെ വിവരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു നമ്മെ ആദമിനെ (അലൈഹിസ്സലാം) സൃഷ്ടിച്ച മണ്ണിൽ നിന്ന് തന്നെ ഒരു മൊത്തത്തിലുള്ള സൃഷ്ടിപ്പായി (خلقا اجماليا) സൃഷ്ടിച്ചു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ, ഭൂമിയെ അല്ലാഹു നമുക്ക് കീഴ്പ്പെടുത്തിത്തന്നു, എന്നാൽ മനുഷ്യൻ അഹങ്കാരവും ഗർവും കാണിക്കുന്നു. ഹൃദയത്തിൽ ഒരു കടുകുമണിത്തൂക്കം അഹങ്കാരമുള്ളവൻ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയില്ല. തുടർന്ന്, നാം നിങ്ങളെ ഒരു തുള്ളി ശുദ്ധജലത്തിൽ നിന്ന് (نطفة) വിശദമായ സൃഷ്ടിപ്പായി രൂപപ്പെടുത്തി. അത് രക്തക്കട്ടയായും (علقة), പിന്നീട് ചവച്ചരച്ച മാംസപിണ്ഡമായും (مضغة) മാറുന്നു. ഇതിൽ 'മുഖല്ലഖ' (مخلقة) എന്നാൽ പൂർണ്ണരൂപം പ്രാപിച്ചതും, 'ഗൈറു മുഖല്ലഖ' (غير مخلقة) എന്നാൽ രൂപം

പൂർത്തിയാകാത്തതുമാണ്. ഹസ്രത്ത് നജ്മുദ്ദീൻ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) ഇതിനെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നത്, 'മുഖല്ലഖ' എന്നാൽ റൂഹ് ഊതപ്പെട്ടതും, 'ഗൈറു മുഖല്ലഖ' എന്നാൽ റൂഹ് ഊതപ്പെടാത്ത രൂപവുമാണ് എന്നാണ്. അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു മസ്ഊദ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു, നുത്ഫ ഗർഭപാത്രത്തിൽ എത്തിയാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഉദ്ദേശ്യപ്രകാരം അത് സ്ത്രീയുടെ ശരീരത്തിലെ ഓരോ രോമകൂപത്തിലും വ്യാപിക്കുന്നു. നാല്പത് ദിവസത്തിന് ശേഷം അത് രക്തമായി മാറുന്നു. പിന്നീട് നാല്പത് ദിവസം വീതം ഓരോ ഘട്ടങ്ങൾ പിന്നിട്ട്, മലക്ക് വന്ന് റൂഹ് ഊതുന്നു. അപ്പോൾ മലക്കിനോട് നാല് കാര്യങ്ങൾ എഴുതാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെടുന്നു: അവന്റെ ഉപജീവനം, ആയുസ്സ്, കർമ്മങ്ങൾ, അവൻ ഭാഗ്യവാനോ (സഈദ്) നിർഭാഗ്യവാനോ (ശഖിയ്യ്) എന്നത്. അല്ലാഹു ഈ അത്ഭുതകരമായ സൃഷ്ടിപ്പ് നമുക്ക് കാണിച്ചുതരുന്നത് പുനരുജ്ജീവനത്തെ (بعـــث) കുറിച്ച് ബോധ്യപ്പെടുത്താനാണ്. മണ്ണിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിവുള്ളവന് അവനെ വീണ്ടും ജീവിപ്പിക്കാൻ തീർച്ചയായും സാധിക്കും. പിന്നീട് അല്ലാഹു പറയുന്നു, നാം ഉദ്ദേശിക്കുന്നതിനെ നിശ്ചിത കാലം വരെ ഗർഭപാത്രത്തിൽ നിലനിർത്തുന്നു. ഇതിന്റെ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ കാലം ആറു മാസമാണ്. ഏറ്റവും കൂടിയ കാലത്തെക്കുറിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്; ഇമാം ശാഫിഇ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) നാല് വർഷമെന്നും, ഇമാം അബൂഹനീഫ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) രണ്ട് വർഷമെന്നും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. നിശ്ചിത സമയം പൂർത്തിയാകുമ്പോൾ നാം നിങ്ങളെ കുഞ്ഞുങ്ങളായി (طفـــل) പുറത്തുകൊണ്ടുവരുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗം മനുഷ്യന്റെ ജീവിതചക്രത്തെയും അതിന്റെ ആത്മീയ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെയും അതിമനോഹരമായി വിവരിക്കുന്നു. 'കുട്ടികൾ' (طفـــل) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ജനനം മുതൽ ആറ് വയസ്സുവരെയുള്ള കാലഘട്ടമാണ്. തുടർന്ന്, 'നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ പൂർണ്ണതയിൽ (അശുദ്ദ) എത്താൻ' എന്ന ഖുർആനിക വചനം, മനുഷ്യൻ ക്രമേണ ശാരീരികവും മാനസികവുമായ കരുത്തിലേക്ക് വളരുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇത് സാധാരണയായി മുപ്പതിനും നാൽപ്പതിനും ഇടയിലുള്ള പ്രായമാണ്. ശേഷം, ചിലർ മരണത്തിലേക്ക് മടങ്ങുന്നു, മറ്റു ചിലർ 'ഏറ്റവും അധമമായ

പ്രായത്തിലേക്ക് (أرذل العمر) - അതായത് വാർദ്ധക്യത്തിലേക്ക് - എത്തുന്നു. അവിടെ അവർക്ക് തങ്ങൾ അറിഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ പോലും മറന്നുപോകുന്ന അവസ്ഥയുണ്ടാകുന്നു. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടുന്നു: 'യൗവനത്തിന്റെ വസന്തം കടന്നുപോയിക്കഴിഞ്ഞാൽ, ഉണങ്ങിയ പുല്ല് വീണ്ടും പച്ചപിടിക്കാത്തതുപോലെ, നഷ്ടപ്പെട്ട ആയുസ്സ് തിരികെ ലഭിക്കില്ല.' നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഈ ലോകത്തെ എല്ലാ സൃഷ്ടികളും അസ്തിത്വമില്ലായ്മയുടെ (عدم) ഗർഭപാത്രത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തുവരുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ നിശ്ചയപ്രകാരമുള്ള നിശ്ചിത സമയത്താണെന്നാണ്. ഇത് പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഉത്ഭവത്തെക്കുറിച്ച് തെറ്റായ വാദങ്ങൾ ഉന്നയിക്കുന്ന തത്ത്വചിന്തകർക്കുള്ള മറുപടിയാണ്.

[سورة الحج (22) : الآيات 6 إلى 10]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ ആറ് മുതൽ പത്ത് വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെയും സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതങ്ങളെയും വരച്ചുകാട്ടുന്നു. അല്ലാഹു സത്യമാണെന്നും, അവൻ മരിച്ചവരെ ജീവിപ്പിക്കുമെന്നും, അവൻ എല്ലാ കാര്യങ്ങൾക്കും കഴിവുള്ളവനാണെന്നും, അന്ത്യനാൾ വരിക തന്നെ ചെയ്യുമെന്നും, ഖബറുകളിൽ ഉള്ളവരെ അല്ലാഹു ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കുമെന്നും ഈ സൂക്തങ്ങൾ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. അറിവോ തെളിവോ മാർഗദർശനമോ ഇല്ലാതെ അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് തർക്കിക്കുന്നവരുടെ അജ്ഞതയെ ഖുർആൻ തുറന്നുകാട്ടുന്നു. അഹങ്കാരത്തോടെ സത്യത്തിൽ നിന്ന് മുഖം തിരിക്കുന്നവർക്ക് ഇഹലോകത്ത് അപമാനവും പരലോകത്ത് നരകത്തിന്റെ ശിക്ഷയുമാണ് കാത്തിരിക്കുന്നത്. സ്വന്തം കൈകൾ മുൻകൂട്ടി ചെയ്തുകൂട്ടിയ കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലമാണിതെന്ന് അല്ലാഹു വ്യക്തമാക്കുന്നു. അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരോട് ഒട്ടും അനീതി കാണിക്കുന്നവനല്ല.

പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ അനാദിത്വത്തെ (قدم العالم) വാദിക്കുന്നവർ ഇതിനായി ഉന്നയിക്കുന്ന ഒരു തെളിവുണ്ട്: "അനാദിയിൽ (أزل) അല്ലാഹുവിന് ഈ പ്രപഞ്ചത്തെ അതിന്റെ പൂർണ്ണതയോടെ സൃഷ്ടിക്കാനുള്ള ദിവ്യമായ കാരണങ്ങളും സാഹചര്യങ്ങളും പൂർണ്ണമായി ഉണ്ടായിരുന്നുവോ അതോ ഇല്ലായിരുന്നുവോ? ഇല്ലായിരുന്നു എന്ന് നാം പറഞ്ഞാൽ, അത് അല്ലാഹുവിൽ ഒരു കുറവിനെ (نقصان) സ്ഥാപിക്കലായി മാറും. കുറവുകളുള്ള ഒരുവൻ ദൈവമാകാൻ ഒട്ടും യോഗ്യനല്ലല്ലോ. ഇനി, തടസ്സങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെ പൂർണ്ണമായ രൂപത്തിൽ ദിവ്യത്വത്തിന്റെ കാരണങ്ങൾ അവന് ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന് നാം പറഞ്ഞാൽ, സൃഷ്ടാവിന് (صانع) സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതിനേക്കാൾ (مصنوع) സമയപരമായ മുൻഗണന (تقدم زماني) ഇല്ലാതെ, പദവിപരമായ മുൻഗണന (تقدم رتبي) മാത്രം നൽകിക്കൊണ്ട് അനാദിയിൽ തന്നെ പ്രപഞ്ചം നിലവിൽ

വന്നിരിക്കൽ നിർബന്ധമായിത്തീരും." ഇതിനുള്ള മറുപടിയായി നാം പറയുന്നു: അനാദിയിൽ (أزل) അല്ലാഹു ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും അവനോടൊപ്പം യാതൊരു വസ്തുവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും ഈ സൂക്തം വ്യക്തമാക്കുന്നു. താൻ ഉദ്ദേശിച്ചതിനെ ഉദ്ദേശിച്ച രീതിയിൽ സൃഷ്ടിക്കാൻ അവൻ കഴിവുള്ളവനായിരുന്നു. എന്നാൽ അനാദിയായ ഇച്ഛ (إرادة أزلية), അനാദിയായ ജ്ഞാനത്തിന്റെ (حكمة أزلية) താല്പര്യപ്രകാരം, ശൂന്യതയുടെ ഗർഭപാത്രത്തിൽ (رحم العدم) നിന്ന് പ്രപഞ്ചമാകുന്ന ശിശുവിനെ (طفل العالم) പുറത്തെടുക്കുന്നതിനായി ഒരു നിശ്ചിത അവധി (أجل مسمى) നിശ്ചയിക്കുകയാണുണ്ടായത്. അല്ലെങ്കിൽ, പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന് മുമ്പ് ഭൗതികമായ ഒരു സമയവും (أوان) ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, രാപ്പകലുകളില്ലാത്ത അല്ലാഹുവിന്റെ ദിനങ്ങളിൽ (أيام الله) പെട്ട ഒരു സമയപരിധി അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അല്ലാഹു തആലാ അരുൾ ചെയ്തതുപോലെ: "അല്ലാഹുവിന്റെ ദിനങ്ങളെക്കുറിച്ച് നീ അവരെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുക" (وَذَكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ اللَّهِ). "നാം നിങ്ങളെ പുറത്തെടുക്കുന്നു" (نخرجكم) എന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, സൃഷ്ടികളാകുന്ന ഓരോ ശിശുവും ശൂന്യതയുടെ ഗർഭപാത്രത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തുവരുന്നത് വളർച്ചയ്ക്കും പരിപാലനത്തിനും (تربية) അനുയോജ്യമായ അവസ്ഥയിലാണ് എന്നാണ്. അവയ്ക്ക് ക്രമാനുഗതമായി (تدريج) എത്തിച്ചേരേണ്ട ഒരു പൂർണ്ണതയുണ്ട് (كمال). സൃഷ്ടികളിൽ ചിലത് അതിന്റെ പൂർണ്ണതയിലെത്തുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ നശിച്ചുപോകുന്നു. മറ്റു ചിലതാകട്ടെ, അതിന്റെ പൂർണ്ണതയുടെ പരിധിയിലെത്തുകയും, പിന്നീട് ആ പരിധി കടന്ന് പൂർണ്ണതയുടെ വിപരീതാവസ്ഥയിലേക്ക് നീങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു. ഒടുവിൽ അതിൽ പൂർണ്ണതയുടെ യാതൊരു ഗുണങ്ങളും അവശേഷിക്കാത്ത അവസ്ഥയിലെത്തുന്നു. ഇതാണ് അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ വചനത്തിന്റെ അർത്ഥം: "അറിവുണ്ടായതിന് ശേഷം അവൻ യാതൊന്നും അറിയാത്തവനായിത്തീരുന്നതിന് വേണ്ടി" (لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا). (പേർഷ്യൻ കവിതയുടെ ആശയം): "എന്റെ അറിവിന്റെ പുസ്തകം മുഴുവൻ പ്രണയമദ്യത്താൽ കഴുകിക്കളയുക... അനാദിയായ അനുഗ്രഹത്തിന്റെ (فيض أزلي) നനവിനാൽ എന്റെ ആത്മാവ്

ജീവസ്സുറ്റതാകാൻ വേണ്ടി." "നീ ഭൂമിയെ കാണുന്നു..." (وَتَرَى الْأَرْضَ) - ഹേ, കാണാൻ കഴിവുള്ളവനേ! ഇത് പുനരുത്ഥാനത്തിനുള്ള (بعث) മറ്റൊരു തെളിവാണ് - "വരണ്ടുണങ്ങിയതായി" (هامدة), അതായത് ജീവനറ്റതും ഉണങ്ങിയതുമായി. തീ കത്തിയമർന്ന് ചാരമാകുമ്പോഴാണ് 'ഹമദത്' (همدت) എന്ന് പറയുക. "എന്നിട്ട് അതിലേക്ക് നാം വെള്ളം" (فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ) - അതായത് മഴ - "ഇറക്കിയാൽ അത് ചലിക്കുന്നു" (اهْتَزَّتْ). സസ്യങ്ങൾ മുളച്ചുപൊന്തി അത് ചലിക്കാൻ തുടങ്ങുന്നു. സന്തോഷവും ആനന്ദവും കൊണ്ട് ഉണ്ടാകുന്ന ചലനത്തിനാണ് 'ഇഹ്തിസാസ്' (اهتزاز) എന്ന് പറയുക. അതുകൊണ്ട് തന്നെ, മനോഹരവും ഉപകാരപ്രദവുമായ കാര്യങ്ങളിലല്ലാതെ "ഇന്നയാൾ ഇന്ന കാര്യത്തിനായി ചലിച്ചു (ആനന്ദിച്ചു)" എന്ന് പറയാറില്ല. "അത് വികസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു" (وَرَبَتْ). അതായത്, അത് വീർക്കുകയും വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വർദ്ധിച്ചു, വളർന്നു എന്നൊക്കെയുള്ള അർത്ഥമുള്ള 'റബാ യർബൂ' (ربا يربو) എന്നതിൽ നിന്നാണ് ഇത് രൂപപ്പെട്ടത്. 'ഖാമൂസ്' എന്ന നിഘണ്ടുവിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, ഓട്ടമോ ഭയമോ കാരണം കുതിരയുടെ നെഞ്ച് വികസിക്കുന്നതിനും ഈ പദം ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. "ഭംഗിയുള്ള എല്ലാ ഇനങ്ങളെയും അത് മുളപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു" (وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ). ഇവിടെ 'സൗജ്' (زوج) എന്നാൽ ഇനം (صنف) എന്നും, 'ബഹീജ്' (بهيج) എന്നാൽ മനോഹരമായ നിറമുള്ളതും സന്തോഷം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതുമാണ്. ഒരു കാര്യത്തിൽ സന്തോഷിക്കുകയും അതിന്റെ അടയാളം മുഖത്ത് പ്രകടമാവുകയും ചെയ്യുമ്പോഴാണ് 'ഇബ്തിഹാജ്' (ابتهاج) എന്ന് പറയുക. നോക്കുന്നവന് ആനന്ദം നൽകുന്ന മനോഹരവും ആകർഷകവുമായ കാഴ്ച എന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ ഇതിന്റെ വിശദീകരണം ഇപ്രകാരമാണ്: "പുതുമയുള്ളതും ഈർപ്പമുള്ളതും മനോഹരവും ആനന്ദം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതുമാണ് അത്. ജീവനറ്റ ഭൂമിയെ വെള്ളം കൊണ്ട് ജീവിപ്പിക്കുന്ന സർവ്വശക്തനായ അല്ലാഹു, മരണപ്പെട്ടവരുടെ ശരീരഭാഗങ്ങളെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടി അവയെ പഴയതുപോലെ പുനഃസൃഷ്ടിക്കാൻ തീർച്ചയായും കഴിവുള്ളവനാണ്. ഒരു ചെറിയ

വിത്തിൽ നിന്ന് വലിയൊരു തൈ മുളപ്പിച്ചവന്, ആ വിത്തിനെ ഒരു വൃക്ഷമാക്കാനും സാധിക്കും. ഇല്ലാത്തതിനെ തന്റെ അപാരമായ കഴിവ് കൊണ്ട് ഉണ്ടാക്കിയവന്, മുമ്പ് ഉണ്ടായിരുന്ന ഒന്നിന് വീണ്ടും നിലനിൽപ്പ് നൽകുന്നതിൽ എന്ത് അത്ഭുതമാണുള്ളത്!" "അതെന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അല്ലാഹു..." (ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ) - അതായത്, മനുഷ്യനെ വ്യത്യസ്ത ഘട്ടങ്ങളിലായി സൃഷ്ടിച്ചതും, അവനെ വിവിധ അവസ്ഥകളിലൂടെ മാറ്റിമറിച്ചതും, നിർജ്ജീവമായ ഭൂമിയെ മരണത്തിന് ശേഷം പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചതുമായ ഈ അത്ഭുതകരമായ സൃഷ്ടിപ്പ് സംഭവിക്കുന്നത് അല്ലാഹു തന്നെയാണ് യഥാർത്ഥ സത്യം (الحق) എന്നതുകൊണ്ടാണ്. "അവൻ മരണപ്പെട്ടവരെ ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു" (وَأَنَّهُ يُحْيِ الْمَوْتَىٰ). അതായത്, അവരെ ജീവിപ്പിക്കുക എന്നത് അവന്റെ അധികാരവും ചര്യയുമാണ്. ചുരുക്കത്തിൽ, ആദ്യമായി സൃഷ്ടിക്കാനും പിന്നീട് അതിനെ മടക്കിവിളിക്കാനും അവൻ കഴിവുള്ളവനാണ്. അങ്ങനെയായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ, ഇന്ദ്രിയത്തുള്ളിയെയും നിർജ്ജീവമായ ഭൂമിയെയും വീണ്ടും വീണ്ടും അവൻ ജീവിപ്പിക്കുമായിരുന്നില്ല. "തീർച്ചയായും അവൻ എല്ലാ കാര്യങ്ങൾക്കും കഴിവുള്ളവനാണ്" (وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ). ഇത് അവന്റെ അപാരമായ കഴിവിന്റെ (قدرة) പൂർണ്ണതയെ കാണിക്കുന്നു. അങ്ങനെയായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഈ പ്രപഞ്ചത്തെ അവൻ ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടിക്കുമായിരുന്നില്ല. "തീർച്ചയായും അന്ത്യനാൾ" (وَأَنَّ السَّاعَةَ) - അതായത് ഖിയാമത്ത് നാൾ (القيامة) - നന്മ ചെയ്തവർക്ക് പ്രതിഫലം നൽകാനും തിന്മ ചെയ്തവരെ ശിക്ഷിക്കാനുമായി വരാനിരിക്കുന്നതാണ്. "അതിൽ യാതൊരു സംശയവുമില്ല" (لَا رَيْبَ فِيهَا). കാരണം അതിന്റെ തെളിവുകൾ വ്യക്തമാവുകയും യാഥാർത്ഥ്യം വെളിപ്പെടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇത് രണ്ടാമത്തെ വിവരമറിയിക്കലാണ്. "തീർച്ചയായും അല്ലാഹു ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കും" (وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ) - അതായത്, ഒരിക്കലും ലംഘിക്കപ്പെടാത്ത തന്റെ വാഗ്ദാനത്തിന്റെ പൂർത്തീകരണമായി - "ഖബറുകളിലുള്ളവരെ" (مَنْ فِي الْقُبُورِ). മരണപ്പെട്ടവരുടെ വിശ്രമസ്ഥലമായ ഖബറിന്റെ (قبر) ബഹുവചനമാണ് ഖുബൂർ (قبور) എന്നത്. മരണപ്പെട്ടവരുടെ യഥാർത്ഥ ശരീരഭാഗങ്ങളെ

ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുകയും അവയിലേക്ക് ആത്മാക്കളെ (أرواح) മടക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് അല്ലാഹു അവരെ ഖബറുകളിൽ നിന്ന് പുറത്തെടുക്കുന്നതിനാണ് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പ് (بعـــث) എന്ന് പറയുന്നത്. ഇല്ലാത്തതിനെ വീണ്ടും മടക്കിക്കൊണ്ടുവരൽ (إعادة المعـــدوم) അസാധ്യമാണ് എന്ന വാദത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തത്ത്വചിന്തകർ ഇതിനെ നിഷേധിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ നാം പറയുന്നു: അല്ലാഹു ആ ശരീരഭാഗങ്ങളെ വീണ്ടും ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുക തന്നെ ചെയ്യും.

മനുഷ്യരിൽ ചിലരുണ്ട്; യാതൊരുവിധ ബുദ്ധിപരമായ അറിവോ *(علم),* ഹൃദയത്തിലേക്ക് വെളിച്ചം പകരുന്ന ആത്മീയ ദർശനമോ *(هدى),* സന്മാർഗ്ഗം വ്യക്തമാക്കുന്ന പ്രകാശപൂർണ്ണമായ വേദഗ്രന്ഥമോ *(كتاب منير)* ഇല്ലാതെ അല്ലാഹുവിന്റെ സത്തയെയും *(ذات)* വിശേഷണങ്ങളെയും *(صفات)* കുറിച്ച് തർക്കിക്കുന്നവനാണവൻ. തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ പ്രബോധനത്തെ തള്ളിക്കളഞ്ഞ അബൂജഹലിനെപ്പോലെയുള്ള സത്യനിഷേധികൾ തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരം *(كبر)* കാരണത്താൽ സത്യത്തിൽ നിന്ന് മുഖംതിരിച്ചുകളയുന്നു *(ثاني عطفه).* അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ *(سبيل الله)* നിന്ന് ജനങ്ങളെ വഴിതെറ്റിക്കാനാണ് അവൻ ശ്രമിക്കുന്നത്. അങ്ങനെയുള്ളവന് ഈ ദുനിയാവിൽ കടുത്ത അപമാനവും *(خزي)* പരലോകത്ത് കരിച്ചുകളയുന്ന നരകാഗ്നിയുടെ ശിക്ഷയും *(عذاب الحريق)* നാം രുചിപ്പിക്കും. ഈ സൂക്തത്തിന്റെ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് *(لطائف)* നോക്കുമ്പോൾ, ഹൃദയത്തിൽ അഹങ്കാരത്തിന്റെ കറുപ്പ് ബാധിച്ചവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്തിലേക്ക് വഴിനടത്താൻ സാധ്യമല്ലെന്ന് കാണാം. അവരുടെ കഴുത്ത് തിരിക്കൽ *(ثاني عطفه)* എന്നത് അഹങ്കാരത്തിന്റെ ബാഹ്യരൂപമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിൽ വിനയത്തോടെ നിൽക്കേണ്ട മനുഷ്യൻ അഹങ്കാരം നടിക്കുമ്പോൾ അവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് അകറ്റപ്പെടുന്നു. ഇത്തരക്കാർക്ക് ഇഹലോകത്ത് ലഭിക്കുന്ന അപമാനം *(خزي)* എന്നത് ജനമധ്യത്തിലുള്ള നിന്ദ്യതയും ബദ്ർ യുദ്ധത്തിൽ അബുജഹലിനുണ്ടായതുപോലെയുള്ള പരാജയവുമാണ്. പരലോകത്താകട്ടെ, അവരുടെ ഉള്ളിലെ അഹങ്കാരത്തിന്റെ തീ തന്നെയാണ് കരിച്ചുകളയുന്ന നരകാഗ്നിയായി *(عذاب الحريق)* രൂപാന്തരപ്പെടുന്നത്.

മനുഷ്യന്റെ യഥാർത്ഥ അസ്തിത്വം (അസ്ൽ) അവന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ തുടക്കം മുതൽ അവസാനം വരെ നിലനിൽക്കുന്നതാണ്. അല്ലാഹു അവന്റെ ആത്മാവിനെ

അവനിലേക്ക് മടക്കുന്നു. ഭക്ഷിക്കപ്പെട്ട ശരീരഭാഗങ്ങൾ കേവലം അധികപ്പറ്റായവയാണ്, അവയല്ല യഥാർത്ഥ അസ്തിത്വം. ആകാശത്തുനിന്ന് ബീജത്തോട് സാമ്യമുള്ള ഒരു മഴ വർഷിക്കുമെന്നും, അതിൽ നിന്നാണ് പരലോകത്തെ സൃഷ്ടിപ്പ് (നശ്അത്തുൽ ആഖിറ) സംഭവിക്കുന്നതെന്നും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇഹലോകത്തെ സൃഷ്ടിപ്പ് ജീവന്റെ സമുദ്രത്തിൽ നിന്ന് പിതാക്കന്മാരുടെ മുതുകുകളിലേക്കും അവിടെനിന്ന് മാതാക്കളുടെ ഗർഭപാത്രങ്ങളിലേക്കും ഇറങ്ങുന്ന ഒരു തുള്ളിയിൽ നിന്നാണല്ലോ. അല്ലാഹു ഭൂമിയെയും മരിച്ചവരെയും ഭൗതികമായ വെള്ളം കൊണ്ട് ജീവിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, കഠിനമായ ഹൃദയങ്ങളെ ആത്മീയമായ വെള്ളം കൊണ്ട്—അതായത് ദിക്റുകളും ഹിദായത്തിന്റെ പ്രകാശങ്ങളും കൊണ്ട്—ജീവിപ്പിക്കുന്നു. ബുദ്ധിമാനായവൻ തന്റെ ഹൃദയത്തെ ആരാധനകൾ കൊണ്ടും ദിക്റുകൾ കൊണ്ടും പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ പരിശ്രമിക്കുന്നു. ശരീരത്തിന് ആത്മാവ് എന്നത് മരിച്ചവന് ഖബർ പോലെയാണ്. ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരുടെ പ്രാർത്ഥനകൾ കൊണ്ട് മരിച്ചവർക്ക് പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്നത് പോലെ, ശരീരത്തിലെ അവയവങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന സൽകർമ്മങ്ങൾ വഴി ആത്മാവ് അതിന്റെ ഉന്നതമായ പദവിയിലേക്ക് ഉയരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്താൽ നമുക്ക് ശാശ്വതമായ ജീവിതം ലഭിക്കുമാറാകട്ടെ. 'അറിവില്ലാതെയും (ബിഗൈരി ഇൽമിൻ), തെളിവില്ലാതെയും (വലാ ഹുദൻ), പ്രകാശമാനമായ വേദമില്ലാതെയും (വലാ കിതാബിൻ മുനീർ) അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് തർക്കിക്കുന്നവരാണ് അവിശ്വാസികൾ. അവർ അഹങ്കാരത്തോടെ മുഖം തിരിക്കുന്നവരാണ് (ഥാനിയ ഇത്വിഫിഹി). അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് ആളുകളെ വഴിതെറ്റിക്കാനാണ് അവരുടെ ശ്രമം. അവർക്ക് ഇഹലോകത്ത് അപമാനവും (ഖിസ് യുൻ) പരലോകത്ത് കത്തുന്ന അഗ്നിയുടെ ശിക്ഷയുമുണ്ട്.

[سورة الحج (22) : آية 10]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ പത്താം വചനം ഇപ്രകാരം ഉണർത്തുന്നു: 'നിന്റെ കൈകൾ മുൻകൂട്ടി ചെയ്തയച്ച കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലമാണിത്. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരോട് ഒട്ടും അനീതി കാണിക്കുന്നവനല്ല.' ഈ വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് 'റൂഹുൽ ബയാനി'ൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: മനുഷ്യൻ ഈ ലോകത്ത് ചെയ്യുന്ന ഓരോ കർമ്മവും അവന്റെ പരലോകത്തേക്കുള്ള നിക്ഷേപമാണ്. 'കൈകൾ മുൻകൂട്ടി ചെയ്തയച്ചവ' (ما قدمت يداك) എന്ന് അല്ലാഹു വിശേഷിപ്പിച്ചത്, മനുഷ്യൻ സ്വന്തം ഇച്ഛാശക്തിയാൽ (اختيار) ചെയ്തുകൂട്ടിയ കാര്യങ്ങളെയാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ നീതി (عدل) പൂർണ്ണമാണ്; അവൻ ആരെയും അകാരണമായി ശിക്ഷിക്കുന്നില്ല. മറിച്ച്, ഓരോരുത്തരും തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളുടെ പ്രതിഫലം (جزاء) അനുഭവിക്കുക മാത്രമാണ് ചെയ്യുന്നത്. അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരോട് ഒട്ടും അനീതി കാണിക്കാത്തവനാണ് (ليس بظلام للعبيد) എന്നത് അവന്റെ കാരുണ്യത്തെയും (رحمة) നീതിയെയും ഒരേസമയം വിളിച്ചോതുന്നു. ഈ വചനം വിശ്വാസിയെ തന്റെ ഓരോ ചലനത്തെക്കുറിച്ചും ബോധവാനായിരിക്കാനും, അല്ലാഹുവിലുള്ള ഭരമേൽപ്പിക്കലിലൂടെ (توكل) സുകൃതങ്ങൾ മാത്രം പ്രവർത്തിക്കാനും പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു.

ആത്മീയസാരത്തിൽ, ഇത് കരിച്ചുകളയുന്ന അഗ്നിശിക്ഷയെയാണ് (العذاب الحريق) സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അതായത്, പരലോകദിനത്തിൽ അവനോട് ഇപ്രകാരം പറയപ്പെടും: "ഇഹലോകത്തിൽ നീ അനുഭവിച്ച അപമാനവും പരലോകത്തിൽ നീ അനുഭവിക്കാൻ പോകുന്ന ശിക്ഷയും നിന്റെ കൈകൾ മുൻകൂട്ടി ചെയ്തതു കൊണ്ടാണ് (بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ)." നീ പ്രവർത്തിച്ച സത്യനിഷേധവും (كفر) പാപങ്ങളും (معاصي) കാരണമായാണ് ഇത് സംഭവിക്കുന്നത്. മനുഷ്യൻ സാധാരണയായി കാര്യങ്ങൾ സമ്പാദിക്കുന്നത് (اكتساب)

കൈകൾ കൊണ്ടായതിനാലാണ് ഇവിടെ 'കൈകളിലേക്ക്' ഇതിനെ ചേർത്തിരിക്കുന്നത്. താക്കീത് കൂടുതൽ ശക്തമാക്കാനും ഭീഷണി കടുപ്പിക്കാനുമായി സംസാരരീതിയിൽ വരുത്തിയ ഒരു തിരിച്ചുവിടൽ (التفات) ആകാനും ഇതിൽ സാധ്യതയുണ്ട്. "തീർച്ചയായും അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരോട് ഒട്ടും അനീതി ചെയ്യുന്നവനല്ല (وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ)." ഇതിന്റെ വ്യാകരണപരമായ സ്ഥാനം റഫ്അ് (رفع) ആകുന്നു; അതായത് കളയപ്പെട്ട ഒരു മുബ്തദഇന്റെ ഖബറാണിത്. 'കാര്യം ഇതാണ്: അല്ലാഹു തആലാ തന്റെ ദാസന്മാരെ അവരുടെ ഭാഗത്തുനിന്ന് യാതൊരു തെറ്റും കൂടാതെ ശിക്ഷിക്കുന്നവനല്ല' എന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. നീ ചോദിച്ചേക്കാം: "അനീതിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തെത്തന്നെ നിഷേധിക്കുന്നതിനായി 'അവൻ ദാസന്മാരോട് അനീതി ചെയ്യുന്നവനല്ല (ليس بظالم)' എന്ന് പറയുന്നതായിരുന്നു ബാഹ്യമായി അനുയോജ്യം. കാരണം, അതിശയോക്തി രൂപത്തിലുള്ള അനീതിയെ (ظلام - അങ്ങേയറ്റം അനീതി ചെയ്യുന്നവൻ) നിഷേധിക്കുന്നത് അനീതിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തെ നിഷേധിക്കണമെന്നില്ലല്ലോ." ഞാൻ മറുപടി പറയാം: ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അനീതിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തെത്തന്നെ നിഷേധിക്കലാണ്. അതിശയോക്തി രൂപത്തിലുള്ള പദം (مبالغة) ഉപയോഗിച്ചത് ദാസന്മാരുടെ (عبيد) ആധിക്യം കണക്കിലെടുത്താണ്. കാരണം, അവരെയെല്ലാം ദ്രോഹിക്കുന്നവൻ വലിയ അക്രമിയായിരിക്കും (كثير الظلم); കാരണം അവരിൽ ഓരോരുത്തർക്കും ആ അക്രമം ബാധിക്കുന്നുണ്ട്. 'ദാസന്മാർ' (العبيد) എന്ന പദം എല്ലാവരെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ് (استغراق). അതിനാൽ, അല്ലാഹു ഇവനോടോ അവനോടോ എണ്ണമറ്റ മറ്റുള്ളവരോടോ ഒട്ടും അനീതി ചെയ്യുന്നവനല്ല എന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. കൂടാതെ, അല്ലാഹു തആലാ തന്റെ ദാസന്മാരിൽ തെറ്റ് ചെയ്തവനെ ശിക്ഷിക്കുകയും നന്മ ചെയ്തവന് നന്മ ചെയ്യുകയും ചെയ്യുക എന്നത് അവന്റെ നീതിയിൽപെട്ടതാണ് (عدل). അവൻ ശിക്ഷ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയോ പ്രതിഫലം കുറയ്ക്കുകയോ ഇല്ല; ഇത് അവന്റെ അലംഘനീയമായ വാഗ്ദാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. എന്നാൽ, ശിക്ഷയ്ക്ക് അർഹതയില്ലാത്ത ഒരാളെ അവൻ ശിക്ഷിക്കുകയാണെങ്കിൽ, അവനിൽ നിന്നുള്ള

ചെറിയൊരു അനീതി പോലും വളരെ വലുതായി കണക്കാക്കപ്പെടും. കാരണം അവൻ അത്തരം പ്രവർത്തികളിൽ നിന്ന് തികച്ചും ധന്യനും (استغناء) തിന്മകളിൽ നിന്ന് പരിശുദ്ധനുമാണ് (تنزيه). ഇത് "പണ്ഡിതന്റെ പിഴവ് വലിയൊരു തെറ്റാണ്" എന്ന് പറയുന്നതുപോലെയാണ്. മർഫൂആയ (مرفوع) ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം വന്നിരിക്കുന്നു: "അല്ലാഹു തആലാ അരുളി: തീർച്ചയായും ഞാൻ എന്റെ മേൽ അനീതിയെ (ظلم) നിഷിദ്ധമാക്കിയിരിക്കുന്നു. അത് എന്റെ ദാസന്മാർക്കിടയിലും ഞാൻ നിഷിദ്ധമാക്കിയിരിക്കുന്നു; അതിനാൽ നിങ്ങൾ പരസ്പരം അനീതി ചെയ്യരുത്." പറയപ്പെടാറുണ്ട്: "ആരുടെ അക്രമവും അതിക്രമവും വർദ്ധിക്കുന്നുവോ, അവന്റെ നാശവും വിനാശവും അടുത്തു കഴിഞ്ഞു." മനുഷ്യരിൽ ഏറ്റവും മോശക്കാരൻ അക്രമിയെ സഹായിക്കുകയും അക്രമിക്കപ്പെട്ടവനെ കൈവെടിയുകയും ചെയ്യുന്നവനാണ്. ഈ സൂക്തത്തിൽ, ദാസന്മാർ സ്വന്തത്തോട് തന്നെ വലിയ അക്രമം ചെയ്യുന്നവരാണ് (ظالمون) എന്നതിലേക്ക് ഒരു സൂചനയുണ്ട്. അല്ലാഹു തആലാ അരുളിയതുപോലെ: "നാം അവരോട് അനീതി ചെയ്തിട്ടില്ല, മറിച്ച് അവർ തങ്ങളോട് തന്നെയായിരുന്നു അനീതി ചെയ്തിരുന്നത് (وَما ظَلَمْناهُمْ وَلٰكِنْ كانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ)." ആരാധനയെയും (عبادة) പ്രാർത്ഥനയെയും അതിന്റെ യഥാർത്ഥ സ്ഥാനത്തല്ലാതെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുക വഴിയാണ് അവർ സ്വന്തത്തോട് അനീതി ചെയ്യുന്നത്. മൗലാനാ ജാമി റഹിമഹുള്ളാഹ് പാടി: "മിഹ്റാബുകളിലെ സുജൂദിലൂടെ ഞങ്ങളുടെ മുഖത്തിന്റെ ആഭിജാത്യം കാത്തുസൂക്ഷിക്കുക എന്നതാണ് ഞങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം... എന്നാൽ നിയ്യത്ത് (نية) ശുദ്ധമല്ലെങ്കിൽ പ്രവർത്തികൊണ്ട് എന്ത് ഫലം?" നീ അറിയുക: കപടവിശ്വാസിയുടെയും (منافق) പ്രകടനപരതക്കാരന്റെയും (مرائي) തന്നിഷ്ടക്കാരുടെയും (أهل الأهواء) ബിദ്അത്തുകാരുടെയും (اهل البدع) തർക്കങ്ങൾ (جدال) ആക്ഷേപാർഹമാണ് (مذموم). എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനം (معرفة الله) നേടുന്നതിനും, സംശയങ്ങളെ (شبه) ദൂരീകരിക്കുന്നതിനും, അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള വഴി വ്യക്തമാക്കുന്നതിനും വേണ്ടി അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള

അറിവോടെയും അവന്റെ പ്രവാചകൻ അലൈഹിസ്സലാം നൽകിയ സന്മാർഗ്ഗത്തോടെയും, സത്യവും അസത്യവും വേർതിരിച്ചു കാണിക്കുന്ന പ്രകാശപൂർണ്ണമായ വേദഗ്രന്ഥത്തിന്റെ (كتاب منير) തെളിവുകളോടെയും തർക്കിക്കുന്നവന്റെ തർക്കം പ്രശംസനീയമാണ് (محمود). ചില ജ്ഞാനികൾ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: "സുന്നത്തിന്റെ (سنة) പരമ്പര (سند) വ്യക്തമായതിന് ശേഷവും അതിനെക്കുറിച്ച് വീണ്ടും ഗവേഷണം നടത്തുന്നതും തുരന്നു ചോദിക്കുന്നതും ഗവേഷകനെ മതകാര്യങ്ങളിൽ അനാവശ്യമായ ആഴങ്ങളിലേക്ക് പോകാനും തീവ്രത കാണിക്കാനും പ്രേരിപ്പിക്കും. തീർച്ചയായും ഇത് ഈ സമുദായത്തിലെ പലർക്കും വഴിപിഴവിലേക്കുള്ള (ضلال) താക്കോലാണ്." അതായത്, മൂർച്ചയുള്ള ബുദ്ധിയും സൂക്ഷ്മമായ വിവേചനശേഷിയും ലഭിക്കാത്തവരെക്കുറിച്ചാണ് ഇത് പറയുന്നത്. കഴിഞ്ഞുപോയ സമുദായങ്ങൾ നശിച്ചുപോയത് നീണ്ട തർക്കങ്ങളും അനാവശ്യമായ വാദപ്രതിവാദങ്ങളും (قيل وقال) കാരണത്താൽ മാത്രമാണ്. അതിനാൽ, സുന്നത്തിൽ നിന്ന് സ്ഥിരപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളെ അണപ്പല്ലുകൾ കൊണ്ട് കടിച്ചുപിടിക്കുകയും, അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുകയും, അതിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുകയും, അതിനനുസരിച്ച് വിധി കൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് നിർബന്ധമാണ് (واجب). ബിദ്അത്തുകാരുടെ വാക്കുകളിലേക്ക് ചെവികൊടുക്കാനോ, അവരിലേക്ക് ചായുവാനോ, അവരുടെ സംസാരം കേൾക്കാനോ പാടുള്ളതല്ല. കാരണം ഇവയെല്ലാം ശരീഅത്തിൽ വിലക്കപ്പെട്ടതാണ് (منهي شرعا); ഇതിൽ കഠിനമായ താക്കീതുകൾ വന്നിട്ടുമുണ്ട്. ജ്ഞാനികൾ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്: "മനുഷ്യസ്വഭാവം മറ്റുള്ളവയെ വലിച്ചെടുക്കുന്നതാണ്, സഹവാസം സ്വാധീനിക്കുന്നതാണ്, രോഗങ്ങൾ പടരുന്നതുമാണ്." മൗലാനാ ജാമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടിയിരിക്കുന്നു: "നീ ജാഗരൂകനായിരിക്കുക! കാരണം ഈ വഴിയിൽ പലരും വഴിതെറ്റിപ്പോയിട്ടുണ്ട്... ഈ ദുനിയാവാകുന്ന മണവാട്ടി കൗശലക്കാരിയും വഞ്ചകിയുമാണ്. ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ അയോഗ്യരുടെ പൊള്ളയായ വാഗ്ദാനങ്ങളിൽ നീ വഞ്ചിതനാകരുത്; പശുക്കുട്ടിയുടെ ശബ്ദം കേട്ട് വഴിപിഴച്ചുപോയ സാമിരിയെപ്പോലെ നീ വഴിതെറ്റിപ്പോകരുത്."

ബിദ്അത്തുകാരുടെയും തന്നിഷ്ടക്കാരുടെയും വാക്കുകളിൽ പശുക്കുട്ടിയുടെ ശബ്ദം (خوار العجل) പോലെയുള്ള ഒന്നുണ്ട്. ആ ശബ്ദം കേട്ട് സാമിരി വഴിപിഴക്കുകയും ഇസ്രായീൽ സന്തതികളിൽ ഭൂരിഭാഗം പേരെയും അവൻ വഴിപിഴപ്പിക്കുകയും ചെയ്തതുപോലെ, അവന്റെ അതേ വിധിയിലുള്ള ഏതൊരാളും തന്റെ മിഥ്യാധാരണകളിലും ഭാവനകളിലും വഞ്ചിതനാവുകയും അവ ശരിയായ വിജ്ഞാനങ്ങളാണെന്ന് ധരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങനെ അവൻ മിഥ്യാധാരണകളിൽ ജീവിക്കുന്നവരെ അതിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുകയും അവരെ വഴിപിഴപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ, ശരിയായ അറിവും (علم صحيح) വ്യക്തമായ ആത്മീയ വെളിപാടും (كشف صريح) ലഭിച്ചവർ ഇതിൽ നിന്നും തികച്ചും വ്യത്യസ്തരാണ്. അവർ വിവരമില്ലാത്തവരുടെ വാക്കുകളിലേക്ക് തിരിഞ്ഞുനോക്കുകയോ അസാധാരണ സംഭവങ്ങളിലേക്ക് ചായുകയോ ഇല്ല. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പ്രബോധനം ചെയ്ത ദീനിൽ ഉറച്ചുനിന്നവർ ആ പശുക്കുട്ടിയുടെ ശബ്ദത്തിലേക്ക് ശ്രദ്ധ കൊടുത്തില്ല എന്നത് നീ കാണുന്നില്ലേ? അത് അല്ലാഹു തആലാ തന്റെ ദാസന്മാരെ പരീക്ഷിക്കാൻ വേണ്ടി ഉണ്ടാക്കിയ ഒരു പരീക്ഷണമാണെന്ന് (ابتلاء) അവർ മനസ്സിലാക്കി. അതിനാൽ, അസത്യത്തിന് വേണ്ടി തർക്കിക്കുന്നവന് നാശം! അവന്റെ വാക്കുകൾ കേൾക്കുന്നവനും നാശം!

[سورة الحج (22) : الآيات 11 إلى 15]

സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ പതിനൊന്ന് മുതൽ പതിനഞ്ച് വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ (تفسير روح البيان), മനുഷ്യവിശ്വാസത്തിന്റെ അവസ്ഥാന്തരങ്ങളെയും ആത്മീയ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള അഗാധമായ ഉൾക്കാഴ്ചകളാണ് ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു സമർപ്പിക്കുന്നത്. ചില മനുഷ്യർ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്നത് ഒരു വക്കിൽ നിന്നുകൊണ്ടാണ് (على حرف). അതായത്, അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ദൃഢവിശ്വാസം (يقين) ഉറച്ചിട്ടില്ല. അവർക്ക് ഇഹലോകത്ത് (دنيا) ഐശ്വര്യവും അനുഗ്രഹവും (نعمة) ലഭിക്കുമ്പോൾ അവർ സന്തുഷ്ടരാവുകയും, എന്നാൽ ഒരു പരീക്ഷണത്തിന് (فتنة) വിധേയരാകുമ്പോൾ അവർ തങ്ങളുടെ മുൻനിലപാടിൽ നിന്ന് പിന്തിരിഞ്ഞ് അവിശ്വാസത്തിലേക്ക് മടങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് കാപട്യത്തിന്റെ (نفاق) ലക്ഷണമാണ്. അവരുടെ ആത്മാവ് (نفس) ശാന്തി (طمأنينة) കൈവരിച്ചിട്ടില്ല. യഥാർത്ഥ ആരാധന (عبادة) എന്നത് ഭൗതികമായ ലാഭനഷ്ടങ്ങൾക്ക് അതീതമായി പ്രണയഭാജനമായ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിക്ക് വേണ്ടി മാത്രമുള്ളതായിരിക്കണം. അല്ലാഹുവിനെ കൂടാതെ തങ്ങൾക്ക് യാതൊരു ഉപദ്രവമോ ഉപകാരമോ ചെയ്യാൻ കഴിയാത്ത ഇതര ശക്തികളെ ആരാധിക്കുകയും അവരോട് അപേക്ഷിക്കുകയും (يدعو) ചെയ്യുന്നവർ വ്യക്തമായ വഴിപിഴവിലാണ് (ضلال بعيد). തങ്ങൾക്ക് ഉപകാരത്തേക്കാൾ ഉപദ്രവം വരുത്തിവെക്കുന്ന ശക്തികളെയാണ് അവർ ആശ്രയിക്കുന്നത്. എന്നാൽ യഥാർത്ഥ വിശ്വാസം (إيمان) കൈക്കൊള്ളുകയും സൽക്കർമ്മങ്ങൾ (عمل صالح) പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തവരെ അല്ലാഹു സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പുകളിൽ (جنات) പ്രവേശിപ്പിക്കും. ഇത് കേവലം ഭൗതികമായ തോട്ടങ്ങളല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം (قرب) അനുഭവവേദ്യമാകുന്ന ആത്മീയ ഉദ്യാനങ്ങളാണ്. മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങൾക്ക് ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും (آخرة) അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം (نصرة) ലഭിക്കുകയില്ല എന്ന് ആരെങ്കിലും വിചാരിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അവർ ആകാശത്തേക്ക് ഒരു കയർ കെട്ടിത്തൂക്കി സ്വയം ശ്വാസം മുട്ടിച്ചു

മരിക്കട്ടെ. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകനോടുള്ള ശത്രുതയും അസൂയയും കൊണ്ട് അവരുടെ മനസ്സിൽ കത്തിയെരിയുന്ന ക്രോധം ശമിപ്പിക്കാൻ അവർക്ക് മറ്റൊന്നിനും സാധ്യമല്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം പ്രവാചകന് എക്കാലത്തും അനിവാര്യവും സുനിശ്ചിതവുമാണ്.

അല്ലാഹു തആല അഹങ്കാരം (كبر) എന്ന ദുർഗുണത്തെ അതിരൂക്ഷമായി വിമർശിച്ചിരിക്കുന്നു. സത്യത്തെ സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനെ തടയുന്ന ഏറ്റവും വലിയ തടസ്സമാണിത്. അഹങ്കാരത്തെക്കാൾ വലിയൊരു തിന്മയില്ലെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു. അരിസ്റ്റോട്ടിൽ പറയുന്നു: 'ആരെങ്കിലും ജനങ്ങളോട് അഹങ്കരിച്ചാൽ, ജനങ്ങൾ അവന്റെ പതനം ആഗ്രഹിക്കുന്നു. വിനയം (تواضع) കൊണ്ട് സ്നേഹം വർദ്ധിക്കുന്നു, സഹനശീലം (حلم) കൊണ്ട് സഹായികൾ കൂടുന്നു, സൗമ്യത (رفق) കൊണ്ട് ഹൃദയങ്ങളെ കീഴടക്കാം, വിശ്വസ്തത (وفاء) കൊണ്ട് സൗഹൃദം നിലനിൽക്കുന്നു, സത്യസന്ധത (صدق) കൊണ്ട് ശ്രേഷ്ഠത പൂർണ്ണമാകുന്നു.' നാമെല്ലാം നിന്ദ്യമായ സ്വഭാവങ്ങളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കാനും ഉത്തമമായ ഗുണങ്ങൾ കൊണ്ട് അലങ്കരിക്കപ്പെടാനും അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. 'മനുഷ്യരിൽ ചിലർ' (وَمِنَ النَّاسِ) എന്ന സൂക്തത്തെക്കുറിച്ച് നിവേദനം ചെയ്യപ്പെടുന്നു: മദീനയിലേക്ക് വന്ന ചില ഗ്രാമീണരെക്കുറിച്ചാണ് ഇത് അവതരിച്ചത്. അവരിൽ ഒരാൾക്ക് ആരോഗ്യം ലഭിക്കുകയും, കുതിരയ്ക്ക് നല്ല കുഞ്ഞുങ്ങൾ ജനിക്കുകയും, ഭാര്യയ്ക്ക് ആൺകുട്ടി പിറക്കുകയും, സമ്പത്തും കന്നുകാലികളും വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്താൽ അവൻ പറയും: 'ഈ മതത്തിൽ പ്രവേശിച്ച ശേഷം എനിക്ക് നല്ലതേ സംഭവിച്ചിട്ടുള്ളൂ.' എന്നാൽ ഇതിന് വിപരീതമായി എന്തെങ്കിലും സംഭവിച്ചാൽ അവൻ പറയും: 'എനിക്ക് തിന്മയല്ലാതെ ഒന്നും ലഭിച്ചിട്ടില്ല.' അപ്പോൾ അല്ലാഹു പറയുന്നു: ചിലർ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്നത് ഒരു വക്കിൽ (على حرف) നിന്നുകൊണ്ടാണ്. അതായത്, മതത്തിന്റെ മധ്യത്തിലല്ല, മറിച്ച് അതിന്റെ അറ്റത്താണ്. ഒരു സൈന്യത്തിന്റെ വശത്ത് നിൽക്കുന്നവനെപ്പോലെയാണവൻ; വിജയം കണ്ടാൽ അവൻ

ഉറച്ചുനിൽക്കും, അല്ലെങ്കിൽ ഓടിപ്പോകും. 'ഖൈർ' (خير) അഥവാ ഐഹികമായ നേട്ടങ്ങൾ ലഭിച്ചാൽ അവൻ മതത്തിൽ താൽക്കാലികമായി സമാധാനിക്കുന്നു. എന്നാൽ പരീക്ഷണമോ (فتنـــة) പ്രയാസമോ വന്നാൽ അവൻ തന്റെ പഴയ അവിശ്വാസത്തിലേക്ക് തന്നെ മടങ്ങുന്നു (انقلَـــبَ عَلَى وَجْهِـــهِ). ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും അവൻ നഷ്ടം (خـــسران) കൈവരിക്കുന്നു. ഇഹലോകത്തെ നഷ്ടം അവന്റെ ഭൗതികമായ നേട്ടങ്ങൾ ഇല്ലാതാകുന്നതാണ്, പരലോകത്തെ നഷ്ടം വിശ്വാസം നഷ്ടപ്പെട്ട് നരകത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതുമാണ്. ഇതാണ് ഏറ്റവും വ്യക്തമായ നഷ്ടം.

[سورة الحج (22) : الآيات 12 إلى 14]

അല്ലാഹുവിനെ കൂടാതെ തനിക്ക് ഉപകാരമോ ഉപദ്രവമോ ചെയ്യാൻ കഴിയാത്തതിനെ അവൻ വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ഇതാണ് വഴിപിഴച്ച അവസ്ഥ. തനിക്ക് ഉപദ്രവമുണ്ടാക്കാൻ സാധ്യതയുള്ളതിനെ അവൻ വിളിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിനെ അപേക്ഷിച്ച് ഉപദ്രവം കൂടുതൽ അടുത്തതും ഉപകാരം തീരെ ഇല്ലാത്തതുമായ ഒന്നാണത്. അത്തരം ആരാധനകൾ എത്ര മോശമായ രക്ഷകനും എത്ര മോശമായ കൂട്ടുകാരനുമാണ്! തീർച്ചയായും അല്ലാഹു വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തവരെ താഴ്ഭാഗത്തുകൂടി അരുവികൾ ഒഴുകുന്ന സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പുകളിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കും. അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പ്രവർത്തിക്കുന്നവനാണ്. ആരെങ്കിലും അല്ലാഹു അവനെ (നബിയെ) ഈ ലോകത്തും പരലോകത്തും സഹായിക്കുകയില്ല എന്ന് വിചാരിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അവൻ ആകാശത്തേക്ക് ഒരു കയർ കെട്ടി (അതിലൂടെ മുകളിലേക്ക്) ഉയരട്ടെ. എന്നിട്ട് അവൻ മുറിച്ചു നോക്കട്ടെ; അവന്റെ ഈ തന്ത്രം അവന് ദേഷ്യമുണ്ടാക്കുന്ന കാര്യത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്നുണ്ടോ എന്ന്.

ശത്രുക്കളും അതിന്റെ ബാധ്യതകളും. "അല്ലാഹുവിനെ കൂടാതെ അവൻ ആരാധിക്കുന്നു" (يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ) എന്നത് വലിയ നഷ്ടത്തെ

(خسران) വ്യക്തമാക്കുന്ന ഒരു പുതിയ വാക്യഘടനയാണ്. ഇതിലെ സർവ്വനാമം മടങ്ങുന്നത് ഇസ്ലാം മതം വെടിഞ്ഞ് ബഹുദൈവാരാധനയിലേക്ക് പോയ സത്യനിഷേധിയുടെ (مرتد مشرك) പക്കലേക്കാണ്. അതായത്, അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്നതിന് പകരം, താൻ ആരാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ തനിക്ക് യാതൊരു ദോഷവും വരുത്താത്തതിനെയും, ആരാധിച്ചാൽ യാതൊരു ഗുണവും ചെയ്യാത്തതിനെയുമാണ് അവൻ ആരാധിക്കുന്നത് (عبـــادة). അതായത്, ഉപദ്രവിക്കാനോ ഉപകരിക്കാനോ യാതൊരു സ്വഭാവവുമില്ലാത്ത നിർജ്ജീവ വസ്തുക്കളെയാണ് (جماد) അവൻ ആരാധിക്കുന്നത്. 'മാ' (مـا) എന്ന പദം ആവർത്തിച്ചു വന്നത് ഇതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അത്തരം ആരാധന സത്യത്തിൽ (حق) നിന്നും നേർവഴിയിൽ (هدى) നിന്നും ഏറെ അകന്നുപോയ വഴിപിഴവ് (ضلال بعيد) മാത്രമാകുന്നു. മരുഭൂമിയിൽ വഴിതെറ്റി ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്തുനിന്ന് ഏറെ ദൂരേക്ക് പോയവന്റെ അവസ്ഥയോടാണ് ഇതിനെ ഉപമിച്ചിരിക്കുന്നത്. കാരണം, അടുപ്പവും അകലവും ഭൗതികമായ ദൂരത്തിന്റെ സവിശേഷതകളാണല്ലോ. "തന്റെ ഉപകാരത്തേക്കാൾ ഉപദ്രവം ഏറ്റവും അടുത്തായവനെ അവൻ വിളിക്കുന്നു (അഥവാ പറയുന്നു). അവൻ എത്രയോ ചീത്ത സഹായിയും (مـولى) എത്രയോ ചീത്ത കൂട്ടുകാരനുമാണ് (عشـير)." ഇവിടെ 'ദുആ' (الدعاء) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പറയുക എന്നതാണ്. 'ലാം' (اللام) എന്ന അക്ഷരം പ്രസ്താവനയായി വന്ന വാക്യത്തിലാണ് പ്രവേശിച്ചിരിക്കുന്നത്. 'മൻ' (مـن) എന്നത് കർത്താവും (مبتـدأ) അതിന്റെ ആഖ്യാതം (خبر) രണ്ടാമതൊരു കർത്താവുമാണ്, അതിന്റെ ആഖ്യാതമാണ് 'അഖ്റബ്' (أقـرب) എന്നത്. ഈ വാക്യം ആദ്യ കർത്താവിന്റെ ബന്ധകവാക്യമാണ് (صلة). "അവൻ എത്രയോ ചീത്ത..." എന്ന വാക്യം സങ്കൽപ്പിക്കപ്പെട്ട ഒരു സത്യപ്രതിജ്ഞയുടെ മറുപടിയാണ്. ഈ മറുപടിയും സത്യപ്രതിജ്ഞയും ചേർന്നതാണ് ആദ്യ കർത്താവിന്റെ ആഖ്യാതം (خبر). ആരാധിക്കപ്പെടുന്ന വസ്തു നിർജ്ജീവമായിരുന്നിട്ടും 'മാ' എന്നതിന് പകരം 'മൻ' എന്ന്

പ്രയോഗിച്ചതും, യാതൊരു ഉപകാരവുമില്ലാതിരുന്നിട്ടും ആധിക്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന പദം (صيغة التفضيل) ഉപയോഗിച്ചതും അവന്റെ അവസ്ഥയുടെ ഭീകരത വെളിപ്പെടുത്താനും അവനെ അങ്ങേയറ്റം ആക്ഷേപിക്കാനും വേണ്ടിയാണ്. അതായത്, പരലോകദിനത്തിൽ തന്റെ ആരാധ്യവസ്തുക്കൾ തനിക്ക് വരുത്തിവെച്ച ഉപദ്രവവും അതുമൂലം താൻ നരകത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതും കാണുമ്പോൾ, അവയിൽ നിന്ന് യാതൊരു ഉപകാരവും ലഭിക്കില്ലെന്ന് ബോധ്യമാകുമ്പോൾ ആ കാഫിർ നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് പറയുന്ന വാക്കാണിത്: "തന്റെ ഉപകാരത്തേക്കാൾ ഉപദ്രവം ഏറ്റവും അടുത്തായവനെയാണോ ഞാൻ ആരാധിച്ചത്? അല്ലാഹുവാണെ സത്യം, അവൻ എത്രയോ ചീത്ത സഹായിയും എത്രയോ മോശം കൂട്ടുകാരനുമാകുന്നു!" അപ്പോൾ പൂർണ്ണമായും ഉപദ്രവം മാത്രം നിറഞ്ഞ, യാതൊരു ഉപകാരവുമില്ലാത്ത ഒന്നിന്റെ അവസ്ഥ എത്ര ഭീകരമായിരിക്കും! ഈ വചനം മുൻപറഞ്ഞ ആരാധനയുടെ പരിണാമത്തെ വ്യക്തമാക്കാനും അത് വലിയൊരു വഴിപിഴവാണെന്ന് സ്ഥാപിക്കാനും വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. കൂടുതൽ വ്യക്തമായ മറ്റൊരു വ്യാകരണ വീക്ഷണമനുസരിച്ച്, ഇതിലെ 'ലാം' അധികപ്പറ്റാണ് (زائدة). 'മൻ' (من) എന്നത് 'യദ്ഊ' (يدعو) എന്ന ക്രിയയുടെ കർമ്മവുമാണ് (مفعـــــول). 'ലാം' ഇല്ലാതെയുള്ള പാരായണം ഇതിനെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു. അതായത്, ആരാധിക്കുന്നത് വഴി തനിക്ക് ഉപദ്രവം വരുത്തിവെക്കുന്ന ഒന്നിനെയാണ് അവൻ ആരാധിക്കുന്നത്. കാരണം, ആ ആരാധന ദുനിയാവിൽ വധിക്കപ്പെടാനും പരലോകത്ത് കഠിനശിക്ഷ ലഭിക്കാനും കാരണമാകുന്നു. അവരുടെ ധാരണപ്രകാരം അല്ലാഹുവിലേക്ക് ശിപാർശ (شـفاعة) ചെയ്യുമെന്നും തവസ്സുൽ (توسـل) ആകുമെന്നും കരുതി പ്രതീക്ഷിച്ച ഉപകാരത്തേക്കാൾ എത്രയോ അടുത്താണ് ഇതിന്റെ ഉപദ്രവം. ഇവിടെ 'മൻ' (من) എന്ന പദവും ആധിക്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന പദപ്രയോഗവും ഉപയോഗിച്ചത് അവരെ പരിഹസിക്കാനാണ്. സത്യപ്രതിജ്ഞ അടങ്ങിയ ഈ വാക്യം ഒരു പുതിയ പ്രസ്താവനയാണ്. "തീർച്ചയായും അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളെയും (مؤمـــــــنين) സൽക്കർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചവരെയും താഴ്ഭാഗത്തു കൂടെ അരുവികൾ (نهر) ഒഴുകുന്ന

സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പുകളിൽ (جنـــــات) പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നതാണ്." സത്യനിഷേധികളുടെ ദുരവസ്ഥ വിവരിച്ചതിന് ശേഷം അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുന്ന സത്യവിശ്വാസികളുടെ ഉത്തമമായ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണമാണിത്. ഇടതൂർന്ന മരങ്ങളാൽ താഴെയുള്ള മണ്ണിലേക്ക് തണൽ വിരിക്കുന്ന തോട്ടത്തിനാണ് സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പ് (جنة) എന്ന് പറയുന്നത്. ഒഴുകുന്ന വെള്ളത്തിന്റെ ചാലിനാണ് അരുവി (نهـــر) എന്ന് പറയുന്നത്. അരുവികൾ ഒഴുകുന്നു എന്ന് പറയുന്നത് ഒരു ആലങ്കാരിക പ്രയോഗമാണ്. കാരണം ഒഴുക്ക് എന്നത് വെള്ളത്തിന്റെ ഗുണമാണ്, അരുവിയുടേതല്ല. സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പുകളെ ഇപ്രകാരം വിശേഷിപ്പിച്ചത് മനുഷ്യർക്ക് ഏറ്റവും പ്രിയങ്കരമായ മനോഹരമായ സ്ഥലങ്ങളെ ഓർമ്മിപ്പിച്ച് അവരുടെ മനസ്സുകളെ അതിലേക്ക് ആകർഷിക്കാനാണ്. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞതുപോലെ: "ഒരു തോട്ടത്തിന്റെ സൗന്ദര്യം പൂർണ്ണമാകുന്നത് അതിലൂടെ ഒഴുകുന്ന വെള്ളത്തിലൂടെയാണ്." "തീർച്ചയായും അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പ്രവർത്തിക്കുന്നു." അതായത്, ഏകദൈവവിശ്വാസിയായ സദ്വൃത്തന് പ്രതിഫലം നൽകാനും ബഹുദൈവാരാധകനെ ശിക്ഷിക്കാനും അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അവൻ നടപ്പിലാക്കുക തന്നെ ചെയ്യും. അതിനെ തടയാനോ പ്രതിരോധിക്കാനോ ആർക്കും സാധ്യമല്ല. ഈ വചനങ്ങളിൽ മഹത്തായ ചില ആത്മീയ സൂചനകൾ (إشارات) അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു: തന്റെ പ്രകൃതത്തിനും താല്പര്യങ്ങൾക്കും അനുസരിച്ചും, പകരമായി എന്തെങ്കിലും ലഭിക്കുമെന്ന പ്രതീക്ഷയിലും, അത്ഭുതസിദ്ധികൾ (كرامات) കൊതിച്ചും, ജനങ്ങളുടെ പ്രശംസയും ദുനിയാവും ലക്ഷ്യം വെച്ചും അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്ന ചിലരുണ്ട്. തന്റെ ആഗ്രഹങ്ങൾ സഫലമാകുമ്പോൾ അവൻ ആരാധനകളിൽ സജീവമാകുന്നു. എന്നാൽ അതിൽ നിന്നൊന്നും ഒന്നും ലഭിക്കാതിരിക്കുമ്പോൾ അവൻ ഔലിയാക്കളുടെ (أوليـــاء) അലങ്കാരങ്ങൾ വെടിയുന്നു. ദുനിയാവിലെ അവന്റെ നഷ്ടം (خسران) എന്നത് ജനങ്ങൾക്കിടയിലുള്ള സ്വീകാര്യതയും സ്ഥാനവും നഷ്ടപ്പെടലും, അവരുടെ മുന്നിൽ അപമാനിതനാകലും, സുന്നത്തിന്റെ പാതയിൽ നിന്നും ആരാധനകളിൽ നിന്നും വഴിപിഴവിലേക്കും ബിദ്അത്തിലേക്കും (بدعة) വീണുപോകലുമാണ്.

പരലോകത്തിലെ അവന്റെ നഷ്ടമാകട്ടെ, യഥാർത്ഥ സത്യത്തെ (الحق) ദർശിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അവൻ മറയ്ക്കപ്പെടുകയും അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള അകൽച്ചയുടെ നരകാഗ്നിയിൽ അവൻ വെന്തുരുകുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. അതുപോലെ, ആത്മീയ മാർഗ്ഗത്തിൽ സത്യസന്ധതയോ (صدق) സ്ഥിരതയോ (ثبات) ഇല്ലാത്ത ചില അന്വേഷകർ വെറും മോഹങ്ങളുടെ ആളുകളായിരിക്കും. അവർ സംശയത്തോടെയാണ് അല്ലാഹുവിനെ അന്വേഷിക്കുന്നത്. തന്റെ മനസ്സിനും (نفس) താല്പര്യങ്ങൾക്കും ഇണങ്ങുന്ന എന്തെങ്കിലും കാര്യങ്ങളോ അദൃശ്യമായ ചില വെളിപാടുകളോ ലഭിച്ചാൽ അവൻ ആ സഹവാസത്തിൽ (صحبة) ഉറച്ചുനിൽക്കും. എന്നാൽ ആത്മീയ പോരാട്ടങ്ങളിലും (مجاهدات) ആത്മീയ പരിശീലനങ്ങളിലും (رياضات) എന്തെങ്കിലും പരീക്ഷണങ്ങളോ പ്രയാസങ്ങളോ നേരിടേണ്ടി വരികയും, ശാരീരിക ഇച്ഛകളെ വെടിയേണ്ടി വരികയും, സേവനത്തിൽ മുഴുകേണ്ടി വരികയും, സഹവാസത്തിന്റെ അവകാശങ്ങൾ കാത്തുസൂക്ഷിക്കേണ്ടി വരികയും, സഹോദരങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പ്രയാസങ്ങൾ സഹിക്കേണ്ടി വരികയും ചെയ്യുമ്പോൾ അവൻ തന്റെ മുഖം തിരിച്ച് പിന്മാറുന്നു.

[سورة الحج (22) : آية 15]

ആരെങ്കിലും അല്ലാഹു ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും അവനെ *(*നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം*)* സഹായിക്കുകയില്ലെന്ന് വിചാരിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അവൻ ആകാശത്തേക്ക് ഒരു കയർ കെട്ടിത്തൂങ്ങട്ടെ. എന്നിട്ട് അവൻ *(*ആകാശത്തേക്ക്*)* കയറിപ്പോകട്ടെ. അപ്പോൾ താൻ ദേഷ്യപ്പെടുത്തുന്ന കാര്യത്തെ *(*അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായത്തെ തടയുന്നതിനെ*)* ആ തന്ത്രം ഇല്ലാതാക്കുന്നുണ്ടോ എന്ന് അവൻ നോക്കട്ടെ. ഈ സൂക്തത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യക്തമാക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം തടയാൻ ആർക്കും കഴിയില്ലെന്നും, അല്ലാഹു തന്റെ പ്രവാചകന് നൽകുന്ന ഉന്നതമായ പദവിയും വിജയവും *(*നസ്വ്റുൻ*)* അനിവാര്യമാണെന്നുമാണ്. ആകാശത്തേക്ക് കയർ കെട്ടിത്തൂങ്ങുക എന്നത് അങ്ങേയറ്റത്തെ നിരാശയെയും അഹങ്കാരത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ തീരുമാനത്തെ മാറ്റാൻ ആർക്കും സാധ്യമല്ലെന്നും, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തെ *(*ഫള്ല്*)* തടയാൻ ശ്രമിക്കുന്നവർ സ്വന്തം നാശത്തിലേക്ക് തന്നെയാണ് ഓടിക്കയറുന്നതെന്നും ഈ വചനം ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

വിസമ്മതിക്കുകയും എതിർക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിലൂടെയുള്ള അംഗീകാരം, അഹങ്കാരത്തിലൂടെയുള്ള കീഴ്പ്പെടൽ, വിശ്വാസത്യാഗത്തിലൂടെയുള്ള ഉദ്ദേശ്യം, അകൽച്ചയിലൂടെയുള്ള സഹവാസം എന്നിവയെല്ലാം ദുനിയാവിലെയും ആഖിറത്തിലെയും നഷ്ടങ്ങളിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. طلب (ആധ്യാത്മിക അന്വേഷണം), صحبت (സഹവാസം) എന്നിവയിൽ നിന്നുള്ള വിശ്വാസത്യാഗം കാരണം ആഖിറവും നഷ്ടപ്പെടുന്നു. ഇവിടെ നിന്നാണ് ശൈഖുമാർ പറഞ്ഞത്: "ത്വരീഖത്തിന്റെ മുർത്തദ്ദ് (ആധ്യാത്മിക പാതയിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചവൻ) ശരീഅത്തിന്റെ മുർത്തദ്ദിനെക്കാൾ (ശരീഅത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചവൻ) മോശമാണ്." അതാണ് വ്യക്തമായ നഷ്ടം (الخسران المبين). കാരണം, ഒരു ഹൃദയത്തിന്റെ ഉടമ (صاحب قلب) ആരെയാണോ തള്ളിക്കളയുന്നത്, അവൻ എല്ലാ ഹൃദയങ്ങളാലും തള്ളിക്കളയപ്പെട്ടവനായിരിക്കും. അതുപോലെ, ആരെയാണോ അദ്ദേഹം സ്വീകരിക്കുന്നത്, അവൻ എല്ലാവരാലും

സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടവനായിരിക്കും. ഹാഫിള് പറയുന്നു: "സന്തോഷത്തിന്റെ താക്കോൽ ഹൃദയമുള്ളവരുടെ (അഹ്ലു ദിൽ - اهـــل دل) അംഗീകാരമാണ്... ഈ വിഷയത്തിൽ ആരും സംശയിക്കരുത്. ഐമൻ താഴ്വരയിലെ ഇടയൻ (മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം) ചിലപ്പോൾ തന്റെ ലക്ഷ്യത്തിലെത്തും... കാരണം, അദ്ദേഹം ശുഐബ് നബിക്ക് (അലൈഹിസ്സലാം) വർഷങ്ങളോളം ആത്മാർത്ഥമായി സേവനം ചെയ്തു." ഈ ഫഖീർ (എളിയവൻ) പറയുന്നു: മുസ്ലിംകൾ രണ്ട് വിഭാഗമാണ്. ഒരു വിഭാഗം ജിഹാദുൽ അസ്ഗറിൽ (ചെറിയ ജിഹാദ് - الجهـاد الأصـغر) വ്യാപൃതരായവരും, മറ്റൊരു വിഭാഗം ജിഹാദുൽ അക്ബറിൽ (വലിയ ജിഹാദ് - الجهـاد الأكـبر) വ്യാപൃതരായവരും. ആദ്യത്തെ വിഭാഗത്തിലെ ദുർബലർ സൈന്യത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗത്തും, രണ്ടാമത്തെ വിഭാഗത്തിലെ ദുർബലർ ദീനിന്റെ ഒരു ഭാഗത്തും ആയിരിക്കും. കാര്യം അവരുടെ ഉദ്ദേശ്യമനുസരിച്ചാണെങ്കിൽ അവർ മുന്നോട്ട് വരും, അല്ലെങ്കിൽ പിന്മാറും. ഇതിൽ അവർക്ക് ദുനിയാവിന്റെയും ആഖിറത്തിന്റെയും ഭാഗത്ത് നിന്ന് നഷ്ടമുണ്ട്. കാരണം, ദുനിയാവിൽ കാഫിറുകളും (അവിശ്വാസികൾ) നഫ്സുൽ അമ്മാറയും (തിന്മയിലേക്ക് പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ആത്മാവ് - النفـس الامـارة) അവരെ കീഴ്പ്പെടുത്തും. ആഖിറത്തിൽ സജ്ജനങ്ങളുടെ പദവികൾ അവർക്ക് നഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്യും. അങ്ങനെ അവർക്ക് ഒരു നേട്ടവും ലഭിക്കുകയില്ല. അതിനാൽ, പ്രയാസങ്ങളിൽ ക്ഷമ അനിവാര്യമാണ്. ശൈഖ് സഅ്ദി ഔലിയാക്കളെ (ദൈവഭക്തർ - الأوليـــاء) വർണ്ണിച്ചുകൊണ്ട് പറയുന്നു: "അവന്റെ പ്രണയത്തിൽ ഭ്രാന്തരായവരുടെ സമയം എത്ര ധന്യമാണ്... അവർ മുറിവുകൾ കണ്ടാലും മരുന്ന് കണ്ടാലും. അവർ നിരന്തരം വേദനയുടെ വീഞ്ഞ് കുടിക്കുന്നു... കയ്പ്പുള്ളതായി കണ്ടാലും അവർ നിശ്ശബ്ദരായിരിക്കും. അവന്റെ ഓർമ്മയിലുള്ള ക്ഷമ (സബർ - صبر) കയ്പ്പുള്ളതല്ല... കാരണം, പ്രിയപ്പെട്ടവന്റെ കൈകളിൽ നിന്നുള്ള കയ്പ്പ് പോലും മധുരമാണ്." അതിൽപ്പെട്ടതാണ്: അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്നവൻ, ദോഷവും ഉപകാരവും ചെയ്യുന്നവനെയാണ് ആരാധിക്കുന്നത്. മലക്കുകൾ, മനുഷ്യർ, ജഡവസ്തുക്കൾ എന്നിവയിലൂടെയോ അല്ലാതെയോ എല്ലാ ഉപകാരങ്ങളും ദോഷങ്ങളും അവനിൽ നിന്നാണ് ഉണ്ടാകുന്നത്. എന്നാൽ,

അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിനെ ആരാധിക്കുന്നവൻ, ദോഷമോ ഉപകാരമോ ചെയ്യാൻ കഴിവില്ലാത്തതിനെയാണ് ആരാധിക്കുന്നത്. കാരണം, മലക്കോ, മനുഷ്യനോ, പിശാചോ, അല്ലെങ്കിൽ ആകാശഗോളങ്ങളോ നക്ഷത്രങ്ങളോ മറ്റോ ആയ ഏതൊരു സൃഷ്ടിക്കും സ്വയം നന്മയോ തിന്മയോ, ഉപകാരമോ ദോഷമോ ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല. മറിച്ച്, അതെല്ലാം കീഴ്പ്പെടുത്തപ്പെട്ട കാരണങ്ങൾ (അസ്ബാബ് മുസഖ്ഖറ - أسباب مسخرة) മാത്രമാണ്. അവയെ എന്തിനാണോ കീഴ്പ്പെടുത്തിയത്, അത് മാത്രമേ അവയിൽ നിന്ന് ഉണ്ടാകൂ. അനാദിയായ കഴിവുമായി (ഖുദ്റത്തുൽ അസലിയ്യ - القدرة الازلية) താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ, അതെല്ലാം എഴുത്തുകാരനുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ പേന പോലെയാണ്. അല്ലാഹുവിനെ കൂടാതെ അവൻ ആരാധിക്കുകയും തേടുകയും ചെയ്ത രക്ഷാധികാരി എത്ര മോശം! ദുനിയാവിൽ നിന്നും അതിന്റെ ആസക്തികളിൽ നിന്നും അവൻ സഹവസിച്ചത് എത്ര മോശം! അതിൽപ്പെട്ടതാണ്: സത്യവിശ്വാസികളിൽ നിന്ന് സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നവർ കേവലം അനുകരണപരമായ വിശ്വാസം (ഈമാനുൽ തഖ്ലീദി - الإيمان التقليدى) കൊണ്ടോ ബാഹ്യമായ കർമ്മങ്ങൾ (അഅ്മാലുൽ ളാഹിരിയ്യ - الأعمال الظاهرية) കൊണ്ടോ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയില്ല. മറിച്ച്, അല്ലാഹു അവരെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നത്, അവന്റെ പരിപാലനയുടെ പേനയാൽ (ഖലമുൽ ഇനായ - قلم العناية) അവരുടെ ഹൃദയത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ യഥാർത്ഥ വിശ്വാസം (ഈമാനുൽ ഹഖീഖി - الإيمان الحقيقي) കൊണ്ടാണ്. അതിന്റെ ഫലങ്ങളാണ് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി മാത്രം ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള നിഷ്കളങ്കമായ സൽകർമ്മങ്ങൾ (അഅ്മാലുസ്സ്വാലിഹത്തിൽ ഖാലിസ - الأعمال الصالحة الخالصة). "മൻ" (مَنْ) എന്നത് ഒരു ശർത്വിയ്യ (വ്യവസ്ഥാപരമായ) പദമാണ്. അതിന്റെ പേർഷ്യൻ അർത്ഥം: [അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് മോശം ധാരണ വെച്ചുപുലർത്തുന്നവരിൽ ആരെങ്കിലും] അല്ലാഹു മുഹമ്മദ് നബിക്ക് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) ദുനിയാവിൽ തന്റെ ദീനിനെ ഉന്നതമാക്കിക്കൊണ്ടും ശത്രുക്കളെ കീഴടക്കിക്കൊണ്ടും, ആഖിറത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദവി ഉയർത്തിക്കൊണ്ടും അദ്ദേഹത്തെ നിഷേധിച്ചവരോട് പ്രതികാരം ചെയ്തുകൊണ്ടും സഹായിക്കുകയില്ല എന്ന് ധരിക്കുകയോ സങ്കൽപ്പിക്കുകയോ

ചെയ്തിരുന്നുവെങ്കിൽ... അതായത്, അല്ലാഹു അവന്റെ റസൂലിനെ (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) ദുനിയാവിലും ആഖിറത്തിലും സഹായിക്കുന്നവനാണ്. അതിനാൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശത്രുക്കളിൽ നിന്നും അസൂയാലുക്കളിൽ നിന്നും ആരെങ്കിലും ഇതിന് വിപരീതമായി ധരിക്കുകയും അവരുടെ ദേഷ്യം കാരണം അത് പ്രതീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നുവെങ്കിൽ, "അവൻ ആകാശത്തേക്ക് ഒരു കയർ നീട്ടിക്കൊള്ളട്ടെ" (فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّماءِ). ഈ 'സബബ്' (سبب) എന്നത് ഈന്തപ്പന കയറുന്ന കയറിനെയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അതായത്, അവൻ തന്റെ വീടിന്റെ മേൽക്കൂരയിലേക്ക് ഒരു കയർ കെട്ടിക്കൊള്ളട്ടെ. കാരണം, നിനക്ക് മുകളിലുള്ളതെല്ലാം ആകാശമാണ്. "എന്നിട്ട് അവൻ അത് മുറിച്ചുകളയട്ടെ" (ثُمَّ لْيَقْطَعْ). ഖാമൂസിൽ പറയുന്നു: "ഒരാൾ കയർ മുറിച്ചു" എന്നാൽ "അവൻ കഴുത്ത് ഞെരിച്ച് മരിച്ചു" എന്നാണ്. അതിൽ നിന്നാണ് അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം (ثُمَّ لْيَقْطَعْ) "അവൻ കഴുത്ത് ഞെരിച്ച് മരിക്കട്ടെ" എന്ന് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. കഴുത്ത് ഞെരിച്ച് മരിക്കുന്നതിനെ 'മുറിക്കുക' (ഖത്അ്) എന്ന് വിളിച്ചത്, കഴുത്ത് ഞെരിക്കുന്നവൻ ശ്വാസം മുട്ടിച്ച് തന്റെ ജീവൻ മുറിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ്. കാഷിഫി പറയുന്നു: [എന്നിട്ട് അവൻ ആ കയർ മുറിച്ച് താഴെ വീണ് മരിക്കട്ടെ]. "അവൻ നോക്കട്ടെ" (فَلْيَنْظُرْ). ഇവിടെ 'നോക്കുക' എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, നോക്കുന്നതിനെ സങ്കൽപ്പിക്കുകയും മനസ്സിൽ രൂപപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. കാരണം, കഴുത്ത് ഞെരിച്ചതിന് ശേഷം നോക്കാൻ കൽപ്പിക്കുന്നത് യുക്തിസഹമല്ല. അതായത്, അവൻ തന്റെ മനസ്സിൽ സങ്കൽപ്പിക്കുകയും നോക്കുന്നതിനെ കണക്കാക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ, അവൻ അങ്ങനെ ചെയ്താൽ "അവന്റെ തന്ത്രം ഇല്ലാതാക്കുമോ" (هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ)? അവൻ അത് സ്വയം ചെയ്തതിനെ 'തന്ത്രം' (കൈദ് - كيد) എന്ന് വിളിച്ചു. കാരണം, മറ്റൊന്നിനും കഴിയാത്തതുകൊണ്ട് അവൻ അതിനെ തന്ത്രത്തിന്റെ സ്ഥാനത്ത് വെച്ചു. അല്ലെങ്കിൽ പരിഹാസത്തിന്റെ രൂപത്തിൽ, കാരണം...

[سورة الحج (22) : الآيات 16 إلى 22]

അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്താൽ പ്രകാശിതരായവർക്ക് ഈ ആയത്തുകൾ നൽകുന്ന സന്ദേശം അഗാധമാണ്. 'ഇപ്രകാരം നാം വ്യക്തമായ തെളിവുകളോട് കൂടി ഇതിനെ *(*ഖുർആനിനെ*)* അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു' എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു. ഇവിടെ വ്യക്തമായ തെളിവുകൾ *(*آيات بينات*)* എന്നത് ഖുർആനിലെ അർത്ഥഗർഭമായ സൂക്തങ്ങളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് നേർമാർഗ്ഗം *(*هداية*)* നൽകുന്നു. സത്യവിശ്വാസികൾ, യഹൂദർ, സാബിഉകൾ, ക്രിസ്ത്യാനികൾ, മജൂസികൾ, ബഹുദൈവാരാധകർ എന്നിവർക്കിടയിൽ അന്ത്യദിനത്തിൽ അല്ലാഹു തീർപ്പുകൽപ്പിക്കും. അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യങ്ങൾക്കും സാക്ഷിയാണ് *(*شهيد*)*. ആകാശഭൂമികളിലുള്ള സകലതും അല്ലാഹുവിന് സുജൂദ് *(*سجود*)* ചെയ്യുന്നു എന്നത് പ്രപഞ്ചത്തിലെ എല്ലാ അസ്തിത്വങ്ങളും അവന്റെ ഇച്ഛയ്ക്ക് കീഴ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നതിന്റെ അടയാളമാണ്. എന്നാൽ അഹങ്കാരം കാരണം പലരും ഇതിനെ നിഷേധിക്കുന്നു. അവർക്ക് നരകത്തിൽ ഉരുകിയ ലോഹം കൊണ്ടുള്ള വസ്ത്രങ്ങളും ശിക്ഷയും കാത്തിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് അകന്നുപോയവർക്ക് ഈ ശിക്ഷ അനിവാര്യമാണ്.

അസൂയക്കാരൻ തന്റെ അസൂയയ്ക്ക് ഇരയായവന് യാതൊരുവിധ ദോഷവും വരുത്തിയിട്ടില്ല; മറിച്ച് അവൻ സ്വന്തം ആത്മാവിനെ തന്നെയാണ് ദ്രോഹിച്ചത്. അവനെ കോപിപ്പിക്കുന്നത് എന്താണോ (ما يغيظ) - കോപം (الغيظ) എന്നത് ഏറ്റവും കഠിനമായ ക്രോധമാണ്; ഹൃദയത്തിലെ രക്തം തിളച്ചു മറിയുന്നതിലൂടെ മനുഷ്യന് അനുഭവപ്പെടുന്ന ആന്തരികമായ ചൂടാണത്. അതായത്, അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം (النـــصرة) അവനെ അത്രമേൽ കോപിപ്പിക്കുന്നു. ഒരിക്കലുമില്ല (لا), അതായത് കോപം മൂത്ത് അവൻ മരണപ്പെട്ടാൽ പോലും ആ സഹായത്തെ തടയാൻ അവന് സാധ്യമല്ല. ഹാഫിള് റഹിമഹുള്ളാഹ് പാടിയതുപോലെ: "കറുത്ത കല്ല് അതിന്റെ ജീവൻ നൽകിയാൽ പോലും അത് മാണിക്യമായി മാറില്ല... ദുഷിച്ച സ്വഭാവമുള്ളവൻ തന്റെ യഥാർത്ഥ പ്രകൃതത്തോട്

(طـينت أصـلي) എന്ത് ചെയ്യാനാണ്?" ഈ സൂക്ഷ്മത്തിൽ അല്ലാഹു തആലായെ തൊട്ട് അശക്തിയെ (عـجـز) നിഷേധിക്കുന്നതിലേക്ക് സൂചനയുണ്ട്. അവൻ തന്റെ ദാസന്മാർക്ക് മുകളിലാണ് (അധികാരത്തിലും പദവിയിലും), അവൻ തന്റെ ഔലിയാക്കളെ (أوليـاء) സഹായിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും. അനസ് ബിൻ മാലിക് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം: അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമിന്റെ വഫാത്തിന് ശേഷം ഒരു ജൂതൻ പള്ളിയിലേക്ക് കടന്നുവന്നു. അവൻ ചോദിച്ചു: "മുഹമ്മദ് നബിയുടെ വസ്വിയ്യ് (وصي) എവിടെയാണ്?" ജനങ്ങൾ അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിലേക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടി. അപ്പോൾ ജൂതൻ പറഞ്ഞു: "ഒരു പ്രവാചകനോ പ്രവാചകന്റെ വസ്വിയ്യോ അല്ലാതെ മറ്റാരും അറിയാത്ത ചില കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് താങ്കളോട് ചോദിക്കാനുണ്ട്." അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറഞ്ഞു: "നിനക്ക് തോന്നുന്നത് ചോദിച്ചുകൊള്ളുക." ജൂതൻ ചോദിച്ചു: "അല്ലാഹു അറിയാത്ത കാര്യത്തെക്കുറിച്ചും, അല്ലാഹുവിന് ഇല്ലാത്തതിനെക്കുറിച്ചും, അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഇല്ലാത്തതിനെക്കുറിച്ചും എനിക്ക് പറഞ്ഞുതരൂ." അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറഞ്ഞു: "ഇത് സിൻദീഖുകളുടെ (زنادقـة) സംസാരമാണ്." അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവും മുസ്ലിംകളും അവനെ ശിക്ഷിക്കാൻ ഒരുങ്ങി. അപ്പോൾ ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാ പറഞ്ഞു: "നിങ്ങൾ ആ മനുഷ്യനോട് നീതി കാണിച്ചില്ല. നിങ്ങളുടെ അടുക്കൽ മറുപടിയുണ്ടെങ്കിൽ നൽകുക, ഇല്ലെങ്കിൽ അതിന് മറുപടി നൽകാൻ കഴിയുന്നയാളുടെ അടുത്തേക്ക് അവനെ കൊണ്ടുപോവുക. കാരണം റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനോട് ഇപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത് ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്: 'അല്ലാഹുവേ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിന് നീ ശക്തി നൽകുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാവിനെ നീ ഉറപ്പിച്ചു നിർത്തുകയും ചെയ്യേണമേ (اللهـم أيد قلبـه وثبت لسـانه)'." അങ്ങനെ അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവും അവിടെയുണ്ടായിരുന്നവരും എഴുന്നേറ്റ് അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്ന് ഈ വിഷയം അദ്ദേഹത്തെ ധരിപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറഞ്ഞു:

"അല്ലാഹു അറിയാത്ത കാര്യം എന്നത്, ഹേ യഹൂദ സമൂഹമേ, 'ഉസൈർ അല്ലാഹുവിന്റെ മകനാണ്' എന്ന നിങ്ങളുടെ വാദമാണ്. തനിക്ക് ഒരു മകനുള്ളതായി അല്ലാഹു അറിയുന്നില്ല (കാരണം അവന് മകനില്ല). അല്ലാഹുവിന് ഇല്ലാത്തത് എന്നത് അവന് യാതൊരു പങ്കുകാരനും (شريك) ഇല്ല എന്നതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഇല്ലാത്തത് എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഒട്ടും അക്രമമോ (ظلم) അശക്തിയോ (عجز) ഇല്ല എന്നതാണ്." അപ്പോൾ ജൂതൻ പറഞ്ഞു: "അല്ലാഹു അല്ലാതെ മറ്റൊരു ഇലാഹുമില്ലെന്നും താങ്കൾ അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലിന്റെ വസ്വിയ്യ് (وصي) ആണെന്നും ഞാൻ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു." ഇതിൽ മുസ്ലിംകൾ അത്യധികം സന്തോഷിച്ചു. നീ അറിയുക: സത്യനിഷേധികൾ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശം കെടുത്താൻ ആഗ്രഹിച്ചു, എന്നാൽ അല്ലാഹു അവരെയാണ് കെടുത്തുകളഞ്ഞത്. അവൻ തന്റെ ഹബീബിനെ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം സഹായിക്കുകയും തന്റെ വാഗ്ദാനം പൂർത്തിയാക്കുകയും സഖ്യകക്ഷികളെ ഒറ്റയ്ക്ക് പരാജയപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ചില സമയങ്ങളിൽ പരീക്ഷണങ്ങൾ കഠിനമാകുന്നതും സഹായം വൈകുന്നതും മഹത്തായ യുക്തികളും (حكم) താല്പര്യങ്ങളും (مصـــــالح) മുൻനിർത്തിയാണ്. അതിനാൽ, അല്ലാഹു തആലായെ രക്ഷിതാവായി തൃപ്തിപ്പെട്ട സദ്വൃത്തനായ ദാസൻ ശത്രുക്കളുടെ ഉപദ്രവങ്ങളിലും അസൂയയിലും ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളേണ്ടതുണ്ട്. കാരണം സത്യം എപ്പോഴും ഉന്നതമായിരിക്കും, അത് ഒരിക്കലും പരാജയപ്പെടുകയില്ല. കാര്യങ്ങൾ പരീക്ഷണങ്ങളിൽ നിന്ന് ആശ്വാസത്തിലേക്ക് മടങ്ങും; അപ്പോൾ വിശ്വാസികളും ഇഖ്ലാസുള്ളവരും (اهـــل الايمـــان والإخلاص) സമാധാനമടയും. ആശ്വാസത്തിൽ നിന്ന് പരീക്ഷണങ്ങളിലേക്ക് മാറുമ്പോൾ ശിർക്കിന്റെയും കപടവിശ്വാസത്തിന്റെയും ആളുകളിൽ (اهل الشرك والنفاق) നിന്ന് മറ്റുള്ളവർക്ക് ആശ്വാസം ലഭിക്കും. അല്ലാഹു തആലാ അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പ്രവർത്തിക്കുന്നു. "അപ്രകാരം തന്നെ" (وَكَذٰلِكَ) - അതായത് അത്യന്തം അദ്ഭുതകരവും അഗാധമായ യുക്തികൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമായ ആ അവതരണം പോലെ - "നാം അതിനെ അവതരിപ്പിച്ചു" (أَنْزَلْنَاهُ), അതായത് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ

മുഴുവനായും, അതിന്റെ സൂക്ഷ്മമായ അർത്ഥങ്ങളിലേക്ക് വ്യക്തമായി വിരൽ ചൂണ്ടുന്ന "വ്യക്തമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളായിക്കൊണ്ട്" (آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ). "തീർച്ചയായും അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ നേർവഴിയിലാക്കുന്നു" (وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ). ഈ വാക്യത്തിന്റെ വ്യാകരണപരമായ സ്ഥാനം റഫ്അ് (رفع) ആകുന്നു; അതായത് കളയപ്പെട്ട ഒരു മുബ്തദഇന്റെ ഖബറാണത്. ഇതിന്റെ അർത്ഥം: കാര്യം ഇതാണ്, അല്ലാഹു തആലാ ഖുർആൻ മുഖേന താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് തുടക്കത്തിലേ ഹിദായത്ത് (هدى) നൽകുന്നു, അല്ലെങ്കിൽ അവരെ ഹിദായത്തിൽ ഉറപ്പിച്ചു നിർത്തുന്നു, അല്ലെങ്കിൽ സന്മാർഗ്ഗദർശനവും സ്ഥിരതയും വർദ്ധനവും നൽകാൻ അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അതിൽ വർദ്ധനവ് നൽകുന്നു. ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം വന്നിരിക്കുന്നു: "തീർച്ചയായും അല്ലാഹു ഈ ഗ്രന്ഥം കൊണ്ട് ചില ജനവിഭാഗങ്ങളെ ഉയർത്തുകയും മറ്റു ചിലരെ താഴ്ത്തുകയും ചെയ്യുന്നു (ان الله يرفع بهذا الكتاب أقواما ويضع به آخرين)." അതായത്, ഖുർആൻ വിശ്വസിക്കുകയും അതിലടങ്ങിയ കൽപ്പനകൾക്കനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ജനങ്ങളുടെ പദവികളെ ഖുർആൻ മുഖേന അല്ലാഹു ഉയർത്തുന്നു. അതിനെ അവഗണിക്കുകയും അതിന്റെ ഉപദേശങ്ങൾ കാത്തുസൂക്ഷിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മറ്റു ചിലരെ അവൻ താഴ്ത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. സ്വഹാബത്ത് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമിന്റെ ശ്രദ്ധയും വ്യാപാരവും ആത്മീയ അവസ്ഥകളിലും (احوال) കർമ്മങ്ങളിലുമായിരുന്നു (اعمال). അതുകൊണ്ടുതന്നെ, അവർ പത്ത് ആയത്തുകൾ പഠിച്ചാൽ അതിലുള്ള കാര്യങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നത് വരെ അടുത്ത ആയത്തുകളിലേക്ക് കടക്കുമായിരുന്നില്ല. ഇഹ്യാ ഉലൂമിദ്ദീനിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: നബി അലൈഹിസ്സലാം വഫാത്താകുമ്പോൾ ഇരുപതിനായിരത്തോളം സ്വഹാബികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ അവരിൽ ആറ് പേരൊഴികെ മറ്റാരും ഖുർആൻ മുഴുവനായി മനഃപാഠമാക്കിയിരുന്നില്ല (അവരിൽ രണ്ട് പേരുടെ കാര്യത്തിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്). അവരിൽ ഭൂരിഭാഗം പേരും ഒന്നോ രണ്ടോ സൂറത്തുകളായിരുന്നു മനഃപാഠമാക്കിയിരുന്നത്. സൂറത്തുൽ ബഖറയും സൂറത്തുൽ അൻആമും മനഃപാഠമാക്കിയവർ അവരുടെ കൂട്ടത്തിലെ വലിയ പണ്ഡിതന്മാരായി (علماء) കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.

അതിനാൽ, ഖുർആനിന്റെ വിജ്ഞാനങ്ങളിൽ വ്യാപൃതനാകുന്നതും അതിനനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നതും ഹിദായത്തിന്റെ (هدايـــة) അടയാളങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്. ഉദ്ദിഷ്ട ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നത് വരെ രാപ്പകലുകളിൽ കഠിനശ്രമം (اجتهاد) അനിവാര്യമാണ്. കാരണം, ജീവജലം (مـاء الحيـاة) തേടിപ്പോകുന്നവൻ യാതൊരുവിധ മടിയോ തളർച്ചയോ കൂടാതെ ഇരുട്ടുകളെ മുറിച്ചുകടക്കേണ്ടതുണ്ട്. അറിവ് നേടുന്നതിലും അത് ശ്രവിക്കുന്നതിലും മടുപ്പ് കാണിക്കുന്നത് യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ വഴിയിൽ (طريـــق التحقيـــق) നിന്നുള്ള വിച്ഛേദിക്കപ്പെടലിന് കാരണമാണ്. അത് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക പരിഗണനയും (عنايـــة) തൗഫീഖും (توفيـــق) തടയപ്പെടുന്നതിന്റെ ലക്ഷണവുമാണ്.

[سورة الحج (22) : آية 17]

തീർച്ചയായും, വിശ്വസിച്ചവരും *(*ആമനൂ*)*, യഹൂദമതാനുയായികളും, സാബിയാക്കളും, ക്രിസ്ത്യാനികളും, മജൂസികളും *(*അഗ്നിയാരാധകർ*)*, ബഹുദൈവാരാധകരും *(*മുശ്രിക്കൂൻ*)* - ഇവർക്കിടയിൽ അന്ത്യദിനത്തിൽ അല്ലാഹു തീർപ്പുകൽപ്പിക്കും. അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യങ്ങൾക്കും സാക്ഷിയാണ് *(*ശഹീദ്*)*. ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ അചഞ്ചലമായ നീതിയെയും സർവ്വജ്ഞാനത്തെയും എടുത്തുപറയുന്നു. വിശ്വാസികൾക്ക് സന്മാർഗ്ഗവും, സത്യനിഷേധികളായ ബഹുദൈവാരാധകർക്ക് അവരുടെ കർമ്മങ്ങൾക്കനുസരിച്ചുള്ള ശിക്ഷയും അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ സാക്ഷ്യം *(*ശഹാദ*)* എന്നത് അവന്റെ പരിപൂർണ്ണമായ അറിവിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു; ഒന്നും അവനിൽ നിന്ന് മറഞ്ഞിരിക്കുന്നില്ല. ഈ ലോകത്ത് ഭിന്നതകൾ നിലനിൽക്കുമ്പോൾ, പരലോകത്ത് അല്ലാഹുവിന്റെ അന്തിമവിധിയിലൂടെ സത്യം വെളിപ്പെടുകയും നീതി പുലരുകയും ചെയ്യും.

ഖുർആൻ കേൾക്കുമ്പോൾ നിന്റെ ഹൃദയത്തിന് മടുപ്പ് തോന്നുന്നുണ്ടോ? എങ്കിൽ അസത്യവാദികളെപ്പോലെ സത്യവചനത്തോട് നീയും വിരക്തി കാണിക്കുന്നുവോ? അബൂ

സഈദുൽ ഖുദ്‌രി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം: മുഹാജിറുകളിൽപ്പെട്ട ദരിദ്രരായ ഒരു സംഘത്തോടൊപ്പം ഞാൻ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. വസ്ത്രമില്ലാത്തതിനാൽ അവർ പരസ്പരം മറപിടിച്ചിരുന്നു. ഒരാൾ ഞങ്ങൾക്ക് ഖുർആൻ ഓതിക്കൊണ്ടിരിക്കെ അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കടന്നുവന്നു. അവിടുന്ന് ഞങ്ങളുടെ അടുത്ത് നിന്നപ്പോൾ ഓതുന്നയാൾ നിശബ്ദനായി. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം സലാം പറയുകയും 'നിങ്ങൾ എന്താണ് ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നത്?' എന്ന് ചോദിക്കുകയും ചെയ്തു. 'ഞങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ഗ്രന്ഥം കേൾക്കുകയായിരുന്നു' എന്ന് ഞങ്ങൾ മറുപടി നൽകി. അപ്പോൾ അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'എന്റെ സമുദായത്തിൽപ്പെട്ടവരോടൊപ്പം ക്ഷമയോടെ ഇരിക്കാൻ എന്നോട് കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടവരുണ്ടല്ലോ, ആ അല്ലാഹുവിന് സർവ്വ സ്തുതിയും'. ശേഷം അവിടുന്ന് ഞങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഇരുന്നു. അവിടുന്ന് കൈകൊണ്ട് ആംഗ്യം കാണിച്ചപ്പോൾ അവർ വട്ടം കൂടി ഇരുന്നു. അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'മുഹാജിറുകളിലെ ദരിദ്രരേ, നിങ്ങൾ സന്തോഷിക്കുക! അന്ത്യദിനത്തിൽ പൂർണ്ണമായ പ്രകാശവുമായി നിങ്ങൾ വരും. ധനികരേക്കാൾ അര ദിവസം (അഞ്ഞൂറ് വർഷം) മുമ്പേ നിങ്ങൾ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കും'. ധനികർ വിചാരണാ വേളയിൽ തടയപ്പെടുകയും സമ്പത്ത് എവിടെ നിന്ന് സമ്പാദിച്ചു, എവിടെ ചെലവഴിച്ചു എന്ന് ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുകയും ചെയ്യും. ദരിദ്രർക്ക് ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടാൻ സമ്പത്തില്ലാത്തതുകൊണ്ട് അവർക്ക് ആ തടസ്സമില്ല. ഇവിടെ ദരിദ്രർ എന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചത് ക്ഷമയുള്ളവരും സജ്ജനങ്ങളുമായ ദരിദ്രരെയാണ്. ധനികർ എന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചത് നന്ദിയുള്ളവരും സമ്പത്തിന്റെ അവകാശങ്ങൾ വീട്ടിയവരുമായ ധനികരെയാണ്. ഖുർആനിൽ അവ്യക്തമായവയും (متشـــابهات) ഗൂഢമായവയും ഉണ്ടെന്നത് അത് വ്യക്തമായ ഗ്രന്ഥമാണെന്നതിന് വിരുദ്ധമല്ല. കാരണം, അർത്ഥം ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയാത്തതൊന്നും അതിലില്ല. എന്നാൽ അറിവിന്റെ തലങ്ങളിൽ പണ്ഡിതന്മാർ വ്യത്യസ്തരാണ്. അല്ലാഹു നമ്മെയും നിങ്ങളെയും ഉറച്ച അറിവുള്ളവർ (راسخـــون) എത്തിച്ചേർന്ന മാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് നയിക്കുകയും, ഗൂഢമായ കാര്യങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കാൻ ഭാഗ്യം നൽകുകയും ചെയ്യട്ടെ. വിശ്വസിക്കേണ്ടവയിൽ വിശ്വസിച്ചവരും, യഹൂദമതത്തിൽ പ്രവേശിച്ചവരും (هـــادوا), സാബിഉകളും, നസ്റാനികളും, മജൂസികളും, ബഹുദൈവാരാധകരും -

ഇവർക്കിടയിൽ അന്ത്യദിനത്തിൽ അല്ലാഹു തീർപ്പുകൽപ്പിക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ ദീൻ ഒന്നാണ്, അത് ഇസ്ലാമാണ്. ബാക്കി അഞ്ചെണ്ണം പിശാചിന്റെ ദീനുകളാണ്. അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യങ്ങൾക്കും സാക്ഷിയാണ് (شهيد). ഇമാം ഗസ്സാലി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു.

[سورة الحج (22) : آية 18]

അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തെയും അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള ഈ സൂക്തം പ്രപഞ്ചത്തിലെ സകല ചരാചരങ്ങളും തങ്ങളുടെ സ്രഷ്ടാവിനു മുന്നിൽ സാഷ്ടാംഗം പ്രണമിക്കുന്നതിനെ *(سجود)* വരച്ചുകാട്ടുന്നു. ആകാശഭൂമികളിലുള്ളവരും സൂര്യനും ചന്ദ്രനും നക്ഷത്രങ്ങളും മലകളും മരങ്ങളും ജന്തുജാലങ്ങളും അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തിന് സാക്ഷ്യം വഹിക്കുകയും അവന് കീഴ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. മനുഷ്യരിൽ ചിലർ ഈ സത്യത്തെ അംഗീകരിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ മുന്നിൽ വിനയാന്വിതരാകുമ്പോൾ, മറ്റു ചിലർ അഹങ്കാരം കാരണം ശിക്ഷയ്ക്ക് അർഹരായിത്തീരുന്നു. ആരെ അല്ലാഹു നിന്ദ്യനാക്കുന്നുവോ അവനെ ആദരിക്കാൻ ആരുമില്ല. അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പ്രവർത്തിക്കുന്നവനാണ് *(فعال لما يريد)*. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ ചലനവും അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛാശക്തിക്ക് *(إرادة)* വിധേയമാണ്. സകലതും അവനിലേക്ക് മടങ്ങുന്നു എന്ന ബോധം വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ ദൈവഭയം *(تقوى)* വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

'ശഹീദ്' (الشهيد) എന്ന തിരുനാമത്തിന്റെ പൊരുൾ അറിവ് (علم) എന്ന വിശേഷണത്തിലേക്ക് തന്നെയാണ് മടങ്ങുന്നത്; എങ്കിലും അതിൽ സവിശേഷമായ ഒരു ബന്ധം കൂടിയുണ്ട്. കാരണം, അല്ലാഹു തആലാ അദൃശ്യകാര്യങ്ങളും (غيب) ദൃശ്യകാര്യങ്ങളും (شهادة) അറിയുന്നവനാണ്. അദൃശ്യം എന്നാൽ മറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് എന്നും, ദൃശ്യം എന്നാൽ വെളിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് എന്നുമാണ് അർത്ഥം. അല്ലാഹു സർവ്വതിനും സാക്ഷിയാകുന്നവനാണ്. അപ്പോൾ, പൊതുവായ അറിവാണ് പരിഗണിക്കുന്നതെങ്കിൽ അവൻ

സർവ്വജ്ഞൻ (عليم) ആകുന്നു. ആ അറിവ് അദൃശ്യവും ആന്തരികവുമായ കാര്യങ്ങളോടാണ് ചേർക്കപ്പെടുന്നതെങ്കിൽ അവൻ സൂക്ഷ്മജ്ഞാനി (خبير) ആകുന്നു. ഇനി അത് ബാഹ്യവും ദൃശ്യവുമായ കാര്യങ്ങളോടാണ് ചേർക്കപ്പെടുന്നതെങ്കിൽ അവൻ സാക്ഷി (الشهيد) ആകുന്നു. ഇതിനോടൊപ്പം, പരലോക നാളിൽ സൃഷ്ടികൾ പ്രവർത്തിച്ചതും അവൻ ദർശിച്ചതുമായ കാര്യങ്ങൾക്ക് അവൻ സാക്ഷ്യം വഹിക്കും എന്ന അർത്ഥവും ഇതിലുണ്ട്. ഈ വചനത്തിൽ കഠിനമായ താക്കീതും ഭയപ്പെടുത്തലുമുണ്ട്. അതിനാൽ ബുദ്ധിമാൻ വിധിനിർണ്ണയ ദിവസത്തെയും (يوم الفصل) അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയെയും ഓർക്കുകയും, അവന്റെ പ്രീതി നേടാൻ ഉതകുന്ന സൽക്കർമ്മങ്ങളിൽ പരമാവധി പരിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടുന്നു: 'സജ്ജനങ്ങൾ ഉന്നത പദവികളിലേക്ക് ഉയരുന്ന ആ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പ് നാളിൽ (قيامة), അവർ ഭൂമിയുടെ അതളങ്ങളിൽ നിന്ന് നക്ഷത്രസമാനമായ ഔന്നത്യത്തിലേക്ക് പറന്നുയരും. എന്നാൽ നിന്റെ സ്വന്തം കർമ്മങ്ങൾ നിനക്ക് ചുറ്റും വെളിപ്പെടുമ്പോൾ, ലജ്ജയാൽ നിന്റെ തല താഴ്ന്നുപോകും. എന്റെ സഹോദരാ, തിന്മകളിൽ നിന്ന് നീ ലജ്ജിക്കുക; സജ്ജനങ്ങളുടെ മുന്നിൽ നീ അപമാനിതനാകാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കുക. സുഖലോലുപതയിലും ആനന്ദത്തിലും നഫ്സിനെ (نفس) വളർത്തുന്നവൻ തന്റെ ശത്രുവിനെയാണ് ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നത് എന്ന് മനസ്സിലാക്കുക. ഒരു മനുഷ്യൻ ഒരു ചെന്നായക്കുട്ടിയെ സ്നേഹത്തോടെ വളർത്തി; എന്നാൽ അത് വളർന്നു വലുതായപ്പോൾ സ്വന്തം യജമാനനെത്തന്നെ കടിച്ചു കീറി! അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുന്നവനാണ് സ്വർഗ്ഗം സ്വന്തമാക്കുന്നത്; കയ്യിൽ വിലപിടിപ്പുള്ള നാണയമുള്ളവനേ നല്ല വിഭവങ്ങൾ വാങ്ങാൻ സാധിക്കൂ. സജ്ജനങ്ങളുടെ കാൽപ്പാടുകളെയാണ് നീ പിന്തുടരേണ്ടത്; കാരണം സൗഭാഗ്യം തേടിയവരൊക്കെയും അത് കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ നീ അധമനായ പിശാചിന്റെ പിന്നാലെയാണ് പോകുന്നതെങ്കിൽ, നീ എപ്പോഴാണ് സജ്ജനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ എത്തിച്ചേരുക? നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ആർക്കാണോ ശഫാഅത്ത് (شفاعة) ചെയ്യുന്നത്, അവൻ അവിടുത്തെ ശരീഅത്തിന്റെ (شريعت) നേർവഴിയിൽ

സഞ്ചരിക്കുന്നവനായിരിക്കും. വേണ്ടത് നേരായ ആന്തരിക വഴിയാണ്, അല്ലാതെ നേരെ നിൽക്കുന്ന ബാഹ്യരൂപമല്ല; കാരണം ബാഹ്യരൂപത്തിൽ സത്യനിഷേധിയും നമ്മെപ്പോലെ തന്നെയാണ്.' നീ അറിയുക: സത്യവിശ്വാസവും (إيمان) സത്യനിഷേധവും (كفر) ഹൃദയത്തിന്റെ (قلب) അവസ്ഥകളാണ്. ഹൃദയത്തിന് രണ്ട് വാതിലുകളുണ്ട്: ഉപരിതല വാതിലും (علوي) അധോതല വാതിലും (سفلي). ഉപരിതല വാതിലാകട്ടെ ആത്മാവിലേക്കും (روح) അധോതല വാതിൽ നഫ്സിലേക്കും (نفس) ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നഫ്സിനോട് എതിര് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിലൂടെ അധോതല വാതിൽ അടയുമ്പോൾ, ഉപരിതല വാതിൽ തുറക്കപ്പെടുന്നു. അപ്പോൾ ആത്മാവിൽ നിന്ന് ദിവ്യജ്ഞാനങ്ങൾ (المعارف الالهية) ഹൃദയത്തിലേക്ക് ഒഴുകിയെത്തുന്നു. അങ്ങനെ ഹൃദയം ജ്ഞാനപ്രകാശങ്ങളാൽ (انوار المعرفة) പ്രകാശിതമാവുകയും നഫ്സിന്റെ മറകളിൽ (الحجب النفسانية) നിന്ന് മോചനം നേടുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ നഫ്സിനെ പിന്തുടരുന്നതിലൂടെ ഉപരിതല വാതിൽ അടയുമ്പോൾ, അധോതല വാതിൽ തുറക്കപ്പെടുന്നു. അപ്പോൾ ഹൃദയത്തിൽ പിശാചിന്റെ ദുർബോധനങ്ങളും (الوساوس الشيطانية) ബിദ്അത്തുകളും (بدعة) തന്നിഷ്ടങ്ങളും (هوى) അസത്യമതവും വെളിപ്പെടുന്നു. തന്നിഷ്ടങ്ങളെയും പിശാചിന്റെ ദുർബോധനങ്ങളെയും പിന്തുടരുന്നതിലൂടെയാണ് മനുഷ്യൻ സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽ (طريق الحق) നിന്നും വ്യക്തമായ മതത്തിൽ (الدين المبين) നിന്നും വഴിതെറ്റിപ്പോകുന്നത്; അവൻ തന്റെ തന്നിഷ്ടത്തെ ദൈവമാക്കുന്നു. അങ്ങനെയുള്ളവനും സന്മാർഗ്ഗം സിദ്ധിച്ചവനും ഇടയിൽ അല്ലാഹു തആലാ വേർതിരിവ് ഉണ്ടാക്കുന്നു. സത്യവിശ്വാസവും സത്യനിഷേധവും ഒരൊറ്റ ഹൃദയത്തിൽ ഒരുമിച്ചു കൂടാത്തതുപോലെ, അവരുടെ വക്താക്കളും ഒരേ ഭവനത്തിൽ ഒരുമിക്കുകയില്ല. അവർക്കിടയിൽ വേർതിരിക്കുന്ന ബർസഖ് (برزخ) ഇപ്പോൾത്തന്നെ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ആത്മജ്ഞാനികൾ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്; എങ്കിലും അത് ആത്മീയമായ ഒന്നാണ്. എന്നാൽ പരലോക നാളിൽ അത് ബാഹ്യവും ഇന്ദ്രിയഗോചരവുമായി മാറും. 'നീ കണ്ടില്ലേ?' അതായത്, അറിവ്

നേടാൻ യോഗ്യനായ മനുഷ്യാ, നീ അറിഞ്ഞില്ലേ? 'ആകാശങ്ങളിലുള്ളവരും ഭൂമിയിലുള്ളവരും അല്ലാഹുവിന് സാഷ്ടാംഗ പ്രണാമം (سجود) ചെയ്യുന്നു.' അതായത്, മലക്കുകളും ജിന്നുകളും മനുഷ്യരും - അവർ അനുസരണമുള്ളവരാകട്ടെ അനുസരണക്കേട് കാണിക്കുന്നവരാകട്ടെ - അല്ലാഹുവിന്റെ ആസൂത്രണത്തിനും ഉദ്ദേശ്യത്തിനും പൂർണ്ണമായി വിധേയപ്പെടുന്നു. കാരണം, സാഷ്ടാംഗ പ്രണാമം (سجود) രണ്ടുവിധമുണ്ട്: ഒന്ന്, സ്വമേധയാ ഉള്ള പ്രണാമം (سجود باختيار). ഇത് മനുഷ്യന് മാത്രമുള്ളതാണ്, ഇതിലൂടെ അവൻ പ്രതിഫലത്തിന് അർഹനാകുന്നു. രണ്ട്, വിധേയത്വത്തിന്റെ പ്രണാമം (سجود تسخير). ഇത് മനുഷ്യനും മൃഗങ്ങൾക്കും സസ്യങ്ങൾക്കുമെല്ലാം പൊതുവായുള്ളതാണ്. ഇവിടെ പൂർണ്ണമായ വിധേയത്വത്തെയും വിനയത്തെയും സൂചിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് അനുസരണത്തിന്റെ ഏറ്റവും ഉന്നതമായ കർമ്മമായ സാഷ്ടാംഗ പ്രണാമത്തോട് (سجود) ഈ വിധേയത്വത്തെ ഉപമിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇത് രൂപകപരമായ (مجازي) അർത്ഥത്തിലാണ് പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്; കാരണം സത്യനിഷേധികളായ മനുഷ്യരിലോ, ധിക്കാരികളായ ജിന്നുകളിലോ, പിശാചുക്കളിലോ, മറ്റ് മൃഗങ്ങളിലോ നിർജ്ജീവ വസ്തുക്കളിലോ ഒന്നും തന്നെ അല്ലാഹുവിന് വേണ്ടി മാത്രം നെറ്റിത്തടം നിലത്തുവെച്ചുള്ള ആരാധനയുടെയോ അനുസരണത്തിന്റെയോ പ്രണാമം (سجود) ഉണ്ടാകുന്നില്ലല്ലോ.

അല്ലാഹു തആല അരുളിച്ചെയ്യുന്നു: "സൂര്യനും ചന്ദ്രനും നക്ഷത്രങ്ങളും..." അവയുടെ നിരന്തരമായ സഞ്ചാരത്തിലൂടെയും ഉദയാസ്തമയങ്ങളിലൂടെയും അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരുടെ നന്മയ്ക്കായി അവ അവന് സാഷ്ടാംഗം പ്രണാമം ചെയ്യുന്നു. "പർവ്വതങ്ങളും..." അരുവികൾ ഒഴുക്കിയും ധാതുക്കൾ ഉത്പാദിപ്പിച്ചും അവ പ്രണമിക്കുന്നു. "വൃക്ഷങ്ങളും..." തണൽ നൽകിയും ഫലങ്ങൾ നൽകിയും മറ്റും പ്രണമിക്കുന്നു. "മൃഗങ്ങളും (الدواب)..." അതായത് അവയുടെ അത്ഭുതകരമായ ശാരീരിക ഘടനയിലൂടെയും മറ്റും അവ പ്രണമിക്കുന്നു. അങ്ങനെ പ്രപഞ്ചത്തിലെ സർവ്വ ചരാചരങ്ങളും അല്ലാഹു അവയെ സൃഷ്ടിച്ചതിനും, അവയ്ക്ക് ഉപജീവനം നൽകിയതിനും, അവയ്ക്ക് ആരോഗ്യം നൽകിയതിനും, അവയെ രോഗാതുരമാക്കിയതിനും

അനുസ്യൂതമായി ആ പരമകാരുണികന് കീഴ്പ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ അസ്തിത്വപരമായ കീഴ്പ്പെടലിൽ സദ്വൃത്തനും ദുർവൃത്തനും, വിശ്വാസിയും അവിശ്വാസിയും ഒരുപോലെയാണ്. "മനുഷ്യരിൽ വലിയൊരു വിഭാഗവും..." അതായത്, മനുഷ്യരിൽ വലിയൊരു വിഭാഗം അനുസരണത്തിന്റെയും ആരാധനയുടെയും സാഷ്ടാംഗം (سجود طاعة وعبادة) വഴി അവന് പ്രണാമം അർപ്പിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'വലിയൊരു വിഭാഗം' എന്നത് വാക്യത്തിൽ വ്യക്തമാക്കാത്ത ഒരു ക്രിയയാൽ ഉയർത്തപ്പെട്ടതാണ് (മർഫൂഅ്); അല്ലാത്തപക്ഷം യഥാർത്ഥ അർത്ഥവും ആലങ്കാരിക അർത്ഥവും ഒരേസമയം ഒരുമിച്ച് പ്രയോഗിക്കേണ്ടി വരും. 'തഅ്വീലാത്ത്' (التأويلات) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: ആത്മജ്ഞാനികൾ (اهل العرفان) തങ്ങളുടെ സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരം ആരാധനയുടെ സാഷ്ടാംഗം (سجود عبادة بالارادة) ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ജീവനില്ലാത്ത വസ്തുക്കളും, ബുദ്ധിയില്ലാത്തവയും, സത്യമതത്തിൽ വിശ്വസിക്കാത്തവരും തങ്ങളുടെ അങ്ങേയറ്റത്തെ ആവശ്യകതയും ദാരിദ്ര്യവും പ്രകടമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള കീഴ്പ്പെടലിന്റെ സാഷ്ടാംഗം (سجود خضوع للحاجة) അർപ്പിക്കുന്നു. കാശിഫി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: "പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ അണുവും തങ്ങളുടെ അവസ്ഥാപരമായ തെളിവുകളിലൂടെ (دلالة الحال) അല്ലാഹുവിന് മുന്നിൽ വിനയാന്വിതരും ഭയഭക്തിയുള്ളവരുമാണ്. ഇത് വാക്കുകളാലുള്ള തെളിവുകളേക്കാൾ (دلالة المقال) എത്രയോ വാചാലമാണ്." കണ്ണുതുറന്നു നോക്കുക, അപ്പോൾ നിനക്ക് സാക്ഷ്യത്തിന്റെ ദർശനത്തിലൂടെ (عين شهود) പ്രപഞ്ചത്തിലെ സർവ്വ അണുക്കളും സാഷ്ടാംഗ പ്രണാമത്തിലാണെന്ന് കാണാം. "മറ്റു പലരുടെയും മേൽ ശിക്ഷ അനിവാര്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു (حق عليه العذاب)..." അവരുടെ അവിശ്വാസവും അനുസരണക്കേടും കാരണത്താൽ. കാശിഫി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: "പണ്ഡിതന്മാരുടെ ഏകോപിച്ച അഭിപ്രായപ്രകാരം ഖുർആനിലെ സാഷ്ടാംഗത്തിന്റെ (സജദയുടെ) ആയത്തുകളിൽ ആറാമത്തെ ആയത്താണിത്. 'ഫുതൂഹാത്ത്' (الفتوحات) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇതിനെ 'ദർശനത്തിന്റെയും പാഠമുൾക്കൊള്ളലിന്റെയും സാഷ്ടാംഗം' (سجده مشاهد واعتبار) എന്നാണ്

വിശേഷിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. കാരണം, മനുഷ്യരൊഴികെയുള്ള മറ്റെല്ലാ സൃഷ്ടികളെയും അല്ലാഹു വേർതിരിച്ചു കാണിക്കാതെ പൊതുവായി പരാമർശിച്ചു. അതിനാൽ, ഒരു ദാസൻ സാഷ്ടാംഗം ചെയ്യുന്നതിലേക്ക് വേഗത്തിൽ മുന്നേറേണ്ടതുണ്ട്; അവൻ ആദ്യത്തെ 'വലിയ വിഭാഗത്തിൽ' അതായത് സാഷ്ടാംഗം ചെയ്യുന്നവരുടെയും അല്ലാഹുവിലേക്ക് സാമീപ്യം സിദ്ധിച്ചവരുടെയും (اهل سجده واقتراب) കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടാൻ വേണ്ടിയാണിത്, അല്ലാതെ ശിക്ഷയ്ക്കും കോപത്തിനും അർഹരായ രണ്ടാമത്തെ 'വലിയ വിഭാഗത്തിൽ' പെടാതിരിക്കാൻ വേണ്ടി." അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുസന്നിധിയിലെ സാഷ്ടാംഗത്തിന്റെയും അനുസരണത്തിന്റെയും ആത്മീയ മാധുര്യം നൂറു സാമ്രാജ്യങ്ങളേക്കാൾ നിനക്ക് ഉത്തമവും ആനന്ദദായകവുമാണ്. എളിയവനായ ഈ ദാസൻ (ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: ആദ്യത്തെ 'വലിയ വിഭാഗം' സ്വന്തം നിലയിൽ വലിയൊരു സംഖ്യയാണെങ്കിലും, രണ്ടാമത്തെ 'വലിയ വിഭാഗവുമായി' താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ അവർ വളരെ കുറവാണ്. കാരണം, സൗന്ദര്യത്തിന്റെ ദാസന്മാർ (اهـل الجـمـال) പ്രതാപത്തിന്റെ ദാസന്മാരേക്കാൾ (اهل الجلال) കുറവാണ്. അവർ ആയിരത്തിൽ ഒരാൾ മാത്രമാണ്. ഇബ്നു മസ്ഊദ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം: "സത്യത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്ന ഒരു വ്യക്തി മാത്രമാണെങ്കിലും അവനാണ് മഹാഭൂരിപക്ഷം (السـواد الأعظـم)." ചില ജ്ഞാനികളിൽ നിന്ന് നിവേദനം: "എണ്ണുമ്പോൾ അവർ കുറവാണ്, എന്നാൽ അവർ തങ്ങളുടെ ആത്മീയ ശക്തി പ്രകടിപ്പിക്കുമ്പോൾ (شـدوا) അവർ വലിയൊരു സമൂഹമാണ്." "അല്ലാഹു ആരെ അപമാനിതനാക്കുന്നുവോ..." അതായത്, അനാദിയിൽ (الأزل) തന്നെ അവൻ തന്റെ സ്വതന്ത്ര ഇച്ഛാശക്തിയെ തിന്മയിലേക്ക് തിരിച്ചുവിടുമെന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിലുള്ളതനുസരിച്ച് അവന് മേൽ നിർഭാഗ്യം (شـقاوة) എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയതിലൂടെ അവനെ അപമാനിതനാക്കുന്നു. "...അവനെ ബഹുമാനിക്കാൻ മറ്റാരുമില്ല." പരമമായ സൗഭാഗ്യം (سعادة) നൽകി അവനെ എന്നെന്നേക്കുമായി ആദരിക്കാൻ ആർക്കും കഴിയില്ല. "തീർച്ചയായും അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പ്രവർത്തിക്കുന്നു." അനാദി മുതൽ അനന്തത വരെ

ആദരിക്കുന്നതും അപമാനിക്കുന്നതുമെല്ലാം അവന്റെ ഇച്ഛയനുസരിച്ചാണ്. ഇമാം നൈസാബൂരി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' (كشف الاسرار) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളേക്കാൾ കൂടുതൽ സത്യനിഷേധികളെ സൃഷ്ടിച്ചത്, തനിക്ക് അവരുടെ അനുസരണത്തിന്റെ യാതൊരു ആവശ്യവുമില്ലെന്ന് അവരെ ബോധ്യപ്പെടുത്താനാണ്. ഒരു ഹദീസുൽ ഖുദ്സിയിൽ വന്നതുപോലെ: "ഞാൻ സൃഷ്ടികളെ സൃഷ്ടിച്ചത് അവർ എന്നിലൂടെ ലാഭം നേടാനാണ്, അല്ലാതെ എനിക്ക് അവരിലൂടെ ലാഭമുണ്ടാക്കാനല്ല." മറ്റൊരു അഭിപ്രായം ഇതാണ്: വിശ്വാസികളുടെ പ്രതാപം അവയ്ക്കിടയിൽ പ്രകടമാക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് ഇത്. കാരണം, ഏതൊരു കാര്യവും അതിന്റെ വിപരീതത്തിലൂടെയാണ് തിരിച്ചറിയപ്പെടുന്നത്. ഒരു വസ്തുവിന്റെ ലഭ്യത കുറയുമ്പോൾ അതിന്റെ മൂല്യവും പ്രതാപവും (عز) വർദ്ധിക്കുന്നു. വിലയേറിയ ധാതുക്കൾ അവയുടെ അപൂർവ്വത കാരണം അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതാപവാൻ (العزيز) എന്ന നാമത്തിന്റെ വെളിപ്പെടലിന് കാരണമായത് നീ കാണുന്നില്ലേ? മറ്റൊരു അഭിപ്രായം: അല്ലാഹു തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവന് (ഹബീബിന്) തന്റെ അപാരമായ കഴിവ് കാണിച്ചുകൊടുക്കാൻ വേണ്ടിയാണ്. ശത്രുക്കൾ ഏറെയുണ്ടായിട്ടും അവയ്ക്കിടയിൽ അവനെ സംരക്ഷിച്ചതിലൂടെ ഇത് വ്യക്തമാകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഏകനായിരിക്കുകയും ഭൂമിയിലുള്ളവരെല്ലാം അവിടുത്തേക്ക് ശത്രുക്കളായിരിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ അല്ലാഹു അവിടുത്തെ സംരക്ഷിച്ചു. ഇതിലൂടെ വിജയം അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്ന് മാത്രമാണെന്നും, അവന്റെ സഹായവും കാരുണ്യവും ഉണ്ടെങ്കിൽ കുറഞ്ഞ വിഭാഗം വലിയ വിഭാഗത്തെ കീഴടക്കുമെന്നും വ്യക്തമാകുന്നു. അല്ലാഹു വിജയം നൽകി ആദരിച്ചവനെ ഒരിക്കലും അവൻ കൈവിട്ട് അപമാനിക്കുകയില്ല. ഇവിടെ ഒരു ചോദ്യം ഉയർന്നേക്കാം: അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം അവന്റെ കോപത്തെ മറികടന്നിരിക്കുന്നു എന്ന് വരികിൽ, കോപത്തിന് ഇരയായവരേക്കാൾ കൂടുതൽ കാരുണ്യത്തിന് അർഹരായവർ ഉണ്ടാകേണ്ടതല്ലേ? എന്നാൽ സ്വഹീഹായ ഹദീസുകളിൽ വന്നതുപോലെ, ആയിരത്തിൽ തൊള്ളായിരത്തി തൊണ്ണൂറ്റൊമ്പത് പേരും നരകശിക്ഷയ്ക്ക് അർഹരാവുകയും ഒരാൾ മാത്രമാണ് സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്. മറ്റൊരു ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു:

"കാരുണ്യത്തിന്റെ ആളുകൾ കറുത്ത കാളയുടെ ശരീരത്തിലെ ഒരു വെളുത്ത രോമം പോലെയാണ്." നാം മറുപടി പറയുന്നു: ഈ ഭൂരിപക്ഷം മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തെ (ബനൂ ആദം) മാത്രം അപേക്ഷിച്ച് പറയുന്നതാണ്. എന്നാൽ കാരുണ്യത്തിന്റെ ആളുകളെ മലക്കുകളോടും, ഹൂറുകളോടും (الحور), സ്വർഗ്ഗീയ ബാലന്മാരോടും (الغلمـــان) താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ അവർ കോപത്തിന്റെ ആളുകളേക്കാൾ എത്രയോ ഇരട്ടി കൂടുതലാണ്. യഥാർത്ഥ യാഥാർത്ഥ്യം (التحقيق) എന്തെന്നാൽ, ഈ സൃഷ്ടിപ്പുകളുടെയെല്ലാം പരമമായ ലക്ഷ്യം പൂർണ്ണ മനുഷ്യന്റെ (الإنسان الكامل) വെളിപ്പെടലാണ്. അവൻ ആയിരത്തിൽ ഒന്നെന്ന പോലെ അതുല്യനാണ്. മനുഷ്യവർഗ്ഗം പത്ത് ഭാഗങ്ങളാകുന്നു, അതിൽ ഒമ്പത് ഭാഗവും...

[سورة الحج (22) : الآيات 19 إلى 22]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ *19* മുതൽ *22* വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആഴമേറിയ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളാണ് ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ 'തഫ്സീറു റൂഹിൽ ബയാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ അനാവരണം ചെയ്യുന്നത്. ബാഹ്യാർത്ഥത്തിൽ *(ظاهر)*, ബദ്ർ യുദ്ധവേളയിൽ പരസ്പരം പോരാടിയ സത്യവിശ്വാസികളും സത്യനിഷേധികളുമാണ് ഇവിടെ പരാമർശിക്കപ്പെടുന്ന 'രണ്ട് എതിരാളികൾ' *(خصمان)*. ഹസ്രത്ത് ഹംസ റളിയള്ളാഹു അൻഹു, ഹസ്രത്ത് അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു, ഹസ്രത്ത് ഉബൈദ റളിയള്ളാഹു അൻഹു എന്നിവരടങ്ങുന്ന സത്യവിശ്വാസികളും, ഉത്ബത്ത്, ശൈബത്ത്, വലീദ് എന്നിവരടങ്ങുന്ന സത്യനിഷേധികളുമാണവർ. എന്നാൽ ഇതിന്റെ ആന്തരികവും ആത്മീയവുമായ സൂചനകളിൽ *(اشارات)*, ഈ രണ്ട് എതിരാളികൾ എന്നത് മനുഷ്യന്റെ ഉന്നതമായ ആത്മാവും *(روح)* അവന്റെ അധമമായ ശരീരവുമാണ് *(نفس)*. അല്ലെങ്കിൽ അത് ദൈവീക പ്രകാശത്താൽ നയിക്കപ്പെടുന്ന ബുദ്ധിയും *(عقل)* ഭൗതിക മോഹങ്ങളാൽ നയിക്കപ്പെടുന്ന തന്നിഷ്ടവുമാണ് *(هوى)*. ഇവ രണ്ടും തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ അറിയുന്നതിലും അവനിലേക്ക് അടുക്കുന്നതിലും നിരന്തരം കലഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആത്മീയ സത്യങ്ങളെ മൂടിവെച്ച സത്യനിഷേധികൾക്ക് *(الذين كفروا)* നരകാഗ്നിയാലുള്ള വസ്ത്രങ്ങൾ മുറിച്ചു തയ്ക്കപ്പെടും. അതായത്, ഭൗതികമായ ആഗ്രഹങ്ങളുടെയും അഹന്തയുടെയും മൂടുപടം അണിഞ്ഞവർക്ക് പരലോകത്ത് അത് കത്തിയെരിയുന്ന ശിക്ഷയായി മാറും. അവരുടെ തലകൾക്ക് മുകളിലൂടെ തിളച്ചുമറിയുന്ന വെള്ളം *(حميم)* ഒഴിക്കപ്പെടും. അത് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലെ അജ്ഞതയുടെയും സംശയങ്ങളുടെയും പ്രതിഫലനമാണ്. അതുവഴി അവരുടെ വയറുകളിലുള്ളതും *(ما في بطونهم)* ചർമ്മങ്ങളും *(جلود)* ഉരുക്കപ്പെടും. അവരുടെ ആന്തരികമായ കപടതകളും ബാഹ്യമായ ലംഘനങ്ങളും ഈ കഠിനശിക്ഷയാൽ ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെടും. അവർക്കായി ഇരുമ്പു കൊണ്ടുള്ള ചമ്മട്ടികളും *(مقامع من حديد)* ഉണ്ട്. ദുഃഖം *(غم)* കാരണം അതിൽ നിന്നും പുറത്തുപോകാൻ അവർ ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോഴെല്ലാം അവരെ

അതിലേക്ക് തന്നെ മടക്കും. അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള സാമീപ്യത്തിൽ നിന്നും അകറ്റപ്പെട്ടതിന്റെയും ഭൗതിക ലോകത്തോടുള്ള അമിതമായ ആസക്തിയുടെയും ഫലമായി അവർ ആത്മീയ തടവറയിൽ എന്നെന്നേക്കുമായി തളയ്ക്കപ്പെടും.

മനുഷ്യരിൽ പത്തിൽ ഒമ്പത് പേരും സത്യനിഷേധികളാണ് (كفار), ഒരാൾ മാത്രമാണ് സത്യവിശ്വാസി (مؤمن). പിന്നീട് സത്യവിശ്വാസികളെ പത്തായി തിരിക്കുമ്പോൾ അതിൽ ഒമ്പത് പേരും അനുസരണക്കേട് കാണിക്കുന്നവരും (عصاة) ഒരാൾ മാത്രം അനുസരണയുള്ളവനുമാണ് (مطيع). പിന്നീട് അനുസരണയുള്ളവരെ പത്തായി തിരിക്കുമ്പോൾ അതിൽ ഒമ്പത് പേരും ഭൗതികവിരക്തിയുള്ളവരും (أهل الزهد) ഒരാൾ മാത്രം പ്രണയിതാക്കളിൽ (أهل العشق) പെട്ടവനുമാണ്. പിന്നീട് പ്രണയിതാക്കളെ പത്തായി തിരിക്കുമ്പോൾ അതിൽ ഒമ്പത് പേരും വിരഹത്തിന്റെയും അന്തരാളത്തിന്റെയും ലോകത്തുള്ളവരും (أهل البرزخ والفرقة) ഒരാൾ മാത്രം സാമീപ്യത്തിന്റെയും സായൂജ്യത്തിന്റെയും ഭവനത്തിലുള്ളവരുമാണ് (أهل المنزل والوصلة). അങ്ങനെയുള്ളവൻ ചുവന്ന ഗന്ധകത്തേക്കാളും (الكبريت الأحمر) അതിതീവ്ര സുഗന്ധമുള്ള കസ്തൂരിയെക്കാളും (المسك الأذفر) അത്യപൂർവ്വവും വിലപ്പെട്ടതുമാണ്. അല്ലാഹു പ്രപഞ്ചങ്ങളിൽ മറ്റാർക്കും നൽകാത്ത ആദരവ് നൽകി അനുഗ്രഹിച്ച വ്യക്തിയാണവൻ. ലോകരൊന്നാകെ അവനെ അപമാനിക്കാൻ ഒത്തുചേർന്നാലും അവർക്കതിന് സാധിക്കുകയില്ല. കാരണം അവൻ യഥാർത്ഥ പ്രതാപത്തിലാണ് (العز الحقيقي) ജീവിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിലുള്ള ആത്മസമർപ്പണത്തിലൂടെയും ലയനത്തിലൂടെയും (فناء فى الله) അവൻ സ്വന്തത്തെ വിനീതനാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇതാണ് യഥാർത്ഥ സാഷ്ടാംഗത്തിന്റെ പദവി (مقام السجود الحقيقي). അതിനാൽ അല്ലാഹു അവനെ ആദരിക്കുകയും ഉയർത്തുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ വചനം നീ കാണുന്നില്ലേ: "ആരെങ്കിലും എന്റെ ഒരു വലിയ്യുമായി (ولي) ശത്രുത പുലർത്തിയാൽ അവൻ എന്നോട് യുദ്ധത്തിന്

പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു (بارزني بالمحاربة)." അതായത്, എന്റെ ഔലിയാക്കളിൽ (أولياء) ഒരാളെ ആരെങ്കിലും കോപിപ്പിക്കുകയോ ഉപദ്രവിക്കുകയോ അപമാനിക്കുകയോ ചെയ്താൽ അവൻ എനിക്കെതിരെ യുദ്ധത്തിനായി പരസ്യമായി രംഗത്തുവന്നിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു തന്റെ ഔലിയാക്കളെ സഹായിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും. അപ്പോൾ അവരോട് യുദ്ധത്തിന് മുതിർന്നവൻ പരാജിതനും അപമാനിതനുമായിത്തീരും; അവന് ഒരു സഹായിയും ഉണ്ടാകുകയുമില്ല. സത്യത്തിന്റെ വക്താക്കൾ ഒരിക്കലും അപമാനിതരാവുകയില്ല, എന്നാൽ അസത്യത്തിന്റെ വക്താക്കൾ ഇഹലോകത്ത് നിന്ദ്യരായിരിക്കും. "ഇവർ രണ്ടുപേരും" (هـذانِ) എന്നാൽ സത്യവിശ്വാസികളുടെ വിഭാഗവും അഞ്ച് ഉപവിഭാഗങ്ങളായി പിരിഞ്ഞ സത്യനിഷേധികളുടെ വിഭാഗവുമാണ്. അവർ "തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിന്റെ കാര്യത്തിൽ തർക്കിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന രണ്ട് എതിരാളികളാണ്" (خصمانِ اختصموا في ربهم). അതായത് അവന്റെ പദവിയിലോ അവന്റെ ദീനിലോ (دين) അവന്റെ സത്തയിലും വിശേഷണങ്ങളിലോ (ذات وصفات) അവർ തർക്കിക്കുന്നു. ഇവയെല്ലാം അവന്റെ കാര്യങ്ങളിൽ പെട്ടവയാണ്. കാരണം ഇരുവിഭാഗവും തങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നതാണ് സത്യമെന്നും മറ്റേ വിഭാഗത്തിന്റേത് അസത്യമാണെന്നും ഉറച്ചു വിശ്വസിക്കുന്നു. തങ്ങളുടെ വാക്കുകളും പ്രവൃത്തികളും ഈ ശത്രുതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അവർ കെട്ടിപ്പടുത്തിരിക്കുന്നത്; അവർക്കിടയിൽ നേരിട്ടുള്ള സംവാദങ്ങളോ തർക്കങ്ങളോ നടന്നിട്ടില്ലെങ്കിൽ പോലും. സത്യദീനിന്റെ ആളുകളും വിവിധ മതവിഭാഗങ്ങളും തങ്ങളുടെ വിശ്വാസകാര്യങ്ങളിൽ വാക്കുകളില്ലാതെ തന്നെ പരസ്പരം തർക്കിക്കുന്നവരായി മാറി. "എന്നാൽ സത്യനിഷേധികളായവർക്ക്" (فَالَّذِينَ كَفَرُوا) എന്നത് "ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പ് നാളിൽ അല്ലാഹു അവർക്കിടയിൽ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കും" എന്ന സംക്ഷിപ്ത വചനത്തിന്റെ വിശദീകരണമാണ്. "അവർക്കായി നരകാഗ്നിയുടെ വസ്ത്രങ്ങൾ മുറിച്ചു തയ്ക്കപ്പെടും" (قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نارٍ). ഇവിടെ 'മുറിച്ചു തയ്ക്കപ്പെടുക' (تقطيع) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അവരുടെ ശരീരത്തിന്റെ അളവുകൾക്കനുസരിച്ച് അത് തയ്യാറാക്കപ്പെടും

എന്നാണ്. അതായത്, വസ്ത്രം ധരിച്ചവനെ അത് പൊതിയുന്നതുപോലെ അവരെ പൂർണ്ണമായും വലയം ചെയ്യുന്ന ഭയങ്കരമായ അഗ്നിയാണ് ആ വസ്ത്രങ്ങൾ. വെള്ളം മുകളിൽ നിന്ന് ഒഴിക്കുന്നതുപോലെ അവരുടെ തലകൾക്ക് മുകളിലൂടെ തിളച്ചുമറിയുന്ന വെള്ളം (الْحَمِيمِ) ഒഴിക്കപ്പെടും (يُصَبُّ). അതായത് ചൂടിന്റെ പരമാവധിയിലെത്തിയ അത്യുഷ്ണമുള്ള വെള്ളം. അതിൽ നിന്നും ഒരു തുള്ളി ഈ ദുനിയാവിലെ പർവ്വതങ്ങളിൽ വീണാൽ അവ ഉരുകിപ്പോകുമായിരുന്നു. ഇമാം അൽ-രാഗിബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഹമീം' (الحميم) എന്നാൽ അതികഠിനമായ ചൂടുള്ള വെള്ളമാണ്. വിയർപ്പിനെ ഇതിനോട് ഉപമിച്ചാണ് 'ഹമീം' എന്ന് വിളിക്കുന്നത്. കുതിര വിയർക്കുമ്പോൾ 'ഇസ്തഹമ്മ' (استحمّ) എന്ന് പറയും. കുളപ്പുരയെ 'ഹമ്മാം' (حمام) എന്ന് വിളിക്കുന്നത് ഒന്നുകിൽ അത് വിയർപ്പുണ്ടാക്കുന്നത് കൊണ്ടാണ്, അല്ലെങ്കിൽ അതിൽ ചൂടുവെള്ളം ഉള്ളതുകൊണ്ടാണ്. പനിയെ 'ഹുമ' (حمى) എന്ന് വിളിക്കുന്നത് ഒന്നുകിൽ അതിലെ അമിതമായ ചൂട് കാരണമാണ്, അല്ലെങ്കിൽ അതിൽ വിയർപ്പ് (حميم) ഉണ്ടാകുന്നത് കൊണ്ടാണ്, അല്ലെങ്കിൽ അത് മരണത്തിന്റെ (حمام) ലക്ഷണങ്ങളിൽ ഒന്നായതുകൊണ്ടാണ്. ആ തിളച്ച വെള്ളത്തിന്റെ കഠിനമായ ചൂടുകാരണം അവരുടെ വയറുകളിലുള്ളവ ഉരുകിപ്പോകും (يُصْهَرُ بِهِ). ഒരു വസ്തുവിനെ ഉരുക്കി അത് ഉരുകിപ്പോകുമ്പോൾ 'സ്വഹർത്തുശ്ശൈഅ ഫൻസ്വഹറ' (صهرت الشيء فانصهر) എന്ന് അറബിയിൽ പറയും. 'സ്വഹർ' (الصهر) എന്നാൽ ഒരു വസ്തുവിനെ ഉരുക്കലാണ്. അതിൽ നിന്ന് ഉരുകിയൊലിക്കുന്നതിനെ 'സ്വഹാറ' (الصهارة) എന്ന് വിളിക്കുന്നു. അവരുടെ വയറുകളിലുള്ള കുടലുകളും ആന്തരികാവയവങ്ങളും (مَا فِي بُطُونِهِمْ) ഉരുകിപ്പോകും. അവരുടെ ചർമ്മങ്ങളും (وَالْجُلُودُ) കരിഞ്ഞുപോവുകയും അടർന്നു വീഴുകയും ചെയ്യും. 'ചർമ്മങ്ങൾ' എന്നത് 'വയറുകളിലുള്ളവ' എന്നതിനോട് ചേർത്തുപറഞ്ഞതാണ്. വചനങ്ങളുടെ അന്ത്യം (فواصل) ഒത്തുപോകാനാണ് ഇത് വൈകിപ്പിച്ചത്. അതായത്, തിളച്ച വെള്ളം അവരുടെ തലകളിൽ ഒഴിക്കപ്പെടുമ്പോൾ, അതിന്റെ കഠിനമായ ചൂട്

അവരുടെ ബാഹ്യശരീരത്തെ ബാധിക്കുന്നതുപോലെ തന്നെ ആന്തരികശരീരത്തെയും ബാധിക്കും. അങ്ങനെ അവരുടെ ചർമ്മങ്ങൾ ഉരുകുന്നതുപോലെ ആന്തരികാവയവങ്ങളും ഉരുകിപ്പോകും. പിന്നീട് അത് പഴയതുപോലെ പുനഃസൃഷ്ടിക്കപ്പെടും. സത്യനിഷേധികളെ ശിക്ഷിക്കാനും അടിക്കാനുമായി അവർക്ക് ഇരുമ്പ് കൊണ്ടുള്ള ചമ്മട്ടികളും ഗദകളും (مَقَامِعُ مِنْ حَدِيدٍ) ഉണ്ടായിരിക്കും. ഇത് 'മിഖ്മഅഃ' (مقمعة) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. അടക്കിനിർത്താനുള്ള ആയുധമാണത്. 'ബഹ്റുൽ ഉലൂം' എന്ന തഫ്സീറിൽ പറയുന്നു: അവർക്ക് അടിക്കാനായി ഇരുമ്പ് കൊണ്ടുള്ള ചമ്മട്ടികളാണിവ. കഠിനമായി തടഞ്ഞുനിർത്താനും കീഴ്പ്പെടുത്താനും ഉപയോഗിക്കുന്നതിനെയാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: "അതിൽ നിന്നുള്ള ഒരു ഇരുമ്പ് ഗദ ഭൂമിയിൽ വെക്കുകയും മനുഷ്യരും ജിന്നുകളുമടങ്ങുന്ന ഇരുവിഭാഗവും (الثقلان) അത് ഉയർത്താൻ ഒത്തുചേരുകയും ചെയ്താൽ പോലും അവർക്കത് ഭൂമിയിൽ നിന്ന് പൊക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല." "അവർ അതിൽ നിന്ന് പുറത്തുകടക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോഴെല്ലാം" (كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا). അതായത് അവർ നരകത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തുപോകാൻ അടുക്കുകയും അതിനോടടുത്ത് എത്തുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ. റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടതുപോലെ, നരകത്തിലെ അഗ്നിജ്വാലകൾ അവരെ അടിച്ച് മുകളിലേക്ക് ഉയർത്തും, അങ്ങനെ അവർ...

നരകത്തിന്റെ മുകൾഭാഗത്ത് വെച്ച് അവരെ ഇരുമ്പ് ദണ്ഡുകൾ (مقمع) കൊണ്ട് അടിക്കും. അങ്ങനെ അവർ എഴുപത് വർഷത്തോളം (ഖരീഫ് - ശരത്കാലം, ഇവിടെ ഒരു വർഷത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു, അതായത് ദീർഘകാലം) അതിലേക്ക് പതിക്കും. ഇത് കഠിനമായ ദുഃഖം (غم) നിറഞ്ഞതാണ്. പിന്നീട് അവരെ അതിന്റെ അടിത്തട്ടിലേക്ക് തന്നെ തിരികെ കൊണ്ടുവരും; പുറത്തുകടക്കാതെ, മുകളിൽ നിന്ന് താഴേക്ക് തന്നെ തള്ളിയിടും. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "അവരെ ആ ദണ്ഡുകൾ കൊണ്ട് നരകത്തിലേക്ക് തന്നെ തിരിച്ചയക്കും. അതായത്, അവർ നരകത്തിന്റെ അരികിലെത്തി പുറത്തുകടക്കാൻ ഒരുങ്ങുമ്പോൾ, നരകത്തിലെ കാവൽക്കാർ അവരുടെ തലയിൽ ദണ്ഡുകൾ കൊണ്ട്

അടിക്കുകയും അവരെ നരകത്തിന്റെ താഴ്ന്ന തട്ടുകളിലേക്ക് തിരിച്ചയക്കുകയും ചെയ്യും." അവരോട് പറയപ്പെടും: "കത്തിജ്വലിക്കുന്ന അഗ്നിയുടെ ശിക്ഷ (عذاب الحريق) ആസ്വദിക്കുക." ഇത് മുമ്പ് പറഞ്ഞതുപോലെ, കഠിനമായ ശിക്ഷയെ സൂചിപ്പിക്കാൻ 'ഫഈൽ' (فعيل) എന്ന രൂപം ഉപയോഗിച്ചതാണ്. തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യയിൽ പറയുന്നു: "അല്ലാഹുവിൽ നിന്നും അവന്റെ ദീനിൽ നിന്നും വിച്ഛേദിക്കപ്പെട്ടവരും, ദേഹേച്ഛകളെ പിൻപറ്റുകയും ദുനിയാവിന്റെ ആഗ്രഹങ്ങളെ തേടുകയും ചെയ്തവരുമായ ദേഹേച്ഛയുടെ ഉടമകളിൽ (أرباب النفس) പെട്ടവരും, അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് മുഖം തിരിക്കുകയും പ്രവാചകന്മാരുടെ ക്ഷണം നിരസിക്കുകയും ചെയ്ത ആത്മാവിന്റെ ഉടമകളിൽ (أصحاب الروح) പെട്ടവരുമായ സത്യനിഷേധികൾക്ക് (فَالَّذِينَ كَفَرُوا) അഗ്നിയുടെ വസ്ത്രങ്ങൾ (ثياب من نار) മുറിച്ചുണ്ടാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു." ഇത് ദൈവിക വിധി (قضاء) എന്ന തയ്യൽക്കാരൻ അവരുടെ അളവിനനുസരിച്ച് മുറിച്ച വസ്ത്രങ്ങളാണ്. ശരീഅത്തിന്റെ നിയമങ്ങളെ ലംഘിച്ചതിന്റെ പാവും (سدى مخالفات الشرع), പ്രകൃതിപരമായ താല്പര്യങ്ങളോട് യോജിച്ചതിന്റെ ഊടും (لحمة موافقات الطبع) കൊണ്ട് നെയ്ത വസ്ത്രങ്ങളാണിവ. "അവരുടെ തലകൾക്ക് മുകളിൽ നിന്ന് ചുട്ടുപൊള്ളുന്ന വെള്ളം (الحميم) ഒഴിക്കപ്പെടും." ഇത് ദേഹേച്ഛകളുടെ ചുട്ടുപൊള്ളുന്ന വെള്ളമാണ് (حميم الشهوات النفسانية). അത് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലുള്ള ആത്മീയമായ നല്ല സ്വഭാവങ്ങളെ (الأخلاق الحميدة الروحانية) ഉരുക്കിക്കളയുകയും പുറന്തള്ളുകയും ചെയ്യും. "അവർക്ക് ഇരുമ്പ് ദണ്ഡുകൾ (مقمع من حديد) ഉണ്ട്." അതായത്, നിന്ദ്യമായ സ്വഭാവങ്ങളും (الأخلاق الذميمة), അത്യാഗ്രഹത്തിന്റെയും (حرص) അമിതമായ മോഹത്തിന്റെയും (أمل) ആധിപത്യവുമാണത്. അവരോട് പറയപ്പെടും: "നിങ്ങളുടെ നല്ല കഴിവുകളിൽ നിന്ന് ദേഹേച്ഛകളുടെ അഗ്നി കരിച്ചുകളഞ്ഞതിന്റെ ശിക്ഷ ആസ്വദിക്കുക." (ഇവിടെ ഉദ്ധരണി അവസാനിക്കുന്നു). നരകാഗ്നി നല്ലതാണോ അതോ ചീത്തയാണോ എന്ന് ചോദിച്ചാൽ, അത്

നല്ലതുമല്ല ചീത്തയുമല്ല, മറിച്ച് അതൊരു ശിക്ഷയും (عذاب) ഒരു യുക്തിയും (حكمة) ആണ് എന്ന് നാം പറയും. ഒരു വീക്ഷണകോണിൽ അത് നല്ലതാണ് എന്നും പറയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന്, നംറൂദിന്റെ അഗ്നി അവരുടെ കണ്ണിൽ തിന്മയായിരുന്നു, എന്നാൽ ഇബ്രാഹിം നബിക്ക് അലൈഹിസ്സലാം അത് തണുപ്പും സമാധാനവുമായിരുന്നു. ഒരു ഭരണാധികാരിയുടെ കയ്യിലെ ചാട്ടവാറ് പോലെ, അത് ധിക്കാരിക്ക് നല്ലതും അനുസരണയുള്ളവന് ചീത്തയുമാണ്. അതുപോലെ, നരകം മാലിക് മാലാഖയ്ക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൈന്യങ്ങൾക്കും നന്മയും കാരുണ്യവുമാണ്. എന്നാൽ അതിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന സത്യനിഷേധികൾക്ക് അത് തിന്മയാണ്. പാപികളായ വിശ്വാസികൾക്ക് അത് നന്മയാണ്, കാരണം അത് അവരുടെ ആത്മാവിന്റെ സത്തകളെ പാപങ്ങളുടെ മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിക്കുന്നു. മറ്റുള്ളവർക്ക് അത് തിന്മയാണ്. പ്ലേഗ് രോഗം പോലെ, അത് വിശ്വാസികൾക്ക് കാരുണ്യവും (رحمة) സത്യനിഷേധികൾക്ക് ശിക്ഷയുമാണ് (رجز). ആരിഫീങ്ങളുടെ (عارفين) അടുത്ത് അസ്തിത്വം (وجود) ശുദ്ധമായ നന്മയാണ്. മുഹഖ്ഖിഖീങ്ങളുടെ (محققين) അടുത്ത് അസ്തിത്വമില്ലായ്മ (عدم) ശുദ്ധമായ തിന്മയാണ്. കാരണം, അസ്തിത്വം എന്നത് അൽ-ഹകീം (الحكيم) ആയ അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിയുടെ ഫലമാണ്. അവൻ പറഞ്ഞതുപോലെ: "നീ ഇത് വെറുതെ സൃഷ്ടിച്ചതല്ല, നിനക്ക് സ്തുതി!" (ما خلقت هذا باطلا سبحانك). തിന്മകൾ എന്നത് ഭൗതിക വസ്തുക്കളുമായി (الأعيان الكونية) ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതല്ല. അല്ലാഹുവിന് അവന്റെ ആധിപത്യത്തിൽ അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പ്രവർത്തിക്കാനും അവൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത് വിധിക്കാനും അധികാരമുണ്ട്. നരകം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ജലാലിന്റെ (جلال) ഒരു പ്രകടനമാണ് (مظهر). അതിന്റെ പ്രകടനത്തിന്റെ വീക്ഷണകോണിൽ അത് ശുദ്ധമായ നന്മയാണ്. എന്നാൽ ചില വസ്തുക്കളുമായി അതിനുള്ള ബന്ധത്തിന്റെ വീക്ഷണകോണിൽ അത് ശുദ്ധമായ തിന്മയാണ്. അല്ലാഹു നരകത്തെ സൃഷ്ടിച്ചത്, അവന്റെ ജലാലിന്റെയും (جلال)

കിബ്രിയാഇന്റെയും (كبرياء) മഹത്വം സൃഷ്ടികൾ അറിയാനും, അവരിൽ അവനോടുള്ള ഭയവും ആദരവും ഉണ്ടാകാനും, പ്രവാചകന്മാരുടെ ശിക്ഷണത്താൽ സംസ്കരിക്കപ്പെടാത്തവരെ ശിക്ഷിക്കാനുമാണ്. ഈ രഹസ്യം കാരണമാണ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തന്റെ വീട്ടുകാർ കാണുന്നിടത്ത് ഒരു ചാട്ടവാറ് തൂക്കിയിട്ടിരുന്നത്, അവർ മര്യാദകൾ ഉപേക്ഷിക്കാതിരിക്കാൻ. അല്ലാഹു തആലാ മൂസാ നബിയോട് അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞതായി നിവേദനം ചെയ്യപ്പെടുന്നു: "ഞാൻ നരകത്തെ എന്റെ പിശുക്ക് കാരണം സൃഷ്ടിച്ചതല്ല, മറിച്ച് എന്റെ ശത്രുക്കളെയും എന്റെ മിത്രങ്ങളെയും ഒരേ ഭവനത്തിൽ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുന്നത് ഞാൻ വെറുക്കുന്നു." മറ്റൊരു അഭിപ്രായത്തിൽ, അമിതമായ കാരുണ്യം (شفقة) കാരണമാണ് നരകത്തെ സൃഷ്ടിച്ചത്. ഒരു മനുഷ്യൻ അതിഥികളെ ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ട് പറയുന്നു: "എന്റെ വിരുന്നിന് വരുന്നവരെ ഞാൻ ആദരിക്കും. വരാത്തവർക്ക് യാതൊന്നുമില്ല." മറ്റൊരു ആതിഥേയൻ പറയുന്നു: "എന്റെ അടുക്കൽ വരുന്നവരെ ഞാൻ ആദരിക്കും. വരാത്തവരെ ഞാൻ അടിക്കുകയും തടവിലിടുകയും ചെയ്യും." ഇത് അവന്റെ ഔദാര്യത്തിന്റെ പരമാവധി വെളിപ്പെടുത്താനാണ്. ഇത് ആദ്യത്തെ ഔദാര്യത്തേക്കാൾ പൂർണ്ണവും ഉത്തമവുമാണ്. അല്ലാഹു തആലാ തന്റെ ക്ഷണത്തിലേക്ക് സൃഷ്ടികളെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: "അല്ലാഹു സമാധാനത്തിന്റെ ഭവനത്തിലേക്ക് (دار السلام) ക്ഷണിക്കുന്നു." പിന്നീട് അവൻ തന്റെ ദൂതന് സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വാൾ നൽകിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: "എന്റെ വിരുന്നിന് ഉത്തരം നൽകാത്തവനെ നീ വധിക്കുക." അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായ (عاقل) വ്യക്തി അല്ലാഹുവിന്റെ ക്ഷണത്തിന് ഉത്തരം നൽകുകയും അവന്റെ കൽപ്പന അനുസരിക്കുകയും വേണം, അങ്ങനെ അവൻ അവന്റെ ഖഹറിൽ (قهر - അതിശക്തമായ പിടുത്തം/ശിക്ഷ) നിന്ന് സുരക്ഷിതനാകും. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറഞ്ഞു: "മരണത്തിന്റെ കരം നിന്റെ ബോധത്തെ ബന്ധിച്ചിട്ടില്ലാത്ത കാലത്തോളം... വിധികർത്താവിന്റെ (داور) സന്നിധിയിലേക്ക് നിന്റെ ഇരു കൈകളും ഉയർത്തുക. ശിക്ഷ വരുന്നതിന് മുമ്പ് മാപ്പിന്റെ (عفو) വാതിലിൽ മുട്ടുക... കാരണം, ചാട്ടവാറിനടിയിൽ നിന്നുള്ള നിലവിളിക്ക് യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ല."

[سورة الحج (22) : الآيات 23 إلى 27]

തീർച്ചയായും വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തവരെ അല്ലാഹു താഴ്ഭാഗങ്ങളിലൂടെ നദികൾ ഒഴുകുന്ന സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പുകളിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കും. അവിടെ അവർക്ക് സ്വർണ്ണത്തിന്റെ വളകളും *(أساور من ذهب)* മുത്തുകളും *(لؤلؤ)* അണിയിക്കപ്പെടും. അവരുടെ വസ്ത്രം പട്ടുനൂലായിരിക്കും *(حرير)*. ഇത് ബാഹ്യമായ അലങ്കാരങ്ങൾ മാത്രമല്ല, ആന്തരികമായ പരിശുദ്ധിയുടെയും ആത്മീയ പൂർണ്ണതയുടെയും പ്രതീകങ്ങളാണ്. സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പുകൾ ദിവ്യസാമീപ്യത്തിന്റെ അവസ്ഥകളെയും നദികൾ ദിവ്യജ്ഞാനത്തെയും കാരുണ്യത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവർക്ക് ഉത്തമമായ വാക്കുകളിലേക്ക് *(الطيب من القول)* മാർഗ്ഗദർശനം നൽകപ്പെട്ടു. സ്തുത്യർഹനായ അല്ലാഹുവിന്റെ പാതയിലേക്കും *(صراط الحميد)* അവർക്ക് വഴി കാണിക്കപ്പെട്ടു. ഉത്തമമായ വാക്കുകൾ എന്നത് അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള സ്മരണയും *(ذكر الله)*, സ്തുതിയും *(حمد)*, തസ്ബീഹും *(تسبيح)* ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഇത് ഹൃദയത്തിന്റെ പരിശുദ്ധിയെയും ആത്മാവിന്റെ ഉന്നതിയെയും പ്രതിഫലിക്കുന്നു. സ്തുത്യർഹനായ അല്ലാഹുവിന്റെ പാത എന്നത് നന്ദിയുടെയും നിരന്തരമായ സ്തുതിയുടെയും അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സമ്പൂർണ്ണ സമർപ്പണത്തിന്റെയും പാതയാണ്. തീർച്ചയായും സത്യനിഷേധം സ്വീകരിക്കുകയും അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നും തടയുകയും ചെയ്യുന്നവർ, ജനങ്ങൾക്കെല്ലാം ഒരുപോലെ നാം നിശ്ചയിച്ച പരിശുദ്ധ മസ്ജിദിൽ *(المسجد الحرام)* നിന്നും തടയുന്നവരും, അവിടെ വെച്ച് അനീതിയിലൂടെ *(بظلم)* സത്യത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കാൻ *(إلحاد)* ആരെങ്കിലും ഉദ്ദേശിച്ചാൽ, അവന് നാം വേദനയേറിയ ശിക്ഷ ആസ്വദിപ്പിക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് തടയുക എന്നത് ഭൗതികമായ തടസ്സപ്പെടുത്തൽ മാത്രമല്ല, ജനങ്ങളെ അല്ലാഹുവിനെ അറിയുന്നതിൽ നിന്നും, അവന്റെ സ്മരണയിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിൽ നിന്നും, ആത്മീയ പാത പിന്തുടരുന്നതിൽ നിന്നും തടയുന്നതും ഉൾപ്പെടുന്നു. പരിശുദ്ധ മസ്ജിദ് എന്നത് ദിവ്യസാന്നിധ്യത്തിന്റെയും ഏകത്വത്തിന്റെയും പ്രതീകമാണ്. ഹൃദയമാകുന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ ഭവനത്തെ

മലിനമാക്കുന്ന ഏത് അനീതിയും ഗുരുതരമായ പാപമാണ്. ഇബ്രാഹീം നബിക്ക് അലൈഹിസ്സലാം നാം ഭവനത്തിന്റെ സ്ഥാനം നിർണ്ണയിച്ചു കൊടുത്ത സന്ദർഭം ഓർക്കുക: "എന്നെ നീ യാതൊന്നിനോടും പങ്കുചേർക്കരുത് (أن لا تشرك بي شيئا). എന്റെ ഭവനം പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുന്നവർക്കും (للطائفين), നിന്നു നമസ്കരിക്കുന്നവർക്കും (والقائمين), കുമ്പിടുന്നവർക്കും (والركع), സാഷ്ടാംഗം ചെയ്യുന്നവർക്കും (السجود) വേണ്ടി നീ ശുദ്ധീകരിക്കുക." തൗഹീദിന്റെ (توحيد) കാതലായ ഈ കൽപ്പന, ബാഹ്യമായ പങ്കുചേർക്കലിൽ നിന്ന് മാത്രമല്ല, അല്ലാഹു അല്ലാത്ത മറ്റെന്തിനോടുമുള്ള ഹൃദയത്തിന്റെ ആന്തരികമായ ബന്ധത്തിൽ നിന്നും മുക്തമാവുക എന്നതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഹൃദയമാകുന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ ഭവനം അഹന്തയുടെയും ഭൗതിക മോഹങ്ങളുടെയും വിഗ്രഹങ്ങളിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെടണം. ജനങ്ങളോട് ഹജ്ജിനെക്കുറിച്ച് (الحج) നീ വിളംബരം ചെയ്യുക. അവർ കാൽനടയായും (رجالا), മെലിഞ്ഞ ഒട്ടകപ്പുറത്തും (على كل ضامر) എല്ലാ വിദൂര പാതകളിൽ നിന്നും (من كل فج عميق) നിന്റെ അടുത്തേക്ക് വരും. ഹജ്ജ് എന്നത് കേവലം ഒരു ഭൗതിക യാത്രയല്ല, അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള ആന്തരികമായ ഒരു യാത്രയാണ്, ദിവ്യസാമീപ്യത്തിനായുള്ള അന്വേഷണമാണ്. കാൽനടയായി വരുന്നത് ആത്മീയ പരിശ്രമത്തെയും (مجاهدة) ആത്മാർത്ഥമായ ശ്രമത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മെലിഞ്ഞ ഒട്ടകങ്ങൾ ലോകഭാരത്താൽ ക്ഷീണിച്ച ആത്മാവിനെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു, എന്നിട്ടും അത് തന്റെ നാഥനിലേക്ക് പ്രയാണം ചെയ്യുന്നു. വിദൂര പാതകളിൽ നിന്ന് വരുന്നത്, വിവിധ ആത്മീയ സ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും ജീവിത സാഹചര്യങ്ങളിൽ നിന്നും ദിവ്യമായ ആകർഷണത്താൽ (جذب) ആകർഷിക്കപ്പെട്ട് വരുന്നവരെയാണ്.

ആത്മീയമായ ലജ്ജയെക്കുറിച്ചുള്ള സഅ്ദിയുടെ വചനങ്ങൾ: "നിങ്ങളുടെ അയൽക്കാരോടും ബന്ധുക്കളോടും നിങ്ങൾക്കുള്ള ലജ്ജയെക്കാൾ അധികമായി നിങ്ങളുടെ നാഥനോട് ലജ്ജിക്കുക. ഈ ലോകത്ത് നിങ്ങളുടെ പാപങ്ങളെ ഭയപ്പെടുക, അങ്ങനെ അന്ത്യനാളിൽ നിങ്ങൾ ആരെയും ഭയപ്പെടാതിരിക്കാൻ. സഅ്ദി

പറയുന്നു: ആര് വിത്ത് പാകുന്നുവോ അവനാണ് വിളവെടുക്കുന്നത്; ആര് നട്ടുപിടിപ്പിക്കുന്നുവോ അവനാണ് ഫലം അനുഭവിക്കുന്നത്." വിശുദ്ധ ഖുർആൻ പറയുന്നു: "നിശ്ചയം, വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തവരെ (وکردند عملهای شایسته - സൽകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ചവരെ) അല്ലാഹു സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പുകളിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കും. അവയുടെ താഴ്ഭാഗങ്ങളിലൂടെ നാല് നദികൾ ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കും. അവിടെ വെച്ച് അവർക്ക് ആഭരണങ്ങൾ അണിയിക്കപ്പെടും. ഒരു സ്ത്രീ ആഭരണങ്ങൾ അണിയുന്നതുപോലെ, സ്വർണ്ണം കൊണ്ടോ വെള്ളികൊണ്ടോ ഉള്ള അലങ്കാരവസ്തുക്കൾ കൊണ്ട് അവരെ അലങ്കരിക്കും. അഥവാ, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനപ്രകാരം മലക്കുകൾ അവരെ അണിയിക്കുകയും അലങ്കരിക്കുകയും ചെയ്യും. (آراسته کردانند و پیرایه بندند ایشانرا در بهشت - അവരെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ അലങ്കരിക്കുകയും ആഭരണങ്ങൾ അണിയിക്കുകയും ചെയ്യും.) സ്വർണ്ണത്തിന്റെ വളകൾ (അസാവിർ - أَساوِر) (دستوانه - ദസ്തവാനഹ്) കൊണ്ടും മുത്തുകൾ (ലുഅ്ലുഅ് - لُؤْلُؤاً) കൊണ്ടും. 'മിൻ അസാവിർ' എന്നതിലെ 'മിൻ' എന്നത് ചില വളകളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'ലുഅ്ലുഅ്' എന്നത് 'മിൻ അസാവിർ' എന്നതിന്റെ സ്ഥാനത്തോട് ചേർത്ത് പറഞ്ഞതാണ്. 'ദഹബ്' എന്നതിനോട് ചേർത്ത് 'ലുഅ്ലുഅ്' എന്നതിന് ജർ (കസ്റ) നൽകിയും പാരായണം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അപ്പോൾ വളകൾ സ്വർണ്ണവും മുത്തും പതിച്ചതായിരിക്കും എന്നോ, അല്ലെങ്കിൽ അവർക്ക് ഈ രണ്ട് തരം ആഭരണങ്ങളും അണിയിക്കപ്പെടും എന്നോ ആണ് അർത്ഥം. ഒന്നുകിൽ മാറിമാറി, അല്ലെങ്കിൽ ഒരുമിച്ച്, ഈ ലോകത്തെ സ്ത്രീകൾ പലതരം ആഭരണങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് അണിയുന്നതുപോലെ. ചുവന്ന സ്വർണ്ണം കൊണ്ടുള്ള ഒരു വളയും വെളുത്ത മുത്ത് കൊണ്ടുള്ള ഒരു വളയും ഒരുമിച്ച് കൈത്തണ്ടയിൽ അണിയുന്നത് എത്ര മനോഹരം! ചിലർ പറയുന്നു, 'ലുഅ്ലുഅ്' എന്നത് 'അസാവിർ' എന്നതിനോട് ചേർത്തതാണ്, 'ദഹബ്' എന്നതിനോടല്ല. കാരണം, സാധാരണയായി വളകൾ മുത്ത് കൊണ്ട് നിർമ്മിക്കാറില്ലല്ലോ. എന്നാൽ ഇത് തെറ്റാണ്. കാരണം, ഭൗതിക ലോകത്തെ (ആലമുൽ മുൽക് - عالم الملك) നിയമങ്ങളെ അഭൗതിക ലോകവുമായി (ആലമുൽ മലകൂത് - عالم الملكوت) താരതമ്യം

ചെയ്യുന്നത് ശരിയല്ല. നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അരുളിയ ഹദീസ് ഖുദ്സി ഇതിന് തെളിവാണ്: "എന്റെ സദ്വൃത്തരായ അടിമകൾക്കായി ഞാൻ ഒരുക്കിയിട്ടുള്ളത് ഒരു കണ്ണും കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതും ഒരു കാതും കേട്ടിട്ടില്ലാത്തതും ഒരു മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിലും തോന്നിയിട്ടില്ലാത്തതുമാണ്." സഈദ് ഇബ്നു ജുബൈർ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പറഞ്ഞത് ഇതിനെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു: "അവരിൽ ഓരോരുത്തർക്കും മൂന്ന് വളകൾ അണിയിക്കപ്പെടും; ഒന്ന് സ്വർണ്ണം കൊണ്ടും, ഒന്ന് വെള്ളി കൊണ്ടും, ഒന്ന് മുത്തും മാണിക്യങ്ങളും കൊണ്ടും." ഇബ്നു ശൈഖ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: "മുത്തുകൾ മാത്രം കോർത്ത് വളകൾ ഉണ്ടാക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നത് വ്യക്തമാണ്. ആദ്യകാലങ്ങളിൽ അത് പതിവില്ലായിരുന്നു എന്നേയുള്ളൂ. അതായത്, ഈ ലോകത്ത് അവർക്ക് പരിചയമില്ലാത്ത കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞ് അവരെ സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്ക് ആകർഷിക്കുകയാണ് ഇവിടെ ചെയ്യുന്നത്." "അവരുടെ വസ്ത്രം അവിടെ പട്ടുനൂൽ (ഹരീർ - حَرِير) ആയിരിക്കും." അതായത്, സ്വർഗ്ഗത്തിൽ അവർ പട്ടുനൂൽ വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിക്കും. ഇത് പുരുഷന്മാർക്ക് ഈ ലോകത്ത് നിഷിദ്ധമാക്കപ്പെട്ടതാണ്. അബൂ സഈദ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) യിൽ നിന്ന് നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: "ആരെങ്കിലും ഈ ലോകത്ത് പട്ട് ധരിച്ചാൽ, പരലോകത്ത് അവൻ അത് ധരിക്കുകയില്ല." അവൻ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ, സ്വർഗ്ഗവാസികൾ അത് ധരിക്കും, എന്നാൽ അവൻ ധരിക്കില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് ഇമാം അബൂ ഹനീഫ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞത്: "നാല് വിരൽ വീതിയിൽ അല്ലാതെ ഒരു പുരുഷനും പട്ട് ധരിക്കുന്നത് അനുവദനീയമല്ല." കാരണം, നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പട്ട് കൊണ്ട് അരികുകൾ പിടിപ്പിച്ച ഒരു കുപ്പായം ധരിച്ചിരുന്നു എന്ന് നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അവിടുന്ന് യുദ്ധാവസ്ഥയിലും അല്ലാത്ത അവസ്ഥയിലും ഇതിൽ വ്യത്യാസം കൽപ്പിച്ചില്ല. അബൂ യൂസുഫ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ഉം മുഹമ്മദ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ഉം പറഞ്ഞു: "യുദ്ധത്തിൽ അത് അത്യാവശ്യമായി ധരിക്കുന്നത് അനുവദനീയമാണ്." ഞങ്ങൾ പറയുന്നു: "നൂൽത്തറിയുടെ പാവിൽ പട്ടും ഊടിൽ മറ്റേതെങ്കിലും നൂലും, അല്ലെങ്കിൽ തിരിച്ചും ഉള്ള വസ്ത്രങ്ങൾ യുദ്ധത്തിൽ മാത്രം ധരിക്കുന്നത് കൊണ്ട് അത്യാവശ്യം ഒഴിവാക്കാം." ഇത് 'ബഹ്റുൽ ഉലൂം' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു. ഇമാം ദമീരി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) 'ഹയാത്തുൽ ഹയവാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: "പേനിനെ

തടയാൻ പട്ടു വസ്ത്രം ധരിക്കുന്നത് അനുവദനീയമാണ്, കാരണം അതിന്റെ പ്രത്യേകത കാരണം പേൻ പിടിക്കില്ല." 'അൻവാറുൽ മശാരിഖ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നതനുസരിച്ച്, ഈ ഇളവ് യാത്രയിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങുന്നില്ല എന്നതാണ് കൂടുതൽ ശരിയായ അഭിപ്രായം. "അവർക്ക് ഉത്തമമായ വാക്കുകളിലേക്ക് മാർഗ്ഗദർശനം നൽകപ്പെടുകയും ചെയ്തു." (വഹുദൂ ഇലത്ത്വയ്യിബി മിനൽ ഖൗൽ - وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ) (മുഅ്മിനീങ്ങൾക്ക് ഉത്തമമായ വാക്കുകളിലേക്ക് വഴി കാണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതായത്, പരലോകത്ത് അവരെ പരിശുദ്ധമായ വാക്കുകളിലേക്ക് വഴി കാണിക്കും. അത് ഇപ്രകാരമായിരിക്കും: അവരുടെ നോട്ടം സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പതിക്കുമ്പോൾ അവർ പറയും: "അൽഹംദുലില്ലാഹില്ലദീ ഹദാനാ ലിഹാദാ" (ഇതിലേക്ക് ഞങ്ങളെ നയിച്ച അല്ലാഹുവിനാണ് സർവ്വ സ്തുതിയും). അവർ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അവർ പറയും: "അൽഹംദുലില്ലാഹില്ലദീ അദ്ഹബ അന്നൽ ഹുസ്ന" (ഞങ്ങളിൽ നിന്ന് ദുഃഖം നീക്കിയ അല്ലാഹുവിനാണ് സർവ്വ സ്തുതിയും). അവർ തങ്ങളുടെ വാസസ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അവർ പറയും: "അൽഹംദുലില്ലാഹില്ലദീ സ്വദഖനാ വഅ്ദഹു വ ഔറസനൽ അർള" (ഞങ്ങളോട് ചെയ്ത വാഗ്ദാനം സത്യമാക്കുകയും ഭൂമിയുടെ അവകാശികളാക്കുകയും ചെയ്ത അല്ലാഹുവിനാണ് സർവ്വ സ്തുതിയും). മിക്ക വ്യാഖ്യാതാക്കളും പറയുന്നത്, അവർക്ക് ഈ ലോകത്ത് വെച്ച് തന്നെ ഉത്തമമായ വാക്കുകളിലേക്ക് മാർഗ്ഗദർശനം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നാണ്. അത് പരിശുദ്ധമായ കലിമ (കലിമത്തുത്ത്വയ്യിബ - كَلِمَةٌ طَيِّبَةٌ) ആയ "ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ് വ മുഹമ്മദുൻ റസൂലുല്ലാഹ്" (അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരാധ്യനില്ല, മുഹമ്മദ് അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതനാണ്) എന്നതാണ്.) അത്തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യയിൽ (التأويلات النجمية) പറയുന്നു: "അത് 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്' എന്ന വാക്ക് പറയുന്നതിലുള്ള ആത്മാർത്ഥതയും അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കലുമാണ്." ഹഖാഇഖുൽ ബഖ്ലിയിൽ (حقائق البقلي) പറയുന്നു: "അത് ദിക്ർ (ذكر) അഥവാ ദൈവസ്മരണയാണ്, അല്ലെങ്കിൽ നന്മ കൽപ്പിക്കൽ (അംറ് ബിൽ മഅ്റൂഫ് - الأمر بالمعروف), അല്ലെങ്കിൽ മുസ്ലിംങ്ങൾക്ക് ഉപദേശം നൽകൽ, അല്ലെങ്കിൽ സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കൽ, അല്ലെങ്കിൽ ആത്മീയ പാതയിലുള്ളവർക്ക്

(സാലികീൻ - السالكين) മാർഗ്ഗദർശനം നൽകൽ എന്നിവയാണ്." അൽ-കാശിഫി (الكاشفي) പറയുന്നു: "ദിവ്യസാന്നിധ്യം വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിൽ..."

[سورة الحج (22) : آية 25]

തീർച്ചയായും സത്യനിഷേധം കാണിക്കുകയും, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് തടയുകയും ചെയ്യുന്നവരും, നാം നാട്ടുകാർക്കും പുറത്തുനിന്നു വരുന്നവർക്കും തുല്യമായി നിശ്ചയിച്ച പവിത്രമായ മസ്ജിദുൽ ഹറാമിൽ (المسجد الحرام) നിന്ന് തടയുന്നവരും അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയ്ക്ക് അർഹരാണ്. അവിടെ ആരെങ്കിലും അക്രമത്തിലൂടെ സത്യത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കാൻ (إلحاد) ആഗ്രഹിച്ചാൽ, അവന് നാം വേദനയേറിയ ശിക്ഷ ആസ്വദിപ്പിക്കും. ഈ സൂക്തം മക്കയുടെ പവിത്രതയെയും, അവിടെയുള്ള ആരാധനാ കർമ്മങ്ങളിൽ എല്ലാവർക്കും തുല്യാവകാശമുണ്ടെന്നുമുള്ള തത്വത്തെ ഊന്നിപ്പറയുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഭവനത്തിൽ അക്രമം പ്രവർത്തിക്കുക എന്നത് ആത്മീയമായ അധഃപതനത്തിന്റെ പരകോടിയാണ്. ഇവിടെ 'ഇൽഹാദ്' എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ഹറമിന്റെ പവിത്രതയെ ലംഘിക്കുകയും അവിടുത്തെ ആരാധനാ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ തടയുകയും ചെയ്യുന്ന കടുത്ത പാപമാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: പരിശുദ്ധമായ വചനം എന്നത് അഹങ്കാരത്തിൽ (دعوى) നിന്നും മുക്തവും, ആത്മപ്രശംസയിൽ (عجب) നിന്നും അകന്നതും, വിനയത്തോട് (نياز) അടുത്തുനിൽക്കുന്നതുമാണ്. സഹ്ലുത്തസ്തൂരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഈ വിഷയത്തെ ഞാൻ ആഴത്തിൽ പരിശോധിച്ചു; വിനയത്തെക്കാൾ സത്യത്തിലേക്ക് അടുപ്പിക്കുന്ന മറ്റൊരു മാർഗ്ഗവും ഞാൻ കണ്ടില്ല. അഹങ്കാരത്തെക്കാൾ ദുഷ്കരമായ മറ്റൊരു തടസ്സവും ഞാൻ കണ്ടെത്തിയില്ല.' ഈ വിനയത്തിന്റെ പാത സുരക്ഷിതമാണ്. അഹങ്കാരം ഉപേക്ഷിച്ച് വിനയത്തിന്റെ പാത സ്വീകരിക്കുക. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർ

സ്തുത്യർഹമായ മാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് നയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു' (وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ). അഥവാ, അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനിലേക്കാണ് അവർ നയിക്കപ്പെട്ടത്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സ്തുത്യർഹമാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തഅ്ലായുടെ വ്യാഖ്യാനപ്രകാരം, 'അൽ-ഹമീദ്' എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ നാമമാണ്. നേരായ പാതയിലേക്കുള്ള വഴികാട്ടി സൽപ്രവൃത്തികളാണ് (عمل الصالح). വിശ്വാസം (إيمان) മാത്രം നരകത്തിൽ നിന്ന് മോചനം നൽകുമെങ്കിലും, സൽപ്രവൃത്തികൾ വിശ്വാസത്തിന്റെ പ്രകാശം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ചോദിച്ചു: 'നാഥാ, നിന്റെ അടിമകളിൽ ഏറ്റവും അശക്തൻ ആര്?' അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'പ്രവൃത്തിയില്ലാതെ സ്വർഗ്ഗം ആഗ്രഹിക്കുന്നവനും, പ്രാർത്ഥനയില്ലാതെ ഉപജീവനം തേടുന്നവനും.' മൻസൂർ ബിൻ അമ്മാർ റഹിമഹുള്ളാഹിന്റെ സദസ്സിൽ നടന്ന ഒരു സംഭവം ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്. ഒരു അടിമ തന്റെ യജമാനൻ നൽകിയ പണം ഒരു പണ്ഡിതന് നൽകി പ്രാർത്ഥന തേടുകയും, ആ പ്രാർത്ഥനയുടെ ഫലമായി യജമാനന്റെ ഹൃദയം അലിഞ്ഞ് അടിമയ്ക്ക് മോചനവും സമ്പത്തും ലഭിക്കുകയും ചെയ്ത കഥ, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ വിശാലതയെ കാണിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് ജനങ്ങളെ തടയുന്ന അവിശ്വാസികളെക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നു. മസ്ജിദുൽ ഹറാം എന്നത് അല്ലാഹു ആദരിച്ച വിശുദ്ധ സ്ഥലമാണ്, അവിടെ രക്തം ചിന്താനോ മരങ്ങൾ മുറിക്കാനോ പാടില്ല.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തം മനുഷ്യർക്കെല്ലാം പൊതുവായതാണ്; മക്കയിൽ താമസിക്കുന്നവരായാലും പുറത്തുനിന്നു വരുന്നവരായാലും (ആഫാഖി) ഇതിൽ വ്യത്യാസമില്ല. ഹറമിൽ താമസിക്കുന്നവരും (ആകിഫ് - عاكف) പുറത്തുനിന്ന് വരുന്നവരും (ബാദി - باد) ആരാധനാ കർമ്മങ്ങൾ നിർവഹിക്കുന്നതിലും ആദരവ് പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതിലും തുല്യരാണ്. മസ്ജിദുൽ ഹറാമിനെ ഇങ്ങനെ വിശേഷിപ്പിച്ചതിലൂടെ, സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് തടയുന്നവരുടെ കുറ്റകരമായ പ്രവൃത്തിയെ കൂടുതൽ ഗൗരവത്തോടെ അവതരിപ്പിക്കുകയാണ്. 'ആരെങ്കിലും അതിക്രമം (ഇൽഹാദ് - إلحاد) കാണിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചാൽ' എന്ന ഭാഗം, ഹറമിന്റെ പവിത്രതയെ ലംഘിക്കുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഇൽഹാദ് എന്നാൽ സത്യത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കുക എന്നാണ്. ഇത് രണ്ട് തരത്തിലുണ്ട്: ഒന്ന്, അല്ലാഹുവിൽ പങ്കുചേർക്കുന്നതുപോലെയുള്ള വിശ്വാസപരമായ വ്യതിചലനം, ഇത് ഈമാനിനെ നശിപ്പിക്കുന്നു. രണ്ട്, കാരണങ്ങളിൽ (അസ്ബാബ് - أسباب) മാത്രം വിശ്വസിക്കുന്നതുപോലെയുള്ള വ്യതിചലനം, ഇത് വിശ്വാസത്തിന്റെ കെട്ടുറപ്പിനെ ദുർബലപ്പെടുത്തുന്നു. ഹറമിൽ വെച്ച് ചെയ്യുന്ന പാപങ്ങൾക്ക് മക്കയുടെ പവിത്രത കാരണം ഇരട്ടി ശിക്ഷ ലഭിക്കുമെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു. ഹറമിലെ പക്ഷികളെ വേട്ടയാടുന്നതും മരങ്ങൾ മുറിക്കുന്നതും മുതൽ ചെറിയ തെറ്റുകൾ വരെ ഇവിടെ ഗൗരവമുള്ളതാണ്. ശൈഖുൽ അക്ബർ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'മക്കയിൽ വെച്ച് മനസ്സിൽ ഉദിക്കുന്ന ചിന്തകൾക്ക് പോലും അല്ലാഹു ശിക്ഷ നൽകുമെന്ന് ഭയന്ന് അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാ ത്വാഇഫിലേക്ക് താമസം മാറ്റിയിരുന്നു.' ആത്മീയമായി ഇതിൽ വലിയ സൂചനകളുണ്ട്. അഹങ്കാരികളായ നഫ്സുകളും സത്യത്തിൽ നിന്ന് പിന്തിരിഞ്ഞവരും, ആത്മീയ പാതയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവരെ അവിശ്വാസം കൊണ്ടും തെറ്റായ വിമർശനങ്ങൾ കൊണ്ടും തടയുന്നു. ഹൃദയമാകുന്ന ഹറമിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവരെ അവർ തടയുന്നു. എന്നാൽ, ഹൃദയത്തിന്റെ ഉന്നത പദവികളിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നതിൽ, ദീർഘകാലമായി അവിടെ വസിക്കുന്നവരും പെട്ടെന്ന് എത്തിച്ചേരുന്നവരും തമ്മിൽ വ്യത്യാസമില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം (വഹാബ് - وهاب) അത്രമേൽ വിശാലമാണ്; പശ്ചാത്തപിച്ച് മടങ്ങുന്നവന്, ജീവിതകാലം മുഴുവൻ അനുസരണയിൽ കഴിഞ്ഞവന് നൽകുന്ന അതേ അനുഗ്രഹം അല്ലാഹു നൽകുന്നു.

[سورة الحج (22) : آية 26]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഭവനമായ കഅ്ബയെ ഇബ്റാഹീം നബി (അലൈഹിസ്സലാം)ക്ക് നാം സജ്ജമാക്കിക്കൊടുത്ത സന്ദർഭം ഓർക്കുക. അന്ന് നാം അദ്ദേഹത്തോട് കൽപ്പിച്ചു: 'എനിക്ക് യാതൊരു പങ്കുകാരെയും നീ കൽപ്പിക്കരുത് (إشراك). എന്റെ ഈ ഭവനത്തെ ത്വവാഫ് ചെയ്യുന്നവർക്കും, നമസ്കാരത്തിൽ നിലകൊള്ളുന്നവർക്കും, റുകൂഅ് ചെയ്യുന്നവർക്കും, സുജൂദ് ചെയ്യുന്നവർക്കും വേണ്ടി നീ ശുദ്ധിയാക്കി വെക്കുക.' ഈ സൂക്തം ആത്മീയമായ ശുദ്ധീകരണത്തെ (تطهير) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ബാഹ്യമായ അഴുക്കുകളിൽ നിന്ന് മാത്രമല്ല, അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് പുറന്തള്ളുന്നതിലൂടെയുള്ള ആന്തരികമായ വിശുദ്ധീകരണവും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇബ്റാഹീം നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ ഈ ദൗത്യം വിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു മാതൃകയാണ്.

പരിശുദ്ധാത്മാവിന്റെ (روح القـــدس) അനുഗ്രഹം വീണ്ടും സഹായത്തിനെത്തിയാൽ, മസീഹിനെപ്പോലെ മരിച്ചവരെപ്പോലും ജീവിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കുന്ന അത്ഭുതങ്ങൾ സാധകന്മാർക്കും (د كران) സാധ്യമാകും. ചിലർ പറയുന്നു: 'ഞാൻ വൈകുന്നേരം കുർദിയായി, രാവിലെ അറബിയായി'. ഹൃദയത്തിൽ സത്യമായ അല്ലാഹുവിനല്ലാത്ത മറ്റൊന്നിനോട് ചായ്വ് തോന്നിയാൽ, അവന് അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിൽ നിന്നുള്ള അകൽച്ചയുടെയും വിച്ഛേദനത്തിന്റെയും കഠിനമായ ശിക്ഷ നൽകുന്നു. ഹൃദയം അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സ്നേഹത്തിന്റെ ഖനിയാണ്; അതിൽ അന്യമായതിനെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നത് വലിയ അനീതിയാണ്. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'എന്റെ ഹൃദയം പ്രിയതമന്റെ സ്നേഹത്തിനുള്ള ഭവനമാണ്, അതിൽ മറ്റൊരാൾക്ക് ഇടമില്ല'. ഖുജന്ദി പറയുന്നു: 'സുഹൃത്തുമായി പൂർണ്ണതയിൽ ചേരുമ്പോൾ, ഒരു വീട്ടിൽ രണ്ട് അതിഥികൾക്ക് താമസിക്കാൻ കഴിയില്ല'. അതിനാൽ, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സ്നേഹവും ആരാധനയും അല്ലാതെ മറ്റൊന്നിനും ഹൃദയത്തിൽ സ്ഥാനമില്ല. 'ഇബ്രാഹീമിന്

നാം ആ ഭവനത്തിന്റെ സ്ഥലം നിശ്ചയിച്ചുകൊടുത്ത സന്ദർഭം' (وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ) എന്ന വചനത്തിന്റെ അർത്ഥം, കഅ്ബയുടെ സ്ഥലം ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാമിന് ആരാധനയ്ക്കും നിർമ്മാണത്തിനുമായി നാം നിശ്ചയിച്ചു നൽകി എന്നാണ്. കഅ്ബ അഞ്ച് തവണ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഒന്ന്, ആദം അലൈഹിസ്സലാമിന് മുൻപ് മലക്കുകൾ നിർമ്മിച്ചത്. രണ്ട്, ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാം നിർമ്മിച്ചത്. മൂന്ന്, ജാഹിലിയ്യ കാലത്ത് ഖുറൈശികൾ നിർമ്മിച്ചത്; അന്ന് നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം യുവാവായിരുന്നു. ഹജറുൽ അസ്വദ് സ്ഥാപിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ തർക്കമുണ്ടായപ്പോൾ, അവിടുന്ന് അത് പരിഹരിച്ചത് ചരിത്രപ്രസിദ്ധമാണ്. നാലാമതായി അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു സുബൈർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവും, അഞ്ചാമതായി ഹജ്ജാജും നിർമ്മിച്ചു. കഅ്ബയുടെ പഴയ രൂപം ത്രികോണാകൃതിയിലായിരുന്നു, അത് പ്രവാചകന്മാരുടെ ഹൃദയങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പിന്നീട് നാല് മൂലകളുള്ള രൂപത്തിലായത് വിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. കഅ്ബയെപ്പോലെ ആകാശത്തും ഭൂമിയിലുമായി പതിനഞ്ച് ഭവനങ്ങളുണ്ടെന്നും, അവയിൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായത് ഈ കഅ്ബയാണെന്നും മുഹദ്ദിസ് കാസുറൂനി രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

[سورة الحج (22) : آية 27]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം അവരോട് കൽപ്പിക്കുന്നു: 'ജനങ്ങളിലേക്ക് ഹജ്ജിനെ സംബന്ധിച്ച വിളംബരം *(أذان)* നടത്തുക.' ഈ വിളംബരം കേവലം ഒരു ശബ്ദമല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സമ്പൂർണ്ണമായ സമർപ്പണത്തിന്റെ *(تسليم)* പ്രഖ്യാപനമാണ്. ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം ചോദിച്ചു: 'എന്റെ ശബ്ദം എങ്ങനെ ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തും?' അല്ലാഹു മറുപടി നൽകി: 'വിളിച്ചു പറയുക, എത്തിക്കേണ്ടത് ഞാനാണ്.' അവിടുന്ന് അബൂഖുബൈസ് മലയുടെ മുകളിൽ കയറി വിളംബരം ചെയ്തപ്പോൾ, അല്ലാഹു ആ ശബ്ദത്തെ ഭൂമിയുടെ എല്ലാ കോണുകളിലേക്കും എത്തിച്ചു. അന്ന് പിതൃക്കളുടെ മുതുകിലും മാതാക്കളുടെ ഗർഭപാത്രങ്ങളിലും ഉണ്ടായിരുന്ന ആത്മാക്കൾ പോലും ആ വിളി കേട്ടു. ഹജ്ജ് എന്നത് കേവലം ഒരു യാത്രയല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഭവനത്തിലേക്കുള്ള ആത്മീയമായ മടക്കയാത്രയാണ് *(رجوع)*. ഈ വിളി കേൾക്കുന്നവർ തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അതിയായ സ്നേഹവും *(محبة)* ഭക്തിയും *(تقوى)* നിറച്ചുകൊണ്ട് ആ പുണ്യഭൂമിയിലേക്ക് പുറപ്പെടുന്നു.

അല്ലാഹു തആല ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് 'എനിക്ക് യാതൊന്നിനെയും പങ്കുചേർക്കരുത്' (أَنْ لا تُشْرِكْ بِي شَيْئاً) എന്ന് കൽപ്പിച്ചത്, 'നാം ഇബ്രാഹിമിന് ആ ഭവനത്തിന്റെ സ്ഥാനം നിശ്ചയിച്ചുകൊടുത്തു' എന്ന വാക്യത്തിന്റെ വിശദീകരണമാണ്. ആരാധനയ്ക്കുവേണ്ടിയല്ലാതെ ആ ഭവനം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ, 'നാം ഇബ്രാഹിമിനെ ആരാധനയ്ക്കായി ഒരുക്കിയപ്പോൾ നാം പറഞ്ഞു' എന്ന അർത്ഥം ഇതിൽ അന്തർലീനമാണ്. 'എന്റെ ഭവനത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കുക' (وَطَهِّرْ بَيْتِيَ) എന്ന് പറഞ്ഞാൽ, വിഗ്രഹങ്ങളിൽ നിന്നും അശുദ്ധികളിൽ നിന്നും അതിനെ സംരക്ഷിക്കുക എന്നാണ്. കാരണം, ആ ഭവനം അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുടെ പ്രകാശത്താൽ പ്രശോഭിതമാണ്.

ത്വവാഫ് ചെയ്യുന്നവർക്കും (لِلطَّائِفِينَ), അവിടെ താമസിക്കുന്നവർക്കും (الْقَائِمِينَ), റുകൂഅ് ചെയ്യുന്നവർക്കും സുജൂദ് ചെയ്യുന്നവർക്കും (وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ) വേണ്ടി അത് ശുദ്ധമായിരിക്കണം. നമസ്കാരത്തിന്റെ കർമ്മങ്ങളായ ഖിയാം, റുകൂഅ്, സുജൂദ് എന്നിവയെ പ്രത്യേകം എടുത്തുപറഞ്ഞത്, ഓരോ കർമ്മത്തിനും അതിന്റേതായ മഹത്വമുണ്ടെന്ന് സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം: 'ഖാഇമീൻ' എന്നാൽ അവിടെ സ്ഥിരതാമസമാക്കിയവർ എന്നാണ്. 'ത്വവാഫ് ചെയ്യുന്നവർ' എന്നാൽ ദൂരസ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്ന് വരുന്നവരും. സൂഫി പണ്ഡിതന്മാരുടെ ഭാഷയിൽ, 'എന്റെ ഭവനത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കുക' എന്നാൽ, നിന്റെ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തിന്റെ സിംഹാസനമാക്കുക, അതിൽ അല്ലാഹു അല്ലാത്ത ഒന്നിനെയും പ്രവേശിപ്പിക്കരുത് എന്നാണ്. ഹൃദയം അല്ലാഹുവിന്റെ പാത്രമാണ്, ഏറ്റവും ശുദ്ധമായ പാത്രമാണ് അവന് ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ടത്. ദാവൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് വഹ്യ് വന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു: 'നിന്റെ മഹത്വത്തിന് യോജിച്ച ഭവനം ഏതാണ്?' അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'അത് സത്യവിശ്വാസിയായ അടിമയുടെ ഹൃദയമാണ്.' അത് എങ്ങനെ ശുദ്ധീകരിക്കുമെന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ, 'അതിൽ പ്രണയത്തിന്റെ അഗ്നി ജ്വലിപ്പിക്കുക, അപ്പോൾ അല്ലാഹു അല്ലാത്തതെല്ലാം അത് ദഹിപ്പിച്ചു കളയും' എന്ന് അല്ലാഹു അറിയിച്ചു. ശൈഖ് മഗ്രിബി റഹിമഹുള്ളാഹ് പാടി: 'ഹൃദയം അല്ലാഹുവിന്റെ ഭവനമാണ്, അതിൽ അഹങ്കാരത്തിന്റെയും അസൂയയുടെയും മുള്ളുകൾ വളരാൻ അനുവദിക്കരുത്.' ചുരുക്കത്തിൽ, ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹു അല്ലാത്ത എല്ലാ ചിന്തകളിൽ നിന്നും മുക്തമാക്കുക എന്നതാണ് യഥാർത്ഥ ശുദ്ധീകരണം. തുടർന്ന്, 'ജനങ്ങളോട് ഹജ്ജിനെക്കുറിച്ച് വിളിച്ചുപറയുക' (وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ) എന്ന് കൽപ്പിച്ചപ്പോൾ, 'എന്റെ ശബ്ദം എങ്ങനെ ജനങ്ങളിലെത്തും?' എന്ന് ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാം ചോദിച്ചു. അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'വിളിച്ചുപറയുക എന്നത് നിന്റെ കടമയാണ്, അത് എത്തിക്കുക എന്നത് എന്റെ ഉത്തരവാദിത്തമാണ്.' അങ്ങനെ അദ്ദേഹം സഫാ മലയിലോ അബൂ ഖുബൈസ് മലയിലോ കയറി നിന്ന് വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ഇപ്രകാരം വിവരിക്കുന്നു: ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം മഖാമു ഇബ്റാഹീമിൽ കയറി

നിന്നപ്പോൾ അത് പർവ്വതത്തോളം ഉയർന്നു. അദ്ദേഹം തന്റെ വിരലുകൾ ചെവിയിൽ വെച്ച്, മുഖം കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും വടക്കും തെക്കും തിരിച്ചു കൊണ്ട് ഇങ്ങനെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു: 'ജനങ്ങളേ, നിങ്ങളുടെ റബ്ബ് ഒരു ഭവനം നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ പുരാതന ഭവനത്തിലേക്ക് ഹജ്ജ് നിർവ്വഹിക്കൽ നിങ്ങളുടെ മേൽ നിർബന്ധമാക്കിയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ നിങ്ങളുടെ റബ്ബിന്റെ വിളിക്ക് ഉത്തരം നൽകുകയും ആ വിശുദ്ധ ഭവനത്തിലേക്ക് ഹജ്ജ് ചെയ്യുകയും ചെയ്യുക. അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് സ്വർഗ്ഗം നൽകുകയും നരകത്തിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യും.' ആകാശഭൂമികൾക്കിടയിലുള്ള സകലതും ആ ശബ്ദം കേട്ടു. ആ ശബ്ദം കേട്ടവയെല്ലാം 'ലബ്ബൈക്കല്ലാഹുമ്മ ലബ്ബൈക്ക്' (അല്ലാഹുവേ, ഇതാ ഞാൻ നിന്റെ വിളിക്ക് ഉത്തരം നൽകുന്നു) എന്ന് ഏറ്റുവിളിച്ചു. ആദ്യം ഉത്തരം നൽകിയത് യമൻ നിവാസികളാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് അവർ ഏറ്റവും കൂടുതൽ ഹജ്ജ് ചെയ്യുന്നവരായത്. 'ഈമാൻ യമനിലാണ്' എന്ന ഹദീസ് ഇതിലേക്കാണ് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നത്. ഉവൈസുൽ ഖർനി റഹിമഹുള്ളാഹിനെപ്പോലെയുള്ള മഹാന്മാരുടെ ജന്മഭൂമിയായ യമൻ തന്നെ ആ മഹത്വത്തിന് ധാരാളമാണ്. 'യമനിൽ നിന്ന് റഹ്മാന്റെ ശ്വാസം ഞാൻ അനുഭവിക്കുന്നു' എന്ന നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ വചനം ഇതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മുജാഹിദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: ആ വിളിക്ക് എത്ര തവണ ഉത്തരം നൽകിയോ അത്രയും തവണ അവർ ഹജ്ജ് ചെയ്യും. ആത്മാക്കളുടെ ലോകത്ത് (ആലമുൽ അർവാഹ്) പിതാക്കളുടെയും മാതാക്കളുടെയും മുതുകുകളിൽ വെച്ച് തന്നെ അവർ ഉത്തരം നൽകിയിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ വിളി സാർവ്വത്രികമാണ്. എന്നാൽ ആ വിളിക്ക് ഉത്തരം നൽകി ഹജ്ജിന് പുറപ്പെടുന്നത് പ്രത്യേകമായ അനുഗ്രഹമാണ്. ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വിളിക്ക് ഉത്തരം നൽകി കഅ്ബയിലെത്തുന്നവൻ ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ സന്ദർശിച്ചതുപോലെയാണ്. 'രിജാലൻ' (നടന്നു വരുന്നവർ) എന്നത് കാൽനടയായി വരുന്നവരെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'ളാമർ' (ക്ഷീണിച്ച ഒട്ടകം) എന്നത് ദീർഘയാത്രയാൽ ക്ഷീണിച്ച വാഹനങ്ങളെ കുറിക്കുന്നു. 'ഫജ്ജിൻ അമീഖ്' എന്നാൽ ദൂരെയുള്ള വിശാലമായ വഴികൾ എന്നാണ് അർത്ഥം. ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാ നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പറഞ്ഞു: 'വാഹനത്തിൽ ഹജ്ജിന്

പോകുന്നവന് തന്റെ വാഹനം വെക്കുന്ന ഓരോ ചുവടിനും എഴുപത് ഹജ്ജിന്റെ പ്രതിഫലമുണ്ട്. കാൽനടയായി പോകുന്നവന് ഓരോ ചുവടിനും ഹറമിലെ ഏഴ് ലക്ഷം നന്മകളുണ്ട്.' മുൻകാല സമുദായങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സന്യാസത്തിന് (റഹ്ബാനിയ്യത്ത്) പകരമായി അല്ലാഹു ഈ ഉമ്മത്തിന് ഹജ്ജ് നൽകി. അല്ലാഹു എല്ലാ വർഷവും ശഅ്ബാൻ പതിനഞ്ചിന് കഅ്ബയിലേക്ക് നോക്കുന്നു. അപ്പോൾ ഹൃദയങ്ങൾ അതിലേക്ക് ആകർഷിക്കപ്പെടുന്നു. 'അലസ്തു ബിറബ്ബിക്കും' (ഞാൻ നിങ്ങളുടെ റബ്ബല്ലേ?) എന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ ചോദ്യത്തിന് 'ബലാ' (അതെ) എന്ന് ഉത്തരം നൽകിയ ഹൃദയങ്ങൾ മാത്രമാണ് ഈ വിളിയോട് ആത്മാർത്ഥമായി പ്രതികരിക്കുന്നത്.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഭവനത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി യാത്ര തിരിക്കുന്നവർക്ക് തങ്ങളുടെ ആത്മീയ നേട്ടങ്ങൾ *(منافع)* കരസ്ഥമാക്കാനും, നിശ്ചിത ദിവസങ്ങളിൽ അല്ലാഹു നൽകിയ കന്നുകാലികളെ ബലി അർപ്പിച്ച് അവന്റെ നാമം സ്മരിക്കാനും അവസരം ലഭിക്കുന്നു. ഈ കർമ്മങ്ങളിലൂടെ അവർ തങ്ങളുടെ ആത്മീയ ശുദ്ധീകരണം *(تزكية)* പൂർത്തിയാക്കുന്നു. തുടർന്ന്, അവർ തങ്ങളുടെ അഴുക്കുകൾ നീക്കി, നേർച്ചകൾ പൂർത്തിയാക്കി, പുരാതന ഭവനമായ കഅ്ബയെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യണം. അല്ലാഹുവിന്റെ പവിത്രമായ ചിഹ്നങ്ങളെ *(شعائر الله)* ആദരിക്കുക എന്നത് ഹൃദയങ്ങളിലെ ദൈവഭക്തിയിൽ *(تقوى)* നിന്നാണ് ഉത്ഭവിക്കുന്നത്. കന്നുകാലികളിൽ നിങ്ങൾക്ക് ഉപകാരങ്ങളുണ്ട്, എന്നാൽ അവയെ ബലി അർപ്പിക്കേണ്ടത് അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ മാത്രമാണ്. ഓരോ സമുദായത്തിനും നാം ആരാധനാ കർമ്മങ്ങൾ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. അല്ലാഹു ഏകനാണ്, അവന് മാത്രം കീഴ്പ്പെടുക *(إخلاص)*. വിനയമുള്ളവർക്ക് സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുക. അല്ലാഹുവിനെ ഓർക്കുമ്പോൾ ഹൃദയം വിറകൊള്ളുന്നവരും, തങ്ങൾക്ക് സംഭവിക്കുന്ന പരീക്ഷണങ്ങളിൽ ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളുന്നവരും, നമസ്കാരം നിലനിർത്തുന്നവരും, നാം നൽകിയതിൽ നിന്ന് ചെലവഴിക്കുന്നവരുമാണ് അവർ.

ബലിമൃഗങ്ങളെ അല്ലാഹുവിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളാക്കി നാം മാറ്റിയിരിക്കുന്നു. അവയിൽ നിങ്ങൾക്ക് ഗുണങ്ങളുണ്ട്. അവയെ അണിനിരത്തി അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം ചൊല്ലി ബലി അർപ്പിക്കുക. അവയുടെ പാർശ്വങ്ങൾ നിലംപതിച്ചാൽ, അവയിൽ നിന്ന് ഭക്ഷിക്കുകയും, ചോദിക്കുന്നവർക്കും ചോദിക്കാത്തവർക്കും നൽകുകയും ചെയ്യുക. അല്ലാഹുവിനെ അവിശ്വസിക്കുന്നവരും, അവന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് തടയുന്നവരും, വിശുദ്ധ മസ്ജിദുൽ ഹറാമിൽ നിന്ന് ആളുകളെ വിലക്കുന്നവരും ചെയ്തുകൂട്ടിയ അക്രമങ്ങൾ കഠിനമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ പവിത്രതയെ ആർ ലംഘിക്കുന്നുവോ, അവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ശിക്ഷയുണ്ട്.

ഭൗതികലോകത്ത് വലിയ സമ്പന്നനായിരുന്നിട്ടും ഒരിക്കൽ പോലും ഹജ്ജ് കർമ്മത്തെക്കുറിച്ച് മനസ്സിൽ വിചാരിക്കാത്ത ഒരാളുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു സംഭവം നേരിടേണ്ടി വന്നു. അത് അദ്ദേഹത്തെ ഇരുമ്പ് ചങ്ങലകളിൽ ബന്ധിക്കുന്നതിനും, അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് ലഭിച്ച ഒരു വിവരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വധശിക്ഷ നടപ്പിലാക്കാനായി മക്കയിലെ അമീറിന്റെ മുന്നിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നതിനും കാരണമായി. അദ്ദേഹത്തിനെതിരെ ഏഷണി പറഞ്ഞവനും അമീറിന്റെ അടുക്കൽ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവിടെ എത്തിച്ചേർന്നത് അറഫാ ദിനത്തിലായിരുന്നു (يـوم عرفـة). അമീർ അപ്പോൾ അറഫയിലായിരുന്നു. കഴുത്തിൽ ഇരുമ്പ് ചങ്ങലകളാൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ട നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തെ അമീറിന്റെ മുന്നിൽ ഹാജരാക്കി. അമീർ ഏഷണിക്കാരനെ വിളിച്ച് ചോദിച്ചു: "ഇതാണോ നമ്മുടെ ആൾ?" അയാൾ ആ മനുഷ്യനെ നോക്കിയിട്ട് പറഞ്ഞു: "അല്ല, അമീറേ!" അതോടെ അമീർ അദ്ദേഹത്തോട് മാപ്പപേക്ഷിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേലുള്ള ഇരുമ്പ് ചങ്ങലകൾ നീക്കം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. തുടർന്ന് അദ്ദേഹം കുളിച്ച് (غسـل) ഹജ്ജിനായി ഇഹ്റാം ചെയ്യുകയും (اهـل بالحـج) അറഫയിൽ വെച്ച് തൽബിയത്ത് ചൊല്ലുകയും (لبّى) ചെയ്തു. അങ്ങനെ ബാഹ്യമായും ആന്തരികമായും പാപമോചനവും പൊരുത്തക്കേടും ലഭിച്ചവനായി അദ്ദേഹം മടങ്ങി. നോക്കൂ, ദൈവീകമായ പ്രത്യേക പരിഗണന (العناية الالهيـــة) ഒരു ദാസനിൽ എപ്രകാരമാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്! മനുഷ്യരിൽ ചിലർ ചങ്ങലകളാൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ട് സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്ക് നയിക്കപ്പെടുന്നവരുണ്ട്. ഇത് ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന്റെ പ്രാർത്ഥനയ്ക്ക് ലഭിച്ച ഉത്തരം എന്ന രഹസ്യങ്ങളിൽ (اسرار الاجابة الابراهيمية) പെട്ടതാണ്. 'ഫുതൂഹുൽ ഹറമൈൻ' (فتوح الحرمين) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: "ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് അസ്തിത്വത്തിലേക്ക് വന്ന ഏതൊരുവനും അവിടുത്തെ വഴിയിൽ തന്റെ ശിരസ്സിനെ പാദമാക്കി മാറ്റിയിരിക്കുന്നു. പ്രത്യാശയുടെ ഈ വഴിയിൽ ലാഭം കൊയ്യാത്ത ഒരു പ്രവാചകനോ വലിയോ ഇല്ല തന്നെ. അറബികൾ മുതൽ അജമികൾ (അറബികളല്ലാത്തവർ) വരെയുള്ള സർവ്വ സൃഷ്ടികളും ഹറമിന്റെ ആഗ്രഹത്താൽ മരുഭൂമിയിലൂടെ യാത്ര ചെയ്യുന്നവരാണ്." "അവർക്ക്

പ്രയോജനമുള്ള കാര്യങ്ങൾക്ക് അവർ സാക്ഷ്യം വഹിക്കാൻ വേണ്ടി" (لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ) എന്നത് "അവർ നിന്റെ അടുക്കൽ വരും" (يأتوك) എന്നതിനോട് ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതായത്, അവർക്ക് പരലോകപരവും ഭൗതികവുമായ ഉപകാരങ്ങളിൽ (منافع دينية ودنيوية) പങ്കാളികളാകാൻ വേണ്ടിയാണത്. പാപമോചനവും (عفو ومغفرة) ഹജ്ജിന്റെ നാളുകളിലെ കച്ചവടവുമാണ് (تجارة) അതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഇവിടെ 'ഉപകാരങ്ങൾ' (منافع) എന്നത് അനിശ്ചിതാവസ്ഥയിൽ (تنكير) പ്രയോഗിച്ചത്, ഈ ആരാധനയ്ക്ക് മാത്രം പ്രത്യേകതയുള്ളതും മറ്റ് ആരാധനകളിൽ കാണാത്തതുമായ ചില സവിശേഷ ഉപകാരങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. ഇമാം അബൂഹനീഫ റഹിമഹുള്ളാഹ് ഹജ്ജ് ചെയ്യുന്നതിന് മുമ്പ് വിവിധ ആരാധനകളെ പരസ്പരം താരതമ്യം ചെയ്ത് ശ്രേഷ്ഠത കൽപ്പിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം ഹജ്ജ് നിർവ്വഹിച്ചപ്പോൾ, ഹജ്ജിൽ ദർശിച്ച സവിശേഷതകൾ കാരണം മറ്റെല്ലാ ആരാധനകളേക്കാളും ഹജ്ജിന് അദ്ദേഹം ശ്രേഷ്ഠത കൽപ്പിച്ചു. "അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം അവർ സ്മരിക്കാനും വേണ്ടി" (وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ) എന്നത് ബലിമൃഗങ്ങളെയും (هدايا) അറുക്കാനുള്ള മൃഗങ്ങളെയും (ضحايا) ഒരുക്കുമ്പോഴും അവയെ അറുക്കുമ്പോഴും ഉള്ളതാണ്. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: [അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ നിർവ്വഹിക്കുന്ന ബലിയാണ് ഇതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. എന്നാൽ അവിശ്വാസികൾ വിഗ്രഹങ്ങളുടെ നാമത്തിലായിരുന്നു ബലി നടത്തിയിരുന്നത്]. ഹജ്ജിനായി വരുന്നതിന്റെ ലക്ഷ്യമായി ഇതിനെ നിശ്ചയിച്ചത്, മറ്റെന്തിനേക്കാളും ഇത് പരമമായ ലക്ഷ്യമാണെന്ന് അറിയിക്കാനാണ്. "അറിയപ്പെട്ട ദിവസങ്ങളിൽ" (فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ) എന്നത് ബലിപെരുന്നാളിന്റെ ദിവസങ്ങളാണ് (ايام النحر). അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ വചനം അതിലേക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നു: "അവൻ അവർക്ക് നൽകിയ നാൽക്കാലികളായ മൃഗങ്ങളുടെ മേൽ" (عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ). ഇവിടെ സ്മരണ (ذكر) കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അറുക്കുന്ന സമയത്ത് ഉണ്ടാകുന്ന സ്മരണയാണ്. അല്ലാഹുവിലേക്ക് സാമീപ്യം സിദ്ധിക്കുന്നതിന് (تقرب) പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും സ്മരണയുടെ ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ച്

ഉണർത്തുന്നതിനുമാണ് നൽകപ്പെട്ട വിഭവങ്ങളുമായി ഈ പ്രവർത്തിയെ ബന്ധിപ്പിക്കുകയും അതിനെ നാൽക്കാലികൾ എന്ന് വ്യക്തമാക്കുകയും ചെയ്തത്. കരയിലും കടലിലുമുള്ള നാല് കാലുള്ള എല്ലാ ജീവികൾക്കും പൊതുവായി പറയുന്ന പേരാണ് 'ബഹീമഹ്' (بهيمة). എന്നാൽ ഇവിടെ അത് 'അൻആം' (الأنعام) കൊണ്ട് പരിമിതപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. അവ ഒട്ടകം (إبل), മാട് (بقر), ചെമ്മരിയാട് (ضأن), ആട് (معز) എന്നിവയാണ്. കാരണം ബലിമൃഗങ്ങളും (هدى) അറുക്കപ്പെടുന്നവയും (ذبيحة) ഇവയല്ലാത്തവയിൽ നിന്ന് അനുവദനീയമല്ല. ഇമാം രാഗിബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: സംസാരിക്കാൻ കഴിയാത്ത ജീവികൾക്കാണ് 'ബഹീമഹ്' (بهيمة) എന്ന് പറയുക. കാരണം അവയുടെ ശബ്ദത്തിൽ അവ്യക്തത (إبهام) ഉണ്ട്. എന്നാൽ പൊതുവ്യവഹാരത്തിൽ വന്യമൃഗങ്ങളും പക്ഷികളും അല്ലാത്തവയ്ക്കാണ് ഈ പേര് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. 'അൻആം' (الأنعام) എന്നത് 'നഅം' (نعم) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. ഇത് ഒട്ടകത്തിന് മാത്രമായി ഉപയോഗിക്കുന്നതാണ്. ഒട്ടകം അവരുടെ അടുക്കൽ ഏറ്റവും വലിയ അനുഗ്രഹമായിരുന്നതിനാലാണ് (نعمة) അതിന് ആ പേര് വന്നത്. എങ്കിലും ഒട്ടകം, മാട്, ആട് എന്നിവയ്ക്കെല്ലാം പൊതുവായി 'അൻആം' എന്ന് പറയാറുണ്ട്. എന്നാൽ അവയുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒട്ടകം കൂടി ഉൾപ്പെടുമ്പോഴല്ലാതെ അവയ്ക്ക് 'അൻആം' എന്ന് പറയാറില്ല. "അതിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ തിന്നുകൊള്ളുക" (فَكُلُوا مِنْهَا) എന്നത് അഭിസംബോധനയിലേക്കുള്ള മാറ്റമാണ് (التفات). ഇതിലെ 'ഫാഅ്' (الفاء الفصيحة) എന്നത് മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഒരു വാക്യത്തിലേക്ക് ഇതിനെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു. അതായത്: "നിങ്ങളുടെ ബലിമൃഗങ്ങളുടെ മേൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം സ്മരിക്കുകയും അവയുടെ മാംസത്തിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക." ഇവിടെയുള്ള കൽപ്പന അനുവദനീയതയെ (إباحة) കുറിക്കുന്നതാണ്. ജാഹിലിയ്യാ കാലത്തെ ആളുകൾ തങ്ങളുടെ ബലിമൃഗങ്ങളിൽ നിന്ന് ഭക്ഷിക്കാറുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അത് അനുവദനീയമാണെന്ന് അല്ലാഹു അവരെ അറിയിച്ചു;

ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് ഭക്ഷിക്കാം, ഉദ്ദേശിക്കാത്തവർക്ക് ഭക്ഷിക്കാതിരിക്കാം. "ബുദ്ധിമുട്ടനുഭവിക്കുന്നവന് നിങ്ങൾ ഭക്ഷണം നൽകുകയും ചെയ്യുക" (وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ) എന്ന കൽപ്പന നിർബന്ധിത സ്വഭാവമുള്ളതാണ് (وجـوب). കഠിനമായ ദാരിദ്ര്യവും പ്രയാസവും ബാധിച്ചവനാണ് 'ബാഇസ്' (البـائس). പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ ഇതിന് [സഹായമില്ലാത്തവനും കഷ്ടപ്പെടുന്നവനും] എന്ന് പറയുന്നു. 'ഫഖീർ' (الْفَقِـــيرَ) എന്നാൽ ആവശ്യക്കാരനാണ്. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: [ആവശ്യക്കാരനായ ദരിദ്രൻ]. ചുരുക്കത്തിൽ, 'ബാഇസ്' എന്നാൽ കഠിനമായ ദാരിദ്ര്യമുള്ളവനും, 'ഫഖീർ' എന്നാൽ ദാരിദ്ര്യം കാരണം ദുർബലനാവുകയും സ്വയം പര്യാപ്തതയില്ലാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ആവശ്യക്കാരനുമാണ്. അല്ലെങ്കിൽ, തന്റെ വസ്ത്രത്തിലും മുഖത്തും ദാരിദ്ര്യം പ്രകടമാകുന്നവനാണ് 'ബാഇസ്'. എന്നാൽ 'ഫഖീർ' അങ്ങനെയല്ല; അവന്റെ വസ്ത്രങ്ങൾ വൃത്തിയുള്ളതും മുഖം ഐശ്വര്യമുള്ളതുമായിരിക്കും. 'മുഖ്തസ്വർ അൽ-കർഖി' (مختصر الكرخي) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: ഒരാൾ തന്റെ സ്വത്തിന്റെ മൂന്നിലൊന്ന് 'ബാഇസ്', 'ഫഖീർ', 'മിസ്കീൻ' എന്നിവർക്കായി വസ്വിയ്യത്ത് ചെയ്താൽ, അത് മൂന്ന് ഓഹരികളായി വീതിക്കണം. അതിൽ ഒരു ഓഹരി 'ബാഇസി'നുള്ളതാണ്; ആവശ്യക്കാരനായ രോഗിയോ ഭിന്നശേഷിക്കാരനോ (زمانـة) ആയ ആളാണ് അവൻ. 'ഫഖീർ' എന്നാൽ മറ്റുള്ളവർക്ക് അറിയപ്പെടാത്ത ആവശ്യക്കാരനായ ദരിദ്രനാണ്.

[سورة الحج (22) : آية 29]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഭവനത്തെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുന്നതിലൂടെയും, അശുദ്ധമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുന്നതിലൂടെയും, തങ്ങളുടെ നേർച്ചകൾ പൂർത്തിയാക്കുന്നതിലൂടെയും വിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ ആത്മീയ ശുദ്ധീകരണം *(تزكية)* പൂർത്തിയാക്കുന്നു. 'റൂഹുൽ ബയാൻ' വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്ന 'അഴുക്ക്' *(تفث)* എന്നത് ഇഹ്റാമിൽ നിന്ന് വിരമിക്കുമ്പോൾ നീക്കം ചെയ്യുന്ന ശരീരത്തിലെ മാലിന്യങ്ങളെയും, ആത്മീയമായി ഹൃദയത്തിൽ പറ്റിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്ന അഹങ്കാരം, ലോകപ്രീതി ആഗ്രഹിക്കൽ തുടങ്ങിയ ദുർഗുണങ്ങളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അതിഥികളായി എത്തുന്നവർ തങ്ങളുടെ ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ മാലിന്യങ്ങൾ നീക്കി, പൂർണ്ണമായ സമർപ്പണത്തോടെ *(إخلاص)* അവനിലേക്ക് അടുക്കുന്നു. നേർച്ചകൾ നിറവേറ്റുക എന്നത് അല്ലാഹുവിനോട് ചെയ്ത ഉടമ്പടികൾ *(عهد)* പാലിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമാണ്. കഅ്ബയെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുക എന്നത് ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയിൽ *(ذكر)* കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നതിന്റെ പ്രതീകമാണ്.

ഖുർആനിലെ 'മിസ്കീൻ' (مسكين) എന്ന വാക്കിനെ സംബന്ധിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഇമാം അബൂയൂസുഫ് റഹിമഹുള്ളാഹിന്റെ വീക്ഷണത്തിൽ ഫഖീറും മിസ്കീനും ഒന്നുതന്നെയാണ്. സുന്നത്തായ ബലിമൃഗത്തിന്റെ (هدى تطوع) മാംസം അത് അറുത്ത വ്യക്തിക്ക് ഭക്ഷിക്കാമെന്ന കാര്യത്തിൽ പണ്ഡിതന്മാർ ഏകാഭിപ്രായക്കാരാണ്. ഇതിന് തെളിവായി ഹജ്ജത്തുൽ വദാഇൽ നമ്മുടെ പ്രിയപ്പെട്ട നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം നൂറ് ഒട്ടകങ്ങളെ കൊണ്ടുവരികയും, തന്റെ ആയുഷ്കാലത്തെ സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അറുപത്തിമൂന്നെണ്ണം സ്വന്തം കൈകൊണ്ട് അറുക്കുകയും ചെയ്ത സംഭവം ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നു. ബാക്കിയുള്ളവ അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെക്കൊണ്ട് അറുപ്പിച്ചു. ശേഷം ഓരോ ഒട്ടകത്തിൽ നിന്നും ഒരു കഷ്ണം മാംസം എടുത്ത് പാകം ചെയ്യാൻ നബി

സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കൽപ്പിക്കുകയും, അവിടുന്ന് അത് ഭക്ഷിക്കുകയും അതിന്റെ സൂപ്പ് കുടിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ നിർബന്ധമായ ബലിമൃഗങ്ങളുടെ (هدى واجب) കാര്യത്തിൽ, ഉദാഹരണത്തിന് തമത്തുഇന്റെയും ഖിറാനിന്റെയും ബലി, നേർച്ചകൾ, പ്രായശ്ചിത്തങ്ങൾ (كفارات), ഹജ്ജിലെ വീഴ്ചകൾക്ക് പരിഹാരമായി നൽകുന്നവ എന്നിവയിൽ നിന്ന് ഭക്ഷിക്കാൻ പാടുണ്ടോ എന്നതിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഇമാം ശാഫിഈ റഹിമഹുള്ളാഹിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഇതിൽ നിന്ന് ഭക്ഷിക്കാൻ പാടില്ല. ഹനഫീ മദ്ഹബിലെ പണ്ഡിതന്മാർ തമത്തുഇന്റെയും ഖിറാനിന്റെയും ബലിമൃഗങ്ങൾ നന്ദിസൂചകമായവയായതുകൊണ്ട് (دم الشكر) അവയിൽ നിന്ന് ഭക്ഷിക്കാമെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ മറ്റുള്ളവയിൽ നിന്ന് ഭക്ഷിക്കാൻ പാടില്ല. ഈ ആയത്ത് സമ്പന്നർക്ക് ഒരു പാഠം നൽകുന്നുണ്ട്; തങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് തന്നെ പാവപ്പെട്ടവർക്കും നൽകുക. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ബാഇസ്' (بائس) എന്നാൽ കൂടെയിരുന്ന് ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ മടി തോന്നുന്നവനും, 'ഫഖീർ' (فقير) എന്നാൽ തന്റെ ആവശ്യം മറ്റുള്ളവരെ അറിയിക്കാതെ തന്നെ മനസ്സിലാക്കാവുന്നവനുമാണ്. 'പിന്നീട് അവർ തങ്ങളുടെ അഴുക്കുകൾ നീക്കിക്കളയട്ടെ' (ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ) എന്ന വചനത്തിൽ മുടി വെട്ടുക, മീശ വെട്ടുക, നഖം മുറിക്കുക, കക്ഷത്തിലെ രോമം നീക്കുക തുടങ്ങിയ ഇഹ്റാമിൽ നിന്ന് വിരമിക്കുമ്പോൾ ചെയ്യേണ്ട ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. 'തഫസ്' (تفث) എന്നാൽ ശരീരത്തിലെ അഴുക്ക് എന്നാണ് അർത്ഥം. 'തങ്ങളുടെ നേർച്ചകൾ അവർ നിറവേറ്റട്ടെ' (وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ) എന്നതിൽ ഹജ്ജ് വേളയിൽ അവർ അല്ലാഹുവിനോട് ചെയ്ത പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കണമെന്നാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. 'പുരാതനമായ ആ ഭവനത്തെ' (بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ) എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത് അത് മനുഷ്യർക്കായി നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട ആദ്യത്തെ ഭവനമായതുകൊണ്ടോ, അതല്ലെങ്കിൽ അക്രമികളായ ഭരണാധികാരികളുടെ പിടിയിൽ നിന്ന് അല്ലാഹു അതിനെ സംരക്ഷിച്ചതുകൊണ്ടോ ആണ്. ഹജ്ജിലെ ത്വവാഫുകൾ മൂന്നാണ്: ഒന്ന്, മക്കയിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ ചെയ്യുന്ന ത്വവാഫുൽ ഖുദൂം

(ഇത് സുന്നത്താണ്). രണ്ട്, ബലിപെരുന്നാൾ ദിനത്തിൽ ജംറയിലെ എറിഞ്ഞ ശേഷം ചെയ്യുന്ന ത്വവാഫുൽ ഇഫാദ.

ഇഫാദഃ തവാഫ് (طواف الإفاضة) - ഇതിന് സിയാറത്ത് തവാഫ് (طواف الزيارة) എന്നും പേരുണ്ട് - അത് ഹജ്ജിന്റെ ഒരു നിർബന്ധ ഘടകമാണ് (ركن). അത് നിർവഹിക്കാതെ ഇഹ്റാമിൽ നിന്നുള്ള പൂർണ്ണമായ ഒഴിവാകൽ (تحلل) സാധ്യമാകുകയില്ല. മൂന്നാമത്തേത് വിദായുടെ തവാഫ് (طواف الوداع) ആകുന്നു. മക്കയിൽ നിന്ന് ഖസ്വ്റിന്റെ ദൂരത്തേക്ക് (مسافة القصر) യാത്രപോകാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഒരാൾക്കും കഅ്ബാലയത്തെ ഏഴു തവണ ത്വവാഫ് ചെയ്യുന്നത് വരെ അവിടെ നിന്ന് പുറപ്പെടാൻ അനുവാദമില്ല. ആരെങ്കിലും അത് ഉപേക്ഷിച്ചാൽ അവൻ ബലിമൃഗത്തെ അറുക്കൽ (دم) നിർബന്ധമാണ്. എന്നാൽ ആർത്തവമുള്ള സ്ത്രീക്ക് (حائض) വിദായുടെ തവാഫ് ഉപേക്ഷിക്കാൻ അനുവാദമുണ്ട്. കൂടാതെ, വേഗതയിലുള്ള നടത്തം (رمل) ഖുദൂമിന്റെ തവാഫിൽ (طواف القدوم) മാത്രമുള്ളതാണ്. ഇഫാദഃ തവാഫിലോ (طواف الإفاضة) വിദായുടെ തവാഫിലോ (طواف الوداع) വേഗതയിലുള്ള നടത്തം (رمل) ഇല്ല. ഹേ തീർത്ഥാടകാ! നീ ഈ പുണ്യവീഥിയിൽ കാൽവെക്കുകയും നിന്റെ ശ്രദ്ധയെ ആദരണീയമായ ഹറമിലേക്ക് (حرم) തിരിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, അതീവ സൂക്ഷ്മതയോടെയും ആദരവോടെയും മാത്രം ഈ പാതയിൽ കാൽവെക്കുക. നിന്റെ പാദങ്ങൾ തളർന്നുപോയാൽ നിന്റെ മുഖം നിലത്തുവെച്ച് പ്രണമിക്കുക. ദിവ്യസാന്നിധ്യത്തിൽ (حضور) പ്രണയപരവശനായി ചുറ്റിക്കറങ്ങുമ്പോൾ നീ ഒരു ശലഭവും അവിടുന്ന് പ്രകാശത്തിന്റെ മെഴുകുതിരിയുമായി മാറുന്നു. ശലഭത്തിന്റെ സ്വഭാവം നിനക്കറിയില്ലേ? അത് ആദ്യം ചുറ്റും പറക്കുന്നു, പിന്നീട് ആ പ്രകാശത്തിൽ സ്വയം വെന്തുരുകുന്നു. ശൈഖുൽ അക്ബർ ഇബ്നു അറബി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു അൽഅത്വ്ഹർ തന്റെ 'അൽഫുതൂഹാത്തുൽ മക്കിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: അല്ലാഹു ആകാശത്തിലെ അർശിനെ (عرش) തന്നിലേക്ക് ചേർത്തുപറയുകയും, അതിനെ പരമകാരുണികന്റെ

ഇസ്തിവാനിന്റെ (استواء) സ്ഥാനമാക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടുന്ന് അരുളി: 'പരമകാരുണികൻ അർശിന്മേൽ ഇസ്തിവാഅ് ചെയ്തിരിക്കുന്നു' (الرَّحْمٰنُ عَلَى العَرْشِ اسْتَوَى). മലക്കുകളെ ആ അർശിന് ചുറ്റും വലയം ചെയ്യുന്നവരാക്കി; രാജകൊട്ടാരത്തിന് കാവൽ നിൽക്കുകയും രാജകല്പനകൾ നടപ്പിലാക്കാൻ സദാ സന്നദ്ധരായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കാവൽക്കാരെപ്പോലെ. ഇതേ മാതൃകയിലാണ് അല്ലാഹു ഭൂമിയിൽ തന്റെ ഭവനത്തെ (بيت الله) സ്ഥാപിച്ചതും അതിനെ ത്വവാഫ് ചെയ്യുന്നവർക്കായി നിശ്ചയിച്ചതും. എന്നാൽ അർശിനേക്കാൾ മഹത്തായ ഒരു സവിശേഷതയും ദിവ്യരഹസ്യവും (سر الهي) ഈ ഭവനത്തിനുണ്ട്; അത് അർശിനില്ലാത്തതുമാണ്. അതായത്, ഈ ഭവനം ഭൂമിയിലെ അല്ലാഹുവിന്റെ വലതുകരമാണ് (يمين الله); ഓരോ ചുറ്റിലും (شوط) അല്ലാഹുവുമായി തൃപ്തിയുടെ ഉടമ്പടി (مبايعة رضوان) പുതുക്കാൻ വേണ്ടിയാണത്. ഹജറുൽ അസ്വദ് (حجر الأسود) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ വലതുകരമാണ്, അതിലൂടെ അവൻ തന്റെ ദാസന്മാരുമായി ഉടമ്പടി ചെയ്യുന്നു എന്നതിൽ യാതൊരു സംശയവുമില്ല. എന്നാൽ അത് അല്ലാഹുവിന് മാത്രം അറിയുന്ന വിധത്തിലാണ് (على الوجه الذي يعلمه سبحانه). അതിനാൽ പരിശുദ്ധിയോടെയുള്ള ആ ചേർച്ച ശരിയായിരിക്കുന്നു. ഇതിൽ നിന്നാണ് ഈ പ്രപഞ്ചത്തിൽ അല്ലാഹു അല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമില്ല എന്ന യാഥാർത്ഥ്യം മനസ്സിലാകുന്നത്. എല്ലാ ഹൃദയങ്ങളിലേക്കും വഴിതുറക്കുന്ന കഅ്ബാലയം, അല്ലാഹുവിന്റെ വലതുകരത്തിന്റെ (يمين الله) ഭാഗം പോലെയാണ്. ചില മഹാന്മാർ (أكابر) പറയുന്നു: ആദം അലൈഹിസ്സലാം സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നതിനും അവിടുത്തെ പരമ്പര ഉണ്ടാകുന്നതിനും മുമ്പ് തന്നെ അല്ലാഹു തന്റെ ഭവനത്തെ ഭൂമിയിൽ സ്ഥാപിച്ചു. അതിനെ വലംവെക്കുന്നവരുടെ ആയുസ്സുകളെ ഒരു പരീക്ഷണമായി (ابتلاء) അവൻ നിശ്ചയിച്ചു. ഭവനത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനായ അല്ലാഹുവെ ദർശിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് ഭവനം കൊണ്ട് അവർ മറയ്ക്കപ്പെടാൻ വേണ്ടിയാണിത്. അതായത്, തന്റെ സൗന്ദര്യം (جمال) ദർശിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് മധ്യവർത്തികളെക്കൊണ്ട് (وسائط) അവരെ മറച്ചുപിടിക്കുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം.

തന്റെ സവിധത്തിലേക്ക് ആർക്കും എളുപ്പത്തിൽ വഴികണ്ടെത്താൻ കഴിയാത്തവിധം അവിടുത്തെ അഭിമാനബോധം (غيرة) കാരണമാണിത്. ഒരു കഥ പറയപ്പെടുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ വലിയ്യുമാരിൽ (أولياء) പെട്ട ഒരു ആരിഫ് (عارف) ഹജ്ജ് ചെയ്യാൻ ഉദ്ദേശിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു മകനുണ്ടായിരുന്നു. മകൻ ചോദിച്ചു: 'പിതാവേ, അങ്ങ് എങ്ങോട്ടാണ് പോകുന്നത്?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ ഭവനത്തിലേക്ക് (بيت الله).' അപ്പോൾ ആ കുട്ടി വിചാരിച്ചത് ഭവനം കാണുന്നവൻ ഭവനത്തിന്റെ നാഥനെയും കാണുമെന്നാണ്. അവൻ പറഞ്ഞു: 'പിതാവേ, എന്നെക്കൂടി അങ്ങയുടെ കൂടെ കൊണ്ടുപോകാത്തതെന്താണ്?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'നീ അതിന് പ്രാപ്തനായിട്ടില്ല.' ഇതുകേട്ട് കുട്ടി കരഞ്ഞു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം അവനെയും കൂടെക്കൂട്ടി. അവർ മീഖാത്തുകളിൽ (ميقات) എത്തിയപ്പോൾ ഇഹ്റാം ചെയ്യുകയും തൽബിയത്ത് (تلبية) ചൊല്ലുകയും ഹറമിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. കഅ്ബാലയം ദർശിച്ചപ്പോൾ ആ കുട്ടി വിസ്മയഭരിതനാവുകയും (تحير) അവിടെത്തന്നെ മരിച്ചുവീഴുകയും ചെയ്തു. പിതാവ് പരിഭ്രാന്തനായി വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: 'എന്റെ മകൻ എവിടെ? എന്റെ കരളിന്റെ കഷ്ണം എവിടെ?' അപ്പോൾ കഅ്ബയുടെ ഒരു കോണിൽ നിന്ന് ഒരു അശരീരി മുഴങ്ങി: 'നീ ഭവനത്തെയാണ് തേടിയത്, അത് നീ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ അവൻ ഭവനത്തിന്റെ നാഥനെയാണ് (رب البيت) തേടിയത്, അവൻ നാഥനെ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്തു.' അങ്ങനെ ആ കുട്ടി അവരുടെ ഇടയിൽ നിന്ന് ഉയർത്തപ്പെട്ടു. മറ്റൊരു അശരീരി ഇപ്രകാരം പ്രഖ്യാപിച്ചു: 'അവൻ ഖബറിലോ ഭൂമിയിലോ സ്വർഗ്ഗത്തിലോ ഇല്ല; മറിച്ച് അവൻ സർവ്വാധിപനായ പരമാധികാരിയുടെ സന്നിധിയിലെ സത്യത്തിന്റെ ഇരിപ്പിടത്തിലാണ് (مقعد صدق عند مليك مقتدر).' മസ്നവിയിൽ (مثنوي) ഇപ്രകാരം കാണാം: 'ഹേ യാത്രാസംഘത്തിന്റെ നായകാ! ഈ തീർത്ഥാടക സംഘത്തെ ഹജ്ജിലേക്ക് സന്തോഷത്തോടെ നയിക്കുക. ക്ഷമയാണ് ആശ്വാസത്തിന്റെ താക്കോൽ. സാധാരണ ഹജ്ജ് എന്നത് ഭവനം സന്ദർശിക്കലാണ്; എന്നാൽ ഭവനത്തിന്റെ നാഥനെ (رب البيت) ദർശിക്കുന്ന ഹജ്ജാണ് യഥാർത്ഥ പുരുഷന്മാരുടെ (ആത്മീയ

ജ്ഞാനികളുടെ) ഹജ്ജ്.' ആരെങ്കിലും ഭൗതികമായ ദിശകളിൽ നിന്ന് തിരിഞ്ഞ് ഏകനായ അല്ലാഹുവിന്റെ സത്തയിലേക്ക് (الوجه الأحدي) തിരിഞ്ഞാൽ, അല്ലാഹു അവന്റെ ഖിബ്‌ലയായി (قبلة) മാറുന്നു. അപ്പോൾ ആദം അലൈഹിസ്സലാം മലക്കുകളുടെ ഖിബ്‌ലയായതുപോലെ അവൻ എല്ലാവരുടെയും ഖിബ്‌ലയായി മാറുന്നു. കാരണം, ആദം അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിന്റെ ജമാലിന്റെയും (جمال) ജലാലിന്റെയും (جلال) വസ്ത്രം ധരിച്ചതിനാൽ അല്ലാഹുവിനും മലക്കുകൾക്കും ഇടയിലുള്ള ദിവ്യമായ മാധ്യമമായിരുന്നു (وسيلة). നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ: 'അല്ലാഹു ആദം അലൈഹിസ്സലാമിനെ അവിടുത്തെ രൂപത്തിലാണ് സൃഷ്ടിച്ചത്' (خلق الله آدم على صورته). അതായത്, തന്റെ ഉത്തമമായ വിശേഷണങ്ങളും (صفات) തന്റെ ദർശനത്തിന്റെ പ്രകാശവും (نور مشاهدة) അല്ലാഹു ആദമിൽ നിക്ഷേപിച്ചു. ചില ആത്മീയ ജ്ഞാനികൾ (عارفون) പറയുന്നു: ആദരണീയമായ കഅ്ബാലയം (البيت المحرم) എന്നത് ഏകനായ അല്ലാഹുവിന്റെ സത്തയാകുന്ന സൂര്യന്റെ വസ്ത്രത്തിന്റെ രഹസ്യമായതുകൊണ്ട് (سر لباس شمس الذات الأحدية), അല്ലാഹു തന്നിലേക്കുള്ള ലക്ഷ്യത്തെ ഏകീകരിച്ചു. അവിടുന്ന് അരുളി: 'ആ ഭവനത്തിലേക്ക് തീർത്ഥാടനം ചെയ്യൽ മനുഷ്യർക്ക് അല്ലാഹുവോടുള്ള ബാധ്യതയാകുന്നു' (وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ). അതിലടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങൾ കാരണമാണ് 'ഭവനം' (البيت) എന്ന പദം അവിടുന്ന് ഇവിടെ പ്രയോഗിച്ചത്.

[سورة الحج (22) : آية 30]

അല്ലാഹു കല്പിച്ച കാര്യങ്ങൾ ഇപ്രകാരമാകുന്നു. ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവിന്റെ പവിത്രമായ കൽപനകളെയും അടയാളങ്ങളെയും (حرمات الله) ആദരിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്താൽ, അത് അവന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ അടുക്കൽ അവന് ഏറ്റവും ഉത്തമമായ കാര്യമാകുന്നു. അല്ലാഹു നിഷിദ്ധമാക്കിയതായി ഖുർആനിലൂടെ നിങ്ങൾക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെടുന്നവ ഒഴികെയുള്ള എല്ലാ കന്നുകാലികളെയും (أنعام) നിങ്ങൾക്ക് അവൻ അനുവദനീയമാക്കിയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ വിഗ്രഹങ്ങളാകുന്ന (أوثان) അശുദ്ധിയിൽ (رجس) നിന്നും നിങ്ങൾ അകന്നുനിൽക്കുക; വ്യാജമായ വാക്കുകളിൽ (قول الزور) നിന്നും നിങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും വിട്ടുനിൽക്കുക. ഈ വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് (لطائف) വെളിച്ചം വീശിക്കൊണ്ട് ഇമാം ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി അൽ-ബുർസെവി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ തഫ്സീറു റൂഹിൽ ബയാനിൽ വിശദീകരിക്കുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ പവിത്രതകൾ (حرمات الله) എന്നത് ബാഹ്യമായ ഹജ്ജ് കർമ്മങ്ങളും വിശുദ്ധ ഹറമും മാത്രമല്ല, മറിച്ച് ആത്മീയ ജ്ഞാനികളുടെ ഹൃദയങ്ങളും (قلوب العارفين) അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുപ്പിക്കുന്ന ഉന്നതമായ ആത്മീയ അവസ്ഥകളുമാണ് (أحوال). അവയെ ആദരിക്കുക എന്നാൽ അല്ലാഹു അല്ലാത്ത യാതൊന്നിലേക്കും ഹൃദയം തിരിക്കാതെ സൂക്ഷിക്കലാണ്. അനുവദനീയമാക്കപ്പെട്ട കന്നുകാലികൾ എന്നത് ആത്മീയ യാത്രയിൽ മനുഷ്യന് ഉപകരിക്കുന്ന ശാരീരിക ശക്തികളെയും സൽസ്വഭാവങ്ങളെയുമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. എന്നാൽ അല്ലാഹു വിലക്കിയ കാര്യങ്ങൾ ആത്മീയ പുരോഗതിക്ക് തടസ്സമാകുന്ന ദുർഗുണങ്ങളാണ്. വിഗ്രഹങ്ങൾ (أوثان) എന്നത് കേവലം കല്ലും മണ്ണും കൊണ്ട് നിർമ്മിച്ച രൂപങ്ങൾ മാത്രമല്ല; മറിച്ച് മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് അകറ്റുന്ന ഭൗതിക മോഹങ്ങളും സ്വന്തം ശരീരത്തിന്റെ ഇച്ഛകളുമാണ് (هوى النفس). അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിലേക്ക് ഹൃദയം തിരിയുന്ന ഓരോ നിമിഷവും ഒരു വിഗ്രഹത്തെ ആരാധിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്. വ്യാജമായ വാക്ക് (قول الزور) എന്നത് സ്വന്തത്തിന് അസ്തിത്വമുണ്ടെന്ന് വാദിക്കലും, ആത്മീയ പദവികൾ (مقامات) കൈവരിക്കാതെ അവ

അവകാശപ്പെടലും, പ്രപഞ്ചത്തിലെ ചലനങ്ങളെ
അല്ലാഹുവല്ലാത്തവരിലേക്ക് ചേർത്തിപ്പറയലുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ
റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം
അരുൾചെയ്തിട്ടുള്ളതുപോലെ, വ്യാജസാക്ഷ്യം അല്ലാഹുവിന്
പങ്കുകാരെ ചേർക്കുന്നതിന് *(شرك)* തുല്യമായി
കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

രാത്രിയിലെ താമസത്തിൽ (مبيت) നിന്നാണ് ഈ പദം നിഷ്പന്നമായിരിക്കുന്നത്. രാത്രിയിലല്ലാതെ രാപ്പാർക്കൽ സാധ്യമല്ലല്ലോ. രാത്രിയെന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാർക്ക് ദിവ്യവെളിപാടുകൾ (تجلي) ഉണ്ടാകുന്ന സമയമത്രെ. കാരണം, അല്ലാഹുവിന് അനുയോജ്യമായ വിധത്തിൽ യഥാർത്ഥ നാഥന്റെ ഇറങ്ങിവരവ് (نزول الحق) ഉണ്ടാകുന്നത് രാത്രിയിലാണ്. അത് അദൃശ്യലോകത്തിന്റെ പ്രകടനവേദിയും (مظهر الغيب) ദിവ്യപ്രകാശത്തിന്റെ വെളിപാടുസ്ഥലവും സൂര്യന്റെ വസ്ത്രവുമാണ്. അതുപോലെതന്നെയാണ് ആദരിക്കപ്പെട്ട കഅ്ബാലയവും (البيت الحرام). അത് അദൃശ്യമായ ദിവ്യസാന്നിധ്യത്തിന്റെ പ്രകടനവേദിയും (مظهر حضرة الغيب الإلهي) ഏകത്വത്തിന്റെ വെളിപാടിന്റെ രഹസ്യവും (سر التجلي الوحداني) പരമകാരുണികനായ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ ഉറവിടവുമാണ് (سر منبع رحمة الرحمانية). കാരണം, അല്ലാഹു ഭൂമിയിലുള്ളവർക്ക് കാരുണ്യത്തിന്റെ വിശേഷണത്തോടെ വെളിപ്പെടുമ്പോൾ, അവൻ ആദ്യം കാരുണ്യത്തെ കഅ്ബാലയത്തിലേക്ക് ഇറക്കുന്നു; പിന്നീട് അവിടെനിന്നാണ് അത് വിതരണം ചെയ്യപ്പെടുന്നത്. അതിനാൽ കഅ്ബാലയം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിന്റെ രഹസ്യമാണ് (سر وحدانية الحق). അതുകൊണ്ടാണ് അല്ലാഹു ഹജ്ജ് കർമ്മത്തെ ജീവിതത്തിൽ ഒരിക്കൽ മാത്രം നിർബന്ധമാക്കിയത്. ഏകത്വത്തിന്റെ സാന്നിധ്യത്തോട് (حضرة الاحدية) സാദൃശ്യമുള്ളതിനാലാണ് മറ്റ് ആരാധനകളെപ്പോലെ അത് ആവർത്തിച്ചു നിർബന്ധമാക്കാതിരുന്നത്. മറ്റെല്ലാ ഭവനങ്ങളേക്കാളും കഅ്ബാലയത്തിനുള്ള ശ്രേഷ്ഠത സൃഷ്ടികളേക്കാൾ

അല്ലാഹുവിനുള്ള ശ്രേഷ്ഠത പോലെയാണ്. എല്ലാ ശ്രേഷ്ഠതയും അല്ലാഹുവിനാണ്. മറ്റെല്ലാ ഭവനങ്ങളുടെയും പ്രകാശങ്ങളും പുണ്യങ്ങളും കഅ്ബാലയത്തിന്റെ പ്രകാശത്തിൽ നിന്ന് സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടവയാണ്. ഭൂമി വിസ്തൃതമാക്കപ്പെട്ടത് കഅ്ബാലയത്തിൽ നിന്നാണെന്ന സൂചന വന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഭൗതികപ്രപഞ്ചത്തിലെ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെ യാഥാർത്ഥ്യമാണത് (حقيقة الحقائق الكونية الشهادية). അതുകൊണ്ടാണ് മക്കയെ നഗരങ്ങളുടെ മാതാവ് (أم القرى) എന്ന് വിളിച്ചത് - അല്ലാഹു തആലാ അതിനെ ആദരിക്കുകയും പരിശുദ്ധമാക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ. തഅ്വീലാത്തുന്നജ്മിയ്യയിൽ (التأويلات النجمية) ഇപ്രകാരം കാണാം: "മനുഷ്യർക്കിടയിൽ നീ ഹജ്ജിനെക്കുറിച്ച് വിളംബരം ചെയ്യുക; അവർ നിന്റെയടുക്കൽ കാൽനടയായി വന്നുകൊള്ളും" (وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا). അതായത്, സ്വന്തം ശരീരത്തെയും (نفس) അതിന്റെ വിശേഷണങ്ങളെയും ഭൗതികശരീരത്തെയും (قالب) അതിന്റെ അവയവങ്ങളെയും കുറിച്ച് വിസ്മൃതിയിലായവരോട്, ഹൃദയത്തിന്റെ വിശേഷണങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളാനും അതിന്റെ ആത്മീയ പദവികളിലേക്ക് (مقامات) പ്രവേശിക്കാനുമായി ഹൃദയത്തെ സന്ദർശിക്കാൻ നീ ആഹ്വാനം ചെയ്യുക. അവർ കാൽനടയായി (مشاة) നിന്റെയടുക്കൽ വരും; അത് ശരീരവും (نفس) അതിന്റെ ഗുണങ്ങളുമാണ്. "മെലിഞ്ഞ ഒട്ടകങ്ങളുടെ പുറത്തും അവർ വരും" (وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ). അത് ഭൗതികശരീരവും (قالب) അതിന്റെ അവയവങ്ങളുമാണ്. അതായത്, ശാരീരികവും ശരീഅത്ത് അനുസരിച്ചുള്ളതുമായ കർമ്മങ്ങൾ (الأعمال الشرعية البدنية) വഴി അവർ ഹൃദയത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി സഞ്ചരിക്കുന്നു. അവർ വാഹനപ്പുറത്തിരിക്കുന്നവരെപ്പോലെയാണ്. കാരണം, ശാരീരിക കർമ്മങ്ങൾ അവയവങ്ങളുടെ ചലനങ്ങളിലും മനസ്സിന്റെ നിയ്യത്തുകളിലും അധിഷ്ഠിതമാണ്. എന്നാൽ മനസ്സിന്റെ കർമ്മങ്ങൾ കേവലം മനസ്സിന്റെ ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ (نيات الضمير) മാത്രമായതിനാൽ അവ ഏകമുഖമുള്ളവയാണ്. "അതിവിദൂരവും ആഴമേറിയതുമായ എല്ലാ വഴികളിലൂടെയും അവർ വന്നെത്തും" (يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ). അത് ദുനിയാവിന്റെ അധമത്വമാണ്. കാരണം

ഭൗതികശരീരം ദുനിയാവിൽ നിന്നുള്ളതാണ്. അതിന്റെ അവയവങ്ങൾ അധികവും ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നത് ദുനിയാവിന്റെ താല്പര്യങ്ങളിലാണ്. അതിനാൽ അവയെ ഹൃദയത്തിന്റെ നന്മകൾക്കായി ഉപയോഗിക്കുന്നതിലേക്ക് മടക്കിക്കൊണ്ടുവരുന്നതാണ് വിദൂരമായ വഴികളിൽ നിന്നുള്ള ആ വരവ്. "അവർക്ക് ഉപകാരപ്രദമായ കാര്യങ്ങൾക്ക് അവർ സാക്ഷ്യം വഹിക്കാൻ വേണ്ടി" (لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ). അതായത്, ഹൃദയത്തിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ആത്മീയ നേട്ടങ്ങളിൽ അവർ പങ്കാളികളാവുകയും അവകൊണ്ട് ഉപകാരം നേടുകയും ചെയ്യാൻ വേണ്ടി. ശരീരത്തെയും (نفس) അതിന്റെ ഗുണങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, സ്വഭാവസംസ്കരണമാണ് (تبديل الأخلاق) അതിന്റെ നേട്ടം. എന്നാൽ ഭൗതികശരീരത്തെയും (قالب) അവയവങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, അവരുടെ ആരാധനകൾ സ്വീകരിക്കപ്പെടലും അതിന്റെ അടയാളങ്ങൾ അവരുടെ മുഖങ്ങളിൽ പ്രകടമാകലുമാണ് അവരുടെ നേട്ടം. "അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം സ്മരിക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ" (وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ). അതായത്, ഹൃദയവും ശരീരവും ആത്മാവും തങ്ങൾക്ക് നൽകിയ കന്നുകാലികളായ മൃഗങ്ങൾക്ക് നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തട്ടെ. മൃഗീയവും വന്യവുമായ സ്വഭാവങ്ങളെ (الصفات البهيمية الحيوانية) മാറ്റിമറിച്ച്, അവയ്ക്ക് പകരം ഹൃദയപരവും ആത്മീയവും ദിവ്യവുമായ ഗുണങ്ങൾ (الصفات القلبية الروحانية الربانية) നൽകിയതിനാണ് ഈ നന്ദിപ്രകടനം. "അതിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ തിന്നുകയും പ്രയാസമനുഭവിക്കുന്ന ദരിദ്രന്മാർക്ക് ഭക്ഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക" (فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ) എന്ന വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്: ഈ ആത്മീയ പദവികളിൽ നിന്നും (مقامات) ആദരവുകളിൽ നിന്നും (كرامات) നിങ്ങൾ ആത്മീയവിഹിതം നേടുകയും, അതിന്റെ ഗുണഫലങ്ങൾ സേവനത്തിലൂടെയും സന്മാർഗ്ഗദർശനത്തിലൂടെയും ഉപദേശത്തിലൂടെയും അല്ലാഹുവിലേക്ക് പ്രയാണം ചെയ്യുന്ന ദരിദ്രരായ അന്വേഷകർക്ക് പകർന്നുനൽകുകയും ചെയ്യുക എന്നാണ്. "പിന്നീട് അവർ തങ്ങളുടെ അഴുക്കുകളെ ദൂരീകരിക്കട്ടെ" (ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ). അതായത്, ആത്മീയ അന്വേഷകർ തങ്ങളുടെ

ആത്മീയേച്ഛയുടെ നിബന്ധനകളും (شرائط الإرادة) ആത്മാർത്ഥമായ അന്വേഷണവും (صدق الطلب) പൂർത്തീകരിക്കട്ടെ. "തങ്ങളുടെ നേർച്ചകൾ അവർ നിറവേറ്റട്ടെ" (وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ). അല്ലാഹുവിലേക്ക് തിരിയുന്നതിലും ആത്മാർത്ഥമായ അന്വേഷണത്തിലും അവർ അല്ലാഹുവോട് ചെയ്ത കരാറുകൾ അവർ പാലിക്കട്ടെ. "പുരാതനമായ ആ ഭവനത്തെ അവർ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യട്ടെ" (وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ). അതായത്, അവർ തങ്ങളുടെ ഹൃദയവും അന്തരംഗവും (سر) കൊണ്ട് അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ലക്ഷ്യമാക്കി ചുറ്റിക്കറങ്ങട്ടെ, അവനല്ലാത്ത മറ്റൊന്നിനെയും അവർ ലക്ഷ്യമാക്കരുത്. 'അതീഖ്' (العتيق) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അനാദിയായവൻ (القديم) എന്നാണ്. അത് അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങളിൽ പെട്ടതുമാണ്. "കാര്യം അപ്രകാരമാണ്" (ذَٰلِكَ). അതായത്, "നാം ഇബ്രാഹീമിന് ആ ഭവനത്തിന്റെ സ്ഥാനം സൗകര്യപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തപ്പോൾ..." എന്ന് തുടങ്ങിയത് മുതൽ "പുരാതനമായ ആ ഭവനത്തെ അവർ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യട്ടെ" എന്ന് വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ പരാമർശിച്ച കാര്യങ്ങൾ അപ്രകാരമാണ്. ഈ വചനം കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടതും വിലക്കപ്പെട്ടതുമായ നിയമങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. രണ്ട് സംസാരങ്ങൾക്കിടയിലോ അല്ലെങ്കിൽ ഒരേ സംസാരത്തിന്റെ രണ്ട് വശങ്ങൾക്കിടയിലോ വേർതിരിക്കാനാണ് ഇത്തരത്തിലുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ നടത്താറുള്ളത്. "ആരെങ്കിലും അല്ലാഹു ആദരിച്ച കാര്യങ്ങളെ മഹത്വപ്പെടുത്തുകയാണെങ്കിൽ" (وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللَّهِ). 'ഹുർമത്ത്' (حرمة) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ് 'ഹുറുമാത്ത്' (حرمات). ലംഘിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത കാര്യങ്ങളാണവ. അതായത് അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിവിലക്കുകൾ, നിർബന്ധകർമ്മങ്ങൾ (فرائض), ചര്യകൾ (سنن), ലംഘിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത മറ്റ് ആദരണീയ കാര്യങ്ങളായ കഅ്ബാലയം, മസ്ജിദുൽ ഹറാം, ഹറം പരിധി, യുദ്ധം നിഷിദ്ധമാക്കപ്പെട്ട മാസങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇവയെല്ലാം ആദരിക്കൽ നിർബന്ധമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കുകയും അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് മഹത്വപ്പെടുത്തൽ. "അത് അവന് ഉത്തമമാകുന്നു" (فَهُوَ

لَهُ خَيْرٌ). അതായത്, ആദരിക്കുന്നത് അവന് പ്രതിഫലാർഹമായിത്തീരും. "തന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ അടുക്കൽ" (عِنْدَ رَبِّهِ). അതായത് പരലോകത്ത് വെച്ച്. ഇബ്നുശ്ശൈഖ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "തന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ അടുക്കൽ" എന്ന പ്രയോഗം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് പരലോകത്തേക്ക് സൂക്ഷിച്ചുവെക്കപ്പെട്ട പ്രതിഫലത്തെയാണ്. കാരണം, തന്റെ രക്ഷിതാവിനെ അനുസരിക്കുന്നതിലൂടെയാണ് നന്മകൾ കൈവരുന്നത്. അല്ലാഹു വിലക്കിയ കാര്യങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിലൂടെയും അവൻ കൽപ്പിച്ച കാര്യങ്ങൾ അനുസരണത്തിലൂടെ (طاعة) മഹത്വപ്പെടുത്തുന്നതിലൂടെയും അല്ലാഹുവിനെത്തന്നെയാണ് ഒരാൾ മഹത്വപ്പെടുത്തുന്നത് എന്നതിലേക്ക് ഈ വചനം സൂചന നൽകുന്നു.

ഒരു ദാസൻ അനുസരണത്തിലൂടെ സ്വർഗത്തിൽ (جنة) എത്തുമ്പോൾ, ആദരവിലൂടെയാണ് (حرمة) അവൻ അല്ലാഹുവിലേക്ക് (الله) എത്തിച്ചേരുന്നത്. അതുകൊണ്ടാണ് അല്ലാഹു ഇപ്രകാരം അരുളിയത്: "അത് അവന്റെ രക്ഷിതാവിങ്കൽ അവന് ഉത്തമമാകുന്നു" (فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ). അതായത്, അല്ലാഹുവിന്റെ പവിത്രതകളെ ആദരിക്കുന്നത് (تعظيم الحرمة), കേവലമായ ആരാധനാകർമ്മങ്ങളിലൂടെ (طاعة) അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുക്കുന്നതിനേക്കാൾ ദാസന് അല്ലാഹുവിലേക്ക് സാമീപ്യം സിദ്ധിക്കാൻ (تقرب) ഏറ്റവും ഉത്തമമായ മാർഗ്ഗമാണ്. പറയപ്പെടാറുണ്ട്: സേവനം (خدمة) ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് ശിക്ഷയ്ക്ക് (عقوبة) കാരണമാകുമ്പോൾ, ആദരവ് (حرمة) ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള അകൽച്ചയ്ക്ക് (فرقة) കാരണമാകുന്നു. വീണ്ടും പറയപ്പെടുന്നു: മറ്റെല്ലാ ലംഘനങ്ങൾക്കും (مخالفات) മാപ്പിനുള്ള (عفو) വഴികളും പ്രതീക്ഷയുടെ (امل) മാർഗ്ഗങ്ങളുമുണ്ട്. എന്നാൽ ആദരവ് കൈവെടിയുന്നത് പാപമോചനം ലഭിക്കാത്തവിധം അങ്ങേയറ്റം അപകടകരമാണ്. കാരണം, ആദരവില്ലായ്മയുടെ ദുശ്ശകുനം (شؤم) അതിന്റെ വക്താവിനെ

സ്വന്തം ദീനിനും (دين) ഏകദൈവവിശ്വാസത്തിനും (توحيد) തകരാറ് സംഭവിക്കുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചേക്കാം. "നിങ്ങൾക്ക് അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു" (وَأُحِلَّـــتْ) എന്നാൽ അത് ഹലാലാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നാണ് അർത്ഥം. കെട്ടഴിക്കുക (حل العقدة) എന്നതിൽ നിന്നാണ് ഈ പദം രൂപപ്പെട്ടത്. "നിങ്ങൾക്ക്" (لَكُمْ) എന്നാൽ നിങ്ങളുടെ ഉപകാരങ്ങൾക്കായി എന്നാണ്. "നാൽക്കാലികൾ" (الْأَنْعَامُ) എന്നാൽ പൊതുവെ പറയപ്പെടുന്ന എട്ട് ഇണകളാണ് (الأزواج الثمانية); അതായത് ചെമ്മരിയാടുകളിൽ നിന്ന് രണ്ട് (ആണും പെണ്ണും), വെള്ളാടുകളിൽ നിന്ന് രണ്ട്, ഒട്ടകങ്ങളിൽ നിന്ന് രണ്ട്, മാടുകളിൽ നിന്ന് രണ്ട് എന്നിവയാണവ. അതിനാൽ കുതിരകൾ, കോവർകഴുതകൾ, കഴുതകൾ എന്നിവ നാൽക്കാലികളുടെ (انعـــام) പരിധിയിൽ നിന്ന് പുറത്താണ്. "നിങ്ങൾക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെടുന്നവ ഒഴികെ" (إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ) എന്നത് അവയുടെ നിരോധനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ആയത്തുകളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. സൂറത്തുൽ മാഇദയിൽ അല്ലാഹു അരുളിയതുപോലെ: "ശവം, രക്തം എന്നിവ നിങ്ങൾക്ക് ഹറാമാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു..." (حُرِّمَـتْ عَلَيْـكُمُ الْمَيْتَـةُ وَالدَّمُ). ഇത് ഒരു തുടർച്ചയായ ഒഴിവാക്കലാണ് (استثناء متصل). കാരണം, ശവം (ميتة), അല്ലാഹുവല്ലാത്തവർക്കായി അറുക്കപ്പെട്ടത് (ما اهل به لغير الله) തുടങ്ങിയ ബാഹ്യമായ കാരണങ്ങളാൽ ഹറാമാക്കപ്പെട്ടവയെയാണ് 'മാ' (مـا) എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഈ വാചകം ഒരു ഇടവാചകമായി (اعتراض) വന്നതാണ്. മുൻപ് പറഞ്ഞ ഭക്ഷിക്കുന്നതിനും ഭക്ഷിപ്പിക്കുന്നതിനുമുള്ള കൽപ്പനയെ സ്ഥിരീകരിക്കുന്നതിനും, വേട്ടയാടൽ ഹറാമാകുന്നതുപോലെ ഇഹ്റാം (إحرام) കാരണം നാൽക്കാലികളും ഹറാമാകുമെന്ന് ആരെങ്കിലും തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്നത് തടയുന്നതിനും വേണ്ടിയാണിത്. ഇതിന്റെ അർത്ഥം: അല്ലാഹു തആലാ തന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഒഴിവാക്കിയവ ഒഴികെയുള്ള എല്ലാ നാൽക്കാലികളെയും ഭക്ഷിക്കുന്നത് നിങ്ങൾക്ക് ഹലാലാക്കിയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ അവന്റെ അതിരുകളെ നിങ്ങൾ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുക.

വിഗ്രഹാരാധകർ ബഹീറ (بحيرة), സാഇബ (سائبة) തുടങ്ങിയവയെ ഹറാമാക്കിയതുപോലെ അല്ലാഹു ഹലാലാക്കിയ ഒന്നിനെയും നിങ്ങൾ ഹറാമാക്കരുത്. അതുപോലെ അടിച്ചു കൊന്ന മൃഗം (موقوذة), ശവം (ميتة) തുടങ്ങിയ ഹറാമാക്കപ്പെട്ടവയെ ഹലാലാക്കി ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യരുത്. "അതിനാൽ വിഗ്രഹങ്ങളാകുന്ന അശുദ്ധിയിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ അകന്നുനിൽക്കുക" (فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ). അതായത് വിഗ്രഹങ്ങളാകുന്ന അശുദ്ധിയെ - അവയെ ആരാധിക്കുന്നതിനെ - നജസുകളെ (أنجاس) വെടിയുന്നതുപോലെ നിങ്ങൾ വെടിയുക. അശുദ്ധി (رجس) എന്നാൽ വൃത്തിഹീനമായ കാര്യമാണ്. വൃത്തികെട്ട മനുഷ്യന് 'റജുലുൻ റിജ്സ്' (رجل رجس) എന്നും അത്തരം ആളുകൾക്ക് 'രിജാലുൻ അർജാസ്' (رجال أرجاس) എന്നും പറയപ്പെടുന്നു. അശുദ്ധി (رجس) നാല് വിധത്തിലുണ്ട്: ഒന്നുകിൽ പ്രകൃതിപരമായത് (طبع), അല്ലെങ്കിൽ ബുദ്ധിപരമായത് (عقل), അല്ലെങ്കിൽ ശരീഅത്ത് പരമായത് (شريعة), അല്ലെങ്കിൽ ഇവയെല്ലാം ഒത്തുചേർന്നത്. ശവം (ميتة) ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്; അത് പ്രകൃതിപരമായും ബുദ്ധിപരമായും ശരീഅത്ത് പരമായും വെറുക്കപ്പെട്ടതാണ്. ശരീഅത്ത് പരമായ അശുദ്ധിക്ക് ഉദാഹരണമാണ് മദ്യം (خمر), ചൂതാട്ടം (ميسر), വിഗ്രഹങ്ങൾ (أوثان) എന്നിവ. 'വഥൻ' (وثن) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ് 'ഔഥാൻ' (أوثان). 'മുഫ്റദാത്ത്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, ആരാധിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന കല്ലുകൾക്കാണ് 'വഥൻ' എന്ന് പറയുന്നത്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: 'സ്വനം' (صنم), 'വഥൻ' (وثن) എന്നിവ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം, മനുഷ്യരൂപത്തിൽ മരം കൊണ്ടോ സ്വർണ്ണം കൊണ്ടോ വെള്ളി കൊണ്ടോ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതിനാണ് 'സ്വനം' എന്ന് പറയുന്നത്. അല്ലാത്തവയാണ് 'വഥൻ'. 'ഇർഷാദ്' എന്ന തഫ്സീറിൽ പറയുന്നു: "അതിനാൽ നിങ്ങൾ അകന്നുനിൽക്കുക..." (فَاجْتَنِبُوا) എന്ന കൽപ്പന, "ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവിന്റെ പവിത്രതകളെ ആദരിക്കുന്നുവോ..." (وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللَّهِ) എന്ന ആയത്ത് നൽകുന്ന

ആശയത്തോട് ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു; അതായത് ആ പവിത്രതകളെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കലും അവയെ ലംഘിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കലും നിർബന്ധമാണ്. നാൽക്കാലികളുടെ അനുവാദത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണം അവ ഉപയോഗിക്കുന്നതിലേക്കാണ് പ്രേരിപ്പിക്കുന്നത്, അകന്നുനിൽക്കുന്നതിലേക്കല്ല. അതിനാൽ, അകന്നുനിൽക്കേണ്ട പവിത്രതകളെക്കുറിച്ച് അതിന് തൊട്ടുപിന്നാലെ അല്ലാഹു ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. തുടർന്ന് ഏറ്റവും വലിയ നിഷിദ്ധങ്ങളിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കാൻ കൽപ്പിച്ചു. അതായത്: "ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവിന്റെ പവിത്രതകളെ ആദരിക്കുന്നുവോ അത് അവന് ഉത്തമമാണ്. നാൽക്കാലികൾ പവിത്രതകളിൽ പെട്ടതല്ല (അവ നിഷിദ്ധമല്ല), കാരണം നിങ്ങൾക്ക് നിരോധിക്കപ്പെട്ടവയായി ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെടുന്നവ ഒഴികെ ബാക്കിയെല്ലാം നിങ്ങൾക്ക് ഹലാലാക്കപ്പെട്ടവയാണ്. അത് നിങ്ങൾ ഒഴിവാക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിനാൽ ഒഴിവാക്കൽ നിർബന്ധമായ കാര്യങ്ങളിൽ ഏറ്റവും വലിയ കാര്യത്തിൽ (വിഗ്രഹാരാധനയിൽ) നിന്ന് നിങ്ങൾ അകന്നുനിൽക്കുക." "വ്യാജമായ വാക്ക് നിങ്ങൾ വെടിയുകയും ചെയ്യുക" (وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ). ഇത് പ്രത്യേകമായി പറഞ്ഞതിന് ശേഷം പൊതുവായി പറയുന്ന രീതിയാണ് (تعميم بعد تخصيص). കാരണം, വിഗ്രഹാരാധന എന്നത് വ്യാജത്തിന്റെ (زور) തലപ്പത്തുള്ള കാര്യമാണ്. വിഗ്രഹം ആരാധനയ്ക്ക് അർഹമാണെന്നാണ് ബഹുദൈവാരാധകൻ (مشرك) വാദിക്കുന്നത്. അതിനാൽ ഇപ്രകാരം പറയപ്പെട്ടതുപോലെയാണ് ഇത്: "വ്യാജത്തിന്റെ തലപ്പത്തുള്ള വിഗ്രഹാരാധനയെ നിങ്ങൾ വെടിയുക, ഒപ്പം എല്ലാവിധ വ്യാജസംസാരങ്ങളെയും നിങ്ങൾ വെടിയുക; അതിലേക്ക് ഒട്ടും അടുക്കരുത്." പവിത്രതകളെ ആദരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചപ്പോൾ, അവിശ്വാസികൾ സാഇബ (سائبة), ബഹീറ (بحيرة) തുടങ്ങിയവയെ ഹറാമാക്കുകയും, അല്ലാഹു അങ്ങനെ വിധിച്ചതാണെന്ന് അവന്റെ മേൽ കള്ളം കെട്ടിച്ചമയ്ക്കുകയും ചെയ്തതിനെ ഖണ്ഡിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഇത് വന്നിരിക്കുന്നത്. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ ഇതിന്റെ അർത്ഥം: [വ്യാജസംസാരത്തെ നിങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും വെടിയുക] എന്നാണ്. ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് വ്യാജസാക്ഷ്യമാണെന്നും (شهادة الزور) പറയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. നബി

സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം മൂന്ന് തവണ ഇപ്രകാരം അരുളിയതായി നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു: "വ്യാജസാക്ഷ്യം അല്ലാഹുവോട് പങ്കുചേർക്കുന്നതിന് (شرك) തുല്യമാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു." തുടർന്ന് അവിടുന്ന് ഈ ആയത്ത് ഓതുകയും ചെയ്തു. ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു വ്യാജസാക്ഷ്യം പറയുന്നവനെ നാൽപ്പത് ചാട്ടവാറടി അടിക്കുകയും, അവന്റെ മുഖത്ത് കരിതേച്ച് കറുപ്പിക്കുകയും, അങ്ങാടികളിലൂടെ അവനെ പ്രദർശിപ്പിച്ചു നടത്തുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. 'സൂർ' (زور) എന്ന പദം ചരിവ്, വ്യതിചലനം (انحراف) എന്ന അർത്ഥമുള്ള 'സവർ' (زور) എന്നതിൽ നിന്നാണ് ഉണ്ടായത്. തലകീഴായി മറിക്കുക (القلب) എന്ന അർത്ഥമുള്ള 'ഇഫ്ക്' (افك) എന്നതിൽ നിന്ന് 'ഇഫ്ക്' (വ്യാജം) ഉണ്ടായതുപോലെയാണിത്.

[سورة الحج (22) : آية 31]

അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം തിരിഞ്ഞവരും *(حُنَفَاءَ لِلَّهِ)* അവനിൽ ഒട്ടും പങ്കുചേർക്കാത്തവരുമായി *(غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ)* നിങ്ങൾ നിലകൊള്ളുക. അല്ലാഹുവോട് പങ്കുചേർക്കുന്നവൻ *(مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ)* ആകാശത്തുനിന്ന് വീണുപോയവനെപ്പോലെയാണ് *(خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ).* ഒന്നുകിൽ പക്ഷികൾ അവനെ റാഞ്ചിക്കൊണ്ടുപോകുന്നു *(فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ),* അല്ലെങ്കിൽ കാറ്റ് അവനെ അത്യഗാധവും വിദൂരവുമായ ഒരു ഗർത്തത്തിലേക്ക് അടിച്ചുതെറിപ്പിക്കുന്നു *(تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ).* ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ 'തഫ്സീറു റൂഹിൽ ബയാനിൽ' ഈ വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളെ *(إشارات)* ഇപ്രകാരം വിശദീകരിക്കുന്നു: ഈമാനിന്റെയും തൗഹീദിന്റെയും ഉന്നതമായ ആകാശത്തുനിന്ന് *(سماء الإيمان والتوحيد)* വീണുപോകുന്നവനാണ് മുശ്രിക്. അല്ലാഹുവല്ലാത്തതിലേക്ക് തിരിയുന്നതിലൂടെ അവൻ തന്റെ ആത്മീയ ഔന്നത്യം നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നു. ഇവിടെ 'ആകാശം' എന്നത് ആത്മാവിന്റെ ഉന്നതമായ പദവിയെയും *(مقام الروح العالي)* 'വീഴ്ച' എന്നത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സാമീപ്യത്തിൽ നിന്നുള്ള അകൽച്ചയെയും *(بعد)* സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവനെ റാഞ്ചിയെടുക്കുന്ന 'പക്ഷികൾ' എന്നത് മനുഷ്യനെ വഴിതെറ്റിക്കുന്ന ദുർവിചാരങ്ങളും *(خواطر النفس)* പിശാചുക്കളുമാണ് *(شياطين).* അവനെ അഗാധമായ താഴ്വരയിലേക്ക് വീഴ്ത്തുന്ന 'ശക്തമായ കാറ്റ്' എന്നത് അവന്റെ ഇച്ഛാശക്തിയെ തകർക്കുന്ന ഭൗതിക മോഹങ്ങളും *(هوى)* ദുർമാർഗ്ഗങ്ങളുമാണ്. അങ്ങനെ അവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യമാകുന്ന ഉന്നത പദവിയിൽ നിന്ന് ബഹുദൂരം അകന്നുപോകുന്നു.

സത്യവിരുദ്ധമായ കാര്യങ്ങളെ പിൻപറ്റുന്നതിനെയാണ് അസത്യം (كذب) എന്ന് പറയുന്നത്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: ഹൃദയത്തിന്റെ സാക്ഷ്യമില്ലാതെ നാവുകൊണ്ട് പറയുന്ന ഏത് വാക്കും വ്യാജമായ സംസാരമാണ് (قول الزور). അല്ലാഹുവുമായി ഹൃദയം കൊണ്ട്

സത്യസന്ധമായ ഉടമ്പടി ചെയ്ത ശേഷം അതിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കുന്നവൻ ഈ വ്യാജ സംസാരത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്നു. 'നേരായ പാതയുടെ സത്യസന്ധത ശുദ്ധമായ ജലത്തിൽ നിന്ന് പഠിക്കുക; ഹൃദയത്തിന്റെ വിശുദ്ധിയിൽ നിന്ന് അത് ആർജ്ജിക്കുക. സത്യസന്ധമായ അന്വേഷണത്തിൽ നാം സ്വതന്ത്രരാകണം, വിശ്വസ്തതയുടെ പൂന്തോട്ടത്തിൽ നാം വിഹരിക്കണം. പ്രയാസങ്ങളെ സഹിക്കുകയും സന്തോഷത്തോടെ ഇരിക്കുകയും ചെയ്യുക; കാരണം നമ്മുടെ പാതയിൽ ദുഃഖിതനായിരിക്കുന്നത് അവിശ്വാസത്തിന് തുല്യമാണ്.' 'അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം ചായ്വുള്ളവരായി (حُنَفَاءَ لِلَّهِ)' എന്നത് 'അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കുക' എന്നതിലെ 'നിങ്ങൾ' (واو) എന്ന സർവ്വനാമത്തിന്റെ അവസ്ഥയെ (حال) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതായത്, വഴിതെറ്റിയ എല്ലാ മതങ്ങളിൽ നിന്നും സത്യമതത്തിലേക്ക് തിരിഞ്ഞവരും, അല്ലാഹുവിന് മാത്രം ഇബാദത്ത് ചെയ്യുന്നവരുമായി നിങ്ങൾ മാറണം. 'ഹനീഫ്' (حنيف) എന്നാൽ അസത്യത്തിൽ നിന്ന് സത്യത്തിലേക്ക് തിരിയുന്നവൻ എന്നാണ് അർത്ഥം. 'അല്ലാഹുവിൽ ഒന്നിനെയും പങ്കുചേർക്കാത്തവരായി (غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ)' എന്നത് മറ്റൊരു അവസ്ഥയാണ്. ഇതിൽ വിഗ്രഹങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സകലതും ഉൾപ്പെടുന്നു. 'ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവിൽ പങ്കുചേർത്താൽ, അവൻ ആകാശത്തുനിന്ന് വീണതുപോലെയാണ് (وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ).' റാഇബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഖർറ' (خر) എന്നാൽ ഉയരത്തിൽ നിന്ന് വീഴുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ശബ്ദത്തോടെയുള്ള പതനമാണ്. 'പക്ഷികൾ അവനെ റാഞ്ചിക്കൊണ്ടുപോകുന്നു (فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ)' എന്നത് ആകാശത്തുനിന്ന് വീണവന്റെ ദയനീയമായ അവസ്ഥയെ ചിത്രീകരിക്കുന്നു. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവിൽ പങ്കുചേർക്കുന്നവൻ ആകാശത്തുനിന്ന് ഭൂമിയിലേക്ക് വീണ് നശിച്ചവനെപ്പോലെയാണ്. ശവംതീനി പക്ഷികൾ അവന്റെ ശരീരഭാഗങ്ങളെ ചിന്നിച്ചിതറിക്കുന്നു.' 'അല്ലെങ്കിൽ കാറ്റ് അവനെ വിദൂരമായ സ്ഥലത്തേക്ക് തള്ളിയിടുന്നു (أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ).' അതായത്, കാറ്റ് അവനെ ആരും സഹായിക്കാനില്ലാത്ത ദൂരസ്ഥലത്തേക്ക് എറിയുന്നു. ഈ ഉപമകൾ

സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, വിശ്വാസത്തിന്റെ ഉന്നതിയിൽ നിന്ന് അവിശ്വാസത്തിന്റെ താഴ്വരയിലേക്ക് വീഴുന്നവനെ അവന്റെ മനസ്സിന്റെ ഇച്ഛകൾ നശിപ്പിക്കുന്നു എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അവകാശം അടിമകൾ അവനെ മാത്രം ആരാധിക്കുകയും അവനിൽ ഒന്നിനെയും പങ്കുചേർക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. ആദം അലൈഹിസ്സലാം മുതൽ ഇന്നുവരെ നിലനിൽക്കുന്ന ഏക സത്യമതം തൗഹീദും ദൃഢവിശ്വാസവുമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് ഏറ്റവും ഉത്തമമായ കർമ്മം ഏതെന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ 'അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ റസൂലിലും വിശ്വസിക്കുക' എന്ന് അവിടുന്ന് അരുളി. ഏറ്റവും ഭയപ്പെടേണ്ടത് ചെറിയ ശിർക്കിനെയാണെന്നും അത് 'മുഖസ്തുതി' (الرياء) ആണെന്നും അവിടുന്ന് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകി. 'ഓരോരുത്തരും ഓരോ ദൈവങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്നു, എന്നാൽ മുഖസ്തുതി കാണിക്കുന്നവനെയാണ് യഥാർത്ഥ മുശ്രിക്കായി കണക്കാക്കുന്നത്.'

[سورة الحج (22) : الآيات 32 إلى 33]

അല്ലാഹുവിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളെ ആദരിക്കുക എന്നത് ഹൃദയത്തിലെ ദൈവഭക്തിയുടെ *(تقوى)* അടയാളമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനിന്റെ അടയാളങ്ങളായ ബലിമൃഗങ്ങളെയും മറ്റും ആദരിക്കുക എന്നത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ആദരവിന്റെ ഭാഗമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളെ *(شعائر الله)* ആദരിക്കുന്നവർ യഥാർത്ഥത്തിൽ തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളിലെ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയഭക്തിയെയാണ് പ്രകടിപ്പിക്കുന്നത്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു, ഈ മൃഗങ്ങളിൽ നിങ്ങൾക്ക് നിശ്ചിത കാലം വരെ പ്രയോജനങ്ങളുണ്ട്. പിന്നീട് അവയെ ബലി അർപ്പിക്കേണ്ട സ്ഥലം പുരാതനമായ ആ വിശുദ്ധ ഭവനമായ കഅ്ബയിലേക്ക് *(البيت العتيق)* എത്തിച്ചേരുന്നു.

സൃഷ്ടികളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും വലിയ തിന്മയാണ് ശിർക്ക് (شرك), അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഏകദൈവ വിശ്വാസമാണ് (توحيد) ഏറ്റവും വലിയ നന്മ. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'നീ ഒരു തിന്മ ചെയ്താൽ അതിനോടൊപ്പം ഒരു നന്മയും ചെയ്യുക, കാരണം നന്മ പത്തിരട്ടിയായി വർദ്ധിപ്പിക്കപ്പെടും.' അപ്പോൾ ഒരാൾ ചോദിച്ചു:

'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ് എന്ന് പറയുന്നത് നന്മകളിൽ പെട്ടതാണോ?' നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'അതത്രേ ഏറ്റവും വലിയ നന്മ.' അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ചിഹ്നങ്ങളെ ആദരിക്കുക എന്നത് ഹജ്ജിന്റെ അടയാളങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്. 'ശആഇർ' (شعائر) എന്നത് 'ശഈറ' എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. ഇതിനർത്ഥം അടയാളം എന്നാണ്. ബലിമൃഗങ്ങളെ (البدن) ആദരിക്കുക എന്നാൽ അവയെ ഏറ്റവും ഉത്തമവും തടിച്ചതുമായി തിരഞ്ഞെടുക്കുക എന്നതാണ്. ജുനൈദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളെ ആദരിക്കുക എന്നാൽ അല്ലാഹുവിലുള്ള ഭരമേൽപ്പിക്കലും (توكل), കാര്യങ്ങൾ അവനിലേക്ക് വിട്ടുകൊടുക്കലും (تفويض), പൂർണ്ണമായ കീഴടങ്ങലുമാണ് (تسليم).' ഈ ആദരവ് ഹൃദയങ്ങളിലെ ദൈവഭയത്തിൽ (تقوى القلوب) നിന്നാണ് ഉത്ഭവിക്കുന്നത്. ഹൃദയമാണ് ദൈവഭയത്തിന്റെ കേന്ദ്രം. ആ ഹൃദയത്തിൽ ഭക്തി ഉറച്ചാൽ അതിന്റെ പ്രഭാവം ശരീരത്തിന്റെ എല്ലാ അവയവങ്ങളിലും പ്രകടമാകും. ബലിമൃഗങ്ങളെ ബലിയറുക്കുന്ന സമയം വരെ അവയുടെ പാൽ, രോമം, സവാരി എന്നിവ ഉപയോഗിക്കുന്നതിൽ ഉടമസ്ഥന് ഗുണങ്ങളുണ്ട്. പിന്നീട് അവയെ ബലിയറുക്കേണ്ടത് പുരാതനമായ ആ ഭവനത്തിലേക്ക് (البيت العتيق) അഥവാ ഹറമിലേക്കാണ്. ഇബ്രാഹിം അലൈഹിസ്സലാം ഒരു കല്ലിൽ നാല് വരികൾ എഴുതപ്പെട്ടതായി കണ്ടെത്തി: ഒന്നാമത്തേത്, 'ഞാനാണ് അല്ലാഹു, എന്നല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവമില്ല, അതിനാൽ എന്നെ ആരാധിക്കുക.' രണ്ടാമത്തേത്, 'ഞാനാണ് അല്ലാഹു, എന്നല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവമില്ല, മുഹമ്മദ് എന്റെ ദൂതനാണ്, അദ്ദേഹത്തിൽ വിശ്വസിക്കുകയും പിൻപറ്റുകയും ചെയ്തവർക്ക് സന്തോഷം.' മൂന്നാമത്തേത്, 'ഞാനാണ് അല്ലാഹു, എന്നല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവമില്ല, എന്നെ മുറുകെ പിടിച്ചവൻ വിജയിച്ചു.' നാലാമത്തേത്, 'ഞാനാണ് അല്ലാഹു, എന്നല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവമില്ല, ഹറം എനിക്കുള്ളതാണ്, കഅ്ബ എന്റെ ഭവനമാണ്, എന്റെ ഭവനത്തിൽ പ്രവേശിച്ചവൻ എന്റെ ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതനാണ്.'

[سورة الحج (22) : الآيات 34 إلى 39]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ ***34*** മുതൽ ***39*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്: അല്ലാഹു ഓരോ സമുദായത്തിനും ആരാധനാ കർമ്മങ്ങൾ *(*മനാസിക് - *مناسك)* നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുപ്പിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ട് മൃഗങ്ങളെ ബലിയർപ്പിക്കുന്നത് *(*തസ്മിയ - *تسمية)* ആത്മാർത്ഥതയുടെയും കീഴ്വണക്കത്തിന്റെയും അടയാളമാണ്. യഥാർത്ഥ വിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം കേൾക്കുമ്പോൾ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ ഭയഭക്തിയാൽ *(*ഖശ്യത്ത് - *خشية)* വിറകൊള്ളുന്നു. പരീക്ഷണങ്ങളെ ക്ഷമയോടെ നേരിടുന്നവരും *(*സബ്ർ - *صبر),* നമസ്കാരം നിലനിർത്തുന്നവരും, അല്ലാഹു നൽകിയതിൽ നിന്ന് ദാനം ചെയ്യുന്നവരുമാണ് വിജയികൾ. ബലികർമ്മങ്ങൾക്കായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട മൃഗങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളിൽ *(*ശആഇർ - *شعائر)* പെട്ടതാണ്. അവയിൽ മനുഷ്യർക്ക് ഗുണങ്ങളുണ്ട്. അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം ചൊല്ലി അവയെ ബലിയർപ്പിക്കുമ്പോൾ, ആ മാംസമോ രക്തമോ അല്ല, മറിച്ച് നിങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളിലെ ദൈവഭക്തിയാണ് *(*തഖ്വ - *تقوى)* അല്ലാഹുവിങ്കൽ എത്തുന്നത്. അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളെ സംരക്ഷിക്കുന്നു. അക്രമികൾക്കും വഞ്ചകർക്കും അല്ലാഹു ഇഷ്ടമല്ല. അക്രമത്തിനിരയായവർക്ക് തിരിച്ചടിക്കാനുള്ള അനുമതി *(*ഇദ്ൻ - *إذن)* അല്ലാഹു നൽകിയിരിക്കുന്നു. കാരണം അവർ മർദ്ദിതരാണ്. അല്ലാഹു തീർച്ചയായും അവരെ സഹായിക്കാൻ കഴിവുള്ളവനാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗം ഹജ്ജിനെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് ചെയ്യുന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള (حج عن الغير) നിയമങ്ങളും, അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് അടുക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ആത്മീയ പാഠങ്ങളും വിവരിക്കുന്നു. ഒരാൾക്ക് വേണ്ടി ഹജ്ജ് ചെയ്യാൻ നിയോഗിക്കപ്പെട്ട വ്യക്തി, ആജ്ഞാപിച്ചയാൾ (ആമിർ) പ്രത്യേകമായി നിർദ്ദേശിച്ചില്ലെങ്കിൽ, ഹജ്ജിന്റെ രൂപം (ഇഫ്റാദ്, ഉംറ, തമത്തുഅ്, ഖിറാൻ) തീരുമാനിക്കാനുള്ള അധികാരം

തനിക്കുണ്ടെന്ന് പറയുന്നതാണ് ഉചിതം. ഇത് ഹജ്ജ് ചെയ്യുന്നവർക്ക് പ്രയാസങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കാൻ സഹായിക്കുന്നു. ആത്മീയമായി നോക്കുമ്പോൾ, ഓരോ സമുദായത്തിനും അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് അടുക്കാൻ പ്രത്യേകമായ ആരാധനാ കർമ്മങ്ങൾ (منسك) നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുക എന്നതാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, ഓരോ ആത്മീയ സഞ്ചാരിയും (سالك) തങ്ങളുടെ അവസ്ഥകൾക്കനുസരിച്ചുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെയാണ് അല്ലാഹുവിലേക്ക് എത്തുന്നത്. ചിലർ കർമ്മങ്ങളിലൂടെയും (معاملات), ചിലർ ആത്മസംസ്കരണത്തിലൂടെയും (مجاهدات) സഞ്ചരിക്കുന്നു. ഈ യാത്രയിൽ വിജയിക്കണമെങ്കിൽ സ്വന്തം മൃഗീയമായ സ്വഭാവങ്ങളെ (صفاتها البهيمية) അടിച്ചമർത്തേണ്ടതുണ്ട്. അല്ലാഹു ഏകനാണ് (إله واحد) എന്ന ബോധത്തോടെ, സർവ്വ ആരാധനകളും അവന് മാത്രമായി സമർപ്പിക്കുക (فله أسلموا). ഇസ്ലാം എന്നാൽ ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പൂർണ്ണമായ ആത്മാർത്ഥതയാണ് (إخلاص).

[سورة الحج (22) : آية 35]

അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ വിറകൊള്ളുകയും *(توجل قلوبهم)*, തങ്ങൾക്ക് ബാധിക്കുന്ന പരീക്ഷണങ്ങളിൽ ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളുകയും *(الصابرين على ما أصابهم)*, നമസ്കാരം കൃത്യമായി നിർവഹിക്കുകയും *(المقيم الصلاة)*, നാം അവർക്ക് നൽകിയ വിഭവങ്ങളിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി കാംക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് ചെലവഴിക്കുകയും *(ومما رزقناهم ينفقون)* ചെയ്യുന്നവരാണവർ. ഈ വചനത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് *(معرفة)* ഹൃദയത്തിൽ കുടികൊള്ളുമ്പോൾ, ഭയഭക്തി *(خشية)* കൊണ്ട് ആ ഹൃദയം വിറയ്ക്കുന്നു എന്നാണ്. പരീക്ഷണങ്ങളെ ക്ഷമയോടെ നേരിടുക എന്നത് ആത്മീയ ഉന്നതിയുടെ അടയാളമാണ്. നമസ്കാരം എന്നത് അല്ലാഹുവുമായുള്ള ആത്മബന്ധത്തിന്റെ *(صلة)* പ്രകടനവും, ദാനം എന്നത് അഹങ്കാരത്തെ ഇല്ലാതാക്കി ഹൃദയത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്ന *(تزكية)* മാർഗ്ഗവുമാണ്.

കർമ്മങ്ങളെ ആപത്തുകളിൽ നിന്നും (آفات), സ്വഭാവങ്ങളെ മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്നും (كدورات), അവസ്ഥകളെ അന്യചിന്തകളിൽ നിന്നും (التفاتات), ശ്വാസങ്ങളെ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ നിന്നും (أغيار) ശുദ്ധീകരിക്കുക. 'വിനയാന്വിതർക്ക് സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുക' (وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ). വിനയമുള്ളവർ (متواضعين) അല്ലെങ്കിൽ ആത്മാർത്ഥതയുള്ളവർ (مخلصين) എന്നാണ് ഇതിനർത്ഥം. ഭൂമിയിലെ താഴ്ന്ന പ്രദേശത്തെ 'ഖബ്ത്' എന്ന് വിളിക്കുന്നു. വിനയവും ആത്മാർത്ഥതയും ഇഖ്ബാത്തിന്റെ (إخبات) അവിഭാജ്യ ഘടകങ്ങളായതിനാൽ അവയെ സൂചിപ്പിക്കാൻ ഈ പദം ഉപയോഗിച്ചു. അല്ലാഹുവിനെ ഓർക്കുമ്പോൾ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ ഭയത്താൽ വിറയ്ക്കുന്നു (وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ). അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തിന്റെ പ്രകാശം ഹൃദയത്തിൽ പതിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ഭയമാണിത്. അവർക്ക് ബാധിക്കുന്ന വിപത്തുകളിൽ ക്ഷമിക്കുന്നവരുമാണ് (وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ). അല്ലാഹുവിന്റെ

മാർഗ്ഗത്തിൽ നാടും വീടും ഉപേക്ഷിച്ചും, ദുഃഖങ്ങൾ സഹിച്ചും അവർ ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളുന്നു. ക്ഷമ (صبر) എന്നാൽ മനസ്സിനെ തടഞ്ഞുനിർത്തുക എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിക്ക് കീഴടങ്ങി, പരാതികളില്ലാതെ ജീവിക്കുന്നവരാണവർ. അവർ അല്ലാഹുവുമായി രഹസ്യങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നവരാണ് (حافظين أسرارهم). നമസ്കാരം കൃത്യസമയത്ത് നിർവ്വഹിക്കുന്നവരുമാണ് (الْمُقِيمِي الصَّلاةِ). അല്ലാഹുവുമായുള്ള നിരന്തരമായ സംഭാഷണമാണത്. തങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ചതിൽ നിന്ന് അവർ ചെലവഴിക്കുന്നു (وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ). ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: 'എന്റെ ഉമ്മത്തിലെ അബ്ദാലുകൾ (بدلاء) അവരുടെ നോമ്പുകൊണ്ടോ നമസ്കാരം കൊണ്ടോ മാത്രമല്ല സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത്, മറിച്ച് ഹൃദയശുദ്ധി കൊണ്ടും ഔദാര്യം കൊണ്ടും കൂടിയാണ്.'

[سورة الحج (22) : آية 36]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ചിഹ്നങ്ങളെ ആദരിക്കുക എന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ ദൈവഭക്തിയിൽ *(تقوى)* നിന്നുള്ളതാണ്. ബലിമൃഗങ്ങളെ അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് കീഴ്പ്പെടുത്തിത്തന്നത് അവനെ സ്മരിക്കാനാണ്. അവയെ അറുക്കുമ്പോൾ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം ഉച്ചരിക്കുക. അവയുടെ പാർശ്വങ്ങൾ നിലംപതിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, അവയിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കുകയും, ചോദിക്കാത്തവരോടും ചോദിക്കുന്നവരോടും ഭക്ഷിക്കാൻ നൽകുകയും ചെയ്യുക. ഇപ്രകാരം അല്ലാഹു അവയെ നിങ്ങൾക്ക് കീഴ്പ്പെടുത്തിത്തന്നു, നിങ്ങൾ നന്ദിയുള്ളവരാകാൻ വേണ്ടി.

മുസ്ലിംകളോട് ഗുണകാംക്ഷ കാണിക്കുക എന്നതും ഇതിൽ പെടുന്നു. സമ്പത്ത് (مال) കൊണ്ടും സ്വന്തം അസ്തിത്വം (وجود) കൊണ്ടും നാഥന് (المولى) സേവനം ചെയ്യുന്നത് ഇഹപരസൗഭാഗ്യത്തിന് (سعادة الدنيا والعقبى) കാരണമാണെന്ന് നീ അറിഞ്ഞിരിക്കുക. മഹത്തുക്കളിൽ ചിലർ (بعض الكبار) ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു: അല്ലാഹു അനാദിയിൽ (أزل) വിവിധ

തൊഴിലുകൾ (الصنائع) വെളിപ്പെടുത്തുകയും അവയെ സൃഷ്ടികൾക്ക് മുന്നിൽ അവതരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, ഓരോരുത്തരും തങ്ങൾക്ക് ഇഷ്ടപ്പെട്ട ഓരോ തൊഴിൽ തിരഞ്ഞെടുത്തു. എന്നാൽ ഒരു വിഭാഗം ആളുകൾ പറഞ്ഞു: "ഞങ്ങളെ ഇതൊന്നും ആകർഷിക്കുന്നില്ല." അപ്പോൾ അല്ലാഹു അവർക്കായി ആരാധനയും (عبادة) ഔലിയാക്കളുടെ പദവികളും (مقامات الأولياء) വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു. അപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: "ഞങ്ങൾ നിന്റെ സേവനം (خدمة) തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നു." അപ്പോൾ അല്ലാഹു അരുളി: "തീർച്ചയായും ഞാൻ സൃഷ്ടികളെ നിങ്ങൾക്ക് കീഴ്പ്പെടുത്തിത്തരികയും അവരെ നിങ്ങളുടെ സേവകരാക്കുകയും ചെയ്യും. നിങ്ങളെ സേവിക്കുകയും നിങ്ങളെ തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്യുന്നവരുടെ കാര്യത്തിൽ ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് ശുപാർശക്ക് (شفاعة) അനുമതി നൽകുകയും ചെയ്യും." ശൈഖ് അബുൽ ഹസൻ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "ഒരു മലമുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ഒരു വലിയ്യ് (ولي)-യെക്കുറിച്ചുള്ള വിശേഷണങ്ങൾ ഞാൻ കേൾക്കാനിടയായി. അങ്ങനെ ഒരു രാത്രി ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശ്രമത്തിന്റെ (صومعة) വാതിൽക്കൽ അന്തിയുറങ്ങി. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത് ഞാൻ കേട്ടു: 'എന്റെ ഇലാഹേ! നിന്റെ ദാസന്മാരിൽ ചിലർ സൃഷ്ടികളെ കീഴ്പ്പെടുത്തൽ (تسخير الخلق) നിന്നോട് ആവശ്യപ്പെടുകയും നീ അവർക്ക് അവരുടെ ആഗ്രഹം നൽകുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ എന്നോട് അവർ നല്ല രീതിയിൽ പെരുമാറരുതെന്നാണ് ഞാൻ നിന്നോട് ആവശ്യപ്പെടുന്നത്; അങ്ങനെ നിന്റെ തിരുസന്നിധിയിലേക്ക് (حضرة) അല്ലാതെ മറ്റൊരിടത്തേക്കും ഞാൻ അഭയം തേടാതിരിക്കാൻ വേണ്ടിയാണത്.'" ശൈഖ് തുടരുന്നു: "പ്രഭാതമായപ്പോൾ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോട് ഇതിനെക്കുറിച്ച് ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'എന്റെ മകനേ! "അല്ലാഹുവേ, സൃഷ്ടികളെ എനിക്ക് കീഴ്പ്പെടുത്തിത്തരേണമേ" എന്ന് പറയുന്നതിന് പകരം "അല്ലാഹുവേ, നീ എനിക്കായി നിലകൊള്ളേണമേ" (اللهم كن لي) എന്ന് നീ പറയുക. കാരണം അല്ലാഹു നിനക്കായി ഉണ്ടെങ്കിൽ, നിനക്ക് ഒരിക്കലും മറ്റൊന്നിന്റെയും ആവശ്യമുണ്ടാകില്ല.' അതിനാൽ, ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നത് വരെ അന്വേഷണത്തിന്റെ വഴിയിൽ (طريق الطلب)

കഠിനശ്രമം (اجتهاد) നടത്തുകയും പ്രാർത്ഥനയിൽ (دعاء) അതീവ ജാഗ്രത പുലർത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്." മൗലാനാ ജാമി റഹിമഹുള്ളാഹ് പാടുന്നു: "അന്വേഷണമില്ലാതെ അവിടുത്തെ സാമീപ്യം പ്രാപിക്കുക അസാധ്യമാണ്; അതെ, മരുഭൂമിയിലൂടെ യാത്ര ചെയ്യാത്തവന് ഹജ്ജ് എന്ന മഹാഭാഗ്യം എങ്ങനെ കൈവരാനാണ്?" ഖുർആൻ സൂക്തത്തിലെ 'വൽ ബുദ്ന' {وَالْبُدْنَ} എന്നത് തൊട്ടുപിന്നാലെയുള്ള പദം വിശദീകരിക്കുന്ന, അനുമാനിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു ക്രിയയാൽ നസ്ബ് ചെയ്യപ്പെട്ടതാണ് (منصوب). ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ വചനത്തിന് സമാനമാണ്: "ചന്ദ്രന് നാം ചില ഘട്ടങ്ങൾ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു..." {وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ}. ഇത് 'ബുദ്നത്ത്' (بدنة) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. ഹദ്യ് (هدى) ആയും ഉള്ഹിയ്യത്ത് (أضاحي) ആയും അറുക്കാൻ അനുവദിക്കപ്പെട്ട ഒട്ടകങ്ങൾ (إبل), പശുക്കൾ (بقر) എന്നിവയ്ക്കാണ് ഈ പേര് പറയുന്നത്. അവയുടെ ശരീരവലുപ്പം (بدن) കാരണമാണ് അവയ്ക്ക് ഈ പേര് നൽകപ്പെട്ടത്. 'ബഹ്റുൽ ഉലൂം' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: "ഭാഷാപരമായി 'ബുദ്നത്ത്' (بدنة) എന്നത് ഒട്ടകങ്ങൾക്ക് മാത്രമുള്ളതാണ്, അത് ആണും പെണ്ണും ആകാം. എന്നാൽ ശരീഅത്തിൽ (شريعة) അത് ഒട്ടകങ്ങൾക്കും പശുക്കൾക്കും ബാധകമാണ്; കാരണം അവ രണ്ടും ശരീരവലുപ്പത്തിൽ (بدانة) പങ്കുചേരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പശുവിനെ ഒട്ടകത്തോട് തുല്യപ്പെടുത്തുകയും അവ ഏഴുപേർക്ക് മതിയാകുമെന്ന് പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തത്." 'ഖാമൂസ്' എന്ന നിഘണ്ടുവിൽ പറയുന്നു: "ബുദ്നത്ത് (بدنة) എന്നാൽ ഒട്ടകങ്ങളും പശുക്കളുമാണ്. ആടുകളിൽ നിന്നുള്ള ഉള്ഹിയ്യത്ത് പോലെ മക്കയിലേക്ക് ഹദ്യായി കൊണ്ടുപോകുന്ന ആണും പെണ്ണുമായ മൃഗങ്ങളാണവ." കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "ഹദ്യായി നയിക്കപ്പെടുന്ന ഒട്ടകങ്ങളും പശുക്കളുമാണവ." "അവയെ നാം നിങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളിൽ (شعائر الله) പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു." അതായത്, അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച ദീനിന്റെ അടയാളങ്ങൾ (أعلام دينه) ആണവ. ഇത് 'ജഅല' എന്ന

ക്രിയയുടെ രണ്ടാമത്തെ മഫ്ഊൽ ആണ്. 'ലകും' എന്നത് അതിനോട് ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഭവനം (بيت الله) എന്ന് പറയുന്നതുപോലെ, ആദരവ് പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതിനായി ചിഹ്നങ്ങളെ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിലേക്ക് (اسم الله) ചേർത്തുപറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മഹാനായവനിലേക്ക് ചേർക്കപ്പെടുന്നതെന്തും മഹത്തരമായിരിക്കും. 'ശആഇർ' എന്നതിന്റെ അർത്ഥം മുൻപ് വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ ഇതിന്റെ അർത്ഥം: "അവയെ - അതായത് അവയെ അറുക്കുന്നതിനെ - അല്ലാഹു തആലയുടെ ദീനിന്റെ അടയാളങ്ങളായി നാം നിങ്ങൾക്ക് നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു." "നിങ്ങൾക്ക് അവയിൽ നന്മയുണ്ട്" (لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ). അതായത്, ഈ ബലിമൃഗങ്ങളിൽ ഇഹലോകത്ത് വലിയ ഉപകാരവും പരലോകത്ത് വലിയ പ്രതിഫലവുമുണ്ട്. ഹൃദയമാകുന്ന കഅ്ബയുടെ (كعبة القلب) അരികിൽ വെച്ച് നഫ്സാകുന്ന മൃഗത്തെ (بهيمة النفس) ബലിയർപ്പിക്കുന്നതിലേക്ക് ഇതിൽ ഒരു സൂചനയുണ്ട്. ഇത് ദീനിന്റെ അടയാളങ്ങളിൽ (أعلام الدين) പെട്ടതും അന്വേഷണത്തിൽ സത്യാവസ്ഥ (صـــدق) പുലർത്തുന്നവരുടെ ചിഹ്നവുമാണ്. നഫ്സിനെ സത്യാവസ്ഥയുടെ കത്തി (سكين الصدق) കൊണ്ട് അറുക്കുന്നതിലാണ് യഥാർത്ഥ നന്മയുള്ളത്. കവിതയുടെ അർത്ഥം: "ബാഹ്യമായി അത് മരണമാണ്, എന്നാൽ ആന്തരികമായി അത് ജീവനാണ്. ബാഹ്യമായി അത് മുറിഞ്ഞുപോയതാണ്, എന്നാൽ ആന്തരികമായി അത് ശാശ്വതമാണ്." "അതിനാൽ അവയുടെ മേൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം സ്മരിക്കുക" (فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا). അതായത് അവയെ അറുക്കുമ്പോൾ നിങ്ങൾ ഇപ്രകാരം പറയുക: "അല്ലാഹു ഏറ്റവും വലിയവനാണ്, അല്ലാഹുവല്ലാതെ യാതൊരു ഇലാഹുമില്ല, അല്ലാഹു ഏറ്റവും വലിയവനാണ്. അല്ലാഹുവേ, ഇത് നിന്നിൽ നിന്നുള്ളതാണ്, നിന്നിലേക്ക് തന്നെയുള്ളതുമാണ്." അതായത്, ഇത് നീ നൽകിയ ദാനമാണ്, ഇതിലൂടെ ഞങ്ങൾ നിന്നിലേക്ക് സാമീപ്യം തേടുന്നു. 'സ്വവാഫ്' (صَـــوافَّ) എന്നത് അവ എഴുന്നേറ്റു നിൽക്കുന്നവയാണ് എന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. കാരണം ഒട്ടകങ്ങൾ നിൽക്കുമ്പോൾ അവയുടെ കൈകാലുകൾ

വരിവരിയായി നിൽക്കുന്നവ (صَـــوافَّ) ആയിരിക്കണം. ഇത് 'സ്വാഫ്ഫത്ത്' എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. ഇടതുകൈ കെട്ടപ്പെട്ട നിലയിൽ, അവയുടെ കൈകാലുകൾ വരിവരിയായി നിർത്തിക്കൊണ്ട് അവ നിൽക്കുന്ന അവസ്ഥയിലാണ് അറുക്കേണ്ടത് എന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. ഒട്ടകങ്ങളെ നിർത്തിക്കൊണ്ടാണ് അറുക്കേണ്ടത് (നഹ്റ് ചെയ്യേണ്ടത്) എന്ന് ഈ ആയത്ത് വ്യക്തമാക്കുന്നു. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞതുപോലെ: "അവ കാലുകളിൽ നിൽക്കുന്ന അവസ്ഥയിലാണ് അറുക്കേണ്ടത്. ഒട്ടകത്തെ നിർത്തിക്കൊണ്ട് അറുക്കൽ സുന്നത്താണ്." "അങ്ങനെ അവ പാർശ്വങ്ങളിൽ വീഴുമ്പോൾ" (فَإِذا وَجَبَتْ جُنُوبُها). ഒരു മതിൽ വീഴുമ്പോൾ 'വജബൽ ഹാഇത്ത്' എന്ന് പറയാറുണ്ട്. 'തഹ്ദീബ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'അൽ-വജ്ബ്' എന്നാൽ മതിലോ മറ്റോ വീഴുന്നതിനാണ് പറയുന്നത്. ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അവ നിലംപതിക്കുക എന്നതാണ്. ഇത് മരണത്തെ (موت) സൂചിപ്പിക്കുന്ന പ്രയോഗമാണ്. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "അറുക്കപ്പെട്ട മൃഗങ്ങളുടെ പാർശ്വങ്ങൾ നിലത്തു വീഴുകയും അവയിൽ നിന്ന് ജീവൻ പുറത്തുപോവുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ..." "അവയിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കുക" (فَكُلُوا مِنْها). അതായത് അവയുടെ മാംസത്തിൽ നിന്ന് ഭക്ഷിക്കുക. മുൻപ് വിശദീകരിച്ചതുപോലെ അത് കുറ്റപരിഹാര ബലി (دم الجناية), പ്രായശ്ചിത്തം (كفارة), നേർച്ച (نذر) എന്നിവയുടെ രക്തമല്ലാതിരിക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണിത്. ഈ കൽപ്പന...

[سورة الحج (22) : آية 37]

ശൈഖ് ഇസ്മായിൽ ഹഖ്ഖി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ തഫ്സീറു റൂഹിൽ ബയാനിൽ വിശദീകരിക്കുന്നു: "ആ ബലിമൃഗങ്ങളുടെ മാംസമോ അവയുടെ രക്തമോ ഒരിക്കലും അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുസന്നിധിയിലേക്ക് എത്തുന്നില്ല. എന്നാൽ, നിങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള സൂക്ഷ്മതയും ദൈവഭയവുമാണ് *(تقوى)* അവനിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നത്." ജാഹിലിയ്യാ കാലഘട്ടത്തിൽ ആളുകൾ തങ്ങളുടെ ബലിമൃഗങ്ങളുടെ രക്തവും മാംസവും കഅ്ബാലയത്തിന്റെ ചുവരുകളിൽ പുരട്ടാറുണ്ടായിരുന്നു. ഇസ്ലാമിന്റെ ആഗമനത്തോടെ വിശ്വാസികളും അപ്രകാരം ചെയ്യാൻ ആഗ്രഹിച്ചപ്പോഴാണ് ഈ തിരുവചനം അവതരിക്കപ്പെട്ടത്. ബാഹ്യമായ ഭൗതികവസ്തുക്കളല്ല, മറിച്ച് നിങ്ങളുടെ ആത്മാർത്ഥതയും *(إخلاص)* സദുദ്ദേശ്യവുമാണ് *(نية)* അല്ലാഹു സ്വീകരിക്കുന്നത് എന്ന് ഈ വചനം വ്യക്തമാക്കുന്നു. ബലികർമ്മം എന്നത് കേവലം ഒരു ബാഹ്യക്രിയയല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തിലെ ഭയഭക്തിയുടെയും *(خشية)* സമർപ്പണത്തിന്റെയും പ്രകടനമാണ്. "ഇപ്രകാരം, അല്ലാഹു ആ മൃഗങ്ങളെ നിങ്ങൾക്ക് കീഴ്പെടുത്തിത്തന്നിരിക്കുന്നു; അവൻ നിങ്ങളെ നേർവഴിയിലാക്കിയതിന് *(هداية)* നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്ത്വം പ്രകീർത്തിക്കുന്നതിനായി *(تكبير)*." ഇത്രയും വലിയ ജീവികളെ മനുഷ്യന് കീഴ്പെടുത്തിത്തന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹമാണ്. അതിന് നന്ദിയായി അല്ലാഹുവിനെ തക്ബീർ ധ്വനികളാൽ മഹത്ത്വപ്പെടുത്താൻ നാം ബാധ്യസ്ഥരാണ്. "നന്മ ചെയ്യുന്നവർക്ക് *(محسنين)* അവിടുന്ന് സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുക." അല്ലാഹുവിനെ നേരിൽ കാണുന്നതുപോലെ ആരാധിക്കുന്ന ഉന്നത ആത്മീയ പദവിയിലുള്ള *(إحسان)* സജ്ജനങ്ങൾക്കാണ് ഈ മഹത്തായ സന്തോഷവാർത്ത.

ഖുർആനിലെ 'അത്ഇമൂ' (ഭക്ഷണം നൽകുക) എന്ന കൽപന നിർബന്ധത്തെ (وجوب) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'ഖാനിഅ്' (القانع) എന്നാൽ തനിക്ക് ലഭിക്കുന്നതിൽ സംതൃപ്തനായി, ചോദിക്കാതെ തന്നെ

കഴിയുന്നവൻ എന്നാണ്. 'മുഅ്തർ' (المعتر) എന്നാൽ ചോദിക്കാതെ തന്നെ തന്റെ ദാരിദ്ര്യം കൊണ്ട് സഹായം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നവൻ. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവയെ നാം നിങ്ങൾക്ക് കീഴ്പ്പെടുത്തിത്തന്നു' (سخرناها لكم). അതായത്, അവയുടെ വലിപ്പവും ശക്തിയും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും, അവയെ നിങ്ങൾക്ക് വഴങ്ങുന്നതാക്കി മാറ്റി. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ കീഴ്പ്പെടുത്തൽ ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ, അവയെക്കാൾ ചെറിയ മൃഗങ്ങളെപ്പോലും നിങ്ങൾക്ക് നിയന്ത്രിക്കാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നില്ല. ഈ അനുഗ്രഹത്തിന് നന്ദി കാണിക്കാൻ (تشكرون) നിങ്ങൾ ബാധ്യസ്ഥരാണ്. ജാഹിലിയ്യാ കാലഘട്ടത്തിൽ ആളുകൾ ബലിയറുത്ത മൃഗങ്ങളുടെ രക്തം കഅ്ബയിൽ പുരട്ടുകയും മാംസം അവിടെ വെക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹു വ്യക്തമാക്കുന്നു: 'അവയുടെ മാംസമോ രക്തമോ അല്ലാഹുവിലേക്ക് എത്തുന്നില്ല, മറിച്ച് നിങ്ങളിലെ ദൈവഭക്തിയാണ് (تقوى) അവനിലേക്ക് എത്തുന്നത്.' കർമ്മങ്ങൾ നിഷ്കളങ്കമായ ഉദ്ദേശ്യശുദ്ധിയില്ലാതെ (إخلاص) സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയില്ല എന്നതിന് ഇതിൽ തെളിവുണ്ട്. 'അല്ലാഹുവിനെ മഹത്വപ്പെടുത്താൻ' (لتكبروا الله) എന്നതിനർത്ഥം, അവന്റെ കഴിവുകളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് അവനെ ഏകനായി കാണുക എന്നാണ്. 'മുഹ്സിനുകൾക്ക്' (المحسنون) സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുക. അവർ അല്ലാഹുവിനെ കാണുന്നുവെന്ന ബോധത്തോടെ ആരാധിക്കുന്നവരാണ്. ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ സമ്പത്ത് അതിഥികൾക്കും, ശരീരം അഗ്നിക്കും, മകനെ ബലിക്കും, ഹൃദയം അല്ലാഹുവിനും സമർപ്പിച്ചതുപോലെ, നീയും നിന്റെ സമ്പത്തും ശരീരവും അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ സമർപ്പിക്കുക. ഹജ്ജിന്റെ ദിനങ്ങളിൽ ഹാജിമാർക്ക് എന്നപോലെ, മറ്റുള്ളവർക്കും സുന്നത്തുകൾ പാലിക്കാനും ഹൃദയമാകുന്ന കഅ്ബയെ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്താൽ ശുദ്ധീകരിക്കാനും ബാധ്യതയുണ്ട്. മാലിക് ബിൻ ദീനാർ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു...

[سورة الحج (22) : آية 38]

തീർച്ചയായും അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളെ പ്രതിരോധിക്കുന്നു. അല്ലാഹു വഞ്ചകരായ നന്ദികെട്ടവരെയൊന്നും ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള *(حفظ)* അചഞ്ചലമായ ഉറപ്പാണ്. സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് ശത്രുക്കളിൽ നിന്നുള്ള ഉപദ്രവങ്ങളെ തടയുന്നവനാണ് അല്ലാഹു. ഇവിടെ 'പ്രതിരോധം' എന്നത് കേവലം ഭൗതികമായ സംരക്ഷണമല്ല, മറിച്ച് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുപ്പിക്കുന്ന ആത്മീയമായ കാവലാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ വിശ്വാസികൾ അവന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവരാണ്. എന്നാൽ, വഞ്ചനയും നന്ദികേടും *(خيانة وكفران)* കാണിക്കുന്നവർ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് അകന്നുപോകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ സ്നേഹം ലഭിക്കാത്തവർക്ക് ആത്മീയമായ ഉന്നതി കൈവരിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. അതിനാൽ, വിശ്വാസി എപ്പോഴും അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണത്തിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുകയും *(توكل)*, അവന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക് നന്ദിയുള്ളവനായിരിക്കുകയും വേണം.

റഹിമഹുള്ളാഹ് (അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തോട് കരുണ കാണിക്കട്ടെ) പറയുന്നു: ഞാൻ മക്കയിലേക്ക് യാത്ര ചെയ്യുകയായിരുന്നു. വഴിമധ്യേ ഒരു യുവാവിനെ കണ്ടു. രാത്രി ഇരുൾ പരക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം തന്റെ മുഖം ആകാശത്തേക്ക് ഉയർത്തി ഇങ്ങനെ പ്രാർത്ഥിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു: 'അല്ലാഹുവേ, അനുസരണകൾ കൊണ്ട് നിനക്ക് സന്തോഷം ലഭിക്കുന്നവനേ, പാപങ്ങൾ കൊണ്ട് നിനക്ക് യാതൊരു ദ്രോഹവും സംഭവിക്കാത്തവനേ, നിനക്ക് സന്തോഷം നൽകുന്ന കാര്യങ്ങൾ എനിക്ക് നൽകേണമേ, നിനക്ക് ദ്രോഹമുണ്ടാക്കാത്ത എന്റെ പാപങ്ങൾ പൊറുത്തുതരേണമേ.' പിന്നീട് ആളുകൾ ഇഹ്റാം കെട്ടി തൽബിയത്ത് ചൊല്ലിയപ്പോൾ, 'നീ എന്തുകൊണ്ട് തൽബിയത്ത് ചൊല്ലുന്നില്ല?' എന്ന് ഞാൻ ചോദിച്ചു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ശൈഖേ, മുൻകഴിഞ്ഞ പാപങ്ങളും രേഖപ്പെടുത്തപ്പെട്ട കുറ്റകൃത്യങ്ങളും ഉള്ളപ്പോൾ തൽബിയത്ത് കൊണ്ട് എന്ത് പ്രയോജനം? 'ലബ്ബൈക്ക്' (ഞാൻ ഇതാ നിന്റെ വിളിക്ക് ഉത്തരം നൽകുന്നു) എന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞാൽ, 'നിന്റെ വിളിക്ക് ഉത്തരമില്ല, നിനക്ക് സൗഭാഗ്യവുമില്ല, നിന്റെ വാക്ക് ഞാൻ

കേൾക്കുന്നില്ല, നിന്നെ ഞാൻ നോക്കുന്നില്ല' എന്ന് മറുപടി ലഭിക്കുമോ എന്ന് ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു.' പിന്നീട് മിനായിൽ വെച്ച് അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടു. അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പറയുന്നുണ്ടായിരുന്നു: 'അല്ലാഹുവേ, എനിക്ക് പൊറുത്തുതരേണമേ. ആളുകൾ നിനക്ക് വേണ്ടി ബലി അർപ്പിക്കുന്നു, എന്നാൽ നിനക്ക് സമർപ്പിക്കാൻ എന്റെ ആത്മാവല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമില്ല. അതിനാൽ അത് നീ സ്വീകരിക്കേണമേ.' ശേഷം അദ്ദേഹം ഒരു വലിയ നിലവിളിയോടെ മരിച്ചു വീണു. ആത്മീയമായ ദൈവഭയം (تقوى) കൊണ്ട് ഹൃദയം നിറഞ്ഞവരായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണം (دفاع) എന്നത് വിശ്വാസികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അത്യുന്നതമായ ഒന്നാണ്. അല്ലാഹു വിശ്വാസികളെ സംരക്ഷിക്കുന്നു എന്ന് പറഞ്ഞാൽ, മുശ്രിക്കുകളുടെ ഉപദ്രവങ്ങളിൽ നിന്ന് അവരെ പൂർണ്ണമായി കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നു എന്നാണ് അർത്ഥം. വഞ്ചന (خيانة) കാണിക്കുന്നവരെയും നന്ദികേട് (كفران) കാണിക്കുന്നവരെയും അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. വഞ്ചനയും കപടവിശ്വാസവും (نفاق) ഒന്നുതന്നെയാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അമാനത്തായ (അർപ്പിക്കപ്പെട്ട വിശ്വാസം) ശരീരത്തെയും അവയവങ്ങളെയും ദുരുപയോഗം ചെയ്യുന്നത് വലിയ വഞ്ചനയാണ്. നമസ്കാരവും നോമ്പും അല്ലാഹുവിന്റെ അമാനത്തുകളാണ്. സുന്നത്തായ കാര്യത്തിന് വേണ്ടി ഫർളായ കാര്യങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് വലിയ നഷ്ടക്കച്ചവടമാണ്.

[سورة الحج (22) : آية 39]

അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു *(أذن)* - അക്രമം നേരിട്ടവർക്ക് യുദ്ധം ചെയ്യാൻ അനുമതി നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവർക്ക് അക്രമം നേരിട്ടതുകൊണ്ടാണ് ഈ അനുമതി. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു അവരെ സഹായിക്കാൻ കഴിവുള്ളവനാണ് *(قدير)*. തങ്ങളുടെ വീടുകളിൽ നിന്ന് അന്യായമായി പുറത്താക്കപ്പെട്ടവരാണ് അവർ. 'ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് അല്ലാഹുവാണ്' എന്ന് അവർ പറഞ്ഞു എന്നതല്ലാതെ മറ്റൊരു കുറ്റവും അവർ ചെയ്തിട്ടില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് എപ്പോഴും കൂടെയുണ്ട്. ഈ സൂക്തം ജിഹാദിന്റെ നിയമസാധുതയെയും, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ക്ഷമയോടെ നിലകൊള്ളുന്നവർക്കുള്ള വിജയത്തെയും കുറിക്കുന്നു. ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'റൂഹുൽ ബയാൻ' തഫ്സീറിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, ഇത് വിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള പൂർണ്ണമായ ഭരമേൽപ്പിക്കൽ *(توكل)* വളർത്തുന്നു.

ഒരാൾക്ക് ഒമ്പത് ദിർഹം നഷ്ടപ്പെട്ടപ്പോൾ, അത് കണ്ടെത്തി തനിക്ക് സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുന്നവർക്ക് പത്ത് ദിർഹം നൽകുമെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഇതിനെക്കുറിച്ച് ചോദിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'കണ്ടെത്തുന്നതിലുള്ള ആനന്ദം നിങ്ങൾക്കറിയില്ല'. അശ്രദ്ധരായ ആളുകൾ സ്വപ്നത്തിൽ അനുഭവിക്കുന്ന ആനന്ദം പോലും ആയിരം നമസ്കാരത്തേക്കാൾ മികച്ചതാണെന്ന് അവർ കരുതുന്നു. അല്ലാഹു നമ്മെ കാത്തുരക്ഷിക്കട്ടെ. വഞ്ചനയുടെ മറ്റൊരു രൂപമാണ് അളവിലും തൂക്കത്തിലും കുറവ് വരുത്തുക എന്നത്. ഒരു വ്യക്തി മരണാസന്നനായപ്പോൾ 'രണ്ട് മലകൾ തീയാണ്, രണ്ട് മലകൾ തീയാണ്' എന്ന് വിളിച്ചുപറയുന്നത് കേട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തോട് ഇതിനെക്കുറിച്ച് ചോദിച്ചപ്പോൾ, അദ്ദേഹം രണ്ട് അളവുകോലുകൾ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നുവെന്നും, ഒന്ന് നൽകാനും മറ്റൊന്ന് വാങ്ങാനും ഉപയോഗിച്ചിരുന്നുവെന്നും അവർ പറഞ്ഞു. വഞ്ചനയ്ക്ക് കാരണമാകുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്നതും വഞ്ചന തന്നെയാണ്. സാഹിബ് ഇബ്നു അബ്ബാദിന് ഒരാൾ

കത്തെഴുതി: 'അമുക്കായ വ്യക്തി മരിച്ചു, പത്തായിരം ദീനാർ ബാക്കിവെച്ചു, ഒരു മകൾ മാത്രമാണുള്ളത്'. അദ്ദേഹം ആ കത്തിന്റെ പുറത്ത് എഴുതി: 'പകുതി മകൾക്ക്, ബാക്കി അവൾക്ക് തന്നെ നൽകുക, ഈ വിവരം അറിയിച്ചവന് ലക്ഷം ശാപങ്ങൾ'. പൂർണ്ണവിശ്വാസി എല്ലാ അവസ്ഥയിലും വിജയിയാണ്; വഞ്ചകരുടെ കുതന്ത്രങ്ങൾ അവനെ ബാധിക്കുകയില്ല. അല്ലാഹു വഞ്ചകരെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല, അതിനാൽ അവരെ സഹായിക്കുകയുമില്ല. എന്നാൽ വിശ്വാസികളെ അവൻ സ്നേഹിക്കുകയും സഹായിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ സൂക്തം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, വിശ്വാസികളുടെ ആത്മാവിനെയും അവരുടെ ഇച്ഛകളെയും (ഹവാ) അല്ലാഹു സംരക്ഷിക്കുന്നു എന്നാണ്. ആത്മാവിനെ സംരക്ഷിക്കുന്നത് വഞ്ചനയിൽ നിന്നും നന്ദികേടിൽ നിന്നും അവരെ ശുദ്ധീകരിക്കാനാണ്. അല്ലാഹു വഞ്ചകരെ വെറുക്കുകയും ആത്മാർത്ഥരായ വിശ്വാസികളെ സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ ഈ സൂക്തം നമ്മുടെ ദുഷ്പ്രവണതയുള്ള മനസ്സിനെ (നഫ്സുൽ അമ്മാറ) സംസ്കരിക്കാനുള്ള ഒരു മുന്നറിയിപ്പാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അനുവാദം നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു'. ഒരു കാര്യത്തിന് അനുവാദം നൽകുക എന്നത് അതിനുള്ള സമ്മതത്തെയും ലൈസൻസിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇവിടെ യുദ്ധം ചെയ്യാനുള്ള അനുവാദമാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. 'മർദ്ദിക്കപ്പെട്ടവർക്ക്' (വിശ്വാസികൾക്ക്), അതായത് മുശ്രിക്കുകൾ അവരെ അക്രമിച്ചതുകൊണ്ട്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അനുചരന്മാർക്ക് മുശ്രിക്കുകൾ വലിയ പീഡനങ്ങൾ നൽകിയിരുന്നു. അവർ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അടുക്കൽ മുറിവേറ്റവരായി വരികയും പരാതിപ്പെടുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, അവിടുന്ന് പറയുമായിരുന്നു: 'ക്ഷമിക്കുക, യുദ്ധം ചെയ്യാൻ എനിക്ക് കൽപന ലഭിച്ചിട്ടില്ല'. പിന്നീട് അവർ ഹിജ്റ പോയപ്പോൾ ഈ സൂക്തം ഇറങ്ങി. യുദ്ധം വിലക്കിക്കൊണ്ടുള്ള എഴുപതിലധികം സൂക്തങ്ങൾക്ക് ശേഷം ഇറങ്ങിയ ആദ്യത്തെ യുദ്ധാനുമതിയാണിത്. 'അല്ലാഹു അവരെ സഹായിക്കാൻ തീർച്ചയായും കഴിവുള്ളവനാണ്'. മുശ്രിക്കുകളിൽ നിന്ന് അവരെ രക്ഷിക്കുമെന്ന വാഗ്ദാനമാണിത്. അല്ലാഹുവിന്റെ കഴിവ് (ഖുദ്രത്ത്) എന്നത് അവന്റെ പൂർണ്ണതയാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവർക്ക് നൽകുന്ന കഴിവ് പരിമിതമാണ്, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കഴിവ് എല്ലാ അർത്ഥത്തിലും പൂർണ്ണമാണ്. അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് حكمت (ഹിക്മത്ത്) പ്രകാരം ചെയ്യുന്നവനാണ്. ഈ

സൂക്തം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ അനുവാദമില്ലാതെ അവിശ്വാസികളോട് യുദ്ധം ചെയ്യുന്നത് അനുവദനീയമല്ല എന്നാണ്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഒരു അവിശ്വാസിയെ അടിച്ചുകൊന്നപ്പോൾ അത് പിശാചിന്റെ പ്രവർത്തനമാണെന്ന് പറഞ്ഞത്, അതിന് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുവാദം ലഭിച്ചിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ്. അതുപോലെ, നമ്മുടെ ഉള്ളിലെ അവിശ്വാസിയായ മനസ്സിനോട് പോരാടുമ്പോൾ അത് ശരീഅത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾക്കും സമയത്തിനും അനുസൃതമായിരിക്കണം.

[سورة الحج (22) : الآيات 40 إلى 45]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജ് ***40*** മുതൽ ***45*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം റൂഹുൽ ബയാനിൽ ഇപ്രകാരം വിവരിക്കുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ അന്യായമായി പുറത്താക്കപ്പെട്ടവരാണ് സത്യവിശ്വാസികൾ. അവരുടെ ഏക കുറ്റം 'ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് അല്ലാഹുവാണ്' എന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചു എന്നതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം (നസ്വ്റുല്ലാഹ് - نصر الله) സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് സുനിശ്ചിതമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനിനെ സംരക്ഷിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണം ലഭിക്കും. അല്ലാഹു സർവ്വശക്തനും പ്രതാപശാലിയുമാണ് (അസീസുൻ ഹകീം - عزيز حكيم). ഭൂമിയിൽ അധികാരം ലഭിച്ചാൽ നമസ്കാരം നിലനിർത്തുകയും (ഇഖാമത്തുസ്സ്വലാത്ത് - إقامة الصلاة), സകാത്ത് നൽകുകയും, നന്മ കൽപ്പിക്കുകയും തിന്മ വിരോധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണ് യഥാർത്ഥ വിശ്വാസികൾ. കാര്യങ്ങളുടെ പര്യവസാനം അല്ലാഹുവിലേക്കാണ്. മുൻകാല സമുദായങ്ങൾ പ്രവാചകന്മാരെ നിഷേധിച്ചപ്പോൾ അവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷ (അദാബ് - عذاب) വന്നെത്തി. അല്ലാഹുവിന്റെ നടപടിക്രമങ്ങളിൽ (സുന്നത്തുല്ലാഹ് - سنة الله) മാറ്റം വരികയില്ല. അനേകം നഗരങ്ങൾ അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചപ്പോൾ നാം അവയെ നശിപ്പിച്ചു. അവ ഇന്ന് ശൂന്യമായിക്കിടക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കാണാൻ കണ്ണുകളല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയങ്ങളാണ് (ഖൽബ് - قلب) വേണ്ടത്. ഹൃദയങ്ങളിലെ അന്ധതയാണ് യഥാർത്ഥ അന്ധത.

ശരീഅത്തിന്റെ ഭാരങ്ങൾ പ്രായപൂർത്തിയാകുന്നതിന് മുൻപ് ഒരാളിൽ നിർബന്ധമാക്കപ്പെടുന്നില്ല. ആത്മസമരം (مجاهدة) എന്നത് അമിതത്വത്തിന്റെയും (إفراط) അപര്യാപ്തതയുടെയും (تفريط) മധ്യേയുള്ള ഒരു സന്തുലിതാവസ്ഥയായിരിക്കണം. മനസ്സ് (نفس) അതിന്റെ പ്രകൃതിപരമായ ആഗ്രഹങ്ങളിലും ലൗകിക സുഖങ്ങളിലും മുഴുകി ശരീഅത്തിന് വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ, അത് ഹൃദയത്തിൽ ഒരു കറ (رين) വീഴ്ത്തുകയും, ഹൃദയത്തെ കഠിനവും ഇരുളടഞ്ഞതുമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ,

ആത്മനിയന്ത്രണത്തിലൂടെ മനസ്സ് തന്റെ നിന്ദ്യമായ സ്വഭാവങ്ങളിൽ നിന്ന് മോചിതമാവുകയും, ശരീഅത്തിന് വഴങ്ങുകയും, അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിൽ (ذكر الله) സമാധാനം കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്താൽ, 'നീ നിന്റെ രക്ഷിതാവിലേക്ക് മടങ്ങുക' (ارجعي الى ربك) എന്ന ദിവ്യവിളിയെ സ്വീകരിക്കാൻ അത് സജ്ജമാകുന്നു. എങ്കിലും, മനസ്സിന്റെ വഞ്ചനയിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ പരീക്ഷണം (مكر الله) ഒളിഞ്ഞിരിപ്പുണ്ടെന്ന് ഓർക്കണം. അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായമില്ലാതെ മനുഷ്യന് സ്വന്തം മനസ്സിനെ ശുദ്ധീകരിക്കാൻ കഴിയില്ല. 'അവർ തങ്ങളുടെ വീടുകളിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കപ്പെട്ടു' (الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيارِهِمْ) എന്ന ഖുർആൻ വചനം മക്കയിലെ മുഹാജിറുകളെക്കുറിച്ചാണ്. അവർക്ക് യുദ്ധത്തിന് അനുമതി ലഭിച്ചത് അവർ അക്രമിക്കപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാണ്. അവരുടെ ഏക കുറ്റം 'ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് അല്ലാഹുവാണ്' എന്ന് പറഞ്ഞതാണ്. അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളെക്കൊണ്ട് അവിശ്വാസികളെ പ്രതിരോധിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ, സന്യാസിമാരുടെ മഠങ്ങളും (صوامع), ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ പള്ളികളും (بِيَعٌ), ജൂതന്മാരുടെ ആരാധനാലയങ്ങളും (صَلَوَاتٌ), മുസ്ലിംകളുടെ പള്ളികളും (مساجد) തകർക്കപ്പെടുമായിരുന്നു. ആരാധനാലയങ്ങളെ 'സ്വലവാത്ത്' എന്ന് വിളിക്കാൻ കാരണം അവിടെ പ്രാർത്ഥനകൾ നിർവഹിക്കപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിലെ ഈ ഭാഗം വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'യൂദ്കറ ഫീഹസ്മുല്ലാഹി കസീറൻ' (അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം ധാരാളമായി സ്മരിക്കപ്പെടുന്ന) എന്ന സൂക്തത്തെ ആസ്പദമാക്കി ആത്മീയമായ ഉൾക്കാഴ്ചകൾ നൽകുന്നു. ഇവിടെ 'സ്മരണ' എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള നിരന്തരമായ ഓർമ്മയും (ذكر) ആത്മീയ സാന്നിധ്യവുമാണ്. പള്ളികൾ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം കൊണ്ട് ധന്യമാക്കപ്പെടുന്നത് അവയുടെ ശ്രേഷ്ഠതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇതിനപ്പുറം, മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയമാണ് യഥാർത്ഥ പള്ളി. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശം കൊണ്ട് പ്രകാശമാനമായ വിശാലമായ ഹൃദയങ്ങളിൽ മാത്രമേ ഈ 'ധാരാളമായ സ്മരണ' (ذكر كثير) നിലനിൽക്കുകയുള്ളൂ. അല്ലാഹു തന്റെ ദീനിനെ സഹായിക്കുന്നവരെ സഹായിക്കുമെന്ന വാഗ്ദാനം സത്യമാണ്. യുദ്ധങ്ങളിൽ മുസ്ലിംകൾക്ക് ചിലപ്പോൾ പരാജയം

സംഭവിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ശക്തി കുറവായതുകൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് പരീക്ഷണം (محنة) നിലനിർത്താനാണ്. വിശ്വാസവും അവിശ്വാസവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം വ്യക്തമാക്കാനും, വിശ്വാസികളുടെ പാപങ്ങൾക്കുള്ള പ്രായശ്ചിത്തമായും, അവരുടെ പദവി ഉയർത്താനുമാണ് ഈ പരീക്ഷണങ്ങൾ. അല്ലാഹുവിന്റെ ക്ഷമ (حلم) അക്രമികൾക്ക് നൽകുന്നത്, മർദ്ദിതർക്ക് സ്വർഗ്ഗത്തിലെ ഉന്നത പദവികൾ നൽകാനാണെന്ന് ഒരു ദൃഷ്ടാന്തത്തിലൂടെ ഗ്രന്ഥകാരൻ വിശദീകരിക്കുന്നു. ഓരോ കാലഘട്ടത്തിലും അല്ലാഹു സത്യത്തെ അസത്യം കൊണ്ടും, മൂസായെ ഫിർഔൻ കൊണ്ടും, ഈസായെ ദജ്ജാൽ കൊണ്ടും നേരിടുന്നു. അതിനാൽ സത്യവിശ്വാസി അക്ഷമനാകരുത്. ബാഹ്യമായ യുദ്ധങ്ങൾ ഭരണാധികാരികൾ നയിക്കുമ്പോൾ, ആത്മീയമായ യുദ്ധങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾ (اولياء الله) നിർവ്വഹിക്കുന്നു. സത്യമായ പോരാട്ടങ്ങളിൽ ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം സാന്നിധ്യമുണ്ടാകുമെന്നത് ഈ ഉമ്മത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയാണ്.

[سورة الحج (22) : آية 41]

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ഭൂമിയിൽ നാം അവർക്ക് അധികാരം നൽകിയാൽ അവർ നമസ്കാരം നിലനിർത്തുകയും സകാത്ത് നൽകുകയും നന്മ കൽപ്പിക്കുകയും തിന്മ വിരോധിക്കുകയും ചെയ്യും.' (റൂഹുൽ ബയാൻ). ഈ സൂക്തം ഭരണാധികാരികളുടെയും വിശ്വാസികളുടെയും ആത്മീയമായ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഇവിടെ 'നമസ്കാരം നിലനിർത്തുക' (إقامة الصلاة) എന്നത് കേവലം അനുഷ്ഠാനമല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് പൂർണ്ണമായി സമർപ്പിക്കുന്ന ആത്മീയ സാമീപ്യമാണ്. 'സകാത്ത് നൽകുക' (إيتاء الزكاة) എന്നത് സമ്പത്തിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുകയും ഹൃദയത്തിലെ പിശുക്ക് എന്ന രോഗത്തെ ഇല്ലാതാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'നന്മ കൽപ്പിക്കുകയും തിന്മ വിരോധിക്കുകയും ചെയ്യുക' (الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر) എന്നത് വിശ്വാസിയുടെ സാമൂഹികമായ ബാധ്യതയാണ്. ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഈ ആയത്തിനെ വ്യാഖ്യാനിക്കുമ്പോൾ, ബാഹ്യമായ കർമ്മങ്ങൾക്കപ്പുറം ആന്തരികമായ വിശുദ്ധി (تزكية النفس) കൈവരിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത ഊന്നിപ്പറയുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ അധികാരം ലഭിക്കുന്നത് ഒരു പരീക്ഷണമാണ്; ആ അധികാരം അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിക്കായി വിനിയോഗിക്കുന്നവർക്ക് പരലോകത്ത് വലിയ പ്രതിഫലമുണ്ട്.

ആകാശത്തുനിന്ന് അനുഗ്രഹത്തിന്റെ ജലം വർഷിക്കുന്ന വാൾ, സൈന്യത്തിന്റെ സഹായമില്ലാതെ തന്നെ ലോകത്തെ കീഴടക്കുന്നു. 'ഭൂമിയിൽ നാം അവർക്ക് അധികാരം നൽകിയാൽ' (الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ) എന്ന ഖുർആൻ വചനം, തങ്ങളുടെ ഭവനങ്ങളിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കപ്പെട്ടവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന വിശേഷണമാണ്. അല്ലാഹു അവർക്ക് ഭൂമിയിൽ അധികാരം നൽകുകയും ഭരണത്തിന്റെ കടിഞ്ഞാൺ ഏൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, അവർ എങ്ങനെ പെരുമാറുന്നു എന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള സൂചനയാണിത്. 'അവർ നമസ്കാരം നിലനിർത്തുന്നു' (أَقَامُوا الصَّلَاةَ) എന്നത് എന്നെ

മഹത്വപ്പെടുത്താൻ വേണ്ടിയാണ്. ഇമാം റാഗിബ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: അല്ലാഹു നമസ്കാരത്തെ പ്രശംസിക്കുമ്പോഴെല്ലാം 'ഇഖാമത്ത്' (നിലനിർത്തുക) എന്ന പദമാണ് ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ കപടവിശ്വാസികളെക്കുറിച്ച് പറയുമ്പോൾ മാത്രമാണ് 'മുസ്വല്ലീൻ' (നമസ്കരിക്കുന്നവർ) എന്ന് പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്. നമസ്കാരത്തിന്റെ ബാഹ്യരൂപം മാത്രം നിർവഹിക്കുകയല്ല, മറിച്ച് അതിന്റെ അവകാശങ്ങളും നിബന്ധനകളും പൂർണ്ണമായി പാലിക്കുക എന്നതാണ് 'ഇഖാമത്ത്' കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അതിനാൽ തന്നെ, നമസ്കരിക്കുന്നവർ ധാരാളമുണ്ടെങ്കിലും അത് നിലനിർത്തുന്നവർ കുറവാണെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. 'സകാത്ത് നൽകുന്നു' (وَآتُوا الزَّكَاةَ) എന്നത് എന്റെ അടിമകളെ സഹായിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ്. 'നന്മ കൽപ്പിക്കുകയും' (أَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ) എന്നത് ശരീഅത്തും ബുദ്ധിയും നന്മയെന്ന് അംഗീകരിച്ച കാര്യങ്ങളാണ്. 'തിന്മ വിരോധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു' (وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ) എന്നത് വിജ്ഞാനമുള്ളവരും സുബോധമുള്ളവരും വെറുക്കുന്ന കാര്യങ്ങളാണ്. ഈ സൂക്തം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം ലഭിച്ച ഹൃദയങ്ങൾ, മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ ഭൂമിയിൽ അധികാരം ലഭിക്കുമ്പോൾ അല്ലാഹുവുമായുള്ള ബന്ധം നിലനിർത്തുന്നു എന്നാണ്. അവരുടെ ആത്മീയ സകാത്ത് എന്നത്, തങ്ങളുടെ ഓരോ ഇരുന്നൂറ് ശ്വാസങ്ങളിൽ നിന്നും പകുതി ഭാഗം അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടി സൃഷ്ടികൾക്ക് നൽകലാണ്. സമ്പന്നരുടെ സകാത്ത് ഇരുന്നൂറ് ദിർഹമിൽ നിന്ന് അഞ്ച് ദിർഹം ദരിദ്രർക്ക് നൽകുന്നതുപോലെയാണിത്. അവർ നന്മ കൽപ്പിക്കുന്നത് തങ്ങളുടെ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾക്ക് വിരുദ്ധമാകാതെ കാത്തുസൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാണ്. തിന്മ വിരോധിക്കുക എന്നത് അഹങ്കാരം (رياء), ആത്മരതി (اعجاب), അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ മനസ്സിനെ തളച്ചിടുക (مساكنة) തുടങ്ങിയവയിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കലാണ്. 'കാര്യങ്ങളുടെ പര്യവസാനം അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് മാത്രമാണ്' (وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ). ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: അന്ത്യനാളിന്റെ അടയാളങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ് നമസ്കാരത്തെ നശിപ്പിക്കലും, ഇച്ഛകളെ പിന്തുടരലും, ഭരണാധികാരികൾ വഞ്ചകരും മന്ത്രിമാർ അധാർമ്മികരുമായി മാറലും. അപ്പോൾ

സൽമാൻ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) ചോദിച്ചു: ഇത് സംഭവിക്കുമോ? നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പറഞ്ഞു: അതെ, അന്ന് സത്യവിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയം വെള്ളത്തിൽ ഉപ്പ് അലിയുന്നതുപോലെ അലിയും, എന്നാൽ അവന് അത് മാറ്റാൻ കഴിയില്ല. അന്ന് ഏറ്റവും നിന്ദ്യൻ സത്യവിശ്വാസിയായിരിക്കും. അവൻ ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ ജീവിക്കുമ്പോൾ, സംസാരിച്ചാൽ അവർ അവനെ ആക്രമിക്കും, മൗനം പാലിച്ചാൽ ദുഃഖത്താൽ അവൻ മരിക്കും. നീതിയുടെ ഒരു മണിക്കൂർ എഴുപത് വർഷത്തെ ആരാധനയേക്കാൾ ഉത്തമമാണ്.

[سورة الحج (22) : الآيات 42 إلى 45]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ ***42*** മുതൽ ***45*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്: 'അവർ നിന്നെ നിഷേധിച്ചു തള്ളുന്നുവെങ്കിൽ, അവർക്ക് മുൻപ് നൂഹിന്റെയും ആദിന്റെയും സമൂദയുടെയും ജനതയും ഇപ്രകാരം നിഷേധിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'ഇവിടെ അല്ലാഹു തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ ആശ്വസിപ്പിക്കുകയാണ്. മുൻകാല സമുദായങ്ങൾ തങ്ങളുടെ പ്രവാചകന്മാരെ നിഷേധിച്ചപ്പോൾ അവർക്ക് സംഭവിച്ച വിനാശകരമായ അന്ത്യം ഓർമ്മിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, സത്യനിഷേധികളുടെ ധിക്കാരത്തിൽ മനംനൊന്ത് ദുഃഖിക്കേണ്ടതില്ലെന്ന് അല്ലാഹു പഠിപ്പിക്കുന്നു. ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെയും ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെയും ജനതയും ഇതേ പാതയാണ് പിന്തുടർന്നത്. 'അവർക്ക് ഞാൻ സാവകാശം നൽകി, പിന്നീട് ഞാൻ അവരെ പിടികൂടി. അപ്പോൾ എന്റെ ശിക്ഷ എത്ര കഠിനമായിരുന്നു!' (റൂഹുൽ ബയാൻ). ഇവിടെ 'സാവകാശം' (إمهال) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്, എന്നാൽ ആ സമയം കഴിഞ്ഞാൽ അവന്റെ പിടി (أخذ) അത്യന്തം ഭയാനകമായിരിക്കും. 'നശിപ്പിക്കപ്പെട്ട എത്രയെത്ര ഗ്രാമങ്ങളുണ്ട്! അവ അക്രമികളായിരുന്നു. അങ്ങനെ അവയുടെ മേൽക്കൂരകൾ തകർന്നു വീണു കിടക്കുന്നു. 'ഈ വചനം ഭൗതികമായ തകർച്ചയെ മാത്രമല്ല, ആത്മീയമായ ശൂന്യതയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിനെ വിസ്മരിച്ച ഹൃദയങ്ങൾ തകർന്ന വീടുകളെപ്പോലെയാണ്; അവയിൽ പ്രകാശമില്ല, സമാധാനവുമില്ല. 'എത്രയെത്ര ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട കിണറുകളും ഉയർന്നുനിൽക്കുന്ന കൊട്ടാരങ്ങളുമാണ്!' ഇവിടെ കിണറുകൾ എന്നത് അറിവിന്റെയും ആത്മീയതയുടെയും ഉറവിടങ്ങളെയും, കൊട്ടാരങ്ങൾ എന്നത് അഹങ്കാരത്തിന്റെ പ്രതീകങ്ങളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയില്ലാത്തവന്റെ ജീവിതം എത്ര ഉയരത്തിലാണെങ്കിലും അത് ഒടുവിൽ തകർച്ചയിലേക്ക് മാത്രമെ എത്തിച്ചേരുകയുള്ളൂ.

മർദ്ദിതന്റെ നെടുവീർപ്പിനെ ഭയപ്പെടുക, പ്രഭാതത്തിലെ അവന്റെ ഹൃദയതാപത്തിൽ നിന്നുള്ള പുകയെ സൂക്ഷിക്കുക. ഹൃദയശുദ്ധിയുള്ളവൻ രാത്രിയിൽ തന്റെ ഉള്ളിലെ നീറ്റലിൽ നിന്ന് 'യാ റബ്ബ്' എന്ന് വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുമ്പോൾ നിനക്ക് ഭയമില്ലേ? ഹേ അല്പബുദ്ധിയായ ചെന്നായേ, ഒരുനാൾ പുലി നിന്നെ കീറിമുറിക്കുമെന്ന് നീ ഭയക്കുന്നില്ലേ? അശ്രദ്ധയിൽ ഉറങ്ങരുത്, കാരണം നേതാവായവന്റെ കണ്ണുകൾക്ക് ഉറക്കം നിഷിദ്ധമാണ്. കീഴ്ജീവനക്കാരുടെ ദുഃഖത്തിൽ പങ്കുചേരുക, കാലത്തിന്റെ അപ്രതീക്ഷിത മാറ്റങ്ങളെ ഭയപ്പെടുക. അർദശീർ രാജാവ് പറഞ്ഞു: 'പുരുഷന്മാരില്ലാതെ ഭരണമില്ല, ധനമില്ലാതെ പുരുഷന്മാരില്ല, കൃഷിയില്ലാതെ ധനമില്ല, നീതിയും മികച്ച ഭരണതന്ത്രവുമില്ലാതെ കൃഷിയില്ല.' ഭരണതന്ത്രമാണ് നേതൃത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം എന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. 'അവർ നിന്നെ നിഷേധിക്കുന്നുവെങ്കിൽ' (وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ) - ഹേ മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം, ഈ വചനം അവിടുത്തെ ആശ്വസിപ്പിക്കാനാണ്. ജനങ്ങളുടെ നിഷേധം കാരണം അവിടുത്തേക്ക് ഉണ്ടാകുന്ന ദുഃഖം ലഘൂകരിക്കാൻ അല്ലാഹു പറയുന്നു: നിനക്ക് മുൻപും പ്രവാചകന്മാർ നിഷേധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം, ഹൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാം, സ്വാലിഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം, ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാം, ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാം, ശുഐബ് നബി അലൈഹിസ്സലാം എന്നിവരെല്ലാം നിഷേധിക്കപ്പെട്ടു. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ ഖിബ്തികൾ നിഷേധിച്ചു. 'ഞാൻ സത്യനിഷേധികളെ അഴിലിച്ചു' (فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ) - അവരുടെ നിശ്ചിത അവധി വരെ ഞാൻ സമയം നൽകി. 'പിന്നീട് ഞാൻ അവരെ പിടികൂടി' (ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ) - അവരുടെ അഹങ്കാരത്തിന് തക്കതായ ശിക്ഷ നൽകി. 'എന്റെ നിഷേധം എങ്ങനെയുണ്ടായിരുന്നു?' (فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ) - അവരുടെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ പരീക്ഷണമായും, ജീവിതത്തെ നാശമായും ഞാൻ മാറ്റി. ഇത് പ്രവാചകന് ലഭിക്കുന്ന വലിയൊരു ആശ്വാസമാണ്. 'എത്രയെത്ര നാടുകളെയാണ് നാം നശിപ്പിച്ചത്' (فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ) - അവ അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചവയായിരുന്നു. അവരുടെ അക്രമം എന്നാൽ കുഫ്റും പാപങ്ങളുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ നീതിയുടെ തെളിവാണിത്; അവർ അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചതല്ലാതെ

അല്ലാഹു അവരെ നശിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. അവ ഇപ്പോൾ തകർന്നു കിടക്കുന്നു (خَاوِيَةٌ).

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ഈ സൂക്തത്തെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്: 'അവയുടെ മേൽക്കൂരകളിലേക്ക് വീണുകിടക്കുന്ന ആ ഗ്രാമത്തിന്റെ ചുവരുകൾ' (فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا) എന്നതിനർത്ഥം, അതിന്റെ നിർമ്മിതികൾ തകർന്ന് മേൽക്കൂരകൾ താഴേക്ക് പതിക്കുകയും, അതിനു മുകളിലായി ചുവരുകൾ തകർന്നു വീഴുകയും ചെയ്തു എന്നാണ്. ഇവിടെ 'അറൂശ്' (عروش) എന്നത് മേൽക്കൂരകളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലുകളിൽ ഇതിനെ അക്രമികളുടെ ഹൃദയങ്ങൾ നശിക്കുന്നതിലേക്കുള്ള സൂചനയായി കാണുന്നു. അക്രമം ഒരു വ്യക്തിയുടെ ആന്തരിക ലോകത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നു. ആദ്യം അവരുടെ സമാധാനത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായ ഹൃദയം നശിക്കുന്നു. അക്രമികളിൽ കാണപ്പെടുന്ന മാനസിക സംഘർഷം, ഹൃദയത്തിന്റെ ഇടുക്കം, സ്വഭാവദൂഷ്യം, പക എന്നിവയെല്ലാം അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ നശിച്ചതിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളാണ്. ഇത് അവരുടെ അക്രമത്തിനുള്ള ശിക്ഷ കൂടിയാണ്. 'ഉപയോഗശൂന്യമായ കിണർ' (وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ) എന്നതിനെക്കുറിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: വെള്ളം ഉണ്ടായിട്ടും അത് കോരിയെടുക്കാൻ ആളില്ലാത്ത അവസ്ഥയാണിത്. അല്ലാഹുവിനെ നിഷേധിക്കുന്നവർ ലോകത്തെ സ്രഷ്ടാവില്ലാത്ത ഒന്നായി കാണുന്നതിനെ 'മുഅത്വില' (معطل) എന്ന് വിളിക്കുന്നു. 'ഉയർന്ന കൊട്ടാരം' (وَقَصْرٍ مَشِيدٍ) എന്നത് ചുണ്ണാമ്പ് കൊണ്ട് ബലപ്പെടുത്തിയതോ ഉയരമുള്ളതോ ആയ കെട്ടിടമാണ്. ഈ കിണറിനെക്കുറിച്ച് പറയപ്പെടുന്നു, സ്വാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ നാലായിരം അനുയായികളുമായി ഇവിടെ ഇറങ്ങിയിരുന്നു. ഹളർമൗത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഈ കിണറിന് ആ പേര് വരാൻ കാരണം സ്വാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാം അവിടെ എത്തിയപ്പോൾ മരണപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാണ്. പിന്നീട് അവിടെ അവിശ്വാസികൾ ഒരു വിഗ്രഹത്തെ ആരാധിക്കുകയും, അവരിലേക്ക് നിയോഗിക്കപ്പെട്ട ഹൻളല ബിൻ സ്വഫ്വാൻ അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകനെ അവർ കൊലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തതോടെ അല്ലാഹു ആ

ജനതയെ നശിപ്പിക്കുകയും അവരുടെ കിണറുകളും കൊട്ടാരങ്ങളും ഉപേക്ഷിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

അദ്ദേഹം മരണപ്പെട്ട് ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട് അവരോട് പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ മരിച്ചിട്ടില്ല, മറിച്ച് നിങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാണാൻ ഞാൻ മറഞ്ഞിരുന്നതാണ്.' ഇതുകേട്ട് അവർ അത്യധികം സന്തോഷിച്ചു. തന്റെ മുഖത്ത് മരണത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങൾ കാണാതിരിക്കാൻ ഒരു മറയ്ക്ക് പിന്നിലിരുന്ന് സംസാരിക്കാൻ അദ്ദേഹം തന്റെ അനുയായികളോട് കൽപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ അവർ ഒരു വിഗ്രഹത്തെ മറയ്ക്ക് പിന്നിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. അത് ഭക്ഷിക്കുകയോ കുടിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. താൻ ഒരിക്കലും മരിക്കില്ലെന്നും താനാണ് അവരുടെ ദൈവം എന്നും പിശാച് ആ വിഗ്രഹത്തിലൂടെ അവരെക്കൊണ്ട് പറയിപ്പിച്ചു. ഭൂരിഭാഗം പേരും അത് വിശ്വസിച്ചു. സത്യം മനസ്സിലാക്കിയവർ ഉപദേശിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും അവർ അടിച്ചമർത്തപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ അല്ലാഹു ഹൻളല ബിൻ സഫ്വാൻ (حنظلة بن صفوان) എന്ന പ്രവാചകനെ അവർക്കിടയിലേക്ക് അയച്ചു. അദ്ദേഹം അവരോട് പറഞ്ഞു: 'ഇതൊരു നിർജീവമായ വിഗ്രഹമാണ്, ഇതിൽ പിശാചാണ് കുടികൊള്ളുന്നത്. അല്ലാഹുവിന് സമാനമായി ഒന്നുമില്ല.' എന്നാൽ അവർ അദ്ദേഹത്തെ ഉപദ്രവിക്കുകയും കൊലപ്പെടുത്തി ഒരു കിണറ്റിൽ എറിയുകയും ചെയ്തു. ഉടൻ തന്നെ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷ അവരെ പിടികൂടി. അവർ കുടിച്ച് തൃപ്തരായി ഉറങ്ങിയെങ്കിലും, രാവിലെ ഉണർന്നപ്പോൾ കിണറ്റിലെ വെള്ളം വറ്റിപ്പോയിരുന്നു. ദാഹം കൊണ്ട് മനുഷ്യരും മൃഗങ്ങളും അലമുറയിട്ടു. ഒടുവിൽ അവർ നശിച്ചു. അവരുടെ വീടുകളിൽ കാട്ടുമൃഗങ്ങൾ താവളമടിച്ചു. അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയിൽ നിന്നും കോപത്തിൽ നിന്നും നാം കാവൽ തേടുന്നു. അതുപോലെ, ശദ്ദാദ് ബിൻ ആദ് (شداد بن عاد) നിർമ്മിച്ച ഉന്നതമായ കൊട്ടാരവും (القصر المشيد) ഇതേ അവസ്ഥയിലായി. അവിടെ ഇപ്പോൾ ജിന്നുകളുടെ ശബ്ദവും മൃഗങ്ങളുടെ ഗർജ്ജനവും മാത്രമേയുള്ളൂ. അല്ലാഹു ഈ സൂക്തങ്ങളിലൂടെ നമുക്ക് നൽകുന്നത് പാഠവും മുന്നറിയിപ്പുമാണ്. കാശിഫി (الكاشفي) തന്റെ തഫ്സീറിൽ പറയുന്നു: ഒരു മുസ്ലിം മന്ത്രിയെ കൊലപ്പെടുത്താൻ ഒരു കാഫിർ രാജാവ് തീരുമാനിച്ചപ്പോൾ, അദ്ദേഹം നാലായിരം വിശ്വാസികളുമായി ഹളർമൗത്ത് (حضرموت) മലനിരകളിൽ അഭയം പ്രാപിച്ചു. അവിടെ അവർക്ക്

അത്ഭുതകരമായി ശുദ്ധജലം ലഭിച്ചു. അവർ അവിടെ ആരാധനയിൽ മുഴുകി. എന്നാൽ കാലക്രമേണ പിശാച് വേഷം മാറി വന്ന് അവരെ വഴിതെറ്റിച്ചു. അല്ലാഹു ഹൻളലയെ (അലൈഹിസ്സലാം) പ്രവാചകനായി അയച്ചെങ്കിലും അവർ അനുസരിച്ചില്ല. ഒടുവിൽ ഏഴ് വർഷവും ഏഴ് മാസവും ഏഴ് ദിവസവും കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷ അവരെ പിടികൂടി.

[سورة الحج (22) : الآيات 46 إلى 51]

അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് ഭൂമിയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ സത്യത്തെ ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയുന്ന ഹൃദയങ്ങളും *(قلوب)*, കേൾക്കാൻ കഴിയുന്ന കാതുകളും ലഭിക്കുന്നു. യഥാർത്ഥത്തിൽ, കണ്ണുകളല്ല അന്ധമാകുന്നത്, മറിച്ച് നെഞ്ചകങ്ങളിലുള്ള ഹൃദയങ്ങളാണ് അന്ധത ബാധിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഒരു ദിവസം എന്നത് നിങ്ങളുടെ കണക്കനുസരിച്ച് ആയിരം വർഷത്തിന് തുല്യമാണ്. അക്രമികളായ എത്രയോ ജനപദങ്ങൾക്ക് നാം സാവകാശം നൽകി, പിന്നീട് അവരെ പിടികൂടി; അന്തിമ മടക്കം എന്നിലേക്കാണ്. നബിയേ, പറയുക: 'ജനങ്ങളേ, ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായ താക്കീത് നൽകുന്നവൻ മാത്രമാകുന്നു.' വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് പാപമോചനവും *(مغفرة)* മാന്യമായ ഉപജീവനവും *(رزق كريم)* ഉണ്ട്. എന്നാൽ നമ്മുടെ വചനങ്ങളെ അസാധുവാക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നവർ നരകാവകാശികളാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയ്ക്ക് പാത്രമായവരുടെ കൊട്ടാരങ്ങളും അവരുടെ അന്ത്യവും വിവരിക്കുമ്പോൾ, കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം അനിവാര്യമാണെന്ന് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. 'അവർ ഭൂമിയിൽ സഞ്ചരിച്ചിട്ടില്ലേ?' (أَفَلَمْ يَسِيرُوا) എന്ന ഖുർആനിക വചനം മക്കയിലെ നിഷേധികളോടുള്ള ചോദ്യമാണ്. യമനിലേക്കും ശാമിലേക്കും അവർ യാത്ര ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ, നശിപ്പിക്കപ്പെട്ട ജനതയുടെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ കണ്ട് അവർക്ക് പാഠം ഉൾക്കൊള്ളാമായിരുന്നു. എന്നാൽ,

അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ അശ്രദ്ധയുടെ മൂടുപടം കൊണ്ട് മറയ്ക്കപ്പെട്ടതിനാൽ അവർക്ക് സത്യം ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. യഥാർത്ഥ അന്ധത എന്നത് കണ്ണുകളുടേതല്ല, മറിച്ച് നെഞ്ചകത്തുള്ള ഹൃദയങ്ങളുടേതാണ് (تَعْمَى الْقُلُوبُ). ഹൃദയത്തിന്റെ കാഴ്ചശക്തി (بصيرة) നഷ്ടപ്പെട്ടവനാണ് യഥാർത്ഥ അന്ധൻ. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ, ഓരോ മനുഷ്യനും നാല് കണ്ണുകളുണ്ട്; തലയിലുള്ള രണ്ട് കണ്ണുകൾ കൊണ്ട് ഭൗതികലോകത്തെ കാണുന്നു, ഹൃദയത്തിലുള്ള രണ്ട് കണ്ണുകൾ കൊണ്ട് ദീനിന്റെ കാര്യങ്ങൾ കാണുന്നു. അജ്ഞാനികൾ ബാഹ്യമായ കാഴ്ച കൊണ്ട് വസ്തുക്കളെ കാണുന്നു, എന്നാൽ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ സത്യത്തിന്റെ പ്രകാശത്തെ കാണുന്നതിൽ നിന്ന് മറയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഹൃദയത്തിന്റെ കാഴ്ചയിൽ അല്പം പ്രകാശം ലഭിച്ചാൽ തന്നെ അത് ഇച്ഛകളെയും മോഹങ്ങളെയും കീഴടക്കും. എന്നാൽ ഹൃദയത്തിന്റെ കാഴ്ച മങ്ങിപ്പോയാൽ, ശരീരം പാപങ്ങളിൽ മുഴുകുകയും സത്യത്തെ സ്വീകരിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. യഅ്ഖൂബ് അലൈഹിസ്സലാം യൂസുഫ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഗന്ധം അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞത് ബാഹ്യമായ മൂക്കുകൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തിന്റെ ഉൾക്കാഴ്ച (سرائر) കൊണ്ടാണ്.

[سورة الحج (22) : آية 47]

അല്ലാഹുവിന്റെ അജയ്യമായ വിധിനിർണ്ണയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ സൂക്തം ആത്മീയമായ ഉൾക്കാഴ്ച നൽകുന്നു. 'അവർ നിന്നോട് ശിക്ഷ വേഗത്തിലാക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നു' എന്ന ഖുർആനിക പരാമർശം, അവിശ്വാസികളുടെ അജ്ഞതയെയും അക്ഷമയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹു തന്റെ വാഗ്ദാനത്തിൽ ഒരിക്കലും ലംഘനം വരുത്തുന്നവനല്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കലുള്ള ഒരു ദിവസം, നിങ്ങളുടെ കണക്കുകൂട്ടലിലെ ആയിരം വർഷങ്ങൾക്ക് തുല്യമാണ്. ഇവിടെ 'ദിവസം' *(يوم)* എന്നത് കേവലം ഭൗതികമായ സമയമല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ അദൃശ്യമായ ഭരണനിർവ്വഹണത്തിന്റെ *(تدبير)* അളവുകോലാണ്. ഭൗതികലോകത്തെ കാലഗണനകൾ അല്ലാഹുവിന്റെ വിശാലമായ അറിവിനും *(علم)* തീരുമാനങ്ങൾക്കും മുന്നിൽ നിസ്സാരമാണ്. അതിനാൽ, സത്യവിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ സംതൃപ്തരായി *(رضا)* ക്ഷമയോടെ കാത്തിരിക്കണം.

ബുദ്ധിമാനായ സത്യവിശ്വാസി തന്റെ ആന്തരികതയെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നതിലും (تصفية الباطن), ഹൃദയത്തെ പ്രകാശമാനമാക്കുന്നതിലും (تجلية القلب), അല്ലാഹുവിനെ ധാരാളമായി സ്മരിച്ചുകൊണ്ട് അതിന്മേലുള്ള മറ നീക്കുന്നതിലും (كشف الغطاء) പരിശ്രമിക്കുന്നു. ഇമാം മാലിക് ബിൻ അനസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം: ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം അരുളിയതായി ഞാൻ കേട്ടു: 'അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള സ്മരണയല്ലാത്ത കാര്യങ്ങളിൽ നിങ്ങൾ അധികം സംസാരിക്കരുത്; അപ്രകാരം ചെയ്താൽ നിങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങൾ കടുത്തുപോകും. കഠിനമായ ഹൃദയം അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് അകന്നതാണ്, എന്നാൽ നിങ്ങൾ അത് അറിയുന്നില്ല.' മാലിക് ബിൻ ദീനാർ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: 'സൃഷ്ടികളുടെ സംസാരത്തേക്കാൾ അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളോട് (حديث الله) ഇണക്കം തോന്നാത്തവന്റെ കർമ്മങ്ങൾ കുറയുകയും, ഹൃദയം അന്ധമാവുകയും, അവന്റെ ആയുസ്സ് നഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.' തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'എല്ലാത്തിനും ഒരു മിനുക്കുണ്ട്,

ഹൃദയത്തിന്റെ മിനുക്ക് അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കലാണ്.' അബൂ അബ്ദില്ലാഹ് അൽ അൻത്വാഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: 'ഹൃദയത്തിന്റെ രോഗശമനത്തിന് അഞ്ച് കാര്യങ്ങളുണ്ട്: സജ്ജനങ്ങളോടൊപ്പമിരിക്കുക, ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുക, വയർ ലഘൂകരിക്കുക (അമിതഭക്ഷണം ഒഴിവാക്കുക), രാത്രി നമസ്കാരം, പ്രഭാതത്തിൽ അല്ലാഹുവിനോട് താഴ്മയോടെ പ്രാർത്ഥിക്കുക.' 'അവർ നിന്നോട് ശിക്ഷ വേഗത്തിലാക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നു' (وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ) എന്ന വചനത്തിന്, മക്കയിലെ അവിശ്വാസികൾ പരിഹാസരൂപേണ ശിക്ഷ ചോദിക്കുന്നു എന്നാണ് അർത്ഥം. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തഫ്സീറിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഇത് അവരുടെ അവിശ്വാസത്തെയാണ് കാണിക്കുന്നത് എന്നാണ്. അവർ വിശ്വസിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ശിക്ഷ ചോദിക്കുമായിരുന്നില്ല. അല്ലാഹു തന്റെ വാഗ്ദാനം ഒരിക്കലും ലംഘിക്കുകയില്ല. ബദ്ർ ദിനത്തിൽ അല്ലാഹു അത് നിറവേറ്റി. അവിശ്വാസികൾക്കുള്ള താക്കീത് ലംഘിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതുപോലെ, വിശ്വാസികൾക്കുള്ള വാഗ്ദാനവും ലംഘിക്കപ്പെടുകയില്ല. എന്നാൽ വിശ്വാസികൾക്കുള്ള താക്കീത് ലംഘിക്കപ്പെടാം, കാരണം അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം അവന്റെ കോപത്തെ അതിജയിച്ചിരിക്കുന്നു. യഹ്യ ബിൻ മുആദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് മനോഹരമായി പറഞ്ഞു: 'വാഗ്ദാനവും താക്കീതും സത്യമാണ്. വാഗ്ദാനം അല്ലാഹു അടിമകൾക്ക് നൽകിയ അവകാശമാണ്, താക്കീത് അടിമകൾക്ക് മേൽ അല്ലാഹുവിനുള്ള അവകാശവുമാണ്. അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചാൽ മാപ്പ് നൽകും, അല്ലെങ്കിൽ ശിക്ഷിക്കും.' അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയുടെ ഒരു ദിവസം നിങ്ങളുടെ കണക്കിലെ ആയിരം വർഷത്തിന് തുല്യമാണ്. കാലത്തിന്റെ വിവിധ തലങ്ങളെയാണ് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. വിരഹത്തിന്റെ ദിനങ്ങൾ ദീർഘവും, സംഗമത്തിന്റെ ദിനങ്ങൾ ഹ്രസ്വവുമാണ്. നിന്നെ കാണാത്ത ഒരു ദിവസം ആയിരം മാസത്തിന് തുല്യമാണ്.

[سورة الحج (22) : الآيات 48 إلى 51]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ ***48*** മുതൽ ***51*** വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം റൂഹുൽ ബയാനിൽ ഇപ്രകാരം വിവരിക്കുന്നു*:* അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'നശിപ്പിക്കപ്പെട്ട എത്രയെത്ര ജനപദങ്ങളുണ്ട്, അവ അക്രമികളായിരുന്നിട്ടും ഞാൻ അവയ്ക്ക് സാവകാശം നൽകി. പിന്നീട് ഞാൻ അവരെ പിടികൂടി. എന്റെ അടുത്തേക്കാണ് മടക്കം.' ഇവിടെ അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ ക്ഷമയെയും ***(حلم)*** അവന്റെ അപ്രതീക്ഷിതമായ പിടികൂടലിനെയും ***(أخذ)*** സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അക്രമികളായ ജനതകൾക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന സാവകാശം അവരുടെ പാപഭാരം വർദ്ധിപ്പിക്കാനാണ്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പ്രവാചകനോട് ***(***സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം***)*** പറയുന്നു*:* 'പറയുക, ജനങ്ങളേ, ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായ താക്കീത് നൽകുന്നവൻ മാത്രമാകുന്നു.' ഇവിടെ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ ദൗത്യം കേവലം മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുക എന്നത് മാത്രമാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. വിശ്വസിക്കുകയും സൽപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് മാപ്പും ***(مغفرة)*** മാന്യമായ ഉപജീവനവുമുണ്ട് ***(رزق كريم)***. ആത്മീയമായി, മാപ്പ് എന്നത് പാപങ്ങളുടെ മറയ്ക്കലും, മാന്യമായ ഉപജീവനം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യവും ***(قرب)*** അവന്റെ ദർശനവുമാണ്. എന്നാൽ നമ്മുടെ വചനങ്ങളെ അസാധുവാക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നവർ നരകാവകാശികളാണ്. പിശാച് ഓരോ പ്രവാചകന്റെയും ഓത്തുനേരത്ത് പ്രലോഭനങ്ങൾ നൽകാൻ ശ്രമിക്കും. എന്നാൽ അല്ലാഹു ആ പ്രലോഭനങ്ങളെ നീക്കം ചെയ്യുകയും തന്റെ വചനങ്ങളെ സുസ്ഥിരമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനും യുക്തിമാനുമാണ് ***(حكيم)***.

അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിൽ അവൻ ഒരിക്കലും പിന്തിരിക്കുകയില്ല എന്ന വചനത്തോട് 'നിശ്ചയമായും നിന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ അടുക്കൽ ഒരു ദിവസം...' എന്ന വചനത്തെ ബന്ധിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. അർത്ഥം ഇതാണ്: അല്ലാഹു വാഗ്ദാനം ചെയ്ത ശിക്ഷ അവർക്ക് വന്നെത്തുക തന്നെ ചെയ്യും, അത് അല്പം വൈകിയാലും ശരി. എന്നാൽ അല്ലാഹു അത്യന്തം സഹനശീലനും

(حليم) ക്ഷമാശീലനുമാണ് (صبور). അവൻ ശിക്ഷ നൽകുന്നതിൽ തിടുക്കം കാണിക്കുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ സഹനവും ഗാംഭീര്യവും സാവധാനവും കാരണം, ആയിരം വർഷത്തെ അവൻ ഒരു ദിവസമായി കാണുന്നു. കാലം അവനെ ബാധിക്കുന്നില്ലാത്തതിനാൽ, അവന്റെ അടുക്കൽ സമയത്തിന്റെ സാന്നിധ്യവും അസാന്നിധ്യവും, കുറവും കൂടുതലും എല്ലാം തുല്യമാണ്. അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായ മനുഷ്യൻ മനസ്സിലാക്കേണ്ടത്, വരാനിരിക്കുന്നതെല്ലാം സമീപസ്ഥമാണെന്നും, അല്ലാഹു നൽകുന്ന സാവകാശം കണ്ട് വഞ്ചിതനാകരുതെന്നുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ പിടികൂടൽ അതിശക്തമാണ്. അതിനാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ അനുസരിച്ചും നിരോധനങ്ങളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിന്നും അവന്റെ തൃപ്തി തേടാൻ വേഗത്തിൽ മുന്നിട്ടിറങ്ങുക. അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനിനെയോ അതിലെ നിയമങ്ങളെയോ പരിഹസിക്കരുത്. അല്ലാഹു തന്റെ വചനത്തിൽ സത്യസന്ധനും (صادق) തന്റെ പ്രവൃത്തികളിൽ യുക്തിമാനുമാണ് (حكيم). അല്ലാഹു അക്രമികളായ ജനതയ്ക്ക് സാവകാശം നൽകുന്നു (أمليت لها), എന്നാൽ അവരെ ഒരിക്കലും വിട്ടുകളയുന്നില്ല (لا يهمل). അക്രമികൾ തങ്ങൾ രക്ഷപ്പെട്ടുവെന്ന് തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്നു, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി അവരെ അപ്രതീക്ഷിതമായി പിടികൂടുന്നു. അപ്പോൾ അവർ പശ്ചാത്തപിക്കുന്നു, എന്നാൽ ആ സമയം പശ്ചാത്താപം കൊണ്ട് പ്രയോജനമില്ല. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'പറയുക, ജനങ്ങളേ, ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായ മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നവനാണ് (نذير مبين).' ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നത് അല്ലാഹു എനിക്ക് വഹ്യ് നൽകിയ കാര്യങ്ങൾ വെച്ചാണ്. വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുകയും ചെയ്തവർക്ക് പാപമോചനവും (مغفرة) മാന്യമായ ഉപജീവനവും (رزق كريم) അഥവാ സ്വർഗ്ഗത്തിലെ അനുഗ്രഹങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കും.

[سورة الحج (22) : الآيات 52 إلى 57]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടാമത്തെ അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ *52* മുതൽ *57* വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം *(*തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാൻ*)* താഴെ നൽകുന്നു*:* അല്ലാഹു പറയുന്നു*: '*നിനക്ക് മുമ്പ് നാം അയച്ച ഏതൊരു ദൂതനോ പ്രവാചകനോ ആയാലും, അദ്ദേഹം എന്തെങ്കിലും ഓതുമ്പോൾ പിശാച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഓത്തിൽ *(*ഖിറാഅത്ത്*)* ചില സംശയങ്ങൾ കലർത്താതിരുന്നിട്ടില്ല. എന്നാൽ പിശാച് ഇടുന്നതിനെ അല്ലാഹു മായ്ച്ചുകളയുകയും, പിന്നീട് തന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ അവൻ സുദൃഢമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനും യുക്തിമാനുമാണ്*. ' (*സൂറത്തുൽ ഹജ്ജ്*: 52).* ഈ സൂക്തം പ്രവാചകന്മാരുടെ ഹൃദയശുദ്ധിയെയും *(*ഇസ്മത്ത്*)* അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണത്തെയും വ്യക്തമാക്കുന്നു. പിശാചിന്റെ ദുർബോധനങ്ങളെ അല്ലാഹു തന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കൊണ്ട് അസാധുവാക്കുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു*: '*ഹൃദയങ്ങളിൽ രോഗമുള്ളവർക്കും, കഠിനഹൃദയർക്കും പിശാച് ഇടുന്നതിനെ ഒരു പരീക്ഷണമാക്കാൻ വേണ്ടിയാണിത്. തീർച്ചയായും അക്രമികൾ കടുത്ത ഭിന്നതയിലാണ്*. ' (*സൂറത്തുൽ ഹജ്ജ്*: 53).* ഇവിടെ ഹൃദയരോഗം എന്നത് അവിശ്വാസത്തെയും *(*കുഫ്ർ*)* കപടവിശ്വാസത്തെയും *(*നിഫാഖ്*)* സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അറിവ് നൽകപ്പെട്ടവർക്ക് ഇത് സത്യമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുകയും, അവർ അതിൽ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു*: '*അറിവ് നൽകപ്പെട്ടവർക്ക് ഇത് നിന്റെ രക്ഷിതാവിങ്കൽ നിന്നുള്ള സത്യമാണെന്ന് മനസ്സിലാകാനും, അവർ അതിൽ വിശ്വസിക്കാനും, അങ്ങനെ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ അതിലേക്ക് വിനയപ്പെടാനും വേണ്ടിയാണിത്. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു വിശ്വസിച്ചവരെ നേരായ പാതയിലേക്ക് നയിക്കുന്നവനാണ്*. ' (*സൂറത്തുൽ ഹജ്ജ്*: 54).* അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗദർശനം *(*ഹിദായത്ത്*)* ലഭിച്ചവർക്ക് സത്യം തിരിച്ചറിയാൻ സാധിക്കുന്നു. അവിശ്വാസികൾക്ക് ഈ പരീക്ഷണം വഴി നഷ്ടം മാത്രമേ സംഭവിക്കൂ. 'അവിശ്വാസികൾക്ക് തങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ സംശയം നിലനിൽക്കുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ പെട്ടെന്നുള്ള അന്ത്യദിനം *(*സാഅത്ത്*)* അവർക്ക് വന്നെത്തുകയോ ചെയ്യുന്നത്

വരെ അവർ അതിൽ സംശയാലുക്കളായിക്കൊണ്ടിരിക്കും.' (സൂറത്തുൽ ഹജ്ജ്: 55). അന്ത്യദിനത്തിന്റെ ഭീകരതയെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. 'അന്നേദിവസം ആധിപത്യം അല്ലാഹുവിന്റേത് മാത്രമായിരിക്കും. അവൻ അവർക്കിടയിൽ വിധി കൽപ്പിക്കും. അപ്പോൾ വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തവർ സുഖാനുഭവങ്ങളുള്ള സ്വർഗ്ഗത്തിലായിരിക്കും.' (സൂറത്തുൽ ഹജ്ജ്: 56). വിശ്വസിച്ചവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യവും സ്വർഗ്ഗവും ലഭിക്കുന്നു. 'എന്നാൽ അവിശ്വാസികളാവുകയും നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്തവർക്ക് അപമാനകരമായ ശിക്ഷയുണ്ടായിരിക്കും.' (സൂറത്തുൽ ഹജ്ജ്: 57). ഇപ്രകാരം അല്ലാഹുവിന്റെ നീതിയും കാരുണ്യവും പ്രകടമാകുന്നു.

അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെ നിന്ദിച്ചും, അതിനെ മന്ത്രവാദമെന്നും കവിതയെന്നും വ്യാജമായി ആരോപിച്ചും അവർ അഹങ്കാരത്തോടെ പെരുമാറുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകന്മാരെയും അവരുടെ ഔലിയാക്കളെയും (أولياء) തടയാനും, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകളിൽ നിന്ന് അവരെ പിന്തിരിപ്പിക്കാനും ശ്രമിക്കുന്നവരാണിവർ. തങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ തോൽപ്പിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് അവർ വ്യാമോഹിക്കുന്നു. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്തെ ഊതിക്കെടുത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നവൻ സ്വന്തം മുഖം കരിച്ചുകളയുക മാത്രമാണ് ചെയ്യുന്നത്. ആരുടെ ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളോട് വിദ്വേഷമുണ്ടോ, അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ നിന്ന് പുറത്താവുകയും, അന്ത്യദിനത്തിൽ നരകത്തിന്റെ (جحيم) തീയിൽ എരിയുകയും ചെയ്യും. എന്നാൽ അല്ലാഹു ഒരു അടിമയ്ക്ക് നന്മ ഉദ്ദേശിച്ചാൽ, അവനെ ഈ അഹങ്കാരത്തിൽ നിന്ന് മാറ്റി പശ്ചാത്താപത്തിലേക്ക് (توبة) നയിക്കുന്നു. ബിശ്റുൽ ഹാഫി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) എന്ന മഹാനുഭാവന്റെ ചരിത്രം ഇതിന് തെളിവാണ്; ഔലിയാക്കളുടെ കറാമത്തുകൾ (كرامات) സത്യമാണെന്നും, ബുദ്ധിക്ക് അതീതമായ കാര്യങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നത് തെറ്റാണെന്നും, പ്രവാചകന്മാരുടെ പിൻഗാമികളായ ആത്മീയ ഗുരുക്കന്മാരുടെ പാത പിന്തുടരുന്നത് സന്മാർഗത്തിലേക്കുള്ള വഴിയാണെന്നും ഈ സംഭവം പഠിപ്പിക്കുന്നു.

അല്ലാഹുവിനെ അറിഞ്ഞ പണ്ഡിതന്മാരെ നിഷേധിക്കുന്നവർ സ്വന്തം അറിവില്ലായ്മ കൊണ്ടാണ് അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത്. അവരുടെ അറിവ് വെളിപാടുകളിൽ (كشف) അധിഷ്ഠിതമാണ്, മറ്റുള്ളവരുടേത് കേവല ചിന്തകളിലും. അതിനാൽ, സന്മാർഗികളായ നേതാക്കളുടെ പാതയല്ലാതെ മറ്റൊരു വഴിയുമില്ല. പ്രവാചകനും (رسول) നബിയും (نبي) തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഇവിടെ വ്യക്തമാക്കപ്പെടുന്നു; അല്ലാഹുവിന്റെ സന്ദേശം ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കാൻ നിയോഗിക്കപ്പെട്ടവനാണ് റസൂൽ.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'കിതാബ്' (الكتاب) എന്ന പദം 'നബി' (النبي) എന്നതിനേക്കാൾ വിശാലമായ അർത്ഥം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. നബിമാരുടെ എണ്ണത്തെക്കുറിച്ച് തിരുമേനി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയ ഹദീസുകൾ ഇതിന് തെളിവാണ്. ഒരു ലക്ഷത്തി ഇരുപത്തിനാലായിരം നബിമാരുണ്ടെന്നും, അവരിൽ മുന്നൂറ്റി പതിമൂന്ന് പേർ റസൂലുകളാണെന്നും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. റസൂൽ (الرسول) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങൾ ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കാൻ നിയോഗിക്കപ്പെട്ടവരാണ്; അവർ മനുഷ്യരോ മലക്കുകളോ ആകാം. എന്നാൽ നബി (النبي) എന്നത് മനുഷ്യർക്ക് മാത്രമുള്ള പദവിയാണ്. ഖുർആനിലെ 'ഗറാനീഖ്' സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് ചില വ്യാഖ്യാതാക്കൾ നൽകിയ വിശദീകരണം അഹ്ലുസ്സുന്നത്തി വൽ ജമാഅത്തിന്റെ വിശ്വാസപ്രമാണങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം സൂറത്തുന്നജ്മ് പാരായണം ചെയ്യുമ്പോൾ, വിഗ്രഹങ്ങളെ പരാമർശിക്കുന്ന ആയത്തുകൾക്ക് ശേഷം പിശാച് (ശൈത്താൻ) നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ശബ്ദത്തോട് സാമ്യമുള്ള രീതിയിൽ ചില വാക്കുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കുകയും, അത് കേട്ട മുശ്രിക്കുകൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വിഗ്രഹങ്ങളെ പുകഴ്ത്തിയതാണെന്ന് തെറ്റിദ്ധരിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഇത് പിശാചിന്റെ കുതന്ത്രമായിരുന്നു. അല്ലാഹു തന്റെ പ്രവാചകനെ ആശ്വസിപ്പിക്കാനും സത്യം വ്യക്തമാക്കാനും ആയത്തുകൾ ഇറക്കി. 'തമന്നാ' (تمنى) എന്ന വാക്കിന് പാരായണം ചെയ്യുക (قرأ) എന്നാണർത്ഥം. പിശാച് പ്രവാചകന്റെ പാരായണത്തിനിടയിൽ സ്വന്തം വാക്കുകൾ ചേർത്തു വെക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. എന്നാൽ

അല്ലാഹു പിശാചിന്റെ ആ പ്രവൃത്തികളെ നീക്കം ചെയ്യുകയും (نسخ) തന്റെ ആയത്തുകളെ സുസ്ഥിരമാക്കുകയും (إحكام) ചെയ്യുന്നു. ഇത് വിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയത്തിലെ സത്യത്തെ പരീക്ഷിക്കാനും വേർതിരിക്കാനുമുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ യുക്തിയാണ് (حكمة). വിഗ്രഹങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്ന ഖുർആൻ ആയത്തുകൾ നിലനിൽക്കെ, പിശാചിന്റെ വാക്കുകൾ ഖുർആനിന്റെ ഭാഗമാണെന്ന് ആർക്കും തെറ്റിദ്ധരിക്കാനാവില്ല. അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനും യുക്തിമാനുമാണ്.

[سورة الحج (22) : الآيات 53 إلى 55]

അല്ലാഹുവിന്റെ ആജ്ഞയാൽ പിശാച് പ്രവാചകന്മാരുടെ മനസ്സിലേക്ക് ഇടുന്ന പ്രലോഭനങ്ങളെ അല്ലാഹു നീക്കം ചെയ്യുകയും, തന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ സുസ്ഥിരമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനും യുക്തിമാനുമാണ് *(حكيم)*. പിശാച് നൽകുന്ന ഈ പരീക്ഷണങ്ങൾ ഹൃദയങ്ങളിൽ രോഗമുള്ളവർക്കും കഠിനഹൃദയർക്കും ഒരു പരീക്ഷണമായി മാറുന്നു. അക്രമികൾ സത്യത്തിൽ നിന്നും വളരെ ദൂരത്താണ്. എന്നാൽ അറിവ് നൽകപ്പെട്ടവർക്ക് ഇത് തങ്ങളുടെ നാഥനിൽ നിന്നുള്ള സത്യമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുകയും, അവർ അതിൽ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് വിനയത്തോടെ *(إخبات)* കീഴടങ്ങുന്നു. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു വിശ്വസിച്ചവരെ നേരായ പാതയിലേക്ക് നയിക്കുന്നവനാണ്. സത്യനിഷേധികൾക്ക് തങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ സംശയം വിട്ടുമാറാതെ തുടരുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ പെട്ടെന്നുള്ള അന്ത്യദിനം *(ساعة)* വന്നെത്തുകയോ ചെയ്യുന്നത് വരെ അവർ ഈ അവിശ്വാസത്തിൽ തുടരും.

പിശാചിന്റെ ഇടപെടൽ പരീക്ഷണത്തിന്റെയും (فتنة) കാരണങ്ങളുടെയും ഭാഗമാണ്. ഈ വചനം മറ നീക്കി, സംശയാലുക്കളെ നേർവഴിയിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. 'ലീയജ്അല' (لِيَجْعَلَ) എന്നതിനർത്ഥം, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ

പാരായണത്തിൽ പിശാചിന് ഇടപെടാൻ അല്ലാഹു അവസരം നൽകി എന്നാണ്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഒരു പരീക്ഷണമാണ്. ഹൃദയത്തിൽ രോഗമുള്ളവർ, അതായത് സംശയവും കാപട്യവുമുള്ളവർക്ക് ഇത് ഒരു പരീക്ഷണമായി മാറുന്നു. ശാരീരിക രോഗം ശരീരത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, ഹൃദയരോഗം ആത്മീയ നാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. കഠിനഹൃദയരായ മുശ്രിക്കുകളും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. 'ളാലിമീൻ' (الظالمين) എന്ന് പ്രയോഗിച്ചതിലൂടെ അവരുടെ അക്രമത്തെ അല്ലാഹു എടുത്തുപറയുന്നു. അവർ സത്യത്തിൽ നിന്ന് അകന്നവരും കടുത്ത ശത്രുത പുലർത്തുന്നവരുമാണ്. എന്നാൽ അറിവ് നൽകപ്പെട്ടവർക്ക് (أوتوا العلم) ഈ ഖുർആൻ അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള സത്യമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുന്നു. പിശാചിന് ഇതിൽ യാതൊരു ഇടപെടലിനും കഴിയില്ല. അവർ അതിൽ വിശ്വസിക്കുകയും അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ വിനയത്തോടെ (إخبات) അതിന് വഴങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളെ നേരായ പാതയിലേക്ക് (صراط مستقيم) നയിക്കുന്നു. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: അല്ലാഹു തന്റെ ആത്മാർത്ഥരായ അടിമകളെ പരീക്ഷിക്കുകയും, എന്നാൽ സത്യവും അസത്യവും വേർതിരിച്ചറിയാനുള്ള ഉൾക്കാഴ്ച (بصيرة) അവർക്ക് നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായമില്ലാതെ മനുഷ്യന് സ്വന്തം കഴിവുകൊണ്ട് നേർവഴി പ്രാപിക്കാനാവില്ല. ആരെ അല്ലാഹു കൈവിട്ടുവോ, അവരെ ലോകത്തെ ആർക്കും നേർവഴിയിലാക്കാൻ കഴിയില്ല. അതിനാൽ ബുദ്ധിമാനായ മനുഷ്യൻ ഖുർആനിന്റെ കൽപ്പനകൾക്ക് കീഴടങ്ങുകയും, വഞ്ചകിയായ സ്വന്തം മനസ്സിനെ (نفس) സംസ്കരിക്കാൻ പരിശ്രമിക്കുകയും വേണം. സത്യനിഷേധികൾ ഖുർആനിനെക്കുറിച്ച് അന്ത്യനാൾ വരുന്നത് വരെ സംശയത്തിലും തർക്കത്തിലുമായിരിക്കും.

അല്ലാഹുവിന്റെ പരമാധികാരത്തെയും വിധിനിർണ്ണയത്തെയും കുറിച്ചുള്ള ഈ സൂക്തങ്ങൾ ആത്മീയമായ ഉൾക്കാഴ്ച നൽകുന്നു. 'അന്ന് ആധിപത്യം അല്ലാഹുവിനായിരിക്കും' (الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ) എന്ന വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അന്ത്യദിനത്തിൽ ഭൗതികമായ എല്ലാ അധികാരങ്ങളും അപ്രസക്തമാവുകയും, യഥാർത്ഥ രാജാധിരാജനായ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതാപം മാത്രം വെളിപ്പെടുകയും ചെയ്യുമെന്നാണ്. അപ്പോൾ അവൻ അവർക്കിടയിൽ വിധി കൽപ്പിക്കും. വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തവർ (الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ) ആനന്ദത്തിന്റെ സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പുകളിലായിരിക്കും (فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ). ഇവിടെ 'നഈം' എന്നത് കേവലം ഭൗതികമായ സുഖമല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യവും അവന്റെ തൃപ്തിയും ലഭിക്കുന്ന ആത്മീയമായ ആനന്ദമാണ്. എന്നാൽ, സത്യനിഷേധം കൈക്കൊള്ളുകയും നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്തവർക്കാകട്ടെ, അവർക്ക് അപമാനകരമായ ശിക്ഷയുണ്ടായിരിക്കും (لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ). ഈ ശിക്ഷ അവരുടെ അഹങ്കാരത്തിനും സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചതിനും ലഭിക്കുന്ന പ്രതിഫലമാണ്.

അല്ലാഹുവിന്റെ അപ്രതീക്ഷിതമായ ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നു. 'അപ്രതീക്ഷിതമായി' (بَغْتَةً) എന്നത് പെട്ടെന്നുള്ളതും മുൻകൂട്ടി കാണാൻ കഴിയാത്തതുമായ വരവിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'വന്ധ്യമായ ദിവസം' (يَوْمٍ عَقِيمٍ) എന്ന പ്രയോഗം അത്യന്തം ഗൗരവമുള്ളതാണ്. വന്ധ്യത (عقم) എന്നത് ഫലശൂന്യതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു ദിവസം മറ്റൊരു ദിവസത്തിന് ജന്മം നൽകുന്നതുപോലെയാണ് കാലത്തിന്റെ പ്രവാഹം. എന്നാൽ, ആ ദിവസം അങ്ങനെയല്ല; അതിനുശേഷം മറ്റൊരു ദിവസമില്ലാത്ത, നന്മയോ ആശ്വാസമോ ലഭിക്കാത്ത, അന്ത്യദിനത്തിന്റെ ഭീകരതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ദിവസമാണത്. അന്ന് പരമാധികാരം (الملك) അല്ലാഹുവിന് മാത്രമായിരിക്കും. അഹങ്കാരികളായ

രാജാക്കന്മാരുടെ കിരീടങ്ങളും അധികാരങ്ങളും അന്ന് തകർക്കപ്പെടും. അല്ലാഹുവിന്റെ അജയ്യമായ പ്രതാപത്തിന് മുന്നിൽ എല്ലാവരും തങ്ങളുടെ നിസ്സഹായാവസ്ഥ സമ്മതിക്കാൻ നിർബന്ധിതരാകും. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടിയതുപോലെ, ശാശ്വതനായ രാജാവിന്റെ അധികാരമൊഴികെ മറ്റെല്ലാം നശിച്ചുപോകുന്നതാണ്. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'എല്ലാ കാലത്തും അധികാരം അല്ലാഹുവിന്റേത് തന്നെയാണ്, എന്നാൽ അന്ത്യദിനത്തിൽ അവന്റെ അജയ്യമായ പ്രതാപം (القهاريــة) എല്ലാവർക്കും ബോധ്യപ്പെടും.'

സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം (تفضــل) കൊണ്ട് സ്വർഗ്ഗത്തിലെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നു. എന്നാൽ സത്യനിഷേധികളായവർക്ക് ലഭിക്കുന്നത് അവരെ നിന്ദ്യരാക്കുന്ന ശിക്ഷയാണ് (عذابٌ مُهِينٌ). ഈ ശിക്ഷ അവരുടെ അഹങ്കാരത്തെ പൂർണ്ണമായും തകർക്കുകയും അവർക്ക് വിവരണാതീതമായ അപമാനം വരുത്തിവെക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

[سورة الحج (22) : الآيات 58 إلى 62]

അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ഹിജ്റ പോവുകയും, പിന്നീട് കൊല്ലപ്പെടുകയോ മരണപ്പെടുകയോ ചെയ്തവർക്ക് അല്ലാഹു ഉത്തമമായ ഉപജീവനം നൽകുന്നതാണ്. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു ഉപജീവനം നൽകുന്നവരിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമനാണ്. അവൻ അവരെ അവർ തൃപ്തിപ്പെടുന്ന ഒരിടത്തേക്ക് പ്രവേശിപ്പിക്കും. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനും സഹനശീലനുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ സഹിച്ച ത്യാഗങ്ങൾക്കുള്ള പ്രതിഫലം അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം *(قرب)* തന്നെയാണ്. ആരെങ്കിലും തന്നോട് ചെയ്ത ദ്രോഹത്തിന് തുല്യമായത് തിരിച്ചും ചെയ്യുകയും, പിന്നീട് അവനെ അക്രമിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്താൽ, തീർച്ചയായും അല്ലാഹു അവനെ സഹായിക്കുന്നതാണ്. അല്ലാഹു മാപ്പ് നൽകുന്നവനും പൊറുക്കുന്നവനുമാണ്. അല്ലാഹു രാത്രിയെ പകലിന്റെ ഭാഗമാക്കുകയും, പകലിനെ രാത്രിയുടെ ഭാഗമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും കാണുന്നവനുമാണ്. അല്ലാഹു മാത്രമാണ് സത്യമായ ദൈവം *(حق)*, അവനല്ലാത്തവർ വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതെല്ലാം അസത്യമാണ്. അല്ലാഹു ഉന്നതനും വലിയവനുമാണ്.

സത്യനിഷേധികളുടെ ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾ കാരണം അവർക്ക് ശിക്ഷ ലഭിക്കുന്നു. നിശ്ചയമായും അന്തിമവിധി (فصل) അനിവാര്യമാണെന്ന് നീ അറിയുക. ഖുർആനിനെക്കുറിച്ചും അതിൽ പറയുന്ന പുനരുത്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചും (بعـــث) പ്രതിഫലത്തെക്കുറിച്ചും അവിശ്വാസികൾ സംശയത്തിലാണെങ്കിലും, സത്യം സംഭവിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും. ലുഖ്മാൻ (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ മകനെ ഉപദേശിച്ചതായി ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നു: 'മകനേ, മരണത്തിൽ നിനക്ക് സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ ഉറക്കത്തെ നിന്നിൽ നിന്ന് തടഞ്ഞുനിർത്തുക, നിനക്കതിന് സാധിക്കില്ല. പുനരുത്ഥാനത്തിൽ സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ, ഉറക്കമുണരുന്നതിനെ തടയാൻ ശ്രമിക്കുക, അതും നിനക്ക് സാധിക്കില്ല.' ഇത് ചിന്തിക്കുന്നവൻ തന്റെ ആത്മാവ് മറ്റൊരാളുടെ അധീനതയിലാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്നു. ഉറക്കം മരണത്തിന് തുല്യവും, ഉറക്കമുണരൽ മരണശേഷമുള്ള പുനരുത്ഥാനത്തിന്

തുല്യവുമാണ്. ഒരു അടിമ തന്റെ നാഥനെ (مولى) തിരിച്ചറിയുകയും അവന്റെ കൽപ്പനകൾ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്താൽ, അവന് ഒരിക്കലും അവസാനിക്കാത്ത ഒരു പ്രതാപം (عزة) ലഭിക്കുന്നു. അതാണ് പരലോകത്തെ പ്രതാപം; അതിനു മുന്നിൽ ഐഹികമായ പ്രതാപം നിസ്സാരമാണ്. സുലൈമാൻ (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ രാജാധികാരത്തിന്റെ പ്രതാപത്തിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ആരാധകൻ അദ്ദേഹത്തോട് പറഞ്ഞു: 'ദാവൂദിന്റെ പുത്രനേ, അല്ലാഹു നിനക്ക് വലിയൊരു രാജ്യം നൽകിയിരിക്കുന്നു.' അപ്പോൾ സുലൈമാൻ (അലൈഹിസ്സലാം) പറഞ്ഞു: 'ഒരു തവണ അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുന്നത് (تسبيح) ഈ രാജ്യം മുഴുവനേക്കാളും ഉത്തമമാണ്. കാരണം, ഈ സ്തുതി നിലനിൽക്കും, സുലൈമാന്റെ രാജ്യം നശിച്ചുപോകും.' അല്ലാഹുവിന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുന്നതിന്റെ മഹത്വം എത്രയായിരിക്കും എന്ന് ചിന്തിക്കുക! ശൈഖുൽ അക്ബർ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) തന്റെ 'ഫുതൂഹാത്തുൽ മക്കിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: ഖുർആൻ മുസ്ഹഫിൽ നിന്ന് പാരായണം ചെയ്യുന്നവൻ അത് ഉച്ചത്തിൽ ഓതുന്നത് സുന്നത്താണ്. പാരായണം ചെയ്യുമ്പോൾ കൈകൾ ആയത്തുകളിൽ വെച്ച് നീങ്ങണം. അപ്പോൾ നാവിന് ഉച്ചാരണത്തിന്റെ പുണ്യവും, കണ്ണിന് കാഴ്ചയുടെ പുണ്യവും, കൈകൾക്ക് സ്പർശനത്തിന്റെ പുണ്യവും ലഭിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ (سبيل الله) തങ്ങളുടെ നാടുവിട്ടുപോയവർ (ഹിജ്റ), അല്ലാഹുവിന്റെ സ്വർഗ്ഗവും തൃപ്തിയും ലക്ഷ്യമാക്കി ജിഹാദിൽ ഏർപ്പെട്ടവർ, അവർ കൊല്ലപ്പെടുകയോ (قتل) അല്ലെങ്കിൽ സ്വാഭാവികമായി മരണപ്പെടുകയോ (موت) ചെയ്താൽ, അല്ലാഹു അവർക്ക് ഉത്തമമായ ഉപജീവനം (رزق حسن) നൽകുന്നു. അത് ഒരിക്കലും മുറിഞ്ഞുപോകാത്ത സ്വർഗ്ഗത്തിലെ അനുഗ്രഹങ്ങളാണ്. അല്ലാഹു അത്യന്തം സഹനശീലനാണ് (حليم). അവൻ ശത്രുക്കളെ ശിക്ഷിക്കാൻ തിടുക്കം കൂട്ടുന്നില്ല. ഇബ്രാഹിം (അലൈഹിസ്സലാം) ഒരു പാപിയെ കണ്ടപ്പോൾ അവനെ നശിപ്പിക്കാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചു. അപ്പോൾ അല്ലാഹു അരുളി: 'ഇബ്രാഹിമേ, പാപം ചെയ്യുന്ന എല്ലാവരെയും നശിപ്പിച്ചാൽ ഭൂമിയിൽ ആരും അവശേഷിക്കില്ല. എന്നാൽ അവർ പാപം ചെയ്താൽ നാം അവർക്ക് സമയം നൽകുന്നു; അവർ

പശ്ചാത്തപിച്ചാൽ (توبة) നാം സ്വീകരിക്കുന്നു.' ഈ ആയത്ത് ജിഹാദിൽ രക്തസാക്ഷികളായവരും അല്ലാത്തവരും അല്ലാഹുവിനോടുള്ള പ്രതിബദ്ധതയിൽ തുല്യരാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു.

[سورة الحج (22) : آية 60]

അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ അക്രമം നേരിട്ടവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന സഹായത്തെക്കുറിച്ചാണ് ഈ വചനം സംസാരിക്കുന്നത്. ആരെങ്കിലും തന്നോട് ചെയ്ത അക്രമത്തിന് തുല്യമായ പ്രതികാരം ചെയ്യുകയും, പിന്നീട് വീണ്ടും അവനെതിരെ അതിക്രമം കാണിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്താൽ, തീർച്ചയായും അല്ലാഹു അവനെ സഹായിക്കുന്നതാണ് (إن الله لنصرنه). അല്ലാഹു അത്യധികം വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യുന്നവനും (عفو), ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനുമാണ് (غفور). ഈ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം (نصر) എന്നത് കേവലം ഭൗതികമായ വിജയമല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തിന് ലഭിക്കുന്ന ആത്മീയമായ ഉറപ്പും (سكينة) അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തിയുമാണ്. അക്രമിക്കപ്പെട്ടവൻ ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളുകയും അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുകയും (توكل) ചെയ്യുമ്പോൾ, അവന്റെ ആത്മീയ പദവി ഉയർത്തപ്പെടുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ വിട്ടുവീഴ്ചയും പൊറുക്കലും അവന്റെ ദാസന്മാരോടുള്ള കാരുണ്യത്തിന്റെ പ്രകടനമാണ്.

ശൈഖുൽ അക്ബർ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ 'ഫുതൂഹാത്തുൽ മക്കിയ്യ'യിൽ ഉണർത്തുന്നു: ബാങ്ക് കൊടുക്കുമ്പോൾ 'ഖദ് ഖാമതിസ്സ്വലാത്ത്' (നമസ്കാരം നിലവിൽ വന്നിരിക്കുന്നു) എന്ന് ഭൂതകാല ക്രിയ ഉപയോഗിക്കുന്നത് അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകൾക്ക് നൽകുന്ന വലിയൊരു സന്തോഷവാർത്തയാണ്. നമസ്കാരത്തിനായി പള്ളിയിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടവനോ, വഴിയിലുള്ളവനോ, വുളൂഅ് ചെയ്യുന്നവനോ, വുളൂഇനായി ഉദ്ദേശിച്ചവനോ, ഈ അവസ്ഥകളിൽ വെച്ച് മരണം സംഭവിച്ചാൽ, അവൻ നമസ്കാരം നിർവഹിച്ചില്ലെങ്കിലും അത് നിർവഹിച്ചവന്റെ പ്രതിഫലം അല്ലാഹു അവന് നൽകുന്നു. ഇതാണ് 'ഖദ് ഖാമതിസ്സ്വലാത്ത്' എന്ന പ്രയോഗത്തിന്റെ രഹസ്യം. 'നിങ്ങൾ

നമസ്കാരത്തെ കാത്തിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം നിങ്ങൾ നമസ്കാരത്തിലാണെന്ന് ഹദീസിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. യുദ്ധക്കളത്തിൽ വീരമൃത്യു വരിച്ചവനും സ്വാഭാവിക മരണം സംഭവിച്ചവനും അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ഹിജ്റ പോയവരായതുകൊണ്ട് തുല്യരാണ്. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ കൊല്ലപ്പെട്ട രക്തസാക്ഷിക്ക് (ശഹീദ്) പ്രത്യേക പദവികളുണ്ട്; അവന്റെ രക്തത്തിന് കസ്തൂരിയുടെ ഗന്ധമുണ്ടായിരിക്കും, അവൻ ശുപാർശകനായിരിക്കും, അവന്റെ എല്ലാ പാപങ്ങളും പൊറുക്കപ്പെടും. ആത്മീയമായി ഇതിനർത്ഥം, പ്രകൃതിപരമായ താല്പര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് സത്യം തേടി ഹിജ്റ പോവുകയും, സത്യസന്ധതയുടെ വാൾ കൊണ്ട് സ്വന്തം നഫ്സിനെ (നഫ്സ്) വധിക്കുകയും, മാനുഷികമായ ഗുണങ്ങളിൽ നിന്ന് മരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. ഇതിന്റെ പ്രതിഫലം ഹൃദയങ്ങൾക്ക് അറിവിന്റെ മധുരവും (ഇർഫാൻ), രഹസ്യങ്ങൾക്ക് സൗന്ദര്യ ദർശനവും (മുശാഹദ), ആത്മാക്കൾക്ക് പ്രതാപത്തിന്റെ വെളിപാടുമാണ് (മുകാശഫ). മൗലാനാ റൂമി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) മസ്നവിയിൽ പാടിയതുപോലെ: 'എത്രയോ രക്തസാക്ഷികളുണ്ട്, അവർ പുറമെ മരിച്ചവരായി കാണപ്പെടുന്നുവെങ്കിലും, അവരുടെ നഫ്സ് (നഫ്സ്) ജീവനുള്ളതായിത്തന്നെ തുടരുന്നു.'

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിലെ ഈ ഭാഗം അക്രമിക്കപ്പെട്ടവന് അല്ലാഹു നൽകുന്ന സഹായത്തെയും, ക്ഷമയുടെയും വിട്ടുവീഴ്ചയുടെയും (عفـــــو) ഔന്നത്യത്തെയും കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്നു. 'അക്രമിക്കപ്പെട്ടവൻ' (بُـغِيَ عَلَيْـهِ) എന്നതിനർത്ഥം അവനെതിരെ അതിക്രമം കാണിക്കപ്പെട്ടു എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം അക്രമിക്കപ്പെട്ടവന് ഉറപ്പാണെന്ന് ഖുർആൻ വ്യക്തമാക്കുന്നു. അല്ലാഹു അത്യധികം വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യുന്നവനും (عفـو), പാപങ്ങൾ പൊറുക്കുന്നവനുമാണ് (غفـور). വിട്ടുവീഴ്ച എന്നത് പാപങ്ങളുടെ അടയാളങ്ങളെപ്പോലും മായ്ച്ചുകളയുന്നതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം എത്രയെന്നാൽ, അവൻ പാപങ്ങളെ നന്മകളായി മാറ്റുന്നു (فَأُوْلَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ). യഥാർത്ഥത്തിൽ, അക്രമിയോട് പ്രതികാരം ചെയ്യുന്നതിനേക്കാൾ ഉത്തമം അവനോട് ക്ഷമിക്കുകയും വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യുകയുമാണ്. എന്റെ ശൈഖ് ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയാറുണ്ടായിരുന്നു: 'പൂർണ്ണനായ മനുഷ്യൻ (الإنسـان الكامـل) സമുദ്രം പോലെയാണ്.

സമുദ്രത്തിൽ അഴുക്ക് വീണാലും അത് അതിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നു. അതുപോലെ, ആത്മജ്ഞാനികൾ തങ്ങളെ ഉപദ്രവിക്കുന്നവരോട് പ്രതികാരം ചെയ്യാതെ വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യുന്നു.' അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവർക്ക് പ്രതികാരം ചെയ്യുക എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ സംശയിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്. അതിനാൽ, ആരെങ്കിലും നമ്മെ അധിക്ഷേപിച്ചാൽ അത് അല്ലാഹുവിന്റെ തീരുമാനമായി കണ്ട് നാം ക്ഷമിക്കുന്നു. ഫിഖ്ഹ് ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പ്രകാരം, ഒരാൾ അധിക്ഷേപിച്ചാൽ തിരിച്ചും അധിക്ഷേപിക്കുന്നത് അനുവദനീയമാണെങ്കിലും (انتصار), വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യുന്നതാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമം. എന്നാൽ, ശിക്ഷ ലഭിക്കാവുന്ന കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ (حد) ആരോപിക്കപ്പെട്ടാൽ, തിരിച്ചും അത്തരം ആരോപണങ്ങൾ ഉന്നയിക്കുന്നത് തനിക്കും ശിക്ഷ ലഭിക്കാൻ കാരണമായേക്കാം എന്നതിനാൽ അതിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കണം.

[سورة الحج (22) : الآيات 61 إلى 62]

അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെയും അവന്റെ അനിഷേധ്യമായ അസ്തിത്വത്തെയും കുറിച്ചുള്ള ഈ വചനങ്ങൾ ആത്മീയമായ ഉൾക്കാഴ്ച നൽകുന്നു. 'രാവിനെ പകലിലേക്ക് പ്രവേശിപ്പിക്കുകയും പകലിനെ രാവിലേക്ക് പ്രവേശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു' *(يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ)* എന്നതിലൂടെ, പ്രപഞ്ചത്തിലെ മാറ്റങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ പൂർണ്ണമായ നിയന്ത്രണത്തിലാണെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവൻ എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും *(سميع)* എല്ലാം കാണുന്നവനുമാണ് *(بصير).* അല്ലാഹു മാത്രമാണ് സത്യമായ ദൈവം *(الحق).* അവനല്ലാത്തവയെല്ലാം അസത്യമാണ് *(الباطل).* അല്ലാഹുവിന്റെ ഔന്നത്യവും *(العلي)* മഹത്വവും *(الكبير)* അനിർവചനീയമാണ്. ഈ വചനങ്ങൾ വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയഭക്തിയും *(تقوى)* അവനിലുള്ള പൂർണ്ണമായ ഭരമേൽപ്പിക്കലും *(توكل)* വളർത്തുന്നു.

ഈ വിജയം (النصر) എന്നത് അല്ലാഹു രാവിനെ പകലിലും പകലിനെ രാവിലും പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നു (يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ) എന്ന വചനത്തിന്റെ

തുടക്കമാണ്. അതായത്, താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ വിജയം നൽകാൻ കഴിവുള്ളവനാണ് അല്ലാഹു എന്ന് ഇതിലൂടെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. സൂര്യന്റെ പ്രകാശത്തെ മറച്ചുകൊണ്ട് പകലിന്റെ സ്ഥാനത്ത് രാവിനെയും, സൂര്യനെ ഉദിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് രാവിന്റെ സ്ഥാനത്ത് പകലിനെയും കൊണ്ടുവരാൻ അവന് സാധിക്കും. രാപ്പകലുകളുടെ ദൈർഘ്യത്തിൽ ഏറ്റക്കുറച്ചിലുകൾ വരുത്തുന്നതും അവന്റെ അപാരമായ കഴിവാണ്. അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനാണ് (سميـــــع), ശിക്ഷിക്കപ്പെടുന്നവന്റെയും ശിക്ഷിക്കുന്നവന്റെയും വാക്കുകൾ അവൻ കേൾക്കുന്നു. അവൻ എല്ലാം കാണുന്നവനാണ് (بصير), അവരുടെ പ്രവൃത്തികൾ അവൻ നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അല്ലാഹു മാത്രമാണ് ആരാധനയ്ക്ക് അർഹനായ യഥാർത്ഥ ദൈവം (الحـق), അവനല്ലാത്തവയെ ആരാധിക്കുന്നത് വ്യർത്ഥമാണ് (الباطـــل). അല്ലാഹു സർവ്വതിനും ഉപരിയായി ഔന്നത്യമുള്ളവനാണ് (العـــلي), അവന് പങ്കുകാരില്ലാത്ത വിധം മഹത്വമുള്ളവനുമാണ് (الكبـــير). ഇമാം ഗസ്സാലി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: സൃഷ്ടികൾക്ക് ഒരിക്കലും പരിപൂർണ്ണമായ ഔന്നത്യം (علو مطـــلق) സാധ്യമല്ല, കാരണം അവർക്ക് മുകളിൽ എപ്പോഴും മറ്റൊന്നുണ്ടാകും. എന്നാൽ നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിൽ ഏറ്റവും ഉന്നതനാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔന്നത്യം ഭൗതികമായ ഉയർച്ചയല്ല, മറിച്ച് അവന്റെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ പരിപൂർണ്ണതയാണ്. വലിയവൻ (الكبير) എന്നത് അസ്തിത്വത്തിന്റെ പൂർണ്ണതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അറിവും ഭക്തിയും കൊണ്ട് മറ്റുള്ളവർക്ക് വെളിച്ചം പകരുന്നവനാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ വലിയവൻ. ഈസ അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'ആരാണോ അറിവ് നേടുകയും അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുകയും മറ്റുള്ളവരെ പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്, അവനാണ് സ്വർഗ്ഗരാജ്യത്തിൽ വലിയവനായി വിളിക്കപ്പെടുക.' ചുരുക്കത്തിൽ, അല്ലാഹു അല്ലാത്തതെല്ലാം അസ്തിത്വമില്ലാത്തവയോ അല്ലെങ്കിൽ അവന്റെ അസ്തിത്വത്തെ ആശ്രയിച്ചുനിൽക്കുന്നവയോ ആണ്.

[سورة الحج (22) : الآيات 63 إلى 66]

അല്ലാഹു ആകാശത്തുനിന്ന് മഴ വർഷിപ്പിക്കുകയും, തൽഫലമായി ഭൂമി പച്ചപിടിച്ചു വരികയും ചെയ്യുന്നത് നീ കാണുന്നില്ലേ? തീർച്ചയായും അല്ലാഹു അതിസൂക്ഷ്മജ്ഞാനിയും (لطيف - ലത്വീഫ്) സർവ്വജ്ഞനുമാണ് (خبير - ഖബീർ). ആകാശങ്ങളിലുള്ളതും ഭൂമിയിലുള്ളതും അവന്റേതാണ്. അല്ലാഹു സർവ്വഗുണ സമ്പന്നനും (غني - ഗനിയ്യ്) സർവ്വസ്തുത്യർഹനുമാണ് (حميد - ഹമീദ്). ഭൂമിയിലുള്ളതിനെയും, അവന്റെ കൽപനപ്രകാരം കടലിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്ന കപ്പലുകളെയും നിങ്ങൾക്ക് കീഴ്പ്പെടുത്തിത്തന്നത് അല്ലാഹുവാണെന്ന് നീ കാണുന്നില്ലേ? ആകാശത്തെ അവൻ തടഞ്ഞുനിർത്തുന്നു; അവന്റെ അനുമതിയില്ലാതെ അത് ഭൂമിയിൽ വീഴാതിരിക്കാൻ. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു മനുഷ്യരോട് അങ്ങേയറ്റം ദയാലുവും (رؤوف - റഊഫ്) കരുണാനിധിയുമാണ് (رحيم - റഹീം). അവൻ നിങ്ങൾക്ക് ജീവൻ നൽകി, പിന്നീട് നിങ്ങളെ മരിപ്പിക്കും, വീണ്ടും നിങ്ങളെ ജീവിപ്പിക്കും. തീർച്ചയായും മനുഷ്യൻ അങ്ങേയറ്റം നന്ദികെട്ടവനാണ്.

മസ്നവിയിൽ പറയുന്നു: അല്ലാഹു അല്ലാത്തതെല്ലാം അസത്യമാണ് (باطـــل). അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹം വർഷിക്കുന്ന മേഘം പോലെയാണ്. രാജാധിരാജൻ അവനാണ്, ഉടമസ്ഥൻ അവനാണ്. അവന്റെ സത്തയൊഴികെ മറ്റെല്ലാം നശിക്കുന്നതാണ് (هالك). ശൈഖ് അബുൽ ഹസൻ അൽ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ നിന്ന് ഞാൻ അല്ലാഹുവിനോട് പാപമോചനം തേടുന്നു'. കാരണം, അസത്യം (باطل) എന്നത് സ്വന്തം നിലനിൽപ്പിനെത്തന്നെ സ്ഥാപിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിലാണ്. അതിനാൽ ബുദ്ധിമാനായവൻ ദർശനവും (شهـود) ഉറപ്പും (يقـين) നേടിയെടുക്കാൻ പരിശ്രമിക്കണം. ഏകത്വത്തിൽ (توحيـــد) ഉറച്ചുനിൽക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ (تمكـين) എത്തിച്ചേരണം. 'ഹേ ഉന്മത്തനായ ഹാഫിളേ, നീ ഏകത്വത്തിന്റെ മധുരം നുകർന്നു കഴിഞ്ഞാൽ, നിന്റെ തൂലിക കൊണ്ട് ഈ ലോകത്തിന്റെയും ആ ലോകത്തിന്റെയും താളുകളിൽ ഏകത്വത്തിന്റെ വരികൾ എഴുതുക'.

അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള സത്യം ഗ്രഹിക്കാൻ നമുക്ക് തൗഫീഖ് നൽകട്ടെ. 'ആകാശത്തുനിന്ന് അല്ലാഹു മഴ വർഷിപ്പിക്കുകയും, തൽഫലമായി ഭൂമി പച്ചപിടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് നീ കണ്ടില്ലേ?' (അൽ-ഹജ്ജ്: 63). ഇവിടെ 'പച്ചപിടിക്കുക' (خضرة) എന്നത് വെളുപ്പിനും കറുപ്പിനും ഇടയിലുള്ള നിറമാണ്. 'അലം തറ' (അതായത്, നീ കണ്ടില്ലേ?) എന്നത് സ്ഥിരീകരണത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ചോദ്യമാണ്. മഴയുടെ പ്രഭാവം കാലങ്ങളോളം നിലനിൽക്കുമെന്ന് സൂചിപ്പിക്കാനാണ് 'തസ്ബഹു' (പച്ചപിടിക്കുന്നു) എന്ന് വർത്തമാനകാല ക്രിയ ഉപയോഗിച്ചത്. അല്ലാഹു അത്യന്തം ദയാലുവും (لطيف) സൂക്ഷ്മജ്ഞാനിയുമാണ് (خبير). ആകാശഭൂമികളിലുള്ളതെല്ലാം അവന്റെ സൃഷ്ടിയും ഉടമസ്ഥതയുമാണ്. അവൻ സ്വയം പര്യാപ്തനാണ് (غني). അവൻ സ്തുത്യർഹനാണ് (حميد). ഇമാം ഗസ്സാലി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അവൻ സ്വയം സ്തുതിക്കുന്നവനും, അടിമകൾ അവനെ സ്തുതിക്കുന്നവനുമാണ്'. അല്ലാഹു ഭൂമിയിലുള്ളതെല്ലാം നിങ്ങൾക്ക് കീഴ്പ്പെടുത്തിത്തന്നിരിക്കുന്നു (سخر). കല്ലും ഇരുമ്പും അഗ്നിയും എല്ലാം നിങ്ങൾക്ക് പ്രയോജനപ്പെടും വിധം അവൻ ക്രമീകരിച്ചു. ആകാശത്തെ ഭൂമിയിൽ വീഴാതെ അവൻ പിടിച്ചുനിർത്തുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുമതി (إذن) കൂടാതെ അത് സംഭവിക്കില്ല. ആകാശവും മറ്റ് വസ്തുക്കളെപ്പോലെ തന്നെ താഴേക്ക് വീഴാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കഴിവിനാൽ അത് നിലനിൽക്കുന്നു. വിചിത്രമായ ഒരു കാര്യമായി ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നത്, ഒരു പക്ഷി ആകാശം വീഴുമോ എന്ന ഭയത്താൽ രാത്രി മുഴുവൻ കാലുകൾ മരത്തിൽ കൊരുത്ത് തൂങ്ങിനിൽക്കാറുണ്ടെന്നാണ്.

[سورة الحج (22) : آية 66]

അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ അധികാരത്തെയും അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള ഈ സൂക്തം, ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുപ്പിക്കുന്ന ഒരു ഉണർത്തലാണ്. 'അവൻ തന്നെയാണ് നിങ്ങൾക്ക് ജീവൻ നൽകിയത്' *(وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ)* എന്ന വചനം, അസ്തിത്വത്തിന്റെ തുടക്കം അവന്റെ കാരുണ്യമാണെന്ന് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. പിന്നീട്, നിശ്ചിത കാലമെത്തുമ്പോൾ 'അവൻ നിങ്ങളെ മരിപ്പിക്കുന്നു' *(ثُمَّ يُمِيتُكُمْ)*. ഇത് മരണത്തെ ഒരു അന്ത്യമായല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മടക്കയാത്രയുടെ ഒരു ഘട്ടമായി കാണാൻ വിശ്വാസിയെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. തുടർന്ന്, 'പിന്നീട് അവൻ നിങ്ങളെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നു' *(ثُمَّ يُحْيِيكُمْ)* എന്നത് പരലോകത്തെ ജീവിതത്തിന്റെ ഉറപ്പാണ്. തീർച്ചയായും, മനുഷ്യൻ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവനാണ് *(إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ)*. ഇവിടെ 'കഫൂർ' എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അഖണ്ഡമായ ഔദാര്യങ്ങളെ കാണാതിരിക്കുകയും, തന്റെ അഹങ്കാരത്തിൽ മുഴുകുകയും ചെയ്യുന്ന അവസ്ഥയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ സൂക്തം നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നത്, ജീവിതത്തിന്റെ ഓരോ ശ്വാസവും അല്ലാഹുവിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലാണെന്നും, അവനിലേക്കുള്ള മടക്കം അനിവാര്യമാണെന്നുമാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിവരിക്കുന്നു: അല്ലാഹു മനുഷ്യരോട് അതീവ ദയയുള്ളവനും കരുണാനിധിയുമാണ് (റഊഫുർ റഹീം). അവൻ മനുഷ്യർക്ക് ജീവിക്കാനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ ഒരുക്കി നൽകുകയും, നന്മയുടെ വാതിലുകൾ തുറന്നു കൊടുക്കുകയും, ദോഷങ്ങളെ തടയുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹു നമ്മെ നിർജീവമായ അവസ്ഥയിൽ നിന്ന് ജീവനുള്ളവരാക്കി (അഹ്യാകും), നിശ്ചിത അവധി എത്തുമ്പോൾ മരിപ്പിക്കുന്നു, പിന്നീട് പുനരുത്ഥാന നാളിൽ വീണ്ടും ജീവിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ മനുഷ്യൻ അങ്ങേയറ്റം നന്ദികെട്ടവനാണ് (കഫൂർ). അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ പ്രകടമായിട്ടും അവനെ ആരാധിക്കാൻ അവൻ മടിക്കുന്നു. ജുനൈദ് ബഗ്ദാദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'അവൻ നിങ്ങളെ തന്റെ അറിവുകൊണ്ട്

ജീവിപ്പിക്കുന്നു, അശ്രദ്ധയുടെ നിമിഷങ്ങളിൽ നിങ്ങളെ മരിപ്പിക്കുന്നു, പിന്നീട് ആകർഷണീയതയിലൂടെ (ജദ്ബ്) വീണ്ടും ജീവിപ്പിക്കുന്നു.' മനുഷ്യൻ തനിക്ക് ലഭിച്ചവ ഓർക്കുകയും താൻ ചെയ്യേണ്ട കടമകൾ മറക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു മനുഷ്യനെ ആദരിക്കുകയും, നിർജീവമായ അവസ്ഥയിൽ നിന്ന് സസ്യലോകത്തേക്കും, അവിടെ നിന്ന് മൃഗലോകത്തേക്കും, പിന്നീട് ചിന്തിക്കുന്ന മനുഷ്യനായും ഉയർത്തി. സകല പ്രപഞ്ചവും മനുഷ്യന് സേവനം ചെയ്യാൻ നിയോഗിക്കപ്പെട്ടു. അതിനാൽ, അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക് നന്ദി കാണിക്കുക എന്നത് നിർബന്ധമാണ്. നന്ദി കാണിക്കുക എന്നാൽ അനുഗ്രഹങ്ങളെ വെളിപ്പെടുത്തലാണ്; നന്ദികേട് എന്നാൽ അവയെ മറച്ചുവെക്കലാണ്. ഓരോ അനുഗ്രഹവും അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള വഴിയാണ്. ഖുദ്സിയായ ഹദീസിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ഞാൻ ഒരു മറഞ്ഞ നിധിയായിരുന്നു, അറിയപ്പെടാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിച്ചു, അങ്ങനെ ഞാൻ സൃഷ്ടികളെ സൃഷ്ടിച്ചു.' അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായ മനുഷ്യൻ തന്റെ ശക്തിയിലോ അറിവിലോ സമ്പത്തിലോ അഹങ്കരിക്കരുത്. ഓരോ അവയവത്തെയും അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ച ലക്ഷ്യത്തിന് വേണ്ടി മാത്രം ഉപയോഗിക്കുക. അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങുന്നവന്റെ (മുനീബ്) അടയാളം മൂന്നാണ്: ഒന്ന്, ഹൃദയം അല്ലാഹുവിന്റെ ഗുണങ്ങളെയും പരലോകത്തെയും കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാൻ ഉപയോഗിക്കുക. രണ്ട്, നാവുകൊണ്ട് ദിക്റും ശുക്റും നിർവഹിക്കുക. മൂന്ന്, ശരീരം മരണം വരെ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ സേവനത്തിനായി സമർപ്പിക്കുക. അല്ലാഹു നമുക്ക് അതിനുള്ള തൗഫീഖ് നൽകട്ടെ.

[سورة الحج (22) : الآيات 67 إلى 72]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജ് *67* മുതൽ *72* വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹു ഓരോ സമുദായത്തിനും അവരുടെ ജീവിതരീതിയും ആരാധനാ കർമ്മങ്ങളും *(منسك)* നിശ്ചയിച്ചു നൽകിയിട്ടുണ്ട്*.* അതിനാൽ*,* ഈ വിഷയത്തിൽ സത്യനിഷേധികളുമായി തർക്കിക്കരുത്*.* മറിച്ച്*,* അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിലേക്ക് *(توحيد)* അവരെ ക്ഷണിക്കുക*.* തീർച്ചയായും നിങ്ങൾ നേരായ പാതയിലാണ്*.* അവർ നിങ്ങളോട് തർക്കിക്കുകയാണെങ്കിൽ*,* നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹുവിന് കൃത്യമായി അറിയാമെന്ന് പറയുക*.* അന്ത്യദിനത്തിൽ നിങ്ങൾ ഭിന്നിച്ചിരുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ അല്ലാഹു തീർപ്പുകൽപ്പിക്കും*.* ആകാശഭൂമികളിലുള്ളതെല്ലാം അല്ലാഹുവിന് അറിയാമെന്ന് നിങ്ങൾക്കറിയില്ലേ*?* അതെല്ലാം ഒരു രേഖയിൽ *(لوح محفوظ)* രേഖപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു*.* അത് അല്ലാഹുവിന് വളരെ എളുപ്പമുള്ള കാര്യമാണ്*.* അല്ലാഹു യാതൊരു തെളിവും ഇറക്കിത്തരാത്ത വസ്തുക്കളെ അവർ ആരാധിക്കുന്നു*.* അവർക്ക് അതിനെക്കുറിച്ച് യാതൊരു അറിവുമില്ല*.* അക്രമികൾക്ക് സഹായികളായി ആരും ഉണ്ടാവില്ല*.* വ്യക്തമായ തെളിവുകൾ ഓതിക്കേൾപ്പിക്കുമ്പോൾ*,* സത്യനിഷേധികളുടെ മുഖത്ത് വെറുപ്പിന്റെ ലക്ഷണങ്ങൾ കാണാം*.* തങ്ങളെ വചനങ്ങൾ ഓതിക്കേൾപ്പിക്കുന്നവരോട് അവർ ആക്രമണത്തിന് മുതിരുന്നു*.* നരകത്തെക്കുറിച്ചാണോ ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വിവരിച്ചു തരേണ്ടത്*?* അത് അല്ലാഹു സത്യനിഷേധികളോട് വാഗ്ദാനം ചെയ്തതാണ്*.* ആ തിരിച്ചുവരവ് എത്ര മോശമാണ്*!*

അല്ലാഹുവിന്റെ സേവനത്തിലൂടെയും അവന്റെ സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കും സാമീപ്യത്തിലേക്കും നമ്മെ അവൻ ആദരിക്കുമാറാകട്ടെ. ഓരോ സമുദായത്തിനും (أمة) അല്ലാഹു ഒരു പ്രത്യേക ആരാധനാക്രമം (منسك) നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'മൻസക്' എന്ന വാക്ക് 'നുസുക്' എന്നതിൽ നിന്നാണ് ഉത്ഭവിച്ചത്, അതിനർത്ഥം ആരാധന എന്നാണ്. അതായത്, ഒരു പ്രത്യേക സമുദായത്തിന് മാത്രമായി

നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട നിയമസംഹിത. ഒരു സമുദായവും തങ്ങൾക്ക് നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട നിയമത്തിൽ നിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്ക് കടക്കുകയോ അതിൽ പങ്കുചേരുകയോ ചെയ്യരുത്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം മുതൽ ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം വരെയുള്ളവർക്ക് തൗറാത്ത് ആയിരുന്നു നിയമം. ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം മുതൽ നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വരെ ഇൻജീൽ ആയിരുന്നു നിയമം. എന്നാൽ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം മുതൽ അന്ത്യനാൾ വരെ ജീവിക്കുന്നവർ ഒരൊറ്റ സമുദായമാണ്, അവർക്ക് ഖുർആൻ അല്ലാതെ മറ്റൊരു നിയമമില്ല. അതിനാൽ, മതകാര്യങ്ങളിൽ നിന്നോട് തർക്കിക്കാൻ വരുന്നവരോട് നീ വഴക്കിടരുത്. അവർ തങ്ങളുടെ പൂർവ്വികരുടെ പഴയ നിയമങ്ങളിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കാൻ ശ്രമിച്ചേക്കാം, എന്നാൽ അവയെല്ലാം ഇപ്പോൾ ദുർബലമായിക്കഴിഞ്ഞു. നീ ജനങ്ങളെ മുഴുവൻ അല്ലാഹുവിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുക (دعوة). നിശ്ചയമായും നീ നേരായ മാർഗ്ഗത്തിലാണ് (هدى مستقيم). അവർ നിന്നോട് തർക്കിക്കുകയാണെങ്കിൽ പറയുക: 'നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു നന്നായി അറിയുന്നവനാണ്'. അന്ത്യനാളിൽ അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്കിടയിൽ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കും. ആകാശഭൂമികളിലുള്ളതെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിലുണ്ട്, അതെല്ലാം ലൗഹുൽ മഹ്ഫൂളിൽ രേഖപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന് വളരെ എളുപ്പമുള്ള കാര്യമാണ്. ഈ സൂക്തങ്ങളിൽ സൂചനയുണ്ട്: ഓരോ അന്വേഷകനും അവന്റേതായ പാതയുണ്ട്, ഓരോ വിഭാഗത്തിനും അവർ സഞ്ചരിക്കുന്ന വഴിയുണ്ട്. അല്ലാഹു ഓരോരുത്തരെയും അവരുടെ പദവിക്ക് അനുസരിച്ചുള്ള സ്ഥാനങ്ങളിൽ എത്തിക്കുന്നു.

[سورة الحج (22) : الآيات 71 إلى 72]

അല്ലാഹുവിനു പുറമെ അവർ ആരാധിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അല്ലാഹു യാതൊരു പ്രമാണവും *(سلطان)* ഇറക്കിയിട്ടില്ലാത്ത വസ്തുക്കളെ അവർ ആരാധിക്കുന്നു. തങ്ങൾക്ക് യാതൊരു അറിവുമില്ലാത്ത കാര്യങ്ങളെ അവർ ആരാധിക്കുന്നു. അക്രമികൾക്ക് *(ظالمين)* സഹായികളായി ആരുമില്ല. അവർക്ക് വ്യക്തമായ തെളിവുകൾ ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെടുമ്പോൾ, സത്യനിഷേധികളുടെ മുഖങ്ങളിൽ അവിശ്വാസത്തിന്റെ അസ്വസ്ഥത *(منكر)* നിനക്ക് കാണാം. തങ്ങൾക്ക് തെളിവുകൾ ഓതിക്കേൾപ്പിക്കുന്നവരോട് അവർ ആക്രമണത്തിന് മുതിരുന്നു. പറയുക: ഇതിനേക്കാൾ മോശമായതിനെക്കുറിച്ച് ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വിവരിച്ചുതരട്ടെയോ? നരകമാണ് *(نار)*. അത് അല്ലാഹു സത്യനിഷേധികളോട് വാഗ്ദാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അത് എത്ര മോശമായ മടങ്ങിച്ചെല്ലുന്ന സ്ഥലമാണ്!

പരിശ്രമശാലികളുടെ (المجتهدين) അധ്വാനങ്ങൾ അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള വഴികളാണ്. ജ്ഞാനികളുടെ (العارفين) സദസ്സുകൾ അവരുടെ ആത്മീയ ഗുണങ്ങളാൽ അനുഗൃഹീതമാണ്. പ്രണയികളുടെ (المحبين) പദവികൾ സാക്ഷാത്കാരം നേടിയവരുടെ സാന്നിധ്യത്താൽ ധന്യമാണ്. അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള ക്ഷണത്തിന്റെ രീതികൾ ഓരോരുത്തരുടെയും ആത്മീയ പദവികൾക്കനുസരിച്ച് വ്യത്യസ്തമായിരിക്കും. ചിലർ അടിമത്തത്തിന്റെ (العبودية) പൂർണ്ണമായ ലയനത്തിലൂടെ (الفناء) ജനങ്ങളെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നീ ഒന്നുമല്ലാതിരുന്നപ്പോൾ ഞാൻ നിന്നെ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്' (وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئاً). മറ്റു ചിലർ അടിമത്തത്തിന്റെ അനിവാര്യതയായ വിനയത്തിലൂടെയും (الذلة) ദാരിദ്ര്യത്തിലൂടെയും (الافتقار) ക്ഷണിക്കുന്നു. ചിലർ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യ ഗുണങ്ങളെ (الأخلاق الرحمانية) മുൻനിർത്തിയും, മറ്റു ചിലർ അവന്റെ പ്രതാപ ഗുണങ്ങളെ (الأخلاق القهرية) മുൻനിർത്തിയും

ക്ഷണിക്കുന്നു. ഏറ്റവും ഉന്നതമായ മാർഗ്ഗം അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യഗുണങ്ങളെ (الأخلاق الالهية) അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. സൃഷ്ടികളുടെ ശ്വാസങ്ങളുടെ എണ്ണത്തോളം അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള വഴികളുണ്ടെന്ന് സൂഫീവര്യന്മാർ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. തർക്കങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്നവർ നിഷേധത്തിന്റെയും എതിർപ്പിന്റെയും ആളുകളാണ്. അന്ത്യദിനത്തിൽ അല്ലാഹു ഓരോ വിഭാഗത്തെയും അവരുടെ അവസ്ഥയ്ക്കനുസരിച്ച് വിചാരണ ചെയ്യും. അവിശ്വാസികളോട് അല്ലാഹു പറയും: 'ഇന്ന് നിന്നെ വിചാരണ ചെയ്യാൻ നിന്റെ ആത്മാവ് തന്നെ മതി' (كَفَى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيباً). എന്നാൽ ഔലിയാക്കൾക്ക് അല്ലാഹു എളുപ്പത്തിൽ വിചാരണ നടത്തും. ചിലർക്ക് കണക്കില്ലാതെ പ്രതിഫലം നൽകും. പ്രിയപ്പെട്ടവർ (الأحباب) അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിൽ സത്യത്തിന്റെ ഇരിപ്പിടത്തിൽ ഇരിക്കും. ഹൃദയമാണ് ആകാശം; അതിൽ ഉറപ്പിന്റെയും (اليقين) സത്യസന്ധതയുടെയും (الصدق) ഇഖ്ലാസിന്റെയും പ്രകാശമുണ്ട്. ശരീരം ഭൂമിയാണ്; അതിൽ സംശയത്തിന്റെയും അജ്ഞതയുടെയും ഇരുട്ടാണുള്ളത്. അല്ലാഹു തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ നിന്ന് പ്രയാസങ്ങളെ നീക്കി അനുഗ്രഹങ്ങൾ ചൊരിയുന്നു. വിധി എഴുതപ്പെട്ട പേനയാൽ (قلم التقدير) എല്ലാം നേരത്തെ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ശൈഖ് സഅ്ദി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പാടിയതുപോലെ, 'നന്മയായാലും തിന്മയായാലും എല്ലാം വിധിയുടെ കരങ്ങളാൽ വരയ്ക്കപ്പെട്ടതാണ്'. വിശ്വാസി മനസ്സിലാക്കേണ്ടത്, ഓരോരുത്തരും എന്തിനാണോ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടത് അതിലേക്ക് അവർ എളുപ്പമാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നതാണ്. അറിവിലേക്കും കർമ്മത്തിലേക്കും ഒരാൾ നയിക്കപ്പെട്ടാൽ അത് വലിയ സൗഭാഗ്യത്തിന്റെ അടയാളമാണ്. അജ്ഞതയിലും മടിയിലും അകപ്പെട്ടാൽ അത് വലിയ ദൗർഭാഗ്യത്തിന്റെ ലക്ഷണമാണ്. അതിനാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ തൃപ്തിപ്പെടുകയും (التسليم), ശരീഅത്തിലൂടെയും ത്വരീഖത്തിലൂടെയും സത്യത്തിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ പരിശ്രമിക്കുകയുമാണ് വേണ്ടത്. അല്ലാഹു സത്യം പറയുന്നു, അവനാണ് നേരായ വഴി കാണിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരെ ആരാധിക്കുന്നവർ (وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ) യാതൊരു

തെളിവുമില്ലാതെയാണ് (سُـــلْطَانًا) അത് ചെയ്യുന്നത്. അവർക്ക് അറിവില്ല, കേവലം അന്ധമായ അനുകരണം മാത്രമാണത്. അവർക്ക് തങ്ങളുടെ അക്രമത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ സഹായികളില്ല. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) തന്റെ തഅ്വീലിൽ പറയുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക ദാസന്മാർക്ക് അവൻ തെളിവുകൾ നൽകി ആദരിക്കുന്നു എന്നാണ്. എന്നാൽ സത്യനിഷേധികൾക്ക് യാതൊരു തെളിവുമില്ല. ഖുർആനിലെ തെളിവുകൾ കേൾക്കുമ്പോൾ സത്യനിഷേധികളുടെ മുഖത്ത് വെറുപ്പും അസ്വസ്ഥതയും പ്രകടമാകും.

[سورة الحج (22) : الآيات 73 إلى 78]

സൂറത്തുൽ ഹജ്ജിലെ ഈ വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അനിഷേധ്യമായ ഏകത്വത്തെയും *(توحيد)* സൃഷ്ടികളുടെ നിസ്സാരതയെയും വരച്ചുകാട്ടുന്നു. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയെ ആരാധിക്കുന്നവർക്ക് ഒരു ഈച്ചയെപ്പോലും സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും, മറിച്ച് ആ ഈച്ച അവരിൽ നിന്ന് എന്തെങ്കിലും തട്ടിയെടുത്താൽ അത് തിരിച്ചുപിടിക്കാൻ പോലും അവർക്ക് സാധിക്കില്ലെന്നും അല്ലാഹു ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ഇത് ആരാധിക്കപ്പെടുന്നവന്റെയും ആരാധിക്കുന്നവന്റെയും ബലഹീനതയെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. തുടർന്ന്, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ യഥാർത്ഥമായ സമരം *(جهاد)* ചെയ്യാനും, ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം കാണിച്ചുതന്ന മാർഗ്ഗത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കാനും കൽപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു നമുക്ക് നൽകിയ ഏറ്റവും വലിയ അനുഗ്രഹം ഇസ്ലാം എന്ന മതമാണ്. അതിനാൽ, നമസ്കാരം *(صلاة)* മുറതെറ്റാതെ നിർവ്വഹിക്കുകയും, സകാത്ത് *(زكاة)* നൽകുകയും, അല്ലാഹുവെ മുറുകെ പിടിക്കുകയും ചെയ്യുക. അവൻ നമ്മുടെ യഥാർത്ഥ സംരക്ഷകനും *(مولى)* സഹായിയുമാണ്.

ഖുർആൻ അവിശ്വാസികൾക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ മുഖത്ത് പ്രകടമാകുന്ന വെറുപ്പും വിദ്വേഷവും അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലെ കടുത്ത ശത്രുതയുടെയും പിടിവാശിയുടെയും പ്രതിഫലനമാണ്. മുഖങ്ങൾ കണ്ണാടികൾ പോലെയാണ്; ഒരാളുടെ ആന്തരികാവസ്ഥയുടെ (അഹ്വാൽ അൽ ബാത്വിൻ - أحوال الباطن)

പ്രതിഫലനം അതിൽ തെളിയുന്നു. ഒരു പാത്രത്തിൽ എന്താണോ ഉള്ളത് അത് തന്നെയാണ് പുറത്തേക്ക് ഒഴുകുക. ഹൃദയത്തിൽ ഉറച്ചുപോയ വിശ്വാസത്തിന്റെയോ അവിശ്വാസത്തിന്റെയോ വിധി തന്നെയാണ് പുറംകാഴ്ചയിൽ തെളിയുന്നത്. സത്യനിഷേധികൾ സത്യവിശ്വാസികളെ ഉപദ്രവിക്കാൻ വെമ്പുന്നത് അവരുടെ അമിതമായ ദേഷ്യം കൊണ്ടാണ്. എന്നാൽ, ഈ അവിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹു ഒരുക്കിയ നരകം (അന്നാർ - النار) അവർ ചെയ്യുന്നതിനേക്കാൾ വലിയൊരു തിന്മയാണ്. നരകം എന്നത് അല്ലാഹു സത്യനിഷേധികൾക്ക് നൽകിയ വാഗ്ദാനമാണ്. അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള അകൽച്ചയും (ഖത്വിഅ - قطيعة) പുറന്തള്ളലും (ഇബ്ആദ് - إبعاد) ഹൃദയത്തിലെ അവിശ്വാസത്തേക്കാൾ വലിയൊരു ശിക്ഷയാണ്. അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായ മനുഷ്യൻ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ശത്രുതയിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കുകയും, തൗഹീദിൽ (ഏകദൈവ വിശ്വാസം - توحيد) ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നവരോട് കൂട്ടുചേരുകയും വേണം. തൗഹീദ് ഹൃദയത്തിൽ ഉറച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, പിന്നെ നാവുകൊണ്ട് സത്യം പറയുകയല്ലാതെ അവന് നിർവാഹമില്ല. സുകൃതങ്ങൾ ചെയ്ത സുമതിയായ സുബൈദ (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) എന്ന സ്ത്രീയുടെ കഥ ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്; മദ്യപാന സദസ്സിൽ വെച്ച് ബാങ്ക് കേട്ടപ്പോൾ അവർ അത് നിർത്തി അല്ലാഹുവിനെ ഓർത്തു. ആ ഒരു നിമിഷത്തെ തൗഹീദ് കാരണമാണ് അല്ലാഹു അവർക്ക് പൊറുത്തുകൊടുത്തത്. ഹേ മനുഷ്യരേ, അല്ലാഹു ഒരു ഉപമ വിവരിക്കുന്നു, അത് ശ്രദ്ധയോടെ കേൾക്കുക. അശ്രദ്ധയുടെ ഉറക്കത്തിൽ നിന്ന് ഉണരാൻ ഈ ഉപമകൾ നമ്മെ സഹായിക്കുന്നു.

[سورة الحج (22) : آية 74]

അല്ലാഹുവിനെ അവർ വിലമതിക്കേണ്ട മുറയ്ക്ക് വിലമതിച്ചില്ല. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു സർവ്വശക്തനും പ്രതാപശാലിയുമാണ് *(عزيز)*. ഈ സൂക്തം അവിശ്വാസികളെയും ബഹുദൈവാരാധകരെയും ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തെയും അവന്റെ വിശേഷണങ്ങളെയും *(صفات)* ശരിയായി മനസ്സിലാക്കുന്നതിൽ അവർ പരാജയപ്പെട്ടു. അല്ലാഹുവിന്റെ ശക്തിയെയും അവന്റെ അധികാരത്തെയും *(قدرة)* നിഷേധിച്ചുകൊണ്ട്, അവർ സൃഷ്ടികൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ഗുണങ്ങൾ കൽപ്പിച്ചു നൽകി. എന്നാൽ അല്ലാഹു അത്യുന്നതനാണ്; അവൻ സർവ്വതിനെയും അതിജയിക്കുന്നവനും *(عزيز)* സർവ്വാധികാരിയുമാണ്. അവന്റെ മഹത്വത്തെ തിരിച്ചറിയാത്തവർക്ക് അവന്റെ പ്രതാപത്തെയും ശക്തിയെയും കുറിച്ച് അറിവില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും *(توحيد)* അവന്റെ പരിപൂർണ്ണതയെയും ഹൃദയത്തിൽ ഉറപ്പിക്കാത്തവർക്ക് അവന്റെ യഥാർത്ഥ മഹത്വം *(عظمة)* ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

ദിവ്യസംബോധന ഗ്രഹിക്കാൻ ആത്മീയമായി സന്നദ്ധരായവർക്ക് (مستعدين) വേണ്ടിയാണ് "അതിനാൽ നിങ്ങൾ അത് ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾക്കുക" (فَاسْتَمِعُوا لَهُ) എന്ന കൽപ്പന പ്രത്യേകമായി വന്നിട്ടുള്ളത്. ഈ കൽപ്പന അവരുടെ കേൾവിയെയും അതിലൂടെ അവർ ഉപദേശം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതിനെയും രൂപപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു സൃഷ്ടിപരമായ കൽപ്പനയാകുന്നു (امر التكوين). പിന്നീട് അല്ലാഹു ഇതിന്റെ അർത്ഥം വിശദീകരിച്ചുകൊണ്ട് അരുളിചെയ്തു: "തീർച്ചയായും അല്ലാഹുവിന് പുറമെ നിങ്ങൾ ആരാധിക്കുന്നവർ..." (إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ). അതായത്, അല്ലാഹുവിനുള്ള ആരാധനയെ വിട്ട് നിങ്ങൾ പൂജിക്കുന്ന വിഗ്രഹങ്ങൾ (أصنام) എന്നർത്ഥം. ഇത് ഉപമയുടെ വിശദീകരണവും വ്യാഖ്യാനവുമാണ്. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പ്രസ്താവിക്കുന്നു: "അവ കഅ്ബാലയത്തിന് ചുറ്റും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന മുന്നൂറ്റി അറുപതോളം വിഗ്രഹങ്ങളായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന് പുറമെ നിങ്ങൾ ആരാധിക്കുന്ന ഈ

വിഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം..." ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനങ്ങളിൽ (تأويلات) ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ വിഗ്രഹങ്ങളെയാണ് (الأصنام الظاهرة والباطنة) ഇതിലൂടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. "അവർ ഒരു ഈച്ചയെപ്പോലും സൃഷ്ടിക്കുകയില്ല" (لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَاباً). അതായത്, അത് എത്രത്തോളം ചെറുതും നിസ്സാരവുമാണെങ്കിലും, അതിനെ സൃഷ്ടിക്കാൻ അവർക്ക് ഒരിക്കലും സാധിക്കുകയില്ല. കാരണം, നിഷേധത്തെ ശക്തമാക്കാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന 'ലൻ' (لن) എന്ന പദം നിഷേധിക്കപ്പെടുന്ന കാര്യവും നിഷേധിക്കുന്നവനും തമ്മിലുള്ള പൂർണ്ണമായ അസംഭവ്യതയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. 'ദുബാബ്' (ذباب - ഈച്ച) എന്ന പദം 'ദബ്ബ്' (ذب - തടയുക, പ്രതിരോധിക്കുക) എന്നതിൽ നിന്നാണ് ഉണ്ടായത്. 'അൽ-മുഫ്റദാത്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: പറക്കുന്ന പ്രാണികളിൽ നമുക്ക് സുപരിചിതമായ ഈച്ചകൾക്കും, തേനീച്ചകൾക്കും, കടന്നലുകൾക്കും ഈ പദം ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. എന്നാൽ "ഈച്ച അവരിൽ നിന്ന് എന്തെങ്കിലും തട്ടിയെടുത്താൽ..." (وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئاً) എന്ന സൂക്തത്തിൽ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് നമുക്ക് സുപരിചിതമായ ഈച്ചയെ തന്നെയാണ്. 'ഹയാത്തുൽ ഹയവാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഒരു ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം വന്നിട്ടുണ്ട്: "ഈച്ച നരകത്തിലാണ്, തേനീച്ചയല്ല." ജീർണ്ണതകളിൽ നിന്നാണ് ഈച്ചകൾ ജന്മമെടുക്കുന്നത്. അവയുടെ കൺമണികളുടെ (أحداق) ചെറുപ്പം കാരണം അവയ്ക്ക് കൺപോളകൾ (أجفان) സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. കൺപോളകളുടെ ധർമ്മം കൺമണികളിലെ പൊടിയും മറ്റും തുടച്ചു വൃത്തിയാക്കുക എന്നതാണല്ലോ. അതിനാൽ അല്ലാഹു അവയ്ക്ക് രണ്ട് മുൻകാലുകൾ നൽകി; അവ ഉപയോഗിച്ചാണ് അവ കൺമണികളെ വൃത്തിയാക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ടാണ് ഈച്ചകൾ എപ്പോഴും തങ്ങളുടെ കണ്ണുകൾ കൈകൾ കൊണ്ട് തടവുന്നതായി നാം കാണുന്നത്. മത്തന്റെയോ കുമ്പളത്തിന്റെയോ ഇലകൾ (ورق القرع) പുകച്ചാൽ വീട്ടിൽ നിന്ന് ഈച്ചകൾ അകന്നുപോകുന്നതാണ്. "അതിനായി അവരെല്ലാവരും ഒരുമിച്ചുകൂടിയാൽ പോലും" (وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُ). അതായത്, ആ ഈച്ചയെ സൃഷ്ടിക്കാൻ വേണ്ടി അവരെല്ലാവരും ഒത്തുചേർന്നാൽ പോലും

എന്നർത്ഥം. ഇത് കാര്യത്തിന്റെ ഗൗരവം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ (مبالغة) വേണ്ടിയാണ് പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതായത്, പരസ്പരം സഹായിച്ചുകൊണ്ട് ഒത്തൊരുമിച്ച് ശ്രമിച്ചാൽ പോലും അവർക്കതിന് സാധ്യമല്ലെങ്കിൽ, പിന്നെ എങ്ങനെയാണ് അവർക്ക് തനിച്ചതിന് സാധിക്കുക? "ഈച്ച അവരിൽ നിന്ന് എന്തെങ്കിലും തട്ടിയെടുത്താൽ..." (وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا). അതായത്, ഈച്ച അവരിൽ നിന്ന് എന്തെങ്കിലും അപഹരിക്കുകയോ തട്ടിയെടുക്കുകയോ ചെയ്താൽ, "അതിൽ നിന്ന് അതിനെ മോചിപ്പിക്കാൻ അവർക്ക് സാധിക്കുകയില്ല" (لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ). ഈച്ച അങ്ങേയറ്റം ദുർബലമായിരുന്നിട്ടും തങ്ങളുടെ അശക്തി (عجز) കാരണം അതിൽ നിന്ന് ആ വസ്തുവിനെ തിരിച്ചുവാങ്ങാൻ അവർക്ക് കഴിയില്ല. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ ഇതിന്റെ അർത്ഥം: "അവർക്കതിനെ രക്ഷപ്പെടുത്താൻ കഴിയില്ല, അതായത് ആ വസ്തുവിനെ തിരികെ വാങ്ങാൻ അവർക്ക് സാധ്യമല്ല" എന്നാണ്. പറയപ്പെടുന്നു: അവർ തങ്ങളുടെ വിഗ്രഹങ്ങളിൽ സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങളും തേനും പുരട്ടുകയും അവയുടെ വാതിലുകൾ അടച്ചുപൂട്ടുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ജനാലകളിലൂടെയും സുഷിരങ്ങളിലൂടെയും അകത്തുകടക്കുന്ന ഈച്ചകൾ അത് തിന്നുതീർക്കുമായിരുന്നു. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "വിഗ്രഹങ്ങളിൽ തേനും സുഗന്ധക്കൂട്ടുമായ ഖലൂഖും (خلوق) തേച്ചുപിടിപ്പിക്കുകയും വിഗ്രഹാലയത്തിന്റെ വാതിലുകൾ അടച്ചിടുകയും ചെയ്യുക എന്നത് അവരുടെ പതിവായിരുന്നു. എന്നാൽ ജനാലകളിലൂടെ അകത്തുകടക്കുന്ന ഈച്ചകൾ അവ ഭക്ഷിക്കുമായിരുന്നു. ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷം സുഗന്ധത്തിന്റെയും തേനിന്റെയും യാതൊരു അടയാളവും അവിടെ അവശേഷിക്കില്ലായിരുന്നു. വിഗ്രഹങ്ങൾ തന്നെ അത് ഭക്ഷിച്ചതാണെന്ന് കരുതി അവർ സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു! അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ വിഗ്രഹങ്ങളുടെ അശക്തിയെയും ദൗർബല്യത്തെയും കുറിച്ചാണ് ഇവിടെ അറിയിക്കുന്നത്; അവയ്ക്ക് ഒരു ഈച്ചയെ സൃഷ്ടിക്കാൻ പോയിട്ട്, തങ്ങളിൽ നിന്ന് അവയെ പ്രതിരോധിക്കാൻ പോലും സാധ്യമല്ല." "അന്വേഷിക്കുന്നവനും അന്വേഷിക്കപ്പെടുന്നവനും ഒരുപോലെ ദുർബലരായിരിക്കുന്നു" (ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ). അതായത്, വിഗ്രഹത്തെ ആരാധിക്കുന്നവനും

ആരാധിക്കപ്പെടുന്ന വിഗ്രഹവും; അല്ലെങ്കിൽ വിഗ്രഹത്തിൽ നിന്ന് സുഗന്ധം തട്ടിയെടുക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന ഈച്ചയും (طالب), അതിന് ഇരയാകുന്ന വിഗ്രഹവും (مطلوب) ഒരുപോലെ ദുർബലരാണ് എന്നർത്ഥം. "അവർ അല്ലാഹുവെ അർഹിക്കുന്ന വിധം ആദരിച്ചില്ല" (مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ). അതായത്, അവർ അല്ലാഹുവെ യഥാർത്ഥ മുറപ്രകാരം അറിഞ്ഞില്ല, അല്ലെങ്കിൽ അവനെ അർഹിക്കുന്ന രീതിയിൽ മഹത്വപ്പെടുത്തിയില്ല (تعظيم). കാരണം, ഒരു ഈച്ചയിൽ നിന്ന് സ്വയം പ്രതിരോധിക്കാനോ അതിനോട് പ്രതികാരം ചെയ്യാനോ കഴിയാത്ത ഒന്നിനെയാണ് അവർ അല്ലാഹുവിന് പങ്കുകാരനാക്കിയത് (شرك). കൂടാതെ, അല്ലാഹുവുമായി യാതൊരു സാദൃശ്യവുമില്ലാത്ത ഒന്നിന് അവർ ദൈവമെന്ന നാമം നൽകുകയും ചെയ്തു. "തീർച്ചയായും അല്ലാഹു സർവ്വശക്തനാകുന്നു" (إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ). സാധ്യമായ എല്ലാ വസ്തുക്കളെയും (ممكنات) സൃഷ്ടിക്കാനും നിലവിലുള്ള സർവ്വതിനെയും പൂർണ്ണമായി ഇല്ലാതാക്കാനും അവൻ ശക്തനാണ്. അവൻ "പ്രതാപശാലിയാകുന്നു" (عَزِيزٌ); എല്ലാറ്റിനും മേൽ ആധിപത്യമുള്ളവനാണ്, യാതൊന്നിനും അവനെ പരാജയപ്പെടുത്താൻ കഴിയില്ല. എന്നാൽ അവർ ആരാധിക്കുന്ന ദൈവങ്ങളാകട്ടെ, ഏറ്റവും നിസ്സാരമായ കാര്യങ്ങളിൽ പോലും അശക്തരും ഏറ്റവും എളിയ ജീവികൾക്ക് മുന്നിൽ പോലും കീഴടങ്ങുന്നവരുമാണ്. ഇബ്നു അത്വാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പ്രസ്താവിക്കുന്നു: "ഈച്ച അവരിൽ നിന്ന് എന്തെങ്കിലും തട്ടിയെടുത്താൽ..." എന്ന വചനത്തിലൂടെ സൃഷ്ടികളുടെ യഥാർത്ഥ അവസ്ഥയെയാണ് അല്ലാഹു അവർക്ക് കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നത്. അങ്ങേയറ്റം പ്രതാപശാലിയും വലിയ സാമ്രാജ്യത്വത്തിന് ഉടമയുമായ ഒരാൾക്ക് പോലും സൃഷ്ടികളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും നിസ്സാരവും ദുർബലവുമായ ഒരു ജീവിയിൽ നിന്ന് സ്വയം രക്ഷപ്പെടാൻ സാധിക്കുകയില്ല. തന്റെ അശക്തിയും (عجز) ദൗർബല്യവും ദാസ്യത്വവും (عبودية) എളിമയും അവൻ തിരിച്ചറിയുന്നതിനും, തനിക്ക് ലഭിച്ച ഭൗതിക വിഭവങ്ങൾ കൊണ്ട് ആദം സന്തതികളിൽ പെട്ട തന്റെ സഹജീവികൾക്ക് മേൽ അഹങ്കരിക്കാതിരിക്കാനും വേണ്ടിയാണിത്. പേർഷ്യൻ കവിതയിൽ പാടിയതുപോലെ: "ദുർബലരായവരെ ദാസ്യവേല ചെയ്യുന്നവർ

എത്രയോ അശക്തരാണ്! കാര്യങ്ങൾ തകിടം മറിയുമ്പോൾ അവർ പരസ്പരം ലജ്ജിതരാകുന്നു. അശക്തിയും (عجز) സംഭാവ്യതയും (إمكان) പരസ്പരം വേർപിരിയാത്തവയാണ്; അതിനാൽ സൃഷ്ടികളെല്ലാം പരസ്പരം അങ്ങേയറ്റം അശക്തരാകുന്നു. യഥാർത്ഥ ശക്തി സത്യമായ അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ളതാണ്, ശക്തി അവന്റെ മാത്രം അവകാശവുമാണ്. അവന്റെ ശക്തി കാമ്പും (مغز), സൃഷ്ടികളുടേത് വെറും തൊലിയുമാണ് (پوست)."

[سورة الحج (22) : الآيات 75 إلى 76]

അല്ലാഹു മലക്കുകളിൽ നിന്നും മനുഷ്യരിൽ നിന്നും ദൂതന്മാരെ *(رسل)* തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. നിശ്ചയം, അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും *(سميع)* എല്ലാം കാണുന്നവനുമാണ് *(بصير)*. ഈ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് *(اصطفاء)* കേവലം പ്രവാചകത്വത്തിൽ *(نبوة)* മാത്രം ഒതുങ്ങുന്നില്ല. മറിച്ച്, അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം *(قرب)* ലഭിച്ചവരെയും, അവന്റെ ദിവ്യസന്ദേശം വഹിക്കാൻ കഴിവുള്ളവരെയും അവൻ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. മലക്കുകളിൽ നിന്ന് ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം പോലുള്ളവരെയും, മനുഷ്യരിൽ നിന്ന് പ്രവാചകന്മാരെയും, ഔലിയാക്കളെയും *(أولياء)* അവൻ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത് അവന്റെ അനന്തമായ ജ്ഞാനത്തിന്റെയും കാരുണ്യത്തിന്റെയും ഭാഗമാണ്. അവന്റെ കേൾവിയും കാഴ്ചയും *(سميع بصير)* അവന്റെ തിരഞ്ഞെടുപ്പിന്റെ പൂർണ്ണതയെയും, അവന്റെ അറിവിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു; ആരുടെ പ്രാർത്ഥനകൾ *(ദുആകൾ)* അവൻ സ്വീകരിക്കുന്നുവെന്നും, ആരുടെ ആന്തരികാവസ്ഥകൾ *(അഹ്വാൽ)* അവൻ കാണുന്നുവെന്നും അവനറിയാം. അവരുടെ മുന്നിലുള്ളതും പിന്നിലുള്ളതും *(ما بين أيديهم وما خلفهم)* അവൻ അറിയുന്നു. എല്ലാ കാര്യങ്ങളും അല്ലാഹുവിലേക്ക് തന്നെ മടക്കപ്പെടുന്നു *(وإلى الله ترجع الأمور)*. അല്ലാഹു തിരഞ്ഞെടുത്തവരുടെ ഭൂതവും ഭാവിയും, അവരുടെ രഹസ്യങ്ങളും പരസ്യങ്ങളും, അവരുടെ എല്ലാ അവസ്ഥകളും അല്ലാഹുവിന് അറിയാം. അവന്റെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് അവന്റെ പരിപൂർണ്ണമായ അറിവിനെ *(علم كلي)* അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. എല്ലാ കാര്യങ്ങളുടെയും അന്തിമമായ വിധി അല്ലാഹുവിലേക്കാണ് മടങ്ങുന്നത്. അവന്റെ ഇഷ്ടപ്പെട്ട ദാസന്മാർ പോലും അവന്റെ സഹായത്തിലും കാരുണ്യത്തിലും പൂർണ്ണമായി ആശ്രയിക്കുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ അൽ-വാസിത്വി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ഈ ആയത്തിനെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു: അല്ലാഹുവിനെ അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും യഥാർത്ഥത്തിൽ അറിയാൻ കഴിയില്ല. അല്ലാഹുവിനെ അറിയാൻ ആർക്കാണ് സാധിക്കുക?

അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടികളായ മധ്യസ്ഥന്മാരെയും (الوسائط), പ്രവാചകന്മാരെയും (الرسل), ഔലിയാക്കളെയും (الأولياء), സിദ്ദീഖീങ്ങളെയും (الصديقين) പോലും പൂർണ്ണമായി മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയാത്തവരാണ് നമ്മൾ. അല്ലാഹുവിനെ അറിയുക എന്നതിന്റെ അർത്ഥം അവനിലേക്കല്ലാതെ മറ്റൊന്നിലേക്കും ശ്രദ്ധ തിരിക്കാതിരിക്കുക, അവന്റെ സ്മരണയിൽ നിന്ന് അശ്രദ്ധനാകാതിരിക്കുക, അവന്റെ ആരാധനയിൽ മടി കാണിക്കാതിരിക്കുക എന്നതാണ്. ഇതാണ് അവന്റെ മഹത്വത്തിന്റെ ബാഹ്യമായ അറിവ്. എന്നാൽ അവന്റെ യഥാർത്ഥ മഹത്വം അവനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും അറിയാൻ കഴിയില്ല. അൽ-കാശിഫി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'മുഹഖിഖീങ്ങൾ (محققان) അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, അവിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിനെ അറിയേണ്ടതുപോലെ അറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തതുപോലെ, ജ്ഞാനികൾക്കും (أهل علم) അവന്റെ യഥാർത്ഥ അറിവിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയില്ല എന്നാണ്. കാരണം, 'അവർ അവനെ അറിവുകൊണ്ട് ഉൾക്കൊള്ളുന്നില്ല' (ولا يحيطون به علما) എന്ന ഖുർആനിക വചനം ആരെയും അവന്റെ ദിവ്യത്വത്തിന്റെ പരിധിയിലേക്ക് കടക്കാൻ അനുവദിക്കുന്നില്ല. മണ്ണിൽ നിന്നുള്ളവനും (മനുഷ്യൻ) ലോകങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവും തമ്മിൽ എന്ത് ബന്ധമാണുള്ളത്? മണ്ണും പരിശുദ്ധമായ ദിവ്യലോകവും തമ്മിൽ എന്ത് താരതമ്യമാണുള്ളത്? ചില മഹാന്മാർ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്: 'നിന്നെ അറിയേണ്ടതുപോലെ ഞങ്ങൾ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല, എന്നാൽ ഞങ്ങളുടെ കഴിവിനനുസരിച്ച് ഞങ്ങൾ നിന്നെ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.' ശൈഖുനാ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) തന്റെ 'മിഫ്താഹുൽ ഗൈബ്' വ്യാഖ്യാനത്തിൽ പറയുന്നു: അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് എന്നത് സൃഷ്ടികളും സ്രഷ്ടാവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെയും, മനുഷ്യന്റെ കഴിവിനനുസരിച്ച് അവനിൽ നിന്ന് ലോകം ഉണ്ടായതിനെയും കുറിച്ചുള്ള അറിവാണ്. ഇതിൽ പെട്ടവരാണ് പൂർണ്ണത പ്രാപിച്ചവർ (الكمل), അവർ അല്ലാഹുവിനെ അറിയുന്നതിൽ തങ്ങളുടെ അശക്തി സമ്മതിക്കുന്നു. ശൈഖ് അബൂ അബ്ബാസ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'ഒരു വലിയ്യ് (ولي) ആരാണെന്ന് തിരിച്ചറിയുന്നത് അല്ലാഹുവിനെ തിരിച്ചറിയുന്നതിനേക്കാൾ പ്രയാസകരമാണ്. കാരണം അല്ലാഹു അവന്റെ പൂർണ്ണതയിലും

സൗന്ദര്യത്തിലും അറിയപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ തന്നെപ്പോലെ ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും വെള്ളം കുടിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു സൃഷ്ടിയെ എങ്ങനെയാണ് തിരിച്ചറിയുക?' അല്ലാഹു തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു (اللّٰهُ يَصْطَفِي) മലക്കുകളിൽ നിന്ന് ദൂതന്മാരെ; അവർ അല്ലാഹുവിനും പ്രവാചകന്മാർക്കും ഇടയിൽ വഹ്യ് (وحي) എത്തിക്കുന്നവരാണ്. ഉദാഹരണത്തിന് ജിബ്രീൽ, മീഖാഈൽ, ഇസ്റാഫീൽ (അലൈഹിസ്സലാം) എന്നിവർ. അല്ലാഹു മനുഷ്യരിൽ നിന്നും ദൂതന്മാരെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു; അവർ പരിശുദ്ധമായ ആത്മാക്കളുള്ളവരും ദിവ്യശക്തിയാൽ പിന്തുണക്കപ്പെട്ടവരുമാണ്. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കുകയും അവർക്ക് ശരീഅത്തും നിയമങ്ങളും പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനാണ് (سميع), എല്ലാം കാണുന്നവനുമാണ് (بصير). അവൻ തന്റെ ദാസന്മാരുടെ പ്രാർത്ഥനകളും അവരുടെ അവസ്ഥകളും കൃത്യമായി അറിയുന്നു.

[سورة الحج (22) : آية 77]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'വിശ്വസിച്ചവരേ, നിങ്ങൾ റുകൂഅ് ചെയ്യുകയും സുജൂദ് ചെയ്യുകയും നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ ആരാധിക്കുകയും നന്മ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക. എങ്കിൽ നിങ്ങൾ വിജയികളായേക്കാം.' (സൂറത്തുൽ ഹജ്ജ്: 77). ഈ വചനത്തിൽ, അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളെ അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ട് ആത്മീയമായ ഔന്നത്യത്തിലേക്കുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉപദേശിക്കുന്നു. റുകൂഅ് (ركوع) എന്നത് അഹങ്കാരത്തെ വെടിഞ്ഞ് വിനയത്തോടെ തലകുനിക്കുന്നതിനെയും, സുജൂദ് (سجود) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ മുന്നിൽ പൂർണ്ണമായി അടിയറവ് പറയുന്നതിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ആരാധന (عبادة) എന്നത് കേവലം കർമ്മമല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം കേന്ദ്രീകരിക്കുന്ന അവസ്ഥയാണ്. നന്മ പ്രവർത്തിക്കുക (فعل الخير) എന്നത് സൃഷ്ടികളോട് കരുണ കാണിക്കുന്നതും, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ പാലിക്കുന്നതുമാണ്. ഈ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ ആത്മീയമായ വിജയം (فلاح) കരസ്ഥമാക്കാൻ സാധിക്കൂ എന്ന് റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യക്തമാക്കുന്നു.

അല്ലാഹുവിങ്കലേക്കാണ് (وإلى الله) - മറ്റാരിലേക്കും അല്ല, പങ്കാളികളായോ സ്വതന്ത്രമായോ അല്ല - എല്ലാ കാര്യങ്ങളും മടക്കപ്പെടുന്നത് (ترجع الأمور). അവനാണ് എല്ലാറ്റിന്റെയും യഥാർത്ഥ ഉടമസ്ഥൻ. അവൻ ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുകയില്ല, എന്നാൽ മറ്റുള്ളവർ ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടും. സൈനുൽ ആബിദീൻ അലി ബിൻ ഹുസൈൻ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) വിനെതിരെ ഒരാൾ അപവാദം പറഞ്ഞപ്പോൾ, അദ്ദേഹം വളരെ ശാന്തമായി പ്രതികരിച്ചു: 'ഞാൻ നീ പറഞ്ഞതുപോലെയുള്ളവനാണെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിനോട് പൊറുക്കലിനെ തേടുന്നു, ഞാൻ അങ്ങനെയല്ലെങ്കിൽ അല്ലാഹു നിനക്ക് പൊറുത്തുതരട്ടെ.' ഇത് കേട്ട ആ മനുഷ്യൻ ലജ്ജിതനായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ തലയിൽ ചുംബിക്കുകയും മാപ്പ് അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു:

'അല്ലാഹു നിനക്ക് പൊറുത്തുതരട്ടെ.' ആ മനുഷ്യൻ പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹു തന്റെ ദൗത്യം എവിടെ ഏൽപ്പിക്കണമെന്ന് നന്നായി അറിയുന്നവനാണ്.' ഇതാണ് ഔദാര്യത്തിന്റെയും (سخـــاء) മാന്യതയുടെയും (مروءة) ഉത്തമ മാതൃക. പിന്നീട് അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളോട് കൽപ്പിക്കുന്നു: 'നിങ്ങൾ റുകൂഅ് ചെയ്യുകയും സുജൂദ് ചെയ്യുകയും ചെയ്യുക' (ارْكَعُـوا وَاسْجُـدُوا). നമസ്കാരത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഘടകങ്ങളായ ഇവയെ സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് നമസ്കാരം നിർവഹിക്കാനാണ് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നത്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ ആരാധിക്കുക' (وَاعْبُـدُوا رَبَّكُمْ). എല്ലാവിധ സൽകർമ്മങ്ങളും (افعـلوا الخير) ചെയ്യുക. ഐച്ഛികമായ ആരാധനകൾ (നവാഫിൽ) നിർവഹിക്കുന്നത് നിർബന്ധ കർമ്മങ്ങളിലെ കുറവുകൾ നികത്താൻ സഹായിക്കുമെന്ന് നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കർമ്മങ്ങളെല്ലാം ചെയ്യുന്നത് വിജയം (فـلاح) പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടായിരിക്കണം. ഇഹലോകത്തെയും പരലോകത്തെയും വിജയമാണ് ഇതിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ശാഫിഈ മദ്ഹബിലും അഹ്മദ് മദ്ഹബിലും ഈ ആയത്ത് ഒരു സുജൂദിന്റെ ആയത്തായി (آية سجدة) കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു.

[سورة الحج (22) : آية 78]

അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിങ്ങൾ അർഹമായ വിധത്തിൽ സമരം ചെയ്യുക (ജഹാദു - جاهدوا). അവൻ നിങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നു. മതകാര്യത്തിൽ അവൻ നിങ്ങൾക്ക് യാതൊരു പ്രയാസവും വരുത്തിയിട്ടില്ല. നിങ്ങളുടെ പിതാവായ ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം-ന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലാണല്ലോ നിങ്ങൾ. മുൻ വേദങ്ങളിലും ഈ ഖുർആനിലും നിങ്ങളെ 'മുസ്ലിംകൾ' എന്ന് നാമകരണം ചെയ്തത് അല്ലാഹുവാണ്. അന്ത്യപ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം നിങ്ങൾക്ക് സാക്ഷിയാകാനും, നിങ്ങൾ മനുഷ്യർക്ക് സാക്ഷികളാകാനും വേണ്ടിയാണിത്. അതിനാൽ നിങ്ങൾ നമസ്കാരം നിലനിർത്തുക, സകാത്ത് നൽകുക, അല്ലാഹുവിനെ മുറുകെ പിടിക്കുക. അവനാണ് നിങ്ങളുടെ രക്ഷകൻ (മൗലാ - مولى). എത്ര നല്ല രക്ഷകൻ! എത്ര നല്ല സഹായി!

ഈ ഖുർആനിക സൂക്തത്തിലെ സുജൂദിനെ സംബന്ധിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഇമാം ശാഫിഈ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) മദ്ഹബ് പ്രകാരം ഇത് ഖുർആനിലെ ഏഴാമത്തെ സുജൂദാണ്. നമ്മുടെ ശൈഖ് ഇതിനെ 'വിജയത്തിന്റെ സുജൂദ്' (سجدة الفلاح) എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കുന്നു. ഇമാം അഅ്ളം അബൂഹനീഫയും ഇമാം മാലിക്കും (റഹിമഹുള്ളാഹ്) അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, ഈ സൂക്തത്തിൽ റുകൂഇനോട് ചേർത്ത് സുജൂദിനെ പരാമർശിച്ചത് നമസ്കാരത്തിലെ സുജൂദിനെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്നാണ്. 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: 'സത്യവിശ്വാസികളേ' (يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا) എന്ന അഭിസംബോധനയിലൂടെ മനുഷ്യൻ തന്റെ അഹങ്കാരത്തിൽ നിന്ന് മൃഗസഹജമായ വിനയത്തിലേക്ക് (خشوع) മടങ്ങുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മൃഗങ്ങൾ നാലുകാലിൽ നിൽക്കുന്നവയാണ്, അത് റുകൂഇനെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. തുടർന്ന് റുകൂഇൽ നിന്ന് സുജൂദിലേക്ക് മടങ്ങുന്നത് സസ്യസഹജമായ എളിമയിലേക്കും (انكسار) താഴ്മയിലേക്കുമാണ്. സസ്യങ്ങൾ സുജൂദിലാണെന്ന് ഖുർആൻ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. ആത്മാവ് ഈ

ലോകത്തേക്ക് വരുമ്പോൾ സസ്യലോകത്തിലൂടെയും മൃഗലോകത്തിലൂടെയും കടന്നാണ് മനുഷ്യലോകത്തെത്തിയത്. അതിനാൽ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങുമ്പോൾ ഈ ഘട്ടങ്ങളിലൂടെയുള്ള യാത്ര അനിവാര്യമാണ്. ഇതാണ് 'നമസ്കാരം വിശ്വാസികളുടെ മിഅ്റാജാണ്' (الصلاة معراج المؤمنين) എന്ന തിരുനബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം)യുടെ വചനത്തിന്റെ രഹസ്യം. തുടർന്ന് 'നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ ആരാധിക്കുക' (وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ) എന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു. അതായത്, ഈ മടക്കയാത്രയിലൂടെ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി മാത്രം ലക്ഷ്യമാക്കി അവനെ ആരാധിക്കുക. 'നന്മ ചെയ്യുക' (وَافْعَلُوا الْخَيْرَ) എന്നത് എല്ലാ അവസ്ഥകളിലും അല്ലാഹുവിലേക്ക് തിരിയുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇതിലൂടെ നിങ്ങൾ വിജയികളാകും (لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ). 'അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ സമരം ചെയ്യുക' (وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ) എന്നതിലെ ജിഹാദ് എന്നത് ശത്രുവിനെ പ്രതിരോധിക്കാൻ തന്റെ സർവ്വ കഴിവുകളും വിനിയോഗിക്കലാണ്. ബാഹ്യശത്രുക്കൾക്ക് പുറമെ, സ്വന്തം മനസ്സ് (നഫ്സ്), ഇച്ഛകൾ (ഹവാ), പിശാച് എന്നിവയ്ക്കെതിരെയുള്ള പോരാട്ടവും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ജിഹാദിനെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് ചേർത്തു പറഞ്ഞത് അതിന്റെ മഹത്വം വ്യക്തമാക്കാനാണ്. തിരുനബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) തബൂക്ക് യുദ്ധം കഴിഞ്ഞ് മടങ്ങുമ്പോൾ പറഞ്ഞത്, 'നാം ചെറിയ ജിഹാദിൽ നിന്ന് വലിയ ജിഹാദിലേക്ക് മടങ്ങുന്നു' എന്നാണ്. നഫ്സിനെ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ അനുസരിപ്പിക്കുക എന്ന വലിയ ജിഹാദ് ശത്രുക്കളോടുള്ള പോരാട്ടത്തേക്കാൾ കഠിനമാണ്. 'അവൻ നിങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നു' (هُوَ اجْتَبَاكُمْ) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹമാണ്. ഈ ജിഹാദിനുള്ള കഴിവ് അവൻ നൽകിയതുകൊണ്ടാണ് നാം അതിന് മുതിരുന്നത്. നഫ്സിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുക, ഹൃദയത്തെ ലോകബന്ധങ്ങളിൽ നിന്ന് മുക്തമാക്കുക, ആത്മാവിനെ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിൽ ലയിപ്പിക്കുക എന്നിവയാണ് ഈ ജിഹാദിന്റെ ഉന്നതതലങ്ങൾ.

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'മതകാര്യങ്ങളിൽ അവൻ നിങ്ങൾക്ക് യാതൊരു പ്രയാസവും (حرج) വരുത്തിയിട്ടില്ല'. 'ഹറജ്' എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം സങ്കോചം എന്നാണ്. അതായത്, നിങ്ങൾക്ക് താങ്ങാൻ കഴിയാത്ത വിധം കഠിനമായ നിയമങ്ങളൊന്നും അല്ലാഹു

മതത്തിൽ നിശ്ചയിച്ചിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് യുദ്ധം, രോഗം, യാത്ര തുടങ്ങിയ സന്ദർഭങ്ങളിൽ നമസ്കാരം ചുരുക്കാനും (قصر), തയമ്മും ചെയ്യാനും, നോമ്പ് ഒഴിവാക്കാനും ഇളവുകൾ നൽകിയത്. 'നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ്' തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിൽ (سير) യാതൊരു പ്രയാസവുമില്ല. കാരണം, നീ നിന്റെ കഴിവുകൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താലാണ് അവനിലേക്ക് എത്തുന്നത്. നീ അവനിലേക്ക് അടുക്കുന്നതിനേക്കാൾ മുൻപേ അവൻ നിന്നിലേക്ക് അടുക്കുന്നു. ഹദീസിൽ വന്നതുപോലെ: 'ആരെങ്കിലും എന്നിലേക്ക് ഒരു ചാൺ അടുത്താൽ, ഞാൻ അവനിലേക്ക് ഒരു മുഴം അടുക്കുന്നു'. ഇവിടെ ഒരു മുഴം എന്നത് രണ്ട് ചാണിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു; ഒന്ന് നീ അവനിലേക്ക് അടുക്കുന്നതിന് മുൻപുള്ളതും, മറ്റൊന്ന് നീ അടുത്തതിന് ശേഷമുള്ളതുമാണ്. 'നിങ്ങളുടെ പിതാവായ ഇബ്രാഹിം അലൈഹിസ്സലാം' എന്ന വചനത്തിൽ, ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ പിതാവെന്ന് വിളിച്ചത്, അദ്ദേഹം നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ പിതാവായതുകൊണ്ടും, ആത്മീയമായ നിത്യജീവിതത്തിന് കാരണക്കാരനായതുകൊണ്ടുമാണ്. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: ഇബ്രാഹിം നബിയുടെ മാർഗ്ഗം (ملة) എന്നത് ഔദാര്യം, സൽസ്വഭാവം, സ്വന്തം താല്പര്യങ്ങളിൽ നിന്നും കുടുംബത്തിൽ നിന്നും ധനത്തിൽ നിന്നും വിട്ടുനിൽക്കലാണ്. 'അല്ലാഹു നിങ്ങളെ മുസ്ലിംകൾ എന്ന് നാമകരണം ചെയ്തു'. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ അനുസരിക്കുകയും, അവനിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുകയും (اعتصام) ചെയ്യുക. സൽമി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ കയറിൽ മുറുകെ പിടിക്കുക എന്നത് സാധാരണക്കാരുടെ അവസ്ഥയാണ്, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിൽ തന്നെ മുറുകെ പിടിക്കുക എന്നത് വിശിഷ്ടരായവരുടെ (خواص) അവസ്ഥയാണ്. അല്ലാഹുവിൽ മുറുകെ പിടിക്കുക എന്നാൽ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ നിന്ന് പൂർണ്ണമായും ശുദ്ധീകരിക്കലാണ്.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 1 إلى 4]

വിജയം കൈവരിച്ചവരാണ് സത്യവിശ്വാസികൾ *(المؤمنون).* തങ്ങളുടെ നമസ്കാരത്തിൽ ഭക്തിയും വിനയവും *(خشوع)* കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നവരാണവർ. അനാവശ്യമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നും അർത്ഥശൂന്യമായ സംസാരങ്ങളിൽ നിന്നും *(لغو)* ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നവരുമാണവർ. തങ്ങളുടെ സമ്പത്തിൽ നിർബന്ധമായ ദാനധർമ്മങ്ങൾ *(زكاة)* കൃത്യമായി നിർവഹിക്കുന്നവരുമാണ് അവർ.

അല്ലാഹു നിങ്ങളുടെ സഹായിയും കാര്യങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നവനുമാണ്. അവൻ എത്ര നല്ല രക്ഷാധികാരി! എത്ര നല്ല സഹായി! കാരണം, രക്ഷാധികാരത്തിലും (ولاية) സഹായത്തിലും (نصرة) അവന് തുല്യനായി ആരുമില്ല. വാസ്തവത്തിൽ, അല്ലാഹു അല്ലാതെ യഥാർത്ഥ രക്ഷാധികാരിയോ സഹായിയോ ഇല്ല. അൽ-കാശിഫി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'അവൻ എത്ര ഉത്തമനായ സഹായിയാണ്! അവൻ തന്റെ സഹായത്താൽ പാപങ്ങളെ മറയ്ക്കുന്നു, തന്റെ പിന്തുണയാൽ തെറ്റുകളെ പൊറുക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്ന് സഹായം തേടുക, കാരണം അവൻ ഒരിക്കലും പരാജയപ്പെടുകയില്ല. അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്ന് പിന്തുണ തേടുക, കാരണം അവൻ ഒരിക്കലും അശക്തനാവുകയില്ല.' ഹേ ദൈവദാസനേ, സൃഷ്ടികളുടെ സഹായം തേടുന്നത് ഉപേക്ഷിക്കുക. വിശ്വസ്തതയോടെ നിന്റെ കാര്യങ്ങൾ എപ്പോഴും നിർവഹിക്കാൻ കഴിയുന്നവനോട് സഹായം തേടുക. എല്ലാ സ്ഥലത്തും നിന്റെ കൈ പിടിക്കാൻ കഴിയുന്നവനോട് സഹായം തേടുക. പൈതഗോറസ് പറഞ്ഞു: 'നീ ഏതെങ്കിലും കാര്യം ചെയ്യാൻ ഉദ്ദേശിച്ചാൽ, അതിൽ വിജയം വരിക്കാൻ നിന്റെ രക്ഷിതാവിനോട് പ്രാർത്ഥനയോടെ (ابتهال) ആരംഭിക്കുക.' ഒരാൾ തന്റെ സഹോദരനോട് തന്റെ ദാരിദ്ര്യത്തെയും പ്രയാസത്തെയും കുറിച്ച് പരാതിപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'സഹോദരാ, നിന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ തീരുമാനത്തിന് പുറമെ മറ്റൊന്ന് നീ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവോ? ജനങ്ങളോട് ചോദിക്കരുത്, ആർക്കാണോ നീ അടിമയായിരിക്കുന്നത്, അവനോട് ചോദിക്കുക.' സുലൈമാൻ ബിൻ അബ്ദുൽ മലിക (റഹിമഹുള്ളാഹ്) കഅ്ബയിൽ

പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ സാലിം ബിൻ അബ്ദുല്ലാഹിനോട് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞു: 'നിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചുകൊള്ളുക.' അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിനെക്കൊണ്ട് സത്യം, അല്ലാഹുവിന്റെ ഭവനത്തിൽ വെച്ച് ഞാൻ അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ മറ്റൊരാളോടും ചോദിക്കുകയില്ല.' അതിനാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണം (عصمة) ആഗ്രഹിക്കുന്ന ദാസൻ എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും അവനെ മുറുകെ പിടിക്കുകയും, രഹസ്യത്തിലും പരസ്യത്തിലും അവന്റെ പ്രീതി നേടാൻ പരിശ്രമിക്കുകയും വേണം. ഈ കാര്യം പ്രയാസകരമാണെന്ന് പറയരുത്, കാരണം അല്ലാഹുവിന് അത് വളരെ എളുപ്പമാണ്. അവനാണ് യഥാർത്ഥ രക്ഷാധികാരി (مولى), അതിനാൽ അവൻ എത്ര നല്ല രക്ഷാധികാരിയും സഹായിയുമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അതായത്, സത്യവിശ്വാസികളുടെ രക്ഷാധികാരി അല്ലാഹുവാണ് എന്നതുകൊണ്ട് ലഭിക്കുന്ന സഹായം.' ഹിജ്റ 1107-ലെ ജുമാദൽ ഉലായുടെ അവസാനത്തിൽ സൂറത്തുൽ ഹജ്ജ് പൂർത്തിയായി. മുപ്പത് ഭാഗങ്ങളുള്ള ഖുർആൻ വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ പതിനെട്ടാം ഭാഗം ഇവിടെ അവസാനിക്കുന്നു.

സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ സത്യവിശ്വാസികളുടെ വിജയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മംഗളവാർത്തയോടെയാണ് ആരംഭിക്കുന്നത്. 'വിജയികളായിത്തീർന്നു സത്യവിശ്വാസികൾ' (قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ) എന്ന വചനം, അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിൽ ആത്മീയമായ ഉന്നതി കൈവരിച്ചവരുടെ അവസ്ഥയെ വരച്ചുകാട്ടുന്നു. ഇവിടെ വിജയം എന്നത് കേവലമായ ഭൗതികനേട്ടമല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തിന്റെ വിശുദ്ധിയും അല്ലാഹുവിലുള്ള പൂർണ്ണമായ സമർപ്പണവുമാണ്. തങ്ങളുടെ നമസ്കാരങ്ങളിൽ ഭക്തിയും വിനയവും (خشوع) പുലർത്തുന്നവരാണ് യഥാർത്ഥ വിശ്വാസികൾ. അനാവശ്യമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കുകയും, തങ്ങളുടെ ഗുഹ്യസ്ഥാനങ്ങളെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുകയും, അമാനത്തുകളും (أمانات) കരാറുകളും പാലിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ ഉന്നത പദവികൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ സൂറത്ത് മനുഷ്യന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ ഘട്ടങ്ങളെ വിവരിക്കുമ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെയും (قدرة) അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലെ അത്ഭുതങ്ങളെയും ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. അവസാനമായി, ഈ ലോകം ഒരു പരീക്ഷണശാലയാണെന്നും, മരണാനന്തര ജീവിതമാണ് ശാശ്വതമെന്നും ഓർമ്മിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങാനുള്ള സന്നദ്ധത വിശ്വാസിയിൽ ഉണർത്തുന്നു.

ഈ സൂറത്ത് മക്കയിൽ അവതരിച്ചതാണ്. ബസറയിലെ പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഇതിന് നൂറ്റിപ്പത്ത് ആയത്തുകളുണ്ട്, കൂഫയിലെ പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ നൂറ്റിപ്പതിനെട്ട് ആയത്തുകളും. 'പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ'. 'സത്യവിശ്വാസികൾ വിജയിച്ചിരിക്കുന്നു' (قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ). അഥവാ, സത്യം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയവർ വിജയം വരിക്കുകയും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ശാശ്വതമായി നിലനിൽക്കാൻ അർഹത നേടുകയും ചെയ്തു. ഇതിന് തെളിവായി ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നത് ഇതാണ്: അല്ലാഹു തആല

അദ്ൻ സ്വർഗ്ഗം തന്റെ കൈകൊണ്ട് സൃഷ്ടിച്ചപ്പോൾ അതിനോട് സംസാരിക്കാൻ കൽപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ സ്വർഗ്ഗം പറഞ്ഞു: 'സത്യവിശ്വാസികൾ വിജയിച്ചിരിക്കുന്നു'. അപ്പോൾ അല്ലാഹു അരുളി: 'നിനക്ക് മംഗളമുണ്ടാകട്ടെ, രാജാക്കന്മാരുടെ വാസസ്ഥലമേ'. ഇവിടെ രാജാക്കന്മാർ എന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചത് സ്വർഗ്ഗത്തിലെ രാജാക്കന്മാരായ ക്ഷമാശീലരായ ദരിദ്രരെയാണ്. ഇവിടെ ഭൂതകാല ക്രിയ (Past tense) ഉപയോഗിച്ചത് വിജയം അവർക്ക് സുനിശ്ചിതമാണെന്ന് കാണിക്കാനാണ്. 'ഖദ്' (قـد) എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചത്, വിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്താൽ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന ആ വിജയം അവർക്ക് സ്ഥിരപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു എന്ന് വ്യക്തമാക്കാനാണ്. 'ഫലാഹ്' (فلاح) എന്നാൽ ശാശ്വത ജീവിതവും ആഗ്രഹിച്ച കാര്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കലും വെറുക്കപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള രക്ഷയുമാണ്. 'ഇഫ്ലാഹ്' (إفلاح) എന്നാൽ അതിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുക എന്നർത്ഥം. യഥാർത്ഥ വിജയം കേവലം വിശ്വാസം കൊണ്ട് മാത്രം ലഭിക്കുന്നതല്ല. നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കൊണ്ടുവന്ന തൗഹീദ്, പ്രവാചകത്വം, പരലോകം, പ്രതിഫലം തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുന്നതിനോടൊപ്പം എല്ലാ നിബന്ധനകളും പൂർത്തീകരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള യഥാർത്ഥ വിശ്വാസം കൊണ്ടാണ് അത് ലഭിക്കുന്നത്. ഇതിനെ കൂടുതൽ വ്യക്തമാക്കാനോ അല്ലെങ്കിൽ വിശ്വാസികളെ പ്രശംസിക്കാനോ ആയി അല്ലാഹു തുടർന്ന് പറയുന്നു: 'അവർ തങ്ങളുടെ നമസ്കാരത്തിൽ ഭക്തിയുള്ളവരാണ്' (الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ). 'ഖുശൂഅ്' (خشوع) എന്നാൽ ഭയവും വിനയവുമാണ്. 'മുഫ്റദാത്ത്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഖുശൂഅ് എന്നാൽ താഴ്മ എന്നാണ് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. ഖുശൂഅ് എന്നത് ശരീരഭാഗങ്ങളിൽ പ്രകടമാകുന്നതിനെയാണ് കൂടുതലായി സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. 'ളറാഅത്ത്' (ضراعة) എന്നത് ഹൃദയത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന വിനയത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് 'ഹൃദയം വിനയാന്വിതമായാൽ ശരീരഭാഗങ്ങൾ ഭക്തിയുള്ളതാകും' എന്ന് പറയപ്പെടുന്നത്. അഥവാ, അവർ അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുന്നവരും അവന് മുന്നിൽ വിനയമുള്ളവരുമാണ്. നമസ്കാരത്തിൽ തങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടികൾ സുജൂദ് ചെയ്യുന്ന സ്ഥലത്തേക്ക് മാത്രം കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നവരുമാണ്.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 3 إلى 4]

വിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ നമസ്കാരത്തിൽ അങ്ങേയറ്റം വിനീതരും ഭയഭക്തിയുള്ളവരുമാണ് *(الخاشعون).* ഹൃദയത്തിന്റെ സാന്നിധ്യവും അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പൂർണ്ണമായ ശ്രദ്ധയുമാണ് ഖുശൂഅ് *(خشوع)* കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അനാവശ്യമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നും അർത്ഥശൂന്യമായ സംസാരങ്ങളിൽ നിന്നും ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നവരാണ് അവർ *(اللغو).* അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തി ലഭിക്കാത്തതും പരലോകത്തേക്ക് ഉപകരിക്കാത്തതുമായ എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. തങ്ങളുടെ സമ്പത്തിലും ശരീരത്തിലും അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച അവകാശങ്ങൾ കൃത്യമായി നിർവ്വഹിക്കുന്നവരാണ് അവർ *(الزكاة).* ഇത് കേവലം ധനപരമായ ദാനം മാത്രമല്ല, മറിച്ച് ആത്മാവിനെ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിക്കുന്ന പ്രക്രിയ കൂടിയാണ്.

ഹൃദയം കൊണ്ട് പ്രാർത്ഥനയുടെ തിരുമുമ്പിൽ സന്നിഹിതനായിക്കൊണ്ട്... തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം നിസ്കരിക്കുമ്പോൾ തന്റെ ദൃഷ്ടികൾ ആകാശത്തേക്ക് ഉയർത്താറുണ്ടായിരുന്നു എന്ന് നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ഈ തിരുവചനം അവതരിച്ചപ്പോൾ തിരുമേനി തന്റെ ദൃഷ്ടികൾ തന്റെ സുജൂദ് ചെയ്യുന്ന സ്ഥാനത്തേക്ക് (مسجد) താഴ്ത്തി. ഒരിക്കൽ ഒരാൾ നിസ്കാരത്തിനിടയിൽ തന്റെ താടിയിൽ തൊട്ട് കളിക്കുന്നത് തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കാണാനിടയായി. അപ്പോൾ അവിടുന്ന് അരുളി: "ഇവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഭയഭക്തി (خشوع) ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ, ഇവന്റെ അവയവങ്ങളും ശാന്തവും വിനയാന്വിതവും (خشوع) ആകുമായിരുന്നു." 'അൽ-നുതഫ്' (النتف) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു: ഒന്നാമത്തെ തക്ബീർ (تكبيرة الأولى) ചൊല്ലുമ്പോൾ മുഖം ആകാശത്തേക്ക് ഉയർത്തുന്നത് കറാഹത്താണ് (مكروه). കാരണം, ആകാശത്തേക്ക് നോക്കുന്നത് നിസ്കാരത്തിൽ വിലക്കപ്പെട്ട തിരിഞ്ഞുനോക്കലിന്റെ (التفات)

പരിധിയിൽ വരുന്നതാണ്. എന്നാൽ നിസ്കാരമല്ലാത്ത സമയങ്ങളിൽ ആകാശത്തേക്ക് നോക്കുന്നത് കറാഹത്തല്ല. എന്തെന്നാൽ ആകാശം എന്നത് പ്രാർത്ഥനയുടെ ഖിബ്‌ലയും (قبلة الدعاء) അനുഗ്രഹങ്ങൾ (بركات) വർഷിക്കുന്ന കേന്ദ്രവുമാണ്. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പ്രസ്താവിക്കുന്നു: 'ലുബാബ്' (لباب) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്, നിസ്കാരത്തിൽ നിൽക്കുമ്പോൾ (قيام) ദൃഷ്ടികൾ സുജൂദ് ചെയ്യുന്ന സ്ഥാനത്ത് പതിപ്പിക്കണം എന്നാണ്. എന്നാൽ ആദരണീയമായ മക്കയിൽ വെച്ചാണെങ്കിൽ, വിശുദ്ധ കഅ്ബാലയത്തിലേക്ക് (كعبة) നോക്കുകയാണ് വേണ്ടത്. ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം വന്നിരിക്കുന്നു: "ഒരു ദാസൻ നിസ്കാരത്തിനായി നിൽക്കുമ്പോൾ അവൻ പരമകാരുണികനായ അല്ലാഹുവിന്റെ (رحمن) തിരുമുമ്പിലാണ് നിൽക്കുന്നത്. അവൻ ശ്രദ്ധ തിരിക്കുമ്പോൾ അല്ലാഹു തആലാ അരുളുന്നു: 'നീ ആരിലേക്കാണ് തിരിയുന്നത്? എന്നേക്കാൾ ഉത്തമനായ ആരിലേക്കെങ്കിലും ആണോ? ഹേ ആദമിന്റെ പുത്രാ, നീയെന്നിലേക്ക് തന്നെ തിരിയുക; നീ തിരിഞ്ഞുനോക്കുന്ന മറ്റാരേക്കാളും ഉത്തമൻ ഞാനാകുന്നു.'" 'തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ (التأويلات النجمية) ഇപ്രകാരം വിശദീകരിക്കുന്നു: അവർ ബാഹ്യമായും ആന്തരികമായും ഭയഭക്തിയുള്ളവരാണ് (خاشعون). ബാഹ്യമായ ഭയഭക്തി (خشوع الظاهر) എന്നാൽ: തല താഴ്ത്തിപ്പിടിക്കൽ, ദൃഷ്ടികൾ അങ്ങുമിങ്ങും തിരിക്കാതെ സൂക്ഷിക്കൽ, അങ്ങേയറ്റത്തെ വിനയത്തോടെ ഖുർആൻ പാരായണം ശ്രവിക്കാനായി കാതുകളെ സമർപ്പിക്കൽ, സാന്നിധ്യത്തോടും സാവകാശത്തോടും കൂടി ഖുർആൻ ഓതാൻ നാവിനെ പാകപ്പെടുത്തൽ, അടിമകളെപ്പോലെ ആദരവോടെ വലതുകൈ ഇടതുകൈക്ക് മുകളിൽ വെക്കൽ, റുകൂഇൽ (ركوع) മുതുകു നേരെയാക്കി കുനിയൽ, ലൈംഗിക ചിന്തകളെ അകറ്റി നിർത്തി ഗുഹ്യാവയവങ്ങളെ സൂക്ഷിക്കൽ, കാലുകൾ ഒരേ സ്ഥാനത്ത് ചലനമില്ലാതെ ഉറപ്പിച്ചു നിർത്തൽ എന്നിവയാണ്. എന്നാൽ ആന്തരികമായ ഭയഭക്തി (خشوع الباطن) എന്നാൽ: മനസ്സ് (نفس) ദുർവിചാരങ്ങളിൽ നിന്നും ആശങ്കകളിൽ നിന്നും ശാന്തമാകൽ, ഹൃദയം (قلب) സദാസമയവും അല്ലാഹുവിനെ

ഓർക്കുന്നതിലും (ذكر) അവന്റെ സാന്നിധ്യത്തിലും മുഴുകൽ, രഹസ്യം (سر) സൃഷ്ടികളിലേക്ക് നോക്കാതെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്ന ധ്യാനത്തിൽ (مراقبة) മുഴുകൽ, ആത്മാവ് (روح) അല്ലാഹുവിന്റെ സ്നേഹസമുദ്രത്തിൽ ലയിച്ചുചേരുകയും അവന്റെ സൗന്ദര്യത്തിന്റെയും (جمـــال) പ്രതാപത്തിന്റെയും (جلال) വിശേഷണങ്ങൾ വെളിപ്പെടുമ്പോൾ ഉരുകിത്തീരുകയും ചെയ്യലാണ്. ഒരു യഥാർത്ഥ ജ്ഞാനി (محقـــق) പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു: "നിസ്കാരത്തിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ ആദ്യം സ്വന്തത്തിൽ നിന്ന് തന്നെ വിമുക്തനാവണം, അതിനുശേഷമേ പ്രിയപ്പെട്ടവനായ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം തേടാവൂ." കവിതയുടെ സാരം: "നീ നിന്റെ അഹന്തയുമായി നിലകൊള്ളുന്നിടത്തോളം കാലം നിന്റെ പ്രിയതമൻ നിന്നിൽ നിന്ന് വിമുഖനായിരിക്കും; അതിനാൽ ആദ്യം നിന്റെ സ്വന്തത്തിൽ നിന്ന് തന്നെ നീ വിമുക്തനാവുക. നിന്റെ അഹംഭാവത്തിന്റെ ഒരു അംശമെങ്കിലും നിന്നിൽ അവശേഷിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, നിന്റെ സൂഫി വസ്ത്രവും (خرقـة) തസ്ബീഹ് മാലയും (تسبيـح) കേവലം ഒരു അവിശ്വാസിയുടെ അരക്കച്ചയ്ക്ക് (زنار) തുല്യമാണ്. നിന്നെയും ഇരുലോകങ്ങളെയും വെടിഞ്ഞ് നീ മുന്നോട്ട് പോവുക; ഒട്ടും ഭയപ്പെടാതെ ഫരീദുദ്ദീൻ അത്താർ റഹിമഹുള്ളാഹ് ചെയ്തതുപോലെ നീയും ചെയ്യുക." "അനാവശ്യമായ കാര്യങ്ങളിൽ (لغـــو) നിന്ന് തിരിഞ്ഞു കളയുന്നവരുമാണവർ." അതായത്, തങ്ങൾക്ക് യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ലാത്ത വാക്കുകളിൽ നിന്നും പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്നും അവർ അകന്നുനിൽക്കുന്നു. ഇമാം രാഖിബ് അൽ-അസ്ഫഹാനി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'മുഫ്രദാത്ത്' (مفـردات) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ എഴുതുന്നു: യാതൊരു പരിഗണനയുമില്ലാത്തതും, ചിന്തയോ ആലോചനയോ കൂടാതെ ഉച്ചരിക്കപ്പെടുന്നതുമായ സംസാരമാണ് 'ലഗ്വ്' (لغـو). പക്ഷികളുടെയും മറ്റും ശബ്ദകോലാഹലങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന 'ലഗാ' (لغـا) എന്ന പദത്തിൽ നിന്നാണ് ഇത് രൂപപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. 'തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: "അല്ലാഹുവിന് വേണ്ടിയല്ലാത്ത എല്ലാ പ്രവൃത്തികളും, അല്ലാഹുവിൽ നിന്നല്ലാത്ത എല്ലാ വാക്കുകളും, അല്ലാഹുവല്ലാത്തതിനെ

ദർശിക്കലും, അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് നിന്നെ അകറ്റുന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളും 'ലഗ്വ്' (لغو) ആകുന്നു." കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഉദ്ധരിക്കുന്നു: ഇമാം ഖുശൈരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു: "അല്ലാഹുവിന് വേണ്ടിയല്ലാത്തതെല്ലാം വെറും പൊള്ളയായ കാര്യങ്ങളാണ് (حشو); അല്ലാഹുവിനെ തൊട്ട് അശ്രദ്ധനാക്കുന്നതെല്ലാം മറവിയാണ് (سهو); ദാസന് ഭൗതികമായ ആനന്ദം നൽകുന്നതെല്ലാം വിനോദമാണ് (لهو); അല്ലാഹുവിൽ നിന്നല്ലാത്തതെല്ലാം വ്യർത്ഥവുമാണ് (لغو). യഥാർത്ഥത്തിൽ, ഇഹലോകത്തോ പരലോകത്തോ യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ലാത്ത വാക്കുകളെയും പ്രവൃത്തികളെയുമാണ് വ്യർത്ഥം (لغو) എന്ന് വിളിക്കുന്നത്." "അവർ തിരിഞ്ഞുകളയുന്നവരാകുന്നു (معرضون)." ഭാഷാപരമായി 'അഅ്റള' (اعرض) എന്നാൽ തന്റെ പാർശ്വം (عرض) കാണിച്ചു കൊണ്ട് തിരിഞ്ഞു കളഞ്ഞു എന്നാണ് അർത്ഥം. 'എനിക്ക് ഇന്ന കാര്യം വെളിപ്പെട്ടു' (عرض لي كذا) എന്ന് പറയുമ്പോൾ അതിന്റെ വശം വ്യക്തമാവുകയും അത് കൈക്കലാക്കാൻ സാധ്യമാവുകയും ചെയ്തു എന്നാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. എന്നാൽ 'അവൻ തിരിഞ്ഞുകളഞ്ഞു' (اعرض) എന്ന് പറയുമ്പോൾ തന്റെ വശം കാണിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ പിന്തിരിഞ്ഞുപോയി എന്നാണ് അർത്ഥം. അതായത്, അവർ തങ്ങളുടെ എല്ലാ സമയങ്ങളിലും വ്യർത്ഥമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് തിരിഞ്ഞുകളയുന്നവരാണ്. 'മുഅ്രിളൂൻ' (معرضون) എന്ന നാമപദം ഇതിന്റെ തുടർച്ചയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അതിനാൽ, നിസ്കാരത്തിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ വ്യർത്ഥമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് തിരിഞ്ഞുകളയുക എന്നത് ഇതിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനമായി ഉൾപ്പെടുന്നു. "സകാത്ത് (زكاة) നൽകുന്നവരുമാണവർ." അതായത്, അവർ നിർബന്ധദാനം നൽകുന്നവരാണ്. നൽകുക എന്നതിനെ 'ചെയ്യുക' (فاعل) എന്ന ക്രിയ കൊണ്ട് പ്രയോഗിക്കുന്നത് അറബി ഭാഷയിൽ പതിവുള്ളതാണ്. ഉമയ്യത്തുബ്നു അബിസ്സൽത് എന്ന കവി പാടിയതുപോലെ: "വർഷങ്ങളോളം ഭക്ഷണം നൽകുന്നവർ..."

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 5 إلى 9]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ അഞ്ച് മുതൽ ഒൻപത് വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങൾക്ക് ആത്മീയ ജ്ഞാനിയായ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി അൽ-ബർസവി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ 'തഫ്സീറു റൂഹിൽ ബയാൻ' (تفسير روح البيان) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ നൽകിയ ആഴമേറിയ വ്യാഖ്യാനമാണിത്. വിശ്വാസികളുടെ ഉത്കൃഷ്ടമായ ആത്മീയ ഗുണങ്ങളെയാണ് അല്ലാഹു ഈ വചനങ്ങളിലൂടെ അനാവരണം ചെയ്യുന്നത്. ഒന്നാമതായി, 'തങ്ങളുടെ ഗുഹ്യാവയവങ്ങളെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നവരാണവർ' (والذين هم لفروجهم حافظون). ബാഹ്യാർത്ഥത്തിൽ ഇത് നിഷിദ്ധമായ ലൈംഗികതയിൽ നിന്നുള്ള ആത്മനിയന്ത്രണത്തെയും (عفة) പരിശുദ്ധിയെയും കുറിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇതിന്റെ ആത്മീയ സൂചനയിൽ (اشارة), തങ്ങളുടെ ഹൃദയമാകുന്ന വിശുദ്ധ ഗേഹത്തെ അല്ലാഹു അല്ലാത്ത ഇതര ചിന്തകളിൽ നിന്നും കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നതിനെയാണ് ഇത് അടയാളപ്പെടുത്തുന്നത്. ഹൃദയത്തിന്റെ വാതായനങ്ങളിലൂടെ ഇബ്ലീസോ ലൗകിക മോഹങ്ങളോ കടന്നുകൂടാതെ കാവൽ നിൽക്കുന്ന ആത്മീയ ജാഗ്രതയാണിത്. 'തങ്ങളുടെ ഇണകളുമായോ (أزواج) തങ്ങളുടെ അധീനതയിലുള്ള അടിമസ്ത്രീകളുമായോ (ما ملكت أيمانهم) ഉള്ള ബന്ധത്തിലൊഴികെ. അങ്ങനെയുള്ളവരിൽ അവർ ആക്ഷേപാർഹരല്ല' (إلا على أزواجهم...). ഇതിന്റെ ആത്മീയ രഹസ്യം (لطيفة), ഒരു യഥാർത്ഥ ആത്മീയ പഥികൻ തന്റെ ശരീരത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങളെയും ശാരീരിക ഇച്ഛകളെയും (نفس) ശരീഅത്ത് അനുവദിച്ച പരിധിക്കുള്ളിൽ മാത്രം ഉപയോഗിക്കുന്നു എന്നതാണ്. ആത്മാവിന്റെ ഉന്നതിക്കായി ശരീരത്തെ മെരുക്കിയെടുക്കുന്ന അവസ്ഥയാണിത്. 'എന്നാൽ അതിനപ്പുറം ആരെങ്കിലും ആഗ്രഹിക്കുന്ന പക്ഷം, അവർ തന്നെയാണ് അതിക്രമകാരികൾ (عادون).' അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച ആത്മീയ അതിരുകൾ ലംഘിച്ച് ലൗകിക സുഖങ്ങളിൽ മുഴുകുന്നവർ പരിധി ലംഘിച്ചവരാണ്. 'തങ്ങൾക്ക് ഏൽപ്പിക്കപ്പെട്ട അമാനത്തുകളും (أمانات) തങ്ങളുടെ കരാറുകളും (عهد) പാലിക്കുന്നവരാണവർ' (والذين هم لأماناتهم

(وعهدهم راعون). ബാഹ്യമായി ഇത് ജനങ്ങൾക്കിടയിലെ വിശ്വസ്തതയും വാഗ്ദാനപാലനവുമാണ്. എന്നാൽ ആത്മീയമായി, അല്ലാഹു മനുഷ്യനിൽ അർപ്പിച്ച ഏറ്റവും വലിയ അമാനത്ത് *(الأمانة العظمى)* ആയ തൗഹീദിന്റെയും ദിവ്യജ്ഞാനത്തിന്റെയും *(معرفة)* രഹസ്യങ്ങൾ കാത്തുസൂക്ഷിക്കലാണിത്. കൂടാതെ, 'അലസ്തു' പ്രപഞ്ചത്തിൽ വെച്ച് *(عالم الذر)* അല്ലാഹുവുമായി ചെയ്ത ആദിമ കരാർ *(عهد ألست)* പൂർണ്ണമായി പാലിക്കലുമാണ്. 'തങ്ങളുടെ നമസ്കാരങ്ങളെ *(صلوات)* അവർ കൃത്യമായി സൂക്ഷിക്കുന്നവരുമാണ്' *(والذين هم على صلواتهم يحافظون).* ബാഹ്യമായി ഇത് അഞ്ച് നേരത്തെ നമസ്കാരങ്ങൾ അതിന്റെ നിബന്ധനകളോടെ കൃത്യസമയത്ത് നിർവ്വഹിക്കലാണ്. എന്നാൽ ആത്മീയ ജ്ഞാനികളുടെ *(عارفين)* വീക്ഷണത്തിൽ, ഇത് ഹൃദയത്തിന്റെ നിരന്തരമായ നമസ്കാരമാണ് *(صلاة القلب الدائمة).* അല്ലാഹുവിനെ ഒരു നിമിഷം പോലും വിസ്മരിക്കാതെ, അവന്റെ സാന്നിധ്യത്തിൽ സദാ നിലകൊള്ളുന്ന ആത്മീയ ജാഗ്രതയാണിത്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, സകാത്ത് (زكاة) എന്നത് കേവലം ധനം നൽകലല്ല, മറിച്ച് ആത്മാവിനെ ശുദ്ധീകരിക്കാനുള്ള (تزكية) ഒരു മാർഗ്ഗമാണ്. ലോകസ്നേഹം (حب الدنيا) പോലുള്ള നിന്ദ്യമായ സ്വഭാവങ്ങളിൽ നിന്ന് ഹൃദയത്തെ മുക്തമാക്കുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ പരമമായ ലക്ഷ്യം. 'തസ്കിയ' (تزكية) എന്ന വാക്ക് തന്നെ ആത്മാവിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. തുടർന്ന്, വിശ്വാസികളുടെ ഗുണവിശേഷങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കുമ്പോൾ, അവർ തങ്ങളുടെ ഗുഹ്യസ്ഥാനങ്ങളെ (فروج) കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നവരാണെന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു. ഇവിടെ 'ഫർജ്' (فرج) എന്നത് ലൈംഗികാവയവത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. നിയമപരമായ ഇണകളുമായോ (أزواج) ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള അടിമസ്ത്രീകളുമായോ (ما ملكت أيمانهم) അല്ലാതെ മറ്റൊരാളുമായി ലൈംഗിക ബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നത് നിഷിദ്ധമാണ്. ഇണകളുമായുള്ള ബന്ധം അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള യാത്രയിൽ തടസ്സമാകാതിരിക്കാൻ

ശ്രദ്ധിക്കണം. അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമം ലംഘിച്ച് അതിരുകടക്കുന്നവർ (عادون) കടുത്ത പാപികളാണ്. സ്വയംഭോഗം (استمناء) പോലുള്ള പ്രവൃത്തികൾ ഈ അതിരുകടക്കലിൽ ഉൾപ്പെടുന്നുവെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. വിവാഹത്തിന് കഴിവില്ലാത്തവർ നോമ്പ് (صوم) അനുഷ്ഠിക്കണമെന്ന നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ നിർദ്ദേശം, ലൈംഗികാസക്തിയെ നിയന്ത്രിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗമായി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 8 إلى 9]

അവരുടെ അമാനത്തുകളെയും *(أمانات)* കരാറുകളെയും *(عهد)* അതീവ ജാഗ്രതയോടെ പരിപാലിക്കുന്നവരും, തങ്ങളുടെ നമസ്കാരങ്ങളെ *(صلوات)* ഭക്തിയോടെയും സൂക്ഷ്മതയോടെയും കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നവരുമാകുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗത്ത്, സ്വയംഭോഗം (استمناء) സംബന്ധിച്ച കർമ്മശാസ്ത്രപരമായ വീക്ഷണങ്ങളും വിശ്വാസപരമായ പാഠങ്ങളും വിവരിക്കുന്നു. ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നത് പ്രകാരം, റമദാനിൽ സ്വയംഭോഗം ചെയ്താൽ നോമ്പ് മുറിയുകയും ഖളാഅ് വീട്ടൽ നിർബന്ധമാവുകയും ചെയ്യും, എന്നാൽ കഫ്ഫാറത്ത് നിർബന്ധമില്ല. റമദാനല്ലാത്ത സമയങ്ങളിൽ ലൈംഗികാസക്തി ശമിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി ഇത് ചെയ്യുന്നത് അനുവദനീയമല്ലെന്നും, അത് വലിയ പാപമാണെന്നും പണ്ഡിതന്മാർ ഉണർത്തുന്നു. വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'തങ്ങളുടെ ഗുഹ്യസ്ഥാനങ്ങളെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നവർ' (وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حافِظُونَ) എന്ന സൂക്തം ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ട്, അല്ലാഹുവിന്റെ അതിരുകൾ ലംഘിക്കുന്നവരാണ് ഇക്കൂട്ടർ എന്ന് ഇമാം ബഗ്വി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിശദീകരിക്കുന്നു. തുടർന്ന്, അമാനത്തുകൾ (അമാനത്ത് - أمانة) അഥവാ അല്ലാഹുവും സൃഷ്ടികളും ഏൽപ്പിച്ച ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നവരെക്കുറിച്ചാണ് ഖുർആൻ സംസാരിക്കുന്നത്. മനുഷ്യൻ വഹിക്കുന്ന ഏറ്റവും വലിയ അമാനത്ത് അല്ലാഹുവിൽ

നിന്നുള്ള നേരിട്ടുള്ള അനുഗ്രഹമാണ് (فيض إلهي). കണ്ണുകൾ, ചെവി, നാവ്, കൈകൾ, ഹൃദയം തുടങ്ങി ഓരോ അവയവവും അല്ലാഹു നൽകിയ അമാനത്തുകളാണ്. കണ്ണുകൾ ഹറാമിൽ നിന്ന് താഴ്ത്തുക, നാവ് അനാവശ്യങ്ങളിൽ നിന്ന് കാക്കുക, ഹൃദയം അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ധ്യാനിക്കുക എന്നിവയാണ് ഈ അമാനത്തുകൾ സൂക്ഷിക്കൽ. അവസാനമായി, നിസ്കാരങ്ങളെ (സ്വലാത്ത് - صلاة) കൃത്യമായ നിബന്ധനകളോടും ആദരവോടും കൂടി പരിപാലിക്കുന്നവരെക്കുറിച്ച് (يُحَافِظُونَ) പരാമർശിക്കുന്നു. ഒന്നാം സ്വഫ്ഫിൽ (صف) നിസ്കരിക്കുന്നതിന്റെ മഹത്വവും, ഇമാമിനെ പിന്തുടരുന്നതിലെ പുണ്യവും ഹദീസുകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നു.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 10 إلى 14]

സത്യവിശ്വാസികൾ വിജയിച്ചിരിക്കുന്നു *(قد أفلح المؤمنون).* അവർ തങ്ങളുടെ നമസ്കാരത്തിൽ ഭക്തിയും വിനയവും *(خشوع)* പുലർത്തുന്നവരാണ്. അനാവശ്യമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നവരുമാണ്. സകാത്ത് നൽകുന്നവരും, തങ്ങളുടെ ഗുഹ്യസ്ഥാനങ്ങളെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നവരുമാണ്. എന്നാൽ തങ്ങളുടെ ഇണകളുമായോ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളവരുമായോ ഉള്ള ബന്ധത്തിൽ അവർക്ക് കുറ്റമില്ല. അല്ലാഹു നമ്മെ സൃഷ്ടിച്ച രീതിയെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക: മനുഷ്യനെ കളിമണ്ണിന്റെ സത്തയിൽ നിന്നാണ് നാം സൃഷ്ടിച്ചത്. പിന്നീട് അവനെ സുരക്ഷിതമായ ഒരു സ്ഥാനത്ത് *(قرار مكين)* ബീജമായി നിക്ഷേപിച്ചു. ആ ബീജത്തെ രക്തക്കട്ടയായും *(علقة),* അതിനെ മാംസപിണ്ഡമായും *(مضغة),* അതിനെ അസ്ഥികൂടമായും മാറ്റി. പിന്നീട് ആ അസ്ഥികൂടത്തെ മാംസം കൊണ്ട് പൊതിഞ്ഞു. അങ്ങനെ നാം അവനെ മറ്റൊരു സൃഷ്ടിയായി *(خلقا آخر)* വളർത്തി. ഏറ്റവും മികച്ച സ്രഷ്ടാവായ അല്ലാഹു എത്ര അനുഗ്രഹീതനാണ്!

വിനയവും (خشوع) നിഷ്ഠയും (محافظة) ഒരേ പുണ്യത്തിന്റെ രണ്ട് വശങ്ങളാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്തായ ഗുണവിശേഷങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടവരാണ് ഈ സത്യവിശ്വാസികൾ. ഇവർക്ക്

മാത്രമാണ് യഥാർത്ഥ അവകാശികളാകാനുള്ള അർഹതയുള്ളത്. അനന്തരാവകാശം (وراثة) എന്നത് ഒരു കരാറുമില്ലാതെ മറ്റൊരാളിൽ നിന്ന് സ്വത്ത് കൈമാറി ലഭിക്കുന്നതാണ്. ഇവിടെ 'ഫിർദൗസ്' (الفـــردوس) എന്ന സ്വർഗ്ഗം അവർക്ക് ലഭിക്കുന്നത് അവരുടെ സൽകർമ്മങ്ങളുടെ പ്രതിഫലമായാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനം അത്രമേൽ ഉറപ്പുള്ളതാണ്. ഫിർദൗസ് എന്നത് സ്വർഗ്ഗത്തിലെ ഏറ്റവും ഉന്നതമായ പദവിയാണ്. സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും കൊണ്ട് നിർമ്മിതമായ, കസ്തൂരിയുടെ സുഗന്ധം വമിക്കുന്ന ആ ഉന്നത ലോകത്ത് അവർ നിത്യവാസികളായിരിക്കും (خالدون). നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: 'ഫിർദൗസ് എന്നത് അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള സാമീപ്യത്തിന്റെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന പദവിയാണ്. മരിച്ചവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ നിന്ന് അവശേഷിച്ച അനന്തരാവകാശമാണിത്, അത് ജീവനുള്ള ഹൃദയങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു.' മൗലാനാ ഫനാരീ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ ഫാതിഹ തഫ്സീറിൽ സ്വർഗ്ഗത്തെ മൂന്നായി തിരിക്കുന്നു: ഒന്ന്, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക അനുഗ്രഹത്താൽ ലഭിക്കുന്ന സ്വർഗ്ഗം (ജന്നത്തുൽ ഇഖ്തിസാസ്). രണ്ട്, നരകാവകാശികൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ടിയിരുന്നതും എന്നാൽ വിശ്വാസികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നതുമായ അനന്തരാവകാശ സ്വർഗ്ഗം. മൂന്ന്, കർമ്മങ്ങൾക്കനുസരിച്ചുള്ള സ്വർഗ്ഗം (ജന്നത്തുൽ അഅ്മാൽ). നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ബിലാൽ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനോട് ചോദിച്ചതുപോലെ, ഓരോ സൽകർമ്മത്തിനും അതിന്റേതായ പ്രത്യേക സ്വർഗ്ഗമുണ്ട്. അല്ലാഹു ഓരോ മനുഷ്യനും സ്വർഗ്ഗത്തിലും നരകത്തിലും ഓരോ വീട് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. സത്യവിശ്വാസികൾ നരകത്തിൽ തങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ടിയിരുന്ന വീടുകൾ കൂടി സ്വർഗ്ഗത്തിൽ അനന്തരാവകാശമായി നേടുന്നു.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 12 إلى 14]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല മനുഷ്യന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിനെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്നു: നാം മനുഷ്യനെ കളിമണ്ണിന്റെ സത്തയിൽ നിന്നാണ് സൃഷ്ടിച്ചത് (خلق الإنسان من سلالة من طين). പിന്നീട് അവനെ നാം ഒരു സുരക്ഷിതമായ സ്ഥാനത്ത് (قرار مكين) - അതായത് ഗർഭപാത്രത്തിൽ - ഒരു ബീജമായി (نطفة) നിക്ഷേപിച്ചു. ആ ബീജത്തെ നാം രക്തപിണ്ഡമായി (علقة) മാറ്റി, ആ രക്തപിണ്ഡത്തെ മാംസപിണ്ഡമായി (مضغة) മാറ്റി. ആ മാംസപിണ്ഡത്തിന് നാം അസ്ഥികൂടം നൽകുകയും, ആ അസ്ഥികൂടത്തെ മാംസം കൊണ്ട് പൊതിയുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് മറ്റൊരു സൃഷ്ടിയായി (خلقا آخر) - അതായത് ആത്മാവിനെ ഊതിക്കൊടുത്ത് - അവനെ നാം വളർത്തിയെടുത്തു. സൃഷ്ടികർത്താക്കളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ഉത്തമനായ അല്ലാഹു എത്രയോ അനുഗ്രഹപൂർണ്ണനാണ് (تبارك الله أحسن الخالقين). ഈ വചനങ്ങൾ മനുഷ്യന്റെ അഹങ്കാരത്തെ തകർക്കാനും, അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാനും നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു.

സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ ഈ വചനങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്തായ സൃഷ്ടിപ്പിനെക്കുറിച്ച് റൂഹുൽ ബയാൻ വിവരിക്കുന്നു. സത്യനിഷേധികൾക്ക് സ്വർഗ്ഗം ദൂരെ നിന്ന് കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നത് അവരുടെ ഖേദം വർദ്ധിപ്പിക്കാനാണ്. അല്ലാഹുവേ, ഞങ്ങളെ ഫിർദൗസ് ലഭിക്കുന്നവരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ. 'തീർച്ചയായും നാം മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു' (وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ) എന്ന വചനത്തിൽ, ആദം അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലൂടെ മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തെ മൊത്തത്തിൽ സൃഷ്ടിച്ചതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. 'സലാല' (سلالة) എന്നാൽ ഒരു വസ്തുവിൽ നിന്ന് വേർതിരിച്ചെടുത്ത സാരം (خلاصة) എന്നാണ് അർത്ഥം. മണ്ണിൽ (طين) നിന്ന് വേർതിരിച്ചെടുത്ത സാരത്തിൽ നിന്നാണ് മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചത്. ഭൂമിയിലെ വിവിധ തരം മണ്ണുകളിൽ നിന്ന്, അവയുടെ ഗുണങ്ങളും സ്വഭാവങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചാണ് ആദം അലൈഹിസ്സലാമിനെ സൃഷ്ടിച്ചത്.

അതുകൊണ്ടാണ് മനുഷ്യരിൽ ഇത്രയധികം സ്വഭാവവൈവിധ്യങ്ങൾ കാണപ്പെടുന്നത്. മൃഗങ്ങളുടെയും പക്ഷികളുടെയും ഗുണങ്ങളും ദോഷങ്ങളും - ഉദാഹരണത്തിന് നായയുടെ വിശ്വസ്തത, സിംഹത്തിന്റെ ധീരത, പന്നിയുടെ അത്യാഗ്രഹം തുടങ്ങിയവ - മനുഷ്യപ്രകൃതിയിൽ അല്ലാഹു നിക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നു. തുടർന്ന്, ആ മനുഷ്യനെ നാം ഒരു സുരക്ഷിതമായ സ്ഥാനത്ത് (قرار مكين) - അതായത് ഗർഭപാത്രത്തിൽ - ഒരു ബീജമായി (نطفة) നിക്ഷേപിച്ചു. പിന്നീട് ആ ബീജത്തെ രക്തക്കട്ടയായും (علقة), അതിനെ മാംസപിണ്ഡമായും (مضغة) മാറ്റി. ഇതെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെയും സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതങ്ങളെയും വിളിച്ചോതുന്നു.

നാല്പത്തിമൂന്ന് ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷം നാം ആ അസ്ഥികളെ (عظام) ഉറപ്പിച്ചു. ശരീരത്തിന്റെ താങ്ങായി അതിനെ ഒരു തൂൺ പോലെ (عمودا) നാം നിശ്ചയിച്ചു. അല്ലാഹുവിന്റെ അഗാധമായ യുക്തി (حكمة) ആവശ്യപ്പെടുന്ന പ്രത്യേക രൂപത്തിലും ഭാവത്തിലുമാണത് ക്രമീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. പിന്നീട് ആ അസ്ഥികളെ നാം മാംസം കൊണ്ട് പൊതിഞ്ഞു (فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا). ശേഷിച്ച മാംസപിണ്ഡത്തിൽ നിന്ന് ഓരോ അസ്ഥിക്കും അനുയോജ്യമായ അളവിലും രൂപത്തിലുമുള്ള മാംസം നാം അതിൽ ചേർത്തു. ഞരമ്പുകളും പേശികളും അസ്ഥിബന്ധങ്ങളും വളർന്നതിന് ശേഷം മാംസം അതിൽ മുളപ്പിച്ചു. തുടർന്ന് നാം അവനെ മറ്റൊരു സൃഷ്ടിയായി (خَلْقًا آخَرَ) രൂപപ്പെടുത്തി. അതായത്, അവനിൽ ആത്മാവിനെ (روح) ഊതിക്കൊടുത്തു. അങ്ങനെ മരിച്ച അവസ്ഥയിലായിരുന്ന അവന് ജീവൻ ലഭിച്ചു. പിന്നീട് അവന് പല്ലും മുടിയും നൽകി, മുലയൂട്ടുന്ന അവസ്ഥയിൽ നിന്ന് മുലകുടി മാറ്റുന്ന അവസ്ഥയിലേക്ക് അവനെ വളർത്തി. വിവിധ ഭക്ഷണങ്ങളിലൂടെ അവനെ പരിപോഷിപ്പിച്ചു. യൗവനത്തിന്റെ പടിവാതിൽക്കൽ എത്തിയപ്പോൾ അവന് കൽപനകളുടെ (تكليف) ഭാരം നൽകി. യൗവനവും വാർദ്ധക്യവും കടന്ന് അവനെ മുന്നോട്ട് നയിച്ചു. ഈ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ ഘട്ടങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെ (قدرة) വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ വിശാലമായ അറിവും അമ്പരപ്പിക്കുന്ന കഴിവുകളും

കാരണം അവൻ ഏറ്റവും ഉത്തമനായ സ്രഷ്ടാവാണ് (أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ). ഇവിടെ 'സ്രഷ്ടാവ്' എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് 'രൂപകൽപന ചെയ്യുന്നവൻ' (مصـــور) എന്നാണ്. മനുഷ്യൻ ഒരു രൂപം ഉണ്ടാക്കുമ്പോൾ അതിൽ ആത്മാവിനെ ഊതാൻ അവന് കഴിയില്ല. എന്നാൽ അല്ലാഹു മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചത് അവനെ അറിവിന്റെയും (عرفـان) സ്നേഹത്തിന്റെയും (محبـة) കേന്ദ്രമാക്കാനാണ്. അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ച മറ്റെല്ലാ വസ്തുക്കളെക്കാളും മനുഷ്യന് നൽകിയ ഈ ഉന്നത പദവി അവന്റെ മഹത്വത്തെ വിളിച്ചോതുന്നു.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 15 إلى 19]

അതിനുശേഷം തീർച്ചയായും നിങ്ങൾ മരണപ്പെടുന്നവരാണ്. പിന്നീട് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപിന്റെ നാളിൽ (يوم القيامة) നിങ്ങൾ തീർച്ചയായും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതാണ്. നിശ്ചയമായും നാം നിങ്ങൾക്ക് മുകളിൽ ഏഴ് ആകാശപാളികളെ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. സൃഷ്ടിപ്പിനെക്കുറിച്ച് നാം അശ്രദ്ധരായിരുന്നില്ല. ആകാശത്തുനിന്ന് നാം നിശ്ചിത അളവിൽ വെള്ളം (ماء) വർഷിക്കുകയും, അതിനെ ഭൂമിയിൽ തങ്ങിനിൽക്കാൻ നാം സൗകര്യപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. തീർച്ചയായും അതിനെ നീക്കം ചെയ്യാൻ നാം ശക്തരാണ്. ആ വെള്ളം വഴി ഈന്തപ്പനകളുടെയും മുന്തിരിവള്ളികളുടെയും തോട്ടങ്ങൾ നാം നിങ്ങൾക്ക് ഉണ്ടാക്കിത്തന്നു. അവയിൽ നിങ്ങൾക്ക് ധാരാളം പഴങ്ങളുണ്ട്; അവയിൽ നിന്നാണ് നിങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കുന്നത്.

മസ്നവിയിൽ മൗലാനാ റൂമി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പാടുന്നു: 'നിന്റെ മുഖം ശുക്രനെപ്പോലെ പ്രകാശമാനമാണ്, നിന്റെ സൗന്ദര്യം സൂര്യപ്രകാശത്തെപ്പോലും അതിശയിപ്പിക്കുന്നു. നിനക്ക് നൽകപ്പെട്ട 'നാം ആദരിച്ചിരിക്കുന്നു' (കറംനാ) എന്ന കിരീടം നിന്റെ ശിരസ്സിലുണ്ട്, നിന്റെ കഴുത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തിന്റെ മാലയുമുണ്ട്. ഈ ആകാശം ഇത്രയും വലിയൊരു ആദരവ് ആർക്കെങ്കിലും നൽകിയതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടോ? ദുഃഖിതനായ മനുഷ്യന് ലഭിച്ച ഈ പദവി മറ്റാർക്കാണ് ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്? 'ഏറ്റവും മനോഹരമായ രൂപത്തിൽ' (അഹ്സനുത്തഖ്വീം) എന്ന് സൂറത്തുത്തീനിൽ വായിക്കൂ, ഓ സുഹൃത്തേ, നീ അല്ലാഹുവിന്റെ

അമൂല്യമായ രത്നമാണ്.' ചില ആത്മജ്ഞാനികൾ പറയുന്നു: മനുഷ്യന്റെ ഉന്നതമായ പദവികളെയും ഘട്ടങ്ങളെയും അല്ലാഹു ഇവിടെ വിവരിക്കുമ്പോൾ, അവനെ സ്തുതിക്കാൻ മനുഷ്യന് വാക്കുകൾ തികയുന്നില്ല. അതിനാൽ അല്ലാഹു തന്നെ അവന് വേണ്ടി 'അല്ലാഹു ഏറ്റവും മികച്ച സൃഷ്ടികർത്താവാണ്' (ഫതബാറകല്ലാഹു അഹ്സനുൽ ഖാലിഖീൻ) എന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചു. അബ്ദുല്ലാഹി ബ്നു അബീ സർഹ് നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം)ക്ക് വഹ്യ് എഴുതിക്കൊടുക്കുമ്പോൾ, 'മറ്റൊരു സൃഷ്ടിപ്പായി' (ഖൽഖൻ ആഖർ) എന്ന ഭാഗത്ത് എത്തിയപ്പോൾ, നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പൂർത്തിയാക്കുന്നതിന് മുൻപേ അവൻ അത് പറഞ്ഞുപോയി. ഇത് അവന്റെ അഹങ്കാരത്തിന് കാരണമായി. എന്നാൽ ഉമർ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) ഈ ആയത്ത് കേട്ടപ്പോൾ ഭക്തിയോടെ 'ഫതബാറകല്ലാഹു അഹ്സനുൽ ഖാലിഖീൻ' എന്ന് മൊഴിഞ്ഞു. നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അത് ശരിവെക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത് ഉമർ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു)വിന്റെ സൗഭാഗ്യത്തിനും മറ്റേയാളുടെ നിർഭാഗ്യത്തിനും കാരണമായി. 'പിന്നീട് തീർച്ചയായും നിങ്ങൾ മരിക്കുന്നവരാണ്' (ലമയ്യിതൂൻ) എന്നത് അനിവാര്യമായ മരണത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മരണമെന്നാൽ ഈ ലോകത്തുനിന്നുള്ള വിടവാങ്ങലും പരലോകത്തേക്കുള്ള പ്രവേശനവുമാണ്. എന്നാൽ ആത്മീയമായി, ഹൃദയത്തിന്റെ മരണം എന്നാൽ നഫ്സിന്റെ (അഹംഭാവത്തിന്റെ) ജീവിതമാണ്, നഫ്സിന്റെ മരണം എന്നാൽ ഹൃദയത്തിന്റെ ജീവിതമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്താൽ ഹൃദയം ജീവിക്കുമ്പോൾ അത് യഥാർത്ഥ ജീവിതമാകുന്നു. 'പിന്നീട് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടും' (തുബ്അഥൂൻ) എന്നത് ഖിയാമത്ത് നാളിലെ വിചാരണയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഖബറിലെ ചോദ്യം ഇവിടെ പരാമർശിക്കാത്തത് അത് അസത്യമായതുകൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് ഇവിടെ കർമ്മത്തിനുള്ള ജീവിതവും പ്രതിഫലത്തിനുള്ള ജീവിതവുമാണ് അല്ലാഹു പ്രധാനമായും എടുത്തുപറഞ്ഞത് എന്നതുകൊണ്ടാണ്.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 17 إلى 19]

അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നാം നിങ്ങളുടെ മീതെ ഏഴ് ആകാശപാതകളെ (طَرَائِقَ) സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. സൃഷ്ടിപ്പിനെക്കുറിച്ച് നാം അശ്രദ്ധരല്ല.' ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവിലേക്കും അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ കൃത്യതയിലേക്കും വിരൽ ചൂണ്ടുന്നു. ആകാശങ്ങൾ വെറുതെ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതല്ല, മറിച്ച് അവ ഓരോന്നും അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്തായ അധികാരത്തിന്റെ അടയാളങ്ങളാണ്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ആകാശത്തുനിന്ന് നാം നിശ്ചിത അളവിൽ വെള്ളം (مَاءً بِقَدَرٍ) ഇറക്കിത്തന്നു. എന്നിട്ട് നാം അതിനെ ഭൂമിയിൽ തങ്ങിനിർത്തി.' ഈ മഴ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ പ്രതീകമാണ്. അത് ഭൂമിയിൽ തങ്ങിനിൽക്കുന്നത് അവന്റെ അനുഗ്രഹം കൊണ്ടാണ്. 'തീർച്ചയായും അതിനെ (ആ വെള്ളത്തെ) കൊണ്ടുപോകാൻ നാം ശക്തരാണ്' എന്ന വചനം, അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛയുണ്ടെങ്കിൽ ആ അനുഗ്രഹത്തെ എപ്പോൾ വേണമെങ്കിലും പിൻവലിക്കാൻ അവന് സാധിക്കുമെന്ന ഓർമ്മപ്പെടുത്തലാണ്. ഇത് മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ദൈവഭയം (تقوى) വളർത്തുന്നു.

വിനാശത്തിൽ (فناء) മണ്ണിൽ മറ്റൊരു വളർച്ചയുണ്ട്. ജീവിതത്തിൽ നമ്മുടെ ശരീരങ്ങളിൽ മറ്റൊരു ജീവൻ നൽകിക്കൊണ്ടും ആത്മാക്കളിൽ മറ്റൊരു വളർച്ച നൽകിക്കൊണ്ടും അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവ് വെളിപ്പെടുന്നു. ഇത് നന്നായി ഗ്രഹിക്കുക. 'നിങ്ങൾക്ക് മീതെ ഏഴ് പാതകളെ നാം സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു' (وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ). 'ത്വരീഖത്ത്' (طريقة) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ് 'ത്വറാഇഖ്' (طرائـــق). ആകാശങ്ങൾ ഒന്നിനുമീതെ ഒന്നായി അടുക്കിവെച്ചതിനെയാണ് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ചെരുപ്പിന്റെ അടിഭാഗം പോലെ ഒന്നിനുമീതെ ഒന്നായി കിടക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് അവയ്ക്ക് ഈ പേര് ലഭിച്ചത്. 'സൃഷ്ടികളെക്കുറിച്ച് നാം അശ്രദ്ധരായിരുന്നില്ല' (وَما كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غافِلِينَ) എന്നതിലെ 'സൃഷ്ടികൾ' എന്നത് ആകാശങ്ങളെയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അവയെ നാം നശിച്ചുപോകാതെയും വ്യത്യാസം വരാതെയും സംരക്ഷിക്കുന്നു.

അല്ലാഹുവിന്റെ ഹിക്മത്തും (حكمة) ഇച്ഛയും (مشيئة) അനുസരിച്ച് അവയുടെ പൂർണ്ണതയിൽ എത്തുന്നതുവരെ നാം അവയെ നിയന്ത്രിക്കുന്നു. അബൂ യസീദ് (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: 'നീ അവനെ അറിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും അവൻ നിന്നെ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നീ അവനിലേക്ക് എത്തിയില്ലെങ്കിലും അവൻ നിന്നിലേക്ക് എത്തിയിരിക്കുന്നു. നീ അവനെ മറന്നാലും അവൻ നിന്നെ മറക്കുന്നില്ല.' നമ്മുടെ മേൽ ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ മറകളുണ്ട്. ആകാശങ്ങൾ നമുക്കും അർശിനും കുർസിക്കും ഇടയിൽ മറയായി നിൽക്കുന്നു. ഹൃദയങ്ങളിൽ ആഗ്രഹങ്ങളും മോഹങ്ങളും അശ്രദ്ധയും മറകളായി നിൽക്കുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹു അശ്രദ്ധനല്ല. 'നാം ആകാശത്തുനിന്ന് കൃത്യമായ അളവിൽ വെള്ളം ഇറക്കി' (وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ). അത് ഭൂമിയിൽ നാം ഉറപ്പിച്ചുനിർത്തി. അത് നശിപ്പിച്ചു കളയാനോ ഭൂമിക്കടിയിലേക്ക് താഴ്ത്തിക്കളയാനോ നമുക്ക് കഴിയും. അപ്പോൾ നിങ്ങൾക്കും നിങ്ങളുടെ കന്നുകാലികൾക്കും ദാഹം കൊണ്ട് നശിക്കേണ്ടി വരും. നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അരുളിയതായി ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: 'അല്ലാഹു സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് അഞ്ച് നദികൾ ഇറക്കി: ജൈഹൂൻ, സൈഹൂൻ, ദജ്ല, ഫുറാത്ത്, നൈൽ. ജിബ്രീൽ (അലൈഹിസ്സലാം) അവയെ ഭൂമിയിൽ നിക്ഷേപിച്ചു.' യാജൂജ് മാജൂജുകൾ പുറപ്പെടുന്ന സമയത്ത് ഖുർആനും അറിവും ഹജറുൽ അസ്വദും മഖാമു ഇബ്രാഹീമും ഈ നദികളും അല്ലാഹു ആകാശത്തേക്ക് ഉയർത്തും. അപ്പോൾ ഭൂമിയിൽ നിന്ന് നന്മകൾ നീങ്ങും. ഈ വെള്ളം കൊണ്ട് നാം നിങ്ങൾക്ക് ഈത്തപ്പനകളും മുന്തിരിത്തോട്ടങ്ങളും ഉണ്ടാക്കിത്തന്നു. അതിൽ നിങ്ങൾക്ക് ആസ്വദിക്കാവുന്ന ധാരാളം ഫലങ്ങളുണ്ട്.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 20 إلى 24]

അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ അനുഗ്രഹങ്ങളെക്കുറിച്ച് റൂഹുൽ ബയാൻ വിവരിക്കുന്നു: സിനായ് പർവ്വതത്തിൽ നിന്ന് ഉത്ഭവിക്കുന്ന ഒരു വൃക്ഷത്തെ നാം സൃഷ്ടിച്ചു. അത് എണ്ണയും (ദഹൻ - دُهْنٌ) ഭക്ഷിക്കുന്നവർക്ക് കറിയും (സിബ്ഗ് - صِبْغٌ) നൽകുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതമാണ്. തുടർന്ന് കന്നുകാലികളിലെ പാഠങ്ങളെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു ഉണർത്തുന്നു. അവയുടെ വയറ്റിലുള്ളതിൽ നിന്ന് നാം നിങ്ങൾക്ക് കുടിക്കാൻ നൽകുന്നു. അവയിൽ നിങ്ങൾക്ക് ധാരാളം പ്രയോജനങ്ങളുണ്ട്, അവയെ നിങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കപ്പലുകളിലും മൃഗങ്ങളിലും നിങ്ങൾ വഹിക്കപ്പെടുന്നു. തുടർന്ന് നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് പറഞ്ഞു: 'എന്റെ ജനമേ, അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുക. അവനല്ലാതെ നിങ്ങൾക്ക് മറ്റൊരു ആരാധ്യനില്ല. നിങ്ങൾ അവനെ സൂക്ഷിക്കുന്നില്ലേ (തഖ്വ - تَقْوَىٰ)?' എന്നാൽ അവരുടെ പ്രമാണിമാരായ അവിശ്വാസികൾ പറഞ്ഞു: 'ഇവൻ നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻ മാത്രമാണ്. അവൻ നിങ്ങൾക്ക് മേൽ ശ്രേഷ്ഠത നേടാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ അവൻ മലക്കുകളെ ഇറക്കുമായിരുന്നു. നമ്മുടെ പൂർവ്വികരിൽ ഇങ്ങനെയൊന്ന് നാം കേട്ടിട്ടില്ല.'

ഖുർആനിലെ 'ഫാകിഹ' (ഫലം) എന്ന പദത്തെക്കുറിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ വ്യത്യസ്ത അഭിപ്രായങ്ങളുണ്ട്. ഇമാം അബൂഹനീഫ റഹിമഹുള്ളാഹ് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, ഒരാൾ ഫലം കഴിക്കില്ലെന്ന് ശപഥം ചെയ്താൽ, ഈത്തപ്പഴമോ മുന്തിരിയോ മാതളനാരങ്ങയോ കഴിച്ചാൽ അദ്ദേഹം ശപഥം ലംഘിച്ചവനാകുന്നില്ല എന്നാണ്. കാരണം, ഇവ ഫലവർഗ്ഗങ്ങളിൽ പെട്ടതാണെങ്കിലും, അവയിൽ പോഷകഗുണവും ശരീരത്തിന് ബലം നൽകുന്ന ഘടകങ്ങളും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഈ പ്രത്യേകത അവയെ കേവലം ആസ്വാദനത്തിനുള്ള ഫലങ്ങളിൽ നിന്ന് വേർതിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, അല്ലാഹു തന്റെ ഉദ്യാനങ്ങളിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾക്ക് നൽകുന്ന ഫലങ്ങളും കൃഷികളും നിങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'ഭക്ഷിക്കുക' എന്നത് പോഷണം നേടുക എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ്. ഈ ആയത്തിൽ ഒരു വലിയ ആത്മീയ

സൂചനയുണ്ട്: ആകാശത്തുനിന്ന് മഴവെള്ളം ഇറക്കി ഭൂമിക്ക് ജീവൻ നൽകുന്നത് പോലെ, അല്ലാഹു തന്റെ പരിപാലനത്തിന്റെ (عناية) ആകാശത്തുനിന്ന് കാരുണ്യത്തിന്റെ മഴ വർഷിക്കുന്നു. അത് ഹൃദയങ്ങൾക്ക് ജീവൻ നൽകുകയും പാപങ്ങളുടെ മാലിന്യങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങനെ ഹൃദയമാകുന്ന ഉദ്യാനത്തിൽ ആത്മീയമായ പൂക്കളും പ്രകാശങ്ങളും വിരിയുന്നു. അറിവിന്റെ (عرفان) വൃക്ഷം വളരുകയും, വെളിപാടുകളുടെയും (كشف) ദർശനങ്ങളുടെയും (عيان) ഫലങ്ങൾ അതിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു തന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ എണ്ണിപ്പറയുമ്പോൾ, അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ മാത്രം മുഴുകാതെ അനുഗ്രഹദാതാവിലേക്ക് (منعم) ശ്രദ്ധ തിരിക്കുന്നവനാണ് യഥാർത്ഥ വിജയി. ലോകത്തെ വെറുക്കാൻ (زهد) അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നത്, ഉന്നതമായ ലക്ഷ്യമുള്ളവർക്ക് ഈ ലോകം ഒരു തടസ്സമാകരുത് എന്നതുകൊണ്ടാണ്. ഒരു വിവേകിയായ അതിഥി മധുരപലഹാരത്തിന് വേണ്ടി കാത്തിരിക്കുമ്പോൾ സാധാരണ ഭക്ഷണത്തിൽ വയറുനിറക്കാത്തത് പോലെ, ആത്മീയ സാധകർ സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ വിരുന്നിനായി ഈ ലോകത്തെ ത്യജിക്കുന്നു. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'നിന്റെ മനസ്സ് ആഗ്രഹിക്കുന്ന എല്ലാറ്റിന്റെയും പിന്നാലെ പോകരുത്, കാരണം ശരീരത്തിന്റെ ആഗ്രഹങ്ങൾ ആത്മാവിന്റെ പ്രകാശത്തെ കുറയ്ക്കും.' ഒടുവിൽ, സീനാ പർവ്വതത്തിൽ നിന്ന് പുറപ്പെടുന്ന ഒലിവ് മരത്തെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്നു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിനോട് സംസാരിച്ച ഈ പർവ്വതം അനുഗ്രഹീതമാണ്, ഒലിവ് മരം ആയിരക്കണക്കിന് വർഷങ്ങൾ ആയുസ്സുള്ളതും അത്യന്തം ഗുണകരവുമാണ്.

[سورة المؤمنون (23) : آية 21]

തീർച്ചയായും കന്നുകാലികളിൽ നിങ്ങൾക്കൊരു പാഠമുണ്ട്. അവയുടെ ഉദരങ്ങളിലുള്ളതിൽ നിന്ന് നാം നിങ്ങൾക്ക് കുടിക്കാൻ നൽകുന്നു. അവയിൽ നിങ്ങൾക്ക് ധാരാളം പ്രയോജനങ്ങളുണ്ട്. അവയിൽ നിന്നാണ് നിങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കുന്നത്. ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെയും *(قدرة)* അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലെ സൂക്ഷ്മതയെയും *(لطائف)* എടുത്തുകാണിക്കുന്നു. മൃഗങ്ങളുടെ ഉദരങ്ങളിൽ രക്തത്തിനും വിസർജ്യത്തിനും ഇടയിൽ നിന്ന് ശുദ്ധമായ പാൽ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അദ്വിതീയമായ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അടയാളമാണ്. ഇത് വിശ്വാസികൾക്ക് ചിന്തിക്കാനും അല്ലാഹുവിനോടുള്ള നന്ദി *(شكر)* വർദ്ധിപ്പിക്കാനും ഉള്ള വഴിയൊരുക്കുന്നു.

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ഈജിപ്തിനും അഖബക്കും ഇടയിലുള്ള മനോഹരമായ പർവ്വതത്തിൽ നിന്ന് നാം നിങ്ങൾക്കായി ഒരു വൃക്ഷത്തെ മുളപ്പിച്ചു.' ഇതിനെ 'ത്വൂർ സീനീൻ' (طور سينين) എന്ന് വിളിക്കുന്നു. ഇതിനർത്ഥം 'മനോഹരമായത്' അല്ലെങ്കിൽ 'അനുഗ്രഹീതമായത്' എന്നാണ്. പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, 'ത്വൂർ' എന്നത് പർവ്വതത്തിന്റെ പേരും 'സീനാ' എന്നത് ആ പ്രദേശത്തിന്റെ പേരുമാണെന്നാണ്. ജലാലൈനിയിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു: ഒലിവ് മരം ആദ്യമായി മുളച്ചത് അവിടെയാണ്. 'തൻബുകു ബിദ്ദുഹ്ൻ' (تَنْبُتُ بِالدُّهْنِ) - അതായത് എണ്ണയോടുകൂടി അത് മുളക്കുന്നു. ഈ വൃക്ഷം എണ്ണയെ ഉൾക്കൊള്ളുകയും അതിനെ വഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'സിഗ്ൻ' (صِبْغٍ) എന്നാൽ ആഹാരത്തിൽ തൊട്ടു കഴിക്കാനുള്ള കറി എന്നാണ് അർത്ഥം. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: ഇത് ആത്മീയമായ ഒരു വൃക്ഷമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങളുടെ പ്രകാശം (تجلي أنوار الصفات) പതിക്കുമ്പോൾ ആത്മാവിൽ നിന്ന് ഉദയം ചെയ്യുന്ന രഹസ്യമാണിത്. ഇത് ദൈവികമായ അനുഗ്രഹം (فيض إلهي) സ്വീകരിക്കാനുള്ള സന്നദ്ധതയാണ്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾക്ക്

കന്നുകാലികളിൽ (അൻആം - الأنعام) പാഠമുണ്ട്.' അവയുടെ വയറ്റിൽ നിന്ന് നാം നിങ്ങൾക്ക് പാൽ കുടിക്കാൻ നൽകുന്നു. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് ഇതിനെ ആത്മീയമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു: മൃഗങ്ങളുടെ വയറ്റിൽ നിന്ന് രക്തത്തിനും ചാണകത്തിനും ഇടയിൽ നിന്ന് ശുദ്ധമായ പാൽ പുറത്തുവരുന്നത് പോലെ, മനുഷ്യന്റെ നഫ്സാനി (നൈമിഷിക) ഗുണങ്ങൾക്കും ശൈത്താനിക ഗുണങ്ങൾക്കും ഇടയിൽ നിന്ന് തൗഹീദിന്റെയും സ്നേഹത്തിന്റെയും ശുദ്ധമായ പാൽ സിദ്ദീഖീങ്ങളുടെ ആത്മാക്കൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു. അവയുടെ രോമങ്ങളും മറ്റും നിങ്ങൾക്ക് പ്രയോജനകരമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'നിങ്ങൾ പശുവിൻ പാൽ ഉപയോഗിക്കുക, കാരണം അത് എല്ലാ ഔഷധസസ്യങ്ങളുടെയും ഗുണങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.'

[سورة المؤمنون (23) : آية 22]

അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'അവയുടെ പുറത്തും കപ്പലുകളുടെ പുറത്തും നിങ്ങളെ വഹിക്കപ്പെടുന്നു.' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ: 22). ഈ വചനത്തിൽ, കരയിലെ മൃഗങ്ങളുടെ പുറത്തും കടലിലെ കപ്പലുകളുടെ പുറത്തും അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് സഞ്ചാര സൗകര്യം ഒരുക്കിത്തന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള അനുഗ്രഹമാണ് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത്. ആത്മീയമായി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, ഇവിടെയുള്ള 'മൃഗങ്ങൾ' എന്നത് മനുഷ്യന്റെ ശരീരത്തെയും, 'കപ്പലുകൾ' എന്നത് അവന്റെ ആത്മാവിനെയും (روح) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ തന്റെ ശരീരമാകുന്ന വാഹനത്തിൽ ഇഹലോകത്ത് സഞ്ചരിക്കുകയും, ആത്മാവാകുന്ന കപ്പലിൽ അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള യാത്ര (سير إلى الله) പൂർത്തിയാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ യാത്രയിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യവും സംരക്ഷണവും (حفظ) കൂടെയുണ്ടെന്നതാണ് വിശ്വാസിയുടെ ഏറ്റവും വലിയ ആശ്വാസം.

ഇമാം ഹലീമി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, ഹിജാസിലെ വരൾച്ചയും പശുവിൻ മാംസത്തിന്റെ വരൾച്ചയും, എന്നാൽ അതിന്റെ പാലിന്റെയും നെയ്യുടെയും ആർദ്രതയും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, പശുവിനെ ബലിയർപ്പിക്കുന്നത് ഒരു പ്രത്യേക ഗുണമായി അദ്ദേഹം കാണുന്നു. ഇത്തരം വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ

മനോഹരമാണ്. എന്നാൽ, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം രോഗത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള സാമീപ്യമായി കാണുന്നില്ല എന്നത് വ്യക്തമാണ്. പശുവിന്റെ കാര്യത്തിൽ അവിടുന്ന് അങ്ങനെ പറഞ്ഞത് അതിന്റെ വരൾച്ചയെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. മറ്റൊരു മറുപടി, അനുവദനീയത വ്യക്തമാക്കാനും മറ്റ് മാർഗങ്ങൾ ലഭ്യമല്ലാത്തതിനാലുമാണ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പശുവിനെ ബലിയർപ്പിച്ചത് എന്നാണ് ഇമാം സഖാവി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) തന്റെ 'മഖാസിദുൽ ഹസന'യിൽ പറയുന്നത്. 'അവയുടെ പുറത്ത്' (عَلَيْهَا) എന്നത് കന്നുകാലികളെ (അൻആം) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇത് എല്ലാ ഇനങ്ങളെയും ഉൾക്കൊള്ളണമെന്നില്ല, ഒട്ടകങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ചിലതിനെ മാത്രം സൂചിപ്പിച്ചാലും മതിയാകും. ഒട്ടകങ്ങളെയാണ് ഇവിടെ ഉദ്ദേശിച്ചതെന്ന് ചിലർ പറയുന്നു, കാരണം അവയാണ് മരുഭൂമിയിലെ കപ്പലുകൾ (സഫാഇനുൽ ബർ). 'കപ്പലിൽ' (عَلَى الْفُلْكِ) എന്നതിലെ 'ഫുൽക്' എന്നത് കപ്പലിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'അവ വഹിക്കപ്പെടുന്നു' (حُمِلُونَ) എന്നത്, കരയിൽ ഒട്ടകങ്ങളും കടലിൽ കപ്പലുകളും നിങ്ങളെ വഹിക്കുകയും ഒരിടത്തുനിന്ന് മറ്റൊരിടത്തേക്ക് എത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. കപ്പലിൽ കയറുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച് ഭൂരിപക്ഷം പണ്ഡിതന്മാരും പറയുന്നത് പുരുഷന്മാർക്കും സ്ത്രീകൾക്കും ഇത് അനുവദനീയമാണെന്നാണ്. എന്നാൽ സ്ത്രീകൾക്ക് ഇത് കറാഹത്താണെന്ന് ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു, കാരണം കപ്പലിൽ വെച്ച് മറ (ഹിജാബ്) സൂക്ഷിക്കാനും അന്യപുരുഷന്മാരുടെ നോട്ടത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനും പ്രയാസമാണ്. കടൽയാത്രയെ സംബന്ധിച്ച് ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനോട് അംറുബ്നുൽ ആസ്വ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) വിവരിച്ചപ്പോൾ, അത് വലിയൊരു സൃഷ്ടിയാണെന്നും അതിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവർ ദുർബലരാണെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഹജ്ജിനും ജിഹാദിനും അല്ലാതെ കടൽയാത്ര പാടില്ലെന്ന് ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരുന്നു. പിന്നീട് പണ്ഡിതന്മാർ നിബന്ധനകളോടെ ഇതിന്റെ അനുവദനീയതയിൽ ഏകോപിച്ചു. നീന്തൽ പഠിക്കുന്നത് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ സുന്നത്തുകളിൽ പെട്ടതാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തന്റെ പിതാവ് അബ്ദുല്ലാഹിന്റെ ഖബർ സന്ദർശിച്ചതും, അവിടുത്തെ അനുചരന്മാർ ബനൂ അദിയ്യ് ബിൻ നജ്ജാർ ഗോത്രത്തിന്റെ കിണറ്റിൽ നീന്തൽ പരിശീലിച്ചതും ഇതിന്

തെളിവാണ്. ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയും അനുചരന്മാരും ജുഹ്ഫയിലെ ഒരു ജലാശയത്തിൽ നീന്തുകയും, പരസ്പരം നീന്തിയെത്താൻ അവിടുന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 23 إلى 24]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നൂഹ് നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യെ നാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനതയിലേക്ക് നിയോഗിച്ചു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: എന്റെ ജനങ്ങളേ, നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുക. അവനല്ലാതെ നിങ്ങൾക്ക് മറ്റൊരു ആരാധ്യനില്ല. എന്നിട്ടും നിങ്ങൾ സൂക്ഷ്മത പാലിക്കുന്നില്ലേ?' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ: 23-24). റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്വി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) വിശദീകരിക്കുന്നു: നൂഹ് നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയെ ഏകദൈവാരാധനയിലേക്ക് (തൗഹീദ് - توحيد) ക്ഷണിച്ചത് അങ്ങേയറ്റത്തെ കാരുണ്യത്തോടെയാണ്. 'എന്റെ ജനങ്ങളേ' എന്ന അഭിസംബോധനയിൽ തന്നെ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളെ ഇണക്കിയെടുക്കാനുള്ള സ്നേഹത്തിന്റെ ആഴമുണ്ട്. 'സൂക്ഷ്മത' (തഖ്വ - تقوى) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെ ഭയന്നുകൊണ്ട് അവന്റെ കൽപനകൾ അനുസരിക്കുകയും വിരോധങ്ങൾ വെടിയുകയും ചെയ്യലാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയെ ആരാധിക്കുന്നതിലൂടെ ആത്മീയമായ അന്ധത ബാധിച്ച ജനതയോട്, ആകാശഭൂമികളുടെ സ്രഷ്ടാവായ ഏകനായ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങാൻ അദ്ദേഹം ആഹ്വാനം ചെയ്തു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെ ആലിംഗനം ചെയ്തുകൊണ്ട് 'ഞാനും എന്റെ കൂട്ടുകാരനും' എന്ന് അരുളിയ സംഭവം വിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ആഴത്തിൽ പതിഞ്ഞതാണ്. തുടർന്ന്, നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ചരിത്രത്തിലേക്ക് ഖുർആൻ കടക്കുമ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ പരിഗണനയാണ് നാം കാണുന്നത്. നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയെ ഏകദൈവ

വിശ്വാസത്തിലേക്ക് (توحيد) ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'എന്റെ ജനമേ, അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുവിൻ, അവനല്ലാതെ നിങ്ങൾക്ക് മറ്റൊരു ദൈവമില്ല.' ഇവിടെ 'ദൈവഭയം' (تقوى) കൈക്കൊള്ളാൻ അവിടുന്ന് അവരെ ഉണർത്തുന്നു. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ ഇതിനെ ആത്മീയമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്: നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം എന്നത് ആത്മാവിനെ (روح) പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. ആത്മാവ് തന്റെ ജനതയായ ഹൃദയം, രഹസ്യം (سر), മനസ്സ്, ശരീരം എന്നിവയെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുന്നു. ഹൃദയത്തിന്റെ ആരാധന എന്നത് ലൗകികമായ ബന്ധങ്ങൾ മുറിച്ചുമാറ്റി അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സ്നേഹത്തിൽ മുഴുകലാണ്. ശരീരത്തിന്റെ ആരാധന എന്നത് ശരീഅത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾ കൃത്യമായി പാലിക്കലാണ്. എന്നാൽ, സത്യനിഷേധികളായ പ്രമാണിമാർ അവിടുത്തെ പ്രവാചകത്വത്തെ നിഷേധിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'ഇവൻ നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻ മാത്രമാണ്, നിങ്ങളേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠനാകാൻ അവൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.' അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ മലക്കുകളെ അയക്കുമായിരുന്നു എന്ന് അവർ വാദിച്ചു. ഇത് സത്യത്തെ മറച്ചുവെക്കാനുള്ള അവരുടെ അഹങ്കാരത്തിന്റെ പ്രതിഫലനമായിരുന്നു.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 25 إلى 30]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ *25* മുതൽ *30* വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്: നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് സത്യം വിളിച്ചുപറഞ്ഞപ്പോൾ, അവർ അവിടുത്തെ ഒരു സാധാരണ മനുഷ്യനായി മാത്രം കണ്ട് പരിഹസിച്ചു. അഹങ്കാരത്തിന്റെ മൂടുപടം അണിഞ്ഞ ആ ജനത, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതനെ ഒരു ഭ്രാന്തനായി *(مجنون)* ചിത്രീകരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. എന്നാൽ, പ്രവാചകന്മാർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ദിവ്യബോധനം *(وحي)* അവിശ്വാസികളുടെ പരിഹാസങ്ങൾക്കപ്പുറമുള്ള ഉന്നതമായ സത്യമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനപ്രകാരം നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം ഒരു കപ്പൽ നിർമ്മിക്കാൻ ആരംഭിച്ചു. അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണം *(حفظ)* ഉറപ്പുവരുത്താൻ അവിടുന്ന് കപ്പലിൽ ഓരോ ഇണകളെയും തന്റെ കുടുംബത്തെയും വിശ്വാസികളെയും കയറ്റി. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവും *(علم)* കാരുണ്യവും *(رحمة)* ഇല്ലാത്തവർക്ക് ആ പ്രളയത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷയുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒടുവിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പന പ്രകാരം ഭൂമിയിൽ നിന്ന് ജലം ഉറവെടുക്കുകയും ആകാശം കവാടങ്ങൾ തുറക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, സത്യവിശ്വാസികൾ രക്ഷപ്പെടുകയും അവിശ്വാസികൾ നാശത്തിലാവുകയും ചെയ്തു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അചഞ്ചലമായ തീരുമാനവും *(قضاء)* വിധിനിർണ്ണയവുമാണ്. ഈ ചരിത്രം നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാരെ അനുസരിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ ആത്മീയമായ രക്ഷ *(نجاة)* ലഭിക്കുകയുള്ളൂ എന്നാണ്.

വിജ്ഞാനാർത്ഥികൾക്കിടയിൽ ചിലർ പഠനത്തിൽ അലസത കാണിക്കാറുണ്ട്. അവർ പറയും: 'അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ നമുക്ക് ദൈവികമായ ഗുണങ്ങളും (الصفات الملكية) റബ്ബാനിയായ തൗഫീഖും ലഭിക്കുമായിരുന്നു.' 'ഇങ്ങനെയൊന്ന് ഞങ്ങൾ കേട്ടിട്ടില്ല' എന്ന് അവർ പറയുന്നു. അതായത്, അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കണമെന്ന ഈ പ്രബോധനം നമ്മുടെ പൂർവ്വികരായ പിതാക്കന്മാരിൽ ആരും കേട്ടിട്ടില്ല. 'ബഹ്റുൽ ഉലൂമിൽ' പരാമർശിക്കുന്നത് പോലെ, മനുഷ്യർക്ക് പ്രവാചകത്വം

ലഭിക്കുമെന്നത് അവർക്ക് അവിശ്വസനീയമായിരുന്നു. അമിതമായ നിഷേധവും ശാഠ്യവും കാരണമാണ് അവർ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞത്. 'ഇവൻ ഒരു മനുഷ്യൻ മാത്രമാണ്, അവന് ഭ്രാന്തുണ്ട്' എന്ന് അവർ ആരോപിച്ചു. ഭ്രാന്ത് (جنـون) എന്നത് ആത്മാവിനും ബുദ്ധിക്കും ഇടയിലുള്ള ഒരു തടസ്സമാണ്. എന്നാൽ 'തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, സത്യമാർഗ്ഗത്തിലുള്ളവരുടെ അവസ്ഥ ഭൗതികവാദികൾക്ക് ഭ്രാന്തായി തോന്നുമെന്നും, തിരിച്ചും അങ്ങനെയാണെന്നുമാണ്. യഥാർത്ഥ ഭ്രാന്ത് എന്നത് ബുദ്ധിയെ ഉപേക്ഷിച്ച് അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പ്രണയം (عشـــــق) തിരഞ്ഞെടുക്കലാണ്. ഹാഫിള് പറയുന്നു: 'ലൈലയുടെ ഗൃഹത്തിലേക്കുള്ള പാതയിൽ അപകടങ്ങൾ ഏറെയാണ്... ആദ്യ പടി തന്നെ ഭ്രാന്തനാവുക എന്നതാണ്.' തുടർന്ന് നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ വിശ്വാസത്തിൽ നിന്ന് നിരാശനായി അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ റബ്ബേ, അവർ എന്നെ നിഷേധിച്ചതിന് എനിക്കെതിരെ നീ സഹായം ചെയ്യേണമേ.' അപ്പോൾ അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് രഹസ്യമായി ബോധനം നൽകി: 'നമ്മുടെ മേൽനോട്ടത്തിലും (بِأَعْيُنِنَا) നമ്മുടെ വഹ്യ് പ്രകാരവും നീ കപ്പൽ നിർമ്മിക്കുക.' ജുനൈദ് ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'ആരാണോ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം ദർശിച്ചുകൊണ്ട് കർമ്മം ചെയ്യുന്നത്, അവന് അല്ലാഹു തൃപ്തി നൽകുന്നു.' കപ്പൽ നിർമ്മാണത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണം അദ്ദേഹത്തിന് ഉണ്ടായിരുന്നു. 'തന്നൂർ' (അടുപ്പ്) തിളച്ചു മറിയുമ്പോൾ, അതായത് അസാധാരണമായി അതിൽ നിന്ന് വെള്ളം പുറത്തുവരുമ്പോൾ, അത് ശിക്ഷയുടെ അടയാളമായിരിക്കും.

അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപന പ്രകാരം നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം കപ്പൽ നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കി. അവിടുന്ന് തന്റെ അനുയായികളോട് കപ്പലിൽ കയറാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. അപ്പോൾ അവർ 'ബിസ്മില്ലാഹി മജ്റെഹാ വ മുർസഹാ' (അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ ഇതിന്റെ സഞ്ചാരവും ഇതിന്റെ നങ്കൂരമിടലും) എന്ന് ചൊല്ലിക്കൊണ്ട് കപ്പലിൽ പ്രവേശിച്ചു. ഇത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള പൂർണ്ണമായ ഭരമേൽപ്പിക്കലിന്റെ (തവക്കുൽ - توكل) അടയാളമാണ്. കപ്പൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ അവർ അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിച്ചു. 'അൽഹംദുലില്ലാഹി അല്ലാദീ നജ്ജാനാ മിനൽ ഖൗമിളാലിമീൻ' (അക്രമികളായ ജനതയിൽ നിന്ന് ഞങ്ങളെ രക്ഷിച്ച അല്ലാഹുവിനാണ് സർവ്വ സ്തുതിയും) എന്ന് അവർ പ്രാർത്ഥിച്ചു. ഈ സൂക്തങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്നത്, ഒരു വിശ്വാസി തന്റെ എല്ലാ കർമ്മങ്ങളിലും അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുകയും, വിപത്തുകളിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുമ്പോൾ അവന് നന്ദി കാണിക്കുകയും വേണമെന്നാണ്. നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'റബ്ബി അൻസിൽനീ മുൻസലൻ മുബാറകൻ' (എന്റെ രക്ഷിതാവേ, അനുഗ്രഹീതമായ ഒരിടത്ത് നീ എന്നെ ഇറക്കേണമേ). അല്ലാഹു ഈ പ്രാർത്ഥന സ്വീകരിക്കുകയും അവരെ സുരക്ഷിതമായി കരയിലെത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ ഔദാര്യത്തെയും (ഫള്ൽ - فضل) സംരക്ഷണത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടു: 'തന്നൂർ' (تنور - അടുപ്പ്) എന്ന സ്ഥലത്തുനിന്ന് വെള്ളം പുറപ്പെടാൻ തുടങ്ങിയാൽ, നീയും നിന്റെ കൂടെയുള്ളവരും കപ്പലിൽ കയറിക്കൊള്ളുക.' ആദമി(അലൈഹിസ്സലാം)ന്റെ കാലത്തുള്ള അടുപ്പായിരുന്നു അത്. അത് നൂഹ് നബി(അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ അടുത്തേക്ക് എത്തിച്ചേർന്നു. അതിൽ നിന്ന് വെള്ളം പ്രവഹിച്ചപ്പോൾ ഭാര്യ അദ്ദേഹത്തെ വിവരമറിയിച്ചു. അപ്പോൾ അവർ കപ്പലിൽ കയറി. 'ഫാസ്ലുക് ഫീഹാ' (فَاسْلُكْ فِيهَا) എന്നാൽ കപ്പലിൽ പ്രവേശിക്കുക

എന്നർത്ഥം. 'മിൻ കുല്ലിൻ' (مِنْ كُلٍّ) എന്നാൽ ഓരോ വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നും ഇണകളായി (زوجين) രണ്ട് വീതം (ആണും പെണ്ണും) എടുക്കുക. 'അഹ്‌ലക' (وَأَهْلَكَ) എന്നത് നിന്റെ കുടുംബത്തെയും കൂടെക്കൂട്ടുക എന്ന അർത്ഥത്തിൽ വരുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി നേരത്തെ വന്നവരായ നിന്റെ ഭാര്യയും മകൻ കൻആനും ഇതിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അക്രമികളായ (ظالمين) ആളുകളുടെ കാര്യത്തിൽ എന്നോട് ശുപാർശ ചെയ്യരുത്, കാരണം അവർ മുങ്ങി നശിക്കാൻ വിധിക്കപ്പെട്ടവരാണ്. കപ്പലിൽ കയറി സുരക്ഷിതരായ ശേഷം അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടു. 'റബ്ബി അൻസിൽനീ മുൻസലൻ മുബാറക്കൻ' (رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا) എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടു. ഇതിന്റെ അർത്ഥം, 'എന്റെ നാഥാ, എന്നെ നീ അനുഗ്രഹീതമായ ഒരിടത്ത് ഇറക്കേണമേ' എന്നാണ്. ആ അനുഗ്രഹീതമായ സ്ഥലം എന്നത് നഫ്സാനി (ഹവാജിസുൻ നഫ്സാനിയ്യ - النفسانية) ആയ ചിന്തകളിൽ നിന്നും ശൈത്താനിയായ ദുർബോധനങ്ങളിൽ നിന്നും സുരക്ഷിതമായ ഒരിടമാണ്. അവിടെ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിന്റെ (ഖുർബ് - قرب) പ്രകാശങ്ങൾ വർഷിക്കപ്പെടുന്നു. ഈ സംഭവങ്ങളിൽ ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് വലിയ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുണ്ട് (ആയാത്ത് - آيات). അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകളെ പരീക്ഷിക്കുന്നവനാണ് (മുബ്തലീൻ - مبتلين), ആരാണ് പാഠം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതെന്ന് നോക്കാൻ വേണ്ടി.

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'പിന്നീട് അവർക്ക് ശേഷം നാം മറ്റൊരു തലമുറയെ സൃഷ്ടിച്ചു. അവർക്കിടയിലേക്ക് അവരിൽ നിന്നുതന്നെയുള്ള ഒരു ദൂതനെ നാം നിയോഗിച്ചു. അദ്ദേഹം അവരോട് പറഞ്ഞു: നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുക. അവനല്ലാതെ നിങ്ങൾക്ക് മറ്റൊരു ആരാധ്യനില്ല. എന്നിട്ടും നിങ്ങൾ സൂക്ഷ്മത (تقوى) പാലിക്കുന്നില്ലേ?' ഈ സൂക്തങ്ങൾ പ്രവാചകന്മാരുടെ ആഗമനത്തിലെ അനിവാര്യമായ ദൈവിക യുക്തിയെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. അവിശ്വാസികളായ ജനത തങ്ങളുടെ ഭൗതികമായ ആഡംബരങ്ങളിലും സുഖഭോഗങ്ങളിലും മത്തുപിടിച്ച് സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചപ്പോൾ, അല്ലാഹു അവരിലേക്ക് തന്നെ ഒരു ദൂതനെ അയച്ചു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ (رحمة) പൂർണ്ണതയാണ്. എന്നാൽ, ആ ജനത തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരം കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'ഇവൻ നമ്മളെപ്പോലെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻ മാത്രമാണ്. അവൻ തിന്നുന്നത് നമ്മൾ തിന്നുന്നതിൽ നിന്നാണ്, അവൻ കുടിക്കുന്നത് നമ്മൾ കുടിക്കുന്നതിൽ നിന്നും. നിങ്ങൾ നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യനെ അനുസരിച്ചാൽ തീർച്ചയായും നിങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ടവരായിരിക്കും.' അവരുടെ ഈ വാദം കേവലം ഭൗതികമായ കാഴ്ചപ്പാടിൽ നിന്നുള്ളതായിരുന്നു. അവർ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ ആത്മീയ പദവിയെ (مقام نبوة) തിരിച്ചറിയുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടു. അവർ വീണ്ടും ചോദിച്ചു: 'നിങ്ങൾ മരിച്ചതിനുശേഷം മണ്ണും അസ്ഥികളുമായി മാറിയാൽ, നിങ്ങൾ വീണ്ടും പുറത്തുവരുമെന്ന് അവൻ വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നുവോ? ഇത് അസാധ്യമാണ്.' മരണാനന്തര ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള (بعث) അവരുടെ ഈ നിഷേധം അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലെ അജ്ഞതയുടെ (جهل) ആഴത്തെയാണ് കാണിക്കുന്നത്. അവർ തുടർന്നു: 'നിങ്ങൾക്ക് നൽകപ്പെട്ട വാഗ്ദാനം വളരെ വിദൂരമാണ്.' അവസാനം അവർ പറഞ്ഞു: 'ഇത് നമ്മുടെ ഈ ഐഹിക ജീവിതം മാത്രമാണ്. നാം മരിക്കുന്നു, നാം ജീവിക്കുന്നു. നാം ഒരിക്കലും ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുന്നില്ല. ഇവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ കള്ളം കെട്ടിച്ചമച്ച ഒരു മനുഷ്യൻ മാത്രമാണ്. ഞങ്ങൾ അവനെ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല.' ഇപ്രകാരം

അഹങ്കാരവും അവിശ്വാസവും *(كفر)* കാരണം അവർ സത്യത്തെ തള്ളിക്കളഞ്ഞു.

പരീക്ഷണങ്ങൾ (ബലാഅ്) ഉപ്പിനെപ്പോലെയാണ്; അത് ജീവിതത്തിന് രുചി നൽകുന്നു. പ്രവാചകന്മാരും ഔലിയാക്കളും (അൗലിയാഅ്) ഉന്നത പദവിയിലെത്തിയത് അല്ലാഹു നൽകിയ പരീക്ഷണങ്ങളിൽ ക്ഷമ കൈക്കൊണ്ടതുകൊണ്ടാണ്. നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം ഒമ്പതുനൂറ്റമ്പത് വർഷം പരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടു. ഒടുവിൽ അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തോട് കൽപ്പിച്ചു: 'അക്രമികളായ ജനതയിൽ നിന്ന് നമ്മെ രക്ഷിച്ച അല്ലാഹുവിന് സ്തുതി' (ഫഖുലിൽ ഹംദു ലില്ലാഹില്ലദീ നജ്ജാനാ മിനൽ ഖൗമിളാലിമീൻ). പ്രാർത്ഥന (ദുആ) എന്നത് ആരാധനയുടെ താക്കോലാണ്. യഹ്യ ഇബ്നു മുആദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ആരാധന ഒരു പൂട്ടാണ്, പ്രാർത്ഥന അതിന്റെ താക്കോലും, ഹലാലായ ഭക്ഷണമാണ് ആ താക്കോലിന്റെ പല്ലുകളും.' സത്യവിശ്വാസി തനിക്ക് ദീനിലും ദുനിയാവിലും ബറകത്ത് ലഭിക്കുന്ന ഒരു വാസസ്ഥലം തേടണം. പ്രവാചകന്മാരുടെയും ഔലിയാക്കളുടെയും ചരിത്രം പരിശോധിച്ചാൽ, അവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും ഹിജ്റ പോയവരാണെന്ന് കാണാം. അക്രമികളായ ജനതയ്ക്കിടയിൽ താമസിക്കുന്നതിൽ യാതൊരു നന്മയുമില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ, അക്രമികളിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനും ഹിജ്റ പോകാനും എനിക്ക് സാധിച്ചു. എന്നെ ഉപദ്രവിച്ചവർ നശിച്ചുപോയി. പരീക്ഷണത്തിന്റെ അന്ത്യം രക്ഷയായും, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതാപം (ജലാൽ) സൗന്ദര്യമായും (ജമാൽ) മാറി. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നൂഹിന്റെ ജനതയ്ക്ക് ശേഷം നാം മറ്റൊരു തലമുറയെ (ഖർൻ) സൃഷ്ടിച്ചു.' അവർ ആദ് ഗോത്രമായിരുന്നു. അവരിലേക്ക് അവരുടെ ഇടയിൽ നിന്നുതന്നെ ഹൂദ് അലൈഹിസ്സലാമിനെ നാം ദൂതനായി അയച്ചു. 'അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുക, അവനല്ലാതെ നിങ്ങൾക്ക് മറ്റൊരു ദൈവമില്ല' എന്ന് അദ്ദേഹം അവരോട് പറഞ്ഞു. എന്നിട്ടും അവർ അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെട്ടില്ല (തഖ്വ). അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടാതെ അവർ ശിർക്ക് (ബഹുദൈവാരാധന) ചെയ്തു.

സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ ***34*** മുതൽ ***38*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ, സത്യനിഷേധികളായ ജനത തങ്ങളുടെ പ്രവാചകനെതിരെ ഉന്നയിച്ച അഹങ്കാരപൂർണ്ണമായ വാദങ്ങളെ അല്ലാഹു വിവരിക്കുന്നു. അവർ പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യനെ നിങ്ങൾ അനുസരിച്ചാൽ, തീർച്ചയായും നിങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ടവരായിത്തീരും.' ഈ വചനം മനുഷ്യന്റെ അഹങ്കാരത്തെയും ***(تكبر)*** അന്ധമായ അനുകരണത്തെയും ***(تقليد)*** തുറന്നുകാട്ടുന്നു. പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ മഹത്വത്തെ തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയാത്തവിധം അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ മറയ്ക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. തുടർന്ന് അവർ മരണാനന്തര ജീവിതത്തെ നിഷേധിച്ചുകൊണ്ട് ചോദിച്ചു: 'നിങ്ങൾ മരിച്ചവരായി മണ്ണും എല്ലുമായി മാറിയ ശേഷം, വീണ്ടും പുറത്തുകൊണ്ടുവരപ്പെടുമെന്ന് അവൻ വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നുവോ?' ഇത് പുനരുജ്ജീവനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ***(بعث)*** അവരുടെ അവിശ്വാസത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അസാധ്യമായ കാര്യങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ അവർ ഇതിനെ പരിഹസിച്ചു. അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ശക്തിയെയും സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതങ്ങളെയും വിസ്മരിച്ചുകൊണ്ട്, കേവലം ഭൗതികമായ കാഴ്ചപ്പാടിൽ മാത്രം അവർ കാര്യങ്ങളെ വിലയിരുത്തി. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതൻ നുണ പറയുകയാണെന്നും, അദ്ദേഹം ഒരു ഭ്രാന്തനാണെന്നും അവർ ആരോപിച്ചു. സത്യത്തെ സ്വീകരിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുന്നവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ പിശാച് എങ്ങനെയാണ് സംശയത്തിന്റെ വിത്തുകൾ പാകുന്നതെന്ന് ഈ വചനങ്ങൾ നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

ഈ ഖുർആനിക സൂക്തങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, വാക്യഘടനയിലെ സൂക്ഷ്മതകൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിന്റെ വിശാലതയെ കാണിക്കുന്നു. 'അവർ പരലോകത്തെ കണ്ടുമുട്ടുന്നതിനെ നിഷേധിച്ചു' (وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْآخِرَةِ) എന്നതിലൂടെ, മരണാനന്തര ജീവിതത്തെയും വിചാരണയെയും അവർ തള്ളിക്കളഞ്ഞു എന്ന് അർത്ഥമാക്കുന്നു. 'നാം അവർക്ക്

സുഖസൗകര്യങ്ങൾ നൽകി' (وَأَتْرَفْنَاهُمْ) എന്നത്, ഐഹിക ജീവിതത്തിലെ സമ്പത്തും സന്താനങ്ങളും കൊണ്ട് അവരെ നാം പരീക്ഷിച്ചു എന്നാണ്. എന്നാൽ, ഈ അനുഗ്രഹങ്ങൾ അവരെ അഹങ്കാരികളാക്കി മാറ്റി. അവർ പ്രവാചകൻ ഹൂദ് (അലൈഹിസ്സലാം) നബിയെ നോക്കി പരിഹസിച്ചു: 'ഇവൻ നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻ മാത്രമാണ്, നിങ്ങൾ കഴിക്കുന്നതുപോലെ ഇദ്ദേഹവും ഭക്ഷിക്കുകയും കുടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.' പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ ഉന്നത പദവി മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയാത്തവിധം അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ അന്ധമായിപ്പോയി. 'നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യനെ നിങ്ങൾ അനുസരിച്ചാൽ, തീർച്ചയായും നിങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ടവരാകും' എന്ന് അവർ പരസ്പരം പറഞ്ഞു. സത്യത്തിന്റെ പാതയിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുന്ന പ്രവാചകനെ അനുസരിക്കുന്നത് നഷ്ടമാണെന്നും, വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നത് നേട്ടമാണെന്നും അവർ തെറ്റിദ്ധരിച്ചു. 'നാം മണ്ണും എല്ലുകളുമായി മാറിയ ശേഷം വീണ്ടും ജീവിപ്പിക്കപ്പെടുമോ?' (أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَاباً وَعِظَاماً) എന്ന അവരുടെ ചോദ്യം, പുനരുജ്ജീവനത്തിലുള്ള അവിശ്വാസത്തെയാണ് വെളിപ്പെടുത്തുന്നത്. 'ഹൈഹാത്ത്' (هَيْهَاتَ) - അസാധ്യം, അസാധ്യം! എന്ന് അവർ ആക്രോശിച്ചു. സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ തുടക്കത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാത്തവർക്ക്, ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചവന് അവനെ വീണ്ടും മടക്കിക്കൊണ്ടുവരാൻ കഴിയുമെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. അവർ പ്രവാചകനെ കളവാക്കി, അദ്ദേഹം അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ കള്ളം കെട്ടിച്ചമയ്ക്കുകയാണെന്ന് ആരോപിച്ചു.

സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ ***39*** മുതൽ ***44*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിനോട് സഹായം തേടിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു*: '*എന്റെ രക്ഷിതാവേ, ഇവർ എന്നെ നിഷേധിച്ചതുകൊണ്ട് നീ എനിക്ക് സഹായം നൽകേണമേ*.'*അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം തേടുക എന്നത് അടിയാന്റെ നിസ്സഹായാവസ്ഥയുടെ പ്രകടനമാണ്*.* അല്ലാഹു മറുപടി നൽകി*: '*അല്പസമയത്തിനകം അവർ തീർച്ചയായും ഖേദിക്കുന്നവരായിത്തീരും*.'*അഹങ്കാരികൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ശിക്ഷ അവരുടെ അജ്ഞതയുടെ ഫലമാണ്*.* തുടർന്ന്, സത്യം ***(حق)*** പുലരുന്ന സമയത്ത്, അക്രമികളെ അത്യന്തം ഭയാനകമായ ഒരു ഘോരശബ്ദം പിടികൂടി*.* അവരെ ചവറുകൾ പോലെ ***(غثاء)*** അല്ലാഹു ആക്കിത്തീർത്തു*.* അക്രമികളായ ജനതയ്ക്ക് നാശം സംഭവിക്കട്ടെ*!* പിന്നീട്, നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് ശേഷം നാം മറ്റൊരു തലമുറയെ സൃഷ്ടിച്ചു*.* ഓരോ സമുദായത്തിനും അവരുടെ നിശ്ചിത അവധിയും ***(أجل)*** കാലപരിധിയും അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്*.* അതിൽ നിന്ന് അവർക്ക് ഒട്ടും മുന്നോട്ട് പോകാനോ പിന്നോട്ട് പോകാനോ കഴിയില്ല*.* പിന്നീട് നാം നമ്മുടെ ദൂതന്മാരെ തുടർച്ചയായി ***(تترى)*** അയച്ചു*.* ഓരോ സമുദായത്തിലേക്കും അവരുടെ ദൂതൻ വന്നപ്പോഴെല്ലാം അവർ ആ ദൂതനെ നിഷേധിച്ചു*.* അങ്ങനെ നാം അവരെ ഒന്നിനുപുറകെ ഒന്നായി നശിപ്പിക്കുകയും അവരെ ചരിത്രത്തിലെ കഥകളാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്തു*.* സത്യം നിഷേധിച്ച ജനതയ്ക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് അകലം ***(بعد)*** സംഭവിക്കട്ടെ*.*

അല്ലാഹുവിന്റെ മേൽ കള്ളം പറയുക എന്നത് അവനെ അയച്ചവനാണെന്നും നിയോഗിക്കപ്പെട്ടവനാണെന്നും വാദിക്കുന്നതിലൂടെയാണ്. 'ഇഫ്തിറാഅ്' (افـــتراء) എന്ന വാക്കിനെക്കുറിച്ച് റാഗിബ് അൽ-അസ്ഫഹാനി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: തുകൽ തുന്നുന്നതിനായി മുറിക്കുന്നതിനെ 'ഫർയുൻ' (فـري) എന്ന് പറയുന്നു. നന്നാക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ള മുറിക്കൽ,

നശിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ള മുറിക്കൽ എന്നിങ്ങനെ ഇതിന് അർത്ഥമുണ്ട്. എന്നാൽ 'ഇഫ്തിറാഅ്' എന്നത് നശിപ്പിക്കാനും കളവ് പറയാനും വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. ഖുർആനിൽ ഇത് കളവ്, ശിർക്ക് (شرك), അക്രമം (ظـــلم) എന്നീ അർത്ഥങ്ങളിൽ പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 'ഞങ്ങൾ അവനെ വിശ്വസിക്കുന്നവരല്ല' (وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ) എന്ന് പറഞ്ഞാൽ, അവൻ പറയുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ ഞങ്ങൾ അവനെ സത്യപ്പെടുത്തുന്നവരല്ല എന്നർത്ഥം. അവരുടെ വിശ്വാസത്തിൽ നിന്ന് നിരാശനായപ്പോൾ ഹൂദ് (അലൈഹിസ്സലാം) പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ റബ്ബേ, അവർക്കെതിരെ എന്നെ സഹായിക്കേണമേ, അവരിൽ നിന്ന് എനിക്ക് വേണ്ടി പ്രതികാരം ചെയ്യേണമേ'. അവിടുത്തെ പ്രാർത്ഥനയ്ക്ക് മറുപടിയായി അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'അല്പകാലത്തിനുള്ളിൽ' (عَمَّا قَلِيلٍ) - അതായത് കുറഞ്ഞ സമയത്തിനുള്ളിൽ - അവർ ഖേദിക്കുന്നവരായിത്തീരും. അവരുടെ അവിശ്വാസവും കളവാക്കലും കാരണം അവർക്ക് പശ്ചാത്താപം (ندامـة) ഉണ്ടാകും. അപ്പോൾ ജിബ്രീൽ (അലൈഹിസ്സലാം) ഒരു ഭയാനകമായ ശബ്ദം (صـيحة) മുഴക്കി. ആ ശബ്ദം കേട്ടപ്പോൾ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ പിളരുകയും അവർ മരണപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഈ സൂക്തം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾ (أهـــل الله) ലോകത്തുള്ളവരെപ്പോലെ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അവരുടെ ഭക്ഷണരീതി വ്യത്യസ്തമാണ് എന്നാണ്. നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അരുളി: 'വിശ്വാസി ഒരു കുടലിൽ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നു, അവിശ്വാസി ഏഴ് കുടലുകളിൽ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നു'. യഥാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾ തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങൾ കൊണ്ടാണ് ആഹാരം കഴിക്കുന്നത്; അവരുടെ റബ്ബ് അവർക്ക് നൽകുന്ന ദിവ്യപ്രകാശങ്ങളിൽ (تجليات) നിന്നാണവർ പാനം ചെയ്യുന്നത്. ശൈഖ് ബാഫ്താദ എഫന്ദി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) തന്റെ റബ്ബിന്റെ അടുക്കൽ രാപാർക്കുമായിരുന്നു, അവിടുന്ന് അവിടുത്തെ വിവിധങ്ങളായ تجليات കൊണ്ട് നബിക്ക് ആഹാരവും പാനീയവും നൽകുന്നു. പുറമെ കാണുന്ന ഈ ഭക്ഷണം അവിടുത്തെ ദുർബലരായ ഉമ്മത്തിന് വേണ്ടിയുള്ളതാണ്, അല്ലാതെ അവിടുത്തേക്ക് അതിന്റെ ആവശ്യമില്ല.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ വചനങ്ങളിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു: 'പിന്നീട് അവർക്ക് ശേഷം നാം മറ്റൊരു തലമുറയെ സൃഷ്ടിച്ചു. ഒരു സമുദായത്തിനും അവരുടെ നിശ്ചിത അവധിയെ (അജൽ - أجل) മുന്നോട്ട് നീക്കാനോ പിന്നോട്ട് മാറ്റാനോ സാധ്യമല്ല. പിന്നീട് നാം നമ്മുടെ ദൂതന്മാരെ തുടർച്ചയായി അയച്ചു. ഓരോ സമുദായത്തിലേക്കും അവരുടെ ദൂതൻ വന്നപ്പോഴെല്ലാം അവർ അദ്ദേഹത്തെ നിഷേധിച്ചു തള്ളിക്കളഞ്ഞു. അതിനാൽ നാം അവരെ ഒന്നിനുപുറകെ ഒന്നായി നശിപ്പിക്കുകയും അവരെ ചരിത്രത്തിലെ വെറും കഥകളാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്തു. സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുന്നവർക്ക് നാശം സംഭവിക്കട്ടെ!' (റൂഹുൽ ബയാൻ). ഈ സൂക്തങ്ങൾ മനുഷ്യന്റെ അഹങ്കാരത്തെയും അല്ലാഹുവിന്റെ അചഞ്ചലമായ തീരുമാനത്തെയും ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ഓരോ ജനതയ്ക്കും നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട കാലം (അജൽ - أجل) അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിൽ സുരക്ഷിതമാണ്. പ്രവാചകന്മാരെ (റസൂൽ - رسول) അയച്ചുകൊണ്ട് അല്ലാഹു തന്റെ കാരുണ്യം പ്രകടിപ്പിച്ചു, എന്നാൽ അഹങ്കാരം കാരണം സത്യത്തെ തിരസ്കരിച്ചവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷ (അദാബ് - عذاب) അനിവാര്യമായിത്തീർന്നു. അവർ വെറും പഴങ്കഥകളായി മാറിയത് അവരുടെ അവിശ്വാസം (കുഫ്ർ - كفر) കാരണമാണ്.

വിശപ്പിന്റെ കാഠിന്യം കൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് അവിടുത്തെ അതിസൂക്ഷ്മമായ ആത്മീയ ഔന്നത്യം (لطافة) കൊണ്ടാണ് തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വയറ്റിൽ കല്ല് കെട്ടിയിരുന്നത്. ഭൗതിക ലോകത്തെ (ملك) വിട്ട് ആത്മീയ മണ്ഡലങ്ങളിലേക്ക് (ملكوت) പൂർണ്ണമായി ലയിച്ചുചേരാതെ, ഉമ്മത്തിന് മാർഗദർശനം നൽകാനായി ഈ ഭൗതിക ലോകത്ത് തന്നെ അവിടുന്ന് നിലകൊണ്ടു. അല്ലാഹു സത്യനിഷേധികളെ അവരുടെ ദുർഗുണങ്ങൾ കൊണ്ട് വിശേഷിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു; സ്രഷ്ടാവിനെയും അന്ത്യദിനത്തെയും നിഷേധിക്കുക, ഭൗതിക ലോകത്തോട് അമിതമായ ആസക്തി പുലർത്തുക എന്നിവയാണവ.

അവരുടെ നാശത്തിന് കാരണം അവരുടെ സ്വന്തം അക്രമം (ظلم) തന്നെയായിരുന്നു. അക്രമം എന്നത് നിർഭാഗ്യവാന്മാരുടെ സ്വഭാവമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ അവർക്ക് യാതൊരു വിലയുമില്ലാത്ത, ഒഴുക്കുവെള്ളത്തിലെ ചപ്പുചവറുകളെപ്പോലെ (غثاء) നിസ്സാരരാണ് അവർ. പിന്നീട് നാം ആ ജനതകൾക്ക് ശേഷം മറ്റൊരു തലമുറയെ സൃഷ്ടിച്ചു. അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവ് (قدرة) പ്രകടമാക്കാനും, ഏതൊരു സമൂഹവും അല്ലാഹുവിനെ ആശ്രയിക്കാതെ നിലനിൽക്കുന്നില്ലെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുത്താനുമാണ് ഇത്. ഓരോ സമൂഹത്തിനും നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട അവധിയുണ്ട്; അതിൽ നിന്ന് ഒരു നിമിഷം പോലും അവർക്ക് മുന്നോട്ടോ പിന്നോട്ടോ പോകാൻ കഴിയില്ല. തുടർന്ന് നാം നമ്മുടെ ദൂതന്മാരെ തുടർച്ചയായി (تترى) അയച്ചു. ഓരോ സമൂഹത്തിനും അവരുടേതായ ദൂതൻ വരികയും, അവർ ആ ദൂതനെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, നാം അവരെ ഒന്നിനുപുറകെ ഒന്നായി നശിപ്പിച്ചു. അവരുടെ ഭൗതികമായ അസ്തിത്വം ഇല്ലാതാവുകയും, പിന്നീട് വരുന്നവർക്ക് പാഠം ഉൾക്കൊള്ളാവുന്ന കേവലമായ കഥകളായി (أحاديث) അവർ മാറുകയും ചെയ്തു. ഒരു മഹാന്റെ വചനം പോലെ: 'നീ നശിച്ചുപോകും, നിന്റെ കഥകൾ മാത്രം അവശേഷിക്കും; അതിനാൽ നിന്റെ കഥകൾ മനോഹരമാക്കാൻ നീ പരിശ്രമിക്കുക.'

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ ***45*** മുതൽ ***50*** വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'പിന്നീട് നാം മൂസായെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരൻ ഹാറൂനെയും നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുമായും വ്യക്തമായ പ്രമാണങ്ങളുമായും നിയോഗിച്ചു*.* ഫിർഔനിലേക്കും അവന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരിലേക്കും*.* എന്നാൽ അവർ അഹങ്കാരം കാണിച്ചു*.* അവർ അഹങ്കരിക്കുന്ന ഒരു ജനതയായിരുന്നു*.* അവർ പറഞ്ഞു*:* 'നമ്മുടെതുപോലെയുള്ള മനുഷ്യരായ ഈ രണ്ടുപേരിൽ നാം വിശ്വസിക്കുമോ*?* അവരുടെ ജനതയാകട്ടെ നമുക്ക് അടിമകളുമാണ്*.* 'അങ്ങനെ അവർ ആ രണ്ടുപേരെയും നിഷേധിച്ചു*.* തൽഫലം അവർ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടവരിൽ ഉൾപ്പെട്ടു*.* മൂസായ്ക്ക് നാം വേദഗ്രന്ഥം നൽകി*,* അവർക്ക് സന്മാർഗം ലഭിക്കാൻ വേണ്ടി*.* മർയമിന്റെ മകനെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവിനെയും നാം ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാക്കി*.* അവരെ നാം ഒരു ഉയർന്ന പ്രദേശത്ത്*,* ഉറവയുള്ള സുരക്ഷിതമായ ഒരിടത്ത് അഭയം നൽകി*.* 'റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു*:* ഈ സൂക്തങ്ങൾ പ്രവാചകന്മാരുടെ ചരിത്രത്തിലൂടെ സത്യനിഷേധികളുടെ അഹങ്കാരത്തെയും ***(تكبر)*** അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തെയും വരച്ചുകാട്ടുന്നു*.* ഫിർഔന്റെ അഹങ്കാരം അവനെ സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചു*.* മനുഷ്യർക്ക് പ്രവാചകത്വം ലഭിക്കില്ലെന്ന അവന്റെ വാദം അജ്ഞതയുടെ പാരമ്യമാണ്*.* എന്നാൽ അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത് അവന്റെ യുക്തിഭദ്രമായ തീരുമാനപ്രകാരമാണ്*.* ഈസാനബി ***(***അലൈഹിസ്സലാം***)*** യെയും മാതാവ് മർയം ***(***അലൈഹസ്സലാം***)*** നെയും ദൃഷ്ടാന്തമാക്കിയത് അവരുടെ സൃഷ്ടിപ്പിലെ അത്ഭുതം കൊണ്ടാണ്*.* ആത്മീയമായി*,* ഈ സൂക്തങ്ങൾ ഹൃദയത്തെ അഹങ്കാരത്തിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിക്കാനും ***(تزكية)*** അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളാനും നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു*.*

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗത്ത്, മനുഷ്യന്റെ ജീവിതം ഒരു കഥ പോലെയാണ്, അത് നന്മയായാലും തിന്മയായാലും ചരിത്രത്തിൽ അവശേഷിക്കുമെന്ന് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. 'അവിശ്വസിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് അകൽച്ചയുണ്ടാകട്ടെ' (فَبُعْداً لِقَوْمٍ لا يُؤْمِنُونَ) എന്ന വചനത്തിലൂടെ, സത്യനിഷേധം നാശത്തിലേക്കുള്ള വഴിയാണെന്നും, സത്യവിശ്വാസം മാത്രമാണ് രക്ഷയുടെയും സ്വർഗ്ഗീയാനുഗ്രഹങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനമെന്നും വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഇസ്ലാമിനേക്കാൾ വലിയൊരു അനുഗ്രഹമില്ലെന്ന് യഅ്ഖൂബ് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ മകനോട് പറഞ്ഞത് ഇവിടെ സ്മരണീയമാണ്. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനോട് 'താങ്കൾ താങ്കളുടെ റബ്ബിനെ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?' എന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ, 'കണ്ണുകൾ കൊണ്ട് കാണാൻ കഴിയില്ല, എന്നാൽ വിശ്വാസത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളിലൂടെ ഹൃദയം കൊണ്ട് തിരിച്ചറിയാം' എന്ന് അദ്ദേഹം മറുപടി നൽകി. 'തന്റെ റബ്ബിനെ അറിഞ്ഞവൻ മഹത്വപ്പെടുന്നു, തന്റെ നഫ്സിനെ (അഹംഭാവത്തെ) അറിഞ്ഞവൻ വിനീതനാകുന്നു' എന്ന തത്വം ഇവിടെ പ്രസക്തമാണ്. അഹങ്കാരികൾ പുറമെയും അകമെയും നശിക്കുമ്പോൾ, വിനീതരായ വിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുത്ത് വിജയം വരിക്കുന്നു. അതിനാൽ, സത്യമാർഗ്ഗത്തിലുള്ളവർക്ക് വിധേയപ്പെടുക എന്നതാണ് ജ്ഞാനത്തിലേക്കുള്ള വഴി. തുടർന്ന്, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെയും സഹോദരൻ ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാമിനെയും ഒമ്പത് ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളോടും (ആയാത്തുൻ) വ്യക്തമായ തെളിവുകളോടും (സുൽത്വാനുൻ മുബീൻ) കൂടി ഫിർഔനിലേക്കും അവന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരിലേക്കും അയച്ചതിനെക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ വിവരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അവർ അഹങ്കരിക്കുകയും സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്തു. അഹങ്കാരത്തിന്റെ പരകോടി എന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ വ്യക്തമായിട്ടും അവയെ അവഗണിക്കുക എന്നതാണ്.

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'അപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: നമ്മെപ്പോലെയുള്ള രണ്ട് മനുഷ്യരെ നാം വിശ്വസിക്കുകയോ? അവരുടെ ജനത നമുക്ക് അടിമകളായിരിക്കുകയാണ് (അബ്ദൈനി - عبدين). അങ്ങനെ അവർ ആ രണ്ട് പേരെയും നിഷേധിച്ചു തള്ളി. തൽഫലമായി അവർ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടവരിൽ ഉൾപ്പെട്ടു.' ഈ സൂക്തങ്ങളിൽ, ഫിർഔനും അവന്റെ അനുയായികളും പ്രവാചകന്മാരായ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം, ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാം എന്നിവരോട് കാണിച്ച അഹങ്കാരത്തെയാണ് അല്ലാഹു വിവരിക്കുന്നത്. അവർ തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരം (കിബർ - كبر) കാരണം, തങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള മനുഷ്യർക്ക് ദിവ്യസന്ദേശം ലഭിക്കുമെന്ന് വിശ്വസിക്കാൻ തയ്യാറായില്ല. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'മൂസാക്ക് നാം വേദഗ്രന്ഥം നൽകി, അവർ സന്മാർഗം പ്രാപിക്കാൻ വേണ്ടി.' ഈ വേദഗ്രന്ഥം (കിതാബ് - كتاب) അവർക്ക് നേരായ പാത കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നതായിരുന്നു. 'മർയം പുത്രനെയും അവരുടെ മാതാവിനെയും നാം ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാക്കി (ആയത്ത് - آية) മാറ്റി.' അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവ് വെളിപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു അത്ഭുതമായിരുന്നു ഈ ജനനം. അവരെ നാം ഒരു ഉയർന്ന പ്രദേശത്ത് (റബ്വ - ربوة) അഭയം നൽകി; അത് ശാന്തവും ജലസമൃദ്ധവുമായ ഒരിടമായിരുന്നു. ഇതെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തെയും (നിഅ്മത്ത് - نعمة) അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ വൈവിധ്യത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

അഹങ്കാരവും ധിക്കാരവും (طغيان) അവരുടെ സ്വഭാവമായിരുന്നു. അതായത്, അഹങ്കരിക്കുക എന്നത് അവരുടെ പതിവായിരുന്നു. 'അവർ പറഞ്ഞു' (فَقَالُوا) എന്നത് 'അവർ അഹങ്കരിച്ചു' എന്നതിനോടുള്ള സംയോജനമാണ്. ഇടയിലുള്ള ഭാഗം അവരുടെ അഹങ്കാരത്തെ ഉറപ്പിക്കുന്ന ഒരു പരാമർശമാണ്. അതായത്, അവർ പരസ്പരം ഉപദേശമെന്ന വ്യാജേന പറഞ്ഞു: 'നമ്മളെപ്പോലെയുള്ള രണ്ട് മനുഷ്യരിൽ (لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا) നാം വിശ്വസിക്കണമോ?' ഇവിടെ

'മനുഷ്യർ' എന്ന് പ്രയോഗിച്ചത് അവരുടെ ഉന്നതമായ പ്രവാചക പദവിയെ താഴ്ത്തിക്കെട്ടാനാണ്. 'നമുക്ക് കീഴ്പ്പെട്ടവർ' (لَنَا عَابِدُونَ) എന്നത് അവർ മൂസായെയും ഹാറൂണിനെയും കുറിച്ച് പറഞ്ഞതാണ്. അതായത്, ഇസ്രായേൽ മക്കൾ ഫിർഔനെ ആരാധിച്ചിരുന്നുവെന്നും, ഫിർഔൻ വിഗ്രഹങ്ങളെയോ കാളക്കുട്ടിയെയോ ആരാധിച്ചിരുന്നുവെന്നും ചില വ്യാഖ്യാനങ്ങളിൽ കാണാം. അങ്ങനെ അവർ മൂസായെയും ഹാറൂണിനെയും നിഷേധിച്ചു, ഒടുവിൽ അവർ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടവരിൽ (الْمُهْلَكِينَ) ഉൾപ്പെട്ടു. പിന്നീട് നാം മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് വേദഗ്രന്ഥം (الْكِتَابَ) അഥവാ തൗറാത്ത് നൽകി. ഈസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെയും മാതാവ് മർയം റളിയള്ളാഹു അൻഹയെയും നാം ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാക്കി (آيَةً). മർയം റളിയള്ളാഹു അൻഹ പുരുഷസ്പർശമില്ലാതെ പ്രസവിച്ചതും, ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം തൊട്ടിലിൽ വെച്ച് സംസാരിച്ചതും അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവ് വെളിപ്പെടുത്തുന്ന ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാണ്. റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം സുബ്ഹ് നമസ്കാരത്തിൽ ഈ സൂറത്ത് ഓതുമ്പോൾ ഈസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ചപ്പോൾ കണ്ണുനീർ കൊണ്ട് തൊണ്ടയിടറിപ്പോയിട്ടുണ്ട്. നാം അവരെ ഒരു ഉയർന്ന പ്രദേശത്തേക്ക് (رَبْوَةٍ) അഭയം നൽകി. അത് ബൈത്തുൽ മുഖദ്ദസിലെ ഉയർന്ന ഭൂമിയാണ്. മർയം റളിയള്ളാഹു അൻഹ നൂൽ നൂറ്റ് വിറ്റാണ് ഈസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് ഭക്ഷണം നൽകിയിരുന്നത്. ഇതിൽ, ഉത്തമരായ സ്ത്രീകൾ പരുത്തിയും മറ്റും നൂൽക്കുന്നത് പട്ടുനൂൽ നൂൽക്കുന്നതിനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമാണെന്ന സൂചനയുണ്ട്.

അല്ലാഹു തആല തന്റെ പ്രവാചകന്മാരോട് കൽപ്പിക്കുന്നു: 'ഹേ പ്രവാചകന്മാരേ, വിശിഷ്ടമായ വിഭവങ്ങളിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക.' ഇവിടെ 'വിശിഷ്ടമായ വിഭവങ്ങൾ' *(طيبات)* എന്നത് ഹലാലായതും പരിശുദ്ധവുമായ ഭക്ഷണത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ആത്മീയമായി, ഇത് ഹൃദയത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതും അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിൽ *(سلوك)* സഹായകമാകുന്നതുമായ അറിവിനെയും സൽപ്രവൃത്തികളെയും കുറിക്കുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഞാൻ അറിയുന്നവനാണ്.' ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ സർവ്വജ്ഞാനത്തെ *(علم)* ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. പിന്നീട് അല്ലാഹു ഉണർത്തുന്നു: 'തീർച്ചയായും നിങ്ങളുടെ ഈ സമുദായം ഒരൊറ്റ സമുദായമാണ്.' വിശ്വാസപരമായ ഏകത്വത്തെയും *(توحيد)* ആത്മീയമായ ഐക്യത്തെയും ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു. എന്നാൽ മനുഷ്യർ അവരുടെ മതകാര്യങ്ങളിൽ ഭിന്നിച്ചു. ഓരോ വിഭാഗവും തങ്ങളുടെ പക്കലുള്ളതിതിൽ സന്തോഷം കണ്ടെത്തുന്നു. അല്ലാഹു അവരോട് പറയുന്നു: 'അതുകൊണ്ട് ഒരു നിശ്ചിത കാലം വരെ അവരെ അവരുടെ അശ്രദ്ധയിൽ വിട്ടേക്കുക.' ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ വിവേചനത്തെയും *(حكمة)* വിധിയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവർക്ക് നൽകപ്പെട്ട സമ്പത്തും സന്താനങ്ങളും തങ്ങൾക്ക് നന്മയാണെന്ന് അവർ ധരിക്കുന്നുവോ? അല്ല, അവർ അത് തിരിച്ചറിയുന്നില്ല. യഥാർത്ഥത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന ഔദാര്യമാണ് ഏറ്റവും വലിയ നന്മ.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, 'സ്ഥിരതയുള്ളതും ഒഴുകുന്നതുമായ ജലമുള്ളതുമായ ഉയർന്ന പ്രദേശം' (ذاتِ قَرارٍ وَمَعِينٍ) എന്നതിനെ വിശേഷിപ്പിക്കുമ്പോൾ, അത് ആത്മീയമായ അർത്ഥതലങ്ങളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. 'ഖറാർ' (قرار) എന്നത് ശാന്തമായ സ്ഥിരതയെ കുറിക്കുന്നു. തണുപ്പ് നിശ്ചലതയെയും ചൂട് ചലനത്തെയും ആവശ്യപ്പെടുന്നു എന്ന തത്വത്തിൽ നിന്നാണ് ഈ

പദം ഉത്ഭവിച്ചത്. 'മഈൻ' (معين) എന്നത് കണ്ണുകൾക്ക് ദൃശ്യമാകുന്നതും ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമായ ജലമാണ്. ഇത് ആത്മീയമായ അറിവിന്റെയും ഹിക്മത്തിന്റെയും (ജ്ഞാനത്തിന്റെ) പ്രവാഹത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: 'ഈസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെയും മാതാവിനെയും നാം ഒരു ഉയർന്ന പ്രദേശത്തേക്ക് അഭയം നൽകി' എന്നത്, ആത്മാവിന്റെ (റൂഹ്) വാസസ്ഥലമായ ശരീരത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ശരീരം ആത്മാവിന്റെയും അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകളുടെയും (അവാമിർ) കേന്ദ്രമാണ്. 'മഈൻ' എന്നത് ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് നാവിലേക്ക് ഒഴുകുന്ന ജ്ഞാനത്തിന്റെ ഉറവയാണ്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു റസൂലുകളോട് (അലൈഹിസ്സലാം) കൽപ്പിക്കുന്നു: 'ഹേ റസൂലുകളെ, നിങ്ങൾ വിശിഷ്ടമായവയിൽ നിന്ന് ഭക്ഷിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക.' ഇത് എല്ലാ പ്രവാചകന്മാർക്കും നൽകപ്പെട്ട പൊതുവായ കൽപ്പനയാണ്. വിശിഷ്ടമായവ ഭക്ഷിക്കുക എന്നത് പഴയകാലം മുതലേയുള്ള നിയമമാണ്. എന്നാൽ സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുക എന്നത് നിർബന്ധമായ കാര്യമാണ്. ചിലർ വാദിക്കുന്നത് പോലെ, ആത്മീയ ഉന്നതിയിലെത്തിയാൽ കർമ്മങ്ങൾ ഒഴിവാക്കാം എന്നത് തെറ്റായ ധാരണയാണ്. ഏറ്റവും വലിയ പ്രവാചകനായ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പോലും കർമ്മങ്ങളിൽ ഏറ്റവും പൂർണ്ണത പുലർത്തിയവരാണ്. അല്ലാഹുവേ, നീ സഹായിക്കുന്നവനാണ് (മുഈൻ), ഞങ്ങളെയും ആ ഉറവയിൽ നിന്നുള്ളവരാക്കേണമേ.

[سورة المؤمنون (23) : آية 52]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നിങ്ങളുടെ ഈ സമുദായം ഒരൊറ്റ സമുദായമാണ്. ഞാനാണ് നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ്. അതിനാൽ നിങ്ങൾ എന്നെ സൂക്ഷിക്കുക (تقوى).' ഈ സൂക്തം പ്രവാചകന്മാരുടെ അനുയായികൾക്കിടയിലുള്ള ആത്മീയമായ ഐക്യത്തെയും, സത്യവിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയങ്ങൾക്കിടയിലുള്ള അദൃശ്യമായ ബന്ധത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'റൂഹുൽ ബയാൻ' (روح البيان) വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഇവിടെ പരാമർശിക്കപ്പെട്ട 'സമുദായം' എന്നത് വിശ്വാസപരമായ ഏകത്വത്തെയാണ് (توحيد) കുറിക്കുന്നത്. കാലഘട്ടങ്ങൾ മാറിയാലും, പ്രവാചകന്മാർ കൊണ്ടുവന്ന അടിസ്ഥാനപരമായ ആദർശം ഒന്നാണ്. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭക്തിയും (تقوى) അവനിലേക്കുള്ള മടക്കവുമാണ് എല്ലാ സന്മാർഗ്ഗികളുടെയും ലക്ഷ്യം. ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുപ്പിക്കുന്ന ഈ ആത്മീയ ഐക്യം (وحدة) നിലനിർത്താൻ വിശ്വാസികൾ ബാധ്യസ്ഥരാണ്.

സജ്ജനങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ സൽകർമ്മങ്ങളും ആരാധനകളും നിർവ്വഹിക്കാനുള്ള ബാധ്യത (تكاليف) കൂടുതൽ പൂർണ്ണവും ഉന്നതവുമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഞാൻ അറിവുള്ളവനാണ് (عليم).' അതിനാൽ അതിന് ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് പ്രതിഫലം നൽകും. വിശിഷ്ടമായ ഭക്ഷണങ്ങളെ (طيبات) വർജ്ജിക്കുന്ന സന്യാസിമാരുടെ രീതി തെറ്റാണെന്ന് ഈ സൂക്തം വ്യക്തമാക്കുന്നു. സൽകർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ചതിന് ശേഷം ഹലാലായ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞത്, സൽകർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം ഹലാലായ ഭക്ഷണമാണെന്ന് സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. മൗലാന റൂമി മസ്നവിയിൽ പാടുന്നു: 'ഹലാലായ ലുഖ്മയിൽ നിന്നാണ് വിജ്ഞാനവും ജ്ഞാനവും ഉദിക്കുന്നത്; ഹലാലായ ലുഖ്മയിൽ നിന്നാണ് പ്രണയവും ആർദ്രതയും ഉണ്ടാകുന്നത്. എന്നാൽ ഒരു ലുഖ്മയിൽ നിന്ന് അസൂയയും വഞ്ചനയും നീ കാണുന്നുവെങ്കിൽ, അത് ഹറാമാണെന്ന് നീ

അറിഞ്ഞേക്കൂ.' ഇമാം റാഇബ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും മനസ്സിനും ആസ്വാദ്യകരമായതാണ് ത്വയ്യിബ് (طيب). ശരീഅത്തിൽ, അനുവദനീയമായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെയും അളവിലും ലഭിക്കുന്ന ഭക്ഷണമാണ് ത്വയ്യിബ്. അത് ഇഹത്തിലും പരത്തിലും ഗുണകരമാണ്.' നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'അല്ലാഹു പരിശുദ്ധനാണ്, പരിശുദ്ധമായതല്ലാതെ അവൻ സ്വീകരിക്കുകയില്ല.' ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ മാതാവ് നൂൽനൂറ്റ് ലഭിച്ച വരുമാനത്തിൽ നിന്നാണ് ഭക്ഷിച്ചിരുന്നത്. നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം യുദ്ധമുതൽ (غنائم) വഴിയുള്ള വരുമാനത്തിൽ നിന്നാണ് ഭക്ഷിച്ചിരുന്നത്, അതാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമമായത്. ഇമാം ഗസ്സാലി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'ഒരു വ്യക്തിയുടെ ബാഹ്യജീവിതം നന്മയുള്ളതാണെങ്കിൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദാനധർമ്മങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. കാലം മോശമായി എന്ന് പറഞ്ഞ് അന്വേഷണം നടത്തുന്നത് ആ മുസ്ലിമിനോടുള്ള ദുസ്സ്വഭാവമാണ്.' അബൂ സുലൈമാൻ അദ്ദാറാനി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'ഹലാലായ ഒരു ലുഖ്മ കൊണ്ട് നോമ്പ് തുറക്കുന്നതാണ് എനിക്ക് കൂടുതൽ പ്രിയങ്കരം.' ഹലാലായ ഭക്ഷണങ്ങൾ അനുവദനീയമാണെങ്കിലും, ആഗ്രഹങ്ങളെ (شهوات) നിയന്ത്രിക്കാൻ ചിലർ അത് കുറയ്ക്കാറുണ്ട്. അല്ലാഹുവേ, ഞങ്ങളെ നിന്റെ സാമീപ്യവും സംഭാഷണവും (مناجاة) ലഭിക്കുന്നവരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ. 'ഇന്ന ഹാദിഹി ഉമ്മത്തുകും' (إن هذه أمتكم) എന്നതിൽ 'ഹാദിഹി' എന്നത് ഇസ്ലാമിക മതത്തെയും ഏകദൈവ വിശ്വാസത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പ്രവാചകന്മാരേ, നിങ്ങളുടെ മതവും ശരീഅത്തും ഒന്നാണ് (أمة واحدة). കാലഘട്ടങ്ങൾ മാറിയാലും മാറാത്ത അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങളിൽ ഈ ശരീഅത്ത് ഏകീകൃതമാണ്.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 53 إلى 56]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ ***53*** മുതൽ ***56*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'എന്നാൽ അവർ തങ്ങളുടെ കാര്യത്തെ അവർക്കിടയിൽ പല കഷ്ണങ്ങളാക്കി ഭിന്നിപ്പിച്ചു. ഓരോ കക്ഷിയും തങ്ങളുടെ പക്കലുള്ളതിനെക്കുറിച്ച് സന്തോഷിക്കുന്നവരാണ്.' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ*: 53).* റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു*:* സത്യവിശ്വാസികളുടെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചവർ തങ്ങളുടെ മതത്തെ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളായി *(*فرق*)* വിഭജിച്ചു. ഓരോ വിഭാഗവും തങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച തെറ്റായ ആശയങ്ങളിൽ അഭിരമിക്കുകയും, തങ്ങളാണ് സത്യമാർഗ്ഗത്തിലെന്ന് അഹങ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് ഹൃദയത്തിന്റെ അന്ധതയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'അതുകൊണ്ട് അവരെ അവരുടെ അശ്രദ്ധയിൽ ഒരു നിശ്ചിത കാലം വിട്ടേക്കുക.' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ*: 54).* അഥവാ, അവരുടെ അജ്ഞതയിലും അശ്രദ്ധയിലും *(*غفلة*)* അവരെ വിട്ടേക്കുക. ഇത് അവർക്ക് ലഭിച്ച സാവകാശമാണ്, എന്നാൽ അത് അവരുടെ നാശത്തിലേക്കുള്ള വഴിയാണ്. 'തങ്ങൾക്ക് നാം നൽകുന്ന സമ്പത്തും സന്താനങ്ങളും കൊണ്ട് അവർ കരുതുന്നുണ്ടോ, അവർക്ക് നന്മകൾ നാം വേഗത്തിൽ നൽകുകയാണെന്ന്*?* അല്ല, അവർക്ക് വിവരം ലഭിക്കുന്നില്ല.' *(*സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ*: 55-56).* ഭൗതികമായ നേട്ടങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിയുടെ അടയാളമല്ല. മറിച്ച്, പലപ്പോഴും അത് പരീക്ഷണമാണ് *(*ابتلاء*).* യഥാർത്ഥ ഭാഗ്യം അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള അടുപ്പവും *(*قرب*)* ആത്മീയ ഉന്നതിയുമാണ്.

കർമ്മശാസ്ത്രപരമായ (فـــــــروع) വിഷയങ്ങളിലെ അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ മതപരമായ ഭിന്നതയായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നില്ല. ഉദാഹരണത്തിന്, ആർത്തവമുള്ള സ്ത്രീയും ശുദ്ധിയുള്ള സ്ത്രീയും കർമ്മങ്ങളിൽ വ്യത്യസ്തമായ നിയമങ്ങൾ പാലിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവരുടെ മതം ഒന്നാണ്. ഈ സൂക്തം പ്രവാചകന്മാരുടെ സമുദായങ്ങൾക്കുള്ള ഒരു

സൂചനയാണെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. അതായത്, നിങ്ങളുടെ ഈ സമൂഹം ഏകദൈവ വിശ്വാസത്തിലും (توحيد) ആരാധനയിലും ഒന്നാണ്. എന്നാൽ, 'ഞാൻ നിങ്ങളുടെ റബ്ബാണ്' എന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രഖ്യാപനത്തോട് ഇത് ചേർന്നുനിൽക്കുന്നില്ല. അതിനാൽ, 'എന്നെ നിങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുക' (فاتقون) എന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു. അതായത്, ഐക്യം തകർക്കുന്നതിനെയും പ്രവാചകന്മാരുടെ കൽപ്പനകൾക്ക് വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെയും നിങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുക. പ്രവാചകന്മാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ കൽപ്പന അവരെ ഉത്തേജിപ്പിക്കാനും (تهييج) പ്രചോദിപ്പിക്കാനും വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. സമുദായങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അത് മുന്നറിയിപ്പും (تحذير) നിർബന്ധവുമാണ്. 'തഫ്സീർ കബീറിൽ' പറയുന്നത്, അല്ലാഹുവിനെ അറിയുന്നതിലും അവന്റെ വിലക്കുകളെ സൂക്ഷിക്കുന്നതിലും എല്ലാവരുടെയും മതം ഒന്നാണെന്നാണ്. എന്നാൽ അവർ തങ്ങളുടെ മതത്തെ പല കഷ്ണങ്ങളാക്കി മാറ്റി. 'സുബുറൻ' (زبرا) എന്നത് അവരുടെ മതത്തെ പല വിഭാഗങ്ങളാക്കി മാറ്റിയതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഓരോ വിഭാഗവും തങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത മതത്തിൽ സന്തോഷിക്കുന്നു (فرحون). എന്നാൽ ആത്മജ്ഞാനികൾ (عارفون) അല്ലാഹു അല്ലാത്ത ഒന്നിനെയും കണ്ട് സന്തോഷിക്കുകയില്ല. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുമ്പോൾ തങ്ങളുടെ ആരാധനയിലെ കുറവുകളെക്കുറിച്ച് ബോധവാന്മാരാകുന്നു. 'അവരെ അവരുടെ അജ്ഞതയിൽ വിട്ടേക്കുക' (فذرهم في غمرتهم) എന്നത്, വെള്ളം ഒരാളെ പൂർണ്ണമായും മൂടിക്കളയുന്നത് പോലെ അജ്ഞത അവരെ മൂടിയിരിക്കുന്നു എന്നാണ്. ഇത് പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോടുള്ള കൽപ്പനയാണ്; അവരെ അവരുടെ അവസ്ഥയിൽ വിട്ടേക്കുക, അവരുടെ കാര്യത്തിൽ ഹൃദയം വിഷമിപ്പിക്കേണ്ടതില്ല. അവർക്ക് ശിക്ഷ ലഭിക്കുന്ന സമയം വരെ (حتى حين) ഇത് തുടരും. അവർക്ക് നൽകുന്ന സമ്പത്തും സന്താനങ്ങളും അവർക്ക് നന്മയാണെന്ന് അവർ തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അത് നന്മയല്ല, മറിച്ച് അവരെ പാപത്തിലേക്ക് കൂടുതൽ അടുപ്പിക്കുന്ന ഒരു പരീക്ഷണമാണ് (استدراج). അവർക്ക് കാര്യങ്ങൾ

ഗ്രഹിക്കാനുള്ള കഴിവില്ലാത്തതിനാൽ അത് മനസ്സിലാക്കാൻ അവർക്ക് സാധിക്കുന്നില്ല.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 57 إلى 61]

തീർച്ചയായും തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയത്താൽ നടുങ്ങുന്നവരും *(خشية)*, തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവരും, തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനോട് യാതൊന്നിനെയും പങ്കുചേർക്കാത്തവരും *(توحيد)*, തങ്ങൾ നൽകുന്നതെന്തും തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിലേക്ക് മടങ്ങിച്ചെല്ലാനുള്ളവരാണ് എന്ന ബോധ്യത്തോടെ, ഹൃദയങ്ങൾ ഭയന്നുകൊണ്ട് ദാനം ചെയ്യുന്നവരുമാണ് ഇക്കൂട്ടർ. ഇവർ നന്മകളിലേക്ക് അതിവേഗം കുതിക്കുന്നവരും *(مسارعة)*, അതിനായി മത്സരിക്കുന്നവരുമാണ്.

അവർ അതിനെ തങ്ങൾക്ക് നന്മകളിൽ ധൃതി കാണിക്കലാണെന്ന് കരുതുന്നു. ഒരു ഹദീസിൽ (ഹദീസ്) ഇപ്രകാരം വന്നിരിക്കുന്നു: അല്ലാഹു തആലാ (അല്ലാഹു തആലാ) ഒരു പ്രവാചകന് (നബി) ദിവ്യബോധനം (വഹ്യ്) നൽകി: "ഞാൻ ദുനിയാവിൽ (ദുനിയാവ്) അവന് വിശാലത നൽകുമ്പോൾ എന്റെ അടിമ സന്തോഷിക്കുന്നുവോ? അത് അവനെ എന്നിൽ നിന്ന് കൂടുതൽ അകറ്റുന്നു. എന്റെ സത്യവിശ്വാസിയായ (മുഅ്മിൻ) അടിമ ദുനിയാവിനെ (ദുനിയാവ്) അവനിൽ നിന്ന് പിൻവലിക്കുമ്പോൾ അവൻ ദുഃഖിക്കുന്നുവോ? അത് അവനെ എന്നിലേക്ക് കൂടുതൽ അടുപ്പിക്കുന്നു." പിന്നീട് അല്ലാഹു (അല്ലാഹു) ചോദിച്ചു: "നാം അവർക്ക് നൽകുന്നതിനെ അവർ കരുതുന്നുവോ..." ചില മഹാന്മാർ (കബാർ) പറഞ്ഞു: അല്ലാഹു തആലാ (അല്ലാഹു തആലാ) പരീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നവരെ ദുനിയാവിന്റെ (ദുനിയാവ്) അലങ്കാരങ്ങൾ, അതിന്റെ ആസ്വാദനങ്ങൾ, സ്ഥാനമാനങ്ങൾ, സമ്പത്ത്, നന്മകൾ എന്നിവകൊണ്ട് പരീക്ഷിച്ചു. അവർ അതിൽ ആനന്ദം കണ്ടെത്തുകയും, ആ കാഴ്ച്ചകൾ അവരെ പരമകാരുണികനായ റഹ്മാനെ (الرحمن) ദർശിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് മറയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ നശ്വരമായ (ഫാനിയാത്ത്) കാര്യങ്ങൾ ലഭിച്ചപ്പോൾ തങ്ങൾക്ക് എല്ലാ പദവികളും ലഭിച്ചുവെന്നും തങ്ങൾ സ്വീകാര്യരാണെന്നും അവർ ധരിച്ചു. എന്നാൽ, അത് ഒരു തരം ക്രമേണയുള്ള

വശീകരണമാണ് (استدراج), അല്ലാതെ ഒരു നേർവഴിയല്ല (منهاج) എന്ന് അവർ അറിഞ്ഞില്ല. അബ്ദുൽ അസീസ് അൽ-മക്കി (അബ്ദുൽ അസീസ് അൽ-മക്കി) പറഞ്ഞു: "നശ്വരമായ (ഫാനിയ) അലങ്കാരങ്ങൾ കൊണ്ട് സ്വയം അലങ്കരിക്കുന്നവന് ആ അലങ്കാരം വിപത്തായി (വബാൽ) മാറും. എന്നാൽ, നിലനിൽക്കുന്നതായ ആരാധനാകർമ്മങ്ങൾ (ത്വാആത്ത്), ദൈവിക ഇച്ഛയോടുള്ള യോജിപ്പുകൾ (മുവാഫഖാത്ത്), ആത്മീയ പോരാട്ടങ്ങൾ (മുജാഹദാത്ത്) എന്നിവകൊണ്ട് സ്വയം അലങ്കരിക്കുന്നവന് അതങ്ങനെയല്ല. കാരണം, ആത്മാക്കൾ നശ്വരമാണ് (ഫാനിയ), സമ്പത്ത് കടം മാത്രമാണ് (അവാരി), മക്കൾ ഒരു പരീക്ഷണമാണ് (ഫിത്ന). അതിനാൽ, അവയെല്ലാം ശേഖരിക്കുന്നതിലും അതിന്റെ വിഹിതം നേടുന്നതിലും ആരുടെ ഹൃദയം (ഖൽബ്) അതിൽ ബന്ധിതമാകുന്നുവോ, അവൻ എല്ലാ നന്മകളിൽ നിന്നും വിച്ഛേദിക്കപ്പെടുന്നു. സ്വന്തം നഫ്സിനെ (നഫ്സ്) എതിർക്കുന്നതിനേക്കാളും, ദുനിയാവിൽ (ദുനിയാവ്) നിന്ന് കുറച്ച് മാത്രം സ്വീകരിക്കുന്നതിനേക്കാളും, അതിൽ നിന്ന് ഹൃദയത്തെ (ഖൽബ്) വിച്ഛേദിക്കുന്നതിനേക്കാളും ശ്രേഷ്ഠമായ ഒരു ആരാധന (ഇബാദത്ത്) കൊണ്ടും അല്ലാഹുവിനെ (അല്ലാഹു) ആരാധിച്ചിട്ടില്ല. കാരണം, നന്മകളിൽ ധൃതി കാണിക്കുക എന്നത് തിന്മകളെ (ഷുറൂർ) വർജ്ജിക്കലാണ്. തിന്മകളിൽ ആദ്യത്തേത് ദുനിയാവിനോടുള്ള (ദുനിയാവ്) സ്നേഹമാണ്, കാരണം അത് പിശാചിന്റെ (ശൈത്വാൻ) കൃഷിയിടമാണ്. അതിനാൽ, ആരെങ്കിലും അതിനെ തേടുകയും അതിനെ പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്താൽ, അവൻ പിശാചിന്റെ (ശൈത്വാൻ) കക്ഷിയും (ഹിസ്ബ്) അവന്റെ അടിമയുമാണ്. പിശാചിന്റെ (ശൈത്വാൻ) വീട് നിർമ്മിക്കാൻ അവനെ സഹായിക്കുന്നവൻ പിശാചിനേക്കാൾ (ശൈത്വാൻ) മോശപ്പെട്ടവനാണ്." സുൽത്താൻ വലദിന്റെ (സുൽത്താൻ വലദ്) വാക്കുകളിൽ: "ലോകത്തെ ഉപേക്ഷിക്കുക, കാരണം ലോകം നിന്റേതല്ല... നീ എടുക്കുന്ന ഈ ശ്വാസം നിന്റെ കൽപ്പനയിലുമല്ല. ലോകത്തിന്റെ സമ്പത്ത് നീ ശേഖരിച്ചാൽ സന്തോഷിക്കരുത്... നീ നിന്റെ ആത്മാവിൽ (ജാൻ) ആശ്രയിച്ചാൽ, ആ ആത്മാവും നിന്റേതല്ല." ശൈഖ് സഅ്ദി (ശൈഖ് സഅ്ദി) ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറഞ്ഞു: "വിവേകിയായ മനുഷ്യന് ദുനിയാവ് (ദുനിയാവ്) നിസ്സാരമാണ്... കാരണം ഓരോ കാലഘട്ടത്തിലും അത് മറ്റൊരാളുടെ വാസസ്ഥലമാണ്. ഓരോരുത്തരും അവർ വിതച്ചതെല്ലാം കൊയ്ത് കടന്നുപോയി... നല്ലതും ചീത്തയുമായ

പേരുകളല്ലാതെ മറ്റൊന്നും അവശേഷിച്ചില്ല." "തീർച്ചയായും തങ്ങളുടെ റബ്ബിന്റെ (റബ്ബ്) ഭയത്താൽ (ഖശ്യത്ത്) സൂക്ഷ്മതയുള്ളവരാരോ" (ഖുർആൻ 23:57). അതായത്, അവന്റെ ശിക്ഷയെ (അദാബ്) ഭയന്ന് ജാഗ്രത പാലിക്കുന്നവർ. 'ഖശ്യത്ത്' (خشية) എന്നത് ആദരവ് കലർന്ന ഭയമാണ്. 'ഇഷ്ഫാഖ്' (إشفاق) എന്നത് ഭയം കലർന്ന ശ്രദ്ധയാണ്. കാരണം, 'മുഷ്ഫിഖ്' (مشفق) താൻ ശ്രദ്ധിക്കുന്നവനെ സ്നേഹിക്കുകയും അവന് എന്തെങ്കിലും സംഭവിക്കുമോ എന്ന് ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതിന്റെ വിശദീകരണം സൂറത്തുൽ അൻബിയാഇൽ (സൂറത്തുൽ അൻബിയാഅ്) മുമ്പ് വന്നിട്ടുണ്ട്. ഹസൻ ബസ്വരിയിൽ (ഹസൻ ബസ്വരി) നിന്ന് നിവേദനം: സത്യവിശ്വാസി (മുഅ്മിൻ) നന്മയും (ഇഹ്സാൻ) ഭയവും (ഖശ്യത്ത്) ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുന്നു, അവിശ്വാസി (കാഫിർ) തിന്മയും (ഇസാഅത്ത്) നിർഭയത്വവും (അംൻ) ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുന്നു. "ആരെങ്കിലും ഭയപ്പെട്ടാൽ, അവരെ സുരക്ഷിതരാക്കും." "തങ്ങളുടെ റബ്ബിന്റെ (റബ്ബ്) ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ (ആയാത്ത്) വിശ്വസിക്കുന്നവരും" (ഖുർആൻ 23:58) – പ്രപഞ്ചത്തിൽ (ആഫാഖ്) സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതും നിരുപാധികം അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടതുമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ – അവർ അതിന്റെ ആശയങ്ങളെ സത്യപ്പെടുത്തുകയും വാക്കുകൊണ്ടോ പ്രവൃത്തികൊണ്ടോ അവയെ നിഷേധിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. "തങ്ങളുടെ റബ്ബിനോട് (റബ്ബ്) മറ്റൊന്നിനെയും പങ്കുചേർക്കാത്തവരും" (ഖുർആൻ 23:59) – പ്രത്യക്ഷമായോ (ജലിയ്യ്) രഹസ്യമായോ (ഖഫിയ്യ്) ഒരു പങ്കുചേർക്കലും (ശിർക്ക്) ഇല്ലാത്തവർ. അതുകൊണ്ടാണ് ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിലുള്ള (ആയാത്ത്) വിശ്വാസത്തെക്കുറിച്ച് ഇവിടെ പരാമർശിച്ചത്. ജുനൈദ് (ജുനൈദ്) ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറഞ്ഞു: "ആരെങ്കിലും തന്റെ രഹസ്യത്തെ (സിർറ്) പരിശോധിക്കുകയും അതിൽ തന്റെ റബ്ബിനേക്കാൾ (റബ്ബ്) വലിയതോ മഹത്തായതോ ആയ എന്തെങ്കിലും കാണുകയും ചെയ്താൽ, അവൻ അല്ലാഹുവിനോട് (അല്ലാഹു) പങ്കുചേർക്കുകയോ അവന് തുല്യനെ (മിഥ്ൽ) ഉണ്ടാക്കുകയോ ചെയ്തിരിക്കുന്നു." അത്തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യയിൽ (التأويلات النجمية) പറയുന്നു: "ജനങ്ങളുടെ നിരാകരണത്തിലും സ്വീകാര്യതയിലും അവരെ ശ്രദ്ധിക്കുന്നത് ഏറ്റവും വലിയ ശിർക്കുകളിൽ (ശിർക്ക്) ഒന്നാണ്. അതായത്, അവരുടെ പ്രശംസയിൽ സന്തോഷിക്കുകയും അവരുടെ

ആക്ഷേപത്തിൽ തകരുകയും ചെയ്യുന്നത്. അതുപോലെ, കാരണങ്ങളെ (അസ്ബാബ്) ശ്രദ്ധിക്കുന്നതും. അതിനാൽ, മരുന്ന് കുടിക്കുന്നതിലൂടെയാണ് രോഗശമനം (ശിഫാഅ്) ലഭിക്കുന്നതെന്നും ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിലൂടെയാണ് വയറു നിറയുന്നതെന്നും ഒരാൾ ധരിക്കരുത്. ഒരു കാര്യം സംഭവങ്ങളിൽ നിന്നാണെന്നും അല്ലാതെ ദൈവിക വിധിയിൽ (തഖ്ദീർ) നിന്നല്ലെന്നും ഉള്ള തെറ്റിദ്ധാരണ (തവഹ്ഹും) നീങ്ങിക്കൊണ്ട് യഥാർത്ഥ വിശ്വാസം (യഖീൻ) വരുമ്പോൾ, ശിർക്കിൽ (ശിർക്ക്) നിന്ന് സുരക്ഷിതനാകുന്നു." ജാമി (ജാമി) ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറഞ്ഞു: "ഇഖ്ലാസ്സിന്റെ (ഇഖ്ലാസ്) രത്നത്തിന്റെ നിധിയായ ഒരു പ്രത്യേക പോക്കറ്റുണ്ട്... ഈ അമൂല്യമായ മുത്ത് ഓരോ വഞ്ചകന്റെയും കൈവശമില്ല." "തങ്ങൾ നൽകിയത് നൽകുന്നവരും" (ഖുർആൻ 23:60). അതായത്, സകാത്തുകളും (സകാത്ത്) സ്വദഖകളും (സ്വദഖ) ആയി അവർ നൽകിയതെല്ലാം അവർ നൽകുന്നു. അതിലൂടെ അവർ നന്മകളും (ഖൈറാത്ത്) പുണ്യകർമ്മങ്ങളും (മബ്വറാത്ത്) കൊണ്ട് അല്ലാഹു തആലായോട് (അല്ലാഹു തആലാ) സാമീപ്യം (തവസ്സുൽ) തേടുന്നു. ഇവിടെ വർത്തമാനകാല ക്രിയാരൂപം (മുളാരിഅ്) തുടർച്ചയെയും ഭൂതകാല ക്രിയാരൂപം (മാളി) യാഥാർത്ഥ്യത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

[سورة المؤمنون (23) : آية 61]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'അക്കൂട്ടർ നന്മകളിലേക്ക് ധൃതികൂട്ടുന്നവരും അതിലേക്ക് മുന്നേറുന്നവരുമാകുന്നു.' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ: 61). റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിശദീകരിക്കുന്നു: ഈ ആയത്ത് സത്യവിശ്വാസികളുടെ ഉന്നതമായ അവസ്ഥയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അവർ സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിൽ അങ്ങേയറ്റം ഉത്സാഹമുള്ളവരാണ്. 'നന്മകളിലേക്ക് ധൃതികൂട്ടുക' (مسارعة) എന്നതിനർത്ഥം, അവസരങ്ങൾ പാഴാക്കാതെ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി തേടുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ അവർ മത്സരിക്കുന്നു എന്നാണ്. 'മുന്നേറുന്നവർ' (سابقون) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, ആത്മീയമായ ഉന്നതിയിൽ (مقامات) മറ്റുള്ളവരേക്കാൾ മുൻപന്തിയിൽ നിൽക്കുന്നവരാണ്. ഇവർ തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് പൂർണ്ണമായി സമർപ്പിച്ചവരും, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയഭക്തി (تقوى) കൊണ്ട് ജീവിതം ധന്യമാക്കിയവരുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം ലഭിക്കുന്നതിനായി അവർ തങ്ങളുടെ ഇച്ഛകളെ (نفس) നിയന്ത്രിക്കുകയും, ആത്മീയമായ ശുദ്ധീകരണം (تزكية) നിരന്തരം തുടരുകയും ചെയ്യുന്നു.

അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുന്നവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ വിറകൊള്ളുന്നു (وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ). ഇത് അവരുടെ സൽപ്രവൃത്തികൾക്ക് ശേഷമുള്ള അവസ്ഥയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'വജൽ' (وجل) എന്നാൽ ഹൃദയത്തിൽ അഗാധമായ ഭയം അനുഭവപ്പെടുക എന്നാണ്. തങ്ങൾ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിലേക്ക് മടങ്ങേണ്ടവരാണ് (أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ راجِعُونَ) എന്ന ബോധമാണ് ഈ ഭയത്തിന് കാരണം. തങ്ങളുടെ ആരാധനകൾ അല്ലാഹു സ്വീകരിക്കുമോ എന്നും, അവയിൽ വല്ല പോരായ്മകളും സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നും അവർ ഭയപ്പെടുന്നു. ഈ വിശേഷണങ്ങളെല്ലാം ഒരേ വിഭാഗം ആളുകളെക്കുറിച്ചാണ് പറയുന്നത്. ഓരോ ഗുണത്തിനും അതിന്റേതായ മഹത്വമുണ്ടെന്ന്

കാണിക്കാനാണ് അവ ആവർത്തിച്ചു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. വലിയവരായ ആരിഫീങ്ങൾ (العارفون) പറയുന്നു: 'തങ്ങളുടെ പാപങ്ങളെക്കാൾ ഉപരിയായി, തങ്ങൾ ചെയ്ത ആരാധനകളെക്കുറിച്ചാണ് അവർ ഭയപ്പെടുന്നത്. കാരണം, പാപങ്ങൾ പശ്ചാത്താപം (توبة) കൊണ്ട് മായ്ച്ചുകളയാം, എന്നാൽ ആരാധനകൾ പൂർണ്ണമായ ഇഖ്ലാസ് (إخلاص) അഥവാ നിഷ്കളങ്കതയോടെ നിർവഹിക്കുക എന്നത് വലിയൊരു വെല്ലുവിളിയാണ്.' ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടുന്നു: 'പ്രവൃത്തികളെക്കുറിച്ച് ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുന്ന ആ നാളിൽ, ഉലുൽ അസ്മ് (أولو العزم) ആയ പ്രവാചകന്മാർ പോലും വിറയ്ക്കുന്നുവെങ്കിൽ, പാപിയായ നീ എന്ത് മറുപടിയാണ് നൽകുക?' ഇത്തരക്കാർ നന്മകളിലേക്ക് അതിവേഗം കുതിക്കുന്നു (يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ). അവർക്ക് അല്ലാഹു ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും പ്രതിഫലം നൽകുന്നു. നന്മകളിലേക്ക് കുതിക്കുക എന്നതിലെ 'ഫീ' (فِي) എന്ന പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അവർ നന്മയുടെ സമുദ്രത്തിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്നു എന്നാണ്. അവർ നന്മകളിൽ മുൻപന്തിയിലാണ് (وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ). ആത്മീയ പാതയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവർ അദബുകളും (ആചാരമര്യാദകൾ), റിയാദത്തുകളും (ആത്മസംസ്കരണം), മുജാഹദത്തുകളും (ആത്മസമരം) ഇല്ലാതെ ഉന്നത പദവികൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നത് വ്യർത്ഥമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ മുൻകൂട്ടിയുള്ള അനുഗ്രഹം (عناية) എത്രത്തോളമുണ്ടോ, അത്രത്തോളം വേഗത്തിൽ ഒരു അടിമയ്ക്ക് സന്മാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് എത്താൻ സാധിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിനെ എപ്പോഴും നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുക എന്നത് മലക്കുകളുടെ സവിശേഷതയാണ്. എന്നാൽ നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തന്റെ എല്ലാ അവസ്ഥകളിലും അല്ലാഹുവിലേക്ക് കുതിക്കുന്നവരായിരുന്നു. അവിടുത്തെ ഓരോ ചലനവും നിർബന്ധമോ (واجب), സുന്നത്തോ (مندوب), അനുവദനീയമോ (مباح) ആയ കാര്യങ്ങളിൽ മാത്രമായിരുന്നു. ഇതാണ് ഏറ്റവും വലിയ മുൻഗണനയും (سبق) കുതിപ്പും.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ വചനങ്ങളിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു: 'ആരെയും അവരുടെ കഴിവിൽ കവിഞ്ഞുകൊണ്ട് നാം പ്രയാസപ്പെടുത്തുകയില്ല. നമ്മുടെ പക്കൽ സത്യം പറയുന്ന ഒരു രേഖയുണ്ട്. അവർക്ക് ഒട്ടും അനീതി സംഭവിക്കുകയില്ല.' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ: 62). ഈ ആയത്ത് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കാരുണ്യത്തെയും നീതിയെയും വിളിച്ചോതുന്നു. ഒരു അടിമയുടെ കഴിവിനപ്പുറമുള്ള ഒരു ബാധ്യതയും അല്ലാഹു അടിച്ചേൽപ്പിക്കുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിൽ (علم) ഓരോരുത്തരുടെയും കർമ്മങ്ങളുടെ രേഖകൾ കൃത്യമായി സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'എന്നാൽ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ ഇതിനെക്കുറിച്ച് അശ്രദ്ധയിലാണ്. അവർക്ക് പുറമെ അവർ ചെയ്തു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മറ്റു ചില കർമ്മങ്ങളുമുണ്ട്.' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ: 63). ഇവിടെ 'അശ്രദ്ധ' (غفلة) എന്നത് അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധമില്ലായ്മയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ ലൗകികതയിൽ മുഴുകി പരലോകത്തെ മറന്നുപോയിരിക്കുന്നു. 'നമ്മുടെ ശിക്ഷയെ നാം പിടികൂടുമ്പോൾ അവർ നിലവിളിക്കുന്നു.' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ: 64). അഹങ്കാരത്തിൽ കഴിഞ്ഞവർ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷ (عذاب) നേരിടുമ്പോൾ നിസ്സഹായരായി മാറുന്നു. 'ഇന്ന് നിങ്ങൾ നിലവിളിക്കേണ്ടതില്ല; തീർച്ചയായും നമ്മുടെ പക്കൽ നിന്ന് നിങ്ങൾക്ക് യാതൊരു സഹായവും ലഭിക്കുകയില്ല.' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ: 65). അന്ന് അവരുടെ പ്രാർത്ഥനകൾക്ക് ഉത്തരം ലഭിക്കുകയില്ല. 'എന്റെ വചനങ്ങൾ നിങ്ങൾക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ഉപ്പൂറ്റിക്ക് പിന്നിലേക്ക് പിന്തിരിഞ്ഞു പോവുകയായിരുന്നു.' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ: 66). സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുകയും അഹങ്കരിക്കുകയും ചെയ്തവർക്ക് അന്ന് പശ്ചാത്താപം (توبة) കൊണ്ട് പ്രയോജനമില്ലെന്ന് ഈ വചനങ്ങൾ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

അല്ലാഹുവിനേക്കാൾ ഉന്നതമായ മറ്റൊരു പദവിയുമില്ല. അല്ലാഹു നമ്മെ നന്മകളിലേക്ക് അതിവേഗം കുതിക്കുന്നവരും, എല്ലാ അവസ്ഥകളിലും അല്ലാഹുവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ശ്വാസോച്ഛ്വാസങ്ങളെപ്പോലും സൂക്ഷിക്കുന്നവരുമാക്കട്ടെ. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർ തങ്ങളുടെ നമസ്കാരങ്ങളിൽ സ്ഥിരത പുലർത്തുന്നവരാണ്'. 'ഒരു ആത്മാവിനും അതിന്റെ കഴിവിലധികം നാം ബാധ്യതയാക്കുന്നില്ല' (لا نكلف نفسا إلا وسعها). ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ് എന്ന് പറയുന്നതും അതിനനുസരിച്ചുള്ള കർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതും മനുഷ്യന്റെ കഴിവിനകത്തുള്ള കാര്യങ്ങളാണ്. മുഖാതിൽ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'നിന്നു നമസ്കരിക്കാൻ കഴിയാത്തവൻ ഇരുന്നും, അതിനും കഴിയാത്തവൻ ആംഗ്യത്താലും നമസ്കരിക്കട്ടെ'. ഹരീരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരെ തന്റെ മഹത്വത്തിന്റെ അളവനുസരിച്ച് അവനെ അറിയാൻ നിർബന്ധിച്ചിട്ടില്ല, മറിച്ച് അവരുടെ കഴിവിനനുസരിച്ചാണ് നിർബന്ധിച്ചത്. അല്ലാഹുവിന്റെ യഥാർത്ഥ മഹത്വമനുസരിച്ചാണ് നിർബന്ധിച്ചിരുന്നതെങ്കിൽ ആർക്കും അവനെ അറിയാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നില്ല, കാരണം അവനെയല്ലാതെ മറ്റാർക്കും അവനെ യഥാർത്ഥത്തിൽ അറിയാൻ കഴിയില്ല'. ജാമി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'എന്റെ ആയുഷ്കാലം മുഴുവൻ കണ്ണുകൾ തുറന്നു നോക്കി, അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ പൂർണ്ണത കാണാൻ. എന്നാൽ ഒടുവിൽ ആ കണ്ണുകൾക്ക് ലഭിച്ചത് 'അലിഫ്' എന്ന അക്ഷരം മാത്രമാണ്, അത് 'ഇലാഹ്' എന്ന വാക്കിന്റെ തുടക്കമാണ്'. 'നമ്മുടെ അടുക്കൽ ഒരു ഗ്രന്ഥമുണ്ട്' (ولدينا كتاب) - ഓരോരുത്തരുടെയും കർമ്മങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയ ഏടുകൾ. അത് 'സത്യം സംസാരിക്കുന്നു' (ينطق بالحق), അതായത് യാഥാർത്ഥ്യത്തിന് വിരുദ്ധമായ ഒന്നും അതിലില്ല. അത് സത്യത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. അവിടെ അവരുടെ കർമ്മങ്ങൾ കാണുകയും അതിനനുസരിച്ചുള്ള പ്രതിഫലം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യും. 'അവർക്ക് അനീതി സംഭവിക്കുകയില്ല' (وهم لا يظلمون) - പ്രതിഫലം കുറച്ചുകൊണ്ടോ ശിക്ഷ വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടോ അവർക്ക് അക്രമം നേരിടേണ്ടി വരില്ല. മറിച്ച്, അവരുടെ കർമ്മങ്ങൾക്കനുസരിച്ചുള്ള പ്രതിഫലം അവർക്ക് ലഭിക്കും. എന്നാൽ സത്യനിഷേധികളുടെ ഹൃദയങ്ങൾ ഇതിനെക്കുറിച്ച് അശ്രദ്ധയിലാണ്. അവർക്ക് ഇതിനുപുറമെ പല ദുഷ്കർമ്മങ്ങളുമുണ്ട്, ഖുർആനിനെ

പരിഹസിക്കുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള പാപങ്ങൾ അവർ പതിവാക്കുന്നു. ഒടുവിൽ നാം അവരുടെ സുഖലോലുപരായ നേതാക്കളെ ശിക്ഷ പിടികൂടുമ്പോൾ അവർ നിലവിളിക്കുന്നു. അപ്പോൾ അവരോട് പറയപ്പെടും: 'ഇന്ന് നിങ്ങൾ നിലവിളിക്കേണ്ട, നിങ്ങൾക്ക് നമ്മിൽ നിന്ന് യാതൊരു സഹായവും ലഭിക്കില്ല. എന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ നിങ്ങൾക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നല്ലോ'.

സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ *67* മുതൽ *70* വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം: അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾ അഹങ്കരിച്ചുകൊണ്ട് അതിനെ *(*ഖുർആനിനെ*)* അവഗണിച്ചും, രാത്രികാലങ്ങളിൽ അതിനെക്കുറിച്ച് അനാവശ്യങ്ങൾ പറഞ്ഞും കഴിയുകയായിരുന്നു.' ഇവിടെ 'അഹങ്കാരം' *(*استكبار*)* എന്നത് സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുന്നതിലേക്ക് നയിക്കുന്ന ഹൃദയത്തിന്റെ കടുപ്പത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെ പരിഹസിക്കുന്നവർ യഥാർത്ഥത്തിൽ തങ്ങളുടെ ആത്മീയമായ അന്ധതയെയാണ് വെളിപ്പെടുത്തുന്നത്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'അവർ ഈ വചനത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുന്നില്ലേ?' ചിന്ത *(*تدبر*)* എന്നത് കേവലമായ ബുദ്ധിപരമായ പ്രവർത്തനമല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തിന്റെ കണ്ണുകൾ തുറക്കുന്ന ഒരു ആത്മീയ പ്രക്രിയയാണ്. അവർക്ക് വന്നത് തങ്ങളുടെ പൂർവ്വികർക്ക് വരാത്ത കാര്യമാണോ? സത്യം വന്നപ്പോൾ അവർ അതിനെ നിഷേധിച്ചു. സത്യം *(*حق*)* എന്നത് അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള പ്രകാശമാണ്. ആ പ്രകാശത്തെ സ്വീകരിക്കാൻ കഴിയാത്തവർക്ക് തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരം *(*كبر*)* എന്ന തടസ്സം നീക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. അവർ പറയുന്നു: 'അവന് ഭ്രാന്തുണ്ട്.' പ്രവാചകന്മാരെ ഭ്രാന്തന്മാരായി മുദ്രകുത്തുന്നത് സത്യത്തെ അഭിമുഖീകരിക്കാൻ ഭയക്കുന്നവരുടെ പതിവ് ശൈലിയാണ്. എന്നാൽ സത്യം *(*حق*)* എന്നത് അവരുടെ ഇച്ഛകൾക്ക് വിരുദ്ധമായതുകൊണ്ട് അവർ അതിനെ വെറുക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദീൻ *(*دين*)* എന്നത് സത്യമാണ്, എന്നാൽ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും സത്യത്തെ വെറുക്കുന്നവരാണ്.

അല്ലാഹുവിന്റെ ആയത്തുകൾ കേൾക്കുന്നതിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ പിന്തിരിഞ്ഞു പോവുകയും (تنكصـــــــون), അവയെ സത്യപ്പെടുത്തുന്നതിനും അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനും പകരം അങ്ങേയറ്റം വിമുഖത കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ വേദത്തെ നിഷേധിക്കുന്നതിലൂടെ നിങ്ങൾ അഹങ്കാരികളായി (مستكبرين) മാറുന്നു. രാത്രികാലങ്ങളിൽ നിങ്ങൾ

ഒത്തുകൂടി (سامرا) ഖുർആനിനെ പരിഹസിക്കുകയും അതിനെ മന്ത്രമെന്നും കവിതയെന്നും വിളിച്ച് ആക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'ഹജ്ർ' (هجر) എന്ന പദത്തിന് അർത്ഥം അർത്ഥശൂന്യമായത് പറയുക (هذيان) അല്ലെങ്കിൽ ഉപേക്ഷിക്കുക എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുന്നതിലല്ലാത്ത കാര്യങ്ങൾക്കായി രാത്രിയിൽ ഒത്തുകൂടുന്നതിനെ ഈ ആയത്ത് അപലപിക്കുന്നു. ഇശാ നമസ്കാരത്തിന് ശേഷം ഉറങ്ങുന്നതിനെ വെറുക്കപ്പെടുകയും, അതിനുശേഷം സംസാരിക്കുന്നത് (حديث) കറാഹത്താണെന്നും പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഇമാം ഖുർതുബി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: ഇശാ നമസ്കാരത്തിന് ശേഷമുള്ള സംസാരം കറാഹത്താണെന്നതിൽ പണ്ഡിതന്മാർ ഏകോപിച്ചിരിക്കുന്നു. കാരണം, നമസ്കാരത്തിലൂടെ പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെട്ട ഒരാൾ സുകൃതത്തോടെ ഉറങ്ങുകയും, മലക്കുകൾ അവന്റെ കർമ്മപത്രം ആരാധനയോടെ അവസാനിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ അതിനുശേഷം സംസാരിച്ചാൽ അവൻ വ്യർത്ഥമായ കാര്യങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുകയും തന്റെ കർമ്മപത്രം അനാവശ്യമായ കാര്യങ്ങളാൽ അവസാനിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു ഇശാ നമസ്കാരത്തിന് ശേഷം ആരെയും സംസാരിക്കാൻ അനുവദിക്കാറില്ലായിരുന്നു. അബൂ ലൈസ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: രാത്രിയിലെ സംസാരം മൂന്ന് തരമാണ്. ഒന്ന്, വിജ്ഞാനം ചർച്ച ചെയ്യൽ; ഇത് ഉറക്കത്തേക്കാൾ ഉത്തമമാണ്. രണ്ട്, അനാവശ്യമായ കഥകളും കളവുകളും പറയൽ; ഇത് കറാഹത്താണ്. മൂന്ന്, സൗഹൃദ സംഭാഷണങ്ങൾ; ഇതിൽ കളവുകൾ ഒഴിവാക്കിയാൽ കുഴപ്പമില്ല, എങ്കിലും ഒഴിവാക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം. സഭ പിരിയുമ്പോൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം 'സുബ്ഹാനക അല്ലാഹുമ്മ വബിഹംദിക...' എന്ന് ചൊല്ലാറുണ്ടായിരുന്നു. ഇത് സഭയിലെ തെറ്റുകൾക്ക് പരിഹാരമാണ്. ബുദ്ധിമാനായ സത്യവിശ്വാസി തന്റെ സമയം അനാവശ്യമായ കാര്യങ്ങളിൽ കളയാതെ, അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള അടുപ്പം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ വിനിയോഗിക്കണം.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 69 إلى 70]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ *69*-ാം വചനം മുതൽ *70*-ാം വചനം വരെയുള്ള ഭാഗം അവിശ്വാസികളുടെ അഹങ്കാരത്തെയും സത്യത്തെ തിരിച്ചറിയാനുള്ള അവരുടെ കഴിവുകേടിനെയും വരച്ചുകാണിക്കുന്നു. 'അതോ അവർ തങ്ങളുടെ റസൂലിനെ *(رسول)* തിരിച്ചറിഞ്ഞില്ലേ*?* അതുകൊണ്ടാണ് അവർ അവനെ നിഷേധിക്കുന്നത*?'* എന്ന് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു. ഇവിടെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ഉത്തമനും, സത്യസന്ധനും, വിശ്വസ്തനുമാണ്. മക്കയിലെ അവിശ്വാസികൾക്ക് അവിടുത്തെ ജീവിതം, സ്വഭാവം, സത്യസന്ധത എന്നിവയെക്കുറിച്ച് പൂർണ്ണമായ അറിവുണ്ടായിരുന്നു. എന്നിട്ടും അവർ അവിടുത്തെ നിഷേധിച്ചത് അറിവില്ലായ്മ കൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് അഹങ്കാരം *(تكبر)* കൊണ്ടാണ്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു*:* 'അല്ലെങ്കിൽ അവർ പറയുന്നത് അദ്ദേഹം ഒരു ഭ്രാന്തനാണെന്നാണോ*?'* സത്യത്തിൽ, അവർക്ക് അവിടുത്തെ സത്യസന്ധതയെക്കുറിച്ച് നല്ല ബോധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ തങ്ങളുടെ പൂർവ്വികരുടെ അന്ധമായ അനുകരണവും *(تقليد)* ദുരഭിമാനവും അവരെ സത്യത്തിൽ നിന്ന് തടഞ്ഞു. സത്യം *(حق)* അവരുടെ മുന്നിൽ തെളിഞ്ഞുവന്നിട്ടും, അതിനെ സ്വീകരിക്കാൻ അവർക്ക് സാധിച്ചില്ല. കാരണം, അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അവിശ്വാസത്തിന്റെ കറ *(رين)* പറ്റിപ്പിടിച്ചിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കാണുമ്പോഴെല്ലാം അവർ അതിനെ പരിഹസിക്കുകയും തള്ളിക്കളയുകയും ചെയ്തു. സത്യം വന്നെത്തുമ്പോൾ അത് തങ്ങളുടെ സ്വാർത്ഥ താല്പര്യങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമാണെന്ന് കാണുമ്പോൾ, അവർ അതിനെ ഭ്രാന്തെന്ന് മുദ്രകുത്തുന്നു. എന്നാൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഭ്രാന്ത് എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കുന്നവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾക്കാണ് ബാധിച്ചിരിക്കുന്നത്.

സത്യനിഷേധികൾ തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരവും പിന്തിരിഞ്ഞുപോക്കും കാരണം ഖുർആനിനെക്കുറിച്ച് ചിന്തിച്ചില്ല (تدبر). ഖുർആനിലെ അമാനുഷികമായ ശൈലിയും (اعجاز النظم), അതിന്റെ ആശയങ്ങളുടെ സത്യതയും, അദൃശ്യകാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളും അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്നുള്ളതാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ അവർക്ക് സാധിച്ചില്ല. ചിന്ത (تدبر) എന്നാൽ ഹൃദയത്തെ കാര്യങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കാൻ സജ്ജമാക്കുക എന്നാണ്. 'അതോ അവരുടെ പൂർവ്വികർക്ക് വരാത്തത് അവർക്ക് വന്നിട്ടുണ്ടോ?' എന്ന ചോദ്യം, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാർക്ക് വേദങ്ങൾ നൽകുക എന്നത് പണ്ടേയുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ നടപടിക്രമമാണ് (سنة) എന്ന് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. പിന്നെ എന്തിനാണ് അവർ ഇതിനെ നിഷേധിക്കുന്നത്? 'അതോ അവർ തങ്ങളുടെ ദൂതനെ തിരിച്ചറിഞ്ഞില്ലേ?' എന്ന ചോദ്യം, അവിടുത്തെ സത്യസന്ധതയും അമാനത്തും അറിവും തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടും അവർ നിഷേധിക്കുന്നുവെന്നത് എത്ര വലിയ അബദ്ധമാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. 'അദ്ദേഹത്തിന് ഭ്രാന്തുണ്ടെന്നാണോ അവർ പറയുന്നത്?' എന്ന് ചോദിക്കുമ്പോൾ, ബുദ്ധിയിലും വിവേകത്തിലും ഏറ്റവും ഉന്നതനായ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അങ്ങനെയല്ലെന്ന് വ്യക്തമാണ്. സത്യം (الحق) കൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം വന്നത്. എന്നാൽ അവരുടെ പ്രകൃതത്തിലെ വക്രത കാരണം അവർ സത്യത്തെ വെറുക്കുന്നു. ഭൂരിഭാഗം പേരും സത്യത്തെ വെറുക്കുന്നുവെന്ന് പറഞ്ഞത്, അവരിൽ സത്യം സ്വീകരിക്കാൻ പാകപ്പെട്ടവർ (المستعدون) കുറവായതുകൊണ്ടാണ്. ഒരു രത്നം പോലെ വിലപ്പെട്ടവരാണ് സത്യം സ്വീകരിക്കുന്നവർ. അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഇഖ്ലാസ് (إخلاص) അഥവാ നിഷ്കളങ്കമായ ഉദ്ദേശ്യശുദ്ധിയാണ് പ്രധാനം. കർമ്മങ്ങൾ ഉദ്ദേശ്യങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു (انما الأعمال بالنيات). ഹൃദയശുദ്ധിയില്ലാത്ത കർമ്മങ്ങൾ തൊലിയില്ലാത്ത പഴം പോലെയാണ്.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 71 إلى 74]

സത്യം അവരുടെ ഇച്ഛകളെ പിന്തുടരുകയാണെങ്കിൽ, ആകാശങ്ങളും ഭൂമിയും അവയിലുള്ളവയും താറുമാറായിപ്പോകുമായിരുന്നു. മറിച്ച്, നാം അവർക്ക് അവരുടെ ഉൽബോധനം (ذكر) നൽകിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അവർ തങ്ങളുടെ ഉൽബോധനത്തിൽ നിന്ന് തിരിഞ്ഞു കളയുന്നു. അതോ നീ അവരോട് വല്ല പ്രതിഫലവും ചോദിക്കുന്നുവോ? നിന്റെ നാഥന്റെ പ്രതിഫലമാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമം. അവനാണ് ഉപജീവനം നൽകുന്നവരിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമൻ. തീർച്ചയായും നീ അവരെ നേരായ പാതയിലേക്ക് (صراط مستقيم) ക്ഷണിക്കുന്നു. എന്നാൽ പരലോകത്തിൽ വിശ്വസിക്കാത്തവർ നേരായ പാതയിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കുന്നവരാണ്.

മൗലാനാ ജാമി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) തന്റെ സൂക്ഷ്മജ്ഞാനങ്ങളിൽ (لطائف) ഇപ്രകാരം പാടുന്നു: 'ആത്മാർത്ഥതയുടെ മുത്തുകൾ കോർത്തുവെച്ച ഒരു മാലയാണ് സന്യാസിയുടെ പ്രാർത്ഥനാ മാല (سبحة); ആയിരം തവണ ഞാൻ അത് എണ്ണി നോക്കിയിട്ടുണ്ട്.' ഈ ആയത്ത് വ്യക്തമാക്കുന്നത്, മനുഷ്യന് വെറുപ്പുള്ള കാര്യങ്ങൾ അല്ലാഹുവിങ്കൽ വെറുപ്പുള്ളതാകണമെന്നില്ല എന്നാണ്. അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകളെ നിത്യമായ അനുഗ്രഹങ്ങളിലേക്ക് അല്ലാതെ നയിക്കുന്നില്ല. തങ്ങളുടെ ഇഹപര ജീവിതത്തിൽ ഗുണകരമായ കാര്യങ്ങളിലേക്ക് പോലും തിരിയാൻ മനുഷ്യർക്ക് മടിയാണെന്ന് അല്ലാഹുവിനറിയാം. അതിനാൽ, അവൻ തന്റെ കൽപ്പനകൾ നിർബന്ധമാക്കി (إيجاب), അതിന് പ്രതിഫലവും ശിക്ഷയും നിശ്ചയിച്ചു. അങ്ങനെ നിർബന്ധത്തിന്റെ ചങ്ങലകളാൽ അവൻ അവരെ തന്നിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. സ്വന്തം വിവേകം കൊണ്ട് മാത്രം അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങാൻ കഴിയാത്തവരാണ് ഭൂരിഭാഗം ജനങ്ങളും. എന്നാൽ, ആത്മീയ വിശുദ്ധിയുള്ളവരും (صفا), സ്നേഹവും വിശ്വസ്തതയുമുള്ളവരും (محبة ووفا) അങ്ങനെയല്ല. അവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ (تكليف) കൂടുതൽ ആദരവും പ്രതിഫലവും നൽകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ

ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ പോലും, അവർ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അടിമത്തം (عبودية) നിറവേറ്റുകയും, റബ്ബായ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ആദരവ് (حرمة الربوبية) കാത്തുസൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. അവരിൽ ചിലർ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കാൻ പോലും ആഗ്രഹിക്കാതെ, അല്ലാഹുവിനെ സേവിക്കുന്നതിൽ മാത്രം മുഴുകാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അപ്പോൾ സ്വർണ്ണച്ചങ്ങലകൾ അവരുടെ കഴുത്തിൽ അണിയിക്കപ്പെടുകയും, അവരിലൂടെ അവർ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയ 'തങ്ങളെ ചങ്ങലകളാൽ സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്ക് നയിക്കപ്പെടുന്ന ജനതയെക്കണ്ട് നിങ്ങളുടെ റബ്ബ് അത്ഭുതപ്പെടുന്നു' എന്ന ഹദീസ് ഇതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ചിലപ്പോൾ വെറുപ്പായി തോന്നുന്നത് സ്നേഹമായി മാറാം എന്നതിനും ഇതിൽ സൂചനയുണ്ട്. യുദ്ധത്തടവുകാർ ഇസ്ലാമിക രാജ്യത്തേക്ക് നിർബന്ധിതരായി വരികയും, പിന്നീട് അല്ലാഹുവിന്റെ ഹിദായത്താൽ അവർ ഇസ്ലാം സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്. കാര്യങ്ങളുടെ അന്ത്യമാണ് (خاتمة) പ്രധാനം. ഭയവും ആഗ്രഹവും കൊണ്ട് ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ചവർ നിർബന്ധിതരായാണ് അത് ചെയ്തത്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിനെ അറിഞ്ഞും സ്നേഹിച്ചും ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ചവർ സ്വമേധയാ ആണ് അത് ചെയ്തത്. അതാണ് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾ പരിഗണിക്കുന്നത്. ഖുർആനെ ചിന്തിക്കുന്നവൻ സത്യവിശ്വാസത്തിൽ (ايمان) ഉറച്ചുനിൽക്കുകയും, അറിവിലേക്കും (عرفان) ദൃഢബോധത്തിലേക്കും (إيقان), ഒടുവിൽ നേരിട്ടുള്ള ദർശനത്തിലേക്കും (مشاهدة) എത്തുന്നു. സത്യവുമായിട്ടാണ് അല്ലാഹു തന്റെ റസൂലിനെ അയച്ചത്. സത്യത്തിന് ശേഷം പിന്നെ വഴികേട് (ضلال) മാത്രമേയുള്ളൂ.

തീർച്ചയായും അവിടുന്ന് *(സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം)* അവരെ നേർവഴിയിലേക്ക് *(صراط مستقيم)* തന്നെയാണ് ക്ഷണിക്കുന്നത്. യാതൊരുവിധ വക്രതയുമില്ലാത്ത, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിയിലേക്കും സാമീപ്യത്തിലേക്കും നയിക്കുന്ന ഇസ്ലാമിന്റെയും തൗഹീദിന്റെയും പാതയാണത്. ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളുടെ *(لطائف)* തലത്തിൽ, ഈ നേർവഴി എന്നത് അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള ആത്മീയ പ്രയാണവും *(سلوك)*, അവനിൽ ലയിച്ചുചേരലും *(فناء)*, അവനിലൂടെ മാത്രം നിലനിൽക്കലുമാണ് *(بقاء)*. തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ആത്മാക്കളെ ഭൗതിക ബഹുത്വത്തിന്റെ ഇരുളിൽ നിന്ന് ഏകത്വത്തിന്റെ *(توحيد)* പ്രകാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന പരമമായ ആത്മീയ മാർഗദർശിയാണ് *(مرشد)*. എന്നാൽ, പരലോകത്തിൽ *(آخرة)* വിശ്വാസമില്ലാത്തവർ ഈ നേർവഴിയിൽ നിന്ന് തെറ്റിപ്പോകുന്നവരാണ് *(ناكبون)*. ഭൗതികലോകത്തിന്റെ *(دنيا)* അലങ്കാരങ്ങളിൽ മുഴുകി, ആത്മീയമായ മടക്കയാത്രയെക്കുറിച്ച് അശ്രദ്ധരായവർ യഥാർത്ഥ ആത്മീയ സാക്ഷാത്കാരത്തിന്റെ പാതയിൽ നിന്ന് പൂർണ്ണമായും വ്യതിചലിച്ചവരാണ്. അവർ സ്വന്തം ഇച്ഛകളുടെയും അഹന്തയുടെയും താഴ്വരകളിൽ വഴിതെറ്റി അലയുന്നു.

ഈ വചനങ്ങൾ മറ്റൊരു രീതിയിൽ അവരെ ശാസിക്കുകയാണ്. അഥവാ, 'നീ പ്രബോധനം നിർവഹിച്ചതിന് അവരോട് വല്ല പ്രതിഫലവും (خرج) ചോദിക്കുന്നുണ്ടോ?' എന്ന് ചോദിക്കപ്പെടുന്നത് പോലെയാണിത്. ആ പ്രതിഫലം ലഭിക്കാത്തതുകൊണ്ടാണോ അവർ വിശ്വസിക്കാത്തത്? എന്നാൽ നിന്റെ രക്ഷിതാവ് നൽകുന്ന ഉപജീവനം (خراج) അതിനേക്കാൾ ഉത്തമമാണ്. ഇത് നിഷേധാർത്ഥത്തിൽ വന്ന ചോദ്യത്തിന് മറുപടിയായി നൽകിയ കാരണവിശദീകരണമാണ്. അതായത്, നീ അവരോട് പ്രതിഫലം ചോദിക്കുന്നില്ല. കാരണം, ഇഹലോകത്ത് നിന്റെ രക്ഷിതാവ് നൽകുന്ന ഉപജീവനവും പരലോകത്ത് അവൻ നൽകുന്ന പ്രതിഫലവും നിനക്ക് ഏറ്റവും ഉത്തമമാണ്; അത് വിശാലവും ശാശ്വതവുമാണ്. അതിനാൽ അവരുടെ ദാനധർമ്മങ്ങളെ

ആശ്രയിക്കേണ്ടതില്ലാത്തവിധം നീ സ്വയം പര്യാപ്തനാണ്. 'ഖറാജ്' എന്നത് വരുമാനത്തിന് വിപരീതമായി മറ്റുള്ളവർക്ക് നൽകുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഭൂനികുതി എന്ന അർത്ഥത്തിലും ഇത് പ്രയോഗിക്കാറുണ്ട്. ഇത് അല്ലാഹു നൽകുന്ന അനുഗ്രഹങ്ങളുടെ ആധിക്യത്തെയും അത് അനിവാര്യമാണെന്നതിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'മുനാസബാത്ത്' എന്ന തഫ്സീറിൽ പറഞ്ഞത്, അല്ലാഹു തന്റെ വാഗ്ദാനം നിറവേറ്റിക്കൊണ്ട് ഓരോരുത്തരുടെയും ഉപജീവനം ഏറ്റെടുത്തിരിക്കുന്നു എന്നതിലേക്കുള്ള സൂചനയായാണ് ഇതിനെ 'ഖറാജ്' എന്ന് വിളിച്ചതെന്നാണ്. 'അവൻ ഏറ്റവും ഉത്തമനായ ഉപജീവനം നൽകുന്നവനാണ്' (وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ) എന്നതിന്റെ അർത്ഥം, കർമ്മത്തിന് പ്രതിഫലം നൽകുന്നവരിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ഉത്തമൻ എന്നാണ്. കാരണം അവൻ നൽകുന്നത് മുറിഞ്ഞുപോകുന്നില്ല, മാലിന്യങ്ങളാൽ കലുഷിതവുമല്ല. 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നത്, അല്ലാഹുവിനെ അറിഞ്ഞവരായ പണ്ഡിതന്മാർ, അല്ലാഹുവിലേക്ക് ജനങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുമ്പോൾ, തങ്ങളുടെ ഹൃദയമുഖങ്ങളെ ഇഹലോകത്തെയും പരലോകത്തെയും കുറിച്ചുള്ള നിഷിദ്ധവും അനുവദനീയവുമായ മോഹങ്ങൾ കൊണ്ട് മലിനമാക്കുന്നില്ല എന്നാണ്. ശൈഖുൽ അക്ബർ മുഹ്യുദ്ദീൻ ഇബ്നു അറബി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു 'ഫുതൂഹാത്തുൽ മക്കിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: 'പ്രബോധകർക്ക് തങ്ങളുടെ പ്രബോധനത്തിന് പ്രതിഫലം വാങ്ങാമെന്നതാണ് ഞങ്ങളുടെ മദ്ഹബ്. അത് ഏറ്റവും ഹലാലായ വരുമാനമാണ്. എങ്കിലും അത് ഉപേക്ഷിക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം. പ്രവാചകന്മാർ എല്ലാവരും 'എന്റെ പ്രതിഫലം അല്ലാഹുവിങ്കൽ മാത്രമാണ്' എന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ പ്രതിഫലം അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് മാത്രം സ്വീകരിക്കാൻ അവർ ആഗ്രഹിച്ചു.' 'തീർച്ചയായും നീ അവരെ നേരായ പാതയിലേക്കാണ് ക്ഷണിക്കുന്നത്' (وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ) എന്നതിൽ, ബുദ്ധിമാന്മാർക്ക് അതിന്റെ നേർവഴി ബോധ്യപ്പെടും. 'പരലോകത്ത് വിശ്വസിക്കാത്തവർ' (وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ) എന്ന് അവരെ വിശേഷിപ്പിച്ചത്, അവർ ഇഹലോകത്ത് മുഴുകിപ്പോയതിനാലാണ്. പരലോകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം സത്യം തേടാനുള്ള ഏറ്റവും വലിയ പ്രേരകമാണ്. അബൂബക്കർ അൽ വറാഖ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'പരലോകത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാത്തവൻ നേർവഴിയിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചവനാണ്.' ഹറൂൻ റഷീദ് ഹജ്ജ് കഴിഞ്ഞ്

മടങ്ങുമ്പോൾ ബഹ്‌ലൂൽ എന്ന ഭ്രാന്തൻ അദ്ദേഹത്തെ വിളിച്ച് ചോദിച്ചു: 'ഹറൂൻ, കിഴക്ക് വശത്ത് ആരെങ്കിലും അക്രമിക്കപ്പെട്ടാൽ പടിഞ്ഞാറ് വശത്തുള്ള നിന്നോട് അല്ലാഹു അതിനെക്കുറിച്ച് ചോദിക്കുമെന്ന് നിനക്കറിയാമോ?'

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 75 إلى 80]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ *75* മുതൽ ***80*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹു പറയുന്നു*: '*നാം അവരോട് കരുണ കാണിക്കുകയും*,* അവരുടെ ദുരിതങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്യുകയും ചെയ്താൽ പോലും*,* അവർ തങ്ങളുടെ അതിക്രമങ്ങളിൽ അന്ധരായി അലഞ്ഞുതിരിയുക തന്നെ ചെയ്യും*.' (*റൂഹുൽ ബയാൻ*).* ഇവിടെ അല്ലാഹു മനുഷ്യന്റെ അഹങ്കാരത്തെയും *(*കബർ - *كبر)* അവിശ്വാസത്തെയും തുറന്നുകാട്ടുന്നു*.* പരീക്ഷണങ്ങൾ വരുമ്പോൾ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങാത്തവർ*,* ആശ്വാസം ലഭിക്കുമ്പോൾ കൂടുതൽ വഴിപിഴച്ചുപോകുന്നു*.* തുടർന്ന്*, '*നാം അവരെ ശിക്ഷ കൊണ്ട് പിടികൂടിയിട്ടും*,* അവർ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനോട് വിനയം കാണിച്ചില്ല *(*തദർറുഅ് - *تضرع)*,* പ്രാർത്ഥനയിൽ താഴ്മയോടെ അപേക്ഷിച്ചതുമില്ല*.'* യഥാർത്ഥ ഭക്തി എന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ വിനയമാണ്*.* അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തെയും *(*ഫള്ൽ - *فضل)* അവന്റെ ശിക്ഷയെയും ഒരേസമയം ഭയപ്പെടുകയും പ്രതീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അവസ്ഥയാണിത്*.* അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് സർവ്വവ്യാപിയാണ്*;* അവൻ മരണശേഷം ജീവിപ്പിക്കാൻ കഴിവുള്ളവനാണ്*.* ആകാശഭൂമികളുടെ സൃഷ്ടിപ്പും രാപ്പകലുകളുടെ മാറ്റവും അവന്റെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ തെളിവുകളാണ്*.* ഈ സത്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളാൻ ഹൃദയത്തിന്റെ കണ്ണുകൾ *(*ബസ്വീറ - *بصيرة)* തുറക്കേണ്ടതുണ്ട്*.*

അല്ലാഹുവിന്റെ ഉന്നതമായ പദവിക്ക് യോജിക്കാത്ത കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് അവൻ പരിശുദ്ധനാണ്. ഈ വചനങ്ങൾ കേട്ടപ്പോൾ ഹാറൂൻ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) വികാരാധീനനായി കരഞ്ഞുപോയി. അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു: 'എന്റെ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് താങ്കൾക്ക് എന്ത് തോന്നുന്നു?' ബഹ്‌ലൂൽ മറുപടി നൽകി: 'അല്ലാഹുവിന്റെ ഗ്രന്ഥമായ

ഖുർആനിൽ അത് പരിശോധിക്കുക. അല്ലാഹു പറയുന്നു: "തീർച്ചയായും പുണ്യവാന്മാർ സുഖാനുഭവത്തിലായിരിക്കും. തീർച്ചയായും ദുർമാർഗികൾ നരകത്തിലായിരിക്കും" (ഇന്നൽ അബ്റാര ലഫീ നഈം വഇന്നൽ ഫുജ്ജാര ലഫീ ജഹീം). ഹാറൂൻ ചോദിച്ചു: 'അപ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ സൽകർമ്മങ്ങൾ എവിടെ?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹു സ്വീകരിക്കുന്നത് ഭയഭക്തിയുള്ളവരിൽ (تقوى) നിന്ന് മാത്രമാണ്.' ഹാറൂൻ ചോദിച്ചു: 'റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോടുള്ള ഞങ്ങളുടെ കുടുംബബന്ധത്തിന്റെ അവസ്ഥയെന്താണ്?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'കാഹളത്തിൽ ഊതപ്പെട്ടാൽ അന്ന് അവർക്കിടയിൽ കുടുംബബന്ധങ്ങളുണ്ടാവില്ല, അവർ പരസ്പരം ചോദിക്കുകയുമില്ല.' ഹാറൂൻ ചോദിച്ചു: 'റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ശുപാർശ (شـفاعة) എവിടെ?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അന്ന് പരമകാരുണികൻ അനുവാദം നൽകുകയും, വാക്ക് കൊണ്ട് തൃപ്തിപ്പെടുകയും ചെയ്തവർക്കല്ലാതെ ശുപാർശ ഉപകരിക്കുകയില്ല.' ഹാറൂൻ ചോദിച്ചു: 'താങ്കൾക്ക് എന്തെങ്കിലും ആവശ്യമുണ്ടോ?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ഉണ്ട്, എന്റെ പാപങ്ങൾ പൊറുത്തുതരികയും എന്നെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക.' ഹാറൂൻ പറഞ്ഞു: 'അത് എന്റെ അധികാരത്തിലല്ല.' ബഹ്ലൂൽ പറഞ്ഞു: 'എങ്കിൽ താങ്കൾക്ക് കടബാധ്യതയുണ്ടെന്ന് ഞാൻ കേൾക്കുന്നു, അത് ഞാൻ വീട്ടാം.' ബഹ്ലൂൽ പറഞ്ഞു: 'കടം കടം കൊണ്ട് വീട്ടാനാവില്ല, ജനങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾ അവർക്ക് തിരികെ നൽകുക.' ഹാറൂൻ പറഞ്ഞു: 'താങ്കൾ മരിക്കുന്നത് വരെ ആവശ്യമായ ഉപജീവനം ഞാൻ ഏർപ്പാടാക്കാം.' ബഹ്ലൂൽ പറഞ്ഞു: 'നാം അല്ലാഹുവിന്റെ അടിമകളാണ്. അല്ലാഹു താങ്കളെ ഓർക്കുകയും എന്നെ മറക്കുകയും ചെയ്യുമെന്ന് താങ്കൾ കരുതുന്നുണ്ടോ?' ഹാറൂൻ ആ ഉപദേശം സ്വീകരിച്ചു. ബഹ്ലൂൽ തന്റെ അവസാന വാക്കിലൂടെ സൂചിപ്പിച്ചത് അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമാണ്: 'നിന്റെ രക്ഷിതാവ് നൽകുന്ന ഉപജീവനം അതാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമം.' അപ്രതീക്ഷിതമായി ലഭിക്കുന്ന ഉപജീവനം നിശ്ചിത മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ ലഭിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ഉത്തമമാണ്. ഹാഫിള് ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'സന്തോഷത്തിന്റെ നിധി സ്വർണ്ണത്തിലല്ല, അത് സംതൃപ്തിയിലാണ്. രാജാക്കന്മാർക്ക് ലഭിക്കാത്തത് ദരിദ്രർക്ക് ലഭിക്കുന്നു.' ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'തേനീച്ചയുടെ കുത്ത് ഏൽക്കുന്ന തേൻ

എനിക്ക് വേണ്ട, സ്വന്തം അധ്വാനത്തിന്റെ സംതൃപ്തിയാണ് നല്ലത്. രാജാവായാലും തുന്നൽക്കാരനായാലും ഉറങ്ങുമ്പോൾ രണ്ടുപേർക്കും രാത്രി ഒന്നുതന്നെ.' 'നാം അവരോട് കരുണ കാണിച്ചാൽ' എന്ന വചനത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, ഥുമാമ ബിൻ ഉഥാൽ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ച ശേഷം മക്കക്കാർക്ക് ധാന്യങ്ങൾ നൽകുന്നത് തടഞ്ഞപ്പോൾ അവർ കടുത്ത ക്ഷാമത്തിലായി. അബൂ സുഫ്യാൻ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അടുക്കൽ വന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ സത്യം ചെയ്ത്, ലോകത്തിന് കാരുണ്യമായി അയക്കപ്പെട്ട താങ്കൾ ഞങ്ങളുടെ ഈ ക്ഷാമം നീക്കാൻ പ്രാർത്ഥിക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ക്ഷാമം നീങ്ങുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ അവർ തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരത്തിലും അവിശ്വാസത്തിലും (طغيان) തുടർന്നു. ഇബ്നു അതാഅ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം ആത്മാക്കൾക്ക് ദർശനമായും, രഹസ്യങ്ങൾക്ക് നിരീക്ഷണമായും, ഹൃദയങ്ങൾക്ക് അറിവായും, ശരീരങ്ങൾക്ക് ആകർഷണത്തിന്റെ അടയാളങ്ങളായും ലഭിക്കുന്നു.' അബൂബക്കർ ബിൻ ത്വാഹിർ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'ദുരിതങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള മോചനം എന്നാൽ മനസ്സിന്റെ മോഹങ്ങളിൽ നിന്നും, അമിതമായ ആഗ്രഹങ്ങളിൽ നിന്നും, നേതൃത്വത്തോടുള്ള ആർത്തിയിൽ നിന്നും, ലോകത്തോടുള്ള പ്രണയത്തിൽ നിന്നും രക്ഷപ്പെടലാണ്.'

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ *76*-ഉം *77*-ഉം വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം: 'അല്ലാഹു പറയുന്നു: തീർച്ചയായും നാം അവരെ ശിക്ഷ കൊണ്ട് പിടികൂടിയിട്ടുണ്ട്. എന്നിട്ടും അവർ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനോട് വിനയം കാണിച്ചില്ല (تدرُّع - തദർറുഅ്), അവർ താഴ്മ കാണിക്കുകയുമുണ്ടായില്ല (يستكينون - യസ്തകീനൂൻ). ഒടുവിൽ നാം അവർക്ക് കഠിനമായ ശിക്ഷയുടെ വാതിൽ തുറന്നുകൊടുത്തപ്പോൾ, ഇതാ അവർ അതിൽ നിരാശരായിത്തീരുന്നു.' ഈ വചനങ്ങളിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ പരീക്ഷണങ്ങൾ മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കാനുള്ളതാണെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ അഹങ്കാരത്താൽ മൂടപ്പെട്ട ഹൃദയങ്ങൾ ഈ പരീക്ഷണങ്ങളെ തിരിച്ചറിയുന്നില്ല. 'തദർറുഅ്' എന്നാൽ അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് പൂർണ്ണമായി അലിഞ്ഞുചേർന്ന്, ആത്മീയമായ ദാരിദ്ര്യം (فقر - ഫഖ്ർ) പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പ്രാർത്ഥിക്കുക എന്നതാണ്. 'യസ്തകീനൂൻ' എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔന്നത്യത്തിന് മുന്നിൽ സ്വന്തം അസ്തിത്വത്തെ പൂർണ്ണമായി അടിയറവെക്കുന്ന അവസ്ഥയാണ്. ഈ ഗുണങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ടവർക്ക്, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ വാതിലുകൾക്ക് പകരം ശിക്ഷയുടെ വാതിലുകൾ തുറക്കപ്പെടുന്നു. ഇത് അവരുടെ ആത്മീയമായ പരാജയത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

ഇതെല്ലാം സത്യവിശ്വാസിക്ക് ദോഷകരമായ കാര്യങ്ങളാണ്. ഇമാം അൽ-വാസിത്വി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: അറിവിന് ഒരു ധിക്കാരമുണ്ട്, അത് അറിവുകൊണ്ട് അഹങ്കരിക്കലാണ്. സമ്പത്തിന് ഒരു ധിക്കാരമുണ്ട്, അത് പിശുക്കാണ്. കർമ്മത്തിനും ആരാധനയ്ക്കും ഒരു ധിക്കാരമുണ്ട്, അത് ലോകമാന്യതയും (رياء) പ്രശസ്തി കാംക്ഷിക്കലുമാണ് (سمعة). മനസ്സിന് ഒരു ധിക്കാരമുണ്ട്, അത് അതിന്റെ ഇച്ഛകളെ പിന്തുടരലാണ്. 'നാം അവരെ ശിക്ഷ പിടികൂടി' (وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ) എന്നതിൽ, അല്ലാഹുവിനെക്കൊണ്ട്

സത്യം ചെയ്ത് പറയുകയാണ്, മക്കയിലെ നിഷേധികളെ നാം ഇഹലോകത്തെ ശിക്ഷകൊണ്ട് പിടികൂടി. ബദ്ർ യുദ്ധത്തിൽ അവർക്ക് നേരിട്ട വധവും തടവും ഇതിൽ പെടുന്നു. 'അൻ-നജ്മിയ്യ' വ്യാഖ്യാനത്തിൽ പറയുന്നത്, ശിക്ഷയുടെ കാഠിന്യത്തിന് മുൻപുള്ള മുന്നറിയിപ്പായി ചെറിയ പരീക്ഷണങ്ങൾ അവർക്ക് നാം ആസ്വദിപ്പിച്ചു എന്നാണ്. 'എന്നിട്ടും അവർ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനോട് വിനയം കാണിച്ചില്ല, പ്രാർത്ഥിച്ചതുമില്ല' (فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ). അതിനുശേഷവും അവരിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള വിനയമോ (استكانة) പ്രാർത്ഥനയോ (تضرع) കണ്ടില്ല. അവർ അഹങ്കാരത്തിലും ധിക്കാരത്തിലും തന്നെ തുടർന്നു. വിനയം എന്നാൽ അല്ലാഹുവിനു മുന്നിൽ താഴ്മ കാണിക്കലാണ്. പ്രാർത്ഥന എന്നാൽ തന്റെ ദൗർബല്യം വെളിപ്പെടുത്തലാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയുടെ കവാടം തുറക്കപ്പെടുമ്പോൾ അവർ നിരാശരായിത്തീരുന്നു (مبلسون). അഥവാ, എല്ലാ നന്മകളിൽ നിന്നും അവർ നിരാശരാകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് പോലും ചെറിയ തെറ്റുകൾക്ക് ഇത്ര വലിയ ശിക്ഷ ലഭിക്കുമെങ്കിൽ, ശത്രുക്കളുടെ അവസ്ഥ എന്തായിരിക്കും? അതിനാൽ, ആത്മീയ പോരാട്ടങ്ങളും (مجاهدات) പരിശീലനങ്ങളും (رياضات) മനസ്സിന്റെ ഇച്ഛകളെയും വികാരങ്ങളെയും ഉരുകിത്തീർക്കാൻ അനിവാര്യമാണ്. എന്നാൽ അതിനോടൊപ്പം അല്ലാഹുവിനോടുള്ള വിനയവും, കരച്ചിലും, മുഖം മണ്ണിൽ തേച്ചുള്ള പ്രാർത്ഥനയും അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. സ്വന്തം അധ്വാനത്തിൽ മാത്രം വിശ്വസിച്ചാൽ ലക്ഷ്യത്തിലെത്താൻ പ്രയാസമാണ്, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ദാരിദ്ര്യവും (افتقار) വിനയവും (ذلة) വഴി മാത്രമേ ലക്ഷ്യപ്രാപ്തി സാധ്യമാകൂ.

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവനത്രെ നിങ്ങൾക്ക് കേൾവിയും കാഴ്ചകളും ഹൃദയങ്ങളും ഉണ്ടാക്കിത്തന്നവൻ. എന്നാൽ വളരെ കുറച്ചുപേർ മാത്രമേ നന്ദി കാണിക്കുന്നുള്ളൂ' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ: 78). ഈ വചനം മനുഷ്യന്റെ ആന്തരികവും ബാഹ്യവുമായ കഴിവുകളെക്കുറിച്ചുള്ള അഗാധമായ ചിന്തയിലേക്ക് നമ്മെ ക്ഷണിക്കുന്നു. കേൾവി (سمع) എന്നത് സത്യത്തെ ശ്രവിക്കാനും, കാഴ്ച (بصر) എന്നത് പ്രപഞ്ചത്തിലെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ (آيات) തിരിച്ചറിയാനും, ഹൃദയം (فؤاد) എന്നത് അല്ലാഹുവിനെ അറിയാനും (معرفة) ഉള്ളതാണ്. എന്നാൽ, ഈ അനുഗ്രഹങ്ങളെ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നവർ വളരെ ചുരുക്കമാണ്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവനത്രെ നിങ്ങളെ ഭൂമിയിൽ പടച്ചുണ്ടാക്കിയവൻ. അവനിലേക്കാണ് നിങ്ങൾ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടപ്പെടുന്നത്' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ: 79). സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ തുടക്കവും അന്ത്യവും അല്ലാഹുവിലേക്കാണെന്ന ബോധം ഒരു വിശ്വാസിയിൽ അത്യുന്നതമായ ദൈവഭയം (تقوى) വളർത്തുന്നു. 'അവനത്രെ ജീവിപ്പിക്കുകയും മരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവൻ. രാവും പകലും മാറിമാറി വരുന്നതും അവന്റെ അധീനതയിലാണ്. എന്നിട്ടും നിങ്ങൾ ചിന്തിക്കുന്നില്ലേ?' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ: 80). പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഈ ക്രമീകരണം അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും (توحيد) അവന്റെ അപാരമായ കഴിവിനെയും (قدرة) വിളിച്ചോതുന്നു. ഈ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് തങ്ങളുടെ അസ്തിത്വം അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛയ്ക്ക് വിധേയമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടും.

അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാനുള്ള വാതിൽ തുറക്കപ്പെടുന്നത് വിനയത്തിന്റെയും (خضوع), അടിമത്തത്തിന്റെയും (بندگی), നിസ്സഹായാവസ്ഥയുടെയും (اضطرار) വഴികളിലൂടെ മാത്രമാണ്. ഈ വിശുദ്ധ സന്നിധിയിൽ അഹങ്കാരത്തിന് യാതൊരു സ്ഥാനവുമില്ല. അബൂ യസീദ് അൽ ബിസ്താമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'ഞാൻ മുപ്പത് വർഷം കഠിനമായ ആരാധനകളിൽ മുഴുകി. അപ്പോൾ ഒരു ശബ്ദം എന്നോട് പറഞ്ഞു: അബൂ യസീദ്,

അല്ലാഹുവിന്റെ ഖജനാവുകൾ ആരാധനകൾ കൊണ്ട് നിറഞ്ഞതാണ്. നീ അവനിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, നീ നിന്നെത്തന്നെ താഴ്മയുള്ളവനാക്കുകയും (ذلة) ദാരിദ്ര്യം (افتقار) അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുക.' ഇതിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാകുന്നത്, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അടിമത്തം (عبودية) പൂർണ്ണമായും പുലർത്താതെയും, അഹംഭാവത്തിന്റെ (انانية) അംശം പോലുമില്ലാത്ത വിധം വിനയം കാണിക്കാതെയും ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് മോചനം ലഭിക്കില്ല എന്നാണ്. നമ്മുടെ നഫ്സിന്റെ ഇരുട്ടിനെ നീക്കി, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അടുപ്പത്തിന്റെയും (انس) പരിശുദ്ധിയുടെയും (قدس) പ്രകാശം കൊണ്ട് നമ്മെ അനുഗ്രഹിക്കണമെന്ന് നാം അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. അവനാണ് എല്ലാ പ്രതീക്ഷകളുടെയും കേന്ദ്രം. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവനാണ് നിങ്ങൾക്കായി കേൾവിശക്തി (سمع) സൃഷ്ടിച്ചത്.' ഇത് ചെവിയിലുള്ള ഒരു കഴിവാണ്, അതുവഴി ശബ്ദങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുന്നു. 'കാഴ്ചശക്തിയും (ابصار)' - ഇത് കാണാനുള്ള അവയവവും അതിലെ കഴിവുമാണ്. 'ഹൃദയങ്ങളും (افئدة)' - ഇത് മനസ്സിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മതപരവും ഭൗതികവുമായ മിക്ക ഗുണങ്ങളും ഈ മൂന്ന് അവയവങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതിനാലാണ് ഇവയെ പ്രത്യേകം എടുത്തുപറഞ്ഞത്. 'നിങ്ങൾ വളരെ കുറച്ചു മാത്രമേ നന്ദി കാണിക്കുന്നുള്ളൂ.' ഈ മഹത്തായ അനുഗ്രഹങ്ങൾ ഏത് ലക്ഷ്യത്തിനാണോ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടത്, അതിനായി ഉപയോഗിക്കുക എന്നതാണ് നന്ദിയുടെ കാതൽ. എന്നാൽ നിങ്ങൾ അതിൽ വലിയ വീഴ്ച വരുത്തുന്നു. ഈ ആയത്തിൽ മൂന്ന് സൂചനകളുണ്ട്: ഒന്ന്, അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്തായ അനുഗ്രഹങ്ങളെ വെളിപ്പെടുത്തുക. രണ്ട്, ഈ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക് നന്ദി കാണിക്കാൻ അടിമകളോട് ആവശ്യപ്പെടുക. മൂന്ന്, നന്ദി കാണിക്കുന്നവർ കുറവായതുകൊണ്ട് അടിമകളെ കുറ്റപ്പെടുത്തുക. കേൾവിയുടെ നന്ദി എന്നത് നിഷിദ്ധമായവ കേൾക്കാതിരിക്കുകയും, അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടി മാത്രം കേൾക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. കാഴ്ചയുടെ നന്ദി എന്നത് ഹറാമുകളിലേക്ക് നോക്കാതിരിക്കുകയും, പാഠമുൾക്കൊള്ളുന്നതിനായി അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടികളിലേക്ക് നോക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. ഹൃദയത്തിന്റെ നന്ദി എന്നത്

നിന്ദ്യമായ സ്വഭാവങ്ങളിൽ നിന്ന് അതിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുകയും, അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ നിന്നുള്ള ബന്ധം മുറിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. 'അവനാണ് നിങ്ങളെ ഭൂമിയിൽ സൃഷ്ടിച്ചു പരത്തിയത്.' അവനിലേക്കാണ് നിങ്ങൾ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടപ്പെടുന്നത്. 'അവനാണ് ജീവിപ്പിക്കുകയും മരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്.' ഇതിൽ അവന് പങ്കാളികളില്ല. രാവും പകലും മാറിമാറി വരുന്നത് അവന്റെ മാത്രം അധികാരത്തിലാണ്.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 81 إلى 88]

സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ ***81*** മുതൽ ***88*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും പുനരുത്ഥാനത്തെയും നിഷേധിക്കുന്നവർക്ക് മറുപടിയായി, മുൻഗാമികൾ പറഞ്ഞ അതേ വാദങ്ങൾ തന്നെയാണ് ഇക്കൂട്ടരും ആവർത്തിക്കുന്നതെന്ന് അല്ലാഹു ഉണർത്തുന്നു. 'നാം മരിച്ചു മണ്ണും എല്ലുമായി മാറിയ ശേഷം വീണ്ടും ഉയിർത്തെഴുന്നേൽക്കുമോ*?'* എന്ന അവരുടെ ചോദ്യം അഹങ്കാരത്തിന്റെയും അജ്ഞതയുടെയും പ്രതിഫലനമാണ്. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് ***(علم)*** സകലതിനെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. ആകാശഭൂമികളുടെയും അതിലുള്ള സകലത്തിന്റെയും ഉടമസ്ഥത ***(ملك)*** അല്ലാഹുവിനാണെന്ന് തിരിച്ചറിയാൻ അവർക്ക് സാധിക്കുന്നില്ല. 'അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുക' ***(تقوى)*** എന്ന ബോധം ഹൃദയത്തിൽ ഇല്ലാത്തതാണ് അവരുടെ അന്ധതയ്ക്ക് കാരണം. സർവ്വത്തിന്റെയും രക്ഷിതാവും ***(رب)*** അത്യുന്നതനായ സിംഹാസനത്തിന്റെ അധിപനുമായ അല്ലാഹുവിനെ വിസ്മരിച്ചുകൊണ്ട് അവർ എങ്ങോട്ടാണ് ഓടിപ്പോകുന്നത്*?* സകല സൃഷ്ടികളും അവന്റെ അധീനതയിലാണെന്നും, അവനല്ലാതെ മറ്റൊരു അഭയസ്ഥാനമില്ലെന്നും തിരിച്ചറിയുന്നതാണ് യഥാർത്ഥ വിശ്വാസിയുടെ ലക്ഷണം.

സൂര്യനോ ചന്ദ്രനോ അല്ല, മറിച്ച് ഇവയുടെ ആഗമനത്തിലും (تعاقب) വ്യത്യാസങ്ങളിലും (اختلاف) -അതായത് അവയുടെ വർദ്ധനവിലും കുറവിലും- സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്നത് അല്ലാഹുവാണ്. 'അപ്പോൾ

നിങ്ങൾ ചിന്തിക്കുന്നില്ലേ?' (أَفَلَا تَعْقِلُونَ) എന്നതിനർത്ഥം, ഈ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുകയും ആലോചിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടും, ഇതെല്ലാം നമ്മിൽ നിന്നാണെന്നും നമ്മുടെ കഴിവ് സർവ്വസാധ്യമായ കാര്യങ്ങളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നുവെന്നും, പുനരുജ്ജീവനം (بعث) അതിൽ പെട്ടതാണെന്നും നിങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കുന്നില്ലേ എന്നാണ്. 'മറിച്ച് അവർ പറഞ്ഞു' (بَلْ قَالُوا) എന്നത് സന്ദർഭത്തിനനുസരിച്ചുള്ള ഒരു വാചകമാണ്. അതായത്, അവർ ചിന്തിച്ചില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, മറിച്ച് മക്കയിലെ സത്യനിഷേധികൾ തങ്ങൾക്ക് മുൻപ് കഴിഞ്ഞുപോയവരെപ്പോലെ പറഞ്ഞു: 'നമ്മൾ മരിക്കുകയും മണ്ണും അസ്ഥിയുമായി മാറുകയും ചെയ്താൽ, നമ്മൾ വീണ്ടും ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുമോ?' (أَإِذا مِتْنا وَكُنَّا تُراباً وَعِظاماً أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ). ഇതൊരു നിഷേധപരമായ ചോദ്യമാണ്. തങ്ങൾ മണ്ണായി മാറിയ ശേഷം എങ്ങനെയാണ് പുനരുജ്ജീവനം സാധ്യമാവുക എന്ന് അവർ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. തങ്ങൾ മുൻപ് മണ്ണായിരുന്നപ്പോൾ അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ചതാണെന്ന കാര്യം അവർ ആലോചിച്ചില്ല. 'നമുക്കും നമ്മുടെ പിതാക്കന്മാർക്കും മുൻപേ വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്' (لَقَدْ وُعِدْنا نَحْنُ وَآباؤُنا مِنْ قَبْلُ) എന്ന് അവർ പറഞ്ഞു. അതായത്, മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വരുന്നതിന് മുൻപേ ഞങ്ങളുടെ പിതാക്കന്മാർക്ക് ഈ പുനരുജ്ജീവനത്തെക്കുറിച്ച് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകപ്പെട്ടിരുന്നു, എന്നാൽ അതിലൊന്നും അവർ യാഥാർത്ഥ്യം കണ്ടില്ല. 'ഇതൊക്കെ പൂർവ്വികരുടെ കെട്ടുകഥകൾ മാത്രമാണ്' (إِنْ هذا إِلَّا أَساطِيرُ الْأَوَّلِينَ) എന്ന് അവർ പറഞ്ഞു. അതായത്, യാഥാർത്ഥ്യമില്ലാത്ത, മുൻഗാമികൾ എഴുതിയുണ്ടാക്കിയ നുണകൾ. ഇതിൽ ഒരു സൂചനയുണ്ട്: വിശ്വാസത്തിന്റെ പ്രകാശത്താൽ (نور الايمان) സത്യത്തെ തിരിച്ചറിയാൻ അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിച്ചവരൊഴികെ, മുൻഗാമികളും പിൻഗാമികളുമെല്ലാം അന്ധമായ അനുകരണത്തിൽ (تقليد) പെട്ടുപോയവരാണ്. ജാമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'സത്യത്തിന്റെ പാതയിൽ നീ സഞ്ചരിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അനുകരണത്തിന്റെ പാതയിൽ നിന്ന് മാറി നടക്കുക.' അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾക്കറിയാമെങ്കിൽ പറയൂ, ഭൂമിയും അതിലുള്ളവരും ആരുടേതാണ്?' (قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيها

إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ). അവർ തീർച്ചയായും പറയും: 'അല്ലാഹുവിന്റേതാണ്' (لِلَّهِ). കാരണം, അവരുടെ ബുദ്ധി അല്ലാഹുവാണ് സ്രഷ്ടാവെന്ന് സമ്മതിക്കാൻ നിർബന്ധിതരാകുന്നു. അപ്പോൾ അവരോട് ചോദിക്കുക: 'എന്നിട്ടും നിങ്ങൾ ആലോചിക്കുന്നില്ലേ?' (أَفَلَا تَذَكَّرُونَ). ഭൂമിയെ സൃഷ്ടിച്ചവന് അതിനെ വീണ്ടും സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിവുണ്ടെന്ന് നിങ്ങൾ ഓർക്കുന്നില്ലേ? സൃഷ്ടിപ്പിനേക്കാൾ എളുപ്പമാണ് പുനഃസൃഷ്ടി എന്ന് ബുദ്ധിമാനായ ഏതൊരാൾക്കും മനസ്സിലാകും. 'ഏഴ് ആകാശങ്ങളുടെയും മഹത്തായ സിംഹാസനത്തിന്റെയും (عرش) രക്ഷിതാവ് ആര്?' എന്ന് ചോദിക്കുക. അപ്പോഴും അവർ പറയും: 'അല്ലാഹുവിന്റേതാണ്'. അപ്പോൾ അവരോട് ചോദിക്കുക: 'എന്നിട്ടും നിങ്ങൾ ദൈവഭയം (تقوى) സൂക്ഷിക്കുന്നില്ലേ?' (أَفَلَا تَتَّقُونَ). അല്ലാഹുവിനെ അറിഞ്ഞ ശേഷം അവനെ ഭയപ്പെടേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്. 'ആരുടെ കൈകളിലാണ്' (مَنْ بِيَدِهِ) എന്നതിൽ 'കൈ' (يد) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണമാണ്, അത് മനുഷ്യന്റെ അവയവങ്ങളെപ്പോലെയല്ല.

അല്ലാഹുവിന്റെ പരമാധികാരത്തെയും സൃഷ്ടിപ്പിനെയും കുറിച്ചുള്ള ഈ വചനങ്ങളിൽ, സർവ്വലോകങ്ങളുടെയും ഉടമസ്ഥതയും ആധിപത്യവും അല്ലാഹുവിനാണെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. 'ആകാശഭൂമികളുടെയും അവയിലുള്ളവരുടെയും ഉടമസ്ഥൻ ആരാണ്?' എന്ന് ചോദിച്ചാൽ, 'അല്ലാഹുവിന്റേതാണ്' എന്ന് അവർ തന്നെ സമ്മതിക്കും. എന്നാൽ, ഈ സത്യം അറിഞ്ഞിട്ടും അവർ എന്തുകൊണ്ട് ചിന്തിക്കുന്നില്ല? അല്ലാഹു അല്ലാത്ത മറ്റൊരു ദൈവത്തെ അവർ കൂട്ടുപിടിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, ഓരോ ദൈവവും താൻ സൃഷ്ടിച്ചതിനെ വേർതിരിച്ചെടുത്ത് മറ്റുള്ളവരിൽ നിന്ന് ഉയർന്നു നിൽക്കാൻ ശ്രമിക്കുമായിരുന്നു. ഇത് പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ക്രമത്തെ തകർക്കുമായിരുന്നു. അല്ലാഹു പരിശുദ്ധനാണ് (سبحان الله). അവൻ അദൃശ്യവും ദൃശ്യവുമായ എല്ലാറ്റിനെയും അറിയുന്നവനാണ്. അവൻ പങ്കാളികളിൽ നിന്ന് എത്രയോ ഉന്നതനാണ്.

അല്ലാഹു തആല എല്ലാവിധ ശരീരങ്ങളിൽ നിന്നും അവയുടെ സാദൃശ്യങ്ങളിൽ നിന്നും അത്യുന്നതനാണ്. അതിനാൽ, അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവയവങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പരാമർശങ്ങൾ അസാധ്യമാകുമ്പോൾ, അതിനെ യുക്തിസഹമായ അർത്ഥത്തിലേക്ക്, അതായത് 'കഴിവ്' (قـــدرة) എന്ന അർത്ഥത്തിലേക്ക് വ്യാഖ്യാനിക്കുക നിർബന്ധമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ വചനമായ 'അല്ലാഹു ആദമിനെ തന്റെ കൈകൊണ്ട് (قدرة) സൃഷ്ടിച്ചു' എന്നതിനെ നാം വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നത് അവന്റെ അത്യുന്നതമായ കഴിവ് കൊണ്ടാണ്. കാരണം, അവയവങ്ങൾ ചേർന്നുള്ള ഒരു ഘടന അല്ലാഹുവിന് അസാധ്യമാണ്. 'അവന് തുല്യമായി ഒന്നുമില്ല' (ليس كمثله شيء) എന്ന ഖുർആനിക വചനം ഇതിന് തെളിവാണ്. അവയവങ്ങൾ ചേർന്നുള്ള ഘടനയുണ്ടാവുക എന്നത് സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ (حدوث) അടയാളമാണ്, അത് അല്ലാഹുവിന്റെ അനാദിത്തത്തിന് (قـدم) വിരുദ്ധമാണ്. അതുപോലെ, 'വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയം റഹ്മാന്റെ വിരലുകളിൽ രണ്ടെണ്ണത്തിനിടയിലാണ്' എന്ന ഹദീസിലെ

'വിരലുകൾ' (إصبعين) എന്നതും, 'ഞാൻ എന്റെ കൈകൾ കൊണ്ട് സൃഷ്ടിച്ചവ' (لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ) എന്നതിലെ 'കൈകൾ' (يدان) എന്നതും അല്ലാഹുവിന്റെ കഴിവിനെ (قدرة) സൂചിപ്പിക്കുന്ന ആലങ്കാരിക പ്രയോഗങ്ങളാണ്. 'മലകൂത്ത്' (ملكوت) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പരിപൂർണ്ണമായ ഉടമസ്ഥതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നത്, ഓരോ വസ്തുവിനും അതിന്റേതായ ഒരു 'മലകൂത്ത്' ഉണ്ടെന്നും, അത് ആ വസ്തുവിന്റെ ആത്മാവാണെന്നും, അത് അല്ലാഹുവിനെ തസ്ബീഹ് ചൊല്ലിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുവെന്നുമാണ്. അല്ലാഹു എല്ലാ വസ്തുക്കളെയും നാശത്തിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുന്നു (يجير), എന്നാൽ അവനെ ആർക്കും സംരക്ഷിക്കാൻ കഴിയില്ല (لا يجار عليه). നിങ്ങൾ സത്യം അറിയുന്നവരാണെങ്കിൽ, എല്ലാ വസ്തുക്കളുടെയും ഉടമസ്ഥത അല്ലാഹുവിനാണെന്നും അവനെ ആർക്കും തടയാൻ കഴിയില്ലെന്നും നിങ്ങൾ സമ്മതിക്കും. എന്നിട്ടും നിങ്ങൾ എങ്ങനെയാണ് വഴിതെറ്റിക്കപ്പെടുന്നത്? സത്യം അറിഞ്ഞിട്ടും അസത്യത്തിലേക്ക് തിരിയുന്നവർ പിശാചിന്റെയും തന്നിഷ്ടത്തിന്റെയും (هوى) വശീകരണത്തിൽ പെട്ടവരാണ്. അല്ലാഹു സത്യവുമായി (حق) വന്നിട്ടും അവർ നിഷേധികളായി തുടരുന്നു. ലോകം ഒരു പുസ്തകത്തിലെ വരികൾ പോലെയാണ്; ഒന്ന് കഴിയുമ്പോൾ മറ്റൊന്ന് വരുന്നു. ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു, ഈ ലോകം പരലോകത്തിന്റെ ഒരു ആഴ്ച പോലെയാണ്, ഏഴായിരം വർഷങ്ങൾ. അതിൽ ആറായിരം വർഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞുപോയി. അവസാന കാലത്ത് ഭൂമിയിൽ ഏകദൈവ വിശ്വാസികൾ ഇല്ലാത്ത ഒരു കാലം വരും. ഓരോരുത്തരും മരിക്കുകയും പിന്നീട് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യും.

[سورة المؤمنون (23) : آية 91]

അല്ലാഹു ഒരു സന്താനത്തെയും സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല. അവനോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവവുമില്ല. അങ്ങനെ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ ഓരോ ദൈവവും താൻ സൃഷ്ടിച്ചവയുമായി വേർപിരിഞ്ഞു പോകുമായിരുന്നു. അവരിൽ ചിലർ ചിലരെക്കാൾ മേൽക്കോയ്മ പുലർത്തുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. അവർ (ബഹുദൈവാരാധകർ) പറഞ്ഞുണ്ടാക്കുന്നതിൽ നിന്നെല്ലാം അല്ലാഹു എത്രയോ പരിശുദ്ധനാണ് (سبحان الله). അല്ലാഹു തനിക്ക് സന്താനമുണ്ടെന്ന വാദത്തിൽ നിന്ന് അത്യുന്നതനാണ്. അവനോടൊപ്പം മറ്റൊരു ഇലാഹുമില്ലെന്നത് അഖണ്ഡമായ ഏകത്വത്തിന്റെ (توحيد) തെളിവാണ്. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ വ്യവസ്ഥിതിയിൽ ഒരു വിള്ളലും സംഭവിക്കാത്തത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിന്റെ (وحدانية) പ്രകടമായ അടയാളമാണ്. ഒന്നിലധികം ദൈവങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ, ഓരോരുത്തരും തങ്ങളുടെ സൃഷ്ടിപ്പിൽ സ്വതന്ത്രരാകാൻ ആഗ്രഹിക്കുകയും, അത് പ്രപഞ്ചത്തിൽ അരാജകത്വത്തിനും (فساد) നാശത്തിനും കാരണമാകുമായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധമായ സത്ത (ذات) ഇത്തരം അബദ്ധധാരണകളിൽ നിന്ന് എത്രയോ അകലെയാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെ (توحيد) നിഷേധിക്കുന്നവന്റെ അവസ്ഥയെ മൗലാന റൂമി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) അതിമനോഹരമായി ചിത്രീകരിക്കുന്നു. മണ്ണിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചതിനെ നിഷേധിക്കുന്നവൻ, താൻ ഒരു നുൽഫ (ബീജം) ആയിരുന്നപ്പോൾ തനിക്ക് ചിന്തയോ അറിവോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്ന് മറന്നുപോകുന്നു. അന്ന് നീ നിന്നെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലാത്തവനായിരുന്നിട്ടും അല്ലാഹു നിന്നെ പരിപാലിച്ചു. അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിനെ നിഷേധിക്കുന്നവന്റെ അവസ്ഥ, ഒരു വാതിലിൽ മുട്ടുന്നവനെപ്പോലെയാണ്. ഉള്ളിൽ നിന്ന് 'ഇവിടെ ആരുമില്ല' എന്ന് കേൾക്കുമ്പോഴും അവൻ മുട്ടുന്നത് നിർത്തുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെ നിഷേധിക്കുന്നവർ, അല്ലാഹുവിന് സന്താനമുണ്ടെന്നോ (ولد) പങ്കാളിയുണ്ടെന്നോ (شريك) വാദിക്കുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹു പരിശുദ്ധനാണ്. അവന് തുല്യനായി ആരുമില്ല,

അവന് സമാനമായി ഒന്നുമില്ല. 'അല്ലാഹുവിന് സന്താനമില്ല' (مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِـــنْ وَلَدٍ) എന്ന വചനം ക്രിസ്ത്യാനികളുടെയും മലക്കുകളെ അല്ലാഹുവിന്റെ പുത്രിമാരായി കാണുന്നവരുടെയും വാദങ്ങളെ ഖണ്ഡിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന് പങ്കാളിയുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ, ഓരോ ദൈവവും താൻ സൃഷ്ടിച്ചതിനെ എടുത്ത് വേർപിരിയുമായിരുന്നു. ലോകത്ത് കാണുന്ന ഈ ക്രമവും വ്യവസ്ഥയും അല്ലാഹു ഏകനാണെന്നതിന് തെളിവാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിന് സാക്ഷിയായി 'ശഹിദള്ളാഹു' (شهـد الله) എന്ന വചനം തന്നെ മതിയാകും. അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധിയെ (ســبحان الله) നാം വാഴ്ത്തുന്നു.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 92 إلى 98]

അദൃശ്യവും ദൃശ്യവുമായ കാര്യങ്ങളെ അറിയുന്നവനാണ് അല്ലാഹു. അവർ പങ്കുചേർക്കുന്നതിൽ നിന്നെല്ലാം അവൻ എത്രയോ പരിശുദ്ധനാണ് *(سبحان)*. നബിയേ, പറയുക: 'എന്റെ രക്ഷിതാവേ, അവർക്ക് നൽകപ്പെട്ട താക്കീതുകൾ *(*മരണാനന്തര ശിക്ഷ*)* നീ എനിക്ക് കാണിച്ചുതരികയാണെങ്കിൽ, എന്റെ രക്ഷിതാവേ, അക്രമികളായ ആ ജനതയിൽ എന്നെ നീ ഉൾപ്പെടുത്തരുതേ.' തീർച്ചയായും അവർക്ക് നൽകപ്പെട്ട താക്കീതുകൾ കാണിച്ചുകൊടുക്കാൻ നമുക്ക് സാധിക്കും. ഏറ്റവും നല്ല രീതിയിൽ *(أحسن)* തിന്മയെ നീ പ്രതിരോധിക്കുക. അവർ കെട്ടിച്ചമയ്ക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് നാം നന്നായി അറിയുന്നവനാണ്. പറയുക: 'എന്റെ രക്ഷിതാവേ, പിശാചുക്കളുടെ ദുർബോധനങ്ങളിൽ *(همزات)* നിന്നും ഞാൻ നിന്നിൽ അഭയം തേടുന്നു. അവർ എന്റെ അടുത്ത് സന്നിഹിതരാകുന്നതിൽ നിന്നും എന്റെ രക്ഷിതാവേ, ഞാൻ നിന്നിൽ അഭയം തേടുന്നു.'

തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാനിലെ ഈ ഭാഗം അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധിയെയും (തൻസീഹ് - تنزيـه) അവന്റെ ഏകത്വത്തെയും (തൗഹീദ് - توحيد) കുറിച്ചുള്ള അഗാധമായ വിചിന്തനമാണ്. അല്ലാഹു സൃഷ്ടികൾ അവനിലേക്ക് ചേർത്തുപറയുന്ന സന്താനങ്ങളിൽ

നിന്നും പങ്കാളികളിൽ നിന്നും എത്രയോ പരിശുദ്ധനാണ്. അവൻ അദൃശ്യവും ദൃശ്യവുമായ സകലതിനെയും അറിയുന്നവനാണ് (ആലിമുൽ ഗൈബി വശ്ശഹാദ - هادةعالم الغيب وال). അദൃശ്യം എന്നത് നമ്മുടെ പരിമിതമായ അറിവിനെ സംബന്ധിച്ചാണെന്നും, അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അദൃശ്യവും ദൃശ്യവും തുല്യമാണെന്നും ഇവിടെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഈ അറിവിലെ ഏകത്വം തന്നെ അവൻ പങ്കാളികളിൽ നിന്ന് മുക്തനാണെന്നതിന്റെ തെളിവാണ്. ശൈഖ് സാഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിനെ ലക്ഷ്യം വെച്ചുള്ള കർമ്മങ്ങൾ (റിയാഅ് - رياء) ഒരു വ്യാപാരി വിലയില്ലാത്ത നാണയം നിരസിക്കുന്നത് പോലെ അല്ലാഹു സ്വീകരിക്കുകയില്ല. യഹ്യാ ബിൻ മുആദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'തൗഹീദിന് ഒരു പ്രകാശമുണ്ട്, ശിർക്കിന് ഒരു അഗ്നിയുമുണ്ട്. തൗഹീദിന്റെ പ്രകാശം സത്യവിശ്വാസികളുടെ പാപങ്ങളെ ദഹിപ്പിക്കുന്നു, ശിർക്കിന്റെ അഗ്നി ബഹുദൈവാരാധകരുടെ പുണ്യങ്ങളെയും.' അല്ലാഹുവിനെ വഞ്ചിക്കുക എന്നതിനർത്ഥം അവന്റെ കൽപ്പനകൾ അനുസരിക്കാതെ, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി അല്ലാത്തത് ലക്ഷ്യം വെച്ച് പ്രവർത്തിക്കുക എന്നതാണ്. അതിനാൽ, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ശരീഅത്തിനെ മുറുകെ പിടിച്ചുകൊണ്ട്, ആത്മീയമായ മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്ന് മുക്തി നേടി, അല്ലാഹുവിന്റെ ഗുണവിശേഷങ്ങൾ (അഖ്ലാഖുല്ലാഹ് - أخلاق الله) കൊണ്ട് അലങ്കൃതരാകാൻ നാം പരിശ്രമിക്കണം. തുടർന്ന്, അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് സംരക്ഷണം തേടിക്കൊണ്ടുള്ള പ്രാർത്ഥനയാണ് 'റബ്ബേ, അവർക്ക് നീ വാഗ്ദാനം ചെയ്ത ശിക്ഷ എനിക്ക് കാണിച്ചുതരികയാണെങ്കിൽ, ആ അക്രമികളായ ജനതയിൽ എന്നെ നീ ഉൾപ്പെടുത്തരുതേ' എന്ന് പറയുന്നത്. അക്രമം (ളുൽമ് - ظلم) എന്നത് ഇവിടെ ശിർക്കിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. പരീക്ഷണങ്ങൾ ചിലപ്പോൾ സജ്ജനങ്ങളെയും ബാധിച്ചേക്കാം, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ തീരുമാനങ്ങളിൽ അന്യായം ഒട്ടും തന്നെയില്ല.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ ***96*** മുതൽ ***98*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം റൂഹുൽ ബയാനിൽ ഇപ്രകാരം വിവരിക്കുന്നു: 'നീ തിന്മയെ ഏറ്റവും നല്ലത് കൊണ്ട് പ്രതിരോധിക്കുക' ***(ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ).*** ഇതിനർത്ഥം, നിങ്ങളോട് ദ്രോഹം ചെയ്യുന്നവരോട് ക്ഷമിക്കുകയും, അക്രമം കാണിക്കുന്നവരോട് വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യുകയും, അജ്ഞത കാണിക്കുന്നവരോട് മാന്യതയോടെ പെരുമാറുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. ഇത് ആത്മീയമായ ഉന്നതിയുടെ ***(مقام)*** അടയാളമാണ്. 'അവർ എന്താണ് വിവരിക്കുന്നതെന്ന് നാം നന്നായി അറിയുന്നു' ***(نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ)*** എന്ന വചനം, അല്ലാഹുവിന്റെ സർവ്വജ്ഞാനത്തെ ***(علم)*** ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. തുടർന്ന്, 'എന്റെ രക്ഷിതാവേ, പിശാചുക്കളുടെ ദുർബോധനങ്ങളിൽ ***(هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ)*** നിന്ന് ഞാൻ നിന്നിൽ അഭയം തേടുന്നു' എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കാൻ അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു. പിശാചിന്റെ പ്രേരണകൾ ഹൃദയത്തിൽ അനാവശ്യമായ ചിന്തകൾ ഉണർത്തുന്നവയാണ്. 'അവർ എന്റെ അടുത്ത് സന്നിഹിതരാകുന്നതിൽ നിന്നും ഞാൻ നിന്നിൽ അഭയം തേടുന്നു' ***(وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ)*** എന്ന വചനം, ആരാധനകളിലും ദിക്റുകളിലും പിശാചിന്റെ സാന്നിധ്യം ഉണ്ടാകാതിരിക്കാൻ അല്ലാഹുവിനോട് സഹായം തേടേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ വചനങ്ങൾ വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയത്തെ ***(قلب)*** സംരക്ഷിക്കാനുള്ള ആത്മീയ കവചങ്ങളാണ്.

നാം അവരെ വൈകിപ്പിക്കുന്നത്, അവരിലോ അവരുടെ പിൻതലമുറയിലോ ചിലർ വിശ്വസിക്കുമെന്ന് നമുക്കറിയാവുന്നത് കൊണ്ടോ, അല്ലെങ്കിൽ നീ അവർക്കിടയിലുള്ളപ്പോൾ നാം അവരെ ശിക്ഷിക്കാത്തത് കൊണ്ടോ ആണ്. 'ഏറ്റവും നല്ല രീതിയിൽ പ്രതിരോധിക്കുക' (ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ) - അതായത്, ക്ഷമയും വിട്ടുവീഴ്ചയും (حلم وصفح) പോലുള്ള ഏറ്റവും ഉത്തമമായ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ അവരിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന തിന്മകളെ (سيئة) പ്രതിരോധിക്കുക. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: നിനക്ക്

നൽകപ്പെട്ട ഉദാത്തമായ സ്വഭാവഗുണങ്ങളും കാരുണ്യവും കൊണ്ട് അവരോട് പെരുമാറുക. കാരണം, അവർ കാണിക്കുന്ന വിപരീത സ്വഭാവങ്ങൾ നിന്നെ ബാധിക്കാൻ കഴിയാത്തത്ര ഉന്നതനാണ് നീ. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: തിന്മയ്ക്ക് പകരം തിന്മ ചെയ്യുന്നത് അനുവദനീയമാണെങ്കിലും, അത് വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യുന്നതാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമം. 'അവർ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത് നാം നന്നായി അറിയുന്നു' (نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ) - നിന്നെക്കുറിച്ച് അവർ പറയുന്ന മന്ത്രവാദം, കവിത, ഭ്രാന്ത് തുടങ്ങിയ അസത്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു അറിവുള്ളവനാണ്. ഇത് അവർക്കുള്ള താക്കീതും തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവർക്കുള്ള ആശ്വാസവുമാണ്. 'എന്റെ രക്ഷിതാവേ, പിശാചുക്കളുടെ ദുർബോധനങ്ങളിൽ (همزات الشياطين) നിന്ന് ഞാൻ നിന്നോട് ശരണം തേടുന്നു' (أَعُوذُ بِكَ). 'ഹംസ്' (همز) എന്നാൽ കുത്തുക എന്നർത്ഥം. പിശാചുക്കൾ മനുഷ്യരെ പാപങ്ങളിലേക്ക് പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതിനെ, ഒരു പരിശീലകൻ മൃഗങ്ങളെ കുത്തി ഓടിക്കുന്നതിനോട് ഉപമിച്ചിരിക്കുന്നു. 'അവർ എന്റെ അടുത്ത് സന്നിഹിതരാകുന്നതിൽ നിന്നും ഞാൻ നിന്നോട് ശരണം തേടുന്നു' (أَنْ يَحْضُرُونِ) - നമസ്കാരത്തിലോ, ഖുർആൻ പാരായണത്തിലോ, മരണസമയത്തോ അവർ എന്റെ ചുറ്റും വട്ടമിടുന്നതിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവേ നീ എന്നെ കാക്കേണമേ. തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം നമസ്കാരത്തിന് തുടക്കത്തിൽ 'ഹംസ്' (ഭ്രാന്ത്), 'നഫ്ത്' (കവിത), 'നഫ്ഖ്' (അഹങ്കാരം) എന്നിവയിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിനോട് കാവൽ തേടാറുണ്ടായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പൂർണ്ണമായ വചനങ്ങൾ (كلمات الله التامات) കൊണ്ട് കാവൽ തേടുക എന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങളെയും വേദങ്ങളെയും ആശ്രയിക്കലാണ്. എന്നാൽ തൗഹീദിന്റെ സമുദ്രത്തിൽ ആഴ്ന്നുപോയവർ അല്ലാഹുവിലല്ലാതെ മറ്റൊന്നിലും അഭയം തേടുകയില്ല. തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവിടുത്തെ ഉന്നത പദവിയിൽ നിന്ന് 'അല്ലാഹുവേ, നിന്നിൽ നിന്ന് നിന്നിലേക്ക് ഞാൻ ശരണം തേടുന്നു' (أعوذ بك منك) എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. നിശ്ചയമായും തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു

അലൈഹിവസല്ലം പാപസുരക്ഷിതനാണ് (عصمة), അവിടുത്തെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന പിശാച് പോലും ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 99 إلى 104]

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തങ്ങൾ മരണാനന്തര ജീവിതത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെയും അവിശ്വാസികളുടെ ഖേദത്തെയും അതിശക്തമായി വരച്ചുകാട്ടുന്നു. മരണത്തിന്റെ നിമിഷം ആഗതമാകുമ്പോൾ, താൻ ചെയ്തുകൂട്ടിയ അനാസ്ഥകളെക്കുറിച്ച് അവിശ്വാസി ബോധവാനാകുന്നു. അപ്പോൾ അവൻ അല്ലാഹുവിനോട് അപേക്ഷിക്കുന്നു: 'എന്റെ രക്ഷിതാവേ, എന്നെ നീ തിരികെ അയക്കേണമേ!' (رب ارجعون). താൻ ഉപേക്ഷിച്ച സൽക്കർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കാനും ജീവിതത്തിൽ നഷ്ടപ്പെടുത്തിയ അവസരങ്ങൾ വീണ്ടെടുക്കാനും അവൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ഇതൊരു വെറും വാക്ക് മാത്രമാണെന്ന് അല്ലാഹു ഉണർത്തുന്നു. അവരുടെ പിന്നിൽ പുനരുത്ഥാന നാൾ വരെ ഒരു മറയുണ്ട് (برزخ). പിന്നീട്, കാഹളം മുഴങ്ങുന്നതോടെ ബന്ധുത്വങ്ങളോ പരസ്പര സഹായങ്ങളോ അവിടെ ഫലം ചെയ്യില്ല. അന്ന് ആരുടെയൊക്കെ സൽക്കർമ്മങ്ങളുടെ തുലാസ് ഭാരമുള്ളതാകുന്നുവോ, അവർ വിജയികളാണ്. എന്നാൽ ആരുടെ തുലാസ് ലഘുവാകുന്നുവോ, അവർ തങ്ങളെത്തന്നെ നഷ്ടപ്പെടുത്തിയവരാണ്; അവർ നരകത്തിൽ നിത്യവാസികളായിരിക്കും. നരകത്തിലെ അഗ്നി അവരുടെ മുഖങ്ങളെ ദഹിപ്പിക്കുകയും അവർ അവിടെ വികൃതരായി കഴിയുകയും ചെയ്യും.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ശൈത്താനിൽ നിന്നുള്ള കാവലിനെക്കുറിച്ച് (استعاذة) വിവരിക്കുമ്പോൾ, അത് മറ്റുള്ളവരെ ശൈത്താനിൽ നിന്നുള്ള തിന്മകളെക്കുറിച്ച് ബോധവൽക്കരിക്കാനാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. ശൈത്താൻ മനുഷ്യരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ദുർബോധനം (وسوسة) നടത്തുകയും പുരുഷന്മാരെയും സ്ത്രീകളെയും വഴിതെറ്റിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

തിന്മ ചെയ്യുന്നവരെ ബിദ്അത്തുകളിലേക്കും (بدعة) തെറ്റായ ഇച്ഛകളിലേക്കും (هـوى) അവൻ നയിക്കുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയ ഒരു ഹദീസിൽ, അവിടുത്തെ കാലത്ത് കാണാത്ത രണ്ട് വിഭാഗം നരകാവകാശികളെക്കുറിച്ച് പരാമർശമുണ്ട്. ഒന്ന്, കയ്യിൽ പശുവിൻ വാലുപോലെയുള്ള ചാട്ടവാറുകളുമായി (سياط) ജനങ്ങളെ മർദ്ദിക്കുന്നവർ. രണ്ട്, വസ്ത്രം ധരിച്ചിട്ടും നഗ്നരായ സ്ത്രീകൾ (كاسيات عاريات). ഇതിനർത്ഥം നേർത്ത വസ്ത്രം ധരിക്കുന്നവർ എന്നോ, ദൈവഭയം (تقـــوى) എന്ന വസ്ത്രമില്ലാത്തവർ എന്നോ ആണ്. അവർ അഹങ്കാരത്തോടെ നടക്കുകയും, തലമുടി അലങ്കരിച്ച് ഒട്ടകത്തിന്റെ കൂന (اسنمة البخت) പോലെ ഉയർത്തിക്കെട്ടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇവർ സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ ഗന്ധം പോലും ആസ്വദിക്കുകയില്ല. തുടർന്ന് ഖുർആനിലെ 'ഹത്താ ഇദാ ജാഅ അഹദഹുമുൽ മൗത്ത്' എന്ന വചനത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുമ്പോൾ, മരണം ആസന്നമാകുമ്പോൾ കാഫിറായ വ്യക്തി താൻ നഷ്ടപ്പെടുത്തിയ വിശ്വാസത്തെയും സൽകർമ്മങ്ങളെയും ഓർത്ത് 'റബ്ബേ, എന്നെ തിരികെ അയക്കൂ' (ارجعـون) എന്ന് വിലപിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'റബ്ബ്' എന്ന് വിളിക്കുന്നത് സഹായം തേടാനാണ്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ മറുപടി അപ്രകാരം ലഭിക്കുന്നതല്ല. മരണം നേരിടുമ്പോൾ സത്യവിശ്വാസിക്ക് മലക്കുകളെ കാണുമ്പോൾ അവർ ചോദിക്കുന്നു: 'നിന്നെ ഞങ്ങൾ ദുനിയാവിലേക്ക് മടക്കണോ?' അപ്പോൾ വിശ്വാസി പറയുന്നു: 'ദുഃഖങ്ങളുടെയും സങ്കടങ്ങളുടെയും ഈ ലോകത്തേക്കോ? വേണ്ട.'

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂനിലെ ***101***-ാം വചനത്തെ വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് റൂഹുൽ ബയാൻ പറയുന്നു: 'പിന്നീട് കാഹളത്തിൽ ഊതപ്പെട്ടാൽ, അന്ന് അവർക്കിടയിൽ പരസ്പരമുള്ള ബന്ധങ്ങൾ *(أنساب)* ഇല്ലാതാവുകയും, അവർ പരസ്പരം ചോദിച്ചറിയുകയുമില്ല.' ഈ വചനം ലോകാവസാനത്തിന്റെ ഭയാനകമായ അവസ്ഥയെ വരച്ചുകാട്ടുന്നു. അന്ന് മനുഷ്യർക്കിടയിലുള്ള ലൗകികമായ എല്ലാ ബന്ധങ്ങളും - കുടുംബബന്ധങ്ങളോ, വംശീയമായ അഭിമാനങ്ങളോ, സൗഹൃദങ്ങളോ - അപ്രസക്തമായിത്തീരുന്നു. ഓരോരുത്തരും തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളുടെ ഭാരത്താൽ അസ്വസ്ഥരായിരിക്കും. ഇവിടെ 'അൻസാബ്' *(أنساب)* എന്നത് വംശപരമ്പരകളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പരലോകത്തെ ആ വലിയ വിചാരണാ വേളയിൽ, ഒരാൾക്ക് മറ്റൊരാളെ സഹായിക്കാനോ, തങ്ങളുടെ വംശമഹിമ കൊണ്ട് രക്ഷപ്പെടാനോ സാധിക്കില്ല. അല്ലാഹുവിങ്കൽ സ്വീകാര്യമായത് ഹൃദയശുദ്ധിയും *(إخلاص)*, സൽപ്രവൃത്തികളും മാത്രമാണ്. ഈ വചനം വിശ്വാസികളെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത്, ലൗകികമായ ബന്ധങ്ങൾക്കപ്പുറം അല്ലാഹുവുമായുള്ള ആത്മീയമായ ബന്ധം *(صلة بالله)* ദൃഢപ്പെടുത്താനാണ്. അന്ത്യനാളിലെ ആ ഭീതിദമായ നിമിഷത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യവും *(رحمة)* അവന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവരുടെ ശുപാർശയും *(شفاعة)* അല്ലാതെ മറ്റൊന്നും മനുഷ്യന് തുണയാകില്ല.

മറിച്ച്, അത് അല്ലാഹുവിലേക്ക് (الله تعالى) ആനന്ദപൂർവ്വം മടങ്ങുന്ന അവസ്ഥയാണ്. എന്നാൽ സത്യനിഷേധി (كافر) മരണസമയത്ത് പറയും: 'എന്റെ രക്ഷിതാവേ, എന്നെ മടക്കി അയക്കേണമേ!' ഞാൻ ഉപേക്ഷിച്ചുപോന്ന കാര്യങ്ങളിൽ (فيما تركت) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ഞാൻ വീഴ്ചവരുത്തിയ കാര്യങ്ങളിലാണ് എന്ന് പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതിൽ ശാരീരികവും സാമ്പത്തികവുമായ ആരാധനകളും കടമകളും ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇമാം റാസി തന്റെ തഫ്സീറുൽ കബീറിൽ (الكبير) പറയുന്നു: ഇതാണ് കൂടുതൽ

അനുയോജ്യമായ അർത്ഥം. തങ്ങൾ നശിപ്പിച്ച കാര്യങ്ങൾ നന്നാക്കിത്തീർക്കാൻ അവർ മടങ്ങിവരാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത് പോലെയാണിത്. ഈ എളിയ ദാസൻ (الفقير) - അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് മാപ്പ് നൽകട്ടെ - പറയുന്നു: ഇവിടെ സൽപ്രവർത്തി (عمل صالح) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് വിശ്വാസം (إيمان) എന്ന അടിത്തറയിൽ പടുത്തുയർത്തിയ കർമ്മങ്ങളാണ്. കാരണം, സത്യനിഷേധത്തിന്റെ അവസ്ഥയിൽ ബാഹ്യമായി സൽപ്രവർത്തിയുടെ രൂപത്തിൽ അവൻ ചിലത് ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, സത്യനിഷേധം (كفر) അതിനെ നിഷ്ഫലമാക്കിയതിനാൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ അത് ശൂന്യമായിരുന്നു. അതിന്റെ വ്യർത്ഥത നേരിൽ കണ്ടപ്പോൾ, ദുനിയാവിലേക്ക് മടങ്ങാനും യഥാർത്ഥ വിശ്വാസം സ്വീകരിച്ച് ബാഹ്യമായും ആന്തരികമായും സൽപ്രവർത്തികൾ ചെയ്യാനും അവൻ കൊതിക്കുന്നു. ഇമാം ഖുർത്വുബി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: മടങ്ങാനുള്ള ഈ യാചന സത്യനിഷേധിക്ക് മാത്രം പ്രത്യേകതയുള്ളതല്ല, മറിച്ച് വീഴ്ചവരുത്തിയ വിശ്വാസിയെയും (مؤمن مقصر) ഇത് ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ശൈഖ് റൂസ്ബിഹാൻ അൽ-ബഖ്ലി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ 'ഹഖാഇഖുൽ ബഖ്ലി' (حقائق البقلي) എന്ന തഫ്സീറിൽ പറയുന്നു: അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല വ്യക്തമാക്കുന്നു: അനുസരണത്തിന്റെ പദവികളിൽ (طاعات) നിന്ന് വീണുപോയവന് ഉന്നതമായ പദവികളിൽ (درجات) എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയില്ല. തുടക്കത്തിൽ സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണത്തിൽ (مراقبة) നിന്ന് വഞ്ചിതനായവൻ ഒടുവിൽ സാക്ഷാത്കാരത്തിൽ (مشاهدة) നിന്നും ദർശനത്തിൽ (معاينة) നിന്നും തടയപ്പെടുന്നതാണ്. പൊള്ളയായ അവകാശവാദങ്ങളുടെയും അനാവശ്യ കാര്യങ്ങളുടെയും ആളുകൾ മരണസമയത്ത് കൊതിക്കും; തങ്ങളുടെ ആയുസ്സ് അനുസരണങ്ങളിൽ നിന്ന് മാറി അശ്രദ്ധയിൽ (غفلة) നഷ്ടപ്പെടുത്തിയില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ എന്ന്! അസംബന്ധങ്ങളിലും വിരുദ്ധമായ അവകാശവാദങ്ങളിലും അവർ മുഴുകിയിരുന്നില്ലെങ്കിൽ എന്ന്! അതിനാൽ നിന്റെ നാഥന്റെ അനുസരണത്തിലേക്ക് നീ മുന്നിട്ടിറങ്ങുക. അവകാശവാദങ്ങളിൽ നിന്നും ആത്മീയ

അവസ്ഥകളെക്കുറിച്ചുള്ള (احـــوال) വാചാലതകളിൽ നിന്നും അകന്നുനിൽക്കുക. കാരണം അത് വലിയൊരു പരീക്ഷണമാണ് (فتنـــة). മുരീദുമാരിൽ (مريدين) ഒരു വിഭാഗം അതിൽപ്പെട്ട് നശിച്ചുപോയിട്ടുണ്ട്. തന്റെ ഇടപാടുകളെ ശരിയാക്കുന്നതിലേക്ക് (تصحيح المعاملات) തിരിഞ്ഞവനല്ലാതെ ആരും തന്നെ അതിന്റെ ബറകത്ത് കൊണ്ട് നാഥനിലേക്കുള്ള സാമീപ്യത്തിലേക്കും (قرب الرب) സുരക്ഷിതത്വത്തിന്റെ പദവിയിലേക്കും (مقـــام الامـــن) എത്തിച്ചേർന്നിട്ടില്ല. ഈ വഴി ഉപേക്ഷിച്ചവനൊക്കെയും വഴിതെറ്റുകയും നശിക്കുകയും വലിയ ഭയത്തിൽ അകപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഒടുവിൽ ആഗ്രഹം ഉപകരിക്കാത്ത സമയത്ത് അവൻ കൊതിക്കുകയും ചെയ്യും. ഹാഫിസ് ശീറാസി റഹിമഹുള്ളാഹ് പാടുന്നു: 'നമുക്ക് എന്തെങ്കിലും സൽക്കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാം, അല്ലാത്തപക്ഷം മറ്റൊരു ലോകത്തേക്ക് നമ്മുടെ ജീവന്റെ ഭാണ്ഡം മാറ്റുന്ന ആ നാളിൽ നാം ലജ്ജിക്കേണ്ടി വരും.' അൽ-ഖുജന്ദി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അറിവും (علم) ദൈവഭയവും (تقـوى) കേവലം അവകാശവാദങ്ങൾ മാത്രമാണ്, അതിന്റെ ആന്തരിക യാഥാർത്ഥ്യം മറ്റൊന്നാണ്. യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ മനുഷ്യൻ വേറെയാണ്, അവകാശവാദങ്ങളുടെ ഗോദ മറ്റൊന്നാണ്.' 'ഒരിക്കലുമില്ല!' (كَلَّا) എന്നത് മടങ്ങാനുള്ള ആവശ്യത്തെ തടയുന്നതും അത് അസാധ്യമാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നതുമാണ്. അതായത്, അവൻ ഒരിക്കലും ദുനിയാവിലേക്ക് മടക്കപ്പെടുകയില്ല. തീർച്ചയായും അത് (إِنَّهَا) - അതായത് 'എന്റെ രക്ഷിതാവേ, എന്നെ മടക്കി അയക്കേണമേ' എന്ന വാക്ക് - ഒരു വാക്ക് (كَلِمَةٌ) മാത്രമാണ്. ദുഃഖം അതിജയിക്കുന്നത് കൊണ്ട് മരണസമയത്ത് അവൻ അത് പറയുക തന്നെ ചെയ്യും. എന്നാൽ അതിന് ഉത്തരം നൽകപ്പെടുകയില്ല. അവരുടെ പിന്നിൽ (وَمِـــنْ وَرَائِهِـــمْ) - സീബവൈഹിയുടെയും അബൂ അലി അൽ-ഫാരിസിയുടെയും അഭിപ്രായത്തിൽ ഇതിന്റെ ഘടന 'ഫആൽ' എന്നാണ്, അതിന്റെ അവസാന അക്ഷരം ഹംസയാണ്. പൊതുജനങ്ങളുടെ അടുക്കൽ അത് യാഅ് ആണ്. ഇത് മുന്നിലും പിന്നിലും എന്ന വിപരീതാർത്ഥങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥലസൂചക

നാമമാണ് (ظرف مكان). ഇവിടെ അർത്ഥം ആ വ്യക്തിയുടെ മുന്നിൽ എന്നാണ്. ബഹുവചനം ഉപയോഗിച്ചത് അർത്ഥം പരിഗണിച്ചാണ്, കാരണം അവർ എല്ലാവരും ആ വിധിയിലാണ്. എന്നാൽ 'പറഞ്ഞു' (قـــال) എന്നതിലെ ഏകവചനം പദത്തിന്റെ ബാഹ്യരൂപം പരിഗണിച്ചാണ്. ഒരു മറയുണ്ട് (بَرْزَخٌ). അതായത് അവർക്കും മടക്കത്തിനുമിടയിലുള്ള തടസ്സം. അത് ഖബറാണ് (قـــبر). 'തഅ്വീലാത്തുന്നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: അത് മരണത്തിനും പുനരുത്ഥാനത്തിനും (بعث) ഇടയിലുള്ള അവസ്ഥയാണ്, അതായത് ദുനിയാവിനും ആഖിറത്തിനുമിടയിലുള്ളത്. ഇത് ആത്മാക്കളുടെ മാതൃകാ ലോകത്തിനും (عالم الأرواح المثالي) ഈ ഭൗതിക ഘടനയ്ക്കും (النشـــــأة العنصريـــــة) ഇടയിലുള്ള മറയല്ല. അവർ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപിക്കപ്പെടുന്ന ദിവസം വരെ (إِلَى يَـوْمِ يُبْعَثُـونَ). അതായത് ഖിയാമത്ത് നാൾ (يـــوم القيامـــة) വരെ. ഇത് ദുനിയാവിലേക്കുള്ള മടങ്ങിവരവിനെ പൂർണ്ണമായും നിരാകരിക്കലാണ്. കാരണം പുനരുത്ഥാന നാളിൽ ദുനിയാവിലേക്ക് മടക്കമില്ലെന്ന് വ്യക്തമാണ്. അന്നത്തെ മടക്കം പരലോക ജീവിതത്തിലേക്കാണ് (الحيـاة الاخرويـة). എന്നാൽ കാഹളത്തിൽ ഊതപ്പെട്ടാൽ (فَإِذا نُفِخَ فِي الصُّورِ). അന്ത്യനാൾ സംഭവിക്കുന്നതിനായി ഊതുമ്പോൾ. അത് രണ്ടാമത്തെ ഊതലാണ് (النفـخة الثانيـة). അതിനൊപ്പമാണ് പുനരുത്ഥാനവും പരലോകത്തെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടലും ഉണ്ടാകുന്നത്. ഊതുക എന്നാൽ ഒരു വസ്തുവിലേക്ക് കാറ്റ് പ്രവേശിപ്പിക്കുക എന്നാണ്. കാഹളം (صور) എന്നത് ഊതപ്പെടുന്ന ഒരു കൊമ്പ് പോലെയാണ്. അല്ലാഹു അതിനെ ആത്മാക്കൾ ശരീരങ്ങളിലേക്ക് മടങ്ങുന്നതിനുള്ള കാരണമാക്കുന്നു. അന്ന് അവർക്കിടയിൽ യാതൊരു കുടുംബബന്ധങ്ങളും (فَلا أَنْسـابَ بَيْنَهُـمْ) ഉപകരിക്കുകയില്ല. പരസ്പരമുള്ള കാരുണ്യവും ദയയും ഇല്ലാതാകുന്നതിനാലും, അത്യധികമായ പരിഭ്രാന്തിയും ഭയവും അവരെ കീഴടക്കുന്നതിനാലും ആണത്. മനുഷ്യൻ തന്റെ സഹോദരനിൽ നിന്നും മാതാപിതാക്കളിൽ നിന്നും ഭാര്യയിൽ നിന്നും മക്കളിൽ നിന്നും ഓടിയകലുന്ന അവസ്ഥയാണത്. അല്ലെങ്കിൽ

അവർക്ക് അഭിമാനിക്കാൻ തക്ക കുടുംബമഹിമകൾ അന്നുണ്ടാവില്ല. കുടുംബബന്ധം (نسب) എന്നാൽ രണ്ടോ അതിലധികമോ ആളുകൾ തമ്മിലുള്ള രക്തബന്ധമാണ്, അതായത് മാതാപിതാക്കളിൽ ഒരാൾ വഴിയുള്ള പങ്കാളിത്തം. അത് രണ്ടുതരത്തിലുണ്ട്: ലംബമായ ബന്ധം (نسب بالطول) - മാതാപിതാക്കളും മക്കളും തമ്മിലുള്ളത് പോലെ; തിരശ്ചീനമായ ബന്ധം (نسب بالعرض) - സഹോദരങ്ങൾ തമ്മിലും പിതൃസഹോദര പുത്രന്മാർ തമ്മിലും ഉള്ളത് പോലെ. ഇന്ന് അവർക്കിടയിലുള്ളത് പോലെ അന്ന് (يَوْمَئِذٍ) യാതൊരു ബന്ധവും ഉണ്ടായിരിക്കില്ല. അവർ പരസ്പരം ചോദിക്കുകയുമില്ല (وَلَا يَتَسَاءَلُونَ). അതായത് പരസ്പരം അന്വേഷിക്കുകയോ സഹായം ചോദിക്കുകയോ ഇല്ല.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ഈ ഭാഗത്ത് അന്ത്യദിനത്തിലെ ഭയാനകമായ അവസ്ഥകളെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്നു. അന്ന് ഓരോരുത്തരും സ്വന്തം അവസ്ഥയിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്നതിനാൽ, ആരും മറ്റൊരാളോട് 'നീ ആരാണ്?', 'ഏത് ഗോത്രത്തിൽ നിന്നാണ്?' എന്നൊന്നും ചോദിക്കില്ല. അത്രമേൽ ഭയാനകമായിരിക്കും ആ സമയം. എന്നാൽ, ഖുർആനിൽ 'അവർ പരസ്പരം ചോദിച്ചറിയും' (فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ) എന്ന് കാണുന്നത് ഇതിന് വിരുദ്ധമല്ല. കാരണം, അന്ത്യദിനം അമ്പതിനായിരം വർഷത്തോളം നീളുന്ന നീണ്ട ദിവസമാണ്. അതിൽ അമ്പതോളം വ്യത്യസ്ത ഘട്ടങ്ങളുണ്ട് (مواطن). ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ ഭയം കാരണം ആരും ഒന്നും ചോദിക്കില്ല, മറ്റു ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ അവർക്ക് ബോധം തെളിയുകയും പരസ്പരം സംസാരിക്കുകയും ചെയ്യും. ഉമ്മുൽ മുഅ്മിനീൻ ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹ ചോദിച്ചപ്പോൾ, അന്ത്യദിനത്തിൽ മൂന്ന് സന്ദർഭങ്ങളിൽ മനുഷ്യൻ എല്ലാം മറന്നുപോകുമെന്ന് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: കർമ്മപത്രം നൽകപ്പെടുമ്പോൾ, തുലാസ് സ്ഥാപിക്കപ്പെടുമ്പോൾ, നരകത്തിന് മുകളിലുള്ള പാലം (جسر جهنم) കടക്കുമ്പോൾ. ഇബ്നു മസ്ഊദ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: അന്ന് ഒരാൾക്ക് മറ്റൊരാളോട് അവകാശമുണ്ടെങ്കിൽ അത് ചോദിച്ചറിയാൻ അവൻ ആഗ്രഹിക്കും, എന്നാൽ സ്വന്തം ബന്ധുക്കളിൽ നിന്ന് പോലും ഓടിയൊളിക്കാനാണ് മനുഷ്യൻ ആഗ്രഹിക്കുക. മുഹമ്മദ് ബിൻ അലി അത്തിർമിദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: ഭൗതികമായ

വംശബന്ധങ്ങളെല്ലാം അന്ന് മുറിഞ്ഞുപോകും. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അടിമത്തം (عبودية) എന്ന ബന്ധം ഒരിക്കലും മുറിയുകയില്ല. അതാണ് യഥാർത്ഥ അഭിമാനകരമായ ബന്ധം. തുടർന്ന്, കഅ്ബയുടെ അരികിൽ വെച്ച് ഒരു യുവാവ് അല്ലാഹുവിനോട് അങ്ങേയറ്റം വിനയത്തോടെയും ഭയഭക്തിയോടെയും (تقوى) പ്രാർത്ഥിച്ച ഹൃദയസ്പർശിയായ സംഭവം വിവരിക്കുന്നു. അവൻ തന്റെ പാപങ്ങൾ ഏറ്റുപറയുകയും അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിനായി കേഴുകയും, അന്ത്യദിനത്തിൽ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ കാണാനുള്ള ഭാഗ്യം തനിക്ക് നൽകണമേ എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 102 إلى 104]

സത്യവിശ്വാസികളേ, അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുക. പരലോകത്ത് നന്മകളുടെ തുലാസ് ഭാരമുള്ളവർ *(فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ)* അഥവാ സുകൃതങ്ങൾ കൊണ്ട് കർമ്മഫലം കനത്തവർ, അവർ തന്നെയാണ് അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യവും സ്വർഗ്ഗവും കൊണ്ട് വിജയം വരിച്ചവർ. എന്നാൽ ആരുടെ തുലാസുകൾ ഭാരം കുറഞ്ഞവയാണോ *(فَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ)*, അഥവാ സൽകർമ്മങ്ങൾ ഇല്ലാത്തതിനാൽ അവർ നഷ്ടപ്പെട്ടവരായിത്തീർന്നു. അവർ തങ്ങളുടെ ആത്മാക്കളെത്തന്നെ നഷ്ടപ്പെടുത്തിയവരാണ് *(فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ)*. അവർ നരകത്തിൽ എന്നെന്നും വസിക്കുന്നവരാണ്. നരകത്തിലെ അഗ്നി അവരുടെ മുഖങ്ങളെ ദഹിപ്പിക്കും *(تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ)*. അതിൽ അവർ ചുളിഞ്ഞ മുഖങ്ങളുമായി *(وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ)* അഥവാ ചുണ്ടുകൾ വലിഞ്ഞുപോയ അവസ്ഥയിൽ കഴിയുന്നവരായിരിക്കും.

അസ്മഇ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) വിവരിക്കുന്നു: 'ഞാൻ അങ്ങേയറ്റം മോശമായ പാപങ്ങൾ ചെയ്തു കൂട്ടിയിരിക്കുന്നു, ലോകത്ത് എന്റെ പാപത്തിന് തുല്യമായ പാപം ചെയ്ത മറ്റൊരാളില്ല' എന്ന് വിലപിച്ചുകൊണ്ട് ഒരാൾ നിലത്തു വീണു ബോധരഹിതനായി കിടക്കുന്നത് ഞാൻ കണ്ടു. ഞാൻ അടുത്തുചെന്നപ്പോൾ അത് നബി കുടുംബത്തിലെ പ്രകാശമായ സൈനുൽ ആബിദീൻ അലി ബിൻ ഹുസൈൻ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) ആണെന്ന് മനസ്സിലായി.

ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തല മടിയിൽ വെച്ച് ആദരവോടെ കരഞ്ഞു. ബോധം തെളിഞ്ഞ അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു: 'എന്റെ മൗലായെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്തയിൽ നിന്ന് എന്നെ തടഞ്ഞതാര്?' ഞാൻ പറഞ്ഞു: 'അസ്മഇയാണ് ഞാൻ. നബി കുടുംബത്തിൽ പിറന്ന താങ്കൾ എന്തിനാണ് ഇത്രയും വിലപിക്കുന്നത്? അല്ലാഹു താങ്കളെ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിച്ചിട്ടില്ലേ?' അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അസ്മഇ, അല്ലാഹു സ്വർഗ്ഗം സൃഷ്ടിച്ചത് തന്നെ അനുസരിക്കുന്നവർക്ക് വേണ്ടിയാണ്, അത് ഒരു ഹബശി അടിമയാണെങ്കിൽ പോലും. നരകം സൃഷ്ടിച്ചത് തന്നെ ധിക്കരിക്കുന്നവർക്ക് വേണ്ടിയാണ്, അത് ഖുറൈശി വംശജനായ രാജാവാണെങ്കിൽ പോലും.' നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: 'ദൈവികമായ ആത്മീയ ഊത്ത് (نفحة العناية) ഹൃദയത്തിൽ ഏൽക്കുമ്പോൾ അവിടെ അന്ത്യനാൾ സംഭവിക്കുന്നു. അപ്പോൾ ഭൗതികമായ എല്ലാ ബന്ധങ്ങളും അറ്റുപോവുകയും, സത്യത്തെ (അല്ലാഹുവിനെ) തേടുന്നതിൽ മാത്രം മുഴുകി മറ്റെന്തിനെയും മറക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.' ആരുടെ കർമ്മങ്ങളുടെ തുലാസ് (موازين) കനത്തതാകുന്നുവോ, അതായത് ശരിയായ വിശ്വാസവും സൽക്കർമ്മങ്ങളും ഉള്ളവർ, അവർ വിജയികളാണ്. ആരുടെ തുലാസ് ഭാരമില്ലാത്തതാകുന്നുവോ, അവർ തങ്ങളുടെ ആയുസ്സും അവസരങ്ങളും പാഴാക്കി നഷ്ടം വരുത്തിയവരാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) ഉദാഹരിക്കുന്നു: 'മനുഷ്യൻ ഒരു മുട്ട പോലെയാണ്; അതിൽ ജീവൻ വരാനുള്ള കഴിവുണ്ട്. എന്നാൽ ആ കഴിവ് നശിപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ അത് നന്നാക്കാൻ സാധിക്കില്ല. ശരീയത്തിൽ നിന്ന് പിന്മാറിയവനേക്കാൾ അപകടകരമാണ് ത്വരീഖത്തിൽ നിന്ന് പിന്മാറിയവൻ.' നരകത്തിന്റെ തീ അവരുടെ മുഖങ്ങളെ ദഹിപ്പിക്കും (تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ).

അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം: 'എന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ നിങ്ങൾക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ലേ? അപ്പോൾ നിങ്ങൾ അവയെ നിഷേധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു' (അൽ-മുഅ്മിനൂൻ: 105). ഈ സൂക്തത്തിൽ, അല്ലാഹു തആല നരകവാസികളോട് അവരുടെ അഹങ്കാരത്തെയും സത്യനിഷേധത്തെയും കുറിച്ച് ചോദിക്കുന്നു. അവർ മറുപടി പറയും: 'ഞങ്ങളുടെ നാഥാ, ഞങ്ങളുടെ നിർഭാഗ്യം ഞങ്ങളെ കീഴടക്കിപ്പോയി; ഞങ്ങൾ വഴിപിഴച്ച ഒരു ജനതയായിരുന്നു' (അൽ-മുഅ്മിനൂൻ: 106). ഇവിടെ 'നിർഭാഗ്യം' (شقوة) എന്നത് അവരുടെ മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട വിധി (قدر) ആണ്. അവർ തുടർന്ന് അപേക്ഷിക്കും: 'ഞങ്ങളുടെ നാഥാ, ഇതിൽ നിന്ന് ഞങ്ങളെ പുറത്താക്കേണമേ; എന്നിട്ടും ഞങ്ങൾ വീണ്ടും (തിന്മ) ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ അക്രമികൾ തന്നെയാകുന്നു' (അൽ-മുഅ്മിനൂൻ: 107). അപ്പോൾ അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കും: 'നിങ്ങൾ അതിൽ തന്നെ ഒതുങ്ങിക്കഴിയുക; എന്നോട് സംസാരിക്കരുത്' (അൽ-മുഅ്മിനൂൻ: 108). ഈ വചനം അവരുടെ എല്ലാ പ്രതീക്ഷകളെയും അറുത്തുകളയുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'എന്റെ ദാസന്മാരിൽ ഒരു വിഭാഗം പ്രാർത്ഥിച്ചിരുന്നു: ഞങ്ങളുടെ നാഥാ, ഞങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു; അതിനാൽ നീ ഞങ്ങൾക്ക് പൊറുത്തുതരികയും കരുണ കാണിക്കുകയും ചെയ്യേണമേ; നീ കരുണ കാണിക്കുന്നവരിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമനല്ലോ' (അൽ-മുഅ്മിനൂൻ: 109). എന്നാൽ നിങ്ങൾ അവരെ പരിഹസിക്കുകയായിരുന്നു, അങ്ങനെ അവർ നിങ്ങളെ എന്റെ ഓർമ്മയെ മറപ്പിച്ചു; നിങ്ങൾ അവരെക്കണ്ട് ചിരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു (അൽ-മുഅ്മിനൂൻ: 110). തീർച്ചയായും അവർ ക്ഷമിച്ചതിന് ഇന്ന് ഞാൻ അവർക്ക് പ്രതിഫലം നൽകിയിരിക്കുന്നു; അവർ തന്നെയാണ് വിജയികൾ (അൽ-മുഅ്മിനൂൻ: 111). അല്ലാഹു ചോദിക്കും: 'ഭൂമിയിൽ നിങ്ങൾ എത്ര വർഷം താമസിച്ചു?' (അൽ-മുഅ്മിനൂൻ: 112). ഇഹലോക ജീവിതത്തിന്റെ നശ്വരതയും പരലോകത്തിന്റെ ശാശ്വതതയും ഇവിടെ വ്യക്തമാക്കപ്പെടുന്നു.

ഈ അഗ്നിജ്വാല മുഖങ്ങളെ പൊള്ളിക്കുന്നത് ഒരുതരം സ്പർശനമാണ് (نفـــح), എന്നാൽ അത് സാധാരണ സ്പർശനത്തേക്കാൾ അതിശക്തമായ പ്രഭാവം ചെലുത്തുന്നതാണ്. മുഖങ്ങളെ പ്രത്യേകം പരാമർശിക്കാൻ കാരണം, ശരീരത്തിലെ ഏറ്റവും ആദരണീയമായ അവയവമാണത്; ഏറ്റവും കൂടുതൽ സംരക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടതും അത് തന്നെ. അതിനാൽ, മുഖത്തിന്റെ അവസ്ഥ വിവരിക്കുന്നത് നരകത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന പാപങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ശക്തമായ താക്കീതാണ്. 'അവർ അവിടെ ചുളിഞ്ഞ മുഖമുള്ളവരായിരിക്കും' (وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ) എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു. തീവ്രമായ ചൂടുകാരണം ചുണ്ടുകൾ ചുരുങ്ങി പല്ലുകൾ പുറത്തുകാണുന്ന അവസ്ഥയാണിത്. ചുട്ട തലകൾ കാണുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന അതേ അവസ്ഥ. ഉത്ബത്തുൽ ഗുലാം (റഹിമഹുള്ളാഹ്) എന്നവരുടെ പശ്ചാത്താപത്തിന് (توبة) കാരണമായത്, അടുപ്പിൽ നിന്ന് പുറത്തെടുത്ത ഒരു ചുട്ട തല കണ്ടതാണ്. അത് കണ്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം മൂന്ന് രാപ്പകലുകൾ ബോധരഹിതനായി വീണുപോയി. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതായി വന്നിട്ടുണ്ട്: 'നരകത്തിന്റെ ചൂട് കാരണം മേൽചുണ്ട് ചുരുങ്ങി തലയുടെ മധ്യഭാഗം വരെ എത്തുകയും, കീഴ്ചുണ്ട് തൂങ്ങി വയറിന്റെ ഭാഗം വരെ എത്തുകയും ചെയ്യും.' തുടർന്ന് അവരോട് പരിഹാസത്തോടെയും ശാസനയോടെയും ചോദിക്കപ്പെടും: 'ദുനിയാവിൽ എന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ (آيات) നിങ്ങൾക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ലേ? അപ്പോൾ നിങ്ങൾ അത് നിഷേധിക്കുകയായിരുന്നില്ലേ?' അപ്പോൾ അവർ പറയും: 'ഞങ്ങളുടെ നാഥാ, ഞങ്ങളുടെ ദുർഭാഗ്യം (شـــقوة) ഞങ്ങളെ കീഴ്പ്പെടുത്തി.' അതായത്, സ്വന്തം തെറ്റായ തീരുമാനങ്ങളിലൂടെ നാം സമ്പാദിച്ച പാപങ്ങൾ നമ്മെ കീഴടക്കി. ഇമാം ഖുർതുബി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'നമ്മുടെ ആഗ്രഹങ്ങളും ലഹരികളും നമ്മെ കീഴടക്കി' എന്നതാണ് ഇതിന്റെ ഏറ്റവും മികച്ച വ്യാഖ്യാനം. അബൂ തുറാബ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'സ്വന്തത്തെക്കുറിച്ച് നല്ല ധാരണ വെച്ചുപുലർത്തുകയും മറ്റുള്ളവരെക്കുറിച്ച് മോശം ധാരണ വെച്ചുപുലർത്തുകയുമാണ് ദുർഭാഗ്യം.' 'അതുകൊണ്ട് നാം വഴികേടിലായ ഒരു ജനതയായി മാറി.' തുടർന്ന് അവർ അപേക്ഷിക്കും: 'ഞങ്ങളുടെ നാഥാ, ഞങ്ങളെ ഇതിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കേണമേ, ഇനി നാം ആവർത്തിക്കുകയാണെങ്കിൽ

തീർച്ചയായും നാം അക്രമികളായിരിക്കും.' അപ്പോൾ അല്ലാഹു കടുപ്പത്തിൽ കൽപ്പിക്കും: 'നിങ്ങൾ അതിൽ തന്നെ ഒതുങ്ങിക്കഴിയുക (اخْسَؤُا فِيهَا), എന്നോട് സംസാരിക്കരുത്.' നായയെ ആട്ടിയോടിക്കുന്നത് പോലെ അവരെ നിന്ദ്യമായി ആട്ടിയോടിക്കുന്നു. ഇനി ഒരിക്കലും നരകത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തുവരാനോ ദുനിയാവിലേക്ക് മടങ്ങാനോ സാധിക്കില്ല. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'എന്റെ ദാസന്മാരിൽ ഒരു വിഭാഗം (വിശ്വാസികൾ) ദുനിയാവിൽ പ്രാർത്ഥിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു: ഞങ്ങളുടെ നാഥാ, ഞങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു, അതിനാൽ ഞങ്ങളുടെ പാപങ്ങൾ പൊറുക്കുകയും ഞങ്ങളോട് കരുണ കാണിക്കുകയും ചെയ്യേണമേ. നീ കരുണാനിധികളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ഉത്തമനാണ്.' എന്നാൽ നിങ്ങൾ അവരെ പരിഹസിക്കുകയായിരുന്നു. അവരുടെ പ്രാർത്ഥന കേൾക്കാത്തവിധം നിങ്ങൾ അവരെ പരിഹസിച്ചും കളിയാക്കിയും സമയം കളഞ്ഞു. ആ പരിഹാസം കാരണം എന്റെ ഓർമ്മ (ذِكْرِي) നിങ്ങൾ മറന്നുപോയി. മുഖാതിൽ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: ബിലാൽ, അമ്മാർ, സൽമാൻ, സുഹൈബ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹും) തുടങ്ങിയ പാവപ്പെട്ട സ്വഹാബികളെക്കുറിച്ച് അബൂജഹ്ലും കൂട്ടരും പരിഹസിച്ചതിനെക്കുറിച്ചാണ് ഈ വചനം ഇറങ്ങിയത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർ ക്ഷമിച്ചതിന് ഇന്ന് ഞാൻ അവർക്ക് പ്രതിഫലം നൽകിയിരിക്കുന്നു; അവർ തന്നെയാണ് വിജയികൾ.' നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: 'സൗഭാഗ്യവാന്മാർ അല്ലാഹുവുമായുള്ള തങ്ങളുടെ സൽപ്രവൃത്തികൾ കൊണ്ട് നേട്ടം കൊയ്യുന്നതുപോലെ, തന്നെ പരിഹസിക്കുന്നവരുടെ നിന്ദനങ്ങളെക്കൊണ്ടും അവർ നേട്ടം കൊയ്യുന്നു. എന്നാൽ നിർഭാഗ്യവാന്മാർ തങ്ങളുടെ തെറ്റായ പ്രവൃത്തികൾ കൊണ്ടും, സത്യത്തെ ഉപദേശിക്കുന്നവരെ പരിഹസിക്കുന്നത് കൊണ്ടും നഷ്ടത്തിലാകുന്നു.'

അല്ലാഹു ചോദിക്കും: 'എത്ര വർഷമാണ് നിങ്ങൾ ഭൂമിയിൽ താമസിച്ചത്?' അവർ മറുപടി പറയും: 'ഒരു ദിവസമോ അല്ലെങ്കിൽ ഒരു ദിവസത്തിന്റെ അല്പഭാഗമോ ആണ് ഞങ്ങൾ താമസിച്ചത്. എന്നാൽ കണക്കെടുക്കുന്നവരോട് (അല്ലാഹുവിനോട്) ചോദിച്ചു നോക്കൂ.' അല്ലാഹു പറയും: 'നിങ്ങൾ വളരെ കുറച്ചു കാലം മാത്രമേ താമസിച്ചിട്ടുള്ളൂ; നിങ്ങൾക്ക് അക്കാര്യം അറിവുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ (എത്ര നന്നായിരുന്നു!)'. അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും പരലോകത്തെയും നിഷേധിച്ചവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഈ മറുപടി, ഭൗതിക ജീവിതത്തിന്റെ നശ്വരതയെയും ആത്മീയമായ ഉണർവിനെയും (يقظة) ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'ഞാൻ നിങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചത് വെറുതെയാണെന്നും, നിങ്ങൾ എന്റെ അടുത്തേക്ക് മടക്കിക്കൊണ്ടുവരപ്പെടുകയില്ലെന്നും നിങ്ങൾ വിചാരിച്ചുവോ?' അല്ലാഹു സത്യത്തിന്റെ അധിപനാണ്. അവനല്ലാതെ മറ്റൊരു ആരാധ്യനില്ല. ഉദാത്തമായ സിംഹാസനത്തിന്റെ (عرش) ഉടമസ്ഥനാണ് അവൻ. അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും ഗുണങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള അറിവ് (معرفة) ഇല്ലാത്തവരാണ് അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവത്തെ വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത്. അത്തരം ആളുകൾക്ക് അവരുടെ രക്ഷിതാവിന്റെ അടുക്കൽ യാതൊരു തെളിവുമില്ല. സത്യനിഷേധികൾ ഒരിക്കലും വിജയിക്കുകയില്ല. അതിനാൽ നബിയേ, പ്രാർത്ഥിക്കുക: 'എന്റെ രക്ഷിതാവേ, നീ പൊറുത്തുതരികയും കരുണ കാണിക്കുകയും ചെയ്യേണമേ. കരുണ കാണിക്കുന്നവരിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ഉത്തമൻ നീയാണല്ലോ.' ഈ സൂക്തങ്ങൾ വിശ്വാസികൾക്ക് തങ്ങളുടെ ജീവിതം അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയിൽ (ذكر) ക്രമീകരിക്കാനുള്ള ഉണർത്തലാണ് നൽകുന്നത്.

അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'ഭൂമിയിൽ നിങ്ങൾ എത്ര കാലം താമസിച്ചു?' (അതായത്, നിങ്ങൾ തിരികെ പോകുമെന്ന് വാദിക്കുന്ന ആ ഭൂമിയിൽ). 'ലബിഥ' (لبث) എന്നാൽ ഒരിടത്ത് സ്ഥിരമായി

താമസിക്കുക എന്നർത്ഥം. 'എത്ര വർഷങ്ങൾ' (عدد سنين) എന്നത് നിങ്ങളുടെ താമസത്തിന്റെ കാലയളവിനെ കുറിക്കുന്നു. അവർ മറുപടി നൽകി: 'ഞങ്ങൾ ഒരു ദിവസമോ അല്ലെങ്കിൽ ഒരു ദിവസത്തിന്റെ കുറച്ചു ഭാഗമോ മാത്രമാണ് താമസിച്ചത്.' നരകത്തിലെ കഠിനമായ ശിക്ഷയുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ തങ്ങളുടെ ജീവിതകാലം വളരെ തുച്ഛമായി അവർക്ക് അനുഭവപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാണ് അവർ അങ്ങനെ പറഞ്ഞത്. സന്തോഷത്തിന്റെ നാളുകൾ പെട്ടെന്ന് കടന്നുപോകുന്നതുപോലെയും, കഴിഞ്ഞുപോയ കാര്യങ്ങൾ ഇല്ലാത്തതുപോലെയും അവർക്ക് തോന്നി. 'എണ്ണുന്നവരോട് ചോദിക്കുക' (فاسأل العادين) എന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു. അതായത്, ആ ദിവസങ്ങളുടെ കണക്കറിയുന്നവരോട് ചോദിക്കുക. ഞങ്ങൾ ഇവിടെ അനുഭവിക്കുന്ന ശിക്ഷയുടെ തീവ്രത കാരണം ഞങ്ങൾക്ക് അത് ഓർത്തെടുക്കാനോ കണക്കാക്കാനോ സാധിക്കുന്നില്ല. 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ (التأويلات النجمية) പറയുന്നത്, നമ്മുടെ ശ്വാസങ്ങളെയും ദിവസങ്ങളെയും രാവുകളെയും കണക്കാക്കുന്ന മലക്കുകളോടാണ് ചോദിക്കാൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് എന്നാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾ അല്പകാലം മാത്രമേ താമസിച്ചിട്ടുള്ളൂ' (إن ما لبثتم إلا قليلا). ദുനിയാവിലെ തങ്ങളുടെ താമസത്തെ അവർ ചെറുതായി കണ്ടതിനെ അല്ലാഹു ശരിവെക്കുകയാണ്. 'നിങ്ങൾ അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ' (لو أنكم كنتم تعلمون) - അന്ന് നിങ്ങൾ അത് മനസ്സിലാക്കുമായിരുന്നു. 'ബഹ്റുൽ ഉലൂമിൽ' (بحر العلوم) പറയുന്നത്, ജീവിതത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ ദൈർഘ്യം നിങ്ങൾ അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ ഇത്രയും ചെറിയൊരു കാലയളവ് നിങ്ങൾ മറുപടിയായി പറയുമായിരുന്നില്ല എന്നാണ്. അതിനാൽ, ശ്വാസങ്ങൾ അവസാനിക്കുന്നതിനും ജീവിതത്തിന്റെ അടിത്തറ തകരുന്നതിനും മുൻപായി ബുദ്ധിമാനായ മനുഷ്യൻ തന്റെ അവസ്ഥയെ തിരുത്തുകയും കർമ്മങ്ങൾ നന്നാക്കുകയും വേണം. ശൈഖ് സഅ്ദി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: 'ഈ വിലപ്പെട്ട ശ്വാസത്തെ ഒരു അവസരമായി കാണുക, കാരണം പക്ഷിയെ നഷ്ടപ്പെട്ടാൽ കൂട്ടിന് പിന്നെ വിലയില്ല.' അലി (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പറഞ്ഞു: 'മനുഷ്യന്റെ ബാക്കിയുള്ള ആയുസ്സ് വിലമതിക്കാനാവാത്ത സമ്പത്താണ്, അത് ഉപയോഗിച്ച്

നഷ്ടപ്പെട്ടവ വീണ്ടെടുക്കാനും മരിച്ചവയെ (കർമ്മങ്ങളെ) ജീവിപ്പിക്കാനും സാധിക്കും.' നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അരുളി: 'അല്ലാഹുവിനെ ഓർക്കാതെ ഒരു നിമിഷം പോലും ഒരു അടിമയുടെ മേൽ കടന്നുപോകുന്നില്ല, അങ്ങനെയുണ്ടായാൽ ഖിയാമത്ത് നാളിൽ അതവന് വലിയ നഷ്ടബോധമായിരിക്കും.' ഓർക്കുക, ആയുസ്സിന്റെ കാര്യത്തിൽ മനുഷ്യർ രണ്ടു തരമാണ്. ചിലരുടെ ആയുസ്സ് നീണ്ടതും എന്നാൽ ഫലം കുറഞ്ഞതുമാണ് (ബനൂ ഇസ്രായേലിലെ ചിലരെപ്പോലെ). ചിലരുടെ ആയുസ്സ് കുറവാണെങ്കിലും ഫലം വളരെ കൂടുതലാണ്, ഈ ഉമ്മത്തിലെ ഭാഗ്യവാന്മാരെപ്പോലെ.

[سورة المؤمنون (23) : آية 115]

അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'ഞാൻ നിങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചത് വെറുതെയാണെന്നും, തീർച്ചയായും നിങ്ങൾ നമ്മുടെ അടുത്തേക്ക് മടക്കപ്പെടുകയില്ലെന്നും നിങ്ങൾ വിചാരിച്ചിരുന്നോ?' (أفحسبتم أنما خلقناكم عبثا وأنكم إلينا لا ترجعون). ഈ സൂക്തം മനുഷ്യന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന് പിന്നിലെ ഗൗരവമേറിയ ലക്ഷ്യത്തെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ഇമാം ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'റൂഹുൽ ബയാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിൽ യാതൊരു അനാവശ്യവുമില്ല. മനുഷ്യൻ ഈ ലോകത്ത് നിയോഗിക്കപ്പെട്ടത് കേവലം വിനോദത്തിനോ അലക്ഷ്യമായ ജീവിതത്തിനോ വേണ്ടിയല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിനെ അറിയാനും (معرفة), അവന് ഇബാദത്ത് ചെയ്യാനും വേണ്ടിയാണ്. മരണാനന്തര ജീവിതത്തിലേക്കുള്ള മടക്കം (رجوع) അനിവാര്യമായ ഒരു സത്യമാണ്. ഈ ലോകം ഒരു പരീക്ഷണശാലയാണ് (دار الابتلاء), ഇവിടെ ചെയ്യുന്ന ഓരോ കർമ്മത്തിനും പരലോകത്ത് കണക്ക് ബോധിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായ വിശ്വാസി തന്റെ ജീവിതത്തെ അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തിക്ക് അനുസൃതമായി ക്രമീകരിക്കുകയും, അന്ത്യദിനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധത്തോടെ (مراقبة) ജീവിക്കുകയും വേണം.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗം മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യത്തെയും അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മടക്കത്തെയും കുറിച്ച്

ആഴത്തിലുള്ള ഉൾക്കാഴ്ച നൽകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക പരിഗണന (عنايـة) ലഭിച്ചവർക്ക് ചുരുങ്ങിയ സമയം കൊണ്ട് വാക്കുകൾക്ക് അതീതമായ ഉന്നതി പ്രാപിക്കാൻ സാധിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ലൗകികമായ തിരക്കുകളിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുനിന്നിട്ടും ആത്മാർത്ഥമായ നിയ്യത്തോടെ (نيـــة) അല്ലാഹുവിലേക്ക് തിരിയാതിരിക്കുക എന്നത് വലിയൊരു നഷ്ടമാണ്. 'ആരോഗ്യവും ഒഴിവുസമയവും' എന്ന രണ്ട് അനുഗ്രഹങ്ങളെക്കുറിച്ച് അശ്രദ്ധരാകുന്നവരാണ് വലിയ നഷ്ടക്കാർ എന്ന് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'നാം നിങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചത് വെറുതെയാണെന്ന് നിങ്ങൾ വിചാരിച്ചുവോ?' (أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا) എന്ന ഖുർആൻ സൂക്തം, മനുഷ്യൻ അർത്ഥശൂന്യമായ ഒരു സൃഷ്ടിയല്ലെന്നും, മറിച്ച് ആരാധനയ്ക്കും അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മടക്കത്തിനും വേണ്ടിയാണ് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതെന്നും ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മടക്കം രണ്ട് വിധമാണ്: ഒന്ന്, നിർബന്ധിത മരണത്തിന് മുൻപേയുള്ള ഐച്ഛികമായ മരണം (مـــوت اختيـــاري) വഴി പ്രകൃതിയുടെ അധമതലങ്ങളിൽ നിന്ന് സത്യത്തിന്റെ ഉന്നതങ്ങളിലേക്ക് ഉയരുക. രണ്ട്, മരണശേഷം നിർബന്ധിതമായി അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങുക. ബഹ്‌ലൂൽ എന്ന മഹാൻ ഒരു ബാലനിൽ നിന്ന് കേട്ട ഉപദേശം ശ്രദ്ധേയമാണ്: 'നാം കളിക്കാനല്ല സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടത്, മറിച്ച് അറിവിനും ആരാധനയ്ക്കും വേണ്ടിയാണ്.' ഈ ലോകം നശിക്കുന്നതും മനുഷ്യൻ ഇവിടെ ശാശ്വതനല്ലാത്തവനുമാണ് എന്ന സത്യം ആ ബാലൻ കവിതയിലൂടെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

[سورة المؤمنون (23) : الآيات 116 إلى 117]

അതിനാൽ, അത്യുന്നതനാണ് അല്ലാഹു! പരമാധികാരിയും (അൽ-മലിക്) പരമസത്യനുമായവൻ (അൽ-ഹഖ്). അവനല്ലാതെ ആരാധനക്കർഹനായി മറ്റാരുമില്ല. മഹത്വമേറിയ സിംഹാസനത്തിന്റെ (അർശുൽ കരീം) നാഥനാണവൻ. അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റേതെങ്കിലും ദൈവത്തെ ആരാധനയിൽ പങ്കുചേർക്കുകയും, അതിന് യാതൊരു പ്രമാണവും (ബുർഹാൻ) ഇല്ലാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവന്റെ വിചാരണ അവന്റെ രക്ഷിതാവിങ്കൽ മാത്രമാണ്. നിശ്ചയം, സത്യനിഷേധികൾക്ക് (കാഫിറുകൾക്ക്) ഒരിക്കലും വിജയം നേടാനാവില്ല.

ബഹ്‌ലൂൽ പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ എന്റെ മാതാവ് വലിയ വിറകുകൾ കത്തിക്കുന്നത് കണ്ടു. എന്നാൽ ചെറിയ വിറകുകൾ കൂടാതെ അവ കത്തുന്നില്ല. നരകത്തിലെ ചെറിയ വിറകുകളിൽ പെട്ടുപോകുമോ എന്ന് ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു.' അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഹുസൈൻ ബിൻ അലി (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) തങ്ങളുടെ പരമ്പരയിൽ പെട്ടവരാണെന്ന് അറിഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഞാൻ പറഞ്ഞു: 'ആ വൃക്ഷത്തിൽ നിന്നല്ലാതെ ഇങ്ങനെയൊരു ഫലം ഉണ്ടാവുകയില്ല എന്നത് അത്ഭുതകരം തന്നെ.' അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെയും പൂർവ്വികരെയും കൊണ്ട് നമുക്ക് ഉപകാരം നൽകട്ടെ. ശൈഖ് അബൂബക്കർ അൽ വാസിത്വി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ഈ ആയത്ത് ഓതുമ്പോൾ പറയാറുണ്ടായിരുന്നു: 'അല്ലാഹു സൃഷ്ടികളെ വെറുതെ സൃഷ്ടിച്ചതല്ല. മറിച്ച്, തന്റെ അസ്തിത്വം വെളിപ്പെടുത്താനും തന്റെ പൂർണ്ണമായ ഗുണവിശേഷങ്ങളിലേക്ക് (صفات كماليه) സൃഷ്ടികളിലൂടെ വഴി കാണിക്കാനുമാണ് അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചത്.' അല്ലാഹു നമ്മെ സൃഷ്ടിച്ചത് കളിക്കാനല്ല, മറിച്ച് മുഹമ്മദ് നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) എന്ന പ്രകാശത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തിന് വേണ്ടിയാണ്. ആ പ്രകാശം മനുഷ്യവംശത്തിൽ നിന്ന് ഉദയം ചെയ്യുമെന്ന് അസലിൽ (അനാദിയിൽ) നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടതാണ്. അവിടുന്ന് അസലും (മൂലവും) ബാക്കിയുള്ളവർ അതിന്റെ ശാഖകളുമാണ്. 'ഞാൻ ഒരു മറഞ്ഞ നിധിയായിരുന്നു' (كنت كنزا مخفيا) എന്ന ഹദീസിൽ ഇതിന്റെ പൂർണ്ണമായ പ്രകടനം കാണാം. മൗലാനാ റൂമി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു)

മസ്നവിയിൽ പാടിയതുപോലെ, ആ മറഞ്ഞ നിധി പ്രപഞ്ചത്തെ പ്രകാശിപ്പിച്ചു. അല്ലാഹു (فَتَعَالَى اللَّهُ) തന്റെ അസ്തിത്വത്താൽ ഉന്നതനാണ്; സൃഷ്ടികളോട് സാദൃശ്യമുള്ളതിൽ നിന്നും അവൻ പരിശുദ്ധനാണ്. അവൻ രാജാധിരാജനും സത്യസ്വരൂപനുമാണ് (الْمَلِكُ الْحَقُّ). ഇമാം ഗസ്സാലി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'തന്റെ അസ്തിത്വത്തിലും ഗുണങ്ങളിലും പ്രവൃത്തികളിലും മറ്റൊന്നിനെയും ആശ്രയിക്കാത്തവനാണ് രാജാവ്. എന്നാൽ സകലതും അവനെ ആശ്രയിക്കുന്നു.' അല്ലാഹു അല്ലാതെ മറ്റൊരു ആരാധ്യനില്ല (لا إِلَهَ إِلَّا هُوَ). അവൻ ഉദാരമായ അർശിന്റെ രക്ഷിതാവാണ് (رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ). അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റൊന്നിനെ ആരാധിക്കുന്നവന് (يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهاً آخَرَ) അതിന് യാതൊരു തെളിവുമില്ല (لا بُرْهانَ لَهُ بِهِ). അസത്യത്തിന് ഒരിക്കലും തെളിവുണ്ടാകില്ല എന്നത് അനിഷേധ്യമായ സത്യമാണ്.

[سورة المؤمنون (23) : آية 118]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ വചനമായ 'നീ പറയുക: എന്റെ രക്ഷിതാവേ, നീ പൊറുത്തുതരികയും കരുണ കാണിക്കുകയും ചെയ്യേണമേ. കരുണ കാണിക്കുന്നവരിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ഉത്തമൻ നീയാണല്ലോ' (وَقُل رَّبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ) എന്ന സൂക്തത്തെക്കുറിച്ച് റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു: ഈ പ്രാർത്ഥനയിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അത്യന്തം വിനീതമായ അപേക്ഷയും, അവന്റെ കാരുണ്യത്തിലുള്ള അചഞ്ചലമായ വിശ്വാസവും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. 'റബ്ബ്' (رَبِّ) എന്ന് വിളിക്കുമ്പോൾ, പരിപാലകനായ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തെയാണ് വിശ്വാസി ആശ്രയിക്കുന്നത്. പാപമോചനം (مغفرة) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ മറയ്ക്കലും പൊറുക്കലുമാണ്, കരുണ (رحمة) എന്നത് അവന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളുടെ വർഷവും. അല്ലാഹുവിനെ 'കരുണാനിധികളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ഉത്തമൻ' (خَيْرُ الرَّاحِمِينَ) എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്, സൃഷ്ടികളുടെ കരുണയേക്കാൾ എത്രയോ മടങ്ങ് വിശാലമാണ് സ്രഷ്ടാവിന്റെ കരുണ എന്ന ബോധത്തിൽ നിന്നാണ്. ഈ സൂക്തം വിശ്വാസികൾക്ക് അവരുടെ ജീവിതത്തിന്റെ അവസാന നിമിഷങ്ങളിലും അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ മാത്രം പ്രതീക്ഷയർപ്പിക്കാൻ പഠിപ്പിക്കുന്നു.

[سورة النور (24) : الآيات 1 إلى 5]

സൂറത്തുന്നൂർ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടത് ഒരു അധ്യായമാണ് *(سورة)*, അത് അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങളെയും *(أحكام)* വിശ്വാസികളുടെ ആത്മീയ വിശുദ്ധിയെയും പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. ഒന്നാമത്തെ വചനം വ്യക്തമാക്കുന്നത് ഈ അധ്യായത്തെ അല്ലാഹു നിർബന്ധമാക്കുകയും *(فرضناها)* അതിലെ നിയമങ്ങളെ വ്യക്തമാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നാണ്. ഇതിൽ വ്യഭിചാരത്തിനുള്ള ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുമ്പോൾ, നൂറു ചാട്ടവാറടി നൽകണമെന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമമാണ്. ഈ ശിക്ഷ നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ വിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ മതത്തിൽ ദയ തോന്നരുത് *(رأفة)*. ഇത് കേവലം ശിക്ഷയല്ല, മറിച്ച് സമൂഹത്തിന്റെ ധാർമ്മികതയെ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗമാണ്. വ്യഭിചാരിയായ പുരുഷൻ വ്യഭിചാരിണിയായ സ്ത്രീയെ മാത്രമേ വിവാഹം കഴിക്കാവൂ എന്ന് പറയുന്നത്, അവരുടെ ആത്മീയമായ അശുദ്ധിയെ *(خبث)* സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ആരെങ്കിലും ആത്മാർത്ഥമായി പശ്ചാത്തപിക്കുകയും *(توبة)* തന്റെ ജീവിതം നന്നാക്കുകയും ചെയ്താൽ, അല്ലാഹു അത്യധികം പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ്.

ഏതൊരു മതവിശ്വാസവും തെളിവുകളില്ലാതെ നിലനിൽക്കുകയില്ല. അപ്പോൾ പിന്നെ ബുദ്ധിക്ക് തന്നെ വിരുദ്ധമെന്ന് തോന്നുന്ന കാര്യങ്ങളുടെ അവസ്ഥയെന്തായിരിക്കും? 'അവന്റെ വിചാരണ അവന്റെ രക്ഷിതാവിങ്കലാണ്' (فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ) എന്ന വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹു അവന് അർഹമായ പ്രതിഫലം നൽകുമെന്നാണ്. 'തീർച്ചയായും സത്യനിഷേധികൾ വിജയിക്കുകയില്ല' (إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ) എന്ന വാക്യം, സത്യനിഷേധം കൈമുതലാക്കിയവർക്ക് വിചാരണയുടെ കാഠിന്യത്തിൽ നിന്നും ശിക്ഷയിൽ നിന്നും രക്ഷയുണ്ടാവില്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. 'എന്റെ രക്ഷിതാവേ, നീ പൊറുത്തുതരികയും കരുണ കാണിക്കുകയും ചെയ്യേണമേ' (وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ) എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കാൻ അല്ലാഹു തന്റെ പ്രവാചകരോട് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) കൽപ്പിച്ചു. പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെട്ട പ്രവാചകർക്ക് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പോലും ഇപ്രകാരം കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടുവെങ്കിൽ, മറ്റുള്ളവരുടെ അവസ്ഥ എന്തായിരിക്കും? നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ

(ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: പ്രവാചകർ (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അല്ലാഹുവിന്റെ ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ടവരും ഉന്നത പദവിയിലുള്ളവരുമായിട്ടും അല്ലാഹുവിന്റെ പാപമോചനവും കാരുണ്യവും അവർക്ക് ആവശ്യമാണ്. അങ്ങനെയെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റുള്ളവരെ ആരാധിക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥ എത്രയോ ദയനീയമാണ്! അതിനാൽ ഈ പ്രാർത്ഥനയിൽ ഉമ്മത്ത് പ്രവാചകരെ (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) മാതൃകയാക്കണം. 'നീയാണ് കരുണ കാണിക്കുന്നവരിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമൻ' (وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ) എന്ന വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, സൃഷ്ടികളായ കരുണാമയന്മാർക്ക് മാറ്റം സംഭവിക്കാം, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം അനാദിയായതും മാറ്റമില്ലാത്തതുമാണ്. ബഖ്ലി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'എന്റെ അറിവിലുണ്ടായ കുറവുകൾ നീ പൊറുക്കേണമേ, നിന്നെ ദർശിക്കുന്നതിലെ ഉന്നത പദവികൾ വെളിപ്പെടുത്തി എനിക്ക് കരുണ ചെയ്യേണമേ' എന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു മസ്ഊദ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) രോഗിയായ ഒരാളുടെ ചെവിയിൽ ഈ സൂറത്തിലെ അവസാന വചനങ്ങൾ ഓതിയപ്പോൾ അയാൾ സുഖം പ്രാപിച്ചു. ഇത് കേട്ട പ്രവാചകർ (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പറഞ്ഞു: 'ഉറച്ച വിശ്വാസമുള്ള ഒരാൾ ഈ വചനങ്ങൾ ഒരു പർവ്വതത്തിന് മുകളിൽ ഓതിയാൽ അത് നീങ്ങിപ്പോകുമായിരുന്നു.' ഈ സൂറത്തിന്റെ തുടക്കവും ഒടുക്കവും അർശിന്റെ നിധികളിൽ പെട്ടതാണ്. ഉമറുൽ ഫാറൂഖ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പറയുന്നു: പ്രവാചകർക്ക് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) വഹ്യ് ലഭിക്കുമ്പോൾ തേനീച്ചയുടെ മൂളക്കം പോലെ ഒരു ശബ്ദം കേൾക്കാമായിരുന്നു. ശേഷം അവർ ഖിബ്ലയിലേക്ക് തിരിഞ്ഞ് പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'അല്ലാഹുവേ, ഞങ്ങൾക്ക് നീ വർദ്ധിപ്പിച്ചു തരേണമേ, കുറയ്ക്കരുതേ, ഞങ്ങളെ ആദരിക്കേണമേ, അപമാനിക്കരുതേ...' തുടർന്ന് അവർ പറഞ്ഞു: 'എനിക്ക് പത്ത് വചനങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടു, അവ മുറുകെ പിടിക്കുന്നവൻ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കും.' ശേഷം 'വിശ്വാസികൾ വിജയിച്ചിരിക്കുന്നു' (قد أفلح المؤمنون) എന്ന് തുടങ്ങുന്ന വചനങ്ങൾ ഓതി.

സൂറത്തുൻ നൂർ *(سورة النور)* അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധമായ പ്രകാശത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അധ്യായമാണ്. റൂഹുൽ ബയാൻ *(روح البيان)* എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിവരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഈ സൂറത്ത് വിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിന്റെ പ്രകാശം *(نور التوحيد)* നിറയ്ക്കുന്നു. 'അല്ലാഹു ആകാശങ്ങളുടെയും ഭൂമിയുടെയും പ്രകാശമാകുന്നു' എന്ന സൂക്തം വ്യാഖ്യാനിക്കുമ്പോൾ, ഇത് കേവലമായ ഭൗതിക പ്രകാശമല്ല, മറിച്ച് പ്രപഞ്ചത്തെ നിലനിർത്തുന്നതും സത്യവിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ സന്മാർഗത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നതുമായ ദൈവികമായ മാർഗദർശനമാണ്. വ്യഭിചാരത്തിനെതിരായ കർശനമായ നിയമങ്ങൾ *(حدود)* വിവരിക്കുമ്പോൾ, അത് സമൂഹത്തിന്റെ പരിശുദ്ധിയും കുടുംബബന്ധങ്ങളുടെ സുരക്ഷിതത്വവും കാത്തുസൂക്ഷിക്കാനാണെന്ന് ഗ്രന്ഥകാരൻ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശം ലഭിക്കാൻ ഹൃദയത്തെ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിക്കുകയും *(تزكية النفس)* അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയഭക്തി *(تقوى)* വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും വേണം. ഈ സൂറത്ത് വിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെക്കുറിച്ചും അവന്റെ നിയമങ്ങളുടെ പിന്നിലെ യുക്തിയെക്കുറിച്ചും ആഴത്തിലുള്ള ഉൾക്കാഴ്ച നൽകുന്നു.

ഈ അധ്യായം മദീനയിൽ അവതരിച്ചതാണ്. ഇതിൽ അറുപത്തിനാല് (അല്ലെങ്കിൽ അറുപത്തിരണ്ട്) സൂക്തങ്ങളുണ്ട്. ബിസ്മില്ലാഹി റഹ്മാനി റഹീം. ഇമാം ഖുർതുബി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: ഈ അധ്യായത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം ചാരിത്രശുദ്ധിയുടെയും (عفاف) മറയുടേയും (ستر) നിയമങ്ങൾ വിവരിക്കുക എന്നതാണ്. ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു കൂഫയിലെ ജനങ്ങൾക്ക് എഴുതി അയച്ചു: 'നിങ്ങളുടെ സ്ത്രീകളെ സൂറത്തുന്നൂർ പഠിപ്പിക്കുവിൻ.' ആയിശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയിൽ നിന്ന് നിവേദനം: നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'സ്ത്രീകളെ നിങ്ങൾ മുകൾത്തട്ടുകളിൽ (غرف) താമസിപ്പിക്കരുത്, അവരെ

എഴുതാൻ പഠിപ്പിക്കരുത്, എന്നാൽ അവർക്ക് സൂറത്തുന്നൂറും നൂൽനൂൽക്കലും (غزل) പഠിപ്പിച്ചു കൊടുക്കുക.' 'സൂറത്ത്' (سورة) എന്നത് ഖുർആനിലെ ഒരു ഭാഗമാണ്. അതിലെ സൂക്തങ്ങളും അറിവുകളും ജ്ഞാനങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണിത്. മദീനയുടെ ചുറ്റുമതിലിനെ (سورة) സൂചിപ്പിക്കുന്ന പദത്തിൽ നിന്നാണ് ഇതിന്റെ ഉത്ഭവം. ഇവിടെ 'സൂറത്ത്' എന്നത് ഉന്നതമായ ഒരു പദവിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'അൻസൽനാഹാ' (أَنْزَلْنَاهَا) - നാം ഇതിനെ അവതരിപ്പിച്ചു - എന്നത് വിശുദ്ധമായ ലോകത്ത് നിന്ന് ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം മുഖേന ഇറക്കി എന്നതിനെ കുറിക്കുന്നു. 'ഫറദ്നാഹാ' (وَفَرَضْنَاهَا) - നാം ഇതിനെ നിർബന്ധമാക്കി - എന്നത് ഇതിലെ നിയമങ്ങൾ അനിഷേധ്യമായി കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടവയാണ് എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. 'ഫർദ്' (فرض) എന്ന വാക്കിന്റെ മൂല അർത്ഥം ഒരു വസ്തുവിനെ മുറിക്കുകയോ അതിൽ സ്വാധീനം ചെലുത്തുകയോ ചെയ്യുക എന്നതാണ്.

[سورة النور (24) : آية 2]

വ്യഭിചരിക്കുന്ന സ്ത്രീയും വ്യഭിചരിക്കുന്ന പുരുഷനും - അവരിൽ ഓരോരുത്തർക്കും നൂറ് അടി വീതം അടിക്കുക. അല്ലാഹുവിന്റെ മതനിയമത്തിൽ (ദീൻ - دين) അവരോട് ദയ തോന്നരുത്. നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യദിനത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്നവരാണെങ്കിൽ, ഈ ശിക്ഷ നടപ്പിലാക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനയെ നിങ്ങൾ മുറുകെ പിടിക്കണം. സത്യവിശ്വാസികളിൽ ഒരു വിഭാഗം അവരുടെ ശിക്ഷാവിധിക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിക്കട്ടെ. ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ അതിരുകളെ (ഹുദൂദ് - حدود) സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും, സമൂഹത്തിൽ സദാചാരത്തിന്റെ പരിശുദ്ധി കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. ശിക്ഷ നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ ഹൃദയത്തിൽ അലിവ് തോന്നുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനയോടുള്ള അനാദരവായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു, കാരണം അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമം നടപ്പിലാക്കുക എന്നത് നീതിയുടെയും (അദ്ൽ - عدل) കാരുണ്യത്തിന്റെയും പൂർണ്ണതയാണ്.

ഖുർആനിലെ 'ഫർള്' (فرض) എന്ന പദം 'ഇജാബ്' (ايجاب) എന്നതിന് സമാനമാണ്. എങ്കിലും, ഒരു കാര്യം സ്ഥിരമായി സംഭവിക്കുന്നതിനെ പരിഗണിച്ചാണ് 'ഇജാബ്' എന്ന് പറയുന്നത്. എന്നാൽ, ഒരു വിധിയിൽ അന്തിമമായ തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിനെയാണ് 'ഫർള്' എന്ന് പറയുന്നത്. 'നാം ഇതിൽ അവതരിപ്പിച്ചു' (وَأَنْزَلْنَا فِيهَا) എന്ന് അല്ലാഹു പറയുമ്പോൾ, ഈ സൂറത്തിലെ നിയമങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ആയത്തുകളെയാണ് അത് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അവ വ്യക്തമായ തെളിവുകളാണ് (بَيِّنَاتٍ). 'അവതരിപ്പിച്ചു' എന്ന പദം ആവർത്തിച്ചു പറഞ്ഞത്, ഈ സൂറത്തിന്റെ മഹത്വവും അതിലെ നിയമങ്ങളുടെ ഗൗരവവും വ്യക്തമാക്കാനാണ്. 'നിങ്ങൾ ഉപദേശം സ്വീകരിക്കാൻ വേണ്ടി' (لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ) എന്നതിനർത്ഥം, ഈ നിയമങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ഓർമ്മയിൽ എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കണം എന്നാണ്. ആവശ്യഘട്ടങ്ങളിൽ അവ ഉടൻ തന്നെ ഓർത്തെടുത്ത് പ്രാവർത്തികമാക്കാൻ ഇത് നിങ്ങളെ പ്രാപ്തരാക്കുന്നു. സിദ്ദീഖിന്റെ മകളായ, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയതമന്റെ പ്രിയതമയായ ആഇശ

(റളിയള്ളാഹു അൻഹ) ബീവിയുടെ പരിശുദ്ധിയെക്കുറിച്ചുള്ള ആയത്തുകൾ ഈ സൂറത്തിലുണ്ട് എന്നത് തന്നെ ഇതിന്റെ ശ്രേഷ്ഠതയ്ക്ക് മതിയായ തെളിവാണ്. തുടർന്ന് വ്യഭിചാരിണിയായ സ്ത്രീയെയും പുരുഷനെയും (الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي) കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്നു. ഇവിടെ സ്ത്രീയെ ആദ്യം പറഞ്ഞത്, അക്കാലത്ത് സ്ത്രീകളിലെ ഈ പ്രവണത കൂടുതലായിരുന്നതുകൊണ്ടോ, അല്ലെങ്കിൽ ഈ പാപത്തിന് സ്ത്രീയുടെ സമ്മതം പ്രധാന ഘടകമായതുകൊണ്ടോ ആണ്. ഇവർക്ക് നൂറ് ചാട്ടവാറടി (مِائَةَ جَلْدَةٍ) നൽകാൻ അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു. ഇത് അവിവാഹിതർക്കുള്ള ശിക്ഷയാണ്. വിവാഹിതരായവർക്കുള്ള ശിക്ഷ (റജ്മ് - കല്ലെറിഞ്ഞ് കൊല്ലൽ) സുന്നത്തുകൊണ്ട് സ്ഥിരപ്പെട്ടതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമം നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ അവരോട് യാതൊരു ദയയും (رَأْفَةٌ) തോന്നരുത്. ശിക്ഷ നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ പ്രതിയുടെ കരച്ചിലോ യാചനയോ കണ്ട് ദയ തോന്നി ശിക്ഷയിൽ കുറവ് വരുത്തുകയോ ഒഴിവാക്കുകയോ ചെയ്യുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനിൽ (فِي دِينِ اللَّهِ) അനുവദനീയമല്ല.

അല്ലാഹു അവരെ അതിൽ നിന്ന് വിലക്കി. അല്ലാഹു ഒരു കാര്യം നിർബന്ധമാക്കിയാൽ, അതിൽ കരുണ (رحمة) പ്രകടിപ്പിക്കുന്നത് അരുതാത്തതാണെന്ന സൂചന ഇതിലുണ്ട്. ഒരു ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: 'ഒരു വ്യക്തിയെ കൊണ്ടുവരപ്പെടും, അവൻ നിശ്ചയിച്ചതിനേക്കാൾ ഒരു ചാട്ടവാറടി കുറച്ചു. അപ്പോൾ അവനോട് ചോദിക്കപ്പെടും: നീ എന്തുകൊണ്ട് കുറച്ചു? അവൻ പറയും: നിന്റെ അടിമകളോടുള്ള കരുണ നിമിത്തം. അപ്പോൾ അവനോട് പറയപ്പെടും: നീ എന്നേക്കാൾ കരുണയുള്ളവനാണോ? അവനെ നരകത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെടും. മറ്റൊരുവനെ കൊണ്ടുവരപ്പെടും, അവൻ ഒരു ചാട്ടവാറടി അധികം നൽകി. അവനോട് ചോദിക്കപ്പെടും: നീ എന്തുകൊണ്ട് അധികം നൽകി? അവൻ പറയും: നിന്റെ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് അവർ വിട്ടുനിൽക്കാൻ വേണ്ടി. അപ്പോൾ അവനോട് പറയപ്പെടും: നീ എന്നേക്കാൾ വിവേകമുള്ളവനാണോ? അവനെ നരകത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെടും.' 'അൽ-അസ്ഇലത്തുൽ മുഖ്ഹമ'യിൽ പറയുന്നു: അല്ലാഹു അലിവ് കാണിക്കുന്നതിനെയും കരുണയെയും വിലക്കിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ഒരു മുസ്ലിമായ സഹോദരൻ പാപത്തിൽ വീണുപോയപ്പോൾ അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ സഹതാപം തോന്നിയാൽ അവൻ ശിക്ഷിക്കപ്പെടുമോ

എന്ന ചോദ്യത്തിന് മറുപടി ഇതാണ്: ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പ്രകൃതിദത്തമായ സഹതാപമോ (رأفة جبلية) സഹജമായ കരുണയോ (رحمة غريزية) അല്ല. കാരണം, അവ മനുഷ്യന്റെ ഉത്തരവാദിത്തത്തിന് (تكليف) കീഴിൽ വരുന്നതല്ല. മറിച്ച്, അല്ലാഹുവിന്റെ അതിരുകൾ (حدود الله) നടപ്പിലാക്കുന്നതിനെ തടയുകയും ശരീഅത്തിന്റെ നിയമങ്ങളെ അസാധുവാക്കാൻ കാരണമാവുകയും ചെയ്യുന്ന തരത്തിലുള്ള അലിവാണ് ഇവിടെ വിലക്കപ്പെട്ടത്. 'ബഹ്റുൽ ഉലൂമിൽ' പറയുന്നു: വ്യഭിചാരത്തിന്റെ ശിക്ഷ നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ അതിൽ അമാന്തം കാണിക്കാതെ, വേദനയുണ്ടാക്കുന്ന രീതിയിൽ തന്നെ അടിക്കണമെന്നും, അതിൽ വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യരുതെന്നും ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യദിനത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്നുവെങ്കിൽ' (إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ) എന്ന പരാമർശം അല്ലാഹുവിനും അവന്റെ ദീനിനും വേണ്ടി കോപം ജ്വലിപ്പിക്കാനും ആവേശമുണ്ടാക്കാനും വേണ്ടിയാണ്. കാരണം, അല്ലാഹുവിലുള്ള വിശ്വാസം അവന്റെ കൽപ്പനകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ ഗൗരവവും ജാഗ്രതയും ആവശ്യപ്പെടുന്നു. ജുനൈദുൽ ബഗ്ദാദി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: 'തെറ്റ് ചെയ്യുന്നവരോടുള്ള അമിതമായ സഹതാപം, സത്യം ചെയ്യുന്നവരോടുള്ള അവഗണനയ്ക്ക് തുല്യമാണ്.' ശിക്ഷാ നടപടികളിൽ അലംഭാവം കാണിക്കുന്നതിനെതിരെയുള്ള മുന്നറിയിപ്പായി അന്ത്യദിനത്തെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. അന്ത്യദിനത്തിന് ആ പേര് വരാൻ കാരണം, അതിനുശേഷം മറ്റൊരു രാത്രിയില്ല എന്നതാണ്. അത് മുഴുവൻ ഒരു പകൽ പോലെയാകും. സ്വർഗ്ഗത്തിലെ പ്രകാശങ്ങളെല്ലാം ചേർന്ന് ഒരു പകലായും, നരകത്തിലെ ഇരുട്ടുകളെല്ലാം ചേർന്ന് ഒരു രാത്രിയായും മാറുമെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. 'വിശ്വാസികളിൽ നിന്നുള്ള ഒരു സംഘം അവരുടെ ശിക്ഷയ്ക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിക്കട്ടെ' (وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ). ഇവിടെ 'സാക്ഷ്യം' എന്നാൽ സന്നിഹിതരാവുക എന്നാണ്. 'അദാബ്' എന്നാൽ കഠിനമായ വേദന. ഒരു കൂട്ടം ആളുകൾ സന്നിഹിതരാകുന്നത് പരസ്യപ്പെടുത്താനും (تشهير) വിരട്ടാനും (زجر) വേണ്ടിയാണ്. വിശ്വാസികളിൽ നിന്നുള്ളവരാകണം എന്ന് പറയാൻ കാരണം, സജ്ജനങ്ങളായ വിശ്വാസികളെ കാണുമ്പോൾ പാപം ചെയ്തവന് കൂടുതൽ ലജ്ജ

തോന്നുമെന്നതിനാലാണ്. നിയമപരമായി ഇത് നിർബന്ധമാണെന്ന് തോന്നുമെങ്കിലും, കർമ്മശാസ്ത്ര പണ്ഡിതന്മാർ (فقهاء) ഇത് സുന്നത്താണെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ, പരസ്യപ്പെടുത്തൽ (تفضيح) എന്നത് ശാരീരികമായ വേദനയേക്കാൾ വലിയ ശിക്ഷയായി ഭവിക്കും. ശാരീരിക ശിക്ഷാ നിയമങ്ങൾ: അവിവാഹിതനായ വ്യഭിചാരിക്ക് നൂറ് ചാട്ടവാറടി നൽകണം. വേദനയുണ്ടാക്കുന്ന ചാട്ടവാറായിരിക്കണം. പുരുഷനെ നിൽക്കുന്ന നിലയിലും, സ്ത്രീയെ ഇരിക്കുന്ന നിലയിലും അടിക്കണം. വസ്ത്രങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്യണം (അറവ് ഭാഗം ഒഴികെ). മുഖത്തും തലയിലും ഗുഹ്യഭാഗത്തും അടിക്കരുത്. അല്ലാഹുവിന്റെ അതിരുകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നത് ആ നാട്ടുകാർക്ക് നാൽപ്പത് ദിവസത്തെ മഴയേക്കാൾ ഉത്തമമാണെന്ന് ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. വ്യഭിചാരം വലിയ പാപമാണ് (കബീറ). ഹുദൈഫ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പറഞ്ഞു: 'ജനങ്ങളേ, വ്യഭിചാരത്തെ സൂക്ഷിക്കുക. അതിൽ ആറ് ദോഷങ്ങളുണ്ട്; മൂന്നെണ്ണം ദുനിയാവിലും മൂന്നെണ്ണം ആഖിറത്തിലുമാണ്. ദുനിയാവിലെ ദോഷങ്ങൾ: മുഖത്തെ പ്രഭ നഷ്ടപ്പെടുക, ദാരിദ്ര്യം വരിക, ആയുസ്സ് കുറയുക എന്നിവയാണ്. ആഖിറത്തിലെ ദോഷങ്ങൾ: അല്ലാഹുവിന്റെ കോപം, വിചാരണയിലെ കാഠിന്യം, നരകശിക്ഷ എന്നിവയാണ്.'

[سورة النور (24) : آية 3]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ മൂന്നാം വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, റൂഹുൽ ബയാൻ രചയിതാവ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: വ്യഭിചാരിയായ പുരുഷൻ വ്യഭിചാരിണിയെയോ ബഹുദൈവാരാധകയെയോ അല്ലാതെ വിവാഹം കഴിക്കുന്നില്ല. ഇവിടെ 'വിവാഹം' (نكاح) എന്നത് ആത്മീയമായ ഒത്തുചേരലിനെയും സ്വഭാവപരമായ സാമ്യത്തെയുമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ആത്മാക്കൾക്ക് പരസ്പരം ആകർഷണമുണ്ട് (أرواح جنود مجندة). പാപികളായവർ തങ്ങളുടെ അധാർമികമായ അവസ്ഥയ്ക്ക് അനുയോജ്യരായവരെയാണ് തേടുന്നത്. എന്നാൽ സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന വിശുദ്ധി (عفة) അവരെ അത്തരം മ്ലേച്ഛതകളിൽ നിന്ന് അകറ്റി നിർത്തുന്നു. ഈ വചനം വിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം തിരിക്കാനും, ആത്മീയമായ പവിത്രത (طهارة) കാത്തുസൂക്ഷിക്കാനും പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപനകളെ അനുസരിക്കുന്നവർക്ക് അവന്റെ കാരുണ്യവും സംരക്ഷണവും എപ്പോഴും കൂടെയുണ്ടാകും.

കണ്ണുകളുടെ വ്യഭിചാരം എന്നത് ഇബ്‌ലീസിന്റെ വിഷം പുരട്ടിയ അമ്പുകളിൽ ഒന്നാണ്. മസ്നവിയിൽ പറയുന്നു: 'ദൂരത്തുനിന്നുള്ള ഈ നോട്ടം ഒരു അമ്പും വിഷവും പോലെയാണ്; അത് നിന്റെ പ്രണയത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ക്ഷമയെ കുറയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.' 'തഅ്‌വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: 'വ്യഭിചാരിയും വ്യഭിചാരിണിയും' (الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي) എന്ന പരാമർശം ആത്മാവിനെ (നഫ്സ്) കുറിച്ചാണ്. അല്ലാഹു വിലക്കിയ കാര്യങ്ങളിൽ ശൈത്താനോടും ദുനിയാവിനോടും അത് കീഴ്പ്പെടുമ്പോൾ ആത്മാവ് വ്യഭിചരിക്കുന്നു. അതുപോലെ, അല്ലാഹു വിലക്കിയ ദുനിയാവിന്റെ വികാരങ്ങളിൽ മുഴുകുമ്പോൾ റൂഹും വ്യഭിചരിക്കുന്നു. 'അവർ ഓരോരുത്തർക്കും നൂറു ചാട്ടവാറടി നൽകുക' (فَاجْلِدُوا كُلَّ واحِدٍ مِنْهُما مِائَةَ جَلْدَةٍ) എന്നത് വിശപ്പുകൊണ്ടും ഇച്ഛകളെയും ആഗ്രഹങ്ങളെയും ഉപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടും അവയെ

ശുദ്ധീകരിക്കുക (തസ്കിയ്യ) എന്നതാണ്. 'അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനിൽ അവരോട് നിങ്ങൾക്ക് ദയ തോന്നരുത്' (وَلا تَأْخُذْكُمْ بِهِما رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ) എന്നതിനർത്ഥം, നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നുവെന്ന് വാദിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അവന്റെ കൽപ്പനകൾ ലംഘിക്കുന്നവരോട് നിങ്ങൾ വെറുപ്പ് കാണിക്കുക. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പന ലംഘിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ സ്വന്തം നഫ്സിനോടും റൂഹിനോടും ദയ കാണിക്കരുത്. രോഗിയായ മകനെ ചികിത്സിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുന്ന പിതാവിനെപ്പോലെയാണ് ഈ ശുദ്ധീകരണവും ശിക്ഷണവും നൽകാത്തവൻ. 'വിശ്വാസികളിൽ ഒരു വിഭാഗം അവരുടെ ശിക്ഷയ്ക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിക്കട്ടെ' (وَلْيَشْهَدْ عَذابَهُما طائِفَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ) എന്നത് ആത്മീയ ഗുരുക്കന്മാരുടെ സാന്നിധ്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു പൂർണ്ണനായ ശൈഖിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നഫ്സിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുകയും റൂഹിനെ ശിക്ഷിക്കുകയും വേണം. അമിതത്വത്തിൽ നിന്നും കുറവുകളിൽ നിന്നും അത് അവനെ സംരക്ഷിക്കുന്നു. 'വ്യഭിചാരി വ്യഭിചാരിണിയെ അല്ലാതെ വിവാഹം കഴിക്കുന്നില്ല' (الزَّانِي لا يَنْكِحُ إِلَّا زانِيَةً) എന്ന വചനം, സമാന സ്വഭാവമുള്ളവർ തമ്മിലുള്ള ആകർഷണത്തെയും, വിശ്വാസികൾ ഇത്തരം അധാർമ്മികതയിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെയും വ്യക്തമാക്കുന്നു.

[سورة النور (24) : آية 4]

സത്യവിശ്വാസികളായ സ്ത്രീകളെക്കുറിച്ച് അപവാദങ്ങൾ പറയുകയും, പിന്നീട് അതിന് നാല് സാക്ഷികളെ ഹാജരാക്കാൻ കഴിയാത്തവരുമായ ആളുകൾക്ക് എൺപത് ചാട്ടവാറടി നൽകുക. അവരുടെ സാക്ഷ്യം മേലിൽ ഒരിക്കലും സ്വീകരിക്കരുത്. തീർച്ചയായും അവർ അധർമ്മകാരികളാണ് (فاسقون). എന്നാൽ ഇതിന് ശേഷം പശ്ചാത്തപിക്കുകയും (توبة), തങ്ങളുടെ ജീവിതം നന്നാക്കുകയും ചെയ്തവർക്ക് അല്ലാഹു ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ്. ഈ സൂക്തം പരിശുദ്ധമായ ചാരിത്ര്യത്തെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും, സമൂഹത്തിൽ അപവാദങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നത് തടയുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമമാണ്. ഇവിടെ 'അധർമ്മകാരികൾ' (فاسقون) എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ടവർ, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകളെ ലംഘിച്ചവരും നീതിയുടെ അതിരുകൾ വിട്ടവരുമാണ്. എന്നാൽ ആത്മാർത്ഥമായ പശ്ചാത്താപത്തിലൂടെ (توبة) അവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിലേക്ക് മടങ്ങാൻ വാതിലുകൾ തുറന്നിട്ടിരിക്കുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗം വ്യഭിചാരിണിയായ സ്ത്രീയെ വിവാഹം കഴിക്കുന്നതിനെതിരെയുള്ള ശക്തമായ താക്കീതാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'വിശ്വാസികൾക്ക് അത് (വ്യഭിചാരിണിയെ വിവാഹം കഴിക്കുന്നത്) നിഷിദ്ധമാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു'. ഇതിന്റെ അർത്ഥം, അത്തരം പ്രവൃത്തികൾ അധാർമികതയിലേക്കും (فسق), അപവാദങ്ങൾക്കും, വംശാവലിയെ സംബന്ധിച്ച സംശയങ്ങൾക്കും കാരണമാകുന്നു എന്നാണ്. ഇത് നിസ്സാരരായ ആളുകൾക്ക് പോലും ചേരാത്ത കാര്യമാണ്, പിന്നെങ്ങനെയാണ് സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് ഇത് യോജിക്കുക? ഇവിടെ 'നിഷിദ്ധം' (تحريم) എന്ന് പ്രയോഗിച്ചത്, ഈ പ്രവൃത്തിയിൽ നിന്നുള്ള അതിശക്തമായ വിരോധത്തെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. ഈ വിധി ചില പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെന്നും, പിന്നീട് 'നിങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള അവിവാഹിതരെ നിങ്ങൾ വിവാഹം കഴിപ്പിക്കുക' എന്ന

ആയത്തുകൊണ്ട് ഇത് ദുർബലപ്പെട്ടതാണെന്നും (منسوخ) അഭിപ്രായമുണ്ട്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് ഇതിനെക്കുറിച്ച് ചോദിച്ചപ്പോൾ, 'അതിന്റെ തുടക്കം വ്യഭിചാരവും ഒടുക്കം വിവാഹവുമാണ്' എന്ന് അവിടുന്ന് അരുളി. ഹറാമായ ഒന്ന് ഹലാലായതിനെ ഹറാമാക്കുകയില്ല. ഈ ആയത്ത് മോശപ്പെട്ട കൂട്ടുകെട്ടുകളിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കണമെന്നും, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലുള്ളവരുമായി മാത്രം സൗഹൃദം പുലർത്തണമെന്നും നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. സ്വഭാവങ്ങൾ പരസ്പരം പകരുന്നവയാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ അരുളി: 'മുശ്രിക്കുകളോടൊപ്പം വസിക്കരുത്, അവരുമായി കൂടിക്കലരരുത്. ആരെങ്കിലും അവരോടൊപ്പം വസിക്കുകയോ കൂടിക്കലരുകയോ ചെയ്താൽ അവൻ അവരിൽ പെട്ടവനാണ്, നമ്മിൽ പെട്ടവനല്ല'. അതായത്, അവരുടെ ദുസ്വഭാവങ്ങൾ നമ്മിലേക്ക് പകരാതിരിക്കാൻ ഒരേ സ്ഥലത്തോ സദസ്സിലോ അവരുമായി സഹവസിക്കരുത്. സമാന സ്വഭാവമുള്ളവർ ഒത്തുചേരുന്നു എന്നത് പ്രകൃതിനിയമമാണ്. കവി പാടിയതുപോലെ: 'ഒരു വ്യക്തിയെക്കുറിച്ച് ചോദിക്കേണ്ടതില്ല, അവന്റെ സുഹൃത്തിനെ നോക്കിയാൽ മതി; കാരണം സുഹൃത്ത് തന്റെ സുഹൃത്തിനെ അനുകരിക്കുന്നു'. അല്ലാഹു അത്യന്തം അഭിമാനിയായവനാണ് (غيور), അതിനാൽ ഓരോ നിമിഷവും അവനെ ഭയപ്പെടണം (تقوى). തുടർന്ന്, 'സതീകളായ സ്ത്രീകളെ (المحصنات) അപവാദം പറയുന്നവർ...' എന്ന ആയത്തിനെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'അപവാദം' (رمي) എന്നത് കല്ലെറിയുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു, ഇത് അധിക്ഷേപത്തിന്റെ തീവ്രതയെ കാണിക്കുന്നു. 'മുഹ്സനാത്ത്' എന്നാൽ ചാരിത്ര്യശുദ്ധിയുള്ളവർ എന്നാണ്. ഇത്തരത്തിൽ ചാരിത്ര്യവതികളെ വ്യഭിചാരം ആരോപിച്ചു അപമാനിക്കുന്നത് വലിയ പാപമാണ്. ഇസ്ലാമിക നിയമപ്രകാരം (فقه) ഒരാൾക്ക് ഈ ശിക്ഷ ലഭിക്കണമെങ്കിൽ ആരോപണം ഉന്നയിക്കുന്നവന് അഞ്ച് നിബന്ധനകൾ ഉണ്ടായിരിക്കണം: സ്വാതന്ത്ര്യം, പ്രായപൂർത്തി, ബുദ്ധി, ഇസ്ലാം മതം, കൂടാതെ ആരോപിക്കപ്പെടുന്നവൾ ചാരിത്ര്യവതിയായിരിക്കുകയും വേണം.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ വചനങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, 'ഇഫ്ഫ്' (عفة) അഥവാ ചാരിത്ര്യശുദ്ധി എന്നത് വ്യഭിചാരത്തിൽ (زنى) നിന്നുള്ള അകൽച്ചയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഒരാൾ

തന്റെ യൗവനത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ വ്യഭിചാരം ചെയ്യുകയും പിന്നീട് ആത്മാർത്ഥമായി പശ്ചാത്തപിക്കുകയും (توبة) തന്റെ ജീവിതം നന്നാക്കുകയും ചെയ്താൽ, ആ വ്യക്തിയെ ആ പഴയ പാപത്തിന്റെ പേരിൽ ആക്ഷേപിക്കുന്നത് (قذف) അനുവദനീയമല്ല. അത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ ആക്ഷേപിക്കുന്നവർക്ക് ശിക്ഷ ലഭിക്കും. ഒരു സ്വതന്ത്രനായ വ്യക്തി, ചാരിത്ര്യവതിയായ സ്ത്രീയെ 'വ്യഭിചാരിണി' എന്നോ, അല്ലെങ്കിൽ വംശപരമ്പരയെ അധിക്ഷേപിക്കുന്ന രീതിയിലോ വിളിക്കുന്നത് 'ഖദ്ഫ്' (قذف) എന്ന കുറ്റകൃത്യത്തിൽ പെടുന്നു. എന്നാൽ 'ഫാസിഖ്' (ദുർമാർഗ്ഗി) എന്നോ 'മദ്യപാനി' എന്നോ വിളിക്കുന്നത് 'തഅ്സീർ' (تعزير) എന്ന ശിക്ഷയ്ക്ക് അർഹമാക്കുന്നു. തഅ്സീർ എന്നത് ഭരണാധികാരിയുടെ വിവേചനാധികാരത്തിൽ പെട്ടതാണ്. ഇതിന്റെ പരമാവധി ശിക്ഷ മുപ്പത്തിയൊമ്പത് ചാട്ടവാറടിയാണ്, കാരണം ഇത് ഹദ്ദ് (حد) എന്ന നിശ്ചിത ശിക്ഷയേക്കാൾ കുറവായിരിക്കണം. ഹദ്ദ് എന്നത് അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച ശിക്ഷയാണ്, എന്നാൽ തഅ്സീർ എന്നത് സമൂഹത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കാൻ (تطهير) ഭരണാധികാരി നിശ്ചയിക്കുന്ന ശിക്ഷയാണ്. ഹദ്ദ് നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ സംശയങ്ങൾ (شبهات) പരിഗണിക്കപ്പെടും, എന്നാൽ തഅ്സീറിൽ അങ്ങനെയല്ല. സാക്ഷികളുടെ കാര്യത്തിൽ, നാല് സാക്ഷികളെ (أربعة شهداء) ഹാജരാക്കാൻ സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ, ആരോപണം ഉന്നയിച്ചവർക്ക് എൺപത് ചാട്ടവാറടി (ثمانين جلدة) നൽകണമെന്ന് ഖുർആൻ കൽപ്പിക്കുന്നു. ഈ ശിക്ഷ നടപ്പിലാക്കുന്നത് അവരുടെ ആരോപണത്തിലെ അസത്യം തെളിയിക്കാനാണ്. എന്നാൽ ആരോപിക്കപ്പെട്ട വ്യക്തിക്ക് ഈ ശിക്ഷയിൽ മാപ്പ് നൽകാനുള്ള അവകാശമുണ്ട്. അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടി ക്ഷമിക്കാനും (كظم الغيظ) വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യാനും പ്രേരിപ്പിക്കുന്നത് ഉത്തമമാണ്. എന്നാൽ കോടതിയിൽ കേസ് തെളിയിക്കപ്പെട്ടാൽ പിന്നെ വിട്ടുവീഴ്ചയ്ക്ക് സ്ഥാനമില്ല.

[سورة النور (24) : آية 5]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിനാലാം അധ്യായമായ സൂറത്തുന്നൂറിലെ അഞ്ചാം വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം റൂഹുൽ ബയാനിൽ ഇപ്രകാരം വിവരിക്കുന്നു: 'എന്നാൽ, അതിനുശേഷം അവർ പശ്ചാത്തപിക്കുകയും (توبة) തങ്ങളുടെ ജീവിതം നന്നാക്കുകയും ചെയ്താൽ, തീർച്ചയായും അല്ലാഹു ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ് (غفور رحيم).' ഈ വചനം അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കാരുണ്യത്തെയും ദയയെയും കുറിക്കുന്നു. പാപങ്ങളിൽ മുഴുകിയവർക്ക് പോലും അല്ലാഹുവിന്റെ വാതിൽ കൊട്ടിയടക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ആത്മാർത്ഥമായ പശ്ചാത്താപം (توبة نصوح) വഴി ഒരു അടിമയ്ക്ക് തന്റെ തെറ്റുകളിൽ നിന്ന് മുക്തനാകാനും അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം (قرب) വീണ്ടെടുക്കാനും സാധിക്കും. ഇവിടെ 'ജീവിതം നന്നാക്കുക' (أصلحوا) എന്നത് ബാഹ്യമായ കർമ്മങ്ങൾ മാത്രമല്ല, ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം തിരിച്ചുവിടുക എന്ന ആത്മീയ ശുദ്ധീകരണത്തെയും (تزكية) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഗുണനാമങ്ങളായ ഗഫൂർ, റഹീം എന്നിവയുടെ പ്രഭാവം ഒരു വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ പതിയുന്നത് അവന്റെ പശ്ചാത്താപത്തിന്റെ ആഴത്തിനനുസരിച്ചാണ്.

ഖദ്ഫ് (വ്യഭിചാര ആരോപണം) നടത്തിയവന് മാപ്പ് നൽകാൻ ഇരയായ വ്യക്തിക്ക് അവകാശമില്ല. കാരണം, ഇത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ബാധ്യതയാണ് (حق الله). അതിനാൽ, ധനം നൽകി ഒത്തുതീർപ്പാക്കുന്നത് സാധുവല്ല. ശിക്ഷ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് മുൻപ് ആരോപണം ഉന്നയിച്ചവൻ പശ്ചാത്തപിച്ചാൽ (توبة) ശിക്ഷ ഒഴിവാകുന്നതാണ്. പ്രായപൂർത്തിയാകാത്ത കുട്ടിയോ ഭ്രാന്തനോ ഒരാളെ ആരോപിച്ചാൽ, അവർക്ക് ശിക്ഷയോ ലിയാനോ (لعان) ബാധകമല്ല; അവർ പ്രായപൂർത്തിയായാലോ സുബോധം വീണ്ടെടുത്താലോ പോലും ഇത് ബാധകമല്ല. എങ്കിലും, അച്ചടക്ക നടപടിയെന്ന നിലയിൽ അവർക്ക് താക്കീത് നൽകാവുന്നതാണ്. ഒരാൾ പലതവണ ആരോപണം ഉന്നയിച്ചാൽ, അത് ഒരേ സംഭവത്തെക്കുറിച്ചാണെങ്കിൽ ഒരു ശിക്ഷ മതിയാകും. എന്നാൽ,

വ്യത്യസ്ത സംഭവങ്ങളെക്കുറിച്ചാണെങ്കിൽ (ഉദാഹരണത്തിന്: 'നീ ഇന്നവനോടും ഇന്നവനോടും വ്യഭിചരിച്ചു' എന്ന് പറഞ്ഞാൽ), വാക്കുകൾക്ക് അനുസരിച്ച് ശിക്ഷയും വർദ്ധിക്കും. 'അവരുടെ സാക്ഷ്യം നിങ്ങൾ സ്വീകരിക്കരുത്' (وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً) എന്ന വചനം 'അവരെ അടിക്കുക' എന്ന കൽപ്പനയോട് ചേർന്നുവരുന്നു. ഇത് ആത്മീയമായ ഒരു ശിക്ഷയാണ്; ചാട്ടവാറടി ശരീരത്തിന് വേദന നൽകുന്നത് പോലെ, ഈ വിലക്ക് ഹൃദയത്തിന് വേദന നൽകുന്നു. ആരോപണം ഉന്നയിച്ചവൻ തന്റെ നാവിനാൽ മറ്റൊരാളെ വേദനിപ്പിച്ചതിനാൽ, അവന്റെ സാക്ഷ്യത്തിനുള്ള അവകാശം എടുത്തുമാറ്റിക്കൊണ്ട് അവന് പ്രതികാരം നൽകുന്നു. ഇവിടെ 'അവരുടെ' എന്നതിലെ 'ലാം' (ل) സാക്ഷ്യത്തെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നു. ആരോപണം ഉന്നയിച്ച സമയത്ത് അവർക്കുണ്ടായിരുന്ന യോഗ്യതയിൽ നിന്നാണ് ഈ വിലക്ക് ഉത്ഭവിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ടാണ്, പശ്ചാത്തപിച്ച് ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ച അമുസ്ലിമിന്റെ സാക്ഷ്യം സ്വീകരിക്കപ്പെടുന്നത്; കാരണം, അവന്റെ പുതിയ സാക്ഷ്യയോഗ്യത ഇസ്ലാമിന് ശേഷമുള്ളതാണ്, പഴയതല്ല. 'ഒരിക്കലും' (أَبَدًا) എന്നത് അവരുടെ ജീവിതകാലം മുഴുവൻ എന്നർത്ഥം വരുന്നു. 'അവർ ഫിസ്ഖ് (പാപം) ചെയ്തവരാണ്' (الْفَاسِقُونَ) എന്നത് അവർ അനുസരണക്കേടിൽ മുഴുകിയവരാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. എന്നാൽ, പശ്ചാത്തപിക്കുകയും (توبة) തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങൾ നന്നാക്കുകയും (إصلاح) ചെയ്യുന്നവർക്ക് അല്ലാഹു പൊറുത്തുനൽകുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ അടയാളമാണ്. മറ്റുള്ളവരുടെ ദോഷങ്ങൾ മറച്ചുവെക്കുന്നവരോട് അല്ലാഹു കരുണ കാണിക്കുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'മുസ്ലിംകളുടെ രഹസ്യങ്ങൾ അന്വേഷിക്കരുത്, അങ്ങനെ ചെയ്താൽ അല്ലാഹു അവരെ പരസ്യമായി അപമാനിക്കും.' ശൈഖ് സഅദി റഹിമഹുള്ളാഹ് പാടുന്നു: 'നിന്റെ കണ്ണുകൾ സ്വന്തം ദോഷങ്ങളിൽ നിന്ന് പിന്തിരിപ്പിക്കുക, മറ്റുള്ളവരുടെ ദോഷങ്ങൾ തിരയരുത്.' പശ്ചാത്താപം സ്വീകരിക്കപ്പെടണമെങ്കിൽ, ചെയ്ത തെറ്റ് തിരുത്തുകയും കർമ്മങ്ങൾ നന്നാക്കുകയും വേണം.

[سورة النور (24) : الآيات 6 إلى 10]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***6*** മുതൽ ***10*** വരെയുള്ള വചനങ്ങൾ, തങ്ങളുടെ ഇണകളെ കുറിച്ച് ആരോപണം ഉന്നയിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച നിയമത്തെക്കുറിച്ചാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. തന്റെ പത്നിയെ വ്യഭിചാരത്തിൽ ആരോപിക്കുകയും എന്നാൽ അതിന് സാക്ഷികളില്ലാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഭർത്താവിന് 'ലിആൻ' ***(لعان)*** എന്ന കർമ്മത്തിലൂടെ സത്യം ചെയ്യാം. അല്ലാഹുവിന്റെ ശാപം ***(لعنة)*** തന്നിൽ പതിക്കട്ടെ എന്ന് നാല് തവണ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുകയും, അഞ്ചാമതായി താൻ പറയുന്നതാണ് സത്യമെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കോപം ***(غضب)*** തന്നിൽ ഉണ്ടാകട്ടെ എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുകയും വേണം. എന്നാൽ, ഭാര്യ അല്ലാഹുവിന്റെ കോപം ***(غضب)*** തന്നിൽ ഉണ്ടാകട്ടെ എന്ന് അഞ്ചാമതായി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയാൽ അവൾ ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കപ്പെടുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യവും ***(فضل)*** കാരുണ്യവുമാണ് ***(رحمة)***. അല്ലാഹു തൗബ സ്വീകരിക്കുന്നവനും ***(تواب)*** അഗാധമായി അറിയുന്നവനുമാണ് ***(حكيم)***.

ആരുടെയൊക്കെ പശ്ചാത്താപം (توبة) സൽകർമ്മങ്ങളാൽ (صلاح) പിന്തുടരപ്പെടുന്നില്ലയോ, അവരുടെ പശ്ചാത്താപം സ്വീകരിക്കപ്പെടാൻ സാധ്യത കുറവാണ്. ഹൃദയത്തിൽ ദൈവഭയം (تقوى) സൂക്ഷിക്കുന്നവനേ, നിന്റെ ആയുസ്സ് അവസാനിക്കുന്നതിന് മുൻപ് കർമ്മങ്ങൾ നന്നാക്കാൻ നീ ധൃതി കാണിക്കുക. വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'തങ്ങളുടെ ഭാര്യമാരെ വ്യഭിചാരമാരോപിക്കുന്നവർ' (وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ) എന്ന സൂക്തം, അന്യരെ ആക്ഷേപിക്കുന്നവരുടെ വിധിയെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണത്തിന് ശേഷം, സ്വന്തം ഭാര്യമാരെ കുറ്റപ്പെടുത്തുന്നവരുടെ പ്രത്യേക വിധിയെ വിശദീകരിക്കുന്നു. ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: 'സദ്വൃത്തരായ സ്ത്രീകളെ ആക്ഷേപിക്കുന്നവർ...' എന്ന സൂക്തം ഇറങ്ങിയപ്പോൾ, ആസിം ബിൻ അദിയ്യ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) ചോദിച്ചു: 'ഒരാൾ തന്റെ വീട്ടിൽ ചെന്ന് മറ്റൊരു പുരുഷനെ തന്റെ ഭാര്യയോടൊപ്പം കണ്ടാൽ, നാല് സാക്ഷികളെ കൊണ്ടുവരുന്നത് വരെ അവൻ കാത്തിരിക്കണോ? അപ്പോഴേക്കും ആ അക്രമം

നടന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാകുമല്ലോ!' തുടർന്ന് ഉവൈം (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) തന്റെ ഭാര്യ ഖൗല (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) കുറ്റക്കാരിയാണെന്ന് പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് പരാതിപ്പെട്ടു. അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവരോട് അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കാൻ കൽപ്പിക്കുകയും, പരസ്പരം ശപഥം ചെയ്യുന്ന 'ലിആൻ' (لعـــان) എന്ന നിയമം നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്തു. അഞ്ചുതവണ സത്യം ചെയ്തുകൊണ്ട് ഭർത്താവ് തന്റെ ആരോപണം ഉറപ്പിക്കുകയും, ഭാര്യ അഞ്ചുതവണ സത്യം ചെയ്തുകൊണ്ട് അത് നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവരെ വേർപിരിക്കുകയും, ആ കുട്ടിക്ക് പിതൃത്വം നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതാണ് ലിആനിന്റെ നിയമം.

[سورة النور (24) : الآيات 7 إلى 10]

സൂറത്തുന്നൂറിലെ *7* മുതൽ ***10*** വരെയുള്ള വചനങ്ങൾ ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർക്കിടയിലുള്ള പരസ്പര വിശ്വാസത്തെയും, അവിഹിത ബന്ധം ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ പാലിക്കേണ്ട നിയമപരമായ നടപടിക്രമങ്ങളെയും ***(***ലിആൻ - لعان***)*** വിശദീകരിക്കുന്നു. അഞ്ചാമത്തെ സാക്ഷ്യമായി, താൻ പറയുന്ന കാര്യത്തിൽ കള്ളം പറയുകയാണെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ശാപം ***(***لعنة الله***)*** തനിക്ക് ലഭിക്കട്ടെ എന്ന് സത്യം ചെയ്യുക എന്നത് അങ്ങേയറ്റം ഗൗരവമേറിയ കാര്യമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കോപത്തെക്കാൾ ***(***غضب***)*** ഭയാനകമായി മറ്റൊന്നുമില്ല. ഈ വചനങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ കരുണയും ***(***رحمة***)*** വിട്ടുവീഴ്ചയും ***(***مغفرة***)*** എത്രത്തോളം വിശാലമാണെന്നും, എന്നാൽ സത്യസന്ധതയുടെ കാര്യത്തിൽ ഒരു വിട്ടുവീഴ്ചയുമില്ലെന്നുമാണ്. അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനും ***(***عليم***)*** യുക്തിമാനുമാണ് ***(***حكيم***).***

വിവാഹബന്ധത്തിലെ അവിഹിത ആരോപണങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള 'ലിആൻ' (لعـان) എന്ന കർമ്മശാസ്ത്രപരമായ വിഷയത്തെയാണ് ഈ സൂക്തങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുന്നത്. ഭർത്താവ് തന്റെ ഭാര്യയെ വ്യഭിചാരത്തിന് ആരോപിക്കുമ്പോൾ,

തെളിവില്ലാത്ത പക്ഷം അവർ പരസ്പരം സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ഭർത്താവ് അല്ലാഹുവിനെ സാക്ഷിയാക്കി താൻ സത്യസന്ധനാണെന്ന് നാല് തവണ പറയുകയും, അഞ്ചാമതായി താൻ കള്ളം പറയുന്നവനാണെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ശാപം (لعنة) തനിക്ക് ലഭിക്കട്ടെ എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'ലഅ്ൻ' എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്നും അനുഗ്രഹത്തിൽ നിന്നും അകറ്റപ്പെടുക എന്നാണ് അർത്ഥം. തുടർന്ന് ഭാര്യയും അല്ലാഹുവിനെ സാക്ഷിയാക്കി ഭർത്താവ് കള്ളം പറയുന്നവനാണെന്ന് നാല് തവണ ആവർത്തിക്കുകയും, അഞ്ചാമതായി ഭർത്താവ് സത്യം പറയുന്നവനാണെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കോപം (غضب) തനിക്ക് ലഭിക്കട്ടെ എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇവിടെ 'ഗളബ്' അഥവാ അല്ലാഹുവിന്റെ കോപം എന്ന് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പ്രതികാരം ചെയ്യാനുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛയാണ്. ഈ കർമ്മത്തിലൂടെ സ്ത്രീക്ക് ലഭിക്കേണ്ട ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് അവൾക്ക് മോചനം ലഭിക്കുന്നു. ഇമാം ശാഫിഇ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഭൂരിപക്ഷം പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഈ ലിആൻ വഴി സംഭവിക്കുന്ന വേർപാട് ഒരു ശാശ്വതമായ നിഷിദ്ധത (تحريم مؤبد) ഉണ്ടാക്കുന്നു; അതായത് അവർക്ക് പിന്നീട് ഒരിക്കലും ഒന്നിക്കാൻ കഴിയില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യവും (فضل) കാരുണ്യവും (رحمة) ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ, ഇത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ മനുഷ്യർക്ക് താങ്ങാനാവാത്ത പ്രതിസന്ധികൾ ഉണ്ടാകുമായിരുന്നു. അല്ലാഹു തൗബ സ്വീകരിക്കുന്നവനും (تواب) അത്യന്തം ജ്ഞാനിയുമാണ് (حكيم). ഈ നിയമങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അഗാധമായ യുക്തിയുടെ ഭാഗമാണ്.

[سورة النور (24) : الآيات 11 إلى 15]

സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***11*** മുതൽ ***15*** വരെയുള്ള വചനങ്ങൾ ഉമ്മുൽ മുഅ്മിനീൻ ആയിശ ***(***റളിയള്ളാഹു അൻഹ***)*** അവർകൾക്കെതിരെ ഉയർത്തപ്പെട്ട വ്യാജാരോപണത്തിന്റെ ***(***ഇഫ്ക്***)*** പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് അവതരിച്ചത്. ഈ വചനങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസികളെ അല്ലാഹുവിന്റെ അദൃശ്യമായ അറിവിനെക്കുറിച്ചും, അനാവശ്യമായ സംശയങ്ങളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ചും ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ആരെങ്കിലും ഒരാളുടെ പരിശുദ്ധിയെക്കുറിച്ച് സംശയിക്കുമ്പോൾ, തങ്ങളുടെ സ്വന്തം ആത്മാവിനെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കണമെന്നും, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഒരു കാര്യം നിസ്സാരമായി തോന്നിയാലും അത് അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഗൗരവമേറിയതാണെന്നും ***(***അളീം - ***عظيم)*** ഈ വചനങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹവും കാരുണ്യവും ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ, ഇത്തരം ദുഷ്പ്രചാരണങ്ങൾ ലോകത്ത് വലിയ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുമായിരുന്നു. അതിനാൽ, അറിവില്ലാത്ത കാര്യങ്ങളിൽ നാവുകൊണ്ട് സംസാരിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ കോപത്തിന് കാരണമാകുമെന്ന് വിശ്വാസികൾ ഭയപ്പെടണം ***(***തഖ്വ - ***تقوى).***

ഈ വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അഗാധമായ ജ്ഞാനവും (حكمة), അവന്റെ ഔദാര്യവും (فضل), കാരുണ്യവും (رحمة) പ്രകടമാണ്. സത്യം വെളിപ്പെടുമ്പോൾ കള്ളസാക്ഷ്യം നൽകിയവന്റെ ലൗകികമായ ശിക്ഷ തൽക്കാലത്തേക്ക് ഒഴിവാക്കപ്പെടുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യമാണ്; അത് അവന് പശ്ചാത്താപത്തിലേക്ക് (توبة) മടങ്ങാനുള്ള അവസരം നൽകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ, പാപങ്ങൾക്കും കള്ളസാക്ഷ്യങ്ങൾക്കും അപ്പപ്പോൾ ശിക്ഷ ലഭിക്കുമായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം (فضل) എന്നത് അവന്റെ സൃഷ്ടികളുടെ ആരാധനകളോ കർമ്മങ്ങളോ അല്ല, മറിച്ച് അവന്റെ അനുഗ്രഹമാണ്. ആഇശ (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) ബീവിക്കെതിരെ ഉന്നയിക്കപ്പെട്ട വ്യാജ ആരോപണങ്ങളെ (إفك) കുറിച്ചാണ് ഖുർആൻ പരാമർശിക്കുന്നത്.

'ഇഫ്ക്' എന്നാൽ സത്യത്തെ അതിന്റെ യഥാർത്ഥ അവസ്ഥയിൽ നിന്ന് മാറ്റിമറിക്കുക എന്നാണ് അർത്ഥം. ബനൂ മുസ്തലിഖ് യുദ്ധവേളയിൽ, നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) തന്റെ പത്നിമാരിൽ ഒരാളെ കൂടെക്കൂട്ടാൻ നറുക്കെടുപ്പ് നടത്തിയിരുന്നു. ആ നറുക്കെടുപ്പിൽ ആഇശ (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) ബീവിയുടെ പേര് വരികയും അവർ നബിയോടൊപ്പം യാത്ര തിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഹിജ്റ അഞ്ചാം വർഷമായിരുന്നു ഈ സംഭവം. ഹിജാബ് നിയമം (آية الحجاب) ഇറങ്ങിയതിന് ശേഷമായിരുന്നു ഈ യാത്ര. അന്ന് ആഇശ (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) ബീവി ഒരു ഹൗദജിലായിരുന്നു (ഒട്ടകപ്പുറത്തെ കൂടാരം) യാത്ര ചെയ്തിരുന്നത്.

നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ പത്നിയും വിശ്വാസികളുടെ മാതാവുമായ ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ 'ഇഫ്ക്' സംഭവത്തിന്റെ തുടക്കം ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നു. മദീനയിലേക്കുള്ള മടക്കയാത്രയിൽ ഒരു വിശ്രമവേളയിൽ, തന്റെ വിലപിടിപ്പുള്ള മാല നഷ്ടപ്പെട്ടതിനെത്തുടർന്ന് അത് തിരയാനായി ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹ സൈന്യത്തിന്റെ താവളത്തിൽ നിന്ന് അല്പം മാറിപ്പോയി. മാല കണ്ടെത്തി തിരിച്ചെത്തിയപ്പോൾ സൈന്യം യാത്ര തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അന്ന് സ്ത്രീകൾക്ക് ഭാരം കുറവായിരുന്നതിനാൽ, ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ ഹൗദജ് (ഒട്ടകപ്പുറത്തെ കൂടാരം) ശൂന്യമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാതെ അവർ അത് ഒട്ടകപ്പുറത്ത് വെച്ച് യാത്ര തുടർന്നു. താൻ തനിച്ചാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയ മാതാവ് അവിടെത്തന്നെ കാത്തിരുന്നു. അപ്പോൾ സൈന്യത്തിന്റെ പിൻഭാഗത്ത് കാവൽ നിന്നിരുന്ന സ്വഫ്വാൻ ബിൻ മുഅത്വൽ റളിയള്ളാഹു അൻഹു അവിടെയെത്തി. അദ്ദേഹം ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് 'ഇന്നാ ലില്ലാഹി വ ഇന്നാ ഇലൈഹി റാജിഊൻ' എന്ന് ഉച്ചത്തിൽ ചൊല്ലി. ആ ശബ്ദം കേട്ടാണ് അവർ ഉണർന്നത്. ഉടൻ തന്നെ അവർ തന്റെ മുഖം മറച്ചു (ജിൽബാബ് - جلباب). സ്വഫ്വാൻ റളിയള്ളാഹു അൻഹു ഒരു വാക്കുപോലും സംസാരിക്കാതെ തന്റെ ഒട്ടകത്തെ താഴ്ത്തിക്കൊടുത്തു. അവർ അതിൽ കയറുകയും അദ്ദേഹം ഒട്ടകത്തെ നയിച്ച് ഉച്ചസമയത്ത് സൈന്യത്തിനടുത്തെത്തുകയും ചെയ്തു. ഈ സംഭവത്തെ മുൻനിർത്തി, വഴിയിൽ ഒറ്റപ്പെട്ടുപോയ സ്ത്രീയെ സഹായിക്കാനും കൂടെക്കൂട്ടാനും പുരുഷന് ബാധ്യതയുണ്ടെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ,

കപടവിശ്വാസികളുടെ തലവൻ അബ്ദുല്ലാഹി ബിൻ ഉബയ്യ് ഇബ്നു സലൂൽ ഈ സംഭവത്തെ ദുർവ്യാഖ്യാനം ചെയ്ത് നുണപ്രചാരണം അഴിച്ചുവിട്ടു. മദീനയിലെത്തിയ ശേഷം ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹ രോഗബാധിതയായി. തനിക്കെതിരെ നടക്കുന്ന ഈ ഗൂഢാലോചനയെക്കുറിച്ച് അവർ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ലെങ്കിലും, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയിൽ നിന്ന് തനിക്ക് ലഭിക്കാറുള്ള പ്രത്യേക വാത്സല്യത്തിൽ കുറവ് വന്നതായി അവർക്ക് അനുഭവപ്പെട്ടു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിലെ ഈ ഭാഗം ഉമ്മുൽ മുഅ്മിനീൻ ആഇശ (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) നേരിട്ട അതികഠിനമായ പരീക്ഷണത്തെയും അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ സംരക്ഷണത്തെയും വിവരിക്കുന്നു. അവിടുന്ന് രോഗാവസ്ഥയിലായിരുന്നപ്പോൾ തന്റെ മാതാപിതാക്കളുടെ അടുത്തേക്ക് പോകാൻ നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അനുവാദം നൽകി. സുഖം പ്രാപിച്ച ശേഷം, മദീനയിലെ പതിവനുസരിച്ച് രാത്രിയിൽ പ്രാഥമികാവശ്യങ്ങൾക്കായി പുറത്തുപോയപ്പോൾ, ഉമ്മു മിസ്ത്വഹ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) തന്റെ മകനെ ശപിക്കുന്നത് കേൾക്കാനിടയായി. നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) യെക്കുറിച്ച് പ്രചരിച്ച അപവാദങ്ങളെക്കുറിച്ച് (ഇഫ്ക് - إفك) അറിഞ്ഞപ്പോൾ ആഇശ (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) അതീവ ദുഃഖിതയായി. നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) വീട്ടിലെത്തി ആഇശ (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) യോട് പശ്ചാത്താപം (തൗബ - توبة) തേടാൻ ഉപദേശിച്ചപ്പോൾ, അവിടുന്ന് അല്ലാഹുവിൽ പൂർണ്ണ വിശ്വാസമർപ്പിച്ച് യഅ്ഖൂബ് (അലൈഹിസ്സലാം) പറഞ്ഞതുപോലെ 'മനോഹരമായ ക്ഷമ' (സബ്റുൻ ജമീൽ - صَبْرٌ جَمِيلٌ) കൈക്കൊണ്ടു. അല്ലാഹുവിന്റെ വഹ്യ് (وحي) ഇറങ്ങുന്നതിന്റെ തീവ്രതയിൽ നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) വിയർപ്പിൽ കുളിച്ചു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു ആഇശ (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) യുടെ പരിശുദ്ധിയെ ഖുർആനിലൂടെ പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഈ വചനങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവർ സത്യത്തെ തള്ളിക്കളയുന്നവരാണ്.

ഖുർആനിക വചനങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവൻ സത്യനിഷേധിയാണ് (كافر). 'ഹയാത്തുൽ ഹയവാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉമ്മുൽ മുഅ്മിനീൻ ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരിക്കുന്നു: ഇഫ്കിന്റെ (അപവാദ

പ്രചാരണം) സംഭവത്തിൽ ജനങ്ങൾ സംസാരിച്ചപ്പോൾ, ഞാൻ സ്വപ്നത്തിൽ ഒരു യുവാവിനെ കണ്ടു. അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു: 'നിനക്കെന്താണ് സംഭവിച്ചത്?' ഞാൻ പറഞ്ഞു: 'ജനങ്ങളുടെ സംസാരം കാരണം ഞാൻ ദുഃഖിതയാണ്.' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹു നിനക്ക് ആശ്വാസം നൽകാൻ ഈ വചനങ്ങൾ പ്രാർത്ഥിക്കുക: യാ സാബിറൽ നിഅം (അനുഗ്രഹങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുന്നവനേ), യാ ദാഫിഅൻ നിഖം (വിപത്തുകൾ തടുക്കുന്നവനേ), യാ ഫാരിജൽ ഗം (ദുഃഖങ്ങൾ അകറ്റുന്നവനേ), യാ കാശിഫളും (അക്രമങ്ങൾ നീക്കുന്നവനേ), യാ അഅ്ദല മൻ ഹകം (വിധി നടപ്പിലാക്കുന്നവരിൽ ഏറ്റവും നീതിമാനേ), യാ ഹസീബ മൻ ളലം (അക്രമിച്ചവനെ വിചാരണ ചെയ്യുന്നവനേ), യാ അവ്വലൻ ബിലാ ബിദായ (ആദ്യമില്ലാത്ത ആദിയേ), യാ ആഖിറൻ ബിലാ നിഹായ (അവസാനമില്ലാത്ത അന്ത്യമേ), എന്റെ കാര്യത്തിൽ എനിക്കൊരു മോചനവും പുറത്തുകടക്കാനുള്ള വഴിയും നൽകേണമേ.' ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹ പറയുന്നു: ഞാൻ ഉണർന്നപ്പോൾ ഈ പ്രാർത്ഥന ചൊല്ലി. അല്ലാഹു എന്റെ നിരപരാധിത്വം വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് വചനങ്ങൾ ഇറക്കി. അല്ലാഹു നാല് പേരെ നാല് കാര്യങ്ങൾ കൊണ്ട് കുറ്റവിമുക്തരാക്കി എന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: യൂസുഫ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ സ്ലീഖയുടെ വീട്ടിലെ സാക്ഷിയെക്കൊണ്ടും, മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ കല്ലിൽ വസ്ത്രം ഒളിച്ചോടിയ സംഭവത്തിലൂടെയും, മർയം അലൈഹിസ്സലാമിനെ കുഞ്ഞിന്റെ സംസാരത്തിലൂടെയും, ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയെ ഖുർആനിക വചനങ്ങളിലൂടെയും. ഈ വചനങ്ങൾ ഇറങ്ങിയ ശേഷം നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ജനങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുകയും അപവാദ പ്രചാരകർക്ക് എൺപത് അടി വീതം ശിക്ഷ നൽകാൻ കൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു ഉബയ്യ്ക്ക് നൂറ്റി അറുപത് അടി (രണ്ട് ശിക്ഷകൾ) നൽകിയതായി റിപ്പോർട്ടുണ്ട്. നബി പത്നിമാരെ അപമാനിക്കുന്നവർക്ക് ഇപ്രകാരം ശിക്ഷ നൽകാം എന്ന് അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ പത്നിമാരെ അപവാദത്തിൽ പെടുത്തുന്നവർക്ക് തൗബയില്ലെന്നും അവരെ വധിക്കണമെന്നും ഖാളി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള പണ്ഡിതന്മാർ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെയും ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെയും ഭാര്യമാരെക്കുറിച്ച്

'ഖാനതാഹുമാ' (അവർ വഞ്ചിച്ചു) എന്ന് പറഞ്ഞത് അവർ ദ്രോഹിച്ചു എന്നാണ് അർത്ഥം, അല്ലാതെ വ്യഭിചാരമല്ല. പ്രവാചക പത്നിമാർ അവിശ്വാസികളാകാം, എന്നാൽ വ്യഭിചാരിണികളാകാൻ പാടില്ല; കാരണം അത് പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ അന്തസ്സിനെ ബാധിക്കും. ഫഖ്റുദ്ദീൻ റാസി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'അൽ ഇശാറാത്ത്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ വിവരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ നിരപരാധിത്വം തെളിയിക്കാൻ ഉമർ, ഉസ്മാൻ, അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹും നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് പല തെളിവുകളും നിരത്തുകയുണ്ടായി. അല്ലാഹു ഖുർആനിലൂടെ (ഇന്നല്ലദീന ജാഉ ബിൽ ഇഫ്കി...) എന്ന് തുടങ്ങുന്ന വചനങ്ങളിലൂടെ അപവാദക്കാരെ അപമാനിക്കുകയും സത്യം വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

[سورة النور (24) : آية 12]

ഈ സൂക്തത്തിൽ, വിശ്വാസികളുടെ മാതാവായ ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയെക്കുറിച്ച് അപവാദങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിച്ചപ്പോൾ, സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് ഉണ്ടാവേണ്ടിയിരുന്ന ഉത്തമമായ മനോഭാവത്തെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു ഉണർത്തുന്നു. ഒരു വിശ്വാസി മറ്റൊരു വിശ്വാസിയെക്കുറിച്ച് കേൾക്കുമ്പോൾ, അവരുടെ ഉള്ളിൽ ഉടലെടുക്കേണ്ടത് നല്ല വിചാരമാണ് *(حسن الظن)*. അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'വിശ്വാസികളായ പുരുഷന്മാരും സ്ത്രീകളും തങ്ങളെക്കുറിച്ച് കേട്ടപ്പോൾ, എന്തുകൊണ്ട് അവർക്ക് തങ്ങളുടെ സ്വന്തം ആളുകളെക്കുറിച്ച് നല്ല വിചാരം ഉണ്ടായില്ല?' യഥാർത്ഥത്തിൽ, ഒരു വിശ്വാസി മറ്റൊരു വിശ്വാസിയുടെ അന്തസ്സിനെ തന്റെ സ്വന്തം അന്തസ്സായി കാണണം. ഈ സംഭവത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ പരിശുദ്ധിയും *(براءة)* ഉന്നത പദവിയും വ്യക്തമാണ്. അവിടുത്തെ പരിശുദ്ധിയെക്കുറിച്ച് സംശയിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങളെയും പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവരുടെ കുടുംബത്തെയും കുറിച്ചുള്ള അറിവിനെ നിഷേധിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്. അതിനാൽ, അനാവശ്യമായ സംസാരങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടാതെ, സത്യം മനസ്സിലാക്കി മൗനം പാലിക്കുകയാണ് വിശ്വാസികൾ ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നത്.

റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ കുടുംബത്തോടുള്ള എന്റെ സ്നേഹം ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കാലത്തോളം നിലനിൽക്കും. 'ഇൻസാനുൽ ഉയൂൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇമാം സുഹൈലി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'അത്തഅ്രീഫ് വൽ ഇഅ്ലാം' എന്ന കൃതിയിൽ ഉദ്ധരിക്കുന്നു: ഇഫ്കിന്റെ (അപവാദം) സംഭവത്തിൽ ഹസ്സാൻ റളിയള്ളാഹു അൻഹു ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നില്ല എന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം അതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു എന്ന് വാദിക്കുന്നവർ, ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ ചൊല്ലിയ വരികൾ തെളിവായി നിരത്തുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തെ കുറ്റവിമുക്തരാക്കുന്നവർ പറയുന്നത്, ആ വരികളിൽ 'ഹസ്സാൻ' എന്ന പേരിന് പകരം 'അബ്ദുല്ലാഹ്' (ഇബ്നു ഉബയ്യ്) എന്നാണ്

യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉള്ളതെന്നാണ്. ആയത്തിന്റെ അർത്ഥം ഇതാണ്: ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയെക്കുറിച്ച് അപവാദം പറഞ്ഞവർ നിങ്ങളിൽ പെട്ടവരാണ്. ബാഹ്യമായി വിശ്വാസികളായി ഗണിക്കപ്പെട്ടവരാണ് അവർ. അബ്ദുല്ലാഹ് ഇബ്നു ഉബയ്യും ബാഹ്യമായി വിശ്വാസിയായി ഗണിക്കപ്പെട്ടവനാണ്, എങ്കിലും ഉള്ളിൽ അവൻ കപടവിശ്വാസികളുടെ തലവനാണ്. 'ഇതൊരു തിന്മയായി നിങ്ങൾ കരുതരുത്' എന്ന അഭിസംബോധന റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം, അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു, ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹ, സ്വഫ്വാൻ റളിയള്ളാഹു അൻഹു എന്നിവർക്കും ഇത് കേട്ട് വിഷമിച്ച വിശ്വാസികൾക്കും വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. ഇത് അവർക്ക് ആശ്വാസം നൽകുന്നു. 'മറിച്ച് അതൊരു നന്മയാണ്' എന്നത്, നിങ്ങൾക്ക് വലിയ പ്രതിഫലം ലഭിക്കാൻ കാരണമായതുകൊണ്ടാണ്. ഇതൊരു വ്യക്തമായ പരീക്ഷണവും (ബലാഉം മുബീൻ - بلاء مبين) നിങ്ങളുടെ അന്തസ്സ് അല്ലാഹുവിങ്കൽ എത്രത്തോളമാണെന്ന് വെളിപ്പെടുത്തുന്നതുമാണ്. നിങ്ങളുടെ പരിശുദ്ധിയെക്കുറിച്ച് പതിനെട്ട് ആയത്തുകൾ ഇറങ്ങിയതും, നിങ്ങളെക്കുറിച്ച് മോശമായി സംസാരിച്ചവർക്ക് കടുത്ത താക്കീത് നൽകിയതും, നിങ്ങളെക്കുറിച്ച് നല്ലത് വിചാരിച്ചവരെ പ്രശംസിച്ചതും ഇതിന്റെ ഭാഗമാണ്. 'അവരിൽ ഓരോരുത്തർക്കും' എന്നത് ആ സംഘത്തിൽ പെട്ടവരെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. 'അവർ സമ്പാദിച്ച പാപം' (മാക്തസബ മിനൽ ഇഥ്മി - ما اكتسب من الإثم) എന്നത് അവർ അതിൽ എത്രത്തോളം പങ്കുചേർന്നു എന്നതിനനുസരിച്ചാണ്. ചിലർ സംസാരിച്ചു, ചിലർ ചിരിച്ചു, ചിലർ മൗനം പാലിച്ചു. 'അതിന്റെ വലിയ ഭാഗം ഏറ്റെടുത്തവൻ' (തവല്ലാ കിബ്റഹു - تولى كبره) എന്നത് ഇബ്നു ഉബയ്യാണ്. അവൻ ഒരു മോശം കീഴ്വഴക്കം (സുന്നത്തൻ സയ്യിഅത്തൻ - سنة سيئة) ഉണ്ടാക്കിയാൽ, അത് പിന്തുടരുന്നവരുടെ പാപവും അവന് ലഭിക്കും. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ആരെങ്കിലും ഒരു മോശം കീഴ്വഴക്കം ഉണ്ടാക്കിയാൽ, അതിന്റെ പാപവും അത് പിന്തുടരുന്നവരുടെ പാപവും അന്ത്യനാൾ വരെ അവനുണ്ടാകും.' 'നിങ്ങൾ അത് കേട്ടപ്പോൾ' (ഇദ് സമിഅ്തുമൂഹു - إذ سمعتموه) എന്ന് അഭിസംബോധന ചെയ്തത് ആ അപവാദത്തിൽ പങ്കുചേർന്നവരോടാണ്. 'വിശ്വാസികളും വിശ്വാസിനികളും തങ്ങളെക്കുറിച്ച് നല്ലത് വിചാരിക്കണമായിരുന്നു' (ളന്നൽ

മുഅ്മിനൂന വൽ മുഅ്മിനാത്തു ബിഅൻഫുസിഹിം ഖൈറൻ - ظن (المؤمنون والمؤمنات بأنفسهم خيرا) എന്നത്, വിശ്വാസികൾ പരസ്പരം ഒരേ ശരീരത്തെപ്പോലെയാണെന്നതിനാലാണ്. ഒരാൾക്ക് കേൾക്കുമ്പോൾ തന്നെ നല്ലത് വിചാരിക്കലായിരുന്നു ബാധ്യത.

[سورة النور (24) : الآيات 13 إلى 15]

സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***13*** മുതൽ ***15*** വരെയുള്ള വചനങ്ങൾ അവിശ്വാസികളുടെയും കപടവിശ്വാസികളുടെയും ദുഷ്പ്രചാരണങ്ങളെയും, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ സത്യവിശ്വാസികളുടെ ബാധ്യതകളെയും വരച്ചുകാട്ടുന്നു. 'എന്തുകൊണ്ട് അവർ ഇതിന് നാല് സാക്ഷികളെ കൊണ്ടുവന്നില്ല*?*' ***(لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ)*** എന്ന ചോദ്യം, ഒരു വ്യക്തിയുടെ അഭിമാനത്തെയും പവിത്രതയെയും സംബന്ധിച്ച ആരോപണങ്ങൾ ഉന്നയിക്കുമ്പോൾ പാലിക്കേണ്ട കർശനമായ നീതിബോധത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. സാക്ഷികളെ ഹാജരാക്കാൻ കഴിയാത്തവർ അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ കള്ളം പറയുന്നവരാണ് ***(الْكَاذِبُونَ)***. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യവും കാരുണ്യവും ***(فَضْلُ اللَّهِ وَرَحْمَتُهُ)*** ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ, ഈ ലോകത്തും പരലോകത്തും കഠിനമായ ശിക്ഷ നിങ്ങളെ പിടികൂടുമായിരുന്നു. അറിവില്ലാതെ നാവുകൊണ്ട് പരദൂഷണം പറയുകയും, അത് നിസ്സാരമായി കരുതുകയും ചെയ്യുന്നവർ ഓർക്കുക, അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ അത് വലിയൊരു പാപമാണ് ***(عَظِيمٌ)***.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, വിശ്വാസികളിൽ പെട്ട സാധാരണക്കാർ പോലും ഇത്തരം അപവാദങ്ങൾ കേൾക്കുമ്പോൾ അവിശ്വസനീയതയോടെയും മടിയോടെയും പ്രതികരിക്കുമ്പോൾ, സത്യസന്ധയായ സിദ്ദീഖിന്റെ മകൾ, വിശ്വാസികളുടെ മാതാവ്, അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ പവിത്രമായ പത്നി എന്നിവരെക്കുറിച്ച് ഇത്തരമൊരു ആരോപണം ഉന്നയിക്കുന്നത് എത്ര വലിയ അവിവേകമാണ്! അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല തന്റെ പ്രവാചകന്മാരുടെ പത്നിമാരെ ഇത്തരം നിന്ദ്യമായ അവസ്ഥകളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുകയും ആദരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'എന്തുകൊണ്ട്

അവർ ഇതിന് നാല് സാക്ഷികളെ കൊണ്ടുവന്നില്ല?' (ലൗലാ ജാഉൗ അലൈഹി ബിഅർബഅതി ശുഹദാഅ്) എന്ന് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു. ഈ ആരോപണം ഉന്നയിച്ചവർക്ക് തങ്ങളുടെ വാദത്തിന് തെളിവായി നാല് സാക്ഷികളെ ഹാജരാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമപ്രകാരം അവർ കള്ളം പറയുന്നവരാണ് (ഹുമുൽ കാദിബൂൻ). ഇമാം ഖുർതുബി റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, ഇഹലോകത്തെ വിധികൾ ബാഹ്യമായ തെളിവുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ്; രഹസ്യങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന് മാത്രമറിയാം. 'നിങ്ങളുടെ മേൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യവും കാരുണ്യവും ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ, നിങ്ങൾ ഈ അപവാദത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടതിന് വലിയൊരു ശിക്ഷ നിങ്ങളെ ഉടൻ തന്നെ ബാധിക്കുമായിരുന്നു.' നിങ്ങൾ പരസ്പരം നാവുകൾ കൊണ്ട് ഈ വാർത്ത കൈമാറുകയും, ഹൃദയത്തിൽ യാതൊരു അറിവുമില്ലാതെ വെറും വായ കൊണ്ട് സംസാരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് നിസ്സാരമായ കാര്യമാണെന്ന് നിങ്ങൾ കരുതുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഇത് അതിഭയാനകമായ പാപമാണ്. ഒരു ചെറിയ പാപമായി നിങ്ങൾ കാണുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഒരു വലിയ മല പോലെയായിരിക്കാം.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***16*** മുതൽ ***20*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ***(***തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാൻ***)*** ഇപ്രകാരമാണ്***:*** *'*ഇതുകേട്ടപ്പോൾ നിങ്ങൾ എന്തുകൊണ്ട് പറഞ്ഞില്ല***:*** ഇതിനെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കുന്നത് നമുക്ക് യോജിച്ചതല്ല***.*** അല്ലാഹുവേ***,*** നീ പരിശുദ്ധനാണ് ***(***സുബ്ഹാനക***),*** ഇതൊരു വലിയ അപവാദമാണ് ***(***ബഹ്താനുൻ അസീം***)'.*** സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന ഉണർത്തലാണിത്***.*** അനാവശ്യമായ സംസാരങ്ങളിൽ നിന്ന് നാവുകളെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുക എന്നത് ആത്മീയ ശുദ്ധീകരണത്തിന്റെ ***(***തസ്കിയത്ത്***)*** ഭാഗമാണ്***.*** *'*നിങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസികളാണെങ്കിൽ***,*** ഇതുപോലെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ ആവർത്തിക്കാതിരിക്കാൻ അല്ലാഹു നിങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുന്നു*'.* അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങൾ ***(***അഹ്കാം***)*** വ്യക്തമാക്കപ്പെടുന്നു***.*** അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനും യുക്തിമാനുമാണ് ***(***അലീമുൻ ഹകീം***).*** വിശ്വാസികളുടെ സമൂഹത്തിൽ ***(***മുഅ്മിനീങ്ങൾ***)*** അശ്ലീലതയും അപവാദങ്ങളും പ്രചരിക്കുന്നത് അല്ലാഹു വെറുക്കുന്നു***.*** അത്തരം പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നവർക്ക് ഇഹത്തിലും പരത്തിലും കഠിനമായ ശിക്ഷയുണ്ട്***.*** അല്ലാഹു എല്ലാം അറിയുന്നു***,*** നിങ്ങൾ അറിയുന്നില്ല***.*** അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യവും ***(***ഫള്ൽ***)*** കാരുണ്യവും ***(***റഹ്മത്ത്***)*** വിശ്വാസികളുടെ മേലില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ***,*** നിങ്ങൾ ചെയ്ത കാര്യങ്ങൾക്ക് വലിയ ശിക്ഷ ലഭിക്കുമായിരുന്നു***.*** അല്ലാഹു അത്യന്തം ദയാലുവും കരുണാനിധിയുമാണ് ***(***റഊഫുർ റഹീം***).***

അബ്ദുല്ലാഹിബ്നുൽ മുബാറക് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'വലിയ അവകാശവാദങ്ങൾ ഉന്നയിക്കുകയും, അമ്പിയാക്കളുടെയും ഔലിയാക്കളുടെയും അവസ്ഥകളെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കുമ്പോൾ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയവും (هيبة) ലജ്ജയും (حياء) ഇല്ലാതെ ധിക്കാരപൂർവ്വം പെരുമാറുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് വേണ്ടിയാണ് ഈ ആയത്ത് ഇറങ്ങിയതെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു.' തിർമിദി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'താൻ ഉന്നയിക്കുന്ന വാദങ്ങളെ നിസ്സാരമായി കാണുന്നവൻ, അല്ലാഹു മഹത്തരമാക്കിയതിനെ

ചെറുതാക്കി കാണുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.' അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങളതിനെ നിസ്സാരമായി കാണുന്നു.' (സൂറത്തുന്നൂർ: 15). നിങ്ങൾ ഈ അപവാദം കേട്ടപ്പോൾ, അത് കെട്ടിച്ചമച്ചവരോട് 'ഇതൊരിക്കലും ഞങ്ങൾക്ക് പറയാൻ പാടുള്ളതല്ല' എന്ന് എന്തുകൊണ്ട് പറഞ്ഞില്ല? അതായത്, ഇങ്ങനെയൊരു വാക്ക് ഞങ്ങളുടെ നാവിലൂടെ പുറപ്പെടുക അസാധ്യമാണ്. 'സുബ്ഹാനക' (سُبْحانَكَ) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധിയെ വാഴ്ത്തലാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകന്റെ പത്നിയുടെ കാര്യത്തിൽ ഇങ്ങനെയൊരു അപവാദം അല്ലാഹു ഒരിക്കലും അനുവദിക്കില്ല. കാരണം, അത്തരം കാര്യങ്ങൾ ജനങ്ങളെ പ്രവാചകനിൽ നിന്ന് അകറ്റാൻ കാരണമാകും. ഇത് വലിയൊരു കളങ്കമാണ് (بُهْتانٌ عَظِيمٌ). അബൂ സഈദ് അൽ ഖർറാസ് ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'നന്മയുള്ളവരുടെ പുണ്യങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനോട് അടുപ്പമുള്ളവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ തെറ്റുകളായി കാണാം.' അല്ലാഹു നിങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുന്നു (يَعِظُكُمُ اللَّهُ), നിങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസികളാണെങ്കിൽ ഇത്തരം കാര്യങ്ങളിലേക്ക് ഒരിക്കലും മടങ്ങരുത്. ആരെങ്കിലും ഇത്തരം കാര്യങ്ങൾ പറയുകയോ, കേട്ടിട്ടും അത് തടയാതിരിക്കുകയോ ചെയ്താൽ അവരും ഈ പാപത്തിൽ പങ്കാളികളാണ്. അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനും (عَلِيمٌ) യുക്തിമാനുമാണ് (حَكِيمٌ). അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകന്റെ പത്നിയുടെ പരിശുദ്ധിയിൽ സംശയിക്കാൻ ആർക്കാണ് അവകാശം? അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് സംഭവിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ പുറമെ പരീക്ഷണമായി തോന്നിയാലും, യഥാർത്ഥത്തിൽ അത് അവരുടെ പദവി ഉയർത്താനും അവരെ കൂടുതൽ ശുദ്ധീകരിക്കാനുമുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യമാണ്.

ഇഫ്കിന്റെ (അപവാദത്തിന്റെ) സംഭവം പുറമെ പരീക്ഷണമായി തോന്നിയെങ്കിലും, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെയും, ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെയും, അവരുടെ മാതാപിതാക്കളുടെയും, മുഴുവൻ സ്വഹാബത്തിന്റെയും കാര്യത്തിൽ അതൊരു വലിയ പരീക്ഷണവും (ابتلاء), ഉന്നതമായ പരിശീലനവും (تربية), സംസ്കരണവുമായിരുന്നു. സ്വർണ്ണത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കാൻ തീ ഉപയോഗിക്കുന്നത് പോലെയാണ് അല്ലാഹു തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവർക്ക് പരീക്ഷണങ്ങൾ നൽകുന്നത്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം

അരുളി: 'ജനങ്ങളിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ പരീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത് പ്രവാചകന്മാരാണ്, പിന്നീട് ഔലിയാക്കളാണ്, ശേഷം അവരുടെ പദവികൾക്കനുസരിച്ചുള്ളവരും.' അല്ലാഹു തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട ദാസന്മാരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അങ്ങേയറ്റം അസൂയാലുവാകുന്നു (غيرة). അവർ അല്ലാഹുവിനെയല്ലാതെ മറ്റൊന്നിനെ അമിതമായി സ്നേഹിച്ചു ഹൃദയം അതിൽ തങ്ങിനിൽക്കുമ്പോൾ, ആ സ്നേഹത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് തന്നെ തിരിച്ചുകൊണ്ടുവരാൻ അല്ലാഹു ചില പരീക്ഷണങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയോടുള്ള നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ സ്നേഹം അങ്ങേയറ്റമായിരുന്നു. എന്നാൽ ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ പരിശുദ്ധി വെളിപ്പെട്ടപ്പോൾ, 'ഞാൻ അല്ലാഹുവിനെ മാത്രമേ സ്തുതിക്കുകയുള്ളൂ, നിങ്ങളെ സ്തുതിക്കുന്നില്ല' എന്ന് അവർ പറഞ്ഞത്, അല്ലാഹുവിലുള്ള പൂർണ്ണമായ ഏകത്വത്തിലേക്ക് (توحيـــــــد) അവർ മടങ്ങിയതുകൊണ്ടാണ്. അപ്പോൾ അവരുടെ ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹുവല്ലാതെ മറ്റൊന്നിനും സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അങ്ങേയറ്റത്തെ സാമീപ്യമാണ്. അല്ലാഹു ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയെ 'മലാമത്ത്' (നിന്ദിക്കപ്പെടൽ) എന്ന പദവി നൽകി ആദരിച്ചു. ഇത് അവരുടെ അസ്തിത്വത്തെ (وجـــود) അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്തിലേക്ക് ലയിപ്പിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗമായിരുന്നു. അല്ലാഹു ആരെ സ്നേഹിക്കുന്നുവോ, അവരെ അവന്റെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ ഇരുളിൽ നിന്ന് നിത്യമായ പ്രകാശത്തിലേക്ക് അവൻ കൊണ്ടുവരുന്നു.

[سورة النور (24) : الآيات 19 إلى 20]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***19***-ഉം ***20***-ഉം ആയത്തുകൾ വിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്ന അത്യുന്നതമായ പാഠങ്ങളാണ് ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'വിശ്വാസികളിൽ അശ്ലീലത പ്രചരിക്കണമെന്ന് ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും വേദനയേറിയ ശിക്ഷയുണ്ട്' (إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ). ഈ ആയത്ത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഒരു വിശ്വാസിയുടെ അന്തസ്സിനെ കളങ്കപ്പെടുത്തുന്ന തരത്തിൽ തെറ്റായ വാർത്തകൾ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നത് വലിയ പാപമാണെന്നാണ്. റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയം (تقوى) ഇല്ലാത്തവരാണ് മറ്റുള്ളവരുടെ അഭിമാനത്തെ ഹനിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ വിവരിച്ചുതരുന്നു, അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനും അഗാധജ്ഞനുമാണ്' (وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ). അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങൾ (أحكام) അവന്റെ അപാരമായ ജ്ഞാനത്തിൽ നിന്നുള്ളതാണ്. വിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തെയും (فضل) കാരുണ്യത്തെയും (رحمة) ഓർക്കണം. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം അവന്റെ സൃഷ്ടികളോട് എത്രത്തോളം വിശാലമാണെന്ന് ഈ ആയത്തുകൾ നമ്മെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

മൗലാനാ ജാമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടുന്നു: 'സ്നേഹം ഏതൊരു ഹൃദയത്തിൽ കുടികൊള്ളുന്നുവോ, അവിടെ അത് ആദ്യം നിന്ദയുടെ കല്ലുകൾ കൊണ്ട് അടിത്തറ പാകുന്നു.' വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'ഇന്നല്ലദീന...' (إِنَّ الَّذِينَ) എന്ന സൂക്തം ഇഫ്കിന്റെ (അപവാദ പ്രചാരണത്തിന്റെ) സംഭവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. സത്യവിശ്വാസികളായവരുടെ മേൽ അശ്ലീലതയും വ്യഭിചാരവും പ്രചരിപ്പിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും കഠിനമായ ശിക്ഷയുണ്ട്. ഇബ്നു ശൈഖ് റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നത്, കേവലം അശ്ലീലത പ്രചരിപ്പിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുക മാത്രമല്ല, മറിച്ച് അത് പ്രാവർത്തികമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരെക്കുറിച്ചാണ് ഈ താക്കീത്

എന്നാണ്. അല്ലാഹു സർവ്വതും അറിയുന്നവനാണ്, എന്നാൽ നിങ്ങൾ അറിയുന്നില്ല. അതിനാൽ ബാഹ്യമായ കാര്യങ്ങളിൽ മാത്രം വിധി കൽപ്പിക്കുക, രഹസ്യങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന് വിട്ടുകൊടുക്കുക. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യവും കാരുണ്യവും ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ നിങ്ങൾ ചെയ്ത തെറ്റുകൾക്ക് അവൻ ഉടൻ ശിക്ഷ നൽകുമായിരുന്നു. ഈ സൂക്തങ്ങളിൽ വലിയ ആത്മീയ പാഠങ്ങളുണ്ട് (ഇശാറാത്ത് - إشـــارات). ഒരാളുടെ ഹൃദയം വിശ്വാസികൾക്ക് വേണ്ടി ശുദ്ധമായിരിക്കുക എന്നത്, അവരെ ദ്രോഹിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് നാവുകളെയും അവയവങ്ങളെയും തടയുന്നതുപോലെ നിർബന്ധമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'മുഅ്മിൻ മുഅ്മിന് ഒരു കെട്ടിടം പോലെയാണ്, അത് പരസ്പരം ബലപ്പെടുത്തുന്നു.' വിശ്വാസികൾ പരസ്പര സ്നേഹത്തിലും കാരുണ്യത്തിലും ഒരു ശരീരം പോലെയാണ്. ഒരു അവയവത്തിന് വേദനയുണ്ടായാൽ ശരീരം മുഴുവൻ അതിനായി ഉണർന്നിരിക്കുന്നു. മറ്റുള്ളവരുടെ ദുഃഖത്തിൽ പങ്കുചേരാത്തവൻ മനുഷ്യൻ എന്ന് വിളിക്കപ്പെടാൻ യോഗ്യനല്ല. അതിനാൽ, വിശ്വാസികളെ സഹായിക്കുക, അവർക്ക് നന്മ ആഗ്രഹിക്കുക എന്നത് ദീനിന്റെ അടിസ്ഥാന തൂണുകളിൽ പെട്ടതാണ്. അല്ലാഹു ശിക്ഷ വൈകിപ്പിക്കുന്നത് പശ്ചാത്താപത്തിന് (തൗബ - توبة) അവസരം നൽകാനാണ്.

[سورة النور (24) : الآيات 21 إلى 25]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ *21* മുതൽ *25* വരെയുള്ള ആയത്തുകൾ വിശ്വാസികൾക്ക് ആത്മീയമായ ഉണർവ് നൽകുന്നു. 'വിശ്വാസികളേ, നിങ്ങൾ പിശാചിന്റെ കാൽപാടുകളെ പിന്തുടരരുത്' *(لا تتبعوا خطوات الشيطان)* എന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു. പിശാചിന്റെ പാത എന്നത് മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അശ്രദ്ധയും *(غفلة)* തിന്മയും വിതയ്ക്കുന്നതാണ്. ആരെങ്കിലും പിശാചിന്റെ വഴികളിലൂടെ സഞ്ചരിച്ചാൽ, അവൻ അവനെ അസഭ്യത്തിലേക്കും നിഷിദ്ധമായ കാര്യങ്ങളിലേക്കും നയിക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യവും കാരുണ്യവും ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ നിങ്ങളിൽ ആരും ഒരിക്കലും പരിശുദ്ധരാകുമായിരുന്നില്ല. അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും അറിയുന്നവനുമാണ്. നിങ്ങളിൽ ശ്രേഷ്ഠരും സമ്പന്നരുമായവർ, തങ്ങളുടെ ബന്ധുക്കൾക്കും ദരിദ്രർക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ഹിജ്റ പോയവർക്കും നൽകുന്ന സഹായം നിർത്തലാക്കുമെന്ന് ശപഥം ചെയ്യരുത്. അവർ മാപ്പ് നൽകുകയും വിട്ടുവീഴ്ച കാണിക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ. അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് പൊറുത്തുതരണമെന്ന് നിങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലേ? അല്ലാഹു ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ്. സദ്വൃത്തരായ സ്ത്രീകളെക്കുറിച്ച് അപവാദം പറയുന്നവർ ഇഹത്തിലും പരത്തിലും ശപിക്കപ്പെട്ടവരാണ്. അന്ന് അവരുടെ നാവുകളും കൈകളും കാലുകളും അവർ ചെയ്ത കാര്യങ്ങൾക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിക്കും. അന്ന് അല്ലാഹു അവർക്ക് അർഹമായ പ്രതിഫലം പൂർണ്ണമായി നൽകും.

ആയിശ (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) വീട്ടിലായിരിക്കെ ഈ വചനങ്ങൾ കേട്ടപ്പോൾ, അവർ വികാരാധീനയായി കരഞ്ഞുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'സത്യവുമായി താങ്കളെ നിയോഗിച്ചവൻ തന്നെയാണ് സത്യം, താങ്കളുടെ സന്തോഷം എന്റെ സ്വന്തം സന്തോഷത്തേക്കാൾ എനിക്ക് പ്രിയപ്പെട്ടതാണ്.' ഇതുകേട്ട് തിരുനബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് 'സിദ്ദീഖിന്റെ മകളേ' എന്ന് അഭിസംബോധന ചെയ്തു. ഇതിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ

ഔദാര്യവും കാരുണ്യവും പ്രകടമാണ്. അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകളെ സ്നേഹിക്കുകയും, അവർ ശിക്ഷയ്ക്ക് അർഹരായ കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടും അവരെ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു സൃഷ്ടികളെ സൃഷ്ടിച്ചത് കാരുണ്യത്തിനാണ്, ശിക്ഷിക്കാനല്ല. ശിക്ഷ വരുന്നത് മനുഷ്യന്റെ തെറ്റായ തിരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ മൂലമാണ്. അല്ലാഹു നമ്മെ ശിക്ഷയ്ക്ക് കാരണമാകുന്ന ദുസ്വഭാവങ്ങളിൽ നിന്ന് കാത്തുരക്ഷിക്കുകയും, സ്വർഗ്ഗലോകത്തെ ഉന്നത പദവികൾക്ക് അർഹമാക്കുന്ന ഉത്തമ സ്വഭാവങ്ങൾ നൽകി അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ. 'വിശ്വസിച്ചവരേ, നിങ്ങൾ പിശാചിന്റെ കാൽപാടുകളെ പിന്തുടരരുത്' (യാ അയ്യുഹല്ലദീന ആമനൂ ലാ തത്തബിഊ ഖുതുവാതിശ്ശൈത്വാൻ). 'ഖുതുവാത്ത്' (خطوات) എന്നാൽ പിശാചിന്റെ വഴികൾ എന്നാണ് അർത്ഥം. പിശാച് നിങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ കുത്തിവെക്കുന്ന ദുർബോധനങ്ങളും, അവൻ നിങ്ങൾക്ക് മനോഹരമായി കാണിച്ചുതരുന്ന തിന്മകളുമാണ് ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നത്. അശ്ലീലത പ്രചരിപ്പിക്കലും അതിനെ ഇഷ്ടപ്പെടലും ഇതിന്റെ ഭാഗമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യവും കാരുണ്യവും ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ, പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെടാൻ (തസ്കിയ - تزكية) ആർക്കും സാധിക്കുമായിരുന്നില്ല. അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ അവൻ തന്റെ ഔദാര്യം കൊണ്ട് ശുദ്ധീകരിക്കുന്നു. ഇത് ഖദരിയ്യ വിഭാഗത്തിന്റെ വാദങ്ങൾക്കുള്ള മറുപടിയാണ്; കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ട് മാത്രം ആത്മാവ് ശുദ്ധമാകില്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ തൗഫീഖ് (توفيق) അനിവാര്യമാണ്. അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും (സമീഉൻ - سميع) അറിയുന്നവനുമാണ് (അലീമുൻ - عليم). അതിനാൽ നിങ്ങളുടെ തൗബയിൽ (തൗബ - توبة) ആത്മാർത്ഥത പുലർത്തുക. പിശാചിന്റെ കാൽപാടുകൾ അനേകമാണ്; പരദൂഷണം, കളവ്, മറ്റുള്ളവരുടെ കുറ്റങ്ങൾ അന്വേഷിക്കൽ എന്നിവയെല്ലാം അതിൽ പെടുന്നു. 'തന്റെ കുറ്റങ്ങൾ കൊണ്ട് വ്യാപൃതനായി, മറ്റുള്ളവരുടെ കുറ്റങ്ങൾ അന്വേഷിക്കാത്തവന് സൗഭാഗ്യം' എന്ന് നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അരുളിയിട്ടുണ്ട്.

[سورة النور (24) : آية 22]

സൂറത്തുന്നൂറിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടാം വചനത്തിൽ, അല്ലാഹു വിശ്വാസികളോട് ഉണർത്തുന്നത് ഉന്നതമായ ഔദാര്യത്തിന്റെയും വിട്ടുവീഴ്ചയുടെയും പാഠമാണ്. 'നിങ്ങളിൽ നിന്ന് ശ്രേഷ്ഠതയും സമ്പത്തും ഉള്ളവർ, തങ്ങളുടെ ബന്ധുക്കൾക്കും അഗതികൾക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ഹിജ്റ പോയവർക്കും നൽകുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തരുത്' എന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'ശ്രേഷ്ഠത' എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ആത്മീയമായ ഔന്നത്യവും *(فضل)* ഭൗതികമായ ഐശ്വര്യവുമാണ്. തെറ്റുകൾ പൊറുത്തു കൊടുക്കാനും വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യാനും *(صفح)* അല്ലാഹു ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നു. 'അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് പൊറുത്തുതരണമെന്ന് നിങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലേ?' എന്ന ചോദ്യം, അല്ലാഹുവിന്റെ പാപമോചനം *(مغفرة)* ലഭിക്കാൻ സൃഷ്ടികളോട് കരുണ കാണിക്കണമെന്ന വലിയ സത്യത്തെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ഈ വചനം ഇറങ്ങിയത് അബൂബക്കർ സിദ്ദീഖ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെക്കുറിച്ചാണ്. തങ്ങളുടെ ബന്ധുവായ മിസ്ത്വഹ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു, ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹക്കെതിരെയുള്ള അപവാദ പ്രചാരണത്തിൽ പങ്കുചേർന്നപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തിനുള്ള സാമ്പത്തിക സഹായം നിർത്തലാക്കുമെന്ന് അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു ശപഥം ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ, ഈ വചനം അവതരിച്ചപ്പോൾ, 'തീർച്ചയായും, അല്ലാഹു എനിക്ക് പൊറുത്തുതരണമെന്ന് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു' എന്ന് പറഞ്ഞ് അദ്ദേഹം ആ സഹായം പുനരാരംഭിച്ചു.

ആത്മസംസ്കരണം (تزكية) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യവും കാരുണ്യവുമാണ്. എങ്കിലും, അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുന്ന രീതിയിൽ ആത്മശുദ്ധീകരണം എങ്ങനെ കൈവരിക്കാമെന്ന് പഠിപ്പിച്ചുതരുന്ന ഒരു ഗുരു (أستاذ) അനിവാര്യമാണ്. ആത്മീയ പാതയിലെ ഏറ്റവും വലിയ മാർഗ്ഗദർശി നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ആണ്. ശൈഖുൽ ഇസ്ലാം

അബ്ദുല്ലാഹിൽ അൻസാരി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'ഹദീസ് ശാസ്ത്രത്തിലും ശരീഅത്തിലും എനിക്ക് ധാരാളം ഗുരുക്കന്മാരുണ്ട്. എന്നാൽ ആത്മീയ പാതയിലെ (طريقة) എന്റെ ഗുരു ശൈഖ് അബുൽ ഹസൻ ഖർഖാനി റഹിമഹുള്ളാഹ് ആണ്. അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടുമുട്ടിയില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ സത്യം (حقيقة) എനിക്ക് തിരിച്ചറിയാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നില്ല.' ആത്മീയ മാർഗ്ഗദർശികൾ ദീനിന്റെ വഴികാട്ടികളും ഉറപ്പിന്റെ (يقـــين) വാതിലുകൾ തുറക്കുന്ന താക്കോലുകളുമാണ്. പൂർണ്ണനായ ഒരു മനുഷ്യനെ (ഇൻസാനുൽ കാമിൽ) കണ്ടെത്തുന്നത് വലിയൊരു ഭാഗ്യവും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാമീപ്യം ലഭിക്കുന്നത് വലിയൊരു അനുഗ്രഹവുമാണ്. ആത്മസംസ്കരണം എന്നത് പാപങ്ങളിൽ നിന്നും തെറ്റുകളിൽ നിന്നും ഹൃദയത്തെ ശുദ്ധീകരിച്ച ശേഷം, അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയോടുള്ള അമിതമായ ബന്ധങ്ങളിൽ നിന്നും (تعلقـات الأغيـــار) ഹൃദയത്തെ മുക്തമാക്കലാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്താൽ ബദർ യുദ്ധത്തിൽ പങ്കെടുത്തവർക്ക് ലഭിച്ച ഉന്നത പദവികളെയും, മിസ്ത്വഹ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന്റെ വിഷയത്തിൽ അല്ലാഹു നൽകിയ മാപ്പിനെയും ഈ സൂക്തങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സത്യസന്ധനായ സിദ്ദീഖ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു തന്റെ ബന്ധുവായ മിസ്ത്വഹിന് നൽകിയിരുന്ന സാമ്പത്തിക സഹായം നിർത്തലാക്കുമെന്ന് സത്യം ചെയ്തപ്പോൾ, അല്ലാഹു ഈ സൂക്തങ്ങൾ ഇറക്കി. 'നിങ്ങളിൽ ശ്രേഷ്ഠരും സമ്പന്നരുമായവർ തങ്ങളുടെ ബന്ധുക്കൾക്കും പാവപ്പെട്ടവർക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ഹിജ്റ പോയവർക്കും നൽകുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തരുത്. അവർ മാപ്പ് നൽകുകയും വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യുകയും ചെയ്യട്ടെ. അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് പൊറുത്തുതരണമെന്ന് നിങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലേ?' ഈ വചനം കേട്ടപ്പോൾ അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു 'തീർച്ചയായും, അല്ലാഹു എനിക്ക് പൊറുത്തുതരണമെന്ന് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു' എന്ന് പറയുകയും, മിസ്ത്വഹിന് നൽകിയിരുന്ന സഹായം പുനഃസ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹു ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ്.

[سورة النور (24) : آية 23]

തീർച്ചയായും, സദ്‌വൃത്തരായ, അശ്രദ്ധരായ, സത്യവിശ്വാസിനികളായ സ്ത്രീകളെ അപവാദങ്ങൾ പറഞ്ഞു ആക്ഷേപിക്കുന്നവർ ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും ശപിക്കപ്പെട്ടവരാണ്. അവർക്ക് വലിയൊരു ശിക്ഷയുണ്ട്. ഈ സൂക്തം ആഇശ (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) ബീവിക്കെതിരെ അപവാദം പ്രചരിപ്പിച്ചവരെ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതാണെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ വ്യക്തമാക്കുന്നു. 'അൽ-മുഹ്സനാത്ത്' (المحصنات) എന്നാൽ ചാരിത്രശുദ്ധിയുള്ളവർ എന്നാണ് അർത്ഥം. 'അൽ-ഗാഫിലാത്ത്' (الغافلات) എന്നത് അത്തരം ദുഷ്ചിന്തകളിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കുന്നവർ എന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് അകറ്റപ്പെടുക എന്നതാണ് 'ലഅ്ൻ' (لعن) അഥവാ ശാപം കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഇത്തരം അപവാദങ്ങൾ എത്രത്തോളം ഗൗരവമുള്ളതാണെന്ന് ഈ വചനം നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

ഈ ഖുർആൻ വചനം വ്യക്തമാക്കുന്നത്, ഒരാൾ ഒരു കാര്യം ചെയ്യുമെന്ന് സത്യം ചെയ്ത ശേഷം, അതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായ മറ്റൊരു കാര്യം ചെയ്യാനുണ്ടെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ, സത്യം ലംഘിച്ച് പ്രായശ്ചിത്തം (കഫ്ഫാറത്ത് - كفـــــارة) നൽകുന്നത് അനുവദനീയമാണെന്നാണ്. ഇതിലൂടെ മൂന്ന് പ്രതിഫലങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നു: ഒന്ന്, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പന അനുസരിച്ചതിലുള്ള പ്രതിഫലം. രണ്ട്, കുടുംബബന്ധം പുലർത്തിയതിലുള്ള (സിലത്തുർ റഹിം - صـــلة الرحـــم) പ്രതിഫലം. മൂന്ന്, പ്രായശ്ചിത്തം നിർവഹിച്ചതിലുള്ള പ്രതിഫലം. ഈ വചനത്തിൽ നിന്ന് സിദ്ദീഖ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന്റെ ശ്രേഷ്ഠതയും പദവിയും പണ്ഡിതന്മാർ തെളിയിക്കുന്നു. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ ആദരസൂചകമായി ബഹുവചന പ്രയോഗത്തിലൂടെയാണ് പരാമർശിച്ചത്. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ 'فضـل' (ഔദാര്യം) ഉള്ളവർ എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത്, നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ വിശേഷിപ്പിച്ച അതേ പദങ്ങൾ കൊണ്ടാണ്. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അടുക്കൽ

വന്നപ്പോൾ, അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു തന്റെ സ്ഥാനം ഒഴിഞ്ഞുകൊടുത്ത് അലിയെ നബിയുടെ അരികിലിരുത്തി. ഇത് കണ്ട നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം സന്തോഷത്തോടെ പറഞ്ഞു: 'ഗുണമുള്ളവരുടെ ഗുണം തിരിച്ചറിയുന്നത് ഗുണമുള്ളവർ മാത്രമാണ്.' കൂടാതെ, ഈ വചനം നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നത് തെറ്റ് ചെയ്തവരോട് പ്രതികാരം ചെയ്യാതെ വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യാനും മാപ്പ് നൽകാനുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ മറ്റുള്ളവരുടെ തെറ്റുകൾ പൊറുത്തു കൊടുക്കട്ടെ. മാപ്പ് നൽകുന്നതിലുള്ള ആനന്ദം പ്രതികാരത്തിലില്ല. അതുപോലെ, മുതിർന്നവരും ആത്മീയ ഗുരുക്കന്മാരും തങ്ങളുടെ ശിഷ്യന്മാരുടെ തെറ്റുകൾ കണ്ട് അവരെ ഉപേക്ഷിക്കരുതെന്നും, അല്ലാഹുവിന്റെ ഗുണവിശേഷങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച് വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യണമെന്നും ഇത് പഠിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു പാപങ്ങൾ പൊറുക്കുന്നവനാണ്. 'ഇന്നല്ലദീന യർമൂനൽ മുഹ്സനാത്തിൽ ഗാഫിലാത്ത്' എന്ന വചനത്തിൽ, പരിശുദ്ധരായ സ്ത്രീകളെ വ്യഭിചാരം ആരോപിച്ചു അധിക്ഷേപിക്കുന്നവരെക്കുറിച്ചാണ് പറയുന്നത്.

[سورة النور (24) : الآيات 24 إلى 25]

ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിനാലാം അധ്യായമായ സൂറത്തുന്നൂറിലെ ഇരുപത്തിനാല്, ഇരുപത്തിയഞ്ച് വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം: അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവരുടെ നാവുകളും കൈകളും കാലുകളും അവർ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നതിനെക്കുറിച്ച് അവർക്കെതിരിൽ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്ന ദിവസം.' ഈ വചനം മനുഷ്യന്റെ അസ്തിത്വത്തിലുള്ള അദൃശ്യമായ സാക്ഷികളെക്കുറിച്ചാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. അന്ന് മനുഷ്യന്റെ അവയവങ്ങൾ സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങും. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ നീതിയുടെ പ്രകടനമാണ്. അന്ന് സത്യനിഷേധികളുടെ നാവുകൾക്ക് സംസാരിക്കാൻ അനുവാദമുണ്ടാവില്ല, മറിച്ച് അവരുടെ ശരീരഭാഗങ്ങൾ അവരുടെ പാപങ്ങളെ വെളിപ്പെടുത്തും. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അന്ന് അല്ലാഹു അവർക്ക് അവരുടെ അർഹമായ പ്രതിഫലം പൂർണ്ണമായി നൽകുന്നതാണ്.' ഇവിടെ 'അർഹമായ പ്രതിഫലം' (جزاء الحق) എന്നത് അവരുടെ കർമ്മങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായ ഫലമാണ്. അല്ലാഹു സത്യമാണെന്നും (അന്നല്ലാഹുവൽ ഹഖ് - أن الله هو الحق) അവൻ വ്യക്തമായ സത്യത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നവനാണെന്നും അവർ അന്ന് തിരിച്ചറിയും. ഈ ലോകത്ത് അല്ലാഹുവിനെ മറന്നവർക്ക് അന്ന് തങ്ങളുടെ യഥാർത്ഥ അവസ്ഥ ബോധ്യപ്പെടും. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശം (നൂർ - نور) ഹൃദയത്തിൽ സൂക്ഷിച്ചവർക്ക് മാത്രമേ ആ ദിവസം രക്ഷ ലഭിക്കുകയുള്ളൂ.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഈ വചനങ്ങൾ അത്യുന്നതമായ പരിശുദ്ധിയെയും (نزاهة) അചഞ്ചലമായ വിശ്വാസത്തെയും (إيمان) കുറിക്കുന്നു. 'വിശ്വാസിനികൾ' (المؤمنات) എന്ന് പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ, അല്ലാഹു കൽപിച്ചതും വിലക്കിയതുമായ കാര്യങ്ങളിൽ പൂർണ്ണമായ അർത്ഥത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവരാണ് ഉദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്നത്. ഇവിടെ ഈ വിശേഷണം കൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത് ഉമ്മുൽ മുഅ്മിനീൻ ആയിശ സിദ്ദീഖ (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) ആണ്. അവരെ അപവാദം പറഞ്ഞത് എല്ലാ ഉമ്മുൽ മുഅ്മിനീങ്ങളെയും അപമാനിച്ചതിന്

തുല്യമാണ്, കാരണം അവരെല്ലാവരും പരിശുദ്ധിയും (عصمة) നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) തങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധവും കൊണ്ട് ഒരേ പദവിയിൽ നിൽക്കുന്നവരാണ്. ഇത്തരക്കാർക്ക് ദുനിയാവിലും ആഖിറത്തിലും അല്ലാഹുവിന്റെ ശാപം (لعنة) ലഭിക്കുന്നു. ശാപം എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്നും അനുഗ്രഹത്തിൽ നിന്നും അകറ്റപ്പെടുക എന്നാണ്. ഇവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന ശിക്ഷ അത്യന്തം ഭയാനകമാണ്. ഇമാം ഗസ്സാലി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, കുഫ്ർ (അവിശ്വാസം), ബിദ്അത്ത് (പുത്തനാചാരം), ഫിസ്ഖ് (പാപം) എന്നിവയാണ് ശാപത്തിന് അർഹമാക്കുന്ന പ്രധാന കാരണങ്ങൾ. അന്ത്യനാളിൽ മനുഷ്യന്റെ നാവുകളും കൈകാലുകളും അവർ ചെയ്ത പാപങ്ങൾക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിക്കും. അന്ന് അല്ലാഹു അവരുടെ കർമ്മങ്ങൾക്ക് അർഹമായ പ്രതിഫലം പൂർണ്ണമായി നൽകുകയും, അല്ലാഹുവാണ് പരമമായ സത്യം (الحق المبين) എന്ന് അവർക്ക് ബോധ്യപ്പെടുകയും ചെയ്യും.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***26*** മുതൽ ***30*** വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങൾ ആത്മീയമായ ശുദ്ധീകരണത്തെയും ദൃഷ്ടിനിയന്ത്രണത്തെയും കുറിച്ചുള്ള അമൂല്യമായ പാഠങ്ങളാണ്. 'ദുഷിച്ച സ്ത്രീകൾ ദുഷിച്ച പുരുഷന്മാർക്കും, ദുഷിച്ച പുരുഷന്മാർ ദുഷിച്ച സ്ത്രീകൾക്കും യോജിച്ചവരാണ്' എന്ന വചനം, ആത്മാക്കളുടെ പാരസ്പര്യത്തെയും *(تناسب الأرواح)* സ്വഭാവങ്ങളുടെ സാദൃശ്യത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ, പരിശുദ്ധരായ പുരുഷന്മാർക്കും സ്ത്രീകൾക്കും അല്ലാഹു നൽകുന്ന വാഗ്ദാനം പാപമോചനവും *(مغفرة)* മാന്യമായ ഉപജീവനവുമാണ് *(رزق كريم)*. തുടർന്ന്, വിശ്വാസികളോട് തങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടികളെ താഴ്ത്താനും *(غض البصر)* ഗുഹ്യസ്ഥാനങ്ങളെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കാനും *(حفظ الفروج)* കൽപ്പിക്കുന്നു. ഇതാണ് വിശ്വാസിക്ക് ഏറ്റവും ഉത്തമമായ വിശുദ്ധി *(طهارة)*. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പഠിപ്പിച്ചതുപോലെ, ഹൃദയത്തിന്റെ കണ്ണാടിയിൽ അന്യമായ കാഴ്ചകൾ പതിയാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്തെ *(نور)* ഉൾക്കൊള്ളാൻ സാധിക്കുന്നു.

ദുർനടപ്പുകാർ, അക്രമികൾ, പലിശഭോക്താക്കൾ എന്നിവരെ ശപിക്കുന്നത് അനുവദനീയമാണെങ്കിലും, ബിദ്അത്തുകാരിൽ (നവീനവാദികൾ) ചിലരെ ശപിക്കുന്നത് അപകടകരമാണ്. കാരണം, ബിദ്അത്ത് എന്നത് പലപ്പോഴും അവ്യക്തമായ ഒന്നാണ്. പ്രമാണങ്ങളിൽ വ്യക്തമായി വരാത്ത കാര്യങ്ങളിൽ സാധാരണക്കാർ ശപിക്കാൻ മുതിരുന്നത് ശരിയല്ല; അത് അനാവശ്യമായ തർക്കങ്ങൾക്കും കുഴപ്പങ്ങൾക്കും വഴിവെക്കും. വ്യക്തികളെ ശപിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ, അവരുടെ അന്ത്യം കുഫ്റിലാണെന്ന് ശരീഅത്ത് പ്രകാരം സ്ഥിരപ്പെട്ടവരാണെങ്കിൽ (ഉദാഹരണത്തിന് ഫിർഔൻ, അബൂജഹൽ) അവരെ ശപിക്കാം. എന്നാൽ അന്ത്യം എങ്ങനെയെന്ന് അറിയാത്ത ഒരാളെ ശപിക്കുന്നത് അപകടകരമാണ്; കാരണം അയാൾ പിന്നീട് തൗബ (توبة) ചെയ്ത് അല്ലാഹുവിങ്കൽ ഉന്നത പദവിയിലെത്തിയേക്കാം. ശരീരഭാഗങ്ങളുടെ സാക്ഷ്യം എന്നത് അല്ലാഹു അവയെ സംസാരിപ്പിക്കുന്നതാണ്. പാപികൾക്ക് അവരുടെ

പാപങ്ങൾക്കെതിരെ അവ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുമ്പോൾ, സജ്ജനങ്ങൾക്കായി അവ അവരുടെ ആരാധനകൾക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. നാക്ക് ഖുർആൻ പാരായണത്തിനും, കൈ മുസ്ഹഫ് പിടിച്ചതിനും, കാൽ പള്ളിയിലേക്ക് നടന്നതിനും സാക്ഷ്യം പറയും. അന്ത്യദിനത്തിലെ ഈ സാക്ഷ്യം മാറ്റിവെക്കപ്പെട്ടതാണെങ്കിൽ, സ്നേഹത്തിന്റെ സാക്ഷ്യം മുഖത്തെ വിളർച്ച, ശരീരത്തിന്റെ മെലിച്ചൽ, കണ്ണുനീർ, ഹൃദയമിടിപ്പ് എന്നിവയിലൂടെ ഇഹലോകത്ത് തന്നെ പ്രകടമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ദുഷിച്ച സ്ത്രീകൾ ദുഷിച്ച പുരുഷന്മാർക്കും, ദുഷിച്ച പുരുഷന്മാർ ദുഷിച്ച സ്ത്രീകൾക്കും യോജിച്ചവരാണ്.' ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഒരു നിയമമാണ്; സമാന സ്വഭാവമുള്ളവരെ അവൻ ഒന്നിപ്പിക്കുന്നു. നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഏറ്റവും പരിശുദ്ധനായതുകൊണ്ട്, അവിടുത്തെ പത്നി സിദ്ദീഖ (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) ഏറ്റവും പരിശുദ്ധയാണെന്ന് ഇതിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാണ്. ഇഫ്കിന്റെ സംഭവത്തിൽ (ആയിശ റളിയള്ളാഹു അൻഹക്കെതിരെയുള്ള ആരോപണം) ബഹുവചനം പ്രയോഗിച്ചത്, ആ അപവാദം പ്രവാചകനെയും, അബൂബക്കർ സിദ്ദീഖിനെയും (റളിയള്ളാഹു അൻഹു), മുഴുവൻ മുസ്ലിംകളെയും ബാധിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ്. അവർ അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്ന് പരിശുദ്ധരാക്കപ്പെട്ടവരാണ് (مبراءون). അവർക്ക് പാപമോചനവും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ മാന്യമായ ഉപജീവനവും (رزق كريم) ലഭിക്കും.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'ദുഷിച്ചവ ദുഷിച്ചവർക്കും, നല്ലവ നല്ലവർക്കും' എന്ന സൂക്തത്തെ വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യക്തമാക്കുന്നത്, വാക്കുകളും കർമ്മങ്ങളും അവയുടെ ഉടമസ്ഥരുമായി അഭേദ്യമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നാണ്. ദുഷിച്ച വാക്കുകൾ (خبائث القول) ദുഷിച്ചവർക്ക് ചേർന്നതാണ്, അതുപോലെ നല്ല വാക്കുകൾ (طيبات الكلم) നല്ലവർക്ക് മാത്രമുള്ളതാണ്. ഈ സൂക്തം ഉമ്മുൽ മുഅ്മിനീൻ ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ പരിശുദ്ധിയെ (تنزيه) പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. ഏതൊരു പാത്രത്തിൽ നിന്നും അതിലുള്ളത് മാത്രമേ പുറത്തുവരൂ എന്നതുപോലെ, ദുഷിച്ച മനസ്സുകളിൽ നിന്ന് ദുഷിച്ച വാക്കുകൾ മാത്രമേ പുറത്തുവരികയുള്ളൂ. ഹസൻ ബിൻ സിയാദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് ഒരിക്കൽ ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയെ അധിക്ഷേപിച്ച ഒരാളുടെ വധശിക്ഷ നടപ്പിലാക്കിയത്, നബി

സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ പത്നിയെ ആക്ഷേപിക്കുന്നത് പ്രവാചകനെത്തന്നെ ആക്ഷേപിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ് എന്ന ബോധത്താലാണ്. പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പരിശുദ്ധനാണ്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നിയും പരിശുദ്ധയാണ്. മൗലാനാ റൂമി തന്റെ മസ്നവിയിൽ പാടുന്നു: 'ഭൂമിയിലും ആകാശത്തും ഓരോ അണുവിലും അതിന്റേതായ ആകർഷണമുണ്ട്; അഗ്നി അഗ്നിയെ ആകർഷിക്കുന്നു, പ്രകാശം പ്രകാശത്തെ തേടുന്നു.' ഇമാം റാഇബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നത്, ദുഷിച്ചവ (خبيث) എന്നത് വിശ്വാസത്തിലോ വാക്കിലോ കർമ്മത്തിലോ ഉള്ള അശുദ്ധിയാണ് എന്നാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ദുഷിച്ച ദുനിയാവും അതിന്റെ ആസക്തികളും ദുഷിച്ചവർക്ക് വേണ്ടിയുള്ളതാണെന്നും, നല്ല കർമ്മങ്ങളും ഉന്നതമായ സ്വഭാവങ്ങളും നല്ലവർക്ക് വേണ്ടിയുള്ളതാണെന്നുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി (قدر) പ്രകാരം ഓരോരുത്തരും തങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിലേക്ക് നയിക്കപ്പെടുന്നു. ബഖ്ലി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഇതിനെ ആത്മീയമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നത്, മനസ്സിന്റെ ദുർബോധങ്ങൾ (هواجس) അലസന്മാർക്കും വഞ്ചകർക്കും ഉള്ളതാണെന്നും, അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള ദിവ്യബോധനം (إلهام) ഹൃദയശുദ്ധിയുള്ള ജ്ഞാനികൾക്ക് (عارفين) ഉള്ളതാണെന്നുമാണ്.

[سورة النور (24) : آية 27]

സത്യവിശ്വാസികളേ, നിങ്ങൾ സ്വന്തം വീടുകളല്ലാത്ത വീടുകളിൽ പ്രവേശിക്കരുത്; അവയിലെ താമസക്കാർക്ക് സലാം പറയുകയും അവരുടെ അനുവാദം ചോദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് വരെ. അതാണ് നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തമം; നിങ്ങൾ ശ്രദ്ധിച്ചേക്കാം (സൂറത്തുന്നൂർ: 27).

ഈ വിശുദ്ധ വചനം വിശ്വാസികളുടെ സ്വകാര്യതയെയും മര്യാദകളെയും കുറിച്ചുള്ള ഉന്നതമായ പാഠമാണ്. ഒരു വീട്ടിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ ആദ്യം സലാം (سلام) പറയുക എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനയാണ്. സലാം എന്നത് ശാന്തിയുടെയും അനുഗ്രഹത്തിന്റെയും പ്രാർത്ഥനയാണ്. അതിനുശേഷം അനുവാദം ചോദിക്കുക (استئذان) എന്നത് ആ വീട്ടിലെ അന്തേവാസികളുടെ അഭിമാനത്തെയും സ്വകാര്യതയെയും മാനിക്കലാണ്. ഈ മര്യാദകൾ പാലിക്കുന്നത് ഹൃദയശുദ്ധി (تزكية النفس) കൈവരിക്കാൻ സഹായിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഇത് ഏറ്റവും ഉത്തമമായ കാര്യമാണ്, കാരണം ഇത് മുസ്ലിംകൾക്കിടയിൽ പരസ്പര ബഹുമാനവും സ്നേഹവും വളർത്തുന്നു.

അറിവുള്ളവർക്കും (ആരിഫീൻ) സ്നേഹഭാജനങ്ങൾക്കും (മുഹിബ്ബീൻ) വേണ്ടിയുള്ള വെളിപ്പെടുത്തലുകൾ ഇവിടെ പൂർത്തിയാകുന്നു. മസ്റൂഖ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയിൽ നിന്ന് ഹദീസ് ഉദ്ധരിക്കുമ്പോൾ ഇങ്ങനെ പറയുമായിരുന്നു: 'സത്യസന്ധനായ അബൂബക്കർ സിദ്ദീഖിന്റെ മകളും, റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ പ്രിയതമയും, ആകാശത്തുനിന്ന് പാപമുക്തയായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടവളുമായ സിദ്ദീഖ (ആഇശ) എന്നോട് പറഞ്ഞു'. ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ വിയോഗവേളയിൽ ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു അവരെ സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ, അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങുന്നതിനെക്കുറിച്ച് അവർ ഭയചകിതയായിരിക്കുന്നത് കണ്ടു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അമ്മേ, ഭയപ്പെടേണ്ട. അല്ലാഹുവിന്റെ പാപമോചനത്തിലേക്കും (മഗ്ഫിറ), മാന്യമായ ഉപജീവനത്തിലേക്കും (രിസ്ഖുൻ കരീം) അല്ലാതെ താങ്കൾ മടങ്ങുന്നില്ല'. ഇത് കേട്ടപ്പോൾ സന്തോഷത്താൽ അവർ ബോധരഹിതയായി. അല്ലാഹു തനിക്ക് നൽകിയ

അനുഗ്രഹങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവർ ഇങ്ങനെ പറയാറുണ്ടായിരുന്നു: 'മറ്റൊരു സ്ത്രീക്കും ലഭിക്കാത്ത പല പ്രത്യേകതകളും എനിക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജിബ്‌രീൽ അലൈഹിസ്സലാം എന്റെ രൂപം കയ്യിലേന്തി വരികയും, എന്നെ വിവാഹം കഴിക്കാൻ റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടുന്ന് വിവാഹം കഴിച്ച കന്യക ഞാൻ മാത്രമാണ്. അവിടുന്ന് എന്റെ മടിയിൽ തലവെച്ചാണ് വഫാത്തായത്. എന്റെ വീട്ടിലാണ് അവിടുത്തെ ഖബറടക്കിയത്. വഹ്‌യ് ഇറങ്ങുമ്പോൾ അവിടുത്തെ കുടുംബാംഗങ്ങൾ മാറിനിൽക്കുമായിരുന്നു, എന്നാൽ ഞങ്ങൾ ഒരേ പുതപ്പിനടിയിൽ ആയിരിക്കുമ്പോൾ പോലും വഹ്‌യ് ഇറങ്ങാറുണ്ടായിരുന്നു. എന്റെ പിതാവ് അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു അവിടുത്തെ ഖലീഫയും ഉറ്റ സുഹൃത്തുമാണ്. എന്റെ പരിശുദ്ധി ആകാശത്തുനിന്ന് ഇറക്കപ്പെട്ടു. ഞാൻ പരിശുദ്ധനായ വ്യക്തിയുടെ അടുത്ത് പരിശുദ്ധയായി സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടു. എനിക്ക് പാപമോചനവും മാന്യമായ ഉപജീവനവും വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു'. 'വിശ്വസിച്ചവരേ' (യാ അയ്യുഹല്ലദീന ആമനൂ) എന്ന സൂക്തത്തെക്കുറിച്ച് അദിയ്യ് ബിൻ സാബിത് ഉദ്ധരിക്കുന്നു: ഒരു സ്ത്രീ റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അടുത്ത് വന്ന് ചോദിച്ചു: 'യാ റസൂലള്ളാഹ്, ഞാൻ എന്റെ വീട്ടിൽ ആരും കാണാൻ ആഗ്രഹിക്കാത്ത അവസ്ഥയിലായിരിക്കുമ്പോൾ ആളുകൾ വന്ന് അകത്തേക്ക് കടക്കാറുണ്ട്. ഞാൻ എന്ത് ചെയ്യണം?' അപ്പോൾ അവിടുന്ന് 'തിരിച്ചുപോവുക' എന്ന് കൽപ്പിച്ചു. തുടർന്നാണ് 'നിങ്ങളുടെ വീടുകളല്ലാത്ത വീടുകളിൽ നിങ്ങൾ പ്രവേശിക്കരുത്' എന്ന സൂക്തം ഇറങ്ങിയത്. അനുവാദം ചോദിക്കാതെ മറ്റുള്ളവരുടെ വീടുകളിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത് നിരോധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 'അനുവാദം ചോദിക്കുന്നത് വരെ' (ഹത്താ തസ്തഅ്നിസൂ) എന്നതിനർത്ഥം അനുവാദം തേടുക എന്നാണ്. ഇത് ആദരവിന്റെയും (അദബ്) ഇരുലോകത്തും സൗഭാഗ്യം നൽകുന്നതുമായ കർമ്മമാണ്. അനുവാദം ചോദിക്കുമ്പോൾ 'അസ്സലാമു അലൈക്കും, ഞാൻ അകത്തേക്ക് വരാമോ?' എന്ന് മൂന്ന് തവണ പറയണം. അനുവാദം ലഭിച്ചാൽ പ്രവേശിക്കുകയും വീണ്ടും സലാം പറയുകയും ചെയ്യുക. അനുവാദം ലഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ തിരിച്ചുപോവുക. ഇതാണ് നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തമം.

[سورة النور (24) : آية 28]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ ഇരുപത്തിയെട്ടാം വചനത്തിൽ അരുളുന്നു: 'ഇനി അവിടെ ആരെയും നിങ്ങൾ കണ്ടില്ലെങ്കിൽ, നിങ്ങൾക്ക് അനുവാദം ലഭിക്കുന്നത് വരെ നിങ്ങൾ അതിൽ പ്രവേശിക്കരുത്. എന്നാൽ പ്രവേശിക്കാൻ നിങ്ങളോട് പറയപ്പെട്ടാൽ നിങ്ങൾ പ്രവേശിക്കുക.' ഈ വചനം ഇസ്ലാമിക മര്യാദകളുടെയും സ്വകാര്യതയുടെയും *(ستر)* ഉന്നതമായ പാഠമാണ്. റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, ഒരു വിശ്വാസി മറ്റൊരാളുടെ വീട്ടിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകളെ മാനിക്കുകയും, അനുവാദം ചോദിക്കുന്നതിലൂടെ *(استئذان)* ആത്മീയമായ ഒരു മറ *(حجاب)* സൃഷ്ടിക്കുകയും വേണം. ആരെയും കാണുന്നില്ലെങ്കിൽ മടങ്ങിപ്പോകുന്നത് അഹങ്കാരത്തെ ഇല്ലാതാക്കി വിനയം *(تواضع)* വളർത്താൻ സഹായിക്കുന്നു. അനുവാദം ലഭിക്കാതെ പ്രവേശിക്കുന്നത് മറ്റൊരാളുടെ സ്വകാര്യതയെ ലംഘിക്കുന്നതും ആത്മീയമായ അച്ചടക്കമില്ലായ്മയുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാർ തങ്ങളുടെ സഹോദരങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളെ മാനിക്കുമ്പോൾ, അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭക്തിയും *(تقوى)* സൂക്ഷ്മതയും വർദ്ധിക്കുന്നു.

സന്ധ്യാസമയത്ത് വീട്ടിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ 'ഹയ്യീതും മസാഅ്' (സന്ധ്യാസമയത്ത് നിങ്ങൾക്ക് അഭിവാദ്യങ്ങൾ) എന്ന് പറയുക. അൽ-കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'തന്റെ കുടുംബത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുന്നവൻ ശബ്ദമുണ്ടാക്കിയോ, ചുമച്ചോ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റേതെങ്കിലും മാർഗ്ഗത്തിലൂടെയോ താൻ വരുന്നുണ്ടെന്ന് അറിയിക്കണം. അങ്ങനെ വീട്ടിലുള്ളവർക്ക് തങ്ങളുടെ വസ്ത്രധാരണത്തിലെ അശ്രദ്ധകൾ പരിഹരിക്കാനും അനാവശ്യമായ കാഴ്ചകൾ ഒഴിവാക്കാനും സാധിക്കും.' 'ലഅല്ലകും തദക്കറൂൻ' (നിങ്ങൾ ഉണർന്നു ചിന്തിക്കാൻ വേണ്ടി) എന്ന ഭാഗം ഒരു മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ക്രിയയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. അതായത്, നിങ്ങൾ ചിന്തിക്കാനും ഉപദേശം ഉൾക്കൊള്ളാനും അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാനും വേണ്ടി നിങ്ങൾക്ക് ഇത്

കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അറിയുക, സലാം പറയുക എന്നത് മുസ്ലിംകളുടെ സുന്നത്താണ്. അത് സ്വർഗ്ഗവാസികളുടെ അഭിവാദ്യമാണ്, സ്നേഹം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതും വിദ്വേഷവും പകയും നീക്കുന്നതുമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയിൽ നിന്ന് നിവേദനം: 'അല്ലാഹു ആദം അലൈഹിസ്സലാമിനെ സൃഷ്ടിച്ച് അതിൽ റൂഹ് ഊതിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം തുമ്മുകയും അൽഹംദുലില്ലാഹ് എന്ന് പറയുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: ആദമേ, നിന്റെ റബ്ബ് നിന്നോട് കരുണ കാണിക്കട്ടെ. നീ ആ മലക്കുകളുടെ അടുത്തേക്ക് പോയി സലാം പറയുക. അദ്ദേഹം അത് ചെയ്തപ്പോൾ അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: ഇതാണ് നിന്റെയും നിന്റെ സന്തതികളുടെയും അഭിവാദ്യം.' നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയിൽ നിന്ന് മറ്റൊരു നിവേദനം: 'ഒരു മുസ്ലിമിന് മറ്റൊരു മുസ്ലിമിനോടുള്ള ആറ് ബാധ്യതകളുണ്ട്: കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ സലാം പറയുക, ക്ഷണിച്ചാൽ ഉത്തരം നൽകുക, അസാന്നിധ്യത്തിൽ ഗുണകാംക്ഷ പുലർത്തുക, തുമ്മിയാൽ യർഹമുകല്ലാഹ് പറയുക, രോഗിയായാൽ സന്ദർശിക്കുക, മരണപ്പെട്ടാൽ ജനാസയിൽ പങ്കെടുക്കുക.' എന്നാൽ വീട്ടിൽ തീപിടുത്തം, കള്ളൻ കയറുക, അന്യായമായി ഒരാളെ കൊല്ലുക തുടങ്ങിയ അടിയന്തര സാഹചര്യങ്ങൾ ഉണ്ടായാൽ അനുവാദം ചോദിക്കാതെ തന്നെ പ്രവേശിക്കാം. കാരണം, അനിവാര്യതകൾ നിയമപരമായ വിലക്കുകളെ ഒഴിവാക്കുന്നു എന്ന് ഫഖീഹുകൾ (കർമ്മശാസ്ത്ര പണ്ഡിതന്മാർ) വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അൽ-കശ്ശാഫ് രചയിതാവ് പറയുന്നു: 'മതപരമായ പല കാര്യങ്ങളും ഇന്ന് ആളുകൾ ഉപേക്ഷിച്ചതുകൊണ്ട് അത് റദ്ദാക്കപ്പെട്ട നിയമം പോലെയായിരിക്കുന്നു, അനുവാദം ചോദിക്കുന്ന രീതിയും അതിൽ പെടുന്നു.' ഈ ആയത്തിൽ ആത്മീയമായ ഒരു സൂചനയുണ്ട്: നശ്വരമായ ഈ ഭൗതിക ശരീരങ്ങളാകുന്ന വീടുകളിൽ സ്ഥിരതാമസമാക്കരുത്. മറിച്ച്, ഈ ലോകത്തോടുള്ള ആസക്തി വെടിഞ്ഞ്, യഥാർത്ഥ ഭവനത്തിലേക്ക് മടങ്ങാൻ തയ്യാറെടുക്കണം. 'അവിടെ ആരെയും കണ്ടില്ലെങ്കിൽ' (ഫഇല്ലം തജിദൂ ഫീഹാ അഹദൻ) - അതായത് അനുവാദം നൽകാൻ അധികാരമുള്ള ആരെയും കണ്ടില്ലെങ്കിൽ, പ്രവേശിക്കരുത്. അനുവാദം ലഭിക്കുന്നത് വരെ ക്ഷമയോടെ കാത്തിരിക്കുക. കാരണം, സ്ത്രീകളും കുട്ടികളുമുള്ള വീട്ടിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത് അവരുടെ സ്വകാര്യതയെ ബാധിക്കും. അന്യന്റെ സ്വത്തിൽ അനുവാദമില്ലാതെ ഇടപെടുന്നത് നിഷിദ്ധമാണ്. 'തിരിച്ചുപോകാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ തിരിച്ചുപോവുക'

(ഫഇൻ ഖീല ലകും ഇർജിഊ ഫർജിഊ) - വീട്ടുകാർ മടങ്ങാൻ പറഞ്ഞാൽ, അത് അനുവാദം നൽകാൻ അധികാരമുള്ളവരായാലും അല്ലെങ്കിലും, വാതിലിൽ കാത്തുനിൽക്കാതെ മടങ്ങുക. അത് നിങ്ങളുടെ അന്തസ്സിന് ചേർന്നതും കൂടുതൽ പരിശുദ്ധവുമാണ് (അസ്കാ ലകും). അല്ലാഹു നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതെല്ലാം അറിയുന്നവനാണ്.

[سورة النور (24) : آية 29]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിനാലാം അധ്യായമായ സൂറത്തുന്നൂറിലെ ഇരുപത്തിയൊമ്പതാം വചനത്തിൽ അല്ലാഹു അരുളുന്നു: 'താമസക്കാരില്ലാത്ത വീടുകളിൽ നിങ്ങൾ പ്രവേശിക്കുന്നതിൽ നിങ്ങൾക്ക് കുറ്റമില്ല. അതിൽ നിങ്ങൾക്ക് പ്രയോജനമുള്ള വസ്തുക്കളുണ്ട്. നിങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നതും മറച്ചുവെക്കുന്നതും അല്ലാഹു അറിയുന്നു.' ഈ വചനം മനുഷ്യന്റെ സാമൂഹിക മര്യാദകളെയും സ്വകാര്യതയെയും കുറിച്ചുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ അഗാധമായ ജ്ഞാനത്തെയാണ് വെളിപ്പെടുത്തുന്നത്. റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഇവിടെ പരാമർശിക്കപ്പെട്ട 'താമസക്കാരില്ലാത്ത വീടുകൾ' എന്നത് സത്രങ്ങൾ, കച്ചവട കേന്ദ്രങ്ങൾ, അല്ലെങ്കിൽ ഉടമസ്ഥന്റെ അനുവാദത്തോടെ പ്രവേശിക്കാവുന്ന പൊതു ഇടങ്ങൾ എന്നിവയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇത് ഇസ്ലാമിക ശരീഅത്തിലെ അനുവാദത്തിന്റെ *(إباحة)* പരിധികളെയാണ് വ്യക്തമാക്കുന്നത്. ആത്മീയമായി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയം ഒരു വീട് പോലെയാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം ലഭിക്കാത്ത, അഥവാ അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള സ്മരണയില്ലാത്ത ഹൃദയങ്ങൾ ശൂന്യമായ വീടുകൾക്ക് തുല്യമാണ്. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നവന്റെ ഹൃദയം അവന്റെ പ്രകാശത്താൽ *(نور)* നിറയുന്നു. നാം പുറമെ കാണിക്കുന്നതും ഉള്ളിൽ ഒളിപ്പിച്ചുവെക്കുന്നതുമായ സകല കാര്യങ്ങളും അല്ലാഹു അറിയുന്നുവെന്ന ബോധം, ഒരു വിശ്വാസിയിൽ നിരന്തരമായ ദൈവഭയം *(تقوى)* വളർത്തുന്നു.

ഈ സൂക്തം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് മനുഷ്യന്റെ അസ്തിത്വപരമായ അഹംഭാവം (ഇൻസാനിയ്യത്ത് - إنسانية) എന്ന വീടിന്റെ ഉടമസ്ഥൻ അതിൽ നിന്ന് അപ്രത്യക്ഷമാകുന്നതിനെയാണ് (ഫനാഅ് - فناء). പ്രകൃതിപരമായ പ്രേരണകളാൽ (ത്വബീഅത്ത് - طبيعة) ആ

വീടുകളിൽ ഇടപെടരുത് (ഫലാ തദ്ഖുലൂഹാ - فَلَا تَدْخُلُوهَا), മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനയാൽ മാത്രം അതിൽ പ്രവേശിക്കുക (ഹത്താ യുഅ്ദലക്കും - حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ). അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് മടങ്ങാൻ (ഇർജിഊ - ارْجِعُوا) നിങ്ങളോട് കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടാൽ, ആ ഭൗതിക ലോകത്തോട് മമത വെച്ചുപുലർത്താതെ നിങ്ങൾ മടങ്ങുക. അതാണ് നിങ്ങൾക്ക് ഏറ്റവും പരിശുദ്ധം (ഹുവാ അസ്കാ ലക്കും - هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ). അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം, അല്ലാഹുവിനാൽ, നിങ്ങളില്ലാത്ത അവസ്ഥയിൽ നിങ്ങൾ നിലകൊള്ളുക. നിങ്ങളുടെ ഈ മടക്കത്തെയും ഭൗതികമായ ബന്ധങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനെയും കുറിച്ച് അല്ലാഹു അറിവുള്ളവനാണ് (അലീം - عَلِيمٌ). 'ലയ്സ അലൈക്കും ജുനാഹ്' (لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ) എന്നതിൽ 'ജുനാഹ്' എന്നാൽ പാപം എന്നാണ് അർത്ഥം. പൊതുവായ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി നിർമ്മിച്ചതും ആർക്കും പ്രവേശിക്കാവുന്നതുമായ ഇടങ്ങളിൽ (ഉദാഹരണത്തിന് സത്രങ്ങൾ, കടകൾ) അനുവാദമില്ലാതെ പ്രവേശിക്കുന്നത് കുറ്റകരമല്ല. കാരണം, അതിൽ നിങ്ങൾക്ക് പ്രയോജനമുണ്ട് (ഫീഹാ മതാഉല്ലക്കും - فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ). എന്നാൽ, മറ്റുള്ളവരുടെ സ്വകാര്യതയിലേക്ക് എത്തിനോക്കുന്നതും അവരുടെ നഗ്നതകൾ കാണുന്നതും കർശനമായി നിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാകുന്നത്, ഭരണാധികാരികൾ പോലും മറ്റുള്ളവരുടെ സ്വകാര്യതയിലേക്ക് അനുവാദമില്ലാതെ കടന്നുകയറാൻ പാടില്ല എന്നാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലുകളിൽ പറയുന്നത്, ആത്മീയ സഞ്ചാരി (സാലിക് - سالك) തന്റെ ഭൗതിക ശരീരമാകുന്ന വീടിനെ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്താൽ ശൂന്യമാക്കുമ്പോൾ, അതിൽ അല്ലാഹു നൽകുന്ന ആത്മീയ വിഭവങ്ങൾ (മതാഅ് - متاع) ഉപയോഗിക്കാൻ അവന് അനുവാദമുണ്ടെന്നാണ്.

[سورة النور (24) : آية 30]

വിശ്വാസികളായ പുരുഷന്മാരോട് പറയുക: അവർ തങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടികളെ താഴ്ത്തുകയും തങ്ങളുടെ ഗുഹ്യസ്ഥാനങ്ങളെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ. അതാണ് അവർക്ക് ഏറ്റവും പരിശുദ്ധമായത്. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു അവർ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് സൂക്ഷ്മമായി അറിയുന്നവനാണ്. ഈ ആയത്ത് ആത്മീയ ശുദ്ധീകരണത്തിന്റെ (تزكية النفس) അടിസ്ഥാന തത്വമാണ്. കണ്ണുകൾ ഹൃദയത്തിലേക്കുള്ള ജാലകങ്ങളാണ്; അതിനാൽ ദൃഷ്ടികളെ അനിയന്ത്രിതമായി വിടുന്നത് ഹൃദയത്തിൽ അശ്രദ്ധയുടെ (غفلة) കറ വീഴ്ത്തുന്നു. ദൃഷ്ടി താഴ്ത്തുക (غض البصر) എന്നത് കേവലം ശാരീരികമായ പ്രവൃത്തിയല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ നിരീക്ഷണത്തിലാണെന്ന ബോധം (مراقبة) ഹൃദയത്തിൽ ഉറപ്പിക്കലാണ്. ഗുഹ്യസ്ഥാനങ്ങളെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുക (حفظ الفرج) എന്നത് ഇന്ദ്രിയാസക്തികളെ നിയന്ത്രിച്ച് ആത്മീയമായ ഉന്നതിയിലേക്ക് ഉയരാനുള്ള മാർഗ്ഗമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾ തങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടികളെ അനാവശ്യമായ കാഴ്ചകളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിന്റെ ജമാലിലേക്ക് (جمال) മാത്രം കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗത്ത്, അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തി കാംക്ഷിച്ചുകൊണ്ടോ അതല്ലെങ്കിൽ സ്വന്തം തന്നിഷ്ടങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയോ മനുഷ്യർ തങ്ങളുടെ ബാഹ്യമായ അവയവങ്ങൾ കൊണ്ട് ചെയ്യുന്നതും, ഉള്ളിൽ ഒളിപ്പിച്ചുവെക്കുന്നതുമായ സകല കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല അറിവുള്ളവനാണെന്ന് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ശൈഖ് ജാമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'ഇഖ്ലാസ് അഥവാ നിഷ്കളങ്കതയുടെ നിധി സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു വിശേഷപ്പെട്ട അറയാണ് ഹൃദയം. ഈ വിലപിടിപ്പുള്ള മുത്ത് വഞ്ചകരുടെ കൈകളിൽ ലഭ്യമല്ല.' തുടർന്ന്, 'നബിയേ, സത്യവിശ്വാസികളോട് പറയുക' (ഖുൽ യാ മുഹമ്മദ് ലിൽ മുഅ്മിനീൻ) എന്ന ആയത്തിനെ വിശദീകരിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'പറയുക' എന്ന കൽപ്പനയുടെ കർമ്മം (മഫ്ഊൽ) ഒഴിവാക്കിയിരിക്കുന്നു, കാരണം അതിന് ശേഷമുള്ള

'അവർ അവരുടെ ദൃഷ്ടികളെ താഴ്ത്തട്ടെ' (യഗുദ്ദൂ മിൻ അബ്സാരിഹിം) എന്ന വാചകം തന്നെ അതിന്റെ അർത്ഥം വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. അതായത്, ഹറാമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് കണ്ണുകളെ താഴ്ത്തുക. കണ്ണുകൾ കൊണ്ട് കാണുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ പലതും അനുവദനീയമായതിനാൽ, നിഷിദ്ധമായവയെ മാത്രം ഒഴിവാക്കാൻ 'മിൻ' (ഭാഗികമായ) എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചു. എന്നാൽ ഗുഹ്യസ്ഥാനങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ അങ്ങനെയല്ല, അവിടെ സംരക്ഷണം പൂർണ്ണമാണ്. കാരണം, ഭാര്യയും അടിമസ്ത്രീയും ഒഴികെ മറ്റെല്ലാവരിൽ നിന്നും അത് മറയ്ക്കൽ നിർബന്ധമാണ്. ഇത് വളരെ കുറവായതുകൊണ്ട് അവിടെ 'മിൻ' ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ല. 'ഇത് അവർക്ക് കൂടുതൽ പരിശുദ്ധമാണ്' (ദാലിക അസ്കാ ലഹും) എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു. അതായത്, സംശയങ്ങളുടെ മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ഇത് ഹൃദയത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നു. ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം അരുളി: 'നോട്ടത്തെ സൂക്ഷിക്കുക, അത് ഹൃദയത്തിൽ ആഗ്രഹങ്ങളെ വിതയ്ക്കുന്നു.' ശൈഖ് നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ തഅ്വീലുകളിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, കണ്ണുകൾ താഴ്ത്തുക എന്നത് ബാഹ്യമായ നിഷിദ്ധങ്ങളിൽ നിന്ന് മാത്രമല്ല, മറിച്ച് നഫ്സിന്റെ ആഗ്രഹങ്ങളിൽ നിന്ന് ഹൃദയത്തെയും, അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ നിന്ന് ആത്മാവിനെയും (റൂഹ്) സംരക്ഷിക്കൽ കൂടിയാണെന്നാണ്.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ *31* മുതൽ *35* വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങൾ ബാഹ്യമായ നിയമസംഹിതകൾക്കപ്പുറം ആത്മീയതയുടെ അത്യഗാധമായ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് വെളിച്ചം വീശുന്നവയാണ്. സത്യവിശ്വാസികളോട് തങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടികളെ നിയന്ത്രിക്കാനും *(غض البصر)* ലൈംഗികാവയവങ്ങളെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കാനും അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല കൽപ്പിക്കുമ്പോൾ, അത് കേവലം ബാഹ്യമായ നോട്ടത്തെ തടയൽ മാത്രമല്ല; മറിച്ച് ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവല്ലാത്ത ഇതര ചിന്തകളിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിക്കലാണെന്ന് 'തഫ്സീറു റൂഹിൽ ബയാൻ' വ്യക്തമാക്കുന്നു. സ്ത്രീകളുടെ ബാഹ്യമായ അലങ്കാരങ്ങൾ *(زينة ظاهرة)* അന്യരിൽ നിന്ന് മറച്ചുവെക്കാൻ കൽപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, വിശ്വാസി തന്റെ ആന്തരിക സൗന്ദര്യത്തെയും *(زينة باطنة)* ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളെയും അർഹരല്ലാത്തവരിൽ നിന്ന് കാത്തുസൂക്ഷിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അല്ലാഹുവിലേക്ക് പൂർണ്ണമായി മടങ്ങുന്ന പശ്ചാത്താപത്തിലൂടെയല്ലാതെ *(توبة)* ആത്മാവിന് ഈ വിശുദ്ധി കൈവരിക്കാനാകില്ല. തുടർന്ന് വരുന്ന വിവാഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള കൽപ്പനകൾ ആത്മാവിന്റെയും ശരീരത്തിന്റെയും സന്തുലിതാവസ്ഥയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ദാരിദ്ര്യം ഭയന്ന് ആരും വിവാഹത്തിൽ നിന്ന് പിന്തിരിയരുത്; കാരണം അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല തന്റെ ഔദാര്യത്താൽ *(فضل)* അവരെ സമ്പന്നരാക്കും. ഈ സൂക്തങ്ങളുടെ ആത്മീയ ശിഖരമായി നിലകൊള്ളുന്നത് പ്രകാശത്തിന്റെ വചനമാണ് *(آية النور)*. "അല്ലാഹു ആകാശങ്ങളുടെയും ഭൂമിയുടെയും പ്രകാശമാകുന്നു" *(الله نور السماوات والأرض)*. ഈ ദിവ്യപ്രകാശം *(نور إلهي)* പ്രപഞ്ചത്തെ മുഴുവൻ ജീവസ്സുറ്റതാക്കുന്നു. വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയത്തെ ഒരു വിളക്കുമാടത്തോടും *(مشكاة)*, അതിലെ സ്ഫടികത്തെ *(زجاجة)* നിർമ്മലമായ ഹൃദയത്തോടും, അതിനുള്ളിലെ വിളക്കിനെ *(مصباح)* പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തോടും ആത്മീയ ജ്ഞാനത്തോടും *(معرفة)* ഉപമിച്ചിരിക്കുന്നു. അനുഗൃഹീതമായ ഒലീവ് വൃക്ഷത്തിൽ *(شجرة مباركة)* നിന്നുള്ള എണ്ണയെന്നത് വിശുദ്ധ ആത്മാവിന്റെ *(روح قدسي)* ശുദ്ധതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അത് തീ തൊട്ടില്ലെങ്കിൽ പോലും

പ്രകാശിക്കാൻ തയ്യാറായി നിൽക്കുന്നു. പ്രകാശത്തിന്മേൽ പ്രകാശമായി (نور على نور) ശോഭിക്കുന്ന ഈ ആത്മീയ ചൈതന്യം അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് നൽകി അനുഗ്രഹിക്കുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ തിരുഹൃദയത്തിന്റെ പ്രകാശമാണ് ഇതിലൂടെ പ്രകടമാകുന്നത്.

ദൈവത്തെ ആദരിച്ചും ബഹുമാനിച്ചും കൊണ്ട്, ബാഹ്യമായ ഗുഹ്യസ്ഥാനങ്ങളെ (ഫുറൂജ് - فُـرُوج) നിഷിദ്ധമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നും, ആന്തരികമായ ഗുഹ്യസ്ഥാനങ്ങളെ ഇഹലോകത്തോ പരലോകത്തോ ഉള്ള ഏതെങ്കിലും ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കായി പ്രപഞ്ചത്തിലെ കാര്യങ്ങളിൽ ഇടപെടുന്നതിൽ നിന്നും സംരക്ഷിക്കണമെന്നും ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'അതാണ് അവർക്ക് ഏറ്റവും പരിശുദ്ധമായത്' (ذٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُـمْ) എന്നത് സൃഷ്ടിപരമായ മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള സംരക്ഷണത്തെയും, സ്വന്തം താൽപ്പര്യങ്ങളുടെ കലർപ്പില്ലാതെ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള കടമകൾ (ഹുഖൂഖ് - حقوق) നിറവേറ്റുന്നതിനെയും കുറിക്കുന്നു. 'തീർച്ചയായും അല്ലാഹു അവർ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് സൂക്ഷ്മമായി അറിയുന്നവനാണ്' (إِنَّ اللَّهَ خَبِـيرٌ بِمَـا يَصْـنَعُونَ). അല്ലാഹുവിനോടുള്ള കടമകൾക്കും സ്വന്തം താൽപ്പര്യങ്ങൾക്കും വേണ്ടിയുള്ള അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ അവൻ അറിയുന്നു. നാഥാ, എല്ലാ കർമ്മങ്ങളിലും നിന്റെ അവകാശങ്ങൾ വകവെച്ചു നൽകുന്നവരിൽ ഞങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ. 'വിശ്വാസിനികളായ സ്ത്രീകളോട് പറയുക, അവർ തങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടികളെ താഴ്ത്തട്ടെ' (وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ). അർത്ഥം, അവർക്ക് നോക്കാൻ പാടില്ലാത്ത പുരുഷന്മാരുടെ ഭാഗങ്ങളിലേക്ക് അവർ നോക്കരുത്. ഇമാം അബൂഹനീഫ (റഹിമഹുള്ളാഹ്), ഇമാം അഹ്മദ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) എന്നിവരുടെ വീക്ഷണത്തിൽ ഇത് ഔറത്താണ്. ഇമാം മാലിക് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത് മുഖവും കൈകാലുകളും ഒഴികെയുള്ള ഭാഗങ്ങൾ ഔറത്താണെന്നാണ്. എന്നാൽ ഇമാം ശാഫിഇ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) മദ്ഹബിലെ ഏറ്റവും പ്രബലമായ അഭിപ്രായം, പുരുഷൻ സ്ത്രീയിലേക്ക് നോക്കാൻ പാടില്ലാത്തതുപോലെ സ്ത്രീയും പുരുഷനിലേക്ക് നോക്കാൻ പാടില്ല എന്നതാണ്. 'അവർ

തങ്ങളുടെ ഗുഹ്യസ്ഥാനങ്ങളെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കട്ടെ' (وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ) എന്നത് വ്യഭിചാരത്തിൽ നിന്നുള്ള സംരക്ഷണം കൊണ്ടോ അല്ലെങ്കിൽ വസ്ത്രം കൊണ്ട് മറയ്ക്കുന്നത് കൊണ്ടോ ആണ്. ജനങ്ങളുടെ കണ്ണുകളിൽ നിന്ന് ഔറത്ത് മറയ്ക്കേണ്ടത് നിർബന്ധമാണെന്ന കാര്യത്തിൽ ഇമാമുമാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമില്ല. എന്നാൽ ഔറത്ത് എന്താണെന്നതിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഇമാം അബൂഹനീഫ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: പുരുഷന്റെ ഔറത്ത് പൊക്കിളിന് താഴെ മുതൽ മുട്ടിന് താഴെ വരെയാണ്, മുട്ടും ഔറത്തിൽ പെടും. 'നിസാബുൽ ഇഹ്തിസാബ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, മുട്ട് മറയ്ക്കാത്തവരോട് സൗമ്യമായി ഉപദേശിക്കണം, കാരണം അത് ഔറത്താണോ എന്നതിൽ പ്രശസ്തമായ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. തുട മറയ്ക്കാത്തവരെ ശാസിക്കണം, എന്നാൽ അടിക്കരുത്, കാരണം അത് ഔറത്താണോ എന്നതിൽ ചില ഹദീസ് പണ്ഡിതന്മാർക്ക് അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഗുഹ്യസ്ഥാനം മറയ്ക്കാത്തവരെ ശിക്ഷിക്കണം, കാരണം അത് ഔറത്താണെന്നതിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമില്ല. ഇമാം ശാഫിഇ (റഹിമഹുള്ളാഹ്), ഇമാം അഹ്മദ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) എന്നിവരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ പുരുഷന്റെ ഔറത്ത് പൊക്കിളിനും മുട്ടിനും ഇടയിലാണ്, മുട്ട് ഔറത്തിൽ പെടില്ല. സ്ത്രീയുടെ കാര്യത്തിൽ, മുഖവും കൈപ്പത്തിയും ഒഴികെയുള്ളതെല്ലാം ഔറത്താണെന്നാണ് ഇമാം ശാഫിഇ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്. ദൃഷ്ടി താഴ്ത്താൻ ആദ്യം കൽപ്പിച്ചത്, നോട്ടം വ്യഭിചാരത്തിലേക്കും കുഴപ്പങ്ങളിലേക്കും നയിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ്. നോട്ടം ഇബ്ലീസിന്റെ അമ്പുകളിൽ പെട്ട ഒരു അമ്പാണെന്ന് ഹദീസിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. ആരെങ്കിലും തന്റെ നോട്ടത്തെ അഴിച്ചുവിട്ടാൽ അവൻ തന്റെ നാശത്തെയാണ് ക്ഷണിച്ചുവരുത്തുന്നത്. 'അവർ തങ്ങളുടെ അലങ്കാരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തരുത്' (وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ). അലങ്കാരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുക എന്നതിലുപരി, അവ വെളിപ്പെടുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ കാണിക്കരുത് എന്നാണ് ഇതിനർത്ഥം. 'അതിൽ നിന്ന് വെളിവായതൊഴികെ' (إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا) എന്നത് ജോലി ചെയ്യുമ്പോൾ സ്വാഭാവികമായി പുറത്തു കാണുന്ന മോതിരം, വസ്ത്രത്തിന്റെ അറ്റങ്ങൾ, കണ്ണിലെ സുറുമ, കൈകളിലെ മൈലാഞ്ചി തുടങ്ങിയവയാണ്. ഇബ്നു ശൈഖ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: സ്ത്രീ അണിയുന്ന ആഭരണങ്ങൾ, സുറുമ, വസ്ത്രം എന്നിവയാണ്

അലങ്കാരം. മോതിരം, സുറുമ തുടങ്ങിയവ അന്യപുരുഷന്മാർക്ക് മുന്നിൽ വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിൽ തെറ്റില്ല, എന്നാൽ അത് ഫിത്നയ്ക്ക് കാരണമാകരുത്. വള, മാല തുടങ്ങിയവ അന്യപുരുഷന്മാർക്ക് മുന്നിൽ വെളിപ്പെടുത്താൻ പാടില്ല.

ആത്മീയ ശുദ്ധിയും (صفاء الأحوال) കർമ്മങ്ങളുടെ പവിത്രതയും (زكاء الأعمال) നിലനിർത്തുക എന്നത് അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. ഒരാൾ തന്റെ സുകൃതങ്ങൾ പുറത്തുകാണിക്കാൻ തുനിഞ്ഞാൽ, അത് സൗന്ദര്യത്തെ വികൃതമാക്കുന്ന ഒന്നായി മാറുന്നു. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള ഒരു പ്രേരണയാലോ (وارد حق), അല്ലെങ്കിൽ യാതൊരുവിധ കൃത്രിമത്വവുമില്ലാതെ അല്ലാഹു നൽകുന്ന ഒരു അത്ഭുതസിദ്ധിയായോ (كرامة) വല്ലതും വെളിപ്പെട്ടാൽ അത് ഇതിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടതാണ്. കാരണം, സ്വന്തം ഇച്ഛയാലല്ലാതെ സംഭവിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ മനുഷ്യൻ ഉത്തരവാദിയല്ല. 'ഹഖാഇഖുൽ ബഖ്ലി'യിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയത് പ്രകാരം, ആരിഫീങ്ങൾ തങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ച ജ്ഞാനത്തിന്റെ രഹസ്യങ്ങളോ, മലകൂത്തിന്റെ ലോകത്തുനിന്നുള്ള വെളിപാടുകളോ, അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങളുടെ പ്രകാശങ്ങളോ (أنوار الذات والصفات) സ്വയം വെളിപ്പെടുത്താൻ പാടില്ല. എന്നാൽ, അമിതമായ ആത്മീയ അനുഭൂതികൾ (مواجيد) കാരണം അറിയാതെ പുറത്തുവരുന്ന നിലവിളികളോ, മുഖത്തെ മാറ്റങ്ങളോ, അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം കൊണ്ട് നാവിലൂടെ അറിയാതെ പുറത്തുവരുന്ന അർത്ഥഗർഭമായ വാക്കുകളോ ഇതിൽ പെടില്ല. ഇതാണ് ആരിഫീങ്ങളുടെ ഏറ്റവും വലിയ അലങ്കാരം. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: 'അടിമയ്ക്ക് ഏറ്റവും വലിയ അലങ്കാരം അവന്റെ ആരാധനയാണ്; എന്നാൽ അത് പുറത്തുകാണിച്ചാൽ ആ അലങ്കാരം നഷ്ടപ്പെടുന്നു.' ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടുന്നു: 'മുത്ത് ഉള്ളിൽ സൂക്ഷിക്കുന്ന ചിപ്പിയെപ്പോലെ നീയും നിന്റെ രഹസ്യങ്ങളെ ഉള്ളിൽ ഒളിപ്പിക്കുക.' മസ്നവിയിൽ പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനയാൽ രഹസ്യങ്ങൾ മറച്ചുവെക്കുക; കാരണം സത്യം വെളിപ്പെടുത്തുന്നത് ആരിഫീങ്ങൾക്ക് അനുവദനീയമല്ല. രഹസ്യങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കാൻ അറിയുന്നവനാണ് അത് പഠിക്കാൻ അർഹൻ.' തുടർന്ന് ഖുർആൻ പറയുന്നു: 'അവർ തങ്ങളുടെ ശിരോവസ്ത്രങ്ങൾ (خمر) തങ്ങളുടെ മാറുകളിലേക്ക്

(جيوب) താഴ്ത്തിയിടട്ടെ.' ഇവിടെ 'ഖുമർ' എന്നത് സ്ത്രീകൾ തലയിൽ ധരിക്കുന്ന വസ്ത്രമാണ്. 'ജയൂബ്' എന്നത് വസ്ത്രത്തിന്റെ കഴുത്ത് ഭാഗമാണ്. ഇതിന്റെ അർത്ഥം, സ്ത്രീകൾ തങ്ങളുടെ മുടിയും കഴുത്തും മാറുമറയത്തക്കവിധം വസ്ത്രം ധരിക്കണമെന്നാണ്. ഇത് സ്ത്രീയുടെ നെഞ്ചും കഴുത്തും അന്യപുരുഷന്മാർക്ക് കാണാൻ പാടില്ലാത്ത ഔറത്താണെന്നതിന് തെളിവാണ്. 'തങ്ങളുടെ അലങ്കാരങ്ങൾ (زِينَة) വെളിപ്പെടുത്തരുത്' എന്ന് പറഞ്ഞത്, വള, മാല തുടങ്ങിയ ആഭരണങ്ങളെയും അവ ധരിക്കുന്ന ശരീരഭാഗങ്ങളെയും ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. എന്നാൽ ഭർത്താക്കന്മാർക്ക് (بعولة) ഇത് അനുവദനീയമാണ്. ഭർത്താവിന് ഭാര്യയുടെ ശരീരത്തിന്റെ ഏത് ഭാഗവും നോക്കാവുന്നതാണ്, എന്നാൽ സ്വകാര്യഭാഗങ്ങളിലേക്ക് നോക്കുന്നത് കറാഹത്താണ്. ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയിൽ നിന്ന് നിവേദനം: 'ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെയും അദ്ദേഹം എന്നെയും (സ്വകാര്യഭാഗങ്ങൾ) കണ്ടിട്ടില്ല.' ഭർത്താവിനുവേണ്ടി അലങ്കാരങ്ങൾ അണിയുന്നത് ഭാര്യയുടെ കടമയാണ്; അത് ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വിലക്കിയിട്ടുണ്ട്. പിതാക്കൾ, ഭർത്താക്കന്മാരുടെ പിതാക്കൾ, പുത്രന്മാർ എന്നിവർക്കും ഈ നിയമത്തിൽ ഇളവുകളുണ്ട്.

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്ഷ്മത്തിൽ പരാമർശിക്കപ്പെട്ടവർ (അതായത് ഭർത്താക്കന്മാരുടെ പുത്രന്മാർ, സഹോദരന്മാർ, സഹോദരപുത്രന്മാർ, സഹോദരിപുത്രന്മാർ) അവിഭക്തമായ രക്തബന്ധത്താൽ പരസ്പരം ഇടപഴകാൻ അനുവാദമുള്ളവരാണ്. ഇവരുമായി വിവാഹം നിഷിദ്ധമായതിനാൽ (تحريم مؤبد), സ്വാഭാവികമായ അകൽച്ചയും സുരക്ഷിതത്വവും ഇവർക്കിടയിലുണ്ട്. ഇമാം ശാഫിഇ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പ്രകാരം, നാഭിക്കും മുട്ടിനും ഇടയിലുള്ള ഭാഗമൊഴികെ സ്ത്രീയുടെ ശരീരത്തിലെ അലങ്കാരങ്ങൾ (زينت باطنة) ഇവർക്ക് കാണാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ ഭർത്താവിന് മാത്രമാണ് ശരീരത്തിന്റെ എല്ലാ ഭാഗങ്ങളും കാണാൻ അനുവാദമുള്ളത്. 'അവരുടെ സ്ത്രീകൾ' (أَوْ نِسَائِهِنَّ) എന്ന പ്രയോഗം കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് വിശ്വാസികളായ സ്ത്രീകളെയാണ്. അവിശ്വാസികളായ സ്ത്രീകൾക്ക് മുസ്ലിം സ്ത്രീകളുടെ സൗന്ദര്യം പുരുഷന്മാരോട് വർണ്ണിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ളതിനാൽ, അവരിൽ നിന്ന്

മറയുന്നതാണ് സൂക്ഷ്മത (احتيـــــاط). വിശ്വാസികളായ സ്ത്രീകൾക്കിടയിൽ പോലും അവിശ്വാസികളായ സ്ത്രീകളെപ്പോലെ പെരുമാറുന്നവരുണ്ടെങ്കിൽ അവരിൽ നിന്നും അകലം പാലിക്കണമെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ ഉണർത്തുന്നു. അടിമകളായ പുരുഷന്മാരുടെ (مـــا ملكـــت أيمـــانهم) കാര്യത്തിൽ, അവർ അന്യപുരുഷന്മാരെപ്പോലെയാണെന്ന് ഇമാം അബൂഹനീഫ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഭൂരിഭാഗം പണ്ഡിതന്മാരും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ അവരുമായി യാത്ര ചെയ്യാനോ തനിച്ചിരിക്കാനോ പാടില്ല.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിശദീകരിക്കുന്നു: വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ 'അവരുടെ സ്ത്രീകളല്ലാത്തവർക്ക്' (أَوْ نِسَـائِهِنَّ) എന്ന് പറഞ്ഞതിന് ശേഷം 'അവരുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള അടിമസ്ത്രീകൾ' (أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ) എന്ന് പ്രത്യേകം പരാമർശിച്ചതിന്റെ യുക്തിയെന്താണ്? ഇതിന്റെ മറുപടി ഇതാണ്: 'അവരുടെ സ്ത്രീകൾ' എന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ, അവിശ്വാസികളായ സ്ത്രീകളുടെ മുന്നിൽ (അവർ സ്വതന്ത്രകളോ അടിമകളോ ആകട്ടെ) തങ്ങളുടെ അലങ്കാരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്താൻ ഒരു മുസ്ലിം സ്ത്രീക്ക് അനുവാദമില്ലെന്ന് അത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ 'അവരുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള അടിമസ്ത്രീകൾ' എന്ന് പൊതുവായി പറഞ്ഞപ്പോൾ, ആ അടിമസ്ത്രീ മുസ്ലിമോ അവിശ്വാസിയോ ആകട്ടെ, തന്റെ യജമാനത്തിയുടെ അലങ്കാരങ്ങൾ കാണാൻ അവർക്ക് അനുവാദമുണ്ടെന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. യജമാനത്തിയുടെ സേവനത്തിൽ ഏർപ്പെടുമ്പോൾ അനിവാര്യമായ സാഹചര്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്താണിത്. തുടർന്ന്, 'സ്ത്രീകളെക്കുറിച്ച് യാതൊരു താല്പര്യവുമില്ലാത്ത പുരുഷന്മാർ' (أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ) എന്നതിനെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു. ഇവിടെ 'ഇർബ' (إربـة) എന്നാൽ ആവശ്യം എന്നർത്ഥം. സ്ത്രീകളോട് യാതൊരുവിധ ലൈംഗിക താല്പര്യവുമില്ലാത്ത, കുടുംബത്തിന്റെ ആശ്രിതരായ വൃദ്ധന്മാരെയും മറ്റും ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ നപുംസകങ്ങൾ (خصى), ലിംഗം മുറിക്കപ്പെട്ടവർ (مجبوب) എന്നിവരുടെ കാര്യത്തിൽ പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഭൂരിഭാഗം പണ്ഡിതന്മാരുടെയും അഭിപ്രായത്തിൽ, ഇവർക്കും സ്ത്രീകളെ നോക്കാൻ അനുവാദമില്ല. കാരണം, ശാരീരികമായ

കഴിവില്ലെങ്കിലും അവർക്ക് സ്ത്രീകളോട് താല്പര്യം തോന്നാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. 'അവർ സ്ത്രീകളുടെ ഗുഹ്യഭാഗങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലാത്ത കുട്ടികൾ' (أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ) എന്നതിലെ 'ഔറത്ത്' (عورة) എന്നത് ലജ്ജിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സ്ത്രീകളെ 'ഔറത്ത്' എന്ന് വിളിക്കുന്നത്, അവർ പുറത്തിറങ്ങുമ്പോൾ ലജ്ജ തോന്നുന്നതുകൊണ്ടാണ്. ഇത് അവരുടെ സംരക്ഷണത്തിനും മാന്യതയ്ക്കും വേണ്ടിയുള്ള ഒരു സൂചനയാണ്.

അറ (عورة) എന്ന വാക്ക് ഉത്ഭവിച്ചത് 'അവ്ർ' (العور) എന്ന മൂലപദത്തിൽ നിന്നാണ്. ഇതിനർത്ഥം കുറവ്, ദോഷം, വൈരൂപ്യം എന്നൊക്കെയാണ്. കണ്ണിലെ വൈകല്യത്തെയും ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ പദത്തിന്റെ അർത്ഥവ്യാപ്തിയിൽ നിന്ന്, ഏഴ് വയസ്സ് തികഞ്ഞ ആൺകുട്ടികളെ സ്ത്രീകളുടെ സദസ്സിൽ നിന്ന് മാറ്റിനിർത്തേണ്ടത് ദൈവഭക്തിയുടെ (تقوى) ഭാഗമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. ഏഴ് വയസ്സുള്ള കുട്ടിക്ക് ലൈംഗികാസക്തി പ്രായമായിട്ടില്ലെങ്കിലും, വിവേചനശേഷി കൈവരിച്ചവനാണ്. ചിലപ്പോൾ പ്രായപൂർത്തിയാകാത്ത കുട്ടികളിൽ പോലും ആകർഷണീയത കണ്ടേക്കാം, അതിനാൽ സ്ത്രീകളുമായി ഇടപഴകുന്നത് ഒഴിവാക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം. ഒരു സുന്ദരനായ ബാലൻ പ്രായപൂർത്തിയായവന്റെ അവസ്ഥയിലെത്തിയാൽ, അവനെ നോക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ പുരുഷന്മാരെപ്പോലെയാണ് നിയമം. എന്നാൽ അവൻ സൗന്ദര്യമുള്ളവനാണെങ്കിൽ, അവനെ നോക്കുന്നത് സ്ത്രീകളെ നോക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്; അതായത്, കാമത്തോടെ നോക്കുന്നത് നിഷിദ്ധമാണ്. എന്നാൽ കാമമില്ലാതെ നോക്കുന്നതിലോ സലാം പറയുന്നതിലോ തെറ്റില്ല. ഒരു പണ്ഡിതൻ മരണശേഷം സ്വപ്നത്തിൽ മുഖം കറുത്തവനായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടപ്പോൾ, അതിന് കാരണമായി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്, ഒരു ബാലനെ കാമത്തോടെ നോക്കിയതിന്റെ ഫലമായി നരകത്തിൽ തന്റെ മുഖം കരിഞ്ഞുപോയി എന്നാണ്. ഇമാം പറയുന്നു: ഓരോ സ്ത്രീയുടെ കൂടെ രണ്ട് പിശാചുക്കളും, ഓരോ ബാലന്റെ കൂടെ പതിനെട്ട് പിശാചുക്കളും ഉണ്ടാകും. അനാവശ്യമായ സംസാരങ്ങൾക്കും അലക്ഷ്യമായ പെരുമാറ്റങ്ങൾക്കും വഴിവെക്കുന്നതിനാൽ ബാലന്മാരുമായും വിവേകമില്ലാത്തവരുമായും ഇടപഴകുന്നത് വെറുക്കപ്പെട്ടതാണ്

(كراهة). സുന്ദരനായ ഒരു ബാലന്റെ മുഖത്തേക്ക് കാമത്തോടെയോ അല്ലാതെയോ നോക്കുന്നത് ഹറാമാണ്. കുളിപ്പുരയിൽ വെച്ച് മറ്റുള്ളവരുടെ നഗ്നത (عورة) കാണാതിരിക്കാനും സ്വന്തം നഗ്നത മറ്റുള്ളവർ കാണാതിരിക്കാനും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കണം. 'തങ്ങളുടെ അലങ്കാരങ്ങളിൽ നിന്ന് മറച്ചുവെച്ചവ പുറത്തുകാണാൻ വേണ്ടി അവർ കാലുകൾ തട്ടരുത്' (وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ) എന്ന ഖുർആൻ വചനത്തിന്റെ അർത്ഥം, തങ്ങളുടെ പാദസരങ്ങളുടെ ശബ്ദം കേൾപ്പിച്ച് പുരുഷന്മാരിൽ ആകർഷണമുണ്ടാക്കാൻ സ്ത്രീകൾ ശ്രമിക്കരുത് എന്നാണ്. പാദസരത്തിന്റെ ശബ്ദം കേൾപ്പിക്കുന്നത് ഹറാമാണെങ്കിൽ, സ്ത്രീയുടെ ശബ്ദം അന്യപുരുഷന്മാർ കേൾക്കുന്നത് അതിനേക്കാൾ വലിയ ഹറാമാണ്. അതിനാൽ സ്ത്രീകൾ ഉച്ചത്തിൽ സംസാരിക്കുന്നതും പ്രാർത്ഥനകളിൽ ഉച്ചത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതും ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്. വിശ്വാസികളേ, നിങ്ങൾ എല്ലാവരും അല്ലാഹുവിലേക്ക് പശ്ചാത്തപിച്ചു മടങ്ങുക (توبة). പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് മുക്തരായവരായി ആരും തന്നെയില്ല. പാപികളോട് മാത്രം പശ്ചാത്തപിക്കാൻ പറഞ്ഞാൽ അവർക്ക് അപമാനമാകും എന്നതുകൊണ്ടാണ്, അനുസരണയുള്ളവരും പാപികളും ഒരുപോലെ പശ്ചാത്തപിക്കണമെന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിച്ചത്.

[سورة النور (24) : آية 32]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ *32*-ാം വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്: 'നിങ്ങളിൽ അവിവാഹിതരായവർക്കും, നിങ്ങളുടെ അടിമകളിൽ നിന്നും അടിമസ്ത്രീകളിൽ നിന്നും സദ്വൃത്തരായവർക്കും നിങ്ങൾ വിവാഹം ചെയ്തു കൊടുക്കുക.' ഈ വചനം കേവലം ഒരു സാമൂഹിക നിർദ്ദേശമല്ല, മറിച്ച് ആത്മീയമായ ഒരു പൂർണ്ണതയിലേക്കുള്ള ക്ഷണമാണ്. വിവാഹം എന്നത് വിശ്വാസത്തിന്റെ പകുതി പൂർത്തിയാക്കുന്ന ഒന്നാണെന്ന് പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ 'സദ്വൃത്തരായവർ' *(الصالحين)* എന്ന് അല്ലാഹു വിശേഷിപ്പിച്ചത്, ഹൃദയത്തിൽ ദൈവഭയം *(تقوى)* സൂക്ഷിക്കുന്നവരെയാണ്. വിവാഹത്തിലൂടെ മനുഷ്യൻ തന്റെ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുകയും, പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് അകന്ന് പരിശുദ്ധമായ ഒരു ജീവിതം നയിക്കാൻ പ്രാപ്തനാവുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രതീക്ഷ *(رجاء)* നിലനിർത്തിക്കൊണ്ട്, ദാരിദ്ര്യത്തെ ഭയക്കാതെ വിവാഹത്തിലേക്ക് കടന്നുവരാൻ വിശ്വാസികളോട് കൽപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു തന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ *(فضل)* അവരെ ഐശ്വര്യവാന്മാരാക്കും. അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനും *(عليم)* വിശാലമായ അറിവുള്ളവനുമാണ്.

തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാനിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഉണർത്തുന്നു: അല്ലാഹുവിനോട് പശ്ചാത്താപം (توبة) ചെയ്യുക എന്നത് തുടക്കക്കാരന് (مبتدئ) അവന്റെ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് നിർബന്ധമായതുപോലെ, മധ്യസ്ഥനും (متوسط) ഉന്നതനും (منتهى) അത് അനിവാര്യമാണ്. കാരണം, പുണ്യവാന്മാരുടെ നന്മകൾ പോലും അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുക്കപ്പെട്ടവരുടെ (مقـــربين) ദൃഷ്ടിയിൽ കുറവുകളായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ജനങ്ങളേ, നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങുക (തൗബ ചെയ്യുക), തീർച്ചയായും ഞാൻ ദിവസത്തിൽ നൂറു തവണ അവനോട് പാപമോചനം തേടുന്നു.' തുടക്കക്കാരന്റെ തൗബ

നിഷിദ്ധങ്ങളിൽ നിന്നാണെങ്കിൽ, മധ്യസ്ഥന്റേത് അനുവദനീയമായവയിലെ അമിതങ്ങളിൽ നിന്നാണ്. എന്നാൽ ഉന്നതന്റെ തൗബയാകട്ടെ, അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിലേക്കെല്ലാം പൂർണ്ണമായും പുറംതിരിഞ്ഞു നിൽക്കലും, അല്ലാഹുവിലേക്ക് പൂർണ്ണമായി അഭിമുഖീകരിക്കലുമാണ്. 'നിങ്ങൾ വിജയികളാകാൻ' (لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ) എന്ന വചനത്തിന്റെ അർത്ഥം, തുടക്കക്കാരന് നരകത്തിൽ നിന്ന് സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കുള്ള വിജയവും, മധ്യസ്ഥന് സ്വർഗ്ഗത്തിലെ പദവികളിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിന്റെ (قرب) ഉന്നതങ്ങളിലേക്കുള്ള ഉയർച്ചയുമാണ്. ഉന്നതനാകട്ടെ, തന്റെ അസ്തിത്വമെന്ന മായയിൽ നിന്ന് യഥാർത്ഥ അസ്തിത്വത്തിലേക്കും, സൃഷ്ടിപരമായ ഇരുളിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്തിലേക്കും കടക്കുന്നു. മൗലാനാ റൂമി റഹിമഹുള്ളാഹ് മസ്നവിയിൽ പാടുന്നു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങൾ പ്രകടമാകുമ്പോൾ, മനുഷ്യന്റെ നശ്വരമായ വിശേഷണങ്ങൾ കരിഞ്ഞുപോകുന്നു. സാമീപ്യം എന്നത് ഉയരങ്ങളിലേക്കോ താഴ്വരകളിലേക്കോ ഉള്ള യാത്രയല്ല, മറിച്ച് സ്വന്തം അസ്തിത്വമെന്ന തടവറയിൽ നിന്നുള്ള മോചനമാണ്.' തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങളിലുള്ള അവിവാഹിതരെ നിങ്ങൾ വിവാഹം കഴിപ്പിക്കുക.' ഇവിടെ 'അയ്യാമാ' (أيامى) എന്നത് ഇണയില്ലാത്തവർ എന്നാണ് അർത്ഥം. വിവാഹം എന്നത് വംശവർദ്ധനവിനും വ്യഭിചാരത്തിൽ നിന്നുള്ള സംരക്ഷണത്തിനും കാരണമാണ്. നിങ്ങളുടെ അടിമകളിൽ നിന്ന് സജ്ജനങ്ങളെയും വിവാഹം കഴിപ്പിക്കുക. ഇവിടെ 'സ്വലാഹ്' (صلاح) എന്നത് വിശ്വാസത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. വിശ്വാസമുള്ളവർക്ക് മാത്രമേ ഇത്തരം പരിഗണനകൾ അർഹതയുള്ളൂ.

റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന തഫ്സീറിൽ, വിവാഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ ആയത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നു: 'അടിമകളായ പുരുഷന്മാരെയും (غلام) സ്ത്രീകളെയും (جارية) 'അബ്ദ്' എന്നും 'അമഃ' എന്നും വിളിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വിലക്കിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, ഈ വിലക്ക് അഹങ്കാരത്തോടെയും അവരെ നിസ്സാരവൽക്കരിച്ചുകൊണ്ടും സ്വന്തം മഹത്വം പ്രകടിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി പറയുന്നതിനെ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തിൽ (فضل) വിശ്വസിക്കുന്നവർ ദാരിദ്ര്യത്തെ

ഭയന്ന് വിവാഹത്തിൽ നിന്ന് പിന്മാറരുത്. യഥാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള തന്റെ ദാരിദ്ര്യം (افتقـــار) ആർക്ക് ബോധ്യപ്പെടുന്നുവോ, അവനാണ് അല്ലാഹുവിനെക്കൊണ്ട് ഐശ്വര്യം (اســـتغناء) നേടുന്നത്. വിവാഹം സുന്നത്താണെന്ന കാര്യത്തിൽ ഇമാമുകൾ ഏകോപിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, വിവാഹം നിർബന്ധമാണോ (واجـــب) അതോ സുന്നത്താണോ എന്ന കാര്യത്തിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഇമാം ശാഫിഈ റഹിമഹുള്ളാഹിന്റെ വീക്ഷണപ്രകാരം, വിവാഹം ആവശ്യമുള്ളവർക്ക് അത് സുന്നത്താണ്. എന്നാൽ, അമിതമായ ആഗ്രഹം കാരണം വ്യഭിചാരത്തിൽ (زنى) വീഴുമെന്ന് ഭയപ്പെടുന്നവർക്ക് അത് നിർബന്ധമാണ്. സ്ത്രീ സ്വന്തമായി വിവാഹം കഴിക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച് ഇമാം അബൂഹനീഫ റഹിമഹുള്ളാഹ് അനുവദനീയമാണെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടപ്പോൾ, ഇമാം ശാഫിഈ റഹിമഹുള്ളാഹ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള മൂന്ന് ഇമാമുകളും അത് വലിയില്ലാതെ സാധ്യമല്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കി. വിവാഹം ദാരിദ്ര്യം നീക്കാനുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗമാണെന്ന് ഖുർആൻ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ, യഥാർത്ഥ ഐശ്വര്യം എന്നത് സമ്പത്തുകൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് സംതൃപ്തി (قـــناعة) കൊണ്ടാണ്. ഭർത്താവിന് ചെലവിന് നൽകാൻ കഴിയാത്ത അവസ്ഥയിൽ വിവാഹം റദ്ദ് ചെയ്യാൻ (فسخ) സ്ത്രീക്ക് അവകാശമുണ്ടോ എന്ന വിഷയത്തിൽ ഇമാം അബൂഹനീഫ റഹിമഹുള്ളാഹ് ഇല്ലെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ജഅ്ഫർ ബിൻ മുഹമ്മദ് റഹിമഹുള്ളാഹിനോട് ഒരാൾ ദാരിദ്ര്യത്തെക്കുറിച്ച് പരാതിപ്പെട്ടപ്പോൾ, അദ്ദേഹം വിവാഹം കഴിക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. പിന്നീട് വീണ്ടും ദാരിദ്ര്യം വന്നപ്പോൾ വിവാഹമോചനം നടത്താൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. ഇതിന്റെ അർത്ഥം, ചിലർക്ക് വിവാഹം ഐശ്വര്യത്തിന് കാരണമാകുമ്പോൾ മറ്റു ചിലർക്ക് അത് പരീക്ഷണമാകാം എന്നാണ്.

[سورة النور (24) : آية 33]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ പ്രകാശത്തിന്റെ അധ്യായമായ സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***33***-ാം വചനത്തിൽ, അല്ലാഹു വിശ്വാസികളോട് നിർദ്ദേശിക്കുന്നത് വിവാഹം കഴിക്കാൻ സാധിക്കാത്തവർ അല്ലാഹു തന്റെ ഔദാര്യത്താൽ അവർക്ക് ഐശ്വര്യം നൽകുന്നത് വരെ പരിശുദ്ധിയും ചാരിത്ര്യവും കാത്തുസൂക്ഷിക്കാനാണ് ***(عفة).*** അടിമകളുമായി കരാർ ***(مكاتبة)*** ഏർപ്പെടാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക്, അവരിൽ നന്മയുണ്ടെന്ന് നിങ്ങൾക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ ആ കരാർ അനുവദിച്ചുകൊടുക്കുക. അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് നൽകിയ സമ്പത്തിൽ നിന്ന് അവർക്ക് നൽകുകയും ചെയ്യുക. ഭൗതികമായ നേട്ടങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി നിങ്ങളുടെ അടിമസ്ത്രീകളെ വ്യഭിചാരത്തിലേക്ക് നിർബന്ധിക്കരുത്. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപനകൾ പാലിക്കുന്നവർക്ക് അവൻ അത്യധികം പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ് ***(غفور رحيم).***

ഈ സൂക്തത്തിലെ 'അവർ ദരിദ്രരാണെങ്കിൽ' (إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ) എന്ന ഭാഗം പരാമർശിക്കുമ്പോൾ, ദാരിദ്ര്യം വിവാഹത്തിന് തടസ്സമല്ലെന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. എന്നാൽ ചില സാഹചര്യങ്ങളിൽ, പാപത്തിലേക്കോ നാശത്തിലേക്കോ നയിക്കുമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ വിവാഹം ഒഴിവാക്കുന്നതാണ് ഉചിതമെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ജനങ്ങളുടെ മേൽ ഒരു കാലം വരും, അന്ന് പാപം ചെയ്യാതെ ഉപജീവനം നേടാൻ സാധിക്കില്ല. അത്തരം കാലഘട്ടത്തിൽ അവിവാഹിതനായി കഴിയുന്നതാണ് ഉത്തമം.' ഇമാം കവാശി തന്റെ തഫ്സീറിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: 'എന്റെ ഉമ്മത്തിന്റെ മേൽ 180 വർഷം കടന്നുപോയാൽ, അവർക്ക് അവിവാഹിതരായി കഴിയുന്നതും പർവ്വത ശിഖരങ്ങളിൽ ഏകാന്തവാസം (رهبانية) നയിക്കുന്നതും അനുവദനീയമാണ്.' അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: 'ബിസ്മില്ലാഹി റഹ്മാനി റഹീം എന്നതിലെ അക്ഷരങ്ങളുടെ എണ്ണം പൂർത്തിയാകുമ്പോൾ മഹ്ദി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ മാതാവിന്റെ ഉദരത്തിൽ നിന്ന് പുറപ്പെടുന്ന കാലമായി.' ശൈഖുൽ അക്ബർ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു ഈ ആശയം

കവിതയിൽ കോർത്തിണക്കിയിട്ടുണ്ട്. 'നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റ റഹിമഹുള്ളാഹ്' തന്റെ തഫ്സീറിൽ (التأويلات النجمية) ഈ സൂക്തത്തെ ആത്മീയമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു: 'നിങ്ങളിൽ അവിവാഹിതരായവരെയും നിങ്ങളുടെ അടിമകളിൽ സജ്ജനങ്ങളെയും വിവാഹം കഴിപ്പിക്കുക' എന്നത് ആത്മീയ മാർഗ്ഗത്തിലെ സഞ്ചാരികളെ (مريدين) ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതാണ്. അവർക്ക് ആത്മീയ പിതാവായ ഒരു ശൈഖിന്റെ സേവനം ലഭിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ, അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ വിലായത്തിന്റെ (ولاية) ബീജം നിക്ഷേപിക്കാൻ സാധിക്കില്ല. അതിനാൽ, ആത്മീയമായ രണ്ടാം ജന്മം (ولادة ثانية) ലഭിക്കാൻ, ആത്മീയ പക്വതയുള്ള ഒരു ശൈഖിനെ അവർ തേടണം. ഈ രണ്ടാം ജന്മം ലഭിച്ചവൻ അവിശ്വാസത്തിൽ നിന്നും ആത്മീയ മരണത്തിൽ നിന്നും സുരക്ഷിതനാണ്. 'അവർ ദരിദ്രരാണെങ്കിൽ' (إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ) എന്നത് ദൈവികമായ പ്രകാശം സ്വീകരിക്കാനുള്ള കഴിവ് (استعداد) ഇല്ലാത്തവരെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു തന്റെ ഔദാര്യം കൊണ്ട് അവരെ ധന്യരാക്കുന്നു. അല്ലാഹു സർവ്വവ്യാപിയും (واسع) എല്ലാം അറിയുന്നവനുമാണ് (عليم). വിവാഹത്തിന് കഴിവില്ലാത്തവർക്ക് 'അവർ പാതിവ്രത്യം പാലിക്കട്ടെ' (وَلْيَسْتَعْفِفِ) എന്ന് അല്ലാഹു നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. അതിനുള്ള മാർഗ്ഗം നോമ്പാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'വിവാഹത്തിന് കഴിവില്ലാത്തവൻ നോമ്പ് അനുഷ്ഠിക്കട്ടെ, അത് അവന്റെ വികാരത്തെ തടയുന്ന ഒരു കവചമാണ്.'

ഈ വിധം പ്രവർത്തിക്കുന്നതിലൂടെ ഗുഹ്യസ്ഥാനത്തെ സംരക്ഷിക്കാനും (صيانة الفرج) പരിശുദ്ധി കാത്തുസൂക്ഷിക്കാനും (عفة) സാധിക്കുന്നു. 'ലയസ്തഅ്ഫിഫ്' (لْيَسْتَعْفِفِ - അവർ പരിശുദ്ധി പാലിക്കട്ടെ) എന്ന കൽപ്പന, വിവാഹത്തിന് സാധിക്കാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ നിർബന്ധമായ (وجوب) ഒന്നാണ്. അല്ലാഹു തന്റെ ഔദാര്യം കൊണ്ട് അവർക്ക് ഐശ്വര്യം നൽകുന്നത് വരെ അവർ കാത്തിരിക്കണം. 'ഫുതൂഹാത്ത്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഒരു സംഭവം ഉദ്ധരിക്കുന്നുണ്ട്: ഒരു സ്വാലിഹായ മനുഷ്യന് വിവാഹം കഴിക്കാൻ സാമ്പത്തിക ശേഷിയില്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു കുഞ്ഞുണ്ടായപ്പോൾ, കുഞ്ഞിനെ പരിപാലിക്കാൻ വകയില്ലാതെ

അദ്ദേഹം കുഞ്ഞിനെയും കൊണ്ട് പുറത്തിറങ്ങി. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം വിളിച്ചു പറഞ്ഞു: 'ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പന അനുസരിക്കാത്തവനുള്ള ശിക്ഷയാണ്.' ആളുകൾ ചോദിച്ചു: 'നിങ്ങൾ വ്യഭിചരിച്ചോ?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ഇല്ല, എന്നാൽ അല്ലാഹു കൽപ്പിച്ചത് (وَلْيَسْتَعْفِفِ الَّذِينَ لا يَجِدُونَ نِكاحاً حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ) എന്നാണ്. ഞാൻ ആ കൽപ്പന പാലിച്ചില്ല, വിവാഹം കഴിച്ചു, ഒടുവിൽ അപമാനഭാരതനായി.' ഇത് കേട്ടപ്പോൾ ആളുകൾ അദ്ദേഹത്തോട് കരുണ കാണിക്കുകയും, അദ്ദേഹം സന്തോഷത്തോടെ വീട്ടിലേക്ക് മടങ്ങുകയും ചെയ്തു. വിവാഹം കഴിക്കുക എന്നത് ഐശ്വര്യത്തിനുള്ള ഒരു കാരണമായിത്തീരുന്നു എന്നതാണ് ഇതിന്റെ പൊരുൾ. 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: 'വിവാഹത്തിന് മാർഗ്ഗമില്ലാത്തവർ പരിശുദ്ധി പാലിക്കട്ടെ' എന്നതിനർത്ഥം, ആത്മീയ ഗുരുവിനെ (شـــيخ) കണ്ടെത്താൻ കഴിയാത്തവർ, തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ ദുനിയാവിന്റെയും ഇച്ഛകളുടെയും പിശാചിന്റെയും ഇടപെടലുകളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കണം എന്നാണ്. അല്ലാഹു തന്റെ ഔദാര്യം കൊണ്ട് അവർക്ക് ഐശ്വര്യം നൽകുന്നത് വരെ, അതായത് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് ഖിളർ അലൈഹിസ്സലാമിനെ കാണിച്ചുകൊടുത്തതുപോലെ ഒരു പൂർണ്ണനായ ഗുരുവിനെ അവർക്ക് അല്ലാഹു കാണിച്ചുകൊടുക്കും. അല്ലെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേകമായ ആകർഷണം (جذبـة عنايـة) കൊണ്ട് അവരെ അനുഗ്രഹിക്കും. തുടർന്ന്, 'അടിമത്ത മോചന കരാർ (مكاتبة) ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ' എന്ന ഭാഗത്ത്, യജമാനൻ തന്റെ അടിമയോട് നിശ്ചിത തുക നൽകിയാൽ മോചിപ്പിക്കാമെന്ന് കരാർ ചെയ്യുന്നതിനെക്കുറിച്ചാണ് പറയുന്നത്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനയാണ്. 'അവരിൽ നന്മയുണ്ടെന്ന് നിങ്ങൾക്കറിയാമെങ്കിൽ' (ഇൻ അലിമ്തും ഫീഹിം ഖൈറൻ) എന്നതിനർത്ഥം, അവർക്ക് സത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവും (علم بالحـــق) അതനുസരിച്ചുള്ള പ്രവർത്തനവും (عمـــل بـــه) ഉണ്ടെന്നാണ് ജുനൈദുൽ ബഗ്ദാദി റഹിമഹുള്ളാഹ് പ്രസ്താവിക്കുന്നു. അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് നൽകിയ സമ്പത്തിൽ നിന്ന് അവർക്ക് നൽകുക എന്നത്, യജമാനന്മാർ അടിമകൾക്ക് നൽകേണ്ട ഒരു പുണ്യകർമ്മമാണ് (ندب). തന്റെ അവകാശം പൂർണ്ണമായി വാങ്ങിയെടുക്കുന്നതിനേക്കാൾ ഉത്തമം

വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യലാണെന്ന് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഈ സൂക്തം കേട്ടപ്പോൾ ഇരുപത് ദീനാർ അവർക്ക് നൽകി. അതായത്, അദ്ദേഹം അതിൽ നിന്ന് ഇരുപത് ദീനാർ അവർക്ക് ദാനമായി നൽകി. അങ്ങനെ അവർ അത് വീട്ടുകയും, ഹുനൈൻ യുദ്ധത്തിൽ അദ്ദേഹം രക്തസാക്ഷിയാവുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹു തആലയിലേക്ക് സമ്പത്തിനെ ചേർത്തു പറയുകയും, അത് അവർക്ക് നൽകാൻ കൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തത്, ആ കൽപ്പന അനുസരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കാനാണ്. സമ്പത്ത് യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉടമസ്ഥനായ അല്ലാഹുവിൽ നിന്നാണ് തങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുന്നതെന്ന് ചിന്തിക്കുന്നത്, കൽപ്പിക്കപ്പെട്ട മാർഗ്ഗത്തിൽ അത് ചെലവഴിക്കാൻ ഏറ്റവും വലിയ പ്രേരകമാണ്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നത്, ഇത് എല്ലാ മുസ്ലിംകളോടുമുള്ള കൽപ്പനയാണെന്നാണ്; അടിമത്തത്തിൽ നിന്ന് മോചനം നേടാൻ കരാർ ഒപ്പിട്ടവർക്ക് (മുകാതബീൻ - مكاتبون) സകാത്തിലൂടെയും ദാനത്തിലൂടെയും സഹായം നൽകുക. അങ്ങനെ അവർ അടിമത്തത്തിന്റെ ചങ്ങലയിൽ നിന്ന് മോചിതരാകുന്നു. ഇതിനെ 'കഴുത്ത് മോചിപ്പിക്കുക' (ഫക്കു റഖബ - فك رقبة) എന്ന് വിളിക്കുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'മൂന്ന് വിഭാഗത്തെ സഹായിക്കാൻ അല്ലാഹു ബാധ്യസ്ഥനാണ്: കടം വീട്ടാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന മുകാതബ്, പരിശുദ്ധി കാത്തുസൂക്ഷിക്കാൻ വിവാഹം കഴിക്കുന്നവൻ, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ പോരാടുന്നവൻ.' മുകാതബ് കരാർ പൂർത്തിയാക്കുന്നതിന് മുമ്പ് മരണപ്പെട്ടാൽ എന്ത് സംഭവിക്കും എന്നതിൽ പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഇമാം അബൂഹനീഫ റഹിമഹുള്ളാഹും ഇമാം മാലിക്കും പറയുന്നത്, അദ്ദേഹം മരിക്കുമ്പോൾ ബാക്കിയുള്ള തുക വീട്ടാൻ പാകത്തിന് സ്വത്തുണ്ടെങ്കിൽ അദ്ദേഹം സ്വതന്ത്രനാണ്, ബാക്കി സ്വത്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വതന്ത്രരായ മക്കൾക്ക് ലഭിക്കും എന്നാണ്. എന്നാൽ ഇമാം ശാഫിഇ റഹിമഹുള്ളാഹും ഇമാം അഹ്മദും പറയുന്നത്, അദ്ദേഹം അടിമയായിത്തന്നെ മരണപ്പെടുന്നു, കരാർ അസാധുവാകുന്നു എന്നാണ്. 'നിങ്ങളുടെ അടിമസ്ത്രീകളെ (ഫതയാത്തിക്കും - فتياتكم) നിർബന്ധിക്കരുത്' എന്നതിൽ, അവർ പരിശുദ്ധി (തഹസ്സുൻ - تحصن) ആഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അവരെ വ്യഭിചാരത്തിന് നിർബന്ധിക്കരുത് എന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു.

അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു ഉബയ്യ് തന്റെ ആറ് അടിമസ്ത്രീകളെ വ്യഭിചാരത്തിന് നിർബന്ധിക്കുകയും അവരിൽ നിന്ന് വരുമാനം പിരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇതിനെതിരെ അവർ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് പരാതിപ്പെട്ടപ്പോഴാണ് ഈ സൂക്തം അവതരിച്ചത്. ഐഹിക ജീവിതത്തിലെ നശ്വരമായ വിഭവങ്ങൾ (അറള് - عرض) നേടാൻ വേണ്ടി ഇത്തരം നീചമായ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യരുത് എന്ന് അല്ലാഹു താക്കീത് നൽകുന്നു.

[سورة النور (24) : آية 34]

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നാം നിങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായ തെളിവുകൾ (آيات مبينات) അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾക്ക് മുൻപ് കഴിഞ്ഞുപോയവരുടെ ചരിത്രങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ഉദാഹരണങ്ങളും (أمثال من الذين خلوا من قبلكم), സൂക്ഷ്മത പാലിക്കുന്നവർക്ക് (متقين) ഉപദേശവും ഇതിലുണ്ട്.' ഈ സൂക്തത്തിൽ, അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകൾക്ക് മാർഗദർശനത്തിനായി നൽകിയ പ്രകാശത്തെയും, മുൻകാല സമുദായങ്ങളുടെ അവസ്ഥകളെക്കുറിച്ചുള്ള പാഠങ്ങളെയും ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. സൂക്ഷ്മതയുള്ളവർക്ക് (متقين) അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കേവലം ചരിത്രമല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നതും അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള അടുപ്പം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതുമായ ആത്മീയ പാഠങ്ങളാണ് (مواعظ).

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗം വ്യക്തമാക്കുന്നത്, ആരെങ്കിലും നിർബന്ധപൂർവ്വം സ്ത്രീകളെ വ്യഭിചാരത്തിലേക്ക് തള്ളിവിടുകയാണെങ്കിൽ, അവർ നിർബന്ധിതരായ ശേഷം അല്ലാഹു അവർക്ക് പൊറുത്തു കൊടുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ് (غفور رحيم) എന്നാണ്. ഇവിടെ 'നിർബന്ധം' (إكراه) എന്ന വാക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ പാപമോചനത്തിനും കാരുണ്യത്തിനും കാരണമായി എടുത്തുപറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, നിർബന്ധിക്കുന്നവർക്ക് ഈ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് യാതൊരു പങ്കുമില്ലെന്ന് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മനുഷ്യപ്രകൃതിയുടെ ബലഹീനത കാരണം, നിർബന്ധിതരായാലും വ്യഭിചാരത്തിന്റെ ഘട്ടങ്ങളിൽ മനസ്സിന്റെ നേരിയ ഒരു ചായ്വ് ഉണ്ടായേക്കാം

എന്നതുകൊണ്ടാണ് അവർക്ക് പാപമോചനം ആവശ്യമായി വരുന്നത്. എന്നാൽ, ജീവഹാനിയോ അവയവനാശമോ സംഭവിക്കാവുന്ന ഭീഷണിയിൽ നിർബന്ധിതയാകുന്ന സ്ത്രീക്ക് പാപമില്ലെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ വ്യക്തമാക്കുന്നു. പുരുഷന്റെ കാര്യത്തിൽ, നിർബന്ധിക്കപ്പെട്ടാലും വ്യഭിചാരം അനുവദനീയമല്ല; കാരണം പുരുഷന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള കർമ്മം അവന്റെ ഇച്ഛാശക്തിയില്ലാതെ പൂർണ്ണമാവില്ല. ഈ സൂക്തങ്ങളിൽ രണ്ട് ആത്മീയ സൂചനകളുണ്ട്: ഒന്നാമതായി, തങ്ങളുടെ ദുഷ്പ്രവണതയുള്ള മനസ്സിനെ (نفس أمارة بالسوء) നരകത്തിൽ നിന്ന് മോചിപ്പിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക്, സത്യസന്ധതയും വിശ്വസ്തതയും കണ്ടാൽ അവരെ ആത്മീയമായി സഹായിക്കുകയും അറിവ് പകർന്നു നൽകുകയും വേണം. അല്ലാഹു നൽകിയ വിജ്ഞാനത്തിന്റെയും മാർഗ്ഗദർശനത്തിന്റെയും സകാത്ത് (زكاة) അർഹരായവർക്ക് പകർന്നു നൽകുക എന്നത് അനിവാര്യമാണ്. രണ്ടാമതായി, ആത്മീയ പാതയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവരെ വഴിതെറ്റിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് വ്യഭിചാരത്തിന് തുല്യമായ പാപമാണ്. ആത്മീയ ഗുരുക്കന്മാരുടെ (أهل النفس الرحماني) ശിക്ഷണത്തിൽ അല്ലാത്തവർ പൂർണ്ണത അവകാശപ്പെടുന്നത് ആത്മീയമായ വ്യഭിചാരമാണ്. അല്ലാഹു നമ്മെ വഞ്ചകരുടെ കുതന്ത്രങ്ങളിൽ നിന്ന് കാത്തുരക്ഷിക്കട്ടെ. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നാം നിങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായ തെളിവുകൾ (آيات مبينات) ഇറക്കിത്തന്നിരിക്കുന്നു.' മുൻകാല പ്രവാചകന്മാരുടെ ചരിത്രങ്ങളും ഉദാഹരണങ്ങളും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. യൂസുഫ് നബി (അലൈഹിസ്സലാം), മർയം (അലൈഹിസ്സലാം) എന്നിവരുടെ ചരിത്രങ്ങൾ പോലെ, നിരപരാധികളായവർക്കെതിരെ ആരോപണങ്ങൾ ഉന്നയിക്കപ്പെട്ട സന്ദർഭങ്ങൾ ഇതിൽ വ്യക്തമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അല്ലാഹു ആകാശഭൂമികളുടെ പ്രകാശമാകുന്നു *(الله نور السماوات والأرض)*. ശൂന്യതയുടെ ഇരുളിൽ *(ظلمة العدم)* നിന്ന് പ്രപഞ്ചത്തെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന ദിവ്യവെളിപാടാണ് *(تجلي)* ആ പ്രകാശം. റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ഇമാം ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു വിശദീകരിക്കുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്തിന്റെ ഉപമ, ഒരു വിളക്കുമാടം *(مشكاة)* പോലെയാകുന്നു. അതിൽ ഒരു വിളക്കുണ്ട് *(مصباح)*. ആ വിളക്ക് ഒരു സ്ഫടികക്കൂടിലാണ് *(زجاجة)*. ആ സ്ഫടികമാകട്ടെ തിളങ്ങിനിൽക്കുന്ന ഒരു നക്ഷത്രം പോലെയാണ്. കിഴക്കോ പടിഞ്ഞാറോ ഉള്ളതല്ലാത്ത അനുഗൃഹീതമായ ഒരു ഒലിവ് വൃക്ഷത്തിൽ *(شجرة مباركة)* നിന്നാണ് അതിൽ എണ്ണ പകരുന്നത്. തീ തൊട്ടില്ലെങ്കിൽ പോലും അതിന്റെ എണ്ണ സ്വയം പ്രകാശിക്കുമാറാകുന്നു. അത് പ്രകാശത്തിന്മേൽ പ്രകാശമാണ് *(نور على نور)*. ഈ സൂക്തത്തിന്റെ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് *(لطائف)* ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുമ്പോൾ, വിളക്കുമാടം *(مشكاة)* എന്നത് വിശ്വാസിയുടെ നെഞ്ചിനെയും *(صدر)*, സ്ഫടികക്കൂട് *(زجاجة)* എന്നത് അവന്റെ നിർമ്മലമായ ഹൃദയത്തെയും *(قلب)*, വിളക്ക് *(مصباح)* എന്നത് അവന്റെ ആത്മാവിൽ ജ്വലിക്കുന്ന പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ പ്രകാശത്തെയോ *(نور النبوة)* ആത്മീയജ്ഞാനത്തെയോ *(معرفة)* സൂചിപ്പിക്കുന്നു. കിഴക്കോ പടിഞ്ഞാറോ അല്ലാത്ത ആ ഒലിവ് വൃക്ഷം ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന്റെ വിശുദ്ധമായ പരമ്പരയോ, അല്ലെങ്കിൽ ഭൗതികമായ അതിരുകൾക്കപ്പുറമുള്ള ദിവ്യബോധനത്തിന്റെ *(وحي)* ഉറവിടമോ ആണ്. തീ സ്പർശിക്കുന്നതിന് മുൻപ് തന്നെ പ്രകാശിക്കാൻ വെമ്പുന്ന എണ്ണ, മനുഷ്യന്റെ പരിശുദ്ധമായ ജന്മസിദ്ധമായ പ്രകൃതിഗുണത്തെ *(فطرة)* അടയാളപ്പെടുത്തുന്നു. ഈ ജന്മസിദ്ധമായ വെളിച്ചത്തിലേക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യബോധനമാകുന്ന വെളിച്ചം വന്നുചേരുമ്പോഴാണ് അത് 'പ്രകാശത്തിന്മേൽ പ്രകാശമായി' *(نور على نور)* മാറുന്നത്. അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ തന്റെ പ്രകാശത്തിലേക്ക് സന്മാർഗ്ഗദർശനം *(هداية)* നൽകി നയിക്കുന്നു.

ഖുർആൻ ഒരു ഉപദേശമാണ് (موعظـــة). അതായത്, നിഷിദ്ധമായവയിൽ നിന്നും (محرمـات) വെറുക്കപ്പെട്ടവയിൽ നിന്നും (مكروهـات) ഉത്തമമായ മര്യാദകളെ കളങ്കപ്പെടുത്തുന്ന സകല കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നും വിട്ടുനിൽക്കാൻ അത് നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. ഈ ഉപദേശം എല്ലാവർക്കും ബാധകമാണെങ്കിലും, 'ഭയഭക്തിയുള്ളവർക്ക്' (لِلْمُتَّقِينَ) എന്ന് പ്രത്യേകം എടുത്തുപറഞ്ഞത്, അവർ മാത്രമാണ് ഈ ഉപദേശം കൊണ്ട് യഥാർത്ഥത്തിൽ ഗുണം നേടുന്നവർ എന്നതുകൊണ്ടാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: 'മുന്നിലുള്ളവരുടെ അവസ്ഥ കണ്ട് പാഠം ഉൾക്കൊള്ളുന്നവനാണ് ഭാഗ്യവാൻ.' ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടുന്നു: 'മറ്റൊരു പക്ഷി കെണിയിൽ വീണുകിടക്കുന്നത് കണ്ടാൽ, ബുദ്ധിമാനായ പക്ഷി ആ കെണിയിലേക്ക് പറക്കാറില്ല. മറ്റുള്ളവരുടെ ദുരന്തങ്ങളിൽ നിന്ന് നീ പാഠം ഉൾക്കൊള്ളുക, അല്ലാത്തപക്ഷം മറ്റുള്ളവർ നിന്നിൽ നിന്ന് പാഠം ഉൾക്കൊള്ളേണ്ടി വരും.' ഹൃദയങ്ങളെ മൃദുവാക്കുന്നതും കണ്ണുകളെ നനയ്ക്കുന്നതുമാണ് ഉപദേശം. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു ആകാശങ്ങളുടെയും ഭൂമിയുടെയും പ്രകാശമാണ്' (اللَّهُ نُورُ السَّماواتِ وَالْأَرْضِ). ഇമാം ഗസ്സാലി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഇതിനെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: 'പ്രകാശമെന്നാൽ സ്വയം പ്രകടമാവുകയും മറ്റുള്ളവയെ പ്രകടമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. അസ്തിത്വം (وجـود) എന്നത് ശൂന്യതയിൽ (عدم) നിന്നുള്ള പ്രകടനമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്താൽ ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് അസ്തിത്വത്തിലേക്ക് വന്നവയാണ് ഈ പ്രപഞ്ചം. സൂര്യന്റെ ഓരോ അംശവും സൂര്യന്റെ സാന്നിധ്യത്തെ അറിയിക്കുന്നതുപോലെ, പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ അണുവും അവയെ സൃഷ്ടിച്ചവന്റെ അസ്തിത്വത്തെ വിളിച്ചോതുന്നു.' ചുരുക്കത്തിൽ, അല്ലാഹു പ്രപഞ്ചത്തെ ശൂന്യതയുടെ ഇരുളിൽ നിന്ന് അസ്തിത്വത്തിന്റെ പ്രകാശത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവന്നവനാണ്.

സൃഷ്ടിപ്പിന് മുൻപുള്ള അസ്തിത്വവും പ്രകാശത്തിന്റെ ചിതറലും എന്നത് സാധ്യമായ വസ്തുക്കളിലേക്ക് (الممـكنات) അസ്തിത്വം പകർന്നു നൽകുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഒരു രൂപകമാണ്. അസ്തിത്വം ലഭിക്കുന്നതിന് മുൻപ് സാധ്യമായ വസ്തുക്കൾ

അന്ധകാരത്തിലായിരുന്നു. അസ്തിത്വം ലഭിക്കുമ്പോൾ അവ പ്രകാശമാനമാകുന്നു. അപ്രകാരം അവയെ വെളിപ്പെടുത്തലാണ് പ്രകാശം നൽകുക എന്നത്. അറിഞ്ഞിരിക്കുക, പ്രകാശം നാല് തരത്തിലുണ്ട്. ഒന്നാമത്തേത്, കാഴ്ചകൾക്ക് വസ്തുക്കളെ കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്ന പ്രകാശം. സൂര്യപ്രകാശം പോലെയാണത്. അത് വസ്തുക്കളെ കാണിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും തനിക്ക് വസ്തുക്കളെ കാണാൻ കഴിയില്ല. രണ്ടാമത്തേത്, കാഴ്ചയുടെ പ്രകാശം (നൂറുൽ ബസർ). ഇത് വസ്തുക്കളെ കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയും അതേസമയം അവയെ കാണുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് ആദ്യത്തേതിനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമാണ്. മൂന്നാമത്തേത്, ബുദ്ധിയുടെ പ്രകാശം (നൂറുൽ അഖ്ൽ). ഇത് അജ്ഞതയുടെ അന്ധകാരത്തിൽ മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന യുക്തിപരമായ കാര്യങ്ങളെ വെളിപ്പെടുത്തുകയും അവയെ ഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. നാലാമത്തേത്, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശമാണ് (നൂറുൽ ഹഖ്). ഇത് ശൂന്യതയിൽ മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന വസ്തുക്കളെ അസ്തിത്വത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ജ്ഞാനത്തിൽ അവ അപ്പോഴും ഉണ്ടായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ജ്ഞാനത്തിന് മാറ്റമൊന്നും സംഭവിക്കുന്നില്ല. സൃഷ്ടിപ്പിന്റെയും നിർമ്മിതിയുടെയും സമയത്ത് വസ്തുക്കളുടെ അവസ്ഥകൾക്കാണ് മാറ്റം സംഭവിക്കുന്നത്. 'അല്ലാഹു ആകാശങ്ങളുടെയും ഭൂമിയുടെയും പ്രകാശമാണ്' എന്ന വചനത്തിന്റെ സാരം, പൂർവ്വകാലത്തുള്ള തന്റെ അനന്തമായ കഴിവുകൊണ്ട് ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് അവയെ അസ്തിത്വത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവന്നവൻ എന്നാണ്. ചില മഹാന്മാർ പറയുന്നു: 'അന്ധകാരത്തിന്റെ കാലത്ത് ചലിക്കുന്നതിനെയും നിശ്ചലമായതിനെയും തിരിച്ചറിയാൻ ആർക്കും കഴിയില്ല. എന്നാൽ പ്രകാശം ഉദയം ചെയ്തപ്പോൾ അന്ധകാരം പിന്തിരിഞ്ഞു. വസ്തുക്കളുടെ ഗുണങ്ങളും സ്വഭാവങ്ങളും വേർതിരിഞ്ഞു. മനുഷ്യൻ ഈ അറിവ് നേടിയത് പ്രകാശം കൊണ്ടാണ്. എന്നാൽ ആ പ്രകാശത്തെ ഗ്രഹിക്കുന്നതിൽ അവൻ അമ്പരക്കുന്നു. പ്രപഞ്ചം മുഴുവൻ ആ പ്രകാശത്താൽ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആലയാണ് പ്രകാശത്തിന്റെ ഉറവിടം. അവനിലൂടെയാണ് നാം തിരിച്ചറിവ് നേടിയത്.' ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: 'ആകാശഭൂമികളിലുള്ളവർക്ക് മാർഗ്ഗദർശനം നൽകുന്നവൻ എന്നാണ് ഇതിനർത്ഥം. അവന്റെ പ്രകാശത്താൽ അവർ സന്മാർഗ്ഗം പ്രാപിക്കുന്നു.' അല്ലാഹുവിന്റെ തൗഫീഖ് കൊണ്ട് ഹിദായത്തിന്റെ പ്രകാശം ലഭിച്ചതുകൊണ്ടാണ്

അവൻ തന്നെത്തന്നെ 'അന്നൂർ' (പ്രകാശം) എന്ന് നാമകരണം ചെയ്തത്. ഖുർആനിനെയും തൗറാത്തിനെയും പ്രകാശം എന്ന് വിളിച്ചതും ഇതേ അർത്ഥത്തിലാണ്.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'അല്ലാഹു ആകാശങ്ങളുടെയും ഭൂമിയുടെയും പ്രകാശമാണ്' (اللَّهُ نُورُ السَّماواتِ وَالْأَرْضِ) എന്ന വചനത്തെക്കുറിച്ച് റൂഹുൽ ബയാൻ വിവരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: മാർഗദർശനം (هداية) എന്നത് ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്ക് കാരണമാകുന്ന ഒന്നായതിനാൽ അതിനെ പ്രകാശത്തോട് ഉപമിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രശസ്തരായ ശൈഖ് മുഫ്തി സാഹിബ് ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു പ്രകാശമാണ്' എന്നതിലെ പ്രകാശം എന്നത് അറിവ് (علم) എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ്. അറിവ് കൊണ്ട് ബുദ്ധിപരമായ കാര്യങ്ങൾ വെളിവാക്കപ്പെടുന്നത് പോലെ, പ്രകാശം കൊണ്ട് ഭൗതിക വസ്തുക്കൾ വെളിവാക്കപ്പെടുന്നു. ആകാശങ്ങളെ സൂര്യചന്ദ്ര നക്ഷത്രങ്ങൾ കൊണ്ടും, ഭൂമിയെ അമ്പിയാക്കൾ, ഉലമാക്കൾ, ഇബാദത്തുകൾ എന്നിവർ കൊണ്ടും അല്ലാഹു പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. 'അറഇസുൽ ബയാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, ഇവിടെ ആകാശങ്ങൾ എന്നത് വിശ്വാസിയുടെ ശിരസ്സിനെയും, ഭൂമി എന്നത് അവന്റെ ശരീരത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു എന്നാണ്. ശിരസ്സിലെ കേൾവി, കാഴ്ച, ഘ്രാണം, രുചി, സംസാരം എന്നിവ പ്രകാശത്തിന്റെ വിവിധ രൂപങ്ങളാണ്. ശരീരമാകുന്ന ഭൂമിയിലെ അവയവങ്ങളും മാംസപേശികളും രക്തവും അസ്ഥികളും ഈ പ്രകാശത്താൽ ചൈതന്യവത്താണ്. അല്ലാഹുവിനെ 'നൂർ' (പ്രകാശം) എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കാമെങ്കിലും 'റൗശനി' (വെളിച്ചം) എന്ന് വിളിക്കാനാവില്ല, കാരണം വെളിച്ചം എന്നത് ഇരുട്ടിന്റെ വിപരീതമാണ്, അല്ലാഹു ഇരുട്ടിനെയും വെളിച്ചത്തെയും സൃഷ്ടിച്ചവനാണ്. അല്ലാഹുവിനെ പ്രകാശമായി വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത് അവൻ പ്രകാശത്തിന്റെ ഉറവിടമായതുകൊണ്ടാണ്. ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയെയും ഇവിടെ പരാമർശിച്ചത് അവന്റെ പ്രകാശത്തിന്റെ വ്യാപ്തിയെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. 'അവന്റെ പ്രകാശം' (مَثَلُ نُورِهِ) എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് പ്രവഹിക്കുന്ന വിശുദ്ധ ഖുർആനിനെയാണ്. അത് ഒരു മാളികയിൽ (مشكاة) വെച്ച വിളക്ക് പോലെയാണ്. ആ വിളക്ക് ഒരു സ്ഫടിക പാത്രത്തിനുള്ളിലാണ്

(كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ) (زجاجة). ആ സ്ഫടികം തിളങ്ങുന്ന നക്ഷത്രം പോലെ പ്രകാശിക്കുന്നു. ഇതെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്തിന്റെ അത്ഭുതകരമായ ഗുണവിശേഷങ്ങളെ വ്യക്തമാക്കുന്ന ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.

ഈ സൂക്തത്തിലെ 'كدرى وكب' (തിളങ്ങുന്ന നക്ഷത്രം) എന്ന പ്രയോഗം 'സുജാജത്തി'ന്റെ (സ്ഫടികപാത്രം) വിശേഷണമായി വരുന്നു. ഇവിടെ പ്രകാശം പരത്തുന്ന വിളക്കിനെയും അത് ഉൾക്കൊള്ളുന്ന സ്ഫടികപാത്രത്തെയും വീണ്ടും പരാമർശിക്കുന്നത് അവയുടെ മഹത്വത്തെ എടുത്തു കാണിക്കാനാണ്. 'യൂഖദു മിൻ ശജറത്തിൻ' (അതൊരു അനുഗൃഹീത വൃക്ഷത്തിൽ നിന്നാണ് ജ്വലിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത്) എന്നതിലെ 'മുബാറക' (അനുഗൃഹീത) എന്ന വാക്ക് ആ വൃക്ഷത്തിന്റെ അനേകം ഗുണങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഒലീവ് മരത്തിന്റെ എണ്ണ വെളിച്ചം നൽകുക മാത്രമല്ല, ഭക്ഷണമായും, ലേപനമായും, തുകൽ സംസ്കരിക്കാനും ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ തടി ഇന്ധനമായും, ചാരം പട്ടുതുണി അലക്കാനും ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഈ എണ്ണയ്ക്ക് പ്രകാശം കൂടുതലും പുക കുറവുമാണ്. 'ലാ ശർഖിയ്യത്തിൻ വലാ ഗർബിയ്യത്തിൻ' (കിഴക്കൻ ഭാഗത്തുമല്ല, പടിഞ്ഞാറൻ ഭാഗത്തുമല്ല) എന്നത് ആ മരം സൂര്യപ്രകാശം കൃത്യമായി ലഭിക്കുന്ന, എന്നാൽ അമിതമായ ചൂടോ തണുപ്പോ ബാധിക്കാത്ത മധ്യഭാഗത്താണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത് എന്നാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. ഹസൻ ബസ്വരി റഹിമഹുള്ളാഹ് അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്, ഈ വൃക്ഷം സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് ഭൂമിയിലേക്ക് കൊണ്ടുവന്നതാണെന്നും അതിനാൽ ഇതിനെ ഭൗതികമായ കിഴക്ക്-പടിഞ്ഞാറ് ദിശകളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കാനാവില്ലെന്നുമാണ്. 'യകാദു സൈതുഹാ യുദീഉ വ ലൗ ലം തംസസ്ഹു നാറുൻ' (തീ തൊട്ടിട്ടില്ലെങ്കിലും ആ എണ്ണ പ്രകാശിക്കാൻ വെമ്പുന്നു) എന്നത് അതിന്റെ ശുദ്ധതയുടെയും തിളക്കത്തിന്റെയും അതിശയോക്തിപരമായ വർണ്ണനയാണ്. 'നൂറുൻ അലാ നൂറിൻ' (പ്രകാശത്തിന് മേൽ പ്രകാശം) എന്നത് കേവലം രണ്ട് പ്രകാശങ്ങൾ എന്നല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ ഹിദായത്ത് (മാർഗ്ഗദർശനം) ലഭിച്ചവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ദിവ്യപ്രകാശത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് തന്റെ ഈ മഹത്തായ പ്രകാശത്തിലേക്ക് വഴി കാണിക്കുന്നു.

പ്രത്യേക മാർഗദർശനം (الهداية الخاصة) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛയെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. 'താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക്' എന്ന്

അല്ലാഹു പറഞ്ഞതിൽ, ഈ മാർഗദർശനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം അവന്റെ ഇച്ഛ മാത്രമാണെന്ന സൂചനയുണ്ട്. ബാഹ്യമായ കാരണങ്ങൾ എത്രയുണ്ടായാലും അവന്റെ ഇച്ഛയില്ലാതെ ലക്ഷ്യപ്രാപ്തി സാധ്യമല്ല. 'അല്ലാഹു ജനങ്ങൾക്ക് ഉപമകൾ വിവരിക്കുന്നു' (وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ) എന്നതിനർത്ഥം, ബുദ്ധിക്ക് ഗ്രഹിക്കാൻ എളുപ്പമാകുന്നതിനായി അല്ലാഹു കാര്യങ്ങളെ വ്യക്തമാക്കുന്നു എന്നാണ്. ഇത് പൊതുവായ മാർഗദർശനത്തിന്റെ (الهداية العامة) ഭാഗമാണ്. അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും അറിവുള്ളവനാണ് (وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ). ഖുർആനിലെ പ്രകാശത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഉപമയിൽ, വിളക്ക് എന്നത് വിശുദ്ധ ഖുർആനും, സ്ഫടികപാത്രം വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയവും, മാളിക (മിശ്കാത്ത്) അവന്റെ നാവുമാണ്. അനുഗ്രഹീതമായ വൃക്ഷം എന്നത് വഹ്യിന്റെ വൃക്ഷമാണ്. സൂര്യപ്രകാശത്തേക്കാൾ ഈ ഉപമ ഇവിടെ അനുയോജ്യമാകാൻ കാരണം, ഇരുട്ടിന്റെ മധ്യത്തിൽ തെളിയുന്ന പൂർണ്ണമായ പ്രകാശത്തെയാണ് അല്ലാഹു ഇവിടെ വർണ്ണിക്കുന്നത്. മനുഷ്യന്റെ സംശയങ്ങൾ ഇരുട്ടിന് തുല്യമാണ്; അതിനിടയിൽ അല്ലാഹു നൽകുന്ന മാർഗദർശനം ആ ഇരുട്ടിനെ ഭേദിക്കുന്ന പ്രകാശമാണ്. വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയത്തെ സ്ഫടികത്തോട് ഉപമിച്ചത് അതിന്റെ തെളിച്ചം കൊണ്ടും, പെട്ടെന്ന് ഉടയാവുന്ന അതിന്റെ സ്വഭാവം കൊണ്ടും കൂടിയാണ്; ഹൃദയം ചെറിയ തെറ്റുകൾ കൊണ്ട് പോലും മലിനമാകാൻ സാധ്യതയുള്ളതിനാൽ എപ്പോഴും സൂക്ഷ്മത (تقوى) ആവശ്യമാണ്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നത്, ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ രഹസ്യങ്ങൾ അറിയാനുള്ള ജ്ഞാനത്തിന്റെ (معرفة) പ്രകാശമാണെന്നാണ്. ഈ പ്രകാശം നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം എന്ന അനുഗ്രഹീത വൃക്ഷത്തിൽ നിന്നാണ് ഉദയം ചെയ്യുന്നത്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിവരിക്കുന്നു: ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചക ശ്രേഷ്ഠൻ ഒരു ദീപസ്തംഭമാണ് (مشكاة). അവിടുത്തെ പരിശുദ്ധമായ ഹൃദയം ഒരു സ്ഫടികപാത്രം (زجاجة) പോലെയാണ്. അവിടുത്തെ ജ്ഞാനം ഒരു വിളക്കാണ് (مصباح). അവിടുത്തെ ഉദാത്തമായ സ്വഭാവം ഒരു അനുഗ്രഹീത വൃക്ഷമാണ്

(تجـرة). അവിടുത്തെ പാത അതിരുകവിഞ്ഞ തീവ്രതയോ (إفـراط) അമിതമായ കുറവോ (تفريـط) ഇല്ലാത്ത, മധ്യമാർഗ്ഗമാണ് (اعتـدال). ഇതാണ് 'കാര്യങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമം മധ്യമാർഗ്ഗമാണ്' (خير الأمور أوسـطها) എന്ന തത്വം. ഹബീബായ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ സ്നേഹപ്രകാശവും ഖലീലായ ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സ്നേഹപ്രകാശവും ചേരുമ്പോൾ അത് 'പ്രകാശത്തിന് മേൽ പ്രകാശം' (نور على نور) ആകുന്നു. ഇമാം ഖുശൈരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: തങ്ങളുടെ പരിശ്രമം കൊണ്ടും ചിന്ത കൊണ്ടും നേടിയെടുത്ത പ്രകാശവും, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം കൊണ്ട് ലഭിച്ച പ്രകാശവും ചേർന്നതാണ് ഈ 'നൂറുൻ അലാ നൂർ'. 'നമ്മുടെ മാർഗ്ഗത്തിൽ സമരം ചെയ്തവരെ നാം തീർച്ചയായും നമ്മുടെ വഴികളിലേക്ക് നയിക്കും' എന്ന ഖുർആനിക വചനം ഇതിനെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യയിൽ പറയുന്നു: അല്ലാഹു തന്റെ ദാതുകളെയും വിശേഷണങ്ങളെയും പരിചയപ്പെടുത്താൻ മനുഷ്യർക്ക് നൽകിയ ഉപമയാണിത്. സാധാരണക്കാർക്ക് (عـوام) പ്രപഞ്ചത്തിലെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിലൂടെയും (آفـاق), വിശിഷ്ടർക്ക് (خـواص) തങ്ങളുടെ ആന്തരിക ലോകത്തെ (أنفس) അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്തിലൂടെയും ഈ അറിവ് ലഭിക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയം അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങൾ പ്രതിഫലിക്കുന്ന ഒരു കണ്ണാടിയാണ്. 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്' എന്ന കലിമ കൊണ്ട് ഹൃദയത്തിലെ മാലിന്യങ്ങൾ നീക്കി അതിനെ മിനുക്കിയെടുക്കുമ്പോൾ, അവിടെ അല്ലാഹുവിന്റെ ജമാലും ജലാലും പ്രകടമാകുന്നു. അപ്പോൾ ശരീരം ദീപസ്തംഭവും, ഹൃദയം സ്ഫടികപാത്രവും, ആത്മാവ് വിളക്കുമായി മാറുന്നു. ആ സ്ഫടികം ഒരു നക്ഷത്രം പോലെ പ്രകാശിക്കുന്നു. അത് ആത്മീയമായ ഒരു വൃക്ഷത്തിൽ നിന്നാണ് ജ്വലിക്കുന്നത്. അത് പൂർവ്വീകമോ (شرقية) നശ്വരമോ (غربية) അല്ല.

[سورة النور (24) : الآيات 36 إلى 40]

അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശം പ്രകാശിക്കുന്ന ഭവനങ്ങളെക്കുറിച്ച് സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***36-***ാം വചനം മുതൽ ***40-***ാം വചനം വരെയുള്ള ഭാഗം വിവരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു ഉയർത്തപ്പെടാനും തന്റെ നാമം സ്മരിക്കപ്പെടാനും അനുവാദം നൽകിയ ഭവനങ്ങളാണവ. അവിടെ പുലർച്ചെയും വൈകുന്നേരവും അവനെ പ്രകീർത്തിക്കുന്ന പുരുഷന്മാരുണ്ട്. കച്ചവടമോ ക്രയവിക്രയമോ അവരെ അല്ലാഹുവിനെ ഓർക്കുന്നതിൽ നിന്നും നമസ്കാരം നിലനിർത്തുന്നതിൽ നിന്നും സകാത്ത് നൽകുന്നതിൽ നിന്നും തടയുന്നില്ല. ഹൃദയങ്ങളും കണ്ണുകളും വിറയ്ക്കുന്ന ഒരു നാളെയെ അവർ ഭയപ്പെടുന്നു ***(تقوى)***. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശം ***(نور)*** ആകാശങ്ങളുടെയും ഭൂമിയുടെയും പ്രകാശമാണ്. അത് ഒരു വിളക്കുമാടത്തിലെ ദീപം പോലെയാണ്; ആ ദീപം ഒരു സ്ഫടിക പാത്രത്തിനുള്ളിലാണ്. ആ പാത്രം നക്ഷത്രം പോലെ തിളങ്ങുന്നു. അത് അനുഗ്രഹീതമായ ഒലീവ് മരത്തിൽ നിന്നുള്ള എണ്ണയാൽ ജ്വലിക്കുന്നു. അവിശ്വാസികളുടെ കർമ്മങ്ങൾ മരുഭൂമിയിലെ മരീചിക ***(سراب)*** പോലെയാണ്; ദാഹിക്കുന്നവൻ അത് വെള്ളമാണെന്ന് കരുതി ചെല്ലുമ്പോൾ അവിടെ ഒന്നുമില്ലെന്ന് കാണുന്നു. മറിച്ച്, അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ അവന്റെ കർമ്മഫലം പൂർണ്ണമായി ലഭിക്കുന്നു. അല്ലാഹു പെട്ടെന്ന് കണക്ക് ചോദിക്കുന്നവനാണ്. അവിശ്വാസികളുടെ അവസ്ഥ അഗാധമായ കടലിലെ ഇരുട്ട് പോലെയാണ്; തിരമാലകൾക്ക് മുകളിൽ തിരമാലകൾ, അതിനു മുകളിൽ മേഘങ്ങൾ. ഇരുട്ടിന് മുകളിൽ ഇരുട്ട്. അല്ലാഹു പ്രകാശം നൽകിയിട്ടില്ലാത്തവന് യാതൊരു പ്രകാശവുമില്ല.

അസ്തിത്വത്തിന്റെ ആകാശത്ത് ശൂന്യതയുടെ കണ്ണുകൊണ്ട് നോക്കുമ്പോൾ, മനുഷ്യന്റെ ആത്മാവാകുന്ന (الروح الإنساني) എണ്ണ (زيت) ബുദ്ധിയുടെ പ്രകാശത്താൽ ജ്വലിക്കാൻ വെമ്പുന്നു. അതായത്, ആത്മാവിന്റെ എണ്ണ അല്ലാഹുവിനെ തിരിച്ചറിയാൻ വെമ്പുന്നു. ദിവ്യപ്രകാശത്തിന്റെ അഗ്നി (نار نور الالهية) അതിനെ

സ്പർശിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും, അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വവും പ്രതാപവും സൃഷ്ടിപ്പുകൾക്ക് (الحدوث) സ്വന്തം ബുദ്ധികൊണ്ട് മാത്രം ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയില്ല. എന്നാൽ, ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് ഉദയം ചെയ്ത ബുദ്ധിയുടെ പ്രകാശത്തിലേക്ക് അനാദിയായ (القدم) പ്രകാശം വെളിപ്പെടുമ്പോൾ, 'പ്രകാശത്തിന് മേൽ പ്രകാശം' (نور على نور) എന്ന അവസ്ഥ സംജാതമാകുന്നു. അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരുടെ ഹൃദയമാകുന്ന വിളക്കിൽ അനാദിയായ പ്രകാശം പകരുമ്പോൾ, ഹൃദയമാകുന്ന ഗ്ലാസും ശരീരമാകുന്ന തട്ടവും പ്രകാശപൂരിതമാകുന്നു. അപ്പോൾ 'ഭൂമി അതിന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ പ്രകാശത്താൽ പ്രകാശിക്കുന്നു' (وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا). അപ്പോൾ 'ഞാൻ അവന്റെ കേൾവിയും കാഴ്ചയുമായിത്തീരുന്നു' എന്ന ഹദീസ് സാക്ഷാത്കരിക്കപ്പെടുന്നു. ശൈഖ് സദ്റുദ്ദീൻ ഖുനവി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: യഥാർത്ഥ പ്രകാശം (النور الحقيقي) കൊണ്ട് എല്ലാം കാണപ്പെടുന്നു, എന്നാൽ അത് കാണപ്പെടുന്നില്ല; കാരണം അത് അല്ലാഹുവിന്റെ സത്തയാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് 'നിങ്ങൾ റബ്ബിനെ കണ്ടുവോ?' എന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ 'അതൊരു പ്രകാശമാണ്, ഞാൻ അതിനെ കാണുന്നു' എന്ന് അവിടുന്ന് അരുളി. അതായത്, ശുദ്ധമായ പ്രകാശത്തെ നേരിട്ട് കാണുക അസാധ്യമാണ്. ഒന്നാമത്തെ പ്രകാശം നാമങ്ങളുടെയും വസ്തുക്കളുടെയും ലോകത്ത് വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന പ്രകാശവും (النور الإضافي), രണ്ടാമത്തേത് സകലതിനെയും ആശ്രയിക്കാത്ത യഥാർത്ഥ പ്രകാശവുമാണ് (النور الحقيقي). അല്ലാഹുവിനെ അല്ലാഹു അല്ലാതെ മറ്റാരും അറിയുന്നില്ല.

[سورة النور (24) : آية 37]

അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിലും നമസ്കാരം നിലനിർത്തുന്നതിലും സകാത്ത് നൽകുന്നതിലും വ്യാപൃതരായ പുരുഷന്മാരെക്കുറിച്ച് റൂഹുൽ ബയാൻ വിവരിക്കുന്നു. കച്ചവടമോ ക്രയവിക്രയങ്ങളോ അവരെ അല്ലാഹുവിനെ ഓർക്കുന്നതിൽ നിന്നും *(ذكر الله)*, നമസ്കാരം നിർവഹിക്കുന്നതിൽ നിന്നും, സകാത്ത് നൽകുന്നതിൽ നിന്നും തടയുന്നില്ല. അവർ ഭയപ്പെടുന്നത് ഹൃദയങ്ങളും കണ്ണുകളും വിറകൊള്ളുന്ന ഒരു ദിവസത്തെയാണ് *(يوم تتقلب فيه القلوب والأبصار)*. ഈ വിശുദ്ധരായ മനുഷ്യർ ലൗകികമായ ഇടപാടുകളിൽ ഏർപ്പെടുമ്പോഴും അവരുടെ ആന്തരികമായ ശ്രദ്ധ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിലായിരിക്കും. അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയിൽ *(ذكر)* ലയിച്ചുചേർന്നവയാണ്. കച്ചവടം അവരുടെ ഉപജീവനമാർഗ്ഗമാണെങ്കിലും, അത് അവരെ അല്ലാഹുവിനെ തൊട്ട് അശ്രദ്ധരാക്കുന്നില്ല. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടുന്നവരും *(خوف)*, അവന്റെ പ്രതിഫലത്തെ ആഗ്രഹിക്കുന്നവരുമാണ്. അവരുടെ ഈ അവസ്ഥ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള പൂർണ്ണമായ സമർപ്പണത്തെയും *(تسليم)* ആത്മീയമായ ഉന്നതിയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം 'അവന്റെ ഭവനങ്ങൾ' (بيوت الله) എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത് ഭൂമിയിലെ മുഴുവൻ പള്ളികളുമാണ്. ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: 'ആകാശത്തുള്ളവർക്ക് നക്ഷത്രങ്ങൾ പ്രകാശിക്കുന്നത് പോലെ, ഭൂമിയിലെ പള്ളികൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ഭവനങ്ങളായി പ്രകാശിക്കുന്നു.' 'അനുവദിച്ചു' (أذن) എന്നതിനർത്ഥം അല്ലാഹു അതിനെ അംഗീകരിക്കുകയും അതിൽ അനുവാദം നൽകുകയും ചെയ്തു എന്നാണ്. 'ഉയർത്തപ്പെടുക' (أن ترفع) എന്നത് ആ ഭവനങ്ങളുടെ ഭൗതികമായ നിർമ്മാണത്തെയും, ആത്മീയമായ അന്തസ്സിനെയും (قدر) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇമാം റാഇബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, 'ഉയർത്തുക' എന്ന പദം

വസ്തുക്കളുടെ സ്ഥാനത്തെ ഉയർത്തുന്നതിനും (ഖുർആൻ 2:158), കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഉയരം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും (ഖുർആൻ 2:127), കീർത്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും (ഖുർആൻ 94:4), പദവികൾ ഉയർത്തുന്നതിനും (ഖുർആൻ 6:83) ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. 'അവന്റെ നാമം സ്മരിക്കപ്പെടുന്നു' (ويذكر فيها اسمه) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ നാമങ്ങളെയും വിശേഷണങ്ങളെയും (صـــــــــفات) സ്മരിക്കുന്നതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. പള്ളികളിൽ അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുകയും നമസ്കരിക്കുകയും വേണം; ലൗകികമായ വ്യർത്ഥ സംസാരങ്ങളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കണം. ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: 'പള്ളിയിലെ അനാവശ്യ സംസാരങ്ങൾ, കന്നുകാലികൾ പുല്ല് തിന്നുതീർക്കുന്നത് പോലെ പുണ്യങ്ങളെ തിന്നുതീർക്കുന്നു.' 'അവനെ പ്രകീർത്തിക്കുന്നു' (يسبح له) എന്നത് അല്ലാഹുവിനെ എല്ലാ കുറവുകളിൽ നിന്നും പരിശുദ്ധനാക്കലാണ് (تنزيه). ഇത് പ്രാർത്ഥനകളെയും ആരാധനകളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'പ്രഭാതങ്ങളിലും സായാഹ്നങ്ങളിലും' (بالغدو والآصال) എന്നത് ഫജർ നമസ്കാരം മുതൽ ഇശാ നമസ്കാരം വരെയുള്ള സമയങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഈ ആരാധനകളിൽ മുഴുകുന്നവർ 'പുരുഷന്മാർ' (رجال) ആകുന്നു. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിൽ (مقام الشهود) ലയിച്ചുനിൽക്കുന്നവരാണ്. കച്ചവടമോ (تجارة) ക്രയവിക്രയങ്ങളോ (بيع) അവരെ അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയിൽ നിന്നും നമസ്കാരം കൃത്യസമയത്ത് നിർവ്വഹിക്കുന്നതിൽ നിന്നും തടയുന്നില്ല.

[سورة النور (24) : آية 38]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***38***-ാം വചനത്തിൽ അല്ലാഹു അരുളുന്നു*:* 'അവർ പ്രവർത്തിച്ചതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായ പ്രതിഫലം അവർക്ക് നൽകാനും*,* തന്റെ ഔദാര്യത്താൽ അവർക്ക് വർദ്ധിപ്പിച്ചു നൽകാനും വേണ്ടിയാണിത്*.* താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹു കണക്കില്ലാതെ നൽകുന്നു*.*' റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഇതിനെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്*:* അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാർ തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളിൽ പുലർത്തുന്ന ആത്മാർത്ഥത *(إخلاص),* ദൈവഭയം *(تقوى),* എന്നിവയ്ക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന പ്രതിഫലം കേവലം അവർ ചെയ്ത കർമ്മത്തിന്റെ അളവിലുള്ളതല്ല*,* മറിച്ച് അവന്റെ അപാരമായ ഔദാര്യത്തിന്റെ *(فضل)* അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ളതാണ്*.* സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന പ്രതിഫലം അവരുടെ സങ്കൽപ്പങ്ങൾക്കും അപ്പുറമാണ്*.* അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകൾക്ക് നൽകുന്ന ഈ അനുഗ്രഹം അവന്റെ വിശാലമായ ഔദാര്യത്തിൽ നിന്നുള്ളതാണ്*.* അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് യാതൊരു കണക്കുമില്ലാതെ *(بغير حساب)* അവൻ നൽകുന്നു*.* ഇത് അവന്റെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ മഹത്വത്തെയും ഔദാര്യത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു*.*

ഇബ്നു ശൈഖ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: നമസ്കാരം നിലനിർത്തുക (ഇഖാമത്തുസ്സലാത്ത്) എന്നതിനർത്ഥം ശരീഅത്ത് നിഷ്കർഷിച്ച എല്ലാ തൂണുകളും (അർക്കാൻ), നിബന്ധനകളും (ശരായിത്ത്), സുന്നത്തുകളും, മര്യാദകളും (ആദാബ്) പൂർണ്ണമായി പാലിച്ചുകൊണ്ട് അത് നിർവ്വഹിക്കുക എന്നതാണ്. ഇതിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിൽ വീഴ്ച വരുത്തുന്നവൻ നമസ്കാരം നിലനിർത്തുന്നവനാകുന്നില്ല. സകാത്ത് നൽകുക (ഇതാഉസ്സകാത്ത്) എന്നത് അർഹരായവർക്ക് നൽകാൻ നിർബന്ധമാക്കപ്പെട്ട ധനമാണ്. നമസ്കാരത്തെക്കുറിച്ച് പറയുമ്പോൾ സകാത്തിനെക്കൂടി പരാമർശിക്കുന്നത് അവ രണ്ടും തമ്മിലുള്ള അഭേദ്യമായ ബന്ധം കൊണ്ടാണ്. 'ഭയപ്പെടുന്നു' (യഖാഫൂന) എന്നത് ആ പുരുഷന്മാരുടെ രണ്ടാമത്തെ വിശേഷണമാണ്. ഭയം

(ഖൗഫ്) എന്നാൽ വരാനിരിക്കുന്ന ഒരു വിപത്തിനെക്കുറിച്ചുള്ള ആശങ്കയാണ്. ഇതിന് വിപരീതമാണ് നിർഭയത്വം (അമ്ൻ). അവർ ഭയപ്പെടുന്നത് ഒരു ദിവസത്തെയാണ് (യൗമൻ), അത് അന്ത്യദിനമാണ്. അന്ന് ഹൃദയങ്ങളും കണ്ണുകളും മറിഞ്ഞുപോകും (തതഖല്ലബു ഫീഹി അൽഖുലൂബു വൽ അബ്സാർ). ഭയാനകമായ ആ അവസ്ഥയിൽ ഹൃദയങ്ങൾ നെഞ്ചിൽ നിന്ന് തൊണ്ടക്കുഴിയിലേക്ക് ഉയരുകയും, കണ്ണുകൾ പകച്ചുനിൽക്കുകയും ചെയ്യും. അല്ലാഹു അവർക്ക് പ്രതിഫലം നൽകാൻ (ലിയജ്സിയഹുമുല്ലാഹ്) വേണ്ടിയാണ് അവർ ഇതെല്ലാം ചെയ്യുന്നത്. അവർ ചെയ്ത കർമ്മങ്ങളിൽ ഏറ്റവും നല്ലതിന് (അഹ്സന മാ അമിലൂ) പത്തിരട്ടി മുതൽ ഏഴ് നൂറിരട്ടി വരെ പ്രതിഫലം നൽകുകയും, തന്റെ ഔദാര്യം (ഫള്ൽ) കൊണ്ട് അവർക്ക് കണക്കില്ലാതെ (ബിഗൈരി ഹിസാബ്) നൽകുകയും ചെയ്യും. ഈ സൂക്തം കച്ചവടത്തിനിടയിലും നമസ്കാരത്തിന് മുൻഗണന നൽകുന്നവരെക്കുറിച്ചാണ്. ഖാജ ബഹാഉദ്ദീൻ നഖ്ശബന്ദ് (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) തന്റെ ത്വരീഖത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനമായി പറഞ്ഞത് 'ജനങ്ങളുമായി പുറമെ ഇടപഴകുകയും, ഉള്ളുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവുമായി ബന്ധപ്പെടുകയും ചെയ്യുക' (ഖൽവത്ത് ദർ അൻജുമൻ) എന്നതാണ്. ഇതാണ് ഈ സൂക്തം സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഉന്നതമായ അവസ്ഥ.

[سورة النور (24) : آية 39]

അവിശ്വാസികളുടെ കർമ്മങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് അല്ലാഹു ഉദാഹരണം വിവരിക്കുന്നു: 'അവിശ്വാസികളുടെ കർമ്മങ്ങൾ മരുഭൂമിയിലെ ഒരു മരീചിക (سراب) പോലെയാകുന്നു. ദാഹാർത്തനായ ഒരാൾ അതിനെ വെള്ളമായി ധരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അവൻ അതിനടുത്തേക്ക് എത്തുമ്പോൾ അവിടെ ഒന്നുമില്ലെന്ന് അവൻ കാണുന്നു. മറിച്ച്, അവിടെ അവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി (حكم) കണ്ടെത്തുന്നു. അല്ലാഹു അവന്റെ കണക്ക് കൃത്യമായി തീർത്തു കൊടുക്കുന്നു. അല്ലാഹു അതിവേഗം കണക്ക് നോക്കുന്നവനാണ്.' ഈ സൂക്തം അവിശ്വാസികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നിരർത്ഥകതയെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. അവർ ലോകജീവിതത്തിൽ ചെയ്യുന്ന സൽകർമ്മങ്ങൾ എന്ന് അവർ കരുതുന്നവ, പരലോകത്ത് പ്രതിഫലം ലഭിക്കുമെന്ന് അവർ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നവ, യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരു മരീചിക പോലെയാണ്. ദാഹാർത്തനായ മനുഷ്യൻ ദൂരത്ത് കാണുന്ന ജലത്തെ സത്യമെന്ന് വിശ്വസിച്ച് ഓടിയെത്തുമ്പോൾ നിരാശനാകുന്നതുപോലെ, അവിശ്വാസിയും തന്റെ കർമ്മങ്ങളിൽ നിന്ന് വലിയൊരു പ്രതിഫലം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. എന്നാൽ മരണാനന്തരം അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിൽ എത്തുമ്പോൾ, വിശ്വാസമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ആ കർമ്മങ്ങൾക്കെല്ലാം യാതൊരു മൂല്യവുമില്ലെന്ന് അവൻ തിരിച്ചറിയുന്നു. അവിടെ അവൻ കാണുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ നീതിപൂർവ്വമായ വിധിതീർപ്പാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് (علم) സർവ്വവ്യാപിയാണ്, അവൻ ഓരോരുത്തരുടെയും കർമ്മങ്ങളെ കൃത്യമായി അളക്കുകയും അതിനനുസരിച്ചുള്ള പ്രതിഫലം നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

സഹോദരാ, ഭാഗ്യത്തിന്റെ നൂൽത്തുമ്പ് കൈപ്പിടിയിലൊതുക്കുക. അമൂല്യമായ ഈ ജീവിതം നഷ്ടപ്പെടുത്തി കളയരുത്. എല്ലായിടത്തും, എല്ലാവരോടുമൊപ്പം, എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും നിന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ ദൃഷ്ടി പ്രിയതമനായ അല്ലാഹുവിലേക്ക് (حق) തിരിച്ചുനിർത്തുക. 'പുരുഷന്മാർ' (رجال) എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ടവർ

ആരാണ് എന്ന ചോദ്യത്തിന്, അവർക്ക് ജുമുഅയോ ജമാഅത്തോ നിർബന്ധമില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് സ്ത്രീകളെ ഒഴിവാക്കി പുരുഷന്മാരെ മാത്രം പ്രശംസിച്ചതെന്ന് ചില പണ്ഡിതന്മാർ മറുപടി നൽകുന്നു. എന്നാൽ ആത്മീയ വീക്ഷണത്തിൽ, അല്ലാഹുവിനെ ഓർക്കുന്നതിൽ നിന്ന് തടയുന്ന എന്തിനെയും തന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് നീക്കം ചെയ്തവനാണ് യഥാർത്ഥ പുരുഷൻ. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ പറയുന്നു: അവർക്ക് 'പുരുഷന്മാർ' എന്ന് പേര് നൽകിയത്, ഭൗതികമായ കച്ചവടമോ (تجارة) വിൽപനയോ (بيع) അവരെ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിപ്പിക്കാത്തതുകൊണ്ടാണ്. അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് തടയുന്ന എന്തിനോടും ഹൃദയം ബന്ധിപ്പിക്കപ്പെട്ടവൻ സ്ത്രീകളുടെ അവസ്ഥയിലാണ്. ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാമിന് അല്ലാഹു നൽകിയ വഹ്യ് ഇതാണ്: 'ദാവൂദേ, എനിക്ക് വസിക്കാൻ ഒരു വീട് ഒരുക്കുക.' അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു: 'നാഥാ, നീ വീടുകളിൽ നിന്ന് പരിശുദ്ധനല്ലേ?' അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'നിന്റെ ഹൃദയത്തെ എനിക്കായി ശൂന്യമാക്കുക.' ഹൃദയത്തെ ശൂന്യമാക്കുക എന്നാൽ സൃഷ്ടികളുടെ ചിന്തകളിൽ നിന്ന് അതിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുകയും അല്ലാഹുവിനെ കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മയാകുന്ന (ذكر) തിളക്കം കൊണ്ട് അതിനെ മിനുക്കിയെടുക്കുകയുമാണ്. ഹൃദയത്തിന്റെ തുരുമ്പ് നീക്കുന്ന മിനുക്കുപണിയാണ് അല്ലാഹുവിനെ കുറിച്ചുള്ള സ്മരണ. അങ്ങനെ ഹൃദയം തെളിയുമ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ സൗന്ദര്യത്തിന്റെ പ്രകാശം (نور الجمال) അതിൽ പ്രകടമാകും. ഇതാണ് 'അവർക്ക് നന്മയും അധികവും (زيادة) ഉണ്ട്' എന്ന ഖുർആനിക വചനത്തിന്റെ പൊരുൾ. ശരിയത്തിന്റെ നിയമങ്ങളും ത്വരീഖത്തിന്റെ മര്യാദകളും പാലിക്കുന്നവൻ ഹഖീഖത്തിന്റെ പ്രകാശത്തിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നു. പരലോകത്ത് മുഖം പ്രകാശിക്കാൻ ഇഹലോകത്ത് ഹൃദയം പ്രകാശിക്കണം. അല്ലാഹുവേ, ഞങ്ങളെ സത്യവാന്മാരുടെയും ഉറപ്പുള്ള വിശ്വാസികളുടെയും കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ. അവിശ്വാസികളുടെ കർമ്മങ്ങൾ, അതായത് അവർ ചെയ്യുന്ന നന്മകൾ പോലും, മരുഭൂമിയിലെ കാനൽജലം (سراب) പോലെയാണ്; ദാഹിക്കുന്നവന് അത് വെള്ളമായി തോന്നും, എന്നാൽ അടുത്തെത്തുമ്പോൾ ഒന്നുമില്ലെന്ന് ബോധ്യപ്പെടും.

[سورة النور (24) : آية 40]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല അവിശ്വാസികളുടെ അവസ്ഥയെ ഉപമിക്കുന്നത് അഗാധമായ സമുദ്രത്തിലെ ഇരുട്ടുകൾക്ക് സമാനമായാണ്. അവിടെ തിരമാലകൾക്ക് മുകളിൽ തിരമാലകൾ ആഞ്ഞടിക്കുന്നു, അതിനു മുകളിൽ മേഘങ്ങളും മൂടിനിൽക്കുന്നു. അവിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയം അജ്ഞതയുടെയും അഹങ്കാരത്തിന്റെയും ഇരുട്ടുകളാൽ *(ظلمات)* ആവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ ഇരുട്ടുകൾക്ക് മുകളിൽ അവിശ്വാസത്തിന്റെ ഇരുട്ടും, അതിനു മുകളിൽ പാപങ്ങളുടെ ഇരുട്ടും അണിനിരക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശം *(نور)* ലഭിക്കാത്ത ഹൃദയം ഒരു ഇരുണ്ട സമുദ്രം പോലെയാണ്. അവിടെ സത്യത്തിന്റെ വെളിച്ചം അണഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു ആർക്കെങ്കിലും പ്രകാശം നൽകിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ, അവർക്ക് പ്രകാശത്തിന്റെ ഒരു കണിക പോലും ലഭിക്കുകയില്ല. ഇതാണ് ആത്മീയമായ അന്ധതയുടെയും വഴികേടിന്റെയും അവസ്ഥ.

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തം അവിശ്വാസികളുടെ കർമ്മങ്ങളെ മരുഭൂമിയിലെ കാനൽജലത്തോട് (سراب) ഉപമിക്കുന്നു. വിശാലമായ സമതലഭൂമിയിൽ (قاع) സൂര്യപ്രകാശം തട്ടുമ്പോൾ ദാഹാർത്തനായ ഒരാൾക്ക് അത് വെള്ളമാണെന്ന് തോന്നുന്നു. എന്നാൽ അടുത്തുചെല്ലുമ്പോൾ അവിടെ ഒന്നുമില്ലെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുന്നു. അതുപോലെ, അവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ട് പരലോകത്ത് രക്ഷ ലഭിക്കുമെന്ന് വ്യാമോഹിക്കുന്നു. എന്നാൽ മരണസമയത്ത് തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങൾ അർത്ഥശൂന്യമാണെന്ന് അവർ തിരിച്ചറിയുന്നു. അപ്പോൾ അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി (قضاء) നേരിടുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി അത്യന്തം വേഗതയുള്ളതാണ് (سريع الحساب). ഈ സൂക്തം നന്ദികേട് കാണിക്കുന്നവരെയും, അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ പാപങ്ങൾക്കായി ഉപയോഗിക്കുന്നവരെയും കുറിച്ചുള്ള മുന്നറിയിപ്പാണ്. അവരുടെ കർമ്മങ്ങൾ വെറും പുറംമോടി മാത്രമാണ്. മറ്റൊരു ഉപമയിൽ, അവിശ്വാസികളുടെ അവസ്ഥ ആഴക്കടലിലെ (بحر لجي)

അന്ധകാരത്തോട് (ظلمات) താരതമ്യം ചെയ്യുന്നു. തിരമാലകൾക്ക് മുകളിൽ തിരമാലകളും, അതിനു മുകളിൽ മേഘങ്ങളും മൂടിക്കിടക്കുന്ന ആഴക്കടലിൽ ഒരാൾക്ക് സ്വന്തം കൈ പോലും കാണാൻ കഴിയാത്ത അവസ്ഥയാണിത്. ഇത് അവിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയത്തിലെ അജ്ഞതയുടെയും വഴികേടിന്റെയും ആഴത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

[سورة النور (24) : الآيات 41 إلى 45]

അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുന്നതിലും അവന്റെ മഹത്വം വാഴ്ത്തുന്നതിലും ആകാശഭൂമികളിലുള്ള സകലതും പങ്കുചേരുന്നുവെന്ന് അല്ലാഹു നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. പക്ഷികൾ ചിറകുകൾ വിരിച്ചു പറക്കുമ്പോൾ അവ അല്ലാഹുവിനെ കീർത്തനം (تسبيح) ചെയ്യുന്നു. ഓരോ ജീവജാലത്തിനും തങ്ങളുടെ ആരാധനയും പ്രാർത്ഥനയും എങ്ങനെയെന്ന് അല്ലാഹു പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആകാശഭൂമികളുടെ ഉടമസ്ഥത അല്ലാഹുവിനാകുന്നു. മേഘങ്ങളെ അല്ലാഹു ചലിപ്പിക്കുകയും അവയെ ഒന്നിപ്പിക്കുകയും പിന്നീട് അടുക്കുകളായി വെക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനിടയിൽ നിന്ന് മഴ വർഷിക്കുന്നത് കാണാം. ആകാശത്തുനിന്നുള്ള ആലിപ്പഴം അല്ലാഹു ഇറക്കുന്നു. അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അത് ഉപകരിക്കുകയും, ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരിൽ നിന്ന് അത് തടയുകയും ചെയ്യുന്നു. പകലിനെയും രാവിനെയും അല്ലാഹു മാറിമാറി കൊണ്ടുവരുന്നു. ഇതിൽ ഉൾക്കാഴ്ചയുള്ളവർക്ക് വലിയ പാഠങ്ങളുണ്ട്. അല്ലാഹു എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളെയും വെള്ളത്തിൽ നിന്നാണ് സൃഷ്ടിച്ചത്. അവയിൽ ചിലത് വയറുകൊണ്ട് ഇഴയുന്നു, ചിലത് രണ്ട് കാലിൽ നടക്കുന്നു, ചിലത് നാല് കാലിൽ നടക്കുന്നു. അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് സൃഷ്ടിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യങ്ങൾക്കും കഴിവുള്ളവനാണ്.

അല്ലാഹു ആർക്കെങ്കിലും പ്രകാശത്തെ (نور) നൽകിയില്ലെങ്കിൽ, അവന് യാതൊരു പ്രകാശവുമില്ല. ഈ വചനം അവിശ്വാസികളുടെ കർമ്മങ്ങളെ അഗാധമായ സമുദ്രത്തിലെ ഇരുട്ടുകളോട്

ഉപമിക്കുന്നു. അവരുടെ ഹൃദയം അജ്ഞതയുടെയും ബഹുദൈവാരാധനയുടെയും (شرك) തിരമാലകളാൽ മൂടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവരുടെ ചിന്തകളും പ്രവൃത്തികളും ഇരുട്ടിലാണ്. എന്നാൽ സത്യവിശ്വാസി അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്താൽ (نور) പ്രശോഭിക്കുന്നു. ആത്മീയമായി നോക്കുമ്പോൾ, അശ്രദ്ധയോടെയും (غفلة) ഹൃദയസാന്നിധ്യമില്ലാതെയും ചെയ്യുന്ന കർമ്മങ്ങൾ ഇരുട്ടാണ്. ലോകസ്നേഹം (حب الدنيا) അഗാധമായ സമുദ്രവും, കാപട്യം (رياء) അതിലെ തിരമാലയും, പദവികളോടുള്ള ആർത്തി (حب الجاه) അതിനു മുകളിലെ തിരമാലയും, സൂക്ഷ്മമായ ബഹുദൈവാരാധന (شرك خفي) അതിനു മുകളിലെ മേഘവുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യപ്രകാശത്തിന്റെ ഒരു കണിക ലഭിക്കാത്തവന് തന്റെ ബുദ്ധികൊണ്ട് മാത്രം ഈ ഇരുട്ടിൽ നിന്ന് പുറത്തുകടക്കാൻ കഴിയില്ല. അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളുടെ രക്ഷകനാണ് (ولي), അവൻ അവരെ ഇരുട്ടിൽ നിന്ന് പ്രകാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ മാർഗ്ഗദർശനം അചഞ്ചലമാണ്; ഒരിക്കൽ അവൻ ഒരുവനെ സത്യവിശ്വാസത്തിലേക്ക് നയിച്ചാൽ, പിശാചിനോ മറ്റ് ദുശ്ശക്തികൾക്കോ അവനെ തിരികെ അവിശ്വാസത്തിന്റെ ഇരുട്ടിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകാൻ കഴിയില്ല. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പ്രപഞ്ചത്തിലെ സകല ചരാചരങ്ങളും അവനെ സ്തുതിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് (تسبيح) പറയുന്നു. ആകാശഭൂമികളിലുള്ള സകലതും, ചിറകുകൾ വിരിച്ചു പറക്കുന്ന പക്ഷികളും അല്ലാഹുവിനെ വാഴ്ത്തുന്നു. അവ ഓരോന്നും തങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹു നൽകിയ ജ്ഞാനത്താൽ തങ്ങളുടെ പ്രാർത്ഥനയും സ്തുതിയും തിരിച്ചറിയുന്നു. അല്ലാഹു അവർ ചെയ്യുന്ന സകല കാര്യങ്ങളെയും കുറിച്ച് അറിവുള്ളവനാണ്.

[سورة النور (24) : آية 42]

ആകാശഭൂമികളുടെ ആധിപത്യം അല്ലാഹുവിനാകുന്നു *(لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ)*. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ സകല ചരാചരങ്ങളും അവന്റെ അധികാരപരിധിയിലാണ്. അസ്തിത്വത്തിന്റെ ഓരോ അണുവിലും അവന്റെ പരമാധികാരം പ്രകടമാണ്. സകലതും മടങ്ങിച്ചെല്ലേണ്ടത് അവങ്കലേക്കാണ് *(وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ)*. ആത്മീയ സഞ്ചാരിക്ക് ഈ വചനം നൽകുന്ന പാഠം ഇതാണ്: സൃഷ്ടികളിൽ നിന്ന് ഹൃദയത്തെ വേർപെടുത്തി, സ്രഷ്ടാവായ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുക. കാരണം, ഈ ലോകം ഒരു നിഴൽ മാത്രമാണ്; യഥാർത്ഥ അസ്തിത്വം അവന്റേത് മാത്രമാണ്.

അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും ആകാശഭൂമികളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം (ملك) ഇല്ല. കാരണം അവ രണ്ടിനെയും അതിലുള്ള സകല വസ്തുക്കളെയും ഗുണവിശേഷങ്ങളെയും സൃഷ്ടിച്ചത് അവനാണ്. അവയെ നിലനിർത്തുന്നതും ഇല്ലാതാക്കുന്നതും, ആദ്യമായി സൃഷ്ടിക്കുന്നതും വീണ്ടും മടക്കിക്കൊണ്ടുവരുന്നതും അവനാണ്. സകലതും അന്ത്യത്തിൽ അല്ലാഹുവിലേക്കാണ് മടങ്ങുന്നത് (المصير). അതിനാൽ ബുദ്ധിമാനായ മനുഷ്യൻ ഈ ശക്തനായ ഉടമസ്ഥനെ ആരാധിക്കുകയും, വാക്കുകൊണ്ടും അർത്ഥം കൊണ്ടും അവനെ സ്തുതിക്കുകയും (تسبيح) വേണം. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നത്, അചേതന വസ്തുക്കൾക്കും ജീവജാലങ്ങൾക്കും അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കാൻ കഴിവുണ്ടെന്നും, അത് അല്ലാഹുവിനും അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്കും മാത്രമേ അറിയൂ എന്നുമാണ്. അബൂ ജഅ്ഫർ അൽ ബാഖിർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: സൂര്യോദയ സമയത്ത് പക്ഷികൾ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ വിശുദ്ധീകരിക്കുകയും തങ്ങളുടെ അന്നത്തിനായി പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ശൈഖ് നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു 'ഫവാതിഹുൽ ജമാൽ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: ജീവജാലങ്ങളുടെ ശ്വാസോച്ഛ്വാസം അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുന്നതാണ്. 'അല്ലാഹു' (الله) എന്ന നാമത്തിലെ അക്ഷരങ്ങൾ അദൃശ്യമായ ദൈവീക സാന്നിധ്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഒരു സാധകൻ ശ്വാസോച്ഛ്വാസം

ചെയ്യുമ്പോൾ അല്ലാഹുവിന്റെ സാന്നിധ്യത്തെക്കുറിച്ച് ബോധവാനായിരിക്കണം. ഇതിനെയാണ് നഖ്ശബന്ദി ത്വരീഖത്തിൽ 'ഹോഷ് ദർ ദം' (ശ്വാസത്തിൽ ശ്രദ്ധ) എന്ന് പറയുന്നത്. എന്റെ ശൈഖ് എന്നോട് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്: 'അല്ലാഹു' (اللہ) എന്ന് പറയുമ്പോൾ ചുണ്ടുകൾ കൂട്ടി ഉച്ചരിക്കുന്നത് അഹദിയ്യത്തിന്റെ (ഏകത്വത്തിന്റെ) പ്രകാശത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അചേതന വസ്തുക്കളുടെ സ്തുതി അവയുടെ നിലനിൽപ്പുകൊണ്ട് സ്രഷ്ടാവിനെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തലാണ്. സ്തുതി മൂന്ന് വിധമാണ്: ബുദ്ധിയുള്ളവരുടേത് (വാക്കുകൾ കൊണ്ട്), മൃഗങ്ങളുടേത് (അവശ്യകതകൾ കൊണ്ട്), അചേതന വസ്തുക്കളുടേത് (സൃഷ്ടിപ്പ് കൊണ്ട്). മനുഷ്യന്റെ സ്തുതി അവന്റെ പദവി ഉയർത്തുന്നതാണ്, കാരണം അവൻ തന്റെ മാനുഷിക ഗുണങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കി ദൈവീക ഗുണങ്ങളിലേക്ക് ലയിക്കുന്നു.

[سورة النور (24) : آية 43]

അല്ലാഹു ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയെയും നിയന്ത്രിക്കുന്നതിലെ അത്ഭുതകരമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ഈ സൂക്തത്തിൽ വിവരിക്കുന്നു. മേഘങ്ങളെ അവൻ എങ്ങനെയാണ് ചലിപ്പിക്കുന്നത് എന്ന് നീ കണ്ടില്ലേ? അവൻ അവയെ പരസ്പരം അടുപ്പിക്കുകയും, പിന്നീട് അവയെ ഒന്നിനുമേൽ ഒന്നായി അടുക്കി വെക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ ആ മേഘങ്ങൾക്കിടയിൽ നിന്ന് മഴ പുറത്തുവരുന്നത് നിനക്ക് കാണാം. ആകാശത്തുനിന്ന്, അതിലുള്ള പർവ്വതതുല്യമായ മേഘങ്ങളിൽ നിന്ന് അവൻ ആലിപ്പഴം വർഷിപ്പിക്കുന്നു. താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അത് അവൻ എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്നു, താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരിൽ നിന്ന് അത് അവൻ തിരിച്ചുവിടുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ മേഘങ്ങളിലെ മിന്നൽപ്പിണരുകളുടെ പ്രകാശം കാഴ്ചയെ മങ്ങിപ്പിക്കുന്നത്ര ശക്തമാണ്. പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഈ പ്രതിഭാസങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ കഴിവുകളെയും *(قدرة)* അവന്റെ അഗാധമായ ജ്ഞാനത്തെയും *(حكمة)* വിളിച്ചോതുന്നു. ഈ പ്രപഞ്ചം ഒരു വലിയ ഗ്രന്ഥമാണ്; അതിലെ ഓരോ ചലനവും സ്രഷ്ടാവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും *(توحيد)* അവന്റെ പരിപൂർണ്ണമായ അധികാരത്തെയും സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

സകല വസ്തുക്കളും നിലനിൽക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ആധിപത്യത്തിലുള്ള (ملكوت) ഒരു രഹസ്യത്താലാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'എല്ലാ വസ്തുക്കളുടെയും ആധിപത്യം (ملكوت) ആരുടെ കൈകളിലാണോ, അവൻ എത്രയോ പരിശുദ്ധൻ' (സൂറത്തുൽ മുഅ്മിനൂൻ: 88). ഈ ആധിപത്യലോകം (عالم الملكوت) എന്നത് ശുദ്ധമായ ജീവനും ജ്ഞാനവുമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും പരലോകമാണ് യഥാർത്ഥ ജീവിതം' (സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്ത്: 64). ഈ ആധിപത്യലോകം ആത്മാക്കളുടെ ലോകമാണ്. ഓരോ വസ്തുവിനും അതിന്റേതായ ആത്മാവുണ്ട്. മനുഷ്യനെ ഏറ്റവും ഉത്തമമായ ഘടനയിൽ സൃഷ്ടിച്ചത് ആ മഹത്തായ ആത്മാവിനെ (الروح الأعظم) ഉൾക്കൊള്ളാനുള്ള കഴിവ് അവന് നൽകാനാണ്. അതിനാൽ മനുഷ്യരിലെ പൂർണ്ണരായവർ

സൃഷ്ടികളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠരാണ്. അവർക്ക് തങ്ങളുടെ ആത്മീയ പദവിക്കനുസരിച്ച് തങ്ങളുടെ നമസ്കാരത്തെയും തസ്ബീഹിനെയും കുറിച്ച് അറിവുണ്ട്. അചേതന വസ്തുക്കൾക്ക് തങ്ങളുടെ ആത്മീയതയിലൂടെ (ملكوت) ബോധമില്ലാതെ തന്നെ നമസ്കാരവും തസ്ബീഹും നിർവ്വഹിക്കാൻ സാധിക്കും. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർ ചെയ്യുന്നതിനെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു അറിവുള്ളവനാണ്' (സൂറത്തുൽ ബഖറ: 74). ഇത് അചേതന വസ്തുക്കൾക്ക് സംസാരിക്കാൻ കഴിയില്ല എന്നതിനർത്ഥമില്ല; അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ അവ സംസാരിക്കും. അല്ലാഹു നമ്മെ അവന്റെ സ്മരണയിലും ഉന്നതമായ അവസ്ഥകളിലും നിലനിർത്തട്ടെ. അല്ലാഹു മേഘങ്ങളെ പതുക്കെ തെളിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നു (يُزْجِي سَحَاباً). 'ഇസ്ജാഅ്' (إزجاء) എന്നാൽ മൃദുവായി തെളിച്ചുകൊണ്ടുവരിക എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ശക്തിക്ക് മുന്നിൽ ഈ മേഘങ്ങൾ നിസ്സാരമാണ്. അല്ലാഹു അവയെ ഒന്നിച്ച് ചേർത്ത് (يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ) കൂമ്പാരമാക്കുന്നു (رُكَاماً). അപ്പോൾ അതിൽ നിന്ന് മഴ (الودق) പുറപ്പെടുന്നു. ആകാശത്തുനിന്ന് (السماء) അല്ലാഹു മഞ്ഞുകട്ടകൾ (برد) വർഷിക്കുന്നു. ആകാശത്ത് പർവ്വതങ്ങൾ പോലെ വലിയ മഞ്ഞുകട്ടകൾ അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അവയെ പരിപാലിക്കാൻ ഒരു മലക്കിനെ നിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും പണ്ഡിതന്മാർ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

[سورة النور (24) : آية 44]

അല്ലാഹു രാവിനെയും പകലിനെയും പരസ്പരം മറിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും അതിൽ ഉൾക്കാഴ്ചയുള്ളവർക്ക് വലിയൊരു പാഠമുണ്ട് *(عبرة)*. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ മാറ്റങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെയും *(قدرة)* അവന്റെ ഏകത്വത്തെയും *(توحيد)* വിളിച്ചോതുന്ന തെളിവുകളാണ്. രാവും പകലും മാറിവരുന്നതിലൂടെ കാലത്തിന്റെ ചക്രം തിരിയുന്നു. ഇതിലെ സൂക്ഷ്മതകൾ ഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്തായ സൃഷ്ടിപ്പിനെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്ത *(تفكر)* വർദ്ധിക്കുന്നു. ഹൃദയത്തിന്റെ കണ്ണുകൾ തുറന്നവർക്ക് *(بصيرة)* ഈ പ്രകൃതി പ്രതിഭാസങ്ങൾ അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള വഴികാട്ടികളാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലെ ഈ ക്രമീകരണം അവന്റെ അറിവിന്റെയും *(علم)* യുക്തിയുടെയും *(حكمة)* പൂർണ്ണതയെയാണ് വെളിപ്പെടുത്തുന്നത്.

അല്ലാഹുവിന്റെ മലക്കുകൾ (ملائكة) ആകാശത്ത് നിയോഗിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഭൂമിയുടെ ഏതെങ്കിലും ഭാഗത്ത് മഞ്ഞുവീഴ്ചയോ ആലിപ്പഴമോ (برد و ثلج) വർഷിക്കാൻ അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ, അവരോട് കൽപ്പിക്കുന്നു. അപ്പോൾ ഓരോ മഞ്ഞുതുള്ളിയോടൊപ്പവും ഒരു മലക്ക് ഉണ്ടായിരിക്കും, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനയനുസരിച്ച് അത് കൃത്യമായ അളവിൽ നിശ്ചിത സ്ഥലത്ത് നിക്ഷേപിക്കുന്നു. ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാ പറയുന്നു: ഭൂമിയിൽ ഒഴുകുന്ന ഓരോ ജലധാരയുടെയും ഉത്ഭവം ഈ മഞ്ഞിൽ നിന്നാണ്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: അല്ലാഹു ചില മലക്കുകളെ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്, അവരുടെ ശരീരത്തിന്റെ പകുതി മഞ്ഞുകൊണ്ടും പകുതി അഗ്നികൊണ്ടും നിർമ്മിതമാണ്. മഞ്ഞ് അഗ്നിയെ അണയ്ക്കുന്നില്ല, അഗ്നി മഞ്ഞിനെ ഉരുക്കുന്നുമില്ല. അല്ലാഹു മഞ്ഞ് വർഷിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ, അവർ തങ്ങളുടെ ചിറകുകൾ കുടയുന്നു, അതിൽ നിന്ന് താഴേക്ക് വീഴുന്നതാണ് മഞ്ഞ്. 'റഫ്റഫ്' (رفرف) എന്നാൽ ഒരു പക്ഷിയുടെ ചിറകടി പോലെ അർത്ഥമാക്കുന്നു. ആകാശത്ത് (السماء) മഞ്ഞുമലകൾ ഉണ്ടെന്ന്

ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു, ഇത് ബുദ്ധിക്ക് അസാധ്യമായ കാര്യമല്ല. പ്രകൃതിശാസ്ത്രപരമായി, നീരാവി തണുത്ത വായുപാളിയിൽ തട്ടുമ്പോൾ അത് മേഘമായി മാറുകയും, തണുപ്പ് കഠിനമാകുമ്പോൾ അത് മഞ്ഞോ ആലിപ്പഴമോ ആയി ഭൂമിയിലേക്ക് പതിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛയും (مشيئة) അഗാധമായ യുക്തിയും (حكمة) അനുസരിച്ചാണ് സംഭവിക്കുന്നത്. 'ഇഖ്വാനുസ്സഫാ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, ജലാംശവും മണ്ണും വായുവിൽ കലർന്ന് മേഘങ്ങളായി മാറുകയും, അവ തണുത്ത് ഭാരമേറുമ്പോൾ ഭൂമിയിലേക്ക് പതിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നാണ്. അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് ഈ ആലിപ്പഴം കൊണ്ട് ഉപദ്രവം ഏൽപ്പിക്കുന്നു, താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരിൽ നിന്ന് അതിനെ തടയുകയും ചെയ്യുന്നു. 'സനാ' (سنا) എന്നാൽ പ്രകാശമാണ്. മിന്നലിന്റെ പ്രകാശം കണ്ണുകളെ അന്ധമാക്കാൻ പോന്നതാണ്. വിപരീത സ്വഭാവമുള്ള അഗ്നിയെ ജലനിർമ്മിതമായ മേഘത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തുകൊണ്ടുവരുന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ കഴിവ് എത്ര അത്ഭുതകരമാണ്! അല്ലാഹു രാപ്പകലുകളെ (الليل والنهار) പരസ്പരം മാറ്റിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ആദം സന്തതി കാലത്തെ (ദഹർ) ചീത്ത പറയുന്നതിലൂടെ എന്നെ വേദനിപ്പിക്കുന്നു, ഞാനാണ് കാലത്തിന്റെ നാഥൻ, എന്റെ കൈയിലാണ് കാര്യങ്ങൾ, ഞാനാണ് രാപ്പകലുകളെ മാറ്റിമറിക്കുന്നത്'. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ മാറ്റങ്ങളെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ശക്തിയുടെ തെളിവുകളാണ്.

[سورة النور (24) : آية 45]

അല്ലാഹു എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളെയും വെള്ളത്തിൽ നിന്നാണ് സൃഷ്ടിച്ചത്. അവയിൽ ചിലത് സ്വന്തം വയറുകൊണ്ട് ഇഴഞ്ഞു നടക്കുന്നു. ചിലത് രണ്ട് കാലുകളിൽ നടക്കുന്നു. ചിലത് നാല് കാലുകളിൽ നടക്കുന്നു. അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് സൃഷ്ടിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യങ്ങൾക്കും കഴിവുള്ളവനാണ്. ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെയും *(قدرة)* അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ വൈവിധ്യത്തെയും എടുത്തുകാണിക്കുന്നു. വെള്ളം എന്നത് എല്ലാ ജീവന്റെയും അടിസ്ഥാന ഘടകമാണ്. ഇഴജന്തുക്കളും, മനുഷ്യനെപ്പോലെ രണ്ട് കാലിൽ നടക്കുന്നവരും, മൃഗങ്ങളെപ്പോലെ നാല് കാലിൽ നടക്കുന്നവരും എല്ലാം അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതങ്ങളാണ്. ഈ വൈവിധ്യം അവന്റെ ഏകത്വത്തെയും *(توحيد)* അനിതരസാധാരണമായ അധികാരത്തെയും സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ മാറ്റങ്ങളും പരിവർത്തനങ്ങളും (تقلب) അനാദിയായ സ്രഷ്ടാവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും, അവന്റെ ഏകത്വത്തെയും (وحدانية), പൂർണ്ണമായ കഴിവിനെയും, സർവ്വവ്യാപിയായ അറിവിനെയും കുറിക്കുന്ന വ്യക്തമായ ദൃഷ്ടാന്തമാണ് (عبرة). 'ഇബ്റ' എന്നാൽ ഒരു അവസ്ഥയിൽ നിന്ന് മറ്റൊരു അവസ്ഥയിലേക്കുള്ള മാറ്റമാണ്. കാണപ്പെടുന്ന വസ്തുക്കളിൽ നിന്ന് കാണപ്പെടാത്ത സത്യങ്ങളിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാൻ സഹായിക്കുന്ന മാർഗ്ഗമാണിത്. 'അൽ-അബ്സാർ' (أُولِي الْأَبْصَارِ) എന്നത് ഉൾക്കാഴ്ചയുള്ളവർ എന്നാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. ഹൃദയത്തിന്റെ ഉൾക്കാഴ്ചയെയാണ് 'ബസ്വീറ' (بصيرة) എന്ന് പറയുന്നത്. സഈദ് ബിൻ മുസയ്യബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് തങ്ങളോട് ഏറ്റവും ഉത്തമമായ ആരാധന ഏതാണെന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ, അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടികളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുന്നതും (تفكر), അവന്റെ ദീനിനെക്കുറിച്ച് ആഴത്തിൽ പഠിക്കുന്നതുമാണ് (تفقه).' റാബിഅത്തുൽ അദവിയ്യ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയാറുണ്ടായിരുന്നു:

'ഞാൻ ബാങ്ക് കേൾക്കുമ്പോൾ അന്ത്യദിനത്തിലെ വിളിയെ ഓർക്കുന്നു, മഞ്ഞ് കാണുമ്പോൾ കർമ്മപത്രങ്ങൾ പറക്കുന്നതിനെ ഓർക്കുന്നു, വെട്ടുക്കിളികളെ കാണുമ്പോൾ മഹ്ശറിലെ ജനക്കൂട്ടത്തെ ഓർക്കുന്നു.' ഈ ആയത്തിലെ സൂചന പ്രകാരം, മനുഷ്യന്റെ പാപങ്ങൾ കൊണ്ടും ദുസ്വഭാവങ്ങൾ കൊണ്ടും രൂപപ്പെടുന്ന ചിതറിയ മേഘങ്ങളെ അല്ലാഹു ഒന്നിപ്പിക്കുകയും, അതിൽ നിന്ന് തൗബയുടെ മഴ വർഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആദം അലൈഹിസ്സലാം തെറ്റ് ചെയ്തപ്പോൾ അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും പശ്ചാത്താപത്തിലേക്ക് നയിക്കുകയും ചെയ്തു. മനുഷ്യൻ തെറ്റ് ചെയ്താൽ, തന്റെ പാപം വലുതാണെന്ന് കരുതി അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് നിരാശനാകരുത്. അല്ലാഹുവിന്റെ നാമങ്ങൾ 'ഗഫ്ഫാർ' (പാപങ്ങൾ പൊറുക്കുന്നവൻ), 'തവ്വാബ്' (പശ്ചാത്താപം സ്വീകരിക്കുന്നവൻ) എന്നിവയാണ്. പാപങ്ങൾ ഉള്ളതുകൊണ്ടാണ് പൊറുക്കലിന് പ്രസക്തിയുള്ളത്. ഹൃദയമാകുന്ന ആകാശത്ത് നിന്ന് അല്ലാഹു കാരുണ്യത്തിന്റെ മഴ വർഷിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതാപത്തിന്റെ (قهر) തണുപ്പ് അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് ലഭിക്കുന്നു. അല്ലാഹു ആദം അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജീവിതത്തിൽ പാപത്തിന്റെ രാത്രിയെ അനുസരണയുടെ പകലാക്കി മാറ്റി, ഇബ്ലീസിന്റെ കാര്യത്തിൽ നേരെ മറിച്ചും സംഭവിച്ചു. ഉൾക്കാഴ്ചയുള്ളവർക്ക് ഈ മാറ്റങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെയും പ്രതാപത്തിന്റെയും അടയാളങ്ങൾ കാണാൻ സാധിക്കും. അല്ലാഹു എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളെയും (دابة) വെള്ളത്തിൽ നിന്നാണ് സൃഷ്ടിച്ചത്. ഇതിൽ മനുഷ്യനും ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാരിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരിക്കുന്നതനുസരിച്ച്, അല്ലാഹു ഒരു രത്നത്തെ സൃഷ്ടിക്കുകയും അതിന് തന്റെ പ്രതാപത്താൽ നോക്കിയപ്പോൾ അത് ഉരുകി വെള്ളമായി മാറുകയും ചെയ്തു.

[سورة النور (24) : الآيات 46 إلى 52]

സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***46*** മുതൽ ***52*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹു തന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ വ്യക്തമാക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്നു. അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ നേർമാർഗത്തിലേക്ക് ***(هداية)*** നയിക്കുന്നു. മനുഷ്യർക്ക് തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിചാരണയുണ്ട്. അല്ലാഹുവിനെയും അവന്റെ റസൂലിനെയും അനുസരിക്കുന്നവരും, അവരെ ഭയപ്പെട്ട് സൂക്ഷ്മത ***(تقوى)*** പാലിക്കുന്നവരും വിജയികളാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ തൃപ്തിപ്പെടുകയും, അവന്റെ കൽപ്പനകൾ ശിരസാവഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണ് യഥാർത്ഥ വിശ്വാസികൾ. അല്ലാഹുവിനെയും റസൂലിനെയും അനുസരിക്കുന്നവർക്ക് വലിയൊരു സൗഭാഗ്യമുണ്ട്.

അല്ലാഹു ജലത്തിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടികളെ പടച്ചതിനെക്കുറിച്ച് റൂഹുൽ ബയാൻ വിവരിക്കുന്നു: അല്ലാഹു ആദ്യം ജലത്തെ സൃഷ്ടിച്ചു. അതിൽ നിന്ന് വായുവിനെ വേർതിരിച്ച് മലക്കുകളെ പടച്ചു. പിന്നീട് ആ ജലത്തിൽ നിന്ന് അഗ്നിയെ വേർതിരിച്ച് ജിന്നുകളെ സൃഷ്ടിച്ചു. ശേഷം മണ്ണിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനെയും മറ്റു ജീവജാലങ്ങളെയും പടച്ചു. എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനം ജലമാണ് (ماء). കവാശി (الكـــواشي) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, 'ജലം' എന്ന് അനിർദിഷ്ടമായി (നകിറ) പ്രയോഗിച്ചത് ഓരോ ജീവിക്കും അതിന്റേതായ ഒരു ജലാംശം അഥവാ ബീജം (نطفـــة) ഉണ്ടെന്നതിലേക്കാണ്. എന്നാൽ 'എല്ലാ ജീവനുള്ള വസ്തുക്കളെയും നാം ജലത്തിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടിച്ചു' എന്ന ഖുർആനിക വചനത്തിൽ ജലത്തെ നിർദിഷ്ടമായി (മഅ്രിഫ) പ്രയോഗിച്ചത്, സകല സൃഷ്ടികളുടെയും മൂലവസ്തുവായ ആദിമ ജലത്തെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യയിൽ (تأويلات النجمية) സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, എല്ലാ ആത്മാക്കളും മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവരുടെ നൂറിൽ നിന്നാണ് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടത് എന്നാണ്. അവിടുത്തെ ആത്മാവാണ് അല്ലാഹുവിന്റെ ഖുദ്രത്ത് (قـدرة) ആദ്യം ബന്ധപ്പെട്ട വസ്തു. 'അല്ലാഹു ആദ്യം സൃഷ്ടിച്ചത് എന്റെ ആത്മാവിനെയാണ്' എന്ന ഹദീസ് ഇതിലേക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നു. അല്ലാഹു ലോകത്തെ സൃഷ്ടിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചപ്പോൾ

തന്റെ നൂറിൽ നിന്ന് ഒരു രത്നത്തെ (جوهرة) സൃഷ്ടിച്ചു, അതിനെ ഹൈബത്തോടെ (ഹൈബത്ത് - هيبة) നോക്കിയപ്പോൾ അത് ജലമായി മാറി. ആ ജലത്തിൽ നിന്നാണ് എല്ലാ ആത്മാക്കളും ഉണ്ടായത്. ജലത്തിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടിച്ചതിലെ യുക്തി, ജലത്തെക്കാൾ വഴക്കമുള്ള മറ്റൊന്നില്ല എന്നതാണ്. മനുഷ്യന് ജലത്തെ കൈപ്പിടിയിലൊതുക്കാനോ അതിൽ നിർമ്മാണങ്ങൾ നടത്താനോ സാധ്യമല്ല. എന്നാൽ അല്ലാഹു ആ ജലത്തിൽ നിന്ന് വൈവിധ്യമാർന്ന സൃഷ്ടികളെ പടച്ചു എന്നത് അവന്റെ അപാരമായ കഴിവ് (قدرة) തെളിയിക്കുന്നു. തുടർന്ന് ഖുർആൻ വിവരിക്കുന്ന ചലനരീതികൾ - വയറുകൊണ്ട് ഇഴയുന്നവ, രണ്ട് കാലുകൊണ്ട് നടക്കുന്നവ, നാല് കാലുകൊണ്ട് നടക്കുന്നവ - അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടി വൈഭവത്തിന്റെ അടയാളങ്ങളാണ്. ഈ വൈവിധ്യങ്ങൾക്കിടയിലും മൂലവസ്തു ഒന്നാണെന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അനിതരസാധാരണമായ കഴിവിനെ വിളിച്ചോതുന്നു. അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതിനെ താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന രൂപത്തിൽ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. അല്ലാഹു വ്യക്തമായ തെളിവുകൾ (آيات مبينات) ഇറക്കിയിരിക്കുന്നു, അത് മതപരമായ നിയമങ്ങളെയും പ്രപഞ്ച രഹസ്യങ്ങളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ നേരായ പാതയിലേക്ക് (صراط مستقيم) - അതായത് ഇസ്ലാമിലേക്ക് - നയിക്കുന്നു.

[سورة النور (24) : الآيات 47 إلى 48]

വിശ്വാസികളേ, 'ഞങ്ങൾ അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ പ്രവാചകനിലും വിശ്വസിക്കുകയും ഞങ്ങൾ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു' എന്ന് കപടവിശ്വാസികൾ പറയുന്നു. എന്നാൽ അതിനുശേഷം അവരിൽ ഒരു വിഭാഗം പിന്തിരിഞ്ഞു കളയുന്നു. യഥാർത്ഥത്തിൽ അവർ വിശ്വാസികളല്ല. അവരെ അല്ലാഹുവിങ്കലേക്കും അവന്റെ പ്രവാചകനിലേക്കും (റസൂൽ - رسول) വിധിതീർപ്പിനായി ക്ഷണിച്ചാൽ, അവരിൽ ഒരു വിഭാഗം മുഖം തിരിച്ചു കളയുന്നു. ഇതാണ് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലെ കാപട്യത്തിന്റെ (നിഫാഖ് - نفاق) അടയാളം.

ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനും അവന്റെ തൃപ്തിയിലേക്കും സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കുമുള്ള മാർഗ്ഗവുമാണ്. 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ വെള്ളത്തിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ഈ ജീവികളുടെ സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെ വിവരിക്കുന്നു: 'അവരിൽ ചിലർ വയറുകൊണ്ട് നടക്കുന്നു' (فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ). അതായത്, തന്റെ ജീവിതകാലം മുഴുവൻ വയറിന്റെ ഇച്ഛകൾ (شهوات بطن) നിറവേറ്റാൻ വേണ്ടി ചിലവഴിക്കുന്നവനാണ് അവൻ. 'അവരിൽ ചിലർ രണ്ട് കാലുകൊണ്ട് നടക്കുന്നു' (وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ) എന്നതിനർത്ഥം, തന്റെ ഗുഹ്യഭാഗത്തിന്റെ ഇച്ഛകൾ (شهوات فرج) നിറവേറ്റാൻ ജീവിതം പാഴാക്കുന്നവനാണ്. കാരണം, ഏത് ജീവിയും തന്റെ ആഗ്രഹം പൂർത്തീകരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ, നാല് കാലുകളുള്ളതാണെങ്കിൽ പോലും, ആ സമയത്ത് രണ്ട് കാലുകളിലാണ് നിൽക്കുന്നത്. 'അവരിൽ ചിലർ നാല് കാലുകൊണ്ട് നടക്കുന്നു' (وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, അധികാരം (جاه) തേടി ജീവിതം കളയുന്നവരാണ്. കാരണം, അധികാരം തേടുന്നവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും കുതിര, കോവർകഴുത, കഴുത തുടങ്ങിയ നാല് കാലുകളുള്ള വാഹനങ്ങളിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവരാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'കുതിരകളെയും കോവർകഴുതകളെയും കഴുതകളെയും നിങ്ങൾ യാത്ര ചെയ്യാനും അലങ്കാരത്തിനുമായി അവൻ സൃഷ്ടിച്ചു. നിങ്ങൾക്ക് അറിവില്ലാത്ത പലതും അവൻ സൃഷ്ടിക്കുന്നു'. അല്ലാഹുവിന്റെ നിത്യമായ

ജ്ഞാനവും ഇച്ഛയും (مشيئة) അനുസരിച്ച്, തന്റെ കഴിവ് പ്രകടമാക്കാനായി അവൻ പലതരം സൃഷ്ടികളെ ഉണ്ടാക്കുന്നു. അല്ലാഹു എല്ലാറ്റിനും കഴിവുള്ളവനാണെന്ന് (قدرة) മനുഷ്യൻ മനസ്സിലാക്കാൻ വേണ്ടിയാണിത്. ഖലീഫ ഹാറൂൺ റഷീദിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ കാണാം; ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം വേട്ടയ്ക്ക് പോയപ്പോൾ ഒരു പരുന്തിനെ പറത്തിവിട്ടു. അത് ആകാശത്ത് അപ്രത്യക്ഷമായ ശേഷം, തിരികെ വരുമെന്ന് പ്രതീക്ഷയില്ലാതിരുന്ന സമയത്ത് ഒരു മീനുമായി തിരിച്ചെത്തി. റഷീദ് പണ്ഡിതന്മാരെ വിളിച്ച് ഇതിനെക്കുറിച്ച് ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ മുഖാതിൽ പറഞ്ഞു: 'അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ, നിങ്ങളുടെ പിതാമഹൻ ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമായിൽ നിന്ന് ഞങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നു; ആകാശം വിവിധ സൃഷ്ടികളാൽ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവിടെ മീനിന്റെ രൂപത്തിലുള്ള, എന്നാൽ തൂവലുകളില്ലാത്ത ചിറകുകളുള്ള ജീവികളുണ്ട്'. ഇത് കേട്ട റഷീദ് അദ്ദേഹത്തിന് സമ്മാനങ്ങൾ നൽകി ആദരിച്ചു. 'തീർച്ചയായും നാം വ്യക്തമായ തെളിവുകൾ ഇറക്കിയിരിക്കുന്നു' (لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ) എന്നതിനർത്ഥം, മനുഷ്യന്റെ ഈ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങളെല്ലാം ഖുർആനിൽ വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് എന്നാണ്. എന്നാൽ, സ്വന്തം പ്രകൃതത്തിന് വിട്ടുകൊടുത്താൽ അവർക്ക് ഈ സ്വഭാവങ്ങളിൽ നിന്ന് മാറാൻ കഴിയില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛയല്ലാതെ നേരായ പാതയിലേക്ക് (صراط مستقيم) അവർക്ക് വഴിതെളിയുകയില്ല. അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ അവൻ നേരായ പാതയിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. നാം അല്ലാഹുവിനോട് ഹിദായത്തും (هداية) സന്മാർഗ്ഗത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കാനുള്ള തൗഫീഖും ചോദിക്കുന്നു. 'ഞങ്ങൾ അല്ലാഹുവിലും റസൂലിലും വിശ്വസിച്ചു എന്ന് അവർ പറയുന്നു' (وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ) എന്നത് ബിശ്ർ എന്ന കപടവിശ്വാസിയെക്കുറിച്ച് ഇറങ്ങിയതാണ്. അവൻ ഒരു ജൂതനുമായി ഭൂമി തർക്കിച്ചപ്പോൾ, ജൂതൻ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അടുത്തേക്ക് പോകാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ബിശ്ർ കഅ്ബ് ബിൻ അശ്റഫ് എന്ന ജൂത പണ്ഡിതന്റെ അടുത്തേക്കാണ് പോകാൻ പറഞ്ഞത്. ഇവിടെ ബഹുവചനം ഉപയോഗിച്ചത്, അവനെ പിന്തുണയ്ക്കുന്ന ഒരു സംഘം അവനുണ്ടെന്ന് സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. 'ഞങ്ങൾ അനുസരിച്ചു' (وَأَطَعْنَا) എന്നാൽ കൽപ്പനയിലും വിലക്കിലും ഞങ്ങൾ അനുസരിച്ചു

എന്നാണ്. അനുസരണം (طاعة) എന്നത് കൽപ്പനയ്ക്ക് ശേഷമുള്ള കീഴ്പ്പെടലാണ്. എന്നാൽ അവർ പിന്നീട് പിന്തിരിഞ്ഞു കളയുന്നു (ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ). ഇമാം റാഇബ് പറയുന്നു: 'തവല്ല' (تولى) എന്നത് വിരോധം കാണിക്കാനും അടുപ്പം ഉപേക്ഷിക്കാനുമാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. 'അവർ വിശ്വസിച്ചു' എന്ന് പറഞ്ഞതിന് ശേഷം 'പിന്തിരിഞ്ഞു' എന്ന് പറഞ്ഞത്, അവരുടെ വിശ്വാസവും പ്രവൃത്തിയും തമ്മിലുള്ള അകലം കാണിക്കാനാണ്. അല്ലാഹുവിങ്കലേക്കും റസൂലിങ്കലേക്കും വിധി തേടി വിളിക്കപ്പെട്ടാൽ അവർ പിന്തിരിഞ്ഞു കളയുന്നു.

[سورة النور (24) : الآيات 49 إلى 52]

സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***49*** മുതൽ ***52*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളുടെ യഥാർത്ഥ സ്വഭാവത്തെയും അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ കുടികൊള്ളുന്ന അചഞ്ചലമായ അനുസരണത്തെയും വരച്ചുകാട്ടുന്നു. സത്യവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ തർക്കവിഷയങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിലേക്കും അവന്റെ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളിലേക്കും വിധി തേടി വരുന്നു. അവർക്ക് സത്യം ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ, ഒരു നിമിഷം പോലും വൈകാതെ അവർ അതിന് കീഴ്പ്പെടുന്നു. ഇതാണ് യഥാർത്ഥ അനുസരണം അഥവാ ഇതാഅത്ത് ***(طاعة).*** അല്ലാഹുവിനെയും അവന്റെ റസൂലിനെയും അനുസരിക്കുകയും, അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുകയും ***(تقوى),*** അവന്റെ ശിക്ഷയെ കരുതി സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർ തന്നെയാണ് വിജയം വരിച്ചവർ. അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയഭക്തിയും ***(خشية)*** പ്രവാചകനോടുള്ള അഗാധമായ സ്നേഹവും ഒത്തുചേരുമ്പോൾ, അവർ ഇരുലോകത്തും ഉന്നത പദവികൾ കരസ്ഥമാക്കുന്നു.

ഈ ഖുർആനിക വചനങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി യഥാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റേതാണെങ്കിലും, പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം നേരിട്ട് വിധി നടപ്പിലാക്കുന്നവരായതുകൊണ്ടാണ് അവിടുത്തേക്ക് വിധി ചേർത്തുപറയുന്നത്. അവിടുത്തെ പദവിയുടെ മഹത്വവും

അല്ലാഹുവിങ്കൽ അവിടുത്തേക്കുള്ള ഉന്നത സ്ഥാനവും വ്യക്തമാക്കാനാണ് അല്ലാഹു അവിടുത്തെ പരാമർശിച്ചത്. ഒരു കാര്യത്തിൽ വിധി കൽപ്പിക്കുക എന്നാൽ അത് ഇന്നതാണെന്നും മറ്റൊന്നല്ലെന്നും തീർപ്പുകൽപ്പിക്കലാണ്. 'അവരിൽ ഒരു വിഭാഗം പിന്തിരിഞ്ഞു കളയുന്നു' എന്നതിനർത്ഥം, തങ്ങൾക്കെതിരാണ് വിധിയെന്ന് ബോധ്യമുള്ളതുകൊണ്ടും, പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കൈക്കൂലി സ്വീകരിക്കാതെ സത്യം മാത്രമേ വിധിക്കൂ എന്ന് അറിയുന്നതുകൊണ്ടും അവർ വിധി തേടി വരാൻ മടിക്കുന്നു എന്നാണ്. അവർക്ക് അനുകൂലമായ വിധിയാണെങ്കിൽ അവർ അനുസരണയുള്ളവരായി (مذعنين) വരുന്നു. അവരുടെ ഈ മനോഭാവം ഹൃദയരോഗം (مرض) കൊണ്ടോ, പ്രവാചകത്വത്തിൽ സംശയം (ارتياب) ഉള്ളതുകൊണ്ടോ, അതല്ല അല്ലാഹുവും റസൂലും തങ്ങളോട് അനീതി (حيف) കാണിക്കുമെന്ന് ഭയന്നോ ആണോ? എന്നാൽ അല്ലാഹു വ്യക്തമാക്കുന്നത്, അവർ തന്നെയാണ് യഥാർത്ഥ അക്രമികൾ (ظالمون) എന്നാണ്. അവർക്ക് അനുകൂലമായ വിധിയാണെങ്കിൽ അവർ വരുന്നുണ്ടെന്നത്, അവർക്ക് പ്രവാചകനിൽ സംശയമില്ലെന്നും മറിച്ച് തങ്ങൾ അന്യായമായി മറ്റുള്ളവരുടെ അവകാശം കവരാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് വിധി തേടി വരാത്തതെന്നും തെളിയിക്കുന്നു. സത്യവിശ്വാസികളുടെ അവസ്ഥയോ, അല്ലാഹുവിലേക്കും റസൂലിലേക്കും വിധി തേടി വിളിക്കപ്പെട്ടാൽ 'ഞങ്ങൾ കേട്ടു, ഞങ്ങൾ അനുസരിച്ചു' എന്ന് പറയുക എന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ അല്ലാഹുവിനെയും റസൂലിനെയും അനുസരിക്കുകയും, മുൻകാല പാപങ്ങളെ ഓർത്ത് ദൈവഭയം (خشية) സൂക്ഷിക്കുകയും, വരുംകാലത്ത് സൂക്ഷ്മത (تقوى) പാലിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണ് വിജയികൾ (فائزون).

[سورة النور (24) : الآيات 53 إلى 57]

സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***53*** മുതൽ ***57*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹുവിനോടും അവന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളോടും പൂർണ്ണമായ അനുസരണത്തിൽ ***(طاعة)*** നിലകൊള്ളാൻ കൽപ്പിക്കുന്നു. സത്യവിശ്വാസം കേവലം വാക്കുകളിൽ ഒതുങ്ങുന്നതല്ല, മറിച്ച് അത് ഹൃദയത്തിൽ ഉറച്ച ബോധ്യവും ***(تصديق)*** പ്രവൃത്തിയിൽ തെളിയുന്ന സമർപ്പണവുമാണ്. തങ്ങളുടെ ഇച്ഛകളെ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾക്ക് കീഴ്പ്പെടുത്തുന്നവരാണ് യഥാർത്ഥ വിജയികൾ. അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദത്തം സത്യമാണ്; ഭൂമിയിൽ അധികാരം നൽകുമെന്നും, അവർക്ക് ഇഷ്ടപ്പെട്ട മതത്തെ സുരക്ഷിതമാക്കുമെന്നും, ഭയത്തിൽ നിന്ന് നിർഭയത്വത്തിലേക്ക് ***(أمن)*** അവരെ മാറ്റുമെന്നും അല്ലാഹു ഉറപ്പുനൽകുന്നു. എന്നാൽ ഈ അനുഗ്രഹം ലഭിക്കാൻ അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുകയും അവനിൽ ഒന്നിനെയും പങ്കുചേർക്കാതിരിക്കുകയും ***(توحيد)*** ചെയ്യേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകളെ അവഗണിക്കുന്നവർ സത്യനിഷേധത്തിന്റെ പാതയിലാണ്.

കശ്ശാഫ് എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഒരു രാജാവ് പണ്ഡിതന്മാരോട് തനിക്ക് ജീവിതത്തിൽ മതിയാകുന്നതും മറ്റേതൊരു ആയത്തിലേക്കും ആവശ്യമില്ലാത്തതുമായ ഒരു ആയത്ത് നിർദ്ദേശിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അക്കാലത്തെ പണ്ഡിതന്മാർ ഈ ആയത്തിൽ (അല്ലാഹുവിനെയും റസൂലിനെയും അനുസരിക്കുക) ഏകോപിച്ചു. കാരണം, വിജയവും (فوز) സൗഭാഗ്യവും (فلاح) അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അനുസരണയും ദൈവഭയവും (تقـوى) കൂടാതെ സാധ്യമല്ല. നീ പരമമായ ലക്ഷ്യം തേടുന്നുവെങ്കിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തി (رضـا) ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അല്ലാഹുവിനെയും അവന്റെ റസൂലിനെയും ഫർളുകൾ നിർവ്വഹിച്ചുകൊണ്ടും നിഷിദ്ധങ്ങൾ വർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടും അനുസരിക്കുകയല്ലാതെ മാർഗ്ഗമില്ല. അല്ലാഹു നമ്മെ വിളിക്കുന്നു, അതിനാൽ ആ വിളിക്ക് ഉത്തരം നൽകൽ

നിർബന്ധമാണ്. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള ക്ഷണം സത്യസന്ധതയിലൂടെയാണ്, റസൂലിലേക്കുള്ള ക്ഷണം ഉപദേശത്തിലൂടെയും (نصيحة) ആണ്.' അല്ലാഹുവിന്റെ വിളിക്ക് ഉത്തരം നൽകാത്തവൻ സത്യനിഷേധിയാകുന്നു, റസൂലിന്റെ വിളിക്ക് ഉത്തരം നൽകാത്തവൻ വഴിപിഴച്ചവനാകുന്നു. ഈ വിളിക്ക് ഉത്തരം നൽകാത്തതിന്റെ കാരണം ഹൃദയത്തിലെ രോഗമാണ്. ഇമാം റാഇബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'രോഗം എന്നാൽ മനുഷ്യന്റെ സ്വാഭാവികമായ സന്തുലിതാവസ്ഥയിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിചലനമാണ്. ഇത് രണ്ട് തരമാണ്: ഒന്ന് ശാരീരികം, അത് ഖുർആനിൽ പരാമർശിച്ചതുപോലെയാണ്. രണ്ടാമത്തേത് ആത്മീയ രോഗങ്ങളാണ്; അജ്ഞത, ഭീരുത്വം, പിശുക്ക്, കാപട്യം (نفاق) തുടങ്ങിയവ. ഇവയെ രോഗത്തോട് ഉപമിക്കുന്നത്, ഇവ മനുഷ്യനെ സദ്ഗുണങ്ങൾ പ്രാപിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് തടയുന്നതുകൊണ്ടാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'നിങ്ങളിൽ ഒരാൾക്കും പൂർണ്ണ വിശ്വാസിയാകാൻ കഴിയില്ല, അവന്റെ താല്പര്യങ്ങൾ (هوى) ഞാൻ കൊണ്ടുവന്നതിനെ പിന്തുടരുന്നതുവരെ.' അതായത്, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കൊണ്ടുവന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും നിയമങ്ങൾക്കും അനുസൃതമായി സ്വന്തം മനസ്സ് വഴങ്ങുന്നതുവരെ ഒരാൾക്കും വിശ്വാസത്തിന്റെ പൂർണ്ണതയിൽ എത്താൻ കഴിയില്ല. യഥാർത്ഥ അനുസരണം എന്നാൽ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയെ ഉപേക്ഷിക്കുക എന്നതാണ്. അല്ലാഹുവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നതിലും പരലോകത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നതിലും നിന്ന് ഹൃദയം വ്യതിചലിക്കുന്നതാണ് ഈ രോഗത്തിന്റെ കാതൽ.

[سورة النور (24) : آية 54]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശിഷ്ട പണ്ഡിതനായ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'റൂഹുൽ ബയാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഈ സൂക്തത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു: 'നബിയേ, പറയുക: നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുക, റസൂലിനെയും അനുസരിക്കുക.' അഥവാ, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ നിറവേറ്റുന്നതിലും അവന്റെ വിരോധങ്ങളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുന്നതിലും നിങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി അല്ലാഹുവിനെ പിൻപറ്റുക. അതുപോലെ, അവന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട ദൂതൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കാണിച്ചുതന്ന മാർഗ്ഗത്തിലൂടെയും ചര്യയിലൂടെയും (സുന്നത്ത് - سنة) സഞ്ചരിക്കുക. ഇനി നിങ്ങൾ പിന്തിരിഞ്ഞു കളയുകയാണെങ്കിൽ, അവിടുത്തെ മേൽ ചുമത്തപ്പെട്ട ഉത്തരവാദിത്തം അവിടുന്ന് നിർവ്വഹിച്ചു കഴിഞ്ഞു. അവിടുന്ന് കേവലം സന്ദേശവാഹകൻ മാത്രമാണ്. നിങ്ങൾ അനുസരിച്ചാൽ നിങ്ങൾക്ക് മാർഗ്ഗദർശനം (ഹിദായത്ത് - هداية) ലഭിക്കും. അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുക എന്നത് അവന്റെ ഏകത്വത്തെ (തൗഹീദ് - توحيد) അംഗീകരിക്കലാണ്. റസൂലിനെ അനുസരിക്കുക എന്നത് അവിടുത്തെ ശരീഅത്തിനെ പിൻപറ്റലാണ്. ആത്മീയമായ ഉന്നതി (തസ്കിയത്ത് - تزكية) കൈവരിക്കാൻ ഈ രണ്ട് അനുസരണങ്ങളും അനിവാര്യമാണ്.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഈ വചനങ്ങൾ കപടവിശ്വാസികളുടെ കാപട്യത്തെയും അല്ലാഹുവിനോടും അവന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളോടുമുള്ള യഥാർത്ഥ അനുസരണത്തിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെയും വ്യക്തമാക്കുന്നു. 'അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ കഠിനമായി സത്യം ചെയ്തു' എന്ന് അല്ലാഹു പറയുമ്പോൾ, അത് അവരുടെ നാവുകൊണ്ട് മാത്രം പറയുന്നതും ഹൃദയത്തിൽ ഒട്ടും വിശ്വാസമില്ലാത്തതുമായ കപടമായ സത്യപ്രതിജ്ഞയാണ്. 'നിങ്ങൾ സത്യം ചെയ്യേണ്ടതില്ല' എന്ന് അല്ലാഹു അവരോട് കൽപ്പിക്കുന്നു. കാരണം, നിങ്ങളുടെ ഈ അനുസരണം വെറും വാക്കുകളിൽ ഒതുങ്ങുന്നതാണ്. യഥാർത്ഥ അനുസരണം (طاعة) എന്നത് ഹൃദയശുദ്ധിയോടെയും ആത്മാർത്ഥതയോടെയും (إخلاص)

പ്രവർത്തിക്കുന്നതാണ്. അല്ലാഹു നിങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ച് സൂക്ഷ്മമായി അറിയുന്നവനാണ് (خبير). റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ ബാധ്യത സന്ദേശം എത്തിക്കുക എന്നത് മാത്രമാണ്, എന്നാൽ നിങ്ങളുടെ ബാധ്യത അത് സ്വീകരിക്കുകയും അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. അബൂ ഉസ്മാൻ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ആര് തന്റെ ജീവിതത്തിൽ സുന്നത്തിനെ (سنة) മുന്തിക്കുന്നുവോ അവൻ ജ്ഞാനത്തോടെ സംസാരിക്കുന്നു, ആര് തന്റെ ഇച്ഛകളെ (هوى) മുന്തിക്കുന്നുവോ അവൻ ബിദ്അത്തിലേക്ക് (بدعة) വീഴുന്നു.' മൂന്ന് കാര്യങ്ങൾ അവയുടെ കൂടെയുള്ള മൂന്ന് കാര്യങ്ങളില്ലാതെ സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയില്ലെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: ഒന്ന്, നമസ്കാരം (صلاة) സകാത്തിനോടൊപ്പമല്ലാതെ സ്വീകരിക്കപ്പെടില്ല. രണ്ട്, അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുന്നത് റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളെ അനുസരിക്കുന്നതിനോടൊപ്പമല്ലാതെ സ്വീകരിക്കപ്പെടില്ല. മൂന്ന്, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള നന്ദി മാതാപിതാക്കളോടുള്ള നന്ദിയോടൊപ്പമല്ലാതെ സ്വീകരിക്കപ്പെടില്ല. അസ്ഹാബുൽ കഹ്ഫിന്റെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന നായ പോലും അവരുടെ അനുസരണത്തിൽ പങ്കുചേർന്നപ്പോൾ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കാൻ അർഹത നേടി എങ്കിൽ, റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളെ അനുസരിക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥ എന്തായിരിക്കും!

[سورة النور (24) : آية 55]

അല്ലാഹു വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തവരോട് വാഗ്ദാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു: തീർച്ചയായും അവരെ ഭൂമിയിൽ അവൻ പ്രതിനിധികളാക്കും (استخلاف). അവർക്ക് മുൻപുള്ളവരെ പ്രതിനിധികളാക്കിയത് പോലെ തന്നെ. അവർക്ക് അവൻ തൃപ്തിപ്പെട്ട മതത്തെ (دين) അവർക്ക് വേണ്ടി അവൻ സുരക്ഷിതമാക്കിക്കൊടുക്കും. അവരുടെ ഭയത്തിന് ശേഷം അവർക്ക് അവൻ നിർഭയത്വം (أمن) നൽകുകയും ചെയ്യും. അവർ എന്നെ മാത്രം ആരാധിക്കുന്നു, എന്നോട് ഒന്നിനെയും പങ്കുചേർക്കുന്നില്ല. ഇതിന് ശേഷവും ആരെങ്കിലും അവിശ്വസിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അവർ തന്നെയാണ് അധർമ്മകാരികൾ. റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യാഖ്യാനപ്രകാരം, ഈ വാഗ്ദാനം ഉമ്മത്തിന്റെ ഐക്യത്തെയും അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനിന്റെ വിജയത്തെയും കുറിക്കുന്നു. വിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അല്ലാഹു നൽകുന്ന ആത്മീയമായ നിർഭയത്വം (أمن) ബാഹ്യമായ അധികാരത്തേക്കാൾ ഉപരിയാണ്. അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുക എന്നത് തൗഹീദിന്റെ (توحيد) പൂർണ്ണതയാണ്.

ആരെങ്കിലും തന്റെ സമ്പത്ത് ചെലവഴിക്കാതെ സ്വർഗ്ഗത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നു എന്ന് അവകാശപ്പെട്ടാൽ അവൻ കള്ളം പറയുന്നവനാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ നിഷിദ്ധമായ കാര്യങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കാതെ അല്ലാഹുവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നു എന്ന് അവകാശപ്പെടുന്നവനും കള്ളം പറയുന്നവനാണ്. ദരിദ്രരെ സ്നേഹിക്കാതെ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ സ്നേഹിക്കുന്നു എന്ന് അവകാശപ്പെടുന്നവനും കള്ളം പറയുന്നവനാണ്. ദർവീശുകളെ (ദൈവഭക്തരായ ദരിദ്രരെ) സ്നേഹിക്കുക എന്നത് സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കുള്ള താക്കോലാണ്. അഹമദ് ബിൻ ഹമ്പൽ റഹിമഹുള്ളാഹ് കുളിപ്പുരയിൽ വെച്ച് ചിലർ നഗ്നത വെളിപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ ശരീഅത്തിനെ പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് അവരെ തിരുത്തുകയുണ്ടായി. അപ്പോൾ സ്വപ്നത്തിൽ അദ്ദേഹത്തോട് പറയപ്പെട്ടു: 'ശരീഅത്തിനെ പരിഗണിച്ചതുകൊണ്ട് അല്ലാഹു നിന്നെ ജനങ്ങളുടെ ഇമാമായി നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു'. മസ്നവിയിൽ പറയുന്നു: 'ത്വരീഖത്തിന്റെ പാതയിൽ

സഞ്ചരിക്കുന്നവൻ ശരീഅത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾ പാലിക്കുന്നവനായിരിക്കണം'. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തവർക്ക് അല്ലാഹു വാഗ്ദാനം നൽകിയിരിക്കുന്നു'. ഈ അഭിസംബോധന അവിശ്വാസികളോടാണ്. 'മിൻകും' (നിങ്ങളിൽ നിന്ന്) എന്നതിലെ 'മിൻ' എന്നത് ചിലരെ വേർതിരിച്ചുകാണിക്കാനാണ് (തബ്ഈളിയ്യ). ഇത് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയ്ക്കും അവിടുത്തെ കൂടെയുള്ള വിശ്വാസികൾക്കും വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. 'ലയസ്തഖ്ലിഫന്നഹും' (അവൻ അവരെ ഭൂമിയിൽ പ്രതിനിധികളാക്കും) എന്നത് സത്യത്തിന്റെ മറുപടിയാണ്. അല്ലാഹു അവർക്ക് വാഗ്ദാനം നൽകുകയും സത്യം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു എന്ന അർത്ഥത്തിലോ, അല്ലെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനം തീർച്ചയായും നിറവേറുമെന്ന് ഉറപ്പുള്ളതുകൊണ്ട് അതിനെ സത്യത്തിന് തുല്യമായി കണക്കാക്കിയോ ആണ് ഇത് വരുന്നത്. അതായത്, രാജാക്കന്മാർ തങ്ങളുടെ രാജ്യങ്ങളിൽ അധികാരം നടത്തുന്നതുപോലെ അവരെ ഭൂമിയിൽ അധികാരം നടത്തുന്ന ഖലീഫമാരാക്കും. കാശിഫി പറയുന്നു: 'ഭൂമിയിൽ' എന്നത് അറബികളുടെയും അജമികളുടെയും (അറബികളല്ലാത്തവർ) നാടുകളിൽ എന്നാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ പറഞ്ഞതുപോലെ: 'രാത്രി എത്തുന്നിടത്തെല്ലാം ഈ ദീൻ എത്തുന്നതാണ്'. റാഗിബ് പറയുന്നു: 'ഖിലാഫത്ത്' എന്നാൽ മറ്റൊരാൾക്ക് പകരക്കാരനാവുക എന്നതാണ്. അത് ആ വ്യക്തിയുടെ അഭാവം കൊണ്ടോ, മരണം കൊണ്ടോ, കഴിവുകേട് കൊണ്ടോ, അല്ലെങ്കിൽ ആ വ്യക്തിയെ ആദരിക്കാൻ വേണ്ടിയോ ആകാം. ഈ അവസാനത്തെ കാരണത്താലാണ് അല്ലാഹു തന്റെ ഔലിയാക്കളെ ഭൂമിയിൽ ഖലീഫമാരാക്കിയത്. 'അവർക്ക് മുമ്പുള്ളവരെ ഖലീഫമാരാക്കിയത് പോലെ' എന്നത് ബനൂ ഇസ്രായേലിനെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. ഫിർഔനെയും അക്രമികളെയും നശിപ്പിച്ച ശേഷം ഈജിപ്തിലും ശാമിലും അല്ലാഹു അവരെ ഖലീഫമാരാക്കി. 'അവർക്ക് വേണ്ടി അവൻ അവരുടെ ദീനിനെ ഉറപ്പിച്ചു നൽകും'. 'തമ്കീൻ' എന്നാൽ ഒരു കാര്യത്തിന് സ്ഥിരത നൽകുക എന്നാണ്. അതായത്, തർക്കങ്ങളില്ലാതെ ദീനിന്റെ നിയമങ്ങൾ അനുസരിച്ച് ജീവിക്കാൻ അവർക്ക് സാധിക്കും. 'അവൻ അവർക്ക് വേണ്ടി തൃപ്തിപ്പെട്ട ദീൻ'. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു തന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് ദീനിന്റെ വിവിധ പദവികൾ നൽകി അവരെ ആദരിക്കുന്നു. അവർ

ഇസ്ലാമിന്റെ തൂണുകളും ദീനിന്റെ സംരക്ഷകരുമാണ്. അവർ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളാണ്: 1. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ഹദീസുകളും ഖുർആനും സംരക്ഷിക്കുന്നവർ. 2. അഹ്ലുസ്സുന്നയുടെ വിശ്വാസങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്ന പണ്ഡിതന്മാർ. 3. ശരീഅത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്ന ഫഖീഹുകൾ. 4. മഅ്രിഫത്തും ഹഖീഖത്തും കരസ്ഥമാക്കിയ ആരിഫീങ്ങൾ. ഇവർ ഭൂമിയുടെ അച്ചുതണ്ടുകളും ആകാശത്തിന്റെ തൂണുകളുമാണ്. ഇവർ മുഖേനയാണ് ലോകം നിലനിൽക്കുന്നത്. അല്ലാഹു അവരെ മാറ്റുകയും ചെയ്യും (ലയുബദ്ദിലന്നഹും).

[سورة النور (24) : الآيات 56 إلى 57]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ *56, 57* ആയത്തുകളുടെ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് *(لطائف)* വെളിച്ചം വീശുന്ന തഫ്സീറു റൂഹിൽ ബയാന്റെ ആഴമേറിയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്*:* അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു*:* "നിങ്ങൾ നമസ്കാരം *(صلاة)* യഥാവിധി നിലനിർത്തുകയും, സകാത്ത് *(زكاة)* നൽകുകയും, തിരുദൂതരെ *(رسول)* അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ*;* നിങ്ങൾക്ക് കാരുണ്യം *(رحمة)* ലഭിച്ചേക്കാം*.*" ബാഹ്യാർത്ഥത്തിൽ ഇത് ഇസ്ലാമിന്റെ അടിസ്ഥാന സ്തംഭങ്ങളെയും പ്രവാചകാനുസരണത്തെയും കുറിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, ഇതിന്റെ ആത്മീയ സൂചനകളിൽ *(إشارة)* നമസ്കാരം നിലനിർത്തുക എന്നാൽ അല്ലാഹുവുമായുള്ള ഹൃദയസാന്നിധ്യവും *(حضور القلب)* പരമസത്യത്തെ ദർശിക്കലുമാണ് *(شهود الحق).* സകാത്ത് നൽകുക എന്നാൽ ഭൗതിക ബന്ധങ്ങളിൽ നിന്നും സ്വന്തം ഇച്ഛകളിൽ നിന്നും ആത്മാവിനെ ശുദ്ധീകരിക്കലാണ് *(تطهير النفس).* തിരുദൂതർ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവരെ അനുസരിക്കുക എന്നത് അവിടുത്തെ ആത്മീയ വഴിയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കലും *(سلوك)* അവിടുത്തെ സ്നേഹത്തിൽ ലയിച്ചുചേരലുമാണ് *(فناء في الرسول).* ഇത് അല്ലാഹുവിലുള്ള ലയനത്തിലേക്ക് *(فناء في الله)* വഴിനടത്തുന്നു. ഇതിലൂടെ മാത്രമേ യഥാർത്ഥ ദിവ്യകാരുണ്യം *(رحمة)* അഥവാ സാമീപ്യം *(قرب)* സിദ്ധിക്കുകയുള്ളൂ. തുടർന്ന് അല്ലാഹു അരുളിച്ചെയ്യുന്നു*:* "സത്യനിഷേധികൾക്ക് *(كفار)* ഭൂമിയിൽ അല്ലാഹുവിനെ തോൽപ്പിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് നീ ഒരിക്കലും വിചാരിക്കരുത്. അവരുടെ സങ്കേതം നരകമാണ് *(نار).* അത് എത്രയോ ചീത്തയായ മടങ്ങിവരവാണ്*!*" ആത്മീയ ജ്ഞാനികൾ *(عارفون)* ഇതിനെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്*:* ഹൃദയത്തിന്റെ പ്രകാശത്തെ മൂടിവെക്കുന്ന ശാരീരിക ഇച്ഛകളും *(نفس)* അതിന്റെ കറുത്ത സൈന്യവുമാണ് ഇവിടെ സത്യനിഷേധികൾ. അവർക്ക് ഒരിക്കലും ആത്മാവിന്റെ *(روح)* പ്രകാശത്തെയും അല്ലാഹുവിന്റെ അലംഘനീയമായ വിധിയെയും *(قضاء)* മറികടക്കാൻ കഴിയില്ല. അവരുടെ അന്തിമ സങ്കേതം അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള അകൽച്ചയുടെയും വേർപാടിന്റെയും അഗ്നിയാണ് *(نار الفراق).*

ഖുർആനിലെ 'തബ്ദീൽ' (تبديل) എന്ന വാക്ക് മാറ്റം വരുത്തുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകൾക്ക് നൽകിയ ഭയത്തിന് ശേഷമുള്ള നിർഭയത്വം (أمـن) എന്നത് മനസ്സിന്റെ ശാന്തതയും ഭയത്തിന്റെ നിവാരണവുമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അനുചരന്മാർ ഹിജ്റയ്ക്ക് മുമ്പുള്ള പത്ത് വർഷക്കാലം കടുത്ത ഭയത്തിലായിരുന്നു. പിന്നീട് മദീനയിലേക്ക് ഹിജ്റ പോയപ്പോഴും ആയുധധാരികളായാണ് അവർ രാപ്പകലുകൾ കഴിച്ചുകൂട്ടിയത്. ഒടുവിൽ അല്ലാഹു തന്റെ വാഗ്ദാനം നിറവേറ്റുകയും, അറേബ്യയുടെ മേൽ അവർക്ക് വിജയം നൽകുകയും, കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും നാടുകൾ അവർക്ക് തുറന്നുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരുടെ ഭരണത്തിന്റെ പ്രഭാവം ഭൂമിയിലുടനീളം വ്യാപിച്ചു. അവരുടെ ഇച്ഛാശക്തിയുടെ പരുന്ത് ചിറകുവിരിച്ചാൽ, ആകാശത്തിന്റെ ഉന്നതി മുതൽ ഭൂമിയുടെ ആഴം വരെ അത് തന്റെ അധീനതയിലാക്കും. 'യഅ്ബുദൂനനി' (يعبـدونني - അവർ എന്നെ ആരാധിക്കുന്നു) എന്നത് വിശ്വാസികളുടെ അവസ്ഥയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഏകദൈവ വിശ്വാസത്തിൽ (توحيد) ഉറച്ചുനിൽക്കുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ നിബന്ധന. 'ലാ യുഷ്രിക്കൂന ബീ ശൈഅ' (لا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئاً - അവർ എന്നോട് ഒന്നിനെയും പങ്കുചേർക്കുന്നില്ല) എന്നത് അവർ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുമ്പോൾ യാതൊരുവിധ പങ്കുചേർക്കലുമില്ലാത്ത അവസ്ഥയെ കുറിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ഈ അനുഗ്രഹത്തിന് ശേഷം നന്ദികേട് കാണിക്കുകയും (كفـــر), സത്യനിഷേധത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർ, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കണ്ടിട്ടും അതിൽ നിന്ന് പാഠം ഉൾക്കൊള്ളാത്തവരാണ്. ഇവർ 'ഫാസിഖൂൻ' (فاســـقون - അധർമ്മികൾ) ആകുന്നു. ഉസ്മാൻ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെ വധിച്ചവരാണ് ഈ അനുഗ്രഹത്തിന് നന്ദികേട് കാണിച്ചവരിൽ പ്രഥമർ. അവർ ആ മഹാഭാഗ്യത്തെ നിഷേധിച്ചപ്പോൾ, അല്ലാഹു അവർക്ക് നൽകിയ നിർഭയത്വം മാറ്റി പകരം ഭയം നൽകി. അല്ലാഹു ഒരു ജനതയ്ക്ക് നൽകിയ അനുഗ്രഹം അവർ സ്വന്തം നിലപാടുകൾ മാറ്റുന്നത് വരെ മാറ്റുകയില്ല. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'എന്റെ സമുദായത്തിൽ വാൾ വെക്കപ്പെട്ടാൽ, അന്ത്യനാൾ വരെ അത് ഉയർത്തപ്പെടുകയില്ല.' ഇബ്രാഹിം ബിൻ അദ്ഹം

റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഒരിക്കൽ ഞാൻ ഒരാളുടെ കൃഷിയിടത്തിലൂടെ നടക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം എന്നെ 'കാള' എന്ന് വിളിച്ചു. അപ്പോൾ ഞാൻ ചിന്തിച്ചു, ഒരു ചെറിയ തെറ്റ് കൊണ്ട് എന്റെ പേര് മാറിയെങ്കിൽ, തെറ്റുകൾ വർദ്ധിച്ചാൽ അല്ലാഹു എന്റെ തിരിച്ചറിവിനെ (معرفة) മാറ്റിമറിക്കില്ലേ?' നമസ്കാരം നിലനിർത്തുക, സകാത്ത് നൽകുക, റസൂലിനെ അനുസരിക്കുക എന്നീ കൽപ്പനകൾ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന് പാത്രമാകാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളാണ്. സത്യനിഷേധികൾ ഭൂമിയിൽ അല്ലാഹുവിനെ തോൽപ്പിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് കരുതരുത്. അവരുടെ സങ്കേതം നരകമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ പാപങ്ങൾക്കായി ഉപയോഗിക്കുന്നത് നന്ദികേടാണ്. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് അവനോട് തന്നെ പാപം ചെയ്യാതിരിക്കുക എന്നതാണ് അവനോട് നിങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ട ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ കടമ.' ഹസൻ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: 'നിന്റെ രണ്ട് ദിവസങ്ങൾ തുല്യമാണെങ്കിൽ നീ നഷ്ടത്തിലാണ്. കാരണം, അല്ലാഹു ഇന്ന് നിനക്ക് പുതിയ അനുഗ്രഹങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്, അതിന് പകരമായി നീ നന്ദി വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്.'

സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***58*** മുതൽ ***64*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹു വിശ്വാസികൾക്ക് സ്വകാര്യതയുടെയും മര്യാദയുടെയും പാഠങ്ങൾ പകർന്നു നൽകുന്നു. പ്രഭാത പ്രാർത്ഥനയ്ക്ക് മുമ്പും, ഉച്ചസമയത്തെ വിശ്രമവേളയിലും, രാത്രി നമസ്കാരത്തിന് ശേഷവും വീട്ടിലെ സ്വകാര്യതയെ മാനിക്കണമെന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സൂക്ഷ്മത ***(تقوى)*** വർദ്ധിപ്പിക്കാനും, അന്യരുടെ സ്വകാര്യതയിലേക്ക് കടന്നുകയറാതെ മര്യാദ പാലിക്കാനും വിശ്വാസികളെ പരിശീലിപ്പിക്കുന്നു. പ്രായപൂർത്തിയായ കുട്ടികൾ പോലും മാതാപിതാക്കളുടെ സ്വകാര്യ മുറികളിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അനുവാദം ചോദിക്കണമെന്നത് ഇസ്ലാമിക സംസ്കാരത്തിന്റെ ഉന്നതമായ മര്യാദയാണ്. തുടർന്ന്, പ്രായം ചെന്ന സ്ത്രീകൾക്ക് തങ്ങളുടെ വസ്ത്രധാരണത്തിൽ ഇളവുകൾ അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് അല്ലാഹു കാരുണ്യം ചൊരിയുന്നു. എന്നാൽ, അപ്പോഴും വിനയവും ലജ്ജയും ***(حياء)*** കൈവിടാത്തതാണ് ഉത്തമം. അവസാന വചനങ്ങളിൽ, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവരെ വിളിക്കുമ്പോൾ സാധാരണക്കാരെ വിളിക്കുന്നത് പോലെയാകരുത് എന്ന് അല്ലാഹു ഉണർത്തുന്നു. അവിടുത്തെ മഹത്വത്തെയും പദവിയെയും ***(مقام)*** ആദരിക്കുക എന്നത് വിശ്വാസത്തിന്റെ അവിഭാജ്യ ഘടകമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതരോടുള്ള ഈ ആദരവ് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സ്നേഹത്തിന്റെ പ്രതിഫലനമാണ്.

ഓരോ വസ്തുവിനും അതിന്റേതായ ലക്ഷ്യവും ധർമ്മവുമുണ്ട്. ഒരു കുതിരയുടെ മഹത്വം അത് യുദ്ധക്കളത്തിൽ ഓടുന്നതിലാണ്, വാളിന്റെ മഹത്വം അത് കർമ്മനിരതമാകുന്നതിലാണ്. അതുപോലെ മനുഷ്യന്റെ അവയവങ്ങൾ, വിശിഷ്യാ നാവുകൾ, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള നന്ദി (ശുകർ - شكر) പ്രകടിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. ഈ ലക്ഷ്യം നിറവേറ്റാത്ത ഏതൊരു വസ്തുവും അപൂർണ്ണമാണ്. ആരാധനകളിൽ വീഴ്ച വരുത്തുന്ന മനുഷ്യൻ, അവയവങ്ങൾ കുറവുള്ള മനുഷ്യനെപ്പോലെയാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം മുഴുവൻ മനുഷ്യരെയും

അല്ലാഹുവിലേക്കും അവന്റെ ഏകത്വത്തിലേക്കും (തൗഹീദ് - توحيد) അനുസരണയിലേക്കും ക്ഷണിച്ചു. ആ ക്ഷണം സ്വീകരിച്ചവർ സൗഭാഗ്യവാന്മാരാണ്; അവരിൽ മുൻപന്തിയിൽ നിൽക്കുന്നത് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമായ സ്വഹാബികളാണ്. എന്നാൽ ആ ക്ഷണം നിഷേധിച്ചവർ നിർഭാഗ്യവാന്മാരാണ്; അവരിൽ പ്രമുഖർ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ കാലഘട്ടത്തിലെ അവിശ്വാസികളും കപടവിശ്വാസികളുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വാതിലിൽ നിന്ന് അവർ ഒളിച്ചോടുകയും റസൂലിനെ അനുസരിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, അല്ലാഹു അവരെ ഇഹലോകത്തുവെച്ചുതന്നെ ശിക്ഷിച്ചു. യുദ്ധങ്ങളിൽ അവർ കൊല്ലപ്പെടുകയും അവർക്ക് ചിന്തിക്കാൻ കഴിയാത്തവിധം വിപത്തുകൾ സംഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹുവിന്റെ പിടിയിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ അവർക്ക് കഴിഞ്ഞില്ല. അല്ലാഹു നമ്മെ അവന്റെ സംരക്ഷണത്തിന്റെ കോട്ടയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും, അവന്റെ കാരുണ്യത്താൽ പൊതിയുകയും, അവന്റെ പരിപാലനത്തിന്റെ കണ്ണുകൊണ്ട് കാത്തുസൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുമാറാകട്ടെ. 'വിശ്വസിച്ചവരേ' (യാ അയ്യുഹല്ലദീന ആമനൂ - يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا) എന്ന അഭിസംബോധന, അസ്മാഅ് ബിൻത് അബീ മർസദ് റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ വീട്ടിൽ ഒരു ബാലൻ അനുവാദമില്ലാതെ കടന്നുവന്ന സന്ദർഭത്തിലാണ് അവതരിച്ചത്. ഈ കൽപ്പന പുരുഷന്മാർക്കും സ്ത്രീകൾക്കും ഒരുപോലെ ബാധകമാണ്. 'അനുവാദം ചോദിക്കണം' (ലി യസ്തഅ്ദിനകും - لِيَسْتَأْذِنْكُمُ) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ നിർദ്ദേശമാണ്. അനുവാദം ചോദിക്കുക എന്നാൽ ഒരു കാര്യത്തിന് സമ്മതം തേടുക എന്നർത്ഥം. നിങ്ങളുടെ അടിമകളും, പ്രായപൂർത്തിയാകാത്ത കുട്ടികളും (അൽ-ഹുലും - الحلم) ദിവസത്തിൽ മൂന്നു നേരങ്ങളിൽ അനുവാദം ചോദിക്കണം. ഒന്ന്, സുബ്ഹി നമസ്കാരത്തിന് മുൻപ്; കാരണം അത് ഉറക്കമുണരുന്ന സമയമാണ്. രണ്ട്, ഉച്ചസമയത്ത് വസ്ത്രം മാറ്റുന്ന സമയം; കാരണം അത് വിശ്രമവേളയാണ്. മൂന്ന്, ഇശാ നമസ്കാരത്തിന് ശേഷം; കാരണം അത് വസ്ത്രം മാറി വിശ്രമിക്കുന്ന സമയമാണ്. ഈ മൂന്നു സമയങ്ങളും നിങ്ങളുടെ സ്വകാര്യതയുടെ സമയങ്ങളാണ് (ഔറാത്ത് - عورات). ഈ സമയങ്ങളിൽ അനുവാദം ചോദിക്കുന്നതിൽ നിങ്ങൾക്ക് കുറ്റമില്ല.

അനുവാദമില്ലാതെ പ്രവേശിക്കുന്നത് പാപമാണ് (ഇഥ്മ് - إِثْم), കാരണം അത് കൽപന ലംഘിക്കുന്നതിനും സ്വകാര്യതകൾ (ഔറാത്തുകൾ - عـــورات) അനാവരണം ചെയ്യുന്നതിനും കാരണമാകുന്നു. 'അവൾക്ക് ശേഷം' (ബഅ്ദഹുന്ന - بَعْضُهُنَّ) എന്നത് ആ മൂന്ന് സമയങ്ങൾക്ക് ഇടയിലുള്ള ഇടവേളകളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ സമയങ്ങളിൽ മാത്രമാണ് കുട്ടികൾക്കും അടിമകൾക്കും അനുവാദം ചോദിക്കൽ നിർബന്ധമുള്ളത്. മറ്റുള്ളവർക്ക് എല്ലാ സമയത്തും അനുവാദം ചോദിക്കൽ നിർബന്ധമാണ്. 'നിങ്ങളുടെ ചുറ്റും കറങ്ങുന്നവർ' (ത്വവ്വാഫൂന - طوافون) എന്നത് സേവനത്തിനായി നിരന്തരം നിങ്ങളുടെ അടുത്ത് വരുന്ന കുട്ടികളെയും അടിമകളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'നിങ്ങളിൽ ചിലർ ചിലരുടെ ചുറ്റും കറങ്ങുന്നു' (ബഅ്ദുക്കും ത്വവാഫുൻ അലാ ബഅ്ദിൻ - بَعْضُكُمْ طائف عَلَى بَعْضٍ) എന്നത് സേവനത്തിനായി അവർ നിങ്ങളുടെ അടുക്കൽ വരുന്നതും, നിങ്ങൾ അവരെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതുമാണ്. ഓരോ തവണയും അനുവാദം ചോദിക്കാൻ അവരോട് കൽപിച്ചാൽ അത് അവർക്ക് വലിയ പ്രയാസമുണ്ടാക്കുമായിരുന്നു. അതിനാൽ ഈ മൂന്ന് സമയങ്ങൾ ഒഴികെയുള്ളപ്പോൾ അനുവാദം ചോദിക്കുന്നതിൽ ഇളവ് നൽകി. 'അപ്രകാരം' (കദാലിക - كَذَٰلِكَ) എന്നത് അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് തെളിവുകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു എന്നതിലേക്കുള്ള സൂചനയാണ്. അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനാണ് (അലീം - عَلِيمٌ), സർവ്വജ്ഞാനമുള്ളവനും, യുക്തിമാനുമാണ് (ഹകീം - حَكِيمٌ). ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം: അല്ലാഹു മറയ്ക്കുന്നവനാണ്, മറയ്ക്കുന്നതിനെ അവൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു. അക്കാലത്ത് വീടുകളിൽ വാതിലുകളോ മറകളോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പിന്നീട് അല്ലാഹു അവർക്ക് സൗകര്യങ്ങൾ നൽകിയപ്പോൾ അവർ മറകൾ ഉപയോഗിച്ചു തുടങ്ങി. ഒരു നിയമം ഒരു പ്രത്യേക കാരണത്താൽ ഉണ്ടായതാണെങ്കിൽ, ആ കാരണം നീങ്ങിയാൽ ആ നിയമവും നീങ്ങും എന്നതിന് ഇതിൽ തെളിവുണ്ട്. വസ്ത്രധാരണത്തിലും ജീവിതത്തിലും അല്ലാഹു നൽകിയ അനുഗ്രഹങ്ങൾ പ്രകടമാക്കുന്നത് അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ അത് അഹങ്കാരത്തിനാകരുത്. അടിമകളെ സേവനത്തിനായി വെക്കുന്നത് അനുവദനീയമാണ്, എന്നാൽ വീടിനുള്ളിലെ സേവനത്തിന് പ്രായപൂർത്തിയായ പുരുഷ

അടിമകളെക്കാൾ സ്ത്രീകളെ (ജാരിയാ - جارية) ഉപയോഗിക്കുന്നതാണ് ഉചിതം, കാരണം ഫിത്ന (فتنة) ഭയപ്പെടുന്നു. സ്വന്തം കാര്യങ്ങൾ സ്വയം ചെയ്യുന്നതാണ് ഏറ്റവും വലിയ അനുഗ്രഹം.

[سورة النور (24) : آية 59]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ *59*-ാം വചനത്തിൽ, വിശ്വാസികളായ കുട്ടികൾക്കും അടിമകൾക്കും തങ്ങളുടെ സ്വകാര്യതയെ മാനിച്ചുകൊണ്ട് പ്രവേശിക്കേണ്ട മൂന്ന് പ്രത്യേക സമയങ്ങളെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു അച്ചടക്കം പഠിപ്പിക്കുന്നു. ഈ വചനം വ്യക്തമാക്കുന്നത്, പ്രായപൂർത്തിയായവർ തങ്ങളുടെ സ്വകാര്യ ഇടങ്ങളിൽ വിശ്രമിക്കുമ്പോഴോ വസ്ത്രം മാറുമ്പോഴോ അനുവാദം ചോദിക്കാതെ ആരും കടന്നുവരരുത് എന്നാണ്. ഇത് ഇസ്ലാമിക ശരീഅത്തിലെ മര്യാദകളെയും (آداب - ആദാബ്) വ്യക്തിപരമായ സ്വകാര്യതയെയും (ستر - സത്ർ) സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യമാണ്. അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനും യുക്തിമാനുമാണ് (عليم حكيم - അലീമുൻ ഹകീം). ഈ നിയമങ്ങൾ പാലിക്കുന്നത് വിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ദൈവഭയം (تقوى - തഖ്വ) വളർത്താനും, സമൂഹത്തിൽ മാന്യതയും അന്തസ്സും നിലനിർത്താനും സഹായിക്കുന്നു.

ഹൃദയത്തിന്റെ സേവനത്തിലൂടെയല്ലാതെ (خدمة القلب) അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മാർഗ്ഗം സാധ്യമാവുകയില്ല. പ്രായപൂർത്തിയായിട്ടില്ലെങ്കിലും വിവേകമുള്ള കുട്ടികളെ ശരീഅത്തിലെ നിയമങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കാനും തിന്മകളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കാനും കൽപ്പിക്കണമെന്നതിന് ഈ ഖുർആനിക സൂക്തം തെളിവാണ്. അല്ലാഹു അവരോട് നിശ്ചിത സമയങ്ങളിൽ അനുവാദം ചോദിക്കാൻ കൽപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ഏഴ് വയസ്സായ കുട്ടികളോട് നിങ്ങൾ നമസ്കരിക്കാൻ കൽപ്പിക്കുക, പത്ത് വയസ്സായിട്ടും അവർ അത് ഉപേക്ഷിക്കുകയാണെങ്കിൽ അവരെ ശിക്ഷിക്കുക'.

പ്രായപൂർത്തിയായ ശേഷം ഇത് എളുപ്പമാകുന്നതിനും ശീലമാകുന്നതിനും വേണ്ടിയാണ് ഈ പരിശീലനം. അതുകൊണ്ടാണ് ആൺകുട്ടികളെ സ്വർണ്ണമോ പട്ടു വസ്ത്രമോ ധരിപ്പിക്കുന്നത് വെറുക്കപ്പെട്ടതായി (مكروه) കണക്കാക്കുന്നത്. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'കുട്ടിയുടെ ബാല്യത്തിൽ തന്നെ അവനെ അച്ചടക്കവും വിജ്ഞാനവും പഠിപ്പിക്കുക, നന്മതിന്മകളെക്കുറിച്ച് അവന് മുന്നറിയിപ്പും വാഗ്ദാനങ്ങളും നൽകുക'. ഇബ്നു മസ്ഊദ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: 'ഒരു കുട്ടിക്ക് പത്ത് വയസ്സായാൽ അവന്റെ നന്മകൾ രേഖപ്പെടുത്തപ്പെടും, എന്നാൽ പ്രായപൂർത്തിയാകുന്നത് വരെ അവന്റെ തിന്മകൾ രേഖപ്പെടുത്തപ്പെടുകയില്ല'. അൽ-അശ്ബാഹ് എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, പ്രായപൂർത്തിയാകാത്ത കുട്ടിയുടെ ആരാധനകൾ സ്വീകാര്യമാണ്, എന്നാൽ അത് നിർബന്ധമല്ല. അതിന്റെ പ്രതിഫലത്തെക്കുറിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ടെങ്കിലും, ആ പ്രതിഫലം കുട്ടിക്ക് ലഭിക്കുമെന്നും, അവനെ പഠിപ്പിച്ച അധ്യാപകന് പഠിപ്പിച്ചതിന്റെ പ്രതിഫലം ലഭിക്കുമെന്നുമാണ് പ്രബലമായ അഭിപ്രായം. എന്നാൽ അന്യസ്ത്രീകളെ നോക്കുന്ന കാര്യത്തിലോ അവരുമായി തനിച്ചിരിക്കുന്ന കാര്യത്തിലോ അവൻ മുതിർന്നവരല്ല. പതിനഞ്ച് വയസ്സ് വരെ അവന് സ്ത്രീകളുടെ അടുത്തേക്ക് പ്രവേശിക്കാൻ അനുവാദമുണ്ട്. ശൈഖ് സഅ്ദി പറയുന്നു: 'കുട്ടി വളർന്നു കഴിഞ്ഞാൽ അവനെ അന്യസ്ത്രീകളിൽ നിന്ന് അകറ്റി നിർത്തുക. പഞ്ഞിയിൽ തീ വെക്കുന്നത് പോലെയാണ് അത്, കണ്ണടച്ചു തുറക്കുന്നതിനിടയിൽ വീട് കത്തി നശിച്ചേക്കാം'. 'നിങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള കുട്ടികൾ പ്രായപൂർത്തി (بلوغ) എത്തിയാൽ' എന്നതിലെ 'കുട്ടികൾ' എന്നത് സ്വതന്ത്രരായ അന്യരെയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അടിമകൾക്ക് അവരുടെ യജമാനത്തിയുടെ അടുത്തേക്ക് ഈ മൂന്ന് സമയങ്ങളിലല്ലാതെയും പ്രവേശിക്കാൻ അനുവാദമുണ്ട്. 'അവർ അനുവാദം ചോദിക്കട്ടെ' എന്നത്, അവർ നിങ്ങളുടെ അടുത്തേക്ക് വരാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, നേരത്തെ പ്രായപൂർത്തിയായവർ അനുവാദം ചോദിച്ചത് പോലെ ചോദിക്കണം എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നതിലെ ആവർത്തനം ഈ വിഷയത്തിന്റെ ഗൗരവത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പ്രായപൂർത്തി എന്നത് ശാരീരികമായ ലക്ഷണങ്ങളിലൂടെയാണ് (ഇഹ്തിലാം, ആർത്തവം, ഗർഭം) തിരിച്ചറിയുന്നത്. ഇവയൊന്നും ഇല്ലെങ്കിൽ

പതിനഞ്ച് വയസ്സ് പൂർത്തിയാകുമ്പോൾ അവർ പ്രായപൂർത്തിയായവരായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. ഇതാണ് നമ്മുടെ കാലഘട്ടത്തിലെ പണ്ഡിതന്മാരുടെ ഫത്വ. ആത്മീയമായ പ്രായപൂർത്തി (بلوغ الباطن) എന്നത് സത്യത്തിന്റെ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് (سر الحقيقة) എത്തിച്ചേരുന്നതാണ്. അത് പൂർണ്ണതയിലെത്തുന്നത് മറകൾ നീങ്ങി നാല്പത് വയസ്സിലാകുന്നു. ചിലപ്പോൾ കുട്ടിക്കാലത്ത് തന്നെ ഇതിന്റെ അടയാളങ്ങൾ ചിലരിൽ പ്രകടമാകാറുണ്ട്. അയ്യൂബ് അലൈഹിസ്സലാം പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു ചെറിയവരുടെയും വലിയവരുടെയും ഹൃദയത്തിൽ ജ്ഞാനം നിക്ഷേപിക്കുന്നു'. അല്ലാഹു ഒരു കുട്ടിയെ ജ്ഞാനിയാക്കിയാൽ, അവന്റെ പ്രായം കുറവാണെന്നതുകൊണ്ട് ജ്ഞാനികളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ അവന്റെ സ്ഥാനം കുറയുന്നില്ല.

[سورة النور (24) : آية 60]

വിവാഹപ്രായമെത്തിയവരും, ആർത്തവവിരാമം സംഭവിച്ചവരുമായ സ്ത്രീകൾ, തങ്ങളുടെ അലങ്കാരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്താത്ത വിധം വസ്ത്രധാരണം ചെയ്യുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. എന്നാൽ, അത്തരം വസ്ത്രങ്ങൾ അഴിച്ചുവെക്കാതിരിക്കുന്നതാണ് അവർക്ക് ഉത്തമം. ഇത് അവരുടെ പരിശുദ്ധിയെയും *(عفة)* സൂക്ഷ്മതയെയും *(تقوى)* സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും അറിയുന്നവനുമാണ്. ഈ സൂക്തം പ്രായം ചെന്ന സ്ത്രീകളുടെ വസ്ത്രധാരണത്തിലെ ഇളവുകളെക്കുറിച്ചാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. എങ്കിലും, ആത്മീയ ഔന്നത്യം ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് ലജ്ജയും *(حياء)* മാന്യതയും കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നതാണ് ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ മാർഗ്ഗം.

മഹത്വം എന്നത് പ്രായം കൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് ബുദ്ധി കൊണ്ടാണ്. ആത്മീയമായ ഔന്നത്യമാണ് (فضل النفس) പരിഗണിക്കേണ്ടത്, അല്ലാതെ പ്രായത്തിന്റെ ചെറുപ്പമോ വലുപ്പമോ അല്ല. ഹിശാം ബിൻ അബ്ദുൽ മലിക് സൈദ് ബിൻ അലിയോട് ചോദിച്ചു: 'നിങ്ങൾ ഖിലാഫത്ത് ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെന്ന് ഞാൻ അറിഞ്ഞു, എന്നാൽ അതിന് നിങ്ങൾ യോഗ്യനല്ല.' അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു: 'എന്തുകൊണ്ട്?' ഹിശാം പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ ഒരു അടിമസ്ത്രീയുടെ

മകനായതുകൊണ്ട്.' അപ്പോൾ സൈദ് ബിൻ അലി മറുപടി നൽകി: 'ഇസ്മാഈൽ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) ഒരു അടിമസ്ത്രീയുടെ മകനായിരുന്നു, എന്നാൽ ഇസ്ഹാഖ് നബി (അലൈഹിസ്സലാം) സ്വതന്ത്രയായ സ്ത്രീയുടെ മകനുമായിരുന്നു. എന്നിട്ടും അല്ലാഹു ഇസ്മാഈൽ നബിയുടെ വംശപരമ്പരയിൽ നിന്നാണ് മനുഷ്യരിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ഉത്തമനായ പ്രവാചകനെ (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പുറപ്പെടുവിച്ചത്.' മൗലാനാ ജാമി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പാടുന്നു: 'ആത്മീയതയുള്ളവന് രൂപത്തിലെ കുറവ് എന്ത് ദോഷം ചെയ്യാനാണ്? ആത്മാവ് റൂമിൽ നിന്നാണെങ്കിൽ ശരീരം ഹബ്ശയിൽ നിന്നായാലെന്ത്?' സഅ്ദി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: 'കനആൻ (നൂഹ് നബിയുടെ മകൻ) സ്വഭാവത്തിൽ ഗുണമില്ലാത്തവനായിരുന്നു, പ്രവാചകന്റെ മകനായി എന്നത് അവന് ഗുണം ചെയ്തില്ല. നിനക്ക് കഴിവുണ്ടെങ്കിൽ അത് തെളിയിക്കുക, വംശാവലി കൊണ്ടല്ല. മുൾച്ചെടിയിൽ നിന്ന് പുഷ്പം വിരിയുന്നു, ആസറിൽ (വിഗ്രഹാരാധകൻ) നിന്ന് ഇബ്രാഹീം നബി (അലൈഹിസ്സലാം) ജനിക്കുന്നു.' 'ഖവാഇദ്' (القواعد) എന്നത് 'ഖാഇദ' എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. ആർത്തവവും ഗർഭധാരണവും നിലച്ച വൃദ്ധരായ സ്ത്രീകളെയാണ് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'വിവാഹത്തിന് പ്രതീക്ഷയില്ലാത്ത വൃദ്ധരായ സ്ത്രീകൾ തങ്ങളുടെ പുറം വസ്ത്രങ്ങൾ (അതായത് ജിൽബാബിന് മുകളിലുള്ള വസ്ത്രങ്ങൾ) നീക്കിവെക്കുന്നതിൽ കുറ്റമില്ല.' എന്നാൽ തബർറുജ് (تبرج) അഥവാ അലങ്കാരങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കരുത്. അവർക്ക് ഈ ഇളവ് നൽകിയെങ്കിലും, അത്തരം വസ്ത്രങ്ങൾ നീക്കാതിരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതാണ് (യസ്തഅ്ഫിഫ്ന) അവർക്ക് ഉത്തമം. അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും (سميع) അറിയുന്നവനുമാണ് (عليم). ഈ ആയത്ത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഫിത്നയുടെ (കുഴപ്പങ്ങളുടെ) സാധ്യതകൾ ഇല്ലാതായാൽ കാര്യങ്ങൾ എളുപ്പമാകുമെങ്കിലും, ഫത്വയെക്കാൾ മുകളിലാണ് സൂക്ഷ്മത (تقوى) എന്നാണ്. ഹദീസിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്: 'ഒരു അടിമ സൂക്ഷ്മതയുള്ളവനാകില്ല, ദോഷകരമായ കാര്യങ്ങളെ ഭയന്ന് ദോഷമില്ലാത്ത കാര്യങ്ങളെയും അവൻ ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് വരെ.' ഇബ്നു സീരീൻ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) തന്റെ സൂക്ഷ്മത കൊണ്ട് പ്രസിദ്ധനാണ്. ഫുതൂഹാത്തുൽ മക്കിയ്യയിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, ഒരു മുരീദ് തന്റെ ഭാവനയിൽ പോലും സൂക്ഷ്മത

പാലിക്കണം, കാരണം ഭാവന എന്നത് ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ തുടർച്ചയാണ്.

[سورة النور (24) : آية 61]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുന്നൂറിലെ ***61***-ാം വചനത്തിൽ, അന്ധനും മുടന്തനും രോഗിക്കും തങ്ങളുടെ വീടുകളിലോ അല്ലെങ്കിൽ തങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നവരുടെ വീടുകളിലോ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിൽ യാതൊരു കുറ്റവുമില്ലെന്ന് അല്ലാഹു വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഈ വചനം ആത്മീയമായ ഒരു വിശാലതയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഹൃദയശുദ്ധിയുള്ളവർക്ക് *(صفاء القلب)* പരസ്പരമുള്ള സ്നേഹവും ഐക്യവും നിലനിർത്താൻ ഈ അനുവാദം സഹായകമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയിൽ *(ذكر الله)* മുഴുകുന്നവർക്ക്, തങ്ങളുടെ സഹോദരങ്ങളുടെ വീടുകളിൽ നിന്ന് ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നത് ഒരു ആത്മീയ ബന്ധം പുതുക്കലാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ *(آيات)* നിങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു മനസ്സിലാക്കാൻ വേണ്ടി അവൻ നിങ്ങൾക്ക് തന്റെ നിയമങ്ങൾ വിശദീകരിച്ചു തരുന്നു. ഇവിടെ, അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുന്നവർക്ക് *(تقوى)* ലഭിക്കുന്ന ആത്മീയമായ ആനന്ദവും, വിശ്വാസികൾക്കിടയിലുള്ള സാഹോദര്യത്തിന്റെ മനോഹാരിതയും റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥകാരൻ എടുത്തുപറയുന്നു.

ഈ അവസ്ഥ സംഭവിക്കുന്നത് ആന്തരിക അവയവങ്ങളുടെ ബലഹീനത കൊണ്ടാണ്. പ്രകൃതത്തിലുണ്ടായ രോഗം കാരണമാണിത്, അല്ലാതെ സ്വപ്നസ്ഖലനം (احتلام) കൊണ്ടല്ല, അത് ഹലാലായോ ഹറാമായോ ഉള്ളതല്ല. ഇവിടെ ചർച്ച അവസാനിക്കുന്നു. വൃദ്ധയായ സ്ത്രീ ഹിജാബ് ഒഴിവാക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ പുരുഷന്റെ വിധിയിലാണ്, എന്നാൽ പദവിയിലല്ല. ഒരു ജ്ഞാനി പറഞ്ഞതുപോലെ: 'പുരുഷന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഉത്തമമായ പകുതി അതിന്റെ അവസാനമാണ്; അജ്ഞത നീങ്ങുകയും വിവേകം (حلم) കൂടുകയും അഭിപ്രായങ്ങൾ ഒത്തുചേരുകയും ചെയ്യുന്നു. സ്ത്രീയുടെ ജീവിതത്തിലെ മോശമായ പകുതി അതിന്റെ അവസാനമാണ്; സ്വഭാവം മോശമാകുകയും നാവു മൂർച്ചയുള്ളതാകുകയും ഗർഭപാത്രം വന്ധ്യമാകുകയും ചെയ്യുന്നു.'

വിവാഹത്തിനുള്ള സാധ്യത ഇല്ലാതാകുന്നത് മിക്കവാറും പുരുഷന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നാണ്, സ്ത്രീയുടെ ഭാഗത്തുനിന്നല്ല. ഒരു വൃദ്ധ രോഗിയായപ്പോൾ മകൻ വൈദ്യനെ കൊണ്ടുവന്ന സംഭവം ഇതിന് തെളിവാണ്. വർണ്ണാഭമായ വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ച് അലങ്കരിച്ച നിലയിലായിരുന്നു അവർ. അത് കണ്ട വൈദ്യൻ കാര്യം മനസ്സിലാക്കി പറഞ്ഞു: 'ഇവർക്ക് ഒരു ഭർത്താവിനെ ആവശ്യമുണ്ട്.' അപ്പോൾ മകൻ ചോദിച്ചു: 'വൃദ്ധർക്ക് എന്തിനാണ് ഭർത്താക്കന്മാർ?' അപ്പോൾ ആ വൃദ്ധ പറഞ്ഞു: 'നിനക്ക് വൈദ്യനേക്കാൾ അറിവുണ്ടോ?' റാബിഅത്തുൽ അദവിയ്യ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ ഭർത്താവ് മരണപ്പെട്ടപ്പോൾ ഹസൻ ബസ്വരി റഹിമഹുള്ളാഹും കൂട്ടുകാരും അനുവാദം ചോദിച്ച് അകത്തു കടന്നു. അവർ ഒരു മറയ്ക്ക് പിന്നിലിരുന്നു. ഹസൻ ബസ്വരി പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങളുടെ ഭർത്താവ് മരണപ്പെട്ടു, നിങ്ങൾക്ക് വീണ്ടും വിവാഹം കഴിക്കേണ്ടതുണ്ട്.' അവർ പറഞ്ഞു: 'അതെ, തീർച്ചയായും. എന്നാൽ ആർക്കാണ് ഞാൻ എന്നെത്തന്നെ വിവാഹം ചെയ്തു നൽകേണ്ടതെന്ന് നിങ്ങൾക്ക് എങ്ങനെ അറിയാം?' അവർ പറഞ്ഞു: 'ഹസൻ ബസ്വരിക്ക്.' അപ്പോൾ അവർ ചോദിച്ചു: 'നാല് ചോദ്യങ്ങൾക്ക് മറുപടി നൽകിയാൽ ഞാൻ സമ്മതിക്കാം.' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ചോദിക്കൂ, അല്ലാഹു തൗഫീഖ് നൽകിയാൽ ഞാൻ മറുപടി പറയാം.' അവർ ചോദിച്ചു: 'ഞാൻ മരിച്ചാൽ ഈമാനോട് (إيمان) കൂടിയാണോ മരിക്കുന്നത്?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അത് അല്ലാഹുവിന് മാത്രം അറിയുന്ന അദൃശ്യകാര്യമാണ് (غيب).' അവർ ചോദിച്ചു: 'ഖബറിൽ മുങ്കർ നകീർ വന്ന് ചോദിക്കുമ്പോൾ എനിക്ക് മറുപടി നൽകാൻ കഴിയുമോ?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അതും അദൃശ്യമാണ്.' അവർ ചോദിച്ചു: 'ഖിയാമത്ത് നാളിൽ കർമ്മപത്രം വലതു കൈയിലാണോ ഇടതു കൈയിലാണോ ലഭിക്കുക?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അതും അദൃശ്യമാണ്.' അവർ ചോദിച്ചു: 'സ്വർഗ്ഗത്തിലാണോ നരകത്തിലാണോ ഞാൻ എന്ന് പറയാമോ?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അതും അദൃശ്യമാണ്.' അപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: 'ഈ നാല് കാര്യങ്ങൾ അറിയാത്ത ഒരാൾ എങ്ങനെയാണ് വിവാഹത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുന്നത്?' തുടർന്ന് അവർ ചോദിച്ചു: 'ഹസൻ, അല്ലാഹു ബുദ്ധി (عقل) എത്ര ഭാഗമായാണ് സൃഷ്ടിച്ചത്?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'പത്ത് ഭാഗം; ഒൻപത് പുരുഷന്മാർക്ക്, ഒന്ന് സ്ത്രീകൾക്ക്.' അവർ ചോദിച്ചു:

'വികാരം (شهوة) എത്ര ഭാഗമാണ്?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'പത്ത് ഭാഗം; ഒൻപത് സ്ത്രീകൾക്ക്, ഒന്ന് പുരുഷന്മാർക്ക്.' അവർ പറഞ്ഞു: 'ഹസൻ, ഒൻപത് ഭാഗം വികാരത്തെ ഒരു ഭാഗം ബുദ്ധികൊണ്ട് നിയന്ത്രിക്കാൻ എനിക്ക് കഴിയുന്നു. എന്നാൽ ഒരു ഭാഗം വികാരത്തെ ഒൻപത് ഭാഗം ബുദ്ധികൊണ്ട് നിയന്ത്രിക്കാൻ നിങ്ങൾക്ക് കഴിയുന്നില്ല.' ഇത് കേട്ട് ഹസൻ ബസ്വരി കരഞ്ഞുകൊണ്ട് പുറത്തിറങ്ങി. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിനെക്കുറിച്ച് പറയപ്പെടുന്നു: 'തന്റെ വികാരങ്ങളെ ജയിക്കുന്നവൻ ഒരു നഗരത്തെ ഒറ്റയ്ക്ക് കീഴടക്കുന്നവനേക്കാൾ ശക്തനാണ്.' ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'വികാരങ്ങൾക്ക് അടിമപ്പെട്ട മനസ്സിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുക, ഓരോ നിമിഷവും അത് ഓരോ ദിശയിലേക്ക് തിരിയുന്നു.' അന്ധനായവന് (أعمى) കുറ്റമില്ല. മുടന്തനായവന് (أعرج) കുറ്റമില്ല. രോഗിക്ക് (مريض) കുറ്റമില്ല. ഇവർക്ക് മറ്റുള്ളവരോടൊപ്പം ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിൽ യാതൊരു വിരോധവുമില്ല. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾക്കും നിങ്ങളുടെ വീടുകളിൽ നിന്ന് ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിൽ കുറ്റമില്ല.'

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ഈ ആയത്തിനെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: 'വീടുകൾ' (بيوت) എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് നാം താമസിക്കുന്ന ഇടങ്ങൾ മാത്രമല്ല, മറിച്ച് നമ്മുടെ ആത്മാവിനോട് ചേർന്നുനിൽക്കുന്നവരുടേത് കൂടിയാണ്. സ്വന്തം വീട്ടിലെ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിൽ ആർക്കും മടിയുണ്ടാകില്ലല്ലോ. എന്നാൽ ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, സ്വന്തം വീട്ടിലെ പോലെ തന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യമുള്ള, അങ്ങേയറ്റം ആത്മബന്ധമുള്ളവരുടെ വീടുകളാണ്. ഉദാഹരണത്തിന്, ഭാര്യയുടെ വീട് ഭർത്താവിന്റേത് പോലെയാണ്, മക്കളുടെ വീട് പിതാവിന്റേതും. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ഒരാൾ ഭക്ഷിക്കുന്നതിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമം സ്വന്തം അധ്വാനത്തിൽ നിന്നുള്ളതാണ്, മകനും പിതാവിന്റെ അധ്വാനത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്.' മറ്റൊരു ഹദീസിൽ 'നീയും നിന്റെ സമ്പത്തും നിന്റെ പിതാവിന്റേതാണ്' എന്നും വന്നിരിക്കുന്നു. പിതാവും മകനും തമ്മിലുള്ള ഈ ബന്ധം പോലെ തന്നെയാണ് ഉടമയും അടിമയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധവും. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പിതാക്കൾ, മാതാക്കൾ, സഹോദരങ്ങൾ, സഹോദരിമാർ, പിതൃവ്യന്മാർ (അമ്മാവൻമാർ), പിതൃസഹോദരിമാർ (അമ്മായിമാർ), മാതൃസഹോദരങ്ങൾ (അമ്മാവൻമാർ), മാതൃസഹോദരിമാർ (അമ്മായിമാർ) എന്നിവരുടെ

വീടുകളെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്നു. 'നിങ്ങൾ താക്കോലുകൾ കൈവശം വെച്ചിരിക്കുന്ന വീടുകൾ' (أَوْ مَا مَلَكْتُمْ مَفَاتِحَهُ) എന്നത് കൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത്, ഉടമസ്ഥന്റെ അനുവാദത്തോടെ നിങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന വീടുകളാണ്. ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരാൾ യുദ്ധത്തിന് പോകുമ്പോൾ തന്റെ വീടിന്റെ താക്കോൽ വിശ്വസ്തനായ ഒരാളെ ഏൽപ്പിക്കുന്നു. ആ വീട്ടിലെ വിഭവങ്ങൾ ഉടമയുടെ പൂർണ്ണ സമ്മതത്തോടെ കഴിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. 'സുഹൃത്ത്' (صديق) എന്നതിനെക്കുറിച്ച് അബൂ ഉസ്മാൻ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'നിന്റെ ആന്തരികതയും ബാഹ്യവും നിന്നെപ്പോലെ തന്നെ സത്യസന്ധമായി കാണുന്നവനാണ് സുഹൃത്ത്.' ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാ പറയുന്നു: 'മാതാപിതാക്കളെക്കാൾ വലിയ സ്ഥാനമാണ് സുഹൃത്തിന്.' നരകവാസികൾ തങ്ങളുടെ രക്ഷയ്ക്കായി വിളിച്ചുപറയുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ പറയുന്നു: 'നമുക്ക് ശുപാർശകരോ ആത്മാർത്ഥ സുഹൃത്തോ ഇല്ല' (സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ്: 101). ഹസൻ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ വീട്ടിൽ സുഹൃത്തുക്കൾ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ സന്തോഷത്തോടെ മുഖം പ്രസന്നമാക്കിയ സംഭവം ഇതിന് തെളിവാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ അല്ലാമാ ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിവരിക്കുന്നു: ഫത്ഹുൽ മൗസിലി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ സുഹൃത്തിന്റെ വീട്ടിൽ ചെന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം അവിടെയുണ്ടായിരുന്നില്ല. വീട്ടിലുണ്ടായിരുന്ന ദാസിയോട് അദ്ദേഹം സുഹൃത്തിന്റെ പണം ആവശ്യപ്പെടുകയും, ആവശ്യത്തിനുള്ളത് മാത്രം എടുത്ത് ബാക്കി തിരികെ നൽകുകയും ചെയ്തു. വീട്ടിലെത്തിയ സുഹൃത്ത് ഈ സംഭവം അറിഞ്ഞപ്പോൾ, തന്റെ സുഹൃത്ത് കാണിച്ച ആത്മബന്ധത്തിന്റെ (انبساط) അടയാളമായി ആ ദാസിയെ മോചിപ്പിക്കുകയും സന്തോഷം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. യഥാർത്ഥ സൗഹൃദം എന്നത് പരസ്പരം ഉള്ളതെല്ലാം പങ്കുവെക്കുന്നതാണ്. 'അവാരിഫുൽ മആരിഫ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത് പോലെ, ഒരു സുഹൃത്ത് മറ്റൊരാളോട് 'നിന്റെ സമ്പത്തിൽ നിന്ന് എനിക്ക് നൽകൂ' എന്ന് ചോദിക്കുമ്പോൾ, അതിൽ പിശുക്ക് കാണിക്കുന്നത് സൗഹൃദത്തിന് ചേർന്നതല്ല. കാരണം, നശ്വരമായ സമ്പത്തിനേക്കാൾ വിലപ്പെട്ടതാണ് ആത്മബന്ധം. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്താൽ, ബന്ധുക്കളുടെയും

സുഹൃത്തുക്കളുടെയും വീടുകളിൽ അവർ ഇല്ലാത്തപ്പോൾ പോലും ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ അനുവാദം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് അവരുടെ സ്വത്തുകൾ സുരക്ഷിതമല്ലാത്ത (غير محرز) അവസ്ഥയിലാണെങ്കിൽ മാത്രമാണ്. എന്നാൽ സുഹൃത്തിന്റെ സമ്പത്ത് മോഷ്ടിക്കുന്നത് വഞ്ചനയാണ്, അത് സൗഹൃദത്തിന് നിരക്കാത്തതാണ്. സ്വഹാബത്ത് റളിയള്ളാഹു അൻഹും അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടി സഹോദരങ്ങളായി ജീവിച്ചവരാണ്. അവരുടെ ആത്മാർത്ഥതയും (صدق) ഇഖ്‌ലാസും (إخلاص) നമുക്ക് മാതൃകയാകണം. 'നിങ്ങൾ ഒന്നിച്ചോ (جميعا) അല്ലെങ്കിൽ വേറിട്ടോ (أشتاتا) ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിൽ നിങ്ങൾക്ക് കുറ്റമില്ല' എന്ന ഖുർആൻ വചനം ഇറങ്ങിയത് ബനൂ ലൈഥ് ഗോത്രക്കാരെക്കുറിച്ചാണ്. അവർ അതിഥികളില്ലാതെ ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ മടികാണിച്ചിരുന്നവരാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ ഇളവ് അവന്റെ ദാസന്മാരോടുള്ള കാരുണ്യവും വിശാലമനസ്കതയുമാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിലെ ഈ ഭാഗം ഭക്ഷണത്തിലെ പങ്കുവെക്കലിനെയും വീട്ടിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോഴുള്ള മര്യാദകളെയും കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്നു. ഒരാൾക്ക് പാൽ നിറഞ്ഞ അകിടുള്ള മൃഗമുണ്ടെങ്കിൽ, കൂടെ കഴിക്കാൻ ആളില്ലാതെ അത് കുടിക്കുന്നത് ഒഴിവാക്കണം. എന്നാൽ ആരെയും ലഭിക്കാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ തനിച്ച് കഴിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. ആരെങ്കിലും കൂടെയുണ്ടായിട്ടും അവരെ പങ്കുചേർക്കാതെ കഴിക്കുന്നത് വലിയ ദോഷകരമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ഒരാൾ മറ്റൊരാൾ നോക്കിനിൽക്കെ അവനെ പങ്കുചേർക്കാതെ ഭക്ഷണം കഴിച്ചാൽ, മരുന്നില്ലാത്ത രോഗം അവനെ ബാധിക്കും.' യാത്രകളിൽ ചെലവുകൾ തുല്യമായി പങ്കുവെക്കുന്ന സമ്പ്രദായം (തനാഹുദ്) അനുവദനീയമാണെന്ന് ഇമാം നസഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നു. വീട്ടിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ സലാം പറയുക എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനയാണ്. 'നിങ്ങൾ സ്വന്തത്തോട് സലാം പറയുക' (فسلموا على أنفسكم) എന്നതിനർത്ഥം, മതപരമായോ രക്തബന്ധത്താലോ നിങ്ങളോട് ചേർന്നുനിൽക്കുന്ന വീട്ടുകാർക്ക് സലാം പറയുക എന്നാണ്. സലാം എന്നത് അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്നുള്ള അനുഗ്രഹീതമായ (مباركة)തും ഹൃദയത്തിന് കുളിർമയേകുന്ന (طيبة)തുമായ അഭിവാദ്യമാണ്. അല്ലാഹു തന്റെ

ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ വ്യക്തമാക്കുന്നത് നിങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു മനസ്സിലാക്കി, ഇഹപരലോക സൗഭാഗ്യം നേടാനാണ്. അനസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനോട് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം മൂന്ന് കാര്യങ്ങൾ ഉപദേശിച്ചു: ആരെ കണ്ടുമുട്ടിയാലും സലാം പറയുക (ആയുസ്സ് വർദ്ധിക്കും), വീട്ടിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ സലാം പറയുക (ഐശ്വര്യം വർദ്ധിക്കും), ളുഹാ നമസ്കാരം നിർവഹിക്കുക (ഇത് പുണ്യാത്മാക്കളുടെ നമസ്കാരമാണ്). വീട്ടിൽ ആരുമില്ലെങ്കിൽ 'അസ്സലാമു അലൈനാ വഅലാ ഇബാദില്ലാഹിസ്സ്വാലിഹീൻ' എന്ന് പറയണം, മലക്കുകൾ അതിന് മറുപടി നൽകും. പിശാചിന്റെ ഇടപെടൽ ഒഴിവാക്കാൻ വീട്ടിൽ കയറുമ്പോഴും ഭക്ഷണം കഴിക്കുമ്പോഴും അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം സ്മരിക്കേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്. വിവേകമുള്ള കുട്ടികൾക്ക് സലാം പറയുന്നത് ശ്രേഷ്ഠമാണ്. എന്നാൽ യുവതികളായ സ്ത്രീകൾക്ക് സലാം പറയുന്നത് ഫിത്നയ്ക്ക് കാരണമാകുമെന്നതിനാൽ അത് ഒഴിവാക്കണം. ജൂതർക്കും ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കും സലാം കൊണ്ട് തുടക്കം കുറിക്കുന്നത് ഹറാമാണ്.

[سورة النور (24) : آية 62]

സത്യവിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവരുടെ അടുക്കൽ ഒരു പൊതുവായ കാര്യത്തിനായി (അംർ ജാമിഅ - أمر جامع) ഒത്തുചേരുമ്പോൾ, അവിടുത്തെ അനുവാദമില്ലാതെ അവർ പിരിഞ്ഞുപോകാറില്ല. ഇത് അവരുടെ പൂർണ്ണമായ അനുസരണത്തെയും (താഅത്ത് - طاعة) അവിടുത്തെ മഹത്വത്തോടുള്ള ആദരവിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ ആത്മീയ നേതൃത്വത്തെയും അവിടുത്തെ കൽപ്പനകളെയും മാനിക്കുന്നത് വിശ്വാസത്തിന്റെ അവിഭാജ്യ ഘടകമാണ്. അതിനാൽ, അവിടുത്തെ അനുവാദം ചോദിക്കുന്നവർക്ക് അവിടുന്ന് അനുമതി നൽകുന്നത് അവിടുത്തെ കാരുണ്യത്തെയും (റഹ്മത്ത് - رحمة) ഔദാര്യത്തെയും കാണിക്കുന്നു. അല്ലാഹു എല്ലാം അറിയുന്നവനും പൊറുക്കുന്നവനുമാണ്.

അവിശ്വാസികളെ ആദരിക്കുന്നത് അനുവദനീയമല്ല. അതുപോലെത്തന്നെ ബിദ്അത്തുകാർക്ക് (അനാചാരങ്ങളിൽ

വിശ്വസിക്കുന്നവർ) സലാം പറയുന്നതും പാടില്ല. അബദ്ധവശാൽ അജ്ഞാതനായ ഒരാൾക്ക് സലാം പറയുകയും പിന്നീട് അയാൾ ഒരു ദമ്മിയോ (മുസ്ലിം ഭരണത്തിന് കീഴിലുള്ള അവിശ്വാസി) ബിദ്അത്തുകാരനോ ആണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുകയും ചെയ്താൽ, അവനെ നിസ്സാരപ്പെടുത്താനായി 'എന്റെ സലാം ഞാൻ തിരിച്ചെടുക്കുന്നു' എന്ന് പറയേണ്ടതാണ്. വേദക്കാരുടെ (അഹ്ലുൽ കിതാബ്) സലാം സ്വീകരിക്കേണ്ടി വന്നാൽ 'നേർമാർഗ്ഗം പിന്തുടർന്നവർക്ക് സമാധാനം' (അസ്സലാമു അലാ മൻ ഇത്തബഅൽ ഹുദാ) എന്ന് പറയുക. അവർ സലാം പറഞ്ഞാൽ 'നിങ്ങൾക്ക് മാത്രം' (വഅലൈക്കും ഫഖത്ത്) എന്ന് മറുപടി നൽകുക. സലാമിനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള വിശദമായ നിയമങ്ങൾ സൂറത്തുന്നിസാഇലെ 'നിങ്ങളെ അഭിവാദ്യം ചെയ്താൽ...' എന്ന വചനത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ ഒന്നാം വാല്യത്തിൽ നാം വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബഖ്ലി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) തന്റെ ഹഖാഇഖിൽ പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളുടെ ഭവനങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ, ആദരവോടും ശരിയായ വിശ്വാസത്തോടും കൂടി പ്രവേശിക്കുക. എങ്കിൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തിന് അർഹരായവരിൽ പെടും. അതിനാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അഭിവാദ്യത്താൽ (സലാം) പരസ്പരം അഭിവാദ്യം ചെയ്യുക. കാരണം, ആ സമയത്ത് ആ സ്ഥലം അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം ഇറങ്ങുന്ന ഇടമാണ്.' ഈ ദരിദ്രനായ ദാസൻ (തഫ്സീറിന്റെ രചയിതാവ്) പറയുന്നു: ഔലിയാക്കളുടെ മഖ്ബറകളിലും പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിലും പ്രവേശിക്കുമ്പോഴും ഇതേ അവസ്ഥ തന്നെയാണ്, സാധാരണക്കാർക്ക് ഇതിനെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലെങ്കിലും. കമാൽ ഖുജന്ദി പറയുന്നു: 'സൂഫിയായ ഒരാളെപ്പോലെ നല്ല വിശ്വാസമുള്ള മറ്റാരുണ്ട്?' ഹാഫിള് പറയുന്നു: 'നമ്മുടെ ഖബറിനരികിലൂടെ കടന്നുപോകുമ്പോൾ, ആത്മീയമായ ഉന്നതി തേടുക; കാരണം അത് ലോകത്തിലെ ആത്മജ്ഞാനികളുടെ സന്ദർശന കേന്ദ്രമായിരിക്കും.' ജാമി പറയുന്നു: 'പ്രഭാതവായുവേ, എന്റെ റബ്ബിന്റെ നാട്ടിൽ നിന്ന് നീ വരികയാണെങ്കിൽ, ആ പരിശുദ്ധമായ മണ്ണിൽ നിന്ന് എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവന്റെ സുഗന്ധം വരുന്നുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കൂ.' അല്ലാഹുവേ, എല്ലാ കാലത്തും യമനിൽ നിന്ന് വരുന്ന ആത്മീയമായ കാരുണ്യത്തിന്റെ ശ്വാസം (നഫ്സുർ റഹ്മാനി) അനുഭവിക്കാൻ കഴിയുന്നവരിൽ ഞങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ. 'സത്യവിശ്വാസികൾ മാത്രമാകുന്നു...' എന്ന വചനം അവതരിച്ചത്, നബി സല്ലല്ലാഹു

അലൈഹിവസല്ലം യുദ്ധകാര്യങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യാൻ വെള്ളിയാഴ്ച മുസ്ലിംകളെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടിയപ്പോഴാണ്. ചിലർക്ക് അവിടെ ഇരിക്കുന്നത് ഭാരമായി തോന്നി അനുവാദമില്ലാതെ പുറത്തുപോകുമായിരുന്നു. ഖന്ദഖ് യുദ്ധസമയത്ത് മുനാഫിഖുകൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അനുവാദമില്ലാതെ പിരിഞ്ഞുപോകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഖന്ദഖ് കുഴിക്കുക എന്നത് വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യമായിരുന്നു, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം സ്വന്തം കൈകൊണ്ട് അത് കുഴിക്കുകയും നാല് നമസ്കാരങ്ങൾ ഖളാഅ് ആകുന്നതുവരെ അതിൽ വ്യാപൃതനാവുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'സത്യവിശ്വാസികൾ മാത്രമാകുന്നു' - അതായത് വിശ്വാസത്തിൽ പൂർണ്ണതയുള്ളവർ. ഇതാണ് മുബ്തദഅ് (തുടക്കം), ഇതിന്റെ ഖബർ 'അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ റസൂലിലും വിശ്വസിച്ചവർ' എന്നതാണ്. അവർ ഹൃദയത്തിന്റെ ആഴത്തിൽ നിന്ന് വിശ്വസിക്കുകയും രഹസ്യത്തിലും പരസ്യത്തിലും എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'അവർ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോടൊപ്പം ഒരു പൊതുവായ കാര്യത്തിൽ ആയിരിക്കുമ്പോൾ...' എന്നത് വിശ്വാസികളുടെ ഗുണമാണ്. ജുമുഅ, പെരുന്നാൾ, യുദ്ധം, കൂടിയാലോചനകൾ തുടങ്ങിയ പൊതുവായ കാര്യങ്ങളിൽ അവർ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അനുവാദമില്ലാതെ പിരിഞ്ഞുപോകാറില്ല. ഇതാണ് പൂർണ്ണ വിശ്വാസത്തിന്റെ അടയാളം. മുനാഫിഖുകളെ തിരിച്ചറിയാൻ ഇത് സഹായിക്കുന്നു.

ഖുർആനിലെ 'അൽ-മുസ്തഅ്ദിനൂൻ' (المستأذنون) എന്ന സൂക്തത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ സദസ്സിൽ നിന്ന് അത്യാവശ്യ കാര്യങ്ങൾക്കായി അനുവാദം ചോദിക്കുന്നവരെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു പരാമർശിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'ശഅ്ൻ' (شأن) എന്ന പദം ഗൗരവമേറിയ കാര്യങ്ങളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അവിടുത്തെ സദസ്സിൽ നിന്ന് മാറിനിൽക്കുന്നത് വലിയൊരു കാര്യമായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാണ് അല്ലാഹു 'ചില കാര്യങ്ങൾ' (لبعض) എന്ന് പ്രത്യേകം എടുത്തുപറഞ്ഞത്. അനുവാദം നൽകിയാലും, ഐഹിക കാര്യങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകിയതിലെ ചെറിയൊരു കുറവ് പരിഹരിക്കാൻ അവർക്ക് വേണ്ടി അല്ലാഹുവിനോട്

പാപമോചനം (استغفار) തേടാൻ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് കൽപ്പിക്കുന്നു. ഈ സൂക്തം ഒരു വലിയ മര്യാദയെ പഠിപ്പിക്കുന്നു: ഒരു നേതാവ് മുസ്ലിംകളുടെ കാര്യങ്ങൾക്കായി ജനങ്ങളെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടിയാൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുവാദമില്ലാതെ ആരും പിരിഞ്ഞുപോകരുത്. സൂഫി മാർഗ്ഗത്തിലെ മഹത്തുക്കൾ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹും പഠിപ്പിക്കുന്നത്, ഒരു മുരീദ് തന്റെ ശൈഖിന്റെ സാന്നിധ്യത്തിൽ നിന്ന് അത്യാവശ്യത്തിന് പുറത്തുപോകണമെങ്കിൽ, ശൈഖിന്റെ ആത്മീയ സാന്നിധ്യത്തോട് (روحانية) മനസ്സുകൊണ്ട് അനുവാദം ചോദിക്കണമെന്നാണ്. ശൈഖിന്റെ അനുവാദമില്ലാതെ സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കുന്നവൻ സത്യസന്ധതയുടെ (صدق) ഗന്ധം പോലും അറിയുകയില്ല. അഥവാ അറിവില്ലാതെ എന്തെങ്കിലും തെറ്റ് സംഭവിച്ചാൽ, ഉടൻ തന്നെ ശൈഖിനോട് മാപ്പ് ചോദിക്കുകയും ആ തെറ്റിന് പരിഹാരം തേടുകയും വേണം. ശൈഖുമാർ തങ്ങളുടെ മുരീദുകളെ പരിപാലിക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥരാണ്. അബൂ ഉസ്മാൻ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ ശിഷ്യന്മാരോട് ഉപദേശിച്ചത്, ദീനീ കാര്യങ്ങളിൽ ഒത്തൊരുമയോടെ നിൽക്കാനും, മുതിർന്നവരുടെ അഭിപ്രായമില്ലാതെ ഒരു സൽകർമ്മത്തിലും ഏർപ്പെടരുത് എന്നുമാണ്. ആരെങ്കിലും വീഴ്ച വരുത്തിയാൽ നിരാശപ്പെടരുത്, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം വിശാലമാണ്. മൗലാനാ ജാമി റഹിമഹുള്ളാഹ് പാടിയതുപോലെ, ഒരു വാതിൽ അടഞ്ഞാൽ മറ്റൊരു വാതിലിൽ മുട്ടുക, അല്ലാഹുവിന്റെ തൗബ സ്വീകരിക്കുന്ന വാതിലുകൾ അനവധിയാണ്.

[سورة النور (24) : آية 63]

അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതരെ *(*സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം*)* സാധാരണക്കാരെ വിളിക്കുന്നത് പോലെ പേര് ചൊല്ലി വിളിക്കരുത് എന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു. ഇത് അവിടുത്തെ ഉന്നതമായ പദവിയെ *(*മഖാം*)* ആദരിക്കലാണ്. അവിടുത്തെ വിളിക്കുമ്പോൾ അങ്ങേയറ്റത്തെ വിനയവും ആദരവും *(*അദബ്*)* പാലിക്കണം. അവിടുത്തെ ആഹ്വാനത്തെ തള്ളിക്കളയുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയോ പരീക്ഷണങ്ങളോ വന്നെത്തുമെന്ന് ഈ വചനം മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതരോടുള്ള പെരുമാറ്റത്തിൽ അശ്രദ്ധ കാണിക്കുന്നത് വിശ്വാസത്തിന്റെ പൂർണ്ണതയ്ക്ക് തടസ്സമാണ്.

നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അംഗീകരിക്കാത്തതിനെ ആരും സ്വീകരിക്കുകയില്ല. അവിടുന്ന് തള്ളിക്കളഞ്ഞതിനെ നാല് ഖലീഫമാരോ അവിടുത്തെ ഉമ്മത്തിലെ മറ്റുള്ളവരോ സ്വീകരിക്കുകയുമില്ല. റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് അനുവാദം ചോദിക്കാതെ ആരെങ്കിലും ഒരു കാര്യം ചെയ്താൽ, മറ്റാരും അവന് അനുവാദം നൽകുകയില്ല. ഇനി ആരെങ്കിലും നൽകിയാൽ തന്നെ അത് പ്രയോജനപ്പെടുകയുമില്ല. റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ യഥാർത്ഥ അവകാശിയായ (وارث) ശൈഖിൽ നിന്ന് അനുവാദം ചോദിക്കാത്തവന്റെ അവസ്ഥയും ഇതുതന്നെയാണ്. യഥാർത്ഥ അവകാശിയല്ലാത്ത മറ്റൊരാളുടെ അനുവാദം കൊണ്ട് ഒരു പ്രയോജനവുമില്ല. ഇനി മറ്റൊരു അവകാശിയുടെ അനുവാദം എന്നത് സങ്കൽപ്പിക്കാൻ പോലുമാവില്ല; കാരണം, അവകാശികൾ ഒരു വട്ടത്തിൽ കോർത്ത കണ്ണികൾ പോലെയാണ്. അവരിൽ ഒരാളുടെ കണ്ണാടിയിൽ ഒരാളുടെ നന്മയുടെ പ്രതിബിംബം തെളിയുന്നില്ലെങ്കിൽ, മറ്റൊരാളുടെ കണ്ണാടിയിലും അത് തെളിയുകയില്ല. റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ബർക്കത്ത് കൊണ്ട് അല്ലാഹു നമ്മുടെ കർമ്മങ്ങളെ സ്വീകരിക്കുമാറാകട്ടെ. 'റസൂലിന്റെ വിളി' (دُعاءَ الرَّسُـــولِ) എന്നതിൽ 'വിളി' എന്നത് കർത്താവിലേക്കാണ് ചേർത്തിരിക്കുന്നത്. അതായത്, അവിടുന്ന് നിങ്ങളോട്

കൽപ്പിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെയും അവിടുത്തെ ആഹ്വാനങ്ങളെയും നിസ്സാരമായി കാണരുത്. 'നിങ്ങളിൽ ചിലർ ചിലരെ വിളിക്കുന്നത് പോലെ' (كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا) എന്ന് പറഞ്ഞാൽ, പരസ്പരം വിളിക്കുന്നത് പോലെ അവിടുത്തെ വിളിയെ കാണരുത്. അവിടുത്തെ കൽപ്പനകൾക്ക് മറുപടി നൽകുന്നതിൽ അമാന്തം കാണിക്കുകയോ അനുവാദമില്ലാതെ പിന്തിരിഞ്ഞു പോവുകയോ ചെയ്യുന്നത് അനുവദനീയമല്ല. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നത്, ഇത് കർമ്മത്തിലേക്കാണ് ചേർത്തിരിക്കുന്നതെന്നാണ്. അതായത്, 'മുഹമ്മദ്' എന്നോ 'അബ്ദുല്ലാഹിന്റെ മകനേ' എന്നോ വിളിക്കുന്നത് പോലെ അവിടുത്തെ പേര് വിളിച്ച് ശബ്ദമുയർത്തരുത്. മറിച്ച്, 'യാ നബിയ്യല്ലാഹ്', 'യാ റസൂലല്ലാഹ്' എന്ന് ആദരവോടെ വിളിക്കണം. അല്ലാഹു ഖുർആനിൽ 'യാ അയ്യുഹന്നബി', 'യാ അയ്യുഹർറസൂൽ' എന്ന് വിളിച്ചത് പോലെയാണിത്. അല്ലാഹു എല്ലാ നബിമാരെയും അവരുടെ പേര് വിളിച്ചാണ് അഭിസംബോധന ചെയ്തത്, എന്നാൽ തന്റെ ഹബീബിനെ (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) ആദരവിന്റെ നാമങ്ങൾ കൊണ്ടാണ് വിളിച്ചത്. അബൂ ലൈസ് റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഫ്സീറിൽ പറയുന്നു: ഈ ആയത്തിൽ നന്മയുടെ അധ്യാപകനെ ആദരിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയുണ്ട്. റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം നന്മയുടെ അധ്യാപകനായതിനാൽ അവിടുത്തെ ആദരിക്കാൻ അല്ലാഹു കൽപ്പിച്ചു. ഹഖാഇഖുൽ ബഖ്ലിയിൽ പറയുന്നു: റസൂലിനെ ആദരിക്കുക എന്നത് അല്ലാഹുവിനെ ആദരിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്. അവിടുത്തെ അറിയുക എന്നത് അല്ലാഹുവിനെ അറിയുന്നതാണ്. അവിടുത്തെ പിന്തുടരുന്നതിലെ മര്യാദ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള മര്യാദയാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റ റഹിമഹുള്ളാഹ് തഅ്വീലാത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ശൈഖുമാരെ ആദരിക്കാനാണ്. കാരണം, തന്റെ ഉമ്മത്തിൽ നബി എങ്ങനെയോ, അപ്രകാരമാണ് തന്റെ അനുയായികൾക്കിടയിൽ ശൈഖ്. അതിനാൽ ശൈഖുമാരോട് സംസാരിക്കുമ്പോൾ ആദരവ് കാണിക്കുകയും സേവനത്തിൽ മര്യാദ പാലിക്കുകയും ചെയ്യുക. 'അല്ലാഹു അറിയുന്നു' (قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ) എന്നതിൽ 'ഖദ്' എന്നത് ഉറപ്പിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'ഒളിച്ചോടുന്നവർ' (يَتَسَلَّلُونَ) എന്നത് സമൂഹത്തിൽ നിന്ന് പതുക്കെ പതുക്കെ ആരും കാണാതെ പുറത്തുപോകുന്നവരെയാണ്. 'മറഞ്ഞിരുന്ന്' (لِوَاذًا) എന്നത് മറ്റൊരാളുടെ പിന്നിൽ ഒളിച്ചിരുന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ

ശ്രമിക്കുന്നതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ചില മുനാഫിഖുകൾക്ക് ജുമുഅ ദിവസം നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ഖുതുബ കേൾക്കുന്നത് ഭാരമായി തോന്നുമായിരുന്നു. അവർ മറ്റുള്ളവരുടെ പിന്നിൽ ഒളിച്ചിരുന്ന് അനുവാദമില്ലാതെ പള്ളിയിൽ നിന്ന് പുറത്തുപോകുമായിരുന്നു. അവരെ അല്ലാഹു ഈ ആയത്തിലൂടെ താക്കീത് ചെയ്യുന്നു. 'അവിടുത്തെ കൽപ്പനയ്ക്ക് വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ' (يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ) എന്നതിൽ, അവിടുത്തെ കൽപ്പനയിൽ നിന്ന് വിട്ടുമാറി സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരം നടക്കുന്നവരെയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

[سورة النور (24) : آية 64]

അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിന്റെ വിശാലതയെയും അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലെ സൂക്ഷ്മതയെയും കുറിച്ചുള്ള ഈ വചനത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളതാണ് ആകാശഭൂമികളിലെ സകലതും എന്ന് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. അവന്റെ അറിവിൽ നിന്ന് ഒന്നും മറഞ്ഞിരിക്കുന്നില്ല. വിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ ആന്തരിക അവസ്ഥകളെയും ബാഹ്യപ്രവൃത്തികളെയും അല്ലാഹുവിന്റെ നിരീക്ഷണത്തിലാണെന്ന ബോധത്തോടെ (മൊറാഖബ - مراقبة) ക്രമീകരിക്കണം. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾക്ക് വിധേയരായി, അവന്റെ പ്രീതി മാത്രം ലക്ഷ്യമാക്കി ജീവിക്കുന്നവർക്ക് പരലോകത്ത് ഉന്നതമായ പദവികൾ ലഭിക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് (ഇൽമ് - علم) സകലതിനെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. തന്റെ ദാസന്മാർ എന്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്നുവോ, അത് അവൻ കൃത്യമായി അറിയുന്നു. അതിനാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയാൽ (ദിക്ർ - ذكر) നിറയ്ക്കുകയും, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തിൽ മാത്രം ആശ്രയിക്കുകയും വേണം.

അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപനകൾക്ക് വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്ക് ഭൗതികലോകത്ത് പരീക്ഷണങ്ങൾ (فتنة) - അതായത് ശരീരത്തിലോ, സമ്പത്തിലോ, സന്താനങ്ങളിലോ ബാധിക്കുന്ന രോഗം, കൊലപാതകം, നാശം, ഭരണാധികാരികളുടെ അക്രമം തുടങ്ങിയവ - സംഭവിക്കുമെന്ന് ഭയപ്പെടണം. ജുനൈദ്

ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'ഇവിടെ ഫിത്ന എന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ കാഠിന്യവും, അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവിൽ (معرفة) നിന്ന് ഹൃദയം ഉൾക്കൊള്ളാതിരിക്കലുമാണ്.' പരലോകത്ത് കഠിനമായ ശിക്ഷ (عذاب أليم) ലഭിക്കുമെന്നും അല്ലാഹു മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നു. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ ഇപ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: 'തങ്ങളുടെ ശൈഖിന്റെ കൽപനകൾക്ക് വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്ക് ഫിത്ന സംഭവിക്കും. അമിതമായ സമ്പത്ത്, ജനങ്ങളുടെ പ്രശംസ, അനുയോജ്യമല്ലാത്ത സമയത്തുള്ള വിവാഹം, ശൈഖിന്റെ അനുവാദമില്ലാതെയുള്ള യാത്ര, അവിവേകികളുമായോ സ്ത്രീകളുമായോ ഉള്ള സഹവാസം, ധനികരുടെ കൂട്ടുക്കെട്ട്, ഭരണാധികാരികളുടെ വാതിലുകളിൽ മുട്ടൽ, സ്ഥാനമാനങ്ങൾക്കായുള്ള ആഗ്രഹം എന്നിവയെല്ലാം ഫിത്നയാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ വ്യാപൃതനാവുക എന്നത് തന്നെ വലിയൊരു പരീക്ഷണമാണ്.' ബഖ്ലി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഇവിടെ ഫിത്ന എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളെ വെറുക്കുന്നവരുമായും നിഷേധികളുമായും സഹവസിക്കലാണ്. ഇത് ഏറ്റവും വലിയ ഫിത്നയാണ്.' അല്ലാഹു ആകാശഭൂമികളിലുള്ള സകലതിനെയും സൃഷ്ടിക്കുകയും ഉടമപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നവനാണ്. നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന നന്മയും തിന്മയും, ഇഖ്ലാസും നിഫാഖും എല്ലാം അവൻ അറിയുന്നു. അന്ത്യദിനത്തിൽ അവർ അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് മടങ്ങുമ്പോൾ, അവർ ചെയ്ത കർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവൻ അവരെ അറിയിക്കും. അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും അറിവുള്ളവനാണ് (عليم).

[سورة الفرقان (25) : الآيات 1 إلى 4]

പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. 'സത്യത്തെയും അസത്യത്തെയും വേർതിരിക്കുന്ന പ്രമാണം (فرقان) തന്റെ ദാസന് അവതരിപ്പിച്ചവൻ എത്രയോ അനുഗ്രഹീതനാണ്.' ഈ ഖുർആൻ ലോകർക്ക് മുന്നറിയിപ്പുകാരനായി (نذير) നിലകൊള്ളുന്നു. ആകാശങ്ങളുടെയും ഭൂമിയുടെയും ആധിപത്യം അവന്റേതാണ്. അവൻ ഒരു സന്താനത്തെയും സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല. ആധിപത്യത്തിൽ അവന് പങ്കാളികളില്ല. അവൻ എല്ലാ വസ്തുക്കളെയും കൃത്യമായ അളവിലും കണക്കിലും (قدر) സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, അവിശ്വാസികൾ അവനെക്കൂടാതെ ദൈവങ്ങളെ സ്വീകരിക്കുന്നു; അവർ ഒന്നും സൃഷ്ടിക്കാത്തവരും മറിച്ച് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടവരുമാണ്. അവർക്ക് സ്വന്തമായി ഉപകാരമോ ഉപദ്രവമോ ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല, മരണം നൽകാനോ ജീവിതം നൽകാനോ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനോ അവർക്ക് അധികാരമില്ല. അവിശ്വാസികൾ ഈ ഖുർആനിനെക്കുറിച്ച് പറയുന്നത്, 'ഇതൊരു കെട്ടുകഥയല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല, മറ്റുള്ളവരുടെ സഹായത്തോടെ അവൻ മെനഞ്ഞെടുത്തതാണ്' എന്നാണ്. തീർച്ചയായും അവർ അക്രമവും നുണയുമാണ് കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നത്.

അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനാണ് (عليم). നന്മയ്ക്ക് പ്രതിഫലം നൽകുന്നതിനെക്കുറിച്ചും തിന്മയ്ക്ക് ശിക്ഷ നൽകുന്നതിനെക്കുറിച്ചും അവൻ എല്ലാം അറിയുന്നവനാണ്. മനുഷ്യർ ചെയ്യുന്ന ചെറുതും വലുതുമായ കാര്യങ്ങളെ, അണുവിട പോലും വിടാതെ അവൻ അറിയുന്നു. അറിഞ്ഞിരിക്കുക, അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുത്ത് നിൽക്കുന്നവർക്ക് (أهل الله) ഐഹിക സുഖങ്ങളോടോ പരലോക സുഖങ്ങളോടോ ഉള്ള ആസക്തി (تعلق) ഹറാമാണ്. എന്നാൽ, അവർ പരലോകത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ട്; അത് പരലോകം എന്ന അർത്ഥത്തിലല്ല, മറിച്ച് 'ആഖിർ' (آخر) എന്ന പദത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ അർത്ഥത്തിൽ, അതായത് അല്ലാഹുവിനെ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടാണ്. ആത്മജ്ഞാനികൾ പറയുന്നു: നിന്നെ നിന്റെ

രക്ഷിതാവിൽ നിന്ന് അകറ്റുന്നതെന്തോ അതാണ് നിന്റെ ദുനിയാവ്. അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായവൻ ഭൗതികമായ ബന്ധനങ്ങളുടെ ചങ്ങല പൊട്ടിച്ചെറിയുകയും, സത്തയുടെയും വിശേഷണങ്ങളുടെയും ഏകത്വത്തിന്റെ രഹസ്യവുമായി (تجرد الذات والصفات) ബന്ധപ്പെടുകയും വേണം. പ്രതിഫലത്തിന്റെ നാൾ വന്നെത്തുന്നതിന് മുമ്പ് സ്വന്തം കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുകയും ആത്മവിചാരണ (محاسبة) നടത്തുകയും ചെയ്യുക. ഈ ജീവിതത്തിന്റെ അന്ത്യം മരണമാണ്, ഈ നിലനിൽപ്പ് ശാശ്വതമല്ല. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ഒരു ജനതയെക്കുറിച്ച് ആളുകൾ നിങ്ങൾ ഭാഗ്യവാന്മാരാണ് എന്ന് പറഞ്ഞാൽ, കാലം അവർക്കായി ഒരു ദുരിതദിവസം ഒളിപ്പിച്ചു വെച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാണ്.' കവി പാടുന്നു: 'രാവുകൾ ആർക്കും നന്മ ചെയ്തിട്ടില്ല, നന്മ ചെയ്ത ശേഷം തിന്മ ചെയ്യാനല്ലാതെ.' മറ്റൊരു കവി പറയുന്നു: 'കാലം നന്നായിരുന്നപ്പോൾ നീ അതിനെക്കുറിച്ച് നല്ല ധാരണ വെച്ചുപുലർത്തി, എന്നാൽ വിധി കൊണ്ടുവരുന്ന തിന്മയെ നീ ഭയപ്പെട്ടില്ല.' മറ്റൊരാൾ പറയുന്നു: 'ആരോഗ്യം ഒരാളെ മരണത്തിൽ നിന്ന് വൈകിപ്പിക്കുന്നില്ല, രോഗം മരണത്തെ നേരത്തെയാക്കുന്നുമില്ല.' അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനാണ് (وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ); മരണത്തെക്കുറിച്ചും മടക്കത്തെക്കുറിച്ചും, നിർബന്ധിതമായോ സ്വമേധയാ ഉള്ളതോ ആയ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും, രഹസ്യവും പരസ്യവുമായ സകലതിനെക്കുറിച്ചും അവൻ അറിയുന്നു. അതിനാൽ, ഈ യാഥാർത്ഥ്യം ദർശിക്കുകയും ഭയത്തോടും നിരീക്ഷണത്തോടും (مراقبة) കൂടി തന്റെ ആയുഷ്കാലം ചെലവഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് മംഗളങ്ങൾ. ഹിജ്റ വർഷം 1108 റജബ് മാസം ശനിയാഴ്ച സൂറത്തുന്നൂർ പൂർത്തിയായി.

സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ പ്രതാപത്തെയും, സത്യത്തെയും അസത്യത്തെയും വേർതിരിച്ചുകാണിക്കുന്ന ദൈവിക പ്രമാണത്തെയും *(الفرقان)* കുറിച്ചുള്ള അറിവുകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഈ അധ്യായം പ്രപഞ്ചനാഥനായ അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും *(توحيد)*, അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ മഹിമയെയും വാഴ്ത്തുന്നു. വിശുദ്ധ ഖുർആൻ എന്നത് സത്യവും അസത്യവും തമ്മിലുള്ള അതിർവരമ്പാണ്. പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവർകൾ ലോകർക്ക് മുഴുവൻ മുന്നറിയിപ്പുകാരനായി നിയോഗിക്കപ്പെട്ടത് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ അടയാളമാണ്. അവിശ്വാസികൾ പ്രവാചകത്വത്തെ നിഷേധിച്ചപ്പോൾ, അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന് അവതരിപ്പിച്ച ഈ വേദം വഴികാട്ടിയായി നിലകൊള്ളുന്നു. ഇവിടെ 'ഫുർഖാൻ' എന്നത് അറിവിന്റെയും വിവേകത്തിന്റെയും പ്രകാശമാണ്, അത് ഹൃദയങ്ങളിൽ ദൈവഭയം *(تقوى)* ഉണർത്തുകയും അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മാർഗ്ഗം സുഗമമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

മക്കയിൽ അവതരിച്ച ഈ സൂറത്തിന് ഭൂരിപക്ഷാഭിപ്രായപ്രകാരം എഴുപത്തിയേഴ് ആയത്തുകളാണുള്ളത്. 'പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. അനുഗ്രഹപൂർണ്ണനാണ് അവൻ (تبارك)'. 'തബാറക' എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം നന്മകൾ വർദ്ധിച്ചവനാണ് എന്നാണ്. ഇവിടെ 'ബർക്കത്ത്' എന്ന പദത്തിൽ നിന്ന് ചേർക്കപ്പെട്ട ഒരു പദം (മുളാഫ്) ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ബർക്കത്ത് എന്നാൽ നന്മയുടെ ആധിക്യം എന്നാണർത്ഥം. ഖുർആൻ അഥവാ 'അൽ-ഫുർഖാൻ' (الفرقان) അവതരിപ്പിച്ചതിനോട് ചേർത്ത് ഈ പ്രയോഗം വന്നത്, അതിൽ മതപരവും ഭൗതികവുമായ അനേകം നന്മകൾ അടങ്ങിയിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണ്. അല്ലെങ്കിൽ, എല്ലാ വസ്തുക്കളേക്കാളും ഉന്നതനും തന്റെ വിശേഷണങ്ങളിലും പ്രവൃത്തികളിലും അത്യുന്നതനുമാണ് അല്ലാഹു എന്നാണർത്ഥം.

കാരണം, ബർക്കത്ത് എന്ന വാക്ക് വർദ്ധനവ് എന്ന അർത്ഥത്തെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. മൗലാനാ ഫന്നാരി തന്റെ ഫാതിഹയുടെ തഫ്സീറിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: 'അൽ-റഖീം', 'തബാറക', 'അൽ-മതാഅ്' എന്നീ വാക്കുകളുടെ അർത്ഥം തേടി സാഹിബ് ഇബ്നു അബ്ബാദ് അറബ് ഗോത്രങ്ങൾക്കിടയിൽ സഞ്ചരിക്കുമായിരുന്നു. അപ്പോൾ ഒരു സ്ത്രീ 'മതാഅ് എവിടെ?' എന്ന് ചോദിക്കുന്നതും, അവളുടെ ചെറിയ മകൻ 'റഖീം വരികയും മതാഅ് എടുക്കുകയും ചെയ്തു, മല തബാറക (ഉയർന്നു) ആയിരിക്കുന്നു' എന്ന് മറുപടി പറയുന്നതും അദ്ദേഹം കേട്ടു. അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ റഖീം എന്നാൽ നായ എന്നും, മതാഅ് എന്നാൽ പാത്രങ്ങൾ തുടയ്ക്കാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന നനഞ്ഞ തുണി എന്നും, തബാറക എന്നാൽ ഉയർന്നു എന്നും അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നത്, ഒരു വസ്തുവിൽ ദൈവികമായ നന്മ സ്ഥിരമായി നിലനിൽക്കുന്നതിനാണ് ബർക്കത്ത് എന്ന് പറയുന്നത്. വെള്ളം കെട്ടിക്കിടക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന് 'ബിർക്ക' എന്ന് പേര് വന്നത് അവിടെ വെള്ളം സ്ഥിരമായി നിൽക്കുന്നത് കൊണ്ടാണ്. അതിനാൽ 'തബാറക' എന്നാൽ മാറ്റമില്ലാതെ സ്ഥിരമായി നിലനിൽക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. അതുകൊണ്ടാണ് ഇതിന്റെ വർത്തമാനകാല രൂപം (മുളാരിഅ്) ഉപയോഗിക്കാത്തത്, കാരണം അത് മാറ്റത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'ബുർഹാനുൽ ഖുർആൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: ഈ പദം അല്ലാഹുവിന് മാത്രമായി ഉപയോഗിക്കുന്നതാണ്, അത് ഭൂതകാല രൂപത്തിൽ (മാളി) മാത്രമേ പ്രയോഗിക്കാവൂ. ഇവിടെ ഈ പദം പ്രത്യേകം പരാമർശിക്കാൻ കാരണം, തുടർന്ന് വരാനിരിക്കുന്ന വിഷയം അത്യന്തം ഗൗരവമുള്ളതാണ്; അല്ലാഹുവിന്റെ എല്ലാ വേദഗ്രന്ഥങ്ങളുടെയും അർത്ഥങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വിശുദ്ധ ഖുർആനാണത്. 'ഫുർഖാൻ' എന്നത് രണ്ട് കാര്യങ്ങൾക്കിടയിൽ വേർതിരിക്കുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ക്രിയാനാമമാണ്. സത്യത്തെയും അസത്യത്തെയും, വിശ്വാസിയെയും അവിശ്വാസിയെയും വേർതിരിക്കുന്നതിൽ അങ്ങേയറ്റം കൃത്യത പുലർത്തുന്നതുകൊണ്ടാണ് ഖുർആനിന് ഈ പേര് ലഭിച്ചത്. 'തന്റെ അടിമയ്ക്ക് (അബ്ദിഹി - عبـــده)' - അല്ലാഹുവിന്റെ ഏറ്റവും വിശുദ്ധനായ അടിമയും, ഏറ്റവും പ്രത്യേകതയുള്ള പ്രവാചകനും, ഏറ്റവും ഉന്നതനായ പ്രിയഭാജനവും, ഏറ്റവും ഉത്തമനായ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടവനുമായ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവർകൾക്ക്.

[سورة الفرقان (25) : آية 2]

ആകാശങ്ങളുടെയും ഭൂമിയുടെയും ആധിപത്യം ആർക്കാണോ അവനാണ് അത്യുന്നതൻ. അവൻ ഒരു സന്താനത്തെയും സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല. ആധിപത്യത്തിൽ അവന് യാതൊരു പങ്കാളിയുമില്ല. അവൻ എല്ലാ വസ്തുക്കളെയും സൃഷ്ടിക്കുകയും, അവയ്ക്ക് കൃത്യമായ അളവും നിർണ്ണയവും *(تقدير)* നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ അദ്വിതീയതയെയും *(توحيد)* അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ പൂർണ്ണതയെയും വിളിച്ചോതുന്നു. അവൻ സർവ്വതിനെയും സൃഷ്ടിച്ചത് അലക്ഷ്യമായല്ല, മറിച്ച് ഓരോന്നിനും അതിന്റേതായ ലക്ഷ്യവും പരിധിയും നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ പരമാധികാരത്തിൽ *(ملك)* ആർക്കും പങ്കില്ലെന്നും, അവൻ സൃഷ്ടികളിൽ നിന്ന് തികച്ചും വ്യത്യസ്തനാണെന്നും *(مخالفة للحوادث)* ഈ വചനം നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ 'അബ്ദ്' (അടിമ) എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത് അവിടുത്തേക്ക് ലഭിച്ച പരമമായ ബഹുമതിയാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അടിമത്തം (عبودية) എന്ന പദവിയിൽ അവിടുന്ന് സകല പ്രവാചകന്മാരേക്കാളും ഉന്നതനാണ്. 'അബ്ദുഹു സകരിയ്യാ' എന്ന് ഖുർആനിൽ പരാമർശിച്ചതുപോലെ മറ്റാരെയും കേവലം 'അബ്ദ്' എന്ന് അല്ലാഹു സംബോധന ചെയ്തിട്ടില്ല. ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ വാദത്തെ ഖണ്ഡിച്ചുകൊണ്ട്, പ്രവാചകൻ അയച്ചവനായ അല്ലാഹുവിന്റെ അടിമ മാത്രമാണെന്ന് ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് തശഹ്ഹുദിൽ 'റസൂലുഹു' എന്നതിനേക്കാൾ മുൻപേ 'അബ്ദുഹു' എന്ന് നാം ചൊല്ലുന്നത്. 'ലോകർക്ക് മുന്നറിയിപ്പുകാരനാകാൻ' (لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيراً) എന്ന വചനം, ഖുർആൻ വഴി മനുഷ്യർക്കും ജിന്നുകൾക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നവനായി നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം നിയോഗിക്കപ്പെട്ടു എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. 'ആലം' (عالم) എന്നത് സ്രഷ്ടാവിനെ അറിയിക്കുന്ന ഒരു ഉപകരണം പോലെയാണ്. അല്ലാഹുവിന് ആകാശഭൂമികളുടെ ഉടമസ്ഥത (ملك) പൂർണ്ണമായും അവകാശപ്പെട്ടതാണ്. അവന് സന്താനങ്ങളോ (ولد)

പങ്കാളികളോ (شريك) ഇല്ല. അവൻ സകല വസ്തുക്കളെയും സൃഷ്ടിക്കുകയും (خلق كل شيء), അവയ്ക്ക് കൃത്യമായ അളവും (تقدير) ഗുണവിശേഷങ്ങളും നൽകി അവയുടെ കർമ്മമണ്ഡലങ്ങൾ നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തു.

[سورة الفرقان (25) : الآيات 3 إلى 4]

സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ മൂന്നും നാലും ആയത്തുകളിൽ അല്ലാഹു തന്റെ അചഞ്ചലമായ ഏകത്വത്തെയും *(توحيد)* സൃഷ്ടിജാലങ്ങളുടെ മേലുള്ള അവന്റെ സമ്പൂർണ്ണാധിപത്യത്തെയും പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. അവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ അജ്ഞതയാൽ അല്ലാഹുവിന് പുറമെ യാതൊരു സൃഷ്ടിപ്പിനും കഴിവില്ലാത്തതും, തങ്ങൾക്ക് തന്നെ ഉപകാരമോ ഉപദ്രവമോ ചെയ്യാൻ സാധിക്കാത്തതുമായ വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നു. അവർക്ക് മരണത്തെ തടയാനോ, പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനോ, പരലോകത്ത് ഉയർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കാനോ *(بعث)* യാതൊരു അധികാരവുമില്ല. അവിശ്വാസികൾ ഖുർആനിനെ വിശേഷിപ്പിച്ചത് താൻ കെട്ടിച്ചമച്ച ഒരു കള്ളം *(إفك)* എന്നാണ്. ഇതിനായി അവർ മറ്റുള്ളവരുടെ സഹായം തേടിയിട്ടുണ്ടെന്നും അവർ ആരോപിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇത് തികച്ചും അന്യായവും അസത്യവുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവർ അക്രമത്തിലും *(ظلم)* കള്ളത്തിലും മുഴുകിയിരിക്കുകയാണ്.

അല്ലാഹുവിനെ കൂടാതെ, അവനെ ആരാധിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചുകൊണ്ട് ബഹുദൈവാരാധകർ (المشركون) തങ്ങൾക്കായി വിഗ്രഹങ്ങളെ ദൈവങ്ങളായി സ്വീകരിച്ചു. എന്നാൽ, ഈ വിഗ്രഹങ്ങൾക്ക് യാതൊരു വസ്തുവിനെയും സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയില്ല. ബുദ്ധിയുള്ളവരെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നത് പോലെയാണ് അല്ലാഹു ഇവിടെ വിഗ്രഹങ്ങളെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കുന്നത്; കാരണം, അവിശ്വാസികൾ അവയെ ബുദ്ധിയുള്ളവരായിട്ടാണ് കണക്കാക്കിയിരുന്നത്. യഥാർത്ഥത്തിൽ, അവ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടവയാണ് (مخلوقات). തങ്ങൾക്ക് ഉപദ്രവം തടയാനോ (ضر) ഗുണം ചെയ്യാനോ (نفع) അവയ്ക്ക് കഴിയില്ല.

ജീവനുള്ളവയ്ക്ക് പോലും തങ്ങൾക്ക് ഗുണകരമായത് ചെയ്യാനും ദോഷകരമായത് തടയാനും സാധിക്കുമ്പോൾ, അതിനുപോലും കഴിയാത്ത വിഗ്രഹങ്ങൾ എങ്ങനെ ദൈവങ്ങളാകും? മരണം നൽകാനോ (موت) ജീവിതം നൽകാനോ (حياة) പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനോ (نشور) അവയ്ക്ക് കഴിയില്ല. ദൈവത്വത്തിന്റെ (الوهية) ലക്ഷണങ്ങൾ ഒട്ടും ഇല്ലാത്തവയാണവ. യഥാർത്ഥ ദൈവം അല്ലാഹു മാത്രമാണ്; അവനാണ് ഉപദ്രവിക്കുന്നവനും ഗുണം ചെയ്യുന്നവനും ജീവിപ്പിക്കുന്നവനും മരിപ്പിക്കുന്നവനും. ഈ സൂക്തത്തിൽ ആത്മീയമായ വിഗ്രഹങ്ങളെക്കുറിച്ചും സൂചനയുണ്ട്; അതായത്, തങ്ങളെത്തന്നെ വലിയവരായി കാണിക്കുന്ന വ്യാജ ഗുരുക്കന്മാരും വഴിതെറ്റിക്കുന്നവരുമാണവർ. ഹൃദയങ്ങൾക്ക് ജീവൻ നൽകാനോ (احياء القلوب) നഫ്സിനെ (نفوس) നിയന്ത്രിക്കാനോ അവർക്ക് കഴിയില്ല. അറിവില്ലായ്മ എന്ന വലിയ മരണത്തെ നീക്കി, അറിവ് എന്ന ഉന്നതമായ ജീവിതം നൽകാൻ കഴിയാത്തവരെ പിന്തുടരുന്നത് വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുമതിയോടെ അറിവ് പകർന്നുനൽകുന്ന പ്രവാചകന്മാരും (انبياء) അവരെ പിന്തുടരുന്ന ആത്മജ്ഞാനികളായ പണ്ഡിതന്മാരും (علماء عاملين) മാത്രമാണ് യഥാർത്ഥ മാർഗദർശികൾ. അല്ലാത്തവരുടെ വാക്കുകൾ കേൾക്കുന്നത് ഇസ്രായേൽ സന്തതികൾ കാളക്കുട്ടിയുടെ ശബ്ദം കേട്ടതുപോലെയാണ്. അതിനാൽ സത്യസന്ധരായവരോടൊപ്പം (الصادقين) ആയിരിക്കുക എന്ന ഖുർആനിക കൽപ്പന നാം പാലിക്കണം. ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'ആരുമായാണ് ഞങ്ങൾ സഹവസിക്കേണ്ടത്?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ആരുടെ സംസാരം നിങ്ങളുടെ അറിവ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നുവോ, ആരുടെ ദർശനം നിങ്ങളെ അല്ലാഹുവിനെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നുവോ, ആരുടെ കർമ്മങ്ങൾ നിങ്ങളെ പരലോകത്തേക്ക് പ്രേരിപ്പിക്കുന്നുവോ അവരോടൊപ്പം ഇരിക്കുക.' അല്ലാഹുവേ, സത്യസന്ധരായ സഹോദരങ്ങളോടൊപ്പം ഞങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ. തുടർന്ന് അവിശ്വാസികൾ ഖുർആനിനെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞത് അതൊരു കെട്ടുകഥയാണെന്നും (إفك) മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം സ്വന്തമായി

ഉണ്ടാക്കിയതാണെന്നുമാണ് (افتراء). സത്യത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ച കള്ളമാണ് 'ഇഫ്ക്' എന്നത്.

[سورة الفرقان (25) : الآيات 5 إلى 10]

സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ ***5*** മുതൽ ***10*** വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങൾ അവിശ്വാസികളുടെ അഹങ്കാരത്തെയും അവർ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളോട് കാണിച്ച നിഷേധത്തെയും തുറന്നുകാട്ടുന്നു. അവർ ഖുർആനിനെ വെറും കെട്ടുകഥകളെന്നും ***(أساطير الأولين)*** മറ്റുള്ളവരാൽ എഴുതിവെക്കപ്പെട്ടവയാണെന്നും ആരോപിച്ചു. എന്നാൽ അല്ലാഹു ആകാശഭൂമികളിലെ രഹസ്യങ്ങൾ അറിയുന്നവനാണെന്നും അവൻ അത്യധികം പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണെന്നും ***(غفور رحيم)*** ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. പ്രവാചകന്മാരുടെ ജീവിതരീതിയെ ചോദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ട്, അവർക്ക് നമ്മെപ്പോലെ ഭക്ഷണം കഴിക്കാനും ചന്തകളിൽ നടക്കാനും കഴിയുമോ എന്ന് അവിശ്വാസികൾ ചോദിച്ചു. എന്നാൽ പ്രവാചകത്വം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യമാണ്. സ്വർഗ്ഗത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വാഗ്ദാനങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അചഞ്ചലമായ തീരുമാനമാണ്. അവിശ്വാസികൾക്ക് ലഭിക്കാനിരിക്കുന്ന നരകശിക്ഷയെക്കുറിച്ചും ***(عذاب)*** അവരുടെ അഹങ്കാരത്തിന്റെ പരിണതിയെക്കുറിച്ചും ഈ സൂക്തങ്ങൾ മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, വിശുദ്ധ ഖുർആനിനെതിരെ അവിശ്വാസികൾ ഉന്നയിച്ച ആരോപണങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ ഭാഗം അത്യന്തം ഗൗരവകരമാണ്. 'മറ്റൊരു ജനത അവനെ ഇതിന് സഹായിച്ചു' (وَأَعانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ) എന്ന ഖുർആനിക പരാമർശം യഹൂദരെ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതാണ്. അവർ തങ്ങളുടെ പുരാതന കഥകൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമക്ക് പറഞ്ഞുകൊടുക്കുകയും, അവിടുന്ന് അത് തന്റെ വാക്കുകളിലൂടെ അവതരിപ്പിക്കുകയുമാണെന്ന് അവർ നുണ പ്രചരിപ്പിച്ചു. ഇത് വലിയൊരു അക്രമമാണ് (ظُلْماً). അമാനുഷികമായ ഖുർആനിനെ

മനുഷ്യനിർമ്മിതമായ കെട്ടുകഥകളായി (إفك) ചിത്രീകരിക്കുക വഴി അവർ സത്യത്തെ അതിന്റെ സ്ഥാനത്തുനിന്നും മാറ്റിമറിച്ചു. 'സൂർ' (زور) എന്നാൽ വക്രത എന്നാണ് അർത്ഥം; സത്യത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചതിനാലാണ് കള്ളത്തിന് ഈ പേര് വന്നത്. ഖുർആനിനെ 'പൂർവ്വികരുടെ കെട്ടുകഥകൾ' (أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ) എന്ന് അവർ വിളിച്ചു. റുസ്തം, ഇസ്ഫന്ദിയാർ തുടങ്ങിയവരുടെ കഥകൾ പോലെ അടിസ്ഥാനമില്ലാത്ത കാര്യങ്ങളാണിവയെന്ന് അവർ വാദിച്ചു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം എഴുതാൻ അറിയാത്തവരായതുകൊണ്ട് (അമ്മി), മറ്റുള്ളവരെക്കൊണ്ട് ഇത് എഴുതിപ്പിക്കുകയും, രാവിലെയും വൈകുന്നേരവും (بُكْرَةً وَأَصِيلًا) അത് കേട്ടുപഠിക്കുകയുമാണെന്ന് അവർ ആരോപിച്ചു. എന്നാൽ അല്ലാഹു ഇതിന് മറുപടി നൽകുന്നു: ആകാശഭൂമികളിലെ രഹസ്യങ്ങൾ അറിയുന്നവനാണ് (يَعْلَمُ السِّرَّ) ഇത് അവതരിപ്പിച്ചത്. ഖുർആനിന്റെ അമാനുഷികതയും അതിലെ അദൃശ്യജ്ഞാനങ്ങളും ഇത് മനുഷ്യനിർമ്മിതമല്ലെന്ന് തെളിയിക്കുന്നു. അല്ലാഹു 'ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ്' (غَفُوراً رَحِيماً). അതുകൊണ്ടാണ് ഇത്രയും വലിയ അക്രമം ചെയ്തിട്ടും അവൻ ഉടനെ ശിക്ഷിക്കാത്തത്; മറിച്ച് പശ്ചാത്താപത്തിന്റെ വാതിൽ തുറന്നിട്ടിരിക്കുന്നു. സത്യം ഗ്രഹിക്കുക: ഖുർആൻ അല്ലാഹുവിന്റെ നിത്യമായ ജ്ഞാനത്തിൽ നിന്നുള്ളതാണ്. സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് ഇത് മാർഗ്ഗദർശനവും (هداية), അവിശ്വാസികൾക്ക് ഇത് അവരുടെ അന്ധത കാരണം വഴിപിഴവുമാണ്. വിശ്വാസത്തിന്റെ പ്രകാശമില്ലാത്തവർക്ക് ഖുർആനിലെ ദിവ്യപ്രകാശം കാണാൻ കഴിയില്ല. അവിശ്വാസത്തിന്റെ ഇരുട്ടിൽ (ظلمة الكفر) അവർ ഖുർആനിനെ മനുഷ്യന്റെ വാക്കുകൾ പോലെ ഒരു സൃഷ്ടിയായി തെറ്റിദ്ധരിച്ചു. ബിദ്അത്തുകാരുടെ അവസ്ഥയും ഇതുതന്നെയാണ്; തങ്ങളുടെ തെറ്റായ വീക്ഷണങ്ങളുടെ ഇരുട്ടിൽ അവർ ഖുർആനിന്റെ യഥാർത്ഥ മഹത്വം കാണാതെ അതിനെ തരംതാഴ്ത്തി സംസാരിക്കുന്നു.

[سورة الفرقان (25) : آية 7]

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയഞ്ചാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ ഏഴാം വചനത്തിൽ, അവിശ്വാസികൾ പ്രവാചകനെക്കുറിച്ച് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) ഉന്നയിച്ച അഹങ്കാരപൂർണ്ണമായ ചോദ്യത്തെയാണ് അല്ലാഹു പരാമർശിക്കുന്നത്. 'എന്തുകൊണ്ടാണ് ഈ പ്രവാചകൻ ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും അങ്ങാടികളിലൂടെ നടക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്?' എന്നായിരുന്നു അവരുടെ ചോദ്യം. റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഭൗതികമായ ഉപാധികളിൽ നിന്ന് മുക്തനായ ഒരു മലക്കിനെയാണ് അവർ പ്രവാചകനായി പ്രതീക്ഷിച്ചത്. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ യുക്തി ഇതായിരുന്നു: മനുഷ്യർക്ക് മാതൃകയാകാൻ മനുഷ്യൻ തന്നെ വേണം. പ്രവാചകന്റെ ഭക്ഷണവും നടത്തവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനുഷ്യത്വത്തെ (بشرية) വെളിപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മീയമായ ഉന്നതിയും അല്ലാഹുവുമായുള്ള ബന്ധവും (اتصال) അസാധാരണമാണ്. അവിശ്വാസികളുടെ ഈ ചോദ്യം അവരുടെ അജ്ഞതയെയും, ഭൗതികമായ കാഴ്ചപ്പാടുകളെയും (حجاب) ആണ് കാണിക്കുന്നത്. യഥാർത്ഥത്തിൽ, പ്രവാചകന്റെ ഈ ലൗകിക ജീവിതം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹത്വത്തെ കുറയ്ക്കുന്നില്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലെ അത്ഭുതത്തെയാണ് അത് പ്രകടമാക്കുന്നത്.

ഖുർആൻ അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമാണ്, അത് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതല്ല. ആരെങ്കിലും അത് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതാണെന്ന് പറഞ്ഞാൽ, അത് അവതരിപ്പിച്ച അല്ലാഹുവിനെ അവൻ നിഷേധിച്ചിരിക്കുന്നു. നാസ്തികതയിൽ നിന്നും തെറ്റായ വിശ്വാസങ്ങളിൽ നിന്നും അല്ലാഹു നമ്മെ കാത്തുരക്ഷിക്കട്ടെ. അജ്ഞരെ പഠിപ്പിക്കുക എന്നതും, നാസ്തികരെയും ബിദ്അത്തുകാരെയും (നവീന വാദികൾ) ഖണ്ഡിക്കുക എന്നതും അനിവാര്യമായ കാര്യമാണെന്ന് അറിയുക. മുറിവേറ്റവന്റെ മുറിവിൽ മരുന്ന് വെക്കുന്നതുപോലെയോ, ദോഷകരമായ അക്രമിയെ

തടയുന്നതുപോലെയോ ആണത്. ശരിയത്തിനും ത്വരീഖത്തിനും വിരുദ്ധമല്ലാത്ത രീതിയിൽ കൃത്യമായ മറുപടികളിലൂടെ അവരെ നേരിടുക എന്നത് അനിവാര്യമാണ്. ഖുർആനെ വിമർശിച്ചവർക്ക് മറുപടി നൽകാൻ അല്ലാഹു തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് കൽപ്പിച്ചത് നിങ്ങൾ കാണുന്നില്ലേ? ഖുർആൻ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതാണെന്ന് വാദിച്ചവർക്കെതിരെ മുൻഗാമികളായ പണ്ഡിതന്മാർ (സലഫുകൾ) ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിക്കുകയും, ഓരോ കാലഘട്ടത്തിലെയും പണ്ഡിതന്മാർ തങ്ങളാൽ കഴിയുന്ന വിധം അവരെ ഖണ്ഡിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: 'ആരെങ്കിലും ഒരു ബിദ്അത്തുകാരനെ അവന്റെ തെറ്റായ വിശ്വാസവും വാക്കുകളും പ്രവൃത്തികളും കാരണം കർക്കശമായ വാക്കുകൾ കൊണ്ട് തടഞ്ഞാൽ, അല്ലാഹു അവന്റെ ഹൃദയത്തെ സുരക്ഷിതത്വവും ഈമാനും കൊണ്ട് നിറയ്ക്കും. ആരെങ്കിലും ഒരു ബിദ്അത്തുകാരനെ നിന്ദിച്ചാൽ, അന്ത്യദിനത്തിലെ വലിയ ഭയത്തിൽ നിന്ന് അല്ലാഹു അവന് സുരക്ഷിതത്വം നൽകും.' അബൂജഹൽ, ഉത്ബ, ഉമയ്യ, ആസ് തുടങ്ങിയ ഖുറൈശി പ്രമാണിമാർ കഅ്ബയുടെ പിൻഭാഗത്ത് വെച്ച് പറഞ്ഞത് അല്ലാഹു ഉദ്ധരിക്കുന്നു: 'ഈ റസൂലിന് എന്ത് പറ്റി?' അവർ പരിഹാസത്തോടെയാണ് ഇത് ചോദിച്ചത്. നമ്മളെപ്പോലെ ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും, ഉപജീവനത്തിനായി ചന്തകളിൽ നടക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഇദ്ദേഹം എങ്ങനെ റസൂലാകും? എന്നാണ് അവർ ചോദിച്ചത്. പ്രവാചകത്വം മനുഷ്യത്വത്തിന് വിരുദ്ധമല്ല, മറിച്ച് അത് മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ പൂർത്തീകരണമാണ്. ആത്മീയമായ കാഴ്ചയില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് അവർ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ കേവലം ഒരു മനുഷ്യനായി മാത്രം കണ്ടത്. അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ അന്ധമായതിനാൽ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ പ്രകാശം അവർക്ക് കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

[سورة الفرقان (25) : الآيات 8 إلى 10]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ അൽ-ഫുർഖാൻ അധ്യായത്തിലെ ***8*** മുതൽ ***10*** വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്: 'അല്ലെങ്കിൽ അവന് ഒരു നിധി നൽകപ്പെടുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ അവന് ഭക്ഷിക്കാനായി ഒരു തോട്ടം ഉണ്ടായിരിക്കുകയോ ചെയ്തുകൂടേ?' എന്ന് അവിശ്വാസികൾ ചോദിച്ചു. ഈ ചോദ്യം അവരുടെ അജ്ഞതയുടെയും ഭൗതികമായ കാഴ്ചപ്പാടിന്റെയും തെളിവാണ്. അവർ പ്രവാചകത്വത്തെ (നബുവ്വത്ത് - نبوة) ഭൗതിക സമ്പത്തുമായി അളക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഏറ്റവും വലിയ നിധി അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള അടുപ്പമാണ് (ഖുർബ് - قرب). തുടർന്ന് അവർ പറഞ്ഞു: 'ഈ മന്ത്രവാദം ബാധിച്ച ഒരാളെയാണ് നിങ്ങൾ പിന്തുടരുന്നത്.' സത്യത്തെ ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയാത്തവർ എപ്പോഴും സത്യത്തെ വികലമായി ചിത്രീകരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതർ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവർക്ക് നൽകിയ മറുപടിയിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വം വ്യക്തമാണ്. 'അവർ നിങ്ങളെക്കുറിച്ച് എങ്ങനെയുള്ള ഉദാഹരണങ്ങളാണ് പറയുന്നതെന്ന് നോക്കൂ!' എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു. അവർ വഴിപിഴച്ചുപോയി, അതിനാൽ അവർക്ക് നേർവഴി (ഹിദായത്ത് - هداية) കണ്ടെത്താൻ സാധിക്കുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ, അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചാൽ നിനക്ക് ഇതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായത് നൽകാൻ കഴിയും; അതായത്, താഴ്ഭാഗത്തുകൂടി അരുവികൾ ഒഴുകുന്ന സ്വർഗ്ഗങ്ങൾ (ജന്നത്ത് - جنة). അവിടെ നിനക്ക് കൊട്ടാരങ്ങളും (ഖുസൂർ - قصور) ലഭിക്കും. ഇതെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യമാണ് (ഫള്ൽ - فضل).

അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ അന്ധമായതുകൊണ്ടാണ് അവർക്ക് പ്രവാചകത്വത്തെയും സന്ദേശത്തെയും ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയാത്തത്. അവരുടെ കണ്ണുകൾക്ക് പ്രവാചകനെ (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) തിരിച്ചറിയാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. അവരുടെ കാതുകൾക്ക് ഖുർആൻ കേട്ട് അത് അല്ലാഹുവിന്റെ അത്ഭുതമാണെന്ന് (معجزة) മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല. 'ലൗലാ' (لَوْلَا)

എന്നത് പ്രേരിപ്പിക്കാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന പദമാണ്. 'എന്തുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു മലക്കിനെ ഇറക്കിക്കൊടുക്കുന്നില്ല?' എന്ന് അവർ ചോദിക്കുന്നു. മനുഷ്യരൂപത്തിലല്ലാത്ത ഒരു മലക്കിനെ ഇറക്കി, അദ്ദേഹം പ്രവാചകനെ സഹായിക്കുന്ന ഒരു സാക്ഷിയായി (نذير) കൂടെയുണ്ടാകണമെന്നാണ് അവർ ആഗ്രഹിച്ചത്. അല്ലെങ്കിൽ ആകാശത്തുനിന്ന് ഒരു നിധി (كنز) അദ്ദേഹത്തിന് ലഭിക്കണമെന്നും, അതുവഴി ഉപജീവനത്തിന് മറ്റുള്ളവരെ ആശ്രയിക്കേണ്ടി വരരുത് എന്നും അവർ വാദിച്ചു. അതും പോരാഞ്ഞ്, സമ്പന്നരെപ്പോലെ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു തോട്ടം (جنة) ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നും അവർ പറഞ്ഞു. 'അക്രമികൾ' (الظالمون) എന്ന് അല്ലാഹു അവരെ വിശേഷിപ്പിച്ചത് അവരുടെ അതിരുകവിഞ്ഞ അഹങ്കാരത്തെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. അവർ വിശ്വാസികളോട് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ മാരണം ബാധിച്ച (مسحور) ഒരു മനുഷ്യനെയാണ് പിന്തുടരുന്നത്.' സത്യത്തിന്റെ കണ്ണാടിയിൽ സ്വന്തം വൈകല്യങ്ങൾ കണ്ട അവർ, അത് പ്രവാചകന്റെ അവസ്ഥയാണെന്ന് തെറ്റിദ്ധരിക്കുകയായിരുന്നു. മാരണം (سحر) എന്നത് സത്യവും അസത്യവും കൂടിക്കലരുന്ന അവസ്ഥയാണ്. അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'നിനക്ക് വേണ്ടി അവർ ഉന്നയിക്കുന്ന ഈ വിചിത്രമായ വാദങ്ങൾ നോക്കൂ!' പ്രവാചകത്വത്തെ നിഷേധിച്ചതിലൂടെ അവർ തങ്ങളുടെ ആത്മീയമായ സന്നദ്ധത (استعداد) നശിപ്പിച്ചു കളഞ്ഞു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവൻ എത്ര അനുഗ്രഹപൂർണ്ണനാണ് (تبارك)! അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ നിനക്ക് അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായത് നൽകിയേനെ.' എന്നാൽ അല്ലാഹു നിനക്ക് നൽകാൻ ഉദ്ദേശിച്ചത് പരലോകത്താണ്, അതാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമവും ശാശ്വതവും. അല്ലാഹു പ്രവാചകനോട് അരുളി: 'മുഹമ്മദ്, താങ്കളില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ ഈ പ്രപഞ്ചത്തെ സൃഷ്ടിക്കുമായിരുന്നില്ല.' പ്രവാചകന്റെ ജീവിതം ലളിതമായിരുന്നു; മക്കയിലെ മണൽത്തരികൾ സ്വർണ്ണമാക്കി തരാമെന്ന് അല്ലാഹു വാഗ്ദാനം ചെയ്തപ്പോൾ, 'അല്ല റബ്ബേ, ഒരു ദിവസം വിശക്കുകയും ഒരു ദിവസം വയറുനിറയെ ഉണ്ണുകയും ചെയ്യാനാണ് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. വിശക്കുമ്പോൾ ഞാൻ നിന്നോട് പ്രാർത്ഥിക്കും, വയറുനിറയുമ്പോൾ ഞാൻ നിന്നെ സ്തുതിക്കും' എന്നായിരുന്നു പ്രവാചകന്റെ മറുപടി.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിലെ ഈ ഭാഗം പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ അത്യുന്നതമായ ആത്മീയ പദവിയെയും ലൗകികതയോടുള്ള അവിടുത്തെ വിരക്തിയെയും (സൂഹ്ദ് - زهد) വർണ്ണിക്കുന്നു. മലക്കുകൾ അവിടുത്തെ സന്നിധിയിൽ വന്ന്, ലോകത്തിന്റെ ഖജനാവുകൾ അവിടുത്തെ അധീനതയിൽ നൽകാൻ അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവെന്നും, എന്നാൽ പരലോകത്ത് അവിടുത്തേക്ക് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള പദവിയിൽ ഒരു കൊതുക് ചിറകിന്റെ അംശം പോലും കുറവുണ്ടാകില്ലെന്നും അറിയിച്ചു. അപ്പോൾ തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'എനിക്ക് ഇതിന്റെ ആവശ്യമില്ല, ദാരിദ്ര്യത്തെയാണ് ഞാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത്; നന്ദിയുള്ളവനും ക്ഷമയുള്ളവനുമായ ഒരു അടിമയായിരിക്കാനാണ് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്.' ഇതാണ് അവിടുത്തെ ഉന്നതമായ മനസ്സിന്റെ (ഉലുവുൽ ഹിമ്മ - علو همة) അടയാളം. മിഅ്റാജിന്റെ രാവിൽ അല്ലാഹു അല്ലാത്ത ഒന്നിന്റെ നേരെയും അവിടുന്ന് നോട്ടം പായിച്ചില്ല. അതാണ് 'ദൃഷ്ടി തെറ്റിയില്ല, അതിക്രമിച്ചുമില്ല' (മാ സാഗൽ ബസ്വറു വമാ ത്വഗാ - مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى) എന്ന ഖുർആനിക വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹ വിശപ്പുകൊണ്ട് പ്രവാചകന്റെ വയറ്റിൽ കല്ല് കെട്ടിയത് കണ്ട് കരഞ്ഞപ്പോൾ, അവിടുന്ന് അരുളി: 'ആഇശാ, എന്റെ ആത്മാവ് ആരുടെ കൈയിലാണോ അവനാണ് സത്യം, ലോകത്തെ പർവ്വതങ്ങളെ സ്വർണ്ണമാക്കി മാറ്റാൻ ഞാൻ അല്ലാഹുവിനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നെങ്കിൽ അവൻ അത് ചെയ്യുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഞാൻ ഐഹികമായ വിശപ്പിനെ സംതൃപ്തിയെക്കാളും, ദാരിദ്ര്യത്തെ ഐശ്വര്യത്തെക്കാളും തിരഞ്ഞെടുത്തു.' പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അത്യുന്നതമായ ആത്മീയ ജ്ഞാനത്തിന്റെ (ഇക്സീർ - إكسير) ഉടമയായിരുന്നു. അവിടുന്ന് ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ കസ്രത്തിന്റെയും കൈസറിന്റെയും സാമ്രാജ്യങ്ങളെക്കാൾ വലിയ അധികാരം അവിടുത്തേക്ക് ലഭിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ദാരിദ്ര്യത്തെ തിരഞ്ഞെടുത്തതിന് പല കാരണങ്ങളുണ്ട്: ഒന്ന്, സമ്പന്നനായിരുന്നെങ്കിൽ ആളുകൾ ലൗകിക താല്പര്യത്തോടെ അവിടുത്തെ സമീപിക്കുമായിരുന്നു. രണ്ട്, ദരിദ്രരായ വിശ്വാസികൾക്ക് ആശ്വാസമേകാൻ. മൂന്ന്, അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഈ ലോകത്തിന് ഒരു കൊതുക്

ചിറകിന്റെ വില പോലുമില്ലെന്ന് കാണിക്കാൻ. അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകൾക്ക് നന്മയെന്ന് കാണുന്നതനുസരിച്ച് നൽകുന്നു, അതിൽ ആർക്കും ചോദ്യം ചെയ്യാനാവകാശമില്ല.

[سورة الفرقان (25) : الآيات 11 إلى 15]

സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ ***11*** മുതൽ ***15*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹു സത്യനിഷേധികളുടെ അഹങ്കാരത്തെയും അവർക്ക് വരാനിരിക്കുന്ന അന്ത്യത്തെയും കുറിച്ച് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നു. 'അല്ല, മറിച്ച് അവർ അന്ത്യദിനത്തെ ***(الساعة)*** നിഷേധിച്ചു കളഞ്ഞു' എന്ന് അല്ലാഹു ഉണർത്തുന്നു. ആ അന്ത്യദിനത്തെ നിഷേധിക്കുന്നവർക്ക് ജ്വലിക്കുന്ന നരകാഗ്നിയെ ***(سعيراً)*** നാം ഒരുക്കിവെച്ചിരിക്കുന്നു. ആ നരകം ദൂരത്തുനിന്ന് അവരെ കാണുമ്പോൾ തന്നെ, അതിലെ രോഷവും അലർച്ചയും ***(تغيظاً وزفيراً)*** അവർ കേൾക്കുന്നതാണ്. കൈകൾ കെട്ടപ്പെട്ട നിലയിൽ നരകത്തിന്റെ ഇടുങ്ങിയ സ്ഥലത്തേക്ക് അവരെ എറിഞ്ഞുകൊടുക്കുമ്പോൾ, അവർ അവിടെ വെച്ച് തങ്ങളുടെ നാശത്തെ ***(ثبوراً)*** വിളിച്ചുപറയുന്നതാണ്. അന്ന് അവരോട് പറയപ്പെടും: 'ഇന്ന് നിങ്ങൾ ഒരു നാശത്തെ മാത്രം വിളിച്ചു പറയരുത്, മറിച്ച് പല നാശങ്ങളെ വിളിച്ചു പറയുക.' നബിയേ, അവരോട് ചോദിക്കുക: 'ഇതാണോ ഉത്തമം, അതല്ല സൂക്ഷ്മതയുള്ളവർക്ക് ***(المتقون)*** വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ട ശാശ്വതമായ സ്വർഗ്ഗമാണോ ഉത്തമം?' അതാണ് അവർക്ക് പ്രതിഫലമായി ലഭിക്കുന്ന ഭവനവും മടങ്ങിച്ചെല്ലുന്ന ഇടവും.

ആരുടെ കാരണം കൊണ്ടില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ഈ ലോകം ഇല്ലായ്മയിൽ നിന്ന് പുറത്തുവരുമായിരുന്നില്ലയോ, അങ്ങനെയുള്ള ഒരാളെ എങ്ങനെയാണ് ദുനിയാവിലേക്ക് ഒരു ആവശ്യകത ക്ഷണിക്കുക? 'അവനെ അതിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചു' (دعاه اليــه) എന്നതിനർത്ഥം 'അവനോട് അത് ആവശ്യപ്പെട്ടു' എന്നും 'അവനെ അതിലേക്ക് പ്രേരിപ്പിച്ചു' എന്നുമാണ്. ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാ) പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു തആല ഈസാ നബിക്ക് (അലൈഹിസ്സലാം) ദിവ്യബോധനം നൽകി: മുഹമ്മദ് നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) യെ നീ സത്യപ്പെടുത്തുക. നിന്റെ

സമുദായത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടുമുട്ടുന്നവരോട് അദ്ദേഹത്തിൽ വിശ്വസിക്കാൻ നീ കൽപ്പിക്കുക. മുഹമ്മദ് നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ ആദമിനെ സൃഷ്ടിക്കുമായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹമില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ സ്വർഗ്ഗവും നരകവും സൃഷ്ടിക്കുമായിരുന്നില്ല. ഞാൻ അർശ് (സിംഹാസനം) സൃഷ്ടിച്ചപ്പോൾ അത് വിറച്ചു. അപ്പോൾ ഞാൻ അതിൽ 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ് മുഹമ്മദ് റസൂലുല്ലാഹ്' എന്ന് എഴുതി. അതോടെ അത് ശാന്തമായി.' അപ്പോൾ, ദുനിയാവ് അവിടുത്തെ അനുഗ്രഹപ്രവാഹത്തിന്റെ ഒരു കണിക മാത്രമായിരിക്കെ, അവിടുത്തെ ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ ആവശ്യകത എങ്ങനെയാണ് ദുനിയാവിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുക? ഇബ്നു ശൈഖിന്റെ ഖസീദയുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. മസ്നവിയിൽ ഇങ്ങനെ കാണാം: 'ഒരു കൊള്ളക്കാരനും യാചകനെ കൊള്ളയടിക്കില്ല... ഒരു ചെന്നായയും ചത്ത ചെന്നായയെ കടിക്കില്ല.' (ഇമാം അലിയുടെ വിശ്വാസത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു പ്രസംഗത്തിലെ നാലാമത്തെ ഡയറിയിൽ.) ഖിള്ർ (അലൈഹിസ്സലാം) കപ്പൽ തകർത്തത്, ആ കപ്പൽ ദുഷ്ടന്മാരിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ വേണ്ടിയായിരുന്നു. തകർന്നത് രക്ഷപ്പെടുന്നതുപോലെ, നീയും തകരുക. സുരക്ഷിതത്വം ദാരിദ്ര്യത്തിലാണ് (ഫഖ്ർ - فقر), ദാരിദ്ര്യത്തിലേക്ക് നീ പ്രവേശിക്കുക. അപ്പോൾ, കയ്യിൽ കുറച്ച് പണമുണ്ടായിരുന്നിട്ടും, മൺവെട്ടിയുടെ അടിയിൽ അത് കഷണങ്ങളായി. വാൾ അവനുള്ളതാണ്, ആർക്കാണോ അത് ചെയ്യാനുള്ളത്. അതിന്റെ നിഴൽ അവന്റെ മേൽ വീണിരിക്കുന്നു, അവനോട് കരുണയില്ല. അതായത്, അടിമ വിനയവും (തവാളുഅ് - تواضع) ദാരിദ്ര്യവും (ഫഖ്ർ - فقر) മുറുകെ പിടിക്കണം. 'അവർ അന്ത്യനാളിനെ നിഷേധിച്ചു' (بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ) എന്നതിനർത്ഥം പുനരുത്ഥാനത്തെയും (അൽ-ഖിയാമ - القيامة) ഒരുമിച്ചുകൂട്ടലിനെയും (അൽ-ഹഷ്ർ - الحشر) പുനരുജ്ജീവനത്തെയും (അൻ-നഷ്ർ - النشر) നിഷേധിച്ചു എന്നാണ്. 'അസ്സാആത്ത്' (الساعة) എന്നത് സമയത്തിന്റെ ഭാഗങ്ങളിൽ ഒരു ഭാഗമാണ്. അതിന്റെ വിചാരണയുടെ വേഗത കാരണം അതിനെ അന്ത്യനാൾ എന്ന് ഉപമിക്കുന്നു. അല്ലാഹു തആല പറഞ്ഞതുപോലെ: 'അവൻ അതിവേഗം വിചാരണ ചെയ്യുന്നവനാണ്' (وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ).

അല്ലെങ്കിൽ, അല്ലാഹു തആലയുടെ ഈ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ: 'അവർക്ക് വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടത് കാണുന്ന ദിവസം, ഒരു പകലിന്റെ ഒരു നാഴികയല്ലാതെ അവർ താമസിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് അവർക്ക് തോന്നും' (كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ ما يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا ساعَةً مِنْ نَهارٍ) - ഇത് മുഫ്റദാത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇത് അവരുടെ മുൻകാല കുറ്റകൃത്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ആക്ഷേപത്തിൽ നിന്ന് മാറി, അവരുടെ മറ്റൊരു കുറ്റകൃത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ആക്ഷേപത്തിലേക്കും, അതുമൂലം പരലോകത്ത് അവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന വിവിധതരം ശിക്ഷകളെക്കുറിച്ചുള്ള വിശദീകരണത്തിലേക്കും മാറുന്നതാണ്. 'നാം ഒരുക്കിവെച്ചിരിക്കുന്നു' (وَأَعْتَدْنا) എന്നതിനർത്ഥം 'നാം സജ്ജമാക്കിയിരിക്കുന്നു' (ഹയ്യഅ്നാ - هيأنا) എന്നാണ്. അതിന്റെ അടിസ്ഥാന രൂപം 'അഅ്ദദ്നാ' (أعددنا) എന്നാണ്. 'അന്ത്യനാളിനെ നിഷേധിച്ചവർക്ക്' (لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ) എന്നതിൽ, നിഷേധിച്ചവരെക്കുറിച്ചുള്ള വെറുപ്പ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി, അവരുടെ സർവ്വനാമത്തിന് പകരം 'അസ്സാഅത്ത്' (الساعة) എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. 'സഈർ' (سعيراً) എന്നാൽ വലിയതും അതിശക്തമായി ജ്വലിക്കുന്നതുമായ നരകാഗ്നി. ചില സത്യജ്ഞാനികൾ (അഹ്ലുൽ ഹഖാഇഖ് - أهل الحقائق) പറയുന്നു: പരലോകത്തിലെ സഈർ, ദുനിയാവിലെ സഈറിൽ നിന്നാണ് ജ്വലിപ്പിക്കപ്പെട്ടത്. അതായത്, ദുനിയാവിനോടും അതിന്റെ സുഖങ്ങളോടുമുള്ള അടിമയുടെ ആർത്തിയിൽ നിന്നാണ് അത് ജ്വലിക്കുന്നത്. 'അത് അവരെ കാണുമ്പോൾ' (إِذا رَأَتْهُمْ) എന്നത് സഈറിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു വിശേഷണമാണ്. അതായത്, ആ സഈർ അവർക്ക് ദൃശ്യമാവുകയും അവരെ അഭിമുഖീകരിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, അവർ അതിന് നേരെയായിത്തീരും. 'എന്റെ വീട് നിന്റെ വീടിനെ നോക്കുന്നു' (ദാരി തൻളുറു ദാരക - داري تنظر دارك) എന്ന് പറയുന്നതുപോലെ, അതായത് 'അതിനെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നു' എന്നർത്ഥം. ഇവിടെ 'കാഴ്ച' (റുഅ്യ - رؤية) എന്നതിനെ ഉപയോഗിച്ച്, അതിന്റെ അനിവാര്യമായ ഫലമായ 'കാണാൻ കഴിയുന്ന അവസ്ഥ' (കൗനുശ്ശൈഅ് ബഹൈസു യുറാ -

يرى بحيث الشيء كون) എന്നതിനെയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അനിവാര്യമായതിൽ നിന്ന് അനിവാര്യമായതിലേക്കുള്ള ഈ മാറ്റം ഒരു അലങ്കാര പ്രയോഗമാണ് (മജാസ് - مجاز). 'ദൂരെയുള്ള ഒരിടത്തുനിന്ന്' (مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ) എന്നത്, കാണാൻ കഴിയുന്ന ഏറ്റവും ദൂരെയുള്ള സ്ഥലമാണ്. കിഴക്ക് നിന്ന് പടിഞ്ഞാറ് വരെ, അതായത് അഞ്ഞൂറ് വർഷത്തെ ദൂരമാണെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. അവർ അതിനെ കാണുമ്പോൾ, അവർക്കും അതിനും ഇടയിലുള്ള ദൂരം സാധാരണ ദൂരപരിധിക്കപ്പുറമാണെന്ന് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'അവർ അതിന് കോപത്തിന്റെ ശബ്ദം കേൾക്കും' (سَمِعُوا لَهَا تَغَيُّظًا) എന്നതിനർത്ഥം, അതിന്റെ തിളച്ചുമറിയുന്ന ശബ്ദത്തെ കോപിക്കുന്നവന്റെ ശബ്ദത്തോട് ഉപമിച്ചുകൊണ്ട്, കോപത്തിന്റെ ശബ്ദം കേൾക്കും എന്നാണ്. അതായത്, കോപം കൊണ്ട് നെഞ്ച് തിളയ്ക്കുമ്പോൾ കോപിക്കുന്നവനുണ്ടാകുന്ന ശബ്ദം. അപ്പോൾ അവൻ ഒരുതരം മുരൾച്ച (ഹംഹമ - همهمة) പുറപ്പെടുവിക്കും. ഹംഹമ എന്നാൽ നെഞ്ചിനുള്ളിൽ ശബ്ദം ആവർത്തിക്കുന്നതാണ്. ഇബ്നു ശൈഖ് പറയുന്നു: 'രാജാവ് കോപിക്കുമ്പോൾ, അതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന എന്തെങ്കിലും കണ്ടാൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കോപം കണ്ടിട്ടില്ലേ എന്ന് ചോദിക്കാറുണ്ട്. അതുപോലെ ഇവിടെയും, കേൾക്കുന്നത് കടുത്ത കോപമായ 'തഗയ്യുള്' (تغيظ) അല്ല, മറിച്ച് അതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ശബ്ദമാണ്.' മുഫ്റദാത്തിൽ പറയുന്നു: 'തഗയ്യുള്' (تغيظ) എന്നാൽ കോപം പ്രകടിപ്പിക്കുക എന്നതാണ്, അത് കടുത്ത കോപമാണ്. കേൾക്കാവുന്ന ശബ്ദത്തോടുകൂടിയും അത് സംഭവിക്കാം. കോപം എന്നത് മനുഷ്യന് ഹൃദയത്തിലെ രക്തം തിളച്ചുണ്ടാകുന്ന ചൂടാണ്. 'സഫീർ' (وَزَفِيرًا) എന്നാൽ അതിന്റെ ഉള്ളിൽ നിന്ന് കേൾക്കുന്ന ശബ്ദമാണ്. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനം, ശ്വാസം ആവർത്തിച്ച് പുറത്തുവിടുന്നത് കാരണം വാരിയെല്ലുകൾ വീർക്കുന്നതാണ്. ഉബൈദ് ഇബ്നു ഉമൈർ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നരകം ഒരു സഫ്റ (زفرة) പുറപ്പെടുവിക്കും. അപ്പോൾ ഒരു പ്രവാചകനോ (നബി - نبي) ഒരു സാമീപ്യമുള്ള മലക്കോ (മലക്ക് - ملك) അവശേഷിക്കാതെ എല്ലാവരും മുഖം കുത്തി വീഴും, അവരുടെ പേശികൾ വിറയ്ക്കും. ഇബ്രാഹിം നബി

(അലൈഹിസ്സലാം) പോലും തന്റെ കാൽമുട്ടുകളിൽ കുത്തിയിരുന്ന് പറയും: 'എന്റെ രക്ഷിതാവേ, എന്റെ രക്ഷിതാവേ, ഞാൻ എന്നെത്തന്നെയല്ലാതെ നിന്നോട് ചോദിക്കുന്നില്ല.' അഹ്ലുസ്സുന്ന (അഹ്ലുസ്സുന്ന - أهل السنة) പറയുന്നു: 'ബനിയ്യത്ത്' (ശരീരം - بنية) ഒരു നിബന്ധനയല്ല.

[سورة الفرقان (25) : الآيات 13 إلى 15]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ ***13*** മുതൽ ***15*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്***:*** നരകത്തിന്റെ ഇടുങ്ങിയ വാതിലിലൂടെ അവർ വലിച്ചെറിയപ്പെടുമ്പോൾ***,*** തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരവും നിഷേധവും കാരണം അവർ നാശത്തെ വിളിച്ചുവരുത്തുന്നു***.*** അവിടെ അവർ മരണത്തെ ആഗ്രഹിക്കുമെങ്കിലും***,*** അത് അവർക്ക് അപ്രാപ്യമായിരിക്കും***.*** അല്ലാഹു പറയുന്നു***:*** 'ഇന്ന് നിങ്ങൾ ഒരു മരണം മാത്രം ആഗ്രഹിക്കരുത്***,*** മറിച്ച് പല മരണങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുക***.' (***റൂഹുൽ ബയാൻ***).*** ഈ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്***,*** ആത്മീയമായ ഉണർവ് നഷ്ടപ്പെട്ടവർക്ക് പരലോകത്ത് ലഭിക്കുന്ന കഠിനമായ ശിക്ഷയെയാണ്***.*** തുടർന്ന് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു***:*** 'ഇതാണോ ഉത്തമം***,*** അതോ സൂക്ഷ്മതയുള്ളവർക്ക് ***(***تقوى***)*** വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ട നിത്യസ്വർഗ്ഗമാണോ***?'*** തീർച്ചയായും***,*** അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഈ സ്വർഗ്ഗം അവരുടെ പ്രതിഫലവും അന്തിമ ലക്ഷ്യവുമാണ് ***(***مآب***).***

ജീവിതത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, തീ അതിന്റെ യഥാർത്ഥ അവസ്ഥയിൽ തന്നെ നിലനിൽക്കുമ്പോൾ അതിൽ ജീവനും ബുദ്ധിയും കാഴ്ചയും സംസാരശേഷിയും സൃഷ്ടിക്കാൻ അല്ലാഹുവിന് കഴിയും. ഈ പാവപ്പെട്ടവൻ (ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: ഇതാണ് സത്യം. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമായ 'തീർച്ചയായും പരലോകം തന്നെയാണ് യഥാർത്ഥ ജീവിതം' (وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَـــوانُ) എന്നത് ഇതിനെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. അതിനാൽ ഇത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ അർത്ഥം മാറ്റിയെഴുതേണ്ട (تاويل) ആവശ്യമില്ല. 'അവരെ അതിൽ നിന്ന് ഒരു

സ്ഥലത്തേക്ക് എറിഞ്ഞാൽ' (وَإِذا أُلْقُوا مِنها مَكاناً) എന്നതിൽ 'സ്ഥലം' എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് നരകത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണ്. 'ഇടുങ്ങിയ' (ضَيِّقاً) എന്നത് ആ സ്ഥലത്തിന്റെ വിശേഷണമാണ്. നരകത്തിന്റെ ഇടുക്കം വർദ്ധിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ ദുരിതവും വർദ്ധിക്കുന്നു. സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ വിശാലതയെക്കുറിച്ച് പറയുമ്പോൾ അത് ആകാശഭൂമികളോളം വിശാലമാണെന്ന് പറയുന്നത് പോലെയാണിത്. നരകം അവർക്ക് ചുറ്റും ഇടുങ്ങുന്നു എന്നത് കുന്തത്തിന്റെ മുന പോലെ അല്ലെങ്കിൽ ഭിത്തിയിലെ ആണി പോലെ അവർക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്നു. ദുരിതത്തിന്റെ മേൽ ദുരിതം എന്ന നിലയിൽ ഈ ഇടുക്കം അവരെ വരിഞ്ഞുമുറുക്കുന്നു. ദുനിയാവിൽ വെച്ച് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ വിശ്വാസത്തിന് ഇടം നൽകാതെ ഇടുങ്ങിയതുകൊണ്ടാണ് അവർക്ക് ഈ ശിക്ഷ ലഭിക്കുന്നത്. 'ചങ്ങലകളാൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ടവരായി' (مُقَرَّنِينَ) എന്നത് അവരുടെ കൈകൾ കഴുത്തുകളോട് ചേർത്ത് ചങ്ങലയാൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ട അവസ്ഥയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവർ തങ്ങളുടെ പിശാചുക്കളോടൊപ്പം ഒരേ ചങ്ങലയിൽ ബന്ധിക്കപ്പെടുന്നു. 'അവർ അവിടെ വെച്ച് നാശത്തെ വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കും' (دَعَوْا هُنالِكَ ثُبُوراً) എന്നതിലെ 'നാശം' (ثبور) എന്നത് വിനാശത്തെയും നാശത്തെയും കുറിക്കുന്നു. അതായത്, അവർ തങ്ങളുടെ നാശത്തെ വിളിച്ചുകൊണ്ട് 'ഓ നാശമേ, ഓ വിനാശമേ, നീ വരണേ, ഇത് നിന്റെ സമയമാണ്' എന്ന് വിലപിക്കുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതായി വന്നിട്ടുണ്ട്: 'ഖിയാമത്ത് നാളിൽ ആദ്യം വസ്ത്രം ധരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത് ഇബ്ലീസാണ്. അവൻ തീ കൊണ്ടുള്ള ഒരു വസ്ത്രം ധരിക്കും. അവൻ തന്റെ നാശത്തെ വിളിച്ചു വിലപിക്കും'. അപ്പോൾ അല്ലാഹു അവരോട് കൽപ്പിക്കുന്നു: 'ഇന്ന് നിങ്ങൾ ഒരു നാശത്തെ മാത്രം വിളിക്കരുത്, മറിച്ച് അനേകം നാശങ്ങളെ വിളിച്ചുകൊള്ളുക'. അതായത്, നിങ്ങളുടെ ശിക്ഷയുടെ കാഠിന്യവും ദൈർഘ്യവും കാരണം ഓരോ നിമിഷവും നിങ്ങൾ നാശത്തെ വിളിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കുക. 'പറയുക: ഈ ശിക്ഷയാണോ അതോ സൂക്ഷ്മത പാലിച്ചവർക്ക് (المتقون) വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ട നിത്യസ്വർഗ്ഗമാണോ ഉത്തമം?' ഇവിടെ സ്വർഗ്ഗം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം കൊണ്ട് അവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന

പ്രതിഫലമാണ് (جزاء). അത് അവരുടെ കർമ്മങ്ങൾക്കുള്ള അർഹമായ പ്രതിഫലമല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യമാണ്.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ ***16*** മുതൽ ***20*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* 'അവർക്ക് അവിടെ അവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നതെല്ലാം ഉണ്ടായിരിക്കും*;* അവർ അവിടെ നിത്യവാസികളായിരിക്കും*.* നിന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ മേൽ ബാധ്യതയായ ഒരു വാഗ്ദാനമാണത്*.* 'സ്വർഗ്ഗവാസികൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഈ അനുഗ്രഹം അവരുടെ ആഗ്രഹങ്ങളുടെ പൂർത്തീകരണമാണ്*.* ഇവിടെ 'ആഗ്രഹം 'എന്നത് കേവലം ഭൗതികമായ താല്പര്യങ്ങളല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സാമീപ്യവും ***(قرب)*** അവന്റെ പൊരുത്തവുമാണ്*.* 'നിത്യവാസം '***(خلود)*** എന്നത് ആത്മീയമായ ഉന്നതിയുടെ പരകോടിയാണ്*.* തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'അവരെയും അല്ലാഹുവിന് പുറമെ അവർ ആരാധിക്കുന്നവയെയും അവൻ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുന്ന ദിവസം*.* 'ഇവിടെ ആരാധിക്കപ്പെട്ടവർ ***(معبودون)*** തങ്ങൾ ആരാധിക്കപ്പെട്ടതിൽ തങ്ങൾക്ക് പങ്കില്ലെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു*.* ഇത് അഹങ്കാരികൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന വലിയൊരു അപമാനമാണ്*.* 'നമ്മുടെ ദാസന്മാരെയാണോ നിങ്ങൾ വഴിതെറ്റിച്ചത്*?*'എന്ന് അല്ലാഹു ചോദിക്കുമ്പോൾ*,* അവർ തങ്ങളുടെ നിസ്സഹായാവസ്ഥ ബോധിപ്പിക്കുന്നു*.* പ്രവാചകന്മാരും സജ്ജനങ്ങളും ***(صالحون)*** അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരാണ്*.* അവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകിയ പദവികൾ അവർക്ക് മാത്രം അവകാശപ്പെട്ടതാണ്*.* അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'നിങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹുവിനെ തോൽപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല*.* 'അറിവില്ലായ്മയും അഹങ്കാരവും ***(كبر)*** മനുഷ്യനെ സത്യത്തിൽ നിന്ന് അകറ്റുന്നു*.* അവസാനമായി*,* 'നിനക്ക് മുമ്പ് നാം അയച്ച ദൂതന്മാരെല്ലാം ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നവരും ചന്തകളിൽ നടക്കുന്നവരും ആയിരുന്നു 'എന്ന് അല്ലാഹു ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു*.* പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ മഹത്വം ബാഹ്യമായ അവസ്ഥകളിലല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തിലെ പ്രകാശത്തിലാണ് ***(نور)***.*** ക്ഷമയും ***(صبر)*** സഹനവും കൈക്കൊള്ളുന്നവർക്ക് മാത്രമേ ഈ സത്യം ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കൂ*.*

നന്മയാണെങ്കിൽ അത് നന്മയായിത്തന്നെ ഭവിക്കും, തിന്മയാണെങ്കിൽ അത് തിന്മയായും. ജിസ്യ (جزية) എന്നത് അഹ്ലുദ്ദിമ്മയിൽ (أهل الذمة) നിന്ന് ഈടാക്കുന്ന നികുതിയാണ്. അവരുടെ രക്തം സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതിന് പകരമായി നൽകുന്നതുകൊണ്ടാണ് അതിന് ആ പേര് വന്നത്. മസീർ (مصير) എന്നാൽ മടങ്ങിച്ചെല്ലുന്ന സ്ഥലം എന്നർത്ഥം. മസീറും മർജിഉം (مرجع) തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഇതാണ്: മസീർ എന്നത് ആദ്യത്തെ അവസ്ഥയിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ ഒരു അവസ്ഥയിലേക്ക് മാറുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു, എന്നാൽ മർജിഅ് അങ്ങനെയല്ല. 'ലഹും ഫീഹാ മാ യശാഉൗൻ' (لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاؤُنَ) എന്നാൽ സ്വർഗ്ഗവാസികൾക്ക് അവരുടെ പദവിക്ക് അനുയോജ്യമായ ഏത് തരം അനുഗ്രഹങ്ങളും ആനന്ദങ്ങളും അവിടെ ലഭിക്കുമെന്നാണ്. അവരുടെ ആത്മീയ ഉന്നതിക്കനുസരിച്ചുള്ള ആഗ്രഹങ്ങളേ അവർക്കുണ്ടാവുകയുള്ളൂ. അതിനാൽ സ്വർഗ്ഗവാസികളുടെ പദവികൾ എല്ലാ കാര്യത്തിലും തുല്യമായിരിക്കണമെന്നില്ല. ഈ അർത്ഥത്തിൽ നിന്ന്, സ്വർഗ്ഗത്തിൽ സ്വവർഗ്ഗരതി (لواطة - ലവാത്വ) അനുവദനീയമാണെന്ന് ചിലർ വാദിക്കുന്നത് അങ്ങേയറ്റം തെറ്റാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. കാരണം, സ്വവർഗ്ഗരതി എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ യുക്തിക്ക് (حكمة) നിരക്കാത്ത മ്ലേച്ഛമായ കാര്യമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ യുക്തിക്ക് വിരുദ്ധമായ ഒന്ന് എങ്ങനെയാണ് സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഒരാൾ ആഗ്രഹിക്കുകയോ അതിന് കൊതിക്കുകയോ ചെയ്യുക? അത്തരം വാദങ്ങൾ ആ വ്യക്തിയുടെ ഹൃദയത്തിലെ മാലിന്യത്തെയാണ് കാണിക്കുന്നത്. ചുരുക്കത്തിൽ, ഈ സൂക്തം പൊതുവായ അർത്ഥത്തിലാണ് വന്നിരിക്കുന്നത്. സ്വർഗ്ഗത്തിൽ മാത്രമേ എല്ലാ ആഗ്രഹങ്ങളും പൂർണ്ണമായി സഫലമാവുകയുള്ളൂ എന്നതിന് ഈ സൂക്തം തെളിവാണ്. ദുനിയാവിൽ സജ്ജനങ്ങൾ സ്വവർഗ്ഗരതിയെ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, പരലോകത്തും അത് സംഭവിക്കില്ല. 'ഖാലിദീന' (خَالِدِينَ) എന്നത് സ്വർഗ്ഗത്തിൽ അവർ നിത്യവാസികളായിരിക്കും എന്ന അവസ്ഥയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'അലാ റബ്ബിക വഅ്ദൻ മസ്ഊലൻ' (عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْداً مَسْؤُلًا) എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനം തീർച്ചയായും നിറവേറ്റപ്പെടേണ്ടതും ചോദിക്കപ്പെടേണ്ടതുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനത്തിൽ മാറ്റം

വരാൻ സാധ്യമല്ല. ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം സ്വർഗ്ഗം ലഭിക്കുക, നരകത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുക എന്നതാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ, സ്വർഗ്ഗത്തെക്കുറിച്ചും നരകത്തെക്കുറിച്ചുമുള്ള ചിന്തയാണ് വിശ്വാസിയുടെ ജീവിതത്തിന്റെ കാതൽ. റിയാദുസ്സ്വാലിഹീനിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, ഒരു വിശ്വാസി തന്റെ മതകാര്യത്തിൽ ഒന്നുകിൽ 'സാലിം' (സലാം - سالم) ആണ്, അതായത് ഫർളുകൾ നിർവ്വഹിക്കുകയും പാപങ്ങൾ വർജ്ജിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവൻ. അല്ലെങ്കിൽ 'റാബിഹ്' (ലാഭമുണ്ടാക്കുന്നവൻ - رابح) ആണ്, അതായത് സുന്നത്തുകളും ഐച്ഛിക കർമ്മങ്ങളും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നവൻ. അല്ലെങ്കിൽ 'ഖാസിർ' (നഷ്ടപ്പെട്ടവൻ - خاسر) ആണ്, അതായത് നിർബന്ധ കാര്യങ്ങളിൽ വീഴ്ച വരുത്തുന്നവൻ. അതിനാൽ നീ ലാഭമുണ്ടാക്കുന്നവനാകാൻ സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ, നഷ്ടപ്പെട്ടവനാകാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കുക. ദിക്റുകളിൽ മുഴുകുക എന്നതാണ് സൂഫികളുടെ മാർഗ്ഗം. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം എപ്പോഴും മൗനം പാലിക്കുകയും അല്ലാഹുവിനെ ധാരാളമായി സ്മരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. 'യൗമ യഹ്ശുറുഹും' (وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ) എന്ന സൂക്തം അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരെ ആരാധിച്ചവരെയും ആരാധിക്കപ്പെട്ടവരെയും അല്ലാഹു ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുന്ന ദിവസത്തെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

[سورة الفرقان (25) : آية 18]

അവർ പറയും: 'ഞങ്ങൾക്കപ്പുറം മറ്റാരെയും രക്ഷകരായി സ്വീകരിക്കുക എന്നത് ഞങ്ങൾക്ക് യോജിച്ചതല്ല. എന്നാൽ നീ അവർക്കും അവരുടെ പിതാക്കന്മാർക്കും ജീവിതവിഭവങ്ങൾ നൽകി. അങ്ങനെ അവർ നിന്റെ ഉൽബോധനത്തെ മറന്നുപോയി. അവർ നശിച്ചുപോകേണ്ട ഒരു ജനതയായിരുന്നു.' (ഖുർആൻ 25:18).

റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു: അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരെ ആരാധിക്കുന്നവർ പരലോകത്ത് വെച്ച് തങ്ങൾ ആരാധിച്ചവരോട് ഇപ്രകാരം പറയും. തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരവും അശ്രദ്ധയും കാരണം അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയിൽ നിന്നും (ذكر) വിട്ടുപോയി. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ അവർ ദുരുപയോഗം ചെയ്തു. തൗഹീദിൽ (توحيد) ഉറച്ചുനിൽക്കാതെ ഭൗതിക സുഖങ്ങളിൽ മുഴുകിയതാണ് അവരുടെ നാശത്തിന് കാരണം.

അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'എന്റെ ഈ ദാസന്മാരെ നിങ്ങളാണോ വഴിതെറ്റിച്ചത്?' അതായത്, തങ്ങളെ ആരാധിക്കാൻ അവരോട് കൽപ്പിക്കുകയും അതിലേക്ക് അവരെ ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ അവരെ വഴിതെറ്റിച്ചുവോ? അതോ അവർ സ്വന്തം നിലയ്ക്ക് നേർമാർഗ്ഗം (سبيل) ഉപേക്ഷിച്ചതാണോ? ശരിയായ ചിന്താശേഷി ഉപയോഗിക്കാത്തതും, ഉപദേശകരായ പ്രവാചകന്മാരെ അവഗണിച്ചതുമാണ് അവർ വഴിതെറ്റാൻ കാരണം. ഇവിടെ 'ഇലാ' (الى) എന്ന അവ്യയം ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ചോദ്യത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം, ആരാധിക്കപ്പെട്ടവരെ ശാസിക്കാനും അവരെ കുറ്റപ്പെടുത്താനുമാണ്. ഈസാ അലൈഹിസ്സലാമിനോട് ചോദിച്ചതുപോലെയാണിത്: 'ഈസാ, ജനങ്ങളോട് എന്നെയും എന്റെ മാതാവിനെയും അല്ലാഹുവിന് പുറമെ രണ്ട് ദൈവങ്ങളായി സ്വീകരിക്കാൻ നീയാണോ പറഞ്ഞത്?' ആരാധിക്കപ്പെട്ടവർ തങ്ങൾ നിരപരാധികളാണെന്ന് പറയുമ്പോൾ, ആരാധിച്ചവർക്ക് തങ്ങളുടെ അബദ്ധം ബോധ്യപ്പെടുകയും അവരുടെ ദുഃഖം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ അവർ പറയും: 'സുബ്ഹാനക' (سُبْحَانَكَ) - അല്ലാഹുവേ, നീ പരിശുദ്ധൻ! നിനക്ക് തുല്യരായി ആരുമില്ല.

അല്ലാഹു ആ നിർജീവമായ വിഗ്രഹങ്ങൾക്ക് സംസാരിക്കാനുള്ള കഴിവ് നൽകി അവരെ ചോദ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ, അവർ പറയും: 'നിനക്ക് പുറമെ മറ്റൊരാളെ രക്ഷകനായി (أولياء) സ്വീകരിക്കുന്നത് ഞങ്ങൾക്ക് യോജിച്ചതല്ല.' തങ്ങൾ വഴിതെറ്റിച്ചിട്ടില്ലെന്നും, മറിച്ച് അല്ലാഹു അവർക്ക് ദീർഘായുസ്സും അനുഗ്രഹങ്ങളും നൽകിയപ്പോൾ അവർ അത് ദുരുപയോഗം ചെയ്ത് വികാരങ്ങളിൽ മുഴുകി നിന്നെ മറന്നുപോയതാണെന്നും അവർ ബോധിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിപ്രകാരം അവർ 'ബൂറൻ' (بوراً) ആയിരുന്നു; അതായത്, യാതൊരു നന്മയുമില്ലാത്ത, നശിച്ചവർ.

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർ നിങ്ങളെ നിഷേധിച്ചു തള്ളിയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ശിക്ഷയെ തടയാനോ സഹായം നേടാനോ നിങ്ങൾക്ക് സാധിക്കുകയില്ല.' ഈ വചനം അവിശ്വാസികളെ അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ളതാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരെ ആരാധിച്ചവർക്ക് അന്ത്യദിനത്തിൽ തങ്ങളുടെ ദൈവങ്ങൾ കൈയൊഴിയുന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള മുന്നറിയിപ്പാണിത്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങളിൽ നിന്ന് അക്രമം പ്രവർത്തിക്കുന്നവന് നാം വലിയ ശിക്ഷ ആസ്വദിപ്പിക്കും.' ഇവിടെ അക്രമം എന്നത് അല്ലാഹുവിൽ പങ്കുചേർക്കുക (شرك) എന്ന മഹാപാപത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. പ്രിയപ്പെട്ട നബിയേ, താങ്കൾക്ക് മുൻപ് നാം അയച്ച എല്ലാ ദൂതന്മാരും ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നവരും അങ്ങാടികളിലൂടെ നടക്കുന്നവരും ആയിരുന്നു. ഇത് അവിശ്വാസികളുടെ അഹങ്കാരത്തെ തകർക്കാനാണ്. അവർ ചോദിച്ചു: 'ഇതെന്ത് ദൂതനാണ്? ഇദ്ദേഹം ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും അങ്ങാടികളിലൂടെ നടക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവല്ലോ?' എന്നാൽ, പ്രവാചകത്വം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യമാണ്. നാം നിങ്ങളെ പരസ്പരം പരീക്ഷണത്തിന് വിധേയമാക്കിയിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളുന്നുണ്ടോ? തീർച്ചയായും താങ്കളുടെ നാഥൻ എല്ലാം കാണുന്നവനാണ് (بصير).

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം ഇപ്രകാരം വ്യക്തമാക്കുന്നു: 'അവർ നിങ്ങളെ നിഷേധിച്ചു' (فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ). അഥവാ, നിങ്ങൾ ദൈവങ്ങളായി കരുതി ആരാധിച്ചവർ തന്നെ നിങ്ങൾ കള്ളം പറയുകയാണെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തും. 'നിങ്ങൾക്ക് ശിക്ഷയെ തടുക്കാനോ (صَرْفاً) സഹായിക്കാനോ (نَصْراً) കഴിയില്ല'. നിങ്ങൾ ആരെയാണോ രക്ഷകരായി കണ്ടത്, അവർക്ക് നിങ്ങളെ സഹായിക്കാനുള്ള യാതൊരു കഴിവുമില്ല. 'നിങ്ങളിൽ ആരെങ്കിലും അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചാൽ' (وَمَنْ يَظْلِمْ مِنْكُمْ) - ഇവിടെ അക്രമം എന്നത് അല്ലാഹുവിൽ പങ്കുചേർക്കുന്ന ശിർക്ക് (شرك) ആണ് - അവർക്ക് നാം വലിയ ശിക്ഷ നൽകും. തുടർന്ന്,

പ്രവാചകനെ പരിഹസിച്ചവർക്ക് മറുപടിയായി അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിനക്ക് മുൻപ് നാം അയച്ച ദൂതന്മാരെല്ലാം ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും ചന്തകളിൽ നടക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരായിരുന്നു'. പ്രവാചകത്വത്തിന് ഇതൊരു തടസ്സമല്ല. 'നിങ്ങളിൽ ചിലരെ ചിലർക്ക് നാം പരീക്ഷണമാക്കിയിരിക്കുന്നു' (فِتْنَةً). ദരിദ്രർ ധനികർക്കും, രോഗികൾ ആരോഗ്യവാന്മാർക്കും, ദുർബലർ ശക്തർക്കും പരസ്പരം പരീക്ഷണമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ (بَصِيرًا) എല്ലാം വ്യക്തമാണ്. ഇമാം ഗസ്സാലി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'ദൃഷ്ടി' (بصير) എന്ന ഗുണം അല്ലാഹുവിന് മാത്രമുള്ളതാണ്. മനുഷ്യന്റെ കാഴ്ച പരിമിതമാണ്, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കാഴ്ച സർവ്വവ്യാപിയാണ്. ഒരു വിശ്വാസി തന്റെ കാഴ്ചയെ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കാണാനും പാഠം ഉൾക്കൊള്ളാനും (عبرة) ഉപയോഗിക്കണം. ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'ആരുടെ നോട്ടം പാഠം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും, മൗനം ചിന്താപരമായതും, സംസാരം ദിക്റുമായോ (ذكر) അവനാണ് എന്നെപ്പോലെയുള്ളവൻ'.

[سورة الفرقان (25) : الآيات 21 إلى 24]

അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുമുട്ടുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കാത്തവർ പറഞ്ഞു: 'ഞങ്ങളുടെ അടുക്കൽ മലക്കുകൾ ഇറങ്ങി വരികയോ, അല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ ഞങ്ങൾ നേരിട്ട് കാണുകയോ ചെയ്യാത്തതെന്താണ്?' തീർച്ചയായും അവർ തങ്ങളുടെ ഉള്ളിൽ അഹങ്കാരം (تكبر) വെച്ചുപുലർത്തുകയും വലിയൊരു അതിക്രമം (طغيان) പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. മലക്കുകളെ കാണുന്ന ദിവസം, കുറ്റവാളികൾക്ക് അന്ന് യാതൊരു സന്തോഷവാർത്തയുമുണ്ടായിരിക്കില്ല. അവർ പറയും: 'അതൊരു തടയപ്പെട്ട തടസ്സമാണ്' (حجرا محجورا). അവർ പ്രവർത്തിച്ച കർമ്മങ്ങളിലേക്ക് നാം തിരിയുകയും, അവയെ ചിതറിത്തെറിച്ച പൊടിപടലങ്ങൾ പോലെ (هباء منثورا) ആക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്യും. അന്ന് സ്വർഗ്ഗാവകാശികൾക്ക് താമസസ്ഥലം ഏറ്റവും ഉത്തമവും വിശ്രമസ്ഥലം ഏറ്റവും മനോഹരവുമായിരിക്കും.

ഇമാം ഗസ്സാലി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'ശർഹുൽ അസ്മാഇൽ ഹുസ്ന'യിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നു: അല്ലാഹു തന്നെ കാണുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്ന ബോധം അടിമയ്ക്കുണ്ടായിരിക്കണം. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ നിന്ന് മറച്ചുവെക്കാൻ കഴിയാത്ത കാര്യങ്ങൾ മറ്റുള്ളവരിൽ നിന്ന് മറച്ചുവെക്കുന്നവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയെ നിസ്സാരമായി കാണുകയാണ്. ഈ ഗുണത്തിന്റെ ഫലമാണ് നിരീക്ഷണം അഥവാ മുറാഖബ (مراقبة). പാപത്തിലേക്ക് അടുക്കുമ്പോൾ അല്ലാഹു തന്നെ കാണുന്നുണ്ടെന്ന് അറിയുന്നവൻ എത്ര ധീരനാണ്! എന്നാൽ അല്ലാഹു തന്നെ കാണുന്നില്ലെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നവൻ എത്ര വലിയ അവിശ്വാസിയാണ്! അടിമ തന്റെ ദാരിദ്ര്യത്തിലും ഐശ്വര്യത്തിലും അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ (قضـــاء) സംതൃപ്തനായിരിക്കണം. അല്ലാഹുവിന്റെ ഹിക്മത്ത് (حكمـــة) പ്രകാരം ചിലപ്പോൾ പരീക്ഷണങ്ങൾ കടുപ്പിക്കുകയും അവന്റെ ആഗ്രഹങ്ങൾ തടയുകയും ചെയ്യും. ശൈഖ് അത്താർ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു ഒരു കഥയിലൂടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, സ്വന്തം ആഗ്രഹങ്ങളിൽ നിന്ന് നഫ്സ് ഫനാഅ് (فناء) ആകേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയാണ്. നഫ്സ്

അതിന്റെ ദുസ്വഭാവങ്ങളിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെടാതെ അല്ലാഹുവിന്റെ പൂർണ്ണമായ അനുഗ്രഹം ലഭിക്കുകയില്ല. എന്നാൽ നഫ്സുൽ അമ്മാറയിൽ (نفس الأمارة) പെട്ടവർക്ക് ഐശ്വര്യങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നത് ഇസ്തിദ്രാജ് (استدراج) അഥവാ പരീക്ഷണത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. തുടർന്ന് ഖുർആനിലെ 'വഖാലല്ലദീന ലാ യർജൂന ലഖാഅനാ' എന്ന വചനത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'ലഖാഅ്' (لقـــاء) എന്നത് അന്ത്യദിനത്തെയും അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മടക്കത്തെയുമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അവിശ്വാസികൾ പുനരുത്ഥാനത്തെയും വിചാരണയെയും നിഷേധിക്കുകയും, തങ്ങൾക്ക് മലക്കുകളെ ഇറക്കിത്തരണമെന്നും അല്ലെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിനെ നേരിട്ട് കാണിക്കണമെന്നും അഹങ്കാരത്തോടെ ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

[سورة الفرقان (25) : آية 22]

അന്ന്, അതായത് പരലോകത്ത്, മലക്കുകളെ കാണുന്ന ദിവസം, കുറ്റവാളികൾക്ക് അന്ന് യാതൊരു സന്തോഷവാർത്തയുമില്ല. അവർ പറയും: 'ഞങ്ങൾക്ക് തടസ്സം നിൽക്കപ്പെടട്ടെ' (حِجْرًا مَحْجُورًا). റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു: പരലോകത്ത് മലക്കുകളെ കാണുമ്പോൾ സത്യനിഷേധികളായവർക്ക് അത് വലിയൊരു ഭയത്തിന്റെ നിമിഷമായിരിക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ അടിയാറുകൾക്ക് സന്തോഷം നൽകാൻ വരുന്ന മലക്കുകളെ കാണുമ്പോൾ, തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളുടെ ഭാരത്താൽ അവർ വിറങ്ങലിച്ചുപോകുന്നു. 'ഹിജ്റൻ മഹ്ജൂറൻ' എന്നത് അന്ന് അറബികൾ തങ്ങൾ ഭയപ്പെടുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് രക്ഷതേടാൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന പ്രയോഗമാണ്. അതായത്, 'ഞങ്ങൾക്കും നിങ്ങൾക്കും ഇടയിൽ അല്ലാഹു ഒരു വലിയ മറ സൃഷ്ടിക്കട്ടെ' എന്ന് അവർ കേഴുന്നു. ഇത് അവരുടെ നിസ്സഹായാവസ്ഥയെയും അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് അവർ അകന്നുപോയതിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

വിശ്വാസത്തിലേക്കും അതിന്റെ സത്യസാക്ഷ്യത്തിലേക്കും എത്തിച്ചേരാൻ ഏറ്റവും ഉത്തമവും ശക്തവുമായ മാർഗ്ഗം

അതായിരുന്നു. എന്നാൽ അവർ അത് ചെയ്തില്ല എന്നത്, അവർക്ക് സത്യത്തെ അംഗീകരിക്കാൻ ഉദ്ദേശ്യമില്ലായിരുന്നു എന്ന് നമ്മെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നു. ശൈഖ് നജ്മുദ്ദീൻ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) തന്റെ വ്യാഖ്യാനങ്ങളിൽ പറയുന്ന ഒരു സൂക്ഷ്മമായ അറിവ് (ലത്വാഇഫ്) ഇതാണ്: പരലോകത്തെയും പുനരുത്ഥാനത്തെയും (حشر) വിശ്വസിക്കാത്ത അവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ കാണണമെന്ന് ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെന്ന് (أَوْ نَرَى رَبَّنَا) എന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അവർ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. അങ്ങനെയെങ്കിൽ, പരലോകത്തിലും പുനരുത്ഥാനത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്നുവെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്ന വിശ്വാസികൾ എങ്ങനെയാണ് തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ കാണുന്നതിനെ നിഷേധിക്കുന്നത്? അല്ലാഹുവിനെ കാണാമെന്നതിന് വ്യക്തമായ പ്രമാണങ്ങൾ (نصوص) വന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ. അപ്പോൾ, പുനരുത്ഥാനത്തെ നിഷേധിക്കുന്നവർക്ക് ഒരു പ്രത്യേകതയുണ്ട്; അവർ അല്ലാഹുവിനെ കാണാൻ ആഗ്രഹിക്കുകയും അത് സാധ്യമാണെന്ന് കരുതുകയും ചെയ്തു, മലക്കുകൾ ഇറങ്ങി വരണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടതുപോലെ തന്നെ. എന്നാൽ വിശ്വാസികളാണെന്ന് അവകാശപ്പെടുകയും അതേസമയം അല്ലാഹുവിനെ കാണാമെന്നതിനെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർ, പുനരുത്ഥാനത്തെ നിഷേധിക്കുന്നവരുമായി ചേർന്ന് ഖുർആനിക തെളിവുകളെയും നിവേദനങ്ങളെയും (نقل) തള്ളിക്കളയുന്നു. കാരണം, പുനരുത്ഥാനം സംഭവിക്കുമെന്നത് പോലെത്തന്നെ, വിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹുവിനെ കാണാൻ സാധിക്കുമെന്നതും നിവേദനങ്ങളിൽ വന്നിട്ടുള്ളതാണ്. 'ലഖദസ്തക്ബറൂ' (لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا) എന്നതിൽ 'ലാം' എന്നത് ഉച്ചരിക്കപ്പെടാത്ത ഒരു സത്യപ്രതിജ്ഞയുടെ (قسم) മറുപടിയാണ്. അതായത്, അല്ലാഹുവാണെ സത്യം, അവർ അഹങ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു. അഹങ്കാരം (استكبار) എന്നാൽ ഒരാൾ തന്നിലില്ലാത്ത ഗുണങ്ങൾ ഉണ്ടെന്ന് കാണിച്ച് സ്വയം വലുതാകാൻ ശ്രമിക്കുന്നതാണ്. അവർ അഹങ്കാരം പ്രകടിപ്പിച്ചത് അസത്യമായാണ്. 'അൻഫുസിഹിം' (فِي أَنْفُسِهِمْ) എന്നാൽ അവരുടെ കാര്യത്തിൽ എന്നാണ് അർത്ഥം. അതായത്, അവർ തങ്ങൾക്ക് തന്നെ വലിയ സ്ഥാനവും പദവിയും കൽപ്പിച്ചു. മലക്കുകൾ തങ്ങൾക്ക് ദൂതന്മാരായി വരണമെന്നും അല്ലാഹുവിനെ നേരിട്ട്

കാണണമെന്നും അവർ ആഗ്രഹിച്ചു. കാശിഫി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'അവർ തങ്ങളുടെ ഉള്ളിൽ വലിയവരാണെന്ന് ഭാവിക്കുകയും, ഈ കാര്യത്തിൽ ധാർഷ്ട്യം കാണിക്കുകയും ചെയ്തു.' 'അതൗ' (وَعَتَوْا) എന്നാൽ അക്രമത്തിലും ധിക്കാരത്തിലും അതിരുകവിഞ്ഞു എന്നാണ്. 'ഉതുവ്വൻ കബീറൻ' (عُتُوًّا كَبِيرًا) എന്നാൽ ആ ധിക്കാരം അതിന്റെ പരമകാഷ്ഠയിൽ എത്തി എന്നാണ്. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ അജയ്യമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ (معجزات) നേരിട്ട് കണ്ടിട്ടും അതിൽ നിന്ന് പിന്തിരിഞ്ഞു. പകരം, തങ്ങളുടെ ദുഷിച്ച മനസ്സിനനുസരിച്ച്, പരിശുദ്ധരായ മലക്കുകളെ കാണണമെന്നും അല്ലാഹുവിനെ കാണണമെന്നും അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടു. നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അല്ലാതെ മറ്റാരും ഈ ലോകത്ത് വെച്ച് അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടിട്ടില്ല. അവിടുന്ന് അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടത് ഈ ലോകത്തിന്റെ അതിരുകൾക്ക് അപ്പുറം വെച്ചാണ്. 'വസീത്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, അവർ അല്ലാഹുവിനെ കാണണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ അവരെ ധിക്കാരികളായി വിശേഷിപ്പിച്ചത്, അവർ സത്യത്തോട് ശത്രുത പുലർത്തിക്കൊണ്ടും അല്ലാഹുവിനെയും റസൂലിനെയും അനുസരിക്കാൻ വിസമ്മതിച്ചുകൊണ്ടും ഈ ലോകത്ത് വെച്ച് അത് ആവശ്യപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാണ്. അവർ തങ്ങളുടെ വാദത്തിലും അവിശ്വാസത്തിലും അതിരുകവിഞ്ഞു. അല്ലാഹുവിനെ കാണുന്നത് സാധ്യമാണെങ്കിൽ പിന്നെ എന്തിനാണ് അവർ അത് ചോദിച്ചതിന് അവരെ ശാസിച്ചത് എന്ന ചോദ്യത്തിന് മറുപടി ഇതാണ്: അവർ ചോദിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത കാര്യമാണ് ചോദിച്ചത് എന്നതാണ് ശാസനയ്ക്ക് കാരണം. തെളിവുകൾ നേരിട്ട് കണ്ടതിന് ശേഷവും അവർ വീണ്ടും തെളിവ് ആവശ്യപ്പെട്ടു. തെളിവിന് ശേഷം തെളിവ് ചോദിക്കുന്നവൻ വ്യക്തമായ ധിക്കാരമാണ് കാണിക്കുന്നത്. കൂടാതെ, അദൃശ്യമായ കാര്യങ്ങളിൽ (غيب) വിശ്വസിക്കാനാണ് അവർ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടത്, എന്നാൽ അവർ അല്ലാഹുവിനെ കാണണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഇത് കൽപ്പനയുടെ മൗലികമായ തത്വത്തിന് വിരുദ്ധമാണ്. കാരണം, നേരിട്ട് കാണുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന വിശ്വാസം അദൃശ്യത്തിലുള്ള വിശ്വാസമല്ല. അതുകൊണ്ടാണ് അവരെ ധിക്കാരികളായി വിശേഷിപ്പിച്ചത്.

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർ പ്രവർത്തിച്ച കർമ്മങ്ങളിലേക്ക് നാം തിരിയുകയും, അവയെ പാറിപ്പറക്കുന്ന പൊടിപടലങ്ങളാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്യും' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 23). ഈ സൂക്തം അവിശ്വാസികളുടെയും അഹങ്കാരികളുടെയും കർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. അവർ ലോകത്ത് വെച്ച് ചെയ്ത സൽകർമ്മങ്ങൾ എന്ന് അവർ കരുതിയവ, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള യഥാർത്ഥമായ കീഴ്വണക്കവും (إخلاص) വിശ്വാസവും (إيمان) ഇല്ലാത്തതിനാൽ, പരലോകത്ത് വെച്ച് യാതൊരു വിലയുമില്ലാത്ത വെറും പൊടിപടലങ്ങളായി (هباء منثورا) മാറും. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അന്ന് സ്വർഗ്ഗവാസികൾ താമസസ്ഥലത്തുവെച്ച് ഏറ്റവും ഉത്തമമായ ഇടത്തും, വിശ്രമസ്ഥലത്തുവെച്ച് ഏറ്റവും മനോഹരമായ ഇടത്തുമായിരിക്കും' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 24). ഇവിടെ സ്വർഗ്ഗവാസികളുടെ പരമമായ സമാധാനത്തെയും (مستقر) അവരുടെ വിശ്രമത്തിന്റെ മനോഹാരിതയെയും (مقيل) അല്ലാഹു വർണ്ണിക്കുന്നു. റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പഠിപ്പിച്ചത് പ്രകാരം, വിശ്വാസികൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഈ പ്രതിഫലം അവരുടെ ഹൃദയശുദ്ധിയുടെയും (صفاء القلب) അല്ലാഹുവിലുള്ള അചഞ്ചലമായ ഭക്തിയുടെയും (تقوى) ഫലമാണ്.

'ഹിജ്റ' (حجرا) എന്ന വാക്കിന്റെ മൂലരൂപം 'ഹജ്റ' (حجره) എന്നതിൽ നിന്നാണ്. ഇതിനർത്ഥം തടയുക എന്നാണ്. 'മഹ്ജൂർ' (محجـور) എന്നാൽ തടയപ്പെട്ടവൻ എന്നർത്ഥം. അറേബ്യൻ ഗോത്രങ്ങൾ ശത്രുക്കളെ കാണുമ്പോഴോ വലിയ വിപത്തുകൾ നേരിടുമ്പോഴോ തങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാനായി ഈ വാക്ക് ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. പരലോകത്ത് മലക്കുകളെ കാണുമ്പോൾ, തങ്ങൾ ചെയ്ത പാപങ്ങളുടെ ഭീകരത കാരണം അവർ ഭയചകിതരായി 'ഹിജ്റൻ മഹ്ജൂറൻ' (حجرا محجـورا) എന്ന് വിളിച്ചുപറയുന്നു. അതായത്, 'അല്ലാഹുവേ, ഞങ്ങളെയും ഈ മലക്കുകളെയും തമ്മിൽ നീ തടയേണമേ, ഈ വിപത്തിൽ നിന്ന്

ഞങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കേണമേ' എന്ന് അവർ അപേക്ഷിക്കുന്നു. അവിശ്വാസികൾ വിശുദ്ധ മാസങ്ങളിൽ (شهر حرام) തങ്ങൾക്ക് ഭയമുള്ളവരെ കാണുമ്പോൾ, തങ്ങൾ സുരക്ഷിതരാണെന്ന് അറിയിക്കാൻ ഈ വാക്ക് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. അതുപോലെ പരലോകത്തും അവർ ഈ വാക്ക് ഉപയോഗിക്കുമെങ്കിലും അത് അവർക്ക് ഒരു ഉപകാരവും ചെയ്യുകയില്ല. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർ പ്രവർത്തിച്ച കർമ്മങ്ങളിലേക്ക് നാം വരികയും അവയെ ചിതറിക്കപ്പെട്ട പൊടിപടലങ്ങളാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്തു.' 'ഖദൂം' (قدوم) എന്നാൽ ദീർഘയാത്രയ്ക്ക് ശേഷം ഒരാൾ എത്തിച്ചേരുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'ഹബാഅ്' (هباء) എന്നാൽ സൂര്യപ്രകാശത്തിൽ കാണപ്പെടുന്ന സൂക്ഷ്മമായ പൊടിപടലങ്ങളാണ്. അവിശ്വാസികൾ ലോകത്ത് ചെയ്ത പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ - ബന്ധുക്കളെ ചേർക്കൽ, വിശക്കുന്നവർക്ക് ഭക്ഷണം നൽകൽ, അതിഥികളെ സൽക്കരിക്കൽ തുടങ്ങിയവ - വിശ്വാസമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ യാതൊരു മൂല്യവുമില്ലാത്തതായിത്തീരുന്നു. ഒരു രാജാവിനോട് കലഹിച്ചവന്റെ സ്വത്തുക്കൾ രാജാവ് നശിപ്പിച്ചുകളയുന്നത് പോലെ, വിശ്വാസമെന്ന അടിസ്ഥാന നിബന്ധനയില്ലാത്തതുകൊണ്ട് അവരുടെ കർമ്മങ്ങൾ അല്ലാഹു നിഷ്ഫലമാക്കുന്നു. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു ഒരു കഥയിലൂടെ ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു: ഒരു ചെറിയ കുട്ടി നോമ്പെടുക്കുകയും, വിശപ്പ് സഹിക്കാനാവാതെ രഹസ്യമായി ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും ചെയ്തു. പുറമെ നോമ്പുകാരനായി അഭിനയിച്ച അവനെ മാതാപിതാക്കൾ അഭിനന്ദിച്ചു. എന്നാൽ അവൻ മനസ്സിലാക്കി, അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടാതെ ജനങ്ങളെ കാണിക്കാൻ വേണ്ടി മാത്രം ചെയ്യുന്ന ആരാധനകൾ നരകത്തിലേക്കുള്ള വഴിയാണെന്ന്. ജനങ്ങളെ കാണിക്കാൻ വേണ്ടി ദീർഘമായി നമസ്കരിക്കുന്നവൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ നരകത്തിന്റെ താക്കോലാണ് കൈവശം വെക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന് വേണ്ടിയല്ലാതെ ചെയ്യുന്ന കർമ്മങ്ങൾ നിങ്ങളെ നരകത്തിൽ എത്തിക്കും. എന്നാൽ സ്വർഗ്ഗാവകാശികൾ (أصحاب الجنة), അതായത് വിശ്വാസികൾ, അന്ന് ഏറ്റവും ഉത്തമമായ സ്ഥാനത്തായിരിക്കും.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'അവർക്ക് ഏറ്റവും നല്ല താമസസ്ഥലവും (خير مستقرا) ഏറ്റവും മനോഹരമായ വിശ്രമസ്ഥലവും (أحسن مقيلا) ലഭിക്കും' എന്ന വചനത്തെ വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് റൂഹുൽ ബയാൻ

വ്യക്തമാക്കുന്നു: സ്വർഗവാസികളുടെ താമസസ്ഥലം അവിശ്വാസികളുടെ ഭൗതിക സുഖഭോഗങ്ങളേക്കാൾ എത്രയോ ഉത്തമമാണ്. ഇവിടെയുള്ള താരതമ്യം അവിശ്വാസികളുടെ പരലോകത്തെ അവസ്ഥയുമായിട്ടാണെങ്കിൽ, അത് പരിഹാസരൂപേണയുള്ളതാണ് (تهكم). നരകത്തിൽ യാതൊരു നന്മയുമില്ലാത്തതിനാൽ, തേൻ വിനാഗിരിയേക്കാൾ മധുരമുള്ളതാണെന്ന് പറയുന്നതുപോലെ, സ്വർഗത്തെ നരകവുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുന്നത് അവിശ്വാസികളെ അധിക്ഷേപിക്കാനാണ്. 'മഖീൽ' (مقيل) എന്നാൽ ഉച്ചസമയത്തെ വിശ്രമസ്ഥലമാണ്. സ്വർഗത്തിൽ ചൂടോ ഉറക്കമോ ഇല്ലെങ്കിലും, അവിടെയുള്ള ആനന്ദകരമായ കൂടിക്കാഴ്ചകളെയും ഇണകളുമായുള്ള സംഭാഷണങ്ങളെയും സൂചിപ്പിക്കാനാണ് ഈ പദം ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. സ്വർഗവാസികൾക്ക് വിചാരണാ നാളിലെ പ്രയാസങ്ങൾ ഒരു ഉച്ചനേരത്തെ വിശ്രമം പോലെ വേഗത്തിൽ കടന്നുപോകും. എന്നാൽ പാപികളായവർക്ക് ആ സമയം അമ്പതിനായിരം വർഷത്തോളം നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന കഠിനമായ പരീക്ഷണമായിരിക്കും. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: സാധാരണ വിശ്വാസികളുടെ താമസസ്ഥലം സ്വർഗമാണ്, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിനെ അറിയുന്ന ഉന്നതരായ വിശ്വാസികളുടെ (خواص) യഥാർത്ഥ താമസസ്ഥലം അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യവും അവന്റെ ദിവ്യസാന്നിധ്യവുമാണ് (حضرة الربوبية). ബുദ്ധിമാനായ മനുഷ്യൻ ഭൗതികലോകത്തിന്റെ ചതിയിൽപ്പെടാതെ പരലോകത്തെ ഈ ഉന്നത പദവികൾ നേടാൻ പരിശ്രമിക്കണം. യഹ്യ ബിൻ മുആദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞതുപോലെ, 'ഈ ലോകത്ത് ഒരു സ്വർഗമുണ്ട്, അതിൽ പ്രവേശിച്ചവൻ പരലോകത്തെ സ്വർഗത്തിനായി കൊതിക്കുകയില്ല; അതാണ് അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് (معرفة الله).' യഥാർത്ഥത്തിൽ, അറിവുള്ളവന്റെ (عارف) സ്വർഗം എന്നത് ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട അവന്റെ ഹൃദയമാണ്.

[سورة الفرقان (25) : الآيات 25 إلى 29]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ അൽ-ഫുർഖാൻ അധ്യായത്തിലെ ***25*** മുതൽ ***29*** വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്: ആകാശങ്ങൾ പിളർന്ന് വെളുത്ത മേഘങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെടുകയും, മലക്കുകൾ ആകാശലോകത്തുനിന്ന് ഇറങ്ങിവരികയും ചെയ്യുന്ന ആ ഭയാനകമായ ദിനത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക. അന്ന് യഥാർത്ഥ ആധിപത്യം ***(ملك)*** അല്ലാഹുവിന്റേത് മാത്രമായിരിക്കും. അവിശ്വാസികൾക്ക് ആ ദിനം അങ്ങേയറ്റം ദുസ്സഹമായിരിക്കും. അന്ന് അക്രമികൾ തങ്ങളുടെ കൈകൾ കടിച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ട് വിലപിക്കും: 'ഹാ! റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കാണിച്ചുതന്ന നേർമാർഗ്ഗം ഞാൻ സ്വീകരിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ എത്ര നന്നായിരുന്നു!' അവർ തങ്ങളുടെ ദുഷിച്ച കൂട്ടുകെട്ടുകളെ ഓർത്ത് ഖേദിക്കും. 'എന്റെ നാശമേ! ഇന്ന വ്യക്തിയെ ഞാൻ സുഹൃത്തായി സ്വീകരിക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ എത്ര നന്നായിരുന്നു!' എന്ന് അവർ വിലപിക്കും. കാരണം, സത്യം ***(حق)*** തനിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടതിന് ശേഷം, പിശാചിന്റെ പ്രേരണയാൽ ആ സുഹൃത്ത് തന്നെ വഴിതെറ്റിക്കുകയായിരുന്നു. പിശാച് മനുഷ്യനെ കൈവിടുന്നവനാണ് ***(خذول)***.

ആത്മീയ ശുദ്ധീകരണത്തിന്റെ ഫലമായി, കസ്തൂരിയുടെ സുഗന്ധം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതുപോലെ, മനുഷ്യന്റെ ശരീരവും ആത്മാവും പരിശുദ്ധമായാൽ അത് അസാധ്യമല്ല. 'ആകാശങ്ങൾ പിളരുന്ന ആ ദിവസം' (وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّماءُ) എന്ന ഖുർആനിക വചനത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക. ഇവിടെ 'പിളരുക' (تشقق) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ആകാശങ്ങൾ തുറക്കപ്പെടുകയും അതിലൂടെ മേഘങ്ങൾ (غمام) പുറത്തുവരികയുമാണ്. ഈ മേഘങ്ങൾ സൂര്യപ്രകാശത്തെ മറയ്ക്കുന്നവയാണ്. ഇമാം നസഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പ്രസ്താവിക്കുന്നു: ഈ മേഘങ്ങൾ ഏഴ് ആകാശങ്ങൾക്ക് മുകളിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന വെളുത്തതും കട്ടിയുള്ളതുമായ ഒരു പ്രതിഭാസമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ശക്തിയാൽ അത് താങ്ങിനിർത്തപ്പെടുന്നു. അന്ത്യദിനത്തിൽ

ആകാശങ്ങൾ പിളരുമ്പോൾ, ഈ മേഘങ്ങളുടെ ഭാരം കാരണം ആകാശങ്ങൾ വിണ്ടുകീറുകയും അതിലൂടെ മലക്കുകൾ ഇറങ്ങിവരികയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് അസാധാരണമായ ഒരു ഇറക്കമാണ്. ഓരോ ആകാശത്തിലെയും മലക്കുകൾ ഇരട്ടിയായി വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് ഭൂമിയിലേക്ക് ഇറങ്ങിവരുന്നു. അന്ന് യഥാർത്ഥ അധികാരം (الملك الحق) പരമകാരുണികനായ അല്ലാഹുവിന് മാത്രമായിരിക്കും. ദുനിയാവിലെ താൽക്കാലികമായ അധികാരങ്ങൾ അന്ന് അസ്തമിക്കും. അവിശ്വാസികൾക്ക് ആ ദിവസം അങ്ങേയറ്റം ദുഷ്കരവും (عسيرا) കഠിനവുമായിരിക്കും. എന്നാൽ സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം കൊണ്ട് ആ ദിവസം വളരെ എളുപ്പമുള്ളതായിരിക്കും. ഒരു നിർബന്ധ നമസ്കാരം നിർവഹിക്കുന്നതിനേക്കാൾ എളുപ്പമായിരിക്കും വിശ്വാസിക്ക് ആ ദിവസം എന്ന് ഹദീസിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്.

[سورة الفرقان (25) : آية 27]

അന്ന് അക്രമകാരി തന്റെ കൈകൾ കടിച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ട് ഇപ്രകാരം വിലപിക്കും: 'ഹാ കഷ്ടം! ഞാൻ പ്രവാചകരോടൊപ്പം നേർമാർഗ്ഗം സ്വീകരിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ എത്ര നന്നായിരുന്നു!' (റൂഹുൽ ബയാൻ). ഈ വചനം അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതരോടൊപ്പം (റസൂൽ - رسول) സഞ്ചരിക്കുകയും, ആത്മീയമായ ഉന്നതിയിലേക്ക് (മഖാം - مقام) ഉയരുകയും ചെയ്യുന്നതിന് പകരം, അവിശ്വാസികളുടെയും വഴിപിഴച്ചവരുടെയും കൂട്ടുക്കെട്ടിൽ അകപ്പെട്ടവന്റെ ഖേദത്തെയാണ് വരച്ചുകാട്ടുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയദാസന്മാരോടുള്ള സ്നേഹവും (മുഹബ്ബത്ത് - محبة) അവരുടെ പാത പിന്തുടരലും മാത്രമാണ് പരലോകത്ത് രക്ഷയേകുന്നത്. അന്ന് അവൻ തന്റെ കൈകൾ കടിച്ചുപിടിക്കുന്നത് കടുത്ത പശ്ചാത്താപത്തിന്റെ (നദാമത്ത് - ندامة) അടയാളമാണ്. എന്നാൽ ആ സമയത്തുള്ള പശ്ചാത്താപം സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളോടും (ഔലിയാഅ് - أولياء) സജ്ജനങ്ങളോടും കൂടെ ജീവിക്കാൻ സാധിക്കാത്തതിന്റെ ദുഃഖം അന്ന് അവനെ വേട്ടയാടും.

ദുനിയാവിലെ അല്പമായ സുഖസൗകര്യങ്ങളിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്നവർക്ക്, പരലോകത്തെ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളും (نعيم الجنان) അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുമുട്ടുന്നതും (لقاء الرحمـــــن) വലിയൊരു ആശ്വാസമായിരിക്കും. ദുനിയാവിൽ കഷ്ടപ്പാടുകൾ സഹിച്ചും, സുഖഭോഗങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ചും, 'തീർച്ചയായും പ്രയാസത്തോടൊപ്പം എളുപ്പമുണ്ട്' എന്ന ഉറച്ച വിശ്വാസത്തോടെ ജീവിച്ചവരാണവർ. ഒരിക്കൽ സഹ്ലുത്തസ്തരി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഒരു യഹൂദിയുടെ കുളിപ്പുരയിലെ ഇരുണ്ട ജയിലിൽ നിന്ന് പുറത്തുവന്നപ്പോൾ, ആളുകൾ അദ്ദേഹത്തോട് ചോദിച്ചു: 'ദുനിയാവ് സത്യവിശ്വാസിയുടെ ജയിലും അവിശ്വാസിയുടെ സ്വർഗ്ഗവുമാണെന്ന് നിങ്ങൾ കരുതുന്നില്ലേ?' അദ്ദേഹം ഉടൻ മറുപടി നൽകി: 'നീ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയിലേക്ക് മടങ്ങുകയാണെങ്കിൽ, ഈ ദുനിയാവാണ് നിന്റെ സ്വർഗ്ഗം; നീ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തിലേക്ക് മടങ്ങുകയാണെങ്കിൽ, ഈ ദുനിയാവാണ്

എന്റെ ജയിൽ.' ഇത് കേട്ടവർ അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോയി. ശബിലി റഹിമഹുള്ളാഹിനോട് ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'ദുനിയാവിൽ ജോലികളുണ്ട്, പരലോകത്ത് ഭയാനകമായ കാര്യങ്ങളുണ്ട്. പിന്നെ എപ്പോഴാണ് രക്ഷ?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ദുനിയാവിന്റെ ജോലികളെ ഉപേക്ഷിക്കൂ, പരലോകത്തെ ഭയാനകതകളിൽ നിന്ന് നീ സുരക്ഷിതനാകും.' അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരോടുള്ള സ്നേഹത്തിന്റെ വേരുകൾ ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് പറിച്ചെറിഞ്ഞ്, ആത്മസമരത്തിന്റെ (جهاد) കഠിനമായ പാതയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ ആ യഥാർത്ഥ എളുപ്പം ലഭിക്കുകയുള്ളൂ. അല്ലാഹുവിനെ നിഷേധിക്കുന്നവർ പരലോകത്ത് കഠിനമായ പ്രയാസങ്ങൾ അനുഭവിക്കും. കാരണം, അവർ ദുനിയാവിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളെ (اولياء) ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് അകറ്റാനും, തങ്ങളുടെ സ്വാർത്ഥ താല്പര്യങ്ങൾക്കായി ജനങ്ങളെ വഴിതെറ്റിക്കാനും ശ്രമിച്ചു. എന്നാൽ അന്ന് എല്ലാ അധികാരവും അല്ലാഹുവിനായിരിക്കും. അപ്പോൾ അവർക്ക് തങ്ങളുടെ വിശ്വാസം പുതുക്കേണ്ടി വരും. 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്' എന്ന് ചൊല്ലി വിശ്വാസം പുതുക്കുക (جددوا ايمانكم) എന്ന നബി വചനം ഇതിലേക്കാണ് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നത്. വിശ്വാസം പഴകിപ്പോകുക എന്നതിനർത്ഥം അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ആവേശവും ആകർഷണവും കുറഞ്ഞുപോകുക എന്നതാണ്. അതിനാൽ, സത്യസന്ധനായ ഒരു അന്വേഷകൻ ഈ തൗഹീദിന്റെ വചനം നിരന്തരം ഉരുവിട്ടുകൊണ്ടിരിക്കണം. 'അക്രമകാരി തന്റെ കൈകൾ കടിച്ചുപിടിക്കുന്ന ദിവസം' (وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ) എന്ന ഖുർആൻ വചനം അങ്ങേയറ്റത്തെ ഖേദത്തെയും നിരാശയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഉഖ്ബ ബിൻ അബീ മുഈത് എന്ന വ്യക്തിയെക്കുറിച്ചാണ് ഈ വചനം ഇറങ്ങിയത്. അവൻ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ തന്റെ വീട്ടിലേക്ക് ഭക്ഷണത്തിന് ക്ഷണിക്കുകയും, എന്നാൽ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുകയും ചെയ്ത സംഭവമാണ് ഇതിന്റെ പശ്ചാത്തലം.

[سورة الفرقان (25) : آية 28]

ഖുർആനിക വ്യാഖ്യാന ഗ്രന്ഥമായ റൂഹുൽ ബയാനിൽ *(روح البيان)* സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ *28*-ാം വചനത്തെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെ വിവരിക്കുന്നു*:* 'ഹാ കഷ്ടമേ*!* ഇന്നേദിവസം എനിക്ക് നാശം*!* ഇന്ന വ്യക്തിയെ ഞാൻ സുഹൃത്തായി സ്വീകരിക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ എത്ര നന്നായിരുന്നു*!'* *(يا وَيْلَتى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلاناً خَلِيلاً).* ഈ വചനം അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവില്ലായ്മയും, സജ്ജനങ്ങളുടെ സഹവാസത്തിൽ നിന്ന് അകന്നുപോയതും മൂലമുണ്ടാകുന്ന അതിഭയാനകമായ ഖേദത്തെയാണ് *(حسرة)* സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ആത്മീയ ഗുരുക്കന്മാരായ ഔലിയാക്കളിൽ നിന്നും *(أولياء)* സച്ചരിതരിൽ നിന്നും അകന്നുമാറി, അല്ലാഹുവിനെ വിസ്മരിപ്പിക്കുന്ന ദുർമാർഗികളെ ചങ്ങാതിമാരായി സ്വീകരിച്ചവന്റെ അന്ത്യം എത്ര ദയനീയമാണ്*!* അറിവില്ലാത്തവന്റെ കൂട്ടുചേരൽ ഹൃദയത്തെ ഇരുളിലാക്കുകയും, അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിൽ *(سلوك)* തടസ്സങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ, സത്യവിശ്വാസി തന്റെ സുഹൃത്തുക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ അതീവ ശ്രദ്ധ പുലർത്തുകയും, അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുപ്പിക്കുന്നവരെ മാത്രം കൂടെക്കൂട്ടുകയും വേണം.

തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'നീ അല്ലാഹു അല്ലാതെ മറ്റൊരു ആരാധ്യനില്ലെന്നും ഞാൻ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതനാണെന്നും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നത് വരെ നിന്റെ ഭക്ഷണം ഞാൻ കഴിക്കുകയില്ല.' അക്കാലത്ത് അതിഥികൾ ഭക്ഷണം കഴിക്കാതെ മടങ്ങിപ്പോകുന്നത് വലിയ അപമാനമായി അവർ കരുതിയിരുന്നു. ഉഖ്ബ നിർബന്ധിച്ചെങ്കിലും നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വിസമ്മതിച്ചു. ഒടുവിൽ ഉഖ്ബ ആ സാക്ഷ്യം മൊഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഉബയ്യുബ്നു ഖലഫ് എന്ന ഉഖ്ബയുടെ സുഹൃത്ത് അപ്പോൾ അവിടെയുണ്ടായിരുന്നില്ല. മടങ്ങിയെത്തിയ ഉബയ്യ് വിവരം അറിഞ്ഞപ്പോൾ ഉഖ്ബയെ പരിഹസിച്ചു: 'നീ നിന്റെ പിതാക്കളുടെ മതം ഉപേക്ഷിച്ച് പുതിയ മതത്തിലേക്ക് മാറിയോ?' ഉഖ്ബ പറഞ്ഞു: 'അല്ല, ഒരു അതിഥി ഭക്ഷണം കഴിക്കാതെ

പോകുന്നത് ഒഴിവാക്കാൻ ഞാൻ അങ്ങനെ ചെയ്തതാണ്.' ഉബയ്യ് പറഞ്ഞു: 'നീ മുഹമ്മദിന്റെ മുഖത്ത് തുപ്പുകയും അദ്ദേഹത്തെ അധിക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുവരെ ഞാൻ നിന്നെ വെറുതെ വിടില്ല.' അല്ലാഹു കാക്കട്ടെ, ആ നിർഭാഗ്യവാൻ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം സുജൂദിലായിരിക്കെ ആ നീചകൃത്യം ചെയ്തു. എന്നാൽ ആ തുപ്പൽ ഒരു ജ്വലിക്കുന്ന അഗ്നിയായി മാറി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്ത് തന്നെ തിരിച്ചുവന്ന് പൊള്ളലേൽപ്പിക്കുകയും ആ പാട് മരണം വരെ നിലനിൽക്കുകയും ചെയ്തു. മൗലാനാ റൂമി റഹിമഹുള്ളാഹ് പാടിയതുപോലെ: 'ദൈവിക പ്രകാശത്തിന് നേരെ ഊതുന്നവന്റെ വായ കരിയുകയേ ഉള്ളൂ.' ബദർ യുദ്ധത്തിൽ ഉഖ്ബ പിടിക്കപ്പെടുകയും അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെയോ ആസിം ബിൻ സാബിത് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെയോ കൊണ്ട് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉബയ്യുബ്നു ഖലഫിനെ ഉഹുദ് യുദ്ധത്തിൽ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തന്റെ പരിശുദ്ധമായ കൈകൾ കൊണ്ട് വധിച്ചു. അവൻ മക്കയിലേക്കുള്ള വഴിയിൽ 'സറഫ്' എന്ന സ്ഥലത്ത് വെച്ച് നശിച്ചു. പ്രവാചകന്മാർ കാരുണ്യത്തിന്റെ പ്രതീകങ്ങളാണ്. അവർ ആരെയും വധിക്കുന്നത് അങ്ങേയറ്റത്തെ കാരുണ്യത്തിന്റെ ഭാഗമായാണ്; അവരുടെ നാശം തടയാൻ മറ്റൊരു വഴിയുമില്ലാത്തപ്പോൾ മാത്രം. 'അയ്യോ, കഷ്ടം! റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോടൊപ്പം ഞാൻ ഒരു മാർഗ്ഗം സ്വീകരിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ എത്ര നന്നായിരുന്നു!' എന്ന് അന്ന് അക്രമികൾ വിലപിക്കും. 'യാ വൈലതാ' (അയ്യോ എന്റെ നാശമേ) എന്നത് കടുത്ത ഖേദത്തിന്റെ പ്രകടനമാണ്. അല്ലാഹുവിനോട് അടുക്കാനുള്ള വഴി സ്വീകരിക്കാത്തവന്റെ അന്ത്യം എത്ര ദയനീയമാണ്!

[سورة الفرقان (25) : آية 29]

ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയഞ്ചാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ ഇരുപത്തിയൊൻപതാം വചനത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗദർശനത്തിൽ നിന്ന് വഴിതെറ്റിപ്പോയ നിർഭാഗ്യവാന്റെ ഖേദത്തെക്കുറിച്ചാണ് പറയുന്നത്. 'എനിക്ക് ലഭിച്ച ഉൽബോധനം (ذكر) വന്നുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ, അതിൽ നിന്ന് എന്നെ വഴിതെറ്റിച്ചത് അവനാണ്' എന്ന് അവൻ വിലപിക്കും. റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, ഇവിടെ പരാമർശിക്കപ്പെടുന്ന 'ഉൽബോധനം' എന്നത് വിശുദ്ധ ഖുർആനാണ്. സത്യാവസ്ഥ ബോധ്യപ്പെട്ട ശേഷവും അഹങ്കാരം കൊണ്ടും ദുർബോധനത്താലും സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചവന്റെ അവസ്ഥയാണിത്. പിശാചിന്റെയും ദുഷിച്ച കൂട്ടുകെട്ടുകളുടെയും സ്വാധീനത്താൽ സത്യത്തിന്റെ പ്രകാശം (نور) ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് മറയ്ക്കപ്പെട്ടവനാണ് ഈ നിർഭാഗ്യവാൻ. പിശാച് മനുഷ്യന്റെ ഏറ്റവും വലിയ വഞ്ചകനാണ് (خذول) എന്ന് ഈ വചനം ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. സത്യവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയാൽ (ذكر) സജീവമാക്കി നിർത്തുകയും, ദുർമാർഗികളായ കൂട്ടുകെട്ടുകളിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കുകയും വേണം. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കുന്നവർക്ക് അന്ത്യനാളിൽ ഈ ഖേദം അനിവാര്യമാണ്.

ഖുർആനിലെ ഈ വചനം അഗാധമായ ഖേദത്തെ (تحسر) കുറിക്കുന്നു: 'ഹാ കഷ്ടം! ഇന്നവനെ ഞാൻ സുഹൃത്തായി സ്വീകരിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ എത്ര നന്നായിരുന്നു!' ഇവിടെ 'ഖലീൽ' (خليل) എന്നാൽ ആത്മാവിന്റെ ആഴങ്ങളിലേക്ക് ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുന്ന അഗാധമായ സൗഹൃദം പുലർത്തുന്നവനാണ്. ദുനിയാവിൽ വെച്ച് ഒരാളെ നേർമാർഗത്തിൽ നിന്ന് തടഞ്ഞ (أضل) ഏത് പിശാചും—അത് ജിന്നുകളിൽ നിന്നായാലും മനുഷ്യരിൽ നിന്നായാലും—ഈ വചനത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്നു. 'ദിക്ർ' (الذكر) എന്നാൽ ഖുർആനാണ്; അത് മനുഷ്യന് അവന്റെ ഗുണദോഷങ്ങളെ

ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ പിശാച് മനുഷ്യനെ വഴിതെറ്റിക്കുകയും, അവസാനം അവനെ കൈവിടുകയും (خذلان) ചെയ്യുന്നു. യഥാർത്ഥ സൗഹൃദം എന്നത് ഭൗതികമായ ലാഭത്തിനോ ഭയത്തിനോ വേണ്ടിയുള്ളതല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിലുള്ളതാണ്. റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ഒരാൾ തന്റെ സുഹൃത്തിന്റെ മാർഗത്തിലായിരിക്കും, അതിനാൽ ആരെയാണ് സുഹൃത്തായി സ്വീകരിക്കുന്നത് എന്ന് ഓരോരുത്തരും ശ്രദ്ധിക്കട്ടെ.' മാലിക് ബിൻ ദീനാർ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ദുർമാർഗികളോടൊപ്പം ഇരുന്ന് വിശിഷ്ടമായ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ഉത്തമം സജ്ജനങ്ങളോടൊപ്പം കല്ലുകൾ ചുമക്കുന്നതാണ്.' സൽസംഗത്തിന്റെ മഹത്വത്തെക്കുറിച്ച് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഉദാഹരിച്ചത് സുഗന്ധദ്രവ്യ വ്യാപാരിയെയും (അത്താർ) കൊല്ലന്റെ ഉലയെയും കൊണ്ടാണ്. സുഗന്ധം വിൽക്കുന്നവന്റെ അടുത്തുനിന്നാൽ സുഗന്ധം ലഭിക്കും, എന്നാൽ കൊല്ലന്റെ അടുത്തുനിന്നാൽ തീപ്പൊരിയോ പുകയോ ഏൽക്കും. മൗലാനാ റൂമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു മസ്നവിയിൽ പാടുന്നു: 'വിഷപ്പാമ്പിനേക്കാൾ അപകടകരമാണ് ദുഷിച്ച സുഹൃത്ത്. പാമ്പ് ജീവൻ മാത്രം അപഹരിക്കുന്നു, എന്നാൽ ദുഷിച്ച സുഹൃത്ത് നിന്നെ നരകത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു.'

അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുദൂതർ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അന്ത്യദിനത്തിൽ തന്റെ സമുദായത്തെക്കുറിച്ച് പരാതിപ്പെടും: 'എന്റെ നാഥാ, തീർച്ചയായും എന്റെ ജനത ഈ ഖുർആനിനെ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട ഒന്നായി (مهجور) മാറ്റിയിരിക്കുന്നു.' ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യാതിരിക്കുക, അതിന്റെ അർത്ഥങ്ങൾ ചിന്തിക്കാതിരിക്കുക, അതിലെ വിധികൾ ജീവിതത്തിൽ പകർത്താതിരിക്കുക എന്നിവയെല്ലാം ഈ ഉപേക്ഷിക്കലിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഓരോ പ്രവാചകനും അവരുടെ കാലത്തെ കുറ്റവാളികളായ ശത്രുക്കൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ വഴികാട്ടിയായും സഹായിയായും നിന്റെ നാഥൻ മതി. സത്യനിഷേധികളായ ഖുറൈശികൾ ചോദിച്ചു: 'എന്തുകൊണ്ടാണ് ഈ ഖുർആൻ മുഴുവനായി ഒരൊറ്റ തവണയായി ഇറക്കപ്പെടാത്തത്?' ഇത് അവരുടെ അജ്ഞതയാണ്. നിന്റെ ഹൃദയത്തെ ഉറപ്പിക്കാനും (تثبيت) അതിനെ സാവധാനം പാരായണം ചെയ്ത് മനസ്സിലാക്കാനും വേണ്ടിയാണ് നാം അത് ഘട്ടംഘട്ടമായി അവതരിപ്പിച്ചത്. അവർ നിനക്ക് ഉന്നയിക്കുന്ന ഓരോ ചോദ്യത്തിനും നാം സത്യവും ഏറ്റവും മികച്ച വിശദീകരണവും നൽകുന്നു. നരകത്തിലേക്ക് മുഖം കുത്തി വീഴ്ത്തപ്പെടുന്നവരാണ് ഏറ്റവും മോശമായ സ്ഥാനത്തുള്ളവർ. അവർക്ക് സത്യത്തിന്റെ വഴി കാണാൻ കഴിയില്ല.

മരണതുല്യരായ അജ്ഞാനികളോടൊപ്പം ഇരിക്കുന്ന ജീവനുള്ളവന് എത്ര വലിയ നഷ്ടമാണ്! അവന് ആ അജ്ഞാനികളിൽ നിന്ന് മരണം സ്വീകരിക്കുന്നു, അവനിലെ ആത്മീയ ചൈതന്യം (روح) അവനിൽ നിന്ന് വിട്ടുപോകുന്നു. നീ സത്യത്തിന്റെ ഖുർആനിലേക്ക് ഓടിയണയുകയും പ്രവാചകന്മാരുടെ ആത്മീയതയുമായി (ارواح الانبياء) ബന്ധപ്പെടുകയും ചെയ്താൽ, നിനക്ക് ഖുർആൻ എന്നത് പ്രവാചകന്മാരുടെ അവസ്ഥകളുടെ പ്രതിഫലനമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ സമുദ്രത്തിലെ മത്സ്യങ്ങളെപ്പോലെയാണ്. നീ ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുകയും

എന്നാൽ അതിനെ ഉൾക്കൊള്ളാതിരിക്കുകയും ചെയ്താൽ, പ്രവാചകന്മാരെയും ഔലിയാക്കളെയും (اولياء) ദർശിക്കാൻ നീ ശ്രമിക്കുക. നീ അവരെ ഉൾക്കൊള്ളുകയാണെങ്കിൽ, ഖുർആനിലെ കഥകൾ വായിക്കുമ്പോൾ നിന്റെ ആത്മാവ് എന്ന പക്ഷി (مرغ جان) ശരീരമെന്ന കൂട്ടിൽ നിന്ന് പുറത്തുകടക്കാൻ വെമ്പും. കൂട്ടിൽ തടവിലാക്കപ്പെട്ട പക്ഷിക്ക് പുറത്തുകടക്കാൻ ആഗ്രഹമില്ലെങ്കിൽ അത് അതിന്റെ ദൗർഭാഗ്യമാണ്. എന്നാൽ കൂട്ടിൽ നിന്ന് മോചിതരായ ആത്മാക്കൾ പ്രവാചകന്മാരും ഉത്തമരായ മാർഗദർശികളുമാണ്. അവർ പുറത്തുനിന്ന് നമ്മോട് വിളിച്ചുപറയുന്നു: 'മോചനത്തിനുള്ള വഴി ഇതാണ്, ഈ ശരീരമെന്ന കൂട്ടിൽ നിന്ന് ഞങ്ങൾ രക്ഷപ്പെട്ടതുപോലെ നീയും രക്ഷപ്പെടുക.' അല്ലാഹുവിനോട് നാം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു, അവൻ നമ്മെ ഈ തടവറയിൽ നിന്ന് മോചിപ്പിക്കുകയും ഉന്നതരായ ഔലിയാക്കളോടൊപ്പം ചേർക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ. എല്ലാ കാലത്തും എല്ലാ അവസ്ഥയിലും ഖുർആൻ അനുസരിച്ച് ജീവിക്കാൻ അവൻ നമുക്ക് തൗഫീഖ് നൽകട്ടെ. 'റസൂൽ പറഞ്ഞു' എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമായ 'നമ്മുടെ കൂടിക്കാഴ്ചയെ പ്രതീക്ഷിക്കാത്തവർ പറഞ്ഞു' എന്നതിനോട് ചേർന്നുനിൽക്കുന്നതാണ്. മക്കയിലെ മുശ്രിക്കുകളുടെ കടുത്ത ധിക്കാരവും അതിരുകവിഞ്ഞ അക്രമവും കണ്ടപ്പോൾ, പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തന്റെ റബ്ബിനോട് സങ്കടം ബോധിപ്പിച്ചു: 'എന്റെ റബ്ബേ, തീർച്ചയായും എന്റെ ജനത ഈ ഖുർആനിനെ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട ഒന്നാക്കി മാറ്റിയിരിക്കുന്നു.' ഇതിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാകുന്നത്, ഒരു സത്യവിശ്വാസി ഖുർആനുമായി നിരന്തരമായ ബന്ധം പുലർത്തണമെന്നാണ്. ദിവസവും ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുകയും അത് മനഃപാഠമാക്കുകയും വേണം. ഹദീസിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്: 'ഖുർആൻ പഠിക്കുകയും എന്നാൽ അത് മറന്നുപോകുകയും ചെയ്യുന്നവൻ ഖിയാമത്ത് നാളിൽ ഖുർആനിനെ പരാതിക്കാരനായി കാണും.' ഖുർആൻ പാരായണവും അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയും (ذكر الله) ഹൃദയത്തിന്റെ തുരുമ്പ് നീക്കുന്ന മരുന്നാണ്. ഖുർആൻ ഹൃദയത്തിന്റെ രോഗങ്ങൾക്ക് ശമനമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനവും അല്ലാത്തവയും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം തിരിച്ചറിയാൻ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേകമായ കാരുണ്യത്തിന്റെ സുറുമ (كحل عناية) കണ്ണിന് ആവശ്യമാണ്.

അല്ലാത്തപക്ഷം, മണവും അഴുക്കും തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയാത്തവന് രണ്ടും തുല്യമായിരിക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനത്തെ സ്നേഹത്തോടെ പാരായണം ചെയ്യുന്നത് ഹൃദയത്തിലെ ദുർബോധങ്ങളെയും (وسواس) വിഷമങ്ങളെയും ഇല്ലാതാക്കുന്നു.

'അപ്രകാരം തന്നെ' (وكذلك) എന്ന് പറഞ്ഞാൽ, നിനക്ക് ശത്രുക്കളെ നൽകിയത് പോലെ തന്നെ മുൻകാല പ്രവാചകന്മാർക്കും അവരുടെ ജനതയിൽ നിന്ന് ശത്രുക്കളെ നാം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇബ്രാഹിം നബിക്ക് നംറൂദും, മൂസാ നബിക്ക് ഫിർഔനും ശത്രുക്കളായിരുന്നു. അതിനാൽ പ്രവാചകരേ, അവർ ക്ഷമിച്ചത് പോലെ താങ്കളും ക്ഷമിക്കുക, അവർ വിജയിച്ചത് പോലെ താങ്കളും വിജയിക്കും. ഇത് പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയ്ക്കുള്ള ആശ്വാസവും മുൻഗാമികളായ പ്രവാചകന്മാരുടെ പാത പിന്തുടരാനുള്ള നിർദ്ദേശവുമാണ്.

[سورة الفرقان (25) : آية 32]

സത്യനിഷേധികളായവർ പറഞ്ഞു: 'ഇദ്ദേഹത്തിന് ഖുർആൻ ഒറ്റയടിക്ക് ഇറക്കിക്കൊടുക്കാത്തതെന്താണ്?' ഇപ്രകാരം ഖുർആൻ ഘട്ടംഘട്ടമായി അവതരിപ്പിച്ചത് നിന്റെ ഹൃദയത്തെ അതിലൂടെ ഉറപ്പിച്ചുനിർത്താനും (تثبيت الفؤاد) നിനക്ക് സമാധാനം നൽകാനും വേണ്ടിയാണ്. നാം അത് വളരെ വ്യക്തമായ രീതിയിൽ പാരായണം ചെയ്ത് കേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഖുർആൻ ഒന്നിച്ച് അവതരിപ്പിക്കാതിരുന്നത് പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ഹൃദയത്തിന് കൂടുതൽ കരുത്ത് പകരാനാണ്. ഓരോ സന്ദർഭത്തിലും അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങൾ കേൾക്കുമ്പോൾ ആ ഹൃദയം കൂടുതൽ പ്രകാശിക്കുകയും, ദിവ്യസാമീപ്യത്തിന്റെ അനുഭൂതിയിൽ അത് കൂടുതൽ ദൃഢത കൈവരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കാരുണ്യമാണ്.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'നിന്റെ രക്ഷിതാവ് മതിയായ വഴികാട്ടിയും സഹായിയുമാണ്' (وَكَفَى بِرَبِّكَ هادِياً وَنَصِيراً) എന്ന സൂക്തം പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ ശരീഅത്തിന്റെ

വ്യാപനത്തെയും ശത്രുക്കൾക്കെതിരെയുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായത്തെയും കുറിക്കുന്നു. ഓരോ പ്രവാചകനും വലിയ്യിനും അവരെ പരീക്ഷിക്കാനും അവരുടെ പദവി ഉയർത്താനും അല്ലാഹു ശത്രുക്കളെ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഈ ആയത്ത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അബൂബക്കർ ബിൻ ത്വാഹിർ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ശത്രുക്കളുടെയും എതിരാളികളുടെയും പരീക്ഷണങ്ങളിലൂടെയാണ് അമ്പിയാക്കളുടെയും ഔലിയാക്കളുടെയും പദവികൾ ഉയർത്തപ്പെടുന്നത്.' നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: സത്യസന്ധനായ ഓരോ അന്വേഷകനും അല്ലാഹു ഒരു ശത്രുവിനെ നിശ്ചയിക്കുന്നു. ആ ശത്രുവിന്റെ ഉപദ്രവങ്ങൾ ക്ഷമയോടെ സഹിക്കുകയും അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ തൃപ്തിപ്പെടുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, അവൻ അല്ലാഹുവിലേക്ക് കൂടുതൽ അടുക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളെ പരിപാലിക്കുന്ന രീതി ഇതാണ്. ആർക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ സുന്നത്തിൽ മാറ്റം വരുത്താനാവില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ വലിയ്യുകളെ ദ്രോഹിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹു കടുത്ത ശിക്ഷ നൽകുമെന്ന് ഹദീസുകളിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. അഹങ്കാരത്തോടെ ഔലിയാക്കളെ പരിഹസിച്ച ഒരു വ്യക്തിക്ക് അല്ലാഹു നൽകിയ ശിക്ഷയുടെ കഥ ഇതിനോട് ചേർത്ത് വായിക്കാം. മൗലാന ജലാലുദ്ദീൻ റൂമി റഹിമഹുള്ളാഹ് മസ്നവിയിൽ പാടുന്നു: 'അല്ലാഹു ഒരാളുടെ മുഖംമൂടി അഴിക്കണമെന്നുദ്ദേശിച്ചാൽ, അവൻ പരിശുദ്ധരായ ആളുകളെ പരിഹസിക്കാൻ അവനെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു.' തുടർന്ന് ഖുറൈശികളുടെ അവിശ്വാസത്തെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്നു: 'ഈ ഖുർആൻ എന്തുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന് ഒറ്റയടിക്ക് ഇറക്കിക്കൂടാ?' എന്ന് അവർ ചോദിച്ചു. എന്നാൽ ഖുർആൻ ഘട്ടംഘട്ടമായി ഇറക്കിയത് അതിന്റെ പ്രഭാവം നിലനിർത്താനാണ്.

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'നിനക്ക് അവർ ഒരു ഉദാഹരണവും കൊണ്ടുവരുന്നില്ല, സത്യവും ഏറ്റവും നല്ല വിശദീകരണവും നാം നിനക്ക് കൊണ്ടുവരാതെ. നിശ്ചയമായും, അവിശ്വാസികളായവർ തങ്ങളുടെ മുഖങ്ങൾ കുനിച്ച് നരകത്തിലേക്ക് ഒരുമിച്ചുകൂട്ടപ്പെടും; അവർ ഏറ്റവും മോശമായ സ്ഥാനത്തുള്ളവരും വഴിപിഴച്ചവരുമാണ്.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 33-34). ഈ വചനങ്ങളിൽ, പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവർക്ക് ആശ്വാസം നൽകുന്നു. സത്യനിഷേധികൾ അവിശ്വാസത്തിന്റെ അന്ധകാരത്തിൽ നിന്ന് ഉന്നയിക്കുന്ന ഓരോ സംശയത്തിനും, അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിൽ നിന്ന് ഉത്ഭവിച്ച വ്യക്തമായ തെളിവുകളും (برهان) അത്യുത്തമമായ വ്യാഖ്യാനവും (تفسير) അവിടുന്ന് നൽകുന്നു. ആത്മീയമായി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഏറ്റവും വലിയ അനുഗ്രഹം 'അറിവ്' (علم) ആണ്. അവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരത്താൽ സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുമ്പോൾ, അന്ത്യദിനത്തിൽ അവർ നിന്ദ്യരായി, മുഖം കുനിഞ്ഞവരായി (على وجوههم) നരകത്തിലേക്ക് നയിക്കപ്പെടുന്നു. ഇത് അവരുടെ ഭൗതികമായ അഹങ്കാരത്തിന് ലഭിക്കുന്ന ആത്മീയമായ തിരിച്ചടിയാണ്. അല്ലാഹുവിനെ അറിയാത്തവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഏറ്റവും വലിയ നഷ്ടം 'വഴിപിഴവ്' (ضلال) ആണ്, അത് അവരെ ശാശ്വതമായ ദുരിതത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു.

ഖുർആൻ ഒറ്റയടിക്ക് ഇറങ്ങാത്തതിനെ വിമർശിക്കുന്നവർക്ക് മറുപടിയായി റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യക്തമാക്കുന്നു: തൗറാത്ത്, ഇൻജീൽ, സബൂർ എന്നിവ പോലെ ഖുർആനും ഒന്നിച്ച് ഇറങ്ങണമായിരുന്നു എന്ന് വാദിക്കുന്നത് അജ്ഞതയിൽ നിന്നുള്ള വെറും ജല്പനമാണ്. ഖുർആൻ ഒന്നിച്ച് ഇറങ്ങിയാലും വിഭജിച്ചിറങ്ങിയാലും അതിലെ അത്ഭുതസിദ്ധി (إعجاز) ഒന്നുതന്നെയാണ്. ഒരു സൂറത്ത് പോലും കൊണ്ടുവരാൻ കഴിയാതെ അവർ പരാജയപ്പെട്ടത് ചരിത്രസത്യമാണ്. ഖുർആൻ ഘട്ടംഘട്ടമായി

ഇറക്കിയതിൽ വലിയ യുക്തികളുണ്ട്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ഇപ്രകാരം നിന്റെ ഹൃദയത്തെ ഉറപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി നാം അത് ഇറക്കി' (كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِۦ فُؤَادَكَ). നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ തിരുഹൃദയത്തിന് ഖുർആൻ പാഠങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളാനും, നിയമങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കാനും, അവ ജീവിതത്തിൽ പകർത്താനും ഈ വിഭജനം സഹായകമായി. തൗറാത്ത് ഒറ്റയടിക്ക് ഇറങ്ങിയപ്പോൾ ബനൂ ഇസ്രായേലുകാർക്ക് അത് പ്രാവർത്തികമാക്കാൻ പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ നമ്മുടെ പ്രവാചകർക്ക് ഓരോ പുതിയ വഹ്യ് ലഭിക്കുമ്പോഴും ഹൃദയത്തിന് കൂടുതൽ കരുത്തും ഉൾക്കാഴ്ചയും ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആകാശത്തുനിന്ന് മഴ ഒന്നിച്ച് പെയ്തിറങ്ങുന്നതിനേക്കാൾ, കൃഷിക്ക് ആവശ്യമായ അളവിൽ ഘട്ടംഘട്ടമായി പെയ്യുന്നതാണ് ഗുണകരം എന്നതുപോലെയാണിത്. 'നാം അത് വ്യക്തമായി പാരായണം ചെയ്തു' (وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا) എന്നതിനർത്ഥം തിടുക്കമില്ലാതെ ഇരുപതോ ഇരുപത്തിമൂന്നോ വർഷം കൊണ്ട് സാവധാനം അത് അവതരിപ്പിച്ചു എന്നാണ്. മുശ്രിക്കുകൾ നിങ്ങളെ ചോദ്യം ചെയ്യാനോ പരിഹസിക്കാനോ എന്തെങ്കിലും വിചിത്രമായ വാദങ്ങളുമായി വന്നാൽ, അതിനെ ഖണ്ഡിക്കുന്ന സത്യവും വ്യക്തവുമായ മറുപടി അല്ലാഹു നൽകുന്നു. അന്ത്യദിനത്തിൽ സത്യനിഷേധികളെ അവരുടെ മുഖം നിലത്തുരസി നരകത്തിലേക്ക് വലിച്ചിഴക്കപ്പെടും. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ഉമ്മത്തിന് ലഭിച്ച വലിയൊരു അനുഗ്രഹമാണ് ഖുർആനിന്റെ ഈ ഘട്ടംഘട്ടമായ അവതരണം.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ ***35*** മുതൽ ***40*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്: അല്ലാഹു മൂസാ നബി *(*അലൈഹിസ്സലാം*)*ക്ക് വേദഗ്രന്ഥം നൽകിയതുപോലെ, അവിടുത്തെ സഹോദരൻ ഹാറൂൻ നബി *(*അലൈഹിസ്സലാം*)*യെ സഹായിയായി നൽകി. സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചവരുടെ അഹങ്കാരത്തെ തകർക്കാൻ അല്ലാഹു തന്റെ പ്രവാചകന്മാരെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു. പിന്നീട് നൂഹ് നബി *(*അലൈഹിസ്സലാം*)*യുടെ ജനതയെ പരാമർശിക്കുന്നു; അവർ സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചപ്പോൾ അല്ലാഹു അവരെ മുക്കിനശിപ്പിച്ചു. ഇത് വരുംതലമുറകൾക്ക് ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ് *(*آية*)*. ആദ്, സമൂദ് ഗോത്രങ്ങളും അസ്ഹാബു റസ്സും *(*أصحاب الرس*)* അനേകം തലമുറകളും തങ്ങളുടെ പ്രവാചകന്മാരെ നിഷേധിച്ചതിന്റെ ഫലമായി കഠിനമായ ശിക്ഷയ്ക്ക് വിധേയരായി. അവർക്ക് അല്ലാഹു ഉപദേശങ്ങൾ നൽകിയെങ്കിലും, അവർ അഹങ്കാരത്താൽ സത്യത്തെ തള്ളിക്കളഞ്ഞു. ഒടുവിൽ അല്ലാഹു അവരെ പൂർണ്ണമായും നശിപ്പിച്ചു. ലൂത്ത് നബി *(*അലൈഹിസ്സലാം*)*യുടെ ജനത കടന്നുപോയ ആ നാശത്തിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ മക്കയിലെ ഖുറൈശികൾ തങ്ങളുടെ യാത്രകളിൽ കാണാറുണ്ട്. എന്നിട്ടും അവർ പാഠം ഉൾക്കൊള്ളുന്നില്ല. അവർ മരണാനന്തര ജീവിതത്തെ *(*بعث*)* വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ മുന്നറിയിപ്പുകൾ ഹൃദയത്തിൽ ദൈവഭയം *(*تقوى*)* വളർത്താനും, അഹങ്കാരത്തിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കാനും വിശ്വാസികളെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ വചനങ്ങളെ വിവരിക്കുമ്പോൾ, അന്ത്യദിനത്തിൽ അവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ മുഖം കുത്തി നടക്കുമെന്ന് (على الوجوه) പരാമർശിക്കുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകരേ, അവർ എങ്ങനെയാണ് മുഖം കുത്തി നടക്കുക?' അവിടുന്ന് മറുപടി നൽകി: 'ഏതൊരു അല്ലാഹുവാണോ അവരെ ഇഹലോകത്ത് കാലുകൾ കൊണ്ട് നടക്കാൻ പ്രാപ്തരാക്കിയത്, അവന് അവരെ മുഖം കുത്തി നടക്കാനും

കഴിവുണ്ട്.' ഇക്കൂട്ടർ അന്ത്യദിനത്തിൽ ഏറ്റവും മോശമായ സ്ഥാനത്തായിരിക്കും (شر مكانا). ഇഹലോകത്ത് തങ്ങൾ ഉന്നതരാണെന്ന് അഹങ്കരിക്കുകയും, സത്യവിശ്വാസികളെ പരിഹസിക്കുകയും ചെയ്തവർക്ക് അന്ന് തങ്ങളുടെ വിധി തിരിച്ചറിയാനാകും. അവർ നേരായ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് വഴിപിഴച്ചവരാണ് (أضل سبيلا). അല്ലാഹുവിന്റെ മുന്നിൽ സുജൂദ് ചെയ്യാൻ വിസമ്മതിച്ച് അഹങ്കരിച്ചവർക്ക് അന്ത്യദിനത്തിൽ മുഖം കുത്തി നടക്കേണ്ടി വരുന്നു. എന്നാൽ വിനയം കാണിച്ച വിശ്വാസികളെ അല്ലാഹു ആദരിക്കുന്നു. അഹ്മദ് ബിൻ അബീൽ ജവാരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: ഒരു പെൺകുട്ടി വഴി ചോദിച്ചുവന്നപ്പോൾ ഞാൻ ചോദിച്ചു, 'രക്ഷയുടെ വഴിയാണോ അതോ ഒളിച്ചോട്ടത്തിന്റെ വഴിയാണോ?' അവൾ പറഞ്ഞു, 'അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് ഒളിച്ചോടാൻ എവിടെയാണ് വഴി? അടിമ എവിടെ പോയാലും അവൻ അവന്റെ യജമാനന്റെ പിടിയിലാണ്.' അതിനാൽ ബുദ്ധിമാൻ ഇഹലോകത്ത് വെച്ചുതന്നെ അല്ലാഹുവിന്റെ പള്ളികളിലും വിജ്ഞാന സദസ്സുകളിലും അഭയം പ്രാപിക്കുന്നു. അവിടെയാണ് ദൈവികമായ അനുഗ്രഹങ്ങൾ (نفحات) ലഭിക്കുന്നത്. തുടർന്ന് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് വേദഗ്രന്ഥം നൽകിയതിനെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു പറയുന്നു. ഫിർഔനിന്റെ നാശത്തിന് ശേഷം മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് തൗറാത്ത് നൽകി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരൻ ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാമിനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹായിയായി (وزيرا) അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ചു. 'വസീർ' എന്നാൽ ഭാരങ്ങൾ പങ്കുവെക്കുന്നവൻ എന്നാണ് അർത്ഥം. പ്രബോധന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെ സഹായിക്കാനും അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം ഉയർത്താനും ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാം കൂടെയുണ്ടായിരുന്നു.

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അങ്ങനെ, നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിച്ചു തള്ളിയ ജനതയുടെ അടുത്തേക്ക് നിങ്ങൾ ചെല്ലുക എന്ന് നാം കൽപ്പിച്ചു. അനന്തരം നാം അവരെ പൂർണ്ണമായും നശിപ്പിച്ചു കളഞ്ഞു.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 36). ഈ സൂക്തം പ്രവാചകൻ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവരോട് ഫിർഔനിന്റെയും അവന്റെ ജനതയുടെയും അടുത്തേക്ക് പോകാൻ കൽപ്പിച്ചതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവർ സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചപ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ അനിവാര്യമായ ശിക്ഷ (عذاب) അവരെ പിടികൂടി. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നൂഹിന്റെ ജനതയെയും, അവർ ദൂതന്മാരെ നിഷേധിച്ചപ്പോൾ നാം മുക്കിക്കൊന്നു. അവരെ മനുഷ്യർക്ക് ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാക്കി നാം മാറ്റി. അക്രമികൾക്ക് നാം വേദനയേറിയ ശിക്ഷ ഒരുക്കിവെച്ചിരിക്കുന്നു.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 37). നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയെ ഏകദൈവാരാധനയിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചെങ്കിലും അവർ അഹങ്കാരം (تكبر) കാരണം അത് തള്ളിക്കളഞ്ഞു. തൽഫലമായി, പ്രളയത്തിലൂടെ അവർ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. ഈ ചരിത്രങ്ങൾ വിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ശക്തിയെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധവും, അഹങ്കാരത്തിന്റെ ഭയാനകമായ അന്ത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മുന്നറിയിപ്പും നൽകുന്നു.

വിശിഷ്ടനായ സഹായി (وزير) എന്ന പദത്തെക്കുറിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: ഒരു ഭരണാധികാരി തന്റെ കാര്യങ്ങൾ ഏൽപ്പിക്കുകയും, തന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളിൽ അഭയം തേടുകയും ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിയാണ് വസീർ. 'വിസർ' (وزر) എന്ന പദത്തിന് ഭാഷാർത്ഥത്തിൽ മലയെപ്പോലെ വലിയ ഭാരമെന്നും, അതിൽ അഭയം തേടാമെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. ഖുർആനിൽ 'അഭയസ്ഥാനമില്ല' (كَلَّا لَا وَزَرَ) എന്ന് പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ, അന്ത്യദിനത്തിൽ രക്ഷപ്പെടാൻ ഒരിടവുമില്ല എന്നാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. പാപത്തെ (إثم) ഭാരമായി വിശേഷിപ്പിക്കാറുണ്ട്. ഹാരൂൺ അലൈഹിസ്സലാം മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ

വസീറാണെന്ന് പറയുമ്പോൾ, അത് പ്രവാചകത്വത്തിലെ പങ്കാളിത്തത്തിന് വിരുദ്ധമല്ല. മറിച്ച്, ഒരേ ലക്ഷ്യത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ പരസ്പരം സഹായികളായി (متوازران) മാറുന്നു. 'നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിച്ച ജനതയുടെ അടുത്തേക്ക് നിങ്ങൾ പോകുക' എന്ന് അല്ലാഹു കൽപിച്ചപ്പോൾ, അത് ഫിർഔനെയും അവന്റെ ജനതയെയും ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ കൈകളിലൂടെ വെളിപ്പെട്ട ഒമ്പത് അത്ഭുതങ്ങളാണ് (معجزات) ഇവിടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ (آيات). അല്ലാഹു അവരെ നശിപ്പിച്ചത് (تدمير) അവരുടെ തുടർച്ചയായ നിഷേധം കാരണമാണ്. നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനതയെയും നാം മുക്കി നശിപ്പിച്ചു. അവർ പ്രവാചകന്മാരെ നിഷേധിച്ചപ്പോൾ, അല്ലാഹു അവരെ പ്രളയത്തിലൂടെ (طوفان) നശിപ്പിക്കുകയും, അവരുടെ കഥയെ വരുംതലമുറകൾക്ക് ഒരു പാഠമായി (آية) മാറ്റുകയും ചെയ്തു. അക്രമികൾക്ക് (ظالمين) പരലോകത്ത് നാം വേദനാജനകമായ ശിക്ഷ (عذاب أليم) ഒരുക്കിവെച്ചിട്ടുണ്ട്.

[سورة الفرقان (25) : آية 38]

അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'ആദും, സമൂദും, റസ്സിലെ നിവാസികളും, അവർക്കിടയിലുള്ള ധാരാളം തലമുറകളെയും നാം നശിപ്പിച്ചു.' ഈ സൂക്തം അഹങ്കാരത്തിന്റെ ഭയാനകമായ അന്ത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മുന്നറിയിപ്പാണ്. ആദ് *(عاد)* സമുദായം അവരുടെ ശാരീരിക ശക്തിയിലും, സമൂദ് *(ثمود)* സമുദായം അവരുടെ നിർമ്മാണ വൈദഗ്ധ്യത്തിലും അഹങ്കരിച്ചു. റസ്സിലെ *(الرس)* നിവാസികൾ തങ്ങളുടെ പ്രവാചകനെ നിഷേധിച്ചവരായിരുന്നു. ഇവരെല്ലാം തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരത്താൽ *(كبر)* സത്യത്തെ തിരസ്കരിച്ചപ്പോൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷ അവരെ പിടികൂടി. ഈ ചരിത്രങ്ങൾ വിശ്വാസിക്ക് നൽകുന്ന പാഠം, ഭൗതികമായ നേട്ടങ്ങളോ ശക്തിയോ അല്ലാഹുവിന്റെ മുന്നിൽ ഒരു രക്ഷയുമല്ല എന്നതാണ്. ഹൃദയത്തിൽ അഹങ്കാരത്തിന്റെ അംശം പോലും ബാക്കിയാകാതെ, പൂർണ്ണമായ വിനയത്തോടെ *(تواضع)* അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങുക എന്നതാണ് ഈ സൂക്തം നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത്.

ഇഹലോക ശിക്ഷയാൽ (عذاب الدنيا) അവരെ നാം പിടികൂടി. 'അലീം' (أليما) എന്നാൽ വേദനാനിർഭരമായ (وجيعا) - പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ 'ദർദ്നാക്' - എന്നാണ് അർത്ഥം. 'ആദ്' (وَعاداً) എന്നത് നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന്റെ ജനതയോട് ചേർത്തുപറഞ്ഞതാണ്; അതായത്, ഹൂദ് അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകനെ വ്യാജമാക്കിയതിനാൽ ആദ് ജനതയെ നാം നശിപ്പിച്ചു. 'ഥമൂദ്' (وَثَمُودَ) എന്നാൽ സ്വാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകനെ നിഷേധിച്ചതിനാൽ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഥമൂദ് ഗോത്രമാണ്. 'അസ്ഹാബുർറസ്സ്' (وَأَصْحابَ الرَّسِّ) എന്നതിൽ 'റസ്സ്' (الرس) എന്നാൽ കിണർ (البئر) എന്നാണ് അർത്ഥം. കല്ലുകളോ ചുടുകട്ടകളോ കൊണ്ട് കെട്ടിപ്പടുക്കാത്ത എല്ലാ കിണറുകളും 'റസ്സ്' എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്നു. 'അൽ-കശ്ശാഫ്' എന്ന തഫ്സീറിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ: "കെട്ടിപ്പടുക്കാത്ത കിണറാണ് റസ്സ്." എന്നാൽ 'അൽ-ഖാമൂസ്', 'അസ്വിഹാഹ്' എന്നീ നിഘണ്ടുക്കളിൽ

'കെട്ടിപ്പടുത്ത കിണർ' എന്നാണ് ഇതിന് അർത്ഥം നൽകിയിരിക്കുന്നത് ('അല്ലാത്തത്' എന്ന പദം ഒഴിവാക്കിക്കൊണ്ട്). വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിച്ചിരുന്ന ഒരു ജനതയായിരുന്നു അസ്ഹാബുർറസ്സ്. അല്ലാഹു തആലാ അവരിലേക്ക് ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകനെ നിയോഗിച്ചുവെങ്കിലും അവർ അദ്ദേഹത്തെ വ്യാജമാക്കുകയാണുണ്ടായത്. അങ്ങനെയിരിക്കെ, അവർ തങ്ങളുടെ കിണറിന് (الرس) - അതായത് അവർ കുടിക്കാനും തങ്ങളുടെ കന്നുകാലികൾക്ക് കുടിപ്പിക്കാനും ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന കെട്ടിപ്പടുക്കാത്ത കിണറിന് - ചുറ്റും കൂടിയിരുന്ന സമയത്ത് അത് പെട്ടെന്ന് തകർന്നു വീഴുകയും, അവരും അവരുടെ വീടുകളും കന്നുകാലികളും സമ്പത്തുമെല്ലാം ഭൂമിയിൽ ആഴ്ന്നുപോവുകയും (خسف) അവരെല്ലാവരും ഒരുപോലെ നശിക്കുകയും ചെയ്തു. 'അൽ-ഖാമൂസ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം കാണാം: ഥമൂദ് ഗോത്രത്തിലെ അവശേഷിച്ച ഒരു വിഭാഗത്തിന്റെ കിണറായിരുന്നു റസ്സ്. അവർ തങ്ങളുടെ പ്രവാചകനെ വ്യാജമാക്കുകയും അദ്ദേഹത്തെ ആ കിണറ്റിൽ തള്ളുകയും (ورسوه فى بئر) - അതായത് അദ്ദേഹത്തെ അതിൽ താഴ്ത്തി ഒളിപ്പിക്കുകയും - ചെയ്തു. തങ്ങളുടെ പ്രവാചകനോട് ചെയ്ത ഈ ക്രൂരതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അവർക്ക് ഈ പേര് ലഭിച്ചത്. അതിനാൽ 'റസ്സ്' (الرس) എന്നത് ഒരു ക്രിയാനാമമാണ് (مصدر). അവരുടെ പ്രവാചകൻ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന് മുമ്പ് ജീവിച്ചിരുന്ന ഹൻളലത്തുബ്നു സ്വഫ്വാൻ ആയിരുന്നുവെന്ന് ഇബ്നു കസീർ റഹിമഹുള്ളാഹ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവർ അദ്ദേഹത്തെ കിണറ്റിൽ താഴ്ത്തിയപ്പോൾ അതിലെ വെള്ളം വറ്റിപ്പോവുകയും, സമൃദ്ധമായി വെള്ളം ലഭിച്ചിരുന്ന അവർ ദാഹവലയത്തിലാവുകയും ചെയ്തു. അവരുടെ മരങ്ങൾ ഉണങ്ങിപ്പോവുകയും ഫലങ്ങൾ ഇല്ലാതാവുകയും ചെയ്തു; അതിനുമുമ്പ് ആ കിണറ്റിലെ വെള്ളം അവർക്ക് കുടിക്കാനും അവരുടെ നാടിനാകെയും മതിയാകുമായിരുന്നു. വിഗ്രഹാരാധകരായിരുന്നതിനാൽ (يعبد الأصنام) അവരുടെ ആനന്ദം ഭീതിയായും അവരുടെ ഒരുമ ഭിന്നതയായും മാറിമറിഞ്ഞു. അല്ലാഹു തആലാ അവരെ നീണ്ട കഴുത്തുള്ളതും എല്ലാ വർണ്ണങ്ങളും ചേർന്നതുമായ ഒരു കൂറ്റൻ പക്ഷിയിലൂടെ പരീക്ഷിക്കുകയുണ്ടായി. ഇര കിട്ടാതെ വരുമ്പോൾ അത് അവരുടെ കുട്ടികളുടെ മേൽ

കുതിച്ചു വീണ് അവരെ തട്ടിയെടുക്കുമായിരുന്നു. അത് ആരെയെങ്കിലും തട്ടിയെടുത്താൽ പടിഞ്ഞാറ് ഭാഗത്തേക്ക് പറന്നുപോകുമായിരുന്നു. അതിന്റെ നീണ്ട കഴുത്ത് കാരണത്താലും പടിഞ്ഞാറോട്ട് പോകുന്നതിനാലും അതിന് 'അൻഖാഅ് മുഗ്രിബ്' (عنقاء مغرب) - വിഴുങ്ങുന്നതും അപ്രത്യക്ഷമാക്കുന്നതുമായ പക്ഷി - എന്ന് പേര് വിളിക്കപ്പെട്ടു. ഒരു ദിവസം അത് പ്രായപൂർത്തിയെത്താറായ ഒരു പെൺകുട്ടിയെ തട്ടിയെടുത്തു. അവർ ഈ സങ്കടവുമായി ഹൻളല അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകനെ സമീപിക്കുകയും, അതിന്റെ ശല്യത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷ നൽകിയാൽ തങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൽ വിശ്വസിക്കാമെന്ന് കരാർ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ ആ പ്രവാചകൻ ആ അൻഖാഅ് പക്ഷിക്കെതിരായി പ്രാർത്ഥിച്ചു. അപ്പോൾ അല്ലാഹു അതിന്റെ മേൽ ഒരു ഇടിമിന്നൽ (صاعقة) അയക്കുകയും അതിനെ കരിച്ചുകളയുകയും ചെയ്തു; അതിന് പിന്നീട് പരമ്പരകളുണ്ടായില്ല. അല്ലെങ്കിൽ അല്ലാഹു അതിനെ ഭൂമധ്യരേഖയ്ക്ക് താഴെയുള്ള, മനുഷ്യർക്ക് എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയാത്ത, ആനകൾ, കാണ്ടാമൃഗങ്ങൾ, വന്യമൃഗങ്ങൾ, വേട്ടപ്പക്ഷികൾ എന്നിവ ധാരാളമുള്ള മഹാസമുദ്രത്തിലെ (البحر المحيط) ഏതെങ്കിലും ദ്വീപുകളിലേക്ക് മാറ്റിപ്പാർപ്പിച്ചു. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "പ്രവാചകൻ ഇപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'അല്ലാഹുവേ, ഈ പക്ഷിയെ നീ പിടികൂടുകയും അതിന്റെ പരമ്പരയെ മുറിച്ചുകളയുകയും ചെയ്യേണമേ.' പ്രവാചകന്റെ പ്രാർത്ഥന ഉത്തരം ലഭിക്കപ്പെടുകയും ആ പക്ഷി അപ്രത്യക്ഷമാവുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് അതിനെക്കുറിച്ച് യാതൊരു വിവരമോ അടയാളമോ അവശേഷിച്ചില്ല; അതിന്റെ പേര് മാത്രമാണ് ബാക്കിയായത്. ഇല്ലാത്ത കാര്യങ്ങൾക്ക് ഉദാഹരണമായി അതിനെ പറയാറുണ്ട്. കവി പാടിയതുപോലെ: 'മര്യാദകൾ ഇല്ലാതാവുകയും വിശ്വസ്തത ഇല്ലാതാവുകയും ചെയ്തു... അൻഖാഅ് പക്ഷിയെയും കീമിയയെയും (രസവാദം) പോലെ അവ രണ്ടിന്റെയും പേരുകൾ മാത്രമാണ് അവശേഷിച്ചത്.' 'അൽ-ലമആത്ത്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താവ് പ്രണയത്തിന്റെ അടയാളമില്ലായ്മയെക്കുറിച്ച് ഇപ്രകാരം പാടുന്നു: 'ഞാൻ പ്രണയമാകുന്നു, ഇരുലോകങ്ങളിലും എന്റെ സ്ഥാനം ദൃശ്യമല്ല... ഞാൻ പടിഞ്ഞാറൻ അൻഖാഅ് ആകുന്നു, എന്റെ അടയാളങ്ങൾ കാണാൻ കഴിയുന്നതല്ല.'" 'അൽ-അൻഖാഉൽ

മുഗ്‌രിബ്' (العنقاء المغرب) അല്ലെങ്കിൽ 'അൻഖാഉ മുഗ്‌രിബ്' (عنقاء مغرب) എന്നത് പേര് കൊണ്ട് മാത്രം അറിയപ്പെടുന്നതും ശരീരം കൊണ്ട് കാണപ്പെടാത്തതുമായ ഒരു പക്ഷിയാണ്. അല്ലെങ്കിൽ വളരെ ദൂരേക്ക് പറക്കുന്ന ഒരു കൂറ്റൻ പക്ഷിയാണ്. അല്ലെങ്കിൽ 'അൽ-ഖാമൂസ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ യാഥാർത്ഥ്യമില്ലാത്ത കാര്യങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന പദങ്ങളിൽ ഒന്നാണിത്. പിന്നീട് അവർ അദ്ദേഹത്തിന് നൽകിയ പ്രതിഫലം അദ്ദേഹത്തെ വധിക്കുക എന്നതായിരുന്നു. മുൻപ് സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ അവർ അദ്ദേഹത്തെ കിണറ്റിൽ തള്ളുകയും (الرس) ചെയ്തു. ഒരുപാട് കാലങ്ങൾക്ക് ശേഷം ഹൻളല അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകനെ ഒരു കിണറ്റിൽ കണ്ടെത്തിയതായും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈ തലയിലെ മുറിവിന്മേൽ (شجة) വെച്ച നിലയിലായിരുന്നുവെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈ അവിടെനിന്ന് മാറ്റിയപ്പോൾ ചോര ഒലിക്കുകയും, കൈ വിട്ടപ്പോൾ അത് വീണ്ടും ആ മുറിവിലേക്ക് തന്നെ തിരികെ പോവുകയും ചെയ്തു. അസ്ഹാബുർറസ്സ് എന്നാൽ സ്ത്രീകളിൽ സ്വവർഗ്ഗരതി (مساحقات) വ്യാപകമായിരുന്ന ഒരു ജനതയായിരുന്നുവെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. ഇബ്‌ലീസിന്റെ മകളായ 'ദിൽഹാഥ്' (الدلهاث) അവരുടെ അടുക്കൽ വരികയും സ്ത്രീകൾക്ക് അത് ഭംഗിയായി കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയും അവരെ അത് പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. തന്മൂലം അല്ലാഹു തആലാ രാത്രിയുടെ തുടക്കത്തിൽ ഒരു ഇടിമിന്നലും (صاعقة), രാത്രിയുടെ അവസാനത്തിൽ ഭൂമിയിൽ ആഴ്ത്തലും (خسف), സൂര്യോദയത്തോടെ ഒരു ഘോരശബ്ദവും (صيحة) അവരുടെ മേൽ അയച്ചു. അങ്ങനെ അവരിൽ ഒരാൾ പോലും അവശേഷിച്ചില്ല. ഒരു നിവേദനത്തിൽ (الخبر) ഇപ്രകാരം വന്നിരിക്കുന്നു: "തീർച്ചയായും അന്ത്യനാളിന്റെ അടയാളങ്ങളിൽ (اشراط الساعة) പെട്ടതാണ് പുരുഷന്മാർ പുരുഷന്മാരെക്കൊണ്ടും സ്ത്രീകൾ സ്ത്രീകളെക്കൊണ്ടും തൃപ്തിപ്പെടുക എന്നത്; അതാണ് സ്വവർഗ്ഗരതി (السحق)." മർഫൂആയ ഒരു ഹദീസിൽ (الحديث المرفوع) ഇപ്രകാരം കാണാം: "സ്ത്രീകൾ തമ്മിലുള്ള സ്വവർഗ്ഗരതി (سحاق النساء) അവർക്കിടയിലെ വ്യഭിചാരമാണ്

(زز)." തങ്ങളിലേക്ക് വന്ന പ്രവാചകനെ വ്യാജമാക്കുകയും അദ്ദേഹത്തെ ആഴം കുറഞ്ഞതും ഇടുങ്ങിയതുമായ ഒരു കിണറ്റിൽ തടവിലിടുകയും ചെയ്ത ഒരു ജനതയാണ് അസ്ഹാബുർറസ്സ് എന്നും പറയപ്പെടുന്നു...

കിണറിന്റെ മുകളിൽ ഒരു വലിയ പാറ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒരു കൂട്ടം ആളുകൾക്ക് മാത്രമേ അത് ഉയർത്താൻ സാധിക്കുമായിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ ആ ജനതയിൽ വിശ്വസിച്ചവരിൽ ഒരു കറുത്ത വർഗക്കാരനായ അടിമ ഉണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം മലയിൽ പോയി വിറക് ശേഖരിക്കുകയും അത് ചുമന്നുകൊണ്ട് വന്ന് വിൽക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. ആ പണം കൊണ്ട് ഭക്ഷണം വാങ്ങി കിണറിന്റെ അരികിലെത്തി, പാറയുടെ വിടവുകളിലൂടെ അത് പ്രവാചകന് നൽകിയിരുന്നു. വർഷങ്ങളോളം അദ്ദേഹം ഇത് തുടർന്നു. പിന്നീട് അല്ലാഹു ആ ജനതയെ നശിപ്പിക്കുകയും ഒരു മലക്കിനെ അയച്ച് ആ പാറ ഉയർത്തി പ്രവാചകനെ പുറത്തെടുക്കുകയും ചെയ്തു. മറ്റൊരു അഭിപ്രായത്തിൽ, ആ കറുത്ത വർഗക്കാരൻ തന്നെ കഠിനാധ്വാനം ചെയ്യുകയും അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് ശക്തി നൽകിയതിനാലാണ് പാറ ഉയർത്താൻ സാധിച്ചതെന്നും, അദ്ദേഹം ഒരു കയർ താഴെയിട്ട് പ്രവാചകനെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. അപ്പോൾ അല്ലാഹു ആ പ്രവാചകന് വഹ്യ് നൽകി: 'ഇദ്ദേഹം സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്റെ കൂട്ടുകാരനാണ്'. ഹദീസിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്: 'സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ആദ്യം പ്രവേശിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ ഒരു കറുത്ത വർഗക്കാരനായ അടിമയായിരിക്കും'. ഇത് അലി ബിൻ ഹുസൈൻ സൈനുൽ ആബിദീൻ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന്റെ അടിമയെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു തന്റെ പിതാവിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരിക്കുന്നു: ബനൂ തമീമിൽ നിന്നുള്ള ഒരാൾ അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന്റെ അടുക്കൽ വന്ന് ചോദിച്ചു: 'അസ്ഹാബുർറസ്സിനെക്കുറിച്ച് ഞങ്ങൾക്ക് പറഞ്ഞുതന്നാലും. അവർ ഏത് ജനതയായിരുന്നു? ഏത് കാലത്താണ് ജീവിച്ചിരുന്നത്? അവരുടെ രാജാവ് ആരായിരുന്നു? അല്ലാഹു അവർക്ക് പ്രവാചകനെ അയച്ചിരുന്നോ? എങ്ങനെയാണ് അവർ നശിച്ചത്? ഖുർആനിൽ അവരുടെ പേര് ഞങ്ങൾ വായിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവരുടെ കഥയോ അവസ്ഥയോ അതിൽ പറയുന്നില്ല'. അപ്പോൾ അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറഞ്ഞു: 'തമീം സഹോദരാ, നിനക്ക് മുൻപ് ആരും എന്നോട് ഇങ്ങനെയൊരു ചോദ്യം ചോദിച്ചിട്ടില്ല, നിനക്ക് ശേഷം മറ്റാരും ഇതിനെക്കുറിച്ച് ചോദിക്കുകയുമില്ല. അവർ

സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് മുൻപ് ബനൂ ഇസ്രായേലിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു ജനതയായിരുന്നു. അവർ ഒരു സനൗബർ (صنوبر - പൈൻ മരം) വൃക്ഷത്തെ ആരാധിച്ചിരുന്നു. നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മകൻ യാഫിസ് നട്ട ആ മരം ഒരു കിണറിന്റെ അരികിലായിരുന്നു. ആ കിണറിന് പുറത്ത് ഒഴുകുന്ന ഒരു പുഴയുണ്ടായിരുന്നു. ആ പുഴയുടെ തീരത്ത് പന്ത്രണ്ട് നഗരങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ പുഴയുടെ പേര് 'റസ്സ്' (رس) എന്നായിരുന്നു. കിഴക്കൻ നാടുകളിൽ അതിനേക്കാൾ വലിയൊരു പുഴയോ, ആ നഗരങ്ങളേക്കാൾ സമൃദ്ധമായ മറ്റൊരു നഗരമോ അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിൽ ഏറ്റവും വലിയ നഗരത്തിന്റെ പേര് അസ്ഫന്ദാബാദ് എന്നായിരുന്നു. നംറൂദ് ബിൻ കൻആന്റെ വംശജനായ രാജാവായിരുന്നു അവിടെ ഭരിച്ചിരുന്നത്. ആ സനൗബർ മരം ആ നഗരത്തിലായിരുന്നു. അവർ ആ മരത്തിന്റെ വിത്തുകൾ പന്ത്രണ്ട് നഗരങ്ങളിലേക്കും കൊണ്ടുപോയി നട്ടു. ഓരോ നഗരത്തിലും മരങ്ങൾ വളർന്നു. ആ ജനത അതിനെ തങ്ങളുടെ ആരാധനാമൂർത്തിയായി സ്വീകരിച്ചു. ആ മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിലുള്ള കിണറ്റിലെ വെള്ളം കുടിക്കാനോ അതിൽ നിന്ന് എടുക്കാനോ ആർക്കും അനുവാദമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവർ പറയുമായിരുന്നു: 'ഇത് ഞങ്ങളുടെ ദൈവങ്ങളുടെ ജീവനാണ്, ആരും ഇതിന്റെ ജീവൻ കുറയ്ക്കാൻ പാടില്ല'. അതിനാൽ അവർ റസ്സ് പുഴയിലെ വെള്ളമാണ് കുടിച്ചിരുന്നത്. ഓരോ മാസവും ആ നഗരങ്ങളിലെ ജനങ്ങൾ ഒത്തുകൂടി മരത്തെ അലങ്കരിക്കുകയും ബലികർമ്മങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. അവർ വലിയൊരു തീ കൂട്ടി അതിൽ ബലിമൃഗങ്ങളെ ഇടുമായിരുന്നു. പുക ആകാശത്തേക്ക് ഉയരുമ്പോൾ അവർ സാഷ്ടാംഗം പ്രണമിക്കുകയും മരത്തോട് കരഞ്ഞു പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യും. അപ്പോൾ മരത്തിനുള്ളിൽ നിന്ന് ശൈത്താൻ വിളിച്ചു പറയും: 'ഞാൻ നിങ്ങളെക്കുറിച്ച് തൃപ്തനാണ്, അതിനാൽ സന്തോഷത്തോടെയും സമാധാനത്തോടെയും ഇരിക്കുക'. ഈ ശബ്ദം കേൾക്കുമ്പോൾ അവർ സന്തോഷത്തോടെ എഴുന്നേൽക്കുകയും ഒരു രാവും പകലും മദ്യപിച്ചും ആനന്ദിച്ചും കഴിയുമായിരുന്നു. അവരുടെ കുഫ്റും (كفر - അവിശ്വാസം) ശിർക്കും (شرك - ബഹുദൈവാരാധന) അതിരുകടന്നപ്പോൾ അല്ലാഹു ബനൂ

ഇസ്രായേലിൽ നിന്ന് ഒരു പ്രവാചകനെ അവർക്കിടയിലേക്ക് അയച്ചു'.

[سورة الفرقان (25) : الآيات 39 إلى 40]

ഓരോ സമുദായത്തിനും നാം വ്യക്തമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ *(أمثال)* അവതരിപ്പിച്ചു. എന്നിട്ടും അവർ സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചപ്പോൾ, ഓരോന്നിനെയും നാം പൂർണ്ണമായി തകർത്തെറിയുകയും *(تتبير)* ചെയ്തു. നിശ്ചയം, ദുഷിച്ച മഴ വർഷിച്ച് നശിപ്പിക്കപ്പെട്ട ആ രാജ്യത്തിലൂടെ *(القرية)* ഈ ധിക്കാരികൾ കടന്നുപോയിട്ടുണ്ട്. എന്നിട്ടും അവർക്കത് കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ലേ*? (*അഥവാ, ആ ദുരന്തത്തിൽ നിന്ന് പാഠമുൾക്കൊണ്ട് സത്യത്തിലേക്ക് മടങ്ങാൻ അവർക്ക് കഴിഞ്ഞില്ലേ*?)* വാസ്തവത്തിൽ, അവർ മരണാനന്തര ജീവിതത്തെയും *(نشور)* പുനരുത്ഥാനത്തെയും ഒട്ടും പ്രതീക്ഷിക്കാത്തവരായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് അവർക്ക് ഈ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ അന്ധമായിപ്പോയത്.

യഅ്ഖൂബ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വംശപരമ്പരയിൽ പെട്ട ഒരു പ്രവാചകൻ തന്റെ ജനതയെ ദീർഘകാലം സത്യമാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചു. എന്നാൽ അവർ അവിശ്വാസത്തിലും ബഹുദൈവാരാധനയിലും (شرك) ഉറച്ചുനിന്നു. ഒടുവിൽ ആ പ്രവാചകൻ അല്ലാഹുവിനോട് തേടി: 'നാഥാ, എന്റെ ജനത നിഷേധമല്ലാതെ മറ്റൊന്നും സ്വീകരിക്കുന്നില്ല. അവർ ഗുണമോ ദോഷമോ ചെയ്യാത്ത മരങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നു. അതിനാൽ അവിടുത്തെ ശക്തിയും പ്രതാപവും അവർക്ക് കാണിച്ചുകൊടുക്കേണമേ.' പ്രാർത്ഥനയോടെ മരങ്ങളെല്ലാം ഉണങ്ങിപ്പോയി. ഇത് ആ പ്രവാചകന്റെ ശകുനദോഷമാണെന്ന് ആരോപിച്ച് അവർ അദ്ദേഹത്തെ പിടികൂടി ഒരു വലിയ കിണറ്റിൽ തള്ളുകയും മുകളിൽ വലിയൊരു കല്ല് വെച്ച് അടയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ഏകാന്തതയിൽ അദ്ദേഹം അല്ലാഹുവിനോട് കേണു: 'എന്റെ യജമാനനേ, എന്റെ ഈ ഇടുങ്ങിയ അവസ്ഥയും പ്രയാസവും അവിടുന്ന് കാണുന്നുണ്ടല്ലോ. എന്റെ ബലഹീനതയിൽ കരുണ കാണിക്കേണമേ.' അല്ലാഹു ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാമിനോട് കൽപ്പിച്ചു: 'എന്റെ ദാസന്മാർ എന്റെ സഹനത്തെ മുതലെടുക്കുകയും എന്റെ ശിക്ഷയെ

ഭയപ്പെടാതിരിക്കുകയും ചെയ്തു. അവർ എന്റെ പ്രവാചകനെ കൊന്നു. അതിനാൽ ഞാൻ അവരോട് പ്രതികാരം ചെയ്യും.' തുടർന്ന് അല്ലാഹു കഠിനമായ കാറ്റും അഗ്നിവർഷവും അയച്ച് അവരെ നശിപ്പിച്ചു. അല്ലാഹുവിന്റെ കോപത്തിൽ നിന്നും ശിക്ഷയിൽ നിന്നും നാം കാവൽ തേടുന്നു. 'ഖുറൂനൻ' (قـــرونا) എന്നാൽ ഒരേ കാലഘട്ടത്തിൽ ജീവിച്ച ജനതകൾ എന്നാണ് അർത്ഥം. 'കസീറൻ' (كثـيرا) എന്നത് അവരുടെ എണ്ണം അല്ലാഹുവിന് മാത്രമേ അറിയൂ എന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'ദറബ്നാ ലഹുൽ അംസാൽ' (ضربنا له الأمثال) എന്നാൽ അവർക്ക് പാഠമുൾക്കൊള്ളാൻ ഉതകുന്ന അത്ഭുതകരമായ കഥകൾ നാം വിവരിച്ചുകൊടുത്തു എന്നാണ്. 'തബ്ബർനാ തത്ബീറൻ' (تـــبرنا تتبـــيرا) എന്നാൽ അവരെ നാം പൂർണ്ണമായും തകർത്ത് നശിപ്പിച്ചു എന്നർത്ഥം. ഖുറൈശികൾ തങ്ങളുടെ വ്യാപാരയാത്രകളിൽ 'മത്വറസ്സൗ' (مطـر الســوء) അഥവാ മോശമായ മഴ വർഷിക്കപ്പെട്ട ആ ഗ്രാമത്തിലൂടെ (ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനതയുടെ സദൂം) കടന്നുപോകാറുണ്ട്. അവർ ചെയ്ത ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾ കാരണം കല്ലുമഴ വർഷിച്ച് അല്ലാഹു അവരെ നശിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു.

ദുഷ്ടമായ സദൂം (سدوم) നഗരം നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടവയിൽ പെട്ടതാണ്. ഖുറൈശികളുടെ കച്ചവട സംഘങ്ങൾ കടന്നുപോകുന്ന പാതയിലായതുകൊണ്ടാണ് ഇവിടെ അതിനെ പ്രത്യേകം പരാമർശിച്ചത്. അവർ ആ വഴി കടന്നുപോകുമ്പോൾ തകർക്കപ്പെട്ട ആ നഗരത്തെ കാണാറുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും, അതിൽ നിന്ന് പാഠം ഉൾക്കൊള്ളാൻ (اعتبار) അവർ തയ്യാറായിരുന്നില്ല. 'മതറ' (مطر) എന്ന പദം ഇവിടെ ഉറപ്പിച്ചു പറയുന്ന ക്രിയയുടെ അർത്ഥത്തിൽ (مصـدر مؤكـد) വരുന്നു. നന്മയ്ക്ക് 'അംതറ' (أمطـر) എന്നും തിന്മയ്ക്ക് 'മതറ' (مطـر) എന്നും പ്രയോഗിക്കാറുണ്ട്. തിന്മയും വിപത്തും മനുഷ്യനെ ദുഃഖിപ്പിക്കുന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം മിഅ്റാജ് രാവിൽ മൂന്നാം ആകാശത്ത് ചില കല്ലുകൾ കണ്ടു. ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാമിനോട് അതിനെക്കുറിച്ച് ചോദിച്ചപ്പോൾ, 'ഇവ ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനതയുടെ മേൽ വർഷിച്ച കല്ലുകളിൽ ബാക്കിയുള്ളവയാണ്, അങ്ങയുടെ സമുദായത്തിലെ

അക്രമികൾക്കായി സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചതാണ്' എന്ന് മറുപടി നൽകി. അന്ത്യനാളിന്റെ അടയാളമായി ആകാശത്തുനിന്ന് ധാന്യങ്ങൾ വർഷിക്കുമെന്നും, പിന്നീട് അക്രമികൾക്ക് നേരെ കല്ലുകൾ വർഷിക്കുമെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. അല്ലാഹു നമ്മെ കാത്തുരക്ഷിക്കട്ടെ. 'അവർ അത് കണ്ടില്ലേ?' (أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, അവർ ആ വഴി കടന്നുപോകുമ്പോൾ അത് കണ്ട് ഭയപ്പെടുകയും പാഠം ഉൾക്കൊണ്ട് വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തില്ല എന്നാണ്. 'അവർ പുനരുത്ഥാനത്തെ (نشور) പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല' എന്നതിനർത്ഥം, അവർ പരലോകത്തെയും പ്രതിഫലത്തെയും നിഷേധിച്ചു എന്നാണ്. വസന്തകാലം പുനരുത്ഥാനത്തിന്റെ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. 'വസന്തത്തെ കാണുമ്പോൾ പുനരുത്ഥാനത്തെ ഓർക്കുക' എന്ന് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയിട്ടുണ്ട്. കൃഷിക്കാരൻ വിത്തിടുമ്പോൾ അത് മുളയ്ക്കുമോ ഇല്ലയോ എന്ന ആശങ്കയിൽ കഴിയുന്നത് പോലെ, വിശ്വാസിയും തന്റെ കർമ്മങ്ങൾ അല്ലാഹു സ്വീകരിക്കുമോ എന്ന ഭയത്തിലും പ്രതീക്ഷയിലും (خوف ورجاء) കഴിയുന്നു. മരണം എന്ന അരിവാൾ കൊണ്ട് ആത്മാവ് കൊയ്യപ്പെട്ട് ഖബറിലാക്കപ്പെടുന്ന മനുഷ്യൻ, അന്ത്യനാളിൽ ഉയിർത്തെഴുന്നേറ്റ് സിറാത്ത് പാലം കടന്നാൽ മാത്രമേ വിജയിയാവുകയുള്ളൂ. മസ്നവിയിൽ പറയുന്നത് പോലെ, പുരുഷൻ അന്ത്യം കാണുന്നവനാണ്. ലോകത്തുനിന്ന് രണ്ട് ശബ്ദങ്ങൾ വരുന്നു; ഒന്ന് പുനരുത്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മുന്നറിയിപ്പും, മറ്റൊന്ന് ദുനിയാവിന്റെ വഞ്ചനയുമാണ്.

[سورة الفرقان (25) : الآيات 41 إلى 45]

സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ ***41*** മുതൽ ***45*** വരെയുള്ള വചനങ്ങൾ അവിശ്വാസികളുടെ അഹങ്കാരത്തെയും അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള ഗഹനമായ പാഠങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ പരിഹസിച്ചുകൊണ്ട് അവർ ചോദിച്ചു: 'ഇവനാണോ അല്ലാഹു ദൂതനായി നിയോഗിച്ചവൻ?' അവരുടെ ഈ അഹങ്കാരം സത്യത്തെ കാണുന്നതിൽ നിന്ന് അവരെ തടഞ്ഞു. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ പ്രപഞ്ചത്തിലുടനീളം വ്യാപിച്ചു കിടക്കുന്നു. നിഴലിനെ നീട്ടുന്നതിലൂടെ (مد الظل) അല്ലാഹു തന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും ശക്തിയെയും വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. സൂര്യൻ നിഴലിന് വഴികാട്ടിയാകുന്നു, എന്നാൽ സൂര്യൻ അസ്തമിക്കുമ്പോൾ നിഴൽ അപ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. ഇത് ഭൗതിക ലോകത്തിന്റെ നശ്വരതയെയും അല്ലാഹുവിന്റെ നിത്യമായ കഴിവിനെയും (قدرة) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കാണാൻ കഴിയാത്തവർക്ക് ആത്മീയമായ കാഴ്ച നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയ ദൂതൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ കാണുമ്പോൾ അവിശ്വാസികൾ പരിഹാസത്തോടെ ചോദിച്ച 'ഇതാണോ അല്ലാഹു ദൂതനായി അയച്ചത്?' എന്ന ചോദ്യത്തെക്കുറിച്ച് ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നു. ഭൗതികമായ കാഴ്ചപ്പാടിൽ മാത്രം കാര്യങ്ങളെ കാണുന്നവർക്ക് പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ (നബുവ്വത്ത് - نبوة) ആത്മീയമായ ഔന്നത്യം ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്താൽ (നൂർ - نور) തെളിഞ്ഞ ഉൾക്കാഴ്ചയുള്ളവർക്ക് മാത്രമേ ആ സത്യം ദർശിക്കാൻ സാധിക്കൂ. മൗലാനാ റൂമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു മസ്നവിയിൽ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, വിശുദ്ധരായവരുടെ കർമ്മങ്ങളെ സ്വന്തം അളവുകോൽ വെച്ച് അളക്കരുത്. തേനീച്ചയും പാമ്പും ഒരേ പൂവിൽ നിന്ന് നുകരുന്നുണ്ടെങ്കിലും ഒന്ന് തേനും മറ്റേത് വിഷവുമാണ് ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്നത്. അതുപോലെ, പ്രവാചകന്മാരും സാധാരണ മനുഷ്യരും ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും ഉറങ്ങുകയും

ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അവരുടെ ആത്മീയ പദവികൾ തമ്മിൽ അങ്ങേയറ്റത്തെ വ്യത്യാസമുണ്ട്. അവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നതിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കാൻ പ്രവാചകന്റെ പ്രബോധനങ്ങളെ തടസ്സമായി കണ്ടു. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചവർ തന്നെയാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ വഴിപിഴച്ചവർ. ഒടുവിൽ ശിക്ഷ കാണുമ്പോൾ അവർ സത്യം മനസ്സിലാക്കും. സ്വന്തം തന്നിഷ്ടത്തെ ദൈവമാക്കിയവനെ (ഹവാ - هوى) കുറിച്ച് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'അവന്റെ ഇച്ഛയെ ദൈവമായി സ്വീകരിച്ചവനെ നീ കണ്ടുവോ?' ഇത് അവിശ്വാസികളുടെ അജ്ഞതയെയും അഹങ്കാരത്തെയും അത്ഭുതത്തോടെ നോക്കിക്കാണുന്ന ഒരു ചോദ്യമാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന തഫ്സീറിൽ അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'തന്റെ തന്നിഷ്ടത്തെ (هــوى) ദൈവമായി സ്വീകരിച്ചവനെ നീ കണ്ടുവോ?' ഇവിടെ 'തന്നിഷ്ടം' എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, തെളിവുകളോ യുക്തിയോ കൂടാതെ മനസ്സ് ആഗ്രഹിക്കുന്നതിനെ അന്ധമായി പിന്തുടരുന്നതിനെയാണ്. അറേബ്യയിലെ ചില ഗോത്രങ്ങൾ കല്ലുകളെ ആരാധിച്ചിരുന്നു. തങ്ങൾക്ക് ഇഷ്ടപ്പെട്ട ഒരു കല്ല് കണ്ടാൽ അതിനെ അവർ ദൈവമായി സ്വീകരിക്കും. യാത്രയിൽ ആ കല്ല് നഷ്ടപ്പെട്ടാൽ മറ്റൊന്ന് കണ്ടെത്തി അതിനെ ആരാധിക്കും. ഇപ്രകാരം, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകളേക്കാൾ സ്വന്തം ഇച്ഛകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകുന്നവൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ തന്റെ തന്നിഷ്ടത്തെയാണ് ആരാധിക്കുന്നത്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ തന്നിഷ്ടത്തേക്കാൾ വെറുക്കപ്പെട്ട ഒരു ദൈവവും ആരാധിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല'. ആത്മീയ ഉന്നതിക്ക് തടസ്സമായത് സ്വന്തം ഇച്ഛകളെ (هــوى) വെടിയുക എന്നതാണ്. അബൂ സുലൈമാൻ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'തന്റെ മനസ്സിന്റെ ഇച്ഛകളെ പിന്തുടരുന്നവൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ തന്റെ ആത്മാവിനെ കൊല്ലുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്'. കാരണം, അല്ലാഹുവിനെ കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മ (ذكر) കൊണ്ടാണ് ആത്മാവ് ജീവിക്കുന്നത്, അശ്രദ്ധ (غفلة) കൊണ്ട് അത് മരിക്കുന്നു. മൗലാനാ റൂമി തന്റെ മസ്നവിയിൽ പാടുന്നു: 'ഈ ലോകം ഒരു വിഗ്രഹശാലയാണ്; എന്നാൽ വിശുദ്ധരായവർക്ക് ഈ ഇച്ഛകൾ ഒരു അടിമയെപ്പോലെയാണ്, കാരണം അവർ സ്വർണ്ണത്തെപ്പോലെ ശുദ്ധരാണ്'.

[سورة الفرقان (25) : آية 44]

അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഭൂരിഭാഗവും കേൾക്കുകയോ ചിന്തിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നുവെന്ന് നീ കരുതുന്നുണ്ടോ? അവർ കാലികളെപ്പോലെ മാത്രമാകുന്നു; മറിച്ച്, അവർ കൂടുതൽ വഴിപിഴച്ചവരാണ്.' ഈ സൂക്തത്തിൽ, സത്യത്തെ ഉൾക്കൊള്ളാനുള്ള കഴിവ് നഷ്ടപ്പെട്ടവരുടെ അവസ്ഥയെ അല്ലാഹു വിവരിക്കുന്നു. ഇവർ കേവലം മൃഗങ്ങളെപ്പോലെ (كالأنعام) തങ്ങളുടെ ഇന്ദ്രിയ സുഖങ്ങളിൽ മാത്രം മുഴുകി ജീവിക്കുന്നു. എന്നാൽ, മൃഗങ്ങൾ തങ്ങളുടെ സൃഷ്ടാവിനെ അറിയുകയും അവനെ സ്തുതിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഈ മനുഷ്യരോ, തങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ച ബുദ്ധിയെ (عقل) ഉപയോഗിക്കാതെ സത്യത്തിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കുന്നതിനാൽ, മൃഗങ്ങളെക്കാൾ അധഃപതിച്ചവരായി മാറുന്നു. ഹൃദയത്തിന്റെ ഉൾക്കാഴ്ച (بصيرة) നഷ്ടപ്പെട്ടവർക്ക് പ്രപഞ്ചത്തിലെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കാണാൻ സാധിക്കില്ല. അവർ തങ്ങളുടെ ഇച്ഛകൾക്ക് (هوى) അടിമകളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഇതാണ് യഥാർത്ഥ നഷ്ടം.

സമർഖന്ദിലെ മഹത്തുക്കളായ ജ്ഞാനികളിൽ ഒരാളോട് ചോദിക്കപ്പെട്ടു: "ഒരാൾ തന്റെ സ്വപ്നത്തിൽ അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല മരണപ്പെട്ടതായി കണ്ടാൽ അതിന്റെ വ്യാഖ്യാനം എന്താണ്?" അദ്ദേഹം മറുപടി നൽകി: "ആത്മീയ ജ്ഞാനികൾ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്: ഒരാൾ സ്വപ്നത്തിൽ തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വഫാത്തായതായി കണ്ടാൽ, ആ സ്വപ്നം കണ്ടവന്റെ ശരിഅത്ത് (شريعت) അനുഷ്ഠാനങ്ങളിൽ എന്തോ വീഴ്ചയോ അലസതയോ സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നാണ് അതിന്റെ വ്യാഖ്യാനം. കാരണം, ആ മരണം ശരിഅത്തിന്റെ ബാഹ്യരൂപത്തിന്റെ തകർച്ചയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഈ സ്വപ്നത്തിനും സമാനമായ ഒരു ഭാവമാണുള്ളത്." ചില ആത്മീയ പ്രമുഖർ ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു: "ഒരു ദാസൻ അല്ലാഹുവുമായുള്ള ഹൃദയസാമീപ്യത്തിൽ (حضور مع الله) ആയിരിക്കുകയും, പെട്ടെന്ന് ആ സാമീപ്യം അവന് നഷ്ടമാവുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന അവസ്ഥയാകാം ഇത്. ആ ആത്മീയ

സാമീപ്യത്തിന്റെ നഷ്ടത്തെയാണ് മരണമായി സ്വപ്നത്തിൽ ദർശിക്കുന്നത്." എന്നാൽ മൗലാനാ നൂറുദ്ദീൻ അബ്ദുർറഹ്മാൻ ജാമി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഈ വചനത്തിന് മറ്റൊരു ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു: "വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'തന്റെ തന്നിഷ്ടത്തെ ദൈവമാക്കിയവനെ നീ കണ്ടുവോ?' (أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ) എന്ന വചനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, സ്വപ്നം കണ്ടയാൾ തന്റെ ദൈവത്തെപ്പോലെ ഹൃദയത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരുന്ന ഏതെങ്കിലും ഒരു തന്നിഷ്ടം (هوى) അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് പൂർണ്ണമായി നീങ്ങിപ്പോവുകയും ഇല്ലാതാവുകയും ചെയ്തതാകാം അത്. അവിടെ 'ദൈവത്തിന്റെ മരണം' എന്നത് കൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത് ആ തന്നിഷ്ടത്തിന്റെ നാശത്തെയാണ്. അതിനാൽ, ഈ സ്വപ്നം അവന്റെ ആത്മീയ സാമീപ്യം (حضور) വർദ്ധിക്കുന്നതിനുള്ള തെളിവാണ്." അലി സ്വഫി ബിൻ ഹുസൈൻ അൽ-കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'റശഹാത്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: "എങ്കിൽ നീ അവന്റെ മേൽ ഒരു സംരക്ഷകനാകുമോ?" (أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا). അതായത്, ശിർക്കിൽ നിന്നും പാപങ്ങളിൽ നിന്നും അവനെ തടയുന്ന ഒരു കാവൽക്കാരൻ (حفيظ) ആകാൻ നിനക്ക് സാധിക്കുമോ? നിന്റെ അവസ്ഥ അതല്ല. നീ അവരുടെ മേൽ കാവൽക്കാരനായി നിയോഗിക്കപ്പെട്ടവനല്ല, മറിച്ച് നീ ഒരു താക്കീതുകാരൻ (منذر) മാത്രമാണ്. ഈ ചോദ്യം നിഷേധാർത്ഥത്തിലുള്ളതാണ് (استفهام إنكاري). ഇത് അവരെ സത്യത്തിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുന്നതിൽ (دعوة) നിന്നുള്ള വിലക്കല്ല, മറിച്ച് താക്കീത് നൽകുക എന്ന തന്റെ ബാധ്യത തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പൂർണ്ണമായി നിർവഹിച്ചു എന്ന് ബോധ്യപ്പെടുത്തലാണ്. ചില വ്യാഖ്യാതാക്കൾ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത് ഈ വചനം വാളിന്റെ വചനം (آية السيف) കൊണ്ട് ദുർബലപ്പെടുത്തപ്പെട്ടതാണ് (منسوخ) എന്നാണ്. "അതോ അവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും കേൾക്കുകയോ ഗ്രഹിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്ന് നീ വിചാരിക്കുന്നുവോ?" (أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ). അതായത്, അവർക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ യഥാർത്ഥ

കേൾവിയോടെ അവർ കേൾക്കുന്നുണ്ടെന്നോ, അല്ലെങ്കിൽ തിന്മകളിൽ നിന്ന് തടയുന്നതും നന്മകളിലേക്ക് നയിക്കുന്നതുമായ ഉപദേശങ്ങളെ അവർ ബുദ്ധിപൂർവ്വം ഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നോ നീ കരുതുന്നുണ്ടോ? അങ്ങനെ നീ അവരുടെ കാര്യത്തിൽ അമിതമായി വ്യാകുലപ്പെടുകയും അവരുടെ ഈമാനിൽ കൊതിവെക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ? 'ഭൂരിഭാഗം' എന്ന് പ്രത്യേകം പരാമർശിച്ചത് അവരിൽ വിശ്വസിച്ചവരും ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നതിനാലാണ്. ചിലർ സത്യം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടും തങ്ങളുടെ leadership ഉം സ്ഥാനമാനങ്ങളും നഷ്ടപ്പെടുമെന്ന് ഭയന്ന് അഹങ്കാരത്തോടെ അതിൽ നിന്ന് തിരിഞ്ഞുകളഞ്ഞവരാണ്. ഇബ്നു അത്വാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "നിന്റെ വിളി അവരെ കേൾപ്പിക്കാൻ നിനക്ക് കഴിയുമെന്ന് നീ വിചാരിക്കരുത്. അനാദിയിലെ വിളി (نداء الأزل) അവർ കേട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ അവർ നിന്റെ വിളി കേൾക്കുകയുള്ളൂ. അല്ലാത്തപക്ഷം, അവരോടുള്ള നിന്റെ പ്രബോധനവും ക്ഷണവും അവർക്ക് യാതൊരു ഉപകാരവും ചെയ്യില്ല. നിന്റെ പ്രബോധനത്തിന് അവർ ഉത്തരം നൽകുന്നത് അനാദിയിലെ അല്ലാഹുവിന്റെ വിളിക്കും ക്ഷണത്തിനും അവർ നൽകിയ ഉത്തരത്തിന്റെ ബറകത്ത് (بركة) കൊണ്ടാണ്. ആരെങ്കിലും സത്യത്തിൽ നിന്ന് തിരിഞ്ഞുകളയുകയും അശ്രദ്ധനാവുകയും ചെയ്യുന്നുവെങ്കിൽ, അത് അനാദിയിൽ (أزل) ഉത്തരം നൽകേണ്ട ആത്മീയ സ്ഥാനത്ത് നിന്നുള്ള അവന്റെ അകൽച്ച കാരണമാണ്." "അവർ മൃഗങ്ങളെപ്പോലെ മാത്രമാകുന്നു" (إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ). അതായത്, തങ്ങളുടെ കാതുകളിൽ പതിക്കുന്ന താക്കീതുകളിൽ നിന്ന് അവർ ഒരു ഉപകാരവും നേടുന്നില്ല, തങ്ങൾ ദർശിക്കുന്ന ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിലും അത്ഭുതങ്ങളിലും (معجزات) ചിന്തിക്കുന്നതുമില്ല. അവർ അശ്രദ്ധയിൽ (غفلة) മൃഗങ്ങളെപ്പോലെയാണ്, വഴിപിഴവിലും അവർ അടയാളമാണ്. 'തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ (التأويلات النجمية) ഇപ്രകാരം കാണാം: "മൃഗങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം തിന്നലും കുടിക്കലും മാത്രമായിരിക്കുന്നതുപോലെ, സ്വന്തം نفس-ന്റെ (نفس) താല്പര്യങ്ങൾ നേടുന്നതിലും തിന്നുന്നതിലും കുടിക്കുന്നതിലും മാത്രമാണ് അവരുടെ താല്പര്യം." "അല്ല, അവർ മൃഗങ്ങളേക്കാൾ വഴിപിഴച്ചവരാകുന്നു" (بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا). കാരണം, മൃഗങ്ങൾ തങ്ങളെ

നയിക്കുന്നവനെ അനുസരിക്കുന്നു, തങ്ങൾക്ക് നന്മ ചെയ്യുന്നവനെ തിരിച്ചറിയുന്നു, തങ്ങൾക്ക് ഉപകാരമുള്ളത് തേടുകയും ഉപദ്രവമുള്ളതിനെ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ഇവർ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ അനുസരിക്കുന്നില്ല, അവന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ പിശാചിന്റെ തിന്മകളിൽ നിന്ന് വേർതിരിച്ചറിയുന്നില്ല. ഏറ്റവും വലിയ ഉപകാരമായ പരലോക പ്രതിഫലം (ثواب) അവർ തേടുന്നില്ല, ഏറ്റവും കഠിനമായ ശിക്ഷയെ (عقاب) അവർ ഭയപ്പെടുന്നുമില്ല. മൃഗങ്ങൾ തെറ്റായ വിശ്വാസങ്ങൾ വെച്ചുപുലർത്തുന്നില്ല, നന്മയോ തിന്മയോ സമ്പാദിക്കുന്നുമില്ല; എന്നാൽ ഇവരുടെ അവസ്ഥ അതല്ല. മൃഗങ്ങളുടെ അജ്ഞത ആർക്കും ദോഷം ചെയ്യുന്നില്ല, എന്നാൽ ഇവരുടെ അജ്ഞത ഫിത്നകൾ (فتن) ഉണ്ടാക്കുന്നതിലേക്കും ജനങ്ങളെ സത്യത്തിൽ നിന്ന് തടയുന്നതിലേക്കും നയിക്കുന്നു. മൃഗങ്ങൾക്ക് ആത്മീയ പൂർണ്ണത (كمال) തേടാൻ കഴിയില്ല, അതിനാൽ അവയ്ക്ക് വീഴ്ചയോ ആക്ഷേപമോ ഇല്ല. എന്നാൽ ഇവർ വീഴ്ച വരുത്തിയവരും അതിന് കഠിനമായ ശിക്ഷയ്ക്ക് അർഹരുമാണ്. നീ അറിയുക: അല്ലാഹു തആല മലക്കുകളെ സൃഷ്ടിക്കുകയും അവരെ ബുദ്ധിയിൽ (عقل) അധിഷ്ഠിതമാക്കുകയും ചെയ്തു. മൃഗങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ച് അവയിൽ ഇച്ഛകളെ (شهوة) നിക്ഷേപിച്ചു. എന്നാൽ മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ച് അവനിൽ ബുദ്ധിയും ഇച്ഛയും ഒരുമിച്ച് ചേർത്തു. ആരുടെ ഇച്ഛയാണോ അവന്റെ ബുദ്ധിയെ കീഴടക്കുന്നത്, അവൻ മൃഗങ്ങളേക്കാൾ മോശക്കാരനാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് അല്ലാഹു തആല "അല്ല, അവർ മൃഗങ്ങളേക്കാൾ വഴിപിഴച്ചവരാകുന്നു" (بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا) എന്ന് അരുളിച്ചെയ്തത്.

[سورة الفرقان (25) : آية 45]

അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്തയിലേക്ക് ഖുർആൻ നമ്മെ ക്ഷണിക്കുന്നു: 'നിന്റെ രക്ഷിതാവിലേക്ക് നിഴലിനെ എങ്ങനെയാണ് അവൻ നീട്ടുന്നത് എന്ന് നീ കണ്ടില്ലേ?' (أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ). ഇവിടെ നിഴൽ എന്നത് അസ്തിത്വത്തിന്റെ ഒരു പ്രതിബിംബമാണ്. സൂര്യോദയത്തിന് ശേഷം പ്രകാശം പരക്കുമ്പോൾ നിഴൽ ദൃശ്യമാകുന്നു; ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ പ്രകാശത്താൽ പ്രപഞ്ചം എന്ന നിഴൽ രൂപപ്പെട്ടതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ അതിനെ അവൻ നിശ്ചലമാക്കുമായിരുന്നു' (وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا). അഥവാ, അല്ലാഹുവിന്റെ പരിപാലനമില്ലെങ്കിൽ ഈ പ്രപഞ്ചം അസ്തിത്വമില്ലാത്ത ശൂന്യതയിൽ ലയിച്ചുപോകുമായിരുന്നു. തുടർന്ന്, 'സൂര്യനെ അതിന് തെളിവായി നാം ആക്കി' (ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا). ആത്മീയമായി, സൂര്യൻ എന്നത് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം എന്ന പ്രകാശമാണ്. അവിടുത്തെ സാന്നിധ്യത്തിലൂടെയാണ് അല്ലാഹുവിന്റെ ഗുണവിശേഷങ്ങൾ (صفات) ഈ ലോകത്ത് വെളിപ്പെടുന്നത്. നിഴൽ സൂര്യനെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ, സൃഷ്ടികൾ തങ്ങളുടെ നിലനിൽപ്പിനായി അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്തെയും ആ പ്രകാശത്തിന്റെ വാഹകരായ പ്രവാചകരെയും ആശ്രയിക്കുന്നു.

മനുഷ്യൻ തന്റെ ബുദ്ധിയെ (عقل) അടിച്ചമർത്തുകയും, വികാരങ്ങളെ (هـــوى) അമിതമായി പിൻതുടരുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, അവൻ മൃഗങ്ങൾക്ക് പോലും എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയാത്തത്ര അധഃപതിച്ച അവസ്ഥയിലേക്ക് കൂപ്പുകുത്തുന്നു. മൃഗങ്ങൾ കേവലം ഇന്ദ്രിയാസക്തിയുടെ (شهـــوة) അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രമാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്, എന്നാൽ മനുഷ്യൻ തന്റെ ബുദ്ധിയെക്കൂടി കൂട്ടുപിടിച്ച് തിന്മയിലേക്ക് നീങ്ങുമ്പോൾ അവൻ കൂടുതൽ താഴേക്ക് പോകുന്നു. എന്നാൽ, ആരെങ്കിലും തന്റെ ബുദ്ധിയെ വികാരങ്ങൾക്ക് മീതെ ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചാൽ, അവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ

കൽപ്പനകൾക്ക് വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കാത്ത മലക്കുകളെപ്പോലെ (ملائكة) ആയിത്തീരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ അനുസരിക്കുകയും അത് നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണല്ലോ അവർ. ആരെങ്കിലും തന്റെ വികാരങ്ങളെ പൂർണ്ണമായും കീഴടക്കി ബുദ്ധിക്ക് മുൻഗണന നൽകിയാൽ, അവൻ മലക്കുകളെക്കാൾ ഉന്നതനാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവരാണ് സൃഷ്ടികളിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമർ' (أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ). മൗലാനാ റൂമി തന്റെ മസ്നവിയിൽ ഈ സത്യം മനോഹരമായി വിവരിക്കുന്നുണ്ട്: അല്ലാഹു സൃഷ്ടികളെ മൂന്ന് വിഭാഗമായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒന്ന്, മലക്കുകൾ; അവർക്ക് ബുദ്ധിയും അറിവും മാത്രമാണുള്ളത്, അവർക്ക് സുജൂദല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമറിയില്ല. രണ്ട്, മൃഗങ്ങൾ; അവർക്ക് അറിവില്ല, തീറ്റയിലും കുടിയിലും മാത്രം ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്ന അവർക്ക് ആത്മീയമായ ഉന്നതിയെക്കുറിച്ച് അറിവില്ല. മൂന്നാമത്തേത് മനുഷ്യനാണ്; അവൻ പകുതി മലക്കും പകുതി മൃഗവുമാണ്. അവൻ നിരന്തരമായ ആന്തരിക സമരത്തിലാണ്. അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായ മനുഷ്യൻ മൃഗതുല്യമായ പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കണം; കാരണം അവയാണ് ഭൗതികവും ആത്മീയവുമായ പദവികൾ നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക എന്നത് വിശ്വാസിയുടെ കടമയാണ്. 'നിന്റെ രക്ഷിതാവിലേക്ക് നീ നോക്കുന്നില്ലേ' (أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ) എന്ന ഖുർആനിക വചനം നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോടുള്ള അഭിസംബോധനയാണ്. ഇവിടെ 'നോക്കുക' എന്നത് കണ്ണുകൊണ്ട് കാണുന്നതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതങ്ങളെയും, നിഴലിനെ (ظل) അവൻ എങ്ങനെ നീട്ടുന്നു എന്നതിനെയും കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാൻ ഇത് നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു.

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'പിന്നീട് നാം അതിനെ (നിഴലിനെ) നമ്മുടെ അടുത്തേക്ക് അല്പാല്പമായി പിടിച്ചെടുക്കുന്നു.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 46). റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു: സൂര്യൻ ഉദിക്കുമ്പോൾ നിഴൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു, സൂര്യൻ ഉയരുമ്പോൾ അത് കുറഞ്ഞുവരുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ പ്രകാശത്താൽ സൃഷ്ടികളുടെ അസ്തിത്വം മാഞ്ഞുപോകുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'അവനാണ് നിങ്ങൾക്ക് രാത്രിയെ ഒരു വസ്ത്രവും (لباس), ഉറക്കത്തെ ഒരു വിശ്രമവും (سبات) ആക്കിത്തന്നവൻ.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 47). രാത്രി മനുഷ്യന്റെ ദോഷങ്ങളെ മറയ്ക്കുന്ന വസ്ത്രം പോലെയാണ്. ഉറക്കം മരണത്തിന്റെ സഹോദരനാണ്, അത് ആത്മാവിനെ ഭൗതിക ലോകത്തുനിന്ന് വേർപെടുത്തി ആത്മീയ ലോകത്തേക്ക് (عالم الأرواح) അടുപ്പിക്കുന്നു. 'അവൻ തന്നെയാണ് കാറ്റിനെ തന്റെ കാരുണ്യത്തിന് (رحمة) മുമ്പായി സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുന്നവനായി അയക്കുന്നത്.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 48). മഴയ്ക്ക് മുമ്പുള്ള കാറ്റ് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തിന്റെ സൂചനയാണ്. 'നാം ആകാശത്തുനിന്ന് ശുദ്ധമായ വെള്ളം ഇറക്കുന്നു.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 48). ഇത് അറിവിന്റെയും (علم) ഹിദായത്തിന്റെയും പ്രതീകമാണ്, അത് മരിച്ച ഹൃദയങ്ങളെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നു. 'അതിലൂടെ നിർജീവമായ നാടിനെ നാം ജീവിപ്പിക്കുന്നു.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 49). അജ്ഞതയാൽ മരിച്ച ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശം കൊണ്ട് ജീവിപ്പിക്കുന്നു. 'അവർ ആലോചിച്ചു മനസ്സിലാക്കാൻ വേണ്ടി നാം അത് അവർക്കിടയിൽ പലവിധത്തിൽ വിഭജിച്ചു നൽകി.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 50). അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് (أولو الألباب) മാത്രം മനസ്സിലാകുന്ന രഹസ്യങ്ങളാണ്.

സൂര്യൻ ഉദിക്കുമ്പോൾ മുതൽ ഉച്ചവരെ നിഴൽ നീളുന്നു. ഉച്ചയ്ക്ക് ശേഷം സൂര്യൻ അസ്തമിക്കുന്നത് വരെ നിഴൽ കുറയുന്നു. സൂര്യപ്രകാശത്തെ മാറ്റിസ്ഥാപിക്കുന്ന ഈ നിഴലിനെ 'ഫയ്അ്' (فيء)

എന്ന് വിളിക്കുന്നു, കാരണം അത് കിഴക്ക് നിന്ന് പടിഞ്ഞാറോട്ട് മടങ്ങുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പൂർണ്ണമായ കഴിവ് (قدرة) പ്രകടമാക്കുന്നതാണ് ഈ നിഴലിന്റെ വിന്യാസം. സാധാരണ കാരണങ്ങൾ (أسباب) കേവലം സൂചനകൾ മാത്രമാണെന്നും, യഥാർത്ഥത്തിൽ എല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛാശക്തിയാൽ (مشية) സംഭവിക്കുന്നതാണെന്നും ഇത് നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. 'നിന്റെ രക്ഷിതാവ് ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ആ നിഴലിനെ നിശ്ചലമാക്കുമായിരുന്നു' (لَجَعَلَهُ سَاكِنًا) എന്ന വചനം, അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛാശക്തിക്ക് മുന്നിൽ ഭൗതിക കാരണങ്ങൾക്ക് പ്രസക്തിയില്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. 'പിന്നീട് നാം സൂര്യനെ അതിന് തെളിവായി നിശ്ചയിച്ചു' (ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا) എന്നത്, സൂര്യന്റെ ചലനത്തിലൂടെ നിഴലിന്റെ അവസ്ഥകൾ മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നും, എന്നാൽ സൂര്യൻ നിഴലിന്റെ യഥാർത്ഥ കാരണക്കാരനല്ലെന്നും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'പിന്നീട് നാം അതിനെ പിടിച്ചെടുത്തു' (ثُمَّ قَبَضْنَاهُ) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ യുക്തിയെ (حكمة) കാണിക്കുന്നു. സൂര്യൻ ഉയരുന്തോറും നിഴൽ ക്രമേണ കുറയുന്നു. ഇത് പെട്ടെന്നായിരുന്നെങ്കിൽ മനുഷ്യർക്ക് നിഴലിന്റെ ഗുണങ്ങൾ ലഭിക്കില്ലായിരുന്നു. ഇമാം അബൂസ്സുഊദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് ഇതിനെ വിശദീകരിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ സൂക്ഷ്മമായ ആസൂത്രണമായാണ്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ ഇതിനെ പ്രഭാതത്തിനും സൂര്യോദയത്തിനും ഇടയിലുള്ള സമയമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു, ഇത് സ്വർഗ്ഗത്തിലെ നിഴലിനോട് (ظِلٍّ مَّمْدُودٍ) സാമ്യമുള്ളതാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ഈ സൂക്തത്തെ വിശദീകരിക്കുന്നത് അത്യന്തം ഗഹനമായ ആത്മീയ തലങ്ങളിലൂടെയാണ്. 'നിഴലിനെ നീട്ടുന്നതിനെ നീ കണ്ടില്ലേ' (أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ) എന്ന ഖുർആനിക വചനം, അജ്ഞതയുടെയും അവിശ്വാസത്തിന്റെയും ഇരുളടഞ്ഞ കാലഘട്ടത്തിൽ (فترة) പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം എന്ന പ്രകാശഗോപുരം ഉദയം ചെയ്തതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ആ നിഴൽ ശാശ്വതമായിരുന്നെങ്കിൽ മനുഷ്യർ അജ്ഞതയുടെ ഇരുട്ടിൽ തന്നെ കഴിഞ്ഞേനെ. എന്നാൽ പ്രവാചക പ്രഭാവം ആ ഇരുളിനെ നീക്കി

സത്യത്തിന്റെ വെളിച്ചം കാണിച്ചുതന്നു. കശ്ഫുൽ അസ്റാർ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, ഇത് പ്രവാചകരുടെ അത്ഭുത സിദ്ധിയായ മുഅ്ജിസത്താണെന്നാണ്. ഒരു യാത്രയിൽ മരത്തണൽ കുറവായിരുന്നപ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ ആ തണൽ വിസ്തൃതമാവുകയും മുഴുവൻ സൈന്യത്തിനും വിശ്രമിക്കാൻ സാധിക്കുകയും ചെയ്തു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം 'എന്നെ കാണിക്കണമേ' (أَرِنِي) എന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ 'നിനക്ക് എന്നെ കാണാനാവില്ല' (لَنْ تَرَانِي) എന്ന മറുപടിയാണ് ലഭിച്ചത്. എന്നാൽ നമ്മുടെ പ്രവാചകർക്ക് ചോദിക്കാതെ തന്നെ അല്ലാഹു തന്റെ സാമീപ്യം നൽകി ആദരിച്ചു. മൗലാനാ റൂമി മസ്നവിയിൽ പറയുന്നത്, നിഴലിനെ പിന്തുടരുന്നവൻ യഥാർത്ഥ പക്ഷിയെ കാണാതെ സമയം പാഴാക്കുന്നു എന്നാണ്. ഈ ലോകത്തെ നിഴലുകൾക്ക് പിന്നാലെ പോകാതെ, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളെ (أولياء) മുറുകെ പിടിക്കുക. അവരാണ് സൂര്യപ്രകാശത്തിലേക്ക് വഴി കാണിക്കുന്നവർ. സാങ്കേതികമായി, 'നിഴൽ' (ظل) എന്നത് അസ്തിത്വത്തിന്റെ പ്രതിഫലനമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശം (نور) സൃഷ്ടികളിൽ പതിക്കുമ്പോൾ അത് നിഴലായി മാറുന്നു. പൂർണ്ണതയിലെത്തിയ മനുഷ്യൻ (الإنسان الكامل) അല്ലാഹുവിന്റെ നിഴലായി വർത്തിക്കുന്നു, കാരണം അവൻ ദൈവിക സത്യത്തിന്റെ പ്രതിഫലനമാണ്.

[سورة الفرقان (25) : آية 47]

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവനാണ് രാത്രിയെ നിങ്ങൾക്ക് വസ്ത്രമായും (لباس), ഉറക്കത്തെ വിശ്രമമായും (سبات), പകലിനെ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിനായും (نشور) നിശ്ചയിച്ചത്.' ഈ സൂക്തത്തിൽ അല്ലാഹു തന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെയും കാരുണ്യത്തെയും എടുത്തുപറയുന്നു. രാത്രിയെ വസ്ത്രം (لباس) എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത്, അത് മനുഷ്യന്റെ ശരീരത്തെയും അവസ്ഥകളെയും മറയ്ക്കുകയും അവന് സമാധാനം നൽകുകയും ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടാണ്. ഉറക്കത്തെ വിശ്രമം (سبات) എന്ന് വിളിച്ചത്, അത് ശരീരത്തിന്റെ ക്ഷീണം അകറ്റി ആത്മാവിന് ഉന്മേഷം നൽകുന്നതുകൊണ്ടാണ്. പകലിനെ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പ് (نشور) എന്ന് പറഞ്ഞത്, അതിൽ മനുഷ്യർ തങ്ങളുടെ ഉപജീവനത്തിനായി ചിതറി നടക്കുകയും കർമ്മങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടാണ്. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ ചലനവും അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും (وجود) അവന്റെ അപാരമായ ഔദാര്യത്തെയും (جود) വിളിച്ചോതുന്നു.

അല്ലാഹു തആല സർവ്വവ്യാപിയും സർവ്വശക്തനുമാണ്. അവൻ തന്നെയാണ് രാത്രിയെ നിങ്ങൾക്ക് ഒരു വസ്ത്രം (لبـــاس) പോലെയാക്കിത്തന്നത്. വസ്ത്രം ശരീരത്തെ മറയ്ക്കുന്നത് പോലെ, രാത്രിയുടെ ഇരുട്ട് നിങ്ങളെ മറയ്ക്കുന്നു. വസ്ത്രം എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് മനുഷ്യന്റെ കുറവുകളെയും അനാവശ്യങ്ങളെയും മറയ്ക്കുന്നതാണ്. വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ ദമ്പതികളെ പരസ്പരം വസ്ത്രമായി വിശേഷിപ്പിച്ചത് അവർ പരസ്പരം പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ്. അതുപോലെ, ദൈവഭയത്തെ (تقوى) വസ്ത്രമായി വിശേഷിപ്പിച്ചത് അത് ആത്മാവിനെ അലങ്കരിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ്. രാത്രിയുടെ ഇരുട്ട് വസ്ത്രമാണെങ്കിൽ പിന്നെ നമസ്കാരത്തിൽ മറയേണ്ടതുണ്ടോ എന്ന് ചോദിച്ചാൽ, നമസ്കാരത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾ പ്രകാശത്തിലും ഇരുട്ടിലും ഒരുപോലെ ബാധകമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കുക. അല്ലാഹു ഉറക്കത്തെ ഒരു വിശ്രമമായി (سبات) നിശ്ചയിച്ചു. ഉറക്കം എന്നത് തലച്ചോറിലെ ഞരമ്പുകൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന വിശ്രമമാണ്. ഉറക്കം

മരണത്തിന് തുല്യമാണ്; ആത്മാവിന്റെ പ്രകാശം ശരീരത്തിന്റെ പുറംഭാഗത്ത് നിന്ന് പിൻവലിയുന്ന അവസ്ഥയാണിത്. എന്നാൽ മരണം എന്നത് ആത്മാവിന്റെ പ്രകാശം പൂർണ്ണമായും പിൻവലിയുന്ന അവസ്ഥയുമാണ്. പകലിനെ അല്ലാഹു ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിന്റെ (نشـــور) സമയമാക്കി. മനുഷ്യർ ഉപജീവനത്തിനായി വ്യാപരിക്കുന്ന സമയമാണിത്. ഉറക്കവും ഉണർവും മരണത്തിന്റെയും പുനരുത്ഥാനത്തിന്റെയും ചെറിയ മാതൃകകളാണ്. ലുഖ്മാൻ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ മകനോട് പറഞ്ഞതുപോലെ: 'മകനേ, നീ ഉറങ്ങി ഉണരുന്നത് പോലെ, നീ മരിക്കുകയും പിന്നീട് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യും.' ഉറക്കം ശരീരത്തിന് വിശ്രമം നൽകുന്നു, എന്നാൽ ആത്മീയ സാധന (مجاهـدة) ശരീരത്തെ ക്ഷീണിപ്പിക്കുന്നു. ഉറക്കത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ ലക്ഷ്യം ബാഹ്യമായ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ അടച്ച് ഹൃദയത്തിന്റെ ഉൾക്കണ്ണുകളെ തുറക്കുക എന്നതാണ്. മനുഷ്യൻ ഉണർന്നിരിക്കുമ്പോൾ അവന്റെ ആത്മാവ് ശരീരത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങളിൽ ബന്ധിതമാണ്. എന്നാൽ ഉറക്കത്തിൽ അത് തന്റെ യഥാർത്ഥ ലോകമായ മലകൂത്തിലേക്കും (عالم الملكـوت) ആത്മീയ മണ്ഡലങ്ങളിലേക്കും സഞ്ചരിക്കുന്നു. അവിടെ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന അറിവുകളും ദർശനങ്ങളുമാണ് സ്വപ്നങ്ങളായി നാം കാണുന്നത്.

[سورة الفرقان (25) : آية 48]

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവനാണ് കാറ്റിനെ സന്തോഷവാർത്തയുമായി (ബുശ്റ) മുൻകൂട്ടി അയക്കുന്നവൻ. ആകാശത്തുനിന്ന് നാം ശുദ്ധമായ വെള്ളം (മഹ്ൂൻ) ഇറക്കുന്നു.' ഈ സൂക്തത്തിൽ കാറ്റിനെ സന്തോഷവാർത്തയുമായി ഉപമിച്ചത്, അത് മഴയുടെ വരവിനെ അറിയിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ്. ആത്മീയമായി, കാറ്റ് എന്നത് ഹൃദയത്തിലേക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ (റഹ്മത്ത്) സന്ദേശവുമായി വരുന്ന ആത്മീയ ഉണർവാണ്. ആകാശത്തുനിന്ന് ഇറങ്ങുന്ന ശുദ്ധജലം അറിവിന്റെയും (ഇൽമ്) മാർഗദർശനത്തിന്റെയും പ്രതീകമാണ്. ഇത് ഉണങ്ങിയ ഹൃദയങ്ങളെ ജീവിപ്പിക്കുകയും, അഹങ്കാരത്തിന്റെയും അജ്ഞതയുടെയും മാലിന്യങ്ങൾ കഴുകിക്കളയുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം (ഫള്ൽ) കൊണ്ട് ആത്മീയമായ വരൾച്ച ബാധിച്ച ഹൃദയങ്ങൾ വീണ്ടും ഈമാൻ കൊണ്ട് തളിർക്കുന്നു.

മനുഷ്യൻ തന്റെ നാല് മൂലകങ്ങളായ മണ്ണ്, വെള്ളം, അഗ്നി, വായു എന്നിവയുടെ സ്വാധീനത്തിൽ നിന്ന് മുക്തനാകുമ്പോൾ, അവന്റെ ഹൃദയം മറകളിൽ (حجب) നിന്ന് വിമുക്തമാകുന്നു. അപ്പോൾ അവൻ തന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ കണ്ണുകൊണ്ട് മലകൂത്തിന്റെ (عالم الملكوت) ലോകത്തെ ദർശിക്കുകയും തന്റെ രക്ഷിതാവിലേക്ക് അതിയായ അഭിനിവേശം കൊള്ളുകയും ചെയ്യുന്നു. ചിലപ്പോൾ സ്വപ്നത്തിൽ തന്നെ അവൻ തന്റെ ലക്ഷ്യത്തെ ദർശിച്ചേക്കാം. ഷാ ശുജാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹിനെക്കുറിച്ച് പറയപ്പെടുന്നു, അദ്ദേഹം മുപ്പത് വർഷത്തോളം ഉറങ്ങിയിട്ടില്ല. ഒടുവിൽ ഒരു രാത്രി അദ്ദേഹം ഉറങ്ങിപ്പോവുകയും, സ്വപ്നത്തിൽ അല്ലാഹുവിനെ ദർശിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം അദ്ദേഹം എപ്പോഴും തലയിണയുമായി നടക്കുകയും എവിടെയെങ്കിലും കിടക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. ഇതിനെക്കുറിച്ച് ചോദിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'എന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ ആനന്ദത്തെ ഞാൻ സ്വപ്നത്തിൽ ദർശിച്ചു, അതിനാൽ ഉറക്കത്തെയും മയക്കത്തെയും ഞാൻ പ്രണയിച്ചു.' ഇതാണ് അന്തിമ ലക്ഷ്യത്തിലെത്തിയവരുടെ (أهل النهاية) അവസ്ഥ. അവരുടെ ഉൾക്കാഴ്ച (بصيرة) എപ്പോഴും ഉണർന്നിരിക്കുന്നതിനാൽ,

അവരുടെ ഉറക്കം പോലും ഉണർന്നിരിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് ചിലർ പറഞ്ഞത്: 'ആത്മജ്ഞാനികളുടെ ഉറക്കം ഉണർന്നിരിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്.' എന്നാൽ അല്ലാത്തവരുടെ അവസ്ഥയോ? ബുദ്ധിമാൻ തലയിണ വെക്കുമ്പോൾ തന്നെ അവന്റെ ഉറക്കം അവനെ പിടികൂടുന്നു. ദുന്നൂൻ അൽ മിസ്രി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: ആരാധനയുടെ മൂന്ന് അടയാളങ്ങളുണ്ട്: രാത്രിയിൽ ആരാധനയ്ക്കായി ഉണർന്നിരിക്കാനുള്ള സ്നേഹം, നമസ്കാരത്തിലൂടെയുള്ള ഏകാന്തത, പകൽ സമയത്ത് ജനങ്ങളെ കാണുന്നതിലുള്ള വെറുപ്പ്, അല്ലാഹുവിനെ ഓർക്കുന്നതിലെ അശ്രദ്ധ (غفلة) ഭയന്ന് സൽകർമ്മങ്ങളിലേക്ക് ധൃതി കാണിക്കൽ. ഉറക്കമുണരുമ്പോൾ അദബ് (അച്ചടക്കം) എന്തെന്നാൽ, ചിന്തകൾ അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിലേക്ക് തിരിയുന്നതിന് മുൻപ് തന്നെ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് തിരിക്കുകയും നാവുകൊണ്ട് ദിക്ർ (ذكر) ചൊല്ലുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. സത്യസന്ധനായ വിശ്വാസി ഒരു കുഞ്ഞിനെപ്പോലെയാണ്; അവൻ ഉറങ്ങുമ്പോൾ ഒരു വസ്തുവിനെ സ്നേഹിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഉറങ്ങുന്നത്, ഉണരുമ്പോൾ ആ സ്നേഹിച്ചതിനെത്തന്നെ അവൻ അന്വേഷിക്കുന്നു. മരണവും ഖബറിൽ നിന്ന് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽക്കുന്നതും ഇതേ അവസ്ഥയിലായിരിക്കും. അതിനാൽ ഒരാൾ ഉറക്കമുണരുമ്പോൾ തന്റെ ചിന്ത എന്തിലാണെന്ന് പരിശോധിക്കട്ടെ; അല്ലാഹുവിലാണെങ്കിൽ അതാണ് അവന്റെ അവസ്ഥ, അല്ലാത്തതാണെങ്കിൽ അതാണ് അവന്റെ അവസ്ഥ. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'നിങ്ങൾ ഉറങ്ങുമ്പോൾ പിശാച് നിങ്ങളുടെ തലയിൽ മൂന്ന് കെട്ടുകൾ കെട്ടുന്നു. നിങ്ങൾ ഉണർന്ന് അല്ലാഹുവിനെ ഓർമ്മിച്ചാൽ ഒരു കെട്ട് അഴിയുന്നു, വുളൂഅ് ചെയ്താൽ രണ്ടാമത്തേത് അഴിയുന്നു, നമസ്കരിച്ചാൽ മൂന്നാമത്തേതും അഴിയുന്നു. അപ്പോൾ അവൻ ഉന്മേഷവാനായി പ്രഭാതം പുലർത്തുന്നു.' അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവൻ തന്നെയാണ് കാറ്റുകളെ സന്തോഷവാർത്തയുമായി അയക്കുന്നത്.' കാറ്റ് (ريح) എന്നത് ചലിക്കുന്ന വായുവാണ്. കാരുണ്യത്തിന്റെ കാറ്റുകളെ 'രിയാഹ്' (ബഹുവചനം) എന്നും, ശിക്ഷയുടെ കാറ്റിനെ 'രീഹ്' (ഏകവചനം) എന്നും വിശേഷിപ്പിക്കാറുണ്ട്. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന് മുൻപായി വരുന്ന മഴയുടെ മുന്നോടിയാണ് ഈ കാറ്റുകൾ.

[سورة الفرقان (25) : آية 49]

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിർജീവമായ ഒരു നാടിനെ നാം അതിലൂടെ സജീവമാക്കാനും, നാം സൃഷ്ടിച്ച മൃഗങ്ങളിൽ നിന്നും മനുഷ്യരിൽ നിന്നും ധാരാളം പേർക്ക് കുടിക്കാനുള്ള വെള്ളം നൽകാനും വേണ്ടിയാണിത്.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 49). ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കാരുണ്യത്തെയും (رحمة) അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ വൈദഗ്ധ്യത്തെയും വിളിച്ചോതുന്നു. മഴവെള്ളം ഭൂമിയിൽ പതിക്കുമ്പോൾ, മരിച്ചുകിടക്കുന്ന മണ്ണിൽ ജീവൻ തുടിക്കുന്നു. ഇത് അന്ത്യദിനത്തിൽ മരിച്ചവരെ അല്ലാഹു പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കും എന്നതിന്റെ വ്യക്തമായ ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. ആത്മീയമായി പറഞ്ഞാൽ, അജ്ഞതയാൽ മരവിച്ച ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹുവിന്റെ ജ്ഞാനം (علم) എന്ന മഴയാൽ സജീവമാക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം (فضل) കൊണ്ട് ദാഹിക്കുന്ന ആത്മാക്കൾക്ക് അറിവിന്റെയും ഈമാനിന്റെയും പാനീയം നൽകപ്പെടുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും (توحيد) അവന്റെ പരിപൂർണ്ണമായ കഴിവിനെയും (قدرة) സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന 'നൂൻ' (نون العظمة) ഇവിടെ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്, ആകാശത്തുനിന്ന് മഴ വർഷിപ്പിക്കുക എന്ന വലിയ അനുഗ്രഹത്തിന്റെ പൂർണ്ണതയെ എടുത്തുകാണിക്കാനാണ്. 'ശുദ്ധജലം' (مـاءً طَهُـوراً) എന്നത് സ്വയം ശുദ്ധവും മറ്റുള്ളവയെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നതുമായ ജലമാണ്. ഇത് അശുദ്ധിയെയും (حدث) മാലിന്യത്തെയും (نجاسة) നീക്കം ചെയ്യുന്നു. 'തഹൂർ' (طهور) എന്ന പദം വിശേഷണമായും നാമമായും ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. ആത്മീയമായി ഇതിൽ വലിയൊരു പാഠമുണ്ട്; ബാഹ്യമായ ശരീരത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കാൻ ശുദ്ധജലം ആവശ്യമാണെങ്കിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടി പതിയുന്ന സ്ഥലമായ മനുഷ്യന്റെ ആന്തരികതയെ (باطـن) മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കാൻ അതിലേറെ ശ്രദ്ധ ആവശ്യമാണ്. ബാഹ്യമായ ശുദ്ധി ഉപജീവനമാർഗ്ഗങ്ങളെ വിശാലമാക്കുമെന്ന് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം

അരുളിയിട്ടുണ്ട്. ആന്തരികമായ ശുദ്ധി (طهارة باطنة) ആത്മീയമായ ഭക്ഷണവും ഉന്നതമായ പ്രകാശങ്ങളും (فيوض) നൽകുന്നു. 'ജീവനേകാൻ' (لِنُحْيِيَ بِهِ) എന്നത് ആകാശത്തുനിന്ന് ഇറക്കിയ ശുദ്ധജലത്തിന്റെ ലക്ഷ്യത്തെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. 'നിർജീവമായ നാട്' (بَلْدَةً مَيْتًا) എന്നത് സസ്യങ്ങളോ ഫലങ്ങളോ ഇല്ലാത്ത വരണ്ട ഭൂമിയാണ്. മഴയിലൂടെ അതിന് ജീവൻ നൽകുന്നു. 'നാം കുടിപ്പിക്കുന്നു' (وَنُسْقِيَهُ) എന്നത് ആ ജലം അരുവികളിലും കിണറുകളിലും ശേഖരിക്കപ്പെടുകയും, അതിലൂടെ മനുഷ്യർക്കും മൃഗങ്ങൾക്കും (أنعام) കുടിക്കാൻ സൗകര്യം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നാണ്. 'നാം സൃഷ്ടിച്ചവയിൽ നിന്ന്' (مِّمَّا خَلَقْنَا) എന്നത് ഈ ജലത്താൽ നാം ജീവൻ നൽകുന്ന സൃഷ്ടികളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

[سورة الفرقان (25) : آية 50]

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർ പാഠം ഉൾക്കൊള്ളാൻ വേണ്ടി നാം ആ മഴയെ അവർക്കിടയിൽ പലവിധത്തിൽ വിഭജിച്ചു നൽകി. എന്നാൽ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും നന്ദികേട് കാണിക്കുകയല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ചെയ്തില്ല.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 50). ഈ സൂക്തത്തിന്റെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, 'മഴ' എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെയും (رحمة) ജ്ഞാനത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ആത്മീയ ഹൃദയങ്ങളിലേക്ക് വർഷിക്കപ്പെടുന്ന ദിവ്യജ്ഞാനത്തിന്റെ മഴയെ അല്ലാഹു പല അളവിലും രീതിയിലും വിഭജിച്ചു നൽകുന്നു. ചിലർക്ക് അത് അറിവിന്റെ പ്രകാശമായും, മറ്റു ചിലർക്ക് അത് ആത്മീയ ഉണർവായും അനുഭവപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ, അഹങ്കാരത്താൽ അന്ധരായവർ ഈ ദിവ്യാനുഗ്രഹങ്ങളെ നിഷേധിക്കുകയും, നന്ദികേട് (كفران) കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. യഥാർത്ഥ വിശ്വാസി ഈ മഴയെ സ്വീകരിക്കുന്നത് വിനയത്തോടെയും (تواضع) കൃതജ്ഞതയോടെയുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ തിരിച്ചറിയാത്തവർക്ക് ആത്മീയമായ വരൾച്ച അനുഭവപ്പെടും, എന്നാൽ അവനെ സ്മരിക്കുന്നവർക്ക് അവന്റെ കാരുണ്യം എപ്പോഴും വർഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, 'അനാം' (أنعام - കന്നുകാലികൾ) എന്ന പദം ഇവിടെ 'നഅം' (نعم) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. ഇത് പ്രധാനമായും ഒട്ടകങ്ങളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. എന്നാൽ വിശാലാർത്ഥത്തിൽ എട്ടു ഇണകളെയും (ആട്, മാട്, ഒട്ടകം, ചെമ്മരിയാട്) ഇത് ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. 'അനാസി' (أناسي) എന്നത് മനുഷ്യൻ (إنسان) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. ഇവിടെ 'കസീറൻ' (كثيرا - ധാരാളം) എന്ന് പ്രയോഗിച്ചത് അനാസികളെ വിശേഷിപ്പിക്കാനാണ്. മഴയെ ആശ്രയിച്ചു ജീവിക്കുന്ന മരുഭൂമിയിലെ നിവാസികളെയാണ് ഇവിടെ പ്രധാനമായും ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. നഗരവാസികൾക്ക് നദികളും ജലസ്രോതസ്സുകളും ഉള്ളതിനാൽ അവർക്ക് മഴയെ അമിതമായി

ആശ്രയിക്കേണ്ടി വരുന്നില്ല. മനുഷ്യന്റെ ഉപജീവനത്തിന് കന്നുകാലികൾ അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. അതിനാൽ, ഭൂമിക്ക് ജീവൻ നൽകുന്ന മഴയെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞ ശേഷം, ആ മഴയിലൂടെ വളരുന്ന സസ്യങ്ങളെയും, ആ സസ്യങ്ങളെ ഭക്ഷിച്ചു ജീവിക്കുന്ന കന്നുകാലികളെയും, ആ കന്നുകാലികളെ ആശ്രയിച്ചു ജീവിക്കുന്ന മനുഷ്യനെയും ക്രമത്തിൽ അല്ലാഹു വിവരിക്കുന്നു. 'വലഖദ് സറഫ്നാഹു' (وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ) എന്നതിലൂടെ അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, മഴയെയും മേഘങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള ഈ അറിവ് വിവിധ കാലഘട്ടങ്ങളിലുള്ള ജനങ്ങൾക്ക് പല രീതിയിൽ വിവരിച്ചു നൽകി എന്നാണ്. എന്നാൽ ഭൂരിഭാഗം ജനങ്ങളും ഈ അനുഗ്രഹത്തെ നന്ദികേടോടെ (كفـــورا) തള്ളിക്കളയുന്നു. മഴയെ വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിലും സമയങ്ങളിലും വ്യത്യസ്ത അളവിലും (ശക്തമായ മഴ, നേരിയ ചാറ്റൽ മഴ, നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന മഴ) വർഷിപ്പിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവാണ്. എന്നിട്ടും മനുഷ്യൻ നന്ദികേട് കാണിക്കുന്നു.

[سورة الفرقان (25) : الآيات 51 إلى 54]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'നാം ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഓരോ ഗ്രാമത്തിലും ഒരു താക്കീതുകാരനെ (നദീർ - نذير) നാം നിയോഗിക്കുമായിരുന്നു.' ഈ വചനം പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവർകളുടെ മഹത്വത്തെ വിളിച്ചോതുന്നു. അവിടുന്ന് ലോകർക്കെല്ലാം ഒരുപോലെ താക്കീതുകാരനാണ്. അതിനാൽ, സത്യനിഷേധികളോട് അവിടുന്ന് വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യരുത്, മറിച്ച് ഖുർആൻ കൊണ്ട് അവരോട് വലിയൊരു സമരം (ജിഹാദൻ കബീറൻ - جهاداً كبيراً) നടത്തുക. ഈ സമരം അറിവിന്റേതും തെളിവുകളുടേതുമാണ്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു തന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതങ്ങൾ വിവരിക്കുന്നു: അവൻ രണ്ട് കടലുകളെ ഒന്നിപ്പിച്ചു; ഒന്ന് മധുരമുള്ളതും ദാഹം തീർക്കുന്നതും, മറ്റൊന്ന് ഉപ്പുള്ളതും കയ്പുള്ളതുമാണ്. ഇവ രണ്ടിനുമിടയിൽ അവൻ ഒരു മറയും (ബർസഖ് - برزخ) തടസ്സവും നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അഖണ്ഡമായ കഴിവിനെ (ഖുദ്റത്ത് - قدرة) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മനുഷ്യനെ അവൻ വെള്ളത്തിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടിച്ചു, ശേഷം അവന് വംശപരമ്പരയും (നസബൻ - نسباً) വിവാഹബന്ധവും (സിഹ്റൻ - صهراً) നൽകി. നിന്റെ റബ്ബ് സർവ്വശക്തനാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, അല്ലാഹുവിനോട് നന്ദികേട് കാണിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നു. 'ഇന്ന നക്ഷത്രത്തിന്റെ ഉദയം കൊണ്ടാണ് നമുക്ക് മഴ ലഭിച്ചത്' എന്ന് പറയുന്നവർ അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിനെയും അവന്റെ കാരുണ്യത്തെയും വിസ്മരിക്കുകയാണ്. ജ്യോതിഷികൾ വാദിക്കുന്നത് പോലെ, മഴയുടെ ഉറവിടം നക്ഷത്രങ്ങളാണെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അവിശ്വാസമാണ്. എന്നാൽ, മഴ പെയ്യിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവാണെന്നും നക്ഷത്രങ്ങൾ വെറും അടയാളങ്ങൾ മാത്രമാണെന്നും വിശ്വസിക്കുന്നവർ സത്യവിശ്വാസികളാണ്. സൈദ് ബിൻ ഖാലിദ് അൽ ജുഹനി (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: ഹുദൈബിയയിൽ വെച്ച് നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പ്രഭാത

നമസ്കാരത്തിന് ശേഷം അരുളി: 'നിങ്ങളുടെ റബ്ബ് എന്താണ് പറഞ്ഞതെന്ന് നിങ്ങൾക്കറിയാമോ? എന്റെ അടിമകളിൽ ചിലർ എന്നിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവരും ചിലർ നക്ഷത്രങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവരുമാണ്. മഴ ലഭിച്ചത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം കൊണ്ടാണെന്ന് പറയുന്നവൻ എന്നിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു. എന്നാൽ നക്ഷത്രങ്ങൾ കാരണമാണെന്ന് പറയുന്നവൻ എന്നെ നിഷേധിക്കുന്നു.' അതിനാൽ, എല്ലാ കാര്യങ്ങളുടെയും പിന്നിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛാശക്തിയുണ്ടെന്ന് (قدرة) തിരിച്ചറിയുക. മഴ എവിടെ, എപ്പോൾ, എങ്ങനെ പെയ്യണം എന്നത് അവന്റെ അഗാധമായ ജ്ഞാനത്തിന്റെ (حكمة) ഭാഗമാണ്. മൗലാനാ റൂമി തന്റെ മസ്നവിയിൽ പാടുന്നത് പോലെ, സകല പ്രപഞ്ചവും അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപനയ്ക്ക് കീഴിലാണ്. അഗ്നിയും ജലവും അവന്റെ ഇച്ഛയനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നു. തുടർന്ന്, 'നാം ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഓരോ ഗ്രാമത്തിലേക്കും ഒരു താക്കീതുകാരനെ (نذير) നാം അയക്കുമായിരുന്നു' എന്ന വചനത്തിലൂടെ, നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) യുടെ പദവിയുടെ ഔന്നത്യം അല്ലാഹു വ്യക്തമാക്കുന്നു. അവിടുത്തെ മഹത്വത്തെ മാനിച്ചുകൊണ്ട്, ലോകം മുഴുവനിലേക്കുമുള്ള പ്രവാചകനായി അവിടുത്തെ നിയോഗിച്ചു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെയും (قدرة) യുക്തിയെയും (حكمة) വ്യക്തമാക്കുന്നു.

[سورة الفرقان (25) : آية 52]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ അൽ-ഫുർഖാൻ അധ്യായത്തിലെ *52*-ാം വചനത്തിൽ അല്ലാഹു തന്റെ പ്രിയ ദൂതരോട് കൽപ്പിക്കുന്നു*:* 'അതുകൊണ്ട് നീ സത്യനിഷേധികളെ അനുസരിക്കരുത്*.* ഈ ഖുർആൻ കൊണ്ട് അവരോട് വലിയൊരു സമരത്തിൽ *(جهاد كبير)* ഏർപ്പെടുക*.*' റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഇവിടെയുള്ള 'ജിഹാദ്' എന്നത് കേവലം യുദ്ധമല്ല, മറിച്ച് അറിവിന്റേയും പ്രമാണങ്ങളുടേയും വെളിച്ചത്തിൽ സത്യത്തെ സ്ഥാപിക്കാനുള്ള ആത്മീയവും ബൗദ്ധികവുമായ പോരാട്ടമാണ്*.* സത്യനിഷേധികളുടെ അവിശ്വാസത്തെയും അനാചാരങ്ങളെയും ഖുർആനികമായ തെളിവുകൾ കൊണ്ട് ഖണ്ഡിക്കുക എന്നതാണ് ഈ വലിയ സമരത്തിന്റെ കാതൽ*.* അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭക്തിയും *(تقوى)* അചഞ്ചലമായ വിശ്വാസവും *(إيمان)* മുറുകെ പിടിച്ചുകൊണ്ട്, പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കാണിച്ചുതന്ന പാതയിൽ അടിയുറച്ചു നിൽക്കുക എന്നതാണ് ഒരു വിശ്വാസിയുടെ കടമ*.* ഈ വചനം നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത്, സത്യത്തിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ അചഞ്ചലമായി നിലകൊള്ളുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം എപ്പോഴും കൂടെയുണ്ടാകുമെന്നും, ഖുർആനിന്റെ പ്രകാശം കൊണ്ട് അജ്ഞതയുടെ ഇരുളുകളെ അകറ്റാൻ സാധിക്കുമെന്നുമാണ്*.*

പ്രകൃതിവാദികൾ (الطبيعية) വാദിക്കുന്നത് പ്രവാചകന്മാരുടെ ആഗമനം ഗ്രഹനിലകളുടെയും (القـرانات) അവ തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിലാണെന്നാണ്. എന്നാൽ, സത്യം അതല്ല; അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവ് (القـدرة) കൊണ്ടാണ് അത് സംഭവിക്കുന്നത്. അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെന്തോ അത് അവൻ ചെയ്യുന്നു. ഇതിന്റെ അസത്യം തെളിയിക്കുന്ന ഒരു സംഭവം ഇപ്രകാരമാണ്: മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഒരിക്കൽ തനിക്ക് ലഭിച്ച ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളുടെ ഭാരത്താൽ അല്പം

പ്രയാസപ്പെടുകയുണ്ടായി. അപ്പോൾ അല്ലാഹു ഒരൊറ്റ രാത്രിയിൽ ഇസ്രായേൽ സന്തതികളിൽ നിന്ന് ആയിരം പ്രവാചകന്മാരെ നിയോഗിച്ചു. അവർ പ്രവാചകന്മാരായിത്തീരുകയും ജനങ്ങൾ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെ വിട്ടുപിരിയുകയും ചെയ്തു. ഇത് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് വലിയ പ്രയാസമുണ്ടാക്കി. അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'നാഥാ, എനിക്ക് ഇത് താങ്ങാനാവുന്നില്ല'. അപ്പോൾ അല്ലാഹു ആ ദിവസം തന്നെ അവരുടെ ആത്മാക്കളെ തിരിച്ചുവിളിച്ചു. പ്രവാചകന്മാരുടെ എണ്ണം കുറച്ചിട്ടത് അവരുടെ അന്തസ്സ് (عزة) ഉയർത്താനാണ്. അമിതമായ എണ്ണം അവരെ നിസ്സാരവൽക്കരിച്ചേക്കാം. കൂടാതെ, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആ പ്രവാചകന്മാരോട് കാണിച്ചതുപോലെയുള്ള അസൂയ (غيرة) മറ്റുള്ളവരിൽ നിന്നും ഉണ്ടായേക്കാം. നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അത്യുന്നതനാണ്. അവിടുത്തെ പ്രത്യേകതകൾ: ഒരേ കാലഘട്ടത്തിൽ ഏക പ്രവാചകനായിരുന്നത്, എല്ലാ സൃഷ്ടികൾക്കും മേലെയുള്ള ശ്രേഷ്ഠത, മുഴുവൻ മനുഷ്യരിലേക്കുമുള്ള നിയോഗം, മുൻ വേദങ്ങളെ അസാധുവാക്കി സ്വന്തം ശരീഅത്ത് സ്ഥാപിച്ചത്, പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ സമാപനം (ختم النبوة), ഖുർആനിന്റെ സംരക്ഷണം, അന്ത്യനാൾ വരെ അവിടുത്തെ ദീൻ നിലനിൽക്കുമെന്നത് എന്നിവയാണ്. 'നാം ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഓരോ ഗ്രാമത്തിലും ഒരു താക്കീതുകാരനെ നിയോഗിക്കുമായിരുന്നു' (وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيراً) എന്ന വചനം പ്രവാചകന്മാരെയും ഔലിയാക്കളെയും അല്ലാഹു നൽകുന്ന ഒരു തരം അച്ചടക്കമാണ് (تأديب). തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളിൽ അഭിമാനം (عجب) തോന്നാതിരിക്കാനും, തങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ മാത്രം ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കാതെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം ശ്രദ്ധ തിരിക്കാനും ഇത് അവരെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. 'സത്യനിഷേധികളെ അനുസരിക്കരുത്' (فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ) എന്നതിനർത്ഥം അവരുടെ വിഗ്രഹ ആരാധനയിലോ പിതാക്കളുടെ മാർഗ്ഗത്തിലോ വഴങ്ങരുത് എന്നാണ്. അവരോട് കർക്കശമായി പെരുമാറുക, സത്യം പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുക. 'അവരോട് ജിഹാദ് ചെയ്യുക' (وَجَاهِدْهُمْ) എന്നതിനർത്ഥം ഖുർആൻ കൊണ്ടുള്ള വലിയൊരു പോരാട്ടമാണ് (جِهَاداً كَبِيراً). അറിവില്ലാത്തവരോട് തെളിവുകൾ നിരത്തി

വാദിക്കുന്നത് വാളുകൊണ്ട് ശത്രുക്കളോട് പോരാടുന്നതിനേക്കാൾ വലിയ ജിഹാദാണ്. ഈ സൂറ മക്കിയായതുകൊണ്ട് ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് നാവുകൊണ്ടുള്ള ജിഹാദാണ്. അസത്യവാദികളോടും ബിദ്അത്തുകാരോടും (بدع) സത്യവിശ്വാസികൾ എക്കാലത്തും പോരാടേണ്ടതുണ്ട്. അക്രമിയായ ഭരണാധികാരിയുടെ മുന്നിൽ സത്യം പറയുന്നതാണ് ഏറ്റവും വലിയ ജിഹാദ്. ആത്മീയമായി നോക്കുമ്പോൾ, സ്വന്തം മനസ്സിനെയും അതിന്റെ ദുഷ്പ്രവണതകളെയും ഖുർആനിന്റെ നിയമങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് അറുത്തുമുറിക്കുന്നതാണ് ഏറ്റവും വലിയ ജിഹാദ്.

[سورة الفرقان (25) : آية 53]

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവൻ തന്നെയാണ് രണ്ട് കടലുകളെ തമ്മിൽ യോജിപ്പിച്ചു ഒഴുക്കിയവൻ. ഒന്ന് മധുരവും ദാഹശമനവുമാണ്, മറ്റൊന്ന് ഉപ്പുള്ളതും കയ്പ്പുള്ളതുമാണ്. അവ രണ്ടിനുമിടയിൽ അവൻ ഒരു മറയും തടസ്സപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു അതിരും നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 53). ഈ സൂക്തം ബാഹ്യമായി സമുദ്രങ്ങളുടെ സംഗമത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുവെങ്കിലും, ആത്മീയജ്ഞാനികൾ (അഹ്ലുൽ മഅ്രിഫ) ഇതിൽ ഗഹനമായ അർത്ഥങ്ങൾ ദർശിക്കുന്നു. ഇവിടെ മധുരമുള്ള കടൽ എന്നത് ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹു നൽകുന്ന വിശുദ്ധമായ അറിവിനെയും (علم لدني), ഉപ്പുള്ള കടൽ എന്നത് ഭൗതികമായ ആഗ്രഹങ്ങളെയും (نفس) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇവ രണ്ടും ഒരേ ശരീരത്തിൽ നിലകൊള്ളുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അല്ലാഹുവിന്റെ കാവൽ (حفظ) എന്ന അതിർവരമ്പ് അവയെ വേർതിരിച്ചു നിർത്തുന്നു. ആത്മീയമായ ഉന്നതി പ്രാപിച്ചവർക്ക് തങ്ങളുടെ ആത്മജ്ഞാനത്തെ ഭൗതികതയുടെ മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കാൻ സാധിക്കുന്നത് ഈ ദൈവികമായ അതിർവരമ്പ് കൊണ്ടാണ്.

ലൗകികമായ ബന്ധനങ്ങളെ മുറിച്ചുകളയുക എന്നത് വലിയൊരു സമരമാണ് (ജിഹാദുൻ കബീർ). ആത്മീയ പാതയിൽ ഇളവുകൾ തേടി മനസ്സിനെ ആശ്വസിപ്പിക്കരുത്; മറിച്ച്, ദൃഢനിശ്ചയങ്ങളാൽ (അസാഇം) അതിനെ നേരിടുക. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള കടമകൾ നിറവേറ്റുന്നതിൽ മറ്റൊന്നിലേക്കും ചായുകയോ, അല്ലാഹു

അല്ലാത്തവയെ ഗൗനിക്കുകയോ ചെയ്യരുത്. മസ്നവിയിൽ മൗലാനാ റൂമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടുന്നു: 'പുറത്തുള്ള ശത്രുവിനെ നാം പരാജയപ്പെടുത്തി, എന്നാൽ ഉള്ളിലുള്ള ശത്രു അതിനേക്കാൾ ഭയാനകമാണ്. ഈ നഫ്സിനെ (അഹംഭാവം) കൊല്ലുക എന്നത് കേവലം ബുദ്ധികൊണ്ടുള്ള കാര്യമല്ല; ഉള്ളിലെ സിംഹത്തെ (നഫ്സ്) മുയലിനെപ്പോലെ എളുപ്പത്തിൽ കീഴടക്കാനാവില്ല. ഈ നഫ്സ് ഒരു നരകമാണ്, ആ നരകം ഒരു മഹാസർപ്പമാണ്; സമുദ്രങ്ങൾ മുഴുവൻ കുടിച്ചാലും അത് വറ്റുകയില്ല. ഏഴ് സമുദ്രങ്ങൾ കുടിച്ചാലും അതിന്റെ ദാഹം തീരില്ല. അല്ലാഹുവിനോട് ശക്തിയും തൗഫീഖും തേടുന്നു, അതുവഴി ഈ ഖാഫ് പർവ്വതം പോലുള്ള നഫ്സിനെ ഞാൻ തകർക്കും. ശത്രുനിരകളെ തകർക്കുന്നവനെ വീരനായി കാണരുത്; സ്വന്തം നഫ്സിനെ തകർക്കുന്നവനാണ് യഥാർത്ഥ വീരൻ.' അല്ലാഹുവേ, ശത്രുവിന്റെ എല്ലാവിധ ആപത്തുകളിൽ നിന്നും ഞങ്ങളെ നീ കാത്തുരക്ഷിക്കേണമേ. 'അവൻ തന്നെയാണ് രണ്ട് കടലുകളെയും ഒന്നിച്ച് ഒഴുക്കിയവൻ' (ഖുർആൻ 25:53). 'മറജ' (مرج) എന്നാൽ അഴിച്ചുവിടുക എന്നർത്ഥം. രണ്ട് കടലുകളെയും അവയുടെ പാതകളിൽ അല്ലാഹു അഴിച്ചുവിട്ടു. അവ തമ്മിൽ ചേരാതെയും ഒന്നിനൊന്ന് കലരാതെയും നിലകൊള്ളുന്നു. 'ഇതൊരു ശുദ്ധജലം' (അദ്ബ്) - അതായത് മധുരമുള്ളത്. 'ഫുറാത്ത്' (فرات) എന്നാൽ ദാഹം ശമിപ്പിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. 'ഇതൊരു ഉപ്പുവെള്ളം' (മിൽഹ്) - അതായത് ഉപ്പുള്ളതും കയ്പ്പുള്ളതും (ഉജാജ്). ഈ രണ്ട് കടലുകൾക്കിടയിൽ അല്ലാഹു ഒരു മറ (ബർസഖ്) നിശ്ചയിച്ചു. അതൊരു അദൃശ്യമായ തടസ്സമാണ്. 'ഹിജ്റൻ മഹ്ജൂറൻ' (حجرا محجورا) - അതായത് കർശനമായി തടയപ്പെട്ടത്. അവ രണ്ടും തമ്മിൽ അങ്ങേയറ്റം അകലം പാലിക്കുന്നു, ഒന്നിനൊന്ന് 'നിനക്ക് എന്റെ അടുത്തേക്ക് വരാൻ അനുവാദമില്ല' എന്ന് പറയുന്നതുപോലെയാണത്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, 'രണ്ട് സമുദ്രങ്ങൾ' (بحرين) എന്നതിനെ പണ്ഡിതന്മാർ പലവിധത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു. ഭൗതികമായ അർത്ഥത്തിൽ, ഇത് പേർഷ്യൻ ഉൾക്കടലും റോമൻ കടലും തമ്മിൽ ചേരുന്ന സ്ഥലമാണെന്ന് ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ, ആത്മീയമായ അർത്ഥത്തിൽ, വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരേസമയം നിലനിൽക്കുന്ന 'ഭയവും' (خوف) 'പ്രതീക്ഷയും' (رجاء) ആണ് ഈ രണ്ട് സമുദ്രങ്ങൾ. ഇവ രണ്ടും

ഒരേ അളവിൽ നിലനിൽക്കുന്നു എന്നത് ഒരു വിശ്വാസിയുടെ സവിശേഷതയാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അനന്തമായ പരിപാലനവും കാരുണ്യവുമാണ് ഇവയ്ക്കിടയിലുള്ള 'തടസ്സം' (برزخ). മറ്റൊരു വീക്ഷണത്തിൽ, ഇത് 'ജ്ഞാനത്തിന്റെ സമുദ്രവും' (بحر المعرفة) 'അജ്ഞതയുടെ സമുദ്രവും' (بحر النكرة) ആണ്. ആദ്യത്തേത് അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങളുടെ സമുദ്രമാണ്, അത് ആത്മാവിലേക്കും ഹൃദയത്തിലേക്കും അറിവിന്റെ പ്രകാശം ചൊരിയുന്നു. രണ്ടാമത്തേത് അല്ലാഹുവിന്റെ സത്തയുടെ (ذات) സമുദ്രമാണ്; അത് അത്യന്തം ഗഹനവും മനുഷ്യബുദ്ധിക്ക് അതീതവുമാണ്. അല്ലാഹു തന്റെ അപാരമായ കഴിവുകൊണ്ട് ഇവ രണ്ടിനെയും ഗുണങ്ങളിൽ വ്യത്യസ്തമാക്കി സൃഷ്ടിച്ചു. ഹൃദയങ്ങളെയും അതുപോലെ അവൻ സൃഷ്ടിച്ചു; ചിലത് ഉറപ്പിന്റെയും (يقين) തിരിച്ചറിവിന്റെയും (عرفان) ഖനികളാണ്, മറ്റു ചിലത് സംശയത്തിന്റെയും അവിശ്വാസത്തിന്റെയും കേന്ദ്രങ്ങളും.

[سورة الفرقان (25) : آية 54]

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവനത്രെ വെള്ളത്തിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിക്കുകയും, അവന് രക്തബന്ധവും വിവാഹബന്ധവും ഏർപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തവൻ. നിന്റെ നാഥൻ സർവ്വശക്തനാകുന്നു.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 54). ഈ സൂക്തം മനുഷ്യന്റെ ഉത്ഭവത്തെയും അവന്റെ സാമൂഹിക ഘടനയെയും കുറിച്ചുള്ള അഗാധമായ വിചിന്തനമാണ്. 'വെള്ളത്തിൽ നിന്ന്' (من ماء) എന്നത് ശുക്ലബിന്ദുവിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു; അഥവാ, നിസ്സാരമായ ഒരു തുള്ളിയിൽ നിന്ന് അല്ലാഹു മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചു. ഇത് അവന്റെ അപാരമായ കഴിവ് (قدرة) വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. തുടർന്ന്, അവന് 'രക്തബന്ധവും' (نسبا) 'വിവാഹബന്ധവും' (صهرا) നൽകി. രക്തബന്ധം എന്നത് വംശപരമ്പരയെയും, വിവാഹബന്ധം എന്നത് കുടുംബങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ഇണക്കത്തെയും കുറിക്കുന്നു. സൂഫി പണ്ഡിതർ ഇതിനെ ആത്മീയമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്: മനുഷ്യൻ തന്റെ ഭൗതിക ഉത്ഭവത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുമ്പോൾ അഹങ്കാരം വെടിയണം. രക്തബന്ധം എന്നത് ഭൗതികമായ ബന്ധമാണെങ്കിൽ, ആത്മീയമായ ബന്ധം (نسبة روحانية) അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള അടുപ്പമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ നാമങ്ങളിൽ പെട്ട 'അൽ-ഖദീർ' (القدير) എന്ന ഗുണം ഇവിടെ പ്രകടമാകുന്നു. അവൻ സൃഷ്ടിച്ച ഈ ബന്ധങ്ങൾ മനുഷ്യർക്കിടയിൽ സ്നേഹവും കാരുണ്യവും വളർത്താനുള്ള ഉപാധികളാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ അനുഗ്രഹങ്ങളെ നന്ദിയോടെ സ്മരിക്കുകയും, അവന്റെ സൃഷ്ടികളോട് കരുണ കാണിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ഈ സൂക്തം നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്ന ആത്മീയ പാഠം.

അനാദിത്വം (القـدم) എന്നത് അജ്ഞാതമാണ്. അവയ്ക്കിടയിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛാശക്തിയെന്ന മറയുണ്ട്. ഗുണങ്ങളുടെ സമുദ്രത്തിൽ (بحـر الصـفات) വിഹരിക്കുന്നവർക്ക് സത്തയുടെ സമുദ്രത്തിലേക്ക് (بحر الذات) പ്രവേശിക്കാനാവില്ല; തിരിച്ചും അങ്ങനെ തന്നെ. അറിവുള്ളവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ

പൊരുത്തമെന്ന പ്രകാശത്താൽ (انوار الموافقات) പ്രശോഭിതമാണ്. എന്നാൽ അജ്ഞതയിലുള്ളവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ പാപങ്ങളുടെ ഇരുട്ടാൽ (ظلمة المخالفات) മൂടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇവർക്കിടയിൽ സാധാരണക്കാരുടെ ഹൃദയങ്ങളുണ്ട്; തങ്ങളിലേക്ക് വരുന്നത് എന്താണെന്നോ തങ്ങളിൽ നിന്ന് പുറപ്പെടുന്നത് എന്താണെന്നോ അവർക്ക് അറിവില്ല. അവരുമായി ഒരു സംഭാഷണവുമില്ല, അവർക്ക് മറുപടിയുമില്ല. മസ്നവിയിൽ പറയുന്നു: 'മത്സ്യങ്ങളെ സമുദ്രം പുറത്തുനിർത്തുന്നു, മണ്ണിലുള്ളവരെ സമുദ്രം ഉള്ളിലേക്ക് പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നില്ല.' അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യവും ദാനവും നിറഞ്ഞ സമുദ്രത്തിൽ നമ്മെയും ഉൾപ്പെടുത്താൻ നാം ആ അത്യുദാരനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. 'അവൻ തന്നെയാണ് വെള്ളത്തിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചത്.' ഇവിടെ വെള്ളം എന്നത് ആദം അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മണ്ണിൽ ചേർത്ത വെള്ളമോ അല്ലെങ്കിൽ ബീജമോ ആകാം. 'ബഷർ' (മനുഷ്യൻ) എന്നത് ചർമ്മം വെളിവായവൻ എന്നർത്ഥം. മൃഗങ്ങളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി മനുഷ്യന്റെ ചർമ്മം രോമങ്ങളാൽ പൂർണ്ണമായി മൂടപ്പെട്ടതല്ല. ഖുർആനിൽ മനുഷ്യന്റെ ഭൗതിക ശരീരത്തെ സൂചിപ്പിക്കുമ്പോഴെല്ലാം 'ബഷർ' എന്ന പദം ഉപയോഗിക്കുന്നു. 'അവൻ അതിനെ വംശപരമ്പരയായും (نسب) വിവാഹബന്ധമായും (صهر) ആക്കി.' വംശപരമ്പര എന്നത് പിതാക്കന്മാരിലൂടെയുള്ള ബന്ധമാണ്. വിവാഹബന്ധം എന്നത് സ്ത്രീകളിലൂടെയുള്ള കുടുംബബന്ധമാണ്. നിന്റെ രക്ഷിതാവ് സർവ്വശക്തനാണ്; ഒരേ മൂലവസ്തുവിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്ത സ്വഭാവമുള്ള മനുഷ്യരെ സൃഷ്ടിക്കാനും അവരെ വംശപരമ്പരയായും വിവാഹബന്ധമായും തിരിക്കാനും അവന് കഴിയും. ഇബ്നു സീരീൻ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: ഈ ആയത്ത് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെയും അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെയും കുറിച്ചാണ്. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു നബിയുടെ പിതൃസഹോദര പുത്രനും മകളുടെ ഭർത്താവുമായിരുന്നു. ഫാത്തിമ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ വിവാഹവേളയിൽ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഒരു സുഗന്ധമുള്ള ചെടിയുമായി വന്ന് സൽമാൻ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനോട് അലിയെ വിളിക്കാൻ പറഞ്ഞു. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു വന്നപ്പോൾ നബി ആ ചെടി അദ്ദേഹത്തിന് നൽകി. അത് സ്വർഗ്ഗത്തിലെ ഹൂറികൾ ഫാത്തിമയുടെ

വിവാഹത്തിന് നൽകിയ ഉപഹാരമാണെന്ന് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അറിയിച്ചു.

ഓ അലി, ഞാൻ അങ്ങയോടൊപ്പം പള്ളിയിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ ഇതുവരെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത രൂപത്തിൽ ഒരു മലക്ക് പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. അവൻ പറഞ്ഞു: 'എന്റെ പേര് മഹ്മൂദ് എന്നാണ്. ഒന്നാം ആകാശത്തിലെ (آسمان دنیا) എന്റെ നിശ്ചിത സ്ഥാനത്തായിരുന്നു (مقام معلوم) ഞാൻ ഉണ്ടായിരുന്നത്. രാത്രിയുടെ മൂന്നിലൊന്ന് പിന്നിട്ടപ്പോൾ ആകാശലോകങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒരു വിളി ഞാൻ കേട്ടു: 'ഓ സാമീപ്യം സിദ്ധിച്ച മലക്കുകളേ (مقربان), ആത്മീയ സത്തകളേ (روحانیان), ക്രുബിയ്യീങ്ങളേ (کروبیان), നിങ്ങളെല്ലാവരും നാലാം ആകാശത്തിൽ ഒരുമിച്ചുകൂടുക.' അങ്ങനെ അവരെല്ലാവരും അവിടെ സമ്മേളിച്ചു. അതുപോലെ സത്യത്തിന്റെ സന്നിധിയിലുള്ളവരും (مقعد صدق), ഉന്നതമായ ഫിർദൗസിലെ (فراديس أعلى) നിവാസികളും, അദ്ൻ ഉദ്യാനങ്ങളിലെ പദവികളിൽ (درجات عدن) ഉള്ളവരും അവിടെ ഹാജരായി. അപ്പോൾ ഒരു കൽപ്പനയുണ്ടായി: 'ഓ രാജാധിരാജന്റെ തിരുസന്നിധിയിലെ സാമീപ്യം സിദ്ധിച്ചവരും അവിടുത്തെ സവിശേഷ ദാസന്മാരുമായുള്ളോരേ, നിങ്ങൾ 'ഹൽ അതാ അലൽ ഇൻസാൻ' (هل أتى على الإنسان) എന്ന സൂറത്ത് പാരായണം ചെയ്യുക.' ഹൃദയഹാരിയായ ശബ്ദത്തിലും ആനന്ദദായകമായ ഈണത്തിലും അവരെല്ലാവരും ആ സൂറത്ത് പാരായണം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങി. തുടർന്ന് തൂബാ വൃക്ഷത്തിന് (درخت طوبى) കൽപ്പനയുണ്ടായി: 'ഫാത്വിമത്തുസ്സഹ്റയും അലിയ്യുൽ മുർതളയും തമ്മിലുള്ള വിവാഹത്തിന്റെ സന്തോഷത്തിൽ സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പുകളിലേക്ക് നീ നിന്റെ ഫലങ്ങളും പൂക്കളും വർഷിക്കുക.' സ്വർഗ്ഗത്തിൽ തൂബാ വൃക്ഷത്തിന്റെ (درخت طوبى) ഒരു കൊമ്പെങ്കിലും ചെന്നെത്താത്ത ഒരു കൊട്ടാരമോ മാളികയോ ജനാലയോ ഇല്ല. അങ്ങനെ തൂബാ വൃക്ഷം സ്വയം പ്രകമ്പനം കൊള്ളുകയും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ രത്നങ്ങളും മുത്തുകളും ദിവ്യവസ്ത്രങ്ങളും വർഷിക്കാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം തൂബാ വൃക്ഷത്തിന് താഴെ വെളുത്ത മുത്തുകൊണ്ട് നിർമ്മിച്ച ഒരു മിമ്പർ സ്ഥാപിക്കാൻ കൽപ്പനയുണ്ടായി. ഏഴ് ആകാശങ്ങളിലും വെച്ച് ഏറ്റവും

വാഗ്മിയും സുന്ദരമായി സംസാരിക്കുന്നവനുമായ 'ഹയ്യിൽ' (حيـل) എന്ന് പേരുള്ള മലക്ക് ആ മിമ്പറിൽ കയറി അല്ലാഹുവിനെ (جل جلاله) സ്തുതിക്കുകയും പ്രവാചകന്മാരുടെ മേൽ സ്വലാത്ത് ചൊല്ലുകയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സർവ്വാധിപനും പ്രതാപശാലിയും പരിപൂർണ്ണ പ്രഭാവനുമായ അല്ലാഹു യാതൊരു ഇടനിലക്കാരനുമില്ലാതെ നേരിട്ട് വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: 'ഓ ജിബ്രീൽ, ഓ മീക്കാഈൽ, നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഫാത്വിമയുടെ മഹ്റിന് സാക്ഷികളാവുക. ഫാത്വിമയുടെ രക്ഷിതാവ് ഞാനാണ്. ഓ ക്രുബിയ്യീങ്ങളേ, ആകാശത്തിലെ ആത്മീയ സത്തകളേ, ഫാത്വിമത്തുസ്സഹ്റയെ ഞാൻ അലിയ്യുൽ മുർതളയ്ക്ക് വിവാഹം ചെയ്തു നൽകിയിരിക്കുന്നു എന്നതിന് നിങ്ങൾ സാക്ഷികളാവുക.' കാരുണ്യവാനായ റബ്ബ് ഈ വിളംബരം നടത്തിയ ആ നിമിഷത്തിൽ, അദ്ൻ സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പുകൾക്ക് താഴെ നിന്ന് യാതൊരു ഇരുളോ മങ്ങലോ ഇല്ലാത്ത പ്രകാശപൂരിതവും മനോഹരവുമായ ഒരു മേഘം ഉയർന്നുവരികയും സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങളും രത്നങ്ങളും വർഷിക്കുകയും ചെയ്തു. സ്വർഗ്ഗ സൂക്ഷിപ്പുകാരനായ രിള്വാനും സ്വർഗ്ഗത്തിലെ ബാലന്മാരും ഹൂറികളും ആ വിവാഹ ഉടമ്പടിയെ (عقد) വാരിപ്പുണർന്നു. അനന്തരം റബ്ബുൽ ഇസ്സത്ത് ഈ ശുഭവാർത്തയുമായി എന്നെ അങ്ങയുടെ അടുത്തേക്ക് അയച്ചു: 'ഓ മുഹമ്മദ്, എന്റെ ഹബീബിന് ഈ സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുക, അവരോട് പറയുക: നാം ഈ വിവാഹ ഉടമ്പടി (عقـد) ആകാശത്തുവെച്ച് നടത്തിയിരിക്കുന്നു, അതിനാൽ അങ്ങ് ഭൂമിയിലും അത് നിർവ്വഹിക്കുക.' അങ്ങനെ മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം മുഹാജിറുകളെയും അൻസാറുകളെയും ഒരുമിച്ചുകൂട്ടി. പിന്നീട് അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന് നേരെ തിരിഞ്ഞ് പറഞ്ഞു: 'ഓ അലി, ആകാശത്ത് ഇപ്രകാരമൊരു വിധി നടപ്പിലായിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ എന്റെ മകൾ ഫാത്വിമയെ നാനൂറ് ദിർഹം മഹറിന് ഞാൻ അങ്ങേക്ക് വിവാഹം ചെയ്തു തന്നിരിക്കുന്നു.' അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുദൂതരേ, ഞാൻ ഇത് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.' അപ്പോൾ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'അല്ലാഹു നിങ്ങളിൽ രണ്ടുപേരിലും ബറകത്ത് ചൊരിയട്ടെ (بارك الله فيكما).' 'ഇൻസാനുൽ ഉയൂൻ' (انسان العيون) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം

പറയുന്നു: ഹിജ്റ രണ്ടാം വർഷത്തിലാണ് ഫാത്വിമ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെയും അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന്റെയും വിവാഹം നടന്നത്. റമളാൻ മാസത്തിലായിരുന്നു വിവാഹ ഉടമ്പടി (عقـد) നടന്നത്. അന്ന് ഫാത്വിമ റളിയള്ളാഹു അൻഹയ്ക്ക് പതിനഞ്ച് വയസ്സും അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന് ഇരുപത്തിയൊന്ന് വയസ്സും അഞ്ച് മാസവുമായിരുന്നു പ്രായം. സഅ്ദ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു നൽകിയ ഒരു ആടും അൻസാരികളിൽ (أنصـار) പെട്ട ഒരു സംഘം നൽകിയ കുറച്ച് ചോളവും കൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം വിവാഹ വിരുന്ന് (أولم) ഒരുക്കിയത്. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു വിവാഹാലോചന നടത്തിയപ്പോൾ തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഫാത്വിമയോട് പറഞ്ഞു: 'അലി നിന്നെ വിവാഹം ആലോചിക്കുന്നുണ്ട്.' അപ്പോൾ അവർ മൗനം പാലിച്ചു. മറ്റൊരു നിവേദനത്തിൽ തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവളോട് പറഞ്ഞു: 'എന്റെ പ്രിയ മകളേ, നിന്റെ പിതൃവ്യപുത്രൻ നിന്നെ വിവാഹം ആലോചിച്ചിരിക്കുന്നു, നീ എന്ത് പറയുന്നു?' അപ്പോൾ അവർ കരയുകയും പിന്നീട് ഇപ്രകാരം പറയുകയും ചെയ്തു: 'എന്റെ പ്രിയ പിതാവേ, ഖുറൈശികളിലെ ഒരു ദരിദ്രനായ വ്യക്തിക്കായാണോ അങ്ങ് എന്നെ കരുതിവെച്ചിരുന്നത്?' അപ്പോൾ തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പറഞ്ഞു: 'എന്നെ സത്യവുമായി നിയോഗിച്ചവൻ സാക്ഷി, ആകാശത്തുനിന്ന് അല്ലാഹു ഇതിന് അനുമതി നൽകുന്നതുവരെ ഞാൻ ഇതിനെക്കുറിച്ച് സംസാരിച്ചിട്ടില്ല.' അപ്പോൾ ഫാത്വിമ റളിയള്ളാഹു അൻഹ പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവും അവന്റെ റസൂലും തൃപ്തിപ്പെട്ടതിൽ ഞാനും തൃപ്തിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.' ഇതിന് മുമ്പ് അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവും ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവും ഫാത്വിമയെ വിവാഹം ആലോചിച്ചിരുന്നു. അപ്പോൾ തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവരോട് പറഞ്ഞത്: 'അവളുടെ കാര്യത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിക്ക് (قضـاء) ഞാൻ കാത്തിരിക്കുകയാണ്' എന്നായിരുന്നു. പിന്നീട് അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവും ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവും അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന്റെ അടുക്കൽ വന്ന് ഫാത്വിമയെ വിവാഹം ആലോചിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: 'ഞാൻ ശ്രദ്ധിക്കാതിരുന്ന ഒരു കാര്യത്തിലേക്ക് അവർ എന്റെ ശ്രദ്ധ തിരിച്ചുവിട്ടു.' അങ്ങനെ ഞാൻ തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു

അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അടുക്കൽ വന്ന് പറഞ്ഞു: 'ഫാത്വിമയെ എനിക്ക് വിവാഹം ചെയ്തു തന്നാലും.' തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ചോദിച്ചു: 'നിന്റെ പക്കൽ എന്തെങ്കിലുമുണ്ടോ?' ഞാൻ പറഞ്ഞു: 'എന്റെ കുതിരയും യുദ്ധക്കവചവും (بدن) ഉണ്ട്.' തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പറഞ്ഞു: 'കുതിര നിനക്ക് അത്യാവശ്യമാണ്, എന്നാൽ യുദ്ധക്കവചം (بدن) നീ വിറ്റേക്കുക.' അങ്ങനെ ഞാൻ അത് നാനൂറ്റി എൺപത് ദിർഹമിന് വിൽക്കുകയും ആ തുക തിരുനബിയുടെ സന്നിധിയിൽ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ആ വെള്ളി ഫാത്തിമ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ മടിയിൽ വെച്ചു കൊടുത്തു. അവിടുന്ന് ഒരു പിടി എടുത്ത് ബിലാലിനോട് പറഞ്ഞു: 'ഇതുകൊണ്ട് നല്ല സുഗന്ധദ്രവ്യം വാങ്ങുക.' വിവാഹ കരാർ ഉറപ്പിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചപ്പോൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഒരു പ്രസംഗം നടത്തി: 'അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുന്നു, അവന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളാൽ അവൻ സ്തുത്യർഹനാണ്, അവന്റെ ഏകത്വത്താൽ അവൻ ആരാധിക്കപ്പെടുന്നു...' തുടർന്ന് അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'ഫാത്തിമയെ അലിക്ക് നാലുനൂറ് മിസ്ഖാൽ വെള്ളിക്ക് വിവാഹം ചെയ്തു കൊടുക്കാൻ അല്ലാഹു എന്നോട് കൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അലി, നീ ഇതിൽ തൃപ്തനാണോ?' അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു തൃപ്തി അറിയിച്ചു. ശേഷം അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവും ഒരു പ്രസംഗം നടത്തി. വിവാഹം പൂർത്തിയായപ്പോൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഈത്തപ്പഴം കൊണ്ടുവരാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയും അത് എല്ലാവർക്കും വിതരണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഫാത്തിമ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ വിവാഹ രാത്രിയിൽ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അലിയോട് പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ വരുന്നത് വരെ നീ ഒന്നും ചെയ്യരുത്.' പിന്നീട് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വന്ന് വെള്ളം ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഫാത്തിമ റളിയള്ളാഹു അൻഹ ലജ്ജയോടെ വെള്ളം കൊണ്ടുവന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അതിൽ അല്പം തുപ്പി, ഫാത്തിമയുടെ നെഞ്ചിലും തലയിലും തളിച്ചു കൊണ്ട് പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'അല്ലാഹുവേ, ഇവളെയും ഇവളുടെ സന്തതികളെയും ശപിക്കപ്പെട്ട പിശാചിൽ നിന്ന് ഞാൻ നിന്റെ സംരക്ഷണത്തിൽ ഏൽപ്പിക്കുന്നു.' പിന്നീട് അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനും ഇതേപോലെ ചെയ്തു കൊടുത്തു. ശേഷം അവർക്കായി പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'അല്ലാഹുവേ, ഇവരിൽ

ബറക്കത്ത് ചെയ്യേണമേ.' തുടർന്ന് ഖുൽ ഹുവല്ലാഹു അഹദും മുഅവ്വദതൈനിയും ഓതി. അവരുടെ വിരിപ്പ് ഒരു ആട്ടിൻ തോലായിരുന്നു. ഫാത്തിമ റളിയള്ളാഹു അൻഹ തന്റെ പ്രയാസങ്ങൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് പറഞ്ഞപ്പോൾ, 'മകളേ, ക്ഷമിക്കുക. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം പത്ത് വർഷം ഒരു പുതപ്പ് മാത്രം വിരിച്ച് ജീവിച്ചിട്ടുണ്ട്' എന്ന് അവിടുന്ന് ആശ്വസിപ്പിച്ചു. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: മനുഷ്യൻ രണ്ട് ലോകങ്ങളിൽ നിന്നുള്ളവനാണ്. അവന്റെ ശരീരം സൃഷ്ടി ലോകത്തുനിന്നും (عالم الخلق), ആത്മാവ് കൽപ്പനയുടെ ലോകത്തുനിന്നും (عالم الأمر) ഉള്ളതാണ്. അല്ലാഹു മനുഷ്യന് ആത്മീയമായ ഒരു ബന്ധവും (نسب) ഭൗതികമായ ഒരു ബന്ധവും (صهر) നൽകിയിരിക്കുന്നു. ആത്മീയ ബന്ധം ആത്മാവിന്റേതാണ്, അത് അല്ലാഹുവിലേക്കും റസൂലിലേക്കും ചേർന്നതാണ്. ഭൗതിക ബന്ധം അവന്റെ മനുഷ്യത്വത്തിന്റേതാണ്, അത് മണ്ണിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ആത്മീയതയിൽ മുഴുകിയവർക്ക് ആത്മീയ ഗുണങ്ങളും, ഭൗതികതയിൽ മുഴുകിയവർക്ക് ഭൗതികമായ ആഗ്രഹങ്ങളും താല്പര്യങ്ങളും സ്വാധീനിക്കുന്നു.

അല്ലാഹുവിനു പുറമെ തങ്ങൾക്ക് ഉപകാരമോ ഉപദ്രവമോ ചെയ്യാൻ കഴിയാത്തവയെ അവർ ആരാധിക്കുന്നു. സത്യനിഷേധിയായ മനുഷ്യൻ തന്റെ രക്ഷിതാവിനെതിരിൽ പിശാചിനെ സഹായിക്കുന്നവനായിത്തീരുന്നു. നബിയേ, നിങ്ങളെ നാം സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുന്നവരും താക്കീത് നൽകുന്നവരുമായിട്ടല്ലാതെ നിയോഗിച്ചിട്ടില്ല. പറയുക: ഇതിന് (ഈ പ്രബോധനത്തിന്) ഞാൻ നിങ്ങളോട് യാതൊരു പ്രതിഫലവും ചോദിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ, തന്റെ രക്ഷിതാവിലേക്ക് ഒരു മാർഗ്ഗം സ്വീകരിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് (അതൊരു അവസരമാണ്). മരിക്കാത്തവനും എന്നെന്നും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവനുമായ അല്ലാഹുവിൽ നിങ്ങൾ ഭരമേൽപ്പിക്കുക. അവനെ സ്തുതിക്കുന്നതോടൊപ്പം അവന്റെ പരിശുദ്ധിയെ വാഴ്ത്തുകയും ചെയ്യുക. തന്റെ ദാസന്മാരുടെ പാപങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ളവനായി അവൻ മതിയാകുന്നു. ആകാശങ്ങളും ഭൂമിയും അവയ്ക്കിടയിലുള്ളവയും ആറു ദിവസങ്ങളിൽ സൃഷ്ടിച്ചവനാണവൻ. പിന്നീട് അവൻ അർശിൽ (عرش) ആരോഹണം ചെയ്തു. അവൻ പരമകാരുണികനാണ് (الرحمن). അതിനാൽ, അവനെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ളവരോട് ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കുക. അവരോട് (സത്യനിഷേധികളോട്) പരമകാരുണികനായ അല്ലാഹുവിന് സുജൂദ് (سجود) ചെയ്യാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടാൽ, അവർ ചോദിക്കുന്നു: 'എന്താണ് പരമകാരുണികൻ? ഞങ്ങൾ കൽപ്പിക്കപ്പെടുന്നതിനൊക്കെ ഞങ്ങൾ സുജൂദ് ചെയ്യണമെന്നോ?' ഇത് അവരിൽ വെറുപ്പ് വർദ്ധിപ്പിക്കുകയേ ചെയ്യുന്നുള്ളൂ.

സ്നേഹം (محبة), ആഗ്രഹം (طلب), സഹനശീലം (حلم), ഉദാരത (كرم) എന്നിവയിലൂടെ ഉന്നതമായ പദവികളിലേക്ക് ഒരാൾ ആകർഷിക്കപ്പെടുന്നു. നിന്റെ റബ്ബ് ഈ രണ്ട് വിഭാഗങ്ങളെയും രണ്ട് മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്താൻ കഴിവുള്ളവനാണ്. മൗലാനാ ജാമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'നിന്റെ സാമീപ്യം കാരണങ്ങളിലൂടെയോ നിമിത്തങ്ങളിലൂടെയോ ലഭിക്കുന്നതല്ല, അത്

അനാദിയിലുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം (فضل ازل) കൊണ്ടല്ലാതെ ലഭിക്കുകയില്ല.' അല്ലാഹുവാണ് എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും ആശ്രയിക്കപ്പെടേണ്ടവൻ. 'അവർ ആരാധിക്കുന്നു' (وَيَعْبُدُونَ) - അതായത്, മുശ്രിക്കുകൾ അല്ലാഹുവിനെ വിട്ട്, തങ്ങൾക്ക് യാതൊരു ഉപകാരവും ചെയ്യാത്തതിനെ ആരാധിക്കുന്നു. ഉപകാരം എന്നാൽ നന്മയിലേക്ക് എത്തിക്കുന്ന മാർഗ്ഗമാണ്. വിഗ്രഹങ്ങൾക്കോ അവയുടെ സ്ഥാനത്തുള്ള സൃഷ്ടികൾക്കോ ഉപകാരം ചെയ്യാനോ ഉപദ്രവിക്കാനോ ഉള്ള കഴിവില്ല. അങ്ങനെയുള്ളതിനെ ആരാധിക്കുന്നതിൽ യാതൊരു അർത്ഥവുമില്ല. 'നിഷേധിയായ മനുഷ്യൻ' (الْكَافِرُ) തന്റെ ശിർക്ക് കൊണ്ടും സത്യത്തോടുള്ള ശത്രുത കൊണ്ടും തന്റെ റബ്ബിനെതിരെ പിശാചിന് സഹായിയായി (ظَهِيرًا) മാറുന്നു. ഇവിടെ 'നിഷേധി' എന്നത് അബൂജഹലിനെപ്പോലെയുള്ളവരെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. 'നബിയേ, നിങ്ങളെ നാം അയച്ചത് സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുന്നവനായും (مبشرًا), താക്കീത് നൽകുന്നവനായും (نذيرًا) അല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല.' നബിയേ, അവരോട് പറയുക: 'ഈ സന്ദേശം എത്തിക്കുന്നതിന് ഞാൻ നിങ്ങളോട് യാതൊരു പ്രതിഫലവും (أجر) ചോദിക്കുന്നില്ല.' എന്നാൽ, തന്റെ റബ്ബിലേക്ക് ഒരു മാർഗ്ഗം സ്വീകരിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് (إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا) അത് ചെയ്യാം. അതായത്, വിശ്വാസത്തിലൂടെയും അനുസരണത്തിലൂടെയും അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് അതിനുള്ള അവസരമുണ്ട്. അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആശ്രയിക്കുന്നവനായി ജീവിക്കുക (توكل), കാരണം അവൻ ഒരിക്കലും മരിക്കാത്ത ജീവനുള്ളവനാണ് (الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ).

[سورة الفرقان (25) : آية 59]

അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ളവരോട് ചോദിക്കുക *(فَاسْأَلْ بِهِ خَبِيرًا)*. അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങളെയും അവന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും കുറിച്ച് അഗാധമായ ജ്ഞാനമുള്ളവനാണ് അല്ലാഹു. അവൻ തന്റെ സൃഷ്ടികളിൽ ഏറ്റവും ഉന്നതനായ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളോട് കൽപ്പിക്കുന്നു: 'അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ളവരോട് ചോദിക്കുക'. ഇവിടെ 'അറിവുള്ളവൻ' എന്നത് അല്ലാഹുവിനെത്തന്നെയാണ് കുറിക്കുന്നത്. അവൻ തന്റെ മഹത്വത്തെക്കുറിച്ച് ഏറ്റവും നന്നായി അറിയുന്നവനാണ്. ആകാശഭൂമികളുടെ സൃഷ്ടിപ്പിനെക്കുറിച്ചും, അർശ് *(العرش)* അഥവാ സിംഹാസനത്തിൽ അവൻ ഉപവിഷ്ടനായതിനെക്കുറിച്ചും, അവന്റെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ രഹസ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും അല്ലാഹുവിനോട് തന്നെ ചോദിക്കുക. അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങൾ *(صفات)* അറിവുള്ളവരിൽ നിന്ന് ഗ്രഹിക്കുക എന്നത് ആത്മീയമായ ഉന്നതിക്ക് അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിന്റെ പൂർണ്ണതയെയും, സൃഷ്ടികൾക്ക് അവനെക്കുറിച്ച് പൂർണ്ണമായി മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും, അതിനാൽ അവന്റെ ജ്ഞാനത്തെ ആശ്രയിക്കുകയല്ലാതെ മാർഗ്ഗമില്ലെന്നും നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

യഥാർത്ഥത്തിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കപ്പെടാൻ അർഹൻ അല്ലാഹു മാത്രമാണ്. മരണം സംഭവിക്കാവുന്ന സൃഷ്ടികളെ ആശ്രയിക്കുന്നതിൽ അർത്ഥമില്ല, കാരണം അവർ മരണപ്പെട്ടാൽ അവരെ ആശ്രയിച്ചവർ നിരാലംബരായിത്തീരുന്നു. ഭരമേൽപ്പിക്കൽ അഥവാ തവക്കുൽ (توكل) എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനം, സംഭവിക്കുന്നതെല്ലാം അല്ലാഹുവിൽ നിന്നാണെന്നും അവനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും ഒന്നും സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും ദാസൻ തിരിച്ചറിയലാണ്. തന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ഏൽപ്പിക്കുക എന്നത് നിർബന്ധമായ കാര്യമാണ്; അത് വിശ്വാസത്തിന്റെ (إيمان) നിബന്ധനയുമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾ വിശ്വാസികളാണെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുക.'

ഹൃദയശാന്തിയും അസ്വസ്ഥതകളില്ലാത്ത അവസ്ഥയും ഇതിനു മുകളിൽ വരുന്നവയാണ്, അവ തവക്കുലിന്റെ പൂർണ്ണതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന അവസ്ഥകളാണ് (أحـــوال). അൽ-വാസിത്വി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു അല്ലാത്ത ഏതെങ്കിലും കാരണത്താൽ അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുന്നവൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിലല്ല, മറിച്ച് ആ കാരണത്തിലാണ് ഭരമേൽപ്പിക്കുന്നത്.' ഇബ്നു സാലിമിനോട് ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'നാം ഉപജീവനമാർഗ്ഗങ്ങൾ തേടുകയാണോ അതോ തവക്കുൽ ചെയ്യുകയാണോ വേണ്ടത്?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'തവക്കുൽ എന്നത് നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അനുഷ്ഠിച്ച അവസ്ഥയാണ്. എന്നാൽ തവക്കുലിന്റെ ആ ഉന്നത പദവിയിൽ നിന്ന് താഴേക്ക് വന്നവർക്ക്, അവർ നശിച്ചുപോകാതിരിക്കാൻ ഉപജീവനമാർഗ്ഗങ്ങൾ തേടുന്നത് ഒരു സുന്നത്തായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടു.' സാധാരണക്കാരായ തവക്കുൽ ചെയ്യുന്നവർക്ക് ലഭിക്കുമ്പോൾ അവർ നന്ദി കാണിക്കുന്നു, ലഭിക്കാത്തപ്പോൾ ക്ഷമിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഉന്നതരായവർക്ക് ലഭിക്കുമ്പോൾ അവർ മറ്റുള്ളവർക്ക് നൽകുന്നു, ലഭിക്കാത്തപ്പോൾ അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുന്നു. തവക്കുൽ എന്നത് ഒരു കുഞ്ഞിനെപ്പോലെയാണ്; അമ്മയുടെ മുലപ്പാലല്ലാതെ മറ്റൊരാശ്രയവും അതിനില്ലാത്തതുപോലെ, അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആശ്രയിക്കുന്നവനാണ് യഥാർത്ഥ മുത്തവക്കിൽ. 'അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ട് അവനെ വാഴ്ത്തുക' (وَسَـــبِّحْ بِحَمْـــدِهِ) എന്നതിനർത്ഥം, കുറവുകളിൽ നിന്നും സങ്കല്പങ്ങളിൽ നിന്നും അല്ലാഹുവിനെ പരിശുദ്ധനാക്കുകയും അവന്റെ പൂർണ്ണതകളെ വാഴ്ത്തുകയും ചെയ്യുക എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം മതിയാകുന്നവനായി (كَفَى بِهِ) കാണുക; അവൻ തന്റെ ദാസന്മാരുടെ പരസ്യവും രഹസ്യവുമായ എല്ലാ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും അറിവുള്ളവനാണ്. ആകാശഭൂമികളെയും അവയ്ക്കിടയിലുള്ളവയെയും ആറു ദിവസങ്ങൾ കൊണ്ട് സൃഷ്ടിച്ചവൻ അവനാണ്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ കഴിവില്ലായ്മ കൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് കാര്യങ്ങളിൽ സാവധാനം പ്രവർത്തിക്കുന്നത് (تأني) പുണ്യമാണെന്ന് മനുഷ്യരെ പഠിപ്പിക്കാനാണ്. പിന്നീട് അവൻ അർശിൽ ഇസ്തിവാഅ് (استواء) ചെയ്തു; ഇതിനർത്ഥം അവന്റെ

രാജാധികാരവും ആധിപത്യവും അർശിൽ ഉറപ്പിച്ചു എന്നാണ്. അവൻ പരമകാരുണികനാണ് (الرَّحْمٰنُ).

[سورة الفرقان (25) : آية 60]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയഞ്ചാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ അറുപതാം വചനത്തിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'പരമകാരുണികനായ അല്ലാഹുവിനെ നിങ്ങൾ സുജൂദ് ചെയ്യുക എന്ന് അവരോട് പറയപ്പെട്ടാൽ, അവർ ചോദിക്കുന്നു: ആരാണ് ഈ പരമകാരുണികൻ? ഞങ്ങൾ കൽപ്പിക്കപ്പെടുന്നതിനൊക്കെ ഞങ്ങൾ സുജൂദ് ചെയ്യണമെന്നോ? ഇത് അവരുടെ വെറുപ്പിനെ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയേയുള്ളൂ.' ഈ വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് 'റൂഹുൽ ബയാനി'ൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത്, അവിശ്വാസികളുടെ ഈ ചോദ്യം അവരുടെ അജ്ഞതയെയും അഹങ്കാരത്തെയുമാണ് കാണിക്കുന്നത് എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണമായ 'റഹ്മാൻ' *(الرحمن)* എന്നത് അവന്റെ വിശാലമായ കാരുണ്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഹൃദയത്തിൽ അഹങ്കാരത്തിന്റെ മറയുള്ളവർക്ക് ഈ കാരുണ്യത്തെ തിരിച്ചറിയാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. ഇവിടെ സുജൂദ് *(سجود)* എന്നത് കേവലം ശാരീരികമായ പ്രവൃത്തിയല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ മുന്നിൽ സ്വന്തം അസ്തിത്വത്തെ പൂർണ്ണമായി അടിയറവ് വെക്കുന്ന ആത്മീയമായ സമർപ്പണമാണ്. സത്യനിഷേധികൾ തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരം *(كبر)* കാരണം ഈ സമർപ്പണത്തെ വെറുക്കുന്നു. യഥാർത്ഥ വിശ്വാസി അല്ലാഹുവിന്റെ നാമങ്ങളെ കേൾക്കുമ്പോൾ വിനയത്തോടെ തലകുനിക്കുന്നു, എന്നാൽ അവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ അജ്ഞത *(جهل)* കാരണം ആ ദിവ്യനാമങ്ങളെ പരിഹസിക്കുന്നു. ഈ വചനം വിശ്വാസികൾക്ക് നൽകുന്ന പാഠം, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെ തിരിച്ചറിയാനും അവന് മുന്നിൽ വിനയത്തോടെ സുജൂദ് ചെയ്യാനുമുള്ള ഭാഗ്യം ലഭിക്കുക എന്നത് വലിയൊരു അനുഗ്രഹമാണ് എന്നതാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന വിജ്ഞാനകോശത്തിൽ നിന്നും: അല്ലാഹുവിന്റെ 'ഇസ്തിവാഅ്' (استواء) അഥവാ അർശിൽ ആരോഹണം എന്നത് യഥാർത്ഥത്തിൽ അവന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ

പദവി (مرتبة الرحمانية) വെളിപ്പെടുത്തലാണ്. 'അതിനെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ളവനോട് ചോദിക്കുക' (فَاسْئَلْ بِهِ خَبِيراً) എന്ന ഖുർആനിക വചനത്തിലെ 'ഖബീർ' (خبير - സർവ്വജ്ഞൻ) എന്നത് അല്ലാഹുവിനെത്തന്നെയാണ് കുറിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെയും വിശേഷണങ്ങളെയും കുറിച്ച് അവനേക്കാൾ അറിവുള്ള മറ്റാരുമില്ല. ശൈഖുൽ അക്ബർ ഇബ്നു അറബി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) തന്റെ 'ഫുതൂഹാത്തുൽ മക്കിയ്യ'യിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, അല്ലാഹു സർവ്വലോകങ്ങളുടെയും അധിപനാണ്. എന്നാൽ മനുഷ്യന്റെ പരിമിതമായ ബുദ്ധിക്ക് അവനെ മനസ്സിലാക്കാൻ ഒരു ദിശയോ കേന്ദ്രമോ ആവശ്യമാണ്. അതിനാൽ അല്ലാഹു അർശ് സൃഷ്ടിക്കുകയും അതിൽ ഇസ്തിവാഅ് ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഇത് അടിമകളോടുള്ള അവന്റെ കാരുണ്യമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം തേടുന്നവർക്ക് തങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തെ കേന്ദ്രീകരിക്കാൻ ഒരു ദിശ ആവശ്യമാണ്. അല്ലാഹു സർവ്വ ദിശകളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നവനാണെങ്കിലും, മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിന് ഒരു ദിശയിലേക്ക് തിരിയാതെ സമാധാനമില്ല. അതിനാൽ അല്ലാഹു തനിക്ക് 'ഫൗഖിയ്യത്ത്' (فوقية - ഉന്നതസ്ഥാനം) ചേർത്തുപറയുകയും, 'നിങ്ങൾ എങ്ങോട്ട് തിരിയുന്നുവോ അവിടെ അല്ലാഹുവിന്റെ മുഖമുണ്ട്' എന്ന് അരുളുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ നടപടികളെല്ലാം സൃഷ്ടികളുടെ പദവികൾക്കും അവരുടെ ബോധമണ്ഡലത്തിനും അനുസരിച്ചുള്ളതാണ്. തുടർന്ന്, 'റഹ്മാൻ' (പരമകാരുണികൻ) എന്ന നാമത്തിൽ സുജൂദ് ചെയ്യാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, അഹങ്കാരികളായ മുശ്രിക്കുകൾ 'ആരാണ് റഹ്മാൻ?' എന്ന് പരിഹാസത്തോടെ ചോദിച്ചു. അവർക്ക് ആ നാമം അജ്ഞാതമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, യമാമയിലെ കള്ളപ്രവാചകൻ മുസൈലിമയെ 'റഹ്മാൻ' എന്ന് വിളിച്ചിരുന്നതിനാലാണ് അവർ ഇത്തരമൊരു കുതന്ത്രം (مغالطة) പ്രയോഗിച്ചത്. സത്യവിശ്വാസത്തിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുമ്പോൾ അവർക്ക് അത് വെറുപ്പും അകൽച്ചയുമാണ് (نفور) വർദ്ധിപ്പിച്ചത്. അല്ലാഹുവിന്റെ നാമങ്ങളെ നിന്ദിക്കുകയോ അവിശ്വാസപരമായ കാര്യങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നത് ഇസ്ലാമിൽ നിന്നും പുറത്തുപോകുന്ന കാര്യമാണെന്ന് 'ഫത്ഹുർറഹ്മാൻ'

വ്യക്തമാക്കുന്നു. സൂഫിവര്യനായ സുഫ്യാനുസ്സൗരി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ഈ ആയത്ത് പാരായണം ചെയ്യുമ്പോൾ ആകാശത്തേക്ക് നോക്കി പ്രാർത്ഥിക്കുമായിരുന്നു: 'അല്ലാഹുവേ, നിന്റെ ശത്രുക്കൾക്ക് ഇത് അകൽച്ച വർദ്ധിപ്പിച്ചപ്പോൾ, എനിക്ക് നിന്റെ മുന്നിലുള്ള വിനയം വർദ്ധിപ്പിക്കേണമേ'.

[سورة الفرقان (25) : الآيات 61 إلى 64]

അത്യുന്നതനായ അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ആകാശത്ത് നക്ഷത്രസമൂഹങ്ങളെ (بروج) സംവിധാനിക്കുകയും, അതിൽ ഒരു വിളക്കും (سراج) പ്രകാശമാനമായ ചന്ദ്രനെയും ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്തവൻ എത്രയോ അനുഗ്രഹപൂർണ്ണനാണ്.' ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്തായ സൃഷ്ടിപ്പിനെക്കുറിച്ചും അവന്റെ അഖണ്ഡമായ അധികാരത്തെക്കുറിച്ചും നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. നക്ഷത്രങ്ങൾ ആകാശത്തിന്റെ അലങ്കാരങ്ങളാണ്. സൂര്യൻ പ്രപഞ്ചത്തിന് വെളിച്ചം നൽകുന്ന മഹാവിളക്കാണ്. ചന്ദ്രൻ രാത്രിയുടെ ഇരുളിൽ പ്രകാശം ചൊരിയുന്ന സൗമ്യമായ ദീപമാണ്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'രാവും പകലും ഒന്നിനുപുറകെ ഒന്നായി വരാൻ സജ്ജമാക്കിയവനാണ് അവൻ.' ഇത് ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. അഹങ്കാരമില്ലാതെ, നന്ദിയുള്ളവരായി ജീവിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് വേണ്ടിയാണിത്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാർ (عباد الرحمن) ഭൂമിയിലൂടെ വിനയത്തോടെ (هونا) നടക്കുന്നു. അജ്ഞരായ ആളുകൾ അവരോട് മോശമായി സംസാരിച്ചാൽ 'സലാം' (സമാധാനം) എന്ന് പറഞ്ഞ് അവർ ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നു. രാത്രിയുടെ ഭൂരിഭാഗവും തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിന് സുജൂദ് (سجود) ചെയ്തും ഖിയാം (قيام) ചെയ്തും അവർ ചെലവഴിക്കുന്നു.

നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് ഒരാൾ ചോദിച്ചു: 'അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിക്കണം, സ്വർഗ്ഗത്തിൽ അങ്ങയുടെ സാമീപ്യം എനിക്ക് ലഭിക്കാൻ.' അപ്പോൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'അധികം സുജൂദുകൾ (സജദ) ചെയ്തുകൊണ്ട് നീ എന്നെ സഹായിക്കുക.' 'ഫത്ഹുർറഹ്മാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇത് സുജൂദ് ചെയ്യേണ്ട സ്ഥലമാണെന്ന്

ഏകാഭിപ്രായമുണ്ടെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. കാശിഫി പറയുന്നു: 'ഇമാം അഅ്ളം (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പ്രകാരം ഇത് ഏഴാമത്തെ സുജൂദാണ്, എന്നാൽ ഇമാം ശാഫിഇ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പ്രകാരം ഇത് എട്ടാമത്തെ സുജൂദാണ്.' 'ഫുതൂഹാത്തിൽ' ഇതിനെ 'നഫൂർ' (വെറുപ്പ്) എന്നും 'ഇൻകാർ' (നിഷേധം) എന്നും വിളിക്കുന്നു. സത്യവിശ്വാസി ഈ ആയത്ത് ഓതുമ്പോൾ സുജൂദ് ചെയ്യുന്നത് അവനെ നിഷേധികളിൽ നിന്ന് വേർതിരിച്ചു നിർത്തുന്നു. അതിനാൽ ഇതിനെ 'ഇംതിയാസ്' (വിവേചനം) എന്നും വിളിക്കാം. സുജൂദിൽ ചൊല്ലേണ്ട തക്ബീർ സുന്നത്താണെന്ന് 'അന്നിഹായ'യിൽ പറയുന്നു. 'അൽ കാഫി'യിൽ ഇത് മൻദൂബാണെന്നും, 'അസ്സായിദി'യിൽ ഇത് റുക്നാണെന്നും കാണാം. ഇവ രണ്ടും റുക്നാണെന്ന് ഒരിടത്തും പറയുന്നില്ല. ഖുർആൻ പാരായണത്തിന് ശേഷം വൈകിയാണെങ്കിൽ അത് ഖളാഅ് ആയി കണക്കാക്കണമെന്ന് അബൂ യൂസുഫ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഇത് ഉടനെ ചെയ്യേണ്ടതാണ്, എന്നാൽ നമ്മുടെ (ശാഫിഇ) മദ്ഹബിൽ ഇത് ഉടനെ ചെയ്യേണ്ടതില്ല. മക്റൂഹായ സമയങ്ങൾ ഒഴികെ ജീവിതകാലം മുഴുവൻ ഇതിന് സമയമുണ്ട്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവർക്ക് സുജൂദ് പാടില്ലെന്ന് 'ഉസ്ജുദൂ ലില്ലാഹി' എന്ന ആയത്ത് വ്യക്തമാക്കുന്നു. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവർക്ക് ആദരസൂചകമായി സുജൂദ് ചെയ്യുന്നത് കുഫ്റാണെന്ന് ശംസുൽ അഇമ്മ അസ്സറഖ്സി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു. പണ്ഡിതന്മാരുടെ മുന്നിൽ വെച്ച് ഭൂമിയിൽ ചുംബിക്കുന്നത് ഹറാമാണ്. എന്നാൽ ഇത് ആദരവ് (തഹിയ്യത്ത്) ഉദ്ദേശിച്ചാണെങ്കിൽ കുഫ്റല്ലെന്ന് സദ്റുശ്ശഹീദ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു. എങ്കിലും ഇത് ഉപേക്ഷിക്കണം, കാരണം ഇത് യഅ്ഖൂബ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ കാലത്തെ നിയമമാണ്, അത് ഇപ്പോൾ മൻസൂഖ് (റദ്ദാക്കപ്പെട്ടത്) ആണ്. സുജൂദിന്റെ കാര്യത്തിൽ പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. നന്ദിസൂചകമായ സുജൂദ് (സജദത്തുശ്ശുക്ർ) സംബന്ധിച്ച് ഇമാം ശാഫിഇ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത് അത് സുന്നത്താണെന്നാണ്. 'തബാറകല്ലദീ' എന്ന ആയത്തിനെക്കുറിച്ച് പറയുമ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചതിനെയാണ് അത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവേ, ഞങ്ങളെ നിന്റെ മുന്നിൽ വിനയമുള്ളവരാക്കേണമേ.

അല്ലാഹു തന്റെ പരിപൂർണ്ണമായ കഴിവുകൊണ്ട് ആകാശത്ത് രാശികളെ (بروج) സംവിധാനിച്ചു. ഇവ പന്ത്രണ്ടെണ്ണമാണ്. ഓരോ

രാശിയും ചന്ദ്രന്റെ സഞ്ചാരപഥത്തിലെ രണ്ടേകാൽ മൻസിലുകൾക്ക് തുല്യമാണ്. സൂര്യന്റെ സഞ്ചാരപഥത്തിൽ ഇവ ഓരോന്നും മുപ്പത് ഡിഗ്രി വീതമാണ്. മേടം (الحمل), ഇടവം (الثور), മിഥുനം (الجوزاء), കർക്കടകം (السرطان), ചിങ്ങം (الأسد), കന്നി (السنبلة), തുലാം (الميزان), വൃശ്ചികം (العقرب), ധനു (القوس), മകരം (الجدى), കുംഭം (الدلو), മീനം (الحوت) എന്നിവയാണ് ആ പന്ത്രണ്ട് രാശികൾ. ഈ രാശികൾ അഗ്നി, ഭൂമി, വായു, ജലം എന്നീ നാല് പ്രകൃതങ്ങളിലായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇമാം ഹസൻ (റഹിമഹുള്ളാഹ്), മുജാഹിദ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്), ഖതാദ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) എന്നിവർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, രാശികൾ എന്നത് ശുക്രൻ, സുഹൈൽ, വ്യാഴം തുടങ്ങിയ വലിയ നക്ഷത്രങ്ങളാണ് എന്നാണ്. അല്ലാഹു ആകാശത്ത് ഒരു വിളക്ക് (سراج) അഥവാ സൂര്യനെ സ്ഥാപിച്ചു. ചന്ദ്രനെ (قمر) പ്രകാശമുള്ളതാക്കി (منيرا). ആത്മീയമായ ഉൾക്കാഴ്ചയോടെ നോക്കുമ്പോൾ, ഈ ആകാശം എന്നത് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ എന്ന ആകാശമാണ്. വിശ്വാസികൾ അതിലെ പ്രകാശത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നു. ഓരോ സൂറത്തും അതിലെ ഒരു രാശിയാണ്. സന്ദേഹങ്ങളുടെയും ഫിത്നയുടെയും ഇരുട്ടിൽ ഹൃദയത്തിന്റെ കണ്ണ് ഖുർആനിക വചനങ്ങളിലേക്ക് തുറന്നുവെക്കുന്നവന് തന്റെ ദീനിന്റെ പാത തെറ്റുകയില്ല. നിന്റെ സ്വന്തം ആത്മാവിന്റെ ആകാശത്തും അല്ലാഹു ഇന്ദ്രിയങ്ങളാകുന്ന രാശികളെയും, ആത്മാവാകുന്ന വിളക്കിനെയും, ആത്മീയ പ്രകാശത്താൽ തിളങ്ങുന്ന ഹൃദയമാകുന്ന ചന്ദ്രനെയും സംവിധാനിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ നിന്റെ അസ്തിത്വത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കാനും, നഫ്സാനിയായ ഇരുട്ടുകളിൽ നിന്ന് ഹൃദയത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കാനും നീ പരിശ്രമിക്കുക. ഹൃദയത്തിൽ ഈമാൻ, മഅ്രിഫത്ത്, അഖ്ല്, യഖീൻ, ഇസ്ലാം, ഇഹ്സാൻ, തവക്കുൽ, ഖൗഫ്, റജാഅ്, മഹബ്ബത്ത്, ശൗഖ്, വൽഹ് എന്നീ പന്ത്രണ്ട് രാശികളുണ്ട്. ഈ പന്ത്രണ്ട് രാശികൾ കൊണ്ടാണ് ഹൃദയത്തിന്റെ നന്മ നിലനിൽക്കുന്നത്.

[سورة الفرقان (25) : آية 62]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'രാവിനെയും പകലിനെയും പരസ്പരം മാറിവരുന്നവരാക്കിയത് അവനാണ്; ചിന്തിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്കോ അല്ലെങ്കിൽ നന്ദി കാണിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്കോ വേണ്ടി.' (സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ: 62). ഈ സൂക്തം ആത്മീയമായ ഉണർവ് നൽകുന്നു. രാവും പകലും അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാണ് (آيات). രാവ് എന്നത് അജ്ഞതയുടെയും മറയുടെയും പ്രതീകമാകുമ്പോൾ, പകൽ എന്നത് അറിവിന്റെയും വെളിച്ചത്തിന്റെയും പ്രതീകമാണ്. ചിന്തിക്കുന്നവർ (أولو الألباب) ഈ മാറ്റത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും അവന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെയും ദർശിക്കുന്നു. നന്ദി കാണിക്കുന്നവർ (شكور) ഈ അനുഗ്രഹങ്ങളെ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അടിമത്തം (عبودية) വർദ്ധിപ്പിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗമായി ഉപയോഗിക്കുന്നു. റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഈ മാറ്റം മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിലെ അവസ്ഥകളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു; ചിലപ്പോൾ ഹൃദയം ഭയത്താൽ (خوف) ഇരുളുന്നു, ചിലപ്പോൾ പ്രത്യാശയാൽ (رجاء) പ്രകാശിക്കുന്നു. ഈ രണ്ട് അവസ്ഥകളും അല്ലാഹുവിങ്കലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിൽ അനിവാര്യമാണ്.

ഭൗതികലോകത്തിന്റെ നന്മയും അതിലെ നിവാസികളുടെ ക്ഷേമവും അതിലുണ്ട്. ആകാശത്ത് സൂര്യൻ എന്ന വിളക്കും ചന്ദ്രൻ എന്ന പ്രകാശവുമുണ്ട്. അതുപോലെ ഹൃദയത്തിൽ വിശ്വാസത്തിന്റെ (إيمان) വിളക്കും ജ്ഞാനത്തിന്റെ (معرفة) ചന്ദ്രനുമുണ്ട്. വിശ്വാസത്തിന്റെയും ജ്ഞാനത്തിന്റെയും പ്രകാശം അവന്റെ നാവിലൂടെ ദിക്റുകളായും (ذكر), കണ്ണുകളിലൂടെ കണ്ണീരായും, അവയവങ്ങളിലൂടെ അനുസരണയായും (طـــاعة) സേവനമായും പ്രകടമാകുന്നു. 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ ഹൃദയങ്ങളുടെ ആകാശത്തെയും പന്ത്രണ്ട് മൻസിലുകളെയും (منازل) മഖാമുകളെയും (مقامات) കുറിച്ച് സൂചിപ്പിക്കുന്നു: തൗബ (توبة), സുഹ്ദ് (زهد), ഖൗഫ് (خوف), റജാഅ്

(رجاء), തവക്കുൽ (توكل), സബ്ർ (صبر), ശുക്ർ (شكر), യഖീൻ (يقين), ഇഖ്ലാസ് (إخلاص), തസ്ലീം (تسليم), തഫ്വീദ് (تفويض), രിളാഅ് (رضى). ഇവയാണ് അവസ്ഥകളുടെ സഞ്ചാരപഥങ്ങൾ. അതിൽ തജല്ലിയുടെ (تجلي) സൂര്യനും മുശാഹദയുടെ (مشاهدة) ചന്ദ്രനും ശൗഖിന്റെ (شوق) ശുക്രഗ്രഹവും മഹബ്ബത്തിന്റെ (محبة) വ്യാഴവും കശ്ഫിന്റെ (كشف) ബുധനും ഫനാഇന്റെ (فناء) ചൊവ്വയും ബഖാഇന്റെ (بقاء) ശനിയും സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു തന്റെ പരിപൂർണ്ണമായ യുക്തിയാൽ രാവിനെയും പകലിനെയും ഒന്നിനുപിറകെ ഒന്നായി (خلفة) ആക്കി. ഇതിനർത്ഥം, ഒന്നിൽ നഷ്ടപ്പെട്ട കർമ്മങ്ങൾ മറ്റൊന്നിൽ പൂർത്തിയാക്കി ആരാധനകളിൽ വിശാലത നൽകുക എന്നതാണ്. ഉമർ ബിൻ ഖത്താബ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനോട് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ: 'രാത്രിയിൽ നഷ്ടപ്പെട്ട നവാഫിലുകൾ പകൽ നിർവ്വഹിക്കുക, പകൽ നഷ്ടപ്പെട്ടവ രാത്രിയിലും.' ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുകയും അവന്റെ യുക്തിയെയും കഴിവിനെയും അറിയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'ആരെങ്കിലും ഉണർന്നിരിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ' (لِمَنْ أَرادَ أَنْ يَذَّكَّرَ) - അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ ഓർക്കാനും അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിൽ ചിന്തിക്കാനും. 'അല്ലെങ്കിൽ നന്ദി കാണിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ' (أَوْ أَرادَ شُكُوراً) - അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിച്ചുകൊണ്ട് നന്ദി പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ. ഇമാം റാഇബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ശുക്ർ' (شكر) എന്നാൽ അനുഗ്രഹത്തെ മനസ്സിലാക്കുകയും അത് പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യലാണ്. ഇത് ഹൃദയം കൊണ്ടും, നാവുകൊണ്ടും, അവയവങ്ങൾ കൊണ്ടും നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

ഓരോ രോമകൂപവും അവിടുത്തെ ഔദാര്യമാണ്, ഓരോ രോമത്തിനും ഞാൻ എങ്ങനെ നന്ദി പ്രകാശിപ്പിക്കും? അറിഞ്ഞുകൊള്ളുക, ഈ വിശുദ്ധ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ഐച്ഛികമായ ആരാധനകൾ (ورد النفل) നഷ്ടപ്പെട്ടാൽ അത് നിർബന്ധമായല്ല, മറിച്ച് പുണ്യകരമായ രീതിയിൽ (استحباب) ഖളാഅ് വീട്ടാവുന്നതാണ് എന്നാണ്. കാരണം, ആരാധനകളിലെ സ്ഥിരത

(دوام الـورد) ആത്മീയ പ്രകാശങ്ങളുടെ തുടർച്ചയ്ക്ക് (دوام الـوارد) കാരണമാകുന്നു. ആത്മീയ പ്രകാശങ്ങളുടെ തുടർച്ചയാകട്ടെ, അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള എത്തിച്ചേരലിന് (وصـلة) വഴിയൊരുക്കുന്നു. നദികൾ മഴവെള്ളത്താലും മലകളിലെ മഞ്ഞുകട്ടകളാലും പോഷിപ്പിക്കപ്പെടുമ്പോൾ മാത്രമേ അവ സമുദ്രത്തിൽ ചെന്നുചേരുന്നുള്ളൂ എന്ന് നിങ്ങൾ കാണുന്നില്ലേ? ഈ സഹായം മുറിഞ്ഞാൽ ലക്ഷ്യപ്രാപ്തി അസാധ്യമാകും. അതുകൊണ്ടാണ് ആത്മീയ സഞ്ചാരികൾ (سـالك) രാപ്പകൽ ഭേദമന്യേ തങ്ങളുടെ ആരാധനകളിൽ (أوراد) അതീവ ശ്രദ്ധ ചെലുത്തുന്നത്. അവർ അതിനെ തങ്ങൾക്ക് നിർബന്ധമായ കാര്യങ്ങളെപ്പോലെ (واجبات) കണക്കാക്കുന്നു. രാത്രിയിലെ ആരാധന നഷ്ടപ്പെട്ടാൽ പകലും, പകൽ നഷ്ടപ്പെട്ടാൽ രാത്രിയും അവർ അത് ഖളാഅ് വീട്ടുന്നു. അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള വഴി തിരിച്ചറിഞ്ഞവൻ ഒരിക്കലും മടങ്ങില്ല; മടങ്ങിയാൽ ലോകത്താരും അനുഭവിക്കാത്ത വിധം ഇരുലോകത്തും അവൻ ശിക്ഷിക്കപ്പെടും. അതിനാൽ പ്രഭാതത്തിലും പ്രദോഷത്തിലും ആരാധനകളിൽ മുഴുകുക; അത് സച്ചരിതരായ മുൻഗാമികളുടെ (سلف الصالحين) ചര്യയാണ്. അശ്രദ്ധയിൽ (غفلة) നിന്ന് സൂക്ഷിക്കുക, കാരണം അത് പിശാച് ചെവിയിൽ മൂത്രമൊഴിച്ച പാപികളുടെ സ്വഭാവമാണ്. ശൈഖ് അബൂബക്കർ അദ്-ളരീർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: എന്റെ അയൽപക്കത്ത് പകൽ നോമ്പെടുക്കുകയും രാത്രി നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു യുവാവുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു ദിവസം അവൻ പറഞ്ഞു: 'അധ്യാപകരെ, കഴിഞ്ഞ രാത്രി എന്റെ ആരാധന നഷ്ടപ്പെട്ടപ്പോൾ ഞാൻ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടു, എന്റെ നമസ്കാരസ്ഥലം (محـــراب) പിളർന്നിരിക്കുന്നു. അതിൽ നിന്ന് സുന്ദരികളായ പെൺകുട്ടികൾ പുറത്തുവരുന്നു. എന്നാൽ അവരിൽ ഒരാൾ മാത്രം അതീവ വിരൂപയായിരുന്നു. ഞാൻ ചോദിച്ചു: 'ഇവർ ആരാണ്?' അവർ പറഞ്ഞു: 'ഞങ്ങൾ നീ കഴിഞ്ഞുപോയ രാത്രികളാണ്. ഈ വിരൂപയായവൾ നീ ഉറങ്ങിയ ഇന്നത്തെ രാത്രിയാണ്. നീ ഇന്ന് മരിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഇതായിരിക്കും നിന്റെ അവസ്ഥ.' ആ വിരൂപയായവൾ പാടി: 'എന്നെ സൃഷ്ടിച്ചവനോട് ചോദിക്കൂ, എന്നെ പഴയ അവസ്ഥയിലേക്ക് മാറ്റാൻ. നീ എന്നെ വിരൂപയാക്കി. നീ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കാലത്തോളം രാത്രികളിൽ ഉറങ്ങരുത്,

ഉറങ്ങിയാൽ അവ നിന്റെ ആയുഷ്കാലത്തെ വിരൂപമാക്കും.' അപ്പോൾ സുന്ദരികളിൽ ഒരാൾ പറഞ്ഞു: 'ഞങ്ങൾ നീ ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്തും പ്രാർത്ഥിച്ചും ഉണർന്നിരുന്ന രാത്രികളാണ്.' ഇത് കേട്ട യുവാവ് ഒരു വലിയ നിലവിളിയോടെ മരണപ്പെട്ടു. ഇബ്ലീസ് യഹ്യാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് മുന്നിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശരീരത്തിൽ പലതരം കൊളുത്തുകൾ കണ്ടു. യഹ്യാ നബി ചോദിച്ചു: 'ഇതെന്താണ്?' ഇബ്ലീസ് പറഞ്ഞു: 'ഇവ മനുഷ്യരെ വഴിതെറ്റിക്കാൻ ഞാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന ആഗ്രഹങ്ങളാണ്.' യഹ്യാ നബി ചോദിച്ചു: 'എനിക്കെന്തെങ്കിലും ഉണ്ടോ?' ഇബ്ലീസ് പറഞ്ഞു: 'നീ വയറുനിറച്ചു ഭക്ഷണം കഴിക്കുമ്പോൾ നമസ്കാരത്തിലും ദിക്റിലും നിനക്ക് മടി പിടിപ്പിക്കാറുണ്ട്.' യഹ്യാ നബി പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു: 'ഇനി ഒരിക്കലും വയറുനിറച്ച് ഭക്ഷണം കഴിക്കില്ല.' ഇബ്ലീസ് പറഞ്ഞു: 'എങ്കിൽ ഞാനും പ്രതിജ്ഞ ചെയ്യുന്നു, ഇനി ഒരിക്കലും ഒരു മുസ്ലിമിനെയും ഞാൻ ഉപദേശിക്കില്ല.' ഒരു ആബിദ് മരണസമയത്ത് പറഞ്ഞു: 'പാപങ്ങളുടെയും ദുഃഖങ്ങളുടെയും ഈ ലോകത്തെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് ഖേദമില്ല, മറിച്ച് ഞാൻ ഉറങ്ങിയ രാത്രികളെയും, നോമ്പില്ലാത്ത പകലിനെയും, അല്ലാഹുവിനെ ഓർക്കാതിരുന്ന നിമിഷങ്ങളെയും കുറിച്ചാണ് എന്റെ ഖേദം.' അവസരം ലഭിച്ചവർ വേഗത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുക, ബാക്കിയുള്ള ആയുസ്സിന് വിലമതിക്കാനാവില്ല.

[سورة الفرقان (25) : آية 63]

പരമകാരുണികന്റെ ദാസന്മാർ *(عباد الرحمن)* ഭൂമിയിലൂടെ വിനയത്തോടെയും ശാന്തതയോടെയും *(هونًا)* സഞ്ചരിക്കുന്നവരാണ്. അവരുടെ നടത്തത്തിൽ അഹങ്കാരമോ ധാർഷ്ട്യമോ ഉണ്ടാവുകയില്ല. അവർക്ക് ഒരുതരം ഗാംഭീര്യവും ആന്തരികമായ സമാധാനവും ഉണ്ടാകും. അജ്ഞരായ ആളുകൾ *(الجاهلون)* അവരോട് സംസാരിക്കുമ്പോൾ, അവർ സമാധാനപരമായ വാക്കുകൾ *(سلامًا)* മാത്രം പറയുന്നു. അതായത്, അവർ തർക്കങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുകയോ, അനാവശ്യമായ വാഗ്വാദങ്ങളിൽ മുഴുകുകയോ, അജ്ഞരുടെ വാക്കുകൾക്ക് അതേ നാണയത്തിൽ മറുപടി നൽകുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. പകരം, അവർ മാന്യമായ മൗനം പാലിക്കുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ സമാധാനപരമായ ഒരു പ്രതികരണം നൽകുകയോ ചെയ്തുകൊണ്ട് അവരെ ഒഴിവാക്കുന്നു. ഇത് അവരുടെ ക്ഷമയെയും *(صبر)* സഹനത്തെയും *(حلم)* സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി കാംക്ഷിച്ച്, തങ്ങളുടെ ആത്മാവിനെ അനാവശ്യമായ കലഹങ്ങളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുന്നവരാണവർ.

വിശ്രമത്തിലായിരിക്കുമ്പോൾ അശ്രദ്ധരാകരുത്, കാരണം പരീക്ഷണങ്ങളുടെ രാത്രി പിന്നാലെയുണ്ട്. എന്നാൽ പരീക്ഷണങ്ങളുടെ ഇരുളിൽ അസ്വസ്ഥരാകുന്നവരേ, നിരാശരാകരുത്, കാരണം സൗഭാഗ്യത്തിന്റെ പ്രഭാതം പിന്നാലെയുണ്ട്. ഹൃദയമേ, ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളുക, ദുഃഖിക്കരുത്. ഈ സന്ധ്യ പ്രഭാതമായി മാറും, ഈ രാത്രി പുലരിയായി വിടരും. അല്ലാഹുവിനോട് നാം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു, അവൻ നമ്മെ ഉണർവുള്ളവരും (يقظة), സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നവരും (شهود), എല്ലാ ദൃശ്യങ്ങളിലും അവന്റെ സൗന്ദര്യത്തെ ദർശിക്കുന്നവരുമായ (مطالعة الجمال) ഉന്നതരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തട്ടെ. അസ്തിത്വത്തിന്റെ ഇരുട്ടിൽ അകപ്പെട്ടുപോകുന്നതിൽ നിന്നും, അവന്റെ ഔദാര്യത്തിന്റെ പ്രവാഹത്തിൽ നിന്ന് തടയപ്പെടുന്നതിൽ നിന്നും നാം അവനിൽ അഭയം തേടുന്നു. തീർച്ചയായും അവൻ കരുണാനിധിയും

സ്നേഹനിധിയുമാണ്. 'റഹ്മാന്റെ ദാസന്മാർ' (عباد الرحمن) എന്നത് ദുനിയാവിന്റെയും പിശാചിന്റെയും നഫ്സിന്റെയും ഇച്ഛകളുടെയും ദാസന്മാരിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തരാണ്. അവർ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടവർ എന്ന നിലയിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരാണെങ്കിലും, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക കാരുണ്യത്തിന്റെ അടയാളങ്ങളായ ഗുണങ്ങൾ അവരിൽ ഇല്ലാത്തതിനാൽ അവർക്ക് ഈ ബഹുമതി ലഭിക്കുന്നില്ല. 'അവർ ഭൂമിയിലൂടെ വിനയത്തോടെ നടക്കുന്നു' (يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْناً) എന്നതിനർത്ഥം, അവർ അഹങ്കാരമോ പ്രകടനമോ ഇല്ലാതെ, അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വവും പ്രതാപവും ദർശിച്ചതുകൊണ്ട് വിനയത്തോടെയും ശാന്തതയോടെയും നടക്കുന്നു എന്നാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'വിശ്വാസി വിനയമുള്ളവനും മൃദുലസ്വഭാവിയുമാണ്, മൂക്കുകയറിട്ട ഒട്ടകത്തെപ്പോലെ; അവനെ നയിച്ചാൽ അവൻ വഴങ്ങും, പാറപ്പുറത്ത് കിടത്താൻ പറഞ്ഞാൽ അവൻ കിടക്കും.' അജ്ഞാനികൾ അവരോട് മോശമായി സംസാരിച്ചാൽ, അവർ 'സലാം' (സമാധാനം) എന്ന് പറയുന്നു. അതായത്, ഞങ്ങൾ നിങ്ങളിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതത്വം ആഗ്രഹിക്കുന്നു, അല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ നിങ്ങളോട് തിന്മ ചെയ്യില്ല, നിങ്ങൾ ഞങ്ങളോട് തിന്മ ചെയ്യരുത് എന്നർത്ഥം. ഇത് അജ്ഞതയോടുള്ള അജ്ഞതയല്ല, മറിച്ച് വിവേകപൂർണ്ണമായ വിട്ടുനിൽക്കലാണ്.

ഈ വചനത്തിലെ 'സലാമൻ' (سلاما) എന്ന പദത്തിന് 'സദാദൻ' (سدادا) അഥവാ ശരിയായതും ഉപദ്രവങ്ങളിൽ നിന്നും പാപങ്ങളിൽ നിന്നും മുക്തവുമായ വാക്ക് എന്നാണർത്ഥം. അവിവേകികളായ ആളുകൾ അനാവശ്യമായി തർക്കിക്കാൻ വരുമ്പോൾ അവരിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ സാരം. മഹാനായ റൂമി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പാടിയതുപോലെ: 'അവർ നിന്നെ പരിഹസിച്ചാൽ, നീ പുഞ്ചിരിയോടെ മറുപടി നൽകി കടന്നുപോവുക. അവർ നിന്നെ ശകാരിച്ചാൽ, നീ അവർക്ക് വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിച്ച് സന്തോഷത്തോടെ മുന്നോട്ട് പോവുക.' ശൈഖ് സഅ്ദി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) ഒരു കഥയിലൂടെ ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു: ഒരു മദ്യപൻ ഒരു സജ്ജനത്തിന്റെ വീണ തകർത്തു. പിറ്റേന്ന് ആ സജ്ജനം ആ മദ്യപന് പണം നൽകി പറഞ്ഞു, 'ഇന്നലെ നീ മദ്യലഹരിയിലായിരുന്നതുകൊണ്ട് നിനക്ക് തെറ്റ് പറ്റി, എന്റെ വീണയും നിന്റെ തലയും തകർന്നു. എനിക്ക് വീണ വീണ്ടും ലഭിക്കും,

എന്നാൽ നിനക്ക് നഷ്ടപ്പെട്ടത് പണം കൊണ്ട് മാത്രമേ പരിഹരിക്കാനാവൂ.' അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾ (أولياء الله) അങ്ങനെയുള്ളവരാണ്; അവർ ജനങ്ങളുടെ ഉപദ്രവങ്ങൾ ക്ഷമയോടെ സഹിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അടിമകൾ (عباد الرحمن) തങ്ങളുടെ ആത്മീയ അവസ്ഥയിൽ മാത്രമല്ല, മറ്റുള്ളവരുമായുള്ള ഇടപാടുകളിലും ഉത്തമരാണ്. ക്ഷമ (صبر), വിട്ടുവീഴ്ച (عفو), സഹനശീലത (حلم) എന്നിവയാണ് അവരുടെ അടയാളങ്ങൾ. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയ ഹദീസിൽ, അന്ത്യദിനത്തിൽ 'ഫള്ലിന്റെ ആളുകൾ' (أهل الفضل) എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്നവർ ഇവർ തന്നെയാണ്. അവർക്ക് സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്ക് വേഗത്തിൽ പ്രവേശനം ലഭിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അടിമകളുടെ വിശേഷണങ്ങൾ വിവരിക്കുമ്പോൾ പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: ആരാധന അവരുടെ ആഭരണവും, ദാരിദ്ര്യം അവരുടെ ബഹുമതിയും, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സ്നേഹം അവരുടെ ആനന്ദവുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ നാമങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ഉന്നതമായത് 'അബ്ദുല്ലാഹ്' (عبد الله) എന്നതാണ്. നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം മാത്രമാണ് ഈ പദവിയിൽ പൂർണ്ണത പ്രാപിച്ചവർ. അവിടുത്തെ പിൻപറ്റുന്ന ഖുതുബുകൾക്ക് (أقطاب) മാത്രമാണ് ഈ പദവിയുടെ അംശം ലഭിക്കുന്നത്.

[سورة الفرقان (25) : آية 64]

അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരായ അവർ, തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിന് സുജൂദ് *(سجود)* ചെയ്തും, നിന്നു നമസ്കരിച്ചും രാത്രികൾ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നവരാണ്. ഈ സൂക്തം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട ദാസന്മാർ തങ്ങളുടെ രാത്രികളെ അലസതയിലോ അനാവശ്യമായ ഉറക്കത്തിലോ കളയുന്നില്ല എന്നാണ്. മറിച്ച്, അവർ തങ്ങളുടെ ആത്മാക്കളെ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിലേക്ക് ഉയർത്തുന്ന ആരാധനകളാൽ *(عبادة)* ആ രാത്രികളെ ധന്യമാക്കുന്നു. സുജൂദും ഖിയാമും *(قيام)* ചേർന്ന ഈ ആരാധന, അഹങ്കാരത്തെ ഇല്ലാതാക്കി വിനയം *(تواضع)* ഹൃദയത്തിൽ നിറയ്ക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതാപത്തെ തിരിച്ചറിഞ്ഞവർക്ക്, രാത്രിയുടെ നിശബ്ദതയിൽ അവനോട് സംവദിക്കുന്നതിനേക്കാൾ വലിയൊരു ആനന്ദം മറ്റൊന്നില്ല. ഇതാണ് യഥാർത്ഥ ഭക്തിയുടെ *(تقوى)* അടയാളം.

അവൻ അർ-റഹ്മാൻ (الرحمـن) എന്ന നാമത്തിന്റെ പ്രകടനമാണ്. അവൻ സർവ്വ ലോകങ്ങൾക്കും കാരുണ്യമാണ്; ആരുടെയും കഴിവോ സന്നദ്ധതയോ അനുസരിച്ച് അവന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് ആരും പുറത്തുപോകുന്നില്ല. അബ്ദുർ-റഹീം (عبد الرحيم) അർ-റഹീം (الرحـيم) എന്ന നാമത്തിന്റെ പ്രകടനമാണ്. അവൻ തന്റെ കാരുണ്യം തഖ്വ (تقـوى) ഉള്ളവർക്കും നന്മ ചെയ്യുന്നവർക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി നേടിയവർക്കും മാത്രമായി നിശ്ചയിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ കോപത്തിന് പാത്രമായവരോട് അവൻ പ്രതികാരം ചെയ്യുകയും ചെയ്യും. അബ്ദുർ-റസ്സാഖ് (عبد الرزاق) എന്നാൽ അല്ലാഹു അവന്റെ രിസ്ഖ് (رزق) വിശാലമാക്കുകയും അത് അടിമകൾക്ക് വേണ്ടി ചെലവഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവനാണ്. അബ്ദുൽ-വഹ്ഹാബ് (عبـد الوهـاب) എന്നാൽ അൽ-ഹഖ് (الحـق) അൽ-ജവ്വാദ് (الجـواد) എന്ന നാമത്തിലൂടെ അവനിൽ പ്രകടമാവുകയും, പ്രതിഫലമോ ലക്ഷ്യമോ കൂടാതെ, ഉചിതമായ രീതിയിൽ, ഉചിതമായവർക്ക് ഉചിതമായത് നൽകുകയും, അല്ലാഹുവിന്റെ പരിപാലനയിലുള്ളവർക്ക് ഇംദാദ്

(إمـــداد) നൽകുകയും ചെയ്യുന്നവനാണ്. അല്ലാഹു നമ്മെയും നിങ്ങളെയും അവന്റെ ഉൽകൃഷ്ട നാമങ്ങളെ സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നവരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തട്ടെ. അത് ഏറ്റവും ഉന്നതമായ ലക്ഷ്യവും ശ്രേഷ്ഠമായ ഉദ്ദേശ്യവുമാണ്. "അവർ രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നവരാണ്" (وَالَّذِينَ يَبِيتُـــونَ) എന്നത് ആദ്യത്തെ വിശേഷണത്തോട് ചേർത്തതാണ്. അൽ-ബൈതൂത (البيتوتـــة) എന്നാൽ രാത്രി നിങ്ങളെ പിടികൂടുക എന്നതാണ്, നിങ്ങൾ ഉറങ്ങിയാലും ഇല്ലെങ്കിലും. അതുകൊണ്ടാണ് "അവൻ അസ്വസ്ഥനായി രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടി" എന്ന് പറയുന്നത്, അതായത് അവൻ പ്രക്ഷുബ്ധനായിരുന്നു. ഇതിന്റെ അർത്ഥം [പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ: അർ-റഹ്മാന്റെ അടിമകൾ രാത്രിയെ പകലാക്കി മാറ്റുന്നവരാണ്] എന്നാണ്. "തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനുവേണ്ടി" (لِرَبِّهِمْ) അല്ലാതെ സ്വന്തം താൽപ്പര്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയല്ല. ഇത് ശേഷമുള്ളതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. ഫാസില (فاصلة) പരിഗണിച്ച് തഖ്സീസ് (تخصيص) എന്നതിനായി മുന്നോട്ട് വെച്ചതാണ്. "സുജൂദ് ചെയ്യുന്നവരായി" (سُجَّـداً) എന്നത് സാജിദ് (ســاجد) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്, അതായത് അവർ മുഖം നിലത്ത് വെച്ച് സുജൂദ് ചെയ്യുന്നവരായിരിക്കെ. "നിന്നുകൊണ്ട്" (وَقِيَاماً) എന്നത് ഖാഇം (قائم) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്, നിയാം (نيـام), നാഇം (نائم) എന്നിവ പോലെ, അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ സ്ഥാനത്ത് ഉപയോഗിച്ച ഒരു മസ്ദർ (مصـدر) ആണ്, അതായത് അവർ കാലുകളിൽ നിന്നുകൊണ്ട്. ഫാസിലകൾ പരിഗണിച്ച് സുജൂദിനെ ഖിയാമിന് (قيـام) മുമ്പാക്കി. നമസ്കാരത്തിൽ ഖിയാമിനാണ് മുൻഗണനയെങ്കിലും, സുജൂദിനാണ് കൂടുതൽ മുൻഗണന നൽകേണ്ടതെന്ന് അറിയുക. കാരണം, "ഒരു അടിമ തന്റെ രക്ഷിതാവിനോട് ഏറ്റവും അടുക്കുന്നത് അവൻ സുജൂദിൽ ആയിരിക്കുമ്പോഴാണ്" എന്ന് വന്നിട്ടുണ്ട്. സത്യനിഷേധികൾ ഇതിൽ അഹങ്കാരം കാണിക്കുന്നു; അവരിൽ ചിലർ പറഞ്ഞു: "ഞാനിത് ചെയ്യില്ല, കാരണം എന്റെ നിതംബം എന്റെ തലയ്ക്ക് മുകളിൽ വരുന്നത് എനിക്കിഷ്ടമല്ല." ഇതിന്റെ അർത്ഥം, അവർ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനുവേണ്ടി സുജൂദ് ചെയ്യുന്നവരും നിൽക്കുന്നവരുമായിരിക്കും, അതായത് രാത്രി

മുഴുവനായോ ഭാഗികമായോ നമസ്കാരത്തിലൂടെ അവർ സജീവമാക്കും. മുത്തഖീൻ (متقين) ആയവരെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു തആലാ പറഞ്ഞതുപോലെ: "അവർ രാത്രിയിൽ അൽപം മാത്രമേ ഉറങ്ങാറുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ." അൽ-ബൈതൂത (البيتوتة) (രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നത്) പ്രത്യേകം എടുത്തുപറഞ്ഞത് രാത്രിയിലെ ആരാധന കൂടുതൽ പ്രയാസകരവും രിയാഅ് (رياء) (പ്രദർശനം) എന്നതിൽ നിന്ന് കൂടുതൽ അകന്നതുമായതുകൊണ്ടാണ്. ഇത് തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവുമായുള്ള അവരുടെ ബന്ധത്തിലെ അവസ്ഥയുടെ വിശദീകരണമാണ്, അവരുടെ പകലിനെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണത്തിന് ശേഷം അവരുടെ രാത്രിയെക്കുറിച്ചുള്ള വർണ്ണനയാണിത്. സഈദ് ഇബ്നുൽ മുസയ്യബ്, ഫുദൈൽ ഇബ്നു ഇയാദ്, അബൂ സുലൈമാൻ അദ്-ദാറാനി, ഹബീബ് അൽ-അജ്മി, മാലിക് ഇബ്നു ദീനാർ, റാബിഅ അൽ-അദവിയ്യ എന്നിവരും മറ്റുള്ളവരും രാത്രി മുഴുവൻ ഖിയാമുൽ ലൈൽ (قيام الليل) നിർവഹിക്കുന്നതിലും ഇശാ നമസ്കാരത്തിന്റെ വുദൂഅ് (وضوء) കൊണ്ട് സുബ്ഹി നമസ്കരിക്കുന്നതിലും പ്രസിദ്ധരായിരുന്നു. അത്തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ (التأويلات النجمية) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: "അവർ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനുവേണ്ടി സുജൂദ് ചെയ്തുകൊണ്ട് രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടുകയും, രാവിലെ ഉണരുമ്പോൾ (അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം) കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങനെ അവരുടെ പ്രഭാതത്തിലെ കണ്ടെത്തൽ അവരുടെ സായാഹ്നത്തിലെ സുജൂദിന്റെ ഫലങ്ങളാണ്." ഹദീസിൽ വന്നതുപോലെ: "രാത്രിയിൽ ആരുടെ നമസ്കാരം വർദ്ധിക്കുന്നുവോ, അവന്റെ മുഖം പകൽ പ്രകാശമുള്ളതാകും." അതായത്, അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ അവന്റെ മാഉൽ വജ്ഹ് (ماء الوجه) (മുഖത്തിന്റെ പ്രകാശം/മാനം) മഹത്തരമാകും. ഏറ്റവും നല്ല കാര്യങ്ങൾ സുജൂദ് കൊണ്ട് ബാഹ്യമായി മനോഹരമാക്കപ്പെട്ടതും വുജൂദ് (അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം) കൊണ്ട് ആന്തരികമായി അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടതുമാണ്. മുഹമ്മദ് ഇബ്നു സീരീന്റെ സഹോദരി ഹഫ്സ ബിൻത് സീരീൻ എല്ലാ രാത്രിയും ഖുർആനിന്റെ പകുതി നമസ്കാരത്തിൽ പാരായണം ചെയ്യുമായിരുന്നു. അവർ രാത്രിയിൽ തന്റെ മുസല്ലയിൽ നിൽക്കുമായിരുന്നു, ചിലപ്പോൾ വിളക്ക് കെട്ടുപോയാൽ പ്രഭാതം വരെ വീട് അവർക്ക് പ്രകാശപൂരിതമാകുമായിരുന്നു. അവർ

ബസറയിലെ ഏറ്റവും വലിയ ആരാധകരിൽ ഒരാളായിരുന്നു. അവരുടെ സഹോദരൻ ഇബ്നു സീരീന് ഖുർആനിലെ ഏതെങ്കിലും കാര്യത്തിൽ സംശയമുണ്ടായാൽ പറയുമായിരുന്നു: "പോയി ഹഫ്സയോട് ചോദിക്കൂ അവൾ എങ്ങനെയാണ് പാരായണം ചെയ്യുന്നത്." അവർ പറയുമായിരുന്നു: "ഓ യുവജനങ്ങളേ, നിങ്ങൾ ചെറുപ്പമായിരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ നിങ്ങളിൽ നിന്ന് (നന്മകൾ) എടുക്കുക, കാരണം ഞാൻ യഥാർത്ഥ അമൽ (عمل) കണ്ടിട്ടുള്ളത് യുവത്വത്തിൽ മാത്രമാണ്." റാബിഅ അൽ-അദവിയ്യ രാത്രി മുഴുവൻ നമസ്കരിക്കുമായിരുന്നു. സുബ്ഹി അടുക്കുമ്പോൾ ഒരു ചെറിയ ഉറക്കം ഉറങ്ങും, എന്നിട്ട് എഴുന്നേറ്റ് പറയും: "ഓ ആത്മാവേ, നീ എത്ര ഉറങ്ങുന്നു, എത്ര എഴുന്നേൽക്കുന്നു? യവ്മുൻ നുശൂർ (يوم النشور) (ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പ് നാൾ) പ്രഭാതത്തിലല്ലാതെ നീ ഉണരാത്ത ഒരു ഉറക്കം ഉറങ്ങാൻ നീ ഒരുങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു." മരണം വരെ ഇതായിരുന്നു അവരുടെ പതിവ്. ഹദീസിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്: "ഒരു ആടിനെ കറക്കുന്ന സമയമെങ്കിലും രാത്രിയിൽ നമസ്കരിക്കുക." മടിയോ അസീമത്ത് (عزيمة) (ദൃഢനിശ്ചയം) ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടോ, അതിനെ വിലമതിക്കാത്തതുകൊണ്ടുള്ള അശ്രദ്ധകൊണ്ടോ, അല്ലെങ്കിൽ സ്വന്തം അവസ്ഥയിൽ വഞ്ചിതനായതുകൊണ്ടോ ആരെങ്കിലും ഖിയാമുൽ ലൈൽ (قيام الليل) നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നുവെങ്കിൽ, അവൻ അതിനെക്കുറിച്ച് കരയട്ടെ, കാരണം ധാരാളം നന്മകളുടെ വഴി അവന് മുറിഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നു. ഖിയാമുൽ ലൈലിന് (قيام الليل) തടസ്സമാകുന്ന കാര്യങ്ങൾ ദുനിയാവിന്റെ കാര്യങ്ങളിൽ അമിതമായി ശ്രദ്ധിക്കുക, ദുനിയാവിന്റെ തിരക്കുകൾ വർദ്ധിക്കുക, അവയവങ്ങളെ ക്ഷീണിപ്പിക്കുക, അമിതമായി ഭക്ഷണം കഴിക്കുക, അമിതമായ സംസാരം, വിനോദം, ബഹളം, ഖൈലൂല (قيلولة) (ഉച്ചയുറക്കം) അവഗണിക്കുക എന്നിവയാണ്. തന്റെ സമയത്തെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും തന്റെ രോഗവും അതിന്റെ ചികിത്സയും അറിയുകയും അവഗണിക്കാതെയിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവനാണ് വിജയി. ഈ എളിയ ദാസൻ പറയുന്നു, "അല്ലാഹു, സർവ്വശക്തൻ, പ്രവർത്തിക്കാൻ അവനെ ശക്തിപ്പെടുത്തട്ടെ..."

അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരായ ഇബാദുറഹ്മാൻ *(عباد الرحمن)* പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: 'ഞങ്ങളുടെ നാഥാ, നരകശിക്ഷയെ ഞങ്ങളിൽ നിന്ന് നീ അകറ്റേണമേ. തീർച്ചയായും അതിന്റെ ശിക്ഷ വിട്ടുമാറാത്തതും കഠിനവുമാണ്.' ആ നരകം താമസസ്ഥലമായും വിശ്രമകേന്ദ്രമായും എത്ര മോശമാണ്! അവർ ചെലവഴിക്കുമ്പോൾ അമിതവ്യയം ചെയ്യാറില്ല, പിശുക്ക് കാണിക്കാറുമില്ല; മറിച്ച്, ഈ രണ്ട് അവസ്ഥകൾക്കും ഇടയിലുള്ള മിതമായ മാർഗ്ഗമാണ് അവർ സ്വീകരിക്കുന്നത്. അവർ അല്ലാഹുവോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവത്തെയും വിളിച്ച് പ്രാർത്ഥിക്കാറില്ല. അല്ലാഹു പവിത്രമാക്കിയ ജീവനെ അന്യായമായി അവർ ഹനിക്കാറില്ല. അവർ വ്യഭിചരിക്കാറുമില്ല. ആരെങ്കിലും ഇത്തരം പാപങ്ങൾ ചെയ്താൽ അവൻ കഠിനമായ ശിക്ഷയെ അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടി വരും. അന്ത്യദിനത്തിൽ അവന്റെ ശിക്ഷ ഇരട്ടിയാക്കപ്പെടുകയും, അപമാനിതനായി അവൻ അതിൽ നിത്യം കഴിയുകയും ചെയ്യും. എന്നാൽ, പശ്ചാത്താപം *(توبة)* സ്വീകരിച്ച്, വിശ്വസിച്ച്, സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവർ ഒഴികെ. അത്തരക്കാരുടെ തിന്മകളെ അല്ലാഹു നന്മകളായി മാറ്റി നൽകുന്നതാണ്. അല്ലാഹു ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ്.

നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതായി വന്നിട്ടുള്ളത്: 'ഇശാ നമസ്കാരം ജമാഅത്തായി നിർവഹിച്ചവൻ പാതിരാത്രി നമസ്കരിച്ചവനെപ്പോലെയാണ്; സുബ്ഹി നമസ്കാരം ജമാഅത്തായി നിർവഹിച്ചവൻ രാത്രി മുഴുവൻ നമസ്കരിച്ചവനെപ്പോലെയാണ്.' ഇത് രാത്രി നമസ്കാരത്തിന്റെ (ഖിയാമുൽ ലൈൽ - قيام الليل) ഭാരത്തെ ലഘൂകരിക്കുന്ന ഒരു ഇളവാണ്. എന്നാൽ, ജമാഅത്തിനോടുള്ള പ്രോത്സാഹനവും നിയ്യത്തിന്റെ (نية) സ്വാധീനവുമാണ് ഇതിലൂടെ വ്യക്തമാക്കുന്നത്. ഇശാ നമസ്കാര സമയത്ത് സുബ്ഹി ജമാഅത്തായി നിർവഹിക്കുമെന്ന് കരുതിയവൻ പള്ളിയിൽ കാത്തിരുന്നവനെപ്പോലെയാണ്. ചിലപ്പോൾ ഉന്നതമായ

നിശ്ചയദാർഢ്യം (ഹിമ്മത്ത് - همة) കാലടികളെക്കാൾ മുന്നിലെത്തും. എങ്കിലും, നിയ്യത്തോടുകൂടിയ കർമ്മമാണ് വെറും നിയ്യത്തിനേക്കാൾ ഉത്തമം. ഇളവിനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠം ദൃഢനിശ്ചയമാണ്. സഹ്ൽ ബിൻ അബ്ദുല്ലാഹിത്തുസ്തരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഫർളുകളെ പൂർത്തിയാക്കാൻ സുന്നത്തായ റവാത്തിബുകൾ ആവശ്യമാണ്; സുന്നത്തുകളെ പൂർത്തിയാക്കാൻ നവാഫിലുകൾ ആവശ്യമാണ്; നവാഫിലുകളെ പൂർത്തിയാക്കാൻ ആദരവുകൾ (ആദാബ് - آداب) ആവശ്യമാണ്. ആദരവുകളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടത് ദുനിയാവിനെ ഉപേക്ഷിക്കലാണ്.' നീണ്ട ഖിയാമും (നിന്നു നമസ്കരിക്കൽ) കൂടുതൽ സുജൂദും റുകൂഉം ഏതാണ് ഉത്തമം എന്നതിൽ പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. 'അദ്ദുറർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, ഖിയാമിനാണ് മുൻഗണന എന്നാണ്. കാരണം, 'ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ നമസ്കാരം ഖുനൂത്ത് (ഖിയാം) നീട്ടുന്നതാണ്' എന്ന് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയിട്ടുണ്ട്. ഖിയാം നീട്ടുമ്പോൾ ഖുർആൻ പാരായണം വർദ്ധിക്കുന്നു. എന്നാൽ, കൂടുതൽ റുകൂഉം സുജൂദും ചെയ്യുമ്പോൾ തസ്ബീഹ് വർദ്ധിക്കുന്നു. പാരായണമാണ് തസ്ബീഹിനേക്കാൾ ഉത്തമം. ചിലർ രണ്ടാമത്തേതിനാണ് മുൻഗണന നൽകുന്നത്. ഇബ്നു ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു ഒരാൾ ദീർഘനേരം നിൽക്കുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ ഇദ്ദേഹത്തെ തിരിച്ചറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ കൂടുതൽ റുകൂഉം സുജൂദും ചെയ്യാൻ ഉപദേശിക്കുമായിരുന്നു. കാരണം, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പറയുന്നത് ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്: അടിമ നമസ്കാരത്തിനായി നിൽക്കുമ്പോൾ അവന്റെ പാപങ്ങൾ അവന്റെ തലയിലും തോളിലും വെക്കപ്പെടുന്നു. അവൻ റുകൂഉം സുജൂദും ചെയ്യുമ്പോഴെല്ലാം അവ കൊഴിഞ്ഞു വീഴുന്നു.' നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതായി വന്നിട്ടുണ്ട്: 'അല്ലാഹുവിന് വേണ്ടി കൂടുതൽ സുജൂദ് ചെയ്യുക. കാരണം, നീ അല്ലാഹുവിന് വേണ്ടി ഒരു സുജൂദ് ചെയ്താൽ, അതുവഴി അല്ലാഹു നിന്റെ പദവി ഉയർത്തുകയും ഒരു പാപം മായ്ച്ചുകളയുകയും ചെയ്യും.' അറിഞ്ഞേക്കുക, എല്ലാ കർമ്മങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനം നിയ്യത്ത് ഉറപ്പിക്കലും ഇഖ്ലാസ് (إخلاص) ശുദ്ധീകരിക്കലുമാണ്. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയഭക്തി (തഖ്വ - تقـوى) ഇല്ലാത്തവന്റെ

നമസ്കാരം വെറും ചടങ്ങാണ്. 'റബ്ബനാ സ്വിർഫ് അന്ന അദാബ ജഹന്നം' (ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ, നരകശിക്ഷയിൽ നിന്ന് ഞങ്ങളെ കാക്കണമേ) എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നവർ, സൃഷ്ടികളോട് നല്ല നിലയിൽ വർത്തിക്കുകയും സത്യദൈവത്തെ ആരാധിക്കുന്നതിൽ കഠിനാധ്വാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടും, അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടുന്നവരാണ്.

[سورة الفرقان (25) : آية 67]

അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരുടെ വിശേഷണങ്ങൾ വിവരിക്കുമ്പോൾ, അവർ ചെലവഴിക്കുമ്പോൾ അമിതവ്യയം (إسراف) കാണിക്കാത്തവരും, പിശുക്ക് (بخل) കാണിക്കാത്തവരുമാണെന്ന് അല്ലാഹു വ്യക്തമാക്കുന്നു. അവർ ഈ രണ്ട് അവസ്ഥകൾക്കും ഇടയിലുള്ള മധ്യമമാർഗ്ഗം (اقتصاد) സ്വീകരിക്കുന്നവരാണ്. റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, അമിതവ്യയം എന്നത് അർഹതയില്ലാത്ത കാര്യങ്ങളിൽ ധനം ചെലവഴിക്കുന്നതാണ്. പിശുക്ക് എന്നത് അർഹതപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ ചെലവഴിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുന്നതുമാണ്. ഉത്തമരായ വിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ സമ്പത്ത് അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തിക്കായി, മിതത്വത്തോടെയും വിവേകത്തോടെയും വിനിയോഗിക്കുന്നു. ഇത് അവരുടെ ആത്മീയമായ സന്തുലിതാവസ്ഥയെയും (اعتدال) ഹൃദയശുദ്ധിയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

അവർ ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് രക്ഷനേടാൻ അല്ലാഹുവിനോട് അതിയായി അപേക്ഷിക്കുന്നു. അതായത്, അവർ തങ്ങളുടെ പരമാവധി പരിശ്രമിക്കുകയും, പ്രാർത്ഥനയുടെ സമയത്ത് തങ്ങളെത്തന്നെ പാപികളെപ്പോലെ താഴ്ത്തിക്കെട്ടുകയും, മാപ്പപേക്ഷിക്കുന്നവരുടെ സ്ഥാനത്ത് നിൽക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വിനീതമായ ഭാഷയിൽ അവർ അല്ലാഹുവിനോട് സംസാരിക്കുന്നു. കവി പറഞ്ഞതുപോലെ: 'അവന്റെ സന്നിധിയിൽ പ്രവേശിക്കാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിച്ചപ്പോൾ, ഒരു അടിമയെപ്പോലെ ഞാൻ വിനീതനായി.' തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളിൽ അവർ അഹങ്കരിക്കുന്നില്ല, മറിച്ച് തങ്ങളുടെ അവസ്ഥകൾ നിലനിൽക്കുമോ എന്ന ഭയത്തിലാണ് അവർ. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തങ്ങൾ നൽകേണ്ടതെല്ലാം നൽകുകയും, അതേസമയം തങ്ങളുടെ

ഹൃദയങ്ങൾ ഭയചകിതമായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർ.' ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'ഇതാണ് സത്യവിശ്വാസികളുടെ മാർഗ്ഗം; അവർ നന്മകൾ ചെയ്യുമ്പോഴും തങ്ങളുടെ കുറവുകളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിൽ തന്റെ കുറവുകൾക്ക് മാപ്പപേക്ഷിക്കുന്നവനാണ് യഥാർത്ഥ അടിമ; അല്ലാത്തപക്ഷം, അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തിന് യോജിച്ച വിധത്തിൽ ആരാധിക്കാൻ ആർക്കും സാധ്യമല്ല.' ഇബ്നു നജീദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അടിമത്തത്തിന്റെ പാതയിൽ ഒരാൾക്ക് സ്ഥാനം ലഭിക്കണമെങ്കിൽ, തന്റെ എല്ലാ കർമ്മങ്ങളും കാപട്യമാണെന്നും, തന്റെ അവസ്ഥകൾ വെറും അവകാശവാദങ്ങൾ മാത്രമാണെന്നും അയാൾക്ക് തോന്നണം.' അൽ-നഹ്റുജൂരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ ലഭിച്ചവന്റെ ലക്ഷണം, തന്റെ ഇഖ്ലാസിൽ (إخلاص) കുറവുണ്ടെന്നും, ദിക്റുകളിൽ അശ്രദ്ധയുണ്ടെന്നും, സത്യസന്ധതയിൽ പോരായ്മയുണ്ടെന്നും, ആരാധനയിൽ മടുപ്പുണ്ടെന്നും, ദാരിദ്ര്യത്തിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള കടമകളിൽ വീഴ്ചയുണ്ടെന്നും അയാൾക്ക് ബോധ്യപ്പെടും. അങ്ങനെ തന്റെ അവസ്ഥകളൊന്നും തൃപ്തികരമല്ലെന്ന് അയാൾക്ക് തോന്നും. അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള തന്റെ ദാരിദ്ര്യവും യാത്രയും വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കും, ഒടുവിൽ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ നിന്ന് അവൻ പൂർണ്ണമായും വിട്ടുനിൽക്കും.' ഈ സൂക്തം പ്രാർത്ഥനയുടെ പ്രാധാന്യത്തെ വ്യക്തമാക്കുന്നു, പ്രത്യേകിച്ച് നമസ്കാരത്തിന് ശേഷം. അത് ആരാധനയുടെ കാതലാണ്. നമസ്കരിക്കുന്നവൻ തനിയെയായാലും ജമാഅത്തായിയായാലും, ഇമാമായാലും മഅ്മൂമായാലും പ്രാർത്ഥിക്കണം: 'അല്ലാഹുവേ, മുഹമ്മദ് നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) തങ്ങളുടെയും അവരുടെ കുടുംബത്തിന്റെയും മേൽ അനുഗ്രഹം ചൊരിയേണമേ. അല്ലാഹുവേ, നിന്നോട് ഞാൻ സ്വർഗ്ഗത്തെയും അതിലേക്ക് അടുപ്പിക്കുന്ന വാക്കുകളെയും പ്രവൃത്തികളെയും ചോദിക്കുന്നു. നരകത്തിൽ നിന്നും അതിലേക്ക് അടുപ്പിക്കുന്ന വാക്കുകളിൽ നിന്നും പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്നും ഞാൻ നിന്നിൽ അഭയം തേടുന്നു...' (തുടർന്ന് പ്രാർത്ഥനകൾ). 'അൻഫഖൂ' (അവർ ചെലവഴിച്ചു) എന്ന വാക്ക്, ഒരു വസ്തു തീർന്നുപോകുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'അവർ അമിതവ്യയം ചെയ്യുന്നില്ല' (لم يسرفوا) എന്നാൽ ഔദാര്യത്തിന്റെ അതിർവരമ്പ് ലംഘിക്കുന്നില്ല എന്നാണ്. 'അവർ പിശുക്ക്

കാണിക്കുന്നില്ല' (ولم يقتروا) എന്നാൽ പിശുക്കന്റെ സങ്കുചിതത്വം കാണിക്കുന്നില്ല എന്നാണ്. അവരുടെ ചെലവഴിക്കൽ ഈ രണ്ട് അവസ്ഥകൾക്കും ഇടയിലുള്ള മധ്യമാർഗ്ഗമാണ് (قوامًا). ഇത് നീതിപൂർവ്വകമായ ഒരു നിലപാടാണ്.

അസ്സുവാഅ് (السواء) എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചത്, രണ്ട് അറ്റങ്ങളും തുല്യമായതുകൊണ്ടാണ്. ഈ ആയത്ത് സൂറത്തുൽ ഇസ്റാഇലെ (سورة الاسراء) അല്ലാഹുവിന്റെ വചനത്തിന് സമാനമാണ്: "നിങ്ങളുടെ കൈ കഴുത്തിൽ ബന്ധിച്ചതായി വെക്കരുത്, അത് പൂർണ്ണമായി തുറന്നുവിടുകയും ചെയ്യരുത്. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ നിങ്ങൾ ആക്ഷേപിക്കപ്പെട്ടവനും നിരാശനുമായിത്തീരും." (وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا). "ഒരിക്കലും മിതത്വം കൈവിടരുത്... കാരണം കാര്യങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമം അതിന്റെ മധ്യനിലയാണ്." (ഒരു പേർഷ്യൻ കവിത). ഈ വിഷയത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യം ഇതാണ്: ചിലവഴിക്കൽ (ഇൻഫാഖ് - انفاق) രണ്ട് തരത്തിലുണ്ട്; പ്രശംസനീയമായതും (മഹ്മൂദ് - محمود) ആക്ഷേപിക്കപ്പെട്ടതും (മദ്മൂം - مذموم). പ്രശംസനീയമായ ചിലവഴിക്കൽ (ഇൻഫാഖ് - انفاق) എന്നത്, അതിന്റെ ഉടമസ്ഥന് നീതി (അദാലത്ത് - العدالة) നേടിക്കൊടുക്കുന്നതാണ്. ശരീഅത്ത് (شريعة) നിർബന്ധമാക്കിയ കാര്യങ്ങളിൽ ചിലവഴിക്കുന്നതാണിത്. ഉദാഹരണത്തിന്, നിർബന്ധ സദഖ (സദഖത്തുൽ മഫ്റൂള - الصدقة المفروضة), കുടുംബത്തിന് (അഹ്ൽ - العيال) വേണ്ടിയുള്ള ചിലവഴിക്കൽ എന്നിവ. അതുകൊണ്ടാണ് ഹസൻ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞത്: "ഒരു മനുഷ്യൻ തന്റെ കുടുംബത്തിന് വേണ്ടി അമിതത്വമോ (ഇസ്റാഫ് - إسراف), ദുർവ്യയമോ (ഫസാദ് - فساد), പിശുക്കോ (ഇഖ്തിതാർ - اقتار) ഇല്ലാതെ ചിലവഴിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലാണ് (ഫീ സബീലില്ലാഹ് - في سبيل الله)." അതുപോലെ, അതിന്റെ ഉടമസ്ഥന് പ്രതിഫലം (അജ്ർ - اجرا) നേടിക്കൊടുക്കുന്ന ചിലവഴിക്കലുമുണ്ട്. ശരീഅത്ത് (ശരീഅത്ത്) ആരുടെ മേൽ ചിലവഴിക്കാൻ നിർബന്ധമാക്കിയിട്ടുണ്ടോ അവർക്ക് വേണ്ടി

ചിലവഴിക്കുന്നതാണിത്. മറ്റൊന്ന്, അതിന്റെ ഉടമസ്ഥന് സ്വാതന്ത്ര്യം (ഹൂരിയ്യത്ത് - الحرية) നേടിക്കൊടുക്കുന്ന ചിലവഴിക്കലാണ്. ശരീഅത്ത് (ശരീഅത്ത്) പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച കാര്യങ്ങളിൽ ചിലവഴിക്കുന്നതാണിത്. ഇത് ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് നന്ദിയും (ശുക്റ് - شكرا) അനുഗ്രഹദാതാവായ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് പ്രതിഫലവും (അജ്റ് - اجرا) നേടിക്കൊടുക്കുന്നു. ആക്ഷേപിക്കപ്പെട്ട ചിലവഴിക്കൽ (ഇൻഫാഖ് - انفاق) രണ്ട് തരത്തിലുണ്ട്: 1. അമിതത്വം (ഇഫ്റാത്ത് - افراط): ഇത് ദുർവ്യയവും (തബ്ദീർ - تبذير) ധൂർത്തും (ഇസ്റാഫ് - إسراف) ആണ്. 2. കുറവ് വരുത്തൽ (തഫ്രീത്ത് - تفريط): ഇത് പിശുക്കും (ഇംസാക്ക് - إمساك) കടുംപിശുക്കും (തഖ്തീർ - تقتير) ആണ്. ഈ രണ്ട് കാര്യങ്ങളിലും അളവും (കമ്മിയ്യത്ത് - الكمية) രീതിയും (കൈഫിയ്യത്ത് - الكيفية) പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ദുർവ്യയം (തബ്ദീർ - تبذير) എന്നത് അളവിന്റെ (കമ്മിയ്യത്ത് - الكمية) കാര്യത്തിൽ, തന്റെ അവസ്ഥ താങ്ങുന്നതിലും അധികം നൽകുന്നതാണ്. രീതിയുടെ (കൈഫിയ്യത്ത് - الكيفية) കാര്യത്തിൽ, അത് അതിന്റെ സ്ഥാനത്തല്ലാതെ ഉപയോഗിക്കുന്നതാണ്. ഇതിൽ അളവിനേക്കാൾ (കമ്മിയ്യത്ത് - الكمية) കൂടുതൽ പരിഗണിക്കേണ്ടത് രീതിക്കാണ് (കൈഫിയ്യത്ത് - الكيفية). ആയിരങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒരു ദിർഹം ചിലവഴിക്കുന്ന പലരും തങ്ങളുടെ ചിലവഴിക്കലിൽ ധൂർത്തന്മാരും (മുസ്റിഫ് - مسرف) തങ്ങളുടെ ദാനത്തിൽ അക്രമികളും (ളാലിം - ظالم) നാശകാരികളുമാണ് (മുഫ്സിദ് - مفسد). ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരു വേശ്യക്ക് ഒരു ദിർഹം നൽകുന്നവനോ, മദ്യം വാങ്ങുന്നവനോ. എന്നാൽ, ആയിരങ്ങൾ ചിലവഴിക്കുകയും മറ്റൊന്നും സ്വന്തമായി ഇല്ലാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പലരും അതിൽ മിതത്വം (ഇഖ്തിസാദ് - مقتصد) പാലിക്കുന്നവരാണ്. അവരുടെ ദാനം പ്രശംസനീയവുമാണ് (മഹ്മൂദ് - محمود). അബൂബക്കർ അസ്സിദ്ദീഖ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) തബൂക്ക് യുദ്ധത്തിൽ (ഗസ്വത്തു തബൂക്ക് - غزوة تبوك) തന്റെ മുഴുവൻ സമ്പത്തും ചിലവഴിച്ച സംഭവത്തിൽ ഇത് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അപ്പോൾ റസൂലുല്ലാഹി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം)

അദ്ദേഹത്തോട് ചോദിച്ചു: "അബൂബക്കറേ, താങ്കൾ താങ്കളുടെ കുടുംബത്തിന് വേണ്ടി എന്താണ് ബാക്കിവെച്ചത്?" അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "അല്ലാഹുവിനെയും അവന്റെ റസൂലിനെയും." ഒരു വിജ്ഞാനിയോട് (ഹകീം - حكيم) ചോദിക്കപ്പെട്ടു: "എപ്പോഴാണ് കുറഞ്ഞത് ചിലവഴിക്കുന്നത് ധൂർത്താകുന്നതും, കൂടുതൽ ചിലവഴിക്കുന്നത് മിതത്വമാകുന്നതും?" അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "കുറഞ്ഞത് ചിലവഴിക്കുന്നത് അസത്യത്തിന് (ബാത്വില് - باطل) വേണ്ടിയാകുമ്പോഴും, കൂടുതൽ ചിലവഴിക്കുന്നത് സത്യത്തിന് (ഹഖ് - حق) വേണ്ടിയാകുമ്പോഴും." ഈ വിഷയത്തിൽ മുജാഹിദ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ഈ ആയത്തിനെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞത് ഇതാണ്: "ഒരു മനുഷ്യന് അബൂ ഖുബൈസ് പർവ്വതം (അബൂ ഖുബൈസ് പർവ്വതം) നിറയെ സ്വർണ്ണമുണ്ടായിട്ട് അത് അല്ലാഹുവിനുള്ള വഴിപാടിൽ (ത്വാഅത്ത് - طاعة الله) ചിലവഴിച്ചാൽ അവൻ ധൂർത്തനാകില്ല. എന്നാൽ ഒരു ദിർഹം അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അനുസരണക്കേടിൽ (മഅ്സിയത്ത് - معصية الله) ചിലവഴിച്ചാൽ അവൻ ധൂർത്തനാകും." കടുംപിശുക്ക് (തഖ്തീർ - تقتير) എന്നത് അളവിന്റെ (കമ്മിയ്യത്ത് - الكمية) കാര്യത്തിൽ, തന്റെ അവസ്ഥ താങ്ങുന്നതിലും കുറവ് ചിലവഴിക്കുന്നതാണ്. രീതിയുടെ (കൈഫിയ്യത്ത് - الكيفية) കാര്യത്തിൽ, നൽകേണ്ടിടത്ത് തടയുകയും, നൽകേണ്ടാത്തിടത്ത് ചിലവഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. ജനങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ദുർവ്യയം (തബ്ദീർ - تبذير) കൂടുതൽ പ്രശംസനീയമാണ്. കാരണം അത് ഔദാര്യമാണ് (ജൂദ് - جود), എന്നാൽ അത് നിർബന്ധമായതിലും (വാജിബ് - واجب) അധികമാണ്. കടുംപിശുക്ക് (തഖ്തീർ - تقتير) എന്നത് പിശുക്കാണ് (ബുഖ്ൽ - بخل). എല്ലാ സാഹചര്യത്തിലും ഔദാര്യം (ജൂദ് - جود) പിശുക്കിനേക്കാൾ (ബുഖ്ൽ - بخل) പ്രശംസനീയമാണ്. കാരണം, ധൂർത്തനായ ഒരാൾക്ക് (മുബദ്ദിർ - مبذر) യഥാർത്ഥ ഔദാര്യത്തിലേക്ക് (സഖാഅ് - سخاء) മടങ്ങിവരുന്നത് എളുപ്പമാണ്. എന്നാൽ പിശുക്കന് (ബഖീൽ - بخيل) അതിലേക്ക് എത്തുന്നത്

പ്രയാസകരമാണ്. ധൂർത്തൻ (മുബദ്ദിർ - مبـــذر) ചിലപ്പോൾ മറ്റുള്ളവർക്ക് ഉപകാരം ചെയ്തേക്കാം, സ്വന്തത്തിന് ദോഷകരമാണെങ്കിൽ പോലും. എന്നാൽ പിശുക്കൻ (മുഖ്തിർ - مقتر) തനിക്കോ മറ്റുള്ളവർക്കോ ഉപകാരം ചെയ്യുന്നില്ല. എങ്കിലും, ദുർവ്യയം (തബ്ദീർ - تبـذير) യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരു നിലക്ക് കൂടുതൽ വൃത്തികെട്ടതാണ്. കാരണം, ധൂർത്ത് (ഇസ്റാഫ് - إسراف) ഉണ്ടാകുമ്പോൾ അതിന്റെ കൂടെ ഒരു അവകാശം (ഹഖ് - حـق) നഷ്ടപ്പെടുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ, ദുർവ്യയം (തബ്ദീർ - تبـذير) അതിന്റെ ഉടമസ്ഥനെ മറ്റുള്ളവരോട് അക്രമം (ളാലിം - ظـــالم) ചെയ്യാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് പറയപ്പെട്ടത്: "അമിത പിശുക്കൻ (ശഹീഹ് - شـحـيـح) അക്രമിയെക്കാൾ (ളാലിം - ظـــالم) കൂടുതൽ ഒഴികഴിവുള്ളവനാണ്." കാരണം, അത് (ദുർവ്യയം) ആത്മാവിനെ നിലനിർത്തുന്നതിനുള്ള ഒരു കാരണമായ സമ്പത്തിന്റെ (മാൽ - مال) മൂല്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അജ്ഞതയാണ് (ജഹ്ൽ - جهـل). അജ്ഞത (ജഹ്ൽ - جهـل) എല്ലാ തിന്മകളുടെയും മൂലകാരണമാണ്. ധൂർത്തൻ (മുത്‌ലാഫ് - متلاف) രണ്ട് നിലക്ക് അക്രമിയാണ് (ളാലിം - ظالم): അത് അതിന്റെ സ്ഥാനത്തല്ലാതെ എടുക്കുകയും, അതിന്റെ സ്ഥാനത്തല്ലാതെ വെക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട്. ഈ ആയത്തിനെക്കുറിച്ച് യസീദ് ഇബ്നു ഹബീബ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞു: "അവർ മുഹമ്മദ് നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം)യുടെ അനുചരന്മാരായിരുന്നു. അവർ സുഖത്തിനും (തനവ്വും - التنعـم) ആസ്വാദനത്തിനും (ലദ്ദത്ത് - اللذة) വേണ്ടി ഭക്ഷണം കഴിച്ചിരുന്നില്ല. സൗന്ദര്യത്തിന് (ജമാൽ - الجـمـال) വേണ്ടി വസ്ത്രം ധരിച്ചിരുന്നുമില്ല. മറിച്ച്, വിശപ്പ് അടക്കാനും (ജൂഅ് - الجـوع) തങ്ങളുടെ റബ്ബിനെ ആരാധിക്കാൻ (ഇബാദത്ത് - عبادة) ശക്തി നൽകാനും വേണ്ടിയായിരുന്നു അവർ ഭക്ഷണം ആഗ്രഹിച്ചത്. തങ്ങളുടെ ഔറത്ത് (عورات) മറക്കാനും ചൂടിൽ (ഹർറ് - الحـر) നിന്നും തണുപ്പിൽ (ഖർറ് - الـقـــرّ) നിന്നും സംരക്ഷണം നൽകാനും വേണ്ടിയായിരുന്നു അവർ വസ്ത്രം ആഗ്രഹിച്ചത്." ഹദീസിൽ

(ഹദീസ്) വന്നിരിക്കുന്നു: "ആദം സന്തതിക്ക് ഈ കാര്യങ്ങളിലല്ലാതെ അവകാശമില്ല: അവനെ സംരക്ഷിക്കുന്ന ഒരു വീട്, അവന്റെ ഔറത്ത് (عورات) മറയ്ക്കുന്ന ഒരു വസ്ത്രം, ഒരു കഷ്ണം റൊട്ടിയും (ജുർഫുൽ ഖുബ്സ് - جرف الخبز) വെള്ളവും." 'ജുർഫുൽ ഖുബ്സ്' എന്നാൽ റൊട്ടിയുടെ കഷ്ണം (കസ്റുൽ ഖുബ്സ് - كسر الخبز) എന്നാണ് അർത്ഥം, അതിന്റെ ഏകവചനം 'ജുർഫത്ത്' (جرفة) ആണ്, കസറയോടുകൂടി. ഉമർ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പറഞ്ഞു: "ഒരു മനുഷ്യൻ താൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതൊന്നും വാങ്ങാതെയും കഴിക്കാതെയും ഇരിക്കാതിരിക്കുന്നത് തന്നെ ധൂർത്തിന് (സറഫ് - سرف) മതിയായ കാരണമാണ്." "നിങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം ഭക്ഷിക്കാനാണെങ്കിൽ പോലും... കാലത്തിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ ഒരുപാട് നിരാശകൾ സഹിക്കും. എത്ര ദയനീയം, ഉന്നതനായ മനുഷ്യൻ... കന്നുകാലികളെപ്പോലെ, അല്ല, അതിലും വഴിതെറ്റിയവനാകുന്നു." (ഒരു പേർഷ്യൻ കവിത).

[سورة الفرقان (25) : آية 68]

അല്ലാഹുവിനോട് പങ്കുചേർക്കുന്നവരും *(*ശർക്ക് - *شرك)*, അന്യായമായി ഒരാളെ വധിക്കുന്നവരും, വ്യഭിചാരത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നവരും *(*സിനാ - *زنا)* അല്ലാഹുവിന്റെ പവിത്രമായ നിയമങ്ങളെ ലംഘിക്കുന്നവരാണ്. റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഈ വചനം വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം കേന്ദ്രീകരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരോട് പ്രാർത്ഥിക്കുകയോ *(*ദുആ - *دعاء)* അവരെ ആരാധിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നത് ആത്മീയമായ നാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളോട് തവസ്സുൽ *(*توسل*)* ചെയ്യുന്നത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അടുപ്പം വർദ്ധിപ്പിക്കാനാണ്, അല്ലാതെ അല്ലാഹുവിന് പങ്കാളികളെ നിശ്ചയിക്കാനല്ല. ഈ വചനം അഹ്ലുസ്സുന്നത്തി വൽ ജമാഅത്തിന്റെ വിശ്വാസപ്രകാരം, വലിയ പാപങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവർ ഇസ്ലാമിൽ നിന്ന് പുറത്തുപോകുന്നില്ലെങ്കിലും, അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ കഠിനമായ ശിക്ഷയ്ക്ക് അർഹരാകുന്നു എന്ന് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

ഹാഫിള് (حافظ) പറയുന്നു: 'ഉറക്കവും ഭക്ഷണവും നിന്നെ നിന്റെ ഉന്നത പദവിയിൽ നിന്ന് അകറ്റുന്നു; എപ്പോഴാണോ നീ ഉറക്കവും ഭക്ഷണവും ഉപേക്ഷിക്കുന്നത്, അപ്പോൾ നിനക്ക് നിന്റെ യഥാർത്ഥ അവസ്ഥയിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാം.' തീർച്ചയായും അമിതവ്യയം (إسراف) എന്നത് ധനവുമായി മാത്രം ബന്ധപ്പെട്ടതല്ല, മറിച്ച് യഥാർത്ഥ സ്ഥാനത്തല്ലാത്ത എന്തിനെയും അവിടെ വെക്കുന്നതാണ് അത്. ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ ജനതയെ അല്ലാഹു അമിതവ്യയം ചെയ്യുന്നവർ എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത് അവർ വിത്തിനെ കൃഷിഭൂമി അല്ലാത്ത സ്ഥലത്ത് വിതച്ചതുകൊണ്ടാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾ സ്ത്രീകളെ വിട്ട് പുരുഷന്മാരിലേക്ക് കാമത്തോടെ ചെല്ലുന്നു; മറിച്ച് നിങ്ങൾ അതിരുകവിഞ്ഞവരാണ്.' ഫിർഔനിനെക്കുറിച്ച് 'അവൻ അമിതവ്യയം ചെയ്യുന്നവരിൽ പെട്ടവനാണ്' എന്ന് പറഞ്ഞതും ഇതുപോലെയാണ്. അഹങ്കാരത്തിന് അർഹതയില്ലാത്തവൻ അഹങ്കരിക്കുന്നത്

നിന്ദ്യമായ അമിതവ്യയമാണ്, എന്നാൽ അഹങ്കാരത്തിന് അർഹതയുള്ളവൻ (അല്ലാഹുവിന്റെ മുന്നിൽ) അത് മിതത്വവുമാണ്. ഇതുപോലെ മറ്റുള്ളവയും അളക്കുക. ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ തങ്ങളുടെ അസ്തിത്വം സമർപ്പിച്ച അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളെ (أهـــل الله) കുറിക്കുന്നു. അവർ തങ്ങളുടെ അസ്തിത്വത്തെ അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ ഗുണങ്ങളിലും ചെലവഴിക്കുമ്പോൾ (إِذا أَنْفَقُوا) അതിരുകവിഞ്ഞു പോകുന്നില്ല (لَمْ يُسْرِفُوا); അതായത്, തങ്ങളെത്തന്നെ പൂർണ്ണമായും നശിപ്പിക്കും വിധം കഠിനമായ ആരാധനകളിലോ (رياضـــة) കഷ്ടപ്പാടുകളിലോ മുഴുകുന്നില്ല. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങളുടെ കൈകളാൽ തന്നെ നിങ്ങൾ നാശത്തിലേക്ക് എറിയരുത്.' എന്നാൽ അസ്തിത്വം ചെലവഴിക്കുന്നതിൽ അവർ പിശുക്ക് കാണിക്കുന്നുമില്ല (وَلَمْ يَقْتُرُوا); അതായത്, മനസ്സിന്റെ ഇച്ഛകളെയും കാമങ്ങളെയും ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിൽ അവർ അലസത കാണിക്കുന്നില്ല. ദാവൂദ് (അലൈഹിസ്സലാം) നബിയോട് അല്ലാഹു വഹ്യ് നൽകിയതുപോലെ: 'നിന്റെ ജനതയ്ക്ക് കാമങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുക, കാരണം കാമങ്ങളിൽ മുഴുകിയ ഹൃദയങ്ങൾ എന്നിൽ നിന്ന് മറയ്ക്കപ്പെട്ടവയാണ്.' അവർക്കിടയിൽ അവർ മിതത്വം പാലിക്കുന്നു (وَكانَ بَيْنَ ذلكَ قَواماً). അമിതമായ ആരാധന കൊണ്ട് സ്വശരീരത്തെ നശിപ്പിക്കുകയോ, ആരാധനകൾ ഉപേക്ഷിച്ച് കാമങ്ങളെ പിന്തുടർന്ന് ഹൃദയത്തെ നശിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. 'തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നത് പോലെ, അവർ അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവത്തെയും വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നില്ല (لا يَدْعُونَ مَعَ اللهِ إِلهاً آخَرَ). ശിർക്ക് മൂന്ന് വിധമാണ്: ഒന്ന്, അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിനെ ആരാധിക്കുക. രണ്ട്, അല്ലാഹുവിനോട് അനുസരണക്കേട് കാണിക്കാൻ കൽപ്പിക്കുന്ന സൃഷ്ടിയെ അനുസരിക്കുക. മൂന്ന്, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി അല്ലാത്തതിനായി പ്രവർത്തിക്കുക. ഇതിൽ ആദ്യത്തേത് കുഫ്റും മറ്റുള്ളവ പാപവുമാണ്. 'തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നത്, അവർ തങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരിലേക്ക് സമർപ്പിക്കുന്നില്ല, അവരിൽ നിന്ന് ഗുണമോ ദോഷമോ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നില്ല. തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളിൽ അവർ ലോകമാന്യത

(رياء) കലർത്തുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റൊരു ലക്ഷ്യവും അവർ തേടുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിനെ അല്ലാഹുവിനാൽ തന്നെ അവർ തേടുന്നു. അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിനെ ഹൃദയത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നത് എന്തിന്? അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിനെ കൊലപ്പെടുത്തുന്നത് അല്ലാഹു വിലക്കിയിരിക്കുന്നു (وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ). ഇവിടെ 'കൊലപാതകം' എന്ന അർത്ഥം വരുന്ന പദം ഒഴിവാക്കി, ആദരവ് സൂചിപ്പിക്കാൻ 'ഹറാം' എന്ന് മാത്രം പ്രയോഗിച്ചു. വിശ്വാസിയെയും കരാറുള്ളവരെയും (معاهـد) ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ നിയമപരമായ കാരണങ്ങളാൽ (إِلَّا بِالْحَقِّ) അല്ലാതെ അവർ കൊല ചെയ്യുന്നില്ല. വ്യഭിചാരവും (زنى) അവർ ചെയ്യുന്നില്ല. അല്ലാഹു തന്റെ പ്രത്യേക ദാസന്മാരിൽ നിന്ന് ഈ വലിയ പാപങ്ങളെ നീക്കം ചെയ്തത് അവരുടെ ഈമാനിന്റെ പൂർണ്ണത കാണിക്കാനാണ്. അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു മസ്ഊദ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) ചോദിച്ചു: 'ഏറ്റവും വലിയ പാപം ഏതാണ്?' നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹു നിന്നെ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടും അവന് തുല്യനായി മറ്റൊന്നിനെ കാണുക.' തുടർന്ന് കൊലപാതകവും അയൽക്കാരന്റെ ഭാര്യയുമായുള്ള വ്യഭിചാരവും അവിടുന്ന് എണ്ണിപ്പറഞ്ഞു.

[سورة الفرقان (25) : الآيات 69 إلى 70]

ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയഞ്ചാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ ***69***-ഉം ***70***-ഉം വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം**:** അല്ലാഹുവിനോട് പങ്കുചേർക്കുന്നവർക്കും **(**ശിർക്ക് - ***شرك*****),** അന്യായമായി ഒരാളെ വധിക്കുന്നവർക്കും**,** വ്യഭിചാരത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നവർക്കും കഠിനമായ ശിക്ഷയുണ്ട്**.** ഇവർ ചെയ്ത പാപങ്ങൾ പരലോകത്ത് ഇരട്ടിയാക്കപ്പെടും**.** എന്നാൽ**,** ആരെങ്കിലും ആത്മാർത്ഥമായി പശ്ചാത്തപിക്കുകയും **(**തൗബ - ***توبة*****),** വിശ്വാസം സ്വീകരിക്കുകയും**,** സൽപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുകയും ചെയ്താൽ**,** അല്ലാഹു അവരുടെ തിന്മകളെ നന്മകളായി മാറ്റി നൽകുന്നു**.** അല്ലാഹു അത്യധികം പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ് **(**ഗഫൂറുർ റഹീം - ***غفور رحيم*****).** റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ**,** പാപങ്ങളുടെ കറ നീക്കി ഹൃദയത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം ഒരു പ്രകാശമായി **(**നൂർ - ***نور*****)** അവരിൽ നിറയുന്നു**.**

അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവുള്ളവർ (ആരിഫീൻ) ലോകത്തെ കാണുന്നത് മൃഗീയമായ വികാരങ്ങളോടെയല്ല, മറിച്ച് അവരുടെ എല്ലാ ചലനങ്ങളും അല്ലാഹുവിനു വേണ്ടിയും അല്ലാഹുവിലൂടെയും അല്ലാഹുവിലുമാണ്. ഇത് സാധാരണക്കാരുടെ അവസ്ഥയിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണ്. ആരെങ്കിലും അവിശ്വാസികളെപ്പോലെ പാപങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചാൽ, അവർക്ക് കഠിനമായ ശിക്ഷ (അഥാം - أَثَام) ലഭിക്കും. ഇത് അവരുടെ പാപങ്ങളുടെ പ്രതിഫലമാണ്. നരകത്തിലെ ഒരു താഴ്വരയുടെ പേരാണ് 'അഥാം' എന്ന് ഖാമൂസിൽ പരാമർശമുണ്ട്. അന്ത്യദിനത്തിൽ അവരുടെ ശിക്ഷ ഇരട്ടിയാക്കപ്പെടും (യുടാഅഫ് - يُضَاعَفْ). അവിശ്വാസത്തോടൊപ്പം ചെയ്തുകൂട്ടിയ മറ്റ് പാപങ്ങൾ കൂടിച്ചേരുന്നതിനാലാണ് ഈ വർദ്ധനവ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നത്, അവർക്ക് രണ്ട് തരം ശിക്ഷകളുണ്ടാകുമെന്നാണ്: നരകത്തിന്റെ ആഴങ്ങളിലെ ശിക്ഷയും, സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ ഉന്നത പദവികളിൽ നിന്നും അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിൽ നിന്നും അകറ്റപ്പെട്ടതിന്റെ ശിക്ഷയും. അവർ

അവിടെ നിന്ദ്യരായി (മുഹാനൻ - مُهَانًا) എന്നെന്നേക്കുമായി വസിക്കും. എന്നാൽ, ശിർക്ക്, കൊലപാതകം, വ്യഭിചാരം എന്നിവയിൽ നിന്ന് പശ്ചാത്തപിച്ച് (തൗബ - توبة), അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിൽ വിശ്വസിച്ച്, സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവർക്ക് അല്ലാഹു അവരുടെ തിന്മകളെ നന്മകളായി മാറ്റി നൽകും (യുടബ്ബിലു - يُبَدِّلُ). റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ, അന്ത്യദിനത്തിൽ ഒരു മനുഷ്യനെ കൊണ്ടുവരപ്പെടുകയും അവന്റെ ചെറിയ പാപങ്ങൾ കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, ഓരോ തിന്മയ്ക്കും പകരമായി അല്ലാഹു അവന് ഓരോ നന്മകൾ നൽകുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ഔദാര്യമാണ്. സയ്യിദുനാ അബൂദർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം ചെയ്ത ഈ ഹദീസ് കേട്ടപ്പോൾ റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പുഞ്ചിരിക്കുകയുണ്ടായി. സയ്യിദുനാ ശൈഖ് സദ്റുദ്ദീൻ ഖുനവി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ അർബഈൻ ശർഹിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത്, സൽകർമ്മങ്ങൾ പാപങ്ങളെ തുടച്ചുനീക്കുന്നവയാണെന്നും, അത് ചിലപ്പോൾ പാപങ്ങളെ മായ്ച്ചുകളയുന്ന രീതിയിലും (മഹ്വ് - محو), ചിലപ്പോൾ തിന്മകളെ നന്മകളായി മാറ്റുന്ന രീതിയിലും (തബ്ദീൽ - تبديل) സംഭവിക്കുമെന്നുമാണ്.

സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ *(25) :* ആയത്തുകൾ *71* മുതൽ *77* വരെ
71. ആരെങ്കിലും പശ്ചാത്തപിക്കുകയും *(توبة)* സൽകർമ്മങ്ങൾ *(عمل صالح)* അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്താൽ, തീർച്ചയായും അവൻ അല്ലാഹുവിലേക്ക് യഥാർത്ഥ പശ്ചാത്താപത്തോടെയാണ് *(توبة نصوح)* മടങ്ങുന്നത്. അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് മടങ്ങുന്നവന് അവന്റെ പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടുകയും അവന്റെ തെറ്റുകൾ നന്മകളായി രൂപാന്തരപ്പെടുകയും ചെയ്യും. ***72.*** വ്യാജസാക്ഷ്യം *(زور)* നൽകാത്തവരും, വ്യർത്ഥമായ കാര്യങ്ങളിലൂടെ *(لغو)* കടന്നുപോകുമ്പോൾ മാന്യതയോടെ *(كرامًا)* കടന്നുപോകുന്നവരുമാണവർ. അതായത്, അവർ കളവുകൾക്കും അനാവശ്യ സംസാരങ്ങൾക്കും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുകയോ അതിൽ പങ്കുചേരുകയോ ഇല്ല. അത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിലൂടെ കടന്നുപോകുമ്പോൾ, അവർ തങ്ങളുടെ അന്തസ്സും ആത്മാഭിമാനവും കാത്തുസൂക്ഷിച്ച്, അതിൽനിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറി മുന്നോട്ട് പോകുന്നു. ***73.*** തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ *(آيات ربهم)* ഓർമ്മിപ്പിക്കപ്പെട്ടാൽ, ബധിരരും അന്ധരുമായി *(صمًّا وعميانًا)* അതിന്മേൽ വീഴാത്തവരുമാണവർ. മറിച്ച്, അവർ അവയെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുകയും, അവയുടെ പൊരുളുകൾ ഗ്രഹിക്കുകയും, അവയിലൂടെ തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ പ്രബുദ്ധമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കേൾവിയും കാഴ്ചയുമുള്ളവരായി അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെ സമീപിക്കുന്നു. ***74.*** "ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ, ഞങ്ങളുടെ ഇണകളിൽ *(أزواج)* നിന്നും സന്താനങ്ങളിൽ *(ذريات)* നിന്നും ഞങ്ങൾക്ക് കൺകുളിർമ *(قرة أعين)* നൽകേണമേ, സൂക്ഷ്മത പാലിക്കുന്നവർക്ക് *(متقين)* ഞങ്ങളെ മാതൃകയാക്കേണമേ" എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നവരുമാണവർ. തങ്ങളുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ജീവിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന ആത്മീയ സന്തോഷമാണ് അവർ ഇവിടെ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നത്. കൂടാതെ, ഭക്തിയിലും സദാചാരത്തിലും മറ്റുള്ളവർക്ക് വഴികാട്ടികളാകാനും അവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ***75.*** ക്ഷമിച്ചതിന്റെ *(صبر)* പേരിൽ അവർക്ക്

ഉന്നത സ്ഥാനങ്ങൾ *(غرفة)* പ്രതിഫലമായി നൽകപ്പെടും. അവിടെ അവർക്ക് അഭിവാദ്യങ്ങളും സമാധാനവും *(تحية وسلامًا)* ലഭിക്കും. അവരുടെ ക്ഷമയും സഹനവും അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിക്ക് കാരണമായി, സ്വർഗ്ഗത്തിലെ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ ഭവനങ്ങളിൽ അവർക്ക് പ്രവേശനം ലഭിക്കും. ***76.** അവർ അവിടെ നിത്യവാസികളായിരിക്കും *(خالدين).* എത്ര നല്ല വാസസ്ഥലവും വിശ്രമകേന്ദ്രവുമാണത്! അവിടെ അവർക്ക് ശാശ്വതമായ സന്തോഷവും സമാധാനവും ലഭിക്കും. ***77.** പറയുക: "നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് നിങ്ങളെ പരിഗണിക്കുന്നത് നിങ്ങളുടെ പ്രാർത്ഥനയും അവനോടുള്ള അഭ്യർത്ഥനയും *(دعاء)* കാരണമാണ്. നിങ്ങൾ സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ഒഴിച്ചുകൂടാനാവാത്ത ശിക്ഷ *(لزامًا)* നിങ്ങൾക്ക് ഉടൻ ഉണ്ടാകും." അല്ലാഹുവിലേക്ക് തിരിയുകയും അവനോട് സഹായം തേടുകയും ചെയ്യുന്നതിലൂടെയാണ് മനുഷ്യന് അല്ലാഹുവിന്റെ അടുത്ത് വിലയുണ്ടാകുന്നത്. എന്നാൽ, സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുകയും അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ തള്ളിക്കളയുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് കഠിനമായ ശിക്ഷ ഉറപ്പാണ്.

ക്ഷമയുടെയും (عفـــو) പാപമോചനത്തിന്റെയും (مغفـــرة) പദവികൾക്കിടയിലുള്ള സൂക്ഷ്മമായ വ്യത്യാസം തിരിച്ചറിയുന്നവൻ യഥാർത്ഥ സത്യം മനസ്സിലാക്കുന്നു. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ പറയുന്നു: 'ആരെങ്കിലും പശ്ചാത്തപിച്ചാൽ' (إِلَّا مَـــنْ تَابَ) - അതായത്, ഭൗതിക ലോകത്തോടുള്ള ആസക്തിയിൽ നിന്നും സ്വന്തം ഇച്ഛകളിൽ നിന്നും പിന്തിരിഞ്ഞാൽ, 'വിശ്വസിച്ചാൽ' (وَآمَـــنَ) - അല്ലാഹു തന്റെ സജ്ജനങ്ങളായ അടിമകൾക്കായി ഒരുക്കിവെച്ച, കണ്ണുകൾ കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതും ചെവികൾ കേട്ടിട്ടില്ലാത്തതും മനുഷ്യഹൃദയങ്ങളിൽ ഉദിച്ചിട്ടില്ലാത്തതുമായ ഉന്നത പദവികളെയും അനുഗ്രഹങ്ങളെയും വിശ്വസിച്ചാൽ, 'സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്താൽ' (وَعَمِـلَ عَمَـلًا صَـالِحًا) - ആ ഉന്നത പദവികളിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാൻ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ നിന്നെല്ലാം പൂർണ്ണമായി വിട്ടുമാറി, അല്ലാഹുവിലേക്ക് പൂർണ്ണമായി തിരിഞ്ഞാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ

കാരുണ്യത്തിന്റെ പ്രവാഹം അവനെ തേടിയെത്തും. ഒരു സൂഫി വര്യനോട് ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'എന്റെ സർവ്വസ്വവും നിനക്കായി സമർപ്പിക്കുന്നു.' അദ്ദേഹം മറുപടി നൽകി: 'എന്റെ സർവ്വസ്വവും നിനക്കായി ഞാൻ നൽകിക്കഴിഞ്ഞു.' സത്യം പറയട്ടെ, ഇതാണ് ഏറ്റവും വലിയ രസായനം (الإكسير الأعظم). ഇതിന്റെ ഒരു അണുമാത്രം പാപങ്ങളുടെ ചെമ്പ് ലോഹത്തിൽ പുരട്ടിയാൽ, അത് പുണ്യങ്ങളുടെ സ്വർണ്ണമായി മാറും. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർക്ക് അല്ലാഹു പാപങ്ങളെ പുണ്യങ്ങളായി മാറ്റി നൽകുന്നു' (فَأُوْلَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ). ഈ പാവപ്പെട്ടവൻ (രചയിതാവ്) പറയുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് പദാർത്ഥങ്ങളുടെ പരിവർത്തനത്തിൽ (انقلاب الأعيان) യാതൊരു സംശയവുമില്ല. പ്രകൃതിയിലെ മൂലകങ്ങൾ പരസ്പരം മാറുന്നതും, സസ്യങ്ങൾ മൃഗങ്ങളാകുന്നതും, ഒടുവിൽ മനുഷ്യന്റെ ഭക്ഷണമായി മാറി രക്തവും ശുക്ലവുമായി പരിണമിക്കുന്നതും നാം കാണുന്നു. മനുഷ്യന്റെ ഭൗതിക ശരീരം നശിച്ചാലും, അവന്റെ ആത്മാവും ബുദ്ധിയും അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ സുരക്ഷിതമാണ്. ഹാഫിള് പറയുന്നു: 'പുരുഷന്മാരെപ്പോലെ നിന്റെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ കൈകൾ കഴുകിക്കളയുക, എങ്കിൽ നിനക്ക് പ്രണയത്തിന്റെ രസായനം ലഭിക്കുകയും നീ സ്വർണ്ണമായി മാറുകയും ചെയ്യും.' അല്ലാഹു 'ഗഫൂർ' (ഏറെ പൊറുക്കുന്നവൻ) ആയതുകൊണ്ടാണ് പാപങ്ങളെ പുണ്യങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്നത്; 'റഹീം' (ഏറെ കരുണയുള്ളവൻ) ആയതുകൊണ്ടാണ് പുണ്യങ്ങൾക്ക് പ്രതിഫലം നൽകുന്നത്. പശ്ചാത്താപം (توبة) എന്നത് പാപങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള മടക്കമാണ്, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മടക്കം (متاباً) എന്നത് അതിലും ഉന്നതമായ ഒരു പദവിയാണ്.

[سورة الفرقان (25) : آية 72]

സത്യവിശ്വാസികൾ അസത്യത്തിൽ *(باطل)* സാക്ഷ്യം വഹിക്കാത്തവരാണ്. അല്ലാഹുവിനോട് ഇണകളെ കൽപ്പിക്കുന്നവരുടെ ആഘോഷങ്ങളിലോ, അനാചാരങ്ങൾ നടക്കുന്ന സദസ്സുകളിലോ അവർ പങ്കുചേരുകയില്ല. അഥവാ, അവിശ്വാസികളുടെ അനാശാസ്യകരമായ പ്രവർത്തികളിലൂടെ അവർ കടന്നുപോകുമ്പോൾ, മാന്യതയോടെയും അന്തസ്സോടെയും *(كرامة)* അവർ അതിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നു. തങ്ങളുടെ ആത്മീയ പവിത്രതയെ *(طهارة)* കളങ്കപ്പെടുത്തുന്ന ഒന്നിനോടും അവർ സഹകരിക്കുകയില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാർ തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം കേന്ദ്രീകരിച്ച്, അസത്യത്തിന്റെ പാതകളിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കുന്നവരാണ്.

പശ്ചാത്താപം (توبة) എന്നത് തിന്മയെ ഉപേക്ഷിക്കുകയും നന്മയെ മുറുകെ പിടിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പൂർണ്ണമായ മടക്കമാണ്. വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ആദ്യ സൂക്തങ്ങളിൽ പരാമർശിച്ച ശിർക്ക്, കൊലപാതകം, വ്യഭിചാരം എന്നിവയിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങുന്നതല്ല ഈ പശ്ചാത്താപം; മറിച്ച്, എല്ലാവിധ പാപങ്ങളിൽ നിന്നും വിട്ടുനിൽക്കലാണ്. ഒരു പാപം അതിന്റെ അശുദ്ധി കാരണം ഉപേക്ഷിക്കുക, ചെയ്തുപോയതിൽ ഖേദിക്കുക, ഇനി ആവർത്തിക്കില്ലെന്ന് ദൃഢനിശ്ചയം ചെയ്യുക, സാധ്യമാണെങ്കിൽ നഷ്ടപ്പെട്ടവ പരിഹരിക്കുക - ഈ നാല് കാര്യങ്ങൾ ഒത്തുചേരുമ്പോഴാണ് പശ്ചാത്താപം പൂർണ്ണമാകുന്നത്. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'നിന്ദ്യമായ സ്വഭാവങ്ങളിൽ നിന്ന് പിന്തിരിഞ്ഞ് സ്തുത്യർഹമായ സ്വഭാവങ്ങളിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുന്നതാണ് പശ്ചാത്താപം.' ഇത് വിശിഷ്ടരായവരുടെ (خواص) പശ്ചാത്താപമാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്ത എല്ലാറ്റിൽ നിന്നും വിട്ടുനിൽക്കുന്നതാണ് ഏറ്റവും ഉന്നതരുടെ (أخص) പശ്ചാത്താപം. പാപങ്ങളുടെ അഴുക്ക് നീക്കുന്ന സോപ്പാണ് ഇസ്തിഗ്ഫാർ. പാപികളുടെ തേങ്ങൽ അല്ലാഹുവിന് തസ്ബീഹ് ചൊല്ലുന്നവരുടെ ശബ്ദത്തേക്കാൾ പ്രിയപ്പെട്ടതാണെന്ന് ഹദീസിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. പാപങ്ങളിൽ തുടരുന്നത് (إصرار) അവിശ്വാസത്തിലേക്കും (شرک)

ഈമാൻ നഷ്ടപ്പെട്ട് മരിക്കുന്നതിലേക്കും നയിച്ചേക്കാം. അല്ലാഹു നമ്മെ കാത്തുരക്ഷിക്കട്ടെ. 'അസത്യത്തിന് സാക്ഷ്യം വഹിക്കാത്തവർ' (الذين لا يشهدون الزور) എന്ന ഖുർആനിക വചനത്തിന്, കള്ളസാക്ഷ്യം നൽകാത്തവർ എന്നാണ് അർത്ഥം. കള്ളസാക്ഷ്യം പറയുന്നവന്റെ ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഇമാം അബൂഹനീഫ റഹിമഹുള്ളാഹ് അഭിപ്രായപ്പെട്ടത് അവനെ ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ നിർത്തി കള്ളസാക്ഷിയാണെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കണമെന്നാണ്. മറ്റ് ഇമാമുകൾ അവനെ തല്ലിച്ചതയ്ക്കണമെന്നും (تعزير) നാടുകടത്തണമെന്നും അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഹൃദയസാക്ഷ്യം കൂടാതെ നാവുകൊണ്ട് മാത്രം പറയുന്നതും കള്ളസാക്ഷ്യത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരും.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'അസത്യം' (الزور) എന്ന പദത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുമ്പോൾ, യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അസത്യത്തിന്റെ സദസ്സുകളിൽ (مجالس الزور) പങ്കെടുക്കാതിരിക്കുക എന്നതാണ്. ഇവിടെ 'സദസ്സ്' എന്ന പദം ഒഴിവാക്കപ്പെടുകയും പകരം 'അസത്യം' എന്ന് ചേർക്കപ്പെടുകയുമാണ് ചെയ്തത്. അർത്ഥം ഇതാണ്: അവർ കളവിന്റെയും അശ്ലീലത്തിന്റെയും സദസ്സുകളിൽ ഹാജരാകുന്നില്ല. കാരണം, അസത്യത്തെ കാണുക എന്നത് അതിൽ പങ്കുചേരുന്നതിന് തുല്യമാണ്; അത് ആ പ്രവൃത്തിയോടുള്ള തൃപ്തിയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. മദ്യപാനിയോടൊപ്പം അനിവാര്യമായ കാരണമില്ലാതെ ഇരിക്കുന്നവൻ ആ പാപത്തിൽ പങ്കാളിയാകുന്നത് പോലെയാണിത്. എന്നാൽ 'മലാമതിയ്യ' (الملامية) വിഭാഗം അങ്ങനെയല്ല. അവർ തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹുവുമായി മാത്രം ബന്ധിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ, പുറമെ നന്മ പ്രകടിപ്പിക്കുകയോ ഉള്ളിൽ തിന്മ ഒളിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. അവർ ചന്തകളിൽ നടക്കുകയും സാധാരണക്കാരെപ്പോലെ സംസാരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വിധി (قضاء) വിഹിതങ്ങളെ (قدر) സാക്ഷ്യം വഹിക്കാനായി ചിലപ്പോൾ തിന്മ നടക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ അവർ എത്താറുണ്ട്. എന്നാൽ അവർ യഥാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരാണ് (عباد الرحمن). നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയ 'എന്റെ ഔലിയാക്കൾ എന്റെ ഖുബ്ബകൾക്ക് കീഴിലാണ്, എന്നെയല്ലാതെ മറ്റാരും അവരെ അറിയുകയില്ല' എന്ന വചനത്തിൽ

ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടവരും ഇവർ തന്നെയാണ്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ 'അസത്യം' (الزور) എന്നത് ജൂത-ക്രിസ്ത്യൻ വിഭാഗങ്ങളുടെ ആഘോഷങ്ങളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത് എന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ശൈഖുൽ അക്ബർ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ ഫുതൂഹാത്തിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത്, അമുസ്ലിംകളുടെ ആചാരങ്ങളിൽ പങ്കുചേരുന്നതും അവരുടെ പള്ളികളിൽ കുട്ടികളെ കൊണ്ടുപോകുന്നതും വിശ്വാസത്തിന് ഹാനികരമാണെന്നാണ്. ഖാദി ഖാൻ വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, നൗറൂസ് ദിനത്തിൽ അവിശ്വാസികളെപ്പോലെ ആ ദിവസത്തെ ആദരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് എന്തെങ്കിലും വാങ്ങുന്നത് കുഫ്റാണ്, എന്നാൽ കേവലം ഭക്ഷണത്തിനും വിനോദത്തിനുമാണെങ്കിൽ അത് കുഫ്റല്ല. പാട്ട്, കളികൾ, അസത്യം, വിലാപം എന്നിവയും ഈ നിഷിദ്ധമായ സദസ്സുകളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. മുഹമ്മദ് ബിൻ മുൻകദിർ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: അല്ലാഹു അന്ത്യദിനത്തിൽ ചോദിക്കും, 'വിനോദങ്ങളിൽ നിന്നും പിശാചിന്റെ സംഗീതങ്ങളിൽ നിന്നും തങ്ങളെത്തന്നെയും തങ്ങളുടെ കേൾവിയെയും സംരക്ഷിച്ചവർ എവിടെ? അവരെ കസ്തൂരിയുടെ പൂന്തോട്ടങ്ങളിലേക്ക് പ്രവേശിപ്പിക്കുക.' നോമ്പിന്റെ സുന്നത്തുകളിൽ പെട്ടതാണ് നാവുകൊണ്ട് കളവ്, പരദൂഷണം, അനാവശ്യ സംസാരം, ശകാരം, ഏഷണി, അമിതമായ തമാശ, അനാവശ്യമായ സ്തുതികൾ, പാട്ട് എന്നിവ ഒഴിവാക്കുക എന്നത്. പിശാചിന്റെ താല്പര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ഹൃദയത്തിൽ വികാരങ്ങൾ ഉണർത്തുന്ന പാട്ടുകളാണ് നിഷിദ്ധം. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പ്രേമം ഉണർത്തുന്നവ അനുവദനീയമാണ്. ഖുർആൻ പാരായണത്തിൽ ഈണം നൽകുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഇമാം മാലിക് റഹിമഹുള്ളാഹ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഭൂരിഭാഗം പണ്ഡിതന്മാരും ഖുർആനിന്റെ ഗൗരവവും ചിന്തയും നഷ്ടപ്പെടും എന്നതിനാൽ ഇതിനെ വെറുക്കപ്പെട്ടതായി (കറാഹത്ത്) കണക്കാക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇമാം അബൂഹനീഫ റഹിമഹുള്ളാഹ് ഉൾപ്പെടെയുള്ളവർ ഹൃദയത്തിൽ ഭയഭക്തിയും ആർദ്രതയും ഉണ്ടാക്കാൻ ഇത് കാരണമാകുമെന്ന് കരുതി അനുവദനീയമായി കാണുന്നു.

ഖുർആൻ പാരായണത്തിൽ സ്വരമാധുര്യം (തർതീൽ) വരുത്തുമ്പോൾ അക്ഷരങ്ങളുടെ ഉച്ചാരണത്തിൽ മാറ്റം വരാത്ത വിധം പാരായണം ചെയ്യുന്നത് അനുവദനീയമാണ്. എന്നാൽ അമിതമായ നീട്ടലുകൾ കാരണം അക്ഷരങ്ങൾ

അധികരിക്കുകയോ ലോപിക്കുകയോ ചെയ്താൽ അത് ഹറാമാണ്. ശൈഖ് സഅ്ദി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'ആത്മീയമായ ആനന്ദവും (ഖുവ്വത്തുർറൂഹ് - قوة الروح) നഫ്സിന്റെ വികാരവും (ഹള്ള് നഫ്സ് - حظ النفس) തമ്മിൽ വ്യത്യാസമുണ്ട്.' നിശാപ്രയാണ വേളയിൽ (മിഅ്റാജ് - معـراج) നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഒരു മലക്കിനെ കാണുകയുണ്ടായി. അവിടുത്തെ ശബ്ദമാധുര്യം കൊണ്ട് അർശ് പോലും വിറയ്ക്കുമായിരുന്നു. ആ മലക്കിന്റെ മുന്നിൽ നോമ്പുകാരുടെ മോചനപത്രങ്ങളടങ്ങിയ രണ്ട് പ്രകാശപ്പെട്ട പെട്ടികളുണ്ടായിരുന്നു. സഹ്ൽ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: 'അനാവശ്യമായ സംസാരങ്ങൾ (സൂർ - زور) എന്നാൽ ബിദ്അത്തുകാരുടെ സദസ്സുകളാണ്.' അബൂ ഉസ്മാൻ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: 'അത് അഹങ്കാരികളുടെ സദസ്സുകളാണ്.' ചുരുക്കത്തിൽ, ദീനീപരമായ വർദ്ധനവ് നൽകാത്തതും മറിച്ച് അധഃപതനത്തിന് കാരണമാകുന്നതുമായ ഏത് സദസ്സും ഇതിൽ പെടും. 'അവർ അനാവശ്യമായ കാര്യങ്ങളിലൂടെ കടന്നുപോകുമ്പോൾ' (ഇദാ മർറൂ - إذا مروا) എന്നതിലെ 'ലഗ്വ്' (لغو) എന്നാൽ ഉപകാരമില്ലാത്തതും ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടതുമായ കാര്യങ്ങളാണ്. അനാവശ്യമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് മാന്യമായി ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നവരാണ് (കിറാം - كرام) സത്യവിശ്വാസികൾ. അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ച് 'കരീം' (كريم) എന്നത് അവന്റെ അപാരമായ ഔദാര്യത്തെയും, മനുഷ്യനെ സംബന്ധിച്ച് അത് അവന്റെ ഉത്തമ സ്വഭാവത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അശ്ലീലമായ കാര്യങ്ങളെ നേരിട്ട് പറയാതെ സൂചനകളിലൂടെ (കിനായ - كِنَايَة) പ്രകടിപ്പിക്കുക എന്നത് മാന്യതയുടെ ലക്ഷണമാണ്. ഇമാം ഗസ്സാലി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'അശ്ലീലമായ കാര്യങ്ങളെ നേരിട്ട് പറയുന്നതിന് പകരം സൂചനകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം. അശ്ലീലത പ്രകടിപ്പിക്കുന്നവർ പരലോകത്ത് നായയുടെ രൂപത്തിൽ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടും.' ശൈഖ് സഅ്ദി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'സംസാരത്തിൽ സൂക്ഷ്മത പാലിക്കാത്തവൻ മറുപടിയിൽ പരാജയപ്പെടും. സത്യം പറഞ്ഞ് കുടുക്കിലാകുന്നതാണ് കള്ളം പറഞ്ഞ് രക്ഷപ്പെടുന്നതിനേക്കാൾ ഉത്തമം.'

സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിലെ *73, 74* വചനങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരുടെ ഉന്നതമായ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങളെയാണ് വരച്ചുകാട്ടുന്നത്. 'റഹ്മാന്റെ ദാസന്മാർ' തങ്ങളുടെ നാഥന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കേൾക്കുമ്പോൾ, അന്ധന്മാരെപ്പോലെയോ ബധിരന്മാരെപ്പോലെയോ അതിനെ അവഗണിക്കുന്നവരല്ല. മറിച്ച്, അവർ ആ വചനങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളുകയും അതിന്റെ അർത്ഥതലങ്ങളിൽ ചിന്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണ്. അവർ തങ്ങളുടെ കുടുംബത്തെ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ചേർത്തുനിർത്താൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവരാണ്. 'ഞങ്ങളുടെ നാഥാ, ഞങ്ങളുടെ ഇണകളിൽ നിന്നും സന്താനങ്ങളിൽ നിന്നും ഞങ്ങൾക്ക് കൺകുളിർമ നൽകേണമേ' *(رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ)* എന്ന് അവർ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ഇത് കേവലം ഭൗതികമായ സന്തോഷമല്ല, മറിച്ച് തങ്ങളുടെ കുടുംബം അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ചരിക്കുന്നവരായി കാണുന്നതിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന ആത്മീയമായ ആനന്ദമാണ് *(قرة عين)*. കൂടാതെ, 'ഞങ്ങളെ നീ സൂക്ഷ്മതയുള്ളവർക്ക് *(متقين)* മാതൃകയാക്കേണമേ' എന്ന് അവർ അപേക്ഷിക്കുന്നു. ഇത് അഹങ്കാരമല്ല, മറിച്ച് നന്മയുടെ നേതൃത്വത്തിലേക്ക് ഉയരാനും മറ്റുള്ളവർക്ക് വഴികാട്ടിയാകാനുമുള്ള തീവ്രമായ ആഗ്രഹമാണ്.

സത്യസന്ധത (صدق) ആണ് ഏറ്റവും ഉത്തമമായത്, അത് പറയുന്നവന് പ്രയാസങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയാലും ശരി. എന്നാൽ കളവ് പറയൽ അനുവദനീയമാകുന്നത് മറ്റുള്ളവരെ രക്ഷിക്കാനും ജനങ്ങൾക്കിടയിലുള്ള കുഴപ്പങ്ങൾ (فتنة) ഒഴിവാക്കാനും മാത്രമാണ്. 'കുഴപ്പമുണ്ടാക്കുന്ന സത്യത്തേക്കാൾ നല്ലത് നന്മ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള കളവാണ്' എന്ന ചൊല്ല് ഇതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. നമ്മെ സത്യസന്ധരും ആത്മാർത്ഥരുമായ (مخلصين) ദാസന്മാരിൽ ഉൾപ്പെടുത്താനും, സത്യസന്ധരായ (صديقين) ഉന്നതരിൽ നമ്മെ ഉയർത്താനും, ഉദാരമതികളും വിവേകികളുമായ പണ്ഡിതന്മാരോടൊപ്പം നമ്മെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടാനും അല്ലാഹുവിനോട്

നാം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ (آيات) കേൾക്കുമ്പോൾ, ബധിരരെപ്പോലെയോ (صم) അന്ധരെപ്പോലെയോ (عمي) അവർ അതിനെ അവഗണിക്കുന്നില്ല. മറിച്ച്, ശ്രദ്ധയോടെ കേൾക്കുകയും ഉൾക്കാഴ്ചയോടെ കാണുകയും ചെയ്യുന്നു. 'നമ്മുടെ രക്ഷിതാവേ (ربنـــا), ഞങ്ങളുടെ ഇണകളിൽ (أزواج) നിന്നും സന്തതികളിൽ (ذرية) നിന്നും ഞങ്ങൾക്ക് കൺകുളിർമ (قرة أعين) നൽകേണമേ' എന്ന് അവർ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. അതായത്, അവർ അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുന്നവരും സദ്ഗുണങ്ങൾ ഉള്ളവരുമായിത്തീരണം. കുടുംബാംഗങ്ങൾ മതകാര്യങ്ങളിൽ സഹായിക്കുമ്പോൾ വിശ്വാസിയുടെ മനസ്സ് സന്തോഷിക്കുകയും, സ്വർഗ്ഗത്തിൽ അവർ തന്നോടൊപ്പം ഉണ്ടാകുമെന്ന് അവൻ പ്രതീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'ഭർത്താവിനെ അനുസരിക്കുന്ന, ദൈവഭക്തിയുള്ള നല്ലൊരു ഭാര്യ, ദരിദ്രനായ പുരുഷനെപ്പോലും രാജാവാക്കി മാറ്റുന്നു.'

"സുന്ദരിയായ ഒരു സ്ത്രീ മൂടുപടമണിഞ്ഞ് (مستور) ഇരിക്കുമ്പോൾ, അവളെ നോക്കുന്നതിലൂടെ അവളുടെ ഭർത്താവ് സ്വർഗ്ഗത്തിലാണ് ജീവിക്കുന്നത്" എന്ന പേർഷ്യൻ കവിതാശകലത്തോടെയാണ് ഈ ഭാഗം ആരംഭിക്കുന്നത്. "ഞങ്ങളെ നീ ഭയഭക്തിയുള്ളവർക്ക് മാതൃകയാക്കേണമേ (وَاجْعَلْنا لِلْمُتَّقِينَ إِماماً)" എന്ന തിരുവചനത്തിന്റെ ആഴങ്ങളിലേക്ക് ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുമ്പോൾ, 'ഇമാം' എന്നാൽ വാക്കിലും പ്രവൃത്തിയിലും മാതൃകയാക്കപ്പെടുന്ന നേതാവ് (إمـام) എന്നാണ് അർത്ഥം. അത് ഒരു മനുഷ്യനാകാം, ഒരു ഗ്രന്ഥമാകാം, അല്ലെങ്കിൽ മറ്റെന്തെങ്കിലും ആകാം; അത് സത്യത്തിന്റെ പാതയിലാകാം അസത്യത്തിന്റെ പാതയിലാകാം എന്ന് 'അൽ-മുഫ്രദാത്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. അതായത്, ദൈവഭയം (تقـوى) ഉള്ളവർക്ക് മതപരമായ കാര്യങ്ങൾ നിലനിർത്തുന്നതിൽ ഞങ്ങളെ മാതൃകയാക്കേണമേ എന്നാണ് ഇതിന്റെ സാരം. ജ്ഞാനം (علم) ചൊരിഞ്ഞുതരികയും, സൽപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യാനുള്ള ദൈവിക സഹായം (توفيق للعمل) നൽകുകയും, ആത്മീയ മാർഗ്ഗദർശനം (إرشـاد) നൽകുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് ഞങ്ങളെ നീ അപ്രകാരം ആക്കേണമേ എന്ന പ്രാർത്ഥനയാണിത്. ബാഹ്യമായി

നോക്കുമ്പോൾ, ഈ പ്രാർത്ഥന അവരിൽ ഓരോരുത്തരും വ്യക്തിഗതമായി നടത്തിയതാണ്. പ്രാർത്ഥനാ വേളയിൽ അവരോരോരുത്തരും "എന്നെ നീ ഭയഭക്തിയുള്ളവർക്ക് മാതൃകയാക്കേണമേ (واجعلني للمتقين إماما)" എന്നാണ് യാചിച്ചത്. എന്നാൽ, ചുരുക്കിപ്പറയുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് അല്ലാഹു എല്ലാവരുടെയും വാക്കുകളെ ഒന്നിച്ച് ബഹുവചന രൂപത്തിൽ (متكلم مع الغير) ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചത്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ "ഓ ദൂതന്മാരേ, നിങ്ങൾ വിശിഷ്ടമായവയിൽ നിന്ന് ഭുജിക്കുവിൻ (يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ)" എന്ന ശൈലിക്ക് സമാനമാണ്. ഇവിടെ 'ഇമാം' എന്ന പദം ഏകവചനമായിത്തന്നെ നിലനിർത്തി, 'അഇമ്മത്ത്' (ائمة - നേതാക്കൾ) എന്ന് ബഹുവചനമാക്കിയിട്ടില്ല. മുൻപത്തെ വാക്യങ്ങളുമായി വെറുതെ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് (عطف) പറയാമായിരുന്നിട്ടും, ഏഴ് സ്ഥലങ്ങളിൽ ആവർത്തിച്ചു വന്ന ബന്ധസൂചക നാമം (موصول) വ്യക്തമാക്കുന്നത്, ഇതിൽ പരാമർശിക്കപ്പെട്ട ഓരോ ഗുണവിശേഷങ്ങളും അതിന്റേതായ പ്രാധാന്യമുള്ളതും മഹത്തരവുമായ പദവികളാണെന്നാണ്. അവയോരോന്നും സ്വതന്ത്രമായ പദവികളായി കാണേണ്ടതുണ്ട്, അല്ലാതെ മുൻപുള്ളതിന്റെ വെറുമൊരു അനുബന്ധമായിട്ടല്ല. വിശേഷണത്തിനും വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതിനും ഇടയിൽ സംയോജകാവ്യയം കൊണ്ടുവന്നത്, ആശയപരമായ വ്യത്യാസത്തെ യാഥാർത്ഥ്യത്തിലുള്ള വ്യത്യാസമായി കാണിക്കുന്നതിനാണ്. ഇമാം അൽ-ഖഫ്ഫാൽ റഹിമഹുള്ളാഹ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഒരുവിഭാഗം വ്യാഖ്യാതാക്കൾ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, മതപരമായ നേതൃത്വം (رياسة في الدين) ആഗ്രഹിക്കുന്നത് നിർബന്ധം (واجب) ആണെന്നതിന് ഈ വചനം തെളിവാണ് എന്നാണ്. ഉർവ റളിയള്ളാഹു അൻഹു തന്നിൽ നിന്ന് ആളുകൾ ജ്ഞാനം സ്വീകരിക്കുന്ന തരത്തിൽ തന്നെ മാറ്റേണമേ എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കാറുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രാർത്ഥന സ്വീകരിച്ചുവെന്നും നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ലൗകിക നേതൃത്വം (رياسة في الدنيا) കാംക്ഷിക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, കടുത്ത ഭീഷണിയുണ്ടാകുന്ന സാഹചര്യത്തിലല്ലാതെ, ഹൃദയത്തിന്റെ

താല്പര്യത്തോടെയോ സംതൃപ്തിയോടെയോ ന്യായാധിപൻ (قضاء), ഭരണാധികാരം (إمارة), മതവിധി നൽകൽ (فتوى), ജനക്ഷേമ കാര്യസ്ഥത (عرافة) തുടങ്ങിയ പദവികൾ ഏറ്റെടുക്കാതിരിക്കലാണ് പ്രവാചകചര്യ (سنة). മുൻഗാമികൾ പോലും ഇത്തരം പദവികൾ സ്വീകരിക്കാൻ വിസമ്മതിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ, പിൻഗാമികളുടെ അവസ്ഥ എന്തായിരിക്കും! അബൂഹനീഫ റഹിമഹുള്ളാഹ് ന്യായാധിപ സ്ഥാനം സ്വീകരിക്കാതെ മരണപ്പെടുകയാണ് ചെയ്തത്. നീയും ആ പദവി സ്വീകരിക്കാതെ മരിക്കുക എന്ന കവിതാശകലം ഇതിലേക്ക് വിരൽചൂണ്ടുന്നു. ഈ എളിയ ദാസൻ (الفقير) പറയുന്നു: ശൈഖ് അബൂ മദ്യൻ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെ, "സത്യസന്ധരുടെ (صديقين) ഹൃദയങ്ങളിൽ നിന്ന് ഏറ്റവും ഒടുവിൽ മാത്രം പുറത്തുപോകുന്ന ഒന്നാണ് സ്ഥാനമാനങ്ങളോടുള്ള പ്രിയം (حب الجاه)." ഇവിടെ 'പുറത്തുപോകൽ' എന്നതിനെ 'വെളിപ്പെടൽ' (ظهور) എന്ന് വ്യാഖ്യാനിച്ചാൽ അതിന്റെ അർത്ഥമെന്താണ് എന്ന് ചോദിച്ചാൽ, ഞാൻ പറയും: സത്യസന്ധരായ ആത്മാക്കൾ തങ്ങളുടെ ബാത്വിനിയായ നാമം (الاسم الباطن) എന്ന പദവി പൂർത്തിയാക്കുമ്പോൾ, അവർ ളാഹിരിയായ നാമം (الاسم الظاهر) എന്ന പദവിയിലൂടെ വെളിപ്പെടാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇത് എല്ലാ ദൈവിക നാമങ്ങളുടെയും പൂർണ്ണതയിൽ അവർക്ക് ഒരു പങ്ക് ലഭിക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയാണ്. ഈ ആഗ്രഹം ലൗകിക മനുഷ്യരെപ്പോലെ ഭൗതിക പദവികൾ കൈക്കലാക്കാനുള്ളതല്ല; മറിച്ച്, ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ ലൗകിക നന്മകൾ അവർ മുഖേന ക്രമീകരിക്കപ്പെടുക എന്നതുമാത്രമാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം. ഇതിന് ഉദാഹരണമായി എന്റെ ആദരണീയനും പൂർണ്ണനുമായ ശൈഖ് ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു അനുഭവിച്ച ഒരു സംഭവം ഞാൻ നേരിട്ട് കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം തന്റെ ചില ആത്മീയ വെളിപാടുകളിൽ (مكاشفات) താൻ ഒരു സുൽത്താനായി മാറുന്നത് ദർശിച്ചു. അധികം വൈകാതെ തന്നെ വിമതർ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ കീഴടക്കുകയും സുൽത്താനെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികളെയും ഉപരോധിക്കുകയും ചെയ്തു. ശൈഖ് ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ ദിവ്യവെളിപാടിലൂടെ (كشف)

ആവിഷ്കരിച്ച അത്യന്തം സൂക്ഷ്മമായ തന്ത്രത്തിലൂടെയല്ലാതെ ആ പൊതുവിപത്ത് തടയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അങ്ങനെ അല്ലാഹു ആ വിമതരെ വേരോടെ പിഴുതെറിയുകയും സുൽത്താനെയും വിശ്വാസികളെയും പൂർണ്ണമായി രക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതാണ് ളാഹിരിയായ നാമം (الاسم الظاهر) വഴിയുള്ള വെളിപ്പെടൽ. ഇതിന്റെ പൂർണ്ണരൂപം 'താം അൽ-ഫയ്ദ്' എന്ന നമ്മുടെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: ജാബിർ ബിൻ അബ്ദില്ല റളിയള്ളാഹു അൻഹു നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: ഞാൻ അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ അലി ബിൻ അബീത്വാലിബ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന്റെ സന്നിധിയിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ ഒരാൾ വന്ന് ചോദിച്ചു: "അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ, 'പരമകാരുണികന്റെ ദാസന്മാർ...' (وَعِبَادُ الرَّحْمَٰنِ) എന്ന് തുടങ്ങുന്ന വചനം ആരെക്കുറിച്ചാണ് അവതരിച്ചത്? സർവ്വലോക രക്ഷിതാവ് ഇത്രയധികം ആദരിച്ച ആ ജനവിഭാഗം ആരാണ്?" ജാബിർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: അപ്പോൾ അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു എന്റെ നേരെ തിരിഞ്ഞ് ചോദിച്ചു: "ജാബിർ, ഇവർ ആരാണെന്നും ഈ വചനം എവിടെയാണ് അവതരിച്ചതെന്നും നിനക്കറിയാമോ?" ഞാൻ പറഞ്ഞു: "അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ, ഈ വചനം മദീനയിലാണ് അവതരിച്ചത്." അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "അല്ല ജാബിർ, ഈ വചനം മക്കയിലാണ് അവതരിച്ചത്. ഹേ ജാബിർ, 'ഭൂമിയിലൂടെ വിനയത്തോടെ നടക്കുന്നവർ' (الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا) എന്നത് അബൂബക്കർ ബിൻ അബീഖുഹാഫ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെക്കുറിച്ചാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൽപ്രവൃത്തികൾ കാരണം ഖുറൈശികളിലെ സഹിഷ്ണുതയുള്ളവൻ (حليم قريش) എന്നാണ് അദ്ദേഹം വിളിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത്. പ്രതാപശാലിയായ അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ ഇസ്ലാമിന്റെ പ്രതാപം നൽകി ആദരിക്കുകയും ചെയ്തു."

[سورة الفرقان (25) : آية 75]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടവരും, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അചഞ്ചലമായ ഭക്തിയും *(تقوى)* വിനയവും *(تواضع)* മുഖമുദ്രയാക്കിയവരുമായ സത്യവിശ്വാസികളെക്കുറിച്ചാണ് ഈ വചനം സംസാരിക്കുന്നത്. 'അവർക്ക് സ്വർഗ്ഗത്തിലെ ഉന്നത സ്ഥാനങ്ങൾ *(غرفات)* പ്രതിഫലമായി നൽകപ്പെടും' എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു. ഈ ഉന്നത ഭവനങ്ങൾ സ്വർഗ്ഗത്തിലെ ഏറ്റവും ഉന്നതമായ പദവികളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവിടെ അവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന സമാധാനവും ശാന്തിയും വർണ്ണനാതീതമാണ്. അവർ പരസ്പരം അഭിവാദ്യം ചെയ്യുകയും, സലാം *(سلام)* കൈമാറുകയും ചെയ്യും. അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം സിദ്ധിച്ച ഈ ഉത്തമരായ ദാസന്മാർക്ക് അവിടെ ലഭിക്കുന്ന ആദരവും അനുഗ്രഹങ്ങളും അനന്തമാണ്. അവരുടെ ജീവിതം അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സ്നേഹത്തിലും ഭയത്തിലും *(خوف)* അധിഷ്ഠിതമായിരുന്നു, അതിനാൽ അവരുടെ പരലോക ജീവിതം ശാശ്വതമായ ആനന്ദത്തിലായിരിക്കും.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരായ ആ ഉത്തമ മനുഷ്യരുടെ ആത്മീയ ഔന്നത്യത്തെക്കുറിച്ച് ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നു. മക്കയിലെ മസ്ജിദിൽ വെച്ച് ബനൂ മഖ്സൂം ഗോത്രക്കാരുടെ മർദ്ദനമേറ്റ് ബോധരഹിതനായ സിദ്ദീഖ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെ വീട്ടിലെത്തിച്ചപ്പോൾ, ബോധം തെളിഞ്ഞ ഉടനെ അദ്ദേഹം അന്വേഷിച്ചത് പ്രിയപ്പെട്ട പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെക്കുറിച്ചാണ്. തന്റെ വേദനയേക്കാൾ പ്രവാചകന്റെ സുരക്ഷയെക്കുറിച്ചുള്ള ആ ഉത്കണ്ഠ, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അചഞ്ചലമായ സ്നേഹത്തിന്റെ (محبة) അടയാളമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്ഷമയും (حلم) വിനയവും കണ്ട് അല്ലാഹു ഖുർആനിലൂടെ അവരെ പ്രശംസിച്ചു: 'ഭൂമിയിലൂടെ വിനയത്തോടെ നടക്കുന്നവർ' (الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا). തുടർന്ന്, രാത്രികാലങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിനായി സുജൂദിലും ഖിയാമിലും കഴിയുന്നവർ, നരകശിക്ഷയെ ഭയന്ന് കരയുന്നവർ, ധനം ചെലവഴിക്കുമ്പോൾ മിതത്വം പാലിക്കുന്നവർ,

അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റൊന്നിനെയും ആരാധിക്കാത്തവർ, അസത്യത്തിന് സാക്ഷ്യം വഹിക്കാത്തവർ, ഉപദേശിക്കപ്പെടുമ്പോൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നവർ, കുടുംബത്തിനായി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നവർ എന്നിങ്ങനെ എട്ടു വിഭാഗം ആളുകളെ അല്ലാഹു വിശേഷിപ്പിക്കുന്നു. ഇവർക്കെല്ലാം അല്ലാഹു വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നത് സ്വർഗ്ഗത്തിലെ ഉന്നതമായ പദവിയാണ് (الغرفة). ഈ പദവി അവർക്ക് ലഭിക്കുന്നത് അവരുടെ ക്ഷമ (صبر) കൊണ്ടാണ്. പ്രയാസകരമായ ആരാധനകളിലും, ഇച്ഛകളെ വെടിയുന്നതിലും, ആത്മീയ പോരാട്ടങ്ങളിലും (مجاهدة) അവർ കാണിച്ച ക്ഷമയാണത്. വിശേഷിച്ചും നോമ്പ് (صوم), അത് പിശാചിന്റെ ആയുധമായ ഇച്ഛകളെ തകർക്കുന്നതും വിശ്വാസത്തിന്റെ പകുതിയുമാണ്.

[سورة الفرقان (25) : آية 76]

“അവർ അതിൽ ശാശ്വതമായി വസിക്കുന്നവരാണ് *(خالدين فيها).* വിശ്രമകേന്ദ്രമായും *(مستقر)* താമസസ്ഥലമായും *(مقام)* അത് എത്രയോ ഉത്തമം*!”* എന്ന തിരുവചനത്തിന്റെ ആത്മീയരഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് ‘തഫ്സീറു റൂഹിൽ ബയാൻ’ വെളിച്ചം വീശുന്നു. നരകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണത്തിൽ അത് ഏറ്റവും മോശം വിശ്രമകേന്ദ്രവും പാർപ്പിടവുമാണെന്ന് പറഞ്ഞതിന് വിപരീതമായി, പരമകാരുണികന്റെ ദാസന്മാർക്ക് *(عباد الرحمن)* വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ട സ്വർഗ്ഗം പരമമായ ശാന്തിയുടെയും ആനന്ദത്തിന്റെയും കേന്ദ്രമാണെന്ന് അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല ഇവിടെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. ആത്മീയജ്ഞാനികളുടെ *(عارفين)* വീക്ഷണത്തിൽ, ഈ ശാശ്വതവാസം *(خلود)* എന്നത് കേവലം ഭൗതികമായ സുഖലോലുപതകളല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവുമായുള്ള സാമീപ്യത്തിന്റെ പദവിയിൽ *(مقام القرب)* ലയിച്ചുചേരലാണ്. അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾക്ക് യഥാർത്ഥ വിശ്രമം *(مستقر)* ലഭിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യസൗന്ദര്യ ദർശനത്തിലൂടെയാണ് *(شهود الجمال).* ഭൗതികലോകത്തിന്റെ നശ്വരതകളിൽ നിന്നും പരീക്ഷണങ്ങളിൽ നിന്നും മോചിതരായി, ദിവ്യസാന്നിധ്യത്തിന്റെ അനന്തതയിൽ അവർ നിത്യശാന്തി കണ്ടെത്തുന്നു. ആത്മാവിന്റെ പരമമായ ലക്ഷ്യസ്ഥാനവും അഭയകേന്ദ്രവും അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം മാത്രമാണെന്ന് ഈ വചനം നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

ഇക്കാരണത്താലാണ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയത്: 'തീർച്ചയായും പിശാച് മനുഷ്യന്റെ രക്തം സഞ്ചരിക്കുന്ന സിരകളിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്നു. അതിനാൽ വിശപ്പുകൊണ്ട് അവന്റെ സഞ്ചാരപഥങ്ങളെ നിങ്ങൾ ഇടുങ്ങിയതാക്കുക.' വിശപ്പ് എന്നത് പരിശുദ്ധരായവരുടെ (അഹ്ലുസ്സ്വഫാ - أهل الصفا) ഭക്ഷണമാണ്. എന്നാൽ ഭൗതിക മോഹികൾക്ക് (അഹ്ലുൽ ഹവാ - أهل الهوى) അതൊരു പരീക്ഷണവും പ്രയാസവുമാണ്. വിശപ്പ് നിന്റെ ഹൃദയമാകുന്ന വീടിനെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ അമിതഭക്ഷണം നിന്റെ

ഭൗതിക ശരീരമാകുന്ന വീടിനെ അലങ്കരിക്കാൻ മാത്രമുള്ളതാണ്. ഹൃദയമാകുന്ന വീടിനെ നീ പ്രകാശമില്ലാതെ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ട്, മണ്ണുകൊണ്ടുള്ള ശരീരത്തെ മാത്രം നീ എന്തിന് അലങ്കരിക്കുന്നു? ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: 'സ്വർഗ്ഗത്തിൽ വായുവിൽ ഉയർന്നുനിൽക്കുന്ന മണിമാളികകളുണ്ട്. അവയ്ക്ക് മുകളിൽ താങ്ങുകളില്ല, താഴെ തൂണുകളുമില്ല. പക്ഷികളെപ്പോലെ പറന്നല്ലാതെ സ്വർഗ്ഗവാസികൾക്ക് അവിടെയെത്താനാവില്ല. പരീക്ഷണങ്ങൾ സഹിച്ചവർക്കല്ലാതെ (അഹ്ലുൽ ബലാ - أهل البلاء) അത് ലഭിക്കുകയുമില്ല.' അതായത്, ക്ഷമ കൈക്കൊണ്ടവർ. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഫ്സീറിൽ പറയുന്നു: 'അവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന പ്രതിഫലം ഉന്നതമായ മണിമാളികയാണ് (ഗുർഫ - غرفة).' അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിന്റെ (ഇന്ദിയ്യ - عندية) പദവിയിൽ, സർവ്വശക്തനായ രാജാവിന്റെ അടുത്തുള്ള സത്യത്തിന്റെ ഇരിപ്പിടത്തിൽ അവർക്ക് അത് ലഭിക്കുന്നു. 'അവർ ക്ഷമിച്ചതുകൊണ്ട്' (ബിമാ സബറൂ - بما صبروا) - തുടക്കത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ പാലിക്കാനും വിലക്കുകൾ വർജ്ജിക്കാനും, മധ്യഘട്ടത്തിൽ നിന്ദ്യമായ സ്വഭാവങ്ങളെ മാറ്റി ഉത്തമ സ്വഭാവങ്ങൾ കൈവരിക്കാനും, അന്തിമഘട്ടത്തിൽ മനുഷ്യന്റെ അസ്തിത്വത്തെ അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തിൽ ലയിപ്പിക്കാനും അവർ ക്ഷമിച്ചു. ക്ഷമ എന്നാൽ അല്ലാഹുവിനോടല്ലാതെ മറ്റാരോടും തന്റെ പ്രയാസങ്ങളെക്കുറിച്ച് പരാതിപ്പെടാതിരിക്കലാണ്. ആരിഫീങ്ങൾ പറയുന്നു: അല്ലാഹുവിനെ അറിഞ്ഞവന്റെ മര്യാദ ഇതാണ്; അവന് എന്തെങ്കിലും പ്രയാസം ബാധിച്ചാൽ അയ്യൂബ് അലൈഹിസ്സലാം ചെയ്തതുപോലെ അല്ലാഹുവിനോട് മാത്രം പരാതി പറയുക. അത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള മര്യാദയും തന്റെ ദൗർബല്യം വെളിപ്പെടുത്തലുമാണ്. അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലാത്തവർ ചെയ്യുന്നത് പോലെ അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയെ എതിർക്കാതിരിക്കുക. അവർ തങ്ങളെത്തന്നെ അല്ലാഹുവിന് വിട്ടുകൊടുത്തവരാണെന്ന് (തസ്ലീം - تسليم) തെറ്റിദ്ധരിക്കുകയും, എന്നാൽ പരാതിപ്പെടാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിലൂടെ രണ്ട് അജ്ഞതകൾ ഒന്നിച്ചുചേർക്കുന്നു. 'അവർക്ക് അവിടെ അഭിവാദ്യവും സമാധാനവും ലഭിക്കും' (തഹിയ്യത്തൻ വ സലാമൻ - تحية وسلاما). മലക്കുകൾ അവരെ അഭിവാദ്യം ചെയ്യുന്നു. 'തഹിയ്യത്ത്' എന്നാൽ

ആയുസ്സ് വർദ്ധിക്കാനും സുരക്ഷിതത്വം ലഭിക്കാനും പ്രാർത്ഥിക്കുക എന്നാണ്. 'സലാം' എന്നാൽ എല്ലാവിധ ആപത്തുകളിൽ നിന്നും രക്ഷ ലഭിക്കാനുള്ള പ്രാർത്ഥനയുമാണ്. ആത്മജ്ഞാനികൾക്ക് അവരുടെ വസലിൽ (ചേർച്ചയിൽ) ലഭിക്കുന്ന സുരക്ഷിതത്വമാണ് സലാം. അല്ലാഹുവിന്റെ അനശ്വരമായ പ്രകാശം അവരുടെ ആത്മാക്കളിൽ പതിക്കുന്നതാണ് തഹിയ്യത്ത്. അവർ അവിടെ എന്നെന്നും ജീവിക്കുന്നവരായിരിക്കും. ഈ ഉന്നതമായ മണിമാളിക ലഭിക്കാൻ ബുദ്ധിമാനായവൻ മുൻകൂട്ടി സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യണം. വെറും വ്യാമോഹങ്ങളിൽ മാത്രം കഴിയരുത്. കഠിനാധ്വാനത്തിലൂടെയല്ലാതെ ഉന്നത പദവികൾ ലഭിക്കുകയില്ല.

[سورة الفرقان (25) : آية 77]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ അൽ-ഫുർഖാൻ അധ്യായത്തിലെ അവസാന വചനത്തിൽ *(*സൂറത്തുൽ ഫുർഖാൻ*: 77),* അല്ലാഹു തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട അടിമകളോട് ഇപ്രകാരം അരുളുന്നു*:* *'*നബിയേ, പറയുക*:* എന്റെ രക്ഷിതാവ് നിങ്ങൾക്ക് യാതൊരു പരിഗണനയും നൽകുന്നില്ല, നിങ്ങൾ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ*.'* ഇവിടെ *'*പ്രാർത്ഥന*' (*دعاء*)* എന്നത് കൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മടക്കവും, അവനോടുള്ള അടിമത്തവും, അവന്റെ ഔന്നത്യത്തെ അംഗീകരിക്കലുമാണ്*.* റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിശദീകരിക്കുന്നത്*,* മനുഷ്യന്റെ യഥാർത്ഥ മൂല്യം അവന്റെ ആരാധനയിലും *(*عبادة*),* അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള അവന്റെ വിനയത്തിലുമാണ് *(*تضرع*)* എന്നാണ്*.* നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ വിളിച്ചില്ലെങ്കിൽ*,* അതായത് അവനോടുള്ള ബന്ധം നിങ്ങൾ മുറിച്ചുകളഞ്ഞാൽ*,* നിങ്ങളുടെ അസ്തിത്വത്തിന് അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ എന്ത് വിലയാണുള്ളത്*?* നിങ്ങളെ അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ചത് അവനെ അറിയാനും *(*معرفة*)* അവനെ ആരാധിക്കാനും വേണ്ടിയാണ്*.* അതിനാൽ*,* അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഈ ബന്ധം നിലനിർത്തുക എന്നത് വിശ്വാസിയുടെ ആത്മീയമായ ജീവിതത്തിന്റെ *(*حياة روحية*)* അടിസ്ഥാനമാണ്*.* നിങ്ങൾ നിഷേധിച്ചാൽ*,* ആ നിഷേധം *(*تكذيب*)* നിങ്ങൾക്ക് വലിയ ശിക്ഷയായി ഭവിക്കും*.*

ആത്മീയജ്ഞാനികളിൽ (أكابر) ചിലർ ഇപ്രകാരം ഫർമായിച്ചിരിക്കുന്നു: "സ്രഷ്ടാവായ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള (الحق) തന്റെ സ്നേഹത്തിന്റെയോ, അല്ലെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന് തന്നോടുള്ള സ്നേഹത്തിന്റെയോ ഒരംശം മനസ്സിലാക്കാൻ ആരെങ്കിലും ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അവൻ തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളെയും അവിടുത്തെ സ്വഹാബത്തിനെയും റളിയള്ളാഹു അൻഹും അവർക്ക് ശേഷമുള്ള മുജ്തഹിദുകളായ ഇമാമുമാരെയും (الائمة المجتهدين) പിൻപറ്റുന്നതിൽ താൻ ഏത്

അവസ്ഥയിലാണ് ഉള്ളതെന്ന് നോക്കട്ടെ." ലൗകികവിരക്തി (زهد), സൂക്ഷ്മത (ورع), സ്ഥിരമായ രാത്രിനമസ്കാരം (قيام الليل), ശരീഅത്ത് കൽപ്പിച്ച മുഴുവൻ കാര്യങ്ങളും പ്രവർത്തിക്കൽ, നിരോധിച്ചവയെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കൽ എന്നിവയിലൂടെ താൻ അവരുടെ സന്മാർഗ്ഗത്തിലും സ്വഭാവത്തിലുമാണ് നിലകൊള്ളുന്നതെന്ന് അവൻ കണ്ടെത്തുകയാണെങ്കിൽ; പരീക്ഷണങ്ങളിലും (بلايا) പ്രയാസങ്ങളിലും ജീവിതക്ലേശങ്ങളിലും അവൻ സന്തോഷിക്കുകയും, ദുനിയാവും അതിന്റെ പദവികളും മോഹങ്ങളും തന്നിൽ നിന്ന് അകന്നുപോകുന്നതിൽ അവന്റെ മനസ്സ് ആനന്ദിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അവസ്ഥയോളം അത് എത്തിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, തീർച്ചയായും അല്ലാഹു അവനെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അവൻ മനസ്സിലാക്കട്ടെ. അല്ലാത്തപക്ഷം, അല്ലാഹുവിന് തന്നോട് കോപമാണെന്ന് അവൻ വിധിയെഴുതട്ടെ. മനുഷ്യൻ സ്വന്തം ആത്മാവിനെക്കുറിച്ച് കൃത്യമായ ബോധ്യമുള്ളവനാണല്ലോ (بصيرة). സുന്നത്തായ കർമ്മങ്ങൾ (نوافل) വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ സ്നേഹം സിദ്ധിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരുക്കമാണ്. തിരുനബി അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ട് ഇപ്രകാരം അരുളിയിരിക്കുന്നു: "എന്റെ ദാസന്മാർ എനിക്ക് നിർബന്ധമാക്കിയ (فـــــرض) കാര്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനേക്കാൾ പ്രിയപ്പെട്ട മറ്റൊരു കാര്യം കൊണ്ടും എന്നിലേക്ക് അടുത്തിട്ടില്ല. എന്റെ ദാസൻ സുന്നത്തായ കർമ്മങ്ങളിലൂടെ എന്നിലേക്ക് അടുത്തുകൊണ്ടേയിരിക്കും; ഒടുവിൽ ഞാൻ അവനെ സ്നേഹിക്കുന്നത് വരെ." അനുസരണയുള്ള ദാസനോടുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ സ്നേഹത്തിന്റെ അടയാളങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ് അവന്റെ ഉന്നതമായ പദവിയും സ്ഥാനവും കാരണം സ്വർഗ്ഗത്തിൽ അവന് ഉന്നതമായ മാളികകൾ (الغرفـــة العاليـــة) നൽകപ്പെടുക എന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യപ്രകാശത്തിന്റെ വെളിപ്പെടൽ (التـجلي الإلهي) ഉണ്ടാകുമ്പോൾ, അവർ തങ്ങളുടെ പദവികൾക്കനുസരിച്ച് ഇരിക്കുന്നവരായിരിക്കും. പ്രവാചകന്മാർ (انبيـاء) മിമ്പറുകളിലും (منـابر), വലിയ്യുമാർ (أوليـاء) കട്ടിലുകളിലും (أسرة), അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് ജ്ഞാനമുള്ള പണ്ഡിതന്മാർ (علمـاء بالله) കസേരകളിലും (كراسي), തൗഹീദിൽ

അനുകരണം സ്വീകരിച്ച സത്യവിശ്വാസികൾ (مؤمنون مقلدون) അവരുടെ പദവികൾക്കനുസരിച്ചും ഇരിക്കും. ഈ ഇരിപ്പുകളെല്ലാം അദ്ൻ സ്വർഗ്ഗത്തിലെ (جنة عدن) വെളുത്ത മണൽക്കൂനയ്ക്ക് (الكثيب الأبيض) സമീപത്തായിരിക്കും. എന്നാൽ തെളിവുകളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിച്ചു പഠിച്ചതിലൂടെ (النظـــر فى الادلة) തൗഹീദിൽ എത്തിയവൻ നിലത്തായിരിക്കും ഇരിക്കുക. തൗഹീദിൽ അനുകരണം സ്വീകരിച്ചവനേക്കാൾ (مقلد) ഇവന്റെ പദവി താഴെയാകാൻ കാരണം, അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചും അവന്റെ വിശേഷണങ്ങളെക്കുറിച്ചുമുള്ള തെളിവുകളുടെയും വാദങ്ങളുടെയും പരസ്പര വൈരുദ്ധ്യങ്ങൾ കാരണം ഇവനിൽ സംശയങ്ങൾ (شـــبه) കടന്നുകൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതിനാലാണ്. അതിനാൽ, ശരീഅത്ത് നൽകിയവനെ (الشارع) ദൃഢമായി അനുകരിച്ചവന്റെ വിശ്വാസമാണ്, തെളിവുകളിൽ ചിന്തിച്ച് അതിന് വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ നൽകി തൗഹീദ് സ്വീകരിച്ചവനേക്കാൾ കൂടുതൽ സുരക്ഷിതവും ശക്തവുമായത്. നീ അറിയുക: അല്ലാഹു തആലാ സ്വർഗ്ഗീയ മാളികകളെക്കുറിച്ച് (غرفة) പരാമർശിച്ചത് അതിൽ ആഗ്രഹമുള്ളവർക്ക് വേണ്ടിയാണ്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സവിശേഷ ദാസന്മാർക്ക് (خـواص عبـاده) അല്ലാഹുവല്ലാത്ത യാതൊന്നിലും ആഗ്രഹമില്ല. അവർക്ക് ആ മാളികകൾക്കും അതിന്റെ സുഖങ്ങൾക്കും അപ്പുറം മറ്റൊരു അനുഭൂതിയുണ്ട്. അത് അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള അഭിവാദ്യവും സലാമും (التحيـة والسـلام) ആണെന്നതിലേക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നു. കാരണം, പ്രേമഭാജനത്തിന്റെ സൗന്ദര്യം ദർശിക്കുന്നതിലും (مطالعـة جمـــال معشـــوقه) അവന്റെ സംസാരവും അഭിസംബോധനയും കേൾക്കുന്നതിലും ലഭിക്കുന്ന ആനന്ദത്തേക്കാൾ വലുതായി ഒരു പ്രേമിക്കും മറ്റൊന്നിലും ആനന്ദം കണ്ടെത്താനാവില്ല. ഒരു കഥ ഇപ്രകാരം ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നു: ഒരു മഹാൻ തന്റെ ക്രിസ്ത്യാനിയായ അയൽക്കാരനോട് പറഞ്ഞു: "നീ ഇസ്ലാം സ്വീകരിക്കുക, നിനക്ക് സ്വർഗ്ഗം ലഭിക്കുമെന്ന് ഞാൻ ഉറപ്പുനൽകാം." അപ്പോൾ ആ ക്രിസ്ത്യാനി പറഞ്ഞു: "സ്വർഗ്ഗം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ഒന്നാണ്, അതിന് വലിയ പ്രാധാന്യമൊന്നുമില്ല." തുടർന്ന് മഹാൻ സ്വർഗ്ഗത്തിലെ ഹൂറികളെയും കൊട്ടാരങ്ങളെയും കുറിച്ച് വിവരിച്ചപ്പോൾ അയാൾ

പറഞ്ഞു: "എനിക്ക് ഇതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായതാണ് വേണ്ടത്. ഹൂറികളുടെ സഹവാസം എനിക്ക് ആവശ്യമില്ല, അത് കേവലം കുറവാണ്." അപ്പോൾ മഹാൻ പറഞ്ഞു: "അല്ലാഹുവിനെ ദർശിക്കാൻ (رؤية الله) സാധിക്കുമെന്ന് ഞാൻ ഉറപ്പുനൽകാം, നീ ഇസ്ലാം സ്വീകരിക്കുക." അപ്പോൾ അയാൾ പറഞ്ഞു: "ഇപ്പോഴാണ് ഞാൻ യഥാർത്ഥ കാര്യം കണ്ടെത്തിയത്. അല്ലാഹുവിനെ ദർശിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായി മറ്റൊന്നുമില്ല." അങ്ങനെ അയാൾ ഇസ്ലാം സ്വീകരിക്കുകയും പിന്നീട് മരണപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം മഹാൻ അയാളെ സ്വപ്നത്തിൽ സ്വർഗ്ഗത്തിലെ ഒരു വാഹനത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതായി കണ്ടു. മഹാൻ ചോദിച്ചു: "നീ ഇന്ന ആളല്ലേ?" അയാൾ പറഞ്ഞു: "അതെ." മഹാൻ ചോദിച്ചു: "അല്ലാഹു നിന്നോട് എങ്ങനെയാണ് പ്രവർത്തിച്ചത്?" അയാൾ പറഞ്ഞു: "എന്റെ ആത്മാവ് പുറത്തുപോയപ്പോൾ അതിനെ അർശിന്റെ (عرش) അടുത്തേക്ക് കൊണ്ടുപോയി. അപ്പോൾ അല്ലാഹു തആലാ അരുളി: 'എന്നെ കണ്ടുമുട്ടാനുള്ള കൊതിയാൽ (شوق) നീ എന്നിൽ വിശ്വസിച്ചു. അതിനാൽ നിനക്ക് എന്റെ പ്രീതിയും (رضى) ശാശ്വത സൗഭാഗ്യവുമുണ്ട്.'" നബിയേ, മനുഷ്യരോട് മുഴുവൻ അവിടുന്ന് പറയുക: "നിങ്ങളുടെ ആരാധനകൾ (دعاؤكم) ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ എന്റെ രക്ഷിതാവ് നിങ്ങൾക്ക് എന്ത് പരിഗണന നൽകുമായിരുന്നു?" ഇത് സത്യവിശ്വാസികളുടെ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ചുള്ള വിശദീകരണമാണ്. ഇവിടെ 'മാ' (مـا) എന്നത് ചോദ്യരൂപത്തിലുള്ളതാണ് (استفهامية), അതിന്റെ സ്ഥാനം മസ്ദറിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നസ്ബിലാണ് (نصـب). അല്ലെങ്കിൽ അത് നിഷേധാർത്ഥത്തിലുള്ളതാണ് (نافية). 'മാ യഅ്ബഉ' (ما يعبأ) എന്നാൽ അവൻ പരിഗണിക്കുകയോ വിലമതിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല എന്നാണ് അർത്ഥം. 'ഖാമൂസ്' എന്ന നിഘണ്ടുവിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, 'ഞാൻ ഇന്നയാളെ പരിഗണിക്കുന്നില്ല' (ما اعبأ بفلان) എന്നാൽ 'ഞാൻ അവനെ ഗൗനിക്കുന്നില്ല' (ما أبالي) എന്നാണ് അർത്ഥം. 'ലൗലാ' (لـولا) എന്നതിന്റെ മറുപടി വാചകം അതിന് മുമ്പുള്ള വാചകം സൂചിപ്പിക്കുന്നതിനാൽ ഇവിടെ ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 'ദുആഉകും' (دعاؤكم) എന്നത് മുബ്തദഅ്

(مبتدأ) ആണ്, അതിന്റെ ഖബർ (خبر) സങ്കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ഇത് കർത്താവിലേക്ക് (فاعل) ചേർക്കപ്പെട്ട മസ്ദർ (مصدر) ആണ്, ആരാധന (عبادة) എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് ഇത് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ വചനത്തിൽ വന്നതുപോലെ: "അല്ലാഹുവോടൊപ്പം മറ്റൊരു ഇലാഹിനെയും അവർ ആരാധിക്കുന്നില്ല (لا يدعون)." ഇതിന്റെ അർത്ഥം ചോദ്യരൂപത്തിൽ ഇപ്രകാരമാണ്: "നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുകയും അനുസരിക്കുകയും ചെയ്തില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ എന്റെ രക്ഷിതാവ് നിങ്ങളെ എങ്ങനെ പരിഗണിക്കുകയും നിങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു?" കാരണം, മനുഷ്യന്റെ ആദരവും മഹത്വവും അല്ലാഹുവിനെ അറിയുന്നതിലും (معرفة) അവനെ അനുസരിക്കുന്നതിലുമാണ് (طاعة). അല്ലാത്തപക്ഷം അവനും മറ്റ് മൃഗങ്ങളും തുല്യരാണ്. ഇമാം സുജ്ജാജ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിച്ചില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിങ്ങൾക്ക് എന്ത് ഭാരവും വിലയുമാണ് ഉണ്ടാവുക?" കാരണം, 'ഇബ്അ്' (عبء) എന്ന പദത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം ഭാരവും ചുമടുമാണ്. അതിനാൽ 'മാ അഅ്ബഉ ബിഹി' (ما أعبأ به) എന്നതിന്റെ യഥാർത്ഥ അർത്ഥം 'ഞാൻ അതിന് യാതൊരു വിലയോ ഭാരമോ കാണുന്നില്ല' എന്നാണ്. ഈ ആയത്തിൽ ഇമാം രാഗിബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതും ഈ അഭിപ്രായമാണ്.

ഈ സൂക്തത്തിൽ മറ്റ് അർത്ഥതലങ്ങൾ കൂടി അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ഗവേഷകരായ പണ്ഡിതന്മാർ (മുഹഖിഖീൻ) സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഏറ്റവും വ്യക്തമായ അഭിപ്രായം നാം മുകളിൽ വിവരിച്ചതാണ്. 'ഫഖദ് കദ്ദബ്തും' (فَقَدْ كَذَّبْتُمْ) എന്നത് അവിശ്വാസികളുടെ അവസ്ഥയെ വ്യക്തമാക്കുന്നതാണ്. അതായത്, സത്യനിഷേധികളേ, നിങ്ങൾ സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുകയും അതിനെതിരിൽ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തതിലൂടെ, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ നിങ്ങൾക്ക് യാതൊരു പരിഗണനയോ സ്ഥാനമോ ഇല്ലാതായിത്തീർന്നു. 'ഫസൗഫ യകൂനു ലിസാമാ' (فَسَوْفَ يَكُونُ لِزاماً) എന്നതിലെ 'ലിസാമൻ' എന്നത് ഒരു ക്രിയാനാമമാണ്. ഇത് കർമ്മത്തിന് പകരമായി നിൽക്കുന്നു. അതായത്, നിങ്ങളുടെ

നിഷേധത്തിന്റെ പ്രതിഫലം അനിവാര്യമായിത്തീരുകയും അത് നിങ്ങളെ നരകത്തിലേക്ക് തള്ളിയിടുകയും ചെയ്യും. അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയുടെ ഭീകരതയും അതിന്റെ അനിവാര്യതയും വ്യക്തമാക്കാനാണ് ഇവിടെ കാര്യങ്ങൾ സംക്ഷിപ്തമായി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നത്, ഇവിടെ ഉദ്ദേശിച്ച പ്രതിഫലം ബദർ യുദ്ധത്തിൽ അവർക്ക് സംഭവിച്ച പരാജയമാണെന്നും, തുടർന്ന് പരലോകത്തെ ശാശ്വതമായ ശിക്ഷ അവരെ പിടികൂടുമെന്നുമാണ്. ശൈഖ് സഅ്ദി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പാടിയതുപോലെ: 'ഈന്തപ്പനയുടെ വിത്തിൽ നിന്ന് ഈന്തപ്പനയേ വളരൂ, വിഷമുള്ള ചെടിയുടെ വിത്തിട്ടാൽ വിഷച്ചെടിയേ മുളയ്ക്കൂ; നീ എന്ത് വിതയ്ക്കുന്നുവോ അത് തന്നെ നീ കൊയ്യും.' മനുഷ്യൻ തന്റെ ജന്മസിദ്ധമായ കഴിവുകളെ അവഗണനയിലൂടെ നശിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു വിത്തിൽ നിന്ന് ഈന്തപ്പന വളരണമെങ്കിൽ അതിനെ പരിപാലിക്കണം, അല്ലാത്തപക്ഷം അത് നശിച്ചുപോകും. അതുപോലെയാണ് മനുഷ്യന്റെ ആത്മീയ അവസ്ഥയും. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകളും വിലക്കുകളും മനുഷ്യന് നൽകിയിരിക്കുന്നത് അവന്റെ ആത്മീയ കഴിവുകളെ പരിപോഷിപ്പിക്കാനാണ്. മൃഗങ്ങളെപ്പോലും പരിശീലിപ്പിച്ചാൽ മെരുക്കിയെടുക്കാമെങ്കിൽ, മനുഷ്യന് തന്റെ അവിശ്വാസവും പാപങ്ങളും നീക്കി സത്യവിശ്വാസത്തിലേക്കും അനുസരണയിലേക്കും വരാൻ തീർച്ചയായും സാധിക്കും. ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാ) ഈ സൂക്തത്തെ വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് പറയുന്നു: 'നിങ്ങളുടെ ആരാധനയും അനുസരണയും ഇല്ലെങ്കിൽ എന്റെ രക്ഷിതാവ് നിങ്ങളെ എന്തിന് പരിഗണിക്കണം?' അല്ലാഹു മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചത് അവനെ ആരാധിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവൃത്തികൾക്ക് പ്രത്യേക ലക്ഷ്യങ്ങളില്ലെന്ന് അശ്അരി (الأشاعرة) പണ്ഡിതന്മാർ വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അവയിൽ മഹത്തായ യുക്തികൾ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ അലി ബിൻ അബീത്വാലിബ് (കറമല്ലഹു വജ്ഹഹു) പറഞ്ഞതുപോലെ, ഈ ലോകം ഒരു യാത്രയാണ്, പരലോകമാണ് ലക്ഷ്യസ്ഥാനം. അല്ലാഹു നമുക്ക് നൽകിയ ബുദ്ധിയും വേദഗ്രന്ഥങ്ങളും ഈ യാത്രയിലെ വെളിച്ചമാണ്. ആരാധനകൾ ഒരു സംരക്ഷണകവചവുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകളെ ഭാരമായി കാണുന്നവൻ അവിശ്വാസത്തിലേക്ക് വീണുപോകും. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ നന്മയുണ്ടെന്ന് വിശ്വസിക്കുകയാണ് വിശ്വാസിയുടെ കടമ. അല്ലാഹു

നമ്മുടെ ആത്മീയ യാത്രയെ ബാഹ്യമായും ആന്തരികമായും എളുപ്പമാക്കട്ടെ.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 1 إلى 5]

പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. 'ത്വാ-സീൻ-മീം' *(طسم)* എന്ന ഈ പ്രണവക്ഷരങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനും അവന്റെ തിരുദൂതർക്കും ഇടയിലുള്ള അതീന്ദ്രിയ രഹസ്യങ്ങളുടെ *(أسرار)* താക്കോലുകളാണ്. 'ത്വാ' എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധിയെയും *(طهارة)* തൂർ പർവ്വതത്തിന്റെ *(طور)* ആത്മീയ ഔന്നത്യത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'സീൻ' എന്നത് അവന്റെ പ്രകാശമാനമായ പ്രതാപത്തെയും *(سناء)* തിരുനബിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ നിക്ഷേപിച്ച ദിവ്യരഹസ്യത്തെയും *(سر)* അടയാളപ്പെടുത്തുന്നു. 'മീം' എന്നത് അവന്റെ പരമാധികാരത്തെയും *(ملك)* പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ കേന്ദ്രബിന്ദുവായ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം എന്ന പ്രവാചക വ്യക്തിത്വത്തെയും ദ്യോതിപ്പിക്കുന്നു. ഇവ സന്മാർഗ്ഗവും ദുർമാർഗ്ഗവും വേർതിരിച്ചു കാണിക്കുന്ന വ്യക്തമായ വേദഗ്രന്ഥത്തിലെ *(كتاب مبين)* വചനങ്ങളാകുന്നു. തന്റെ ജനത സത്യവിശ്വാസികളാകുന്നില്ലല്ലോ എന്ന തീവ്രമായ ദുഃഖത്താൽ *(حزن)* അവിടുന്ന് സ്വന്തം ജീവൻ തന്നെ ഇല്ലാതാക്കിയേക്കുമെന്ന അവസ്ഥയിലാണ്. തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തിലുള്ള അത്യഗാധമായ കാരുണ്യവും *(شفقة)* സൃഷ്ടികളോടുള്ള സ്നേഹവുമാണ് ഇതിലൂടെ വെളിപ്പെടുന്നത്. നാം ഉദ്ദേശിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ആകാശത്തുനിന്ന് അവർക്ക് നാം ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം *(آية)* ഇറക്കിക്കൊടുക്കുമായിരുന്നു; അപ്പോൾ അവരുടെ കഴുത്തുകൾ അതിനു മുന്നിൽ വിനയത്തോടെ കുനിഞ്ഞുപോകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ നിർബന്ധിതമായ വിശ്വാസമല്ല, മറിച്ച് സ്വമേധയാ ഉള്ള സമർപ്പണമാണ് അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. പരമകാരുണികനായ അല്ലാഹുവിൽ *(رحمن)* നിന്ന് പുതുതായി അവതരിക്കപ്പെടുന്ന ഏതൊരു ഉദ്ബോധനവും *(ذكر)* അവർക്ക് മുന്നിലെത്തുമ്പോൾ, അവർ അതിൽ നിന്ന് തിരിഞ്ഞുകളയുന്നവരായി *(معرضين)* മാറുന്നു എന്നത് അവരുടെ ആത്മീയ അന്ധതയെയാണ് കാണിക്കുന്നത്.

വിശുദ്ധ റമദാൻ മാസത്തിലെ ആറാം നാൾ, ശനിയാഴ്ച, ഹിജ്റ വർഷം ആയിരത്തി എട്ട് (1108) സമാപിച്ചപ്പോൾ സൂറത്തുൽ ഫുർഖാനിന്റെ വ്യാഖ്യാനം പൂർത്തിയായിരിക്കുന്നു.

تفسير سورة الشعراء

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, വിശുദ്ധ ഖുർആനിന്റെ അത്ഭുതകരമായ വചനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്തകൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിലേക്കും *(توحيد)* പ്രവാചകന്മാരുടെ സത്യസന്ധതയിലേക്കും വിരൽ ചൂണ്ടുന്നു. ഈ അധ്യായം പ്രവാചകന്മാരുടെ ചരിത്രങ്ങളിലൂടെ സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് ആശ്വാസവും ധൈര്യവും പകരുന്നു. 'തസ്ലിയത്ത്' *(تسلية)* അഥവാ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവർകൾക്ക് ആശ്വാസം നൽകുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം. കവികളുടെ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ചുള്ള പരാമർശം, അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഉന്നതമായ പദവിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഹൃദയത്തിന്റെ വിശുദ്ധി *(تزكية النفس)* കൈവരിക്കാൻ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങുക എന്നത് അനിവാര്യമാണ്.

ഈ അധ്യായം മക്കിയ്യാണ്. ഇതിൽ ഇരുപത്തിയേഴോ അല്ലെങ്കിൽ രണ്ട് ആയത്തുകളോ ഉണ്ട്. പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. ത്വാ-സീൻ-മീം (طسم). സൂറത്തുകളുടെ തുടക്കത്തിലുള്ള ഈ അക്ഷരങ്ങളെ 'സർറ് ഹസ്വീൻ ഖത്വഅ കിലാമുഹു' (سرّ حصين قطع كلامه) എന്ന വാക്യം കൊണ്ട് ഒരുമിപ്പിക്കാം. ഈ അക്ഷരങ്ങളെക്കുറിച്ച് വ്യാഖ്യാതാക്കൾ പറഞ്ഞതിൽ ഏറ്റവും ഉചിതം, അതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം അല്ലാഹുവിനാണ് നന്നായി അറിയുന്നത് എന്നതാണ്. കാരണം, ഇത് നിഗൂഢമായ രഹസ്യങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്. അബൂബക്കർ സിദ്ദീഖ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പറഞ്ഞതുപോലെ, "ഓരോ ഗ്രന്ഥത്തിനും ഒരു രഹസ്യമുണ്ട്, ഖുർആനിന്റെ രഹസ്യം മുഖത്തഅത്തുകളിലാണ് (المقطعات)." ഇത് 'രിയാളുൽ അദ്കാറി'ൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. രഹസ്യങ്ങളുമായും യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുമായും ബന്ധപ്പെട്ട

അർത്ഥങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനും, അല്ലാഹു അവരെ അറിയിച്ച അറിവിൽ അടിയുറച്ചവർക്കും (الراسخين فى العـــلم) അഥവാ അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള പണ്ഡിതന്മാർക്കും (العلماء بالله) അല്ലാതെ മറ്റാർക്കും അറിയില്ല. അതിനാൽ, നാവിനോ പേനക്കോ പങ്കില്ലാത്ത ഒരു പദവിയെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കുന്നതിൽ അർത്ഥമില്ല. എന്നാൽ, യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളിലേക്ക് വിരൽചൂണ്ടുന്ന അനുബന്ധ കാര്യങ്ങൾ (الـلوازم) വിശദീകരിക്കുന്നതിന് അനുവാദമുണ്ട്. കാരണം, അവ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾക്ക് താഴെയുള്ളതും മനസ്സിലാക്കാവുന്നതുമായ തലത്തിലാണ്. ഒന്നാമത്തെ കാര്യത്തിലേക്ക് ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാ) യുടെ 'ഫത്ഹുർറഹ്മാനി'ലുള്ള ഈ വാക്ക് സൂചിപ്പിക്കുന്നു: "ത്വാ-സീൻ-മീം (طـسم) നെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിൽ പണ്ഡിതന്മാർക്ക് കഴിവ് നഷ്ടപ്പെട്ടു." രണ്ടാമത്തെ കാര്യത്തിലേക്ക് 'കശ്ഫുൽ അസ്റാറി'ലുള്ളത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതിൽ പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു: [അലി (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) വിൽ നിന്ന് നിവേദനം ചെയ്യപ്പെടുന്നു, അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ത്വാ-സീൻ-മീം (طسم) ആകാശത്തുനിന്ന് ഇറങ്ങിയപ്പോൾ, റസൂലുല്ലാഹ് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പറഞ്ഞു: 'ത്വാഅ് (طـــاء)' എന്നത് ത്വൂർ സീനായാണ്, 'സീൻ (سين)' എന്നത് അലക്സാണ്ട്രിയയാണ്, 'മീം (ميم)' എന്നത് മക്കയാണ്. അതിന്റെ അർത്ഥം, അല്ലാഹുവിനാണ് നന്നായി അറിയുന്നത്, മഹത്വത്തിന്റെ രക്ഷിതാവ് ഈ മഹത്തായ സ്ഥലങ്ങളെക്കൊണ്ട് സത്യം ചെയ്തു എന്നാണ്. 'ഈ രാജ്യത്തെക്കൊണ്ട് ഞാൻ സത്യം ചെയ്യുന്നു' (لا اقسم بهذا البلد) എന്ന് പറഞ്ഞതുപോലെ.] ശാമിനും മദ്യനിനും ഇടയിലുള്ള ത്വൂർ സീനാ പർവ്വതം (جبـل طـور سينـا) മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) അല്ലാഹുവിനോട് രഹസ്യമായി സംസാരിച്ച സ്ഥലവും (മഹല്ലു മുനാജാത്ത്) അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശനം (തജല്ലി) നടന്ന സ്ഥലവുമാണ്. അല്ലാഹു പറഞ്ഞതുപോലെ: "അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ രക്ഷിതാവ് പർവ്വതത്തിന് വെളിപ്പെട്ടപ്പോൾ" (فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّـهُ لِلْجَبَـلِ). ഈ പർവ്വതത്തിലെ കല്ലുകൾ പൊട്ടിച്ചാൽ, അതിന്റെ ഉള്ളിൽ നിന്ന് എല്ലായ്പ്പോഴും 'ഔസജ്' (عوسج) വൃക്ഷത്തിന്റെ ചിത്രം പുറത്തുവരും. ഈ കാരണത്താലാണ് ജൂതന്മാർ 'ഔസജ്'

വൃക്ഷത്തെ ആദരിക്കുന്നത്. 'ഔസജ്' വൃക്ഷത്തെ ജൂതന്മാരുടെ വൃക്ഷം എന്നും പറയാറുണ്ട്. അലക്സാണ്ട്രിയ (الاسكندرية) ആകട്ടെ, പടിഞ്ഞാറൻ രാജ്യങ്ങളിലെ അവസാനത്തെ നഗരമാണ്. ഭൂമിയിൽ മനുഷ്യവാസമുള്ളിടത്ത് അതിന് സമാനമായതൊന്നും ഇല്ല, ലോകത്തിന്റെ അങ്ങേയറ്റത്തും അതിന് തുല്യമായ രൂപമില്ല. അതിലെ പള്ളികളുടെ എണ്ണം ഇരുപതിനായിരമായിരുന്നു. ഈ നഗരം തുടർച്ചയായ ഏഴ് 'ഖസ്വബാത്ത്' (പ്രദേശങ്ങൾ) ആയിരുന്നുവെന്നും, എന്നാൽ കടൽ അതിനെ വിഴുങ്ങുകയും ഒരു 'ഖസ്വബത്ത്' മാത്രം അവശേഷിക്കുകയും ചെയ്തുവെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. അതാണ് ഇപ്പോഴത്തെ നഗരം. അലക്സാണ്ട്രിയയിലെ കണ്ണാടി വിളക്കുമാടം (മനാർ) കടലിലായിത്തീർന്നു, കാരണം വിളക്കുമാടത്തിന്റെ 'ഖസ്വബത്തി'നെ വെള്ളം കീഴടക്കി. ആ കണ്ണാടിയുടെ കഥ ഇതാണ്: മുന്നൂറ് മുഴം ഉയരമുള്ള ആ വിളക്കുമാടത്തിന്റെ മുകളിൽ, അലക്സാണ്ടറിനുവേണ്ടി പണ്ഡിതന്മാർ നിർമ്മിച്ച ഒരു അത്ഭുതകരമായ കണ്ണാടി ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിലൂടെ ഒരു മാസത്തെ യാത്രാദൂരത്തുള്ള കപ്പലുകളെ കാണാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആ കണ്ണാടിക്ക് ചില പ്രവർത്തനങ്ങളും ചലനങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിലെ രശ്മികളുടെ ശക്തികൊണ്ട് ശത്രുക്കളുടെ കപ്പലുകളെ കടലിൽ വെച്ച് കത്തിച്ചുകളയാൻ അതിന് കഴിഞ്ഞിരുന്നു. റോമിലെ ഭരണാധികാരി ഈജിപ്തിലെ ഭരണാധികാരിയെ കബളിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി ഒരു ദൂതനെ അയച്ചു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "അലക്സാണ്ടർ വിളക്കുമാടത്തിൽ വിലയേറിയ രത്നങ്ങളുടെ ഒരു വലിയ നിധി ഒളിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിങ്ങൾ അത് വിശ്വസിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അത് പുറത്തെടുക്കാൻ ധൃതിപ്പെടുക. നിങ്ങൾക്ക് സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ, ഞാൻ സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും മനോഹരമായ വസ്ത്രങ്ങളും നിറഞ്ഞ ഒരു കപ്പൽ അയച്ചുതരാം. അത് പുറത്തെടുക്കാൻ എന്നെ അനുവദിക്കുക. നിധിയുടെ ഒരു ഭാഗം നിങ്ങൾക്കും ലഭിക്കും." ഈജിപ്തിലെ ഭരണാധികാരി ഇത് സത്യമാണെന്ന് കരുതി വഞ്ചിതനായി. അദ്ദേഹം താഴികക്കുടം പൊളിച്ചു. എന്നാൽ ഒന്നും കണ്ടെത്തിയില്ല, കണ്ണാടിയുടെ മാന്ത്രികശക്തി (ത്വലസ്സം) നശിക്കുകയും ചെയ്തു. മഹത്വവും ആദരണീയവുമായ മക്ക (مكة المشرفة المكرمة) ആകട്ടെ, വിശദീകരണം ആവശ്യമില്ലാത്ത ഒരു പുരാതന നഗരമാണ്. അവിടെയാണ് ഇസ്ലാമിന്റെ കഅ്ബയും വിശ്വാസികളുടെ ഖിബ്ലയും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. അവിടേക്കുള്ള

ഹജ്ജ് ദീനിന്റെ സ്തംഭങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്. 'ത്വാഅ് (طاء)' എന്നത് അവന്റെ 'ത്വൂൽ' (طول) അഥവാ അവന്റെ കഴിവ്/ശക്തിയെയും, 'സീൻ (سين)' എന്നത് അവന്റെ 'സനാഅ്' (سناؤه) അഥവാ അവന്റെ ഔന്നത്യത്തെയും, 'മീം (ميم)' എന്നത് അവന്റെ 'മുൽക്ക്' (ملك) അഥവാ അവന്റെ ആധിപത്യത്തെയും 'മജ്ദ്' (مجده) അഥവാ അവന്റെ മഹത്വത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു എന്നും പറയപ്പെടുന്നു. അല്ലാഹു ഇവയെക്കൊണ്ട് സത്യം ചെയ്തു. 'ത്വാഅ് (طاء)' എന്നത് അല്ലാഹുവിലൂടെ പറന്നുയരുന്നവരുടെ (ത്വൈറാനുത്ത്വാഇരീന ബില്ലാഹ്) പറക്കലിനെയും, 'സീൻ (سين)' എന്നത് അല്ലാഹുവിലേക്ക് സഞ്ചരിക്കുന്നവരുടെ (സ്സായിരീന ഇലല്ലാഹ്) സഞ്ചാരത്തെയും, 'മീം (ميم)' എന്നത് അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടി നടക്കുന്നവരുടെ (മശ്യുൽ മാശീന ലില്ലാഹ്) നടത്തത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു എന്നും പറയപ്പെടുന്നു. ആദ്യത്തേത് അന്തിമ ദശയിലെത്തിയവരുടെ (അഹ്ലുൽ നിഹായ) പദവിയും, രണ്ടാമത്തേത് മധ്യ ദശയിലെത്തിയവരുടെ (അഹ്ലുൽ തവസ്സുത്ത്) പദവിയും, മൂന്നാമത്തേത് ആരംഭ ദശയിലെത്തിയവരുടെ (അഹ്ലുൽ ബിദായ) പദവിയുമാണ്. ഓരോന്നിനും

ഓരോ സഞ്ചാരിക്കും ഒരു ചുവടുവെപ്പുണ്ട്, ഓരോ പക്ഷിക്കും ഒരു ചിറകുണ്ട്. 'ത്വാഅ്' (ط) എന്നത് ഏകദൈവവിശ്വാസികളുടെ (أهل التوحيد) രഹസ്യങ്ങളുടെ പരിശുദ്ധിയെ (طهارة أسرار) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'സീൻ' (س) എന്നത് എല്ലാ സൃഷ്ടികളോടുമുള്ള സഹവാസത്തിൽ നിന്ന് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളുടെ സുരക്ഷിതത്വത്തെ (سلامة قلوبهم) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'മീം' (م) എന്നത് അതുവഴി സ്രഷ്ടാവ് അവർക്ക് നൽകിയ അനുഗ്രഹത്തെ (منة الخالق) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സൂഫികളുടെ നേതാവായ ജുനൈദ് (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പ്രസ്താവിച്ചു: 'ത്വാഅ്' (ط) എന്നത് പരമകാരുണികന്റെ (الرحمـــن) മണ്ഡലത്തിൽ പശ്ചാത്തപിക്കുന്നവരുടെ ആനന്ദമാണ് (طرب التائبين). 'സീൻ' (س) എന്നത് സന്ധിയുടെ (الوصلة) മണ്ഡലത്തിൽ ആരിഫീങ്ങളുടെ (العارفين) സന്തോഷമാണ് (سرور العارفين). 'മീം' (م) എന്നത് സാമീപ്യത്തിന്റെ (القربة)

മണ്ഡലത്തിൽ സ്നേഹിക്കുന്നവരുടെ സ്ഥാനമാണ് (مقام المحبين). നജ്മുദ്ദീൻ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പ്രസ്താവിച്ചു: 'ത്വാഅ്' (ط) എന്നത് പ്രവാചകന്റെ ഹൃദയത്തിന് ഇരുലോകങ്ങളോടുമുള്ള ബന്ധങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പരിശുദ്ധിയെ (طهارة قلب نبيه عن تعلقات الكونين) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'സീൻ' (س) എന്നത് പ്രവാചകന്മാർക്കും മുർസലുകൾക്കും (الأنبياء والمرسلين) മേലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തെ (سيادته) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'മീം' (م) എന്നത് ലോകരക്ഷിതാവിന്റെ (رب العالمين) സൗന്ദര്യം ദർശിക്കുന്നതിനെ (مشاهدة جمال) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇമാം ജഅ്ഫർ സ്വാദിഖ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പ്രസ്താവിച്ചു: അല്ലാഹു തആലാ 'ത്വാസീൻമീം' (طسم) എന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഖുർആനിൽ ത്വൂബാ വൃക്ഷത്തെയും (شجرة طوبى), സിദ്റത്തുൽ മുൻതഹയെയും (سدرة المنتهى), മുഹമ്മദ് മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളെയും കൊണ്ട് സത്യം ചെയ്തു. 'ത്വാഅ്' (ط) എന്നത് ത്വൂബാ വൃക്ഷമാണ്, 'സീൻ' (س) എന്നത് സിദ്റത്തുൽ മുൻതഹയാണ്, 'മീം' (م) എന്നത് മുഹമ്മദ് മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളാണ്. ത്വൂബാ വൃക്ഷത്തെ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടതിന്റെ രഹസ്യം ഇതാണ്: അല്ലാഹു തആലാ അദൻ സ്വർഗ്ഗം (جنة عدن) തന്റെ കൈകൊണ്ട്, ഒരു മധ്യസ്ഥനില്ലാതെ സൃഷ്ടിച്ചു. ഒരു രാജാവിന് കോട്ട എന്നപോലെ അതിനെ തനിക്കായി നിശ്ചയിച്ചു. അതിൽ 'അൽ-കഥീബ്' (الكثيب) എന്ന സ്ഥലം സത്യത്തിന്റെ (الحق) പ്രകാശനം (تجلي) നടക്കുന്ന ഇടമായി നിശ്ചയിച്ചു. അവിടെ ഉത്തമ സൃഷ്ടിക്കുള്ള വസീലയുടെ (الوسيلة) സ്ഥാനവുമുണ്ട്. അല്ലാഹു തആലാ തന്റെ കൈകൊണ്ട് ത്വൂബാ വൃക്ഷം (شجرة طوبى) അദൻ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നട്ടുപിടിപ്പിച്ചു. അതിന്റെ ശാഖകൾ അദൻ സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ മതിലുകൾക്ക് മുകളിലൂടെ ഉയർന്ന്, എല്ലാ സ്വർഗ്ഗങ്ങൾക്കും ഒരു തണലായി മാറി. അതിന്റെ പൂക്കളിൽ ആഭരണങ്ങളും സ്വർഗ്ഗവാസികളുടെ വസ്ത്രങ്ങളും അലങ്കാരങ്ങളും അല്ലാതെ മറ്റൊരു ഫലവുമില്ല. അല്ലാഹു തആലാ തന്റെ കൈകൊണ്ട് അതിനെ സൃഷ്ടിച്ചതുകൊണ്ട് അതിന് ഒരു പ്രത്യേക

ശ്രേഷ്ഠതയുണ്ട്. അതുകൊണ്ട്, സ്വർഗ്ഗീയ അനുഗ്രഹങ്ങളുടെ (الحقائق الجنانية نعمة) എല്ലാ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെയും അത് ഉൾക്കൊള്ളുന്നു, അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ ഏറ്റവും വ്യാപകവുമാണ്. സ്വർഗ്ഗത്തിലെ എല്ലാ വൃക്ഷങ്ങൾക്കും അത് ആദം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ സന്തതികൾക്ക് എന്നപോലെയാണ്. സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഒരു നദിയുമില്ല, അതിന്റെ വേരിൽ നിന്ന് ഒഴുകാത്തതായി. അത് മുഹമ്മദീയ സ്ഥാനത്തുള്ളതാണ് (محمدية المقام). സിദ്റത്തുൽ മുൻതഹയെ (سدرة المنتهى) തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടതിന്റെ രഹസ്യം ഇതാണ്: അത് കുർസിക്കും (الكرسي) ഏഴാം ആകാശത്തിനും (السماء السابعة) ഇടയിലുള്ള ഒരു വൃക്ഷമാണ്. അതിന്റെ ശാഖകൾ വിവിധങ്ങളായ തസ്ബീഹാത്തുകൾ (التسبيحات), തഹ്മീദാത്തുകൾ (التحميدات), അത്ഭുതകരമായ ഈണങ്ങളിലുള്ള തർജീആത്തുകൾ (الترجيعات) എന്നിവയാൽ കൊതിക്കുന്നു. അത് ആത്മാക്കളെയും ഹൃദയങ്ങളെയും ആനന്ദിപ്പിക്കുകയും ആത്മീയ അവസ്ഥകളെ (الأحوال) വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അത് ഇരുലോകങ്ങൾക്കുമിടയിലുള്ള ബർസഖിയായ (الحد البرزخي) അതിരാണ്. അതിനെ 'അൽ-മുൻതഹാ' (المنتهى - അന്ത്യം) എന്ന് വിളിക്കുന്നത്, ആത്മാക്കൾ അവിടെ അവസാനിക്കുകയും, ഭൂമിയിലെ ഭാഗ്യവാന്മാരുടെ കർമ്മങ്ങൾ അതിലേക്ക് ഉയർത്തപ്പെടുകയും, ശരീഅത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾ (الأحكام الشرعية) അതിലേക്ക് ഇറങ്ങിവരുകയും ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടാണ്. റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങൾ അവിടെ വെച്ച് ആകാശങ്ങളിലെ മലക്കുകൾക്ക് വിത്ർ നമസ്കാരത്തിൽ നേതൃത്വം നൽകി. അങ്ങനെ, ബൈത്തുൽ മഅ്മൂറിൽ പ്രവാചകന്മാരുടെ ഇമാമും, സിദ്റത്തുൽ മുൻതഹായിൽ മലക്കുകളുടെ ഇമാമും അദ്ദേഹം ആയിരുന്നു. തഫ്സീറുത്തൈസീറിൽ (تفسير التيسير) പറഞ്ഞതുപോലെ, ഇതുവഴി ഭൂമിയിലെയും ആകാശത്തിലെയും ആളുകളേക്കാൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രേഷ്ഠത വെളിപ്പെട്ടു. അത് ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം തങ്ങളുടെ സ്ഥാനമാണ്. അദ്ദേഹം അതിന്റെ മുകളിൽ വസിക്കുന്നു, ബുദ്ധിയുടെ ആസ്ഥാനം തലച്ചോറിന്റെ

മധ്യത്തിലായിരിക്കുന്നതുപോലെ. കാരണം, ജിബ്രീൽ ബുദ്ധിയുടെ സിദ്റയാണ്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥാനം ബുദ്ധിയുടെ സ്ഥാനത്തെ, അതായത് തലച്ചോറിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട്, ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം തങ്ങളെ ആരെങ്കിലും കണ്ടാൽ, അവർ അവരുടെ ബുദ്ധിയുടെ രൂപം മാത്രമാണ് കാണുന്നത്. കാരണം, പ്രവാചകന്മാർക്കല്ലാതെ (الأنبيـــاء) മറ്റാർക്കും ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം തങ്ങളെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ രൂപത്തിൽ കാണാൻ കഴിയില്ല. അവസാനത്തെ 'മീം' (م) എന്നത് മുഹമ്മദ് മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അവിടുത്തെ അന്ത്യപ്രവാചകത്വത്തിന്റെ (سر الختمية) രഹസ്യം കാരണത്താൽ. പ്രവാചകന്മാരുടെ അന്ത്യം സയ്യിദുൽ മുർസലീൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളിലൂടെ ആയതുപോലെ, അക്ഷരമാലയുടെ അന്ത്യം 'മീം' (م) എന്ന വാക്കിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന 'യാഅ്' (ي) എന്ന അക്ഷരത്തിലൂടെയാണ്. അങ്ങനെ, അല്ലാഹു തആലാ തന്റെ 'ത്വാസീൻമീം' (طسم) എന്ന സത്യവാക്കിൽ മൂന്ന് യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടിയിരിക്കുന്നു, അവ എല്ലാ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനങ്ങളാണ്. ഒന്നാമത്തേത്, സ്വർഗ്ഗീയമായ, അനുഗ്രഹങ്ങൾ നിറഞ്ഞ, സമഗ്രമായ ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമാണ്, അതാണ് ത്വൂബാ വൃക്ഷം (شجرة طوبى). അതുകൊണ്ട്, അല്ലാഹു തആലാ അതിനെ മുഹമ്മദീയ സ്ഥാനത്ത് (المقـــام المحمـــدي) നിക്ഷേപിച്ചു. കാരണം, അത് സ്വർഗ്ഗീയ അനുഗ്രഹങ്ങളെ (النعـــم الجنانيـــة) ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുകയും വിതരണം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു, പ്രവാചകൻ അലൈഹിസ്സലാം തങ്ങൾ വിജ്ഞാനങ്ങളെയും (العـلوم), ആത്മീയജ്ഞാനങ്ങളെയും (المعـارف), എല്ലാവിധ പൂർണ്ണതകളെയും (أنـــواع الكمالات) വിതരണം ചെയ്യുന്നതുപോലെ. രണ്ടാമത്തേത്, ഇരുലോകങ്ങളുടെയും യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുന്ന ഒരു ബർസഖിയായ (برزخيـة) യാഥാർത്ഥ്യമാണ്, അതാണ് സിദ്റത്തുൽ മുൻതഹാ (سـدرة المنـتهى) എന്ന വൃക്ഷം. അതിന്റെ ശാഖകൾ സ്വർഗ്ഗവാസികൾക്ക് അനുഗ്രഹമാണ്, അതിന്റെ വേരുകൾ നരകവാസികൾക്ക് സഖ്ഖൂം

(زقـوم) ആണ്. കാരണം, അത് രാശിചക്രത്തിന്റെ (فـلك الـبروج) ഗോളത്തിന്റെ ഉൾഭാഗത്താണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ഇത് ഏറ്റവും വലിയ ഗോളമാണ്, 'ഫലകുൽ അഫ്ലാക്' (فلك الافلاك - ഗോളങ്ങളുടെ ഗോളം) എന്ന് ഇതിനെ വിളിക്കുന്നു, കാരണം ഇത് എല്ലാ ഗോളങ്ങളെയും ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുന്നു. ഇതിനെ 'ഫലകുൽ അത്ലസ്' (الفلك الأطلـس - അറ്റ്ലസ് ഗോളം) എന്നും വിളിക്കുന്നു, കാരണം ചിത്രപ്പണികളില്ലാത്ത അറ്റ്ലസ് വസ്ത്രം പോലെ ഇതിൽ നക്ഷത്രങ്ങളില്ല. അതിന്റെ രണ്ട് ഉപരിതലങ്ങളുടെയും ഉൾഭാഗം, അതായത് ഏറ്റവും വലിയ ഗോളം, സ്ഥിരനക്ഷത്രങ്ങളുടെ ഗോളത്തിന്റെ പുറംഭാഗവുമായി സ്പർശിക്കുന്നു. അതിന്റെ പുറംഭാഗം ഒന്നിനെയും സ്പർശിക്കുന്നില്ല, കാരണം അതിനപ്പുറം ഒന്നുമില്ല, ശൂന്യതയോ നിറവോ ഇല്ല, മറിച്ച് അവന്റെ അടുക്കൽ...

ഈ ലോകത്തിന്റെ എല്ലാ വിസ്തൃതികളും ഇവിടെ അവസാനിക്കുന്നു. ഇതിനപ്പുറം അനന്തമായ പ്രകാശങ്ങളുടെ ഗോളങ്ങൾ (അഫ്ലാക് - أفـلاك) ഉണ്ടെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. പരമോന്നതമായ ഗോളത്തിന് (അൽ-ഫലക് അൽ-അഅ്ളം - الفلك الأعظم) താഴെ ശൂന്യതയുണ്ടെന്ന് ആരും വാദിക്കുന്നില്ല, മറിച്ച് അത് നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നതാണ് (അൽ-മലഅ് - الملأ). ഖഗോള ശാസ്ത്ര ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഇപ്രകാരമാണ് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ സൂഫികളുടെ വീക്ഷണത്തിൽ, ആത്മാക്കളുടെ ലോകത്തിന് (ആലം അൽ-അർവാഹ് - عالم الأرواح) മുകളിൽ, എന്നാൽ അർശിന് മുകളിലല്ലാത്ത ഒരു സ്ഥാനമുണ്ട്, അതിനെ 'ശൂന്യതയുമില്ല, നിറവുമില്ല' (لا خلاء ولا مـلاء - لا ഖലാഅ് വലാ മലഅ്) എന്ന് വിളിക്കുന്നു. ദൈവിക ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഏഴ് ആകാശങ്ങളെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ചതിനാലാണ്, മതപണ്ഡിതന്മാരിൽ ഒരു വിഭാഗം എട്ടാമത്തേത് കുർസിയും (كرسي) ഒൻപതാമത്തേത് അർശും (عرش) ആണെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്. ഇത് 'അവിടുത്തെ കുർസി ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു' എന്ന ഖുർആനിക വചനത്തോട് യോജിക്കുന്നു. മൂന്നാമത്തേത് എല്ലാ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെയും യാഥാർത്ഥ്യമാണ് (ഹഖീഖത്തുൽ ഹഖാഇഖ് - حقيقة الحقائق), അതാണ് മുഹമ്മദീയ യാഥാർത്ഥ്യം (അൽ-

ഹഖീഖത്തുൽ മുഹമ്മദിയ്യ - الحقيقـــة المحمديـــة). എല്ലാ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെക്കാളും ഇതിനുള്ള ശ്രേഷ്ഠത കാരണം അല്ലാഹു 'ത്വാ-സീം' (طـــسم) എന്നതിൽ ഇതിനെക്കൊണ്ട് സത്യം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. കാരണം, മുഹമ്മദീയ യാഥാർത്ഥ്യം എന്നത് ഇഹലോകത്തും ബർസഖിലും പരലോകത്തും എല്ലാ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെയും ആത്മാവാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ ഇതിൽ അവസാനിപ്പിച്ചത്. വലിയ ജ്ഞാനികളിൽ ചിലർ പറയുന്നു: സൂറത്തുകളുടെ തുടക്കത്തിലുള്ള അക്ഷരങ്ങളുടെ (ഹുറൂഫ് മുഖത്ത്വാഅ് - حروف مقطعة) യാഥാർത്ഥ്യം വെളിപാടിന്റെയും സാന്നിധ്യത്തിന്റെയും ആളുകൾക്കല്ലാതെ (അഹ്ലുൽ കശ്ഫ് വൽ വുജൂദ് - أهل الكشف والوجود) മറ്റാർക്കും അറിയില്ല. അവ മലക്കുകളാണ്, ആ അക്ഷരങ്ങളുടെ പേരുകൾ തന്നെയാണ് ആ മലക്കുകളുടെയും പേരുകൾ. അവ പതിനാല് മലക്കുകളാണ്, കാരണം ആവർത്തനമില്ലാതെ ഖുർആനിലെ അക്ഷരങ്ങൾ പതിനാലാണ്. അവയിൽ അവസാനത്തേത് 'നൂൻ' (ن) ആണ്. ഖുർആനിലെ വിവിധ സ്ഥാനങ്ങളിൽ അവ വ്യത്യസ്ത രൂപങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. ചിലപ്പോൾ ഒരു മലക്ക് (ഉദാഹരണത്തിന് 'നൂൻ', 'സ്വാദ്'), ചിലപ്പോൾ നാല് മലക്കുകൾ (ഉദാഹരണത്തിന് 'ത്വാ-സീൻ', 'യാ-സീൻ', 'ഹാ-മീം'), ചിലപ്പോൾ മൂന്ന് മലക്കുകൾ (ഉദാഹരണത്തിന് 'അലിഫ്-ലാം-മീം', 'ത്വാ-സീം-മീം'), ചിലപ്പോൾ അഞ്ച് മലക്കുകൾ (ഉദാഹരണത്തിന് 'കാഫ്-ഹാ-യാ-ഐൻ-സ്വാദ്') എന്നിങ്ങനെ. ആവർത്തനത്തോടെ അവ എഴുപത്തിയൊൻപത് മലക്കുകളാണ്. ഓരോ മലക്കിന്റെയും കയ്യിൽ വിശ്വാസത്തിന്റെ (ഈമാൻ - إيمـان) ഓരോ ശാഖയുണ്ട്. വിശ്വാസത്തിന് എഴുപതിലധികം ശാഖകളുണ്ടല്ലോ. ഖാരിഅ് (ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുന്നവൻ) ഈ അക്ഷരങ്ങൾ ഉച്ചരിക്കുമ്പോൾ, അവൻ അവരെ വിളിക്കുകയാണ്, അവർ ഉത്തരം നൽകുന്നു. ഖാരിഅ് 'അലിഫ്-ലാം-മീം' എന്ന് പറയുമ്പോൾ, ആ മൂന്ന് മലക്കുകൾ ചോദിക്കുന്നു: 'നീ എന്താണ് പറയുന്നത്?' അപ്പോൾ ഖാരിഅ് ആ അക്ഷരങ്ങൾക്ക് ശേഷമുള്ളത് പാരായണം ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ അവർ പറയുന്നു: 'നീ തുറന്ന ഈ വാതിലിലൂടെ അത്ഭുതങ്ങൾ നീ കാണും.' അക്ഷരങ്ങളായ ഈ മലക്കുകൾ പാരായണം ചെയ്യുന്നവന്റെ അധീനതയിലായിത്തീരുന്നു. അവരുടെ

കൈവശമുള്ള വിശ്വാസത്തിന്റെ ശാഖകൾ കൊണ്ട് അവർ അവനെ സഹായിക്കുകയും അവന്റെ വിശ്വാസത്തെ സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഫുതൂഹാത്തിന്റെ വസ്വിയ്യത്തുകളിൽ (وصايا الفتوحات) വിശ്വാസത്തിന്റെ ശാഖകളെക്കുറിച്ച് ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: തൗഹീദിലുള്ള സാക്ഷ്യം, നമസ്കാരം, സകാത്ത്, നോമ്പ്, ഹജ്ജ്, വുദൂഅ്, ജനാബത്തിൽ നിന്നുള്ള കുളി, ജുമുഅ കുളി, ക്ഷമ, നന്ദി, സൂക്ഷ്മത (വറഅ് - ورع), ലജ്ജ, വിശ്വസ്തത, ഉപദേശം, ഭരണാധികാരികളോടുള്ള അനുസരണം, അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കൽ, ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉപദ്രവം നീക്കൽ, അമാനത്ത് നിറവേറ്റൽ, മർദ്ദിതരെ സഹായിക്കൽ, അക്രമം വെടിയൽ, ആരെയും നിസ്സാരമായി കാണാതിരിക്കൽ, പരദൂഷണം, ഏഷണി, അശുദ്ധി എന്നിവ ഒഴിവാക്കൽ, മറ്റുള്ളവരുടെ വീട്ടിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അനുവാദം ചോദിക്കൽ, ദേഷ്യം നിയന്ത്രിക്കൽ, പാഠമുൾക്കൊള്ളൽ, നല്ല വാക്ക് കേൾക്കൽ, തിന്മയെ നന്മ കൊണ്ട് പ്രതിരോധിക്കൽ, ചീത്ത വാക്കുകൾ പറയാതിരിക്കൽ, നല്ല വാക്കുകൾ പറയൽ, ഗുഹ്യസ്ഥാനം സംരക്ഷിക്കൽ, നാവു സൂക്ഷിക്കൽ, തൗബ, തവക്കുൽ, വിനയം, അനാവശ്യമായ സംസാരങ്ങൾ ഒഴിവാക്കൽ, കരാറുകൾ പാലിക്കൽ, തഖ്വയിൽ സഹായിക്കൽ, പാപത്തിലും അതിക്രമത്തിലും സഹായിക്കാതിരിക്കൽ, തഖ്വയിൽ സ്ഥിരത പുലർത്തൽ, നന്മ ചെയ്യൽ, സത്യസന്ധത, നന്മ കൽപ്പിക്കൽ, തിന്മ വിരോധിക്കൽ, രണ്ട് മുസ്ലിംകൾക്കിടയിൽ രഞ്ജിപ്പുണ്ടാക്കൽ, സൃഷ്ടികൾക്ക് വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കൽ, കരുണ കാണിക്കൽ, വലിയവരെ ആദരിക്കൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ അതിരുകൾ പാലിക്കൽ, ജാഹിലിയ്യ കാലത്തെ വാദങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കൽ, പരസ്പരം ചീത്ത പറയാതിരിക്കൽ, ശത്രുത വെടിയൽ, കള്ളസാക്ഷ്യം ഒഴിവാക്കൽ തുടങ്ങിയവയെല്ലാം അതിൽ പെടുന്നു.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 2 إلى 3]

ഈ ആയത്തുകൾ വ്യക്തമായ ഗ്രന്ഥത്തിലെ (الكتاب المبين) ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാണ്; സത്യത്തെയും സന്മാർഗ്ഗത്തെയും തെളിയിക്കുന്ന പ്രകാശധാരകളാണവ. (ഓ പ്രവാചകരേ,) അവർ വിശ്വാസികളാകാത്തതിന്റെ പേരിൽ അങ്ങ് സ്വയം നശിപ്പിക്കാൻ ഒരുങ്ങുകയാണോ? അങ്ങയുടെ ഹൃദയം ദുഃഖത്താൽ തകർന്നുപോകുമോ? അങ്ങയുടെ ജനത സത്യമാർഗ്ഗം സ്വീകരിക്കാത്തതിൽ അങ്ങേക്ക് അത്രയധികം വേദനയുണ്ടോ? അങ്ങയുടെ കാരുണ്യവും (رحمة) സ്നേഹവും (محبة) അത്രമേൽ വലുതാണ്. എന്നാൽ, വിശ്വാസം നൽകുന്നത് അല്ലാഹുവാകുന്നു.

നുണ പറയാതിരിക്കുക (عدم الكذب), പരദൂഷണവും (همز) കുത്തുവാക്കുകളും (لمز) കൺകോണുകളാലുള്ള പരിഹാസങ്ങളും (غمز) ഉപേക്ഷിക്കുക - അതായത് ആളുകളുടെ മുന്നിലോ പിന്നിലോ വെച്ച് അവരെക്കുറിച്ച് തിന്മ പറയാതിരിക്കുക, കണ്ണ് ചിമ്മി കാണിച്ചും ആംഗ്യങ്ങളിലൂടെയും പരിഹസിക്കാതിരിക്കുക, ഏഷണി പറയാതിരിക്കുക -, ജമാഅത്ത് നമസ്കാരങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളുക (حضور الجماعات), സലാം പറയൽ പൊതുവാക്കുക (إفشاء السلام), പരസ്പരം സമ്മാനങ്ങൾ കൈമാറുക, സൽസ്വഭാവം (حسن خلق) പുലർത്തുക, കരാറുകൾ ഭംഗിയായി പാലിക്കുക (حسن عهد), രഹസ്യങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുക (حفظ السر), വിവാഹം കഴിപ്പിച്ചു കൊടുക്കുക, വിവാഹം കഴിക്കുക, തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ കുടുംബത്തെ സ്നേഹിക്കുക (حب أهل البيت), ഭാര്യമാരെ സ്നേഹിക്കുക (حب النساء), സുഗന്ധം ഇഷ്ടപ്പെടുക (حب الطيب), അൻസാരികളെ സ്നേഹിക്കുക (حب الأنصار), അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനിന്റെ അടയാളങ്ങളെ ആദരിക്കുക (تعظيم شعائر الله), ആഡംബര ജീവിതം വെടിയുക (ترك الترف), ഒരു വിശ്വാസിക്ക് നേരെയും ആയുധം എടുക്കാതിരിക്കുക, മയ്യിത്ത് കഫൻ ചെയ്യാനും മറ്റും സജ്ജമാക്കുക (تجهيز الميت), ജനാസ നമസ്കാരം നിർവഹിക്കുക

(صلاة الجنازة), രോഗികളെ സന്ദർശിക്കുക (عيادة المريض), മുസ്ലിംകളുടെ വഴിയിലുള്ള തടസ്സങ്ങളും ബുദ്ധിമുട്ടുകളും നീക്കുക (إماطة الأذى عن الطريق), സ്വന്തം نفس-ന് വേണ്ടി ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതെന്തോ അത് ഓരോ വിശ്വാസിക്കും വേണ്ടി ഇഷ്ടപ്പെടുക, അല്ലാഹുവിനെയും അവന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളെയും മറ്റെന്തിനേക്കാളും സ്നേഹിക്കുക, നരകത്തിലേക്ക് എറിയപ്പെടുന്നത് വെറുക്കുന്നത് പോലെ സത്യനിഷേധത്തിലേക്ക് (كفـــــر) മടങ്ങുന്നതിനെ വെറുക്കുക, മലക്കുകളിലും വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിലും പ്രവാചകന്മാരിലും അവർ അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്ന് കൊണ്ടുവന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും വിശ്വസിക്കുക (إيمـان) എന്നിവയെല്ലാം ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇവയും ഇതുപോലെയുള്ള മറ്റു കാര്യങ്ങളും വിശുദ്ധ ഖുർആനിലും തിരുസുന്നത്തിലും വന്നിട്ടുള്ളതാണ്. അവ അത്യധികം വിപുലവുമാണ്. ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം വന്നിരിക്കുന്നു: "ഈമാൻ (إيمان) എന്നത് എഴുപതിലധികം ശാഖകളുള്ളതാണ്. അതിൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായത് 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്' (لا اله الا الله) എന്ന വചനമാണ്. അതിൽ ഏറ്റവും താഴെയുള്ളത് വഴിയിൽ നിന്ന് തടസ്സങ്ങൾ നീക്കലാണ്. ലജ്ജ (حياء) എന്നത് ഈമാനിന്റെ ഒരു ശാഖയാകുന്നു." (ഹദീസ് പൂർത്തിയായി). ഇവയെല്ലാം സത്യവിശ്വാസികളുടെ സവിശേഷതകളാണ്. എന്നാൽ ഇവയെല്ലാം കൃത്യമായി എണ്ണി തിട്ടപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഒരൊറ്റ ഹദീസിൽ വന്നിട്ടില്ല. പണ്ഡിതന്മാർ പല രീതിയിലാണ് ഇവയെ എണ്ണിയിട്ടുള്ളത്. ഈ ഹദീസിന്റെ പദങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പരമാവധി എണ്ണം എഴുപത്തിയൊമ്പതാണ്. ഇമാം നസഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'തഫ്സീറുൽ തൈസീർ' (تفسير التيسير) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: "ഞാൻ തിരഞ്ഞെടുത്ത ഒരു ക്രമത്തിലും എന്റെ ഇജ്തിഹാദിന്റെ (اجتهـاد) അടിസ്ഥാനത്തിലും അവയെ എണ്ണിപ്പറയാം. ഞാൻ പറയുന്നു: അദ്ദേഹം തുടങ്ങിയത് തഹ്ലീൽ (تهليل) കൊണ്ടാണ്. അതിന് ശേഷം വരുന്നത് ഇവയാണ്: തക്ബീർ (تكبير), തസ്ബീഹ് (تسبيح), തഹ്മീദ് (تحميد), തംജീദ് (تمجيد), തഹ്ജീദ് (تحريد), തഫ്രീദ് (تفريد), തൗബ (توبة), ഇനാബത്ത് (إنابة), ശുചിത്വം (نظافة), ശുദ്ധി

(طهارة), നമസ്കാരം (صلاة), സകാത്ത് (زكاة), വ്രതം (صيام), രാത്രി നമസ്കാരം (قيام), ഇഅ്തികാഫ് (اعتكاف), ഹജ്ജ് (حج), ഉംറ (عمرة), ബലി കർമ്മം (قربان), സ്വദഖ (صدقة), ജിഹാദ് (غزو), അടിമമോചനം (عتق), ഖുർആൻ പാരായണം (قراءة القرآن), നന്മയിൽ നിലകൊള്ളൽ (ملازمة الإحسان), പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കൽ (مجانبة العصيان), അതിക്രമങ്ങൾ വെടിയൽ (ترك الطغيان), ശത്രുത വെടിയൽ (هجر العدوان), ഹൃദയത്തിന്റെ ഭയഭക്തി (تقوى الجنان), നാവ് സൂക്ഷിക്കൽ (حفظ اللسان), അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കൽ (ثناء), പ്രാർത്ഥന (دعاء), അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം (خوف), അല്ലാഹുവിലുള്ള പ്രത്യാശ (رجاء), ലജ്ജ (حياء), സത്യസന്ധത (صدق), ഹൃദയവിശുദ്ധി (صفاء), സദ്ഉപദേശം (نصح), വിശ്വസ്തത (وفاء), ഖേദം (ندم), അല്ലാഹുവിനെ ഭയന്ന് കരയൽ (بكاء), ഇഖ്ലാസ് (إخلاص), ബുദ്ധിശക്തിയും ആത്മീയ ഉണർവ്വും (ذكاء), സഹനശീലം (حلم), ഔദാര്യം (سخاء), അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക് നന്ദി ചെയ്യൽ (شكر في العطية), പരീക്ഷണങ്ങളിൽ ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളൽ (صبر في البلية), അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ തൃപ്തിപ്പെടൽ (رضى بالقضية), മരണത്തിനായി ഒരുങ്ങൽ (استعداد للمنية), തിരുസുന്നത്ത് പിന്തുടരൽ (اتباع السنة), സ്വഹാബത്ത് റളിയള്ളാഹു അൻഹും തങ്ങളോട് യോജിച്ചുപോവൽ (موافقة الصحابة), പ്രായം ചെന്നവരെ ആദരിക്കൽ (تعظيم أهل الشيبة), സൃഷ്ടികളിലെ ചെറിയവരോട് കരുണ കാണിക്കൽ (عطف على صغار البرية), ഉമ്മത്തിലെ പണ്ഡിതന്മാരെ മാതൃകയാക്കൽ (اقتداء بعلماء الأمة), സാധാരണക്കാരോട് കാരുണ്യം കാണിക്കൽ (شفقة على العامة), സവിശേഷ വ്യക്തിത്വങ്ങളെ ആദരിക്കൽ (احترام الخاصة), അഹ്ലുസ്സുന്നത്തിന്റെ വക്താക്കളെ ബഹുമാനിക്കൽ (تعظيم أهل السنة), അമാനത്തുകൾ വീട്ടൽ (أداء الأمانة), ആത്മസംരക്ഷണം

വെളിപ്പെടുത്തൽ (إظهار الصيانة), ഭക്ഷണം നൽകൽ (إطعام), അനുഗ്രഹങ്ങൾ ചൊരിയൽ (إنعام), അനാഥകളോട് നന്മ ചെയ്യൽ (بر الأيتام), കുടുംബബന്ധം ചേർക്കൽ (صلة الأرحام), സലാം വ്യാപിപ്പിക്കൽ (إفشاء السلام), പൂർണ്ണമായ സമർപ്പണം (صدق الاستسلام), അല്ലാഹുവിലുള്ള അഭയം യാഥാർത്ഥ്യമാക്കൽ (تحقيق الاستعصام), ദുൻയാവിനോട് വിരക്തി കാണിക്കൽ (زهد في الدنيا), പരലോകത്തോടുള്ള ആഗ്രഹം (رغبة في العقبى), അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിക്ക് അനുസൃതമായി പ്രവർത്തിക്കൽ (موافقة للمولى), സ്വന്തം ഇച്ഛകളോട് എതിരുനിൽക്കൽ (مخالفة الهوى), നരകാഗ്നിയെക്കുറിച്ച് ജാഗ്രത പുലർത്തൽ (حذر من لظى), സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പ് ആഗ്രഹിക്കൽ (طلب جنة المأوى), ഔദാര്യം പരത്തൽ (بث الكرم), പവിത്രതകൾ കാത്തുസൂക്ഷിക്കൽ (حفظ الحرم), സേവകരോട് കരുണ കാണിക്കൽ (إحسان إلى الخدم), അല്ലാഹുവിന്റെ തൗഫീഖ് തേടൽ (طلب التوفيق), ആത്മീയ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കൽ (حفظ التحقيق), അയൽക്കാരന്റെയും കൂട്ടുകാരന്റെയും അവകാശങ്ങൾ പാലിക്കൽ (مراعاة الجار والرفيق), ആശ്രിതരോട് നല്ല രീതിയിൽ പെരുമാറൽ (حسن الملكة في الرقيق), അതിൽ ഏറ്റവും താഴെയുള്ളത് വഴിയിൽ നിന്ന് തടസ്സങ്ങൾ നീക്കലുമാണ് (إماطة الأذى عن الطريق)." ആരാണോ ഈമാനിന്റെ ഈ ശാഖകളെ പൂർണ്ണമായി പാലിക്കുന്നത്, അവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനപ്രകാരം പൂർണ്ണമായ നിർഭയത്വം കൈവരിക്കുന്നതാണ്. അവരെക്കുറിച്ചാണ് അല്ലാഹു തആലാ ഇപ്രകാരം അരുളിച്ചെയ്തത്: "വിശ്വസിക്കുകയും തങ്ങളുടെ വിശ്വാസത്തിൽ യാതൊരുവിധ അക്രമവും കൂട്ടിക്കലർത്താതിരിക്കുകയും ചെയ്തവരാരോ, അവർക്കാണ് നിർഭയത്വമുള്ളത്. അവർ തന്നെയാണ് നേർമാർഗ്ഗം പ്രാപിച്ചവർ." (സൂറത്തുൽ അൻആം: 82). {تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ} (ഇവ വ്യക്തമായ വേദഗ്രന്ഥത്തിലെ വചനങ്ങളാകുന്നു). ഇതിൽ 'തിൽക' (تلك) എന്നത് മുബ്തദഉം (مبتدأ) അതിന് ശേഷം വരുന്നത് ഖബറുമാണ് (خبر).

അതായത്, ഈ സൂറത്ത് വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ വചനങ്ങളാകുന്നു. അതിന്റെ അമാനുഷികതയും (إعجاز) അത് അല്ലാഹുവിന്റെ കലാമാണെന്നുള്ളതിന്റെ സത്യതയും തികച്ചും വ്യക്തമാണ്. അത് അങ്ങനെയല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ, ഇതിന് സമാനമായ ഒന്ന് കൊണ്ടുവരാൻ അവർക്ക് സാധിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ അതിനെതിരായി വെല്ലുവിളിക്കാൻ അവർ അശക്തരായപ്പോൾ, അത് അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്നുള്ളതാണെന്ന് വ്യക്തമായി. 'അൽ-മുബീൻ' (المبين) എന്നത് 'അബാന' (أبان) എന്ന പദത്തിൽ നിന്നുള്ളതാണ്. അതിനർത്ഥം 'ബാന' (بان) അഥവാ 'സഹറ' (ظهر) എന്നാണ്. അല്ലെങ്കിൽ ശരീഅത്ത് നിയമങ്ങളെയും അതിനോട് ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളെയും 'വ്യക്തമാക്കുന്നത്' എന്നാണ് അതിന്റെ അർത്ഥം. 'തഅ്വീലാത്തുന്നജ്മിയ്യ' (التأويلات النجمية) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം സൂചിപ്പിക്കുന്നു: ഇവിടെയും മറ്റ് സൂറത്തുകളുടെ തുടക്കത്തിലും വന്നിട്ടുള്ള ഈ ഹുറൂഫുൽ മുഖത്ത്വആത്ത് (الحروف المقطعة) സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട അക്ഷരങ്ങളുടെ ഗണത്തിൽ പെട്ടവയല്ല. മറിച്ച്, അവ വ്യക്തമായ വേദഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അനാദിയായ (قديم) വചനങ്ങളുടെ ഗണത്തിൽ പെട്ടവയാണ്. കാരണം, ഈ ഓരോ അക്ഷരങ്ങളും വചനങ്ങളെപ്പോലെ തന്നെ അനേകം ആത്മീയ അർത്ഥങ്ങളിലേക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നവയാണ്. {لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ} (അവർ വിശ്വസിക്കുന്നില്ലല്ലോ എന്ന വിഷമത്താൽ നീ നിന്റെ ജീവൻ നശിപ്പിച്ചേക്കാം). ഇവിടെ 'ലഅല്ല' (لعل) എന്നത് ആകുലതയും കാരുണ്യവും (إشفاق) അതായത് ഭയത്തെയാണ് (خوف) സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു തആലാ...

[سورة الشعراء (26) : الآيات 4 إلى 5]

നാം ഉദ്ദേശിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ആകാശത്തുനിന്ന് അവർക്കൊരു അമാനുഷിക ദൃഷ്ടാന്തം (آية) ഇറക്കിക്കൊടുക്കും. അപ്പോൾ അവരുടെ ശിരസ്സുകൾ ആ ദൃഷ്ടാന്തത്തിനുമുമ്പിൽ ഭയഭക്തിയോടെയും വിനയത്തോടെയും (خاضعين) കുനിഞ്ഞുനിൽക്കും. അല്ലാഹുവിന് അവരെ നിർബന്ധിച്ച് വിശ്വസിപ്പിക്കാൻ കഴിവുണ്ടായിട്ടും, അവൻ അത് ചെയ്യാത്തത് അവന്റെ അപാരമായ കാരുണ്യവും യുക്തിയും കാരണമാണ്. കാരണം, നിർബന്ധിത വിശ്വാസത്തിന് യഥാർത്ഥ പ്രതിഫലമില്ല. എന്നാൽ, അവന്റെ ശക്തിക്ക് മുന്നിൽ അവർക്ക് ഒരു നിലനിൽപ്പുമില്ലെന്ന് ഇത് അവർക്ക് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നു. പരമകാരുണികനായ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് പുതുതായി അവതരിക്കുന്ന ഒരു ദിവ്യസ്മരണയും (ذكر محدث) അവർക്ക് ലഭിക്കുകയില്ല, അവർ അതിൽ നിന്ന് മുഖം തിരിച്ച് കളയാതിരുന്നിട്ടില്ല. ഓരോ പുതിയ വെളിപാടും, ഓരോ ഉപദേശവും അവർക്ക് സത്യത്തിലേക്ക് മടങ്ങാനുള്ള അവസരമായിരുന്നിട്ടും, അവർ അഹങ്കാരത്തോടെയും അവഗണനയോടെയും അതിൽ നിന്ന് പിന്തിരിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നു. ഇത് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലെ കഠിനതയും സത്യത്തോടുള്ള വിമുഖതയും വെളിവാക്കുന്നു.

അവിടുന്ന് അതിൽ നിന്ന് പരിശുദ്ധനാണ്. നബിക്ക് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) ഇത് ബാധകമല്ല. 'ബഖഅ നഫ്സഹു' (بخع نفسه) എന്നതിനർത്ഥം ദുഃഖം കാരണം സ്വയം നശിപ്പിച്ചു എന്നാണ്. ഒരു ഹദീസിൽ ഇങ്ങനെ വന്നിട്ടുണ്ട്: 'യമീൻ ഭാഗത്തുള്ളവർ വന്നു, അവർ ഹൃദയത്തിൽ കൂടുതൽ ആർദ്രതയുള്ളവരും അനുസരണത്തിൽ കൂടുതൽ തീവ്രതയുള്ളവരുമാണ്.' (أتاهم اهل اليمن هم ارق قلوبا وابخع طاعة). തങ്ങളുടെ നഫ്സിനെ (ആത്മാവിനെ) അനുസരണത്തിലൂടെ കീഴടക്കുന്നതിൽ അവർ അതിനെ 'ബഖ്അ' ചെയ്യുന്നവരെപ്പോലെയാണ്. 'ബഖ്അ' (البخع) എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാന അർത്ഥം, അറുക്കുമ്പോൾ 'ബുഖാഇൽ' (البخاع) എത്തുക എന്നതാണ്. ഇത് അറുക്കുന്നതിന്റെ അങ്ങേയറ്റത്തെ

പരിധിയാണ്. 'ബുഖാഅ്' (البخاع) എന്നത് നട്ടെല്ലിലെ ഒരു ഞരമ്പാണ്, 'നുഖാഅ്' (النخاع) എന്നതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണിത്. 'നുഖാഅ്' എന്നത് തലച്ചോറിൽ നിന്ന് നട്ടെല്ലിന്റെ ഉള്ളിലൂടെ ഇറങ്ങിവരുന്നതും ശരീരത്തിൽ ശാഖകളായി പിരിയുന്നതുമായ ഒരു നാഡിയാണ്. ഈ ആയത്തിന്റെ ആന്തരാർത്ഥം, അവിടുന്ന് സ്വന്തം കാര്യത്തിൽ കരുണ കാണിക്കുകയും, ഒരു പ്രയോജനവുമില്ലാതെ ദുഃഖം കൊണ്ട് സ്വയം നശിപ്പിക്കുമോ എന്ന് ഭയക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. ഇത് ഖേദം ഉപേക്ഷിക്കാനും ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളാനും അവിടുത്തേക്ക് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) ആശ്വാസം നൽകാനുമുള്ള ഒരു പ്രോത്സാഹനമാണ്. കാഷിഫി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'ഖുറൈശികൾ ഖുർആനിൽ വിശ്വസിക്കാതെ വന്നപ്പോൾ, തിരുദൂതർക്ക് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അവരുടെ വിശ്വാസത്തിൽ അങ്ങേയറ്റം താൽപ്പര്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ, ഈ അവസ്ഥ അവിടുത്തെ പരിശുദ്ധ മനസ്സിൽ വളരെ പ്രയാസമുണ്ടാക്കി. അപ്പോൾ അവിടുത്തെ വിശുദ്ധ ഹൃദയത്തിന് ആശ്വാസം നൽകുന്നതിനായി അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വ തആല ഇപ്രകാരം അരുളി: 'ഓ മുഹമ്മദ്, നീ നിന്റെ ആത്മാവിനെ നശിപ്പിക്കുന്നവനും കൊല്ലുന്നവനുമാകുമോ?' (مگر تو یا محمد هلاك کننده وکشنده نفس خود را). 'അവർ വിശ്വസിക്കാത്തതുകൊണ്ട്' (أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ) എന്നതിലെ 'മഫ്ഊലുൻ ലഹു' (مفعول له) എന്നത് 'മുളാഫ്' (مضاف) ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടതാണ്, അതായത്, 'ഖുറൈശികൾ ആ വ്യക്തമായ ഗ്രന്ഥത്തിൽ വിശ്വസിക്കാതെ പോകുമോ എന്ന ഭയം കാരണം' എന്നർത്ഥം. കാരണം, അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി പ്രകാരം ആരുടെയെങ്കിലും വിശ്വാസമില്ലായ്മ മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, ഭയമോ ദുഃഖമോ അവരുടെ വിശ്വാസത്തിൽ പ്രയോജനം ചെയ്യില്ല. വ്യക്തമായ ഗ്രന്ഥം പോലും അവരുടെ വിശ്വാസത്തിൽ പ്രയോജനം ചെയ്യാത്തതുപോലെ. അതിനാൽ അവിടുന്ന് വിഷമിക്കേണ്ട, അവിടുന്ന് സന്ദേശം എത്തിച്ചിരിക്കുന്നു. കശ്ഫുൽ അസ്റാറിൽ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: 'ഓ പ്രഭോ, നമ്മുടെ ശക്തിക്കും ഭരണത്തിനും കീഴിലുള്ളവരും നമ്മുടെ മഹത്വത്തിന്റെ പടിവാതിൽക്കൽ നിന്ന് പുറത്താക്കപ്പെട്ടവരുമായ ഈ അന്യരായ ഒരു കൂട്ടം ആളുകളെക്കുറിച്ച് അവിടുന്ന് എന്തിനാണ് സ്വന്തം ഹൃദയത്തെ

വിഷമിപ്പിക്കുന്നത്? അവരുടെ നിഷേധം കാരണം അവിടുന്ന് എന്തിനാണ് സ്വയം ദുരിതത്തിലാക്കുന്നത്? അവരെ നമ്മുടെ വിധിക്ക് വിട്ടുകൊടുക്കുക, എന്റെ കാര്യത്തിൽ വ്യാപൃതനായി അവിടുന്ന് സമാധാനമടയുക.' (ای سید این مشتی بیکانکان که مقهور سطوت وسیاست مااند ومطرود در کاه عزت ما تو دل خویش بایشان چرا مشغول داری واز انکار ایشان بر خود چرا رنج نهی ایشانرا بحکم ما تسلیم کن وبا شغل من آرام کیر).
തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യയിൽ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) ഇത് നബിക്ക് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) നൽകുന്ന ഒരു ശിക്ഷണത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അവിടുന്ന് സമുദായത്തോട് കാരുണ്യത്തിലും ദയയിലും അതിരുകവിയാതിരിക്കാൻ വേണ്ടിയാണിത്. കാരണം, അത് അവരെ ആശ്രയിക്കുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ, അതിൽ വീഴ്ച വരുത്തുന്നത് ക്രൂരതയിലേക്കും ഹൃദയകാഠിന്യത്തിലേക്കും നയിക്കും. മറിച്ച്, അവിടുന്ന് അല്ലാഹുവോടൊപ്പം ആയിരിക്കണം, ആളുകൾ മുന്നോട്ട് വന്നാലും പിന്നോട്ട് പോയാലും. 'നിനക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ സ്നേഹം മതി, ലോകത്തുള്ള സകലതിനേക്കാളും... രൂപങ്ങളിൽ നിന്ന് ലളിതമായതിലേക്ക് നീങ്ങുക. വസന്തത്തെയും ശരത്കാലത്തെയും എല്ലാം കടന്നുപോകാൻ അനുവദിക്കുക... നേരായ സർവ്വ് മരം പോലെ എപ്പോഴും സ്വതന്ത്രനായിരിക്കുക.' (ترا مهر حق بس ز جمله جهان ... برو از نقوش سوی ساده باش بهار وخزانرا همه در کذر ... چوسرو سهی دائم آزاده باش).
പിന്നീട്, അവരുടെ വിശ്വാസം അല്ലാഹു തആലയുടെ ഇച്ഛയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഒന്നല്ലെന്ന് അവിടുന്ന് വിശദീകരിച്ചു. അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'നാം ഉദ്ദേശിക്കുകയാണെങ്കിൽ' (إِنْ نَشَأْ) [اگر ما خواهیم] 'ആകാശത്തുനിന്ന് അവർക്ക് നാം ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം ഇറക്കിക്കൊടുക്കും' (نُنَزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّماءِ آيَةً). അത് വിശ്വാസത്തിലേക്ക് നിർബന്ധിക്കുന്ന ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമായിരിക്കും, മലക്കുകളെ ഇറക്കുന്നതുപോലെ, അല്ലെങ്കിൽ ഖിയാമത്ത് നാളിലെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ ഒന്ന് പോലെ അവരെ നിർബന്ധിക്കുന്ന ഒരു വിപത്ത്. 'അപ്പോൾ അവരുടെ കഴുത്തുകൾ' (فَظَلَّتْ أَعْناقُهُمْ) അതായത്, അവരുടെ കഴുത്തുകൾ ആ ദൃഷ്ടാന്തത്തിന് 'അധീനപ്പെട്ടവരായിത്തീരും' (خاضِعِينَ). അതായത്, അവ അനുസരണമുള്ളവരായി മാറും. അപ്പോൾ അവരിൽ ഒരാളും

അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അനുസരണക്കേടിലേക്ക് കഴുത്ത് തിരിക്കുകയില്ല. എന്നാൽ നാം അത് ചെയ്തില്ല, കാരണം നിർബന്ധിതവും നിർബന്ധിതവുമായ വിശ്വാസത്തിന് യാതൊരു പരിഗണനയുമില്ല, ഖിയാമത്ത് നാളിലെ വിശ്വാസം പോലെ. ഇതിന്റെ യഥാർത്ഥ രൂപം 'ഫളല്ലൂ ലഹാ ഖാളിഈൻ' (فظلوا لها خاضعين) എന്നായിരുന്നു. കാരണം, കീഴ്പ്പെടൽ എന്നത് കഴുത്തുള്ളവരുടെ യഥാർത്ഥ സ്വഭാവമാണ്. കീഴ്പ്പെടുന്ന സ്ഥലം വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ട് കൂടുതൽ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി 'അഅ്നാഖ്' (أعناق) എന്ന പദം ഉൾപ്പെടുത്തി, വാർത്തയെ അതിന്റെ അവസ്ഥയിൽ നിലനിർത്തി. വിശ്വാസവും (إيمان) അറിവും (معرفة) യഥാർത്ഥത്തിൽ മനുഷ്യന്റെ സമ്പാദനത്തിന് അതീതമായ ഒരു പ്രത്യേക അനുഗ്രഹമാണെന്ന് (മൗഹിബത്ത്) ഇതിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഈ അനുഗ്രഹം ലഭിച്ചാൽ മുന്നറിയിപ്പും സന്തോഷവാർത്തയും പ്രയോജനപ്പെടും, അല്ലെങ്കിൽ ഇല്ല. അതിനാൽ, നിർഭാഗ്യത്തിന് വിധിക്കപ്പെട്ടവൻ സ്വന്തം കാര്യത്തിൽ കരയട്ടെ. ഹാഫിള് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞു: 'നല്ല അന്ത്യം തപസ്സിലൂടെ ലഭിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ... സ്വന്തം കാര്യം അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തിന് വിട്ടുകൊടുക്കുന്നതാണ് നല്ലത്.' (چون حسن عاقبت نه برندی وزاهدیست ... آن به که کار خود بعنایت رها کنند).

അവർക്ക് ഒരു ഓർമ്മപ്പെടുത്തലും (ذِكْرٍ) വരുന്നില്ല, ഖുർആനികമായ ഉപദേശങ്ങളിൽ നിന്നോ, അല്ലെങ്കിൽ അവരെ പൂർണ്ണമായി ഓർമ്മിപ്പിക്കുകയും ഏറ്റവും മികച്ച രീതിയിൽ ഉണർത്തുകയും ചെയ്യുന്ന, ഓർമ്മപ്പെടുത്തൽ തന്നെയാണെന്ന് തോന്നിപ്പിക്കുന്ന, ഖുർആനിൽ നിന്ന് അവതരിച്ച ഒരു ഭാഗത്തിൽ നിന്നോ. 'പരമകാരുണികനിൽ നിന്ന്' (مِنَ الرَّحْمَٰنِ) അവിടുത്തെ നബിക്ക് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) നൽകുന്ന വഹ്യ് (ദിവ്യബോധനം) മുഖേന. ഈ മഹത്തായ നാമം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഓർമ്മപ്പെടുത്തലിന്റെ വരവ് അല്ലാഹു തആലയുടെ അടിമകളോടുള്ള കാരുണ്യത്തിന്റെ അടയാളങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് എന്നാണ്. 'പുതുതായി അവതരിച്ച' (مُحْدَثٍ) എന്നത്, ഓർമ്മപ്പെടുത്തലുകൾ ആവർത്തിക്കുന്നതിനും വിശദീകരണങ്ങൾ വൈവിധ്യവൽക്കരിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി അതിന്റെ അവതരണം പുതുക്കപ്പെടുന്നു എന്നതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഇത് ഖുർആൻ പുതുതായി ഉണ്ടായതാണ് എന്ന് അർത്ഥമാക്കുന്നില്ല.

'അവർ അതിൽ നിന്ന് തിരിഞ്ഞുകളയുന്നവരായിട്ടല്ലാതെ' (إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ).

[سورة الشعراء (26) : الآيات 6 إلى 9]

അവർ സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചു കളഞ്ഞു. അതിനാൽ, അവർ പരിഹസിച്ചു തള്ളിയിരുന്ന കാര്യങ്ങളുടെയെല്ലാം യഥാർത്ഥ വിവരങ്ങൾ (അൻബാഅ് - أنباء) അവർക്ക് വഴിയെ എത്തിച്ചേരും. ഭൂമിയിലേക്ക് അവർ നോക്കുന്നില്ലേ? എത്രയെത്ര ഉൽകൃഷ്ടമായ ജോഡികളിൽപ്പെട്ട സസ്യങ്ങളെയാണ് നാം അതിൽ മുളപ്പിച്ചത്! ഓരോ ജോഡിയും (സൗജിൻ കരീം - زوج كريم) എത്ര മനോഹരവും പ്രയോജനകരവുമാണ്! നിശ്ചയം, അതിൽ വ്യക്തമായ ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് (ആയത്ത് - آية). എന്നിട്ടും അവരിൽ അധികപേരും വിശ്വസിക്കുന്നവരായിരുന്നില്ല. തീർച്ചയായും താങ്കളുടെ രക്ഷിതാവ് സർവ്വശക്തനും (അൽ-അസീസ് - العزيز) കരുണാവാരിധിയും (അർ-റഹീം - الرحيم) ആകുന്നു.

അല്ലാഹുവിന്റെ ഉൽബോധനത്തിൽ (ذكر) നിന്ന് അവർ മുഖം തിരിക്കുകയും, അതിൽ വിശ്വസിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുകയും, തങ്ങളുടെ പഴയ ദുർമാർഗങ്ങളിൽ തന്നെ ഉറച്ചുനിൽക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ വചനത്തിലെ 'ഇസ്തിസ്നാഅ്' (استثناء) എന്നത് അവരുടെ അവസ്ഥകളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവർക്ക് വന്നെത്തുന്ന ഏത് ഉൽബോധനവും അവർ അവഗണനയോടെ മാത്രമേ സ്വീകരിക്കുന്നുള്ളൂ. അവർ ഈ ഉൽബോധനത്തെ നിഷേധിച്ചു (كذبوا). അതിനെ അവർ മന്ത്രവാദമെന്നും, കവിതയെന്നും, കെട്ടുകഥകളെന്നും വിളിച്ചു പരിഹസിച്ചു. എന്നാൽ തീർച്ചയായും അവർക്ക് വന്നെത്തും (فسيأتيهم) - യാതൊരു മാറ്റവുമില്ലാതെ - അവർ പരിഹസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാര്യങ്ങളുടെ യാഥാർത്ഥ്യം. അവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഈ വാർത്തകൾ (أنباء) അവരുടെ അവിവേകത്തെയും പരിഹാസത്തെയും തുറന്നുകാട്ടുന്നതാണ്. കാശിഫി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'നിഷേധത്തിന്റെ ഫലങ്ങൾ വെളിപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ പശ്ചാത്താപം കൊണ്ട്

പ്രയോജനമില്ല. അതിനാൽ നാളെ പശ്ചാത്തപിക്കേണ്ടി വരാതിരിക്കാൻ ഇന്ന് തന്നെ നന്മയിലേക്ക് മടങ്ങുക.' അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'അവർ ഭൂമിയിലേക്ക് നോക്കുന്നില്ലേ?' (أَوَلَمْ يَرَوْا). ഭൂമിയിലെ അത്ഭുതങ്ങൾ അവരെ ചിന്തിപ്പിക്കേണ്ടതല്ലേ? നാം അതിൽ എത്രയെത്ര ഉത്തമമായ സസ്യജാലങ്ങളെയാണ് (زوج كريم) മുളപ്പിച്ചത്! മനുഷ്യർക്കും മൃഗങ്ങൾക്കും ഉപകരിക്കുന്ന എല്ലാവിധ സസ്യങ്ങളും അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. 'കരീം' (كريم) എന്നാൽ മനോഹരവും ഗുണകരവും എന്നാണ് അർത്ഥം. ബാഹ്യമായ ഭൂമിയിൽ അല്ലാഹു സസ്യങ്ങളെ മുളപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, ആരിഫീങ്ങളുടെ ഹൃദയഭൂമിയിൽ വിശ്വാസം (إيمان), ഭരമേൽപ്പിക്കൽ (توكل), ഉറച്ച ബോധ്യം (يقين), ആത്മാർത്ഥത (إخلاص), ഉത്തമ സ്വഭാവങ്ങൾ (أخلاق كريمة) എന്നിവയും അവൻ മുളപ്പിക്കുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ് എന്നത് വിശ്വാസത്തെ മുളപ്പിക്കുന്നു, ഭൂമിയിൽ സസ്യം മുളപ്പിക്കുന്നത് പോലെ.' അബൂബക്കർ ബിൻ താഹിർ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: 'ഭൂമിയിലെ ഏറ്റവും ഉത്തമമായ സസ്യം ആദമും ഹവ്വയുമാണ്, കാരണം അവരിലൂടെയാണ് പ്രവാചകന്മാരും ഔലിയാക്കളും ആരിഫീങ്ങളും ലോകത്ത് വന്നത്.' ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ സസ്യവും അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവിലേക്കും കാരുണ്യത്തിലേക്കും വിരൽ ചൂണ്ടുന്ന വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ് (آيـــة). എന്നിട്ടും അവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും വിശ്വസിക്കുന്നില്ല.

[سورة الشعراء (26) : آية 9]

നിശ്ചയമായും, താങ്കളുടെ രക്ഷിതാവ് *(ربك)* - അവൻ അജയ്യനായ പ്രതാപശാലിയും *(العزيز)* കാരുണാവാരിധിയുമാകുന്നു *(الرحيم).* അവന്റെ ശക്തിക്ക് മുന്നിൽ ഒരു ശക്തിക്കും പിടിച്ചുനിൽക്കാനാവില്ല. അവന്റെ കാരുണ്യം വിശ്വാസികളെ സദാ പൊതിയുന്നു. ഈ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവർക്ക് അവന്റെ പ്രതാപം ശിക്ഷയായി ഭവിക്കുമ്പോൾ, അവയിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർക്ക് അവന്റെ കാരുണ്യം അനുഗ്രഹമായി വർഷിക്കുന്നു.

ദൈവികജ്ഞാനത്തിലും (علم الله) വിധിയിലും (قضـاء) ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും കുഫ്റിൽ (كفـر) ആയിരുന്നത്, ബാഹ്യമായി അവർക്ക് കുഫ്റിൽ ഒഴികഴിവുണ്ടെന്ന് അവർക്ക് തോന്നിയതുകൊണ്ടും, അല്ലാഹുവിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള ഈമാനിന്റെ (ايمان) കാരണങ്ങൾ അതിന് വിരുദ്ധമായതുകൊണ്ടുമാണ് എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് ഇത്. ദരിദ്രനായ ഞാൻ പറയുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം (إِنْ نَشَأْ نُنَزِّلْ) (നാം ഉദ്ദേശിക്കുകയാണെങ്കിൽ നാം ഇറക്കും) എന്ന ആയത്തും അതിനോടനുബന്ധിച്ചുള്ള വചനങ്ങളും രണ്ടാമത്തെ അർത്ഥത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അതിൽ നിന്ന് അവർക്ക് ഒഴികഴിവുണ്ടെന്ന് വരുന്നില്ല. കാരണം, അവർ സ്വമേധയാ കുഫ്റിന്റെയും അനുസരണക്കേടിന്റെയും (معصـية) ഭാഗത്തേക്ക് തിരിഞ്ഞു. അവരുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പനുസരിച്ച് അനാദിയായ ജ്ഞാനത്തിൽ (العـلم الأزلي) അവർ സത്യവിശ്വാസികളായിരുന്നില്ല. ഭൂരിഭാഗം ആളുകളിലേക്കും ഈമാൻ ഇല്ലാത്തതിനെ ചേർത്ത് പറഞ്ഞത്, അവരിൽ ചിലർ പിന്നീട് വിശ്വസിക്കുന്നവരുണ്ടാകും എന്നതുകൊണ്ടാണ്. നിശ്ചയം നിന്റെ രക്ഷിതാവ് അത്യുന്നതനും (العـزيز) സർവ്വാധിപനും (الغـالب) കുഫ്റ് ചെയ്തവരോട് പ്രതികാരം (الانتقام) ചെയ്യാൻ കഴിവുള്ളവനും അങ്ങേയറ്റം കാരുണ്യവാനുമാണ് (الرحيم). അതുകൊണ്ടാണ് അവൻ അവർക്ക് അവധി നൽകുകയും (يمهلهـم) പെട്ടെന്ന് പിടികൂടാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്. കശ്ഫുൽ

അസ്റാർ (كشـــف الاسرار) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: ഭൂരിപക്ഷത്തിനു ശേഷം ന്യൂനപക്ഷമായ (الأقــل بعــد الأكــثر) സത്യവിശ്വാസികളോട് അവൻ കരുണ കാണിക്കും. തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ (التـأويلات النجميـة) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: അവന്റെ പ്രതാപം (عزتـه) കൊണ്ട് ധിക്കാരികളായ ശത്രുക്കളെ അവൻ കീഴടക്കി. അവന്റെ കാരുണ്യം (رحمته) കൊണ്ടും അനുഗ്രഹം (لطفـــه) കൊണ്ടും ദൈവിക പരിപാലനയുടെ ആകർഷണങ്ങളാൽ (جذبات العنايـة) അവൻ തന്റെ ഔലിയാക്കളെ (اوليـاء) എത്തിച്ചേർന്നു. സരിയ്യുസ്സഖ്ത്വീ (الـسرى الســقطي) ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: ഒരു ദിവസം ഞാൻ മദീനയിലെ ജാമിഅ് പള്ളിയിൽ (جامـــع المدينـــة) സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, സുന്ദരനായ ഒരു യുവാവ്, വിലകൂടിയ വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ച് തന്റെ കൂട്ടുകാരുമായി എന്റെ അടുത്ത് വന്നുനിന്നു. എന്റെ ഉപദേശത്തിൽ (وعـظ) ഞാൻ ഇങ്ങനെ പറയുന്നത് അവൻ കേട്ടു: "ദുർബലനായ ഒരാൾ ശക്തനായ ഒരാളോട് അനുസരണക്കേട് കാണിക്കുന്നത് എത്ര അത്ഭുതം!" അവന്റെ മുഖം വിളറി, അവൻ തിരിഞ്ഞുപോയി. പിറ്റേന്ന് ഞാൻ എന്റെ സദസ്സിലിരിക്കുമ്പോൾ അവൻ വീണ്ടും വന്നു. അവൻ സലാം പറഞ്ഞു, രണ്ട് റക്അത്ത് നിസ്കരിച്ചു (صلى ركعتين). എന്നിട്ട് പറഞ്ഞു: "ഓ സരിയ്യ്, ഇന്നലെ താങ്കൾ 'ദുർബലനായ ഒരാൾ ശക്തനായ ഒരാളോട് അനുസരണക്കേട് കാണിക്കുന്നത് എത്ര അത്ഭുതം!' എന്ന് പറയുന്നത് ഞാൻ കേട്ടു. അതിന്റെ അർത്ഥമെന്താണ്?" ഞാൻ പറഞ്ഞു: "അല്ലാഹുവിനേക്കാൾ ശക്തനായി ആരുമില്ല, അടിമയേക്കാൾ ദുർബലനായി ആരുമില്ല. എന്നിട്ടും അവൻ അല്ലാഹുവിനോട് അനുസരണക്കേട് കാണിക്കുന്നു." അവൻ എഴുന്നേറ്റ് പുറത്തേക്ക് പോയി. പിന്നീട് പിറ്റേന്ന് അവൻ വീണ്ടും വന്നു, രണ്ട് വെള്ള വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ച്, കൂടെ ആരുമില്ലായിരുന്നു. അവൻ ചോദിച്ചു: "ഓ സരിയ്യ്, അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള വഴി (الطريق الى الله تعالى) എങ്ങനെയാണ്?" ഞാൻ പറഞ്ഞു: "നീ ഇബാദത്ത് (العبـادة) ആണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നതെങ്കിൽ, പകൽ നോമ്പ് (صـــيام النهـــار) അനുഷ്ഠിക്കുകയും രാത്രി

നമസ്കരിക്കുകയും (قيام الليل) ചെയ്യുക. എന്നാൽ നീ അല്ലാഹുവിനെയാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നതെങ്കിൽ, അവനല്ലാത്ത സകലതും ഉപേക്ഷിക്കുക, നീ അവനിലേക്ക് എത്തിച്ചേരും. പള്ളികളും (المساجد), മിഹ്റാബുകളും (المحراب), ഖബറുകളും (المقابر) അല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമില്ല." അവൻ എഴുന്നേറ്റുനിന്നുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: "അല്ലാഹുവാണെ (والله), ഞാൻ ഏറ്റവും പ്രയാസകരമായ വഴികളിലൂടെയല്ലാതെ സഞ്ചരിക്കുകയില്ല!" എന്നിട്ട് അവൻ പുറത്തേക്ക് തിരിഞ്ഞുപോയി. കുറച്ച് ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷം ധാരാളം യുവാക്കൾ എന്റെ അടുത്തുവന്നു ചോദിച്ചു: "അഹമദ് ഇബ്നു യസീദ് അൽ-കാതിബിന് (احمد بن يزيد الكاتب) എന്തുപറ്റി?" ഞാൻ പറഞ്ഞു: "എന്റെ അടുത്ത് വന്ന ഒരാളെ മാത്രമേ എനിക്കറിയൂ, അവന്റെ വിവരണം ഇങ്ങനെയായിരുന്നു, എനിക്കും അവനും തമ്മിൽ ഇങ്ങനെ സംഭവിച്ചു, അവന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് എനിക്കറിയില്ല." അവർ പറഞ്ഞു: "അല്ലാഹുവാണെ, അവന്റെ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് താങ്കൾക്ക് അറിയാൻ കഴിഞ്ഞാൽ ഞങ്ങളെ അറിയിക്കുകയും അവന്റെ വീട് കാണിച്ചുതരുകയും ചെയ്യണം." ഒരു വർഷത്തോളം എനിക്ക് അവനെക്കുറിച്ച് ഒരു വിവരവും ലഭിച്ചില്ല. ഒരു രാത്രി, ഇശാഅ് നമസ്കാരത്തിന് (العشاء الآخرة) ശേഷം ഞാൻ എന്റെ വീട്ടിലിരിക്കുമ്പോൾ, ഒരാൾ വാതിലിൽ മുട്ടി. ഞാൻ അവന് പ്രവേശിക്കാൻ അനുവാദം നൽകി. അപ്പോൾ ആ യുവാവ്, അരയിൽ ഒരു തുണിക്കഷണവും തോളിൽ മറ്റൊന്നും ധരിച്ച്, ഈത്തപ്പഴക്കുരു നിറച്ച ഒരു കുട്ടയുമായി നിൽക്കുന്നു. അവൻ എന്റെ നെറ്റിയിൽ ചുംബിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: "ഓ സരിയ്യ്, താങ്കൾ എന്നെ ദുനിയാവിന്റെ അടിമത്തത്തിൽ (رق الدنيا) നിന്ന് മോചിപ്പിച്ചതുപോലെ, അല്ലാഹു താങ്കളെ നരകത്തിൽ (النار) നിന്ന് മോചിപ്പിക്കട്ടെ." ഞാൻ എന്റെ കൂട്ടുകാരനോട് അവന്റെ വീട്ടുകാരെ അറിയിക്കാൻ ആംഗ്യം കാണിച്ചു. അവൻ പോയി, അപ്പോൾ അവന്റെ ഭാര്യ (زوجته) തന്റെ മകനെയും (ولده) ഭൃത്യന്മാരെയും കൂട്ടി വന്നു. അവൾ അകത്തുവന്ന് ആഭരണങ്ങളും (حلي) വിലകൂടിയ വസ്ത്രങ്ങളും ധരിച്ച കുട്ടിയെ അവന്റെ മടിയിൽ വെച്ചു. അവൾ പറഞ്ഞു: "ഓ എന്റെ യജമാനനേ, താങ്കൾ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ

എന്നെ വിധവയാക്കി (ارملتـــني), താങ്കൾ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ താങ്കളുടെ മകനെ അനാഥനാക്കി (أيتمت ولدك)!" സരിയ്യ് പറയുന്നു: അവൻ എന്റെ നേർക്ക് നോക്കി പറഞ്ഞു: "ഓ സരിയ്യ്, ഇത് വിശ്വസ്തതയല്ലേ?" പിന്നീട് അവൻ അവളുടെ നേർക്ക് തിരിഞ്ഞ് പറഞ്ഞു: "അല്ലാഹുവാണെ, നീ എന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ ഫലവും (ثمرة فؤادي) എന്റെ ആത്മാവിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവളുമാണ് (حبيبة قلبي). ഈ എന്റെ മകൻ എനിക്ക് സൃഷ്ടികളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ടവനുമാണ്. എന്നാൽ, ഈ സരിയ്യ് എന്നെ അറിയിച്ചു, അല്ലാഹുവിനെ ആഗ്രഹിക്കുന്നവൻ (مـن أراد الله) അവനല്ലാത്ത സകലതും ഉപേക്ഷിക്കണമെന്ന്." പിന്നീട് അവൻ കുട്ടിയുടെ ദേഹത്തുണ്ടായിരുന്നതെല്ലാം ഊരിമാറ്റി പറഞ്ഞു: "ഇത് വിശക്കുന്ന വയറുകൾക്കും (الأكباد الجائعة) നഗ്നമായ ശരീരങ്ങൾക്കും (الأجساد العارية) നൽകുക." അവൻ തന്റെ വസ്ത്രത്തിൽ നിന്ന് ഒരു കഷണം മുറിച്ചെടുത്ത് കുട്ടിയെ അതിൽ പൊതിഞ്ഞു. ആ സ്ത്രീ പറഞ്ഞു: "എന്റെ മകനെ ഈ അവസ്ഥയിൽ കാണാൻ എനിക്ക് കഴിയില്ല!" എന്നിട്ട് അവൾ കുട്ടിയെ അവന്റെ കയ്യിൽ നിന്ന് തട്ടിയെടുത്തു. അവൾ കുട്ടിയുമായി തിരക്കിലായിരിക്കുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ അവൻ എഴുന്നേറ്റുനിന്നു പറഞ്ഞു: "നിങ്ങൾ എന്റെ രാത്രി നശിപ്പിച്ചു! എനിക്കും നിങ്ങൾക്കുമിടയിൽ അല്ലാഹുവാണ്!" എന്നിട്ട് അവൻ പുറത്തേക്ക് തിരിഞ്ഞുപോയി. ആ സ്ത്രീ കരഞ്ഞുകൊണ്ട് നിലവിളിച്ചു പറഞ്ഞു: "ഓ സരിയ്യ്, അവന്റെ വല്ല വിവരവും താങ്കൾക്ക് വീണ്ടും ലഭിക്കുകയാണെങ്കിൽ എന്നെ അറിയിക്കണം." ഞാൻ പറഞ്ഞു: "ഇൻശാ അല്ലാഹു (ان شـــاء الله)." കുറച്ച് ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷം ഒരു വൃദ്ധ എന്റെ അടുത്തുവന്നു പറഞ്ഞു: "ഓ സരിയ്യ്, ഷൗനീസിയ്യയിൽ (الشـونيزية) ഒരു യുവാവ് താങ്കളുടെ സാന്നിധ്യം ആവശ്യപ്പെടുന്നു." ഞാൻ പോയി, അപ്പോൾ അവൻ ഒരു ഇഷ്ടിക (لبنـة) തലയിണയായി വെച്ച് കിടക്കുന്നു. ഞാൻ അവന് സലാം പറഞ്ഞു. അവൻ കണ്ണുതുറന്നു ചോദിച്ചു: "ആ പാപങ്ങൾ (الجنـايات) പൊറുക്കപ്പെടുമെന്ന് താങ്കൾ കരുതുന്നുണ്ടോ?" ഞാൻ പറഞ്ഞു: "അതെ." അവൻ ചോദിച്ചു: "എന്നെപ്പോലുള്ളവർക്ക് പൊറുക്കപ്പെടുമോ?" ഞാൻ പറഞ്ഞു: "അതെ." അവൻ പറഞ്ഞു:

"ഞാൻ മുങ്ങിക്കപ്പലാണ് (غريـــق)." ഞാൻ പറഞ്ഞു: "അവൻ മുങ്ങുന്നവരെ രക്ഷിക്കുന്നവനാണ് (منجى الغرق)." അപ്പോൾ അവൻ പറഞ്ഞു: "എനിക്ക് അക്രമങ്ങൾ (مظـالم) ഉണ്ട്." ഞാൻ പറഞ്ഞു: "ഹദീസിൽ (الخبر) വന്നിട്ടുണ്ട്..."

[سورة الشعراء (26) : الآيات 10 إلى 16]

നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് മൂസാ നബിയെ (അലൈഹിസ്സലാം) വിളിച്ച് ഇപ്രകാരം കൽപ്പിച്ച സന്ദർഭം ഓർക്കുക: "അക്രമികളായ ജനതയുടെ അടുത്തേക്ക് പോവുക." (وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنِ ائْتِ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ) അതായത്, ഫിർഔന്റെ ജനതയുടെ അടുത്തേക്ക്. അവർക്ക് ദൈവഭയം (تقوى) കൈക്കൊള്ളാൻ സമയമായില്ലേ? (قَوْمَ فِرْعَوْنَ ۚ أَلَا يَتَّقُونَ) മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) പ്രതിവചിച്ചു: "എന്റെ രക്ഷിതാവേ, തീർച്ചയായും അവർ എന്നെ കളവാക്കുമെന്ന് ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു." (قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ) "എന്റെ ഹൃദയം ഞെരുങ്ങുകയും (يَضِيقُ صَدْرِي) എന്റെ നാവ് ഒഴുക്കോടെ സംസാരിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യും. അതിനാൽ ഹാറൂൻ നബിക്ക് (അലൈഹിസ്സലാം) പ്രവാചകത്വം നൽകി എന്നോടൊപ്പം അയക്കേണമേ." (وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ) "അവർക്ക് എന്റെ പേരിൽ ഒരു കുറ്റാരോപണമുണ്ട് (ذنب), അതിനാൽ അവർ എന്നെ വധിക്കുമെന്ന് ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു." (وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنبٌ فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ) അല്ലാഹു പ്രതിവചിച്ചു: "ഒരിക്കലുമില്ല! നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുമായി (آياتنا) പോവുക. തീർച്ചയായും നാം നിങ്ങളോടൊപ്പം ശ്രദ്ധിക്കുന്നവരാണ് (مستمعون)." (قَالَ كَلَّا ۖ فَاذْهَبَا بِآيَاتِنَا ۖ إِنَّا مَعَكُم مُّسْتَمِعُونَ) "അതിനാൽ നിങ്ങൾ ഫിർഔന്റെ അടുത്തേക്ക് പോയി പറയുക: 'തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ ലോകരക്ഷിതാവായ (رب العالمين) അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാരാണ്.'" (فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ)

തീർച്ചയായും, ഖിയാമത്ത് നാളിൽ പശ്ചാത്തപിച്ചവനെ (تائب) അവന്റെ എതിരാളികളോടൊപ്പം കൊണ്ടുവരും. അപ്പോൾ

അവരോട് പറയപ്പെടും: "അവനെ വിട്ടേക്കുക, കാരണം അല്ലാഹു തആലാ നിങ്ങൾക്ക് പ്രതിഫലം നൽകും." അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "ഓ സിർരീ, എന്റെ പക്കൽ ഈന്തപ്പഴക്കുരു പെറുക്കി കിട്ടിയ കുറച്ച് ദിർഹമുകളുണ്ട്. ഞാൻ മരിച്ചാൽ എനിക്കാവശ്യമുള്ളത് വാങ്ങി എന്നെ കഫൻ ചെയ്യുക. എന്റെ വീട്ടുകാരെ അറിയിക്കരുത്, കാരണം അവർ എന്റെ കഫൻ പുടവ ഹറാമായത് കൊണ്ട് മാറ്റിയേക്കാം." അങ്ങനെ ഞാൻ അൽപനേരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തിരുന്നു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് ദിവ്യജ്ഞാനം (فتح) ലഭിച്ചു, അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "ഇതുപോലുള്ള കാര്യങ്ങൾക്കായിട്ടാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്." പിന്നീട് അദ്ദേഹം വഫാത്തായി. അങ്ങനെ ഞാൻ ദിർഹമുകൾ എടുത്ത് അദ്ദേഹത്തിനാവശ്യമുള്ളത് വാങ്ങി. പിന്നീട് ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തേക്ക് നടന്നു. അപ്പോൾ ആളുകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തേക്ക് തിടുക്കത്തിൽ പോകുന്നത് കണ്ടു. ഞാൻ ചോദിച്ചു: "എന്താണ് വിവരം?" അപ്പോൾ പറയപ്പെട്ടു: "അല്ലാഹുവിന്റെ ഒരു വലിയ്യ് (ولّي) വഫാത്തായിരിക്കുന്നു, ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന് വേണ്ടി നമസ്കരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു." അങ്ങനെ ഞാൻ ചെന്ന് അദ്ദേഹത്തെ കുളിപ്പിച്ചു, ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ മറവ് ചെയ്തു. കുറച്ചുകാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടുകാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിവരങ്ങൾ അന്വേഷിച്ചെത്തി. അപ്പോൾ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വഫാത്തിനെക്കുറിച്ച് അവരെ അറിയിച്ചു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ കരഞ്ഞുകൊണ്ട് വന്നു. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് അവരെ അറിയിച്ചു. അവർ എന്നോട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖബർ കാണിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഞാൻ പറഞ്ഞു: "നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഫൻ പുടവ മാറ്റുമോ എന്ന് ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു." അവർ പറഞ്ഞു: "അല്ലാഹുവാണെ സത്യം, ഇല്ല!" അങ്ങനെ ഞാൻ അവർക്ക് ഖബർ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. അവർ കരഞ്ഞു. രണ്ട് സാക്ഷികളെ കൊണ്ടുവരാൻ കൽപ്പിച്ചു, അവരെ കൊണ്ടുവന്നു. എന്നിട്ട് അവർ തന്റെ അടിമസ്ത്രീകളെ മോചിപ്പിച്ചു, തന്റെ സ്വത്തുക്കൾ വഖ്ഫ് (وقف) ചെയ്തു, തന്റെ ധനം ദാനം ചെയ്തു, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖബറിനടുത്ത് മരണം വരെ കഴിഞ്ഞുകൂടി. അല്ലാഹു തആലാ അവർ ഇരുവരുടെയും മേൽ കരുണ ചൊരിയട്ടെ. ദിവ്യാനുഗ്രഹത്തിന്റെ സുറുമ കണ്ണുകൾ തുറക്കുമ്പോൾ...

ഇങ്ങനെയത്രേ ഈ ലോകത്ത് രഹസ്യങ്ങളുടെ ആളുകൾ (اهل راز). "നിന്റെ രക്ഷിതാവ് മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ വിളിച്ച സന്ദർഭം ഓർക്കുക." ഇവിടെ 'ഇദ്' (إذ) എന്ന പദം, 'ഓർക്കുക' (اذكر) എന്ന ഒരു മറഞ്ഞ ക്രിയയുടെ കർമ്മമായി (منصوب) വന്നിരിക്കുന്നു. 'മുനാദാത്ത്' (المناداة), 'നിദാഅ്' (النداء) എന്നിവ ശബ്ദം ഉയർത്തുക എന്നാണർത്ഥം. അതിന്റെ മൂലപദം 'നദാ' (النـــدى) അഥവാ നനവ്/ഈർപ്പം എന്നതാണ്. ശബ്ദത്തിന് ഈ പദം ആലങ്കാരികമായി ഉപയോഗിക്കുന്നത്, വായിൽ ഈർപ്പം കൂടുതലുള്ളവന്റെ സംസാരം മനോഹരമായിരിക്കും എന്നതിനാലാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് വാഗ്മിയെ (ഫസീഹ്) ഉമിനീർ കൂടുതലുള്ളവൻ എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ ആശയം: ഓ മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം, അല്ലാഹു തആലാ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ വിളിക്കുകയും സംസാരിക്കുകയും ചെയ്ത ആ സന്ദർഭം – അതായത്, മദ്യനിൽ നിന്ന് മടങ്ങിവരുമ്പോൾ അദ്ദേഹം മരവും തീയും കണ്ട രാത്രി – നിങ്ങളുടെ ജനതയെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുക. ഫിർഔന്റെ ജനതയ്ക്ക് അദ്ദേഹത്തെ നിഷേധിച്ചതുകൊണ്ട് സംഭവിച്ച കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും അവരെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുക. അവർക്ക് സംഭവിച്ചത് പോലെ നിങ്ങൾക്കും സംഭവിക്കാതിരിക്കാൻ അവരെ താക്കീത് ചെയ്യുക. "നീ ചെല്ലുക" (أَنِ ائْتِ) എന്നത് 'വിളിച്ചു' (نادى) എന്നതിന്റെ വ്യാഖ്യാനമാണ്. ഇവിടെ 'അൻ' (أن) എന്നത് വ്യാഖ്യാനാർത്ഥത്തിലുള്ളതാണ്, അതായത് 'എന്നാൽ'. 'ഇത്യാൻ' (الإتيان) എന്നാൽ എളുപ്പത്തിൽ വരുക എന്നാണ്. ഇതിന്റെ ആശയം: അല്ലാഹു മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് പറഞ്ഞു: "ഓ മൂസാ, നീ അക്രമികളായ ജനതയുടെ അടുത്തേക്ക് ചെല്ലുക." അവർ തങ്ങളെത്തന്നെ കുഫ്റുകൊണ്ടും (കഫർ) പാപങ്ങൾകൊണ്ടും അക്രമിച്ചു, ബനൂ ഇസ്രായേലിനെ അടിമകളാക്കുകയും അവരുടെ പുത്രന്മാരെ അറുകൊല ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. "ഫിർഔന്റെ ജനത" (قَوْمَ فِرْعَوْنَ) എന്നത് 'ജനത' (القوم) എന്നതിന്റെ ബദൽ (بدل) ആണ്. 'ജനത' എന്നതിൽ മാത്രം ഒതുക്കിയത്, ഫിർഔൻ ഈ വിധിയിൽ ആദ്യം ഉൾപ്പെടുന്നവൻ എന്ന പ്രശസ്തിയെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. "അവർ സൂക്ഷിക്കുന്നില്ലേ?" (أَلَا يَتَّقُونَ) എന്നത് വ്യാകരണപരമായി

സ്ഥാനമില്ലാത്ത ഒരു പുതിയ വാക്യമാണ് (استئناف). 'അലാ' (أَلَا) എന്നത് ഒരു പ്രവൃത്തിക്ക് പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതാണ്. അവരെ താക്കീത് ചെയ്യാനായി അല്ലാഹു അവരിലേക്ക് മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ അയച്ചതിനെ തുടർന്നാണിത്. അവരുടെ അക്രമത്തിലെ അതിരുകടക്കലിലും അതിക്രമത്തിലെ അമിതത്വത്തിലും അത്ഭുതം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. അതായത്, അവർ അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുകയും ഈമാൻ (വിശ്വാസം) കൊണ്ടും അനുസരണം (ത്വാഅത്ത്) കൊണ്ടും അവന്റെ ശിക്ഷയെ തങ്ങളിൽ നിന്ന് തടയുകയും ചെയ്യുന്നില്ലേ? പേർഷ്യനിൽ: [അവർ ഭയപ്പെടുന്നില്ലേ? അതായത്, അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടുകയും കുഫ്റിൽ നിന്ന് പിന്മാറുകയും ബനൂ ഇസ്രായേലിനെ വിട്ടയക്കുകയും വേണം.] "അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു" (قَالَ) എന്നത് ഒരു പുതിയ വാക്യമാണ് (استئناف). മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം എന്താണ് പറഞ്ഞത് എന്ന് ചോദിച്ചാൽ, അല്ലാഹു തആലായോട് വിനയത്തോടെ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "എന്റെ രക്ഷിതാവേ (رَبِّ), തീർച്ചയായും ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു." ഭയം (الخوف) എന്നത്, സംശയിക്കപ്പെടുന്നതോ അറിയപ്പെടുന്നതോ ആയ ഒരു അടയാളത്തിൽ നിന്ന് ഒരു അനിഷ്ടകരമായ കാര്യം സംഭവിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതാണ്. അതുപോലെ, പ്രതീക്ഷ (الرجاء)യും ആഗ്രഹം (الطمع)യും സംശയിക്കപ്പെടുന്നതോ അറിയപ്പെടുന്നതോ ആയ ഒരു അടയാളത്തിൽ നിന്ന് ഇഷ്ടപ്പെട്ട ഒരു കാര്യം സംഭവിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതാണ്. "അവർ എന്നെ നിഷേധിക്കുമെന്ന്" (أَنْ يُكَذِّبُونِ) എന്നാൽ, അവർ എന്റെ പ്രവാചകത്വത്തെയും ഞാൻ പറയുന്ന കാര്യങ്ങളെയും ആദ്യമേ നിഷേധിക്കുമെന്നാണ്. ചില മഹത്തുക്കൾ (كِبَار) പറഞ്ഞു: അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭയം അവരോടുള്ള കാരുണ്യം (شفقة) കാരണമായിരുന്നു. അതിന്റെ യഥാർത്ഥ രൂപം 'യുകദ്ദിബൂനനീ' (يكذبونني) എന്നായിരുന്നു. എന്നാൽ കസ്ര (كسر) കൊണ്ട് മതിയാക്കിയാഅ് (ياء) ഒഴിവാക്കുകയായിരുന്നു. "എന്റെ ഹൃദയം ഞെരുങ്ങുകയും ചെയ്യും" (وَيَضِيقُ صَدْرِي) [നിഷേധത്തിന്റെ സ്വാധീനം കാരണം എന്റെ ഹൃദയം ഇടുങ്ങിയതാകും]. മൂസാ നബി

അലൈഹിസ്സലാമിന് ഒരുതരം തീവ്രത (حدة) ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇത് 'ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു' എന്നതിനോട് ചേർത്ത് പറഞ്ഞതാണ്. അതുപോലെ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്ക്: "എന്റെ നാവ് വഴങ്ങുകയുമില്ല" (وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي) [എന്റെ നാവ് തുറക്കുകയുമില്ല, അതിനുള്ള കെട്ട് വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യും]. കാരണം, പേർഷ്യനിൽ 'ഇൻത്വിലാഖ്' (انطلاق) എന്നാൽ [തുറക്കപ്പെടുക, പോകുക] എന്നാണ്. ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ആദ്യത്തേതാണ്. നാവ് ഒരു അവയവവും അതിന്റെ ശക്തിയുമാണ്. അല്ലാഹു തആലാ പറഞ്ഞു: "എന്റെ നാവിൽ നിന്ന് ഒരു കെട്ട് അഴിച്ചുതരേണമേ" (وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي). അതായത്, എന്റെ നാവിന്റെ ശക്തിയിൽ നിന്ന്. കാരണം, കെട്ട് അവയവത്തിൽ ആയിരുന്നില്ല, മറിച്ച് അതിന്റെ ശക്തിയിലായിരുന്നു, അതാണ് സംസാരം, 'അൽ-മുഫ്റദാത്ത്' (المفردات) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ. "അതിനാൽ നീ അയക്കുക" (فَأَرْسِلْ) ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാമിനെ "ഹാറൂൺ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ അടുത്തേക്ക്" (إِلَى هَارُونَ), അദ്ദേഹം എനിക്ക് പ്രബോധനത്തിൽ (تبليغ) ഒരു സഹായിയായിരിക്കാൻ. കാരണം, അദ്ദേഹമാണ് കൂടുതൽ വാക്ചാതുര്യമുള്ളവൻ, അദ്ദേഹം മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മൂത്ത സഹോദരനുമാണ്. പേർഷ്യനിൽ: [അദ്ദേഹത്തെ എന്റെ പ്രവാചകത്വത്തിൽ പങ്കാളിയാക്കുക, അങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹായത്താൽ...]

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ് *14* മുതൽ *16* വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്ന തഫ്സീറു റൂഹിൽ ബയാന്റെ സാരമാണിത്: 'അവർക്ക് എന്നെപ്പറ്റി ഒരു കുറ്റാരോപണമുണ്ട്; അതിനാൽ അവർ എന്നെ കൊന്നുകളയുമെന്ന് ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു' (വചനം *14*). മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഈജിപ്തുകാരനായ ഖിബ്തിയെ അബദ്ധത്തിൽ വധിച്ച സംഭവത്തെയാണ് ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പ്രകടിപ്പിച്ച ഈ ഭയം കേവലം ജീവനിലുള്ള കൊതികൊണ്ടായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് തനിക്ക് അല്ലാഹു ഏൽപ്പിച്ചുതന്ന മഹത്തായ പ്രബോധന ദൗത്യം പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിന് മുൻപ് ശത്രുക്കൾ തന്നെ വകവരുത്തുമോ എന്ന ആശങ്കയായിരുന്നു. ഇത് മനുഷ്യസഹജമായ ഭയം (خوف طبعي) മാത്രമാണ്. ബാഹ്യമായി അതൊരു കുറ്റകൃത്യമായി തോന്നാമെങ്കിലും യഥാർത്ഥത്തിൽ അത് അല്ലാഹുവിന്റെ മുൻനിശ്ചയപ്രകാരം സംഭവിച്ചതായിരുന്നു. എങ്കിലും, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അങ്ങേയറ്റത്തെ വിനയം (أدب) കാരണമാണ് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആ പ്രവൃത്തിയെ തന്നിലേക്ക് ചേർത്തുപറഞ്ഞത്. അപ്പോൾ അല്ലാഹു അരുളി: 'ഒരിക്കലുമില്ല! നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുമായി (آيات) പോവുക. തീർച്ചയായും നാം നിങ്ങളോടൊപ്പം എല്ലാം കേട്ടുകൊണ്ട് കൂടെയുണ്ട്' (വചനം *15*). 'ഒരിക്കലുമില്ല' (كلا) എന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രഖ്യാപനം ഫിർഔന്റെ സകല ഗൂഢാലോചനകളിൽ നിന്നും അവർക്ക് നൽകപ്പെട്ട അഭയത്തിന്റെ ഉറപ്പാണ്. 'തീർച്ചയായും നാം നിങ്ങളോടൊപ്പമുണ്ട്' എന്ന വചനം അല്ലാഹുവിന്റെ സവിശേഷമായ സാമീപ്യത്തെയും (معية خاصة) സംരക്ഷണത്തെയുമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അവരുടെ സംഭാഷണങ്ങളും ഫിർഔന്റെ പ്രതികരണങ്ങളും അല്ലാഹു കേൾക്കുന്നു എന്നത് അവർക്ക് ആത്മീയമായ ധൈര്യവും ആശ്വാസവും പകരുന്നു. 'അതിനാൽ നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഫിർഔന്റെ അടുക്കൽ ചെന്ന് പറയുക: തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ പ്രപഞ്ചനാഥന്റെ ദൂതനാകുന്നു' (വചനം *16*). ഇവിടെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം, ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാം എന്നീ രണ്ട്

പ്രവാചകന്മാരെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുമ്പോഴും 'ദൂതന്മാർ' എന്ന ബഹുവചനത്തിന് പകരം 'ദൂതൻ' (رسول) എന്ന ഏകവചന രൂപമാണ് അല്ലാഹു ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇത് അവർ രണ്ടുപേരും ഒരൊറ്റ ലക്ഷ്യത്തിലും ആത്മീയമായ ഐക്യത്തിലും (اتحاد روحاني) അലിഞ്ഞുചേർന്നവരാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഒരേ പ്രകാശത്താൽ നയിക്കപ്പെടുന്ന, ഒരേ ദിവ്യസന്ദേശം വഹിക്കുന്ന രണ്ട് ശരീരങ്ങളിലെ ഒരൊറ്റ ആത്മാവായിരുന്നു അവർ.

അറിഞ്ഞുകൊള്ളുക, നിഷേധം (തക്ദീബ്) ഹൃദയത്തിന്റെ ഇടുക്കത്തിന് കാരണമാകുന്നു. ഹൃദയത്തിന്റെ ഇടുക്കം സംസാരത്തിന്റെ തടസ്സത്തിന് കാരണമാകുന്നു. ഹൃദയം ഇടുങ്ങുമ്പോൾ ആത്മാവും ജൈവികമായ ചൂടും ഹൃദയത്തിന്റെ ഉള്ളിലേക്ക് ചുരുങ്ങുന്നു. അങ്ങനെ സംഭവിക്കുമ്പോൾ നാവിലെ തടസ്സം വർദ്ധിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആദ്യം നിഷേധത്തെ ഭയപ്പെടുകയും, പിന്നീട് ഹൃദയത്തിന്റെ ഇടുക്കത്തെക്കുറിച്ച് പറയുകയും, മൂന്നാമതായി നാവിന്റെ തടസ്സത്തെക്കുറിച്ച് പരാതിപ്പെടുകയും ചെയ്തത്. തന്റെ സഹോദരൻ ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാമിനെ കൂടെക്കൂട്ടാൻ അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടു. കാരണം, ആ ദൗത്യത്തിൽ ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാം പങ്കാളിയായില്ലെങ്കിൽ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ നിയോഗത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം പൂർണ്ണമായി സാധ്യമാകുമായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാവിൽ തടസ്സം വരാൻ കാരണം, ഫിർഔന്റെ പരീക്ഷണവേളയിൽ കനൽക്കട്ട കടിച്ചതാണ്. അത്താർ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പാടിയതുപോലെ: 'മൂസായെപ്പോലെ നാം അഗ്നിത്താലത്തിൽ അകപ്പെട്ടുപോയി... നാം ഫിർഔന്റെ ശിശുക്കളാണ്, നമ്മുടെ വായ കനലുകൾ നിറഞ്ഞതാണ്'. അദ്ദേഹം കനൽക്കട്ട കൈയിലെടുത്തപ്പോൾ വിരലുകൾ പൊള്ളിയില്ല, കാരണം ഫിർഔന്റെ അടുത്തേക്ക് മടങ്ങുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാചാലത ഒരു അത്ഭുതം (മുഅ്ജിസത്ത്) ആയിരിക്കണമായിരുന്നു. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: പ്രബോധനത്തിന് ശേഷം ആ പൊള്ളലിന്റെ അടയാളം അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാവിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന് പറയുന്നത് തെറ്റാണ്. ചില വലിയവർ പറയുന്നു: ഒരു പ്രസംഗകൻ തന്റെ പ്രസംഗത്തിൽ ദൈവഭയം (തഖ്വ) സൂക്ഷിക്കണം. പ്രവാചകന്മാരുടെ സൗന്ദര്യത്തിന് കളങ്കം വരുത്തുന്നതോ, അവരുടെ അന്തസ്സിനെ ഹനിക്കുന്നതോ,

സാധാരണക്കാരുടെ നാവുകൾ അവർക്കെതിരെ തുറന്നുവിടുന്നതോ ആയ കാര്യങ്ങൾ പറയരുത്. അല്ലാത്തപക്ഷം അല്ലാഹുവും മലക്കുകളും അവനെ വെറുക്കും. 'അവർക്ക് (ലഹും) എന്റെ മേൽ (അലയ്യ) ഒരു കുറ്റമുണ്ട് (ദൻബ്)' എന്നതിലെ 'ദൻബ്' എന്നത് ആ കുറ്റത്തിന്റെ ശിക്ഷയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇവിടെ മുളാഫ് (ചേർക്കപ്പെട്ട പദം) ഒഴിവാക്കി മുളാഫുൻ ഇലൈഹി (ചേർക്കപ്പെട്ട പദം) അതിന് പകരമായി വന്നു. ഇതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ഇസ്രായേലീ വംശജനെ സംരക്ഷിക്കാൻ വേണ്ടി ഖിബ്തിയെ വധിച്ചതാണ്. ഫിർഔന്റെ ജനതയുടെ വീക്ഷണത്തിൽ അതൊരു കുറ്റമായിരുന്നു. താൻ ഒറ്റയ്ക്ക് ചെന്നാൽ അവർ തന്നെ വധിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം ഭയന്നു. എന്നാൽ ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാമിന് ഈ കുറ്റം ബാധകമല്ല. ചില വലിയവർ പറയുന്നു: പ്രവാചകന്മാരിൽ മനുഷ്യസഹജമായ ഭയം ഉണ്ടാകുന്നത് അത്ഭുതകരമല്ല, അവരുടെ ഹൃദയം അറിവിൽ (മഅ്രിഫത്ത്) ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നു. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ ആശ്വസിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'അല്ല (കല്ലാ), നീ വിചാരിക്കുന്നത് സംഭവിക്കില്ല. നിന്നെ വധിക്കാൻ അവർക്ക് കഴിയില്ല, കാരണം ഞാൻ നിന്നെ അവർക്ക് മേൽ അധികാരം നൽകുകയാണ്'. 'നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും പോകുക (ഇസ്ഹബാ)' എന്നത് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനോടും ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാമിനോടുമുള്ള കൽപ്പനയാണ്. 'നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുമായി (ആയാത്തിന)' എന്നത് ശക്തിയുടെ അടയാളങ്ങളും പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ തെളിവുകളുമാണ്. 'തീർച്ചയായും നാം നിങ്ങളോടൊപ്പമുണ്ട് (ഇന്നാ മഅകുമ)' എന്നത് ഭയത്തെ നീക്കാനുള്ള കാരണമാണ്. അല്ലാഹു കേൾക്കുന്നവനാണ് (മുസ്തമിഊൻ) എന്നത്, അവൻ എല്ലാം അറിയുന്നുവെന്നും തന്റെ ഔലിയാക്കളെ സഹായിക്കുമെന്നും ഉള്ള ഉറപ്പാണ്.

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ *17* മുതൽ *23* വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയരഹസ്യങ്ങളും *(لطائف)* സൂഫിസൂചനകളും തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ താഴെ വിവരിക്കുന്നു*:* അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപനയനുസരിച്ച് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഫിർഔന്റെ കൊട്ടാരത്തിലെത്തി ആവശ്യപ്പെട്ടു*:* "ഇസ്രായീൽ സന്തതികളെ ഞങ്ങളോടൊപ്പം വിട്ടയക്കുക" *(أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ).* ഇതിന്റെ ആത്മീയതലം *(إشارة)* പരിശോധിച്ചാൽ, മനുഷ്യന്റെ ഉന്നതമായ ആത്മാവ് *(روح)* തന്റെ അധമവികാരങ്ങളുടെയും ശാരീരികാവശ്യങ്ങളുടെയും തടവറയിലായ ആത്മീയശക്തികളെ *(قوى روحانية)* മോചിപ്പിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നതിന് തുല്യമാണിത്*.* എന്നാൽ ഫിർഔൻ തന്റെ അഹങ്കാരത്തോടെ *(كبر)* മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനോട് ചോദിച്ചു*:* "ഞങ്ങൾ നിന്നെ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു കുട്ടിയായി വളർത്തിയില്ലേ*?* നിന്റെ ആയുസ്സിൽ കുറെ വർഷങ്ങൾ നീ ഞങ്ങളോടൊപ്പം കഴിഞ്ഞില്ലേ*?*" *(أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا...).* ഇത് അഹന്ത *(نفس)* മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തോട് *(قلب)* ഭൗതികസുഖങ്ങളെയും ശരീരത്തിന്റെ വളർച്ചയെയും കുറിച്ച് ഓർമ്മിപ്പിച്ച് ഔദാര്യം നടിക്കുന്നതിന് സമാനമാണ്*.* തുടർന്ന് ഫിർഔൻ പറഞ്ഞു*:* "നീ ചെയ്ത ആ പ്രവൃത്തി *(*ഒരു ഖിബ്തിയെ കൊന്നത്*)* നീ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു*.* നീ നന്ദികെട്ടവരിൽ *(كافرين)* പെട്ടവനാകുന്നു*."* *(وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ...).* ഇതിന്റെ ആത്മീയസൂചന, അധമവികാരങ്ങളെയും ദേഹേച്ഛകളെയും കൊന്നൊടുക്കുന്ന ആത്മാവിനെ നോക്കി അഹന്ത കുറ്റപ്പെടുത്തുന്നതാണ്*.* മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം മറുപടി നൽകി*:* "ഞാൻ അവിവേകികളിൽ *(ضالين)* പെട്ടവനായിരുന്നപ്പോഴാണ് അത് ചെയ്തത്*."* *(قَالَ فَعَلْتُهَا إِذًا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ).* അതായത്, ദിവ്യബോധനവും *(وحي)* പ്രവാചകത്വവും *(نبوة)* ലഭിക്കുന്നതിന് മുമ്പ്, അതിന്റെ പരിണതഫലങ്ങളെക്കുറിച്ച് പൂർണ്ണമായി ഗ്രഹിക്കാത്ത അവസ്ഥയിലായിരുന്നു ഞാൻ*.* ആത്മീയയാത്രയിൽ *(سلوك)* ദിവ്യപ്രകാശം ഹൃദയത്തിൽ ഉദിച്ചുയരുന്നതിന് മുമ്പുള്ള അവസ്ഥയാണിത്*.* "അതിനാൽ നിങ്ങളെ ഭയന്നപ്പോൾ ഞാൻ നിങ്ങളിൽ നിന്ന് ഓടിപ്പോയി*.* പിന്നീട്

എന്റെ നാഥൻ എനിക്ക് ജ്ഞാനവും *(حكم)* പ്രവാചകത്വവും നൽകുകയും എന്നെ ദൂതന്മാരിൽ ഒരാളാക്കുകയും ചെയ്തു.*"* *(فَفَرَرْتُ مِنكُمْ...).* സൃഷ്ടികളിൽ *(خلق)* നിന്ന് സ്രഷ്ടാവിലേക്ക് *(حق)* പലായനം ചെയ്യുന്ന ആത്മീയയാത്രയാണിത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഭയത്തിൽ നിന്ന് ദിവ്യസാമീപ്യത്തിലേക്കുള്ള പ്രയാണമാണത്. തുടർന്ന് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഫിർഔന്റെ ഔദാര്യപ്രകടനത്തെ ഖണ്ഡിച്ചു*: "*നീ ഇസ്രായീൽ സന്തതികളെ അടിമകളാക്കി വെച്ചിരിക്കെ, നീ എന്നോട് കാണിച്ച ആ ഉപകാരം ഒരു അനുഗ്രഹമായി എടുത്തുപറയുകയാണോ*?" (وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ...).* ഒരു ജനതയെ മുഴുവൻ അടിമത്തത്തിൽ *(عبودية)* തളച്ചിട്ട്, ഒരാൾക്ക് മാത്രം നൽകിയ ഭൗതികസുഖം ഒരിക്കലും അനുഗ്രഹമാകില്ല. ഇത് കേട്ട ഫിർഔൻ ചോദിച്ചു*: "*ആരാണ് ഈ പ്രപഞ്ചങ്ങളുടെ നാഥൻ*?" (وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ).* അഹന്തയ്ക്ക് ഒരിക്കലും അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യസത്തയെയും *(ذات)* പരമാധികാരത്തെയും ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയില്ലെന്ന യാഥാർത്ഥ്യമാണ് ഈ ചോദ്യം വെളിപ്പെടുത്തുന്നത്.

നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും പറയുക: നിശ്ചയമായും ഞങ്ങൾ ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാരാണ് (رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ). ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: 'റസൂലാൻ' (രണ്ട് ദൂതന്മാർ) എന്ന് പറയാതെ 'റസൂൽ' (ദൂതൻ) എന്ന് പറഞ്ഞത്, മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) സ്വതന്ത്രനായ ദൂതനായിരുന്നതുകൊണ്ടും, ഹാറൂൻ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) അദ്ദേഹത്തിന് പിന്തുണ നൽകുന്നവനും ദൗത്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ പിൻപറ്റുന്നവനുമായിരുന്നതുകൊണ്ടുമാണ്. ഞങ്ങളോടൊപ്പം ഇസ്രായേൽ സന്തതികളെ അയക്കുക (أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ). ഇവിടെ 'അൻ' (أَنْ) എന്ന അവ്യയം വിശദീകരണത്തിനുള്ളതാണ്. കാരണം, 'റസൂൽ' (ദൂതൻ) എന്ന വാക്കിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാവുന്ന 'ഇർസാൽ' (അയക്കുക) എന്നതിന് ഒരു പ്രസ്താവനയുടെയും അയക്കലിന്റെയും അർത്ഥമുണ്ട്. ഇവിടെ 'ഇർസാൽ' എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അവരെ സ്വതന്ത്രരാക്കുകയും വിട്ടയക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. 'വേട്ടയ്ക്ക് നായയെ അയച്ചു' എന്ന് നിങ്ങൾ പറയുന്നതുപോലെ, അതായത് അതിനെ വിട്ടയച്ചു എന്നർത്ഥം. അവരെ അവരുടെ പാട്ടിന് വിടുക, അവർക്ക് അവരുടെ

പിതാക്കന്മാരുടെ വാസസ്ഥലമായിരുന്ന ശാമിന്റെ ഭൂമിയിലേക്ക് പോകാൻ. (പേർഷ്യൻ പരിഭാഷ: ഞങ്ങളോടൊപ്പം ഇസ്രായേൽ സന്തതികളെ അയക്കുക എന്നതാണിത്, അതായത് അവരെ വിട്ടയക്കുക, അങ്ങനെ അവർക്ക് ഞങ്ങളോടൊപ്പം ശാമിന്റെ ഭൂമിയിലേക്ക് പോകാൻ കഴിയും, അത് അവരുടെ പിതാക്കന്മാരുടെ വാസസ്ഥലമായിരുന്നു.) ഫിർഔൻ അവരെ നാനൂറ് വർഷത്തോളം അടിമകളാക്കി വെച്ചിരുന്നു. ആ സമയത്ത് അവർ ആറ് ലക്ഷത്തി മുപ്പതിനായിരം പേരുണ്ടായിരുന്നു. മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) ഈജിപ്തിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടു, ഹാറൂൻ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) അവിടെയുണ്ടായിരുന്നു. അവർ കണ്ടുമുട്ടിയപ്പോൾ രാത്രി ഫിർഔന്റെ കൊട്ടാരവാതിലിലേക്ക് പോയി. മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ വടി കൊണ്ട് വാതിലിൽ തട്ടി. കാവൽക്കാർ പരിഭ്രാന്തരായി ചോദിച്ചു: 'വാതിൽക്കൽ ആരാണ്?' മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതനാണ് (رَسُولُ رَبِّ الْعالَمِينَ).' കാവൽക്കാരൻ ഫിർഔന്റെ അടുത്തേക്ക് പോയി പറഞ്ഞു: 'വാതിൽക്കൽ ഒരു ഭ്രാന്തനുണ്ട്, അവൻ ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതനാണെന്ന് വാദിക്കുന്നു.' അപ്പോൾ ഫിർഔൻ അവരെ ഉടൻ പ്രവേശിപ്പിക്കാൻ അനുവാദം നൽകി, സുദ്ദി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞതുപോലെ. അല്ലെങ്കിൽ പ്രഭാതമാകുന്നതുവരെ കാത്തിരുന്ന് പിന്നീട് അവരെ വിളിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ അവർ ഫിർഔന്റെ അടുത്തേക്ക് പ്രവേശിക്കുകയും അല്ലാഹുവിന്റെ സന്ദേശം അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഫിർഔൻ മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു, കാരണം അദ്ദേഹം അവന്റെ വീട്ടിലാണ് വളർന്നത്. അപ്പോൾ ഫിർഔൻ അദ്ദേഹത്തെ ശകാരിച്ചു. ഫിർഔൻ മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യോട് പറഞ്ഞു. ഖതാദ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: അവർ ഫിർഔന്റെ വാതിൽക്കൽ പോയി, ഒരു വർഷത്തോളം അവർക്ക് പ്രവേശനം ലഭിച്ചില്ല. ഒടുവിൽ കാവൽക്കാരൻ പറഞ്ഞു: 'ഇവിടെ ഒരാളുണ്ട്, അവൻ ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതനാണെന്ന് വാദിക്കുന്നു.' അപ്പോൾ ഫിർഔൻ പറഞ്ഞു: 'അവനെ പ്രവേശിപ്പിക്കുക, നമുക്ക് അവനെ കളിയാക്കാം.' അങ്ങനെ അവർ അവന് സന്ദേശം എത്തിച്ചു. അപ്പോൾ ഫിർഔൻ മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ആ സമയത്ത്, ഒരു ഉപകാരം എടുത്തുപറയുന്ന മട്ടിൽ അവൻ പറഞ്ഞു: 'നമ്മുടെ സംരക്ഷണത്തിലും ഭവനങ്ങളിലും

ഒരു കുട്ടിയായി (وَلِيداً) നിന്നെ ഞങ്ങൾ വളർത്തിയിയില്ലേ (أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينا وَلِيداً)?' കാഷിഫി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞു: 'നിന്നെ ഞങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു കുട്ടിയായി (وَلِيداً) വളർത്തിയിയില്ലേ, നീ ജനനത്തോട് അടുത്ത ഒരു ശിശുവായിരുന്നപ്പോൾ?' ജനനത്തോട് അടുത്ത കാലഘട്ടമായതുകൊണ്ടാണ് കുട്ടിയെ അങ്ങനെ വിശേഷിപ്പിച്ചത്. നിന്റെ ജീവിതത്തിൽ വർഷങ്ങളോളം നീ ഞങ്ങളോടൊപ്പം താമസിച്ചു (وَلَبِثْتَ فِينا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ). (പേർഷ്യൻ പരിഭാഷ: നീ ഞങ്ങളുടെ ഭവനങ്ങളിൽ നിന്റെ ജീവിതത്തിൽ വർഷങ്ങളോളം താമസിച്ചു.) 'മിൻ ഉംറിക' (مِنْ عُمُرِكَ) എന്നത് 'സിനീൻ' (سِنِينَ) എന്നതിന്റെ 'ഹാൽ' (അവസ്ഥാവിശേഷണം) ആണ്. 'ഉംറ്' (عُمُر) എന്നത് 'അമറ' (عَمَرَ) എന്നതിന്റെ മസ്ദർ (ക്രിയാനാമം) ആണ്, അതായത് ജീവിച്ചു എന്നർത്ഥം. റാഗിബ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞു: 'ഉംറ്' എന്നത് ശരീരത്തിന്റെ ജീവിതം കൊണ്ടുള്ള വാസസ്ഥലത്തിന്റെ കാലയളവിനുള്ള പേരാണ്, അത് കുറഞ്ഞതോ കൂടിയതോ ആകാം. മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) മുപ്പത് വർഷം അവരോടൊപ്പം താമസിച്ചു, പിന്നീട് മദ്യനിലേക്ക് പോയി അവിടെ പത്ത് വർഷം താമസിച്ചു, പിന്നീട് അല്ലാഹു (സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ)വിലേക്ക് അവരെ ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ട് മുപ്പത് വർഷം അവരിലേക്ക് മടങ്ങിയെത്തി, പിന്നീട് ഫിർഔന്റെ മുങ്ങിച്ചാകലിന് ശേഷം അമ്പത് വർഷം ജീവിച്ചു. അങ്ങനെ മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ ആയുസ്സ് നൂറ്റിയിരുപത് വർഷമായിരുന്നു. നീ നിന്റെ ആ പ്രവൃത്തി ചെയ്തു (وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ الَّتِي فَعَلْتَ). 'ഫഅ്ലത്ത്' (فَعْلَة) എന്നത് 'ഫത്ഹ്' (فتح) കൊണ്ട് ഒരു തവണ ചെയ്ത പ്രവൃത്തിയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അതായത്, ഫിർഔന്റെ അപ്പക്കാരനായിരുന്ന ഫാതൂൻ എന്ന പേരുള്ള ഖിബ്ത്യിയെ കൊന്ന സംഭവം. മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യെ വളർത്തിയതും പുരുഷത്വത്തിലേക്ക് എത്തിച്ചതുമായ തന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ എടുത്തുപറഞ്ഞ ശേഷം, ഫിർഔൻ തന്റെ അപ്പക്കാരനെ കൊന്ന സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് ഓർമ്മിപ്പിക്കുകയും അതിനെ വലുതാക്കി കാണിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇബ്നു ശൈഖ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞു: ആ പ്രവൃത്തിയെ മഹത്വവൽക്കരിക്കുന്നത് അതിന്റെ പ്രത്യേക പേര് വ്യക്തമാക്കാത്തതിൽ നിന്നാണ് മനസ്സിലാകുന്നത്.

കാരണം, ഒരു കാര്യത്തെ അനിശ്ചിതമാക്കുകയും അവ്യക്തമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ചിലപ്പോൾ അതിനെ മഹത്വവൽക്കരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചായിരിക്കാം. നീ നന്ദികെട്ടവരിൽ (അഥവാ സത്യനിഷേധികളിൽ) പെട്ടവനാണ് (وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ). ഇത് 'ഫഅൽത്ത' (فَعَلْتَ) എന്നതിലെ രണ്ട് 'താഅ്' (تاء)കളിൽ ഒന്നിന്റെ 'ഹാൽ' (അവസ്ഥാവിശേഷണം) ആണ്. അതായത്, 'എന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ നിഷേധിക്കുന്നവരിൽ നിന്നും എന്റെ വളർത്തലിന്റെ അവകാശത്തെ നിഷേധിക്കുന്നവരിൽ നിന്നും നീയാണ്, എന്റെ അടുത്ത ആളുകളിൽ ഒരാളെ നീ മനഃപൂർവം ലക്ഷ്യമിട്ടതുകൊണ്ട്.' മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ ആ പ്രവൃത്തി (فَعَلْتُهَا) അപ്പോൾ (إِذًا) ചെയ്തു.' അതായത്, ഞാൻ ആ പ്രവൃത്തി ചെയ്ത സമയത്ത്, ആ വ്യക്തിയെ കൊന്നപ്പോൾ. 'ഇദൻ' (إِذًا) എന്നത് ഒരു മറുപടി സൂചകമായ അക്ഷരം മാത്രമാണ്, കാരണം ഇവിടെ പ്രതികാരത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുന്നത് ദൂരവ്യാപകമാണ്. 'ഞാൻ വഴിതെറ്റിയവരിൽ (അഥവാ പിഴച്ചവരിൽ) പെട്ടവനായിരുന്നു (وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ).' 'ഒരാൾ വഴിതെറ്റി' എന്ന് പറയുന്നതുപോലെ, അതായത് അയാൾക്ക് വഴി തെറ്റിപ്പോയി. ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, ഞാൻ ശരിയായ വഴിയിൽ നിന്ന് തെറ്റിപ്പോയി, മനഃപൂർവമല്ലാതെ എനിക്ക് പിഴവ് സംഭവിച്ചു, ഒരു പക്ഷിയെ ലക്ഷ്യമാക്കി അമ്പെയ്തപ്പോൾ ഒരു മനുഷ്യനെ അബദ്ധത്തിൽ കൊള്ളുന്നതുപോലെ. കാരണം, മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ ഉദ്ദേശ്യം അവനെ ശിക്ഷിക്കുക എന്നതായിരുന്നു, കൊല്ലുക എന്നതായിരുന്നില്ല. (പേർഷ്യൻ പരിഭാഷ: എന്റെ മുഷ്ടിപ്രഹരം കൊണ്ട് അയാൾ കൊല്ലപ്പെടുമെന്ന് ഞാൻ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല.) അങ്ങനെ ഞാൻ നിങ്ങളിൽ നിന്ന് ഓടിപ്പോയി (فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ). അതായത്, ഞാൻ എന്റെ ജീവനെ ഭയന്ന് നിങ്ങളുടെ ഇടയിൽ നിന്ന് മദ്യനിലേക്ക് പോയി. 'ഞാൻ നിങ്ങളെ ഭയപ്പെട്ടപ്പോൾ (لَمَّا خِفْتُكُمْ),' അതായത്, നിങ്ങൾ എനിക്ക് ദോഷം വരുത്തുമോ എന്നും എന്റെ കുറ്റത്തിന് ഞാൻ അർഹിക്കാത്തതിന് എന്നെ ശിക്ഷിക്കുമോ എന്നും ഞാൻ ഭയപ്പെട്ടു.

അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകൻ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഫിർഔന്റെ അഹങ്കാരത്തോടെയുള്ള വാക്കുകൾക്ക് മറുപടി നൽകുകയാണ്: 'നീ എന്റെ മേൽ എടുത്തുപറഞ്ഞു വലിയ കാര്യമാക്കുന്ന ആ വളർത്തൽ എന്ന അനുഗ്രഹം (نعمة), യഥാർത്ഥത്തിൽ നീ ഇസ്രായീൽ സന്തതികളെ ക്രൂരമായി അടിമപ്പെടുത്തിയതിന്റെ (تعبيد) ഫലമായി ഉണ്ടായതല്ലേ? നീ എന്റെ ജനതയെ പീഡിപ്പിക്കുകയും അവരുടെ ആൺകുട്ടികളെ കൊന്നൊടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നില്ല എങ്കിൽ, എന്റെ മാതാവിന് എന്നെ പെട്ടിയിലാക്കി നദിയിലൊഴുക്കേണ്ടി വരുമായിരുന്നില്ല; ഞാൻ നിന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ വളരേണ്ടതായും വരുമായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് നിന്റെ ഈ ഔദാര്യം നിന്റെത്തന്നെ അക്രമത്തിന്റെ (ظلم) ഉപോൽപ്പന്നം മാത്രമാണ്.' ആത്മീയ ജ്ഞാനികൾ (عارفون) ഇതിനെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: ഫിർഔൻ എന്നത് തിന്മയിലേക്ക് നയിക്കുന്ന ശരീരത്തിന്റെ (النفس الأمارة) പ്രതീകമാണ്. അത് ഹൃദയമാകുന്ന ഇസ്രായീൽ സന്തതികളെ ഭൗതികതയുടെ അടിമത്തത്തിൽ തളച്ചിടുന്നു. യഥാർത്ഥ അനുഗ്രഹം എന്നത് സൃഷ്ടികളുടെ അടിമത്തത്തിൽ നിന്നുള്ള മോചനവും അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പൂർണ്ണമായ സമർപ്പണവുമാണ് (عبودية). തുടർന്ന് ഫിർഔൻ ചോദിച്ചു: 'ആരാണ് ഈ ലോകരക്ഷിതാവ് (رب العالمين)?' അല്ലാഹുവിന്റെ പൊരുളിനെക്കുറിച്ചും സത്തയെക്കുറിച്ചും (ذات) ചോദിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത 'എന്ത്' (ما) എന്ന ചോദ്യമാണ് അവൻ ഉന്നയിച്ചത്. കാരണം, സൃഷ്ടികളുടെ വർഗ്ഗത്തെയും (جنس) ഭൗതിക യാഥാർത്ഥ്യത്തെയും കുറിച്ച് ചോദിക്കാനാണ് 'എന്ത്' എന്ന് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. എന്നാൽ അല്ലാഹു ഇത്തരം ഭൗതിക പരിമിതികൾക്കും നിർവ്വചനങ്ങൾക്കും അതീതനാണ് (منزه). ഫിർഔൻ ഈ ചോദ്യം ചോദിച്ചത് ഒന്നുകിൽ തന്റെ അജ്ഞത കൊണ്ടോ, അല്ലെങ്കിൽ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെ തർക്കത്തിൽ തോൽപ്പിക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ള പരിഹാസത്തോടെയോ ആയിരുന്നു. ബുദ്ധിക്ക് (عقل) തന്റെ പരിമിതമായ ചിന്താശേഷി കൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ സത്തയെ ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയില്ല എന്നതിലേക്കാണ്

ഇത് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നത്. ദിവ്യസത്തയെ 'എങ്ങനെ' (كيف) എന്നോ 'എന്ത്' (ما) എന്നോ ഉള്ള ചോദ്യങ്ങൾ കൊണ്ട് അളക്കാൻ സാധ്യമല്ല എന്ന് ഇമാം ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഫ്സീറിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നു.

ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ ഞാൻ ഓടിപ്പോയപ്പോൾ, മദ്യനിൽ നിന്ന് മടങ്ങിയെത്തിയ വേളയിൽ എന്റെ നാഥൻ എനിക്ക് ജ്ഞാനവും വിവേകവും (حكم) പ്രധാനം ചെയ്തു. കൂടാതെ എന്നെ നിങ്ങളുടെ അടുത്തേക്ക് അയക്കപ്പെട്ട ദൂതന്മാരിൽ (المرسلين) ഒരാളാക്കുകയും ചെയ്തു. 'ഫത്ഹുർ റഹ്മാൻ' (فتح الرحمن) എന്ന തഫ്സീറിൽ 'ഹുക്മ്' (حكم) എന്നതിന് പ്രവാചകത്വം (نبوة) എന്നാണ് അർത്ഥം നൽകിയിരിക്കുന്നത്. 'ദൂതന്മാരിൽ ഒരാളാക്കി' എന്നത് പ്രവാചകത്വത്തിന് മുകളിലുള്ള രണ്ടാമത്തെ പദവിയാണ്. കാരണം, എല്ലാ പ്രവാചകന്മാരും (نبي) ദൂതന്മാർ (رسول) ആകണമെന്നില്ലല്ലോ. ആത്മീയജ്ഞാനികളിൽ (بعض العلماء) ചിലർ പ്രസ്താവിക്കുന്നു: അല്ലാഹു തആലാ തന്റെ സൃഷ്ടികളിൽ ഒരാളെ ഉന്നതമായ ആത്മീയ പദവികളിലേക്ക് (المقامات العالية) ഉയർത്താൻ ഉദ്ദേശിച്ചാൽ, അവനിൽ ഒരു ഭയം നിക്ഷേപിക്കുന്നു; തദ്ഫലമായി അവൻ സൃഷ്ടികളിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിലേക്ക് ഓടിയെത്തുന്നു (يفر اليه). അപ്പോൾ അല്ലാഹു അവന് തന്റെ സവിശേഷമായ രഹസ്യങ്ങൾ (خصائص أسراره) വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുന്നു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകന്റെ കാര്യത്തിൽ അല്ലാഹു പ്രവർത്തിച്ചത് ഇപ്രകാരമായിരുന്നു. സവിശേഷ വ്യക്തികളുടെ (الخواص) വീഴ്ചകൾ മറ്റുള്ളവരുടെ പാപങ്ങളെപ്പോലെയല്ല. കാരണം, അവർ തങ്ങളുടെ ജന്മസിദ്ധമായ ഇച്ഛകൾക്ക് (الشهوة الطبيعية) കീഴ്പ്പെട്ടല്ല അതിൽ വീഴുന്നത്; മറിച്ച്, അബദ്ധവശാലാണ് (الخطأ) അത് സംഭവിക്കുന്നത്. അതാകട്ടെ അല്ലാഹുവിങ്കൽ പൊറുക്കപ്പെട്ടതുമാണ് (مرفوع). "ഞങ്ങൾ നിന്നെ വളർത്തിയില്ലേ?" (أَلَمْ نُرَبِّكَ) എന്ന ഫിർഔന്റെ വാചകം സൂചിപ്പിക്കുന്ന ആ വളർത്തൽ (التربية) ഉണ്ടല്ലോ, "അത് നീ എന്നോട് എടുത്തുപറയുന്ന ഒരു

അനുഗ്രഹമാണോ?" (وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ). അതായത്, ബാഹ്യമായി നീ അതൊരു അനുഗ്രഹമായി എടുത്തുപറയുന്നു എങ്കിലും, യഥാർത്ഥത്തിൽ അത് "നീ ഇസ്രായീൽ സന്തതികളെ അടിമകളാക്കിയതിന്റെ" (أَنْ عَبَّدْتَ بَنِي إِسْرائِيلَ) ഫലമായി ഉണ്ടായതാണ്. ഇസ്രായീൽ സന്തതികളെ നീ അടിമകളാക്കുകയും അവരുടെ ആൺകുട്ടികളെ അറുത്തുകൊല്ലാൻ മുതിരുകയും ചെയ്തതാണ് ഞാൻ നിന്റെ അടുക്കൽ എത്തിപ്പെടുന്നതിനും നിന്റെ സംരക്ഷണത്തിൽ വളരുന്നതിനും കാരണമായത്. ഫിർഔൻ ഇസ്രായീൽ സന്തതികളെ അടിച്ചമർത്തുകയും അവരുടെ ആൺകുട്ടികളെ അറുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നില്ലെങ്കിൽ, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകന്റെ മാതാവ് തന്നെ അദ്ദേഹത്തെ വളർത്തുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ നദിയിൽ എറിയേണ്ടി വരുമായിരുന്നില്ല; അദ്ദേഹം ഫിർഔന്റെ അടുക്കൽ എത്തിപ്പെടുകയോ അവന്റെ സംരക്ഷണത്തിൽ വളരുകയോ ചെയ്യുമായിരുന്നില്ല. അപ്പോൾ, തന്റെ ക്രൂരത കാരണമായി സംഭവിച്ച ഒരു കാര്യത്തെ എങ്ങനെയാണ് ഫിർഔന് ഒരു അനുഗ്രഹമായി എടുത്തുപറയാൻ സാധിക്കുക? വ്യാകരണപരമായി 'തിൽക' (تلك) എന്നത് കർത്താവും (مبتدأ), 'നിമതുൻ' (نعمة) എന്നത് അതിന്റെ ആഖ്യാതവും (خبر), 'തമുന്നുഹാ അലയ്യ' (تمنها عليّ) എന്നത് അതിന്റെ വിശേഷണവുമാണ് (صفة). 'അൻ അബ്ബദ്ത' (أَنْ عَبَّدْتَ) എന്നത് ഇവിടെ പരാമർശിക്കപ്പെടാത്ത ഒരു കർത്താവിന്റെ ആഖ്യാതമാണ്; അതായത് "യഥാർത്ഥത്തിൽ അത് എന്റെ ജനതയെ അടിമകളാക്കലാണ്" എന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. 'തഅ്ബീദ്' (التعبيد) എന്നാൽ പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ [വലയിലാക്കുക, അടിമയാക്കുക] എന്നാണ് അർത്ഥം. ഒരാളെ അടിമയായി പിടികൂടുകയും അവനെ അടിച്ചമർത്തുകയും നിന്ദ്യനാക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോഴാണ് 'അബ്ബദ്തുഹു' (عبدته) എന്ന് പറയുക. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ പ്രവാചകത്വത്തെ ആക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ട് ഫിർഔൻ ഉന്നയിച്ച ആരോപണങ്ങൾക്ക് ആദ്യം മറുപടി നൽകി. പിന്നീട്, ഫിർഔൻ തനിക്ക് ചെയ്തതായി അവകാശപ്പെട്ട ഉപകാരത്തെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം സംസാരിച്ചു. അത് സത്യമായ കാര്യമായതിനാലും തന്റെ പ്രവാചകത്വവാദത്തെ അത് ബാധിക്കാത്തതിനാലും അദ്ദേഹം അതിനെ പൂർണ്ണമായി

നിഷേധിച്ചില്ല. പകരം, ഫിർഔന്റെ ക്രൂരത കാരണമാണ് ആ അനുഗ്രഹം തനിക്ക് ലഭിച്ചതെന്ന് അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: ഫിർഔൻ നീചന്മാരുടെ സംസാരരീതിയാണ് അവലംബിച്ചത്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകന് താൻ നൽകിയ ഭക്ഷണത്തെക്കുറിച്ച് അവൻ എടുത്തുപറഞ്ഞു. 'മിന്നത്ത്' (المنة) എന്നാൽ ഭാരമേറിയ അനുഗ്രഹം എന്നാണ് അർത്ഥം. ഇത് രണ്ട് രീതിയിൽ പ്രയോഗിക്കപ്പെടുന്നു: ഒന്നാമത്തേത്, പ്രവൃത്തിയിലൂടെയുള്ളതാണ് (بالفعل). ഒരാൾ മറ്റൊരാൾക്ക് വലിയ ഉപകാരം ചെയ്യുമ്പോൾ 'അവൻ അവന് അനുഗ്രഹം ചെയ്തു' എന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. അല്ലാഹു തആലയുടെ ഈ വചനം ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്: "തീർച്ചയായും സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹു വലിയ അനുഗ്രഹം ചെയ്തിരിക്കുന്നു" (لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ). യഥാർത്ഥത്തിൽ ഇത്തരമൊരു അനുഗ്രഹം അല്ലാഹുവിനെപ്പോലെയുള്ള പരമകാരുണികന് മാത്രമേ ചെയ്യാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. രണ്ടാമത്തേത്, വാക്കുകളിലൂടെ എടുത്തുപറയുന്നതാണ് (بالقول). മനുഷ്യർക്കിടയിൽ ഇത് അങ്ങേയറ്റം വെറുക്കപ്പെട്ട കാര്യമാണ്; ഉപകാരം ലഭിച്ചവൻ നന്ദികേട് കാണിക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണ് ഇതിന് ഇളവുള്ളത്. ഇതിന്റെ നീചത്വം കാരണമാണ് "ചെയ്ത ഉപകാരം എടുത്തുപറയുന്നത് ആ നന്മയെ തകർത്തു കളയും" എന്ന് പറയപ്പെടുന്നത്. എന്നാൽ നന്ദികേട് കാണിക്കുമ്പോൾ അത് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത് നല്ലതായതുകൊണ്ടാണ് "അനുഗ്രഹം നിഷേധിക്കപ്പെടുമ്പോൾ, അത് എടുത്തുപറയുന്നത് ഉചിതമായിത്തീരുന്നു" എന്ന് പറയപ്പെടുന്നത്. മുഹമ്മദ് ബിൻ അലി അൽതിർമിദി ഖുദ്വിസ സിർറുഹു പ്രസ്താവിക്കുന്നു: "നാം ചെയ്ത ഉപകാരങ്ങൾ അത് ലഭിച്ചവരോട് എടുത്തുപറയുന്നതും എണ്ണിക്കാണിക്കുന്നതും ഉദാരതയുടെയോ ആത്മീയ പൗരുഷത്തിന്റെയോ (الفتوة) ലക്ഷണമേയല്ല. ഫിർഔന് ഈ ഉദാരത ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടല്ലേ അവൻ താൻ ചെയ്ത ഉപകാരത്തെക്കുറിച്ച് ഓർമ്മിപ്പിക്കുകയും മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകനോട് അത് എടുത്തുപറയുകയും ചെയ്തത്?" [പേർഷ്യൻ കവിതയുടെ ആശയം: ഈ ലോകത്തിലെ നീചന്മാരിൽ നിന്ന് നീ വിശ്വസ്തത പ്രതീക്ഷിക്കരുത്... മൃഗീയ സ്വഭാവമുള്ളവരിൽ നിന്ന് മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ ഗുണങ്ങൾ തേടരുത്.] നീ അറിയുക:

അല്ലാഹു തആല മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകനെ തന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെയും സൗമ്യതയുടെയും വിശേഷണത്തിന്റെ (صفة لطفه) പ്രകടനവേദിയാക്കി മാറ്റി; അദ്ദേഹത്തെ പ്രവാചകനും ദൂതനുമാക്കിക്കൊണ്ട്. ഫിർഔനുമായുള്ള പ്രബോധനരംഗത്തെ കഠിനമായ പരീക്ഷണങ്ങൾ സഹിക്കുന്നതിലൂടെയും ആത്മീയശിക്ഷണത്തിലൂടെയും (التربية) മാത്രമേ കൈവരിക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു പൂർണ്ണത അദ്ദേഹത്തിന് ഈ പദവിയിലുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ഫിർഔനെ അല്ലാഹു തന്റെ പ്രതാപത്തിന്റെയും ശിക്ഷയുടെയും വിശേഷണത്തിന്റെ (صفة قهره) പ്രകടനവേദിയാക്കി മാറ്റി; മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകനെ നിഷേധിക്കുന്നവനും അവനോട് ശത്രുത പുലർത്തുന്നവനുമാക്കി അവനെ മാറ്റിക്കൊണ്ട്. ധിക്കാരത്തിലും അഹങ്കാരത്തിലും ഇബ്ലീസിന് പോലും എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയാത്ത ഒരു പൂർണ്ണത ഫിർഔൻ കൈവരിച്ചിരുന്നു. മലക്കുകൾക്ക് പോലുമില്ലാത്ത വിധം അല്ലാഹുവിന്റെ സൗമ്യതാവിശേഷണത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കാനുള്ള സവിശേഷമായ കഴിവ് (استعداد) മനുഷ്യനുണ്ടെന്ന് ഇതിലൂടെ മനസ്സിലാക്കാം. അതുകൊണ്ടാണ് മനുഷ്യൻ മലക്കുകളാൽ പ്രണമിക്കപ്പെടുന്നവനും മലക്കുകൾ മനുഷ്യനെ പ്രണമിക്കുന്നവരുമായി മാറിയത്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഫിർഔനെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുകയും ഫിർഔൻ അദ്ദേഹത്തെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നില്ലെങ്കിൽ, ധിക്കാരത്തിലൂടെ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷാവിശേഷണത്തിന്റെ പ്രകടനവേദിയാകാനുള്ള ആ പൂർണ്ണതയിലേക്ക് ഫിർഔൻ എത്തിച്ചേരുമായിരുന്നില്ല. 'അത്തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ' (التأويلات النجمية) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരമാണ് വിശദീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. അന്ത്യനാൾ വരെയുള്ള ഓരോ കാലഘട്ടത്തിലുമുള്ള എല്ലാ മൂസാമാർക്കും ഫിർഔന്മാർക്കും ഇത് ബാധകമാണ്. കാരണം, വിപരീതങ്ങളിലൂടെയാണ് കാര്യങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കപ്പെടുന്നതും അവയുടെ പൂർണ്ണതയിലെത്തുന്നതും. ഫിർഔൻ ചോദിച്ചു: "ആരാണ് ഈ പ്രപഞ്ചനാഥൻ?" (وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ). ഇവിടെ 'മാ' (ما) എന്നത് ചോദ്യരൂപത്തിലുള്ളതാണ്; 'ഏത് വസ്തു' എന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. 'റബ്ബ്' (الرب) എന്നാൽ സൃഷ്ടികളെ വളർത്തുന്നവനും പ്രപഞ്ചവസ്തുക്കളുടെ നിലനിൽപ്പിനാവശ്യമായ

കാര്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നവനുമാണ്. 'ആലം' (العـالم) എന്നത് അല്ലാഹു അല്ലാത്ത എല്ലാ സൃഷ്ടികളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്ന നാമമാണ്.

*(*മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പ്രതിവചിച്ചു*):* "അവൻ കിഴക്കിന്റെയും പടിഞ്ഞാറിന്റെയും, അവയ്ക്കിടയിലുള്ള സകലതിന്റെയും രക്ഷിതാവാകുന്നു; നിങ്ങൾ ബുദ്ധി പ്രയോഗിക്കുന്നവരാണെങ്കിൽ*!"* *(*قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ*).* ഈ പ്രസ്താവനയിലൂടെ, അല്ലാഹുവിന്റെ പരമാധികാരവും അവന്റെ സൃഷ്ടിജാലങ്ങളിലെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളും *(*ആയാത്ത്*)* മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഫറോവയെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു. യഥാർത്ഥത്തിൽ, ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ കണികയും അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിനും അവന്റെ സർവ്വാധിപത്യത്തിനും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ട്. *(*ഫറോവ ഭീഷണിപ്പെടുത്തി*):* "നീ എന്നെയല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവത്തെ സ്വീകരിക്കുകയാണെങ്കിൽ, നിന്നെ ഞാൻ തടവിലാക്കപ്പെട്ടവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുക തന്നെ ചെയ്യും*!" (*قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ إِلَهاً غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ*).* ഫറോവയുടെ ഈ വാക്കുകൾ അവന്റെ അഹങ്കാരത്തെയും, താൻ ദൈവമാണെന്നുള്ള അവന്റെ മിഥ്യാധാരണയെയും വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. *(*മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പ്രതിവചിച്ചു*):* "ആകാശഭൂമികളുടെ രക്ഷിതാവല്ലാതെ മറ്റാരും ഇവയൊന്നും വ്യക്തമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളായി *(*بصائر*)* ഇറക്കിയിട്ടില്ലെന്ന് തീർച്ചയായും നിനക്കറിയാം. ഫറോവാ, നിന്നെ ഞാൻ ഒരു നാശകാരിയായി *(*مثبوراً*)* കരുതുന്നു*."* *(*قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ هَؤُلاءِ إِلاَّ رَبُّ السَّماواتِ وَالْأَرْضِ بَصائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يا فِرْعَوْنُ مَثْبُوراً*).* ഇവിടെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഫറോവയുടെ ഉള്ളിൽ മറഞ്ഞുകിടക്കുന്ന സത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവിനെയാണ് ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ *(*ആയാത്ത്*)* കേവലം ബാഹ്യമല്ല, അവ ഹൃദയങ്ങളെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന ഉൾക്കാഴ്ചകളാണ് *(*ബസ്വാഇർ*).* ഫറോവയുടെ ധിക്കാരം അവനെ നാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുമെന്നുള്ള ഒരു പ്രവചനം കൂടിയാണിത്. *(*ഫറോവ വീണ്ടും ഭീഷണിപ്പെടുത്തി*):* "നീ എന്നെയല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവത്തെ സ്വീകരിക്കുകയാണെങ്കിൽ, നിന്നെ ഞാൻ തടവിലാക്കപ്പെട്ടവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുക തന്നെ ചെയ്യും*!" (*قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ إِلَهاً غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ*).* ഫറോവയുടെ ഈ ആവർത്തിച്ചുള്ള

ഭീഷണി, അവന്റെ വാദങ്ങളിലെ ദൗർബല്യവും, അധികാരത്തിന്റെ ബലത്തിൽ സത്യത്തെ അടിച്ചമർത്താനുള്ള അവന്റെ വ്യഗ്രതയും വ്യക്തമാക്കുന്നു. (മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഉറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു): "അവൻ കിഴക്കിന്റെയും പടിഞ്ഞാറിന്റെയും, അവയ്ക്കിടയിലുള്ള സകലതിന്റെയും രക്ഷിതാവാകുന്നു; നിങ്ങൾ ബുദ്ധി പ്രയോഗിക്കുന്നവരാണെങ്കിൽ!" (قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ). മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ പ്രസ്താവന ആവർത്തിച്ചത്, സത്യം എത്ര ആവർത്തിച്ചാലും അത് സത്യമായിത്തന്നെ നിലനിൽക്കുന്നു എന്ന് ഊന്നിപ്പറയാനാണ്. ഫറോവയുടെ ഭീഷണികൾക്ക് മുന്നിൽ സത്യം വിളിച്ചുപറയുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിന് യാതൊരു ഭയവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ഫറോവ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് ചോദിച്ചു: 'ലോകങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് (رب العالمين) എന്ന് നീ അവകാശപ്പെടുന്ന ആ ദൈവം ആരാണ്? അവന്റെ സ്വഭാവമെന്ത്? അവന്റെ യഥാർത്ഥ സത്ത എന്താണ്?' താൻ മാത്രമാണ് ലോകങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് എന്ന് വിശ്വസിച്ചിരുന്ന ഫറോവ, മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ പരീക്ഷിക്കാനാണ് ഇങ്ങനെയൊരു ചോദ്യം ഉന്നയിച്ചത്. അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധമായ സത്ത (ذات) സംയുക്തമോ (تركيب) വിഭജിക്കാവുന്നതോ അല്ല. അതിനാൽ, അവന്റെ സത്തയെ നിർവചിക്കാൻ സാധ്യമല്ലാത്തതിനാൽ, മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പുകളെയും ഗുണങ്ങളെയും മുൻനിർത്തി മറുപടി നൽകി: 'ആകാശങ്ങളുടെയും ഭൂമിയുടെയും അവയ്ക്കിടയിലുള്ളവയുടെയും രക്ഷിതാവാണവൻ.' നിങ്ങൾ സത്യം ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിവുള്ളവരാണെങ്കിൽ (موقنين), ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ അണുവും അവനെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെന്ന് നിങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലാക്കാം. അല്ലാഹുവിന്റെ യഥാർത്ഥ സത്തയെ പൂർണ്ണമായി ഗ്രഹിക്കാൻ ഒരു സൃഷ്ടിക്കും സാധ്യമല്ല. ബുദ്ധിക്കും ചിന്തയ്ക്കും അപ്പുറത്താണ് അവന്റെ സ്ഥാനം. അവനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് എന്നത്, സൃഷ്ടികളുമായുള്ള അവന്റെ ബന്ധത്തെയും, അവനിൽ നിന്നാണ് ഈ പ്രപഞ്ചം ഉണ്ടായതെന്നുമുള്ള തിരിച്ചറിവാണ്. ഫറോവ തന്റെ സദസ്സിലുള്ള പ്രഭുക്കന്മാരോട് പരിഹാസത്തോടെ പറഞ്ഞു: 'ഇവൻ

പറയുന്നത് നിങ്ങൾ കേൾക്കുന്നില്ലേ?' എന്നാൽ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം ശാന്തനായി, ഫറോവയുടെ അഹങ്കാരത്തെ തകർക്കാൻ വീണ്ടും പറഞ്ഞു: 'അവൻ നിങ്ങളുടെയും നിങ്ങളുടെ പൂർവ്വികരുടെയും രക്ഷിതാവാണ്.' ഫറോവ അപ്പോഴും അഹങ്കാരത്തോടെ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ ഭ്രാന്തൻ എന്ന് വിളിച്ചു പരിഹസിച്ചു. എന്നാൽ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം ആ പരിഹാസത്തിന് മറുപടി പറയാൻ നിൽക്കാതെ, അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വം വീണ്ടും വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'അവൻ ഉദയത്തിന്റെയും അസ്തമയത്തിന്റെയും അവയ്ക്കിടയിലുള്ളവയുടെയും രക്ഷിതാവാണ്.' പ്രകാശവും ഇരുട്ടും മാറിമാറി വരുന്നത് ഒരു അറിവുള്ളവന്റെയും യുക്തിമാന്റെയും നിയന്ത്രണത്തിലാണെന്ന് ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു.

ഫറോവ പറഞ്ഞു: "എന്നെക്കൂടാതെ മറ്റേതെങ്കിലും ദൈവത്തെ നീ സ്വീകരിക്കുകയാണെങ്കിൽ, നിശ്ചയമായും ഞാൻ നിന്നെ തടവിലാക്കുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ (മസ്ജൂനീൻ - المسجونين) ഉൾപ്പെടുത്തും!" (26:29) ഇവിടെ, ഫറോവയുടെ അഹങ്കാരം ആത്മാവിനെ ബന്ധനത്തിലാക്കുന്ന ഭൗതികമായ ആസക്തികളെയും, സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുന്ന അഹന്തയെയും (നഫ്സ് - نفس) പ്രതീകവൽക്കരിക്കുന്നു. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം ചോദിച്ചു: "വ്യക്തമായ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം (ശൈഉൻ മുബീൻ - شيء مبين) ഞാൻ താങ്കൾക്ക് കൊണ്ടുവന്നാൽ പോലും (താങ്കൾ എന്നെ തടവിലാക്കുമോ)?" (26:30) ഇത്, അഹന്തയുടെ ഇരുണ്ട മറകളെ നീക്കുന്ന ദിവ്യമായ വെളിപാടുകളെയും, സത്യത്തിന്റെ പ്രകാശത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഫറോവ പറഞ്ഞു: "നീ സത്യവാൻമാരിൽ പെട്ടവനാണെങ്കിൽ, അത് കൊണ്ടുവരൂ (ഫഅ്തി ബിഹി - فأت به)!" (26:31) അഹന്ത, അതിന്റെ പിടിവാശിയിൽ, ബാഹ്യമായ തെളിവുകൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നു, എന്നാൽ ആന്തരികമായ സത്യത്തെ അംഗീകരിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുന്നു. അപ്പോൾ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ വടി (അസാ - عصا) താഴെയിട്ടു, അതൊരു വ്യക്തമായ സർപ്പമായി (ഥുഅ്ബാനുൻ മുബീൻ - ثعبان مبين) മാറി. (26:32) ഈ വടി, മനുഷ്യന്റെ പരിമിതമായ കഴിവുകളെയും ഭൗതികമായ ആശ്രയങ്ങളെയും പ്രതീകവൽക്കരിക്കുന്നു. അത് സർപ്പമായി മാറിയപ്പോൾ, അത് അല്ലാഹുവിന്റെ അനന്തമായ ശക്തിയുടെയും (ഖുദ്റത്ത് - قدرة) അത്ഭുതകരമായ പ്രകടനത്തിന്റെയും (മുഅ്ജിസത്ത് - معجزة) ദൃഷ്ടാന്തമായി. ഇത് അഹന്തയുടെ കോട്ടകളെ തകർക്കുകയും, ദിവ്യമായ സത്യം വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

അല്ലാഹു തന്റെ ഔലിയാക്കളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ ഈമാൻ കൊണ്ട് പ്രകാശിപ്പിക്കുകയും, അവരുടെ ബാഹ്യരൂപങ്ങളെ (ളാഹിർ) അതിന്റെ പ്രഭയാൽ ശോഭിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ തന്റെ

ശത്രുക്കളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ കുഫ്റ് കൊണ്ട് ഇരുളടഞ്ഞതാക്കുകയും, അവരുടെ ശരീരങ്ങളിൽ ആ ഇരുട്ടിന്റെ അടയാളങ്ങൾ പ്രകടമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'നിങ്ങൾ ചിന്തിക്കുന്നവരാണെങ്കിൽ' (إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ) എന്നതിന്റെ അർത്ഥം, നിങ്ങൾക്ക് അല്പമെങ്കിലും ബുദ്ധിയും വിവേചനശേഷിയും ഉണ്ടെങ്കിൽ, ഞാൻ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ സത്യമാണെന്ന് നിങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലാകും എന്നാണ്. കാര്യകാരണ ബന്ധങ്ങളിൽ നിന്ന് (أثر على المؤثر) സ്രഷ്ടാവിന്റെ അസ്തിത്വം തിരിച്ചറിയാൻ നിങ്ങൾക്ക് സാധിക്കുമായിരുന്നു. ഫിർഔനും കൂട്ടരും മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) അലൈഹിസ്സലാമിനെ ഭ്രാന്തൻ എന്ന് വിളിച്ചപ്പോൾ, യഥാർത്ഥത്തിൽ ബുദ്ധിയുടെ വൃത്തത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തായവർ അവർ തന്നെയാണെന്ന സൂചന ഇതിലുണ്ട്. മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) അലൈഹിസ്സലാമും ഫിർഔനും തമ്മിലുള്ള വൈരുദ്ധ്യം പോലെയാണ് ഹൃദയവും നഫ്സും തമ്മിലുള്ളത്. പ്രേമിയും (عاشق) ലൗകികത വെടിഞ്ഞവനും (زاهد) തമ്മിലുള്ള ഭ്രാന്തും ഇതുപോലെ വ്യത്യസ്തമാണ്. ഫിർഔൻ തന്റെ അഹങ്കാരത്തിന്റെ പരകോടിയിൽ, തർക്കത്തിൽ പരാജയപ്പെട്ടപ്പോൾ ഭീഷണിപ്പെടുത്താൻ തുടങ്ങി. തന്റെ അധികാരത്തെ ചോദ്യം ചെയ്തതിലുള്ള രോഷം മൂലമാണ് അവൻ 'റബ്ബ്' എന്ന പദവി മറ്റൊരാൾക്ക് നൽകുന്നത് സഹിക്കാനാവാതെ വന്നത്. 'എന്നെക്കൂടാതെ മറ്റൊരു ദൈവത്തെ നീ സ്വീകരിക്കുന്നെങ്കിൽ' (لَئِنِ اتَّخَذْتَ إِلَهاً غَيْرِي) എന്ന് അവൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ, തന്റെ തടവറകളിലെ ക്രൂരതയെയാണ് അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചത്. ഇത് ലൗകികമായ തടവറയെ മാത്രമല്ല, ദുനിയാവിനോടുള്ള പ്രണയം എന്ന തടവറയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഹൃദയം അല്ലാഹുവിലേക്ക് തിരിയുമ്പോൾ നഫ്സിന് അതിനെ കീഴ്പ്പെടുത്താൻ കഴിയില്ല, എന്നാൽ സ്ഥാനമാനങ്ങളോടുള്ള ആഗ്രഹം (حب الجاه) എന്ന വലയിൽ കുടുങ്ങിയാൽ മാത്രമേ നഫ്സിന് അതിൽ വിജയിക്കാൻ കഴിയൂ. മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ സത്യസന്ധത തെളിയിക്കുന്ന വ്യക്തമായ തെളിവ് (معجزة) കൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ, ഫിർഔൻ അത് കാണിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന

വടി താഴെയിട്ടു. അത് പെട്ടെന്ന് തന്നെ വ്യക്തമായ ഒരു പെരുമ്പാമ്പായി (ثُعْبَانٌ مُبِينٌ) മാറി. അത് കണ്ട ഫിർഔനും അവിടെയുണ്ടായിരുന്നവരും ഭയന്ന് വിറച്ചുപോയി.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 33 إلى 39]

അനന്തരം മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ കൈ പുറത്തെടുത്തു. അപ്പോൾ അത് കാണുന്നവർക്കെല്ലാം വെളുത്ത് പ്രകാശിക്കുന്നതായി, ഒരു ദൈവിക ദൃഷ്ടാന്തമായി (മുഅ്ജിസത്ത് - معجزة) ദൃശ്യമായി. **(26:33)** അപ്പോൾ ഫിർഔൻ തന്റെ ചുറ്റും കൂടിയിരുന്ന പ്രമുഖരോടും പ്രഭുക്കന്മാരോടും പറഞ്ഞു: 'സംശയമില്ല, ഇവൻ അതിവിദഗ്ദ്ധനായ ഒരു ജാലവിദ്യക്കാരൻ (സാഹിർ - ساحر) തന്നെ! **(26:34)** ഇവൻ തന്റെ ജാലവിദ്യ (സിഹ്റ് - سحر) ഉപയോഗിച്ച് നിങ്ങളെ നിങ്ങളുടെ സ്വന്തം നാട്ടിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ഈ വിഷയത്തിൽ നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായമെന്താണ്? നിങ്ങൾ എന്ത് കൽപ്പിക്കുന്നു?' **(26:35)** അവർ മറുപടി നൽകി: 'അദ്ദേഹത്തെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരൻ ഹാറൂൺ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെയും അല്പകാലം താമസിപ്പിക്കുക. കൂടാതെ, എല്ലാ നഗരങ്ങളിലേക്കും ആളുകളെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടാൻ കഴിവുള്ള ദൂതന്മാരെ അയക്കുക. **(26:36)** അവർ താങ്കളുടെ സന്നിധിയിലേക്ക് അതിവിദഗ്ദ്ധരായ എല്ലാ ജാലവിദ്യക്കാരെയും (സഹ്ഹാർ - سحّار) കൊണ്ടുവരും.' **(26:37)** അങ്ങനെ, മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിച്ച ഒരു ദിവസത്തെ നിശ്ചിത സമയത്തേക്ക് എല്ലാ ജാലവിദ്യക്കാരെയും ഒരുമിച്ചുകൂട്ടി. **(26:38)** ജനങ്ങളോട് വിളിച്ചുപറയപ്പെട്ടു: 'നിങ്ങൾ എല്ലാവരും ഈ മഹാസമ്മേളനത്തിൽ ഒരുമിച്ചുകൂടുകയാണോ?' **(26:39)**

ഫറോവയുടെ സൈന്യത്തിൽ നിന്ന് ഇരുപത്തയ്യായിരം പേർ പലായനം ചെയ്യുന്നതിനിടയിൽ കൊല്ലപ്പെട്ടു. അങ്ങേയറ്റത്തെ ഭയത്താൽ ഫറോവ മൂസാ നബി(അലൈഹിസ്സലാം)യോട് അപേക്ഷിച്ചു: 'നിന്നെ നിയോഗിച്ചവനെക്കൊണ്ട് ഞാൻ സത്യം ചെയ്യുന്നു, ഈ വടി നീ പിടിച്ചെടുക്കുക.' അദ്ദേഹം അത് പിടിച്ചപ്പോൾ അത് വീണ്ടും വടിയായി മാറി. ഇതിനെ 'അതൊരു

പാമ്പിനെപ്പോലെയായിരുന്നു' (كَأَنَّهَا جَانٌّ) എന്ന ഖുർആനിക പരാമർശവുമായി ചേർത്തു വായിക്കുമ്പോൾ വൈരുദ്ധ്യമില്ല. 'ജാൻ' എന്നത് ചെറിയ പാമ്പുകളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അതിന്റെ രൂപം വലിയൊരു പെരുമ്പാമ്പിനെപ്പോലെ ഭയാനകവും, ചലനത്തിലെ വേഗതയും ലാഘവവും ചെറിയ പാമ്പിനെപ്പോലെയുമായിരുന്നു എന്ന് 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണാം. ഇതിൽ ആത്മീയമായ ഒരു സൂചനയുണ്ട്: ഹൃദയം 'ദിക്റിന്റെ വടി' (عصا الذكر) പുറത്തെടുക്കുന്നു. അത് 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്' എന്ന കലിമയാണ്. അത് ഒരു വ്യക്തമായ പാമ്പായി മാറി, അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിനെയെല്ലാം തന്റെ നിഷേധത്തിന്റെ വായിൽ അകപ്പെടുത്തുന്നു. പിന്നീട് അദ്ദേഹം തന്റെ കൈ തന്റെ വസ്ത്രത്തിനുള്ളിൽ നിന്ന് പുറത്തെടുത്തു. അപ്പോൾ അത് നോക്കുന്നവർക്ക് പ്രകാശമുള്ളതും വെളുത്തതുമായിരുന്നു. ആ കൈയുടെ പ്രകാശം സൂര്യപ്രകാശത്തെപ്പോലെ കണ്ണഞ്ചിപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നു. ഫറോവ ഈ അത്ഭുതം കണ്ടപ്പോൾ ചോദിച്ചു: 'ഇതല്ലാതെ മറ്റെന്തെങ്കിലും നിന്റെ പക്കലുണ്ടോ?' അപ്പോൾ മൂസാ നബി(അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ കൈ കക്ഷത്തിൽ വെച്ച് പുറത്തെടുത്തു. അപ്പോൾ അതിൽ നിന്ന് കണ്ണഞ്ചിപ്പിക്കുന്ന പ്രകാശം പുറപ്പെടുകയും ചക്രവാളം മുഴുവൻ നിറയുകയും ചെയ്തു. 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നത്, അത് അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായത്താൽ പ്രകാശമാനമായ, അവന്റെ ശക്തിയുടെ കൈയായിരുന്നു എന്നാണ്. 'നോക്കുന്നവർക്ക്' (لِلنَّاظِرِينَ) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്താൽ കാണുന്നവർക്ക് എന്നാണ് അർത്ഥം. കാരണം, പ്രകാശത്തെ പ്രകാശത്താൽ മാത്രമേ കാണാൻ സാധിക്കൂ. ഫറോവ തന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരോട് പറഞ്ഞു: 'ഇവൻ അറിവുള്ള ഒരു മന്ത്രവാദി മാത്രമാണ്.' ഫറോവ ഭയപ്പെട്ടത് തന്റെ ജനങ്ങൾ മൂസാ നബി(അലൈഹിസ്സലാം)യിൽ വിശ്വസിക്കുമെന്നാണ്. അതിനാൽ അവൻ തന്ത്രം മെനഞ്ഞു. മന്ത്രവാദം എന്നത് യാഥാർത്ഥ്യമില്ലാത്ത വെറും ഭാവനയാണ്. ഫറോവയുടെ ജനപ്രമുഖർ പറഞ്ഞു: 'ഇവൻ തന്റെ മന്ത്രവിദ്യ കൊണ്ട് നിങ്ങളെ നിങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കാനും നിങ്ങളെ കീഴടക്കാനും ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അതിനാൽ നിങ്ങൾ എന്താണ് നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്?' ഫറോവയുടെ ഈ ചോദ്യം ഒരു കൂടിയാലോചനയായിരുന്നു. അത്ഭുതത്തിന്റെ ശക്തി ഫറോവയെ അമ്പരപ്പിക്കുകയും, സ്വയം ദൈവമാണെന്ന്

വാദിച്ചിരുന്നവനെ തന്റെ അടിമകളോട് ഉപദേശം തേടുന്ന അവസ്ഥയിലേക്ക് താഴ്ത്തുകയും ചെയ്തു. അവർ പറഞ്ഞു: 'അവനെയും അവന്റെ സഹോദരനെയും തൽക്കാലം മാറ്റിനിർത്തുക. നിന്റെ രാജ്യത്തെ നഗരങ്ങളിലേക്ക് ആളുകളെ അയച്ച് മന്ത്രവാദികളെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുക.'

[سورة الشعراء (26) : الآيات 37 إلى 39]

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ ***37*** മുതൽ ***39*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം: ഫിർഔൻ തന്റെ മാന്ത്രികന്മാരോട് കൽപ്പിച്ചു: 'നാട്ടിലെ എല്ലാ വിദഗ്ധരായ മന്ത്രവാദികളെയും ***(سحرة)*** എന്റെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുവരിക.' അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനിനെതിരിൽ അഹങ്കാരത്തോടെ നിലകൊള്ളുന്നവർ എപ്പോഴും തങ്ങളുടെ അധികാരവും സ്വാധീനവും ഉപയോഗിച്ച് സത്യത്തെ അടിച്ചമർത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നു. എന്നാൽ, സത്യം ***(حق)*** എപ്പോഴും അസത്യത്തെക്കാൾ ശക്തമാണ്. മന്ത്രവാദികൾ ഒത്തുകൂടിയപ്പോൾ, അവർക്ക് ലഭിച്ച ആദരവും പ്രതിഫലവും കണ്ട് അവർ ആവേശഭരിതരായി. ജനങ്ങൾ എല്ലാവരും ഒത്തുചേർന്നു ***(مجتمعين)*** ആ വലിയ ദിനത്തിൽ, സത്യവും അസത്യവും തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടം കാണാൻ കാത്തിരുന്നു. ഈ സംഭവം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളും ***(أولياء)*** സത്യവിശ്വാസികളും നേരിടുന്ന പരീക്ഷണങ്ങളെയാണ്. ബാഹ്യമായ തന്ത്രങ്ങൾ എത്ര വലുതാണെങ്കിലും, അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം ***(نصر)*** കൂടെയുള്ളവർക്ക് ഭയപ്പെടാനില്ല.

ഖുർആനിലെ 'ശുർത്വ' (شرطة) എന്ന പദം ഭരണാധികാരികളുടെ സഹായികളായ ഒരു വിഭാഗത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'ശുർത്വ' (شرط) എന്ന വാക്കിന് അടയാളം എന്നർത്ഥമുണ്ട്. തങ്ങളെ തിരിച്ചറിയാൻ അവർ പ്രത്യേക അടയാളങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചതുകൊണ്ടാണ് അവർക്ക് ഈ പേര് ലഭിച്ചത്. 'നിന്റെ അടുക്കൽ അവർ കൊണ്ടുവരും' (يأتوك) എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നത്, ഫറോവ തന്റെ സാമ്രാജ്യത്തിലെ വിദഗ്ധരായ മന്ത്രവാദികളെ (سحار) വിളിച്ചുകൂട്ടിയതിനെക്കുറിച്ചാണ്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സത്യത്തെ അസത്യം കൊണ്ട്

മറികടക്കാനും, ജനമധ്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ അപമാനിക്കാനും ഫറോവ ആസൂത്രണം ചെയ്ത ഈ തന്ത്രം, സത്യത്തെ എതിർക്കാൻ പിശാച് മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിൽ ഇടുന്ന കുതന്ത്രങ്ങളുടെ പ്രതീകമാണ്. ഓരോ കാലഘട്ടത്തിലും ഇത്തരം കുതന്ത്രങ്ങൾ നടക്കുന്നുണ്ട്. ഒരു പാത്രത്തിൽ ഉള്ളത് മാത്രമേ പുറത്തേക്ക് വരികയുള്ളൂ എന്നതുപോലെ, ദുഷിച്ച മനസ്സിൽ നിന്നാണ് ദുഷിച്ച വാക്കുകളും പ്രവൃത്തികളും ഉത്ഭവിക്കുന്നത്. ഫറോവയും കൂട്ടരും ഈ കുതന്ത്രങ്ങൾക്ക് പകരം സത്യത്തെ സ്വീകരിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ അവർ രക്ഷപ്പെടുമായിരുന്നു. എന്നാൽ പദവിയോടുള്ള ആർത്തി (حب الجاه) അവരുടെ കണ്ണുകളെയും കാതുകളെയും അടച്ചുകളഞ്ഞു. റൂമി തന്റെ മസ്നവിയിൽ പാടുന്നത് പോലെ, ഭൗതികമായ അധികാരത്തിന്റെ ലഹരിയിൽ മയങ്ങുന്നവർക്ക് അടിമത്തത്തിന്റെ (ബന്ദഗി) മാധുര്യം ആസ്വദിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല. ഇഹലോകം ഒരു ഇടുങ്ങിയ കിണറാണെന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞ്, യൂസുഫ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെപ്പോലെ ആ കിണറ്റിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനുള്ള കയർ (ദൈവവിശ്വാസം) മുറുകെ പിടിക്കുകയാണ് വേണ്ടത്. ഫറോവ ഈജിപ്തിലെ നഗരങ്ങളിലേക്ക് ദൂതന്മാരെ അയച്ച് മന്ത്രവാദികളെ വിളിച്ചുകൂട്ടി. ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നതനുസരിച്ച്, അവർ ഒത്തുകൂടിയത് 'യൗമുസ്സീന' (يوم الزينة) എന്ന ആഘോഷദിവസമാണ്. സത്യം വെളിപ്പെടാനും അസത്യം നശിക്കാനും ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ സമയമായി മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തിരഞ്ഞെടുത്തത് ആ പകൽ നേരത്തെയാണ് (ضحى). ഫറോവയും തന്റെ പരാജയം ഉറപ്പാക്കാൻ ആ വലിയ ജനക്കൂട്ടത്തെയാണ് ആഗ്രഹിച്ചത്. 'നിങ്ങൾ ഒത്തുകൂടുമോ?' (هل أنتم مجتمعون) എന്ന ഫറോവയുടെ ചോദ്യം, ജനങ്ങളെ വേഗത്തിൽ എത്തിച്ചേരാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ആഹ്വാനമായിരുന്നു.

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ *40* മുതൽ *45* വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങളുടെ ആത്മീയരഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് വെളിച്ചം വീശുന്ന തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാന്റെ സാരസംഗ്രഹം താഴെ നൽകുന്നു*:* അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകനായ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം നേരിട്ട വലിയൊരു പരീക്ഷണത്തിന്റെയും, അതിലൂടെ വെളിവാക്കപ്പെട്ട ദിവ്യാത്ഭുതത്തിന്റെയും ചരിത്രമാണിത്. 'മന്ത്രവാദികൾ വിജയികളാവുകയാണെങ്കിൽ നമുക്ക് അവരെ പിന്തുടരാം' *(لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِن كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ)* എന്ന് ജനങ്ങൾ പരസ്പരം പറഞ്ഞു. സത്യത്തെ ഉൾക്കൊള്ളാൻ തയ്യാറാകാതെ, അന്ധമായ അനുകരണം *(تقليد)* വഴി സ്വന്തം അവിശ്വാസത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കാനാണ് അവർ ആഗ്രഹിച്ചത്. തുടർന്ന്, മന്ത്രവാദികൾ ഫിർഔന്റെ സന്നിധിയിലെത്തിയപ്പോൾ അവർ ചോദിച്ചു*:* 'ഞങ്ങൾ വിജയിക്കുകയാണെങ്കിൽ ഞങ്ങൾക്ക് അർഹമായ പ്രതിഫലം *(أجر)* ലഭിക്കുമോ*?*' ഐഹികാസക്തിയും *(حب الدنيا)* ഭൗതികനേട്ടങ്ങളോടുള്ള താല്പര്യവുമാണ് ആ നിമിഷത്തിൽ അവരെ നയിച്ചിരുന്നത് എന്ന് ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു. അതിന് ഫിർഔൻ മറുപടി നൽകി*:* 'അതെ, തീർച്ചയായും. അപ്പോൾ നിങ്ങൾ എന്റെ സാമീപ്യം സിദ്ധിച്ചവരിൽ *(مقربين)* ഉൾപ്പെടുന്നതുമായിരിക്കും.' ഭൗതികമായ സമ്പത്തിനേക്കാൾ വലിയ സ്ഥാനമാനങ്ങളും തന്റെ സാമീപ്യവും *(قرب)* വാഗ്ദാനം ചെയ്തുകൊണ്ട് അവൻ അവരെ പ്രലോഭിപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവരോട് പറഞ്ഞു*:* 'നിങ്ങൾ എറിയാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതൊക്കെയും എറിഞ്ഞുകൊള്ളുക.' ഇത് മന്ത്രവാദത്തെ അനുവദിച്ചുകൊണ്ടുള്ള കൽപനയല്ല, മറിച്ച് അസത്യത്തിന്റെ പൊള്ളത്തരം ജനമധ്യത്തിൽ തുറന്നുകാട്ടാനുള്ള വെല്ലുവിളിയായിരുന്നു. അങ്ങനെ അവർ തങ്ങളുടെ കയറുകളും വടികളും നിലത്തേക്കെറിഞ്ഞു. അവർ പറഞ്ഞു*:* 'ഫിർഔന്റെ പ്രതാപം *(عزة)* തന്നെയാണ് സത്യം, തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ തന്നെയാണ് വിജയികൾ.' ഒരു നശ്വരനായ മനുഷ്യന്റെ വ്യാജപ്രതാപത്തിൽ സത്യം ചെയ്ത് അവർ തങ്ങളുടെ അങ്ങേയറ്റത്തെ അജ്ഞതയും ബഹുദൈവവിശ്വാസവും *(شرك)* വെളിപ്പെടുത്തി. ഉടനെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ വടി

നിലത്തേക്കിട്ടു. അപ്പോൾ അത് അവർ കെട്ടിച്ചമച്ച വ്യാജരൂപങ്ങളെ മുഴുവൻ വിഴുങ്ങാൻ തുടങ്ങി *(تلقف ما يأفكون).* ഈ സംഭവത്തിന്റെ ആത്മീയ സൂചന *(إشارة)* ഇതാണ്: അല്ലാഹുവിന്റെ പരമമായ സത്യം *(حق)* വെളിപ്പെടുമ്പോൾ, അസത്യത്തിന്റെ *(باطل)* എല്ലാ കപടരൂപങ്ങളും നിഷ്പ്രഭമായിത്തീരും. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വടി ദിവ്യപ്രകാശനത്തിന്റെ *(تجلي)* പ്രതീകമാണ്. അത് മനുഷ്യന്റെ അഹംഭാവത്തെയും *(نفس)* ഭൗതികമായ വ്യാമോഹങ്ങളെയും പൂർണ്ണമായി ഇല്ലാതാക്കുന്നു.

അവർക്ക് ലഭിച്ച മറുപടി ഇപ്രകാരമായിരുന്നു: ഒരുപക്ഷേ, ഞങ്ങൾ എല്ലാവരും ഒന്നിച്ച് ആ ജാലവിദ്യക്കാരെ പിന്തുടർന്നേക്കാം, അവർ വിജയിക്കുകയാണെങ്കിൽ, മൂസയെ (അലൈഹിസ്സലാം) അല്ല. അവരുടെ യഥാർത്ഥ ഉദ്ദേശ്യം ജാലവിദ്യക്കാരുടെ മതം പിന്തുടരുക എന്നതായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് മൂസയെ (അലൈഹിസ്സലാം) പിന്തുടരാതിരിക്കുക എന്നതായിരുന്നു. എന്നാൽ, ജാലവിദ്യക്കാരെ മത്സരത്തിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധയും തീവ്രതയും കാണിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ആലങ്കാരിക ശൈലി (كِنَايَة) എന്ന നിലയിലാണ് അവർ ഈ വാക്കുകൾ ഉപയോഗിച്ചത്. അതിനാൽ, ഈ പ്രത്യാശ വിജയത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്, അത് മൂസയെ (അലൈഹിസ്സലാം) പിന്തുടരാതിരിക്കാൻ കാരണമാകും, അല്ലാതെ ജാലവിദ്യക്കാരെ പിന്തുടരാനുള്ള പ്രത്യാശയല്ല. ജാലവിദ്യക്കാർ ഫിർഔന്റെ അടുത്തേക്ക് വന്നപ്പോൾ, അവൻ അവർക്ക് വലിയ ആദരവും പ്രോത്സാഹനവും നൽകി. അവർ ധൈര്യത്തോടെ ഫിർഔനോട് ചോദിച്ചു: “ഞങ്ങളാണ് വിജയിക്കുന്നതെങ്കിൽ, മൂസയെ (അലൈഹിസ്സലാം) അല്ലാതെ, ഞങ്ങൾക്ക് വലിയ പ്രതിഫലം (أَجراً عظيماً) ലഭിക്കുമോ?” ഫിർഔൻ പറഞ്ഞു: “അതെ, നിങ്ങൾക്ക് അത് ലഭിക്കും. അതോടൊപ്പം, നിങ്ങൾ വിജയിക്കുകയാണെങ്കിൽ, നിങ്ങൾ എന്റെ ഏറ്റവും അടുത്തവരിൽ (المقربين) ആയിരിക്കും. എന്റെ അടുത്ത് ആദ്യം പ്രവേശിക്കുന്നവരും അവസാനം പുറത്തുപോകുന്നവരും നിങ്ങളായിരിക്കും.” ഇത് അവരുടെ അടുത്ത് ഏറ്റവും വലിയ പദവികളിൽ ഒന്നായിരുന്നു. അധികാരികളോടും മറ്റും അടുപ്പം നേടാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ദുനിയാവിന്റെ ആളുകളുടെ അവസ്ഥ ഇപ്രകാരമാണ്. ബുദ്ധിമാന്മാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഇത് ഏറ്റവും വലിയ വിപത്തുകളിൽ

ഒന്നാണ്. ഈ വാഗ്ദാനത്തിൽ ആത്മവിശ്വാസം നേടിയ ജാലവിദ്യക്കാർ തങ്ങളുടെ ജാലവിദ്യകൾ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട മൈതാനത്ത് കൊണ്ടുവന്നു. നിശ്ചിത സമയത്ത് അവർ മൂസ നബിക്ക് (അലൈഹിസ്സലാം) മുന്നിൽ അണിനിരന്നു ചോദിച്ചു: “ഓ മൂസാ, താങ്കളാണോ ആദ്യം ഇടുന്നത് അതോ ഞങ്ങൾ ഇടണോ?” മൂസ (അലൈഹിസ്സലാം) അവരോട് പറഞ്ഞു: “നിങ്ങൾ ഇടാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ഇടുക (أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ).” ഇത് അവരോട് ജാലവിദ്യ ചെയ്യാനോ വഞ്ചന കാണിക്കാനോ ഉള്ള കൽപ്പനയായിരുന്നില്ല, കാരണം അത് അനുവദനീയമല്ല. മറിച്ച്, സത്യം വെളിപ്പെടുത്താനും അസത്യത്തെ ഇല്ലാതാക്കാനുമുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗമെന്ന നിലയിൽ, അവർ എന്താണോ ചെയ്യാൻ പോകുന്നത് അത് മുന്നോട്ട് വെക്കാൻ അനുവാദം നൽകുകയായിരുന്നു. ‘കശ്ഫുൽ അസ്റാർ’ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: “വാക്കുകളുടെ ബാഹ്യരൂപം കൽപ്പനയാണെങ്കിലും, അതിന്റെ അർത്ഥം കാര്യത്തോടുള്ള നിസ്സാരതയും അവരോടും അവരുടെ പ്രവൃത്തികളോടുമുള്ള അവഗണനയുമാണ്.” അങ്ങനെ അവർ തങ്ങളുടെ കയറുകളും (حبالهم) വടികളും (عصيهم) ഇട്ടു. അതായത്, എഴുപതിനായിരം കയറുകളും എഴുപതിനായിരം രസം നിറച്ച പൊള്ളയായ വടികളും അവർ ഇട്ടു. സൂര്യന്റെ ചൂടേറ്റ് വടികളും കയറുകളും ചലിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ, ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് ആർപ്പുവിളികൾ ഉയർന്നു. അപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു, അതായത്, ഇടുമ്പോൾ തന്നെ അവർ ഫിർഔന്റെ പ്രതാപത്തെ (عزة فرعون) സത്യം ചെയ്തുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: “ഫിർഔന്റെ മഹത്വത്തെയും ശക്തിയെയും വിജയത്തെയും സത്യം, തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ തന്നെയാണ് മൂസയുടെയും ഹാറൂന്റെയും (അലൈഹിസ്സലാം) മേൽ വിജയിക്കുന്നവർ.” തങ്ങളുടെ കഴിവുകളിലുള്ള അമിതമായ വിശ്വാസവും, ജാലവിദ്യയുടെ പരമാവധി അവർ കൊണ്ടുവന്നുവെന്ന ധാരണയും കാരണമാണ് അവർ ഫിർഔന്റെ പ്രതാപത്തെ സത്യം ചെയ്തത്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരെക്കൊണ്ട് സത്യം ചെയ്യുന്നത് ജാഹിലിയ്യത്തിന്റെ (جاهلية) സമ്പ്രദായങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്. ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: “നിങ്ങളുടെ പിതാക്കന്മാരെക്കൊണ്ടോ മാതാക്കന്മാരെക്കൊണ്ടോ വിഗ്രഹങ്ങളെക്കൊണ്ടോ സത്യം ചെയ്യരുത്. അല്ലാഹുവിനെക്കൊണ്ടല്ലാതെ സത്യം ചെയ്യരുത്,

സത്യസന്ധരായിരിക്കുമ്പോൾ അല്ലാതെ അല്ലാഹുവിനെക്കൊണ്ടും സത്യം ചെയ്യരുത്.” ചില മഹാന്മാർ പറഞ്ഞു: “അവർ തങ്ങളുടെ വഞ്ചനകളുടെ ആധിക്യവും മൂസയുടെ (അലൈഹിസ്സലാം) വടിയുടെ കുറവും കണ്ടു. അവർ അതിനെ നിസ്സാരമായി കണ്ടു, അധികമുള്ളത് കുറഞ്ഞതിനെ അതിജയിക്കുമെന്ന് അവർ ധരിച്ചു. എന്നാൽ, അല്പം സത്യം ധാരാളം അസത്യത്തെ ഇല്ലാതാക്കുമെന്ന് അവർ അറിഞ്ഞില്ല, അല്പം പ്രകാശം ധാരാളം ഇരുട്ടിനെ മായ്ച്ചുകളയുന്നത് പോലെ.” ഹാഫിസ് പറഞ്ഞു: “ആകാശം തന്റെ അനുഗ്രഹം കൊണ്ട് വെള്ളം നൽകുന്ന വാൾ... ഒരു സൈന്യത്തിന്റെ സഹായമില്ലാതെ ലോകം കീഴടക്കും.” അപ്പോൾ മൂസ (അലൈഹിസ്സലാം) ദൈവിക കൽപ്പനപ്രകാരം തന്റെ വടി ഇട്ടു. ഉടൻതന്നെ അത് അവർ വ്യാജമായി നിർമ്മിച്ചവയെ (ما يأفكون) – അതായത്, അവർ പാമ്പുകളുടെ രൂപത്തിൽ ജനങ്ങൾക്ക് കാണിച്ചുകൊടുത്ത വഞ്ചനകളെ – അതിവേഗം വിഴുങ്ങുന്ന ഒരു സർപ്പമായി മാറി. ‘ഖാമൂസ്’ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നതുപോലെ, ‘ലഖ്ഫു’ (لقف) എന്നാൽ വേഗത്തിൽ എടുക്കുക എന്നാണ്. ചില മഹാന്മാരായ ആത്മീയജ്ഞാനികൾക്ക് (مكاشفين) വെളിപ്പെട്ടതനുസരിച്ച്, ജാലവിദ്യക്കാരുടെ കയറുകളിൽ നിന്നും വടികളിൽ നിന്നുമുള്ള പാമ്പുകളുടെ രൂപങ്ങളെയാണ് അത് വിഴുങ്ങിയത്. അങ്ങനെ, ആ കയറുകളും വടികളും യഥാർത്ഥത്തിൽ എങ്ങനെയാണോ അതുപോലെ ജനങ്ങൾക്ക് ദൃശ്യമായി. ഇത് ഒരു സത്യവാദി തന്റെ എതിരാളിയുടെ വാദത്തെ സത്യം കൊണ്ട് റദ്ദാക്കുമ്പോൾ, ആ വാദത്തിന്റെ നിരർത്ഥകത വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിന് സമാനമാണ്, അല്ലാതെ പൊതുജനം വിശ്വസിക്കുന്നതുപോലെ കയറുകളെയും വടികളെയും നശിപ്പിക്കുകയല്ല. അങ്ങനെയല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ, മൂസയുടെ (അലൈഹിസ്സലാം) വടിയെക്കുറിച്ച് ജാലവിദ്യക്കാർക്ക് സംശയം ഉണ്ടാകുമായിരുന്നു, കാര്യങ്ങൾ അവർക്ക് ആശയക്കുഴപ്പത്തിലാകുമായിരുന്നു, അപ്പോൾ അവർ വിശ്വസിക്കുമായിരുന്നില്ല. അപ്പോൾ

അപ്പോൾ ആ ജാലവിദ്യക്കാർ സാഷ്ടാംഗം പ്രണമിക്കുന്നവരായി വീഴ്ത്തപ്പെട്ടു. *(فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ)* – ഇവിടെ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ സത്യത്തിന്റെ പ്രകാശം അണഞ്ഞപ്പോൾ, യാതൊരു മടിയുമില്ലാതെ, പൂർണ്ണമായ സമർപ്പണത്തോടെ അവർ അല്ലാഹുവിന് സുജൂദ് ചെയ്തു എന്ന് തഫ്സീർ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവർ പറഞ്ഞു: "ഞങ്ങൾ ലോകരക്ഷിതാവിൽ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു." *(قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ)* – ഈ പ്രഖ്യാപനം അവരുടെ ആത്മാർത്ഥമായ വിശ്വാസത്തെയും, സത്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞതിലുള്ള അവരുടെ ദൃഢനിശ്ചയത്തെയും വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. മൂസാ *(*അലൈഹിസ്സലാം*)*യുടെയും ഹാറൂൺ *(*അലൈഹിസ്സലാം*)*ന്റെയും രക്ഷിതാവിൽ. *(رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ)* – ഇത് മൂസാ *(*അലൈഹിസ്സലാം*)*യുടെയും ഹാറൂൺ *(*അലൈഹിസ്സലാം*)*ന്റെയും പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ സത്യസന്ധതയെയും, അവർ കൊണ്ടുവന്ന അത്ഭുതം ദൈവികമാണെന്നതിനെയും ഊന്നിപ്പറയുന്നു. ഫിർഔൻ പറഞ്ഞു: "ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് അനുവാദം നൽകുന്നതിന് മുമ്പേ നിങ്ങൾ അവനിൽ വിശ്വസിച്ചുവോ? തീർച്ചയായും അവൻ നിങ്ങളുടെ നേതാവാണ്, നിങ്ങളെ ജാലവിദ്യ പഠിപ്പിച്ചവൻ. അതിനാൽ വഴിയെ നിങ്ങൾ അറിയും!" *(قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ)* – ഫിർഔന്റെ അഹങ്കാരവും, സത്യത്തെ നിഷേധിക്കാനുള്ള അവന്റെ വ്യഗ്രതയും ഇവിടെ പ്രകടമാണ്. മൂസാ *(*അലൈഹിസ്സലാം*)*യെയും ജാലവിദ്യക്കാരെയും അപകീർത്തിപ്പെടുത്താനുള്ള അവന്റെ ശ്രമമാണിത്. അവന്റെ ഭീഷണി അവന്റെ നിസ്സഹായതയുടെ പ്രതിഫലനമാണ്. "നിങ്ങളുടെ കൈകളും കാലുകളും വിപരീത ദിശകളിൽ നിന്ന് ഞാൻ മുറിച്ചുകളയും. നിങ്ങളെല്ലാവരെയും ഞാൻ കുരിശിൽ തറക്കുകയും ചെയ്യും." *(لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ)* – ഫിർഔന്റെ ക്രൂരമായ ഭീഷണി, എന്നാൽ സത്യത്തിൽ ഉറച്ചുനിന്നവരുടെ ദൃഢതയെ ഇത് തകർത്തില്ല. അവർ പറഞ്ഞു: "ഒരു ദോഷവുമില്ല. തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിലേക്ക് മടങ്ങിച്ചെല്ലുന്നവരാണ്." *(قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا*

مُنْقَلِبُونَ) – ഈ ലോകത്തിലെ ക്ഷണികമായ ജീവിതത്തേക്കാൾ ശാശ്വതമായ പരലോക ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അവരുടെ തിരിച്ചറിവ് ഇവിടെ വ്യക്തമാണ്. അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മടക്കത്തെ അവർ ഭയപ്പെട്ടില്ല, മറിച്ച് അതിനെ സ്വാഗതം ചെയ്തു. ഇത് സത്യവിശ്വാസിയുടെ ഉന്നതമായ ആത്മീയ നിലപാടാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിലെ ഈ ഭാഗം മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ അത്ഭുതത്തെയും മന്ത്രവാദികളുടെ മാനസാന്തരത്തെയും വിശകലനം ചെയ്യുന്നു. മന്ത്രവാദികൾ തങ്ങളുടെ വിദ്യകൊണ്ട് ഉണ്ടാക്കിയ പാമ്പുകളെപ്പോലെയുള്ള രൂപങ്ങളെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വടി വിഴുങ്ങിയപ്പോൾ, അത് കേവലം മന്ത്രവിദ്യയല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തമായ മുഅ്ജിസത്ത് (معجزة) ആണെന്ന് അവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ഇമാം ശഅ്റാനി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) 'അൽ-കിബ്രീതുൽ അഹ്മർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, മന്ത്രവാദികൾ തങ്ങളുടെ വിദ്യയുടെ പരിധിയിൽ വരാത്ത ഈ ദിവ്യപ്രഭാവം കണ്ടപ്പോൾ അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് സുജൂദിൽ വീണു. മന്ത്രവിദ്യ എന്നത് വെറും കൺകെട്ടും (تمويه) വ്യാജരൂപവുമാണ് (تخييل), അതിന് യാഥാർത്ഥ്യമില്ല. എന്നാൽ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വടി യഥാർത്ഥ പാമ്പായി മാറിയത് മന്ത്രവാദികൾക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടത് അവരുടെ വിദ്യയിലുള്ള അഗാധമായ അറിവ് കൊണ്ടാണ്. മന്ത്രം (سحر) എന്നത് പ്രഭാതത്തിന് തൊട്ടുമുമ്പുള്ള വെളിച്ചവും ഇരുട്ടും കലർന്ന അവസ്ഥ പോലെയാണ്; അത് പൂർണ്ണമായ സത്യവുമല്ല, പൂർണ്ണമായ അസത്യവുമല്ല. എന്നാൽ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മുഅ്ജിസത്ത് പൂർണ്ണമായ സത്യമായിരുന്നു. മന്ത്രവാദികൾ പെട്ടെന്നുതന്നെ സത്യവിശ്വാസികളായി മാറി. ഫിർഔൻ അവരെ ഭീഷണിപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ, അവർ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെയും ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെയും റബ്ബിൽ വിശ്വസിച്ചു. ഫിർഔൻ തന്റെ ജനങ്ങളെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും, സത്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞവർ ആ ഭീഷണിക്ക് വഴങ്ങിയില്ല. സ്വന്തം കർമ്മങ്ങളിൽ അഹങ്കരിക്കുന്നവൻ വഞ്ചിക്കപ്പെട്ടവനാണ്; അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി (تقدير) എന്താണെന്ന് ആർക്കും അറിയില്ല.

അവർ പറഞ്ഞു: 'യാതൊരു കുഴപ്പവുമില്ല. തീർച്ചയായും നാം നമ്മുടെ രക്ഷിതാവിങ്കലേക്ക് മടങ്ങുന്നവരാണ്. തീർച്ചയായും സത്യവിശ്വാസികളിൽ വെച്ച് ആദ്യമായിത്തീർന്നവരായതുകൊണ്ട് നമ്മുടെ രക്ഷിതാവ് നമ്മുടെ തെറ്റുകൾ പൊറുത്തുതരുമെന്ന് ഞങ്ങൾ ആശിക്കുന്നു.' (സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ്: 50-51). ഈ വചനങ്ങൾ ഫിർഔന്റെ മന്ത്രവാദികൾ തങ്ങളുടെ ഈമാൻ പ്രഖ്യാപിച്ച ശേഷം പ്രകടിപ്പിച്ച അചഞ്ചലമായ വിശ്വാസത്തെയാണ് കാണിക്കുന്നത്. 'യാതൊരു കുഴപ്പവുമില്ല' (لا ضير) എന്ന് അവർ പറഞ്ഞത്, ഫിർഔൻ നൽകിയ ഭീഷണികളെ അവർ ഒട്ടും വകവെക്കുന്നില്ല എന്നതിന്റെ തെളിവാണ്. തങ്ങളുടെ ആത്മാക്കളെ അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് സമർപ്പിക്കാൻ അവർ സന്നദ്ധരായിക്കഴിഞ്ഞു. 'നമ്മുടെ രക്ഷിതാവിങ്കലേക്ക് മടങ്ങുന്നവർ' (إلى ربنا منقلبون) എന്ന പ്രയോഗം, ഈ ലോകത്തെ പരീക്ഷണങ്ങൾക്കും വേദനകൾക്കും ശേഷം അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിലേക്കുള്ള മടക്കയാത്രയെ അവർ എത്രമേൽ ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. തങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസികളിൽ മുൻപന്തിയിലായതുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യവും പാപമോചനവും (مغفرة) ലഭിക്കുമെന്നുള്ള അവരുടെ പ്രതീക്ഷ, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തിലുള്ള അടിയുറച്ച വിശ്വാസത്തെയാണ് (توكل) പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നത്.

അപ്പോൾ ഫിർഔൻ അവരെ ഭീഷണിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: "നിങ്ങൾ ചെയ്തതിന്റെ ദുരന്തഫലം നിങ്ങൾ വഴിയെ അറിയും" (فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ). ഇവിടെ 'ലാം' (ل) എന്ന അക്ഷരം ഊന്നൽ നൽകാനാണ്, അല്ലാതെ ഒരു പ്രത്യേക അവസ്ഥയെ കുറിക്കാനല്ല. അതുകൊണ്ടാണ് ഭാവികാലത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന അക്ഷരത്തോടൊപ്പം അത് വന്നത്. പിന്നീട് ഫിർഔൻ താൻ അവരെ ഭീഷണിപ്പെടുത്തിയ കാര്യങ്ങൾ വിശദീകരിച്ചു പറഞ്ഞു: "നിങ്ങളുടെ കൈകളും കാലുകളും ഞാൻ വിപരീത ദിശകളിൽ നിന്ന് വെട്ടിമുറിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും" (لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ). ഇവിടെ 'തഫ്ഈൽ' (تفعيل) എന്ന രൂപം ഉപയോഗിച്ചത്, കൈകളും

കാലുകളും ധാരാളമുള്ളതുകൊണ്ടാണ്. 'ഞാൻ വാതിൽ തുറന്നു' (فتحت الباب) എന്നും 'ഞാൻ വാതിലുകൾ തുറന്നു' (فتحت الأبواب) എന്നും പറയുന്നതുപോലെയാണിത്. 'വിപരീത ദിശകളിൽ നിന്ന്' (مِنْ خِلافٍ) എന്നാൽ, ശരീരത്തിന്റെ ഓരോ ഭാഗത്തുനിന്നും ഓരോ അവയവം എന്നർത്ഥം. അതായത്, വലത് കൈയും ഇടത് കാലും മുറിക്കുക. ഇത് ശരീരത്തിന്റെ ഒരു വശത്തെ അംഗഭംഗപ്പെടുത്തലാണ്. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' (كشف الأسرار) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇത് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. 'ഫത്ഹുർറഹ്മാൻ' (فتح الرحمن) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, വിപരീത ദിശകളിൽ നിന്ന് അവയവങ്ങൾ മുറിക്കുകയും ക്രൂശിക്കുകയും ചെയ്ത ആദ്യത്തെ വ്യക്തി ഫിർഔൻ ആയിരുന്നു എന്നാണ്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ 'മിൻ' (من) എന്നതിന് 'കാരണം' എന്ന അർത്ഥം നൽകി. അതായത്, "നിങ്ങൾ എന്നോട് ചെയ്ത വിയോജിപ്പുള്ള അഭിപ്രായം കാരണം" (برأی خلافی کہ با من کردید). കാരണം, ഈ ശിക്ഷാ രീതി, കുറ്റവാളിയുടെ ആക്രമണശേഷി പൂർണ്ണമായി ഇല്ലാതാക്കാതെ ശിക്ഷ ലഘൂകരിക്കുന്ന ഒന്നാണ്. ഇത് ഫിർഔന്റെ അവസ്ഥയ്ക്കും അവന്റെ ഉദ്ദേശ്യത്തിനും യോജിക്കുന്നതല്ല. എന്നാൽ, അവന്റെ മണ്ടത്തരം കാരണം, കഠിനമായ ശിക്ഷ നൽകേണ്ട സ്ഥാനത്ത് ലഘൂകരിക്കാൻ വെച്ച ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് അവൻ ഭീഷണിപ്പെടുത്തി എന്ന് വ്യാഖ്യാനിക്കാം. എന്നാൽ, ഇത് വെറും തെറ്റിദ്ധാരണ മാത്രമാണ്, കാരണം അവന്റെ അടുത്ത വാക്ക് "നിങ്ങളെല്ലാവരെയും ഞാൻ ക്രൂശിക്കുകയും ചെയ്യും" (وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ) എന്നത് ഇതിനെ ഖണ്ഡിക്കുന്നു. "[തീർച്ചയായും നിങ്ങളെല്ലാവരെയും ഞാൻ കടൽത്തീരത്ത് ക്രൂശിക്കും, നിങ്ങൾ മരിക്കാനായി, എല്ലാ എതിരാളികൾക്കും അതൊരു പാഠമാകാൻ]" (وهر آینه بردار کنم همه شما را ای علی شاطئ البحر تا بمیرید وهمه مخالفان عبرت کیرند). 'കശ്ഫുൽ' (كشف) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: അതായത്, ഞാൻ നിങ്ങളുടെ മേൽ അവയവഛേദനവും ക്രൂശിക്കലും ഒരുമിച്ച് നടപ്പാക്കും. അവർ ഈന്തപ്പനത്തടികളിൽ തൂക്കിലേറ്റപ്പെട്ട് മരണം വരെ കിടന്നു എന്ന് നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സൂറത്തുൽ അഅ്റാഫിൽ (ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمْ - പിന്നീട് ഞാൻ നിങ്ങളെ ക്രൂശിക്കും)

എന്നതിൽ 'സുമ' (ثُمَّ) എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചത്, ഈ ക്രൂശിക്കൽ അവരുടെ ശിക്ഷയെ കൂടുതൽ കഠിനമാക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ള ഒരു ഇടവേളയെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. അപ്പോൾ വിശ്വാസികളായ ആ ജാലവിദ്യക്കാർ പറഞ്ഞു: "ഒരു ദോഷവുമില്ല" (لَا ضَيْرَ). 'ളാറ യളീറു ളൈറൻ' (ضاره يضيره ضيرا) എന്നതിന്റെ മസ്ദർ (مصدر) ആണിത്, അതായത് 'അവനെ ദ്രോഹിച്ചു' എന്നർത്ഥം. അതായത്, "നിങ്ങളുടെ ഈ ഭീഷണി ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു ദോഷവും വരുത്തുന്നില്ല, ഞങ്ങൾ മരണത്തെ ഭയപ്പെടുന്നില്ല" (هیچ ضرری نیست بر ما از تهدید تو وما از مرگ نمی ترسیم). "തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിലേക്ക് മടങ്ങിച്ചെല്ലുന്നവരാണ്" (إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ). ഞങ്ങൾ അവനിലേക്ക് മടങ്ങിച്ചെല്ലും. നീ ചെയ്തതിലുള്ള ഞങ്ങളുടെ ക്ഷമയ്ക്ക് അവൻ പ്രതിഫലം നൽകും, ഏകദൈവത്വത്തിൽ (توحيد) ഉറച്ചുനിന്നതിന് അവൻ ഞങ്ങൾക്ക് പ്രതിഫലം നൽകും. ഈ ആയത്തിൽ ഒരു സൂചനയുണ്ട്: ഒരാൾക്ക് മരണം ഭയമുണ്ടെങ്കിൽ പോലും സത്യം വെളിപ്പെടുത്താൻ അനുവാദമുണ്ട്. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: "യാഥാർത്ഥ്യവുമായുള്ള (حقيقة) തന്റെ ദർശനം (مشاهدة) ബന്ധപ്പെട്ടവൻ, ഇഷ്ടപ്പെട്ടതും വെറുക്കപ്പെട്ടതുമായ എല്ലാ അനുഭവങ്ങളെയും അതിനോടൊപ്പം സഹിക്കും. ജാലവിദ്യക്കാർക്ക് അവരുടെ ദർശനം ശരിയായപ്പോൾ അവർ എങ്ങനെയാണ് 'ഒരു ദോഷവുമില്ല' (لا ضير) എന്ന് പറഞ്ഞതെന്ന് നിങ്ങൾ കാണുന്നില്ലേ?" സഅ്ദി റഹിമഹുള്ളാഹ് അല്ലാഹുവിന്റെ ഇഷ്ടദാസന്മാരെക്കുറിച്ച് (അഹ്ലുല്ലാഹ്) പറഞ്ഞു: "അവർ നിരന്തരം വേദനയുടെ പാനീയം കുടിക്കുന്നു, കയ്പ്പാണെങ്കിൽ പോലും അവർ നിശ്ശബ്ദരായിരിക്കും. അവനെ ഓർത്തുള്ള ക്ഷമ കയ്പ്പുള്ളതല്ല, കാരണം, പ്രിയപ്പെട്ടവന്റെ കയ്യിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന കയ്പ്പ് തേൻ പോലെ മധുരമാണ്." ഹാഫിള് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: "പ്രിയപ്പെട്ടവന്റെ കാരുണ്യം കാമുകന്മാരെ അഗ്നിയിൽ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നുവെങ്കിൽ, കൗസറിന്റെ ഉറവയിലേക്ക് ഞാൻ നോക്കിയാൽ ഞാൻ ഇടുങ്ങിയ കണ്ണുള്ളവനായിപ്പോകും." അദ്ദേഹം തുടർന്നു: "നീ ദയയോടെ വിളിച്ചാൽ, അത് കൂടുതൽ കാരുണ്യമാണ്; നീ കോപത്തോടെ ആട്ടിയോടിച്ചാൽ പോലും, ഞങ്ങളുടെ ഉള്ളം ശുദ്ധമാണ്."

"തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നു" (إِنَّا نَطْمَعُ) - ഞങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. 'അൽ-മുഫ്റദാത്ത്' (المفردات) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'ത്വമഅ്' (طمع) എന്നാൽ ഒരു കാര്യത്തോട് ആഗ്രഹത്തോടെയുള്ള മനസ്സിന്റെ ചായ്വാണ്. "ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് ഞങ്ങളുടെ മുൻകാല പാപങ്ങൾ, ശിർക്കും (شرك) മറ്റുള്ളവയും പൊറുത്തുതരാൻ" (أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَا السَّالِفَةَ). "ഞങ്ങൾ ആദ്യമായി വിശ്വസിച്ചവരായതുകൊണ്ട്" (أَنْ كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ) - അതായത്, ഫിർഔന്റെ അനുയായികളിൽ നിന്നോ അല്ലെങ്കിൽ ആ സദസ്സിൽ വെച്ച് ആദ്യമായി വിശ്വസിച്ചവരായതുകൊണ്ട്. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: "[ഫിർഔൻ ആ വിശ്വാസികളുടെ വലത് കൈകളും ഇടത് കാലുകളും മുറിക്കാനും, അവരെ ഉയരമുള്ള തൂണുകളിൽ തൂക്കിലേറ്റാനും കൽപ്പിച്ചു എന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അവർക്കുവേണ്ടി കരയുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ അല്ലാഹു തആല മറകൾ നീക്കി, അവരുടെ സാമീപ്യത്തിന്റെ സ്ഥാനങ്ങളും (منازل قرب) അവന്റെ അടുപ്പത്തിന്റെ പദവികളും (مقامات انس) മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് കാണിച്ചുകൊടുത്തു, അങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തിന് സമാധാനം ലഭിച്ചു.]" "ആ ജാലവിദ്യക്കാർ കൈകളും കാലുകളും നഷ്ടപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ, അവർ യജമാനന്റെ സാമീപ്യത്തിന്റെ ലോകത്തേക്ക് കുതിച്ചു. ആ കൈകളും കാലുകളും നഷ്ടപ്പെട്ടുവെങ്കിൽ, അതിനു പകരമായി, അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് അവർക്ക് ശാശ്വതമായ ചിറകുകൾ ലഭിച്ചു."

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ് *52* മുതൽ *58* വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയരഹസ്യങ്ങളും തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാന്റെ അന്തസ്സത്തയും ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ടുള്ള വിവരണം: അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകന് ദിവ്യബോധനം *(وحي)* നൽകി: "എന്റെ അടിമകളെയും *(عباد)* കൂട്ടി രാത്രിയിൽ പ്രയാണം ചെയ്യുക; തീർച്ചയായും ശത്രുക്കൾ നിങ്ങളെ പിന്തുടരുന്നതാണ്." ഈ വചനത്തിന്റെ ആത്മീയതലം *(اشارة)* വ്യക്തമാക്കുന്നത്, ഭൗതികതയുടെ തടവറയിൽ നിന്നും അഹംഭാവത്തിന്റെ *(نفس)* അടിമത്തത്തിൽ നിന്നും മോചിതനായി അല്ലാഹുവിലേക്ക് പ്രയാണം ചെയ്യുന്ന ആത്മീയയാത്രികന്റെ *(سالك)* അവസ്ഥയെയാണ്. രാത്രിപ്രയാണം *(إسراء)* എന്നത് ഭൗതികലോകത്തിന്റെ അശ്രദ്ധകളിൽ നിന്നും അന്ധകാരത്തിൽ നിന്നും ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് തിരിക്കുന്ന ഏകാന്തമായ ആത്മീയസഞ്ചാരത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. തുടർന്ന്, അഹങ്കാരിയായ ഫിർഔൻ *(فرعون)* തന്റെ സൈന്യത്തെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടാൻ നഗരങ്ങളിലേക്ക് ആളുകളെ അയച്ചു. അവൻ പറഞ്ഞു: "തീർച്ചയായും ഇവർ വളരെ തുച്ഛമായ ഒരു സംഘം *(شرذمة قليلون)* മാത്രമാണ്. അവർ നമ്മെ കോപിപ്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്. നാം ജാഗ്രതയുള്ള ഒരു വലിയ സമൂഹവുമാണ്." ആത്മീയജ്ഞാനികൾ വിശദീകരിക്കുന്നു: ഹൃദയം അല്ലാഹുവിലേക്ക് യാത്ര തിരിക്കുമ്പോൾ, മനുഷ്യന്റെ ഉള്ളിലെ തിന്മയുടെ ശക്തികളും ശാരീരിക ഇച്ഛകളും അതിനെ തടയാനായി ഒത്തുചേരുന്നു. ഭൗതികവാദികൾക്ക് ആത്മീയപാതയിലെ സഞ്ചാരികൾ എപ്പോഴും എണ്ണത്തിൽ കുറഞ്ഞവരായി *(شرذمة قليلون)* തോന്നും. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായമുള്ള ആത്മീയവിശ്വാസികൾ ബാഹ്യമായി ദുർബലരെന്ന് തോന്നിയാലും ആന്തരികമായി അതിശക്തരാണ്. ഒടുവിൽ, അല്ലാഹു ഫിർഔനെയും അവന്റെ കൂട്ടരെയും അവർ അനുഭവിച്ചിരുന്ന തോട്ടങ്ങളിൽ നിന്നും *(جنات)* നീരുറവകളിൽ നിന്നും *(عيون)* നിധികളിൽ നിന്നും *(كنوز)* ആദരണീയമായ സ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും *(مقام كريم)* പുറത്താക്കി. അവർ അഹങ്കരിച്ച ഭൗതികസമ്പത്തും അധികാരവും അവർക്ക് നാശഹേതുവായി മാറി.

ഇതേപ്രകാരം, അല്ലാഹുവിനെ മറന്ന് ഭൗതികസുഖങ്ങളിൽ മുഴുകുന്നവന്റെ ആത്മീയനേത്രങ്ങൾ അന്ധമാവുകയും, യഥാർത്ഥ ദിവ്യജ്ഞാനത്തിന്റെ *(معرفة)* തോട്ടങ്ങളിൽ നിന്നും ആത്മീയ അനുഭൂതികളുടെ നീരുറവകളിൽ നിന്നും അവൻ അകറ്റപ്പെടുകയും ചെയ്യും.

ആ ചിറകുകളാൽ അവർ പറന്നുയർന്നു... സ്നേഹത്തിന്റെ ആകാശത്തിൽ അവർ വേഴാമ്പലുകളായി മാറി. കാരണം, ഭൗതികമായ നിലനിൽപ്പിൽ കുറയുന്നത് ആത്മാവിലും (റൂഹ്) ദർശനത്തിലും (ശുഹൂദ്) വർദ്ധനവുണ്ടാക്കുന്നു. അല്ലാഹു തആലാ അടിമയിൽ നിന്ന് നശ്വരമായതിനെ എടുക്കുകയും അതിന് പകരമായി അനശ്വരമായതിനെ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. നബി തിരുമേനി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം)യുടെ പിതൃവ്യപുത്രൻ ജഅ്ഫർ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) ചില യുദ്ധങ്ങളിൽ പതാക വലതുകൈകൊണ്ട് പിടിച്ചു. ആ കൈ മുറിഞ്ഞപ്പോൾ ഇടതുകൈകൊണ്ട് പിടിച്ചു. അതും മുറിഞ്ഞപ്പോൾ തന്റെ കൈമുട്ടുകൾകൊണ്ട് അതിനെ ചേർത്തുപിടിച്ചു, അങ്ങനെ അദ്ദേഹം രക്തസാക്ഷിയായി. അന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് മുപ്പത്തിമൂന്ന് വയസ്സായിരുന്നു. അതിന് പ്രതിഫലമായി അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് സ്വർഗ്ഗത്തിൽ രണ്ട് ചിറകുകൾ നൽകി, അവകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന് ഇഷ്ടമുള്ളിടത്ത് പറക്കാം. അതുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തെ ജാഫർ അത്ത്വയ്യാർ (جعفر الطيار - പറക്കുന്ന ജാഫർ) എന്ന് വിളിച്ചത്. അവകാശവാദത്തിൽ സത്യസന്ധനായ ഒരാളുടെ അവസ്ഥ ഇപ്രകാരമാണ്. അല്ലാഹു തആലായാണ് പരീക്ഷകൻ (المبتلي) എന്ന നിങ്ങളുടെ അറിവ് പരീക്ഷണത്തിന്റെ വേദനയെ ലഘൂകരിക്കട്ടെ. എന്നാൽ, ഈ അറിവ് ദർശനത്തിന്റെ (مشاهدات) പദവിയിൽ നിന്നുള്ളതല്ലെങ്കിൽ പൂർണ്ണമായ ആശ്വാസം ലഭിക്കുകയില്ല. മാരണക്കാരുടെ അവസ്ഥ ദർശനത്തിന്റെയും (ശുഹൂദ്) ആത്മീയ ആകർഷണത്തിന്റെയും (ജദ്ബ - جذبة) അവസ്ഥയായിരുന്നു. അത്തരം അവസ്ഥകൾ അപൂർവ്വമായി മാത്രമേ സംഭവിക്കൂ, കാരണം മിക്ക സാലികീങ്ങൾക്കും (സഞ്ചാരികൾക്ക്) ആത്മീയ ആകർഷണം (ഇൻജിദാബ് - انجذاب) ക്രമേണയാണ്, പെട്ടെന്നുള്ളതല്ല. ഉമർ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു)വിന്റെ ഈമാൻ (ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ച) സമയത്തെ അവസ്ഥ മാരണക്കാരുടെ

അവസ്ഥയ്ക്ക് സമാനമായിരുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ, ഈമാൻ (വിശ്വാസം - الإيمان) ഇഹ്സാനിലേക്കുള്ള (ആത്മീയ മികവ് - الإحسان) ഒരു മാർഗ്ഗമാണ്. കർമ്മങ്ങളുടെ (അഅ്മാൽ - الأعمال) കാര്യത്തിൽ തന്റെ അവസ്ഥ നന്നാക്കാൻ ആരെങ്കിലും പരിശ്രമിച്ചാൽ, അല്ലാഹു അവനെ അഹ്ലുൽ അഹ്വാലിന്റെ (അവസ്ഥകളുടെ ഉടമകൾ - أرباب الأحوال) പദവിയിലേക്ക് എത്തിക്കും. നബി തിരുമേനി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പറഞ്ഞതുപോലെ: "അറിഞ്ഞതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നവന്, അല്ലാഹു അറിയാത്ത കാര്യങ്ങളുടെ അറിവ് നൽകും." (من عمل بما علم ورثه الله علم ما لم يعلم). ഹള്റത്ത് ശൈഖുൽ അക്ബർ (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറഞ്ഞു: നബി തിരുമേനി മുഹമ്മദ് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം)ക്ക് പ്രവാചകത്വത്തിന് മുമ്പ് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക പരിഗണനയാൽ ഇബ്രാഹിം നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ ശരീഅത്ത് (നിയമം) അനുസരിച്ച് അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിച്ചിരുന്നു, അങ്ങനെ പെട്ടെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് ദിവ്യബോധനവും (രിവായത്ത് - الرواية) പ്രവാചക ദൗത്യവും (രിസാലത്ത് - الرسالة) ലഭിച്ചു. അതുപോലെ, ഒരു പൂർണ്ണനായ വലിയ്യ് (ഔലിയാഅ് - الولّي الكامل) പരിശുദ്ധ ശരീഅത്ത് (الشريعة المطهرة) അനുസരിച്ചുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളെ മുറുകെ പിടിക്കണം, അങ്ങനെ അല്ലാഹു അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാനുള്ള ഒരു കണ്ണ് (ഐനുൽ ഫഹ്മ് - عين الفهم) തുറന്നു കൊടുക്കുകയും ഖുർആനിന്റെ അർത്ഥങ്ങൾ അവന് തോന്നിപ്പിക്കുകയും (ഇൽഹാം) അവൻ മുഹദ്ദഥൂങ്ങളിൽ (محدثين - ദിവ്യബോധനം ലഭിച്ചവർ) ഉൾപ്പെടുകയും ചെയ്യും. പിന്നീട് അല്ലാഹു അവനെ സൃഷ്ടികളെ നേർവഴിക്ക് നയിക്കാൻ തിരികെ അയക്കും, നബി തിരുമേനി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം)യെ പ്രവാചകനായി നിയോഗിച്ചതുപോലെ. (ഇവിടെ ഉദ്ധരണി അവസാനിച്ചു). അതിനാൽ, നിങ്ങൾ വഴി മനസ്സിലാക്കിയെങ്കിൽ, ആത്മീയ സഞ്ചാരത്തിൽ (സുലൂക്ക് - السلوك) ഏർപ്പെടുക. കാരണം, സുലൂക്കിന്റെ ആളുകളാണ് രാജാക്കന്മാർ (അഹ്ലുസ്സുലൂക്ക് ഹുമുൽ മുലൂക്ക് - اهل السلوك هم الملوك). കുടുംബം, മക്കൾ, സമ്പത്ത് എന്നിവയിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിലേക്ക് പൂർണ്ണമായി

തിരിയുന്നതിലൂടെയല്ലാതെ സുലൂക്ക് പൂർണ്ണമാവുകയില്ല. അവർ പറഞ്ഞതുപോലെ: “തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ റബ്ബിലേക്ക് മടങ്ങുന്നവരാണ്.” (إنا إلى ربنا منقلبون). ഒരു ബാഹ്യമായ സാലികീൻ (السالك الصوري) തന്റെ വീട്ടിലുള്ളതെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് നിങ്ങൾ കാണുന്നില്ലേ? കാരണം, അടിമ ദുർബലനാണ്, ദുർബലന് കനത്ത ഭാരം താങ്ങാൻ കഴിയില്ല. അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് ഞങ്ങൾ എളുപ്പവും സൗകര്യവും ചോദിക്കുന്നു. “നാം മൂസായ്ക്ക് ദിവ്യബോധനം (ഇവഹായി - الإيحاء) നൽകി: എന്റെ ദാസന്മാരുമായി രാത്രിയിൽ യാത്ര ചെയ്യുക.” (وَأَوْحَيْنا إِلى مُوسى أَنْ أَسْرِ بِعِبادِي). ഇവഹായി (الإيحاء) എന്നാൽ രഹസ്യമായി അറിയിക്കുക (ഇഅ്ലാം ഫീ ഖഫാഅ് - اعلام في خفاء). സറാ യസ് രി (سرى يسرى) എന്നതിലെ കസ്ര, ളമ്മ, ഫത്ഹ് എന്നിവയും അസ്റാ (اسرى) എന്നതും രാത്രിയിൽ സഞ്ചരിച്ചു (സാറ ലൈലൻ - سار ليلا) എന്നാണർത്ഥം. ഇതിന്റെ അർത്ഥം, നാം മൂസായോട് (അലൈഹിസ്സലാം) വഹ്യ് (ദിവ്യബോധനം) വഴി പറഞ്ഞു: “ഓ മൂസാ, ബനൂ ഇസ്രായേലുമായി രാത്രിയിൽ പുറപ്പെടുക, നിങ്ങൾ ഖുൽസും കടലിൽ (ചെങ്കടൽ) എത്തുന്നത് വരെ അവരെ നയിക്കുക. അവിടെവെച്ച് എന്റെ കൽപ്പന നിങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കും, അതനുസരിച്ച് നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കണം.” ഇത് വർഷങ്ങളോളം മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) അവർക്കിടയിൽ താമസിക്കുകയും അവരെ സത്യത്തിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുകയും ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കാണിക്കുകയും ചെയ്തതിന് ശേഷമായിരുന്നു, എന്നാൽ അവർ ധിക്കാരത്തിലും നാശത്തിലും വർദ്ധിക്കുകയല്ലാതെ ചെയ്തില്ല. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ: [മൂസായോട് ഞങ്ങൾ സന്ദേശം നൽകി, എന്റെ ദാസന്മാരെ, അതായത് ബനൂ ഇസ്രായേലിനെ ഖുൽസും കടലിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുക, കാരണം അതിലാണ് നിങ്ങളുടെ രക്ഷയും സത്യനിഷേധികളുടെ നാശവും]. കടലിൽ എത്തേണ്ടത് വഹ്യ് (ദിവ്യബോധനം) വഴിയാണ് മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) അറിഞ്ഞത്. കാരണം, വഴി അറിയാതെ രാത്രിയിൽ യാത്ര ചെയ്യാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെടുക എന്നത് വിദൂരമാണ്. അവർ ഈജിപ്തിൽ നിന്ന് പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ജിബ്രീൽ (അലൈഹിസ്സലാം) പറഞ്ഞ വാക്കുകളിൽ നിന്നും ഇത് വ്യക്തമാണ്: “എനിക്കും നിങ്ങൾക്കുമിടയിലുള്ള വാഗ്ദത്ത സ്ഥലം, ഓ മൂസാ, കടലാണ്,” അതായത് ഖുൽസും കടലിന്റെ തീരം. “തീർച്ചയായും

നിങ്ങൾ പിന്തുടരപ്പെടുന്നവരാണ്." (إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ). ഫിർഔനും അവന്റെ സൈന്യവും നിങ്ങളെ പിന്തുടരും. ഇസ്റാഅ് (രാത്രിയാത്ര) ചെയ്യാനുള്ള കൽപ്പനയുടെ കാരണം ഇതാണ്. അതായത്, അവരെയും കൊണ്ട് രാത്രിയിൽ യാത്ര ചെയ്യുക, അങ്ങനെ അവർ രാവിലെ നിങ്ങളെ പിന്തുടരുമ്പോൾ, നിങ്ങൾക്ക് അവരെക്കാൾ മുന്നേറ്റം ലഭിക്കും, കടലിൽ എത്തുന്നതിന് മുമ്പ് അവർക്ക് നിങ്ങളെ പിടികൂടാൻ കഴിയില്ല. മറിച്ച്, നിങ്ങൾ കടലിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അവർ നിങ്ങളുടെ പിന്നാലെയായിരിക്കും, അങ്ങനെ അവർ നിങ്ങൾ പ്രവേശിച്ച അതേ വഴികളിലൂടെ പ്രവേശിക്കുകയും നാം അത് അവർക്ക് മേൽ അടച്ച് അവരെ മുക്കി നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. ഫിർഔൻ അവരുടെ രാത്രിയാത്രയെക്കുറിച്ച് അറിഞ്ഞപ്പോൾ, "നഗരങ്ങളിലേക്ക്" (فِي الْمَدَائِنِ) ആളുകളെ അയച്ചു. [തലസ്ഥാനത്തിന് സമീപമുള്ള നഗരങ്ങളിലേക്ക്] സൈന്യങ്ങളെ ശേഖരിക്കുന്നവരെ (ഹാശിരീൻ - حَاشِرِينَ) അയച്ചു, അവരെ പിന്തുടരാൻ. കാശിഫി പറഞ്ഞു: [അവരുടെ പുറപ്പാടിന്റെ വാർത്ത ദിവസം അവസാനിക്കാറായപ്പോൾ ഖിബ്ത്വീകളിൽ എത്തിച്ചേർന്നു, കാരണം ബനൂ ഇസ്രായേൽ സാധനങ്ങൾ ഒരുക്കുകയാണെന്നാണ് അവർ കരുതിയത്...]

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ *54* മുതൽ *58* വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ *(تفسير روح البيان)* ഇപ്രകാരം വിവരിക്കുന്നു*:* ഫിർഔൻ തന്റെ സൈന്യത്തെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടി മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം നബിയേയും അനുയായികളെയും നിസ്സാരവൽക്കരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു*:* "തീർച്ചയായും ഇവർ നിസ്സാരമായ ഒരു ചെറിയ സംഘം *(شرذمة قليلة)* മാത്രമാണ്*.* അവർ നമ്മെ അങ്ങേയറ്റം കോപിപ്പിക്കുന്നവരുമാണ് *(لغائظون).* നാം എല്ലാവരും അതീവ ജാഗ്രതയുള്ളവരുമാണ് *(حاذرون)."* എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അലംഘനീയമായ വിധി മറ്റൊന്നായിരുന്നു*.* ഭൗതികശക്തിയിൽ അഹങ്കരിച്ച ഫിർഔനെയും കൂട്ടരെയും അല്ലാഹു അവരുടെ തോട്ടങ്ങളിൽ നിന്നും *(جنات)* നീരുറവകളിൽ നിന്നും *(عيون)* നിധികളിൽ നിന്നും *(كنوز)* ആദരണീയമായ പദവികളിൽ നിന്നും *(مقام كريم)* പുറത്താക്കി*.* ഈ വചനങ്ങളുടെ ആന്തരിക സൂചനകളിൽ *(اشارة)* വലിയൊരു ആത്മീയ രഹസ്യമുണ്ട്*.* സത്യത്തിന്റെ മാർഗ്ഗ സഞ്ചാരികളായ യഥാർത്ഥ വിശ്വാസികൾ ഭൗതികവാദികളുടെ കണ്ണിൽ എണ്ണത്തിൽ കുറഞ്ഞവരും നിസ്സാരരുമായിരിക്കും*.* എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം *(قرب)* സിദ്ധിച്ച ഈ ആത്മീയ സംഘമാണ് യഥാർത്ഥ വിജയികൾ*.* ഫിർഔൻ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നത് മനുഷ്യന്റെ അഹന്തയെയും *(نفس)* ഭൗതിക മോഹങ്ങളെയുമാണ്*.* അഹന്തയുടെ തോട്ടങ്ങളിൽ നിന്നും ലൗകിക സുഖങ്ങളിൽ നിന്നും അകറ്റപ്പെടുന്നതോടെയാണ് ഒരു ദാസന് യഥാർത്ഥ ആത്മീയ ജ്ഞാനത്തിന്റെ *(معرفة)* ഉറവകളും ദിവ്യരഹസ്യങ്ങളുടെ നിധികളും വെളിപ്പെടുന്നത്*.*

തങ്ങളുടെ പെരുന്നാൾ ദിനത്തിൽ ഖിബ്ത്വീകൾ (ഈജിപ്തുകാർ) സ്വന്തം വീടുകളിൽ തന്നെ കഴിഞ്ഞുകൂടി. രണ്ടാം ദിവസം അവർ ഇസ്രാഈൽ സന്തതികളെ പിന്തുടരാൻ ആഗ്രഹിച്ചെങ്കിലും, ഓരോ ഖിബ്ത്വിയുടെയും വീട്ടിൽ അവരുടെ പ്രിയപ്പെട്ടവരിൽ ഒരാൾ മരണപ്പെടുകയുണ്ടായി. അങ്ങനെ അവർ മരണാനന്തര ചടങ്ങുകളിലും അനുശോചനങ്ങളിലും (تعزية) മുഴുകിപ്പോയി. ഈ

ദിവസമാണ് ഫിർഔൻ തന്റെ സൈന്യത്തെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടാൻ ഉത്തരവിട്ടത്. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന തഫ്സീറിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: ഞായറാഴ്ച പ്രഭാതത്തിൽ ഖിബ്ത്വീകൾ ആ സത്യനിഷേധികളുടെ ഖബറടക്ക ചടങ്ങുകളിൽ വ്യാപൃതരായിരുന്നു. അന്ന് തന്നെയാണ് ഫിർഔൻ തന്റെ കുതിരപ്പടയോടും സൈന്യത്തോടും ഒരുമിച്ചുകൂടാൻ കൽപ്പിച്ചത്. തൊട്ടടുത്ത ദിവസമായ തിങ്കളാഴ്ച അവർ ഇസ്രാഈൽ സന്തതികളെ പിന്തുടർന്ന് യാത്ര തിരിച്ചു. "തീർച്ചയായും ഇക്കൂട്ടർ..." (إِنَّ هَـٰؤُلَاءِ) - അതായത് പട്ടണങ്ങളിലെ സൈന്യങ്ങളെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടിയപ്പോൾ ഇസ്രാഈൽ സന്തതികളെ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് ഫിർഔൻ പറഞ്ഞു: "...വളരെ ചെറിയൊരു സംഘമാണ് (لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ)." തന്റെ സൈന്യവുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ അവർ വെറും ആറുലക്ഷത്തി എഴുപതിനായിരം (6,70,000) മാത്രമായിരുന്നതിനാലാണ് അവൻ അവരെ നിസ്സാരവൽക്കരിച്ചത്. കാരണം, ഫിർഔന്റെ ആളുകളുടെ എണ്ണം കണക്കാക്കാൻ കഴിയാത്തത്ര അസംഖ്യമായിരുന്നു. 'അത്തക്മില'യിൽ പറയുന്നു: പെൺകുതിരകളെ കൂടാതെ പത്തുലക്ഷം ആൺകുതിരകളുടെ അകമ്പടിയോടെയാണ് അവൻ അവരെ പിന്തുടർന്നത്. അവന്റെ മുൻനിര സൈന്യം (مقدمة) മാത്രം ഏഴുലക്ഷം ഉണ്ടായിരുന്നു. 'ശിർദിമത്ത്' (شرذمة) എന്നാൽ ചെറിയൊരു വിഭാഗം എന്നാണ് അർത്ഥം. 'ഖലീലത്ത്' (قليلة) എന്ന ഏകവചനത്തിന് പകരം 'ഖലീലൂൻ' (قليلون) എന്ന ബഹുവചനം ഉപയോഗിച്ചത്, അവർ വിവിധ ഗോത്രങ്ങളായി (أسباط) പിരിഞ്ഞിരുന്നതിനാലും അതിലെ ഓരോ ഗോത്രവും ഒരു ചെറിയ സംഘമായിരുന്നതിനാലുമാണ്. "തീർച്ചയായും അവർ നമ്മെ കോപിപ്പിക്കുന്നവരാണ് (وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ)." ഹൃദയത്തിലെ രക്തം തിളച്ചു മറിയുമ്പോൾ മനുഷ്യന് അനുഭവപ്പെടുന്ന കടുത്ത ചൂടാണ് അതിശക്തമായ കോപം (غيظ). അതായത്, നമ്മുടെ മതം എതിർക്കുക വഴിയും, ഈ രാത്രിയിൽ തങ്ങൾക്ക് പെരുന്നാളുണ്ടെന്ന വ്യാജേന വാങ്ങി കൊണ്ടുപോയ നമ്മുടെ സമ്പത്തുമായി കടന്നുകളഞ്ഞതിനാലും, നമ്മുടെ അനുവാദമില്ലാതെ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ നിന്ന് പുറത്തുപോയതിനാലും അവർ നമ്മെ അങ്ങേയറ്റം പ്രകോപിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു; പ്രത്യേകിച്ചും

അവർ നമ്മുടെ അടിമത്തത്തിന്റെ (عبـــادنا) ശൃംഖലയിൽ കഴിയുന്നവരായിരിക്കെ. "തീർച്ചയായും നാം ജാഗ്രതയുള്ള ഒരു വലിയ സമൂഹമാകുന്നു (وَإِنَّا جَمِيـــعٌ حاذِرُونَ)." ഒരുമിച്ചുകൂടിയ ജനക്കൂട്ടത്തിന് ജംഅ് (جمـع), ജമീഅ് (جميـع), ജമാഅത്ത് (جمـاعة) എന്നൊക്കെ പറയപ്പെടുന്നു. ഭയമുണ്ടാക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് സ്വയം കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നതിനാണ് ജാഗ്രത (حذر) എന്ന് പറയുന്നത്. ഇസ്രാഈൽ സന്തതികൾ എണ്ണത്തിൽ കുറവായതിനാലും നിസ്സാരന്മാരായതിനാലും അവരെ ഭയപ്പെടേണ്ടതില്ലെന്നും അവർ വിജയം വരിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കേണ്ടതില്ലെന്നുമാണ് ഫിർഔൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. എങ്കിലും, അവർ നമ്മെ പ്രകോപിപ്പിക്കുകയും നമ്മുടെ മനസ്സിന് പ്രയാസമുണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങളാണ് ചെയ്യുന്നത്. നാമാകട്ടെ, എപ്പോഴും ഉണർന്നു പ്രവർത്തിക്കുകയും ജാഗ്രത പുലർത്തുകയും കാര്യങ്ങളിൽ ദൃഢത കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു ജനവിഭാഗമാണ്. അതിനാൽ ആരെങ്കിലും നമുക്കെതിരെ രംഗത്തുവന്നാൽ, അവരുടെ കുഴപ്പത്തിന്റെ തീജ്വാല കെടുത്താൻ നാം ഉടനടി രംഗത്തിറങ്ങും. താൻ ഇസ്രാഈൽ സന്തതികളെ ഭയപ്പെടുന്നുണ്ടെന്ന് ജനങ്ങൾ കരുതാതിരിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് ഫിർഔൻ പട്ടണവാസികളോട് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞത്. ചില വ്യാഖ്യാതാക്കൾ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു: 'ഹാദിറൂൻ' (حاذِرُونَ) എന്നാൽ ആയുധധാരികളും യുദ്ധമുറകൾ നന്നായി അറിയുന്നവരും എന്നാണ് അർത്ഥം. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനതയ്ക്ക് ആവശ്യത്തിന് ആയുധങ്ങളോ യുദ്ധപരിജ്ഞാനമോ ഇല്ലെന്നതിലേക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നതായിരുന്നു ഫിർഔന്റെ ഈ വാക്കുകൾ. 'സ്വിഹാഹ്' എന്ന നിഘണ്ടുവിൽ പറയുന്നതുപോലെ, പൂർണ്ണ സജ്ജരായവർ (متيقظ) എന്നും ഒരുങ്ങിനിൽക്കുന്നവർ (مستعد) എന്നും 'ഹാദിർ' എന്ന പദത്തിന് അർത്ഥമുണ്ട്. "അങ്ങനെ നാം അവരെ പുറത്താക്കി (فَأَخْرَجْنـــاهُمْ)." അതായത്, ഫിർഔനെയും അവന്റെ കൂട്ടരെയും. ഈയൊരു കാരണത്താൽ പുറപ്പെടാനുള്ള ആഗ്രഹം (داعيـة الخـروج) അവരിൽ നാം സൃഷ്ടിക്കുകയും അത് അവരെ അതിലേക്ക് നയിക്കുകയും ചെയ്തു. അവർ സ്വന്തം താല്പര്യപ്രകാരമാണ് പുറപ്പെട്ടതെങ്കിലും, ആ ആഗ്രഹം സൃഷ്ടിച്ചത് അല്ലാഹുവായതിനാൽ ഈ പുറത്താക്കലിനെ അല്ലാഹുവിലേക്ക്

രൂപകമായി (اسناد مجازي) ചേർത്തുവെച്ചിരിക്കുകയാണ്. "തോട്ടങ്ങളിൽ നിന്നും (مِنْ جَنَّاتٍ)" - നൈൽ നദിയുടെ ഇരുവശങ്ങളിലുമായി പരന്നുകിടന്നിരുന്ന ഉദ്യാനങ്ങളിൽ നിന്നും, "നീരുറവകളിൽ നിന്നും (وَعُيُونٍ)" - ജലാശയങ്ങളിൽ നിന്നും. ഇമാം രാഖിബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: കണ്ണീരുള്ളതിനാൽ മനുഷ്യന്റെ കണ്ണിനോട് (عين الجارحة) ഉപമിച്ചാണ് ജലത്തിന്റെ ഉറവിടത്തിന് 'ഐൻ' (ഉറവ) എന്ന് പറയുന്നത്. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന തഫ്സീറിൽ പറയുന്നു: 'ഉയൂൻ' എന്നാൽ ഒഴുകുന്ന പുഴകളാണ്. കാശിഫി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: ഉറവകളിൽ നിന്നും. "നിധികളിൽ നിന്നും (وَكُنُوزٍ)" - അതായത് സ്വർണ്ണം, വെള്ളി തുടങ്ങിയവയിൽ നിന്നുള്ള പ്രകടമായ സമ്പത്ത്. അല്ലാഹുവിന്റെ അവകാശങ്ങൾ (സകാത്ത്) വീട്ടപ്പെടാത്ത ഏതൊരു സമ്പത്തും ഭൂമിക്ക് മുകളിൽ പരസ്യമായിരിക്കുന്നതാണെങ്കിൽ പോലും അത് 'കൻസ്' (നിധി) തന്നെയാണ് എന്നതിനാലാണ് അതിനെ നിധി എന്ന് വിളിച്ചത്. എന്നാൽ സകാത്ത് വീട്ടപ്പെട്ട സമ്പത്ത് ഏഴാം ഭൂമിക്കടിയിൽ കുഴിച്ചിട്ടതാണെങ്കിൽ പോലും അത് നിധിയല്ല. സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള വലിയ സമ്പത്തിനാണ് 'കൻസ്' (كنز) എന്ന് പറയുന്നത്. നിധി (كنز), ഭൂമിയിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന നിധി (ركاز), ഖനിജം (معدن) എന്നിവ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഇപ്രകാരമാണ്: ഭൂമിയിൽ നിക്ഷേപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സമ്പത്താണ് 'രികാസ്'. അത് പ്രകൃത്യാ ഉണ്ടായതോ മനുഷ്യൻ വെച്ചതോ ആകാം. എന്നാൽ പ്രകൃത്യാ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതിനെ 'മഅ്ദിൻ' എന്നും, മനുഷ്യൻ കുഴിച്ചിട്ടതിനെ 'കൻസ്' എന്നും വിളിക്കുന്നു. 'ഖരീദത്തുൽ അജാഇബ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: ഈജിപ്ത് ദേശത്ത് ധാരാളം നിധികളുണ്ട്. ഈജിപ്തിലെ ഭൂരിഭാഗം ഭൂമിയും സ്വർണ്ണം കുഴിച്ചിട്ടതാണെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. അവിടെ നിധികളില്ലാത്ത ഒരു സ്ഥലം പോലുമില്ലെന്ന് പറയപ്പെടുന്നതുവരെ കാര്യങ്ങൾ എത്തിയിരിക്കുന്നു. "ആദരണീയമായ സ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും (وَمَقَامٍ كَرِيمٍ)" - അതായത് മനോഹരമായ ഭവനങ്ങളിൽ നിന്നും പ്രൗഢമായ സദസ്സുകളിൽ നിന്നും. ഇമാം സുഹൈലി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'അത്തഅ്രീഫ് വൽ ഇഅ്ലാം' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: ഒരുവിഭാഗം മുഫസ്സിറുകളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഇത് ഈജിപ്തിലെ 'ഫയൂം'

(الفيوم) എന്ന പ്രദേശമാണ്. 'അത്തക്മില'യിൽ പറയുന്നതുപോലെ 'ഫയൂം' എന്നാൽ 'ആയിരം ദിവസങ്ങൾ' (الف يوم) എന്നാണ് അർത്ഥം. യൂസുഫ് സിദ്ദീഖ് അലൈഹിസ്സലാം നിർമ്മിച്ച വലിയൊരു നഗരമാണത്. അതിലൂടെ ഒരു നദി ഒഴുകുന്നുണ്ട്. ലോകത്തിലെ അത്ഭുതങ്ങളിലൊന്നാണ് ആ നദി; കാരണം അത് നൈൽ നദിയുമായി ബന്ധപ്പെടുകയും പിന്നീട് വേർപെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ ***59*** മുതൽ ***62*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്: 'അങ്ങനെ നാം അവരെ (ബനൂ ഇസ്രായേലുകാരെ) ആ തോട്ടങ്ങളിൽ നിന്നും അരുവികളിൽ നിന്നും പുറത്താക്കി.' (ഖുർആൻ ***26:59***). ഈ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ഫിർഔന്റെയും കൂട്ടരുടെയും അഹങ്കാരവും ധിക്കാരവും കാരണം അവർക്ക് ലഭിച്ചിരുന്ന ഭൗതികമായ എല്ലാ സൗഭാഗ്യങ്ങളും അല്ലാഹു എടുത്തുമാറ്റി എന്നതാണ്. 'നിക്ഷേപങ്ങളിൽ നിന്നും ഉന്നതമായ വാസസ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും.' (ഖുർആൻ ***26:60***). ഇവിടെ 'നിക്ഷേപങ്ങൾ' (كنوز) എന്നത് അവരുടെ ഭൗതിക സമ്പത്തിനെയും, 'ഉന്നതമായ വാസസ്ഥലങ്ങൾ' (مقام كريم) എന്നത് അവരുടെ അധികാരത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ ആത്മീയമായി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, അല്ലാഹുവിനെ മറന്നുള്ള ഭൗതികമായ എല്ലാ ആഡംബരങ്ങളും ഒടുവിൽ നഷ്ടപ്പെടാനുള്ളതാണെന്ന് ഇത് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. 'അങ്ങനെ നാം അവരെ ആ നാടുകളിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കി.' (ഖുർആൻ ***26:61***). തുടർന്ന്, മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെയും അനുയായികളെയും ഫിർഔൻ പിന്തുടർന്നപ്പോൾ, 'രണ്ടു കൂട്ടരും പരസ്പരം കണ്ടുമുട്ടിയപ്പോൾ മൂസായുടെ അനുയായികൾ പറഞ്ഞു: തീർച്ചയായും നാം പിടിക്കപ്പെടാൻ പോകുകയാണ്.' (ഖുർആൻ ***26:61***). ഈ ഘട്ടത്തിൽ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അചഞ്ചലമായ വിശ്വാസത്തോടെ പ്രതികരിച്ചു: 'അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ഒരിക്കലുമില്ല, തീർച്ചയായും എന്റെ കൂടെ എന്റെ രക്ഷിതാവുണ്ട്, അവൻ എനിക്ക് വഴി കാണിച്ചുതരും.' (ഖുർആൻ ***26:62***). ഇവിടെ 'എന്റെ കൂടെ എന്റെ രക്ഷിതാവുണ്ട്' (إن معي ربي) എന്ന പ്രയോഗം അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേകമായ സഹായത്തെയും (معية خاصة) അവന്റെ സാമീപ്യത്തെയും കുറിക്കുന്നു. പ്രതിസന്ധികളിൽ അല്ലാഹുവിലുള്ള പൂർണ്ണമായ ഭരമേൽപ്പിക്കൽ (توكل) എങ്ങനെയായിരിക്കണം എന്നതിന്റെ ഉത്തമ മാതൃകയാണിത്.

ശൈത്യകാലത്തിന്റെ ദിനങ്ങളിൽ, പതിവുപോലെ കാലം കടന്നുപോകുന്നു. ഈ നഗരത്തിന് മുന്നൂറ്റി അറുപത് സമൃദ്ധമായ ഗ്രാമങ്ങളുണ്ട്, അവയെല്ലാം കൃഷിയിടങ്ങളും ധാന്യശേഖരങ്ങളുമാണ്. യൂസുഫ് അലൈഹിസ്സലാം അവയെ വർഷത്തിലെ ദിവസങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിനനുസരിച്ച് ക്രമീകരിച്ചിരുന്നുവെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. ഈജിപ്തിലെ നാടുകളിൽ ക്ഷാമം അനുഭവപ്പെടുമ്പോൾ, ഓരോ ഗ്രാമവും ഈജിപ്തിലെ ജനങ്ങൾക്ക് ഒരു ദിവസം വീതം ഭക്ഷണം നൽകിയിരുന്നു. ഫയ്യൂം പ്രദേശത്ത് ധാരാളം തോട്ടങ്ങളും മരങ്ങളും വിലകുറഞ്ഞ പഴങ്ങളും വർണ്ണനാതീതമായ മത്സ്യങ്ങളുമുണ്ട്. അവിടെ കരിമ്പ് ധാരാളമായി വളരുന്നു. 'അതുപോലെ' (كَذٰلِكَ) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, ആ അത്ഭുതകരമായ പുറന്തള്ളൽ പോലെത്തന്നെ അവരെ നാം പുറത്താക്കി എന്നാണ്. ഇത് 'നാം പുറത്താക്കി' എന്നതിനെ ഉപമിക്കുന്ന ഒരു ക്രിയാവിശേഷണമാണ്. അബൂ ലൈത്ത് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അതുപോലെ' എന്നാൽ, എന്നോട് അനുസരണക്കേട് കാണിച്ചവരോട് ഞാൻ ഇപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കും എന്നാണ്. 'ഇസ്രായേൽ സന്തതികൾക്ക് നാം അവയെ അവകാശപ്പെടുത്തി' (وَأَوْرَثْناها بَنِي إِسْرائِيلَ) എന്നതിനർത്ഥം, ആ തോട്ടങ്ങളും ഉറവകളും നിധികളും സ്ഥാനങ്ങളും അവർക്ക് നാം അധീനപ്പെടുത്തി നൽകി എന്നാണ്. ഒരു അവകാശിക്ക് സ്വത്ത് ലഭിക്കുന്നത് പോലെ, അതിന്റെ ഉടമസ്ഥർ അത് ഉപേക്ഷിച്ചു പോയ നിമിഷം മുതൽ അവർക്ക് അത് ലഭിച്ചതുപോലെയായി. ഫർഔന്റെ സൈന്യം കടലിൽ മുങ്ങിയ ശേഷം ഇസ്രായേൽ സന്തതികൾ ഈജിപ്തിലെത്തി എല്ലാ കോപ്റ്റിക് സ്വത്തുക്കളും കൈവശപ്പെടുത്തിയെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു. എന്നാൽ ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഭരണകാലത്താണ് അവർ ഈജിപ്തുകാരുടെ മേൽ ആധിപത്യം സ്ഥാപിച്ചതെന്ന് കൂടുതൽ ശരിയായ അഭിപ്രായം. ത്വബ്രി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നതനുസരിച്ച്, അവർ ഫർഔന്റെ നാടുകൾ കൈവശപ്പെടുത്തിയെങ്കിലും അതിൽ പ്രവേശിച്ചില്ല, മറിച്ച് അവർ ശാം (ലെവന്റ്) പ്രദേശത്താണ് താമസിച്ചത്. ഫർഔൻ തന്റെ സൈന്യത്തിന്റെ മുൻനിരയിൽ ആറു ലക്ഷം കുതിരപ്പടയാളികളെയും, വലതുവശത്ത് ആറു ലക്ഷം, ഇടതുവശത്ത് ആറു ലക്ഷം, പിൻനിരയിൽ ആറു ലക്ഷം എന്നിങ്ങനെ അസംഖ്യം സൈനികരുമായി പുറപ്പെട്ടു. അവർ

ഇരുമ്പ് കടലിലെ തിരമാലകൾ പോലെ ആയുധധാരികളായിരുന്നു. 'അവർ അവരെ പിന്തുടർന്നു' (فَأَتْبَعُوهُمْ) എന്നതിലെ ഹംസ മുറിച്ചുകൊണ്ട് വായിക്കുമ്പോൾ, ഒരാൾ മറ്റൊരാളെ പിടികൂടാൻ ശ്രമിക്കുന്നു എന്നാണ് അർത്ഥം. 'സൂര്യോദയ സമയത്ത്' (مُشْرِقِينَ) അവർ എത്തിയപ്പോൾ, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സൈന്യം ചെങ്കടലിന്റെ തീരത്തെത്തിയിരുന്നു. അവർ കടക്കാൻ മാർഗ്ഗം ആലോചിക്കുമ്പോൾ പെട്ടെന്ന് ഫർഔന്റെ സൈന്യം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. 'രണ്ടു സംഘങ്ങളും പരസ്പരം കണ്ടപ്പോൾ' (فَلَمَّا تَرَاءَا الْجَمْعَانِ), മൂസായുടെയും ഫർഔന്റെയും സംഘങ്ങൾ പരസ്പരം കാണാവുന്നത്ര അടുത്തെത്തി. മൂസായുടെ അനുയായികൾ പറഞ്ഞു: 'നാം തീർച്ചയായും പിടിക്കപ്പെടും'. അപ്പോൾ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'ഒരിക്കലുമില്ല' (كَلَّا). അതായത്, അത്തരം ചിന്തകളിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ വിട്ടുനിൽക്കുക. തീർച്ചയായും എന്റെ കൂടെ എന്റെ രക്ഷിതാവുണ്ട് (إِنَّ مَعِيَ رَبِّي), അവൻ എന്നെ സംരക്ഷിക്കുകയും സഹായിക്കുകയും ചെയ്യും. ജുനൈദ് റഹിമഹുള്ളാഹിനോട് ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'പരിപാലനമാണോ (عناية) അതോ സംരക്ഷണമാണോ (رعاية) ആദ്യം?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'മണ്ണും വെള്ളവും സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് മുൻപേ പരിപാലനമുണ്ട്.' അല്ലാഹു തീർച്ചയായും എന്നെ രക്ഷയുടെ വഴിയിലേക്ക് നയിക്കും. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ വാക്കിൽ 'കൂടെയുണ്ട്' (معية) എന്നതിനെ ആദ്യം ചേർത്തപ്പോൾ, നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം 'അല്ലാഹു നമ്മോടൊപ്പമുണ്ട്' (إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا) എന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ അത് അവസാനം ചേർത്തത്, കലീമുള്ളാഹി (മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ അവസ്ഥയിൽ നിന്ന് സംസാരിച്ചതാണെന്ന് ജ്ഞാനികൾക്ക് വ്യക്തമാക്കാനാണ്.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 63 إلى 68]

അപ്പോൾ നാം മൂസാ നബിക്ക് (അലൈഹിസ്സലാം) ദിവ്യബോധനം (وحي) നൽകി: "നിങ്ങളുടെ വടി കൊണ്ട് കടലിൽ അടിക്കുക." അങ്ങനെ കടൽ പിളർന്നു, ഓരോ ഭാഗവും ഒരു വലിയ പർവതം (الطود العظيم) പോലെയായി നിലകൊണ്ടു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ശക്തിയുടെയും (قدرة الله) അവന്റെ ദൂതനിലുള്ള വിശ്വാസത്തിന്റെ പ്രതിഫലനമായിരുന്നു. അവിടെ നാം മറ്റുള്ളവരെ, അതായത് ഫിർഔനെയും അവന്റെ സൈന്യത്തെയും, അവരുടെ അന്ത്യത്തിലേക്ക് അടുപ്പിച്ചു. ഇത് സത്യനിഷേധികൾക്കുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ കെണിയായിരുന്നു. അങ്ങനെ നാം മൂസാ നബിയെയും (അലൈഹിസ്സലാം) അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പമുള്ളവരെയും പൂർണ്ണമായി രക്ഷപ്പെടുത്തി, അവരുടെ വിശ്വാസത്തിനും ക്ഷമയ്ക്കും (صبر) പ്രതിഫലമായി. പിന്നീട് നാം മറ്റുള്ളവരെ, അഹങ്കാരത്തിലും ധിക്കാരത്തിലും മുഴുകിയവരെ, കടലിൽ മുക്കി നശിപ്പിച്ചു. നിശ്ചയം, ഈ സംഭവത്തിൽ ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് (آية). എന്നാൽ അവരിൽ അധികപേരും സത്യവിശ്വാസികളായിരുന്നില്ല, കാരണം അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ സത്യം കാണാൻ വിസമ്മതിച്ചു. തീർച്ചയായും നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് പ്രതാപശാലിയും (العزيز) കരുണാനിധിയുമാണ് (الرحيم). അവൻ തന്റെ ശത്രുക്കളോട് പ്രതികാരം ചെയ്യുന്നതിൽ പ്രതാപശാലിയും, തന്റെ ഇഷ്ടദാസന്മാരോട് കരുണ ചൊരിയുന്നതിൽ ദയാലുവുമാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിവരിക്കുന്നു: 'മുരീദ്' (അഭിലാഷി) എന്നും 'മുറാദ്' (അഭിലഷിതൻ) എന്നും രണ്ട് അവസ്ഥകളുണ്ട്. മുരീദ് തന്റെ ഇച്ഛകളെ അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛയിൽ ലയിപ്പിക്കുന്നു. മുറാദ് ആകട്ടെ, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവനായിത്തീരുന്നു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം 'എന്റെ റബ്ബ് എന്നോടൊപ്പമുണ്ട്' (مَعِيَ رَبِّي) എന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ, അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിപരമായ അവസ്ഥയെ സൂചിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ നമ്മുടെ പ്രിയപ്പെട്ട നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം സിദ്ദീഖ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനോടൊപ്പം

ഗുഹയിൽ വെച്ച് 'അല്ലാഹു നമ്മോടൊപ്പമുണ്ട്' (إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا) എന്ന് അരുളിയത്, ഉമ്മത്തിന്റെ മുഴുവൻ ആത്മീയ ഉന്നതിയെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം തേടാൻ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പ്രാർത്ഥിച്ച ആ പ്രത്യേക വചനങ്ങൾ (كلمات) അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു മസ്ഊദ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു വഴി നമുക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്: 'അല്ലാഹുവേ, സർവ്വ സ്തുതിയും നിനക്കാണ്, പരാതികൾ നിന്റെയടുക്കൽ മാത്രമാണ്, സഹായം നിന്നോട് മാത്രമാണ്, നീയാണ് ഏക ആശ്രയം. അല്ലാഹുവിനെക്കൊണ്ടല്ലാതെ ഒരു മാറ്റവും ശക്തിയുമില്ല.' തുടർന്ന്, അല്ലാഹു മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനോട് തന്റെ വടി കൊണ്ട് കടലിൽ അടിക്കാൻ കൽപ്പിച്ചു. അത് ഖുൽസും കടലായിരുന്നു (ബഹ്റുൽ ഖുൽസും). ആ വടി കൊണ്ടുള്ള പ്രഹരത്താൽ കടൽ പന്ത്രണ്ട് വഴികളായി പിളർന്നു. ഓരോ ഭാഗവും വലിയ പർവ്വതം പോലെ (طود عظيم) ഉയർന്നു നിന്നു. ബനൂ ഇസ്രായേൽ ജനതയ്ക്ക് ആ ഉണങ്ങിയ പാതയിലൂടെ സുരക്ഷിതമായി കടന്നുപോകാൻ അല്ലാഹു സൗകര്യമൊരുക്കി.

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ് *65* മുതൽ *68* വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ *(تفسير روح البيان)* ഇമാം ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി അൽ-ബുർസവി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: *{وَأَنجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُ أَجْمَعِينَ * ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ}* 'പിന്നീട് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം നെയും അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പമുണ്ടായിരുന്ന മുഴുവൻ ആളുകളെയും നാം രക്ഷപ്പെടുത്തി. അതിനുശേഷം മറ്റുള്ളവരെ നാം മുക്കി നശിപ്പിച്ചു.' ഈ ചരിത്രസംഭവത്തിന് പിന്നിൽ മഹത്തായ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളും ഉൾക്കാഴ്ചകളും *(لطائف)* അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആത്മീയ പൊരുളനുസരിച്ച്, ഇവിടെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം എന്നത് മനുഷ്യന്റെ ഉത്കൃഷ്ടമായ ആത്മാവിനെയും *(روح)* ഹൃദയത്തെയും *(قلب)* സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പമുണ്ടായിരുന്ന അനുയായികൾ ഹൃദയത്തെ അനുഗമിക്കുന്ന പ്രശംസനീയമായ ആത്മീയ ശക്തികളാണ് *(القوى الروحانية الحميدة)*. അല്ലാഹുവിന്റെ കൃപയാൽ അവർ ഭൗതികതയുടെയും പരീക്ഷണങ്ങളുടെയും പ്രക്ഷുബ്ധമായ സമുദ്രത്തിൽ നിന്നും സുരക്ഷിതമായി രക്ഷപ്രാപിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഫിർഔനും അവന്റെ സൈന്യവും മനുഷ്യന്റെ അധമമായ അഹംഭാവത്തെയും *(نفس)* അതിന്റെ ദുർവിചാരങ്ങളെയും തന്നിഷ്ടങ്ങളെയും *(الهوى والشهوات)* പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ കോപത്തിന്റെയും വിനാശത്തിന്റെയും ആഴക്കടലിൽ മുങ്ങിത്താഴാൻ വിധിക്കപ്പെട്ടവരാണ്. *{إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً}* 'തീർച്ചയായും അതിൽ വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് *(آية)*. എന്നാൽ അവരിൽ ഭൂരിഭാഗം പേരും വിശ്വസിക്കുന്നവരായില്ല.' സത്യവിശ്വാസികളെ രക്ഷിക്കുകയും അക്രമികളെ നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്ത ഈ സംഭവത്തിൽ അകക്കണ്ണുള്ളവർക്ക് *(بصيرة)* വലിയ പാഠമുണ്ട്. എങ്കിലും ഭൂരിപക്ഷം മനുഷ്യരും തങ്ങളുടെ അഹംഭാവത്തിന്റെ ഇരുളിൽ അകപ്പെട്ട് സത്യത്തിന്റെ പ്രകാശത്തിലേക്ക് കടന്നുവരുന്നില്ല. *{وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ}* 'തീർച്ചയായും നിന്റെ രക്ഷിതാവ് പ്രതാപശാലിയും *(العزيز)* പരമകാരുണികനും *(الرحيم)* തന്നെയാകുന്നു.' അവൻ തന്റെ ശത്രുക്കളെ ശിക്ഷിക്കുന്നതിൽ

അതീവ പ്രതാപശാലിയും *(العزيز)* തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട ദാസന്മാരെ കാത്തുരക്ഷിക്കുന്നതിൽ അത്യധികം പരമകാരുണികനും *(الرحيم)* ആകുന്നു. ഇവിടെ അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യപ്രതാപവും *(جلال)* ദിവ്യസൗന്ദര്യവും *(جمال)* ഒരേസമയം വെളിപ്പെടുന്നു. പ്രതാപത്തിലൂടെ അവൻ അഹങ്കാരികളെ തകർക്കുകയും, കാരുണ്യത്തിലൂടെ അവൻ പ്രണയിതാക്കളെയും സത്യാന്വേഷികളെയും ചേർത്തുപിടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഖുർആനിലെ 'വഅസ്‌ലഫ്നാ' (وَأَزْلَفْنَا) എന്ന വചനത്തിന് 'അടുപ്പിക്കുക' എന്നും 'ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുക' എന്നും അർത്ഥം നൽകാം. ഇതിൽ ആദ്യത്തെ അർത്ഥമാണ് കൂടുതൽ ഉചിതം. സമുദ്രം പിളർന്ന ആ സ്ഥലം അസാധ്യമായ കാര്യങ്ങൾ സംഭവിക്കുന്നതിലേക്കുള്ള സൂചനയാണ്. 'അൽ-ആഖരീൻ' (الْآخَرِينَ) എന്നത് ഫിർഔനെയും അവന്റെ ജനതയെയും കുറിക്കുന്നു. അവർ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെയും അനുയായികളെയും പിന്തുടർന്ന് കടലിലേക്ക് പ്രവേശിച്ചു. അല്ലാഹു മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെയും കൂടെയുള്ളവരെയും സമുദ്രത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുത്തി. അവർ കരയിലെത്തുന്നതുവരെ സമുദ്രം പിളർന്ന അവസ്ഥയിൽ തന്നെ നിലനിർത്തി. പിന്നീട് ഫിർഔനും കൂട്ടരും കടലിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ സമുദ്രം അവർക്ക് മേൽ കൂട്ടിയിടിപ്പിച്ച് നാം അവരെ മുക്കിക്കളഞ്ഞു. ബനൂ ഇസ്രായേല്യർ കടലിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതരായി പുറത്തുവന്നപ്പോൾ, ഫിർഔനും സൈന്യവും തങ്ങളെ പിന്തുടരുമോ എന്ന ഭയത്താൽ സമുദ്രം പഴയ അവസ്ഥയിലേക്ക് മടങ്ങണമെന്ന് മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം ആഗ്രഹിച്ചു. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപന വന്നു: 'മൂസാ, സമുദ്രത്തെ ശാന്തമായി വിട്ടേക്കുക (അതായത്, പിളർന്ന അവസ്ഥയിൽ തന്നെ നിലനിർത്തുക), കാരണം ഫിർഔനും അവന്റെ സൈന്യവും മുങ്ങിമരിക്കാൻ വിധിക്കപ്പെട്ടവരാണ്.' അങ്ങനെ അല്ലാഹു അവരെ നശിപ്പിച്ചു. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം രക്ഷപ്പെടുകയും ശത്രുക്കൾ നശിക്കുകയും ചെയ്ത ആ ദിവസം മുഹറം പത്താം തീയതി തിങ്കളാഴ്ചയായിരുന്നു. ആ അനുഗ്രഹത്തിന് നന്ദിയായി മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അന്ന് നോമ്പനുഷ്ഠിച്ചു. ഈ സംഭവങ്ങളിൽ, പ്രത്യേകിച്ച് രക്ഷപ്പെടുത്തലിലും നശിപ്പിക്കലിലും ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക്

വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് (آيـــة). ഫിർഔന്റെ ജനതയിൽ വിശ്വസിച്ചവർ വളരെ കുറവായിരുന്നു. ഫിർഔന്റെ പത്നി ആസിയ റളിയള്ളാഹു അൻഹ, വിശ്വാസിയായ ഖർബീൽ, യൂസുഫ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഭൗതികാവശിഷ്ടങ്ങൾ ഈജിപ്തിൽ നിന്ന് കൊണ്ടുപോകാൻ വഴി കാണിച്ച മർയം ബിൻത് നാമൂശ എന്നിവരൊഴികെ മറ്റാരും വിശ്വസിച്ചില്ല. നിശ്ചയമായും നിന്റെ രക്ഷിതാവ് പ്രതാപിയും (العـــزيز) ശത്രുക്കളോട് പ്രതികാരം ചെയ്യുന്നവനുമാണ്; തന്റെ ഔലിയാക്കളോട് കരുണയുള്ളവനുമാണ് (الرحيم). ഈ സൂറത്തിൽ എട്ടു സ്ഥലങ്ങളിൽ 'ഇന്ന ഫീ ദാലിക' (إِنَّ فِي ذَٰلِكَ) എന്ന് ആവർത്തിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. ഓരോ പ്രവാചകന്റെയും ചരിത്രത്തിന് ശേഷം ഇത് വരുന്നത്, ആ പ്രവാചകന്മാരുടെ ജനതയിൽ വിശ്വസിക്കാത്തവരാണ് ഭൂരിഭാഗവും എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഈ ചരിത്രങ്ങൾ കേൾക്കുന്ന ഖുറൈശികൾക്കും ഇതിൽ വലിയ പാഠമുണ്ട്. വഹ്യ് അല്ലാതെ മറ്റൊരാളിൽ നിന്നും കേൾക്കാതെ തന്നെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഈ ചരിത്രങ്ങൾ വിവരിക്കുന്നത് തന്നെ ഒരു വലിയ ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, 'അക്സറഹും' (أكـثرهم) എന്ന സർവ്വനാമം നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമിന്റെ ജനതയെയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെന്നാണ്. അതായത്, ഈ ചരിത്രങ്ങൾ കേട്ടിട്ടും മക്കയിലെ ജനങ്ങൾ പാഠം ഉൾക്കൊള്ളുന്നില്ല. ഫിർഔന്റെ ജനതയ്ക്ക് സംഭവിച്ചത് തങ്ങൾക്കും സംഭവിക്കുമെന്ന് അവർ ഭയപ്പെടണം. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതാപം അവിടുത്തെ ശത്രുക്കളെ പിടികൂടാൻ ശക്തമാണ്, അതേസമയം അവിടുത്തെ കരുണ അവിടുന്ന് ശിക്ഷയിൽ ധൃതി കാണിക്കാതെ അവർക്ക് സാവകാശം നൽകുന്നു. ഈ വചനം പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമിന് വലിയൊരു ആശ്വാസമാണ് നൽകുന്നത്.

അവരോട്, അതായത് സത്യനിഷേധികളായ ജനങ്ങളോട്, ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വൃത്താന്തം *(نبأ)* ഓതിക്കേൾപ്പിക്കുക. ഈ വൃത്താന്തം കേൾക്കുന്നതിലൂടെ അവർക്ക് സന്മാർഗ്ഗം ലഭിക്കുമെന്നും, പൂർവ്വികരെ അന്ധമായി അനുകരിക്കുന്നതിലെ അബദ്ധം അവർക്ക് ബോധ്യപ്പെടുമെന്നും പ്രതീക്ഷിക്കാം. ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ പിതാവിനോടും ജനങ്ങളോടും ചോദിച്ച സന്ദർഭം ഓർക്കുക: "നിങ്ങൾ എന്തൊന്നിനെയാണ് ആരാധിക്കുന്നത് *(تعبدون)*?" ഈ ചോദ്യം കേവലം ഒരു വിവരമന്വേഷിക്കലായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് അവരുടെ അന്ധമായ അനുകരണത്തെയും, യുക്തിരഹിതമായ വിശ്വാസങ്ങളെയും ചോദ്യം ചെയ്യലായിരുന്നു. സത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അന്വേഷണത്തിന്റെ ആദ്യ പടിയായിരുന്നു അത്. അവർ പ്രതിവചിച്ചു: "ഞങ്ങൾ വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നു *(نعبد أصنامًا)*. അവയുടെ മുമ്പിൽ ഞങ്ങൾ ഭക്തിയോടെ നിലകൊള്ളുകയും *(عاكفين)* ചെയ്യുന്നു." അവരുടെ ഈ മറുപടി, അവരുടെ ആരാധനയുടെ അടിസ്ഥാനം യുക്തിയോ ദിവ്യബോധനമോ ആയിരുന്നില്ല, മറിച്ച് കേവലം പാരമ്പര്യമായിരുന്നു എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. അപ്പോൾ ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം അവരോട് ചോദിച്ചു: "നിങ്ങൾ അവയോട് സഹായം തേടുമ്പോൾ *(تدعون)* അവ നിങ്ങളെ കേൾക്കുമോ? അല്ലെങ്കിൽ അവ നിങ്ങൾക്ക് ഉപകാരമോ ഉപദ്രവമോ ചെയ്യുമോ?" ഈ ചോദ്യങ്ങളിലൂടെ, വിഗ്രഹങ്ങളുടെ കഴിവില്ലായ്മയും, അവയുടെ ആരാധനയുടെ നിരർത്ഥകതയും അദ്ദേഹം യുക്തിപരമായി സ്ഥാപിക്കുകയായിരുന്നു. കേൾക്കാനോ, ഉപകരിക്കാനോ, ഉപദ്രവിക്കാനോ കഴിവില്ലാത്ത ഒന്നിനെ ആരാധിക്കുന്നത് എത്രമാത്രം അബദ്ധമാണെന്ന് അദ്ദേഹം അവരെ ചിന്തിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. യഥാർത്ഥത്തിൽ, കേൾവിയും കാഴ്ചയും ഉപകാരവും ഉപദ്രവവും നൽകാനുള്ള കഴിവുമെല്ലാം സർവ്വശക്തനായ അല്ലാഹുവിന് മാത്രമുള്ളതാണ്. അവർ പ്രതിവചിച്ചു: "അല്ല, ഞങ്ങളുടെ പിതാക്കന്മാർ ഇപ്രകാരം ചെയ്യുന്നത് ഞങ്ങൾ കണ്ടിട്ടുണ്ട്." സത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അന്വേഷണത്തെക്കാൾ,

പൂർവ്വികരുടെ പാതയെ അന്ധമായി പിന്തുടരുന്നതിലായിരുന്നു അവരുടെ താല്പര്യം. ഇത് അന്ധമായ അനുകരണത്തിന്റെ (تقليد أعمى) ഏറ്റവും വലിയ തെളിവാണ്. സത്യം വ്യക്തമാകുമ്പോൾ പോലും, പൂർവ്വികരുടെ തെറ്റായ ആചാരങ്ങളെ മുറുകെപ്പിടിക്കുന്നത് സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കാൻ കാരണമാകുന്നു.

പ്രവാചകന്റെ (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) കരങ്ങളിലൂടെ അനേകം ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ (മുഅ്ജിസത്തുകൾ) വെളിവായപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തിന് മുൻപുള്ള പ്രവാചകന്മാർ തങ്ങളുടെ ജനതയുടെ ധിക്കാരത്തിൽ ക്ഷമിച്ചതിനെക്കുറിച്ചും, ദൈവിക സഹായം (ഫറജ്) വരുന്നതുവരെ കാത്തിരുന്നതിനെക്കുറിച്ചുമുള്ള ഇത്തരം കഥകൾ ഓർമ്മിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. 'ക്ഷമിക്കുക, നിങ്ങൾ വിജയിക്കും, അവർ വിജയിച്ചതുപോലെ' എന്ന് പറയപ്പെട്ടതുപോലെ. ഹാഫിസ് പറയുന്നു: 'എന്റെ അദൃശ്യലോകത്തിന്റെ സംരക്ഷകൻ എനിക്കൊരു സന്തോഷവാർത്ത നൽകി... ലോകത്ത് ആരും എന്നെന്നും ദുഃഖിതനായിരിക്കില്ല.' അവർക്ക് നിങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്യുക (وَاتْلُ عَلَيْهِمْ) എന്നതിലെ 'തിലാവത്ത്' (تلاوة) എന്നത് തുടർച്ചയായി വായിക്കുന്നതിനെയാണ്. 'ഖിറാഅത്ത്' (قراءة) എന്നത് ഇതിനേക്കാൾ വിശാലമായ അർത്ഥമുള്ളതാണ്. അതായത്, അറബികളിലെ ബഹുദൈവാരാധകരോട് നിങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്യുക, മക്കയിലെ ജനങ്ങളോട് ഇബ്റാഹീം നബിയുടെ (അലൈഹിസ്സലാം) മഹത്തായ വൃത്താന്തം (نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ) അറിയിക്കുക. കാശിഫി പറയുന്നു: 'ഇബ്റാഹീം നബിയുടെ (അലൈഹിസ്സലാം) വൃത്താന്തം, അവരിലേക്ക് അവർ ശരിയായ ബന്ധം ചേർക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്താനപരമ്പരയിൽ അഭിമാനം കൊള്ളുകയും ആശ്രയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.' 'ഇദ് ഖാല' (إِذْ قَالَ) എന്നത് വൃത്താന്തത്തിനുള്ള ഒരു കാലസൂചകമാണ്. അദ്ദേഹം തന്റെ പിതാവ് ആസറിനോടും (ഇതൊരു ചരിത്രപരമായ കാര്യമാണ്, മുൻപ് സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ) തന്റെ ജനതയോടും, അതായത് ബാബിലോണിലെ ജനങ്ങളോടും പറഞ്ഞ സന്ദർഭം. ബാബിലോൺ ഇറാഖിലെ ഒരു സ്ഥലമാണ്, അവിടേക്കാണ് മന്ത്രവിദ്യയെ (സിഹ്ർ) ചേർത്ത് പറയുന്നത്. 'ഖൗമ്' (قوم) എന്ന വാക്ക് യഥാർത്ഥത്തിൽ

സ്ത്രീകളെയൊഴികെ പുരുഷന്മാരുടെ സംഘത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം (الرِّجالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّساءِ - പുരുഷന്മാർ സ്ത്രീകളുടെ മേൽ സംരക്ഷകരാണ്) ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു. എന്നാൽ ഖുർആനിൽ പൊതുവെ സ്ത്രീകളെയും പുരുഷന്മാരെയും ഒരുമിച്ച് ഉദ്ദേശിച്ചാണ് ഈ വാക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്നത്, 'അൽ-മുഫ്റദാത്ത്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉള്ളതുപോലെ. 'നിങ്ങൾ എന്താണ് ആരാധിക്കുന്നത്?' (ما تَعْبُدُونَ) എന്ന ചോദ്യം, അവർ വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നവരാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് അറിയാമായിരുന്നിട്ടും, അവരുടെ വഴികേടിനെക്കുറിച്ച് അവരെ ബോധവാന്മാരാക്കാനും അവർ ആരാധിക്കുന്നത് ആരാധനയ്ക്ക് അർഹമല്ലെന്ന് കാണിക്കാനുമായിരുന്നു. പേർഷ്യനിൽ: 'നിങ്ങൾ എന്താണ് ആരാധിക്കുന്നത്?' അവർ പറഞ്ഞു: 'ഞങ്ങൾ വിഗ്രഹങ്ങളെ (أَصْناماً) ആരാധിക്കുന്നു.' 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നതനുസരിച്ച്, അവ എഴുപത്തിരണ്ട് വിഗ്രഹങ്ങളായിരുന്നു, സ്വർണ്ണം, വെള്ളി, ഇരുമ്പ്, ചെമ്പ്, മരം എന്നിവകൊണ്ട് നിർമ്മിച്ചത്. 'ഫത്ഹുർറഹ്മാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നതനുസരിച്ച്, 'സ്വനം' (صنم) എന്നത് കല്ലുകൊണ്ടോ മറ്റോ മനുഷ്യരൂപത്തിൽ നിർമ്മിച്ചതാണ്. 'അൽ-മുഫ്റദാത്ത്' പറയുന്നു: 'സ്വനം' എന്നത് വെള്ളി കൊണ്ടോ ചെമ്പ് കൊണ്ടോ ഉണ്ടാക്കിയ ഒരു രൂപമാണ്, 'വസൻ' (وثن) എന്നത് ആരാധിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന കല്ലുകളാണ്. കാശിഫി പറയുന്നു: 'അതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, അവർ വിവിധ ലോഹങ്ങൾ കൊണ്ട് വ്യത്യസ്ത രൂപങ്ങളിൽ നിർമ്മിക്കുകയും അവയുടെ ആരാധനയിൽ നിരന്തരം മുഴുകുകയും ചെയ്തിരുന്ന പ്രതിമകളെയാണ്.' അവർ പറഞ്ഞതുപോലെ: 'അങ്ങനെ ഞങ്ങൾ അവയ്ക്ക് മുന്നിൽ ഭക്തിയോടെ നിലകൊള്ളുന്നു' (فَنَظَلُّ لَها عاكِفِينَ). അവർ 'വിഗ്രഹങ്ങൾ' എന്ന് പറഞ്ഞ് നിർത്താതെ, തങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തി വെളിവാക്കിക്കൊണ്ടും വിഗ്രഹങ്ങളോടുള്ള തങ്ങളുടെ നിരന്തരമായ ഭക്തിയെ സന്തോഷത്തോടെയും അഭിമാനത്തോടെയും ചേർത്ത് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് മറുപടിയിൽ വിശദീകരണം നൽകി. 'ഞാൻ ഇന്ന കാര്യം ചെയ്തു' എന്ന് 'ളലിൽതു' (ظللت) എന്ന് കസറോട് കൂടി പറയുമ്പോൾ, രാത്രിയൊഴികെ പകൽ സമയത്ത് ചെയ്തു എന്നാണർത്ഥം.

എന്നാൽ അവരുടെ വിഗ്രഹാരാധന പകൽ സമയത്ത് മാത്രമായിരുന്നില്ല എന്നത് വ്യക്തമാണ്. അതിനാൽ ഇവിടെ 'ളലൂൽ' (ظـــــلول) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് നിരന്തരമായ പ്രവൃത്തിയാണ്. പേർഷ്യനിൽ ഇതിന്റെ അർത്ഥം: 'അങ്ങനെ ഞങ്ങൾ എപ്പോഴും അതിനോട് ചേർന്ന് നിൽക്കുകയും അതിനെ അനുഗമിക്കുകയും അതിന്റെ ആരാധനയിൽ നിരന്തരം മുഴുകുകയും ചെയ്യുന്നു.' 'അൽ-ഉകൂഫ്' (العكوف) എന്നാൽ ചേർന്ന് നിൽക്കുക എന്നാണ്. അതിൽ നിന്നാണ് 'മുഅ്തകിഫ്' (معتكف) എന്ന വാക്ക് വന്നത്, കാരണം അവൻ പുണ്യകർമ്മമെന്ന നിലയിൽ പള്ളിയിൽ നിരന്തരം താമസിക്കുന്നു. 'അൽ-ഉകൂഫ്' എന്ന വാക്കിനോട് 'അലാ' (عل) എന്ന പദം ചേർത്ത് പറഞ്ഞതും 'ലാം' (ل) എന്ന അക്ഷരം ഉപയോഗിച്ചതും ഒരു അധിക അർത്ഥം നൽകാനാണ്. അവർ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞതുപോലെ: 'അങ്ങനെ ഞങ്ങൾ അവയ്ക്ക് വേണ്ടി, അവയുടെ ആരാധനയിൽ മുഴുകിക്കൊണ്ടും അവയ്ക്ക് ചുറ്റും കറങ്ങിക്കൊണ്ടും നിലകൊള്ളുന്നു.' അബുൽ ലൈസ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: ഇബ്റാഹീം നബിയെ (അലൈഹിസ്സലാം) അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവ് ഒരു ഗുഹയിലാണ് പ്രസവിച്ചത്. അദ്ദേഹം പുറത്തിറങ്ങി വലുതായപ്പോൾ നഗരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. അവർ ഏത് മതത്തിലാണ് എന്ന് അറിയാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചു. ഒരു ബുദ്ധിമാൻ ഒരു നാട്ടിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ മതം എന്താണെന്ന് ചോദിച്ചറിയേണ്ടത് ഇപ്രകാരമാണ്. അവർ നേരായ പാതയിലാണെങ്കിൽ അവരോടൊപ്പം ചേരുക, നേരായ പാതയിലല്ലെങ്കിൽ അവരെ നിഷേധിക്കുക. ഇബ്റാഹീം നബി (അലൈഹിസ്സലാം) 'നിങ്ങൾ എന്താണ് ആരാധിക്കുന്നത്?' എന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ അവർ 'ഞങ്ങൾ വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നു, അങ്ങനെ ഞങ്ങൾ അവയ്ക്ക് മുന്നിൽ ഭക്തിയോടെ നിലകൊള്ളുന്നു' എന്ന് പറഞ്ഞു. അവരുടെ പ്രവൃത്തിയുടെ ന്യൂനത വ്യക്തമാക്കാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു (ഇതൊരു വിശദീകരണപരമായ തുടക്കമാണ്): 'അവർ നിങ്ങളെ കേൾക്കുമോ?' (هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ) അതായത്, നിങ്ങളുടെ പ്രാർത്ഥനകൾ അവർ കേൾക്കുമോ? ഇവിടെ 'നിങ്ങളുടെ പ്രാർത്ഥനകൾ' (دعاء كم) എന്ന മളാഫ് (ചേർത്ത് പറയപ്പെട്ട പദം) ഒഴിവാക്കിയിരിക്കുന്നു,

കാരണം 'നിങ്ങൾ' (كُمْ) എന്നത് കേൾക്കാവുന്ന ഒന്നല്ല. 'വാവ്' (و) എന്ന അക്ഷരം അവരുടെ വാദമനുസരിച്ചാണ്, കാരണം അവർ വിഗ്രഹങ്ങളെ ബുദ്ധിയുള്ളവയെപ്പോലെയാണ് കണക്കാക്കിയിരുന്നത്. 'നിങ്ങൾ വിളിച്ചപേക്ഷിക്കുമ്പോൾ' (إِذْ تَدْعُونَ) അതായത്, നിങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി നിങ്ങൾ പ്രാർത്ഥിക്കുമ്പോൾ അവർ നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം നൽകുമോ? 'അല്ലെങ്കിൽ അവർ നിങ്ങൾക്ക് പ്രയോജനം ചെയ്യുമോ?' (أَوْ يَنفَعُونَكُمْ) അവയെ ആരാധിക്കുന്നതിലൂടെ. പേർഷ്യനിൽ: 'അല്ലെങ്കിൽ അവർ നിങ്ങൾക്ക് പ്രയോജനം ചെയ്യുമോ?' 'അല്ലെങ്കിൽ അവർ ഉപദ്രവിക്കുമോ?' (أَوْ يَضُرُّونَ) അതായത്, അവയുടെ ആരാധന ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിലൂടെ അവർ നിങ്ങൾക്ക് ഉപദ്രവം ചെയ്യുമോ? കാരണം, ആരാധനയ്ക്ക് ഒന്നുകിൽ പ്രയോജനം നേടാനോ അല്ലെങ്കിൽ ദോഷം തടയാനോ കഴിയണം. പേർഷ്യനിൽ: 'അല്ലെങ്കിൽ അവർ നിങ്ങൾക്ക് ദോഷം വരുത്തുമോ?' ഇബ്റാഹീം നബിയുടെ (അലൈഹിസ്സലാം) ജനതയ്ക്ക് അദ്ദേഹത്തിന് മറുപടി നൽകാൻ കഴിഞ്ഞില്ല, അവർ അന്ധമായ അനുകരണം (تقليد) ഒരു ഒഴികഴിവായി കൊണ്ടുവന്നു. അവർ പറഞ്ഞു: 'അത്തരം കേൾവിയോ പ്രയോജനമോ ദോഷമോ ഞങ്ങൾ അവരിൽ നിന്ന് കണ്ടിട്ടില്ല, എന്നാൽ ഞങ്ങളുടെ പിതാക്കന്മാർ അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത് ഞങ്ങൾ കണ്ടിരിക്കുന്നു' (بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ). 'കദാലിക' (كَذَٰلِكَ) എന്നത് 'യഫ്അലൂന' (يَفْعَلُونَ) എന്ന ക്രിയയുടെ മൻസൂബ് (കർമ്മവിഭക്തി) ആണ്, ഇത് 'വജദ്നാ' (ഞങ്ങൾ കണ്ടു) എന്നതിന്റെ രണ്ടാമത്തെ കർമ്മമാണ്, അതായത്

ഇബ്റാഹീം നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയോട് ചോദിച്ചു: "നിങ്ങളും നിങ്ങളുടെ പൂർവ്വികരായ പിതാക്കന്മാരും ആരാധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നവയെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾ ചിന്തിച്ചുനോക്കിയിട്ടുണ്ടോ?" (أَفَرَأَيْتُم مَّا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمُ الْأَقْدَمُونَ). ഇവിടെ, ആരാധന (عبادة) എന്നത് അല്ലാഹു (സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ) അല്ലാത്ത മറ്റൊന്നിനും അവകാശപ്പെട്ടതല്ല എന്ന ഏകദൈവത്വത്തിന്റെ (توحيد) അടിസ്ഥാന തത്വം ഊന്നിപ്പറയുന്നു. തുടർന്ന് അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു: "തീർച്ചയായും അവയെല്ലാം എന്റെ ശത്രുക്കളാണ് (عدو). ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹു (رب العالمين) ഒഴികെ." ഈ പ്രസ്താവന, അല്ലാഹു (സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ) അല്ലാത്ത എല്ലാറ്റിനോടുമുള്ള ആത്മീയമായ അകൽച്ചയെയും വിച്ഛേദനത്തെയും (تبرؤ) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. യഥാർത്ഥ ശത്രുത (عداوة) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ (സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ) ഏകത്വത്തിന് വിരുദ്ധമായ എല്ലാറ്റിനോടുമാണ്. "അവനാണ് എന്നെ സൃഷ്ടിച്ചത് (خلقني). എന്നിട്ട് അവനാണ് എനിക്ക് നേർവഴി കാണിക്കുന്നത് (يهدين)." സൃഷ്ടിപ്പ് (خلق) അല്ലാഹുവിന്റെ (സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ) മാത്രം അധികാരമാണെന്നും, യഥാർത്ഥ മാർഗ്ഗദർശനം (هداية) അവനിൽ നിന്ന് മാത്രമാണെന്നും ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു. ആത്മീയമായ പാതയിൽ (طريق السلوك) മുന്നോട്ട് പോകാൻ അല്ലാഹുവിന്റെ (സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ) ഹിദായത്ത് (هداية) അനിവാര്യമാണ്. "അവനാണ് എനിക്ക് ആഹാരം നൽകുന്നതും (يطعمني) കുടിപ്പിക്കുന്നതും (يسقين)." ഭൗതികവും ആത്മീയവുമായ എല്ലാ പോഷണങ്ങളും (رزق) അല്ലാഹുവിൽ (സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ) നിന്നാണെന്ന് ഇത് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ നിലനിൽപ്പിന് അല്ലാഹുവിന്റെ (സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ) അനുഗ്രഹങ്ങൾ എത്രമാത്രം അനിവാര്യമാണെന്ന് ഈ വചനം എടുത്തു കാണിക്കുന്നു.

“ഞങ്ങളുടെ പിതാക്കന്മാർ അവയെ ആരാധിക്കുന്നതായി ഞങ്ങൾ കണ്ടു, അതിനാൽ ഞങ്ങൾ അവരെ അനുകരിച്ചു” എന്ന് അവർ പറഞ്ഞപ്പോൾ, കേൾവിയോ ഉപകാരമോ ഉപദ്രവമോ ചെയ്യാൻ ഈ വിഗ്രഹങ്ങൾക്ക് ഒട്ടും കഴിയില്ലെന്ന് അവർ സമ്മതിക്കുകയായിരുന്നു. അന്ധമായ അനുകരണം (تقليد) അല്ലാതെ തങ്ങൾക്ക് മറ്റ് പ്രമാണമൊന്നുമില്ലെന്ന് വെളിപ്പെടുത്താൻ അവർ നിർബന്ധിതരായി. യഥാർത്ഥ ലക്ഷ്യത്തിന്റെ കഅ്ബയിലേക്ക് (كعبة التحقيق) നിനക്ക് വഴി കണ്ടെത്തണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ, വഴിതെറ്റിയ അനുകർത്താവിന്റെ (مقلد) കാൽപ്പാടുകളെ പിന്തുടർന്ന് നീ സഞ്ചരിക്കരുത്. വിഗ്രഹങ്ങളിൽ നിന്ന് പൂർണ്ണമായും വിട്ടുനിന്നുകൊണ്ട് ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാം ചോദിച്ചു: “എന്നാൽ നിങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു നോക്കിയിട്ടുണ്ടോ (أفرأيتم) - അതായത്, നിങ്ങൾ സൂക്ഷ്മമായി നിരീക്ഷിക്കുകയും ദർശിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ, അല്ലെങ്കിൽ ആഴത്തിൽ ചിന്തിച്ച് മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ - നിങ്ങളും നിങ്ങളുടെ പൂർവ്വികരായ (الأقدمون) മുൻതലമുറകളും ആരാധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നവയെക്കുറിച്ച്?” യഥാർത്ഥമായ ഉൾക്കാഴ്ചയോടെയോ ശരിയായ അറിവോടെയോ നിങ്ങൾ ചിന്തിച്ചിട്ടുണ്ടോ? കാരണം, അത് പ്രവർത്തിക്കുന്നവരുടെ എണ്ണക്കൂടുതൽ കൊണ്ടോ, അതൊരു പുരാതനമായ ആചാരമായി തുടരുന്നത് കൊണ്ടോ അസത്യം (باطل) ഒരിക്കലും സത്യമായി (حق) മാറുകയില്ല. ഇവിടെ 'മാ' (ما) എന്നത് വിഗ്രഹങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ബന്ധകസർവ്വനാമമാണ് (موصولة). “തീർച്ചയായും അവർ എനിക്ക് ശത്രുക്കളാകുന്നു (فإنهم عدو لي)” എന്നത്, അവർ ആരാധിക്കുന്നവയുടെ യഥാർത്ഥ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണമാണ്. അവർക്ക് ഇതിനെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുത്തിയ ശേഷമാണ് ഇത് പറയുന്നത്. അതായത്, നിങ്ങൾ അവയുടെ യാഥാർത്ഥ്യം നോക്കുകയോ മനസ്സിലാക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല; അതിനാൽ അറിഞ്ഞുകൊള്ളുക: വിഗ്രഹങ്ങൾ അവയെ ആരാധിക്കുന്നവരുടെ ശത്രുക്കളാണ് (أعداء). കാരണം, ഒരു മനുഷ്യന് തന്റെ ശത്രുവിൽ നിന്ന്

ഉണ്ടാകുന്നതിനേക്കാൾ വലിയ ദ്രോഹമാണ് ഇവരിൽ നിന്ന് അവർക്ക് ഉണ്ടാകുന്നത്. വിഗ്രഹങ്ങൾ ജീവനില്ലാത്ത വസ്തുക്കളായിരുന്നിട്ടും (جمادات) രൂപകമായി (استعارة) അവയെ 'ശത്രുക്കൾ' എന്ന് വിളിച്ചു. കൂടാതെ, “അവർ നിങ്ങൾക്ക് ശത്രുക്കളാണ്” എന്ന് നേരിട്ട് പറയുന്നതിന് പകരം, “അവർ എനിക്ക് ശത്രുക്കളാണ്” എന്ന് തന്റെ മേൽ ആരോപിച്ചുകൊണ്ട് ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാം ഈ കാര്യം അവതരിപ്പിച്ചു. ഇത് അവരെ പരോക്ഷമായി ഉണർത്താനാണ് (تعريض). കാരണം, ഉപദേശത്തിൽ നേരിട്ട് പറയുന്നതിനേക്കാൾ ഫലപ്രദം പരോക്ഷമായി പറയുന്നതാണ്. കൂടാതെ, ഈ ഉപദേശം സ്വീകരിക്കപ്പെടാൻ കൂടുതൽ അനുയോജ്യമായ രീതിയിൽ, അദ്ദേഹം സ്വന്തത്തിൽ നിന്നാണ് ഇത് ആരംഭിച്ചതെന്ന് അവരെ ബോധ്യപ്പെടുത്താനും കൂടിയാണിത്. ഇമാം ഫർറാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: ഇത് പദവിന്യാസത്തിൽ മാറ്റം വരുത്തിയ പ്രയോഗമാണ് (مقلوب). “തീർച്ചയായും ഞാൻ അവയുടെ ശത്രുവാണ്” എന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. കാരണം, നീ ആരോട് ശത്രുത കാണിക്കുന്നുവോ അവൻ നിന്നോടും ശത്രുത കാണിക്കും. ഇവിടെ 'ശത്രു' (عدو) എന്ന പദം ഏകവചനമായി ഉപയോഗിച്ചത്, അത് അടിസ്ഥാനപരമായി ഒരു ധാതുനാമം (مصدر) ആയതുകൊണ്ടും, ബന്ധത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന അർത്ഥത്തിൽ (بمعنى النسب) അതായത് 'ശത്രുതയുള്ളവൻ' (ذو عداوة) എന്ന അർത്ഥത്തിൽ വന്നതുകൊണ്ടുമാണ്. ഈത്തപ്പഴമുള്ളവനെ 'താമിർ' (تامر) എന്ന് വിളിക്കുന്നത് പോലെയാണിത്. “ലോകരക്ഷിതാവ് ഒഴികെ (إلا رب العالمين)” എന്നത് പൂർണ്ണമായ വ്യതിചലനത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന അപവാദമാണ് (استثناء منقطع). അതായത്, എന്നാൽ ലോകരക്ഷിതാവ് അങ്ങനെയല്ല; അവൻ ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും എന്റെ രക്ഷാധികാരിയാണ് (ولي). അവൻ തന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളാൽ എനിക്ക് നിരന്തരം ഉപകാരം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആത്മജ്ഞാനികളിൽ (عارفين) ചിലർ പറഞ്ഞു: ഖലീൽ ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ സവിശേഷമായ സൗഹൃദ പദവിയിൽ (خلة)

തന്റെ കാലത്ത് തനിക്ക് സമാനനായി മറ്റാരെയും കണ്ടില്ല. തന്റെ ആത്മീയ അവസ്ഥയിൽ (حال) നിന്ന് സംസാരിക്കുമ്പോൾ തന്റെ വാക്കുകൾ കേൾക്കാൻ ആരുമില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം കണ്ടു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹവും സൃഷ്ടികളാകെയും തമ്മിൽ ഒരുതരം ശത്രുത രൂപപ്പെട്ടു. കൂടാതെ, ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്നേഹത്തിന്റെ (محبة) പൂർണ്ണതയെക്കുറിച്ചുള്ള അറിയിപ്പാണ്. കാരണം, അല്ലാഹു അല്ലാത്ത മറ്റാരും അവിടുത്തെ സൗഹൃദത്തിനും സ്നേഹത്തിനും യോഗ്യരല്ല. സമ്നൂൻ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: "സൃഷ്ടിപ്രപഞ്ചത്തെയും (أكوان) അതിലുള്ളതിനെയും ശത്രുതയുടെ കണ്ണോടെ നോക്കാത്തവന് യഥാർത്ഥ സ്നേഹം ശരിയാവുകയില്ല. എങ്കിൽ മാത്രമേ അവന് തന്റെ യഥാർത്ഥ പ്രിയതമനോടുള്ള സ്നേഹവും, അവനല്ലാത്ത മറ്റെല്ലാറ്റിൽ നിന്നും പൂർണ്ണമായി മുറിഞ്ഞുമാറി (انقطاع) അവനിലേക്ക് മടങ്ങലും സാധ്യമാവുകയുള്ളൂ. അല്ലാഹു ഖലീൽ ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാമിനെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ട് 'തീർച്ചയായും അവർ എനിക്ക് ശത്രുക്കളാകുന്നു, ലോകരക്ഷിതാവ് ഒഴികെ' എന്ന് പറഞ്ഞത് നീ കാണുന്നില്ലേ?" "നിനക്കുവേണ്ടി ഞാൻ സർവ്വതിനെയും വെടിഞ്ഞു; അങ്ങനെ അന്യമായതിനെ വെടിഞ്ഞതിലൂടെ (هجر ما سوى) നിന്നിലേക്കുള്ള ആത്മീയ സമ്പർക്കം എനിക്ക് യാഥാർത്ഥ്യമായി." അവനുമായുള്ള സാമീപ്യം നീ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, സൃഷ്ടികളിൽ നിന്ന് നീ അകന്നുനിൽക്കുകയും അല്ലാഹുവിനെ നിന്റെ തോഴനായി തൃപ്തിപ്പെടുകയും ചെയ്യുക. സൃഷ്ടികളെ നീ എങ്ങനെ പരീക്ഷിച്ചു നോക്കിയാലും അവരെ നീ തേളുകളെപ്പോലെ മാത്രമേ കണ്ടെത്തുകയുള്ളൂ. ഈ ദരിദ്രനായ ഗ്രന്ഥകർത്താവ് (فقير) പറയുന്നു: നീ അറിഞ്ഞുകൊള്ളുക, ഒരു ശത്രു തന്റെ ശത്രുവിനെ കൺകോണിലൂടെയല്ലാതെ നോക്കുകയില്ല; അല്ലെങ്കിൽ ഹൃദയത്തിൽ ഒട്ടും താല്പര്യമില്ലാത്തതിനാൽ അവൻ ഒട്ടും നോക്കുകയേ ഇല്ല. അങ്ങനെയെങ്കിൽ, അല്ലാഹു അല്ലാത്തതെല്ലാം (ما سوى الله) ആത്മീയയാത്രികന് (سائق) ശത്രുവാണെങ്കിൽ, ഗുണപാഠം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന നോട്ടത്തോടെയല്ലാതെ (نظر الاعتبار) അതിലേക്ക് നോക്കാതിരിക്കുകയാണ് അവന് അനുയോജ്യം. അല്ലാഹു മനുഷ്യനിൽ രണ്ട് കണ്ണുകൾ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. വലതുകണ്ണ്

ആത്മീയലോകത്തേക്കും (ملكـــــــــوت) ഇടതുകണ്ണ് ഭൗതികലോകത്തേക്കും (مـلك) ഉള്ള സൂചനയാണ്. ഇടതുകണ്ണ് ഭൗതികലോകത്തേക്ക് തുറന്നിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം വലതുകണ്ണ് ആത്മീയലോകത്തെ ദർശിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് മറയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കും. വലതുകണ്ണ് ആത്മീയലോകത്തേക്ക് നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം ദാസൻ പരമാധികാര ലോകത്തുനിന്നും (جبروت) ദിവ്യത്വത്തിന്റെ ലോകത്തുനിന്നും (لاهوت) മറയ്ക്കപ്പെട്ടവനായിരിക്കും. അതിനാൽ ഭൗതികലോകത്തുനിന്നും ആത്മീയലോകത്തുനിന്നും നോട്ടം തിരിച്ച്, അതിനെ പരമാധികാര ലോകത്തേക്കും ദിവ്യത്വത്തിന്റെ ലോകത്തേക്കും എത്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതാണ് സ്വീകാര്യമായ അന്ധതയും (العمى المقبول) അല്ലാഹു തൃപ്തിപ്പെട്ട നോട്ടവും (النظر المرضي). പ്രാർത്ഥനകളിൽ ഇപ്രകാരം വന്നിരിക്കുന്നു: "അല്ലാഹുവേ, നീയല്ലാത്ത മറ്റെല്ലാറ്റിൽ നിന്നും ഞങ്ങളെ നിന്നിലേക്ക് തിരിച്ചു നിന്റെ കാര്യങ്ങളിൽ വ്യാപൃതനാക്കേണമേ." നീ ചോദിച്ചേക്കാം: "അല്ലാഹു അല്ലാത്തവ (ما سوى الله) എന്ന് പറയപ്പെടുന്നവയെല്ലാം അവന്റെ പ്രകാശങ്ങളുടെ വെളിപ്പെടലുകളുടെ (تجليـــــــات) അടയാളങ്ങളാണല്ലോ, പിന്നെങ്ങനെയാണ് അവ ശത്രുവും അന്യവുമായി മാറുന്നത്?" ഞാൻ പറയുന്നു: അത് സ്വയം അങ്ങനെ തന്നെയാണ്. എങ്കിലും ഇത് ആത്മീയ പദവികളെക്കുറിച്ചുള്ള (مراتب) സൂചനയാണ്. ഈ പദവികളെല്ലാം കടന്നുപോകേണ്ടതുണ്ട്. കൂടാതെ, അത് ശത്രുവാകുന്നത് അത് ഒരു വിഗ്രഹമായും (صـــنم) ഭൗതിക ബന്ധങ്ങളുടെ തുടക്കമായും മാറുമ്പോൾ മാത്രമാണ്. എന്നാൽ എല്ലാ വസ്തുക്കളിലും അല്ലാഹുവിനെ ദർശിക്കുന്നവൻ അന്യമായതിലേക്ക് നോക്കുന്നതിൽ നിന്ന് മുറിഞ്ഞുമാറിയിരിക്കുന്നു (انقطع عن الأغيار). അപ്പോൾ എല്ലാ ശത്രുക്കളും അവന് മിത്രമായി മാറുന്നു. അല്ലാഹുവിനാണ് സർവ്വ സ്തുതിയും. ഈ ലോകം നമ്മുടെ പ്രിയതമന്റെ സൗന്ദര്യത്തിന്റെ കണ്ണാടിയാണ്; അതിനാൽ ഓരോ അണുവിലും അവന്റെ മുഖം നീ ദർശിക്കുക.

അവൻ എന്നെ സൃഷ്ടിച്ചു, എന്നിട്ട് അവൻ എന്നെ നേർവഴിക്ക് നയിക്കുന്നു." *(الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ)* ഈ ദിവ്യവചനങ്ങളിലൂടെ, പ്രവാചകൻ ഇബ്രാഹിം *(അലൈഹിസ്സലാം)* അല്ലാഹുവിന്റെ *(സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ)* ഏകത്വവും *(തൗഹീദ്)* അവന്റെ പരിപൂർണ്ണമായ റുബൂബിയ്യത്തും *(റബ്ബിന്റെ അധികാരം)* പ്രഖ്യാപിക്കുകയാണ്. കേവലം ഭൗതികമായ ശരീരത്തെ സൃഷ്ടിക്കുക മാത്രമല്ല, ഓരോ ആത്മാവിനെയും *(റൂഹ്)* രൂപകൽപ്പന ചെയ്തതും അതിന് ജീവൻ നൽകിയതും അല്ലാഹു *(സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ)* മാത്രമാണ്. തുടർന്ന്, "അവൻ എന്നെ നേർവഴിക്ക് നയിക്കുന്നു" *(يَهْدِينِ)* എന്നതിലൂടെ, അല്ലാഹുവിന്റെ *(സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ)* മാർഗ്ഗദർശനത്തിന്റെ *(ഹിദായത്ത്)* അനിവാര്യതയും പ്രാധാന്യവും വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഇത് ബാഹ്യമായ നിയമനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കപ്പുറം, ഹൃദയങ്ങളെ പ്രകാശമാനമാക്കുന്ന ആന്തരികമായ വെളിച്ചവും, സത്യത്തിലേക്കും *(ഹഖ്)* ആത്മീയ ഉന്നതിയിലേക്കും നയിക്കുന്ന ദിവ്യമായ വഴികാട്ടലുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ *(സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ)* അനുഗ്രഹം *(ഫദ്ൽ)* കൂടാതെ ആർക്കും നേർവഴി കണ്ടെത്താൻ സാധ്യമല്ലെന്നും, അവൻ മാത്രമാണ് സന്മാർഗ്ഗം നൽകുന്നവൻ *(ഹാദി)* എന്നും ഈ വചനം നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. "അവൻ എന്നെ പോറ്റുകയും കുടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു." *(وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ)* ഈ വചനം അല്ലാഹുവിന്റെ *(സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ)* പരിപാലനത്തെയും *(രിസ്ഖ്)* അവന്റെ അനന്തമായ ഔദാര്യത്തെയും എടുത്തു കാണിക്കുന്നു. ഭൗതികമായ ആഹാരവും വെള്ളവും മാത്രമല്ല, ആത്മാവിന് ആവശ്യമായ ജ്ഞാനം *(ഇൽമ്)*, വിവേകം *(ഹിക്മത്ത്)*, ദിവ്യപ്രേമം *(മുഹബ്ബത്ത്)*, ആത്മീയ അവസ്ഥകൾ *(അഹ്വാൽ)*, സ്ഥാനങ്ങൾ *(മഖാമാത്ത്)* എന്നിവയെല്ലാം അവന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ ലഭിക്കുന്ന ആഹാരമാണ്. എല്ലാ ജീവജാലങ്ങൾക്കും ആവശ്യമായതെല്ലാം നൽകി പരിപാലിക്കുന്നത് അല്ലാഹു *(സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ)* മാത്രമാണ്. അവന്റെ കഴിവിലും *(ഖുദ്റത്ത്)* ഔദാര്യത്തിലും *(ജൂദ്)* പൂർണ്ണമായി ആശ്രയിച്ച് ജീവിക്കാനുള്ള പാഠം ഈ വചനങ്ങളിൽ

അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഇത് തവക്കുലിന്റെ (അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കൽ) ഉത്തമ മാതൃകയാണ്.

അല്ലാഹുവിനെ വിശേഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം പറയുന്നു: 'എന്നെ ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് അസ്തിത്വത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവന്നവൻ (خلقني)'. അവൻ മാത്രമാണ് എന്നെ നേർവഴിയിലാക്കുന്നത് (فهو يهدين). സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ തുടക്കം മുതൽ ആത്മാവ് ഊതിക്കയറ്റുന്നത് വരെയും, തുടർന്ന് നിരന്തരമായി തുടരുന്നതുമായ അവന്റെ മാർഗദർശനം (هداية) ഇരുലോകത്തെയും നന്മകളിലേക്ക് എന്നെ നയിക്കുന്നു. ഗർഭപാത്രത്തിൽ ഭ്രൂണത്തിന് രക്തം ആഗിരണം ചെയ്യാൻ പഠിപ്പിച്ചു നൽകുന്നത് മുതൽ സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ കവാടത്തിലെത്തുന്നതുവരെയുള്ള ഈ മാർഗദർശനം അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക ഔദാര്യമാണ്. 'അവൻ മാത്രമാണ് എന്നെ നേർവഴിയിലാക്കുന്നത്' എന്ന പ്രയോഗം, പ്രവാചകത്വവും (نبوة) ഔലിയാക്കളുടെ പദവിയും (ولاية) അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക തിരഞ്ഞെടുപ്പും (اصطفاء) ആണെന്നും, അത് കേവലം മനുഷ്യന്റെ പരിശ്രമം കൊണ്ട് മാത്രം ലഭിക്കുന്നതല്ലെന്നും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ (فيض الأقدس) ലഭിക്കുന്ന ഈ പദവികൾ, ബാഹ്യമായ കാരണങ്ങളിലൂടെ ലഭിക്കുന്നതാണെന്ന് അജ്ഞർ തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്നു. എന്നാൽ സത്യം അതല്ല. ഹാഫിള് പറയുന്നു: 'ചിലർ കഠിനാധ്വാനം കൊണ്ട് പ്രിയതമന്റെ സാമീപ്യം തേടുന്നു, മറ്റു ചിലർ അത് അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി (تقدير) ആണെന്ന് തിരിച്ചറിയുന്നു.' തുടർന്ന്, 'അവൻ തന്നെയാണ് എനിക്ക് ഭക്ഷണം നൽകുന്നത് (هو يطعمني)' എന്ന് അവിടുന്ന് പറയുന്നു. ഇത് കേവലം ഭക്ഷണം സൃഷ്ടിക്കുക എന്നതല്ല, മറിച്ച് അത് ദഹിക്കാനും ശരീരത്തിന് പോഷകമായി മാറാനുമുള്ള എല്ലാ സാഹചര്യങ്ങളും ഒരുക്കിത്തരുന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ പരിപാലനത്തെയാണ് (رازقية) സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അബൂഹുറൈറ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പ്രാർത്ഥിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു: 'അല്ലാഹുവേ, എനിക്ക് നല്ല ദഹനശേഷിയുള്ള വയറും ഭക്ഷണത്തെ പൊടിക്കുന്ന പല്ലുകളും നൽകേണമേ'. ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിലുള്ള പൂർണ്ണമായ

ഭരമേൽപ്പിക്കലിന്റെയും (توكل) തൃപ്തിയുടെയും (رضى) പദവിയിലേക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നു. ബഹ്റുൽ ഹഖാഇഖ് എന്ന ഗ്രന്ഥകാരൻ പറയുന്നു: 'ഇവിടെ ഭക്ഷണം എന്നത് ഹൃദയങ്ങൾക്ക് ജീവൻ നൽകുന്ന ആരാധനയും (عبودية), പാനീയം എന്നത് ആത്മാക്കളെ ഉന്മേഷഭരിതമാക്കുന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ ഗുണവിശേഷങ്ങളുടെ പ്രകാശവുമാണ് (تجلى)'. ദുന്നൂൻ മിസ്രി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'ഇത് ജ്ഞാനത്തിന്റെ (معرفة) ഭക്ഷണവും പ്രണയത്തിന്റെ (محبة) പാനീയവുമാണ്'. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയ 'എന്റെ റബ്ബ് എനിക്ക് ഭക്ഷണവും പാനീയവും നൽകുന്നു' എന്ന വചനത്തിന്റെ പൊരുൾ ഇതാണ്. പ്രവാചകർ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ബാഹ്യമായി ഭക്ഷണം കഴിച്ചിരുന്നത് തന്റെ ഉമ്മത്തിന്റെ ദൗർബല്യം പരിഗണിച്ചാണ്. അവിടുത്തെ വിശുദ്ധ വയറ്റിൽ കല്ല് കെട്ടിയിരുന്നത് വിശപ്പുകൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് അവിടുത്തെ ആത്മീയമായ ഔന്നത്യം (لطافة) കാരണം മലകൂത്തിന്റെ ലോകത്തേക്ക് ഉയർന്നുപോകാതെ, മാർഗദർശനത്തിനായി ഈ ഭൗതിക ലോകത്ത് തന്നെ നിലനിൽക്കാൻ വേണ്ടിയായിരുന്നു.

സൂറത്തുശ്ശുഅറാ *(26) : 80* മുതൽ *86* വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങൾ *80.* "എനിക്ക് രോഗം വരുമ്പോൾ, എന്നെ സുഖപ്പെടുത്തുന്നത് അവൻ മാത്രമാണ്." *(وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ)* അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിലുള്ള *(توحيد)* അടിയുറച്ച വിശ്വാസത്തെയും, രോഗാവസ്ഥയിൽ അവനിൽ മാത്രം ഭരമേൽപ്പിക്കലിനെയും *(توكل)* ഈ വചനം ഊന്നിപ്പറയുന്നു. രോഗം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പരീക്ഷണമാണ്, എന്നാൽ ശമനം അവന്റെ കാരുണ്യവും അനുഗ്രഹവുമാണ്. എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും അന്തിമമായ ആശ്രയം അല്ലാഹുവിൽ മാത്രമാണെന്ന് ഇത് നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. *81.* "എന്നെ മരിപ്പിക്കുകയും പിന്നീട് ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവനും അവൻ തന്നെ." *(وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ)* മരണത്തിന്റെയും പുനരുത്ഥാനത്തിന്റെയും മേലുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ സമ്പൂർണ്ണമായ അധികാരത്തെ ഇത് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. പരലോകത്തിലുള്ള വിശ്വാസത്തെയും *(إيمان بالآخرة)* അവന്റെ സർവ്വശക്തിയെയും *(قدرة الله)* ഇത് ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു. ഈ ലോകജീവിതം ക്ഷണികമാണെന്നും പരലോകജീവിതം ശാശ്വതമാണെന്നും ഇത് നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. *82.* "പ്രതിഫലദിനത്തിൽ എന്റെ തെറ്റുകൾ പൊറുത്തുതരുമെന്ന് ഞാൻ അതിയായി ആഗ്രഹിക്കുന്നവനും അവൻ തന്നെ." *(وَالَّذِي أَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ)* പ്രവാചകന്മാർക്ക് പാപസുരക്ഷിതത്വം *(عصمة الأنبياء)* ഉണ്ടെങ്കിലും, പ്രവാചകൻ ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിലുള്ള തന്റെ അഗാധമായ പ്രതീക്ഷയും *(رجاء)* വിനയവും *(تواضع)* ഈ പ്രാർത്ഥനയിലൂടെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. ഒരു പ്രവാചകന്റെ 'തെറ്റ്' *(خطئتي)* എന്നത് സാധാരണ മനുഷ്യരുടെ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി, അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തിന് നിരക്കാത്ത ഒരു ചെറിയ വീഴ്ചയോ, ഉന്നതമായ പദവിക്ക് ചേരാത്ത ഒരു കാര്യമായോ ആണ് വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെടുന്നത്. പ്രവാചകന്മാർ പോലും അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തിനായി കേഴുന്നു എന്ന് ഇത് നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. *83.* "എന്റെ നാഥാ, എനിക്ക് വിജ്ഞാനം *(حكمًا)* നൽകേണമേ, സജ്ജനങ്ങളോടൊപ്പം *(الصالحين)* എന്നെ ചേർക്കേണമേ." *(رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ)* ഇവിടെ

'വിജ്ഞാനം' എന്നത് പ്രവാചകത്വം, ശരിയായ വിവേകം, കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ആഴത്തിലുള്ള അറിവ് എന്നിവയെല്ലാം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. സജ്ജനങ്ങളോടൊപ്പമുള്ള സഹവാസം (صحبة الصالحين) ഇഹത്തിലും പരത്തിലും വിജയത്തിന്റെ മാർഗ്ഗമാണെന്ന് ഇത് എടുത്തു കാണിക്കുന്നു. ആത്മീയമായ ഉന്നതിക്കും വിജയത്തിനും സദ്വൃത്തരായവരുടെ കൂട്ടുകെട്ട് അനിവാര്യമാണ്. **84.** "പിൽക്കാലക്കാരിൽ എനിക്ക് സത്യസന്ധമായ കീർത്തി (لِسَانَ صِدْقٍ) ഉണ്ടാക്കേണമേ." (وَاجْعَل لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ) തന്റെ ദൗത്യം പൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം, തന്റെ സന്ദേശം നിലനിൽക്കാനും, ജനങ്ങൾ തന്നെ നല്ല രീതിയിൽ ഓർക്കാനും, തന്റെ പാത പിന്തുടരാനും വേണ്ടിയുള്ള പ്രാർത്ഥനയാണിത്. ഒരു പ്രവാചകന്റെ ദീർഘവീക്ഷണത്തെയും ജനങ്ങളോടുള്ള സ്നേഹത്തെയും ഇത് കാണിക്കുന്നു. തന്റെ ജീവിതം ലോകത്തിന് ഉപകാരപ്രദമാകണം എന്ന ആഗ്രഹമാണിത്. **85.** "അനുഗ്രഹീതമായ സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ (جَنَّةِ النَّعِيمِ) അവകാശികളിൽ എന്നെ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ." (وَاجْعَلْنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ) പരമമായ ലക്ഷ്യമായ സ്വർഗ്ഗപ്രവേശനത്തിനായുള്ള പ്രാർത്ഥനയാണിത്. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം കൊണ്ടല്ലാതെ ആർക്കും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കാൻ കഴിയില്ല എന്ന തത്വം ഇവിടെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തിലൂടെ സ്വർഗ്ഗം നേടാനുള്ള അദമ്യമായ ആഗ്രഹം ഇത് വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. **86.** "എന്റെ പിതാവിന് നീ പൊറുത്തുകൊടുക്കേണമേ, തീർച്ചയായും അദ്ദേഹം വഴിതെറ്റിയവരിൽ (الضَّالِّينَ) ആയിരുന്നു." (وَاغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ) പ്രവാചകൻ ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ പിതാവിന്റെ യഥാർത്ഥ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലാതിരുന്ന സമയത്തുള്ള പ്രാർത്ഥനയാണിത്. പിന്നീട്, തന്റെ പിതാവ് അല്ലാഹുവിന്റെ ശത്രുവാണെന്ന് വ്യക്തമായപ്പോൾ, അദ്ദേഹം ആ പ്രാർത്ഥനയിൽ നിന്ന് പിന്മാറി. (സൂറത്തുത്തൗബ **9:113-114**). ഇത് പ്രവാചകന്മാരുടെ കാരുണ്യത്തെയും, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെയും എടുത്തു കാണിക്കുന്നു. അവിശ്വാസിയായി മരണപ്പെട്ടവർക്ക്

വേണ്ടി പാപമോചനം തേടാൻ ഒരു മുസ്ലിമിന് അനുവാദമില്ല എന്ന ശറഇന്റെ നിയമം ഇവിടെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

നബി തിരുമേനി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം)യുടെ ചില അനുയായികൾ വർഷങ്ങളോളം ഭക്ഷണമോ വെള്ളമോ കഴിക്കാതെ ജീവിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ, പരിശുദ്ധ ലോകത്തിലേക്കുള്ള അവിടുത്തെ (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) ശക്തമായ ആകർഷണവും മാനുഷികമായ മറകളിൽ നിന്നുള്ള വിടുതലും കാരണം, ഈ വിഷയത്തിൽ അവിടുന്ന് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) തന്റെ അനുയായികളെക്കാൾ കൂടുതൽ യോഗ്യനും ശക്തനുമാണ്. നബി തിരുമേനി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം)യുടെ കാലത്ത് ഒരു വെള്ളം ചുമക്കുന്നയാൾ (സഖാഅ്) മൂന്ന് ദിവസം നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം)യെ പിന്തുടർന്ന്, 'ഭൂമിയിലുള്ള ഏതൊരു ജീവിയുടെയും ഉപജീവനം അല്ലാഹുവിന്റെ ബാധ്യതയാണ്' (وَما مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُها) എന്ന് പാരായണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. പിന്നീട് അയാൾ തന്റെ വെള്ളം നിറച്ച തോൽപാത്രം വലിച്ചെറിഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഒരാൾ സ്വപ്നത്തിൽ വന്ന് സ്വർഗ്ഗീയ പാനീയം നിറച്ച ഒരു പാത്രം അയാൾക്ക് നൽകി. അനസ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പറയുന്നു: അതിനുശേഷം ഇരുപതിലധികം വർഷം അയാൾ ആഗ്രഹത്തോടെ ഭക്ഷിക്കുകയോ കുടിക്കുകയോ ചെയ്യാതെ ജീവിച്ചു. ഇത് 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇബ്രാഹിം നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ വാക്കുകൾ: 'എനിക്ക് രോഗം വരുമ്പോൾ, അവൻ എന്നെ സുഖപ്പെടുത്തുന്നു' (وَإِذا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ). രോഗങ്ങളിൽ നിന്ന് എന്നെ സുഖപ്പെടുത്തുന്നവൻ അവൻ മാത്രമാണ്, അല്ലാതെ ഡോക്ടർമാരല്ല. കാരണം, അക്കാലത്ത് ആളുകൾ പറഞ്ഞിരുന്നത് രോഗം കാലത്തിൽ നിന്നും ഭക്ഷണത്തിൽ നിന്നുമാണ് വരുന്നത്, ചികിത്സയും മരുന്നും ഡോക്ടർമാരിൽ നിന്നാണ് ലഭിക്കുന്നത് എന്നായിരുന്നു. എന്നാൽ, ഇബ്രാഹിം നബി (അലൈഹിസ്സലാം) പഠിപ്പിച്ചു: രോഗം നൽകുന്നവൻ തന്നെയാണ് സുഖപ്പെടുത്തുന്നവനും, അവൻ അല്ലാഹു തആലയാണ്. എന്നിരുന്നാലും, രോഗത്തെ തന്റെ പേരിലേക്ക് ചേർത്ത് 'എനിക്ക് രോഗം വരുമ്പോൾ' എന്ന് പറയുകയും, സുഖപ്പെടുത്തലിനെ അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിലേക്ക് ചേർക്കുകയും ചെയ്തു. രണ്ടും അല്ലാഹുവിൽ നിന്നാണെങ്കിലും,

പ്രയോഗത്തിലെ ഉത്തമമായ മര്യാദ (حسن الأدب) പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഇത് ചെയ്തത്. ഖിള്ർ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) ഒരു ന്യൂനതയെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞപ്പോൾ 'ഞാൻ അതിന് ന്യൂനത വരുത്താൻ ഉദ്ദേശിച്ചു' (فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا) എന്നും, ഒരു നന്മയെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞപ്പോൾ 'നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് ഉദ്ദേശിച്ചത് അവർ പൂർണ്ണ വളർച്ചയെത്തുകയും അവരുടെ നിധി പുറത്തെടുക്കുകയും ചെയ്യണമെന്നാണ്' (فاراد ربك ان يبلغا أشدهما ويستخرجا كنزهما) എന്നും പറഞ്ഞത് ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്. അതുപോലെ, ജിന്നുകളും ഈ മര്യാദ (أدب) പാലിച്ചു: 'ഭൂമിയിലുള്ളവർക്ക് വല്ല ദോഷവും ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ അതോ അവരുടെ രക്ഷിതാവ് അവർക്ക് നേർവഴി ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്ന് ഞങ്ങൾക്ക് അറിയില്ല' (وانا لا ندرى أشر أريد بمن فى الأرض أم أراد بهم ربهم رشدا) എന്ന് അവർ പറഞ്ഞു. 'എനിക്ക് രോഗം വരുമ്പോൾ' (وَإِذا مَرِضْتُ) എന്ന ഭാഗം 'അവൻ എന്നെ ഭക്ഷിപ്പിക്കുകയും കുടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു' (يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ) എന്നതിനോട് ചേർത്ത് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആരോഗ്യം, രോഗം എന്നിവ സാധാരണയായി ഭക്ഷണപാനീയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളായതുകൊണ്ടാണ് ഇവയെ ഒരേ വിഷയത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയത്. കാരണം, അമിതഭക്ഷണം രോഗങ്ങൾക്കും വേദനകൾക്കും കാരണമാകും. മിതമായ ഭക്ഷണം (حمية) ആശ്വാസത്തിന്റെയും സുരക്ഷയുടെയും അടിസ്ഥാനമാണ്. തത്വജ്ഞാനികൾ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്: മരിച്ചവരിൽ ഭൂരിഭാഗത്തോടും അവരുടെ മരണകാരണം എന്താണെന്ന് ചോദിച്ചാൽ, അവർ അമിതഭക്ഷണമാണെന്ന് പറയും. 'അമിതഭക്ഷണത്തിന്, അതിനെ പിന്തുടരുന്ന വിശപ്പിനെക്കാൾ നല്ലതൊന്നുമില്ല' എന്ന് ഒരു തത്വത്തിൽ പറയുന്നു. കാഷിഫി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: ഇമാം ജഅ്ഫർ സ്വാദിഖ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു)വിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നു: 'ഞാൻ പാപം കൊണ്ട് രോഗിയാകുമ്പോൾ, അവൻ എന്നെ പശ്ചാത്താപം (توبة) കൊണ്ട് സുഖപ്പെടുത്തുന്നു.' സുലമി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞു: 'രോഗം അന്യരെ കാണുന്നതിലൂടെയാണ് (رؤيت اغيار), സുഖം ഏകനും സർവ്വാധികാരിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശങ്ങളെ (أنوار واحد قهار)

ദർശിക്കുന്നതിലൂടെയാണ്.' 'ബഹ്ർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'രോഗം ഇരുലോകങ്ങളോടുമുള്ള ബന്ധങ്ങളിലൂടെയാണ് (تعلقات كونين), സുഖം ബന്ധങ്ങൾ വിച്ഛേദിക്കുന്നതിലൂടെയാണ് (قطع تعلق). ഇത് ദൈവികമായ അനുഗ്രഹത്തിന്റെ ആകർഷണത്തെ (جذبة عناية) ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. അത് ലഭിക്കുമ്പോൾ, സാധകനെ എല്ലാറ്റിൽ നിന്നും വിച്ഛേദിച്ച് ഏകനിലേക്ക് ചേർക്കുന്നു. അതായത്, വിരക്തിയുടെ പാനീയം (شربت تجريد) കൊണ്ട് ബന്ധങ്ങളുടെ രോഗത്തിൽ നിന്ന് അവനെ മോചിപ്പിക്കുന്നു.' 'എന്തു പറയേണ്ടൂ, ഈസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യെപ്പോലെ എത്ര മനോഹരമായാണ് നീ വന്നത്... ഒരൊറ്റ ശ്വാസം കൊണ്ട് എന്റെ എല്ലാ വേദനകളും മരുന്നായി മാറുന്നു.' ചിലർ പറഞ്ഞു: 'അവന്റെ സ്നേഹത്തിന്റെ രോഗം (داء محبته) കൊണ്ട് ഞാൻ രോഗിയാകുമ്പോൾ, അവനെ കണ്ടുമുട്ടാനും അവനുമായി ചേരാനുമുള്ള അടങ്ങാത്ത ആഗ്രഹത്തിന്റെ രോഗം (سقم الشوق الى لقائه ووصلته) എന്നെ ബാധിക്കുമ്പോൾ, അവന്റെ മനോഹരമായ സാമീപ്യം (حسن وصاله) കൊണ്ടും അവന്റെ സൗന്ദര്യം വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിലൂടെയും അവൻ എന്നെ സുഖപ്പെടുത്തുന്നു.' 'നിന്റെ അനുഗ്രഹീതമായ ആഗമനം കൊണ്ട് എന്റെ രോഗം നീങ്ങി... നിന്നെ കണ്ടുമുട്ടുന്നതിലൂടെ എന്റെ രോഗശാന്തി വേഗത്തിലാക്കുക.' ഈ ആയത്ത്, അല്ലാഹു അല്ലാത്ത മറ്റൊന്നിലേക്കും തിരിയാതിരിക്കാനും, കേവലം ചികിത്സകളിലും മരുന്നുകളിലും തൃപ്തിപ്പെടാതിരിക്കാനുമുള്ള സൂചന നൽകുന്നു. ഇത് സമ്പൂർണ്ണമായ സമർപ്പണമാണ് (كمال التسليم). 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'ഇതൊരു സാധാരണ രോഗമായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് ഒരുതരം രോഗം നടിക്കൽ (تمارض) ആയിരുന്നു.' പ്രിയപ്പെട്ടവർ സന്ദർശനം (عيادة) ആഗ്രഹിച്ച് രോഗം നടിക്കുന്നത് പോലെ. 'അവൻ സന്ധ്യക്ക് രോഗിയാകാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു, ഒരുപക്ഷേ... സുലൈമ അവനെക്കുറിച്ച് കേട്ടാൽ അവൾ അവന് എഴുതിയേക്കാം.' 'കുറ്റവാളികൾ എന്റെ സന്ദർശനം തടയുന്നുവെങ്കിൽ... സന്ദർശകന്റെ ഒഴികഴിവ് പറഞ്ഞ് എന്റെ അടുത്തേക്ക് വരൂ.' ഖലീൽ (ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാം)ന്റെ

ഹൃദയത്തിന്റെ രോഗശാന്തി, ഈ ആയത്ത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ജിബ്രീൽ (അലൈഹിസ്സലാം) ചിലപ്പോൾ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പന പ്രകാരം വന്ന് 'നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് ചോദിക്കുന്നു, കഴിഞ്ഞ രാത്രി നിങ്ങൾക്ക് എങ്ങനെയുണ്ടായിരുന്നു?' എന്ന് പറയുമായിരുന്നു. അപ്പോൾ ഖലീൽ (അലൈഹിസ്സലാം)ന്റെ അവസ്ഥയുടെ ഭാഷയിൽ മറുപടി പറയുമായിരുന്നു: 'ഒരിക്കലെങ്കിലും നിങ്ങൾ പറയുന്നത് കേൾക്കാൻ ഞാൻ സംതൃപ്തനാണ്... 'ഓ, കാലത്തിന്റെ ക്ഷീണിതനായവനേ, കഴിഞ്ഞ രാത്രി നിനക്ക് എങ്ങനെയുണ്ടായിരുന്നു?'

[سورة الشعراء (26) : الآيات 81 إلى 82]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശിഷ്ട ദാസനായ ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു: 'എന്നെ മരിപ്പിക്കുന്നവനും, പിന്നീട് എന്നെ ജീവിപ്പിക്കുന്നവനും അവനാണ് (അല്ലാഹു). വിചാരണാ നാളിൽ എന്റെ തെറ്റുകൾ പൊറുത്തുതരുമെന്ന് ഞാൻ അതിയായി ആഗ്രഹിക്കുന്നവനും അവനാണ്.' ഈ സൂക്തങ്ങൾ ആത്മീയമായ ഉന്നതിയെയും അല്ലാഹുവിലുള്ള പൂർണ്ണമായ ഭരമേൽപ്പിക്കലിനെയും (توكل) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മരണം എന്നത് അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മടക്കയാത്രയാണ്. മരണാനന്തര ജീവിതത്തിലുള്ള പുനരുജ്ജീവനം (بعث) അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. പാപമോചനത്തിനായുള്ള ഈ പ്രാർത്ഥന, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെ (رحمة) പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന ഒരു യഥാർത്ഥ അടിമയുടെ വിനയമാണ്.

ചിലരെക്കുറിച്ച് ഇപ്രകാരം ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നു: അദ്ദേഹം രോഗിയായി, ക്ഷീണിച്ച്, നിറം മങ്ങി. അദ്ദേഹത്തോട് ചോദിക്കപ്പെട്ടു: "ഈ രോഗത്തിൽ നിന്ന് നിങ്ങളെ ചികിത്സിക്കാൻ ഞങ്ങൾ ഒരു ഡോക്ടറെ വിളിക്കട്ടെയോ?" അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "ഡോക്ടറാണ് എന്നെ രോഗിയാക്കിയത്." എന്നിട്ട് അദ്ദേഹം പാടി: "എന്റെ ഡോക്ടറിൽ നിന്ന് എനിക്ക് സംഭവിച്ചതിനെക്കുറിച്ച് ഞാൻ എങ്ങനെ എന്റെ ഡോക്ടറോട് പരാതിപ്പെടും? എന്റെ ഡോക്ടറിൽ നിന്നാണ് എനിക്ക് സംഭവിച്ചത്." "എന്നെ ഈ ലോകത്ത് എന്റെ ആയുഷ്കാലം അവസാനിക്കുമ്പോൾ മരിപ്പിക്കുകയും, പിന്നീട്

പരലോകത്ത് എന്റെ കർമ്മങ്ങൾക്ക് പ്രതിഫലം നൽകാനായി ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവൻ." ഇവിടെ 'പിന്നീട്' (ثم) എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചത്, ഈ ലോകത്തിലെ മരണത്തിനും പരലോകത്തിലെ പുനരുത്ഥാനത്തിനും ഇടയിൽ ഒരു കാലതാമസം (تراخي) ഉള്ളതുകൊണ്ടാണ്. മരണത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് ചേർത്ത് പറഞ്ഞത്, യഥാർത്ഥത്തിൽ അത് ദൈവിക അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ (نعم إلهية) ഒന്നായതുകൊണ്ടാണ്. കാരണം, പൂർണ്ണതയുള്ളവർക്ക് (أهل الكمال) ശാശ്വതമായ ജീവിതത്തിലേക്കും എല്ലാവിധ പരീക്ഷണങ്ങളിൽ നിന്നും ദുരിതങ്ങളിൽ നിന്നും മോചനത്തിലേക്കുമുള്ള ഒരു പാലമാണ് മരണം. അതിനാൽ, യഥാർത്ഥ പുരുഷന്മാർ (رجال) ഈ ലോകത്തിൽ നിന്ന് മാറുന്നതിൽ സന്തോഷിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈ കുട്ടികൾ (അജ്ഞരായവർ) ഇതിന്റെ നിലനിൽപ്പിൽ സന്തോഷിക്കുന്നു. ശുദ്ധജലം കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത അന്ധനായ പക്ഷിക്ക്, ഉപ്പുവെള്ളം പോലും കൗസർ (സ്വർഗ്ഗീയ നദി) പോലെ തോന്നും. ഇമാം തഅ്ലബി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: "അവൻ നീതിയാൽ മരിപ്പിക്കുകയും അനുഗ്രഹത്താൽ ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു." ചിലർ പറഞ്ഞു: "പാപത്താൽ മരിപ്പിക്കുകയും അനുസരണത്താൽ ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ അജ്ഞതയാൽ മരിപ്പിക്കുകയും ബുദ്ധിയാൽ ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ അത്യാഗ്രഹത്താൽ മരിപ്പിക്കുകയും സൂക്ഷ്മതയാൽ (ورع) ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ വേർപാടാൽ മരിപ്പിക്കുകയും സംഗമത്താൽ ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു." ഹഖാഇഖ് സൽമിയിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു: "ആത്മീയ അടയാളങ്ങളിൽ (سمات روحانية) നിന്ന് മരിപ്പിക്കുകയും റബ്ബാനിയായ വിശേഷണങ്ങളാൽ (صفات ربانية) ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു." യഥാർത്ഥ സത്യം ഇതാണ്: "അവൻ എന്നെ എന്റെ അഹംഭാവത്തിൽ (അനാനിയത്ത് - أنانية) നിന്ന് മരിപ്പിക്കുകയും, അവന്റെ മാർഗ്ഗദർശനത്താൽ (هدايـــة) ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കാരണം, യഥാർത്ഥ ജീവിതം (ഹയാത്തുൽ ഹഖീഖി - حياة حقيقية) അതത്രേ." "ഞാൻ നശ്വരമായ ആയുസ്സ് തേടുന്നില്ല, എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട ആയുസ്സ് നീയാണ്... ദുഃഖം

നിറഞ്ഞ ആത്മാവിനെ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല, എന്റെ ആത്മാവ് നിനക്കുവേണ്ടിയാണ്." ചിലർ പറഞ്ഞു: "ആരുടെ സന്തോഷം നീയാണോ, അവൻ എങ്ങനെ ദുഃഖിക്കും? ആരുടെ ജീവിതം നീയാണോ, അവൻ ആരോടാണ് മത്സരിക്കുക? ഈ ലോകത്ത് നീയാണ് അവന്റെ പണമായിരിക്കുമ്പോൾ, പരലോകത്തിലെ കടത്തിൽ അവൻ എങ്ങനെ ഹൃദയം ബന്ധിപ്പിക്കും?" "പ്രതിഫലത്തിന്റെയും വിചാരണയുടെയും നാളിൽ എന്റെ തെറ്റുകൾ (ഖത്വീഅത്ത് - خطيئة) എനിക്ക് പൊറുത്തുതരുമെന്ന് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുകയും പ്രതീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവൻ." ഇവിടെ 'ആഗ്രഹിക്കുന്നു' (أطمع) എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചത്, മുൻപ് പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളിൽ ഉറച്ച തീരുമാനത്തോടെ ചോദിച്ചതുപോലെ ഇവിടെ ഉറപ്പിച്ചു ചോദിക്കാതെ, വിനയപൂർവ്വം (തഅദ്ദുബ് - تأدب) ആയതുകൊണ്ടാണ്. അല്ലെങ്കിൽ, ഒരു അടിമയ്ക്ക് തന്റെ ഈമാനെക്കുറിച്ച് സ്വയം വിധി കൽപ്പിക്കാൻ പാടില്ലെന്നും, ഭയത്തിനും പ്രതീക്ഷയ്ക്കും (ഖൗഫ് വ റജാഅ് - خوف ورجاء) ഇടയിലായിരിക്കണം അവന്റെ അവസ്ഥയെന്നും പഠിപ്പിക്കാനാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം (കരം - كرم) വെളിപ്പെടുത്താനും കൂടിയാണിത്. കാരണം, ഔദാര്യവാനായവൻ ആരെങ്കിലും പ്രതീക്ഷ വെച്ചാൽ അത് പൂർത്തിയാക്കും. തന്റെ തെറ്റിനെ (ഖത്വീഅത്ത് - خطيئة) തന്നിലേക്ക് ചേർത്ത് പറഞ്ഞത്, അത് സാധാരണയായി അബദ്ധവശാൽ സംഭവിക്കുന്ന കാര്യമായതുകൊണ്ടും, തന്റെ ആത്മാവിനെ താഴ്ത്തിക്കെട്ടുന്നതിനും, സമുദായത്തെ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കാനും ജാഗ്രത പാലിക്കാനും പഠിപ്പിക്കുന്നതിനും, തങ്ങളിൽ നിന്ന് സംഭവിച്ചുപോയ കാര്യങ്ങൾക്ക് പൊറുക്കലിനെ തേടാനും, ചെറുപാപങ്ങൾ പോലും സംഭവിക്കാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കാനും വേണ്ടിയാണ്. കാരണം, പുണ്യവാന്മാരുടെ നന്മകൾ (ഹസനാത്തുൽ അബ്റാർ - حسنات الأبرار) അല്ലാഹുവുമായി അടുപ്പമുള്ളവരുടെ (മുഖറബീൻ - مقربين) ദോഷങ്ങളായിരിക്കും. അവരുടെ പദവികൾ (ദറജാത്ത് - درجات) മുഖറബീങ്ങളുടെ താഴ്ന്ന പദവികൾ (ദറക്കാത്ത് - درکات) പോലെയാണ്. [തൽഖീസിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു: ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ തെറ്റുകളാണ്. കാരണം,

ഖലീലുല്ലാഹ് (ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാം) മഹാനായ രാജാവിനോട് (അല്ലാഹുവിനോട്) പാപമോചനത്തിനായി പ്രാർത്ഥിച്ചു.] പാപമോചനത്തെ വിചാരണാ ദിവസവുമായി (യൗമുദ്ദീൻ - يوم الدين) ബന്ധിപ്പിച്ചത്, പാപങ്ങൾ ഈ ലോകത്ത് വെച്ച് പൊറുക്കപ്പെടുമെങ്കിലും, അതിന്റെ ഫലവും പ്രയോജനവും അവിടെ വെച്ചാണ് വ്യക്തമാവുക എന്നതുകൊണ്ടാണ്. പൊറുക്കപ്പെട്ടില്ലെങ്കിൽ അവിടെ വെച്ച് ശിക്ഷയുണ്ടാകുമെന്നതിലേക്കുള്ള ഒരു സൂചനയും അതിലുണ്ട്. "നാഥാ, എനിക്കും എന്റെ മാതാപിതാക്കൾക്കും സത്യവിശ്വാസികൾക്കും വിചാരണ ആരംഭിക്കുന്ന ദിവസം നീ പൊറുത്തുതരേണമേ" എന്ന പ്രാർത്ഥനയും ഇതിന് സമാനമാണ്. ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയിൽ നിന്ന് നിവേദനം: ഞാൻ ചോദിച്ചു, "അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതരേ, ഇബ്നു ജുദ്ആൻ ജാഹിലിയ്യാ കാലഘട്ടത്തിൽ കുടുംബബന്ധം ചേർക്കുകയും ഭക്ഷണം നൽകുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അത് അദ്ദേഹത്തിന് പ്രയോജനപ്പെടുമോ?" നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പറഞ്ഞു: "ഇല്ല. കാരണം, അദ്ദേഹം ഒരു ദിവസം പോലും 'നാഥാ, വിചാരണാ ദിവസത്തിൽ എന്റെ തെറ്റുകൾ എനിക്ക് പൊറുത്തുതരേണമേ' എന്ന് പറഞ്ഞിട്ടില്ല." അതായത്, അദ്ദേഹം ഒരു അവിശ്വാസിയായിരുന്നു (കാഫിർ - كافر) എന്നും, അന്ത്യനാളിനെ അംഗീകരിച്ചിരുന്നില്ല (മുഖിർ - مقر) എന്നും. കാരണം, അന്ത്യനാളിനെ അംഗീകരിക്കുന്നവൻ അതിൽ തന്റെ തെറ്റുകൾക്ക് പാപമോചനം തേടുന്നവനാണ്. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കർമ്മങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന് പ്രയോജനപ്പെടുകയില്ല. അബ്ദുല്ലാഹ് ഇബ്നു ജുദ്ആൻ, ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹയുടെ പിതൃസഹോദര പുത്രനാണ്. തന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ അദ്ദേഹം ദരിദ്രനായിരുന്നു. പിന്നീട് ഒരു നിധി കണ്ടെത്തുകയും അതിലൂടെ സമ്പന്നനാവുകയും ചെയ്തു. ആ നിധിയിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹം ചെലവഴിക്കുകയും സൽപ്രവർത്തികൾ ചെയ്യുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇതെല്ലാം ഒരു തെളിവാണ്.

എന്റെ നാഥാ, എനിക്ക് ദിവ്യജ്ഞാനം *(حكمًا)* പ്രദാനം ചെയ്യേണമേ, സുകൃതികളോടൊപ്പം *(الصالحين)* എന്നെ ചേർക്കേണമേ. പിൻഗാമികളിൽ എനിക്ക് സത്യസന്ധമായ സ്മരണയും *(لسان صدق)* സദ്കീർത്തിയും നൽകേണമേ. അനുഗ്രഹീതമായ സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ *(جنة النعيم)* അവകാശികളിൽ എന്നെ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ. എന്റെ പിതാവിന് നീ പാപമോചനം നൽകേണമേ, നിശ്ചയം അദ്ദേഹം വഴിപിഴച്ചവരിൽ *(الضالّين)* ആയിരുന്നു. *(*ഈ പ്രാർത്ഥന, ഇബ്രാഹിം നബിക്ക് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ പിതാവ് സത്യനിഷേധത്തിൽ തന്നെ മരിക്കും എന്ന് വ്യക്തമാകുന്നതിന് മുൻപായിരുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ, അദ്ദേഹത്തിന് സന്മാർഗ്ഗം ലഭിക്കുവാനുള്ള ഒരു അഭ്യർത്ഥനയായിരുന്നു ഇത്. സത്യനിഷേധത്തിൽ മരിച്ചവർക്ക് പാപമോചനം തേടുന്നത് ഇസ്ലാം വിലക്കുന്നുണ്ട്, പിന്നീട് ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാം പിതാവിനോടുള്ള തന്റെ വാഗ്ദാനം നിറവേറ്റിയ ശേഷം അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിന്നു.*)*

പ്രവാചകൻ ഇബ്രാഹിം അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് സംസാരിച്ചതിന്റെയും, ഈ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യാത്തവർക്ക് ദൈവത്വം യോജിക്കുകയില്ലെന്ന് അറിയിച്ചതിന്റെയും തുടർച്ചയായി, തന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ ആരംഭം മുതൽ പുനരുത്ഥാന ദിനം വരെ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് തനിക്ക് ലഭിച്ച അനുഗ്രഹങ്ങളുടെ വിവിധ രൂപങ്ങൾ ഓർമ്മിച്ചപ്പോൾ, അത് അദ്ദേഹത്തെ അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിക്കാനും നിലവിലുള്ള അനുഗ്രഹങ്ങളെ നിലനിർത്താനും കൂടുതൽ അനുഗ്രഹങ്ങൾ നേടാനും പ്രേരിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു: “എന്റെ രക്ഷിതാവേ (رَبِّ), എനിക്ക് വിജ്ഞാനവും കർമ്മവും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പൂർണ്ണത (حُكْمًا) നൽകേണമേ! അതുവഴി സത്യത്തിന്റെ പ്രതിനിധിയാകാനും സൃഷ്ടികളുടെ നേതൃത്വം വഹിക്കാനും എനിക്ക് കഴിയും. കാരണം, അറിവുണ്ടായിട്ടും അതിനനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാത്തവനെ വിവേകിയെന്ന് വിളിക്കുകയില്ല, അവന്റെ അറിവിനെ വിവേകമെന്നും പറയുകയില്ല.” “സജ്ജനങ്ങളോടൊപ്പം എന്നെ ചേർക്കേണമേ (وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ)!” അതായത്, വിജ്ഞാനത്തിലും

കർമ്മങ്ങളിലും സ്വഭാവങ്ങളിലും എനിക്ക് വിജയം നൽകേണമേ, അങ്ങനെ ഞാൻ സദ്‌വൃത്തരായ, പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് മുക്തരായ പൂർണ്ണരായവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടാൻ. അല്ലെങ്കിൽ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ അവരോടൊപ്പം എന്നെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടേണമേ. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് ഉത്തരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്, അവൻ പറയുന്നു: “തീർച്ചയായും പരലോകത്ത് അദ്ദേഹം സജ്ജനങ്ങളിൽപ്പെട്ടവനാകുന്നു (وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ).” ഈ വിഷയത്തിലെ ബാക്കി വിശദീകരണങ്ങൾ സൂറത്തുൽ കഹ്ഫിന്റെ അവസാന ഭാഗത്ത് മുമ്പ് വന്നിട്ടുണ്ട്. “പിൻഗാമികളിൽ എനിക്ക് സത്യസന്ധമായ കീർത്തി (لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ) ഉണ്ടാക്കേണമേ!” അതായത്, ഈ ലോകത്ത് എനിക്ക് ഒരു സ്ഥാനവും നല്ലൊരു കീർത്തിയും നൽകേണമേ, അതിന്റെ ഫലം അന്ത്യനാൾ വരെ നിലനിൽക്കണം. അതുകൊണ്ടാണ് ഒരു സമൂഹവും അദ്ദേഹത്തെ സ്നേഹിക്കാത്തവരും പ്രശംസിക്കാത്തവരുമായി ഇല്ലാത്തത്. ആദ്യത്തേതിലൂടെ സ്ഥാനവും രണ്ടാമത്തേതിലൂടെ നല്ല സ്മരണയും ലഭിച്ചു. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ: “എനിക്ക് സത്യസന്ധമായ ഒരു നാവ് ഉണ്ടാക്കേണമേ, അതായത്, എന്റെ പിൻഗാമികൾക്കിടയിൽ നല്ല സ്തുതി. എന്റെ സ്തുതിയും നല്ല പേരും കീർത്തിയും എന്റെ ശേഷം വരുന്നവരുടെ നാവുകളിൽ നിലനിർത്തേണമേ.” അതിനാൽ, “പിൻഗാമികളിൽ (فِي الْآخِرِينَ)” എന്നതിന്റെ അർത്ഥം എന്റെ ശേഷമുള്ള സമൂഹങ്ങളിൽ എന്നാണ്. നല്ല സ്തുതിയെയും പൊതുവായ സ്വീകാര്യതയെയും നാവ് (لسان) എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത്, നാവ് അതിന്റെ പ്രകടനത്തിനും പ്രചാരണത്തിനും കാരണമായതുകൊണ്ടാണ്. നല്ല സ്മരണ മനുഷ്യരുടെ നാവുകളിൽ യുഗാന്ത്യം വരെ നിലനിൽക്കുന്നത് വലിയൊരു അനുഗ്രഹമാണ്. കാരണം, അത് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിയുടെയും സ്നേഹത്തിന്റെയും തെളിവാണ്. അല്ലാഹു ഒരു അടിമയെ സ്നേഹിച്ചാൽ, അവന്റെ സ്നേഹം ആകാശഭൂമികളിലുള്ളവരിലേക്ക് ചൊരിയുന്നു. അപ്പോൾ കടലിലെ മത്സ്യങ്ങളും ആകാശത്തിലെ പക്ഷികളും ഉൾപ്പെടെ എല്ലാ സൃഷ്ടികളും അവനെ സ്നേഹിക്കും. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: “മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലംയുടെ സമുദായത്തിന്റെ നാവുകളെ എന്നെ സ്തുതിക്കാനും എനിക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിക്കാനും നീ തുറന്നുവിടേണമേ, കാരണം നീ അവരെ സ്വീകാര്യരായ

സാക്ഷികളാക്കിയിട്ടുണ്ടല്ലോ.” സഹ്ൽ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: “അല്ലാഹുവേ, എല്ലാ സമൂഹങ്ങളിലും മതങ്ങളിലും എനിക്ക് സ്തുതി നൽകേണമേ.” ഇത് യഥാർത്ഥത്തിൽ നല്ല പ്രവൃത്തികളിലൂടെയും നല്ല സ്വഭാവത്തിലൂടെയും മൃദുവായ സംസാരത്തിലൂടെയുമാണ് ലഭിക്കുന്നത്. ഇവയാണ് സത്യസന്ധമായ കീർത്തിക്ക് കാരണങ്ങൾ. ഇതുവഴി പിൻഗാമികൾ അദ്ദേഹത്തെ മാതൃകയാക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന് അതിന്റെ പ്രതിഫലവും അദ്ദേഹത്തെ പിന്തുടരുന്നവരുടെ പ്രതിഫലവും ലഭിക്കുകയും ചെയ്യും. “പരലോകത്ത് എന്നെ അനുഗ്രഹങ്ങളുടെ സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ (جَنَّةِ النَّعِيمِ) അവകാശികളിൽ (وَارِثًا مِنْ وَرَثَةِ) ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ!” തന്റെ കർമ്മങ്ങൾ അവസാനിച്ച ശേഷം ഒരു പ്രവർത്തകൻ അർഹനാകുന്ന സ്വർഗ്ഗത്തെ, തന്റെ അവകാശം നൽകുന്നയാൾ ഇല്ലാതായ ശേഷം അവകാശിക്ക് ലഭിക്കുന്ന അനന്തരാവകാശത്തോട് ഉപമിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ അതിന് അനന്തരാവകാശം എന്നും, അതിന്റെ അർഹതയ്ക്ക് അനന്തരാവകാശം നേടൽ എന്നും, പ്രവർത്തകന് അവകാശി എന്നും പേര് നൽകി. അതുകൊണ്ട്, അനുഗ്രഹങ്ങളുടെ സ്വർഗ്ഗത്തിന് അർഹനാവുകയും അതിൽ ആനന്ദം അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരിൽ എന്നെ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ, ഒരു അവകാശി തന്റെ അനന്തരാവകാശം നൽകുന്നയാളുടെ സ്വത്തിന് അർഹനാവുകയും അത് ആസ്വദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുപോലെ. അനുഗ്രഹങ്ങളുടെ സ്വർഗ്ഗം (جنة النعيم) എന്നതിന്റെ അർത്ഥം “അനുഗ്രഹങ്ങൾ നിറഞ്ഞ പൂന്തോട്ടം” എന്നാണ്. സ്വർഗ്ഗം തേടുന്നത് സത്യത്തെ തേടുന്നതിന് വിരുദ്ധമല്ലെന്നും, സ്വർഗ്ഗം തേടുന്നത് ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് റബ്വാനിയ്യത്തിനോടുള്ള അഹങ്കാരമാണെന്നും ഇതിൽ സൂചനയുണ്ട്. ചില മഹാന്മാർ പറഞ്ഞു: “അല്ലാഹുവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നത് അവന്റെ ദാനങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയല്ല, അവന്റെ സത്തക്കുവേണ്ടിയാണ് (لذاته). അവന്റെ ദാനങ്ങൾ സ്നേഹിക്കപ്പെടുന്നത് അവൻ സ്നേഹിക്കപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടാണ്, അല്ലാതെ അവയുടെ സത്തക്കുവേണ്ടിയല്ല. നാം അവനെയും അവന്റെ ദാനങ്ങളെയും സ്നേഹിക്കുന്നത് അവനോടുള്ള സ്നേഹം കൊണ്ടാണ്. നമുക്ക് രണ്ട് സ്നേഹങ്ങളുണ്ട്: അവനോടുള്ള സ്നേഹവും അവന്റെ ദാനങ്ങളോടുള്ള സ്നേഹവും. ഇവ രണ്ടും

അവന്റെ സത്തക്കുവേണ്ടി മാത്രമാണ്, മറ്റൊന്നിനും വേണ്ടിയല്ല. അവന്റെ സത്തയോടുള്ള സ്നേഹം കൊണ്ടും അവന്റെ വിശേഷണങ്ങളോടുള്ള സ്നേഹം കൊണ്ടും നാം സ്നേഹിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈ രണ്ട് സ്നേഹങ്ങളും, മുമ്പ് പറഞ്ഞതുപോലെ, അവന്റെ സത്തയോടുള്ള സ്നേഹത്തിനുവേണ്ടി മാത്രമാണ്, മറ്റൊന്നിനും വേണ്ടിയല്ല. അതിനാൽ സ്നേഹം അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒന്നാണ്, അതിന്റെ ശാഖകളിൽ പലതാണ്. ഇത് ഏകത്വത്തിന്റെയും ബഹുത്വത്തിന്റെയും ആവശ്യകതയാണ്. അവനോടുള്ള നമ്മുടെ സ്നേഹം 'ജംഉൽ ജംഅ്' (جمع الجمع) എന്ന സ്ഥാനത്താണ്, കാരണം അത് സന്തുലിതാവസ്ഥയുടെ സ്ഥാനമാണ്, കേവലം 'ജംഅ്' (جمع) അല്ലെങ്കിൽ 'ഫർഖ്' (فرق) എന്ന സ്ഥാനത്തല്ല." "എന്റെ പിതാവിന് പൊറുത്തുകൊടുക്കേണമേ (وَاغْفِرْ لِأَبِي)!" പാപമോചനം വിശ്വാസവുമായി (ഇമാൻ - إيمان) ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. ഒരു നിബന്ധനയുള്ള കാര്യം ആവശ്യപ്പെടുന്നത് അതിന്റെ നിബന്ധനയും ആവശ്യപ്പെടുന്നതിന് തുല്യമാണ്. അതിനാൽ ബഹുദൈവാരാധകർക്ക് പാപമോചനം തേടുന്നത്, അവർക്ക് വിശ്വാസത്തിലേക്കുള്ള തൗഫീഖും മാർഗ്ഗദർശനവും ലഭിക്കാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്. "തീർച്ചയായും അദ്ദേഹം വഴിതെറ്റിയവരിൽ (الضَّالِّينَ) ആയിരുന്നു." അതായത്, സത്യപാതയിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചവരിൽ. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ: "വഴിതെറ്റിയവരിൽ നിന്ന്." ഈ പ്രാർത്ഥന, തന്റെ പിതാവ് അല്ലാഹുവിന്റെ ശത്രുവാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് വ്യക്തമാകുന്നതിന് മുമ്പായിരുന്നു, സൂറത്തുത്തൗബയിൽ മുമ്പ് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 87 إلى 100]

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തങ്ങൾ ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിനോട് നടത്തുന്ന ഹൃദയസ്പർശിയായ പ്രാർത്ഥനകളെ ചിത്രീകരിക്കുന്നു. അവിടുന്ന് അല്ലാഹുവിനോട് അപേക്ഷിക്കുന്നു: 'അന്ത്യദിനത്തിൽ, അതായത് പുനരുത്ഥാന നാളിൽ (يوم يبعثون) എന്നെ നീ അപമാനിക്കരുതേ. അന്ന് സമ്പത്തോ മക്കളോ ഉപകരിക്കുകയില്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് ശുദ്ധമായ ഹൃദയവുമായി (قلب سليم) വരുന്നവർക്ക് മാത്രമേ രക്ഷയുള്ളൂ. ആ ഹൃദയം ശിർക്കിൽ നിന്നും അവിശ്വാസത്തിൽ നിന്നും മുക്തമായിരിക്കണം. തുടർന്ന്, അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുന്നവർക്ക് (المتقون) സ്വർഗ്ഗം അടുത്തു കൊണ്ടുവരപ്പെടും. എന്നാൽ വഴിപിഴച്ചവർക്ക് (الغاوون) നരകം വെളിപ്പെടുത്തപ്പെടും. അന്ന് അവരോട് ചോദിക്കപ്പെടും: 'നിങ്ങൾ ആരാധിച്ചിരുന്നവ എവിടെ? അവയ്ക്ക് നിങ്ങളെ സഹായിക്കാനോ സ്വയം പ്രതിരോധിക്കാനോ കഴിയുമോ?' അപ്പോൾ അവരും അവരുടെ ആരാധനാമൂർത്തികളും നരകത്തിലേക്ക് എറിയപ്പെടും. ഇബ്ലീസിന്റെ സൈന്യങ്ങളും അവിടെയുണ്ടാകും. അവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ ആരാധനാമൂർത്തികളോട് തർക്കിച്ചുകൊണ്ട് പറയും: 'ഞങ്ങൾ നിങ്ങളെ ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന് തുല്യമായി കരുതിയത് വലിയൊരു തെറ്റായിരുന്നു.' കുറ്റവാളികളായ ആ നേതാക്കളാണ് ഞങ്ങളെ വഴിപിഴപ്പിച്ചത്. ഇന്ന് ഞങ്ങൾക്ക് ശുപാർശകരോ (شافعين) ആത്മാർത്ഥമായ ഒരു സുഹൃത്തോ (صديق حميم) ഇല്ല. ഞങ്ങൾക്ക് ഒരിക്കൽ കൂടി ഭൂമിയിലേക്ക് മടങ്ങാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ, ഞങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസികളായേനെ എന്ന് അവർ വിലപിക്കും.

ഹദ്റത്ത് സമുറത്ത് ബിൻ ജുൻദുബ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുദൂതർ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: "ഒരു മനുഷ്യൻ പൂർണ്ണമായ വുളൂഅ് (اسباغ الوضوء) ചെയ്യുകയും, തുടർന്ന് പള്ളി ലക്ഷ്യമാക്കി തന്റെ വീട്ടിൽ നിന്ന് പുറപ്പെടുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ഇപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ: 'എന്നെ സൃഷ്ടിക്കുകയും എനിക്ക് സന്മാർഗ്ഗം കാണിച്ചുതരികയും

ചെയ്ത അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുനാമത്തിൽ' (بسم الله الذي خلقني فهو يهدين), അല്ലാഹു അവന് സൽപ്രവർത്തികളിലേക്ക് വഴിനടത്തുകയല്ലാതെ ചെയ്യില്ല. 'എനിക്ക് ആഹാരവും പാനീയവും നൽകുന്നവൻ' (والذي هو يطعمني ويسقين) എന്ന് പറയുമ്പോൾ, അല്ലാഹു അവന് സ്വർഗ്ഗീയ ഭോജനങ്ങളും പാനീയങ്ങളും നൽകാതിരിക്കില്ല. 'ഞാൻ രോഗിയാകുമ്പോൾ എന്നെ സുഖപ്പെടുത്തുന്നവൻ' (وإذا مرضت فهو يشفين) എന്ന് പറയുമ്പോൾ, അല്ലാഹു അവന് രോഗശമനം നൽകാതിരിക്കില്ല. 'എന്നെ മരണപ്പെടുത്തുകയും പിന്നീട് ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവൻ' (والذي يميتني ثم يحيين) എന്ന് പറയുമ്പോൾ, അല്ലാഹു അവന് രക്തസാക്ഷികളുടെ ജീവിതവും മരണവും നൽകാതിരിക്കില്ല. 'പ്രതിഫല നാളിൽ എന്റെ പാപങ്ങൾ പൊറുത്തുതരുമെന്ന് ഞാൻ പ്രത്യാശിക്കുന്നവൻ' (والذي أطمع ان يغفر لي خطيئتي يوم الدين) എന്ന് പറയുമ്പോൾ, സമുദ്രത്തിലെ നുരയേക്കാൾ അധികമുണ്ടെങ്കിൽ പോലും അല്ലാഹു അവന്റെ പാപങ്ങൾ പൊറുത്തു കൊടുക്കാതിരിക്കില്ല. 'എന്റെ നാഥാ, എനിക്ക് ജ്ഞാനവും വിവേകവും നൽകുകയും എന്നെ സജ്ജനങ്ങളോടൊപ്പം ചേർക്കുകയും ചെയ്യേണമേ' (رب هب لي حكما وألحقني بالصالحين) എന്ന് പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ, അല്ലാഹു അവന് ജ്ഞാനം നൽകുകയും മുൻഗാമികളും പിൻഗാമികളുമായ സജ്ജനങ്ങളോടൊപ്പം അവനെ ചേർക്കുകയും ചെയ്യും. 'പിൻതലമുറകളിൽ എനിക്ക് സൽക്കീർത്തി നൽകേണമേ' (واجعل لي لسان صدق في الآخرين) എന്ന് പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ അവൻ സത്യസന്ധൻ (صديق) എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തപ്പെടും. 'സുഖസമ്പൂർണ്ണമായ സ്വർഗ്ഗത്തോപ്പിന്റെ അവകാശികളിൽ എന്നെ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ' (واجعلني من ورثة جنة النعيم) എന്ന് പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ, അല്ലാഹു അവന് സ്വർഗ്ഗത്തിൽ കൊട്ടാരങ്ങളും ഉന്നത പദവികളും നൽകാതിരിക്കില്ല." ഹസൻ റളിയള്ളാഹു അൻഹു ഇതിനോടൊപ്പം "എന്റെ മാതാപിതാക്കൾ എന്നെ ചെറുപ്പത്തിൽ വളർത്തിയതുപോലെ അവരോട് നീ കരുണ കാണിക്കുകയും അവർക്ക് പൊറുത്തു കൊടുക്കുകയും ചെയ്യേണമേ" (واغفر لوالدي كما

(ريـاني صـغيرا) എന്ന് അധികരിപ്പിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു എന്ന് 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണാം. "എന്നെ നീ അപമാനിക്കരുതേ" (وَلَا تُخْزِنِي) എന്ന പ്രാർത്ഥനയിലെ 'ഖിസി' (خزي) എന്നാൽ നിന്ദ്യതയും അപമാനവുമാണ് (الهـوان والذل). അതായത്, എന്റെ രഹസ്യങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തി എന്നെ നീ അപമാനിക്കരുതേ എന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ ഇതിനെ 'എന്നെ അപമാനിതനാക്കരുതേ' [رسـوا مسـاز] എന്ന് പരിഭാഷപ്പെടുത്താം. ഉത്തമമായത് ഉപേക്ഷിച്ചതിലുള്ള (ترك الاولى) ആക്ഷേപം (معاتبـة) വഴിയുള്ള അപമാനമാണിത്. അല്ലാഹു തന്നെ അപമാനിക്കുകയില്ലെന്ന് ഉറപ്പുണ്ടായിട്ടും ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാം ഇപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിച്ചത് തന്റെ ദാസത്വത്തിന്റെ വിനയം വെളിപ്പെടുത്താനും (إظهـارا للعبوديـة) മറ്റുള്ളവർക്ക് മാതൃകയാകാനും വേണ്ടിയാണ്. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പ്രസ്താവിക്കുന്നു: [ഈ പ്രാർത്ഥന ഉമ്മത്തിനെ പഠിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. അല്ലാത്തപക്ഷം പ്രവാചകന്മാർക്ക് അപമാനമോ നിന്ദ്യതയോ ഉണ്ടാകുകയില്ല]. കാരണം, അവർക്ക് മോശം അന്ത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം (خوف الخاتمة) തുടങ്ങിയവയിൽ നിന്ന് പൂർണ്ണമായ സുരക്ഷിതത്വമുണ്ട്. പാപമോചനം ലഭിച്ചാലും ചിലപ്പോൾ ആക്ഷേപങ്ങൾ നേരിടേണ്ടി വന്നേക്കാം എന്നതിനാൽ, പാപമോചനത്തെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ചതിന് ശേഷം അപമാനത്തിൽ നിന്നുള്ള രക്ഷയ്ക്കായി അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം പ്രാർത്ഥിക്കുകയാണുണ്ടായത്. "അവർ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ദിവസം" (يَوْمَ يُبْعَثُونَ) എന്നാൽ സർവ്വ മനുഷ്യരും ഖബറുകളിൽ നിന്ന് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽക്കുന്ന ദിവസമാണ്. പുനരുത്ഥാനം പൊതുവായതുകൊണ്ടാണ് ഇവിടെ സർവ്വരെയും ഉദ്ദേശിച്ചത്. പരലോകത്തെ അപമാനത്തിൽ നിന്നുള്ള രക്ഷയെ പ്രത്യേകം പരാമർശിക്കാൻ കാരണം, ഈ ദുനിയാവ് അല്ലാഹുവിന്റെ 'ദോഷങ്ങൾ മറയ്ക്കുന്നവൻ' (سـتار) എന്ന നാമത്തിന്റെ പ്രകടനവേദിയായതുകൊണ്ടാണ്. അബുല്ലൈസ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വാക്കുകൾ ഇവിടെ അവസാനിക്കുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു ആ ദിവസത്തിന്റെ ഭീകരതയെ വിശേഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അരുളുന്നു:

"സമ്പത്തോ സന്താനങ്ങളോ ഉപകരിക്കാത്ത ദിവസം" (يَوْمَ لا يَنْفَعُ مالٌ وَلا بَنُونَ). ഇത് മുൻ സൂക്തത്തിലെ 'ഉയിർത്തെഴുന്നേൽക്കുന്ന ദിവസം' എന്നതിന്റെ പകരമായി (بدل) വന്നതാണ്. ഇവിടെ ക്രിയയുടെ കർമ്മം (مفعول) വ്യക്തമാക്കാതെ വിട്ടുകളഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതായത്, ദുനിയാവിൽ വെച്ച് ധർമ്മങ്ങൾക്കും സൽപ്രവർത്തികൾക്കുമായി ചിലവഴിച്ചതാണെങ്കിൽ പോലും ആ ദിവസം സമ്പത്ത് ആർക്കും ഉപകരിക്കുകയില്ല. സന്താനങ്ങൾ അങ്ങേയറ്റം സദ്വൃത്തരും ശുപാർശ ചെയ്യാൻ യോഗ്യരുമാണെങ്കിൽ പോലും അവർ ആർക്കും ഉപകരിക്കുകയില്ല. "നിഷ്കളങ്കമായ ഹൃദയവുമായി അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് വന്നവരൊഴികെ" (إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ). ഇത് വിട്ടുകളഞ്ഞ കർമ്മത്തിന് പകരമായി വന്നതാണ്. അതായത്, സത്യനിഷേധം (كفر), കപടവിശ്വാസം (نفاق) എന്നീ രോഗങ്ങളിൽ നിന്ന് മുക്തമായ നിഷ്കളങ്ക ഹൃദയവുമായി (قلب سليم) വരുന്നവർക്കൊഴികെ മറ്റാർക്കും ഇവ ഉപകരിക്കില്ല. കാരണം, സമ്പത്തിന്റെയും സന്താനങ്ങളുടെയും ഉപകാരം വിശ്വാസവുമായി (ايمان) ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: സത്യനിഷേധത്തിൽ നിന്നും പാപങ്ങളിൽ നിന്നും മുക്തമായ ആത്മാവാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. ഇതിനെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് ചേർത്തുവെക്കാൻ കാരണം, ശരീരത്തിലെ അവയവങ്ങളെല്ലാം ഹൃദയത്തെയാണ് പിന്തുടരുന്നത്. ഹൃദയം നന്നായാൽ അവയവങ്ങൾ നന്നാകും, ഹൃദയം കേടായാൽ അവയവങ്ങൾ കേടാകും. തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയിട്ടുണ്ട്: "അറിയുക, മനുഷ്യശരീരത്തിൽ ഒരു മാംസക്ഷണമുണ്ട്. അത് നന്നായാൽ ശരീരം മുഴുവൻ നന്നായി. അത് കേടായാൽ ശരീരം മുഴുവൻ കേടായി. അറിയുക, അതാണ് ഹൃദയം." ലൈസ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: അവിശ്വാസികൾ പറയാറുണ്ടായിരുന്നു, 'ഞങ്ങൾക്കാണ് കൂടുതൽ സമ്പത്തും സന്താനങ്ങളുമുള്ളത്' എന്ന്. അതിനാൽ അല്ലാഹു അവരെ അറിയിക്കുകയാണ്, ദുനിയാവിൽ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ ശുദ്ധമല്ലാതിരുന്നതിനാൽ പരലോകത്ത് അവർക്ക് സമ്പത്തോ സന്താനങ്ങളോ ഉപകരിക്കുകയില്ല. എന്നാൽ സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് അവരുടെ സൽപ്രവർത്തികളും സന്താനങ്ങളും ഉപകരിക്കും. കാരണം, ഒരു വിശ്വാസിയുടെ മകൻ അവന് മുൻപേ മരണപ്പെട്ടാൽ

അത് അവന് പരലോകത്ത് ഒരു നിക്ഷേപവും പ്രതിഫലവുമായിരിക്കും. അവൻ ജീവിച്ചിരിക്കുകയാണെങ്കിൽ മാതാപിതാക്കൾക്കായി പ്രാർത്ഥിക്കുകയും തന്റെ സദ്വൃത്തതയാൽ അവർക്കായി ശുപാർശ ചെയ്യുകയും ചെയ്യും. അബുൽ ഖാസിം അൽ-ഹകീം റഹിമഹുള്ളാഹ് നിഷ്കളങ്ക ഹൃദയത്തിന്റെ (القلب السليم) ലക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചോദിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: അതിന് മൂന്ന് ലക്ഷണങ്ങളുണ്ട്. ഒന്നാമത്തേത്, ആരോടും ദ്രോഹം ചെയ്യാതിരിക്കുക. രണ്ടാമത്തേത്, ആരിൽ നിന്നും ദ്രോഹം ഏൽക്കാതിരിക്കുക (അഥവാ മറ്റുള്ളവരുടെ ദ്രോഹങ്ങൾ ക്ഷമിക്കുക). മൂന്നാമത്തേത്, ഒരാൾക്ക് നന്മ ചെയ്താൽ അതിന് പകരമായി ഒന്നും പ്രതീക്ഷിക്കാതിരിക്കുക. ഒരാൾ ആരോടും ദ്രോഹം ചെയ്യുന്നില്ലെങ്കിൽ അവൻ സൂക്ഷ്മത (ورع) കൈവരിച്ചു. ആരിൽ നിന്നും ദ്രോഹം ഏൽക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അവൻ വിശ്വസ്തതയും സഹിഷ്ണുതയും (وفاء) കൈവരിച്ചു. നന്മ ചെയ്തിട്ട് പ്രതിഫലം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അവൻ നിഷ്കളങ്കത (إخلاص) കൈവരിച്ചു. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: [ചില പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ വിശുദ്ധി എന്നാൽ 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ് മുഹമ്മദുൻ റസൂലുള്ളാഹ്' എന്ന സാക്ഷ്യവചനത്തിലെ നിഷ്കളങ്കതയാണ് എന്നാണ്. മറ്റൊരു അഭിപ്രായം, അത് ലൗകിക മോഹങ്ങളിൽ നിന്ന്...]

ദൈവഭക്തർക്കായി *(المتقين)* സ്വർഗ്ഗം അടുപ്പിക്കപ്പെടും. അതായത്, അവർക്ക് സ്വർഗ്ഗം ദൃശ്യമാവുകയും, അതിലേക്ക് പ്രവേശനം എളുപ്പമാവുകയും, അതിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ അവർക്ക് ആസ്വാദ്യകരമാവുകയും ചെയ്യും. ഇത് കേവലം ഭൗതികമായ ഒരടുപ്പിക്കലല്ല, മറിച്ച് ആത്മീയമായ ഒരു സാമീപ്യവും ആനന്ദവുമാണ്. ഭൗതിക ലോകത്ത് ദൈവഭയം *(تقوى)* മുറുകെപ്പിടിച്ച് ജീവിച്ചവർക്ക് പരലോകത്ത് അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യവും സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളും എളുപ്പത്തിൽ ലഭ്യമാകും. എന്നാൽ, വഴിപിഴച്ചവർക്കായി *(الغاوين)* നരകം വെളിവാക്കപ്പെടും. അതായത്, അവർക്ക് നരകം വ്യക്തമായി കാണപ്പെടുകയും, അതിന്റെ ഭീകരത അവർക്ക് അനുഭവവേദ്യമാവുകയും, അതിലേക്ക് അവർ നിർബന്ധിതരായി പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്യും. ദുർമാർഗ്ഗത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചവർക്കും സത്യത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചവർക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയുടെ ഭീകരത അന്ന് പൂർണ്ണമായി വെളിവാക്കപ്പെടും.

ദുനിയാവിന്റെയും (ലോകം) അതിന്റെ അസൂയ, വഞ്ചന എന്നിവയിൽ നിന്നും, തൈസീറിൽ (ഒരു വ്യാഖ്യാനം) പറയുന്നതുപോലെ, പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ അഹ്‌ലുൽ ബൈത്തിനോടും (കുടുംബം), അസ്വാജിനോടും (പത്നിമാർ), അസ്ഹാബിനോടും (സഹാബികൾ) ഉള്ള വിദ്വേഷത്തിൽ നിന്നും മുക്തമായ ഹൃദയമാണ് (ഖൽബ് സലീം / قلب سليم). ഇമാം ഖുശൈരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു: ഒരു സലീമായ ഹൃദയം (ഖൽബ് സലീം / قلب سليم) അല്ലാഹു അല്ലാത്ത സകലതിൽ നിന്നും മുക്തമായിരിക്കും; ദുനിയാവിനോടുള്ള ആർത്തിയിൽ (ത്വമഉദ്ദുൻയാ / طمع الدنيا) നിന്നും ആഖിറത്തോടുള്ള പ്രതീക്ഷയിൽ (റജാഉൽ ഉഖ്ബാ / رجاء العقبى) നിന്നും അത് സ്വതന്ത്രമായിരിക്കും. അല്ലെങ്കിൽ, അത് ബിദ്അത്തിൽ (നൂതനാചാരം / بدعة) നിന്ന് മുക്തവും സുന്നത്തിൽ (പ്രവാചകചര്യ / سنة) ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നതുമായിരിക്കും. സയ്യിദുത്ത്വാഇഫ ജുനൈദ്

ഖുദ്ദിസ സിർറുഹുവിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നു: സലീം (സലീം / سليم) എന്നാൽ പാമ്പുകടിയേറ്റവൻ എന്നാണ്. പാമ്പുകടിയേറ്റവൻ നിരന്തരം അസ്വസ്ഥതയിലും ഉത്കണ്ഠയിലുമായിരിക്കും. അതിനാൽ, ഒരു സലീമായ ഹൃദയം (ഖൽബ് സലീം / قلب سليم) വേർപാടിന്റെ ഭയത്താലോ (ഖൗഫുൽ ഖത്വീഅത്ത് / خوف القطيعة) അല്ലെങ്കിൽ സംഗമത്തോടുള്ള തീവ്രമായ ആഗ്രഹത്താലോ (ശൗഖുൽ വുസ്വലത്ത് / شوق الوصلة) നിരന്തരം ദുഃഖത്തിലും പ്രാർത്ഥനയിലും വിലപിക്കുന്ന അവസ്ഥയിലായിരിക്കും. ഒരു കവി പാടുന്നു: 'സംഗമത്തോടുള്ള ആഗ്രഹം നിമിത്തം ഞാൻ വിലപിക്കുന്നു, ഒരുനാൾ അത് എനിക്ക് ലഭിച്ചാൽ... വേർപാടിന്റെ ഭയം നിമിത്തം ഞാൻ കരയുന്നു, അത് പെട്ടെന്ന് പതിയിരിക്കുമോ എന്ന്.' മറ്റൊരു കവി പറയുന്നു: 'ഓ ഹമാം, ഇത്രയധികം രക്തക്കണ്ണീരും ഹൃദയവേദനയും ചൊരിയരുത്... പ്രണയികളുടെ അവസ്ഥ ഇങ്ങനെയല്ലേ എന്ന് നീ അറിഞ്ഞില്ലേ?' മൗലാനാ ജാമി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: 'സാമീപ്യത്തിന്റെ പരീക്ഷണം അകലത്തേക്കാൾ വലുതാണ്... ഹൃദയം വേദനയാൽ രക്തം പൊടിയുന്നു. സാമീപ്യത്തിൽ എപ്പോഴും നാശഭയമുണ്ട്... അകലത്തിൽ സംഗമത്തിന്റെ പ്രതീക്ഷയല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമില്ല.' അൽ-ബഹ്റിൽ (ഒരു വ്യാഖ്യാനം) പറയുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ ഹളറത്തിൽ (സാന്നിധ്യം / الحضرة الإلهية) എത്തിച്ചേർന്ന് ദിവ്യമായ അനുഗ്രഹം (ഫൈളുൽ ഇലാഹി / الفيض الإلهي) സ്വീകരിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് (സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ്: 88-89) 'ധനമോ സന്താനങ്ങളോ ഉപകരിക്കാത്ത ദിവസം' (യൗമ ലാ യൻഫഉ മാലുൻ വലാ ബനൂൻ / يَوْمَ لا يَنْفَعُ مالٌ وَلا بَنُونَ) എന്ന വചനത്തെക്കുറിച്ച് പറയുമ്പോൾ, 'അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഒരു സലീമായ ഹൃദയവുമായി (ഖൽബ് സലീം / قلب سليم) വരുന്നവനൊഴികെ' (ഇല്ലാ മൻ അതല്ലാഹ് ബിഖൽബിൻ സലീം / إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ) എന്നതിനെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു. ഇത് ആത്മീയ നിരീക്ഷണത്തിന്റെ (മുറാഖബത്ത് / مراقبة) സമയത്താണ്. ഈ ഹൃദയം അതിന്റെ യഥാർത്ഥ സ്വഭാവത്തിന്റെ (മിസാജുൽ അസ്ൽലി / المزاج الأصلي) വ്യതിയാനത്തിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതമാണ്, അതാണ് അല്ലാഹു

മനുഷ്യരെ സൃഷ്ടിച്ച പ്രകൃതി (ഫിത്വറത്തുള്ളാഹ് / فطرة الله). കാരണം, അല്ലാഹുവിന്റെ സൗന്ദര്യത്തിന്റെയും (സിഫാത്തുൽ ജമാൽ / صفات الجمال) മഹത്വത്തിന്റെയും (സിഫാത്തുൽ ജലാൽ / صفات الجلال) ഗുണങ്ങൾ പ്രതിഫലിക്കാൻ കഴിവുള്ള ഒരു കണ്ണാടിയായിട്ടാണ് അത് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടത്, ആദം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സൃഷ്ടിയുടെ തുടക്കത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത് പോലെ. അങ്ങനെ, രണ്ട് ലോകങ്ങളോടുമുള്ള (കൗനൈൻ / الكونين) ബന്ധങ്ങളാൽ തുരുമ്പെടുക്കുന്നതിന് മുമ്പ് അത് അദ്ദേഹത്തിൽ പ്രകടമായി. 'ഒഴികെ' (ഇല്ലാ മൻ / إلا من) എന്ന പ്രയോഗം അല്ലാഹുവിന്റെ സ്വഭാവങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതിനെയും അവന്റെ ഗുണങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെടുന്നതിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. കാരണം, സൃഷ്ടികളിലേക്ക് നോക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധിയുടെ (ത്വഹാറത്തു ഖുദ്സിൽ ഹഖ് / طهارة قدس الحق) വിശുദ്ധിയാൽ ഹൃദയം വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ടില്ലെങ്കിൽ അത് സലീമും (സുരക്ഷിതം) കുറ്റമറ്റതുമാകില്ല. ഇബ്നു അതോഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: 'പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഒരു വിപത്തും (ആഫാത്തുൽ കൗൻ / آفات الكون) അസ്വസ്ഥമാക്കാത്തവനാണ് സലീം (സലീം / السليم).' ചിലരോട് ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'ഹൃദയത്തിന്റെ സുരക്ഷിതത്വം (സലാമത്തുസ്സദ്ർ / سلامة الصدر) എങ്ങനെ നേടാം?' അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞു: 'ദൃഢവിശ്വാസത്തിന്റെ (യഖീൻ / اليقين) അതിരുകളിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നതിലൂടെയും മാറ്റത്തിലും (തൽവീൻ / التلوين) സ്ഥിരതയിലും (തംകീൻ / التمكين) സ്വന്തം ഇച്ഛയെ (ഇറാദത്ത് / الإرادة) ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിലൂടെയും.' അബൂ യസീദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ മരുഭൂമികൾ താണ്ടി വിജനപ്രദേശങ്ങളിൽ എത്തി, വിജനപ്രദേശങ്ങൾ താണ്ടി മലകൂത്തിൽ (അദൃശ്യലോകം / الملكوت) എത്തി, മലകൂത്ത് താണ്ടി മലിക് (രാജാവ് / الملك) – മീമിന് ഫത്ഹയും ലാമിന് കസ്റയും – അടുക്കൽ എത്തി. ഞാൻ ചോദിച്ചു: 'എന്താണ് സമ്മാനം?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'നീ കണ്ടതെല്ലാം ഞാൻ നിനക്ക് നൽകിയിരിക്കുന്നു.' ഞാൻ പറഞ്ഞു: 'അതിൽ ഒന്നും ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ലെന്ന് അങ്ങേക്കറിയാമല്ലോ.' അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു: 'എങ്കിൽ നീ എന്താണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്?' ഞാൻ പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ

ആഗ്രഹിക്കാതിരിക്കാനാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്.' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അത് നാം നിനക്ക് നൽകിയിരിക്കുന്നു.' (സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ്: 90) 'സൂക്ഷ്മത പാലിക്കുന്നവർക്കായി സ്വർഗ്ഗം അടുപ്പിക്കപ്പെടും' (വ ഉസ്ലിഫത്തിൽ ജന്നത്തു ലിൽ മുത്തഖീൻ / وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ). ഇത് 'ഉപകരിക്കില്ല' എന്നതിനോട് ചേർത്ത് പറഞ്ഞതാണ്. ഭൂതകാല രൂപം (ഉസ്ലിഫത്ത് / أُزْلِفَتْ) അതിന്റെ സംഭവ്യതയുടെ ഉറപ്പിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു, അതുപോലെ ചേർത്ത് പറഞ്ഞതിൽ വർത്തമാനകാല രൂപം (യൻഫഉ / يَنْفَعُ) പ്രയോജനമില്ലായ്മയുടെ തുടർച്ചയെയും സ്ഥിരതയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതായത്, കുഫ്റിൽ (അവിശ്വാസം / كفر) നിന്നും പാപങ്ങളിൽ (മആസ്വി / معاصي) നിന്നും സൂക്ഷ്മത പാലിക്കുന്നവർക്കായി സ്വർഗ്ഗം അടുപ്പിക്കപ്പെടും, അങ്ങനെ അവർക്ക് നിൽക്കുന്ന സ്ഥലത്ത് നിന്ന് അത് കാണാനും അതിലെ വിവിധ സൗന്ദര്യങ്ങൾ (ഫുനൂനുൽ മഹ്വാസിൻ / فنون المحاسن) മനസ്സിലാക്കാനും കഴിയും. അതിലേക്ക് ഒരുമിച്ചുകൂട്ടപ്പെട്ടവരാണ് തങ്ങളെന്ന് അവർ സന്തോഷിക്കും. അൽ-ബഹ്റിൽ: അതായത്, അത് അടുപ്പിക്കപ്പെടും, കാരണം അവർ അല്ലാഹുവിനോട് അടുക്കാൻ വേണ്ടി അതിൽ (ദുനിയാവിൽ) നിന്ന് അകന്നുനിന്നു. (സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ്: 91) 'വഴിതെറ്റിയവർക്കായി നരകം വെളിവാക്കപ്പെടും' (വ ബുർരിസത്തിൽ ജഹീമു ലിൽ ഗാവീൻ / وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ) – സത്യത്തിന്റെ പാതയിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചവർ, അതായത് ഈമാനും (വിശ്വാസം / إيمان) തഖ്വയും (സൂക്ഷ്മത / تقوى) ഇല്ലാത്തവർ. അതായത്, അവർക്ക് അത് വെളിവാക്കപ്പെടും, അങ്ങനെ അതിലെ എല്ലാതരം ഭീകരതകളും (അൻവാഉൽ അഹ്വാൽ / أنواع الأهوال) അവർ കാണുകയും അതിൽ പ്രവേശിക്കുമെന്ന് അവർക്ക് ഉറപ്പാകുകയും ചെയ്യും. അതിൽ നിന്ന് ഒരു രക്ഷാമാർഗ്ഗവും അവർ കണ്ടെത്തുകയില്ല, അങ്ങനെ അവരുടെ ദുഃഖം വർദ്ധിക്കും. എഴുപതിനായിരം കടിഞ്ഞാണുകളുമായി (സിമാം / زمام) അതിനെ കൊണ്ടുവരുമെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. രണ്ട് ക്രിയകളിലെയും വ്യത്യാസം വാഗ്ദാനത്തിന്റെ (സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ) ഭാഗത്തിന് മുൻഗണന നൽകുന്നു, കാരണം വെളിവാക്കൽ (തബ്രീസ് / تبريز) അടുപ്പിക്കലിനെ (തഖ്രീബ് / تقريب)

അനിവാര്യമാക്കുന്നില്ല. കൂടാതെ, സ്വർഗ്ഗത്തെ അടുപ്പിക്കുന്നതിന് (ഇസ്സാഫുൽ ജന്നത്ത് / إزلاف الجنة) മുൻഗണന നൽകിയത് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം അവന്റെ കോപത്തെക്കാൾ മുൻപന്തിയിലാണെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അൽ-ബഹ്റിൽ: 'വെളിവാക്കപ്പെടും' (വ ബുർരിസത്ത് / وَبُرِّزَتِ) എന്നതിനെക്കുറിച്ച്, അവരുടെ ശ്രദ്ധ ആഗ്രഹങ്ങൾ തേടി അതിലേക്ക് (ദുനിയാവിലേക്ക്) ആയിരുന്നു, നരകമാകട്ടെ ആഗ്രഹങ്ങളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മസ്നവിയിൽ പറയുന്നു: 'സ്വർഗ്ഗം നമുക്ക് ഇഷ്ടമില്ലാത്ത കാര്യങ്ങളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു... നരകം നമ്മുടെ ആഗ്രഹങ്ങളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.'

[سورة الشعراء (26) : الآيات 92 إلى 100]

അന്നേ ദിവസം, ആ ദുർഘട സന്ധിയിൽ, അവരോട് ചോദ്യമുയരും: 'നിങ്ങൾ ആരാധിച്ചിരുന്നവർ (تعبدون) എവിടെ? അല്ലാഹുവിനു പുറമെ നിങ്ങൾ ആരാധിച്ചിരുന്ന ആ പ്രതിഷ്ഠകൾ എവിടെ?' 'അവർക്ക് നിങ്ങളെ സഹായിക്കാൻ കഴിയുമോ? അതോ അവർക്ക് സ്വയം രക്ഷപ്പെടാൻ സാധിക്കുമോ?' പിന്നീട്, അവരെയും ദുർമാർഗ്ഗികളെയും (الْغَاوُونَ) – അതായത്, സത്യത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചവരെയും – നരകത്തിലേക്ക് തലകീഴായി തള്ളിയിടും. ഇബ്ലീസിന്റെ സൈന്യങ്ങളെയും (جُنُودُ إِبْلِيسَ) മുഴുവനായി അതിലേക്ക് വലിച്ചെറിയപ്പെടും. നരകത്തിന്റെ ആഴങ്ങളിൽ വെച്ച് അവർ പരസ്പരം തർക്കിച്ചുകൊണ്ട് പറയും: 'അല്ലാഹുവാണെ സത്യം! ഞങ്ങൾ വ്യക്തമായ വഴികേടിൽ (ضَلَالٍ مُّبِينٍ) തന്നെയായിരുന്നു. ലോകരക്ഷിതാവായ (رَبِّ الْعَالَمِينَ) അല്ലാഹുവിനോട് നിങ്ങളെ ഞങ്ങൾ സമന്മാരാക്കിയപ്പോൾ!' അവർ തുടർന്നു പറയും: 'കുറ്റവാളികളായവർ (الْمُجْرِمُونَ) അല്ലാതെ മറ്റാരും ഞങ്ങളെ വഴിതെറ്റിച്ചിട്ടില്ല. അതിനാൽ, ഞങ്ങൾക്ക് ശുപാർശകരായി (شَافِعِينَ) ആരുമില്ല.'

സ്വർഗ്ഗം നമുക്ക് അനിഷ്ടകരമായ കാര്യങ്ങളാൽ വലയം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു, നരകമാകട്ടെ നമുക്ക് പ്രിയങ്കരമായ കാര്യങ്ങളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അന്ത്യനാളിൽ,

വഴികേടിലായവരോട് (غاوين) ശാസനയുടെ രൂപത്തിൽ ചോദിക്കപ്പെടും. അല്ലാഹു തആലയുടെ കൽപ്പനപ്രകാരം മലക്കുകളാണ് ഇത് ചോദിക്കുക: “നിങ്ങൾ ദുനിയാവിൽ അല്ലാഹുവിന് പുറമെ ആരാധിച്ചിരുന്ന നിങ്ങളുടെ ആരാധ്യവസ്തുക്കൾ (آلهة) എവിടെ? ഈ ഭയാനകമായ സന്ദർഭത്തിൽ അവർ നിങ്ങൾക്ക് ശുപാർശകരാകുമെന്നും അല്ലാഹുവിലേക്ക് നിങ്ങളെ അടുപ്പിക്കുമെന്നും നിങ്ങൾ വാദിച്ചിരുന്ന ആ ബിംബങ്ങൾ (أصنام) എവിടെ?” “അവർക്ക് നിങ്ങളിൽ നിന്ന് ശിക്ഷ തടയാൻ കഴിയുമോ, അതോ അവർക്ക് സ്വയം രക്ഷിക്കാൻ കഴിയുമോ?” (പേർഷ്യൻ വ്യാഖ്യാനം: “അല്ലെങ്കിൽ അവർക്ക് തങ്ങളെത്തന്നെ ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കാൻ കഴിയുമോ?”) ഇവിടെ 'ഇഫ്തആല' എന്ന രൂപം 'ഫആല' എന്നതിന്റെ അനുസരണാർത്ഥത്തിലാണ്. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'നസ്ർ' (نصر) എന്നാൽ മറ്റൊരാളിൽ നിന്ന് തിന്മയും ദോഷവും തടയാൻ സഹായിക്കുക എന്നതാണ്. 'ഇൻതിസ്വാർ' (انتصار) എന്നാൽ ഒരാൾക്ക് സ്വയം പ്രതിരോധിക്കുക എന്നതാണ്. “അവർക്ക് നിങ്ങളെ സഹായിക്കാൻ കഴിയുമോ?” എന്ന് ചോദിച്ചതിന് ശേഷം “അല്ലെങ്കിൽ അവർക്ക് സ്വയം രക്ഷിക്കാൻ കഴിയുമോ?” എന്ന് ചോദിച്ചത്, മറ്റൊരാളെ സഹായിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ഉയർന്ന സ്ഥാനമാണ് സ്വയം രക്ഷിക്കുന്നതിന് എന്നതിനാലാണ്. കാരണം, മറ്റൊരാളെ സഹായിക്കുന്നവന് സ്വയം രക്ഷിക്കാൻ കഴിയുമെന്നതിൽ സംശയമില്ല. എന്നാൽ, മറ്റൊരാളെ സഹായിക്കാൻ കഴിയാത്തവനും സ്വയം രക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞേക്കാം. ഇത് ഒരു ശാസനയുടെയും ആക്ഷേപത്തിന്റെയും ചോദ്യമാണ്, ഇതിന് ഒരു മറുപടിയും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് പിന്നീട് പറയപ്പെട്ടത്: “അവരെ അതിലേക്ക് തലകീഴായി എറിയപ്പെട്ടു.” 'കബ്കബ' (كبكبة) എന്നാൽ (പേർഷ്യൻ: “താഴേക്ക് ഉരുട്ടുക”) ഒരു വസ്തുവിനെ ഒരു ഗർത്തത്തിലേക്ക് തലകീഴായി ആവർത്തിച്ച് എറിയുക എന്നതാണ്. 'കബ്' (كب) എന്നതിന്റെ ആവർത്തനമാണിത്, അതായത് തലകീഴായി വലിച്ചെറിയുക. പദത്തിന്റെ ആവർത്തനം അർത്ഥത്തിന്റെ ആവർത്തനത്തിന് തെളിവായി ഇവിടെ എടുത്തിരിക്കുന്നു. 'കബ്' എന്നതിന്റെ 'ഐൻ' (രണ്ടാം അക്ഷരം)

'തഫ്ഈൽ' (تفعيـل) രൂപത്തിലേക്ക് മാറ്റിക്കൊണ്ട് ആവർത്തിച്ചു. 'കബ്കബൂ' (كبكبوا) എന്നതിന്റെ യഥാർത്ഥ രൂപം 'കബ്ബബൂ' (كببوا) എന്നായിരുന്നു. എന്നാൽ, 'ബാഅ്' (باء) അക്ഷരങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് വരുന്നത് ഭാരമായി തോന്നിയപ്പോൾ, രണ്ടാമത്തെ 'ബാഅ്' 'കാഫ്' (كاف) ആയി മാറ്റി. 'സഹ്സഹ്' (زحزح) എന്നതിലും ഇതുപോലെയാണ്. അതിന്റെ യഥാർത്ഥ രൂപം 'സഹ്ഹ' (زح) എന്നായിരുന്നു, 'സഹഹു യസ്ഹഹു' (زحه يزحه) എന്നാൽ ഒരു വസ്തുവിനെ അതിന്റെ സ്ഥാനത്തുനിന്ന് നീക്കം ചെയ്യുക എന്നാണ്. പിന്നീട് ഇത് 'തഫ്ഈൽ' രൂപത്തിലേക്ക് മാറ്റി 'സഹ്ഹഹ' (زحه) എന്ന് പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ രണ്ടാമത്തെ 'ഹാഅ്' (حاء) 'സാഅ്' (زاء) ആയി മാറ്റി 'സഹ്സഹ' (زحزحه) എന്ന് പറഞ്ഞു, അതായത് അകറ്റുക. അതിനാൽ, ഈ ആയത്തിന്റെ അർത്ഥം, അവരെ നരകത്തിലേക്ക് തലകീഴായി, ഒന്നിനുപുറകെ ഒന്നായി, അതിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ എത്തുന്നത് വരെ എറിയപ്പെട്ടു എന്നാണ്. അവർ, അതായത് അവരുടെ ആരാധ്യവസ്തുക്കളും (آلهـــة), അവരെ ആരാധിച്ചിരുന്ന വഴികേടിലായവരും (غاوون), ഇബ്ലീസിന്റെ സൈന്യവും (جنود إبليس) - അതായത് അവരെ വഴിതെറ്റിക്കുകയും ദുർബോധനം നൽകുകയും വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നതിലേക്കും മറ്റ് കുഫ്റിന്റെയും പാപങ്ങളുടെയും എല്ലാ രൂപങ്ങളിലേക്കും അവരെ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്ത അവന്റെ സന്തതികളും പിശാചുക്കളും - എല്ലാവരും (أجمعـــون) ശിക്ഷയിൽ ഒരുമിച്ചുകൂടാൻ വേണ്ടി, അവർ ദുനിയാവിൽ ഒരുമിച്ചുകൂടിയതുപോലെ, നരകത്തിലേക്ക് എറിയപ്പെടും. 'അജ്മഊൻ' (أجمعـــون) എന്നത് അവരുടെ സർവ്വനാമത്തെയും അതിനോട് ചേർത്തതിനെയും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു. “അവർ പറഞ്ഞു” എന്നത് ഒരു വിശദീകരണപരമായ തുടക്കമാണ്. അതായത്, തങ്ങളോട് ഈ ശിക്ഷാ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, തങ്ങളുടെ തെറ്റുകൾ ഏറ്റുപറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആരാധകർ പറഞ്ഞു. അവർ നരകത്തിൽ വെച്ച് തങ്ങളോടൊപ്പമുള്ളവരുമായി തർക്കിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അല്ലാഹു തആല

വിഗ്രഹങ്ങൾക്ക് സംസാരിക്കാനും മനസ്സിലാക്കാനുമുള്ള കഴിവ് നൽകിക്കൊണ്ട് തർക്കത്തിന് പ്രാപ്തമാക്കും എന്ന നിലയിൽ, അവർ തങ്ങളുടെ ആരാധ്യവസ്തുക്കളോട് സംസാരിച്ചുകൊണ്ട് തർക്കിക്കുകയായിരുന്നു. അബുല്ലൈസ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: “അവർ തർക്കിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു” എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് ഇത്. “അല്ലാഹുവാണെ, ഞങ്ങൾ വ്യക്തമായ വഴികേടിൽ (ضلال مبين) ആയിരുന്നു!” ഇവിടെ 'ഇൻ' (إن) ലഘൂകരിക്കപ്പെട്ടതാണ്, 'ലാം' (لام) ആകട്ടെ, നിഷേധാർത്ഥത്തിലുള്ള 'ഇൻ' (إن) നെയും ഇതിനെയും വേർതിരിക്കുന്നതാണ്. അതായത്, ഞങ്ങൾ മറച്ചുവെക്കാൻ കഴിയാത്ത വ്യക്തമായ വഴികേടിൽ ആയിരുന്നു എന്ന അവസ്ഥ. “ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിനോട് നിങ്ങളെ ഞങ്ങൾ സമന്മാരാക്കിയപ്പോൾ” എന്നത് അവർ വ്യക്തമായ വഴികേടിൽ ആയിരുന്ന സമയത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഭൂതകാലത്തിലെ ഒരു രംഗം മനസ്സിൽ കൊണ്ടുവരാൻ വേണ്ടിയാണ് ഇവിടെ വർത്തമാനകാല ക്രിയാരൂപം ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതായത്, അല്ലാഹുവാണെ, ഞങ്ങൾ കടുത്ത വഴികേടിലായിരുന്നു, ഓ വിഗ്രഹങ്ങളേ, നിങ്ങൾ ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന്റെ ഏറ്റവും നിസ്സാരവും നിന്ദ്യവും കഴിവില്ലാത്തതുമായ സൃഷ്ടികളായിരിക്കെ, ആരാധനക്ക് അർഹതയിൽ അല്ലാഹുവിനോട് നിങ്ങളെ ഞങ്ങൾ സമന്മാരാക്കിയ ആ സമയത്ത്! “ഞങ്ങളെ വഴിതെറ്റിക്കുകയും സന്മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തത് കുറ്റവാളികൾ (المجرمون) അല്ലാതെ മറ്റാരുമല്ല.” അതായത്, നേതാക്കളും (سادة) പ്രമുഖരും (كبراء) ആണ്. അല്ലാഹു തആലയുടെ വചനം പോലെ: “ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ, ഞങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ നേതാക്കളെയും പ്രമുഖരെയും അനുസരിച്ചു.” (പേർഷ്യൻ വ്യാഖ്യാനം: “തിന്മ ചെയ്തവരും നേതാക്കളായ ദുഷ്ടന്മാരും അല്ലാതെ മറ്റാരുമല്ല.”) 'ജുർമ്' (جرم) എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാന അർത്ഥം മരത്തിൽ നിന്ന് കായ്കൾ മുറിക്കുക എന്നാണ്. 'ജിറാമത്ത്' (جرامة) എന്നാൽ മോശം ഈന്തപ്പഴം. 'അജ്റമ' (أجرم) എന്നാൽ കുറ്റകൃത്യം ചെയ്തവനായി മാറുക, 'അത്മറ' (أثمر) (ഫലം കായ്ക്കുക), 'അൽബന' (ألبن) (പാൽ നൽകുക) എന്നതുപോലെ. ഈ പദം വെറുക്കപ്പെട്ട എല്ലാ നേട്ടങ്ങൾക്കും

കടമെടുത്ത് ഉപയോഗിക്കുന്നു, എന്നാൽ പ്രശംസനീയമായ നേട്ടങ്ങൾക്ക് സാധാരണ സംഭാഷണത്തിൽ ഇത് ഉപയോഗിക്കാറില്ല. “അതിനാൽ, ഞങ്ങൾക്ക് ഇപ്പോൾ ശുപാർശകരായി (شـــافعين) ആരുമില്ല.” (പേർഷ്യൻ വ്യാഖ്യാനം: “അതിനാൽ ഞങ്ങൾക്ക് ഇപ്പോൾ ശുപാർശകരായി ആരുമില്ല.”) മലക്കുകൾക്കും പ്രവാചകന്മാർക്കും (അലൈഹിസ്സലാം) സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് ശുപാർശകരുള്ളതുപോലെ, ഞങ്ങൾക്ക് ആരുമില്ല.

പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ ***101*** മുതൽ ***107*** വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് വെളിച്ചം വീശുന്ന വ്യാഖ്യാനമാണിത്. പരലോകത്തിന്റെ ഭയാനകമായ ആ നാളിൽ, സത്യനിഷേധികൾ അങ്ങേയറ്റത്തെ നിരാശയോടെയും ഖേദത്തോടെയും വിലപിക്കുന്നു: "ഇന്ന് ഞങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി ശുപാർശ ചെയ്യുവാൻ ശുപാർശകർ *(شافعين)* ആരുമില്ല; ഞങ്ങളുടെ ദുഃഖങ്ങളിൽ പങ്കുചേരുന്ന ആത്മാർത്ഥ സുഹൃത്ത് *(صديق حميم)* പോലുമില്ല." റൂഹുൽ ബയാന്റെ ആത്മീയ ജ്ഞാനികൾ *(عارفين)* ഈ വചനത്തെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: യഥാർത്ഥ സൗഹൃദം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിക്കായി മാത്രം സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നതാണ്. ഭൗതിക താല്പര്യങ്ങൾക്കായി ഒന്നിച്ചവർ പരലോകത്ത് പരസ്പരം ശത്രുക്കളായി മാറുമ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ പരസ്പരം സ്നേഹിച്ച ആത്മീയ സുഹൃത്തുക്കൾ അവിടെയും പരസ്പരം തുണയാകും. തുടർന്ന് അവർ കൊതിക്കുന്നു: "ഞങ്ങൾക്ക് ഭൗതിക ലോകത്തേക്ക് ഒരു മടങ്ങിപ്പോക്ക് *(كرة)* സാധ്യമായിരുന്നെങ്കിൽ! എങ്കിൽ ഞങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുന്ന യഥാർത്ഥ സത്യവിശ്വാസികൾ *(مؤمنين)* ആകുമായിരുന്നു." എന്നാൽ ആ സമയം എന്നെന്നേക്കുമായി അതിക്രമിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും ഇതിൽ വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തം *(آية)* അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും വിശ്വസിക്കുന്നവരായില്ല. നിന്റെ നാഥൻ സർവ്വാധിപനായ പ്രതാപശാലി *(عزيز)* യും തന്റെ ദാസന്മാരോട് അത്യധികം കരുണാനിധി *(رحيم)* യുമാകുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു മുൻകാല പ്രവാചകന്മാരുടെ ചരിത്രത്തിലേക്ക് വിരൽചൂണ്ടുന്നു. നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം *(نوح عليه السلام)* യുടെ ജനത തങ്ങളുടെ പ്രവാചകന്മാരെ വ്യാജമാക്കി. അവരുടെ സഹോദരനായ നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം *(نوح عليه السلام)* അവരോട് ചോദിച്ച സന്ദർഭം: "നിങ്ങൾ ദൈവഭയം *(تقوى)* കൈക്കൊള്ളുന്നില്ലേ? തീർച്ചയായും ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വിശ്വസ്തനായൊരു ദൂതനാകുന്നു." ഇവിടെ

'സഹോദരൻ' എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത് അവരുടെ ഗോത്രപരമായ ബന്ധത്തെയും, അവരോടുള്ള പ്രവാചകന്റെ ആർദ്രമായ സ്നേഹത്തെയുമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

അവർക്ക് ഒരു ഉറ്റബന്ധുവും (صديق حميم) ഇല്ല. `സ്വദീഖ്` (صديق) എന്നാൽ സ്നേഹബന്ധത്തിൽ സത്യസന്ധത പുലർത്തുന്നവൻ. `ഹമീം` (حميم) എന്നാൽ അടുത്ത ബന്ധു അല്ലെങ്കിൽ ഉറ്റ സുഹൃത്ത്. ഒരു വ്യക്തിയുടെ ഏറ്റവും അടുത്തവരെ അവന്റെ `ഹാമത്ത്` (حامة) എന്ന് പറയുന്നു. ഫത്ഹുർറഹ്മാനിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയതുപോലെ, ഇമാം റാഗിബ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: `ഹമീം` എന്നാൽ ദയയും വാത്സല്യവുമുള്ള അടുത്ത ബന്ധു. സ്വന്തം കുടുംബാംഗങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാൻ തീവ്രമായി ആഗ്രഹിക്കുന്നവനെപ്പോലെയാണവൻ. ഒരാളുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കളെ `ഹാമത്ത്` എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കുന്നു. പൊതുവായ ബന്ധുക്കളെയും `ഹാമത്ത്` എന്ന് പറയാറുണ്ട്. ഒരാൾ മറ്റൊരാൾക്ക് വേണ്ടി `ഇഹ്തമ്മ` (اهتم) ചെയ്യുന്നതിനേക്കാൾ തീവ്രമാണ് `ഇഹ്തദ` (احتد) ചെയ്യുന്നത്, കാരണം അതിൽ തീവ്രമായ ശ്രദ്ധയുടെ അർത്ഥം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. കാഷിഫി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: "ഖൂവത്തുൽ ഖുലൂബിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയതനുസരിച്ച്, `ഹമീം` (حميم) എന്ന പദം യഥാർത്ഥത്തിൽ `ഹമീം` (همیم) എന്നായിരുന്നു. ഉച്ചാരണ സ്ഥാനങ്ങളുടെ സാമീപ്യം കാരണം `ഹാഅ്` (هاء) `ഹാഅ്` (حاء) ആയി മാറിയതാണ്. `ഹമീം` (همیم) എന്നത് `ഇഹ്തിമാം` (اهتمام) എന്നതിൽ നിന്ന് ഉത്ഭവിച്ചതാണ്. അവിശ്വാസികളുടെ കാര്യങ്ങളിൽ പോലും ശ്രദ്ധ പുലർത്തുകയും സൗഹൃദത്തിന്റെ നിബന്ധനകൾ പാലിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനെ ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു." ശുപാർശകരെ (شافع) ബഹുവചനമായി പ്രയോഗിച്ചത്, സാധാരണയായി ശുപാർശകർ ധാരാളമുള്ളതുകൊണ്ടാണ്. ഒരു ഭരണാധികാരി ഒരാളോട് കോപിച്ചാൽ, ഒരുപക്ഷേ ഒരു കൂട്ടം ആളുകൾ അവനുവേണ്ടി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നത് നിങ്ങൾ കാണുന്നില്ലേ? എന്നാൽ, ഉറ്റ സുഹൃത്തുക്കൾ (صديق) കുറവായതുകൊണ്ടാണ് ഏകവചനമായി പ്രയോഗിച്ചത്. അവരില്ല

എന്ന് പറഞ്ഞാലും അത് അതിശയോക്തിയാവില്ല. സാഇബ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: "ഈ പിന്തുണയുടെ വരൾച്ചയിൽ ഞാൻ അത്ഭുതപ്പെടുന്നു, ചാരം... മരണസമയത്ത് തീയുടെ കണ്ണുകൾ മൂടുന്നു." ചില ഹദീസുകളിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്: അന്ത്യനാളിൽ ഒരു അടിമയെ വിചാരണ ചെയ്യപ്പെടും. അവന്റെ നന്മകളും തിന്മകളും തുല്യമായിരിക്കും. അവന്റെ എതിരാളികളെ തൃപ്തിപ്പെടുത്താൻ അവന് ഒരു നന്മ (ഹസനത്ത്) ആവശ്യമായി വരും. അപ്പോൾ അല്ലാഹു പറയും: "എന്റെ അടിമാ, നിനക്ക് ഒരു നന്മ ബാക്കിയുണ്ട്. അത് നിന്നെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കാൻ മതിയാകും. നീ നോക്കൂ, ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് ആരെങ്കിലും നിനക്ക് ഒരു നന്മ നൽകിയേക്കാം." അവൻ വന്ന് ജനങ്ങളുടെ നിരകളിൽ പ്രവേശിക്കുകയും തന്റെ മാതാപിതാക്കളോടും പിന്നീട് കൂട്ടുകാരോടും ചോദിക്കുകയും ചെയ്യും. ഓരോരുത്തരോടും അവൻ ചോദിക്കുമ്പോൾ ആരും അവന് മറുപടി നൽകില്ല. എല്ലാവരും പറയും: "ഇന്ന് എനിക്ക് ഒരു നന്മയ്ക്ക് ദാരിദ്ര്യമുണ്ട്." അവൻ തന്റെ സ്ഥാനത്തേക്ക് മടങ്ങിവരും. അപ്പോൾ അല്ലാഹു അവനോട് ചോദിക്കും: "നീ എന്താണ് കൊണ്ടുവന്നത്?" അവൻ പറയും: "എന്റെ നാഥാ, ആരും എനിക്ക് അവരുടെ നന്മകളിൽ നിന്ന് ഒന്നും നൽകിയില്ല." അപ്പോൾ അല്ലാഹു പറയും: "എന്റെ അടിമാ, നിനക്ക് എന്നെപ്രതിയുള്ള ഒരു സുഹൃത്ത് (صديق فِيّ) ഉണ്ടായിരുന്നില്ലേ?" അപ്പോൾ ആ അടിമ തന്റെ ഒരു സുഹൃത്തിനെ ഓർക്കും. അവൻ അവന്റെ അടുത്ത് ചെന്ന് ചോദിക്കും. അപ്പോൾ അവൻ അവന് നന്മ നൽകും. അവൻ തന്റെ സ്ഥാനത്തേക്ക് വന്ന് തന്റെ റബ്ബിനെ അറിയിക്കും. അപ്പോൾ അല്ലാഹു പറയും: "ഞാൻ അത് അവനിൽ നിന്ന് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അവന്റെ അവകാശത്തിൽ നിന്ന് ഞാൻ ഒന്നും കുറച്ചിട്ടില്ല. തീർച്ചയായും ഞാൻ നിനക്കും അവനും പൊറുത്തുതന്നിരിക്കുന്നു." ഈ വിവരണത്തിൽ, അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടിയുള്ള സൗഹൃദത്തിന് വലിയ പ്രാധാന്യവും ധാരാളം പ്രയോജനങ്ങളുമുണ്ടെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മറ്റൊരു ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: "ഒരു മനുഷ്യൻ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ വെച്ച് പറയും: 'എന്റെ ഇന്ന സുഹൃത്തിന് എന്തു സംഭവിച്ചു?' അവന്റെ സുഹൃത്ത് നരകത്തിലായിരിക്കും. അപ്പോൾ അല്ലാഹു പറയും: 'അവന്റെ സുഹൃത്തിനെ അവനുവേണ്ടി സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരൂ.'" അതായത്, അല്ലാഹു അവന് അവനെ സമ്മാനിച്ചു. ഹസൻ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞു: "വിശ്വാസികളായ സുഹൃത്തുക്കളെ വർദ്ധിപ്പിക്കുക. കാരണം അവർക്ക് അന്ത്യനാളിൽ

ശുപാർശ ചെയ്യാനുണ്ടാകും." ഹസൻ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) വീണ്ടും പറഞ്ഞു: "അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കാൻ ഒരു സംഘം ഒരുമിച്ചുകൂടുകയും അവരിൽ സ്വർഗ്ഗാവകാശികളിൽപ്പെട്ട ഒരു അടിമയുണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്താൽ, അല്ലാഹു അവനെ അവർക്ക് വേണ്ടി ശുപാർശകനാക്കും. തീർച്ചയായും സത്യവിശ്വാസികൾ പരസ്പരം ശുപാർശകരാണ്. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ശുപാർശ ചെയ്യുന്നവരും അവരുടെ ശുപാർശ സ്വീകരിക്കപ്പെടുന്നവരുമാണ്." ഒരു ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: "അന്ത്യനാളിൽ ആളുകൾ സ്വിറാത്ത് (صراط) പാലത്തിലൂടെ കടന്നുപോകും. സ്വിറാത്ത് എന്നത് അതിന്റെ ആളുകളെ തട്ടിവീഴ്ത്തുന്ന ഒരു വഴുവഴുപ്പുള്ള പാലമാണ്. നരകം അവരിൽ നിന്ന് ആളുകളെ പിടിച്ചെടുക്കും. ജഹന്നം അവരിലേക്ക് 'തൻതുഫ്' (تنطف) ചെയ്യും." അതായത്, അത് ശ്വാസമെടുക്കുകയും പുറത്തുവിടുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ മഞ്ഞുവർഷം പോലെ അവരിലേക്ക് വർഷിക്കും. "അവർ അങ്ങനെയായിരിക്കുമ്പോൾ, കാരുണ്യവാനായ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് ഒരു വിളി വരും: 'എന്റെ അടിമകളേ, നിങ്ങൾ ആരെയാണ് ആരാധിച്ചിരുന്നത്?' അപ്പോൾ അവർ പറയും: 'ഞങ്ങളുടെ നാഥാ, ഞങ്ങൾ നിന്നെ മാത്രമാണ് ആരാധിച്ചിരുന്നത് എന്ന് നിനക്കറിയാമല്ലോ.' അപ്പോൾ അല്ലാഹു അവർക്ക് മറുപടി നൽകും, സൃഷ്ടികളാരും അതുവരെ കേട്ടിട്ടില്ലാത്ത ഒരു ശബ്ദത്തിൽ: 'എന്റെ അടിമകളേ, ഇന്ന് നിങ്ങളെ എന്നെയല്ലാതെ മറ്റാർക്കും ഏൽപ്പിക്കാതിരിക്കുക എന്നത് എന്റെ ബാധ്യതയാണ്. തീർച്ചയായും ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് പൊറുത്തുതന്നിരിക്കുന്നു, നിങ്ങളിൽ ഞാൻ തൃപ്തനായിരിക്കുന്നു.' അപ്പോൾ മലക്കുകൾ ശുപാർശ ചെയ്യാൻ എഴുന്നേൽക്കുകയും അവർ ആ സ്ഥലത്തുനിന്ന് രക്ഷപ്പെടുകയും ചെയ്യും. അപ്പോൾ നരകത്തിൽ താഴെയുള്ളവർ പറയും: 'അപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്ക് ശുപാർശകരോ ഉറ്റബന്ധുവോ (صديق حميم) ഇല്ലല്ലോ!'" "അപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു മടക്കം (كرة) ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ!" ഇവിടെ `ലൗ` (لو) എന്നത് ആഗ്രഹം പ്രകടിപ്പിക്കാനാണ് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇല്ലാത്ത ഒന്നിനെ സങ്കൽപ്പിക്കുക എന്ന അർത്ഥത്തിൽ `ലൈത` (ليت) എന്നതിന്റെ സ്ഥാനത്ത് `ലൗ` (لو) ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. അതായത്, "ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു മടക്കം ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ" എന്ന് പറഞ്ഞതുപോലെ, ദുനിയാവിലേക്ക് ഒരു മടക്കം. "അങ്ങനെ

ഞങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസികളിൽ (مؤمنين) ആകുമായിരുന്നു." ഇത് ആഗ്രഹത്തിന്റെ മറുപടിയായി നസ്ബ് (نصب) ചെയ്യപ്പെട്ടതാണ്. ഇത് ഖേദത്തിന്റെയും സങ്കടത്തിന്റെയും വാക്കുകളാണ്. എന്നാൽ അവരെ തിരിച്ചയച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, അവർ വിലക്കപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിലേക്ക് തന്നെ മടങ്ങുമായിരുന്നു. കാരണം, അല്ലാഹു ആരെ വഴിതെറ്റിക്കുന്നുവോ, അവന് ഒരു വഴികാട്ടിയുമില്ല. അവർ പലതവണ ദുനിയാവിലേക്ക് മടങ്ങിയാലും (അവരുടെ അവസ്ഥ മാറില്ല). ദുനിയാവിലെ സമൂഹങ്ങളെ നിങ്ങൾ കാണുന്നില്ലേ? തീർച്ചയായും അല്ലാഹു തആലാ...

[سورة الشعراء (26) : الآيات 103 إلى 107]

103: നിശ്ചയമായും ഈ സംഭവത്തിൽ ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് വ്യക്തമായൊരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് ***(آية).*** എന്നിട്ടും, അവരിൽ അധികപേരും സത്യവിശ്വാസം സ്വീകരിച്ചിരുന്നില്ല. ***104:*** തീർച്ചയായും താങ്കളുടെ രക്ഷിതാവ്, അവിടുന്ന് സർവ്വശക്തനും ***(العزيز)*** അത്യധികം കാരുണ്യമുള്ളവനുമാണ് ***(الرحيم).*** 105*:* നൂഹ് നബി ***(***അലൈഹിസ്സലാം***)*** യുടെ ജനത, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാരെ ***(المرسلين)*** നിഷേധിച്ചു തള്ളി. ***106:*** അവരുടെ സഹോദരനായ നൂഹ് ***(***അലൈഹിസ്സലാം***)*** അവരോട് ഇപ്രകാരം ചോദിച്ച സന്ദർഭം ഓർക്കുക*:* "നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുന്നില്ലേ ***(تتقون)?*** അവന്റെ ശിക്ഷയെ സൂക്ഷിക്കുന്നില്ലേ*?" **107:*** "തീർച്ചയായും ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്നുള്ള വിശ്വസ്തനായ ഒരു ദൂതനാണ് ***(رسول أمين)."***

അവരെ ആവർത്തിച്ച് കഷ്ടപ്പാടുകളാലും ദുരിതങ്ങളാലും പിടികൂടി, പിന്നീട് അവരിൽ നിന്ന് അത് നീക്കിക്കൊടുത്തു. എന്നിട്ടും അവർ ധിക്കാരത്തിൽ വർദ്ധിക്കുകയല്ലാതെ ചെയ്തില്ല. അല്ലാഹു നമ്മെയും നിങ്ങളെയും ശ്രദ്ധിച്ച് ചിന്തിക്കുന്നവരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തട്ടെ, അവഗണിക്കുന്നവരും അശ്രദ്ധരുമായവരിൽ നിന്ന് അകറ്റട്ടെ. നിശ്ചയമായും അതിൽ, അതായത് ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയുമായുള്ള സംഭവത്തിൽ പരാമർശിച്ച കാര്യങ്ങളിൽ, അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരെ ആരാധിക്കുന്നവർക്ക് ഒരു ദൃഷ്ടാന്തവും (ആയത്ത് - آيــة)

പാഠവുമുണ്ട് (ഇബ്റത്ത് - عبرة). പരലോകത്ത് താൻ ആരാധിച്ചവർ തന്നെ തള്ളിപ്പറയുമെന്നും ആരും തനിക്ക് ഉപകാരം ചെയ്യുകയില്ലെന്നും അവർ മനസ്സിലാക്കാൻ വേണ്ടിയാണത്. പ്രത്യേകിച്ചും ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാംയുടെ മാർഗ്ഗത്തിലാണെന്ന് വാദിക്കുന്ന മക്കയിലെ ജനങ്ങൾക്ക്. ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാംയുടെ ജനതയിൽ അധികപേരും സത്യവിശ്വാസികളായിരുന്നില്ല, ഖുറൈശികളിൽ അധികപേരുടെയും അവസ്ഥ പോലെ. ബാബിലോണിലെ ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാംയും നംറൂദിന്റെ മകളും അല്ലാതെ മറ്റാരും ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാംയിൽ വിശ്വസിച്ചില്ലെന്ന് നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. നിശ്ചയമായും താങ്കളുടെ രക്ഷിതാവ്, അവൻ പ്രതാപശാലിയാണ് (അൽ-അസീസ് - العزيز) [അവൻ ബഹുദൈവാരാധകരെ അതിജയിക്കുന്നവനാണ്, അവന്റെ ശക്തിയെ തടുക്കാൻ ആർക്കും കഴിയില്ല]. കാരുണ്യവാനാണ് (അർ-റഹീം - الرحيم) [അവൻ അടിമകളുടെ പശ്ചാത്താപം തള്ളിക്കളയാത്തവനും, ഒരു ന്യായീകരണവും കൂടാതെ അവർക്ക് ശിക്ഷ അയക്കാത്തവനുമായ പൊറുക്കുന്നവനാണ്]. അവൻ ഖുറൈശികൾക്ക് സമയം നൽകിയത് പോലെ സമയം നൽകുന്നു, അവന്റെ വിശാലമായ കാരുണ്യത്തിന്റെ വിധിപ്രകാരം, അവർക്കോ അവരുടെ സന്തതികളിൽ ആർക്കെങ്കിലുമോ സത്യവിശ്വാസം സ്വീകരിക്കാൻ വേണ്ടി. എന്നാൽ അവൻ അവഗണിക്കുന്നില്ല, കാരണം ഓരോ പ്രവർത്തി ചെയ്യുന്നവനും തന്റെ കർമ്മത്തിന് പ്രതിഫലം ലഭിക്കുക എന്നത് അനിവാര്യമാണ്; നന്മയാണെങ്കിൽ നന്മ, തിന്മയാണെങ്കിൽ തിന്മ. "അവരിൽ അധികപേരും" എന്ന സർവ്വനാമം നമ്മുടെ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലംയുടെ ജനതയിലേക്ക് മടങ്ങിവരാനും സാധ്യതയുണ്ട്, ഈ ആയത്ത് അവർക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെടുന്നത് അവർ ചിന്തിക്കാനും വിശ്വസിക്കാനും വേണ്ടിയാണ്. ഇത് മുൻ സെഷനിൽ വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്, അതിനാൽ അതിലേക്ക് മടങ്ങുക. "അൽ-ബഹ്ർ" എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: മനുഷ്യന്റെ ആത്മാവ് (നഫ്സ് - نفس) തിന്മ കൽപ്പിക്കാൻ പ്രകൃതിപരമായി ചായ്വുള്ളതാണ്, അതാണ് സത്യനിഷേധം (കുഫ്ർ - كفر). അത് വിശ്വസിക്കുകയും അനുസരണമുള്ളതായി മാറുകയും ചെയ്താൽ, അത് അതിന്റെ സ്വഭാവത്തെ ഭേദിക്കുന്നതാണ്. ഇതിന് തെളിവായി

അല്ലാഹു തആലയുടെ വചനം: "നിശ്ചയമായും ആത്മാവ് തിന്മ കൽപ്പിക്കുന്നത് തന്നെയാണ്, എന്റെ രക്ഷിതാവ് കരുണ ചെയ്തവരൊഴികെ." അതായത്, അല്ലാഹു തആലയുടെ കാരുണ്യം കൊണ്ട് അത് അതിന്റെ പ്രകൃതിക്ക് വിപരീതമായി അനുസരണമുള്ളതും സത്യവിശ്വാസമുള്ളതുമായി മാറുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് അവൻ പറഞ്ഞത്: "അവരിൽ അധികപേരും സത്യവിശ്വാസികളായിരുന്നില്ല," അതായത് അത്തരം ആത്മാവുള്ളവർ. "(നിശ്ചയമായും താങ്കളുടെ രക്ഷിതാവ്, അവൻ പ്രതാപശാലിയാണ് - العزيز)": അവൻ അധികം സൃഷ്ടികളെയും സത്യവിശ്വാസത്തിലേക്ക് നയിച്ചില്ല, അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യസാന്നിധ്യത്തിലേക്ക് (ഹള്റത്ത് - حضرة) നയിക്കുന്നത് പോകട്ടെ. "(കാരുണ്യവാനാണ് - الرحيم)": അവന്റെ കാരുണ്യം കൊണ്ട്, അവനിൽ പരിശ്രമിച്ചവരെ അവൻ നേർവഴിയിലേക്ക് നയിച്ചു. സത്യസന്ധരായ അന്വേഷകരെ അവൻ തന്റെ മഹത്വത്തിന്റെ സന്നിധിയിലേക്ക് നയിച്ചു. (ഉദ്ധരണി അവസാനിച്ചു). അതിനാൽ, മാർഗ്ഗദർശനം (ഹിദായത്ത് - هداية) അല്ലാഹുവിന്റെ പരിപാലനത്തിൽ (ഇനായത്ത് - عناية) നിന്നാണെങ്കിലും, വാതിലുകൾ തുറക്കപ്പെടുന്നത് വരെ കാരണങ്ങളെ മുറുകെ പിടിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. കൽപ്പനകളെയും മര്യാദകളെയും ലംഘിക്കുമ്പോൾ സ്വന്തം ആത്മാവിനെ (നഫ്സ് - نفس) കുറ്റപ്പെടുത്തുന്നത് ഈ ലോകത്ത് പ്രയോജനകരമാണ്, അന്ത്യനാളിൽ അല്ല. സത്യനിഷേധികൾ സത്യവിശ്വാസം ഉപേക്ഷിച്ചതിന് തങ്ങളെത്തന്നെ കുറ്റപ്പെടുത്തുകയും, ലോകത്തേക്ക് ഒരു മടക്കം ലഭിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ സത്യവിശ്വാസവും ദൈവിക കൽപ്പനകളും സ്വീകരിക്കുമായിരുന്നുവെന്ന് ആഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തത് താങ്കൾ കാണുന്നില്ലേ? എന്നാൽ അതവർക്ക് പ്രയോജനപ്പെട്ടില്ല. (പേർഷ്യൻ കവിത: "ഇന്ന് ഞങ്ങൾ പ്രിയപ്പെട്ടവരുടെ ഉപദേശത്തിന്റെ വില അറിഞ്ഞു... ഓ എന്റെ രക്ഷിതാവേ, ഞങ്ങളുടെ ഉപദേഷ്ടാവിന്റെ ആത്മാവിനെ നീ സന്തോഷിപ്പിക്കേണമേ.") അല്ലാഹു നമ്മെയും നിങ്ങളെയും അവന്റെ ശക്തിയിൽ നിന്ന് കാത്തുരക്ഷിക്കുകയും, അവന്റെ കാരുണ്യം കൊണ്ട് നമ്മെ മൂടുകയും, ഈ ലോകത്തും പരലോകത്തും ഖബറിലെ ആളുകളിൽ (അതായത് പരലോകത്തെക്കുറിച്ച് ബോധമുള്ളവരിൽ) ഉൾപ്പെടുത്തുകയും

ചെയ്യട്ടെ. നിശ്ചയമായും അവൻ ആന്തരികവും ബാഹ്യവുമായ കാര്യങ്ങളിൽ നന്മക്ക് തൗഫീഖ് (സഹായം - توفيق) നൽകുന്നവനാണ്. "നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാംയുടെ ജനത നിഷേധിച്ചു" (കദ്ദബത്ത് ഖൗമു നൂഹ് - كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ): നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാംയുടെ പ്രബോധനം ആരംഭിച്ചത് മുതൽ അത് അവസാനിക്കുന്നത് വരെ തുടർച്ചയായ നിഷേധം. "അൽ-ഖൗം" (القَـــوْم) എന്നത് പുരുഷന്മാരുടെയും സ്ത്രീകളുടെയും ഒരു കൂട്ടത്തെ ഒരുമിച്ച് അല്ലെങ്കിൽ പുരുഷന്മാരെ മാത്രം സൂചിപ്പിക്കുന്നു, സ്ത്രീകൾ അനുബന്ധമായി ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇതിനെ സ്ത്രീലിംഗമായി കണക്കാക്കുന്നു, കാരണം അതിന്റെ ചെറുരൂപം "ഖുവൈമ" (قويمة) എന്ന് വരുന്നു. "ദൂതന്മാരെ" (അൽ-മുർസലീൻ - المرسلين) എന്നത് നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാംയെ മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. ഒരു ദൂതനെ നിഷേധിക്കുന്നവൻ എല്ലാ ദൂതന്മാരെയും നിഷേധിച്ചതിന് തുല്യമാണ് എന്നതിനാലാണ് ബഹുവചനം ഉപയോഗിച്ചത്, കാരണം എല്ലാവരും ഏകദൈവത്വത്തിലും (തൗഹീദ് - توحيد) ശരീഅത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനങ്ങളിലും യോജിക്കുന്നു, അല്ലെങ്കിൽ ഓരോ ദൂതനും എല്ലാ ദൂതന്മാരെയും സത്യപ്പെടുത്താൻ കൽപ്പിക്കുന്നു എന്നതിനാലാണ്. "അവരുടെ സഹോദരൻ നൂഹ് അവരോട് പറഞ്ഞപ്പോൾ" (ഇദ് ഖാല ലഹും അഖൂഹും നൂഹ് - إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُـــوحٌ): ഇത് നിഷേധത്തിനുള്ള ഒരു കാലസൂചകമാണ്, ഇരുപക്ഷത്തുനിന്നും കാര്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാകുന്നത് വരെ സംഭവിച്ച ഒരു നീണ്ട കാലഘട്ടത്തെ ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. "അവരുടെ സഹോദരൻ" (അഖൂഹും - أخـــوهم) എന്നത് കുടുംബബന്ധത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു, അങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സത്യസന്ധതയും മതപരമായ കാര്യങ്ങളിലെ അറിവും അജ്ഞാതമാകാതിരിക്കാനും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഷ മനസ്സിലാക്കപ്പെടാനും, അത് സ്വീകാര്യതയിലേക്ക് നയിക്കാനും വേണ്ടിയാണ്. "നൂഹ്" (നൂഹ് - نوح) എന്നത് "അവരുടെ സഹോദരൻ" എന്നതിന്റെ വിശദീകരണമാണ്. "നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുന്നില്ലേ (തഖ്വ - تقوى)?" (അലാ തത്തഖൂൻ - أَلا تَتَّقُونَ) അവനല്ലാത്തവരെ ആരാധിച്ചുകൊണ്ട്. (പേർഷ്യൻ: "അല്ലാഹു

തആലയെ ആരാധിക്കുന്നത് ഉപേക്ഷിക്കുന്ന നിങ്ങൾ അവനെ ഭയപ്പെടുന്നില്ലേ?") "നിശ്ചയമായും ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള വിശ്വസ്തനായ ദൂതനാണ്" (ഇന്നീ ലകും റസൂലുൻ അമീൻ - إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ). "വിശ്വസ്തൻ" (അമീൻ - أمين) എന്നാൽ നിങ്ങൾക്കിടയിൽ വിശ്വസ്തതക്ക് പേരുകേട്ടവൻ എന്നാണ്. ഐഹിക കാര്യങ്ങളിൽ വിശ്വസ്തനായവൻ ദിവ്യബോധനത്തിലും (വഹ്യ് - وحي) ദൗത്യത്തിലും (രിസാലത്ത് - رسالة) വിശ്വസ്തനായിരിക്കും.

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ ***108*** മുതൽ ***113*** വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് വെളിച്ചം വീശുന്ന തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാൻ, നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയുമായി നടത്തിയ ഹൃദയസ്പർശിയായ സംവാദത്തെയാണ് ഇവിടെ അവതരിപ്പിക്കുന്നത്. "അതിനാൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെ സൂക്ഷിക്കുകയും ദൈവഭയം *(تقوى)* കൈക്കൊള്ളുകയും എന്നെ അനുസരിക്കുകയും *(طاعة)* ചെയ്യുവിൻ" എന്ന പ്രവാചകന്റെ ആവർത്തിച്ചുള്ള ആഹ്വാനം, ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ ആത്മവിശുദ്ധീകരണത്തിന്റെ അനിവാര്യതയെയാണ് കാണിക്കുന്നത്. ഭൗതികമായ യാതൊരു താല്പര്യങ്ങളുമില്ലാത്ത പരിപൂർണ്ണ സമർപ്പണമാണ് പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ വഴി. "ഈ പ്രബോധനത്തിന് നിങ്ങളോട് ഞാൻ യാതൊരു പ്രതിഫലവും *(أجر)* ചോദിക്കുന്നില്ല; എന്റെ പ്രതിഫലം ലോകരക്ഷിതാവായ *(رب العالمين)* അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്ന് മാത്രമാകുന്നു." ലൗകികമായ നേട്ടങ്ങളിലല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിലുള്ള പരിപൂർണ്ണമായ ഭരമേൽപിക്കലിലും *(توكل)* നിഷ്കളങ്കതയിലുമാണ് *(إخلاص)* പ്രവാചകന്മാരുടെ ഹൃദയം നിലകൊള്ളുന്നത്. എന്നാൽ, അഹങ്കാരത്താൽ അന്ധരായ പ്രമാണിമാർ ചോദിച്ചു: "സമൂഹത്തിലെ ഏറ്റവും താഴ്ന്നവരും *(الأرذلون)* എളിയവരുമാണ് നിന്നെ പിന്തുടരുന്നത് എന്നിരിക്കെ ഞങ്ങൾ നിന്നിൽ വിശ്വസിക്കുകയോ?" ലൗകികമായ പദവികളെയും സമ്പത്തിനെയും മാത്രം മാനദണ്ഡമാക്കിയ അവർക്ക് വിശ്വാസത്തിന്റെ ആത്മീയ സൗന്ദര്യം ദർശിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. സൂഫി ജ്ഞാനികൾ വിശദീകരിക്കുന്നത് പോലെ, ഭൗതിക ലോകം നിസ്സാരമായി കാണുന്ന ഈ എളിയ മനുഷ്യരാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം സിദ്ധിച്ച ഉത്തമന്മാർ. അതിന് നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം നൽകിയ മറുപടി ഇതായിരുന്നു: "അവർ മുൻപ് പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതിനെക്കുറിച്ച് എനിക്കെന്ത് അറിവാണുള്ളത്?" സൃഷ്ടികളുടെ ബാഹ്യരൂപം *(الظاهر)* നോക്കി വിധിക്കാനേ മനുഷ്യർക്ക് സാധിക്കൂ; അവരുടെ ആന്തരികാവസ്ഥയും *(الباطن)* രഹസ്യങ്ങളും പരിശോധിക്കേണ്ടത് അല്ലാഹുവാണ്. "അവരുടെ

വിചാരണ എന്റെ രക്ഷിതാവിങ്കൽ മാത്രമാകുന്നു; നിങ്ങൾക്ക് ആത്മീയ ഉൾക്കാഴ്ച (بصيرة) ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ!" ലൗകികമായ വേർതിരിവുകൾക്കപ്പുറം ഹൃദയത്തിന്റെ വിശുദ്ധിയാണ് അല്ലാഹു പരിഗണിക്കുന്നത് എന്ന് ഗ്രഹിക്കാൻ അവർക്ക് ആത്മീയമായ തിരിച്ചറിവ് ഇല്ലായിരുന്നു.

ആകയാൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെ ഭയപ്പെടുക (اتقوا الله) - അതായത് അല്ലാഹുവിനോട് ഭയഭക്തിയുള്ളവരാവുക (خـــــوف). ഏകദൈവവിശ്വാസം (توحيد), അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അനുസരണം (طاعة) എന്നിവയിൽ ഞാൻ നിങ്ങളോട് കൽപ്പിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ എന്നെ നിങ്ങൾ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുക (أطيعـون). കാരണം, ഞാൻ നിങ്ങളോട് വഞ്ചന കാണിക്കുകയില്ല, നിങ്ങൾക്ക് യാതൊരുവിധ ദോഷവും ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുമില്ല. ഇവിടെ 'ഫാ' (ف) എന്ന അക്ഷരം വന്നിരിക്കുന്നത് വിശ്വസ്തതയുടെ (أمانـة) അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അതിനുശേഷമുള്ള കാര്യങ്ങൾ ക്രമീകരിച്ചിരിക്കുന്നത് എന്ന് വ്യക്തമാക്കാനാണ്. ഈ ദൗത്യനിർവഹണത്തിന് (أداء الرسالة) പ്രതിഫലമായി (أجر) യാതൊന്നും ഞാൻ നിങ്ങളോട് ചോദിക്കുന്നില്ല. ഇത് ഒരു അടിസ്ഥാന തത്വമായി (أصـــل) നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കാരണം, പ്രവാചകന്മാർ പ്രതിഫലം ചോദിക്കാതിരിക്കുമ്പോൾ, അത് ജനങ്ങൾ അവരെ സത്യപ്പെടുത്തുന്നതിലേക്ക് (تصـــديق) കൂടുതൽ അടുത്തതും, അവർക്കെതിരെയുള്ള സംശയങ്ങളിൽ നിന്നും ആരോപണങ്ങളിൽ നിന്നും (تهمة) ഏറ്റവും അകന്നതുമായിരിക്കും. എന്റെ പ്രതിഫലം (أجر) - അതായത് ഞാൻ നിർവഹിക്കുന്ന ഈ ദൗത്യത്തിനുള്ള എന്റെ പുണ്യം (ثـواب) - പ്രപഞ്ചനാഥനായ അല്ലാഹുവിങ്കൽ (رب العـالمين) നിന്നല്ലാതെ മറ്റാരിലുമല്ല. കാരണം, അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്നവൻ അല്ലാഹുവല്ലാത്തവരിൽ നിന്ന് പ്രതിഫലം ആഗ്രഹിക്കുകയില്ല. പ്രവാചകന്മാരുടെ അനന്തരാവകാശികളായ (ورثة الأنبياء) പണ്ഡിതന്മാർ തങ്ങളുടെ പ്രവാചകന്മാരുടെ മര്യാദകൾ (آداب) ശീലിക്കേണ്ടതുണ്ട് എന്നതിലേക്ക് ഇത് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നു.

അതിനാൽ, അവർ തങ്ങളുടെ വിജ്ഞാനം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിന് ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് യാതൊന്നും ആവശ്യപ്പെടരുത്. അവർക്ക് അറിവ് പകർന്നു നൽകുന്നതിലൂടെയോ അവരെ ഉൽബോധിപ്പിക്കുന്നതിലൂടെയോ യാതൊരുവിധ ഭൗതിക നേട്ടങ്ങളും (ارتفاق) ലക്ഷ്യം വെക്കരുത്. കാരണം, താൻ ജനങ്ങളോട് പറയുന്ന മതപരമായ കാര്യങ്ങൾക്കും ഉപദേശങ്ങൾക്കും പകരമായി ശ്രോതാക്കളായ മുസ്ലിംകളിൽ നിന്ന് ഭൗതിക നേട്ടങ്ങൾ കൊതിക്കുന്നവന്റെ വാക്കുകൾ കേൾക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹു അതിൽ ബർക്കത്ത് (بركة) നൽകുകയില്ല. പണ്ഡിതന്മാർ അവരിൽ നിന്ന് വാങ്ങുന്ന ധനത്തിലും യാതൊരു ബർക്കത്തും ഉണ്ടായിരിക്കുകയില്ല. അവർ തങ്ങളുടെ ദീനിനെ തുച്ഛമായ വിലയ്ക്ക് (عرض يسير) വിൽക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. അതിൽ അവർക്ക് യാതൊരു അനുഗ്രഹവും ലഭിക്കുകയുമില്ല. പേർഷ്യൻ കവിതയിൽ പറയുന്നതുപോലെ: "വിജ്ഞാനവും മര്യാദയും അപ്പക്ഷണത്തിന് വേണ്ടി വിൽക്കുന്ന വ്യാഖ്യാതാവ് വലിയ നഷ്ടത്തിലാണ് അകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്..." ആകയാൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെ സൂക്ഷിക്കുകയും എന്നെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുക (فاتقوا الله وأطيعون). ഇവിടെ വന്നിട്ടുള്ള 'ഫാ' (ف) എന്ന അക്ഷരം, അദ്ദേഹം ഭൗതികാഗ്രഹങ്ങളിൽ (طمع) നിന്ന് പരിശുദ്ധനാണ് എന്ന യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അതിനുശേഷമുള്ള കാര്യങ്ങൾ ക്രമീകരിച്ചിരിക്കുന്നത് എന്ന് കാണിക്കാനാണ്. ഈ വാക്യം ആവർത്തിച്ചു പറഞ്ഞത് കാര്യങ്ങൾ ഊന്നിപ്പറയുന്നതിനും (تأكيد), വിശ്വസ്തതയും (أمانة) ഭൗതികാഗ്രഹങ്ങൾ വെടിയലും (قطع الطمع) ദൈവഭയവും (تقوى) അനുസരണവും (طاعة) നിർബന്ധമാക്കുന്നതിൽ ഓരോന്നും സ്വതന്ത്രമായ കാരണങ്ങളാണ് എന്ന് ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നതിനും വേണ്ടിയാണ്. അപ്പോൾ ഇവ രണ്ടും ഒത്തുചേരുമ്പോൾ പറയേണ്ടതുണ്ടോ! അവർ - അതായത് നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന്റെ ജനത - പറഞ്ഞു: "ഞങ്ങൾ നിന്നെ വിശ്വസിക്കുകയോ? (أنؤمن لك)". ഇവിടെയുള്ള ചോദ്യം നിഷേധാർത്ഥത്തിലുള്ളതാണ് (استفهام إنكاري). അതായത്, ഞങ്ങൾ നിന്നെ വിശ്വസിക്കുകയില്ല. "ഏറ്റവും താഴ്ന്ന ജനവിഭാഗമാണ് നിന്നെ പിന്തുടർന്നിരിക്കുന്നത് (واتبعك الأرذلون)". അതായത്,

പദവിയിലും സമ്പത്തിലും ഏറ്റവും പിന്നിൽ നിൽക്കുന്നവരാണ് നിന്നെ പിന്തുടർന്നിരിക്കുന്നത് എന്ന അവസ്ഥ നിലനിൽക്കെ ഞങ്ങൾ എങ്ങനെ വിശ്വസിക്കും? "താഴ്ന്ന ആളുകൾ നിന്റെ കൂടെയുള്ളപ്പോൾ ഞങ്ങൾ നിന്റെ കൂടെ വരികയില്ല" എന്ന് പറയുന്നതുപോലെയാണിത്. 'അർദലൂൻ' (الأرذلون) എന്നത് 'അർദൽ' (الأرذل) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. നീചത്വവും നിസ്സാരതയുമാണ് 'റദാലത്ത്' (رذالة) എന്നതുകൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. മോശമായതുകൊണ്ട് ഉപേക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതിനാണ് 'റദാൽ' (رذال) എന്ന് പറയുന്നത്. അവർ ഉദ്ദേശിച്ചത്, നിന്നെ പിന്തുടരുന്നവർക്ക് യാതൊരു പരിഗണനയുമില്ല എന്നാണ്. കാരണം, അവർക്ക് ബുദ്ധിസ്ഥിരതയോ ശരിയായ അഭിപ്രായ രൂപീകരണ ശേഷിയോ ഇല്ല. കേവലം ഉപരിപ്ലവമായ ചിന്തയുടെ (بادي الرأي) അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അവർ വിശ്വസിച്ചത്. ഇത് അവരുടെ ബുദ്ധിശൂന്യതയുടെയും ഭൗതികലോകത്തിലേക്ക് മാത്രം ചുരുങ്ങിപ്പോയ അവരുടെ ഇടുങ്ങിയ ചിന്താഗതിയുടെയും തെളിവാണ്. അവരുടെ അടുക്കൽ ഏറ്റവും ആദരണീയൻ (أشرف) ദുനിയാവിൽ കൂടുതൽ വിഹിതം ലഭിച്ചവനും, ഏറ്റവും നീചൻ (أرذل) അതിൽ നിന്ന് തടയപ്പെട്ടവനുമാണ്. ഈ ദുനിയാവ് അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഒരു കൊതുകിന്റെ ചിറകിന്റെ അത്രപോലും വിലയില്ലാത്തതാണെന്നും, യഥാർത്ഥ അനുഗ്രഹം പരലോകത്തിലെ അനുഗ്രഹമാണെന്നും (نعيم الآخرة), അത് നേടിയവനാണ് യഥാർത്ഥ ആദരണീയനെന്നും, അതിൽ നിന്ന് തടയപ്പെട്ടവനാണ് യഥാർത്ഥ നീചനെന്നും ഉള്ള യാഥാർത്ഥ്യം അവർ മനസ്സിലാക്കിയില്ല. ഇതുപോലെ തന്നെയാണ് ഖുറൈശികൾ റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ സ്വഹാബത്തിനെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞിരുന്നത്. എല്ലാ കാലത്തും പ്രവാചകന്മാരെ പിന്തുടർന്നിരുന്നത് ജനങ്ങളിലെ ദുർബലരായിരുന്നു. പ്രവാചകന്മാരുടെ ദൗത്യം, വിജ്ഞാനങ്ങൾ, ആത്മീയ അനുഭൂതികൾ (أذواق), പരീക്ഷണങ്ങൾ (ابتلاء), പ്രയാസങ്ങൾ എന്നിവയിലെല്ലാം ഔലിയാക്കളുടെ അനുയായികളെയും പ്രവാചകന്മാരുടെ അനുയായികളോട് നീ ഉപമിക്കുക. കാരണം, പദവിയും സമ്പത്തുമുള്ളവരിൽ നിന്ന് യഥാർത്ഥ സത്യം (حقيقة)

വെളിപ്പെടുന്നത് വളരെ അപൂർവ്വമായി മാത്രമാണ്. പേർഷ്യൻ കവിതയിൽ പറയുന്നതുപോലെ: "വലിയ പദവികളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാതിരിക്കുന്നതിലാണ് യഥാർത്ഥ മഹത്വം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്." അവർ ഉൾക്കാഴ്ചയോടും (بصيرة) വിവേകത്തോടും കൂടിയല്ല വിശ്വസിച്ചത് എന്ന അവരുടെ ആക്ഷേപത്തിന് മറുപടിയായി നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: "അവർ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതിനെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് എന്ത് അറിവാണുള്ളത്? (وما علمي بما كانوا يعملون)". അതായത്, അവർ അത് ചെയ്തത് ആത്മാർത്ഥതയോടെയാണോ (إخلاص) അതോ കപടതയോടെയാണോ (نفاق) എന്ന് എനിക്കറിയില്ല. ബാഹ്യമായ കാര്യങ്ങൾ പരിഗണിക്കുകയും (اعتبار الظواهر) അതിനനുസരിച്ച് വിധികൾ കൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് മാത്രമാണ് എന്റെ ചുമതല. അല്ലാതെ അവരുടെ ഉൾമനസ്സുകളെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കലോ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ പിളർന്നു നോക്കലോ എന്റെ ചുമതലയല്ല. ഇവിടെ 'മാ' (ما) എന്നത് ചോദ്യരൂപത്തിലുള്ളതാണ് (استفهامية) എന്നതാണ് പ്രകടമായ അഭിപ്രായം. 'എന്ത് കാര്യം' എന്ന അർത്ഥത്തിൽ അത് കർത്താവായി (مبتدأ) വരുന്നു, 'ഇൽമീ' (علمي) എന്നത് അതിന്റെ ക്രിയയുമാണ് (خبر). അത് നിഷേധാർത്ഥത്തിലുള്ളതുമാകാം (نافية). കാശിഫി പറഞ്ഞതുപോലെ: "അവർ ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങളുടെ യാഥാർത്ഥ്യത്തിലേക്ക് എത്തുന്നതല്ല എന്റെ അറിവ്." "അവരുടെ വിചാരണ (حساب) - അതായത് അവരുടെ ഉൾമനസ്സുകളെക്കുറിച്ചുള്ള വിചാരണ - എന്റെ രക്ഷിതാവിങ്കൽ മാത്രമാകുന്നു (إلا على ربي)". കാരണം, അവനാണ് രഹസ്യങ്ങൾ അറിയുന്നവൻ. പ്രശസ്തമായ ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം വന്നിരിക്കുന്നു: "അവർ അല്ലാഹുവല്ലാതെ യാതൊരു ദൈവവുമില്ലെന്ന് സാക്ഷ്യം വഹിച്ചാൽ, അവരുടെ രക്തവും ധനവും എന്നിൽ നിന്ന് അവർ സംരക്ഷിച്ചു കഴിഞ്ഞു; അതിന്റെ അവകാശമനുസരിച്ചല്ലാതെ. അവരുടെ വിചാരണ അല്ലാഹുവിന്റെ ബാധ്യതയിലാണ്." സുഫ്യാൻ സൗരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: "നാം ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരെ വിചാരണ ചെയ്യുകയോ മരണപ്പെട്ടവരുടെ മേൽ വിധി

കൽപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുകയില്ല." "നിങ്ങൾക്ക് വിവേകമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ! (لـو تشـعرون)" - അതായത്, നിങ്ങൾ വിവേകവും തിരിച്ചറിവുമുള്ളവരായിരുന്നുവെങ്കിൽ നിങ്ങൾ ഇത് മനസ്സിലാക്കുമായിരുന്നു.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 114 إلى 122]

നൂഹ് നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയോട് തുടർന്നു: "സത്യവിശ്വാസികളെ (مؤمنون) ആട്ടിയകറ്റുന്നവനല്ല ഞാൻ. ഞാൻ വ്യക്തമായ ഒരു മുന്നറിയിപ്പുകാരൻ (نذير مبين) മാത്രമാണ്." അപ്പോൾ, ധിക്കാരത്തിന്റെ കൊടുമുടിയിലെത്തിയ ആ ജനത പറഞ്ഞു: "ഓ നൂഹ് (അലൈഹിസ്സലാം)! താങ്കൾ ഈ പ്രബോധനം അവസാനിപ്പിച്ചില്ലെങ്കിൽ, കല്ലെറിയപ്പെടുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ താങ്കൾ തീർച്ചയായും ഉൾപ്പെടും." ഈ ഭീഷണികൾക്ക് മുന്നിൽ, നൂഹ് നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ രക്ഷിതാവിനോട് അഭ്യർത്ഥിച്ചു: "എന്റെ നാഥാ, തീർച്ചയായും എന്റെ ജനത എന്നെ നിഷേധിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ, എനിക്കും അവർക്കുമിടയിൽ ഒരു വ്യക്തമായ വിധി (فتحًا) നൽകേണമേ, എന്നെയും എന്നോടൊപ്പമുള്ള സത്യവിശ്വാസികളെയും (مؤمنون) രക്ഷപ്പെടുത്തേണമേ." അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം ആ പ്രാർത്ഥനയ്ക്ക് ഉത്തരം നൽകി. അങ്ങനെ, നിറയെ ആളുകളുള്ള ആ കപ്പലിൽ വെച്ച് അദ്ദേഹത്തെയും അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പമുള്ളവരെയും നാം രക്ഷപ്പെടുത്തി. പിന്നീട്, ശേഷിച്ചവരെ നാം മുക്കിക്കളഞ്ഞു. തീർച്ചയായും, അതിൽ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് (ആയത്ത്). എന്നാൽ അവരിൽ അധികപേരും സത്യവിശ്വാസികളായിരുന്നില്ല. നിശ്ചയം, താങ്കളുടെ രക്ഷിതാവ് തന്നെയാണ് പ്രതാപശാലിയും (العزيز) കരുണാമയനും (الرحيم).

നിങ്ങൾ അജ്ഞരായതുകൊണ്ടാണ് ഇപ്രകാരം പറയുന്നത്. 'ഞാൻ സത്യവിശ്വാസികളെ ആട്ടിയോടിക്കുന്നവനല്ല' എന്ന് നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം അരുളിയപ്പോൾ, തങ്ങളുടെ കൂടെയുള്ള ദരിദ്രരായ വിശ്വാസികളെ പുറത്താക്കിയാൽ മാത്രമേ തങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുകയുള്ളൂ എന്ന അഹങ്കാരികളുടെ വാദത്തിനുള്ള മറുപടിയാണ് അദ്ദേഹം നൽകിയത്. ഇബ്നു അതാഅ്

റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'തന്റെ രക്ഷിതാവിലേക്ക് തിരിഞ്ഞുവന്ന ഒരാളെയും ഞാൻ അവഗണിക്കുന്നവനല്ല.' ഞാൻ വ്യക്തമായ താക്കീതുകാരൻ മാത്രമാണ്; അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപനകൾ അറിയിക്കുക മാത്രമാണ് എന്റെ ജോലി. ദരിദ്രരെ പുറത്താക്കി ധനികരെ തൃപ്തിപ്പെടുത്താൻ എനിക്ക് സാധ്യമല്ല. നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാമിനെ കല്ലെറിഞ്ഞു കൊല്ലുമെന്ന് അവർ ഭീഷണിപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ, അദ്ദേഹം അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'നാഥാ, എന്റെ ജനത എന്നെ നിഷേധിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ എനിക്കും അവർക്കുമിടയിൽ നീ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കേണമേ.' അല്ലാഹുവിന്റെ നാമങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് അൽ-ഫത്താഹ് (الفتح) - വിധികർത്താവ്. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെയും കൂടെയുള്ള വിശ്വാസികളെയും നിറഞ്ഞുതുളുമ്പുന്ന കപ്പലിൽ (الفلك المشحون) രക്ഷപ്പെടുത്തി. ശേഷം സത്യനിഷേധികളെ മുക്കിക്കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ അഹങ്കാരികൾക്കുള്ള വലിയ പാഠമുണ്ട്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതാപം (العزة) അത്യുന്നതമാണ്, അവൻ കാരുണ്യവാനുമാണ് (الرحيم). അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഏറ്റവും ആദരണീയൻ ഏറ്റവും വലിയ ദൈവഭക്തനാണ് (تقوى). എന്നാൽ ഭൂരിഭാഗം മനുഷ്യരും അഹങ്കാരികളാണ്, സജ്ജനങ്ങൾ ചുരുക്കമാണ്. കവി പാടിയതുപോലെ: 'ഞങ്ങൾ എണ്ണത്തിൽ കുറവാണെന്ന് നീ പരിഹസിക്കുന്നുവോ? ഞാൻ പറഞ്ഞു: ഉത്തമരായ മനുഷ്യർ എപ്പോഴും ചുരുക്കമേയുള്ളൂ.'

ആദ് സമൂഹം തങ്ങളുടെ പ്രവാചകന്മാരെ നിഷേധിച്ചു. അവരുടെ സഹോദരനായ ഹൂദ് (عليه السلام) അവരോട് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ ദൈവഭയം (تقوى) സൂക്ഷിക്കുന്നില്ലേ?' തീർച്ചയായും ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വിശ്വസ്തനായ ഒരു ദൂതനാണ്. അതിനാൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുകയും എന്നെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുക. ഇതിന് പ്രതിഫലമായി ഞാൻ നിങ്ങളോട് യാതൊരു കൂലിയും ചോദിക്കുന്നില്ല. എന്റെ പ്രതിഫലം ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിങ്കൽ മാത്രമാണ്. നിങ്ങൾ ഓരോ ഉയർന്ന സ്ഥലത്തും അനാവശ്യമായി സ്മാരകങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും, നിങ്ങൾ അനശ്വരരായിരിക്കുമെന്ന് കരുതി വലിയ കൊട്ടാരങ്ങൾ പണിയുകയും ചെയ്യുന്നുവോ? നിങ്ങൾ ഒരാളെ പിടികൂടുമ്പോൾ ക്രൂരന്മാരെപ്പോലെ ബലപ്രയോഗം നടത്തുന്നു. അതിനാൽ അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുകയും എന്നെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുക.

അതുകൊണ്ടാണ് ഇതിനു തൊട്ടുപിന്നാലെ അല്ലാഹു ഇപ്രകാരം അരുളിച്ചെയ്തത്: "തീർച്ചയായും നിന്റെ രക്ഷിതാവ് പ്രതാപശാലിയും (العزيز) കരുണാനിധിയുമാണ് (الرحيم)." അതായത്, സ്വന്തം ഇച്ഛകൾക്ക് അടിമപ്പെട്ട അധമരായ ആളുകൾക്ക് അവരുടെ നീചത്വം കാരണവും അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ പ്രതാപം (عزة) കാരണവും അവനിലേക്ക് വഴി കണ്ടെത്താൻ സാധിക്കുകയില്ല. അവൻ കരുണാനിധിയാണ് (الرحـــيم); അതായത്, തന്റെ അത്യധികമായ കാരുണ്യം കൊണ്ടും അവരുടെ ഉന്നതമായ ആത്മീയലക്ഷ്യം (همة) കാരണവും, ഹൃദയ ഉടമകളായ ഉൽകൃഷ്ടരിൽ നിന്ന് താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ അവൻ തന്റെ കാരുണ്യത്താൽ അവനിലേക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. ഉന്നതമായ ആത്മീയലക്ഷ്യമുള്ള ദർവീശിന്റെ ആത്മാവിന് ധന്യത നേരുന്നു! ഇവിടെ നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം എന്നതിലൂടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ നൂഹിനെയാണ് (نـوح القلـب). അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനത എന്നത് ഭൗതികശരീരത്തിന്റെ ഇച്ഛകളെയും (نفـــــس) അതിന്റെ

സ്വഭാവങ്ങളെയുമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. സത്യവിശ്വാസികൾ (مؤمنون) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ഭൗതികശരീരത്തെയും (جسد) അതിന്റെ അവയവങ്ങളെയുമാണ്. കാരണം, അവ രണ്ടും ശരീഅത്തിന്റെ (شريعة) കൽപനകൾക്കനുസരിച്ച് അവയവങ്ങൾ കൊണ്ട് കർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ചുകൊണ്ട് വിശ്വസിക്കുകയും, ഇച്ഛകളുടെ ചില സ്വഭാവങ്ങൾ ഉൽകൃഷ്ടമായി പരിവർത്തിക്കപ്പെടുകയും (تبدل) ചെയ്തു. കപ്പൽ (فلك) എന്നതുകൊണ്ട് സൂചിപ്പിക്കുന്നത് കൽപനകളും വിലക്കുകളും ജ്ഞാനങ്ങളും ഉപദേശങ്ങളും ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളും (اسرار) യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളും (حقائق) ആന്തരികാർത്ഥങ്ങളും നിറഞ്ഞ ശരീഅത്താകുന്ന കപ്പലിനെയാണ് (فلك الشريعة). ഈ കപ്പലിൽ കയറിയവൻ രക്ഷപ്പെട്ടു; അതിൽ കയറാത്തവൻ ദുസ്വഭാവങ്ങളുടെ ആധിപത്യമാകുന്ന പ്രളയത്തിലും, സമ്പത്ത്, പദവി, അലങ്കാരങ്ങൾ, ശാരീരിക ഇച്ഛകൾ തുടങ്ങിയ ഈ ദുനിയാവിന്റെ ആപത്തുകളാകുന്ന പരീക്ഷണങ്ങളിലും മുങ്ങിത്താണുപോയി. തീർച്ചയായും കപ്പലിന് ഒരു അമരക്കാരൻ (ملاح) ആവശ്യമാണ്. അത് നന്മ പഠിപ്പിക്കുന്ന ഗുരുവാണ് (معلم الخير). അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹവാസം (صحبة) വഴിയാണ് രക്ഷ കൈവരുന്നത്. ഹാഫിസ് ശീറാസി റഹിമഹുള്ളാഹ് പാടിയതുപോലെ: "നീ ദൈവപുരുഷന്മാരുടെ കൂട്ടുകാരനാവുക, കാരണം നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന്റെ കപ്പലിൽ ഒരു പിടി മണ്ണുണ്ടായിരുന്നു, അത് പ്രളയജലത്തെ ഒരു തുള്ളി വെള്ളമായിപ്പോലും കണക്കാക്കിയില്ല." ആത്മീയ ഗുരുവിന്റെ (مرشد) സൂചനയിലൂടെ കാര്യങ്ങൾ എളുപ്പമാകുമെന്നും, അശ്രദ്ധനായവന് (غافل) പ്രയാസകരമായി തോന്നുന്നത് അല്ലാഹുവിലേക്ക് എത്തിയവന് (واصل) അതീവ ലളിതമായിത്തീരുമെന്നുമാണ് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. "ആദ് ജനത പ്രവാചകന്മാരെ വ്യാജമാക്കി." ഇവിടെ 'ആദ്' എന്ന പദം സ്ത്രീലിംഗമായി ഉപയോഗിച്ചത് ഗോത്രത്തെ (قبيلة) പരിഗണിച്ചാണ്. അത് അവരുടെ ഏറ്റവും മൂത്ത പിതാവിന്റെ പേരാണ്. [മുഖാതിൽ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: ആദ്

ഗോത്രവും സമൂദ് ഗോത്രവും പരസ്പരം പിതൃസഹോദര പുത്രന്മാരായിരുന്നു. ആദ് ഗോത്രം ഹൂദ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന്റെ ജനതയും, സമൂദ് ഗോത്രം സ്വാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന്റെ ജനതയുമായിരുന്നു. ആദ് ജനതയുടെ നാശത്തിനും സമൂദ് ജനതയുടെ നാശത്തിനുമിടയിൽ അഞ്ഞൂറ് വർഷത്തെ വ്യത്യാസമുണ്ടായിരുന്നു. ചരിത്രകാരന്മാരിൽ ചിലർ പറയുന്നു: ആദ്, സമൂദ് എന്നിവർ നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന്റെ മകനായ സാം എന്നവരുടെ മകൻ ഇറമിന്റെ മക്കളായ രണ്ട് സഹോദരന്മാരായിരുന്നു. സാമിന് അഞ്ച് ആൺമക്കളുണ്ടായിരുന്നു: ഇറം, അർഫഖ്ശദ്, ആലിം, യലീഫർ, അൽ-അസ്വദ് എന്നിവർ. ഇറമിന് ധാരാളം മക്കളുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് ഏഴ് ആൺമക്കളുണ്ടായിരുന്നു: ആദ്, സമൂദ്, സ്വഹാർ, തസ്മ്, ജദീസ്, ജാസിം, വബാർ എന്നിവർ. ആദിന്റെയും മക്കളുടെയും പാർപ്പിടം യമൻ ആയിരുന്നു. സമൂദിന്റെയും മക്കളുടെയും പാർപ്പിടം ഹിജാസിനും ശാമിനും ഇടയിലായിരുന്നു. തസ്മിന്റെ പാർപ്പിടം ഒമാനും ബഹ്റൈനും ആയിരുന്നു. ജദീസിന്റെ പാർപ്പിടം തിഹാമ ദേശമായിരുന്നു. സ്വഹാറിന്റെ പാർപ്പിടം ത്വാഇഫിനും ത്വയ്യ് പർവതനിരകൾക്കും ഇടയിലായിരുന്നു. ജാസിമിന്റെ പാർപ്പിടം ഹറമിനും സഫ്വാനും ഇടയിലായിരുന്നു. വബാറിന്റെ പാർപ്പിടം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന വബാർ എന്ന ദേശമായിരുന്നു. ഇവരെല്ലാവരും അറബി ഭാഷ സംസാരിക്കുന്നവരായിരുന്നു.] അവർ പൂർണ്ണമായും വംശനാശം സംഭവിച്ചുപോയി, അവർക്ക് പിന്നീട് പരമ്പരകളൊന്നും അവശേഷിച്ചില്ല. അവരുടെ വംശപരമ്പരയിലുള്ള സഹോദരനായ ഹൂദ് അലൈഹിസ്സലാം അവരോട് പറഞ്ഞപ്പോൾ. (ഇവിടെ 'സഹോദരൻ' എന്ന് പറഞ്ഞത് അവർ പ്രവാചകനെ വ്യാജമാക്കിയ സന്ദർഭത്തെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ്). അദ്ദേഹം നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന്റെ മകനായ സാമിന്റെ മകൻ അർഫഖ്ശദിന്റെ മകൻ ശാലിഖിന്റെ മകൻ ഹൂദ് അലൈഹിസ്സലാം ആകുന്നു. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: ഹൂദ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന്റെ യഥാർത്ഥ നാമം 'ആബിർ' എന്നായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗാംഭീര്യവും (وقار) ശാന്തതയും (سكون) കാരണമാണ് അദ്ദേഹത്തിന് 'ഹൂദ്' എന്ന് പേര് വിളിക്കപ്പെട്ടത്. നൂറ്റിഅമ്പത് വർഷം അദ്ദേഹം ജീവിച്ചു. തന്റെ നാൽപതാം വയസ്സിലാണ് അദ്ദേഹം ആദ് ജനതയിലേക്ക് നിയോഗിക്കപ്പെട്ടത്. "നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെ

ഭയപ്പെടുന്നില്ലേ (تتقـــون)?" അതായത്, നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന ഈ പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ വിട്ടുനിൽക്കുന്നില്ലേ? പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ: [നിങ്ങൾ ശിർക്കിൽ (شرك) നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കുകയും അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നില്ലേ?] "തീർച്ചയായും ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വിശ്വസ്തനായ ഒരു ദൂതനാകുന്നു (رســـول أمـــين)." അതായത്, അല്ലാഹുവിന്റെ പക്കൽ നിന്ന് നിയോഗിക്കപ്പെട്ടവനും, നിങ്ങൾക്കിടയിൽ വിശ്വസ്തത കൊണ്ട് പ്രശസ്തനുമാണ് ഞാൻ. "അതിനാൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെ ഭയപ്പെടുകയും (فاتقوا الله)" - അവന്റെ ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടുകയും - "എന്നെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ (وأطيعـــون)" - ഞാൻ നിങ്ങളോട് കൽപിക്കുന്ന സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽ. "ഇതിന്റെ പേരിൽ - അതായത് പ്രബോധനം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിന് - നിങ്ങളോട് ഞാൻ യാതൊരു പ്രതിഫലവും (أجر) ചോദിക്കുന്നില്ല." കഥകൾ പറഞ്ഞുനടക്കുന്ന ചിലർ പ്രതിഫലം ചോദിക്കുന്നത് പോലെ ഞാൻ ചോദിക്കുന്നില്ല. "എനിക്കുള്ള പ്രതിഫലം പ്രപഞ്ചനാഥനായ അല്ലാഹുവിങ്കൽ (رب العـــالمين) നിന്ന് മാത്രമാകുന്നു." കാരണം അവനാണ് എന്നെ നിയോഗിച്ചത്, എന്റെ പ്രതിഫലം അവന്റെ ബാധ്യതയിലാണ്. അധമമായ താൽപര്യങ്ങളിൽ നിന്നും ഭൗതിക ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ നിന്നും പ്രവാചകൻ എത്രമാത്രം പരിശുദ്ധനാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുകയാണിവിടെ. ഹാഫിസ് ശീറാസി റഹിമഹുള്ളാഹ് പാടിയതുപോലെ: "നീ കൂലി വാങ്ങുന്ന യാചകരെപ്പോലെ അല്ലാഹുവിന് ഇബാദത്ത് ചെയ്യരുത്; കാരണം യജമാനന് തന്റെ ദാസനെ എങ്ങനെ വളർത്തണമെന്ന് നന്നായി അറിയാം." "നിങ്ങൾ പണിയുകയാണോ..." ഇവിടെയുള്ള ഹംസഃ (അ) എന്നത് നിഷേധാർത്ഥത്തിലുള്ള ചോദ്യമാണ് (اســتفهام إنــكاري). പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ ഇതിന്റെ അർത്ഥം: [നിങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയാണോ?] "എല്ലാ ഉയർന്ന സ്ഥലങ്ങളിലും (ريــــع)..." [എല്ലാ ഉയർന്ന പ്രദേശങ്ങളിലും]. 'അർ-രീഅ്' (الريع) എന്നത് 'രീഅഃ' (ريعة) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. ഉയർന്ന സ്ഥലം എന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. അതിൽ നിന്നാണ് ഈ പദം കടമെടുത്തിരിക്കുന്നത്.

[سورة الشعراء (26) : آية 129]

നിങ്ങൾ വലിയ നിർമ്മിതികളും *(مصانع)* കൊട്ടാരങ്ങളും പടുത്തുയർത്തുന്നു, ഒരുപക്ഷേ നിങ്ങൾ ഈ ലോകത്ത് നിത്യജീവികളായി *(تخلدون)* നിലനിൽക്കാമെന്ന് വ്യാമോഹിച്ചുകൊണ്ട്. ഈ ഭൗതിക ലോകത്തിന്റെ ക്ഷണികതയെ വിസ്മരിച്ച്, മരണത്തെയും പരലോകത്തെയും കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മകളെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് മായ്ച്ചുകളഞ്ഞുകൊണ്ട്, ശാശ്വതമായി ഇവിടെ വസിക്കാമെന്ന് നിങ്ങൾ വ്യാമോഹിക്കുന്നു. ഇത് കേവലം കല്ലും മണ്ണും കൊണ്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങളല്ല, മറിച്ച് നിങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ നിങ്ങൾ കെട്ടിപ്പടുക്കുന്ന വ്യാമോഹങ്ങളുടെയും അഹങ്കാരത്തിന്റെയും കോട്ടകളാണ്. അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ യോടുള്ള സ്മരണയിൽ നിന്ന് അകന്ന്, ഈ ലോകത്ത് മാത്രം ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥയാണിത്.

നിങ്ങൾ ഉയരമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ, ഭൂമിയിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന വർദ്ധനവും ഉയർച്ചയും ഉപയോഗിച്ച്, ഒരു അടയാളമെന്നോണം (آيَةً) വലിയ കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നു. മറ്റ് കെട്ടിടങ്ങളിൽ നിന്ന് വേറിട്ടുനിൽക്കുന്ന ഈ നിർമ്മിതികൾ നിങ്ങൾ വെറുതെ കളിച്ചുകൊണ്ട് (تَعْبَثُونَ) പണിയുകയാണ്. കാരണം, അത്യാവശ്യമില്ലാത്തതും ആവശ്യകതയ്ക്ക് അപ്പുറമുള്ളതുമായ നിർമ്മാണങ്ങൾ വെറും വിനോദമാണ് (عبث). ഒരു സംഭവം ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നു: ഒരിക്കൽ റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ ഒരു വലിയ താഴികക്കുടം (قبة مشرفة) കണ്ടു. അവിടുന്ന് ചോദിച്ചു: "ഇതെന്താണ്?" അവിടുത്തെ അനുചരന്മാർ പറഞ്ഞു: "ഇതൊരു അൻസാരിയുടെതാണ്." അവിടുന്ന് കുറച്ചുകാലം അത് മനസ്സിൽ വെച്ചു. ആ താഴികക്കുടത്തിന്റെ ഉടമ റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമിന്റെ അടുക്കൽ വന്ന് ജനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ സലാം പറഞ്ഞപ്പോൾ, അവിടുന്ന് അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്ന് മുഖം തിരിച്ചു. ഇത് പലതവണ ആവർത്തിച്ചപ്പോൾ ആ മനുഷ്യന് റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമിന്റെ കോപവും

മുഖംതിരിക്കലും മനസ്സിലായി. അദ്ദേഹം തന്റെ കൂട്ടുകാരോട് പരാതിപ്പെട്ടു: “അല്ലാഹുവാണെ, റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമിന്റെ നോട്ടം എന്നിൽ നിന്ന് മാറിയിരിക്കുന്നു. എനിക്കെന്തു സംഭവിച്ചുവെന്നോ ഞാനെന്തു ചെയ്തുവെന്നോ എനിക്കറിയില്ല.” അവർ പറഞ്ഞു: “റസൂലുല്ലാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ താങ്കളുടെ താഴികക്കുടം കണ്ടിരുന്നു. ഇത് ആരുടേതാണെന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ ഞങ്ങൾ അവിടുത്തോട് പറഞ്ഞു.” ഉടൻതന്നെ അദ്ദേഹം തന്റെ താഴികക്കുടത്തിന്റെ അടുത്തേക്ക് പോയി അത് നിലംപരിശാക്കി. ഒരു ദിവസം നബി അലൈഹിസ്സലാം പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ താഴികക്കുടം കണ്ടില്ല. അവിടുന്ന് ചോദിച്ചു: “ഇവിടെയുണ്ടായിരുന്ന താഴികക്കുടത്തിന് എന്തു സംഭവിച്ചു?” അവർ പറഞ്ഞു: “അതിന്റെ ഉടമ അവിടുന്ന് മുഖംതിരിച്ചതിനെക്കുറിച്ച് ഞങ്ങളോട് പരാതിപ്പെട്ടു. ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ വിവരമറിയിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം അത് പൊളിച്ചുമാറ്റി.” അപ്പോൾ അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: “അത്യാവശ്യമുള്ളതൊഴികെ, നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന എല്ലാ കെട്ടിടങ്ങളും അന്ത്യനാളിൽ അതിന്റെ ഉടമയ്ക്ക് ഒരു ഭാരമായിരിക്കും (وبال).” ഇത് ഇമാം റാഹിബ്, സാഹിബ് കശ്ഫുൽ അസ്റാർ തുടങ്ങിയവരുടെ അഭിപ്രായമാണ്. ജലാലൈനിയിലും സമാനമായി പറയുന്നു: ‘ആയത്തൻ’ (اٰيَـــةً) എന്നാൽ കുളിമുറികളുടെയും അവയുടെ ഗോപുരങ്ങളുടെയും കെട്ടിടങ്ങൾ എന്നാണ്. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ [കബൂതർ ഖാൻഹാ] (بوتر خانہـاے) എന്ന് പറയും. ഹൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാം അവരോട് പ്രാവുകൾക്കായി ഗോപുരങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നത് വെറും വിനോദമാണെന്നും കുട്ടികളെപ്പോലെ അവയുമായി കളിക്കുന്നത് ശരിയല്ലെന്നും നിഷേധിച്ചു. നിസ്വാബുൽ ഇഹ്തിസാബിൽ പറയുന്നു: “പ്രാവുകളുമായി കളിക്കുന്നത് ശിക്ഷാർഹമായ വിനോദങ്ങളിൽ പെടുന്നു.” മുഹമ്മദ് പറഞ്ഞു: “പ്രാവുകളുമായി കളിക്കുകയും ചൂതാടുകയും ചെയ്യുന്നവർ താഴ്ന്നവരാണ്.” ഖഹിസ്താനിയുടെ ശറഹിൽ പറയുന്നു: “പക്ഷികളെയും കോഴികളെയും വീട്ടിൽ അടച്ചിടുന്നതിൽ തെറ്റില്ല, പക്ഷേ അവയ്ക്ക് തീറ്റ നൽകണം. തെരുവുകളിൽ അഴിച്ചുവിടുന്നതിനേക്കാൾ നല്ലതാണത്. എന്നാൽ, പ്രാവുകളെ അവയുടെ ഗോപുരങ്ങളിൽ അടച്ചിടുന്നത് ജനങ്ങൾക്ക് ഉപദ്രവകരമാകുമ്പോൾ കറാഹത്താണ് (മക്റൂഹ്). ഇബ്നു മുഖാത്തിൽ പറഞ്ഞു: ‘അവയുടെ ഉടമ അവയെ സംരക്ഷിക്കുകയും

തീറ്റ നൽകുകയും ചെയ്യണം.' തതാർഖാനിയയിൽ പറയുന്നു: 'ബുൾബുൾ, തത്ത, ഖുമരി തുടങ്ങിയ പക്ഷികളെ കൂട്ടിലിടുന്നത് അനുവദനീയമല്ല, അതായത് വിനോദത്തിനും കളിക്കുമായിട്ടാണെങ്കിൽ. എന്നാൽ, കോഴി, താറാവ്, വാത്ത തുടങ്ങിയവയെ തടിപ്പിക്കാനോ അയൽക്കാർക്ക് ഉപദ്രവമാകാതിരിക്കാനോ വേണ്ടി അടച്ചിടുന്നത് പോലുള്ള പ്രയോജനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയാണെങ്കിൽ അത് അനുവദനീയമാണ്. വേട്ടയാടലിനായി വേട്ടപ്പക്ഷികളെ അടച്ചിടുന്നതും അങ്ങനെതന്നെ.' ഖാരിഉൽ ഹിദായയുടെ ഫത്വകളിൽ ചോദിക്കുന്നു: 'പാട്ടുപാടുന്ന പക്ഷികളെ കൂട്ടിലിടുന്നത് അനുവദനീയമാണോ? അവയെ സ്വതന്ത്രമാക്കുന്നത് അനുവദനീയമാണോ? അതിന് പ്രതിഫലമുണ്ടോ? വവ്വാലുകൾ പള്ളിയുടെ പായകളിൽ വൃത്തികേടാക്കുന്നതുകൊണ്ട് അവയെ കൊല്ലുന്നത് അനുവദനീയമാണോ?' അദ്ദേഹം മറുപടി നൽകി: 'അവയെ ഇണക്കി വളർത്താൻ (استئناس) കൂട്ടിലിടുന്നത് അനുവദനീയമാണ്. എന്നാൽ, അവയെ സ്വതന്ത്രമാക്കുന്നതിന് പ്രതിഫലമില്ല. ഉപദ്രവകാരികളായ ജീവികളെ കൊല്ലുന്നത് അനുവദനീയമാണ്.' ഹദീസിൽ പറയുന്നു: 'അമ്പെയ്ത്ത് (نضال), കുതിരപ്പന്തയം, ഒട്ടകപ്പന്തയം, കാൽനടപ്പന്തയം (رهان) എന്നിവയൊഴികെ ഒരു വിനോദത്തിലും മലക്കുകൾ സന്നിഹിതരാകുകയില്ല.' ചിലർ ഈ ആയത്തിനെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ കടന്നുപോകുന്നവരെ കളിയാക്കുന്നു (تعبثون).' കാരണം, അവർ ഉയരമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ മുറികൾ നിർമ്മിച്ചിരുന്നത് വഴിപോക്കരെ നോക്കാനും അവരെ പരിഹസിക്കാനും കളിയാക്കാനുമായിരുന്നു. പ്രമുഖരായ ചില മുഫസ്സിറുകൾ (വ്യാഖ്യാതാക്കൾ) അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്, 'ആയത്തൻ' (آيَةً) എന്നാൽ വഴിപോക്കർക്കുള്ള അടയാളം (علامة) എന്നാണ്, നിങ്ങൾ അത് വെറുതെ കളിച്ചുകൊണ്ട് നിർമ്മിക്കുന്നു. കാരണം, വഴിപോക്കർക്ക് വഴികാട്ടാനായി അവർ ഉയരമുള്ള അടയാളങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ നക്ഷത്രങ്ങൾ ഉള്ളതുകൊണ്ട് ഇതിന്റെ ആവശ്യമില്ലാത്തതിനാൽ ഇത് വെറും വിനോദമായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടു. സഅ്ദി അൽ-മുഫ്തി ഇതിൽ ഒരു ചർച്ചയുണ്ടെന്ന് പറയുന്നു: 'പകൽ നക്ഷത്രങ്ങളില്ലല്ലോ, രാത്രിയിൽ മേഘങ്ങൾ കാരണം നക്ഷത്രങ്ങളെ മറച്ചേക്കാം.' ഫഖീർ

(എളിയവൻ) പറയുന്നു: 'കൂടാതെ, ബാഗ്ദാദിനും മക്കയ്ക്കുമിടയിലുള്ള മൈൽക്കല്ലുകൾ (അംയാൽ) പോലുള്ള അടയാളങ്ങൾ കൂടുതൽ പ്രയോജനകരമാണെങ്കിൽ അത് എങ്ങനെ വെറും വിനോദമാകും? പകൽ സമയത്ത് വഴികാട്ടാൻ ഒന്നുകിൽ അടയാളങ്ങളോ അല്ലെങ്കിൽ മണ്ണ് മണത്തോ അറിയാം, ഒന്നാം വാല്യത്തിൽ ഇത് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.' وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ (നിങ്ങൾ മസാനിഅ് നിർമ്മിക്കുന്നു) - മുഫ്റദാത്തിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ ഉന്നതമായ സ്ഥലങ്ങൾ (امكنة شريفة) അല്ലെങ്കിൽ സിഹാഹിലും ഖാമൂസിലും പറഞ്ഞതുപോലെ ഭൂമിക്കടിയിലെ ജലസംഭരണികൾ (مآخذ الماء تحت الأرض). 'അൽ-മസ്നഅ' (المصنعة) മീമിന് ഫത്ഹും നൂനിന് ളമ്മോ ഫത്ഹോ നൽകി വായിക്കാം. മഴവെള്ളം ശേഖരിക്കുന്ന കുളം (حوض) പോലെയാണത്. അതിന്റെ ബഹുവചനമാണ് 'അൽ-മസാനിഅ്' (المصانع) - അതായത് വലിയ ജലസംഭരണികൾ (الحياض العظيمة). لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ (നിങ്ങൾ ശാശ്വതമായി ജീവിക്കാമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട്) - അതായത്, ദുനിയാവിൽ ശാശ്വതമായി ജീവിക്കാമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നവരുടെ പ്രവൃത്തി ചെയ്യുന്നവരായി. അതുകൊണ്ടാണ് നിങ്ങൾ അവയുടെ നിർമ്മാണം ഉറപ്പിച്ചത്. ഇവിടെ 'ലഅല്ല' (لعل) എന്നത് സാദൃശ്യത്തിനാണ് (تشبيه).

"നിങ്ങൾ ആഞ്ഞടിക്കുമ്പോൾ, അഹങ്കാരികളായ *(*ജബ്ബാറീൻ*)* ക്രൂരന്മാരെപ്പോലെയാണ് ആഞ്ഞടിക്കുന്നത്." – ഈ വചനം ആദ് ജനതയുടെ അധികാര ദുർവിനിയോഗത്തെയും അക്രമവാസനയെയും തുറന്നുകാട്ടുന്നു. തങ്ങളുടെ ശക്തിയിൽ മതിമറന്ന്, അവർ ദുർബലരെ അടിച്ചമർത്തുകയും നീതിയെ അവഗണിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത് ഹൃദയങ്ങളെ കഠിനമാക്കുകയും അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള അകൽച്ച വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു ആത്മീയ രോഗമാണ്. "അതിനാൽ, അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുകയും *(*തഖ്വ*)* എന്നെ അനുസരിക്കുകയും *(*ത്വാഅത്ത്*)* ചെയ്യുക." – ഹൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാം അവരെ ദൈവഭയത്തിലേക്കും *(*തഖ്വ*)* സ്രഷ്ടാവിനോടുള്ള അനുസരണത്തിലേക്കും *(*ത്വാഅത്ത്*)* ക്ഷണിച്ചു. തഖ്വ എന്നത് പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കാനും അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി നേടാനുമുള്ള ഒരു ആത്മീയ കവചമാണ്. പ്രവാചകനെ അനുസരിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്. "നിങ്ങൾക്കറിയാവുന്ന കാര്യങ്ങൾ നൽകി നിങ്ങളെ സഹായിച്ചവനെ നിങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുക. അവൻ നിങ്ങൾക്ക് കന്നുകാലികളെയും പുത്രന്മാരെയും തോട്ടങ്ങളെയും നീരുറവകളെയും നൽകി." – അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ *(*നിഅ്മത്ത്*)* ഓർമ്മിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, ഹൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാം അവരെ നന്ദിയുള്ളവരാകാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. ഈ ഭൗതിക സൗഭാഗ്യങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തിന്റെ അടയാളങ്ങളാണ്. അവയെ ദുരഭിമാനത്തിനുള്ള ഉപാധിയാക്കാതെ, സ്രഷ്ടാവിനോടുള്ള നന്ദി വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ഉപയോഗിക്കണം. "തീർച്ചയായും, ഒരു ഭയങ്കരമായ ദിവസത്തിലെ ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് *(*അദാബ്*)* ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി ഭയപ്പെടുന്നു." – പ്രവാചകൻ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോടുള്ള അഗാധമായ കാരുണ്യം കാരണം, വരാനിരിക്കുന്ന ഭയങ്കരമായ ദിവസത്തിലെ *(*യൗമുൻ അളീം*)* ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് *(*അദാബ്*)* അവർക്ക് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകി. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ നീതിയുടെയും അവന്റെ നിയമങ്ങൾ ലംഘിക്കുന്നവർക്കുള്ള താക്കീതുമാണ്. "അവർ പറഞ്ഞു: 'നീ

ഉപദേശം നൽകിയാലും *(*വഅ്ള്*)* ഇല്ലെങ്കിലും ഞങ്ങൾക്ക് ഒരുപോലെയാണ്. ഇത് പൂർവ്വികരുടെ സ്വഭാവമല്ലാതെ *(*ഖുലുഖുൽ അവ്വലീൻ*)* മറ്റൊന്നുമല്ല. ഞങ്ങൾ ശിക്ഷിക്കപ്പെടുന്നവരല്ല.*'"* – ആദ് ജനതയുടെ ധിക്കാരവും അഹങ്കാരവും ഈ വാക്കുകളിൽ പ്രകടമാണ്. അവർ പ്രവാചകന്റെ ഉപദേശങ്ങളെ നിസ്സാരമായി തള്ളിപ്പറഞ്ഞു. സത്യത്തെ പൂർവ്വികരുടെ പഴങ്കഥകളായി ചിത്രീകരിച്ച്, തങ്ങൾക്ക് ശിക്ഷയുണ്ടാകില്ലെന്ന് അവർ അഹങ്കരിച്ചു. ഇത് ഹൃദയങ്ങളിൽ സത്യം കടക്കാത്തവിധം കഠിനമാകുന്നതിന്റെ ലക്ഷണമാണ്. *"*അങ്ങനെ അവർ അദ്ദേഹത്തെ നിഷേധിച്ചു *(*തക്ദീബ്*)*. അതിനാൽ നാം അവരെ നശിപ്പിച്ചു. തീർച്ചയായും അതിൽ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് *(*ആയത്ത്*)*. എന്നാൽ അവരിൽ അധികപേരും വിശ്വസിക്കുന്നവരായിരുന്നില്ല.*"* – സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചതിന്റെ *(*തക്ദീബ്*)* ഭയാനകമായ പരിണതിയായിരുന്നു അവരുടെ നാശം. ഈ സംഭവം ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് ഒരു വലിയ ദൃഷ്ടാന്തമാണ് *(*ആയത്ത്*)*. ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും സത്യത്തിൽ വിശ്വസിക്കാതെ, തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരത്തിൽ ഉറച്ചുനിന്നു. *"*തീർച്ചയായും നിന്റെ രക്ഷിതാവ് പ്രതാപശാലിയും *(*അൽ-അസീസ്*)* കരുണാനിധിയുമാണ് *(*അർ-റഹീം*)*.*"* – ഈ വചനം അല്ലാഹുവിന്റെ രണ്ട് മഹത്തായ നാമങ്ങളെ എടുത്തുപറയുന്നു. അവൻ പ്രതാപശാലിയാണ് *(*അൽ-അസീസ്*)*, അതായത് അവന്റെ ശക്തിക്ക് മുന്നിൽ ആർക്കും പിടിച്ചുനിൽക്കാനാവില്ല. അവൻ കരുണാനിധിയാണ് *(*അർ-റഹീം*)*, അതായത് അവന്റെ കാരുണ്യം വളരെ വിശാലമാണ്. അവൻ ശിക്ഷിക്കുന്നതിൽ പ്രതാപശാലിയാണെങ്കിലും, അവന്റെ കാരുണ്യം എപ്പോഴും മുന്നിട്ടുനിൽക്കുന്നു. എന്നാൽ, അവന്റെ കാരുണ്യം ലഭിക്കാൻ അവന്റെ നിയമങ്ങളെ അനുസരിക്കുകയും അവനോട് പശ്ചാത്തപിക്കുകയും വേണം.

നിങ്ങൾ എന്നെന്നും ജീവിക്കുന്നവരെപ്പോലെയാണ്. അവരെ ആക്ഷേപിക്കുന്നത് രണ്ട് കാരണങ്ങളാലാണ്: ഒന്നാമതായി, യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ലാതെ ധനം പാഴാക്കുന്നതിലൂടെ. രണ്ടാമതായി, ദീർഘമായ മോഹത്തെയും (طول الأمل) അശ്രദ്ധയെയും

(غفلة) സൂചിപ്പിക്കുന്ന വിധം കെട്ടിടങ്ങൾ ഉറപ്പിച്ചു നിർമ്മിക്കുന്നതിലൂടെ. സാഇബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "ഈ അശ്രദ്ധരുടെ മനസ്സിലെ ദീർഘമായ മോഹം എന്താണെന്ന് നിനക്കറിയാമോ? പ്രാവുകൂടുകളിൽ ഒരു പാമ്പ് കൂടുണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു." നിങ്ങൾ ആഞ്ഞടിക്കുമ്പോൾ (بطشتم) ചാട്ടവാറോ വാളോ ഉപയോഗിച്ച്. 'ബത്വ്ശ്' (بطش) എന്നാൽ ശക്തിയോടെയോ, കീഴടക്കിയോ, അതിജയിച്ചോ ഒരു വസ്തുവിനെ പിടികൂടുക എന്നാണ്. "നിങ്ങൾ ആഞ്ഞടിക്കുന്നത് ക്രൂരന്മാരായിക്കൊണ്ടും (جبارين), അക്രമികളായിക്കൊണ്ടും, അനീതി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടും, യാതൊരു ദയയുമില്ലാതെയും, ശിക്ഷണം ഉദ്ദേശിക്കാതെയും, പരിണിതഫലങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാതെയുമാണ്." എന്നാൽ, സത്യത്തോടും നീതിയോടും കൂടിയുള്ള ആഞ്ഞടി അനുവദനീയമാണ്. 'ജബ്ബാർ' (جبار) എന്നാൽ കോപത്താൽ അടിക്കുകയും കൊല്ലുകയും ചെയ്യുന്നവനാണ്. അതിനാൽ, നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുക (فَاتَّقُوا اللَّهَ). ഈ പ്രവൃത്തികൾ ഉപേക്ഷിക്കുക: ഉയരമുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നത്, ആഡംബര സ്ഥലങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നത്, കുളങ്ങളിലും പൂന്തോട്ടങ്ങളിലും ധനം ദുർവ്യയം ചെയ്യുന്നത്, അന്യായമായി ആഞ്ഞടിക്കുന്നത്. ഞാൻ നിങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുന്ന ഏകദൈവത്വത്തിലേക്കും (توحيد), നീതിയിലേക്കും (عدل), നിഷ്പക്ഷതയിലേക്കും (إنصاف), ദീർഘമായ മോഹം ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിലേക്കും (ترك الأمل) മറ്റുമുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ നിങ്ങൾ എന്നെ അനുസരിക്കുക (وَأَطِيعُونِ). തീർച്ചയായും അതാണ് നിങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ പ്രയോജനകരം. നിങ്ങൾക്ക് സഹായം ചെയ്തവനെ (أَمَدَّكُمْ) നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടുക. 'ഇംദാദ്' (إمداد) എന്നാൽ ഒരു കാര്യത്തിനു പിന്നാലെ മറ്റൊന്ന് ക്രമമായി വരുന്നത് എന്നാണ്. 'ഇംദാദ്' (إمداد) സാധാരണയായി ഇഷ്ടപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾക്കാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്, എന്നാൽ 'മദ്ദ്' (مد) വെറുക്കപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾക്കാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം: "സമുദ്രം, അതിനുശേഷം ഏഴ് സമുദ്രങ്ങൾ അതിനെ വർദ്ധിപ്പിച്ചാലും"

എന്നത് "ഞാൻ മഷിക്കുപ്പി നിറച്ചു" (مددت الدواة أمدها) എന്നതിൽ നിന്നാണ്, മുകളിൽ പറഞ്ഞ വിഭാഗത്തിൽ നിന്നല്ല. നിങ്ങൾക്കറിയാവുന്ന വിവിധതരം അനുഗ്രഹങ്ങൾ (نعماء) കൊണ്ടും പലതരം ദാനങ്ങൾ (آلاء) കൊണ്ടും. അല്ലാഹു ആദ്യം അവയെ സംക്ഷിപ്തമായി പറഞ്ഞു, പിന്നീട് വിശദീകരിച്ചു കൊണ്ട് പറയുന്നു: "അവൻ നിങ്ങൾക്ക് സഹായം നൽകി കന്നുകാലികളെക്കൊണ്ട് (بِأَنْعَامٍ) – ഒട്ടകം, പശു, ആട് എന്നിവ പോലെ, അവയിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ പ്രയോജനം നേടുന്നു – പുത്രന്മാരെക്കൊണ്ടും (وَبَنِينَ) – അവർ എല്ലാ അവസ്ഥയിലും നിങ്ങളുടെ സഹായികളും പിന്തുണക്കാരും ആണ് – തോട്ടങ്ങളെക്കൊണ്ടും (وَجَنَّاتٍ) – അവയുടെ ഫലങ്ങളിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ പ്രയോജനം നേടുന്നു – ഉറവകളെക്കൊണ്ടും (وَعُيُونٍ) – ഒഴുകുന്ന ഉറവകൾ കൊണ്ട് കൃഷിയുടെ നനയ്ക്കലും വളർച്ചയും പൂർത്തിയാകുന്നു." "തീർച്ചയായും ഞാൻ നിങ്ങളുടെ മേൽ ഭയപ്പെടുന്നു (إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ) – ഈ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക് നിങ്ങൾ നന്ദി കാണിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ – ഭയങ്കരമായ ഒരു ദിവസത്തിലെ ശിക്ഷയെ (عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ), ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും." കാരണം, അനുഗ്രഹങ്ങളോടുള്ള നന്ദികേട് ശിക്ഷയ്ക്ക് കാരണമാകും, അതുപോലെ അവയോടുള്ള നന്ദി അവയുടെ വർദ്ധനവിന് കാരണമാകും. ആ ദിവസത്തെ 'ഭയങ്കരം' എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത് അതിൽ സംഭവിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളുടെ ഗൗരവം കൊണ്ടാണ്, ഇവിടെ അത് അതിശക്തമായ കാറ്റിന്റെ (ريح صرصر) വീശലാണ്. അവർ പറഞ്ഞു (قَالُوا) – ഹൂദ് നബിക്ക് അലൈഹിസ്സലാം മറുപടിയായി ആദ് ജനത – "നീ ഞങ്ങളെ ഉപദേശിച്ചാലും (أَوَعَظْتَ) അല്ലെങ്കിൽ ഉപദേശകരിൽ പെട്ടവനല്ലെങ്കിലും (أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ) ഞങ്ങൾക്ക് ഒരുപോലെയാണ് (سَوَاءٌ عَلَيْنَا)." കാരണം, ഞങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ചെയ്യുന്നതിൽ നിന്ന് പിന്മാറാൻ പോകുന്നില്ല. 'വഅ്ള്' (وعظ) എന്നാൽ ഭയപ്പെടുത്തലുമായി ചേർന്നുള്ള ശാസനയും, വാഗ്ദാനങ്ങളെയും (وعد) താക്കീതുകളെയും (وعيد) കുറിച്ച് പറഞ്ഞ്

ഹൃദയത്തെ മൃദുവാക്കുന്ന സംസാരവുമാണ്. അൽ-ഖലീൽ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: 'ഹൃദയത്തെ മൃദുവാക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ നന്മയെക്കുറിച്ച് ഓർമ്മിപ്പിക്കലാണ് അത്.' 'അൽ-ഇളഃ' (العظة) എന്നും 'അൽ-മൗഇളഃ' (الموعظة) എന്നും ഇതിന് നാമങ്ങളുണ്ട്. "നീ ഞങ്ങളുടെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുവന്ന ഈ കാര്യം (إِنْ هـذا) പൂർവ്വികരുടെ സ്വഭാവമല്ലാതെ (إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ) മറ്റൊന്നുമല്ല." (അവർ ഇത്തരം കളവുകൾ കെട്ടിച്ചമയ്ക്കുകയും രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു). 'അത്തൽഫീഖ്' (التلفيـــــق) എന്നാൽ കെട്ടിച്ചമയ്ക്കലാണ്. അല്ലെങ്കിൽ, "ഞങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ചെയ്യുന്ന ഈ കാര്യങ്ങൾ, ഞങ്ങൾക്ക് മുൻപുള്ള പൂർവ്വികർ കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും അഹങ്കാരത്തോടെ ആഞ്ഞടിക്കുകയും ചെയ്തതിന്റെ ആവർത്തനമല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. അതിനാൽ നിന്റെ വാക്കുകൾ കാരണം ഞങ്ങൾ ഈ പതിവ് ഉപേക്ഷിക്കുകയില്ല." അല്ലെങ്കിൽ, "അവർ ജീവിച്ച കാലത്തോളം ജീവിക്കുകയും പിന്നീട് മരിക്കുകയും ചെയ്യും, പുനരുത്ഥാനമോ വിചാരണയോ ഇല്ല എന്നതാണ് അവരുടെ പതിവും കാര്യവും." "ഞങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തികൾക്കും പതിവുകൾക്കും ഞങ്ങൾ ശിക്ഷിക്കപ്പെടുന്നവരല്ല (وَمـا نَحْـنُ بِمُعَـذَّبِينَ)." അങ്ങനെ അവർ അദ്ദേഹത്തെ (ഹൂദ് നബിയെ അലൈഹിസ്സലാം) കളവാക്കി (فَكَذَّبُوهُ), അതിൽ അവർ ഉറച്ചുനിന്നു. "അതിനാൽ നാം അവരെ (ആദ് ജനതയെ) നശിപ്പിച്ചു (فَأَهْلَكْنَاهُـمْ), കളവാക്കിയതിന്റെ പേരിൽ അതിശക്തമായ കാറ്റ് (ريح صرصر) കൊണ്ട്." ഇതിന്റെ സംഗ്രഹം ഇതാണ്: ഹൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയ്ക്ക് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുകയും ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തു, എന്നാൽ അവർ ഉപദേശം സ്വീകരിച്ചില്ല, അതിനാൽ അവർ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. "തീർച്ചയായും അതിൽ (إِنَّ فِي ذلِكَ) - അതായത്, ആദ് ജനതയുടെ നാശത്തിൽ - ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് (لَآيَـةً), നിഷേധിക്കുന്നവരുടെ അന്ത്യം ശിക്ഷയിൽ കലാശിക്കുമെന്ന് അത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവരിൽ അധികപേരും (وَمـا كانَ أَكْثَرُهُـمْ) - അതായത്, ആദ് ജനതയിൽ അധികപേരും - സത്യവിശ്വാസികളായിരുന്നില്ല (مُؤْمِنِينَ), കാരണം ആ ഗോത്രത്തിൽ നിന്ന് ചുരുക്കം ചിലർ മാത്രമേ ഹൂദ്

നബിയോടൊപ്പം അലൈഹിസ്സലാം ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. തീർച്ചയായും നിന്റെ രക്ഷിതാവ്, അവൻ പ്രതാപശാലിയും (الْعَزِيزُ), സർവ്വാധിപനും, ക്രൂരന്മാരുടെ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നവരോട് പ്രതികാരം ചെയ്യുന്നവനുമാണ്."

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ് ***(26): 141*** മുതൽ ***147*** വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങൾ സത്യനിഷേധികളായ സമൂദ് ഗോത്രം ദൈവദൂതന്മാരെ നിഷേധിച്ചു തള്ളി. ***(كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ)*** ഒരു ദൂതനെ നിഷേധിക്കുന്നത് എല്ലാ ദൂതന്മാരെയും നിഷേധിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണെന്ന ആഴമേറിയ സത്യം അവർ വിസ്മരിച്ചു. അവരുടെ സഹോദരനായ സ്വാലിഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം അവരോട് ചോദിച്ച സന്ദർഭം ഓർക്കുക: "നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുന്നില്ലേ? ***(أَلَا تَتَّقُونَ)***" അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയഭക്തി ***(تقوى)*** മാത്രമാണ് യഥാർത്ഥ രക്ഷയുടെ മാർഗ്ഗമെന്ന് അദ്ദേഹം അവരെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. "തീർച്ചയായും ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് അയക്കപ്പെട്ട വിശ്വസ്തനായ ഒരു ദൂതനാണ്. ***(إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ)***" എന്റെ ദൗത്യത്തിൽ ഞാൻ സത്യസന്ധനും വിശ്വസ്തനുമാണ്, എന്റെ വാക്കുകൾക്ക് പിന്നിൽ ദുരുദ്ദേശ്യമില്ല എന്ന് അദ്ദേഹം ഉറപ്പുനൽകി. "അതിനാൽ, നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുകയും ***(فَاتَّقُوا اللَّهَ)*** എന്നെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുക. ***(وَأَطِيعُونِ)***" ദൈവഭക്തിയും പ്രവാചകനോടുള്ള അനുസരണവും അഭേദ്യമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്ന് അദ്ദേഹം പഠിപ്പിച്ചു. "ഈ പ്രബോധനത്തിന് ഞാൻ നിങ്ങളോട് യാതൊരു പ്രതിഫലവും ചോദിക്കുന്നില്ല. എന്റെ പ്രതിഫലം ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന്റെ പക്കൽ മാത്രമാണ്. ***(إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ)***" പ്രവാചകന്മാർ തങ്ങളുടെ ദൗത്യത്തിന് ഭൗതികമായ യാതൊരു പ്രതിഫലവും ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലെന്നും, അവരുടെ ലക്ഷ്യം അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി മാത്രമാണെന്നും ഈ വാക്കുകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. "ഇവിടെയുള്ള ഈ സുരക്ഷിതമായ ജീവിതത്തിൽ, ഈ ഉദ്യാനങ്ങളിലും നീരുറവകളിലും നിങ്ങൾ എന്നെന്നും സുരക്ഷിതരായി വിട്ടേക്കപ്പെടുമെന്ന് നിങ്ങൾ കരുതുന്നുണ്ടോ? ***(أَتُتْرَكُونَ فِي مَا هَاهُنَا آمِنِينَ * فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ)***" ഈ ചോദ്യം കേവലം ഒരു ചോദ്യമല്ല, മറിച്ച്, ഈ ലോകത്തിലെ സുഖസൗകര്യങ്ങൾ ക്ഷണികമാണെന്നും, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ ലംഘിക്കുന്നവർക്ക് ശാശ്വതമായ സുരക്ഷ ലഭിക്കില്ലെന്നും

ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്ന ഒരു താക്കീതാണ്. ഭൗതികമായ സുരക്ഷിതത്വം ഒരു മിഥ്യാബോധമാണെന്ന് അദ്ദേഹം അവരെ ഉണർത്തി.

കാരുണ്യവാനായ അല്ലാഹു ഉപദേശം സ്വീകരിക്കാത്തവരെ (അവരുടെ അവസ്ഥയിൽ) അംഗീകരിക്കുന്നില്ല. വിശ്വാസികളെ ആ ശിക്ഷയുടെ നാശത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തുകൊണ്ടുവന്ന് രക്ഷിക്കുന്നവൻ കാരുണ്യവാനാണ്. ഇത് ഈ സമുദായത്തിന് ഒരു താക്കീതാണ്, അവർ മുൻഗാമികളുടെ വഴികൾ പിന്തുടരാതിരിക്കാൻ. പറയപ്പെട്ടു: മനുഷ്യന് നൽകപ്പെട്ടതിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമം അവനെ പിന്തിരിപ്പിക്കുന്ന ബുദ്ധിയാണ് (عقل). അത് ഇല്ലെങ്കിൽ, അവനെ തടയുന്ന ലജ്ജയാണ് (حياء). അതും ഇല്ലെങ്കിൽ, അവനെ അടിച്ചമർത്തുന്ന ഭയമാണ് (خوف). അതും ഇല്ലെങ്കിൽ, അവനെ മറയ്ക്കുന്ന സമ്പത്താണ് (مال). അതും ഇല്ലെങ്കിൽ, അവനെ ദഹിപ്പിക്കുകയും അടിമകളെയും നാടുകളെയും അവനിൽ നിന്ന് മോചിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു ഇടിമിന്നലാണ് (صاعقة). മുള്ളുകൾ നിറഞ്ഞ ഭൂമി പോലെ, അതിനെ തീയിട്ട് ചുട്ടെരിച്ച് വെളുത്തതാക്കുന്നത് പോലെ. അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാൻ (عاقل) പാഠമുൾക്കൊള്ളുകയും അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടുകയും ദുശ്ശീലങ്ങളും (عادات) ദേഹേച്ഛകളും (شهوات) ഉപേക്ഷിക്കുകയും വേണം. തെറ്റുകളിലും (مخالفات) നിഷിദ്ധമായ കാര്യങ്ങളിലും (منهيات) അവൻ ശഠിക്കരുത്. കാരണം, ദുശ്ശീലങ്ങൾ ഇബ്ലീസിന്റെ സൈന്യങ്ങളിൽപ്പെട്ടതാണ്, അത് ആരാധനയുടെ വഴിക്ക് തടസ്സമായിരിക്കുന്നു. ലോകത്ത് സംഭവിക്കുന്ന കാരുണ്യത്തിന്റെ (لطف) അടയാളങ്ങളോ ശക്തിയുടെ (قهر) അടയാളങ്ങളോ ആകട്ടെ, അവയെല്ലാം കാലാകാലങ്ങളിൽ ഉൾക്കാഴ്ചയുള്ളവർക്ക് (أولى الألباب) ചിന്തിക്കാനുള്ള കാരണങ്ങളാണ്. ബുദ്ധിമാന്മാർക്ക് യാത്രയുടെ കാഹളധ്വനിയിൽ കാതുണ്ട്; ഓരോ വിളിയിലും ഉണർന്ന ഹൃദയത്തിന് ഒരു ദൂതനുണ്ട്. അല്ലാഹു തആലാ ആദ് ജനതയെ, അവരുടെ അതിശക്തമായ ശക്തിയും പ്രതാപവുമുണ്ടായിട്ടും, ഏറ്റവും ദുർബലമായ ഒന്ന് കൊണ്ട് നശിപ്പിച്ചു, അതാണ് കാറ്റ് (الريح). കാരണം, അവൻ

ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ ഏറ്റവും ദുർബലമായതിനെ പോലും ശക്തമാക്കും, ഒരു കൊതുകിനെപ്പോലെ. അതിനാൽ, കാറ്റിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് (اولياء) ദൗർബല്യവും ശത്രുക്കൾക്ക് ശക്തിയുമുണ്ട്. പൂർണ്ണരായവർക്ക് (الكمل) അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് പൂർണ്ണമായ അറിവുള്ളതുകൊണ്ട് (معرفة تامة) അവർ എപ്പോഴും ജാഗരൂകരും (مراقبين) ഭയമുള്ളവരുമായിരിക്കും (خائفين). എന്നാൽ, വിവരമില്ലാത്തവർ (الجهلاء) എപ്പോഴും അശ്രദ്ധരും (غافلين) നിർഭയരുമായിരിക്കും (آمنين). അതുകൊണ്ടാണ് എല്ലാ കാലത്തും അവർക്ക് മേൽ മഹാവിപത്ത് (الطامة) സംഭവിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു നമ്മെയും നിങ്ങളെയും യഥാർത്ഥ ഉറപ്പുകൾ (حقائق اليقين) കൊണ്ട് ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും എല്ലാ സമയത്തും ജാഗ്രതയുള്ളവരുടെ (اهل المراقبة) കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുമാറാകട്ടെ. "സമൂദ് ജനത ദൂതന്മാരെ നിഷേധിച്ചു" (كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ). ഇവിടെ 'സമൂദ്' എന്നത് ഗോത്രത്തെയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, അവരുടെ പൂർവ്വികനായ സമൂദ് ഇബ്നു ഉബൈദ് ഇബ്നു ഔസ് ഇബ്നു ആദ് ഇബ്നു ഇറം ഇബ്നു സാം ഇബ്നു നൂഹ് എന്നവരുടെ പേരിൽ. (മുൻ അധ്യായത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ ഇതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ ഒരു വംശാവലി പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്, അതിലേക്ക് മടങ്ങുക). "ദൂതന്മാരെ" (الْمُرْسَلِينَ) എന്നത് സ്വാലിഹ് നബിയെയും (അലൈഹിസ്സലാം) അദ്ദേഹത്തിന് മുൻപുള്ള ദൂതന്മാരെയും അല്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തെ മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. ഒരു ദൂതനെ നിഷേധിക്കുന്നത് എല്ലാ ദൂതന്മാരെയും നിഷേധിക്കുന്നതിന് തുല്യമായതുകൊണ്ടാണ് ബഹുവചനം ഉപയോഗിച്ചത്, കാരണം അവർ ഏകദൈവത്വത്തിലും (توحيد) ശരീഅത്തിന്റെ (شريعة) അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങളിലും യോജിച്ചിരുന്നു. തുടർന്ന്, നിരന്തരമായ നിഷേധത്തിന്റെ ദീർഘകാലയളവിനെക്കുറിച്ച് വിശദീകരിച്ചുകൊണ്ട് അല്ലാഹു പറയുന്നു: "അവരുടെ സഹോദരൻ സ്വാലിഹ് അവരോട് പറഞ്ഞപ്പോൾ" (إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ). "അവരുടെ സഹോദരൻ" (أَخُوهُمْ) എന്നത് കുടുംബപരമായ ബന്ധത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാതെ മതപരമായ ബന്ധത്തെയല്ല. കാരണം,

പ്രവാചകന്മാർ പ്രവാചകത്വത്തിന് മുൻപ് സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടവരും (محفوظون) അതിനുശേഷം കുറ്റങ്ങളിൽ നിന്ന് മുക്തരുമാണ് (معصومون). അദ്ദേഹം അവരിൽ നിന്നുള്ളവനായതുകൊണ്ടുള്ള പ്രയോജനം, അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശ്വസ്തതയും (أمانة) ഭാഷയും അവർക്ക് അറിയാമായിരുന്നു എന്നതാണ്. അത് അദ്ദേഹം കൊണ്ടുവന്ന കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാനും വിശ്വസിക്കാനും ഇടയാക്കി. സ്വാലിഹ് നബി (അലൈഹിസ്സലാം) ഉബൈദ് ഇബ്നു ആസിഫ് ഇബ്നു കാശിഹ് ഇബ്നു ഹാദിർ ഇബ്നു സമൂദ് എന്നവരുടെ മകനായിരുന്നു. "നിങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നില്ലേ?" (أَلَا تَتَّقُونَ) - (നിങ്ങൾ പങ്കുചേർക്കുന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെ നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടുന്നില്ലേ?). "തീർച്ചയായും ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വിശ്വസ്തനായ ഒരു ദൂതനാണ്" (إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ). "അതിനാൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുകയും എന്നെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുക" (فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ). കാരണം, നിങ്ങൾക്കിടയിൽ എനിക്കുള്ള വിശ്വസ്തതയെക്കുറിച്ചുള്ള (أمانة) എന്റെ പ്രശസ്തി, അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കാനും ഞാൻ നിങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ എന്നെ അനുസരിക്കാനും നിങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. "ഞാൻ ഇതിന് നിങ്ങളോട് യാതൊരു പ്രതിഫലവും ചോദിക്കുന്നില്ല" (وَمَا أَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ) - അതായത്, ഉപദേശത്തിനും ക്ഷണത്തിനും. കാരണം, പ്രതിഫലം ചോദിക്കുന്നത് മാന്യന്മാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു ആരോപണമാണ്. "എന്റെ പ്രതിഫലം ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിങ്കൽ മാത്രമാണ്" (إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ). കാരണം, എന്നെ അയച്ചത് അവനാണ്, അതിനാൽ പ്രതിഫലം അവന്റെ പക്കലാണ്. യഥാർത്ഥത്തിൽ, അവൻ തന്റെ ആത്മാർത്ഥരായ അടിമകൾക്ക് പ്രതിഫലം നൽകുന്നവനാണ്. ഹദീസുൽ ഖുദ്സിയിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു: "ഞാൻ ആരെയാണോ കൊന്നത്, അവനെ ഞാൻ വിളിച്ചു." മസ്നവിയിൽ പറയുന്നു: "ആശിക്കുന്നവർക്ക് സന്തോഷവും ദുഃഖവും അവനിൽ നിന്നാണ്... സേവനത്തിനുള്ള കൂലിയും പ്രതിഫലവും അവനാണ്." "നിങ്ങളെ വിട്ടേക്കുമോ?" (أَتُتْرَكُونَ) - ഈ ചോദ്യം നിഷേധത്തിനും ശാസനയ്ക്കുമാണ്. അതായത്: ഈ ലോകത്ത് നിലനിൽക്കുന്ന സുഖസൗകര്യങ്ങളിൽ

(النعـــيم) നിങ്ങൾ വിട്ടേക്കപ്പെടുമെന്നും പ്രതിഫലത്തിന്റെ ഒരു ലോകമില്ലെന്നും നിങ്ങൾ കരുതുന്നുണ്ടോ? "നിർഭയരായി" (آمِنِـينَ) എന്നത് 'വിട്ടേക്കപ്പെടുക' എന്ന ക്രിയയുടെ കർത്താവിന്റെ അവസ്ഥയാണ്. അതായത്, [വിപത്തുകളിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതരും നഷ്ടങ്ങളിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ടവരുമായ അവസ്ഥയിൽ]. സുഖസൗകര്യങ്ങളെ (النعـــيم) അല്ലാഹു വിശദീകരിക്കുന്നത് "തോട്ടങ്ങളിൽ" (فِي جَنَّـاتٍ) - അതായത് പൂന്തോട്ടങ്ങളിൽ, "ഒപ്പം ഉറവകളിലും" (وَعُيُـونٍ) - അതായത് നദികളിലും എന്നാണ്. ചിലർ പറയുന്നു, സ്വാലിഹ് നബിയുടെ ജനതയ്ക്ക് ഒഴുകുന്ന നദികളുണ്ടായിരുന്നില്ല, അതിനാൽ 'ഉറവകൾ' (عيـــون) എന്നത് കിണറുകളെയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അവർക്ക് ശൈത്യകാലത്ത് കിണറുകളും വേനൽക്കാലത്ത് നദികളുമുണ്ടായിരുന്നു എന്നും പറയപ്പെടുന്നു, കാരണം അവർ പുറത്തുപോകുമായിരുന്നു...

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ്, *148* മുതൽ *152* വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങൾ: പ്രവാചകൻ സ്വാലിഹ് (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയോട് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു: "നിങ്ങൾക്ക് കന്നുകാലികളെയും (അൻആം - أنعام) തോട്ടങ്ങളെയും (ജന്നാത്ത് - جنات) നൽകിയിരിക്കുന്നു. കൃഷിയിടങ്ങളും (സുറൂഅ് - زروع) കുലകൾ മൃദലമായ ഈന്തപ്പനകളും (നഖ്ല് ത്വൽഉഹാ ഹളീം - نخل طلعها هضيم) നിങ്ങൾക്ക് നൽകിയിരിക്കുന്നു." ഇമാം റൂഹുൽ ബയാൻ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) വിശദീകരിക്കുന്നു: ഈ ഭൗതിക അനുഗ്രഹങ്ങൾക്കപ്പുറം, അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ഔദാര്യത്തെയും കാരുണ്യത്തെയും ഇത് എടുത്തു കാണിക്കുന്നു. കന്നുകാലികൾ നമ്മുടെ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെയും, തോട്ടങ്ങളും കൃഷിയിടങ്ങളും നമ്മുടെ ഹൃദയങ്ങളെയും, ഈന്തപ്പനകൾ നമ്മുടെ ആത്മാവിനെയും പ്രതീകാത്മകമായി സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവയെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ ഫലഭൂയിഷ്ഠമാവണം. "ത്വൽഉഹാ ഹളീം" എന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ എത്രമാത്രം എളുപ്പത്തിൽ, മൃദലമായി, പൂർണ്ണമായി നമുക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്നതിനെയാണ് കാണിക്കുന്നത്. തുടർന്ന് അദ്ദേഹം ഉപദേശിച്ചു: "അതിനാൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുകയും (തഖ്വ - تقوى) എന്നെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുക. അതിക്രമികളുടെ (മുസ്രിഫീൻ - المسرفين) കൽപ്പനകൾ നിങ്ങൾ അനുസരിക്കരുത്. ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പങ്ങളുണ്ടാക്കുകയും (ഫസാദ് - فساد) നന്മകൾ ചെയ്യാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണവർ." അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക് നന്ദി കാണിക്കാനുള്ള വഴി, അവനെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയവും (തഖ്വ - تقوى) അവന്റെ ദൂതനോടുള്ള അനുസരണവുമാണ് (ത്വാഅത്ത് - طاعة). തഖ്വ എന്നത് ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധം നിലനിർത്തലാണ്. പ്രവാചകന്മാരെ അനുസരിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്. അതിക്രമികൾ (മുസ്രിഫീൻ - المسرفين) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അതിരുകൾ ലംഘിക്കുന്നവരെയാണ്. അവർ ഭൗതിക ലോകത്ത് മാത്രമല്ല, ആത്മീയ ലോകത്തും കുഴപ്പങ്ങൾ (ഫസാദ് - فساد) ഉണ്ടാക്കുന്നു.

അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ ദുഷിച്ചവയാണ്, അവർക്ക് നന്മ ചെയ്യാനോ (ഇസ്ലാഹ് - إصلاح) മറ്റുള്ളവരെ നന്മയിലേക്ക് നയിക്കാനോ കഴിയില്ല. അവരുടെ കൽപ്പനകൾ അനുസരിക്കുന്നത് നമ്മുടെ ആത്മാവിനെ നശിപ്പിക്കും. ഇവിടെ "ഭൂമി" (അർള് - الأرض) എന്നത് മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തെയും സൂചിപ്പിക്കാം. ദുഷിച്ചവരുടെ സ്വാധീനം ഹൃദയത്തെ മലിനമാക്കുന്നു.

വേനൽക്കാലത്ത് അവർ കൊട്ടാരങ്ങളിലും തോട്ടങ്ങളിലും നദികളിലും വസിക്കുന്നു. കൃഷിയിടങ്ങളും (زروع), ഈന്തപ്പനകളും (نخل) അവർക്കുണ്ട്. ഈന്തപ്പനകളെ തോട്ടങ്ങളിലെ മരങ്ങളിൽ നിന്ന് വേർതിരിച്ചു പറഞ്ഞത് അവയ്ക്കുള്ള പ്രത്യേക ശ്രേഷ്ഠത കൊണ്ടാണ്. ആദം അലൈഹിസ്സലാം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട മണ്ണിൽ നിന്ന് ബാക്കിയായ മണ്ണിൽ നിന്നാണ് ഈന്തപ്പന സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടത്. അതിന്റെ പൂങ്കുലകൾ (طلع) വാളിന്റെ അഗ്രം പോലെയാണ്. അതിലെ ശാഖകൾ (شماريخ) അഥവാ കുലകൾ വളരെ മൃദുവായതും (هضيم) ലളിതവുമാണ്. ഈന്തപ്പനയുടെ പൂങ്കുലകൾ ഉള്ളിൽ ഒതുങ്ങിയിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ അവ പരസ്പരം ചേർന്നിരിക്കുന്നതിനാൽ അവയെ 'ഹളീം' എന്ന് വിളിക്കുന്നു. എന്നാൽ അവ പുറത്തുവന്നാൽ ഈ വിശേഷണം ഇല്ലാതാകുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: നിങ്ങൾ മലകളെ തുരന്ന് വീടുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നു (تنحتون). വാലിഉൽ ഹിജ്റിലെ പാറകളിൽ അവർ ആയിരക്കണക്കിന് വീടുകൾ നിർമ്മിച്ചിരുന്നു. അല്ലാഹു അവരെ ഈ കലയിലെ വൈദഗ്ധ്യം (فارهين) കൊണ്ട് വിശേഷിപ്പിച്ചു. അതായത്, അവർ കല്ലുകൾ കൊത്തുന്നതിൽ അതീവ സമർത്ഥരായിരുന്നു. ഹൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനത ഭൗതികമായ അഹങ്കാരത്തിലും ആധിപത്യത്തിലുമായിരുന്നു മുഴുകിയിരുന്നത്. എന്നാൽ സ്വാലിഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനത ഭക്ഷണത്തിലും പാനീയങ്ങളിലും സുഖകരമായ പാർപ്പിടങ്ങളിലും അമിതമായ ആസക്തി പുലർത്തിയിരുന്നു. ഇതെല്ലാം അശ്രദ്ധരായ ഭൗതികവാദികളുടെ സുഖഭോഗങ്ങളാണ്. എന്നാൽ ഉണർന്നിരിക്കുന്ന പരലോകവിശ്വാസികളുടെ സുഖം ഹൃദയപരമായ ജ്ഞാനങ്ങളിലും വിനയത്തിലും ക്ഷമയിലുമാണ്.

അതിനാൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുക (تقوى), എന്നെ അനുസരിക്കുക. അതിരുകവിയുന്നവരുടെ (مسرفين) കൽപ്പനകളെ നിങ്ങൾ അനുസരിക്കരുത്. അവർ ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പമുണ്ടാക്കുന്നവരാണ്.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 153 إلى 159]

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ ***153*** മുതൽ ***159*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ, സാലിഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് സംസാരിക്കുന്നു. അവർ അവിടുത്തെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു: 'തീർച്ചയായും നീ മന്ത്രം ഊതി മയക്കപ്പെട്ടവരിൽ പെട്ടവനാണ്.' ഇത് അവരുടെ അഹങ്കാരത്തെയും സത്യനിഷേധത്തെയും കാണിക്കുന്നു. സാലിഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം മറുപടി നൽകി: 'നീ ഞങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻ മാത്രമാണ്. അതിനാൽ നീ സത്യവാനാണെങ്കിൽ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം കൊണ്ടുവരിക.' അവിടുന്ന് ഒരു ഒട്ടകത്തെ ദൃഷ്ടാന്തമായി കൊണ്ടുവന്നു. അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'ഇതാ ഒരു ഒട്ടകം. ഇതിന് കുടിക്കാൻ ഒരു ദിവസവും, നിങ്ങൾക്കായി ഒരു ദിവസവും നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു.' എന്നാൽ അവർ അതിനെ അറുത്തു കളഞ്ഞു. പിന്നീട് അവർ ഖേദിച്ചു. അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷ അവരെ പിടികൂടി. ഇതിൽ വലിയൊരു പാഠമുണ്ട്. ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും വിശ്വസിക്കുന്നില്ല.

അവർ ഭൂമിയിൽ അവിശ്വാസവും അക്രമവും (كفر وظلم) വിതച്ചവരായിരുന്നു. അവരുടെ നാശകരമായ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നന്മയുടെ യാതൊരു അംശവുമില്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കാനാണ് 'അവർ നന്മ വരുത്തുന്നില്ല' (لا يصلحون) എന്ന് അല്ലാഹു വിശേഷിപ്പിച്ചത്. സ്വാലിഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ ഇടയിൽ സത്യം പ്രബോധനം ചെയ്തപ്പോൾ, അവർ അവിവേകത്തോടെ പറഞ്ഞു: 'തീർച്ചയായും നീ മന്ത്രം ബാധിച്ചവരിൽ (مسحرين) പെട്ടവനാണ്'. അതായത്, തുടർച്ചയായി മന്ത്രം ബാധിച്ച് ബുദ്ധിഭ്രമം സംഭവിച്ചവൻ എന്നാണ് അവർ ഉദ്ദേശിച്ചത്. 'നീ ഞങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻ മാത്രമാണ്' എന്ന് അവർ പരിഹസിച്ചു. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'സ്വാലിഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ

ബാഹ്യരൂപം കണ്ട് അവർ അവിടുത്തെ ആത്മീയ യാഥാർത്ഥ്യത്തെ കാണാതെ മറയ്ക്കപ്പെട്ടു. മനുഷ്യൻ എന്നാൽ കേവലം ശരീരമല്ലെന്ന് അവർ അറിഞ്ഞില്ല'. തുടർന്ന് അവർ തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരത്താൽ ഒരു അത്ഭുതം (آية) ആവശ്യപ്പെട്ടു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ ആ പാറയിൽ നിന്ന് ഒട്ടകം പുറത്തുവന്നു. അപ്പോൾ സ്വാലിഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'ഇതാ ഈ ഒട്ടകം; ഇതിന് ഒരു ദിവസത്തെ കുടിവെള്ളം അവകാശപ്പെട്ടതാണ്, നിങ്ങൾക്ക് മറ്റൊരു ദിവസവും'. ഇവിടെ 'മുഹായഅ' (مهايأة) അഥവാ ഊഴം വെച്ചുള്ള വിഭജനം അനുവദനീയമാണെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ തെളിവ് പിടിക്കുന്നു. ഇത് പ്രകാരം, പങ്കാളികൾക്ക് തങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾ ഊഴം വെച്ച് വീതിച്ചെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇത് ഇസ്ലാമിക ശരീഅത്തിൽ അനുവദനീയമാണ്. ഒടുവിൽ അവിടുന്ന് താക്കീത് നൽകി: 'നിങ്ങൾ ഇതിനെ ഒരു ദോഷവും ചെയ്യരുത്, ചെയ്താൽ ഭയാനകമായ ഒരു ദിവസത്തെ ശിക്ഷ നിങ്ങളെ പിടികൂടും'. ആ ദിവസം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അലർച്ച (صيحة) കൊണ്ട് വിറങ്ങലിച്ച ദിവസമായിരുന്നു.

അങ്ങനെ അവർ ആ ഒട്ടകത്തെ വധിച്ചു. അതോടെ അവർ ഖേദിക്കുന്നവരായിത്തീർന്നു *(فَأَصْبَحُوا نَادِمِينَ).* സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചതിന്റെയും ദിവ്യദൃഷ്ടാന്തത്തെ അവഗണിച്ചതിന്റെയും ആന്തരികമായ വേദനയായിരുന്നു ആ ഖേദം. എന്നാൽ, അത് പശ്ചാത്താപത്തിലേക്ക് *(توبة)* നയിക്കേണ്ടിയിരുന്നെങ്കിലും, ശിക്ഷയുടെ വക്കിലെത്തിയപ്പോൾ മാത്രമുണ്ടായ വ്യർത്ഥമായ ദുഃഖമായി അത് പരിണമിച്ചു. അപ്പോൾ അവരെ ശിക്ഷ *(عذاب)* പിടികൂടി. നിശ്ചയം, അതിൽ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് *(لَآيَةً).* ഈ ശിക്ഷ കേവലം ഭൗതികമായ നാശമായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് ആത്മീയമായ ശൂന്യതയും ദൈവത്തിൽ നിന്നുള്ള മറയും കൂടിയായിരുന്നു. ഓരോ വ്യക്തിക്കും തങ്ങളുടെ ആന്തരികാവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാനുള്ള ഒരു മുന്നറിയിപ്പാണ് ഈ ദൃഷ്ടാന്തം. എന്നാൽ അവരിൽ അധികപേരും വിശ്വാസികളായിരുന്നില്ല *(وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ),* സത്യപാതയിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നവരുടെ എണ്ണം എത്ര കുറവാണെന്ന് ഇത് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. നിശ്ചയം, താങ്കളുടെ രക്ഷിതാവ് പ്രതാപശാലിയും *(العزيز)* കരുണാവാരിധിയുമാണ് *(الرحيم).* അല്ലാഹുവിന്റെ *(സുബ്ഹാനഹു വ തആലാ)* പ്രതാപം അവന്റെ ശിക്ഷ നടപ്പാക്കാനുള്ള കഴിവിലും, അവന്റെ കാരുണ്യം പശ്ചാത്തപിക്കുന്നവർക്ക് പൊറുത്തുകൊടുക്കുന്നതിലും പ്രകടമാണ്. ഈ രണ്ട് ഗുണങ്ങളും സന്തുലിതമായി നിലകൊള്ളുന്നു, ഇത് വിശ്വാസിക്ക് ഭയവും *(ഹൈബത്ത്)* പ്രതീക്ഷയും *(റജാഅ്)* നൽകുന്നു.

അങ്ങനെ അവർ ആ ഒട്ടകത്തെ അറുത്തുക്കൊന്നു (عقر). ഒട്ടകത്തെ അറുത്തുക്കൊല്ലുക എന്നാൽ അതിന്റെ കാലുകൾ വാളുകൊണ്ട് വെട്ടി വീഴ്ത്തുക എന്നാണ് അർത്ഥം. 'കശ്ഫുൽ അസ്രാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, അതിന്റെ അർത്ഥം 'അവർ ഒട്ടകത്തിന്റെ കാലുകൾ വെട്ടി അതിനെ കൊന്നു' എന്നാണ്. ബുധനാഴ്ച ദിവസമായിരുന്നു അത് സംഭവിച്ചത്; അങ്ങനെ അത് ചത്തുപോയി. ഈ ക്രൂരകൃത്യം അവരിലേക്ക് മുഴുവനായും ചേർത്തു പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു; കാരണം, ആ ഒട്ടകത്തെ അറുത്തവൻ

അവരുടെ എല്ലാവരുടെയും പൂർണ്ണ സമ്മതത്തോടെയും തൃപ്തിയോടെയുമാണ് അത് ചെയ്തത്. അതുകൊണ്ടാണ് അവർ എല്ലാവരും ഒരുപോലെ ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടത്. ഒരു നിവേദനത്തിൽ ഇപ്രകാരം കാണാം: മുസ്ദഅ് എന്നയാൾ ആ ഒട്ടകത്തെ ഒരു മലയിടുക്കിലെ ഇടുങ്ങിയ വഴിയിലേക്ക് തള്ളിവിടുകയും, തുടർന്ന് അതിനുനേരെ അമ്പെയ്യുകയും ചെയ്തു. അതോടെ അത് നിലംപതിച്ചു. പിന്നീട് ഖുദാർ അതിന്റെ കണങ്കാലിൽ വെട്ടി. അബൂമൂസൽ അശ്അരി റളിയള്ളാഹു അൻഹു നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: 'ഞാൻ ആ ഒട്ടകം കിടന്നിരുന്ന സ്ഥലം കണ്ടു; അത് അറുപത് മുഴം നീളത്തിലും അറുപത് മുഴം വീതിയിലുമുള്ളതായിരുന്നു.' ഇത്രയും മഹത്തായ ഒരു ദിവ്യദൃഷ്ടാന്തത്തെയാണ് (آية) അവർ കൊന്നുകളഞ്ഞത്! അങ്ങനെ അവർ തങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തിയിൽ അങ്ങേയറ്റം ഖേദിക്കുന്നവരായി (نادِمِينَ) തീർന്നു. എന്നാൽ ഈ ഖേദം യഥാർത്ഥ പശ്ചാത്താപം (توبة) കൊണ്ടായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് തങ്ങളിലേക്ക് ഇറങ്ങാനിരിക്കുന്ന ശിക്ഷയെ ഭയന്നുകൊണ്ടോ അല്ലെങ്കിൽ ശിക്ഷ നേരിട്ട് കണ്ടപ്പോഴോ ഉണ്ടായതായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ആ ഖേദം അവർക്ക് യാതൊരു ഉപകാരവും ചെയ്തില്ല. മുങ്ങിമരിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഫിർഔൻ പ്രകടിപ്പിച്ച പശ്ചാത്താപം പോലെയായിരുന്നു അത്. കഴിഞ്ഞുപോയ ഒരു കാര്യത്തിൽ തന്റെ അഭിപ്രായം മാറിയതിനെക്കുറിച്ചുള്ള തീരാദുഃഖത്തെയാണ് ഖേദം (ندم) അഥവാ ഖേദപ്രകടനം (ندامة) എന്ന് പറയുന്നത്. അങ്ങനെ വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ട ആ ശിക്ഷ (العذاب) അവരെ പിടികൂടി. അത് ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം അരുളിയ ഘോരശബ്ദമായിരുന്നു. ശനിയാഴ്ച ദിവസമായിരുന്നു അത് സംഭവിച്ചത്. അങ്ങനെ അവർ ഒട്ടാകെ നശിച്ചുപോയി. തീർച്ചയായും അതിൽ - അതായത് ഥമൂദ് ഗോത്രത്തിന് ഇറങ്ങിയ ആ ശിക്ഷയിൽ - വലിയൊരു ദിവ്യദൃഷ്ടാന്തം (لَآيَـــةً) അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. വ്യക്തമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ വെളിപ്പെട്ട ശേഷവും അവിശ്വാസം വെച്ചുപുലർത്തുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷ ഇറങ്ങാൻ കാരണമാകുമെന്നാണ് ഇത് തെളിയിക്കുന്നത്. അതിനാൽ ബുദ്ധിശാലികൾ, പ്രത്യേകിച്ച് ഖുറൈശികൾ ഇതിൽ നിന്നും ഗുണപാഠം ഉൾക്കൊള്ളേണ്ടതുണ്ട്. അവരിൽ ഭൂരിഭാഗം പേരും - അതായത് ഥമൂദ് ഗോത്രത്തിലോ ഖുറൈശികളിലോ ഉള്ള ഭൂരിഭാഗം

പേരും - വിശ്വാസികളായിരുന്നില്ല (مُؤْمِنِينَ). (ഥമൂദ് ഗോത്രത്തിൽ നിന്നും കേവലം നാലായിരം പേർ മാത്രമാണ് വിശ്വസിച്ചതെന്ന് ഉദ്ധരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്). സ്വാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രായപൂർത്തിയായ ശേഷമാണ് അവിടുത്തേക്ക് ദിവ്യബോധനം (وحي) ലഭിക്കുന്നത്. ഹൂദ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന് നൂറ് വർഷങ്ങൾക്ക് ശേഷമാണ് അവിടുന്ന് നിയോഗിക്കപ്പെട്ടത്. ഇരുനൂറ്റി ഇരുപത് വർഷക്കാലം അവിടുന്ന് ജീവിച്ചു. തീർച്ചയായും നിന്റെ രക്ഷിതാവ് പ്രതാപശാലിയും (العزيز) പരമകാരുണികനും (الرحيم) തന്നെയാകുന്നു. അവിടുന്ന് തന്റെ കൽപ്പനകളെ തള്ളിക്കളഞ്ഞ ഥമൂദ് ഗോത്രത്തോട് പ്രതികാരം ചെയ്യാനും അവരെ വേരോടെ പിഴുതെറിയാനും ഉദ്ദേശിച്ചപ്പോൾ അതിൽ വിജയം വരിച്ച പ്രതാപശാലിയാണ് (العزيز). അതിനാൽ അവിടുത്തെ കൽപ്പനകൾക്ക് എതിര് പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ ഭയപ്പെടട്ടെ; മുൻകാലങ്ങളിൽ സത്യത്തെ നിഷേധിച്ച ജനതകൾക്ക് സംഭവിച്ച ദുരന്തം തങ്ങൾക്കും വരാതിരിക്കാൻ അവർ ജാഗ്രത പാലിക്കട്ടെ. അവിടുന്ന് അർഹതയില്ലാതെ ശിക്ഷിക്കാത്ത പരമകാരുണികനുമാണ് (الرحيم). ആ ഒട്ടകം സ്വാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകന്റെ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ തെളിവായിരുന്നു. എന്നാൽ അവർ അതിനെ വധിക്കുകയും അതിനെ ആദരിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, ഖേദം കൊണ്ട് യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ലാത്ത ഒരു സമയത്ത് അവർ ഖേദിക്കുന്നവരായി മാറി. വിശുദ്ധ ഖുർആൻ നമ്മുടെ തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ തെളിവാണ്. അതിനാൽ ആരെങ്കിലും അതിനെ തള്ളിക്കളയുകയും അതിലുള്ളത് അനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാതിരിക്കുകയും അതിനെ ആദരിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്താൽ, നാളെ പരലോകത്ത് അവൻ ഖേദിക്കേണ്ടി വരികയും അവന് കഠിനശിക്ഷ അനുഭവിക്കേണ്ടി വരികയും ചെയ്യും. ഖുർആനിലെ പ്രധാന കൽപ്പനകളിൽ ഒന്നാണ് മുൻകാല സംഭവങ്ങളിൽ നിന്നും ഗുണപാഠം ഉൾക്കൊള്ളൽ (اعتبار) എന്നത്. അതിനാൽ നിന്റെ ബുദ്ധിയും കാഴ്ചയും നിന്നെ സഹായിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം നീ അത് അനുസരിക്കുക. വെറും വാക്കുകൾ (القـــال) മാത്രം പറയുന്നവനാകരുത്; കാരണം പ്രവൃത്തിയാണ് ഒരാളുടെ യഥാർത്ഥ ആത്മീയാവസ്ഥയ്ക്ക് (الحـال)

സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നത്. മസ്നവി ശരീഫിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: 'വാക്കുകൾ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നത് കേവലം വാക്കാലുള്ള സാക്ഷ്യമാണ്... എന്നാൽ കരാറുകൾ പാലിക്കുന്നത് പ്രവൃത്തിയിലൂടെയുള്ള സാക്ഷ്യമാണ്. വാക്കാലുള്ള സാക്ഷി കള്ളം പറയുകയാണെങ്കിൽ അത് തള്ളപ്പെടും... എന്നാൽ പ്രവൃത്തിയിലൂടെയുള്ള സാക്ഷി തെറ്റായ വഴിയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുകയാണെങ്കിൽ അത് ദോഷകരമാണ്. നിന്റെ വാക്കുകളും പ്രവൃത്തികളും തമ്മിൽ യാതൊരു വൈരുദ്ധ്യവും ഉണ്ടാകരുത്... എങ്കിൽ മാത്രമേ നിനക്ക് ഉടനടി അംഗീകാരം ലഭിക്കുകയുള്ളൂ. നിന്റെ തുലാസ് വളഞ്ഞതും വഞ്ചനാപരവുമാണെങ്കിൽ... പ്രതിഫലത്തിന്റെ തുലാസ് നേരുള്ളതായിരിക്കണമെന്ന് നീ എങ്ങനെ ആഗ്രഹിക്കും? നിന്റെ ഇടതുകാൽ വഞ്ചനയിലും കുറവിലുമായിരുന്നപ്പോൾ... നിന്റെ കർമ്മപുസ്തകം എങ്ങനെയാണ് നിന്റെ വലതുകൈയിൽ വരിക? പ്രതിഫലം എന്നത് നിഴൽ പോലെയാണ്, ഹേ കുനിഞ്ഞ ശരീരമുള്ളവനേ!... നിന്റെ നിഴലും നിന്റെ മുന്നിൽ വളഞ്ഞുതന്നെയായിരിക്കും വീഴുക. അവിശ്വാസികളെ അല്ലാഹു നരകത്തെക്കുറിച്ച് ഓർമ്മിപ്പിച്ചു ഭയപ്പെടുത്തി... അവിശ്വാസികൾ പറഞ്ഞു: അപമാനത്തേക്കാൾ (عار) നല്ലത് നരകമാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവർ ശാശ്വതമായ നരകാഗ്നിയിൽ വീഴുക തന്നെ ചെയ്യും... അല്ലാഹുവേ, ചീത്ത പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്നും ഞങ്ങൾക്ക് നീ കാവൽ നൽകേണമേ!' അതിനാൽ നീ അപമാനത്തിന്റെ ആളുകളിൽ പെട്ടുപോകരുത്; എങ്കിൽ നിനക്ക് നരകാവകാശികളിൽ പെടാതിരിക്കാം. കേൾക്കുന്ന ചെവികളും ഗ്രഹിക്കുന്ന ഹൃദയങ്ങളുമുള്ളവർ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിലേക്ക് ശ്രദ്ധ തിരിക്കുകയും, സർവ്വാധികാരിയായ (القهـــار) അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്യും. അവർ രാപ്പകലുകളിൽ അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ആത്മീയ നിരീക്ഷണത്തിൽ (مراقبة) മുഴുകുകയും രഹസ്യമായും പരസ്യമായും അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മ (ذكر الله) വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. ഒരു ചരിത്രം ഇപ്രകാരം ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നു: ശില്ലി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു തന്റെ ആത്മീയ യാത്രയ്ക്കിടയിൽ ഒരു യുവാവിനെ കണ്ടുമുട്ടി. അവൻ അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മ (ذكر الله) വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും 'അല്ലാഹ്, അല്ലാഹ്' എന്ന് ഉരുവിടുകയും

ചെയ്യുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോൾ ശില്ലി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു അവനോട് പറഞ്ഞു: 'പ്രവൃത്തിയില്ലാതെ നീ അല്ലാഹ് എന്ന് പറയുന്നത് കൊണ്ട് നിനക്ക് യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ല; കാരണം യഹൂദരും ക്രിസ്ത്യാനികളും...'

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ് ***160*** മുതൽ ***166*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം *(تفسير روح البيان)*: "ലൂത്വ് നബിയുടെ ജനത അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാരെ വ്യാജമാക്കി തള്ളിപ്പറഞ്ഞു" *(كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ)*. ഒരു പ്രവാചകനെ നിഷേധിക്കുന്നത് പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ സത്തയെത്തന്നെ നിഷേധിക്കലാകയാൽ അത് മുഴുവൻ പ്രവാചകന്മാരെയും നിഷേധിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്. അവരുടെ സഹോദരനായ ലൂത്വ് അലൈഹിസ്സലാം അവരോട് ചോദിച്ച സന്ദർഭം: "നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെ ഭയപ്പെടുന്നില്ലേ?" *(أَلَا تَتَّقُونَ)*. ഇവിടെ 'സഹോദരൻ' *(أخ)* എന്ന പ്രയോഗം വംശീയമായ അർത്ഥത്തിലല്ല, മറിച്ച് അവരോടുള്ള കാരുണ്യവും സ്നേഹവും നിറഞ്ഞ പ്രബോധനപരമായ ബന്ധത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. "തീർച്ചയായും ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വിശ്വസ്തനായ ഒരു ദൂതനാകുന്നു" *(إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ)*. അല്ലാഹുവിന്റെ സന്ദേശങ്ങൾ ഒട്ടും കുറവു വരുത്താതെ എത്തിക്കുന്നതിൽ ഞാൻ വിശ്വസ്തനാണ്. "അതിനാൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെ സൂക്ഷിക്കുകയും *(تقوى)* എന്നെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ" *(فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ)*. "ഈ പ്രബോധനത്തിന് ഞാൻ നിങ്ങളോട് യാതൊരു പ്രതിഫലവും *(أجر)* ചോദിക്കുന്നില്ല. എനിക്കുള്ള പ്രതിഫലം പ്രപഞ്ചനാഥനായ അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്ന് മാത്രമാകുന്നു" *(إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ)*. തുടർന്ന് അവരുടെ ആത്മീയ അധഃപതനത്തെയും പ്രകൃതിവിരുദ്ധതയെയും ലൂത്വ് അലൈഹിസ്സലാം ചോദ്യം ചെയ്യുന്നു: "ലോകരിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ പുരുഷന്മാരുടെ അടുത്തേക്ക് ചെല്ലുകയാണോ?" *(أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ)*. "നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് നിങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി സൃഷ്ടിച്ചു തന്നിട്ടുള്ള നിങ്ങളുടെ ഇണകളെ നിങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ?" *(وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ)*. ആത്മീയ ജ്ഞാനികൾ *(عارفون)* ഇതിനെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: മനുഷ്യന്റെ ആത്മാവ് അതിന്റെ യഥാർത്ഥ ഇണയായ ആത്മീയ ശുദ്ധീകരണത്തെയും *(تزكية)* സൽക്കർമ്മങ്ങളെയും ഉപേക്ഷിച്ച്, ഭൗതികമായ താല്പര്യങ്ങളിലേക്കും ശരീരത്തിന്റെ ദുർവിചാരങ്ങളിലേക്കും *(نفس أمارة)* തിരിയുന്നതിന്റെ ബാഹ്യമായ

അടയാളമാണ് ഈ പ്രകൃതിവിരുദ്ധത. അല്ലാഹു അനുവദിച്ച പരിശുദ്ധമായ ഇണകൾ ആത്മീയ പുരോഗതിക്കും വംശവർദ്ധനവിനും കാരണമാകുമ്പോൾ, ഈ പ്രകൃതിവിരുദ്ധത കേവലം മൃഗീയമായ തൃഷ്ണകളെ തൃപ്തിപ്പെടുത്താൻ മാത്രമുള്ളതാണ്. "അല്ല, നിങ്ങൾ പരിധി ലംഘിക്കുന്ന ഒരു ജനത തന്നെയാണ്" (بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ). മനുഷ്യസഹജമായ പ്രകൃതിയെയും (فطرة) അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച അതിരുകളെയും ലംഘിച്ച് അധർമ്മത്തിന്റെ അഗാധതയിലേക്ക് പതിച്ചവരാണ് നിങ്ങൾ.

അല്ലാഹു തആലാ അരുളിച്ചെയ്തതുപോലെയാണ് കാര്യങ്ങൾ: 'നീ അവരോട് ചോദിച്ചാൽ ആരാണ് അവരെ സൃഷ്ടിച്ചതെന്ന്, അവർ തീർച്ചയായും പറയും: അല്ലാഹു എന്ന്.' ഇത് കേട്ടപ്പോൾ ആ യുവാവ് പത്തുതവണ 'അല്ലാഹു' എന്ന് ഉരുവിട്ടു. ഒടുവിൽ ബോധരഹിതനായി വീഴുകയും ആ അവസ്ഥയിൽ തന്നെ മരണപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ ഹസ്രത്ത് ശിബ്ലി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു അവിടെയെത്തി. ആ യുവാവിന്റെ നെഞ്ച് പിളർന്നിരിക്കുന്നത് അദ്ദേഹം കണ്ടു. അത്ഭുതമെന്നു പറയട്ടെ, അവന്റെ കരളിൽ 'അല്ലാഹു' എന്ന് എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു! അപ്പോൾ അദൃശ്യനായ ഒരു വിളിച്ചുപറയുന്നവൻ ഇപ്രകാരം വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: 'ഓ, ശിബ്ലി! ഇത് യഥാർത്ഥ പ്രേമികളിൽ (محبين) പെട്ട ഒരാളാണ്; അങ്ങനെയുള്ളവർ വളരെ കുറവാണ്.' അല്ലാഹു തആലാ ആരിഫീങ്ങളുടെ (عارفين) ഹൃദയങ്ങളെ സൃഷ്ടിക്കുകയും, അതിനെ മഅ്രിഫത്ത് (معرفة) കൊണ്ടും യഖീൻ (يقين) കൊണ്ടും അലങ്കരിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഗാഫിലീങ്ങളെ (غافلين) വിസ്മൃതിയുടെയും (نسيان) പാപങ്ങളിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നതിന്റെയും (إصرار) വഴിയിലൂടെ ആത്മീയവും ശാരീരികവുമായ ശിക്ഷയിലേക്ക് (عذاب روحاني وجسماني) തള്ളിവിട്ടതുപോലെ, ഈ ആരിഫീങ്ങളെ ഹഖാനി ആയ ദിക്റിന്റെ (ذكر حقاني) വഴിയിലൂടെ റൂഹാനിയായ അനുഭൂതിയിലേക്ക് (نعيم روحاني) അവൻ പ്രവേശിപ്പിച്ചു. ഇതിൽ ഒന്നാമത്തേത് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ (رحمة) അടയാളവും,

രണ്ടാമത്തേത് അവന്റെ പ്രതാപത്തിന്റെ (عزة) ലക്ഷണവുമാണ്. അല്ലാഹുവിലേക്ക് സാമീപ്യവും (قربة) സാമീപ്യലബ്ധിയും (وصلة) ലഭിക്കാൻ യോഗ്യതയുള്ളവരല്ലാതെ മറ്റാരും അവനിലേക്ക് വഴിനടത്തപ്പെടുകയില്ല. അവന്റെ ശിക്ഷാധികാരത്തിനും (قهر) കോപത്തിനും (نقمة) ഇരയാകാൻ വിധിക്കപ്പെട്ടവരല്ലാതെ മറ്റാരും ഈ വഴിയിൽ പിന്നോട്ട് പോവുകയുമില്ല. അതിനാൽ, പരമകാരുണികനും ഉദാരനുമായ അല്ലാഹുവോട് ആ ഭയങ്കരമായ ദിവസത്തെ ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് നമ്മെ കാത്തുരക്ഷിക്കാൻ നമ്മൾ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു; ധനമോ സന്താനങ്ങളോ ഉപകരിക്കാത്ത, സുരക്ഷിതമായ ഹൃദയവുമായി (قلب سليم) അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിൽ വരുന്നവർക്ക് മാത്രം രക്ഷയുള്ള ആ ദിവസം! 'ലൂത്വ് നബിയുടെ ജനത പ്രവാചകന്മാരെ വ്യാജമാക്കി' (كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ). അതായത്, സദൂം (سدوم) നിവാസികളും അവരുടെ ചുറ്റുമുള്ളവരും. 'പ്രവാചകന്മാരെ' എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ലൂത്വ് അലൈഹിസ്സലാം, ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാം എന്നിവരെയും അവർക്ക് മുൻപ് കഴിഞ്ഞുപോയവരെയുമാണ്. 'അവരുടെ സഹോദരൻ ലൂത്വ് അവരോട് പറഞ്ഞപ്പോൾ' (إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ). കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: [ഇവിടെ സാഹോദര്യം എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് കാരുണ്യത്തിന്റെ സാഹോദര്യമാണ് (اخوت شفقت)]. കാരണം, ലൂത്വ് അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ വംശപരമ്പരയിൽ (نسب) പെട്ട ആളായിരുന്നില്ല; അദ്ദേഹം അവർക്ക് അന്യനായിരുന്നു. ലൂത്വ് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ പിതൃവ്യനായ ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാം തങ്ങളോടൊപ്പം ശാം പ്രദേശത്തേക്ക് (ارض الشام) ഹിജ്റ പോയതായി നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാം അദ്ദേഹത്തെ ജോർദാനിൽ (الأردن) താമസിപ്പിച്ചു. തുടർന്നാണ് അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ സദൂം നിവാസികളിലേക്ക് പ്രവാചകനായി നിയോഗിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹം ഹാരാന്റെ മകൻ ലൂത്വ് ആണ്. ഹാരാൻ ആകട്ടെ, ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാം തങ്ങളുടെ പിതാവായ താരഖിന്റെ സഹോദരനായിരുന്നു. 'നിങ്ങൾ സൂക്ഷ്മത

പാലിക്കുന്നില്ലേ?' (أَلَا تَتَّقُونَ). അതായത്, ശിർക്ക് (شرك), പാപങ്ങൾ (معاصي) എന്നിവ കാരണം അല്ലാഹു തആലായുടെ ശിക്ഷയെ നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടുന്നില്ലേ? 'തീർച്ചയായും ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വിശ്വസ്തനായ ഒരു ദൂതനാകുന്നു' (إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ). പരമയാഥാർത്ഥ്യമായ അല്ലാഹുവിന്റെ (الحق) പക്ഷത്തുനിന്ന് നിയോഗിക്കപ്പെട്ടവനും, എല്ലാവർക്കും സുപരിചിതനായ വിശ്വസ്തനും (أمين) ആശ്രയയോഗ്യനുമാണ് (ثقة) ഞാൻ. 'അതിനാൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെ ഭയപ്പെടുകയും എന്നെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുക' (فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ). കാരണം, വിശ്വസ്തനായ ഒരാളുടെ വാക്ക് പ്രമാണമായി സ്വീകരിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്. 'ഇതിന്റെ പേരിൽ ഞാൻ നിങ്ങളോട് യാതൊരു പ്രതിഫലവും ചോദിക്കുന്നില്ല' (وَما أَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ). അതായത്, ഈ പ്രബോധനത്തിനും (تبليغ) അധ്യാപനത്തിനും (تعليم) പകരമായി ഭൗതികമായ യാതൊരു പ്രതിഫലവും (أجر) ഞാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നില്ല. കാരണം, അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള സന്ദേശം എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്ന ഒരാൾ ഭൗതിക നേട്ടം ആഗ്രഹിക്കുന്നത് ആക്ഷേപത്തിന് കാരണമാകും. 'എന്റെ പ്രതിഫലം പ്രപഞ്ചനാഥങ്കൽ നിന്നല്ലാതെ മറ്റാരുമല്ല' (إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعالَمِينَ). എന്റെ പ്രതിഫലം അല്ലാഹു തആലായിൽ മാത്രമാണ് പരിമിതപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. പേർഷ്യൻ കവിതയിൽ പറയുന്നതുപോലെ: 'ഔലിയാക്കൾ (اولياء) അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവല്ലാത്തതിനെ ആഗ്രഹിക്കുന്നത് അവരുടെ മാർഗ്ഗത്തിന് വിരുദ്ധമാണ്.' 'നിങ്ങൾ ലോകരിൽ നിന്ന് ആണുങ്ങളുടെ അടുക്കൽ ചെല്ലുകയാണോ?' (أَتَأْتُونَ الذُّكْرانَ مِنَ الْعالَمِينَ). ഇവിടെ ചോദ്യം നിഷേധത്തെയും (إنكار) ശക്തമായ എതിർപ്പിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അനുവദനീയമായ ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് 'നിങ്ങളുടെ കൃഷിയിടങ്ങളിൽ ചെന്നുകൊള്ളുക' എന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞതുപോലെ, ഇവിടെ മ്ലേച്ഛതയെ (فاحشة) സൂചിപ്പിക്കാനാണ് 'ചെല്ലുക' (إتيان) എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. 'അൽ-ദുക്റാൻ' (الذكران), 'അൽ-ദുക്കൂർ' (الذكور) എന്നിവ പുരുഷൻ എന്ന അർത്ഥമുള്ള 'അൽ-ദകർ' (الذكر)

എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. ഇത് സ്ത്രീയുടെ (أنثى) വിപരീതപദമാണ്. 'അൽ-മുഫ്രദാത്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, പുരുഷലിംഗത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഒരു വ്യംഗ്യാർത്ഥമായാണ് (كِنَايَة) ഇവിടെ 'ദകർ' ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. 'ലോകരിൽ നിന്ന്' (من العالمين) എന്നത് 'നിങ്ങൾ ചെല്ലുന്നു' എന്നതിലെ കർത്താവിന്റെ അവസ്ഥയെ (حال) വ്യക്തമാക്കുന്നു. അതായത്, ലോകത്തിലെ ഇതര ജീവജാലങ്ങളിൽ നിന്നെല്ലാം വ്യത്യസ്തമായി, നിങ്ങൾ മാത്രം പുരുഷന്മാരുടെ അടുക്കൽ ലൈംഗികമായി ചെല്ലുകയും, മറ്റാരും ചെയ്യാത്ത ഈ മ്ലേച്ഛത പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുകയാണോ? പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ ഇതിന്റെ അർത്ഥം [നിങ്ങൾ പുരുഷന്മാരുടെ അടുക്കൽ ചെല്ലുന്നുവോ?] എന്നാണ്. അതായത്, ഇത് നിങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉണ്ടാകാൻ പാടില്ലാത്ത തിന്മയാണ്, ഇതിന് നിങ്ങൾക്ക് യാതൊരു ഒഴികഴിവുമില്ല. 'ലോകരിൽ നിന്ന്' എന്നത് 'ആണുങ്ങൾ' എന്നതിന്റെ അവസ്ഥയായും (حال) വരാവുന്നതാണ്. അങ്ങനെയെങ്കിൽ മനുഷ്യർ എന്നാണ് അതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അതായത്, സ്ത്രീകളുടെ എണ്ണം ഇത്രയധികം ഉണ്ടായിരിക്കെ, അവരെയെല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ച് നിങ്ങൾ ആദം സന്തതികളിലെ പുരുഷന്മാരുടെ അടുക്കൽ ചെല്ലുകയാണോ? സ്ത്രീകൾ നിങ്ങൾക്ക് ഇല്ലാത്തതുപോലെയാണോ നിങ്ങളുടെ പെരുമാറ്റം? ഈ മ്ലേച്ഛമായ പ്രവൃത്തി (عمل خبيث) അവർക്ക് പഠിപ്പിച്ചു കൊടുത്തത് ഇബ്‌ലീസ് ആണെന്ന് നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. 'നിങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു' (وَتَذَرُونَ). അതായത്, നിങ്ങൾ പാടെ തള്ളിക്കളയുന്നു. ഒരാൾ ഒരു കാര്യത്തെ അതിന്റെ നിസ്സാരത കാരണം തള്ളിക്കളയുമ്പോഴാണ് 'യദറു' (يذر) എന്ന് പറയുക. ഇതിന്റെ ഭൂതകാലക്രിയ (ماضي) ഭാഷയിൽ ഉപയോഗിക്കാറില്ല. 'നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് നിങ്ങളുടെ ഭാര്യമാരിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾക്ക് സൃഷ്ടിച്ചു തന്നിട്ടുള്ളതിനെ' (ما خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ). അതായത്, നിങ്ങളുടെ ആസ്വാദനത്തിനായി നിങ്ങളുടെ ഭാര്യമാരിൽ (از زنان شما) അല്ലാഹു ഒരുക്കിത്തന്നതിനെ നിങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'മിൻ' (من) എന്നത് സ്ത്രീവർഗ്ഗത്തെയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെങ്കിൽ വിശദീകരണത്തിനായും (بيان), അതല്ല അനുവദനീയമായ

അവയവത്തെയാണ് (قبل) ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെങ്കിൽ ഭാഗികതയ്ക്കായും (تبعيض) ഉപയോഗിച്ചതാണ്. അവർ തങ്ങളുടെ ഭാര്യമാരോടും ഇപ്രകാരം ചെയ്തിരുന്നു എന്നതിലേക്കുള്ള സൂചനയാണിത്. അതിനാൽ, ഭാര്യമാരുടെയും അടിമസ്ത്രീകളുടെയും ഗുദദ്വാരത്തിലൂടെയുള്ള ലൈംഗികബന്ധത്തിന്റെ നിരോധനത്തിന് (حرمة أدبار الزوجات والمملوكات) ഈ ആയത്ത് തെളിവാണ്. ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം വന്നിരിക്കുന്നു: 'ഭാര്യയുടെ ഗുദദ്വാരത്തിലൂടെ ലൈംഗികബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നവൻ മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങൾക്ക് അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടതിൽ നിന്ന് വിമുക്തനായിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു അവനെ കാരുണ്യത്തോടെ നോക്കുകയുമില്ല.' ചില സ്വഹാബികൾ ഇപ്രകാരം പറയുകയുണ്ടായി: 'അവൻ കുഫ്ർ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.' 'അല്ല, നിങ്ങൾ അതിരുവിട്ട ഒരു ജനതയാകുന്നു' (بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عادُونَ). അതായത്, എല്ലാ പാപങ്ങളിലും അതിരു ലംഘിക്കുന്നവരാണ് (عادون) നിങ്ങൾ; ഈ പ്രവൃത്തിയും അതിൽ പെട്ടതാണ്. പണ്ഡിതന്മാർ ഇതിൽ ഭിന്നാഭിപ്രായക്കാരാണ്...

ലൂത്ത് നബി *(*അലൈഹിസ്സലാം*)* തന്റെ ജനതയോട് അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ അറിയിച്ചപ്പോൾ, അവർ അഹങ്കാരത്തോടെ പറഞ്ഞു*:* 'ലൂത്തേ, നീ ഈ പ്രസംഗം നിർത്തിയില്ലെങ്കിൽ, തീർച്ചയായും നീ പുറത്താക്കപ്പെട്ടവരിൽ പെട്ടുപോകും*.*' അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതൻ ശാന്തമായി മറുപടി നൽകി*:* 'നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന ഈ വൃത്തികെട്ട പ്രവൃത്തികളെ ഞാൻ വെറുക്കുന്നവനാണ്*.*' തുടർന്ന് അദ്ദേഹം അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു*:* 'എന്റെ റബ്ബേ, ഞാനും എന്റെ കുടുംബവും ചെയ്യുന്ന ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നിന്ന് എന്നെയും അവരെയും നീ രക്ഷിക്കേണമേ*.*' അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെയും കുടുംബത്തെയും രക്ഷിച്ചു, എന്നാൽ പിന്നിൽ അവശേഷിച്ച വൃദ്ധയായ സ്ത്രീ ഒഴികെ*.* ബാക്കിയുള്ളവരെ അല്ലാഹു കഠിനമായ ശിക്ഷയാൽ നശിപ്പിച്ചു*.* ആകാശത്തുനിന്ന് കല്ലുകൾ വർഷിക്കപ്പെട്ടു*.* ഈ സംഭവത്തിൽ വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് *(*آية*)*, എന്നാൽ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും വിശ്വസിക്കുന്നില്ല*.* നിന്റെ റബ്ബ് അത്യന്തം പ്രതാപിയും കരുണാനിധിയുമാണ് *(*عزيز رحيم*)*.

ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാംന്റെ ചരിത്രത്തിലെ ഈ ഭാഗം ആത്മീയമായ പാഠങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. സ്വവർഗ്ഗരതിയുടെ വിധിയിൽ ഇമാം അബൂഹനീഫ റഹിമഹുള്ളാഹ് തഅലയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഇതിന് തഅ്സീർ (ശിക്ഷാ നടപടി) മാത്രമാണുള്ളത്, ഹദ്ദ് (നിശ്ചിത ശിക്ഷ) ഇല്ല. എന്നാൽ ഇമാം മാലിക് റഹിമഹുള്ളാഹ് തഅലയുടെ വീക്ഷണത്തിൽ, വിവാഹിതനായാലും അവിവാഹിതനായാലും കർമ്മം ചെയ്യുന്നവനും സ്വീകരിക്കുന്നവനും വധശിക്ഷ (രജ്മ്) നൽകണം. ഇമാം ഷാഫിഇ റഹിമഹുള്ളാഹ് തഅലയുടെയും ഇമാം അഹ്മദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് തഅലയുടെയും അഭിപ്രായത്തിൽ, ഇതിന്റെ വിധി വ്യഭിചാരത്തിന്റെ വിധിക്ക് തുല്യമാണ്. ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് അങ്ങേയറ്റത്തെ വെറുപ്പ് പ്രകടിപ്പിച്ചത് അവരുടെ പ്രവൃത്തിയിലുള്ള കടുത്ത അതൃപ്തി കൊണ്ടാണ്. 'ഞാൻ നിങ്ങളുടെ ഈ പ്രവൃത്തിയുടെ കടുത്ത വെറുപ്പുകാരനാണ്' എന്ന് അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു. ആത്മീയമായി, അവിശ്വാസികളുടെ ദുഷിച്ച കൂട്ടുകെട്ടിൽ നിന്ന് മോചനം

നേടാനുള്ള ആഗ്രഹമാണ് അദ്ദേഹം പ്രകടിപ്പിച്ചത്. തുടർന്ന് അദ്ദേഹം അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ റബ്ബേ (رب), എന്നെയും എന്റെ കുടുംബത്തെയും അവരുടെ ദുഷ്കർമ്മങ്ങളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കേണമേ.' അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെയും കുടുംബത്തെയും രക്ഷിച്ചു, എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ മാത്രം ആ ശിക്ഷയിൽ അവശേഷിക്കുന്നവരിൽ (ഗാലിബീൻ - غابرين) ഉൾപ്പെട്ടു. അവർ ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാംന്റെ കൂടെ പോകാതെ, ആ ജനതയുടെ ദുഷ്കർമ്മങ്ങളിൽ സംതൃപ്തയായി നിന്നതുകൊണ്ടാണ് അവർ ശിക്ഷയ്ക്ക് പാത്രമായത്. അല്ലാഹു ആ ജനതയെ അങ്ങേയറ്റം ഭയാനകമായ രീതിയിൽ നശിപ്പിച്ചു (തദ്മീർ - تدمير). അവരുടെ മേൽ കല്ലുമഴ വർഷിച്ചു. ഇത് വരുംതലമുറകൾക്ക് വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ് (ആയത്ത് - آيـــة). അല്ലാഹു പ്രതാപശാലിയാണ് (അസീസുൻ - العـــزيز), തന്റെ ശത്രുക്കളെ പരാജയപ്പെടുത്തുന്നതിൽ അവൻ ശക്തനാണ്. അതേസമയം, അവൻ കാരുണ്യവാനുമാണ് (റഹീമുൻ - الرحـــيم). ദുഷ്ടന്മാരെ ഭൂമിയിൽ നിന്ന് നീക്കം ചെയ്യുന്നത് യഥാർത്ഥത്തിൽ സജ്ജനങ്ങളുടെ നന്മയ്ക്ക് വേണ്ടിയാണ്; ഒരു രോഗം ബാധിച്ച കൈ മുറിച്ചുമാറ്റുന്നത് ശരീരം മുഴുവൻ രക്ഷപ്പെടാൻ കാരണമാകുന്നതുപോലെ, ഭൂമിയിലെ അക്രമികളെ നീക്കം ചെയ്യുന്നത് ലോകത്തിന്റെ നന്മയ്ക്ക് അനിവാര്യമാണ്.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 176 إلى 184]

മദ്യൻ നിവാസികൾ (അസ്ഹാബുൽ ഐക) തങ്ങളുടെ പ്രവാചകനായ ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാമിനെ നിഷേധിച്ചു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും നീതിയെയും അവർ തള്ളിക്കളഞ്ഞപ്പോൾ, കഠിനമായ ചൂടുള്ള ഒരു ദിനം അവരെ പിടികൂടി. ഇത് അവരുടെ അഹങ്കാരത്തിനുള്ള ശിക്ഷയായിരുന്നു. അളവിലും തൂക്കത്തിലും കൃത്യത പാലിക്കണമെന്നും, ജനങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾ കവർന്നെടുക്കരുതെന്നും, ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കരുതെന്നും അദ്ദേഹം അവരെ ഉപദേശിച്ചു. എന്നാൽ അവർ അവിശ്വാസത്തിൽ ഉറച്ചുനിന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ കല്പനകളെ അവഗണിക്കുന്നവർക്ക് അനിവാര്യമായ പതനമാണ് സംഭവിക്കുകയെന്ന് ഈ ചരിത്രം നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, ആത്മീയമായ ഒരു ഉപമയോടെയാണ് ഈ ഭാഗം ആരംഭിക്കുന്നത്: ഒരു പല്ല് കേടുവന്നാൽ അത് പറിച്ചുകളയുന്നതാണ് ഉചിതം, അല്ലാത്തപക്ഷം അത് ബാക്കിയുള്ള ശരീരത്തെയും രോഗബാധിതമാക്കും. അതുപോലെയാണ് ആത്മീയമായ തിന്മകളും. അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങൾ (حدود) നടപ്പിലാക്കുന്നത് സമൂഹത്തിന്റെ നന്മയ്ക്കും സംരക്ഷണത്തിനും അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. ഇദ്രീസ് അലൈഹിസ്സലാം അരുളിയതുപോലെ, നീതിമാനായ ഭരണാധികാരിയും, വിജ്ഞാനിയായ വൈദ്യനും, ഒഴുക്കുള്ള പുഴയുമുള്ള ഒരിടത്ത് വസിക്കാത്തവൻ സ്വന്തം ജീവിതത്തെയും കുടുംബത്തെയും നശിപ്പിക്കുന്നു. ബുദ്ധിമാനായ സത്യവിശ്വാസി തന്റെ ആഗ്രഹങ്ങളെ (شهوات) നിയന്ത്രിക്കുകയും, ദുശ്ശീലങ്ങളെ ഉപേക്ഷിക്കുകയും, ആത്മീയമായ കാഠിന്യത്തോടും സൗമ്യതയോടും കൂടി സ്വന്തത്തോട് സമരം (جهاد) ചെയ്യുകയും വേണം. തുടർന്ന് അയ്കത്തുകാരുടെ (أصحاب الأيكة) ചരിത്രം പരാമർശിക്കുന്നു. അവർ ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാമിനെയും അദ്ദേഹത്തിന് മുൻപ് വന്ന പ്രവാചകന്മാരെയും നിഷേധിച്ചു. 'അയ്ക' എന്നാൽ ഇടതൂർന്ന മരങ്ങൾ നിറഞ്ഞ വനപ്രദേശമാണ്. മദ്യൻ നിവാസികൾക്ക് ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ

സഹോദരനായിരുന്നതുകൊണ്ട് 'അവരുടെ സഹോദരൻ' എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ അയ്കത്തുകാർക്ക് അദ്ദേഹം അന്യനായിരുന്നതിനാൽ 'അവരുടെ സഹോദരൻ' എന്ന് പ്രയോഗിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം അവരോട് ചോദിച്ചു: "നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുന്നില്ലേ (ألا تتقون)?" അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ അനുസരിക്കുക എന്നത് യഥാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കലാണ്. പ്രവാചകത്വം നിർവഹിക്കുന്നതിന് പ്രതിഫലമായി ഒന്നും തന്നെ അദ്ദേഹം അവരോട് ആവശ്യപ്പെട്ടില്ല. അളവിലും തൂക്കത്തിലും കൃത്യത പാലിക്കാനും (أوفوا الكيل), ജനങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾ കുറച്ചുകാണാതിരിക്കാനും (لا تبخسوا الناس أشياءهم) അദ്ദേഹം കൽപ്പിച്ചു. ഭൂമിയിൽ അക്രമവും കുഴപ്പങ്ങളും (فساد) ഉണ്ടാക്കരുതെന്നും, നിങ്ങളെയും മുൻഗാമികളെയും സൃഷ്ടിച്ച അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം അവരെ ഉണർത്തി.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ ***185*** മുതൽ ***190*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം: അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസനായ ശുഐബ് നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയോട് സത്യസന്ധതയെക്കുറിച്ചും നീതിയെക്കുറിച്ചും സംസാരിച്ചപ്പോൾ, അവർ അഹങ്കാരത്തോടെ മറുപടി നൽകി. അവർ പറഞ്ഞു: 'തീർച്ചയായും നീ മന്ത്രം ഊതി മയക്കപ്പെട്ടവരിൽ പെട്ടവനാണ്.' ഇവിടെ 'മസ്ഹൂർ' (مسحور) എന്ന വാക്കിന്, അമിതമായ സ്നേഹം കൊണ്ടോ അല്ലെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്താൽ ഹൃദയം നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നത് കൊണ്ടോ ലൗകികമായ ബുദ്ധിക്ക് ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയാത്ത അവസ്ഥയിലായവൻ എന്നാണ് സൂഫി പണ്ഡിതന്മാർ അർത്ഥം കൽപ്പിക്കുന്നത്. അവർ അവിശ്വാസികളായതുകൊണ്ട് പ്രവാചകന്റെ ആത്മീയ ഔന്നത്യത്തെ മാന്ത്രികതയായി തെറ്റിദ്ധരിച്ചു. തുടർന്ന് അവർ വെല്ലുവിളിച്ചു: 'നീ സത്യവാനാണെങ്കിൽ ആകാശത്തുനിന്നുള്ള ഒരു കഷ്ണം ഞങ്ങളുടെ മേൽ വീഴ്ത്തുക.' ഇത് അവരുടെ അജ്ഞതയുടെയും ധിക്കാരത്തിന്റെയും പരകോടിയാണ്. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യവും ശിക്ഷയുടെ രഹസ്യങ്ങളും (أسرار العذاب) അവന്റെ അറിവിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്. ഒടുവിൽ, നിഴൽ നിറഞ്ഞ ദിവസത്തിലെ ശിക്ഷ (عذاب يوم الظلة) അവരെ പിടികൂടി. അതൊരു വലിയ ദിവസത്തിലെ ശിക്ഷയായിരുന്നു. തീർച്ചയായും ഇതിൽ വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് (آية). എന്നാൽ അവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും വിശ്വസിക്കുന്നവരല്ല. നിന്റെ നാഥൻ പ്രതാപിയും കരുണാനിധിയുമാണ് (العزيز الرحيم). ഈ വചനം ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത്, ശിക്ഷ നൽകാൻ കഴിവുള്ളവൻ തന്നെ കാരുണ്യം ചൊരിയാനും സന്നദ്ധനാണ് എന്നതാണ്.

സൃഷ്ടികൾക്ക് അല്ലാഹുവിനോട് യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലാത്തതിനാൽ, ഇവിടെ 'സൃഷ്ടികളുടെ സൃഷ്ടി' എന്ന് അർത്ഥം കൽപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതായത്, മുൻകാലങ്ങളിൽ കഴിഞ്ഞുപോയ ജനതകൾ. അവർ പറഞ്ഞു: 'തീർച്ചയായും നീ

മന്ത്രം പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ടവരിൽ (المسحورين) പെട്ടവനാണ്.' അതായത്, തുടർച്ചയായി മന്ത്രം ബാധിച്ചതുകൊണ്ട് നിന്റെ ബുദ്ധിശക്തി നശിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. 'നീ ഞങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻ മാത്രമാണ്.' അതായത്, മനുഷ്യസഹജമായ ഗുണങ്ങളിൽ ഞങ്ങളെപ്പോലെ തന്നെയായ നീ, എന്ത് അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഞങ്ങളേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠനാണെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്നത്? പ്രവാചകത്വം എന്ന വാദം നിനക്ക് എവിടെനിന്നാണ് ലഭിച്ചത്? ഈ രണ്ട് വാചകങ്ങൾക്കിടയിൽ 'വാവ്' (و) കൊണ്ടുവന്നത്, മന്ത്രവാദവും മനുഷ്യത്വവും പ്രവാചകത്വത്തിന് വിരുദ്ധമാണെന്ന് സ്ഥാപിക്കാനാണ്. ഇത് അവരുടെ നിഷേധത്തിന്റെ അതിശയോക്തിയെ കാണിക്കുന്നു. എന്നാൽ ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ അഹങ്കാരം അതിരുകടന്നപ്പോൾ, അല്ലാഹു അവർക്ക് ഏഴ് രാപ്പകലുകൾ കഠിനമായ ചൂട് നൽകി. കിണറുകളിലെ വെള്ളം തിളച്ചു. വീടുകൾക്കുള്ളിൽ ചൂട് വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ അവർ കാട്ടിലേക്ക് ഓടി. അവിടെ ഒരു കറുത്ത മേഘം കണ്ടപ്പോൾ തണലിനായി അവർ അതിനടിയിൽ ഒത്തുകൂടി. അപ്പോൾ ആ മേഘത്തിൽ നിന്ന് അഗ്നി വർഷിക്കുകയും അവർ എല്ലാവരും വെന്തുമരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതാണ് 'നിഴൽ ദിനത്തിലെ ശിക്ഷ' (عذاب يوم الظلة). ഈ സംഭവത്തിൽ ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് (آية).

[سورة الشعراء (26) : الآيات 191 إلى 197]

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ ***191*** മുതൽ ***197*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ പ്രതാപവും ***(***عزة***)*** കരുണയും ***(***رحمة***)*** ഇവിടെ അനാവരണം ചെയ്യപ്പെടുന്നു*.* 'തീർച്ചയായും നിന്റെ രക്ഷിതാവ് പ്രതാപിയും കരുണാനിധിയുമാകുന്നു' എന്ന വചനം, അല്ലാഹുവിന്റെ അജയ്യമായ അധികാരത്തെയും ***(***قدرة***)*** അവന്റെ സൃഷ്ടികളോടുള്ള അതിരുകളില്ലാത്ത കാരുണ്യത്തെയും ഒരേസമയം ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു*.* മുൻകാല പ്രവാചകന്മാരുടെ ചരിത്രത്തിലൂടെ, സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചവർക്ക് ലഭിച്ച ശിക്ഷയും, സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് ലഭിച്ച സംരക്ഷണവും ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നു*.* നൂഹ് ***(***അലൈഹിസ്സലാം***)***, ഹൂദ് ***(***അലൈഹിസ്സലാം***)***, സ്വാലിഹ് ***(***അലൈഹിസ്സലാം***)***, ലൂത്ത് ***(***അലൈഹിസ്സലാം***)***, ശുഐബ് ***(***അലൈഹിസ്സലാം***)*** എന്നിവരുടെ സമുദായങ്ങളുടെ കഥകൾ കേവലം ചരിത്രമല്ല, മറിച്ച് ഓരോ വിശ്വാസിയുടെയും ഹൃദയത്തിൽ ദൈവഭയം ***(***تقوى***)*** വളർത്താനുള്ള പാഠങ്ങളാണ്*.* അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ***(***آيات***)*** പ്രപഞ്ചത്തിലുടനീളം വ്യാപിച്ചു കിടക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ഹൃദയശുദ്ധിയില്ലാത്തവർക്ക് അത് കാണാൻ സാധിക്കില്ല*.* അവസാനമായി, ഖുർആൻ അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമാണെന്നും അത് ജിബ്രീൽ ***(***അലൈഹിസ്സലാം***)*** എന്ന വിശ്വസ്തനായ മലക്കിന്റെ കരങ്ങളിലൂടെ മുഹമ്മദ് നബി ***(***സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം***)*** തങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് ഇറക്കപ്പെട്ടതാണെന്നും അല്ലാഹു സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു*.* ഇത് അറിവുള്ളവർക്ക് ലഭിച്ച വലിയൊരു അനുഗ്രഹമാണ് ***(***نعمة***).***

ബുദ്ധിശാലികൾക്ക് ഇതിൽ മഹത്തായ പാഠമുണ്ട് (عبرة). "അവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും വിശ്വസിക്കുന്നവരായിരുന്നില്ല" (وَما كانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ) അതായത്, ഐക്കയിലെ നിവാസികളിൽ (أصحاب الأيكة) ഭൂരിഭാഗവും വിശ്വസിച്ചില്ല; അല്ല, അവരിൽ ആരുടെയും തന്നെ വിശ്വാസം ഉദ്ധരിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ അവർ മുഴുവൻ പേരും അവിശ്വാസികളായിരുന്നു എന്ന് പറയാം. മദ്യൻ നിവാസികളുടെ

(أصحاب مدين) കാര്യം ഇതിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമാണ്. കാരണം അവരെല്ലാവരും വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. "തീർച്ചയായും താങ്കളുടെ രക്ഷിതാവ് പ്രതാപശാലിയും (العزيز) കരുണാനിധിയും (الرحيم) തന്നെയാകുന്നു." പ്രതാപശാലി (العزيز) എന്നാൽ എല്ലാറ്റിനും മേൽ വിജയം വരിക്കുന്നവനും സർവ്വശക്തനുമാണ്. അവിടുത്തെ പ്രതാപത്തിന്റെ (عزة) ഭാഗമാണ് ശത്രുക്കൾക്കെതിരെ തന്റെ പ്രവാചകന്മാരെ സഹായിക്കുക എന്നത്. കരുണാനിധി (الرحيم) എന്നാൽ ശിക്ഷ ഉടനടി നൽകാതെ അവർക്ക് സമയം അനുവദിക്കുന്നവനാണ് (إمهال). അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുദൂതർ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങൾക്ക് ആശ്വാസമേകുന്നതിനും (تسلية), അവിടുത്തെ വ്യാജമാക്കിയ ഖുറൈശികളിലെ സത്യനിഷേധികൾക്ക് താക്കീതായും (تهديد) വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ പരാമർശിച്ച ഏഴ് ചരിത്രസംഭവങ്ങളിൽ അവസാനത്തേതാണിത്. [പ്രവാചകന്മാരെ വ്യാജമാക്കിയ മുൻകാല സമുദായങ്ങളെല്ലാം ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും, തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളെ വ്യാജമാക്കുന്നതിലൂടെ തങ്ങൾക്കും അപ്രകാരം കഠിനമായ ശിക്ഷ വന്നുഭവിക്കുമെന്നും അവർ മനസ്സിലാക്കാൻ വേണ്ടിയാണിത്]. നിങ്ങൾ ചോദിച്ചേക്കാം: ആദ്, ഥമൂദ്, ലൂത്വ് നബി അലൈഹിസ്സലാം എന്നിവരുടെ ജനതയ്ക്കും മറ്റുള്ളവർക്കും മേൽ ഇറങ്ങിയ ശിക്ഷ അവരുടെ സത്യനിഷേധം (كفر) കൊണ്ടോ ശാഠ്യം (عناد) കൊണ്ടോ ഉണ്ടായതല്ല, മറിച്ച് ജ്യോതിഷികൾ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത് പോലെ ഗ്രഹങ്ങളുടെ സംയോഗവും (اقتران الكواكب) അവയുടെ പരസ്പര ബന്ധങ്ങളും കാരണമായാണ് സംഭവിച്ചത് എന്ന് പറയുന്നതിന് എന്താണ് തടസ്സം? അങ്ങനെയൊരു സാധ്യത നിലനിൽക്കുമ്പോൾ ഈ ചരിത്രങ്ങളിൽ നിന്ന് പാഠം ഉൾക്കൊള്ളാൻ (اعتبار) കഴിയില്ലല്ലോ? കൂടാതെ, അല്ലാഹു തആലാ കൽപനകൾക്ക് വിധേയരായ മനുഷ്യർക്ക് (مكلفين) ഒരു പരീക്ഷണമായും (محنة) ക്ലേശമായും (ابتلاء) ശിക്ഷ ഇറക്കാറുണ്ട്. സത്യവിശ്വാസികൾ പോലും പലവിധ പരീക്ഷണങ്ങൾക്ക് വിധേയരായിട്ടുണ്ടല്ലോ. അങ്ങനെയെങ്കിൽ, ഈ ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക്

മേൽ ശിക്ഷ ഇറങ്ങിയത് അവർ അസത്യത്തിലായിരുന്നു എന്നതിനോ അതിന്മേൽ അവർ ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടതാണെന്നതിനോ തെളിവാകുന്നില്ലല്ലോ? ഞാൻ മറുപടി പറയുന്നു: പ്രവാചകന്മാർ താക്കീത് നൽകിയതിന് ശേഷവും, ആ ജനതകൾ പരിഹാസത്തോടെയും നിസ്സാരഭാവത്തോടെയും ശിക്ഷയെ ചോദിച്ചു വാങ്ങിയതിന് ശേഷവും, പ്രവാചകന്മാരെ വ്യാജമാക്കിയ ഉടനെത്തന്നെ ശിക്ഷകൾ നിരന്തരമായി ഇറങ്ങിയത് (اطراد) ഗ്രഹങ്ങളുടെ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടോ അല്ലെങ്കിൽ കേവലം പരീക്ഷണങ്ങൾ കൊണ്ടോ ഉണ്ടായതാണെന്ന വാദത്തെ ഖണ്ഡിക്കുന്നു. കാരണം പരീക്ഷണങ്ങൾ (ابتلاء) ഇത്തരത്തിൽ കൃത്യമായ ക്രമത്തിൽ നിരന്തരമായി സംഭവിക്കാറില്ല. നീ അറിഞ്ഞിരിക്കുക: ഇവിടെ പരാമർശിക്കപ്പെട്ടത് കഴിഞ്ഞുപോയ ബാഹ്യമായ ശിക്ഷയാണ് (العذاب الماضي). അതിന്റെ ആത്മീയ സൂചന (إشارة) വരാനിരിക്കുന്ന പരലോക ശിക്ഷയെക്കുറിച്ചാണ് (العذاب المستقبل). എന്നാൽ നിലവിലുള്ള ശിക്ഷ (العذاب الحاضر) എന്നത് ഹൃദയവിചാരങ്ങൾ നമ്മെ സദാ വീക്ഷിക്കുന്ന അല്ലാഹുവല്ലാത്ത മറ്റുള്ളവരുമായി ബന്ധിപ്പിക്കപ്പെടുക എന്നതാണ്. ഹൃദയവഴികളെ നിഷേധത്തിൽ നിന്നും (إنكار) പാപം ചെയ്യാനുള്ള തീരുമാനത്തിൽ നിന്നും ശുദ്ധീകരിക്കുകയും (تخلية), അതിനെ സത്യപ്പെടുത്തലും (تصديق) വിശ്വാസവും (إيمان) കൊണ്ട് അലങ്കരിക്കുകയും (تحلية) ചെയ്യേണ്ടത് എപ്രകാരം അനിവാര്യമാണോ, അപ്രകാരം തന്നെ ഭൗതിക ബന്ധങ്ങളെ മുറിച്ചുമാറ്റലും (قطع العلائق) സൃഷ്ടികളുടെ രക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ ദർശിക്കലും (شهود شؤن رب الخلائق) അനിവാര്യമാണ്. കാരണം, അത് അല്ലാഹുവുമായുള്ള വേർപാടിന്റെ ശിക്ഷയിൽ (عذاب الفراق) നിന്നുള്ള മോചനത്തിന് കാരണവും, സൃഷ്ടികർത്താവിന്റെ പ്രതാപത്തിൽ (قهر الخلاق) നിന്നുള്ള രക്ഷയുടെ കേന്ദ്രവുമാണ്. ഇത് അതിന്റെ യഥാർത്ഥ വഴിയിലൂടെ മാത്രമേ കൈവരിക്കാനാകൂ. അത് ശരീഅത്തും (شريعة) അതിന്റെ വിധിവിലക്കുകളും അനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കലും, അതിന്റെ ഉപദേശങ്ങൾ സ്വീകരിക്കലും, ത്വരീഖത്തിന്റെ (طريقة)

മര്യാദകൾ ശീലിക്കലുമാണ്. അതിനാൽ, ആരെങ്കിലും തന്റെ ആത്മാവിനെ അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുദൂതർ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെയും അവിടുത്തെ സ്വഹാബത്തിന്റെയും അവർക്ക് ശേഷമുള്ള മുജ്തഹിദുകളായ ഇമാമുമാരുടെയും സന്മാർഗ്ഗത്തിലും, ഭൗതികവിരക്തി (زهـــد), സൂക്ഷ്മത (ورع), നിരന്തരമായ രാത്രിനമസ്കാരം (قيـــام الليـــل), ശരീഅത്ത് കൽപ്പിച്ച കാര്യങ്ങളെല്ലാം പ്രവർത്തിക്കൽ, വിലക്കപ്പെട്ടവയെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കൽ തുടങ്ങിയ അവരുടെ ഉത്തമ സ്വഭാവങ്ങളിലും കണ്ടെത്തുന്നുവെങ്കിൽ; പരീക്ഷണങ്ങളിലും (بـلايا) പ്രയാസങ്ങളിലും ജീവിതത്തിലെ ദാരിദ്ര്യത്തിലും അവൻ സന്തോഷിക്കുകയും, ദുനിയാവും അതിന്റെ പദവികളും മോഹങ്ങളും തന്നിൽ നിന്ന് അകന്നുപോകുമ്പോൾ അവന്റെ മനസ്സിന് സന്തോഷം അനുഭവപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നുവെങ്കിൽ, അവൻ അറിഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ: തീർച്ചയായും അല്ലാഹു തആലാ അവനെ സ്നേഹിക്കുന്നു. അവിടുത്തെ സ്നേഹത്തിന്റെയും കാരുണ്യത്തിന്റെയും ഭാഗമായി അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ തന്റെ കൽപ്പനകളോടുള്ള ആദരവ് ചൊരിയുകയും, അവന്റെ അവയവങ്ങളെ ആയുഷ്കാലം മുഴുവൻ സൽപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ വ്യാപൃതമാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അങ്ങനെയല്ലെങ്കിൽ, അല്ലാഹു തആലാ തന്നോട് കോപിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന് അവൻ വിധിയെഴുതട്ടെ. അല്ലാഹുവിന്റെ കോപത്തിന് ഇരയായവൻ പ്രതാപശാലിയായ (العزيز) അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷാധികാരത്തിലാണ്. അല്ലാഹു തആലാ നമ്മെയും നിങ്ങളെയും അവിടുത്തെ കാരുണ്യത്തിന് അർഹരായവരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തട്ടെ. രോഗങ്ങളെ ദൂരീകരിച്ചും അപമാനം നീക്കിയും അവിടുത്തെ ശിക്ഷയിൽ (نقمة) നിന്ന് നമ്മെയും നിങ്ങളെയും അവൻ കാത്തുരക്ഷിക്കട്ടെ. കവി പാടിയത് എത്ര മനോഹരമാണ്: "സമുദ്രം പ്രളയത്തിന്റെ മുഖത്തുനിന്നും വഴികളെ കഴുകിത്തുടക്കുന്നു... അല്ലാഹുവിന്റെ മാപ്പുണ്ടാകുമ്പോൾ മനുഷ്യൻ തന്റെ തെറ്റുകളുടെ അപമാനത്തെക്കുറിച്ച് എന്തിന് ഭയപ്പെടണം?" അല്ലാഹു ഏറെ മാപ്പുനൽകുന്നവനും (العفـــو) പൊറുക്കുന്നവനുമാണ് (الغفـــور). അവിടുത്തെ പക്കൽ നിന്നാണ് സമൃദ്ധമായ പ്രതിഫലം വർഷിക്കുന്നത്. "തീർച്ചയായും അത്" (وَإِنَّـهُ) - ഇതിലെ സർവ്വനാമം

മുൻപ് പരാമർശിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലെങ്കിലും എല്ലാവർക്കും അറിയാവുന്നത് കൊണ്ട് അത് 'വിശുദ്ധ ഖുർആനിലേക്ക്' മടങ്ങുന്നതാണ് - "പ്രപഞ്ചനാഥന്റെ അവതരണമാകുന്നു" (لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ). ആവർത്തനത്തെയും ആധിക്യത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്ന പദപ്രയോഗം (صيغة التكثير) വ്യക്തമാക്കുന്നത്, ഇരുപത്തിമൂന്ന് വർഷക്കാലയളവിൽ പലപ്പോഴായാണ് ഖുർആൻ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടത് എന്നാണ്. ഇവിടെ 'അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടത്' എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് 'അവതരണം' (تنزيل) എന്ന പദം അതിശയോക്തിയായി ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിനെ 'പ്രപഞ്ചനാഥൻ' (رب العالمين) എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചതിലൂടെ, ഈ ഖുർആന്റെ അവതരണം അവിടുത്തെ പരിപാലനത്തിന്റെയും (تربية) സർവ്വ സൃഷ്ടികളോടുമുള്ള കാരുണ്യത്തിന്റെയും ഭാഗമാണെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ അർത്ഥം: ഈ ഏഴ് ചരിത്രങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വിശുദ്ധ ഖുർആൻ അല്ലാഹുവിന്റെ പക്കൽ നിന്ന് അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടതാണ്. അല്ലാത്തപക്ഷം, മുൻകാല ചരിത്രങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കാൻ അങ്ങേക്ക് സാധിക്കുമായിരുന്നില്ല. ഇതിലൂടെ അങ്ങയുടെ പ്രവാചകത്വ വാദത്തിന്റെ സത്യാവസ്ഥ സ്ഥിരപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. കാരണം, അങ്ങയെപ്പോലെയുള്ള ഒരാളിൽ നിന്ന് ഇത്തരം ചരിത്രവിവരണങ്ങൾ ദിവ്യസന്ദേശത്തിലൂടെയല്ലാതെ (وحي) ഉണ്ടാകുക സാധ്യമല്ല. "വിശ്വസ്തനായ ആത്മാവ് അതുമായി ഇറങ്ങിയിരിക്കുന്നു" (نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ). ഇവിടെ 'ബി' (ب) എന്ന അക്ഷരം ഒന്നുകിൽ 'അതിനെ ഇറക്കി' എന്ന അർത്ഥത്തിലോ, അല്ലെങ്കിൽ 'ഖുർആനോടൊപ്പം ഇറങ്ങി' എന്ന അർത്ഥത്തിലോ ആണ് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. 'വിശ്വസ്തനായ ആത്മാവ്' (الروح الأمين) എന്നാൽ ജിബ്‌രീൽ അലൈഹിസ്സലാം ആകുന്നു. കാരണം അദ്ദേഹം അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യസന്ദേശത്തിൽ (وحي) അങ്ങേയറ്റം വിശ്വസ്തനാണ്.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 194 إلى 195]

ഈ ദിവ്യവെളിപാടുകൾ അങ്ങയുടെ പരിശുദ്ധമായ ഹൃദയത്തിലേക്കാണ് *(على قلبك)* ഇറങ്ങിയത്, അതുവഴി അങ്ങ് മനുഷ്യരാശിക്ക് താക്കീത് നൽകുന്നവരിൽ *(المنذرين)* ഒരാളായിത്തീരാൻ വേണ്ടിയാണ്. ഈ മഹത്തായ സന്ദേശം അവതരിപ്പിച്ചത് വ്യക്തവും സ്പഷ്ടവുമായ അറബി ഭാഷയിലാണ് *(بلسان عربي مبين)*. ഹൃദയം *(قلب)* എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്തെ *(نور الله)* സ്വീകരിക്കാനുള്ള പാത്രമാണ്. അവിടുത്തെ ഹൃദയം ഏറ്റവും പരിശുദ്ധമായതുകൊണ്ട്, ദിവ്യജ്ഞാനത്തിന്റെ *(علم لدني)* ഉറവിടമായി അത് മാറി. ഈ താക്കീത് കേവലം ഭയപ്പെടുത്തലല്ല, മറിച്ച് അശ്രദ്ധയിൽ നിന്ന് ഉണർത്താനും സത്യത്തിലേക്ക് നയിക്കാനുമുള്ള ആത്മീയമായ ക്ഷണമാണ്. അറബി ഭാഷയുടെ വ്യക്തതയും സൗന്ദര്യവും ഈ സന്ദേശത്തിന്റെ ആഴവും പ്രാധാന്യവും കൂടുതൽ പ്രകടമാക്കുന്നു.

ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിന്റെ സന്ദേശവാഹകനാണ്. അവിടുത്തെ 'റൂഹ്' (روح) എന്ന് വിളിക്കാൻ കാരണം, അജ്ഞതയെന്ന മരണത്തിൽ നിന്ന് ഹൃദയങ്ങൾക്ക് ജീവൻ നൽകുന്ന ജ്ഞാനത്തിന്റെയും അനുസരണത്തിന്റെയും പ്രകാശം അവിടുത്തെ കരങ്ങളിലൂടെയാണ് പ്രവഹിക്കുന്നത് എന്നതുകൊണ്ടാണ്. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം ഒരു സൂക്ഷ്മമായ ആത്മീയ ശരീരമുള്ളവരായതുകൊണ്ടാണ് അവിടുത്തെ 'റൂഹ്' എന്ന് വിളിക്കുന്നത് എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമായ ഖുർആൻ, അല്ലാഹുവിന്റെ തന്നെ വിശേഷണമാണ്. അതിനെ അറബി അക്ഷരങ്ങളാൽ അലങ്കരിച്ച്, ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാമിനെ ഏൽപ്പിക്കുകയും, ആ സത്യങ്ങളിൽ മാറ്റം വരാതിരിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തെ വിശ്വസ്തനായി (അമീൻ) നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം അത് മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് ഇറക്കി നൽകി. ഹൃദയത്തെ പ്രത്യേകം പരാമർശിക്കാൻ കാരണം, അത് അറിവിനെയും ബോധോദയത്തെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന കേന്ദ്രമായതുകൊണ്ടാണ്.

മറ്റു പ്രവാചകന്മാർക്ക് വേദങ്ങൾ നൽകപ്പെട്ടത് പലകകളിലും ഏടുകളിലുമായിരുന്നുവെങ്കിൽ, നമ്മുടെ പ്രവാചകർക്ക് അത് നേരിട്ട് ഹൃദയത്തിലേക്കാണ് നൽകപ്പെട്ടത്. അല്ലാഹുവിന്റെ സന്ദേശം സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ, പ്രവാചകർ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ഹൃദയം ആദ്യം ആ അറിവിനെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഇത് ഉന്നതത്തിൽ നിന്ന് താഴേക്കുള്ള ഇറക്കമാണ് (തനസ്സുൽ). എന്നാൽ സാധാരണക്കാർ ആദ്യം കേൾക്കുകയും പിന്നീട് മനസ്സിലാക്കുകയും ഹൃദയത്തിലേക്ക് എത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് താഴെ നിന്ന് മുകളിലേക്കുള്ള ഉയർച്ചയാണ് (തറഖി). ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം ചിലപ്പോൾ മലക്കിന്റെ രൂപത്തിലും, ചിലപ്പോൾ മനുഷ്യരൂപത്തിലും വരാറുണ്ടായിരുന്നു. ശരീഅത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾ അറിയിക്കുമ്പോൾ മനുഷ്യരൂപത്തിലും, സ്നേഹത്തിന്റെയും രഹസ്യങ്ങളുടെയും അറിവുകൾ പകർന്നു നൽകുമ്പോൾ മലക്കിന്റെ രൂപത്തിലുമായിരുന്നു വന്നിരുന്നത്. പ്രവാചകർ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ മേൽ ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം ഇരുപത്തിനാലായിരം തവണ ഇറങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്ന് പ്രശസ്തമായ അഭിപ്രായമുണ്ട്. ഖുർആൻ അറബി ഭാഷയിൽ ഇറക്കിയത്, അതിന്റെ അർത്ഥം വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കി ആർക്കും ഒഴികഴിവ് പറയാൻ അവസരമില്ലാതിരിക്കാനാണ്.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 196 إلى 197]

ഖുർആൻ മുൻകാല പ്രവാചകന്മാരുടെ വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ *(زبر)* പരാമർശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് എന്നത് അവർക്ക് ഒരു തെളിവല്ലേ*?* ഇസ്രായേൽ സന്തതികളിലെ പണ്ഡിതന്മാർക്ക് *(علماء بني إسرائيل)* ഇതിനെക്കുറിച്ച് അറിവുണ്ടായിരുന്നു എന്നത് അവർക്ക് ഈ സത്യം തിരിച്ചറിയാൻ മതിയായ തെളിവല്ലേ*?* വിശുദ്ധ ഖുർആൻ എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അചഞ്ചലമായ വചനമാണ്. പൂർവ്വകാല വേദങ്ങളിൽ ഇതിന്റെ ആഗമനത്തെക്കുറിച്ച് സൂചനകൾ നൽകപ്പെട്ടിരുന്നു. അറിവുള്ളവർക്ക് ഈ സത്യം മറച്ചുവെക്കാൻ സാധ്യമല്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം സത്യസന്ധനാണെന്ന് വേദഗ്രന്ഥങ്ങൾ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. ഈ സാക്ഷ്യം ഹൃദയശുദ്ധിയുള്ളവർക്ക് അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മാർഗ്ഗദർശനമാണ്.

ഖുർആൻ അറബി ഭാഷയിൽ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടത് ആ ഭാഷയ്ക്കുള്ള ശ്രേഷ്ഠതയെ വിളിച്ചോതുന്നു. സ്വർഗവാസികളുടെ ഭാഷ അറബിയും നരകവാസികളുടെ ഭാഷ അജമിയുമാണെന്ന് ചില പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സൂഫിയായ ഇമാം സുഫ്യാൻ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'പരലോകത്ത് സ്വർഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിന് മുൻപ് ആളുകൾ സുറിയാനി ഭാഷയിൽ സംസാരിക്കും, എന്നാൽ സ്വർഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ അവർ അറബിയിൽ സംസാരിക്കും.' ഖുർആനിൽ ചില പദങ്ങൾ പേർഷ്യൻ, റോമൻ, സുറിയാനി തുടങ്ങിയ ഭാഷകളിൽ നിന്നുള്ളതാണെന്ന് തോന്നിയാലും, അവ അറബികൾക്കിടയിൽ പ്രചാരത്തിലുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അറബി ഭാഷയുടെ ഭാഗമായിത്തന്നെയാണ് കണക്കാക്കപ്പെടുന്നത്. ഇമാം അബുല്ലൈസ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അറബി ഭാഷയ്ക്ക് മറ്റ് ഭാഷകളേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠതയുണ്ട്. അത് പഠിക്കുന്നവരും പഠിപ്പിക്കുന്നവരും പ്രതിഫലാർഹരാണ്.' ഹസ്രത്ത് ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന്റെ വചനത്തിന്റെ താല്പര്യം, അറബി ഭാഷയെ അവഗണിച്ച് പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ മാത്രം മുഴുകുന്നത് ഒരാളുടെ വ്യക്തിത്വത്തെ (മറുവഃ - مروءة) ബാധിക്കുമെന്നാണ്. എന്നാൽ പേർഷ്യൻ ഭാഷയ്ക്ക് മറ്റ് അജമി ഭാഷകളേക്കാൾ

പ്രത്യേക സ്ഥാനമുണ്ട്. സ്വർഗവാസികളുടെ ഭാഷ അറബിയും പേർഷ്യൻ ഭാഷയുമാണെന്ന് ഹദീസുകളിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. ഖുർആൻ മുൻകാല വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ (സുബുർ - زبر) പരാമർശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് എന്നതിന് ബനൂ ഇസ്രായേലിലെ പണ്ഡിതന്മാരുടെ സാക്ഷ്യം ഒരു വലിയ തെളിവാണ്. അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു സലാം റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെപ്പോലെയുള്ള പണ്ഡിതന്മാർ തങ്ങളുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഖുർആനിനെയും പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ നേരത്തെ തന്നെ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 198 إلى 207]

ഈ മഹത്തായ വേദഗ്രന്ഥം *(ഖുർആൻ)* ഏതെങ്കിലും ഒരു അനറബിക്ക് നാം അവതരിപ്പിക്കുകയും, എന്നിട്ട് അയാൾ അത് അവർക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ പോലും, അവർ അതിൽ വിശ്വസിക്കുമായിരുന്നില്ല. കാരണം, അവരുടെ നിഷേധം ഭാഷയുടെയോ അവതാരകന്റെയോ പ്രശ്നമായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലെ കഠിനമായ ധിക്കാരമായിരുന്നു. അപ്രകാരം, കുറ്റവാളികളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ നാം നിഷേധത്തെ *(كذلك سلكناه)* കടത്തിവിട്ടിരിക്കുന്നു. അവരുടെ നിരന്തരമായ ധിക്കാരവും സത്യത്തോടുള്ള വിമുഖതയും കാരണം, സത്യം ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയാത്തവിധം അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളെ നാം അടച്ചുപൂട്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇത് അവരുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പിന്റെ ഫലമായുള്ള ദൈവികമായ ഒരു നിയമമാണ്. വേദനാജനകമായ ശിക്ഷ നേരിൽ കാണുന്നതുവരെ അവർ അതിൽ വിശ്വസിക്കുകയില്ല. അപ്പോഴാകട്ടെ, പശ്ചാത്താപത്തിന് സമയമില്ലാത്ത അവസ്ഥയായിരിക്കും. അവർ ഒട്ടും പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത സമയത്ത്, പെട്ടെന്ന് ആ ശിക്ഷ അവരെ പിടികൂടും. അവരുടെ അശ്രദ്ധയും സത്യത്തോടുള്ള അവഗണനയും എടുത്തു കാണിക്കുന്ന ഒന്നാണിത്. അപ്പോൾ അവർ പറയും: "ഞങ്ങൾക്ക് അല്പം സാവകാശം ലഭിക്കുമോ?" എന്നാൽ, ആ സമയത്ത് അത്തരം അപേക്ഷകൾക്ക് യാതൊരു പ്രയോജനവുമുണ്ടായിരിക്കില്ല. അപ്പോൾ, അവർ നമ്മുടെ ശിക്ഷയെയാണോ ധൃതിപ്പെടുത്താൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്? ഇത് അവരുടെ വിസ്മൃത്തത്തെയും സത്യത്തെ പരിഹസിക്കുന്ന സ്വഭാവത്തെയും ചോദ്യം ചെയ്യുന്നതാണ്. നാം അവർക്ക് വർഷങ്ങളോളം ജീവിതസുഖങ്ങൾ അനുഭവിക്കാൻ അവസരം നൽകിയെന്ന് താങ്കൾ കണ്ടുവോ? എന്നിട്ട് അവർക്ക് വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ട ശിക്ഷ വന്നെത്തിയാൽ, അവർ അനുഭവിച്ച ആ സുഖങ്ങൾ അവർക്ക് യാതൊരു പ്രയോജനവും നൽകുകയില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ക്ഷമ *(حلم)* ഒരു അനുഗ്രഹമാണ്; അത് പാഴാക്കുന്നവർക്ക് അവസാനം ദുരന്തം മാത്രമായിരിക്കും. ഐഹിക ജീവിതത്തിലെ സുഖങ്ങൾ ക്ഷണികവും വിശ്വാസവും സൽകർമ്മങ്ങളുമില്ലാതെ അർത്ഥശൂന്യവുമാണ്.

മക്കക്കാർ മദീനയിലെ ജൂതന്മാരുടെ അടുത്തേക്ക് മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളെക്കുറിച്ചും അവിടുത്തെ പ്രവാചകത്വത്തെക്കുറിച്ചും അന്വേഷിക്കാൻ ആളയച്ചു. അപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: "ഇത് അവിടുത്തെ കാലഘട്ടം തന്നെയാണ്. തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ തൗറാത്തിൽ അവിടുത്തെ വിശേഷണങ്ങളും വർണ്ണനകളും കണ്ടെത്തുന്നുണ്ട്." അല്ലാഹു പറയുന്നു: "നാം ഈ ഖുർആൻ, അതിന്റെ അത്ഭുതകരവും അമാനുഷികവുമായ ഘടനയോടുകൂടി, അറബി സംസാരിക്കാൻ കഴിവില്ലാത്ത ചില അഅ്ജമികൾക്ക് (അറബികളല്ലാത്തവർക്ക്) ഇറക്കിക്കൊടുക്കുകയും, അവർ അത് സാധാരണ രീതികൾക്ക് വിപരീതമായി ശരിയായ രൂപത്തിൽ ഓതിക്കേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ പോലും, അവർ അതിൽ വിശ്വസിക്കുമായിരുന്നില്ല." അവരുടെ അമിതമായ ധിക്കാരവും സത്യത്തെ നിഷേധിക്കാനുള്ള കഠിനമായ വാശിയും കാരണം, ഓതുന്നതിലെ അമാനുഷികതയും ഓതപ്പെടുന്നതിലെ അമാനുഷികതയും ഒരുമിച്ചുചേർന്നിട്ടും അവർ വിശ്വസിക്കില്ലായിരുന്നു. (അഅ്ജമി എന്നതിന്റെ ബഹുവചനം അഅ്ജമൂന എന്നാണ്, കാരണം അതിന്റെ സ്ത്രീലിംഗം അഅ്ജമാഅ് അല്ല, മറിച്ച് അഅ്ജമിയ്യ് ആണ്. അഅ്ജം എന്നതിന്റെ സ്ത്രീലിംഗം അഅ്ജമാഅ് ആയതിനാൽ അതിനെ സലാമത്ത് ബഹുവചനമായി (جمع السلامة) جمع ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല.)

നജ്മിയ്യഃ വ്യാഖ്യാനങ്ങളിൽ (التـأويلات النجميـة) അല്ലാഹുവിന്റെ പൂർണ്ണമായ കഴിവിനെയും ജ്ഞാനത്തെയും ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥം ഈ ഭാഷയിൽ, ഈ ഭാഷ അറിയാത്ത ഒരു അഅ്ജമിക്ക് (അറബിയല്ലാത്തയാൾക്ക്) ഇറക്കിക്കൊടുത്തിരുന്നെങ്കിൽ പോലും, അല്ലാഹുവിന് അവനെ അറബി ഭാഷ പഠിപ്പിക്കാനും ഖുർആനിന്റെ അർത്ഥങ്ങളും തത്വങ്ങളും ഒരു നിമിഷം കൊണ്ട് മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കാനും കഴിയുമായിരുന്നു. ആദം നബി അലൈഹിസ്സലാം തങ്ങൾക്ക് എല്ലാ നാമങ്ങളും പഠിപ്പിച്ചതുപോലെയും, "ഞാൻ വൈകുന്നേരം കുർദിയായിരുന്നു, രാവിലെ അറബിയായി" എന്ന് പറഞ്ഞയാൾക്ക് അറബി പഠിപ്പിച്ചതുപോലെയും. എന്നിട്ടും, ഈ ദൃഷ്ടാന്തം (معجزة) പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതിന് ശേഷവും നിഷേധിക്കുന്നവർ അതിൽ വിശ്വസിക്കുമായിരുന്നില്ല എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പൂർണ്ണമായ ജ്ഞാനം വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. അതുപോലെ, അഥവാ ആ

മനോഹരമായ പ്രവേശിപ്പിക്കലിനെപ്പോലെ – ഇത് 'സലക്നാഹു' (سَلَكْنَاهُ) എന്ന നമ്മുടെ വചനത്തിന്റെ ഉറവിടത്തിലേക്കുള്ള സൂചനയാണ് – നാം ഖുർആനിനെ കുറ്റവാളികളുടെ (المجرمين) ഹൃദയങ്ങളിൽ, അതായത് ഖുറൈശികളിലെ ബഹുദൈവാരാധകരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ അവർ അതിന്റെ അർത്ഥങ്ങളും അമാനുഷികതയും മനസ്സിലാക്കി. എന്നിട്ടും അവർ അതിൽ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല (لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ) എന്നത് അവരുടെ ധിക്കാരം വ്യക്തമാക്കുന്ന ഒരു പുതിയ പ്രസ്താവനയാണ്. വേദനാജനകമായ ശിക്ഷ (العذاب الأليم) കാണുന്നതുവരെ അവർ വിശ്വസിക്കില്ല. ആ ശിക്ഷ അവരെ വിശ്വാസത്തിലേക്ക് നിർബന്ധിതരാക്കും, എന്നാൽ അപ്പോൾ വിശ്വാസം അവർക്ക് പ്രയോജനപ്പെടുകയുമില്ല. അപ്പോൾ അവർക്ക് ശിക്ഷ പെട്ടെന്ന് (بغتة) വന്നെത്തും, ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും. ഇത് 'യറവ്' (يروا) എന്ന വചനത്തോട് ചേർത്ത് പറഞ്ഞതാണ്. അവർ അതിന്റെ വരവ് അറിയുകയുമില്ല (لَا يَشْعُرُونَ). (പേർഷ്യൻ: അവർ അതിന്റെ വരവിന്റെ സമയം അറിയുകയില്ല.) അപ്പോൾ അവർ പറയും – വിശ്വാസം നഷ്ടപ്പെട്ടതിൽ ഖേദിച്ചുകൊണ്ടും, അവർക്ക് സംഭവിച്ച വീഴ്ചകൾ പരിഹരിക്കാൻ സമയം നീട്ടിക്കിട്ടാൻ ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടും – "ഞങ്ങൾക്ക് സമയം നീട്ടിനൽകപ്പെടുമോ?" (هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ). 'ഇൻദാർ' (الإنظار) എന്നാൽ താമസിപ്പിക്കുക, സമയം നീട്ടിനൽകുക എന്നെല്ലാമാണ് അർത്ഥം. അതായത്, ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കാനും സത്യപ്പെടുത്താനും വേണ്ടി ഞങ്ങൾക്ക് സമയം നീട്ടിനൽകപ്പെടുമോ? (പേർഷ്യൻ: ഞങ്ങൾ താമസിപ്പിക്കപ്പെട്ടവരാണോ? അതായത്, ഞങ്ങൾ മടങ്ങിവരാനും സത്യപ്പെടുത്താനും വേണ്ടി ഞങ്ങൾക്ക് സമയം നീട്ടിനൽകപ്പെടുമോ?) നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങൾ അവർക്ക് ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകിയപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: "എത്രകാലം ഞങ്ങൾക്ക് ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകും? എപ്പോഴാണ് ഈ ശിക്ഷ വരുന്നത്?" അപ്പോൾ അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം അവതരിച്ചു: "അവർ നമ്മുടെ ശിക്ഷയെയാണോ ധൃതിപ്പെടുത്തുന്നത്?" (أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ). (പേർഷ്യൻ: അവർ നമ്മുടെ ശിക്ഷയെയാണോ ധൃതിപ്പെടുത്തുന്നത്?) അവർ

ചിലപ്പോൾ പറയും: "ആകാശത്തുനിന്ന് ഞങ്ങളുടെ മേൽ കല്ലുകൾ വർഷിപ്പിക്കുക." മറ്റു ചിലപ്പോൾ പറയും: "നീ ഞങ്ങൾക്ക് വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്ന ശിക്ഷ കൊണ്ടുവരിക." എന്നാൽ, ശിക്ഷ ഇറങ്ങുമ്പോൾ അവരുടെ അവസ്ഥ സമയം നീട്ടിക്കിട്ടാനും സാവകാശം ലഭിക്കാനുമായിരിക്കും. ഇവിടെ 'ഫാഅ്' (فـاء) ഒരു മറഞ്ഞ കാര്യത്തോട് ചേർത്ത് പറഞ്ഞതാണ്. അതായത്, വേദനാജനകമായ ശിക്ഷ ഇറങ്ങുമ്പോൾ അവരുടെ അവസ്ഥ, അവർ സമയം നീട്ടിക്കിട്ടാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നതായിരിക്കും. എന്നിട്ടും അവർ നമ്മുടെ ശിക്ഷയെ ധൃതിപ്പെടുത്തുന്നു. ഈ രണ്ട് കാര്യങ്ങൾക്കുമിടയിലുള്ള വൈരുദ്ധ്യം ആർക്കും വ്യക്തമാണ്. നജ്മിയ്യഃ വ്യാഖ്യാനങ്ങളിൽ (التـأويلات النجميـة) പറയുന്നത്, ശിക്ഷ ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള അവരുടെ ധൃതി നമ്മുടെ ശിക്ഷയുടെ ഫലങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്. അവർ ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടവരല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ശിക്ഷ ആവശ്യപ്പെട്ട് ധൃതികൂട്ടുകയില്ലായിരുന്നു. "നിങ്ങൾ കണ്ടില്ലേ?" (أَفَـــرَأَيْتَ) എന്നത് അവരുടെ "ഞങ്ങൾക്ക് സമയം നീട്ടിനൽകപ്പെടുമോ?" എന്ന ചോദ്യത്തോട് ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. ഇതിനിടയിലുള്ള ഭാഗം ആക്ഷേപിക്കാനുള്ള ഒരു ഇടവേളയാണ്. ഈ സംബോധന ആർക്കാണോ യോജിക്കുന്നത്, അവരോടെല്ലാമാണ്. ഒരു കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് അറിയിക്കാനുള്ള ഏറ്റവും ശക്തവും പ്രസിദ്ധവുമായ മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ ഒന്നായതുകൊണ്ട് 'അറൈത' (أرأيت) എന്ന പദം 'എന്നെ അറിയിക്കുക' എന്ന അർത്ഥത്തിൽ വ്യാപകമായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. അപ്പോൾ, സംബോധനക്ക് യോഗ്യനായവരേ, എന്നെ അറിയിക്കുക: "നാം അവർക്ക്, അതായത് ഖുറൈശികളിലെ ബഹുദൈവാരാധകർക്ക്, ദുനിയാവിൽ നല്ല ജീവിതസൗകര്യങ്ങളോടുകൂടി ധാരാളം വർഷങ്ങൾ സുഖം അനുഭവിക്കാൻ അവസരം നൽകുകയും അവരെ നശിപ്പിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ പോലും..." കൽബി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "അവരുടെ ആയുഷ്കാലം മുഴുവൻ" എന്നാണ് ഇതിനർത്ഥം. അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "അല്ലാഹു ദുനിയാവിനെ സൃഷ്ടിച്ചത് മുതൽ അത് അവസാനിക്കുന്നത് വരെ" എന്നാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. "പിന്നീട് അവർക്ക് വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്ന ശിക്ഷ വന്നെത്തിയാൽ, അവർക്ക് ലഭിച്ച സുഖാനുഭവങ്ങൾ അവർക്ക് യാതൊരു പ്രയോജനവും ചെയ്യുകയില്ല." (പേർഷ്യൻ: ഭയപ്പെടുത്തൽ). 'മാ

അഅ്നാ അൻഹും' (مـا أَغْـنَى عَنْهُـمْ) എന്നതിലെ 'മാ' (مـا) നിഷേധാർത്ഥത്തിലുള്ളതാണ്. 'അഅ്നാ' (أغنى) എന്നതിന്റെ കർമ്മം ഇവിടെ ഒഴിവാക്കിയിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ കർത്താവ് 'മാ കാനൂ യുമ്മത്തഊന' (مـا كَانُـوا يُتَّعُـونَ) എന്നതാണ്. അതായത്, ശിക്ഷ ഒഴിവാക്കുന്നതിലോ ലഘൂകരിക്കുന്നതിലോ അവർക്ക് ലഭിച്ച ദീർഘകാലത്തെ സുഖാനുഭവങ്ങൾ അവർക്ക് യാതൊരു പ്രയോജനവും ചെയ്തില്ല. അല്ലെങ്കിൽ, ആ സുഖാനുഭവങ്ങൾ അവർക്ക് എന്ത് പ്രയോജനമാണ് ചെയ്തത്?

ഒരു ജനപദത്തെയും നാം നശിപ്പിച്ചിട്ടില്ല, അവർക്ക് മുന്നറിയിപ്പുകാർ *(منذرون)* എത്തിച്ചേർന്നിട്ടല്ലാതെ. അല്ലാഹുവിന്റെ അഗാധമായ കാരുണ്യവും *(رحمة)* നീതിയും *(عدل)* ഇവിടെ പ്രകടമാണ്. ഒരു ജനതയെയും മുന്നറിയിപ്പില്ലാതെ അവൻ ശിക്ഷിക്കുകയില്ല. ഈ മുന്നറിയിപ്പുകാർ പ്രവാചകന്മാർ *(أنبياء)* മാത്രമല്ല, ഓരോ മനുഷ്യന്റെയും ഉള്ളിലെ സദ്ബുദ്ധിയും *(ضمير)* പ്രപഞ്ചത്തിലെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളും *(آيات)* കൂടിയാണ്. അതൊരു ഓർമ്മപ്പെടുത്തലായി *(ذكرى)* മാത്രമായിരുന്നു. ഹൃദയങ്ങളെ ഉണർത്താനും സത്യത്തിലേക്ക് തിരികെ കൊണ്ടുവരാനുമുള്ള ഒരു സ്മരണ. നാം ഒരിക്കലും അനീതി ചെയ്യുന്നവനല്ല *(ظالمين)*. അല്ലാഹുവിന്റെ നീതി അചഞ്ചലമാണ്; അവൻ ഒരു ആത്മാവിനോടും അൽപം പോലും അനീതി കാണിക്കുകയില്ല. ഈ ഖുർആനുമായി പിശാചുക്കൾ *(الشياطين)* ഇറങ്ങിവന്നിട്ടില്ല. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധമായ വചനമാണ് *(كلام الله)*, പിശാചുക്കളുടെ ദുർബോധനങ്ങളിൽ *(وسوسة شيطانية)* നിന്ന് പൂർണ്ണമായും മുക്തം. നബി തിരുമേനി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം-ക്ക് ലഭിച്ച ഈ ദിവ്യസന്ദേശം *(وحي إلهي)* പിശാചുക്കൾക്ക് കൊണ്ടുവരാൻ സാധ്യമല്ല. അവർക്കത് ഉചിതമല്ല *(ينبغي)* താനും, അവർക്കതിന് കഴിവുമില്ല *(يستطيعون)* താനും. കാരണം, പിശാചുക്കളുടെ സ്വഭാവം സത്യത്തെ മറയ്ക്കുകയും വഴിതെറ്റിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്, അല്ലാതെ നേർവഴി കാണിക്കുകയല്ല. മാത്രമല്ല, ദിവ്യവെളിപാടുകൾ ഇറങ്ങുന്ന ഉന്നത ലോകങ്ങളിലേക്ക് *(الملأ الأعلى)* പ്രവേശിക്കാൻ അവർക്ക് സാധ്യമല്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണം *(حفظ إلهي)* കാരണം അവർക്ക് അവിടെ പ്രവേശനം നിഷേധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ഈ ഖുർആനിക വചനങ്ങളുടെ ആഴത്തിലുള്ള അർത്ഥതലങ്ങൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, ഭൗതികമായ സുഖഭോഗങ്ങൾ (മതാഉൽ ഹയാത്തിദ്ദുന്യാ - متاع الحياة الدنيا) മനുഷ്യന് ഒരു ഗുണവും ചെയ്യുന്നില്ലെന്ന് വ്യക്തമാകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെ

തടുക്കാനോ അവനെ രക്ഷിക്കാനോ ഈ ലോകത്തെ സമ്പത്തോ സ്ഥാനമാനങ്ങളോ ഒട്ടും പര്യാപ്തമല്ല. മയ്മൂൻ ബിൻ മിഹ്റാൻ റഹിമഹുള്ളാഹ്, ഹസൻ ബസ്വരി റഹിമഹുള്ളാഹിനെ കണ്ടുമുട്ടിയപ്പോൾ ഉപദേശം തേടിയപ്പോൾ, അദ്ദേഹം ഈ വചനം ഓതിക്കൊടുക്കുക മാത്രമാണ് ചെയ്തത്. അത് കേട്ട മയ്മൂൻ 'നിങ്ങൾ എന്നെ പൂർണ്ണമായി ഉപദേശിച്ചു കഴിഞ്ഞു' എന്ന് പറയുകയുണ്ടായി. ഉമർ ബിൻ അബ്ദുൽ അസീസ് റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ ഈ വചനം പാരായണം ചെയ്യുമായിരുന്നു. ലോകം വഞ്ചകിയാണ്, അത് നിങ്ങളെ പ്രലോഭിപ്പിക്കും, എന്നാൽ അവസാനം അത് നിങ്ങളെ കൈവിടുകയും ചെയ്യും. യഹ്യ ബിൻ മുആദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഏറ്റവും വലിയ അശ്രദ്ധൻ നശ്വരമായ ഈ ജീവിതത്തിൽ മയങ്ങി, വ്യാജമായ ബന്ധങ്ങളിൽ ആനന്ദം കണ്ടെത്തുന്നവനാണ്.' അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നാം ഒരു നാടിനെയും നശിപ്പിച്ചിട്ടില്ല, അവർക്ക് മുന്നറിയിപ്പുകാർ (മുൻദിറൂൻ - منـذرون) ഉണ്ടായിട്ടല്ലാതെ.' ഇതിലെ 'മുന്നറിയിപ്പുകാർ' എന്നത് പ്രവാചകന്മാരെയും അവരുടെ അനുയായികളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു ഒരിക്കലും അക്രമിയല്ല (ളാലിമീൻ - ظالمين), അവൻ നീതിമാൻ മാത്രമാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹിന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ, 'നാട്' (ഖർയ - قرية) എന്നത് മനുഷ്യശരീരത്തെയും, അതിലെ നിവാസികൾ ആത്മാവിനെയും ഹൃദയത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ ലംഘിക്കുമ്പോൾ മനുഷ്യൻ തന്റെ ആത്മീയമായ സന്തുലിതാവസ്ഥ നശിപ്പിക്കുന്നു. ഈ ഖുർആൻ പിശാചുക്കൾ (ശയാത്തീൻ - شياطين) കൊണ്ടുവന്നതല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതനായ റൂഹുൽ അമീൻ (ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം) മുഖേന അവതരിപ്പിച്ചതാണ്. പിശാചുക്കൾക്ക് ഇങ്ങനെയൊരു ഉന്നതമായ വചനം കൊണ്ടുവരാൻ സാധിക്കുകയുമില്ല, അതിനുള്ള യോഗ്യതയും അവർക്കില്ല.

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ ***212*** മുതൽ ***215*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാർക്ക് കേൾവിയിൽ നിന്ന് മറയുണ്ടാവില്ലെന്ന് അല്ലാഹു ഉണർത്തുന്നു*.* അവർക്ക് കേൾക്കാൻ കഴിയാത്തത് പിശാചുക്കൾക്ക് എങ്ങനെ സാധിക്കും*?* പിശാചുക്കൾ കള്ളം പറയുന്നവരും പാപികളുമാണ്*.* അവർ കേൾക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ തങ്ങളുടെ കൂട്ടാളികളായ കള്ളം പറയുന്നവർക്ക് എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്നു*.* ഈ വചനങ്ങളിൽ*,* സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഉറപ്പും*,* പിശാചുക്കളുടെ വഞ്ചനയെക്കുറിച്ചുള്ള മുന്നറിയിപ്പും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു*.* അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് ***(أولياء الله)*** ലഭിക്കുന്ന ദിവ്യമായ സംരക്ഷണം ***(عصمة)*** ഇവിടെ പ്രകടമാണ്*.* അതിനാൽ*,* പ്രവാചകന്മാരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലേക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന ജ്ഞാനത്തെ ***(وحي)*** തടയാൻ പിശാചുക്കൾക്ക് സാധ്യമല്ല*.* സത്യത്തിന്റെ പാതയിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ കാവൽ എപ്പോഴും ഉണ്ടാകും*.*

പിശാചുക്കൾക്ക് ഖുർആൻ അവതരിപ്പിക്കാൻ ഒട്ടും സാധ്യമല്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം നിയോഗിക്കപ്പെട്ടതിന് ശേഷം, മലക്കുകളുടെ സംസാരം കേൾക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അവർ പൂർണ്ണമായും തടയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു (معزولون). നേരത്തെ അവർക്ക് അതിന് സാധ്യമായിരുന്നെങ്കിലും, ഇപ്പോൾ നക്ഷത്രങ്ങൾ (شهب) കൊണ്ട് അവർ എറിയപ്പെടുന്നു. ചില വ്യാഖ്യാതാക്കൾ പറയുന്നത്, മലക്കുകളും പിശാചുക്കളും തമ്മിൽ സത്തയിലും (ذات), അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശങ്ങൾ സ്വീകരിക്കാനുള്ള യോഗ്യതയിലും, ദിവ്യജ്ഞാനങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതിലും യാതൊരു പങ്കാളിത്തവുമില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് അവർക്ക് കേൾവി നിഷേധിക്കപ്പെട്ടത് എന്നാണ്. അവരുടെ ആത്മാക്കൾ അന്ധകാരമയവും ദുഷിച്ചതുമാണ്. ഖുർആൻ എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രാചീനമായ പ്രകാശമാണ് (نور قديم). അഗ്നിയിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട പിശാചുക്കൾക്ക് ഈ ദിവ്യപ്രകാശത്തെ വഹിക്കാൻ കഴിയില്ല. നരകത്തിലെ അഗ്നി പോലും

സത്യവിശ്വാസിയെ കാണുമ്പോൾ 'ഹേ സത്യവിശ്വാസീ, നീ വേഗം കടന്നുപോവുക, നിന്റെ പ്രകാശം എന്റെ ജ്വാലയെ അണയ്ക്കുന്നു' എന്ന് പറയുന്നതായി ഹദീസിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ, ഖുർആൻ കേൾക്കാനോ അത് വഹിക്കാനോ അവർക്ക് കഴിയില്ല. യഥാർത്ഥത്തിൽ കേൾക്കുന്നവൻ തന്റെ ഹൃദയവും ബുദ്ധിയും ആത്മീയവുമായ കേൾവിശക്തിയുള്ളവനാണ്. അവൻ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ ചലനത്തിലും അല്ലാഹുവിന്റെ വിളികേൾക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദീനിന്റെയും ഹഖീഖത്തിന്റെയും അമാനത്ത് (അമാനത്ത്) വഹിക്കാൻ യോഗ്യതയുള്ളവർ ഭാഗ്യവാന്മാർ. 'അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവത്തെയും നീ വിളിക്കരുത്' (فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ) എന്ന വചനം നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോടുള്ള സംബോധനയാണ്. അവിടുന്ന് മഅ്സൂം (معصوم - പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടവർ) ആണെന്നിരിക്കെ, ഇങ്ങനെയൊരു വിലക്ക് നൽകുന്നത് ഉമ്മത്തിന് പാഠം നൽകാനും ഇഖ്‌ലാസ് (إخلاص - നിഷ്കളങ്കത) വർദ്ധിപ്പിക്കാനുമാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിനെ ആരാധിക്കുകയോ ഹൃദയം കൊണ്ട് അതിനെ തേടുകയോ ചെയ്യുന്നത് അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള അകൽച്ചയാണ്. അബൂ സഈദ് അൽ ഖർറാസ് ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'പുണ്യവാന്മാരുടെ നന്മകൾ അല്ലാഹുവിനോട് അടുത്തവരുടെ (മുഖർറബീൻ) ദൃഷ്ടിയിൽ തിന്മകളാണ്.' കാരണം, പുണ്യവാന്മാർ സ്വർഗ്ഗത്തെ തേടുന്നു, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിനോട് അടുത്തവർ അല്ലാഹുവിനെ മാത്രമാണ് തേടുന്നത്.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ
215- ാം വചനത്തിൽ, അല്ലാഹു തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് കൽപ്പിക്കുന്നു: 'നിന്നെ അനുഗമിക്കുന്ന സത്യവിശ്വാസികളായ അനുയായികളോട് നീ വിനയം കാണിക്കുക ***(خفض جناح)***'. ഈ വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, 'ചിറക് താഴ്ത്തുക 'എന്ന പ്രയോഗം അത്യന്തം വിനയത്തെയും ***(تواضع)*** സ്നേഹത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു പക്ഷി തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങൾക്ക് തണലേകാൻ ചിറകുകൾ താഴ്ത്തിക്കൊടുക്കുന്നത് പോലെ, ഉന്നതമായ പദവിയിലുള്ളവർ തങ്ങളുടെ കീഴിലുള്ളവരോട് കരുണയും വാത്സല്യവും കാണിക്കണമെന്നാണ് ഇതിന്റെ പൊരുൾ. ആത്മീയ പാതയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവർക്ക് അഹങ്കാരത്തിന്റെ ***(كبر)*** അംശം പോലും പാടില്ലെന്നും, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടികളോട് വിനയത്തോടെ പെരുമാറുന്നത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അടിമത്തത്തിന്റെ ***(عبودية)*** പൂർണ്ണതയാണെന്നും റൂഹുൽ ബയാൻ പഠിപ്പിക്കുന്നു.

'അശീറ' (العشيرة) എന്നത് ഒരു വ്യക്തിക്ക് കരുത്തും പൂർണ്ണതയും നൽകുന്ന ബന്ധുജനങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പത്ത് (عشرة) എന്നത് പൂർണ്ണമായ സംഖ്യയായതുപോലെ, ഒരാൾക്ക് ആശ്രയിക്കാവുന്ന അടുത്ത ബന്ധുക്കളെയാണ് ഈ പദം കുറിക്കുന്നത്. ഖുർആനിലെ 'അഖ്റബീൻ' (الأقربين) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ബനൂ ഹാഷിം, ബനൂ അബ്ദുൽ മുത്തലിബ് എന്നീ ഗോത്രങ്ങളെയാണ്. പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തന്റെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് ആദ്യം മുന്നറിയിപ്പ് നൽകാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടത്, അവരോടുള്ള ബാധ്യതയും സ്നേഹവും മറ്റുള്ളവരേക്കാൾ മുൻഗണന അർഹിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ്. ഇത് 'നിങ്ങളുടെ അടുത്തുള്ള സത്യനിഷേധികളോട് നിങ്ങൾ യുദ്ധം ചെയ്യുക' എന്ന ഖുർആനിക വചനത്തിന് സമാനമാണ്. പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം സ്വഫാ പർവ്വതത്തിൽ കയറി തന്റെ ബന്ധുക്കളെ വിളിച്ചുകൂട്ടി, വരാനിരിക്കുന്ന കഠിനമായ ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകി. അവിടുന്ന് തന്റെ പ്രിയപുത്രി ഫാത്തിമ

റളിയള്ളാഹു അൻഹയോടും, പത്നിമാരോടും, അമ്മായിയോടും ‘നിങ്ങൾ നരകത്തിൽ നിന്ന് സ്വയം രക്ഷനേടുക, അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് നിങ്ങളെ രക്ഷിക്കാൻ എനിക്ക് കഴിയില്ല’ എന്ന് അരുളി. ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നത്, വംശമഹിമയോ കുടുംബബന്ധമോ വിശ്വാസമില്ലാതെ പരലോകത്ത് ഉപകരിക്കില്ല എന്നാണ്. നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മകൻ കൻആന്റെയും, ഇബ്രാഹിം അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ പിതാവ് ആസറിന്റെയും അവസ്ഥ ഇതിന് വലിയ പാഠമാണ്. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടിയതുപോലെ, ‘കഴിവില്ലാത്തവന് വംശമഹിമ കൊണ്ട് ഗുണമില്ല, മുള്ളിൽ നിന്ന് റോസാപ്പൂവ് വിരിയുന്നതുപോലെ അവിശ്വാസിയായ പിതാവിൽ നിന്ന് ഇബ്രാഹിം നബി പിറന്നു’. വിശ്വാസവും ദൈവഭയവും (تقوى) മാത്രമാണ് യഥാർത്ഥ ബന്ധം. പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഫാത്തിമ റളിയള്ളാഹു അൻഹയോട് പറഞ്ഞത്, ഒരാൾ ഭക്ഷണം കഴിച്ചാൽ അയാൾക്ക് മാത്രമേ വയറുനിറയൂ, മകന് വയറുനിറയണമെങ്കിൽ അവൻ തന്നെ ഭക്ഷണം കഴിക്കണം എന്നതുപോലെയാണ്. വിശ്വാസം എന്ന അടിസ്ഥാനമില്ലാതെ പ്രവാചകന്റെ കുടുംബബന്ധം കൊണ്ട് മാത്രം രക്ഷ ലഭിക്കില്ല. അതിനാൽ, ‘നിന്റെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുക’ എന്ന വചനത്തിന് ശേഷം, ‘നിന്നെ പിന്തുടരുന്ന സത്യവിശ്വാസികളോട് നീ വിനയം കാണിക്കുക’ (وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ) എന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിച്ചു. അതായത്, അവരോട് മൃദുലമായി പെരുമാറുകയും, അവരുടെ വീഴ്ചകൾ പൊറുത്തുനൽകുകയും, ഉത്തമമായ സ്വഭാവത്തോടെ അവരോട് സഹവസിക്കുകയും ചെയ്യുക.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 216 إلى 220]

അല്ലാഹു തആല തന്റെ പ്രിയ ദൂതരോട് കൽപ്പിക്കുന്നു: 'നിന്നെ അനുസരിക്കാത്തവർ നിന്നെ ഉപദ്രവിക്കുകയാണെങ്കിൽ, നീ അവരോട് ക്ഷമിക്കുകയും അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക (توكل). നിന്റെ ഓരോ ചലനത്തിലും നിന്നെ വീക്ഷിക്കുന്നവനും, നിന്റെ പ്രാർത്ഥനകൾ കേൾക്കുന്നവനും, നിന്റെ അവസ്ഥകൾ അറിയുന്നവനുമായ അല്ലാഹുവിനെ നീ ആശ്രയിക്കുക. നിന്റെ ഓരോ നിമിഷത്തിലും അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം (معية) നീ അനുഭവിക്കുക. നിന്റെ പ്രാർത്ഥനകളിലും ആരാധനകളിലും അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടി നിന്റെ മേൽ പതിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നീ എഴുന്നേൽക്കുമ്പോഴും, സുജൂദിൽ കിടക്കുമ്പോഴും, നിന്റെ ആത്മീയ ഉന്നതിയുടെ ഓരോ പടിയിലും അല്ലാഹു നിന്നെ കാണുന്നുണ്ട്. അവൻ സർവ്വജ്ഞനും സർവ്വശക്തനുമാണ്.'

സൃഷ്ടികളിൽ ആരും ശാശ്വതരല്ല. അതിനാൽ, അവർ നിന്നെ തടഞ്ഞാൽ നീ അവർക്ക് നൽകുക, അവർ നിന്നോട് അക്രമം കാണിച്ചാൽ നീ അവർക്ക് മാപ്പ് നൽകുക, അവർ നിന്റെ അവകാശങ്ങളിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയാൽ നീ അവർക്ക് പൊറുത്തുകൊടുക്കുകയും അവർക്കായി പാപമോചനം തേടുകയും ചെയ്യുക. 'നിന്റെ ചിറക് താഴ്ത്തുക' (وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ) എന്നതിലെ 'ഖഫ്ദ്' എന്നത് ഉയർച്ചയുടെ വിപരീതമാണ്. പക്ഷി താഴേക്ക് ഇറങ്ങാൻ ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ ചിറകുകൾ ഒതുക്കുന്നതുപോലെ, വിനയവും (تواضع) മൃദുസമീപനവും സ്വീകരിക്കാൻ അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ, അവിശ്വാസികളോടും കപടവിശ്വാസികളോടും എപ്പോഴും ഈ മൃദുത്വം പാടില്ല; ഓരോ സന്ദർഭത്തിനും അനുയോജ്യമായ നിലപാട് സ്വീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. 'നിന്നെ പിന്തുടർന്ന വിശ്വാസികൾ' എന്ന് അല്ലാഹു പ്രത്യേകം പറഞ്ഞത്, വിശ്വാസിയായ എല്ലാവരും അനുയായികളാകണമെന്നില്ല എന്നതുകൊണ്ടാണ്. യഥാർത്ഥ വിശ്വാസം (إيمان) കൈവരിക്കാൻ പ്രവാചകനെ പിന്തുടരുക തന്നെ വേണം. സജ്ജനങ്ങളുടെ സഹവാസം (صحبة) സ്വീകരിക്കുന്നവൻ

അവരുടെ ഗുണങ്ങൾ ആർജ്ജിക്കുന്നു. അസ്ഹാബുൽ കഹ്ഫിന്റെ നായ സജ്ജനങ്ങളോടൊപ്പം ചേർന്നതുകൊണ്ട് സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചുവെന്നത് ഇതിന് തെളിവാണ്. നിന്റെ ബന്ധുക്കൾ നിന്നെ ധിക്കരിച്ചാൽ, അവരുടെ പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്ന് നീ ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കുക, എന്നാൽ അവരോട് ഉപദേശരൂപേണ സംസാരിക്കുക. അല്ലാഹുവിന്റെ മേൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുക (توكل). അവൻ പ്രതാപിയും (عزيز) കരുണാനിധിയുമാണ് (رحيم). രാത്രിയിലെ നമസ്കാരത്തിനായി (تهجد) നീ എഴുന്നേൽക്കുമ്പോൾ നിന്നെ കാണുന്നവനാണ് അല്ലാഹു. രാത്രി നമസ്കാരം (قيام الليل) നിർവ്വഹിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന് കാരണമാകുന്നു.

[سورة الشعراء (26) : الآيات 219 إلى 220]

സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇലെ ***219, 220*** വചനങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യക്തമാക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്***:*** 'നിന്റെ പ്രഭുവായ അല്ലാഹു പ്രതാപിയും കരുണാനിധിയുമാണ് ***(***العزيز الرحيم***).*** അവൻ തന്റെ സൃഷ്ടികളിൽ പ്രതാപവാനാണ് ***(***العزة***),*** എന്നാൽ തന്റെ ഔലിയാക്കളോട് അവൻ അതീവ കാരുണ്യവാനുമാണ് ***(***الرحمة***).*** അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതാപം അവന്റെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ പൂർണ്ണതയെയും***,*** അവന്റെ കാരുണ്യം അവന്റെ സൃഷ്ടികളോടുള്ള ഔദാര്യത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു***.*** അവൻ നിന്നെ കാണുന്നു ***(***يراك***)*** എന്ന് പറയുന്നത്***,*** നിന്റെ എല്ലാ അവസ്ഥകളിലും***,*** നീ നമസ്കാരത്തിൽ നിൽക്കുമ്പോഴും ***(***قيامك***)*** സുജൂദിൽ കിടക്കുമ്പോഴും ***(***سجودك***)*** അവൻ നിന്നെ നിരീക്ഷിക്കുന്നു എന്നാണ്***.*** ഈ വചനം ഒരു മുഅ്മിനിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വലിയൊരു ആത്മീയ ഉണർവാണ്***.*** താൻ എപ്പോഴും അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിപഥത്തിലാണെന്ന ബോധം ***(***مراقبة***)*** ഒരുവനെ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് അകറ്റുകയും***,*** ഇബാദത്തുകളിൽ പൂർണ്ണത കൈവരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു***.***

നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ തങ്ങൾ രാത്രിയിലെ തഹജ്ജുദ് നമസ്കാരം പകൽ സമയത്ത് ഖളാഅ് വീട്ടുന്നത്, തഹജ്ജുദ് മറ്റ് സുന്നത്ത് നമസ്കാരങ്ങളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി

അതിവിശിഷ്ടമാണെന്ന് കാണിക്കുന്നു. സാധാരണ സുന്നത്ത് നമസ്കാരങ്ങൾക്ക് ഖളാഅ് ഇല്ലെങ്കിലും തഹജ്ജുദിന് അത് നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 'സുജൂദ് ചെയ്യുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അവിടുത്തെ ചലനങ്ങളെയും അല്ലാഹു കാണുന്നു' (وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ) എന്ന വചനത്തിന്, അവിടുന്ന് നമസ്കരിക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥകൾ നിരീക്ഷിക്കുന്നു എന്ന് അർത്ഥമുണ്ട്. തഹജ്ജുദ് നിർബന്ധമായിരുന്ന കാലം കഴിഞ്ഞ്, അഞ്ച് വഖ്ത് നമസ്കാരം നിർബന്ധമാക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, സ്വഹാബികൾ തഹജ്ജുദ് ഉപേക്ഷിച്ചോ എന്ന് പരിശോധിക്കാൻ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ തങ്ങൾ അവരുടെ വീടുകൾ സന്ദർശിച്ചു. അപ്പോൾ തേനീച്ചക്കൂടുകളിൽ നിന്നെന്നപോലെ ഖുർആൻ പാരായണത്തിന്റെയും ദിക്റിന്റെയും ശബ്ദം അവിടുന്ന് കേട്ടു. അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും (السَّمِيعُ) അറിയുന്നവനുമാണ് (الْعَلِيمُ). നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനപ്രകാരം, അവിടുത്തെ ഓരോ ചലനവും അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിലാണെന്ന ബോധം ആരാധനകളിലെ പ്രയാസങ്ങളെ ലഘൂകരിക്കുന്നു. അവിടുത്തെ ആത്മാവ് സകല പ്രവാചകന്മാരുടെയും ആത്മാക്കളിലൂടെ സഞ്ചരിച്ചാണ് ഈ ലോകത്തെത്തിയത് എന്ന് ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ തങ്ങളുടെ പിതാമഹന്മാർ വിശ്വസികളായിരുന്നു എന്ന് ഇതിൽ നിന്ന് ചിലർ വാദിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ഇത് അഖീദയുടെ ഭാഗമായ വിഷയമല്ല. എങ്കിലും നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ തങ്ങളുടെ വംശപരമ്പരയുടെ അന്തസ്സിനെ ബാധിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് നാവുകളെ സൂക്ഷിക്കുകയാണ് മുസ്ലിമിന് ഉചിതം.

അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'പിശാചുക്കൾ ആരുടെ അടുത്തേക്കാണ് ഇറങ്ങിവരുന്നത് എന്ന് ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് പറഞ്ഞുതരട്ടെയോ?' (സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ്: 221). റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു: ഇവിടെ പിശാചുക്കൾ എന്ന് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് കള്ളം പറയുന്നവരും പാപികളുമായവരെയാണ്. അവർ സത്യത്തെ അസത്യം കൊണ്ട് മൂടുകയും, അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരെ വഴിതെറ്റിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'അവർ ഓരോ കള്ളം പറയുന്ന പാപിയുടെ അടുത്തേക്കാണ് ഇറങ്ങിവരുന്നത്' (സൂറത്തുശ്ശുഅറാഅ്: 222). ഇവർ കേട്ടുകേൾവികൾ ചെവിയോർക്കുന്നവരും, അവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും കള്ളം പറയുന്നവരുമാണ്. എന്നാൽ, വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും അല്ലാഹുവിനെ ധാരാളമായി സ്മരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർ ഇതിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായവും (നസ്വ്റുല്ലാഹ്) മലക്കുകളുടെ സാമീപ്യവും ലഭിക്കുന്നു. അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചവർ തങ്ങൾ ഏത് തിരിച്ചുവരവിലേക്കാണ് മടങ്ങിച്ചെല്ലുന്നത് എന്ന് വഴിയെ മനസ്സിലാക്കിക്കൊള്ളും.

പൂർവ്വികരുടെ കാര്യത്തിൽ, അവർക്ക് പ്രവാചകത്വം ലഭിച്ചിരുന്നോ എന്നതിനെക്കുറിച്ച് കൃത്യമായ തെളിവുകളില്ല. അബ്ദുൽ മുത്തലിബിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, അദ്ദേഹം മരണപ്പെടുമ്പോൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം എട്ടു വയസ്സുകാരനായിരുന്നു എന്നതിനാൽ, അദ്ദേഹത്തിന് ഇസ്ലാമിക പ്രബോധനം (ദഅ്വ) എത്തിയിട്ടുണ്ടാകില്ല എന്നതാണ് ഏറ്റവും പ്രബലമായ അഭിപ്രായം. അദ്ദേഹം ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മതത്തിലായിരുന്നുവെന്നും, വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിച്ചിരുന്നില്ലെന്നും സൂറത്തു ബറാഅത്തിൽ പരാമർശിച്ചതുപോലെ പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. 'ഹൽ ഉനബ്ബിഉകും' (ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് അറിയിച്ചു തരട്ടെയോ?) എന്നത് മക്കയിലെ സത്യനിഷേധികളെ അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ളതാണ്. മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയിലേക്ക് പിശാചുക്കൾ ഇറങ്ങിവരുന്നുണ്ടെന്ന് അവർ ആരോപിച്ചിരുന്നു. ഖുർആൻ പിശാചുക്കൾക്ക് ഇറക്കാൻ

കഴിയില്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കിയ ശേഷം, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയിലേക്ക് അവർക്ക് ഇറങ്ങിവരാൻ സാധിക്കില്ലെന്ന് അല്ലാഹു ഇവിടെ സമർത്ഥിക്കുന്നു. 'അഫ്ഫാക്കിൻ അഥീം' (ഏറെ കളവ് പറയുന്നവനും പാപിയുമായവൻ) എന്ന വിശേഷണം കള്ളപ്രവാചകന്മാർക്കും മന്ത്രവാദികൾക്കും ബാധകമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ പവിത്രമായ വ്യക്തിത്വം ഇത്തരം വിശേഷണങ്ങളിൽ നിന്ന് അത്യുന്നതമാണ്. കവികളെ പിൻപറ്റുന്നത് വഴിപിഴച്ചവരാണ് (ഗാവൂൻ). ഖുർആൻ കവിതയല്ല, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കവിയുമല്ല. കവികളെ പിൻപറ്റുന്നത് വിഡ്ഢികളാണ്, എന്നാൽ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ പിൻപറ്റുന്നത് സന്മാർഗ്ഗികളും ബുദ്ധിമാന്മാരുമാണ്.

[سورة الشعراء (26) : آية 225]

അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'കവികളെ പിൻപറ്റുന്നത് വഴിപിഴച്ചവരാണ്' *(أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ).* ഈ സൂക്തം അവിശ്വാസികളായ കവികളെക്കുറിച്ചാണ് പരാമർശിക്കുന്നത്. അവർ ഭാവനയുടെയും അസത്യത്തിന്റെയും താഴ്വരകളിൽ അലഞ്ഞുതിരിയുന്നവരാണ്. അവർ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾക്കും പ്രവർത്തിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾക്കും തമ്മിൽ യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല. എന്നാൽ, സത്യവിശ്വാസികളായ കവികൾ ഇതിൽ നിന്നൊഴിവാണ്. അവർ തങ്ങളുടെ കവിതകളിലൂടെ അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുകയും, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ പ്രകീർത്തിക്കുകയും, ജനങ്ങളെ സന്മാർഗത്തിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇവർ അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തി കാംക്ഷിക്കുന്നവരും, ആത്മീയമായ ഉന്നതി *(ترقي)* ലക്ഷ്യം വെക്കുന്നവരുമാണ്.

അറബികൾ തങ്ങളുടെ പരിഹാസകവിതകൾ (ഹജാഅ്) മനഃപാഠമാക്കുകയും സദസ്സുകളിൽ അവ ചൊല്ലി ചിരിക്കുകയും പതിവായിരുന്നു. ഇബ്നുൽ ഖത്തീബ് തന്റെ 'റൗള'യിൽ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ഒരു സംഭവം ഇതിനോട് ചേർത്തു വായിക്കാവുന്നതാണ്: ഒരു സംഘം കവികൾ ഖലീഫയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു. അവരോടൊപ്പം ഒരു അതിഥി (ത്വുഫൈലി) കൂടി ഉണ്ടായിരുന്നു. കവികൾ

ഓരോരുത്തരായി തങ്ങളുടെ കവിതകൾ ചൊല്ലി സമ്മാനങ്ങൾ കൈപ്പറ്റി. അപ്പോൾ ആ അതിഥി ആശയക്കുഴപ്പത്തിലായി. അദ്ദേഹത്തോട് കവിത ചൊല്ലാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ കവിയല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹു വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ വഴിപിഴച്ചവനാണ് (الْغَاوُونَ). അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'കവികളെ പിന്തുടരുന്നത് വഴിപിഴച്ചവരാണ്' (وَالشُّعَرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ)'. ഇത് കേട്ട ഖലീഫ പൊട്ടിച്ചിരിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന് സമ്മാനം നൽകുകയും ചെയ്തു. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നത്, സത്യത്തിന്റെ പാതയിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചവരാണ് കവികളെ പിന്തുടരുന്നത് എന്നാണ്. 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നത്, കവികൾ തങ്ങളുടെ ചിന്താശക്തി ഉപയോഗിച്ച് അർത്ഥങ്ങൾ തേടുമ്പോൾ പിശാചുക്കൾ അവരെ വഴിതെറ്റിക്കുകയും അസത്യങ്ങളിലേക്ക് നയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നാണ്. 'മുഫ്രദാത്ത്' ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, സൂക്ഷ്മമായ അറിവിനെയാണ് (علم دقيق) കവിത എന്ന് വിളിക്കുന്നത് എന്നാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ കവി എന്ന് വിളിച്ചവർ ഉദ്ദേശിച്ചത് അവിടുന്ന് കള്ളം പറയുന്നവനാണ് എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ്, കാരണം കവിത പലപ്പോഴും അസത്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 'അലം തറ' (അല്ലയോ നബിയേ, അങ്ങ് കണ്ടില്ലേ) എന്ന് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നത്, കവികൾ എല്ലാ താഴ്വരകളിലും (كل واد) അലഞ്ഞുതിരിയുന്നതിനെക്കുറിച്ചാണ്. അതായത്, അവർ സ്തുതി, നിന്ദ, അസത്യം, അഹങ്കാരം, അസൂയ തുടങ്ങിയ അധാർമികമായ കാര്യങ്ങളിൽ പെട്ടുഴലുന്നു (يَهِيمُونَ). 'വാദി' (താഴ്വര) എന്നത് വെള്ളം ഒഴുകുന്ന സ്ഥലമാണ്, ഇവിടെ അത് കവികളുടെ വഴിപിഴച്ച ചിന്താധാരകളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

പരമകാരുണികനായ അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുനാമത്തിൽ.
'തീർച്ചയായും അവർ പ്രവർത്തിക്കാത്ത കാര്യങ്ങളാണ് പറയുന്നത്' (وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ) എന്ന തിരുവചനം കവികളുടെ പൊങ്ങച്ചങ്ങളെയും കപടവാദങ്ങളെയും തുറന്നുകാട്ടുന്നു. ഇതിന്റെ ആത്മീയ സൂചനകളിൽ (اشارة) വ്യക്തമാക്കുന്നത്, തങ്ങൾ എത്തിച്ചേരാത്ത ഉന്നതമായ ആത്മീയ പദവികളെയും (مقامات) ആന്തരിക അവസ്ഥകളെയും (أحوال) കുറിച്ച് വാചാലരാവുകയും, എന്നാൽ പ്രവൃത്തിയിൽ അതിന് വിരുദ്ധമായി ജീവിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കപടസാധകരെയാണ് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത് എന്നാണ്. അവർ സ്നേഹത്തെയും ജ്ഞാനത്തെയും (معرفة) കുറിച്ച് സംസാരിക്കുമെങ്കിലും അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ ഭൗതികതയിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇതിൽ നിന്നും 'വിശ്വസിക്കുകയും സൽക്കർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും, അല്ലാഹുവിനെ ധാരാളമായി സ്മരിക്കുകയും (ذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا), തങ്ങൾ അക്രമിക്കപ്പെട്ടതിന് ശേഷം പ്രതിരോധിക്കുകയും ചെയ്തവർ ഒഴികെ' (إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا...) എന്ന് അല്ലാഹു അപവാദം നൽകുന്നു. ഹസ്സൻ ബിൻ ഥാബിത് റളിയള്ളാഹു അൻഹു, കഅ്ബ് ബിൻ മാലിക് റളിയള്ളാഹു അൻഹു, അബ്ദുല്ലാഹ് ബിൻ റവാഹ റളിയള്ളാഹു അൻഹു തുടങ്ങിയ പ്രവാചക അനുചരന്മാരായ സത്യവിശ്വാസികളായ കവികൾ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. അവരുടെ കവിതകൾ കേവലം ഭാവനകളല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള സ്മരണയും (ذكر الله) പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ സുന്നത്തിനെ സംരക്ഷിക്കലുമാണ്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു താക്കീത് നൽകുന്നു: 'അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചവർ തങ്ങൾ മടങ്ങിയെത്തുന്നത് ഏത് മടക്കസ്ഥാനത്തേക്കാണെന്ന് (منقلب) വഴിയെ അറിഞ്ഞുകൊള്ളും' (وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنقَلَبٍ يَنقَلِبُونَ). സ്വന്തം ആത്മാവിനോട് അന്യായം ചെയ്ത അക്രമികൾ (ظالمون) പരലോകത്ത് അനുഭവിക്കേണ്ടി വരുന്ന കഠിനമായ ശിക്ഷയെയും അവരുടെ ദുരന്തപൂർണ്ണമായ പരിണാമത്തെയുമാണ് ഈ വചനം ഭയപ്പെടുത്തുന്നത്.

ഖുർആനിലെ 'അലമ് തറ അന്നഹും ഫീ കുല്ലി വാദിൻ യഹീമൂൻ' (അവർ ഓരോ താഴ്വരയിലും അലഞ്ഞുതിരിയുന്നു എന്ന് നീ കണ്ടില്ലേ?) എന്ന വചനത്തെക്കുറിച്ച് റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു: ഇവിടെ 'താഴ്വര' (واد) എന്നത് സംസാരത്തിന്റെ വിവിധ ശൈലികളെയും (أساليب الكلام) ഭാവങ്ങളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പ്രശംസ, പരിഹാസം, തർക്കം, പ്രണയവർണ്ണന തുടങ്ങിയവയിൽ അവർ അതിരുകവിഞ്ഞ് പെരുമാറുന്നു. തങ്ങൾ പറയുന്ന കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലാതെ, അർത്ഥശൂന്യമായ കാര്യങ്ങളിലും അമിതമായ പ്രശംസയിലും അപവാദങ്ങളിലും അവർ മുഴുകുന്നു. തങ്ങൾ ചെയ്യാത്ത കാര്യങ്ങൾ ചെയ്തതായി കവിതകളിൽ അവർ അവകാശപ്പെടുന്നു. ഉദാരതയെക്കുറിച്ച് പാടുകയും എന്നാൽ പിശുക്ക് കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഇക്കൂട്ടർ, മറ്റുള്ളവരെ നിസ്സാര കാര്യങ്ങൾക്ക് പോലും കുറ്റപ്പെടുത്തുന്നു. എന്നാൽ, നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഇത്തരം സ്വഭാവങ്ങളിൽ നിന്നെല്ലാം പരിശുദ്ധനാണ്. അവിടുന്ന് ഉത്തമമായ സ്വഭാവഗുണങ്ങളുടെയും നേരായ പാതയുടെയും (الصراط المستقيم) ഉടമയാണ്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ഇല്ല, വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തവരൊഴികെ'. ഇത് സത്യവിശ്വാസികളായ കവികൾക്കുള്ള ഇളവാണ്. അവർ അല്ലാഹുവിനെ ധാരാളമായി സ്മരിക്കുന്നു (ذكر كثير). അബൂ യസീദ് ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'ധാരാളമായ സ്മരണ എന്നത് എണ്ണത്തിലല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയസാന്നിധ്യത്തിലാണ്'. മുശ്രിക്കുകൾ പ്രവാചകനെ പരിഹസിച്ചപ്പോൾ, അതിന് മറുപടിയായി പ്രതിരോധം തീർത്തവരാണ് (انتصار) ഹസ്സാൻ ബിൻ സാബിത്ത് റളിയള്ളാഹു അൻഹു തുടങ്ങിയവർ. പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവർക്കായി പള്ളിയിൽ മിമ്പർ വെച്ചുകൊടുക്കുകയും, ശത്രുക്കളുടെ പരിഹാസത്തിന് മറുപടി പറയാൻ അവരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. 'നിങ്ങളുടെ സമ്പത്തും ശരീരവും നാവുകളും കൊണ്ട് മുശ്രിക്കുകളോട് സമരം ചെയ്യുക' എന്ന നബി വചനം ഇതിനെ സാധൂകരിക്കുന്നു. കവിത എന്നത് ഒരു സംസാരമാണ്; അത് നന്മയെക്കുറിച്ചാണെങ്കിൽ നന്മയും തിന്മയെക്കുറിച്ചാണെങ്കിൽ തിന്മയുമാണ്. തൗഹീദിനെയും സന്മാർഗ്ഗത്തെയും പ്രകീർത്തിക്കുന്ന

കവിതകൾ അനുവദനീയമാണ്. ഹൃദയശുദ്ധിയുള്ളവർക്ക് (أرباب القـــلوب) കവിത എന്നത് വിശ്വാസത്തിന്റെ പ്രകാശത്താലും സൽകർമ്മങ്ങളുടെ കരുത്താലും സത്യത്തിലേക്ക് സഞ്ചരിക്കാനുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗമാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗം കവിതയുടെ ആത്മീയവും ധാർമ്മികവുമായ വശങ്ങളെ വിശകലനം ചെയ്യുന്നു. കവിത എന്നത് നല്ല ഉപദേശങ്ങൾ, അഗാധമായ ജ്ഞാനം (حكمة), ലോകജീവിതത്തോടുള്ള വിരക്തി (زهـــد), പരലോകത്തോടുള്ള അഭിനിവേശം എന്നിവ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു മാധ്യമമാണ്. അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടിമകളെ അടുപ്പിക്കാനും, അല്ലാഹുവിന്റെ സ്നേഹം അവരിൽ ജനിപ്പിക്കാനും, ആത്മജ്ഞാനത്തിന്റെ (معارف) രഹസ്യങ്ങൾ വിശദീകരിക്കാനും കവിത ഉപയോഗിക്കാം. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഹസ്സാൻ ബിൻ സാബിത് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനോട് 'മുശ്രിക്കുകളെ പരിഹസിക്കുക, ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം നിനക്കൊപ്പമുണ്ട്' എന്ന് പറഞ്ഞത്, സത്യത്തെ പ്രതിരോധിക്കാൻ കവിത ഒരു ആയുധമായി ഉപയോഗിക്കാം എന്നതിന് തെളിവാണ്. ഭൂരിഭാഗം പണ്ഡിതന്മാരും കവിത അനുവദനീയമാണെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ കള്ളവും അസഭ്യവും നിറഞ്ഞ കവിതകൾ നിഷിദ്ധമാണ്. ഒരാൾ കവിതയിൽ മുഴുകി അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിൽ നിന്നും ഖുർആൻ പാരായണത്തിൽ നിന്നും ശ്രദ്ധ തിരിച്ചുപോകുന്നുവെങ്കിൽ അതും ആക്ഷേപാർഹമാണ്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കാനും (ذكر الله) നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെയും സ്വഹാബത്തിനെയും പ്രകീർത്തിക്കാനും ഉപയോഗിക്കുന്ന കവിതകൾ പുണ്യകരമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ജ്ഞാനം സർവ്വവ്യാപിയായതുകൊണ്ട്, അവിടുന്ന് കവിതകൾ സ്വയം രചിക്കാറില്ലെങ്കിലും, കവികളുടെയും പണ്ഡിതന്മാരുടെയും ഭാഷയിൽ അവരോട് സംവദിക്കാൻ അവിടുത്തേക്ക് സാധിക്കുമായിരുന്നു. 'അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചവർ (ظلمـــوا) ഉടൻ തന്നെ അറിയും' എന്ന ഖുർആനിക വചനം, അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങളിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കുന്ന എല്ലാവർക്കും ബാധകമാണ്. അക്രമം (ظـــلم) എന്നാൽ നീതിയിൽ നിന്നും സത്യത്തിൽ നിന്നും വഴിമാറിപ്പോകലാണ്. അല്ലാഹുവിൽ

പങ്കുചേർക്കുന്നതാണ് ഏറ്റവും വലിയ അക്രമം (شرك). അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു തന്റെ വിയോഗത്തിന് തൊട്ടുമുമ്പ് ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെ ഖലീഫയായി നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ട് നടത്തിയ പ്രസംഗത്തിൽ ഈ ഖുർആനിക വചനം ഉദ്ധരിച്ചത്, നീതിപാലനത്തിൽ വീഴ്ച വരുത്തുന്നവർക്കുള്ള മുന്നറിയിപ്പാണ്.

[سورة النمل (27) : الآيات 1 إلى 5]

പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. 'ത്വാ-സീൻ' *(طس)* - വിച്ഛേദിക്കപ്പെട്ട അക്ഷരങ്ങൾ *(حروف مقطعة)* കൊണ്ട് അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല ആരംഭിക്കുന്നു. സൂഫി ജ്ഞാനികളുടെ ആത്മീയ വീക്ഷണത്തിൽ, 'ത്വാ' *(ط)* എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധി *(طهارة)* യെയും ഔന്നത്യത്തെയുമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്; 'സീൻ' *(س)* എന്നത് തിരുനബി മുഹമ്മദ് മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ പ്രകാശത്തെയും *(نور)* അവിടുത്തെ ദിവ്യരഹസ്യത്തെയുമാണ് *(سر)* അടയാളപ്പെടുത്തുന്നത്. ഇവ വെളിപ്പെടുത്തപ്പെട്ട വിശുദ്ധ ഖുർആന്റെയും, സത്യവും അസത്യവും വേർതിരിച്ചു കാണിക്കുന്ന വ്യക്തമായ വേദഗ്രന്ഥത്തിന്റെയും *(كتاب مبين)* വചനങ്ങളാകുന്നു. ഈ വചനങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് *(مؤمنون)* നേർവഴികാട്ടുന്ന സന്മാർഗ്ഗവും *(هدى)*, പരലോകവിജയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ശുഭവാർത്തയുമാണ് *(بشرى)*. അവർ കേവലം ബാഹ്യമായ ചടങ്ങുകൾക്കപ്പുറം, ഹൃദയസാന്നിധ്യത്തോടെ *(حضور القلب)* പ്രാർത്ഥന മുറപ്രകാരം നിലനിർത്തുന്നവരും *(إقامة الصلاة)*, തങ്ങളുടെ സമ്പത്തിൽ നിന്നും ആത്മാവിൽ നിന്നും ശുദ്ധീകരണം *(تزكية)* നിർവ്വഹിച്ചുകൊണ്ട് സകാത്ത് നൽകുന്നവരും *(إيتاء الزكاة)*, പരലോകജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് ഒട്ടും സംശയമില്ലാത്തവിധം ദൃഢവിശ്വാസം *(يقين)* ഉള്ളവരുമാകുന്നു. എന്നാൽ, പരലോകത്തിൽ വിശ്വസിക്കാത്തവരാകട്ടെ, അവരുടെ മ്ലേച്ഛമായ പ്രവൃത്തികളെ നാം അവർക്ക് ഭംഗിയുള്ളതാക്കി കാണിച്ചിരിക്കുന്നു *(تزيين الأعمال)*. തന്മൂലം അവർ തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരത്തിലും മനോവിചാരങ്ങളിലും അന്ധമായി ഉഴലുകയാണ് *(يعمهون)*. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ പടിപടിയായുള്ള ശിക്ഷാ നടപടിയാകുന്നു *(استدراج)*. അങ്ങനെയുള്ളവർക്കാണ് ഇഹലോകത്ത് ഹൃദയകാഠിന്യമെന്ന കഠിനശിക്ഷയും *(سوء العذاب)*, പരലോകത്തിൽ ഏറ്റവും വലിയ നഷ്ടവും *(الخسران الأكبر)* നേരിടേണ്ടി വരുന്നത്.

സുൽത്താൻ (السلطان) എന്ന പദവിക്ക് അർഹനായ ഭരണാധികാരി നീതിമാനാണ്. എന്നാൽ, ഏറ്റവും നികൃഷ്ടനായവൻ തന്റെ കർമ്മങ്ങളിൽ നിന്നും ഉപജീവനമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ നിന്നും വിട്ടുനിൽക്കുകയും, ജനങ്ങളുടെ സേവനങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയും എന്നാൽ അവർക്ക് തിരികെ യാതൊരു പ്രയോജനവും നൽകാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവനാണ്. നീതിയുടെ (عدالة) മഹത്വത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, അതിന്റെ വിപരീതമായ അക്രമം (جور) പോലും നീതിയില്ലാതെ നിലനിൽക്കില്ല എന്ന് കാണാം. ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരു കൂട്ടം കള്ളന്മാർക്കിടയിൽ ഒരു കരാർ ഉണ്ടെങ്കിൽ, അവർക്കിടയിൽ നീതി പാലിക്കപ്പെട്ടില്ലെങ്കിൽ അവരുടെ കാര്യങ്ങൾ ക്രമീകരിക്കപ്പെടുകയില്ല. അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായ മനുഷ്യൻ അല്ലാഹുവിന്റെ കഠിനമായ താക്കീതുകളെയും ഭീഷണികളെയും ശ്രദ്ധിക്കുകയും, അക്രമത്തിൽ നിന്നും അനീതിയിൽ നിന്നും പിന്തിരിയുകയും വേണം. ഒരാൾ നീതിമാനാണെങ്കിൽ പോലും, നേട്ടങ്ങൾക്ക് ശേഷം നഷ്ടം സംഭവിക്കുന്നതിനെ (حور بعد الكور) തൊട്ട് അല്ലാഹുവിനോട് കാവൽ ചോദിക്കണം. അല്ലാഹുവാണ് ഓരോ സഞ്ചാരിക്കും സഹായകൻ, വഴികളിലെ വിപത്തുകളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കുന്നവനും അവനാണ്. ഹിജ്റ വർഷം 1108, ദുൽഖഅദ് മാസം ഒമ്പതാം തീയതി, വ്യാഴാഴ്ച ദിവസം സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇന്റെ വ്യാഖ്യാനം പൂർത്തിയായി.

സൂറത്തു നംല് *(*നറുമ്പ്/ഉറുമ്പ്*)* വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ അത്യുന്നതമായ ഒരു അധ്യായമാണ്. റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഈ അധ്യായം അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും *(*توحيد*)* പ്രവാചകന്മാരുടെ ചരിത്രത്തിലൂടെയുള്ള ആത്മീയ പാഠങ്ങളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം ഉറുമ്പുകളുടെ സംസാരം കേട്ട സംഭവം, അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടികളോടുള്ള കാരുണ്യത്തെയും *(*رحمة*)* അവന് നൽകിയ അസാധാരണമായ കഴിവുകളെയും *(*معجزة*)* സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ അധ്യായം വിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്തയും *(*تفكر*),* അവനിലേക്കുള്ള പൂർണ്ണമായ സമർപ്പണവും *(*تسليم*)* പഠിപ്പിക്കുന്നു.

ഈ അധ്യായം മക്കയിൽ അവതരിച്ചതാണ്. ഇതിന് തൊണ്ണൂറ്റിമൂന്നോ തൊണ്ണൂറ്റിനാലോ ആയത്തുകളുണ്ട്. 'ബിസ്മില്ലാഹി റഹ്മാനി റഹീം' (പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ). 'ത്വാസീൻ' (طس): ഇതിനർത്ഥം 'ഇതാണ് ഈ സൂറത്ത്' എന്നാണ്. 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: 'ത്വാ' (ط) എന്നത് അല്ലാഹുവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നവരുടെ ഹൃദയങ്ങളുടെ പരിശുദ്ധിയെയും (طيب), 'സീൻ' (س) എന്നത് അവനും അവന്റെ പ്രിയദാസന്മാരുടെ ഹൃദയങ്ങൾക്കുമിടയിലുള്ള രഹസ്യത്തെയും (سر) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ആ രഹസ്യത്തിൽ ഒരു മലക്കിനോ പ്രവാചകനോ പോലും പ്രവേശിക്കാൻ കഴിയില്ല. മറ്റൊരു വീക്ഷണത്തിൽ, 'ത്വാ' എന്നത് അല്ലാഹുവിനെ തേടുന്നവരുടെ ആഗ്രഹത്തെയും (طلب), 'സീൻ' എന്നത് അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ നിന്ന് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾക്കുള്ള സുരക്ഷയെയും (سلامة) കുറിക്കുന്നു. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'ത്വാ' എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധിയെയും (طهارة), 'സീൻ' എന്നത് അവന്റെ

പ്രതാപത്തിന്റെ ഔന്നത്യത്തെയും (سناء) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'എന്റെ പരിശുദ്ധിയും പ്രതാപവും കൊണ്ട്, എന്റെ ഔദാര്യത്തിൽ പ്രതീക്ഷയർപ്പിക്കുന്ന ആരെയും ഞാൻ നിരാശനാക്കില്ല.' ചിലർ പറയുന്നു: 'ത്വാ' എന്നത് അവന്റെ ഔദാര്യത്തെയും (طول), 'സീൻ' എന്നത് അവന്റെ ഉന്നത പദവിയെയും (سناء) കുറിക്കുന്നു. 'ത്വാസീമീം' (طسم) എന്ന അധ്യായത്തിൽ ഇതിനെക്കുറിച്ച് വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'ഐനുൽ ഖുളാത്തുൽ ഹമദാനി' (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) തന്റെ ലേഖനങ്ങളിൽ പറയുന്നു: 'ഖുർആനിലെ ഈ അക്ഷരങ്ങൾ (حروف مقطعات) ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ ഇതിൽ വിശ്വസിക്കില്ലായിരുന്നു.' ഈ പ്രസ്താവനയുടെ പേരിൽ അന്നത്തെ പല പണ്ഡിതന്മാരും അദ്ദേഹത്തെ കുറ്റപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, സത്യം ഗ്രഹിച്ചവർക്ക് ഇത് എളുപ്പമാണ്. അക്ഷരങ്ങളുടെ ആന്തരിക അർത്ഥങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള തന്റെ അറിവ് വെളിപ്പെടുത്താനാണ് അദ്ദേഹം ഉദ്ദേശിച്ചത്; അത് സത്യമാർഗ്ഗത്തിലുള്ളവർക്ക് അവരുടെ വിശ്വാസത്തെ ദൃഢപ്പെടുത്താനുള്ള (إيمان عياني) കാരണമാണ്. 'തിൽക്ക' (تلك) എന്നാൽ ഈ മഹത്തായ സൂറത്ത് അല്ലെങ്കിൽ ഇതിലെ ആയത്തുകൾ എന്നർത്ഥം. 'ആയാതുൽ ഖുർആൻ' (آيات القرآن) എന്നത് ഖുർആൻ എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലെ ആയത്തുകളാണ്. 'മുബീൻ' (مبين) എന്നാൽ അതിലെ വിജ്ഞാനങ്ങളെയും വിധികളെയും പരലോകത്തെ അവസ്ഥകളെയും വ്യക്തമാക്കുന്നതാണ്. ഖുർആൻ എന്നത് പാരായണം ചെയ്യപ്പെടുന്നത് കൊണ്ടും, കിതാബ് എന്നത് എഴുതപ്പെടുന്നത് കൊണ്ടും ലഭിച്ച നാമങ്ങളാണ്. ഇത് സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് മാർഗദർശനവും (هدى) സന്തോഷവാർത്തയുമാണ് (بشرى).

[سورة النمل (27) : الآيات 3 إلى 5]

സൂറത്തുന്നംലിലെ *3* മുതൽ *5* വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളുടെ സവിശേഷതകളെ വർണ്ണിക്കുന്നു. അവർ അദൃശ്യമായതിനെ വിശ്വസിക്കുകയും *(الإيمان بالغيب)*, നമസ്കാരം കൃത്യമായി നിർവ്വഹിക്കുകയും, തങ്ങൾക്ക് നൽകപ്പെട്ടതിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ചെലവഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണ്. പരലോകത്തെ *(الآخرة)* പൂർണ്ണമായി ഉറച്ചു വിശ്വസിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ ഈ ഉന്നത പദവി ലഭിക്കുകയുള്ളൂ. എന്നാൽ, പരലോകത്തിൽ വിശ്വസിക്കാത്തവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അല്ലാഹു അവരുടെ ദുഷ്പ്രവൃത്തികളെ അലങ്കരിച്ചു കാണിക്കുന്നു. അതിനാൽ അവർ തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരത്തിലും അവിവേകത്തിലും അന്ധരായി അലഞ്ഞുനടക്കുന്നു. ഇവർക്ക് ഇഹലോകത്ത് കഠിനമായ ശിക്ഷയുണ്ട്, പരലോകത്താകട്ടെ അവർ ഏറ്റവും വലിയ നഷ്ടക്കാരുമായിരിക്കും.

സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് ഖുർആൻ മാർഗദർശനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'വിശ്വസിച്ചവർക്ക് അത് വിശ്വാസം വർദ്ധിപ്പിച്ചു നൽകി'. ഖുർആൻ അവർക്ക് സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുന്നു എന്നത് വ്യക്തമാണ്; കാരണം അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള കാരുണ്യത്തെയും തൃപ്തിയെയും കുറിച്ചാണല്ലോ അത് അറിയിക്കുന്നത്. വിശ്വാസികളെ പ്രത്യേകം പരാമർശിച്ചത് അവർക്ക് അതിൽ നിന്നുള്ള ഗുണം ലഭിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ്. 'അവർ നമസ്കാരം നിലനിർത്തുകയും സകാത്ത് നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു' എന്നത് വിശ്വാസികളുടെ ഗുണത്തെ വർണ്ണിക്കുന്ന വിശേഷണമാണ്. നമസ്കാരത്തെയും സകാത്തിനെയും പ്രത്യേകം എടുത്തുപറഞ്ഞത്, അവ രണ്ടും വിശ്വാസത്തിന്റെ (إيمـــان) കൂട്ടുപിറപ്പുകളും, ശാരീരികവും സാമ്പത്തികവുമായ ആരാധനകളുടെ (عبـــــــــادات) അടിസ്ഥാന സ്തംഭങ്ങളുമായതുകൊണ്ടാണ്. അവ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിലൂടെ മറ്റ് സൽക്കർമ്മങ്ങളും പൂർണ്ണമാകുന്നു. നമസ്കാരത്തെ അതിന്റെ നിബന്ധനകളോടും (شرائـــط) ഘടകങ്ങളോടും (أركان) കൂടി കൃത്യസമയത്ത് നിർവ്വഹിക്കുക, അർഹരായവർക്ക് നിർബന്ധദാനം

(زكاة) നൽകുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. 'പരലോകത്തെ അവർ ദൃഢമായി വിശ്വസിക്കുന്നു' എന്നത് മേൽപ്പറഞ്ഞതിന്റെ തുടർച്ചയാണ്. അവർ പരലോകം സംഭവിക്കുമെന്ന് ഉറച്ചു വിശ്വസിക്കുന്നു എന്നർത്ഥം. ഈ ദൃഢവിശ്വാസം (إيقـــان) ഇല്ലാത്തവർക്ക് ആരാധനകളുടെ പ്രയാസങ്ങൾ സഹിക്കാൻ കഴിയില്ല. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'പരലോകത്ത് വിശ്വസിക്കാത്തവർക്ക് നാം അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ അലങ്കരിച്ചു കാണിക്കുന്നു'. അതായത്, അവരുടെ തിന്മകളെ അവർക്ക് പ്രിയപ്പെട്ടതാക്കി മാറ്റുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ, 'നരകം ഇച്ഛകൾ (شهوات) കൊണ്ട് പൊതിയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു'. എല്ലാ കാര്യങ്ങളും അല്ലാഹുവിലേക്ക് ചേർത്തു പറയുന്നതിലൂടെ മുഅ്തസിലീ, ഖദരിയ്യ വിഭാഗങ്ങളുടെ വാദങ്ങൾ ഖണ്ഡിക്കപ്പെടുന്നു. അവർ തങ്ങളുടെ വഴികേടിൽ അന്ധാളിച്ചു നടക്കുന്നു. അവർക്ക് ഇഹലോകത്ത് കഠിനമായ ശിക്ഷയുണ്ട്, പരലോകത്താകട്ടെ അവർ ഏറ്റവും വലിയ നഷ്ടക്കാരുമാണ്. അബൂ യസീദ് അൽ ബിസ്താമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു ഒരു തലയോട്ടിയിൽ 'ഇഹലോകവും പരലോകവും നഷ്ടപ്പെട്ടവൻ' എന്ന് എഴുതിയത് കണ്ട് കരയുകയും, 'ഇതൊരു സൂഫിയുടെ തലയാണ്' എന്ന് പറയുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടെത്തിയവൻ എല്ലാം കണ്ടെത്തി; അല്ലാഹുവിനെ കൂടാതെ ലോകം മുഴുവൻ നേടിയാലും അവൻ ഒന്നും നേടിയിട്ടില്ല. യഥാർത്ഥ ജ്ഞാനികൾ (عارفين) അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിലേക്ക് നോക്കുക പോലുമില്ല. അവർ ഭൗതിക ലോകത്തെയും (ملك) ആത്മീയ ലോകത്തെയും (ملكوت) കാണാത്തവരായി അല്ലാഹുവിൽ ലയിച്ചിരിക്കുന്നു.

സൂറത്തു നംലിലെ ഈ വചനങ്ങൾ പ്രവാചകൻ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ആത്മീയ പ്രയാണത്തെയും അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യപ്രകാശത്തെയും വരച്ചുകാട്ടുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നീ പ്രതാപിയും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്നാണ് ഈ ഖുർആൻ സ്വീകരിക്കുന്നത്.' മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം മരുഭൂമിയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ ഒരു അഗ്നിജ്വാല *(نار)* കാണുകയും, അത് അല്ലാഹുവിന്റെ തജല്ലിയാത്ത് *(تجليات - ദിവ്യപ്രകാശ പ്രകടനങ്ങൾ)* ആണെന്ന് തിരിച്ചറിയാതെ അങ്ങോട്ട് നീങ്ങുകയും ചെയ്തു. അവിടെ വെച്ച് അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ പ്രവാചകത്വത്തിലേക്ക് ഉയർത്തുകയും, തന്റെ വസ്ത്രം അഥവാ ആത്മീയമായ അസ്തിത്വം *(لباس)* അഴിച്ചുമാറ്റി അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാൻ കൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വടി പാമ്പായി മാറിയത് അല്ലാഹുവിന്റെ ശക്തിയുടെ *(قدرة)* പ്രകടനമായിരുന്നു. ഭയപ്പെടേണ്ടതില്ലെന്ന് അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു, കാരണം അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിൽ ദൂതന്മാർക്ക് ഭയത്തിന് സ്ഥാനമില്ല.

ആത്മീയ ലോകത്ത്, ഒരാൾ അന്ധനും ബധിരനുമായിത്തീരുന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ കാഴ്ച നഷ്ടപ്പെടുമ്പോഴാണ്. തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ: 'ഒരു വസ്തുവിനോടുള്ള അമിതമായ പ്രേമം നിന്നെ അന്ധനും ബധിരനുമാക്കുന്നു'. എന്നാൽ ശാരീരികമായി അന്ധനായ ഒരാൾക്ക് സത്യത്തിന്റെ വിളി കേൾക്കാനും അത് സ്വീകരിക്കാനും സാധിക്കും. അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായവൻ ഹൃദയത്തിൽ തുരുമ്പ് (റൈൻ - رين) വീഴ്ത്തുന്നതും നാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നതുമായ ദുഷ്പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്നും അധമമായ സ്വഭാവങ്ങളിൽ നിന്നും വിട്ടുനിൽക്കണം. പകരം, അല്ലാഹുവിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതും നഷ്ടങ്ങളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുന്നതുമായ ഖുർആനിക പാതയിൽ വേഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കണം. നമസ്കാരം നിയമമാക്കപ്പെട്ടത് അല്ലാഹുവിനോട് അവന്റെ വചനങ്ങൾ കൊണ്ട് സംവദിക്കാനാണ്. നമസ്കാരത്തിലെ മറ്റ് അവസ്ഥകളേക്കാൾ 'ഖിയാം' (നിൽപ്പ്) എന്ന അവസ്ഥയ്ക്ക് പ്രത്യേകതയുണ്ട്. രാജാക്കന്മാരുടെ സദസ്സിൽ

പ്രജകൾ നിൽക്കുമ്പോൾ സംസാരിക്കുന്നതാണ് മര്യാദയെന്നതുപോലെ, അല്ലാഹുവിന്റെ മുന്നിൽ നിൽക്കുമ്പോൾ അവനോട് സംവദിക്കുന്നത് ആദരവിന്റെ ഭാഗമാണ്. ഒരു ആരിഫ് (അല്ലാഹുവിനെ അറിഞ്ഞവൻ) തന്റെ ഐച്ഛിക നമസ്കാരങ്ങളിൽ പ്രത്യേക സൂറത്തുകളോ ആയത്തുകളോ ഓതണമെന്ന് മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കരുത്. കാരണം, തന്റെ റബ്ബ് ഏത് മാർഗ്ഗത്തിലൂടെയാണ് തന്നെ സംവാദത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നതെന്ന് അവനറിയില്ല. ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹു നൽകുന്ന ബോധത്തിനനുസരിച്ചായിരിക്കണം ഓതേണ്ടത്. ഹൃദയസാന്നിധ്യമില്ലാത്ത നമസ്കാരം ആത്മാവില്ലാത്ത ശരീരത്തെപ്പോലെയാണ്; അത് പരലോകത്ത് തന്റെ ഉടമസ്ഥനെ സഹായിക്കുകയില്ല. ദാനധർമ്മങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമം ആരോഗ്യവാനായിരിക്കുമ്പോൾ നൽകുന്നതാണ്. മരണാസന്നനായിരിക്കുമ്പോൾ ദാനം ചെയ്യുന്നവൻ, താൻ അല്ലാഹുവിന്റെ അമാനത്ത് (ഏൽപ്പിക്കപ്പെട്ട വസ്തു) തിരികെ നൽകുകയാണെന്ന് കരുതണം. അപ്പോൾ അവൻ അമാനത്തുകൾ നിറവേറ്റിയവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടും. 'തീർച്ചയായും നിനക്ക് ഈ ഖുർആൻ നൽകപ്പെടുന്നത് അത്യന്തം ജ്ഞാനിയും സർവ്വജ്ഞനുമായ അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്നാണ്' (സൂറത്തുൽ നംല്: 6). ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം മുഖേനയാണ് ഇത് ലഭിക്കുന്നത്. 'ലദുൻ' (لدن) എന്നത് 'ഇൻദ' (عند) എന്നതിനേക്കാൾ അഗാധമായ അർത്ഥമുള്ള പദമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ജ്ഞാനവും യുക്തിയും ഖുർആനിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലുകളിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ പദവി മറ്റ് പ്രവാചകന്മാരേക്കാൾ ഉന്നതമാണെന്നാണ്. അവർക്ക് ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം മുഖേനയാണ് വഹ്യ് ലഭിച്ചതെങ്കിൽ, തിരുനബിക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ നേരിട്ടുള്ള ജ്ഞാനപ്രകാശം (ഇൽമുൽ ലദുന്നി - علم لدني) ഹൃദയത്തിൽ ലഭിക്കുന്നു. തുടർന്ന് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ കുടുംബത്തോട് പറഞ്ഞ സംഭവം അല്ലാഹു വിവരിക്കുന്നു.

അങ്ങനെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആ പ്രകാശത്തിനരികിലേക്ക് എത്തിയപ്പോൾ ഒരു അദൃശ്യശബ്ദം ഇപ്രകാരം വിളിച്ചോതി: "തീയിലുള്ളവരും അതിന് ചുറ്റുമുള്ളവരും അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു (بورك). പ്രപഞ്ചനാഥനായ അല്ലാഹു സർവ്വന്യൂനതകളിൽ നിന്നും എത്രയോ പരിശുദ്ധനാകുന്നു (سبحان الله)." ഈ വചനത്തിന്റെ ആത്മീയരഹസ്യങ്ങളെയും സൂക്ഷ്മജ്ഞാനങ്ങളെയും (لطائف) മുൻനിർത്തി ഇമാം ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഫ്സീറു റൂഹിൽ ബയാനിൽ ഇപ്രകാരം വിശദീകരിക്കുന്നു: മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ദർശിച്ചത് ഭൗതികമായ ഒരു അഗ്നിയെയല്ലായിരുന്നു, മറിച്ച് അത് ദിവ്യപ്രകാശത്തിന്റെ (نور) മഹത്തായ പ്രത്യക്ഷീകരണമായിരുന്നു (تجلي). ആ പ്രകാശസാമീപ്യത്തിലേക്ക് അദ്ദേഹം അടുത്തണഞ്ഞപ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ അനാദിയായ ദിവ്യവചനം (كلام) അദ്ദേഹത്തിന് ശ്രവിക്കാനായി. "തീയിലുള്ളവർ" എന്നതുകൊണ്ട് വിവക്ഷിക്കുന്നത് ആ ദിവ്യപ്രകാശത്തിന്റെ വലയത്തിൽ നിലകൊണ്ട മലക്കുകളെയാണ് (ملائكة). അതല്ലെങ്കിൽ, ദിവ്യാനുരാഗത്തിന്റെ അഗ്നിയിൽ (نار المحبة) പൂർണ്ണമായും ലയിച്ചുചേർന്ന മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്നെയാണ് അതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്നത്. "അതിന് ചുറ്റുമുള്ളവർ" എന്നത് ആ വിശുദ്ധ താഴ്വരയെ (الوادي المقدس) വലയം ചെയ്തുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിനെ പ്രകീർത്തിക്കുന്ന മലക്കുകളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. തുടർന്ന് വരുന്ന "പ്രപഞ്ചനാഥനായ അല്ലാഹു എത്രയോ പരിശുദ്ധൻ" എന്ന പ്രഖ്യാപനം അതീവ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന ഒന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന് ഭൗതികമായ ശരീരമുണ്ടെന്നോ (جسمية), അവൻ ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥലത്തോ ദിശയിലോ (جهة) പരിമിതനാണെന്നോ ഉള്ള തെറ്റായ ചിന്തകളെ നിരാകരിക്കാനും, സൃഷ്ടികളോട് യാതൊരുവിധ സാദൃശ്യവുമില്ലാത്ത അല്ലാഹുവിന്റെ പരമമായ പരിശുദ്ധിയെയും സാദൃശ്യരാഹിത്യത്തെയും (تنزيه) ഉറപ്പിച്ചു നിർത്താനുമാണ് ഈ വചനം ഇവിടെ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നത്. അവൻ സ്ഥലകാലങ്ങൾക്കും സൃഷ്ടിജാലങ്ങൾക്കും അതീതനായ പ്രപഞ്ചനാഥനാണ്.

കഠിനമായ തണുപ്പുള്ള ഒരു ഇരുണ്ട രാത്രിയായിരുന്നു അത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നിക്ക് പ്രസവവേദന (طلق) ആരംഭിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം തീക്കല്ല് ഉരസി തീപ്പൊരി ഉണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും തീപ്പൊരി ഉയർന്നില്ല (فاصلد زنده). അപ്പോഴാണ് ത്വൂർ (الطور) പർവ്വതത്തിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് ഒരു അഗ്നി അദ്ദേഹത്തിന് ദൃശ്യമായത്. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം തന്റെ കുടുംബത്തോട് പറഞ്ഞു: "നിങ്ങൾ ഇവിടെത്തന്നെ നിൽക്കുക, തീർച്ചയായും ഞാൻ ഒരു അഗ്നി കണ്ടിരിക്കുന്നു (إِنِّي آنَسْتُ ناراً)." 'താജുൽ ലുഗഃ' (التاج) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'ഇനാസ്' (الإيناس) എന്നാൽ കാണുക എന്നാണ് അർത്ഥം. ഒരു വസ്തുവിന്റെ വെളിപ്പെടലിനെയാണ് (ظهور الشيء) ഈ പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. വന്യതയ്ക്കും ഭയത്തിനും (توحش) വിപരീതമായ എല്ലാറ്റിനും ഇത് ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. മുഖാതിൽ റഹിമഹുള്ളാഹ് പ്രസ്താവിക്കുന്നു: ആ അഗ്നി യഥാർത്ഥത്തിൽ പ്രകാശമായിരുന്നു (نور). അത് പ്രതാപശാലിയായ രക്ഷിതാവിന്റെ പ്രകാശമായിരുന്നു (نور رب العزة). വിശുദ്ധ ഭൂമിയിലെ (الأرض المقدسة) പർവ്വതത്തിന്റെ വലതുഭാഗത്തായി ഒരു വെള്ളിയാഴ്ച രാവിലാണ് അദ്ദേഹം അത് ദർശത്തിയത്. അഗ്നിയുടെ രൂപത്തിൽ പ്രകാശം വെളിപ്പെട്ടതിന്റെ (تجلي النور في صورة النار) ആത്മീയ രഹസ്യം സൂറത്തു ത്വാഹയിൽ മുമ്പ് വിശദീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. "ഞാൻ അവിടെനിന്ന് നിങ്ങൾക്ക് എന്തെങ്കിലും വിവരം കൊണ്ടുവരാം (سَآتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ)" അതായത്, വഴി എവിടെയാണെന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരം. ഇവിടെ 'സീൻ' (السين) എന്ന അക്ഷരം ദൂരക്കൂടുതലിനെ സൂചിപ്പിക്കാനോ, അല്ലെങ്കിൽ വൈകിയാലും ആ വിവരം തീർച്ചയായും കൊണ്ടുവരുമെന്ന വാഗ്ദാനത്തിന്റെ സ്ഥിരീകരണത്തിനോ (تحقيق الوعد) വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. അത് ദൃഢീകരണത്തെ (تأكيد) കുറിക്കുന്നു. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ ഇതിന്റെ അർത്ഥം: [ആ അഗ്നിയുടെ അരികിൽ നിന്ന് ഞാൻ ഉടൻ തന്നെ ഒരു വിവരം കൊണ്ടുവരാം, അതായത് ആ തീയുടെ അരികിലുള്ള ആരോടെങ്കിലും ഞാൻ വഴിയെക്കുറിച്ച് ചോദിച്ചറിയാം] എന്നാണ്. "അല്ലെങ്കിൽ ഒരു തീക്കൊള്ളി ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് കൊണ്ടുവരാം (أَوْ

آتِيكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ)." അതായത്, വഴികാട്ടാൻ അവിടെ ആരെയും കണ്ടില്ലെങ്കിൽ, ആ വലിയ അഗ്നിയുടെ ഉറവിടത്തിൽ നിന്ന് എടുത്തു കൊണ്ടുവരുന്ന (مقبوسة) ഒരു തീജ്വാല. കാരണം, തന്റെ ദാസന് ഒരേസമയം രണ്ട് നഷ്ടങ്ങൾ (حرمانين) ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുക എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ചര്യയല്ല (عادة الله) - അതായത് വഴിയറിയാതെ പോവുകയും ഒപ്പം തണുപ്പകറ്റാൻ തീ കിട്ടാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് അല്ലാഹു വരുത്തില്ല. ഒരാളിൽ നിന്ന് തീയോ അറിവോ നേടി എന്നതിന് 'ഇഖ്തബസ്തു' (اقتبست) എന്ന് പറയാറുണ്ട്. 'അൽ-മുഫ്രദാത്' (المفردات) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'ശിഹാബ്' (الشهاب) എന്നാൽ ആളിക്കത്തുന്ന തീയിൽ നിന്ന് ഉയരുന്ന പ്രകാശമാനമായ ജ്വാലയാണ്. 'ഖബസ്' (القبس) എന്നാൽ ആ ജ്വാലയിൽ നിന്ന് വേർതിരിച്ചെടുക്കുന്ന തീപ്പൊരിയാണ്. അത് തേടുന്നതിനാണ് 'ഇഖ്തിബാസ്' (الاقتباس) എന്ന് പറയുന്നത്. പിന്നീട് ഈ പദം അറിവും സന്മാർഗ്ഗവും തേടുന്നതിനായി (طلب العلم والهداية) രൂപകമായി (استعارة) ഉപയോഗിക്കാൻ തുടങ്ങി. നിങ്ങൾ ചോദിച്ചേക്കാം: സൂറത്തു ത്വാഹയിൽ പ്രത്യാശയോടെ "ഒരുപക്ഷേ ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് കൊണ്ടുവരാം (لَعَلِّي آتِيكُمْ)" എന്നാണ് പറഞ്ഞത്. എന്നാൽ ഇവിടെ ഉറപ്പിച്ചു പറയുന്ന രീതിയിൽ "ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് കൊണ്ടുവരാം (سَآتِيكُمْ)" എന്ന് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇവ തമ്മിൽ പരസ്പരവിരുദ്ധമല്ലേ? ഞാൻ പറയുന്നു: അവ തമ്മിൽ യാതൊരു വൈരുദ്ധ്യവുമില്ല. കാരണം, പ്രത്യാശിക്കുന്ന ഒരാളുടെ പ്രതീക്ഷ ശക്തമാകുമ്പോൾ, അതിന്റെ വിപരീതസാധ്യത നിലനിൽക്കെത്തന്നെ അവൻ "ഞാൻ ഇത് ചെയ്യും" എന്ന് ഉറപ്പിച്ചു പറയാറുണ്ട്. "നിങ്ങൾക്ക് തീകായുവാൻ വേണ്ടി (لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ)" അതായത് അതിന്റെ ചൂടുകൊണ്ട് തണുപ്പകറ്റാൻ സാധിക്കുമെന്ന പ്രതീക്ഷയിൽ. 'സ്വിലാഅ്' (الصلاء) എന്നാൽ വലിയ അഗ്നിയാണ്. 'ഇസ്തിലാഅ്' (الاصطلاء) എന്നാൽ തീ കാഞ്ഞ് ചൂടുപിടിക്കുക എന്നാണ് അർത്ഥം. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്: തീ

കായുന്നത് ഹൃദയത്തെ കഠിനമാക്കും (يقسي القلب). മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആ തീ കായുകയുണ്ടായി എന്ന് ഒരിടത്തും നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല. "അങ്ങനെ അദ്ദേഹം ആ അഗ്നിയുടെ അരികിലെത്തിയപ്പോൾ (فَلَمَّا جاءَها)" [അതായത്, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആ പ്രകാശപൂർണ്ണമായ അഗ്നിയുടെ അരികിലെത്തിയപ്പോൾ, ഒരു മരത്തിൽ നിന്ന് അത് കത്തുന്നത് അദ്ദേഹം കണ്ടു; എന്നാൽ ആ മരം കരിഞ്ഞുപോകുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. മറ്റു തീകളെപ്പോലെ കരിച്ചുകളയുന്ന ഒന്നായിരുന്നു ആ തീ എന്നും പറയപ്പെടുന്നു]. ആ മരം ഒരു 'സമുറഃ' (سمرة) വൃക്ഷമായിരുന്നു. "അദ്ദേഹം വിളിക്കപ്പെട്ടു (نُودِيَ)." അതായത്, ത്വൂർ പർവ്വതത്തിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് കേൾക്കാവുന്ന രൂപത്തിലുള്ള ആ ദിവ്യസംഭാഷണം (الكلام المسموع) അദ്ദേഹത്തിന് അനുഭവപ്പെട്ടു. 'അറാഇസുൽ ബയാൻ' (عرائس البيان) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: "മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ആത്മീയ യാത്രയുടെ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽ പ്രണയത്തിന്റെയും സ്നേഹത്തിന്റെയും പദവിയിലായിരുന്നു (مقام العشق والمحبة). അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മീയ വെളിപാടുകളിൽ (مكاشفة) ഭൂരിഭാഗവും മറയ്ക്കപ്പെട്ട അവസ്ഥയിലായിരുന്നു (مقام الالباس). എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മീയ വെളിപാടിന്റെ പ്രാരംഭത്തിൽ, അല്ലാഹു തആല ആ വൃക്ഷത്തെയും അഗ്നിയെയും ഒരു പ്രപഞ്ച കണ്ണാടിയാക്കി മാറ്റി. അങ്ങനെ അല്ലാഹു തന്റെ സത്തയിൽ നിന്നുള്ള പ്രതാപവും (جلال) സൗന്ദര്യവും (جمال) മൂസാ അലൈഹിസ്സലാംക്ക് വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു. അദ്ദേഹം ഭയന്നുപോകാതിരിക്കാനും ആ അഗ്നിയുടെയും വൃക്ഷത്തിന്റെയും അടുത്തേക്ക് നീങ്ങിനിൽക്കാനും വേണ്ടി അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ മനുഷ്യസഹജമായ അവസ്ഥയിൽ തന്നെ നിലനിർത്തി. പിന്നീട്, തന്റെ പ്രതാപത്തിന്റെ ദർശനം അദ്ദേഹത്തിന് വെളിപ്പെടുത്തിയ ശേഷമാണ് അല്ലാഹു ആ വൃക്ഷത്തിലൂടെ അദ്ദേഹത്തെ അഭിസംബോധന ചെയ്തത്. ഇതല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തിന്റെയും പ്രതാപത്തിന്റെയും ആദ്യത്തെ ആഘാതത്തിൽ തന്നെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം

ലയനമടഞ്ഞുപോകുമായിരുന്നു (فنـــاء)." "തീർച്ചയായും ആ അഗ്നിയിലുള്ളവർ അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു (أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ)." ഇവിടെ 'അൻ' (أَنْ) എന്നത് വിശദീകരണാർത്ഥത്തിലുള്ളതാണ് (مفسرة). അതായത്, "അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു (بُورِكَ)" എന്ന അർത്ഥം നൽകുന്നു. 'ബൂരിക' (بُورِكَ) എന്നത് 'ബാറക' (بارك) എന്ന ക്രിയയുടെ കർമ്മണിപ്രയോഗമാണ് (مجهول). ഇത് പ്രാർത്ഥനാപരമായ ഒരു പ്രസ്താവനയാണ്; അതായത്, നന്മയും ബർക്കത്തും (الخير والـــبركة) നിറഞ്ഞതാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നർത്ഥം. ഇതിലെ കർത്താവ് (نائب الفـاعل) "അഗ്നിയിലുള്ളവർ (مَـنْ فِي النَّـارِ)" എന്ന വാക്കാണ്. അതായത്, അഗ്നി വെളിപ്പെട്ട ആ സ്ഥലത്തുള്ളവർ. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ വചനത്തിൽ പരാമർശിച്ച അനുഗൃഹീത പ്രദേശമാണത്: "വലതുഭാഗത്തുള്ള താഴ്വരയുടെ തീരത്തുനിന്നും, ആ അനുഗൃഹീത പ്രദേശത്തുനിന്നും അദ്ദേഹം വിളിക്കപ്പെട്ടു (نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَا مُوسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ)." "അതിന്റെ ചുറ്റുമുള്ളവരും (وَمَنْ حَوْلَهَا)" അതായത് ആ സ്ഥലത്തിന് ചുറ്റുമുള്ളവരും അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആ പ്രദേശത്തും അതിന്റെ പരിസരത്തുമുള്ള എല്ലാവർക്കും ഈ അനുഗ്രഹം പൊതുവായതാണെന്ന് വ്യക്തമാണ്. പ്രവാചകന്മാരുടെ നിയോഗകേന്ദ്രവും അവരുടെ ജീവിതകാലത്തും മരണശേഷവുമുള്ള സങ്കേതവുമായതുകൊണ്ട് ബർക്കത്തുകൾ കൊണ്ട് അടയാളപ്പെടുത്തപ്പെട്ട ശാമിന്റെ (الشـــام) മണ്ണാണത്. പ്രത്യേകിച്ചും അല്ലാഹു മൂസാ അലൈഹിസ്സലാംയോട് സംസാരിച്ച ആ പ്രത്യേക പ്രദേശം. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവിടെ എത്തിയപ്പോൾ അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തോട് സംസാരിച്ചു തുടങ്ങിയത്, അദ്ദേഹത്തിന് വലിയൊരു ആത്മീയ കാര്യം നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നതിന്റെ ശുഭവാർത്തയായിരുന്നു (بشـــارة). അതിന്റെ ബർക്കത്തുകൾ വിശുദ്ധ ഭൂമിയുടെ എല്ലാ ഭാഗങ്ങളിലേക്കും വ്യാപിക്കുന്നതാണ്. അതായത്, അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തോട് നേരിട്ട് സംസാരിക്കുകയും (تكلـيم), അദ്ദേഹത്തെ പ്രവാചകനായി തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും (اسـتنبـاء), അദ്ദേഹത്തിന്റെ

കൈകളിലൂടെ അത്ഭുതങ്ങൾ (معجـــزات) വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണത്. യഥാർത്ഥത്തിൽ, സത്യത്തിന്റെ ദർശനവും (مشاهدة الحق) ദിവ്യസംഭാഷണവും വെളിപ്പെടുന്ന ഏതൊരു സ്ഥലവും ബർക്കത്തുള്ളതായിത്തീരും. കവി പാടിയ വരികൾ നീ കാണുന്നില്ലേ...

[سورة النمل (27) : الآيات 9 إلى 10]

മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യപ്രകാശത്തെ ദർശിച്ച ആ നിമിഷത്തെക്കുറിച്ച് റൂഹുൽ ബയാൻ വിവരിക്കുന്നു: 'ഹേ മൂസാ, തീർച്ചയായും ഞാനാണ് അല്ലാഹു, പ്രതാപിയും യുക്തിമാനുമായവൻ (العزيز الحكيم). നിന്റെ വടി താഴെയിടുക.' അവിടുന്ന് അത് താഴെയിട്ടപ്പോൾ, അതൊരു പാമ്പായി ചലിക്കുന്നത് കണ്ടു. ഭയത്താൽ അവിടുന്ന് പിന്തിരിഞ്ഞോടി, തിരിഞ്ഞുപോലും നോക്കിയില്ല. അപ്പോൾ അല്ലാഹു അരുളി: 'ഹേ മൂസാ, ഭയപ്പെടേണ്ട. എന്റെ ദൂതന്മാർ എന്റെ സന്നിധിയിൽ ഭയപ്പെടുകയില്ല.' ഈ സംഭവം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ ജലാല് (الجلال) അഥവാ പ്രതാപത്തിന്റെ പ്രകടനം ഹൃദയങ്ങളിൽ ഭയമുളവാക്കുമെങ്കിലും, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്കും അമ്പിയാക്കൾക്കും അവൻ അഭയവും ശാന്തിയും നൽകുന്നു എന്നതാണ്. ആ വടി പാമ്പായി മാറിയത് അല്ലാഹുവിന്റെ ശക്തിയുടെ ദൃഷ്ടാന്തമാണ് (آية), അത് അവിടുത്തെ ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയഭക്തി (تقوى) വർദ്ധിപ്പിക്കാനായിരുന്നു.

സൽമാ (Salma) ഒരു താഴ്വരയിൽ ഇറങ്ങിയാൽ അവിടുത്തെ ജലം മധുരവും തെളിനീരുമായിരിക്കും, അവിടുത്തെ ചെടികൾ റോസാപ്പൂക്കളെപ്പോലെ സുഗന്ധപൂരിതവുമായിരിക്കും. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അവരുടെ ഉന്നതമായ അവസ്ഥകളുടെ ബറക്കത്ത് (بركة) കൊണ്ട്, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾ (رجال الله) സഞ്ചരിക്കുന്ന മരുഭൂമികളിലും പർവതങ്ങളിലും അവരുടെ കാൽപ്പാടുകൾ പതിക്കുന്നിടമെല്ലാം പച്ചപിടിച്ചു നിൽക്കുന്നു. 'തീയിലുള്ളവർ' (من فى النار) എന്നതിനെക്കുറിച്ച് ചില വ്യാഖ്യാതാക്കൾ മലക്കുകളെയാണ് ഉദ്ദേശിച്ചതെന്ന് പറയുന്നു. ആ പ്രകാശത്തിൽ

മലക്കുകൾക്കും ബറക്കത്ത് നൽകപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ ചില ആരിഫീങ്ങൾ (العارفين) പറയുന്നത്, അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചത് അവന്റെ പരിശുദ്ധമായ ദാത്തിനെ (ذات) തന്നെയാണ് എന്നാണ്. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് തന്റെ ദർശനത്തിന്റെ ബറക്കത്ത് നൽകിയത് അല്ലാഹുവാണ്. തീ, പ്രകാശം, വൃക്ഷം, പർവതം തുടങ്ങിയവയിലൂടെ തന്റെ ദാത്തിനെയും സിഫാത്തുകളെയും (صفات) ഒരു ദിശയിൽ നിന്നും പരിമിതപ്പെടുത്താതെ, തന്റെ കാമുകന് (ആരിഫിന്) അനുയോജ്യമായ രീതിയിൽ വെളിപ്പെടുത്താൻ അല്ലാഹുവിന് സാധിക്കും. ഹദീസിൽ വന്നതുപോലെ, 'അല്ലാഹു തന്റെ ദാത്തിന്റെ രൂപത്തെ താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതുപോലെ കാണിക്കുന്നു.' 'സുബ്ഹാനല്ലാഹി റബ്ബിൽ ആലമീൻ' (سُبْحانَ اللَّهِ رَبِّ الْعالَمِينَ) എന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞത്, അവന്റെ സംസാരം കേൾക്കുമ്പോൾ ആർക്കും തശ്ബീഹ് (സാദൃശ്യപ്പെടുത്തൽ) തോന്നാതിരിക്കാനും, ആ കാര്യത്തിന്റെ മഹത്വം ബോധ്യപ്പെടുത്താനുമാണ്. 'ഇന്നഹു അനല്ലാഹു' (إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ) എന്നത് 'അൽ-അസീസുൽ ഹകീം' (الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ) എന്നതിനെ വിശദീകരിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ സംസാരത്തെയും ദാത്തിനെയും പോലെ തന്നെ, അവന്റെ സംസാരത്തെയും ശബ്ദങ്ങളിൽ നിന്നും അക്ഷരങ്ങളിൽ നിന്നും നാം പരിശുദ്ധമാക്കുന്നു. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം വൃക്ഷത്തിൽ നിന്ന് കേട്ടത് അല്ലാഹുവിന്റെ സംസാരമാണ്, എന്നാൽ അത് വൃക്ഷത്തിൽ നിന്നല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹു മൂസാ നബിക്ക് നൽകിയ ഒരു അറിവിലൂടെയാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ സംസാരത്തിന്റെ 'കൈഫിയ്യത്ത്' (രീതി) ചോദിക്കുന്നത് അസാധ്യമാണ്. അല്ലാഹു മൂസാ നബിക്ക് ഒരു അറിവ് നൽകി, അതിലൂടെ അദ്ദേഹം കേട്ടത് അക്ഷരങ്ങളോ ശബ്ദങ്ങളോ ഇല്ലാത്ത അല്ലാഹുവിന്റെ ഖദീമും അസലിയുമായ സംസാരമാണെന്ന് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. 'അൽഖ അസാക' (وَأَلْقِ عَصَاكَ) എന്നത് 'ബൂരിക്ക' എന്നതിനോട് ചേർന്ന് വരുന്നു. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തങ്ങളുടെ തഅ്വീലുകളിൽ പറയുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ വിളി കേൾക്കുകയും അവന്റെ ജമാലിന്റെ പ്രകാശം കാണുകയും ചെയ്യുന്നവൻ, അല്ലാഹു അല്ലാത്ത എല്ലാ ആശ്രയങ്ങളെയും തന്റെ കൈയിൽ നിന്ന് ഉപേക്ഷിക്കണം എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തിലല്ലാതെ മറ്റൊന്നിലും അവൻ ആശ്രയിക്കരുത്. 'ഫലംമാ റആഹാ തഹ്തസ്സു'

(فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ) എന്നത്, വടി പാമ്പായി മാറി അതിവേഗം ചലിക്കുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ എന്നർത്ഥം. അത് 'ജാൻ' (جان) എന്ന പാമ്പിനെപ്പോലെ വേഗത്തിൽ ചലിക്കുന്നു. ഇതിൽ ഒരു സൂചനയുണ്ട്: അല്ലാഹു അല്ലാത്ത എന്തിനെയാണോ ഒരാൾ ആശ്രയിക്കുന്നത്, അത് യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരു പാമ്പിനെപ്പോലെയാണ്.

സൂറത്തുന്നംലിലെ *11* മുതൽ *15* വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങളുടെ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് *(لطائف)* വെളിച്ചം വീശുന്ന തഫ്സീറു റൂഹിൽ ബയാന്റെ ആഴമേറിയ വ്യാഖ്യാനം താഴെ നൽകുന്നു*:* അല്ലാഹു തആല അരുളിച്ചെയ്യുന്നു*: "*എന്നാൽ ആരെങ്കിലും അക്രമം പ്രവർത്തിക്കുകയും *(ظلم),* പിന്നീട് തിന്മയ്ക്ക് പകരം നന്മ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്താൽ *(بدل حسنا بعد سوء),* തീർച്ചയായും ഞാൻ ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും *(غفور)* കരുണാനിധിയുമാകുന്നു *(رحيم)." (*സൂറത്തുന്നംൽ*: 11).* ഈ സൂക്തത്തിന്റെ ആത്മീയ തലത്തിൽ*,* അക്രമം *(ظلم)* എന്നത് അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിലേക്ക് ഹൃദയം തിരിക്കുന്നതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്*.* എന്നാൽ ഈ വീഴ്ചയ്ക്ക് ശേഷം ഒരു ദാസൻ ആത്മാർത്ഥമായ പശ്ചാത്താപത്തിലൂടെയും *(توبة)* ദിവ്യസാന്നിധ്യത്തിലേക്കുള്ള *(حضرة إلهية)* മടങ്ങിവരവിലൂടെയും തന്റെ അവസ്ഥയെ നന്മയാക്കി മാറ്റുമ്പോൾ*,* അല്ലാഹു അവന്റെ പാപങ്ങളെ മായ്ച്ചുകളയുകയും തന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ തണലിൽ അവനെ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു*.* തുടർന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു*: "*നിന്റെ കൈ നിന്റെ ജേബിലേക്ക് *(*കുപ്പായക്കൈ മടക്കിലേക്ക്*) (جيب)* കടത്തുക*;* യാതൊരു കേടുപാടുമില്ലാതെ അത് വെളുത്തതായി *(بيضاء من غير سوء)* പുറത്തുവരും*.* ഫിർഔന്റെയും അവന്റെ ജനതയുടെയും അടുത്തേക്ക് അയക്കപ്പെട്ട ഒമ്പത് ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ *(تسع آيات)* പെട്ടതാണിത്*.* തീർച്ചയായും അവർ ധിക്കാരികളായ ഒരു ജനവിഭാഗമാകുന്നു*." (*സൂറത്തുന്നംൽ*: 12).* സൂഫി ജ്ഞാനികൾ ഈ സൂക്തത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്*:* ഇവിടെ 'ജേബ്' *(جيب)* എന്നത് മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തെയാണ് *(قلب)* സൂചിപ്പിക്കുന്നത്*.* ഹൃദയമാകുന്ന ജേബിലേക്ക് കൈ കടത്തുക എന്നാൽ ബാഹ്യലോകത്ത് നിന്നുള്ള ശ്രദ്ധ തിരിച്ച് സ്വന്തം ആത്മാവിലേക്ക് ആഴ്ന്നിറങ്ങുക എന്നാണ് അർത്ഥം*.* അപ്പോൾ അവിടെനിന്ന് പുറത്തുവരുന്ന വെളുത്ത പ്രകാശം എന്നത് ആത്മീയജ്ഞാനത്തിന്റെയും *(معرفة)* ആന്തരിക വിശുദ്ധിയുടെയും *(صفاء الباطن)* പ്രകാശമാണ്*.* അത് ഭൗതികതയുടെയും അഹന്തയുടെയും ഇരുളിൽ നിന്ന് പൂർണ്ണമായും മുക്തമായിരിക്കും*.*

ഫിർഔൻ (فرعون) എന്നത് മനുഷ്യനിലെ തിന്മയ്ക്ക് പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന അഹന്തയെയാണ് (النفس الأمارة) പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നത്. ഈ അഹന്തയെ മെരുക്കാൻ ഒമ്പത് ആത്മീയ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ അഥവാ ആത്മീയ സംസ്കരണത്തിന്റെ ഒമ്പത് ഘട്ടങ്ങൾ ആവശ്യമാണ്. "അങ്ങനെ നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ അവർക്ക് കണ്ടറിയാൻ തക്കവിധം വ്യക്തമായി വന്നപ്പോൾ, അവർ പറഞ്ഞു: ഇത് വ്യക്തമായ മാരണമാകുന്നു (سحر مبين)." (സൂറത്തുന്നംൽ: 13). "തങ്ങളുടെ മനസ്സുകൾ അതിനെക്കുറിച്ച് പൂർണ്ണമായി ബോധ്യപ്പെട്ടിട്ടും (استيقنتها أنفسهم), അക്രമവും (ظلم) അഹങ്കാരവും (علو) കാരണം അവർ അതിനെ നിഷേധിച്ചു കളഞ്ഞു. അപ്പോൾ ആ കുഴപ്പക്കാരുടെ പര്യവസാനം എപ്രകാരമായിരുന്നുവെന്ന് നോക്കുക." (സൂറത്തുന്നംൽ: 14). സത്യം വ്യക്തമായി ബോധ്യപ്പെട്ടിട്ടും സ്വന്തം അഹന്തയും സ്ഥാനമാനങ്ങളോടുള്ള ആഗ്രഹവും കാരണം ദിവ്യസത്യങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്ന മനുഷ്യന്റെ അവസ്ഥയാണിത്. ആന്തരികമായി സത്യം ഗ്രഹിച്ചാലും ബാഹ്യമായ അഹങ്കാരം അവനെ നാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു അരുളിച്ചെയ്യുന്നു: "തീർച്ചയായും നാം ദാവൂദിനും സുലൈമാനും അറിവ് (علم) നൽകുകയുണ്ടായി. അവർ രണ്ടുപേരും പറഞ്ഞു: തന്റെ സത്യവിശ്വാസികളായ ദാസന്മാരിൽ ഭൂരിഭാഗം പേരെക്കാളും ഞങ്ങൾക്ക് ശ്രേഷ്ഠത നൽകിയ അല്ലാഹുവിനാണ് സർവ്വസ്തുതിയും (الحمد لله)." (സൂറത്തുന്നംൽ: 15). ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാം, സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം എന്നിവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകിയ അറിവ് കേവലം ബാഹ്യമായ അറിവല്ല, മറിച്ച് ദിവ്യരഹസ്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ആത്മീയ ജ്ഞാനമാണ് (علم لدني). ഈ ജ്ഞാനം അവരിൽ അഹങ്കാരമല്ല, മറിച്ച് അങ്ങേയറ്റത്തെ വിനയവും നന്ദിപ്രകാശനവുമാണ് (شكر) ഉണ്ടാക്കിയത്. യഥാർത്ഥ ജ്ഞാനം ദാസനെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് കൂടുതൽ അടുപ്പിക്കുകയും അവനെ എപ്പോഴും സ്തുതിക്കുന്നവനാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്യുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഉണർത്തുന്നു: ഹൃദയത്തിൽ നാം നട്ടുനനയ്ക്കുന്ന

ഓരോ ചിന്തയും പരലോകത്ത് ഒരു രൂപമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടും. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതാപം ദർശിച്ചപ്പോൾ ഭയപ്പെട്ട് പിന്തിരിഞ്ഞു ഓടി. അവിടുത്തെ ഹൃദയത്തിൽ അപ്പോൾ ഉണ്ടായ ഭയം അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയമായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് ആ അത്ഭുത പ്രതിഭാസം തന്റെ നാശത്തിന് കാരണമാകുമോ എന്ന സ്വാഭാവികമായ മനുഷ്യസഹജമായ ഭയമായിരുന്നു. അപ്പോൾ അല്ലാഹു അരുളി: 'മൂസാ, ഭയപ്പെടേണ്ട'. അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിൽ (لدى) നിൽക്കുന്നവർക്ക് ഭയമില്ല. പ്രവാചകന്മാർ അല്ലാഹുവിന്റെ ജലാലിനെ (جلال) ദർശിക്കുമ്പോൾ മറ്റെന്തിനെക്കുറിച്ചും അവർക്ക് ഭയമുണ്ടാകില്ല. എന്നാൽ, പ്രവാചകന്മാർക്ക് പാപം സംഭവിക്കുമോ എന്ന വിഷയത്തിൽ പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ ചർച്ചയുണ്ട്. നമ്മുടെ മദ്ഹബിലെ പ്രബലമായ അഭിപ്രായമനുസരിച്ച്, നബിമാർക്ക് നുബുവ്വത്തിന് ശേഷം ചെറിയതോ വലിയതോ ആയ പാപങ്ങൾ സംഭവിക്കുകയില്ല. അവർക്ക് സംഭവിക്കുന്ന 'തർക്കുൽ ഔലാ' (ترك الأولى - ഉത്തമമായതിനെ ഉപേക്ഷിക്കൽ) എന്നത് സാധാരണക്കാരുടെ പാപത്തിന് തുല്യമാണ്. കാരണം, പുണ്യവാന്മാരുടെ നന്മകൾ അല്ലാഹുവിനോട് ഏറ്റവും അടുത്തവരുടെ (മുഖർറബീൻ) ദൃഷ്ടിയിൽ കുറവുകളായി തോന്നാം. ശൈഖ് ഇബ്നു അറബി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഫുതൂഹാത്തിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, ആരിഫീങ്ങൾക്ക് (അല്ലാഹുവിനെ അറിഞ്ഞവർ) സംഭവിക്കുന്ന വീഴ്ചകൾ അവരുടെ അറിവില്ലായ്മ കൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് ഒരു പ്രത്യേക വ്യാഖ്യാനത്തിൽ (تأويل) അവർക്ക് സംഭവിച്ച പിഴവാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി നടപ്പിലാക്കാൻ വേണ്ടി അവർക്ക് ആ കർമ്മം അപ്പോൾ ശരിയാണെന്ന് തോന്നിപ്പോകുന്നു. പിന്നീട് അത് തെറ്റാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുമ്പോൾ അവർ പശ്ചാത്തപിക്കുന്നു. ഇതാണ് ആദം അലൈഹിസ്സലാം മുതൽക്കുള്ള പ്രവാചകന്മാരുടെ അവസ്ഥ.

[سورة النمل (27) : الآيات 12 إلى 14]

നിങ്ങളുടെ കൈ നിങ്ങളുടെ കുപ്പായക്കോളറിനുള്ളിലേക്ക് പ്രവേശിപ്പിക്കുക; യാതൊരു ദോഷവുമില്ലാതെ, അത് തിളക്കമുള്ള വെളുത്ത നിറത്തിൽ പുറത്തുവരും. ഫിർഔനിന്റെയും അവന്റെ ജനതയുടെയും അടുത്തേക്കുള്ള ഒമ്പത് ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ (آيات) ഒന്നാണിത്. നിശ്ചയം, അവർ ധിക്കാരപരമായ ജീവിതം നയിക്കുന്ന ഒരു ജനതയായിരുന്നു (قومًا فاسقين). എന്നാൽ, നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ അവർക്ക് സത്യം വെളിവാക്കുന്നവയായി (مبصرة) വന്നപ്പോൾ, അവർ പറഞ്ഞു: 'ഇത് വ്യക്തമായ സിഹ്റാണ് (سحرٌ مبين) അഥവാ ജാലവിദ്യയാണ്!' അവരുടെ മനസ്സുകൾക്ക് ആ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ സത്യമാണെന്ന് ഉറപ്പായിട്ടും (واستيقنتها أنفسهم), അവർ അക്രമവും (ظلماً) അഹങ്കാരവും (علواً) നിമിത്തം അവയെ നിഷേധിച്ചു. അപ്പോൾ, കുഴപ്പമുണ്ടാക്കുന്നവരുടെ (المفسدين) അന്ത്യം എങ്ങനെയായിരുന്നുവെന്ന് നിങ്ങൾ നോക്കുക!

അതിന്റെ സംഭവ്യതയിൽ നിന്ന് (അതിനെ തടയാൻ). അത് സംഭവിച്ചാൽ, അതിന് ഒരു മറ അനിവാര്യമാണ്. അതിന്റെ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ രൂപം വ്യാഖ്യാനമോ (تأويل) അലങ്കാരമോ (تزيين) ആണ്. ഇത് നീ മനസ്സിലാക്കുക. “നിങ്ങളുടെ കൈ നിങ്ങളുടെ കുപ്പായക്കോളറിൽ (جيب) പ്രവേശിപ്പിക്കുക.” (നിങ്ങളുടെ കൈ നിങ്ങളുടെ കുപ്പായത്തിന്റെ കോളറിൽ കടത്തുക). “കൈക്കുഴയിൽ” (كم) എന്ന് പറയാതിരുന്നത്, അവിടുന്ന് കമ്പിളി കൊണ്ടുള്ള ഒരു മേൽവസ്ത്രം (مدرعة) ധരിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടാണ്. അതിന് കൈക്കുഴകളോ ബട്ടണുകളോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അവിടുത്തെ പരിശുദ്ധമായ കൈകൾ വെളിയിലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട്, തന്റെ മേൽവസ്ത്രത്തിൽ കൈ കടത്താൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടു. അത് ഒരു ചെറിയ കുപ്പായമാണ്, ഒരു പടച്ചട്ടയ്ക്ക് (درع) പകരം ധരിക്കുന്ന ഒന്നാണത്, അതായത് ഷർട്ടിന് പകരം ധരിക്കുന്നത്. അത് പുറത്തുവരും, തിളക്കമുള്ള വെളുത്തതായിക്കൊണ്ട്, സൂര്യരശ്മിക്ക് സമാനമായ പ്രകാശത്തോടെ. അതായത്, നിങ്ങൾ അത് ഉള്ളിൽ കടത്തിയാൽ,

ഈ അവസ്ഥയിൽ അത് പുറത്തുവരും. “ഒരു ദോഷവും (سوء) ഇല്ലാതെ” – അതായത്, കുഷ്ഠം പോലുള്ള യാതൊരു രോഗമോ (آفة) വൈകല്യമോ ഇല്ലാതെ. “ഒമ്പത് ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ (آيات)” – ഇത് നീക്കം ചെയ്യപ്പെട്ട ഒരു നാമപദത്തിന്റെ വിവരമാണ്. അതായത്, അവ രണ്ടും (വടിയും കൈയും) ആ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. അങ്ങനെ, വടിയും കൈയും ഉൾപ്പെടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ഒമ്പതാകുന്നു. അവ: വടി (عصا), വെളുത്ത കൈ (يد البيضاء), മരുഭൂമികളിലെ വരൾച്ച (الجدب فى البوادي), ഫലങ്ങളുടെ കുറവ് (نقص الثمرات), പ്രളയം (الطوفان), വെട്ടുകിളികൾ (الجراد), പേൻ (القمل), തവളകൾ (الضفادع), രക്തം (الدم) എന്നിവയാണ്. “ഫിർഔനിലേക്ക് (فرعون)” – അതായത്, നിങ്ങൾ അവനിലേക്ക് നിയോഗിക്കപ്പെട്ടവനായിക്കൊണ്ട്. “അവന്റെ ജനതയായ ഖിബ്ത്വികളിലേക്കും (قومه القبط)”. “തീർച്ചയായും അവർ അതിക്രമികളായ (فاسقين) ഒരു ജനതയായിരുന്നു” – ഇത് നിയോഗിക്കപ്പെട്ടതിന്റെ കാരണമാണ്. അതായത്, അവർ നിഷേധത്തിലും (كفران) അതിക്രമത്തിലും (عدوان) അതിരുകൾ ലംഘിച്ചവരായിരുന്നു. “അങ്ങനെ, നമ്മുടെ ഒമ്പത് ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ (آياتنا التسع) അവർക്ക് വന്നപ്പോൾ” – മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) അവയുമായി അവരുടെ അടുത്ത് വന്നതിലൂടെയും, അവ അവിടുത്തെ കൈകളിൽ “പ്രകാശിക്കുന്നവയായിക്കൊണ്ട് (مبصرة)” – അതായത്, തിളക്കമുള്ളതും വ്യക്തമായതുമായിക്കൊണ്ട് – പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതിലൂടെയും. “മുബ്സിറ” (مبصرة) എന്ന കർത്തൃനാമം കർമ്മനാമത്തിന് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്, അവയുടെ അമിതമായ പ്രകാശവും കാഴ്ചക്കാർക്ക് അവയുടെ വ്യക്തതയും കാരണം, അവയ്ക്ക് സ്വയം കാണാൻ കഴിയുമായിരുന്നെങ്കിൽ അവ സ്വയം കണ്ടേനെ എന്ന് സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. അവർ പറഞ്ഞു: “ഇത് വ്യക്തമായ (مبين) സിഹ്റാണ് (سحر).” അതിന്റെ സിഹ്റ് വ്യക്തമാണ്. അതായത്, [എല്ലാവർക്കും അറിയാം ഇത് സിഹ്റാണെന്ന്]. “അവർ അവയെ നിഷേധിച്ചു (جحدوا بها)” – അവ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാണെന്നത് അവർ തങ്ങളുടെ നാവുകൾ കൊണ്ട്

കളവാക്കി. “ജുഹൂദ്” (جحود) എന്നാൽ, അറിഞ്ഞതിനും ഉറപ്പായതിനും ശേഷം ധിക്കാരം കാരണം ഒരു കാര്യത്തെ നിഷേധിക്കലാണ്. ഇവിടെ, “കളവാക്കി” എന്നാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, കാരണം “അവരുടെ മനസ്സുകൾക്ക് അവയെക്കുറിച്ച് ഉറപ്പായിരുന്നു (واستيقنتها أنفسهم)” എന്ന വാക്യവുമായി വൈരുദ്ധ്യം വരാതിരിക്കാൻ വേണ്ടിയാണിത്. “വാവ്” (و) ഇവിടെ അവസ്ഥയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. “ഇസ്തിയ്ഖാൻ” (استيقان) എന്നാൽ [സംശയമില്ലാതാകുക] എന്നാണ്. അതായത്, അവരുടെ മനസ്സുകൾ – അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളും മനസ്സാക്ഷികളും – അവ അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ളതാണെന്നും സിഹ്റല്ലെന്നും ഉറപ്പായ അറിവോടെ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. അബുല്ലൈസ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞു: അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾക്ക് ഉറപ്പായത്, അവർ കണ്ട ഓരോ ദൃഷ്ടാന്തത്തിലും അവർ മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) യോട് സഹായം തേടുകയും അത് നീക്കം ചെയ്യാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ടാണ്. അവിടുന്ന് അത് നീക്കം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ, അത് അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ളതാണെന്ന് അവർക്ക് വ്യക്തമായി. “അക്രമം (ظلماً) ചെയ്തുകൊണ്ട്” – ആത്മാവിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള അക്രമം. ഇത് അവരുടെ നിഷേധത്തിനുള്ള കാരണമാണ്. “അഹങ്കാരം (علوًّا) കാണിച്ചുകൊണ്ടും” – പിന്മാറ്റവും പിശാചിന്റെ അഹങ്കാരവും. “അതിനാൽ, നോക്കൂ, എങ്ങനെയായിരുന്നു (كيف كان) കുഴപ്പക്കാരുടെ (المفسدين) പര്യവസാനം (عاقبة)!” (അതിനാൽ, നോക്കൂ, ഓ മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം, കുഴപ്പക്കാരുടെ അന്ത്യം എങ്ങനെയായിരുന്നു!). അത് ദുനിയാവിൽ മുക്കി നശിപ്പിക്കലും ആഖിറത്തിൽ കത്തിക്കലുമാണ്. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ: [ദുനിയാവിൽ വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങി നശിച്ചവരും പരലോകത്ത് തീയിൽ കത്താൻ പോകുന്നവരുമായ കുഴപ്പക്കാരുടെ അന്ത്യം]. കുഴപ്പക്കാരുടെ അവസ്ഥയും സന്തോഷകരമാണ്... കുഴപ്പക്കാരുടെ അന്ത്യം നരകമാണ്. ഇതിൽ ഖുറൈശി കാഫിരീങ്ങൾക്ക് ഒരു ഉദാഹരണമുണ്ട്. കാരണം, അവർ കുഴപ്പക്കാരും അഹങ്കാരികളുമായിരുന്നു. ഫിർഔനെ നശിപ്പിക്കാൻ കഴിവുള്ളവൻ, അവന്റെ അതേ സ്വഭാവത്തിലുള്ളവരെ

ലോകാവസാനം വരെ നശിപ്പിക്കാൻ കഴിവുള്ളവനാണ്. കാരണം, അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വം (جلال) ശത്രുക്കൾക്ക് ശാശ്വതമാണ്, അവന്റെ സൗന്ദര്യം (جمـــــــال) ഔലിയാക്കൾക്ക് നിലനിൽക്കുന്നതുപോലെ, എല്ലാ കാലഘട്ടങ്ങളിലും സമയങ്ങളിലും അത് തുടരുന്നു. അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായ ഒരാൾ മറ്റുള്ളവരുടെ അവസ്ഥയിൽ നിന്ന് പാഠം ഉൾക്കൊള്ളുകയും, നാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന അക്രമം (الظلم), അഹങ്കാരം (العلو) എന്നിവ പോലുള്ള കാരണങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കുകയും വേണം. ഇത് നഫ്സുൽ അമ്മാറയുടെ (النفس الامارة) സ്വഭാവങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്. നീതിയും (العدل) വിനയവും (التواضع) ഹൃദയത്തിന്റെ ഗുണങ്ങളിൽ പെട്ട മറ്റു കാര്യങ്ങളും കൊണ്ട് തന്റെ അവസ്ഥ നന്നാക്കണം. ഈ ആയത്തിലെ സൂചന എന്തെന്നാൽ, മധ്യസ്ഥനില്ലാതെ ദൈവിക അനുഗ്രഹം (الفيـض الإلهي) സ്വീകരിക്കാനുള്ള മനുഷ്യന്റെ കഴിവ് നശിപ്പിച്ചവരുടെ പര്യവസാനം, അവർ കന്നുകാലികളുടെയും വന്യമൃഗങ്ങളുടെയും സ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് തരംതാഴ്ത്തപ്പെടുകയും നരകത്തിലെ ഏറ്റവും താഴ്ന്ന തട്ടിൽ പിശാചുക്കളോടൊപ്പം ചേർക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യും എന്നതാണ്. അതിനാൽ, മഹത്വത്തിലേക്ക് ഉയരുന്നത് പ്രയാസകരമാണെന്നും, അധമത്വത്തിലേക്ക് താഴുന്നത് എളുപ്പമാണെന്നും നോക്കുക. കാരണം, നഫ്സും (النفـس) പ്രകൃതിയും (الطبيعـة) വായുവിലേക്ക് എറിയപ്പെട്ട കല്ല് പോലെയാണ്, അത് താഴോട്ട് പതിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഒരാൾ ആത്മീയ പോരാട്ടങ്ങളിലൂടെയും (مجاهـدات) പരിശീലനങ്ങളിലൂടെയും (ريـاضـــات) അതിനെ ശുദ്ധീകരിക്കാൻ പരിശ്രമിച്ചാൽ, അത് മഹത്വപ്പെടും.

തീർച്ചയായും ദാവൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനും സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനും നാം മഹത്തായ ജ്ഞാനം *(علمًا)* നൽകി. അപ്പോൾ അവർ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു: "തന്റെ സത്യവിശ്വാസികളായ അടിമകളിൽ ധാരാളം പേരെക്കാൾ ഞങ്ങൾക്ക് ശ്രേഷ്ഠത *(فضل)* നൽകിയ അല്ലാഹുവിനാണ് സർവ്വ സ്തുതിയും." ഈ ജ്ഞാനം കേവലം ഭൗതികമായ അറിവായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ വെളിച്ചവും, സൃഷ്ടിരഹസ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഉൾക്കാഴ്ചയും, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ആഴത്തിലുള്ള ബോധവുമായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക അനുഗ്രഹത്താലാണ് അവർക്ക് ഈ ജ്ഞാനം ലഭിച്ചത്. തങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ച ഈ മഹത്തായ അനുഗ്രഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള കൃതജ്ഞത *(شكر)* പ്രകടിപ്പിക്കാനാണ് അവർ അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിച്ചത്. അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകളിൽ ചിലർക്ക് മറ്റുള്ളവരെക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠത നൽകുന്നത് അവന്റെ അപാരമായ യുക്തിയും കാരുണ്യവുമാണ്. ഇത് പ്രവാചകന്മാരുടെ ഉന്നതമായ പദവിയെയും, അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിലേക്ക് *(توحيد)* ജനങ്ങളെ നയിക്കാനുള്ള അവരുടെ കഴിവിനെയും എടുത്തു കാണിക്കുന്നു.

ആത്മീയ പദവികളിലേക്ക് (درجات) ഉയരുന്നതിലൂടെയും അധഃപതനത്തിന്റെ കയങ്ങളിലേക്ക് (دركات) വീഴുന്നതിൽ നിന്ന് മോചനം നേടുന്നതിലൂടെയും മാത്രമേ മനുഷ്യൻ പൂർണ്ണത പ്രാപിക്കുകയുള്ളൂ. ഹാഫിസ് ഷീറാസി റഹിമഹുള്ളാഹ് പാടിയതുപോലെ: "നീ നിന്റെ ചിറകുകൾ വിടർത്തുക, തൂബാ വൃക്ഷത്തിൽ ഇരുന്ന് മധുരമായി പാടുക... നിന്നെപ്പോലൊരു പക്ഷി കൂട്ടിൽ തടവുകാരനായി കഴിയുന്നത് എത്രയോ കഷ്ടമാണ്!" തന്റെ ആത്മാവിന്റെ വൈരൂപ്യം നിലനിൽക്കെ, ശരീരത്തിന്റെ ഭംഗികൊണ്ട് മാത്രം ഒരാൾ അലംകൃതനാകുന്നത് എത്രയോ അരോചകമാണ്! അത് ഒരു പകൽ മാത്രം പൂത്തുലയുകയും പിന്നീട് ചെന്നായ്ക്കൾ കാവൽ നിൽക്കുന്ന ഒരു ശൂന്യപ്രദേശമായി മാറുകയും ചെയ്യുന്ന തോട്ടം പോലെയാണ്. ധനസമൃദ്ധി കൊണ്ടും

വീട്ടുപകരണങ്ങളുടെ ഭംഗി കൊണ്ടും ഒരാൾ ആദരിക്കപ്പെടുന്നത് ആഭരണങ്ങൾ അണിയിച്ച കാളയെപ്പോലെയാണ്. ഉന്നതമായ ലക്ഷ്യബോധം (همم عالية), സത്യത്തെ പിന്തുടരൽ (اتباع بالحق), ആത്മീയ മര്യാദകൾ (أدب), വിലക്കപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ച് നാശത്തിൽ വീഴുന്നതിൽ നിന്ന് തടയുന്ന ബുദ്ധി (عقـل) എന്നിവ കൊണ്ടാണ് മനുഷ്യന്റെ ശ്രേഷ്ഠത വെളിപ്പെടുന്നത്. അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല നമ്മെ അവന്റെ സന്മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നവരും, അവന്റെ വിശുദ്ധ ഗ്രന്ഥമനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നവരും, അവന്റെ ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടവരും, അവന്റെ പ്രതിഫലത്താൽ അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടവരും ആക്കിത്തീർക്കട്ടെ. "തീർച്ചയായും നാം ദാവൂദിനും സുലൈമാനും ജ്ഞാനം നൽകി." അതായത്, അവർ ഇരുവർക്കും നാം നൽകി. 'മിശ്കാത്തുൽ അൻവാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം കാണാം: ഒരു ഉറുമ്പ് സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം നോട് ചോദിച്ചു: "ഓ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകനേ, അങ്ങയുടെ പിതാവിന് ദാവൂദ് എന്നും അങ്ങേക്ക് സുലൈമാൻ എന്നും പേര് വരാൻ കാരണമെന്താണെന്ന് അങ്ങേക്കറിയാമോ?" അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "ഇല്ല." ഉറുമ്പ് പറഞ്ഞു: "കാരണം അങ്ങയുടെ പിതാവ് അല്ലാഹുവല്ലാത്തവരിലേക്ക് ശ്രദ്ധിക്കുകയെന്ന മുറിവിൽ നിന്ന് തന്റെ ഹൃദയത്തെ ചികിത്സിച്ചു ഭേദമാക്കി (داوى). അങ്ങനെ അദ്ദേഹം പ്രിയങ്കരനായിത്തീർന്നു. അങ്ങയോ, 'സുലൈം' (سـليم) ആണ്. അതായത്, അങ്ങയുടെ പിതാവിനോടൊപ്പം ചേരാൻ അങ്ങേക്കും സമയമായിരിക്കുന്നു." ജ്ഞാനം (علم) എന്നാൽ അവർക്ക് അനുയോജ്യമായ ശരീഅത്തുകൾ (شرائـع), വിധികൾ (أحكام) എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവാണ്. കൂടാതെ ഓരോരുത്തർക്കും പ്രത്യേകമായി നൽകപ്പെട്ട യുദ്ധക്കുപ്പായ നിർമ്മാണം (صنعة لبوس), പർവ്വതങ്ങളുടെ തസ്ബീഹ് കീർത്തനം (تسبيح الجبال), പക്ഷികളുടെയും മൃഗങ്ങളുടെയും സംസാരം (منطق الطير والدواب) തുടങ്ങിയവയും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു തആലാ ഏഴു വ്യക്തികൾക്ക് ഏഴു കാര്യങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചു നൽകി: 1. ആദമിന് വസ്തുക്കളുടെ നാമങ്ങൾ (أسماء الأشياء) പഠിപ്പിച്ചു.

അത് മലക്കുകളുടെ സുജൂദും അഭിവാദ്യവും (السجود والتحية) ലഭിക്കാൻ കാരണമായി. 2. ഖിളറിന് ഹൃദയജ്ഞാനം (علم الفراسة) പഠിപ്പിച്ചു. അത് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം, യൂശഅ് അലൈഹിസ്സലാം എന്നിവരെപ്പോലെയുള്ള ശിഷ്യന്മാരെ ലഭിക്കാൻ കാരണമായി. 3. യൂസുഫിന് സ്വപ്നവ്യാഖ്യാനം (تعبير) പഠിപ്പിച്ചു. അത് അദ്ദേഹത്തിന് കുടുംബത്തെയും ഭരണാധികാരത്തെയും തിരികെ ലഭിക്കാൻ കാരണമായി. 4. ദാവൂദിന് അങ്കിയുടെ നിർമ്മാണം (صنعة الدروع) പഠിപ്പിച്ചു. അത് അദ്ദേഹത്തിന് നേതൃത്വവും ഉന്നത പദവിയും ലഭിക്കാൻ കാരണമായി. 5. സുലൈമാന് പക്ഷികളുടെ ഭാഷ (منطق الطير) പഠിപ്പിച്ചു. അത് ബിൽഖീസിനെ കണ്ടെത്താൻ കാരണമായി. 6. ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം ന് വേദഗ്രന്ഥവും ജ്ഞാനവും തൗറാത്തും ഇൻജീലും പഠിപ്പിച്ചു. അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവിനെതിരെയുള്ള ദുരാരോപണങ്ങൾ നീങ്ങാൻ കാരണമായി. 7. മുഹമ്മദ് സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങൾക്ക് ശരീഅത്തും തൗഹീദും പഠിപ്പിച്ചു. അത് ഉമ്മത്തിന് ശഫാഅത്ത് (ശിപാർശ) ലഭിക്കാൻ കാരണമായി. ഇമാം മാവർദി റഹിമഹുള്ളാഹ് പ്രസ്താവിക്കുന്നു: ഇവിടെ ജ്ഞാനം എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് രസായനവിദ്യ (علم الكيمياء) ആണ്. കാരണം അത് പ്രവാചകന്മാരുടെയും മുർസലുകളുടെയും ആരിഫീങ്ങളായ ഔലിയാക്കളുടെയും വിജ്ഞാനങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്. ഹദ്റത്ത് മൗലാനാ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹുൽ അഅ്ലാ പാടിയതുപോലെ: "ഔലിയാക്കളുടെ ഉന്നതമായ അത്ഭുതങ്ങളിൽ (കറാമത്തുകളിൽ) ആദ്യത്തേത് കവിതയും അവസാനത്തേത് കീമിയയുമാണ് (രസായനവിദ്യ)." യഥാർത്ഥത്തിൽ, യഥാർത്ഥ രസായനവിദ്യ എന്നാൽ ഉള്ളതുകൊണ്ട് തൃപ്തിപ്പെടലും (القناعة بالموجود) ഇല്ലാത്തതിലേക്ക് കണ്ണെറിയാതിരിക്കലുമാണ് (ترك التشوف الى المفقود). കവി പാടുന്നു: "മറ്റൊരു വിദ്യയിലും കണ്ടെത്താനാകാത്ത ഒരു രസായനവിദ്യ ഞാൻ നിനക്ക് പഠിപ്പിച്ചു തരാം; നീ പോയി തൃപ്തി (ഖനാഅത്ത്) ശീലിക്കുക, കാരണം ഈ ലോകത്ത് തൃപ്തിയേക്കാൾ വലിയൊരു രസായനവിദ്യയില്ല." 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: "ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാം ബനൂ ഇസ്രായീലിലെ പ്രവാചകന്മാരിൽ പെട്ടയാളായിരുന്നു. യഅ്ഖൂബ്

അലൈഹിസ്സലാം ന്റെ മകൻ യഹൂദയുടെ പരമ്പരയിലായിരുന്നു അദ്ദേഹം. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ന് 179 വർഷങ്ങൾക്ക് ശേഷമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലഘട്ടം. ത്വാലൂത്തിന്റെ ഭരണത്തിന് ശേഷമാണ് അദ്ദേഹം അധികാരം ഏറ്റെടുത്തത്. ബനൂ ഇസ്രായീല്യർ മുഴുവൻ അദ്ദേഹത്തെ അനുസരിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണം സുസ്ഥിരമാവുകയും ചെയ്തു. ഇതാണ് അല്ലാഹു തആലാ 'നാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണം ശക്തമാക്കി' (وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ) എന്ന് അരുളിച്ചെയ്തത്. ഓരോ രാത്രിയിലും ബനൂ ഇസ്രായീലിലെ പ്രമുഖരായ മുപ്പതിനായിരം പുരുഷന്മാർ അദ്ദേഹത്തിന് കാവൽ നിന്നിരുന്നു. ഭരണത്തോടൊപ്പം ജ്ഞാനവും പ്രവാചകത്വവും അദ്ദേഹത്തിന് നൽകപ്പെട്ടിരുന്നു. അല്ലാഹു തആലാ അരുളിച്ചെയ്തു: 'നാം ദാവൂദിനും സുലൈമാനും ജ്ഞാനം നൽകി.' അവർ വിധികൾ കൽപ്പിച്ചതും പ്രവർത്തിച്ചതും തൗറാത്തിലെ നിയമങ്ങൾ അനുസരിച്ചായിരുന്നു. കാരണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വേദഗ്രന്ഥമായ സബൂർ മുഴുവൻ സൽബുദ്ധ്യുപദേശങ്ങൾ (موعظة) മാത്രമായിരുന്നു; അതിൽ കൽപ്പനകളോ നിരോധനങ്ങളോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല." ഇമാം ഇബ്നു അത്വാഅ് ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പ്രസ്താവിക്കുന്നു: ജ്ഞാനം (علم) എന്നാൽ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനവും (علماً بربه) സ്വന്തത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനവുമാണ് (علماً بنفسه). അവർക്ക് അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനം സ്വന്തത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനമാണെന്നും, സ്വന്തത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനം അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള യഥാർത്ഥ ജ്ഞാനമാണെന്നും അദ്ദേഹം സ്ഥിരീകരിച്ചു. അതുകൊണ്ടാണ് അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ അലി ബിൻ അബീത്വാലിബ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞത്: "ആര് സ്വന്തത്തെ അറിഞ്ഞുവോ, അവൻ തന്റെ രക്ഷിതാവിനെ അറിഞ്ഞു."

നിന്റെ സ്വന്തം ആത്മാവ് (നഫ്സ് - نفس) അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തിന് ഏറ്റവും വലിയ തെളിവാണ്. നിന്റെ ആത്മാവിനെ നീ അറിഞ്ഞാൽ, അത് ഒരു സൃഷ്ടിയാണെന്നും അല്ലാഹു അതിന്റെ സ്രഷ്ടാവാണെന്നും നിനക്ക് ബോധ്യപ്പെടും. അറിവ് രണ്ട് വിധമാണ്: ഒന്ന്, ശരീഅത്തിന്റെ പ്രമാണങ്ങളിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന 'ഇൽമുൽ ബയാൻ' (علم البيان). രണ്ട്, അദൃശ്യമായ വെളിപാടുകളിലൂടെ

(കശ്ഫ് - كشف) ലഭിക്കുന്ന 'ഇൽമുൽ ഇയാൻ' (علم العيان). നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയ 'പണ്ഡിതരോട് ചോദിക്കുക, ജ്ഞാനികളുമായി ഇടപഴകുക, മഹാന്മാരോടൊപ്പം ഇരിക്കുക' എന്ന വചനത്തിന്റെ സാരം ഇതാണ്: ഫിഖ്ഹ് പോലുള്ള വിഷയങ്ങളിൽ പണ്ഡിതരോട് ചോദിക്കുക, ഇൽമുൽ ഇയാൻ ഉള്ളവരുമായി ഇടപഴകുക, ഇൽമുൽ ബയാനും ഇൽമുൽ മുകാശഫയും (علم المكاشفة) ഉള്ള മഹാന്മാരോടൊപ്പം ഇരിക്കുക. അവരോടൊപ്പം ഇരിക്കുന്നത് ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും വലിയ ഗുണങ്ങൾ നൽകുന്നു. ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാം എന്ന ആത്മാവും സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം എന്ന ഹൃദയവും തങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ച അറിവിനെ ഓർത്ത് അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിച്ചു. അറിവാണ് ഏറ്റവും വലിയ അനുഗ്രഹം എന്ന് അവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അറിവുള്ളവർ അഹങ്കരിക്കരുത്, കാരണം തങ്ങളേക്കാൾ വലിയ പണ്ഡിതന്മാർ വേറെയുമുണ്ട്. ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറഞ്ഞതുപോലെ, 'എല്ലാ മനുഷ്യരും ഉമറിനേക്കാൾ വലിയ പണ്ഡിതന്മാരാണ്'. അറിവില്ലാത്ത ആരാധന, ചക്കിന് ചുറ്റും കറങ്ങുന്ന കഴുതയെപ്പോലെയാണ്; അത് ഒരിടത്തും എത്തുന്നില്ല. ഹൃദയത്തിന് അറിവും ചിന്തയും ഭക്ഷണമാണ്; അത് ലഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഹൃദയം മരിക്കും. അമിതമായ ഭൗതിക ഭക്ഷണം ആത്മീയ ഭക്ഷണത്തെ തടയുന്നു എന്ന് ശൈഖ് സഅ്ദി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം ദാവൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ പിൻഗാമിയായിത്തീർന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ പക്ഷികളുടെ ഭാഷയും പ്രകൃതിയിലെ സകല ജീവജാലങ്ങളുടെയും ആശയവിനിമയ രീതികളും അദ്ദേഹത്തിന് അറിവ് ***(علم)*** നൽകപ്പെട്ടു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ വ്യക്തമായ ഔദാര്യമാണ്. ഒരിക്കൽ, ജിന്നുകൾ, മനുഷ്യർ, പക്ഷികൾ എന്നിവരടങ്ങുന്ന തന്റെ സൈന്യത്തെ അദ്ദേഹം ഒരുമിച്ചുകൂട്ടി. അവർ അച്ചടക്കത്തോടെ അണിനിരന്നു. അവർ ഉറുമ്പുകളുടെ താഴ്വരയിലെത്തിയപ്പോൾ, ഒരു ഉറുമ്പ് തന്റെ കൂട്ടത്തോട് പറഞ്ഞു: 'ഉറുമ്പുകളേ, നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ മാളങ്ങളിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുക, സുലൈമാനും സൈന്യവും അറിയാതെ നിങ്ങളെ ചവിട്ടിമെതിക്കാതിരിക്കാൻ.' ഈ വാക്കുകൾ കേട്ട സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം പുഞ്ചിരിച്ചു. ആ ഉറുമ്പിന്റെ വാക്കുകളിലെ കൃത്യതയും കരുതലും അദ്ദേഹത്തെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം അല്ലാഹുവിനോട് നന്ദി പ്രകടിപ്പിച്ചു: 'എന്റെ നാഥാ, എനിക്കും എന്റെ മാതാപിതാക്കൾക്കും നീ നൽകിയ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക് നന്ദി കാണിക്കാനും, നീ തൃപ്തിപ്പെടുന്ന സൽപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യാനും എനിക്ക് പ്രചോദനം നൽകേണമേ.' തുടർന്ന് അദ്ദേഹം പക്ഷികളെ പരിശോധിച്ചു. അപ്പോൾ ഹുദ്ഹുദ് എന്ന പക്ഷിയെ കാണാനില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'എന്തുകൊണ്ടാണ് ഹുദ്ഹുദിനെ ഞാൻ കാണാത്തത്? അതോ അവൻ അസാന്നിധ്യത്തിലാണോ?'

നിന്റെ ഉള്ളം ആഹാരത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞു കിടക്കട്ടെ, എങ്കിൽ മാത്രമേ നിനക്ക് അതിൽ പ്രകാശവും ജ്ഞാനവും (معرفة) ദർശിക്കാൻ സാധിക്കൂ. ആഹാരം കൊണ്ട് വയറു നിറഞ്ഞാൽ പിന്നെ ഉൾക്കാഴ്ച ലഭിക്കില്ല. അഹങ്കാരവും (كبر) ഗർവും (عجب) ഹൃദയത്തിന്റെ പ്രകാശത്തെയും വിശുദ്ധിയെയും തടയുന്നു. ഒരു വ്യക്തി തന്റെ ബാഹ്യജീവിതത്തെ ശരീഅത്ത് (شريعة) കൊണ്ടും ആന്തരിക ജീവിതത്തെ ത്വരീഖത്ത് (طريقة) കൊണ്ടും

സംസ്കരിച്ചാൽ, അമ്പിയാക്കൾക്കും ഔലിയാക്കൾക്കും ലഭിച്ച ജ്ഞാനപ്രവാഹത്തിന് അവൻ പാത്രമായിത്തീരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെയും ഔദാര്യങ്ങളെയും ഓർത്ത് നാം അവനെ സ്തുതിക്കുന്നു. 'സുലൈമാൻ ദാവൂദിന്റെ അനന്തരാവകാശിയായി' (وَرِثَ سُلَيْمَانُ داوُدَ) എന്ന ഖുർആനിക വചനത്തിന്റെ അർത്ഥം, പിതാവിന്റെ മരണശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിജ്ഞാനവും പ്രവാചകത്വവും ഭരണവും സുലൈമാൻ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) യിലേക്ക് എത്തിച്ചേർന്നു എന്നാണ്. പ്രവാചകന്മാർ അനന്തരാവകാശമായി സ്വീകരിക്കുന്നത് ഭൗതിക സമ്പത്തല്ല, മറിച്ച് ആത്മീയ പൂർണ്ണതകളാണ്. നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അലി (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) വിനോട് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്: 'നീ എന്റെ സഹോദരനും എന്റെ അനന്തരാവകാശിയുമാണ്.' അവിടുന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചത് പ്രവാചകന്മാർക്ക് ലഭിച്ച അല്ലാഹുവിന്റെ ഗ്രന്ഥവും സുന്നത്തുമാണ്. ആത്മീയ പാതയിലെ സത്യസന്ധനായ ഒരു ശിഷ്യൻ തന്റെ ശൈഖിൽ നിന്ന് ആത്മജ്ഞാനങ്ങൾ (علوم الحقـــائق) അനന്തരാവകാശമായി സ്വീകരിക്കുന്നു. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഹൃദയം (قلـــب) എന്നത് ആത്മാവിന്റെ (روح) അനന്തരാവകാശിയാണ് എന്നാണ്. എല്ലാ ദൈവിക വെളിപാടുകളും ആത്മാവിലൂടെ കടന്ന് ഹൃദയത്തിൽ എത്തിച്ചേരുന്നു. ഹൃദയത്തിന്റെ സവിശേഷതകൾ അത് സ്വീകരിക്കുകയും അതിന്റെ ദൃഢത കൊണ്ട് അത് സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ഹൃദയത്തിന് ആത്മാവിനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠത കൈവന്നത്. നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) വാബിസ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) വിനോട് 'നിന്റെ ഹൃദയത്തോട് വിധി ചോദിക്കുക' എന്ന് അരുളിയതും ഇതുകൊണ്ടാണ്.

ബനൂ ഇസ്രായീൽ സമൂഹം സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ശ്രേഷ്ഠതയും പൂർണ്ണതയും അംഗീകരിക്കുകയും, ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ രാജാധികാരം അദ്ദേഹത്തിന് കൈമാറുകയും ചെയ്തു. പിറ്റേദിവസം ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാം വഫാത്താവുകയും സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം സിംഹാസനസ്ഥനാവുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ പ്രകീർത്തിച്ചുകൊണ്ടും, തനിക്ക് ലഭിച്ച

അത്ഭുതകരമായ സിദ്ധികളെ (معجـــــزات) ജനങ്ങൾക്ക് വിവരിച്ചുകൊടുത്ത് അവരെ സത്യവിശ്വാസത്തിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ഹേ ജനങ്ങളേ, പക്ഷികളുടെ ഭാഷ (منطق الطير) ഞങ്ങൾക്ക് പഠിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.' ഇത് അഹങ്കാരത്താലല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹം വെളിപ്പെടുത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ്. ഇമാം ബഖ്ലി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: അല്ലാഹു ഒരാൾക്ക് ഉന്നതമായ പദവി നൽകിയാൽ, വിശ്വാസികളുടെ ഈമാൻ വർദ്ധിപ്പിക്കാനും നിഷേധികളോട് തെളിവ് സ്ഥാപിക്കാനും വേണ്ടി തനിക്ക് ലഭിച്ച അനുഗ്രഹങ്ങളെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കുന്നത് അനുവദനീയമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തെക്കുറിച്ച് നീ സംസാരിക്കുക.' ഇവിടെ 'ഞങ്ങൾക്ക് പഠിപ്പിക്കപ്പെട്ടു' എന്ന് പ്രയോഗിച്ചത് രാജാക്കന്മാരുടെ ശൈലിയാണ്, അഹങ്കാരമല്ല. പക്ഷികളുടെ ശബ്ദത്തെ 'മന്തിഖ്' (സംസാരം) എന്ന് വിളിച്ചത് സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിന് അത് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞതുകൊണ്ടാണ്. യഥാർത്ഥത്തിൽ, ഒരാൾക്ക് ഒരു വസ്തുവിന്റെ അർത്ഥം ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ, ആ വസ്തു അയാൾക്ക് മുന്നിൽ സംസാരിക്കുന്നതായി കണക്കാക്കാം. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം പക്ഷികളുടെ ഭാഷ മാത്രമല്ല, എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളുടെയും ശബ്ദങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. എങ്കിലും പക്ഷികളുടെ ശ്രേഷ്ഠത പരിഗണിച്ച് അവയെ പ്രത്യേകം എടുത്തുപറഞ്ഞു. ചില പക്ഷികൾ വ്യക്തമായ ഭാഷയിൽ സംസാരിക്കാറുണ്ട്. ഒരു കാക്ക 'അല്ലാഹു ഹഖ്' (അല്ലാഹു സത്യമാണ്) എന്ന് പറയുന്നത് കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഒരു വ്യക്തിയുടെ തത്ത 'മർഹബൻ യാ ശൈഖ് അൽ ബക്രി' എന്ന് അഭിവാദ്യം ചെയ്ത സംഭവം പ്രസിദ്ധമാണ്. അല്ലാഹുവിനോട് ആത്മാർത്ഥമായി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നവർക്ക് അവൻ സഹായം നൽകുമെന്നതിന് ഈ സംഭവങ്ങൾ സാക്ഷ്യമാണ്.

ഹയാത്തുൽ ഹയവാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയതനുസരിച്ച്, അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ ഉമർ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) വിന്റെ കാലത്ത് ഒരു അടിമസ്ത്രീയെ ആയിരം ദിർഹമിന് വാങ്ങിയ സംഭവം വിവരിക്കുന്നു. ഇമാം ദമീരി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'അബൂ സുറൈഖ്' എന്നത് 'ഖുനഖ്' എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഒരു പക്ഷിയാണ്. പ്രാവുകളോളം വലിപ്പമുള്ള ഇവ മനുഷ്യരോട് ഇണങ്ങുന്നവയും കാര്യങ്ങൾ പെട്ടെന്ന്

ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിവുള്ളവയുമാണ്. സുലൈമാൻ (അലൈഹിസ്സലാം) ഒരു മരത്തിൽ പാടുകയും തലയും വാലും ചലിപ്പിച്ച് നൃത്തം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു ബൾബുൾ പക്ഷിയെ കണ്ടപ്പോൾ, അത് എന്താണ് പറയുന്നതെന്ന് അറിയാമോ എന്ന് അനുചരന്മാരോട് ചോദിച്ചു. അവർ 'അല്ലാഹുവിനും അവന്റെ പ്രവാചകനുമാണ് കൂടുതൽ അറിയുക' എന്ന് മറുപടി നൽകി. അപ്പോൾ അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'അതൊരു പകുതി ഈത്തപ്പഴം കഴിച്ചാൽ പിന്നെ ഈ ലോകം നശിച്ചാലും എനിക്കെന്ത് എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് പാടുന്നത്.' മറ്റൊരു പക്ഷിയായ 'ഫാഖിത്ത' (പ്രാവിനത്തിൽപ്പെട്ടത്) കരയുന്നത്, 'ഈ സൃഷ്ടികൾ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടാതിരുന്നെങ്കിൽ എത്ര നന്നായിരുന്നു' എന്ന് വിലപിച്ചുകൊണ്ടാണ്. മയിൽ കരയുന്നത് 'നീ മറ്റുള്ളവരോട് എങ്ങനെ പെരുമാറുന്നുവോ, അതുപോലെ നിനക്കും തിരികെ ലഭിക്കും' എന്ന് ഓർമ്മിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ്. ഹുദ്ഹുദ് പക്ഷി പാപികളോട് അല്ലാഹുവിനോട് പാപമോചനം (استغفار) തേടാൻ ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നു. നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) കൊല്ലാൻ വിലക്കിയ 'സുറദ്' എന്ന പക്ഷി, ഇരകളെ ആകർഷിക്കാൻ അവയുടെ ശബ്ദത്തിൽ അനുകരിച്ച് പാടുകയും, അടുത്തെത്തുമ്പോൾ അവയെ പിടികൂടുകയും ചെയ്യുന്നു. 'ഖുത്വാ' എന്ന പക്ഷി മൗനം പാലിക്കുന്നവനാണ് വിജയം എന്ന് ഉദ്ഘോഷിക്കുന്നു. 'ഖുത്വാഫ്' (അബാബീൽ പക്ഷി) നന്മ ചെയ്താൽ അത് നിങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുമെന്ന് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ഈ പക്ഷി മനുഷ്യരോട് അടുക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതിനാൽ 'സ്വർഗ്ഗത്തിലെ പക്ഷി' എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്നു. കോഴികൾ പുലർച്ചെ അശ്രദ്ധരായ മനുഷ്യരോട് അല്ലാഹുവിനെ ഓർക്കാൻ ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ, പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ ചരാചരങ്ങളും അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തെ വാഴ്ത്തുകയും മനുഷ്യർക്ക് പാഠങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിവരിക്കുന്നു: സയ്യിദുനാ സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിന് ഒരു വെളുത്ത കോഴിയുണ്ടായിരുന്നു. ഹദീസിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്: 'വെളുത്ത കോഴി എന്റെ സുഹൃത്തും എന്റെ സുഹൃത്തിന്റെ സുഹൃത്തുമാണ്, എന്റെ ശത്രുവിന്റെ ശത്രുവുമാണ്'. മലക്കുകളെ കാണുമ്പോൾ കോഴി കൂവുന്നു, പിശാചിനെ കാണുമ്പോൾ കഴുത അലറുന്നു. കഴുകൻ (نسر) മനുഷ്യനോട് പറയുന്നു: 'ഓ മനുഷ്യപുത്രാ, നിനക്ക് ഇഷ്ടമുള്ളത്ര കാലം

ജീവിക്കുക, നിന്റെ അന്ത്യം മരണമാണ്'. കഴുകന് ദീർഘായുസ്സ് ലഭിച്ചതിനാലാണ് ഈ ഉപദേശം. അത് ആയിരം വർഷം ജീവിക്കുമെന്നും, പക്ഷികളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും വേഗത്തിൽ പറക്കുന്നതും ശക്തമായ ചിറകുകളുള്ളതുമാണെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. ഒരു ദിവസം കൊണ്ട് കിഴക്കു മുതൽ പടിഞ്ഞാറു വരെ പറക്കാൻ അതിന് സാധിക്കും. പക്ഷികളിലെ വേട്ടമൃഗങ്ങളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും വലിയ ശരീരമുള്ളതും കഴുകനാണ്. മറ്റൊരു പക്ഷിയായ ഉഖാബ് (عقـــاب) മനുഷ്യരിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു. തവളകൾ സമുദ്രത്തിന്റെ ആഴങ്ങളിൽ നിന്ന് 'പരിശുദ്ധനായ എന്റെ രക്ഷിതാവിനെ ഞാൻ വാഴ്ത്തുന്നു' (سبحان ربي القـدوس) എന്ന് ഉരുവിടുന്നു. ഒരു സംഭവം ഇങ്ങനെയാണ്: ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാം ഒരിക്കൽ വിചാരിച്ചു, തന്നെപ്പോലെ അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുന്ന മറ്റാരുമില്ലെന്ന്. അപ്പോൾ അല്ലാഹു ഒരു മലക്കിനെ അയച്ചു. മലക്ക് ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാമിനോട് തവളകളുടെ ശബ്ദം ശ്രദ്ധിക്കാൻ പറഞ്ഞു. അവ 'നിന്റെ അറിവിന്റെ അന്ത്യം വരെ നിന്നെ ഞാൻ സ്തുതിക്കുന്നു' എന്ന് പറയുന്നത് കേട്ടപ്പോൾ, ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാം അത്ഭുതപ്പെട്ടു. അനസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം: തവളകളെ കൊല്ലരുത്, ഇബ്രാഹിം അലൈഹിസ്സലാമിനെ തീയിലിട്ടപ്പോൾ അവ തങ്ങളുടെ വായിൽ വെള്ളം നിറച്ച് തീ അണയ്ക്കാൻ ശ്രമിച്ചിരുന്നു. ഉറുമ്പ്, തേനീച്ച, തവള, സുറദ്, ഹുദ്ഹുദ് എന്നീ അഞ്ച് ജീവികളെ കൊല്ലരുതെന്ന് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വിലക്കിയിട്ടുണ്ട്. വുർശാൻ പക്ഷി പറയുന്നു: 'മരണത്തിനായി ജനിക്കുക, നാശത്തിനായി കെട്ടിപ്പടുക്കുക'. വുർശാൻ പക്ഷി തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങളോട് വലിയ വാത്സല്യമുള്ളതാണ്. ദർറാജ് പക്ഷി പറയുന്നു: 'പരമകാരുണികൻ അർശിൽ ആരോഹണം ചെയ്തു'. കുംബർ പക്ഷി പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവേ, മുഹമ്മദ് നബിയോടും കുടുംബത്തോടും വിദ്വേഷമുള്ളവരെ ശപിക്കേണമേ'. കഴുത പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവേ, നികുതി പിരിക്കുന്നവരെ ശപിക്കേണമേ'. കുതിര യുദ്ധക്കളത്തിൽ പറയുന്നു: 'മലക്കുകളുടെയും റൂഹിന്റെയും രക്ഷിതാവായ അല്ലാഹു പരിശുദ്ധനാണ്'. സറസൂർ പക്ഷി പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവേ, ദിവസേനയുള്ള ഭക്ഷണം എനിക്ക് നൽകേണമേ'. നമ്മുടെ ശൈഖ് ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'പക്ഷികളുടെ ഭാഷയിൽ അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുന്ന വരികളാണിവ'. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'മൂങ്ങയെക്കാൾ

മനുഷ്യരോട് ഉപദേശവും കരുണയുമുള്ള പക്ഷികളില്ല'. അത് പറയുന്നു: 'ലോകത്ത് സുഖഭോഗങ്ങളിൽ മുഴുകിയവർ എവിടെ? മരണത്തെ മുന്നിൽ കാണുന്ന മനുഷ്യരേ, നിങ്ങൾ എന്തിനു ഉറങ്ങുന്നു? യാത്രയ്ക്കായി തയ്യാറെടുക്കുക'. അറാഇസുൽ ബയാനിൽ പറയുന്നു: പക്ഷികളുടെയും മൃഗങ്ങളുടെയും ശബ്ദങ്ങളും പ്രപഞ്ചത്തിലെ ചലനങ്ങളും അല്ലാഹു അമ്പിയാക്കൾക്കും ഔലിയാക്കൾക്കും നൽകുന്ന സന്ദേശങ്ങളാണ്.

[سورة النمل (27) : آية 17]

സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം അവർകൾക്ക് വേണ്ടി ജിന്നുകളും മനുഷ്യരും പക്ഷികളും അടങ്ങുന്ന സൈന്യങ്ങളെ അണിനിരത്തി. അവർ അച്ചടക്കത്തോടെയും ക്രമത്തോടെയും അണിനിരന്നു നിൽക്കുകയായിരുന്നു. ഈ ആയത്ത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്താൽ പ്രപഞ്ചത്തിലെ സകല ചരാചരങ്ങളും അവിടുത്തെ അധീനതയിലായിരുന്നു എന്നാണ്. ഇവിടെ 'ജിന്നുകൾ' *(جن)* എന്നത് അദൃശ്യശക്തികളെയും, 'മനുഷ്യർ' *(إنس)* എന്നത് ഭൗതിക ലോകത്തെയും, 'പക്ഷികൾ' *(طير)* എന്നത് ആത്മീയമായ ഉന്നതി പ്രാപിച്ചവരെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ സൈന്യത്തിന്റെ അച്ചടക്കം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ഒരു മുഅ്മിൻ തന്റെ ആത്മീയ യാത്രയിൽ തന്റെ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെയും ചിന്തകളെയും അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ക്രമപ്പെടുത്തണം എന്നതിലേക്കാണ്.

ജ്ഞാനികൾ (അൽ-ആരിഫീൻ) തങ്ങളുടെ ആത്മീയ അവസ്ഥകളിലൂടെയും സ്ഥാനങ്ങളിലൂടെയും (മഖാമാത്ത്) ഇതിനെ മനസ്സിലാക്കുന്നു. പ്രവാചകന്മാരും ദൂതന്മാരും (അലൈഹിസ്സലാമു അജ്മഈൻ) പക്ഷികളുടെ ഭാഷയും അതിന്റെ അർത്ഥങ്ങളും കൃത്യമായി അറിയുന്നു. എന്നാൽ ഔലിയാക്കൾക്ക് അവയുടെ ഭാഷ നേരിട്ട് അറിയുകയല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹു അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്ന പ്രചോദനത്തിലൂടെ (ഇൽഹാം) ആ ശബ്ദങ്ങളിൽ നിന്ന് തങ്ങളുടെ അവസ്ഥയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ അവർ ഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇതിലെ സൂചന ഇതാണ്: ശരീരങ്ങളിലെ ആത്മാക്കൾ എന്ന പക്ഷികൾ സത്യത്തെ സത്യത്തിൽ നിന്ന് തന്നെ ഉച്ചരിക്കുന്നു. അവയുടെ സംസാരം പ്രകാശത്തിന്റെ ഭാഷയിൽ

(ലുഗത്തുൽ അൻവാർ) രഹസ്യങ്ങളെയും സൂചനകളെയും വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. സത്യസന്ധമായ ഉൾക്കാഴ്ചയുള്ള (ഫിറാസ) ഹൃദയവും ബുദ്ധിയും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ ഇത് കേൾക്കാൻ സാധിക്കൂ. അബൂ ഉസ്മാൻ അൽ-മഗ്രിബി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറഞ്ഞു: 'തന്റെ എല്ലാ അവസ്ഥകളിലും അല്ലാഹുവിനോട് സത്യസന്ധത പുലർത്തുന്നവന്, അല്ലാഹു അവന് എല്ലാ കാര്യങ്ങളും മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കുന്നു.' സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് ലഭിച്ച അനുഗ്രഹങ്ങളെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നമുക്ക് എല്ലാ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നും നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.' ഇതിനർത്ഥം അവിടുത്തേക്ക് നൽകപ്പെട്ടവയുടെ ബാഹുല്യമാണ്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ വ്യക്തമായ ഔദാര്യവും (ഫള്ൽ) ഉപകാരവുമാണ്. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് ദാവൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് നൽകിയതിനേക്കാൾ അധികമായി ജിന്നുകളെയും കാറ്റിനെയും മെരുക്കാനും പക്ഷികളുടെ ഭാഷ മനസ്സിലാക്കാനും സാധിച്ചു. അവിടുത്തെ ഭരണകാലത്ത് അത്ഭുതകരമായ നിർമ്മിതികൾ ഉണ്ടായി. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് രാജ്യം ലഭിച്ചപ്പോൾ എല്ലാ മൃഗങ്ങളും വന്ന് അഭിനന്ദിച്ചു, എന്നാൽ ഉറുമ്പ് മാത്രം വന്ന് അനുശോചനം അറിയിച്ചു. അല്ലാഹു ഒരു അടിമയെ സ്നേഹിച്ചാൽ അവനിൽ നിന്ന് ദുനിയാവിനെ അകറ്റുമെന്നും ആഖിറത്തെ പ്രിയങ്കരമാക്കുമെന്നും ഉറുമ്പ് പറഞ്ഞു. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം വലിയൊരു ഉത്തരവാദിത്തത്തിൽ മുഴുകിയിരിക്കുകയാണ്, അതിന്റെ അന്ത്യം എന്താണെന്ന് അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ അറിയില്ല, അതിനാൽ അഭിനന്ദനത്തേക്കാൾ അനുശോചനമാണ് അവിടുത്തേക്ക് യോജിച്ചത് എന്ന് ഉറുമ്പ് കരുതി. സുൽത്താൻ എന്നാൽ ഭൂമിയിലെ അല്ലാഹുവിന്റെ നിഴലാണ്; അവൻ നന്മ ചെയ്താൽ അവന് പ്രതിഫലമുണ്ട്, നിങ്ങൾ നന്ദി കാണിക്കണം. അവൻ തിന്മ ചെയ്താൽ അവന് പാപമുണ്ട്, നിങ്ങൾ ക്ഷമിക്കണം. സൈന്യങ്ങളെ ഒരുമിച്ച് കൂട്ടുക (ഹശ്ർ) എന്നത് ഒരു സംഘത്തെ അവരുടെ സ്ഥാനത്ത് നിന്ന് യുദ്ധത്തിനോ മറ്റോ വേണ്ടി പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

ഖുർആനിലെ 'ജുൻദ്' (جند) എന്ന പദം സൈന്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. കടുപ്പമുള്ള ഭൂപ്രദേശത്തെ 'ജുൻദ്' എന്ന് വിളിക്കാറുണ്ട്, അതിൽ നിന്നാണ് ഈ പദം ഉത്ഭവിച്ചത്. അല്ലാഹുവിന്റെ സൈന്യങ്ങൾ (جنود ربك) എത്രയാണെന്ന്

അവനല്ലാതെ ആർക്കും അറിയില്ല. നംറൂദിനെതിരെ കൊതുകുകളും, അസ്ഹാബുൽ ഫീലിനെതിരെ അബാബീൽ പക്ഷികളും, സയ്യിദുനാ റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയ്ക്ക് വേണ്ടി ചിലന്തിയും പ്രാവുമെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ സൈന്യങ്ങളായിരുന്നു. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സൈന്യത്തെ അണിനിരത്തിയപ്പോൾ ജിന്നുകൾ, മനുഷ്യർ, പക്ഷികൾ എന്നിവരെ അതത് വിഭാഗങ്ങളുടെ തലവന്മാരുടെ കീഴിൽ അണിനിരത്തി. 'ഫഹും യൂസഊൻ' (فَهُمْ يُوزَعُونَ) എന്നതിനർത്ഥം അവർ ചിതറിപ്പോകാതിരിക്കാൻ തടഞ്ഞുനിർത്തപ്പെട്ടു എന്നാണ്. ഒരു വലിയ സൈന്യം യാത്ര ചെയ്യുമ്പോൾ മുൻനിരക്കാർ പിൻനിരക്കാരെ കാത്തുനിൽക്കുന്നതുപോലെ, സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സൈന്യവും അച്ചടക്കത്തോടെയാണ് സഞ്ചരിച്ചിരുന്നത്. ആത്മീയമായി ഇതിനർത്ഥം, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾ എണ്ണത്തിൽ എത്ര അധികമായാലും അവർ അശ്രദ്ധരല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ നിശ്ചയപ്രകാരം കൃത്യമായ അച്ചടക്കത്തോടെ വർത്തിക്കുന്നവരാണ് എന്നാണ്. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സൈന്യം നൂറ് ഫർസഖ് നീളത്തിൽ വ്യാപിച്ചു കിടന്നിരുന്നു. ജിന്നുകളും മനുഷ്യരും പക്ഷികളും മൃഗങ്ങളും അതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. കാറ്റ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിംഹാസനത്തെയും സൈന്യത്തെയും വഹിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു മാസത്തെ ദൂരം സഞ്ചരിക്കുമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഒരു കർഷകൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ രാജകീയ പ്രതാപം കണ്ട് അത്ഭുതപ്പെട്ടപ്പോൾ, സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം താഴെയിറങ്ങി വന്ന് ആ കർഷകനോട് സംസാരിച്ചു. അല്ലാഹു നൽകിയ ഈ വലിയ അധികാരം അഹങ്കാരത്തിനുള്ളതല്ല, മറിച്ച് വിനയത്തോടെയുള്ള സേവനത്തിനാണെന്ന് അദ്ദേഹം പഠിപ്പിച്ചു.

[سورة النمل (27) : آية 18]

അങ്ങനെ അവർ ഉറുമ്പുകളുടെ താഴ്വരയിലെത്തിയപ്പോൾ, ഒരു ഉറുമ്പ് പറഞ്ഞു: 'ഉറുമ്പുകളേ, നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ വാസസ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുക; സുലൈമാൻ നബിയും (അലൈഹിസ്സലാം) അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൈന്യവും അറിയാതെ നിങ്ങളെ ചവിട്ടിമെതിക്കാതിരിക്കാൻ.' റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) വിശദീകരിക്കുന്നത് പോലെ, ഈ ഉറുമ്പ് തന്റെ വർഗ്ഗത്തോട് കാണിച്ച കരുണയും ജാഗ്രതയും യഥാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ആത്മീയ ഉൾക്കാഴ്ചയുടെ (فراسة) അടയാളമാണ്. സുലൈമാൻ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) പക്ഷികളുടെയും മൃഗങ്ങളുടെയും ഭാഷ മനസ്സിലാക്കുന്നവരായിരുന്നു എന്നത് അല്ലാഹു അവർക്ക് നൽകിയ അസാധാരണമായ കഴിവാണ് (معجزة). ഉറുമ്പിന്റെ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടപ്പോൾ സുലൈമാൻ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) പുഞ്ചിരിച്ചത്, അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടികളോടുള്ള കാരുണ്യവും, തനിക്ക് ലഭിച്ച അനുഗ്രഹങ്ങളിലുള്ള കൃതജ്ഞതയും (شكر) കൊണ്ടാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗത്ത്, അല്ലാഹു സ്വീകരിക്കുന്ന ഒരു തസ്ബീഹ് (تسبيـــح) ദാവൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാം-ന്റെ കുടുംബത്തിന് ലഭിച്ചതിനേക്കാൾ ഉത്തമമാണെന്ന് വിവരിക്കുന്നു. പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം-ന്റെ നഗരത്തിലൂടെ കടന്നുപോയ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം, ഇതൊരു അന്ത്യകാല പ്രവാചകന്റെ ഹിജ്റ കേന്ദ്രമാണെന്നും, അദ്ദേഹത്തിൽ വിശ്വസിക്കുകയും പിന്തുടരുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് സൗഭാഗ്യമുണ്ടെന്നും പ്രഖ്യാപിച്ചു. തുടർന്ന്, സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ സൈന്യവുമായി 'نمل' (ഉറുമ്പ്) താഴ്വരയിലെത്തിയ സംഭവം വിവരിക്കുന്നു. ഈ താഴ്വരയിൽ ഉറുമ്പുകൾ ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നു. അവയിൽ ഒരു ഉറുമ്പ് തന്റെ വർഗ്ഗത്തോട് മാളങ്ങളിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാൻ ആഹ്വാനം ചെയ്തത്, അവയ്ക്ക് അല്ലാഹു നൽകിയ പ്രത്യേക കഴിവായിരുന്നു. ഇമാം അബൂഹനീഫ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ ബാല്യത്തിൽ തന്നെ ഈ

ഉറുമ്പ് പെണ്ണുറുമ്പായിരുന്നുവെന്ന് ഖുർആനിലെ 'ഖാലത്ത്' (قَالَتْ) എന്ന സ്ത്രീലിംഗ പ്രയോഗത്തിലൂടെ തെളിയിച്ചത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അസാധാരണമായ ഉൾക്കാഴ്ചയെ (فراسة) കാണിക്കുന്നു. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം-ന്റെ സൈന്യം അറിയാതെ ഉറുമ്പുകളെ ചവിട്ടി മെതിക്കാതിരിക്കാൻ അവ നൽകിയ മുന്നറിയിപ്പായിരുന്നു അത്.

[سورة النمل (27) : آية 19]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശിഷ്ട ദാസനായ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം ഉറുമ്പുകളുടെ സംസാരം കേട്ടപ്പോൾ, ആ അനുഗ്രഹത്തെ ഓർത്ത് അവിടുന്ന് വിനയാന്വിതനായി. അവിടുന്ന് പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ റബ്ബേ, എനിക്കും എന്റെ മാതാപിതാക്കൾക്കും നീ നൽകിയ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക് നന്ദി കാണിക്കാനും, നീ തൃപ്തിപ്പെടുന്ന സൽക്കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാനും എനിക്ക് നീ തൗഫീഖ് നൽകേണമേ. നിന്റെ കാരുണ്യത്താൽ നിന്റെ സജ്ജനങ്ങളായ ദാസന്മാരിൽ എന്നെയും നീ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ.' റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു: ഇവിടെ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ അറിവിനെയും അധികാരത്തെയും അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യമായി മാത്രം കാണുന്നു. നന്ദി *(شكر)* എന്നത് ലഭിച്ച അനുഗ്രഹങ്ങളെ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ വിനിയോഗിക്കലാണ്. സജ്ജനങ്ങളോടുള്ള കൂട്ട് *(صحبة)* ആത്മീയ ഉന്നമനത്തിന് അത്യന്താപേക്ഷിതമാണെന്ന് ഈ വചനം പഠിപ്പിക്കുന്നു.

നബിയുല്ലാഹി സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം അവരെ ഉറുമ്പ് എങ്ങനെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു എന്ന ചോദ്യത്തിന്, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനയാൽ സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ ഭരണാധികാരിയാണെന്ന് ഉറുമ്പിന് ബോധ്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നാണ് മറുപടി. ഉറുമ്പുകൾക്ക് അല്ലാഹു നൽകിയ അസാധാരണമായ ഉൾക്കാഴ്ച (فهم) ഇതിലപ്പുറവുമുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന്, ധാന്യങ്ങൾ മുളയ്ക്കാതിരിക്കാൻ അവ രണ്ടായി മുറിക്കുന്നു. എന്നാൽ മല്ലി വിത്തുകൾ നാലായി മുറിക്കുന്നു,

കാരണം അവ രണ്ടായി മുറിച്ചാൽ മുളച്ചുപോകും. നനവ് തട്ടിയാൽ അവ വെയിലത്ത് വെച്ച് ഉണക്കാറുമുണ്ട്. 'ഹയാത്തുൽ ഹയവാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, ഉറുമ്പുകൾ ഇണചേരാറില്ലെന്നും മറിച്ച് ഭൂമിയിൽ വീഴുന്ന ചെറിയ അംശങ്ങളിൽ നിന്ന് അവ ഉത്ഭവിക്കുന്നുവെന്നുമാണ്. 'അവർ അറിയുന്നില്ല' (وهم لا يشعرون) എന്നത് സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സൈന്യത്തിന്റെ നീതിയെയും കാരുണ്യത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഒരു ഉറുമ്പിനെപ്പോലും അവർ ചവിട്ടിമെതിക്കില്ല. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ സൈന്യത്തെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു പറഞ്ഞതുപോലെ, അറിവില്ലാതെ ഒരു ദോഷം സംഭവിച്ചാൽ പോലും അത് അവരുടെ ഉദ്ദേശ്യമായിരുന്നില്ല. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം ഉറുമ്പിന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ട് പുഞ്ചിരിച്ചു (فَتَبَسَّمَ). ഈ പുഞ്ചിരി അവിടുത്തെ അത്ഭുതത്തെയും, അല്ലാഹു തനിക്ക് നൽകിയ ഈ അറിവിലുള്ള സന്തോഷത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം ഉറുമ്പിനെ വിളിപ്പിച്ചു. ഉറുമ്പ് പറഞ്ഞു: 'എന്റെ ഉദ്ദേശ്യം താങ്കളുടെ സൈന്യം ഞങ്ങളെ ചവിട്ടിമെതിക്കുമെന്നായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് താങ്കളുടെ പ്രതാപം കണ്ട് എന്റെ വർഗ്ഗം അല്ലാഹുവിനെ ഓർക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അശ്രദ്ധരായിപ്പോകുമോ എന്ന് ഭയന്നാണ്.' സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം ഉറുമ്പിനോട് ഉപദേശം തേടിയപ്പോൾ, ഉറുമ്പ് പറഞ്ഞു: 'താങ്കളുടെ പിതാവ് ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാം എന്ന് വിളിക്കപ്പെട്ടത് ഹൃദയത്തിന്റെ മുറിവുകൾ ഉണക്കിയതുകൊണ്ടാണ്, താങ്കൾ സുലൈമാൻ എന്ന് വിളിക്കപ്പെട്ടത് ഹൃദയശുദ്ധിയുള്ളവനായതുകൊണ്ടാണ്.'

സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം ആ ഉറുമ്പിനോട് ചോദിച്ചു: 'നിന്റെ സൈന്യം എത്രയാണ്?' ഉറുമ്പ് മറുപടി നൽകി: 'എന്റെ കീഴിൽ നാലായിരം കമാൻഡർമാരുണ്ട്. ഓരോരുത്തർക്കും കീഴിൽ നാലായിരം നഖീബുമാരും, ഓരോ നഖീബിനും കീഴിൽ നാലായിരം ഉറുമ്പുകളുമുണ്ട്.' സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം ചോദിച്ചു: 'എന്തുകൊണ്ട് നീ നിന്റെ സൈന്യത്തെ പുറത്തുകൊണ്ടുവരുന്നില്ല?' ഉറുമ്പ് പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകരേ, ഭൂമിയിൽ ജീവിക്കാൻ ഞങ്ങൾക്ക് അവസരം ലഭിച്ചിട്ടും ഞങ്ങൾ അത് തിരഞ്ഞെടുത്തല്ല, മറിച്ച് ഭൂമിക്കടിയിൽ ഒളിച്ചിരിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ ഞങ്ങളുടെ അവസ്ഥ മറ്റാരും അറിയാതിരിക്കാൻ വേണ്ടിയാണിത്.' പിന്നീട് ഉറുമ്പ് ചോദിച്ചു:

'അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകരേ, അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് നൽകിയ അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ ഒന്ന് ഞങ്ങൾക്ക് പറഞ്ഞുതരാമോ?' സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'അവൻ കാറ്റിനെ എന്റെ വാഹനമാക്കിയിരിക്കുന്നു.' ഉറുമ്പ് ചോദിച്ചു: 'ഇതിന്റെ അർത്ഥം നിങ്ങൾക്ക് അറിയാമോ? ഭൗതിക ലോകത്ത് നിന്ന് നിങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ചതെല്ലാം കൈപ്പിടിയിൽ ഒതുങ്ങുന്നതും അല്ലാത്തതുമായ കാര്യങ്ങളാണ്. ആരെങ്കിലും ദുനിയാവിനെ ആശ്രയിച്ചാൽ അവൻ കാറ്റിനെ ആശ്രയിക്കുന്നവനെപ്പോലെയാണ്.' ശൈഖ് സഅ്ദി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) ഇത് മനോഹരമായി പാടിയിട്ടുണ്ട്: 'സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സിംഹാസനം കാറ്റിൽ സഞ്ചരിച്ചതുപോലെ, ദുനിയാവും കാറ്റിൽ അലിഞ്ഞുപോകുന്നു. അറിവോടും നീതിയോടും കൂടി ജീവിച്ചവനാണ് ഭാഗ്യവാൻ.' ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടപ്പോൾ സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ റബ്ബേ, നീ എനിക്ക് നൽകിയ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക് നന്ദി കാണിക്കാൻ എനിക്ക് തൗഫീഖ് നൽകേണമേ' (رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ). ഇവിടെ 'അൗസിഅ്' (أوزع) എന്ന വാക്ക് നന്ദിയെ തടഞ്ഞുനിർത്താനും അത് നഷ്ടപ്പെടാതെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കാനും അർത്ഥമാക്കുന്നു. നന്ദി എന്നത് ഒരു കാട്ടുപോത്തിനെപ്പോലെയാണ്, അതിനെ നന്ദികൊണ്ട് ബന്ധിച്ചില്ലെങ്കിൽ അത് ഓടിപ്പോകും. അലി (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പറഞ്ഞതുപോലെ, അനുഗ്രഹങ്ങൾ ലഭിക്കുമ്പോൾ നന്ദികേട് കാണിച്ച് അവയെ അകറ്റരുത്. തുടർന്ന് അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ മാതാപിതാക്കൾക്ക് നീ നൽകിയ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്കും നന്ദി കാണിക്കാൻ എനിക്ക് അവസരം നൽകേണമേ.' മാതാപിതാക്കൾക്ക് ലഭിച്ച അനുഗ്രഹം മകന് ലഭിച്ച അനുഗ്രഹമാണ്. ആത്മീയമായി നോക്കുമ്പോൾ, പിതാവ് എന്നത് റൂഹിനെയും (ആത്മാവ്) മാതാവ് എന്നത് ജസദിനെയും (ശരീരം) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ ശരീരം ശരീഅത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾ പാലിക്കുകയും ആത്മാവ് ദിവ്യപ്രകാശത്താൽ നിറയുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ അനുഗ്രഹം പൂർണ്ണമാകുന്നു. 'നീ തൃപ്തിപ്പെടുന്ന സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാൻ എനിക്ക് അവസരം നൽകേണമേ' എന്ന് അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു. അവസാനമായി, 'നിന്റെ കാരുണ്യത്താൽ എന്നെ നിന്റെ സജ്ജനങ്ങളായ അടിമകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കേണമേ' എന്ന് അദ്ദേഹം അപേക്ഷിച്ചു. കാരണം,

കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ടല്ല, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം (رحمة) കൊണ്ടല്ലാതെ ആരും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയില്ല.

[سورة النمل (27) : آية 20]

സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം പക്ഷികളെ പരിശോധിച്ചപ്പോൾ, ഹുദ്ഹുദ് എന്ന പക്ഷിയെ കാണാനില്ലെന്ന് മനസ്സിലാക്കി. അവിടുന്ന് അരുളി: 'എന്തുകൊണ്ടാണ് ഹുദ്ഹുദിനെ ഞാൻ കാണാത്തത്? അതോ അത് അസാന്നിധ്യം അറിയിക്കാതെ പോയവരിൽ പെട്ടതാണോ?' (أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ). ഈ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഒരു നേതാവ് തന്റെ കീഴിലുള്ളവരുടെ കാര്യങ്ങളിൽ അതീവ ശ്രദ്ധ പുലർത്തണമെന്നും, അവരുടെ അസാന്നിധ്യം പോലും കൃത്യമായി നിരീക്ഷിക്കണമെന്നുമാണ്. ഹുദ്ഹുദിന്റെ അസാന്നിധ്യം അവിടുന്ന് ശ്രദ്ധിച്ചത്, അല്ലാഹു നൽകിയ അറിവിന്റെയും (علم) ഭരണനിപുണതയുടെയും ഭാഗമായാണ്. ഹുദ്ഹുദ് അവിടുത്തെ സൈന്യത്തിലെ ഒരു പ്രധാന കണ്ണിയായിരുന്നു; വെള്ളം കണ്ടെത്താനുള്ള കഴിവ് അതിനുണ്ടായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്കും (أولياء) സജ്ജനങ്ങൾക്കും തങ്ങളുടെ പരിധിയിലുള്ള കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു നൽകുന്ന പ്രത്യേക ഉൾക്കാഴ്ച (فراسة) ഇതിൽ നിന്ന് ഗ്രഹിക്കാം.

മനുഷ്യൻ നന്മയുള്ളവനായിത്തീരുന്നത് രണ്ട് വിധത്തിലാണ്. ഒന്ന്, അല്ലാഹു അവനെ സൃഷ്ടിപ്പിൽ തന്നെ നന്മയുള്ളവനായി നിശ്ചയിക്കുക. രണ്ട്, അവനിൽ അടിഞ്ഞുകൂടിയ തിന്മകളെ നീക്കം ചെയ്ത് ശുദ്ധീകരിക്കുക. ഇതിൽ ആദ്യത്തേതാണ് ഏറ്റവും ഉന്നതവും അപൂർവ്വവും. അതുകൊണ്ടാണ് മിക്ക മനുഷ്യരുടെയും ജീവിതത്തിന്റെ തുടക്കം അസ്വസ്ഥതകളും അനേകം മറകളാൽ (حجب) മൂടപ്പെട്ടതുമായിരിക്കുന്നത്. 'ബഹ്റുൽ ഹഖാഇഖിൽ' സൂചിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, ഉറുമ്പുകളുടെ താഴ്വരയെ (വാദി നംൽ) ദുനിയാവിനോട് അത്യാഗ്രഹമുള്ള നഫ്സിനോടും, മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്ന ഉറുമ്പിനെ കുറ്റപ്പെടുത്തുന്ന മനസ്സിനോടും (നഫ്സുൽ ലവ്വാമ - نفس لوامة), സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ

ഹൃദയത്തോടും, ഉറുമ്പുകളുടെ വാസസ്ഥലങ്ങളെ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളോടും ഉപമിക്കാം. അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായവൻ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെപ്പോലെ ഉന്നതമായ ലക്ഷ്യബോധം (ഹിമ്മത്ത് - همة) ഉള്ളവനായിരിക്കണം. അദ്ദേഹം ആകാശത്തിലൂടെ സഞ്ചരിച്ചപ്പോൾ ഭൂമിയിൽ നിന്നും അതിലെ ഭൗതികതയിൽ നിന്നും അകന്ന് ആത്മീയമായ ഔന്നത്യത്തോട് അടുക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഉറുമ്പിനെ ശ്രദ്ധിച്ചത് വിനയം (തവാളുഅ് - تواضع) കൊണ്ടാണ്. ഹാഫിള് ഷീറാസി പറഞ്ഞതുപോലെ, 'ദർവീശുകളെ ശ്രദ്ധിക്കുന്നത് മഹത്വത്തിന് കുറവല്ല'. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെപ്പോലെ പ്രതാപവാനായ ഒരാൾ ഉറുമ്പിനെ ശ്രദ്ധിച്ചുവെങ്കിൽ, പ്രേമത്തിന്റെ ആകാശത്തിലെ പക്ഷിയായവൻ തീർച്ചയായും പക്ഷികളുടെ ഭാഷ മനസ്സിലാക്കും. കാലത്തിന്റെ സുലൈമാനെ (മുർഷിദ്) കാണാത്തവൻ എങ്ങനെയാണ് പക്ഷികളുടെ ഭാഷ മനസ്സിലാക്കുക? ഇവിടെ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം എന്നത് ഹഖീഖത്തിന്റെ മുദ്ര (ഖാതം - خاتم) കൈവശമുള്ള പൂർണ്ണനായ മാർഗ്ഗദർശിയെ (മുർഷിദുൽ കാമിൽ - مرشد كامل) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിലൂടെയാണ് ഹൃദയങ്ങളുടെ സാമ്രാജ്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത്. എല്ലാവരും അദ്ദേഹത്തിന് വിധേയരാകുന്നു, ചിലർ സ്നേഹത്തോടെയും മറ്റു ചിലർ നിർബന്ധിതരായും. നിർബന്ധിതരായി വിധേയരാകുന്നവർ പിശാചുക്കളെപ്പോലെയാണ്. അതിനാൽ കാലത്തിന്റെ ഇമാമിനെ തിരിച്ചറിയുകയും അദ്ദേഹത്തിന് സ്നേഹത്തോടെ വിധേയപ്പെടുകയും ചെയ്യേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ, 'തന്റെ കാലത്തെ ഇമാമിനെ അറിയാതെ മരിക്കുന്നവൻ ജാഹിലിയ്യത്തിന്റെ മരണമാണ് മരിക്കുന്നത്'. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം നന്ദിയിലും നന്മയിലും ഉറച്ചുനിൽക്കാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുകയും തന്റെ പ്രാർത്ഥനയെ സ്വർഗ്ഗം ചോദിച്ചുകൊണ്ട് അവസാനിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇസ്മത്തിനെ (പാപസുരക്ഷിതത്വം - عصمة) ബാധിക്കുന്നതല്ല. മറിച്ച്, ഉമ്മത്തിന് നൽകുന്ന ഉപദേശമാണ്; ശരീഅത്തിന്റെ നല്ല അവസ്ഥയും ത്വരീഖത്തിന്റെ തൃപ്തികരമായ പദവിയും മഅ്രിഫത്തിന്റെ ഉന്നത സ്ഥാനവും ഹഖീഖത്തിന്റെ ഉന്നത നിലവാരവും അവർ കാത്തുസൂക്ഷിക്കണം. ശരീഅത്തും

അടിമത്തത്തിന്റെ മര്യാദകളും (അമലുൽ ഉബൂദിയ്യ - معاملة العبودية) ഇല്ലാത്തവൻ നശിച്ചവരിൽ പെട്ടവനാണ്. അല്ലാഹു നമ്മെ തൃപ്തികരമായ കർമ്മങ്ങൾക്കും നല്ല അവസ്ഥകൾക്കും തുണയ്ക്കട്ടെ. സൂക്ഷ്മതയും (തഖ്വ - تقوى) വിരക്തിയും (സുഹ്ദ് - زهد) കൊണ്ട് നമ്മെ അലങ്കരിക്കട്ടെ. 'തഫഖ്ഖദ' എന്നാൽ അസാന്നിധ്യത്തിൽ അന്വേഷിക്കുക എന്നാണ് അർത്ഥം. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം പക്ഷികളുടെ അവസ്ഥകൾ അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ ഹുദ്ഹുദിനെ കാണാതിരുന്നു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു: 'എനിക്ക് എന്തുപറ്റി, ഹുദ്ഹുദിനെ കാണുന്നില്ലല്ലോ?' ഇത് ഭരണാധികാരികൾ തങ്ങളുടെ പ്രജകളുടെ കാര്യത്തിൽ, ഏറ്റവും ചെറിയവനെപ്പോലും വലിയവനെപ്പോലെ ശ്രദ്ധിക്കണമെന്ന പാഠമാണ് നൽകുന്നത്.

[سورة النمل (27) : الآيات 21 إلى 24]

സൂറത്തു നംലിലെ ഈ വചനങ്ങളിൽ, സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ സൈന്യത്തെ പരിശോധിക്കുന്നതും, അതിൽ കാണാതിരുന്ന ഹുദ്ഹുദ് പക്ഷിയെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കുന്നതും വിവരിക്കുന്നു. ഹുദ്ഹുദ് തിരിച്ചെത്തി, താൻ സബഅ് എന്ന ദേശത്ത് സൂര്യനെ ആരാധിക്കുന്ന ഒരു ജനതയെയും അവരുടെ രാജ്ഞിയെയും കണ്ടുവെന്ന് അറിയിക്കുന്നു. അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ പിശാച് അവിശ്വാസത്തിന്റെ അലങ്കാരങ്ങൾ *(تزيين)* ചാർത്തിക്കൊടുത്തിരിക്കുന്നു. ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള യഥാർത്ഥ അറിവ് *(معرفة)* ഇല്ലാത്തവർക്ക് പിശാച് പാപങ്ങളെയും അവിശ്വാസത്തെയും മനോഹരമായി തോന്നിപ്പിക്കുമെന്നാണ്. സ്രഷ്ടാവിനെ വിസ്മരിച്ചവർക്ക് പ്രപഞ്ചത്തിലെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കാണാൻ കഴിയുകയില്ല. ആകാശഭൂമികളിലെ രഹസ്യങ്ങൾ അറിയുന്ന അല്ലാഹുവിനെ അവർക്ക് തിരിച്ചറിയാൻ സാധിക്കാത്ത വിധം അവരുടെ ആന്തരിക ദൃഷ്ടി *(بصيرة)* മറയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം പക്ഷികളിൽ പെട്ട ഒരു പക്ഷിയെ (ഹുദ്ഹുദ്) ശ്രദ്ധിക്കുകയും, ഒരു നിമിഷം പോലും

അതിന്റെ അസാന്നിധ്യം അദ്ദേഹത്തിന് മറഞ്ഞുപോയില്ല. തന്റെ പ്രജകളോടുള്ള അതീവമായ കരുണയും സ്നേഹവും കാരണം, ആ പക്ഷിയുടെ കുറവിനെ അദ്ദേഹം സ്വന്തം വീഴ്ചയായി കണക്കാക്കി. 'ഹുദ്ഹുദിനെ കാണുന്നില്ലല്ലോ' (مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهُدَ) എന്ന് അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു. പ്രജകളുടെ കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നതിലും അവരെ അച്ചടക്കം പഠിപ്പിക്കുന്നതിലും ഉള്ള ഉത്തരവാദിത്തം കാരണം, 'എന്തുകൊണ്ട് ഞാൻ അതിനെ കണ്ടില്ല' എന്ന് അദ്ദേഹം ചോദിച്ചില്ല. മറിച്ച്, 'അത് അസാന്നിധ്യം സ്വീകരിച്ചവരിൽ പെട്ടതാണോ?' (أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ) എന്ന് ചോദിച്ചു. അതായത്, എന്റെ അനുവാദമില്ലാതെ എന്നിൽ നിന്ന് അകന്നുപോയവരിൽ പെട്ടതാണോ അത്? ഹയാത്തുൽ ഹയവാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, ഹുദ്ഹുദ് പക്ഷി സ്വാഭാവികമായി ദുർഗന്ധമുള്ളതാണ്, കാരണം അത് തന്റെ കൂട് നിർമ്മിക്കുന്നത് മാലിന്യങ്ങൾക്കിടയിലാണ്. എന്നാൽ, ആ പക്ഷിയുടെ തൂവലുകൾ കൊണ്ട് ധൂപം കാണിക്കുന്നത് ഭ്രാന്ത് മാറാൻ സഹായിക്കുമെന്നും, അതിന്റെ മാംസം കൊണ്ട് ധൂപം കാണിക്കുന്നത് മന്ത്രവാദത്താൽ തടസ്സപ്പെട്ടവർക്ക് ശമനം നൽകുമെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. ഫതാവ സൈനിയ്യയിൽ ഹുദ്ഹുദിനെ ഭക്ഷിക്കുന്നത് അനുവദനീയമാണോ എന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ, അതെ, അനുവദനീയമാണ് എന്ന് മറുപടി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. തുടർന്ന്, അതിന് വ്യക്തമായ കാരണമുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ കഠിനമായ ശിക്ഷ നൽകുമെന്ന് അദ്ദേഹം ഭീഷണിപ്പെടുത്തി. 'കഠിനമായ ശിക്ഷ നൽകും' (لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَاباً شَدِيداً) എന്നതിനർത്ഥം അതിന്റെ തൂവലുകൾ പറിച്ചുകളയുകയോ, വെയിലത്ത് ഇടുകയോ, ഉറുമ്പുകൾ തിന്നുന്ന സ്ഥലത്ത് ഇടുകയോ ചെയ്യുക എന്നതാണ്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നത്, അതിനെ അതിന്റെ ഇണയിൽ നിന്ന് വേർപെടുത്തുകയോ അല്ലെങ്കിൽ വൃദ്ധയായ ഒരു പക്ഷിയുമായി വിവാഹം കഴിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുമെന്നാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നത്, സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ കാലത്ത് പക്ഷികൾക്കും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ (تكليف) ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നാണ്. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് നൽകിയ അത്ഭുത സിദ്ധിയാൽ (معجزة), പക്ഷികൾക്കും ജിന്നുകൾക്കും മനുഷ്യരെപ്പോലെ തന്നെ കല്പനകൾ

മനസ്സിലാക്കാനും അനുസരിക്കാനുമുള്ള കഴിവുണ്ടായിരുന്നു. 'അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ അതിനെ അറുത്തുകളയും' (أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ) എന്ന് പറഞ്ഞത്, മറ്റുള്ളവർക്ക് പാഠമാകാനോ അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ വംശം ഇല്ലാതാക്കാനോ ആണ്. 'അല്ലെങ്കിൽ അത് എനിക്ക് വ്യക്തമായ തെളിവ് (سلطان مبين) കൊണ്ടുവരണം' എന്ന് പറഞ്ഞത്, തന്റെ അസാന്നിധ്യത്തിന് ന്യായമായ കാരണം ബോധിപ്പിക്കാനാണ്. ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഒരു ഭരണാധികാരി തന്റെ ഭരണകൂടത്തെ സംരക്ഷിക്കേണ്ടത് പൂർണ്ണമായ നീതിയും രാഷ്ട്രീയ തന്ത്രവും ഉപയോഗിച്ചാണെന്നും, കുറ്റവാളികളുടെ കാര്യത്തിൽ വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യാതെ, എന്നാൽ വ്യക്തമായ തെളിവുകൾ സ്വീകരിക്കുകയുമാണ് വേണ്ടതെന്നുമാണ്.

[سورة النمل (27) : آية 22]

ഹുദ്ഹുദ് പക്ഷി സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം സന്നിധിയിൽ വന്ന് പറഞ്ഞു: 'അങ്ങേയ്ക്ക് അറിവില്ലാത്ത ഒരു കാര്യം ഞാൻ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. സബഅ് എന്ന ദേശത്തുനിന്ന് അങ്ങേക്ക് ഞാൻ ഒരു ഉറപ്പുള്ള വാർത്ത കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നു.' ഈ സംഭവം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാർക്ക് അദൃശ്യമായ അറിവുകൾ *(غيب)* ലഭിക്കുമെന്നും, അത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യമാണെന്നുമാണ്. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം പ്രപഞ്ചത്തിലെ ജീവജാലങ്ങളുടെ ഭാഷ അറിയുന്നവരായിരുന്നു. ഹുദ്ഹുദ് കൊണ്ടുവന്ന വാർത്തയിൽ സബഅ് രാജ്ഞിയെക്കുറിച്ചും അവരുടെ ഭരണത്തെക്കുറിച്ചും പരാമർശമുണ്ട്. ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഒരു ഭരണാധികാരി തന്റെ പ്രജകളെക്കുറിച്ചും അയൽരാജ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും കൃത്യമായ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കേണ്ടതുണ്ട് എന്നാണ്. ആത്മീയമായി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, ഹുദ്ഹുദ് എന്നത് മനുഷ്യന്റെ ആത്മാവിനെ *(روح)* പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. ആത്മാവ് അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം തേടി യാത്ര ചെയ്യുമ്പോൾ, അജ്ഞതയുടെ മറ നീക്കി ജ്ഞാനത്തിന്റെ *(معرفة)* പ്രകാശം കണ്ടെത്തുന്നു.

സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ സൈന്യത്തെ പരിശോധിക്കാനായി പുറപ്പെട്ടു. ഓരോ സേനാധിപന്റെയും കീഴിൽ

ലക്ഷം വീതം സൈനികരുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പരിശോധനയ്ക്കായി പോയത് അസർ നമസ്കാരത്തിന് ശേഷമാണ് തിരിച്ചെത്താനായിരുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അധികം താമസിച്ചില്ല' (فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ). ഇവിടെ 'മകഥ' (المكث) എന്നാൽ കാത്തിരിപ്പിനോടുകൂടിയ സ്ഥിരത എന്നാണ് അർത്ഥം. ആത്മീയമായി ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിൽ നിന്നുള്ള അകൽച്ച (غيبة) വലിയൊരു ശിക്ഷയാണെങ്കിലും, വേഗത്തിൽ തിരിച്ചുവരികയും നഷ്ടപ്പെട്ടത് പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് സൗഭാഗ്യത്തിന്റെ (سعادة) ലക്ഷണമാണ്. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം ഹുദ്ഹുദ് പക്ഷി ഇരിക്കേണ്ട സ്ഥാനത്ത് സൂര്യപ്രകാശം നേരിട്ട് അടിക്കുന്നത് കണ്ടു. ആ സ്ഥാനം ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പക്ഷികളുടെ തലവനായ കഴുകനെ വിളിച്ച് അന്വേഷിച്ചെങ്കിലും വിവരമൊന്നും ലഭിച്ചില്ല. പിന്നീട് പരുന്തിനെ വിളിച്ച് അതിനെ കൊണ്ടുവരാൻ കൽപ്പിച്ചു. പരുന്ത് ആകാശത്തേക്ക് പറന്നുയർന്നു. ഹുദ്ഹുദ് വരുന്നത് കണ്ട് പരുന്ത് അതിനെ തടഞ്ഞുനിർത്തി അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ സത്യം ചെയ്യിച്ച് പറഞ്ഞു: 'നിന്നെ ശക്തിപ്പെടുത്തിയവന്റെ പേരിൽ സത്യം, നീ സുലൈമാൻ നബിയുടെ അടുത്തേക്ക് ചെല്ലുക, അദ്ദേഹം നിന്നെ ശിക്ഷിക്കുമെന്ന് ശപഥം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.' ഹുദ്ഹുദ് ചോദിച്ചു: 'അദ്ദേഹം ഒഴികഴിവ് (استثناء) പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ?' പരുന്ത് പറഞ്ഞു: 'ഉണ്ട്, വ്യക്തമായ തെളിവ് കൊണ്ടുവന്നാൽ മാപ്പ് നൽകാമെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.' സുലൈമാൻ നബിയുടെ അടുത്തെത്തിയപ്പോൾ ഹുദ്ഹുദ് വിനയത്തോടെ തന്റെ ചിറകുകളും വാലും താഴ്ത്തി. നബി അലൈഹിസ്സലാം അതിന്റെ തലയിൽ പിടിച്ചു ചോദിച്ചു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ മുന്നിൽ നിൽക്കുന്ന നിമിഷം ഓർക്കുക.' അപ്പോൾ ഹുദ്ഹുദ് വിനയത്തോടെ മറുപടി നൽകി: 'അങ്ങ് എന്നെ ശിക്ഷിക്കുമെന്ന് പറയുന്നു, എന്നാൽ അങ്ങ് ഒരു പ്രവാചകനാണ്, വേട്ടക്കാരനല്ല. എന്നെ കൊല്ലുമെന്ന് പറയുന്നു, അങ്ങ് കശാപ്പുകാരനല്ല. എന്നെ കൂട്ടിലടയ്ക്കുമെന്ന് പറയുന്നു, അങ്ങ് അവിവേകിയല്ല. അതിനാൽ അങ്ങ് മാപ്പ് നൽകുക, കാരണം മാപ്പ് നൽകലാണ് പ്രവാചകന്മാരുടെ ശീലം.' നബി അലൈഹിസ്സലാം മാപ്പ് നൽകി. പിന്നീട് ചോദിച്ചു: 'എന്താണ് നിനക്ക് അറിയാവുന്നത്?' ഹുദ്ഹുദ് പറഞ്ഞു: 'അങ്ങേയ്ക്ക് അറിവില്ലാത്ത ഒരു കാര്യം ഞാൻ

അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു' (أَحَطْتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ). ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ വിശാലമായ ഔദാര്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു; ഒരു പ്രവാചകന് അറിയാത്ത കാര്യം ഒരു ചെറിയ പക്ഷിയെക്കൊണ്ട് അല്ലാഹു അറിയിക്കുന്നു. ഇത് പ്രവാചകത്വത്തിന് കുറവല്ല, കാരണം പ്രവാചകന്മാർ അപ്രധാനമായ അറിവുകളിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിനോട് കാവൽ ചോദിക്കാറുണ്ട്. തുടർന്ന് ഹുദ്ഹുദ് പറഞ്ഞു: 'സബഇൽ നിന്ന് ഉറപ്പുള്ള ഒരു വാർത്തയുമായി ഞാൻ വന്നിരിക്കുന്നു' (وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ). സബഅ് എന്നത് യമനിലെ ഒരു ഗോത്രത്തിന്റെ പേരാണ്. വാർത്തകൾ കൈമാറുമ്പോൾ അത് ഉറപ്പുള്ളതായിരിക്കണം എന്ന പാഠം ഇതിലുണ്ട്.

[سورة النمل (27) : الآيات 23 إلى 24]

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തങ്ങൾ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ സദസ്സിലേക്ക് ഹുദ്ഹുദ് പക്ഷി മടങ്ങിയെത്തിയ സന്ദർഭത്തെയാണ് വിവരിക്കുന്നത്. ഹുദ്ഹുദ് പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ സബഅ് എന്ന ദേശത്ത് ഒരു സ്ത്രീയെ കണ്ടു. അവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകിയ എല്ലാവിധ ഐശ്വര്യങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർക്ക് ഒരു വലിയ സിംഹാസനവുമുണ്ട്. എന്നാൽ, അവരും അവരുടെ ജനതയും അല്ലാഹുവിനെ വിട്ട് സൂര്യനെ ആരാധിക്കുന്നതായി ഞാൻ കണ്ടു. പിശാച് അവരുടെ കർമ്മങ്ങളെ അവർക്ക് ഭംഗിയായി തോന്നിച്ചുകൊടുക്കുകയും, അങ്ങനെ അവരെ നേർമാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് തടയുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.' ഈ സംഭവം അഹങ്കാരത്തെയും *(كبر)* അജ്ഞതയെയും *(جهل)* വെടിഞ്ഞ്, അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിലേക്ക് *(توحيد)* മടങ്ങേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ഹുദ്ഹുദ് പക്ഷിയുടെ ഈ നിരീക്ഷണം, പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ ചരാചരങ്ങളും അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തെ തിരിച്ചറിയുന്നവരാണെന്നും, മനുഷ്യൻ മാത്രം പലപ്പോഴും ആ സത്യത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കുന്നുവെന്നും നമ്മെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

ആ സ്ഥലത്തുള്ളവർ നാലുപാടുനിന്നും ചിതറിപ്പോയി. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം ബൽഖീസിന്റെ വാർത്തയിൽ നിന്ന് മറയ്ക്കപ്പെട്ടത്, അവർ തമ്മിലുള്ള ദൂരം കുറവായിരുന്നിട്ടും (അദ്ദേഹം സൻആഇലും അവർ മഅ്രിബിലുമായിരുന്നു, മൂന്നു ദിവസത്തെ യാത്രയുടെ ദൂരമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ) അല്ലാഹുവിന്റെ യുക്തിപരമായ തീരുമാനത്താലാണ്. യഅ്ഖൂബ് അലൈഹിസ്സലാമിന് യൂസുഫ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സ്ഥാനം മറച്ചുവെച്ചതുപോലെ തന്നെ. 'ഞാൻ ഒരു സ്ത്രീയെ കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നു, അവർ അവരെ ഭരിക്കുന്നു' (إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ) എന്നത് കൊണ്ടുവന്ന വാർത്തയുടെ വിശദീകരണമാണ്. 'കണ്ടു' (رأيت) എന്നതിനേക്കാൾ 'കണ്ടെത്തി' (وجدت) എന്ന് പ്രയോഗിച്ചത്, താൻ ആ സ്ത്രീയുടെ അവസ്ഥകൾ

പരിശോധിക്കുന്ന ഒരാളായി സ്വയം അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിന് മുന്നിൽ ആ വാർത്ത സമർപ്പിക്കാൻ താൻ സന്നദ്ധനായിരുന്നു എന്ന് സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. ബൽഖീസ് ബിൻത് ശർഹബീൽ എന്നാണ് അവരുടെ പേര്. മനുഷ്യനും ജിന്നും തമ്മിലുള്ള വിവാഹബന്ധം സാധ്യമാണെന്ന് ഇതിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാം; കാരണം ജിന്നുകൾ അഗ്നിയിൽ നിന്നാണെങ്കിലും അവയുടെ മൂലകത്തിൽ അവ സ്ഥിരമല്ല, മനുഷ്യർ മണ്ണിൽ നിന്നാണെങ്കിലും അവരും അങ്ങനെ തന്നെ. അല്ലാഹുവുമായി ഇണക്കം (أنس) സ്ഥാപിച്ചവൻ എല്ലാ മനോഹരമായ വസ്തുക്കളിലും ഇണക്കം കണ്ടെത്തുന്നു. കാരണം, എല്ലാ സൗന്ദര്യത്തിന്റെയും ഉറവിടം അല്ലാഹുവിന്റെ നിത്യമായ സൗന്ദര്യമാണ്. ബൽഖീസിന്റെ സിംഹാസനം (عرش) അത്യന്തം വിസ്മയകരമായിരുന്നു; സ്വർണ്ണവും രത്നങ്ങളും പതിച്ച അത് എൺപത് മുഴം നീളവും വീതിയുമുള്ളതായിരുന്നു. എന്നാൽ, അവർ സൂര്യനെ ആരാധിക്കുകയും പിശാച് അവരുടെ ദുഷ്പ്രവൃത്തികളെ അവർക്ക് അലങ്കരിച്ചു കാണിക്കുകയും ചെയ്തു.

[سورة النمل (27) : الآيات 25 إلى 29]

അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കാതെ, ആകാശഭൂമികളിലെ മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നവനും, നിങ്ങൾ രഹസ്യമാക്കുന്നതും പരസ്യമാക്കുന്നതുമെല്ലാം അറിയുന്നവനുമായ അല്ലാഹുവിനെ അവർ സുജൂദ് ചെയ്യാതിരിക്കാൻ വേണ്ടി പിശാച് അവരുടെ കർമ്മങ്ങളെ അവർക്ക് അലങ്കരിച്ചു കാണിച്ചു. അല്ലാഹു അല്ലാതെ മറ്റൊരു ആരാധ്യനില്ല; അവൻ മഹത്തായ അർശിന്റെ *(عرش)* ഉടമസ്ഥനാണ്. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'നീ സത്യം പറയുകയാണോ അതോ കള്ളം പറയുന്നവരിൽ പെട്ടവനാണോ എന്ന് ഞങ്ങൾ പരിശോധിക്കാം. എന്റെ ഈ കത്ത് നീ കൊണ്ടുപോയി അവരെ ഏൽപ്പിക്കുക, എന്നിട്ട് അവരിൽ നിന്ന് അല്പം മാറിനിന്ന് അവർ എന്ത് മറുപടി നൽകുന്നു എന്ന് ശ്രദ്ധിക്കുക.'

പാപങ്ങൾ കാരണം അവർ സത്യത്തിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് (سبيل الحـــق) തടയപ്പെട്ടു. സൽപ്രവൃത്തികളിലേക്കും ശരിയായ പാതയിലേക്കും വഴിതെളിയാൻ അവർക്ക് സാധിക്കുന്നില്ല. 'അല്ലാ യസ്ജുദൂ' (അവർ സുജൂദ് ചെയ്യാതിരിക്കാൻ) എന്നത് അവർക്ക് സംഭവിച്ച ദുർഗതിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ഈ ആയത്തുകൾ പൂർത്തിയാകുമ്പോൾ സുജൂദ് ചെയ്യൽ നിർബന്ധമാണ്. ആകാശഭൂമികളിലെ മറഞ്ഞിരിക്കുന്നവയെ (الخبأ) പുറത്തുകൊണ്ടുവരുന്ന അല്ലാഹുവിനാണ് സുജൂദ്. മഴ, മഞ്ഞ്, സസ്യങ്ങൾ തുടങ്ങി ഭൂമിയിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്നതെന്തും അവൻ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. ഹൃദയങ്ങളിൽ നിങ്ങൾ ഒളിപ്പിക്കുന്നതും നാവുകൊണ്ടും അവയവങ്ങൾ കൊണ്ടും നിങ്ങൾ പരസ്യമാക്കുന്നതും അവൻ അറിയുന്നു. അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം രഹസ്യവും പരസ്യവും തുല്യമാണ്. 'അല്ലാഹു' എന്നത് മുബ്തദഉം, 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ല ഹുവ' എന്നത് ഖബറുമാണ്. 'റബ്ബുൽ അർശിൽ അളീം' എന്നത് തുടർന്നുള്ള ഖബറാണ്. അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ചതിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും വലിയ വസ്തുവായതുകൊണ്ടാണ് അർശ് 'അളീം' (മഹത്തായ) എന്ന് വിളിക്കപ്പെട്ടത്. ബിൽഖീസ് രാജ്ഞിയുടെ സിംഹാസനവും അല്ലാഹുവിന്റെ അർശും തമ്മിൽ

ആകാശഭൂമികൾ തമ്മിലുള്ളതിനേക്കാൾ വലിയ അന്തരമുണ്ട്. ഹുദ്ഹുദ് പക്ഷിയുടെ ഈ വാക്കുകൾ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് അത് പറഞ്ഞ അറിവുകൾ അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്ന് തന്നെ ലഭിച്ചതാണ്. ഹുദ്ഹുദിന്റെ മതപരമായ ദൃഢതയും വിജ്ഞാനവും വെളിപ്പെടുത്താനാണ് ഇത് ഉദ്ധരിച്ചത്. ഹുദ്ഹുദിനെ കൊല്ലരുതെന്ന് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കൽപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്, കാരണം അത് വെള്ളം കണ്ടെത്താൻ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ സഹായിച്ചിരുന്നു. അബൂ ഖിലാബ റഹിമഹുള്ളാഹിനെക്കുറിച്ച് പറയപ്പെടുന്നു, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവ് ഗർഭിണിയായിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ഹുദ്ഹുദിനെ പ്രസവിക്കുന്നതായി സ്വപ്നം കണ്ടു. അദ്ദേഹം പിന്നീട് വലിയൊരു പണ്ഡിതനായി മാറുകയും ദിവസവും നാനൂറ് റക്അത്ത് നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. 'റബ്ബുൽ അർശിൽ അളീം' എന്ന ഭാഗത്ത് സുജൂദ് ചെയ്യൽ ഇജ്മാഅ് പ്രകാരം സുന്നത്താണ്. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം ഹുദ്ഹുദിനോട് പറഞ്ഞു: 'നാം പരിശോധിക്കാം'. നീ പറഞ്ഞത് സത്യമാണോ അതോ നീ കള്ളം പറയുന്നവരിൽ പെട്ടവനാണോ എന്ന് നാം പരീക്ഷിച്ചറിയും. ഒറ്റപ്പെട്ട വാർത്തകൾ (خبر الواحد) കേവലം കേൾവിയിലൂടെ മാത്രം വിശ്വസിക്കാതെ, അത് സ്ഥിരീകരിക്കുന്നത് വരെ കാത്തിരിക്കണം എന്ന പാഠം ഇതിലുണ്ട്.

[سورة النمل (27) : الآيات 28 إلى 29]

അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുദൂതർ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ സന്ദേശവാഹകനായ ഹുദ്ഹുദിനോട് കൽപ്പിച്ചു: 'എന്റെ ഈ കത്ത് നീയും കൊണ്ട് പോയി അവരെ ഏൽപ്പിക്കുക. എന്നിട്ട് അവരിൽ നിന്ന് അല്പം മാറിനിന്ന് അവർ തമ്മിൽ എന്താണ് സംസാരിക്കുന്നതെന്ന് ശ്രദ്ധിക്കുക.' ഈ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഒരു നേതാവ് തന്റെ അനുയായികളെ നിയോഗിക്കുമ്പോൾ അവർക്ക് വ്യക്തമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകണമെന്നും, കാര്യങ്ങളുടെ ഗൗരവം ഉൾക്കൊള്ളാൻ അവരെ പ്രാപ്തരാക്കണമെന്നുമാണ്. തുടർന്ന് ബ്വിൽഖീസ് രാജ്ഞി തന്റെ സദസ്സിൽ വെച്ച് പറഞ്ഞു: 'ഹേ പ്രമുഖരേ, മാന്യമായ ഒരു കത്ത് എനിക്ക് ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു.' ഈ കത്ത് സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം അയച്ചതാണ്. അതിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ ആരംഭിക്കുന്ന ബിസ്മി (بسم الله) ഉണ്ട്. ആ കത്ത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും അവന്റെ അടിമത്തത്തെയും (عبودية) പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതായിരുന്നു. രാജ്ഞിയുടെ ഈ പ്രസ്താവനയിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാകുന്നത്, ആ കത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കവും അതിന്റെ ശൈലിയും അവളിൽ വലിയ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയിരുന്നു എന്നാണ്. അത് കേവലം ഒരു രാജാവിന്റെ കത്തല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്റെ സന്ദേശമാണെന്ന് അവൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

ഈ ഖുർആനിക വചനങ്ങളിൽ, ഒരു വാർത്ത ലഭിക്കുമ്പോൾ അത് സത്യമാണോ അസത്യമാണോ എന്ന് പരിശോധിക്കാതെ തള്ളിക്കളയരുത് എന്ന പാഠമുണ്ട്. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം ബിൽഖീസിനെ ഇസ്ലാമിലേക്ക് ക്ഷണിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചപ്പോൾ, ഭൗതികമായ പ്രതാപങ്ങളോ സമ്പത്തോ അദ്ദേഹത്തെ സ്വാധീനിച്ചില്ല. എന്നാൽ, അവർ സൂര്യനെ ആരാധിക്കുന്നു എന്ന് കേട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സ്നേഹം (മഹബ്ബത്ത് - محبة) കൊണ്ടും ദീനിനോടുള്ള ആദരവ് കൊണ്ടും ജ്വലിച്ചു. അദ്ദേഹം ഒരു കത്തെഴുതി, അതിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമവും തന്റെ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ മുദ്രയും

പതിച്ചു. ആ കത്ത് ഹുദ്ഹുദ് പക്ഷിയെ ഏൽപ്പിച്ചു. ആത്മീയ വ്യാഖ്യാന ഗ്രന്ഥമായ 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നത്, ഹുദ്ഹുദ് സത്യം പറയുകയും തന്റെ ഉത്തരവാദിത്തം ഭംഗിയായി നിർവഹിക്കുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ടാണ്, അതിന്റെ ചെറിയ രൂപം വകവെക്കാതെ സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം അതിനെ ഒരു ദൂതനായി തിരഞ്ഞെടുത്തത് എന്നാണ്. ബിൽഖീസിന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ എത്തിയ ഹുദ്ഹുദ്, അവൾ ഉറങ്ങുമ്പോൾ കത്ത് അവളുടെ നെഞ്ചിലേക്ക് ഇട്ടു. കത്ത് കണ്ട ബിൽഖീസ്, അതിലെ മുദ്ര കണ്ട് വിറച്ചുപോയി. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ രാജാധികാരം ആ മുദ്രയിലാണെന്ന് അവൾക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടു. അവൾ തന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരോട് (മലഉ - ملأ) പറഞ്ഞു: 'എനിക്ക് വളരെ ആദരണീയമായ (കരീം - كريم) ഒരു കത്ത് ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു.' ഇവിടെ 'കരീം' എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് മുദ്ര വെക്കപ്പെട്ടത് എന്നാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ, 'ഒരു കത്തിന്റെ ആദരവ് അത് മുദ്ര വെക്കുന്നതിലാണ്.'

[سورة النمل (27) : الآيات 30 إلى 35]

സൂറത്തുന്നംലിലെ ***30*** മുതൽ ***35*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ, സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം സബഇലെ രാജ്ഞിക്ക് അയച്ച കത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കം വിവരിക്കുന്നു. 'ഇത് സുലൈമാനിൽ നിന്നുള്ളതാണ്, പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ ആരംഭിക്കുന്നു' *(إنه من سليمان وإنه بسم الله الرحمن الرحيم)* എന്ന വരികളോടെയാണ് ആ കത്ത് തുടങ്ങുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ തുടങ്ങുക എന്നത് പ്രവാചകന്മാരുടെ സുന്നത്താണ്. തുടർന്ന്, അഹങ്കാരം വെടിഞ്ഞ് അല്ലാഹുവിന് കീഴ്പ്പെടാൻ *(إسلام)* അവർക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകുന്നു. രാജ്ഞി തന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരോട് കൂടിയാലോചിച്ചപ്പോൾ, അവർ തങ്ങളുടെ ശക്തിയും ആയുധബലവും പ്രകടിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ, രാജ്ഞിക്ക് പ്രവാചകന്റെ സന്ദേശത്തിലെ ആത്മീയമായ ഔന്നത്യം മനസ്സിലായിരുന്നു. അവർ പറഞ്ഞു: 'രാജാക്കന്മാർ ഒരു നാട്ടിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ അവർ അവിടുത്തെ അന്തസ്സുള്ളവരെ നിന്ദ്യരാക്കും.' ഇത് ലോകികമായ അധികാരത്തിന്റെ സ്വഭാവമാണ്. എന്നാൽ പ്രവാചകന്മാർ വരുന്നത് ഹൃദയങ്ങളെ സംസ്കരിക്കാനും *(تزكية)* അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുപ്പിക്കാനുമാണ്. രാജ്ഞി ഒരു ഉപഹാരം അയച്ച് സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ പ്രതികരണം പരിശോധിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. എന്നാൽ, ഭൗതികമായ സമ്പത്തല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹു നൽകിയ അനുഗ്രഹങ്ങളാണ് *(فضل)* യഥാർത്ഥ വിജയമെന്ന് സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം വ്യക്തമാക്കുന്നു.

സഖാവി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'അൽ-മഖാസിദുൽ ഹസന'യിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയതുപോലെ, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അറേബ്യേതര നാടുകളിലെ ഭരണാധികാരികൾക്ക് കത്തുകൾ എഴുതാറുണ്ടായിരുന്നു. മുദ്രയില്ലാത്ത കത്തുകൾ അവർ സ്വീകരിക്കുകയില്ലെന്ന് അറിഞ്ഞപ്പോൾ, അവിടുന്ന് വെള്ളി കൊണ്ടൊരു മോതിരം നിർമ്മിക്കുകയും അതിൽ 'മുഹമ്മദ് റസൂലുള്ളാഹ്' എന്ന് കൊത്തിവെക്കുകയും ചെയ്തു. അനസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ച്, അവിടുന്ന് അത് തന്റെ ഇടത് കൈയിലെ ചെറുവിരലിലാണ്

അണിഞ്ഞിരുന്നത്. മുദ്രയില്ലാത്ത കത്തുകൾ പരാജയപ്പെട്ടവയാണെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. 'തഫ്സീറുൽ ജലാലൈനി'യിൽ 'കരീം' (كريم) എന്നതിന് 'ഉള്ളടക്കം നല്ലതായ' എന്ന് അർത്ഥം നൽകുന്നു. ഇബ്നു ശൈഖ് സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇന്റെ തുടക്കത്തിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, 'കിതാബുൻ കരീം' (كتاب كريم) എന്നാൽ അതിന്റെ പദങ്ങളിലും അർത്ഥങ്ങളിലും തൃപ്തികരമായത് എന്നർത്ഥം. അല്ലെങ്കിൽ, അത് ബിസ്മി (بسم الله) കൊണ്ട് ആരംഭിച്ചതിനാൽ അത് മാന്യവും ശ്രേഷ്ഠവുമാണ്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പാടിയതുപോലെ: 'കത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കം അല്ലാഹുവിന്റെ നാമമായതുകൊണ്ട്, ആ കത്ത് എല്ലാ നാമങ്ങളിലും വെച്ച് ഏറ്റവും വലുതും ശ്രേഷ്ഠവുമാണ്.' അല്ലാഹുവിന്റെ നാമമില്ലാതെ ഞാൻ എങ്ങനെ കത്ത് തുറക്കും? നിന്റെ നാമം നാമങ്ങളുടെ അലങ്കാരമാണ്, നിന്റെ വചനം ഹൃദയങ്ങൾക്ക് ശാന്തിയാണ്. 'അത്തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നത്, ഈ കത്ത് രാജ്ഞിയുടെ ഹിദായത്തിനും (هداية) ഈമാനിനും (إيمان) കാരണമായതുകൊണ്ടാണ് അതിനെ 'കരീം' എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത് എന്നാണ്. ആ കത്തിന്റെ ബഹുമാനം നിമിത്തം അവൾക്ക് ഹിദായത്ത് ലഭിച്ചു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനോട് മന്ത്രവാദികൾ 'അങ്ങ് ഇടുകയോ ഞങ്ങൾ ഇടുകയോ ചെയ്യുക' എന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ കാണിച്ച ആദരവ് നിമിത്തം അവർക്ക് ഈമാൻ ലഭിച്ചതുപോലെയാണിത്. എന്നാൽ, റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ കത്ത് കീറിക്കളഞ്ഞപ്പോൾ കിസ്റയുടെ സാമ്രാജ്യം അല്ലാഹു തകർത്തു. 'ഇന്നഹു മിൻ സുലൈമാൻ' (إنه من سليمان) എന്നത്, 'ഇത് ആരിൽ നിന്നാണ്, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കമെന്താണ്?' എന്ന ചോദ്യത്തിനുള്ള മറുപടിയാണ്. 'ബിസ്മില്ലാഹിർറഹ്മാനിർറഹീം' (بسم الله الرحمن الرحيم) എന്നതിൽ 'ബാഅ്' (ب) അല്ലാഹുവിന്റെ നിലനിൽപ്പിനെയും (بقاء), 'സീൻ' (س) അവന്റെ പ്രകാശത്തെയും (سناء), 'മീം' (م) അവന്റെ ആധിപത്യത്തെയും (ملك), 'അലിഫ്' (ا) അവന്റെ ഏകത്വത്തെയും (أحدية), രണ്ട് 'ലാം' (ل) അവന്റെ സൗന്ദര്യത്തെയും (جمال) പ്രതാപത്തെയും (جلال), 'ഹാഅ്' (ه) അവന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും

(هويـة) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'റഹ്മാൻ' (الرحمـن) എന്നത് ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും പൊതുവായ കാരുണ്യത്തെയും, 'റഹീം' (الرحـيم) എന്നത് പരലോകത്ത് പ്രത്യേക വിഭാഗത്തിനുള്ള കാരുണ്യത്തെയും കുറിക്കുന്നു. ചില മഹാന്മാർ പറയുന്നു, ഇത് യഥാർത്ഥത്തിൽ ബറാഅത്ത് സൂറത്തിലെ ബിസ്മിക്ക് തുല്യമാണ്, എന്നാൽ ആ സൂറത്തിൽ നിന്ന് അത് ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, സുലൈമാൻ നബിയിൽ വിശ്വസിച്ച മൃഗങ്ങൾക്ക് അത് നൽകപ്പെട്ടു. ഈ സൂറത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ 'ബാഅ്' കൊണ്ട് മാത്രം മതിയാക്കി, കാരണം പ്രപഞ്ചത്തിലെ എല്ലാ വസ്തുക്കളും അല്ലാഹുവിന്റെ പൊതുവായതോ പ്രത്യേകമായതോ ആയ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞതല്ല. ഈ ബിസ്മി 'ബിസ്മില്ലാഹി മജ്റാഹാ വ മുർസാഹാ' (بسم الله مجراها ومرساها) എന്നതുപോലെ പൂർണ്ണമായ ഒരു ആയത്തല്ല. സൂറത്തുകളുടെ തുടക്കത്തിലുള്ള ബിസ്മി നൂറ്റിപ്പതിനാല് തവണ ഇറങ്ങിയ പ്രത്യേക ആയത്താണ്. മൗലാനാ ജാമി ബിസ്മിയെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു: 'ഇതിലെ പത്തൊൻപത് അക്ഷരങ്ങളിൽ നിന്നാണ് പതിനെണ്ണായിരം ലോകങ്ങൾക്കും വിശാലമായ അനുഗ്രഹം ലഭിച്ചത്.' 'അല്ലാ തഅ്ലൂ അലൈയ്യ' (أَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ) എന്നാൽ അഹങ്കരിക്കരുത് എന്നർത്ഥം. 'വഅ്തൂനീ മുസ്ലിമീൻ' (وَأْتُونِي مُسْلِمِينَ) എന്നാൽ നിങ്ങൾ മുഅ്മിനീങ്ങളായി വരിക എന്നാണ്. ഈമാൻ ഉണ്ടാവുക എന്നത് ഇസ്ലാമിനെയും കീഴ്വണക്കത്തെയും അനിവാര്യമാക്കുന്നു. ഖതാദ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു, അമ്പിയാക്കൾ ചുരുങ്ങിയ വാക്കുകളിൽ കത്തെഴുതുന്നവരായിരുന്നു. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ കത്ത് ഇത്രയുമായിരുന്നു. ഇത് കേവലം അന്ധമായ അനുകരണത്തിനുള്ള ആഹ്വാനമല്ല, മറിച്ച് അവിടുത്തെ പ്രവാചകത്വത്തിനുള്ള വ്യക്തമായ തെളിവാണ്. ഈ കത്ത് ലഭിച്ചത് തന്നെ ഒരു അത്ഭുതമാണ് (معجزة). ജിന്നുകൾക്ക് ഇതിൽ ഇടപെടാൻ കഴിയില്ല, കാരണം പ്രവാചകന്റെ സത്യസന്ധതയെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് ഇതിലൂടെ ലഭിക്കുന്നു.

[سورة النمل (27) : الآيات 32 إلى 34]

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തങ്ങളിൽ, ബ‍ില്ഖീസ് രാജ്ഞി തന്റെ മന്ത്രിമാരോട് കൂടിയാലോചന *(شورى)* നടത്തുന്ന സന്ദർഭമാണ് വിവരിക്കുന്നത്. രാജ്ഞി പറഞ്ഞു: 'എന്റെ കാര്യത്തിൽ നിങ്ങൾ എനിക്ക് അഭിപ്രായം നൽകുക. നിങ്ങൾ സാക്ഷികളായിരിക്കെ ഒരു കാര്യത്തിലും ഞാൻ തീരുമാനമെടുക്കുന്നില്ല.' ഇത് ഭരണാധികാരികൾക്ക് മാതൃകയാക്കാവുന്ന ഉന്നതമായ ജനാധിപത്യ ബോധത്തെയും വിവേകത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ, പ്രതാപശാലികളായ രാജാക്കന്മാർ ഒരു നാട്ടിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ അവർ അവിടെയുള്ളവരെ നിന്ദ്യരാക്കുകയും അവിടുത്തെ പ്രതാപശാലികളെ അധഃപതിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്ന് രാജ്ഞി ഭയപ്പെട്ടു. ഇതാണ് അവരുടെ പതിവ് രീതി. ഈ സൂക്തം അഹങ്കാരത്തിന്റെയും അധികാരത്തിന്റെയും ദുഷ്ഫലങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള മുന്നറിയിപ്പാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ആത്മജ്ഞാനത്തിന്റെ *(معرفة)* വെളിച്ചത്തിൽ, ഭൗതികമായ അധികാരത്തേക്കാൾ ആത്മീയമായ ഔന്നത്യമാണ് ശാശ്വതമെന്ന് ഈ സംഭവം നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിലെ ഈ ഭാഗം ബിൽഖീസ് രാജ്ഞിയുടെ വിവേകപൂർണ്ണമായ ഭരണരീതിയെയും അവരുടെ മന്ത്രിമാരുമായുള്ള കൂടിയാലോചനയെയും വിവരിക്കുന്നു. 'അവർ പറഞ്ഞു' എന്ന് ആവർത്തിച്ചു പറയുന്നത്, താൻ അവതരിപ്പിച്ച വിഷയത്തിലുള്ള അവരുടെ ശ്രദ്ധയെ ഊന്നിപ്പറയാനാണ്. 'ഹേ പ്രമുഖരേ, എന്റെ കാര്യത്തിൽ നിങ്ങൾ എനിക്ക് ഫത്വ (فتوى) നൽകുക' എന്ന് അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അതായത്, ഞാൻ നിങ്ങളോട് പറഞ്ഞ കാര്യത്തിൽ നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം വ്യക്തമാക്കുക. 'ഫത്വ' എന്ന പദം പ്രയോഗിച്ചത്, സങ്കീർണ്ണമായ വിഷയങ്ങളിൽ പരിഹാരം കാണാൻ അവർക്ക് കഴിവുണ്ടെന്ന് രാജ്ഞി വിശ്വസിച്ചതുകൊണ്ടാണ്. 'ഞാൻ ഒരു കാര്യത്തിലും അന്തിമ തീരുമാനമെടുക്കാറില്ല, നിങ്ങൾ സന്നിഹിതരാകുന്നത് വരെ' എന്ന് അവർ പറഞ്ഞത്, തന്റെ മന്ത്രിമാരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളെ മാനിക്കുന്നതിനും അവരെ കൂടെക്കൂട്ടുന്നതിനുമുള്ള രാജ്ഞിയുടെ വിനയത്തെയാണ്

കാണിക്കുന്നത്. ഇതിൽ ഒരു ഭരണാധികാരി തന്നിഷ്ടപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കാതെ, വിവേകികളായ ആളുകളുമായി കൂടിയാലോചന (مشاورة) നടത്തേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയിലേക്കുള്ള സൂചനയുണ്ട്. മന്ത്രിമാർ മറുപടി നൽകി: 'ഞങ്ങൾ ശക്തിയുള്ളവരും കഠിനമായ പോരാട്ടവീര്യമുള്ളവരുമാണ്.' യുദ്ധം ചെയ്യണോ സമാധാനം വേണോ എന്നത് രാജ്ഞിയുടെ തീരുമാനമാണെന്ന് അവർ അറിയിച്ചു. എന്നാൽ, യുദ്ധം വിനാശകരമാണെന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞ ബിൽഖീസ് രാജ്ഞി പറഞ്ഞു: 'രാജാക്കന്മാർ ഒരു നാട്ടിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ അവർ അതിനെ നശിപ്പിക്കുകയും അവിടുത്തെ പ്രതാപികളെ നിന്ദ്യരാക്കുകയും ചെയ്യും.' ഇത് യുദ്ധത്തിന്റെ ഭയാനകമായ അനന്തരഫലങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അവരുടെ അഗാധമായ ഉൾക്കാഴ്ചയെയാണ് വെളിപ്പെടുത്തുന്നത്.

[سورة النمل (27) : آية 35]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശിഷ്ട ദാസനായ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ദൂതൻ മുഖേന بلقيسിന്റെ സമ്മാനങ്ങൾ തിരിച്ചയച്ചുകൊണ്ട് അരുളിയതിന്റെ തുടർച്ചയാണിത്. بلقيس് അയച്ച ഭൗതികമായ ഉപഹാരങ്ങളെ അവിടുന്ന് നിസ്സാരമായി തള്ളിക്കളഞ്ഞു. അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹു എനിക്ക് നൽകിയ ആത്മീയവും ഭൗതികവുമായ അനുഗ്രഹങ്ങൾ *(فضل)* നിങ്ങൾ എനിക്ക് നൽകുന്ന ഈ സമ്പത്തിനേക്കാൾ എത്രയോ ഉന്നതമാണ്. നിങ്ങളാണോ ഈ ഭൗതിക വിഭവങ്ങളിൽ *(هديّة)* ആനന്ദം കണ്ടെത്തുന്നത്? അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗദർശനവും പ്രവാചകത്വവും ലഭിച്ച എനിക്ക് ഇത്തരം ലൗകിക വസ്തുക്കൾ കൊണ്ട് എന്ത് പ്രയോജനം?' ഈ സംഭവം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഏറ്റവും വലിയ സമ്മാനം അവന്റെ സാമീപ്യവും *(قرب)* മാർഗ്ഗദർശനവുമാണ്. ഭൗതികമായ പ്രലോഭനങ്ങളെക്കാൾ ആത്മീയമായ ഔന്നത്യത്തിന് മുൻഗണന നൽകുന്നവരാണ് യഥാർത്ഥ വിശ്വാസികൾ. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെക്കാൾ വലുതായി ഈ ലോകത്ത് ഒന്നുമില്ലെന്ന് അവർ തിരിച്ചറിയുന്നു.

ഇത് ബിൽഖീസിന്റെ വാക്കുകളുടെ പൂർത്തീകരണമാകാം. അല്ലെങ്കിൽ അല്ലാഹു തആലയുടെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള സ്ഥിരീകരണവുമാകാം; അതായത്, അവൾ പറഞ്ഞതുപോലെ തന്നെയാണ് രാജാക്കന്മാർ പ്രവർത്തിക്കുക. ബുദ്ധിമാനായ ഒരു മനുഷ്യൻ, സമാധാനപരമായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ ശത്രുക്കളെ പ്രതിരോധിക്കാൻ സാധ്യമാകുന്നിടത്തോളം കാലം, നിർബന്ധിതാവസ്ഥയിലല്ലാതെ സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരം യുദ്ധത്തിലും പോരാട്ടത്തിലും ഏർപ്പെട്ട് സ്വയം നാശത്തിന്റെ അപകടത്തിലേക്ക് തള്ളിവിടുകയില്ല എന്നതിലേക്ക് ഇതിൽ ഒരു സൂചനയുണ്ട്. ചില ജ്ഞാനികൾ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്: "സമാധാനവും അമിതമായ വൈകാരികത വെടിയലുമാണ് നേതൃത്വത്തിന്റെ (سؤدد) ലക്ഷണം." ഇതിൽ മറ്റൊരു ആത്മീയ സൂചനയുമുണ്ട് (إشارة): റബ്ബാനിയായ വിശേഷണങ്ങൾ (الصفات الربانية) എന്ന രാജാക്കന്മാർ ദിവ്യവെളിപാട്

(تجـــلي) വഴി ഒരു മനുഷ്യന്റെ ശരീരമാകുന്ന ഗ്രാമത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ, അവർ മനുഷ്യനിലെ മൃഗീയ സ്വഭാവങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അതിനെ തകിടം മറിക്കുന്നു. "അവിടുത്തെ പ്രതാപശാലികളായ ജനങ്ങളെ അവർ നിന്ദ്യരാക്കുകയും ചെയ്യും" (وَجَعَـلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهـا). ഇവിടെ പ്രതാപശാലികൾ എന്നത് തിന്മക്ക് പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന മനസ്സ് (النفس الامارة) അതിന്റെ വിശേഷണങ്ങളുമാണ്. ദിവ്യവെളിപാടിന്റെ (تجـــلي) പ്രഭാവങ്ങൾക്ക് മുന്നിൽ അവ കീഴടങ്ങുന്നതിനാലാണ് അവ നിന്ദ്യരാകുന്നത് (أذلة). പ്രവാചകന്മാരോടും വലിയ്യാന്മാരോടും "അവർ അപ്രകാരം തന്നെയാണ് പ്രവർത്തിക്കുക" (وَكَذلِكَ يَفْعَـــلُونَ). കാരണം, മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന നിധി (الكنز المخفي) വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ഈ വിശേഷണങ്ങളുടെ പ്രതിബിംബങ്ങളാകാനാണ് അവർ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. അതിനാൽ, "തീർച്ചയായും രാജാക്കന്മാർ..." എന്ന് തുടങ്ങുന്ന വചനം ആരിഫീങ്ങളുടെ വിശേഷണമാണ്; അബൂ യസീദ് അൽ-ബിസ്താമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെ. ജഅ്ഫർ അസ്സ്വാദിഖ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറഞ്ഞു: "ഇത് വിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയങ്ങളിലേക്കുള്ള സൂചനയാണ്. കാരണം, ആത്മീയജ്ഞാനം (معرفة) ഹൃദയങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ, ഭൗതികമായ ആഗ്രഹങ്ങളും ലക്ഷ്യങ്ങളും പൂർണ്ണമായും നീങ്ങിപ്പോകും. പിന്നീട് ആ ഹൃദയം അല്ലാഹുവല്ലാത്ത മറ്റൊന്നിനും ഇടമില്ലാത്തതായി മാറും." ഇബ്നു അത്വാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: "സത്യനായ നാഥന്റെ ആധിപത്യവും അവനോടുള്ള ആദരവും ഹൃദയത്തിൽ വെളിപ്പെട്ടാൽ, അശ്രദ്ധ (غفلات) ഇല്ലാതാവുകയും ഭയഭക്തി (هيبة), പ്രതാപം (إجلال) എന്നിവ അതിനെ കീഴടക്കുകയും ചെയ്യും. പിന്നീട് ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹുവല്ലാത്ത യാതൊന്നിനും യാതൊരു സ്ഥാനവും അവശേഷിക്കുകയില്ല. അപ്പോൾ അവന്റെ അവയവങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുന്നതിലും, അവന്റെ നാവ് അവന്റെ സ്മരണ (ذكر) നിലനിർത്തുന്നതിലും, അവന്റെ ഹൃദയം അവനിലേക്ക് തിരിയുന്നതിലും മാത്രമായിരിക്കും വ്യാപൃതമാവുക." ചിലർ പറഞ്ഞു: "ആരാണോ അൽ-മലിക് (الملك)

എന്ന തിരുനാമത്തിന്റെ വെളിപാടിന് അഭിമുഖമാകുന്നത്, അവൻ സ്വയം അല്ലാഹുവിന്റെ അധികാരപരിധിയിൽ കാണുകയും അവന്റെ രാജ്യത്തിൽ അവന് പൂർണ്ണമായി കീഴടങ്ങുകയും ചെയ്യും. അവൻ സേവനത്തിന്റെ വിരിപ്പിൽ നിന്നുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ പവിത്രതയുടെ അവകാശങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി നിർവഹിക്കും." 'അൽ-ഫുതൂഹാത്തുൽ മക്കിയ്യ'യിൽ ഇപ്രകാരം കാണാം: "ഒരു രാജാവിന് മൂന്ന് കാര്യങ്ങളൊഴികെ മറ്റെല്ലാം മാപ്പ് നൽകാൻ അധികാരമുണ്ട്: പവിത്രമായ അതിരുകൾ ലംഘിക്കുക, രഹസ്യങ്ങൾ പരസ്യമാക്കുക, രാജാവിനെ അപകീർത്തിപ്പെടുത്തുക. അന്വേഷണത്തിന്റെ പാതയിൽ ഉത്തമമായ മര്യാദ (أدب) നൽകാൻ നാം അല്ലാഹുവോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു." "തീർച്ചയായും ഞാൻ അവരുടെ അടുത്തേക്ക്" (وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ) - അതായത് സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം ലേക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനങ്ങളിലേക്കും - "ഒരു സമ്മാനവുമായി" (بِهَدِيَّةٍ) ദൂതന്മാരെ അയക്കുകയാണ്. അത് അതിമഹത്തായ ഒരു സമ്മാനമാണ്. സ്നേഹത്തോടും സൗമ്യതയോടും കൂടി നൽകപ്പെടുന്ന വസ്തുവിനാണ് സമ്മാനം (هدية) എന്ന് പറയുന്നത്. 'അൽ-മുഫ്രദാത്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: "നമ്മിൽ ചിലർ പരസ്പരം സ്നേഹപൂർവ്വം നൽകുന്ന ഉപഹാരങ്ങൾക്കാണ് സമ്മാനം എന്ന് പ്രത്യേകം പറയുന്നത്." "എന്നിട്ട് ഞാൻ നോക്കട്ടെ" (فَنَاظِرَةٌ). 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: ഇവിടെ 'നാളിറഃ' എന്നാൽ കാത്തിരിക്കുന്നവൾ (منتظر) എന്നാണ് അർത്ഥം. കാശിഫി പറഞ്ഞു: "അവിടെ നിന്ന് എന്ത് മറുപടിയുമായാണ് ദൂതന്മാർ മടങ്ങിവരുന്നത് എന്ന് ഞാൻ കാത്തിരുന്നു കാണട്ടെ." "എന്ത് മറുപടിയുമായി" (بِمَ) - ഇതിന്റെ അസ്സൽ രൂപം 'ബിമാ' (بِـ) എന്നാണ്, ഇത് ചോദ്യരൂപത്തിലാണ് - "ദൂതന്മാർ മടങ്ങിവരുന്നു" (يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ) എന്ന് ഞാൻ നോക്കട്ടെ, അതിനനുസരിച്ച് എനിക്ക് പ്രവർത്തിക്കാമല്ലോ. ചരിത്രത്തിൽ ഇപ്രകാരം ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നു: പെൺകുട്ടികളുടെ വസ്ത്രങ്ങളും വളകൾ, മാലകൾ, കമ്മലുകൾ തുടങ്ങിയ ആഭരണങ്ങളും ധരിപ്പിച്ച, കൈകളിൽ മൈലാഞ്ചി അണിഞ്ഞ, പട്ടുതുണികൊണ്ട് മൂടിയതും മുത്തുകൾ പതിച്ച സ്വർണ്ണക്കടിഞ്ഞാണും ജീനുകളുമുള്ള കുതിരപ്പുറത്ത് കയറ്റിയ അഞ്ഞൂറ് ആൺകുട്ടികളെയും; ആൺകുട്ടികളുടെ വേഷം ധരിപ്പിച്ച് പെൺകുതിരപ്പുറത്ത് കയറ്റിയ അഞ്ഞൂറ് പെൺകുട്ടികളെയും;

സ്വർണ്ണത്തിന്റെയും വെള്ളിയുടെയും ആയിരം ഇഷ്ടികകളെയും അവൾ അയച്ചു. മസ്നവിയിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: "ബിൽഖീസിന്റെ സമ്മാനങ്ങൾ നാൽപ്പത് ഒട്ടകങ്ങളുടെ പുറത്തായിരുന്നു... അവയുടെ ചുമടുകൾ മുഴുവൻ സ്വർണ്ണക്കട്ടികളായിരുന്നു." വിലപിടിപ്പുള്ള മുത്തുകളും മാണിക്യങ്ങളും പതിച്ച ഒരു കിരീടം, കസ്തൂരി, അമ്പർ എന്നിവയും, തുളക്കാത്ത വിലയേറിയ ഒരു മുത്തും, വളഞ്ഞ തുളയുള്ള ഒരു ഗോമേദകക്കല്ലും അടങ്ങിയ ഒരു പെട്ടിയും അവൾ അയച്ചു. സമ്മാനങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഒരു കത്ത് അവൾ എഴുതി തയ്യാറാക്കി. തന്റെ ജനങ്ങളിലെ പ്രമുഖനായ മുൻദിർ ബിൻ അംറ് എന്നയാളുടെ പക്കൽ അവൾ സമ്മാനങ്ങൾ കൊടുത്തയച്ചു. ബുദ്ധിയും വിവേകവുമുള്ള ചില പുരുഷന്മാരെയും അവൾ അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം അയച്ചു. അവൾ പറഞ്ഞു: "അദ്ദേഹം ഒരു പ്രവാചകനാണെങ്കിൽ ആൺകുട്ടികളെയും പെൺകുട്ടികളെയും വേർതിരിച്ചറിയും, പെട്ടി തുറക്കുന്നതിന് മുൻപ് അതിനുള്ളിൽ എന്താണെന്ന് പറഞ്ഞുതരും, മുത്തിൽ കൃത്യമായി തുളയിടുകയും ഗോമേദകക്കല്ലിലൂടെ നൂൽ കോർക്കുകയും ചെയ്യും." പിന്നീട് അവൾ മുൻദിറിനോട് പറഞ്ഞു: "അദ്ദേഹം നിങ്ങളെ കോപത്തോടെയാണ് നോക്കുന്നതെങ്കിൽ അദ്ദേഹം ഒരു രാജാവാണ്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാവം കണ്ട് നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടേണ്ടതില്ല. എന്നാൽ അദ്ദേഹം പുഞ്ചിരിയോടെയും സൗമ്യതയോടെയുമാണ് പെരുമാറുന്നതെങ്കിൽ അദ്ദേഹം ഒരു പ്രവാചകനാണ്." ഉടൻ തന്നെ ഹുദ്ഹുദ് പക്ഷി സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം ന്റെ അടുത്തേക്ക് വേഗത്തിൽ പറന്നുചെന്ന് വിവരങ്ങൾ അറിയിച്ചു. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം ജിന്നുകളോട് കൽപ്പിക്കുകയും അവർ സ്വർണ്ണത്തിന്റെയും വെള്ളിയുടെയും ഇഷ്ടികകൾ നിർമ്മിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന് മുന്നിൽ ആറ് ഫർസഖ് നീളമുള്ള ഒരു മൈതാനത്ത് വിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ മൈതാനത്തിന് ചുറ്റും സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും കൊണ്ടുള്ള മതിൽക്കെട്ടുകൾ അവർ പണിതുയർത്തി.

സൂറത്തുന്നംലിലെ *36* മുതൽ *40* വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം *(تفسير روح البيان)* അത്യന്തം അർത്ഥവത്തായ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് വെളിച്ചം വീശുന്നു. ബിൽഖീസ് രാജ്ഞിയുടെ ദൂതന്മാർ സമ്മാനങ്ങളുമായി സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം അരികിലെത്തിയപ്പോൾ, ഭൗതികമായ സമ്പത്തിനേക്കാൾ അല്ലാഹു തആല തനിക്ക് നൽകിയ പ്രവാചകത്വത്തിനും *(نبوة)* ദിവ്യജ്ഞാനത്തിനും *(علم لادني)* ആണ് അദ്ദേഹം മുൻഗണന നൽകിയത്. ലൗകിക വിഭവങ്ങളിലുള്ള സന്തോഷം ഭൗതികവാദികളുടെ ലക്ഷണമാണ്. യഥാർത്ഥ ആത്മീയജ്ഞാനികൾ *(عارفون)* അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിലാണ് ആനന്ദം കണ്ടെത്തുന്നത്. തുടർന്ന്, ബിൽഖീസിന്റെ സിംഹാസനം തന്റെ സന്നിധിയിൽ എത്തിക്കാൻ സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം ആവശ്യപ്പെടുന്നു. അവർ പൂർണ്ണമായി കീഴടങ്ങി *(إسلام)* എത്തുന്നതിനു മുൻപ് അത് കൊണ്ടുവരാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചു. ഇത് ആത്മാവിന്റെ *(روح)* സന്നിധിയിലേക്ക് ഹൃദയത്തെയും *(قلب)* ശരീരത്തെയും കീഴ്പ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ പ്രതീകമാണ്. ജിന്നുകളിൽ പെട്ട ശക്തനായ ഇഫ്രീത് *(عفريت)* പറഞ്ഞത്, സദസ്സ് പിരിയുന്നതിനു മുൻപ് അത് കൊണ്ടുവരാം എന്നാണ്. ഇത് ശാരീരിക ശക്തിയുടെയും ബാഹ്യമായ കഴിവുകളുടെയും പരിമിതിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ, വേദഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നുള്ള ജ്ഞാനം *(علم من الكتاب)* സിദ്ധിച്ച ആസിഫ് ബിൻ ബർഖിയാ റളിയള്ളാഹു അൻഹു കൺചിമ്മുന്ന വേഗതയിൽ അത് ഹാജരാക്കാമെന്ന് പറഞ്ഞു. അല്ലാഹുവിന്റെ പരമകാരുണികമായ മഹത്തായ നാമം *(الاسم الأعظم)* കൊണ്ടുള്ള പ്രാർത്ഥനയിലൂടെയാണ് അദ്ദേഹം ഇത് സാധ്യമാക്കിയത്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് നൽകപ്പെടുന്ന അത്ഭുതസിദ്ധിയുടെ *(كرامة)* വലിയ തെളിവാണ്. അഹ്ലുസ്സുന്നത്തി വൽ ജമാഅത്തിന്റെ വിശ്വാസപ്രകാരം ഔലിയാക്കളുടെ കറാമത്ത് യഥാർത്ഥ്യമാണ്. സിംഹാസനം തന്റെ മുന്നിൽ സ്ഥിരമായിരിക്കുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിന് നന്ദി *(شكر)* പ്രകാശിപ്പിച്ചു. ഇത് തന്റെ സ്വന്തം

കഴിവല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹമാണെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു. നന്ദികേട് *(كفر)* കാണിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിനെ ബാധിക്കില്ല, കാരണം അവൻ ആരുടെയും സഹായം ആവശ്യമില്ലാത്തവനും *(غني)* അത്യുദാരനുമാണ് *(كريم)*.

സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ കൊട്ടാരമതിലുകൾ സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും കൊണ്ട് അലങ്കരിക്കാൻ കൽപ്പിച്ചു. കരയിലെയും കടലിലെയും ഏറ്റവും മനോഹരമായ ജീവികളെ അണിനിരത്താൻ അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചു. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയതനുസരിച്ച്, പുള്ളിപ്പുലിയുടെ നിറങ്ങളോട് സാമ്യമുള്ള കടൽജീവികളെ കൊണ്ടുവന്ന് മൈതാനത്തിന്റെ ഇരുവശങ്ങളിലുമായി അണിനിരത്തി. ജിന്നുകളുടെ സന്തതികളെയും വലിയൊരു സംഘമായി അണിനിരത്തി. തുടർന്ന് സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ സിംഹാസനത്തിൽ ഉപവിഷ്ടനായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇരുവശങ്ങളിലുമായി സ്വർണ്ണനിർമ്മിതമായ നാലായിരം വീതം കസേരകൾ ഒരുക്കിയിരുന്നു. ശൈത്താനുകളും മനുഷ്യരും വന്യമൃഗങ്ങളും പക്ഷികളും അണിനിരന്നു. ആകാശത്ത് പക്ഷികൾ ചിറകുകൾ വിരിച്ച് ഒരു പന്തൽ പോലെ നിഴൽ തീർത്തു. നൂറു വർഷക്കാലം ആകാശലോകം പോലും ഇത്രയും മനോഹരമായ ഒരു കാഴ്ച കണ്ടിട്ടില്ലായിരുന്നു. ബൽഖീസ് രാജ്ഞിയുടെ ദൂതന്മാർ എത്തിയപ്പോൾ ഈ അത്ഭുതകരമായ കാഴ്ച കണ്ട് അവർ സ്തംഭിച്ചുപോയി. സ്വർണ്ണത്തറയിൽ മൃഗങ്ങൾ വിസർജ്ജിക്കുന്നത് കണ്ട് അവർ അമ്പരന്നു. മസ്നവിയിൽ പറയുന്നത് പോലെ, അവർ ചിന്തിച്ചു: 'സ്വർണ്ണത്തിന്റെ നാട്ടിലേക്ക് സ്വർണ്ണം സമ്മാനമായി കൊണ്ടുപോകുന്നത് എത്ര വലിയ അബദ്ധമാണ്!' ബാഗ്ദാദിലെ ഖലീഫയ്ക്ക് ദജ്ല നദിയിലെ വെള്ളം സമ്മാനമായി കൊണ്ടുപോയ ഗ്രാമീണനെപ്പോലെ അവർ ലജ്ജിച്ചു. എന്നാൽ, 'രാജാവിന്റെ കൽപ്പന അനുസരിക്കുക എന്നത് നമ്മുടെ കടമയാണ്' എന്ന് അവർ പരസ്പരം ആശ്വസിപ്പിച്ചു. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം അവരെ പ്രസന്നവദനനായി സ്വീകരിച്ചു. ബൽഖീസ് നൽകിയ സമ്മാനങ്ങൾ പരിശോധിച്ച അദ്ദേഹം, അതിലെ വിലപിടിപ്പുള്ള മുത്തും വളഞ്ഞ ദ്വാരമുള്ള രത്നവും ശ്രദ്ധിച്ചു. ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം നൽകിയ അറിവിലൂടെയോ അല്ലെങ്കിൽ ഹുദ്ഹുദ് പക്ഷിയുടെ വിവരത്തിലൂടെയോ അദ്ദേഹം ഇതിലെ രഹസ്യം മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. മുത്ത് തുളയ്ക്കാൻ

ചിതലിനെയും രത്നത്തിൽ നൂൽ കോർക്കാൻ ഒരു വെളുത്ത പുഴുവിനെയും അദ്ദേഹം നിയോഗിച്ചു. അവയുടെ സേവനത്തിന് പ്രതിഫലമായി മരങ്ങളിലും പഴങ്ങളിലും അവയ്ക്ക് ആഹാരം ലഭിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. തുടർന്ന്, ദൂതന്മാരുടെ മുഖത്തെ പൊടി തുടച്ചുനീക്കാൻ അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചു. ആൺകുട്ടികളും പെൺകുട്ടികളും മുഖം കഴുകുന്ന രീതിയിലെ വ്യത്യാസം കണ്ട് അദ്ദേഹം അവരെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ഒടുവിൽ, സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം ആ സമ്മാനങ്ങൾ സ്വീകരിക്കാതെ തിരിച്ചയച്ചു. ബൽഖീസ് രാജ്ഞി നേരത്തെ പറഞ്ഞിരുന്നു: 'അദ്ദേഹം ഒരു രാജാവാണെങ്കിൽ സമ്മാനം സ്വീകരിക്കും, എന്നാൽ പ്രവാചകനാണെങ്കിൽ അത് സ്വീകരിക്കുകയില്ല.' അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അങ്ങനെ ബൽഖീസിന്റെ ദൂതൻ സുലൈമാൻ നബിയുടെ അടുത്തെത്തിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു...'

[سورة النمل (27) : آية 37]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തു നംലിലെ *37*-ാം വചനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യാഖ്യാനം*:* 'നീ അവരിലേക്ക് മടങ്ങിച്ചെല്ലുക. എന്നാൽ തീർച്ചയായും നാം അവരുടെ അടുത്തേക്ക് വരുന്നത് അവർക്ക് ചെറുത്തുനിൽക്കാൻ കഴിയാത്ത സൈന്യങ്ങളുമായാണ്. അവരെ നാം അവിടെനിന്ന് നിന്ദ്യരായിക്കൊണ്ട് പുറത്താക്കുന്നതാണ്. അവർ അവിടെ അങ്ങേയറ്റം അധഃപതിച്ചവരുമായിരിക്കും.' ഈ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അഹങ്കാരത്തിന്റെ *(تكبر)* അന്ധകാരത്തിൽ കഴിയുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളോട് *(أولياء)* ഏറ്റുമുട്ടാൻ കഴിയില്ലെന്നാണ്. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം ബ്ലീസ് രാജ്ഞിയുടെ ദൂതന്മാരോട് കൽപ്പിച്ചത്, ഭൗതികമായ ആഡംബരങ്ങളല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള സമർപ്പണമാണ് *(تسليم)* യഥാർത്ഥ വിജയമെന്ന് അവരെ ബോധ്യപ്പെടുത്താനാണ്. ആത്മീയമായ ഔന്നത്യം *(علو)* കൈവരിച്ചവർക്ക് മുന്നിൽ ഭൗതികമായ ശക്തികൾക്ക് പിടിച്ചുനിൽക്കാനാവില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം *(نصر)* കൂടെയുള്ളവർക്ക് ഭൗതികമായ സൈന്യങ്ങളുടെ എണ്ണം ഒരു തടസ്സമല്ലെന്ന് ഈ സംഭവം നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു.

സൂറത്തുന്നംലിലെ ഈ വചനങ്ങളിൽ, സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ദൂതന്മാരോട് സംസാരിക്കുന്ന സന്ദർഭത്തെയാണ് അല്ലാഹു വിവരിക്കുന്നത്. 'നിങ്ങൾ എനിക്ക് സമ്പത്ത് നൽകി സഹായിക്കുകയാണോ?' (أَتُمِدُّونَنِ) എന്ന് അദ്ദേഹം ചോദിക്കുമ്പോൾ, അത് അവരുടെ നിസ്സാരമായ ഭൗതിക സമ്മാനങ്ങളെ തള്ളിക്കളയുന്ന ഒരു ചോദ്യമാണ്. 'സമ്പത്ത്' (مال) എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം തന്നെ എപ്പോഴും മാറിമറിയുന്നതും നിലനിൽപ്പില്ലാത്തതുമായ ഒന്ന് എന്നാണ്. ജഅ്ഫറുസ്സ്വാദിഖ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവിന്റെയും അവന്റെ പ്രവാചകന്മാരുടെയും ഔലിയാക്കളുടെയും ദൃഷ്ടിയിൽ ദുനിയാവിന് ഒരു വിലയുമില്ല. അതുകൊണ്ട് അതിൽ സന്തോഷിക്കുകയോ ദുഃഖിക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടതില്ല.' സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം

തന്റെ ദൂതന്മാരോട് പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹു എനിക്ക് നൽകിയ പ്രവാചകത്വവും അചഞ്ചലമായ ഭരണാധികാരവും നിങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്ന ഈ ഭൗതിക സമ്മാനങ്ങളേക്കാൾ എത്രയോ ഉത്തമമാണ്.' യഥാർത്ഥത്തിൽ, ഈ നശ്വരമായ ലോകത്തിന്റെ അലങ്കാരങ്ങളിൽ സന്തോഷിക്കുന്നത് നിങ്ങൾ മാത്രമാണ്, കാരണം നിങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടി ഭൗതികതയിൽ മാത്രമായി ഒതുങ്ങിപ്പോയിരിക്കുന്നു. ആത്മീയജ്ഞാനികൾക്ക് ദുനിയാവിന്റെ ആഡംബരങ്ങൾ ഒരു തടസ്സമാണ്. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ദൂതനോട് 'നീ തിരിച്ചുപോവുക' (ارْجِعْ) എന്ന് കൽപ്പിക്കുമ്പോൾ, അത് ആ ദൂതനോട് മാത്രമുള്ള നിർദ്ദേശമാണ്. ദീനിന്റെ ഉന്നതമായ പദവികൾ ലഭിച്ചവർക്ക് ദുനിയാവിന്റെ പ്രലോഭനങ്ങൾ വെറും നിസ്സാരമാണ്.

സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം ബിൽഖീസിനും അവളുടെ ജനതയ്ക്കും അവരുടെ സമ്മാനങ്ങളുമായി മടങ്ങിപ്പോകാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. ദീനിന്റെ ആളുകൾ ഭൗതികമായ ലോകത്തിന്റെ തുച്ഛമായ വിഭവങ്ങളിൽ (حطام الدنيا) വഞ്ചിതരാകുന്നവരല്ലെന്നും, അവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നത് ഇസ്ലാമിനെ മാത്രമാണെന്നും അവർക്ക് ബോധ്യപ്പെടാനായിരുന്നു ഇത്. അവർ ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ച് സത്യവിശ്വാസികളായി വരണം; അല്ലാത്തപക്ഷം, ജിന്നുകളും മനുഷ്യരും അടങ്ങുന്ന സൈന്യവുമായി നാം അവരെ നേരിടും. അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം (تأييد إلهي) കൂടെയുള്ള സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സൈന്യത്തെ ചെറുക്കാൻ അവർക്ക് ഒട്ടും സാധിക്കില്ല. 'ഖുബിലൻ' (قِبَلًا) എന്ന വാക്കിന് ഇവിടെ അർത്ഥം പ്രതിരോധിക്കാനുള്ള കഴിവ് എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപനയനുസരിച്ച്, അവർ ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ചില്ലെങ്കിൽ, തങ്ങളുടെ പ്രതാപവും അധികാരവും നഷ്ടപ്പെട്ട് നിന്ദ്യരായി (أذلة) അവർ പുറത്താക്കപ്പെടും. അവർ അപ്പോൾ നിസ്സാരരും (صاغرون) അപമാനിതരുമായിരിക്കും. ഈ നിന്ദ്യത അവരുടെ അഹങ്കാരത്തിന്റെയും സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുന്നതിന്റെയും ഫലമാണ്. മൗലാനാ റൂമി തന്റെ മസ്നവിയിൽ ഈ സന്ദർഭത്തെ മനോഹരമായി വർണ്ണിക്കുന്നു: 'ഓ ദൂതന്മാരേ, നിങ്ങൾ മടങ്ങിപ്പോകൂ, നിങ്ങളുടെ സ്വർണ്ണത്തേക്കാൾ എനിക്ക് പ്രിയം നിങ്ങളുടെ ഹൃദയമാണ്. സ്വർണ്ണത്തെ സൃഷ്ടിച്ചവന്റെ

ദാസന്മാരാണ് ഞങ്ങൾ, സ്വർണ്ണത്തിന് പിന്നാലെ പോകുന്നവരല്ല. ബിൽഖീസിനോട് പറയുക, അവൾ ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ച് വരണം, അല്ലെങ്കിൽ അവളുടെ സൈന്യം തന്നെ അവൾക്ക് ശത്രുവാകും. ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെപ്പോലെ വിഗ്രഹങ്ങളെ തകർക്കുന്നവരാണ് ഞങ്ങൾ. ഈ നശ്വരമായ ലോകത്തിന്റെ അധികാരം ഉപേക്ഷിച്ച്, ശാശ്വതമായ രാജ്യം തേടുക.'

[سورة النمل (27) : آية 38]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല ചോദിച്ചു: 'ജിന്നുകളിൽ നിന്നുള്ള ഒരു ശക്തൻ (عفريت) പറഞ്ഞു: അങ്ങയുടെ സദസ്സിൽ നിന്ന് അങ്ങ് എഴുന്നേൽക്കുന്നതിന് മുൻപ് തന്നെ ഞാൻ അത് അങ്ങയുടെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുവരാം. തീർച്ചയായും ഞാൻ അതിന് കഴിവുള്ളവനും വിശ്വസ്തനുമാണ്.' സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ഭരണകൂടത്തിന്റെ പ്രതാപവും അല്ലാഹു നൽകിയ അസാധാരണമായ അധികാരവും പ്രകടിപ്പിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചപ്പോൾ, അദൃശ്യലോകത്തെ ശക്തികളെയും ദൃശ്യലോകത്തെ വിഭവങ്ങളെയും ഒരുപോലെ നിയന്ത്രിക്കാൻ തനിക്ക് സാധിക്കുമെന്ന് തെളിയിക്കുകയായിരുന്നു. ഇവിടെ 'ഇഫ്രീത്ത്' (عفريت) എന്നത് ജിന്നുകളിൽ പെട്ട അതിശക്തനായ ഒരു വിഭാഗത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ആത്മീയമായി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, മനുഷ്യന്റെ ഉള്ളിലുള്ള ദുഷ്പ്രവണതകളെയും (نفس) അഹങ്കാരത്തെയും നിയന്ത്രിക്കാൻ സാധിക്കുന്ന ഒരു യഥാർത്ഥ മുഅ്മിനിന് അല്ലാഹു നൽകുന്ന ആത്മീയമായ കരുത്തിനെയാണ് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, ബൽഖീസ് രാജ്ഞിയുടെ കഥ ആത്മീയമായ ഒരു വലിയ പാഠമാണ്. അന്ധരായ ആളുകളെ പിന്തുടരുന്നവരോട് മൗലാനാ റൂമി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) ചോദിക്കുന്നു: 'നിങ്ങൾ എന്തിനാണ് അന്ധരെ പിന്തുടരുന്നത്? അറിവില്ലാത്തവരിൽ നിന്ന് അറിവ് തേടുന്നത് ഉപ്പുവെള്ളം കുടിക്കുന്നതുപോലെയാണ്, അത് ദാഹം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയേയുള്ളൂ.' യഥാർത്ഥ ജ്ഞാനം ലഭിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള പ്രത്യേക ജ്ഞാനത്തിൽ (علم لدني) നിന്നാണ്.

ബുദ്ധിമാനായ ഒരു സത്യവിശ്വാസി അല്പമായ അറിവിലോ അവസ്ഥകളിലോ (حال) തൃപ്തിപ്പെടാതെ, അല്ലാഹുവിനോട് ഉന്നതമായ പദവികളിലേക്ക് (مقامـــــات) ഉയർത്താൻ കേണപേക്ഷിക്കണം. സുലൈമാൻ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) ബൽഖീസിന്റെ സിംഹാസനം കൊണ്ടുവരാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടത്, അല്ലാഹു തനിക്ക് നൽകിയ അത്ഭുതകരമായ കഴിവുകൾ (كرامات) പ്രകടിപ്പിക്കാനും, ഔലിയാക്കളുടെ കറാമത്തുകളെ നിഷേധിക്കുന്ന മുഅ്തസിലുകളെപ്പോലെയുള്ളവർക്ക് മറുപടി നൽകാനുമാണ്. ഔലിയാക്കളുടെ കറാമത്തുകളെ നിഷേധിക്കുന്നത് വലിയൊരു നഷ്ടമാണ്, കാരണം അത് അവരെ ആത്മീയമായ ഉന്നതികളിൽ നിന്ന് തടയുന്നു. ബൽഖീസ് തന്റെ സിംഹാസനം സുരക്ഷിതമായി സൂക്ഷിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും, സുലൈമാൻ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) അത് തന്റെ മുന്നിലെത്തിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചത്, അവളുടെ ഹൃദയത്തിലെ അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള സമർപ്പണത്തെ (تســـليم) മാനിച്ചുകൊണ്ടാണ്.

സൂറത്തു നംലിലെ ***39***-ഉം ***40***-ഉം ആയത്തുകളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, ജിന്നുകളിൽ നിന്നുള്ള ഒരു അതിശക്തൻ ***(عفريت)*** സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് പറഞ്ഞു: 'അങ്ങ് ഇരിക്കുന്ന ഈ സദസ്സിൽ നിന്ന് എഴുന്നേൽക്കുന്നതിന് മുൻപായി ബ‌ിൽ‌ീസിന്റെ സിംഹാസനം ഞാൻ ഇവിടെ എത്തിക്കാം. തീർച്ചയായും ഞാൻ ഇതിന് കഴിവുള്ളവനും വിശ്വസ്തനുമാണ്.' എന്നാൽ, വേദജ്ഞാനമുള്ള ഒരാൾ പറഞ്ഞു: 'കണ്ണൊന്നു ചിമ്മിത്തുറക്കുന്നതിന് മുൻപ് അത് ഞാൻ ഇവിടെ എത്തിക്കാം.' സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം ആ സിംഹാസനം തന്റെ മുന്നിൽ കണ്ടപ്പോൾ, ഇത് തന്റെ രക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹമാണെന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ഇത് തന്റെ അടിമത്തത്തെയും നന്ദിയെയും പരീക്ഷിക്കാനുള്ളതാണെന്ന് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഈ അസാധാരണ കഴിവുകൾ ***(كرامة)*** അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ശക്തിയുടെ പ്രകടനമാണ്. നന്ദി കാണിക്കുന്നവൻ തനിക്കുവേണ്ടി തന്നെയാണ് നന്ദി കാണിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തിന് നന്ദികേട് കാണിക്കുന്നവൻ സ്വന്തം നാശത്തെയാണ് ക്ഷണിച്ചുവരുത്തുന്നത്.

സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം സിംഹാസനം കൊണ്ടുവരാൻ കഴിവില്ലാത്തവരായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് അവിടുത്തെ ഉമ്മത്തിലെ ഔലിയാക്കളുടെ കറാമത്തുകൾ (كرامات) വെളിപ്പെടുത്താനാണ് അവിടുന്ന് അത് നിർദ്ദേശിച്ചത്. കാരണം, ഔലിയാക്കളുടെ കറാമത്തുകൾ അമ്പിയാക്കളുടെ മുഅ്ജിസത്തുകളുടെ (معجزات) ഭാഗമാണ്; അവ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ സത്യതയെയും ദീനിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യത്തെയും തെളിയിക്കുന്നു. ശൈഖ് ദാവൂദ് അൽ ഖൈസ്വരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അസാധാരണമായ കാര്യങ്ങൾ (خوارق العادات) പലപ്പോഴും അഖ്ത്വാബുകളിൽ (قطب) നിന്നോ ഖലീഫമാരിൽ നിന്നോ ഉണ്ടാകാറില്ല, മറിച്ച് അവരുടെ വസീറുമാരിൽ നിന്നാണ് ഉണ്ടാകാറുള്ളത്. അവർ പൂർണ്ണമായ

അടിമത്തം (عبودية) പുലർത്തുന്നവരും സമ്പൂർണ്ണ ദാരിദ്ര്യം (فقر كلي) സ്വഭാവമാക്കിയവരുമാണ്. അതിനാൽ അവർ സ്വന്തം താല്പര്യങ്ങൾക്കായി ഒന്നും ചെയ്യുന്നില്ല.' അഖ്ത്വാബുകളുടെ പൂർണ്ണതകളിൽ പെട്ടതും അല്ലാഹു അവർക്ക് നൽകുന്ന അനുഗ്രഹവുമാണ്, അജ്ഞരായ ആളുകളുടെ സഹവാസം അവർക്ക് നൽകാതെ, പണ്ഡിതന്മാരുടെയും വിശ്വസ്തരുടെയും സഹവാസം നൽകി അവരുടെ ഭാരങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുകയും അവരുടെ കൽപ്പനകൾ നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്. ആസഫ് ബിൻ ബർഖിയയും സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം പോലെയാണിത്. ചില ആരിഫുകൾ (عارفين) പറയുന്നു: ഒരു കാലഘട്ടത്തിലെ പൂർണ്ണനായ വ്യക്തിക്ക് എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും എല്ലാ പദവികളിലും മുൻപന്തിയിൽ നിൽക്കണമെന്നില്ല. ഈന്തപ്പന പരാഗണം നടത്തുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഹദീസിൽ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പറഞ്ഞത് പോലെ: 'നിങ്ങളുടെ ഭൗതിക കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് നിങ്ങളാണല്ലോ കൂടുതൽ അറിയുന്നവർ'. ഇത് ആ പൂർണ്ണ വ്യക്തിയുടെ പദവിക്ക് കുറവൊന്നും വരുത്തുന്നില്ല. കാരണം, എല്ലാ പൂർണ്ണതകളും അല്ലാഹുവിന്റെ മാത്രം പ്രത്യേകതയാണ്. മറ്റുള്ളവരെല്ലാം കുറവുള്ളവരാണ്. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമും ഖിളർ അലൈഹിസ്സലാമും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം പോലെ, ഓരോരുത്തർക്കും ഓരോ പ്രത്യേകതയുണ്ട്. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് അല്ലാഹു നൽകിയ പ്രത്യേകതയെക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ പറയുന്നു: 'നാം സുലൈമാന് അത് (വിധി) ഗ്രഹിച്ചുകൊടുത്തു' (فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ). ഒരു ആൺകുട്ടിയുടെ കാര്യത്തിൽ തർക്കമുണ്ടായപ്പോൾ, സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം അത് പരിഹരിച്ച രീതി ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്. 'ജിന്നുകളിൽ നിന്നുള്ള ഒരു ഇഫ്രീത്ത് (عفريت) പറഞ്ഞു' - ഇഫ്രീത്ത് എന്നാൽ ജിന്നുകളിൽ പെട്ട അതിശക്തനും ദുഷ്ടനുമായവൻ എന്നാണ് അർത്ഥം. ആ ഇഫ്രീത്തിന്റെ പേര് ദ്വക്വാൻ എന്നായിരുന്നു. അവൻ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ ഇരിക്കുന്ന സ്ഥാനത്ത് നിന്ന് എഴുന്നേൽക്കുന്നതിന് മുൻപ് ഞാൻ അത് കൊണ്ടുവരാം'. എന്നാൽ, 'ഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നുള്ള അറിവുള്ളവൻ' (الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ

الْكِتَابِ) - അതായത് ആസഫ് ബിൻ ബർഖിയ - പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങളുടെ കണ്ണ് ചിമ്മി തുറക്കുന്നതിന് മുൻപ് ഞാൻ അത് കൊണ്ടുവരാം'. ആസഫ് ബിൻ ബർഖിയ അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്തായ നാമം (الاسم الأعظم) അറിയുന്നവനും സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ സഹായിക്കാൻ അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ചവനുമായിരുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന തഫ്സീറിൽ, കണ്ണിമ വെട്ടുന്ന വേഗതയിൽ (طرف العين) ബൽഖീസ് രാജ്ഞിയുടെ സിംഹാസനം സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സന്നിധിയിൽ എത്തിച്ചേർന്ന അത്ഭുതകരമായ സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകൊണ്ട്, സിംഹാസനം ഒരിടത്തുനിന്ന് അപ്രത്യക്ഷമാവുകയും മറ്റൊരിടത്ത് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകയും ചെയ്ത ഈ പ്രക്രിയ, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന കറാമത്തും (كرامة) നബിമാർക്ക് ലഭിക്കുന്ന മുഅ്ജിസത്തുമാണ് (معجزة). ഈ സന്ദർഭത്തിൽ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം വിനയാന്വിതനായി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു: 'ഇത് എന്റെ റബ്ബിന്റെ ഔദാര്യമാണ് (فضل ربي). എന്നെ പരീക്ഷിക്കാനാണ് (ليبلوني) അവൻ ഇത് ചെയ്തത്; ഞാൻ നന്ദി കാണിക്കുമോ (أشكر) അതോ നന്ദികേട് കാണിക്കുമോ (أكفر) എന്ന്.' ഇവിടെ പരീക്ഷണം എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന് അജ്ഞാതമായത് അറിയാനല്ല, മറിച്ച് അടിമയുടെ ഗുണനിലവാരം വെളിപ്പെടുത്താനാണ്. മൗലാനാ റൂമി തന്റെ മസ്നവിയിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, ലോകം ഓരോ നിമിഷവും നശിക്കുകയും പുനർജനിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ ഈ നിരന്തരമായ മാറ്റത്തെ തിരിച്ചറിയുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവുകൊണ്ട്, ഭൗതികമായ തടസ്സങ്ങളില്ലാതെ കാര്യങ്ങൾ സംഭവിക്കുന്നു. ജിന്നുകൾക്ക് അവരുടെ സൂക്ഷ്മമായ ശരീരം കൊണ്ട് സാധ്യമാകുന്നതിനേക്കാൾ വലിയ ശക്തി, വേദജ്ഞാനമുള്ള (علم الكتاب) മനുഷ്യന് അല്ലാഹു നൽകുന്നു. ഈ അനുഗ്രഹത്തെ നന്ദിയോടെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ട് സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിച്ചു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക് നന്ദി കാണിക്കുന്നവൻ (ശുകർ - شكر) യഥാർത്ഥത്തിൽ സ്വന്തം നന്മയ്ക്കുവേണ്ടിയാണ് അത് ചെയ്യുന്നത്. കാരണം, നന്ദി എന്നത് നിലനിൽക്കുന്ന അനുഗ്രഹങ്ങളെ ബന്ധിപ്പിച്ചു നിർത്തുന്ന ചങ്ങലയും, നഷ്ടപ്പെട്ടവയെ തിരിച്ചുപിടിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗവുമാണ്. എന്നാൽ നന്ദികേട് കാണിക്കുന്നവന്റെ ദോഷം അവനിലേക്ക് തന്നെ മടങ്ങുന്നു. അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകളുടെ നന്ദിയിൽ നിന്ന് മുക്തനും (ഗനിയ്യ് - غني), നന്ദി കാണിക്കാത്തവരോടും ഔദാര്യം കാണിക്കുന്നവനുമാണ് (കരീം - كريم). പരീക്ഷണങ്ങൾ (മിഹ്ന - محنة) ക്ഷമയെ ആവശ്യപ്പെടുന്നു, അനുഗ്രഹങ്ങൾ (മിൻഹ - منحة) നന്ദിയെയും ആവശ്യപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ നന്ദിയുടെ അവകാശങ്ങൾ നിറവേറ്റുക എന്നത് ക്ഷമയേക്കാൾ പ്രയാസകരമാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് ഉമർ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പറഞ്ഞത്: 'ഞങ്ങൾ പ്രയാസങ്ങളാൽ പരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടു, ഞങ്ങൾ ക്ഷമിച്ചു; എന്നാൽ സുഖസൗകര്യങ്ങളാൽ പരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്ക് ക്ഷമിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.' ഔലിയാക്കളുടെ അത്ഭുതപ്രവർത്തനങ്ങളെ (കറാമത്ത് - كرامة) സംബന്ധിച്ച് ഈ ആയത്ത് തെളിവ് നൽകുന്നു. പ്രവാചകത്വവാദമില്ലാതെ അല്ലാഹുവിന്റെ ഇഷ്ടദാസന്മാരിൽ നിന്ന് പ്രകടമാകുന്ന അസാധാരണമായ കാര്യങ്ങളാണ് കറാമത്ത്. എന്നാൽ വിശ്വാസവും സൽപ്രവൃത്തികളും ഇല്ലാത്തവരിൽ നിന്ന് ഉണ്ടാകുന്ന അസാധാരണ കാര്യങ്ങൾ ഇസ്തിദ്രാജ് (അല്ലാഹുവിന്റെ പരീക്ഷണം) മാത്രമാണ്. യഥാർത്ഥ കറാമത്ത് എന്നത് അറിവിലോ കർമ്മത്തിലോ സ്വഭാവത്തിലോ ഉള്ള ഉന്നതിയുടെ ഫലമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) വഫാത്തായപ്പോൾ ഭൂമി വിലപിച്ചു. അപ്പോൾ അല്ലാഹു അരുളി: 'മുഹമ്മദ് നബിയുടെ ഉമ്മത്തിൽ നിന്ന് ഞാൻ അത്തരം ആളുകളെ സൃഷ്ടിക്കും, അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ പ്രവാചകന്മാരുടെ ഹൃദയങ്ങൾക്ക് തുല്യമായിരിക്കും. അവർ കറാമത്തുകൾ ലഭിച്ചവരായിരിക്കും.'

[سورة النمل (27) : الآيات 41 إلى 44]

അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'അവളുടെ സിംഹാസനത്തെ അവൾക്ക് തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയാത്തവിധം മാറ്റം വരുത്തുവിൻ. അവൾ അത് തിരിച്ചറിയുന്നുണ്ടോ അതോ തിരിച്ചറിയാത്തവരിൽ പെട്ടവളാകുന്നുവോ എന്ന് നമുക്ക് നോക്കാം.' അവൾ വന്നപ്പോൾ ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'നിന്റെ സിംഹാസനം ഇങ്ങനെയല്ലേ?' അവൾ പറഞ്ഞു: 'ഇത് അത് പോലെ തന്നെയിരിക്കുന്നു. ഇതിനുമുമ്പേ നമുക്ക് അറിവ് നൽകപ്പെടുകയും നാം കീഴ്പെട്ടവരായി (മുസ്ലിമീൻ - مُسْلِمِين) മാറുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.' അല്ലാഹുവിന് പുറമെ അവൾ ആരാധിച്ചിരുന്നവൾ അവളെ തടഞ്ഞിരുന്നു. തീർച്ചയായും അവൾ അവിശ്വാസികളായ ഒരു ജനതയിൽ പെട്ടവളായിരുന്നു. അവളോട് പറയപ്പെട്ടു: 'ഈ കൊട്ടാരത്തിൽ പ്രവേശിക്കുക.' അത് കണ്ടപ്പോൾ അവൾ അതൊരു ജലാശയമാണെന്ന് വിചാരിക്കുകയും തന്റെ കാലുകൾ വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'ഇതൊരു മിനുസമുള്ള സ്ഫടികത്തറയാകുന്നു.' അവൾ പറഞ്ഞു: 'എന്റെ റബ്ബേ, തീർച്ചയായും ഞാൻ എന്നോട് തന്നെ അക്രമം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. സുലൈമാനോടൊപ്പം പ്രപഞ്ചനാഥനായ അല്ലാഹുവിന് ഞാൻ കീഴ്പെട്ടിരിക്കുന്നു (അസ്‌ലംതു - أَسْلَمْتُ).'

ഔലിയാക്കളുടെ കറാമത്തുകൾ (كرامـــات) പ്രവാചകന്മാരുടെ മുഅ്ജിസത്തുകളോട് (معجـــزات) ചേർത്തുവെക്കാവുന്നതാണ്. കാരണം, പ്രവാചകൻ തന്റെ പ്രവാചകത്വത്തിലും മുഅ്ജിസത്തിലും സത്യസന്ധനല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ, അദ്ദേഹത്തെ പിന്തുടരുന്ന അനുയായികളിൽ കറാമത്തുകൾ വെളിപ്പെടുകയില്ലായിരുന്നു. ഔലിയാക്കളുടെ കറാമത്തുകളെ നിഷേധിക്കുന്നവർ നിർഭാഗ്യവാന്മാരാണ്. അവർ കറാമത്തുകളെ മൊത്തത്തിൽ നിഷേധിക്കുന്നവരാകട്ടെ, അല്ലെങ്കിൽ തങ്ങളുടെ കാലഘട്ടത്തിലെ ഔലിയാക്കളെ മാത്രം നിഷേധിച്ച് മഅ്റൂഫുൽ കർഖി (റഹിമഹുള്ളാഹ്), സഹ്ലുത്തസ്തൂരി (റഹിമഹുള്ളാഹ്), ജുനൈദുൽ ബഗ്ദാദി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) തുടങ്ങിയ മുൻകാല ഔലിയാക്കളെ അംഗീകരിക്കുന്നവരാകട്ടെ, അവർ മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം)

നബിയെ വിശ്വസിക്കുകയും മുഹമ്മദ് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) നബിയെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്തവരെപ്പോലെയാണ്. ഇതൊരു ഇസ്രായേലീ സ്വഭാവമാണ്. അല്ലാഹു നമ്മെയും എല്ലാ മുസ്ലിമീങ്ങളെയും സന്മാർഗത്തിലും നല്ല അന്ത്യത്തിലും (حسن الخاتمة) നിലനിർത്തട്ടെ. കറാമത്തുകൾ സിദ്ധിച്ചവരോടൊപ്പം നമ്മെയും അല്ലാഹു ഒരുമിച്ചുകൂട്ടട്ടെ, ആമീൻ. സുലൈമാൻ (അലൈഹിസ്സലാം) ഈ സംഭവം ആവർത്തിച്ചത് മുൻപുള്ളതും പിൻപുള്ളതുമായ കാര്യങ്ങളിലെ വ്യത്യാസം വ്യക്തമാക്കാനാണ്. ആദ്യത്തേത് നന്ദി പ്രകടനമായിരുന്നുവെങ്കിൽ, രണ്ടാമത്തേത് തന്റെ സേവകർക്കുള്ള നിർദ്ദേശമായിരുന്നു. 'നക്കിറൂ ലഹാ അർശഹാ' (അവളുടെ സിംഹാസനത്തെ മാറ്റിവരുത്തുക) എന്നതിലെ 'തൻകീർ' എന്നാൽ തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയാത്തവിധം രൂപം മാറ്റുക എന്നാണ്. ശൈത്താനുകൾ സിംഹാസനത്തിന്റെ അടിഭാഗം മുകളിലാക്കുകയും, അതിനു മുകളിൽ അത്ഭുതകരമായ താഴികക്കുടങ്ങൾ പണിയുകയും, രത്നങ്ങളുടെ നിറങ്ങൾ പരസ്പരം മാറ്റുകയും ചെയ്തു. 'നൻളുർ' (നമുക്ക് നോക്കാം) എന്നത് കൽപനയുടെ മറുപടിയായി വരുന്നു. അവളുടെ ബുദ്ധിശക്തി തെളിയിക്കാനായി സുലൈമാൻ (അലൈഹിസ്സലാം) ഇത് പരീക്ഷിച്ചു. ശൈത്താനുകൾക്ക് ഭയമുണ്ടായിരുന്നു, ബൽഖീസ് സുലൈമാൻ (അലൈഹിസ്സലാം) നബിയെ വിവാഹം കഴിച്ചാൽ, ജിന്നുകളുടെയും മനുഷ്യരുടെയും ഗുണങ്ങളുള്ള ഒരു സന്തതി ജനിക്കുകയും, അത് തങ്ങളുടെ മേൽ കഠിനമായ ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്ന്. അതിനാൽ അവർ ബൽഖീസിനെക്കുറിച്ച് തെറ്റായ ധാരണകൾ പരത്തി. സുലൈമാൻ (അലൈഹിസ്സലാം) അവളുടെ ബുദ്ധി പരീക്ഷിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. ബൽഖീസ് വന്നപ്പോൾ, 'നിന്റെ സിംഹാസനം ഇങ്ങനെയല്ലേ?' എന്ന് ചോദിച്ചു. അവൾ 'അല്ല' എന്നോ 'അതെ' എന്നോ പറയാതെ, 'അതുപോലെ തോന്നുന്നു' (കഅന്നഹു ഹുവ) എന്ന് മറുപടി നൽകി. ഇത് അവളുടെ അസാധാരണമായ ബുദ്ധിശക്തിയെ കാണിക്കുന്നു. അവൾ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്നവളായിരുന്നു, എന്നാൽ അവളുടെ ജനതയുടെ അവിശ്വാസം അവളെ തടഞ്ഞുനിർത്തിയിരുന്നു. മസ്നവിയിൽ റൂമി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പാടിയതുപോലെ, സുലൈമാൻ (അലൈഹിസ്സലാം) പക്ഷികളെ വിളിച്ചപ്പോൾ അവയെല്ലാം വന്നു, എന്നാൽ ഒരു പക്ഷി മാത്രം വന്നില്ല.

[سورة النمل (27) : آية 44]

ഖുർആനിലെ ഈ വചനത്തിൽ, സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം ബൽഖീസിനെ തന്റെ കൊട്ടാരത്തിലേക്ക് ക്ഷണിച്ച സന്ദർഭമാണ് വിവരിക്കുന്നത്. കൊട്ടാരത്തിന്റെ തറ സ്ഫടികം കൊണ്ട് നിർമ്മിതമായിരുന്നു. അതിന്റെ അടിയിലൂടെ വെള്ളം ഒഴുകുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഇത് കണ്ട ബൽഖീസ്, വെള്ളമാണെന്ന് കരുതി തന്റെ വസ്ത്രം ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു. അപ്പോൾ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം അത് സ്ഫടികമാണെന്ന് അവരെ അറിയിച്ചു. ഈ സംഭവം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഭൗതികമായ കാഴ്ചകൾ പലപ്പോഴും സത്യത്തെ മറച്ചുപിടിക്കുന്ന ഒരു മറ *(حجاب)* പോലെയാണ് എന്നാണ്. ബൽഖീസ് തന്റെ അജ്ഞതയിൽ നിന്ന് വിമുക്തയായപ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ മുമ്പിൽ പൂർണ്ണമായി കീഴടങ്ങുകയും *(إسلام)*, പ്രപഞ്ചനാഥനായ അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുകയും ചെയ്തു. ആത്മീയമായി, ഈ കൊട്ടാരം എന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ വിശുദ്ധിയെയും, സ്ഫടികം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ജ്ഞാനം *(معرفة)* പ്രതിഫലിക്കുന്ന കണ്ണാടിയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഈ സൂക്തം വ്യക്തമാക്കുന്നത് ഒരാൾ ഒരു കാര്യത്തിൽ മുഴുകുമ്പോൾ അത് അവനെ അതിന് വിപരീതമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് തടയുന്നു എന്നാണ്. ബിൽഖീസ് സൂര്യനെ ആരാധിച്ചിരുന്നതിനാൽ, ആ ആരാധന അവളെ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് തടഞ്ഞു. അതിനാൽ, അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്നതും അവനോടുള്ള സ്നേഹവും ഒഴികെ മറ്റൊന്നിലും അമിതമായി മുഴുകരുത്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയോടുള്ള സ്നേഹം ഒരുവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കുകയും, ബുദ്ധിയോ മതമോ അതിനെ തടയാതിരിക്കുകയും ചെയ്താൽ, ആ സ്നേഹം അവനെ ബധിരനും അന്ധനുമാക്കുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ: 'ഒരു വസ്തുവിനോടുള്ള നിന്റെ സ്നേഹം നിന്നെ അന്ധനും ബധിരനുമാക്കുന്നു.' ബിൽഖീസ് വരുന്നതിന് മുമ്പ് സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം ഒരു കൊട്ടാരം നിർമ്മിക്കാൻ കൽപ്പിച്ചു. അതിന്റെ തറ ശുദ്ധമായ ഗ്ലാസ് (زجاج) കൊണ്ട് നിർമ്മിക്കുകയും അതിനടിയിലൂടെ വെള്ളം ഒഴുക്കുകയും ചെയ്തു. അതിൽ മത്സ്യങ്ങളെയും സമുദ്രജീവികളെയും

നിക്ഷേപിച്ചു. സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം അതിന്റെ മധ്യത്തിൽ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരുന്നു. പക്ഷികളും ജിന്നുകളും മനുഷ്യരും അദ്ദേഹത്തിന് ചുറ്റും അണിനിരന്നു. ബിൽഖീസ് കൊട്ടാരത്തിലെത്തിയപ്പോൾ അവളോട് പറഞ്ഞു: 'ഈ കൊട്ടാരത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുക.' 'സറഹ്' (صرح) എന്നാൽ ഉയർന്ന കൊട്ടാരം എന്നർത്ഥം. അവൾ അത് കണ്ടപ്പോൾ, സൂര്യപ്രകാശം ഗ്ലാസിൽ തട്ടി വെള്ളം പോലെ തിളങ്ങുന്നത് കണ്ട്, അത് ആഴമുള്ള വെള്ളമാണെന്ന് കരുതി. അവൾ തന്റെ വസ്ത്രം ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു. അപ്പോൾ സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'ഇത് വെള്ളമല്ല, മറിച്ച് മിനുസപ്പെടുത്തിയ ഗ്ലാസ് (قوارير) കൊണ്ടുള്ള തറയാണ്.' ഈ അത്ഭുതം കണ്ടപ്പോൾ അവൾ പറഞ്ഞു: 'എന്റെ റബ്ബേ (رب), തീർച്ചയായും ഞാൻ എന്നോട് തന്നെ അക്രമം ചെയ്തു (സൂര്യനെ ആരാധിച്ചുകൊണ്ട്). സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിനോടൊപ്പം ഞാൻ അഖിലലോക പരിപാലകനായ അല്ലാഹുവിന് കീഴ്പ്പെട്ടു.' ഇവിടെ 'മഅഅ' (مـع - കൂടെ) എന്നത് കാലഘട്ടത്തിന്റെ സാമീപ്യത്തെയല്ല, മറിച്ച് സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വിശ്വാസത്തിന്റെ മാതൃക പിന്തുടർന്നുകൊണ്ട് അവളും വിശ്വസിച്ചു എന്നതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

തൂബ്ബഅ് (تبع) അവളെ വിവാഹം കഴിച്ചുകൊടുത്തു. പിന്നീട് അവളെ യമനിലേക്ക് തിരിച്ചയച്ചു. യമനിലെ ജിന്നുകളുടെ അമീറായ സവ്ബഅ (زوبعة) എന്ന ജിന്നിനെ അവളുടെ ഭർത്താവായ തൂബ്ബഇന്റെ സേവനത്തിനായി നിയോഗിച്ചു. അവൻ തൂബ്ബഇന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം യമനിൽ പല അത്ഭുതങ്ങളും പ്രവർത്തിച്ചു. സറവാഹ്, മർവാഹ്, ഹിന്ദ, ഹുനൈദ, ഫൽതൂം തുടങ്ങിയ കോട്ടകൾ അവൻ നിർമ്മിച്ചു. (ഇവ യമനിലെ കോട്ടകളുടെ നാമങ്ങളാണ്. ജിന്നുകൾ തൂബ്ബഇന് വേണ്ടി നിർമ്മിച്ചവയാണിവ. ഇന്ന് അവയൊന്നും അവശേഷിക്കുന്നില്ല, എല്ലാം നശിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു). സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഭരണകാലത്ത് തൂബ്ബഇന്റെയും ബൽഖീസിന്റെയും ഭരണവും അവസാനിച്ചു. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം വഫാത്തായപ്പോൾ സവ്ബഅ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു: 'ജിന്നുകളെ, സുലൈമാൻ മരിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു, ഇനി നിങ്ങൾക്ക് തലയുയർത്താം.' അങ്ങനെ അവർ സ്വതന്ത്രരായി ചിതറിപ്പോയി.

ബൽഖീസിനെ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം സ്വന്തമായി വിവാഹം ചെയ്തുവെന്നാണ് ഭൂരിപക്ഷ പണ്ഡിതന്മാരുടെയും അഭിപ്രായം. 'അത്തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം അവളെ വിവാഹം ചെയ്യാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നു എന്നതിന് ഈ ആയത്തിൽ തെളിവുണ്ട്. സ്ഫടിക നിർമ്മിതമായ തറ (صرح) അദ്ദേഹം പണിതത് അവളുടെ കാലുകൾ കാണാനായിരുന്നു. ജിന്നുകൾ അവളെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞത് സത്യമാണോ എന്ന് പരിശോധിക്കാനായിരുന്നു അത്. അദ്ദേഹം അവളെ വിവാഹം ചെയ്യാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ അവളുടെ കാലുകൾ നോക്കുന്നത് അനുവദനീയമാകുമായിരുന്നില്ല. 'ഫത്ഹുർ റഹ്മാൻ' ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം അവളെ വിവാഹം ചെയ്യാൻ ആഗ്രഹിച്ചപ്പോൾ അവളുടെ കാലിലെ രോമങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന് അരോചകമായി തോന്നി. മനുഷ്യരോട് ഇതിനുള്ള പരിഹാരം ചോദിച്ചപ്പോൾ അവർ റേസർ (മുസ്) ഉപയോഗിക്കാൻ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ അത് കാലിൽ മുറിവുണ്ടാക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം ഭയന്നു. ജിന്നുകളോട് ചോദിച്ചപ്പോൾ അവർക്ക് അറിയില്ലായിരുന്നു. ഒടുവിൽ ശൈത്താനുകളോട് ചോദിച്ചപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: 'ഞങ്ങൾ അത് വെളുത്ത വെള്ളി പോലെയാക്കിത്തരാം.' അങ്ങനെ അവർ 'നൂറ' (രോമം നീക്കം ചെയ്യുന്ന മിശ്രിതം) ഉണ്ടാക്കുകയും കുളിപ്പുര (حمام) നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തു. അന്നുമുതലാണ് നൂറയും കുളിപ്പുരയും നിലവിൽ വന്നത്. ബൈത്തുൽ മുഖദ്ദസിലെ ബാബുൽ അസ്ബാത്തിൽ ഉള്ള കുളിപ്പുര അവൾക്ക് വേണ്ടി നിർമ്മിച്ചതാണെന്നും, ഭൂമിയിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട ആദ്യത്തെ കുളിപ്പുര അതാണെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. 'റൗളത്തുൽ അഖ്ബാർ' ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: ഒരു ജിന്ന് സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് പറഞ്ഞു: 'വർഷത്തിലെ നാല് ഋതുക്കൾക്കും അനുയോജ്യമായ ഒരു കൊട്ടാരം ഞാൻ നിർമ്മിച്ചുതരാം.' അങ്ങനെയാണ് അദ്ദേഹം കുളിപ്പുര നിർമ്മിച്ചത്. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം അവളെ അങ്ങേയറ്റം സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവളെ അവളുടെ രാജ്യത്ത് തന്നെ ഭരണാധികാരിയായി നിലനിർത്തി. യമനിൽ സമാനതകളില്ലാത്ത ഉയരവും ഭംഗിയുമുള്ള മൂന്ന് കോട്ടകൾ (മൽഹീൻ, ഗുംദാൻ, ബൈനൂൻ) നിർമ്മിക്കാൻ അദ്ദേഹം ജിന്നുകളോട് കൽപ്പിച്ചു. (ഇന്ന് ആ കൊട്ടാരങ്ങളുടെ പേരും അവശിഷ്ടങ്ങളും അല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമില്ല, എല്ലാം

നശിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു). അല്ലാഹു സൂറത്തു ഹൂദിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ അതൊരു കൊയ്തെടുത്ത വിള പോലെയായി. അദ്ദേഹം മാസത്തിലൊരിക്കൽ അവളെ സന്ദർശിക്കുകയും മൂന്ന് ദിവസം അവിടെ താമസിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അവളിൽ അദ്ദേഹത്തിന് ദാവൂദ് എന്നൊരു മകൻ ജനിച്ചു. (ഈ മകൻ പിതാവിന്റെ ജീവിതകാലത്ത് തന്നെ മരണപ്പെട്ടു). സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം പതിമൂന്നാം വയസ്സിൽ ഭരണമേറ്റെടുക്കുകയും അമ്പത്തിമൂന്നാം വയസ്സിൽ വഫാത്താവുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണകാലം നാൽപ്പത് വർഷമാണ്. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വഫാത്തിന് ശേഷം 575-ാം വർഷത്തിന്റെ അവസാനത്തിലാണ് അദ്ദേഹം വഫാത്തായത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വഫാത്തിനും ഹിജ്റയ്ക്കും ഇടയിൽ 1773 വർഷങ്ങളുടെ വ്യത്യാസമുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖബർ ബൈത്തുൽ മുഖദ്ദസിലെ ജിസ്മാനിയ്യ എന്ന സ്ഥലത്താണെന്നും, പിതാവ് ദാവൂദ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനൊപ്പം ഒരേ ഖബറിലാണെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് ശേഷം ഒരു മാസം കഴിഞ്ഞാണ് ബൽഖീസ് മരണപ്പെട്ടത്. തദ്മൂർ നഗരത്തിലെ മതിൽ തകർത്തപ്പോൾ, 72 വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ച നിലയിൽ അവളെ കണ്ടെത്തി. കസ്തൂരിയും സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങളും ഉപയോഗിച്ച് ശരീരം കേടുകൂടാതെ സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. അവളുടെ സൗന്ദര്യം അവിശ്വസനീയമായിരുന്നു. അവളുടെ അരികിൽ ഇങ്ങനെ എഴുതിയിരുന്നു: 'ഞാൻ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ പത്നി ബൽഖീസാണ്. എന്റെ ഭവനം നശിപ്പിക്കുന്നവനെ അല്ലാഹു നശിപ്പിക്കട്ടെ.' മർവാൻ അൽ ഹിമാറിന്റെ ഭരണകാലത്തായിരുന്നു ഇത്. കവിത: 'ഭൂമിയിലെ എല്ലാ അധികാരവും നശിച്ചുപോകുന്നതാണ്, അല്ലാഹുവിന്റെ ശാശ്വതമായ അധികാരം ഒഴികെ. മകനേ, ഈ ലോകത്ത് സ്ഥിരമായ ഒരു ഭരണവുമില്ല, ലോകത്ത് വിശ്വസ്തത പ്രതീക്ഷിക്കരുത്. അധികാരത്തിലും പദവിയിലും അമിതവിയിലും അഭിമാനം കൊള്ളരുത്, നിനക്ക് മുൻപും ശേഷവും പലരും ഇവിടെയുണ്ടായിരുന്നു. ഓരോ പ്രഭാതത്തിലും പുതിയ ഭർത്താവിനെ ലഭിക്കുന്നവളോട് പ്രണയം തോന്നുന്നത് യോജിച്ചതല്ല. നമ്മളില്ലാത്ത കാലത്ത് പൂക്കൾ വിരിയുകയും വസന്തം വരികയും ചെയ്യും. സമയം പാഴാക്കരുത്, സമയം വാൾ പോലെയാണ്. നിന്റെ വിവാഹം നിന്റെ മരണത്തിന്റെ തുടക്കമാകാം, നിന്റെ അവസാനമാണ് നിന്റെ യഥാർത്ഥ വിജയം.'

[سورة النمل (27) : الآيات 45 إلى 48]

സൂറത്തു നംലിലെ ***45*** മുതൽ ***48*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഇങ്ങനെ വിവരിക്കുന്നു: അല്ലാഹു തആല തന്റെ ദാസനായ സയ്യിദുനാ ലൂത്ത് അലൈഹിസ്സലാമിനെ സദൂം നിവാസികളിലേക്ക് നിയോഗിച്ചു. അവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും ***(توحيد)*** അവനുള്ള ആരാധനയെയും കുറിച്ച് അദ്ദേഹം ഉപദേശിച്ചു. എന്നാൽ അവർ സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുകയും രണ്ട് വിഭാഗങ്ങളായി പിരിഞ്ഞ് തർക്കിക്കുകയും ചെയ്തു. സത്യവിശ്വാസികളെന്നും അവിശ്വാസികളെന്നും അവർ വേർതിരിക്കപ്പെട്ടു. അവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരം കാരണം ലൂത്ത് അലൈഹിസ്സലാമിനെയും അദ്ദേഹത്തെ പിന്തുടർന്നവരെയും നാടുകടത്തുമെന്ന് ഭീഷണിപ്പെടുത്തി. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാരെയും സത്യവിശ്വാസികളെയും ഉപദ്രവിക്കുന്നത് അവിശ്വാസികളുടെ പതിവാണെന്ന് ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. തുടർന്ന്, അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് ലൂത്ത് അലൈഹിസ്സലാം അവർക്ക് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകി. എന്നാൽ അവർ അത് പരിഹസിക്കുകയാണുണ്ടായത്. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി ***(قدر)*** വന്നെത്തുമ്പോൾ ആർക്കും അതിനെ തടയാൻ കഴിയില്ല. സാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനതയായ ഥമൂദ് ഗോത്രത്തെപ്പോലെ, ലൂത്ത് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനതയും തങ്ങളുടെ പാപങ്ങളിൽ മുഴുകി നശിച്ചുപോയി. ഈ വചനങ്ങൾ വിശ്വാസികൾക്ക് നൽകുന്ന പാഠം, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ക്ഷമയോടെ ***(صبر)*** ഉറച്ചുനിൽക്കുക എന്നതാണ്.

സമൂദ് ഗോത്രത്തിലേക്ക് നാം നമ്മുടെ ദൂതനായ സ്വാലിഹ് (അലൈഹിസ്സലാം)-നെ നിയോഗിച്ചു. അവർ വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നവരായിരുന്നു. എന്നാൽ സ്വാലിഹ് (അലൈഹിസ്സലാം) അവരുടെ ഇടയിൽ സത്യസന്ധതയ്ക്കും വിശ്വസ്തതയ്ക്കും പേരുകേട്ട വ്യക്തിയായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കാൻ അദ്ദേഹം അവരോട് ആഹ്വാനം ചെയ്തു. അപ്പോൾ അവർ രണ്ട് വിഭാഗമായി പിരിഞ്ഞു തർക്കിക്കാൻ തുടങ്ങി. അല്ലാഹുവിന്റെ

ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകിയപ്പോൾ, 'നീ വാഗ്ദാനം ചെയ്ത ശിക്ഷ ഞങ്ങൾക്ക് കൊണ്ടുവരൂ' എന്ന് അവർ അഹങ്കാരത്തോടെ വെല്ലുവിളിച്ചു. നന്മയായ തൗബയ്ക്ക് (توبة) മുൻപേ അവർ തിന്മയായ ശിക്ഷയെ തിരക്കിട്ടു വിളിക്കുകയായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിനോട് പാപമോചനം തേടാത്തത് എന്തുകൊണ്ട് എന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ, അവർ സ്വാലിഹ് (അലൈഹിസ്സലാം)-നെ കുറ്റപ്പെടുത്തി. തങ്ങൾക്കുണ്ടായ ദുരിതങ്ങൾക്ക് കാരണം അദ്ദേഹമാണെന്ന് അവർ ശകുനം (تطير) നോക്കി. പക്ഷികളുടെ പറക്കലിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ശുഭവും അശുഭവും കണക്കാക്കുന്ന അന്ധവിശ്വാസമായിരുന്നു അത്. എന്നാൽ റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഇത്തരം അന്ധവിശ്വാസങ്ങളെ വിലക്കുകയും, പക്ഷികളെ അവയുടെ കൂടുകളിൽ തന്നെ വിടാൻ കൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ അല്ലാതെ യാതൊരു ഗുണദോഷങ്ങളും സംഭവിക്കുന്നില്ല എന്നതാണ് സത്യം.

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തത്തിൽ, സമുദായങ്ങൾക്കിടയിൽ നന്മയും തിന്മയും തമ്മിലുള്ള സംഘർഷത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഗഹനമായ ആത്മീയ പാഠങ്ങളുണ്ട്. 'നഗരത്തിൽ ഒമ്പത് ആളുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു' *(وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ)* എന്ന് അല്ലാഹു പ്രസ്താവിക്കുമ്പോൾ, അത് കേവലം ഒരു സംഖ്യയല്ല, മറിച്ച് സമൂഹത്തെ അധർമ്മത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന ദുഷ്ടശക്തികളുടെ സംഘടിത രൂപത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഇവർ ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പങ്ങൾ *(إفساد)* ഉണ്ടാക്കുകയും നന്മയുടെ പാതയിൽ നിന്ന് ജനങ്ങളെ വ്യതിചലിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇവിടെ 'റഹ്ത്' *(رهط)* എന്ന പദം കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ഒരു പ്രത്യേക ലക്ഷ്യത്തിനായി ഒത്തുചേർന്ന, എന്നാൽ ആത്മീയമായി അധഃപതിച്ച ഒരു സംഘത്തെയാണ്. ഇവർ സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുകയും അഹങ്കാരത്താൽ അന്ധരാവുകയും ചെയ്തവരാണ്. ഈ സൂക്തം നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത്, തിന്മയുടെ ശക്തികൾ എപ്പോഴും സംഘടിതമായിരിക്കും എന്നതാണ്. എന്നാൽ, വിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ദൈവഭയം *(تقوى)* സൂക്ഷിക്കുകയും, സ്രഷ്ടാവുമായുള്ള ബന്ധം ദൃഢമാക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, ഇത്തരം ദുഷ്ടശക്തികളുടെ തന്ത്രങ്ങൾ പരാജയപ്പെടുക തന്നെ ചെയ്യും. ഈ സംഭവത്തിൽ നിന്ന് നാം പഠിക്കേണ്ടത്, സമൂഹത്തിൽ നന്മയുടെ പക്ഷത്ത് നിൽക്കുന്നവർ എപ്പോഴും ജാഗ്രത പാലിക്കണമെന്നും, തിന്മയുടെ പ്രചാരകർക്ക് അവസരം നൽകരുതെന്നുമാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാരോട് അവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ ദുരിതങ്ങൾക്ക് കാരണം നിങ്ങളാണെന്ന് ആരോപിച്ച സന്ദർഭം ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നു. 'നിങ്ങളുടെ ശകുനം (طَائِرُكُمْ) അല്ലാഹുവിന്റെ പക്കലാണ്' എന്ന് അല്ലാഹു മറുപടി നൽകുന്നു. ഇതിനർത്ഥം, നിങ്ങൾക്ക് സംഭവിക്കുന്ന നന്മയും തിന്മയും അല്ലാഹുവിന്റെ മുൻകൂട്ടിയുള്ള വിധി (قدر) അനുസരിച്ചാണ് എന്നാണ്. വിധി വളരെ വേഗത്തിൽ

സംഭവിക്കുന്നതിനാൽ അതിനെ 'പക്ഷി' (طائر) എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചു. 'നിങ്ങൾ പരീക്ഷിക്കപ്പെടുന്ന ജനതയാണ്' (تفتنون) എന്ന വചനത്തിലൂടെ, സുഖദുഃഖങ്ങളിലൂടെയും ഉയർച്ചതാഴ്ചകളിലൂടെയും അല്ലാഹു മനുഷ്യനെ പരീക്ഷിക്കുന്നു എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. സ്വർണ്ണത്തെ തീയിലിട്ട് ശുദ്ധീകരിക്കുന്നത് പോലെ, അല്ലാഹുവിന്റെ പരീക്ഷണം സത്യവിശ്വാസികളിൽ അവരുടെ ഔന്നത്യം (جودة) വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. എന്നാൽ അവിശ്വാസികളിൽ അത് അവരുടെ അധഃപതനത്തെ (رداءة) പുറത്തുകൊണ്ടുവരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് പരീക്ഷണങ്ങളും അനുഗ്രഹങ്ങളും ഒരുപോലെയാണ്; കാരണം രണ്ടും അല്ലാഹുവിൽ നിന്നാണെന്ന് അവർ തിരിച്ചറിയുന്നു. ശേഷം, ഹിജ്റിലെ (സമൂദ് ഗോത്രം) ഒമ്പത് കുഴപ്പക്കാരെക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ പരാമർശിക്കുന്നു. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതനായ സ്വാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ ഒട്ടകത്തെ വധിക്കാൻ ഗൂഢാലോചന നടത്തിയവരാണ്. ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പമുണ്ടാക്കുന്നവരും (يفسدون في الأرض) അഹങ്കാരികളുമായിരുന്ന അവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷ ഉറപ്പായി.

സൂറത്ത് അൻ-നംലിലെ *49* മുതൽ *55* വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് വെളിച്ചം വീശുന്ന തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാന്റെ വ്യാഖ്യാനം താഴെ നൽകുന്നു: സാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാം എന്ന പ്രവാചകനെ വധിക്കാൻ തമൂദ് ഗോത്രത്തിലെ ഒൻപത് അക്രമികൾ ഗൂഢാലോചന *(مكر)* നടത്തി. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ പരസ്പരം സത്യം ചെയ്തു: "നമുക്ക് രാത്രിയുടെ ഇരുട്ടിൽ സാലിഹിനെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തെയും വധിക്കാം. പിന്നീട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രക്തത്തിന് അവകാശികളായവരോട് ഞങ്ങൾ അവിടെയുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും ഞങ്ങൾക്ക് അതിനെക്കുറിച്ച് ഒന്നുമറിയില്ലെന്നും തികഞ്ഞ സത്യസന്ധതയോടെ പറയാം." എന്നാൽ അവർ തങ്ങളുടെ കുതന്ത്രങ്ങൾ മെനയുമ്പോൾ, അവർ ഒട്ടും പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത വിധത്തിൽ അല്ലാഹുവും ഒരു തന്ത്രം *(مكر)* ഒരുക്കിയിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ തന്ത്രമെന്നത് അവന്റെ നീതിപൂർവ്വമായ ശിക്ഷയാണ്. ആ അക്രമികളുടെ ഗൂഢാലോചനയുടെ പരിണതി എത്ര ഭയാനകമായിരുന്നുവെന്ന് നോക്കുക! നാം അവരെയും അവരുടെ ജനതയെയും ഒന്നടങ്കം നശിപ്പിച്ചു കളഞ്ഞു. അവരുടെ അക്രമവും *(ظلم)* ധിക്കാരവും കാരണം അവരുടെ വീടുകൾ ഇതാ ശൂന്യമായി, തകർന്നു തരിപ്പണമായി കിടക്കുന്നു. ചിന്തിച്ചു മനസ്സിലാക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്ക് ഇതിൽ വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട്. എന്നാൽ സത്യവിശ്വാസം *(إيمان)* സ്വീകരിക്കുകയും ദൈവഭയം *(تقوى)* ജീവിതചര്യയാക്കുകയും ചെയ്തവരെ നാം ആ മഹാവിപത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുത്തി. ആത്മീയ തലത്തിൽ *(اشارة صوفية)*, സാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാം എന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ *(قلب)* പ്രകാശത്തെയും, അദ്ദേഹത്തെ വധിക്കാൻ ശ്രമിച്ച ഒൻപത് പേർ മനുഷ്യശരീരത്തിലെ തിന്മ കൽപ്പിക്കുന്ന ഇച്ഛകളെയും *(نفس أمارة)* അവയുടെ ദുർഗുണങ്ങളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഹൃദയത്തിലെ പ്രകാശത്തെ കെടുത്താൻ അഹംഭാവത്തിന്റെ ശക്തികൾ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ, അല്ലാഹു തന്റെ കൃപയാൽ ആ ദുർഗുണങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുകയും ആത്മാവിനെ രക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ദൈവസ്മരണയില്ലാത്ത ഹൃദയങ്ങൾ തമൂദ് ഗോത്രത്തിന്റെ

ശൂന്യമായ വീടുകൾ *(بيوت خاوية)* പോലെയാണ്. തുടർന്ന് ലൂത് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് ചോദിച്ച രംഗം അല്ലാഹു ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു: "നിങ്ങൾ കണ്ടറിഞ്ഞുകൊണ്ട് തന്നെ ഈ മ്ലേച്ഛതയിലേക്ക് *(فاحشة)* പോവുകയാണോ? സ്ത്രീകളെ വിട്ട് പുരുഷന്മാരിലേക്ക് കാമവികാരത്തോടെ *(شهوة)* നിങ്ങൾ ചെല്ലുകയാണോ? തീർച്ചയായും നിങ്ങൾ അറിവില്ലായ്മയിലും മൂഢതയിലും *(جهل)* മുഴുകിയ ഒരു ജനതയാണ്." ആത്മീയമായി, പ്രകൃതിവിരുദ്ധമായ ഈ കാമവികാരം എന്നത് ആത്മാവ് അതിന്റെ ഉന്നതമായ ലക്ഷ്യങ്ങളെ വിട്ട് ഭൗതികവും അധമവുമായ താല്പര്യങ്ങളിലേക്ക് അധഃപതിക്കുന്നതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തങ്ങൾ വിവരിക്കുന്നത് ഒരു ജനതയുടെ അധാർമികതയെയും അവർ നബി സ്വാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാമിനെതിരെ ആസൂത്രണം ചെയ്ത ഗൂഢാലോചനയെയും കുറിച്ചാണ്. 'അവർ ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പമുണ്ടാക്കുന്നു, നന്മ ചെയ്യുന്നില്ല' (وَلَا يُصْلِحُونَ) എന്ന പ്രയോഗം അവരുടെ തിന്മയിൽ ഒട്ടും നന്മയുടെ അംശമില്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. സ്വാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാമിനെ വധിക്കാൻ അവർ പരസ്പരം സത്യം ചെയ്തു (تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ). രാത്രിയുടെ മറവിൽ അദ്ദേഹത്തെയും കുടുംബത്തെയും ആക്രമിക്കാനും (لَنُبَيِّتَنَّهُ), പിന്നീട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബന്ധുക്കളോട് തങ്ങൾ ആ സംഭവസ്ഥലത്ത് ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്ന് കള്ളം പറയാനും (مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ) അവർ തീരുമാനിച്ചു. എന്നാൽ അല്ലാഹു അവരുടെ കുതന്ത്രങ്ങളെ തകർത്തു (وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا). അവർ സ്വാലിഹ് അലൈഹിസ്സലാമിനെ വധിക്കാൻ ഒരു ഗുഹയിൽ ഒത്തുകൂടിയപ്പോൾ, അല്ലാഹു ഒരു വലിയ പാറ അയച്ച് ആ ഗുഹാമുഖം അടച്ചു. അങ്ങനെ അവർ അവിടെത്തന്നെ നശിച്ചു. അവരുടെ ബാക്കി ജനതയെ അല്ലാഹു ഘോരശബ്ദത്താൽ (الصيحة) നശിപ്പിച്ചു. അവരുടെ വീടുകൾ ഇന്ന് ശൂന്യമായി കിടക്കുന്നു (خَاوِيَةً). ഈ സംഭവത്തിൽ വലിയൊരു ആത്മീയ പാഠമുണ്ട്; ഹൃദയങ്ങൾ രണ്ട് തരമാണ്. ചിലത് അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള സ്മരണയാൽ

(ذكر) നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നു, മറ്റു ചിലത് അശ്രദ്ധയാൽ (غفلة) നശിച്ചവയാണ്.

[سورة النمل (27) : الآيات 53 إلى 55]

സൂറത്തു നംലിലെ *53* മുതൽ *55* വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'വിശ്വാസം സ്വീകരിക്കുകയും അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തവരെ നാം രക്ഷപ്പെടുത്തി*.* ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയെ അശ്ലീലതയിൽ നിന്ന് തടഞ്ഞപ്പോൾ*,* അവർ അഹങ്കാരത്തോടെ പ്രതികരിച്ചത് 'ലൂത്തിന്റെ കുടുംബത്തെ നിങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കൂ*,* അവർ അമിതമായി പരിശുദ്ധി പാലിക്കുന്നവരാണ്' എന്നായിരുന്നു*.* എന്നാൽ അല്ലാഹു ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തെയും രക്ഷിക്കുകയും*,* അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നിയെ ഒഴികെ മറ്റെല്ലാവരെയും നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു*.* പിന്നീട് ആ ജനതയുടെ മേൽ കല്ലുകൾ വർഷിക്കപ്പെട്ടു*.* ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് ശേഷം സ്വാലിഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് ചോദിച്ചു*:* 'നിങ്ങൾ അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് തന്നെയാണോ ഈ അശ്ലീലതയിൽ മുഴുകുന്നത്*?* നിങ്ങൾ സ്ത്രീകളെ വിട്ട് പുരുഷന്മാരിലേക്ക് കാമവികാരം തീർക്കുകയാണോ*?* നിങ്ങൾ വിവരമില്ലാത്ത ഒരു ജനതയാണ്*'.* ഈ വചനങ്ങൾ ആത്മീയമായി സൂചിപ്പിക്കുന്നത്*,* ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് തിരിക്കാത്തവർ തങ്ങളുടെ ഇന്ദ്രിയാസക്തികളിൽ *(*شهوة*)* മുഴുകി അധഃപതിക്കുന്നു എന്നാണ്*.* പരിശുദ്ധമായ ജീവിതം നയിക്കുന്നവരെ പരിഹസിക്കുന്നവർ യഥാർത്ഥത്തിൽ തങ്ങളുടെ ആത്മീയമായ നാശത്തെയാണ് ക്ഷണിച്ചുവരുത്തുന്നത്*.*

അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നവൻ അക്രമത്തിൽ നിന്ന് മുക്തനായിത്തീരുന്നു. 'തീർച്ചയായും ഇതിൽ' - അതായത്, അവരുടെ അക്രമം നിമിത്തം സംഭവിച്ച അത്ഭുതകരമായ വിനാശത്തിൽ - 'അറിവുള്ള ജനതയ്ക്ക്' (لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ) - അറിവുകൊണ്ട് അലങ്കരിക്കപ്പെടുകയും അതുവഴി പാഠം ഉൾക്കൊള്ളുകയും

ചെയ്യുന്നവർക്ക് - വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട്. നബിയേ, അങ്ങ് അറിയുക, താങ്കളുടെ ജനതയിലെ സത്യനിഷേധികളോട് ഞാൻ ഈ ശിക്ഷ നടപ്പിലാക്കാൻ പോകുന്നു. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാറിൽ' പറഞ്ഞതുപോലെ, അവർ (നശിച്ചവർ) ഇവരെക്കാൾ ഉത്തമരല്ല. 'വിശ്വസിച്ചവരെ നാം രക്ഷപ്പെടുത്തി' - സ്വാലിഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെയും അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പമുള്ള വിശ്വാസികളെയും. 'അവർ സൂക്ഷ്മത പാലിക്കുന്നവരായിരുന്നു' (وَكَانُوا يَتَّقُونَ) - അവിശ്വാസത്തിൽ നിന്നും പാപങ്ങളിൽ നിന്നും നിരന്തരമായ സൂക്ഷ്മത പാലിക്കുന്നവർ. അതുകൊണ്ടാണ് അവർക്ക് രക്ഷ ലഭിച്ചത്. അവർ നാലായിരം പേരായിരുന്നു. സ്വാലിഹ് നബി അവരെയും കൊണ്ട് ഹള്റമൗത്തിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടു. യമനിലെ നഗരങ്ങളിൽ ഒന്നാണത്. സ്വാലിഹ് നബി അവിടെ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ വഫാത്തായതുകൊണ്ടാണ് ആ സ്ഥലത്തിന് 'ഹള്റമൗത്ത്' എന്ന് പേര് വന്നത്. അക്രമത്തിന്റെ ഭൂമിയിൽ നിന്ന് നീതിയുടെ ഭൂമിയിലേക്ക് ഹിജ്റ പോകേണ്ടത് അനിവാര്യമാണെന്നതിലേക്ക് ഇതിൽ സൂചനയുണ്ട്. പ്രത്യേകിച്ച്, വിവിധ ശിക്ഷകൾക്ക് വിധേയമാകുന്ന അക്രമികളുടെ നാട്ടിൽ നിന്ന്. കാരണം, അക്രമം നടക്കുന്ന സ്ഥലം ഇരുട്ടാണ്, അവിടെ ആരാധനയ്ക്ക് പ്രകാശമില്ല. ഒരാൾ ഒരു നാട്ടിൽ അക്രമിക്കപ്പെടുകയും പിന്നീട് തൗബ ചെയ്യുകയും ചെയ്താൽ, അല്ലാഹുവിനോട് പാപം ചെയ്യാത്ത ഒരിടത്തേക്ക് ഹിജ്റ പോകുന്നതാണ് ഉത്തമം. മനുഷ്യന്റെ ശരീരമാകുന്ന നഗരത്തിലെ അക്രമിയായ ദുഷ്ടൻ, നാല് മൂലകങ്ങളും (عناصر) അഞ്ച് ഇന്ദ്രിയങ്ങളുമാണ് (حواس). ഇവ ഒൻപത് സംഘങ്ങളായി ചേർന്ന് ഹൃദയമാകുന്ന സ്വാലിഹ് നബിയെ കീഴ്പ്പെടുത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ഹൃദയം അവരെ അടിമത്തത്തിലേക്കും ഇച്ഛകളെ വെടിയുന്നതിലേക്കും ക്ഷണിക്കുമ്പോൾ, അവർ ഹൃദയത്തെ ദുനിയാവിലേക്ക് നോക്കാനും പരലോകത്തെ അവഗണിക്കാനും അല്ലാഹുവിനുള്ള സേവനത്തിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കാനും പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. ഹൃദയം റബ്ബാനിയായ ജ്ഞാനോദയം (إلهام رباني) കൊണ്ട് ബലപ്പെടുത്തപ്പെട്ടാൽ, അത് ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ സുഖഭോഗങ്ങളിലേക്ക് ചായുകയില്ല. അങ്ങനെ എല്ലാ ശക്തികൾക്കും മേൽ അത് വിജയം വരിക്കുകയും രക്ഷ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ ആ ഒൻപത് ഇന്ദ്രിയങ്ങളും

അവയുടെ ദോഷങ്ങളും നശിക്കുന്നു. ശരീരവും അവയവങ്ങളും ആ ദോഷങ്ങളിൽ നിന്ന് മുക്തമാകുന്നു. മരിച്ചതൊന്നും പിന്നീട് ജീവിക്കുകയില്ല. 'നശിച്ചവന് തന്റെ പഴയ അവസ്ഥകളിലേക്ക് മടങ്ങാൻ കഴിയില്ല' എന്ന് പറയപ്പെടുന്നത് എത്ര മനോഹരമാണ്. (സൂഫി വചനം: ഔലിയാക്കൾക്ക് പ്രകൃതിയുടെ ആവിർഭാവത്തെ ഭയമില്ല, കാരണം പ്രകൃതിയും നഫ്സും ശത്രുവാണ്. ശത്രു വഞ്ചനയിൽ നിന്നും കുതന്ത്രത്തിൽ നിന്നും മുക്തമല്ല. എന്നാൽ ശത്രുത സ്നേഹമായി മാറുമ്പോൾ കുതന്ത്രം ഇല്ലാതാകുന്നു, ഭയവും ശേഷിക്കുന്നില്ല). നഫ്സിന്റെയും പിശാചിന്റെയും കുതന്ത്രങ്ങളിൽ നിന്ന് അല്ലാഹു നമ്മെ രക്ഷിക്കട്ടെ. 'ലൂത്ത് നബിയെയും' - അതായത് ഹാരൂന്റെ മകൻ ലൂത്ത് നബിയെ നാം നിയോഗിച്ചു. 'അദ്ദേഹം തന്റെ ജനതയോട് പറഞ്ഞപ്പോൾ' - ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിയോഗത്തെയും അവർക്കിടയിൽ നടന്ന കാര്യങ്ങളെയും കുറിക്കുന്നു. ലൂത്ത് നബി അവരോട് നിഷേധത്തിന്റെ സ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു: 'നിങ്ങൾ നീചവൃത്തിയാണോ ചെയ്യുന്നത്?' (أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ) - അങ്ങേയറ്റം വെറുക്കപ്പെട്ട കാര്യമാണ് ഫവാഹിശ്. ഇവിടെ ഉദ്ദേശ്യം സ്വവർഗ്ഗഭോഗമാണ്. 'നിങ്ങൾ കണ്ടറിഞ്ഞിട്ടും' (وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ) - ഹൃദയത്തിന്റെ ഉൾക്കാഴ്ച (بصيرة) കൊണ്ട്. അതിന്റെ തിന്മയെക്കുറിച്ച് ഉറപ്പുള്ള അറിവുണ്ടായിട്ടും അത് പ്രവർത്തിക്കുന്നത് അറിവില്ലാത്തവനെക്കാൾ വലിയ കുറ്റമാണ്. 'നിങ്ങൾ സ്ത്രീകളെ വിട്ട് പുരുഷന്മാരിലേക്കാണോ ചെല്ലുന്നത്?' - കാമനിവൃത്തിക്കുള്ള മാർഗ്ഗമായ സ്ത്രീകളെ ഉപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ട്. 'നിങ്ങൾ അറിവില്ലാത്ത ജനതയാണ്' - തങ്ങളുടെ അറിവിനനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാത്തവരാണ് നിങ്ങൾ.

[سورة النمل (27) : الآيات 56 إلى 60]

സൂറത്തു നംലിലെ ***56*** മുതൽ ***60*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ, ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ ജനതയുടെ അഹങ്കാരവും അവരുടെ അധാർമികതയിൽ അടിയുറച്ചു നിൽക്കാനുള്ള ദുർവാശിയും വിവരിക്കുന്നു. അവർ സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുകയും, തങ്ങളുടെ അശുദ്ധമായ ജീവിതശൈലിയിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുന്ന ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യെയും അനുയായികളെയും തങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ കോപത്തിന് കാരണമായി. തുടർന്ന്, ആകാശത്തിന്റെയും ഭൂമിയുടെയും സൃഷ്ടിപ്പിലെ അത്ഭുതങ്ങൾ അല്ലാഹു എടുത്തുപറയുന്നു. മഴ വർഷിപ്പിക്കുകയും, മനോഹരമായ തോട്ടങ്ങൾ മുളപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവ് ഇവിടെ ദൃഷ്ടാന്തമായി വിവരിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവമുണ്ടോ? ഇല്ല, തീർച്ചയായും ഇല്ല. എന്നിട്ടും ജനങ്ങൾ സത്യത്തെ വിസ്മരിക്കുകയും അല്ലാഹുവിന് പങ്കാളികളെ ചേർക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭൂമിയെ വാസയോഗ്യമാക്കിയതും, അതിൽ നദികൾ ഒഴുക്കിയതും, പർവ്വതങ്ങളെ ഉറപ്പിച്ചു നിർത്തിയതും അല്ലാഹുവാണ്. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ ചലനവും അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിലും നിയന്ത്രണത്തിലുമാണെന്ന് ഈ വചനങ്ങൾ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

അതിനാൽ അവനും അവിവേകിയും സമനാണ്. 'നിങ്ങൾ അവിവേകം കാണിക്കുന്നു' (تجهلون) എന്നത് ആ ജനതയുടെ (قوم) വിശേഷണമാണ്. അതിലെ 'താഅ്' (تاء) വന്നിരിക്കുന്നത് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ട സമൂഹം അഭിസംബോധിതരുടെ സ്ഥാനത്തായതുകൊണ്ടാണ്. അല്ലാഹു തആലാ യുടെ അനുഗ്രഹത്താലും ഔദാര്യത്താലും പത്തൊമ്പതാം ജുസ്അ് പൂർത്തിയായി. മുപ്പത് ജുസ്ഉകളിൽ ഇരുപതാം ജുസ്അ് ആരംഭിക്കുന്നു. 'അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനതയുടെ മറുപടി മറ്റൊന്നുമായിരുന്നില്ല...' (فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ). ഇവിടെ 'ജവാബ' (جواب) എന്നത് നസ്ബ് (نصب) ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു; കാരണം അത് 'കാന'

(كان) എന്ന ക്രിയയുടെ ഖബറാണ് (خبر). അതിന്റെ ഇസ്മ് (اسم) എന്നത് 'അവർ പറഞ്ഞതല്ലാതെ...' (إِلَّا أَنْ قَالُوا) എന്ന വാചകമാണ്. അതായത്, അവർ പരസ്പരം ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു: 'ലൂത്വിന്റെ കുടുംബത്തെ നിങ്ങൾ പുറത്താക്കുക' (أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ). ലൂത് അലൈഹിസ്സലാം യെയും അദ്ദേഹത്തെ പിൻപറ്റിയവരെയുമാണ് ഇതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. 'നിങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ നിന്ന്' (مِنْ قَرْيَتِكُمْ) - അത് 'സദൂം' (سدوم) എന്ന പ്രദേശമാണ്. 'തീർച്ചയായും അവർ മനുഷ്യരാണ്' (إِنَّهُمْ أُنَاسٌ). 'ഉനാസ്' എന്നത് 'ഇൻസ്' (انس) എന്നതിന്റെ ബഹു വചനമാണ്, 'നാസ്' (ناس) എന്നത് ഇതിന്റെ ലഘുരൂപവുമാണ്. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിലെ ഇതിന്റെ അർത്ഥം [തീർച്ചയായും അവർ അങ്ങനെയുള്ള മനുഷ്യരാകുന്നു] 'അവർ ശുദ്ധി പാലിക്കുന്നു' (يَتَطَهَّرُونَ) എന്നാണ്. അതായത്, നമ്മുടെ പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്നോ അശുദ്ധികളിൽ നിന്നോ അവർ വിട്ടുനിൽക്കുകയും നമ്മുടെ പ്രവൃത്തികളെ അവർ മ്ലേച്ഛതയായി കണക്കാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു മാ യിൽ നിന്ന് നിവേദനം: ഇത് പരിഹാസപൂർവ്വമാണ് അവർ പറഞ്ഞത്. കൽപനകളും വിലക്കുകളുമടങ്ങിയ ഉപദേശങ്ങളുടെ അവസാന ഘട്ടത്തിലാണ് അവരിൽ നിന്ന് ഈ മറുപടി ഉണ്ടായത്; അല്ലാതെ ഇതല്ലാതെ മറ്റൊരു വാക്കും അവരിൽ നിന്ന് ഉണ്ടായിട്ടില്ല എന്നല്ല ഇതിനർത്ഥം. 'അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെയും' (فَأَنْجَيْنَاهُ) - അതായത് ലൂത് അലൈഹിസ്സലാം യെയും - 'അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തെയും നാം രക്ഷപ്പെടുത്തി' (وَأَهْلَهُ). അതായത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രിമാരായ രീശാഅ്, റഅ്വാഅ് എന്നിവരെ. ആ നാട്ടിൽ നിന്ന് പുറത്തുപോകാൻ അവരോട് നാം കൽപിച്ചതിലൂടെയായിരുന്നു അത്. 'അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയൊഴികെ' (إِلَّا امْرَأَتَهُ). വാഹിലഹ് (واهلة) എന്ന് പേരുള്ള സത്യനിഷേധിയായ അവളെ നാം രക്ഷിച്ചില്ല. 'അവൾ അവശേഷിക്കുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിലായിരിക്കാൻ നാം നിശ്ചയിച്ചു' (قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ). അതായത്, ശിക്ഷയിൽ അകപ്പെട്ട് അവിടെത്തന്നെ അവശേഷിക്കുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അവൾ ഉൾപ്പെടണമെന്ന് നാം വിധിക്കുകയും നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ടാണ് ലൂത് അലൈഹിസ്സലാം യോടൊപ്പം അവൾ ആ നാട്ടിൽ നിന്ന്

പുറപ്പെടാതിരുന്നത്. അല്ലെങ്കിൽ അവൾ പുറപ്പെടുകയും പിന്നീട് മുൻപ് വിവരിച്ചതുപോലെ കല്ലായി രൂപാന്തരപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഒരാൾ അവശേഷിക്കുമ്പോൾ 'ഗബറ ഗുകൂറൻ' (غبر غبورا) എന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. ഇതിന്റെ പൂർണ്ണരൂപം സൂറത്തുശ്ശുഅറാഇന്റെ അവസാന ഭാഗത്തുണ്ട്. 'അവരുടെ മേൽ നാം ഒരു മഴ വർഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു' (وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ). അവരുടെ നാട് കീഴ്മേൽ മറിക്കുകയും അതിന്റെ മുകൾഭാഗം താഴ്ഭാഗമാക്കുകയും ചെയ്തതിന് ശേഷമായിരുന്നു അത്. അല്ലെങ്കിൽ അവരിൽ നിന്ന് പലായനം ചെയ്തവരുടെ മേലും യാത്രയിലായിരുന്നവരുടെ മേലുമാണ് അത് വർഷിച്ചത്. അസാധാരണമായ ഒരു 'മഴയായിരുന്നു' (مَطَراً) അത്; അതായത് ചുട്ടുപഴുപ്പിച്ച കളിമൺ കല്ലുകൾ (حجارة السجيل). 'മുന്നറിയിപ്പ് നൽകപ്പെട്ടവരുടെ ആ മഴ എത്രയോ ചീത്ത!' (فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ). അതായത്, മുന്നറിയിപ്പ് നൽകപ്പെട്ടിട്ടും ഭയപ്പെടാതിരുന്നവരുടെ മേൽ പെയ്ത മഴ എത്രയോ ഭീകരമാണ്! ഇവിടെ നിന്ദയ്ക്ക് പാത്രമായ പ്രത്യേക കാര്യം (المخصوص بالذم) ആ കല്ലുകളാണ്. ഇബ്നു അത്വിയ്യ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: സ്വവർഗ്ഗരതിയിൽ (لوطية) ഏർപ്പെടുന്നവന് കല്ലെറിഞ്ഞു കൊല്ലൽ (رجم) വിധിച്ച ഫുഖഹാക്കൾക്ക് (فقهاء) ഈ ആയത്ത് ഒരു അടിസ്ഥാനമാണ്. കാരണം, അല്ലാഹു തആലാ അവരെ ശിക്ഷിച്ചത് ഈ പാപത്തിന്റെ പേരിലാണ്. ഇമാം മാലിക് റഹിമഹുള്ളാഹ് യുടെ മദ്ഹബ് അനുസരിച്ച്, ഇതിൽ ഏർപ്പെടുന്ന കർത്താവിനെയും (فاعل) കർമ്മത്തിന് വിധേയനാകുന്നവനെയും (مفعول به) അവർ വിവാഹിതരായാലും (محصن) ഇല്ലെങ്കിലും കല്ലെറിഞ്ഞു കൊല്ലണം. ഇമാം ശാഫിഈ റഹിമഹുള്ളാഹ് യുടെയും ഇമാം അഹ്മദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് യുടെയും മദ്ഹബ് പ്രകാരം ഇതിന്റെ വിധി വ്യഭിചാരത്തിന്റേത് (زنى) പോലെയാണ്. അതായത്, വിവാഹിതനാണെങ്കിൽ കല്ലെറിഞ്ഞു കൊല്ലലും (رجم) അല്ലാത്തപക്ഷം ചാട്ടവാറടിയുമാണ് (جلد) ശിക്ഷ. എന്നാൽ ഇമാം അബൂഹനീഫ റഹിമഹുള്ളാഹ് യുടെ മദ്ഹബ് പ്രകാരം ഇതിന്

തഅ്സീർ (تعزير) നൽകണം, ഇതിൽ ഹദ്ദ് (حد) ഇല്ല. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ട് ശിഷ്യന്മാർ ഇതിനോട് വിയോജിക്കുകയും ഇതിനെ വ്യഭിചാരത്തോട് ചേർക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 'ശർഹുൽ അക്മൽ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം കാണാം: ഇമാം അബൂഹനീഫ റഹിമഹുള്ളാഹ് ഈ അഭിപ്രായം സ്വീകരിച്ചത് ആ പ്രവൃത്തിയുടെ അതിഭീകരതയെ കണക്കിലെടുത്താണ്. കാരണം, കൊലപാതകത്തിനും വ്യഭിചാരത്തിനും നൽകുന്ന ശിക്ഷ കൊണ്ട് പരിഹരിക്കപ്പെടാൻ തക്ക ലഘുവായ ഒരു തിന്മയല്ല അത്. മറിച്ച്, നിലവിലുള്ള ഫിത്നയെ (فتنة) ശമിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് തഅ്സീർ നൽകുന്നത്. കള്ളസത്യത്തിന്റെ (يمين غموس) കാര്യത്തിൽ കഫാറത്ത് (كفارة) നിർബന്ധമില്ല എന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നതുപോലെയാണിത്. കാരണം, ആ പാപത്തിന്റെ വലിപ്പം കാരണം കഫാറത്ത് കൊണ്ട് അതിനെ മൂടിവെക്കാൻ സാധ്യമല്ല. ഈ എളിയ ദാസൻ (الفقير) പറയുന്നു: അവർ കല്ലെറിഞ്ഞ് ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടത് അത് ഏറ്റവും കഠിനമായ ശിക്ഷയായതുകൊണ്ടാണ്; സ്വവർഗ്ഗരതി എന്നത് വിലക്കപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ ഏറ്റവും മ്ലേച്ഛമായതുപോലെ. അവരുടെ നാട് കീഴ്മേൽ മറിക്കപ്പെട്ടത്, ആ പ്രവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെടുമ്പോൾ അവർ ശരീരങ്ങളെ കീഴ്മേൽ മറിച്ചതുകൊണ്ടാണ്. അതിനാൽ നീ ഗ്രഹിക്കുക. തങ്ങളുടെ മ്ലേച്ഛമായ പ്രവൃത്തികൾക്ക് അനുയോജ്യമായ ശിക്ഷയാണ് അവർക്ക് ലഭിച്ചത്. പേർഷ്യൻ കവിതയിൽ പറയുന്നതുപോലെ: 'നമ്മുടെ ജീവിതത്തിൽ ഒരിക്കലും നാം കേട്ടിട്ടില്ല, ഒരു ദുഷ്ടന് നല്ലൊരു അവസാനം ഉണ്ടായതായി.' ഈ മ്ലേച്ഛതയെക്കുറിച്ചുള്ള (فاحشة) ആത്മീയ സൂചന (اشارة), നേരായ പാതയിൽ (صراط مستقيم) നിന്ന് പാദങ്ങൾ തെറ്റിപ്പോകുന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലേക്കുമാണ്. ബാഹ്യമായി അതിന്റെ ലക്ഷണം, സ്വന്തം മനസ്സിന്റെ (نفس) താല്പര്യങ്ങൾക്ക് വഴങ്ങി ശരീഅത്ത് വിലക്കിയ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യലാണ്. ആന്തരികമായി അതിന്റെ അടയാളങ്ങൾ ദുനിയാവിനോടുള്ള സ്നേഹവും (حب الدنيا), അതിന്റെ ഇച്ഛകളും, അതിൽ ആനന്ദം കണ്ടെത്തലുമാണ്. ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം വന്നിരിക്കുന്നു: 'രണ്ട് ലഹരികൾ നിങ്ങളിൽ പ്രകടമാകാതിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ

രക്ഷിതാവിൽ നിന്നുള്ള വ്യക്തമായ തെളിവിലാണ്: അജ്ഞതയുടെ ലഹരിയും (سكرة الجهل)...'

[سورة النمل (27) : الآيات 59 إلى 60]

അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുക *(الحمد لله)* എന്നും, അവൻ തിരഞ്ഞെടുത്ത അവന്റെ ദാസന്മാരുടെ മേൽ സമാധാനമുണ്ടാകട്ടെ എന്നും പറയുക. അല്ലാഹുവാണോ ഉത്തമൻ, അതോ അവർ പങ്കുചേർക്കുന്ന ദൈവങ്ങളാണോ? ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയെയും സൃഷ്ടിക്കുകയും, ആകാശത്തുനിന്ന് നിങ്ങൾക്ക് മഴ വർഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തവൻ ആരാണ്? ആ മഴയിലൂടെ മനോഹരമായ ഉദ്യാനങ്ങൾ മുളപ്പിക്കാൻ അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ ആർക്കാണ് കഴിയുക? ആ മരങ്ങൾ വളർത്താൻ നിങ്ങൾക്ക് സാധ്യമല്ല. അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവമുണ്ടോ? ഇല്ല, അവർ സത്യം മനസ്സിലാക്കാതെ അല്ലാഹുവിന് തുല്യരെ കൽപ്പിക്കുന്ന വഴിപിഴച്ച ജനതയാണ്.

ലോകസ്നേഹമെന്ന ലഹരിയെക്കുറിച്ച് (سكر حب الدنيا) മഹത്തുക്കളായ ചില പണ്ഡിതന്മാർ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: സത്യസന്ധതയുടെയും പ്രവാചകന്മാരുടെ പദവികളിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നതിന്റെയും അടയാളങ്ങൾ മൂന്നാണ്. ഒന്നാമതായി, ലോകത്തെയും സമ്പത്തിനെയും ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് പുറന്തള്ളുക; സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും നിനക്ക് മണ്ണുപോലെ തുല്യമാകുന്നതുവരെ. രണ്ടാമതായി, സൃഷ്ടികളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ നിന്ന് നിന്റെ ഹൃദയത്തെ മുക്തമാക്കുക; അവരുടെ പ്രശംസയോ വിമർശനമോ നിന്നെ ബാധിക്കാത്തവിധം. അവർ മരിച്ചവരെപ്പോലെയും നീ ഭൂമിയിൽ ഏകനുമാണെന്ന ബോധം നിനക്കുണ്ടാകണം. മൂന്നാമതായി, നിന്റെ മനസ്സിനെ (നഫ്സ് - نفس) കർശനമായി നിയന്ത്രിക്കുക; വിശപ്പും ഇച്ഛകൾ ഉപേക്ഷിക്കലും നിനക്ക് സന്തോഷം നൽകണം, ലൗകികർക്ക് ആഹാരവും സുഖഭോഗങ്ങളും ലഭിക്കുമ്പോൾ ലഭിക്കുന്ന സന്തോഷത്തെപ്പോലെ. എന്നാൽ, സ്വഭാവഗുണമുള്ള സുന്ദരിയായ ഭാര്യ ഇച്ഛകളുടെ ഗണത്തിൽ പെട്ടതല്ല, മറിച്ച് അത് ആത്മീയ ശുദ്ധീകരണത്തിന് (തസ്ഫിയ - تصفية) കാരണമാണ്. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറഞ്ഞതുപോലെ, ഒരാളുടെ

സൗഭാഗ്യത്തിന്റെ അഞ്ച് അടയാളങ്ങൾ ഇവയാണ്: ഭാര്യ അനുസരണയുള്ളവളാവുക, മക്കൾ സദ്വൃത്തരാവുക, സഹോദരങ്ങൾ ഭക്തരാവുക, അയൽക്കാർ നല്ലവരാവുക, ഉപജീവനം സ്വന്തം നാട്ടിൽ ലഭിക്കുക. എന്നാൽ, കൗമാരക്കാരനായ ആൺകുട്ടി (അമ്രദ് - أمرد) ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ പരീക്ഷണങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്, കാരണം സ്ത്രീയെപ്പോലെ അവനുമായി വിവാഹബന്ധം സാധ്യമല്ല. അതിനാൽ ബുദ്ധിമാനായവൻ നോട്ടം കൊണ്ടുള്ള വ്യഭിചാരത്തിൽ നിന്നും (സിനൽ നളർ - زنى النظر) സ്വവർഗ്ഗരതിയിൽ നിന്നും അകന്നുനിൽക്കണം. അല്ലാഹു തന്റെ അടിമയെ താൻ വിലക്കിയ കാര്യങ്ങളിൽ കാണുമ്പോൾ അവൻ കോപിക്കുകയും ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യും. അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയിൽ നിന്നും കോപത്തിൽ നിന്നും അവനിലേക്ക് തന്നെ അഭയം തേടുക. 'പറയുക: അല്ലാഹുവിന് സ്തുതി' (ഖുൽ അൽഹംദുലില്ലാഹ് - قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ). അതായത്, മുഹമ്മദ് നബിയേ, അല്ലാഹുവിന്റെ എല്ലാ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്കും അവനെ സ്തുതിക്കുക. പ്രവാചകന്മാരുടെയും സത്യസന്ധരായ അനുയായികളുടെയും ശത്രുക്കളെ നശിപ്പിച്ചത് അതിൽ പെടുന്നു. അവർ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ സഹോദരങ്ങളായതുകൊണ്ട് അവർക്കുണ്ടായ അനുഗ്രഹം നബിക്ക് ലഭിച്ച അനുഗ്രഹമാണ്. 'അവന്റെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട അടിമകൾക്ക് സമാധാനം' (സലാമുൻ അലാ ഇബാദിഹില്ലദീനസ്തഫാ - وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى). അല്ലാഹു അനാദിയിൽ തന്നെ തന്റെ സൃഷ്ടികളിൽ നിന്ന് ഉത്തമരായി തിരഞ്ഞെടുത്തവരും, പ്രവാചകത്വത്തിനും ദൗത്യത്തിനും ഔലിയാക്കൾക്കും (വിലായത്ത് - ولاية) വേണ്ടി നിശ്ചയിച്ചവരുമാണവർ. അവർ ആപത്തുകളിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതരും ശിക്ഷകളിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ടവരുമാണ്. 'അല്ലാഹുവാണോ ഉത്തമൻ' (അല്ലാഹു ഖൈറുൻ - آللَّهُ خَيْرٌ) എന്ന് ചോദിക്കുമ്പോൾ, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഇപ്രകാരം പറയുമായിരുന്നു: 'അല്ല, അല്ലാഹുവാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമൻ, ഏറ്റവും നിലനിൽക്കുന്നവൻ, ഏറ്റവും മഹത്തായവൻ, ഏറ്റവും ഉദാരൻ'.

[سورة النمل (27) : الآيات 61 إلى 65]

അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: ഭൂമിയെ വാസയോഗ്യമാക്കുകയും, അതിനിടയിലൂടെ നദികളെ ഒഴുക്കുകയും, അതിന് ഉറപ്പുള്ള പർവ്വതങ്ങളെ സ്ഥാപിക്കുകയും, രണ്ട് കടലുകൾക്കിടയിൽ തടസ്സം സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്തവനാണോ അതോ അല്ലാഹുവോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവമാണോ? തീർച്ചയായും അവരിലെ ഭൂരിഭാഗവും അറിവില്ലാത്തവരാണ്. നിസ്സഹായനായ ഒരുവൻ പ്രാർത്ഥിക്കുമ്പോൾ ഉത്തരം നൽകുകയും, പ്രയാസങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്യുകയും, നിങ്ങളെ ഭൂമിയിലെ പ്രതിനിധികളാക്കുകയും ചെയ്യുന്നവനാണോ അല്ലാഹുവോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവം? വളരെ കുറച്ചുപേർ മാത്രമേ ആലോചിക്കുന്നുള്ളൂ. കരയിലെയും കടലിലെയും ഇരുട്ടുകളിൽ നിങ്ങളെ വഴിനടത്തുകയും, തന്റെ കാരുണ്യത്തിന് (رحمة) മുൻപായി സന്തോഷവാർത്തയുമായി കാറ്റിനെ അയക്കുകയും ചെയ്യുന്നവനാണോ അല്ലാഹുവോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവം? അല്ലാഹുവോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവമുണ്ടോ? അവർ പങ്കുചേർക്കുന്നതിനെക്കാൾ അല്ലാഹു ഉന്നതനാണ്. സൃഷ്ടികളെ ആദ്യമായി സൃഷ്ടിക്കുകയും, പിന്നീട് അതിനെ ആവർത്തിക്കുകയും, ആകാശഭൂമികളിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾക്ക് ഉപജീവനം നൽകുകയും ചെയ്യുന്നവനാണോ അല്ലാഹുവോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവം? അല്ലാഹുവോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവമുണ്ടോ? പറയുക: നിങ്ങളുടെ തെളിവ് നിങ്ങൾ കൊണ്ടുവരിക, നിങ്ങൾ സത്യവാന്മാരാണെങ്കിൽ. പറയുക: ആകാശങ്ങളിലും ഭൂമിയിലുമുള്ള ആർക്കും അദൃശ്യകാര്യം (غيب) അറിയില്ല, അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ. തങ്ങൾ എപ്പോൾ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുമെന്ന് അവർ അറിയുന്നില്ല.

സൃഷ്ടിജാലങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനവും നന്മകളുടെ ഉറവിടവുമായ അല്ലാഹുവാണോ ഉത്തമൻ, അതോ അവർ പങ്കുചേർക്കുന്ന വിഗ്രഹങ്ങളാണോ? അത്യുന്നതവും അധമവുമായ ഈ പ്രപഞ്ചത്തെ സൃഷ്ടിച്ചവൻ തന്നെയാണ് ആരാധകർക്ക് ഏറ്റവും ഉത്തമൻ. നിങ്ങളുടെ ഉപകാരത്തിനായി ആകാശത്തുനിന്ന് നാം വെള്ളം (മഴ) ഇറക്കിത്തന്നു. പിന്നീട് അല്ലാഹു അദൃശ്യമായ

ശൈലിയിൽ നിന്ന് നേരിട്ടുള്ള സംസാരത്തിലേക്ക് (തകല്ലും) മാറുന്നു; ഇത് അവന്റെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയെ ഊന്നിപ്പറയാനാണ്. 'നാം അതിലൂടെ മുളപ്പിച്ചു' എന്ന് അവൻ പറയുന്നു. അതായത്, ആ വെള്ളം കാരണം നാം മനോഹരമായ തോട്ടങ്ങൾ (ഹദാഇഖ് - حدائق) വളർത്തി. മതിലുകളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടവ എന്നാണ് ഇതിനർത്ഥം. കണ്ണിലെ കൃഷ്ണമണി (ഹദഖ - حدقة) ചുറ്റുമുള്ളതിനെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നത് പോലെ, വെള്ളം നിറഞ്ഞതും മനോഹരവുമായ ഭൂപ്രദേശങ്ങളെയാണ് 'ഹദീഖ' എന്ന് വിളിക്കുന്നത്. കാഴ്ചക്കാർക്ക് സന്തോഷം നൽകുന്ന വർണ്ണഭംഗിയുള്ളവയാണവ. ഈ മരങ്ങളോ അവയിലെ ഫലങ്ങളോ മുളപ്പിക്കാൻ നിങ്ങൾക്ക് സാധിക്കുമോ? അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവം (ഇലാഹ് - إله) ഉണ്ടോ? തീർച്ചയായും ഇല്ല. മറിച്ച്, അവർ സത്യത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കുന്നവരും (യഅ്ദിലൂൻ - يعدلون) അസത്യത്തിലേക്ക് തിരിയുന്നവരുമാണ്. സത്യമായ ഏകദൈവ വിശ്വാസത്തിൽ (തൗഹീദ് - توحيـــــد) നിന്ന് മാറി ബഹുദൈവാരാധനയിലേക്ക് (ശിർക്ക് - شرک) അവർ ചായുന്നു. ഭൂമിയെ സ്ഥിരതയുള്ളതാക്കിയവൻ (ഖറാർ - قـرار) ആരാണ്? മനുഷ്യർക്കും മൃഗങ്ങൾക്കും ജീവിക്കാൻ പാകത്തിൽ ഭൂമിയെ ക്രമീകരിച്ചവൻ അവനല്ലേ? ഭൂമിയുടെ ഇടവേളകളിൽ (ഖിലാൽ - خلال) നദികളെ ഒഴുക്കിയതും, ഭൂമി ആടിയുലയാതിരിക്കാൻ ഉറപ്പുള്ള പർവ്വതങ്ങളെ (റവാസി - رواسی) സ്ഥാപിച്ചതും അവനാണ്. ആത്മീയമായി ചിന്തിച്ചാൽ, ആരാധകരുടെ മനസ്സ് അനുസരണയുടെ കേന്ദ്രവും, ജ്ഞാനികളുടെ ഹൃദയം അറിവിന്റെ കേന്ദ്രവും, പ്രേമികളുടെ ആത്മാവ് പ്രണയത്തിന്റെ കേന്ദ്രവുമാണ്. അവരുടെ രഹസ്യങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള ചേർച്ചയുടെ നദികൾ ഒഴുകുന്നു, അത് അവരുടെ ദാഹം ശമിപ്പിക്കുന്നു.

[سورة النمل (27) : آية 62]

അല്ലയോ മനുഷ്യരേ, നിസ്സഹായനായ ഒരു അടിമ പ്രയാസത്തിലായിരിക്കുമ്പോൾ അവനെ സഹായിക്കാനും, അവന്റെ ദുരിതങ്ങൾ നീക്കി ആശ്വാസം നൽകാനും അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ മറ്റാരുണ്ട്? അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരോട് സഹായം തേടുന്നത് അർത്ഥശൂന്യമാണ്. സർവ്വലോക രക്ഷിതാവായ അല്ലാഹു മാത്രമാണ് പ്രാർത്ഥനകൾക്ക് ഉത്തരം നൽകുന്നവൻ (إجابة الدعاء). അവൻ മാത്രമാണ് കഷ്ടപ്പാടുകളിൽ നിന്ന് മോചനം നൽകുന്നവൻ (كشف السوء). നിങ്ങളെ ഭൂമിയിൽ പ്രതിനിധികളാക്കിയതും (استخلاف) അവനാണ്. അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവമുണ്ടോ? തീർച്ചയായും ഇല്ല. എന്നാൽ നിങ്ങൾ വളരെ കുറച്ചു മാത്രമേ ചിന്തിക്കുന്നുള്ളൂ. ഈ ആയത്ത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും (توحيد) അവന്റെ അപാരമായ കാരുണ്യത്തെയും ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ദൈവഭയം (تقوى), പ്രത്യാശ (رجاء), അമിതമായ ആഗ്രഹം (رغبة), ഭയഭക്തി (رهبة) എന്നിവയെ ഉറപ്പുള്ള പർവ്വതങ്ങളായി (رواسي) സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുപോലെ, ഭൂമിക്ക് സ്ഥിരത നൽകാൻ അബ്ദാലുകൾ, ഔലിയാക്കൾ, ഔതാദുകൾ എന്നിവരെയും അവൻ നിയോഗിച്ചു. അവരുടെ സാന്നിധ്യം കൊണ്ടാണ് ഭൂമി നിലനിൽക്കുന്നതും, അവരുടെ ബർക്കത്ത് (بركة) കൊണ്ട് സൃഷ്ടികൾക്ക് വരുന്ന വിപത്തുകൾ തടയപ്പെടുന്നതും. ഭൗതികമായ പർവ്വതങ്ങൾ ഇസ്ലാമിക നാടുകളിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങാത്തതുപോലെ, ഈ ആത്മീയ പർവ്വതങ്ങളും ഇസ്ലാമിക നാടുകളിൽ മാത്രം പരിമിതമല്ല; മറിച്ച് അവിശ്വാസികളുടെ നാടുകളിലും അവരുണ്ട്. കാരണം, നിലനിൽപ്പിന് ഒരു കാരണം അനിവാര്യമാണ്. ശത്രുക്കൾക്കും മിത്രങ്ങൾക്കും ഒരുപോലെ അനുഗ്രഹം ചൊരിയുന്ന അല്ലാഹു എത്ര പരിശുദ്ധൻ! രണ്ട് കടലുകൾക്കിടയിൽ -അതായത് മധുരജലവും ഉപ്പുവെള്ളവും, അല്ലെങ്കിൽ പേർഷ്യൻ ഉൾക്കടലും റോമൻ കടലും- അവൻ ഒരു മറ (برزخ) ഉണ്ടാക്കി. അവ തമ്മിൽ കലരാതിരിക്കാൻ അതൊരു തടസ്സമാണ്. 'അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം

മറ്റൊരു ആരാധ്യനുണ്ടോ?' എന്ന ചോദ്യം, അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലോ അസ്തിത്വത്തിലോ പങ്കാളികളില്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. എന്നാൽ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും അജ്ഞരാണ്. 'നിസ്സഹായാവസ്ഥയിലായവൻ (مضطر) വിളിക്കുമ്പോൾ ഉത്തരം നൽകുകയും, ദുരിതം നീക്കുകയും ചെയ്യുന്നവൻ ആരാണ്?' ഇവിടെ 'നിസ്സഹായൻ' എന്നത് രോഗം, ദാരിദ്ര്യം, കടം, തടവ്, അക്രമം തുടങ്ങിയ കഠിനമായ പരീക്ഷണങ്ങളിൽ അകപ്പെട്ട് അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം ശരണം പ്രാപിക്കുന്നവനാണ്. ശൈഖ് ദാവൂദ് അൽ യമാനി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു ഒരു രോഗിയെ സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ, തനിക്ക് വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കാൻ രോഗി ആവശ്യപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ശൈഖ് പറഞ്ഞു: 'നീ തന്നെ പ്രാർത്ഥിക്കുക, കാരണം നീയാണ് ഇപ്പോൾ നിസ്സഹായാവസ്ഥയിലുള്ളത് (مضطر). നിസ്സഹായന്റെ പ്രാർത്ഥനയ്ക്ക് ഉത്തരം ലഭിക്കാൻ സാധ്യതയേറെയാണ്, കാരണം അവന്റെ ആവശ്യം അത്രമേൽ തീവ്രമാണ്.' അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിൽ ആത്മാർത്ഥമായ ഒരു തേങ്ങൽ, വർഷങ്ങളോളം നീണ്ട നമസ്കാരത്തേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമാണ്. ശക്തിയേക്കാൾ ഉപരിയായി വിനയവും ദീനതയുമാണ് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെ ആകർഷിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഉത്തരം വാക്കുകൾ കൊണ്ടോ പ്രവൃത്തികൾ കൊണ്ടോ ആകാം; അത് അവന്റെ യുക്തിക്കും (حكمة) നന്മയ്ക്കും അനുസരിച്ചായിരിക്കും.

[سورة النمل (27) : الآيات 63 إلى 64]

അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: കരയിലെയും കടലിലെയും അന്ധകാരങ്ങളിൽ നിങ്ങളെ വഴിനടത്തുന്നവനും, തന്റെ കാരുണ്യത്തിന് (رحمة) മുന്നോടിയായി സന്തോഷവാർത്തയുമായി കാറ്റുകളെ അയക്കുന്നവനും ആരാണ്? അല്ലാഹുവോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവമുണ്ടോ? അവർ പങ്കുചേർക്കുന്നതിനെക്കാളെല്ലാം അല്ലാഹു എത്രയോ ഉന്നതനാണ്! സൃഷ്ടികളെ ആദ്യമായി സൃഷ്ടിക്കുകയും, പിന്നീട് അവയെ ആവർത്തിച്ചുണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്നവനും, ആകാശത്തുനിന്നും ഭൂമിയിൽ നിന്നും നിങ്ങൾക്ക് ഉപജീവനം നൽകുന്നവനും ആരാണ്? അല്ലാഹുവോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവമുണ്ടോ? പറയുക: നിങ്ങൾ സത്യവാന്മാരാണെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ തെളിവ് കൊണ്ടുവരിക.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗത്ത്, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അടിമയുടെ ബന്ധവും പ്രാർത്ഥനയുടെ മര്യാദകളും വിവരിക്കുന്നു. ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിനോട് ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ട മൂന്ന് കാര്യങ്ങൾ ഇവയാണ്: പാപികളുടെ കണ്ണുനീർ, പശ്ചാത്തപിക്കാത്ത പാപികളുടെ ശിക്ഷ, നിസ്സഹായരായവരുടെ പ്രാർത്ഥനയ്ക്ക് ഉത്തരം നൽകൽ.' യഥാർത്ഥ ജ്ഞാനിയായ ആരിഫ് (عارف) എപ്പോഴും അല്ലാഹുവിലേക്ക് തിരിയുന്നവനാണ്. പ്രാർത്ഥനയിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനം നിയ്യത്ത് ശുദ്ധീകരിക്കലും വിശ്വാസത്തിൽ നിന്ന് സംശയങ്ങൾ നീക്കലുമാണ്. തൗബത്തുൻ നസ്വൂഹ് (توبة نصوح) അഥവാ നിഷ്കളങ്കമായ പശ്ചാത്താപം വഴി അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുക്കുക. പ്രാർത്ഥനയ്ക്ക് മുൻപ് മിസ്വാക് ചെയ്യുക, സുഗന്ധം പൂശുക, വുളൂഅ് എടുക്കുക, ഖിബ്‌ലയിലേക്ക് തിരിയുക, അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുക, പ്രവാചകർ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ മേൽ സ്വലാത്ത് ചൊല്ലുക എന്നിവ സുന്നത്താണ്. അബൂ യസീദ് അൽ ബസ്താമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: തണുപ്പുകാലത്ത് പ്രാർത്ഥിക്കുമ്പോൾ ഒരു കൈ മാത്രം പുറത്തെടുത്തപ്പോൾ, ആ കൈ പ്രകാശത്താൽ നിറഞ്ഞതായും മറ്റേത് ശൂന്യമായും സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടു. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള തേട്ടത്തിൽ കൈകൾ ഉയർത്തുന്നതിന്റെ പ്രാധാന്യമാണിത്.

തുടർന്ന്, അല്ലാഹു മനുഷ്യരെ ഭൂമിയിൽ ഖലീഫമാരാക്കിയതിനെക്കുറിച്ചും (خلفـــاء), അല്ലാഹുവിനൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവമുണ്ടോ (أإله مع الله) എന്ന ചോദ്യത്തിലൂടെ അവന്റെ ഏകത്വത്തെയും ശക്തിയെയും ഖുർആൻ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. കരയിലും കടലിലും ഇരുട്ടുകളിൽ വഴി കാണിക്കുന്നതും, മഴയ്ക്ക് മുൻപായി കാറ്റിനെ അയക്കുന്നതും, സൃഷ്ടികളെ ആദ്യമായി സൃഷ്ടിച്ച് പിന്നീട് മടക്കി കൊണ്ടുവരുന്നതും (إعادة) അല്ലാഹു മാത്രമാണ്. ഈ തെളിവുകൾ ബുദ്ധിയുള്ളവർക്ക് ചിന്തിക്കാൻ ധാരാളമാണ്.

[سورة النمل (27) : آية 65]

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിന്റെ പരിധിയെക്കുറിച്ചുള്ള അത്യഗാധമായ സത്യമാണ് വെളിപ്പെടുത്തുന്നത്. 'ആകാശങ്ങളിലും ഭൂമിയിലുമുള്ളവർക്കും അദൃശ്യമായ കാര്യങ്ങൾ (الغيب) അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും അറിയില്ല 'എന്ന് അല്ലാഹു പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. ഇവിടെ അദൃശ്യജ്ഞാനം (علم الغيب) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ മാത്രം സവിശേഷതയാണ്. പ്രവാചകന്മാർക്കും ഔലിയാക്കൾക്കും അല്ലാഹു വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുന്ന അറിവ് (ഇൽമുൻ ലദുന്നി - علم لدني) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം മാത്രമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് സ്വയംഭൂവും പരിധികളില്ലാത്തതുമാണ്. സൃഷ്ടികളുടെ അറിവ് പരിമിതവും അല്ലാഹു നൽകുന്നതുമാണ്. തങ്ങളുടെ പുനരുത്ഥാനത്തെക്കുറിച്ച് (البعث) അവർക്ക് യാതൊരു അറിവുമില്ലെന്ന് അല്ലാഹു ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. അവർക്ക് അത് സംഭവിക്കുമെന്ന് പോലും അറിയില്ല, മറിച്ച് അവർ അതിനെക്കുറിച്ച് സംശയത്തിലുമാണ് (بل هم في شك منها). അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിന്റെ പൂർണ്ണതയെയും സൃഷ്ടികളുടെ അജ്ഞതയെയും കുറിച്ചുള്ള ഈ ബോധം ഒരു വിശ്വാസിയിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയഭക്തിയും (تقوى) വിനയവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

ഖുർആനിലെ 'ഹാതൂ' (هـــاتوا) എന്ന പദത്തെക്കുറിച്ച് വ്യാകരണപരമായ വിശകലനം നടത്തിക്കൊണ്ട് റൂഹുൽ ബയാൻ

വ്യക്തമാക്കുന്നു: പുരുഷനായാലും സ്ത്രീയായാലും 'ഹാത' (هات) എന്ന് തന്നെയാണ് പ്രയോഗിക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ മൂലരൂപം 'ആത' (آتى) എന്നതിൽ നിന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിന് തെളിവ് കൊണ്ടുവരാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്ന 'ബുർഹാനകും' (بُرْهَانَكُمْ) എന്ന പദത്തിന്, ബുദ്ധിയാലോ തെളിവുകളാലോ സ്ഥാപിക്കാവുന്ന ഏറ്റവും ശക്തമായ തെളിവ് എന്നാണർത്ഥം. തുടർന്ന് അല്ലാഹു തന്റെ അദൃശ്യജ്ഞാനത്തെ (علم الغيب) കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്നു. ആകാശഭൂമികളിലുള്ള ആർക്കും അദൃശ്യമായ കാര്യങ്ങൾ അറിയില്ല, അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ. 'അയ്യാന യുബ്അഥൂൻ' (أَيَّانَ يُبْعَثُونَ) എന്നാൽ അവർ എപ്പോൾ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടും എന്നാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ അദൃശ്യജ്ഞാനത്തെ (غيب) വിവിധ തലങ്ങളായി തിരിക്കുന്നു. ഒന്ന്, ഭൗതിക ലോകത്ത് (ارض الصورة) മറഞ്ഞിരിക്കുന്നവ, ഇത് പഠനം വഴി മനുഷ്യന് അറിയാൻ സാധിക്കും. രണ്ട്, ആത്മീയ ലോകത്ത് (ارض المعنى) മറഞ്ഞിരിക്കുന്നവ, ഇത് മുജാഹദ (مجاهدة) കൊണ്ടും റിയാദ (رياضة) കൊണ്ടും ഹൃദയശുദ്ധീകരണം കൊണ്ടും സാധ്യമാണ്. മൂന്നാമതായി, അല്ലാഹു മാത്രം അറിഞ്ഞിരിക്കുന്ന അദൃശ്യജ്ഞാനങ്ങൾ, അത് അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കൂ. ഇതിലൂടെയാണ് മലക്കുകളേക്കാൾ ആദമിന് (അലൈഹിസ്സലാം) അല്ലാഹു നൽകിയ ശ്രേഷ്ഠത വ്യക്തമാകുന്നത്. അല്ലാഹു ആദമിന് നാമങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചുകൊടുത്തത് (علم الأسماء) ഇതിന് തെളിവാണ്. റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'അല്ലാഹു ആദമിനെ സൃഷ്ടിക്കുകയും അവനിൽ തന്റെ തജല്ലി (تجلى) പ്രകടമാക്കുകയും ചെയ്തു.'

[سورة النمل (27) : الآيات 66 إلى 70]

അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിനെ സംബന്ധിച്ചും പരലോകത്തെക്കുറിച്ചുമുള്ള അവിശ്വാസികളുടെ അജ്ഞതയെ ഈ സൂക്തങ്ങൾ തുറന്നുകാട്ടുന്നു. 'അവരുടെ അറിവ് പരലോകത്തെക്കുറിച്ച് അവസാനിച്ചിരിക്കുന്നു' (بَلِ ادَّارَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ) എന്ന വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, പരലോകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള യാഥാർത്ഥ്യം ഗ്രഹിക്കാൻ അവരുടെ ബുദ്ധിക്ക് സാധിച്ചിട്ടില്ല എന്നാണ്. അവർ അതിനെക്കുറിച്ച് സംശയത്തിലാണെന്നും, മറിച്ച് അതിനെക്കുറിച്ച് അവർ അന്ധരാണെന്നും അല്ലാഹു വ്യക്തമാക്കുന്നു. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവർക്ക് അദൃശ്യജ്ഞാനം (علم الغيب) ഉണ്ടെന്ന വാദം അസാധ്യമാണ്. ആകാശഭൂമികളിലുള്ള ആർക്കും അദൃശ്യകാര്യങ്ങൾ അറിയില്ല. തങ്ങൾ എപ്പോൾ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടും എന്ന് പോലും അവർക്ക് അറിവില്ല. അതിനാൽ, പ്രവാചകരെ, അവിശ്വാസികളുടെ നിഷേധത്തിൽ താങ്കൾ ദുഃഖിക്കേണ്ടതില്ല, അവരുടെ കുതന്ത്രങ്ങളിൽ മനംമടുക്കുകയുമരുത്.

അന്ത്യനാളിന്റെ അറിവ് അല്ലാഹുവിന് മാത്രമുള്ളതാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തങ്ങൾ എപ്പോഴാണ് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുക എന്ന് അവർ അറിയുന്നില്ല' (وَما يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ). ഉമ്മുൽ മുഅ്മിനീൻ ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹ പറഞ്ഞു: 'മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം നാളത്തെ കാര്യങ്ങൾ അറിയുമെന്ന് ആരെങ്കിലും വാദിച്ചാൽ അവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ മേൽ വലിയൊരു കളവ് കെട്ടിച്ചമച്ചിരിക്കുന്നു.' ഈ പാവപ്പെട്ട ദാസൻ (രചയിതാവ്) പറയുന്നു: 'പ്രവാചകർക്ക് അദൃശ്യജ്ഞാനം (غيب) ഇല്ലെന്ന് പറയുന്നവൻ തെറ്റ് ചെയ്തു' എന്ന് ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്, അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമായ 'തന്റെ അദൃശ്യജ്ഞാനം അവൻ ആർക്കും വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുന്നില്ല; താൻ തൃപ്തിപ്പെട്ട ദൂതനൊഴികെ' (فَلا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَداً إِلَّا مَنِ ارْتَضى مِنْ رَسُولٍ) എന്നതിലെ അപവാദത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ്. അല്ലാഹു തന്റെ പ്രവാചകർക്ക് ചില അദൃശ്യകാര്യങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന

ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഒരു കഥയുണ്ട്: ഒരു ജ്യോതിഷി ഹജ്ജാജിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു. ഹജ്ജാജ് കയ്യിൽ കുറച്ച് കല്ലുകൾ എടുത്തു വെച്ചു. ജ്യോതിഷിയോട് കല്ലുകളുടെ എണ്ണം പറയാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ജ്യോതിഷി കണക്കുകൂട്ടി കൃത്യമായി പറഞ്ഞു. ഹജ്ജാജ് അത് മാറ്റി വെച്ച്, എണ്ണമെടുക്കാതെ വീണ്ടും കല്ലുകൾ കയ്യിലെടുത്തു. ജ്യോതിഷിക്ക് ഉത്തരം തെറ്റി. അപ്പോൾ ജ്യോതിഷി പറഞ്ഞു: 'അമീറേ, താങ്കളുടെ കയ്യിലുള്ളത് താങ്കൾക്ക് തന്നെ അറിയില്ലെന്ന് തോന്നുന്നു.' ഹജ്ജാജ് പറഞ്ഞു: 'അതെ, എനിക്കുമറിയില്ല.' ജ്യോതിഷി പറഞ്ഞു: 'ആദ്യ തവണ താങ്കൾ എണ്ണിയപ്പോൾ അത് അദൃശ്യലോകത്ത് നിന്ന് പുറത്തുവന്നു, ഇപ്പോൾ താങ്കൾക്കുമറിയില്ല, അത് അദൃശ്യമായി തുടരുന്നു. അല്ലാഹു അല്ലാതെ ആരും അദൃശ്യം അറിയുന്നില്ല.' 'ഗുലിസ്ഥാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലും സമാനമായ ഒരു കഥയുണ്ട്. അദൃശ്യജ്ഞാനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് അല്ലാഹുവിന് മാത്രമാണ്. 'ബലി ഇദ്ദാരക ഇൽമുഹും ഫിൽ ആഖിറ' (بَلِ ادَّارَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ) എന്ന വചനത്തിന്, പരലോകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അവരുടെ അറിവ് പൂർണ്ണമായും അവസാനിച്ചു എന്നാണ് അർത്ഥം. അവർക്ക് അതിനെക്കുറിച്ച് യാതൊരു അറിവുമില്ല. അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ അന്ധമാണ് (عَمُونَ). കാഴ്ചശക്തി നഷ്ടപ്പെടുന്നതിനേക്കാൾ ഭയാനകമാണ് ഉൾക്കാഴ്ച (بصيرة) നഷ്ടപ്പെടുന്നത്. അന്ധനായ ഒരാൾക്ക് ആന്തരികമായി കാഴ്ചയുണ്ടാകാം, എന്നാൽ സത്യനിഷേധികളും കപടവിശ്വാസികളും അശ്രദ്ധരും പുറമെ കാഴ്ചയുള്ളവരാണെങ്കിലും ആന്തരികമായി അന്ധരാണ്. ഈ അന്ധതയ്ക്കുള്ള പ്രതിവിധി പരലോകത്തെ തിരിച്ചറിയാൻ സഹായിക്കുന്ന ജ്ഞാനം (علم) നേടുക എന്നതാണ്.

[سورة النمل (27) : الآيات 67 إلى 70]

സൂറത്തു നംലിലെ ***67*** മുതൽ ***70*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും പരലോകത്തെയും നിഷേധിക്കുന്നവരുടെ അഹങ്കാരത്തെയും അജ്ഞതയെയും കുറിച്ച് ഖുർആൻ മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നു. 'ഞങ്ങളും ഞങ്ങളുടെ പിതാക്കളും മണ്ണായിക്കഴിഞ്ഞാൽ, ശവക്കുഴികളിൽ നിന്ന് ഞങ്ങൾ വീണ്ടും പുറത്തുവരുമോ?' എന്ന് ചോദിച്ചുകൊണ്ട് അവർ പുനരുത്ഥാനത്തെ ***(بعث)*** പരിഹസിക്കുന്നു. ഇത് കേവലം ഒരു സംശയമല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ കഴിവിലുള്ള അവിശ്വാസമാണ്. ഇതിന് മറുപടിയായി, അല്ലാഹു തന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ഭൂമിയിലും ആകാശത്തും ചിതറിക്കിടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. സത്യനിഷേധികളുടെ ഈ അഹങ്കാരത്തിൽ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ദുഃഖിക്കേണ്ടതില്ലെന്നും, അവരുടെ കുതന്ത്രങ്ങളെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു അറിവുള്ളവനാണെന്നും ഈ വചനങ്ങൾ സാന്ത്വനമേകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് ***(علم)*** എല്ലാറ്റിനെയും വലയം ചെയ്തിരിക്കുന്നു, അതിനാൽ സത്യം സ്വീകരിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുന്നവരുടെ അന്ത്യം നഷ്ടത്തിൽ മാത്രമായിരിക്കും.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് സഹ്ൽ ബിൻ അബ്ദുല്ലാഹ് തസ്തരി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു അരുളുന്നു: അജ്ഞതയേക്കാൾ (جهل) കഠിനമായ മറ്റൊരു പാപത്താൽ ഒരാളും അല്ലാഹുവിനെ ധിക്കരിച്ചിട്ടില്ല. അപ്പോൾ ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'അബൂ മുഹമ്മദ്, അജ്ഞതയേക്കാൾ കഠിനമായ മറ്റെന്തെങ്കിലും താങ്കൾക്കറിയാമോ?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ഉണ്ട്, അജ്ഞതയെക്കുറിച്ച് അജ്ഞനായിരിക്കുക എന്നത്.' അജ്ഞത രണ്ടുവിധമാണ്: ഒന്ന് ലളിതമായ അജ്ഞത (جهل بسيط), അത് അറിവില്ലായ്മയാണ്. രണ്ടാമത്തേത് സങ്കീർണ്ണമായ അജ്ഞത (جهل مركب), അത് സത്യത്തിന് വിരുദ്ധമായ ധാരണ വെച്ചുപുലർത്തലാണ്. ആദ്യത്തേത് ദുർബലമാണ്, എന്നാൽ രണ്ടാമത്തേത് ശക്തമാണ്; അല്ലാഹു തആലയുടെ പ്രത്യേകമായ

കാരുണ്യം ലഭിച്ചാലല്ലാതെ അത് നീങ്ങുകയില്ല. കവി പാടി: 'അത്യാഗ്രഹമെന്ന രോഗത്തിന് ചികിത്സയില്ല, അജ്ഞതയെന്ന വ്യാധിക്ക് വൈദ്യനുമില്ല.' മറ്റൊരു കവി പറയുന്നു: 'മരണത്തിന് മുമ്പേ അജ്ഞതയിൽ കഴിയുന്നവൻ മരിച്ചവനാണ്; അവന്റെ ശരീരം ഖബറിന് മുമ്പേ ഒരു ഖബറാണ്. അറിവുകൊണ്ട് ജീവിക്കാത്തവൻ മൃതനാണ്; പുനരുത്ഥാന നാളിൽ അവന് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപുമില്ല.' അല്ലാഹുവേ, ഞങ്ങളെ അമ്പിയാക്കളുടെ അനന്തരാവകാശികളായ പണ്ഡിതന്മാരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'സത്യനിഷേധികൾ (കാഫിറുകൾ) പറഞ്ഞു: ഞങ്ങൾ മണ്ണായിത്തീർന്നാലും, ഞങ്ങളുടെ പിതാക്കളും മണ്ണായിത്തീർന്നാലും, ഞങ്ങൾ ഖബറുകളിൽ നിന്ന് പുറത്തുവരുമോ?' ഈ ചോദ്യം അവരുടെ നിഷേധത്തിന്റെ അതിശയോക്തിയെ കാണിക്കുന്നു. അവർക്ക് മറുപടിയായി അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നബിയേ, അവരോട് പറയുക: നിങ്ങൾ ഭൂമിയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുക, എന്നിട്ട് സത്യനിഷേധികളുടെ അന്ത്യം എങ്ങനെയായിരുന്നു എന്ന് ചിന്തിച്ചു നോക്കുക.' കുറ്റവാളികളുടെ (മുജ്രിമീൻ) അന്ത്യം അവർക്ക് സംഭവിച്ച ശിക്ഷകളിലൂടെ നിങ്ങൾ കാണുക. നബിയേ, അവരുടെ നിഷേധത്തിൽ താങ്കൾ ദുഃഖിക്കേണ്ടതില്ല. കാരണം, മനുഷ്യന്റെ ഇച്ഛാശക്തിക്ക് അതീതമായ ഒന്നാണ് ദുഃഖം, അതിനാൽ ഇവിടെയുള്ള നിരോധനം ദുഃഖം അനുഭവിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചല്ല, മറിച്ച് ആ കാര്യത്തിൽ അമിതമായി വ്യാകുലപ്പെടേണ്ടതില്ല എന്നതിനെക്കുറിച്ചാണ്.

സൂറത്തുന്നംലിലെ *71* മുതൽ *75* വരെയുള്ള തിരുവചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് വെളിച്ചം വീശുന്ന വ്യാഖ്യാനമാണിത്. സത്യനിഷേധികൾ പരിഹാസത്തോടെ ചോദിക്കുന്നു: 'നിങ്ങൾ പറയുന്നതിൽ സത്യസന്ധരാണെങ്കിൽ, ഈ താക്കീത് ചെയ്യപ്പെട്ട ശിക്ഷാദിനം *(وعد)* എപ്പോഴാണ് വന്നെത്തുക?' തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവരോട് പറയണം: 'നിങ്ങൾ തിടുക്കം കൂട്ടുന്ന ആ ശിക്ഷയുടെ ഒരു ഭാഗം നിങ്ങളുടെ തൊട്ടുപിന്നാലെ തന്നെയുണ്ട് *(ردف لكم)*.' ബദ്ർ യുദ്ധത്തിലെ പരാജയവും ഖബറിലെ ശിക്ഷയും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ആത്മീയജ്ഞാനികൾ *(عارفون)* ഇതിനെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: അശ്രദ്ധരായ മനുഷ്യർ തങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ട ആത്മീയവിജയത്തെയും *(فتح)* മൂടുപടം നീക്കപ്പെടുന്നതിനെയും *(كشف الغطاء)* കുറിച്ച് തിടുക്കം കൂട്ടുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ നിശ്ചയപ്രകാരം ഓരോന്നിനും കൃത്യമായ സമയമുണ്ട്. തീർച്ചയായും നിന്റെ നാഥൻ മനുഷ്യർക്ക് വലിയ അനുഗ്രഹം *(فضل)* നൽകുന്നവനാണ്. ശിക്ഷ ഉടനടി നൽകാതെ അവർക്ക് പശ്ചാത്താപത്തിന് *(توبة)* അവസരം നൽകുന്നത് അവന്റെ കാരുണ്യമാണ്. എന്നാൽ മനുഷ്യരിൽ ഭൂരിഭാഗവും അതിന് നന്ദിപ്രകാശനം *(شكر)* നടത്തുന്നില്ല. നിന്റെ നാഥൻ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ ഒളിപ്പിച്ചു വെക്കുന്ന രഹസ്യങ്ങളും *(ما تكن صدورهم)* അവർ പരസ്യമാക്കുന്ന കാര്യങ്ങളും *(ما يعلنون)* കൃത്യമായി അറിയുന്നു. ആകാശഭൂമികളിൽ മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന യാതൊരു കാര്യവുമില്ല, അതെല്ലാം വ്യക്തമായ ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ അഥവാ ലൗഹുൽ മഹ്ഫൂദിൽ *(لوح محفوظ)* രേഖപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതല്ലാതെ. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അനന്തമായ ദിവ്യജ്ഞാനത്തെയും *(علم إلهي)* അവന്റെ പൂർണ്ണതയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

യഥാർത്ഥത്തിൽ, ദുഃഖം (حزن) ഉണ്ടാക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിനെ തൊട്ടാണ് ഇവിടെ വിലക്കിയിരിക്കുന്നത്. ദുഃഖം

(حزن - ഹസ്ൻ അല്ലെങ്കിൽ ഹുസ്ൻ) എന്നാൽ ഭൂമിയിലെ കഠിനതയും പരുക്കൻ സ്വഭാവവുമാണ്. മനസ്സിൽ ലഭിച്ച അനുഗ്രഹങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെടുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ഒരുതരം പരുക്കൻ അവസ്ഥയാണത്. ഇതിന്റെ വിപരീതമാണ് സന്തോഷം (فرح). 'നീ സങ്കുചിതാവസ്ഥയിലാകരുത്' (وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ). ഇത് വിശാലത (سعة) എന്നതിന്റെ വിപരീതമാണ്. ദാരിദ്ര്യം, ദുഃഖം തുടങ്ങിയവയെ സൂചിപ്പിക്കാൻ ഇത് ഉപയോഗിക്കുന്നു. 'അവർ പ്രയോഗിക്കുന്ന തന്ത്രങ്ങൾ കാരണം' (مِّمَّا يَمْكُرُونَ) അതായത്, നിന്നെ (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) നശിപ്പിക്കാനും ജനങ്ങളെ നിന്റെ ദീനിൽ നിന്ന് തടയാനും അവർ നടത്തുന്ന കുതന്ത്രങ്ങളും ഗൂഢാലോചനകളും കാരണം നീ വിഷമിക്കേണ്ടതില്ല. കാരണം, ദുഷിച്ച തന്ത്രങ്ങൾ (مكر سيئ) അത് ചെയ്യുന്നവരിലേക്ക് തന്നെ മടങ്ങിയെത്തും. അല്ലാഹു നിന്നെ ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുകയും നിന്റെ ദീനിനെ പ്രബലമാക്കുകയും ചെയ്യും. (പേർഷ്യൻ കവിതയുടെ സാരം): "ദുഃഖിക്കാതിരിക്കൂ നീ, നിന്റെ ദുഃഖം പങ്കുവെക്കുന്നവൻ ഞാനല്ലയോ... എല്ലാ തിന്മകളിൽ നിന്നും നിന്നെ കാത്തുരക്ഷിക്കുന്നവൻ ഞാനല്ലയോ... അന്യർ നിന്നിൽ നിന്ന് മുഖം തിരിച്ചു കളഞ്ഞാലും... ഇഹത്തിലും പരത്തിലും നിന്റെ ഉറ്റതോഴൻ ഞാനല്ലയോ!" അവിശ്വാസികൾ ചോദിക്കുന്നു: 'എപ്പോഴാണ് ഈ വാഗ്ദാനം' (وَيَقُولُونَ مَتَى هذَا الْوَعْدُ) അതായത്, ഞങ്ങൾക്ക് താക്കീത് നൽകപ്പെട്ട ഈ പെട്ടെന്നുള്ള ശിക്ഷ എപ്പോഴാണ് വരിക? 'നിങ്ങൾ സത്യവാന്മാരാണെങ്കിൽ' (إِنْ كُنْتُمْ صادِقِينَ) ഇത് സംഭവിക്കുമെന്ന നിങ്ങളുടെ വാർത്തകളിൽ നിങ്ങൾ സത്യസന്ധരാണെങ്കിൽ. ഇവിടെ ബഹുവചനം ഉപയോഗിച്ചത്, ഈ വാർത്ത അറിയിക്കുന്നതിൽ സത്യവിശ്വാസികളും പങ്കാളികളായതുകൊണ്ടാണ്. 'നീ പറയുക: ഒരുപക്ഷേ അത് നിങ്ങളുടെ തൊട്ടുപിന്നാലെയെത്തിയിട്ടുണ്ടാകാം' (قُلْ عَسى أَنْ يَكُونَ رَدِفَ لَكُمْ). അതായത്, അത് നിങ്ങളെ പിന്തുടരുകയും നിങ്ങളിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഒരു വാഹനത്തിൽ പിന്നിലിരിക്കുന്നവൻ മുന്നിലിരിക്കുന്നവനോട് എത്രത്തോളം അടുത്താണോ അത്രത്തോളം അത് നിങ്ങളോട് അടുത്തിരിക്കുന്നു.

ഇവിടെ 'ലാം' (لام) എന്ന അക്ഷരം സ്ഥിരീകരണത്തിനായി (تأكيد) അധികമായി വന്നതാണ്. പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ ഇതിന്റെ അർത്ഥം: 'അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനയാൽ അത് നിങ്ങളോട് ചേരുകയും നിങ്ങളുടെ തൊട്ടുപിന്നാലെ വരികയും ചെയ്തേക്കാം' എന്നാണ്. 'നിങ്ങൾ തിടുക്കം കൂട്ടുന്ന ചിലത്' (بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ) അതായത് ശിക്ഷയിൽ ചിലത്. അങ്ങനെ ബദ്ർ യുദ്ധത്തിന്റെ നാളിൽ അവർക്ക് ആ ശിക്ഷ അനുഭവിക്കേണ്ടി വന്നു. ബാക്കി ശിക്ഷ അവർക്കായി പുനരുത്ഥാന നാളിലേക്ക് (يوم البعث) മാറ്റിവെച്ചിരിക്കുകയാണ്. മരണം എന്നത് പരലോകത്തിന്റെ (قيامة) ഒരു ഭാഗവും അംശവുമാണെന്ന് പറയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: 'ആരെങ്കിലും മരണപ്പെട്ടാൽ അവന്റെ പരലോകം (قيامة) ആരംഭിച്ചു കഴിഞ്ഞു' (من مات فقد قامت قيامته). കാരണം, മരണത്തിന്റെ സമയം എന്നത് ഇഹലോകത്തിന്റെ അവസാന സമയവും പരലോകത്തിന്റെ ആദ്യ സമയവുമാണ്. അതിനാൽ പരലോകത്തിന് മുമ്പ് മരണപ്പെടുന്നവന്റെ പരലോകം ആരംഭിക്കുന്നത്, മരണത്തിന്റെ സമയം പരലോകത്തിന്റെ സമയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് കൊണ്ടാണ്; ഇഹലോകത്തിന്റെ സമയങ്ങൾ പരസ്പരം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് പോലെ. രാജാക്കന്മാരുടെ വാഗ്ദാനങ്ങളിൽ 'ഒരുപക്ഷേ' (عسى), 'ചിലപ്പോൾ' (لعل), 'പിന്നീട്' (سوف) തുടങ്ങിയ പദങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നത് തീർച്ചയായും സംഭവിക്കും എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ്. അവർ തങ്ങളുടെ ഗാംഭീര്യം പ്രകടിപ്പിക്കാനും, മറ്റുള്ളവരുടെ വ്യക്തമായ പ്രഖ്യാപനം പോലെയാണ് തങ്ങളുടെ ഒരു ചെറിയ സൂചനയെന്ന് അറിയിക്കാനുമാണ് അങ്ങനെ സംസാരിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനങ്ങളും താക്കീതുകളും ഇതേ രീതിയിലാണ് വന്നിട്ടുള്ളത്. 'തീർച്ചയായും നിന്റെ രക്ഷിതാവ് മനുഷ്യരോട് വലിയ ഔദാര്യമുള്ളവനാണ്' (وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ). അതായത് എല്ലാ മനുഷ്യരോടും അവൻ അനുഗ്രഹം ചൊരിയുന്നവനാണ്. ശിക്ഷയ്ക്കായി അവർ തിടുക്കം കൂട്ടുന്നതുൾപ്പെടെയുള്ള പാപങ്ങൾ അവർ ചെയ്യുമ്പോഴും, അവരുടെ ശിക്ഷ വൈകിപ്പിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്. 'എങ്കിലും അവരിൽ അധികപേരും

നന്ദികാണിക്കുന്നില്ല' (وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لا يَشْكُرُونَ). അവർ അനുഗ്രഹത്തിന്റെ മൂല്യം അറിയുന്നില്ല, അതിനാൽ നന്ദി പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നുമില്ല. മറിച്ച്, തങ്ങളുടെ അജ്ഞത കാരണം അവർ ശിക്ഷയ്ക്കായി തിടുക്കം കൂട്ടുന്നു. പരലോകത്തെ നിഷേധിക്കുന്നവർ തങ്ങൾക്ക് വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ട ശിക്ഷയ്ക്കായി തിടുക്കം കൂട്ടുന്നത് കാര്യങ്ങളുടെ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അവരുടെ അങ്ങേയറ്റത്തെ അജ്ഞത കൊണ്ടാണ് എന്നതിലേക്ക് ഇതിൽ സൂചനയുണ്ട് (اشارة). അല്ലെങ്കിൽ തന്നെ, വലിയ ശിക്ഷയുടെ ഒരു മാതൃക അവരുടെ തൊട്ടുപിന്നാലെ തന്നെയുണ്ട്; അതാണ് ദുരന്തങ്ങളും പരീക്ഷണങ്ങളുമാകുന്ന ചെറിയ ശിക്ഷ (العذاب الأدنى). 'തീർച്ചയായും നിന്റെ രക്ഷിതാവ് മനുഷ്യരോട് വലിയ ഔദാര്യമുള്ളവനാണ്' (وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ) എന്ന വചനത്തിൽ, അവർക്ക് വലിയ ശിക്ഷ നൽകുന്നതിന് പകരം ചെറിയ ശിക്ഷ നൽകുന്നതിലൂടെ അവർ ഭയത്തോടും ഭക്തിയോടും (خشـــية) കൂടെ അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിലേക്ക് (حـضرة) മടങ്ങാനും, ദുനിയാവിനെയും അതിന്റെ അലങ്കാരങ്ങളെയും വെടിഞ്ഞ് പരലോകത്തെയും അതിന്റെ പദവികളെയും ആഗ്രഹിക്കാനും വേണ്ടിയുള്ള ഔദാര്യം ഇതിലുണ്ട്. 'എങ്കിലും അവരിൽ അധികപേരും നന്ദികാണിക്കുന്നില്ല' (وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لا يَشْكُرُونَ). കാരണം, തങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന പരീക്ഷണങ്ങളും (محـن) സമ്മാനങ്ങളും (منـــح) തമ്മിൽ വേർതിരിച്ചറിയാൻ അവർക്ക് കഴിയുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള അനുഗ്രഹവും (نعمـــة) ഔദാര്യവും (فضـل) ഏതാണെന്നും, പരീക്ഷണവും (محـنة) കോപവും (نقمـة) ഏതാണെന്നും തിരിച്ചറിയുന്നവർ വളരെ വിരളമാണ്. തന്റെ നന്മ എന്തിലാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ ദാസന്റെ അറിവ് പരിമിതമാകുമ്പോൾ, അവൻ ഒരുപക്ഷേ ഒരു കാര്യത്തെ സ്നേഹിക്കുകയും അത് നന്മയാണെന്ന് കരുതുകയും ചെയ്തേക്കാം; എന്നാൽ അവന്റെ പരീക്ഷണം അതിലായിരിക്കും. മറ്റൊരു കാര്യം ഇതിന് വിപരീതമായിരിക്കാം. ദാസൻ അനുഗ്രഹമെന്ന് കരുതി നന്ദി കാണിക്കുകയും അത് നിലനിൽക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പല കാര്യങ്ങളും യഥാർത്ഥത്തിൽ അവന് പരീക്ഷണമായിരിക്കും; അതിൽ അവൻ

ക്ഷമിക്കുകയാണ് വേണ്ടത്. അത് തന്നിൽ നിന്ന് തിരിച്ചുവിട്ടതിന് അവൻ അല്ലാഹുവിന് നന്ദി പറയേണ്ടതുമുണ്ട്. ഇതിന് വിപരീതമായി, മനുഷ്യൻ ഒരു കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് വിചാരിക്കുന്നതിന് തികച്ചും വിപരീതമായിരിക്കും അതിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യം. 'തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ' (التأويلات النجمية) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇപ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. 'തീർച്ചയായും നിന്റെ രക്ഷിതാവ് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ ഒളിപ്പിച്ചു വെക്കുന്നത് എന്താണെന്ന് അറിയുന്നു' (وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ). അതായത് അവർ മറച്ചുവെക്കുന്നത് അവൻ അറിയുന്നു. 'അകന്ന' (أكن) എന്നാൽ ഒളിപ്പിച്ചു എന്നാണ് അർത്ഥം. 'ഇക്നാൻ' (أكنان) എന്നാൽ ഒരു വസ്തുവിനെ സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുന്ന പെട്ടിയിലോ പാത്രത്തിലോ (كن) ആക്കുക എന്നാണ്. 'താജുൽ മസ്വാദിർ' (تاج المصادر) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'അൽ-ഇക്നാൻ എന്നാൽ ഹൃദയത്തിൽ ഒളിപ്പിച്ചു വെക്കുക എന്നും, അൽ-കിൻ എന്നാൽ മറച്ചുവെക്കുക എന്നുമാണ് അർത്ഥം'.

[سورة النمل (27) : آية 75]

അല്ലാഹുവിനെക്കൂടാതെ അദൃശ്യമായ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിയുന്നവനായി ആരുമില്ല. ആകാശങ്ങളിലും ഭൂമിയിലുമുള്ള അദൃശ്യജ്ഞാനം *(غيب)* അല്ലാഹുവിന് മാത്രമുള്ളതാണ്. ഖിയാമത്ത് നാളിൽ അവർ എങ്ങനെയാണ് പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കപ്പെടുക എന്ന് അവർ അറിയുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് പരിപൂർണ്ണമാണ്. അവൻ സൃഷ്ടികളുടെ അവസ്ഥകളെക്കുറിച്ച് സൂക്ഷ്മമായി അറിയുന്നവനാണ്. അദൃശ്യജ്ഞാനത്തിന്റെ താക്കോലുകൾ അവന്റെ പക്കലാണ്. അവനല്ലാതെ മറ്റാരും അത് അറിയുകയില്ല. കരയിലും കടലിലുമുള്ളതെല്ലാം അവൻ അറിയുന്നു. ഒരു ഇല വീഴുന്നത് പോലും അവന്റെ അറിവില്ലാതെ സംഭവിക്കുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് സർവ്വവ്യാപിയാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിലെ ഈ ഭാഗം ആത്മീയമായ ഉൾക്കാഴ്ചകളാൽ സമ്പന്നമാണ്. 'നഫ്സ്' (نفس) എന്ന

പദത്തെക്കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുമ്പോൾ, ഹൃദയത്തിൽ ഒളിപ്പിച്ചുവെക്കുന്ന കാര്യങ്ങളും പുറമെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നവയും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഇവിടെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സ്നേഹം ഹൃദയത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുന്നതും, അവന്റെ സേവനത്തിലൂടെ അത് പ്രകടമാക്കുന്നതും വിശ്വാസിയുടെ ലക്ഷണമാണ്. ആകാശഭൂമികളിലെ അദൃശ്യമായ യാതൊന്നും 'ലൗഹുൽ മഹ്ഫൂളിൽ' (لوح محفوظ) രേഖപ്പെടുത്താത്തതായിട്ടില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ജ്ഞാനം (علم) സർവ്വവ്യാപിയാണ്; അസ്തിത്വമുള്ളതും ഇല്ലാത്തതുമായ സകലതും അവന്റെ അറിവിൽ തുല്യമാണ്. അതിനാൽ, മനുഷ്യൻ പാപങ്ങളിൽ നിന്നും വിസ്മൃതിയിൽ നിന്നും വിട്ടുനിൽക്കണം. ശൈഖ് സഅ്ദി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, അന്യരെ ഭയക്കുന്നതിനേക്കാൾ ഉപരിയായി, സർവ്വവും കാണുന്ന അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുകയും ലജ്ജിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് യഥാർത്ഥ ഭക്തി. വിശ്വാസി തന്റെ ഹൃദയത്തെ അസൂയയിൽ നിന്നും വിദ്വേഷത്തിൽ നിന്നും ശുദ്ധമായി സൂക്ഷിക്കണം (سلامة الصدر). അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു സലാം (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) സ്വർഗ്ഗാവകാശിയാണെന്ന് നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ, അദ്ദേഹം തന്റെ ഏറ്റവും വലിയ സുകൃതമായി എടുത്തുപറഞ്ഞത് ഹൃദയശുദ്ധിയും അനാവശ്യ കാര്യങ്ങൾ വർജ്ജിക്കലുമാണ്. മറ്റുള്ളവരുടെ കുറ്റങ്ങൾ കേൾക്കാതിരിക്കുന്നതാണ് ഹൃദയശാന്തിക്ക് ഉത്തമം.

[سورة النمل (27) : الآيات 76 إلى 80]

തീർച്ചയായും ഈ ഖുർആൻ ഇസ്രായീൽ സന്തതികൾക്ക് *(*ബനൂ ഇസ്രായീൽ*)* അവർ ഭിന്നിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ അധികവും വിവരിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് ഇത് മാർഗദർശനവും കാരുണ്യവുമാണ്. നിന്റെ രക്ഷിതാവ് അവന്റെ വിധിപ്രകാരം അവർക്കിടയിൽ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കും. അവനത്രേ പ്രതാപിയും സർവ്വജ്ഞനും. അതിനാൽ അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുക *(*توكل*)*. തീർച്ചയായും നീ വ്യക്തമായ സത്യത്തിലാകുന്നു. മരിച്ചവരെ നിനക്ക് കേൾപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല. പിന്തിരിഞ്ഞു പോകുന്ന ബധിരർക്ക് നീ വിളി കേൾപ്പിക്കുകയുമില്ല. അന്ധരെ അവരുടെ വഴികേടിൽ നിന്ന് നേർവഴിയിലാക്കാൻ നിനക്ക് കഴിയില്ല. നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ നിനക്ക് കേൾപ്പിക്കാൻ കഴിയൂ. അവർ അല്ലാഹുവിന് കീഴ്പ്പെട്ടവരാണ് *(*مسلمون*)*.

ഈ ഖുർആൻ മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമക്ക് അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ഇസ്രായീൽ സന്തതികൾക്കിടയിൽ നിലനിന്നിരുന്ന ഭിന്നതകളെയും തർക്കങ്ങളെയും ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു. മസീഹ് (അലൈഹിസ്സലാം), ഉസൈർ (അലൈഹിസ്സലാം), പരലോകം, സ്വർഗ്ഗനരകങ്ങൾ എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള അവരുടെ തർക്കങ്ങൾക്കും അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള തെറ്റായ സങ്കല്പങ്ങൾക്കും ഈ ഖുർആൻ പരിഹാരമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയാണ് അന്തിമമായത്. അവൻ പ്രതാപിയും (العزيز) സർവ്വജ്ഞനുമാണ് (العليم). അതിനാൽ നബിയേ, അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുക (تـوكل). ഭരമേൽപ്പിക്കുക എന്നാൽ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് പൂർണ്ണമായി സമർപ്പിക്കുകയും മറ്റെല്ലാ ആശ്രയങ്ങളിൽ നിന്നും വിട്ടുനിൽക്കുകയുമാണ്. താങ്കൾ സത്യമാർഗ്ഗത്തിലായതുകൊണ്ടും, സത്യം സ്വീകരിക്കാത്തവർ മരിച്ചവരെപ്പോലെയായതുകൊണ്ടും താങ്കൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം ഉറപ്പാണ്. ഹൃദയങ്ങളിൽ മുദ്രകുത്തപ്പെട്ടവർക്ക് സത്യം കേൾക്കാനോ ഉൾക്കൊള്ളാനോ കഴിയില്ല.

[سورة النمل (27) : الآيات 81 إلى 86]

സൂറത്തുന്നംലിലെ ***81*** മുതൽ ***86*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവരുടെ ഹൃദയകാഠിന്യത്തെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്നു. 'നിങ്ങൾക്ക് മരിച്ചവരെ കേൾപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല' എന്ന വചനം, സത്യത്തെ ഉൾക്കൊള്ളാൻ വിസമ്മതിക്കുന്നവരുടെ ആത്മീയമായ മരവിപ്പിനെ ***(غفلة)*** സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവർ തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അഹങ്കാരത്തിന്റെ തിരശ്ശീലകൾ വീഴ്ത്തിയവരാണ്. തുടർന്ന്, ഭൂമിയിൽ നിന്ന് ഒരു ജീവി ***(دابة الأرض)*** പുറപ്പെടും എന്ന പരാമർശം അന്ത്യനാളിന്റെ അടയാളങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്. അത് മനുഷ്യരുടെ അവിശ്വാസത്തെയും സത്യനിഷേധത്തെയും തുറന്നുകാട്ടുന്ന ഒരു അത്ഭുതമായിരിക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി ***(قضاء)*** സംഭവിക്കുമ്പോൾ, അവർക്ക് തങ്ങളുടെ തെറ്റുകൾ ബോധ്യപ്പെടും. അന്ന് അവർക്ക് പശ്ചാത്താപം ***(توبة)*** കൊണ്ട് പ്രയോജനമുണ്ടാകില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് സർവ്വവ്യാപിയാണ്, അവൻ തന്റെ സൃഷ്ടികളുടെ കർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ച് പൂർണ്ണമായി അറിയുന്നവനാണ്.

ആത്മാക്കളെ ഉപമിക്കരുത്; കാരണം, അവിശ്വാസം (كفر), കാപട്യം (نفاق), ഐഹികമായ ആസക്തി (حب الدنيا) എന്നിവയാൽ ഹൃദയം മരിക്കുമ്പോൾ മനുഷ്യൻ മരിച്ചവരുടെ അവസ്ഥയിലാകുന്നു. യഹ്യ ബിൻ മുആദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവിനെ അറിഞ്ഞവർ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരാണ്, അല്ലാത്തവർ മരിച്ചവരും.' ആത്മീയ ജീവിതം യഥാർത്ഥ ജ്ഞാനത്തിലൂടെ (معرفة) മാത്രമാണ് സാധ്യമാകുന്നത്. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'ജീവിതം മൂന്ന് കാര്യങ്ങളിലാണ്; അറിവോടുകൂടിയ ഭയം (بيم), അറിവോടുകൂടിയ പ്രത്യാശ (اميد), അറിവോടുകൂടിയ സ്നേഹം (دوستى). ഇവയില്ലാത്തവൻ മരിച്ചവരുടെ ഗണത്തിലാണ്.' അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ബധിരരെ നിനക്ക് കേൾപ്പിക്കാനാവില്ല.' സത്യത്തെ സ്വീകരിക്കാത്തവരും അതിലേക്ക് ശ്രദ്ധിക്കാത്തവരുമാണ് ഇവിടെ ബധിരർ. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു:

'വികാരങ്ങളോടുള്ള പ്രണയം കൊണ്ട് അല്ലാഹു ആരെ ബധിരരാക്കിയോ, അവരെ നിനക്ക് കേൾപ്പിക്കാനാവില്ല. ഒരു വസ്തുവിനോടുള്ള അമിതപ്രേമം മനുഷ്യനെ സത്യം കേൾക്കുന്നതിൽ നിന്നും നേർവഴി കാണുന്നതിൽ നിന്നും അന്ധനും ബധിരനുമാക്കുന്നു.' അവർ സത്യത്തിൽ നിന്ന് പിന്തിരിഞ്ഞു പോകുമ്പോൾ, അവർക്ക് നേർവഴി കാണിക്കാൻ നിനക്ക് സാധ്യമല്ല. കാഴ്ചശക്തിയില്ലാത്തവനെപ്പോലെയാണ് ഉൾക്കാഴ്ചയില്ലാത്തവനും. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ നിനക്ക് കേൾപ്പിക്കാൻ കഴിയൂ.' അവർ സത്യത്തിന് കീഴ്പ്പെട്ടവരാണ് (مسلمون). ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനം അല്ലാഹുവിന്റെ ആദിമമായ അനുഗ്രഹവും (عنايــة ازليــة) അവന്റെ അറിവിൽ മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട സൗഭാഗ്യവുമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തന്റെ കൈകളിൽ സ്വർഗ്ഗാവകാശികളുടെയും നരകാവകാശികളുടെയും പേരുകൾ എഴുതിയ ഗ്രന്ഥങ്ങളെക്കുറിച്ച് സൂചിപ്പിച്ച ഹദീസ് ഇതിനെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

[سورة النمل (27) : آية 82]

അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം: 'ആ വാക്ക് (ശിക്ഷയെക്കുറിച്ചുള്ള വിധി) അവർക്ക് സംഭവിക്കുമ്പോൾ, ഭൂമിയിൽ നിന്ന് നാം അവർക്കൊരു മൃഗത്തെ (دابة) പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്. അത് അവരോട് സംസാരിക്കും; തീർച്ചയായും മനുഷ്യർ നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ ഉറപ്പുള്ളവരായിരുന്നില്ല എന്ന്.' ഈ സൂക്തം അന്ത്യനാളിന്റെ വലിയ അടയാളങ്ങളിൽ ഒന്നായ 'ദാബ്ബത്തുൽ അർദ്' (دابة الأرض) എന്ന അത്ഭുത ജീവിയെക്കുറിച്ചാണ് പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു: ഈ ജീവി ഭൂമിയിൽ നിന്ന് പുറപ്പെടുന്നത് അവിശ്വാസികളുടെയും പാപികളുടെയും ഹൃദയങ്ങളിൽ ഭീതി ജനിപ്പിക്കാനും, സത്യനിഷേധികളുടെ കപടമുഖം വെളിപ്പെടുത്താനുമാണ്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവ് (قدرة) വെളിപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. മനുഷ്യർ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെയും അന്ത്യദിനത്തെയും കുറിച്ച് അശ്രദ്ധരായിരുന്നതിനാലാണ് ഇങ്ങനെയൊരു മുന്നറിയിപ്പ് നൽകപ്പെടുന്നത്. ഈ ജീവിയുടെ സംസാരം അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിനെ (علم) സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി (قضاء) നടപ്പിലാകാൻ സമയമാകുമ്പോൾ, പ്രപഞ്ചത്തിലെ സകല ചരാചരങ്ങളും അവന്റെ കൽപ്പനയ്ക്ക് വിധേയമാകുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിവരിക്കുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി (قضاء) പ്രകാരം സൗഭാഗ്യം ലഭിച്ചവനാണ് യഥാർത്ഥ സൗഭാഗ്യവാൻ, അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി പ്രകാരം നിർഭാഗ്യവാനായവനാണ് യഥാർത്ഥ നിർഭാഗ്യവാൻ. കർമ്മങ്ങൾ അവസാനത്തെ ആശ്രയിച്ചാണ് (الأعمال بالخواتيم) ഇരിക്കുന്നത്. ബനൂ ഇസ്രായീലിലെ ഒരു സന്യാസിയുടെ കഥ ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്. ഇരുന്നൂറ് വർഷം ആരാധനയിൽ മുഴുകിയ അദ്ദേഹം ഇബ്ലീസിനെ കാണാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. ഒടുവിൽ ഇബ്ലീസ് പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടപ്പോൾ, 'നിനക്ക് എന്നെ വഴിതെറ്റിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലല്ലോ' എന്ന് അഭിമാനത്തോടെ ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ഇബ്ലീസ് പറഞ്ഞു: 'നിന്റെ ആയുസ്സിൽ ഇനിയും ഇരുന്നൂറ് വർഷം ബാക്കിയുണ്ട്.' ഇത് കേട്ട സന്യാസി വഞ്ചിക്കപ്പെട്ടു. 'ഇത്രയും കാലം

കൂടി കഷ്ടപ്പെടേണ്ടതുണ്ടോ? നൂറ് വർഷം സുഖഭോഗങ്ങളിൽ മുഴുകി ജീവിക്കാം, ബാക്കി നൂറ് വർഷം തൗബ (توبة) ചെയ്ത് ആരാധനയിൽ കഴിയാം' എന്ന് കരുതി അദ്ദേഹം സന്യാസ മഠം വിട്ടിറങ്ങി. എന്നാൽ, ആ സുഖഭോഗങ്ങളിൽ മുഴുകിയിരിക്കെ മരണം വന്നെത്തുകയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇരുന്നൂറ് വർഷത്തെ ആരാധനകൾ പാഴായിപ്പോവുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹുവിന്റെ അദൃശ്യമായ വിധി (حكم أزلي) അദ്ദേഹത്തെ പിടികൂടി. അതിനാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ നിന്ന് നാം കാവൽ ചോദിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി (قضاء) എന്ത് എഴുതിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ആർക്കും അറിയില്ല. സൽകർമ്മങ്ങളിൽ അഹങ്കരിക്കരുത്, കാരണം സന്യാസ മഠത്തിൽ നിന്ന് പാപത്തിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്കുള്ള ദൂരം വളരെ കുറവാണ്. അല്ലാഹുവേ, ഞങ്ങളെ നീ സൗഭാഗ്യവാന്മാരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ. 'അവരുടെ മേൽ വിധി സംഭവിക്കുമ്പോൾ' (وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ) എന്ന ഖുർആനിക സൂക്തം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അന്ത്യദിനത്തിന്റെ അടയാളങ്ങൾ അടുത്തെത്തിക്കഴിഞ്ഞു എന്നാണ്.

ഈ വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് മുൻപ് പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'ഭൂമിയിൽ നിന്ന് നാം അവർക്കായി ഒരു ജീവിയെ പുറപ്പെടുവിക്കും' (أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِنَ الْأَرْضِ) എന്ന വചനത്തെക്കുറിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: ഇതിന് 'അൽ-ജസാസ' (الجساسة) എന്ന് പേരുണ്ട്. ദജ്ജാലിന് വേണ്ടിയുള്ള വാർത്തകൾ അന്വേഷിച്ചു നടക്കുന്നത് കൊണ്ടാണ് ഈ പേര് വന്നത്. ദജ്ജാൽ അക്കാലത്ത് സിറിയൻ കടലിലെ ഒരു ദ്വീപിലെ മഠത്തിൽ തടവിലാക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. അൽ-ജസാസയും അതേ ദ്വീപിലായിരുന്നു എന്ന് ഹദീസുകളിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. 'ആ ജീവി അവരോട് സംസാരിക്കും' (تُكَلِّمُهُمْ) എന്നതിനർത്ഥം, ആ ജീവി സത്യനിഷേധികളോട് വ്യക്തമായ അറബി ഭാഷയിൽ സംസാരിക്കും എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവർക്ക് ഉറപ്പില്ലായിരുന്നു (أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ) എന്ന് അത് അവരെ ഓർമ്മിപ്പിക്കും. ലോകാവസാനം അടുക്കുമ്പോൾ, സ്വാലിഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഒട്ടകം പാറയിൽ നിന്ന് പുറത്തുവന്നതുപോലെ അല്ലാഹു ഈ ജീവിയെ ഭൂമിയിൽ നിന്ന് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. ഈ ജീവിക്ക് എല്ലാ മൃഗങ്ങളുടെയും

സവിശേഷതകൾ സമ്മേളിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും, മനുഷ്യന്റെ മുഖത്തിന് സമാനമായ പ്രകാശമുള്ള മുഖമുണ്ടെന്നും, അതിന്റെ തല മേഘത്തോളം ഉയരത്തിൽ എത്തുമെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം കഅ്ബയിൽ ത്വവാഫ് ചെയ്യുമ്പോൾ ഭൂമി കുലുങ്ങുകയും സ്വഫാ പർവ്വതം പിളർന്ന് ഈ ജീവി പുറത്തുവരികയും ചെയ്യും. അത് വിശ്വാസിയുടെ മുഖത്ത് മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വടി (عصا موسى) കൊണ്ട് അടയാളമിട്ട് 'ഇവൻ വിശ്വാസിയാണ്' എന്ന് എഴുതും. സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മോതിരം (خاتم سليمان) കൊണ്ട് അവിശ്വാസിയുടെ മുഖത്ത് കറുത്ത അടയാളമിട്ട് 'ഇവൻ അവിശ്വാസിയാണ്' എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തും. അപ്പോൾ ഭൂമിയിൽ വിശ്വാസികൾ വെളുത്ത മുഖത്തോടും അവിശ്വാസികൾ കറുത്ത മുഖത്തോടും കൂടി തിരിച്ചറിയപ്പെടും. ഈ ജീവിയുടെ ശ്വാസം ഏൽക്കുന്ന സസ്യങ്ങളും മരങ്ങളും ഉണങ്ങിപ്പോകും. സൂര്യൻ പടിഞ്ഞാറ് നിന്ന് ഉദിക്കുന്നതും ഈ ജീവിയുടെ ആഗമനവും അടുത്തടുത്തായിരിക്കും. പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, ദജ്ജാലിന്റെ പുറപ്പാടിന് ശേഷം ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം ഇറങ്ങിവരികയും, തുടർന്ന് ഈ ജീവി പുറത്തുവരികയും, അവസാനമായി സൂര്യൻ പടിഞ്ഞാറ് നിന്ന് ഉദിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്നാണ്. സൂര്യൻ പടിഞ്ഞാറ് നിന്ന് ഉദിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ പശ്ചാത്താപത്തിന്റെ വാതിൽ (باب التوبة) അടയ്ക്കപ്പെടും. ചില ജ്ഞാനികൾ (عارفين) പറയുന്നു: ഈ ജീവിയുടെ രൂപം ഭൗതിക ലോകത്തിന്റെ സകല യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു പ്രതീകമാണ്. സത്യനിഷേധം, വിശ്വാസം, അനുസരണക്കേട് തുടങ്ങിയ വിപരീത സ്വഭാവങ്ങളുടെ രഹസ്യങ്ങൾ അതിൽ പ്രകടമാകുന്നു.

[سورة النمل (27) : الآيات 83 إلى 86]

സൂറത്തു നംലിലെ ***83*** മുതൽ ***86*** വരെയുള്ള സൂക്തങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'ഓരോ സമുദായത്തിൽ നിന്നും നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിച്ചുകളഞ്ഞവരെ നാം ഒരു സംഘമായി ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുന്ന ദിവസം.' ഈ സൂക്തം ഖിയാമത്ത് നാളിലെ ഭയാനകമായ ഒത്തുചേരലിനെ ***(حشر)*** സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സത്യനിഷേധികളായ ആ സംഘത്തെ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിച്ചതിന്റെ പേരിൽ വിചാരണയ്ക്കായി അണിനിരത്തുന്നു. അവർ പരസ്പരം തള്ളിക്കയറി അച്ചടക്കമില്ലാതെ നിൽക്കുമ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് അവരെ വലയം ചെയ്യുന്നു. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലാതെ നിഷേധിച്ചുവെന്ന് അല്ലാഹു ചോദിക്കുമ്പോൾ, അവർക്ക് മറുപടിയില്ലാതെ വായടഞ്ഞുപോകുന്നു. അവരുടെ അക്രമം കാരണം അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷാവിധി ***(وعيد)*** അവർക്ക് മേൽ സ്ഥിരപ്പെടുന്നു. ഭൂമിയിൽ നിന്ന് ഒരു മൃഗത്തെ ***(دابة الأرض)*** നാം പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ദിവസം, അത് അവരോട് സംസാരിക്കും. ഇത് അന്ത്യനാളിന്റെ വലിയ അടയാളങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്. ആ മൃഗം സത്യവിശ്വാസികളെയും അവിശ്വാസികളെയും വേർതിരിച്ചറിയും. അവിശ്വാസികൾ നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ ഉറച്ചു വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ലെന്ന് അത് വിളിച്ചുപറയും. അന്ന് സത്യം വെളിപ്പെടുകയും, അഹങ്കാരികളുടെ മുഖംമൂടി അഴിഞ്ഞുവീഴുകയും ചെയ്യും.

മനുഷ്യത്വവും മൃഗതുല്യമായ സ്വഭാവങ്ങളും ഒത്തുചേരുന്ന ഈ അവസ്ഥ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ (آيـــة) പെട്ടതാണ്. ഉൾക്കാഴ്ചയുള്ളവർക്ക് ഇതിൽ അഗാധമായ അർത്ഥങ്ങളും രഹസ്യങ്ങളും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നുവെന്ന് 'കശ്ഫുൽ കുനൂസ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായ മനുഷ്യൻ അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെ ശ്രദ്ധിക്കുകയും, അതിന്റെ വാഗ്ദാനങ്ങളെയും താക്കീതുകളെയും ഉൾക്കൊണ്ട് ജീവിതം നയിക്കുകയും വേണം. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ (قـــدر) വിശ്വസിക്കുകയും, ആയുസ്സ് അവസാനിക്കുന്നതിനും നന്മകൾ

മുറിഞ്ഞുപോകുന്നതിനും മുൻപായി മരണത്തെയും പുനരുത്ഥാനത്തെയും നേരിടാൻ ഒരുങ്ങുകയും വേണം. നന്മ കൽപ്പിക്കലും തിന്മ വിരോധിക്കലും ഉപേക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതോടെ ലോകത്തിന്റെ ക്രമം താളം തെറ്റുന്നു. കാലം ആസന്നമായിരിക്കുന്നു. 'അല്ലാഹുവേ, ആയുസ്സ് തീരുന്നതിനും അന്ത്യം എത്തുന്നതിനും മുൻപായി ഞങ്ങളെ നന്മയിലേക്കും സൽപ്രവൃത്തികളിലേക്കും എത്തിക്കേണമേ.' 'ഓരോ സമുദായത്തിൽ നിന്നും നാം ഒരു സംഘത്തെ (فوج) ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുന്ന നാളും' (സൂറഃ അന്നംല്: 83). ഇവിടെ 'ഹശ്ർ' (حشر) എന്നാൽ വിചാരണയ്ക്കായി ഒരുമിച്ചുകൂട്ടലാണ്. 'ഫൗജ്' എന്നാൽ ഒരു വലിയ സംഘം എന്നാണ് അർത്ഥം. സത്യനിഷേധികളായ ഒരു സംഘത്തെ അല്ലാഹു ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുന്നതിനെക്കുറിച്ചാണ് ഇവിടെ പറയുന്നത്. അവർ തടഞ്ഞുനിർത്തപ്പെടും (يوزعون) എന്ന് പറഞ്ഞാൽ, മുൻപിലുള്ളവർ പിന്നിലുള്ളവർക്കായി കാത്തുനിൽക്കുകയും എല്ലാവരും ഒരുമിച്ചുചേരുകയും ചെയ്യും എന്നാണ്. ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാ പറയുന്നു: അബൂജഹൽ, വലീദ് ബിൻ മുഗീറ തുടങ്ങിയ നേതാക്കൾ അവരുടെ അനുയായികളോടൊപ്പം നരകത്തിലേക്ക് നയിക്കപ്പെടും. അല്ലാഹു അവരോട് ചോദിക്കും: 'എന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിങ്ങൾ നിഷേധിച്ചുവോ? അവയെക്കുറിച്ച് അറിവ് നേടാൻ നിങ്ങൾ ശ്രമിച്ചില്ലല്ലോ?' അവർക്ക് മറുപടിയൊന്നും പറയാൻ കഴിയില്ല. അവരുടെ അക്രമം കാരണം ശിക്ഷ അവർക്ക് നിർബന്ധമായിത്തീരുന്നു. പിന്നീട് അല്ലാഹു മക്കയിലെ സത്യനിഷേധികളെ ഉണർത്തുന്നു: 'രാത്രിയെ അവർക്ക് വിശ്രമിക്കാനും പകലിനെ പ്രകാശപൂരിതമായി അവർക്ക് കാണാനും നാം സംവിധാനിച്ചത് അവർ കാണുന്നില്ലേ?'

ജീവിതോപാധികൾ തേടുന്നതിലെ വ്യതിയാനങ്ങളെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു വിവരിക്കുമ്പോൾ, മനുഷ്യന്റെ അവസ്ഥയായി മാറിയ കാഴ്ചയെ (ഇബ്സാർ - إبصار) അല്ലാഹുവിന്റെ ഗുണവിശേഷങ്ങളിലൊന്നായി എണ്ണുകയും, അത് അവനിൽ നിന്ന് വേർപെടുത്താനാവാത്ത ഒന്നാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ രാത്രിയുടെ കാര്യത്തിൽ അല്ലാഹു ഈ ശൈലി സ്വീകരിച്ചില്ല. കാരണം, രാത്രിയുടെ ഇരുട്ട് നൽകുന്ന ശാന്തതയേക്കാൾ എത്രയോ വലുതാണ് പകലിന്റെ പ്രകാശം കാഴ്ചയ്ക്ക് നൽകുന്ന സ്വാധീനം. 'തീർച്ചയായും ഇതിൽ' (ഇന്ന ഫീ ദാലിക - إِنَّ فِي ذَٰلِكَ), അതായത്

പകലിനെയും രാത്രിയെയും വിവരിച്ചതുപോലെ ക്രമീകരിച്ചതിൽ, 'വിശ്വസിക്കുന്ന ജനതയ്ക്ക്' (ലിഖൗമിൻ യുഅ്മിനൂൻ - لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ) വലിയ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുണ്ട്. പുനരുത്ഥാനത്തിന്റെ (ബഅ്സ് - بعث) സത്യതയിലേക്കും അത് പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന വേദവാക്യങ്ങളുടെ നിജസ്ഥിതിയിലേക്കും ഇത് വ്യക്തമായ തെളിവാണ്. പകലും രാത്രിയും മാറിവരുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുന്ന ഒരാൾക്ക് ഇത് ബോധ്യപ്പെടാതിരിക്കുമോ? മരണത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന രാത്രിയുടെ ഇരുട്ടിനെ, ജീവിതത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന പകലിന്റെ പ്രകാശം കൊണ്ട് മാറ്റുന്നതും, മരണത്തിന്റെ സഹോദരനായ ഉറക്കത്തെ (നൗമ് - نوم), ജീവിതത്തിന് തുല്യമായ ഉണർവ്വ് (ഇൻതിബാഹ് - انتباه) കൊണ്ട് മാറ്റുന്നതും കാണുന്നവൻ, അന്ത്യനാൾ വരിക തന്നെ ചെയ്യുമെന്നും ഖബ്റിലുള്ളവരെ അല്ലാഹു ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കുമെന്നും ഉറപ്പിച്ചു വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ പ്രപഞ്ചക്രമം പരലോകത്തിന്റെ ഒരു മാതൃകയാണെന്ന് അവൻ തിരിച്ചറിയുന്നു. ഒരു ജ്ഞാനി പറഞ്ഞു: 'കാലം ജീവിതവും മരണവും കൊണ്ട് വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ജീവിതം ഉണർവ്വും മരണം ഉറക്കവുമാണ്. തന്റെ ജീവിതത്തിൽ മരണത്തെ (ഉറക്കത്തെ) ഉൾക്കൊള്ളിച്ചവൻ വിജയിച്ചു.' രാത്രിയെ ആരാധനയ്ക്കായി (മുനാജാത്ത് - مناجاة) ഉപയോഗിക്കുന്നവർക്കൊഴികെ, പകലും അതിന്റെ ദൈർഘ്യവുമാണ് രാത്രിയേക്കാൾ ഉത്തമമെന്ന സൂചന ഇതിലുണ്ട്. മുഹമ്മദ് ബിൻ നള്ർ അൽ ഹാരിഥി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ മരണത്തിന് അറുപത് വർഷം മുമ്പ് ഉച്ചയുറക്കം ഒഴികെ ബാക്കി ഉറക്കം ഉപേക്ഷിച്ചു, പിന്നീട് അതും ഉപേക്ഷിച്ചു. ശൈഖ് സഅ്ദി പറയുന്നു: 'ദർവീശുകളുടെ വഴി എന്നത് ദിക്റും, നന്ദിയും, സേവനവും, അനുസരണയും, ദാനശീലവും, സംതൃപ്തിയും, ഏകത്വവും (തൗഹീദ് - توحيد), ഭരമേൽപ്പിക്കലും (തവക്കുൽ - توكل), സമർപ്പണവും (തസ്ലീം - تسليم), സഹനവുമാണ്. ഈ ഗുണങ്ങളുള്ളവൻ വസ്ത്രം ഏതായാലും യഥാർത്ഥ ദർവീശാണ്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടാത്ത (തഖ്വ - تقوى), നമസ്കരിക്കാത്ത, ഇച്ഛകൾക്ക് അടിമപ്പെട്ടവൻ പുറമെ എന്ത് വേഷം ധരിച്ചാലും അവൻ വെറും വഞ്ചകനാണ്.' ഇമാം ഖുശൈരി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഒരു കഥ ഉദ്ധരിക്കുന്നു: രണ്ട് ശിഷ്യന്മാർക്കിടയിൽ

തർക്കമുണ്ടായി. ഒരാൾ പറഞ്ഞു: 'ഉറക്കമാണ് നല്ലത്, കാരണം ആ അവസ്ഥയിൽ മനുഷ്യൻ പാപം ചെയ്യുന്നില്ല.' മറ്റേയാൾ പറഞ്ഞു: 'ഉണർവ്വാണ് നല്ലത്, കാരണം ആ അവസ്ഥയിൽ അവന് അല്ലാഹുവിനെ അറിയാൻ സാധിക്കുന്നു.' അവർ ശൈഖിന്റെ അടുക്കൽ വിധി തേടി. ശൈഖ് പറഞ്ഞു: 'ഉറക്കത്തെ വാഴ്ത്തിയവനോട്, നിനക്ക് ജീവിതത്തേക്കാൾ നല്ലത് മരണമാണ്. ഉണർവ്വിനെ വാഴ്ത്തിയവനോട്, നിനക്ക് മരണത്തേക്കാൾ നല്ലത് ജീവിതമാണ്.' അല്ലാഹുവിനെ അറിയാനും (മഅ്രിഫത്ത് - معرفة) അവനെ ആരാധിക്കാനും ജീവിതവും ഉണർവ്വും അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. മരണശേഷം സൽകർമ്മങ്ങൾക്കോ പദവി ഉയർത്തുന്നതിനോ അവസരമില്ല. അതിനാൽ ബുദ്ധിമാൻ അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മാർഗ്ഗത്തിൽ പരിശ്രമിക്കണം. ജീവിതത്തിന്റെ അന്ത്യം മരണമാണ്, മരണത്തിന്റെ അന്ത്യം വിചാരണയാണ് (ഹശ്ർ - حشر). അതിന്റെ ഫലം സ്വർഗ്ഗമോ നരകമോ ആണ്. നരകത്തിലേക്ക് നയിക്കപ്പെടുന്നവരിൽ പാപം ചെയ്ത വിശ്വാസിയുണ്ട്, അവന്റെ ശിക്ഷ ശുദ്ധീകരണത്തിനാണ്. എന്നാൽ നിഷേധിയായ കാഫിറിന്റെ ശിക്ഷ അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള അകറ്റലും അവഹേളനവുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന് അർഹരല്ലാത്തവരാണ് നിഷേധികൾ, കാരണം പ്രവാചകന്മാരെയും വേദങ്ങളെയും അയച്ച് അല്ലാഹു അവരോട് കരുണ കാണിച്ചിട്ടും അവർ അഹങ്കാരത്തിന്റെ വഴി തിരഞ്ഞെടുത്തു.

സൂറത്തുന്നംലിലെ ***87*** മുതൽ ***93*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളിൽ, അന്ത്യദിനത്തിന്റെ ഭീകരതയെക്കുറിച്ചും അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെക്കുറിച്ചും ആഴമേറിയ ആത്മീയ പാഠങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. 'കാഹളത്തിൽ ഊതുന്ന ദിവസം' ***(يوم ينفخ في الصور)*** ആകാശഭൂമികളിലുള്ളവരെല്ലാം ഭയവിഹ്വലരാകും. എന്നാൽ അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചവർക്ക് ഈ ഭയത്തിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതത്വം ലഭിക്കും. അവർ അവന്റെ സന്നിധിയിൽ വിനീതരായി ***(داخرين)*** എത്തും. പർവ്വതങ്ങളെ നിങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ അവ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നതായി തോന്നും, എന്നാൽ അവ മേഘങ്ങളെപ്പോലെ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഇത് സർവ്വതിനെയും കൃത്യമായി നിർമ്മിച്ച അല്ലാഹുവിന്റെ ***(صنع الله)*** അത്ഭുതകരമായ പ്രവർത്തനമാണ്. നന്മയുമായി വരുന്നവർക്ക് അതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായ പ്രതിഫലമുണ്ട്, അവർ അന്ന് ഭയത്തിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതരുമാണ്. തിന്മയുമായി വരുന്നവർ മുഖം കുത്തി നരകത്തിലേക്ക് എറിയപ്പെടും. അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഭവനമായ മക്കയുടെ നാഥനെ ആരാധിക്കാനാണ് താൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതെന്ന് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. ഖുർആൻ മാർഗ്ഗദർശനവും കാരുണ്യവുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവർക്ക് തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം ഉടൻ അനുഭവിക്കേണ്ടി വരും.

അവർക്ക് ഇഹലോകത്തോ പരലോകത്തോ യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല. കാരണം, ഈ ലോകത്ത് ആത്മീയ കാഴ്ചയില്ലാത്തവൻ പരലോകത്തും അന്ധനായിരിക്കും. അശ്രദ്ധയുടെ ഉറക്കത്തിൽ നിന്ന് നമ്മുടെ ഉൾക്കണ്ണുകളെ തുറന്നുതരണമേ എന്നും, എല്ലാ അവസ്ഥകളിലും സത്യത്തെ ദർശിക്കുന്നവരും (المكاشفين) സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നവരുമായി (المشاهدين) നമ്മെ മാറ്റണമേ എന്നും നാം അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും അവൻ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നവനും ആഗ്രഹങ്ങൾ നൽകുന്നവനുമാണ്. 'കാഹളത്തിൽ ഊതപ്പെടുന്ന ദിവസം' (وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ): 'നഫ്ഖ്' (نفخ) എന്നാൽ വായു ഊതുക

എന്നർത്ഥം. 'സൂർ' (الصور) എന്നത് ഇസ്രാഫീൽ അലൈഹിസ്സലാം ഊതുന്ന കൊമ്പാണ്. മരണത്തിനും പുനരുത്ഥാനത്തിനുമായി അല്ലാഹു അത് സൃഷ്ടിച്ചു. ഹദീസ് പ്രകാരം, ആ കൊമ്പ് അത്യന്തം വലുതാണ്; അതിന്റെ വട്ടം ആകാശഭൂമികളോളം വിശാലമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പന ലഭിച്ചാലുടൻ ഇസ്രാഫീൽ അലൈഹിസ്സലാം അതിൽ ഊതുന്നു. ആദ്യത്തെ ഊത്തിൽ അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചവരൊഴികെ എല്ലാവരും മരിക്കുന്നു. രണ്ടാമത്തെ ഊത്തിൽ മരിച്ചവരെല്ലാം പുനർജീവിച്ച് എഴുന്നേൽക്കുന്നു. 'ആകാശങ്ങളിലുള്ളവരും ഭൂമിയിലുള്ളവരും ഭയചകിതരാകും' (فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّماواتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ): ഭയം (فزع) എന്നത് ഭയാനകമായ കാര്യങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ മനുഷ്യനുണ്ടാകുന്ന നടുക്കമാണ്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളും അമ്പിയാക്കളും ശുഹദാക്കളും ഇതിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതരാണ്. 'എല്ലാവരും അവനിലേക്ക് വരുന്നു' (وَكُلٌّ أَتَوْهُ): അഥവാ, വിചാരണയ്ക്കായി എല്ലാവരും അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിൽ വിനീതരായി (داخِرِينَ) ഹാജരാകുന്നു. 'പർവ്വതങ്ങളെ നീ കാണും, അവ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നതായി നീ കരുതുന്നു' (وَتَرَى الْجِبالَ تَحْسَبُها جامِدَةً): പർവ്വതങ്ങൾ മേഘങ്ങളെപ്പോലെ അതിവേഗം സഞ്ചരിക്കുകയാണ്, എന്നാൽ കാഴ്ചയിൽ അവ നിശ്ചലമായി തോന്നും. ഇത് പുനരുത്ഥാന നാളിലെ ഭയാനകമായ മാറ്റങ്ങളുടെ ഭാഗമാണ്.

[سورة النمل (27) : آية 89]

ആർക്കെങ്കിലും നന്മയുമായി (ഹസനത്ത് - حسنة) വരാൻ സാധിച്ചാൽ, അവർക്ക് അതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായ പ്രതിഫലമുണ്ട്. അന്ന് ഭയാനകമായ വിപത്തിൽ നിന്നും അവർ നിർഭയരായിരിക്കും. വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഈ വചനത്തെ വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'റൂഹുൽ ബയാൻ' (روح البيان) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത്, ഇവിടെ 'നന്മ' എന്നത് അല്ലാഹുവിലുള്ള അചഞ്ചലമായ വിശ്വാസവും (ഈമാൻ - إيمان) സൽക്കർമ്മങ്ങളുമാണ് എന്നാണ്. അന്ത്യദിനത്തിലെ ആ മഹാസംഭവത്തിൽ, ഹൃദയത്തിൽ ദൈവഭയം (തഖ്വ - تقوى) സൂക്ഷിച്ചവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്താൽ യാതൊരു ഭയവും ഉണ്ടാവുകയില്ല. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം സിദ്ധിച്ചവരും (മുഖർറബൂൻ - مقربون) സമാധാനമുള്ളവരുമായിരിക്കും.

രണ്ടാമത്തെ കാഹളധ്വനിക്ക് (نفخة الثانية) ശേഷമാണ് ഇവ സംഭവിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനത്തിൽ 'പർവ്വതങ്ങളെ നാം സഞ്ചരിപ്പിക്കുകയും ഭൂമി വെളിവാക്കപ്പെട്ടതായി നീ കാണുകയും അവരെ നാം ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുകയും ചെയ്യുന്ന ദിവസം' എന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് ഇതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഇവിടെ 'ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുക' (حشر) എന്ന ക്രിയ ഭൂതകാല രൂപത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചത്, സഞ്ചരിപ്പിക്കലിനും കാണലിനും മുൻപേ അത് സംഭവിക്കുന്നു എന്ന് വ്യക്തമാക്കാനാണ്. ജഅ്ഫർ അൽ ഖുൽദി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: ഒരിക്കൽ ജുനൈദുൽ ബഗ്ദാദി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ ശിഷ്യന്മാർക്കും സുഹൃത്തുക്കൾക്കുമൊപ്പം ഒരു സദസ്സിലിരിക്കുകയായിരുന്നു. അവർ ആത്മീയമായ ആനന്ദത്തിൽ (انبساط) ലയിച്ച് ചലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ ജുനൈദ് റഹിമഹുള്ളാഹ് യാതൊരു മാറ്റവുമില്ലാതെ ശാന്തനായി ഇരുന്നു. ശിഷ്യന്മാർ ചോദിച്ചു: 'അങ്ങയുടെ സുഹൃത്തുക്കളെപ്പോലെ അങ്ങും ആനന്ദത്തിൽ ലയിക്കുന്നില്ലേ?' അപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഓതി: 'പർവ്വതങ്ങളെ നീ കാണുന്നു, അവ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നതാണെന്ന് നീ കരുതുന്നു; എന്നാൽ അവ മേഘങ്ങളെപ്പോലെ

സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.' ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: ഇന്ന് 'സ്ഥിരത' (تمكين) കൈവരിച്ച പലരും പുറമെ ശാന്തരായി കാണപ്പെടുന്നുവെങ്കിലും, അവരുടെ ആത്മാക്കൾ അദൃശ്യലോകത്ത് (ملكوت) സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ആത്മജ്ഞാനികൾ പറയുന്നു: ഔലിയാക്കൾ ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ ജീവിക്കുമ്പോൾ പുറമെ സാധാരണക്കാരെപ്പോലെ കാണപ്പെടുമെങ്കിലും, അവരുടെ ആന്തരിക ചലനങ്ങൾ ഒരു നിമിഷം കൊണ്ട് ആയിരം ലോകങ്ങൾ താണ്ടുന്നവയാണ്. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'പർവ്വതങ്ങൾ പോലെ വിശ്വാസം (إيمان) അടിമയുടെ ഹൃദയത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നു, അതിന്റെ പ്രകാശം ഉന്നതമായ മറകളെ ഭേദിക്കുന്നു.' ജഅ്ഫർ സ്വാദിഖ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ആത്മാവ് ശരീരത്തിൽ നിന്ന് പുറപ്പെടുമ്പോൾ ഭൗതികമായ ആത്മാക്കൾ നിശ്ചലമാകുന്നു, എന്നാൽ ആത്മീയമായ ആത്മാവ് വിശുദ്ധ ലോകത്തേക്ക് (قدس) സഞ്ചരിച്ച് അർശിന് താഴെയുള്ള തന്റെ സ്ഥാനത്തേക്ക് മടങ്ങുന്നു.' 'അല്ലാഹുവിന്റെ നിർമ്മിതി' (صنع الله) എന്നത് അവന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പൂർണ്ണതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു എല്ലാ വസ്തുക്കളെയും അത്യന്തം ഭംഗിയായി ക്രമീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇത് കേവലം ലോകത്തിന്റെ ക്രമം തകർക്കലല്ല, മറിച്ച് അഗാധമായ ജ്ഞാനത്തിന്റെ (حكمة) അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംഭവിക്കുന്നതാണ്. 'നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിനെക്കുറിച്ച് അവൻ സൂക്ഷ്മജ്ഞാനിയാണ്' (خبير) എന്നത് നിങ്ങളുടെ ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ കർമ്മങ്ങളെ അവൻ അറിയുന്നു എന്നാണ്. അതിനാൽ, ആർ 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്' എന്ന പരിശുദ്ധ വചനവുമായി വരുന്നുവോ, അവർക്ക് അതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായ പ്രതിഫലം (സ്വർഗ്ഗം) ലഭിക്കുന്നു. അന്ത്യദിനത്തിലെ ഭയാനകമായ വിചാരണാ വേളയിൽ (فزع) അവർക്ക് യാതൊരു ഭയവും ഉണ്ടാവുകയില്ല.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തു നംലിലെ **90**-ഉം **91**-ഉം വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്: 'ആരെങ്കിലും നന്മയുമായി വന്നാൽ, അവർക്ക് അതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായ പ്രതിഫലമുണ്ട്. അത്തരം ആളുകൾ അന്ന് (അന്ത്യദിനത്തിൽ) ഭയത്തിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതരായിരിക്കും.' ഇവിടെ 'നന്മ' (حسنة) എന്നത് അല്ലാഹുവിലുള്ള അചഞ്ചലമായ വിശ്വാസത്തെയും (إيمان) സൽകർമ്മങ്ങളെയും കുറിക്കുന്നു. ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭക്തി (تقوى) സൂക്ഷിക്കുന്നവർക്ക് പരലോകത്തെ ഭയാനകമായ സന്ദർഭങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക സംരക്ഷണം ലഭിക്കുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ആരെങ്കിലും തിന്മയുമായി വന്നാൽ, അവരുടെ മുഖങ്ങൾ നരകത്തിലേക്ക് കമിഴ്ത്തപ്പെടും.' തിന്മ (سيئة) എന്നത് അവിശ്വാസത്തെയും (كفر) പാപങ്ങളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെ (توحيد) അംഗീകരിക്കാത്തവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ശിക്ഷയാണിത്. **91**-ാം വചനത്തിൽ അല്ലാഹു തന്റെ പ്രവാചകനോട് കൽപ്പിക്കുന്നു: 'ഈ നഗരത്തിന്റെ (മക്കയുടെ) നാഥനെ ആരാധിക്കാൻ ഞാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.' ഇവിടെ ആരാധന (عبادة) എന്നത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സമ്പൂർണ്ണമായ കീഴ്വണക്കത്തെയാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. അവൻ എല്ലാറ്റിന്റെയും ഉടമസ്ഥനാണ്. ഞാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് മുസ്ലിമായിരിക്കാനാണ് (مسلم) - അതായത്, അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിക്ക് പൂർണ്ണമായി കീഴടങ്ങുന്നവനായിരിക്കാൻ.

ഹസൻ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം: ഒരു ദാസനെ നരകത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെടുമ്പോഴാണ് ഈ ഭയം സംഭവിക്കുന്നത്. ഇബ്നു ജുറൈജ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: മരണം അറുക്കപ്പെടുകയും, 'ഓ സ്വർഗ്ഗവാസികളേ, മരണമില്ലാത്ത ശാശ്വത ജീവിതം! ഓ നരകവാസികളേ, മരണമില്ലാത്ത ശാശ്വത ജീവിതം!' എന്ന് വിളിച്ചു പറയുകയും ചെയ്യുമ്പോഴാണത്. 'ആ ദിവസം' (يَوْمَئِذٍ) എന്നത് കാഹളത്തിൽ ഊതുന്ന ദിവസമാണ്. 'അവർ

നിർഭയരായിരിക്കും' (آمِنُونَ) എന്നതിനർത്ഥം, ആ ഭയാനകമായ വിറയലോ അതിന്റെ ദോഷങ്ങളോ അവരെ ഒട്ടും ബാധിക്കുകയില്ല എന്നാണ്. എന്നാൽ ആകാശഭൂമികളിലുള്ളവർക്ക് സംഭവിക്കുന്ന ഭയം, അല്ലാഹു ഒഴിവാക്കിയവരൊഴികെ, അത് കാഹളത്തിൽ ഊതുന്നതിന്റെ തുടക്കത്തിൽ കാണുന്ന ഭയാനകമായ കാഴ്ചകൾ മൂലമുണ്ടാകുന്ന വിറയലാണ്. പ്രകൃതിപരമായി ആർക്കും ഇതിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കാനാവില്ല, ദോഷങ്ങളിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതരാണെങ്കിൽ പോലും. 'ആരെങ്കിലും തിന്മയുമായി വന്നാൽ' (وَمَنْ جاءَ بِالسَّيِّئَةِ) - അതായത് ഏറ്റവും വലിയ തിന്മയായ ശിർക്ക് (شرك) - 'അവരെ നരകത്തിൽ മുഖം കുത്തി വീഴ്ത്തപ്പെടും' (فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ). ഇതിനർത്ഥം അവർ മുഖം കുത്തി നരകത്തിലേക്ക് എറിയപ്പെടും എന്നാണ്. 'മുഖങ്ങൾ' (وجوه) എന്ന് പറഞ്ഞാൽ അത് വ്യക്തികളെത്തന്നെയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. 'നിങ്ങളുടെ കൈകൾ കൊണ്ട് നാശത്തിലേക്ക് എറിയരുത്' (وَلا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ) എന്നതിൽ കൈകൾ എന്നത് ശരീരം മുഴുവനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നത് പോലെയാണിത്. 'നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതിന് അല്ലാതെ നിങ്ങൾക്ക് പ്രതിഫലം നൽകപ്പെടുമോ?' (هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا ما كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ) എന്ന് ചോദിക്കുന്നത് നിങ്ങളുടെ ശിർക്കിന്റെ പ്രതിഫലമാണ്. തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'അന്ത്യദിനത്തിൽ ഈമാനും ശിർക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ മുന്നിൽ ഹാജരാക്കപ്പെടും. അല്ലാഹു ഈമാനിനോട് പറയും: നീയും നിന്റെ അനുയായികളും സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്ക് പോകുക. ശിർക്കിനോട് പറയും: നീയും നിന്റെ അനുയായികളും നരകത്തിലേക്ക് പോകുക.' ശേഷം നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഈ ആയത്തുകൾ ഓതി. 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്' എന്നത് സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ താക്കോലാണ്. താക്കോലിന് പല്ലുകൾ ഉണ്ടെങ്കിലേ വാതിൽ തുറക്കൂ. ആ പല്ലുകൾ എന്നത് നുണയിൽ നിന്നും പരദൂഷണത്തിൽ നിന്നും ശുദ്ധമായ നാവും, അസൂയയിൽ നിന്നും വഞ്ചനയിൽ നിന്നും ശുദ്ധമായ ഭയഭക്തിയുള്ള (خشوع) ഹൃദയവും, ഹറാമിൽ നിന്നും സംശയങ്ങളിൽ നിന്നും ശുദ്ധമായ വയറും, പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുന്ന അവയവങ്ങളുമാണ്. അലി ഇബ്നു അബീത്വാലിബ് റളിയള്ളാഹു

അൻഹു പറഞ്ഞു: 'ഏറ്റവും വലിയ നന്മ (حسنة) ഞങ്ങളോടുള്ള സ്നേഹവും, ഏറ്റവും വലിയ തിന്മ (سيئة) ഞങ്ങളോടുള്ള വെറുപ്പുമാണ്.' അല്ലാഹു തആല തന്റെ അടിമകളെ നന്മ തേടാൻ പഠിപ്പിച്ചു. 'ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ, ഞങ്ങൾക്ക് ദുനിയാവിൽ നന്മ നൽകേണമേ' (رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً) എന്ന പ്രാർത്ഥന, ശരീഅത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾ തരീഖത്തിന്റെ മര്യാദകളോടെയും ഹഖീഖത്തിന്റെ വഴികാട്ടികളിലൂടെയും അനുഷ്ഠിക്കലാണ്. ആഖിറത്തിലെ നന്മ എന്നത് ഹഖീഖത്തിന്റെ ലോകത്ത് നിന്നുള്ള ശാശ്വതമായ ആനന്ദമാണ്. അവർക്ക് വലിയ ഭയം (فزع الأكبر) ബാധിക്കില്ല, കാരണം അവർ ദുനിയാവിൽ വെച്ച് തന്നെ സ്നേഹത്തിന്റെ ഭയം അനുഭവിച്ചവരാണ്. ദുനിയാവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നവർ നരകത്തിന്റെ വക്കിലാണ്. നീ വിരഹത്തിന്റെ നരകത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, നിന്റെ ഹൃദയത്തെ സ്നേഹമല്ലാതെ മറ്റൊന്നിനും വിട്ടുകൊടുക്കരുത്. 'ഈ നഗരത്തിന്റെ രക്ഷിതാവിനെ ആരാധിക്കാനാണ് ഞാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്' (إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هٰذِهِ الْبَلْدَةِ) എന്നതിൽ നഗരം എന്നത് മക്കയാണ്. അതിനെ അല്ലാഹുവിനോട് ചേർത്ത് പറഞ്ഞത് അതിന്റെ മഹത്വം കൊണ്ടാണ്. അല്ലാഹു എല്ലാ നാടുകളുടെയും രക്ഷിതാവാണെങ്കിലും, മക്കയെ പ്രത്യേകമായി പറഞ്ഞത് മുശ്രിക്കുകൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹം ഓർമ്മിപ്പിക്കാനാണ്.

[سورة النمل (27) : آية 92]

അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമായ 'ഞാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് ഈ നാടിന്റെ (മക്കയുടെ) രക്ഷിതാവിനെ ആരാധിക്കാനാണ്' എന്ന സൂക്തം, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സമ്പൂർണ്ണമായ അടിമത്തത്തെയും (عبودية) അവന്റെ ഏകത്വത്തെയും (توحيد) പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ സകല ചരാചരങ്ങളും അവന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളതാണ്. അതിനാൽ, ഒരു സത്യവിശ്വാസി തന്റെ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മാത്രം തിരിക്കുകയും, അവന്റെ കൽപ്പനകൾക്ക് പൂർണ്ണമായി വിധേയപ്പെടുകയും വേണം. സ്രഷ്ടാവിനോടുള്ള ഈ അചഞ്ചലമായ സമർപ്പണം (تسليم) ഒരു മുഅ്മിനിന്റെ ആത്മീയ ഉന്നതിയുടെ അടിസ്ഥാനമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസനായിരിക്കുക എന്നത് ഏറ്റവും വലിയ പദവിയാണ്. ഈ സൂക്തം നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത്, നമ്മുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുക എന്നതാണ്, കാരണം അവനാണ് സകലതിനെയും പരിപാലിക്കുന്നവൻ.

മക്കയുടെ പവിത്രതയെക്കുറിച്ചും അതിലെ സസ്യങ്ങളെയും വേട്ടയാടപ്പെടുന്ന ജീവികളെയും സംരക്ഷിക്കേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ചും അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ വിവരിക്കുന്നു. 'മക്കയെ അല്ലാഹു പവിത്രമാക്കിയിരിക്കുന്നു, മനുഷ്യരല്ല' എന്ന ഹദീസ്, മക്കയുടെ പവിത്രത അല്ലാഹുവിന്റെ നേരിട്ടുള്ള കൽപ്പനയാൽ (അമ്രുൻ സമാവിയ്യുൻ - أمر سماوي) ഉണ്ടായതാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം മക്കയെ പവിത്രമാക്കിയെന്ന പരാമർശം, അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച ആ പവിത്രതയെ അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിക്കുകയോ അതിനായി പ്രാർത്ഥിക്കുകയോ ചെയ്തുവെന്നാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. 'ഞാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു' എന്ന് അല്ലാഹു മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് പറയുന്നത്, അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കാനും അവനിൽ പങ്കുചേർക്കാതിരിക്കാനുമാണ്. ഇതാണ് വിശ്വാസികളുടെ യഥാർത്ഥ അഭിമാനം. 'ഈ നാടിന്റെ രക്ഷിതാവ്' (റബ്ബു ഹാദിഹിൽ

ബലദ - رب هذه البلدة) എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത് മക്കയുടെ മഹത്വത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'മുസ്‌ലിംകളിൽ പെട്ടവനായിരിക്കാൻ ഞാൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു' എന്നതിലെ 'മുസ്‌ലിം' എന്നത് ഇസ്‌ലാമിലും തൗഹീദിലും ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നവർ എന്നാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്‌വീലാത്തിൽ പറയുന്നത്, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ബാഹ്യമായ ശരീഅത്ത് അനുസരണത്തെ പിന്തുടരുന്നവനാണ് യഥാർത്ഥ മുസ്‌ലിം എന്നാണ്. ഖുർആൻ പാരായണം (തിലാവത്ത് - تلاوة) എന്നത് തുടർച്ചയായ പഠനമാണ്. ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുമ്പോൾ ഓരോ തവണയും പുതിയ അർത്ഥതലങ്ങൾ വെളിപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ, വിജ്ഞാനാർത്ഥികളും സൂഫികളും ഖുർആൻ പാരായണം ഉപേക്ഷിക്കരുത്. ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുമ്പോൾ നാവുകൊണ്ട് ഉച്ചരിക്കുകയും കണ്ണുകൊണ്ട് നോക്കുകയും കൈകൊണ്ട് സ്പർശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ആത്മീയമായ ഉന്നതി നൽകുന്നു. അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമായി മറ്റൊന്നുമില്ല, ഖുർആനിലൂടെയുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമം.

[سورة النمل (27) : آية 93]

സത്യം പറയുക: 'സർവ്വ സ്തുതിയും അല്ലാഹുവിനാണ്. അവൻ തന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ നിങ്ങൾക്ക് കാണിച്ചുതരും. അപ്പോൾ നിങ്ങൾ അവയെ തിരിച്ചറിയും.' നിങ്ങളുടെ നാഥൻ നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് അശ്രദ്ധനല്ല. ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്തായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ (آيات) ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഉൾക്കാഴ്ചയെക്കുറിച്ചാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. ഇവിടെ 'ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കാണിച്ചുതരും' എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും ഏകത്വത്തെയും തെളിയിക്കുന്ന പ്രപഞ്ചത്തിലെ അത്ഭുതങ്ങളും, അന്ത്യദിനത്തിലെ സംഭവവികാസങ്ങളുമാണ്. മനുഷ്യൻ തന്റെ ഹൃദയത്തിലെ അജ്ഞതയുടെ മറ നീക്കി, ആത്മീയമായ ഉണർവ് (بصيرة) കൈവരിക്കുമ്പോൾ, പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ അണുവും സ്രഷ്ടാവിന്റെ സാന്നിധ്യത്തെ വിളിച്ചോതുന്നത് അവന് അനുഭവപ്പെടും. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് (علم) എല്ലാറ്റിനെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്; അതിനാൽ മനുഷ്യന്റെ കർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവൻ അശ്രദ്ധനാകുന്നില്ല. ഈ ബോധം ഒരു വിശ്വാസിയിൽ ദൈവഭയം (تقوى) വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും, അവന്റെ ഓരോ ചലനവും അല്ലാഹുവിന്റെ നിരീക്ഷണത്തിലാണെന്ന ഉത്തമബോധം (إحسان) അവനിൽ വളർത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് അവിശ്വാസികൾ പറയുന്ന അനുചിതമായ കാര്യങ്ങൾ കേൾക്കുന്നത് (സമാഉ ഖൗലിൽ കാഫിരീൻ - سماع قول الكافرين) ഒഴിവാക്കണം. അറിഞ്ഞുകൊള്ളുക, നമ്മുടെ പ്രിയപ്പെട്ട പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അവരുടെ സ്വഭാവം ഖുർആൻ തന്നെയായിരുന്നു. അതിനാൽ ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുമ്പോൾ, അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരെ പ്രകീർത്തിച്ച ഗുണങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ അത് സ്വീകരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുക, അല്ലെങ്കിൽ അതിനായി ദൃഢനിശ്ചയം ചെയ്യുക. അല്ലാഹു ഏതൊരു സ്വഭാവത്തെയാണോ കുറ്റപ്പെടുത്തിയത്, അത് ഉപേക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിക്കുക. അല്ലാഹു ഈ വചനങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചത് വെറുതെയല്ല, മറിച്ച് അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാനാണ്.

പാരായണം ചെയ്യുന്നതുപോലെ തന്നെ, കർമ്മങ്ങളിലും ഖുർആനിനെ സംരക്ഷിക്കുന്നവനാണ് പൂർണ്ണനായ മനുഷ്യൻ (അൽ-റജുലുൽ കാമിൽ - الرجل الكامل). ആരെങ്കിലും ഈ മാർഗ്ഗദർശനം സ്വീകരിച്ചാൽ, അതിന്റെ ഗുണം അവർക്ക് തന്നെയാണ്. ആരെങ്കിലും വഴിപിഴച്ചാൽ, അവർക്ക് താക്കീത് നൽകുക എന്നത് മാത്രമാണ് എന്റെ ഉത്തരവാദിത്തം. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശം മനുഷ്യഹൃദയങ്ങളിൽ സുകൃതത്തിന്റെയും ദുഷ്കൃത്യത്തിന്റെയും വിത്തുകളെ വളർത്തുന്നു. സൂര്യപ്രകാശം ലോഹങ്ങളെ സ്വർണ്ണവും ഇരുമ്പുമായി മാറ്റുന്നത് പോലെയാണിത്. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക്, പ്രത്യേകിച്ച് പ്രവാചകത്വത്തിനും ഖുർആനിനും നന്ദി പറയുക. മരണത്തിന് മുൻപ് സത്യത്തിലേക്ക് മടങ്ങുന്നവർക്ക് സൗഭാഗ്യമുണ്ട്. അല്ലാഹു നിങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഒട്ടും അശ്രദ്ധനല്ല (മാ റബ്ബുക്ക ബിഗാഫിലിൻ - وما ربك بغافل). അശ്രദ്ധ എന്നത് അല്ലാഹുവിന് അസാധ്യമാണ്. ഹൃദയത്തിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ രോഗം അല്ലാഹുവിനെ മറക്കുക എന്നതാണ്. ഇതിനുള്ള പ്രതിവിധി അല്ലാഹുവിനെ നിരന്തരം സ്മരിക്കുക (ദിക്ർ - ذكر) എന്നതാണ്. ഇബ്രാഹിം ഇബ്നു അദ്ഹം റഹിമഹുള്ളാഹ് തങ്ങളുടെ ചരിത്രം ഇതിന് സാക്ഷിയാണ്.

പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. (ത്വാ-സീൻ-മീം) (طسم). ഈ അക്ഷരങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനും അവന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട ഹബീബിനും മാത്രം അറിയാവുന്ന രഹസ്യങ്ങളാണ്. വേദഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അർത്ഥതലങ്ങളിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാനുള്ള താക്കോലുകളാണിവ. വ്യക്തമായ വേദഗ്രന്ഥത്തിന്റെ (الكتاب المبين) ആയത്തുകൾ അഥവാ അടയാളങ്ങൾ ഇതാ. സത്യത്തെയും അസത്യത്തെയും വേർതിരിച്ചുകാണിക്കുന്ന പ്രകാശമാണിത്. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ ചരിത്രത്തിലെ സത്യസന്ധമായ ചില ഭാഗങ്ങൾ നാം നിനക്ക് ഓതിത്തരുന്നു. വിശ്വസിക്കുന്ന ജനതയ്ക്ക് ഇതൊരു വലിയ പാഠമാണ്. തീർച്ചയായും ഫിർഔൻ ഭൂമിയിൽ അഹങ്കരിക്കുകയും അവിടുത്തെ ജനങ്ങളെ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളാക്കി തിരിക്കുകയും ചെയ്തു. അവരിൽ ഒരു വിഭാഗത്തെ അവൻ അടിച്ചമർത്തി. അവരുടെ ആൺകുട്ടികളെ അവൻ കൊന്നൊടുക്കുകയും പെൺകുട്ടികളെ ജീവിക്കാൻ അനുവദിക്കുകയും ചെയ്തു. തീർച്ചയായും അവൻ നാശമുണ്ടാക്കുന്നവരിൽ (المفسدين) പെട്ടവനായിരുന്നു.

ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം തന്റെ രാജ്യത്തിന്റെ ഐശ്വര്യങ്ങളിലും അനുഗ്രഹങ്ങളിലും മുഴുകി കഴിയുകയായിരുന്നു. അന്ന് രാത്രി ഉറക്കത്തിൽ അദ്ദേഹം ഒരു സ്വപ്നം കണ്ടു; ഒരാൾ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു ഗ്രന്ഥം നൽകുന്നു. അതിൽ ഇങ്ങനെ എഴുതിയിരുന്നു: 'നശ്വരമായതിനെ (അൽ-ഫാനി) ശാശ്വതമായതിനേക്കാൾ (അൽ-ബാഖി) നീ മുൻഗണന നൽകരുത്. നിന്റെ രാജാധികാരത്തിൽ നീ അഹങ്കരിക്കരുത്. നീ ഇപ്പോൾ അനുഭവിക്കുന്ന ഈ സൗഭാഗ്യങ്ങൾ വലിയ കാര്യമാണെങ്കിലും, അവ ഒടുവിൽ ഇല്ലാതാകുന്നവയാണ്. അതിനാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകളിലേക്ക് വേഗത്തിൽ കുതിക്കുക. അല്ലാഹു അരുളുന്നു: 'നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിങ്കൽ നിന്നുള്ള പാപമോചനത്തിലേക്കും സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കും നിങ്ങൾ ധൃതിപ്പെട്ട് മുന്നേറുക' (سارِعُوا إِلى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ). ഭയചകിതനായി ഉണർന്ന അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ഇത് അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള ഒരു ഉണർത്തലും ഉപദേശവുമാണ്.' തുടർന്ന് അദ്ദേഹം

അല്ലാഹുവിലേക്കും അവന്റെ റസൂലിലേക്കും (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പശ്ചാത്താപത്തോടെ (തൗബ) മടങ്ങി. സൽകർമ്മങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചും, സത്യത്തിന്റെ പാതയിൽ (ത്വരീഖത്തുൽ ഹഖ്) അമാന്തം കാണിക്കാതെയും, അലസതയും മടിയും വെടിഞ്ഞും അദ്ദേഹം ജീവിതം ക്രമീകരിച്ചു. കഷ്ടപ്പാടുകൾ സഹിക്കാത്തവൻ സുഖം അനുഭവിക്കുകയില്ലല്ലോ. മരണമെന്ന ഉറപ്പായ സത്യം (യഖീൻ) വന്നെത്തുന്നത് വരെ ദീനിൽ പരിശ്രമിക്കുന്നവരിൽ നിന്നും, അവന്റെ പ്രത്യേക തൗഫീഖ് ലഭിക്കാൻ വേണ്ടി ആ പാതയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവരിൽ നിന്നും നമ്മെ അല്ലാഹു ഉൾപ്പെടുത്തുമാറാകട്ടെ. ഹിജ്റ വർഷം 1109-ലെ മുഹറം മാസം നാലാം തീയതി ചൊവ്വാഴ്ച സൂറത്തുൽ നംലിന്റെ വ്യാഖ്യാനം പൂർത്തിയായി.

تفسير سورة القصص

സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ് *(*സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ്*)* അല്ലാഹുവിന്റെ അഗാധമായ ജ്ഞാനത്തിന്റെ പ്രകാശം ചൊരിയുന്ന അധ്യായമാണ്. ഇതിൽ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ ജീവിതത്തിലെ നിർണ്ണായകമായ സംഭവങ്ങൾ വിവരിക്കുമ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിനിർണ്ണയത്തിലുള്ള അചഞ്ചലമായ വിശ്വാസം *(توكل)* എങ്ങനെയാണ് ഒരു വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ ആത്മീയമായ ഉണർവ്വ് നൽകുന്നത് എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഫിർഔന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ വളർന്ന മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം, അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണത്തിൽ *(عناية)* എങ്ങനെയാണ് സുരക്ഷിതനായതെന്ന് ഈ സൂറത്ത് നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. ഭൗതികമായ കാരണങ്ങൾക്കപ്പുറം, അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛാശക്തിയാണ് *(مشية)* എല്ലാറ്റിനെയും നിയന്ത്രിക്കുന്നത് എന്ന ബോധം ഇവിടെ ദൃശ്യമാണ്. ഈ സൂറത്തിലെ ഓരോ വചനവും അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിൽ *(سلوك)* ക്ഷമയും *(صبر)* ദൃഢനിശ്ചയവും എത്രത്തോളം അനിവാര്യമാണെന്ന് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

ഈ സൂറത്ത് മക്കയിൽ അവതരിച്ചതാണ്. സംക്ഷിപ്തവും വിപുലവുമായ ആധികാരിക തഫ്സീറുകൾ പ്രകാരം ഇതിലെ ആയത്തുകളുടെ എണ്ണം എൺപത്തിയെട്ടാണ്. 'ബിസ്മില്ലാഹി റഹ്മാനി റഹീം' (പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ

അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ). 'ത്വാ-സീൻ-മീം' (طسم) എന്ന അക്ഷരങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ പദവിയെയും (طول), തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരോടുള്ള സ്നേഹത്തിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിച്ചതിനെയും (طهارة), ഏകദൈവ വിശ്വാസികളുടെ രഹസ്യങ്ങളെ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിച്ചതിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'സീൻ' (س) എന്നത് അല്ലാഹു തന്റെ സ്നേഹിതരുമായി പങ്കുവെക്കുന്ന രഹസ്യത്തെയും, 'മീം' (م) എന്നത് സൃഷ്ടികളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റിക്കൊണ്ട് അവർക്ക് നൽകുന്ന ഔദാര്യത്തെയും കുറിക്കുന്നു എന്ന് 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ പരാമർശിക്കുന്നു. ഇമാം ഖുശൈരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ത്വാ' (ط) എന്നത് ആരാധകരുടെ ആത്മാക്കളെ അന്യമായ ആരാധനകളിൽ നിന്നും, ആരിഫീങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരുടെ മഹത്വത്തിൽ നിന്നും, സ്നേഹിതരുടെ റൂഹുകളെ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരോടുള്ള പ്രണയത്തിൽ നിന്നും ശുദ്ധീകരിക്കുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇമാം യാഫിഈ റഹിമഹുള്ളാഹ് പ്രസ്താവിക്കുന്നു: ഖുർആനിൽ കൂട്ടിച്ചേർക്കലുകളോ കുറവുകളോ സംഭവിക്കാതെ അതിനെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗമായി അല്ലാഹു ഈ അക്ഷരങ്ങളെ നിശ്ചയിച്ചു. 'തീർച്ചയായും നാം അതിനെ സംരക്ഷിക്കുന്നവരാണ്' എന്ന ആയത്തിലെ രഹസ്യം ഈ അക്ഷരങ്ങളിലാണ് അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്. 'തിൽക്ക' (تِلْكَ) എന്നാൽ ഈ സൂറത്തിലെ ആയത്തുകൾ, അത്ഭുതകരമായ അമാനുഷികത വെളിപ്പെടുത്തുന്ന വ്യക്തമായ ഗ്രന്ഥത്തിലെ (الكتاب المبين) പ്രത്യേക വചനങ്ങളാണ്. 'നത്‌ലൂ അലൈക്ക' (نَتْلُوا عَلَيْكَ) എന്നാൽ ജിബ്‌രീൽ അലൈഹിസ്സലാം മുഖേന നാം നിനക്ക് തുടർച്ചയായി ഓതിത്തരുന്നു എന്നാണ്. 'മൂസായുടെയും ഫിർഔന്റെയും വാർത്തകളിൽ നിന്ന്' (مِنْ نَبَإِ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ) എന്നത് നാം ഓതിത്തരുന്നതിന്റെ ഭാഗമാണ്. 'ബിൽ ഹഖ്' (بِالْحَقِّ) എന്നത് സത്യസന്ധതയോടെയും യാതൊരു കളങ്കവുമില്ലാതെയും എന്നാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. വിശ്വസിക്കുന്നവർക്ക് (لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ) പ്രയോജനപ്പെടാനാണ് ഇത്

പ്രത്യേകമായി പരാമർശിച്ചത്. ഫിർഔൻ ഭൂമിയിൽ അഹങ്കരിക്കുകയും (عَلَا فِي الْأَرْضِ) അതിക്രമങ്ങൾ കൊണ്ട് അതിരുകടക്കുകയും ചെയ്തു.

[سورة القصص (28) : الآيات 5 إلى 9]

ഭൂമിയിൽ ദുർബലരാക്കപ്പെട്ടവർക്ക് നമ്മുടെ അനുഗ്രഹം വർഷിക്കുവാനും, അവരെ നായകന്മാരും ആത്മീയ മാർഗ്ഗദർശകരുമാക്കുവാനും (അഇമ്മത്ത് - أئمة), ഭൂമിയുടെയും ആത്മീയ ജ്ഞാനത്തിന്റെയും അവകാശികളാക്കുവാനും നാം ഉദ്ദേശിച്ചു. അവരെ ഭൂമിയിൽ നാം സുസ്ഥിരരാക്കുവാനും (തമ്കീൻ - تمكين), ഫിർഔനിനും ഹാമാനും അവരുടെ സൈന്യങ്ങൾക്കും അവർ ഭയപ്പെട്ടിരുന്ന ആ വിധി – തങ്ങളെ അടിച്ചമർത്താൻ ശ്രമിച്ചവരുടെ കൈകളാൽ തങ്ങളുടെ പതനം – അവരിലൂടെ നാം കാണിച്ചുകൊടുക്കുവാനും നാം നിശ്ചയിച്ചു. അങ്ങനെ, മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മാതാവിന് നാം ദിവ്യബോധനം (വഹ്യ് - وحي) നൽകി: 'നീ അവന് മുലയൂട്ടുക. അവനെക്കുറിച്ച് നിനക്ക് ഭയമുണ്ടാകുമ്പോൾ, അവനെ നദിയിൽ (യംമ് - اليم) ഒഴുക്കിക്കളയുക. നീ ഭയപ്പെടുകയോ ദുഃഖിക്കുകയോ ചെയ്യരുത്. നിശ്ചയം, അവനെ നാം നിനക്ക് തിരികെ നൽകും, അവനെ നാം ദൂതന്മാരിൽ (മുർസലീൻ - المرسلين) ഒരാളാക്കുകയും ചെയ്യും.' ഇത് സർവ്വശക്തനിലുള്ള അവളുടെ വിശ്വാസത്തിന്റെ (തവക്കുൽ - توكل) ഒരു വലിയ പരീക്ഷണമായിരുന്നു. അങ്ങനെ, ദൈവികമായ ക്രമീകരണത്താൽ, ഫിർഔനിന്റെ കുടുംബം അവനെ കണ്ടെത്തി എടുത്തു വളർത്തി. തങ്ങളുടെ ശത്രുവും തങ്ങളുടെ കടുത്ത ദുഃഖത്തിന് കാരണക്കാരനുമാകാൻ വിധിക്കപ്പെട്ടവനെയാണ് തങ്ങൾ വളർത്തുന്നതെന്ന് അവർ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. നിശ്ചയം, ഫിർഔനും ഹാമാനും അവരുടെ സൈന്യങ്ങളും വലിയ തെറ്റുകളിലും അതിക്രമങ്ങളിലുമായിരുന്നു (ഖാത്വിഈൻ - خاطئين). ഫിർഔനിന്റെ ഭാര്യ, ആസിയ റളിയള്ളാഹു അൻഹ, അപേക്ഷിച്ചു: 'ഇവൻ എനിക്കും നിങ്ങൾക്കും കൺകുളിർമയാണ്! ഇവനെ കൊല്ലരുത്. ഒരുപക്ഷേ ഇവൻ നമുക്ക് ഉപകാരപ്പെട്ടേക്കാം, അല്ലെങ്കിൽ നമുക്ക് ഇവനെ ഒരു മകനായി സ്വീകരിക്കാം.' എന്നാൽ, തങ്ങളുടെ ഭൗതികമായ കണക്കുകൂട്ടലുകളിൽ, തങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തികൾക്ക് പിന്നിലെ ആഴമേറിയ ദൈവിക വിധി (ഖദർ - قدر) അവർക്ക് ഒട്ടും മനസ്സിലായിരുന്നില്ല, തങ്ങളുടെ

പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ ഒരു വലിയ പദ്ധതിയാണ് നടപ്പിലാക്കുന്നതെന്ന് അവർ അജ്ഞരായിരുന്നു.

ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു എന്ന് ആദരവോടെ സ്മരിക്കപ്പെടുന്ന ശൈഖ് ജുനൈദുൽ ബഗ്ദാദി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'തനിക്ക് അർഹതയില്ലാത്ത പദവികൾ ഒരാൾ അവകാശപ്പെട്ടാൽ അത് വലിയൊരു അഹങ്കാരമാണ്.' ഫിർഔൻ ഈജിപ്തിലെ ജനങ്ങളെ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളാക്കി (شِيَعًا) തിരിച്ചു. 'ശീഅ' എന്നാൽ ഒരു വ്യക്തിക്ക് കരുത്തുപകരുന്നതും അവനെ ചുറ്റിപ്പറ്റി നിൽക്കുന്നതുമായ സംഘം എന്നാണ് അർത്ഥം. ഫിർഔൻ അവരെ തന്റെ ദുഷ്ടലാക്കുകൾക്കും അക്രമങ്ങൾക്കും വേണ്ടി ഉപയോഗിച്ചു. ചിലരെ കെട്ടിട നിർമ്മാണത്തിനും കൃഷിപ്പണികൾക്കും കഠിനമായ ജോലികൾക്കുമായി അവൻ നിയോഗിച്ചു. ഇസ്രായേൽ മക്കളെ അവൻ അങ്ങേയറ്റം ദുർബലരാക്കി (يستضعف). അവരുടെ ആൺകുട്ടികളെ അവൻ ക്രൂരമായി കൊന്നൊടുക്കി (يُذَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ), പെൺകുട്ടികളെ സേവനത്തിനായി ജീവനോടെ നിലനിർത്തി (يَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ). ഒരു ജ്യോത്സ്യൻ പറഞ്ഞതനുസരിച്ച്, ഇസ്രായേൽ വംശത്തിൽ ജനിക്കുന്ന ഒരു കുട്ടി തന്റെ രാജ്യം തകർക്കുമെന്ന് ഭയന്നാണ് അവൻ ഈ ക്രൂരത ചെയ്തത്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി തടുക്കാൻ ആർക്കും കഴിയില്ല. ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം: നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോടൊപ്പം ഞങ്ങൾ നടക്കുമ്പോൾ ഇബ്നു സയ്യാദ് എന്ന ബാലനെ കണ്ടു. അവനെ കൊല്ലാൻ ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു അനുവാദം ചോദിച്ചപ്പോൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'അവൻ ദജ്ജാൽ ആണെങ്കിൽ അവനെ കൊല്ലാൻ നിനക്ക് സാധിക്കില്ല, കാരണം അവനെ കൊല്ലേണ്ടത് ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം ആണ്. അവൻ ദജ്ജാൽ അല്ലെങ്കിലോ, അവനെ കൊല്ലുന്നതിൽ നിനക്ക് യാതൊരു ഗുണവുമില്ല.' ഫിർഔൻ അങ്ങേയറ്റത്തെ നാശകാരിയായിരുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ തീരുമാനം മറ്റൊന്നായിരുന്നു; മർദ്ദിതരായ ആ ജനതയെ ഭൂമിയിൽ നായകന്മാരാക്കാനും (أَئِمَّة) അവർക്ക് അധികാരം നൽകാനും (تمكين) അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചു. ഫിർഔനും

അവന്റെ മന്ത്രി ഹാമാനും സൈന്യവും എന്തിനെയാണോ ഭയപ്പെട്ടത്, ആ വിധി അവർക്ക് നേരിടേണ്ടി വന്നു.

[سورة القصص (28) : آية 7]

അല്ലാഹുവിന്റെ അഗാധമായ ജ്ഞാനത്തെയും നിശ്ചയത്തെയും കുറിച്ചുള്ള ഈ സൂക്തം, മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ മാതാവിന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് അല്ലാഹു നൽകിയ ദിവ്യബോധനത്തെ (وحي) കുറിച്ചാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. ഫിർഔന്റെ ക്രൂരതയിൽ നിന്ന് തന്റെ കുഞ്ഞിനെ രക്ഷിക്കാൻ അല്ലാഹു അവരോട് കൽപ്പിച്ചു. കുഞ്ഞിനെ മുലയൂട്ടുകയും, പിന്നീട് അവന് എന്തെങ്കിലും ആപത്ത് സംഭവിക്കുമെന്ന് ഭയപ്പെട്ടാൽ, അവനെ നൈൽ നദിയിലേക്ക് ഒഴുക്കിവിടാനും അല്ലാഹു നിർദ്ദേശിച്ചു. ഇവിടെ 'ഭയം' (خوف) എന്നത് ഒരു മാതാവിന്റെ സ്വാഭാവികമായ വികാരമാണ്, എന്നാൽ അതിലുപരി അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണത്തിലുള്ള പൂർണ്ണമായ വിശ്വാസമാണ് (توكل) അവിടെ പ്രകടമാകുന്നത്. 'ദുഃഖിക്കേണ്ടതില്ല' (لا تحزني) എന്നും 'ഭയപ്പെടേണ്ടതില്ല' (لا تخافي) എന്നും അല്ലാഹു അവരോട് അരുളിയത്, അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ (قدر) പൂർണ്ണമായി തൃപ്തിപ്പെടാനുള്ള ആത്മീയ പാഠമാണ്. നിശ്ചയമായും നാം അവനെ നിന്റെ അടുത്തേക്ക് തന്നെ തിരിച്ചെത്തിക്കുകയും, അവനെ നമ്മുടെ ദൂതന്മാരിൽ (رسل) ഒരാളാക്കുകയും ചെയ്യുമെന്ന വാഗ്ദാനം, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തിന്റെ (فضل) ഉന്നതതലത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

ബനൂ ഇസ്രായീൽ ജനത കടൽത്തീരത്ത് വെച്ച് തങ്ങളുടെ ശത്രുക്കൾ പരാജയപ്പെട്ടത് കൺമുന്നിൽ കണ്ടു. അക്രമവും അതിക്രമവും കാരണം അവർ പരാജിതരും നിസ്സഹായരുമായിത്തീർന്നുവെന്നും, പീഡിപ്പിക്കപ്പെട്ടവരും നിരാലംബരുമായവർ ലക്ഷ്യപ്രാപ്തി നേടി വിജയികളായി മാറിയെന്നും അവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. 'അക്രമിക്കപ്പെട്ടവന് അക്രമിക്കെതിരെ വരുന്ന ദിവസം, അക്രമിക്കപ്പെട്ടവന്റെ മേൽ അക്രമിക്ക് ലഭിച്ച ദിവസത്തേക്കാൾ കഠിനമായിരിക്കും' എന്ന തത്വം അവിടെ വെളിപ്പെട്ടു. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു:

'അക്രമം ശിക്ഷകളെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തുകയും അനുഗ്രഹങ്ങളെ എടുത്തുമാറ്റുകയും ചെയ്യുന്നു.' സജ്ജനങ്ങളിൽ ചിലർ പറഞ്ഞു: 'രണ്ട് പ്രാർത്ഥനകളെ ഞാൻ ഭയപ്പെടുകയും പ്രതീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു; ഒന്ന്, ഞാൻ സഹായിച്ച അക്രമിക്കപ്പെട്ടവന്റെ പ്രാർത്ഥന, രണ്ട്, ഞാൻ അക്രമിച്ച ദുർബലന്റെ പ്രാർത്ഥന.' ആത്മീയമായി പറഞ്ഞാൽ, ആത്മാവിന്റെ ഗുണങ്ങളെ (صفات الروح) മനസ്സിന്റെ ഗുണങ്ങൾ (صفات النفس) കീഴടക്കുന്നതാണ് ഏറ്റവും വലിയ അക്രമം (بغى). മനസ്സിനെ സഹായിക്കുന്നവൻ കാലക്രമേണ പരാജിതനാകും, ആത്മാവിനെ സഹായിക്കുന്നവൻ ആത്മീയ ഔന്നത്യത്തിന്റെ (تمكين) ആളുകളായി മാറും. അല്ലാഹു മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മാതാവിന് വഹ്യ് നൽകി. വഹ്യ് എന്നാൽ രഹസ്യമായ അറിവ് നൽകലാണ്. ഇമാം റാഖിബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നതനുസരിച്ച്, ഇത് ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹു നിക്ഷേപിക്കുന്ന പ്രചോദനമാണ് (إلهام). മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മാതാവ് ഗർഭിണിയായപ്പോൾ, ഗർഭത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളൊന്നും പുറത്തുകാണാത്തവിധം അല്ലാഹു അത് മറച്ചുവെച്ചു. ബനൂ ഇസ്രായീലിന് അനുഗ്രഹം നൽകാൻ അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചതുകൊണ്ട്, ആരും അറിയാതെ അവർ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെ പ്രസവിച്ചു.

[سورة القصص (28) : آية 8]

അല്ലാഹുവിന്റെ അചഞ്ചലമായ തീരുമാനവും അനിവാര്യമായ വിധിനിർണ്ണയവും *(قضاء)* പ്രകടമായ സന്ദർഭമാണിത്. ഫിർഔന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ വെച്ച് മൂസാ നബി *(*അലൈഹിസ്സലാം*)* യെ കണ്ടെത്തിയപ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ നിശ്ചയപ്രകാരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശത്രുവായ ഫിർഔൻ തന്നെ അദ്ദേഹത്തെ സംരക്ഷിക്കുകയും പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അഗാധമായ യുക്തിയെ *(حكمة)* വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. ശത്രുവിനെക്കൊണ്ട് തന്നെ തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട ദാസനെ സംരക്ഷിക്കുക എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവാണ്. ഫിർഔനും അവന്റെ പരിവാരങ്ങളും അല്ലാഹുവിന്റെ പദ്ധതിയെക്കുറിച്ച് അജ്ഞരായിരുന്നു. അവർക്ക് സംഭവിക്കാൻ പോകുന്ന വിനാശത്തെക്കുറിച്ച് അവർ ഒട്ടും ബോധവാന്മാരായിരുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛാശക്തി *(إرادة)* പ്രപഞ്ചത്തിൽ നടപ്പിലാകുക തന്നെ ചെയ്യും, അതിനെ തടയാൻ ആർക്കും സാധ്യമല്ല.

മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം ജനിച്ചപ്പോൾ ഫിർഔന്റെ ആളുകൾക്ക് അത് മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. ഫിർഔൻ നിയോഗിച്ച സൂക്ഷിപ്പുകാർക്കോ മറ്റാർക്കോ ആ വിവരം ലഭിച്ചില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരി മർയം റളിയള്ളാഹു അൻഹ മാത്രമാണ് അത് അറിഞ്ഞത്. അല്ലാഹു അവൾക്ക് വഹ്യ് നൽകി: 'അദ്ദേഹത്തിന് മുലയൂട്ടുക (أَرْضِعِيهِ)'. നിനക്ക് സാധ്യമാകുന്നിടത്തോളം കാലം അദ്ദേഹത്തെ രഹസ്യമായി വളർത്തുക. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, പിടിക്കപ്പെടുമെന്ന് ഭയമില്ലാത്ത കാലത്തോളം അങ്ങനെ ചെയ്യുക എന്നാണ്. എന്നാൽ കരച്ചിൽ കാരണം അയൽവാസികൾ അറിയുമെന്ന് ഭയന്നാൽ, 'അദ്ദേഹത്തെ നദിയിൽ (യമ്മി) (اليم) ഒഴുക്കുക'. അതായത് നൈൽ നദിയിൽ. ചില മഹാന്മാർ പറയുന്നു: 'അദ്ദേഹത്തെ സംരക്ഷിക്കാൻ നിനക്ക് സാധിക്കാതെ വരികയും നിന്റെ കഴിവുകൾ അവസാനിക്കുകയും ചെയ്താൽ, അദ്ദേഹത്തെ ഞങ്ങൾക്ക് ഏൽപ്പിക്കുക. ഞങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിലും

മേൽനോട്ടത്തിലും അദ്ദേഹം സുരക്ഷിതനായിരിക്കും'. അദ്ദേഹത്തിന് യാതൊരു പ്രയാസവും സംഭവിക്കുമെന്ന് നീ ഭയപ്പെടേണ്ട, അദ്ദേഹത്തെ പിരിയുന്നതിൽ നീ ദുഃഖിക്കേണ്ടതില്ല. 'തീർച്ചയായും നാം അദ്ദേഹത്തെ നിന്റെ അടുത്തേക്ക് തന്നെ മടക്കിത്തരുന്നതാണ്'. വളരെ ലളിതമായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ, നിനക്ക് യാതൊരു ഭയവുമില്ലാത്ത വിധം നാം അത് ചെയ്യും. 'അദ്ദേഹത്തെ നാം പ്രവാചകന്മാരിൽ പെട്ടവനാക്കും'. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ മൂന്ന് മാസമോ അതിലധികമോ അവർ മുലയൂട്ടുകയുണ്ടായി. പിന്നീട് ഫിർഔൻ നവജാത ശിശുക്കളെ തിരയുന്നതിൽ അതിശക്തമായ പരിശോധന നടത്തി. അപ്പോൾ മൂസാ നബിയുടെ മാതാവ് അദ്ദേഹത്തെ പശ പുരട്ടിയ ഒരു പെട്ടിയിലാക്കി രാത്രിയിൽ നൈൽ നദിയിൽ ഒഴുക്കി. കാശിഫി പറയുന്നു: 'ഒരു ആശാരിയോട് അഞ്ച് ചാൺ നീളമുള്ള ഒരു പെട്ടി നിർമ്മിക്കാൻ അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ആ ആശാരി ഫിർഔന്റെ പിതൃസഹോദര പുത്രനായിരുന്നു. പെട്ടി പൂർത്തിയായപ്പോൾ അത് മൂസാ നബിയുടെ മാതാവിന് നൽകി. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ ഒരു സംശയം തോന്നി; ഈ സ്ത്രീക്ക് ഒരു കുഞ്ഞുണ്ട്, അവൾ അവനെ പെട്ടിയിലാക്കി ഫിർഔന്റെ ആളുകളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയാണ്. അദ്ദേഹം ഫിർഔന്റെ അടുക്കൽ പോയി ഇത് പറയാൻ ഉദ്ദേശിച്ചു, എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാവ് തടസ്സപ്പെട്ടു. വീട്ടിലേക്ക് മടങ്ങിയ അദ്ദേഹം വീണ്ടും ഫിർഔന്റെ അടുക്കൽ പോയി ഒറ്റുകൊടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് കാഴ്ചശക്തി നഷ്ടപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി, ജ്യോതിഷികൾ സൂചിപ്പിച്ച ആ കുട്ടി ഇതാണെന്ന്. ഉടൻ തന്നെ അദ്ദേഹം ആ കുട്ടിയിൽ വിശ്വസിച്ചു. ഇദ്ദേഹമാണ് 'ആലു ഫിർഔനിലെ വിശ്വാസി' (مؤمن آل فرعون). മൂസാ നബിയുടെ മാതാവ് പെട്ടിയിൽ പശ പുരട്ടി മൂസാ നബിയെ അതിൽ കിടത്തി ഭദ്രമായി അടച്ച് നദിയിൽ ഒഴുക്കി. അല്ലാഹുവിന് അദ്ദേഹത്തെ നദിയിൽ ഇടാതെ തന്നെ സംരക്ഷിക്കാൻ കഴിവുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ തന്റെ ശത്രുവിന്റെ കൈകളാൽ തന്നെ അദ്ദേഹത്തെ വളർത്താനാണ് അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചത്. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി (قضاء) സർവ്വോപരിയാണെന്നും ഫിർഔന്റെ വാദങ്ങൾ അസത്യമാണെന്നും തെളിയിക്കാനായിരുന്നു ഇത്. ഫിർഔന് അന്ന് ഒരു മകൾ മാത്രമുണ്ടായിരുന്നു. അവൾക്ക് കുഷ്ഠരോഗം ബാധിച്ചിരുന്നു. വൈദ്യന്മാർക്ക് അത് ഭേദമാക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. ജ്യോതിഷികൾ

പറഞ്ഞിരുന്നു, ഇന്ന ദിവസം നൈൽ നദിയിൽ ഒരു കുഞ്ഞിനെ ലഭിക്കുമെന്നും അവന്റെ ഉമിനീർ കൊണ്ട് ഈ രോഗം മാറുമെന്നും. ആ ദിവസം ഫിർഔനും കുടുംബവും നദിക്കരയിൽ കാത്തിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് പെട്ടി ഒഴുകി വരുന്നത് കണ്ടു. ഫിർഔൻ അത് പിടിച്ചെടുക്കാൻ ഉത്തരവിട്ടു. അങ്ങനെ ഫിർഔന്റെ ആളുകൾ അദ്ദേഹത്തെ എടുത്തു (فَالْتَقَطَهُ). 'അൽ-ഇൽതിഖാത്ത്' എന്നാൽ അന്വേഷിക്കാതെ തന്നെ ഒരു വസ്തു ലഭിക്കുക എന്നാണ്. 'ആൽ' (آل) എന്നാൽ ഒരു വ്യക്തിയുടെ കുടുംബം, ബന്ധുക്കൾ അല്ലെങ്കിൽ അനുയായികൾ എന്നാണ് അർത്ഥം. അവർ അദ്ദേഹത്തെ എടുത്തത് സംരക്ഷിക്കാനായിരുന്നു. 'അവർക്ക് ശത്രുവും ദുഃഖവുമായിത്തീരാൻ' (لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا). ഇവിടെയുള്ള 'ലാം' (لام) ഫലത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതാണ്, ഉദ്ദേശത്തെയല്ല. കാരണം, അവർ അദ്ദേഹത്തെ എടുത്തത് ശത്രുവാകാനല്ല, മറിച്ച് സ്നേഹത്തോടെ വളർത്താനായിരുന്നു.

[سورة القصص (28) : آية 9]

ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയെട്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസിലെ ഒമ്പതാം വചനത്തിൽ, ഫിർഔന്റെ പത്നി ആസിയ ബീവി (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) എന്ന കുഞ്ഞിനെ കണ്ടപ്പോൾ തന്റെ ഭർത്താവിനോട് പറഞ്ഞ വാക്കുകളാണ് പരാമർശിക്കുന്നത്. 'ഇവൻ എനിക്കും നിനക്കും കണ്ണുകൾക്ക് കുളിർമയേകുന്നവനാണ് (قرة عين)' എന്ന് അവർ പറഞ്ഞത്, ആ കുഞ്ഞിന്റെ മുഖത്ത് പ്രകടമായ ദിവ്യപ്രഭ (نور) കണ്ടതുകൊണ്ടായിരുന്നു. ആസിയ ബീവി (റളിയള്ളാഹു അൻഹ) അല്ലാഹുവിന്റെ ഇഷ്ടദാസിയായിരുന്നു. അവരുടെ ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹു നിക്ഷേപിച്ച ആത്മജ്ഞാനം (معرفة) നിമിത്തം, ആ കുഞ്ഞ് ഭാവിയിൽ സത്യത്തിന്റെ വക്താവാകുമെന്ന് അവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. 'ഇവനെ കൊല്ലരുത്' എന്ന് അവർ അപേക്ഷിച്ചത് കേവലം മാതൃസഹജമായ വാത്സല്യം കൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് ആ കുഞ്ഞിന്റെ സാന്നിധ്യം തങ്ങളുടെ ആത്മീയമായ ഉന്നമനത്തിന് കാരണമാകുമെന്ന് അവർക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാണ്. ഈ സംഭവം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് (أولياء) അല്ലാഹു നൽകുന്ന പ്രത്യേകമായ ഉൾക്കാഴ്ചയെ (فراسة) ആണ്. അവർക്ക് അദൃശ്യമായ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള സൂചനകൾ ലഭിക്കുകയും, അല്ലാഹുവിന്റെ തീരുമാനങ്ങളെ മുൻകൂട്ടി തിരിച്ചറിയാനുള്ള കഴിവ് ലഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അവരുടെ കാര്യങ്ങളുടെ അന്ത്യം അപ്രകാരമായിത്തീർന്നു. ഈ സംഭവം ഒരു കാരണമായി (علة) എടുത്തുപറയുന്നത്, അവർ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടെടുത്തത് (التقـاط) ഒരു ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് എന്നതിനാലാണ്. ആ ലക്ഷ്യം സ്നേഹവും ദത്തെടുക്കലും ആയിരുന്നു. മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) അലൈഹിസ്സലാം-ന്റെ സാനിധ്യത്തെത്തന്നെ ദുഃഖമായി വിശേഷിപ്പിച്ചത്, അത് അവരുടെ ദുഃഖത്തിന് കാരണമായിത്തീരുമെന്നതിന്റെ തീവ്രതയെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. അൽ-കാശിഹി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'ശത്രു' (عدوا) എന്നാൽ ഫിർഔൻ മുങ്ങിമരിക്കാൻ

കാരണക്കാരനായ വ്യക്തി എന്നും, 'ദുഃഖം' (حزنا) എന്നാൽ സ്ത്രീകളെ അടിമകളാക്കുന്നതിലൂടെ അവർക്കുണ്ടാകുന്ന വലിയ സങ്കടം എന്നുമാണ്. 'തീർച്ചയായും ഫിർഔനും ഹാമാനും അവരുടെ സൈന്യവും തെറ്റ് ചെയ്യുന്നവരായിരുന്നു' (إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهامانَ وَجُنُودَهُما كانُوا خاطِئِينَ). അവർ ചെയ്യുന്നതും ഉപേക്ഷിക്കുന്നതുമായ എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും അവർ തെറ്റുകാരായിരുന്നു. അതിനാൽ, അദ്ദേഹത്തെ കൊല്ലാൻ ആയിരങ്ങളെ കൊന്നൊടുക്കിയ ശേഷം, പിന്നീട് അദ്ദേഹത്തെ വളർത്തി വലുതാക്കി, തങ്ങൾ ഭയപ്പെട്ടിരുന്ന കാര്യങ്ങൾ തന്നെ അദ്ദേഹം തങ്ങൾക്ക് നേരെ ചെയ്യുമെന്ന് അവർ കരുതിയില്ല എന്നത് അത്ഭുതകരമല്ല. 'ഖാതിഅ്' (خاطئ) എന്നാൽ ബോധപൂർവ്വം തെറ്റ് ചെയ്യുന്നവനാണ്. 'മുഖ്തിഅ്' (مخطئ) എന്നാൽ അറിവില്ലാതെ തെറ്റ് സംഭവിക്കുന്നവനാണ്. ആസിയ (റളിയള്ളാഹു അൻഹാ) അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടപ്പോൾ അല്ലാഹു അവരുടെ ഹൃദയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തോടുള്ള സ്നേഹം നിക്ഷേപിച്ചു. ഫിർഔന്റെ മകൾ തന്റെ കുഷ്ഠരോഗം ഭേദമാക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉമിനീർ ഉപയോഗിക്കുകയും ഉടൻ തന്നെ അത് സുഖപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഫിർഔന്റെ പത്നി ആസിയ ബിൻത് മുസാഹിം (റളിയള്ളാഹു അൻഹാ) അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടപ്പോൾ പറഞ്ഞു: 'ഇവൻ എനിക്കും നിനക്കും കൺകുളിർമയാണ്' (قُرَّتُ عَيْنٍ لِي وَلَكَ). അവർക്ക് അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടപ്പോൾ സ്നേഹം തോന്നി. ആസിയ (റളിയള്ളാഹു അൻഹാ) അദ്ദേഹത്തെ ദത്തെടുക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. ചില മഹാന്മാർ പറയുന്നു: പ്രവാചകന്മാരുടെയും ഔലിയാക്കളുടെയും മുഖങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങളുടെയും ദാത്തിന്റെ പ്രകാശങ്ങൾ പ്രതിഫലിക്കുന്ന കണ്ണാടികളാണ്. സത്യവിശ്വാസിയും അവിശ്വാസിയും ആ പ്രകാശത്തിൽ നിന്ന് പ്രയോജനം നേടുന്നു, കാരണം അതിൽ ഒരു തൽക്ഷണ ആനന്ദമുണ്ട്. അതിനാൽ, ഒരു പ്രേമി (ആശിഖ്) അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്തെ അവന്റെ ഔലിയാക്കളുടെ മുഖത്ത് ദൃഢവിശ്വാസത്തോടെ കാണണം. 'അവരെ കണ്ടാൽ അല്ലാഹുവിനെ ഓർമ്മ വരും' എന്ന് അവരെക്കുറിച്ച് പറയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ പദ്ധതിയെക്കുറിച്ച് യാതൊരു അറിവുമില്ലായിരുന്നു (وَهُمْ لا يَشْعُرُونَ). ഫിർഔൻ ആസിയയുടെ വാക്ക് കേട്ടിരുന്നെങ്കിൽ അല്ലാഹു അവനും

ഹിദായത്ത് നൽകുമായിരുന്നു, എന്നാൽ അവന്റെ നിർഭാഗ്യം (شقاء) അതിന് തടസ്സമായി.

[سورة القصص (28) : الآيات 10 إلى 15]

മൂസാ നബി *(*അലൈഹിസ്സലാം*)* ജനിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവിന്റെ ഹൃദയം അല്ലാഹുവിന്റെ നിശ്ചയത്താൽ അങ്ങേയറ്റം അസ്വസ്ഥമായി. അവിടുത്തെ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപന പ്രകാരം, കുഞ്ഞിനെ ഒരു പെട്ടിയിലാക്കി നൈൽ നദിയിൽ ഒഴുക്കിവിടാൻ അവർക്ക് തോന്നി. അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനത്തിൽ ഉറച്ചു വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ട് *(توكل)* അവർ ആ കഠിനമായ പരീക്ഷണം നേരിട്ടു. ഫിർഔന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ കുഞ്ഞ് എത്തിച്ചേർന്നപ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ അദൃശ്യമായ പരിപാലനം *(عناية)* അവനെ പൊതിഞ്ഞുനിന്നു. ഫിർഔന്റെ പത്നിയായ ആസിയ ബീവി *(*റളിയള്ളാഹു അൻഹ*)* കുഞ്ഞിനെ കണ്ടപ്പോൾ അവരുടെ ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹു സ്നേഹം നിക്ഷേപിച്ചു. അങ്ങനെ, ശത്രുവിന്റെ മടിത്തട്ടിൽ വെച്ചുതന്നെ അല്ലാഹു തന്റെ പ്രവാചകനെ വളർത്തി. പിന്നീട്, അബദ്ധവശാൽ ഒരു ഈജിപ്തുകാരനെ മുഷ്ടി ചുരുട്ടി അടിച്ചതിലൂടെ അയാൾ മരണപ്പെടുകയും, അത് മൂസാ നബി *(*അലൈഹിസ്സലാം*)*ക്ക് വലിയൊരു ആത്മീയ പശ്ചാത്താപത്തിന് *(توبة)* കാരണമാവുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി *(قدر)* എത്രയോ അത്ഭുതകരമാണ്*!*

മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മാതാവ് കുഞ്ഞിനെ കടലിൽ ഒഴുക്കിയപ്പോൾ, ഫറോവയുടെ പത്നിയായ ആസിയ റളിയള്ളാഹു അൻഹ ആ കുഞ്ഞിനെ കണ്ടു. കുഞ്ഞിന്റെ മുഖത്ത് പ്രകടമായ രക്ഷയുടെ ലക്ഷണങ്ങൾ കണ്ടപ്പോൾ, അവൾ ആ കുഞ്ഞിനെ ദത്തെടുക്കുകയും 'മൂസാ' എന്ന് പേരിടുകയും ചെയ്തു. അവരുടെ ഭാഷയിൽ 'മൂ' എന്നാൽ വെള്ളം എന്നും 'ഷാ' എന്നാൽ മരം എന്നും അർത്ഥം വരുന്നു. 'ബഹ്റുൽ ഹഖാഇഖ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: ഖുർആൻ നേർവഴി കാണിക്കുന്ന മാർഗ്ഗദർശിയാണ്. ഹൃദയത്തെ ശുദ്ധീകരിച്ച് അല്ലാഹുവിലേക്ക് തിരിക്കുക എന്നതാണ് ആ നേർവഴി. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെയും ഫറോവയുടെയും കഥ ഹൃദയത്തിന്റെയും നഫ്സിന്റെയും (അഹംഭാവം)

അവസ്ഥകളെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഹൃദയത്തെയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ വടി 'ദിക്ർ' (അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കൽ) എന്നതിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ ദിക്ർ കൊണ്ട് നഫ്സ് എന്ന ഫറോവയെയും അവന്റെ സൈന്യത്തെയും കീഴടക്കാൻ സാധിക്കുന്നു. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ കഥ ആവർത്തിക്കുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദവിയുടെ മഹത്വം വിളിച്ചോതാനാണ്. എന്നാൽ, മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ തങ്ങളുടെ അനുധാവനത്തിലൂടെയല്ലാതെ ആർക്കും ആ ഉന്നത പദവിയിൽ എത്താൻ കഴിയില്ല. അവിടുന്ന് അരുളി: 'മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ എന്റെ മാർഗ്ഗം പിന്തുടരുകയല്ലാതെ അദ്ദേഹത്തിന് മറ്റൊരു വഴിയുണ്ടായിരുന്നില്ല'. അവിടുന്ന് വിനയത്തിന്റെ ഉച്ചകോടിയിലായിരുന്നു. അതിനാൽ ബുദ്ധിമാനായ മനുഷ്യൻ അല്ലാഹുവിന്റെ സൗന്ദര്യം ദർശിക്കാൻ പൂർണ്ണമായ വിനയം (تواضع) കൈക്കൊള്ളണം. 'മൂസായുടെ മാതാവിന്റെ ഹൃദയം ശൂന്യമായി' (وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَى) എന്ന വചനത്തിൽ 'ഫുആദ്' എന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ ആഴത്തിലുള്ള ഭാഗമാണ്, അത് സ്നേഹം കൊണ്ടും ഭയം കൊണ്ടും ജ്വലിക്കുന്നതാണ്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: നെഞ്ച് (صدر) ഇസ്ലാമിന്റെ പ്രകാശത്തിന്റെ ഖനിയാണ്, ഹൃദയം (قلب) ഈമാനിന്റെ പ്രകാശത്തിന്റേതാണ്, ഫുആദ് (فؤاد) തെളിവുകളുടെ പ്രകാശത്തിന്റേതാണ്, നഫ്സ് പരീക്ഷണത്തിന്റേതാണ്, റൂഹ് (روح) അല്ലാഹുവിനെ ദർശിക്കുന്നതിന്റേതാണ്, സിർറ് (سر) രഹസ്യങ്ങളുടെ കേന്ദ്രവുമാണ്. അവരുടെ ഹൃദയം ശൂന്യമായി എന്ന് പറഞ്ഞാൽ, ഭയം കാരണം അവർക്ക് ചിന്താശേഷി നഷ്ടപ്പെട്ട അവസ്ഥയിലായിരുന്നു എന്നാണ്. മനുഷ്യസഹജമായ ബലഹീനത കാരണം, മൂസാ തന്റെ മകനാണെന്ന് വെളിപ്പെടുത്താൻ അവർ തുനിഞ്ഞുപോയേക്കാവുന്ന അവസ്ഥയിലായിരുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹു അവരുടെ ഹൃദയത്തിന് സ്ഥിരത നൽകി.

[سورة القصص (28) : الآيات 11 إلى 12]

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തങ്ങൾ മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) യുടെ ജീവിതത്തിലെ അത്യന്തം ഹൃദയസ്പർശിയായ ഒരു ഘട്ടത്തെയാണ് വരച്ചുകാട്ടുന്നത്. തന്റെ മാതാവിനെ പിരിഞ്ഞ് കൊട്ടാരത്തിലെത്തിയ കുഞ്ഞ് മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം), ഫിർഔന്റെ കൊട്ടാരത്തിലെ മുലയൂട്ടുന്ന സ്ത്രീകളുടെ മുലപ്പാൽ സ്വീകരിക്കാൻ വിസമ്മതിച്ചു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ നിശ്ചയമായിരുന്നു. അപ്പോൾ മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) യുടെ സഹോദരി ആ കുഞ്ഞിനെ തിരിച്ചറിയുകയും, അവനെ പരിപാലിക്കാൻ യോഗ്യരായ ഒരു കുടുംബത്തെ താൻ പരിചയപ്പെടുത്താമെന്ന് പറയുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ അല്ലാഹുവിന്റെ അദൃശ്യമായ സഹായത്താൽ (لطف خفي) ആ കുഞ്ഞ് തന്റെ മാതാവിന്റെ മടിത്തട്ടിലേക്ക് തന്നെ തിരിച്ചെത്തി. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ പരിപാലനത്തെയും (عناية) അവന്റെ വാഗ്ദാനത്തിന്റെ സത്യതയെയും (وعد صادق) വിളിച്ചോതുന്നു. മാതാവിന്റെ ഹൃദയം സമാധാനപ്പെടാനും, അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനം സത്യമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടാനും വേണ്ടിയാണ് ഈ സംഭവം നടന്നത്. എന്നാൽ ഭൂരിഭാഗം ജനങ്ങളും ഈ അദൃശ്യമായ ദൈവിക ഇടപെടലുകളെക്കുറിച്ച് അജ്ഞരാണ്.

മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ തിരുമുഖം കാണാനുള്ള ആഗ്രഹം അവരുടെ ഹൃദയത്തിൽ അലയടിച്ചു. യഥാർത്ഥത്തിൽ, ആ ആഗ്രഹം അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുമുട്ടാനുള്ള അദമ്യമായ അഭിലാഷത്തിൽ നിന്നാണ് ഉത്ഭവിച്ചത്. ആ വികാരം അമിതമായപ്പോൾ, താൻ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ച രഹസ്യം പുറത്തുപോകുമെന്ന അവസ്ഥയിലായി. അപ്പോൾ അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നാം അവരുടെ ഹൃദയത്തിന് ദൃഢത നൽകിയില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ' (لَوْلا أَنْ رَبَطْنا عَلى قَلْبِها). അതായത്, നാം അവർക്ക് ക്ഷമയും സ്ഥിരതയും നൽകി ഹൃദയത്തെ ബലപ്പെടുത്തി. 'നാം അവനെ നിന്റെ അടുത്തേക്ക് തന്നെ തിരിച്ചെത്തിക്കും, അവനെ നാം ദൂതന്മാരിൽ പെടുത്തും' എന്ന വാഗ്ദാനം ഓർമ്മിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് നാം ആ ഹൃദയത്തെ ഉറപ്പിച്ചു.

'വിശ്വാസികളിൽ പെട്ടവളാകാൻ' (لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, അല്ലാഹു നൽകിയ വാഗ്ദാനത്തിൽ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചവരിൽ ഒരാളായി അവർ മാറാൻ വേണ്ടിയാണ്. ഇവിടെ 'വിശ്വാസിനികളിൽ' (المؤمنات) എന്ന് പറയാതെ പുരുഷലിംഗം ഉപയോഗിച്ചത് ഭാഷാപരമായ ഒരു ശൈലിയാണ്. വിശ്വാസം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഒരു ദാനമാണെന്നും, അത് ആദ്യം വഹ്യ് (وحي) വഴിയും പിന്നീട് ഓർമ്മപ്പെടുത്തലുകൾ വഴിയും ലഭിക്കുന്ന ഒരു അനുഗ്രഹമാണെന്നും ഇതിൽ സൂചനയുണ്ട്. മൂസാ നബിയുടെ സഹോദരിയോട് (അവരുടെ പേര് കൽസൂം എന്നാണ് പ്രബലമായ അഭിപ്രായം) 'അവന്റെ പിന്നാലെ പോകുക' (قُصِّيهِ) എന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ, അവർ ദൂരെ നിന്ന് ശ്രദ്ധയോടെ നോക്കി. അല്ലാഹു മൂസാ നബിക്ക് മുലയൂട്ടുന്ന സ്ത്രീകളെ തടഞ്ഞു (وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ). അതായത്, സ്വന്തം മാതാവിന്റെ മുലപ്പാലല്ലാതെ മറ്റൊന്ന് കുടിക്കാൻ അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് താൽപ്പര്യം നൽകിയില്ല. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഒരു വലിയ അനുഗ്രഹമായിരുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ അല്ലാമാ ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിവരിക്കുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ മുൻകഴിഞ്ഞ വിധി (قضاء سابق) പ്രകാരം മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ മാതാവിലേക്ക് തന്നെ മടങ്ങിയെത്തുമെന്ന് നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. 'മുർദിഅ്' (مرضع) എന്നത് മുലയൂട്ടുന്ന സ്ത്രീയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു സ്ത്രീയുടെ സ്വഭാവം മുലയൂട്ടലാണെങ്കിൽ അവൾക്ക് ഈ നാമം നൽകാം, അവൾ ആ സമയത്ത് മുലയൂട്ടുന്നില്ലെങ്കിലും. എന്നാൽ 'മുർദിഅഃ' (مرضعة) എന്നത് ആ നിമിഷം കുഞ്ഞിനെ മുലയൂട്ടുന്നവളാണ്. 'കുഞ്ഞിന് സ്വന്തം മാതാവിന്റെ പാൽ പോലെ ഉത്തമമായ മറ്റൊന്നില്ല, അല്ലെങ്കിൽ ഉന്നത വംശജയായ ഒരു സ്വാലിഹായ സ്ത്രീ മുലയൂട്ടണം. കാരണം, ബുദ്ധിയില്ലാത്ത സ്ത്രീയുടെ പാൽ കുടിച്ചാൽ അവളുടെ സ്വഭാവദൂഷ്യം കുഞ്ഞിലേക്ക് പകരും' എന്ന് ഹദീസിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. 'മുലയൂട്ടൽ സ്വഭാവത്തെ മാറ്റുന്നു' (الرضاع يغير الطباع) എന്ന തത്വം പ്രശസ്തമാണ്. ഇമാം അബൂ മുഹമ്മദ് അൽ ജുവൈനി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ മകൻ ഇമാം അബുൽ മആലി റഹിമഹുള്ളാഹ് മറ്റൊരു സ്ത്രീയുടെ മുലപ്പാൽ കുടിക്കുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ, ഉടൻ തന്നെ അത് തടയുകയും

കുഞ്ഞിന്റെ വയറ്റിൽ തടവി ആ പാൽ പുറത്തുകളയുകയും ചെയ്തു. 'സ്വന്തം മാതാവിന്റെതല്ലാത്ത പാൽ കുടിച്ച് എന്റെ മകന്റെ സ്വഭാവം മലിനമാകുന്നതിനേക്കാൾ എനിക്ക് പ്രിയം അവന്റെ മരണമാണ്' എന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. പിന്നീട് ഇമാം അബുൽ മആലി റഹിമഹുള്ളാഹ് തർക്കശാസ്ത്രത്തിൽ (مناظرة) എന്തെങ്കിലും ചെറിയ പിഴവ് സംഭവിക്കുമ്പോൾ, 'ഇത് ആ മുലപ്പാലിന്റെ ബാക്കിപത്രമാണ്' എന്ന് പറയുമായിരുന്നു. ഫിർഔന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം ആരുടെയും മുലപ്പാൽ സ്വീകരിക്കാതിരുന്നപ്പോൾ, സഹോദരി മുന്നോട്ടുവന്ന് ചോദിച്ചു: 'നിങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി അവനെ പരിപാലിക്കുകയും അവനോട് ഗുണകാംക്ഷയുള്ളവരുമായ ഒരു കുടുംബത്തെ ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തട്ടെയോ?' (هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ). 'കഫാല' (كفالة) എന്നാൽ സംരക്ഷണം ഏറ്റെടുക്കലാണ്. 'നസ്ഹ്' (نصح) എന്നാൽ വഞ്ചനയില്ലാത്ത, ആത്മാർത്ഥമായ ഗുണകാംക്ഷയാണ്. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ മാതാവിന്റെ മുലപ്പാൽ സ്വീകരിച്ചപ്പോൾ, ആ പാൽ കുടിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ശാന്തനായി. മാതാവ് തന്റെ കുഞ്ഞിനെ തിരികെ ലഭിച്ചപ്പോൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ സന്തോഷവതിയായി. അവർക്ക് പ്രതിഫലം നൽകാൻ ഫിർഔൻ തീരുമാനിച്ചു. ഇത് യഥാർത്ഥത്തിൽ കൂലിയായിട്ടല്ല, മറിച്ച് യുദ്ധത്തിൽ ലഭിച്ച സ്വത്തായി (مال حربي) കണക്കാക്കിയാണ് അവർ അത് സ്വീകരിച്ചത് എന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'അങ്ങനെ നാം അവനെ അവന്റെ മാതാവിലേക്ക് തന്നെ മടക്കി നൽകി. അവളുടെ കണ്ണ് കുളിർക്കാനും, അവൾ ദുഃഖിക്കാതിരിക്കാനും, അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനം സത്യമാണെന്ന് അവൾ മനസ്സിലാക്കാനും വേണ്ടി. എന്നാൽ അവരിൽ അധികപേരും (ഇക്കാര്യം) അറിയുന്നില്ല.' (സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ്: 13). റൂഹുൽ ബയാനിലെ വ്യാഖ്യാനപ്രകാരം, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെ മാതാവിന്റെ മടിത്തട്ടിലേക്ക് തിരിച്ചേൽപ്പിച്ചത് അല്ലാഹുവിന്റെ അഗാധമായ കാരുണ്യത്തിന്റെ അടയാളമാണ്. 'കണ്ണ് കുളിർക്കുക' (قرة عين) എന്നത് ആത്മീയമായ ആനന്ദത്തെയും സമാധാനത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനത്തിലുള്ള ഉറച്ച വിശ്വാസം (يقين) ഹൃദയത്തിൽ നിറയുമ്പോൾ ദുഃഖങ്ങൾ അപ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവൻ തന്റെ യൗവനപ്രായത്തിൽ എത്തുകയും പൂർണ്ണവളർച്ച പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, നാം അവന് വിവേകവും അറിവും നൽകി. ഇപ്രകാരമാണ് നാം സുകൃതവാന്മാരെ പ്രതിഫലം നൽകുന്നത്.' (സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ്: 14). ഇവിടെ 'വിവേകം' (حكم) എന്നത് ആത്മീയമായ ഉൾക്കാഴ്ചയെയും (بصيرة), 'അറിവ്' (علم) എന്നത് ദിവ്യജ്ഞാനത്തെയും കുറിക്കുന്നു. സുകൃതവാന്മാർക്ക് (محسنين) അല്ലാഹു നൽകുന്ന പ്രതിഫലം കേവലം ഭൗതികമല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന ജ്ഞാനമാണ്.

വിവിധ മതനിയമങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് കാര്യങ്ങൾ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കും എന്നത് അനിഷേധ്യമായ കാര്യമാണ്. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം കടലിൽ എറിയപ്പെട്ടതും തിരികെ മാതാവിന്റെ അടുത്തേക്ക് എത്തിയതും തമ്മിലുള്ള കാലയളവ്, ഒരു കുട്ടിക്ക് തന്റെ മാതാവിനെ കൂടാതെ കഴിയാൻ സാധിക്കുന്ന അത്രയും സമയം മാത്രമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എട്ടു ദിവസം മുലകുടിച്ചില്ല എന്ന് പറയുന്നതിനേക്കാൾ ശരിയായ അഭിപ്രായം ഇതാണ്. 'ഫറദ്നാഹു

ഇലാ ഉമ്മിഹി' (അദ്ദേഹത്തെ നാം മാതാവിലേക്ക് മടക്കി) എന്നതിനർത്ഥം, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെ നാം മാതാവിലേക്ക് തിരിച്ചയച്ചു എന്നാണ്. 'കൈ തഖർറ ഐനുഹാ' (അവളുടെ കണ്ണ് കുളിർക്കാൻ) - തന്റെ മകൻ തിരിച്ചെത്തിയതുകൊണ്ട് അവളുടെ മനസ്സ് ശാന്തമാകാൻ. 'വലാ തഹ്സന' (അവൾ ദുഃഖിക്കാതിരിക്കാൻ), 'വലിതഅ്ലമ അന്ന വഅ്ദല്ലാഹി ഹഖ്ഖുൻ' (അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനം സത്യമാണെന്ന് അവൾ അറിയാൻ). അല്ലാഹു നൽകിയ വാഗ്ദാനങ്ങൾ - മകനെ തിരിച്ചേൽപ്പിക്കുമെന്നും അവനെ പ്രവാചകനാക്കുമെന്നും ഉള്ളത് - സത്യമാണെന്ന് അവൾക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ഫിർഔന്റെ കൂട്ടർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനം സത്യമാണെന്ന് അറിവില്ലായിരുന്നു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം മുലകുടി മാറുന്നത് വരെ മാതാവിന്റെ കൂടെ താമസിച്ചു, പിന്നീട് ഫിർഔന്റെയും ആസിയയുടെയും അടുത്തേക്ക് മടങ്ങി. ഫിർഔന്റെയും ഭാര്യയുടെയും സംരക്ഷണത്തിൽ അവർ സ്വന്തം മകനെപ്പോലെയാണ് അദ്ദേഹത്തെ വളർത്തിയത്. ഒരു ദിവസം ഫിർഔന്റെ മുന്നിൽ കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന വടി കൊണ്ട് ഫിർഔന്റെ തലയിൽ അദ്ദേഹം അടിച്ചു. കോപിഷ്ഠനായ ഫിർഔൻ അദ്ദേഹത്തെ കൊല്ലാൻ തീരുമാനിച്ചു. അപ്പോൾ ആസിയ പറഞ്ഞു: 'രാജാവേ, കോപിക്കരുത്. ഇതൊരു ചെറിയ കുട്ടിയാണ്, അവന് ഒന്നും അറിയില്ല.' പരീക്ഷണത്തിനായി ഒരു തളികയിൽ കനലും സ്വർണ്ണവും വെക്കാൻ അവർ നിർദ്ദേശിച്ചു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം സ്വർണ്ണത്തിലേക്ക് കൈ നീട്ടിയപ്പോൾ മലക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈ തട്ടി മാറ്റി കനലിലേക്ക് വെച്ചു. അദ്ദേഹം കനൽ വായിലിട്ടു, ചൂട് കാരണം അത് തുപ്പുകയും ചെയ്തു. ഇതുകണ്ട ആസിയ പറഞ്ഞു: 'അവന് വിവേകമില്ലെന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ?' അങ്ങനെ ഫിർഔൻ അദ്ദേഹത്തെ കൊല്ലാനുള്ള തീരുമാനം മാറ്റി. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ നാവിലുണ്ടായിരുന്ന തടസ്സം (ഉഖ്ദ) ഈ കനൽ കടിച്ചതിന്റെ ഫലമാണെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. പിന്നീട് അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചതനുസരിച്ച് അല്ലാഹു അത് നീക്കം ചെയ്തു. ശൈഖ് അത്താർ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടിയത് പോലെ, ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ മൂസായെപ്പോലെ നാം അഗ്നിയിൽ അകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഓരോ കാലഘട്ടത്തിലും മൂസായുടെ സ്വഭാവമുള്ളവരെ പരീക്ഷിക്കാൻ ഒരു ഫിർഔൻ ഉണ്ടാകും. എന്നാൽ ഓരോ പരീക്ഷണവും ആശ്വാസത്തിലേക്കുള്ള വഴിയാണ്.

അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനത്തിൽ വിശ്വസിച്ച മാതാവിന്റെ വിശ്വാസത്താലാണ് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തിരികെ ലഭിച്ചത്. അതുപോലെ, സാലിക് (സഞ്ചാരി) തന്റെ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് ചേർത്ത് വെക്കണം. 'വലംമാ ബലഗ അശുദ്ദഹു' (അദ്ദേഹം തന്റെ പൂർണ്ണ വളർച്ചയിൽ എത്തിയപ്പോൾ) - പതിനെട്ടിനും മുപ്പതിനും ഇടയിലുള്ള പ്രായം. 'ഇസ്തവാ' എന്നാൽ ബുദ്ധി പൂർണ്ണതയിൽ എത്തുക എന്നാണ്. നാൽപ്പത് വയസ്സിൽ അദ്ദേഹത്തിന് പ്രവാചകത്വം (ഹുക്മ്) ലഭിച്ചു. അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനങ്ങൾ സത്യമാണെന്ന് ഇതിലൂടെ തെളിയുന്നു.

ഭൂരിപക്ഷം പണ്ഡിതന്മാരുടെയും അഭിപ്രായത്തിൽ നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം നാൽപതാം വയസ്സിലാണ് നിയോഗിതരായത്. ചിലരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ എല്ലാ പ്രവാചകന്മാരും ഇപ്രകാരം തന്നെയാണ്. എന്നാൽ, പ്രവാചകത്വത്തിന് നാൽപത് വയസ്സ് നിർബന്ധമാണെന്ന വാദം ശരിയല്ലെന്ന് മറ്റു ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. കാരണം, ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം മുപ്പത്തിമൂന്നാം വയസ്സിൽ പ്രവാചകനായി നിയോഗിക്കപ്പെടുകയും ആകാശത്തേക്ക് ഉയർത്തപ്പെടുകയും ചെയ്തു. യൂസുഫ് അലൈഹിസ്സലാം പതിനെട്ടാം വയസ്സിലും, യഹ്യാ അലൈഹിസ്സലാം പ്രായപൂർത്തിയാകുന്നതിന് മുൻപേ, അതായത് രണ്ട് അല്ലെങ്കിൽ മൂന്ന് വയസ്സുള്ളപ്പോൾ തന്നെ പ്രവാചകനായി നിയോഗിക്കപ്പെട്ടു. ചില ഔലിയാക്കളുടെ കാര്യവും ഇപ്രകാരം തന്നെ; സഹ്ൽ ബിൻ അബ്ദുല്ലാഹിത്തസ്തരി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പ്രായപൂർത്തിയാകുന്നതിന് മുൻപേ തന്നെ ആത്മീയ പാതയിൽ സഞ്ചരിക്കുകയും ദിവ്യജ്ഞാനം (കശ്ഫ് - كشف) ലഭിക്കുകയും ചെയ്തവരാണ്. ഈ ആയത്തിൽ ഒരു സൂചനയുണ്ട്: അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹം (അത്വിയ്യ - عطية) ഒരു അടിമയിലേക്ക് എത്താൻ കാലതാമസം നേരിട്ടാലും, അത് വന്നെത്തുമ്പോൾ തീർച്ചയായും എത്തും. സത്യം അന്വേഷിക്കുന്നവർ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തിനായി കാത്തിരിക്കണം, ഒരിക്കലും നിരാശപ്പെടരുത്. നന്മ ചെയ്യുന്നവർക്ക് (മുഹ്സിനുകൾ - محسنين) തീർച്ചയായും പ്രതിഫലം ലഭിക്കും. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനും മാതാവിനും നാം പ്രതിഫലം നൽകിയതുപോലെ, നന്മ ചെയ്യുന്നവർക്ക് നാം പ്രതിഫലം നൽകുന്നു. അവർ തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ തന്നെ നന്മ ചെയ്യുന്നവരും

ദൈവഭക്തിയുള്ളവരുമായിരുന്നു (തഖ്വ - تقوى) എന്നതിലേക്കാണ് ഇത് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നത്. ആത്മീയ നന്മയുടെ (ഇഹ്സാൻ - إحسان) പദവിയിലേക്ക് കടന്നുവരുന്നവന് അല്ലാഹു ഏറ്റവും ഉത്തമമായ പ്രതിഫലം നൽകുന്നു. ഒരു കഥയുണ്ട്: ഒരു സ്ത്രീ ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു യാചകൻ വരികയും, അവർ തന്റെ വായിലെ ലുഖ്മ (ഭക്ഷണക്കഷ്ണം) അവന് നൽകുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് തന്റെ കുഞ്ഞിനെ ഒരിടത്ത് കിടത്തിയപ്പോൾ ഒരു ചെന്നായ അതിനെ കൊണ്ടുപോയി. അവർ അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു. അപ്പോൾ ഒരു അദൃശ്യശക്തി ചെന്നായയുടെ കഴുത്തിൽ പിടിക്കുകയും കുഞ്ഞിനെ യാതൊരു പരിക്കുമില്ലാതെ തിരികെ നൽകുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ ആ സ്ത്രീക്ക് സന്ദേശം ലഭിച്ചു: 'നീ യാചകന് നൽകിയ ആ ലുഖ്മയ്ക്ക് പകരമാണിത്.' ഇഹ്സാൻ പല പദവികളിലുണ്ട്: പ്രകൃതിയുടെ തലത്തിൽ ശരീഅത്ത് (شريعة) കൊണ്ടും, നഫ്സിന്റെ തലത്തിൽ ത്വരീഖത്ത് (طريقة) കൊണ്ടും, ആത്മാവിന്റെ തലത്തിൽ മഅ്രിഫത്ത് (معرفة) കൊണ്ടും, രഹസ്യത്തിന്റെ (സിർ - سر) തലത്തിൽ ഹഖീഖത്ത് (حقيقة) കൊണ്ടും അത് പൂർണ്ണമാകുന്നു. അടിമയുടെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള ഇഹ്സാന്റെ അന്തിമ ലക്ഷ്യം അല്ലാഹുവിലുള്ള ലയനമാണ് (ഫനാഅ് - فناء). അല്ലാഹുവിന്റെ തൗഹീദ് (توحيد) എന്ന പ്രകാശത്താൽ ഹൃദയം പ്രകാശിപ്പിക്കപ്പെട്ടവർക്ക് മാത്രമേ ഈ ലയനം സാധ്യമാകൂ. തൗഹീദ് എന്നത് വിജയത്തിന്റെ താക്കോലാണ്. സത്യം അന്വേഷിക്കുന്നവൻ ഭയത്തിന്റെയും പ്രതീക്ഷയുടെയും (ഖൗഫും റജഉം - خوف ورجاء) ഇടയിലായിരിക്കണം. അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനങ്ങളിൽ വിശ്വസിച്ചതുകൊണ്ടാണ് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മാതാവിന് തന്റെ മകനെ തിരികെ ലഭിച്ചത്. നന്മയ്ക്ക് നന്ദി കാണിക്കുക എന്നത് അനിവാര്യമാണ്. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള നന്ദി സ്തുതികളിലൂടെയും, ഭരണാധികാരികളോടുള്ള നന്ദി വിശ്വസ്തതയിലൂടെയും, തുല്യരോടുള്ള നന്ദി നല്ല പ്രതിഫലത്തിലൂടെയും, താഴെത്തട്ടിലുള്ളവരോടുള്ള നന്ദി ദാനധർമ്മങ്ങളിലൂടെയും പ്രകടിപ്പിക്കണം.

[سورة القصص (28) : آية 15]

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തം മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഒരു നിർണ്ണായക ഘട്ടത്തെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്നു. നഗരത്തിലേക്ക് പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ, അവിടുത്തെ ജനങ്ങൾ അശ്രദ്ധയിലായിരുന്ന സമയത്ത്, രണ്ട് പേർ തമ്മിൽ കലഹിക്കുന്നത് അദ്ദേഹം കണ്ടു. ഒരാൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വന്തം വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവനും (ഇസ്രായേൽ വംശജൻ), മറ്റൊരാൾ ശത്രുപക്ഷത്തുള്ളവനുമായിരുന്നു. ഇസ്രായേൽ വംശജൻ മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) യോട് സഹായം തേടി. അവിടുന്ന് ശത്രുവിനെതിരെ ഒരു പ്രഹരം നൽകി. അത് ആ മനുഷ്യന്റെ മരണത്തിന് കാരണമായി. ഉടൻ തന്നെ മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) പശ്ചാത്താപത്തിലേക്ക് (توبة) മടങ്ങി. ഇത് പിശാചിന്റെ പ്രവർത്തനമാണെന്നും, അവൻ മനുഷ്യന്റെ വ്യക്തമായ ശത്രുവാണെന്നും അവിടുന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ഈ സംഭവം അവിടുത്തെ ആത്മീയ ഉന്നതിയിലേക്കുള്ള ഒരു പരീക്ഷണമായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അചഞ്ചലമായ ഭക്തിയും (تقوى) വിനയവും അവിടുന്ന് പ്രകടിപ്പിച്ചു.

നന്മയുടെ ഫലം നന്മയുടെ വൃക്ഷത്തിൽ നിന്ന് മാത്രമേ ലഭിക്കൂ. കൈപ്പുള്ള മരുന്നുകൾ (حنظل) കൈപ്പുള്ള ചെടിയിൽ നിന്നല്ലാതെ ലഭിക്കാത്തതുപോലെയാണിത്. ഈത്തപ്പഴം ആഗ്രഹിക്കുന്നവൻ ഈന്തപ്പന നട്ടുപിടിപ്പിക്കണം. ഒരു കഥയുണ്ട്: ഒരു സ്ത്രീക്ക് തന്റെയും മക്കളുടെയും ഉപജീവനത്തിനായി ഒരു ആടുണ്ടായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഒരു അതിഥി വന്നപ്പോൾ നൽകാൻ ഒന്നുമില്ലാത്തതിനാൽ അവൾ ആ ആടിനെ അറുത്തു സൽക്കരിച്ചു. അല്ലാഹു അവൾക്ക് പകരമായി മറ്റൊരു ആടിനെ നൽകി. ആ ആടിന്റെ അകിടിൽ നിന്ന് പാലും തേനും ഒരേസമയം ലഭിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഇത് നാട്ടിൽ പ്രസിദ്ധമായി. ആളുകൾ ഇതിന്റെ കാരണം ചോദിച്ചപ്പോൾ അവൾ പറഞ്ഞു: 'അത് അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ മേയുന്ന ഒന്നാണ്.' അതായത്, അതിഥിയോടുള്ള അവളുടെ നന്മയ്ക്ക് പ്രതിഫലമായി അല്ലാഹു നൽകിയതാണ് ആ ആട്. അവളുടെ മനസ്സിന്റെ വിശുദ്ധിയും ആത്മാർത്ഥതയും (صفاء البال)

കാരണം അല്ലാഹു അതിന്റെ അകിടിൽ പാലും തേനും നൽകി അനുഗ്രഹിച്ചു. നന്മയ്ക്കുള്ള പ്രതിഫലം നന്മയല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. പിശുക്കിനും ലോഭത്തിനും നാശമല്ലാതെ മറ്റൊരു ഫലവുമില്ല. അല്ലാഹു നമ്മെ നന്മ ചെയ്യുന്നവരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തട്ടെ. 'അവൻ നഗരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു' (وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ): മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഫിർഔന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ നിന്ന് ഈജിപ്ത് നഗരത്തിലേക്ക് പ്രവേശിച്ചു. ഫിർഔന്റെ കൊട്ടാരം നഗരത്തിന്റെ അതിർത്തിയിലായിരുന്നു. 'അവിടുത്തെ നിവാസികൾ അശ്രദ്ധയിലായിരുന്ന സമയത്ത്' (عَلَى حِينِ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا): ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു, ഉച്ചസമയത്ത് ആളുകൾ വിശ്രമിക്കുന്ന സമയത്താണ് അദ്ദേഹം പ്രവേശിച്ചത്. അവിടെ രണ്ടുപേർ തമ്മിൽ വഴക്കിടുന്നത് അദ്ദേഹം കണ്ടു. ഒരാൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികളിൽ (شيعته) പെട്ടവനാണ്, അതായത് ഇസ്രായേൽ വംശജൻ. മറ്റേയാൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശത്രുക്കളിൽ (عدوه) പെട്ടവനാണ്, അതായത് ഖിബ്തി വംശജൻ. ഖിബ്തി ഇസ്രായേൽ വംശജനെക്കൊണ്ട് വിറക് ചുമപ്പിക്കാൻ നിർബന്ധിച്ചപ്പോൾ, ഇസ്രായേൽ വംശജൻ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനോട് സഹായം തേടി. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആ ഖിബ്തിയെ തടയാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും അയാൾ വഴങ്ങിയില്ല. അപ്പോൾ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ മുഷ്ടി ചുരുട്ടി അവനെ ഒരൊറ്റ അടി കൊടുത്തു (وكزه). ആ അടിയിൽ അവൻ മരണപ്പെട്ടു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഖേദിക്കുകയും അവനെ മണലിൽ മറവു ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) പറഞ്ഞു: 'എന്റെ റബ്ബേ, തീർച്ചയായും ഞാൻ എന്നോട് തന്നെ അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചുപോയി. അതിനാൽ നീ എനിക്ക് പൊറുത്തുതരേണമേ.' അപ്പോൾ അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് പൊറുത്തുകൊടുത്തു. തീർച്ചയായും അവൻ ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ്. മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) പറഞ്ഞു: 'എന്റെ റബ്ബേ, നീ എനിക്ക് ചെയ്ത അനുഗ്രഹങ്ങൾ മുൻനിർത്തി, ഇനി ഒരിക്കലും ഞാൻ കുറ്റവാളികൾക്ക് സഹായിയായിരിക്കുകയില്ല.' അങ്ങനെ അദ്ദേഹം ഭയന്നുകൊണ്ട് ചുറ്റുപാടും ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് ആ നഗരത്തിൽ പ്രഭാതത്തിൽ എത്തി. അപ്പോൾ താൻ ഇന്നലെ സഹായിച്ച വ്യക്തി വീണ്ടും സഹായത്തിനായി നിലവിളിക്കുന്നു. മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) അവനോട് പറഞ്ഞു: 'തീർച്ചയായും നീ വ്യക്തമായ വഴികേടിലാണ്.' എന്നാൽ, അവർ രണ്ടുപേർക്കും ശത്രുവായവനെ പിടികൂടാൻ അദ്ദേഹം ഉദ്ദേശിച്ചപ്പോൾ, ആ വ്യക്തി പറഞ്ഞു: 'മൂസാ, ഇന്നലെ നീ ഒരാളെ കൊന്നതുപോലെ എന്നെയും കൊല്ലാനാണോ നീ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്? നീ ഭൂമിയിൽ ഒരു വലിയ അക്രമകാരിയാകാനാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്, അല്ലാതെ നീ ഒരു നന്മ ചെയ്യുന്നവനാകാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല.' അപ്പോൾ നഗരത്തിന്റെ വിദൂര ദിക്കിൽ നിന്ന് ഒരാൾ ഓടിവന്നുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'മൂസാ, നിന്നെ കൊല്ലാൻ വേണ്ടി പ്രമാണിമാർ ഗൂഢാലോചന നടത്തുകയാണ്. അതിനാൽ നീ ഉടൻ ഇവിടുന്ന് പുറത്തുപോവുക. തീർച്ചയായും ഞാൻ നിന്റെ ഗുണകാംക്ഷികളിൽ പെട്ടവനാണ്.' അങ്ങനെ അദ്ദേഹം ഭയന്നുകൊണ്ട് ചുറ്റുപാടും ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് അവിടുന്ന് പുറപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ റബ്ബേ, അക്രമികളായ ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് എന്നെ നീ രക്ഷിക്കേണമേ.'

വിധി (القضاء) എന്നത് കാര്യങ്ങളെ വേർതിരിക്കുന്നതാണ്. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ഇത് പിശാചിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിൽ പെട്ടതാണ്' (ഈ പ്രയോഗം, പിശാച് വഴിതെറ്റിച്ച ഒരാളുടെ പ്രവൃത്തിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു, അല്ലാതെ പ്രവാചകന്മാരെപ്പോലെയുള്ളവരുടെ

പ്രവൃത്തിയെ അല്ല). ഈ പ്രവൃത്തിയെ പിശാചിലേക്ക് ചേർത്തുപറയാൻ കാരണം, അവന്റെ ദുർബോധനവും പ്രലോഭനവും മൂലമാണ് അത് സംഭവിച്ചത് എന്നതാണ്. സത്യനിഷേധികളെ കൊല്ലാൻ അദ്ദേഹത്തോട് കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ല എന്നതിനാലോ, അല്ലെങ്കിൽ അവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംരക്ഷണയിലായിരുന്നു എന്നതിനാലോ ആണ് അത് പിശാചിന്റെ പ്രവൃത്തിയായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടത്. ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാപസുരക്ഷിതത്വത്തിന് (عصـــــمة) ഒരു പോരായ്മയുമല്ല, കാരണം അതൊരു അബദ്ധം (خطـــأ) മാത്രമായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിനോട് ഏറ്റവും അടുത്തവർ (المقربـون) തങ്ങളിൽ നിന്ന് വന്നുപോകുന്ന ചെറിയ വീഴ്ചകളെപ്പോലും വലിയ കാര്യമായി കണ്ട് പശ്ചാത്തപിക്കാറുണ്ട്. ഈ സംഭവം പ്രവാചകത്വത്തിന് മുമ്പുള്ളതാണ്. 'തീർച്ചയായും അവൻ (പിശാച്) മനുഷ്യന്റെ ശത്രുവാണ്, വ്യക്തമായ വഴിപിഴപ്പിക്കുന്നവനാണ്' എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു. 'റബ്ബീ' (എന്റെ രക്ഷിതാവേ) എന്ന് അദ്ദേഹം വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിച്ചത്, അത് ഒരു സ്വകാര്യ സംഭാഷണവും പ്രാർത്ഥനയുമായതുകൊണ്ടാണ്. 'എന്റെ രക്ഷിതാവേ, തീർച്ചയായും ഞാൻ എന്നോട് തന്നെ അക്രമം ചെയ്തിരിക്കുന്നു' (ഖിബ്തിയെ കൽപനയില്ലാതെ കൊന്നതിലൂടെ). 'അതുകൊണ്ട് എനിക്ക് പൊറുത്തുതരേണമേ'. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് പൊറുത്തുകൊടുത്തു. 'തീർച്ചയായും ഞാൻ ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ്'. 'എന്റെ രക്ഷിതാവേ, നീ എനിക്ക് ചെയ്ത അനുഗ്രഹങ്ങൾ കൊണ്ട്' എന്നത് ഒരു സത്യം ചെയ്യലാണ്. അതായത്, നീ എനിക്ക് നൽകിയ അനുഗ്രഹങ്ങൾ മുൻനിർത്തി ഞാൻ സത്യം ചെയ്യുന്നു, ഇനി ഞാൻ ഒരിക്കലും കുറ്റവാളികളെ സഹായിക്കുകയില്ല. ഇബ്നു അതാഅ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ തിരിച്ചറിയുന്നവൻ, തന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ കൽപനയ്ക്ക് വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവരെ പിന്തുണയ്ക്കുകയില്ല.' ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പറയുന്നു, അദ്ദേഹം ഒഴിവാക്കലൊന്നും (استثناء) നടത്തിയില്ല, അതിനാൽ പിന്നീട് അദ്ദേഹം വീണ്ടും കുറ്റവാളികളെ സഹായിക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ പരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടു. ഈ പദപ്രയോഗത്തിൽ 'കുറ്റവാളി' (مجرم) എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് തെറ്റായ പ്രവൃത്തി ചെയ്യുന്നവനെയാണ്.

ഇസ്രായേല്യൻ സത്യനിഷേധിയാകണമെന്നില്ല. ഈ പ്രാർത്ഥന, മതപരമായോ ഭൗതികമായോ ആളുകൾക്കിടയിൽ ഭിന്നതയുണ്ടാകുമ്പോൾ ചൊല്ലുന്നത് വളരെ ഉത്തമമാണ്. ഇബ്നു ഉമർ (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) അലിയും മുആവിയയും (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) തമ്മിലുള്ള യുദ്ധവേളയിൽ ഈ പ്രാർത്ഥന ചൊല്ലിയിരുന്നു. ഈ ആയത്തിൽ സൂചനയുള്ളത്, സ്വന്തം താല്പര്യങ്ങൾക്കും ഇച്ഛകൾക്കും അനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ, ശരീഅത്തിനെ പിൻപറ്റാതെ ആത്മീയ പോരാട്ടം നടത്തുന്നവർ (തത്ത്വചിന്തകരെപ്പോലെ) യഥാർത്ഥത്തിൽ പിശാചിന്റെ പാതയിലാണെന്നാണ്. 'അങ്ങനെ അദ്ദേഹം നഗരത്തിൽ ഭയന്നുകൊണ്ട് പ്രഭാതത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു'. അദ്ദേഹം നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു (യതരഖ്ഖബു), തനിക്കെതിരെ എന്തെങ്കിലും നടപടിയുണ്ടാകുമോ എന്ന് ഭയന്നായിരുന്നു ഇത്. പെട്ടെന്ന്, ഇന്നലെ തന്നോട് സഹായം തേടിയ അതേ ഇസ്രായേല്യൻ വീണ്ടും സഹായത്തിനായി നിലവിളിക്കുന്നത് അദ്ദേഹം കണ്ടു.

[سورة القصص (28) : الآيات 19 إلى 21]

ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ് ***19*** മുതൽ ***21*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം***:*** മൂസാ ***(***അലൈഹിസ്സലാം***)*** തന്റെ ശത്രുവിനെ അബദ്ധത്തിൽ പ്രഹരിച്ചപ്പോൾ ഉണ്ടായ പശ്ചാത്താപം ***(***توبة***)*** ആത്മീയമായ ഉണർവിന്റെ അടയാളമാണ്***.*** അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ വിശ്വസിക്കുന്ന ഒരു സത്യവിശ്വാസി തന്റെ പ്രവൃത്തികളിൽ അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങുകയും ***(***إنابة***),*** തന്റെ ദൗർബല്യങ്ങളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് അവനിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുകയും ***(***توكل***)*** ചെയ്യുന്നു***.*** മൂസാ ***(***അലൈഹിസ്സലാം***)*** ഭയത്തോടെയും പ്രതീക്ഷയോടെയും മദീനയിലേക്ക് യാത്ര തിരിച്ചപ്പോൾ***,*** അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണം ***(***حفظ***)*** തന്റെ കൂടെയുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം ഉറപ്പിച്ചു***.*** ഈ വചനങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്നത്***,*** ഒരു മുഅ്മിൻ തന്റെ ജീവിതത്തിലെ പ്രതിസന്ധികളിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം തേടുകയും***,*** അവനിൽ പൂർണ്ണമായി അർപ്പിക്കുകയും ***(***تفويض***)*** ചെയ്യണമെന്നാണ്***.***

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം ഉച്ചത്തിൽ സഹായം തേടിയതിനെക്കുറിച്ച്

ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നു. 'സറഖ്' (صراخ) എന്നാൽ ഉച്ചത്തിലുള്ള നിലവിളിയാണ്. ഇസ്രായേല്യനായ ആ വ്യക്തിയോട് മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'തീർച്ചയായും നീ വ്യക്തമായ വഴിപിഴച്ചവനാണ്' (غوي مبين). ഇന്നലെ നീ കാരണം ഞാൻ ഒരു കൊലപാതകത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടു, ഇന്നും നീ മറ്റൊരു തർക്കത്തിന് തുടക്കമിടുന്നു. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം ആ ഖിബ്തിയെ പിടിക്കാൻ ഒരുങ്ങിയപ്പോൾ, തന്നെയല്ലേ പിടിക്കാൻ പോകുന്നതെന്ന് ഭയന്ന് ആ ഇസ്രായേല്യൻ ചോദിച്ചു: 'ഇന്നലെ നീ ഒരാളെ കൊന്നതുപോലെ എന്നെയും കൊല്ലാനാണോ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്?' ഈ സംഭവം ഫിർഔന്റെ അറിവിലെത്തുകയും അവർ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ വധിക്കാൻ ഗൂഢാലോചന (ائتمار) നടത്തുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ ഫിർഔന്റെ കുടുംബത്തിൽ പെട്ട ഒരു വിശ്വാസി (ഖർബീൽ) നഗരത്തിന്റെ അതിർത്തിയിൽ നിന്ന് ഓടിവന്ന് (يسعى) മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകി. ഭയചകിതനായി, എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് (يترقب) അദ്ദേഹം നഗരം വിട്ടു. അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ റബ്ബേ, ഈ അക്രമികളായ ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് എന്നെ രക്ഷിക്കേണമേ.' ആത്മജ്ഞാനികൾ (العارفون) പറയുന്നു: അല്ലാഹു തന്റെ ദാസനെ തന്നിലേക്ക് മാത്രമായി അടുപ്പിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ, അവനെ വലിയൊരു പരീക്ഷണത്തിൽ അകപ്പെടുത്തുന്നു. അങ്ങനെ അവൻ ഭയത്തോടെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് ഓടുമ്പോൾ, അവന് അല്ലാഹുവിന്റെ സൗന്ദര്യം (جمال الرحمن) ദർശിക്കാനും താൻ അനുഭവിച്ചതെല്ലാം അവനിലേക്കുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളാണെന്ന് തിരിച്ചറിയാനും സാധിക്കുന്നു.

[سورة القصص (28) : الآيات 22 إلى 26]

മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം മദ്യാനിലേക്ക് യാത്ര തിരിക്കുമ്പോൾ, തന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള പൂർണ്ണമായ ആശ്രയവും *(توكل)* ഭരമേൽപ്പിക്കലും ഉണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ നാഥൻ എന്നെ നേരായ വഴിയിലേക്ക് നയിച്ചേക്കാം.' ഈ യാത്രയിൽ അദ്ദേഹം അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തെയും കാരുണ്യത്തെയും പ്രതീക്ഷിച്ചു. മദ്യാനിലെ കിണറ്റിൻകരയിൽ എത്തിയപ്പോൾ, ആടുകൾക്ക് വെള്ളം നൽകാൻ കഴിയാതെ വിഷമിക്കുന്ന രണ്ട് സ്ത്രീകളെ അദ്ദേഹം കണ്ടു. തന്റെ കരുണാർദ്രമായ ഹൃദയം കൊണ്ട് അദ്ദേഹം അവരെ സഹായിച്ചു. ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾ എപ്പോഴും സൃഷ്ടികളോട് ദയ കാണിക്കുന്നവരും, അവരുടെ പ്രയാസങ്ങൾ നീക്കാൻ മുന്നിട്ടിറങ്ങുന്നവരുമാണ്. പിന്നീട്, ആ പെൺകുട്ടികളിൽ ഒരാൾ ലജ്ജയോടെ *(حياء)* അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തേക്ക് വന്ന്, തന്റെ പിതാവ് അദ്ദേഹത്തെ വിളിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, അദ്ദേഹം ചെയ്ത സഹായത്തിന് പ്രതിഫലം നൽകാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെന്നും അറിയിച്ചു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ആദരവിന്റെയും *(إكرام)* ബഹുമതിയുടെയും അടയാളമാണ്.

ദൈവിക പ്രണയത്തിന്റെ (عشق) തീവ്രതയിൽ ആത്മീയ സഞ്ചാരി അനുഭവിക്കുന്ന പരീക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ് ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. പ്രണയം തുടക്കത്തിൽ തന്നെ രക്തരൂക്ഷിതമായത്, അർഹതയില്ലാത്തവരെ അതിൽ നിന്ന് അകറ്റി നിർത്താനാണ്. ആത്മീയ പാതയിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ, അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിൽ തടസ്സങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നവയെല്ലാം യഥാർത്ഥത്തിൽ ആത്മീയ വളർച്ചയ്ക്കുള്ള ഔഷധങ്ങളാണ്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം മദ്യനിലേക്ക് (مدين) യാത്ര തിരിച്ചപ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ മേൽ പൂർണ്ണമായി ഭരമേൽപ്പിക്കുകയും (توكل), തന്റെ നാഥൻ തന്നെ നേരായ പാതയിലേക്ക് (سواء السبيل) നയിക്കുമെന്ന് ഉറച്ചു വിശ്വസിക്കുകയും

ചെയ്തു. മദ്യൻ എന്നത് ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഗ്രാമമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന ഒരു സത്യവിശ്വാസിക്ക്, താൻ ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്ത് എത്തിച്ചേരുമോ എന്ന ഭയവും പ്രതീക്ഷയും (خوف ورجاء) എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കും. ഈ ഭയം അവനെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് കൂടുതൽ അടുപ്പിക്കുന്നു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അജ്ഞാതമായ പാതയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ, തന്റെ നാഥൻ തന്നെ നേരായ വഴി കാണിച്ചുതരുമെന്ന് പ്രത്യാശിച്ചു. അല്ലാഹുവിനോട് സഹായം തേടുക എന്നത് ഒരു വിശ്വാസിയുടെ കടമയാണ്.

[سورة القصص (28) : آية 23]

മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം മദ്യൻ എന്ന സ്ഥലത്തെത്തിയപ്പോൾ, അവിടെയുള്ള കിണറിനരികിൽ ഒരു ജനക്കൂട്ടത്തെ കണ്ടു. അവർ തങ്ങളുടെ മൃഗങ്ങൾക്ക് വെള്ളം നൽകുകയായിരുന്നു. അവർക്ക് അല്പം മാറി, തങ്ങളുടെ ആടുകളെ തടഞ്ഞുനിർത്തിക്കൊണ്ട് രണ്ട് സ്ത്രീകൾ നിൽക്കുന്നത് അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധിച്ചു. അവരുടെ ഈ പ്രവൃത്തിയിലെ മാന്യതയും *(عفة)* ലജ്ജയും *(حياء)* മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അദ്ദേഹം അവരോട് ചോദിച്ചു: 'നിങ്ങളുടെ അവസ്ഥയെന്താണ്? എന്തുകൊണ്ടാണ് നിങ്ങൾ ആടുകൾക്ക് വെള്ളം നൽകാത്തത്?' അവർ മറുപടി പറഞ്ഞു: 'ഇടയന്മാർ തങ്ങളുടെ ആടുകളെ വെള്ളം കുടിപ്പിച്ചു മടങ്ങുന്നത് വരെ ഞങ്ങൾക്ക് കാത്തുനിൽക്കേണ്ടി വരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ പിതാവ് വളരെ പ്രായം ചെന്ന ആളാണ് *(شيخ كبير).*' ഈ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ആ സ്ത്രീകളുടെ പിതാവ് ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം ആണെന്നാണ്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആടുകൾക്ക് വെള്ളം നൽകി അവരെ സഹായിച്ചു. ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഔദാര്യത്തെയും *(مروءة)* സഹായമനസ്ഥിതിയെയും കാണിക്കുന്നു. പിന്നീട് അദ്ദേഹം ഒരു തണലിലേക്ക് മാറി, അല്ലാഹുവിനോട് തന്റെ ദാരിദ്ര്യവും ആവശ്യവും ബോധിപ്പിച്ചു: 'എന്റെ റബ്ബേ, നീ എനിക്ക് നൽകുന്ന ഏത് നന്മയും ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.' ഇവിടെ 'നന്മ' *(خير)* എന്നത് ഭക്ഷണം എന്നാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഈ സംഭവം ഒരു മുഅ്മിൻ തന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനോട് മാത്രം സമർപ്പിക്കേണ്ടതിന്റെ *(توكل)* ഉത്തമ മാതൃകയാണ്.

മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം എട്ടു രാപ്പകലുകൾ ചെരുപ്പില്ലാതെ, ഭക്ഷണവുമില്ലാതെ, മരച്ചില്ലകൾ മാത്രം ഭക്ഷിച്ച് മദ്യനിലേക്ക് നടന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖം മദ്യനിലേക്കായിരുന്നെങ്കിലും ഹൃദയം അല്ലാഹുവിലേക്കായിരുന്നു. മദ്യൻ എന്നത് അസലിയ്യത്തിന്റെയും അബദിയ്യത്തിന്റെയും (അനശ്വരതയുടെ) ലോകത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവിടെ ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് സത്യത്തിന്റെ സുഗന്ധം മൂസാ

അലൈഹിസ്സലാം അനുഭവിച്ചു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: (وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا) - 'നാം നിന്നെ പരീക്ഷണങ്ങളിലൂടെ പാകപ്പെടുത്തി, നീ പരിശുദ്ധനും നിർമ്മലനുമായിത്തീർന്നു.' ഈജിപ്തിൽ നിന്ന് ഭയത്തോടെ പുറപ്പെട്ട അദ്ദേഹത്തിന് അല്ലാഹു സമാധാനം (സകീന) നൽകി. ഫറോവയുടെ കൊട്ടാരത്തിൽ സംരക്ഷിച്ചവൻ ഇന്നും സംരക്ഷിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് ബോധ്യമായി. മദ്യനിലേക്കുള്ള യാത്ര കേവലം ഒരു ലക്ഷ്യമായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി (തഖ്ദീർ) അദ്ദേഹത്തെ ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സേവനത്തിലേക്ക് നയിക്കുകയായിരുന്നു. യഥാർത്ഥ പുരുഷൻ ഇരുളടഞ്ഞ രാത്രിയിൽ വഴികാട്ടിയില്ലാതെ പ്രിയതമന്റെ സന്നിധിയിലെത്തുന്നവനാണ്. ഹാഫിളിന്റെ വരികൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, ആഴക്കടലിലെ തിരമാലകളും ഭയാനകമായ ചുഴികളും അനുഭവിക്കാത്തവർക്ക് പ്രണയത്തിന്റെ തീരത്തെത്തുന്നവരുടെ അവസ്ഥ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയില്ല. ഇവിടെ 'ഇരുണ്ട രാത്രി' എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ജലാലിയ്യത്തിന്റെ (പ്രതാപം) ഇരുട്ടിനെയും, 'തിരമാലകൾ' എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഖഹ്റിന്റെ (അടക്കിഭരിക്കുന്ന) ഗുണങ്ങളെയും, 'ചുഴികൾ' എന്നത് പരീക്ഷണങ്ങളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. തീരത്തുള്ളവർ (സാധാരണ ഭക്തർ) ഈ ആത്മീയ സമുദ്രത്തിലെ യാത്രികരുടെ അവസ്ഥ അറിയുന്നില്ല. ബാഹ്യവും ആന്തരികവും തമ്മിൽ വലിയ അകലമുണ്ട്.

[سورة القصص (28) : آية 24]

അങ്ങനെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവർകൾക്ക് വേണ്ടി വെള്ളം കോരിക്കൊടുത്തു. പിന്നീട് അദ്ദേഹം തണലിലേക്ക് പിന്തിരിഞ്ഞുപോയി എന്നിട്ട് പറഞ്ഞു: 'എന്റെ റബ്ബേ, നീ എനിക്ക് ഇറക്കിത്തരുന്ന ഏത് നന്മയിലേക്കും ഞാൻ തീർത്തും ദരിദ്രനാണ് *(فقير)*.' ഈ വചനം ആത്മീയമായ ഉന്നതിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു അടിമ തന്റെ റബ്ബിന്റെ ഔദാര്യത്തെ മാത്രം ആശ്രയിക്കുന്ന അവസ്ഥയാണിത്. താൻ ചെയ്ത നന്മയെക്കുറിച്ച് അഹങ്കരിക്കാതെ, അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തിന് വേണ്ടി കാത്തിരിക്കുന്ന വിനയത്തിന്റെ *(تواضع)* ഉന്നത മാതൃകയാണിത്. റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു: താൻ ചെയ്ത ഉപകാരം അല്ലാഹുവിന്റെ തൗഫീഖ് *(توفيق)* കൊണ്ട് മാത്രമാണെന്ന് അദ്ദേഹം തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അതിനാൽ, താൻ ചെയ്ത കർമ്മത്തിന് പ്രതിഫലം ആഗ്രഹിക്കാതെ, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിലേക്ക് മാത്രം അദ്ദേഹം തന്റെ ദൃഷ്ടി തിരിച്ചു.

ഖുർആനിലെ 'വലമാ വറദ മാഅ മദ്യൻ' (وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ) എന്ന സൂക്തത്തെ വിശദീകരിച്ചുകൊണ്ട് റൂഹുൽ ബയാൻ പറയുന്നു: മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം മദ്യനിലെ ജലാശയത്തിലെത്തി. മദ്യൻ നഗരത്തിന്റെ അതിർത്തിയിലുള്ള ഒരു കിണറായിരുന്നു അത്. അവിടുത്തെ ജനങ്ങൾ തങ്ങളുടെ കന്നുകാലികൾക്ക് വെള്ളം നൽകുന്നത് അവിടെനിന്നായിരുന്നു. അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുമാ പറയുന്നു: മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവിടെ എത്തിയപ്പോൾ കഠിനമായ വിശപ്പും ക്ഷീണവും കാരണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വയറ്റിൽ പച്ചിലകളുടെ പച്ചനിറം പോലും കാണാമായിരുന്നു. കിണറ്റിൻകരയിൽ ഒരു വലിയ ജനക്കൂട്ടം തങ്ങളുടെ മൃഗങ്ങൾക്ക് വെള്ളം നൽകുന്നത് അദ്ദേഹം കണ്ടു. അവർക്ക് അല്പം മാറി, വിനയത്തോടെയും മാന്യതയോടെയും രണ്ട് സ്ത്രീകൾ നിൽക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവർ ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം (യത്രൂൻ) എന്നവരുടെ പുത്രിമാരായിരുന്നു. തങ്ങളുടെ ആടുകളെ കിണറ്റിലേക്ക് അടുപ്പിക്കാതെ അവർ തടഞ്ഞുനിർത്തുകയായിരുന്നു. പ്രവാചകന്മാരുടെ സഹജമായ കാരുണ്യത്താൽ, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവരോട് ചോദിച്ചു:

'നിങ്ങളുടെ അവസ്ഥയെന്താണ്?' (مَا خَطْبُكُمَا). അന്യരായ സ്ത്രീകളോട് സംസാരിച്ചതിനെക്കുറിച്ച് ചിലർ സംശയം ഉന്നയിക്കാറുണ്ട്. എന്നാൽ, പ്രവാചകന്മാർ പാപസുരക്ഷിതരാണ് (عصمة) എന്നതുകൊണ്ട് അവിടുത്തെ സംസാരം തികച്ചും സുരക്ഷിതമായിരുന്നു. അവർ മറുപടി പറഞ്ഞു: 'ഇടയന്മാർ തങ്ങളുടെ മൃഗങ്ങൾക്ക് വെള്ളം നൽകി മടങ്ങുന്നത് വരെ ഞങ്ങൾ കാത്തുനിൽക്കാറുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ പിതാവ് വളരെ പ്രായം ചെന്നവരാണ് (شَيْخٌ كَبِيرٌ), അതുകൊണ്ടാണ് ഞങ്ങൾക്ക് ഈ ജോലി ചെയ്യേണ്ടി വരുന്നത്.' അവരുടെ ഈ നിസ്സഹായാവസ്ഥയും ചാരിത്ര്യശുദ്ധിയും കണ്ടപ്പോൾ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവരോട് കാരുണ്യം തോന്നി. അന്ന് ആ കിണറ്റിൻ വായ മൂടിയിരുന്ന ഭീമാകാരമായ കല്ല് പത്തോ നാല്പതോ പേർ ചേർന്നാൽ മാത്രമേ നീക്കാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ, കഠിനമായ വിശപ്പും ക്ഷീണവും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും, അല്ലാഹു നൽകിയ അസാധാരണമായ ശക്തിയാൽ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഒറ്റയ്ക്ക് ആ കല്ല് നീക്കി അവർക്ക് വെള്ളം കോരിക്കൊടുത്തു. ശേഷം അദ്ദേഹം ഒരു തണലിലേക്ക് മാറി അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു.

[سورة القصص (28) : آية 25]

അങ്ങനെ ആ രണ്ടു സ്ത്രീകളിൽ ഒരാൾ ലജ്ജയോടും നാണത്തോടും കൂടി നടന്നു വരുന്നത് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം കണ്ടു. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയവും *(تقوى)* ആത്മീയമായ ഉന്നതിയും കാരണം അവരുടെ നടത്തത്തിൽ ഒരു പ്രത്യേക അന്തസ്സ് ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനോട് പറഞ്ഞു: 'എന്റെ പിതാവ് നിങ്ങളെ വിളിക്കുന്നുണ്ട്; ഞങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി നിങ്ങൾ ചെയ്ത ആ ഉപകാരത്തിന് പ്രതിഫലം നൽകാൻ വേണ്ടിയാണിത്.' അപ്പോൾ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ കൂടെ നടന്നു. ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഒരു മുഅ്മിൻ തന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കാൻ അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആശ്രയിക്കുകയും *(توكل)*, അതേസമയം ഭൗതികമായ മാർഗ്ഗങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയും വേണം എന്നാണ്. ആ പെൺകുട്ടി നടന്ന രീതിയെക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ പറയുന്നത് 'ലജ്ജയോട് കൂടി' *(على استحياء)* എന്നാണ്. ഇത് ഒരു സത്യവിശ്വാസിനിയുടെ ഏറ്റവും വലിയ അലങ്കാരമായ വിനയത്തെയും *(حياء)* മാന്യതയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ കൂടെ നടക്കുമ്പോൾ, വഴിയിൽ വെച്ച് അവരെ കാണാതിരിക്കാൻ താൻ മുന്നിൽ നടക്കുമെന്നും, വഴി തെറ്റിയാൽ കല്ലെറിഞ്ഞ് സൂചന നൽകണമെന്നും അദ്ദേഹം അവരോട് പറഞ്ഞു. ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അത്യുന്നതമായ സൂക്ഷ്മതയെയും *(ورع)* മര്യാദയെയും കാണിക്കുന്നു.

മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം സൂര്യതാപത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷനേടാൻ ഒരു തണലിലേക്ക് (ظل) മാറി. കഠിനമായ വിശപ്പും ദാഹവും കാരണം അദ്ദേഹം അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ റബ്ബേ, നീ എനിക്ക് നൽകുന്ന ഏത് നന്മയും (خير) ഞാൻ അത്യാവശ്യക്കാരനാണ് (فقير).' ഇവിടെ 'നന്മ' എന്നത് ഭക്ഷണം എന്നാണ് ഭൂരിഭാഗം പണ്ഡിതന്മാരും വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നത്. ആത്മീയ സഞ്ചാരി (سالك) ആത്മീയ ലോകത്തെ അറിവുകൾ കൊണ്ട് മാത്രം തൃപ്തിപ്പെടാതെ, ഇടനിലക്കാരില്ലാതെ അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള നേരിട്ടുള്ള പ്രകാശം (فيض) തേടണം എന്ന

സൂചന ഇതിലുണ്ട്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ബാല്യത്തിൽ ഭക്ഷണത്തിന് വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിച്ചുവെങ്കിൽ, പക്വതയിലെത്തിയപ്പോൾ 'എന്നെ കാണിക്കൂ, ഞാൻ നിന്നെ നോക്കാം' എന്ന് പറഞ്ഞ് അല്ലാഹുവിനെ ദർശിക്കാനുള്ള ഉന്നത പദവി തേടി. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അടിമത്തത്തിൽ നിന്ന് റബ്ബിലേക്കുള്ള നോട്ടം അദ്ദേഹത്തെ വിനയാന്വിതനാക്കി. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ പതിഞ്ഞപ്പോൾ, അടിമ തന്റെ യജമാനനോട് കാണിക്കേണ്ട യഥാർത്ഥ ദാരിദ്ര്യം (افتقار) അദ്ദേഹം പ്രകടിപ്പിച്ചു.' പിന്നീട്, ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെ ക്ഷണിക്കാൻ തന്റെ മകളെ അയച്ചു. അവൾ ലജ്ജയോടെ (استحياء) ആണ് നടന്നുവന്നത്. ലജ്ജ എന്നത് ഈമാനിന്റെ ഭാഗമാണ് (الحياء من الايمان). മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ, ഭക്ഷണം നൽകിയതിന് പ്രതിഫലമായിട്ടാണോ ഇത് എന്ന് സംശയിച്ച് അദ്ദേഹം അത് കഴിക്കാൻ വിസമ്മതിച്ചു. എന്നാൽ ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം അത് അതിഥി സൽക്കാരമാണെന്ന് ഉറപ്പുനൽകിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം അത് സ്വീകരിച്ചു. തുടർന്ന് തന്റെ കഥകളെല്ലാം അദ്ദേഹം ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാമിനോട് വിവരിച്ചു.

[سورة القصص (28) : آية 26]

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തം വിശുദ്ധമായ ഒരു പാഠം നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം അവരുടെ പുത്രിമാരിൽ ഒരാൾ പിതാവിനോട് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞ വാക്കുകളാണിവ: 'പിതാവേ, ഇദ്ദേഹത്തെ താങ്കൾ ജോലിക്കാരനായി നിയമിക്കുക. തീർച്ചയായും താങ്കൾക്ക് കൂലിക്ക് വെക്കാവുന്നവരിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമൻ കരുത്തനും വിശ്വസ്തനുമാണ്.' ഇവിടെ 'കരുത്തൻ' *(قوي)* എന്നത് ജോലി ചെയ്യാനുള്ള ശാരീരിക ശേഷിയെയും, 'വിശ്വസ്തൻ' *(أمين)* എന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ നിർമ്മലതയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഉണർത്തുന്നത്, ഒരു സേവനത്തിന് ഒരാളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ ഈ രണ്ട് ഗുണങ്ങൾ - കഴിവും സത്യസന്ധതയും - അത്യന്താപേക്ഷിതമാണെന്നാണ്. ആത്മീയമായ പാതയിൽ *(طريقة)* സഞ്ചരിക്കുന്നവർക്കും ഈ ഗുണങ്ങൾ അനിവാര്യമാണ്. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭക്തിയും *(تقوى)* അവന്റെ കല്പനകൾ പാലിക്കാനുള്ള ആർജ്ജവവും ചേരുമ്പോഴാണ് ഒരു വിശ്വാസി പൂർണ്ണനാകുന്നത്.

അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപന വന്നു: 'ഭയപ്പെടേണ്ട, അക്രമികളായ ജനതയിൽ നിന്ന് നീ രക്ഷപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു' (لا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ). ഇവിടെ ഫിർഔനും അവന്റെ സൈന്യവുമാണ് ഉദ്ദേശ്യം. നമ്മുടെ ഭൂമിയിൽ അവർക്ക് അധികാരമില്ല, നാം അവരുടെ ഭരണത്തിന് കീഴിലുമല്ല. ഇതിൽ ഒരു സൂചനയുണ്ട്: ഹൃദയം (قلب) ഏത് അവസ്ഥയിലാണെങ്കിലും, നഫ്സിന്റെ (نفس) ദോഷങ്ങളും അതിന്റെ അന്ധകാരങ്ങളും അതിനെ ബാധിക്കുമെന്ന് ഭയപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. എന്നാൽ, ആത്മീയ രഹസ്യം (سر) ആത്മാവിന്റെ (روح) പദവിയിൽ എത്തിച്ചേർന്നാൽ, നഫ്സിന്റെ അന്ധകാരങ്ങളിൽ നിന്നും അതിന്റെ ദുർഗുണങ്ങളിൽ നിന്നും അവൻ രക്ഷനേടി. ഒരു ഭരണാധികാരി ശത്രുരാജ്യത്തായിരിക്കുമ്പോൾ ഭയത്തിലായിരിക്കും, എന്നാൽ ഇസ്ലാമിക അതിർത്തിക്കുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ ആ ഭയം

നീങ്ങുന്നുവെന്ന് നീ കാണുന്നില്ലേ? ഭയത്തിൽ അകപ്പെട്ടവനോട് 'ഭയപ്പെടേണ്ട' എന്ന് പറയുന്നതുപോലെ, സുരക്ഷിതത്വത്തിൽ കഴിയുന്നവനോട് 'ഭയപ്പെടുക' എന്ന് പറയേണ്ടതുണ്ട്. മൗലാനാ റൂമി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) മസ്നവിയിൽ പാടുന്നു: 'ഭയപ്പെടേണ്ട' എന്ന വചനം ഭയമുള്ളവർക്കുള്ളതാണ്. ഭയമുള്ളവന്റെ ഹൃദയത്തെ ശാന്തമാക്കാൻ അല്ലാഹു സുരക്ഷിതത്വം നൽകുന്നു. എന്നാൽ ഭയമില്ലാത്തവനോട് നീ എന്തിനാണ് ഭയപ്പെടേണ്ട എന്ന് പറയുന്നത്? അവൻ ആ ഉപദേശത്തിന് അർഹനല്ല. ഉവൈസുൽ ഖർനി (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യത്തിൽ നീ എപ്പോഴും ഭയവും ദുഃഖവും നിറഞ്ഞവനായിരിക്കുക, നീ എല്ലാവരെയും കൊന്നൊടുക്കിയവനെപ്പോലെ.' ശുവൈബ് ബിൻ ഹർബ് പറയുന്നു: 'സുഫ്യാൻ അസ്സൗരിയെ ഞാൻ കാണുമ്പോൾ, വന്യമൃഗങ്ങൾ നിറഞ്ഞ കാട്ടിൽ അകപ്പെട്ടവനെപ്പോലെ അദ്ദേഹം എപ്പോഴും ഭയത്തിലായിരുന്നു. അബ്ദുൽ അസീസ് ബിൻ അബീ ദാവൂദിനെ കാണുമ്പോൾ, അദ്ദേഹം ഒരു ചെറിയ ദ്വാരത്തിലൂടെ പരലോകത്തെ നോക്കിക്കാണുന്നവനെപ്പോലെ തോന്നും.' മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) ഫിർഔന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ ഭൗതികമായ അനുഗ്രഹങ്ങളോടെയാണ് വളർന്നത്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിലേക്ക് ഹിജ്റ പോവുകയും യാത്രയുടെയും പ്രവാസത്തിന്റെയും കഷ്ടപ്പാടുകൾ അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് ശുവൈബ് (അലൈഹിസ്സലാം) വഴി ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ അനുഗ്രഹങ്ങൾ നൽകി. കവി പറയുന്നു: 'യാത്ര ചെയ്യുക, നീ വിട്ടുപോന്നതിനേക്കാൾ മികച്ചത് നിനക്ക് ലഭിക്കും. കഷ്ടപ്പെടുക, മഹത്വം കഷ്ടപ്പാടിലൂടെയാണ് കൈവരിക്കുന്നത്.' അല്ലാഹുവിന്റെ ഭൂമി വിശാലമാണ്, അവന്റെ ഉപജീവനം ലോകത്ത് വ്യാപകമാണ്. അതിനാൽ അപമാനത്തിൽ കഴിയുന്നവരോട് പറയുക: 'ഭൂമി നിങ്ങൾക്ക് ഇടുങ്ങിയതായാൽ യാത്ര ചെയ്യുക.' ശൈഖ് സഅ്ദി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: 'സഅ്ദി, മാതൃഭൂമിയോടുള്ള സ്നേഹം സത്യമാണെങ്കിലും, ഞാൻ ഇവിടെ ജനിച്ചു എന്നതുകൊണ്ട് മാത്രം കഷ്ടപ്പെട്ട് മരിക്കേണ്ടതില്ല.' മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) ഈജിപ്തിൽ ജനിച്ചു, അവിടെ ഇടുങ്ങിയപ്പോൾ മദ്യനിലേക്ക് ഹിജ്റ പോയി, അവിടെ അദ്ദേഹം വിശാലത കണ്ടെത്തി. പൂർണ്ണതയുള്ളവൻ (كامل) കാലത്തിനോ സ്ഥലത്തിനോ അടിമയല്ല; അല്ലാഹു കൽപിച്ച ഇടത്തേക്ക് അവൻ സഞ്ചരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു ഒരാളോടൊപ്പമുണ്ടെങ്കിൽ, പ്രവാസം അവന്

മാതൃഭൂമിയാണ്, ഇടുങ്ങിയ ഇടം അവന് വിശാലമാണ്. മൗലാനാ റൂമി പാടുന്നു: 'നമ്മുടെ രാജാവിന്റെ വിരിപ്പ് എവിടെയാണോ, അതാണ് വിശാലമായ മൈതാനം, അത് സൂചിയുടെ ദ്വാരമാണെങ്കിൽ പോലും.' തുടർന്ന്, അദ്ദേഹത്തെ പിതാവിന്റെ അടുത്തേക്ക് ക്ഷണിച്ച പെൺമക്കളിൽ മൂത്തവൾ പറഞ്ഞു: 'എന്റെ പിതാവേ, ഇദ്ദേഹത്തെ ജോലിക്കെടുക്കുക.' അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ശക്തിയും വിശ്വസ്തതയുമുള്ളവനാണ് ഏറ്റവും മികച്ച ജോലിക്കാരൻ. ശക്തി (قوة) എന്നാൽ ആത്മീയവും ശാരീരികവുമായ കരുത്താണ്, വിശ്വസ്തത (أمانـــة) എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യത്തിലുള്ള സൂക്ഷ്മതയാണ്.

[سورة القصص (28) : الآيات 27 إلى 30]

അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയദാസനായ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം മദ്യൻ നാട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ, ആദരണീയനായ ഒരു പിതാവിനെ കണ്ടുമുട്ടി. ആ പിതാവ് തന്റെ പുത്രിമാരിൽ ഒരാളെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് വിവാഹം ചെയ്തു നൽകാൻ ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'എന്റെ ഈ രണ്ട് പുത്രിമാരിൽ ഒരാളെ നിനക്ക് ഞാൻ വിവാഹം ചെയ്തു നൽകാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. അതിന് പകരമായി നീ എട്ട് വർഷം എനിക്ക് വേണ്ടി ജോലി ചെയ്യണം. ഇനി നീ പത്ത് വർഷം പൂർത്തിയാക്കുകയാണെങ്കിൽ അത് നിന്റെ ഔദാര്യമാണ്.' ഇവിടെ 'ജോലി' എന്നത് സേവനത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഒരു മുഅ്മിൻ തന്റെ ജീവിതത്തിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭക്തിയും *(تقوى)* വിനയവും കാത്തുസൂക്ഷിക്കണം. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആ കരാർ സ്വീകരിച്ചു. നിശ്ചിത കാലം പൂർത്തിയാക്കി അദ്ദേഹം തന്റെ കുടുംബവുമായി യാത്ര തിരിച്ചപ്പോൾ, തൂർ പർവ്വതത്തിന്റെ ഭാഗത്ത് നിന്ന് ഒരു അഗ്നിപ്രകാശം കണ്ടു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യപ്രകാശത്തിന്റെ *(تجلي)* സാമീപ്യം അനുഭവപ്പെട്ട ആ നിമിഷം, അവിടെ നിന്ന് ഒരു ശബ്ദം കേട്ടു: 'ഹേ മൂസാ, തീർച്ചയായും ഞാൻ അല്ലാഹുവാണ്, ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹു.' ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങളുടെ *(صفات)* പ്രകടനമായിരുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആ സ്ത്രീയെ തന്റെ പിന്നാലെ നടക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചത് തികഞ്ഞ സൂക്ഷ്മത (ورع) കൊണ്ടാണ്. അവിടുന്ന് തന്റെ നോട്ടത്തെ നിയന്ത്രിക്കുകയും സ്വയം സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. 'ശക്തനും വിശ്വസ്തനുമായവൻ' (القوي الأمين) എന്ന വിശേഷണം മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിൽ പ്രകടമായപ്പോൾ, ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ പുത്രിമാരിൽ ഒരാളെ വിവാഹം കഴിച്ചു നൽകാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. ഇവിടെ 'ശക്തി' (القوة) എന്നത് കല്ല് നീക്കിയതിനെയും, 'വിശ്വസ്തത' (الأمانة) എന്നത് നോട്ടം താഴ്ത്തിയതിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. വിവാഹമൂല്യത്തെ (مهر) സംബന്ധിച്ച്, നമ്മുടെ ശരീഅത്തിൽ അത് സ്ത്രീക്ക്

അവകാശപ്പെട്ടതാണ്. എന്നാൽ ഇമാം ശാഫിഇ റഹിമഹുള്ളാഹിന്റെ വീക്ഷണപ്രകാരം, സേവനമോ ഖുർആൻ പഠിപ്പിക്കലോ വിവാഹമൂല്യമായി നിശ്ചയിക്കാവുന്നതാണ്, എങ്കിലും അത് 'മിഥ്ൽ മഹ്ർ' (مهر المثل - തുല്യമായ വിവാഹമൂല്യം) നൽകുന്നതിലേക്ക് മടങ്ങുന്നു. ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം എട്ട് വർഷത്തെ സേവനം നിബന്ധനയായി വെച്ചത് ആ കാലഘട്ടത്തിലെ ശരീഅത്ത് പ്രകാരമാണ്. പത്ത് വർഷം പൂർത്തിയാക്കുന്നത് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഔദാര്യമാണെന്നും, താൻ അദ്ദേഹത്തിന് പ്രയാസം (مشقة) ഉണ്ടാക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലെന്നും അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. ആത്മജ്ഞാനികൾ (العرفاء) ഇതിനെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നത്, എട്ട് വർഷത്തെ സേവനം കൊണ്ട് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പൂർണ്ണതയുടെ (الكمال) പദവിയിൽ എത്തുമെന്ന് ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ പ്രകാശത്താൽ തിരിച്ചറിഞ്ഞു എന്നാണ്.

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ഇത് എനിക്കും നിനക്കും ഇടയിലുള്ള കരാറാണ്. ഈ രണ്ട് കാലാവധികളിൽ ഞാൻ ഏത് പൂർത്തിയാക്കിയാലും എനിക്കെതിരെ അതിക്രമം ഉണ്ടാകരുത്. നാം പറയുന്ന കാര്യത്തിന് അല്ലാഹുവാണ് സാക്ഷി (وكيل).' ഈ വചനം മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ഭാവി പിതാവിനോട് നടത്തുന്ന കരാറിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'കരാർ' (أجل) എന്നത് സേവനത്തിന്റെ കാലയളവിനെയാണ് കുറിക്കുന്നത്. പത്ത് വർഷം പൂർത്തിയാക്കുക എന്നത് ഒരു ഉദാത്തമായ ഗുണമാണ്. 'അതിക്രമം' (عدوان) എന്നത് നിശ്ചയിച്ചതിനേക്കാൾ കൂടുതൽ ജോലി ആവശ്യപ്പെടുകയോ കരാർ ലംഘിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതിനെയാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. 'അല്ലാഹുവാണ് സാക്ഷി' (وكيل) എന്ന് പറയുമ്പോൾ, നമ്മുടെ ഈ ഉടമ്പടിക്ക് അല്ലാഹു സാക്ഷിയാണെന്നും അവൻ കാര്യങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നവനാണെന്നും ഉറപ്പിക്കുന്നു. സൂഫി പണ്ഡിതന്മാർ ഇതിൽ നിന്ന് പാഠം ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്, ഒരു മുരീദ് തന്റെ ശൈഖിന്റെ സേവനത്തിൽ ഏർപ്പെടുമ്പോൾ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട നിബന്ധനകൾ പാലിക്കണമെന്നും, അല്ലാഹുവിനെ സാക്ഷിയാക്കി തന്റെ കർമ്മങ്ങളിൽ സത്യസന്ധത പുലർത്തണമെന്നുമാണ്.

പൂർണ്ണതയുടെ പൂർണ്ണത പത്ത് വർഷത്തെ സേവനത്തിലാണ്. കാരണം, പത്ത് വർഷത്തിന് ശേഷം ഇച്ഛാശക്തിയുടെ (إرادة) പദവി അവശേഷിക്കുന്നില്ലെന്നും, പിന്നീട് സ്വതന്ത്രമായ നിലനിൽപ്പിന്റെയും (استقلال) നേരായ പാതയുടെയും (استقامة) പദവിയിലേക്ക് മാറുമെന്നും അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. ആ അവസ്ഥയിൽ ഇച്ഛാശക്തിയുടെ ഭാരം വഹിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. അതുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം 'ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു' എന്നും 'ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല' എന്നും പറഞ്ഞത്. ഈ ദരിദ്രൻ (തഫ്സീർ രചയിതാവ്) പറയുന്നു: ഈ വ്യാഖ്യാനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ഈജിപ്തിൽ നിന്ന് മടങ്ങിയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് മുപ്പത് വയസ്സായിരുന്നു എന്നാണ്. പത്ത് വർഷം പൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം അദ്ദേഹം ഈജിപ്തിലേക്ക് മടങ്ങി,

വഴിമധ്യേ പ്രവാചകത്വം ലഭിച്ചു. എന്നാൽ പ്രവാചകത്വം ലഭിച്ചത് നാൽപ്പതാം വയസ്സിലാണെന്ന് നേരത്തെ പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് ഓരോ കാലഘട്ടത്തിലെയും ഫനാഇന്റെ (അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള ലയനം - فناء) ആളുകളുടെ സുന്നത്താണ്. ആത്മീയ സഞ്ചാരത്തിന്റെ (سلوك) മുപ്പത്തിയെട്ട് അല്ലെങ്കിൽ നാൽപ്പത് വർഷങ്ങൾ പിന്നിടുമ്പോൾ ഫനാഇന്റെയും ബഖാഇന്റെയും (അല്ലാഹുവിലുള്ള നിലനിൽപ്പ് - بقاء) അവസ്ഥ പൂർണ്ണമാകുന്നു. 'അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചാൽ എന്നെ നീ സജ്ജനങ്ങളിൽ പെട്ടവനായി കണ്ടെത്തും' (സജ്ജനങ്ങളായ - الصالحين) എന്ന വചനം നല്ല പെരുമാറ്റത്തെയും, വിനയത്തെയും, വാഗ്ദാന പാലനത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇതിൽ 'ഇൻഷാ അല്ലാഹ്' എന്ന് ചേർത്തത് ബർക്കത്തിന് വേണ്ടിയും, കാര്യങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ തൗഫീഖിലേക്ക് വിട്ടുകൊടുക്കാൻ വേണ്ടിയുമാണ്. ഹദീസിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്: ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സ്നേഹം കാരണം കരഞ്ഞ് അന്ധനായി. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് കാഴ്ച തിരികെ നൽകി ചോദിച്ചു: 'സ്വർഗ്ഗത്തോടുള്ള ആഗ്രഹം കൊണ്ടോ നരകത്തോടുള്ള ഭയം കൊണ്ടോ ആണോ നീ കരയുന്നത്?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'എന്റെ റബ്ബേ, നീ അറിയുന്നു, ഞാൻ സ്വർഗ്ഗമോഹത്താലോ നരകഭയത്താലോ അല്ല കരയുന്നത്. മറിച്ച്, എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്റെ സ്നേഹം കുടികൊള്ളുന്നു. നിന്നെ ദർശിക്കാൻ സാധിച്ചാൽ പിന്നെ നീ എന്ത് ചെയ്താലും എനിക്ക് പരാതിയില്ല.' അപ്പോൾ അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'ശുഐബ്, ഇത് സത്യമാണെങ്കിൽ നിനക്ക് എന്റെ ദർശനം ലഭിച്ചതിൽ സന്തോഷിക്കാം. അതുകൊണ്ടാണ് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെ നിന്റെ സേവനത്തിൽ ഞാൻ ഏൽപ്പിച്ചത്.' ഫിർഔനിൽ നിന്ന് ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാമിലേക്കുള്ള മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ പലായനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, സത്യം തേടുന്നവൻ തന്റെ ദുഷ്പ്രവണതയുള്ള മനസ്സിന്റെ (نفس الأمارة) പദവിയിൽ നിന്ന് ഹൃദയത്തിന്റെ ലോകത്തേക്ക് യാത്ര ചെയ്യണമെന്നും, ഫിർഔനെപ്പോലെയുള്ള ദുഷിച്ച കൂട്ടുകെട്ടിൽ നിന്ന് ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാമിനെപ്പോലെയുള്ള ഉത്തമ കൂട്ടുകെട്ടിലേക്ക് മാറണമെന്നുമാണ്. ഇബ്രാഹിം ബിൻ അദ്ഹം റഹിമഹുള്ളാഹ് പതിനേഴ് വർഷം വിറക് ചുമന്ന ചരിത്രം ഇതിന് സാക്ഷിയാണ്. 'എനിക്ക് എട്ട് വർഷം സേവനം ചെയ്യണം' എന്ന വചനം സൂഫി

മാർഗ്ഗത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മുരീദുകളെക്കൊണ്ട് സേവനം ചെയ്യിക്കുന്നത് പ്രവാചകന്മാരുടെ സുന്നത്താണ്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'നമ്മൾ തമ്മിൽ കരാർ ചെയ്ത കാര്യങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നു. ഞാൻ എന്റെ വാക്ക് ലംഘിക്കില്ല, നീയും ലംഘിക്കില്ല. ഈ രണ്ട് അവധികളിൽ ഏത് പൂർത്തിയാക്കിയാലും എനിക്ക് കുറ്റമില്ല.' അല്ലാഹു നമ്മൾ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾക്ക് സാക്ഷിയാണ് (وكيل). പിന്നീട് ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ മകൾ സഫൂറയെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് വിവാഹം ചെയ്തു നൽകി. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പത്ത് വർഷം ആടുകളെ മേയിച്ചു. ആ കാലയളവിൽ ആദം അലൈഹിസ്സലാം സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് കൊണ്ടുവന്ന വടി അദ്ദേഹത്തിന് ലഭിച്ചു. അത് പ്രവാചകന്മാരിലൂടെ കൈമാറി ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാമിൽ എത്തിയിരുന്നു.

[سورة القصص (28) : آية 29]

മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ കുടുംബവുമായി മദ്യൻ നാട്ടിൽ നിന്ന് മടങ്ങി വരുമ്പോൾ, മരുഭൂമിയിലെ തണുപ്പുള്ള ഒരു രാത്രിയിൽ തുർ പർവ്വതത്തിന്റെ ഭാഗത്ത് ഒരു അഗ്നിപ്രകാശം ദർശിച്ചു. അവിടുന്ന് തന്റെ കുടുംബത്തോട് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ ഇവിടെ കാത്തിരിക്കുക, തീർച്ചയായും ഞാൻ ഒരു അഗ്നി *(نار)* കണ്ടിരിക്കുന്നു. അതിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾക്ക് ചൂട് ലഭിക്കാൻ ആവശ്യമായ ഒരു കനൽ ഞാൻ കൊണ്ടുവന്നേക്കാം, അല്ലെങ്കിൽ ആ അഗ്നി ഉള്ളിടത്ത് വഴി കാണിച്ചുതരുന്ന ആരെങ്കിലും ഉണ്ടോ എന്ന് നോക്കാം.' ഈ സംഭവം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഭൗതികമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തേടുമ്പോൾ തന്നെ ആത്മീയമായ പ്രകാശത്തിലേക്കുള്ള *(نور)* പ്രയാണത്തെയാണ്. റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, ഈ അഗ്നി കേവലമായ ഭൗതിക അഗ്നിയായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ തജല്ലിയാത്ത് *(تجليات)* അഥവാ ദൈവിക പ്രകാശത്തിന്റെ ഒരു പ്രകടനമായിരുന്നു. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം ഭൗതികമായ ആവശ്യത്തിന് വേണ്ടി പുറപ്പെട്ടുവെങ്കിലും, അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ തിരഞ്ഞെടുത്തത് ആത്മീയമായ ഉന്നതിയിലേക്കുള്ള *(ترقي)* മാർഗ്ഗദർശനം നൽകാനായിരുന്നു.

മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആടുകളെ മേയിക്കുമ്പോൾ വലതുവശത്തേക്ക് പോകരുതെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു, കാരണം അവിടെ ഒരു ഭയാനകമായ ഡ്രാഗൺ (തന്നീൻ - تنين) ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ആടുകൾ അങ്ങോട്ട് ഓടിയപ്പോൾ, അവയെ തടയാൻ കഴിയാതെ അദ്ദേഹം അവയെ പിന്തുടർന്നു. അവിടെ അതിമനോഹരമായ പുൽമേടുകൾ കണ്ടു. അദ്ദേഹം ഉറങ്ങിയപ്പോൾ ഡ്രാഗൺ ആക്രമിക്കാൻ വന്നു, എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വടി (അസ - عصا) അതിനെ വധിച്ചു. രക്തം പുരണ്ട വടിയുമായി അദ്ദേഹം മടങ്ങി. ഇത് കണ്ട ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം അത്ഭുതപ്പെടുകയും, ആ വർഷം ജനിക്കുന്ന പ്രത്യേക അടയാളങ്ങളുള്ള ആടുകളെ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് നൽകാമെന്ന് വാഗ്ദാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹുവിന്റെ

നിർദ്ദേശപ്രകാരം വടി വെള്ളത്തിൽ സ്പർശിച്ചപ്പോൾ, ആടുകളെല്ലാം ആ പ്രത്യേക അടയാളങ്ങളോടെ പ്രസവിച്ചു. ഇത് അല്ലാഹു നൽകിയ ഉപജീവനമാണെന്ന് ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം മനസ്സിലാക്കി. അബൂ ലൈസ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: പ്രവാചകന്മാരുടെ വാഗ്ദാനങ്ങൾ നിറവേറ്റൽ നിർബന്ധമാണ്. മസ്നവിയിൽ പറയുന്നു: 'കർമ്മത്തേക്കാൾ വിശ്വസ്തനായ ഒരു സുഹൃത്തില്ല'. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം നിശ്ചയിച്ച കാലയളവ് (അജൽ - أجل) പൂർത്തിയാക്കിയപ്പോൾ, അദ്ദേഹം തന്റെ മാതൃനാടായ ഈജിപ്തിലേക്ക് മടങ്ങാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. ശുഐബ് അലൈഹിസ്സലാം പ്രായം കാരണം ദുർബലനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഇബ്രാഹിം അലൈഹിസ്സലാം തുടങ്ങിയ പ്രവാചകന്മാരുടെ ബർക്കത്തുകൊണ്ട് തന്റെ ശക്തിയും കാഴ്ചയും തിരികെ ലഭിക്കാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചു, അല്ലാഹു അത് സ്വീകരിച്ചു. തുടർന്ന് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ഭാര്യയോടും മക്കളോടും കൂടെ ഈജിപ്തിലേക്ക് യാത്ര തിരിച്ചു. വഴിയിൽ തണുപ്പും മഴയും കാരണം അദ്ദേഹം വഴിതെറ്റി, അപ്പോൾ തൂർ പർവ്വതത്തിന്റെ വശത്ത് ഒരു അഗ്നി (നാർ - نار) ദർശിച്ചു. അത് യഥാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്തിന്റെ (അൻവാർ - أنوار) പ്രകടനമായിരുന്നു, എന്നാൽ മനുഷ്യൻ തനിക്ക് പരിചിതമായ അഗ്നിയുടെ രൂപത്തിൽ അതിനെ കണ്ടു.

[سورة القصص (28) : آية 30]

അങ്ങനെ അദ്ദേഹം *(*മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം*)* ആ അഗ്നിജ്വാലയുടെ അടുത്തെത്തിയപ്പോൾ, അനുഗൃഹീതമായ ആ താഴ്വരയുടെ വലതുഭാഗത്ത് നിന്ന്, ആ മരത്തിൽ നിന്ന് ഒരു വിളിയുണ്ടായി*: '*ഹേ മൂസാ, തീർച്ചയായും ഞാൻ അല്ലാഹുവാണ്, ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹു.*'* ഈ ആയത്ത് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ആത്മീയ ഉന്നതിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. *'*അനുഗൃഹീതമായ താഴ്വര*' (*الوادي المبارك*)* എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം കൊണ്ട് പവിത്രമാക്കപ്പെട്ട സ്ഥലമാണ്. ആ മരത്തിൽ നിന്ന് കേട്ട ശബ്ദം അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിയായ ഒരു ശബ്ദമാണ്, അത് അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും *(*توحيد*)* അവന്റെ സൃഷ്ടികളോടുള്ള അവന്റെ സംസാരത്തെയും വ്യക്തമാക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശം *(*نور*)* ആ മരത്തിൽ പ്രകടമായപ്പോൾ, അത് മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അചഞ്ചലമായ ഭക്തിയും *(*تقوى*)* സ്നേഹവും നിറച്ചു.

മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഈ ഇച്ഛയും അല്ലാഹുവിന്റെ സുന്നത്തുമാണ്. ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമക്ക് ദഹ്യത്തുൽ കൽബി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെ വലിയ ഇഷ്ടമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കി, പലപ്പോഴും ദഹ്യത്തിന്റെ രൂപത്തിൽ വന്നിരുന്നത് ഓർക്കുക. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ കുടുംബത്തോട് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ ഇവിടെ നിൽക്കുക (امكثـــوا)'. അതായത്, കാത്തിരിപ്പോടെ ഒരിടത്ത് ഉറച്ചുനിൽക്കുക. 'തീർച്ചയായും ഞാൻ ഒരു അഗ്നി ദർശിക്കുന്നു (آنست نارا)'. വഴിതെറ്റിയ അവർക്ക് വഴി ചോദിച്ചറിയാനോ, അല്ലെങ്കിൽ ഒരു തീക്കനൽ (جذوة) കൊണ്ടുവരാനോ ആണ് അദ്ദേഹം ഉദ്ദേശിച്ചത്. 'തജ്രീദ്' (تجـــريد - ബാഹ്യമായ വിട്ടുപിരിയൽ) എന്നതിലേക്ക് ഈ ആയത്ത് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നുവെന്ന് നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തങ്ങളുടെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു.

ബാഹ്യമായി കുടുംബത്തിൽ നിന്നും സമ്പത്തിൽ നിന്നും ലോകത്തിൽ നിന്നും പൂർണ്ണമായി വിട്ടുനിൽക്കുക എന്നതാണ് സാലിക്കിന് (സഞ്ചാരിക്ക്) അനിവാര്യം. ആന്തരികമായി സൃഷ്ടിജാലങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധങ്ങളിൽ നിന്ന് മുക്തമാകുമ്പോൾ (തഫ്രീദ് - تفريد) മാത്രമേ ഏകത്വത്തിന്റെ (തൗഹീദ് - توحيد) സാക്ഷ്യങ്ങൾ ദർശിക്കാൻ സാധിക്കൂ. ആദ്യം അത് മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് തീജ്വാലയായും ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് നക്ഷത്രമായും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതുപോലെയായിരിക്കും. മനുഷ്യന്റെ സ്വഭാവം പ്രകൃതിയുടെ തണുപ്പുകൊണ്ട് മരവിച്ചിരിക്കുന്നു. ദൈവികമായ ആകർഷണത്തിന്റെ (ജദ്ബ - جذبة) തീജ്വാല കൊണ്ടല്ലാതെ അത് ചൂടുപിടിക്കുകയില്ല. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം കുടുംബത്തെ മരുഭൂമിയിൽ വിട്ട് ആ അഗ്നിയിലേക്ക് ചെന്നു. അപ്പോൾ 'വലതുഭാഗത്തെ തീരത്തുനിന്ന് (شاطئ الوادي الأيمن)' അദ്ദേഹത്തിന് വിളി വന്നു. അത് അനുഗൃഹീതമായ ഒരു സ്ഥലമായിരുന്നു (البقعة المباركة). അവിടെ വെച്ചാണ് അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തോട് സംസാരിച്ചത്. ഔലിയാക്കളുടെ തജല്ലിയാതുകൾ (ദൈവിക പ്രകാശങ്ങൾ) സംഭവിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളും ഇപ്രകാരം അനുഗൃഹീതമാണ്. ആ മരത്തിൽ നിന്ന് (من الشجرة) വിളി വന്നു. അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'മൂസാ, തീർച്ചയായും ഞാൻ അല്ലാഹുവാണ്, ലോകരക്ഷിതാവ്'. ഇതാണ് മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് അല്ലാഹു നടത്തിയ ആദ്യത്തെ സംഭാഷണം.

ദൈവിക സാമീപ്യത്തിനായുള്ള തീവ്രമായ അഭിനിവേശം (ശൗഖ്) ഹൃദയത്തിൽ ജ്വലിച്ചപ്പോൾ, ആ പ്രകാശത്തിന്റെ സാക്ഷാത്കാരം കൊണ്ട് ആത്മീയ ദീപം ഉരുകിത്തീരാറായ അവസ്ഥയിലായിരുന്നു ആ പ്രണയി. 'എനിക്കുള്ളിൽ ഒരു അഗ്നി ജ്വലിക്കുന്നു, അതെന്താണെന്ന് എനിക്കറിയില്ല; മെഴുകുതിരി പോലെ ഞാൻ ഉരുകിത്തീരുന്നു' എന്ന് അദ്ദേഹം പാടി. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം 'ഓ മൂസാ!' (أَنْ يا مُوسى) എന്ന വിളി കേട്ടപ്പോൾ ആ പ്രണയത്താൽ ഉരുകിത്തീരുകയും ആവേശത്താൽ അലിഞ്ഞുചേരുകയും ചെയ്തു. 'തീർച്ചയായും ഞാൻ അല്ലാഹുവാണ്, ലോകങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ്' (إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ) എന്ന ആ ദിവ്യവാണി കേട്ടപ്പോൾ, കശ്ഫുൽ

അസ്റാർ ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നതനുസരിച്ച്, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ഗുണവിശേഷങ്ങളിൽ നിന്ന് അപ്രത്യക്ഷനാവുകയും അസ്തിത്വം കൊണ്ട് നശിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം പൂർണ്ണമായും കേൾവിയായി മാറി. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം സാമീപ്യത്തിന്റെ വസ്ത്രം ധരിക്കുകയും, പ്രണയത്തിന്റെ പാനീയം കുടിക്കുകയും, ഐക്യത്തിന്റെ മട്ടുപ്പാവ് കാണുകയും, കാരുണ്യത്തിന്റെ സുഗന്ധം നുകരുകയും ചെയ്തു. ഹേ, പ്രണയത്താൽ ദഹിച്ചവനേ, നീ ദുഃഖിക്കേണ്ട; പ്രണയികളുടെ ആഗ്രഹം നിറവേറുന്ന ഒരു ദിവസം വന്നെത്തും. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ആ വൃക്ഷത്തിനടുത്തെത്തിയപ്പോൾ അഗ്നി അപ്രത്യക്ഷമാവുകയും പ്രകാശം അവശേഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടുന്ന് തന്റെ ഭൗതിക ബോധത്തിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിന്നു. അപ്പോൾ അസ്തിത്വത്തിന്റെ വൃക്ഷത്തിൽ നിന്ന് ഗുണവിശേഷങ്ങളുടെ ശബ്ദങ്ങൾ മുഴങ്ങി. ആ ദിവ്യപ്രകാശത്തിന്റെയും സംസാരത്തിന്റെയും പ്രഭാവത്താൽ പർവ്വതം രത്നമായി മാറി. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ബോധരഹിതനായി വീണു. അപ്പോൾ അല്ലാഹു മലക്കുകളെ അയച്ചു, അവർ ആത്മീയ സാമീപ്യത്തിന്റെ കാറ്റുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു. 'ഓ മൂസാ, നീ ക്ഷീണിച്ചു, വിശ്രമിക്കൂ' എന്ന് അവർ പറഞ്ഞു. 'നീ കൃത്യമായ അളവിലാണ് വന്നത്' (جئت على قـدر) എന്നതിനർത്ഥം, അല്ലാഹു നിന്നോട് സംസാരിക്കണമെന്ന് മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു എന്നാണ്. ആദം അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വൃക്ഷവും മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വൃക്ഷവും തമ്മിൽ വലിയ വ്യത്യാസമുണ്ട്. ആദമിന്റെ വൃക്ഷത്തിൽ പരീക്ഷണവും ഫിത്നയും ഉണ്ടായെങ്കിൽ, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വൃക്ഷത്തിൽ നുബുവ്വത്തും രിസാലത്തും ആരംഭിച്ചു. എന്നാൽ ആദമിന്റെ വൃക്ഷം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഗുണവിശേഷങ്ങളുടെ (റുബൂബിയ്യത്ത്) രഹസ്യമാണ്. ആദം അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിന്റെ ഗുണങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, ആ അവസ്ഥയുടെ യാഥാർത്ഥ്യം അനുഭവിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. എന്നാൽ അല്ലാഹു അത് തടഞ്ഞു. കാരണം, അനാദിയായ സത്യത്തിന് സൃഷ്ടികളുമായി ലയിക്കാൻ കഴിയില്ല. ആദം അലൈഹിസ്സലാം ആ വൃക്ഷത്തിൽ നിന്ന് ഭക്ഷിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മീയ പദവി ഉയരുകയും, സ്വർഗ്ഗത്തിൽ അത് വഹിക്കാൻ കഴിയാതെ ഭൂമിയിലേക്ക് ഇറങ്ങുകയും ചെയ്തു. ആദമിന്റെ വൃക്ഷം രഹസ്യങ്ങളുടെയും

(അസ്റാർ), മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വൃക്ഷം പ്രകാശങ്ങളുടെയും (അൻവാർ) പ്രതീകമാണ്. പ്രകാശങ്ങൾ പുണ്യവാന്മാർക്കും (അബ്റാർ), രഹസ്യങ്ങൾ ഉത്തമർക്കും (അഖ്യാർ) ഉള്ളതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ തജല്ലി (പ്രകാശപ്രകടനം) ഒരു വൃക്ഷത്തിലൂടെ സാധ്യമാണെങ്കിൽ, മനുഷ്യരൂപത്തിലൂടെ അത് സംഭവിക്കുന്നത് കൂടുതൽ ഉചിതമാണ്. തൗഹീദിനെ മൂന്നായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു: 'അവനല്ലാതെ ദൈവമില്ല' (ലാ ഇലാഹ ഇല്ല ഹുവ), 'നിന്നല്ലാതെ ദൈവമില്ല' (ലാ ഇലാഹ ഇല്ല അന്ത), 'ഞാനല്ലാതെ ദൈവമില്ല' (ലാ ഇലാഹ അന). യഥാർത്ഥത്തിൽ സംസാരിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവാണ്. ഇത് ആത്മീയ അനുഭവം (സൗഖ്) ഉള്ളവർക്ക് മനസ്സിലാകും, അല്ലാത്തവർക്ക് വിശ്വാസം (ഈമാൻ) മതിയാകും. ശൈഖ് സഅ്ദി പാടിയതുപോലെ: 'നിന്റെ സാന്നിധ്യത്തിൽ എന്റെ അസ്തിത്വം അവശേഷിക്കുന്നില്ല, നിന്നെക്കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മയിൽ ഞാൻ എന്നെത്തന്നെ മറക്കുന്നു. എന്റെ കുറ്റങ്ങൾ കാണരുത്, നിന്റെ പ്രകാശം എന്റെ ഉള്ളിൽ നിന്ന് തന്നെ ഉദയം ചെയ്യുന്നു.'

[سورة القصص (28) : الآيات 31 إلى 35]

ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വിലെ ***31*** മുതൽ ***35*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ***(***തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാൻ***)*** ഇപ്രകാരമാണ്***:*** അല്ലാഹു മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് കൽപ്പിക്കുന്നു***:*** 'നിന്റെ വടി താഴെയിടുക'. അത് നിലത്തു വീണപ്പോൾ ഒരു പാമ്പിനെപ്പോലെ ചലിക്കുന്നത് കണ്ടു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ ശക്തിപ്രകടനമാണ് ***(***قدرة***).*** ഭയചകിതനായ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ ഓടിപ്പോയി. അപ്പോൾ അല്ലാഹു അരുളി***:*** 'മൂസാ, ഭയപ്പെടേണ്ട'. ഇവിടെ അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണം ***(***عصمة***)*** പ്രകടമാകുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു***:*** 'നിന്റെ കൈ നിന്റെ വശത്തേക്ക് ചേർത്തുപിടിക്കുക'. അപ്പോൾ അത് യാതൊരു ദോഷവുമില്ലാതെ തിളങ്ങുന്ന വെളുത്ത നിറത്തിൽ പുറത്തുവന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ ***(***آية***)*** ഒന്നാണ്. ഫിർഔന്റെയും അവന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരുടെയും അടുത്തേക്ക് പോകാൻ അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു. അവർ അക്രമികളായ ജനതയാണ്. അപ്പോൾ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം പ്രാർത്ഥിച്ചു***:*** 'എന്റെ റബ്ബേ, ഞാൻ അവരിൽ ഒരാളെ കൊലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്, അതിനാൽ അവർ എന്നെ കൊല്ലുമെന്ന് ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു'. തന്റെ സഹോദരൻ ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാമിനെ തനിക്ക് സഹായിയായി ***(***وزير***)*** നൽകണമെന്ന് അദ്ദേഹം അപേക്ഷിച്ചു. ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാം തന്നേക്കാൾ വ്യക്തമായി സംസാരിക്കുന്നവനാണ് ***(***فصاحة***).*** അല്ലാഹു അവരുടെ പ്രാർത്ഥന സ്വീകരിക്കുകയും, 'നിന്റെ സഹോദരൻ മുഖേന നാം നിന്റെ കൈക്ക് ബലം നൽകും' എന്ന് അരുളുകയും ചെയ്തു. അവർക്ക് നാം അധികാരം നൽകും, അതിനാൽ അവർക്ക് നിങ്ങളെ തൊടാൻ കഴിയില്ല. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യവും ***(***فضل***)*** സഹായവും ***(***نصر***)*** ആണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗം ആത്മീയമായ ഉന്നതിയെയും അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകൻ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ അത്ഭുതങ്ങളെയും വിവരിക്കുന്നു. 'കടലിൽ ഇറങ്ങരുത്, തീയിൽ ഇറങ്ങരുത്' എന്ന് പറയുന്നവർക്ക്

ആത്മീയമായ ധീരതയില്ല. യഥാർത്ഥ ആത്മീയ സഞ്ചാരികൾ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള പ്രണയമാകുന്ന അഗ്നിയിൽ (നാരൽ ഇശ്ഖ്) സ്വയം സമർപ്പിക്കുകയും, അഹംഭാവം പൂർണ്ണമായും നശിക്കുന്ന അവസ്ഥയിലേക്ക് (ഫനാഉൽ കുല്ലി) എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനോട് തന്റെ വടി (അസാ) താഴെയിടാൻ കൽപ്പിക്കുന്നു. അത് പെട്ടെന്ന് ഒരു സർപ്പമായി മാറി ചലിക്കാൻ തുടങ്ങി. അത് കണ്ട് ഭയന്ന പ്രവാചകൻ പിന്തിരിഞ്ഞോടി. അപ്പോൾ അല്ലാഹു അരുളി: 'മൂസാ, ഭയപ്പെടേണ്ട, നീ സുരക്ഷിതനാണ്'. ഇതിലെ ആത്മീയ പാഠം ഇതാണ്: അല്ലാഹു അല്ലാത്ത എന്തിനെയാണോ നാം ആശ്രയിക്കുന്നത് (തവക്കുൽ), അത് ഉപേക്ഷിക്കണം. ആര് അല്ലാഹുവിൽ മാത്രം ഭരമേൽപ്പിക്കുന്നുവോ അവൻ നിർഭയനാണ്. ദുനിയാവിനെ കൈവശം വെച്ചാലും അതിന്റെ സ്നേഹം ഹൃദയത്തിൽ സൂക്ഷിക്കരുത്. നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം മിഅ്റാജ് രാവിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം നേടി മടങ്ങിവന്നപ്പോൾ തന്റെ ഉമ്മത്തിന് സമ്മാനമായി നൽകിയത് 'നമസ്കാരം' (സ്വലാത്ത്) എന്ന ആത്മീയ സംവാദമാണ്. തുടർന്ന്, തന്റെ കൈ വസ്ത്രത്തിനുള്ളിൽ (ജൈബ്) കടത്താൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടു. അത് പുറത്തെടുക്കുമ്പോൾ സൂര്യപ്രകാശം പോലെ തിളങ്ങുന്നതായി മാറി. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തമാണ് (ബുർഹാൻ). ഭയമുണ്ടാകുമ്പോൾ കൈകൾ നെഞ്ചോട് ചേർത്ത് പിടിക്കുന്നത് ധൈര്യത്തിന്റെ അടയാളമാണ്. ഈ അത്ഭുതങ്ങൾ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ തെളിവുകളാകുന്നു.

മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിനോട് അപേക്ഷിച്ചു: 'നാഥാ, ഞാൻ അവരിൽ ഒരാളെ കൊലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ അവർ എന്നെ വധിക്കുമെന്ന് ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു (خوف). എന്റെ സഹോദരൻ ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാം എന്നെക്കാൾ വ്യക്തമായി സംസാരിക്കുന്നവനാണ്. അതിനാൽ അവനെ എന്റെ കൂടെ ഒരു സഹായിയായി (وزير) അയക്കേണമേ. അവൻ എന്റെ വാക്കുകളെ ശരിവെക്കുകയും സത്യം വ്യക്തമാക്കുകയും ചെയ്യും. അവർ എന്നെ നിഷേധിക്കുമെന്ന് ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു.' അല്ലാഹു അരുളി: 'നിന്റെ സഹോദരൻ മുഖേന നിന്റെ കൈക്ക് നാം ബലം നൽകുകയും, നിങ്ങൾക്ക് നാം അധികാരം (سلطان) നൽകുകയും ചെയ്യും. അതിനാൽ അവർക്ക് നിങ്ങളെ തൊടാൻ സാധിക്കില്ല. നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ (آيات) മുഖേന നിങ്ങളും നിങ്ങളെ പിന്തുടരുന്നവരും വിജയം വരിക്കുന്നതാണ്.' ഈ വചനങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ദൈവിക സഹായത്തെയും (تأييد), സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ആത്മീയമായ പിൻബലത്തെയുമാണ്.

ഖുർആനിലെ 'ബൈളാഅ്' (വെളുത്തത്) എന്ന പദം പ്രകാശത്തിന്റെ തിളക്കത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഫിർഔനിന്റെയും അവന്റെ ജനതയുടെയും മുന്നിൽ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അവതരിപ്പിച്ച തെളിവുകൾ (برهان) അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ളവയും അവരിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നവയുമായിരുന്നു. അവർ സത്യനിഷേധികളായ (فاسق) ജനതയായതുകൊണ്ട് തന്നെ, ഈ അത്ഭുതങ്ങൾ അവർക്ക് കാണിച്ചുകൊടുക്കാൻ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം നിയോഗിക്കപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ റബ്ബിനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'നാഥാ, ഞാൻ അവരിൽ ഒരാളെ (ഖിബ്തി വംശജനെ) അബദ്ധത്തിൽ കൊലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്, അതിനാൽ അവർ എന്നെ വധിക്കുമെന്ന് ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു. എന്റെ സഹോദരൻ ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാം എന്നേക്കാൾ വ്യക്തമായി സംസാരിക്കുന്നവനാണ് (أفصح لسانا). മൂസാ

നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ നാവിലുണ്ടായിരുന്ന തടസ്സം, ചെറുപ്പത്തിൽ തീക്കനൽ വായിൽ വെച്ചതുമൂലം ഉണ്ടായതായിരുന്നു. ആത്മജ്ഞാനികൾ (عارفون) പറയുന്നു: ഫസാഹത്ത് അഥവാ വാക്ചാതുരി എന്നത് 'സഹ്വ്' (ബോധാവസ്ഥ) എന്നും 'തമ്കീൻ' (സ്ഥിരത) എന്നും പറയുന്ന ഉന്നത പദവിയാണ്. നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ, 'ഞാൻ അറബികളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും വാക്ചാതുരിയുള്ളവനാണ്'. ഇത് അല്ലാഹു നൽകിയ പ്രത്യേക കഴിവാണ്. മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അപ്പോൾ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള അഭിമുഖീകരണത്തിന്റെ ലഹരിയിലായിരുന്നു (سكر). ആ അവസ്ഥയിൽ സംസാരിക്കുമ്പോൾ അത് സാധാരണക്കാർക്ക് ഉൾക്കൊള്ളാൻ പ്രയാസമായിരിക്കും. അതിനാൽ, തന്റെ നാവിലെ കെട്ടഴിച്ചുതരണമെന്നും, തന്റെ വാക്കുകൾ അവർക്ക് ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു. ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാമിനെ തന്റെ സഹായിയായി (ردء) കൂടെ അയക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടു. അല്ലാഹു മറുപടി നൽകി: 'നിന്റെ സഹോദരൻ മുഖേന നിന്റെ കൈകളെ (عضد) നാം ശക്തിപ്പെടുത്തും'. അതായത്, നിനക്ക് കരുത്ത് നൽകും. നിങ്ങളിരുവർക്കും നാം ഒരു അധികാരം (سلطان) നൽകും; ശത്രുക്കളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ഭയവും ഔലിയാക്കളുടെ ഹൃദയത്തിൽ സ്നേഹവും നിറയ്ക്കുന്ന അധികാരം. നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുമായി (آياتنا) നിങ്ങൾ പോവുക. നിങ്ങളെയും നിങ്ങളെ പിന്തുടരുന്നവരെയും അല്ലാഹു വിജയികളാക്കും.

[سورة القصص (28) : الآيات 36 إلى 42]

ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്സ് ***36*** മുതൽ ***42*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം: മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) ഫിർഔന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ തെളിവുകളുമായി എത്തിയപ്പോൾ, അഹങ്കാരത്താൽ നിറഞ്ഞ ഫിർഔൻ അത് വെറും മന്ത്രവാദമാണെന്ന് (سحر) പരിഹസിച്ചു. സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുന്നവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അഹങ്കാരം (كبر) ഒരു മറയായി മാറുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാരെ പരിഹസിക്കുന്നവർക്ക് അന്ത്യനാളിൽ കഠിനമായ ശിക്ഷയുണ്ടാകുമെന്ന് ഈ വചനങ്ങൾ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ഫിർഔനും അവന്റെ സൈന്യവും തങ്ങളുടെ ഭൗതിക ശക്തിയിൽ അഹങ്കരിച്ചെങ്കിലും, അല്ലാഹുവിന്റെ അജയ്യമായ അധികാരത്തിന് മുന്നിൽ അവർ നിസ്സഹായരായി. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് വഴിതെറ്റിയവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന പ്രതിഫലം അഹങ്കാരത്തിന്റെ ഫലമായുള്ള നാശമാണ്. ഈ വചനങ്ങൾ വിശ്വാസികൾക്ക് നൽകുന്ന പാഠം, ഭൗതികമായ അധികാരമോ സമ്പത്തോ കണ്ട് ആരും അഹങ്കരിക്കരുത് എന്നതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് (أولياء) ലഭിക്കുന്ന വിജയം ശാശ്വതമാണ്, എന്നാൽ അഹങ്കാരികളുടെ വിജയം താൽക്കാലികവും നാശത്തിൽ അവസാനിക്കുന്നതുമാണ്.

കശ്ഫുൽ അസ്റാറിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു: ഈ ദിവ്യസംഭാഷണം (മുനാജാത്ത് - مناجاة) പൂർത്തിയായപ്പോൾ, അല്ലാഹു മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ തിരിച്ചയച്ചു. ഇതിനുശേഷം അദ്ദേഹം തന്റെ കുടുംബത്തിന്റെ അടുത്തേക്ക് മടങ്ങിയോ അതോ അവിടെനിന്ന് നേരിട്ട് ഫിർഔന്റെ അടുത്തേക്ക് ഈജിപ്തിലേക്ക് പോയോ എന്ന കാര്യത്തിൽ പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഒരു വിഭാഗം പറയുന്നത്, അദ്ദേഹം അവിടെനിന്ന് നേരിട്ട് ഈജിപ്തിലേക്ക് പോവുകയും തന്റെ കുടുംബത്തെ മരുഭൂമിയിൽ ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു എന്നാണ്. മുപ്പത് ദിവസത്തോളം അവർ മദ്യനും ഈജിപ്തിനും ഇടയിലുള്ള മരുഭൂമിയിൽ ഒറ്റപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞു.

ശുഐബ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മകളും മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മക്കളും ആടുകളും മാത്രമായിരുന്നു അവിടെയുണ്ടായിരുന്നത്. മുപ്പത് ദിവസത്തിന് ശേഷം ഒരു ഇടയൻ വഴിതെറ്റി അവിടെയെത്തുകയും, ദുഃഖിതയായി കരഞ്ഞിരുന്ന ശുഐബ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ മകളെ കണ്ട് അവരെ സുരക്ഷിതമായി മദ്യനിലേക്ക്, ശുഐബ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ അടുത്തേക്ക് എത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. മറ്റൊരു വിഭാഗം പറയുന്നത്, മുനാജാത്തിന് ശേഷം മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അന്നുതന്നെ തന്റെ കുടുംബത്തിന്റെ അടുത്തേക്ക് മടങ്ങി എന്നാണ്. ഭാര്യ അദ്ദേഹത്തോട് ചോദിച്ചു: 'നിങ്ങൾ തീ കൊണ്ടുവന്നോ?' അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ തീ തേടിയാണ് പോയത്, എന്നാൽ എനിക്ക് ലഭിച്ചത് പ്രകാശവും പ്രവാചകത്വവുമാണ്.' തുടർന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനപ്രകാരം അവർ ഈജിപ്തിലേക്ക് യാത്ര തിരിച്ചു. ഈജിപ്ത് നഗരത്തിലെത്തിയപ്പോൾ സന്ധ്യയായിരുന്നു. അവിടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരനും സഹോദരിയും ഉണ്ടായിരുന്നു (പിതാവ് അപ്പോഴേക്കും വഫാത്തായിരുന്നു). മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം വീടിന്റെ വാതിലിൽ മുട്ടി. അപ്പോൾ അവർ അത്താഴം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ഞാനൊരു അപരിചിതനാണ്, ഈ രാത്രി എനിക്ക് അഭയം നൽകിയാലും.' മാതാവ് ഹാറൂൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് പറഞ്ഞു: 'ഈ അപരിചിതന് അഭയം നൽകുക, ഒരുപക്ഷേ നാളെ മറ്റാരെങ്കിലും നിന്റെ സഹോദരനും അഭയം നൽകിയേക്കാം.' അവർ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ അകത്തേക്ക് ക്ഷണിച്ചു. ഭക്ഷണം വിളമ്പിയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ അവർക്ക് തിരിച്ചറിയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. എന്നാൽ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം സംസാരിച്ചപ്പോൾ മാതാവിന് അദ്ദേഹത്തെ മനസ്സിലായി. അവർ അദ്ദേഹത്തെ കെട്ടിപ്പിടിച്ച് പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു. പിന്നീട് മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം ഹാറൂൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹു നമുക്ക് പ്രവാചകത്വം നൽകിയിരിക്കുന്നു. ഫിർഔന്റെ അടുക്കൽ ചെന്ന് അവനെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് ക്ഷണിക്കാൻ നമ്മളോട് കൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.' ഹാറൂൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പന ഞാൻ ശിരസാവഹിക്കുന്നു.' മാതാവ് ഭയത്തോടെ പറഞ്ഞു: 'അവൻ ക്രൂരനായ ഒരു ഏകാധിപതിയാണ്, അവൻ നിങ്ങളെ കൊന്നുകളയുമോ എന്ന് ഞാൻ ഭയക്കുന്നു.' അവർ മറുപടി നൽകി: 'അല്ലാഹു നമ്മോട്

കൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു, അവൻ തന്നെ നമ്മെ സംരക്ഷിക്കും.' പിറ്റേദിവസം അവർ ഫിർഔന്റെ കൊട്ടാരത്തിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടു. ചിലർ പറയുന്നത് അവർ ഉടൻ തന്നെ ഫിർഔനെ കണ്ടു സന്ദേശം കൈമാറി എന്നാണ്, മറ്റു ചിലർ പറയുന്നത് ഒരു വർഷം കഴിഞ്ഞാണ് അവർക്ക് പ്രവേശനം ലഭിച്ചത് എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുമായി (ആയാത്ത് - آيات) മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം ഫിർഔന്റെ അടുക്കൽ എത്തിയപ്പോൾ, അവൻ അത് വെറും മായാജാലമാണെന്ന് (സിഹ്ർ - سحر) ആരോപിച്ചു. തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യയിൽ പറയുന്നത് പോലെ, ഹൃദയം രോഗങ്ങളിൽ നിന്ന് മുക്തമാകുമ്പോൾ അത് സത്യത്തെ സത്യമായും അസത്യത്തെ അസത്യമായും കാണുന്നു. എന്നാൽ നഫ്സ് (അഹംഭാവം) സത്യത്തെ അസത്യമായും അസത്യത്തെ സത്യമായും കാണുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പ്രാർത്ഥിച്ചിരുന്നത്: 'അല്ലാഹുവേ, സത്യത്തെ സത്യമായി കാണിക്കാനും അത് പിന്തുടരാൻ തൗഫീഖ് നൽകാനും, അസത്യത്തെ അസത്യമായി കാണിക്കാനും അത് വർജ്ജിക്കാൻ തൗഫീഖ് നൽകാനും നീ അനുഗ്രഹിക്കേണമേ.'

[سورة القصص (28) : آية 38]

ഫിർഔൻ പറഞ്ഞു: 'ഹേ പ്രമാണിമാരേ, എനിക്കല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവത്തെയും നിങ്ങൾക്കറിയുന്നതായി ഞാൻ കാണുന്നില്ല. അതിനാൽ ഹേ ഹാമാൻ, കളിമണ്ണ് ചുട്ട് നീ എനിക്കുവേണ്ടി ഒരു ഉന്നതമായ ഗോപുരം നിർമ്മിക്കൂ. മൂസായുടെ ദൈവത്തെ എനിക്ക് ഒന്നു കാണാൻ കഴിഞ്ഞേക്കാം. തീർച്ചയായും അവൻ കള്ളം പറയുന്നവരിൽ പെട്ടവനാണെന്നാണ് ഞാൻ കരുതുന്നത്.' ഈ ആയത്ത് ഫിർഔനിന്റെ അഹങ്കാരത്തെയും *(تكبر)* അജ്ഞതയെയും *(جهل)* വ്യക്തമാക്കുന്നു. അവൻ തന്റെ ജനതയോട് താനാണ് ഏകദൈവം എന്ന് വാദിക്കുകയും, അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അന്വേഷണം ഒരു കെട്ടുകഥയാണെന്ന് വരുത്തിത്തീർക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇവിടെ 'ഗോപുരം' *(صرح)* എന്നത് അവന്റെ ഭൗതികമായ അഹങ്കാരത്തിന്റെ പ്രതീകമാണ്. അല്ലാഹുവിനെ ഭൗതികമായ ദൃഷ്ടികൾ കൊണ്ട് കാണാൻ കഴിയില്ലെന്ന സത്യം അവൻ വിസ്മരിച്ചു. യഥാർത്ഥത്തിൽ, അല്ലാഹുവിനെ അറിയുക എന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ ഉൾക്കാഴ്ച *(بصيرة)* കൊണ്ടാണ്, അല്ലാതെ ഭൗതികമായ ഉയരങ്ങളിലേക്ക് കയറിപ്പോകുക എന്നതല്ല.

മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം അരുളി: 'എന്റെ റബ്ബ് തന്റെ പക്കൽ നിന്നുള്ള മാർഗദർശനവുമായി (هدى) വന്നവനെക്കുറിച്ച് ഏറ്റവും അറിവുള്ളവനാണ്.' അഥവാ, സത്യം കൊണ്ടുവന്നത് ഞാനാണെന്നും നിങ്ങൾ അസത്യത്തിലാണെന്നും അല്ലാഹുവിന് നന്നായി അറിയാം. 'ഈ ലോകത്തിന്റെ പര്യവസാനം (عاقبة) ആർക്കാണെന്നും അവനറിയാം.' ഇവിടെ പര്യവസാനം എന്നത് സ്വർഗ്ഗമാണ്. കാരണം, പരലോകത്തേക്കുള്ള ഒരു പാതയായും കൃഷിയിടമായും മാത്രമാണ് ഈ ദുനിയാവ് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടത്. ഇതിന്റെ യഥാർത്ഥ ലക്ഷ്യം പ്രതിഫലമാണ്. ശിക്ഷ എന്നത് അവിശ്വാസികളുടെ കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം മാത്രമാണ്. അതിനാൽ ദുനിയാവിന്റെ യഥാർത്ഥവും സ്വാഭാവികവുമായ പര്യവസാനം നന്മയാണ്. 'അക്രമികൾ വിജയിക്കുകയില്ല' (لا يفلح الظالمون). അവിശ്വാസത്തിലൂടെയും നിഷേധത്തിലൂടെയും സ്വന്തം

ആത്മാവിനെ നശിപ്പിക്കുന്നവർക്ക് ഒരു ലക്ഷ്യവും നേടാനോ വിപത്തുകളിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനോ കഴിയില്ല. ഇതിൽ വിശ്വാസിയുടെ രക്ഷയെക്കുറിച്ചും അവിശ്വാസിയുടെ നാശത്തെക്കുറിച്ചും സൂചനയുണ്ട്. മറ്റുള്ളവർ നശിച്ചാലും സ്വന്തം രക്ഷയ്ക്കായി പരിശ്രമിക്കുക എന്നതാണ് ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും ബാധ്യത. തുടർന്ന് ഫിർഔൻ തന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരോട് പറഞ്ഞു: 'എനിക്കല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവത്തെയും ഞാൻ നിങ്ങൾക്കായി അറിയുന്നില്ല.' താൻ തന്നെയാണ് പരമോന്നതനായ റബ്ബ് എന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിന് നാല്പത് വർഷം മുമ്പാണ് അവൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞത്. അവൻ ഹാമാനോട് കൽപിച്ചു: 'ഹാമാൻ, കളിമണ്ണിൽ തീ കത്തിച്ച് എനിക്കായി ഇഷ്ടികകൾ ചുട്ടെടുക്കുക. എന്നിട്ട് എനിക്കായി ഒരു ഉയരമുള്ള ഗോപുരം (صرح) നിർമ്മിക്കുക. മൂസായുടെ ദൈവത്തെ എനിക്ക് ഒന്നു കാണണമല്ലോ.' മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം കള്ളം പറയുകയാണെന്ന് താൻ കരുതുന്നുവെന്ന് അവൻ കപടമായി പ്രഖ്യാപിച്ചു. വാസ്തവത്തിൽ, തന്റെ ഉള്ളിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വം അവൻ തിരിച്ചറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിലും അഹങ്കാരം കൊണ്ട് നിഷേധിക്കുകയായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന് സ്ഥലമോ കാലമോ ബാധകമല്ലെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയാത്തത്ര അജ്ഞനായിരുന്നു ആ അഹങ്കാരി. ഹാമാൻ അമ്പതിനായിരം തൊഴിലാളികളെക്കൊണ്ട് ആകാശത്തോളം ഉയരമുള്ള ഒരു ഗോപുരം നിർമ്മിച്ചു. അത് മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനും ഹാറൂൻ നബി അലൈഹിസ്സലാമിനും വലിയ പ്രയാസമുണ്ടാക്കി, കാരണം ബനൂ ഇസ്രായേല്യരെക്കൊണ്ടാണ് അവൻ ആ നിർമ്മാണപ്പണികൾ ചെയ്യിച്ചിരുന്നത്.

[سورة القصص (28) : الآيات 39 إلى 42]

ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ് ***39*** മുതൽ ***42*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം***:*** ഫിർഔനും അവന്റെ സൈന്യവും അഹങ്കാരത്തിന്റെ ഉച്ചസ്ഥായിയിലായിരുന്നു***.*** ഭൂമിയിൽ അവർ അന്യായമായി അഹങ്കരിക്കുകയും ***(استكبار),*** തങ്ങൾ ഒരിക്കലും അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങേണ്ടി വരില്ലെന്ന് അവർ തെറ്റിദ്ധരിക്കുകയും ചെയ്തു***.*** എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി അലംഘ്യമാണ്***.*** അവരെയും അവരുടെ സൈന്യത്തെയും നാം പിടികൂടുകയും കടലിലെറിയുകയും ചെയ്തു***.*** അക്രമികളുടെ അന്ത്യം എങ്ങനെയെന്ന് നോക്കുക***!*** നരകത്തിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുന്ന നേതാക്കളാക്കി നാം അവരെ മാറ്റി***.*** അന്ത്യദിനത്തിൽ അവർക്ക് യാതൊരു സഹായവും ലഭിക്കുകയില്ല***.*** ഈ ലോകത്ത് നാം അവരുടെ പിന്നാലെ ശാപത്തെ ***(لعنة)*** പിന്തുടരാൻ വെച്ചു***.*** പുനരുത്ഥാന നാളിൽ അവർ വെറുക്കപ്പെട്ടവരിൽ ***(مقبوحين)*** ഉൾപ്പെടും***.***

അത്യുന്നതമായ ഒരു സൗധം പണിതീർത്തപ്പോൾ, മനുഷ്യബുദ്ധിക്ക് അതിന്റെ മട്ടുപ്പാവിലേക്ക് ചിന്തയുടെ കയർ എറിയാൻ പോലും സാധിച്ചില്ല. ഖലീഫ ഹാറൂൻ റഷീദ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പണിതീർത്ത ഒരു കൊട്ടാരത്തിന്റെ ഭിത്തിയിൽ ബഹ്‌ലൂൽ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ഇങ്ങനെ എഴുതിവെച്ചു: 'ഓ ഹാറൂൻ! നീ മണ്ണുയർത്തി, പക്ഷേ ദീനിനെ താഴ്ത്തി. നീ ചുണ്ണാമ്പ് പൂശി, പക്ഷേ വേദവാക്യങ്ങളെ (നസ്സ്) അവഗണിച്ചു. ഇത് നിന്റെ സ്വന്തം സമ്പത്താണെങ്കിൽ നീ അമിതവ്യയം ചെയ്തു, അല്ലാഹു അമിതവ്യയം ചെയ്യുന്നവരെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. ഇനി ഇത് മറ്റുള്ളവരുടെ സമ്പത്താണെങ്കിൽ നീ അക്രമം ചെയ്തു, അല്ലാഹു അക്രമികളെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല.' റൂഹുൽ ബയാൻ വിവരിക്കുന്നു: ഫിർഔൻ തന്റെ അഹങ്കാരത്താൽ ആകാശത്തോളം ഉയരമുള്ള ഒരു ഗോപുരം പണിതു. താൻ ആകാശത്തോട് അടുത്തു എന്ന് കരുതിയപ്പോൾ, മുകളിൽ നിന്ന് നോക്കിയ അവന് ഭൂമിയിൽ കാണുന്നതുപോലെ തന്നെ ആകാശത്തെയും തോന്നി. നിരാശനായ അവൻ വില്ലാളികളോട് ആകാശത്തേക്ക് അമ്പ് എയ്യിച്ചു. തിരികെ വന്ന അമ്പിൽ രക്തം പുരണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ അവൻ പറഞ്ഞു: 'മൂസായുടെ ദൈവത്തെ

ഞാൻ കൊന്നു കളഞ്ഞു!' അല്ലാഹു ജിബ്‌രീൽ (അലൈഹിസ്സലാം) മുഖേന ആ ഗോപുരത്തെ മൂന്നായി പിളർത്തി. ഒരു ഭാഗം ഫിർഔന്റെ സൈന്യത്തിന് മേൽ വീണ് ആയിരക്കണക്കിന് ആളുകൾ നശിച്ചു, മറ്റൊന്ന് കടലിലും മറ്റൊന്ന് പടിഞ്ഞാറോട്ടും പതിച്ചു. ആ നിർമ്മാണത്തിൽ പങ്കെടുത്ത ആരും അവശേഷിച്ചില്ല. എന്നിട്ടും ഫിർഔൻ പാഠം ഉൾക്കൊണ്ടില്ല. 'അവനും അവന്റെ സൈന്യവും അഹങ്കരിച്ചു' (അൽ-ഖസസ്: 39). അവർ സത്യത്തെ സ്വീകരിക്കാൻ വിസമ്മതിച്ചു. അല്ലാഹു അവരെയും സൈന്യത്തെയും പിടികൂടി, കടലിലേക്ക് എറിഞ്ഞു കളഞ്ഞു. ഒരുപിടി കല്ലുകൾ കടലിലേക്ക് എറിയുന്നത് പോലെ നിസ്സാരമായാണ് അല്ലാഹു അവരെ നശിപ്പിച്ചത്. ഓ നബിയേ, അക്രമികളുടെ അന്ത്യം എങ്ങനെയായിരുന്നു എന്ന് ഹൃദയത്തിന്റെ കണ്ണുകൊണ്ട് നോക്കുക. നരകത്തിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുന്ന നേതാക്കളാക്കി അവരെ നാം മാറ്റി. ഈ ലോകത്ത് അവർക്ക് ശാപവും (ലഅ്നത്ത്) പരലോകത്ത് അവർക്ക് നിന്ദ്യതയും (ഖുബ്ഹ്) അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ചു.

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നാം മൂസാ നബിക്ക് (അലൈഹിസ്സലാം) വേദഗ്രന്ഥം നൽകി. മുൻകാല ജനതകളെ നശിപ്പിച്ചതിന് ശേഷം, മനുഷ്യർക്ക് ഉൾക്കാഴ്ച നൽകുന്ന പ്രകാശവും (بصائر), മാർഗദർശനവും (هدى), കാരുണ്യവും (رحمة) ആയിട്ടാണ് അത് നൽകിയത്. അവർക്ക് ഉണർവ് ലഭിക്കാൻ വേണ്ടിയാണിത്. മൂസാ നബിക്ക് (അലൈഹിസ്സലാം) നാം ആ കൽപന നൽകിയപ്പോൾ താങ്കൾ പടിഞ്ഞാറൻ ഭാഗത്തായിരുന്നില്ല; സാക്ഷികളിൽ ഒരാളുമായിരുന്നില്ല. മറിച്ച്, നാം പല തലമുറകളെ സൃഷ്ടിച്ചു. അവരുടെ മേൽ ദീർഘകാലം കടന്നുപോയി. മദ്യൻ നിവാസികൾക്കിടയിൽ താങ്കൾ താമസിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാൽ നാം താങ്കൾക്ക് ഈ വാർത്തകൾ അറിയിച്ചുതരികയാണ്. നാം ദൂതന്മാരെ അയച്ചില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ, 'ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ, നീ ഞങ്ങളിലേക്ക് ഒരു ദൂതനെ അയച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, നിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ ഞങ്ങൾ പിന്തുടരുമായിരുന്നു, ഞങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസികളാകുമായിരുന്നു' എന്ന് അവർ പറയുമായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ വന്നിട്ടും അവർ അത് നിഷേധിച്ചപ്പോൾ, 'മൂസായ്ക്ക് നൽകപ്പെട്ടതുപോലെയുള്ള ദൃഷ്ടാന്തം ഇദ്ദേഹത്തിനും ലഭിക്കാത്തതെന്ത്?' എന്ന് അവർ ചോദിച്ചു. എന്നാൽ, മുൻകാലങ്ങളിൽ മൂസാ നബിക്ക് (അലൈഹിസ്സലാം) നൽകപ്പെട്ടതിനെ അവർ നിഷേധിച്ചില്ലേ? അവർ പറഞ്ഞു: 'രണ്ടും പരസ്പരം സഹായിക്കുന്ന മന്ത്രങ്ങളാണ്.' അവർ പറഞ്ഞു: 'തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ എല്ലാത്തിലും അവിശ്വസിക്കുന്നവരാണ്.'

നന്മയ്ക്ക് പ്രതിഫലം നന്മയല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല, തിന്മയ്ക്ക് പ്രതിഫലം അതിന് തുല്യമായ തിന്മയുമാണ്. അഹങ്കാരം (استكبار) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ നിന്ന് പുറന്തള്ളപ്പെടാൻ കാരണമാകുന്ന ഏറ്റവും വലിയ തിന്മയാണെന്ന് ഈ സൂക്തം വ്യക്തമാക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുദൂതർ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരിക്കുന്നു: 'അഹങ്കാരം

(كبرياء) എന്റെ മേലങ്കിയും മഹത്വം (عظمة) എന്റെ വസ്ത്രവുമാണ്. ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്ന് എന്നോട് തർക്കിക്കുന്നവനെ ഞാൻ നരകത്തിൽ എറിയും.' അല്ലാഹു ഇവിടെ മേലങ്കി (رداء), വസ്ത്രം (إزار) എന്നീ പദങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചത്, അവ ശരീരത്തെ പൂർണ്ണമായി പൊതിയുന്നതല്ല എന്നതുകൊണ്ടാണ്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധമായ അസ്തിത്വത്തെ ഭൗതികമായ ശരീരഘടനകളിൽ നിന്ന് (جسمانيات) വേർതിരിച്ചു കാണിക്കുന്നു. അഹങ്കാരം എന്നത് ആത്മരതിയിൽ (إعجاب) നിന്നാണ് ജനിക്കുന്നത്. ആത്മരതിയാകട്ടെ, നന്മയുടെ യഥാർത്ഥ സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അജ്ഞതയിൽ നിന്നും. അഹങ്കാരത്തിന്റെ ഏറ്റവും മോശമായ രൂപം സത്യത്തെ അംഗീകരിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുക എന്നതാണ്. അഹങ്കാരികൾക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ പറയുന്നു: 'ഭൂമിയിൽ അന്യായമായി നിങ്ങൾ അഹങ്കരിച്ചതുകൊണ്ട് ഇന്ന് നിങ്ങൾക്ക് അപമാനകരമായ ശിക്ഷ നൽകപ്പെടുന്നു.' അഹങ്കാരവും പിശുക്കും (بخـــل) ഒരു വിശ്വാസിയിൽ ഒത്തുചേരുകയില്ലെന്ന് തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, യുദ്ധക്കളത്തിൽ ശത്രുക്കൾക്ക് മുന്നിൽ അഹങ്കാരത്തോടെ നടക്കുന്നത് (تجـبّر) അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ഒരേയൊരു അഹങ്കാരമാണ്. അഹങ്കാരികളായ ധനികരോട് അഹങ്കാരം കാണിക്കുന്നത് യഥാർത്ഥത്തിൽ ആത്മാഭിമാനമാണ് (عز النفـس). അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായ വിശ്വാസി സത്യത്തെ അംഗീകരിച്ചും വിനയം (تواضع) കാണിച്ചും തന്റെ പദവി ഉയർത്തണം. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടുന്നു: 'മഹത്തുക്കൾ തങ്ങളിലേക്ക് നോക്കുന്നില്ല, സ്വയം കാണുന്നവനിൽ നിന്ന് ദൈവത്തെ കാണാൻ സാധിക്കില്ല. മഹത്വം എന്നത് കേവലം വാക്കുകളിലോ നാമത്തിലോ അല്ല, വിനയത്തിലൂടെയല്ലാതെ ആകാശത്തേക്ക് ഗോവണികളില്ല.' തുടർന്ന്, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് വേദഗ്രന്ഥം (തൗറാത്ത്) നൽകിയതിനെക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ പരാമർശിക്കുന്നു. മുൻകാല സമുദായങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചതിന് ശേഷമാണ് ഈ വേദം നൽകപ്പെട്ടത്. ഹൃദയത്തിന്റെ പ്രകാശമായ ഉൾക്കാഴ്ചയാണ് (بصائر) ഈ വേദം. അത് സത്യത്തെയും അസത്യത്തെയും

വേർതിരിച്ചറിയാൻ മനുഷ്യരെ സഹായിക്കുന്നു. തൗറാത്ത് എന്നത് നിയമങ്ങളും (شرائع) വിധികളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ആദ്യത്തെ വേദഗ്രന്ഥമാണ്.

[سورة القصص (28) : الآيات 44 إلى 46]

ഖുർആൻ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്സ് ***44*** മുതൽ ***46*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം: അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'മൂസായ്ക്ക് നാം വേദം നൽകിയപ്പോൾ താങ്കൾ പടിഞ്ഞാറൻ ഭാഗത്തായിരുന്നില്ല.' പ്രിയപ്പെട്ടവരേ, ഈ വചനം നമ്മുടെ പ്രിയപ്പെട്ട നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അസാധാരണമായ അറിവിനെ ***(علم لدني)*** സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവിടുന്ന് അദൃശ്യമായ കാര്യങ്ങൾ അറിഞ്ഞത് അല്ലാഹുവിന്റെ വഹ്യ് ***(وحي)*** മുഖേനയാണ്. 'എന്നാൽ നാം പല തലമുറകളെ സൃഷ്ടിച്ചു, അവർക്ക് ദീർഘകാലം നൽകി.' കാലത്തിന്റെ ഒഴുക്കിൽ പലരും അല്ലാഹുവിനെ മറന്നുപോയി. 'മദ്യൻ നിവാസികൾക്കിടയിൽ താങ്കൾ വസിച്ചിരുന്നില്ല.' ഇതെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ജ്ഞാനത്തിന്റെ തെളിവുകളാണ്. 'നാം മൂസായെ വിളിച്ചപ്പോൾ താങ്കൾ ത്വൂർ മലയുടെ അരികിലായിരുന്നില്ല.' എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്താൽ താങ്കൾക്ക് ഈ ചരിത്രങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തി നൽകി. ഇത് താങ്കളുടെ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ സത്യതയ്ക്ക് തെളിവാണ്. ഈ വചനങ്ങൾ നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് ***(علم)*** പരിധികളില്ലാത്തതാണെന്നും, പ്രവാചകന്മാർക്ക് അവൻ നൽകുന്ന അറിവ് അദൃശ്യമായ ലോകത്തുനിന്നുള്ളതാണെന്നുമാണ്.

ഈ ഖുർആനിക വചനങ്ങളിൽ 'റഹ്മത്ത്' (رحمة) എന്നത് ഒരു ആലങ്കാരിക പ്രയോഗമാണ്. ഇതിലെ നിയമങ്ങൾ പാലിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം ലഭിക്കുന്നു. 'അവർ ഉൽബോധനം ഉൾക്കൊള്ളാൻ വേണ്ടി' (لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ) എന്നതിനർത്ഥം, ഉപദേശങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്ന ഒരു അവസ്ഥയിലേക്ക് അവർ മാറണം എന്നാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'നീ

പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്ത് ആയിരുന്നില്ലല്ലോ' (وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ). അതായത്, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ റബ്ബിനോട് സംവദിച്ച ആ പർവ്വതത്തിന്റെയോ സ്ഥലത്തിന്റെയോ പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്ത് നീ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. നാം മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് വഹ്യ് നൽകുകയും തൗറാത്ത് നൽകുകയും ചെയ്ത ആ സന്ദർഭത്തിൽ നീ അവിടെ സാക്ഷിയായിരുന്നില്ല (وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ). അദൃശ്യമായ കാര്യങ്ങൾ വഹ്യ് മുഖേനയല്ലാതെ നിനക്ക് അറിയാൻ കഴിയില്ല എന്നതിന്റെ തെളിവാണിത്. എന്നാൽ, മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനും നിനക്കുമിടയിൽ നാം പല തലമുറകളെ (قرونا) സൃഷ്ടിച്ചു. കാലം ദീർഘിച്ചപ്പോൾ അവർക്ക് നിയമങ്ങളും പ്രവാചകന്മാരുടെ അധ്യാപനങ്ങളും വിസ്മൃതിയിലായി. അതിനാൽ പുതിയൊരു ശരീഅത്ത് അനിവാര്യമായിത്തീർന്നു. നീ മദ്യൻ നിവാസികൾക്കിടയിൽ താമസിച്ചിരുന്നില്ല (وَمَا كُنْتَ ثَاوِياً فِي أَهْلِ مَدْيَنَ). അവിടെയുള്ളവരിൽ നിന്ന് നീ ഈ ചരിത്രങ്ങൾ പഠിച്ചതല്ല. മറിച്ച്, നാം നിന്നെ ദൂതനായി അയക്കുകയും വഹ്യ് നൽകുകയുമാണ് ചെയ്തത്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനെ നാം വിളിച്ചപ്പോൾ നീ 'തൂർ' പർവ്വതത്തിന്റെ ഭാഗത്ത് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ നിന്റെ റബ്ബിൽ നിന്നുള്ള കാരുണ്യമായാണ് (رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ) ഈ ഖുർആൻ നിനക്ക് നൽകിയത്. നിനക്ക് മുൻപ് മുന്നറിയിപ്പുകാരൻ വരാത്ത ഒരു ജനതയ്ക്ക് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകാനാണ് നിന്നെ നാം നിയോഗിച്ചത്. അവർ ഉൽബോധനം ഉൾക്കൊള്ളാൻ വേണ്ടി (لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ) ഇത് നിനക്ക് നൽകപ്പെട്ടു. ഈ ചരിത്ര വിവരണങ്ങളെല്ലാം നീ അറിഞ്ഞത് ദിവ്യബോധനം (وحي) വഴിയാണെന്നതിന് ഓരോ ഭാഗവും വ്യക്തമായ തെളിവാണ്.

[سورة القصص (28) : آية 47]

അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ അനുഗ്രഹത്താൽ, ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയെട്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഖസസിലെ *47*-ാം വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം താഴെ നൽകുന്നു*:* 'തങ്ങളുടെ കൈകൾ മുൻകൂട്ടി ചെയ്തുകൂട്ടിയ കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലമായി അവർക്ക് വല്ല വിപത്തും ബാധിച്ചാൽ, ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ, ഞങ്ങളിലേക്ക് നീ ഒരു ദൂതനെ അയച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, അപ്പോൾ ഞങ്ങൾ നിന്റെ വചനങ്ങളെ പിൻപറ്റുകയും ഞങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസികളിൽ പെടുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു എന്ന് അവർ പറയുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ *(*തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ അവരെ നശിപ്പിക്കുമായിരുന്നു*).* 'ഈ വചനത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ അനിവാര്യമായ നീതിയെക്കുറിച്ചാണ് പരാമർശിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാരെയും പ്രവാചകന്മാരെയും *(*رسل*)* അയക്കാതെയും, വ്യക്തമായ തെളിവുകൾ *(*بينات*)* നൽകി മുന്നറിയിപ്പ് നൽകാതെയും ആരെയും ശിക്ഷിക്കുക എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔന്നത്യത്തിന് ചേർന്നതല്ല. മനുഷ്യൻ തന്റെ അഹങ്കാരം കൊണ്ടും അശ്രദ്ധ കൊണ്ടും സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുമ്പോൾ, തങ്ങൾ ചെയ്തുകൂട്ടിയ തിന്മകളുടെ ഫലമായി വിപത്തുകൾ വന്നുചേരുന്നു. അപ്പോൾ അവർ ഒഴികഴിവുകൾ നിരത്തുന്നു. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം പ്രവാചകന്മാരെ അയച്ചുകൊണ്ട് പൂർത്തിയായിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ആത്മീയമായ ഉണർവ് *(*يقظة*)* കൈവരിക്കാത്തവർക്ക് അന്ത്യനാളിൽ യാതൊരു ന്യായീകരണവും അവശേഷിക്കുന്നില്ല.

ഈ ക്രമം സംഭവങ്ങളുടെ സ്വാഭാവികമായ ക്രമീകരണവുമായി ഒത്തുപോകുന്നു. 'അൽ-ഇർഷാദ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, ഇതെല്ലാം ഒരേ തെളിവാണെന്ന് ചിലർ തെറ്റിദ്ധരിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ, സ്മരണ (തദ്കീർ) എന്നത് അനാദിയിലുള്ള ഉടമ്പടിയെ (അൽ-അഹ്ദ് അൽ-അസലി) പുതുക്കലാണ്. അത് കലിമത്തുശ്ശഹാദത്ത് (كلمة الشهادة) കൊണ്ടാണ് സാധ്യമാകുന്നത്. ഇഹപരലോകങ്ങളിൽ രക്ഷ ലഭിക്കാനുള്ള ഏക മാർഗ്ഗവും ഇതുതന്നെ. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ

ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: 'സൃഷ്ടികളെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് രണ്ടായിരം വർഷം മുമ്പ് അല്ലാഹു ഒരു രേഖ തയ്യാറാക്കി. അത് ഒരു മരത്തിന്റെ ഇലയിൽ എഴുതി അർശിന് മുകളിൽ വെച്ചു. ശേഷം അല്ലാഹു വിളിച്ചു പറഞ്ഞു: ഓ മുഹമ്മദ് നബിയുടെ സമുദായമേ, എന്റെ കാരുണ്യം എന്റെ കോപത്തെ അതിജയിച്ചിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നതിന് മുമ്പേ ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് നൽകി, നിങ്ങൾ പാപമോചനം തേടുന്നതിന് മുമ്പേ ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് പൊറുത്തുതന്നു. നിങ്ങളിൽ ആരെങ്കിലും എന്നെ കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്, മുഹമ്മദുൻ അബ്ദുഹു വ റസൂലുഹു' എന്ന് സാക്ഷ്യം വഹിച്ചാൽ ഞാൻ അവനെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കും.' മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനോട് അല്ലാഹു ഉടമ്പടി വാങ്ങിയിരുന്നു, തന്റെ അസാന്നിധ്യത്തിൽ മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ വിശ്വസിക്കണമെന്ന്. മറ്റൊരു ഹദീസിൽ കാണാം: മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം വഴിയിൽ നടക്കുമ്പോൾ അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ വിളിച്ചു. അദ്ദേഹം വലത്തോട്ടും ഇടത്തോട്ടും നോക്കി, ആരെയും കണ്ടില്ല. വീണ്ടും വിളിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം വിറച്ചുപോയി. മൂന്നാം തവണ അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'ഓ ഇംറാന്റെ മകൻ മൂസാ, ഞാനാണ് അല്ലാഹു, എന്നല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവമില്ല.' അപ്പോൾ അദ്ദേഹം 'ലബ്ബൈക്ക്' (ഞാനിതാ വന്നിരിക്കുന്നു) എന്ന് പറഞ്ഞ് സുജൂദിൽ വീണു. അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'ഓ മൂസാ, എന്റെ തണലല്ലാതെ മറ്റൊരു തണലുമില്ലാത്ത നാളിൽ എന്റെ അർശിന്റെ തണലിൽ കഴിയാൻ നീ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അനാഥരോട് ദയയുള്ള പിതാവിനെപ്പോലെയും വിധവകളോട് കരുണയുള്ള ഭർത്താവിനെപ്പോലെയും പെരുമാറുക. നീ കരുണ കാണിച്ചാൽ നിന്നോട് കരുണ കാണിക്കപ്പെടും. മുഹമ്മദ് നബിയെ നിഷേധിച്ചുകൊണ്ട് ആരെങ്കിലും എന്നെ കണ്ടുമുട്ടിയാൽ, അവർ ഇബ്രാഹീം നബിയോ മൂസാ നബിയോ ആണെങ്കിൽ പോലും ഞാൻ അവരെ നരകത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കും.' മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ചോദിച്ചു: 'ആരാണ് മുഹമ്മദ്?' അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'എന്റെ പ്രതാപം സത്യം, അവനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠനായ ഒരു സൃഷ്ടിയെയും ഞാൻ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടില്ല. ആകാശഭൂമികൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് രണ്ടായിരം വർഷം മുമ്പ് തന്നെ ഞാൻ എന്റെ പേരിനോടൊപ്പം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര് അർശിൽ എഴുതിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. മുഹമ്മദ് നബിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമുദായവും പ്രവേശിക്കാതെ സ്വർഗ്ഗം മറ്റാർക്കും അനുവദനീയമല്ല.' മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ചോദിച്ചു: 'ആരാണ് മുഹമ്മദ് നബിയുടെ

സമുദായം?' അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'അവർ എപ്പോഴും അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുന്നവരാണ് (അൽ-ഹമ്മാദൂൻ). അവർ വ്രതമനുഷ്ഠിക്കുന്നവരും രാത്രി നമസ്കരിക്കുന്നവരുമാണ്. അവരുടെ ചെറിയ കർമ്മങ്ങൾ പോലും ഞാൻ സ്വീകരിക്കും.' മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'എന്നെ ആ സമുദായത്തിന്റെ നബിയാക്കേണമേ.' അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'അവരുടെ നബി അവരിൽ നിന്നുതന്നെയാണ്.' അപ്പോൾ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'എങ്കിൽ എന്നെ ആ സമുദായത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ.' അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'നീ ആദ്യം വന്നു, അവർ പിന്നീട് വരുന്നു. എങ്കിലും ഞാൻ നിങ്ങളെ രണ്ടുപേരെയും എന്റെ സന്നിധിയിൽ ഒരുമിപ്പിക്കാം.' വഹ്ബ് ബിൻ മുനബ്ബിഹ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിനോട് ചോദിച്ചു: 'റബ്ബേ, തൗറാത്തിൽ ഞാൻ ഒരു ഉത്തമ സമുദായത്തെ കാണുന്നു, അവർ നന്മ കൽപ്പിക്കുകയും തിന്മ വിരോധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവരെ എന്റെ സമുദായമാക്കേണമേ.' അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'അത് അഹമദ് നബിയുടെ സമുദായമാണ്.' മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ചോദിച്ചു: 'അവർക്ക് പാപമോചനം ലഭിക്കുകയും പ്രാർത്ഥനകൾ സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. അവരെ എന്റെ സമുദായമാക്കേണമേ.' അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'അത് അഹമദ് നബിയുടെ സമുദായമാണ്.' അപ്പോൾ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് അവരെ കാണാൻ അതിയായ ആഗ്രഹം തോന്നി. അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'അവരുടെ കാലം ഇതല്ല, എന്നാൽ നിനക്ക് അവരുടെ ശബ്ദം കേൾപ്പിക്കാം.' അല്ലാഹു വിളിച്ചു: 'ഓ മുഹമ്മദ് നബിയുടെ സമുദായമേ!' അപ്പോൾ അവരുടെ പിതാക്കളുടെ മുതുകുകളിൽ വെച്ചുതന്നെ അവർ 'ലബ്ബൈക്കല്ലാഹുമ്മ ലബ്ബൈക്ക്' എന്ന് മറുപടി നൽകി. അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നതിന് മുമ്പേ ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് നൽകി.' ഈ സമുദായത്തിന്റെ മഹത്വം എത്ര വലുതാണ്! 'വലൗ ലാ അൻ തുസീബഹും മുസീബത്തുൻ' (അവർക്ക് ഒരു വിപത്ത് ബാധിക്കുമായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ) എന്നതിൽ 'മുസീബത്ത്' എന്നത് ശിക്ഷയെയാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്.

[سورة القصص (28) : الآيات 48 إلى 54]

സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വിലെ ***48*** മുതൽ ***54*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ തങ്ങളിലേക്ക് സത്യം എത്തിയപ്പോൾ, അവിശ്വാസികൾ അഹങ്കാരത്തോടെ ചോദിച്ചു*:* 'മൂസ അലൈഹിസ്സലാമിന് നൽകപ്പെട്ടതുപോലെയുള്ള അത്ഭുതങ്ങൾ ഇദ്ദേഹത്തിന് നൽകപ്പെടാത്തതെന്ത്*?'* എന്നാൽ അവർക്ക് മുമ്പ് മൂസ അലൈഹിസ്സലാമിന് നൽകപ്പെട്ട തെളിവുകളെയും അവർ നിഷേധിച്ചിരുന്നില്ലേ*?* അവർ പറഞ്ഞു*:* 'ഇവ രണ്ടും *(*തൗറാത്തും ഖുർആനും*)* പരസ്പരം സഹായിക്കുന്ന മന്ത്രങ്ങളാണ്*.'* സത്യത്തിൽ, അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗദർശനത്തെ *(*هدى*)* തിരസ്കരിക്കുകയും തങ്ങളുടെ തന്നിഷ്ടങ്ങളെ *(*هوى*)* പിന്തുടരുകയുമാണ് ചെയ്തത്*.* അല്ലാഹുവിന്റെ സന്മാർഗ്ഗമില്ലാതെ സ്വന്തം യുക്തിയെ മാത്രം പിൻപറ്റുന്നവനേക്കാൾ വലിയ വഴിപിഴച്ചവൻ ആരുണ്ട്*?* തീർച്ചയായും അല്ലാഹു അക്രമികളായ ജനതയെ നേർവഴിയിലാക്കുകയില്ല*.* എന്നാൽ, തങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധം *(*تقوى*)* സൂക്ഷിക്കുകയും, ഖുർആൻ അവതരണത്തിന് മുമ്പുള്ള വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തവർക്ക്, ഈ ഖുർആൻ ലഭിച്ചപ്പോൾ അവർ അതിൽ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തു*.* അവർക്ക് അല്ലാഹു ഇരട്ടി പ്രതിഫലം *(*أجر مرتين*)* നൽകുന്നു*;* കാരണം അവർ തങ്ങളുടെ പ്രവാചകന്മാരിലും അന്തിമ പ്രവാചകനായ മുഹമ്മദ് സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ തങ്ങളിലും വിശ്വസിച്ചു*.* അവർ തിന്മയെ നന്മകൊണ്ട് പ്രതിരോധിക്കുകയും *(*يدرءون بالحسنة السيئة*),* തങ്ങൾക്ക് നൽകപ്പെട്ടതിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി കാംക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് ചെലവഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു*.* അത്തരം ഉത്തമരായ വിശ്വാസികൾക്ക് പരലോകത്ത് ശാശ്വതമായ സ്വർഗ്ഗമുണ്ട്*.*

അവരുടെ കൈകൾ മുൻകൂട്ടി ചെയ്തതിനാലാണ് (بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ) - അതായത്, അവർ പ്രവർത്തിച്ച അവിശ്വാസവും പാപങ്ങളും നിമിത്തം. കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിനും കാര്യങ്ങൾ നിർവഹിക്കുന്നതിനും ഏറ്റവും കൂടുതൽ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നത് കൈകളായതിനാലാണ് അവയെ ഇവിടെ പരാമർശിച്ചത്. 'അവർ പറയുന്നതിനായി' (فَيَقُولُوا) എന്നത് അവർക്ക് ബാധിക്കുന്ന ശിക്ഷയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. 'ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ' (رَبَّنَا) എന്ന് അവർ വിളിച്ചുപറയുന്നു. 'എന്തുകൊണ്ട് നീ ഞങ്ങളിലേക്ക് ഒരു ദൂതനെ അയച്ചില്ല' (لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا) എന്ന് അവർ ചോദിക്കുന്നു. അഥവാ, നിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാൽ പിന്തുണക്കപ്പെട്ട ഒരു ദൂതനെ അയച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുമായിരുന്നു എന്ന് അവർ വാദിക്കുന്നു. എന്നാൽ, സത്യം (الْحَقُّ) അഥവാ വിശുദ്ധ ഖുർആൻ നമ്മുടെ പക്കൽ നിന്ന് അവർക്ക് വന്നപ്പോൾ, അവിശ്വാസികൾ അഹങ്കാരത്തോടെ ചോദിച്ചു: 'മൂസാനബിക്ക് നൽകപ്പെട്ടതുപോലെ മുഹമ്മദ് നബിക്ക് എന്തുകൊണ്ട് ഗ്രന്ഥം ഒന്നായി നൽകപ്പെട്ടില്ല?' എന്ന്. യഥാർത്ഥത്തിൽ, തങ്ങളുടെ അവിശ്വാസം കാരണം നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ പൂർണ്ണത കാണാൻ അവർക്ക് സാധിച്ചില്ല. അവർ പറഞ്ഞു: 'ഇവ രണ്ടും (മുഹമ്മദ് നബിക്കും മൂസാനബിക്കും നൽകപ്പെട്ടവ) പരസ്പരം സഹായിക്കുന്ന രണ്ട് മന്ത്രവിദ്യകളാണ്' (سِحْرَانِ تَظَاهَرَا). അവിശ്വാസത്തിന്റെ മാർഗ്ഗം ഒന്നായതുകൊണ്ട്, ഒരു വിഭാഗത്തിന്റെ അവിശ്വാസം മറ്റുള്ളവരുടെ അവിശ്വാസത്തിന് തുല്യമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിന്റെ (العندية) പദവിയിൽ എത്തിയ ശേഷമാണ് നിയോഗിക്കപ്പെട്ടത് എന്നത് ഇതിൽ സൂചനയുണ്ട്. അവിടുത്തെ ഹൃദയമാകുന്ന കണ്ണാടിയിൽ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ പ്രകാശം പൂർണ്ണമായി പ്രതിഫലിച്ചിരുന്നു.

[سورة القصص (28) : الآيات 49 إلى 50]

അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയദാസനായ ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'റൂഹുൽ ബയാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഈ സൂക്തങ്ങളെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: 'അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്നുള്ള സത്യപ്രകാശമായ ഖുർആനിനേക്കാൾ മികച്ച ഒരു ഗ്രന്ഥം കൊണ്ടുവരാൻ സാധിക്കുമെങ്കിൽ അത് കൊണ്ടുവരിക' എന്ന് സത്യനിഷേധികളോട് അല്ലാഹു വെല്ലുവിളിക്കുന്നു. സത്യം *(حق)* തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയാത്തവർ തങ്ങളുടെ തന്നിഷ്ടങ്ങളെ *(هوى)* പിന്തുടരുന്നവരാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗദർശനമില്ലാതെ സ്വന്തം ഇച്ഛകളെ മാത്രം പിൻപറ്റുന്നവനേക്കാൾ വലിയ വഴിപിഴച്ചവൻ മറ്റാരുണ്ട്? അല്ലാഹുവിന്റെ ഹിദായത്ത് *(هداية)* ലഭിക്കാത്തവർക്ക് അറിവോ യുക്തിയോ കൊണ്ട് മാത്രം സത്യത്തിൽ എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം ലഭിച്ചവർ മാത്രമേ സന്മാർഗത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുകയുള്ളൂ.

ഈ വേദഗ്രന്ഥം (الكتاب) അസാധാരണമായ ഒരു അത്ഭുതമാണ്. ഫിർഔന്റെ ജനത നശിച്ചതിന് ശേഷമാണ് വേദഗ്രന്ഥം നൽകപ്പെട്ടത്. ഖുർആനിനെ തൗറാത്ത് അല്ലാത്ത മറ്റൊന്നുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുന്നത് അർത്ഥശൂന്യമാണ്. ഖുർആനിന്റെ ഉന്നതമായ ശൈലി സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, 'നബിയേ, ഈ സത്യനിഷേധികളോട് പറയുക: അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്ന് ഇതിനേക്കാൾ (തൗറാത്തിനേക്കാളും ഖുർആനിനേക്കാളും) നേർവഴി കാണിക്കുന്ന മറ്റൊരു വേദഗ്രന്ഥം നിങ്ങൾ കൊണ്ടുവരിക. എങ്കിൽ ഞാൻ അതിനെ പിന്തുടരാം.' എന്നാണ്. ഇത് അവരുടെ വാദത്തെ ഖണ്ഡിക്കാനുള്ള ഒരു വെല്ലുവിളിയാണ്. അവർ സത്യസന്ധരാണെങ്കിൽ അത് കൊണ്ടുവരട്ടെ. അവർക്ക് അതിന് കഴിയില്ലെന്ന് ഉറപ്പാണ്. അവർക്ക് അതിന് സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ, അവർ പിന്തുടരുന്നത് കേവലം അവരുടെ തന്നിഷ്ടങ്ങളെ (أهـــواء) മാത്രമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കുക. അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള മാർഗദർശനമില്ലാതെ സ്വന്തം തന്നിഷ്ടങ്ങളെ പിന്തുടരുന്നവനേക്കാൾ വഴിപിഴച്ചവൻ മറ്റാരുണ്ട്? അല്ലാഹു അക്രമികളായ ജനതയെ നേർവഴിയിലാക്കുകയില്ല.

ഇതിൽ ചില ആത്മീയ സൂചനകളുണ്ട് (إشارات): ഒന്ന്: മാർഗങ്ങൾ രണ്ടാണ്. ഒന്ന് പഠനവും വായനയും കേൾവിയും വഴിയുള്ളത്. രണ്ട്: ആത്മീയ പരിശീലനവും (رياضة) പരിശ്രമവും (مجاهدة) ഹൃദയശുദ്ധീകരണവും (تزكية) വഴിയുള്ളത്. രണ്ടാമത്തെ മാർഗ്ഗം അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള സാമീപ്യത്തിന് കൂടുതൽ ഉത്തമമാണ്. ഹദീസ് ഖുദ്സിയിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവൻ എന്നിലേക്ക് ഒരു ചാൺ അടുത്താൽ ഞാൻ അവനിലേക്ക് ഒരു മുഴം അടുക്കുന്നു.' പഠനം കൊണ്ട് ലഭിക്കാത്തത് ആത്മീയ സഞ്ചാരത്തിലൂടെ (سلوك) ലഭിക്കുന്നു. രണ്ട്: ഒരു ശിഷ്യൻ തനിക്ക് മാർഗദർശനം നൽകുന്ന ശൈഖിനെക്കാൾ ഉന്നതനായ മറ്റൊരു ശൈഖിനെ കണ്ടുമുട്ടിയാൽ, ലക്ഷ്യപ്രാപ്തി വരെ അദ്ദേഹത്തെ പിന്തുടരൽ നിർബന്ധമാണ്. മൂന്ന്: അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള മാർഗദർശനമില്ലാതെ, കേവലം ബുദ്ധിയെ മാത്രം ആശ്രയിച്ച് സ്വന്തം മനസ്സിനെ നിയന്ത്രിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നവർ യഥാർത്ഥത്തിൽ തങ്ങളുടെ തന്നിഷ്ടങ്ങളെയാണ് പിന്തുടരുന്നത്. പ്രവാചകന്മാരുടെ പാത പിന്തുടരാതെ ആത്മീയ വിജയം നേടാൻ അവർക്ക് കഴിയില്ല.

അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നാം അവർക്ക് (മക്കയിലെ ഖുറൈശികൾക്ക്) വചനം (القول) തുടർച്ചയായി എത്തിച്ചുകൊടുത്തിരിക്കുന്നു. അവർ ചിന്തിച്ചു മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും സന്മാർഗ്ഗം പ്രാപിക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയാണിത്.' റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു: ഇവിടെ 'വചനം' എന്നത് ഖുർആനിലെ ആയത്തുകളാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ഒന്നിനുപുറകെ ഒന്നായി അവർക്ക് ലഭിച്ചു. എന്നാൽ, സത്യത്തെ സ്വീകരിക്കാൻ മനസ്സിനെ പാകപ്പെടുത്തിയവർക്ക് മാത്രമേ അത് ഉപകരിക്കൂ. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ഇവർക്ക് മുമ്പ് നാം വേദം നൽകിയവർ (أهل الكتاب) ഇതിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു.' അതായത്, തൗറാത്തിലും ഇൻജീലിലും അല്ലാഹുവിന്റെ അന്തിമ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വരാനിരിക്കുന്നു എന്ന് വായിച്ചറിഞ്ഞ യഥാർത്ഥ പണ്ഡിതന്മാർ, ഖുർആൻ അവതരിച്ചപ്പോൾ അതിൽ വിശ്വസിച്ചു. അവർക്ക് ഖുർആൻ ഓതിക്കേൾപ്പിക്കുമ്പോൾ അവർ പറയുന്നു: 'ഞങ്ങൾ ഇതിൽ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും ഇത് നമ്മുടെ രക്ഷിതാവിങ്കൽ നിന്നുള്ള സത്യമാണ്. ഇതിനുമുമ്പേ ഞങ്ങൾ മുസ്ലിംകളായിരുന്നു (مسلمين).' അഥവാ, അല്ലാഹുവിന് പൂർണ്ണമായി കീഴടങ്ങിയവർ (تسليم). അവർക്ക് അവരുടെ ക്ഷമയുടെ (صبر) പ്രതിഫലം രണ്ട് തവണ നൽകപ്പെടും. കാരണം, അവർ തങ്ങളുടെ വേദത്തിലും വിശ്വസിച്ചു, പിന്നീട് മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയിലും വിശ്വസിച്ചു. അവർ തിന്മയെ നന്മ കൊണ്ട് പ്രതിരോധിക്കുകയും, നാം അവർക്ക് നൽകിയതിൽ നിന്ന് (ദാനധർമ്മങ്ങളിലൂടെ) ചെലവഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ആരെങ്കിലും കേവലം ബുദ്ധിയെ മാത്രം ആശ്രയിച്ച് സ്വന്തം ഇച്ഛകളെ (هوى) പിന്തുടരുകയാണെങ്കിൽ, അവരുടെ ആരാധന സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയില്ല; കാരണം അത് ഇച്ഛകളാൽ മലിനമാണ്. അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള മാർഗദർശനമില്ലാതെ ആർക്കും അല്ലാഹുവിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയില്ല. നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പ്രവാചകത്വത്തിന്റെയും

ദൗത്യത്തിന്റെയും ഉന്നതിയിലായിരുന്നിട്ടും, മാർഗദർശനം ലഭിക്കുന്നതിനായി മുൻകഴിഞ്ഞ പ്രവാചകന്മാരെ പിന്തുടരേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവരാണ് അല്ലാഹു നേർവഴി കാണിച്ചവർ, അതിനാൽ അവരുടെ മാർഗത്തെ നീ പിന്തുടരുക' (أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ). ഈ രഹസ്യം കൊണ്ടാണ് അല്ലാഹു പ്രവാചകന്മാരെ നിയോഗിച്ചത്. ഒരു മുരീദിന് അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് മാർഗദർശനം ലഭിച്ച ഒരു ശൈഖിന്റെ സഹായം അനിവാര്യമാണ്. അക്രമികൾ (الظالمون) എന്നാൽ പ്രവാചകന്മാരെ പിന്തുടരേണ്ട സ്ഥാനത്ത് സ്വന്തം ഇച്ഛകളെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചവരാണ്. മനുഷ്യന് തന്റെ ഇച്ഛകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് മൂന്ന് അവസ്ഥകളുണ്ട്: ഒന്ന്, ഇച്ഛകൾ അവനെ കീഴടക്കി ഭരിക്കുക. രണ്ട്, അവ തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടം; ഇതിനെയാണ് 'നിങ്ങളുടെ ശത്രുക്കളെ നേരിടുംപോലെ നിങ്ങളുടെ ഇച്ഛകളോടും പോരാടുക' എന്ന് പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഉപദേശിച്ചത്. മൂന്ന്, പ്രവാചകന്മാരെയും ഔലിയാക്കളെയും പോലെ ഇച്ഛകളെ പൂർണ്ണമായി നിയന്ത്രിക്കുക. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ സന്നിധിയിൽ നിൽക്കുമെന്ന് ഭയപ്പെടുകയും മനസ്സിനെ ഇച്ഛകളിൽ നിന്ന് തടയുകയും ചെയ്തവന്...' (وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى). ബുദ്ധിമാനായ ഒരാൾ ഇച്ഛകളുടെ ആളാകാതെ മാർഗദർശനത്തിന്റെ ആളായിരിക്കണം. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'ബുദ്ധിയുടെ മൂർച്ചയുള്ള കൈകൾ കാണുമ്പോൾ, ഇച്ഛകൾക്ക് പിന്നെ പിടിച്ചുനിൽക്കാനാവില്ല'. 'നാം അവർക്ക് വചനം തുടർച്ചയായി എത്തിച്ചുകൊടുത്തു' (وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ) എന്നതിനർത്ഥം, ഖുർആനിലെ സൂക്തങ്ങൾ ഒന്നിനുപുറകെ ഒന്നായി അവതരിപ്പിച്ച് അവർക്ക് ഉപദേശം ലഭിക്കാൻ നാം സൗകര്യമൊരുക്കി എന്നാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റ റഹിമഹുള്ളാഹ് തഫ്സീറിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ബാഹ്യമായ വചനങ്ങളെ ആന്തരികമായ അർത്ഥങ്ങളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുക എന്നാണ്; അതായത്, ആദിമ ഉടമ്പടിയിലെ (عهد الميثاق) സത്യസാക്ഷ്യം അവർക്ക് ഓർമ്മ വരാൻ വേണ്ടി.

[سورة القصص (28) : الآيات 55 إلى 61]

സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ് ***55*** മുതൽ ***61*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാർ അസത്യത്തെ സത്യം കൊണ്ട് പ്രതിരോധിക്കുന്നു*.* അവർക്ക് അനാവശ്യമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കാനുള്ള ആത്മനിയന്ത്രണം ***(تقوى)*** ലഭിക്കുന്നു*.* അജ്ഞതയുടെ വാക്കുകൾ കേൾക്കുമ്പോൾ അവർ മാന്യമായി പിന്തിരിയുന്നു*.* ഇത് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ പ്രകാശിക്കുന്ന ദൈവികമായ മാർഗ്ഗദർശനത്തിന്റെ ***(هداية)*** അടയാളമാണ്*.* പ്രിയപ്പെട്ടവരെ നേർവഴിയിലാക്കാൻ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമക്ക് സാധിക്കില്ല*,* മറിച്ച് അല്ലാഹുവാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ നേർവഴിയിലാക്കുന്നത്*.* അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ സത്യം തിരിച്ചറിയുന്നവർക്ക് പരലോകത്ത് ശാശ്വതമായ പ്രതിഫലമുണ്ട്*.* ഈ ലോകത്തെ താൽക്കാലികമായ അലങ്കാരങ്ങൾ ***(زينة)*** ആസ്വദിക്കുന്നവരും അല്ലാഹുവിന്റെ പക്കലുള്ള ശാശ്വതമായ പ്രതിഫലം ***(ثواب)*** ആഗ്രഹിക്കുന്നവരും തുല്യരല്ല*.*

രണ്ടു പ്രാവശ്യം (مَرَّتَيْنِ) എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, തങ്ങളുടെ വേദഗ്രന്ഥത്തിലുള്ള വിശ്വാസത്തിന് ഒന്നാമതും, വിശുദ്ധ ഖുർആനിലുള്ള വിശ്വാസത്തിന് രണ്ടാമതുമാണ്. 'നാം നിനക്ക് മറ്റൊരു പ്രാവശ്യം അനുഗ്രഹം നൽകി' (وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى) എന്ന സൂറത്ത് ത്വാഹയിലെ വചനത്തിൽ 'പ്രാവശ്യം' (مرة) എന്നതിന്റെ അർത്ഥം നാം വിവരിച്ചതാണ്. 'അവർ ക്ഷമിച്ചതുകൊണ്ട്' (بِمَا صَبَرُوا) എന്നത് കൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത്, രണ്ട് വിശ്വാസങ്ങളിലും ഉറച്ചുനിന്നുകൊണ്ടും രണ്ട് ശരീഅത്തുകൾ അനുസരിച്ചും അവർ കാണിച്ച ക്ഷമയും സ്ഥിരതയുമാണ്. 'തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നത്, സ്വന്തം തന്നിഷ്ടങ്ങളെ (هـــوى) എതിർക്കുകയും ശരീഅത്തിന്റെ കൽപ്പനകളെയും വിലക്കുകളെയും പിൻപറ്റുകയും ചെയ്യുക എന്നാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'മൂന്ന് കൂട്ടർക്ക് അവരുടെ പ്രതിഫലം രണ്ടു പ്രാവശ്യം ലഭിക്കും: ഒരു അടിമ തന്റെ

യജമാനന്റെയും അല്ലാഹുവിന്റെയും അവകാശങ്ങൾ നിറവേറ്റിയാൽ, ഒരു അടിമയെ നന്നായി പഠിപ്പിക്കുകയും സംസ്കരിക്കുകയും ചെയ്ത ശേഷം അവളെ വിവാഹം കഴിച്ചവൻ, പിന്നെ ആദ്യ വേദത്തിൽ വിശ്വസിക്കുകയും പിന്നീട് ഖുർആനിൽ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തവൻ.' 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലും ഇത് പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'അവർ നന്മ കൊണ്ട് തിന്മയെ പ്രതിരോധിക്കുന്നു' (وَيَدْرَؤُنَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ) എന്നാൽ, അനുസരണ കൊണ്ട് പാപത്തെയും, നല്ല വാക്കുകൾ കൊണ്ട് മോശമായ വാക്കുകളെയും അവർ തടയുന്നു എന്നർത്ഥം. 'തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നത്, സൽകർമ്മങ്ങൾ എന്ന നന്മ കൊണ്ട്, ശരീഅത്തിന് വിരുദ്ധമായ തിന്മയുടെ ഇരുട്ടിനെ അവർ നീക്കം ചെയ്യുന്നു എന്നാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയതുപോലെ: 'തിന്മയ്ക്ക് ശേഷം നന്മ ചെയ്യുക, അത് ആ തിന്മയെ മായ്ച്ചുകളയും.' അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നന്മകൾ തിന്മകളെ മായ്ച്ചുകളയുന്നു.' ഇത് സാധാരണക്കാരായ വിശ്വാസികൾക്കുള്ളതാണ്. എന്നാൽ പ്രത്യേക വിഭാഗക്കാർക്ക് (خواص), 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്' എന്ന ദിക്ർ എന്ന നന്മ കൊണ്ട്, ദുൻയാവിനോടുള്ള പ്രണയം എന്ന തുരുമ്പ് ഹൃദയത്തിന്റെ കണ്ണാടിയിൽ നിന്ന് നീക്കം ചെയ്യലാണ്. അതിവിശേഷപ്പെട്ടവർക്ക് (أخص الخواص), 'ലാ ഇലാഹ' എന്ന നിഷേധം കൊണ്ട്, അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയുടെ അസ്തിത്വം എന്ന തിന്മയെ നീക്കം ചെയ്യലാണ്. അല്ലാഹു മാത്രം നിലനിൽക്കുന്നു എന്ന ബോധത്താൽ, അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ നിന്നുള്ള ഹൃദയത്തിന്റെ ബന്ധം മുറിച്ചുകൊണ്ട്, അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയെ കാണുന്നതിൽ നിന്ന് ഉൾക്കാഴ്ചയുടെ കണ്ണുകളെ അവർ അടയ്ക്കുന്നു. 'നാം അവർക്ക് നൽകിയതിൽ നിന്ന് അവർ ചെലവഴിക്കുന്നു' (وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ) എന്നത് സൽമാർഗ്ഗത്തിൽ ചെലവഴിക്കുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. യഥാർത്ഥ അസ്തിത്വം തേടുന്നതിനായി, അസ്തിത്വത്തിന്റെ ആഭാസങ്ങളെ (وجود مجازی) ത്യജിക്കുന്നതിലേക്കുള്ള സൂചനയും ഇതിലുണ്ട്. 'അവർ വ്യർത്ഥമായത് കേൾക്കുമ്പോൾ' (وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ) - അതായത്, അർത്ഥശൂന്യമായ സംസാരങ്ങൾ കേൾക്കുമ്പോൾ - 'അതിൽ നിന്ന് അവർ ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നു' (أَعْرَضُوا عَنْهُ). മുശ്രിക്കുകൾ വേദക്കാരായ

വിശ്വാസികളെ പരിഹസിക്കുകയും 'നിങ്ങൾ പഴയ മതം ഉപേക്ഷിച്ചതിനാൽ നിങ്ങൾക്ക് നാശം' എന്ന് പറയുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, അവർ അതിന് മറുപടി പറയാൻ നിൽക്കാതെ ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നു. അവർ പറയുന്നു: 'ഞങ്ങൾക്ക് ഞങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങൾ, നിങ്ങൾക്ക് നിങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങൾ.' ഇത് സമാധാനത്തിന്റെ അഭിവാദ്യമല്ല, മറിച്ച് വിടവാങ്ങലിന്റെയും അകൽച്ചയുടെയും പ്രഖ്യാപനമാണ്. 'ഞങ്ങൾ അജ്ഞരെ തേടുന്നില്ല' (لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ) എന്നാൽ, അവരുടെ കൂട്ടുചേരലോ സംസാരമോ ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല എന്നാണ്. ദുഷ്ടന്മാരിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കുക, നല്ലവരോടൊപ്പം ഇരിക്കുക. ദുഷ്ടന്റെ കൂട്ട് തേൻ ഇല്ലാത്ത വിഷം പോലെയാണ്. ഈ ആയത്തിന്റെ വിധി വാളിന്റെ ആയത്തുകൊണ്ട് (ആയത്തുസ്സെഫ്) ദുർബലപ്പെട്ടതാണെങ്കിലും, ഉത്തമ സ്വഭാവങ്ങളിലേക്കുള്ള പ്രേരണ ഇതിലുണ്ട്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'മൂന്ന് കാര്യങ്ങൾ ഇല്ലാത്തവന്റെ അറിവിന് വിലയില്ല: അജ്ഞന്റെ അജ്ഞതയെ തടയുന്ന ക്ഷമ, അല്ലാഹുവിന്റെ വിലക്കുകളിൽ നിന്ന് തടയുന്ന സൂക്ഷ്മത (وَرَع), ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ ജീവിക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന ഉത്തമ സ്വഭാവം.' ശൈഖ് സഅ്ദി പറയുന്നു: 'ഒരു പണ്ഡിതനെ അജ്ഞൻ അധിക്ഷേപിക്കുന്നത് കണ്ട ജാലിനൂസ് പറഞ്ഞു: ആ പണ്ഡിതൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ ജ്ഞാനിയായിരുന്നെങ്കിൽ അജ്ഞൻ അദ്ദേഹത്തോട് ഇത്രയും ധിക്കാരം കാണിക്കുമായിരുന്നില്ല.'

[سورة القصص (28) : آية 56]

തീർച്ചയായും, നീ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവരെ നിനക്ക് നേർവഴിയിലാക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല. മറിച്ച്, അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് മാർഗദർശനം (هداية) നൽകുന്നു. സന്മാർഗം സ്വീകരിക്കാൻ അർഹരായവരെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹുവിന് ഏറ്റവും നന്നായി അറിയാം. ഈ തിരുവചനം പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തന്റെ പിതൃവ്യനായ അബൂത്വാലിബിന്റെ കാര്യത്തിൽ കാണിച്ച അതിയായ ആഗ്രഹത്തെയും സ്നേഹത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഹൃദയങ്ങളിൽ വിശ്വാസത്തിന്റെ പ്രകാശം (نور الإيمان) ചൊരിയുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ മാത്രം അധികാരമാണ്. മനുഷ്യന്റെ കഴിവിനപ്പുറമുള്ള ഈ ദൈവിക തീരുമാനത്തെ (قدر) അംഗീകരിക്കുക എന്നത് അടിയാന്റെ അടിമത്തത്തിന്റെ (عبودية) ഭാഗമാണ്. സന്മാർഗം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യമാണ്; അത് ആർക്ക് നൽകണം എന്നത് അവന്റെ അറിവിനെയും യുക്തിയെയും (حكمة) ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു.

അജ്ഞതയുടെ ഇരുളിൽ പെട്ടവർ പരസ്പരം അധിക്ഷേപിച്ചാൽ, ആ ചങ്ങലകൾ പൊട്ടിച്ചെറിയുക. ഒരാൾ അസഭ്യം പറഞ്ഞപ്പോൾ, ക്ഷമയോടെ മറുപടി നൽകിയ ആ മഹാത്മാവിനെപ്പോലെയാകുക: 'നീ പറയുന്നതിനേക്കാൾ മോശക്കാരനാണ് ഞാൻ, എന്റെ കുറവുകൾ എനിക്കറിയാം, നിനക്കതിനെക്കുറിച്ച് അറിവില്ല.' വഴിയിൽ മദ്യപിച്ച് കിടക്കുന്നവനെ കണ്ടപ്പോൾ ഒരു ആബിദ് (عابد) അവനെ നിന്ദ്യമായി നോക്കി. അപ്പോൾ ആ യുവാവ് തലയുയർത്തി പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമായ (وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَاماً) - അവർ വ്യർത്ഥമായ കാര്യങ്ങൾ കണ്ടാൽ മാന്യമായി കടന്നുപോകുന്നു - എന്നതിനെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക. നീ ഒരു പാപിയെ കണ്ടാൽ, മറച്ചുപിടിക്കുന്നവനും (ساتر) ക്ഷമാശീലനും (حليم) ആകുക. ഞാൻ എന്റെ കർമ്മങ്ങളാൽ മോശക്കാരനാണെങ്കിൽ, നീ മാന്യനെപ്പോലെ എന്നെ കടന്നുപോകുക.' ഹഖീഖത്തിന്റെ (حقيقة) ആളുകൾക്ക് 'ലഗ്വ്' (لغـــو) എന്നാൽ അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിൽ നിന്നും

ഇബാദത്തിൽ നിന്നും നിന്നെ തടയുന്ന ഏതു കാര്യവുമാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിനെ തേടുന്നതും ഇതിൽ പെടും. സത്യമാർഗ്ഗത്തിലെ സഞ്ചാരികൾ അത്തരം വ്യർത്ഥതകളിൽ നിന്ന് തിരിഞ്ഞുനടക്കുന്നു. അവർ പറയുന്നു: 'ഞങ്ങൾക്ക് ഞങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളുണ്ട്, നിങ്ങൾക്ക് നിങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളും.' അല്ലാഹുവിനെ മറന്നവരും അവനിൽ നിന്ന് മറയ്ക്കപ്പെട്ടവരും (محجوب) അജ്ഞരാണ്. അവരുമായുള്ള സഹവാസം ഏറ്റവും വലിയ തടവറയാണ്. അവരുടെ സ്വാധീനം നിന്റെ ഹൃദയത്തെ മാറ്റിമറിച്ചേക്കാം. അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് തിരിഞ്ഞവനിൽ നിന്ന് പിന്തിരിഞ്ഞവനിലേക്ക് (إدبار) നീ മാറിയേക്കാം. അല്ലാഹു നമ്മെ കാത്തുരക്ഷിക്കട്ടെ. പ്രിയപ്പെട്ട നബിയേ, അങ്ങ് ആഗ്രഹിക്കുന്നവരെ നേർവഴിയിലാക്കാൻ അങ്ങേയ്ക്ക് കഴിയില്ല, അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ മാത്രമേ അവൻ വഴികാട്ടുകയുള്ളൂ. ഈ വചനം അബൂത്വാലിബിനെക്കുറിച്ചാണ് ഇറങ്ങിയതെന്ന് ഭൂരിപക്ഷം പണ്ഡിതന്മാരും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. മരണസമയത്ത് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അദ്ദേഹത്തോട് തൗഹീദിന്റെ വചനം ചൊല്ലാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടെങ്കിലും, തന്റെ പൂർവ്വികരുടെ മാർഗ്ഗത്തിൽ മരിക്കാനാണ് അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചത്.

[سورة القصص (28) : آية 57]

അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'അവർ പറയുന്നു: ഞങ്ങൾ പ്രവാചകരോടൊപ്പം നേർമാർഗ്ഗത്തെ പിന്തുടർന്നാൽ, ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ നിന്ന് ഞങ്ങൾ പെട്ടെന്ന് പുറത്താക്കപ്പെടും.' അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'അവർക്ക് സുരക്ഷിതമായ ഒരു വിശുദ്ധ മന്ദിരം (حرم آمن) നാം നൽകിയിട്ടില്ലേ?' ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് മക്കയാണ്. അവിടെ ഭയമില്ലാതെ എല്ലാ ഭാഗത്തുനിന്നും ഫലവർഗ്ഗങ്ങൾ എത്തിച്ചേരുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യമാണ്. എന്നാൽ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും ഈ അനുഗ്രഹത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുന്നില്ല. ആത്മീയമായി, ഈ വിശുദ്ധ മന്ദിരം എന്നത് ഹൃദയമാണ്. ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് (معرفة) കുടിയിരുത്തിയാൽ, അവിടെ ഭയത്തിന്റെ സ്ഥാനത്ത് സമാധാനം (أمن) വരുന്നു. ആ ഹൃദയത്തിലേക്ക് ഇഹലോകത്തിന്റെ വിഭവങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ ഒഴുകിയെത്തും. എന്നാൽ അജ്ഞതയിൽ കഴിയുന്നവർ ഈ ആത്മീയ വിഭവങ്ങളെ തിരിച്ചറിയുന്നില്ല.

നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ തങ്ങൾ 'നിന്നെക്കുറിച്ച് വിലക്കപ്പെടുന്നത് വരെ ഞാൻ നിനക്ക് വേണ്ടി പാപമോചനം തേടും' എന്ന് അരുളിയപ്പോൾ, 'ബഹുദൈവാരാധകർ നരകാവകാശികളാണെന്ന് വ്യക്തമായതിന് ശേഷം, അവർ അടുത്ത ബന്ധുക്കളാണെങ്കിൽ പോലും അവർക്ക് വേണ്ടി പാപമോചനം തേടാൻ നബിക്കും സത്യവിശ്വാസികൾക്കും പാടില്ല' എന്ന ഖുർആൻ വചനം അവതരിച്ചു. ചില നിവേദനങ്ങളിൽ വന്നിട്ടുള്ളത്, നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ തങ്ങൾ ഹജ്ജത്തുൽ വദാഇൽ നിന്ന് മടങ്ങുമ്പോൾ അല്ലാഹു തആല അവിടുത്തെ മാതാപിതാക്കളെയും പിതൃവ്യനെയും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും അവർ നബിയിൽ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തു എന്നാണ്. 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: യഥാർത്ഥത്തിലുള്ള മാർഗ്ഗദർശനം (هداية) എന്നത് അടിമത്തത്തിന്റെ വാതിൽ റുബൂബിയ്യത്തിന്റെ ലോകത്തേക്ക് തുറക്കലാണ്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷാൽ കഴിവാണ്. കാരണം, അടിമയുടെ ഹൃദയത്തിന് രണ്ട് വാതിലുകളുണ്ട്; ഒന്ന് നഫ്സിലേക്കും

ശരീരത്തിലേക്കും തുറക്കുന്നതാണ്, അത് എപ്പോഴും തുറന്നുകിടക്കുന്നു. മറ്റൊന്ന് റൂഹിലേക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിലേക്കും തുറക്കുന്നതാണ്, അത് അടഞ്ഞുകിടക്കുന്നു. താക്കോൽ കൈവശമുള്ള 'അൽ ഫത്താഹ്' (തുറന്നുകൊടുക്കുന്നവൻ) അല്ലാതെ അത് ആർക്കും തുറക്കാൻ കഴിയില്ല. അല്ലാഹു തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട നബിയോട് പറഞ്ഞതുപോലെ: 'തീർച്ചയായും നിനക്ക് നാം വ്യക്തമായ വിജയം നൽകിയിരിക്കുന്നു'. അവിടുത്തെ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹു തന്റെ സന്നിധിയിലേക്ക് നയിച്ചു. എന്നാൽ ഹൃദയങ്ങൾ അടഞ്ഞുകിടക്കുന്നവരെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അതോ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ പൂട്ടുണ്ടോ?'. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ തങ്ങൾ അരുളി: 'വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയം റഹ്മാനായ അല്ലാഹുവിന്റെ രണ്ട് വിരലുകൾക്കിടയിലാണ്, അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പോലെ അത് മറിച്ചുമറിക്കുന്നു'. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ തങ്ങൾ തന്റെ ഉന്നത പദവിയിലും ഹൃദയത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ സുരക്ഷിതനായിരുന്നില്ല. അവിടുന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു: 'ഹൃദയങ്ങളെ മറിച്ചുമറിക്കുന്നവനേ, നിന്റെ ദീനിലും നിന്റെ അനുസരണത്തിലും എന്റെ ഹൃദയത്തെ ഉറപ്പിച്ചു നിർത്തേണമേ'. 'അറാഇസുൽ ബയാനി'യിൽ പറയുന്നു: മാർഗ്ഗദർശനം അല്ലാഹുവിന്റെ അനാദിയിലുള്ള ഇച്ഛയോട് (إرادة) ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. അബൂത്വാലിബിന്റെ കാര്യത്തിൽ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ തങ്ങളുടെ ഇച്ഛ അനാദിയിലുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛയോട് യോജിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ അദ്ദേഹം മാർഗ്ഗദർശനം ലഭിച്ചവനാകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ നബിക്ക് അദ്ദേഹത്തോടുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹം രക്തബന്ധത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരുന്നു. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാറിൽ' പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നീ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവർക്ക് നീ മാർഗ്ഗദർശനം നൽകുന്നില്ല'. അല്ലാഹുവിന്റെ 'ലാ ഉബാലീ' (എനിക്ക് ഒരു ഉത്കണ്ഠയുമില്ല) എന്ന വിശേഷണത്തേക്കാൾ ഭയാനകമായി ഒന്നുമില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി അനാദിയിൽ തന്നെ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ഷെയ്ഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'വിധി എന്ന തുന്നൽക്കാരൻ തുന്നിയ വസ്ത്രം കറുപ്പാണെങ്കിൽ, അത് വെളുപ്പിക്കാൻ ആർക്കും കഴിയില്ല'.

വിശ്വാസത്തിലെ സമാധാനവും നേർവഴിയിലേക്കുള്ള സഞ്ചാരവും: 'താങ്കൾ കൊണ്ടുവന്ന ഈ സന്ദേശം ഞങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയും, താങ്കൾ കാണിച്ചുതരുന്ന ഈ പാതയിലൂടെ ഞങ്ങൾ സഞ്ചരിക്കുകയും ചെയ്താൽ, ഞങ്ങൾ താങ്കളുടെ

മതത്തിൽ പ്രവേശിക്കാം' എന്ന് അവർ പറഞ്ഞു. 'തഖത്തഫ്' (التخطف) എന്നാൽ അതിവേഗം തട്ടിയെടുക്കുക എന്നാണർത്ഥം. ഹാരിസ് ബിൻ ഉസ്മാൻ ബിൻ നൗഫൽ ബിൻ അബ്ദു മനാഫിനെക്കുറിച്ചാണ് ഈ വചനം അവതരിച്ചത്. അദ്ദേഹം നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അടുക്കൽ വന്ന് പറഞ്ഞു: 'താങ്കൾ സത്യത്തിലാണെന്ന് ഞങ്ങൾക്കറിയാം, താങ്കളുടെ വാക്കുകൾ സത്യമാണ്. താങ്കൾ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ നമ്മുടെ ജീവിതത്തിലെ സൗഭാഗ്യത്തിനും മരണശേഷമുള്ള വിജയത്തിനുമുള്ള മാർഗവുമാണ്. ഞങ്ങൾ ഒരിക്കലും കള്ളം പറഞ്ഞിട്ടില്ല, അതിനാൽ താങ്കളെ ഞങ്ങൾ സംശയിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ താങ്കളെ പിന്തുടരുകയും അറബികളെ എതിർക്കുകയും ചെയ്താൽ, അവർ ഞങ്ങളെ തട്ടിയെടുക്കുമെന്ന് (യതഖത്തഫൂനാ) ഞങ്ങൾ ഭയപ്പെടുന്നു. അതായത്, അവർ ഞങ്ങളെ പിടികൂടുകയും കൊള്ളയടിക്കുകയും കൊല്ലുകയും മക്കയിൽ നിന്നും ഹറമിൽ നിന്നും പുറത്താക്കുകയും ചെയ്യും. അവർ നമ്മെ എതിർക്കുന്നതിൽ ഒറ്റക്കെട്ടാണ്, അവർ എണ്ണത്തിൽ വളരെ കൂടുതലുമാണ്. ഞങ്ങൾ വളരെ കുറച്ചുപേർ മാത്രമാണ്, അവരെ ചെറുക്കാൻ നമുക്ക് കഴിയില്ല.' അപ്പോൾ അല്ലാഹു അവർക്ക് മറുപടിയായി അരുളി: 'അവർക്ക് നാം സുരക്ഷിതമായ ഒരു ഹറം (ഹറമൻ ആമിനൻ) നൽകിയിട്ടില്ലേ?' അതായത്, ആ ഭവനത്തിന്റെ പവിത്രത കാരണം, ചുറ്റുമുള്ള അറബികൾ പരസ്പരം യുദ്ധം ചെയ്യുകയും ഉപദ്രവിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ പോലും, ആ ഹറമിലുള്ളവർക്ക് നാം സുരക്ഷിതത്വം നൽകിയിട്ടില്ലേ? ആ ഹറമിന്റെ സുരക്ഷിതത്വം എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളിലും അല്ലാഹു നിക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നു. പക്ഷികൾ മനുഷ്യരുമായി ഇണങ്ങുന്നു, മാനുകൾ വേട്ടക്കാരുടെ വലയിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതരാകുന്നു. ഹറമിന്റെ പവിത്രത അറിയുന്ന അറബികൾ അവിടെ കൊലപാതകമോ കൊള്ളയോ അനുവദിക്കില്ല. 'യുജ്ബാ ഇലൈഹി' (يُجْبَىٰٓ إِلَيْهِ) എന്നാൽ ആ ഹറമിലേക്ക് കൊണ്ടുവരപ്പെടുകയും ശേഖരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നാണ്. ഈജിപ്ത്, ശാമ, യമൻ, ഇറാഖ് തുടങ്ങിയ ദിക്കുകളിൽ നിന്നുള്ള എല്ലാത്തരം ഫലങ്ങളും അവിടെ എത്തിച്ചേരുന്നു. ഇബ്രാഹിം അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ പ്രാർത്ഥന കാരണമാണ് മക്കയിൽ മാത്രം ലോകത്തെ എല്ലാ ഫലങ്ങളും ഒരുമിച്ചുകൂട്ടപ്പെടുന്നത്. 'രിസ്ഖൻ മിൻ ലദുന്നാ' (رِزْقًا مِّن لَّدُنَّا) എന്നാൽ സൃഷ്ടികളിൽ നിന്നല്ല, മറിച്ച് നമ്മുടെ പക്കൽ നിന്നുള്ള ഉപജീവനം

എന്നാണ്. വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നവർക്ക് പോലും ഈ സുരക്ഷിതത്വം ലഭിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, തൗഹീദിന്റെ പവിത്രത കൂടി അവർക്ക് ലഭിച്ചാൽ പിന്നെ എന്തിനാണ് അവർ ഭയപ്പെടുന്നത്? യഥാർത്ഥ ഹറം തൗഹീദാണ്. തൗഹീദാണ് എല്ലാ അഭയസ്ഥാനവും, ഈമാൻ സുരക്ഷിതത്വത്തിന്റെ ഉറവിടവുമാണ്. 'അറഇസുൽ ബയാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: യഥാർത്ഥ ഹറം മുഹമ്മദ് സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ഹൃദയമാണ്. അത് പരിശുദ്ധിയുടെ കഅ്ബയും അല്ലാഹുവുമായുള്ള അടുപ്പത്തിന്റെ ഹറമുമാണ്. ആ ഹറമിലേക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ദാത്തിന്റെയും സിഫത്തിന്റെയും എല്ലാ ഫലങ്ങളും എത്തിച്ചേരുന്നു. സ്നേഹത്തോടും അനുസരണയോടും കൂടി ആ ഹറമിൽ പ്രവേശിക്കുന്നവൻ ഇരുലോകത്തെയും ആപത്തുകളിൽ നിന്ന് സുരക്ഷിതനായിരിക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളിൽ ഒരാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നവനും ഇതേ അവസ്ഥയാണ്. ഈ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, അഹംഭാവത്തിന്റെ (അനാനിയ്യത്ത്) ഭൂമിയിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ ആകർഷണങ്ങളാൽ (ജദ്ബാത്ത്) തട്ടിയെടുക്കപ്പെടുമോ എന്ന നഫ്സിന്റെ ഭയത്തെയാണ്. ഹൃദയത്തിന്റെ സ്തുതികളാൽ (ഹംദ്) അവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ ഹുദിയ്യത്തിന്റെ ഹറമിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ, എല്ലാ ആത്മീയവും ഭൗതികവുമായ ഫലങ്ങളുടെയും രുചികൾ അവന് അവിടെ കണ്ടെത്താനാകും.

[سورة القصص (28) : الآيات 58 إلى 59]

ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയെട്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഖസസിലെ ***58, 59*** എന്നീ വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'അവരുടെ ജീവിതസാഹചര്യങ്ങളിൽ അഹങ്കരിച്ച എത്രയെത്ര ജനപദങ്ങളെയാണ് നാം നശിപ്പിച്ചത്*!* ഇതാ*,* അവരുടെ വാസസ്ഥലങ്ങൾ*;* അവർക്ക് ശേഷം അവയിൽ ആരും താമസിച്ചിട്ടില്ല*,* അല്പമൊഴികെ*.* നാം തന്നെയാണ് അവകാശികൾ*.'* (ഖുർആൻ ***28:58).*** ഈ വചനം ലോകജീവിതത്തിന്റെ നശ്വരതയെയും അഹങ്കാരത്തിന്റെ ഭയാനകമായ അന്ത്യത്തെയും ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു*.* ആത്മീയമായി*,* ഇവിടെ 'വാസസ്ഥലങ്ങൾ 'എന്നത് മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തെയും *(*قلب*)* സൂചിപ്പിക്കുന്നു*.* അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള സ്മരണയില്ലാത്ത*,* അഹങ്കാരം നിറഞ്ഞ ഹൃദയങ്ങൾ ശൂന്യമായ വാസസ്ഥലങ്ങൾ പോലെയാണ്*.* അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി തേടുന്നവരാണ് യഥാർത്ഥ അവകാശികൾ*.* തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'നിന്റെ നാഥൻ ഒരു നഗരങ്ങളിലും അവയുടെ കേന്ദ്രത്തിൽ തന്റെ വചനങ്ങൾ ഓതുന്ന ഒരു ദൂതനെ നിയോഗിക്കാതെ നഗരങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുന്നവനല്ല*.* നാം നഗരവാസികളെ അക്രമികളായിരിക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ നശിപ്പിക്കാറുള്ളൂ*.'* (ഖുർആൻ ***28:59).*** അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം *(*رحمة*)* എത്ര വലുതാണ്*!* പ്രവാചകന്മാരെ *(*رسل*)* അയക്കാതെയും സത്യത്തിന്റെ സന്ദേശം എത്തിക്കാതെയും അവൻ ആരെയും ശിക്ഷിക്കുകയില്ല*.* ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ നീതിയെയും *(*عدل*)* ദയയെയും വിളിച്ചോതുന്നു*.* ഹൃദയത്തിൽ സത്യത്തിന്റെ പ്രകാശം *(*نور*)* ലഭിച്ചിട്ടും അത് സ്വീകരിക്കാത്തവരാണ് യഥാർത്ഥ അക്രമികൾ*.*

എന്നാൽ, ആത്മീയമായ ഉപജീവനത്തിന്റെ (رزق الدني) പൂർണ്ണമായ ആസ്വാദനം അവർക്ക് അറിഞ്ഞുകൂടാ. ഭൂരിഭാഗം പണ്ഡിതന്മാർക്കും അത് അജ്ഞാതമാണ്; കാരണം അവർ അത് ആസ്വദിച്ചിട്ടില്ല. ആസ്വദിക്കാത്തവന് അതിന്റെ രുചി

അറിയുകയുമില്ല. കമാൽ ഖുജന്ദി പറയുന്നു: 'നിന്റെ പ്രണയത്തിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുന്ന ഒരു സന്യാസിയെക്കണ്ട് അത്ഭുതപ്പെടേണ്ടതില്ല; കാരണം, ഈ വീഞ്ഞ് കുടിക്കാത്തവന് അതിന്റെ ലഹരിയെക്കുറിച്ച് എന്ത് അറിയാനാണ്?' പിന്നീട് അല്ലാഹു വ്യക്തമാക്കുന്നു, കാര്യങ്ങൾ നേരെ മറിച്ചാണ് സംഭവിക്കുന്നത്. അവർ ജനങ്ങളെ ഭയപ്പെടുകയും അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് നിർഭയരായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ, തങ്ങളുടെ അവസ്ഥയിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടുകയും ജനങ്ങളെക്കുറിച്ച് നിർഭയരായിരിക്കുകയുമാണ് അവർ ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ജീവിതസൗകര്യങ്ങളിൽ അഹങ്കരിച്ച എത്രയെത്ര ജനപദങ്ങളെയാണ് നാം നശിപ്പിച്ചത്.' (ബത്വറ് - بطر) എന്നാൽ അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ അഹങ്കരിക്കുക എന്നാണ് അർത്ഥം. അനുഗ്രഹങ്ങളെ ശരിയായി കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ കഴിയാത്തതും, അതിന്റെ അവകാശങ്ങൾ നിറവേറ്റാത്തതും, അത് തെറ്റായ മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ ചിലവഴിക്കുന്നതുമൂലം മനുഷ്യനുണ്ടാകുന്ന ഒരുതരം അസ്വസ്ഥതയാണിത്. 'അവരുടെ പാർപ്പിടങ്ങൾ ശൂന്യമായിക്കിടക്കുന്നു' (خاوية) എന്നത് അവരുടെ നാശത്തിന് ശേഷമുള്ള അവസ്ഥയാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കോപത്തിന് പാത്രമായവരുടെ വീടുകളിൽ താമസിക്കുന്നത് അനുഗ്രഹീതമല്ല. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർക്ക് ശേഷം നാം തന്നെയാണ് അവകാശികൾ.' അതായത്, ആ വീടുകളിലും സ്വത്തുക്കളിലും അവകാശികളായി മറ്റാരും അവശേഷിക്കുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമം ഇതാണ്: ഒരു പ്രവാചകനെ നിയോഗിച്ച് സത്യം ബോധ്യപ്പെടുത്താതെ അല്ലാഹു ഒരു ജനതയെയും നശിപ്പിക്കാറില്ല. 'ഉമ്മുൽ ഖുറാ' (أم القرى) എന്നത് മക്കയാണ്. മക്കയിൽ മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം എന്ന പ്രവാചകനെ നിയോഗിക്കാതെ അവിടുത്തെ പരിസരപ്രദേശങ്ങളെ അല്ലാഹു നശിപ്പിക്കുകയില്ല. അക്രമം (ظلم) നാശത്തിന്റെ കാരണമാണെന്ന് ഈ സൂക്തം വ്യക്തമാക്കുന്നു. അതിനാൽ അക്രമം നാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന ഒന്നാണെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു.

ഖുർആൻ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്സ് ***60-61*** വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'നിങ്ങൾക്ക് നൽകപ്പെട്ടതൊക്കെയും ഐഹിക ജീവിതത്തിന്റെ വിഭവങ്ങളും അതിന്റെ അലങ്കാരങ്ങളുമാണ്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ പക്കലുള്ളതാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമവും ശാശ്വതവും.' ഈ വചനത്തിൽ, ഭൗതിക ലോകത്തിന്റെ നശ്വരതയെക്കുറിച്ചുള്ള ഉണർത്തലുണ്ട്. ഇവിടെ 'വിഭവങ്ങൾ' ***(متاع)*** എന്നത് താൽക്കാലികമായ ആസ്വാദനങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ബുദ്ധിമാനായ സത്യവിശ്വാസി ഈ ലോകത്തെ ഒരു കൃഷിയിടമായും പരലോകത്തെ വിളവെടുപ്പിന്റെ സ്ഥലമായും കാണുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു*:* 'നമ്മൾ ഒരാൾക്ക് നല്ലൊരു വാഗ്ദാനം നൽകുകയും, അയാൾ അത് കണ്ടുമുട്ടുകയും ചെയ്താൽ, അവൻ ഐഹിക ജീവിതത്തിന്റെ വിഭവങ്ങൾ ആസ്വദിക്കുന്നവനെപ്പോലെയാണോ*?*' ഇവിടെ 'നല്ല വാഗ്ദാനം' ***(وعدا حسنا)*** എന്നത് സ്വർഗ്ഗത്തെയും അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തെയും കുറിക്കുന്നു. ഈ ലോകത്തിന്റെ താൽക്കാലിക സൗഭാഗ്യങ്ങളിൽ മുഴുകി പരലോകത്തെ മറക്കുന്നവനും, അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനത്തിൽ വിശ്വസിച്ച് സുകൃതങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവനും ഒരിക്കലും തുല്യരല്ല. ഇഹലോകത്തിന്റെ അലങ്കാരങ്ങൾ ***(زينة)*** വെറും മരീചിക പോലെയാണ്*;* അവ ആത്മാവിന് ശാന്തി നൽകുന്നില്ല. യഥാർത്ഥ ശാന്തി അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിലും ***(ذكر)*** അവന്റെ തൃപ്തി തേടുന്നതിലുമാണ്.

ജീവിതവും സസ്യങ്ങളുടെ വളർച്ചയെ തടയുന്നതും, അതുപോലെ നന്ദികേടും (كفـــران) എല്ലാം ഒരേ ഗണത്തിൽ പെടുന്നു. ഉന്നതകുലജാതരായ സ്ത്രീകൾക്ക് യോജിച്ച ഇണകളെ ആവശ്യമായി വരുന്നത് പോലെ, അല്ലാഹു നൽകുന്ന അനുഗ്രഹങ്ങൾക്കും (نعـم) അവയെ പരിപാലിക്കാൻ യോഗ്യരായ ആളുകളെ ആവശ്യമാണ്. അഹങ്കാരികൾ (اهـــل البطـــر) അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക് യോജിച്ചവരല്ല. ഒരു ഉത്തമയായ സ്ത്രീ ഒരു

അധമനായ പുരുഷന് ഇണയാകാത്തത് പോലെ, അഹങ്കാരവും നന്ദികേടും ഉള്ളവർക്ക് അനുഗ്രഹങ്ങൾ നിലനിൽക്കുകയില്ല; അവരിൽ നിന്ന് അത് എടുത്തുമാറ്റപ്പെടും. എന്നാൽ നന്ദിയുള്ളവർ (اهل الشكر) ഒരിക്കലും കൈവിടപ്പെടുകയില്ല, മറിച്ച് അവരുടെ അവസ്ഥ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടും. അല്ലാഹുവിന്റെ ഉപജീവനം (رزق) വിശാലമാണ്; അതിൽ നന്ദിയുള്ളവരും നന്ദികേട് കാണിക്കുന്നവരും തമ്മിൽ വ്യത്യാസമില്ല. ശൈഖ് സഅ്ദി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പാടിയത് പോലെ: 'ഈ ഭൂമി അവിടുത്തെ പൊതുവായ വിരുന്നാണ്, ആ വിരുന്നിൽ ശത്രുവും മിത്രവും ഒരുപോലെ പങ്കുചേരുന്നു.' ശൈഖ് അബ്ദുൽ വാഹിദ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: ഒരു ദ്വീപിൽ വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്ന ഒരാളെ ഞങ്ങൾ കണ്ടു. വിഗ്രഹങ്ങൾക്ക് ഉപകാരമോ ഉപദ്രവമോ ചെയ്യാൻ കഴിയില്ലെന്നും അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കണമെന്നും ഞങ്ങൾ പറഞ്ഞു. അല്ലാഹു ആരാണെന്ന് അയാൾ ചോദിച്ചു. ആകാശത്ത് അർശുള്ളവനും ഭൂമിയിൽ തന്റെ പിടി (بطش) ഉള്ളവനുമാണെന്ന് ഞങ്ങൾ പറഞ്ഞു. ആ സത്യം അറിഞ്ഞപ്പോൾ അയാൾ ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ചു. പിന്നീട് അയാൾ അല്ലാഹുവിനെ അറിഞ്ഞവനായി (عارف). അല്ലാഹുവിനെ അറിഞ്ഞവൻ അവന് പ്രിയപ്പെട്ടവനാണ് (محبوب). പ്രിയപ്പെട്ടവനെ ശത്രുവായ ദാരിദ്ര്യത്തിന് വിട്ടുകൊടുക്കാൻ അല്ലാഹു തയ്യാറല്ല. അതിനാൽ ബുദ്ധിമാൻ അല്ലാഹുവിനെ അറിയുകയും അനുഗ്രഹങ്ങളുടെ വില മനസ്സിലാക്കി നന്ദികൊണ്ട് (شكر) അവയെ ബന്ധിപ്പിക്കുകയും വേണം. നന്ദികേട് കാണിക്കുന്നത് വ്യക്തമായ അക്രമമാണ് (ظلم), അത് ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് അകറ്റുകയും നാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ മനുഷ്യൻ വിസ്മൃതിയിലാകുന്നു (نسيان). അല്ലാഹു നമ്മെ ഗഫ്ലത്തിന്റെ (غفلة) ഉറക്കത്തിൽ നിന്ന് ഉണർത്തട്ടെ. 'നിങ്ങൾക്ക് നൽകപ്പെട്ടതെന്തും (وما أوتيتم من شيء) അത് ഐഹിക ജീവിതത്തിന്റെ വിഭവങ്ങളും അലങ്കാരവുമാണ്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ പക്കലുള്ളത് (عند الله) ഉത്തമവും ശാശ്വതവുമാണ്. നിങ്ങൾ ചിന്തിക്കുന്നില്ലേ (أفلا تعقلون)?'

ഈ വചനത്തിന്റെ പ്രതിഫലം അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനത്തിന്റെ മഹിമയാൽ ഉന്നതമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനം (وعد) സത്യമാണ്, അതിൽ മാറ്റം വരിക അസാധ്യമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനത്തെ ലഭിക്കുന്നവൻ തീർച്ചയായും അത് പ്രാപിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും. എന്നാൽ, ഐഹിക ജീവിതത്തിലെ വിഭവങ്ങൾ (متاع الحياة الدنيا) ആസ്വദിക്കുന്നവന്റെ അവസ്ഥയോ? ആ വിഭവങ്ങൾ ദുഃഖം കലർന്ന സന്തോഷവും, നാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന സമ്പത്തും, ക്ഷണികമായ പദവിയുമാണ്. തേൻ പോലെ മധുരമുള്ളതായി തോന്നുമെങ്കിലും അതിൽ വിഷം കലർന്നിരിക്കുന്നു. പരലോകത്ത് അവൻ വിചാരണയ്ക്കായി ഹാജരാക്കപ്പെടുന്നവരിൽ (محضرين) പെട്ടവനായിരിക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനം ലഭിച്ച സത്യവിശ്വാസിയും, ശിക്ഷയ്ക്ക് വിധിക്കപ്പെട്ട അവിശ്വാസിയും ഒരിക്കലും തുല്യരല്ല. ഒരു നിമിഷത്തെ സുഖത്തിന് വേണ്ടി ശാശ്വതമായ ദുഃഖം വാങ്ങുന്നവനാണ് നിർഭാഗ്യവാൻ. ഒരു ഉറുമ്പിനോട് താൻ എത്ര സുഖത്തിലാണെന്ന് അഹങ്കരിച്ച ഒരു വണ്ടിനെ, ഒരു കശാപ്പുകാരൻ വെട്ടിക്കൊന്നപ്പോൾ, ആ ഉറുമ്പ് ആ വണ്ടിനെ വലിച്ചിഴച്ചു കൊണ്ടുപോയി പറഞ്ഞത് പോലെയാണിത്: 'ചിലപ്പോൾ ഒരു നിമിഷത്തെ ആഗ്രഹം ദീർഘകാലത്തെ ദുഃഖത്തിന് കാരണമാകുന്നു.' നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ആരുടെ ലക്ഷ്യം ദുനിയാവാണോ, അവന്റെ ദാരിദ്ര്യം അല്ലാഹു അവന്റെ കൺമുന്നിൽ വെക്കുന്നു. ആരുടെ ലക്ഷ്യം പരലോകമാണോ, അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹു ഐശ്വര്യം നിറയ്ക്കുന്നു.' അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ കഷ്ടപ്പാടുകൾ അനുഭവിക്കുന്നവൻ, ശിർക്കിൽ മുഴുകി സുഖഭോഗങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്നവനേക്കാൾ എത്രയോ ഉത്തമനാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പറയുന്നു: 'പരലോകത്ത് ഏറ്റവും വലിയ സുഖഭോഗി എന്ന് കരുതപ്പെടുന്ന നരകവാസിക്ക് നരകത്തിൽ ഒരു മുങ്ങിമരണം നൽകിയാൽ, അവൻ തന്റെ ജീവിതത്തിലെ എല്ലാ സുഖങ്ങളും മറന്നുപോകും. അതുപോലെ, ദുനിയാവിൽ ഏറ്റവും കഷ്ടപ്പെട്ട സ്വർഗ്ഗവാസിക്ക് സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഒരു നിമിഷം നൽകിയാൽ, അവൻ തന്റെ എല്ലാ കഷ്ടപ്പാടുകളും മറന്നുപോകും.' അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാർക്ക് സ്വർഗ്ഗം വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു, എന്നാൽ പ്രത്യേക വിഭാഗത്തിന് (خواص)

അല്ലാഹുവിന്റെ ദർശനവും (رؤية), അതിവിശേഷപ്പെട്ടവർക്ക് (اخص الخواص) അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള എത്തിച്ചേരലും (وصول) ലഭിക്കുന്നു. ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം അരുളി: 'നീ വിശന്നിരിക്കൂ, എങ്കിൽ നിനക്ക് എന്നെ കാണാം; നീ ലൗകികതയിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കൂ, എങ്കിൽ നിനക്ക് എന്നിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാം. വിശപ്പ് നിന്റെ ഹൃദയത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു, അമിതമായ ഭക്ഷണം നിന്റെ ഭൗതിക ശരീരത്തെ മാത്രം പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നു.'

[سورة القصص (28) : الآيات 62 إلى 67]

അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്ന ആ ദിനത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക: 'എനിക്ക് പങ്കാളികളാണെന്ന് നിങ്ങൾ ജല്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന എന്റെ ആ പങ്കാളികൾ എവിടെ?' (സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ്: 62). ഈ ചോദ്യം അവിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ഭയവും വിറയലും നിറയ്ക്കുന്ന ഒന്നാണ്. അന്ന് സത്യം വെളിപ്പെടും. അല്ലാഹുവിനോട് സാമീപ്യം പുലർത്തുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിലുള്ള ഉറച്ച വിശ്വാസം (توحيد) അന്ന് വലിയൊരു തുണയായിരിക്കും. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിനെ കൂടാതെ മറ്റുള്ളവരെ ആരാധിച്ചവർക്ക് തങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചിരുന്ന ദൈവങ്ങൾ തങ്ങളെ സഹായിക്കാൻ വരാത്തത് കണ്ട് അന്ന് നിരാശയുണ്ടാകും. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അന്ന് അവർക്ക് സംസാരിക്കാൻ കഴിയില്ല, അവർ പരസ്പരം ചോദിക്കുകയുമില്ല' (സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ്: 65). ഇത് അവരുടെ അഹങ്കാരത്തിന്റെ അന്ത്യമാണ്. എന്നാൽ, ആരെങ്കിലും പശ്ചാത്തപിക്കുകയും (توبة) സൽപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുകയും ചെയ്താൽ, അവർ വിജയികളിൽ പെട്ടവരാകും. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം (رحمة) വിശാലമാണ്. അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ തിരഞ്ഞെടുപ്പിന് അല്ലാഹുവിന്റെ ഇച്ഛാശക്തിക്ക് (مشية) അതീതമായി യാതൊരു അധികാരവുമില്ല.

സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവർക്ക് (സാlik) തങ്ങളുടെ പ്രകൃതത്തെയും മനസ്സിനെയും (നഫ്സ്) ആത്മീയ പരിശീലനത്തിലൂടെയും (രിയാള) കഠിനമായ പോരാട്ടത്തിലൂടെയും (മുജാഹദ) ശുദ്ധീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ശൈഖ് അബ്ദുൽ ഖാദിർ

ജീലാനി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹുവിന്റെ മുറിയിൽ നിന്ന് 'വിശപ്പ്, വിശപ്പ്' എന്ന ശബ്ദം കേൾക്കാമായിരുന്നു. ഇതിന്റെ യഥാർത്ഥ അർത്ഥം 'വിശപ്പിനെ മുറുകെ പിടിക്കുക' എന്നാണ്; അവിടുത്തെ പരിശുദ്ധമായ മനസ്സ് വിശപ്പിനെക്കുറിച്ച് പരാതിപ്പെടുകയായിരുന്നില്ല. അല്ലാഹുവിനോട് നാം ആ അനുഗ്രഹം ലഭിക്കാനും അവന്റെ ദർശനം കൊണ്ട് ആദരിക്കപ്പെടാനും പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. 'അന്ന് അവൻ അവരെ വിളിക്കും' (യൗമ യുനാദീഹിം) എന്നതിൽ 'അന്ന്' എന്നത് 'ഓർക്കുക' എന്ന അർത്ഥം വരുന്ന ഒരു ക്രിയയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇത് ഖിയാമത്ത് നാളിനെയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. 'അവൻ അവരെ വിളിക്കും' എന്നത് സത്യനിഷേധികളെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. അതായത്, മുഹമ്മദ് നബിയേ, അല്ലാഹു കോപിഷ്ഠനായിരിക്കെ അവരെ വിളിക്കുന്ന ആ ദിവസത്തെക്കുറിച്ച് താങ്കളുടെ ജനതയെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുക. 'അവൻ ചോദിക്കും' എന്നത് ആ വിളിയുടെ വിശദീകരണമാണ്: 'നിങ്ങൾ എനിക്ക് പങ്കാളികളാണെന്ന് വാദിച്ചിരുന്നവർ എവിടെ?' എന്ന്. ഇവിടെ കർമ്മപദങ്ങൾ ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടത്, സന്ദർഭം അത് വ്യക്തമാക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ്. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, ഈ ചോദ്യം തന്നെ ഒരുതരം ശിക്ഷയാണെന്നാണ്. കാരണം, തങ്ങളുടെ അജ്ഞതയും അപമാനവും സമ്മതിക്കുകയല്ലാതെ അവർക്ക് മറുപടിയൊന്നുമില്ല. 'അവർ പറയും' എന്നത് ഈ ചോദ്യത്തിന് മറുപടിയായി വരുന്നതാണ്. 'ആരുടെ കാര്യത്തിൽ വചനം സത്യമായിരിക്കുന്നുവോ' (അതായത്, നരകാവകാശികളായി അല്ലാഹു മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിച്ചവർ) അവർ പറയും. ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പിശാചുക്കളോ അല്ലെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന് പുറമെ തങ്ങൾ ദൈവങ്ങളായി സ്വീകരിച്ച നേതാക്കളോ ആണ്. അവർക്ക് അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുന്നതിന് പകരം ഈ നേതാക്കളെയാണ് അവർ അനുസരിച്ചത്. 'ഞങ്ങളുടെ റബ്ബേ, ഇവരാണ് ഞങ്ങളെ വഴിതെറ്റിച്ചത്' എന്ന് അവർ പറയും. 'ഞങ്ങൾ വഴിതെറ്റിയതുപോലെ അവരെയും വഴിതെറ്റിച്ചു' എന്ന് അവർ പറയുമ്പോൾ, അത് അവരുടെ കുറ്റസമ്മതമാണ്. എന്നാൽ ആദം സന്തതികൾ (മനുഷ്യർ) അല്ലാഹുവിനോട് അങ്ങേയറ്റത്തെ അകലത്തിലും മര്യാദ പാലിക്കുന്നു. ഇബ്ലീസ് അല്ലാഹുവിനോട് 'നീ എന്നെ വഴിതെറ്റിച്ചു' എന്ന് മര്യാദയില്ലാതെ പറഞ്ഞതുപോലെ അവർ പറയുന്നില്ല. 'ഞങ്ങൾ നിന്നിലേക്ക് അവരിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നു' എന്ന് അവർ പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. 'അവർ

ഞങ്ങളെയായിരുന്നില്ല ആരാധിച്ചിരുന്നത്, മറിച്ച് സ്വന്തം തന്നിഷ്ടങ്ങളെയായിരുന്നു' എന്ന് അവർ പറയുന്നു. പിന്നീട് അവരോട് 'നിങ്ങളുടെ പങ്കാളികളെ വിളിക്കൂ' എന്ന് പറയപ്പെടും. അവർ വിഗ്രഹങ്ങളെ വിളിക്കും, എന്നാൽ അവ ഉത്തരം നൽകില്ല. അവർ ശിക്ഷ കാണുമ്പോൾ, 'അവർ സന്മാർഗ്ഗികളായിരുന്നെങ്കിൽ' എന്ന് ആഗ്രഹിക്കും. 'ദൂതന്മാർക്ക് നിങ്ങൾ എന്ത് മറുപടിയാണ് നൽകിയത്?' എന്ന് അല്ലാഹു അവരോട് ചോദിക്കുന്ന ആ ദിവസത്തെക്കുറിച്ച് ഓർക്കുക.

ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്സ് ***66***-ാം വചനം മുതൽ ***67***-ാം വചനം വരെയുള്ള ഭാഗം അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിനെയും അവന്റെ പരമാധികാരത്തെയും കുറിച്ചുള്ള അഗാധമായ ഉൾക്കാഴ്ചകൾ നൽകുന്നു. 'അന്ന് അവർക്ക് വാർത്തകൾ അജ്ഞാതമായിത്തീരും' ***(فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ)*** എന്ന വചനം, പരലോകത്ത് സത്യനിഷേധികളുടെ അവസ്ഥയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അന്ന് തങ്ങളുടെ തെറ്റുകൾക്ക് ന്യായീകരണം കണ്ടെത്താനോ, തർക്കിക്കാനോ അവർക്ക് സാധിക്കില്ല. അവരുടെ ബുദ്ധിയും യുക്തിയും അവിടെ നിശ്ചലമാകും. തുടർന്ന്, 'എന്നാൽ പശ്ചാത്താപം ***(توبة)*** സ്വീകരിച്ച് വിശ്വസിക്കുകയും സൽപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുകയും ചെയ്തവരോ, അവർ വിജയികളിൽ പെട്ടവരാകാൻ സാധ്യതയുണ്ട്' ***(فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَى أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ)*** എന്ന് അല്ലാഹു അറിയിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'പശ്ചാത്താപം' എന്നത് കേവലം വാക്കുകൾ കൊണ്ടുള്ളതല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തിന്റെ ആഴങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള മടക്കമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ ***(رحمة)*** പ്രതീക്ഷയർപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, സൽപ്രവൃത്തികളിലൂടെ ***(عمل صالح)*** തങ്ങളുടെ ആത്മീയ പദവി ഉയർത്തുന്നവർക്ക് മാത്രമേ ആത്യന്തിക വിജയം ***(فلاح)*** കൈവരിക്കാൻ സാധിക്കൂ എന്ന് റൂഹുൽ ബയാൻ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിലേക്കും (توحيد) ആരാധനയിലേക്കും നിങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുകയും ബഹുദൈവാരാധനയിൽ (شرك) നിന്ന് വിലക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, ആ ഭയാനകമായ ദിനത്തിൽ അവർക്ക് എല്ലാ വാർത്തകളും മറയ്ക്കപ്പെടും (فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ). വ്യാഖ്യാതാക്കൾ പറയുന്നു: ആ വാർത്തകൾ അവർക്ക് അജ്ഞാതമായിത്തീരും, അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അത് അന്ധകാരത്തിലാകും. ആ മഹാസഭയിൽ പ്രവാചകന്മാർ പോലും അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിനെ അവലംബിക്കുമ്പോൾ, വഴിപിഴച്ചവരുടെ അവസ്ഥ എന്തായിരിക്കും? അമിതമായ

അമ്പരപ്പും ആശയക്കുഴപ്പവും കാരണം അവർ പരസ്പരം ഒന്നും ചോദിക്കില്ല (فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ). എന്നാൽ, ആരെങ്കിലും ബഹുദൈവാരാധനയിൽ നിന്ന് പശ്ചാത്തപിക്കുകയും (توبة) വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്താൽ, അവർ വിജയികളിൽ (مفلحين) ഉൾപ്പെട്ടേക്കാം. ഈ വിജയം മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അനുധാവനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ തൃപ്തിയില്ലാതെ ഒരു ശ്വാസം പോലും എടുക്കരുത്; അതാണ് വിജയത്തിലേക്കുള്ള ഏക വഴി. ഇബ്റാഹീം ഇബ്നു അദ്ഹം ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു ഒരിക്കൽ കൂലിയില്ലാതെ ഹമ്മാമിൽ പ്രവേശിക്കാൻ അനുവാദമില്ലാത്തപ്പോൾ പറഞ്ഞു: 'പിശാചിന്റെ ഭവനത്തിൽ പോലും പ്രതിഫലമില്ലാതെ പ്രവേശിക്കാൻ കഴിയില്ലെങ്കിൽ, റഹ്മാനായ അല്ലാഹുവിന്റെ ഭവനത്തിൽ എങ്ങനെ പ്രതിഫലമില്ലാതെ പ്രവേശിക്കാനാകും?' ഏറ്റവും ഉത്തമമായ കർമ്മം അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെ (توحيد) വാഴ്ത്തലും അവന്റെ സ്മരണയുമാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: 'പശ്ചാത്തപിച്ച് മടങ്ങുന്നവൻ സ്നേഹത്തിന്റെയും സത്യസന്ധമായ അന്വേഷണത്തിന്റെയും പാതയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുകയും, പൂർണ്ണനായ ഒരു വഴികാട്ടിയെ (مرشد كامل) മുറുകെ പിടിക്കുകയും ചെയ്താൽ, അവൻ അഹങ്കാരത്തിന്റെ തടവറയിൽ നിന്ന് മോചിതനായി അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിലേക്ക് എത്തും.'

[سورة القصص (28) : الآيات 68 إلى 73]

ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയെട്ടാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ ഖസസിലെ ***68*** മുതൽ ***73*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹു തആല തന്റെ സൃഷ്ടികളിൽ നിന്ന് തനിക്ക് ഇഷ്ടമുള്ളതിനെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു ***(اصطفاء).*** സൃഷ്ടിപ്പിന്റെയും തിരഞ്ഞെടുപ്പിന്റെയും അധികാരം അല്ലാഹുവിന് മാത്രമാണ്. അവന് പങ്കാളികളില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെ ***(توحيد)*** അംഗീകരിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ യഥാർത്ഥ വിജയം കൈവരിക്കാൻ സാധിക്കൂ. മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിൽ മറഞ്ഞിരിക്കുന്നതും അവൻ പരസ്യമായി പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതും അല്ലാഹു അറിയുന്നു. അവൻ അല്ലാഹുവാകുന്നു*;* അവനല്ലാതെ ആരാധനയ്ക്ക് അർഹനായി മറ്റാരുമില്ല. ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും സർവ്വ സ്തുതിയും അവന് മാത്രമാണ്. വിധിനിർണ്ണയം ***(حكم)*** അവന്റേതാണ്. അവനിലേക്കാണ് എല്ലാവരും മടങ്ങിച്ചെല്ലുന്നത്. രാത്രിയെ ദൈർഘ്യമേറിയതാക്കി വിശ്രമത്തിനും, പകലിനെ പ്രകാശപൂരിതമാക്കി ഉപജീവനത്തിനും സൗകര്യമൊരുക്കിയത് അവന്റെ കാരുണ്യമാണ്. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ ചലനവും അവന്റെ അറിവിനും ഇച്ഛയ്ക്കും അനുസൃതമാണ്.

അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുനാമത്തിൽ. 'നിന്റെ രക്ഷിതാവ് സൃഷ്ടിക്കുന്നു' (وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ) എന്ന സൂക്തത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ റൂഹുൽ ബയാൻ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: മക്കയിലെ അവിശ്വാസികളായ പ്രമാണിമാർ പരിഹാസപൂർവ്വം ചോദിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു: 'എന്തുകൊണ്ട് അല്ലാഹു മുഹമ്മദിനെ പ്രവാചകനായി തിരഞ്ഞെടുത്തു? മക്കയിലെ വലിയ പ്രഭുവായ വലീദ് ബിൻ മുഗീറയ്ക്കോ, ത്വാഇഫിലെ പ്രമുഖനായ ഉർവ ബിൻ മസ്ഊദിനോ അല്ലേ ഈ ഉന്നത പദവി ലഭിക്കേണ്ടിയിരുന്നത്?' ഇതേക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ പറയുന്നു: 'ഈ ഖുർആൻ ഈ രണ്ട് നഗരങ്ങളിലെ ഏതെങ്കിലും വലിയ മനുഷ്യന് ഇറക്കിക്കൂടായിരുന്നോ?' അല്ലാഹു ഇതിന് മറുപടി നൽകി: 'നിന്റെ രക്ഷിതാവ് താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് സൃഷ്ടിക്കുന്നു, താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു.' സൃഷ്ടിപ്പ്

അല്ലാഹുവിന്റേത് മാത്രമായതുപോലെ, തിരഞ്ഞെടുപ്പും അവന്റേത് മാത്രമാണ്. അവിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ തീരുമാനത്തിൽ യാതൊരു പങ്കുമില്ല. ജുനൈദ് ബഗ്ദാദി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നവനായിരിക്കെ, അടിമയ്ക്ക് എങ്ങനെ സ്വന്തമായി തിരഞ്ഞെടുപ്പുണ്ടാകും?' അറിവുള്ളവർ (ആരിഫീൻ) അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ തൃപ്തിപ്പെടുകയും ശാന്തരായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ നിത്യമായ ഇച്ഛാശക്തിയെയാണ് ഈ സൂക്തം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതിനെ, ഉദ്ദേശിക്കുന്ന സമയത്ത്, ഉദ്ദേശിക്കുന്ന രൂപത്തിൽ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ചിലതിനെ അവൻ അസ്തിത്വത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നു, ചിലതിനെ ഇല്ലായ്മയിൽ തന്നെ നിലനിർത്തുന്നു. ചിലതിനെ ജഡവസ്തുവായും, ചിലതിനെ സസ്യമായും, ചിലതിനെ മനുഷ്യനായും സൃഷ്ടിക്കുന്നു. മനുഷ്യരിൽ തന്നെ സത്യവിശ്വാസികളെയും അവിശ്വാസികളെയും, ഔലിയാക്കളെയും പ്രവാചകന്മാരെയും അവൻ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അരുളി: 'അല്ലാഹു സൃഷ്ടികളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും അതിൽ നിന്ന് ആദം സന്തതികളെയും, അവരിൽ നിന്ന് അറബികളെയും, അവരിൽ നിന്ന് ഖുറൈശികളെയും, അവരിൽ നിന്ന് ബനൂ ഹാഷിമിനെയും, അവരിൽ നിന്ന് എന്നെയും തിരഞ്ഞെടുത്തു. ഞാൻ ഉത്തമരിൽ വെച്ച് ഉത്തമനാണ്.' അല്ലാഹുവിന്റെ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ആർക്കും പങ്കില്ല, അവൻ പരിശുദ്ധനാണ് (سبحان الله).

മനുഷ്യൻ ഒരു അടിമയാണ്, അടിമയ്ക്ക് ഉടമസ്ഥതയില്ല. ശരീഅത്ത് സ്ഥിരപ്പെടുത്തിയ ഉടമസ്ഥത കേവലം ആലങ്കാരികവും (مجـــاز) താൽക്കാലികവുമാണ്, അത് പെട്ടെന്ന് തന്നെ നശിച്ചുപോകുന്നതാണ്. എന്നാൽ യഥാർത്ഥ ഉടമസ്ഥത (ملك حقيقي) എന്നത് ഒരിക്കലും നശിക്കാത്തതാണ്. അത് അല്ലാഹുവിന്റേതാണ്, അവൻ പരിപൂർണ്ണനായ ഉടമസ്ഥനാണ്. അവന്റെ സാമ്രാജ്യത്തിൽ നാശമില്ല, അവന്റെ സത്തയിലും ഗുണങ്ങളിലും അവൻ അത്യുന്നതനാണ്. അല്ലാഹു സൃഷ്ടികളെ മെനഞ്ഞു, താൻ ഉദ്ദേശിച്ചതിനെ അവയിൽ നിന്ന് തിരഞ്ഞെടുത്തു. മലക്കുകളെ സൃഷ്ടിച്ചു, അവരിൽ നിന്ന് ജിബ്രീൽ, മീഖാഈൽ, ഇസ്റാഫീൽ, ഇസ്റാഈൽ (അലൈഹിസ്സലാം) എന്നിവരെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. മനുഷ്യരെ സൃഷ്ടിച്ചു, അവരിൽ നിന്ന് പ്രവാചകന്മാരെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. പ്രവാചകന്മാരിൽ നിന്ന് ഖലീൽ (ഇബ്റാഹീം),

കലീം (മൂസാ), ഈസാ, മുഹമ്മദ് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) എന്നിവരെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. പ്രവാചകന്റെ സ്വഹാബികളെ സൃഷ്ടിച്ചു, അവരിൽ നിന്ന് അബൂബക്കർ, ഉമർ, ഉസ്മാൻ, അലി (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) എന്നിവരെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. ഭൂമിയെ സൃഷ്ടിച്ചു, അതിൽ നിന്ന് മക്കയെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. ദിവസങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചു, അതിൽ നിന്ന് വെള്ളിയാഴ്ചയെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവർക്ക് തിരഞ്ഞെടുപ്പില്ല' (مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ). അതായത്, തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള അധികാരം അവിശ്വാസികൾക്കല്ല, മറിച്ച് സർവ്വാധിപനായ അല്ലാഹുവിനാണ്. തിരഞ്ഞെടുപ്പ് എന്റേതാണ്, ജിബ്രീലിനോ മീഖാഈലിനോ ഇസ്റാഫീലിനോ ഇസ്റാഈലിനോ ആദമിനോ നൂഹിനോ ഇബ്റാഹീമിനോ യാഖൂബിനോ മൂസായ്ക്കോ ഈസായ്ക്കോ മുഹമ്മദ് നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം)ക്കോ അല്ല. അല്ലാഹു തന്റെ ദൗത്യവും പ്രവാചകത്വവും ഔലിയാത്വവും എവിടെ വെക്കണമെന്ന് ഏറ്റവും നന്നായി അറിയുന്നവനാണ്. യഹ്യാ അർ-റാസി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞു: 'എന്റെ നാഥാ, എന്റെ ദോഷങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള നിന്റെ അറിവ് എന്നെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിൽ നിന്ന് നിന്നെ തടഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ, പിന്നെ എങ്ങനെയാണ് അത് എന്നോട് പൊറുക്കുന്നതിൽ നിന്ന് നിന്നെ തടയുക?' അല്ലാഹു നിന്നെ അസലിൽ (അനന്തമായ ഭൂതകാലത്തിൽ) തിരഞ്ഞെടുത്തുവെങ്കിൽ, നിന്റെ ദോഷങ്ങളെ അവൻ മറച്ചുപിടിക്കുമെന്നതാണ് പ്രതീക്ഷ.

സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ് ***69***-ാം വചനത്തിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'നിങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങൾ മറച്ചുവെക്കുന്നതും പരസ്യമാക്കുന്നതും നിന്റെ രക്ഷിതാവ് അറിയുന്നു.' റൂഹുൽ ബയാൻ ഇതിനെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്*:* ഹൃദയത്തിന്റെ അന്തർഭാഗത്ത് ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന രഹസ്യങ്ങളും *(*സറായർ - *سرائر),* പുറമെ പ്രകടമാക്കുന്ന കാര്യങ്ങളും അല്ലാഹുവിന് കൃത്യമായി അറിയാം*.* അവൻ സർവ്വജ്ഞനാണ്*. 70*-ാം വചനത്തിൽ അല്ലാഹു തുടരുന്നു*:* 'അവനത്രേ അല്ലാഹു*.* അവനല്ലാതെ ഒരു ദൈവവുമില്ല*.* ആദ്യത്തിലും അവസാനത്തിലും സ്തുതി അവന് മാത്രമാകുന്നു*.* വിധി അവന്റേതാകുന്നു*.* അവങ്കലേക്കാണ് നിങ്ങൾ മടക്കപ്പെടുന്നത്*.*' ഇവിടെ 'അൽ-ഹംദു' *(*الحمد*)* എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പൂർണ്ണതയെയും ഗുണങ്ങളെയും വാഴ്ത്തലാണ്*.* ഇഹലോകത്തെ പരീക്ഷണങ്ങളിലും പരലോകത്തെ പ്രതിഫലത്തിലും അവന് മാത്രമാണ് സ്തുതി*.* അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി *(*ഹുക്മ് - *حكم)* അലംഘനീയമാണ്*.* സത്യാവിശ്വാസികൾ തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഓരോ നിമിഷവും അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിനും അവന്റെ വിധിതീർപ്പിനും കീഴടങ്ങിക്കൊണ്ട്*,* അന്ത്യദിനത്തിൽ അവനിലേക്ക് മടങ്ങുമെന്ന ബോധത്തോടെ ജീവിക്കണം*.*

അല്ലാഹു പ്രപഞ്ചത്തിലെ നാല് മൂലകങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുത്തു: ജലം നിന്റെ ശുദ്ധീകരണത്തിനും (طهور), മണ്ണ് നിന്റെ ആരാധനയ്ക്കും (مسجد), അഗ്നി നിന്റെ പാചകത്തിനും, വായു നിന്റെ ശ്വാസത്തിനും. മലക്കുകളിൽ നിന്ന് നാലുപേരെ അവൻ തിരഞ്ഞെടുത്തു: ജിബ്‌രീൽ (അലൈഹിസ്സലാം) നിന്റെ വഹ്‌യിന്റെ വാഹകൻ, മീഖാഈൽ (അലൈഹിസ്സലാം) നിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളുടെ സൂക്ഷിപ്പുകാരൻ, ഇസ്റാഫീൽ (അലൈഹിസ്സലാം) നിന്റെ ലൗഹുൽ മഹ്ഫൂളിന്റെ ഉടമ, അസ്റാഈൽ (അലൈഹിസ്സലാം) നിന്റെ ആത്മാവിനെ പിടിക്കുന്നവൻ. കർമ്മങ്ങളിൽ നിന്ന് നാലെണ്ണം തിരഞ്ഞെടുത്തു: നമസ്കാരം നിന്റെ പ്രവർത്തനം, വുളൂഅ് നിന്റെ സൂക്ഷിപ്പ് (أمانة), നോമ്പ് നിന്റെ പരിച, സകാത്ത് നിന്റെ

ശുദ്ധീകരണം (طهارة). ഖിബ്‌ലകളിൽ നിന്ന് നാലെണ്ണം: അർശ് നിന്റെ പ്രാർത്ഥനയുടെ സ്ഥാനം, കുർസി നിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ സ്ഥാനം, ബൈത്തുൽ മഅ്മൂർ നിന്റെ കർമ്മങ്ങൾ ഉയരുന്ന സ്ഥലം, കഅ്ബ നിന്റെ ഖിബ്‌ല. സമയങ്ങളിൽ നിന്ന് നാലെണ്ണം: മഗ്‌രിബ് ഭക്ഷണത്തിന്, ഇശാഉ ഉറക്കത്തിന്, അത്താഴ സമയം (സഹർ) അല്ലാഹുവുമായുള്ള രഹസ്യ സംഭാഷണത്തിന് (مناجاة), സുബ്ഹി ഖുർആൻ പാരായണത്തിന്. ജലങ്ങളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായത് നമ്മുടെ പ്രിയപ്പെട്ട നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ വിരലുകൾക്കിടയിലൂടെ പ്രവഹിച്ച ജലമാണ്; അത് സംസമിനേക്കാളും കൗസറിനേക്കാളും ശ്രേഷ്ഠമാണ്. ഭൂമിയിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ സ്ഥലം നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ പരിശുദ്ധ ശരീരം മറവ് ചെയ്യപ്പെട്ട മണ്ണാണ്. കാലങ്ങളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായത് അവിടുന്ന് ജനിച്ച മാസമാണ്; റബീഉൽ അവ്വൽ മാസം ശഅ്ബാൻ പോലെ തന്നെ ശ്രേഷ്ഠമാണ്. ഭരണാധികാരികളിൽ ഉസ്മാനിയ്യ ഖിലാഫത്തിനെ തിരഞ്ഞെടുത്തു, കാരണം അവരുടെ ഭരണകൂടം അവസാനത്തേതും മഹ്ദി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ കാലവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതുമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്നതിനെ (إضمار) അറിയുന്നു. 'അവൻ അല്ലാഹുവാണ്' (وَهُوَ اللَّهُ) എന്നതിനർത്ഥം ആരാധനയ്ക്ക് അർഹനായവൻ എന്നാണ്. അവന് മാത്രമാണ് സ്തുതി (الحمد) അർഹതപ്പെട്ടത്. അവനാണ് വിധി കർത്താവ് (الحكم). അവനിലേക്കാണ് നിങ്ങൾ മടങ്ങുന്നത് (ترجعون). ഇത് ഐച്ഛികമായോ (اختيار) നിർബന്ധിതമായോ (اضطرار) സംഭവിക്കാം. ഐച്ഛികമായ മടക്കം എന്നത് സിയർ (സഞ്ചാരം), സുലൂക് (ആത്മീയ പാത), പിൻപറ്റൽ എന്നിവയിലൂടെയുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിലേക്കുള്ള യാത്രയാണ്.

[سورة القصص (28) : الآيات 71 إلى 72]

അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'പറയുക, അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് രാത്രിയെ അന്ത്യനാൾ വരെ തുടരുന്നതാക്കിത്തീർത്താൽ, അല്ലാഹു അല്ലാത്ത ഏതൊരു ആരാധ്യനാണ് നിങ്ങൾക്ക് പ്രകാശം കൊണ്ടുവരിക? എന്നിട്ടും നിങ്ങൾ കേൾക്കുന്നില്ലേ?' (സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ്: 71). ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും (توحيد) അവന്റെ അപാരമായ അനുഗ്രഹങ്ങളെയും ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. രാത്രിയുടെ ഇരുട്ടിൽ മനുഷ്യൻ വിശ്രമിക്കുകയും, പകലിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ഉപജീവനത്തിനായി അധ്വാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ മാത്രമാണ് ഈ ക്രമം നിലനിൽക്കുന്നത്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'പറയുക, അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് പകലിനെ അന്ത്യനാൾ വരെ തുടരുന്നതാക്കിത്തീർത്താൽ, അല്ലാഹു അല്ലാത്ത ഏതൊരു ആരാധ്യനാണ് നിങ്ങൾക്ക് വിശ്രമിക്കാൻ രാത്രിയെ കൊണ്ടുവരിക? എന്നിട്ടും നിങ്ങൾ കണ്ടറിയുന്നില്ലേ?' (സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വ്: 72). ഇവിടെ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ (آيات) ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് അവന്റെ അസ്തിത്വവും കഴിവും ബോധ്യപ്പെടും. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ ചലനവും അവന്റെ ഇച്ഛാശക്തിക്ക് (إرادة) വിധേയമാണ്. റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യാഖ്യാനപ്രകാരം, ഈ മാറ്റങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ പരിപൂർണ്ണമായ അധികാരത്തെയും (قدرة) സൃഷ്ടിജാലങ്ങളോടുള്ള അവന്റെ കാരുണ്യത്തെയും (رحمة) വ്യക്തമാക്കുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ അല്ലാഹു തആല മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന് നൽകിയ വഹ്യ് ഇങ്ങനെ വിവരിക്കുന്നു: 'മൂസാ, നീ എന്നോട് ഐശ്വര്യം (الغنى) ചോദിക്കരുത്, അത് നിനക്ക് ലഭിക്കില്ല. സൃഷ്ടികളായ എല്ലാവരും എന്നിലേക്ക് ദരിദ്രരാണ്, ഞാനാണ് യഥാർത്ഥ ധനികൻ. അദൃശ്യജ്ഞാനം (علم الغيب) എന്നോട് ചോദിക്കരുത്, അത് എന്നല്ലാതെ മറ്റാരും അറിയുന്നില്ല. സൃഷ്ടികളുടെ നാവുകൾ നിനക്കെതിരിൽ നിന്ന് തടയണമെന്ന് എന്നോട് ആവശ്യപ്പെടരുത്; ഞാൻ അവരെ സൃഷ്ടിക്കുകയും, അന്നം നൽകുകയും, മരിപ്പിക്കുകയും ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നിട്ടും അവർ എന്നെക്കുറിച്ച് മോശമായി സംസാരിക്കുന്നു,

അപ്പോൾ ഞാൻ അവരുടെ നാവുകളെ എനിക്കെതിരിൽ നിന്ന് തടയുന്നില്ല, നിനക്കെതിരിലും ഞാൻ അത് തടയുകയില്ല. ശാശ്വത ജീവിതം (البقاء) ചോദിക്കരുത്, അത് നിനക്ക് ലഭിക്കില്ല, ഞാനാണ് എന്നെന്നും നിലനിൽക്കുന്നവൻ.' മുഹമ്മദ് സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് അല്ലാഹു അരുളി: 'മുഹമ്മദ്, നീ ഇഷ്ടമുള്ളവരെ സ്നേഹിക്കുക, നീ അവരിൽ നിന്ന് വേർപിരിയേണ്ടി വരും. നീ ഇഷ്ടമുള്ളത് പ്രവർത്തിക്കുക, നാളെ നീ അത് കണ്ടുമുട്ടും. നീ ഇഷ്ടമുള്ളത്ര ജീവിക്കുക, ഒടുവിൽ നീ മരിക്കും.' അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി (الحكم النافذ) അവന്റെ കൈകളിലാണെന്ന് ഇതിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാണ്. സൃഷ്ടികളുടെ കൈകളിലായിരുന്നെങ്കിൽ അവർ തങ്ങളെ മരണം ബാധിക്കാതിരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുമായിരുന്നു. ഇതിൽ നിന്നുള്ള രക്ഷാമാർഗ്ഗം അല്ലാഹുവിലേക്ക് പൂർണ്ണമായി സമർപ്പിക്കലും (تسليم), തൃപ്തിപ്പെടലും (رضى), സ്വമേധയാ അവനിലേക്ക് മടങ്ങലുമാണ്. ഒരാൾ സ്വയം അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങുമ്പോൾ അവന് യാതൊരു പ്രയാസവും അനുഭവപ്പെടില്ല. എന്നാൽ നിർബന്ധിതനായി മടങ്ങുന്നവന്റെ അവസ്ഥ അതല്ല. അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങുന്നതിന്റെ അടയാളം രഹസ്യവും പരസ്യവുമായ കാര്യങ്ങൾ നന്നാക്കുക എന്നതാണ്. എല്ലാ അവസ്ഥയിലും അവനെ സ്തുതിക്കുക. അല്ലാഹുവാണ് പരീക്ഷണങ്ങൾ നൽകുന്നതെന്ന് അറിയുമ്പോൾ ആ വേദന ലഘൂകരിക്കപ്പെടുന്നു. 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്' (لا اله الا الله) എന്നത് ഏറ്റവും ഉത്തമമായ ആരാധനയും ദിക്റുമാണ്. ഹുദൈഫ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം: മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സമുദായത്തിൽപ്പെട്ട ഒരാൾ മരിച്ചു. അന്ത്യദിനത്തിൽ അല്ലാഹു മലക്കുകളോട് ചോദിക്കും, 'എന്റെ അടിമയ്ക്ക് രക്ഷപ്പെടാൻ പാകത്തിലുള്ള വല്ല നന്മയും നിങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ടോ?' അവർ പറയും, 'അവന്റെ മോതിരത്തിൽ ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ് എന്ന് കൊത്തിവെച്ചതല്ലാതെ ഞങ്ങൾ ഒന്നും കാണുന്നില്ല.' അപ്പോൾ അല്ലാഹു പറയും, 'എന്റെ അടിമയെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുക, ഞാൻ അവന് പൊറുത്തു നൽകിയിരിക്കുന്നു.' അല്ലാഹു നമ്മെ തൗഹീദിന്റെ (توحيد) യഥാർത്ഥ്യത്തിലേക്ക് എത്തിക്കുകയും, അന്ധമായ അനുകരണത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ. ഖുർആനിലെ

'ഖുൽ അർഅയ്തും' (قُلْ أَرَأَيْتُمْ) എന്ന സൂക്തത്തിൽ, അല്ലാഹു രാത്രിയെ നിത്യമാക്കിയാൽ പകൽ കൊണ്ടുവരാൻ ആർക്ക് കഴിയും എന്ന് ചോദിക്കുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും (توحيد) അവന്റെ അപാരമായ കഴിവിനെയും ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

[سورة القصص (28) : آية 73]

അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്താൽ അവൻ നിങ്ങൾക്കായി രാവും പകലും സംവിധാനിച്ചു. രാവിനെ നിങ്ങൾ വിശ്രമിക്കാനും, പകലിനെ അവന്റെ അനുഗ്രഹം തേടാനും വേണ്ടി അവൻ നിശ്ചയിച്ചു. ഇതിലൂടെ നിങ്ങൾ നന്ദിയുള്ളവരായിത്തീരാൻ അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ഔദാര്യത്തെയും *(فضل)* അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലെ യുക്തിയെയും *(حكمة)* വ്യക്തമാക്കുന്നു. രാവ് എന്നത് ആത്മീയമായ ഏകാന്തതയ്ക്കും *(خلوة)* ഹൃദയത്തിന്റെ ശാന്തതയ്ക്കും ഉതകുന്ന സമയമാണ്. പകൽ എന്നത് ഉപജീവനത്തിനായുള്ള പരിശ്രമത്തിന്റെ സമയവും. ഈ രണ്ട് അവസ്ഥകളിലും അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ ഓർക്കുകയും, അവനോട് നന്ദിയുള്ളവരായിരിക്കുകയും *(شكر)* ചെയ്യുക എന്നതാണ് ഒരു വിശ്വാസിയുടെ കടമ. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ സംവിധാനം അവന്റെ പരിപൂർണ്ണമായ അറിവിനെയും *(علم)* കരുണയെയും വിളിച്ചോതുന്നു.

അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'നിങ്ങൾ ചിന്തിച്ചിട്ടുണ്ടോ? അല്ലാഹു പകലിനെ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പ് നാൾ വരെ നിത്യമായ ഒന്നാക്കി മാറ്റിയാൽ - അത് ആകാശത്തിന്റെ മധ്യത്തിലോ ഭൂമിക്ക് മുകളിലോ നിശ്ചലമായി നിൽക്കട്ടെ - അല്ലാഹുവല്ലാത്ത ഏത് ദൈവമാണ് നിങ്ങൾക്ക് രാത്രിയെ കൊണ്ടുവരിക?' രാത്രി എന്നത് വിശ്രമത്തിനുള്ളതാണ് (സുകൂൻ). പകലിന്റെ പ്രകാശത്തെ മാത്രം ഇവിടെ എടുത്തുപറഞ്ഞത്, അത് സ്വയം ലക്ഷ്യമായതുകൊണ്ടാണ്. എന്നാൽ രാത്രിയുടെ പ്രയോജനം പകലിനെ അപേക്ഷിച്ച് വ്യത്യസ്തമാണ്. 'നിങ്ങൾ കണ്ടറിയുന്നില്ലേ?' എന്ന ചോദ്യം പകലിന്റെ പ്രകടമായ ഗുണത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സൂര്യന്റെ ഭ്രമണപഥം ചിലയിടങ്ങളിൽ അസ്തമയമില്ലാത്ത പകലിനെ

സൃഷ്ടിക്കുന്നു, അവിടെ ജീവജാലങ്ങൾക്ക് നിലനിൽപ്പില്ല. മറ്റു ചിലയിടങ്ങളിൽ സൂര്യോദയമില്ലാത്ത നിത്യരാത്രിയാണ്, അവിടെയും ജീവൻ അസാധ്യമാണ്. അതിനാൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവന്റെ കാരുണ്യത്താൽ അവൻ നിങ്ങൾക്ക് രാവും പകലും നൽകി.' രാത്രിയിൽ നിങ്ങൾക്ക് ശാന്തി ലഭിക്കാനും (ലിതസ്കുനൂ ഫീഹി), പകൽ അവന്റെ അനുഗ്രഹം തേടാനും (ലിതബ്തഗൂ മിൻ ഫദ്ലിഹി) വേണ്ടിയാണിത്. ഇമാം ഹറമൈനി റഹിമഹുള്ളാഹ് തുടങ്ങിയ പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നത്, സൂര്യൻ ഒരിടത്ത് അസ്തമിക്കുമ്പോൾ മറ്റൊരിടത്ത് ഉദിക്കുന്നു എന്നാണ്. ബൾഗാർ പോലുള്ള അതിശൈത്യമുള്ള വടക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ സൂര്യൻ അസ്തമിക്കാത്ത അവസ്ഥയിൽ നമസ്കാരവും നോമ്പും എങ്ങനെ നിർവഹിക്കണം എന്നതിനെക്കുറിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായങ്ങളുണ്ട്. ഭൂരിഭാഗം കർമ്മശാസ്ത്ര പണ്ഡിതന്മാരുടെയും (ഫുഖഹാഅ്) അഭിപ്രായത്തിൽ, അവർക്ക് ഏറ്റവും അടുത്തുള്ള പ്രദേശത്തെ സമയക്രമം കണക്കാക്കി നമസ്കാരവും നോമ്പും നിർവഹിക്കണം. ഈ ആയത്തിലെ ആത്മീയ സൂചന (ഇശാറ): പകൽ എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശപ്രകടനം (തജല്ലി) നടക്കുന്ന സമയമാണ്. മനുഷ്യന്റെ പരിമിതികൾ (ബശരിയ്യത്ത്) മറയ്ക്കുന്ന രാത്രിയാണ് ആ പ്രകാശത്തിന്റെ തീവ്രതയിൽ നിന്ന് മനുഷ്യന് ആശ്വാസം നൽകുന്നത്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്താൽ ലഭിക്കുന്ന ഒരു മറയാണ്, അല്ലാതെ അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള തടസ്സമല്ല.

ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്സ് *74* മുതൽ *78* വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം: അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'അന്ന് അവൻ അവരെ വിളിച്ചു ചോദിക്കും: നിങ്ങൾ വാദിച്ചിരുന്ന എന്റെ പങ്കാളികൾ എവിടെ?' അന്ത്യദിനത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെ *(توحيد)* നിഷേധിച്ചവരോട് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്ന ഈ ചോദ്യം ഒരു പരിഹാസമല്ല, മറിച്ച് അവരുടെ അഹങ്കാരത്തിന്റെ പൊള്ളത്തരം വെളിപ്പെടുത്തലാണ്. ഓരോ സമുദായത്തിൽ നിന്നും സത്യത്തിന് സാക്ഷ്യം വഹിക്കാൻ ഒരു സാക്ഷിയെ *(شهيد)* നാം കൊണ്ടുവരും. അപ്പോൾ സത്യനിഷേധികൾക്ക് തങ്ങളുടെ വാദങ്ങൾ തെളിയിക്കാൻ സാധിക്കില്ല. അവർ അപ്പോൾ മനസ്സിലാക്കും, തങ്ങൾ ആരാധിച്ചിരുന്ന വിഗ്രഹങ്ങളും ദൈവങ്ങളും വെറും മിഥ്യകളായിരുന്നു എന്ന്. തുടർന്ന് ഖാറൂന്റെ കഥയിലേക്ക് ഖുർആൻ കടക്കുന്നു. അവൻ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം-ന്റെ ജനതയിൽ പെട്ടവനായിരുന്നു, എന്നാൽ അവൻ അഹങ്കാരം *(تكبر)* കൊണ്ട് അതിരുവിട്ടു. അവന് നാം നൽകിയ നിധികൾ എത്രത്തോളമെന്നാൽ, അതിന്റെ താക്കോലുകൾ ചുമക്കാൻ പോലും ശക്തരായ ഒരു സംഘം ആളുകൾക്ക് പ്രയാസമായിരുന്നു. അവന്റെ ജനത അവനോട് പറഞ്ഞു: 'നീ അഹങ്കരിക്കരുത്, അല്ലാഹു അഹങ്കാരികളെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല.' എന്നാൽ ഖാറൂൻ മറുപടി നൽകിയത്, 'ഇതൊക്കെ എന്റെ അറിവും കഴിവും കൊണ്ട് എനിക്ക് ലഭിച്ചതാണ്' എന്നാണ്. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ *(نعمة)* സ്വന്തം കഴിവായി തെറ്റിദ്ധരിച്ചവന്റെ അഹങ്കാരമാണ്. അല്ലാഹു അവനെയും അവന്റെ ഭവനത്തെയും ഭൂമിയിൽ ആഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവനെ സഹായിക്കാൻ അല്ലാഹുവിന് പുറമെ ഒരു സൈന്യവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇന്നലെ വരെ അവനെപ്പോലെ ആകാൻ കൊതിച്ചവർ, പിറ്റേന്ന് രാവിലെ അവന്റെ വിധി കണ്ടപ്പോൾ, 'അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് ഉപജീവനം വിശാലമാക്കുകയും ചുരുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു' എന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹം ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ നമ്മെയും അവൻ ആഴ്ത്തിക്കളയുമായിരുന്നു എന്ന് അവർ മനസ്സിലാക്കി.

അന്തിമമായി, പരലോകത്തെ വിജയം (آخرة)

അഹങ്കരിക്കാത്തവർക്കും ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പമുണ്ടാക്കാത്തവർക്കും മാത്രമുള്ളതാണെന്ന് അല്ലാഹു ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

തിരക്കും പരീക്ഷണവും എന്നത് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ അല്ലാഹു സംരക്ഷിച്ചിരുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്. അവിടുന്ന് അരുളി: 'എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരു മറ (غين) വീഴാറുണ്ട്, അതിനാൽ ഞാൻ ദിവസവും എഴുപത് തവണ അല്ലാഹുവിനോട് പാപമോചനം തേടുന്നു'. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അതിരറ്റ കാരുണ്യവും (رحمة) സൗമ്യതയുമാണ് (لطف). 'ഹിജാബ്' (حجاب) എന്നാൽ സത്യമായ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് മറയ്ക്കപ്പെടുക എന്നതാണ്, ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ പ്രതാപത്തിന്റെയും (عزة) അടിച്ചമർത്തലിന്റെയും (قهر) ഫലമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അല്ല, തീർച്ചയായും അവർ അന്ന് തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ കാണുന്നതിൽ നിന്ന് മറയ്ക്കപ്പെട്ടവരാണ്'. അല്ലാഹുവിന്റെ റുബൂബിയ്യത്തിന്റെ (ربوبية) പ്രഭാവം പ്രകടമായപ്പോൾ പർവ്വതത്തിന് അതിന്റെ സ്ഥാനത്ത് ഉറച്ചുനിൽക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല, അത് തകർന്നുപോയി. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ കരുത്തുണ്ടായിട്ടും ബോധരഹിതനായി വീണു. ഇത് ഒരു കണ്ണിമവെട്ടുന്ന സമയത്തേക്കുള്ള പ്രകാശനം മാത്രമായിരുന്നു. അങ്ങനെയെങ്കിൽ, ദുർബലനായ മനുഷ്യന് അത് എങ്ങനെ സഹിക്കാൻ കഴിയും? 'അന്ന് അവൻ അവരെ വിളിക്കും' (وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ) എന്നതിൽ 'ഓർക്കുക' (اذكر) എന്ന് അർത്ഥം കൽപ്പിക്കണം. അതായത്, മുഹമ്മദ് നബിയേ, അല്ലാഹു മുശ്രിക്കുകളെ വിളിച്ച് അവരെ ആക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ട് ചോദിക്കുന്ന ദിവസം നിങ്ങൾ ഓർക്കുക: 'എനിക്ക് പങ്കുകാരുണ്ടെന്ന് നിങ്ങൾ വാദിച്ചിരുന്ന എന്റെ പങ്കാളികൾ എവിടെ?'. അല്ലാഹുവിന്റെ കോപത്തിന് കാരണമാകുന്ന ഏറ്റവും വലിയ കാര്യം ശിർക്ക് (إشراك) ആണെന്നും, അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തിക്ക് കാരണമാകുന്ന ഏറ്റവും വലിയ കാര്യം തൗഹീദ് (توحيد) ആണെന്നും ബോധ്യപ്പെടുത്താനാണ് ഈ ആവർത്തിച്ചുള്ള ആക്ഷേപം. 'ഓരോ സമുദായത്തിൽ നിന്നും നാം സാക്ഷിയെ പുറത്തെടുത്തു' (وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيداً) എന്നത് അവരുടെ പ്രവാചകനാണ്. അദ്ദേഹം അവർ ചെയ്ത

നന്മതിന്മകൾക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിക്കും. ചില പണ്ഡിതർ പറയുന്നത്, ഓരോ കാലഘട്ടത്തിലെയും നീതിമാന്മാരായ (عدول) ആളുകളെയാണ് ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് എന്നാണ്. അല്ലാഹു ഒരു കാലഘട്ടത്തെയും മതകാര്യങ്ങളിൽ ആളുകൾക്ക് മാതൃകയാക്കാവുന്ന നീതിമാന്മാരില്ലാതെ വിട്ടിട്ടില്ല. ശിർക്ക് എന്നത് വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നതിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങുന്നതല്ല. സ്വന്തം മനസ്സ്, ഭാര്യ, കച്ചവടം എന്നിവയെ അല്ലാഹുവിനേക്കാൾ സ്നേഹിക്കുകയും അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതും ശിർക്കിന്റെ വിവിധ രൂപങ്ങളാണ്. മാലിക് ബിൻ ദീനാർ റഹിമഹുള്ളാഹ് 'ഇയ്യാക്ക നഅ്ബുദു' എന്ന് ഓതുമ്പോൾ ബോധരഹിതനാകുമായിരുന്നു. കാരണം, നാം അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്നു എന്ന് പറയുകയും അതേസമയം സ്വന്തം ഇച്ഛകളെയും മറ്റുള്ളവരെയും ആരാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. തൗഹീദ് ഏറ്റവും വലിയ നന്മയും ശിർക്ക് ഏറ്റവും വലിയ തിന്മയുമാണ്. വിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുമ്പോൾ മലക്കുകൾ അവർക്ക് സാമീപ്യം ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

[سورة القصص (28) : آية 76]

ഖാറൂൻ മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനതയിൽ പെട്ടവനായിരുന്നു. എന്നാൽ അവൻ തന്റെ ജനതയോട് അതിക്രമം കാണിച്ചു. അവന് നാം നൽകിയ നിധികൾ എത്രത്തോളമെന്നാൽ, അവയുടെ താക്കോലുകൾ ചുമക്കാൻ പോലും ശക്തരായ ഒരു സംഘം ആളുകൾക്ക് പ്രയാസമായിരുന്നു. അപ്പോൾ അവന്റെ ജനതയിലെ സദ്വൃത്തരായ ആളുകൾ അവനോട് ഉപദേശിച്ചു: 'നീ അഹങ്കരിക്കരുത്. തീർച്ചയായും അഹങ്കരിക്കുന്നവരെ അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല.' ഇവിടെ അഹങ്കാരം *(كبر)* എന്നത് ഹൃദയത്തിന്റെ രോഗമാണ്. അല്ലാഹു നൽകിയ അനുഗ്രഹങ്ങളെ സ്വന്തം കഴിവായി തെറ്റിദ്ധരിക്കുമ്പോഴാണ് മനുഷ്യനിൽ ഈ ദുർഗുണം വളരുന്നത്. ഖാറൂൻ തന്റെ സമ്പത്തിനെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞത്, 'ഇതൊക്കെ എന്റെ അറിവ് *(علم)* കൊണ്ടാണ് എനിക്ക് ലഭിച്ചത്' എന്നാണ്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം *(فضل)* മറന്നുകൊണ്ട് സ്വന്തം കഴിവിൽ അഭിരമിക്കുന്നത് നാശത്തിലേക്കുള്ള വഴിയാണ്.

നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'നിഷേധിച്ചവനൊഴികെ നിങ്ങളെല്ലാവരും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കും.' അപ്പോൾ ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലേ, ആരാണ് നിഷേധിച്ചത്?' നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം മറുപടി നൽകി: 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ് എന്ന് പറയാത്തവൻ.' അതിനാൽ മരണത്തിന് മുമ്പ് തൗഹീദിന്റെ വചനത്തിൽ (كلمة التوحيد) മുഴുകുക എന്നത് അനിവാര്യമാണ്. അതാണ് ഏറ്റവും ഉറപ്പുള്ള ബന്ധം (عروة الوثقى), സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ വില, സകല വസ്തുക്കളും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്ന സത്യം. ശൈഖ് മഗ്രിബി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ആദ്യം ദർശനത്തിനായുള്ള അന്വേഷണം നടത്തുക, പിന്നീട് ദർശനം ലഭിക്കും; കാരണം ഉൾക്കാഴ്ചയുള്ളവർക്ക് (أولوا الابصـــــار) മാത്രമേ പ്രിയതമൻ തന്റെ സൗന്ദര്യം വെളിപ്പെടുത്തുകയുള്ളൂ.' ഖാറൂൻ എന്ന പേര് അഅ്ജമി (അറബിയല്ലാത്ത) നാമമാണ്, ഹാറൂൻ എന്നതുപോലെ. അതുകൊണ്ടാണ് അതിന് തൻവീൻ (ഇഅ്റാബ്) ഇല്ലാത്തത്. അവൻ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനതയിൽ പെട്ടവനായിരുന്നു.

അവൻ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ പിതൃസഹോദര പുത്രനായിരുന്നു. അവൻ വിശ്വസിക്കുകയും ബനൂ ഇസ്രായേലിൽ തൗറാത്ത് ഓതിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അവന്റെ സൗന്ദര്യം കാരണം 'അൽ-മുനവ്വർ' എന്ന് വിളിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ സമ്പത്ത് കാരണം അവന്റെ അവസ്ഥ മാറുകയും സാമിരിയെപ്പോലെ അവൻ കപടവിശ്വാസിയാവുകയും ചെയ്തു. അവൻ അവരോട് അതിക്രമം കാണിച്ചു (فَبَغٰى عَلَيْهِمْ). അഹങ്കാരം കാരണം തന്റെ പദവിയിൽ കവിഞ്ഞ് പ്രവർത്തിക്കുക എന്നാണ് ഇതിനർത്ഥം. അല്ലാഹു അവന് നൽകിയ നിധികൾ (الكنوز) അവനെ അഹങ്കാരത്തിലേക്കും ഉപദേശം സ്വീകരിക്കാത്ത അവസ്ഥയിലേക്കും നയിച്ചു. അവൻ അഹങ്കാരത്തോടെ വസ്ത്രം വലിച്ചിഴച്ചു നടന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'അഹങ്കാരത്തോടെ വസ്ത്രം വലിച്ചിഴക്കുന്നവനെ അല്ലാഹു അന്ത്യദിനത്തിൽ നോക്കുകയില്ല.' പാവപ്പെട്ടവരെ അവൻ നിസ്സാരമായി കാണുകയും അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ തടയുകയും ചെയ്തു. പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: അവന്റെ ധിക്കാരത്തിന്റെ തുടക്കം മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനോട് അല്ലാഹു കൽപ്പിച്ച ഒരു കാര്യത്തിൽ നിന്നായിരുന്നു. വസ്ത്രത്തിൽ പച്ച നൂലുകൾ കെട്ടാൻ കൽപ്പിച്ചപ്പോൾ, ചെറിയ കാര്യങ്ങളിൽ അനുസരിക്കാത്തവർ വലിയ കാര്യങ്ങളിലും അനുസരിക്കില്ലെന്ന് അല്ലാഹു അറിയിച്ചു. എന്നാൽ ഖാറൂൻ അത് നിഷേധിച്ചു. പിന്നീട് ബലിപീഠത്തിന്റെ നേതൃത്വം ഹാറൂൻ അലൈഹിസ്സലാമിന് നൽകിയപ്പോൾ ഖാറൂൻ അസൂയാലുവായി. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിനോട് അവൻ തെളിവ് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

[سورة القصص (28) : آية 77]

അല്ലാഹു നിനക്ക് നൽകിയ സമ്പത്ത് കൊണ്ട് പരലോകത്തെ വിജയം തേടുക. എന്നാൽ ഈ ലോകത്തുള്ള നിന്റെ വിഹിതം നീ മറന്നുപോകരുത്. അല്ലാഹു നിനക്ക് നന്മ ചെയ്തതുപോലെ നീയും നന്മ ചെയ്യുക. ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പമുണ്ടാക്കാൻ നീ ശ്രമിക്കരുത്. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു കുഴപ്പക്കാരെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. ഈ സൂക്തം ആത്മീയമായ സന്തുലിതാവസ്ഥയെക്കുറിച്ചാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. പരലോകത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കുക *(آخرة)* എന്നാൽ ഇഹലോകത്തെ പൂർണ്ണമായി ഉപേക്ഷിക്കലല്ല, മറിച്ച് അതിനെ ഒരു പാലമായി കാണലാണ്. അല്ലാഹു നൽകിയ അനുഗ്രഹങ്ങൾ *(نعم)* കൊണ്ട് പാവപ്പെട്ടവർക്ക് സഹായം ചെയ്യുക എന്നത് ഒരു വലിയ പുണ്യമാണ്. ഭൂമിയിൽ അക്രമം *(فساد)* പ്രവർത്തിക്കാതിരിക്കുക എന്നത് വിശ്വാസിയുടെ ബാധ്യതയാണ്. ഹൃദയത്തിൽ ദൈവഭയം *(تقوى)* സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ട്, ലോകത്തെ ഒരു താൽക്കാലിക ഇടമായി കണ്ട്, സ്രഷ്ടാവിനോടുള്ള കടമകൾ നിറവേറ്റുന്നവനാണ് യഥാർത്ഥ വിജയി.

ഖുർആനിലെ ഈ ഭാഗം ഖാറൂന്റെ അഹങ്കാരത്തെയും അല്ലാഹു നൽകിയ അനുഗ്രഹങ്ങളെ അവൻ ദുരുപയോഗം ചെയ്തതിനെയും വിവരിക്കുന്നു. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവനെ ഉപദേശിച്ചെങ്കിലും, അവൻ തന്റെ സമ്പത്തിൽ അഹങ്കരിക്കുകയും സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്തു. 'കൻസ്' (كنز) എന്നാൽ അല്ലാഹു നൽകിയ സമ്പത്തുകൾ ഒന്നിച്ചു കൂട്ടി വെക്കുന്നതിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഖാറൂന്റെ ഖജനാവുകളുടെ താക്കോലുകൾ (مفاتيح) വഹിക്കാൻ പോലും ശക്തരായ ഒരു സംഘം ആളുകൾക്ക് പ്രയാസമായിരുന്നു എന്നത് അവന്റെ സമ്പത്തിന്റെ വ്യാപ്തിയെ കാണിക്കുന്നു. 'അസ്ബ' (عصبة) എന്നാൽ ഒരു വലിയ സംഘം എന്നാണ് അർത്ഥം. ഇബ്നു അബ്ബാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു, ഈ താക്കോലുകൾ വഹിക്കാൻ നാൽപ്പത് ശക്തരായ പുരുഷന്മാർ ആവശ്യമായിരുന്നു. അല്ലാഹു അവനോട് പറഞ്ഞു: 'ദുൻയാവിലെ ഈ സമ്പത്തിൽ നീ അമിതമായി ആഹ്ലാദിക്കരുത് (لا

تفـرح).' ദുൻയാവിനോടുള്ള അമിതമായ ആസക്തി (حـب الدنيـا) അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിയിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനെ അകറ്റുന്നു. യഥാർത്ഥ സന്തോഷം അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തിലും (فضـل الله) അവന്റെ കാരുണ്യത്തിലുമാണ് (رحمة الله). അതിനാൽ, ലഭിച്ച സമ്പത്ത് കൊണ്ട് പരലോകം (الدار الآخرة) കെട്ടിപ്പടുക്കാനാണ് ഖാറൂനോട് കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടത്. ദാനധർമ്മങ്ങൾ (مواسـاة الفقـراء), ബന്ധുക്കളെ ചേർത്തുപിടിക്കൽ (صـلة الرحـم) തുടങ്ങിയ സൽപ്രവൃത്തികളിലൂടെ അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തി തേടുക എന്നതാണ് വിശ്വാസിയുടെ കടമ.

[سورة القصص (28) : آية 78]

ഖാറൂൻ പറഞ്ഞു: 'ഇതൊക്കെയും എനിക്ക് നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് എന്റെ അറിവ് *(علم)* കൊണ്ടാണ്.' അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'തനിക്ക് മുമ്പ് വന്ന തലമുറകളിൽ നിന്ന്, തന്നെക്കാൾ ശക്തരും കൂടുതൽ സമ്പത്ത് ശേഖരിച്ചവരുമായ എത്രയോ പേരെ അല്ലാഹു നശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അവൻ അറിഞ്ഞില്ലേ?' കുറ്റവാളികളോട് അവരുടെ പാപങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചോദിക്കപ്പെടുകയില്ല. ഖാറൂന്റെ ഈ പ്രസ്താവന അവന്റെ അഹങ്കാരത്തെയും *(كبر)* അജ്ഞതയെയും വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. തന്റെ സമ്പത്ത് തന്റെ കഴിവിന്റെ ഫലമാണെന്ന് കരുതിയത് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ *(نعمة)* നിഷേധിക്കലാണ്. യഥാർത്ഥത്തിൽ, അറിവും സമ്പത്തും അല്ലാഹു നൽകുന്ന നിക്ഷേപങ്ങളാണ്. അവനെപ്പോലെ അഹങ്കരിച്ച മുൻഗാമികൾക്ക് സംഭവിച്ച വിനാശം ഒരു പാഠമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി *(قدر)* നടപ്പിലാകുമ്പോൾ, കുറ്റവാളികൾക്ക് തങ്ങളുടെ ന്യായീകരണങ്ങൾ നിരത്താൻ അവസരം ലഭിക്കില്ല, കാരണം അവരുടെ കർമ്മങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന് പൂർണ്ണമായി അറിയാം.

ഈ ലോകത്തെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പരലോകം വാങ്ങാൻ നിനക്ക് സാധിക്കും. അതിനാൽ എന്റെ ആത്മാവേ, നീ അത് നേടിയെടുക്കുക; അല്ലാത്തപക്ഷം നീ വലിയ നഷ്ടബോധത്തിലാകും. 'നീ മറക്കരുത്' (വലാ തൻസ)

എന്നതിനർത്ഥം, മറവിക്ക് വിധേയമായ കാര്യങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കരുത് എന്നാണ്. 'അൽ-മുഫ്റദാത്തിൽ' ഇമാം റാഗിബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'മറവി (നിസ്-യാൻ) എന്നാൽ ഒരാൾ തന്നിൽ നിക്ഷിപ്തമായ കാര്യങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കാൻ കഴിയാതെ വരികയാണ്. അത് ഹൃദയത്തിന്റെ ബലഹീനത കൊണ്ടോ, അശ്രദ്ധ കൊണ്ടോ, അല്ലെങ്കിൽ മനഃപൂർവ്വമായ അവഗണന കൊണ്ടോ ആകാം. തൽഫലമായി ആ കാര്യം ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് തന്നെ മാഞ്ഞുപോകുന്നു.' 'ഇഹലോകത്തുനിന്നുള്ള നിന്റെ വിഹിതം' (നസീബക മിനദ്ദുന്യാ) എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, ഈ ലോകത്തെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പരലോകം കരസ്ഥമാക്കുകയോ, നിനക്ക് ആവശ്യമായത് മാത്രം എടുത്ത് ബാക്കി ദാനം ചെയ്യുകയോ ചെയ്യുക എന്നതാണ്. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: 'നിന്റെ ആരോഗ്യം, ശക്തി, യൗവനം, സമ്പത്ത് എന്നിവ മറക്കരുത്.' ഇതിനെ സാധൂകരിച്ചുകൊണ്ട് റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ഒരു വ്യക്തിയെ ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'അഞ്ച് കാര്യങ്ങൾക്ക് മുൻപായി അഞ്ച് കാര്യങ്ങളെ നീ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക: നിന്റെ വാർദ്ധക്യത്തിന് മുൻപ് യൗവനത്തെയും, രോഗത്തിന് മുൻപ് ആരോഗ്യത്തെയും, ദാരിദ്ര്യത്തിന് മുൻപ് സമ്പത്തിനെയും, തിരക്കുകൾക്ക് മുൻപ് ഒഴിവുസമയത്തെയും, മരണത്തിന് മുൻപ് ജീവിതത്തെയും.' കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഈ ലോകത്തുനിന്നുള്ള നിന്റെ വിഹിതം മറക്കരുത്. അതായത്, ഈ ലോകത്തുനിന്ന് യാത്രയാകുമ്പോൾ നിനക്ക് കൂടെ കൊണ്ടുപോകാൻ സാധിക്കുന്നത് നിന്റെ കഫൻ പുടവ മാത്രമായിരിക്കും. അതിനാൽ പരലോകത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക, സമ്പത്തിലും പ്രതാപത്തിലും മയങ്ങിപ്പോകരുത്.' ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'നീ വലിയ വീരനായാലും വാൾത്തലയേന്തിയവനായാലും, കഫൻ പുടവയല്ലാതെ മറ്റൊന്നും നീ കൊണ്ടുപോകുന്നില്ല.' ചില ജ്ഞാനികൾ (ആരിഫീൻ) പറയുന്നു: 'ഒരു ആരിഫിന്റെ ഇഹലോക വിഹിതം എന്നത് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം സൂചിപ്പിച്ച മൂന്ന് കാര്യങ്ങളാണ്: സുഗന്ധം, സ്ത്രീകൾ, എന്റെ കൺകുളിർമയായ നമസ്കാരം.' സുഗന്ധത്തിൽ നല്ല മണവും, സ്ത്രീകളിൽ നല്ല സ്വഭാവവും, നമസ്കാരത്തിൽ ഹൃദയത്തിന്റെ സന്തോഷവും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. 'അല്ലാഹു നിനക്ക് നന്മ ചെയ്തതുപോലെ നീയും അല്ലാഹുവിന്റെ അടിമകളോട് നന്മ ചെയ്യുക.' ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'നിന്റെ

ഹൃദയം ആഗ്രഹിക്കുന്നതെല്ലാം നിനക്കുണ്ടെങ്കിൽ, നീ അത് ഭക്ഷിക്കുകയും ദാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുക; എങ്കിൽ നീ ഇഹലോകവും പരലോകവും നേടിയവനായി.' 'ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പമുണ്ടാക്കാൻ നീ ആഗ്രഹിക്കരുത്' (വലാ തബ്ഗിൽ ഫസാദ ഫിൽ അർദ്) എന്നത് അക്രമത്തിൽ നിന്നും അതിക്രമത്തിൽ നിന്നും അവനെ തടയുന്നതാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്ര റഹിമഹുള്ളാഹ് തഫ്സീറിൽ പറയുന്നു: 'ആത്മീയമായ ഭൂമിയിൽ (അർദ് അർ-റൂഹാനിയ്യ) കുഴപ്പമുണ്ടാക്കരുത്. അല്ലാഹു നിനക്ക് നൽകിയ മനുഷ്യസഹജമായ കഴിവുകളെ ശരീഅത്തിന് വിരുദ്ധമായും പ്രകൃതിക്ക് അനുസൃതമായും ഉപയോഗിച്ച് നശിപ്പിക്കരുത്. അത് നിന്റെ ആത്മീയവും മാനുഷികവുമായ യോഗ്യതകളെ നശിപ്പിക്കുന്നു.' അല്ലാഹു കുഴപ്പക്കാരെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല, മറിച്ച് നന്മ ചെയ്യുന്നവരെയാണ് ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത്. അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകളിൽ നിന്ന് 'അബ്ദാലുകളെ' (അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക ഔലിയാക്കൾ) തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. അവർ അജ്ഞതയ്ക്ക് പകരം അറിവും, പിശുക്കിന് പകരം ഔദാര്യവും, അത്യാഗ്രഹത്തിന് പകരം സംയമനവും, അക്രമത്തിന് പകരം നീതിയും, തിടുക്കത്തിന് പകരം ക്ഷമയും, കുഴപ്പത്തിന് പകരം നന്മയും കൊണ്ടുവരുന്നു. ഒരു മനുഷ്യൻ അബ്ദാലുകളിൽ പെട്ടവനായാൽ അവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവരുടെ പദവിയിലേക്ക് ഉയരുന്നു. ഖാറൂൻ ഉപദേശകരോട് മറുപടി പറഞ്ഞു: 'എന്റെ പക്കലുള്ള അറിവ് കൊണ്ടാണ് എനിക്കിതൊക്കെ ലഭിച്ചത്.' തൗറാത്തിലെ അറിവ് തനിക്കുണ്ടെന്നും, അതിനാൽ താൻ മറ്റുള്ളവരേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠനാണെന്നും, ഈ സമ്പത്തും സ്ഥാനമാനങ്ങളും താൻ അർഹിക്കുന്നുവെന്നും അവൻ വാദിച്ചു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ അവൻ പരിഗണിച്ചില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് അവൻ നശിച്ചത്. ഇപ്രകാരം അഹങ്കാരവും നന്ദികേടും കാണിക്കുന്നവരും തങ്ങളുടെ പാപങ്ങൾ കാരണം നശിക്കുന്നു.

അഹങ്കാരികൾക്ക് ഒരിക്കലും ബോധമുണ്ടാകുന്നില്ല; അവരുടെ വസ്ത്രങ്ങൾ കീറപ്പെട്ടാലും അവർക്ക് അത് മനസ്സിലാകുന്നില്ല. ചില പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത് ഇവിടെ ഉദ്ദേശിച്ച 'വിജ്ഞാനം' (علم) എന്നത് രസവിദ്യ (الكيمياء) ആണെന്നാണ്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് നേരിട്ട് ഈ വിജ്ഞാനം പഠിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം അതിൽ നിന്ന് മൂന്നിലൊന്ന് യൂശഅ് ബിൻ നൂനിനും, മൂന്നിലൊന്ന് കാലിബ് ബിൻ യൂഖനായ്ക്കും, ബാക്കി മൂന്നിലൊന്ന് ഖാറൂനും നൽകി. എന്നാൽ ഖാറൂൻ അവരെ വഞ്ചിച്ച്

അവരുടെ വിജ്ഞാനത്തെയും തന്റേതാക്കി മാറ്റി. അല്ലെങ്കിൽ മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സഹോദരി കുൽസൂമിൽ നിന്ന് ഖാറൂൻ ഈ വിദ്യ പഠിച്ചു. അങ്ങനെ അവൻ അളവറ്റ സമ്പത്ത് നേടി, അത് കാലാകാലങ്ങളോളം പഴഞ്ചൊല്ലായി മാറി. അവൻ ഈയത്തെ വെള്ളിയായും ചെമ്പിനെ സ്വർണ്ണമായും മാറ്റിയിരുന്നു. സജ്ജാജ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നത് രസവിദ്യയ്ക്ക് യാതൊരു അടിസ്ഥാനവുമില്ലെന്നാണ്. എന്നാൽ 'അൽ-കവാശി'യിൽ പറയുന്നത്, ഈ വിദ്യയിൽ ഏർപ്പെടുന്നവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും കള്ളം പറയുന്നവരാണ്, അതിനാൽ അവരെ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതില്ല എന്നാണ്. എന്നാൽ ഈ ദരിദ്രനായ ദാസൻ (തഫ്സീർ രചയിതാവ്) പറയുന്നത്, സജ്ജാജിന്റെ അഭിപ്രായത്തേക്കാൾ ഉചിതം രണ്ടാമത്തേതാണ്. കാരണം, അത് ഈ വിദ്യയുടെ അസ്തിത്വത്തെയും അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തെയും ഒരു പരിധിവരെ അംഗീകരിക്കുന്നുണ്ട്. രസവിദ്യയ്ക്ക് ശരിയായ യാഥാർത്ഥ്യമുണ്ട്. ചില പ്രവാചകന്മാരും പൂർണ്ണരായ ഔലിയാക്കളും (أولياء) അത് പ്രാവർത്തികമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ശരീരങ്ങളെ ശുദ്ധീകരിച്ച് മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്ന് മുക്തമാക്കിയാൽ പദാർത്ഥങ്ങൾക്ക് മാറ്റം സംഭവിക്കുമെന്നതിൽ സംശയമില്ല. ഇത് അതിന്റെ സ്ഥാനത്ത് വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആരും എതിർപ്പില്ലാതെ ഈ വിദ്യയിൽ വിജയിച്ചവരെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അല്ലാഹു സർവ്വജ്ഞനും സൂക്ഷ്മജ്ഞനുമാണ്. ഔലിയാക്കളുടെ ഉന്നതമായ കറാമത്തുകൾ (كرامات) ആദ്യം കവിത പോലെയും അവസാനം രസവിദ്യ പോലെയും ആയിരിക്കും. ചിലർ പറയുന്നത് ഇവിടെ ഉദ്ദേശിച്ച വിജ്ഞാനം കച്ചവടവും കൃഷിയും മറ്റ് ഉപജീവന മാർഗ്ഗങ്ങളുമാണെന്നാണ്. ഖാറൂൻ നാൽപ്പത് വർഷം പർവ്വതത്തിൽ ആരാധനയിൽ മുഴുകിയിരുന്നു. ഇബ്ലീസ് അവനെ വഴിതെറ്റിക്കാൻ പലതവണ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും പരാജയപ്പെട്ടു. ഒടുവിൽ ഇബ്ലീസ് ഒരു വൃദ്ധനായ ആബിദിന്റെ വേഷത്തിൽ വന്ന് അവനോടൊപ്പം ആരാധനയിൽ പങ്കുചേർന്നു. ഖാറൂൻ അവനെ ആദരിക്കുകയും അവന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് ഇബ്ലീസ് അവനെ പർവ്വതത്തിൽ നിന്ന് താഴെയിറക്കി ജനങ്ങളിലേക്ക് കൊണ്ടുവന്നു. ക്രമേണ, കച്ചവടത്തിന്റെ രുചി അറിഞ്ഞ ഖാറൂൻ സമ്പത്തിന്റെ അടിമയായി മാറി. അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'അവന് (ഖാറൂന്) അറിഞ്ഞുകൂടേ?' അതായത്, അവന് മുമ്പ് ജീവിച്ചിരുന്ന, അവനേക്കാൾ ശക്തിയുള്ളവരും കൂടുതൽ സമ്പത്തുള്ളവരുമായ

അവിശ്വാസികളെ അല്ലാഹു നശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അവൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ലേ? 'ഖർൻ' (القــرن) എന്നാൽ ഒരേ കാലഘട്ടത്തിൽ ജീവിക്കുന്ന ജനവിഭാഗമാണ്. ചിലർ പറയുന്നത്, ഇബ്ലീസിനെപ്പോലെ വിജ്ഞാനത്തിലും ആരാധനയിലും അവനേക്കാൾ മുന്നിലായിരുന്നവരെയും അല്ലാഹു നശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നാണ്. വ്യാഖ്യാതാക്കൾ പറയുന്നത്, ഇത് ഖാറൂന്റെ അഹങ്കാരത്തെ അത്ഭുതത്തോടെ നോക്കിക്കാണുന്ന പ്രയോഗമാണെന്നാണ്.

[سورة القصص (28) : الآيات 79 إلى 83]

ഖാറൂൻ തന്റെ അലങ്കാരങ്ങളോടും ആഡംബരങ്ങളോടും കൂടി ജനങ്ങൾക്കിടയിലേക്ക് ഇറങ്ങി വന്നപ്പോൾ, ഐഹിക ജീവിതത്തിന്റെ മോഹങ്ങളിൽ മുഴുകിയവർ പറഞ്ഞു: 'ഖാറൂനിന് ലഭിച്ചത് പോലെ നമുക്കും ലഭിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ എത്ര നന്നായിരുന്നു! തീർച്ചയായും അവൻ വലിയ ഭാഗ്യവാനാണ്.' എന്നാൽ, അറിവ് ലഭിച്ചവർ അവരോട് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾക്ക് നാശം! വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന പ്രതിഫലമാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമം. ക്ഷമയുള്ളവർക്കല്ലാതെ അത് ലഭിക്കുകയില്ല.' അനന്തരം, നാം ഖാറൂനിനെയും അവന്റെ ഭവനത്തെയും ഭൂമിയിൽ ആഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു. അല്ലാഹുവിന് പുറമെ അവനെ സഹായിക്കാൻ ഒരു സംഘവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവൻ സ്വയം രക്ഷനേടിയവനുമായിരുന്നില്ല. ഇന്നലെ വരെ അവന്റെ സ്ഥാനത്തെ കൊതിച്ചിരുന്നവർ പറയാൻ തുടങ്ങി: 'അല്ലാഹു താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന തന്റെ ദാസന്മാർക്ക് ഉപജീവനം വിശാലമാക്കുകയും ചുരുക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവെന്ന് ഇപ്പോൾ നമുക്ക് ബോധ്യമായി. അല്ലാഹു നമ്മോട് കരുണ കാണിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ അവനും നമ്മെയും ഭൂമിയിൽ ആഴ്ത്തിക്കളയുമായിരുന്നു. സത്യനിഷേധികൾ ഒരിക്കലും വിജയിക്കുകയില്ലെന്ന് തീർച്ചയാണ്.' ഇതാണ് പരലോകം. ഭൂമിയിൽ അഹങ്കാരമോ അക്രമമോ ആഗ്രഹിക്കാത്തവർക്ക് നാം അത് നൽകുന്നു. അന്തിമവിജയം ദൈവഭയമുള്ളവർക്ക് ***(تقوى)*** മാത്രമാണ്.

ഖുർആനിക വ്യാഖ്യാനമായ 'റൂഹുൽ ബയാനി'ൽ, അല്ലാഹു തആല ഖാറൂനിനെ ശാസിക്കുന്നത് അവന്റെ ശക്തിയിലും സമ്പത്തിലും അവൻ അഹങ്കരിച്ചതിനാലാണ്. തൗറാത്തിലൂടെയും മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഉപദേശങ്ങളിലൂടെയും ചരിത്രകാരന്മാരുടെ വിവരണങ്ങളിലൂടെയും മുൻകാല സമുദായങ്ങളുടെ വിധി അവൻ അറിഞ്ഞിട്ടും, അവരിൽ നിന്ന് പാഠം ഉൾക്കൊള്ളാതെ അവൻ അഹങ്കരിച്ചു. 'കുറ്റവാളികളോട് അവരുടെ പാപങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചോദിക്കപ്പെടുകയില്ല' (وَلَا يُسْئَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ) എന്ന വചനത്തിന്,

അവരെ നശിപ്പിക്കുമ്പോൾ ഒഴികഴിവുകൾ പറയാൻ അവസരം നൽകാതിരിക്കാനാണ് അല്ലാഹു ചോദിക്കാത്തതെന്ന് വ്യാഖ്യാതാക്കൾ പറയുന്നു. ഇമാം ഹസൻ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, അന്ത്യദിനത്തിൽ അല്ലാഹുവിന് അറിയാത്ത കാര്യങ്ങൾ ചോദിച്ചറിയാനല്ല, മറിച്ച് അവരെ പരിഹസിക്കാനും ശാസിക്കാനുമാണ് ചോദ്യം ചെയ്യൽ എന്നാണ്. ഖാറൂൻ തന്റെ അലങ്കാരങ്ങളോടെ (زينة) പുറത്തിറങ്ങിയത് അവന്റെ ഭൗതികമായ അഹങ്കാരത്തെയാണ് കാണിക്കുന്നത്. യഥാർത്ഥ ജ്ഞാനികൾക്ക് (عارفين) അലങ്കാരം എന്നത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള പ്രണയത്താൽ കണ്ണുനീർ പൊഴിക്കുന്ന മുഖമാണ്. ഇബ്നു അതാ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'അടിമകൾക്ക് അണിയാവുന്നതിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും വലിയ അലങ്കാരം അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവാണ് (معرفة). ഭൗതികതയിൽ അലങ്കാരം കണ്ടെത്തുന്നവൻ വഞ്ചിക്കപ്പെട്ടവനാണ്.' ഇസ്രായേല്യരിൽ ഭൗതികത ആഗ്രഹിച്ചവർ ഖാറൂനിന്റെ സമ്പത്ത് കണ്ട് അത് തങ്ങൾക്കും ലഭിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ എന്ന് ആഗ്രഹിച്ചു. എന്നാൽ, അവർ അത് ആഗ്രഹിച്ചത് അസൂയ കൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് ഭൗതികമായ അഭിവൃദ്ധിക്ക് വേണ്ടിയായിരുന്നു. ഖാറൂൻ വലിയൊരു ഭാഗ്യത്തിന് ഉടമയാണെന്ന് അവർ കരുതി.

ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസിലെ ***80***-ഉം ***81***-ഉം വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'വിജ്ഞാനം നൽകപ്പെട്ടവർ പറഞ്ഞു*:* കഷ്ടം നിങ്ങൾക്കെന്ന്*!* വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന പ്രതിഫലമാണ് ഉത്തമം*.* ക്ഷമയുള്ളവരല്ലാതെ അത് ലഭിക്കുകയില്ല*.' (*സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്*: 80).* ഈ വചനത്തിൽ*,* ഭൗതിക ലോകത്തിന്റെ അലങ്കാരങ്ങളിൽ മയങ്ങിപ്പോയവർക്ക് മറുപടിയായി*,* അറിവിന്റെ ഉടമകളായവർ *(*أهل العلم*)* നൽകുന്ന മുന്നറിയിപ്പാണിത്*.* ഇവിടെ 'വിജ്ഞാനം' എന്നത് കേവലമായ അറിവല്ല*,* മറിച്ച് ഹൃദയത്തിൽ പ്രകാശം ലഭിച്ചവരുടെ ആത്മജ്ഞാനമാണ് *(*معرفة*).* ഇഹലോകത്തിന്റെ തിളക്കത്തേക്കാൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കലുള്ള പ്രതിഫലമാണ് *(*ثواب*)* ഉത്തമമെന്ന് അവർ തിരിച്ചറിയുന്നു*.* തുടർന്ന് ***81***-ാം വചനത്തിൽ ഖാറൂന്റെയും അവന്റെ സമ്പത്തിന്റെയും അന്ത്യത്തെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു വിവരിക്കുന്നു*:* 'അങ്ങനെ അവനെയും അവന്റെ ഭവനത്തെയും നാം ഭൂമിയിലേക്ക് ആഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു*.' (*സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്*: 81).* ഇത് അഹങ്കാരത്തിന്റെ *(*كبر*)* അന്ത്യം എത്ര ദയനീയമാണെന്ന് നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു*.* ഭൗതികമായ നേട്ടങ്ങളിൽ അഭിരമിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം *(*نصرة*)* ലഭിക്കുകയില്ല*.* ആത്മീയമായ ഔന്നത്യം ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ ഭൗതികതയുടെ കെട്ടുപാടുകളിൽ നിന്ന് മോചനം നേടി*,* അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിൽ *(*سلوك*)* ക്ഷമയോടെ ഉറച്ചുനിൽക്കണം*.*

അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ, പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. 'ഹള്ള്' (حـظ) എന്നാൽ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട വിഹിതം എന്നാണ് അർത്ഥം. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: ഈ സൂക്തത്തിന്റെ ഗുണപാഠം ഇതാണ്; അമിതമായ സമ്പത്ത് പോലുള്ള ധിക്കാരത്തിന് കാരണമാകുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഒരു വിശ്വാസി ആഗ്രഹിക്കരുത് എന്ന് അല്ലാഹു നമ്മെ ഉണർത്തുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'മനുഷ്യൻ താൻ ധനികനായിക്കഴിഞ്ഞാൽ തീർച്ചയായും

അതിക്രമം കാണിക്കുന്നു' (إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيَطْغَى أَنْ رَآهُ اسْتَغْنَى). മറിച്ച്, ഇഹലോകത്ത് ആവശ്യത്തിന് മാത്രം മതിയാകുന്ന ഉപജീവനമാണ് (കഫാഫ് - كفاف) അവൻ അല്ലാഹുവിനോട് ചോദിക്കേണ്ടത്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ പ്രാർത്ഥിച്ചതുപോലെ: 'അല്ലാഹുവേ, മുഹമ്മദ് നബിയുടെ കുടുംബത്തിന് ആവശ്യത്തിനുള്ള ഉപജീവനം നൽകേണമേ'. മറ്റൊരു ഹദീസിൽ കാണാം: 'അല്ലാഹുവേ, എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നവർക്ക് നീ പരിശുദ്ധിയും ആവശ്യത്തിനുള്ള ഉപജീവനവും നൽകേണമേ, എന്നെ വെറുക്കുന്നവർക്ക് നീ സമ്പത്തും സന്താനങ്ങളും നൽകേണമേ'. മറ്റൊരു ഹദീസിൽ പറയുന്നു: 'ഇസ്ലാമിലേക്ക് വഴിതെളിക്കപ്പെടുകയും, ആവശ്യത്തിനുള്ള ഉപജീവനം ലഭിക്കുകയും, അതിൽ സംതൃപ്തനാവുകയും ചെയ്തവന് മംഗളകരമായ അവസ്ഥയുണ്ട്'. കവികൾ പാടുന്നു: 'ഖജനാവ് തേടി അലയേണ്ടതില്ല, സംതൃപ്തിയുടെ ഖജനാവ് ബാക്കിയുണ്ട്. രാജാക്കന്മാർക്ക് നൽകിയതിനേക്കാൾ വലിയ സമ്പത്ത് ദരിദ്രർക്ക് നൽകിയിരിക്കുന്നു'. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: അവർ ലോകത്തിന്റെ മഹത്വവും അലങ്കാരവുമാണ് കണ്ടത്, അതിന്റെ നിസ്സാരതയല്ല. കാരണം, അവർ വളർന്നത് ദുൻയാവിനോടുള്ള പ്രണയം എന്ന ഭക്ഷണത്താലാണ്. അത് നഫ്സിന്റെ (അഹംഭാവം - نفس) ഇരുളടഞ്ഞ ഗുണങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉത്ഭവിച്ചതാണ്. ഹൃദയത്തിന്റെ പ്രകാശം (നൂർ - نور) കൊണ്ട് അവർ പരലോകത്തിന്റെ മഹത്വം കണ്ടിരുന്നെങ്കിൽ, ദുൻയാവിന്റെ നിസ്സാരത അവർക്ക് ബോധ്യപ്പെടുമായിരുന്നു. 'വിജ്ഞാനം നൽകപ്പെട്ടവർ' (അഹ്ലുൽ ഇൽമ് - أهل العلم) പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾക്ക് നാശം (വൈലക്കും - ويلكم)!'. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതിഫലം (ഥവാബ് - ثواب) ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് അത് മതിയാകും. ഈ ഉന്നത പദവി ലഭിക്കുന്നത് ക്ഷമയുള്ളവർക്ക് (സ്വാബിറൂൻ - صابرون) മാത്രമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'അവനെയും അവന്റെ ഭവനത്തെയും നാം ഭൂമിയിൽ ആഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു' (ഫഖസഫ്നാ ബിഹി - فَخَسَفْنَا بِهِ).

ഖുർആനിലെ 'നാം ഖാറൂനെയും അവന്റെ ഭവനത്തെയും ഭൂമിയിൽ ആഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു' എന്ന സൂക്തത്തിന്റെ പൊരുൾ ഇപ്രകാരമാണ്: ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു)

നിവേദനം ചെയ്യുന്നു, മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) തങ്ങളുടെ മേൽ സകാത്ത് നിർബന്ധമാക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, ആയിരം ദീനാറിന് ഒരു ദീനാർ എന്ന കണക്കിൽ ഖാറൂനുമായി ഒരു സന്ധിയിൽ ഏർപ്പെട്ടു. എന്നാൽ അത്യാഗ്രഹവും പിശുക്കും കാരണം ഖാറൂൻ സകാത്ത് നൽകാൻ വിസമ്മതിച്ചു. മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) തങ്ങളെ ജനമധ്യത്തിൽ അപമാനിക്കാൻ ഒരു ദുഷ്പ്രചാരണത്തിന് അവൻ മുതിർന്നു. ഒരു സ്ത്രീയെ പണം നൽകി സ്വാധീനിച്ച്, മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) തങ്ങൾക്കെതിരെ വ്യാജ ആരോപണം ഉന്നയിക്കാൻ അവൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ, മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) തങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ സത്യം ചെയ്യിച്ചപ്പോൾ, ആ സ്ത്രീ സത്യം തുറന്നു പറയുകയും ഖാറൂന്റെ ഗൂഢാലോചന വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ഇതിൽ കോപാകുലനായ മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു. അല്ലാഹു ഭൂമിയോട് മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) തങ്ങളുടെ കൽപ്പന അനുസരിക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) തങ്ങൾ ഭൂമിയോട് ഖാറൂനെയും അവന്റെ അനുയായികളെയും വിഴുങ്ങാൻ കൽപ്പിച്ചു. ഭൂമി അവരെ ഓരോ ഘട്ടമായി വിഴുങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഖാറൂൻ മാപ്പിരന്നെങ്കിലും മൂസാ (അലൈഹിസ്സലാം) തങ്ങൾ അതിന് വഴങ്ങിയില്ല. ഒടുവിൽ ഭൂമി അവരെ പൂർണ്ണമായും വിഴുങ്ങി. ഖാറൂൻ ഇന്നും ഭൂമിക്കടിയിൽ ഓരോ ദിവസവും തന്റെ ഉയരത്തോളം താഴേക്ക് പോയിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, യൂനുസ് (അലൈഹിസ്സലാം) തങ്ങളെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ, ആ ബന്ധം പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് അല്ലാഹു ഭൂമിയോട് അവനെ കൂടുതൽ ആഴ്ത്തരുതെന്ന് കൽപ്പിച്ചു.

[سورة القصص (28) : آية 82]

അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹം കൊണ്ട് മാത്രം ഉപജീവനം ലഭിക്കുന്നവരാണെന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞവർ, ഇന്നലെ അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യത്തെക്കുറിച്ച് അഹങ്കരിച്ചവർക്ക് ഇന്ന് നാശം സംഭവിച്ചുവെന്ന് മനസ്സിലാക്കി. അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരിൽ നിന്ന് താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് ഉപജീവനം വിശാലമാക്കുകയും, താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അത് ഇടുങ്ങിയതാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ അനുഗ്രഹം *(فضل)* ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ, ഭൂമി നമ്മെയും വിഴുങ്ങുമായിരുന്നു. നിശ്ചയമായും, അവിശ്വാസികൾ *(كافرون)* ഒരിക്കലും വിജയിക്കുകയില്ല.

ബനൂ ഇസ്രായീലിലെ വിഡ്ഢികൾ മൂസാ നബി(അലൈഹിസ്സലാം) ഖാറൂനെതിരെ പ്രാർത്ഥിച്ചത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീടും സമ്പത്തും കൈക്കലാക്കാൻ വേണ്ടിയാണെന്ന് ആരോപിച്ചു. അപ്പോൾ മൂസാ നബി(അലൈഹിസ്സലാം) പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ഖാറൂന്റെ സമ്പത്തും വീടും ഭൂമിയിൽ ആഴ്ന്നുപോവുകയും ചെയ്തു. ഹാഫിള് പറയുന്നു: 'ഖാറൂന്റെ നിധി ഇപ്പോഴും കോപത്താൽ ഭൂമിയിൽ ആഴ്ന്നുപോകുന്നു, ദർവീശുകളുടെ (സൂഫികളുടെ) ആത്മീയമായ അസൂയ (غيرت) കാരണമാണിത്.' മറ്റൊരിടത്ത് പറയുന്നു: 'ഖാറൂന്റെ നിധി കാലം കാറ്റിൽ പറത്തി, മൊട്ടുകളോട് പറയൂ, സ്വർണം ഒളിപ്പിച്ചു വെക്കരുത്.' മറ്റൊരു കവി പറയുന്നു: 'ധനികാ, ദർവീശിന്റെ മനസ്സ് കീഴടക്കൂ, സ്വർണ്ണവും നിധിയും കൂടെ വരില്ല.' ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: ഖാറൂൻ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ (فضل) മറക്കുകയും തന്റേതായ കഴിവാണ് ഇതിനെല്ലാം കാരണമെന്ന് വാദിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ അല്ലാഹു അവനെ ഭൂമിയിൽ ആഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു. പലപ്പോഴും ആന്തരികമായി (اسرار) മനുഷ്യൻ ആഴ്ന്നുപോകുന്നു, പക്ഷേ അവൻ അത് അറിയുന്നില്ല. ആന്തരികമായ ഈ ആഴ്ന്നുപോകൽ എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണം (عصمة) നഷ്ടപ്പെടുകയും, സ്വന്തം കഴിവിൽ മാത്രം വിശ്വസിക്കുകയും, അഹങ്കാരത്തോടെ സംസാരിക്കുകയും, അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ കാണാൻ കഴിയാതെ വരികയും, നന്ദി കാണിക്കാൻ കഴിയാതെ വരികയുമാണ്. അതാണ് അവന്റെ നാശത്തിന്റെ സമയം. ഖാറൂൻ അലങ്കാരങ്ങളോടെ

പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ നശിച്ചു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളെ അഹങ്കാരത്തോടെയും വ്യാജ വാദങ്ങളോടെയും എതിർക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥയും ഇതുതന്നെയാണ്. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ നിന്നും സത്യവിശ്വാസികളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ നിന്നും വീണുപോകുന്നു. അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലെ ഈമാനിന്റെ പ്രകാശം (أنوار ايمان) അണഞ്ഞുപോകുന്നു. അല്ലാഹു നമ്മെ കാക്കട്ടെ. 'അവന് സഹായിക്കാൻ ഒരു സംഘം (فئة) ഉണ്ടായിരുന്നില്ല' എന്നതിനർത്ഥം അവനെ രക്ഷിക്കാൻ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നാണ്. 'അല്ലാഹുവിന് പുറമെ' (من دون الله) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം ലഭിക്കാത്ത അവസ്ഥയിലാണ് അവർ ഉണ്ടായിരുന്നത് എന്നാണ്. ഇന്നലെ (بالأمس) എന്ന് പറഞ്ഞത് തൊട്ടുമുമ്പുള്ള സമയത്തെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. 'അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരിൽ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് ഉപജീവനം വിശാലമാക്കുകയും (يبسط) ചുരുക്കുകയും (يقدر) ചെയ്യുന്നു' എന്നത് അവന്റെ ഹിക്മത്തും ഇച്ഛയുമാണ്. 'വൈകഅന്ന' (ويكأن) എന്നത് അത്ഭുതത്തെയും ഖേദത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'അല്ലാഹു നമ്മോട് ഔദാര്യം (من) കാണിച്ചില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ നമ്മെയും അവൻ ഭൂമിയിൽ ആഴ്ത്തിയേനെ' എന്ന് അവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവർ ഒരിക്കലും വിജയിക്കുകയില്ല.

അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാരെയും പരലോകത്തെ പ്രതിഫലത്തെയും നിഷേധിക്കുന്നവരെക്കുറിച്ച് 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇങ്ങനെ കാണാം: ദുനിയാവിനോടുള്ള അതിരുകവിഞ്ഞ പ്രേമം (حب الدنيا) ഖാറൂനിനെ സമ്പത്ത് ശേഖരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. ആ സമ്പത്ത് അവനെ അഹങ്കാരത്തിലേക്കും അതിക്രമത്തിലേക്കും നയിച്ചു. ഒടുവിൽ ആ സമ്പത്ത് തന്നെ അവന്റെ നാശത്തിന് കാരണമായി. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ദുനിയാവിനോടുള്ള പ്രേമം എല്ലാ പാപങ്ങളുടെയും തലയാണ്.' ദുനിയാവ് എന്നത് കടന്നുപോകേണ്ട ഒരു പാലവും, ചുരുട്ടിക്കെട്ടേണ്ട ഒരു വിരിപ്പും മാത്രമാണ്. അത് വഞ്ചകിയായ ഒരു കാമുകിയെപ്പോലെയാണ്; മുഖംമൂടി അണിഞ്ഞ സൗന്ദര്യവും തെറ്റായ പെരുമാറ്റവും

അതിനുണ്ട്. മണ്ണടിഞ്ഞ ലക്ഷക്കണക്കിന് കാമുകന്മാരെ അത് ചതിച്ചിട്ടുണ്ട്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പറഞ്ഞു: 'ദുനിയാവിലുള്ള ഓരോ മനുഷ്യനും ഒരു അതിഥിയെപ്പോലെയാണ്. അവന്റെ കൈവശമുള്ള സമ്പത്ത് കടം വാങ്ങിയ വസ്തുവും. അതിഥി മടങ്ങിപ്പോകേണ്ടവനാണ്, കടം വാങ്ങിയ വസ്തു തിരികെ നൽകേണ്ടതുമാണ്.' അതിനാൽ ഹേ യുവാവേ, ഈ പാലം സുരക്ഷിതമായി കടക്കാൻ ശ്രമിക്കുക. ഇതിനെ നിന്റെ സ്ഥിരമായ ഭവനമായി (دار القـــرار) കരുതരുത്. നിന്റെ മനസ്സ് ഇതിൽ ബന്ധിപ്പിക്കരുത്. നിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ ശത്രു നിന്റെ ഉള്ളിലുള്ള നഫ്സാണ് (أعدى عدوك نفسك التي بين جنبيك). ഖാറൂനിന്റെ കഥയിൽ ചിന്തിക്കുക; നഫ്സും പിശാചും ചേർന്ന് അവനെ മതത്തിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കി. എന്നാൽ, സൽകർമ്മങ്ങൾക്കും ദാനധർമ്മങ്ങൾക്കും വേണ്ടി സമ്പത്ത് ഉപയോഗിക്കുന്നത് നിഷിദ്ധമല്ല. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ദുനിയാവ് നാലുതരം ആളുകൾക്കുള്ളതാണ്: ഒന്ന്, അല്ലാഹു വിജ്ഞാനവും സമ്പത്തും നൽകിയവൻ; അവൻ അതിൽ ദൈവഭയം (تقوى) സൂക്ഷിക്കുകയും ബന്ധങ്ങൾ ചേർക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇവനാണ് ഏറ്റവും ഉന്നതൻ. രണ്ട്, അല്ലാഹു വിജ്ഞാനം നൽകുകയും സമ്പത്ത് നൽകാതിരിക്കുകയും ചെയ്തവൻ; അവൻ സത്യസന്ധമായ നിയ്യത്തുള്ളവനാണ്. മൂന്ന്, അല്ലാഹു സമ്പത്ത് നൽകുകയും വിജ്ഞാനം നൽകാതിരിക്കുകയും ചെയ്തവൻ; അവൻ അതിൽ ദൈവഭയം സൂക്ഷിക്കുന്നില്ല. നാല്, അല്ലാഹു വിജ്ഞാനമോ സമ്പത്തോ നൽകാത്തവൻ; അവൻ തിന്മയിൽ മുഴുകുന്നു.'

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വിലെ **83-** ാം വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്: 'പരലോകത്തെ ആ ഭവനം (دار الآخرة) അഹങ്കാരം കാണിക്കാത്തവരും ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാത്തവരുമായ സജ്ജനങ്ങൾക്കായി നാം നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. അന്തിമ വിജയം (عاقبة) സൂക്ഷ്മതയുള്ളവർക്ക് (تقوى) മാത്രമുള്ളതാണ്. 'ഈ വചനം അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കൾക്കും (أولياء الله) സജ്ജനങ്ങൾക്കും ലഭിക്കുന്ന ഉന്നതമായ പദവിയെക്കുറിച്ചാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. ഭൂമിയിൽ അഹങ്കാരമോ (كبر) അക്രമമോ കാണിക്കാതെ, അല്ലാഹുവിന്റെ വിധികളിൽ തൃപ്തിപ്പെട്ട് ജീവിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമാണ് ആ ശാശ്വതമായ സ്വർഗ്ഗം ലഭിക്കുക. ഇവിടെ 'അഹങ്കാരം 'എന്നത് സ്വന്തം കഴിവിൽ അഭിമാനിക്കുന്നതിനെയും, 'കുഴപ്പങ്ങൾ 'എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അന്തിമ വിജയം എന്നത് അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെട്ട് ജീവിക്കുന്നവർക്കുള്ളതാണ്. റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പഠിപ്പിച്ചതുപോലെ, ഹൃദയത്തിൽ ഒരു അണുത്തൂക്കം അഹങ്കാരമുള്ളവൻ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയില്ല. അതിനാൽ, വിനയവും (تواضع) ഭയഭക്തിയും (خشية) കൈമുതലാക്കി ജീവിക്കുന്നവർക്കാണ് ആ പരലോക വിജയം സുനിശ്ചിതമായിട്ടുള്ളത്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിലെ ഈ ഭാഗം പരലോകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അത്യുന്നതമായ പരാമർശമാണ്. 'ആ പരലോക ഭവനം' (تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ) എന്നത് സ്വർഗ്ഗത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഭൂമിയിൽ അഹങ്കാരവും (علو) അക്രമവും (فساد) ആഗ്രഹിക്കാത്തവർക്ക് മാത്രമുള്ളതാണ് ആ ഭവനം. ഫിർഔനിനെപ്പോലെ അധികാരവും ആധിപത്യവും ആഗ്രഹിക്കുന്നതും, ഖാറൂനിനെപ്പോലെ ജനങ്ങളോട് അനീതിയും അതിക്രമവും കാണിക്കുന്നതും അല്ലാഹു വെറുക്കുന്നു. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറയുന്നു: ഒരാൾ തന്റെ ചെരുപ്പിന്റെ വാർ മറ്റുള്ളവയേക്കാൾ മികച്ചതാകണമെന്ന് ആഗ്രഹിക്കുന്നത് പോലും

അഹങ്കാരത്തിന്റെ (عار) ഭാഗമായി വരാം. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹു ഭരണാധികാരിയായിരുന്നിട്ടും വിപണിയിലൂടെ ഒറ്റയ്ക്ക് നടക്കുകയും, വഴിതെറ്റിയവരെ സഹായിക്കുകയും, ദരിദ്രരോടൊപ്പം ഇരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഈ ആയത്ത് ഓതിക്കൊണ്ട് പറയുമായിരുന്നു: 'ഇത് നീതിമാന്മാരായ ഭരണാധികാരികൾക്കും വിനയമുള്ളവർക്കും വേണ്ടിയുള്ളതാണ്.' ഉമർ ബിൻ അബ്ദുൽ അസീസ് റഹിമഹുള്ളാഹ് വഫാത്തിന് തൊട്ടുമുമ്പ് വരെ ഈ ആയത്ത് പാരായണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. നമ്മുടെ പ്രിയപ്പെട്ട നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ആടിനെ കറക്കുകയും, കഴുതപ്പുറത്ത് യാത്ര ചെയ്യുകയും, അടിമകളുടെ ക്ഷണങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ആത്മീയ ഗുരുക്കന്മാർ പറയുന്നു: 'നീ നിന്നെത്തന്നെ ഭൂമിയിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടവനായി കാണുക. മാതാവായ ഭൂമിക്ക് മുകളിൽ അഹങ്കരിക്കാൻ നിനക്ക് അവകാശമില്ല.' അഹങ്കാരം എന്നത് സത്യത്തിൽ നിന്ന് മറയ്ക്കപ്പെട്ടവന്റെ ലക്ഷണമാണ്. യഥാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം (معية مع الحق) അനുഭവിക്കുന്നവൻ വിനയത്തിന്റെ പാരമ്യത്തിലായിരിക്കും. അഹങ്കാരത്തെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നവനാണ് യഥാർത്ഥ ഉന്നതി ലഭിക്കുന്നത്.

[سورة القصص (28) : الآيات 84 إلى 88]

സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്വിലെ അവസാന വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹു അത്യുന്നതൻ തന്റെ പ്രിയ ദാസന്മാർക്ക് നൽകുന്ന മാർഗ്ഗദർശനം വ്യക്തമാക്കുന്നു. ആരെങ്കിലും ഒരു നന്മയുമായി വന്നാൽ, അവന് അതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായ പ്രതിഫലം ലഭിക്കും. എന്നാൽ തിന്മയുമായി വരുന്നവർ ഓർക്കുക, അവർ ചെയ്ത കർമ്മങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായ ശിക്ഷയല്ലാതെ അവർക്ക് ലഭിക്കില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ദീൻ അഥവാ സന്ദേശം *(رسالة)* നിനക്ക് നിർബന്ധമാക്കിയവൻ തീർച്ചയായും നിന്നെ നിന്റെ മടക്കസ്ഥലത്തേക്ക് തിരിച്ചെത്തിക്കും. നബിയേ, പറയുക: 'എന്റെ രക്ഷിതാവ് സന്മാർഗ്ഗത്തിൽ നിലകൊള്ളുന്നവരെയും വ്യക്തമായ വഴികേടിലുള്ളവരെയും നന്നായി അറിയുന്നവനാണ്.' ഈ ലോകത്ത് നാം ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഭൗതിക നേട്ടങ്ങളല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യവും തൃപ്തിയുമാണ് ലക്ഷ്യം. അല്ലാഹു അല്ലാത്ത യാതൊരു ഇലാഹുമില്ല. അവനല്ലാതെ മറ്റെല്ലാ വസ്തുക്കളും നശിക്കുന്നതാണ് *(كل شيء هالك إلا وجهه)*. അവനാണ് വിധി കർത്താവ്, അവങ്കലേക്കാണ് നിങ്ങൾ മടക്കപ്പെടുന്നത്.

തന്റെ കർമ്മങ്ങളിൽ കാപട്യവും (رياء) പ്രശസ്തി കാംക്ഷിക്കലും (سمعة) കലർത്തിയവൻ അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള സാമീപ്യത്തിന്റെ (مقام القرب) പദവിയിൽ ഒരിക്കലും എത്തിച്ചേരുകയില്ല. അതുപോലെ, ഹൃദയത്തിൽ തെറ്റായ വിശ്വാസവും (سوء العقيدة), അവയവങ്ങൾ കൊണ്ട് അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയെ ആരാധിക്കുകയും, അതിലേക്ക് ആളുകളെ ക്ഷണിക്കുകയും, അന്യായമായി ധനം സമ്പാദിക്കുകയും, മറ്റുള്ളവരുടെ അഭിമാനത്തിന് ക്ഷതമേൽപ്പിക്കുകയും, പാപങ്ങളെ അനുവദനീയമായി കാണുകയും ചെയ്യുന്നവനും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയില്ല. അവൻ പിശാചിന്റെ കൂട്ടാളിയാണ്. തീർച്ചയായും പിശാചുക്കൾ നരകത്തിൽ അവരുടെ കൂട്ടാളികളോടൊപ്പമായിരിക്കും. അറിഞ്ഞുകൊള്ളുക, മാനുഷികമായ അഹങ്കാരം (علو) ഫിർഔന്റെയും ജബ്ബാറുകളുടെയും രാജാക്കന്മാരുടെയും

അഹങ്കാരത്തിന് തുല്യമാണ്. ആത്മീയമായ അഹങ്കാരം പിശാചുക്കളുടെയും ഹാറൂത്ത്, മാറൂത്ത് തുടങ്ങിയ ചില മലക്കുകളുടെയും അഹങ്കാരത്തിന് തുല്യമാണ്. ഇവ രണ്ടും ആക്ഷേപാർഹമാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിലേക്ക് നോക്കുന്നത് ആത്മീയമായ അഴിമതിയാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിലേക്കുള്ള നോട്ടം ഉപേക്ഷിച്ച്, തന്റെ എല്ലാ കർമ്മങ്ങളും യഥാർത്ഥ ഉടമസ്ഥനായ അല്ലാഹുവിന് സമർപ്പിക്കുകയും, താൻ എന്ന ഭാവം (خرج من البين) ഇല്ലാതാക്കുകയും ചെയ്തവർക്ക് മാത്രമേ അല്ലാഹു അദൃശ്യലോകത്തിന്റെ (عالم الغيب) അധികാരം നൽകുകയുള്ളൂ. അല്ലാഹു നമ്മെയും നിങ്ങളെയും യഥാർത്ഥ ദൈവഭയത്തിന്റെ (تقوى) പിൻപറ്റുന്നവരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തട്ടെ. ആക്ഷേപങ്ങളിൽ നിന്നും അസ്വസ്ഥതകളിൽ നിന്നും നമ്മെ കാത്തുരക്ഷിക്കട്ടെ. 'നന്മയുമായി വരുന്നവന് (مَنْ جاءَ بِالْحَسَنَةِ) അതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായ പ്രതിഫലം ലഭിക്കും.' ഈ പ്രതിഫലം സത്ത കൊണ്ടും (ذاتا), ഗുണം കൊണ്ടും (وصفا), അളവ് കൊണ്ടും (قدرا) ഉത്തമമാണ്. നന്മ ചെയ്തവന് പത്തിരട്ടി പ്രതിഫലം നൽകുന്നു എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യമാണ്. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: ഇവിടെ നന്മ എന്നത് അല്ലാഹുവിനെ അറിയലാണ് (معرفة), അതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായ പ്രതിഫലം അല്ലാഹുവിനെ ദർശിക്കലാണ് (رؤية). തിന്മയുമായി (سيئة) വരുന്നവന് താൻ ചെയ്തതിന് തുല്യമായ പ്രതിഫലം മാത്രമേ ലഭിക്കൂ. അല്ലാഹുവിന്റെ നീതിയാണിത്. അതിനാൽ ഫത്വയും തഖ്വയും വിലക്കിയ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ദാസൻ വിട്ടുനിൽക്കണം. ഇബ്രാഹീം ബിൻ അദ്ഹം റഹിമഹുള്ളാഹിന്റെ കഥയിൽ, അവിടുന്ന് അബദ്ധത്തിൽ കഴിച്ച രണ്ട് ഈത്തപ്പഴത്തിന്റെ പേരിൽ അനുഭവിച്ച പരീക്ഷണങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ചെറിയ അശ്രദ്ധകൾ പോലും ആത്മീയമായ മറകൾക്ക് കാരണമാകുമെന്നാണ്.

[سورة القصص (28) : آية 85]

തീർച്ചയായും, ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യാനും അത് ജീവിതത്തിൽ പകർത്താനും നിന്നെ ബാധ്യസ്ഥനാക്കിയവൻ *(فرض)* നിന്നെ നിന്റെ മടക്കയാത്രയുടെ ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്തേക്ക് *(معاد)* തീർച്ചയായും തിരിച്ചെത്തിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും. നബിയേ, അങ്ങ് പറയുക: എന്റെ രക്ഷിതാവിനാണ് സന്മാർഗത്തിൽ നിലകൊള്ളുന്നവരെയും, വ്യക്തമായ വഴികേടിൽ അകപ്പെട്ടവരെയും കുറിച്ച് ഏറ്റവും നന്നായി അറിയാവുന്നത്. ഈ സൂക്തം പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം മക്കയിൽ നിന്ന് ഹിജ്റ പോകുമ്പോൾ 'ജുഹ്ഫ' എന്ന സ്ഥലത്ത് വെച്ച് അവതരിച്ചതാണ്. അവിടുത്തെ ജന്മനാടായ മക്കയോടുള്ള പ്രവാചകന്റെ അതിയായ സ്നേഹത്തെയും, അവിടേക്ക് അവിടുന്ന് തിരിച്ചുവരുമെന്നുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദാനത്തെയും ഇത് ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ആത്മീയമായി, ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവർക്ക് തങ്ങളുടെ ആത്മീയ ഉന്നതിയുടെയും *(مقام)* അന്തിമ ലക്ഷ്യത്തിന്റെയും പൂർത്തീകരണം അല്ലാഹു നൽകുമെന്നാണ്.

ഖുറാസാനിൽ നിന്നുള്ള ഒരാൾ ചോദിച്ചു: 'ഓരോ ദിവസവും ആകാശത്തേക്ക് സ്വീകരിക്കപ്പെടുന്ന കർമ്മങ്ങൾ ഉയർത്തപ്പെടുന്ന ഒരാളുണ്ടോ?' മാലാഖമാർ പറഞ്ഞു: 'ഉണ്ട്, എന്നാൽ ഒരു വർഷമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരാധനകൾ തടയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രാർത്ഥനകൾക്ക് ഉത്തരം ലഭിച്ചിട്ടുമില്ല. അതിന് കാരണം അദ്ദേഹം അറിയാതെ എടുത്ത രണ്ട് കാരക്കകളാണ്.' തുടർന്ന് മാലാഖമാർ ഇറങ്ങിവരികയും പ്രഭാതം വരെ ആരാധനയിൽ മുഴുകുകയും ചെയ്തു. ഇബ്രാഹിം (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ഖുബ്ബയിൽ നിന്ന് പുറത്തിറങ്ങി മക്കയിലേക്ക് യാത്ര തിരിച്ചു. ആ കടയിലെത്തിയപ്പോൾ കാരക്ക വിൽക്കുന്ന ഒരു യുവാവിനെ കണ്ടു. അദ്ദേഹം സലാം പറയുകയും കഴിഞ്ഞ വർഷം ഇവിടെയുണ്ടായിരുന്ന വൃദ്ധനെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം തന്റെ പിതാവാണെന്നും മരണപ്പെട്ടുവെന്നും യുവാവ് അറിയിച്ചു. ഇബ്രാഹിം (റഹിമഹുള്ളാഹ്) കാരക്കയുടെ കഥ വിവരിച്ചപ്പോൾ, യുവാവ് പറഞ്ഞു: 'എന്റെ വിഹിതം ഞാൻ

നിങ്ങൾക്ക് മാപ്പാക്കി തരുന്നു, എന്നാൽ എന്റെ മാതാവിന്റെയും സഹോദരിയുടെയും കാര്യത്തിൽ നിങ്ങൾ അവരോട് തന്നെ ചോദിക്കണം.' അവർ വീട്ടിലുണ്ടെന്ന് അറിഞ്ഞ് ഇബ്രാഹിം (റഹിമഹുള്ളാഹ്) അവിടെയെത്തി. വൃദ്ധയായ മാതാവ് വടിയും ഊന്നി പുറത്തുവന്നു. കാരക്കയുടെ കഥ കേട്ടപ്പോൾ അവരും മകളും അത് മാപ്പാക്കി നൽകി. ഇബ്രാഹിം (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ബൈത്തുൽ മുഖദ്ദസിലേക്ക് മടങ്ങി. അദ്ദേഹം ഖുബ്ബയിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ മാലാഖമാർ പറഞ്ഞു: 'ഇതാ ഇബ്രാഹിം വന്നിരിക്കുന്നു. ഒരു വർഷമായി തടയപ്പെട്ടിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരാധനകൾ ഇപ്പോൾ അല്ലാഹു സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു, കാരക്കയുടെ ബാധ്യത അദ്ദേഹം തീർത്തതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദവി തിരികെ ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു.' ഇത് കേട്ട് സന്തോഷത്താൽ അദ്ദേഹം കരഞ്ഞു. അതിനുശേഷം, ഹലാലാണെന്ന് ഉറപ്പുള്ള ഭക്ഷണം മാത്രമേ അദ്ദേഹം ഏഴ് ദിവസത്തിലൊരിക്കൽ കഴിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. 'തഅ്വീലാത്തു നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: തിന്മകൾക്കുള്ള ശിക്ഷ അവയുടെ സ്വഭാവമനുസരിച്ചായിരിക്കും. ശിർക്ക് (شرك) ആണെങ്കിൽ ശാശ്വതമായ നരകമാണ്. പാപങ്ങൾ ആണെങ്കിൽ അവയുടെ അളവനുസരിച്ചുള്ള ശിക്ഷ ലഭിക്കും. ദുൻയാവിനോടുള്ള പ്രണയമാണെങ്കിൽ ആഖിറത്തിലെ അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള തടയലാണ് ഫലം. അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവുകൾ (معارف ربانية) നേടുന്നതിൽ നിന്ന് തടയപ്പെടുന്നത് അറിവിനെ വെറും ഭൗതികമായി കാണുന്നതുകൊണ്ടാണ്. 'ഇന്നല്ലദീ ഫറള അലൈകൽ ഖുർആൻ' എന്ന വചനത്തിന് അർത്ഥം, ഖുർആൻ ഓതാനും പ്രവർത്തിക്കാനും നിനക്ക് നിർബന്ധമാക്കിയ അല്ലാഹു, നിന്നെ നിന്റെ മടക്കസ്ഥലത്തേക്ക് (معاد) മടക്കിക്കൊണ്ടുവരും എന്നാണ്. അത് മക്കയാണെന്നും, അതല്ല മഖാമുൽ മഹ്മൂദ് (المقام المحمود) ആണെന്നും പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

അബീദ്, ആദ് എന്നിവർ സഹോദരങ്ങളായിരുന്നു. അമാലികികൾ അവരെ യസ്രിബിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കി. അവർ യാത്ര ചെയ്യവേ ഒരു വലിയ പ്രളയം (സയ്ൽ) അവരെ വിഴുങ്ങി. അങ്ങനെ ആ സ്ഥലത്തിന് 'ജുഹ്ഫ' എന്ന് പേര് ലഭിച്ചു. അവിടെ ഇറങ്ങിയപ്പോൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തന്റെ ജന്മനാടും പൂർവ്വികരുടെ വാസസ്ഥലവും ഇബ്രാഹീം

അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഹറമുമായ മക്കയെ ഓർത്ത് അതീവ ദുഃഖിതനായി. അവിടുന്ന് പാടി: 'എന്റെ പാദങ്ങൾ ചെളിയിൽ പുതഞ്ഞിരിക്കുന്നു, പ്രിയപ്പെട്ടവരുടെ ഭവനത്തിൽ നിന്ന് വിട്ടുപോകുന്നത് പ്രയാസകരമാണ്. സുഹൃത്തുക്കളിൽ നിന്ന് പിരിയേണ്ടി വരുമെങ്കിൽ, ബുദ്ധിമാനായവൻ ആരോടും ഹൃദയബന്ധം സ്ഥാപിക്കില്ല.' അപ്പോൾ ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാം ഇറങ്ങിവന്ന് ചോദിച്ചു: 'താങ്കൾക്ക് മക്കയിലേക്ക് മടങ്ങാൻ കൊതിയുണ്ടോ?' അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'അതെ, എന്റെ ആഗ്രഹം വാക്കുകൾക്ക് അതീതമാണ്.' അപ്പോൾ അല്ലാഹു 'ഇന്നല്ലദീ ഫറള അലൈകൽ ഖുർആന ലറാദ്ദുക്ക ഇലാ മആദ്' എന്ന വചനം അവതരിപ്പിച്ചു. അവിടുന്ന് മക്കയിലേക്ക് ഭയമില്ലാതെ വിജയിയായി മടങ്ങുമെന്ന് അല്ലാഹു സന്തോഷവാർത്ത അറിയിച്ചു. ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാം ഹർറാനിൽ നിന്ന് ഹിജ്റ പോയതുപോലെയോ, ഇസ്മാഈൽ അലൈഹിസ്സലാം മക്കയിലേക്ക് പോയതുപോലെയോ അല്ല ഇത്; മറിച്ച് അവിടുന്ന് മടങ്ങിയെത്തും. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഖുർആൻ നിനക്ക് എളുപ്പമാക്കിയവൻ, നിന്റെ ആത്മീയ ഉത്ഭവസ്ഥാനത്തേക്ക് നിന്നെ മടക്കിക്കൊണ്ടുവരാനും നിന്റെ രഹസ്യങ്ങളെ (സിർ) നിത്യവും ദർശിക്കാനും കഴിവുള്ളവനാണ്.' 'മആദ്' എന്നാൽ അല്ലാഹുവിലുള്ള ലയനമാണ് (ഫനാ). അല്ലാഹുവിനാൽ നിലനിൽക്കുന്ന അവസ്ഥയാണിത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'സത്യം കൊണ്ടുവന്നവനെയും വ്യക്തമായ വഴികേടിലുള്ളവരെയും എന്റെ രക്ഷിതാവ് നന്നായി അറിയുന്നു.' ഈ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അല്ലാഹു സന്മാർഗ്ഗികൾക്ക് വിജയം നൽകുമെന്നും വഴിപിഴച്ചവരെ പരാജയപ്പെടുത്തുമെന്നുമാണ്. ഓരോ പ്രയാസത്തിന് ശേഷവും ഒരു എളുപ്പമുണ്ട്. അതിനാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് ആരും നിരാശരാകരുത്. ഒരു മനുഷ്യൻ കടലിൽ അകപ്പെട്ടപ്പോൾ ഒരു അദൃശ്യ ശബ്ദം കേട്ടു: 'നീ അനുഭവിക്കുന്ന ഈ പ്രയാസത്തിന് പിന്നിൽ ഉടനെ ഒരു ആശ്വാസം വരാനിരിക്കുന്നു.' അല്പസമയത്തിനുള്ളിൽ അല്ലാഹു അവന് മോചനം നൽകി. ഈ വചനത്തിൽ 'സ്വദേശസ്നേഹം വിശ്വാസത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്' (ഹുബ്ബുൽ വത്വനി മിനൽ ഈമാൻ) എന്ന സൂചനയുണ്ട്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പലപ്പോഴും 'വത്വൻ, വത്വൻ' (നാട്, നാട്) എന്ന് പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. ഒട്ടകങ്ങൾ ദൂരസ്ഥലത്താണെങ്കിലും തങ്ങളുടെ നാട്ടിലേക്ക് കൊതിക്കുന്നു,

പക്ഷികൾ തങ്ങളുടെ കൂടുകളിലേക്ക് മടങ്ങാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു, മനുഷ്യനും അപ്രകാരം തന്നെ.

[سورة القصص (28) : الآيات 86 إلى 87]

ഖുർആൻ അവതരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ സൂക്തങ്ങളിൽ, അല്ലാഹു തന്റെ പ്രിയ ദാസനായ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് അരുളുന്നു: 'തീർച്ചയായും നിനക്ക് ഈ ഖുർആൻ ഓതിത്തന്നവൻ (അതായത്, വഹ്യ് നൽകിയവൻ) നിന്നെ നിന്റെ മടക്കസ്ഥലത്തേക്ക് (മക്കയിലേക്കോ അല്ലെങ്കിൽ പരലോകത്തേക്കോ) തിരിച്ചെത്തിക്കുന്നവനാണ്.' ഇവിടെ 'മടക്കസ്ഥലം' (معاد) എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് മക്കയുടെ വിജയമോ, അല്ലെങ്കിൽ മരണാനന്തര ജീവിതത്തിലെ ഉന്നത പദവിയോ ആണ്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു: 'നീ ഒരിക്കലും സത്യനിഷേധികളുടെ സഹായിയാകരുത്.' അതായത്, അവരുടെ അവിശ്വാസത്തിൽ നീ ഒട്ടും പങ്കുചേരരുത്. പിന്നീട്, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ നിന്ന് നിന്നെ അവർ തടയാതിരിക്കട്ടെ എന്ന് താക്കീത് നൽകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് ജനങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുക (دعوة) എന്നത് നിന്റെ ദൗത്യമാണ്. നിന്റെ നാഥനിലേക്ക് ജനങ്ങളെ ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുക. ഒരിക്കലും ബഹുദൈവാരാധകരിൽ (مشركين) നീ ഉൾപ്പെടരുത്. ഈ സൂക്തങ്ങൾ പ്രവാചകന്റെ ദൗത്യത്തിന്റെ ഗൗരവവും, അല്ലാഹുവിൽ മാത്രം ഭരമേൽപ്പിക്കേണ്ടതിന്റെ (توكل) അനിവാര്യതയും വ്യക്തമാക്കുന്നു.

അസീൽ അൽ-ഗിഫാരി റളിയള്ളാഹു അൻഹു ഹിജാബ് (മറ) നിയമമാക്കുന്നതിന് മുൻപ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ സന്നിധിയിലെത്തി. അപ്പോൾ ആഇശ റളിയള്ളാഹു അൻഹ ചോദിച്ചു: 'മക്കയെ നിങ്ങൾ എങ്ങനെയാണ് വിട്ടുവന്നത്?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'അവിടുത്തെ സസ്യങ്ങൾ പച്ചപിടിച്ചു, താഴ്വരകൾ വെളുത്തു, പുല്ലുകൾ സമൃദ്ധമായി, മരങ്ങൾ തഴച്ചുവളർന്നു.' അപ്പോൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പറഞ്ഞു: 'അസീൽ, മതിയാക്കൂ, എന്റെ ദുഃഖം വർദ്ധിപ്പിക്കരുത്.' ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറഞ്ഞു: 'നാടിനോടുള്ള സ്നേഹം

ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ മോശമായ നാടുകൾ നശിച്ചുപോകുമായിരുന്നു. നാടുകളോടുള്ള സ്നേഹം കൊണ്ടാണ് നഗരങ്ങൾ കെട്ടിപ്പടുക്കപ്പെടുന്നത്.' നാടിനോടുള്ള ചായ്വ് സ്വാഭാവികമാണെങ്കിലും, ദീനിന് ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ സ്ഥലം തിരഞ്ഞെടുക്കുകയാണ് വിശ്വാസി ചെയ്യേണ്ടത്. ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'ആരുമായിട്ടാണ് ഞങ്ങൾ സഹവസിക്കേണ്ടത്?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ആരുടെ സംസാരം നിങ്ങളുടെ അറിവ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നുവോ, ആരെ കാണുമ്പോൾ അല്ലാഹുവിനെ ഓർമ്മ വരുന്നുവോ, ആരുടെ പ്രവൃത്തികൾ നിങ്ങളെ പരലോകത്തേക്ക് പ്രേരിപ്പിക്കുന്നുവോ അവരുമായി.' ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'നാടിനോടുള്ള സ്നേഹം സത്യമാണെങ്കിലും, അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരോടുള്ള അമിതബന്ധം ഒഴിവാക്കണം.' ദുന്നൂൻ മിസ്രി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു ഒരു യാത്രയ്ക്കിടയിൽ ഒരു കൊട്ടാരത്തിന് സമീപം വുളൂഅ് ചെയ്യുമ്പോൾ ഒരു യുവതി അദ്ദേഹത്തെ കണ്ട് പരിഹസിച്ചു: 'നീ ഭ്രാന്തനാണെങ്കിൽ വുളൂഅ് ചെയ്യില്ലായിരുന്നു, പണ്ഡിതനാണെങ്കിൽ അന്യസ്ത്രീയെ നോക്കില്ലായിരുന്നു, ആരിഫാണെങ്കിൽ അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിലേക്ക് മനസ്സ് തിരിക്കില്ലായിരുന്നു.' അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: 'നബിയേ, ഈ ഗ്രന്ഥം നിങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുമെന്ന് നിങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല.' ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം മാത്രമാണ്. ഈ ഖുർആൻ നിങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് അല്ലാഹു നൽകിയത്, ചെമ്പിനെ സ്വർണ്ണമാക്കുന്ന രസതന്ത്രം പോലെയാണ്. അതിനാൽ സത്യനിഷേധികളെ സഹായിക്കരുത്, അല്ലാഹുവിന്റെ ആയത്തുകളിൽ നിന്ന് അവർ നിങ്ങളെ തടയാൻ അനുവദിക്കരുത്.

[سورة القصص (28) : آية 88]

അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മറ്റൊരു ദൈവത്തെയും നീ ആരാധിക്കരുത്. അവനല്ലാതെ മറ്റൊരു ആരാധ്യനില്ല. അവന്റെ മുഖമൊഴികെ സർവ്വതും നശിക്കുന്നതാണ്. വിധിതീർപ്പ് അവന്റേതാകുന്നു. അവങ്കലേക്കാണ് നിങ്ങൾ മടക്കപ്പെടുന്നത്. ഈ സൂക്തം അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും *(توحيد)* അവന്റെ അസ്തിത്വത്തിന്റെ ശാശ്വതതയെയും വ്യക്തമാക്കുന്നു. സകല സൃഷ്ടികളും നശ്വരമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുമുഖം *(وجه)* അഥവാ അവന്റെ പ്രസാദവും സാമീപ്യവും ലക്ഷ്യമാക്കുന്ന കർമ്മങ്ങൾ മാത്രമേ നിലനിൽക്കുകയുള്ളൂ. അന്തിമമായ വിധി *(حكم)* അല്ലാഹുവിന്റെ അധീനതയിലാണ്. അവനിലേക്കാണ് എല്ലാ സൃഷ്ടികളും മടങ്ങിച്ചെല്ലേണ്ടത്. ഈ തിരിച്ചറിവ് വിശ്വാസിയിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള പൂർണ്ണമായ സമർപ്പണവും *(تسليم)* ഭക്തിയും വളർത്തുന്നു.

തങ്ങളുടെ പിതാക്കളുടെ മതത്തിലേക്കും വിഗ്രഹങ്ങളെ ആദരിക്കുന്നതിലേക്കും അവരുടെ അസത്യങ്ങളോട് യോജിക്കുന്നതിലേക്കും മടങ്ങുന്നതിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കുക. മറിച്ച്, ജനങ്ങളെ നിന്റെ രക്ഷിതാവിലേക്ക്, അവന്റെ ആരാധനയിലേക്കും ഏകത്വത്തിലേക്കും (توحيد) ക്ഷണിക്കുക. കാര്യങ്ങളിലും നക്ഷത്രങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള വ്യാഖ്യാനങ്ങളിലും അവരെ സഹായിച്ചുകൊണ്ട് നീ ബഹുദൈവാരാധകരിൽ (مشركين) ഉൾപ്പെടരുത്. സത്യത്തെ തേടുന്നവരെയും അതിനെ പ്രണയിക്കുന്നവരെയും സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കോ സുഖഭോഗങ്ങളിലേക്കോ അല്ല, മറിച്ച് അവരുടെ രക്ഷിതാവിലേക്കാണ് നീ ക്ഷണിക്കേണ്ടത്. സ്വർഗ്ഗത്തോടുള്ള ആഗ്രഹം പോലും ഒരുതരം പങ്കുചേർക്കലായി (شرك) കണക്കാക്കി, അതിൽ നിന്നും മുക്തമായി അവനിലേക്ക് മാത്രം ക്ഷണിക്കുക. 'ഫത്ഹുർറഹ്മാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, ഈ ആയത്തുകൾ സമാധാനപരമായ സഹവർത്തിത്വത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, പിന്നീട് വാളിന്റെ ആയത്ത് (آية السيف) വഴി അവ ദുർബലപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 'അല്ലാഹുവോടൊപ്പം മറ്റൊരു

ദൈവത്തെയും നീ വിളിക്കരുത്' എന്ന വചനത്തെക്കുറിച്ച് കാശിഫി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: ഈ ആയത്തുകൾ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളോടാണ് സംബോധന ചെയ്യുന്നതെങ്കിലും, യഥാർത്ഥത്തിൽ ലക്ഷ്യം ഉമ്മത്താണ്. ഈ സംബോധനയുടെ ഗുണം, പ്രവാചകനുമായി തങ്ങൾ യോജിക്കുമെന്ന ബഹുദൈവാരാധകരുടെ വ്യാമോഹത്തെ മുറിച്ചുമാറ്റലാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയെല്ലാം നശിക്കുന്നതാണ് (هـالك). ഇവിടെ നാശം എന്നത് വസ്തുക്കളുടെ അസ്തിത്വം ഇല്ലാതാവുകയും അവ ശൂന്യമാവുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ മുഖമല്ലാതെ (وجهـه إلا), അതായത് അവന്റെ പരിശുദ്ധമായ സത്തയല്ലാതെ മറ്റെല്ലാം നശിക്കുന്നതാണ്. അബൂ ആലിയ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള കർമ്മങ്ങളൊഴികെ മറ്റെല്ലാം നശിക്കുന്നതാണ്. അറിവുള്ളവരിൽ (عارفين) പെട്ട ചിലർ പറയുന്നു: സാധ്യമായവയുടെ (ممكـــــن) അസ്തിത്വം അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വമില്ലാതെ അവയ്ക്ക് നിലനിൽപ്പില്ല. അതിനാൽ, സൃഷ്ടികളുടെ അസ്തിത്വം അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തിൽ ലയിച്ചുചേർന്നതാണ്. അന്ത്യദിനത്തിൽ നീ അവനിലേക്ക് മടങ്ങുമ്പോൾ, നിർബന്ധിതമായി മടങ്ങുന്നവൻ ജബ്ബാറായ (അടക്കിഭരിക്കുന്നവനായ) അല്ലാഹുവിനെ കാണും. എന്നാൽ സ്വമേധയാ മടങ്ങുന്നവൻ അഫ്വിയായ (മാപ്പുനൽകുന്നവനായ) അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടെത്തും. അതിനാൽ, മണ്ണായി മാറുന്നതിന് മുൻപേ നീ മണ്ണായിത്തീരുക (അഹംഭാവം വെടിയുക).

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 1 إلى 5]

അലിഫ്-ലാം-മീം *(الم)*. ഈ അക്ഷരങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനും അവന്റെ പ്രിയ ദൂതർക്കും മാത്രം അറിയാവുന്ന രഹസ്യങ്ങളാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും അവന്റെ വിശേഷണങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള അറിവ് മനുഷ്യന്റെ ബുദ്ധിക്ക് അതീതമാണ്. 'ജനങ്ങളേ, ഞങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന് പറയുന്നതുകൊണ്ട് മാത്രം അവർ പരീക്ഷിക്കപ്പെടാതെ വിട്ടേക്കപ്പെടുമെന്ന് അവർ വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ *أَحَسِبَ النَّاسُ أَن يُتْرَكُوا أَن يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ)?'*. ഈ ആയത്ത് വിശ്വാസത്തിന്റെ ആഴത്തെക്കുറിച്ചാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. കേവലം നാവുകൊണ്ട് സത്യം പറയുക എന്നതിലുപരി, ഹൃദയത്തിൽ ഉറച്ച വിശ്വാസം *(إيمان)* ഉണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കാൻ അല്ലാഹു പരീക്ഷണങ്ങൾ നൽകുന്നു. 'തീർച്ചയായും അവർക്ക് മുൻപുള്ളവരെ നാം പരീക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്.' *(وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ)*. മുൻകാല സമുദായങ്ങൾ നേരിട്ട കഷ്ടപ്പാടുകൾ പോലെ, വിശ്വാസികൾക്ക് അവരുടെ ആത്മീയ ഔന്നത്യം തെളിയിക്കാൻ പരീക്ഷണങ്ങൾ അനിവാര്യമാണ്. 'സത്യം പറയുന്നവരെ അല്ലാഹു അറിയുന്നു, കള്ളം പറയുന്നവരെയും അവൻ അറിയുന്നു.' *(فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ)*. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് *(علم)* സർവ്വവ്യാപിയാണ്. 'അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുമുട്ടുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നവർക്ക്, അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച സമയം വന്നെത്തും.' *(مَن كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ)*. അന്ത്യദിനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധം വിശ്വാസിയെ സൽപ്രവൃത്തികളിലേക്ക് നയിക്കുന്നു.

അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വം സ്വയംഭൂവാണ് (وجـــوده لذاتـــه). ആത്മജ്ഞാനി (العـــارف) അവാസ്തവമായ ഈ പ്രപഞ്ചത്തെ നോക്കിക്കാണുന്നില്ല. ഏകത്വത്തിന്റെ (توحيـد) പരമമായ സത്യങ്ങൾ കൊണ്ട് അവൻ അതിനെ ഇല്ലാതാക്കുന്നു. അങ്ങനെ അവൻ അസ്തിത്വപരമായ ഏകത്വത്തിന്റെയും (وحدة ذاتيـة) ദൈവികമായ അസ്തിത്വത്തിന്റെയും (هويـة إلهيـة) രഹസ്യത്തിൽ സാക്ഷാത്കാരം

നേടുന്നു. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'ഹു' (هـــو) എന്നത് ഒരൊറ്റ അക്ഷരമാണ്. അത് അദ്വിതീയനായ നാഥനിലേക്കുള്ള സൂചനയാണ്. അതിന് ഗുണങ്ങളോ വിശേഷണങ്ങളോ ഇല്ല. എന്നാൽ 'ഹാ' (هـــا) എന്ന അക്ഷരം നഫ്സിന്റെ (نفـــس) വാസസ്ഥലമാണ്. നീ 'ഹുമാ' (هـــما) എന്ന് പറയുമ്പോൾ അത് രണ്ടായി മാറുന്നു. എന്നാൽ 'ഹു' (هـو) എന്നത് അദ്വിതീയമായ അക്ഷരമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിന് തെളിവ് അത് മാത്രമാണ്. നാവുകൊണ്ട് പറയുന്ന എല്ലാ നാമങ്ങളും വിശേഷണങ്ങളും കേവലം വാക്കുകൾ മാത്രമാണ്. എന്നാൽ 'ഹു' (هـو) എന്നത് ആത്മാവിന്റെ ആഴങ്ങളിൽ നിന്നും ഹൃദയത്തിന്റെ അഗാധതയിൽ നിന്നും പുറപ്പെടുന്നതാണ്. അതിന് നാവിനോ ചുണ്ടിനോ യാതൊരു പങ്കുമില്ല. ഹൃദയശുദ്ധിയുള്ളവരും ഉന്നതമായ ലക്ഷ്യബോധമുള്ളവരും വിശാലമായ മനസ്സിനുടമകളുമായ ആത്മീയ സഞ്ചാരികൾക്ക് (മർദാനു റഹ്) ഹൃദയാന്തർഭാഗത്ത് നിന്ന് ഈ സത്യം വെളിപ്പെടുന്നു. അവരുടെ ലക്ഷ്യവും അർത്ഥവും അല്ലാഹു (جل جلاله) അല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. ഒരു ദർവീശിനോട് എവിടെ നിന്ന് വരുന്നു, എങ്ങോട്ട് പോകുന്നു, ലക്ഷ്യമെന്ത് എന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം 'ഹു' എന്ന് മാത്രം മറുപടി നൽകി. കവി പാടിയതുപോലെ: 'എന്റെ കണ്ണുകൾ നിന്റെ ഭാവനയിൽ ലയിച്ചിരിക്കുന്നു, ഞാൻ എന്തിലേക്ക് നോക്കിയാലും നിന്നെയാണ് കാണുന്നത്.' ആരാധകർക്ക് 'ഹു' അല്ലാതെ മറ്റൊരു ആരാധനീയനില്ല, പ്രേമികൾക്ക് 'ഹു' അല്ലാതെ മറ്റൊരു ലക്ഷ്യമില്ല, ജ്ഞാനികൾക്ക് 'ഹു' അല്ലാതെ മറ്റൊരു അസ്തിത്വവുമില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായത്താൽ ഹിജ്റ 1109 റബീഉൽ അവ്വൽ മാസാവസാനത്തോടെ സൂറത്തുൽ ഖസ്വസ്സിന്റെ തഫ്സീർ പൂർത്തിയായി.

സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്ത് (സിലന്തി) അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും അവന്റെ ഏകത്വത്തെയും കുറിച്ചുള്ള അഗാധമായ ചിന്തകളിലേക്കാണ് വിശ്വാസികളെ ക്ഷണിക്കുന്നത്. ഈ അധ്യായത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ തന്നെ, പരീക്ഷണങ്ങൾ (ابتلاء) വിശ്വാസിയുടെ ആത്മീയ പക്വതയുടെ അളവുകോലാണെന്ന് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. സിലന്തിയുടെ വലയെപ്പോലെ ദുർബലമായ ഭൗതിക ലോകത്തെ ആശ്രയിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിനെ അല്ലാതെ രക്ഷകനില്ലെന്ന് ഈ സൂറത്ത് ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നു. അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയഭക്തി (تقوى) ഹൃദയത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ ഈ പരീക്ഷണങ്ങളെ അതിജീവിക്കാൻ സാധിക്കൂ. പ്രവാചകന്മാരുടെ ചരിത്രങ്ങളിലൂടെ, സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന സഹായത്തെയും, അഹങ്കാരം കൊണ്ട് സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചവരുടെ പതനത്തെയും റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണ (ذكر) ഹൃദയങ്ങളെ ശാന്തമാക്കുന്നുവെന്നും, നമസ്കാരം (صلاة) തിന്മകളിൽ നിന്നും അശ്ലീലതകളിൽ നിന്നും മനുഷ്യനെ തടയുന്നുവെന്നും ഈ സൂറത്ത് പഠിപ്പിക്കുന്നു.

അറുപത്തിയേഴ് ആയത്തുകളുള്ള ഈ സൂറ മക്കയിൽ അവതരിച്ചതാണ്. പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. 'അലിഫ്-ലാം-മീം' (الم). ഇമാം കാശിഫി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: ഈ അക്ഷരങ്ങൾ (حروف مقطعه) സൃഷ്ടികളെ അശക്തരാക്കാൻ വേണ്ടി കൊണ്ടുവന്നതാണ്. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളിലേക്ക് ആർക്കും വഴിയോടാൻ കഴിയില്ലെന്നും, എത്ര വലിയ ബുദ്ധിമാനായാലും ഈ വചനത്തിന്റെ പൊരുൾ ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കില്ലെന്നും അവർ മനസ്സിലാക്കാൻ വേണ്ടിയാണിത്. ബുദ്ധി ഇവിടെ നിസ്സഹായമാണ്, അറിവ് ഇവിടെ കുറവാണ്. ഈ സൂറത്തിന്റെ തുടക്കത്തിലെ അക്ഷരങ്ങളെക്കുറിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: 'അലിഫ്' എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിലേക്കും (اسم الله), 'ലാം' എന്നത് അവന്റെ

കാരുണ്യത്തിലേക്കും (لطيـــــف), 'മീം' എന്നത് അവന്റെ മഹത്വത്തിലേക്കും (مجيد) സൂചന നൽകുന്നു. അല്ലാഹു അരുളുന്നു: 'അല്ലാഹു ഞാൻ മാത്രമാണ്, അതിനാൽ എന്നിലേക്ക് മാത്രം വഴിപ്പെടുക. ലത്വീഫ് (കാരുണ്യവാൻ) ഞാൻ മാത്രമാണ്, അതിനാൽ ആരാധനയിൽ ആത്മാർത്ഥത (إخلاص) കൈവിടരുത്. മജീദ് (മഹത്വമുള്ളവൻ) ഞാൻ മാത്രമാണ്, അതിനാൽ മറ്റുള്ളവരുടെ മഹത്വത്തെ അംഗീകരിക്കരുത്.' ഈ ദരിദ്രനായ ദാസൻ (ഫഖീർ) പറയുന്നു: പരീക്ഷണങ്ങൾ (ابتـــلاء) അവന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. കാരണം, ലൗകികമായ മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്ന് സത്തയെ ശുദ്ധീകരിക്കാനും, ഭൗതികമായ ബന്ധനങ്ങളിൽ നിന്ന് ആന്തരികതയെ (باطن) നിർമ്മലമാക്കാനും അത് അനിവാര്യമാണ്. അവന്റെ മഹത്വത്തിന്റെയും (مجـد) പ്രതാപത്തിന്റെയും ഭാഗമാണ് സർവ്വതും അവന് കീഴ്പ്പെടുക എന്നത്. അതിനാൽ, അവന്റെ നിയന്ത്രണ വലയത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തുകടക്കാനോ, പരീക്ഷണങ്ങളെ സ്വീകരിക്കാതിരിക്കാനോ ആർക്കും കഴിയില്ല. 'അലിഫ്' എന്ന അക്ഷരത്തിൽ മറ്റൊരു സൂചന കൂടിയുണ്ട്; അക്ഷരങ്ങൾ അലിഫുമായി ചേരാതെ നിലനിൽപ്പില്ലാത്തതുപോലെ, സർവ്വതും അല്ലാഹുവിനെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നതും, അല്ലാഹു സർവ്വതിനെയും ആശ്രയിക്കാതെ സ്വയം പര്യാപ്തനാണ് എന്നതുമാണത്. 'അഹസിബന്നാസു' (أَحَسِبَ النَّاسُ) - 'ഹസ്ബാൻ' (حسبان) എന്നാൽ സംശയം അല്ലെങ്കിൽ ധാരണ എന്നാണ് അർത്ഥം. മക്കയിലെ വിശ്വാസികളായ ഒരു വിഭാഗത്തെക്കുറിച്ചാണ് ഈ ആയത്ത് അവതരിച്ചത്. ഖുറൈശികളായ സത്യനിഷേധികൾ അവരെ ഇസ്ലാമിന്റെ പേരിൽ ഉപദ്രവിക്കുകയും പീഡിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇത് അവരുടെ മനസ്സിനെ വല്ലാതെ പ്രയാസപ്പെടുത്തുകയും അവർ അസ്വസ്ഥരാവുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ അല്ലാഹു ഈ ആയത്തിലൂടെ അവർക്ക് ആശ്വാസം നൽകി. ഇബ്നു അത്വിയ്യ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: ഈ ആയത്ത് ഒരു പ്രത്യേക വിഭാഗത്തിന് വേണ്ടി അവതരിച്ചതാണെങ്കിലും, ഇതിന്റെ അർത്ഥവും വിധിയും മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തങ്ങളുടെ ഉമ്മത്തിൽ കാലാകാലം നിലനിൽക്കുന്നതാണ്.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ഈ ആയത്തിനെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: 'ജനങ്ങളോ (അന്നസ് - الناس) തങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചു എന്ന് വെറുതെ പറയുന്നതുകൊണ്ട് മാത്രം പരീക്ഷിക്കപ്പെടാതെ (ലാ യുഫ്തനൂന - لَا يُفْتَنُونَ) വിട്ടേക്കപ്പെടുമെന്ന് അവർ വിചാരിക്കുന്നുവോ?' അഥവാ, അല്ലാഹുവിനെ വിശ്വസിച്ചു എന്ന് നാവുകൊണ്ട് പറയുന്നതുകൊണ്ട് മാത്രം അവർ പരീക്ഷിക്കപ്പെടാതെ വിട്ടേക്കപ്പെടുമെന്ന് അവർ ധരിക്കുന്നുണ്ടോ? തീർച്ചയായും അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകളെ കഠിനമായ ബാധ്യതകൾ കൊണ്ടും, ഹിജ്റ, ജിഹാദ്, ഇച്ഛകളെ വെടിയൽ, ആരാധനാ കർമ്മങ്ങൾ, ശരീരത്തിനും സമ്പത്തിനും സംഭവിക്കുന്ന പ്രയാസങ്ങൾ എന്നിവ കൊണ്ടും പരീക്ഷിക്കുന്നു. ഇതിലൂടെ സത്യസന്ധനും കപടവിശ്വാസിയും (മുനാഫിഖ് - منافق), മതത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നവനും ചാഞ്ചാട്ടമുള്ളവനും തമ്മിൽ വേർതിരിയുന്നു. ഈ പരീക്ഷണങ്ങളിൽ ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളുന്നതിലൂടെ അവർ ഉന്നതമായ പദവികൾ (അവാലിൽ ദറജാത്ത - عوالی الدرجات) കരസ്ഥമാക്കുന്നു. 'തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: 'സ്നേഹവും (മഹബ്ബ - محبة) പരീക്ഷണവും (മിഹ്ന - محنة) ഇരട്ടകളാണ്. അവ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം 'ബാഅ്' (ب) എന്ന അക്ഷരത്തിലെ പുള്ളി മാത്രമാണ്. സ്നേഹികൾ തങ്ങളെത്തന്നെ 'ബാഅ്' എന്ന അക്ഷരത്തിലെ പുള്ളിയെപ്പോലെ അല്ലാഹുവിന് മുന്നിൽ വിനയത്തോടെ താഴെ വെച്ചാൽ, അല്ലാഹു അവരെ 'നൂൻ' (ن) എന്ന അക്ഷരത്തിന് മുകളിലെ പുള്ളിയെപ്പോലെ ഉയർത്തുന്നു. എന്നാൽ ആരെങ്കിലും അഹങ്കരിക്കുകയും ലോകത്ത് ഉന്നതി ആഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്താൽ, അല്ലാഹു അവരെ 'ബാഇ'ന്റെ താഴെയുള്ള പുള്ളിയെപ്പോലെ നിന്ദ്യതയിലേക്ക് താഴ്ത്തുന്നു.' നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'മനുഷ്യൻ അവന്റെ മതത്തിന്റെ കരുത്തിനനുസരിച്ച് പരീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു.' പരീക്ഷണം എന്നത് സ്നേഹത്തിന്റെ അടയാളമാണ്. അത് ശരീരത്തെ അലസതയിൽ നിന്ന് മോചിപ്പിക്കാനും, ഹൃദയത്തെ മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിക്കാനും, ആത്മാവിനെ ലൗകിക ബന്ധങ്ങളിൽ നിന്ന് വേർപെടുത്താനും സഹായിക്കുന്നു.

[سورة العنكبوت (29) : آية 3]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നാം അവർക്ക് മുൻപുള്ളവരെ പരീക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. അപ്പോൾ സത്യം പറയുന്നവരെ അല്ലാഹു അറിയുക തന്നെ ചെയ്യും; കള്ളം പറയുന്നവരെയും അവൻ അറിയുക തന്നെ ചെയ്യും.' (സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്ത്: 3). ഈ സൂക്തം വിശ്വാസികളുടെ ജീവിതത്തിലെ പരീക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അഗാധമായ സത്യം വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. വിശ്വാസം (إيمان) എന്നത് വെറുമൊരു വാദമല്ല, മറിച്ച് അത് അഗ്നിശുദ്ധി വരുത്തുന്ന പരീക്ഷണങ്ങളിലൂടെ തെളിയേണ്ട ഒന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ക്ഷമയോടെ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഉന്നതമായ പദവിയാണ് സത്യസന്ധത (صدق). പരീക്ഷണങ്ങൾ വരുമ്പോൾ ഹൃദയത്തിന്റെ ഉള്ളറകളിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന കപടത (نفاق) പുറത്തുവരികയും, യഥാർത്ഥ വിശ്വാസികൾ വേർതിരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് (علم) സർവ്വവ്യാപിയാണ്; എങ്കിലും, അടിമകളുടെ കർമ്മങ്ങളിലൂടെ ആ സത്യം ലോകത്തിന് മുന്നിൽ വെളിപ്പെടുത്തുക എന്നതാണ് ഈ പരീക്ഷണങ്ങളുടെ യുക്തി. പരീക്ഷണങ്ങൾ വിശ്വാസിയുടെ ആത്മീയമായ ഉയർച്ചയ്ക്ക് (ترقي) കാരണമാകുന്നു.

അവിടുത്തെ സ്മരണയിൽ അനുഭവപ്പെടുന്ന കൈപ്പേറിയ പരീക്ഷണങ്ങൾ പോലും മധുരതരമാണ്; കാരണം, പ്രിയതമന്റെ കരങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ഏത് കയ്പ്പും പഞ്ചസാരയെക്കാൾ മധുരമുള്ളതാണ്. അവിടുത്തെ സ്നേഹത്തടവറയിൽ അകപ്പെട്ടവൻ മോചനം ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല; അവിടുത്തെ വേട്ടയാടലിൽ പെട്ടവൻ രക്ഷപ്പെടാൻ കൊതിക്കുന്നില്ല. 'തീർച്ചയായും അവർക്ക് മുൻപുള്ളവരെ നാം പരീക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്' (وَلَقَدْ فَتَنَّا). അതായത്, ഈ ഉമ്മത്തിന് മുൻപുള്ളവരെയും, അതിനും മുൻപുള്ള പ്രവാചകന്മാരെയും അവരുടെ അനുയായികളായ സജ്ജനങ്ങളെയും നാം പരീക്ഷിച്ചു. ഇതൊരു പുരാതനമായ ദൈവിക നിയമമാണ് (سنة إلهية), അത് അഗാധമായ യുക്തികളിലും നന്മകളിലും അധിഷ്ഠിതമാണ്. എല്ലാ സമുദായങ്ങളിലും ഇത്

നിലനിൽക്കുന്നു, അതിനാൽ ഇതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായൊന്ന് ആരും പ്രതീക്ഷിക്കരുത്. അവർക്ക് നേരിടേണ്ടി വന്ന പരീക്ഷണങ്ങൾ ഇവരെക്കാൾ കഠിനമായിരുന്നു, എന്നിട്ടും അവർ ക്ഷമിച്ചു. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'എത്രയോ പ്രവാചകന്മാർ! അവരോടൊപ്പം ധാരാളം ദൈവഭക്തർ (ربيون) യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ തങ്ങൾക്ക് ബാധിച്ചതൊന്നും അവരെ തളർത്തിയില്ല, അവർ ബലഹീനത കാണിച്ചില്ല, അവർ വഴങ്ങിയില്ല.' ഈ പരീക്ഷണം ഓരോരുത്തരുടെയും വാദത്തിന്റെ സത്യസന്ധത അളക്കുന്ന ഉരകല്ലാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'നിങ്ങൾക്ക് മുൻപുള്ളവരിൽ ഒരാളുടെ തലയിൽ ഈർച്ചവാൾ വെച്ച് രണ്ടായി പിളർന്നിട്ടും അവൻ തന്റെ വിശ്വാസത്തിൽ നിന്ന് പിന്മാറിയില്ല. ഇരുമ്പ് ചീർപ്പുകൾ കൊണ്ട് അവന്റെ മാംസവും ഞരമ്പുകളും മാന്തിയെടുത്തിട്ടും അവൻ സത്യവിശ്വാസത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ചില്ല.' 'സത്യം പറഞ്ഞവരെ അല്ലാഹു അറിയാൻ വേണ്ടിയും, കള്ളം പറഞ്ഞവരെ അറിയാൻ വേണ്ടിയും' (فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ). അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് (علم) എന്നത് നിത്യമായതാണ്. ഇവിടെ ഉദ്ദേശ്യം, അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവ് പരീക്ഷണത്തിലൂടെ പ്രകടമാവുകയും, അതുവഴി സത്യവാന്മാരും കള്ളം പറയുന്നവരും വേർതിരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'സുഖത്തിലും ദുഃഖത്തിലും ഒരു ദാസന്റെ സത്യസന്ധത വെളിപ്പെടുന്നു. സുഖത്തിൽ നന്ദി കാണിക്കുകയും ദുഃഖത്തിൽ ക്ഷമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവൻ സത്യവാനാണ്. സുഖത്തിൽ അഹങ്കരിക്കുകയും ദുഃഖത്തിൽ പരിതപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവൻ കള്ളം പറയുന്നവനാണ്.' നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹുവിന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ പറയുന്നു: 'സത്യവാന്മാരുടെ സത്യവും കള്ളം പറയുന്നവരുടെ അസത്യവും അവരുടെ പ്രകൃതത്തിൽ തന്നെ അലിഞ്ഞുചേർന്നതാണ്. പരീക്ഷണത്തിന്റെ അഗ്നിയിൽ ഇടുമ്പോൾ മാത്രമേ അത് പുറത്തുവരൂ. സത്യവാന്മാരുടെ ഉള്ളിൽ നിന്ന് ക്ഷമയുടെയും നന്ദിയുടെയും സുഗന്ധം വമിക്കുന്നു. കള്ളം പറയുന്നവരുടെ ഉള്ളിൽ നിന്ന് അക്ഷമയുടെയും നന്ദികേടിന്റെയും ദുർഗന്ധം വമിക്കുന്നു.' ഓർക്കുക, ഉപ്പിന് ഭക്ഷണത്തെ പാകപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്നത് പോലെ, പരീക്ഷണം (بلاء) മനുഷ്യന്റെ ആത്മീയ നിലവാരത്തെ

പാകപ്പെടുത്തുന്നു. അല്ലാഹു ഒരു ദാസനെ സ്നേഹിച്ചാൽ അവനെ പരീക്ഷണങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യസ്ഥാനമാക്കുന്നു. ഓരോ പ്രയാസവും ഒരു ആശ്വാസത്തിന്റെ മുന്നോടിയാണ്.

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 4 إلى 5]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ *4*-ഉം *5*-ഉം ആയത്തുകളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്*:* അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു*: '*തിന്മകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ തങ്ങൾ നമ്മുടെ പിടിയിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുമെന്ന് കരുതുന്നുവോ*?* അവർ എടുക്കുന്ന തീരുമാനം എത്ര മോശമാണ്*!' (*റൂഹുൽ ബയാൻ*).* ഈ ആയത്ത് അവിശ്വാസികളെയും പാപികളെയും താക്കീത് ചെയ്യുന്നു*.* അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിൽ നിന്ന് ആർക്കും ഒളിച്ചോടാനാവില്ല*.* തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു*: '*ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവുമായി കണ്ടുമുട്ടുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുവെങ്കിൽ*,* അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച ആ സമയം തീർച്ചയായും വന്നെത്തും*. '*അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുമുട്ടുക എന്നതിനർത്ഥം അവന്റെ പ്രതിഫലത്തെയും വിചാരണയെയും പ്രതീക്ഷിക്കുക എന്നതാണ്*.* അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും അറിയുന്നവനുമാണ് *(*അസ്സമീഉൽ അലീം*).* ആത്മീയമായി*,* ഈ ആയത്തുകൾ വിശ്വാസിയെ തന്റെ കർമ്മങ്ങളിൽ സൂക്ഷ്മത പുലർത്താനും*,* അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മടക്കയാത്രയെ *(*റജൂഅ്*)* എപ്പോഴും ഓർക്കാനും പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു*.*

റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന തഫ്സീറിൽ, ഒരു രാജാവ് തന്റെ ബാല്യകാലത്തെ അധ്യാപകനെ ഓർക്കുകയും, തന്റെ ശിക്ഷാ നടപടികൾക്ക് വിധേയനാക്കാൻ അദ്ദേഹത്തെ വരുത്തുകയും ചെയ്ത കഥ വിവരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അധ്യാപകൻ തന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന ഒരു പഴം രാജാവിന് നൽകിക്കൊണ്ട്, തന്റെ അച്ചടക്ക നടപടികൾ രാജാവിന്റെ ഉന്നതിക്ക് കാരണമായെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ രാജാവ് സന്തുഷ്ടനായി അദ്ദേഹത്തെ ആദരിച്ചു. ഈ സംഭവത്തെ തുടർന്ന്, അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'തിന്മകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ നാം അവരെ തോൽപ്പിക്കുമെന്ന് (അല്ലാഹുവിന്റെ പിടിയിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുമെന്ന്) കരുതുന്നുവോ?'

(അൻകബൂത്ത്: 4). ഇവിടെ 'തിന്മകൾ' (السَّيِّـــاتِ) എന്നത് അവിശ്വാസത്തെയും പാപങ്ങളെയും കുറിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ തങ്ങൾക്ക് കഴിയുമെന്ന് അവർ കരുതുന്നത് എത്ര മോശമായ തീരുമാനമാണ്! അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം (رحمـــة) അവന്റെ കോപത്തേക്കാൾ (غضـــب) മുമ്പേ കടന്നതാണ്. 'ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവുമായുള്ള കൂടിക്കാഴ്ച (لقاء الله) ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അവൻ സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യട്ടെ.' അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച സമയം (أجل الله) വന്നെത്തുക തന്നെ ചെയ്യും. അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരുടെ വാക്കുകൾ കേൾക്കുന്നവനും (السَّمِيعُ), അവരുടെ ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ അവസ്ഥകൾ അറിയുന്നവനുമാണ് (الْعَلِيمُ). നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: 'ആർക്കാണോ പ്രതിഫലം ലഭിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷയുള്ളത്, അവർ ശിക്ഷയ്ക്ക് കാരണമാകുന്ന കർമ്മങ്ങളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുകയും, ആത്മീയ പോരാട്ടങ്ങളിൽ (مجاهدات) ഏർപ്പെടുകയും ചെയ്യട്ടെ. കാരണം, അത് അല്ലാഹുവിന്റെ ജമാലിനെ (സൗന്ദര്യത്തെ) ദർശിക്കുന്നതിലേക്ക് (مشـــاهدات) നയിക്കുന്നു.'

അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ പരിശ്രമിക്കുന്നവനെ സംബന്ധിച്ച് റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു: 'ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ സമരം (جهاد) ചെയ്താൽ, തീർച്ചയായും അവൻ അത് ചെയ്യുന്നത് സ്വന്തം ആത്മാവിന്റെ ഗുണത്തിന് വേണ്ടിയാണ്.' ഇവിടെ സമരം എന്നത് ശത്രുക്കളോടുള്ള യുദ്ധം മാത്രമല്ല, മറിച്ച് സ്വന്തം മനസ്സിനെ നിയന്ത്രിക്കാനുള്ള വലിയ സമരം (جهاد أكبر) കൂടിയാണ്. അല്ലാഹു ലോകങ്ങളിൽ നിന്നും നിസ്സംഗനാണ് (غني). അവൻ നമ്മുടെ ആരാധനകൾ ആവശ്യമുള്ളവനല്ല, മറിച്ച് നമ്മുടെ നന്മകൾക്ക് പ്രതിഫലം നൽകാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവനാണ്. വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരുടെ പാപങ്ങളെ നാം മായ്ച്ചുകളയുകയും, അവർ ചെയ്ത ഏറ്റവും നല്ല കർമ്മങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി പ്രതിഫലം നൽകുകയും ചെയ്യും. മാതാപിതാക്കളോട് നന്മ ചെയ്യണമെന്ന് നാം കൽപിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, നിനക്ക് അറിവില്ലാത്ത കാര്യത്തിൽ എന്നോട് പങ്കുചേർക്കാൻ (شرك) അവർ നിർബന്ധിച്ചാൽ, നീ അവരെ അനുസരിക്കരുത്. അന്തിമമായി എല്ലാവരും മടങ്ങേണ്ടത് അല്ലാഹുവിലേക്കാണ്. അപ്പോൾ നിങ്ങൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവൻ നിങ്ങളെ അറിയിക്കും. സത്യവിശ്വാസികളായവരെ നാം സജ്ജനങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തും. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ പ്രയാസങ്ങൾ നേരിടുമ്പോൾ, മനുഷ്യരിൽ ചിലർ 'ഞങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു' എന്ന് പറയുകയും, പിന്നീട് പരീക്ഷണങ്ങൾ വരുമ്പോൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെപ്പോലെ ജനങ്ങളുടെ പീഡനങ്ങളെ ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ നിന്റെ രക്ഷിതാവിൽ നിന്ന് സഹായം വന്നാൽ, 'തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ നിങ്ങളോടൊപ്പമായിരുന്നു' എന്ന് അവർ പറയും. മനുഷ്യരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലുള്ളതിനെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹുവിന് നന്നായി അറിയാം.

എത്ര വലിയൊരു ലക്ഷ്യമാണ് ഈ കണ്ണുകൾ വെച്ചുപുലർത്തുന്നത്! നിന്നെ കാണാൻ കൊതിക്കുന്ന ഈ കണ്ണുകൾക്ക്, നിന്നെ

കണ്ടവനെ കാണാൻ സാധിക്കുന്നത് തന്നെ വലിയൊരു ഭാഗ്യമല്ലേ? അല്ലാഹു 'അസ്സമീഉ' (السَّمِيعُ) ആണ്; അഥവാ, അത്യധികം ആഗ്രഹിക്കുന്നവരുടെ തേങ്ങലുകൾ കേൾക്കുന്നവൻ. അവൻ 'അൽ-അലീം' (الْعَلِيمُ) ആണ്; സത്യസന്ധരായ പ്രേമികളുടെ ഉള്ളിലെ വിരഹവേദനയെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ളവൻ. ആരെങ്കിലും തന്റെ മനസ്സിനെ അല്ലാഹുവിനുള്ള അനുസരണയിൽ ക്ഷമയോടെ നിലനിർത്തിയും, ശത്രുക്കളോട് വാളുകൊണ്ടും, പിശാചിന്റെ ദുർബോധനങ്ങളെ തടഞ്ഞുകൊണ്ടും സമരം (മുജാഹദ - مجاهدة) ചെയ്താൽ, തീർച്ചയായും അവൻ അത് തനിക്ക് വേണ്ടി തന്നെയാണ് ചെയ്യുന്നത്. കാരണം, അതിന്റെ ഗുണം അവനിലേക്ക് തന്നെ മടങ്ങിയെത്തുന്നു. അല്ലാഹു ലോകരെ തൊട്ട് ഐശ്വര്യവാനാണ് (ഗനിയ്യ് - غَنِيٌّ). അവരുടെ ആരാധനകളോ സമരങ്ങളോ അവന് ആവശ്യമില്ല. മറിച്ച്, അവർക്ക് വലിയ പ്രതിഫലം ലഭിക്കാൻ വേണ്ടി കരുണയാൽ കൽപിച്ചതാണ്. 'സൃഷ്ടികളെ ഞാൻ സൃഷ്ടിച്ചത് അവർക്ക് എന്നിൽ നിന്ന് ലാഭം ലഭിക്കാനാണ്, എനിക്ക് അവരിൽ നിന്ന് ലാഭം ലഭിക്കാനല്ല' എന്ന് പറയപ്പെട്ടതുപോലെ. അതിനാൽ, പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് ദരിദ്രരും (ഫഖീർ - فقير) അവശരുമാണ്. അവനാകട്ടെ, അവരെ തൊട്ട് അത്യന്തം ഐശ്വര്യവാനുമാണ്. അബൂ അബ്ബാസ് സരൂഖ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) തന്റെ അസ്മാഉൽ ഹുസ്നയുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ പറയുന്നു: 'അൽ-ഗനിയ്യ്' എന്നാൽ തന്റെ സത്തയിലോ ഗുണങ്ങളിലോ പ്രവൃത്തികളിലോ ഒന്നിനെയും ആവശ്യമില്ലാത്തവനാണ്. ഈ നാമത്തെ തിരിച്ചറിയുന്നവൻ മറ്റെന്തിനെയും തൊട്ട് ഐശ്വര്യവാനാകുന്നു. ഇബ്നു മശീശ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ശൈഖ് അബുൽ ഹസനോട് പറഞ്ഞു: 'നിന്റെ ദാരിദ്ര്യത്തോടെ (ഫഖ്ർ - فقر) നീ അവനെ കണ്ടുമുട്ടിയാൽ, നിശ്ചയമായും നീ അവനെ അസ്മുൽ അഅ്ളമിനെക്കൊണ്ട് കണ്ടുമുട്ടും.' ഈ നാമത്തിന് രോഗങ്ങളെയും പ്രയാസങ്ങളെയും നീക്കാനുള്ള പ്രത്യേകതയുണ്ട്. ജുമുഅ നിസ്കാരത്തിന് ശേഷം 'അല്ലാഹുമ്മ യാ ഗനിയ്യു യാ ഹമീദു...' എന്ന് തുടങ്ങുന്ന പ്രാർത്ഥന പതിവാക്കിയാൽ അല്ലാഹു അവനെ സൃഷ്ടികളെ തൊട്ട് ഐശ്വര്യവാനാക്കും. 'വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തവരുടെ തിന്മകളെ നാം

മായ്ച്ചുകളയുന്നതാണ് (തക്ഫീർ - تكفير).' അഥവാ, വിശ്വാസം കൊണ്ട് കുഫ്റും, സൽകർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ട് പാപങ്ങളും നാം മറച്ചുവെക്കുന്നു. നാം അവർക്ക് ചെയ്ത ഏറ്റവും നല്ല കർമ്മങ്ങൾക്ക് പ്രതിഫലം നൽകും; പത്തിരട്ടിയോ അതിലധികമോ ആയി. നമ്മുടെ വീക്ഷണത്തിൽ, അല്ലാഹു കൽപിച്ചതെല്ലാം സൽകർമ്മമാണ്. കാരണം, അവന്റെ കൽപന കൊണ്ടാണ് അത് നന്മയായിത്തീർന്നത്. അല്ലാതെ കർമ്മങ്ങളിൽ തന്നെ നന്മയോ തിന്മയോ അന്തർലീനമല്ല. എന്നാൽ മുഅ്തസിലുകൾ പറയുന്നത് കർമ്മങ്ങളിൽ തന്നെ നന്മയും തിന്മയും ഉണ്ടെന്നും അതിനനുസരിച്ചാണ് കൽപനകൾ വരുന്നെന്നുമാണ്. നമ്മുടെ വീക്ഷണത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപനയും വിരോധവുമാണ് നന്മയെയും തിന്മയെയും നിർണ്ണയിക്കുന്നത്.

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 8 إلى 9]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'മനുഷ്യനോട് തന്റെ മാതാപിതാക്കൾക്ക് നന്മ ചെയ്യണമെന്ന് നാം വസ്വിയ്യത്ത് ചെയ്തിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ നിനക്ക് അറിവില്ലാത്ത കാര്യത്തിൽ എന്നോട് പങ്കുചേർക്കാൻ (ശിർക്ക് - شرك) അവർ നിന്നെ നിർബന്ധിക്കുകയാണെങ്കിൽ നീ അവരെ അനുസരിക്കരുത്. എന്നിലേക്കാണ് നിങ്ങളുടെ മടക്കം. അപ്പോൾ നിങ്ങൾ ചെയ്തു കൊണ്ടിരുന്ന കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഞാൻ നിങ്ങളെ അറിയിക്കുന്നതാണ്.' (സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്ത്: 8). ഈ ആയത്ത് മാതാപിതാക്കളോടുള്ള കടമകളെയും, അതേസമയം അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഏകദൈവ വിശ്വാസത്തെയും (തൗഹീദ് - توحيد) തമ്മിൽ വേർതിരിക്കുന്നു. മാതാപിതാക്കളെ ബഹുമാനിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനയാണെങ്കിലും, അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തിൽ പങ്കുചേർക്കാൻ ആരെങ്കിലും ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ അത് അനുസരിക്കാൻ പാടില്ല. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ആരെങ്കിലും വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ, അവരെ തീർച്ചയായും നാം സജ്ജനങ്ങളിൽ (സ്വാലിഹീൻ - صالحين) ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.' (സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്ത്: 9). ഇവിടെ വിശ്വാസവും (ഈമാൻ - إيمان) കർമ്മവും ഒത്തുചേരുമ്പോൾ മാത്രമേ ഒരു വ്യക്തിക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഉന്നത പദവി ലഭിക്കുകയുള്ളൂ എന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

മനുഷ്യൻ ചെയ്യുന്ന ഓരോ നന്മയ്ക്കും അല്ലാഹു പ്രതിഫലം നൽകുന്നുവെന്നും, അവനുമായി കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ അത് അവന്റെ അടുക്കൽ കണ്ടെത്തുമെന്നും അറിയുക. നന്മയുടെ പ്രയോജനം പുറമെ മറ്റുള്ളവർക്ക് ലഭിക്കുന്നതായി തോന്നിയാലും, യഥാർത്ഥത്തിൽ അത് അവനിലേക്ക് തന്നെ മടങ്ങുന്നു. സ്വഹീഹ് മുസ്‌ലിമിൽ അബൂഹുറൈറ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം: അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ആദം സന്താനമേ, ഞാൻ രോഗിയായപ്പോൾ നീ എന്നെ സന്ദർശിച്ചില്ല. അവൻ ചോദിക്കും: നാഥാ, നീ ലോകരക്ഷിതാവായിരിക്കെ ഞാൻ എങ്ങനെ നിന്നെ

സന്ദർശിക്കും? അല്ലാഹു പറയും: എന്റെ ഇന്ന അടിമ രോഗിയായപ്പോൾ നീ അവനെ സന്ദർശിച്ചില്ലെന്ന് നിനക്കറിയില്ലേ? നീ അവനെ സന്ദർശിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ എന്നെ അവന്റെ അടുക്കൽ കണ്ടെത്തുമായിരുന്നു.' ഇപ്രകാരം ഭക്ഷണവും വെള്ളവും ചോദിച്ചതിനെക്കുറിച്ചും ഹദീസിൽ വരുന്നു. നന്മയുടെ പ്രതിഫലം നന്മയല്ലാതെ മറ്റെന്താണ്? ആരെങ്കിലും ഒരു ഹൃദയത്തെ സന്തോഷിപ്പിച്ചാൽ അത് ആയിരം റക്അത്ത് നമസ്കാരത്തേക്കാൾ ഉത്തമമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ തൗഫീഖ് ഇല്ലെങ്കിൽ ഒരു അടിമയിൽ നിന്ന് മറ്റൊരു അടിമയിലേക്ക് നന്മ എത്തില്ല. ദുഃഖവും സന്തോഷവും അവശേഷിക്കില്ല, എന്നാൽ കർമ്മത്തിന്റെ പ്രതിഫലവും നല്ല പേരും അവശേഷിക്കും. 'മാതാപിതാക്കളോട് നന്മ ചെയ്യണമെന്ന് നാം മനുഷ്യനോട് വസ്വിയ്യത്ത് (وصية) ചെയ്തു' എന്ന ഖുർആൻ വചനത്തിന്റെ അർത്ഥം, അവരോട് നല്ല രീതിയിൽ പെരുമാറാൻ നാം കൽപ്പിച്ചു എന്നാണ്. എന്നാൽ അവർ നിന്നെ നിർബന്ധിക്കുകയാണെങ്കിൽ, നിനക്ക് അറിവില്ലാത്ത കാര്യത്തിൽ എന്നോട് ശിർക്ക് (شرك) ചെയ്യാൻ, അപ്പോൾ നീ അവരെ അനുസരിക്കരുത്. സൃഷ്ടാവിനോട് ധിക്കാരമുള്ള കാര്യത്തിൽ സൃഷ്ടിയെ അനുസരിക്കാൻ പാടില്ല. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'എന്റെ അടുത്തേക്കാണ് നിങ്ങളുടെ മടക്കം, നിങ്ങൾ ചെയ്തതിനെക്കുറിച്ച് ഞാൻ നിങ്ങളെ അറിയിക്കും.' വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തവരെ നാം സജ്ജനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തും.

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നാം അവരെയും (അവിശ്വാസികളെ) അവരോടൊപ്പം (അവരുടെ നേതാക്കളെയും) ഒരുമിച്ചുകൂട്ടും.' ഇവിടെ 'അവരോടൊപ്പം' എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അമ്പിയാക്കളെയും (الأنبيـــاء) ഔലിയാക്കളെയും (الأوليـــاء) അല്ലാഹുവുമായി ഹൃദയശുദ്ധിയുള്ള (سريرة) സകലരെയും ആണ്. സച്ചരിതരായ വിശ്വാസികളുടെ പരമമായ പദവിയും അമ്പിയാക്കളുടെയും മുർസലുകളുടെയും അത്യുന്നതമായ ലക്ഷ്യവുമാണ് ഈ ആത്മീയ പൂർണ്ണത. സഅദ് ബിൻ അബീ വഖാസ് റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന്റെ ചരിത്രം ഇതിന് സാക്ഷിയാണ്. അദ്ദേഹം ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ചപ്പോൾ, മാതാവ് ഹംന ബിന്ത് അബീ സുഫ്യാൻ ഭക്ഷണം ഉപേക്ഷിച്ച് മരണം വരിക്കുമെന്ന് ഭീഷണിപ്പെടുത്തി. എന്നാൽ സഅദ് റളിയള്ളാഹു

അൻഹു ഉറച്ച നിലപാടെടുത്തു. അപ്പോൾ അല്ലാഹു കൽപ്പിച്ചു: മാതാപിതാക്കൾ അവിശ്വാസികളാണെങ്കിലും അവരോട് നന്മ ചെയ്യാനും സേവനം ചെയ്യാനും, എന്നാൽ ശിർക്കിലോ പാപത്തിലോ അവരെ അനുസരിക്കരുതെന്നും. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'ദീനും തഖ്വയും (تقوى) നഷ്ടപ്പെടുന്നിടത്ത്, രക്തബന്ധം മുറിക്കുന്നത് ബന്ധം പുലർത്തുന്നതിനേക്കാൾ ഉത്തമമാണ്.' മാതാപിതാക്കൾ അവിശ്വാസികളാണെങ്കിലും അവർക്ക് ചെലവ് നൽകലും സേവനവും നിർബന്ധമാണ്. എന്നാൽ അവർ കുഫ്റിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുമെന്ന് ഭയന്നാൽ സന്ദർശനം ഒഴിവാക്കാം. ഇസ്ലാമിക നിയമപ്രകാരം, മാതാപിതാക്കൾക്ക് അന്ധതയുണ്ടെങ്കിൽ അവരെ പള്ളിയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകാം, എന്നാൽ അമ്പലത്തിലേക്കോ പള്ളി അല്ലാത്ത ആരാധനാലയങ്ങളിലേക്കോ കൊണ്ടുപോകാൻ പാടില്ല. ഇബ്റാഹീം ബിൻ അദ്ഹം റഹിമഹുള്ളാഹ് ഭരണാധികാരിയുടെ കൊട്ടാരത്തിലേക്കുള്ള വഴി ചോദിച്ചപ്പോൾ ഖബർസ്ഥാനിലേക്കുള്ള വഴി കാണിച്ചുകൊടുത്തത് പ്രശസ്തമാണ്. ഇമാം ഗസ്സാലി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: സംശയകരമായ കാര്യങ്ങളിൽ മാതാപിതാക്കളെ അനുസരിക്കൽ നിർബന്ധമാണ്, എന്നാൽ ഹറാമായ കാര്യങ്ങളിൽ പാടില്ല. നഫ്ൽ നമസ്കാരത്തിലാണെങ്കിൽ മാതാവിന്റെ വിളിക്ക് ഉത്തരം നൽകാൻ നമസ്കാരം മുറിക്കാം. എന്നാൽ ഫർള് നമസ്കാരത്തിൽ അടിയന്തര സാഹചര്യത്തിലല്ലാതെ (ഉദാഹരണത്തിന് ഒരാൾ വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങുകയോ തീയിൽ പെടുകയോ ചെയ്യുമ്പോൾ) നമസ്കാരം മുറിക്കാൻ പാടില്ല. മാതാപിതാക്കളുടെ സേവനം നഫ്ലായ ജിഹാദിനേക്കാളും ഹജ്ജിനേക്കാളും ഉത്തമമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'അടിമയോട് ആദ്യം ചോദിക്കുന്നത് നമസ്കാരത്തെക്കുറിച്ചും പിന്നീട് മാതാപിതാക്കളുടെ അവകാശത്തെക്കുറിച്ചുമാണ്.' മാതാപിതാക്കളുടെ പ്രാർത്ഥന തള്ളപ്പെടുകയില്ല. സഅ്മഖ്ശരിയുടെ കാല് മുറിക്കപ്പെട്ട സംഭവത്തിൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്, ചെറുപ്പത്തിൽ ഒരു പക്ഷിയുടെ കാലിൽ കെട്ടിയിട്ടപ്പോൾ അത് മുറിഞ്ഞുപോയതിന്റെ ഫലമായാണ് തനിക്ക് ഈ ശിക്ഷ ലഭിച്ചതെന്നാണ്.

അപ്പോൾ എന്റെ മാതാവ് വേദനിച്ചു കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: "അവന്റെ കാൽ മുറിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ, അല്ലാഹു അവന്റെ കാലും മുറിക്കട്ടെ." പിന്നീട് ഞാൻ വിജ്ഞാനം തേടി ബുഖാറയിലേക്ക് യാത്ര

ചെയ്തപ്പോൾ, വാഹനത്തിൽ നിന്ന് വീണ് എന്റെ കാൽ ഒടിഞ്ഞു. വഴിയിൽ വെച്ച് തണുപ്പ് ബാധിച്ച് അവന്റെ കാൽ അറ്റുപോയെന്നും, അവൻ മരം കൊണ്ട് നിർമ്മിച്ച കാലിൽ നടന്നിരുന്നുവെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. ഇത് 'റൗളത്തുൽ അഖ്ബാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. മാതാപിതാക്കൾ തങ്ങളുടെ മക്കളെ അകൽച്ചയും മോശമായ പെരുമാറ്റവും കാരണം അനുസരണക്കേടിലേക്ക് (عقـوق) നയിക്കരുത്. മറിച്ച്, അവരെ നന്മയിൽ (بر) സഹായിക്കണം. മാതാപിതാക്കൾ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അവരോടുള്ള നന്മയിൽ (بر) പെട്ടതാണ് അവർക്ക് ചെലവ് നൽകുക, അനുവദനീയമായ കാര്യങ്ങളിൽ അവരുടെ കൽപ്പനകൾ അനുസരിക്കുക, അവരോട് നല്ല രീതിയിൽ ഇടപെഴകുക എന്നിവ. അവരുടെ മരണശേഷം നന്മയിൽ (بر) പെട്ടതാണ് അവർക്ക് വേണ്ടി ദാനധർമ്മം (تصـدق) ചെയ്യുക, എല്ലാ വെള്ളിയാഴ്ചകളിലും അവരുടെ ഖബറുകൾ സന്ദർശിക്കുക, നമസ്കാരശേഷം അവർക്ക് വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കുക (الدعاء), അവരുടെ കരാറുകളും വസിയ്യത്തുകളും നടപ്പിലാക്കുക തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങൾ. 'തഅ്വീലാത്ത്' (التأويلات) എന്ന വ്യാഖ്യാന ഗ്രന്ഥത്തിൽ, "(وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا)" (മനുഷ്യന് നാം തന്റെ മാതാപിതാക്കളോട് നല്ല നിലയിൽ വർത്തിക്കാൻ കൽപിച്ചിരിക്കുന്നു) എന്ന വചനം അല്ലാഹു തആലയുടെ (الحـق تعـالى) മഹത്വത്തെയും അവന്റെ സ്ഥാനത്തിന്റെ ഔന്നത്യത്തെയും, പ്രവാചകന്മാരുടെ ആദരണീയതയെയും അവരുടെ ഉന്നത സ്ഥാനത്തെയും, ആത്മീയ ഗുരുക്കന്മാരുടെ (المشـايخ) പദവിയെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവിനെയും അവരെ ആദരിക്കുന്നതിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. കാരണം, മാതാപിതാക്കളുടെ അവകാശം പരിപാലിക്കാനുള്ള കൽപ്പനയ്ക്ക് രണ്ട് അർത്ഥങ്ങളുണ്ട്: ഒന്ന്, അവർ കുട്ടിയുടെ നിലനിൽപ്പിന് കാരണമായി; രണ്ട്, അവർക്ക് പരിപാലനത്തിനുള്ള (التربيـة) അവകാശമുണ്ട്. ഈ രണ്ട് അർത്ഥങ്ങളും അല്ലാഹു തആലയുടെ അടിമകൾക്കുള്ള അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ ഏറ്റവും മഹത്തായ രൂപത്തിലും മാതാപിതാക്കളുടേതിനേക്കാൾ വലിയ അവകാശമായും നിലനിൽക്കുന്നു. കാരണം, മാതാപിതാക്കളുടെ

അവകാശം അവരുടെ സ്വന്തം താൽപ്പര്യങ്ങളുമായി കലർന്നതാണ്. എന്നാൽ അല്ലാഹു തആലയുടെ അവകാശം യാതൊരു കലർപ്പിൽ നിന്നും മുക്തമാണ്. അവർ കുട്ടിയുടെ നിലനിൽപ്പിന് കാരണമായെങ്കിലും, അല്ലാഹു തആലയുടെ ഇച്ഛയും ഉദ്ദേശ്യവുമില്ലാതെ അവർക്ക് സ്വതന്ത്രമായി കാരണമാകാൻ കഴിയില്ല. കാരണം, അവർക്ക് കുട്ടിയുടെ നിലനിൽപ്പിന് കാരണമാകാൻ അവന്റെ ഉദ്ദേശ്യവും ഇച്ഛയും ആവശ്യമായിരുന്നു. വെറും വിവാഹത്തിലൂടെയുള്ള അവരുടെ കാരണത്താൽ മാത്രം കുട്ടി ഉണ്ടാകുന്നില്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹു തആലയുടെ ദാനത്തിലൂടെയാണ് അത് സംഭവിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു തആല പറഞ്ഞതുപോലെ: "(يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَاثًا وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ)" (അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് പെൺമക്കളെ നൽകുന്നു, അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് ആൺമക്കളെയും നൽകുന്നു) [42:49]. അതിനാൽ, കുട്ടിയെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിലെ യഥാർത്ഥ കാരണം (السبب الحقيقي) അല്ലാഹു തആലയാണ്. അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചാൽ മാതാപിതാക്കളുടെ കാരണത്തിലൂടെ അവനെ സൃഷ്ടിക്കുന്നു, അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചാൽ മാതാപിതാക്കളുടെ കാരണം കൂടാതെയും സൃഷ്ടിക്കുന്നു, ആദം നബി അലൈഹിസ്സലാം-നെ സൃഷ്ടിച്ചതുപോലെ. പരിപാലനത്തെ (التربية) സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, അതിനെ അല്ലാഹു തആലയിലേക്ക് ചേർക്കുന്നത് യഥാർത്ഥമായതാണ് (حقيقية). കാരണം, അവൻ എല്ലാറ്റിന്റെയും രക്ഷിതാവും പരിപാലകനുമാണ്. മാതാപിതാക്കളിലേക്ക് ചേർക്കുന്നത് രൂപകമാണ് (مجازية). കാരണം, പരിപാലനത്തിന്റെ ബാഹ്യരൂപം അവരിലൂടെയാണെങ്കിലും, പരിപാലനത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യം അല്ലാഹു തആലയിലാണ്. അവൻ ഗർഭാശയത്തിൽ കുട്ടിയുടെ ബീജത്തെ പരിപാലിച്ചത് പോലെ, അതിനെ ഒരു രക്തപിണ്ഡമാക്കി (علقة), പിന്നെ മാംസപിണ്ഡമാക്കി (مضغة), പിന്നെ എല്ലുകളാക്കി, പിന്നെ എല്ലുകളെ മാംസം കൊണ്ട് പൊതിഞ്ഞു, പിന്നീട് മറ്റൊരു സൃഷ്ടിയായി രൂപപ്പെടുത്തി. അതിനാൽ, അല്ലാഹു തബാറക വതആല, അടിമത്തത്തിലൂടെ (العبودية) തന്റെ അവകാശങ്ങൾ പരിപാലിക്കുന്നതിൽ, മാതാപിതാക്കളുടെ അവകാശം പരിപാലിക്കുന്നതിനേക്കാൾ മഹത്തായ പദവിയുള്ളവനാണ്. അടിമയുടെ മേൽ നിർബന്ധമായത്,

ആദ്യമായി ആത്മാർത്ഥതയോടെ (الإخلاص) അടിമത്തത്തിന്റെ (حق العبودية) അവകാശത്തിൽ നിന്ന് മുക്തനാകുക എന്നതാണ്. പിന്നീട് മാതാപിതാക്കളോട് നല്ല നിലയിൽ വർത്തിക്കുക. അല്ലാഹു തആല പറഞ്ഞതുപോലെ: "(وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا)" (നിന്റെ രക്ഷിതാവ് കൽപിച്ചിരിക്കുന്നു: അവനെയല്ലാതെ നിങ്ങൾ ആരാധിക്കരുത്, മാതാപിതാക്കളോട് നല്ല നിലയിൽ വർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക). പ്രവാചകനും (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) ആത്മീയ ഗുരുവും (الشيخ) രണ്ടാം ജനനത്തിന് (الولادة الثانية) കാരണക്കാരാണ്. പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ ബീജവും (نطفة النبوة) ഔലിയാഅ് പദവിയും (الولاية) സമൂഹത്തിന്റെയും (الأمة) മുരീദിന്റെയും (المريد) ഹൃദയമാകുന്ന ഗർഭാശയത്തിൽ നിക്ഷേപിക്കുകയും, മലകൂത്ത് ലോകത്ത് (عالم الملكوت) ഹൃദയമാകുന്ന ഗർഭാശയത്തിൽ നിന്ന് കുട്ടി ജനിക്കുന്നത് വരെ അതിനെ പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിലൂടെയാണിത്. ഈസാ നബി അലൈഹിസ്സലാം-ൽ നിന്ന് നിവേദനം ചെയ്തുകൊണ്ട് നബി അലൈഹിസ്സലാം അറിയിച്ചതുപോലെ: "രണ്ട് തവണ ജനിച്ചവനല്ലാതെ ആകാശഭൂമികളുടെ മലകൂത്ത് ലോകത്ത് പ്രവേശിക്കുകയില്ല." പ്രവാചകനും ശൈഖും ആത്മാക്കളുടെ ലോകത്തും (عالم الأرواح) സാമീപ്യത്തിന്റെ ഉന്നത സ്ഥാനങ്ങളിലും (أعلى عليين القرب) അവന്റെ ജനനത്തിന് കാരണക്കാരാണ്. എന്നാൽ മാതാപിതാക്കൾ ശരീരങ്ങളുടെ ലോകത്തും (عالم الأشباح) അകൽച്ചയുടെ താഴ്ന്ന സ്ഥാനങ്ങളിലും (أسفل سافلين البعد) അവന്റെ ജനനത്തിന് കാരണക്കാരാണ്. ഈ രഹസ്യം കാരണമാണ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പറഞ്ഞത്: "നിങ്ങൾക്ക് ഞാൻ ഒരു പിതാവ് തന്റെ മകന് എന്നപോലെയാണ്." അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യമാർ സമൂഹത്തിന് മാതാക്കളായിരുന്നു. അവിടുന്ന് അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: "ഒരു ജനതയിൽ ശൈഖ്, തന്റെ സമൂഹത്തിൽ ഒരു പ്രവാചകനെ പോലെയാണ്." അല്ലാഹു തആല അടിമയോടുള്ള സർവ്വവ്യാപിയായ കാരുണ്യത്തിലും (الإحسان العميم) അവന് മുമ്പും പിമ്പുമായി നൽകിയ പുരാതനമായ

അനുഗ്രഹത്തിലും (الامتنان القديم) മാതാപിതാക്കളേക്കാൾ തന്റെ അവകാശങ്ങൾ പരിപാലിക്കാൻ കൂടുതൽ അർഹനും യോഗ്യനുമായതുകൊണ്ട്, അവൻ പറയുന്നു: "(وَإِنْ جاهَداكَ لِتُشْرِكَ بِي ما لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلا تُطِعْهُما)" (നിനക്ക് യാതൊരു അറിവുമില്ലാത്ത കാര്യത്തെ എന്നോട് പങ്കുചേർക്കാൻ അവർ നിന്നെ നിർബന്ധിച്ചാൽ, നീ അവരെ അനുസരിക്കരുത്). ഇതിൽ ഒരു സൂചനയുണ്ട്: സത്യസന്ധനായ മുരീദും (المريد الصادق) പ്രണയാതുരനായ വിദ്യാർത്ഥിയും (الطالب العاشق), ഒരു പരിപൂർണ്ണനായ ശൈഖിന്റെയും (شيخ كامل) മാർഗ്ഗദർശിയായ വഴികാട്ടിയുടെയും (دليل واصل) ഇച്ഛയുടെ അറ്റത്ത് സത്യസന്ധമായ ഇച്ഛയോടും (صدق الارادة) അന്വേഷണത്തിന്റെ പ്രണയത്തോടും (عشق الطلب) കൂടി മുറുകെ പിടിച്ചാൽ, ലോകത്തെ അതിന്റെ സ്ഥാനമാനങ്ങളിൽ നിന്നും സമ്പത്തിൽ നിന്നും പൂർണ്ണമായി ഉപേക്ഷിച്ച് അതിൽ നിന്ന് പുറത്തുവന്നതിന് ശേഷം, അവനെ തടയുന്ന എല്ലാ ബന്ധങ്ങളെയും വിച്ഛേദിക്കാൻ തന്റെ കഴിവിന്റെ പരമാവധി പരിശ്രമിച്ചാൽ...

[سورة العنكبوت (29) : آية 10]

അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലാത്തവരും, തങ്ങളുടെ ഇച്ഛകൾക്ക് അടിമപ്പെട്ടവരും പറയുന്നതിനെക്കുറിച്ച് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നു: 'മനുഷ്യരിൽ ചിലർ പറയുന്നു: ഞങ്ങൾ അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ അവർക്ക് എന്തെങ്കിലും പീഡനങ്ങൾ ഏൽക്കേണ്ടി വന്നാൽ, മനുഷ്യരിൽ നിന്നുള്ള പരീക്ഷണത്തെ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെപ്പോലെ അവർ കണക്കാക്കുന്നു.' ഇവിടെ 'മനുഷ്യരിൽ നിന്നുള്ള പരീക്ഷണം' (فتنة الناس) എന്നത് അവിശ്വാസികളുടെ ഭാഗത്തുനിന്നുണ്ടാകുന്ന ഉപദ്രവങ്ങളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടുന്നതുപോലെ അവർ ഈ പീഡനങ്ങളെ ഭയപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ, നിന്റെ രക്ഷിതാവിങ്കൽ നിന്ന് എന്തെങ്കിലും സഹായം (نصر) വന്നെത്തിയാൽ, അവർ അഹങ്കാരത്തോടെ പറയും: 'തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ നിങ്ങളോടൊപ്പമായിരുന്നു.' ഹൃദയങ്ങളിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹുവിന് നന്നായി അറിയാം. ഈ സൂക്തം കപടവിശ്വാസികളുടെ (منافقون) സ്വഭാവത്തെയാണ് വരച്ചുകാട്ടുന്നത്. അവർക്ക് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള യഥാർത്ഥ ഭക്തിയോ (تقوى) വിശ്വാസത്തിന്റെ ആഴമോ ഇല്ല. പ്രയാസങ്ങൾ വരുമ്പോൾ അവർ പിന്തിരിയുകയും, നേട്ടങ്ങൾ ലഭിക്കുമ്പോൾ വിശ്വാസികളാണെന്ന് അവകാശപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹു അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലെ രഹസ്യങ്ങൾ (خفايا القلوب) അറിയുന്നവനാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിൽ നിന്ന് ഒന്നും മറച്ചുവെക്കാൻ ആർക്കും കഴിയില്ല.

അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തെക്കുറിച്ച് പറയുമ്പോൾ, പുരുഷന്മാരുടെ നിശ്ചയദാർഢ്യത്തോടെ (عزيمة) ആ ദിവ്യ സാന്നിധ്യത്തിലേക്ക് (حضرة) തിരിയേണ്ടതുണ്ട്. ഒരു മുരീദിന് മാതാപിതാക്കൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ, അവർ സത്യസന്ധതയുടെയും സ്നേഹത്തിന്റെയും (محبة) ആത്മീയ അവസ്ഥകളിൽ നിന്ന് അകന്നവരാണെങ്കിൽ, മകന്റെ ആത്മീയ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ച്

അവർക്കുള്ള അജ്ഞത കാരണം, അവർ അവനെ ശൈഖുമാരുടെ സഹവാസത്തിൽ നിന്നും സത്യം തേടുന്നതിൽ നിന്നും തടയുകയും, ലൗകികതയിലേക്ക് (دنيا) അവനെ ആകർഷിക്കുകയും, ഭൗതികമായ സ്ഥാനമാനങ്ങൾക്കും സമ്പത്തിനും വേണ്ടി പ്രേരിപ്പിക്കുകയും, അകാലത്തിൽ വിവാഹം കഴിക്കാൻ നിർബന്ധിക്കുകയും ചെയ്തേക്കാം. ഇത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ അവരെ അനുസരിക്കാതിരിക്കുക എന്നതാണ് മുരീദിന്റെ ബാധ്യത. കാരണം, അത്തരം പ്രവണതകൾ പൂർണ്ണമായും ആ കാലഘട്ടത്തിലെ വിഗ്രഹാരാധനയ്ക്ക് (طـــاغوت) തുല്യമാണ്. അവൻ ആ വിഗ്രഹാരാധനയെ നിഷേധിച്ച് അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വസിക്കണം, അങ്ങനെ ഒരിക്കലും പൊട്ടിപ്പോകാത്ത ഉറച്ച ബന്ധത്തിൽ (العروة الوثقى) അവൻ മുറുകെ പിടിക്കണം. മാതാപിതാക്കൾ തങ്ങളുടെയും മകന്റെയും അവസ്ഥയെക്കുറിച്ചുള്ള അജ്ഞതയാൽ അവനെ അല്ലാഹുവിൽ പങ്കുചേർക്കാൻ (شرك) നിർബന്ധിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ, അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിനെ ആരാധിക്കരുത് എന്ന തന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ കൽപ്പന പ്രകാരം, ഭൗതിക ലോകത്തെയും പരലോകത്തെയും അല്ലാഹു അല്ലാത്ത ഒന്നിനെയും ആരാധിക്കാതെ, തന്റെ രക്ഷിതാവിനോടുള്ള പരിശുദ്ധമായ അടിമത്തത്തിൽ (عبوديـــة) നിന്ന് മുക്തനാകാനാണ് അവൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. അവർ തങ്ങളുടെ ഇച്ഛകളെ ആരാധിക്കുന്നവരാണെന്നും (عبـد الهـوى) തന്നെയും അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിനെ ആരാധിക്കാൻ ക്ഷണിക്കുകയാണെന്നും മനസ്സിലാക്കുമ്പോൾ, അവരെ അനുസരിക്കാതിരിക്കുക എന്നതാണ് അവന്റെ കടമ. എന്നാൽ, അവരോട് സൗമ്യതയോടെ പെരുമാറുകയും, അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള യാത്രയെ തടസ്സപ്പെടുത്താത്ത കാര്യങ്ങളിൽ അവരുടെ വാക്ക് കേൾക്കുകയും അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് അവന്റെ ബാധ്യതയാണ്. പിന്നീട് അല്ലാഹു എല്ലാവരെയും തന്നിലേക്ക് മടങ്ങാനുള്ളവരാണെന്ന് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു: 'എന്റെ അടുത്തേക്കാണ് നിങ്ങളുടെ മടക്കം, അപ്പോൾ നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചതിനെക്കുറിച്ച് ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് വിവരിച്ചുതരും'. അതായത്, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള പരിശുദ്ധമായ ആരാധനയായാലും, സ്വന്തം ഇച്ഛകളെ ആരാധിക്കുന്നതായാലും,

അതിന്റെ പ്രതിഫലം അവൻ അറിയിക്കും. ഇച്ഛകളെ ആരാധിക്കുന്നവരുടെ മടക്കം നരകത്തിലേക്കാണെന്ന് അവൻ അറിയിക്കുന്നു. എന്നാൽ സത്യത്തെ സ്നേഹിക്കുകയും (محبة الحق) സൽകർമ്മങ്ങൾ (الصـــــالحات) ചെയ്യുകയും ചെയ്തവർ, അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിന് യോജിച്ച കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവരാണ്. അവരെ നാം സജ്ജനങ്ങളിൽ (الصـــالحين) ഉൾപ്പെടുത്തും; അതായത്, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേകമായ ആകർഷണത്താൽ (جذبات) അവരെ പ്രവാചകന്മാരുടെയും ഔലിയാക്കളുടെയും പദവിയിലേക്ക് നാം ഉയർത്തും. 'ജനങ്ങളിൽ ചിലർ പറയുന്നു: ഞങ്ങൾ അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു' എന്നത് ഒരു തുടക്കമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യത്തിൽ (فِي اللهِ) അവർ പീഡിപ്പിക്കപ്പെട്ടാൽ, അതായത് സത്യനിഷേധികൾ അവരെ വിശ്വാസത്തിന്റെ പേരിൽ ഉപദ്രവിച്ചാൽ, ആ ഉപദ്രവത്തെ അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയ്ക്ക് (عذاب الله) തുല്യമായി കാണുന്നു. ഭൗതികമായ ഭയത്തിൽ നിന്ന് സംരക്ഷണം ലഭിക്കാത്തവൻ, സത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയത്താൽ വിറങ്ങലിക്കുന്നു. അവർ താൽക്കാലികമായ ഭൗതിക ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടുകയും, ശാശ്വതമായ പരലോക ശിക്ഷയെ അവഗണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയുടെ കാഠിന്യം അവർ അറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ, അവർ ഒരിക്കലും വിശ്വാസത്തിൽ നിന്ന് പിന്തിരിയില്ലായിരുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ആര് അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുന്നുവോ, അവനെ കണ്ട് സകലതും ഭയപ്പെടുന്നു. ആര് അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുന്നില്ലയോ, അവനെ സകലതും ഭയപ്പെടുത്തുന്നു.' അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം ലഭിച്ചാൽ, തങ്ങൾ വിശ്വാസികളോടൊപ്പമാണെന്ന് അവർ കള്ളം പറഞ്ഞ് അവകാശപ്പെടുകയും യുദ്ധമുതലുകളിൽ പങ്കുചോദിക്കുകയും ചെയ്യും.

വിശ്വാസികളുടെ പരീക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ സൂക്തങ്ങളിൽ, അല്ലാഹു തആല *(الله تعالى)* വ്യക്തമാക്കുന്നത്, താൻ വിശ്വസിച്ചു എന്ന് പറയുന്നവർ മാത്രം പരീക്ഷിക്കപ്പെടാതെ വിട്ടയക്കപ്പെടുകയില്ല എന്നാണ്. സത്യവിശ്വാസം *(إيمان)* എന്നത് വെറുമൊരു വാചകമല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നതും കർമ്മങ്ങളിലൂടെ തെളിയിക്കപ്പെടുന്നതുമായ ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. തങ്ങൾക്ക് മുൻപ് കഴിഞ്ഞുപോയവരെ അല്ലാഹു പരീക്ഷിച്ചത് പോലെ, സത്യം പറയുന്നവരെയും കള്ളം പറയുന്നവരെയും വേർതിരിച്ചറിയാൻ ഈ പരീക്ഷണങ്ങൾ അനിവാര്യമാണ്. നബി നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയെ ഒമ്പത് നൂറ്റാണ്ടോളം അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചു. എന്നാൽ അവർ അഹങ്കാരത്തോടെ അതിനെ നിഷേധിച്ചു. ഒടുവിൽ, അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചവരെ പ്രളയം വിഴുങ്ങി. എന്നാൽ, കപ്പലിൽ കയറിയ സത്യവിശ്വാസികളെ അല്ലാഹു രക്ഷപ്പെടുത്തി. ഈ സംഭവം ലോകർക്ക് ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം *(آية)* ആയി നിലനിർത്തിയിരിക്കുന്നു.

മുസ്ലിംകളാണെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്നവരുടെ കപടതയെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'ലോകത്തുള്ളവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലുള്ളതിനെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു ഏറ്റവും അറിവുള്ളവനല്ലേ?' (അതായത്, അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലെ ആത്മാർത്ഥതയെക്കുറിച്ചും (إخلاص) കാപട്യത്തെക്കുറിച്ചും (نفاق) അല്ലാഹുവിന് കൃത്യമായി അറിയാം). യുദ്ധമുതൽ ലഭിക്കാൻ വേണ്ടി മാത്രം മുസ്ലിംകളാണെന്ന് നടിക്കുകയും പിന്നീട് സത്യനിഷേധികളിലേക്ക് മടങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നവരുടെ ഉള്ളിലിരുപ്പ് അല്ലാഹുവിനെക്കാൾ നന്നായി ആർക്കും അറിയാനാവില്ല. അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളെയും കപടവിശ്വാസികളെയും വേർതിരിച്ചറിയുക തന്നെ ചെയ്യും. പരീക്ഷണങ്ങളുടെയും പ്രയാസങ്ങളുടെയും സമയത്ത് ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളുന്നതിലൂടെയാണ് വിശ്വാസത്തിന്റെ (إيمان) യഥാർത്ഥ രത്നം തെളിയുന്നത്. സ്വർണ്ണത്തിന്റെ പരിശുദ്ധി അഗ്നിയിൽ തെളിയുന്നത് പോലെ, മനുഷ്യന്റെ ആന്തരികമായ സത്യസന്ധത പ്രതിസന്ധികളിൽ വെളിപ്പെടുന്നു. യഥാർത്ഥ

വിശ്വാസം എന്നത് ഹൃദയത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന ഒരു പ്രകാശമാണ് (نور). സൃഷ്ടികളുടെ ഉപദ്രവങ്ങൾ കൊണ്ട് അത് കെട്ടുപോകില്ല, മറിച്ച് ക്ഷമയിലൂടെ അത് വർദ്ധിക്കുകയേയുള്ളൂ. സൂര്യചന്ദ്രന്മാരുടെ പ്രകാശം പോലെയാണത്; ആർക്കും അത് അണയ്ക്കാൻ കഴിയില്ല. പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'എന്നെ ഉപദ്രവിച്ചതുപോലെ ഒരു പ്രവാചകനെയും ആരും ഉപദ്രവിച്ചിട്ടില്ല'. അവിടുത്തെ ആന്തരികമായ പരിശുദ്ധി (صفوة الباطن) വർദ്ധിക്കാൻ ഈ പരീക്ഷണങ്ങൾ കാരണമായി. അയ്യൂബ് അലൈഹിസ്സലാം പരീക്ഷണങ്ങളുടെ കാലത്ത് കാണിച്ച ക്ഷമയും, ബിലാൽ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെപ്പോലെയുള്ള സ്വഹാബികൾ അനുഭവിച്ച കഠിനമായ പീഡനങ്ങളും ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ സഹിച്ച ത്യാഗങ്ങൾ അവിസ്മരണീയമാണ്. പരലോകത്തെ ശിക്ഷയെക്കാൾ ഭയാനകമായി മറ്റൊന്നുമില്ലെന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞ അവർ, ദുനിയാവിലെ പീഡനങ്ങൾ ക്ഷമയോടെ ഏറ്റുവാങ്ങി.

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 12 إلى 13]

അല്ലാഹുവിനെ നിഷേധിക്കുന്നവർ സത്യവിശ്വാസികളോട് പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ മാർഗ്ഗം പിന്തുടരുക, നിങ്ങളുടെ തെറ്റുകൾ ഞങ്ങൾ പേറിക്കൊള്ളാം.' എന്നാൽ അവർ മറ്റുള്ളവരുടെ പാപങ്ങൾ ഒട്ടും തന്നെ പേറുന്നവരല്ല. തീർച്ചയായും അവർ കള്ളം പറയുന്നവരാണ്. സത്യനിഷേധികളുടെ ഈ വാഗ്ദാനം വെറും വഞ്ചനയാണ്. തങ്ങളുടെ പാപഭാരത്തിന് പുറമെ, തങ്ങളെ വഴിതെറ്റിച്ചവരുടെ പാപഭാരവും അവർക്ക് വഹിക്കേണ്ടി വരും. അന്ത്യദിനത്തിൽ തങ്ങൾ കെട്ടിച്ചമച്ചുണ്ടാക്കിയ നുണകളെക്കുറിച്ച് അവർക്ക് തീർച്ചയായും ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടേണ്ടി വരും.

പ്രണയത്തിൽ അടിയുറച്ചുനിൽക്കുന്ന യഥാർത്ഥ കാമുകൻ (عاشق) തന്റെ പ്രിയതമന്റെ തെരുവീഥിയിൽ നിന്ന്, തന്റെ ശിരസ്സിലേക്ക് വാളുകൾ വർഷിച്ചാൽ പോലും മുഖം തിരിക്കാത്തവനാണ്. സത്യനിഷേധികൾ (كفار) സത്യവിശ്വാസികളോട് (مؤمنين) പറഞ്ഞു:

"ഞങ്ങളുടെ മാർഗ്ഗം നിങ്ങൾ പിന്തുടരുക (اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا)." ഇവിടെ 'ലാം' (اللام) എന്ന അക്ഷരം അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതിനാണ് (تبليغ). അതായത്, മക്കയിലെ അവിശ്വാസികൾ സത്യവിശ്വാസികളെ മതംമാറ്റാൻ പ്രലോഭിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അവരോട് പറഞ്ഞു: "മതകാര്യങ്ങളിൽ ഞങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചുപോരുന്ന ഞങ്ങളുടെ വഴിയിലൂടെ നിങ്ങൾ സഞ്ചരിക്കുക." മറ്റൊരാളുടെ പിന്നാലെ നടന്നുപോകുന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന 'പിന്തുടരൽ' (اتباع) എന്ന പദത്തിലൂടെയാണ് ഇവിടെ ഈ മാർഗ്ഗത്തെ വിശേഷിപ്പിച്ചത്. ഇത് വഴിയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്നവനെ ആ വഴിയുടെ സ്ഥാനത്ത് പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്. "നിങ്ങളുടെ പാപങ്ങൾ ഞങ്ങൾ ചുമലിലേറ്റിക്കൊള്ളാം (وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ)." അതായത്, നിങ്ങൾ പറയുന്നതുപോലെ പരലോകശിക്ഷയ്ക്ക് കാരണമാകുന്ന വല്ല തെറ്റുകളും നിങ്ങൾക്കുണ്ടാവുകയും, പുനരുത്ഥാനവും (بعث) വിചാരണയും ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്താൽ—യഥാർത്ഥത്തിൽ പുനരുത്ഥാനമോ വിചാരണയോ ഇല്ലെന്നാണ് അവരുടെ വാദം, എങ്കിലും അങ്ങനെ ഒന്ന് സംഭവിക്കുകയാണെന്ന് സങ്കൽപ്പിച്ചാൽ പോലും—നിങ്ങളുടെ പാപഭാരങ്ങൾ (آثام) ഞങ്ങൾ നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ചുമക്കാം. 'ഖത്വായാ' (خطايا) എന്നത് 'ഖത്വീഅഃ' (خطيئة) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. ശരിയായ ദിശയിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കുക എന്ന അർത്ഥമുള്ള 'ഖത്വഅ്' (خطأ) എന്നതിൽ നിന്നാണ് ഈ പദമുണ്ടായത്. അപ്പോൾ അല്ലാഹു തആലാ അവരുടെ വാദത്തെ തിരുത്തിക്കൊണ്ട് ഇപ്രകാരം അരുളിചെയ്തു: "അവരുടെ പാപങ്ങളിൽ നിന്നും യാതൊന്നും തന്നെ ഇവർ ചുമക്കുന്നവരല്ല (وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ)." അതായത്, തങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും ചുമക്കാമെന്ന് ഏറ്റെടുത്ത ആ പാപങ്ങളിൽ ഒരംശം പോലും അവർ ചുമക്കുകയില്ല എന്നതാണ് യാഥാർത്ഥ്യം. ഇതിൽ ആദ്യത്തെ 'മിൻ' (من) വിശദീകരണത്തിനും (تبيين), രണ്ടാമത്തെ 'മിൻ' സമഗ്രതയെ (استغراق) കുറിക്കുന്നതിനുമാണ് വന്നിട്ടുള്ളത്. "തീർച്ചയായും അവർ വ്യാജം പറയുന്നവരാകുന്നു (إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ)." തങ്ങൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്തത് നിറവേറ്റാൻ തങ്ങൾക്ക് സാധിക്കുമെന്ന പാപഭാരം ചുമക്കുമെന്ന അവരുടെ

അവകാശവാദത്തിൽ അവർ തികച്ചും കളവ് പറയുന്നവരാണ്. "തീർച്ചയായും അവർ തങ്ങളുടെ സ്വന്തം ചുമടുകൾ പേറുക തന്നെ ചെയ്യും (وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ)." അതായത്, ഈ വാക്ക് പറഞ്ഞവർ തങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ച പാപങ്ങളാകുന്ന ഭാരങ്ങൾ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പ് നാളിൽ (يوم القيامة) ചുമക്കേണ്ടി വരും. 'അഥ്ഖാൽ' (أثقال) എന്നത് 'ഥിഖ്ൽ' (ثِقْل) എന്നതിന്റെ ബഹുവചനമാണ്. ഭാരവും (ثقل) ലഘുത്വവും (خفة) പരസ്പരം വിപരീതപദങ്ങളാണ്. തൂക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒന്നിനേക്കാൾ കനം കൂടിയതിനെയാണ് ഭാരമുള്ളത് (ثقيل) എന്ന് വിളിക്കുന്നത്. ഭൗതികവസ്തുക്കളിലാണ് (أجسام) ഈ പദം യഥാർത്ഥത്തിൽ പ്രയോഗിക്കാറുള്ളതെങ്കിലും, പിന്നീട് ആശയപരമായ കാര്യങ്ങളിലും (معاني) ഇത് പ്രയോഗിക്കാൻ തുടങ്ങി; കടബാധ്യതയും പാപവും ഒരാളെ ഭാരപ്പെടുത്തി എന്ന് പറയുന്നതുപോലെ. ഇമാം രാഖിബ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: "അവരുടെ ഭാരങ്ങൾ എന്നാൽ അവരെ അടിയറവുപറയിക്കുകയും പ്രതിഫലങ്ങളിൽ (ثواب) നിന്ന് അവരെ തടഞ്ഞുനിർത്തുകയും ചെയ്യുന്ന അവരുടെ പാപങ്ങളാണ് (آثام)." "തങ്ങളുടെ സ്വന്തം ഭാരങ്ങളോടൊപ്പം മറ്റ് ചില ഭാരങ്ങളും അവർ ചുമക്കേണ്ടി വരും (وَأَثْقَالًا مَعَ أَثْقَالِهِمْ)." അത് മറ്റുള്ളവരെ വഴിപിഴപ്പിച്ചതിന്റെ (إضلال) ഭാരങ്ങളാണ്. തങ്ങളുടെ സ്വന്തം വഴിപിഴവിനും മറ്റുള്ളവരെ വഴിപിഴപ്പിച്ചതിനും അവർ ശിക്ഷിക്കപ്പെടും; അങ്ങനെ വഴിപിഴച്ചുപോയവരുടെ പാപഭാരങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒട്ടും കുറവു വരുത്തപ്പെടുകയുമില്ല. അതിനാൽ വഴിപിഴപ്പിച്ചവരുടെ (مضلين) ഭാരങ്ങൾ വഴിപിഴച്ചുപോയവരുടെ (ضالين) ഭാരങ്ങളേക്കാൾ അധികമായിരിക്കും. കാരണം, ആരെങ്കിലും ഒരു ദുർമാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് (ضلالة) ക്ഷണിക്കുകയും അത് പിന്തുടരപ്പെടുകയും ചെയ്താൽ, തന്നെ പിന്തുടർന്നവരുടെ പാപഭാരങ്ങൾ (أوزار) കൂടി അവൻ ചുമക്കേണ്ടതുണ്ട്. തിന്മയായ ഒരു ചര്യ (سنة سيئة) പുതുതായി ഉണ്ടാക്കിയവന്റെ കാര്യവും ഇതുപോലെ തന്നെയാണ് ഹദീസുകളിൽ വന്നിട്ടുള്ളത്. മസ്നവിയിൽ (مثنوي)

ഇപ്രകാരം കാണാം: "ഹേ യുവാവേ! ആരെങ്കിലും ഒരു ദുഷിച്ച ചര്യക്ക് തുടക്കം കുറിക്കുകയും, അവന് ശേഷം ജനങ്ങൾ അന്ധതയിൽ വീഴുകയും ചെയ്താൽ, ആ പാപങ്ങളെല്ലാം അവന്റെ മേൽ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടപ്പെടും. കാരണം അവൻ തലയും അവർ വാലുമായിരുന്നു." "തങ്ങൾ കെട്ടിച്ചമച്ചിരുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പ് നാളിൽ അവർ തീർച്ചയായും ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുക തന്നെ ചെയ്യും (وَلَيُسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ)." അവരെ അധിക്ഷേപിക്കുന്നതിനും ശാസിക്കുന്നതിനും (تقريع وتبكيت) വേണ്ടിയുള്ള ചോദ്യം ചെയ്യലാണത്; എന്തിനാണ് അവരത് ചെയ്തതെന്നും ഏത് തെളിവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അവരത് പ്രവർത്തിച്ചതെന്നും ചോദിക്കപ്പെടും. ദുനിയാവിൽ വെച്ച് ജനങ്ങളെ വഴിപിഴപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി അവർ കെട്ടിച്ചമച്ചുണ്ടാക്കിയ അസത്യങ്ങളെയും കളവുകളെയും കുറിച്ചാണ് ചോദിക്കുന്നത്. അവരുടെ ഈ കളവും അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ചില വിവരമില്ലാത്തവർ തങ്ങളെപ്പോലെയുള്ളവരോട് "നീ ഇത് ചെയ്തോളൂ, ഇതിന്റെ പാപം എന്റെ കഴുത്തിലാണ്" എന്ന് പറയുന്നതും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. പാപങ്ങളെ 'ചുമടുകൾ' (أثقال) എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത് അവയുടെ കഠിനമായ ഭാരത്തെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടിയിട്ടുണ്ട്: "മകനേ! നീ പാപഭാരത്തിന് കീഴെ നടക്കരുത്; കാരണം യാത്രയിൽ ചുമട്ടുകാരൻ അശക്തനായിപ്പോകും." അതായത്, ഒരു ചുമട്ടുകാരന് കനത്ത ഭാരം ചുമക്കാൻ കഴിയില്ല, പ്രത്യേകിച്ച് ലക്ഷ്യസ്ഥാനം വളരെ ദൂരെയുള്ളതും വഴിയിൽ ദുർഘടമായ കയറ്റങ്ങളും തടസ്സങ്ങളും ഉള്ളതുമാകുമ്പോൾ. പാപങ്ങളുടെ ഭാരം വ്യത്യസ്ത അളവുകളിലാണ്. ഒരു നബിവചനത്തിൽ (خبر) ഇപ്രകാരം വന്നിട്ടുണ്ട്: "നിരപരാധിയായ ഒരാളുടെ മേൽ കുറ്റമാരോപിക്കുന്നത് ഏഴ് ആകാശങ്ങളേക്കാളും ഏഴ് ഭൂമികളേക്കാളും ഭാരമേറിയതും, മറ്റെല്ലാ സൃഷ്ടികളേക്കാളും കനമേറിയതുമാണ്." അസ്തിത്വത്തിന്റെയും അഹംഭാവത്തിന്റെയും (وجود والانانيات) പർവ്വതത്തെക്കുറിച്ച് വന്നിട്ടുള്ളതുപോലെ: "നിന്റെ സ്വന്തം അസ്തിത്വം (وجودك) എന്നത് മറ്റൊരു പാപത്തോടും ഉപമിക്കാൻ കഴിയാത്തത്ര വലിയൊരു പാപമാകുന്നു." "നന്മകളെല്ലാം ഒരു വീട്ടിൽ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടിയിരിക്കുന്നു; വിനയമല്ലാതെ (فروتنی) ആ വീടിന്

മറ്റൊരു താക്കോലുമില്ല. തിന്മകളെല്ലാം ഇതേപോലെ മറ്റൊരു വീട്ടിൽ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടിയിരിക്കുന്നു; 'ഞാനും എന്റെതുമെന്ന' അഹംഭാവമല്ലാതെ (مائی ومنی) ആ വീടിന് മറ്റൊരു താക്കോലുമില്ല." മറ്റുള്ളവരെ വഴിപിഴപ്പിക്കുന്നതിനും അവരെ കുഫ്രിലേക്കും (كفر) പാപങ്ങളിലേക്കും (معـــاصي) നയിക്കുന്നതിനുമുള്ള ശിക്ഷ എത്രത്തോളം കഠിനമാണോ, അതുപോലെ തന്നെയാണ് മറ്റൊരാളുടെ ആത്മീയമായ കഴിവുകളെ നശിപ്പിക്കുന്നതിനും, അവരെ നിഷേധത്തിലേക്ക് (إنـكار) നയിക്കുന്നതിനും, സത്യത്തിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ (طريـق الحـق) സഞ്ചരിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അവരെ തടയുന്നതിനുമുള്ള ശിക്ഷയും. ഇത്തരത്തിലുള്ള നാശമുണ്ടാക്കൽ വ്യഭിചാരത്തേക്കാൾ (زنی) കഠിനമായ തെറ്റാകുന്നു.

[سورة العنكبوت (29) : آية 14]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും നൂഹ് നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യെ നാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനതയിലേക്ക് നിയോഗിച്ചു. അദ്ദേഹം ഒമ്പത് നൂറ്റാണ്ട് അമ്പത് വർഷം (അൽഫ സനതിൻ ഇല്ലാ ഖംസീന ആമൻ - أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا) അവരുടെ ഇടയിൽ താമസിച്ചു.' റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) വിവരിക്കുന്നു: ഈ ദീർഘകാലം അദ്ദേഹം തന്റെ ജനതയെ സത്യത്തിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ അവർ അഹങ്കാരത്താലും അവിശ്വാസത്താലും (കുഫ്ർ - كفر) ആ ക്ഷണത്തെ തള്ളിക്കളഞ്ഞു. ഒടുവിൽ അക്രമികളായ ആ ജനതയെ പ്രളയം (ത്വൂഫാൻ - طوفان) പിടികൂടി. ഈ വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽ ക്ഷമയോടെ നിലകൊള്ളുന്നവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന അചഞ്ചലമായ മനക്കരുത്തിനെയാണ്. പ്രവാചകന്മാരുടെ ജീവിതം നമുക്ക് നൽകുന്ന പാഠം, ഫലം അല്ലാഹുവിൽ അർപ്പിച്ച് നിരന്തരമായ പരിശ്രമം (മുജാഹദ - مجاهدة) തുടരുക എന്നതാണ്.

വ്യഭിചാരത്തിൽ ശാരീരികമായ സന്തതി (الولد الصوري) നശിക്കുന്നു, കാരണം അവർക്ക് പിതാവില്ലാതെയാകുന്നു. എന്നാൽ ധാർമ്മികമായ ദുർവൃത്തിയിൽ (الإفساد) ആത്മീയമായ സന്തതി (الولد المعنوي) നശിക്കുന്നു, കാരണം അവർക്ക് ദൈവികമായ അനുഗ്രഹം (فيض) ലഭിക്കാതെയാകുന്നു. ആത്മീയമായ ദുർവൃത്തി ശാരീരികമായ ദുർവൃത്തിയേക്കാൾ കഠിനമാണ്. അതിനാൽ, ഈ സൂക്തം നിരീശ്വരവാദികളുടെയും (ارباب الإلحاد) വ്യാജവാദികളുടെയും (الدعوى) അവസ്ഥയിലേക്കും, നന്മയും തിന്മയും (الفساد والصلاح), നിലനിൽപ്പും നാശവും (البقـــاء والهـــلاك) തിരിച്ചറിയാത്ത അവരുടെ അനുയായികളിലേക്കും വിരൽ ചൂണ്ടുന്നു. അല്ലാഹുവേ, ഞങ്ങളെ നേരായ പാതയിൽ (الطريـــق القـــويم) ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നവരിൽ

ഉൾപ്പെടുത്തേണമേ. "തീർച്ചയായും നാം അയച്ചു" (وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا) ഏകദൈവത്വത്തിലേക്കും (التوحيد) സത്യമാർഗ്ഗത്തിലേക്കും ക്ഷണിക്കാൻ, താങ്കളെ അയക്കുന്നതിന് മുമ്പ്, ഓ മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം, നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം-നെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര് അബ്ദുൽ ഗഫ്ഫാർ (عبد الغفار) എന്ന് സുഹൈലി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ 'കിതാബുത്തഅ്രീഫ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അബുല്ലൈസ് തന്റെ 'അൽ-ബുസ്താൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ 'അൽ-ശാകിർ' (الشاكر) എന്നും രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അല്ലാഹുവിനെ ഭയന്ന് അദ്ദേഹം ധാരാളമായി വിലപിക്കുകയും (نوح) കരയുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തിന് നൂഹ് എന്ന് പേര് ലഭിച്ചത്. ആദം നബി അലൈഹിസ്സലാം ഭൂമിയിലേക്ക് ഇറങ്ങിയതിന് ശേഷം ആയിരത്തി അറുനൂറ്റി നാല്പത്തിരണ്ട് വർഷം കഴിഞ്ഞാണ് അദ്ദേഹം ജനിച്ചത്. നാൽപ്പതാം വയസ്സിൽ അദ്ദേഹത്തെ തന്റെ ജനതയിലേക്ക് (إِلَىٰ قَوْمِهِ) നിയോഗിച്ചു, അവർ ലോകത്തിലെ മുഴുവൻ ആളുകളുമായിരുന്നു. നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം-ന്റെ പ്രബോധനത്തിന്റെ സാർവത്രികതയും നമ്മുടെ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം-ന്റെ പ്രബോധനത്തിന്റെ സാർവത്രികതയും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഇതാണ്: നമ്മുടെ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തന്റെ കാലത്തുള്ളവരിലേക്കും അന്ത്യനാൾ വരെ വരാനിരിക്കുന്നവരിലേക്കും നിയോഗിക്കപ്പെട്ടവരാണ്. എന്നാൽ നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ കാലത്തുള്ള ഭൂമിയിലെ മുഴുവൻ ആളുകളിലേക്കും മാത്രമാണ് നിയോഗിക്കപ്പെട്ടത്, അദ്ദേഹത്തിന് ശേഷമുള്ളവരിലേക്കല്ല. 'ഇൻസാനുൽ ഉയൂൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇത് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. വിഗ്രഹാരാധകരുടെ അടുത്തേക്ക് നിയോഗിക്കപ്പെട്ട ആദ്യത്തെ പ്രവാചകനാണ് അദ്ദേഹം, കാരണം വിഗ്രഹാരാധന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനതയിലാണ് ആദ്യമായി ആരംഭിച്ചത്. അതിനാൽ അല്ലാഹു അവരെ അതിൽ നിന്ന് വിലക്കാൻ അദ്ദേഹത്തെ അയച്ചു. കൂടാതെ, ബന്ധുക്കളിലേക്കും അല്ലാത്തവരിലേക്കും നിയോഗിക്കപ്പെട്ട ആദ്യത്തെ പ്രവാചകനും അദ്ദേഹമാണ്. ആദം നബി അലൈഹിസ്സലാം ആകട്ടെ, തന്റെ മക്കളിലേക്ക് അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വസിക്കാനും അവന്റെ നിയമങ്ങൾ

പഠിപ്പിക്കാനും നിയോഗിക്കപ്പെട്ട ആദ്യത്തെ ദൂതനാണ്. നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം നമ്മുടെ ഇളയ പിതാവാണ് (أبونا الأصغر). അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖബർ ശാമിന്റെ (الشام) ഭൂമിയിലെ 'കരക്' (كرك) എന്ന സ്ഥലത്താണ്, 'ഫത്ഹുറഹ്മാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇത് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. "അങ്ങനെ അദ്ദേഹം അവരിൽ വസിച്ചു" (فَلَبِثَ فِيهِمْ) നിയോഗിക്കപ്പെട്ടതിന് ശേഷം. ഒരു സ്ഥലത്ത് വസിക്കുക (لبث بالمكان) എന്നാൽ അവിടെ സ്ഥിരമായി താമസിക്കുക എന്നാണ്. "ആയിരം വർഷം" (أَلْفَ سَنَةٍ). 'അൽഫ്' (ആയിരം) എന്നത് ഒരു പ്രത്യേക സംഖ്യയാണ്. സംഖ്യകൾ അതിൽ സംയോജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് അതിന് ആ പേര് ലഭിച്ചത്. സംഖ്യകൾ നാല് വിഭാഗങ്ങളാണ്: ഒറ്റകൾ, പത്തുകൾ, നൂറുകൾ, ആയിരങ്ങൾ. ആയിരത്തിൽ എത്തുമ്പോൾ അത് സംയോജിക്കപ്പെടുന്നു, അതിനുശേഷമുള്ളത് ആവർത്തനമാണ്. ചിലർ പറയുന്നു, 'അൽഫ്' എന്നത് വ്യവസ്ഥയുടെ ആരംഭമായതുകൊണ്ടാണ് അങ്ങനെ പേര് വന്നത്. 'സനത്ത്' (വർഷം) എന്നതിന്റെ മൂലരൂപം 'സനഹത്ത്' (سنهة) എന്നാണ്, കാരണം 'സാനഹ്തു ഫുലാനൻ' (ഞാൻ അവനുമായി വർഷം തോറും ഇടപഴകി) എന്ന് പറയാറുണ്ട്. ചിലർ പറയുന്നു, അതിന്റെ മൂലരൂപം 'വാവ്' (و) എന്ന അക്ഷരത്തിൽ നിന്നാണ്, കാരണം 'സനവാത്ത്' (سنوات) എന്ന് പറയാറുണ്ട്, 'ഹാഅ്' (ه) എന്നത് നിർത്താനുള്ളതാണ്. "അമ്പത് വർഷം ഒഴികെ" (إِلَّا خَمْسِينَ عاماً). 'ആം' (عام) എന്നത് 'സനത്ത്' (سنة) പോലെയാണ്. എന്നാൽ 'സനത്ത്' എന്നത് കഷ്ടപ്പാടുകളും വരൾച്ചയുമുള്ള വർഷത്തെ സൂചിപ്പിക്കാൻ പലപ്പോഴും ഉപയോഗിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് വരൾച്ചയെ 'സനത്ത്' എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്. 'ആം' ആകട്ടെ, സമൃദ്ധിയുള്ള കാലത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മൊത്തം കാലയളവിനെ 'സനത്ത്' എന്നും ഒഴിവാക്കിയതിനെ 'ആം' എന്നും പറഞ്ഞതിൽ ഒരു സൂക്ഷ്മമായ അർത്ഥമുണ്ട് (لطيفة). അത് നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയെ പ്രളയത്തിൽ മുക്കിയതിന് ശേഷം അറുപത് വർഷം നല്ല കാലത്തും ശുദ്ധമായ ജീവിതത്തിലും മനസ്സമാധാനത്തിലും ജീവിച്ചു എന്നതാണ്. ചിലർ പറയുന്നു,

സൂര്യൻ അതിന്റെ എല്ലാ രാശിചക്രങ്ങളിലൂടെയും "നീന്തുന്നത്" (عوم) കൊണ്ടാണ് വർഷത്തിന് 'ആം' എന്ന് പേര് ലഭിച്ചത്. 'അവ്മ്' (عوم) എന്നാൽ നീന്തൽ എന്നാണ് അർത്ഥം. "ഓരോന്നും ഓരോ ഭ്രമണപഥത്തിൽ നീന്തുന്നു" (كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) എന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം 'അവ്മ്' എന്ന അർത്ഥത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ സൂക്തത്തിന്റെ അർത്ഥം, അദ്ദേഹം അവരുടെ ഇടയിൽ തൊള്ളായിരത്തി അമ്പത് വർഷം വസിച്ചു, അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് അവരെ താക്കീത് ചെയ്തു, എന്നാൽ അവർ അദ്ദേഹത്തെ ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. ആയിരം എന്ന് പറഞ്ഞത്, കേൾക്കുന്നവരിൽ ആ കാലയളവിന്റെ ദൈർഘ്യം ഒരു വലിയ കാര്യമായി തോന്നിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ്. പിന്നീട് അമ്പത് വർഷം കുറച്ചത് ആകെ സംഖ്യ വ്യക്തമാക്കാനാണ്. ഈ കഥയുടെ ഉദ്ദേശ്യം, നബി തിരുമേനി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം-ക്ക് ആശ്വാസം നൽകാനും, അവിശ്വാസികളിൽ നിന്ന് നേരിടുന്ന പ്രയാസങ്ങൾ സഹിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്താനുമാണ്. അതായത്, [നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം-ന്റെ കഥ പറയുന്നത് ലോകനായകന് ആശ്വാസം നൽകാനും, തന്റെ ജനതയിൽ നിന്നുള്ള ഉപദ്രവങ്ങൾ സഹിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്താനും, പ്രളയത്തെക്കുറിച്ച് ഓർമ്മിപ്പിച്ച് ധിക്കാരികളെ താക്കീത് ചെയ്യാനുമാണ്. അതായത്, നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം തൊള്ളായിരത്തി അമ്പത് വർഷം തന്റെ ജനതയുടെ ക്രൂരതകൾ സഹിച്ചു, എന്നിട്ടും അവരെ ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു, എന്നാൽ ആരും വിശ്വസിച്ചില്ല.] وَمَا آمَنَ "അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം ചുരുക്കം ചിലരല്ലാതെ വിശ്വസിച്ചില്ല" (مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ) എന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞ ചുരുക്കം ചിലരൊഴികെ. അങ്ങനെ അവർക്കെതിരെ പ്രാർത്ഥിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് അനുവാദം ലഭിച്ചു, അദ്ദേഹം അവരുടെ നാശത്തിനായി പ്രാർത്ഥിച്ചു. "അപ്പോൾ അവരെ പ്രളയം പിടികൂടി" (فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ), അതായത്, പറഞ്ഞ കാലയളവ് പൂർത്തിയായതിന് ശേഷം, ഭൂമിയിലുണ്ടായിരുന്ന മുഴുവൻ അവിശ്വാസികളും മുങ്ങിമരിച്ചു. 'തൂഫാൻ' (الطوفان) എന്നത് ഒരു കാര്യത്തെ ചുറ്റിപ്പറ്റി, അതിനെ പൂർണ്ണമായി വലയം ചെയ്യുന്ന, ധാരാളിത്തത്തോടും തീവ്രതയോടും ആധിപത്യത്തോടും കൂടിയ എല്ലാറ്റിനും ഉപയോഗിക്കുന്ന പദമാണ്. വെള്ളപ്പൊക്കം (السيل), കാറ്റ് (الريح), ഇരുട്ട് (الظلام), കൊലപാതകം

(القتل), മരണം (الموت), പ്ലേഗ് (الطاعون), വസൂരി (الجدري), അഞ്ചാംപനി (الحصبة), ക്ഷാമം (الجاعة) എന്നിവയെല്ലാം ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

[سورة العنكبوت (29) : آية 15]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'അദ്ദേഹത്തെയും (നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാം) നൗകയിലുള്ളവരെയും നാം രക്ഷപ്പെടുത്തി. ലോകർക്ക് അതൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാക്കി നാം അതിനെ (ആ നൗകയെ അല്ലെങ്കിൽ ആ സംഭവത്തെ) നിശ്ചയിച്ചു.' (സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്ത്: 15). ഈ വചനത്തിൽ, പ്രളയത്തിന്റെ കെടുതികളിൽ നിന്ന് നൂഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെയും വിശ്വാസികളെയും അല്ലാഹു സംരക്ഷിച്ചതിനെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്നു. ഇവിടെ 'ദൃഷ്ടാന്തം' (آية) എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവ് (قدرة) വെളിപ്പെടുത്തുന്ന ഒന്നാണ്. ആ നൗക അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ അടയാളമായി നിലനിന്നു. ആത്മീയമായി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, ഈ നൗക എന്നത് അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മാർഗ്ഗദർശനം നൽകുന്ന ശൈഖുമാരുടെ സദസ്സുകളെയും (صحبة) ഇസ്ലാമിക ശരീഅത്തിനെ മുറുകെ പിടിക്കുന്നതിനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ആ നൗകയിൽ കയറിയവർ രക്ഷപ്പെട്ടതുപോലെ, ആത്മീയമായ അറിവുകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നവർ അഹങ്കാരത്തിന്റെയും അവിശ്വാസത്തിന്റെയും പ്രളയത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷനേടുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണം (حفظ) ലഭിച്ചവർക്ക് മാത്രമേ ഈ ലോകമാകുന്ന കടലിൽ സുരക്ഷിതമായി സഞ്ചരിക്കാൻ സാധിക്കൂ.

ജലപ്രളയം ഭൂമിയെ മുഴുവൻ ആവരണം ചെയ്തപ്പോൾ, അവർ അക്രമികളായിരുന്നു (وَهُمْ ظَالِمُونَ). അതായത്, സത്യത്തിന്റെ വിളി കേൾക്കാൻ കൂട്ടാക്കാതെ ദീർഘകാലം അവർ അക്രമത്തിലും അവിശ്വാസത്തിലും തന്നെ തുടർന്നു. അപ്പോൾ നാം നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാമിനെയും കപ്പലിലുള്ളവരെയും (അദ്ദേഹത്തിന്റെ മക്കളും അനുയായികളുമടങ്ങുന്ന എൺപത് പേർ) മുങ്ങിമരണത്തിൽ നിന്നും അവിശ്വാസികളുടെ ഉപദ്രവങ്ങളിൽ

നിന്നും രക്ഷപ്പെടുത്തി. കപ്പൽ (السفينة) എന്ന പദം 'സഫന' എന്നതിൽ നിന്നാണ് ഉത്ഭവിച്ചത്, വെള്ളത്തെ കീറിമുറിച്ച് നീങ്ങുന്നതുകൊണ്ട് അതിന് ആ പേര് ലഭിച്ചു. ഈ കപ്പലിനെ നാം ലോകർക്ക് ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാക്കി (آيَةً لِّلْعَالَمِينَ). അബൂ ലൈസ് റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഫ്സീറിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: നമ്മുടെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ജനിക്കുന്നതിന് തൊട്ടുമുമ്പുവരെ നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ കപ്പൽ ജൂദി പർവ്വതത്തിൽ അവശേഷിച്ചിരുന്നു. പ്രളയത്തിനും ഹിജ്റയ്ക്കും ഇടയിൽ മൂവായിരത്തി തൊള്ളായിരത്തി എഴുപത്തിനാല് വർഷങ്ങളുടെ വ്യത്യാസമുണ്ടെന്ന് ഫത്ഹുർറഹ്മാനിൽ കാണാം. നൂഹ് അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ നാല്പതാം വയസ്സിലാണ് നിയോഗിതനായത്. ഒമ്പതുനൂറ്റി അമ്പത് വർഷം അദ്ദേഹം തന്റെ ജനതയെ പ്രബോധനം ചെയ്തു. പ്രളയത്തിന് ശേഷം അറുപത് വർഷം കൂടി അദ്ദേഹം ജീവിച്ചു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആകെ ആയുസ്സ് ആയിരത്തി അമ്പത് വർഷമായി. പ്രവാചകന്മാരിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ ആയുസ്സ് ലഭിച്ചവരാണ് അദ്ദേഹം. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെ 'ശൈഖുൽ മുർസലീൻ' എന്ന് വിളിക്കുന്നു. മരണസമയത്ത് മലക്കുൽ മൗത്ത് അദ്ദേഹത്തോട് ചോദിച്ചു: 'ഏറ്റവും ദീർഘായുസ്സുള്ള പ്രവാചകരേ, ഈ ലോകത്തെ താങ്കൾ എങ്ങനെ കാണുന്നു?' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'രണ്ട് വാതിലുകളുള്ള ഒരു വീട് പോലെ; ഒന്നിലൂടെ പ്രവേശിക്കുന്നു, മറ്റൊന്നിലൂടെ പുറത്തിറങ്ങുന്നു.' ദുനിയാവ് ഒരു മേഘത്തിന്റെ നിഴൽ പോലെയാണ്; അത് വരികയും പെട്ടെന്ന് അപ്രത്യക്ഷമാവുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ അതിന്റെ വരവിൽ സന്തോഷിക്കരുത്, പോക്കിൽ ദുഃഖിക്കരുത്. ഹസൻ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: അന്ത്യദിനത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രതിഫലം ലഭിക്കുന്നത് ദീർഘായുസ്സുള്ള സത്യവിശ്വാസിക്കാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ആയുസ്സ് നീളുകയും കർമ്മങ്ങൾ നന്നാകുകയും ചെയ്തവനാണ് ഭാഗ്യവാൻ.' മുൻകാല സമുദായങ്ങൾക്ക് ദീർഘകാലം കൊണ്ട് ലഭിച്ച പുണ്യം ഈ സമുദായത്തിന് കുറഞ്ഞ കാലം കൊണ്ട് ലഭിക്കുന്നു. അതിനാൽ പഴയ കാലത്തെപ്പോലെ ദീർഘായുസ്സ് മോഹിക്കുന്നതിന് പകരം, ദുഷ്പ്രവണതകളുള്ള മനസ്സിനെ (النفس الامـــــارة) ശുദ്ധീകരിക്കാനാണ് ശ്രമിക്കേണ്ടത്. മനസ്സ്

നന്നാകാത്തിടത്തോളം കാലം ദീർഘായുസ്സ് കൊണ്ട് യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ല.

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 16 إلى 21]

ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുകയും അവനെ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക (تقوى). അതാണ് നിങ്ങൾക്ക് ഏറ്റവും ഉത്തമം. നിങ്ങൾ വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നത് വെറും കെട്ടുകഥകൾ മാത്രമാണ്. അല്ലാഹുവിന് പുറമെ നിങ്ങൾ വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന ഈ വിഗ്രഹങ്ങൾക്ക് നിങ്ങൾക്ക് ഉപകാരം ചെയ്യാനോ ഉപദ്രവം തടയാനോ കഴിയില്ല. അതിനാൽ അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്ന് ഉപജീവനം തേടുകയും അവന് നന്ദി കാണിക്കുകയും ചെയ്യുക. അവനിലേക്കാണ് നിങ്ങൾ മടക്കപ്പെടുന്നത്.' തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾ സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചാൽ, നിങ്ങൾക്ക് മുമ്പുള്ള സമുദായങ്ങളും അങ്ങനെ തന്നെ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പ്രവാചകന്റെ ബാധ്യത വ്യക്തമായ സന്ദേശം എത്തിക്കുക മാത്രമാണ്.' ഭൂമിയിൽ സഞ്ചരിച്ച് അല്ലാഹു എങ്ങനെയാണ് സൃഷ്ടിയെ ആരംഭിച്ചതെന്നും, പിന്നീട് എങ്ങനെയാണ് അവൻ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നത് എന്നും ചിന്തിക്കാൻ അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ കഴിവ് സർവ്വവ്യാപിയാണ്. അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് ശിക്ഷ നൽകുകയും, ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരോട് കരുണ കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവനിലേക്കാണ് നിങ്ങൾ തിരിച്ചുവിളിക്കപ്പെടുന്നത്.

അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങളെ (അഹ്കാമുശ്ശരീഅ - أحكام الشريعة) മുറുകെ പിടിച്ചുകൊണ്ട് മനുഷ്യൻ തന്റെ ആത്മീയമായ അവസ്ഥയെ പരിഷ്കരിക്കുകയും നന്നാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഒരു കപ്പൽ (സഫീന - سفينة) അതിൽ യാത്ര ചെയ്യുന്നവരെ സുരക്ഷിതമായി ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്ത് എത്തിക്കുന്നതുപോലെ, ശരീഅത്ത് അതിനെ പിൻപറ്റുന്നവരെ ആത്മീയമായ രക്ഷയിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. ശരീഅത്ത് എന്നത് അന്ത്യനാൾ വരെ മനുഷ്യർക്കുള്ള ഒരു വഴികാട്ടിയാണ്. അതിന്റെ ബാഹ്യരൂപം സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കുള്ള

പാതയെ കാണിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അതിന്റെ ആന്തരികമായ രഹസ്യം അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള സാമീപ്യത്തിന്റെയും (ഖുർബ - قربة) ബന്ധത്തിന്റെയും (വസ്ല - وصلة) മാർഗ്ഗമാണ് കാണിക്കുന്നത്. ശരീഅത്തിന്റെ വാക്കുകളിൽ പ്രകാശമുണ്ട്, അതിന്റെ സൂചനകളിൽ ആനന്ദമുണ്ട്. ഈ സൂചനകൾ മനസ്സിലാക്കുന്നവർ അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുപ്പിക്കപ്പെട്ടവരാണ് (മുഖർറബൂൻ - مقربون). അവരോട് അടുക്കുന്നവർ എല്ലാവിധ ആപത്തുകളിൽ നിന്നും മോചിതരാകുന്നു. ഹാഫിള് പറയുന്നു: 'ദൈവത്തിന്റെ മനുഷ്യനാകൂ, നൂഹ് നബിയുടെ കപ്പലിൽ കയറൂ; ആ കപ്പലിൽ അങ്ങനെയൊരു മണ്ണുണ്ട്, അത് പ്രളയത്തെപ്പോലും ഗൗനിക്കുന്നില്ല.' അതിനാൽ, തന്റെ സ്വന്തം മനസ്സിന്റെ പ്രളയത്തിൽ അകപ്പെട്ടവൻ അതിൽ നിന്ന് രക്ഷ നേടാൻ പരിശ്രമിക്കട്ടെ. അല്ലാഹുവാണ് അഭയസ്ഥാനം. തുടർന്ന്, ഇബ്റാഹീം നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയോട് അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കാനും അവനോടുള്ള ഭക്തി (തഖ്വ - تقوى) പുലർത്താനും ആഹ്വാനം ചെയ്തതിനെക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ വിവരിക്കുന്നു. അവർ ആരാധിച്ചിരുന്ന വിഗ്രഹങ്ങൾ വെറും കല്ലും മരവും കൊണ്ട് നിർമ്മിച്ചവ മാത്രമായിരുന്നു. അവയ്ക്ക് യാതൊരു ഗുണമോ ദോഷമോ ചെയ്യാനുള്ള കഴിവില്ലെന്ന് ഇബ്റാഹീം നബി (അലൈഹിസ്സലാം) അവരെ ബോധ്യപ്പെടുത്തി. അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതിന് പകരം വിഗ്രഹങ്ങളെ ആശ്രയിക്കുന്നത് വലിയൊരു കള്ളത്തരമാണെന്നും, ഉപജീവനവും (രിസ്ഖ് - رزق) അനുഗ്രഹങ്ങളും നൽകാൻ അല്ലാഹുവിന് മാത്രമേ കഴിയൂ എന്നും അദ്ദേഹം ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുകയും അവന് നന്ദി കാണിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് വിജയത്തിന്റെ മാർഗ്ഗം. ഇബ്നു അതാ (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'ആരാധനയിലൂടെയും അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മടക്കത്തിലൂടെയും ഉപജീവനം തേടുക.' പ്രവാചകന്മാർക്ക് നൽകപ്പെട്ട ദൗത്യം അല്ലാഹുവിന്റെ സന്ദേശം വ്യക്തമായി എത്തിക്കുക (ബലാഗുൽ മുബീൻ - بلاغ مبين) എന്നത് മാത്രമാണ്. ജനങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചാലും ഇല്ലെങ്കിലും പ്രവാചകന്മാർക്ക് അതിൽ നഷ്ടമൊന്നുമില്ല, മറിച്ച് സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമാണ് നഷ്ടം.

[سورة العنكبوت (29) : آية 19]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയൊമ്പതാം അധ്യായമായ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ പത്തൊമ്പതാം വചനത്തിൽ, അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നു: 'അവർ എങ്ങനെയാണ് സൃഷ്ടിപ്പിനെ ആദ്യമായി ആരംഭിക്കുന്നത് എന്ന് അവർ കണ്ടില്ലേ? പിന്നീട് അവൻ അതിനെ ആവർത്തിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും അത് അല്ലാഹുവിന് വളരെ എളുപ്പമുള്ള കാര്യമാണ്.' ഈ വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും അവന്റെ കഴിവിനെയും തിരിച്ചറിയാൻ മനുഷ്യൻ തന്റെ ഉള്ളിലേക്ക് നോക്കണമെന്നാണ്. സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ തുടക്കം (ഇബ്തിദാഉൽ ഖൽഖ് - ابتداء الخلق) അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ശക്തിയുടെ അടയാളമാണ്. മണ്ണിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചതും, പിന്നീട് അവനെ മരണശേഷം പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതും (ഇആദത്തുൽ ഖൽഖ് - إعادة الخلق) അല്ലാഹുവിന്റെ അനിവാര്യമായ തീരുമാനമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലെ ഈ ക്രമം ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് അവന്റെ ഏകത്വത്തെയും (തൗഹീദ് - توحيد) അവന്റെ സർവ്വശക്തിയെയും ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിൽ ഒട്ടും പ്രയാസമില്ല, കാരണം അവന്റെ കൽപന 'ഉണ്ടാകൂ' (കുൻ - كن) എന്ന് മാത്രമാണ്. ഈ തിരിച്ചറിവ് ഒരു വിശ്വാസിയിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയവും (തഖ്വ - تقوى) അഗാധമായ സ്നേഹവും വളർത്തുന്നു.

പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ ഉത്തരവാദിത്തം പൂർണ്ണതയിൽ നിർവ്വഹിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, പിന്നീട് നിങ്ങൾ എന്നെ നിഷേധിക്കുന്നത് എനിക്ക് ഒരു ദോഷവും വരുത്തുന്നില്ല. ഓരോരുത്തരും അവരവരുടെ കർമ്മങ്ങൾക്ക് ഉത്തരവാദികളാണ്. 'അൽ-അസ്ഇലത്തുൽ മുഖ്ഹമ'യിൽ പറയുന്നു: 'ബലാഗ്' (ബോധനം) എന്നാൽ ഒരാളുടെ മനസ്സിലേക്ക് അർത്ഥം എത്തിച്ചുകൊടുക്കുക എന്നതാണ്. കേൾക്കുന്നവൻ അത് ഗ്രഹിച്ചില്ലെങ്കിലും, എന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള അറിയിപ്പും കേൾപ്പിക്കലും

പൂർത്തിയായിരിക്കുന്നു. ഗ്രഹണം നൽകുന്നത് അല്ലാഹു മാത്രമാണ്. സത്യത്തിന്റെ വഹ്യ് (وحي) മുന്നിൽ വന്നാൽ, തല കുനിക്കുന്നവന് അല്ലാഹു അവന്റെ ഔദാര്യം കൊണ്ട് കേൾവി നൽകുന്നു. എന്നാൽ പ്രകാശവും ഉൾക്കാഴ്ചയുമില്ലാത്തവന്റെ അവസ്ഥ, ജന്മനാ ബധിരനായ മത്സ്യത്തെപ്പോലെയാണ്. ഈ ആയത്തിൽ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയ്ക്കുള്ള ആശ്വാസവും ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളാനുള്ള ഉപദേശവുമുണ്ട്. ഒപ്പം നിഷേധികളായവർക്കുള്ള താക്കീതുമുണ്ട്. അതിനാൽ സത്യവിശ്വാസി അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുകയും ദൈവഭയം (تقوى) സൂക്ഷിക്കുകയും വേണം. അന്ത്യദിനത്തിൽ ഏറ്റവും വലിയ വിഭവവും രക്ഷാമാർഗ്ഗവും ഉപജീവനത്തിന്റെ താക്കോലും ദൈവഭയമാണ്. ദൈവഭയത്തിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ അടിസ്ഥാനം ഏകദൈവ വിശ്വാസമാണ് (توحيد). അത് ഈമാനിന്റെ അടിത്തറയും സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ താക്കോലും നരകത്തിന്റെ പൂട്ടുമാണ്. ഉസ്മാൻ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനോട് ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു സലാം പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം മറുപടി നൽകിയില്ല. അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനോട് ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പരാതിപ്പെട്ടപ്പോൾ, അദ്ദേഹം ഉസ്മാൻ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനോട് ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ഉസ്മാൻ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ കേട്ടില്ല, ഞാൻ ഒരു ചിന്തയിലായിരുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോടൊപ്പം നമ്മൾ ദീർഘകാലം കഴിഞ്ഞിട്ടും, സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ വാതിലുകൾ തുറക്കുന്നതും നരകത്തിന്റെ വാതിലുകൾ അടയ്ക്കുന്നതുമായ ആ കാര്യം നമ്മൾ ചോദിച്ചില്ലല്ലോ എന്നോർക്കുകയായിരുന്നു.' അബൂബക്കർ റളിയള്ളാഹു അൻഹു പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് അത് ചോദിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്റെ പിതൃവ്യൻ അബൂത്വാലിബിനോട് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ ആവശ്യപ്പെട്ട ആ കലിമയാണത്: ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ് മുഹമ്മദുർ റസൂലുല്ലാഹ്.' അല്ലാഹുവിനെ ധാരാളമായി സ്മരിക്കുക. അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണ (ذكر) നാവിനെ നനവുള്ളതാക്കുന്നു. അത് നിലച്ചാൽ മനസ്സ് ഉണങ്ങിപ്പോകുകയും ആഗ്രഹങ്ങളുടെ തീയിൽ വെന്തുരുകുകയും ചെയ്യും. ഏകദൈവ വിശ്വാസത്തിലൂടെ ശിർക്കിന്റെയും അന്യചിന്തകളുടെയും മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്ന് പൂർണ്ണമായ ശുദ്ധി ലഭിക്കുന്നു. നഫ്സ് (نفس)

പിശാചിനോടൊപ്പം ചേർന്ന് അധഃപതനത്തിലേക്ക് വിളിക്കുമ്പോൾ, അല്ലാഹു തന്റെ പ്രവാചകനിലൂടെ ഉന്നത പദവികളിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ തുടക്കം (إبداء) എങ്ങനെയാണെന്ന് അവർ കണ്ടിട്ടില്ലേ? അല്ലാഹു ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടിക്കുന്നു, പിന്നീട് അതിനെ മടക്കിക്കൊണ്ടുവരുന്നു (إعادة). ഇമാം ഗസ്സാലി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: മുൻമാതൃകയില്ലാതെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനെ 'ഇബ്ദാഅ്' എന്നും, മുൻമാതൃകയുള്ളതിനെ 'ഇആദത്ത്' എന്നും പറയുന്നു. എല്ലാം അവനിൽ നിന്ന് തുടങ്ങി, അവനിലേക്ക് തന്നെ മടങ്ങുന്നു.

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 20 إلى 21]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ ***20***-ാം വചനം മുതൽ ***21***-ാം വചനം വരെയുള്ള ഭാഗം ഇപ്രകാരം വിവരിക്കുന്നു*:* 'പറയുക*:* നിങ്ങൾ ഭൂമിയിൽ സഞ്ചരിക്കുകയും*,* അല്ലാഹു എങ്ങനെയാണ് സൃഷ്ടിപ്പ് ആരംഭിച്ചതെന്ന് നോക്കുകയും ചെയ്യുക*.* പിന്നീട് അല്ലാഹു രണ്ടാമത്തെ സൃഷ്ടിപ്പിനെ *(*അന്ത്യദിനത്തിലെ പുനരുജ്ജീവനം - *(*نشأة الآخرة ഉണ്ടാക്കുന്നു*.* തീർച്ചയായും അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യങ്ങൾക്കും കഴിവുള്ളവനാണ്*.* 'ഈ വചനം മനുഷ്യന്റെ ചിന്താശക്തിയെ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ വിശാലതയിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുന്നു*.* ഭൂമിയിലെ ജീവജാലങ്ങളുടെ ഉത്ഭവവും പ്രകൃതിയുടെ അത്ഭുതങ്ങളും നിരീക്ഷിക്കുന്ന ഒരു വിശ്വാസിക്ക്*,* അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ കഴിവ് *(*قدرة*)* ബോധ്യപ്പെടും*.* ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് പ്രപഞ്ചത്തെ മെനഞ്ഞെടുത്തവന്*,* മണ്ണടിഞ്ഞ മനുഷ്യനെ വീണ്ടും ജീവിപ്പിക്കാൻ ഒട്ടും പ്രയാസമില്ല*.* തുടർന്ന് ***21***-ാം വചനത്തിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു*:* 'അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ അവൻ ശിക്ഷിക്കുന്നു*.* അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരോട് അവൻ കരുണ കാണിക്കുന്നു*.* അവങ്കലേക്കാണ് നിങ്ങൾ മടക്കപ്പെടുന്നത്*.* 'ഇവിടെ അല്ലാഹുവിന്റെ നീതിയും കാരുണ്യവും *(*رحمة*)* തമ്മിലുള്ള സന്തുലിതാവസ്ഥ വ്യക്തമാക്കുന്നു*.* സകല സൃഷ്ടികളും അന്തിമമായി അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നിധിയിലേക്കാണ് മടങ്ങുന്നത്*.* അവിടെയാണ് യഥാർത്ഥ വിജയവും പരാജയവും നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുന്നത്*.*

അല്ലാഹു സൃഷ്ടികളെ ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് അസ്തിത്വത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നു (ഇആദത്ത് - إعادة). ഇത് 'അവർ കണ്ടില്ലേ' എന്ന വാക്യത്തോട് ചേർന്നുനിൽക്കുന്നതാണ്. അല്ലാഹു സൃഷ്ടികളെ ആദ്യമായി സൃഷ്ടിച്ചതുപോലെ തന്നെ വീണ്ടും സൃഷ്ടിക്കുമെന്നത് അനിഷേധ്യമായ സത്യമാണ്. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'അവൻ ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് അസ്തിത്വത്തെ വരച്ചുകാട്ടി, അവനല്ലാതെ ആരാണ് ഇല്ലാത്തതിൽ നിന്ന് ഉള്ളതിനെ ഉണ്ടാക്കുക? വീണ്ടും അവൻ അവരെ അസ്തിത്വമില്ലായ്മയിലേക്ക്

കൊണ്ടുപോകുന്നു, അവിടെ നിന്ന് വിചാരണയുടെ മൈതാനത്തേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നു.' തീർച്ചയായും ഈ പുനരുജ്ജീവനം അല്ലാഹുവിന് വളരെ എളുപ്പമാണ് (യസീർ - يسير). അല്ലാഹുവിന് ഒരു കാര്യവും അസാധ്യമല്ല. നബിയേ, പുനരുജ്ജീവനത്തെ നിഷേധിക്കുന്നവരോട് പറയുക: നിങ്ങൾ ഭൂമിയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുക, അല്ലാഹു എങ്ങനെയാണ് സൃഷ്ടികളെ ആദ്യമായി സൃഷ്ടിച്ചതെന്ന് ചിന്തിക്കുക. അല്ലാഹുവിന്റെ കഴിവ് അവന്റെ സത്തയിൽ അധിഷ്ഠിതമാണ്. അതിനാൽ ആദ്യത്തെ സൃഷ്ടിപ്പ് നിർവഹിച്ചവന് രണ്ടാമത്തെ സൃഷ്ടിപ്പും (നശ്അത്തുൽ ആഖിറ - النَّشْأَةَ الآخِرَةَ) അനായാസമാണ്. അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ ശിക്ഷിക്കുകയും, ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരോട് കരുണ കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ശിക്ഷയെ ആദ്യം പരാമർശിച്ചത് ഭയപ്പെടുത്തൽ ഈ സന്ദർഭത്തിന് കൂടുതൽ അനുയോജ്യമായതുകൊണ്ടാണ്. അന്തിമമായി നിങ്ങൾ എല്ലാവരും അവനിലേക്കാണ് മടങ്ങുന്നത് (തുഖ്ലബൂൻ - تُقْلَبُونَ). കാശിഫി പറയുന്നു: 'അവന്റെ ശിക്ഷ നീതിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലും, അവന്റെ കരുണ ഔദാര്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുമാണ്. നീ എന്നെ അകറ്റിയാൽ അത് നിന്റെ നീതിയാണ്, നീ എന്നെ അടുപ്പിച്ചാൽ അത് നിന്റെ ഔദാര്യമാണ്.'

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശാലമായ ഭൂമിയിലും ആകാശങ്ങളിലും അവനെ തോൽപ്പിക്കാൻ ആർക്കും സാധ്യമല്ല. അല്ലാഹു അല്ലാത്ത യാതൊരു രക്ഷകനോ സഹായിയോ നിങ്ങൾക്കില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിച്ചവർ അവന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് നിരാശരായിത്തീരുന്നു. അവർക്ക് വേദനയേറിയ ശിക്ഷയുണ്ട്. ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുകയും അവനെ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക (تقوى). അതാണ് നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തമം.' വിഗ്രഹങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നത് വെറും മിഥ്യയാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരെ നിങ്ങൾ വിളിക്കുന്നത് നിങ്ങൾക്ക് ഉപകാരമോ ഉപദ്രവമോ ചെയ്യാൻ കഴിവില്ലാത്തവരാണ്. ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാം ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിൽ വിശ്വസിച്ചു. ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ എന്റെ നാഥനിലേക്ക് ഹിജ്റ (هجرة) പോകുന്നു. അവനാണ് പ്രതാപിയും യുക്തിമാനും.' അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് ഇസ്ഹാഖ് അലൈഹിസ്സലാമിനെയും യഅ്ഖൂബ് അലൈഹിസ്സലാമിനെയും നൽകി. പ്രവാചകത്വവും വേദഗ്രന്ഥവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്തതികളിൽ അല്ലാഹു നിലനിർത്തി.

ലോകജീവിതത്തോടുള്ള ആസക്തി ഒരു പരീക്ഷണമാണ്. അതിനെ ഉപേക്ഷിക്കുക എന്നത് ഒന്നുകിൽ അത്യാഗ്രഹത്തെ വെടിഞ്ഞ് സംതൃപ്തി (قناعة) കൈക്കൊണ്ടുകൊണ്ടോ, അല്ലെങ്കിൽ ബിദ്അത്തുകളെ (بدعة) വർജ്ജിച്ച് സുന്നത്തിനെ (سنة) മുറുകെ പിടിച്ചുകൊണ്ടോ, മനസ്സിന്റെ ചിതറിക്കിടക്കുന്ന ചിന്തകളെ ഏകോപിപ്പിച്ചുകൊണ്ടോ സാധ്യമാകുന്നു. ഇമാം ഖുശൈരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു ഒരു അടിമയെ അവന്റെ കാര്യങ്ങൾ സ്വയം നോക്കാൻ വിട്ടുകൊടുക്കുന്നതാണ് യഥാർത്ഥ ശിക്ഷ; എന്നാൽ അവന്റെ കാര്യങ്ങൾ അല്ലാഹു തന്നെ ഏറ്റെടുക്കുന്നതാണ് യഥാർത്ഥ അനുഗ്രഹം.' 'നീ കൂടെയില്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങളുടെ കാര്യങ്ങൾ ശോഭിക്കുകയില്ല' എന്നാണല്ലോ അവസ്ഥ. 'നിങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹുവിനെ തോൽപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല' (وَمَا أَنتُمْ بِمُعْجِزِينَ)

എന്ന വചനത്തിന്റെ അർത്ഥം, ഭൂമിയിൽ എവിടെ ഒളിച്ചാലും ആകാശത്ത് എവിടെ അഭയം പ്രാപിച്ചാലും അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ നിന്നും അവന്റെ തീരുമാനത്തിൽ നിന്നും നിങ്ങൾക്ക് രക്ഷപ്പെടാൻ കഴിയില്ല എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിനെ കൂടാതെ നിങ്ങൾക്ക് ഒരു രക്ഷകനോ (ولي) സഹായിയോ (نصير) ഇല്ല. ഭൂമിയിൽ നിന്നോ ആകാശത്തുനിന്നോ വരുന്ന വിപത്തുകളിൽ നിന്ന് നിങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാൻ അവനല്ലാതെ മറ്റാരുമില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ (آيات) നിഷേധിച്ചവർ, അതായത് അവന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും ഗുണങ്ങളെയും പ്രവൃത്തികളെയും അറിയിക്കുന്ന തെളിവുകളെ തള്ളിക്കളഞ്ഞവർ, അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുമുട്ടുന്നതിനെ (لقاء) നിഷേധിക്കുന്നു. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് നിരാശരായിത്തീരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം അവന്റെ കോപത്തേക്കാൾ മുമ്പേ എത്തുന്നതാണ്. അതിനാൽ ഒരു സത്യവിശ്വാസി അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് ഒരിക്കലും നിരാശനാകരുത്, അതേസമയം അവന്റെ ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് നിർഭയനുമാകരുത്. ഭയവും പ്രതീക്ഷയും (خوف ورجاء) ഒത്തുചേരുന്ന അവസ്ഥയാണ് വിശ്വാസിക്ക് ഉചിതം.

[سورة العنكبوت (29) : آية 24]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ ഇരുപത്തിനാലാം വചനത്തിൽ, ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് നടത്തിയ സംഭാഷണത്തെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്നു. 'അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനത നൽകിയ മറുപടി ഇതായിരുന്നു: നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ കൊന്നുകളയുക, അല്ലെങ്കിൽ ചുട്ടുകരിക്കുക.' എന്നാൽ അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ തീയിൽ നിന്ന് രക്ഷിച്ചു. ഈ സംഭവത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വലിയ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുണ്ട്. റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നത് പോലെ, സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് പരീക്ഷണങ്ങൾ നേരിടുമ്പോൾ അല്ലാഹുവിലുള്ള അചഞ്ചലമായ വിശ്വാസം (ഇമാൻ - إيمان) അവരെ അഗ്നിയിൽ നിന്ന് പോലും രക്ഷിക്കുന്ന തണുപ്പും സമാധാനവുമാക്കി മാറ്റുന്നു. ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജീവിതം ക്ഷമയുടെയും (സബ്ർ - صبر) അല്ലാഹുവിലുള്ള പൂർണ്ണമായ ഭരമേൽപ്പിക്കലിന്റെയും (തവക്കുൽ - توكل) ഉത്തമ മാതൃകയാണ്.

ആത്മജ്ഞാനികൾക്ക് (ആരിഫ്) അനുഭവപ്പെടുന്ന സങ്കോചം (ഖബ്ള്) എന്നത് തുടക്കക്കാർക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്ന ഭയത്തിന് (ഖൗഫ്) തുല്യമാണ്. അതുപോലെ, ആത്മജ്ഞാനികൾക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്ന വികാസം (ബസ്ത്) എന്നത് തുടക്കക്കാരുടെ പ്രതീക്ഷയ്ക്ക് (റജാഅ്) തുല്യമാണ്. എന്നാൽ ഇവ രണ്ടും തമ്മിൽ സൂക്ഷ്മമായ വ്യത്യാസമുണ്ട്. ഭയവും പ്രതീക്ഷയും ഭാവിയിൽ സംഭവിക്കാനിരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചാണെങ്കിൽ, സങ്കോചവും വികാസവും വർത്തമാനകാലത്ത് അദൃശ്യലോകത്തുനിന്നും ഹൃദയത്തിലേക്ക് കടന്നുവരുന്ന പ്രകടനങ്ങളാണ്. ചിലപ്പോൾ സങ്കോചം മേൽക്കൈ നേടുമ്പോൾ, 'യഹൂദരെ നിന്ദിച്ചതുപോലെ എന്റെ അവസ്ഥയും നിന്ദ്യമായിരിക്കുന്നു' എന്ന് ആത്മജ്ഞാനി പറയുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ തുടക്കത്തെ (ഇബ്ദാഅ്) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. വികാസം മേൽക്കൈ നേടുമ്പോൾ, 'ആകാശഭൂമികളെ എന്റെ കൺപീലികളിൽ വഹിക്കാൻ

പാകത്തിൽ അവ എവിടെയാണ്?' എന്ന് അദ്ദേഹം ചോദിക്കുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ മടക്കത്തെ (ഇആദഃ) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു സൃഷ്ടികളെ ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് അസ്തിത്വത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരികയും, ആത്മീയ ലോകത്തുനിന്ന് ഭൗതിക ലോകത്തേക്ക് ഇറക്കുകയും ചെയ്തത് ഒരു യാത്രയാണ്. ഖനിജങ്ങൾ, സസ്യങ്ങൾ, മൃഗങ്ങൾ എന്നിവയിലൂടെ കടന്ന് മനുഷ്യന്റെ ശരീരമെന്ന ഏറ്റവും താഴ്ന്ന അവസ്ഥയിൽ (അസ്ഫല സാഫിലീൻ) അവൻ എത്തിച്ചേരുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേകമായ ആത്മാവ് ഊതിയതിലൂടെയാണ് (നഫ്ഖഃ) ഇത് സാധ്യമായത്. ഇപ്പോൾ, അല്ലാഹുവിന്റെ ആകർഷണത്താൽ (ജദ്ബഃ) മനുഷ്യൻ തിരികെ തന്റെ ഉത്ഭവസ്ഥാനത്തേക്ക് മടങ്ങുന്നു. ഈ യാത്രയിൽ, താൻ ആർജ്ജിച്ചെടുത്ത ഭൗതികമായ അഹന്തകളെയും ഗുണങ്ങളെയും ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതാണ് അല്ലാഹുവിലുള്ള ലയനം (ഫനാഅ്). അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതാപത്താൽ മറയ്ക്കപ്പെട്ടവരും, പിന്നീട് വഴിതെറ്റിയവരുമായ ഒരു വിഭാഗത്തെക്കുറിച്ച് 'അവർ അവിശ്വസിച്ചു' എന്ന വചനത്തിൽ സൂചനയുണ്ട്. അല്ലാഹു നമ്മെ അത്തരം പതനങ്ങളിൽ നിന്ന് കാത്തുരക്ഷിക്കട്ടെ.

ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന് പുറമെ വിഗ്രഹങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത് ഐഹിക ജീവിതത്തിലെ പരസ്പരമുള്ള സ്നേഹബന്ധം (مودة) നിലനിർത്താൻ മാത്രമാണ്. എന്നാൽ അന്ത്യദിനത്തിൽ നിങ്ങൾ പരസ്പരം നിഷേധിക്കുകയും ശപിക്കുകയും ചെയ്യും. നിങ്ങളുടെ വാസസ്ഥലം നരകമാണ്, നിങ്ങളെ സഹായിക്കാൻ ആരും ഉണ്ടാവുകയുമില്ല.' റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു: ഇവിടെയുള്ള 'മവദ്ദ' എന്നത് ദുനിയാവിലെ താൽക്കാലികമായ ബന്ധങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സത്യവിശ്വാസികൾക്കിടയിലുള്ള സ്നേഹം അല്ലാഹുവിനു വേണ്ടിയുള്ളതാണ് (حب في الله), എന്നാൽ അവിശ്വാസികളുടെ ഈ സ്നേഹം അല്ലാഹുവിനെ മറന്നുകൊണ്ടുള്ളതാണ്. ഇത് അവരുടെ ആത്മീയമായ അന്ധതയെ (غفلة) കാണിക്കുന്നു.

ഖുർആനിലെ ഈ വചനത്തിൽ 'അവർ പറഞ്ഞതല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല' (إلا أن قالوا) എന്ന പ്രയോഗം 'കാന' (كان) എന്നതിന്റെ വാർത്തയായി വരുന്നു. 'അവനെ കൊലപ്പെടുത്തുക' (اقتلوه) എന്ന് അവർ പരസ്പരം ആഹ്വാനം ചെയ്തു. ജീവനെ ശരീരത്തിൽ നിന്ന് വേർപ്പെടുത്തുന്നതിനെയാണ് 'ഖത്ൽ' (قتل) എന്ന് പറയുന്നത്. എന്നാൽ, തീയിലിട്ട് ദഹിപ്പിക്കുക (تحريق) എന്നത് ജ്വാലകൾ കൊണ്ട് വസ്തുവിനെ നശിപ്പിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ്. സത്യം ബോധ്യപ്പെട്ടവരോട് മറുവാദം ഉന്നയിക്കാൻ കഴിയാതെ വരുമ്പോൾ അക്രമത്തിലേക്ക് തിരിയുന്ന അഹങ്കാരികളുടെ സ്വഭാവമാണ് ഇവിടെ വെളിപ്പെടുന്നത്. എന്നാൽ അല്ലാഹു ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ ആ അഗ്നിയിൽ നിന്ന് രക്ഷിച്ചു. ആ തീയെ അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് തണുപ്പും സമാധാനവുമാക്കി മാറ്റി. ആ ദിവസം ലോകത്ത് ഒരിടത്തും തീ അതിന്റെ ചൂട് പ്രകടിപ്പിച്ചില്ല എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അത്ഭുതകരമായ ദൃഷ്ടാന്തമാണ് (آيات). വിശ്വസിക്കുന്നവർക്ക് (يؤمنون) മാത്രമേ ഇതിലെ ആത്മീയ പാഠങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയൂ. സൂഫി വീക്ഷണത്തിൽ, ഇബ്റാഹീം നബി

അലൈഹിസ്സലാം എന്നത് ആത്മാവിനെയും (روح), നംറൂദ് എന്നത് ദുഷ്പ്രവണതകളുള്ള മനസ്സിനെയും (نفس) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവിശ്വാസികൾ ആത്മാവിനെ തങ്ങളുടെ അവിശ്വാസം എന്ന വാൾ കൊണ്ട് കൊലപ്പെടുത്താനോ, അല്ലെങ്കിൽ മോഹങ്ങളുടെയും ദുസ്വഭാവങ്ങളുടെയും അഗ്നിയിൽ ദഹിപ്പിക്കാനോ ശ്രമിക്കുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹു ആത്മാവിന്റെ സത്തയെ ഈ അഗ്നിയിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുന്നു. തുടർന്ന് ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന് പുറമെ വിഗ്രഹങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചത് പരസ്പരമുള്ള സ്നേഹം (مودة) നിലനിർത്താൻ മാത്രമാണ്.' ഈ ലോകത്ത് നിങ്ങൾ പരസ്പരം കൂട്ടുപിടിച്ച് ആരാധിക്കുന്ന ഈ വിഗ്രഹങ്ങൾ പരലോകത്ത് എത്തുമ്പോൾ പരസ്പരമുള്ള വെറുപ്പായും ശാപമായും മാറും. അന്ന് ആരാധകരും ആരാധിക്കപ്പെട്ടവരും പരസ്പരം തള്ളിപ്പറയുകയും ശപിക്കുകയും ചെയ്യും. അന്ന് നിങ്ങളുടെ സങ്കേതം നരകമായിരിക്കും, നിങ്ങളെ രക്ഷിക്കാൻ ആരും ഉണ്ടാവുകയുമില്ല.

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 26 إلى 27]

ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് സത്യം വിളിച്ചുപറഞ്ഞുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ എന്റെ നാഥനിലേക്ക് ഹിജ്റ (هجرة) പോകുന്നു. തീർച്ചയായും അവൻ പ്രതാപിയും യുക്തിമാനുമാണ്.' അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് ഇസ്ഹാഖ് അലൈഹിസ്സലാമിനെയും യഅ്ഖൂബ് അലൈഹിസ്സലാമിനെയും നൽകി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വംശപരമ്പരയിൽ പ്രവാചകത്വവും വേദഗ്രന്ഥവും അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ചു. ഇബ്രാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജീവിതം അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള പൂർണ്ണമായ സമർപ്പണത്തിന്റെ (تسليم) ഉത്തമ മാതൃകയാണ്. അവിടുന്ന് തന്റെ നാഥന്റെ പ്രീതി തേടിക്കൊണ്ട് സ്വന്തം നാടും വീടും ഉപേക്ഷിച്ചു. ഈ ത്യാഗത്തിന്റെ ഫലമായി അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും ഉന്നതമായ പദവികൾ നൽകി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്താനപരമ്പരയിൽ നിന്ന് അനേകം പ്രവാചകന്മാരെ നിയോഗിച്ചുകൊണ്ട് അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ അനുഗ്രഹിച്ചു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ ഔദാര്യവും (فضل) കൃപയുമാണ്.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 'നിങ്ങൾക്ക് സഹായികളില്ല' എന്ന വചനത്തെ വിശദീകരിച്ചുകൊണ്ട് റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യക്തമാക്കുന്നു: അല്ലാഹുവിനെ വിട്ട് കല്ലുകളെയും വിഗ്രഹങ്ങളെയും ആരാധിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ യാതൊരു സഹായിയുമില്ല. ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയോട് സത്യം വിളിച്ചുപറഞ്ഞപ്പോൾ, ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാം അദ്ദേഹത്തിൽ വിശ്വസിച്ചു. ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാം ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ സഹോദരീപുത്രനായിരുന്നു. ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാം പ്രബോധനം ചെയ്ത ഏകദൈവ വിശ്വാസത്തിലും (തൗഹീദ് - توحيد) അദ്ദേഹം പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചു. ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ജനതയിൽ നിന്നും വിട്ടുപോവുകയാണെന്നും തന്റെ റബ്ബിന്റെ കൽപ്പന പ്രകാരം ഹിജ്റ (هجـرة) ചെയ്യുകയാണെന്നും പ്രഖ്യാപിച്ചു. ആത്മീയജ്ഞാനികൾ

(ആരിഫീങ്ങൾ) പറയുന്നു: 'തന്നിൽ നിന്നും ഈ പ്രപഞ്ചത്തിൽ നിന്നും അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടങ്ങുക എന്നതാണ് യഥാർത്ഥ ഹിജ്റ. സൃഷ്ടികളോടുള്ള ബന്ധം പൂർണ്ണമായി മുറിക്കാതെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുക്കാൻ ആർക്കും സാധ്യമല്ല.' അല്ലാഹു അൽ-അസീസു (العـــزيز) ആണ്, അവൻ തന്റെ കാര്യങ്ങളിൽ സർവ്വാധിപനാണ്. അവൻ അൽ-ഹകീമു (الحكيم) ആണ്, അവന്റെ ഓരോ പ്രവർത്തിയിലും അഗാധമായ യുക്തിയുണ്ട്. അല്ലാഹു പരിശുദ്ധനാണ്, പരിശുദ്ധമായതിനെ മാത്രമേ അവൻ സ്വീകരിക്കുകയുള്ളൂ. ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാം ഹിജ്റ ചെയ്ത ആദ്യത്തെ പ്രവാചകനാണ്. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് സാറ ബീവിയിൽ ഇസ്ഹാഖ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകനായി യഅ്ഖൂബ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെയും നൽകി അനുഗ്രഹിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വംശപരമ്പരയിൽ അല്ലാഹു പ്രവാചകത്വത്തെയും (നബുവ്വത്ത് - نبوة) വേദഗ്രന്ഥങ്ങളെയും (കിതാബ് - كتاب) നിലനിർത്തി. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും അർഹമായ പ്രതിഫലം നൽകി.

ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയോട് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ അങ്ങേയറ്റം വെറുക്കപ്പെട്ടതും മുൻഗാമികളിൽ ആരും ചെയ്യാത്തതുമായ ഒരു നീചവൃത്തി (فاحشة) ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പുരുഷന്മാരെ സമീപിക്കുകയും വഴിയിൽ തടസ്സങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും നിങ്ങളുടെ സഭകളിൽ വെച്ച് തന്നെ മ്ലേച്ഛമായ കാര്യങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ?' എന്നാൽ അവരുടെ മറുപടി, 'നീ സത്യവാനാണെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷ ഞങ്ങൾക്ക് കൊണ്ടുവരിക' എന്ന് മാത്രമായിരുന്നു. അപ്പോൾ ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം) അല്ലാഹുവിനോട് സഹായം തേടി പ്രാർത്ഥിച്ചു. മലക്കുകൾ ഇബ്റാഹീം നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ അടുക്കൽ സന്തോഷവാർത്തയുമായി വന്നപ്പോൾ, ലൂത്ത് നബിയുടെ ജനതയെ നശിപ്പിക്കാൻ പോകുകയാണെന്ന് അവർ അറിയിച്ചു. ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ വീട്ടിൽ മലക്കുകൾ അതിഥികളായി എത്തിയപ്പോൾ, തന്റെ ജനതയുടെ ദുഷ്പ്രവൃത്തികളെ ഓർത്ത് അദ്ദേഹം അങ്ങേയറ്റം ദുഃഖിതനും അസ്വസ്ഥനുമായി. എന്നാൽ മലക്കുകൾ അദ്ദേഹത്തെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു. 'ഭയപ്പെടേണ്ട, ഞങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാരാണ്, അവർക്ക് നിങ്ങളെ തൊടാൻ കഴിയില്ല' എന്ന് അവർ പറഞ്ഞു. തുടർന്ന്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തെയും കൂട്ടി രാത്രിയിൽ പുറപ്പെടാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ മാത്രം ആ ശിക്ഷയിൽ അകപ്പെടാൻ വിധിക്കപ്പെട്ടവളായിരുന്നു.

ഇഹലോകത്ത് ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് അല്ലാഹു നൽകിയ പ്രതിഫലം, നിശ്ചിത സമയത്തിന് മുൻപേ ലഭിച്ച സന്താനസൗഭാഗ്യവും, സമ്പത്തും, ഉത്തമമായ വംശപരമ്പരയും, അവരിലൂടെ പ്രവാചകത്വം നിലനിന്നതുമാണ്. ലോകാവസാനം വരെ എല്ലാ മതവിഭാഗങ്ങളും അദ്ദേഹത്തെ ആദരിക്കുകയും, അദ്ദേഹത്തിന് മേൽ സ്വലാത്ത് ചൊല്ലുകയും ചെയ്യുന്നു. മവർദി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഇഹലോകത്ത് അദ്ദേഹത്തിന് ലഭിച്ച പ്രതിഫലം അല്ലാഹുവിന്റെ അതിഥി സൽക്കാരമാണ്. അദ്ദേഹം

ജീവിച്ചിരുന്നപ്പോൾ എങ്ങനെയാണോ അല്ലാഹുവിന്റെ വിരുന്നുകാരായി ആളുകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്നിധിയിൽ എത്തിയത്, ഇന്നും ആ സൽക്കാരം തുടരുന്നു. ആ വിരുന്നിന്റെ വിഭവങ്ങൾ ലോകത്തുള്ളവർക്ക് ഇന്നും ലഭ്യമാണ്.' 'പരലോകത്ത് അദ്ദേഹം സജ്ജനങ്ങളിൽ പെട്ടവനാണ്' (وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ) എന്നതിനർത്ഥം, സജ്ജനങ്ങളുടെ ഉന്നത പദവിയിലുള്ള പ്രവാചകന്മാരുടെയും അവരുടെ അനുയായികളുടെയും കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം ഉൾപ്പെടുന്നു എന്നാണ്. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഇഹലോകത്ത് അദ്ദേഹത്തിന് നാം അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവും (معرفة), ഭരമേൽപ്പിക്കലും (توكل) നൽകി. പരലോകത്ത് അദ്ദേഹം അറിവുള്ളവരുടെ (عارفين) പദവിയിലേക്ക് മടങ്ങുന്നവനാണ്.' ഹിജ്റ (هجرة) രണ്ട് തരമാണ്. ഒന്ന് ഭൗതികമായ ഹിജ്റ, മക്ക വിജയത്തോടെ അതിന്റെ വിധി അവസാനിച്ചു. രണ്ടാമത്തേത് ആത്മീയമായ ഹിജ്റയാണ്. അത് സ്വന്തം മനസ്സിന്റെ (نفس) തടവറയിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിലേക്ക് യാത്ര ചെയ്യലാണ്. ഹൃദയമാകുന്ന കഅ്ബയെ (قلب) ശിർക്കിന്റെയും ഇച്ഛകളുടെയും വിഗ്രഹങ്ങളിൽ നിന്ന് ശുദ്ധീകരിക്കുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം. ഇത് ലോകാവസാനം വരെ തുടരും. ഒരാൾ തന്റെ മനസ്സിന്റെ തടവറയിൽ നിന്ന് ഹൃദയത്തിന്റെ പദവിയിലേക്ക് ഉയർന്നു കഴിഞ്ഞാൽ, അവൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതെന്തും അല്ലാഹു അവന് നൽകും. ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന് അല്ലാഹു നൽകിയ ഏറ്റവും വലിയ അനുഗ്രഹം സദ്വൃത്തരായ സന്താനങ്ങളാണ്. മാതാപിതാക്കൾക്ക് വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന മക്കൾ, നിലയ്ക്കാത്ത പ്രതിഫലം ലഭിക്കുന്ന സ്വദഖ (صدقة جارية) പോലെയാണ്. ഇബ്രാഹിം നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വംശത്തിൽ പ്രവാചകന്മാരെ നിയോഗിച്ചത്, ആത്മീയ നേതൃത്വത്തിന്റെ (ولاية) മഹത്വം കാണിക്കുന്നു. തുടർന്ന് ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ലൂത്ത് നബിയെയും നാം നിയോഗിച്ചു.' അദ്ദേഹം തന്റെ ജനതയോട് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ അങ്ങേയറ്റം വെറുക്കപ്പെട്ടതും, ലോകത്ത് ആരും ഇതുവരെ ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തതുമായ ഒരു നീചവൃത്തിയാണ് (فاحشة) ചെയ്യുന്നത്.' ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനതയ്ക്ക് മുൻപ്

ആരും ഇത്തരമൊരു പ്രവൃത്തി ചെയ്തിരുന്നില്ല എന്നത് അതിന്റെ കാഠിന്യത്തെയും മനുഷ്യപ്രകൃതിക്ക് അത് എത്രത്തോളം അരോചകമാണെന്നും വ്യക്തമാക്കുന്നു.

[سورة العنكبوت (29) : آية 29]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ *29*-ാം വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്: 'നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ സഭകളിൽ വെച്ച് വെറുക്കപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും, വഴിപോക്കരെ ഉപദ്രവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ?' ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയോട് ചോദിച്ച ഈ ചോദ്യം കേവലം ഒരു വിമർശനമല്ല, മറിച്ച് അവരുടെ ആത്മാവിനെ മലിനമാക്കിയ അധാർമ്മികതയുടെ (فحشاء) നേർക്കുള്ള ശക്തമായ താക്കീതാണ്. റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, സഭകളിൽ വെച്ച് ഇത്തരം പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നത് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധത്തിൽ (تقوى) നിന്ന് എത്രത്തോളം അകന്നുപോയി എന്നതിന്റെ തെളിവാണ്. വഴിപോക്കരെ ഉപദ്രവിക്കുക എന്നത് മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ അതിരുകൾ ലംഘിക്കുന്നതും, അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടികളോടുള്ള ആദരവ് (أدب) നഷ്ടപ്പെട്ടതുമാണ്. ഈ വചനം വിശ്വാസികൾക്ക് നൽകുന്ന പാഠം, ബാഹ്യമായ കർമ്മങ്ങൾ പോലെ തന്നെ ആന്തരികമായ വിശുദ്ധിയും (تزكية النفس) അത്യന്താപേക്ഷിതമാണെന്നതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കോപത്തിന് കാരണമാകുന്ന ഇത്തരം പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുകയും, സൽസ്വഭാവം (حسن الخلق) കൈവരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ഒരു മുഅ്മിനിന്റെ കടമ.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ഈ വചനം ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ ജനതയുടെ അധാർമികതയെയും അവർ ചെയ്തുകൂട്ടിയ നീചമായ പ്രവൃത്തികളെയും തുറന്നുകാട്ടുന്നു. 'നിങ്ങൾ പുരുഷന്മാരെ സമീപിക്കുകയാണോ?' (أَإِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ) എന്ന ചോദ്യം അവരുടെ പ്രകൃതിവിരുദ്ധമായ

ലൈംഗികാസക്തിയെയും അതിലൂടെ അവർ കൈവരിച്ച അധഃപതനത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'നിങ്ങൾ വഴി തടയുന്നു' (وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ) എന്നതിനെ പണ്ഡിതന്മാർ പലവിധത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു. ഒന്ന്, വഴിപോക്കരെ ഉപദ്രവിച്ചും ഭീഷണിപ്പെടുത്തിയും ആ വഴിയിലൂടെയുള്ള സഞ്ചാരം അവർ അസാധ്യമാക്കിയിരുന്നു. രണ്ട്, വംശവർദ്ധനവിനുള്ള മാർഗ്ഗത്തെ (نسل) അവർ തടഞ്ഞു. പ്രകൃതിപരമായ വിവാഹബന്ധങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ച് അവർ വിപരീതമാർഗ്ഗം സ്വീകരിച്ചു. അവരുടെ സദസ്സുകളിൽ (نَادِيكُمُ) അവർ പരസ്യമായി അനാശാസ്യങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു. 'മുന്നകർ' (الْمُنْكَرَ) അഥവാ നിഷിദ്ധമായ കാര്യങ്ങൾ എന്നത് ബുദ്ധിയും ശരീഅത്തും വെറുക്കുന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളുമാണ്. ഇതിൽ പരസ്യമായ ലൈംഗികാഭാസങ്ങൾ, വായുവിസർജ്ജനം, വസ്ത്രധാരണത്തിലെ അശ്ലീലത, സംഗീതോപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കൽ, വഴിപോക്കരെ പരിഹസിക്കൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇമാം ജുനൈദുൽ ബഗ്ദാദി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കാത്ത ഏത് സദസ്സും മുന്നകർ (നിഷിദ്ധം) ആണ്.' ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പറയുന്നു, അവർ വഴിയിൽ ഇരുന്ന് കല്ലെറിഞ്ഞ് ആളുകളെ ഉപദ്രവിക്കുകയും, അങ്ങനെ വീഴുന്നവരെ പിടികൂടി അക്രമിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ ജനതയുടെ സ്വഭാവങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ് അനാവശ്യമായ ശബ്ദമുണ്ടാക്കൽ, വിരലുകൾ പൊട്ടിക്കൽ, അമിതമായ തമാശകൾ, അശ്ലീല സംസാരം, പ്രാവുകളെ പറത്തി കളിക്കൽ തുടങ്ങിയവ. ഇത്തരം പ്രവൃത്തികൾ അവരുമായുള്ള സാദൃശ്യത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നതിനാൽ വിശ്വാസികൾ ഇതിൽ നിന്നെല്ലാം അകന്നുനിൽക്കേണ്ടതുണ്ട്.

ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാം പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ നാഥാ, കുഴപ്പക്കാരായ ഈ ജനതയ്ക്കെതിരെ എന്നെ സഹായിക്കേണമേ.'

അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാർ ഇബ്റാഹീം നബി അലൈഹിസ്സലാമിനോട് ലൂത്ത് നബിയുടെ ജനതയെ നശിപ്പിക്കാൻ പോകുന്ന വിവരം അറിയിച്ചപ്പോൾ, അവർ ഭയപ്പെട്ടു. കാരണം, ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ കുടുംബത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ രക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടവരുണ്ടായിരുന്നു. ദൂതന്മാർ അവരെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു: 'ലൂത്ത് നബിയുടെ വീട്ടിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണം ലഭിക്കേണ്ടവരുണ്ട്, അവരെ നാം രക്ഷപ്പെടുത്തും.'

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, ലൂത്ത് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ചരിത്രത്തിലെ ഈ ഭാഗം അങ്ങേയറ്റം ഹൃദയസ്പർശിയാണ്. തന്റെ ജനതയുടെ അധാർമികതയെയും അനാചാരങ്ങളെയും അദ്ദേഹം ശക്തമായി എതിർത്തപ്പോൾ, അവർ പരിഹാസത്തോടെ ചോദിച്ചു: 'നീ പറയുന്ന ഈ ശിക്ഷ സത്യമാണെങ്കിൽ അത് ഞങ്ങൾക്ക് കൊണ്ടുവന്നുകാണിക്കൂ'. അവരുടെ ഈ ധിക്കാരപരമായ മറുപടി, ലൂത്ത് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഉപദേശങ്ങളെ അവർ എത്രത്തോളം നിസ്സാരമായാണ് കണ്ടിരുന്നത് എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. ജനതയുടെ ഈ കടുത്ത അവിശ്വാസത്തിൽ മനംനൊന്ത്, അല്ലാഹുവിനോട് അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു: 'എന്റെ നാഥാ (റബ്ബ് - رب), ഈ നാശകാരികളായ ജനതയ്ക്കെതിരെ എന്നെ സഹായിക്കേണമേ'. അല്ലാഹു ആ പ്രാർത്ഥന സ്വീകരിക്കുകയും, ലൂത്ത് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ജനതയെ നശിപ്പിക്കാൻ മലക്കുകളെ നിയോഗിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ മലക്കുകൾ ആദ്യം ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ അടുത്തെത്തി അദ്ദേഹത്തിന് സന്തോഷവാർത്ത അറിയിച്ചു. തുടർന്ന് അവർ ലൂത്ത് അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ അടുത്തെത്തിയപ്പോൾ, ലൂത്ത് അലൈഹിസ്സലാം അങ്ങേയറ്റം വിഷമത്തിലായി. അതിഥികളായി വന്നത് സുന്ദരന്മാരായ യുവാക്കളാണെന്ന് കണ്ടപ്പോൾ, തന്റെ ജനത അവരോട് അവിഹിതമായി പെരുമാറുമോ എന്ന് അദ്ദേഹം ഭയന്നു. ഈ സന്ദിഗ്ധാവസ്ഥയിൽ, തന്റെ അതിഥികളെ എങ്ങനെ സംരക്ഷിക്കുമെന്നറിയാതെ അദ്ദേഹം അസ്വസ്ഥനായി. എന്നാൽ

മലക്കുകൾ അദ്ദേഹത്തെ സമാധാനിപ്പിച്ചു: 'ഞങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്മാരാണ്, ലൂത്തേ, താങ്കൾ ഭയപ്പെടേണ്ട. താങ്കളെയും താങ്കളുടെ കുടുംബത്തെയും ഞങ്ങൾ രക്ഷപ്പെടുത്തും, താങ്കളുടെ ഭാര്യയൊഴികെ, അവൾ ശിക്ഷയിൽ അവശേഷിക്കുന്നവരിൽ പെട്ടവളാണ്'.

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 34 إلى 40]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ ***34*** മുതൽ ***40*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം*:* ലൂത്ത് നബി *(*അലൈഹിസ്സലാം*)*യുടെ ജനതയ്ക്ക് മേൽ അവരുടെ അവിശ്വാസവും അധാർമികതയും കാരണം ആകാശത്തുനിന്ന് കഠിനമായ ശിക്ഷ ഇറക്കുമെന്ന് അല്ലാഹു അറിയിച്ചു. ഇത് അഹങ്കാരികൾക്കുള്ള മുന്നറിയിപ്പാണ്. തുടർന്ന്, അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ അവശേഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് നശിപ്പിക്കപ്പെട്ട ആദ്, സമൂദ് ഗോത്രങ്ങളെയും ഫിർഔനെയും ഖാറൂനെയും ഹാമാനെയും കുറിച്ച് ഖുർആൻ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ഓരോരുത്തരെയും അവരുടെ പാപങ്ങളുടെ ഗൗരവത്തിനനുസരിച്ചാണ് അല്ലാഹു പിടികൂടിയത്. ചിലരെ ഘോരമായ ശബ്ദം കൊണ്ടും, ചിലരെ ഭൂമിയിൽ ആഴ്ത്തിയും, മറ്റു ചിലരെ വെള്ളത്തിൽ മുക്കിയും നശിപ്പിച്ചു. അല്ലാഹു അവരോട് ഒട്ടും അനീതി കാണിച്ചിട്ടില്ല, മറിച്ച് അവർ സ്വന്തം ആത്മാക്കളോട് *(نفس)* തന്നെയാണ് അനീതി പ്രവർത്തിച്ചത്. ഈ ചരിത്രങ്ങൾ കേവലം കഥകളല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുന്നവർക്ക് *(تقوى)* പാഠങ്ങളാണ്.

മലക്കുകൾ ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാമിനെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങളുടെ ജനതയെ ഓർത്ത് ഭയപ്പെടേണ്ട, ഒന്നിനെയും ഓർത്ത് ദുഃഖിക്കേണ്ട. തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ നിങ്ങളെയും നിങ്ങളുടെ കുടുംബത്തെയും രക്ഷപ്പെടുത്തുന്നതാണ്. എന്നാൽ നിങ്ങളുടെ ഭാര്യ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നില്ല, അവർ നശിച്ചുപോകുന്നവരിൽ (الغـابرين) പെട്ടവളാണ്.' സദൂം എന്ന ആ നഗരത്തിൽ ഏഴു ലക്ഷത്തോളം ആളുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന് 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണാം. അല്ലാഹു ആ

നഗരവാസികൾക്ക് മേൽ ആകാശത്തുനിന്ന് ഒരു ശിക്ഷ (رجز) ഇറക്കി. ഭൂമി പിളർന്നു താഴുകയും കല്ലുകൾ വർഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതായിരുന്നു ആ ശിക്ഷ. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പന പ്രകാരം ജിബ്‌രീൽ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ചിറകുകൊണ്ട് ആ നഗരത്തെ ഉയർത്തി മറിച്ചിട്ടു. ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാമും കുടുംബവും പുറത്തുപോയ ശേഷം അവിടെയുണ്ടായിരുന്നവർക്ക് മേൽ കല്ലുകൾ വർഷിക്കപ്പെട്ടു. അങ്ങനെ അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിപ്രകാരം ലൂത്ത് നബി അലൈഹിസ്സലാം രക്ഷപ്പെടുകയും സത്യനിഷേധികൾ നശിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ നഗരത്തിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ ലോകർക്ക് ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമായി (آية بينة) അല്ലാഹു അവശേഷിപ്പിച്ചു. ബുദ്ധിയുള്ളവർക്ക് (لقوم يعقلون) ഇതിൽ വലിയ പാഠമുണ്ട്. ബുദ്ധി (عقل) എന്നത് മനുഷ്യനെ പാപങ്ങളിൽ നിന്നും അപകടങ്ങളിൽ നിന്നും തടയുന്ന വലിയൊരു അനുഗ്രഹമാണ്. റസൂലുള്ളാഹി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ സദസ്സിൽ ഒരാളെക്കുറിച്ച് അമിതമായി പുകഴ്ത്തി സംസാരിച്ചപ്പോൾ, 'അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബുദ്ധി (عقل) എങ്ങനെയുണ്ട്?' എന്ന് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം ചോദിച്ചു. ആരാധനകളിലെ കഠിനാധ്വാനത്തെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞപ്പോൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'തീർച്ചയായും ഒരു വിഡ്ഢിയുടെ വിഡ്ഢിത്തം ഒരു പാപിയുടെ പാപത്തേക്കാൾ വലുതാണ്. അന്ത്യനാളിൽ അടിയാറുകൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന പദവികളും അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സാമീപ്യവും അവരുടെ ബുദ്ധിയുടെ അളവിനനുസരിച്ചായിരിക്കും.' ബുദ്ധി വർദ്ധിക്കുന്തോറും അതിന്റെ മൂല്യം കൂടുന്നു. ബുദ്ധിയുള്ളവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവനും, വിഡ്ഢി സത്യപാതയിൽ നിന്ന് വഴിതെറ്റിക്കുന്നവനുമാണ്.

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 36 إلى 38]

മദ്യൻ *(مدين)* ജനതയിലേക്ക് അവരുടെ സഹോദരനായ ശുഐബ് *(അലൈഹിസ്സലാം)* പ്രവാചകനെ നാം നിയോഗിച്ച സന്ദർഭം ഓർക്കുക. അദ്ദേഹം അവരോട് പറഞ്ഞു: "എന്റെ ജനങ്ങളേ, നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന് മാത്രം ആരാധന *(عبادة)* ചെയ്യുകയും പരലോക ദിനത്തെ *(اليوم الآخر)* പ്രതീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക. ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പക്കാരായിക്കൊണ്ട് നിങ്ങൾ അതിക്രമം പ്രവർത്തിക്കരുത്." ഇതിന്റെ ആത്മീയ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് *(لطائف)* നോക്കുമ്പോൾ, മദ്യൻ എന്നത് ഭൗതികതയോടുള്ള അമിതമായ ആസക്തിയെയും ലോഭത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ശുഐബ് *(അലൈഹിസ്സലാം)* എന്ന പ്രവാചകൻ ഇവിടെ ആത്മാവിനെ ഉണർത്തുന്ന ആത്മീയ വഴികാട്ടിയുടെ *(مرشد)* പ്രതീകമാണ്. ശരീരമാകുന്ന ഭൂമിയിൽ പാപങ്ങൾ കൊണ്ടും തന്നിഷ്ടങ്ങൾ കൊണ്ടും ഹൃദയത്തെ *(قلب)* മലിനമാക്കരുതെന്നാണ് "ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പമുണ്ടാക്കരുത്" എന്ന വിലക്കിന്റെ ആന്തരാർത്ഥം. എന്നാൽ അവർ അദ്ദേഹത്തെ നിഷേധിച്ചു തള്ളി. തന്മൂലം ശക്തമായ ഭൂകമ്പം *(رجفة)* അവരെ പിടികൂടി. അങ്ങനെ അവർ തങ്ങളുടെ വീടുകളിൽ ചലനമറ്റവരായി *(جاثمين)* വീണുപോയി. ഈ ഭൂകമ്പം എന്നത് അശ്രദ്ധയിൽ *(غفلة)* മുഴുകിയ മനുഷ്യന്റെ മേൽ പെട്ടെന്ന് വന്നുപതിക്കുന്ന ദിവ്യശിക്ഷയുടെയും ആത്മീയ തകർച്ചയുടെയും അടയാളമാണ്. ഭൗതിക സുരക്ഷിതത്വത്തിന്റെ അടിത്തറ ഇളകിപ്പോകുമ്പോൾ അവർ ജീവനറ്റ ശരീരങ്ങളെപ്പോലെയായി മാറുന്നു. ആദ്, ഥമൂദ് ഗോത്രങ്ങളെയും നാം നശിപ്പിച്ചു. അവരുടെ ശൂന്യമായ പാർപ്പിടങ്ങളിൽ നിന്ന് അത് നിങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പിശാച് അവർക്ക് അവരുടെ ദുഷ്പ്രവൃത്തികളെ ഭംഗിയാക്കി കാണിച്ചുകൊടുത്തു *(زين لهم الشيطان أعمالهم)*. അങ്ങനെ അവൻ അവരെ നേർവഴിയിൽ നിന്ന് തടഞ്ഞു. യഥാർത്ഥത്തിൽ അവർ വിവേകശാലികളും സത്യം തിരിച്ചറിയാൻ കഴിവുള്ളവരുമായിരുന്നു *(مستبصرين)*. പിശാച് മനുഷ്യന്റെ ദുഷ്പ്രവൃത്തികളെ അലങ്കരിച്ചു കാണിക്കുന്നത് ആത്മീയ വഞ്ചനയുടെ *(غرور)* ഭാഗമാണ്. അവർക്ക് ബുദ്ധിയും വിവേകവും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും അഹങ്കാരം *(كبر)* കാരണം അവർ

അന്ധരായിപ്പോയി. തങ്ങൾ ചെയ്യുന്നത് ശരിയാണെന്ന മിഥ്യാധാരണയിൽ അവർ ജീവിച്ചു.

ആദമിന്റെ ആത്മാവിന് പ്രകാശമല്ലാതെ മറ്റൊരു ആഹാരവുമില്ല. ആ പ്രകാശമല്ലാത്തതൊന്നും ആത്മാവിനെ വളർത്തുകയുമില്ല. ഈ ഭൗതികമായ ആഹാരങ്ങളിൽ നിന്ന് പതുക്കെ വിട്ടുനിൽക്കുക. മൃഗതുല്യമായ ഈ ആഹാരമല്ല, മറിച്ച് ആത്മീയമായ ആഹാരമാണ് നിനക്ക് വേണ്ടത്. എങ്കിൽ മാത്രമേ നിനക്ക് യഥാർത്ഥ ആഹാരത്തെ സ്വീകരിക്കാൻ കഴിയൂ, പ്രകാശത്തിന്റെ ലുഖ്മകൾ (لقـم) ഭക്ഷിക്കാൻ സാധിക്കൂ. ഈ സൂക്തം ശത്രുക്കളിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുത്താനും അവരോട് പ്രതികാരം ചെയ്യാനുമുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ പൂർണ്ണമായ കഴിവിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു തന്റെ കാര്യത്തിൽ സർവ്വാധിപനാണ്. അറിഞ്ഞുകൊള്ളുക, അല്ലാഹുവിന്റെ കക്ഷിയാണ് വിജയികൾ. അവർ അമ്പിയാക്കളും (أنبيـاء) ഔലിയാക്കളും (أوليـاء) അവരെ പിന്തുടരുന്നവരുമാണ്. രക്ഷയുടെയും പരലോകത്തെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടലിന്റെയും കാര്യത്തിൽ പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നത് വിജയത്തിന്റെയും നേർവഴിയുടെയും ആളുകളെയാണ്. അവരോടുള്ള സ്നേഹവും അവരുടെ ഉത്തമമായ പിൻപറ്റലുമാണ് പ്രധാനം. കാരണം, ആത്മീയമായ ബന്ധമാണ് പ്രധാനം, കേവലം ഭൗതികമായ സഹവാസമല്ല. ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെയും നൂഹ് നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെയും ഭാര്യമാരുടെ അവസ്ഥ നോക്കൂ; അവരുടെ വഞ്ചനയും അനുസരണക്കേടും കാരണം 'നരകത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നവരോടൊപ്പം പ്രവേശിക്കുക' എന്ന് അവരോട് കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ലൂത്ത് നബി (അലൈഹിസ്സലാം)യുടെ പുത്രിമാർ അവരുടെ ഈമാൻ (إيـمـان) കാരണം രക്ഷപ്പെട്ടു. മൃതമായതിൽ നിന്ന് ജീവനുള്ളതിനെ പുറത്തുകൊണ്ടുവരുന്ന അല്ലാഹു എത്ര പരിശുദ്ധൻ! മദ്യൻ നിവാസികളിലേക്ക് നാം അവരുടെ സഹോദരനായ ശുഐബ് (അലൈഹിസ്സലാം)നെ അയച്ചു. അദ്ദേഹം അവരുടെ വംശത്തിൽ പെട്ടവനായതുകൊണ്ടാണ് അങ്ങനെ വിശേഷിപ്പിച്ചത്. ശുഐബ് (അലൈഹിസ്സലാം) തന്റെ ജനതയോട് പറഞ്ഞു: 'എന്റെ ജനമേ, അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുക, അന്ത്യദിനത്തെ (يـوم القيامـة)

പ്രതീക്ഷിക്കുക.' അതായത്, ആ ദിവസത്തെയും അതിൽ സംഭവിക്കാനിരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെയും ഭയപ്പെടുകയും, പരലോകത്ത് ഉപകരിക്കുന്ന കർമ്മങ്ങൾ ഇന്ന് ചെയ്യുകയും ചെയ്യുക. 'ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പമുണ്ടാക്കരുത്' എന്ന് പറഞ്ഞാൽ, അളവിലും തൂക്കത്തിലും കുറവ് വരുത്തി അക്രമം കാണിക്കരുത് എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതനെ അവർ നിഷേധിച്ചപ്പോൾ, ശക്തമായ ഭൂചലനം (رجفة) അവരെ പിടികൂടി. അവരുടെ വീടുകൾ തകർന്നു. അവർ തങ്ങളുടെ ഭവനങ്ങളിൽ മുട്ടുകുത്തി വീണവരായി മരിച്ചു കിടന്നു. കാരണം, സത്യത്തിന്റെ വിളി അവർ കേൾക്കാൻ തയ്യാറായില്ല. ആദ്, സമൂദ് ജനതയുടെ കാര്യവും ഇതുതന്നെ. അവരുടെ നാശത്തിന്റെ അടയാളങ്ങൾ മക്കക്കാർക്ക് അവരുടെ യാത്രകളിൽ കാണാൻ സാധിക്കും. പിശാച് അവരുടെ കർമ്മങ്ങളെ അവർക്ക് ഭംഗിയായി കാണിച്ചുകൊടുത്തു, അങ്ങനെ അവരെ നേർവഴിയിൽ നിന്ന് തടഞ്ഞു. അവർ ബുദ്ധിമാന്മാരും ദർശനശേഷിയുള്ളവരുമായിരുന്നു, എന്നാൽ ആ ബുദ്ധിയെ സത്യം തിരിച്ചറിയാൻ അവർ ഉപയോഗിച്ചില്ല. മസ്നവിയിൽ പറയുന്നത് പോലെ: 'ബുദ്ധിയുടെ കണ്ണിലും കാതിലും അല്ലാഹുവിന്റെ മുദ്ര പതിഞ്ഞാൽ, പ്ലേറ്റോയെപ്പോലെയുള്ള വലിയ പണ്ഡിതനായാലും മൃഗത്തെപ്പോലെയായിത്തീരും.'

അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ഖാറൂനെയും ഫിർഔനെയും ഹാമാനെയും നാം നശിപ്പിച്ചു. മൂസാ നബി (അലൈഹിസ്സലാം) വ്യക്തമായ തെളിവുകളുമായി അവരുടെ അടുത്തുവന്നു. എന്നാൽ അവർ ഭൂമിയിൽ അഹങ്കാരം നടിച്ചു. പക്ഷേ, അവർക്ക് നമ്മുടെ ശിക്ഷയെ മറികടക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. അവരിൽ ഓരോരുത്തരെയും അവരുടെ പാപങ്ങൾ കാരണം നാം പിടികൂടി. അവരിൽ ചിലരുടെ മേൽ നാം കല്ലുകൾ വർഷിക്കുന്ന കാറ്റ് അയച്ചു. ചിലരെ ഘോരമായ ശബ്ദം (صيحة) പിടികൂടി. ചിലരെ നാം ഭൂമിയിൽ ആഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു. മറ്റു ചിലരെ നാം വെള്ളത്തിൽ മുക്കിക്കൊന്നു. അല്ലാഹു അവരോട് അന്യായം ചെയ്തിട്ടില്ല, മറിച്ച് അവർ സ്വന്തം ആത്മാക്കളോട് തന്നെയാണ് അന്യായം ചെയ്തത്.' റൂഹുൽ ബയാൻ വിശദീകരിക്കുന്നു: ഈ ആയത്തുകൾ അഹങ്കാരത്തിന്റെ (تكبر) ഭയാനകമായ അന്ത്യത്തെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ഖാറൂൻ സമ്പത്ത് കൊണ്ടും, ഫിർഔൻ അധികാരം കൊണ്ടും, ഹാമാൻ തന്റെ പദവി കൊണ്ടും അഹങ്കരിച്ചു. ആത്മീയമായി, ഈ മൂന്ന് കാര്യങ്ങളും മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുക്കുന്നതിൽ നിന്ന് തടയുന്ന മറകളാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷ വന്നെത്തുമ്പോൾ, ഈ ഭൗതികമായ യാതൊന്നും അവനെ രക്ഷിക്കാൻ ഉതകില്ല. മനുഷ്യൻ തന്റെ അഹങ്കാരത്തെ തകർത്ത് വിനയം (تواضع) കൈക്കൊള്ളണം. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ നിന്ന് ഒളിച്ചോടാൻ ആർക്കും കഴിയില്ല, കാരണം എല്ലാം അവന്റെ ഖളാഇലും ഖദറിലുമാണ് (قضاء وقدر) നടക്കുന്നത്.

ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തങ്ങളിൽ ഖാറൂൻ, ഫിർഔൻ, ഹാമാൻ എന്നിവരെ പരാമർശിക്കുന്നത് 'ആദ്' സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പരാമർശത്തോട് ചേർത്താണ്. ഖാറൂനിനെ ആദ്യം എടുത്തുപറഞ്ഞത് അവന്റെ ഉന്നതമായ വംശമഹിമ (നസബ്) കാരണമാണ്. ഖുറൈശികളിലെ അവിശ്വാസികൾക്ക് ഇതിലൂടെ ഒരു താക്കീതുണ്ട്: ഖാറൂനിന്റെ വംശമഹിമ അവനെ ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് രക്ഷിച്ചില്ലെങ്കിൽ, നിങ്ങളുടെ വംശമഹിമയും നിങ്ങളെ രക്ഷിക്കാൻ പോകുന്നില്ല. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം അവർക്ക്

വ്യക്തമായ തെളിവുകളും (ബയ്യിനാത്ത്) അത്ഭുതകരമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളും കൊണ്ടുവന്നു. എന്നാൽ അവർ അഹങ്കരിക്കുകയും (ഇസ്തിക്ബാർ) സത്യത്തെ സ്വീകരിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു. അവർ ഭൂമിയിൽ അഹങ്കാരം നടിച്ചു, എന്നാൽ അവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ പിടിയിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ (സാബിഖീൻ) സാധിച്ചില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി അവരെ പിടികൂടുകയും അവർ നശിക്കുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹു ഓരോരുത്തരെയും അവരുടെ പാപത്തിന്റെ പേരിൽ പിടികൂടി (അഖദ്നാ ബിദൻബിഹി). അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ നടപടി നീതിപൂർവ്വകമാണ്. അവൻ ആരെയും അകാരണമായി ശിക്ഷിക്കുന്നില്ല. ശിക്ഷയുടെ വിവിധ രൂപങ്ങളെ ഖുർആൻ വിവരിക്കുന്നു: ചിലർക്ക് നേരെ കല്ലുകൾ വർഷിക്കുന്ന കാറ്റ് (ഹാസിബ്) അയച്ചു (ആദ് സമൂഹം). ചിലരെ ഘോരശബ്ദം (സയ്ഹ) പിടികൂടി (ലൂത്ത്, സമൂദ് ജനത). ചിലരെ ഭൂമിയിൽ ആഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു (ഖാറൂൻ). ചിലരെ വെള്ളത്തിൽ മുക്കിക്കൊന്നു (നൂഹ് നബി, ഫിർഔൻ). അല്ലാഹു അവരോട് ഒട്ടും അനീതി കാണിച്ചിട്ടില്ല; മറിച്ച്, അവർ സ്വന്തം ആത്മാക്കളോട് തന്നെയാണ് അനീതി കാണിച്ചത് (യസ്ലിമൂൻ). വഹ്ബ് ബിൻ മുനബ്ബിഹ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ദുനിയാവിലെ മധുരം ആഖിറത്തിലെ കൈപ്പാണ്, ദുനിയാവിലെ കൈപ്പ് ആഖിറത്തിലെ മധുരമാണ്. ദുനിയാവിലെ ദാഹം ആഖിറത്തിലെ സംതൃപ്തിയാണ്, ദുനിയാവിലെ സംതൃപ്തി ആഖിറത്തിലെ ദാഹമാണ്. ദുനിയാവിലെ സന്തോഷം ആഖിറത്തിലെ ദുഃഖമാണ്.'

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 41 إلى 45]

അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരെ രക്ഷാധികാരികളായി സ്വീകരിക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥ, ചിലന്തി വല നെയ്തുണ്ടാക്കുന്നതുപോലെയാണ്. ചിലന്തിയുടെ വീട് എല്ലാ വീടുകളിലും വെച്ച് ഏറ്റവും ദുർബലമാണ്. അവർക്ക് ഇതൊന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ! തീർച്ചയായും, അല്ലാഹുവിനെക്കൂടാതെ അവർ വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതൊന്നും അവനറിയുന്നു. അവൻ പ്രതാപിയും യുക്തിമാനുമാണ്. ഈ ഉദാഹരണങ്ങൾ നാം മനുഷ്യർക്ക് വേണ്ടി വിവരിക്കുന്നു, എന്നാൽ അറിവുള്ളവരല്ലാതെ അത് ചിന്തിച്ചു മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. അല്ലാഹു ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയെയും സത്യത്തോടെ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും അതിൽ സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട്. നബിയേ, താങ്കൾക്ക് വഹ്യ് നൽകപ്പെട്ട വേദം പാരായണം ചെയ്യുക, നമസ്കാരം നിലനിർത്തുക. തീർച്ചയായും നമസ്കാരം നീചവൃത്തികളിൽ നിന്നും അനിഷ്ടകരമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നും തടയുന്നു. അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുക എന്നത് ഏറ്റവും വലിയ കാര്യമാണ്. നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതെന്തും അല്ലാഹു അറിയുന്നു.

ദുനിയാവിലെ ദുഃഖങ്ങൾ ആഖിറത്തിലെ സന്തോഷത്തിന്റെ വിത്തുകളാണ്. നന്മയായാലും തിന്മയായാലും ഒരാൾ മുൻകൂട്ടി അയച്ചതെന്തോ അത് അയാൾക്ക് അവിടെ കാണാൻ സാധിക്കും. കാര്യങ്ങളുടെ അന്ത്യമാണ് പ്രധാനം. പരാമർശിക്കപ്പെട്ടവർക്ക് അന്ത്യത്തിൽ സംഭവിച്ചത് നിഷേധമായിരുന്നു, അതിനാൽ അവർ പിടിക്കപ്പെട്ടു. മറിച്ച്, അവർ സത്യവിശ്വാസത്തിലേക്ക് മടങ്ങിയിരുന്നെങ്കിൽ തുടക്കത്തിൽ സംഭവിച്ച പിഴവുകൾ പൊറുക്കപ്പെടുമായിരുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ, അവർ പാപങ്ങളിൽ ഉറച്ചുനിന്നുകൊണ്ട് ജീവിച്ചതിനാൽ ശിക്ഷയിൽ അകപ്പെട്ടു. അവർ ഏത് അവസ്ഥയിലാണോ മരിക്കുന്നത്, ആ അവസ്ഥയിലാണ് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുന്നത്. അതുകൊണ്ടാണ് ഖബറുകളിൽ നിന്ന് എഴുന്നേൽക്കുമ്പോൾ അവർ 'ഹാ കഷ്ടമേ!' എന്ന് വിളിച്ചുപറയുന്നത്. അല്ലാഹു ഈ ആയത്തുകളിലൂടെ മക്കക്കാരെയും ഖിയാമത്ത് നാൾ വരെ വരുന്നവരെയും

ഉപദേശിക്കുന്നു. അവർ ചിന്തിക്കാനും, അക്രമം, ഉപദ്രവം, അഹങ്കാരം, നാശമുണ്ടാക്കൽ എന്നിവയിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കാനും വേണ്ടിയാണിത്. അതിലാണ് വിജയവും രക്ഷയുമുള്ളത്. എന്നാൽ, ഉൽബോധനവും മാർഗദർശനവും സ്വീകരിക്കാൻ യോഗ്യതയുള്ളവർക്ക് മാത്രമേ പ്രയോജനം ചെയ്യുകയുള്ളൂ. ശൈഖ് സഅ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'അടിസ്ഥാനപരമായ യോഗ്യതയുണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ ഉപദേശം ഫലം കാണൂ. എത്ര മിനുക്കിയാലും ഇരുമ്പ് സ്വർണ്ണമാവില്ലല്ലോ.' ഖുർആൻ ഒരു സമുദ്രം പോലെയാണ്. മനുഷ്യനെപ്പോലെ അതിൽ നിന്ന് ശുദ്ധിയാകാൻ യോഗ്യതയുള്ളവർക്ക് മാത്രമേ അത് പ്രയോജനപ്പെടൂ. എന്നാൽ നായയെപ്പോലെയുള്ളവർക്ക് അത് സാധ്യമല്ല. ഈസ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ കഴുതയെ മക്കയിൽ കൊണ്ടുപോയാലും അത് കഴുതയായിത്തന്നെ തുടരുന്നു. ഒരു വ്യക്തി താൻ ഒരു വലിയ പണ്ഡിതന്റെ കൂടെ നാല്പത് വർഷം സേവനം ചെയ്തതുകൊണ്ട് തനിക്ക് വലിയ പദവി ലഭിച്ചുവെന്ന് അവകാശപ്പെട്ടപ്പോൾ, ഒരു ജ്ഞാനി പറഞ്ഞു: 'ആ പണ്ഡിതന്റെ കൂടെ നാല്പത് വർഷം സഞ്ചരിച്ച ഒരു കോവർകഴുതയുണ്ടായിരുന്നു, അത് കോവർകഴുതയായിത്തന്നെ തുടർന്നു.' അപ്പോൾ ആ അവകാശവാദം ഉന്നയിച്ചയാൾ നിശബ്ദനായി. അല്ലാഹു നമ്മെ നഫ്സിന്റെ തടവറയിൽ നിന്ന് മോചിപ്പിച്ച് പരിശുദ്ധിയുടെ ലോകത്തേക്ക് എത്തിക്കുമാറാകട്ടെ. 'അല്ലാഹുവിന് പുറമെ രക്ഷകരെ സ്വീകരിച്ചവരുടെ ഉപമ' എന്ന ആയത്തിൽ, അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരെ ആശ്രയിക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥ ചിലന്തിയുടെ വീടിനോട് ഉപമിക്കുന്നു. ചിലന്തി വീട് നെയ്യുന്നത് പോലെ, വിഗ്രഹങ്ങളെ ആശ്രയിക്കുന്നവർക്ക് യാതൊരു ഗുണവുമില്ല. അത് വെറും ഭ്രമമാണ്. അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം വലിയ്യായി (രക്ഷകനായി) സ്വീകരിക്കുന്നവർ, കല്ലും കുമ്മായവും കൊണ്ട് ഭദ്രമായ വീട് പണിതവരെപ്പോലെയാണ്. അത് അവർക്ക് സംരക്ഷണം നൽകുന്നു.

അല്ലാഹു അത്യുന്നതനാണ്. അവൻ പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും അല്ലാഹു അവർക്ക് പുറമെ വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന എന്തിനെയും അവൻ അറിയുന്നു.' ഇവിടെ അല്ലാഹുവിന്റെ സർവ്വജ്ഞാനത്തെ (علم) കുറിച്ചാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയെ ആരാധിക്കുന്നവർ ചിലന്തിയെപ്പോലെയാണ്. ചിലന്തി വല (بيت العنكبوت) കെട്ടുന്നത് അതിന് സുരക്ഷിതത്വം ലഭിക്കാനാണ്, എന്നാൽ അത് ഏറ്റവും ദുർബലമായ ഒന്നാണ്. അതുപോലെ, അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ അഭയം തേടുന്നവർക്ക് ആത്മീയമായ യാതൊരു ബലവുമില്ല. ഈ ഉപമകൾ (أمثال) മനുഷ്യർക്ക് ചിന്തിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് അല്ലാഹു നൽകുന്നത്. എന്നാൽ, അറിവുള്ളവർ (العالمون) അല്ലാതെ ഈ സത്യം ഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. അറിവ് എന്നത് കേവലം വിവരശേഖരണമല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹു നൽകുന്ന പ്രകാശമാണ് (نور).

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ഈ സൂക്തത്തെ വിശദീകരിച്ചുകൊണ്ട് ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: ചിലന്തിയുടെ വീട് പ്രകൃതിയിലെ ഏറ്റവും ദുർബലമായ ഒന്നാണ്. അതിന് അടിസ്ഥാനമോ, ഭിത്തിയോ, മേൽക്കൂരയോ ഇല്ല. ചൂടിൽ നിന്നോ തണുപ്പിൽ നിന്നോ അത് സംരക്ഷണം നൽകുന്നില്ല. അതിനാൽ അത് പെട്ടെന്ന് നശിച്ചുപോകുന്നു. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരുമായി സൗഹൃദം സ്ഥാപിക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥയും ഇതുതന്നെയാണ്. അവരുടെ ഈ ബന്ധത്തിന് യാതൊരു അടിസ്ഥാനവുമില്ല. സൂഫി വര്യന്മാർ പാടുന്നു: 'അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരിൽ നീ ആശ്രയിക്കരുത്, കാരണം അല്ലാഹു അല്ലാത്തതൊന്നും ശാശ്വതമല്ല.' 'അവർ അറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ' (لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ) എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നത്, തങ്ങളുടെ ആരാധനാമൂർത്തികളുടെ അവസ്ഥ ചിലന്തിവല പോലെയാണെന്ന് അവർക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടിരുന്നെങ്കിൽ അവർ അതിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുമായിരുന്നു എന്നാണ്. കാശിഫി തന്റെ 'ബഹ്റുൽ ഹഖാഇഖ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: ചിലന്തി തനിക്കുവേണ്ടി വല നെയ്യുമ്പോൾ അത് സ്വന്തം കൈകാലുകളെ ബന്ധിക്കുന്ന ചങ്ങലയായി മാറുന്നു. അതുപോലെ, അല്ലാഹുവിനെ വിട്ട് ഭൗതിക

മോഹങ്ങളെയും പിശാചിനെയും പിന്തുടരുന്നവർ തങ്ങളുടെ തന്നെ പാപങ്ങളുടെ ചങ്ങലയിൽ കുടുങ്ങുന്നു. അവർക്ക് രക്ഷപ്പെടാൻ കഴിയില്ല. ചില ആരിഫീങ്ങൾ (അല്ലാഹുവിനെ അറിഞ്ഞവർ) പറയുന്നു: 'പ്രേമികൾ ഓരോ നിമിഷവും രണ്ട് പെരുന്നാളുകൾ ആഘോഷിക്കുന്നു, എന്നാൽ ചിലന്തികൾ (ഭൗതികവാദികൾ) ഉണങ്ങിയ മാംസം (قديد) തിന്നുന്നു.' ഇവിടെ രണ്ട് പെരുന്നാൾ എന്നത് അസ്തിത്വത്തെയും ശൂന്യതയെയും കുറിക്കുന്നു. ആരിഫീങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിൽ ലയിക്കുമ്പോൾ അവർക്ക് അത് പെരുന്നാളാണ്. എന്നാൽ ഭൗതികതയിൽ കുടുങ്ങിയവർ മിഥ്യയായ ലോകത്തെ സത്യമായി കണ്ട് അതിൽ മുഴുകുന്നു. യഥാർത്ഥ ഏകദൈവ വിശ്വാസം (توحيد) എന്നത് അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയുമായുള്ള എല്ലാ ബന്ധങ്ങളെയും മുറിച്ചുമാറ്റലാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും അല്ലാഹു അറിയുന്നു' (إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ). അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയെ അവർ ആരാധിക്കുന്നത് അവന് അറിയാം. അവൻ പ്രതാപിയും (العزيز) യുക്തിമാനുമാണ് (الحكيم). ഖുറൈശികളിലെ അവിവേകികൾ ഇത്തരം ഉദാഹരണങ്ങൾ പറയുമ്പോൾ പരിഹസിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അവർക്കുള്ള മറുപടിയായി അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ഈ ഉദാഹരണങ്ങൾ നാം മനുഷ്യർക്ക് വേണ്ടി വിവരിക്കുന്നു' (وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ). ബുദ്ധിക്ക് അപ്രാപ്യമായ സത്യങ്ങളെ ലളിതമായി മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കാനാണ് അല്ലാഹു ഇത്തരം ഉപമകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നത്.

[سورة العنكبوت (29) : آية 44]

ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയെയും അല്ലാഹു സത്യത്തോടെ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും അതിൽ സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട് *(آية)*. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെയും അവന്റെ അഖണ്ഡമായ കഴിവുകളെയും കുറിക്കുന്ന വ്യക്തമായ തെളിവുകളുണ്ട്. ആകാശങ്ങളും ഭൂമിയും അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തിന് സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്ന കണ്ണാടികളാണ്. ബുദ്ധിമാന്മാരായ സത്യവിശ്വാസികൾ ഈ പ്രപഞ്ചത്തെ നോക്കുമ്പോൾ, അതിലെ ഓരോ അണുവും സ്രഷ്ടാവായ അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും *(توحيد)* അവന്റെ അപാരമായ ജ്ഞാനത്തെയും വിളിച്ചോതുന്നത് കാണുന്നു. ഈ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കാണുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ഭയഭക്തിയും *(تقوى)* അവനിലേക്കുള്ള പ്രണയവും വർദ്ധിക്കുന്നു. പ്രപഞ്ചം എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ നാമഗുണങ്ങളുടെ പ്രകടനസ്ഥലമാണ് *(مظهر)*. അതിനാൽ, ഈ സൃഷ്ടിപ്പിനെ ചിന്തയോടെ വീക്ഷിക്കുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഉൾക്കാഴ്ച *(بصيرة)* ലഭിക്കുന്നു.

ഈ ഉദാഹരണങ്ങളുടെ അർത്ഥവും അവയിലെ ഗുണപാഠങ്ങളും ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കുന്നത് 'അറിവുള്ളവർക്ക്' (العالمون) മാത്രമാണ്. അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് ഹൃദയത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുകയും, ആ അറിവ് പ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കുകയും, അല്ലാഹുവിന്റെ കോപത്തിൽ നിന്ന് അകന്നുനിൽക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണ് യഥാർത്ഥ പണ്ഡിതന്മാർ. ഒരാളുടെ അറിവ് അവനെ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് തടയുന്നില്ലെങ്കിൽ, അവൻ പുറമെ പണ്ഡിതനായി കാണപ്പെട്ടാലും യഥാർത്ഥത്തിൽ അവൻ അജ്ഞനാണ്. ബുദ്ധി (عقـــل) അറിവിനേക്കാൾ മുമ്പാണെന്നിരിക്കെ, എന്തുകൊണ്ട് 'ബുദ്ധിമാന്മാർക്കല്ലാതെ ഇത് ഗ്രഹിക്കാനാവില്ല' എന്ന് പറഞ്ഞില്ല എന്ന ചോദ്യത്തിന് മറുപടി ഇതാണ്: ബുദ്ധി എന്നത് കാര്യങ്ങളുടെ യാഥാർത്ഥ്യം ഗ്രഹിക്കാനുള്ള ഒരു ഉപകരണമാണ്. എന്നാൽ അറിവിലൂടെയല്ലാതെ ആ ബുദ്ധിക്ക് കാര്യങ്ങളുടെ ആഴങ്ങളിലേക്ക് എത്താൻ സാധ്യമല്ല. അതിനാൽ ബുദ്ധിയേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമാണ്

അറിവ് എന്ന് ഈ സൂക്തം വ്യക്തമാക്കുന്നു. അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ അലി (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെ, ബുദ്ധി രണ്ട് തരമാണ്: ഒന്ന് ജന്മസിദ്ധമായതും (മത്ബൂഅ്), മറ്റൊന്ന് ആർജ്ജിച്ചെടുക്കുന്നതും (മസ്മൂഅ്). ജന്മസിദ്ധമായ ബുദ്ധിക്ക് അറിവ് എന്ന വെളിച്ചമില്ലെങ്കിൽ അത് പ്രയോജനപ്പെടില്ല. അല്ലാഹു ആകാശഭൂമികളെ സൃഷ്ടിച്ചത് സത്യം (حق) കൊണ്ടാണ്. അതായത്, അവയുടെ സൃഷ്ടിപ്പിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അഗാധമായ യുക്തിയും (حكمة) ഗുണങ്ങളും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. വിശ്വാസികൾക്ക് (المؤمنون) മാത്രമായി ഈ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ എടുത്തുപറഞ്ഞത്, അവർക്ക് മാത്രമാണ് ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തിലേക്കും മഹത്വത്തിലേക്കും ഉള്ള വഴികാട്ടിയായി മാറുന്നത് എന്നതുകൊണ്ടാണ്.

[سورة العنكبوت (29) : آية 45]

അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമായ ഖുർആനിലെ ഈ സൂക്തം വിശ്വാസിയുടെ ആത്മീയ ജീവിതത്തിന്റെ കാതലായ വശങ്ങളെ ഉണർത്തുന്നു. 'നിനക്ക് വഹ്യ് നൽകപ്പെട്ട വേദം പാരായണം ചെയ്യുക' എന്ന കൽപ്പന, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സാമീപ്യം തേടുന്നവർക്ക് ഖുർആൻ വെറുമൊരു വായനയല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന ദിവ്യപ്രകാശമാണ്. 'നമസ്കാരം നിലനിർത്തുക' (إقامة الصلاة) എന്നത് കേവലം ശാരീരിക ചലനങ്ങളല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് പൂർണ്ണമായി സമർപ്പിക്കുന്ന ആത്മീയമായ ഏകാഗ്രതയാണ്. നിസ്കാരം മനുഷ്യനെ നീചമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നും (الفحشاء) തെറ്റായ പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്നും (المنكر) തടയുന്നു. കാരണം, അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുക (ذكر الله) എന്നത് എല്ലാ ആരാധനകളിലും വെച്ച് ഏറ്റവും വലിയ കാര്യമാണ്. അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ സ്മരണയാണ് മനുഷ്യന്റെ ആത്മാവിനെ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുന്ന ഏറ്റവും വലിയ കോട്ട.

സൃഷ്ടിജാലങ്ങൾക്കെല്ലാം പ്രയോജനകരമായതുകൊണ്ടാണ് അല്ലാഹു ആകാശഭൂമികളെ സൃഷ്ടിച്ചത്. 'നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ

റഹിമഹുള്ളാഹ് തങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ (التـأويلات النجميـة) പറയുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ വിശേഷണങ്ങൾ പ്രതിഫലിക്കുന്ന കണ്ണാടികളായി ആകാശഭൂമികളെ അവൻ സൃഷ്ടിച്ചു എന്നാണ്. 'തീർച്ചയായും അതിൽ ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ട്' (إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً) എന്നതിലെ ദൃഷ്ടാന്തം സത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സൂചനയാണ്. എന്നാൽ ഇത് കാണാൻ കഴിയുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രകാശത്താൽ കാഴ്ചയുള്ള സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് (المؤمنين) മാത്രമാണ്. പ്രകാശത്താൽ മാത്രമേ പ്രകാശത്തെ ദർശിക്കാൻ കഴിയൂ. ആർക്ക് അല്ലാഹു പ്രകാശം നൽകിയില്ലയോ, അവന് യാതൊരു പ്രകാശവുമില്ല. ലോകം മുഴുവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ സൗന്ദര്യം പ്രതിഫലിക്കുന്ന കണ്ണാടിയാണ്. അതിനാൽ ബുദ്ധിമാൻ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ അടയാളങ്ങളെയും അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അത്ഭുതങ്ങളെയും കുറിച്ച് ചിന്തിക്കണം. ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാം ഒരു ചെറിയ പുഴുവിനെ കണ്ട് അത് എന്തിനാണെന്ന് ചിന്തിച്ചപ്പോൾ, ആ പുഴു അല്ലാഹുവിന്റെ അനുമതിയോടെ സംസാരിക്കുകയും താൻ ദാവൂദ് അലൈഹിസ്സലാമിനേക്കാൾ അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് പറയുകയും ചെയ്തു. അതുപോലെ, ഒരു വണ്ടിനെ (ഖുൻഫുസാഅ്) നിസ്സാരമായി കണ്ട ഒരാൾക്ക് അസുഖം ബാധിക്കുകയും, ഒടുവിൽ ആ വണ്ടിന്റെ ഭസ്മം കൊണ്ട് തന്നെ രോഗം ഭേദമാവുകയും ചെയ്ത സംഭവം 'ഹയാത്തുൽ ഹയവാൻ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലുണ്ട്. ഇതിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാകുന്നത്, അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ചതൊന്നും വ്യർത്ഥമല്ലെന്നും, മനുഷ്യന് അറിഞ്ഞാലും ഇല്ലെങ്കിലും അതിൽ വലിയ യുക്തിയുണ്ടെന്നുമാണ്. വിശ്വാസിയുടെ കടമ ചിന്തയിലൂടെ (تفـكر) സത്യം ദർശിക്കുക എന്നതാണ്. 'മുജാഹദ' (مجاهـدة) അഥവാ ആത്മീയ പരിശ്രമത്തിന്റെ ഫലമാണ് 'മുശാഹദ' (مشـاهدة) അഥവാ ദർശനം. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെ പാരായണം ചെയ്യുക (تلاوة) എന്നത് കേവലം വായനയല്ല, മറിച്ച് ഹൃദയസാന്നിധ്യത്തോടെയുള്ള പഠനമാണ്. ഉമർ റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിന്റെ കാലത്ത് നടന്ന സംഭവങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നത് ഖുർആനിലെ നിയമങ്ങൾ അറിഞ്ഞ് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയാണ്.

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'എനിക്ക് ഖുർആൻ ഓതിക്കേൾപ്പിക്കുക.' അപ്പോൾ അദ്ദേഹം (സൂറത്തുൽ മാഇദ: 38) ഓതി: 'മോഷ്ടിക്കുന്ന പുരുഷനും സ്ത്രീയും, അവർ ചെയ്ത കുറ്റത്തിനുള്ള ശിക്ഷയായും

അല്ലാഹുവിൽ നിന്നുള്ള താക്കീതായും അവരുടെ കൈകൾ മുറിച്ചുകളയുക. അല്ലാഹു പ്രതാപിയും യുക്തിമാനുമാണ്.' ഇത് കേട്ടപ്പോൾ മോഷ്ടാവ് പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവാണെ സത്യം, ഞാൻ ഈ വചനം കേട്ടിരുന്നില്ല; കേട്ടിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ മോഷണം നടത്തില്ലായിരുന്നു.' തുടർന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈ മുറിക്കാൻ കൽപ്പിക്കുകയും യാതൊരു ഇളവും നൽകിയില്ല. ജനങ്ങൾ ഖുർആൻ കേൾക്കുന്നതിനായി റസൂൽ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തറാവീഹ് ജമാഅത്തായി നിർവഹിക്കാൻ നിയമമാക്കി. അലി റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിൽ നിന്ന് നിവേദനം: നമസ്കാരത്തിൽ നിന്ന് നിന്നു കൊണ്ട് ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുന്നവന് ഓരോ അക്ഷരത്തിനും നൂറ് നന്മകളുണ്ട്. ഇരുന്നു കൊണ്ട് പാരായണം ചെയ്യുന്നവന് അമ്പത് നന്മകളുണ്ട്. വുളൂഅ് ഉള്ള അവസ്ഥയിൽ നമസ്കാരത്തിന് പുറത്ത് പാരായണം ചെയ്താൽ ഇരുപത്തിയഞ്ച് നന്മകളുണ്ട്. വുളൂഅ് ഇല്ലാതെയാണെങ്കിൽ പത്ത് നന്മകളുമുണ്ട്. ഹസൻ ബസ്വരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: നമസ്കാരത്തിന് പുറത്തുള്ള ഖുർആൻ പാരായണം, അധികം പാരായണമില്ലാത്ത നമസ്കാരത്തേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമാണ്. ഫഖീഹുകൾ പറഞ്ഞതുപോലെ, സുജൂദുകളുടെ ബാഹുല്യത്തേക്കാൾ ദീർഘമായ നിൽപ്പ് (ഖിയാം) ആണ് ഉത്തമം. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ നമസ്കാരം ദീർഘമായ ഖുനൂത്ത് (ഖിയാം) ഉള്ളതാണ്.' റുകൂഇന്റെയും സുജൂദിന്റെയും ബാഹുല്യത്താൽ തസ്ബീഹും പാരായണവും വർദ്ധിക്കുന്നു, എന്നാൽ പാരായണം തന്നെയാണ് കൂടുതൽ ശ്രേഷ്ഠം. വുളൂഅ് ചെയ്ത്, ഖിബ്ലയിലേക്ക് തിരിഞ്ഞ്, അഹങ്കാരമില്ലാതെ, ഭയഭക്തിയോടെ ഒരാൾക്ക് മുന്നിൽ ഇരിക്കുന്നതുപോലെ ഇരുന്നുകൊണ്ട് പാരായണം ചെയ്യുന്നതാണ് ഉത്തമമെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു. 'നമസ്കാരം നിലനിർത്തുക' (അഖിമിസ്സ്വലാത്ത്) എന്നതിനർത്ഥം അത് കൃത്യമായി നിർവഹിക്കുക എന്നാണ്. നമസ്കാരം എന്നത് അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച പ്രകാരം ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ നിബന്ധനകളോടെ നിർവഹിക്കുമ്പോൾ, അത് മനുഷ്യനെ നീചവൃത്തികളിൽ നിന്നും (ഫഹ്ശാഅ് - ബുദ്ധിക്ക് അരോചകമായത്) തിന്മകളിൽ നിന്നും (മുൻകർ - ശരീഅത്ത് വിലക്കിയത്) തടയുന്നു. നമസ്കാരം പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് തടയുന്ന ഒരു പരിചയാണ്. നമസ്കാരം അതിന്റെ യഥാർത്ഥ അർത്ഥത്തിൽ (ഹഖീഖത്ത്) നിർവഹിക്കാത്തവന്റെ നമസ്കാരം അവന് അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള

ദൂരമാണ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നത്. നമസ്കാരത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ്യം എന്നത് അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള സ്മരണയും (ദിക്ർ) ചിന്തയുമാണ് (ഫിക്ർ). ഈ സ്മരണ അശ്രദ്ധയെയും ചിന്ത ദുഷ്ചിന്തകളെയും അകറ്റുന്നു. ഇതാണ് ആരിഫീങ്ങളുടെ കൺകുളിർമയായ നമസ്കാരം.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് ഉണർത്തുന്നു: തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയിൽ നിന്ന് നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ട ഹദീസിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'എന്റെ അടിമ നിർബന്ധ കർമ്മങ്ങൾ (ഫറായിള് - فرائض) വഴി എന്നിലേക്ക് അടുക്കുന്നു, സുന്നത്ത് കർമ്മങ്ങൾ (നവാഫിൽ - نوافل) വഴി അവൻ എന്നോട് കൂടുതൽ അടുപ്പത്തിലാകുന്നു.' നമസ്കാരം പല പടവുകളിലായി വ്യാപിച്ചു കിടക്കുന്നു. ശരീരത്തിന്റെ നമസ്കാരം അതിന്റെ നിശ്ചിത കർമ്മങ്ങൾ (അർക്കാന് - أركان) പാലിക്കലാണ്. മനസ്സിന്റെ നമസ്കാരം ഭയവും (ഖൗഫ് - خوف) പ്രതീക്ഷയും (റജാഅ് - رجاء) ഇടകലർന്ന വിനയത്തോടെയുള്ള (ഖുശൂഅ് - خشوع) സാന്നിധ്യമാണ്. ഹൃദയത്തിന്റെ നമസ്കാരം അല്ലാഹുവിനെ നിരന്തരം നിരീക്ഷിക്കുന്നു (മുറാഖബ - مراقبة) എന്ന ബോധത്തോടെയുള്ള സാന്നിധ്യമാണ്. രഹസ്യത്തിന്റെ (സിർ - سر) നമസ്കാരം അല്ലാഹുവുമായുള്ള രഹസ്യ സംഭാഷണമാണ്. ആത്മാവിന്റെ (റൂഹ് - روح) നമസ്കാരം അല്ലാഹുവിനെ ദർശിക്കലാണ് (മുശാഹദ - مشاهدة). അതീവ രഹസ്യമായതിന്റെ (ഖഫിയ്യ് - خفى) നമസ്കാരം അല്ലാഹുവുമായുള്ള അത്യന്തം ആത്മീയമായ ലയനമാണ്. ഏഴാമത്തെ പടവിൽ നമസ്കാരമില്ല, കാരണം അത് അസ്തിത്വത്തിന്റെ ലയനവും (ഫനാഅ് - فناء) ഏകത്വത്തിൽ അലിഞ്ഞുള്ള ശുദ്ധമായ പ്രണയവുമാണ്. നമസ്കാരത്തിന്റെ അന്ത്യം 'യഖീൻ' (ഉറപ്പായ അറിവ്) എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ട മരണമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിനക്ക് ഉറപ്പായ കാര്യം (മരണം) വന്നെത്തുന്നത് വരെ നിന്റെ രക്ഷിതാവിനെ ആരാധിക്കുക.' നമസ്കാരത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ അന്ത്യം അല്ലാഹുവിലുള്ള ലയനമാണ്. ഓരോ നമസ്കാരവും അതത് തലത്തിൽ തിന്മകളെ തടയുന്നു. ശരീരത്തിന്റെ നമസ്കാരം പാപങ്ങളെ തടയുന്നു,

മനസ്സിന്റെ നമസ്കാരം ദുസ്വഭാവങ്ങളെ തടയുന്നു, ഹൃദയത്തിന്റെ നമസ്കാരം അശ്രദ്ധയെ തടയുന്നു, ആത്മാവിന്റെ നമസ്കാരം അന്യചിന്തകളെ തടയുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയാണ് (ദിക്ർ - ذكر) ഏറ്റവും വലിയ കാര്യം. നമസ്കാരത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള സ്മരണയാണ് അതിനെ മറ്റ് കർമ്മങ്ങളേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമാക്കുന്നത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾ എന്നെ ഓർക്കുക, ഞാൻ നിങ്ങളെയും ഓർക്കാം.' തിരുനബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമ അരുളി: 'അല്ലാഹു പറയുന്നു, എന്റെ അടിമ എന്നെക്കുറിച്ച് എന്ത് വിചാരിക്കുന്നുവോ ഞാൻ അവനോടൊപ്പമുണ്ട്. അവൻ എന്നെ മനസ്സിൽ ഓർത്താൽ ഞാനും അവനെ എന്റെ മനസ്സിൽ ഓർക്കുന്നു.' ഈ സ്മരണയാണ് ഏറ്റവും ഉന്നതമായ കർമ്മം.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വിവരിക്കുന്നു: 'ആരാണ് മുഫ്രിദൂൻ (المفردون)?' എന്ന് ചോദിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'അല്ലാഹുവിനെ ധാരാളമായി സ്മരിക്കുന്ന പുരുഷന്മാരും സ്ത്രീകളുമാണ് അവർ.' ശൈഖ് അത്താർ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'തജ്രീദ് (تجريد) എന്നാൽ ഇന്ദ്രിയാസക്തികളിൽ നിന്നുള്ള വിട്ടുനിൽക്കൽ മാത്രമല്ല, മറിച്ച് ലൗകിക ആസ്വാദനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പൂർണ്ണമായ വിച്ഛേദനമാണ്.' അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുക (ذكر) എന്നാൽ അശ്രദ്ധയെ (غفلة) ദൂരീകരിക്കലാണ്. സ്വർഗ്ഗത്തിൽ 'ദിക്ർ' ഇല്ല എന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ പറയാറുണ്ട്, കാരണം അവിടെ അശ്രദ്ധയ്ക്ക് സ്ഥാനമില്ല; സ്വർഗ്ഗവാസികൾ എപ്പോഴും അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിലായിരിക്കും. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലുകളിൽ പറയുന്നു: 'അശ്ലീലതയും തിന്മയും ഹൃദയരോഗത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളാണ്. അല്ലാഹുവിനെ മറക്കുക എന്നതാണ് ആ രോഗം. ഖുർആൻ പാരായണത്തെക്കാളും നമസ്കാരത്തെക്കാളും അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുക (ذكر الله) എന്നത് ഈ രോഗം മാറ്റാൻ ഏറ്റവും വലിയ ഔഷധമാണ്.' അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'നിങ്ങൾ എന്നെ ഓർക്കുക, ഞാൻ നിങ്ങളെയും ഓർക്കാം' (فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ). അടിമയുടെ ദിക്ർ അല്ലാഹുവിന്റെ ദിക്റിൽ ലയിച്ചുചേരുമ്പോൾ അത് ഏറ്റവും വലിയ ആരാധനയായി മാറുന്നു. ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ്

പറയുന്നു: 'നിങ്ങളുടെ ദിക്റിനേക്കാൾ വലുതാണ് അല്ലാഹുവിന്റെ ദിക്റ്; കാരണം അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണ ഔദാര്യത്താൽ മാത്രമുള്ളതാണ്, എന്നാൽ അടിമയുടെ സ്മരണ പലപ്പോഴും സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്.' അല്ലാഹു നിങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ അറിയുന്നു (وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ). ഹൃദയസാന്നിധ്യത്തോടെയുള്ള ഒരു നമസ്കാരം അശ്രദ്ധമായ ആയിരം നമസ്കാരത്തേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമാണ്. ഹബീബ് അൽ അജമി റഹിമഹുള്ളാഹിന്റെ കൂടെ നമസ്കരിച്ച ഒരാളുടെ കഥ ഇതിന് സാക്ഷിയാണ്. ബാഹ്യമായ കർമ്മങ്ങളേക്കാൾ ഹൃദയശുദ്ധീകരണമാണ് (إصلاح الباطن) പ്രധാനം. അല്ലാഹുവിന്റെ ശരീഅത്തിന്റെ താക്കോൽ ഉപയോഗിച്ച് ഈ ലോകത്തിന്റെ മായാജാലം തുറന്ന്, യഥാർത്ഥ അസ്തിത്വത്തിന്റെ നിധിയിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാൻ അല്ലാഹു നമുക്ക് തൗഫീഖ് നൽകട്ടെ.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ ***46*** മുതൽ ***49*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം: അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'വേദക്കാരോട് ഏറ്റവും ഉത്തമമായ രീതിയിലല്ലാതെ നിങ്ങൾ തർക്കിക്കരുത്'. ഇവിടെ 'ഏറ്റവും ഉത്തമമായ രീതി' എന്നത് അറിവും വിവേകവും ***(حكمة)*** ഉപയോഗിച്ച്, മൃദുലമായ വാക്കുകളിലൂടെ സത്യത്തിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുക എന്നതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും ***(توحيد)*** അവന്റെ വിശേഷണങ്ങളെയും കുറിച്ച് സംസാരിക്കുമ്പോൾ, ഹൃദയങ്ങളെ ഇണക്കുന്ന ശൈലി സ്വീകരിക്കണം. 'നമ്മുടെ ദൈവവും നിങ്ങളുടെ ദൈവവും ഒന്നാണ്' എന്ന വചനം, ആരാധനയ്ക്ക് അർഹനായവൻ അല്ലാഹു മാത്രമാണ് എന്ന സത്യത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. തുടർന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ഈ ഖുർആൻ നിനക്ക് നാം നൽകിയതുപോലെ, മുൻ വേദക്കാരും വിശ്വസിച്ചിരുന്നു'. അറിവിന്റെ ഉടമകളായവർക്ക് ***(أهل العلم)*** ഈ സത്യം തിരിച്ചറിയാൻ പ്രയാസമില്ല. എന്നാൽ അക്രമം പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരം ***(كبر)*** കാരണം സത്യത്തെ നിഷേധിക്കുന്നു. നബിയേ, താങ്കൾക്ക് മുമ്പ് ഒരു ഗ്രന്ഥവും പാരായണം ചെയ്യാൻ അറിയുമായിരുന്നില്ല, സ്വന്തം കൈകൊണ്ട് എഴുതാനും അറിയില്ലായിരുന്നു. ഇത് താങ്കളുടെ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ ***(نبوة)*** തെളിവാണ്. അറിവ് നൽകപ്പെട്ടവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ഈ വചനങ്ങൾ വ്യക്തമായ അടയാളങ്ങളായി ***(آيات بينات)*** നിലനിൽക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെ നിഷേധിക്കാൻ അക്രമികൾക്ക് മാത്രമേ സാധിക്കൂ.

ഖുർആനിലെ ഇരുപത്തിയൊന്നാം ഭാഗത്തിൽ അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു: വേദക്കാരോട് (അഹ്ലുൽ കിതാബ് - أهل الكتاب) നിങ്ങൾ തർക്കിക്കരുത്. ഇവിടെ 'ജിദാൽ' (جدال) എന്നാൽ പരസ്പരം വാദപ്രതിവാദങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുക എന്നാണ്. അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നത്, വേദക്കാരായ ജൂതന്മാരോടും ക്രിസ്ത്യാനികളോടും നിങ്ങൾ തർക്കിക്കരുത്, എന്നാൽ ഏറ്റവും ഉത്തമമായ രീതിയിൽ

(അഹ്സൻ - أحسن) അല്ലാതെ. അതായത്, അവരുടെ പരുഷതയ്ക്ക് സൗമ്യത കൊണ്ടും, ദേഷ്യത്തിന് ക്ഷമ കൊണ്ടും, കുഴപ്പങ്ങൾക്ക് ഉപദേശം കൊണ്ടും മറുപടി നൽകുക. എന്നാൽ അവരിൽ അക്രമം പ്രവർത്തിക്കുന്നവരോട് (ളലമു - ظلموا) അവരുടെ അവസ്ഥയ്ക്ക് അനുസൃതമായി കടുപ്പത്തോടെ പെരുമാറാൻ അനുവാദമുണ്ട്. 'ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു' എന്ന് നിങ്ങൾ അവരോട് പറയുക; ഞങ്ങൾക്ക് ഇറക്കപ്പെട്ടതിലും (ഖുർആൻ) നിങ്ങൾക്ക് ഇറക്കപ്പെട്ടതിലും (തൗറാത്ത്, ഇൻജീൽ). നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'വേദക്കാരെ നിങ്ങൾ സത്യപ്പെടുത്തുകയും വേണ്ട, കളവാക്കുകയും വേണ്ട; മറിച്ച് അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ദൂതന്മാരിലും ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു എന്ന് പറയുക.' അവർ പറയുന്നത് സത്യമാണെങ്കിൽ അത് തള്ളിക്കളയരുത്, അസത്യമാണെങ്കിൽ അത് അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്യരുത്. ഇതാണ് സലഫുസ്സ്വാലിഹീങ്ങളുടെ മാർഗ്ഗം. നമ്മുടെയും നിങ്ങളുടെയും ഇലാഹ് (ഇലാഹുനാ - إلهنا) ഏകനാണ്, അവന് പങ്കുകാരില്ല. നാം അവന് പൂർണ്ണമായി കീഴ്പ്പെട്ടവരാണ് (മുസ്ലിമൂൻ - مسلمون). അല്ലാഹു പറയുന്നു: ഇപ്രകാരം നാം നിനക്ക് വേദഗ്രന്ഥം (ഖുർആൻ) ഇറക്കിത്തന്നു. വേദം നൽകപ്പെട്ടവരിൽ ചിലർ ഇതിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു. അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു സലാം റളിയള്ളാഹു അൻഹുവിനെപ്പോലെയുള്ള സത്യവിശ്വാസികളെയാണ് ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

അറബികളിൽ പെട്ട ചിലർ ഈ ഖുർആനിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു. എന്നാൽ നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ (آيات) നിഷേധിക്കുന്നവരോ, സത്യനിഷേധത്തിൽ (كفـــر) ആഴ്ന്നുപോയവരും അതിൽ ഉറച്ചുനിന്നവരുമാണ്. അവരുടെ ഈ കടുംപിടുത്തം സത്യത്തെ തിരിച്ചറിയുന്നതിൽ നിന്ന് അവരെ തടയുന്നു. ഈ സൂക്ഷ്മത്തിൽ ഒരു സൂചനയുണ്ട്: ആത്മജ്ഞാനികളായ (أهـل القـلوب), അല്ലാഹുവിന്റെ ദാനമായി ലഭിച്ച ജ്ഞാനമുള്ളവർ, കേവലം പഠനത്തിലൂടെയും അധ്വാനത്തിലൂടെയും അറിവ് നേടിയ ബാഹ്യജ്ഞാനികളോട് (أهـل علم الظاهر) സംവദിക്കുമ്പോൾ അതീവ വിനയത്തോടും സൗമ്യതയോടും കൂടി വേണം പെരുമാറാൻ. അല്ലാത്തപക്ഷം അത് കലഹത്തിന് (فتنة)

കാരണമാവുകയും അവരുടെ നിഷേധം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യും. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം ലഭിച്ചവർക്ക് ആത്മീയമായ തെളിവുകളും (دلائل كشفية) സത്യത്തിന്റെ പ്രമാണങ്ങളും ബോധ്യപ്പെടുകയും അവർ സന്മാർഗ്ഗികളാവുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹം തടയപ്പെട്ടവർ നിഷേധത്തോടെയാണ് ഇതിനെ സമീപിക്കുന്നത്, അത് അവരെ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് കൂടുതൽ അകറ്റുന്നു. മൗലാനാ റൂമി (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) മസ്നവിയിൽ പാടുന്നു: 'ദുർഗന്ധം വമിക്കുന്നവന് കസ്തൂരിയുടെ സുഗന്ധം പ്രയോജനപ്പെടില്ല... നിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് നിഷേധത്തിന്റെ മാലിന്യങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്യൂ, എങ്കിൽ നിനക്ക് ആത്മീയ ഉദ്യാനത്തിലെ സുഗന്ധം ലഭിക്കും.' മതപരമായ തർക്കങ്ങൾ വെറും വാദപ്രതിവാദങ്ങൾക്കായി മാറിയാൽ അത് കർമ്മങ്ങളുടെ പ്രതിഫലത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ സത്യം തെളിയിക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ള സംവാദം അനുവദനീയമാണ്. അലി (റളിയള്ളാഹു അൻഹു) ഒരു വ്യക്തിയോട് സംവദിച്ച സംഭവം ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്. ശൈഖ് സഅദി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറയുന്നു: 'ദരിദ്രന്റെ ദാരിദ്ര്യം അവന്റെ വിശ്വാസത്തെ ബാധിക്കരുത്. നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) അരുളിയ 'ദാരിദ്ര്യം എന്റെ അഭിമാനമാണ്' എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിൽ സംതൃപ്തരായ (رضا) ഉന്നതരെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. അല്ലാത്തപക്ഷം, ദാരിദ്ര്യം അവിശ്വാസത്തിലേക്ക് (كفر) നയിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്.'

[سورة العنكبوت (29) : آية 48]

അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹു വതആല പറയുന്നു: 'ഇതിന് മുമ്പ് നീ ഏതെങ്കിലും ഗ്രന്ഥം പാരായണം ചെയ്യുന്നവനായിരുന്നില്ല. നിന്റെ വലതുകൈകൊണ്ട് നീ അത് എഴുതുന്നുമില്ല. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ അസത്യവാദികൾക്ക് സംശയിക്കാമായിരുന്നു.' (സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്ത്: 48). ഈ വചനത്തിൽ, അല്ലാഹു തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ അറിവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അത്ഭുതകരമായ ഒരു സത്യം വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. അവിടുന്ന് അക്ഷരജ്ഞാനമില്ലാത്തവരായിരുന്നു (ഉമ്മി - أمي). ഇത് അവിടുത്തെ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ തെളിവാണ്. അവിടുന്ന് ഒരു ഗ്രന്ഥവും വായിച്ചിട്ടില്ല, ഒരു പേനയും തൊട്ടിട്ടില്ല. എന്നിട്ടും അല്ലാഹുവിന്റെ വഹ്യ് (وحى) മുഖേന അവിടുന്ന് ലോകത്തിന് ജ്ഞാനത്തിന്റെ പ്രകാശം പകർന്നു നൽകി. അവിടുത്തെ ഹൃദയം അല്ലാഹുവിന്റെ ജ്ഞാനത്തിന്റെ ഖജനാവായിരുന്നു. അവിടുന്ന് അക്ഷരങ്ങൾ പഠിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും, അല്ലാഹു അവിടുത്തെ ഹൃദയത്തിൽ സകല അറിവുകളും നിക്ഷേപിച്ചു. അസത്യവാദികൾക്ക് സംശയിക്കാൻ ഇടനൽകാത്ത വിധം, അവിടുത്തെ ജീവിതം അല്ലാഹുവിന്റെ നേരിട്ടുള്ള ഇടപെടലിന്റെ സാക്ഷ്യപത്രമായി നിലകൊള്ളുന്നു.

ഈ ഭാഗം സമ്പന്നരായ ആളുകളുടെ അഹങ്കാരത്തെയും ദരിദ്രരുടെ അവസ്ഥയെയും കുറിച്ചുള്ള ഒരു സംവാദമാണ്. സമ്പന്നർ അഹങ്കാരത്തോടെ പെരുമാറുകയും, പണ്ഡിതന്മാരെയും ദരിദ്രരെയും താഴ്ത്തിക്കെട്ടുകയും ചെയ്യുന്നുവെന്ന് ഒരാൾ പരാതിപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ, സമ്പന്നർക്ക് നൽകപ്പെട്ട സമ്പത്ത് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹമാണെന്നും, അവർ അത് ചെലവഴിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അത് അവരുടെ മാത്രം കുറ്റമാണെന്നും മറുഭാഗം വാദിക്കുന്നു. ഈ തർക്കം ഒടുവിൽ ഒരു ഖാദിയുടെ (ന്യായാധിപൻ) അടുത്തെത്തുന്നു. സമ്പന്നരിൽ നന്ദിയുള്ളവരും (شاكرين), നന്ദികെട്ടവരും (كفور) ഉണ്ടെന്നും, ദരിദ്രരിൽ ക്ഷമയുള്ളവരും (صابران), അക്ഷമരും (فجور) ഉണ്ടെന്നും ഖാദി ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

തുടർന്ന്, ഖുർആനിലെ 'വമാ കുന്ത തത്ലൂ...' (وَمَا كُنْتَ تَتْلُوا) എന്ന സൂക്തത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിലേക്ക് കടക്കുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം വഹ്യ് ലഭിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ഗ്രന്ഥങ്ങളൊന്നും വായിച്ചിരുന്നില്ലെന്നും എഴുതിയിരുന്നില്ലെന്നും ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു. അവിടുന്ന് എഴുതാൻ അറിയാത്തവരായിരുന്നു (أمي) എന്നത് അവിടുത്തെ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ തെളിവാണ്. എഴുതാൻ അറിയാമായിരുന്നുവെങ്കിൽ, സത്യനിഷേധികൾക്ക് അവിടുത്തെ പ്രവാചകത്വത്തിൽ സംശയം (ريب) ഉന്നയിക്കാൻ അവസരം ലഭിക്കുമായിരുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ എന്ന വിശിഷ്ട ഗ്രന്ഥത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമായ 'അതിൽ യാതൊരു സംശയവുമില്ല' (لا رَيْبَ فِيهِ) എന്നതിനെ വിശദീകരിക്കുന്നു. 'റൈബ്' (ريب) എന്നാൽ ഒരു കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് തെറ്റായ ധാരണ വെച്ചുപുലർത്തുകയും, പിന്നീട് അത് തെറ്റാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അവസ്ഥയാണ്. സത്യവിശ്വാസികളിൽ നിന്ന് ഇത്തരം സംശയങ്ങളെ അല്ലാഹു നീക്കം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. 'മുബ്ത്വിലൂൻ' (المبطلون) എന്നാൽ അസത്യം പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ എന്നാണ് അർത്ഥം. ഇവർ സത്യത്തിന്റെ (حق) വിപരീതമായ അസത്യത്തെ (باطل) കൊണ്ടുവരുന്നവരാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അക്ഷരജ്ഞാനമില്ലാത്തവരായിരുന്നു (أمي) എന്നത് അവിടുത്തെ മഹത്തായ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. അവിടുന്ന് എഴുതാനോ വായിക്കാനോ അറിയാത്തവരായിരുന്നു എന്നത് അവിടുത്തെ കുറവല്ല, മറിച്ച് അവിടുത്തെ സത്യസന്ധതയ്ക്കുള്ള തെളിവാണ്. കാരണം, അവിടുന്ന് മുൻകാല വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിന്ന് പകർത്തിയെഴുതിയതാണ് ഖുർആൻ എന്ന് ആർക്കും വാദിക്കാൻ കഴിയില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട ഹബീബ് സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം തന്റെ പേന കൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിന് മുകളിൽ ഒരു നിഴൽ വീഴ്ത്താൻ ആഗ്രഹിച്ചില്ല. അവിടുന്ന് കേവലം മനുഷ്യരൂപത്തിലുള്ള പ്രകാശമായിരുന്നു (نور متجسد). പ്രകാശത്തിന് നിഴലില്ലാത്തതുപോലെ, അവിടുത്തെ തിരുശരീരത്തിനും

നിഴലുണ്ടായിരുന്നില്ല എന്ന് ചില ആരിഫീങ്ങൾ (العـــارفون) രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അവിടുന്ന് അക്ഷരജ്ഞാനമില്ലാത്തവരായി (أمي) തുടർന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ യുക്തിയാണ്. അവിടുത്തെ ജീവിതത്തിന്റെ അവസാന കാലഘട്ടത്തിൽ അല്ലാഹു അവിടുത്തേക്ക് എഴുതാനും വായിക്കാനുമുള്ള കഴിവ് നൽകിയിരുന്നു എന്ന് ചില റിപ്പോർട്ടുകളിൽ കാണാം. എന്നാൽ ഖുർആൻ അവതരണ കാലഘട്ടത്തിൽ അവിടുന്ന് അക്ഷരജ്ഞാനമില്ലാത്തവരായിരുന്നു എന്നത് അവിടുത്തെ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ തെളിവായി നിലനിൽക്കുന്നു.

[سورة العنكبوت (29) : آية 49]

അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് ഹൃദയങ്ങളിൽ ആഴത്തിൽ പതിഞ്ഞവരാണ് സത്യവിശ്വാസികൾ. വിശുദ്ധ ഖുർആൻ എന്നത് അറിവിന്റെയും പ്രകാശത്തിന്റെയും ഉറവിടമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ *(آيات)* നിഷേധിക്കുന്നവർക്ക് അറിവിന്റെ യഥാർത്ഥ ആസ്വാദനം ലഭിക്കുകയില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങൾ ഹൃദയത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ അതിന്റെ ആത്മീയമായ രഹസ്യങ്ങൾ *(لطائف)* വെളിപ്പെടുകയുള്ളൂ. അറിവുള്ളവർ *(عالمون)* എന്ന് അല്ലാഹു വിശേഷിപ്പിച്ചത്, അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുന്നവരെയും *(تقوى)* അവന്റെ മഹത്വം തിരിച്ചറിയുന്നവരെയും മാത്രമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവർക്ക് അറിവിന്റെ വെളിച്ചം ലഭിക്കില്ല, മറിച്ച് അവർ അജ്ഞതയുടെ ഇരുട്ടിൽ തന്നെയായിരിക്കും.

അവിടുത്തെ വിരലുകൾ കൊണ്ട് പേന ചലിപ്പിച്ചപ്പോൾ, ലൗഹും (اللوح) ഖലമും (القلم) അവിടുത്തെ കൈപ്പിടിയിലായി. അക്ഷരങ്ങളുടെ കറുത്ത മഷി കൊണ്ട് അവിടുത്തെ ദൃഷ്ടി മറയുന്നില്ല, അവിടുത്തെ പൂർണ്ണതയ്ക്ക് യാതൊരു കുറവും സംഭവിക്കുന്നില്ല. അവിടുന്ന് ഇരുട്ടിന്റെ അന്ധകാരത്തെ നീക്കുന്ന പ്രകാശമാണ്; പ്രകാശവും ഇരുട്ടും ഒരിക്കലും ഒന്നിച്ചുചേരുകയില്ല. ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: 'ആരുടെ സേവകനായി ഖലമ് (القلم) നിലകൊള്ളുന്നുവോ, ആരുടെ മുസ്ഹഫ് (مصحف) ആയി ലൗഹുൽ മഹ്ഫൂള് (اللوح المحفوظ)

വർത്തിക്കുന്നുവോ, അവിടുത്തേക്ക് ഭൗതികമായ ഉപകരണങ്ങളിലൂടെയുള്ള ചിത്രീകരണങ്ങളോ വിജ്ഞാനങ്ങളുടെ ആവിഷ്കാരങ്ങളോ ആവശ്യമില്ല.' കാരണം, എഴുത്ത് എന്നത് ഒരു മാനസികമായ കലയും സ്വാഭാവികമായ കഴിവുമാണ്. അൻസാരികളിൽ പെട്ട ഒരാൾ നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലേ, ഞാൻ ഹദീസുകൾ കേൾക്കാറുണ്ട്, പക്ഷേ എനിക്ക് അത് ഓർമ്മിച്ചുവെക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല.' അപ്പോൾ അവിടുന്ന് അരുളി: 'നിന്റെ വലതുകൈ കൊണ്ട് സഹായം തേടുക.' അതായത്, അത് എഴുതിവെക്കുക. ആദം അലൈഹിസ്സലാം ആണ് ആദ്യമായി അറബി, പേർഷ്യൻ, സുറിയാനി, ഹീബ്രു തുടങ്ങിയ പന്ത്രണ്ട് ഭാഷകളിൽ എഴുതിയതെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. അദ്ദേഹം അത് മണ്ണിൽ എഴുതി ചുട്ടെടുക്കുകയായിരുന്നു. ഭൂമിയിൽ അത് വ്യാപിച്ചപ്പോൾ ഓരോ ജനതയും തങ്ങളുടെ ഭാഷ കണ്ടെത്തി. അങ്ങനെ ഇസ്മാഈൽ അലൈഹിസ്സലാമിന് അറബി ഭാഷ ലഭിച്ചു. 'ആദ്യമായി പേന കൊണ്ട് എഴുതിയത് ഇദ്രീസ് അലൈഹിസ്സലാം ആണ്' എന്ന് വന്നിട്ടുള്ളത് മണലിലെഴുതുന്ന രീതിയെക്കുറിച്ചാണ്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹിന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: 'ഹൃദയം അറിവുകളിൽ നിന്ന് മുക്തമാകുമ്പോഴും, രഹസ്യം (السر) രേഖപ്പെടുത്തിയവയിൽ നിന്ന് പരിശുദ്ധമാകുമ്പോഴും, ആത്മാവ് (الروح) സങ്കല്പങ്ങളിൽ നിന്ന് ശുദ്ധമാകുമ്പോഴും അവർ പ്രകൃതിയുമായി (الفطرة) കൂടുതൽ അടുക്കുന്നു.' നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയുടെ ഹൃദയം ജിബ്രീൽ അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ പ്രവർത്തനത്തെ ആശ്രയിച്ചിരുന്ന പ്രാരംഭ ഘട്ടത്തിൽ, അവിടുന്ന് അത് പുറത്തുകൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ 'ഇത് നിങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പിശാചിന്റെ വിഹിതമാണ്' എന്ന് പറയപ്പെട്ടു. എന്നാൽ അന്ത്യഘട്ടത്തിൽ, വായനയിലൂടെയും എഴുത്തിലൂടെയുമുള്ള അറിവുകളിൽ നിന്ന് അവിടുത്തെ ഹൃദയം സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടതിനാൽ, ഖുർആൻ അവതരിപ്പിക്കപ്പെടാൻ അവിടുത്തെ ഹൃദയം മാത്രമാണ് യോഗ്യമായത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'വിശ്വസ്തനായ റൂഹ് (ജിബ്രീൽ) അത് നിന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് ഇറക്കിയിരിക്കുന്നു.' പിന്നീട് അല്ലാഹു ഈ അറിവ് അവിടുത്തെ അനുയായികളിലേക്കും പകർന്നു നൽകി: 'അല്ല, അത് (ഖുർആൻ) വിജ്ഞാനം നൽകപ്പെട്ടവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ വ്യക്തമായ തെളിവുകളാകുന്നു.' അതായത്, അവർക്ക് അത് ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ

നിന്ന് പകർത്തിയെടുക്കേണ്ടതില്ല, മറിച്ച് അത് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ സുരക്ഷിതമാണ്. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'വിജ്ഞാനം നൽകപ്പെട്ടവർ എന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചത് മുഅ്മിനീങ്ങളായ വേദക്കാരോ അല്ലെങ്കിൽ സ്വഹാബികളോ ആണ്. അവർ അത് ഹൃദിസ്ഥമാക്കിയതുകൊണ്ട് ആർക്കും അതിൽ മാറ്റം വരുത്താൻ സാധിക്കില്ല.' ഖുർആൻ ഹൃദയങ്ങളിൽ സംരക്ഷിക്കപ്പെടുക എന്നത് ഈ ഉമ്മത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയാണ്. മുൻകാലക്കാർ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നോക്കി വായിക്കുകയായിരുന്നു പതിവ്. ഖുർആൻ ഹൃദയത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുക എന്നത് അല്ലാഹു നൽകിയ വലിയ അനുഗ്രഹമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ഖുർആനിൽ നിന്ന് യാതൊന്നും ഇല്ലാത്ത ഹൃദയം തകർന്ന വീട് പോലെയാണ്.' മറ്റൊരു ഹദീസിൽ അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: 'ഖുർആൻ നിങ്ങൾ ആവർത്തിച്ചു പഠിക്കുക, കാരണം മുഹമ്മദ് നബിയുടെ ആത്മാവ് ആരുടെ കൈയിലാണോ അവനാണ് സത്യം, കെട്ടഴിച്ച ഒട്ടകത്തേക്കാൾ വേഗത്തിൽ ഖുർആൻ ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് വിട്ടുപോകാൻ സാധ്യതയുണ്ട്.'

ഖുർആൻ പാരായണത്തിൽ സ്ഥിരത പുലർത്തുക എന്നത് ഒരു വിശ്വാസിയുടെ കടമയാണ്. ദിവസവും ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുക എന്നത് സുന്നത്താണ്, അല്ലാത്തപക്ഷം അത് മറന്നുപോകാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'എന്റെ ഉമ്മത്തിന്റെ പാപങ്ങൾ എനിക്ക് കാണിച്ചുതരികയുണ്ടായി. ഒരു വ്യക്തിക്ക് ഒരു ആയത്തോ സൂറത്തോ നൽകപ്പെടുകയും പിന്നീട് അദ്ദേഹം അത് മറന്നുകളയുന്നതിനേക്കാൾ വലിയൊരു പാപം ഞാൻ കണ്ടില്ല.' ഇവിടെ മറവി (نسيان) എന്നത് മുസ്ഹഫിലേക്ക് നോക്കി പാരായണം ചെയ്യാൻ പോലും കഴിയാത്ത അവസ്ഥയാണ്. ഇബ്നു ഉയൈന റഹിമഹുള്ളാഹ് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, കുറ്റകരമായ മറവി എന്നത് ഖുർആനിലെ നിയമങ്ങൾ പ്രാവർത്തികമാക്കാതിരിക്കലാണ്. അറബി ഭാഷയിൽ 'നസ്-യ' (نسيان) എന്നാൽ ഉപേക്ഷിക്കുക (ترك) എന്നാണർത്ഥം. ഖുർആൻ മുസ്ഹഫിലേക്ക് നോക്കി ഓതുന്നതാണ് മനഃപാഠത്തിൽ നിന്ന് ഓതുന്നതിനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു. എന്നാൽ, മനഃപാഠത്തിൽ നിന്ന് ഓതുമ്പോൾ കൂടുതൽ ചിന്തയും (تفكر) ഏകാഗ്രതയും (جمع القلب) ലഭിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതാണ് ഉത്തമം. മുസ്ഹഫിലേക്ക് നോക്കുന്നത് തന്നെ ഒരു ആരാധനയാണ്. അല്ലാഹുവിനെ

അറിയുന്നവരുടെ (علماء بالله) ഹൃദയങ്ങൾ അദൃശ്യജ്ഞാനത്തിന്റെ ഖജനാവുകളാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ജലാലത്തിനെ (جلال) അന്വേഷിക്കേണ്ടത് അവന്റെ ഔലിയാക്കളുടെ ഹൃദയങ്ങളിലാണ്. മൂസാ അലൈഹിസ്സലാം ചോദിച്ചു: 'നാഥാ, നിന്നെ ഞാൻ എവിടെയാണ് അന്വേഷിക്കേണ്ടത്?' അല്ലാഹു മറുപടി നൽകി: 'എനിക്ക് വേണ്ടി ഹൃദയം തകർന്നവരുടെ അരികിലാണ് ഞാൻ ഉള്ളത്.' അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവർ അക്രമികളായ (ظـــالمون) ആളുകൾ മാത്രമാണ്. ഈസാ അലൈഹിസ്സലാം തന്റെ ശിഷ്യന്മാരോട് മുഹമ്മദ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെക്കുറിച്ച് പ്രവചിച്ചിട്ടുണ്ട്; അവിടുന്ന് സത്യത്തിന്റെ ആത്മാവായി വരികയും, അദൃശ്യകാര്യങ്ങളെയും ഭാവി സംഭവങ്ങളെയും കുറിച്ച് അറിയിച്ചുതരികയും ചെയ്യും. ഹൃദയങ്ങളിൽ അവിശ്വാസത്തിന്റെ തുരുമ്പ് (رين) ബാധിക്കുമ്പോൾ, കണ്ണാടിയിൽ പൊടിപിടിക്കുന്നത് പോലെ സത്യം കാണാൻ കഴിയാത്ത അവസ്ഥ സംജാതമാകുന്നു.

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 50 إلى 54]

അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവർ ചോദിക്കുന്നു: 'അദ്ദേഹത്തിന്റെ രക്ഷിതാവിങ്കൽ നിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ഇറക്കപ്പെടാത്തതെന്ത്?' നബിയേ, അവരോട് പറയുക: 'ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ പക്കൽ മാത്രമാണ്. ഞാൻ വ്യക്തമായ താക്കീതുകാരൻ മാത്രമാകുന്നു.' അവർക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ഈ വിശുദ്ധ ഖുർആൻ തന്നെ അവർക്ക് മതിയായ ദൃഷ്ടാന്തമല്ലേ? തീർച്ചയായും ഇതിൽ വിശ്വസിക്കുന്ന ജനതയ്ക്ക് അനുഗ്രഹവും ഉൽബോധനവുമുണ്ട്. അല്ലാഹു സാക്ഷിയായി നിൽക്കുന്നു, എനിക്കും നിങ്ങൾക്കും ഇടയിൽ അവൻ മതി. ആകാശഭൂമികളിലുള്ളതെല്ലാം അവൻ അറിയുന്നു. അസത്യത്തിൽ വിശ്വസിക്കുകയും അല്ലാഹുവിനെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർ, അവർ തന്നെയാണ് നഷ്ടക്കാർ. ശിക്ഷ വേഗത്തിൽ കൊണ്ടുവരാൻ അവർ നിന്നോട് ആവശ്യപ്പെടുന്നു. നിശ്ചിത അവധിയില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ശിക്ഷ അവരിൽ വന്നുഭവിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ അവർ അറിയാതെ തന്നെ പെട്ടെന്നൊരു ദിവസം അത് അവരിൽ വന്നെത്തും. അവർ നിന്നോട് ശിക്ഷ വേഗത്തിലാക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നു. തീർച്ചയായും നരകം സത്യനിഷേധികളെ വലയം ചെയ്യുന്നതാണ്.

സൃഷ്ടിജാലങ്ങളിലെല്ലാം അവിടുത്തെ അടയാളങ്ങളും പ്രഭാവങ്ങളും ദൃശ്യമാണ്. പ്രിയതമന്റെ സാന്നിധ്യം കൊണ്ട് ഇരുലോകങ്ങളും നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നു, എന്നാൽ സത്യസന്ധനായ ഒരു പ്രേമിയെയാണ് ഇവിടെ ആവശ്യം. ശൈഖ് മഗ്രിബി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പറയുന്നു: 'ആദ്യം നീ ദർശനത്തിനായുള്ള ആഗ്രഹം (طلب) വളർത്തുക, എങ്കിൽ നിനക്ക് ദർശനം (ديدار) ലഭിക്കും. കാരണം, ഉൾക്കാഴ്ചയുള്ളവർക്ക് (أولو الابصار) മാത്രമേ പ്രിയതമൻ തന്റെ സൗന്ദര്യം വെളിപ്പെടുത്തുകയുള്ളൂ.' നിനക്ക് കാഴ്ചയില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ സൗന്ദര്യത്തെ കണ്ടിട്ടെന്ത് കാര്യം? നിനക്ക് കേൾവിയില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ വചനങ്ങളെ കേട്ടിട്ടെന്ത് പ്രയോജനം? അവിടുത്തെ പ്രഭയെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കാൻ നിന്റെ ഹൃദയം ഒരു കണ്ണാടിയാണെങ്കിലും, ആ കണ്ണാടിയിൽ അഴുക്ക്

പുരണ്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ എന്ത് ഫലം? ഏകത്വത്തിന്റെ (توحيد) മിനുക്കുപണി കൊണ്ട് ആ കണ്ണാടിയിലെ ബഹുദൈവാരാധനയുടെ (شرك) തുരുമ്പും അഴുക്കും നീക്കം ചെയ്യുക. ഇബ്റാഹീം അൽ ഖവ്വാസ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഹൃദയത്തിന്റെ രോഗശമനത്തിന് അഞ്ച് ഔഷധങ്ങളുണ്ട്: ചിന്തയോടുകൂടി ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുക, ഏകാന്തതയിൽ ഇരിക്കുക, രാത്രി നമസ്കാരം (قيام الليل) നിർവഹിക്കുക, അത്താഴ സമയത്ത് അല്ലാഹുവിനോട് വിനയത്തോടെ പ്രാർത്ഥിക്കുക, സജ്ജനങ്ങളോടൊപ്പം സഹവസിക്കുക.' അല്ലാഹു നമ്മെയും നിങ്ങളെയും സജ്ജനങ്ങളുടെയും വിജയികളുടെയും കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുമാറാകട്ടെ. ഖുറൈശികളിലെ അവിശ്വാസികൾ ചോദിച്ചു: 'മുഹമ്മദിന് തന്റെ രക്ഷിതാവിൽ നിന്ന് എന്തുകൊണ്ട് ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ (آيات) ഇറക്കപ്പെടുന്നില്ല?' സ്വാലിഹ് നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ ഒട്ടകം, മൂസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വടി, ഈസാ നബി അലൈഹിസ്സലാമിന്റെ വിരുന്ന് എന്നിവ പോലെ അവർ അത്ഭുതങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അല്ലാഹു മറുപടി നൽകി: 'ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ പക്കലാണ്. അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതുപോലെ അത് ഇറക്കുന്നു. എനിക്ക് സ്വന്തമായി ഒന്നും ചെയ്യാനില്ല.' നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കേവലം താക്കീതുകാരൻ മാത്രമാണ്. ഈ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നതിലെ അബദ്ധം അല്ലാഹു വ്യക്തമാക്കുന്നു: 'അവർക്ക് ഈ ഖുർആൻ ദൃഷ്ടാന്തമായി പോരായോ? ഇത് സത്യം സംസാരിക്കുന്നതും മുൻവേദങ്ങളെ ശരിവെക്കുന്നതുമാണ്.' അക്ഷരജ്ഞാനമില്ലാത്ത ഒരാളിലൂടെ ഇത് അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടതും, അത് സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതും, അതിന്റെ അർത്ഥങ്ങൾ വിശദീകരിക്കപ്പെടുന്നതും തന്നെ വലിയൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. ഈ മഹത്തായ ഗ്രന്ഥത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർക്ക് വലിയൊരു കാരുണ്യവും ഉൽബോധനവുമുണ്ട്. അല്ലാഹു സാക്ഷിയാണ്, അവൻ ആകാശഭൂമികളിലുള്ളതെല്ലാം അറിയുന്നു. എന്നാൽ അസത്യത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർ (വിഗ്രഹങ്ങളിലും പിശാചിലും വിശ്വസിക്കുന്നവർ) നഷ്ടത്തിലാകുന്നു.

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 53 إلى 54]

അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് അവർ ധൃതി കൂട്ടുന്നു. നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട ഒരു അവധിയല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ആ ശിക്ഷ അവർക്ക് വന്നെത്തുമായിരുന്നു. അവർ അറിയാത്ത വിധത്തിൽ പെട്ടെന്നായിരിക്കും ആ ശിക്ഷ അവരെ പിടികൂടുക. അവർ നിന്നോട് ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് ധൃതി കൂട്ടുന്നു. നിശ്ചയമായും നരകം സത്യനിഷേധികളെ (كافرين) വലയം ചെയ്യുന്നതാണ്.

ആത്മദൃഷ്ടി (നഫ്സ്) കൊണ്ട് മാത്രം നോക്കുന്നവൻ അസത്യത്തെ മാത്രമേ കാണുകയുള്ളൂ, തന്മൂലം അവൻ അതിൽ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വിശ്വസിക്കേണ്ടവനായ അല്ലാഹുവിനെ അവർ നിഷേധിച്ചു (കഫറൂ). വിശ്വാസത്തിന് ആവശ്യമായ എല്ലാ തെളിവുകളും മുന്നിലുണ്ടായിട്ടും അവർ സത്യത്തെ തള്ളിക്കളഞ്ഞു. ഇക്കൂട്ടർ തീരാനഷ്ടക്കാർ (ഖാസിറൂൻ) ആകുന്നു. പരലോകത്തെ കച്ചവടത്തിൽ അവർ വഞ്ചിക്കപ്പെട്ടു; വിശ്വാസത്തിന് പകരം അവിശ്വാസത്തെയാണ് അവർ വാങ്ങിയത്. തങ്ങളുടെ ജന്മസിദ്ധമായ പ്രകൃതിയെയും (ഫിത്റ) സത്യത്തെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്ന തെളിവുകളെയും അവർ പാഴാക്കിക്കളഞ്ഞു. 'ആയുസ്സ് ഒരു അമൂല്യ നിധിയാണ്, ഓരോ നിമിഷവും അതിൽ നിന്ന് നഷ്ടപ്പെടുന്നു. ഇത്രയും വിലപ്പെട്ട നിധിയെ അനാവശ്യമായി പാഴാക്കരുത്.' അവർ നിന്നോട് ശിക്ഷയെ ധൃതിയിൽ ആവശ്യപ്പെടുന്നു (യസ്തഅ്ജിലൂനക). നിശ്ചിത സമയത്തിന് മുമ്പ് ഒരു കാര്യം ആവശ്യപ്പെടുന്നതിനാണ് ധൃതി (ഇസ്തിഅ്ജാൽ) എന്ന് പറയുന്നത്. അതായത്, നള്ർ ബിൻ ഹാരിസിനെപ്പോലെയുള്ളവർ പരിഹാസത്തോടെ ചോദിക്കുന്നു: 'ഈ വാഗ്ദാനം എപ്പോഴാണ്? ആകാശത്ത് നിന്ന് ഞങ്ങളുടെ മേൽ കല്ലുകൾ വർഷിക്കൂ.' ഇവിടെ ഒരു സൂചനയുണ്ട്; ആശ്വാസത്തിൽ ക്ഷമിക്കാൻ കഴിയാത്തവൻ, അല്ലാഹു ക്ഷമ നൽകിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ (അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരിൽ നിന്ന് ക്ഷമ ലഭിക്കില്ലെന്ന് സാരം), പ്രയാസങ്ങളിലും പരീക്ഷണങ്ങളിലും എങ്ങനെ ക്ഷമിക്കും? അല്ലാഹു തന്റെ പ്രവാചകനോട് (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) പറഞ്ഞതുപോലെ: 'ക്ഷമിക്കുക, അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായത്താലല്ലാതെ നിനക്ക് ക്ഷമിക്കാൻ കഴിയില്ല' (വാസ്ബിർ വമാ സബ്റുക്ക ഇല്ല ബില്ലാഹ്). എല്ലാവിധ വിപത്തുകളിൽ നിന്നും അല്ലാഹു നമ്മെ കാത്തുരക്ഷിക്കട്ടെ. നിശ്ചിത അവധി (അജലുൻ മുസമ്മ)

ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ - അതായത് അവരുടെ ശിക്ഷയ്ക്കായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട സമയം, അതാണ് അന്ത്യനാൾ - ശിക്ഷ പെട്ടെന്ന് തന്നെ അവരിലേക്ക് എത്തുമായിരുന്നു. അല്ലാഹു തന്റെ പ്രവാചകനോട് വാഗ്ദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, തന്റെ സമുദായത്തെ പൂർണ്ണമായി നശിപ്പിക്കുന്ന ശിക്ഷ അവൻ നൽകില്ല, മറിച്ച് അത് അന്ത്യനാൾ വരെ നീട്ടിവെക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ അനാദിയിലുള്ള ജ്ഞാനവും തീരുമാനവും ഓരോ കാര്യത്തിനും ഒരു സമയം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത് നേരത്തെയാകുകയോ വൈകുകയോ ഇല്ല. ശിക്ഷയെ ധൃതിയിൽ ആവശ്യപ്പെടുന്നത് കൊണ്ട് പ്രയോജനമില്ലെന്നും അത് ആക്ഷേപാർഹമാണെന്നും ഇതിൽ സൂചനയുണ്ട്. അങ്ങനെയെങ്കിൽ, നഫ്സിന്റെ ആഗ്രഹങ്ങളും വികാരങ്ങളും അതിന്റെ സമയത്തിന് മുമ്പ് ആവശ്യപ്പെടുന്നത് എങ്ങനെ ഗുണകരമാകും? തീർച്ചയായും ശിക്ഷ അവരിലേക്ക് വരിക തന്നെ ചെയ്യും, അപ്രതീക്ഷിതമായി (ബഗ്തതൻ). അതായത്, അവർ ഒട്ടും പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത സമയത്ത്. മരണവും അപ്രതീക്ഷിതമായി വരുന്നു. മരണസമയവും അന്ത്യനാളും തമ്മിൽ ബന്ധമുണ്ട്, അതുകൊണ്ടാണ് ഖബ്റിനെ പരലോകത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ പടിയായി കണക്കാക്കുന്നത്. 'മരിക്കുന്നവന്റെ അന്ത്യനാൾ സംഭവിച്ചു കഴിഞ്ഞു' എന്ന നബിവചനം ഇതിനെ സാധൂകരിക്കുന്നു. മരണത്തിന് തയ്യാറെടുത്ത്, തന്റെ കാര്യങ്ങൾ ശരിയാക്കി വെച്ചവൻ അപ്രതീക്ഷിതമായി മരിക്കുന്നില്ല, അവൻ ഉറക്കത്തിലാണെങ്കിൽ പോലും. എന്നാൽ അല്ലാത്തവന്റെ മരണം പെട്ടെന്നുള്ളതാണ്, അവൻ ഒരു വർഷം രോഗശയ്യയിൽ കിടന്നാലും ശരി. അറിവ് നേടുന്നവൻ തന്റെ നിയ്യത്ത് അല്ലാഹുവിന് വേണ്ടി മാത്രമാക്കണം. അല്ലാഹുവിന് വേണ്ടി വിജ്ഞാനം തേടുന്നവനോട് നാളെ മരിക്കുമെന്ന് പറഞ്ഞാൽ, അവൻ തന്റെ പുസ്തകം താഴെ വെക്കില്ല; കാരണം അവൻ ഏറ്റവും ഉത്തമമായ കർമ്മത്തിലാണുള്ളത്. 'ഓ അശ്രദ്ധനേ, ലാഭത്തെയും സമ്പത്തിനെയും കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക, നിന്റെ ആയുസ്സ് എന്ന മൂലധനം പാഴായിപ്പോകുന്നു. സത്യത്തിലേക്ക് ഒരു വഴി കണ്ടെത്തുക, ഒരു മധ്യസ്ഥനെ തേടുക. കാലത്തിന്റെ പാത്രം നിറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞാൽ, ഒരു നിമിഷം പോലും ആർക്കും അവധി ലഭിക്കില്ല.'

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 55 إلى 59]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ ***55*** മുതൽ ***59*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്: 'അവർക്ക് മീതെ നിന്നും അവരുടെ പാദങ്ങൾക്ക് താഴെ നിന്നും ശിക്ഷ പൊതിയുന്ന ദിവസം' എന്ന വചനം, അവിശ്വാസികൾക്ക് അവരുടെ കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലമായി അനുഭവിക്കേണ്ടി വരുന്ന കഠിനമായ പരീക്ഷണങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതിന്റെ ഫലം നിങ്ങൾ ആസ്വദിച്ചുകൊള്ളുക' എന്ന് അല്ലാഹു അവരോട് കൽപ്പിക്കുമ്പോൾ, അത് അവരുടെ ആന്തരിക അവസ്ഥകളുടെ *(*അഹ്വാൽ*)* പ്രതിഫലനമാണ്. 'വിശ്വസിച്ച എന്റെ ദാസന്മാരേ, തീർച്ചയായും എന്റെ ഭൂമി വിശാലമാണ്' എന്ന വചനം, സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് അല്ലാഹുവിലുള്ള ഭരമേൽപ്പിക്കലിന്റെ *(*തവക്കുൽ*)* പാഠം നൽകുന്നു. ഒരു സ്ഥലത്ത് അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കാൻ തടസ്സമുണ്ടായാൽ, അവന്റെ വിശാലമായ ഭൂമിയിൽ മറ്റൊരിടത്തേക്ക് ഹിജ്റ പോകാൻ വിശ്വാസിക്ക് സാധിക്കും. 'എന്നെ മാത്രം നിങ്ങൾ ആരാധിക്കുക' എന്ന കൽപ്പന, ഏകദൈവാരാധനയുടെ *(*തൗഹീദ്*)* പൂർണ്ണതയെ കുറിക്കുന്നു. 'ഓരോ ആത്മാവും മരണം രുചിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും' എന്ന വചനം, ഭൗതിക ലോകത്തോടുള്ള അമിതമായ ആസക്തിയെ വെടിഞ്ഞ്, പരലോകത്തെ *(*ആഖിറ*)* ലക്ഷ്യമാക്കാൻ നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ ക്ഷമയോടെയും ദൃഢനിശ്ചയത്തോടെയും *(*സബ്ർ*)* പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്ക് സ്വർഗ്ഗത്തിലെ ഉന്നതമായ ഭവനങ്ങൾ ലഭിക്കുമെന്ന് ഈ വചനങ്ങൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു.

തീർച്ചയായും, അതിനു മുകളിൽ മറ്റൊരു ശിക്ഷയില്ലാത്ത നരകം സത്യനിഷേധികളെ വലയം ചെയ്യുന്നതാണ് (لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ). അതായത്, വരാനിരിക്കുന്നതെല്ലാം സമീപസ്ഥമായതിനാൽ, വളരെ വേഗം തന്നെ അത് അവരെ വലയം ചെയ്യും. 'ഇർഷാദ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നത്, നാമരൂപത്തിലുള്ള പ്രയോഗം (Ismiyyah) ഉപയോഗിച്ചത് ഈ വലയം ചെയ്യൽ സുനിശ്ചിതമാണെന്നും അത്

തുടരുമെന്നും സൂചിപ്പിക്കാനാണ്. സത്യനിഷേധവും (كفر) പാപങ്ങളും (معاصي) നരകപ്രവേശനത്തിന് കാരണമാകുന്നവയാണ്; അവ ഇപ്പോൾ തന്നെ അവരെ വലയം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ചില പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്, സത്യനിഷേധവും പാപങ്ങളും തന്നെയാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ നരകം; ഈ ലോകത്ത് അവ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടത് ഈ രൂപത്തിലാണെന്ന് മാത്രം. 'അവർക്ക് ശിക്ഷ വന്നുചേരുന്ന ദിവസം' (يَوْمَ يَغْشاهُمُ الْعَذابُ) എന്നത് ഒരു മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ക്രിയയുടെ കാലത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതായത്, നരകം അവരെ വലയം ചെയ്യുമെന്ന് സൂചിപ്പിച്ച ആ ശിക്ഷ അവരെ പൊതിയുകയും മൂടുകയും ചെയ്യുന്ന ദിവസം. അപ്പോൾ സംഭവിക്കുന്ന ഭയാനകമായ അവസ്ഥകൾ വാക്കുകൾക്ക് അതീതമാണ്. അവരുടെ തലയ്ക്ക് മുകളിൽ നിന്നും (مِنْ فَوْقِهِمْ), അവരുടെ പാദങ്ങൾക്ക് താഴെ നിന്നും (وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ) - അഥവാ എല്ലാ ദിശകളിൽ നിന്നും ശിക്ഷ അവരെ പൊതിയുന്നു. അല്ലാഹു അല്ലെങ്കിൽ അവന്റെ കൽപ്പനപ്രകാരം മലക്കുകൾ പറയും: 'നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതിന്റെ ഫലം ആസ്വദിക്കൂ' (ذُوقُوا ما كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ). 'തൗഖ്' (ذوق) എന്നാൽ നാവുകൊണ്ട് രുചിയറിയുക എന്നാണ്. സാധാരണയായി അല്പം മാത്രം കഴിക്കുന്നതിനാണ് ഈ വാക്ക് ഉപയോഗിക്കാറുള്ളത്. എന്നാൽ ഖുർആനിൽ ശിക്ഷയുടെ കാര്യത്തിൽ ഈ വാക്ക് തിരഞ്ഞെടുത്തത്, അത് അല്പമാണെങ്കിലും അതിന്റെ തീവ്രതയും വ്യാപ്തിയും വ്യക്തമാക്കാനാണ്. കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'ഇഹലോകം കർമ്മങ്ങളുടെ ഇടമാണ്, പരലോകം പ്രതിഫലത്തിന്റേതും. അവിടെ നിങ്ങൾ എന്ത് വിതച്ചുവോ അത് ഇവിടെ കൊയ്യുന്നു.' നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ ഖുദ്ദിസ സിർറുഹുവിന്റെ തഅ്വീലുകളിൽ പറയുന്നു: 'നിന്നോട് അവർ ശിക്ഷയ്ക്ക് ധൃതികൂട്ടുന്നു' എന്നത്, ശിക്ഷയ്ക്ക് അർഹരായവർക്ക് അത് ചോദിച്ചുവാങ്ങേണ്ടതില്ലെന്നും, അവരുടെ ഉള്ളിൽ തന്നെ അത് നിലനിൽക്കുന്നുവെന്നും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. നരകം (جَهَنَّمَ) എന്നത് ഇവിടെ അത്യാഗ്രഹം, അഹങ്കാരം, അസൂയ, കോപം, പക എന്നിവയാണ്. സത്യനിഷേധികളുടെ ആത്മാക്കളെ ഈ ദുസ്വഭാവങ്ങൾ ഇപ്പോൾ തന്നെ വലയം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അശ്രദ്ധയുടെ ഉറക്കത്തിൽ അവർ ഇതറിയുന്നില്ല. എന്നാൽ മരണാനന്തരം ഉണരുമ്പോൾ, തങ്ങളെ വലയം ചെയ്തിരുന്ന ഈ

ശിക്ഷയുടെ രുചി അവർ അനുഭവിക്കും. 'എന്റെ വിശ്വസിച്ച ദാസന്മാരേ' (يا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا) എന്ന അഭിസംബോധന, സത്യനിഷേധികളുടെ സമ്മർദ്ദം കാരണം മക്കയിൽ നിന്ന് ഹിജ്റ പോകാൻ കഴിയാതെ പ്രയാസപ്പെട്ട വിശ്വാസികളെ ആദരിക്കാൻ അല്ലാഹു നൽകിയതാണ്. അവർക്ക് സുരക്ഷിതമായ മാർഗ്ഗം കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയാണ് ഇതിലൂടെ.

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 57 إلى 59]

എല്ലാ ആത്മാവും മരണത്തെ രുചിക്കുന്നതാണ് *(كل نفس ذائقة الموت)*. പിന്നീട് നിങ്ങളെല്ലാവരും അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് മടക്കപ്പെടും. വിശ്വസിക്കുകയും സൽക്കർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തവർക്ക്, സ്വർഗ്ഗത്തിലെ ഉന്നതമായ മാളികകൾ നാം ഒരുക്കിക്കൊടുക്കും. അവയുടെ താഴെക്കൂടി അരുവികൾ ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കും. അവിടെ അവർ നിത്യവാസികളായിരിക്കും. സൽപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന പ്രതിഫലം എത്ര മനോഹരം! ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളുകയും തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുകയും *(توكل)* ചെയ്തവരാണവർ. എത്രയോ ജീവികളാണ് തങ്ങളുടെ ഉപജീവനം പേറാത്തവരായിട്ടുള്ളത്! അല്ലാഹുവാണ് അവയ്ക്കും നിങ്ങൾക്കും ഭക്ഷണം നൽകുന്നത്. അവൻ എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും അറിയുന്നവനുമാണ്.

ഒരു നാട്ടിൽ നിങ്ങൾക്ക് മതപരമായ ആരാധനകൾ നിർവഹിക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, അത് സാധ്യമാകുന്ന ഇടത്തേക്ക് നിങ്ങൾ ഹിജ്റ (هجرة) ചെയ്യുക. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും എന്റെ ഭൂമി വിശാലമാണ്.' അല്ലാഹു സൃഷ്ടിച്ച ഈ പ്രപഞ്ചം (أرض) വിശാലമാണ്, അവിടെ നിങ്ങൾക്ക് യാതൊരുവിധ പ്രയാസങ്ങളുമില്ല. അതിനാൽ, ഒരു സ്ഥലത്ത് വെച്ച് നിങ്ങൾക്ക് എന്നോട് മാത്രം ആരാധനയിൽ ആത്മാർത്ഥത (إخلاص) കാണിക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, മറ്റൊരു സ്ഥലത്തേക്ക് മാറി അവിടെ വെച്ച് എന്നെ മാത്രം ആരാധിക്കുക. തുടർന്ന് അല്ലാഹു ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു: 'ഓരോ ആത്മാവും (نفس) മരണം രുചിക്കുന്നതാണ്.' മനുഷ്യനായാലും മറ്റേതെങ്കിലും ജീവിയായാലും,

മരണത്തിന്റെ കയ്പുനീർ കുടിക്കാൻ വിധിക്കപ്പെട്ടവരാണ്. ശരീരവും ആത്മാവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം നിലനിർത്തുന്ന ആത്മീയമായ ഒരു സൂക്ഷ്മ വാതകം (روح حيـــواني) നിലനിൽക്കുന്നിടത്തോളം കാലം ജീവിതം തുടരുന്നു. അത് ഇല്ലാതാകുമ്പോൾ ആത്മാവ് ശരീരത്തിൽ നിന്ന് നിർബന്ധിതമായി വേർപിരിയുന്നു. ഇതാണ് ഭൗതികമായ മരണം (موت صوري). പിന്നീട് നിങ്ങൾ എല്ലാവരും നമ്മുടെ അടുത്തേക്ക് മടക്കിക്കൊണ്ടുവരപ്പെടും. അതിനാൽ, സ്വന്തം നാട് വിട്ടുപോകുന്നത് എളുപ്പമായി കാണുകയും, പരലോകത്തേക്കുള്ള പാഥേയം (تزود) ഒരുക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുകയും വേണം. സ്വന്തം നാട് അവിശ്വാസത്തിന്റെയോ (شرك), പാപങ്ങളുടെയോ, അനാചാരങ്ങളുടെയോ കേന്ദ്രമാണെങ്കിൽ, അവിടെ മാറ്റം വരുത്താൻ സാധിക്കാത്ത പക്ഷം, അല്ലാഹുവിന്റെ വിശാലമായ ഭൂമിയിൽ അനുസരണയുള്ളവർ വസിക്കുന്ന ഇടത്തേക്ക് ഹിജ്റ ചെയ്യുക. വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തവർക്ക് സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഉന്നതമായ മാളികകൾ (غرف) നാം നൽകുന്നതാണ്. അവർക്ക് അല്ലാഹു നൽകുന്ന പ്രതിഫലം എത്രയോ ഉത്തമമാണ്. അവർ ക്ഷമ (صبر) കൈക്കൊള്ളുകയും തങ്ങളുടെ കാര്യങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിൽ മാത്രം ഭരമേൽപ്പിക്കുകയും (تـــوكل) ചെയ്തവരാണ്. വിശ്വാസം (إيمـــان) ശക്തമാകുമ്പോൾ, നാടിനോടും സമ്പത്തിനോടുമുള്ള അമിതമായ മമത ഇല്ലാതാവുകയും, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതിഫലം മാത്രം മതിയാകുമെന്ന ബോധം ഉദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ആരെങ്കിലും തന്റെ മതത്തെ സംരക്ഷിക്കാൻ വേണ്ടി ഒരു സ്ഥലത്തുനിന്ന് മറ്റൊരു സ്ഥലത്തേക്ക് ഒരു ചാൺ ദൂരമെങ്കിലും ഹിജ്റ ചെയ്താൽ, അവർക്ക് സ്വർഗ്ഗം നിർബന്ധമാവുകയും ഇബ്രാഹീം അലൈഹിസ്സലാമിന്റെയും മുഹമ്മദ് സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമിന്റെയും കൂട്ടുകാരനായിത്തീരുകയും ചെയ്യും.'

സ്വർഗ്ഗവും അതിലെ ഉന്നത സൗധങ്ങളും നേടുന്നത്, ദീനിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലും ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പനകൾ അനുസരിച്ചും പരിചിതമായ വാസസ്ഥലം ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിലൂടെയാണ്. പ്രവാചകന്മാരുമായുള്ള

(അലൈഹിസ്സലാം) അവരുടെ സഹവാസം, ഹിജ്റയുടെ (هجـرة) പാതയിൽ അവരെ പിന്തുടരുന്നതിലൂടെയും അവരുടെ സുന്നത്തുകൾ (سـنة) പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതിലൂടെയുമാണ്. ഇബ്രാഹിം നബി (അലൈഹിസ്സലാം) വിശുദ്ധ ഭൂമിയിലേക്ക് ഹിജ്റ പോയി, നമ്മുടെ നബി (സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) മദീനയിലേക്ക് ഹിജ്റ പോയി. ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഒരു സാലിക് (سـالك) ജനങ്ങളുടെ അംഗീകാരം (ഖുബൂലുൽ ഖൽഖ്) എന്ന ജാഹിന്റെ (جاه) ഭൂമിയിൽ നിന്ന്, അപ്രശസ്തിയുടെ (ഖുമൂൽ) ഭൂമിയിലേക്ക് ഹിജ്റ പോകണം എന്നാണ്. അബൂ സഈദ് അൽ-ഖറാസ് (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറഞ്ഞതായി ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നു: "ഞാൻ ഒരു നഗരത്തിലായിരുന്നു, അവിടെ എന്റെ പേര് പ്രസിദ്ധമായി. ആളുകൾ എന്റെ കാര്യത്തിൽ അങ്ങേയറ്റം ശ്രദ്ധാലുക്കളായിരുന്നു, എന്റെ കയ്യിൽ നിന്ന് ഒരു തണ്ണിമത്തൻ തൊലി വീണാൽ പോലും അവർ അത് എടുക്കുകയും പരസ്പരം നൂറ് ദീനാറിന് വാങ്ങുകയും വില വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. ഞാൻ എന്നോട് തന്നെ പറഞ്ഞു, 'ഇത് എന്റെ സ്ഥലമല്ല, എന്റെ ആത്മീയ അവസ്ഥയ്ക്ക് ഇത് യോജിച്ചതുമല്ല.' അങ്ങനെ ഞാൻ അവിടെ നിന്ന് ഹിജ്റ പോയി, എന്നെ സിൻദീഖ് (زنديق) എന്ന് വിളിക്കുന്ന ഒരിടത്ത് എത്തിച്ചേർന്നു. എല്ലാ ദിവസവും രണ്ട് പേർ എന്നെ കല്ലെറിയുമായിരുന്നു. ഞാൻ ആ സ്ഥലത്ത് തന്നെ താമസമാക്കി, ആ കഷ്ടപ്പാടുകളും പരീക്ഷണങ്ങളും സഹിച്ചു, ഞാൻ സന്തോഷവാനായിരുന്നു." ഇബ്രാഹിം ഇബ്നു അദ്ഹം (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) പറഞ്ഞതായി ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നു: "ഈ ലോകത്ത് എന്റെ ജീവിതകാലത്ത് ഞാൻ മൂന്ന് സന്തോഷങ്ങൾ അനുഭവിച്ചു, അല്ലാഹുവിന്റെ അനുമതിയോടെ (ബിഇദ്നില്ലാഹി تعالى الله بإذن - തആലാ) എന്റെ നഫ്സിന്റെ (نفـس) സന്തോഷത്തെ ഞാൻ കീഴടക്കി. ഒന്ന്: ഞാൻ അൻ്താക്കിയ നഗരത്തിൽ നഗ്നപാദനായും നഗ്നശിരസ്കനായും നടന്നു. എല്ലാവരും എന്നെ പരിഹസിച്ചു. ഒരാൾ പറഞ്ഞു, 'ഇവൻ യജമാനനിൽ നിന്ന് ഒളിച്ചോടിയ അടിമയാണ് (هذا عبد آبق من مولاه).' ഈ വാക്ക് എനിക്ക് സന്തോഷം നൽകി. ഞാൻ എന്റെ നഫ്സിനോട് പറഞ്ഞു, 'നീ ഒളിച്ചോടുകയും ധിക്കരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, സമാധാനപരമായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ മടങ്ങിവരാൻ സമയമായില്ലേ?'

രണ്ട്: രണ്ടാമത്തെ സന്തോഷം, ഞാൻ ഒരു കപ്പലിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. ആൾക്കൂട്ടത്തിനിടയിൽ ഒരു കോമാളിയുണ്ടായിരുന്നു, എന്നെക്കാൾ നിസ്സാരനും നിന്ദ്യനുമായി മറ്റാരെയും അവൻ കണ്ടില്ല. ഓരോ മണിക്കൂറിലും അവൻ വന്ന് എന്റെ കഴുത്തിൽ കൈ വെക്കുമായിരുന്നു. മൂന്ന്: മൂന്നാമത്തേത്, ഞാൻ മത്വിയ നഗരത്തിലെ ഒരു പള്ളിയിൽ ദുഃഖത്തോടെ എന്റെ കാൽമുട്ടിൽ തല വെച്ച്, എന്റെ കുറവുകളുടെ താഴ്വരയിൽ വീണു കിടക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ ഒരു അനാദരവുള്ളവൻ വന്ന് എന്റെ അരക്കെട്ടിലെ കെട്ടഴിക്കുകയും എന്റെ മേൽ മൂത്രമൊഴിക്കുകയും ചെയ്തു, എന്നിട്ട് പറഞ്ഞു, 'ഈ പനിനീര് എടുത്തോളൂ (خذ ماء الورد).' ആ നിമിഷം എന്റെ നഫ്സ് (نفس) ആ നിന്ദ്യതയിൽ സന്തോഷത്തോടെ മരിച്ചു, എന്റെ ഹൃദയം അതിൽ ആനന്ദിച്ചു. ഈ സന്തോഷം എന്റെ കാര്യത്തിൽ ദിവ്യമായ പ്രതാപത്തിന്റെ (ബാർഗാഹ് ഇസ്സത്ത് - بارگاہ عزت) സന്നിധിയിൽ നിന്ന് ലഭിച്ച സൗഭാഗ്യത്തിന്റെ സമ്മാനമായി ഞാൻ കണ്ടെത്തി." ത്വരീഖത്തിന്റെ (ത്വരീഖത്ത്) ശൈഖ് (പീർ ത്വരീഖത്ത് - پیر طریقت) പറഞ്ഞു: "അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള യാത്രയിൽ എത്രയെത്ര അഹങ്കാരികളുണ്ട് (മഗ്റൂർ - مغـــرور), അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ എത്രയെത്ര വഴിതെറ്റിക്കപ്പെട്ടവരുണ്ട് (മുസ്തദ്റജ് - مستدرج), സൃഷ്ടികളുടെ പ്രശംസയിൽ എത്രയെത്ര ഭ്രമിച്ചവരുണ്ട് (മഫ്തൂൻ - مفتـون)!" അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായ (ആഖിൽ - عاقل) വ്യക്തി തന്റെ നഫ്സിനോട് (نفس) മരിക്കുകയും ഭൗതികമായ നാശത്തിന് (ഫനാഉസ് സൂരി - الفنـاء الصـوري) മുമ്പ് ആത്മീയമായ നാശത്തിന്റെ (ഫനാഉൽ മഅ്നവി - الفناء المعنوي) വേദന ആസ്വദിക്കുകയും വേണം. കാരണം, ഈ ലോകം നാശത്തിന്റെ ഭവനമാണ് (ദാറുൽ ഫനാഅ് - دار الفنـاء). "ഓരോ ആത്മാവും മരണത്തെ രുചിക്കും (كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ)." എല്ലാവർക്കും മരണം ഒരു സഞ്ചരിക്കേണ്ട പാതയാണ്, കടന്നുപോകേണ്ട പാലമാണ്, കുടിക്കേണ്ട പാനീയമാണ്. സയ്യിദ് (സയ്യിദ് - سـيد), അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൽ വർഷിക്കട്ടെ (സ്വലവാത്തുള്ളാഹി അലൈഹി - صـلوات الله عليـه), തന്റെ ഉമ്മത്തിനെ (أمـة) നിരന്തരം

ഉപദേശിച്ചിരുന്നു: "ആസ്വാദനങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾ ധാരാളമായി ഓർക്കുക (أكثروا ذكر هاذم اللذات)." സൂക്ഷിക്കുക, മരണത്തെ മറക്കരുത്, അതിന്റെ വരവിനെക്കുറിച്ച് അശ്രദ്ധരാകരുത്. ഇബ്രാഹിം ഇബ്നു അദ്ഹം (ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു) ചോദിക്കപ്പെട്ടു: "ഓ, ത്വരീഖത്തിന്റെ (ത്വരീഖത്ത്) ആളുകളുടെ മാതൃകയും, ഹഖീഖത്തിന്റെ (ഹഖീഖത്ത്) സംഘത്തിന്റെ മുന്നണിപ്പോരാളിയുമായുള്ളവരെ! താങ്കളുടെ ഹൃദയത്തിന്റെയും നെഞ്ചിന്റെയും ആഴങ്ങളിൽ എന്ത് അർത്ഥമാണ് വെളിപ്പെട്ടത്, താങ്കൾ രാജകീയ കിരീടം തലയിൽ നിന്ന് മാറ്റുകയും, രാജകീയ വസ്ത്രങ്ങൾ ശരീരത്തിൽ നിന്ന് ഊരിവെക്കുകയും, ദർവീഷിന്റെ (മുറഖ്അ് ദർവീശ് - مرقع درويشى) കീറിയ വസ്ത്രം ധരിക്കുകയും, കഷ്ടപ്പാടും ദാരിദ്ര്യവും തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും ചെയ്തത്?" അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞു: "അതെ, ഒരു ദിവസം ഞാൻ എന്റെ രാജ്യത്തിന്റെ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു, പ്രതാപത്തിന്റെ നാല് തലയിണകളിൽ ചാരിയിരിക്കുമ്പോൾ, പെട്ടെന്ന് എന്റെ മുന്നിൽ ഒരു കണ്ണാടി വെച്ചു. ഞാൻ കണ്ണാടിയിൽ നോക്കി, എന്റെ വാസസ്ഥലം മണ്ണിൽ കണ്ടു, എനിക്ക് കൂട്ടായി ആരുമില്ല. മുന്നിൽ ഒരു നീണ്ട യാത്ര കണ്ടു, എന്നെ ഒരു ഇടുങ്ങിയ തടവറയിൽ ബന്ധിതനായി കണ്ടു, എനിക്ക് ശക്തിയില്ല. ഒരു നീതിമാനായ ന്യായാധിപനെ കണ്ടു, എനിക്ക് വാദിക്കാൻ തെളിവുകളില്ല." "ഓ മനുഷ്യൻ, നിന്റെ പ്രതീക്ഷകളുടെ (ബിസ്വാത്തുൽ അമൽ - بساط امل) പരവതാനി വിരിച്ചാൽ അത് ഖാഫ് മുതൽ ഖാഫ് വരെ നീളും! എങ്കിൽ, 'രണ്ട് വില്ലിന്റെ അറ്റം' (സാഹിബ് ഖാബ് ഖൗസൈൻ - صاحب قاب قوسين) എന്ന സ്ഥാനമുള്ളവർ (നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം) എന്താണ് പറയുന്നതെന്ന് നോക്കൂ: 'അല്ലാഹുവാണെ സത്യം, ഞാൻ ഒരു കാൽ ഉയർത്തിയിട്ടില്ല, അത് താഴെ വെക്കുമെന്ന് ഞാൻ കരുതാതെ; ഞാൻ ഒരു ഉരുള ഭക്ഷണം കഴിച്ചിട്ടില്ല, അത് വിഴുങ്ങുമെന്ന് ഞാൻ കരുതാതെ.' അദ്ദേഹം (ഇബ്രാഹിം ഇബ്നു അദ്ഹം) പറഞ്ഞു: 'എന്നെ സൃഷ്ടികളിലേക്ക് അയച്ച അല്ലാഹുവാണെ സത്യം, ഭൂമിയിൽ നിന്ന് ഒരു ചുവടും...'

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 60 إلى 64]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശാലമായ ഭൂമിയിൽ ഉപജീവനത്തിനായി അലയുന്ന എത്രയോ ജീവികളുണ്ട്; അവയ്ക്ക് സ്വന്തമായി ഭക്ഷണം ശേഖരിക്കാൻ കഴിവില്ല. അല്ലാഹു (الله) തന്നെയാണ് അവയ്ക്കും നിങ്ങൾക്കും ഭക്ഷണം നൽകുന്നത്. അവൻ എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും അറിയുന്നവനുമാണ്. ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയെയും സൃഷ്ടിക്കുകയും സൂര്യനെയും ചന്ദ്രനെയും കീഴ്പ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തത് ആരാണെന്ന് നീ അവരോട് ചോദിച്ചാൽ, 'അല്ലാഹു' എന്ന് അവർ തീർച്ചയായും മറുപടി പറയും. എന്നിട്ടും അവർ എങ്ങനെയാണ് സത്യത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കുന്നത്? അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരിൽ നിന്ന് താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് ഉപജീവനം വിശാലമാക്കുകയും, ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അത് അളന്നുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും അറിവുള്ളവനാണ്. ആകാശത്ത് നിന്ന് മഴ വർഷിപ്പിക്കുകയും, നിർജീവമായ ഭൂമിക്ക് അത് വഴി ജീവൻ നൽകുകയും ചെയ്തത് ആരാണെന്ന് നീ അവരോട് ചോദിച്ചാൽ, 'അല്ലാഹു' എന്ന് അവർ തീർച്ചയായും പറയും. നീ പറയുക: 'സർവ്വ സ്തുതിയും അല്ലാഹുവിനാണ്.' എന്നാൽ അവരിൽ അധികപേരും ചിന്തിക്കുന്നില്ല. ഈ ഐഹിക ജീവിതം ഒരു വിനോദവും കളിയും മാത്രമല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. പരലോക ഭവനം (دار الآخرة) തന്നെയാണ് യഥാർത്ഥ ജീവിതം; അവർ അത് മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നെങ്കിൽ!

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിന്റെ ഈ ഭാഗം അല്ലാഹുവിന്റെ വിഹിതത്തിൽ (رزق) അമിതമായി ആശങ്കപ്പെടുന്ന മനുഷ്യന്റെ അജ്ഞതയെ തുറന്നുകാട്ടുന്നു. പ്രവാചകൻ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പോലും തന്റെ ഓരോ നിമിഷത്തെയും മരണത്തെ മുന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ട് ജീവിച്ചപ്പോൾ, മനുഷ്യൻ മാത്രം നൂറു വർഷത്തേക്കുള്ള പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് ഈ ലോകത്തെ ശാശ്വത ഭവനമായി തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്നു. ഈ ലോകം

വഞ്ചനയുടെ ഭവനമാണ് (دار الغـــرور), സന്തോഷത്തിന്റേതല്ല. പലായനത്തിന്റെ ഭവനമാണിത്, സ്ഥിരതയുടേതല്ല. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ഭക്ഷണം ചുമന്നു നടക്കാൻ കഴിയാത്ത എത്രയോ ജീവികളുണ്ട്; അല്ലാഹുവാണ് അവയ്ക്കും നിങ്ങൾക്കും ഭക്ഷണം നൽകുന്നത്' (ഖുർആൻ 29:60). ഇവിടെ 'ദബ്ബ' (دابة) എന്നത് ഭൂമിയിൽ ചലിക്കുന്ന എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളെയും കുറിക്കുന്നു. മനുഷ്യനും എലിയും ഉറുമ്പും ഒഴികെ മിക്ക ജീവികളും പിറ്റേന്നത്തേക്കുള്ള ഭക്ഷണം കരുതിവെക്കാറില്ല. എന്നാൽ അല്ലാഹു അവയ്ക്കും നിങ്ങൾക്കും ഒരേപോലെ ഭക്ഷണം നൽകുന്നു. നിങ്ങളുടെ ശക്തിയോ അധ്വാനമോ അല്ല, മറിച്ച് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യമാണ് ഉപജീവനം നൽകുന്നത്. അതിനാൽ ദാരിദ്ര്യത്തെ ഭയന്ന് ഹിജ്റയെ ഭയപ്പെടേണ്ടതില്ല. അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും അറിയുന്നവനുമാണ് (الســـميع العلـــيم). സത്യനിഷേധികളോട് ആകാശഭൂമികളെ സൃഷ്ടിച്ചത് ആരാണെന്ന് ചോദിച്ചാൽ, അല്ലാഹുവാണെന്ന് അവർ സമ്മതിക്കും. എന്നിട്ടും എങ്ങോട്ടാണ് അവർ വഴിതെറ്റിപ്പോകുന്നത്?

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 62 إلى 63]

അല്ലാഹു തആല തന്റെ അടിമകളിൽ നിന്ന് താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് ഉപജീവനത്തെ വിശാലമാക്കുകയും, താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അത് ഇടുങ്ങിയതാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും അറിവുള്ളവനാണ് *(عليم)*. അല്ലാഹു ആകാശത്തുനിന്നും മഴ വർഷിപ്പിക്കുകയും, അതുവഴി നിർജീവമായ ഭൂമിക്ക് ജീവൻ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും അറിവുള്ളവനാണ്. റൂഹുൽ ബയാൻ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നത്, ഈ ആയത്തുകൾ അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിനെയും *(علم)* അവന്റെ അപാരമായ കഴിവുകളെയും *(قدرة)* എടുത്തു കാണിക്കുന്നു എന്നാണ്. മഴയിലൂടെ ഭൂമിക്ക് ജീവൻ നൽകുന്നത് പോലെ, അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയാൽ മരിച്ച ഹൃദയങ്ങൾക്ക് ജീവൻ നൽകാൻ അവന് സാധിക്കും. ഉപജീവനത്തിന്റെ വിശാലതയും ഇടുക്കവും അവന്റെ അഗാധമായ ജ്ഞാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. മനുഷ്യൻ തന്റെ ഭൗതികമായ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആശ്രയിക്കുകയും, അവന്റെ ഔദാര്യത്തിൽ പൂർണ്ണമായി ഭരമേൽപ്പിക്കുകയും *(توكل)* വേണം.

അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെ അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ട് തന്നെ, അവന്റെ സൃഷ്ടിപ്പിലും നിയന്ത്രണത്തിലും അവന് പങ്കുകാരില്ലെന്ന് സമ്മതിക്കുന്നവർ, എങ്ങനെയാണ് സത്യത്തിൽ നിന്ന് വഴിതെറ്റുന്നത് (يُؤْفَكُونَ)? ഇത് അറിവുണ്ടായിട്ടും അതിനനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാത്തതിലുള്ള കടുത്ത ശാസനയും അത്ഭുതവുമാണ്. അല്ലാഹു തന്റെ ദാസന്മാരിൽ താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് ഉപജീവനം വിശാലമാക്കുന്നു (يَبْسُطُ الرِّزْقَ). അത് സത്യവിശ്വാസിയാകട്ടെ അവിശ്വാസിയാകട്ടെ, ഭൂമിയിലെ ഈ വിരുന്ന് എല്ലാവർക്കും പൊതുവായതാണ്. ശത്രുവായാലും മിത്രമായാലും ഈ വിരുന്നിൽ പങ്കുചേരുന്നു. ചിലർക്ക് അവൻ അത് ഇടുങ്ങിയതാക്കുന്നു (وَيَقْدِرُ).

ഹസൻ ബസ്വരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അല്ലാഹു തന്റെ ശത്രുവിന് ഉപജീവനം നൽകുന്നത് അവനെ പരീക്ഷിക്കാനാണ്, തന്റെ ഔലിയാക്കൾക്ക് അത് ഇടുങ്ങിയതാക്കുന്നത് അവരോടുള്ള കരുണ കൊണ്ടാണ്.' അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും അറിവുള്ളവനാണ് (عَلِيمٌ). ആർക്കാണ് സമ്പത്ത് ഗുണകരമെന്നും ആർക്കാണ് ദാരിദ്ര്യം ഗുണകരമെന്നും അവനറിയാം. ഹദീഥ് ഖുദ്സിയിൽ വന്നിരിക്കുന്നു: 'എന്റെ ദാസന്മാരിൽ ചിലരുടെ വിശ്വാസം സമ്പന്നത കൊണ്ടേ നന്നാകൂ, ദാരിദ്ര്യം അവരെ നശിപ്പിക്കും. മറ്റു ചിലരുടെ വിശ്വാസം ദാരിദ്ര്യം കൊണ്ടേ നന്നാകൂ, സമ്പന്നത അവരെ നശിപ്പിക്കും.' ആ മുശ്രിക്കുകളോട് ആകാശത്തുനിന്ന് മഴ വർഷിപ്പിച്ച്, മരിച്ചുകിടന്ന ഭൂമിയെ ജീവിപ്പിച്ചത് ആരാണെന്ന് ചോദിച്ചാൽ, 'അല്ലാഹു' എന്ന് അവർ മറുപടി പറയും. എന്നിട്ടും അവർ അല്ലാഹുവിനോട് മറ്റുള്ളവരെ പങ്കുചേർക്കുന്നു! നബിയേ, പറയുക: 'അല്ലാഹുവിന് സ്തുതി.' സത്യം നിഷേധിക്കാൻ കഴിയാത്തവിധം വ്യക്തമായതുകൊണ്ടാണ് ഈ സ്തുതി. എന്നാൽ അവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും ചിന്തിക്കുന്നില്ല (لَا يَعْقِلُونَ). ദരിദ്രനായ ഈ ദാസൻ (രചയിതാവ്) പറയുന്നു: അല്ലാഹു ഉപജീവനത്തെക്കുറിച്ചും തൗഹീദിനെക്കുറിച്ചും ആവർത്തിച്ച് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത്, അവിശ്വാസികളുടെ പാപങ്ങൾക്കിടയിലും അവരുടെ ഉപജീവനം മുടക്കാത്ത അല്ലാഹു, വിശ്വാസികളുടെ ഈമാനും ഇബാദത്തും കാണുമ്പോൾ എങ്ങനെയാണ് അവരുടെ ഉപജീവനം മുടക്കുക എന്ന് ബോധ്യപ്പെടുത്താനാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഖജനാവിൽ നിന്ന് ശത്രുക്കൾക്കും മിത്രങ്ങൾക്കും ഭക്ഷണം ലഭിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, തന്റെ സ്നേഹിതരെ അവൻ എങ്ങനെ കൈവിടും? അല്ലാഹു ആവശ്യപ്പെടുന്നത് തൗഹീദും ദൈവഭയവും (تقوى) ഭരമേൽപ്പിക്കലും (توكل) മാത്രമാണ്. സൃഷ്ടികൾക്ക് അമ്പതിനായിരം വർഷം മുമ്പേ അല്ലാഹു വിഹിതം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. പക്ഷികളും മൃഗങ്ങളും നാളേക്ക് വേണ്ടി ഒന്നും കരുതിവെക്കാറില്ല, അവ അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപ്പിച്ച് വിശപ്പടക്കി മടങ്ങുന്നു. അറിവുള്ള മനുഷ്യൻ എന്തിനാണ് ഉപജീവനത്തെക്കുറിച്ച് ആകുലപ്പെടുന്നത്?

[سورة العنكبوت (29) : آية 64]

ഈ ഐഹിക ജീവിതം കേവലം ഒരു വിനോദവും കളിയും മാത്രമാകുന്നു. പരലോക ജീവിതമാകുന്നു യഥാർത്ഥ ജീവിതം. അവർ ഇതൊന്ന് അറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ! (റൂഹുൽ ബയാൻ). ഈ വചനത്തിൽ അല്ലാഹു ദുനിയാവിനെ ഒരു കളിപ്പാട്ടത്തോടും (لعب) വിനോദത്തോടും (لهو) ഉപമിക്കുന്നു. ഒരു കുട്ടി കളികളിൽ മുഴുകി യഥാർത്ഥ ലക്ഷ്യങ്ങൾ മറന്നുപോകുന്നത് പോലെ, അവിവേകികൾ നശ്വരമായ ഈ ലോകത്തിന്റെ മോഹങ്ങളിൽ മയങ്ങി ശാശ്വതമായ പരലോകത്തെ (آخرة) വിസ്മരിക്കുന്നു. യഥാർത്ഥ ജീവിതം എന്നത് അല്ലാഹുവിങ്കലുള്ള ആത്മീയമായ ഉന്നതിയും (حياة حقيقية) ശാശ്വതമായ ആനന്ദവുമാണ്. ഹൃദയത്തിൽ ദൈവസ്മരണ (ذكر) സൂക്ഷിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ ഈ ലോകത്തിന്റെ നശ്വരതയും പരലോകത്തിന്റെ മഹത്വവും തിരിച്ചറിയാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ.

ജീവിതത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ അവസ്ഥയും അതിന്റെ നിശ്ചിത കാലവും (അജൽ) അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ചതാണ്. ഒരു മനുഷ്യൻ തനിക്കായി കരുതിവെച്ച വിഭവങ്ങൾ ചിലപ്പോൾ മറ്റൊരാൾ ഭക്ഷിച്ചേക്കാം, താൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്ന് കരുതിയ നാളെയെത്താൻ അവന് കഴിഞ്ഞെന്നും വരില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് നമ്മുടെ പ്രിയപ്പെട്ട പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്തഫ സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം നാളെയെക്കുറിച്ച് ചിന്തിച്ച് ഒന്നും കരുതിവെക്കാതിരുന്നത്. ശ്വാസോച്ഛ്വാസം ഓരോ നിമിഷവും പുതുക്കപ്പെടുന്നത് പോലെയാണ് ഉപജീവനവും (രിസ്ഖ്). മരണം ഒരാളെ തേടിപ്പിടിക്കുന്നത് പോലെ തന്നെ, ഉപജീവനവും അവനെ തേടി വരുന്നു. ഖാജ ആലം സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'ജനങ്ങളേ, ഉപജീവനം വിഭജിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ഒരാൾക്ക് എഴുതപ്പെട്ടതിൽ നിന്ന് ഒട്ടും കുറയുകയോ കൂടുകയോ ഇല്ല. അതിനാൽ ഉപജീവനം തേടുന്നതിൽ നിങ്ങൾ ഉത്തമമായ മാർഗ്ഗം സ്വീകരിക്കുക; അതായത്, പാപത്തിലൂടെയല്ല, മറിച്ച് അനുസരണത്തിലൂടെ (ത്വാഅത്ത്) അത് നേടുക. ജനങ്ങളേ, സംതൃപ്തിയിൽ (ഖനാഅത്ത്) വിശാലതയുണ്ട്. മിതത്വവും കൃത്യതയും പാലിക്കുന്നത് നന്മയാണ്. ലൗകികാസക്തി വെടിയുന്നതിൽ (സുഹ്ദ്) ആശ്വാസമുണ്ട്, വിചാരണയുടെ ഭാരം കുറയുന്നു. ഓരോ കർമ്മത്തിനും പ്രതിഫലമുണ്ട്,

വരാനിരിക്കുന്നതെല്ലാം സമീപസ്ഥമാണ്.' മൗലാന ജാമി റഹിമഹുള്ളാഹ് പാടുന്നു: 'ഈ നശിച്ചുപോകുന്ന ലോകത്ത് നിധി തേടി നീ അലയേണ്ടതില്ല, നിന്റെ വർത്തമാനകാലം തന്നെയാണ് നിന്റെ യഥാർത്ഥ സമ്പത്ത്.' തുടർന്ന് ഒരു സൂഫിവര്യന്റെ അനുഭവം വിവരിക്കുന്നു: അദ്ദേഹം ഒരു മലയിൽ ആരാധനയിൽ മുഴുകിയിരിക്കുകയായിരുന്നു. കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന സുഹൃത്ത് നിർബന്ധിച്ചതനുസരിച്ച് അവർ ഒരു നാടോടി സംഘത്തിന്റെ അടുക്കൽ പോയി ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. എന്നാൽ ആ സംഭവത്തിന് ശേഷം, അദ്ദേഹത്തിന് ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അത്ഭുതകരമായ ഉപജീവനം (ഒരു മാൻ നൽകിയിരുന്ന പാൽ) നിലച്ചുപോയി. തന്റെ തെറ്റിന്റെ ഗൗരവം അദ്ദേഹം തിരിച്ചറിഞ്ഞു: ഒന്ന്, തവക്കുലിൽ (അല്ലാഹുവിലുള്ള ഭരമേൽപ്പിക്കൽ) നിന്ന് അദ്ദേഹം വ്യതിചലിച്ചു; രണ്ട്, അത്യാഗ്രഹം കാണിച്ചു; മൂന്ന്, അല്ലാഹു നൽകിയ പരിശുദ്ധമായ ഉപജീവനം ഉപേക്ഷിച്ച് മറ്റുള്ളവരുടെ ഭക്ഷണത്തെ ആശ്രയിച്ചു. 'ഈ ഐഹിക ജീവിതം' (മാ ഹാദിഹിൽ ഹയാത്തുദ്ദുന്യാ) എന്നത് ഈ ലോകത്തിന്റെ നിസ്സാരതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ ഒരു കൊതുകിന്റെ ചിറകിന് പോലും വിലയില്ലാത്ത ഈ ലോകം കേവലം വിനോദവും (لهْو) കളിയും (لعِب) മാത്രമാണ്. കുട്ടികളുടെ കളി പോലെ വേഗത്തിൽ അവസാനിക്കുന്ന ഒന്നാണിത്. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: പരലോകത്തെ ശാശ്വത ജീവിതവുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ, ഈ ലോകത്തെ ജീവിതം കേവലം കളിയും വിനോദവുമാണ്. കാരണം, ഇതിന്റെ ആസ്വാദനങ്ങൾ വേഗത്തിൽ നശിച്ചുപോകുന്ന നിഴലുകൾ മാത്രമാണ്.

ഹൃദയത്തിന്റെ ശാന്തതയും (اطمئنان) അതിലേക്കുള്ള ചായ്വും കാരണമാണ് ലോകജീവിതത്തെ അല്ലാഹു കളിയും വിനോദവുമായി വിശേഷിപ്പിച്ചത്. രണ്ടാമതായി, കളിയും വിനോദവും ബുദ്ധിമാന്മാരുടെയും വിവേകികളുടെയും ഗുണമല്ല, മറിച്ച് കുട്ടികളുടെയും അവിവേകികളുടെയും സ്വഭാവമാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളിയത്: 'ഞാൻ കളികളിൽ നിന്നല്ല, കളികൾ എന്നിൽ നിന്നുമല്ല'. ബുദ്ധിമാനായവൻ തന്നെത്തന്നെ ഇത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുന്നു. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'ലോകത്തെ അല്ലാഹു ഒരു ലക്ഷ്യത്തോടെയും നന്മയോടെയുമാണ് സൃഷ്ടിച്ചത്, എന്നിട്ടും എന്തുകൊണ്ട് അതിനെ

കളിയെന്നും വിനോദമെന്നും വിളിച്ചു?' ഇതിന് മറുപടിയായി പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ അഭിസംബോധന ഭൂരിഭാഗം ജനങ്ങളുടെ അവസ്ഥയെ മുൻനിർത്തിയാണ്. കാരണം, ഭൂരിഭാഗം ആളുകളുടെയും ലോകത്തോടുള്ള ലക്ഷ്യം കളിയും വിനോദവുമാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയോട് ലോകത്തെക്കുറിച്ച് ചോദിച്ചപ്പോൾ അവിടുന്ന് അരുളി: 'നിന്റെ റബ്ബിൽ നിന്ന് നിന്നെ തടയുന്നതെന്തോ അതാണ് നിന്റെ ദുനിയാവ്'. മസ്നവിയിൽ മൗലാനാ റൂമി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹു പാടുന്നു: 'ദുനിയാവ് എന്നാൽ എന്താണ്? അല്ലാഹുവിനെ മറക്കുക എന്നതാണ്. അല്ലാതെ വെള്ളിനാണയങ്ങളോ, മക്കളോ, ഭാര്യയോ അല്ല'. സമ്പത്ത് ദീനിന് താങ്ങാണെങ്കിൽ അത് ഉത്തമമായ സമ്പത്താണെന്ന് നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കപ്പലിന് പുറത്തുള്ള വെള്ളം അതിനെ മുക്കിക്കളയുന്നു, എന്നാൽ കപ്പലിന് അടിയിലുള്ള വെള്ളം അതിനെ താങ്ങിനിർത്തുന്നു. സമ്പത്തിനെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കിയ സുലൈമാൻ നബി അലൈഹിസ്സലാം തന്നെത്തന്നെ ഒരു ദരിദ്രനായി (മിസ്കീൻ) മാത്രമേ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. വെള്ളത്തിൽ ഒഴുകുന്ന അടച്ചുവെച്ച കുടം അതിനുള്ളിലെ വായു കാരണം മുങ്ങുന്നില്ല. അതുപോലെ, ഹൃദയത്തിൽ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ദർവീശീ (ദൈവിക ദാരിദ്ര്യം) ഉള്ളവൻ ലോകമാകുന്ന കടലിന് മുകളിൽ ശാന്തനായി നിലകൊള്ളുന്നു. ഈ ലോകം മുഴുവൻ അവന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലാണെങ്കിലും, അവന്റെ ഹൃദയദൃഷ്ടിയിൽ അത് ഒന്നുമല്ല. ലോകത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യം നിഴൽച്ചിത്രങ്ങൾ (خيال الظل) പോലെയാണ്. അത് നശ്വരവും ചലനാത്മകവുമാണ്, എന്നാൽ അതിനെ ചലിപ്പിക്കുന്നവൻ (അല്ലാഹു) ശാശ്വതനാണ്. 'തീർച്ചയായും പരലോകമാണ് യഥാർത്ഥ ജീവിതം' (وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ) എന്ന വചനത്തിന്, മരണമോ നാശമോ ഇല്ലാത്ത യഥാർത്ഥ ജീവിതത്തിന്റെ ഭവനമാണ് സ്വർഗ്ഗം എന്ന് അർത്ഥം. 'ഹയവാൻ' (الحيـــــــوان) എന്നത് ജീവിതത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന അതിശയോക്തിപരമായ പദമാണ്. അവർക്ക് ഇത് അറിയാമായിരുന്നെങ്കിൽ, നശ്വരമായ ഈ ലോകത്തെ അവർ പരലോകത്തിന് പകരമായി തിരഞ്ഞെടുക്കുമായിരുന്നില്ല. നജ്മുദ്ദീൻ കുബ്റാ റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നു: ദുനിയാവ് മരണത്തിന്റെ ഭവനമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ

പ്രകാശത്താൽ (നൂറുൽ ഈമാൻ) ജീവൻ ലഭിച്ചവനൊഴികെ, ബാക്കിയുള്ളതെല്ലാം മൃതമാണ്.

പരലോകം (الآخرة) എന്നത് ആത്മാക്കളുടെയും അദൃശ്യലോകത്തിന്റെയും (ملكوت) മണ്ഡലമാണ്. അതൊരു സമ്പൂർണ്ണമായ ജീവിതമാണ്. അതിനെ 'ഹയവാൻ' (حيوان) എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കാൻ കാരണം, അതിലെ ഓരോ അംശവും ജീവനുള്ളതാണ് എന്നതാണ്. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയിൽ നിന്ന് നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ട ഹദീസിൽ കാണാം: 'സ്വർഗ്ഗവും അതിലെ മരങ്ങളും ഫലങ്ങളും മുറികളും ഭിത്തികളും പുഴകളും, എന്തിന് അതിലെ മണ്ണും കല്ലും വരെ ജീവനുള്ളതാണ്.' ദുഃഖങ്ങളോ രോഗങ്ങളോ മരണമോ ബാധിക്കാത്ത യഥാർത്ഥ ജീവിതം സ്വർഗ്ഗവാസികളുടേതാണ്. ഇതിന്റെ മഹത്വവും ഉന്നതിയും അവർ അറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ, അത് നേടിയെടുക്കാൻ അവർ ഇവിടെ കൂടുതൽ പരിശ്രമിക്കുമായിരുന്നു. ഇവിടെ വെച്ച് അത് നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നവർക്ക് പരലോകത്ത് അത് ലഭിക്കില്ല. നരകവാസികളുടെ അവസ്ഥ നോക്കൂ; അവർ അവിടെ മരിക്കുകയുമില്ല, ജീവിക്കുകയുമില്ല. അതായത്, സമാധാനപരമായ യഥാർത്ഥ ജീവിതം അവർക്കില്ല. അവർ മരണം ആഗ്രഹിക്കുമെങ്കിലും അത് ലഭിക്കുകയുമില്ല. 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: 'അല്ലയോ അശ്രദ്ധനേ! നീ എന്തിനാണ് ഈ ലോകത്തെ ഓർത്ത് അഭിമാനിക്കുന്നത്? ഇത് വെറും കളിയും വിനോദവുമാണ്. ആത്മാർത്ഥതയില്ലാത്തവരുടെ സമ്പാദ്യവും, അലസരുടെ കളിപ്പാട്ടവുമാണിത്. ഇത് വഞ്ചനയുടെ വലയാണ്. രാവിലെ നിന്നെ സന്തോഷിപ്പിക്കുന്ന ഈ ലോകം വൈകുന്നേരം നിന്നെ നശിപ്പിക്കുന്നു.' മൗലാനാ റൂമി മസ്നവിയിൽ പറയുന്നു: ഒരു സൂഫി പൂന്തോട്ടത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ ധ്യാനനിരതനായി മുട്ടുകുത്തിയിരുന്നു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് ബോധോദയമുണ്ടായി. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'നീ എന്തിനാണ് ഉറങ്ങുന്നത്? ഈ മരങ്ങളെയും പ്രകൃതിയെയും നോക്കൂ. അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപ്പന കേൾക്കൂ: ഈ കാരുണ്യത്തിന്റെ അടയാളങ്ങളിലേക്ക് നോക്കൂ. യഥാർത്ഥ പൂന്തോട്ടം ഹൃദയത്തിലാണ്. പുറത്തുള്ളത് അതിന്റെ പ്രതിബിംബം മാത്രമാണ്. ഈ ലോകം വഞ്ചനയുടെ ഭവനമാണെന്ന് അല്ലാഹു വിശേഷിപ്പിച്ചത്, ഇത് ഹൃദയത്തിന്റെ പ്രതിബിംബം മാത്രമായതുകൊണ്ടാണ്. അശ്രദ്ധരായവർ ഈ പ്രതിബിംബത്തെ

കണ്ട് അതിൽ മയങ്ങിപ്പോകുന്നു. മരണത്തിന് മുമ്പേ മരിക്കാൻ (മരണം വരുംമുമ്പേ ആത്മീയമായി മരിക്കാൻ) ഭാഗ്യം ലഭിച്ചവനാണ് യഥാർത്ഥ വിജയി.'

[سورة العنكبوت (29) : الآيات 65 إلى 69]

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ ***65*** മുതൽ ***69*** വരെയുള്ള വചനങ്ങളുടെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനം ഇപ്രകാരമാണ്***:*** മനുഷ്യർ കടലിൽ വെച്ച് കപ്പലിൽ യാത്ര ചെയ്യുമ്പോൾ***,*** ആപത്തുകൾ വരുമ്പോൾ അവർ അല്ലാഹുവിനോട് മാത്രം ആത്മാർത്ഥമായി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു ***(إخلاص).*** എന്നാൽ അവൻ അവരെ കരയിലെത്തിച്ച് രക്ഷപ്പെടുത്തിയാൽ***,*** അവർ ഉടൻ തന്നെ അല്ലാഹുവിൽ പങ്കുചേർക്കുന്നവരായി മാറുന്നു ***(شرك).*** അല്ലാഹു നൽകിയ അനുഗ്രഹങ്ങളെ അവർ നിഷേധിക്കുന്നു***.*** മക്കയിലെ ഹറം പ്രദേശം അല്ലാഹു സുരക്ഷിതമാക്കിയെന്നും***,*** എന്നാൽ അതിനു ചുറ്റുമുള്ളവർ ഭയത്തിലാണെന്നും അല്ലാഹു ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു***.*** എന്നിട്ടും അവർ അസത്യത്തിൽ വിശ്വസിക്കുകയും അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു***.*** അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ കള്ളം പറയുന്നവനെക്കാൾ വലിയ അക്രമിയാര്***?*** സത്യം വന്നപ്പോൾ അതിനെ തള്ളിക്കളയുന്നവർക്ക് നരകത്തിൽ ഇടമില്ലേ***?*** അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ കഠിനമായി പരിശ്രമിക്കുന്നവരെ ***(جهاد)*** നാം തീർച്ചയായും നമ്മുടെ മാർഗ്ഗങ്ങളിലേക്ക് നയിക്കും***.*** അല്ലാഹു സുകൃതവാന്മാരോടൊപ്പമാണ് ***(إحسان).***

ഈ ഭൗതിക ജീവിതം കേവലം കളിയും വിനോദവുമാണെന്ന് തോന്നുന്നത്, പരിശുദ്ധമായ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചും (حياة طيبة) യഥാർത്ഥ ആത്മീയ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചും അറിവില്ലാത്തവർക്കാണ്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നവർക്ക്, അവരുടെ ഇന്നത്തെ ജീവിതം അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിലും (ذكر), നാളത്തെ ജീവിതം അവനെ ദർശിക്കുന്നതിലുമാണ് (مشاهدة). സ്മരണയുടെ ഫലം അല്ലാഹുവുമായുള്ള അടുപ്പമാണ് (أنس), സ്നേഹത്തിന്റെ ഫലം

അഹന്തയുടെ നാശവുമാണ് (فناء). അവർ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് ഒട്ടും മറയ്ക്കപ്പെട്ടവരല്ല. കവി പാടുന്നു: 'നിന്നെ സന്തോഷമായി കാണുന്നവൻ എന്തിനു ദുഃഖിക്കണം? നിന്നെ ജീവനായി കാണുന്നവൻ എങ്ങനെ മരിക്കാനാണ്?' അതിനാൽ, ബുദ്ധിമാനായ മനുഷ്യൻ തന്റെ വിലപ്പെട്ട ആയുസ്സ് നിസ്സാരമായ ഭൗതിക കാര്യങ്ങൾക്കായി പാഴാക്കില്ല. മറിച്ച്, ശാശ്വതമായ പരലോകം നേടാൻ അവൻ ധൃതി കാണിക്കും. ഫുളൈൽ റഹിമഹുള്ളാഹ് പറഞ്ഞു: 'ഈ ലോകം നശിച്ചുപോകുന്ന സ്വർണ്ണവും, പരലോകം നിലനിൽക്കുന്ന മൺപാത്രവുമാണെങ്കിൽ പോലും, നശിക്കുന്ന സ്വർണ്ണത്തേക്കാൾ നിലനിൽക്കുന്ന മൺപാത്രം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതാണ് നമുക്ക് ഉചിതം.' സുലൈമാൻ അലൈഹിസ്സലാം പറഞ്ഞതായി വന്നിട്ടുണ്ട്: 'ഒരു വിശ്വാസിയുടെ ഏടിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു തസ്ബീഹ് (تسبيح), ദാവൂദ് നബിയുടെ മകന് നൽകപ്പെട്ടതിനേക്കാൾ ഉത്തമമാണ്. കാരണം, ഭൗതികമായതെല്ലാം നശിക്കും, തസ്ബീഹ് ബാക്കിയാകും.' മരണസമയത്ത് അടിമയോടൊപ്പം മൂന്ന് കാര്യങ്ങൾ മാത്രമേ അവശേഷിക്കൂ: ഹൃദയശുദ്ധി (صفاء القلب) - അതായത് ഭൗതികമായ മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള മുക്തി, അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിലുള്ള ആനന്ദം, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സ്നേഹം. ഹൃദയശുദ്ധി അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവില്ലാതെ (معرفة) സാധ്യമല്ല, നിരന്തരമായ സ്മരണയും ചിന്തയും കൂടാതെ ആ അറിവും ലഭിക്കില്ല. ഏറ്റവും ഉത്തമമായ സ്മരണ തൗഹീദാണ് (توحيد). 'അവർ കപ്പലിൽ കയറിയാൽ' (فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ) എന്ന വചനം അവരുടെ അവസ്ഥയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. കപ്പലിൽ കയറുമ്പോൾ അവർ അല്ലാഹുവിനോട് ആത്മാർത്ഥമായി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു (مخلصين). എന്നാൽ കരയിലെത്തിയാൽ അവർ വീണ്ടും അല്ലാഹുവിൽ പങ്കുചേർക്കുന്നു (يشركون). ഇത് അവരുടെ നന്ദികേടിനെയും അല്ലാഹു നൽകിയ രക്ഷയെ അവർ മറക്കുന്നതിനെയും കാണിക്കുന്നു.

റൂഹുൽ ബയാൻ തഫ്സീറിൽ ഈ വചനങ്ങളെ വിശദീകരിക്കുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്: 'അവർ പ്രവർത്തിച്ചുകൊള്ളട്ടെ' എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നത് ഭീഷണിയും താക്കീതുമാണ്. 'അവർ വഴിയെ അറിയും' (فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ) എന്നതിനർത്ഥം, ശിക്ഷ നേരിൽ

കാണുമ്പോൾ തങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തികളുടെ ഭയാനകമായ പര്യവസാനം അവർ മനസ്സിലാക്കും എന്നാണ്. 'അവർ കപ്പലിൽ കയറിയാൽ' (فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ) എന്ന വചനത്തെക്കുറിച്ച് തഅ്വീലാത്തിൽ പറയുന്നത്, ഇഖ്ലാസ് (إخلاص) എന്നാൽ ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ നിന്നെല്ലാം ശുദ്ധീകരിക്കുകയും, ഉപകാരവും ഉപദ്രവവും അവനിൽ നിന്ന് മാത്രമാണെന്ന് ദൃഢമായി വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. വലിയ പ്രതിസന്ധികളിലും നാശത്തിന്റെ വക്കിലും എത്തുമ്പോൾ മാത്രമേ സാധാരണഗതിയിൽ മനുഷ്യന് ഈ ബോധം ലഭിക്കാറുള്ളൂ. മനുഷ്യന്റെ അന്തസ്സത്തയെ (الجوهر الإنساني) ഭൗതികമായ ബന്ധനങ്ങളിൽ നിന്ന് മോചിപ്പിച്ച് അല്ലാഹുവിലേക്ക് മടക്കിക്കൊണ്ടുവരാൻ അമ്പിയാക്കളെയും ഔലിയാക്കളെയും അല്ലാഹു നിയോഗിച്ചത് ഇതുകൊണ്ടാണ്. 'നിന്റെ രക്ഷിതാവിലേക്കാണ് മടക്കം' (إِنَّ إِلَى رَبِّكَ الرُّجْعَى) എന്ന വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ, അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള മടക്കം മനുഷ്യന്റെ പ്രകൃതിയിൽ തന്നെ അലിഞ്ഞുചേർന്നതാണ്. സത്യവിശ്വാസിയുടെ ഇഖ്ലാസും അവിശ്വാസിയുടെ ഇഖ്ലാസും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഇതാണ്: വിശ്വാസിയുടെ ഇഖ്ലാസ് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക സഹായത്താൽ (تأييد إلهي) ഉറപ്പിക്കപ്പെട്ടതാണ്. സുഖസൗകര്യങ്ങൾ ഉള്ളപ്പോൾ തന്നെ അവൻ അല്ലാഹുവിനെ ഇഖ്ലാസോടെ ആരാധിക്കുന്നു. അതിനാൽ 'ഇഖ്ലാസ് എന്റെയും എന്റെ അടിമയുടെയും ഇടയിലുള്ള ഒരു രഹസ്യമാണ്' എന്ന ഹദീസിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, അവൻ എല്ലാ അവസ്ഥയിലും സ്ഥിരതയുള്ളവനായിരിക്കും. എന്നാൽ അവിശ്വാസിയുടേത് കേവലം പ്രകൃതിപരമായ ഇഖ്ലാസാണ്; അത് പ്രതിസന്ധിയിൽ മാത്രം ഉണരുന്നതാണ്. അല്ലാഹു അവരെ രക്ഷിക്കുമ്പോൾ അവർ വീണ്ടും ശിർക്കിലേക്ക് മടങ്ങുന്നു. ശൈഖ് സഅ്ദി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പാടുന്നു: 'സത്യം സത്യം തന്നെയാണ്, അവിശ്വാസിയും രൂപത്തിൽ നമ്മെപ്പോലെയാണ്. നിനക്ക് കണ്ണും കാതും നൽകിയവനെ നീ എതിർക്കരുത്, അവന് നന്ദി കാണിക്കാതിരിക്കരുത്, അല്ലാത്തപക്ഷം പരലോകത്ത് നീ കൈമലർത്തേണ്ടി വരും.' ശൈഖ് സറൂഖ് അൽ ഫാസി (റഹിമഹുള്ളാഹ്) ഹിസ്ബുൽ ബഹ്റിന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ കടൽയാത്രയുടെ വിധി വിവരിക്കുന്നു: പൊതുവെ കടൽയാത്ര അനുവദനീയമാണെങ്കിലും അഞ്ച് സാഹചര്യങ്ങളിൽ

അത് നിഷിദ്ധമാണ്. 1. ഫർളായ നമസ്കാരം നഷ്ടപ്പെടാൻ കാരണമാകുക. 2. മുങ്ങിമരിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള ഭയാനകമായ കാലാവസ്ഥ. 3. ശത്രുക്കളുടെ പിടിയിലാകാൻ സാധ്യതയുള്ള സാഹചര്യം. 4. അവിശ്വാസികളുടെ നിയമങ്ങൾക്ക് കീഴടങ്ങേണ്ടി വരികയോ അവരുടെ അനാചാരങ്ങൾ കാണേണ്ടി വരികയോ ചെയ്യുന്ന അവസ്ഥ. 5. സ്ത്രീകളുടെ മാനം സംരക്ഷിക്കാൻ കഴിയാത്ത വിധം ചെറിയ കപ്പലുകളിൽ യാത്ര ചെയ്യേണ്ടി വരിക.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ സൂറത്തുൽ അൻകബൂത്തിലെ ***67***-ാം വചനത്തിൽ, അല്ലാഹു തന്റെ അടിമകളെ അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ട് ചോദിക്കുന്നു: 'അവർ കാണുന്നില്ലേ, നാം ഒരു സുരക്ഷിത സങ്കേതം ***(حرم آمن)*** അവർക്ക് നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന്***?***' ഈ വചനത്തിന്റെ ആത്മീയ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖി റഹിമഹുള്ളാഹ് വ്യക്തമാക്കുന്നത്, മക്കയുടെ ഭൗതികമായ സുരക്ഷിതത്വത്തിനപ്പുറം, അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയാകുന്ന ഹൃദയത്തിന്റെ സുരക്ഷിതത്വത്തെക്കുറിച്ചാണ്. തങ്ങളുടെ ചുറ്റുമുള്ളവർ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകപ്പെടുകയും, അവിശ്വാസത്തിന്റെ ഇരുട്ടിൽ അകപ്പെടുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, വിശ്വാസികൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഈ അഭയസ്ഥാനം അല്ലാഹുവിന്റെ തൗഹീദാണ്. ***68***-ാം വചനത്തിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ കള്ളം കെട്ടിച്ചമയ്ക്കുന്നവനെക്കാൾ വലിയ അക്രമിയായി ആരുണ്ട് എന്ന് ചോദിക്കുന്നു. സത്യം വന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടും അതിനെ നിഷേധിക്കുന്നവർ, തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരം കൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ തള്ളിക്കളയുന്നു. ഇവിടെ 'സത്യം' ***(حق)*** എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വവും പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം കൊണ്ടുവന്ന സന്ദേശവുമാണ്. ആത്മീയമായി, ഈ വചനം നമ്മെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത്, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കുന്നവർക്ക് പരലോകത്ത് യാതൊരു രക്ഷയുമില്ലെന്നും, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ തണലിൽ ***(رحمة)*** അഭയം പ്രാപിക്കുന്നവർക്ക് മാത്രമേ ശാശ്വതമായ സമാധാനം ലഭിക്കൂ എന്നുമാണ്.

യാത്രകളെക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചയുടെ തുടർച്ചയായി, ഹജ്ജിന്റെ കാര്യത്തിൽ പോലും, ഒരു സ്ത്രീക്ക് ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥലവും വലിയ വാഹനവും ആവശ്യമാണെന്ന് പ്രബലമായ അഭിപ്രായമുണ്ട്. കടൽ യാത്രക്കാർക്കുള്ള ദിക്റുകളിൽ (അദ്കാർ) "അൽ-ഹയ്യുൽ ഖയ്യൂം" (الحي القيوم) എന്ന ദിക്ർ ഉൾപ്പെടുന്നു. കപ്പലിൽ കയറുമ്പോൾ ഈ ഖുർആൻ വചനങ്ങൾ ചൊല്ലണം: "(അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ, അതിന്റെ സഞ്ചാരവും നങ്കൂരമിടലും. നിശ്ചയം, എന്റെ രക്ഷിതാവ്

ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും കരുണാനിധിയുമാണ്. അല്ലാഹുവിനെ അവർ യഥാർത്ഥത്തിൽ വിലമതിച്ചില്ല. ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പ് നാളിൽ ഭൂമി മുഴുവൻ അവന്റെ പിടിയിലായിരിക്കും. ആകാശങ്ങൾ അവന്റെ വലതുകൈയിൽ ചുരുട്ടപ്പെട്ടതായിരിക്കും. അവൻ എത്ര പരിശുദ്ധൻ! അവർ പങ്കുചേർക്കുന്നതിൽ നിന്നെല്ലാം അവൻ എത്രയോ ഉന്നതൻ!)" (بِسْمِ اللَّهِ مَجْراها وَمُرْساها إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ. وَما قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعاً قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيامَةِ وَالسَّماواتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحانَهُ وَتَعالى عَمَّا يُشْرِكُونَ). ഇത് മുങ്ങിമരണത്തിൽ നിന്നുള്ള രക്ഷയാണ്. "(അവർ കണ്ടില്ലേ?)" (أَوَلَمْ يَرَوْا) എന്നതിലൂടെ മക്കയിലെ ജനങ്ങളെയാണ് അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നത്. അവർ കണ്ടില്ലേ, തങ്ങളുടെ നാടായ മക്കയെ നാം ഒരു പരിശുദ്ധവും (ഹറം) സുരക്ഷിതവുമായ (ആമിൻ) സങ്കേതമാക്കിയിരിക്കുന്നു എന്ന്? കൊള്ളയിൽ നിന്നും അതിക്രമങ്ങളിൽ നിന്നും സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടതും, അതിലെ നിവാസികൾ എല്ലാ തിന്മകളിൽ നിന്നും സുരക്ഷിതരുമാണ്. എന്നാൽ, അവർക്ക് ചുറ്റുമുള്ള ജനങ്ങൾ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകപ്പെടുന്നു (وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ). 'തഖത്വഫ്' (تخطف) എന്നതിന് പേർഷ്യൻ ഭാഷയിൽ 'റബൂദൻ' [ربودن] എന്ന് പറയും, അതായത് തട്ടിയെടുക്കുക. ഒരു വസ്തുവിന്റെ ചുറ്റും എന്നത് അതിലേക്ക് തിരിയാൻ കഴിയുന്ന ഭാഗമാണ്. ചുരുക്കത്തിൽ, അവർക്ക് ചുറ്റുമുള്ള അറബികൾ പരസ്പരം കൊലയും അടിമത്തവും വഴി തട്ടിയെടുക്കപ്പെടുകയും പിടിച്ചെടുക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു സാഹചര്യമായിരുന്നു അന്ന്. "(അവർ അസത്യത്തിൽ വിശ്വസിക്കുകയാണോ?)" (أَفَبِالْباطِلِ يُؤْمِنُونَ) - സംശയമില്ലാത്ത സത്യം വ്യക്തമായിട്ടും, വിഗ്രഹങ്ങളോ പിശാചോ ആയ അസത്യത്തിൽ അവർ വിശ്വസിക്കുകയാണോ, സത്യത്തെ ഉപേക്ഷിച്ച്? ഇവിടെ 'അസത്യത്തിൽ' എന്നതിനെ മുന്നിൽ കൊണ്ടുവന്നത് അവരുടെ പ്രവൃത്തിയുടെ ഭീകരത വെളിപ്പെടുത്താനാണ്. അതുപോലെ, "(അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ അവർ നിഷേധിക്കുകയാണോ?)" (وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ) എന്നതിലും അതേ ആശയം കാണാം. നന്ദി അർഹിക്കുന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ അവർ നിഷേധിക്കുന്നത്, അവനോട് മറ്റുള്ളവരെ പങ്കുചേർത്തുകൊണ്ടാണ്. 'അത്തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ (التأويلات النجمية) പറയുന്നു: "(അസത്യത്തിൽ)" (أَفَبِالْباطِلِ) എന്നത്

അല്ലാഹു അല്ലാത്ത എല്ലാത്തിനെയും, അതായത് നഫ്സിന്റെ (النفس - ആത്മാവിന്റെ ദുഷിച്ച ഭാവം) ആഗ്രഹങ്ങളെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. "(അവർ വിശ്വസിക്കുന്നു)" (يُؤْمِنُونَ) എന്നാൽ അവർ തങ്ങളുടെ ആത്മാർത്ഥത അതിലേക്ക് തിരിക്കുന്നു എന്നാണ്. "(അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ)" (وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ) എന്നത് സത്യത്തെ (അൽ-ഹഖ്) ദർശിക്കുന്നതിനെയാണ്. "(അവർ നിഷേധിക്കുന്നു)" (يَكْفُرُونَ) എന്നാൽ അവർ അതിനെ തേടുന്നില്ല എന്നാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്തതിനെ അസത്യമായി വ്യാഖ്യാനിച്ചത്, അല്ലാഹു അല്ലാത്തതെല്ലാം സാങ്കൽപ്പികമായ (മജാസി - مجازي) അസത്യമാണ് എന്നതുകൊണ്ടാണ്. അതിന്റെ അസത്യം അതിന്റെ സ്വതസിദ്ധമായ അഭാവം (അദം - عدم) മൂലമാണ്. അതിന്റെ സാങ്കൽപ്പികതയാകട്ടെ, അത് ആപേക്ഷികമായ അസ്തിത്വത്തിന്റെ (വുജൂദുൽ ഇളാഫി - الوجود الإضافي) ഒരു പ്രകടനവും (മജ്ല - مجلى) കണ്ണാടിയുമാണ് (മിർആത്ത് - مرآة) എന്നതുകൊണ്ടാണ്. അല്ലാഹുവിലുള്ള നിഷേധം (കുഫ്ർ ബില്ലാഹ് - الكفر بالله) അവന്റെ അനുഗ്രഹത്തിലുള്ള നിഷേധത്തേക്കാൾ (കുഫ്ർ ബി നിഅ്മത്തില്ലാഹ് - الكفر بنعمة الله) കഠിനമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കുക. കാരണം, ആദ്യത്തേത് രണ്ടാമത്തേതിൽ നിന്ന് വേർപെടുന്നില്ല, എന്നാൽ തിരിച്ചങ്ങനെയല്ല. സത്യനിഷേധികൾ ഈ രണ്ടുകാര്യങ്ങളും ഒരുമിച്ചുചേർത്തു, അതിനാൽ അവർ കൂടുതൽ നിന്ദ്യരായി. "(അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ കളവ് കെട്ടിച്ചമച്ചവനേക്കാൾ വലിയ അക്രമി ആരുണ്ട്?)" (وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِباً) - ഏകനും സർവ്വാധാരനുമായ (അൽ-അഹദ് - الأحد, അസ്സ്വമദ് - الصمد) അല്ലാഹുവിന് പങ്കാളിയുണ്ടെന്ന് വാദിച്ച് അവന്റെ പേരിൽ കളവ് കെട്ടിച്ചമച്ചവനേക്കാൾ വലിയ അക്രമി ആരുണ്ട്? അവൻ എല്ലാ അക്രമികളെക്കാളും വലിയ അക്രമിയാണ്. "(അല്ലെങ്കിൽ സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചവനേക്കാൾ)" (أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ) - അതായത്, പ്രവാചകനെയോ ഖുർആനെയോ, അത് തന്റെ അടുക്കൽ വന്നപ്പോൾ യാതൊരു മടിയുമില്ലാതെ ധിക്കാരപൂർവ്വം നിഷേധിച്ചവനേക്കാൾ. 'ലമ്മാ' (لما - വന്നപ്പോൾ) എന്ന പ്രയോഗം

അവരുടെ ബുദ്ധിശൂന്യതയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. കാരണം, സത്യം തങ്ങളുടെ അടുക്കൽ വന്നപ്പോൾ അവർ ഒട്ടും മടിച്ചുനിന്നില്ല, ചിന്തിച്ചില്ല, മറിച്ച് അത് കേട്ടയുടൻ നിഷേധിക്കാൻ ധൃതി കാണിച്ചു. "(നരകത്തിൽ സത്യനിഷേധികൾക്ക് ഒരു താവളമില്ലേ?)" (أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ) - ഇത് നരകത്തിലെ അവരുടെ സ്ഥിരമായ വാസസ്ഥലം (ഇഖാമത്ത് - إقامة) ഉറപ്പിക്കുന്ന ഒരു ചോദ്യമാണ്. നിഷേധാർത്ഥത്തിലുള്ള ചോദ്യചിഹ്നം (ഹംസത്തുൽ ഇസ്തിഫ്ഹാമുൽ ഇൻകാരി - همزة الاستفهام الإنكاري) ഒരു നിഷേധത്തിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അത് സ്ഥിരീകരണമായി മാറും. അതായത്, വ്യക്തമായ സത്യത്തെ ഇത്രയും നികൃഷ്ടമായി കളവ് കെട്ടിച്ചമയ്ക്കുകയും നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്ത അവർക്ക് നരകത്തിൽ സ്ഥിരവാസവും ശാശ്വതത്വവും തീർച്ചയായും അർഹമാണ്. അല്ലെങ്കിൽ, കളവ് കെട്ടിച്ചമയ്ക്കാനും നിഷേധിക്കാനുമുള്ള അവരുടെ ധിക്കാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു നിഷേധവും ആശ്ചര്യവുമാണിത്. അതായത്, നരകത്തിൽ സത്യനിഷേധികൾക്ക് ഒരു താവളമുണ്ടെന്ന് അവർക്ക് അറിയില്ലായിരുന്നോ, അതുകൊണ്ടാണോ അവർ ഇത്രയും ധിക്കാരം കാണിച്ചത്? 'അത്തഅ്വീലാത്തുൻ നജ്മിയ്യ'യിൽ പറയുന്നു: "(അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ കളവ് കെട്ടിച്ചമച്ചവനേക്കാൾ വലിയ അക്രമി ആരുണ്ട്?)" (وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا) - തനിക്ക് അല്ലാഹുവുമായി ഒരു പ്രത്യേക അവസ്ഥയോ (ഹാൽ - حال), സമയമോ (വഖ്ത് - وقت), ദിവ്യമായ വെളിപ്പെടുത്തലോ (കശ്ഫ് - كشف), ദർശനമോ (മുശാഹദ - مشاهدة) ഉണ്ടെന്ന് സ്വയം ധരിക്കുകയും, എന്നാൽ വാസ്തവത്തിൽ അങ്ങനെയൊന്നും ഇല്ലാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവനാണ് അവൻ. ഒരു നീചപ്രവൃത്തി (ഫാഹിശ - فاحشة) ചെയ്യുമ്പോൾ, "ഞങ്ങളുടെ പിതാക്കന്മാരെ ഞങ്ങൾ ഇത് ചെയ്യുന്നതായി കണ്ടിട്ടുണ്ട്" എന്ന് പറയുന്നവരെയും ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, നമ്മുടെ കാലത്തെ അബാഹിയ്യക്കാരും (الأباحية - അനുവദനീയവാദികൾ) ഭൂരിഭാഗം അവകാശവാദികളും സുന്നത്തിനും (السنة - പ്രവാചകചര്യ) ശരീഅത്തിനും (الشريعة - ഇസ്ലാമിക നിയമം) വിരുദ്ധമായി

എന്തെങ്കിലും ചെയ്യുമ്പോൾ ഇങ്ങനെ പറയും: "ഞങ്ങളുടെ ശൈഖുമാരെ ഞങ്ങൾ ഇത് ചെയ്യുന്നതായി കണ്ടിട്ടുണ്ട്, അല്ലാഹു ഞങ്ങളോട് ഇത് കൽപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്." അതായത്, അല്ലാഹുവുമായുള്ള ഞങ്ങളുടെ സാമീപ്യവും ഞങ്ങളുടെ വിലായത്തിന്റെ (ولاية - ഔലിയാ പദവി) ശക്തിയും കാരണം ഈ പ്രവൃത്തികൾ അല്ലാഹു ഞങ്ങൾക്ക് അനുവദനീയമാക്കിയിരിക്കുന്നു, അവ ഞങ്ങൾക്ക് ദോഷകരമല്ല, മറിച്ച് പ്രയോജനകരമാണ്. "(അല്ലെങ്കിൽ സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചവനേക്കാൾ)" (أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ) - അതായത്, ശരീഅത്തിനെയും (الشريعة - ഇസ്ലാമിക നിയമം) ശൈഖുമാരുടെ മാർഗ്ഗത്തെയും (ത്വരീഖത്ത് - طريقة) അവരുടെ ജീവിതരീതികളെയും (സീറത്ത് - سيرة) തന്റെ അടുക്കൽ വന്നപ്പോൾ നിഷേധിച്ചവനേക്കാൾ. "(നരകത്തിൽ)" (أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ) എന്നത് ഇവിടെ നഫ്സിനെ (النفس - ആത്മാവിന്റെ ദുഷിച്ച ഭാവം) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. "(ഒരു താവളം)" (മഥ്വാ) എന്നാൽ ഒരു തടവറ (മഹ്ബസ് - محبس) "(സത്യനിഷേധികൾക്ക്)" (لِّلْكَافِرِينَ) എന്നത് ദീനിന്റെയും (الدين - മതം) ഇസ്ലാമിന്റെയും (الإسلام) ശരീഅത്തിന്റെയും (الشريعة - ഇസ്ലാമിക നിയമം) ത്വരീഖത്തിന്റെയും (طريقة - ആത്മീയ മാർഗ്ഗം) അനുഗ്രഹങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നവരെയാണ്. അവർ കെട്ടിച്ചമയ്ക്കുന്നതിലൂടെയും, അർത്ഥമില്ലാതെ അവകാശപ്പെടുന്നതിലൂടെയും, തങ്ങളുടെ വാദങ്ങളിൽ കളവ് പറയുന്നതിലൂടെയുമാണ് ഇത് ചെയ്യുന്നത്. ഹാഫിസ് (റഹിമഹുള്ളാഹ്) പറഞ്ഞു: "രഹസ്യം കാണാൻ ആഗ്രഹിച്ചവൻ വന്നു, അദൃശ്യത്തിന്റെ കരം വന്ന് അയോഗ്യന്റെ നെഞ്ചിൽ തട്ടി."

അവകാശവാദം ഉന്നയിക്കുന്നവൻ (المدعي) യഥാർത്ഥ അർത്ഥത്തിന്റെ (المعنى) പവിത്രമായ ഹറമിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അന്യനാണ്, ഒരു അപരിചിതൻ സുൽത്താന്റെ ഹറമിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് വിലക്കപ്പെട്ടവനാണെന്നതുപോലെ. കമാലുൽ ഖുജന്ദി പറഞ്ഞു: "അവകാശവാദം ഉന്നയിക്കുന്നവൻ വാതിൽക്കൽ നിന്ന് തടയപ്പെട്ടവനല്ല... കഅ്ബയുടെ സേവകൻ അബൂലഹബ് ആയിരുന്നില്ല." അതിനാൽ, അവകാശവാദങ്ങൾ

(الدعوى), കളവ് (الكذب) എന്നിവയിൽ നിന്നും ആത്മാവിന്റെ (النفس) മറ്റ് ദുർഗുണങ്ങളിൽ നിന്നും വിട്ടുനിൽക്കുകയും, യഥാർത്ഥ അർത്ഥവും (المعنى) സത്യസന്ധതയും (الصدق) പോലുള്ള ഹൃദയത്തിന്റെ (القلب) വിശേഷണങ്ങൾ ആർജ്ജിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടത് നിർബന്ധമാണ്. ഹാഫിള് പറഞ്ഞു: "ഹൃദയത്തിന്റെ നിർമ്മലമായ ജലത്തിൽ നിന്ന് സത്യസന്ധതയുടെ (صدق) പാത പഠിക്കുക... പൂന്തോട്ടത്തിലെ സർവ്വ് മരം പോലെ യഥാർത്ഥ സ്വാതന്ത്ര്യം (آزادگی) തേടുക." ഇബ്രാഹിം അൽ-ഖവ്വാസ്, റഹിമഹുള്ളാഹ്, ഒരു യാത്ര ഉദ്ദേശിച്ചാൽ ആരെയും അറിയിക്കുകയോ അതിനെക്കുറിച്ച് പറയുകയോ ചെയ്യാറില്ലായിരുന്നു. പകരം, തന്റെ വെള്ളം കുടിക്കുന്ന പാത്രം (ركوة) എടുത്ത് നടന്നുപോകുമായിരുന്നു എന്ന് ഉദ്ധരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഹാമിദ് അൽ-അസ്വാർ പറഞ്ഞു: ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം പള്ളിയിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ, അദ്ദേഹം തന്റെ വെള്ളം കുടിക്കുന്ന പാത്രം എടുത്ത് നടന്നു. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ പിന്തുടർന്നു. ഞങ്ങൾ ഖാദിസിയ്യയിൽ എത്തിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം എന്നോട് ചോദിച്ചു: "ഓ ഹാമിദ്, നീ എങ്ങോട്ടാണ് പോകുന്നത്?" ഞാൻ പറഞ്ഞു: "എന്റെ യജമാനനേ, അങ്ങ് പുറപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് ഞാനും പുറപ്പെട്ടു." അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "ഞാൻ മക്കയിലേക്ക് പോകാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു, അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചാൽ (إن شاء الله تعالى)." ഞാൻ പറഞ്ഞു: "ഞാനും മക്കയിലേക്ക് പോകാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു, അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചാൽ (إن شـــاء الله)." ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം ഒരു യുവാവ് ഞങ്ങളോടൊപ്പം ചേർന്നു. അവൻ ഒരു രാവും പകലും ഞങ്ങളോടൊപ്പം നടന്നു, അല്ലാഹു തആലക്ക് ഒരു സുജൂദ് പോലും ചെയ്തില്ല. അപ്പോൾ ഞാൻ ഇബ്രാഹിമിനെ മനസ്സിലാക്കി (അദ്ദേഹം ഇതിനെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കുമെന്ന് എനിക്കറിയാമായിരുന്നു), ഞാൻ പറഞ്ഞു: "ഈ യുവാവ് നിസ്കരിക്കുന്നില്ലല്ലോ." അദ്ദേഹം ഇരുന്നു എന്നിട്ട് പറഞ്ഞു: "ഓ യുവാവേ, നിനക്കെന്താണ് നിസ്കരിക്കാത്തത്? നിസ്കാരം ഹജ്ജിനേക്കാൾ നിനക്ക് നിർബന്ധമാണല്ലോ." യുവാവ് പറഞ്ഞു: "ഓ ശൈഖ്, എനിക്ക് നിസ്കാരമില്ല." അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു: "നീ ഒരു മുസ്ലിമല്ലേ?" അവൻ പറഞ്ഞു: "അല്ല." അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു: "പിന്നെ നീ ആരാണ്?" അവൻ പറഞ്ഞു: "ഞാൻ ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിയാണ്. എന്നാൽ ക്രിസ്തുമതത്തിൽ എന്റെ സൂചന അല്ലാഹുവിലുള്ള

ഭരമേൽപ്പിക്കലിലേക്കാണ് (التـــوكل). എന്റെ ആത്മാവ് (نفـــس) ഭരമേൽപ്പിക്കലിന്റെ അവസ്ഥ പൂർണ്ണമാക്കി എന്ന് അവകാശപ്പെട്ടു. അതിനാൽ, ആരാധിക്കപ്പെടുന്നവനല്ലാതെ (المعبـــود) മറ്റൊന്നും ഇല്ലാത്ത ഈ വിജനമായ സ്ഥലത്തേക്ക് ഞാൻ അതിനെ കൊണ്ടുവരുന്നത് വരെ, അതിന്റെ അവകാശവാദത്തിൽ ഞാൻ അതിനെ വിശ്വസിച്ചില്ല. ഇത് എന്റെ ഉള്ളിലുള്ളതിനെ ഉണർത്താനും എന്റെ മനസ്സിനെ പരീക്ഷിക്കാനുമാണ്." അപ്പോൾ ഇബ്രാഹിം എഴുന്നേറ്റ് നടന്നു, എന്നിട്ട് പറഞ്ഞു: "അവൻ നിങ്ങളോടൊപ്പം ഇരിക്കട്ടെ." ഞങ്ങൾ ബത്വ്വിൻ മർവ്വിൽ എത്തുന്നത് വരെ അവൻ ഞങ്ങളോടൊപ്പം യാത്ര തുടർന്നു. അപ്പോൾ ഇബ്രാഹിം എഴുന്നേറ്റ് തന്റെ പഴയ വസ്ത്രങ്ങൾ അഴിച്ചുമാറ്റി വെള്ളം കൊണ്ട് ശുദ്ധീകരിച്ചു. എന്നിട്ട് ഇരുന്നു. അദ്ദേഹം ആ യുവാവിനോട് ചോദിച്ചു: "നിന്റെ പേരെന്താണ്?" അവൻ പറഞ്ഞു: "അബ്ദുൽ മസീഹ് (عبد المسيح)." അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "ഓ അബ്ദുൽ മസീഹ്, ഇത് മക്കയുടെ പ്രവേശന കവാടമാണ്, അതായത് ഹറം (الحرم). നിങ്ങളെപ്പോലുള്ളവർക്ക് അതിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത് അല്ലാഹു നിഷിദ്ധമാക്കിയിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു തആല പറയുന്നു: (إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عامِهِمْ هذا) 'നിശ്ചയം, ബഹുദൈവാരാധകർ അശുദ്ധരാണ്. അതിനാൽ ഈ വർഷത്തിനുശേഷം അവർ മസ്ജിദുൽ ഹറാമിനെ സമീപിക്കരുത്.' നിന്റെ ആത്മാവിൽ നിന്ന് നീ കണ്ടെത്താൻ ഉദ്ദേശിച്ചത് നിനക്ക് വ്യക്തമായിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ മക്കയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത് സൂക്ഷിക്കുക. മക്കയിൽ വെച്ച് നിന്നെ ഞങ്ങൾ കണ്ടാൽ നിന്നെ ഞങ്ങൾ എതിർക്കും." ഹാമിദ് പറഞ്ഞു: അങ്ങനെ ഞങ്ങൾ അവനെ ഉപേക്ഷിച്ച് മക്കയിൽ പ്രവേശിച്ചു. എന്നിട്ട് അറഫയിലെ മൗഖിഫിലേക്ക് (നിൽക്കുന്ന സ്ഥലം) പുറപ്പെട്ടു. ഞങ്ങൾ അറഫയിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ, ഇഹ്റാമിന്റെ വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ച്, മുഖങ്ങൾ നോക്കി ഞങ്ങളുടെ അടുത്തേക്ക് വരുന്നത് കണ്ടു. അവൻ ഇബ്രാഹിമിന്റെ അടുത്തേക്ക് കുനിഞ്ഞ് തലയിൽ ചുംബിച്ചു. ഇബ്രാഹിം അവനോട് ചോദിച്ചു: "ഓ അബ്ദുൽ മസീഹ്, നിന്റെ അവസ്ഥയെന്താണ്?" അവൻ പറഞ്ഞു: "അയ്യോ! ഞാൻ ഇന്ന് മസീഹിന്റെ അടിമയായവന്റെ അടിമയാണ്." അപ്പോൾ ഇബ്രാഹിം അവനോട് പറഞ്ഞു: "നിന്റെ കഥ എന്നോട് പറയുക." അവൻ പറഞ്ഞു: "ഞാൻ എന്റെ സ്ഥലത്ത് ഇരുന്നു,

ഹജ്ജ് യാത്രാസംഘം വരുന്നത് വരെ. അപ്പോൾ ഞാൻ എഴുന്നേറ്റു, ഇഹ്റാമിൽ പ്രവേശിച്ചവനെപ്പോലെ മുസ്ലീം വേഷത്തിൽ മാറി. എന്റെ കണ്ണുകൾ കഅ്ബയിൽ പതിച്ച നിമിഷം, ഇസ്ലാമിന്റെ മതം ഒഴികെയുള്ള എല്ലാ മതങ്ങളും എന്റെ മനസ്സിൽ നിന്ന് ഇല്ലാതായി. അങ്ങനെ ഞാൻ ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ചു (أسلمت), കുളിച്ചു (اغتسلت), ഇഹ്റാമിൽ പ്രവേശിച്ചു (أحرمت). ഇപ്പോൾ ഞാൻ ഇന്ന് നിങ്ങളെ തേടുകയാണ്." അപ്പോൾ ഇബ്രാഹിം എന്നിലേക്ക് തിരിഞ്ഞ് പറഞ്ഞു: "ഓ ഹാമിദ്, ക്രിസ്തുമതത്തിലെ സത്യസന്ധതയുടെ (الصدق) അനുഗ്രഹം നോക്കൂ, അത് എങ്ങനെയാണ് അവനെ ഇസ്ലാമിലേക്ക് നയിച്ചത്!" പിന്നീട് അദ്ദേഹം ഞങ്ങളോടൊപ്പം കൂടി, ദരിദ്രരുടെ ഇടയിൽ വെച്ച് മരിക്കുന്നത് വരെ, അല്ലാഹു തആല അദ്ദേഹത്തിന് കാരുണ്യം ചെയ്യട്ടെ. അൽ-ഫഖീർ (الفقير), അല്ലാഹുൽ ഖദീർ (القدير) അദ്ദേഹത്തെ നന്നാക്കട്ടെ, പറയുന്നു: ഈ കഥയിൽ ചില സൂചനകളുണ്ട്. അതിലൊന്ന്, കഅ്ബയുടെ ഹറമിൽ (حرم الكعبة) ശിർക്കിന്റെ (الشرك) മാലിന്യം പുരണ്ട ഒരു മുശ്രിക്കിന് (مشرك) പ്രവേശിക്കാൻ കഴിയാത്തതുപോലെ, ഹൃദയത്തിന്റെ ഹറമിൽ (حرم القلب) അവകാശവാദത്തിന്റെ (الدعوى) മാലിന്യം പുരണ്ട ഒരു അവകാശവാദിക്ക് (مدع) പ്രവേശിക്കാൻ കഴിയില്ല എന്നതാണ്. അതിലൊന്ന്, പരാമർശിച്ച ക്രിസ്ത്യാനി ഇബ്രാഹിമിനെ ദിവസങ്ങളോളം ബാഹ്യമായ പാതയിൽ (طريق الصورة) അനുഗമിച്ചു. അല്ലാഹു അവനെ കൈവെടിഞ്ഞില്ല, കാരണം അല്ലാഹു അവനെ ആന്തരികമായ അർത്ഥത്തിന്റെ പാതയിൽ (طريق المعنى) അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം ചേരാൻ മാർഗ്ഗദർശനം നൽകി. അതിലൊന്ന്, അവന്റെ പാതയിലെ സത്യസന്ധത (صدق) അവനെ അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വസിക്കാനും (آمن بالله) അസത്യത്തെ നിഷേധിക്കാനും (كفر بالباطل) നയിച്ചു എന്നതാണ്. അതിലൊന്ന്, ആരുടെ കാഴ്ചപ്പാട് (نظر) ശരിയാണോ, അവൻ സത്യത്തിന്റെ അടയാളങ്ങളിൽ (شواهد الحق) നിന്ന് എന്തെങ്കിലും കണ്ടാൽ, അതിനെ സത്യത്തിനുള്ള തെളിവായി

ഉപയോഗിക്കുകയും ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ (آيات) നിഷേധിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യും.

[سورة العنكبوت (29) : آية 69]

അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ തങ്ങളുടെ ആത്മീയ പോരാട്ടത്തിൽ *(جاهدوا)* അടിയുറച്ചു നിൽക്കുന്നവരെ, തീർച്ചയായും നാം നമ്മുടെ സവിശേഷമായ സന്മാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് *(سبلنا)* നയിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും. അല്ലാഹു തീർച്ചയായും സുകൃതമനുഷ്ഠിക്കുന്നവരോടൊപ്പമാണ്. റൂഹുൽ ബയാന്റെ വ്യാഖ്യാനമനുസരിച്ച്, ഇവിടെയുള്ള 'ജിഹാദ്' എന്നത് കേവലം ബാഹ്യമായ യുദ്ധമല്ല, മറിച്ച് സ്വന്തം നഫ്സിനെ *(نفس)* അഥവാ അഹന്തയെ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിക്കായി നിയന്ത്രിക്കുന്ന ആത്മീയ സമരമാണ്. ആരെങ്കിലും തന്റെ ആഗ്രഹങ്ങളെ അല്ലാഹുവിന്റെ ഇഷ്ടത്തിന് വഴിപ്പെടുത്തിയാൽ, അല്ലാഹു അവന് ജ്ഞാനത്തിന്റെയും *(معرفة)* പ്രകാശത്തിന്റെയും വഴികൾ തുറന്നുകൊടുക്കുന്നു. ഇതാണ് ഇഹ്സാൻ *(إحسان)* അഥവാ അല്ലാഹുവിനെ കാണുന്നുവെന്ന ബോധത്തോടെ ആരാധന നിർവ്വഹിക്കുന്ന അവസ്ഥ. ഈ ഉന്നത പദവിയിൽ എത്തുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക സാമീപ്യവും സഹായവും *(معية)* എപ്പോഴും കൂടെയുണ്ടാകും.

അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള തിരിച്ചറിവ് ആ ക്രിസ്ത്യാനിക്ക് ലഭിച്ചത് കഅ്ബയെ കണ്ടപ്പോഴാണ്; അത് അല്ലാഹുവിന്റെ സത്തയുടെ രഹസ്യത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന ഒരു അടയാളമായിരുന്നു. അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു സലാം റളിയള്ളാഹു അൻഹു നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലമയെ കണ്ട മാത്രയിൽ തന്നെ അവിടുത്തെ മുഖത്ത് സത്യത്തിന്റെ പ്രകാശം കണ്ട് വിശ്വസിച്ചതും ഇതേപോലെയാണ്. അല്ലാഹു നമുക്ക് യഥാർത്ഥ സത്യസന്ധതയും (صدق) ആത്മാർത്ഥതയും (إخلاص) നൽകി അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ. 'നമ്മുടെ മാർഗ്ഗത്തിൽ സമരം ചെയ്യുന്നവർ' (وَالَّذِينَ جاهَدُوا فِينا) എന്ന വചനത്തെക്കുറിച്ച് സൂഫീ പണ്ഡിതർ പറയുന്നു: അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിക്കായി തങ്ങളുടെ സർവ്വ കഴിവുകളും ഉപയോഗിച്ച്

പരിശ്രമിക്കുക എന്നതാണ് ജിഹാദ്. ഇത് ബാഹ്യമായ ശത്രുക്കളോടുള്ള പോരാട്ടവും (ജിഹാദുൽ അഅ്ദാഅ്), ആന്തരികമായ ശത്രുക്കളായ നഫ്സിനോടും പിശാചിനോടുമുള്ള പോരാട്ടവും (ജിഹാദുന്നഫ്സ്) ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. നബി സല്ലല്ലാഹു അലൈഹിവസല്ലം അരുളി: 'നിങ്ങളുടെ ശത്രുക്കളോട് പോരാടുന്നത് പോലെ നിങ്ങളുടെ ഇച്ഛകളോടും (അഹ്വാഅ്) നിങ്ങൾ പോരാടുക.' ഇബ്നു അതാഅ് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള യഥാർത്ഥ ദാരിദ്ര്യം (فقر) ബോധ്യപ്പെട്ട് അവനല്ലാത്തവയിൽ നിന്ന് പൂർണ്ണമായി വിട്ടുനിൽക്കുന്നതാണ് ജിഹാദ്.' അബ്ദുല്ലാഹിബ്നുൽ മുബാറക് റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'സേവനത്തിന്റെ മര്യാദകൾ (അദബ്) പഠിക്കലാണ് ജിഹാദ്, കാരണം സേവനത്തേക്കാൾ ഉന്നതമാണ് സേവനത്തിന്റെ മര്യാദ.' 'നമ്മുടെ മാർഗ്ഗങ്ങളിലേക്ക് നാം അവരെ നയിക്കും' (لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا) എന്ന വചനത്തിന്റെ അർത്ഥം, അല്ലാഹുവിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാനുള്ള എളുപ്പമുള്ള വഴികൾ അവന് കാണിച്ചുകൊടുക്കും എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിലേക്കുള്ള വഴികൾ സൃഷ്ടികളുടെ ശ്വാസനിശ്വാസങ്ങളുടെ എണ്ണത്തോളം അനന്തമാണ്. ആരെങ്കിലും താൻ അറിഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിച്ചാൽ, തനിക്ക് അറിവില്ലാത്ത കാര്യങ്ങൾ അല്ലാഹു അവന് പഠിപ്പിച്ചു കൊടുക്കും. ആരെങ്കിലും നാൽപത് ദിവസം അല്ലാഹുവിനായി ആത്മാർത്ഥമായി പ്രവർത്തിച്ചാൽ, അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് ജ്ഞാനത്തിന്റെ ഉറവകൾ നാവിലേക്ക് ഒഴുകിയെത്തും. സഹ്ലുബ്നു അബ്ദുല്ലാഹിത്തസ്തൂരി റഹിമഹുള്ളാഹ് പറയുന്നു: 'സുന്നത്തിനെ മുറുകെ പിടിക്കാൻ പരിശ്രമിക്കുന്നവർക്ക് സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കുള്ള വഴി അല്ലാഹു തുറന്നുകൊടുക്കും.' ചുരുക്കത്തിൽ, പരിശ്രമത്തിന് അനുസരിച്ചാണ് ഉന്നത പദവികൾ ലഭിക്കുന്നത്. ശരീഅത്ത് കൊണ്ട് പരിശ്രമിക്കുന്നവൻ സ്വർഗ്ഗത്തിലെത്തുന്നു, ത്വരീഖത്ത് കൊണ്ട് പരിശ്രമിക്കുന്നവൻ ഹിദായത്തിലെത്തുന്നു, അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിന്ന് മഅ്രിഫത്ത് കൊണ്ട് പരിശ്രമിക്കുന്നവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിലെത്തുന്നു. തന്റെ മുശാഹദയ്ക്ക് (ദർശനം) മുൻപേ മുജാഹദ (പരിശ്രമം) ചെയ്തവനാണ് ഏറ്റവും ഉന്നതൻ.

ആദ്യത്തേതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി രണ്ടാമത്തേത് അസ്ഥിരവും (متلون) കീഴ്പെട്ടതുമാണ്. ചിലപ്പോൾ ആത്മീയ വെളിപാടുകൾ (كشف) ഹൃദയം അതിന് പാകപ്പെടും മുൻപേ സംഭവിക്കുന്നത് നിരീശ്വരത്വത്തിലേക്കോ ഭ്രാന്തിലേക്കോ നയിച്ചേക്കാം, അല്ലാഹു കാക്കട്ടെ. 'നമ്മുടെ മാർഗ്ഗങ്ങളിലേക്ക് നാം അവരെ നയിക്കും' (لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا) എന്ന വചനത്തിന്, നമ്മെ കണ്ടെത്തുന്നതിലേക്കുള്ള മാർഗ്ഗം എന്നാണ് അർത്ഥം. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'ആരെങ്കിലും എന്നെ അന്വേഷിച്ചാൽ അവൻ എന്നെ കണ്ടെത്തും. ആരെങ്കിലും എന്നിലേക്ക് ഒരു ചാൺ അടുത്താൽ ഞാൻ അവനിലേക്ക് ഒരു മുഴം അടുക്കും.' കാശിഫി റഹിമഹുള്ളാഹ് തന്റെ തർജ്ജമയിൽ പറയുന്നു: 'ഞാൻ അന്വേഷിക്കപ്പെടുന്നവനാണ്, എന്നെ അന്വേഷിക്കൂ, നീ എന്നെ കണ്ടെത്തും.' മൗലാനാ റൂമി റഹിമഹുള്ളാഹ് മസ്നവിയിൽ പാടുന്നു: 'അന്വേഷിക്കുന്നവൻ കണ്ടെത്തുന്നവനാണ്, അതിനാൽ നിന്റെ ഇരു കൈകളും ഉപയോഗിച്ച് അന്വേഷണത്തിൽ മുഴുകുക, കാരണം അന്വേഷണം സന്മാർഗ്ഗത്തിലേക്കുള്ള വഴികാട്ടിയാണ്.' ശൈഖുമാർ പറയുന്നു: 'ആത്മസമരം (مجاهدة) ആത്മീയ ദർശനങ്ങൾക്ക് (مشاهدة) കാരണമാകുന്നു.' ദാർശനികരും മറ്റും കഠിനമായി പരിശ്രമിച്ചിട്ടും അവർക്ക് ഈ ദർശനം ലഭിക്കാത്തത് എന്തുകൊണ്ട് എന്ന് ചോദിച്ചാൽ, അവർ 'നമ്മുടെ മാർഗ്ഗത്തിൽ' (فِينَا) എന്ന ഉപാധി പാലിക്കാത്തതുകൊണ്ടാണ്. അവർ പരിശ്രമിച്ചത് ലൗകിക നേട്ടങ്ങൾക്കും പ്രശസ്തിക്കും വേണ്ടിയായിരുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിന് വേണ്ടി പരിശ്രമിക്കുന്നവൻ ആദ്യം നിഷിദ്ധങ്ങൾ വെടിയുന്നു, പിന്നീട് സംശയകരമായവയും, തുടർന്ന് അനാവശ്യമായവയും ഉപേക്ഷിച്ച് ഹൃദയത്തെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവയിൽ നിന്ന് ദൃഷ്ടി തിരിക്കുന്നവർക്ക് നാം നമ്മുടെ മാർഗ്ഗങ്ങൾ തുറന്നുകൊടുക്കുന്നു. മാർഗ്ഗദർശനം (هداية) രണ്ട് തരമാണ്: അല്ലാഹുവിന്റെ ദാനമായതും (مواهب), അടിമയുടെ പരിശ്രമം കൊണ്ട് ലഭിക്കുന്നതും (مكاسب). അല്ലാഹുവിന്റെ ദാനമാണ് പരിശ്രമത്തിന് അടിസ്ഥാനം. ആ വിത്ത് പാകിയില്ലെങ്കിൽ പരിശ്രമത്തിന്റെ ഫലം ലഭിക്കില്ല. പ്രവാചകത്വം അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേക തിരഞ്ഞെടുപ്പാണ്, എന്നാൽ വിലായാത്ത് (ولي) എന്നത്

പരിശ്രമം കൊണ്ട് നേടിയെടുക്കാവുന്ന ഒന്നാണ്. 'തീർച്ചയായും അല്ലാഹു സുകൃതവാപരോടൊപ്പമാണ്' (وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ) എന്ന വചനം, അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായവും സംരക്ഷണവും അവർക്കുണ്ടെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു.

ആർക്കാണോ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം (رحمة) ലഭിക്കുന്നത്, അവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ സംരക്ഷണം (عصمة) ലഭിക്കുന്നു. ആർക്കാണോ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ കഠിനാധ്വാനം (جهد) ചെയ്യാൻ സാധിക്കുന്നത്, അവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ആദരവ് (كرامة) ലഭിക്കുന്നു. ഈ മൂന്ന് അവസ്ഥകളുടെയും അടിസ്ഥാനം അല്ലാഹുവിനു വേണ്ടിയുള്ള പരിശ്രമം (جهد في الله) എന്നതാണ്. അപ്പോൾ മാത്രമേ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗദർശനം (هداية) എന്ന വസ്ത്രം അവന് അണിയാൻ സാധിക്കൂ. അല്ലാഹു പറയുന്നു: 'തീർച്ചയായും അല്ലാഹു സുകൃതവാന്മാരോടൊപ്പമാണ്' (وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ). ഞാൻ അവന് മാർഗ്ഗദർശനം നൽകിയാൽ, ഞാൻ അവനോടൊപ്പം ഉണ്ടാകും. അപ്പോൾ അവന്റെ മുഖം എന്നിലേക്കായിരിക്കും. അടിയന്റെ അവസ്ഥാവിശേഷം ഇങ്ങനെ മന്ത്രിക്കുന്നു: 'അല്ലാഹുവേ, നിന്റെ ഔദാര്യം കൊണ്ട് നീ എനിക്ക് മാർഗ്ഗദർശനം നൽകി. നിന്റെ സഹായം കൊണ്ട് നീ എന്റെ സേവനമാകുന്ന വിത്തിനെ മുളപ്പിച്ചു. നിന്റെ സന്ദേശം കൊണ്ട് നീ എന്റെ സ്വീകാര്യതയാകുന്ന വെള്ളം നൽകി. നിന്റെ ദൃഷ്ടി കൊണ്ട് നീ എന്റെ സ്നേഹത്തിന്റെയും വിശ്വസ്തതയുടെയും ഫലത്തെ പാകപ്പെടുത്തി. ഇപ്പോൾ നീ നിന്റെ വഞ്ചനയാകുന്ന കാറ്റിൽ നിന്ന് എന്നെ സംരക്ഷിക്കണമെന്നും, നീ തന്നെ കെട്ടിപ്പൊക്കിയ ഈ സൗധത്തെ എന്റെ പാപങ്ങൾ കൊണ്ട് തകർക്കരുതെന്നും ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവേ, നീ ദുർബലർക്ക് അഭയമാണ്, ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്തേക്ക് പോകുന്നവർക്ക് വഴികാട്ടിയാണ്, സത്യം കണ്ടെത്തുന്നവർക്ക് സാക്ഷിയാണ്. നീ എനിക്ക് വർദ്ധിപ്പിച്ചു നൽകുകയും എന്നെ സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യേണമേ.' എന്റെ ആത്മാവിന്റെ പൂന്തോട്ടം നിന്റെ തൃപ്തിയാകട്ടെ, എന്റെ ഖിബ്ല നിന്റെ സന്നിധിയാകട്ടെ, എന്റെ ദൃഷ്ടിയുടെ സുറുമ നിന്റെ പാദധൂളിയാകട്ടെ. എന്റെ നാശം നിന്റെ തീരുമാനമാണെങ്കിൽ, എന്റെ കാര്യങ്ങൾ നിന്റെ ഇഷ്ടം പോലെ നടക്കട്ടെ. എന്റെ ഹൃദയം

നിന്റെ പ്രണയത്തിൽ ഒരു അണുവിനെപ്പോലെയായി, ആ അണു എപ്പോഴും നിന്റെ ആകാശത്തിൽ അലയട്ടെ. ശൈഖ് റഷീദുദ്ദീൻ അൽ യസ്ദി ഖുദ്ദിസ സിർറുഹുവിന്റെ 'കശ്ഫുൽ അസ്റാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നുള്ള ഭാഗം ഇവിടെ അവസാനിക്കുന്നു. 'റൂഹുൽ ബയാൻ' എന്ന ഈ തഫ്സീറിന്റെ രണ്ടാം വാല്യത്തിൽ ഞാൻ ഉൾക്കൊള്ളിച്ച അർത്ഥങ്ങളുടെ രത്നങ്ങളും, സൂചനകളും, ദൈവികമായ ഉൾക്കാഴ്ചകളും ഇവിടെ പൂർത്തിയാകുന്നു. ബുദ്ധിമാന്മാർ ഇതിനെ പ്രശംസിക്കുമെന്ന് ഞാൻ പ്രത്യാശിക്കുന്നു. ഹിജ്റ വർഷം 1120-ൽ, ജമാദുൽ അവ്വൽ മാസത്തിൽ ഈ രണ്ടാം വാല്യം പൂർത്തിയായി. അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായത്തോടെ ഈ ഗ്രന്ഥം ഇവിടെ സമാപിക്കുന്നു. ഇതിനുശേഷം ഏഴാം വാല്യം വരുന്നു, അതിൽ സൂറത്തു റൂം ആരംഭിക്കുന്നു.

ഗ്രന്ഥസൂചിക

തഫ്സീർ റൂഹുൽ ബയാൻ ഫീ തഫ്സീറിൽ ഖുർആൻ – ശൈഖ് ഇസ്മാഈൽ ഹഖ്ഖി അൽ-ബുർസവി رحمه الله

ഹഖാഇഖുത്തഫ്സീർ (حقائق التفسير) - ഇമാം അബൂ അബ്ദുറഹ്മാൻ അസ്സുലമി رحمه الله

അറാഇസുൽ ബയാൻ ഫീ ഹഖാഇഖിൽ ഖുർആൻ (عرائس البيان في حقائق القرآن) - ഇമാം റൂസ്ബിഹാൻ അൽ-ബഖ്ലി അശ്-ശീറാസി رحمه الله

ബഹ്റുൽ ഹഖാഇഖ് വൽ മആനി (بحر الحقائق والمعاني) - നജ്മുദ്ദീൻ ദായ رحمه الله; പിന്നീട് അലാഉദ്ദൗല അസ്-സിംനാനി رحمه الله പൂർത്തിയാക്കി

അൽ-കശ്ശാഫ് (الكشاف) - ഇമാം അസ്-സംഖ്ശരി رحمه الله

അൻവാറുത്തൻസീൽ വ അസ്റാറുത്തഅ്വീൽ (أنوار التنزيل وأسرار التأويل) - ഇമാം അൽ-ബൈദാവി رحمه الله

മഫാതീഹുൽ ഗൈബ് / തഫ്സീർ കബീർ (مفاتيح الغيب) - ഇമാം ഫഖ്റുദ്ദീൻ അർ-റാസി رحمه الله

മആലിമുത്തൻസീൽ (معالم التنزيل) - ഇമാം അൽ-ബഗവി رحمه الله

അൽ-ജാമിഉ് ലി അഹ്കാമിൽ ഖുർആൻ (الجامع لأحكام القرآن) - ഇമാം അൽ-ഖുർതുബി رحمه الله

സഹീഹുൽ ബുഖാരി, സഹീഹ് മുസ്ലിം, മറ്റ് പ്രസിദ്ധ ഹദീസ് ഗ്രന്ഥങ്ങൾ

PUBLISHED BY:
MR Books പ്രസ്സ്

PREPARED BY:
HMR വാളോറിങ്ങൽ

~ Scholarly Digital Publication Series ~